

הזוהר הקדוש - ספר שמות

פרשת שמות • פרשת וארא • פרשת בא • פרשת בשלח • [פרשת המן] • פרשת יתרו • פרשת
משפטים • פרשת תרומה • פרשת ואתה תצוה • פרשת כי תשא • פרשת ויקהל • פרשת פקודי

פרשת שמות

ב ב ג ג ד ד ה ה ו ו ז ז ח ח ט ט
י י יא יא יב יב יג יג יד יד טו טו טז טז
יז יז יח יח יט יט כ כ כא כא כב כב

פרשת וארא

כב כג כג כד כד כה כה כו כו כז כז כח כח
כח כח כט כט ל ל לא לא לב לב

פרשת בא

לב לג לג לד לד לה לה לו לו לז לז לח לח
לח לח לט לט מ מ מא מא מב מב מג מג

פרשת בשלח

מד מה מה מז מז מח מח מט מט נ נ נא נא נב נב נג נג נד נד נה נה נו נו נז נז נח נח נט נט ס ס סא סא

[פרשת המן]

סא סב סב סג סג סד סד סה סה סו סו סז סז

פרשת יתרו

סז סח סח סט סט ע ע עא עא עב עב עג עג עד עד עה עה עו עו עז עז עח עח עט עט פ פ פא פא פב פב פג פג

ג פ"ד פ"ד פ"ה פ"ה פ"ו פ"ו פ"ז פ"ז פ"ח פ"ח :
פ"ט פ"ט צ צ' צ"א צ"א צ"ב צ"ג צ"ג צ"ד.

פרשת משפטים

צ"ד צ"ה צ"ה צ"ו צ"ו צ"ז צ"ז צ"ח צ"ח צ"ט צ"ט
ט ק ק' ק"א ק"א ק"ב ק"ב ק"ג ק"ג ק"ד ק"ד ק'ה
ה ק"ה ק"ו ק"ו ק"ז ק"ז ק"ח ק"ח ק"ט ק"ט ק"י
ק"י ק"יא ק"יא ק"יב ק"יב ק"יג ק"יג ק"יד ק"יד ק"ט
ו קט"ו קט"ז קט"ז קט"ז קט"ז קט"ח קט"ח קט"ט קט"ט
ק"כ קכ"א קכ"א קכ"ב קכ"ב קכ"ג קכ"ג קכ"ד קכ"ד
ז קכ"ה קכ"ה קכ"ו.

פרשת תרומה

קכ"ו קכ"ז קכ"ז קכ"ח קכ"ח קכ"ט קכ"ט קל"א קל"א
קל"ב קל"ב קל"ג קל"ג קל"ד קל"ד קל"ה קל"ה קל'
ו קל"ז קל"ז קל"ח קל"ח קל"ט קל"ט קמ"א קמ"א
א קמ"ב קמ"ב קמ"ג קמ"ג קמ"ד קמ"ד קמ"ה קמ"ו
קמ"ו קמ"ז קמ"ז קמ"ח קמ"ח קמ"ט קמ"ט קנ"ב
קנ"א קנ"א קנ"ב קנ"ב קנ"ג קנ"ג קנ"ד קנ"ד קנ"ה
נ"ו קנ"ז קנ"ז קנ"ח קנ"ח קנ"ט קנ"ט ק"ס ק"ס
קס"א קס"א קס"ב קס"ב קס"ג קס"ג קס"ד קס"ד קס'
ה קס"ה קס"ו קס"ו קס"ז קס"ז קס"ח קס"ח קס"ט
ע קע"א קע"א קע"ב קע"ב קע"ג קע"ג קע"ד קע"ד קע"ה
קע"ה קע"ו קע"ו קע"ז קע"ז קע"ח קע"ח קע"ט:

פרשת ואתה תצוה

קפ"פ קפ"פ קפ"א קפ"א קפ"ב קפ"ב קפ"ג קפ"ג קפ"ד
קפ"ד קפ"ה קפ"ה קפ"ו קפ"ו קפ"ז קפ"ז:

פרשת כי תשא

קפ"ח קפ"ח קפ"ט קפ"ט ק"צ ק"צ קצ"א קצ"א
קצ"ב קצ"ג קצ"ג קצ"ד קצ"ד קצ"ה:

פרשת ויקהל

קצ"ה קצ"ה קצ"ו קצ"ו קצ"ז קצ"ז קצ"ח קצ"ח קצ"ט
קצ"ט ר ר' ר"א ר"א ר"ב ר"ב ר"ג ר"ג ר"ד ר"ד

ר' :ר"ה .ר"ה :ר"ו .ר"ו :ר"ז .ר"ז :ר"ח .ר"ח :ר"ט .ר"ט :
ר"י .ר"י :ר"א .ר"א :ר"ב .ר"ב :ר"ג .ר"ג :ר"ד .ר"ד :
ר"ט"ו .ר"ט"ו :ר"ט"ז .ר"ט"ז :ר"י"ז .ר"י"ז :ר"י"ח .ר"י"ח :ר"י"ט :
ר"כ.

פרשת פקודי

ר"כ :רכ"א .רכ"א :רכ"ב .רכ"ג :רכ"ד .רכ"ד :רכ"ה .
רכ"ה :רכ"ו .רכ"ו :רכ"ז .רכ"ז :רכ"ח .רכ"ח :רכ"ט .רכ"ט
:ר"ל .ר"ל :רל"א .רל"א :רל"ב .רל"ג :רל"ג :רל"ד .
רל"ד :רל"ה .רל"ה :רל"ו .רל"ו :רל"ז .רל"ז :רל"ח .רל"ח
:רל"ט .רל"ט :ר"מ .ר"מ :רמ"א .רמ"א :רמ"ב .רמ"ב :רמ"ג
ג .רמ"ג :רמ"ד .רמ"ד :רמ"ה .רמ"ה :רמ"ו .רמ"ו :רמ"ז .ר
מ"ז :רמ"ח .רמ"ח :רמ"ט .רמ"ט :ר"נ .ר"נ :רנ"א .רנ"א :רנ
"ב .רנ"ב :רנ"ג .רנ"ג :רנ"ד .רנ"ד :רנ"ה .רנ"ה :רנ"ו .רנ"ו
:רנ"ז .רנ"ז :רנ"ח .רנ"ח :רנ"ט .רנ"ט :ר"ס .ר"ס :רס"א .
רס"א :רס"ב .רס"ב :רס"ג .רס"ג :רס"ד .רס"ד :רס"ה .רס"ה
ה :רס"ו .רס"ו :רס"ז .רס"ז :רס"ח .רס"ח :רס"ט.

שמות

פרשת

דף ב ע"א

(דף ב ע"א) (שמות א') וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ, (דניאל י"ב) וְהַמְשֻׁפְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֹהַר הַקִּיּוֹעַ וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
כְּפֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד וְהַמְשֻׁפְּלִים : אֵלֶּיךָ אֵינוֹן דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרָזָא דְחֻכְמָתָא.
(נ"א יזהירו דנצצין ברזא דחכמתא) יִזְהִירוּ : נְהַרְיוּ, וְנִצְצִין בְּזִינְא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה.
כְּזֹהַר : נְהַרְיוּ וּנְצִיצוּ דְנְהַרְא דְנִפְיָא מֵעֵדֶן. וְדָא אִיהוּ רְזָא סְתִימָא, דְאֶקְרִי
(בראשית ח"ב ל"א) קִיּוֹעַ. בֵּיהּ קִיּוֹמִין כּוֹכְבֵיָא וּמְזֵלֵי שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא, וְכָל
אֵינוֹן בּוֹצִינִין דְנְהוֹרָא.

זֶהר דְּהַאי רְקִיעַ נְהִיר בְּנִהִירוֹ עַל גְּנֻתָא. וְאֵילָנָא דְחַיֵּי קַיִים בְּמַצִּיעוֹת גְּנֻתָא. דְּעַנְפוֹי חַפְיִין (ד"א עליה) (נ"א על) כֹּל אֵינּוֹן דְּיוֹקְנִין וְאֵילָנִין וּבּוֹסְמִין דְּבִגְנֻתָא, בְּמֵאֲנִין דְּכֶשֶׁר. (ס"א ומטללין) וְתַטְלִין תְּחוּתֵיהָ כֹּל חַיּוֹת בְּרָא. וְכֹל צְפָרֵי שְׂמֵיָא יְדוּרוֹן תְּחוּת אֵינּוֹן עַנְפִּין.

זֶהר אֵיבָא דְאֵילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכֹלָא. קִיּוּמֵיהָ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא אַחְרָא לָא שְׂרָיָא בֵּיהּ, אֶלָּא סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן אֵינּוֹן דְּטַעְמִין מְנִיהּ, אֵינּוֹן קַיִמִין לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. אֲלִין אַקְרוּן מְשַׁכְּלִים, וְזְכָאֹן חַיִּין בְּהַאי עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

זֶהר אֵילָנָא דָא, זְקָפָא לְעֵילָא לְעֵילָא. חֲמִשׁ מְאָה פְּרָסֵי הַלּוּכִיָּה, שְׁתִּין רַבּוּא אִיהוּ, בְּפִשְׁטוּתֵיהָ. בְּהַאי אֵילָנָא, קַיִמָא חַד זֶהרָא, (זֶהר) כֹּל גְּוֹנִין קַיִמִין בֵּיהּ אֵינּוֹן גְּוֹנִין סְלָקִין וְנַחְתִּין, לָא מְתִישְׁבִי בְּדוּכְתָא אַחְרָא בַר בְּהַהוּא אֵילָנָא.

כִּד נְפָקֵי מְנִיהּ לְאַתְחַזָּא בְּגוֹ זֶהר דְּלָא נְהָרָא, מְתִישְׁבֹן וְלָא מְתִישְׁבֹן, קַיִמִין וְלָא קַיִמִין, בְּגִין דְּלָא מְתִישְׁבֹן בְּאַתְרַּא אַחְרָא. מֵאֵילָנָא דָא נְפָקֵי תְרִיסַר שְׁבָטִין. דְּמִתְחַמֵּן בֵּיהּ, וְאֵינּוֹן נַחְתוּ בְּהַאי זֶהר דְּלָא נְהָרָא, לְגוֹ גְלוּתָא דְּמַצְרִים, בְּכַמְּהַ מְשִׁירִין עֲלָאִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

דף ב' ע"ב

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (יחזקאל א') הֲלִיהָ הֲלִיהָ דְּבַר ה', הֲלִיהָ הֲלִיהָ תְרִי (דף ב' ע"ב) זְמַנִּי אֲמַאי. וְתוֹ אֵית לְשַׁאֲלָה, אִי יַחְזַקְאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, (שמות פ"ב ב') אֲמַאי גְּלִי כֹּל מַה דְּחַמָּא, מֵאֵן דְּמִלְכָּא אֲעִיל לִיהּ בְּהִיכְלִיָּה אֵית לִיהּ לְגַלְאָה רְזִין דְּחַמִּי. אֶלָּא וְדַאי יַחְזַקְאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, וְכֹל מַה דְּחַמָּא בְּמְהִימְנוּתָא אִיהוּ, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא גְּלִי כֹּל מַה דְּגְלִי, וְכֹלָא אֲצַטְרִידָא.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרַגִּיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא אָף עַל גַּב דְּאַתִּי לְפּוּס שְׁעַתָּא צַעְרָא, סְבִיל מְטַלְנוּי, וְלָא חֲיִישׁ, אֲבָל מֵאֵן דְּלָא רַגִּיל בְּצַעַר, וְהָוָה כֹּל יוֹמוֹי בְּתַפְנוּקִין וְעִידוּנִין, וְאַתִּי לִיהּ צַעְרָא, דָּא אִיהוּ צַעְרָא שְׁלִים, וְעַל דָּא אֲצַטְרִידָא לְמַבְכִּי.

כִּד יִשְׂרָאֵל, כִּד נַחְתוּ לְמַצְרִים, רַגִּילִין בְּצַעְרָא הָוּ, דְּהָא כֹּל יוֹמוֹי דְּהַהוּא זְכָאָה אַבוּהוֹן בְּצַעְרָא הָוָה, וְעַל דָּא סְבִלוּ גְלוּתָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל גְלוּתָא דְּבָבֵל הַהוּא הָוָה צַעְרָא שְׁלִים, הַהוּא הָוָה צַעְרָא דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין בְּכָאֹן עֲלִיהּ.

עֲלָאִין : דְּכְּתִיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֲרָאֶלְמָא צַעְקוּ חוּצָה וְגו'. תַּתְּאִין : דְּכְּתִיב, (תהלים קל"ז) עַל נְהַרוֹת בְּבֵל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' כְּלַהוֹן בְּכוּ עַל גְלוּתָא דְּבָבֵל. מֵאִי

טעמא. בגין דהוּוּ בתפנוקי מלכין דכתיב, (איכה ד') בני ציון היקרים וגו'. (אד"ג דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט') על ההרים אשא בכי ונהי. אלא, אליו אינון טוריא רמיה דעלמין. ומאן אינון טוריא רמיה, אינון, בני ציון היקרים המסולאים בפז) והשתא הוּוּ נחתין בגלותא, בריחיא על קדליהון וידיהון מהדקן לאחורא. וכד עאלו בגלותא בבבל, חשיבו דהא לית להו קיומא לעלמין, דהא קודשא בריהוּ הוא שביק לון, ולא ישגח בהון לעלמין.

ותנינן, אמר רבי שמעון, בההיא שעתא קרא קודשא בריהוּ הוא לכל פמליא דיליה, וכל רתיכין קדישין, וכל חיליה ומשרייתיה, ורברבנוי, וכל חילא דשמיא, ואמר לון, מה אתון עבדין הקא, ומה בני רחמיאי בגלותא דבבל, ואתון הקא, קומו חותו פלכון לבבל, ואנא עמכון. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ"ג) כה אמר ה' למענכם שלחתי בבבלה וגו'. למענכם שלחתי בבבלה, דא קודשא בריהוּ הוא. והורדתי בריחים כולם, אליו כל רתיכין ומשריין עלאין.

כד נחתו לבבל, אתפתחו שמיא, ושראת ריח נבואה קדישא על יחזקאל, וחקא כל מה דחקא, ואמר לון לישראל, הא מאריכון הקא, וכל חילי שמיא ורתיכו, דאתו למידר ביניכון. לא הימנוהו, עד דאצטריך לגלאה כל מה דחקא, וארא קד, וארא קד. ואי גלי יתיר, מה דגלי כלא אצטריך. כיון דחקו ישראל קד, חדו. וכד שמעו מליו מפומיה דיחזקאל, לא חיישו על גלותהון כלל, דהא ידעו דקודשא בריהוּ הוא לא שביק לון. וכל מה דגלי ברושיתא גלי. (ליא ואמר רבי שמעון ביה שעתא חדו ישראל חדותא שלימתא בסיעתא דמאריהון דהוה עמהון וכל חד מנייהו עאל רעותא דלביה ברחימותא סגיא למיסר נפשיה על קדושתא דמאריהון ובגין כד גלי יחזקאל כל מה דגלי)

דף ג' ע"א

ותנינן בכל אתר דישראל גלו, תמן שכינתא גלתה עמהון, והקא בגלותא דמצרים מה כתיב, ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון דכתיב בני ישראל, מהו את יעקב, הבאים אתו אצטריך למימר. אלא, אלה שמות בני ישראל אינון רתיכין ומשריין עלאין, דנחתו עם יעקב, בהדי שכינתא, בגלותא דמצרים (שמות א') ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו. רבי חייא פתח (ה' א' שיר השירים ד') אתי מלבנון פלה אתי מלבנון תבואי תשורי מראש אמנה מראש שגיר וחרמון ממעונות אריות מהררי נמרים. האי קרא על כנסת ישראל אתמר, בשעתא דנפקו ישראל ממצרים, וקריבו לטורא דסיני לקבלא אורייתא, אמר לה קודשא בריהוּ הוא, אתי מלבנון: מן ההוא עדונא עלאה קא אתאת. פלה: שלימתא, כהאי סיהרא דאשתלימת מן שמשא בכל נהורא ונציצו, (דף ג' ע"א) אתי מלבנון תבואי, בגין לקבלא בניד אורייתא.

תשורי מראש אמנה, תשורי: כמה דאת אמר (שמואל א', ט') ותשורה אין להביא. תקביל תקרובתא על בניד. מראש אמנה: מראשיתא דעאלו

בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, וְאָמְרוּ (שמות כ"ד) כֹּל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְהוּוּ בְּמִתְקָלָא חֲדָא כְּמִלְאָכִין עֲלָאִין, דְּהִכִּי כְּתִיב בְּהוּ, (תהלים ק"ג) בָּרְכוּ ה' מִלְאָכָיו גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמּוֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ. כְּדִין קְבִילַת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּרָה. (ויקרא קצ"ב א') מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא טוּרָא דְסִינַי, דְּקָרִיבוּ לְגַבְיָהּ, וְאִתְעַתְּדוּ תַּחֲוִיתִיהּ. דְּכְתִיב, (שמות י"ט) וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתִית הַהָר. מִמְּעוֹנוֹת אֲרִיּוֹת: אֲלִין בְּנֵי שַׁעִיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לוֹן בְּאוּרִייתָא, וְלֹא בְּעוּ לְקַבְּלָהּ, מִהֲרָרֵי נְמָרִים: אֲלִין בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל. דְּכְתִיב, (דברים ל"ג) ה' מְסִינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהָר פֶּאֶרְוֹן וְאִתָּא מִרְבָּבוֹת קִדְשׁ.

מֵאִי וְאִתָּא מִרְבָּבוֹת קִדְשׁ. דְּתַנִּינָן, כַּד בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיָּהֵב אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲתוּ מִשְׁרִיין דְּמִלְאָכִין עֲלָאִין, פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח') ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכֹל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְהַ הוֹדַדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם, בְּעָאן דִּיתִיָּהֵב לוֹן אוּרִייתָא.

אָמַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי אֵית בְּכוּן מוֹתָא, דְּכְתִיב, (במדבר י"ט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהָל. (דברים כ"א) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא מִשְׁפָּט מוֹת וְהוֹמַת. חֲטָא אֵית בִּינֵיכֹו, וְכִי אֲתוּן בְּעָאן לְדִינִין. אֵית בִּינֵיכֹו גְּזֵל. אוּ גְּנֵבָהּ, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תִגְנוֹב. אֵית בִּינֵיכֹו נָשִׁין דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תִנְאָף. אֵית בִּינֵיכֹו שְׁקָרָא, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְדְךָ עַד שְׁקָר. אֵית בִּינֵיכֹו חֲמֻדָּה, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תַחֲמוֹד. מַה אֲתוּן בְּעָאן אוּרִייתָא. מִיַּד פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכֹל הָאָרֶץ. וְאֵלוּ אֲשֶׁר תִּנְהַ הוֹדַדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתִיב. וְעַל דָּא וְאִתָּא מִרְבָּבוֹת קִדְשׁ, כְּדִין מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת לָמוֹ.

ר' יוֹסִי אוֹקִים לְהֵאִי קָרָא, (ה' ב') כַּד נַחֲתָא שְׁכִינְתָּא בְּגְלוּתָא דְּמִצְרַיִם. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הֵאִי קָרָא, עַל רַזָּא דִּיחֻוּדָא דְּמַהִימְנוּתָא אֲתַמָּר, אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה, קוֹל אָמַר לְדַבּוּר אֲתִי, בְּגִין דְּהָא (בראשית ל"ו א') קוֹל אֲתִי לְדַבּוּר, וּמִדְּבַר לָהּ בְּהַדְיָה, לְמַהוּי פְּחָדָא בְּלֹא פְּרוּדָא כְּלָל. בְּגִין דְּקוֹל אִיהוּ (בראשית רמ"ז ב') כִּי"ה א') כְּלָל, דְּבּוּר אִיהוּ פֶּרֶט. וְעַל דָּא כְּלָל אֲצַטְרִיךְ לְפֶרֶט, וּפֶרֶט אֲצַטְרִיךְ לְכְלָל. דְּהָא לִית קוֹל בְּלֹא דְּבּוּר, וְלִית דְּבּוּר בְּלֹא קוֹל. וְעַל דָּא אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה וְגו', דְּעַקְרָא דִּתְרוּיָהּ מְלַבְּנוֹן קָא אֲתִינִין.

תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמַנְהָ: דָּא אִיהוּ גְּרוֹן, דְּמִתְמָן נִפְקָא רוּחָא לְאַשְׁלָמָא כְּלָא, (נ"א כלה) מְרַזָּא דְּלִבְנוֹן סְתִים וְגִנְיֹו. מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא אִיהוּ לִישְׁנָא רִישָׁא וְאֲמַצְעִיתָא, דְּמַחֲתָכָא לְדַבּוּר. מִמְּעוֹנוֹת אֲרִיּוֹת: אֲלִין אֵינוֹן שִׁינִים. מִהֲרָרֵי נְמָרִים: אֲלִין אֵינוֹן שְׁפוּוֹן, שְׁלִימוּ דְּאַשְׁתָּלִים בְּהוּ דְּבּוּר.

וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חִיָּיא פִּתַּח, (משלי כ"ג) אַל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאַל תִּתְנָאוּ לְמִטְעַמְתֵּינוּ. אַל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵין, בְּגִין דְּנַהֲמָא אוּ הִנְאָה דְּהֵהוּא בְּרַע נֶשׁ דְּהוּי רַע עֵין, לָאוּ אִיהוּ כְּדָאִי לְמִיכַל וְלֹאֲתַהֲנֵי מִנְיָה. דָּאִי כַּד נַחֲתוּ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, לֹא יִטְעֵמוּן נַהֲמָא דְּמִצְרַאִי, לֹא אֲשַׁתְּבְּקוּ בְּגְלוּתָא, וְלֹא יַעֲיָקוּן לוֹן מִצְרַאִי.

אמר ליה רבי יצחק, והא גזרא אתגזר. אמר ליה, כלא איהו כדקא יאות, דהא לא אתגזר במצרים דווקא, דהא לא כתיב (בראשית ט"ו) כי גר יהיה זרעך בארץ מצרים, אלא בארץ לא להם, ואפילו בארעא אחרא.

אמר ר' יצחק, מאן דאיהו בעל נפש, (ס"א לא ייכל עם בר נש) דמיכליה יתיר משאר בני נשא, או מאן דהוא אזיל בתר מעוי, אי אערע בההוא רע עין, יכוס גרמיה ולא ייכול מנהמא דיליה, דלית נהמא בישא בעלמא, בר מההוא לחם רע עין, מה כתיב (בראשית מ"ג) כי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים לחם כי תועבה היא למצרים, הא לך לחם רע עין,

דף ג' ע"ב

תלתא אינון דדחין שכינתא מעלמא, וגרמין, דדיוריה דקודשא בריה הוא לא הוי בעלמא, ובני נשא צווחין ולא אשתמע קליהון. ואלין אינון: מאן (דף ג' ע"ב) דשכיב בנדה, בגין דלית מסאבו תקיף בעלמא בר מסאבו דנדה. מסאבו דנדה קשיא מכל מסאבו דעלמא, אסתאב איהו, וכל דמתקרבין בהדיה יסתאבון עמיה, בכל אתר דאזלין אתדחיא שכינתא מן קמיהו. ולא עוד, אלא דגרים מרעין בישין על גרמיה, ועל ההוא זרעא דיוליד, דכיון דיקרב בר נש לגבי נדה, ההוא מסאבו דליג עלוי, וישתאר בכל שייפין דיליה, זרעא דיוליד בההוא שעתא, (ס"א מסאבו) משכין עלוי רוח מסאבו. וכל יומוי יהא במסאבו, דהא בננא ויסודא דיליה איהו במסאבו רב ותקיף מכל מסאבא דעלמא, דמיד דקריב בר נש לגבי נדה, ההוא מסאבו דליג עלוי, דכתיב, (ויקרא ט"ו) ותהי נדתה עליו.

מאן דשכיב בבת אל נכר, דאעיל ברית קודש ואת קיימא ברשו אחרא, דכתיב, (מלאכי ב') ובעל בת אל נכר. ותגין, לית קנאה קמי קודשא בריה הוא, בר קנאה דברית קדישא, דאיהו קיימא דשמא קדישא, ורזא דמהימנותא. מה כתיב (במדבר כ"ה) ויחל העם לזנות אל בנות מואב מיד ויחר אף ה' בישראל.

רישי עמא דידעו ולא מחו בידיהו, אתענשו בקדמיתא, דכתיב, (במדבר כ"ה) קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש. רבי אבא אמר, מאי נגד השמש. נגד הברית דאקרי שמש, ועליה אתמר (תהלים פ"ד) כי שמש ומגן ה' אלהים. שמש ומגן (רכ"ד ב'): דא ברית קדישא. מה שמש זרח ואנהיר על עלמא, אוף הכי ברית קדישא זרח ואנהיר גופא דבר נש. מגן: מה מגן איהו לאגנא עליה דבר נש, אוף הכי ברית קדישא מגן עליה דבר נש, ומאן דנטיר ליה, לית נזקא בעלמא, דיכיל למקרב בהדיה ודא הוא נגד השמש.

רישי עמא, יתפסון בכל דרא ודרא בחובא דא, אי ידעין ולא מקנאין ליה. בגין דחובא דא עליהו, לקנאה ליה לקודשא בריה הוא בהאי ברית, מאן דאעיל קדושה דא ברשותא אחרא, עליה כתיב (שמות כ') לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך

אַל קָנָא וְכֹלָא קִנְיָהּ חֲדָא. וְעַל דָּא אֲתַדְחִיָּיא שְׂכִינְתָא מְקַמִּיָּהּ. מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית קִדִּישָׁא דְחַתִּים בְּבִשְׂרִיָּה דְּבֵר נֶשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאן דְּמִשְׁקַר חוֹתְמָא דְּמִלְכָּא, מִשְׁקַר בִּיה בְּמִלְכָּא, לִית לִיה חוֹלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לֹא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א יתיר)

ר' יוסי פתח ואמר, (שמואל א', י"ב) וישפכו את ה' אלהיהם וגו', ויעזבו את ה'. מאי וישפכו ויעזבו. דדחו מנייהו ברית קיימא קדישא, הוּו גזרין ולא פרעין, עד דאתת דבורה ונדיבת בהאי לכל ישראל כמה דכתיב, (שופטים ה') בפרוע פרוע בישראל בהתנדב עם ברכו ה'.

מאן דקטיל בנוי, ההוא עוברא דמתעברא אתתיה, וגרים לקטלא ליה במעהא, דסתיר בניינא דקודשא בריך הוא ואומנותא דיליה. אית מאן דקטיל בר נש. והאי קטיל בנוי. תלתא בישין עביד דכל עלמא לא יכיל למסבל, ועל דא עלמא מתמוגגא זעיר זעיר, ולא ידיע, וקודשא בריך הוא אסתלק מעלמא, וחרבא וכפנא ומותנא אתין על עלמא. ואלין אינון: קטיל בנוי, סתיר בניינא דמלכא. דחיא שכינתא, דאזלא ומשטטא בעלמא, ולא אשפחת נייחא. ועל (דא) אלין, רוחא (ס"א רוחין) דקודשא (עביד) בכיה. ועלמא אתדון בכל הני דינין. ווי לההוא בר נש, ווי ליה, טב ליה דלא יתברי בעלמא.

זכאין אינון ישראל, דאף על גב דהוו בגלותא דמצרים, אסתמרו מפל הני תלתא, מנדה, ומבת אל נכר, ומקטול זרעא, ואשתדלו בפרהסיא בפריה ורביה. דאף על גב דגזרה אתגזרת (שמות א') כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, לא אשתכח ביניהון מאן דקטיל עוברא במעהא דאתתא, כל שפן לבתר. ובזכותא דא נפקו ישראל מן גלותא.

דף ד' ע"א

מנדה: דתני רבי חייא מאי (דף ד' ע"א) דכתיב, (שמות ל"ח) ויעש את הפיור נחשת ואת פנו נחשת במראות הצובאות. מפני מה זכו נשין להאי, בגין דאסתמרו גרמיהו בגלותא דמצרים, דלבתר דאתדכין הוּו אתין מתקשטן ומסתכלן במראה בבעליהון, ומעוררן לון בפריה ורביה.

מבת אל נכר, דכתיב, (שמות י"ב) יצאו כל צבאות ה' וגו'. וכתיב (תהלים קכ"ב) שבטי יה עדות לישראל. עדות לישראל ודאי. ואלה שמות בני ישראל שבטי בני ישראל. דבר אל בני ישראל.

ואי תימא והא פתיב והוא בן איש מצרי. הא ודאי חד הוה, ופרסמו קרא, דכתיב, (ויקרא כ"ד) והוא בן איש מצרי וגו' ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן. פריה ורביה דכתיב, (שמות א') ובני ישראל פרו וישרצו וירבו וגו'. ומפל הני אסתמרו ישראל. בני ישראל (ז' א') עאלו, בני ישראל נפקו, הדא הוא דכתיב ואלה שמות בני ישראל וגו'.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, אֲפִתַּח פּוּמְדָּ, וַיִּנְהָרוּ מִלֵּךְ אָמַר לִיה נִיחָא קָמִיה דְּמַר, דְּאִשְׁאֵל מְלָה חֲדָא דְקִשְׁיָא לִי, (אחורי דף זה) הָא שְׁמַעְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּהוּוּ אָמַר, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. כָּל אֵינוֹן חִילִין וּמְשָׁרְיִין דְּהוּוּ נְחִתִּין לְגְלוּתָא בְּהַדִּי יַעֲקֹב, דְּכַתִּיב, אֵת יַעֲקֹב. מַהוּ דְּכַתִּיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לִיה, וַדַּאי הָכִי הוּא. אֶלָּא הָא תְּנִינִן, כָּל דְּמִקְבֵּל מֵאַחֲרָא, אִיהוּ בֵּיתָא מֵהָהוּא דִּיהִיב, וְעַל דָּא אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א', ט') וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְבַנוֹת אֵת בַּיִת הַיְיָ וְאֵת בַּיִת הַמִּלְאָךְ וְגוֹ'. וְכִי פִינִן דְּאָמַר אֵת בַּיִת הַיְיָ, מַהוּ וְאֵת בַּיִת הַמִּלְאָךְ, אִי בְּגִין שְׁלֹמֹה אֲתַמַּר, לָאוּ הָכִי, אֶלָּא אֵת בַּיִת הַיְיָ דָּא בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵת בַּיִת הַמִּלְאָךְ דָּא קְדָשׁ הַקְּדָשִׁים.

בַּיִת הַיְיָ דְּאִיהוּ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ כְּגוֹן: עֲזָרוֹת וּלְשָׁכוֹת וּבֵית הָאוּלָם וְהַדְּבִיר, דָּא בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וַדַּאי אֶקְרִי בַּיִת הַיְיָ. בַּיִת הַמִּלְאָךְ: דָּא קְדָשׁ הַקְּדָשִׁים, דְּאִיהוּ פְּנִימָא דְכֻלָּא, הַמִּלְאָךְ סִתָּם. מִלְאָךְ דָּא, אֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ מִלְאָךְ עֲלָא, אִיהוּ נוֹקְבָא לְגַבִּי נְקוּדָה עֲלָא, סִתִּימָא דְכֻלָּא. וְאֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ נוֹקְבָא, אִיהוּ דְכוּרָא לְגַבִּי מִלְאָךְ דְּלִתְתָּא, וּבְגִין כֶּךָ כֻּלָּא כְּגוּוֹנָא דָּא וְעַל דָּא, תַּתְּאִי, בְּרַזָּא דָּא כַּתִּיב בְּהוּ, אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, רַבִּי (אלעזר) יוֹסִי פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') גֵּן נְעוּל אַחוּתִי כֻלָּה גֵּל נְעוּל מַעֲנֵן חֲתוּם. גֵּן נְעוּל: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא גֵּן נְעוּל. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הֵגוֹן הִזָּה צְרִיךְ לְשִׁמּוֹר, לְעַדּוֹר, וּלְהַשְׁקוֹת, וּלְזִמּוֹר. כֶּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, צְרִיכָה לְעַדּוֹר, וּלְשִׁמּוֹר, וּלְהַשְׁקוֹת, וּלְזִמּוֹר, וּנְקָרָא תְּגוּ, וּנְקָרָא תְּגוּ, מַה הַכֶּרֶם הִזָּה צְרִיךְ לְעַדּוֹר וּלְהַשְׁקוֹת וּלְזִמּוֹר וּלְחַפּוֹר, כֶּךָ יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה ה') כִּי כָרַם ה' צְבָאוֹת בַּיִת יִשְׂרָאֵל וּכְתִיב, (ישעיה ה') וַיִּעְזָקְהוּ וַיִּסְקְלוּהוּ וְגוֹ'.

דף ד' ע"ב

תוספתא מְתַנִּיתִין: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִן פְּתַחִין עֵינָא חֲמָאוּ, גְּלַגְלִי רְתִיכְתָּא קְדִישָׁתָא נְטִלִין בְּמִטְלָנוּי, וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוּדְנִין, יָאָה לְלָבָא, סִלְקָא וּנְחִתָּא, אֲזִלָּא וְלָא נְטִלָּא, מְזַדְעָזְעִין אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְּבִין וּפְתַחִין שִׁירְתָּא מְלָרַע לְעִילָא. לְקַל נְעִימוּתָא הָהוּא, קְזִימִין מֵאוּ דְקִימִין, וּמִתְכַּנְּפִין בְּכַנּוּפִיָּא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע מָאָה וּחֲמִשִּׁין אֶלְפִין מְאִרִי דְעֵינִין. חֲמָאוּ וְלָא חֲמָאוּ, קְזִימִין בְּקִיּוּמִיהוֹן. תְּרִין סִטְרִין אַחֲרָנִין אֲתַחֲוּרוּ (ס"א אתחזרו) בְּגִינִיהוֹן. וּלְסִטְרָא דְשְׁמָאָלָא מְאֲתוּ וּחֲמִשִּׁין אֶלְפִין. אֵינוֹן מְאֲרִיהוֹן דִּיבְבָא, מִנְבְּבִין וּמִלְלִין מְאֲתַר בַּיִת מוֹתְבִיָּהוֹן, פְּתַחִין בְּדִינָא וּמְסִימִין בְּדִינָא. מִנְבְּבִין תְּנִינִנוּת, וְדִינָא יְתִיב, וְסִפְרִין פְּתִיחוּ. בֵּיה שְׁעָתָא, סְלִיק מְאֲרִיָּה דְדִינָא, דְקָאִים עֲלִיהוֹן, וְיָתִיב בְּכוּרְסִיָּא דְדִינָא, וְשִׁירְתָּא אֲשַׁתְּכֶךָ, עַד לָא תִּסְתַּיִים דִּינָא סַחְרִין מְאֲרִי דְעֵינִין דְלְסִטְרָא דִּימִינָא, וְעַמְהוֹן (דף ד' ע"ב) תְּמַנִּיסַר אֶלְפִין אַחֲרָנִין תְּקַעִין, וְלָא מִנְבְּבִין וְלָא מִלְלִין (ס"א לא מיללין ולא מיבבין) פְּתַחִין שִׁירְתָּא, מְזַדְעָזְעוּן מְאֲתוּ וּחֲמִשִּׁין אֶלְפִין מְאֲרִי דִּיבְבָא.

תקע תנגינות ולא מנבבין (סי"א ולא מיבבין ולא מילליון) נטיל פטרוגא, מההוא כורסייא ותיב בכורסייא דנותרנותא. ביה זמנא הנה (נ"א הוא) מדפר שמה קדישא עלאה רבא, דבההוא שמה חיים לכלא.

פתח ואמר זמנא חדא יו"ד ה"א וי"ו ה"א (סי"א יו"ד ה"א וא"ו ה"א) כמה דאת אמר (שמות ל"ד) ויקרא בשם יהוה. פתחין פקדמיתא מארי גלגלי קדישין. ואלף אלפין, ורבוא רבבון, ואמרי שירתא, משבחין ואמרין, בריד יקרא דה' מאתר בית שכינתיה.

אתנא ההוא גנתא, דהנת (נ"א דאיהו) טמירא במאתן וחמשין עלמין, הוא שכינתא יקרא בזיונה, דנפיק מזיוא לזיוא, וזיוה נגיד מניה, לד' סטרין רישין, לקדמאי (סי"א לקיימא), מההוא זיוא נפק (סי"א אתמשד) לכלהו דאינון לתתא, וההיא אקרי גנתא דעדון.

פתח תנגינות ההוא סבא, פטרוגא דכלא ומדכר שמה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וכלהו פתחי בתליסר מכילן דרחמי. מאן חמי כל אליו תקיפין, ראמין דראמין, תקיפין דתקיפין, רתיכין קדישין, ושמיא, וכל חילהון, מזדעזעון ומתחלחלן באימתא סגיא, משבחון שמה קדישא, ואמרין שירתא. זכאין אינון נשמתהון דצדיקייא, דאינון בההוא עדונא, ונדעון דא, על האי איתמר (ירמיה י') מי לא יראד מלך הגוים כי לד גאתה וגו'. (ע"כ תוספתא)

אמר רבי שמעון, כד נחתת שכינתא למצרים, נחתת חיה חדא, דשמה ישראל, בדיוקנא דההוא סבא, וארבעין ותרין שמשין קדישין עמיה, וכל חד וחד את קדישא עמיה, משמה קדישא, וכלהו נחתון עם יעקב למצרים, הדא הוא דכתיב, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב. אמר רבי יצחק, ממשמע דקאמר בני ישראל, ואחר כך את יעקב, ולא נאמר אתו.

שאל רבי יהודה לרבי אלעזר ברבי שמעון, (אמר ליה) כיון דשמעת מאבוד, פרשת ואלה שמות ברזא עלאה, מאי קאמר איש וביתו באו. אמר ליה, ההוא מלה דהנה אמר אבא, אינון הוו מלאכין עלאין, דאינון לעילא על תתאי מנהון, היינו דכתיב איש וביתו באו, והכי אמר אבא, כל אינון מלאכין דבדרגא עלאה, אקרון גוברין דוכרין, ואינון דבדרגא תתאה מנהון, אתקרון (נוקבתא) בית, דאתתא נוקבא דמקבלא מן דכורא.

רבי יצחק הנה קאים קמיה דרבי אלעזר בר רבי שמעון, אמר ליה שכינתא נחתת למצרים עם יעקב. אמר ליה ולא, והא כתיב (בראשית מ"ו) אנכי ארד עמך. אמר ליה תא חזי, שכינתא נחתת למצרים את יעקב ושית מאה אלפין רתיכין קדישין (אחרנין) עמה, והיינו דכתיב כשש מאות אלף רגלי, תנינן שית מאה אלפין רתיכין קדישין נחתו עם יעקב למצרים, וכלהו סליקו מתמן, כד נפקו ישראל ממצרים. הדא הוא דכתיב, (שמות י"ב) ויסעו בני ישראל מרעמסס סכותה כשש מאות אלף רגלי וגו'. שש מאות לא נאמר, אלא כשש מאות, כגוונא דנפקו אליו, כך נפקו אליו.

ותא חזי רזא דמלה, בעדנא דנפקו אליו רתיכין קדישין, משירייתא קדישתא, חמו ישראל ונדעו, דהוו מתעכבין בגיניהון, וכלהו בהילו דעבדו ישראל, בגיניהון הנה, והיינו דכתיב, (שמות י"ב) ולא יכלו להתמהמה, הנה ליה למימר ולא רצו להתמהמה אבל לא כתיב אלא ולא יכלו. ואתיידעו (סי"א ואיתנדע) ממש, דכלהו בני ישראל, הוו בני ישראל דרקיעא, והיינו

דְּכַתִּיב, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, וְעַל דָּא לֹא נֶאֱמַר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, אֶלָּא וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, הַבָּאִים מִצְרִימָה בְּקִדְמִיתָא וְעַם מִי, אֶת יַעֲקֹב.

דף ה' ע"א

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (נ"א רבי יצחק נ"א רבי יוסי) קַל וְחוֹמֶר, וַיְמַה כַּד אֲשַׁתְּזִיב יַעֲקֹב מִלְּבָן, כְּתִיב, (בראשית ל"ב) וַיַּעֲקֹב הֵלֵךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מְלֹאכֵי אֱלֹהִים. כַּד נָחַת בְּגִלְוֹתָא, וְקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא אָמַר, אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה, (דף ה' ע"א) לֹא דִינָא, הוּאִיל וּפְטָרוֹנָא נַחְתָּא דִּי־חֲתוֹן שְׁמִשׁוּי עֲמִיָּה, הֵיִינוּ דְּכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב. רַבִּי יַעֲקֹב דְּכִפֵּר חָנוּן אָמַר מְשֻׁמִּיָּה דְר' אַבָּא, מֵאֵן אֵינוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּהִכָּא. אֵינוֹן דְּאֲתִקְרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.

ר' אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (בראשית נ"ח ב') (תהלים מ"ו) לְכוּ חֲזוּ מִפְעֻלוֹת יְיָ אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אֵל תִּקְרִי שְׁמוֹת. אֶלָּא שְׁמוֹת. וְאֲזֵלָא הָא כְּהָא דְאָמַר ר' חֲזִיָּא, כְּגוֹנוֹנָא דְרַקִּיעָא, עַבְד קוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא בְּאֶרְעָא בְרַקִּיעָא אֵית שְׁמָהוּן קְדִישִׁין, בְּאֶרְעָא אֵית שְׁמָהוּן קְדִישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רבי יוסי) בְּהֵוָה יוֹמָא דְנַחַת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, נַחְתוּ עֲמִיָּה שְׁתִּין רַבּוּא דְמִלְאכֵי עֲלָאִי. ר' יְהוּדָה פִּתַח, (שיר השירים ג') הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁלֵמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב וְגו' קוּזְמִיטִין דְּגִלְפִין בְּקַנְדִּיטָא (ס"א בקלדיטא), סַחְרָן בְּדוּכְתִיָּה קוּזְמִיטִין בְּשִׁבְעָא, גְּלִיפִין בְּשִׁתִּיתָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִטָּתוֹ: דָּא אֵיְהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָּא. שְׁלֹשְׁלֵמָה: מִלְכָּא דְשְׁלֵמָא דִּילֵיהּ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ: אֵלִין אֵינוֹן שְׁתִּין רַבּוּא דְמִלְאכֵי עֲלָאִי, דְאֵינוֹן מִחִילָא דְשְׁכִינְתָּא, דְנַחְתַּת עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיָלָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: אֵינוֹן וְנִימוּסִיהוֹן.

ר' חֲזִיָּא הָוָה אָזִיל מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוָה רָכִיב עַל חֲמָרָא, וְהָוָה ר' יוֹסִי עֲמִיָּה, נַחֲתִית ר' חֲזִיָּא, וְשַׁקְלִיָּה בִידוּי לְר' יוֹסִי, אָמַר לֵיהּ, אִי בְנֵי עֲלָמָא יַדְעִין יְקָרָא סְגִיָּא דִיעֲקֹב, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא, אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה, הוּוּ מְלַחְכֵי עַפְרָא, תְּלַת פְּרָסֵי קָרִיב לְקַבְרֵיהּ, דְהַכִּי מְפָרְשֵי מְרָנָא רַבְרָבִי עֲלָמָא, מְאָרִיְהוֹן דְמִתְנִיתָא, כְּתִיב (שמות י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חוֹתָנוֹ, אֲהָרוֹן חֲמָא לְמוֹשֶׁה דְנִפְק, וְנִפְק עֲמִיָּה, וְאֲלַעְזָר וְנִשְׂיָאִי וְסָבִי נִפְקוּ עֲמִיָּה, רָאשֵׁי אַבְהוֹן, וּמְעָרְעֵי כְּנִשְׁתָּא, וְכָל יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ עִמָּהוֹן, אֲשַׁתְּכַחוּ דְכָל יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, נִפְקוּ לְקַבְלֵיהּ דִּיתְרוֹ, מֵאֵן חֲמָא לְמוֹשֶׁה דְנִפְק וְלֹא יְפוּק, לְאֲהָרוֹן וְלִרְבֵּרְבִי דְנִפְקִי, וְלֹא יְפוּק. אֲשַׁתְּכַח, דְבִגִּין מֹשֶׁה נִפְקוּ כּוֹלְהוֹן. וַיְמַה, אִי בִגִּין מֹשֶׁה כַּד, בִּגִּין קוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא, כַּד אָמַר אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

עד דהוו אזלי, פגע בהו ר' אבא. אמר רבי יוסי, הא שכנינתא הכא, דחד ממאריהון דמתניתין עמנא. אמר ר' אבא, במאי עסקיתו. אמר רבי יוסי, בהאי קרא, דכתיב אנכי ארד עמך מצרימה וגו'. כד נחת יעקב למצרים, דכתיב, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, את אולף, דכלהו נחתו עם יעקב למצרים.

אמר ליה ר' אבא, ודא לחוד הות. פתח ואמר (יחזקאל א') הליה הליה דבר יי אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר. תלת פלוגתו הכא. חדא, דתנינו, אין שכניה שורה בחוצה לארץ. וחדא, דלא הוה מהימן כמשה, דכתיב ביה, (במדבר י"ב) בכל ביתי נאמן הוא, והוא, גלי ופרסם כל גנזייה דמלכא. וחדא, דאתחזי כמאן דלא שלים בדעתיה.

אלא הכי אסיקנא במתניתא דילן, חס ושלום דהא יחזקאל נביאה שלימא הוה, וברשותא דקודשא בריהו הוא גלי כל מה דגלי. וכלהו אצטריך דיגלי ויפרסם, על חד תרין ממה דגלי, דהכי תנו, מאן דרגיל למסבל צערא וכו'. (עיין לעיל ד' א' ב' שורה ד' עד מה דגלי) וכלא אצטריך, ומעלמין לא שביק קודשא בריהו הוא לישראל בגלותא, עד דהוה אתי למיידר דיוריה עמהון, כל שכן בניעקב, דהוה נחית בגלותא, וקודשא בריהו הוא ושכינתיה, וקדישין עלאין, (ותתאין) ורתיכין, דנחתו פלהו עם יעקב, הדא הוא דכתיב הבאים מצרימה את יעקב.

דף ה' ע"ב

דבר אחר ר' אבא פתח ואמר, (שיר השירים ד') אתי מלבנון פלה אתי מלבנון תבואאי. תא חזי, ווי לון בני נשא דלא ידעין, ולא משגיחין בפולחנא דמאריהון, דתניא אמר רבי יצחק, בכל יומא ויומא בת קול נפקת מטורא דחורב, ואמר, ווי לון לבני נשא מפולחנא דמאריהון, ווי לון לבני נשא מעלבונה (דף ה' ע"ב) דאורייתא. דאמר ר' יהודה, כל מאן דאשתדל באורייתא בהאי עלמא, ומסגל עובדין טבין ירית עלמא שלימא. וכל מאן דלא אשתדל באורייתא בהאי עלמא, ולא עביד עובדין טבין, לא ירית לא האי ולא האי. והא תנו, אית מאן דירית עלמיה כפום אתריה, וכפום מה דחזי ליה. אמר רבי יצחק, לא תנו, אלא מאן דלית ליה עובדין טבין כלל.

אמר רבי יהודה, אלמלי הוו ידעין בני נשא, רחמיותא דרחים קודשא בריהו הוא לישראל, הוו שאגין ככפיריא למרדף אבתריה. דתניא, בשעתא דנחת יעקב למצרים, קרא קודשא בריהו הוא לפמליא דיליה אמר להון, כלכון חותו למצרים, ואנא איחות עמכון. אמרה שכנינתא רבונא דעלמא, אית צבאות בלא מלכא, אמר לה, אתי מלבנון פלה, מלבנון: מאתרא דעדן, דמלובן בכל עובדוי. פלה: דא שכנינתא, דהיא פלה בחופה. ואזלא הא כהא דתניא אמר רבי יהודה, מאי דכתיב, (במדבר ז') ויהי ביום פלת משה, פלת כתיב, ביום דעאלת פלה לחופה, ושכנינתא דא היא פלה.

אתי מלבנון תבואי, מאתר בי מקדשא דלעילא. תשורי מראש אמנה, מרישא דמאן. מראשיהון דבני מהימנותא. ומאן נינהו. יעקב ובנוי. מראש שניר וחרמון, דאינון עתידין לקבלא אורייתא דילי, מטורא דחרמון, ולאגנא עליהו בגלותהון. ממעונות אריות: אלין אינון עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, (נייא בני נשא דמהימנותא) דדמין לאריוותא ונמרין, דמענין להון בכל פולחנא דקשיו.

ר' אבא אמר, אתי מלבנון כלה וגוי. וכי מלבנון אתת, והלא ללבנון עולה. אלא אמר רבי אבא, בשעתא דנחתת שכינתא למצרים, נחתו בהדה שתין רבוא של מלאכי השרת, וקודשא בריהו הוא בקדמיתא הדא הוא דכתיב, (מיכה ב') ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם.

ר' יצחק אמר, אתי מלבנון כלה, דא איהי שכינתא. אתי מלבנון תבאי, מאתר בי מקדשא דלעילא. תשורי מראש אמנה, מאתר בי מקדשא דלעילא, ומאתר בי מקדשא דלתתא דאמר ר' יהודה, מעולם לא זזה שכינתא מכותלי דמערבא, דבי מקדשא, דכתיב, (שיר השירים ב') הנה זה עומד אחר כתלנו. והוא ראש אמנה לכל עלמא. מראש שניר וחרמון מאתרא דאורייתא נפקת לעלמא, ולמה. לאגנא על ישראל, ממעונות אריות: אלין עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. ר' יודן אומר, ממעונות אריות: אלין אינון תלמידי חכמים, דעסקי באורייתא במעונות המדרשות, ובבתי כנסיות, דאינון אריון ונמרין באורייתא.

דף ו' ע"א

ר' חייא הנה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר ליה, מה חמת אורייתא לממני בנוי דיעקב, דאינון תריסר בקדמיתא, ולבתר כן שבעים דכתיב, (בראשית מ"ו) כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים. ומאי טעמא שבעים ולא יתיר. אמר ליה, לקביל עי' אומין, דאינון בעלמא, ואינון הוו אומה יחידאה לקבל כלהון. ותו אמר ליה, תא חזי, קלדיטין דנהרין (גוברין) ענפין יתבין במטלניהון, (נייא במטולהון) ממנו על שבעין עממין, נפקין מתריסר גליפין קטורין דאסתחרו במטלניהון, למתקלו לארבע ריחי עלמא, הדא הוא דכתיב, (דברים ל"ב) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל. והיינו דכתיב, (זכריה ב') כי פארבע רוחות השמים פרשתי אתכם, לאחזאה דאינון קיימין בגין ישראל. פארבע לא נאמר, אלא פארבע. כמה דאי אפשר לעלמא בלא ארבע רוחות כף אי אפשר לעלמא בלא ישראל. (שמות א') ויקם מלך חדש. ר' אבא פתח (ישעיה ל"ב) אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור, זכאין אינון ישראל, דקודשא בריהו הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין, וקריב לון לגביה, דכתיב, (דברים י"ד) ובה בחר יי' להיות לו לעם סגולה וגוי, וכתיב (דברים ל"ב) כי חלק יי' עמו יעקב חבל נחלתו, ישראל מתדבקין ביה בקודשא בריהו הוא, דכתיב, (דברים ד') ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים פולקם (דף ו' ע"א) היום.

וְעַל דָּא זְכָאִין אֵינּוּן קַמִּיהָ, בְּגִין דְּאֵינּוּן זְרַעִין עַל כָּל מַיִם. מַאי עַל כָּל מַיִם.
דְּזַרְעִין לְצַדִּיקָה. וּמֵאֵן דְּזַרְעֵי לְצַדִּיקָה, כְּתִיב בֵּיהּ (תְּהִלִּים נ"ז) (הַדָּא הוּא דְכַתִּיב,
(תְּהִלִּים כ"ח) כִּי גָדוֹל עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם) אֵיהּ הוּא, וּמֵאֵן אֵיהּ מְעַל שְׁמַיִם. (וּיקְרָא
ט"ז ע"א ס"ד ב') דָּא עֲלָמָא דְאַתִּי. וְיִשְׂרָאֵל זְרַעִי זְרַעָא עַל כָּל מַיִם.

בְּסַפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא הָכִי אָמַר, כְּתִיב (דְּנִיאל ד') בְּגִזְרַת עִירִין פְּתַגְמָא
וּמֵאֵמַר קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא, כָּל דִּינִין דְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָל גְּזָרִין, וְכָל שְׂאֵלְתִין,
כְּלָהוּ קִימִי בְּחַד הֵיכְלָא, דְּתַמְּן ע"ב סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִין בְּדִינִין דְּעֲלָמָא.
וְהָהוּא הֵיכְלָא אַקְרִי הֵיכְל (פְּקוּדֵי רַנ"א ע"א) זְכוּתָא, בְּגִין, דְּכַד דְּיִינִין דִּינָא,
מִהֲפָכִין בְּזְכוּתָא דְּבַר נֶשׁ בְּקַדְמִיתָא.

מַה דְּלָאוּ הָכִי, בְּדַרְגָּא דְּהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא, דְּתַמְּן אֵיהּ אַתְרֵי דְּאַקְרִי (רַס"ה
א') חוּבָ"ה, בְּגִין דְּכָל עוֹבְדוּי דְּהָהוּא אַתְרֵי, דְּנִחְשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, לָא אֵיהּ
אַלָּא לְמַהֲפָכָא בְּחוּבָה דְּבַר נֶשׁ, וְלְמַלְשׁוֹן עֲבָדָא לְמֵאֲרִיָּה.

אֵינּוּן דְּהֵיכְלָא דְּזְכוּתָא, אַקְרוּן מַיִם מְתוּקִים, מַיִם צְלוּלִין. אֵינּוּן דְּהֵיכְלָא
דְּחוּבָה, אַקְרוּן מִיּוֹן מְרִירִין, (בְּמַדְבַּר ה') מִי הַמְרִים הַמְאָרְרִים. בְּהָהוּא
הֵיכְלָא דְּזְכוּתָא, לָא קִימִי אֵלִין תְּלַת (בְּרַאשִׁית קפ"א א'): בְּנִי, חַיִּי, וּמְזוּנִי.
וְלָאוּ בְּהָהוּא אַתְרֵי (רַס"ו א') דְּחוּבָה, לָא בְּמַיִם מְתִיקוֹ וְצֻלִילוֹ, וְלָאוּ בְּמַיִם
מְרִירִין מְלֻטְטִין.

וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל זְרַעִי עַל כָּל מַיִם, זְרַעָא קְדִישָׁא דְּאוּלִּידוֹ עַל כָּל מַיִם, אֵיהּ,
דְּהָא לָאוּ נְכוּן זְרַעָא דִּילְהוֹן אַלָּא לְעֵילָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ מְכַל מְקוּם, בְּנִי
חַיִּי וּמְזוּנִי, לָאוּ בְּזְכוּתָא תְּלֵיא מְלֵתָא, אַלָּא בְּמַזְלָא קְדִישָׁא תְּלֵיא מְלֵתָא,
וְאַתְרֵי דָּא עַל כָּל מֵיא אֵיהּ.

מְשַׁלְחֵי רְגַל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, דְּלָא אֵית לוֹן בְּהָהוּא סְטָרָא בִישָׁא כְּלוּם,
וּמְשַׁדְּרִין מְנִייהוּ כָּל חוּלְקִין בִּישׁוֹן, וּמְתַדְּבַקִין בְּהָהוּא סְטָרָא טְבָא, דְּכָל
קְדוּשִׁין (בְּרַאשִׁית קס"ו ב') עֲלָאִין, שׁוֹר וְחֲמוֹר כַּד מְזַדְּוּגִין כְּחַדָּא, תְּרִין פְּגַעִין
בִּישׁוֹן אֵינּוּן לְעֲלָמָא. שׁוֹר: סְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיא אֵיהּ, וְאַתְדְּבַקוּתָא דְּסְטָר
קְדִישָׁא אֵיהּ. חֲמוֹר: כַּד אֲזַדְּוּג בְּהֵדִיָּה, דְּאֵיהּ מְסַטְרָא אַחְרָא, תְּרִין
פְּגַעִין בִּישׁוֹן אֵינּוּן לְעֲלָמָא.

וְעַל דָּא, שְׁמַעוֹן תְּנוּקָפָא דְּדִינָא קְשִׁיא הָהּ בֵּיהּ, וְכַד מְזַדְּוּגִין כְּחַדָּא, לָא
יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל, וּבְגִין כֶּף, (דְּבָרִים כ"ב) לָא תַחְרוּשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֲמוֹר יַחְדוֹ.
וְעַל דָּא, שְׁדַר יַעֲקֹב לְעֵשׂוֹ מְלָה דָּא, דְּכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ל"ב) וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר.
וְאֵי לָאוּ דְּמֵאִידָּא יַעֲקֹב גְּרַמִּיהָ, דְּחִילוֹ סָגִיא נָפַל בֵּיהּ בְּעֵשׂוֹ.

וַיִּקַּם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. בְּסַפְרָא דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא הָכִי אָתְמַר, מַאי
דְּכַתִּיב וַיִּקַּם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, תָּא חֲזִי, כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא, וְכָל מְלָכִין
דְּעֲלָמָא, לָא אַתְתַּקְפוּ בְּשׁוּלְטַנְיָהוֹן, אַלָּא בְּגִינְיָהוּ דִּישְׂרָאֵל, מִצְרַיִם לָא הוּוּ
שְׁלֻטִין עַל כָּל עֲלָמָא, עַד דְּאַתּוּ יִשְׂרָאֵל, וְעָאֵלוּ תַמְּן בְּגִלוּתָא, כְּדִין אַתְתַּקְפוּ
עַל שְׂאָר (בְּשַׁלַּח ע"ט א') עַמִּין דְּעֲלָמָא. בְּבַל לָא אַתְתַּקְפוּ עַל כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא,

אַלָּא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל דְּלֶהוּיִין בְּגְלוּתֵהוּן. אָדוּם לֹא אֶתְתַּקְפוּ עַל כָּל עַמִּין
דְּעַלְמָא אַלָּא בְּגִינֵיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּלֶהוּיִין בְּגְלוּתֵהוּן. דְּהָא עַמִּין אֵלִין
בְּשַׁפְלוּתָא הוּוּ בְּשָׂאָר עַמִּין, וּמֵאִיכּוּן הוּוּ מִכְּלָהוּ, וּבְגִין יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּקְפוּ.

מְצָרִים : דְּכַתִּיב, (שמות כ') מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים אֶקְרוּן מִמֶּשׁ, דְּהָא (שמות י"ז
ע"א) מְצָרִים בְּשַׁפְלוּתָא דְּשָׂאָר עַמִּין הוּוּ. בְּבַל : דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ג) הֵן אֲרָץ
כְּשָׂדִים זֶה הָעָם לֹא הָיָה. אָדוּם : דְּכַתִּיב, (עבדיה א') הִנֵּה קָטָן נִתְתַּיֵּד בְּגוֹיִם
בְּזוּי אֶתְהַ מְאֹד.

דף ו' ע"ב

וְכִלְהוּ לֹא נָטְלוּ תוֹקְפָא אַלָּא בְּגִינֵיהוּן דִּישְׂרָאֵל. דְּכִד יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתֵהוּן מִיַּד
מִתְתַּקְפִּי עַל כָּל שָׂאָר עַמִּין דְּעַלְמָא. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אֵינּוּן
בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, לְקַבֵּל כָּל (ט"ז א') עַמִּין דְּעַלְמָא. כִּד עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא
דְּמְצָרִים, מִיַּד הָהּ קִימָה לְמְצָרִים, וְאֶתְתַּקֵּף שׁוּלְטָנוּתָא דְּלֶהוּן לְעֵילָא עַל
כָּל שָׂאָר עַמִּין, דְּכַתִּיב וַיִּקָּם מִלֶּדֶךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים, וַיִּקָּם : קִימָה הָהּ לֹוּן,
דְּאֶתְתַּקֵּף וְקָם הָהּ מִמְּנָא שׁוּלְטָנָא דְּמְצָרִים, וְאֶתְיִיחִיב לִיהַ תוֹקְפָא
וְשׁוּלְטָנוּתָא, עַל כָּל מְמַנְוּ דְּשָׂאָר עַמִּין דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֵית שׁוּלְטָנוּתָא
לְהָהּ מִמְּנָא דְּלְעֵילָא, וּלְבַתֵּר לְעַמָּא דִּילִיָּה (דף ו' ע"ב) דְּלֶתְתָא. וּבְגִין כְּדָ,
וַיִּקָּם מִלֶּדֶךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים. דָּא הוּא מִמְּנָא דְּלֶהוּן, חֲדָשׁ הָהּ, דְּעַד יוֹמָא
הַדִּין לֹא הָהּ לִיהַ שׁוּלְטָנָא עַל שָׂאָר עַמִּין, וְהַשְׁתָּא אֶתְקָם לְשַׁלְטָאָה עַל כָּל
שָׂאָר עַמִּין דְּעַלְמָא, וּכְדִין אֶתְקִיָּים (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רְגָזָה אֲרָץ תַּחַת עֶבֶד
כִּי יִמְלוֹךְ.

ר' חֲזִיָּא אָמַר, תְּלַתִּין יוֹמִין עַד לֹא יֵיתִי תוֹקְפָא לְעַמָּא בְּאַרְעָא, אוּ עַד לֹא
תֵיתִי תְבִירוּ לְעַמָּא בְּאַרְעָא, מְכַרְזִי בְּעַלְמָא הָהּ מְלָה, וּלְזִמְנִין דְּאֶתְמַסֵּר
הָהּ מְלָה בְּפוּמָא דְּרַבִּיָּא, וּלְזִמְנִין לְאֵינּוּן בְּנֵי נֶשֶׂא דְּלִית בְּהוּ דְּעַתָּא
וּלְזִמְנִין מָסַר הָהּ מְלָה אֶתְמַסֵּר בְּפוּמָא דְּעוֹפִי וּמְכַרְזִי בְּעַלְמָא, וְלִית
מֵאן דִּישְׁגַח בְּהוּ. כִּד עַמָּא זְכָאִין, אֶתְמַסֵּר הָהּ מְלָה לְאֵינּוּן רִישֵׁין זְכָאִין
דְּעַלְמָא, בְּגִין דִּינִדְעוּ לֹוּן, וַיִּתּוּבוּן לְמֵאֲרִיָּהוּן, וְכִד לֹאוּ אֵינּוּן זְכָאִין, הָוִי
כְּדִקְאֵמְרוּ.

ר' אֶלְעָזָר, הָהּ יְתִיב יוֹמָא חַד אֶתְרַעָא דְּלוּד, וְהָהּ יְתִיב עֲמִיָּה רַבִּי אַבָּא,
וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֵימָא לְכוּ, מַה דְּחַמִּית יוֹמָא דָּא.
בְּצַפְרָא קַמִּית בְּנְהוּרָא, חַמִּית חַד עוֹפָא, דְּהָהּ טָאִיס זְקָף לְעֵילָא תְּלַת
זְמַנִּין, וּמֵאִיָּד חַד, וְהָהּ אָמַר, עֶלְאִי עֶלְאִי, בְּיוֹמָא דָּא טָסִי (ס"א דְּקִיקִין)
רְקִיעִין (לִימִיָּא) תְּלַת מְמַנְוּ זְקַפִּין שְׁלֹטְנִין עַל אֲרַעָא, חַד יְתִיב דְּלֹא יְתִיב,
אֶעְבְּרוּ לִיהַ בְּנוּרָא דְּדְלִיק, מְעַבְּרִין קִימִיָּה, מְעַבְּרִין שְׁלֹטְנִיָּה, תְּלַת סְמִכִין
שְׁלִיטִין עֶלְאִין, קִימִין עַל עַלְמָא.

רמינא לההוא עופא קלא, אמינא ליה עופא עופא, אימא לי תלת דקיימין ממנו, וחד דמעברין שלטניה, מאן אינון. רמא לי תלת גירין אליו מגדפא ימינא, ודין חד משמאלא, (ס"א ומגדפא שמאלא חד) ולא ידענא מאי רמינא.

נסיב להו רבי אלעזר, נחית להו לנחירווי, נפק דמא מנחירווי. אמר, ודאי תלת שלטני עממין קיימין ברומי בארעא, וזמינין למעבד גזרין בישיין לישראל, מסטרא דרומאי. נסיב ההוא גירא דמגדפא שמאלא, ארת, ונפק אשתא אוכמא מניה, אמר שלטנא דמצראי אעדיאו וזמין חד מלכא דרומאי, לאעברא בכל ארעא (ס"א דמצרים), (ס"א וזמין חד מלכא מאינון תלת דקאמרון למשלט בה וסתיר בנינא ובני בה בנינא) ולמנאח במצרים רברבי תריסין, וסתיר בנין, ובני סתירין. רמא לון ר' אלעזר לארעא, נפלו אליו תלת על חד דמסטרא שמאלא.

עד דהוו יתבי, אעבר חד ינוקא, והוה קארי (ישעיה י"ט) משא מצרים הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים. אעבר תננינא חבריה, ואמר, וארץ מצרים תהיה שממה. אעבר תליתאה חבריה, ואמר, ואבדה חכמת מצרים. חמו ההוא גירא דגדפא שמאלא דאתוקד, ותלת אחרנין דהוו עליה לא אתוקדו.

אמר רבי אלעזר, האי דעופא, והאי דדרדקי כלא הוא חד, וכלא נבואה עלאה הוא, (ס"א כלא איהו ברזא דחכמתא) ובעא קודשא בריך הוא לאחזאה לן, סתרי עלאי דהוא עביד, הדא הוא דכתב, (עמוס ג') כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.

וחפימי עדיפי מנביאי בכל זמן, דהא לנביאי לזמנין שרת עליהו רוח קודשא, ולזמנין לא, וחפימין לא אעדי מנהון רוח קודשא אפילו רגעא חדא, (ועיר) דינדעין מה די לעילא ותתא, ולא בעו לגלאה. אמר רבי יוסי (יהודה) כלא חכמתא, וחכמתא דר' אלעזר יתיר מפלהו. רבי אבא אמר, אלמלא לא הוו חפימין, לא הוו ידעין בני נשא, מהו אורייתא, ומה פקודוי דמארי עלמא, ולא אתפרשא רוחא דבני נשא, מרוחא דבעירא.

אמר רבי יצחק, פד אייתי קודשא בריך הוא דינא על עמא, בקדמיתא עביד דינא, בההוא ממנא דממנא עליהו לעילא, דכתב, (ישעיה כ"ד) יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.

דף ז' ע"א

במאי דינא אתדון ההוא ממנא דלעילא. אעברו ליה בההוא נהר דינור דנגיד ונפיק, וכדין אעדיהו ההוא שולטנותא דיליה, ומיד מכריזי עליה ברקיעא, שולטנותא דממנא פלניא אעדיהו מניה (דף ז' ע"א) עד דמטי ההוא קלא בכל אינון רקיעין עד דמטי באינון דשלטין בהאי עלמא, ונפיק קלא

וְאֶכְרִיז בְּכָל עֲלָמָא, עַד דְּמָטִי לְעוֹפֵי וְלִינוֹקֵי, וְלֵאֲיִנוּן טַפְּשִׁין דְּבִנֵי נָשָׂא דְלֵא יַדְעִין.

וַיִּקָּם מִלְּךְ חֲדָשׁ. רַבֵּי חִיָּיא אָמַר, מִלְּךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הָוָה. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר דְּהָוָה מְחַדָּשׁ גְּזִירִין, דְּלֵא חִידָשׁ מִלְּפָא אַחְרָא מִקְדָּמַת דְּנָא. אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף. כָּל הָהוּא טִיבוּ, דְּעֵבֵד יוֹסֵף בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, דְּכִתְיִב, (בראשית מ"ז) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה. וְקִיָּים לוֹן בְּשָׁנֵי כַּפְנָא, כָּל הָאֵי לֹא דְכִיר, וְעֵבֵד גְּרַמִּיה דְּלֵא יָדַע בֵּיה.

רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי יְהוּדָה, הוּוּ יִתְבִּי וְלָעָאן בְּאוֹרֵייתָא קַמִּיה דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, הָאֵי דְּכִתְיִב וַיִּקָּם מִלְּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְתַנִּינָן, דְּאִיהוּ קָם מִגְּרַמִּיה, מַה דְּהָוָה שְׁפַל, קָם, וְלֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְּפָא, וּבְעוֹתָרָא קָם. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, כָּלָא הֲכִי הוּא, כְּגוֹנָא דְּאַחְשָׁרוּשׁ דְּלֵא אֶתְחַזִּי לְמִלְּפָא, וְקָם מִגְּרַמִּיה, וְקָם בְּעוֹתָרָא, וּבְעָא לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מֵעֲלָמָא, אוֹף הֲכָא, הָאֵי לֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְּפָא, וְקָם מִגְּרַמִּיה, וּבְעָא לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מֵעֲלָמָא, דְּכִתְיִב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגוֹ', הֲבֵה נִתְחַכְמָה לוֹ וְגוֹ', וְכַד הָוָה קָם מִלְּפָא לְעֵילָא, קָם מִלְּפָא לְתַתָּא.

רַבֵּי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי אֲבָא וְרַבֵּי יוֹסִי, הוּוּ אֲזֵלִי מִטְּבָרְיָא לְצַפּוֹרִי, עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, פָּגַע בְּהוּ חַד יוֹדָאֵי, פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו. תָּא חֲזִי, כָּל מַלְכִין דְּעֲלָמָא, וְכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, לֹא חֲשִׁיבֵי כְלוּם קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיִב, (דניאל ד') וְכָל דְּיִירֵי אַרְעָא כָּלָא חֲשִׁיבִין וּכְמִצְבִּיהָ עֵבֵד בְּחִיל שְׁמִיָּא. וְהֲכָא בְּמִצְרַיִם, אָף עַל גַּב דְּכָל אֵינוֹן גְּבוּרָאן, וְדַרְעָא מְרַמְמָא גְּלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתִיב הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם. מֵאֵי שְׁנָא, בְּכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, דְּלֵא הָוָה הֲכִי, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְזָר גְזָרָה וְאַתְעֵבֵד, וְהֲכָא אִיהוּ אֲתָא, דְּכִתְיִב וּבָא מִצְרַיִם. וְכִתְיִב, (שמות י"ב) וְעֵבַרְתִּי בְּאַרְצְ מִצְרַיִם וְגוֹ' אֲנִי ה'.

אֶלָּא, בְּגִין דְּמִלְּפָא הָוָה אֲתֵי, לְאַפְקָא לְמִטְרוֹנִיתָא דְּהַוּוֹת תַּמָּן. וּבְגִין יִקְרָא דְּמִטְרוֹנִיתָא הָוָה אֲתֵי. וְעַל דָּא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּעִי בִּיקְרָה, וְאֲתֵי לְגַבְהָ לְאַקְמָא לָהּ, וְלִמִּיהַב לָהּ יָדָא, וְלִזְקָפָא לָהּ, כְּמַה דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּב בְּסוּף גְלוּתָא דְּאַדּוּם.

אָמַר רַבֵּי יִיסָא, אֵי הֲכִי, דְּבִגִין דְּמִטְרוֹנִיתָא הָוָה, הָא בְּגְלוּתָא דְּבָבֵל, מִטְרוֹנִיתָא תַּמָּן הוּוּת, אֲמַאי לֹא הָוָה כְּדָ. אָמַר לִיה, הָא תַּנִּינָן, דְּחִטְסָאָה גְרָם, דְּנָטְלוּ נָשִׁים נְכָרִיות, וְאַעִילוּ בְרִית קַיִמָא קַדִּישָׁא בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא. וּבְגִין כְּדָ אֲתַאבִּידוּ מִנְהוֹן נָסִין, וְאַתְנוּן, דְּאַתְחַזִּי לְמַעַבְדַּב לְהוּ, מַה דְּלֵא הָוָה הֲכִי בְּגְלוּתָא דְּמִצְרַיִם, דְּכִלְהוּ הוּוּ שְׁבִטֵי יְהוָה, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ד' א') עָאלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ.

בְּגְלוּתָא דְּאַדּוּם, בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתִּיקְרָא בְּעֲלָמָא, וְלִמִּיתֵי אִיהוּ לְאַקְמָא לְמִטְרוֹנִיתָא, וְלִנְעָרָא לָהּ מַעַפְרָא. וְוִי לְמֵאן דִּיעַרַע תַּמָּן קַמִּיה,

בְּשַׁעֲתָא דַּיִימָא (ישעיה נ"ב) הַתְּנַעֲרִי מֵעֶפֶר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַיִם הַתְּפַתְּחִי מוֹסְרֵי צְנֹאֲרֶךְ. מֵאֵן הוּא מַלְכָּא וְעַמָּא דַּיִיקוּם קָמִיה. (ישעיה י"ט) וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו, אֱלִילֵי מִצְרַיִם, לָאוּ עַל אַבְנֵין וְאֶעִין אֲתָמֵר, אֶלְא עַל כָּל אֵינוֹן דְּרַגִּין מִמֶּנּוּ עֲלֵאִין, וְעַל אֵינוֹן פּוּלְחָנִין תַּתְּאִין דְּלַהוֹן. וּבְכָל אֲתֵר דְּגָלוּ יִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֵי עֲלֵייהוּ, וְאֲתַקְבִּיל מֵאֵינוֹן עִמִּין.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב, (ישעיה נ"ב) כֹּה אָמַר ה' מִצְרַיִם יָרַד עִמִּי בְּרֵאשׁוֹנָה לְגוֹר שָׁם וְאֲשׁוּר בְּאַפְסֵ עֶשְׂקוֹ תוּרַעְמָא דְּאֲתַרְעֵם קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עַל אֲשׁוּר, וְאָמַר, חֲמוּ מַה עֶבֶד לִי אֲשׁוּר, דְּהָא מִצְרַיִם דְּאָנָּא עֶבְדִּית בְּהוּ כָּל אֵינוֹן דִּינִין, וְעִמִּי (אֵינוֹן) נְחִתּוּ תַּמּוֹן, לְדַיִירָא בִּינֵיהוֹן, וְקַבְלוּם מִצְרַאֵי בִּינֵייהוּ, וְיַהֲבוּ לֹון שְׁפֵר אַרְעָא אַרְצָּהּ גּוֹשׁוֹן, וְאִף עַל גַּב דְּאֶעִיקוּ לֹון בְּגִלוּתָא, לָא אֶעֱדוּ אַרְעָא מְנַהוֹן, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ט') רַק בְּאַרְצָּהּ גּוֹשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. וּמִיטְב אַרְעָא דְּמִצְרַיִם הָוָה, דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית מ"ו) בְּמִיטְב הָאֲרָץ בְּאַרְצָּהּ רַעֲמִסֵּס. וְתוּ, דְּלָא אֶעֱדוּ מְדִלְהוֹן כְּלוּם, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ט') וּמִמְקַנָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. וְעַם כָּל דָּא אֲתַדְּנוּ בְּכַמָּה דִּינִין.

דָּף ז' ע"ב

אַבְל אֲשׁוּר בְּאַפְסֵ עֶשְׂקוֹ, אֲטִיל (דָּף ז' ע"ב) לֹון בְּאַרְעָא דְּסִיפֵי עֲלָמָא, וְנָטַל לֹון אַרְעָא דְּלַהוֹן. וּמַה מִצְרַאֵי, דְּעֶבְדֵי כָּל הַנִּי טְבָאן לְיִשְׂרָאֵל, אֲתַדְּנוּ בְּכָל אֵינוֹן דִּינִין. אֲשׁוּר וְאַדּוּם וְשָׂאֵר עִמִּין, דְּמַעִיקוּן לֹון, וְקַטְלִין לֹון, וְנָטְלִין לֹון מְמוּנֵיהוֹן, עַל אַחַת כְּמָה וְכַמָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֵי לְיִקְרָא שְׁמִיָּה עֲלֵייהוּ, דְּכַתִּיב, (יחזקאל ל"ח) וְהַתְּגַדְּלִתִּי וְהַתְּקַדְּשִׁתִּי וְנֹודַעְתִּי. הָתֵם בְּמִצְרַיִם בְּמַלְכָּא חַד, וְהָא בְּכָל מַלְכִין דְּעֲלָמָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן זְקַף יְדוּי וּבְכָה, וְאָמַר, וּוי מֵאֵן דִּיזְדַּמֵּן בְּהַהוּא זְמַנָּא, וְזַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דִּיזְדַּמֵּן וְיִשְׁתַּפַּח בְּהַהוּא זְמַנָּא, וּוי מֵאֵן דִּיזְדַּמֵּן בְּהַהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּכַד יִיתִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְפַקְדָּא לְאֵיילָתָא, יִסְתַּכַּל מֵאֵן אֵינוֹן דְּקִיִּימִין בְּהַדָּה, בְּכָל אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּכְּחִי עִמָּה, בְּכָל עוֹבְדוּי דְּכָל חַד וְחַד, וְלָא יִשְׁתַּפַּח זְכָאֵי. דְּכַתִּיב, (ישעיה ס"ג) וְאַבִּיט וְאֵין עוֹזֵר. וְכַמָּה עַקְתִּין עַל עַקְתִּין לְיִשְׂרָאֵל.

זְכָּאָה מֵאֵן דִּיזְדַּמֵּן וְיִשְׁתַּפַּח בְּהַהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּהַהוּא דִּיִּתְקַיִם בְּהַהוּא זְמַנָּא בְּמַהִימְנוּתָא, יְזַכָּה לְהַהוּא נְהִירוּ דְּחַדְוָה דְּמַלְכָּא. וְעַל הַהוּא זְמַנָּא פְּתִיב, (זכריה י"ג) וְצַרְפְּתִים כְּצֵרוֹף אֶת הַכֶּסֶף וּבְחִנְתִּים כְּבַחוֹן אֶת הַזָּהָב וְגוֹ'.

לְבַתֵּר דְּאֵינוֹן עַקְתִּין מִתְעַרֵי עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל עִמִּין וּמַלְכֵיהוֹן יִתְיַעֲטוּן כְּחַדָּא עֲלֵייהוּ, וּמִתְעַרֵי כְּמָה גְזִירִין בִּישׁוֹן, כְּלַהוּ סְלָקִי בְּעִיטָא חַדָּא עֲלֵייהוּ, וְיִיתוּן עַקְתָּא עַל עַקְתָּא, בְּתַרִייתָא מְשַׁכְּחוּ קְמִייתָא. כְּדִין יִתְחַזִּי חַד עִמּוּדָא דְּאֲשָׁא, קָאִים מַעֲלָא לְתַתָּא, אַרְבְּעִין יוֹמִין, וְכָל עִמִּין דְּעֲלָמָא חֲמָאן לִיה.

בְּהוּא זְמַנָּא, יִתְעַר מַלְכָּא מְשִׁיחָא, לְנַפְקָא מִגּוּ גִנְתָּא דְעֵדוֹן, מִהוּא אֲתֵר
(בלק ק"ד ע"ב) דְּאֲתֵקְרִי קַיִן צְפוּרָא, וְיִתְעַר בְּאַרְעָא (ויקרא ר"י ע"ב) דְּגִלְגִּיל, וְהוּא
יּוֹמָא דְיַפּוּק לְתַמּוֹן, יִתְרַגְזוּ כָּל עַלְמָא, וְכָל בְּנֵי עַלְמָא מִתְחַבְּאִין גּוּ מְעֵרְתִּי
וְטַנְרִי, דְּלֹא יַחְשְׁבוּן לְאַשְׁתְּזָבָא. וְעַל הוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (ישעיה ב') וּבָאוּ
בְּמַעֲרוֹת צוּרִים וּבְמַחְלוֹת עֶפְרַיִם מִפְּנֵי פַחַד ה' וּמִהֲדַר גְּאוּנוֹ בְּקוּמוֹ לְעָרוֹץ
הָאָרֶץ.

מִפְּנֵי פַחַד ה', דָּא הוּא רְגִיזוּ דְכָל עַלְמָא. וּמִהֲדַר גְּאוּנוֹ דָּא מְשִׁיחָא. בְּקוּמוֹ
לְעָרוֹץ הָאָרֶץ, כְּדִּי יָקוּם וְיִתְגַּלִּי בְּאַרְעָא (ויקרא ק"י ע"ב, רכ"א) דְּגִלְגִּיל, בְּגִין דְּאִיהוּ
הוּא אֲתֵר קְדָמָא דְּאֲתֵחַרְבָּא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וּבְגִין כְּדִּי, יִתְגַּלִּי תַמּוֹן
קְדָמָא לְכָל אֲתֵר, וּמִתַּמּוֹן יִתְעַר קְרַבִּין לְכָל עַלְמָא.

לְבִתֵּר אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּעַמּוּדָא יָקוּם מֵאַרְעָא לְשִׁמְיָא, לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עַלְמָא,
וּמְשִׁיחָא יִתְגַּלִּי, יָקוּם מְסֻטֵּר מִזְרַח, חַד (ויקרא ר"י ע"ב, בראשית ק"י ט א') כּוֹכְבָא
מְלֵהָטָא בְּכָל גּוּוּנִין, וְשִׁבְעָה כּוֹכְבִין אַחֲרָנִין דְּסַחְרוֹן לְהוּא כּוֹכְבָא, וְיִגִּיחוּן
בֵּיהּ קְרַבָּא בְּכָל סְטֵרִין, תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא, עַד שְׁבַעִין יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עַלְמָא
חִמְאוּ.

וְהוּא כּוֹכְבָא, יִגִּיחַ בְּהוּ קְרַבָּא, בְּטִיסִין דְּנוּרָא, מְלֵהָטִין מְנַצְצִין לְכָל עֵבֶר,
וּבְטֻשׁ בְּהוּ, עַד דְּבַלַּע לוֹן, בְּכָל רַמְשָׁא וְרַמְשָׁא, וּבְיוֹמָא אֲפִיק לוֹן. וְיִגִּיחוּן
קְרַבָּא לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עַלְמָא, וְכֵן בְּכָל יוֹמָא, עַד שְׁבַעִין יוֹמִין. לְבִתֵּר שְׁבַעִין
יוֹמִין, יִתְגַּנִּיזוּ הוּא כּוֹכְבָא, וְיִתְגַּנִּיזוּ מְשִׁיחָא, עַד תְּרִיסֵר יְרַחוּן, וְיִתְהַדֵּר
הוּא עַמּוּדָא דְּאֲשָׁא כְּמַלְקָדְמִין, וּבֵיהּ יִתְגַּנִּיזוּ מְשִׁיחָא, וְהוּא עַמּוּדָא לָא
יִתְחַזִּי. לְבִתֵּר תְּרִיסֵר יְרַחוּן, יִסְלַקוּן לִיהּ לְמְשִׁיחָא, בְּהוּא עַמּוּדָא, לְגוּ
רְקִיעָא, וְתַמּוֹן יִקְבַּל תּוֹקְפָא וְעֵטְרָא דְּמַלְכוּתָא. וְכַד נְחִית, יִתְחַזִּי הוּא
עַמּוּדָא דְּאֲשָׁא כְּמַלְקָדְמִין, לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עַלְמָא, וְיִתְגַּלִּי לְבִתֵּר מְשִׁיחָא,
וְיִתְכַנְּשׁוּן לְגַבְיָהּ עַמּוּן סְגִיָּאִין, וְיִתְעַר קְרַבִּין בְּכָל עַלְמָא. וּבְהוּא זְמַנָּא
יִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא גְבוּרְתִּיהּ לְכָל עַמּוּן דְּעַלְמָא, וּמַלְכָּא מְשִׁיחָא יִתְיַדַּע
בְּכָל עַלְמָא, וְכָל מַלְכִין דְּעַלְמָא יִתְעָרוּן לְאַתְחַבְּרָא לְאַגְחָא קְרַבָּא בֵּיהּ.

וְכַמָּה (עמ"ס) מִפְּרִיצֵי יְהוּדָאִין יִתְהַפְּכוּ לְאַהֲדָרָא לְגַבְיָהּ, וְיִיתוּן עִמְהוֹן,
לְאַגְחָא קְרַבָּא עַל מַלְכָּא מְשִׁיחָא. כְּדִין יִתְחַשְׁדּוּ כָּל עַלְמָא חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה יוֹמִין,
וְסִגִּיאִין מַעֲמָא דְּיִשְׂרָאֵל יְהוֹן מִתִּין בְּהוּא חֲשׂוּכָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ס')
כִּי הִנֵּה הַחֲשֵׁךְ יַכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֶּל לְאוּמִים.

דף ח' ע"א

פְּתַח וְאָמַר (דברים כ"ב) כִּי (דף ח' ע"א) יִקְרָא קוֹן צְפוּרָא לְפָנֶיהָ בְּדַרְדָּרָא בְּכָל עֵץ אוֹ
עַל הָאָרֶץ אֲפֻרוּחִים אוֹ בַּיְצִים וְהָאִם רוֹבֶצֶת וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאִם
וְגו', הַאִי קָרָא אוֹקִימָנָא לִיהּ, וְאִיהוּ חַד מִפְּקוּדֵי אוֹרִייתָא גְּנִיזוּן, וְאָנּוּ אִית
לוֹ בֵּיהּ רְזִי דְּאוֹרִייתָא גְּנִיזוּן, שְׁבִילִין וְאַרְחוּן יִדְעוּן לְחַבְּרִיא, בְּאִינוּן
תְּלַתִּין וְתַרְוֵן שְׁבִילִין דְּאוֹרִייתָא.

אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, אלעזר, בזמנא דיתער מלכא משיחא, כמה אתין ונסין אחרנין יתערונו בעלמא. תא חזי, בגנתא דעדן דלתתא, אית אתר חד גניז וטמיר דלא אתידע, ואיהו מרקמא בכמה גוונין, וביה גניזין אלף היכלין דכסופין. ולית מאן דעייל בהו, בר משיח, דאיהו קאים תדיר בגנתא דעדן.

וכל גנתא מסחרא ברתוכין סגיאין דצדיקיא, ומשיח קאים עליהו, ועל כמה חילין ומשירין דנשמתיין דצדיקיא תמן, ובראשי ירחי, ובזמני, ובשבת, משיח עאל בההוא אתר לאשתעשעא בכל אינון היכלין.

לגו לגו מפל אינון היכלין, אית אתר אחרא טמיר וגניז דלא אתידע כלל, ואקרי עדן. ולית מאן דזכיל למנדע ביה. ומשיח אגניז (ס"א יתגלי) לבר, סחרניה דההוא אתר, עד דאתגלי ליה חד אתר. דאקרי קו צפור, ואיהו אתר דכריז עליה ההוא צפור. דאתער בגנתא דעדן בכל יומא.

ובההוא אתר, מרקמן דיוקנין דכל שאר עמין, דאתכנשו עליהו דישראל לאבאשא לון. עאל בההוא אתר, זקיף עינוי, וחזי אבהו, דעאלין בחרבן בית אלהא, עד דחמי לרחל (שמות י"ב ע"א) דדמעהא באנפהא, וקודשא בריה הוא מנחם לה, ולא צביאת לקבלא תנחומין, כמה דאת אמר, (ירמיה ל"א) מאנה להנחם על בניה. כדן. משיח ארים קליה ובכי, ואזדעזע כל גנתא דעדן, וכל אינון צדיקיא דתמן געו ובכו עמיה.

געי ובכי זמנא תניינא, ואזדעזע ההוא רקיע דעל גבי גנתא, אלף וחמש מאה רבוא משירין עלאין, עד דמטי לגו פרסייא עלאה. כדן, קודשא בריה הוא רמיז לההוא צפרא, ועאל לההוא קו דילה, ויתבא לגבי משיח, וקרי מה דקרי, ואתער מה דאתער.

עד דמגו פרסייא קדישא, אתקרי תלת זמנין ההוא קו צפור, ומשיח, וכלא סלקין לעילא, ואומי לון קודשא בריה הוא, לאעברא מלכו חייבא מן עלמא, על ידא דמשיח, ולנקמא נקמין דישראל. וכל אינון טבוון, דזמין קודשא בריה הוא למעבד לעמיה. ותב ההוא קו צפור ומשיח לדוכתיה. ותב משיח ואתגניז גו ההוא אתר כמלקדמין.

ובזמנא דיתער קודשא בריה הוא לאתקנא עלמין, ואתנהירו אתוון דשמיה בשלימו, יו"ד בה"א, (לאתקנא) וא"ו בה"א, למנהוי פלא בשלימו חד. כדן יתער חד ככבא דחילא, באמצע רקיעא, כגון ארגוונא, להיט ונציץ ביממא לעיניהון דכל עלמא.

ויקום חד שלהובא דאשא מסטרא דצפון, גו רקיעא, ויקום דא לקבל דא ארבעין (קע"ב ב) יומין ויתבהלון כל בני עלמא. לסוף ארבעין יומין, גחון קרבא, ככבא ושללהובא, לעיניהון דכלא, ויתפשט ההוא שלהובא ביקידו דאשא, מסטרא דצפון, גו רקיעא, ויחשוב למבלע ההוא ככבא, וכמה שליטין ומלכין ואומיא ועממא, יתבהלון מהאי.

כְּדִין יִסְתַּלַּק הַהוּא כַּכָּבָא לְסִטְרָא דְרוּם, וַיִּשְׁלוּט עַל הַהוּא שְׁלֵהוּבָא, וְהַהוּא שְׁלֵהוּבָא יִתְבַּלַּע זְעִיר זְעִיר בְּרִקְיָעָא, מִקְמֵי הַהוּא כַּכָּבָא, עַד דְּלֹא יִתְחַזֵּי כְּלָל. כְּדִין, הַהוּא כַּכָּבָא יַעֲבִיד אֹרְחִין בְּרִקְיָעָא, בְּתַרִּיסָר תַּחֲוּמִין, וְקַיִימִין אֵינּוּן נְהוּרִין בְּרִקְיָעָא תַרִּיסָר יוֹמִין.

לְבַתַּר תַּרִּיסָר יוֹמִין יִזְדַּעְזְעוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וַיִּתְחַשְׁדּוּ שְׂמֵשָׁא בְּפִלְגוּת יוֹמָא, כְּמָה דְאִתְחַשְׁדּוּ יוֹמָא דְאִתְתַּרְבּ בֵּי מְקַדְשָׁא, עַד דְּלֹא יִתְחַזּוּן שְׂמֵיָא וְאַרְעָא. וַיִּתְעַר חַד קָלָא בְּרַעַם וְזִיקוֹ, וְאִתְחַלְחַלְא אַרְעָא מֵהַהוּא קָלָא, וְכַמְּה חֵילִין וּמְשִׁירֵין מוֹתוּן מְנִיָּה.

דף ח' ע"ב

וְהַהוּא יוֹמָא, יִתְעַר בְּקִרְתָּא דְרוּמֵי רַבְתָּא, חַד שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא, בְּהַהוּא קָלָא דִּיתְעַר בְּכָל (דף ח' ע"ב) עֲלָמָא. וַיּוֹקִיד כְּמָה מְגַדְלִין, וְכַמְּה הֵיכְלִין, וְכַמְּה מְגַדְלִין יְפִלוּן, וְכַמְּה פְרַדְשֵׁי וְרַבְרָבֵי יְפִלוּן בְּהַהוּא יוֹמָא וְכִלְהוּ, יִתְכַנְשׁוּן עָלָה לְבִישׁ. וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא לֹא יְכָלִין (ס"יא יחשבון) לֹא שְׁתַּזְבָּא.

מֵהַהוּא יוֹמָא, עַד תַּרִּיסָר יַרְחִין, יִתְיַעֲטוּן כָּל מַלְכָּא, וַיִּגְזְרוּן כְּמָה גְזָרוֹת, וְכַמְּה שְׂמֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּצְלְחוּן בֵּיהּ (נ"א בהוּ), כְּמָה דְאִתְמַר זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דִּיעַרַע תַּמּוֹן, וְזַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּלֹא יַעַרַע תַּמּוֹן וְכָל עֲלָמָא יְהֵא בְּעַרְבוּבָא סְגִיָּא.

לְסוּף תַּרִּיסָר יַרְחֵי, יְקוּם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא מַלְכָּא מְשִׁיחָא, דִּיתְעַר גּוֹ גְנַתָּא דְעֵדוֹן. וְכָל אֵינּוּן צְדִיקָא יַעֲטְרוּן לֵיהּ תַּמּוֹן, וַיַּחְגְּרוּן לֵיהּ מֵאֵי זַיִינָא, בְּאִתְוּוֹן רְשִׁימֵן דְּמֵאֵי דְשִׂמָּא קְדִישָׁא.

וְקָלָא יִתְפּוּצֵץ בְּעַנְפֵי אֵילָנִין דְּגִנְתָּא, קְרִי בְּחֵיל, וְאָמַר, אִתְעַרוּ קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין, קוּמוּ מִקְמֵי מְשִׁיחָא, הָא עֲדָנָא לְאִתְחַבְרָא אִיתְתָּא בְּבַעֲלָהּ, וּבַעֲלָהּ בְּעֵי לְנִקְמָא לָהּ נוֹקְמִין דְּעֲלָמָא, וְלֹא קָמָא לָהּ, וְלֹא נַעֲרָה לָהּ מַעֲפָרָא.

כְּדִין יְקוּמוּן כְּלָהוּ, וַיַּחְגְּרוּן לֵיהּ כְּמַלְקְדָּמִין מֵאֵי זַיִינָהּ, אַבְרָהָם מִימִינֵיהּ, יַצְחָק מִשְׂמֵאלֵיהּ, יַעֲקֹב קָמִיָּה, מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא, עַל כָּל אֵלִין צְדִיקָא, אֲזִיל וְרַקִּיד גּוֹ גְנַתָּא דְעֵדוֹן.

כִּיּוֹן דְאִתְקוּ מְשִׁיחָא, עַל יְדָא דְצְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן. יַעוּל בְּהַהוּא דוּכְתָּא דְאִקְרִי ק"ו צְפוּרָא כְּמַלְקְדָּמִין, וְחָמֵי תַּמּוֹן הַהוּא דִּיוֹקְנָא דְחַרְבֵּן בֵּית מְקַדְשָׁא, וְכִלְהוּ צְדִיקָא דְאִתְקַטְלוּ בֵּיהּ. כְּדִין נָטִיל מִתַּמּוֹן (ס"יא עשר) לְבוּשִׁין, וְאֵינּוּן (נ"א וְאִקְרוּן) עֶשֶׂר לְבוּשֵׁי קְנָאָה. וַיִּתְגַּנְזוּ תַּמּוֹן אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּלֹא אִתְגַּלֵּיָא כְּלָל.

לְסוּף אַרְבַּעִין יוֹמִין, קָלָא חַד יִתְעַר, וַיִּתְקַרֵּי מְגוֹ כּוּרְסִיָּא עֲלָאָה, הַהוּא ק"ו צְפוּרָא בְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא דְאִתְגַּנְזוּ בֵּיהּ. וְכְדִין סִלְקִין לֵיהּ לְעֵילָא,

וְקוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא חֲמִי לִיה לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, מִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא נּוֹקְמָא,
וְחָגִיר מֵאֲנִי זַיְינִי נְטִיל לִיה, וְנָשִׁיק לִיה עַל רִישִׁיה.

כְּדִין, מְזַדְעָזְעוּ גַ' מְאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין, וְאַרְמִיז קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְחַד
רְקִיעָא מֵאִינוּן דְּהוּה גְּנִיז מְשִׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַפִּיק מִחַד הַיְכָלָא
דְּבַהּ הוּא רְקִיעָא (תְּרוּמָה קל"ב א') חַד כְּתָרָא גְּלִיפָא, מְחַקְקָא בְּשִׁמְהוֹן קְדִישִׁין.
בְּהוּא עֵטְרָא אֲתַעֲטֵר קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא, כַּד עֲבֵרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יָמָא, לְמִיטַל
נוֹקְמִין מִכָּל רְתִיכֵי פְּרַעָה וּפְרָשׁוּי, וְאַעֲטֵר לִיה לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא.

כְּיָן דְּאֲתַעֲטֵר וְאֲתַתְּקֵן בְּכָל הַגִּי תִקּוּנִין, נְטִיל לִיה קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא
וְנָשִׁיק לִיה כְּמַלְקָדְמִין. מֵאֵן חֲמִי, רְתִיכִין קְדִישִׁין, וּמְשִׁרְיָן עֲלָאִין,
דְּסַחְרִין לִיה, וְיַהֲבִין לִיה מִתְּנֵן וּנְבִזְבְּזוּן סְגִיאִין, וְיִתַעֲטֵר מִכְּלָהוּ.

עָאֵל תִּמְן בְּחַד הַיְכָלָא, וְחֲמִי כָּל אִינוּן מְלָאכֵי עֲלָאִי, דְּאֶקְרוּן אֲבֵלֵי צִיּוֹן,
אִינוּן דְּבָכוּ עַל חֲרָבָן בֵּי מְקַדְשָׁא, וּבְכָאֵן תְּדִיר, וְאִינוּן יַהֲבִין לִיה חַד
פּוֹרְפִירָא סוּמְקָא, לְמַעַבְד נּוֹקְמִין. כְּדִין, קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא גְּנִיז לִיה בְּהוּא
קוֹן צְפוֹר, וְאֲתַכְּסִי תִמְן תְּלַתִּין יוֹמִין.

לְבַתֵּר תְּלַתִּין יוֹמִין, בְּהוּא קוֹן צְפוֹר, יַחוּת מְעֵטֵר בְּכָל אִינוּן תִּקּוּנִין מְעִילָא
וּמִתְתָּא, כְּמָה מְשִׁרְיָן קְדִישִׁין סַחְרָנִיָּה, וְיַחֲמוּן כָּל עֲלָמָא, חַד נְהִירוֹ, תְּלִי
מְרְקִיעָא לְאַרְעָא, וְיַקּוּם שְׁבַעָה יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא יַתְמָהוּן וְיִתְבַּהֲלוּן,
וְלֹא יִנְדְעוּן כָּלֵל, בְּרֵ אִינוּן חַכְיָמִין, דְּיַדְעוּן בְּרִזִּין אֱלִין, זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן.

וְכָל אִינוּן שְׁבַעָה יוֹמִין יַתְעַתְּד (ס"א יתעטר) בְּאַרְעָא, בְּהוּא ק"ן צְפוֹר. בְּאֵן
אֲתֵר. בְּדִרְדָּהּ, דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיְהִי קִיּוּמָא בְּפִרְשֶׁת אוֹרְחִין. וּיְבַשֵּׁר לָהּ,
וְיַנְחֵם לָהּ, וְכְדִין תִּקְבֵּל תִּנְחוּמִין, וְתַקּוּם וְתִנְשִׁיק לִיה.

לְבַתֵּר יַקּוּם הוּא נְהִירוֹ מְהוּא אֲתֵר, וְשָׁרֵי בִּירִיחוֹ קֶרְתָּא דְּאִילְגִי. בְּכָל
עֶץ דָּא יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאֲרָץ, דָּא יְרוּשָׁלַיִם. וְיַהֲא גְּנִיז בְּהוּא נְהִירוֹ דְּק"ן
צְפוֹר יַרְחִי תְּרִיסֵר

דף ט' ע"א

בְּתֵר תְּרִיסֵר יַרְחִי, יַזְדְּקֵן הוּא נְהִירוֹ בֵּין שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וְיִשְׁרִי (שמות ז' ע"ב)
בְּאַרְעָא דְּגִלְלִל, דְּתִמְן הוּא שִׁירוּתָא דְּגִלוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל. וְתִמְן יַתְגְּלִי מְהוּא
נְהִירוֹ דְּקוֹן צְפוֹר, וְתַב לְאַתְרִיה. וְהוּא יוֹמָא יַזְדְעָזַע כָּל אֲרַעָא כְּמַלְקָדְמִין,
מְסִיפֵי שְׁמַיָּא עַד (דף ט' ע"א) סִיפֵי שְׁמַיָּא, וְכְדִין יַחֲזוּן (ינדעוון) כָּל עֲלָמָא, דְּהָא
אֲתַגְּלִי מְלַכָּא מְשִׁיחָא, בְּאַרְעָא דְּגִלְלִל.

וְיַתְכַנְשׁוּן לִיה כָּל אִינוּן דְּלַעָאן בְּאוּרִיָּתָא, וְאִינוּן זְעִירִין בְּעֲלָמָא. וּבְזָכוּת
יְנוּקֵי דְּבֵי רַב, יַתְתַּקֵּן חִילִיָּה לְאַתְגַּבְרָא, וְרָזָא דָּא אֲפִרוּחִים. וְאִי לָא
יִשְׁתַּכְחוּן אֱלִין, הָא יְנוּקֵי דְּיַתְבִּין בְּתוּקְפָא דְּאִמְהוּן וְיַנְקִי, כְּמָה דְּאֲתֵר אֲמֵר,

(ישעיה כ"ח) גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּיִם. וְהֵינּוּ אוֹ בִיצִים, דְּבַגְיֵן אֱלִין, שְׂרָא שְׂכִינְתָא עִמְהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא.

דְּהָא חֲפִימִין זְעִירִין אֵינוּן דִּישְׂתַּכְחוּן בְּהֵוָה זְמַנָּא, וְהֵינּוּ (דְּבָרִים כ"ב) וְהָאִם רוּבְצָת עַל הָאֲפָרוּחִים אוֹ עַל הַבָּצִים, לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִים (דְּהָא בֵּיה לֹא קִימָא מִילָא לֹאֲפָקָא מִגְלוּתָא אֲלֵא בְּמַלְכָא עֵילָאָה, דְּכִיוּן דֵּאֵינוּן רַבִּין וִינוּקִין יִהְבִּין תּוֹקֶפָא לְמַלְכָא מְשִׁיחָא כְּדִין אֵימָא עֵילָאָה דְּהֵיא רַבִּיעָא עֵלִיָּהוּ יִתְעַרַת לְגַבִּי בַעֲלָה) וְיִתְעַכָּב (הַכִּי) עַד תִּרְיֹסָר יָרְחִין אַחְרָנִין. לְבַתֵּר, יִיְתִי בְּעֵלָה, וְיוֹקִים לָהּ מַעֲפָרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (עֲמוּס ט') אָקִים אֵת סַפְתָּ דְּוֹד הַנְּפֻלָּת.

בְּהֵוָה יוֹמָא, מְלָכָא מְשִׁיחָא שְׂאָרֵי וְיִכְנוּשׁ גְּלוּתָא, מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (דְּבָרִים ל') אִם יְהִיָּה נְדַחָךְ בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם וְגו'. מֵהֵוָה יוֹמָא, כָּל אֲתִין וְנָסִין וְגַבּוּרָאן דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים, יַעֲבִיד לוֹן לִישְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (מִיכָה ז') כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נְפֻלָּאוֹת.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר בְּרִי, כָּל אֱלִין מְלִין תִּשְׁכַּח בְּרָזָא דְּתַלְתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַד דְּנָסִין אֱלִין לָא יִתְעַרוּן בְּעֲלָמָא, לֹא יִשְׁתַּלִּים רָזָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, וְלֹא תִתְעַר לְאַהֲבָה, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב') הַשְּׁבַעֲתֵי אֲתַכֶּם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת. בְּצַבָּאוֹת: דָּא מְלָכָא (נִיָּא מְשִׁיחָא) דְּאֲקָרִי צַבָּאוֹת. אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׁדָה שְׂאָר חִילִין וּמְשַׁרְיִין דְּלִתְתָּא. אִם תִּתְעַרוּ וְאִם תִּתְעוּרוּ אֵת הָאַהֲבָה: דָּא יְמִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֲקָרִי אַהֲבָיָה. עַד שְׁתַּחֲפֹץ הָהִיא דְּשְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְיֵהָא רְעוּתָא דְּמְלָכָא בְּהָ. זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דִּיזְכִּי לְהֵוָה דְּרָא, זְכָאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דִּין, וְזְכָאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי.

ר' שְׁמַעוֹן אָרִים יְדוּי בְּצִלוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְצִלֵי צְלוּתִיָּה, לְבַתֵּר דְּצִלֵי צְלוּתִיָּה, אֲתוּ ר' אֲלַעְזָר בְּרִיָּה, וְר' אָבָא וְיִתְבוּ קַמִּיָּה. עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי קַמִּיָּה, חֲמוּ חַד נְהִירוּ דִּימְמָא דְּאֲתַחֲשָׁד, וְאֲשְׁתַּקַּע חַד צְנוּרָא (צְרוּרָא) דְּשְׁלֵהוּבָא דְּאָשָׁא גוּ יִמָּא דְּטַבְרִיָּה, וְאֲזַדְעִזַּע כָּל הָהוּא אֲתֵר.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדֵאִי הַשְּׁתָּא הוּא עֲדָנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדַכֵּר לְבָנוּי, וְאַחִית תַּרְיִין דְּמַעִין לְגוּ יִמָּא רַבָּא. וְכַד נַחֲתִין, פִּגְעִין בְּהֵאִי צְנוּרָא דְּשְׁלֵהוּבָא דְּאָשָׁא, וְיִשְׁתַּקְעוּ דָּא בְּדָא בִּימָא. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכוּ חַבְרַיָּא.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אֲתַעֲרָנָא בְּרִזֵי דְּאֲתָנוּן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, בְּסַתְרָא דְּאֲתַעֲרוּתָא דִּילִיָּה, לְגַבִּי בְּנוּי, אֲבָל הַשְּׁתָּא, אִית לִי לְגַלְאָה, מֵה דְּלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְבַר נֶשׁ אַחְרָא לְגַלְאָה. אֲלֵא זְכוּ דְּדָרָא דָּא, יְקִיִּים עֲלָמָא עַד דִּיִּיתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא. אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְר' אֲלַעְזָר בְּרִיָּה וּלְרַבִּי אָבָא, קוּמוּ בְּקִיוּמֵיכּוּ. קִמוּ ר' אֲלַעְזָר וְר' אָבָא. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן זְמַנָּא אַחְרָא, אָמֵר וּוִי מֵאֵן יְקוּם בְּמָה דְּאֲמִינָא (נִיָּא דְּחַמִּינָא) גְּלוּתָא יִתְמַשְׁדָּ, מֵאֵן יְכִיל לְמַסְבֵּל.

אוּף אִיהוּ קָם וְאָמֵר (ישעיה כ"ח) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֲלוּנוּ אֲדָנִים זוּלְתָךְ לְבַד בְּךָ נְזַפִּיר שְׁמָךְ הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל בְּהֵאִי קָרָא אִית רָזָא עֲלָאָה, גוּ

מְהִימְנוּתָא. ה' אֱלֹהֵינוּ: דָּא הוּא שִׁירוּתָא דְרַזִּין עֲלָאין, אֲתֵר דְמִתְמָן נִפְקִין
כָּל נְהִירוּ דְשָׁרְגִין כְּלָהוּ לְאֲדֻלְקָא. וְתִמְן תִּלְיָא כָּל רְזָא דְמְהִימְנוּתָא, שְׂמָא
דָּא שְׁלִיט עַל כְּלָא.

בְּעִלוֹנוּ אֲדָנִים זִוְלַתְדָּ. דְהָא עֲמָא דִישְׂרָאֵל, לִית מָאן דְשְׁלִיט עֲלֵיהּ בַּר שְׂמָא
עֲלָאָה דָּא. וְהַשְׂתָּא בְּגִלוּתָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ סִטְרָא אַחֲרָא.

דף ט ע"ב

לְבַד בְּדָ נִזְכִּיר שְׂמָד. רְזָא דְשְׂמָא קִדְיִשָּׂא, כְּלָלָא דְעֵשְׂרִין וְתִרְיָן אֲתִנּוּן,
וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְבָּרְכָא אֲלָא מִגּוּ שְׂמָא דָּא דְאֶקְרִי בְּדָ, כְּמָה דְאֵתְ אֲמַר
(שְׁמוֹת ל"ב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּדָ (בְּרֵאשִׁית מ"ח) בְּדָ לְבָרְךָ יִשְׂרָאֵל. (תְּהִלִּים י"ח) כִּי
בְּדָ אֲרוּץ גְּדוּד. וּבְזִמְנָא דְשְׁלִימוּ אֲשִׁתְכַח, לֹא הָוָה מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא.
וְאֶסִּיר (דף ט ע"ב) לְאֶפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא, אֲתִתָּא מִבְּעֵלָה, לָאוּ בְּרַעִיוֹנִי, וְלָאוּ
בְּדַכִּירוּ, בְּגִין דְלֹא לְאַחְזָאָה פְּרוּדָא, וְהַשְׂתָּא בְּגִלוּתָא פְּרוּדָא אֲשִׁתְכַח, דְמִגּוּ
עֲאֶקוּ דְכָל זִמְנָא וְזִמְנָא, אֲנִן עֲבָדִין פְּרוּדָא, לְאֲדַכְרָא הַהוּא שָׁם, בַּר
מִבְּעֵלָה, בְּגִין דְאִיהִי שְׁכִיבַת לְעַפְרָא, וְהִינּוּ לְבַד בְּדָ נִזְכִּיר שְׂמָד.

בַּר מִבְּעֵלָה, אֲנִן דְכָרִין לְהָאִי שָׁם בְּפְרוּדָא, בְּגִין דְאֲנִן רְחִיקִין מִינְדָּ, וְשְׁלִטִין
אַחֲרֵינוּ עֲלֵן, וְשְׂמָדָּ אִיהוּ בְּפְרוּדָא מִן שְׂמָא דְאֶקְרִי בְּדָ, וְהָאִי בְּיוֹמֵי דְגִלוּתָא.

בְּגִין דְגִלוּתָא קִדְמָאָה הָוָה מִבֵּית רַאשׁוֹן, וּבֵית רַאשׁוֹן הוּא רְזָא דְהִי
קִדְמָאָה, וְלִקְבֵּל עִי שְׁנִין דִּילָהּ, גְּלוּתָא דְבֵית רַאשׁוֹן הָוָה עִי שְׁנִין, וְאִינוּן עִי
שְׁנִין לֹא אֲשִׁתְכַחַת אִימָא רְבִיעָא עֲלֵיהּ, וְהָוָה פְּרוּדָא מִן שְׂמָא עֲלָאָה, רְזָא
דְהִי עֲלָאָה. וְכִדִּין יו"ד, רְזָא עֲלָאָה, אֲסִתְלַק לְעִילָא לְעִילָא לְאִין סוּף, וּבֵית
רַאשׁוֹן עֲלָאָה קִדְיִשָּׂא, לֹא נְבִיעַ נְבִיעוּ דְמִיִּין חִיִּין, דְהָא מְקוּרָא דִּילָהּ
אֲסִתְלַק.

וְאִיהִי עִי (בְּרֵאשִׁית רמ"ח א') שְׁנִין בְּגִלוּתָא, בְּגִין דְאִיהִי זִי שְׁנִין אֶקְרִי, כְּמָה דְאֵתְ
אֲמַר (מְלָכִים א', ו') וַיִּבְנֶהוּ שֶׁבַע שָׁנִים. וְאִי תִימָא, דְשְׁלִטָא מְלָכוּת בְּבַל לְעִילָא
בְּרְזָא דְעִי שְׁנִין, חֶסֶךְ וְשָׁלוֹם. אֲלָא בְּזִמְנָא דְהָוָה בִּי מְקִדְשָׁא קִיִּים, נְהוּרָא
וּנְבִיעוּ דְאִמָּא עֲלָאָה, הָוָה נְהִיר וְנַחֲתִית לְתַתָּא. כִּיִּין דְחִטּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֲתַחֲרַב
מְקִדְשָׁא, וְשְׁלִטָא מְלָכוּת בְּבַל, הָוָה חֲפִי, וְאַחֲשִׁידָּ הַהוּא נְהִירוּ, וְתַתָּאִי
קִדְיִשִּׁין לֹא הוּוּ נְהִירִין.

כִּיִּין דְתַתָּאִי לֹא הוּוּ נְהִירִין, בְּגִין (מגו) שְׁלִטְנוּ דְמְלָכוּתָא דְבְּבַל. אֲסִתְלַק
הַהוּא נְהוּרָא, וְהַהוּא מְבוּעָא עֲלָאָה דְהָוָה נְבִיעַ רְזָא דִּי, אֲסִתְלַק לְעִילָא
לְעִילָא בְּאִין סוּף, כְּדִין אִינוּן עִי שְׁנִין לֹא הוּוּ נְהִירִין, בְּגִין הַהוּא נְהִירוּ
דְאֲתַמְנַע. וְדָא הוּא וְדָאִי גְלוּתָא דְעִי שְׁנִין.

כִּיִּין דְאֲעִדִּיאוּ שְׁלִטְנוּ דְבְּבַל, וְשָׁרִיאת הִיא תַתָּאָה לְאַנְהָרָא. יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ,
לֹא אַחֲדָרוּ לְאֲדַכְרָאָה (נ"א לשלטה) לְמַהְוִי סְגוּלָה שְׁלִימָתָא כְּמִלְקָדְמִין, אֲלָא

זְעִיר זְעִיר, (בערבוביא) וְכִיּוֹן דְשָׁלִימוֹ לֹא אֲשַׁתְּכַח, (ושריאת ה"א תתאה לשלטה) כְּדִין, י' נְבִיעוּ עֲלָאָה לֹא נְחִית כָּל כַּד לְאַנְהָרָא, כְּמָה דְהוּהוּ כְּמִלְקָדְמִין, אֶלְא זְעִיר זְעִיר בְּעֶרְבּוּבָא, דְלֹא הוּוּ דְכִיּוֹן כְּמִלְקָדְמִין כְּמָה דְאַתְחֲזִי, וְעַל כַּד נְבִיעוּ עֲלָאָה, וְלֹא נְבִיעַ, וְלֹא נְחִיר, אֶלְא דְאַהֲדָר לְאַנְהָרָא זְעִיר זְעִיר, מְגוּ דְחֻקָא (דשמאלא) דְשָׁמַא. (נ"א דגלותא ודינא)

וְעַל דָּא, אֲתַגְרוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל קְרָבִין סְגִיָּאִין, עַד דְהַחֲשֵׁד יַכְסֵּה אֶרֶץ, וְהוּ תַתְּאָה אֲתַחֲשֵׁד, וְנִפְלַת לְאַרְעָא, וְנְבִיעוּ עֲלָאָה אֲסַתְלַק כְּמִלְקָדְמִין, בְּגִין דְמַלְכוּת אָדוּם אֲתַתְּקַף, וְיִשְׂרָאֵל אֲהֲדָרוּ לְסַרְחַנְיָהוּ.

וְעַל דָּא, ה' בֵּית שְׁנֵי אֲתַחְרַב, וְכָל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין דִּילָהּ, כְּחוּשְׁבֹן מְשַׁרְיָין דְלַהוֹן, אֵינוֹן בְּגִלוּתָא דְמַלְכוּת אָדוּם. וְנְבִיעוּ עֲלָאָה, אֲסַתְלַק מֵהוּא נְבִיעוּ, דְקִיּוּמָא עֲלָהּ, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה נ"ז) הַצַּדִּיק אָבֵד, אָבֵד הוּא נְבִיעוּ דְמִקּוּרָא עֲלָאָה, דְהוּהוּ נְגִיד וּמְשִׁיךְ מְלַעֲיָלָא. (נ"א קרובין סגיאין ומלכות יון שלטא עליהו לבתר דהדרו בתיובתא אתתקפו עליהו ואתקיפואו לון ובגין דישראל הדרו לסרחנייהו מלכות אדום אתתקפו ובית שני אתחרב וה"א תתאה אתחשכת ונפלת לארעא ונביעו עלאה אסתלק מההוא מבועא דקיימא עליה כמה דאת אמרו הצדיק אבד, אבד ההוא נביעו דמקורא עילאה דהוה נגידו משוד עליה, מאי טעמא, דין דהחשך יכסה ארץ)

וְכַדִּין הוּהוּ פְּרוּדָא בְּה"א, בֵּית שְׁנֵי, וְאִיהִי בְּגִלוּתָא דְאָדוּם, בְּכָל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין (נ"א דילה) וּמְשַׁרְיָין דִּילָהוֹן, תְּרִיסַר שְׁבָטִין סְלָקִין (בראשית רמ"ז א') לְחוּשְׁבֹן סְגִי, וְעַל דְרָזָא (נ"א ועל דא) דְהוּ הוּהוּ בְּהוּ, (ועל דא וה') בְּכָל הוּהוּ חוּשְׁבָנָא, (נ"א חשוכא) גְּלוּתָא אֲתַמְשֵׁד.

רָזָא דְרָזִין לְחַפְיָמִי לְבָא אֲתַמְסַר. י' שְׁבָטִין אֶלְף שְׁנִין, תְּרִין שְׁבָטִין מְאֵתוֹן שְׁנִין. שְׂאֵרוּ דְמַעִין לְמַנְפַּל, פְּתַח וְאָמַר, (איכה א') בְּכֹו תִבְכֶּה בְּלִילָהּ וְדַמְעָתָהּ עַל לְחִיָּהּ. לְסוּף תְּרִיסַר שְׁבָטִין דְגְלוּתָא, לִילָא יִתְחַשֵּׁד לְיִשְׂרָאֵל, עַד דִּיתַעַר וְאִיו, לְזַמֵּן שְׁתִּין וְשִׁית שְׁנִין.

לְבַתַּר תְּרִיסַר שְׁבָטִין, דְאֵינוֹן אֶלְף וּמְאֵתוֹן שְׁנִין דְגְלוּתָא, וּלְבַתַּר (ע"ד) שְׁתִּין וְשִׁית שְׁנִין בְּחֻשְׁבָּא דְלִילָא, כְּדִין, (ויקרא כ"ו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב. דָּא אֲתַעְרוּתָא דְאֵת ו', דְאִיהוּ נֶפֶשׁ דְבֵית יַעֲקֹב. וְרָזָא דָּא, (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיִם וְגו' שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, וְאִיהוּ ו', נֶפֶשׁ דְבֵית שְׁנֵי, רָזָא דְהוּ תַתְּאָה, וְדָא ו' רָזָא דְשְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, שְׁשִׁים: לְאֲתַעְרוּתָא דְיַעֲקֹב. וְשֵׁשׁ: לְאֲתַעְרוּתָא דְיוֹסֵף. וְעַל דָּא אִיהוּ ו'ו', דְאֵינוֹן תְּרִין בְּחַבּוּרָא חֲדָא, וְרָזָא חֲדָא.

דף י"ע"א

מִתְּמֹן וּלְהַלָּאָה, יִתַּעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֵינוֹן נְסִין וְאֲתִין (דף י"ע"א) דְקִאֲמְרוּ, וְיִתַּעְרוּן עַל יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן עֲקֵתִין דְקִאֲמְרוּ, וְכַדִּין, (ס"א ורזא דא) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יַצְחֹק. וּלְבַתַּר כַּד נְגִיחַ מְלַכָּא מְשִׁיחָא קְרָבִין בְּכָל עֲלָמָא בִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שמות ט"ו) יְמִינְךָ ה' נְאֻדְרִי

בפּתַח. כְּדִין, וְאַף אֶת בְּרִיתֵי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר, וּלְבַתֵּר וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר, דָּא ה' בְּתִרְאָה, בְּהֵוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זכריה י"ד) וְהָיָה ה' לְמִלְחָה עַל כָּל הָאֶרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׂמוּ אֶחָד.

לְסוּף שְׁתֵּין וְשִׁית שְׁנֵין אַחְרָנֵין, דְּאִינוּן מֵאָה וּתְלַתֵּין וּתְרִין שְׁנֵין, יִתְחַזֵּין אֲתָנוּן בְּשִׂמְיָא קְדִישָׁא, גְּלִיפֵן בְּשְׁלִימוֹ, עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יֵאוּת. וְרָזָא דָא ה"ה עֵלְאָה וְתַתָּאָה, וְכָל אִינוּן שְׁבִילֵין, דְּאִינוּן תְּלַתֵּין וּתְרִין שְׁנֵין דְּכָלִּילֵן בְּרָזָא דְּאֵת ו', הו"ה, (נ"א יוה"ה) רָזָא דְּשְׁלִימוֹ דְּמֵאָה וּתְלַתֵּין וּתְרִין.

לְסוּף מֵאָה וּתְלַתֵּין וּתְרִין שְׁנֵין אַחְרָנֵין, יִתְקַיֵּים, לְאַחוּז בְּכַנְפוֹת הָאֶרֶץ וַיִּנְעֲרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה. וַיִּתְדַכֵּי אֶרְעָא קְדִישָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר מִתְּיָא דְּאֶרְעָא קְדִישָׁא, וַיְקוּמוּן חַיִּילֵין חַיִּילֵין בְּאֶרְעָא דְּגָלִיל.

וְכִדִּין יִתְעַר סְתִימוֹ דְּנִבְיָעוּ עֵלְאָה אֵת י', וַיִּתְקַיֵּימוּן תְּלַתֵּין וּתְרִין שְׁבִילֵין בְּשְׁלִימוֹ, לְנִגְדָא לְתַתָּא, וַיִּתְקַיֵּימוּן אֲתָנוּן דְּשִׂמְיָא קְדִישָׁא כְּלָהוּ בְּקִיּוּמֵיהוּ יְדוּ"ד, דְּעַד כְּעַן לָא יְהוּן בְּשְׁלִימוֹ. עַד זְמַן דְּיִנְגִיד וַיִּתְמַשְׁדָּה הוּא נִבְיָעוּ עֵלְאָה, בְּחַבּוּרָה דְּאֲתָנוּן, גּוֹ ה' (נ"א ו"ה) בְּתִרְאָה, וְדָא אִיהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוּם מֵאָה וְאַרְבַּעֵין וְאַרְבַּעַת שְׁנֵין אַחְרָנֵין דְּיִשְׁתַּלְמּוּן. וַיִּתְעַרוּן שְׂאֵר מִתֵּי יִשְׂרָאֵל דְּבִשְׂאֵר אֶרְעָאן.

דִּישְׁתַּכַּח כָּל דָּא (תולדות קל"ט ע"ב במדרש הנעלם) בְּחִשְׁבּוֹן חַיִּית, דְּאֵתִישִׁיב עֵלְמָא וַיִּתְבַּסֵּם, וַיִּתְעַבֵּר סְטָרָא אַחְרָא (חויא בישא) מֵעֵלְמָא. וְהוּא תַתָּאָה תַתְּמִלִּי מְגוּ נִבְיָעוּ עֵלְאָה, וְתַתְּעֻטֵר וְתַתְּנַהִיר בְּשְׁלִימוֹ. וְכִדִּין כְּתִיב, (ישעיה ל"ו) וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

עַד דִּיהָא שַׁבַּת לַה', לְאַלְקָטָא נִפְשֵׁין בְּתַעֲנוּגֵי קְדוּשָׁא, (דא ה' בתראה) כָּל הַהוּא אֶלְף שְׁבִיעָאָה, וְדָא אִיהוּ אֲתַעְרוּתָא דְּרוּחִין קְדִישֵׁין, דְּעֵמָא דְּיִשְׂרָאֵל, לְאַתְלַבְּשָׁא לְבַתֵּר שַׁבַּת, בְּגוּפֵין אַחְרָנֵין קְדִישֵׁין, לְאַתְקָרִי קְדִישֵׁין, דְּכְתִיב, (ישעיה ד') וְהָיָה הַנֶּשֶׁאֶר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ. עַד כָּאֵן מִלִּין דְּרִזִּין סְתִימֵין.

וַיִּקָּם מִלְּךָ חֲדָשׁ. ר' יוסי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבִיד מְלָאכִין שְׁלִיחוֹן עַל עֵלְמָא, דְּכְתִיב, (תהלים ק"ד) עוֹשֶׂה מְלָאכִיו רִחוּת. עֲשֵׂה לָא כְּתִיב, אֶלָּא עוֹשֶׂה, בְּגִין דְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא עוֹשֶׂה. וּבְהֵוּא זְמַנָּא אֲתַמְנָא מְמַנָּא חַד עַל מְצָרִים, וְדָא אִיהוּ דְּכְתִיב וַיִּקָּם מִלְּךָ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָא י.

אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף: דְּהָא מֵאַתֵּר דְּפְרוּדָא הוּוּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית ב') וּמִשָּׁם יִפְרֹד וּקְדַמָּה מֵהֵוּא פְרוּדָא, נִהְרָא דְּמְצָרִים אִיהוּ. וּבְגִין כְּדָא אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, אֲתֵר דְּכָל יְחוּדָא שְׂרָיָא בֵּיה, דְּאֶקְרִי צְדִיק.

ר' אֶלְעָזָר וְר' יוֹסֵי הוּוּ אֶזְלֵי בְּאֹרְחָא, וּקְדִימוֹ בְּנֵהוּרָא לְמִיזְל. חֲמוּ חַד כּוֹכְבָא דְּהוּוּ רְהִיט מְסֻטָּרָא דָא, וְכוֹכְבָא אַחְרָא מְסֻטָּרָא דָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֲשִׁתָּא מְטָא זְמַנָּא דְּכוֹכְבֵי בְּקָר לְשַׁבְחָא לְמַאֲרִיהוּן, וְרַהֲטֵי מְדַחִילוֹ וְאִימְתָא דְּמַאֲרִיהוּן, לְשַׁבְחָא וּלְזַמְרָא לֵיה, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב

ל"ח) בָּרוּן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בְּגִין דְּכִלְהוּ בְּיַחְוָדָא חַדָּא קֵא מְשַׁבְּחוֹן לִיה.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ב) לְמַנְצַחַּח עַל אֵילַת הַשְּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. אֵילַת הַשְּׁחַר : דְּכַד נְהִירוּ אֲנַפּוּי דְּמִזְרַח, וְאֶתְפָּרְשָׁא חֲשׂוּכָא דְּלִילָא, חַד מְמַנָּא אֵית לְסֹטֵר מִזְרַח, וּמְשִׁידַּח חַד חוּטָא דְּנְהִירוּ דְּסֹטֵר דְּרוּם, עַד דְּאֵתִי וְנַפִּיק שְׁמִשָּׁא, וּבְקַע בְּאִינוּן פְּוִי רְקִיעָא, וְאֶנְהִיר עֲלֵמָא, וְהֵהוּא חוּטָא אֶפְרִישׁ חֲשׂוּכָא דְּלִילָא.

כְּדִין אֵילַתָּא דְּשַׁחְרָא אֵתִי, וְאֵתִי נְהִירוּ אוֹכְמָא בְּקִדְרוּ, לְאֶתְחַבְּרָא בִּימָמָא, וְנְהִירוּ יִמָמָא. וְנְהִירוּ דִּימָמָא, כְּלִיל וְשָׂאִיב בְּגוּיָה, לְהֵהוּא אֵילַתָּא וְעַל הָאִי אֵילַתָּא, כַּד אֶתְפָּרֵשׁ מִיּוּמָא, לְבַתֵּר דְּכִלְיֵל לָהּ, אָמַר דּוֹד שְׁיִרְתָּא, דְּכַתִּיב לְמַנְצַחַּח עַל אֵילַת הַשְּׁחַר.

דף י"ע"ב

וּמָאִי קֵא אָמַר (דף י"ע"ב) אֵלִי אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי. דְּהָא אֶתְפָּרֵשׁ אֵילַתָּא דְּשַׁחְרָא, מִנְהִירוּ דִּימָמָא. עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, נְהִיר יִמָמָא, וּמִטָּא עֵידוֹן צְלוֹתָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִצְלִי צְלוֹתָא וְנִיזִיל, יִתְבוּ וְצֵלוּ. לְבַתֵּר קָמוּ וְאֲזֵלוּ.

פְּתַח ר' אֶלְעָזָר וְאָמַר (קהלת ח') יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מְגִיעַ אֵלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וְגו' אֶמְרָתִי שְׁגָם זֶה הֶבֶל. הָאִי קָרָא (בראשית ט"ז ע"ב) אוֹקְמוּהָ וְאֶתְמַר, אֲבֵל יֵשׁ הֶבֶל, שְׁלֵמָה מְלָכָא עֶבֶד סַפְרָא דָּא, וְאוֹקִים לִיה עַל שְׁבַעָה הֶבְלִים, דְּעֲלָמָא קִימָא עֲלִיָּהוּ.

וְאִינוּן שְׁבַעָה עֲמוּדִין סְמִכִין דְּעֲלָמָא, לְקַבֵּל שְׁבַעָה רְקִיעִים, וְאֵלִין אִינוּן : וִילוּיָן. רְקִיעָא, שְׁחִקִי"ם זְבוּי"ל. מְעוּיָן. מְכוּיָן. עֲרַבוּיָת. וְלְקַבְּלִיָּהוּ הֶבֶל הֶבְלִים אָמַר קַהֲלַת הֶבֶל הֶבְלִים הַכֹּל הֶבֶל.

כְּמָה דְּאִינוּן שְׁבַעָה רְקִיעִין, וְאֵית אַחְרָנִין דְּדַבְּקֵי בְּהוּ, וּמִתְפַּשְׁטֵי וְנַפְקֵי מִנְיָהוּ, הַכִּי נְמִי אֵית הֶבְלִים אַחְרָנִין, דְּמִתְפַּשְׁטֵי וְנַפְקֵי מֵאֵלִין, וְכִלְהוּ אָמַר שְׁלֵמָה.

וְהָכָא רְזָא דְּחִקְמָתָא אֵית בֵּיה. יֵשׁ הֶבֶל, דְּנַפְקָא מֵאִינוּן הֶבְלִים עֲלָאִין, דְּעֲלָמָא קִימָא עֲלִיָּהוּ, וְדָא נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, וְאֶתְקִיִּים בְּקִיּוּמִיהָ, וְאֶתְתַּקְּרוּ בְּתוֹקְפִיהָ בְּעוּבְדֵי אַרְעָא, וּבְסִלְיָקוּ דְּסִלְקָא מְאַרְעָא, וְדָא אֶתְמַנָּא עַל אַרְעָא, וְכֹל תוֹקְפָא וְקִיּוּמָא דִּילִיהָ, בְּאִינוּן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא, דְּאֶתְתַּלְקִיטוּ מְאַרְעָא, כַּד אִינוּן זְכָאִין, עַד לָא סְרַחוּ, בְּעוֹד דִּיְהִבֵי רִיחָא טַב, כְּגוֹן חֲנוּדָּא, דְּכַתִּיב בֵּיה, (בראשית ה') וְאִינוּן כִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים. וְנִטַּל לִיה עַד לָא מְטָא זְמִינִיהָ, וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בֵּיה, וְכֹן שָׂאֵר זְכָאִין דְּעֲלָמָא.

דְּתַנִּינּוּ, עַל תְּרִין מְלִין, צְדִיקָא מְסַתְּלָקִי מְעַלְמָא עַד לָא יִמְטִי זְמַנְיָהּ, חַד, עַל חוּבֵי דְרָא, דְּכַד אֶסְגִּיאוּ חֵיבֵיָא בְּעַלְמָא, אִינוּן זְכָאִין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּיַנְיָהּ, אֲתַפְסוּן בְּחוּבֵיהוֹן, וְחַד כַּד אֲתַגְלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דִּי־סֶרְחוֹן לְבַתֵּר, סְלִיק לֹון מְעַלְמָא, עַד לָא מָטָא זְמַנְיָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קהלת ח') אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, מָטִי עַלֵיָהּ דִּינָא דְלַעֲיָלָא, כְּאִילוּ עֵבְדוּ חוּבִין וְעוּבְדִין דְּרַשִׁיעֵיָא.

דְּהָא זְמַנָּא חַדָּא, שְׂאִיל רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יַעֲקֹב, אִישׁ כְּפָר אוֹנוּ בְּזְמַנָּא דְרַבִּי עֲקִיבָא וְחַבְרוּי אֶסְתְּלָקוּ מְעַלְמָא, וּמִיתוּ בְּהַהוּא גְוֹנָא, לְרַבִּי מְאִיר, אָמַר לֵיהּ, וְכִי כְּתִיב דָּא בְּכָל אוֹרֵיָתָא כְּלָה, אָמַר לֵיהּ וְלָא, וְהָא אָמַר שְׁלֹמֹה, אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים. מָטִי עַלֵיָהּ דִּינָא מְלַעֲיָלָא, כְּאִילוּ עֵבְדוּ חוּבִין וְעוּבְדִין דְּרַשִׁיעֵיָא. וְיֵשׁ רַשָּׁעִים שְׂמַגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, יִתְבִּי בְּשִׁקְט וּשְׁלָם בְּהַאי עַלְמָא, דִּינָא לָא מָטָא עַלֵיָהּ, כְּאִילוּ עֵבְדוּ עוּבְדִין דְּצְדִיקָא.

אָמַאי, אִי בְּגִין דְּאֲתַגְלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דִּיתוּבוּן בְּתִיבְתָא, אוּ דִּיפּוֹק מְנִיָהּ זְרַעָא, דִּיָּהּ קָשׁוּט בְּעַלְמָא, כְּגוֹן תְּרַח דְּנַפְק מְנִיָּה זְרַעָא דְקָשׁוּט, אַבְרָהָם. אַחֲזוּ, דְּנַפְק מְנִיָּה חִזְקִיָהּ. וּשְׂאָר חֵיבִין דְּעַלְמָא. וּבְגִין כַּד, בְּסִטְרָא דָּא, וּבְסִטְרָא דָּא, הֶבֶל דְּקָאמְרוּ, נַעֲשֵׂה וְאֲתַתְּקוּ עַל הָאָרֶץ, כְּדָקָאמְרוּ.

דְּבַר אַחַר יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֵׂה עַל הָאָרֶץ, כְּדָקָאמְרוּ דְּאֲתַתְּקוּ (וּאֲתַתְּקוּ) עַל עַלְמָא. בְּמַאי, בְּגִין דִּישׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, מָטָאן לִידֵיָהּ כְּאִינוּן עוּבְדִין דְּחֵיבֵיָא, כְּגוֹן בַּת עוּבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, אוּ חַד מְאִינוּן עוּבְדִין, דְּאִינוּן מְמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, וְאִינוּן קִיָּמִי בְּקִיּוּמֵיָהּ, מְדַחִילוּ דְּמַאֲרִיָּהּ, וְלָא בְּעָאן לְאֶסְתְּאָבָא, כְּגוֹן כְּמָה זְכָאִי קָשׁוּט דְּמָטוּ לִידֵיָהּ כְּעוּבְדִין אֱלִין, וְאִינוּן גְּבוּרֵי כַח, דְּעֵבְדֵי רְעוּתָא דְּמַאֲרִיָּהּ, וְלָא חֲטָאוּ. וְעַל דָּא, הֶבֶל נַעֲשֵׂה עַל הָאָרֶץ וְאֲתַתְּקוּ בְּתוֹקִפֵּיהּ.

וְיֵשׁ רַשָּׁעִים שְׂמַגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, מָטִי לִידֵיָהּ חַד מְצוּהָ, דְּאִיָּהּ עוּבְדָא דְּצְדִיקָא, וְזָכָאן בָּהּ, וְעֵבְדִין יָתָה. כְּגוֹן לְסִטִּים מְקַפְחָא הָוָה מְשַׁתְּכַח בְּטוֹרִיָּא, בְּהַדִּי אִינוּן לְסִטִּים עוּבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכַד הָוָה יוּדָאי אַעֲבַר תַּמּוֹן, הָוָה מְשַׁזִּיב לֵיהּ, וְנָטִיר לֵיהּ מְנִיָּהּ, וְהָוָה קָרִי עַלֵיהּ רַבִּי עֲקִיבָא, יֵשׁ רַשָּׁעִים אֲשֶׁר מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים.

דף יא ע"א

וּכְגוֹן הַהוּא חֵיבָא, דְּהָוָה (דף יא ע"א) בְּשִׁבְבוּתֵיהּ דְרַבִּי חֵיָא, דְּלִילָא חַד פְּגַע בָּהּ בְּהַהוּא אֲתַתָּא דְּהוֹת אֲזֵלַת לְבִי בְּרַתָּהּ. בְּעָא לְמַתְּקוּ בָּהּ, אָמַרָה לֵיהּ, בְּמָטוּ מִיְנָךְ, אוּקִיר לְמַרְדָּךְ, וְלָא תַחֲטָא גְבָאִי. שְׁבַקָה וְלָא חִב בָּהּ. הֲוִי אוּמַר, וְיֵשׁ רַשָּׁעִים אֲשֶׁר מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים אֲמַרְתִּי שְׁגָם זֶה הֶבֶל, כְּמָה דְּאֲתַתְּקוּ הַהוּא הֶבֶל, בְּהַדִּי אִינוּן צְדִיקָא, דְּמָטוּ לִידֵיָהּ עוּבְדֵי

דְּחַיִּיבֵיָא, וְלֹא חֲטָאן. אוּף הָכִי, אַתְתַּקֵּף בְּהַדֵּי אֵינּוֹן חַיִּיבֵיָא, דְּמַטֵּי לִידֵיָהוּ עוֹבְדֵי דְאֵינּוֹן צְדִיקָא, וְעַבְדֵי לְהוּ.

דְּתַנִּינְן עַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צְדִיקִים וּרְשָׁעִים בְּעֵלְמָא. וְכַמָּה דְאַתְיִיקֵר אִיהוּ בְּעֵלְמָא, בְּעוֹבְדֵי דְצְדִיקָא, הָכִי נְמִי אַתְיִיקֵר אִיהוּ בְּרִשְׁעֵיָא, כַּד עַבְדֵי עוֹבְדָא טְבָא בְּעֵלְמָא. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (קַהֲלַת ג') אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יִפְה בְּעַתּוֹ. וְוִי לְחַיִּיבָא, כַּד עַבִּיד גְּרַמִּיהָ רַע, וְאַתְתַּקֵּף בְּחוּבִיהָ, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (יִשְׁעִיָה ג') אוּי לְרַשָּׁע רַע וְגוֹי.

תּוּ פְתַח וְאָמַר, אֶת הַכֹּל רְאִיתִי בִימֵי הַבְּלִי וְגוֹי. הַאי קָרָא אוּף הָכִי אוּקְמוּהָ חַבְרֵיָא, אָבֵל כַּד אַתְיָהִיב חֲכָמָה לְשַׁלְמָה, חֲמָא כּוֹלָא, בְּזַמְנָא דְשַׁלְטָא סִיְהָרָא, יֵשׁ צְדִיק דָּא עֲמוּדָא דְעֵלְמָא. אוּבְד: כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (יִשְׁעִיָה ג') הַצְדִּיק אָבֵד, בְּזַמְנָא דְגְלוּתָא בְּצַדְקוֹ: בְּגִין דְהִיא שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, צַדְק דָּא, כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא, אִיהִי עֲמַהוֹן בְּגְלוּתָא, וּבְגִין כַּד, (קַהֲלַת ז') צְדִיק אוּבְד בְּצַדְקוֹ. דְהָא לֹא מְטָאן לְגַבִּיהָ אֵינּוֹן בְּרַכָּאן עֲלָאִין.

וְיֵשׁ רַשָּׁע מְאָרִיךְ בְּרַעְתּוֹ, דָּא סַמְאַל, דְאֹרִיךְ שְׁקֵט וְשַׁלְוָה לְאַדּוּס, בְּמַאי בְּרַעְתּוֹ. בְּהִיא רַעָה אַתְתִּיהָ, (נִיָּא אִשָּׁה רַעָה אִשְׁת זְנוּנִים) (הוֹשֵׁעַ א') נְחָשׁ תַּקִּיפָא, דְהָא לֹא מְטָא עַלִּיהוּ שְׁקֵט וְשַׁלְוָה, אֲלֵא בְּגִין דְאַתְדַּבֵּק בְּהִיא נּוֹקְבָא. כְּגוֹנָא דָּא לְשָׂאֵר מְלַכּוֹון, עַד דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְקִים מְעַפְרָא, לְהִיא סוּכַת דְוֹד הַנוֹפְלַת, דְכַתִּיב, (עַמּוֹס ז') אָקִים אֶת סוּכַת דְוֹד הַנִּפְלַת. (שְׁמוֹת ב') וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לׁוֹי. רַבִּי יוֹסִי פְתַח (שִׁיר הַשִּׁירִים ו') דּוּדֵי יָרֵד לְגַנוֹ לְעֲרוּגוֹת הַבּוֹשֶׁם וְגוֹי. לְגַנוֹ: דָּא כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְהִיא עֲרוּגַת הַבּוֹשֶׁם, דְאִיהִי כְּלִילָא מְכַל סְטָרִין (נִיָּא זִינִי) בּוֹסְמִין וְרִיחִין דְעֵלְמָא דְאַתְי. בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית לְגַנְתָּא דָּא (נִיָּא דְעַדוֹ) כָּל אֵינּוֹן נְשַׁמְתְּהוֹן דְצְדִיקָא, מְתַעֲטְרִין תַּמָּן, כְּלָהוּ יַהֲבֵי רִיחָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר וְרִיחַ שְׁמַנִּיךְ מְכַל בְּשַׁמִּים, (נִיָּא וְרִיחַ אַפְד כַּתְּפוּחִים) אֲלִין אֵינּוֹן נְשַׁמְתְּהוֹן דְצְדִיקָא, דְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, כָּל אֵינּוֹן נְשַׁמְתִּין דְצְדִיקָא, דְהוּוּ בְּהִיא עֵלְמָא, וְכָל אֵינּוֹן נְשַׁמְתִּין, דְזַמִּינִין לְנַחְתָּא לְהִיא עֵלְמָא, כְּלָהוּ בְּגַנְתָּא (דָּא קִיִּימִין בְּגַנְתָּא) דִּי בְּאַרְעָא, (כַּלְהוּ) קִיִּימִין בְּדִיוֹקְנָא וְצִיּוּרָא דְהוּוּ קִיִּימִין בְּהִיא עֵלְמָא, וְסַתְרָא וְרָזָא דָּא אַתְמָסֵר לְחַפִּימִי. רוּחָא דְנַחֲתִית לְבַנֵּי נְשָׂא, (תְּזַרִיעַ מִיָּה עֵיִב) דְאִיהוּ מְסַטְרָא דְנוֹקְבָא, מְתַגְלַפָּא תְדִיר בְּגְלוּפָא כְּהִיא חוּתָם. צִיּוּרָא דְגוּפָא דְבַר נֵשׁ בְּהִיא עֵלְמָא, (עֵיִג עֵיִב) בְּלִיט לְבַר, וְרוּחָא אַתְגְּלִיף לְגוֹ. כַּד אַתְפְּשֵׁט רוּחָא מִן גּוּפָא, הַהוּא רוּחַ בְּלִיט בְּגַנְתָּא דְאַרְעָא, בְּצִיּוּרָא וְדִיוֹקְנָא דְגוּפִיהָ מְמַשׁ דְּבַהֲאֵי עֵלְמָא, בְּגִין דְהוּוּ תְדִיר כְּחוּתָם.

וְעַל דָּא אָמַרְהָ אִיהִי, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח') שְׁיַמְנִי כְּחוּתָם, מַה חוּתָם גְּלִיף בְּגְלוּפָא לְגוֹ, וְאַתְצִיִּיר בְּצִיּוּרָא בְּלִיטָא לְבַר. אוּף הָכִי אִיהִי רוּחָא, דְהוּוּ מְסַטְרָא דִילָהּ, כְּהִיא גּוֹנָא מְמַשׁ בְּהִיא עֵלְמָא, גְּלִיף בְּגְלוּפָא לְגוֹ, וְכַד אַתְפְּשֵׁט מִן גּוּפָא, וְעַל בְּגַנְתָּא דְאַרְעָא, אֲוִירָא דְתַמָּן בְּלִיט הַהוּא גְלוּפָא לְאַתְצִיִּירָא לְבַר, וְאַתְצִיִּיר בְּצִיּוּרָא בְּלִיטָא לְבַר, כְּגוֹנָא דְצִיּוּרָא דְגוּפָא בְּהִיא עֵלְמָא (לְעִילָא).

נשמתא, דאיהי מאילנא דחייא, אתציייר תמן לעילא, בההוא צורא דחיי, לאתענגא בנועם יי, כמה דאת אמר (תהלים כ"ז) לחזות בנועם יי ולבקר בהיכלו.

וילך איש מבית לוי, (שמות י"ט ע"א, בראשית קע"ד ע"א, תזריע מ"ד) דא גבריאל, כמה דאת אמר (דניאל ט') והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון וגו'. מבית לוי: דא כנסת ישראל, דאתיא מסטרא דשמאלא. ויקח את בת לוי דא נשמתא.

דף י"א ע"ב

דתנינו, בשעתא דאתייליד גופא דצדיק, בהאי עלמא, (דף י"א ע"ב) קודשא בריך הוא קרי ליה לגבריאל, ונטיל ההיא נשמתא (דצדיק) די בגנתא, ונחתא לה להאי גופא דצדיקיא, דאתייליד בהאי עלמא, ואיהו אתפקד עלה ונטיר לה.

ואי תימא, ההוא מלאכא דאתמנא על רוחיהון דצדיקיא, לילה שמיא, ואת אמרת דאיהו גבריאל. הכי הוא ודאי, בגין דאתי מסטרא דשמאלא, וכל מאן דאתי מסטרא דשמאלא הכי אקרי.

וילך איש: דא עמרם. ויקח את בת לוי: דא יוכבד. ובת קול נחתת ואמרת ליה לאזדווגא בה, דהא קריב זמנא דפורקנא דישראל, על ידא דברא דאתייליד מנייהו.

וקודשא בריך הוא סייע ביה, דתנינו, שכונתא שריא על ערסייהו ורעותא דלהון בדבקותא חדא, הנה בה בשכונתא, ועל דא, לא אתעדי שכונתא, מההוא ברא דאולידו לקיימא, דכתוב, (ויקרא י"א) והתקדשתם והייתם קדושים. בר נש דמקדש גרמיה מלרע, קודשא בריך הוא מקדש ליה לעילא, כמה דרעותא דלהון הנה בדבקותא דשכונתא. הכי אתדבקא שכונתא, בההוא עובדא ממש דעבדו.

אמר רבי יצחק, זכאין אינון צדיקיא דרעותא דלהון בדבקותא דקודשא בריך הוא תדיר, וכמה דאינון מתדבקין ביה תדיר, הכי נמי איהו אתדבק בהו, ולא שביק לון לעלמין. ווי לרשיעייא, דרעותא דלהון, ודבקותא דלהון, מתרחקא מניה. ולא די להו דמתרחקו מניה, אלא דמתדבקו בסטרא אחרא. תא חזי, עמרם דאתדבק ביה בקודשא בריך הוא. נפק מניה משה, דקודשא בריך הוא לא אעדי מניה לעלמין, ושכונתא אתדבקת בהדיה (בראשית כ"א ע"ב) תדיר, זכאה חולקיה. (שמות ב') ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא. מאי כי טוב הוא. אמר רבי חייא, דאתייליד מהול. בגין, דרזא דברית, טוב אקרי, דכתוב, (ישעיה ג') אמרו צדיק כי טוב.

רבי יוסי אָמַר, נְהִירוּ דְשְׂכִינְתָא דְנְהִיר בֵּיה חֲמָת, דְּבִשְׁעָתָא דְאִתְיָלִיד
אֲתַמְלֵיא כָּל בֵּיתָא נְהוּרָא, דְּכִתִּיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, וְכִתִּיב (בראשית
א') וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וְעַל דָּא כִּי טוֹב הוּא כְּתִיב, וְכָלְא הָוָה.

וּתְצַפְנָהוּ שְׁלֶשָׁה יָרְחִים, ג' יָרְחִים מֵאֵי קָא מֵיירִי. אָמַר ר' יְהוּדָה, רִמְזוּ הוּא
דְּקָא רִמְזוּ, דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע מְשָׁה בְּזִהְרָא עֲלָאָה, עַד ג' יָרְחִים. דְּכִתִּיב, (שמות
י"ט) בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, דְּהָא כְּדִין אֲתִיְהִיבַת תּוֹרָה עַל יְדוּי, וְשְׂכִינְתָא אֲתַגְלֵיא,
וְשָׂרְיָא עֲלוּי לְעִינֵיהוֹן דְּכָלְא, דְּכִתִּיב, (שמות י"ט) וּמְשָׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים
וַיִּקְרָא אֵלָיו יְיָ. (שמות ב') וְלֹא יָכֻלָה עוֹד הַצְּפִינוּ, דְּעַד הַהוּא שְׁעָתָא, לֹא
אֲשַׁתְּמוּדַע מְלוּלִיָּהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִתִּיב מְשָׁה יִדְבֵר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
בְּקוּל.

וְתַקַּח לוֹ תְּבַת גּוּמָא, רִמְזוּ עַל הָאָרוֹן, דְּלוּחוֹת קִימָא עָאֲלִין בְּגוּיָה, תִּיבַת
גּוּמָא, אָרוֹן הַבְּרִית אִיהוּ. וְתַחֲמַרָה בְּחֲמַר וּבְזַפְתָּ (דְּהֵיכֵי תִיבָה דְאִיהוּ) דְּהָא
הָאָרוֹן הָוָה מְחוּפָּה מְלָגוּ וּמְלָבַר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דָּא הִיא אוֹרִייתָא,
דְּהַחֲמִירָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה וּבְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

וְתַשֵּׁם בָּהּ אֶת הַיָּלֶד, אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאֵת אָמַר (הושע י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֶּהוּ. וְתַשֵּׁם בְּסוּף דְּלֹא הוּוּ פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא חוּמְרָא לְמַעַבְד, (ויקרא רפ"ו
ע"א) עַד סוּף, דְּעָאֲלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לְסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין. עַל שְׁפַת הַיָּאֹר:
עַל מִימְרָא דְאִינוּן דְּמוּרִים אוֹרִייתָא וְחוּקָה לְיִשְׂרָאֵל. (נ"א רבי חזקיה אמרזו הכי
אוליפנא)

דְּבַר אַחַר וַיִּלְךְ אִישׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתִּיב, (שמות ט"ו) יְיָ אִישׁ
מְלַחֲמָה. מִבֵּית לְוִי, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתֵר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, וְהַהוּא
נְהַר, מִתְּחַבְּרוּן כְּחָדָא, וְלֹא מִתְּפָרְשִׁין לְעַלְמִין. מִבֵּית לְוִי דְאֲשָׂרִי לוּיְתָן (נ"א
כַּל חִידוֹ) לְחִידוֹ בְּעַלְמָא, הֲדָא הוּא דְכִתִּיב, (תהלים ק"ד) לוּיְתָן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק
בוֹ. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתֵר דְּנְהִירוּ דְּסִיְהָרָא נְהִיר.

דף י"ב ע"א

וְתַהַר הָאִשָּׁה וְתִלְד בּוֹ. הָאִשָּׁה וְדָאִי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (בראשית ב') לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה. בְּקַדְמִיתָא בֵּת לְוִי, וְהָכִי הוּא וְדָאִי, וְכִי בֵּת לְוִי בְּקַדְמִיתָא, (דף י"ב ע"א)
וְהַשְׁתָּא אִשָּׁה. אֶלָּא הָכִי הוּא וְדָאִי, וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, אֲתַתָּא עַד לֹא אֲזַדְוּוּגַת,
אֲתַקְרִיאַת בֵּת פְּלוּנִי, בְּתֵר דְאֲזַדְוּוּגַת אֲתַקְרִיאַת אִשָּׁה. וְהָכָא, בֵּת, וְאִשָּׁה,
וְכָלְא, חַד דְּרָגָא אִיהוּ. (שמות ב') וְתְצַפְנָהוּ (בראשית ל"א ע"ב) שְׁלֶשָׁה יָרְחִים. אֲלִין
תְּלַת יָרְחִין, דְּדִינָא קְשִׁיא שְׂרָיָא בְּעַלְמָא וּמֵאֵי נִינְהוּ. תַּמּוּז, אָב, טִבֵּת, (נ"א
שבט) מֵאֵי מְשֻׁמַּע. דְּעַד לֹא נַחַת מְשָׁה לְעַלְמָא, שְׂכִיחַ הָוָה אִיהוּ לְעִילָא, וְעַל
דָּא אֲזַדְוּוּגַת בֵּיה שְׂכִינְתָא, מִיּוֹמָא דְאִתְיָלִיד. מְכָאן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
רוּחִיהוֹן דְּצַדִּיקָא, (ויחיר ר"ב ע"ב) שְׂכִיחִין אִינוּן לְעִילָא, עַד לֹא יַחֲתוּן לְעַלְמָא.
(שמות ב') וְלֹא (שלח ל"ח קע"ד ע"א) יָכֻלָה עוֹד הַצְּפִינוּ וְגוֹ'. מֵאֵי וְתַקַּח לוֹ תְּבַת
גּוּמָא. דְּחַפְתָּ לִּיה בְּסִימְנָהּ, לְמַהוּי נָטִיר מֵאִינוּן נוּנִי נְמָא, דְּשִׂאטִין בְּיָמָא

רָבָא, דְּכְתִיב, (תהלים ק"ד) שָׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר. וְהִיא חֶפֶת לִיה, לְמַהוּי נָטִיר מְנִייהוּ, בְּחֶפְזוּ (בסטרטא דיובלא) (נ"א דטיסת רוכלא) (נ"א דטיס רובילא) לְקִירָא, דְּתִרְיִן גְּוֹנִין חֲנוּר וְאוּכְס, וְאַנַּח לִיה לְמַשָּׁה בִּינִייהוּ, דְּיִשְׁתְּמוּדַע עֲמַהוּן, בְּגִין דְּזָמִין לְסִלְקָא (בינייהו) זְמַנָּא אַחְרָא, לְקַבְּלָא אֲוִרִייתָא. (שמות ב') וְתִרְדַּ בַּת פְּרָעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. דָּא אִיהִי דְאַתְנָא מְסַטְרָא דְשְׁמַאלָא דְדִינָא קְשִׁיא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר, עַל הַיָּאֹר דְיִיקָא, וְלֹא עַל הַיָּם.

וְאִי תִימָא, וְהִיא כְּתִיב, (שמות י"ז) וּמִטְּדָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֹר, וּמַשָּׁה לֹא מְחָא אֶלָּא יָמָא, וְקִרְיִיה יָאֹר. אֶלָּא יָאֹר הוּא דְמְחָא אַהֲרֹן עַל יְדֵי דְמַשָּׁה, וְשׁוּיִיה קָרָא דְאִיהוּ עֶבֶד.

כְּהִאי גְּוֹנָא, (שמות ז') וְיִמְלָא שְׁבַעַת יָמִים אַחְרֵי הַפּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. וְאַהֲרֹן הִכְהֹו. אֶלָּא עַל דְאַתְא מְסַטְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא, קְרִיִיה קָרָא אַחְרֵי הַפּוֹת ה', לְבַתֵּר קְרִיִיה בְּשְׁמָא דְמַשָּׁה. וְנַעֲרוּתִיה הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיָּאֹר, אֲלִין שְׂאֵר מְשָׁרְיִין דְאַתְיִין מְסַטְרָא דָּא. (שמות ב') וְתִפְתַּח וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיָּלָד. וְתִרְאֶהוּ וְתִרְאֵ מִבְּעֵי לִיה. מֵאִי וְתִרְאֶהוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לִית לָד מְלָה בְּאוֹרִייתָא, דְלִית בָּהּ רְזִין עֲלָאִין וְנְקִירִין. אֶלָּא הִכִּי אוֹלִיפְנָא, רְשִׁימָא דְמִלְכָא וּמְטְרוֹנִיתָא אֲשֶׁתְּכַח בֵּיה, וְאִיהוּ רְשִׁימָא דְוֵאִי"ו ה"א. וּמִיַּד וְתִחְמוֹל עָלְיוּ וְגו'. עַד כָּאן לְעֵילָא, מְכָאן וְלַהֲלָאָה לְתַתָּא, בַּר מֵהִאי קָרָא. (שמות ב') וְתִתְצַב אַחֲוֹתוֹ מֶרְחוֹק וְגו'. וְתִתְצַב אַחֲוֹתוֹ, אַחֲוֹתוֹ דְמָאן. אַחֲוֹתִיה, דְהִהוּא דְקָרָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אַחֲוֹתִי. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שיר השירים ה') פְּתַח לִי אַחֲוֹתִי רַעֲיָתִי. מֶרְחוֹק: כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ירמיה ל"א) מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. (מא"י) מִשְׁמַע, דְאַיִנוֹן זְכָאִין, עַד לֹא נַחְתּוּ לְעֵלְמָא, אֲשֶׁתְּמוּדַעָאן אִינוֹן לְעֵילָא, לְגַבֵּי כְּלָא, וְכָל שְׁכָן מַשָּׁה. וּמִשְׁמַע נְמִי, דְנִשְׁמַתְהוּן דְצְדִיקָא, אֲתַמְשְׁכוּ מֵאַתֵּר עֲלָאָה, כְּמָה דְאוּקִימְנָא. וְרָזָא דְמְלָה אוֹלִיפְנָא, דְמִשְׁמַע, דָּאָב וְאִם אִית לְנִשְׁמַתָּא, כְּמָה דְאִית אָב וְאִם לְגוּפָא בְּאַרְעָא, וּמִשְׁמַע, דְבְּכָל סְטֵרִין, בֵּין לְעֵילָא, בֵּין לְתַתָּא, מְדַכֵּר וְנוֹקְבָא אֲתִינִין כְּלָא וּמִשְׁתַּכְּחִי. וְהִיא אוּקְמוּהָ רְזָא, דְכְּתִיב, תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ: דָּא כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ חַיָּה: (ויקרא ל"ט ע"ב) נֶפֶשׁ דְאַדָּם קַדְמָאָה עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתְמַר. אֲתָא רַבִּי אֲבָא וּנְשָׁקִיה. אָמַר וְדֵאִי שְׁפִיר קְאָמְרַת, וְהִכִּי הוּא וְדֵאִי זְכָאָה חוֹלְקִיה דְמַשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי עֲלָמָא. (ע"כ) (סתרי תורה) דְבַר אַחַר וְתִתְצַב אַחֲוֹתוֹ דָּא הִיא חֲכָמָה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (משלי י"ז) אָמֹר לְחֲכָמָה אַחֲוֹתִי אֶת. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מַעוֹלָם לֹא אֲתַעֲדִיאַת (נ"א אַתְעַר) גְּזֵרַת דִּינָא מְעֵלְמָא, דְהִיא בְּכָל שְׁעֵתָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל חֲטָאן, הוּוּ דִינָא מְקַטְרָגָא עֲמַהוּן, וּכְדִין, וְתִתְצַב אַחֲוֹתוֹ מֶרְחוֹק. (ד"א מֶרְחוֹק) כְּמָה דְאַתְ אָמַר מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. (ע"כ)

דף י"ב ע"ב

וְתִרְדַּ בַּת פְּרָעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. בְּשַׁעֲתָא דְהוּוּ פְּסָקִי יִשְׂרָאֵל מְאוֹרִייתָא, מִיַּד וְתִרְדַּ בַּת פְּרָעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. הוֹת נַחְתַּת מִדַּת הַדִּין, (דף י"ב ע"ב)

לְאַסְתַּחֲוֵה מִדָּמָא דְיִשְׂרָאֵל, עַל עֲלֻבּוֹנָה דְאֹרִייתָא. וְנִעְרוּתֵיהָ הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיָּאוֹר, אֵלֶיךָ אֹמְרָא, דְאֵינּוּן אֲזִלּוּן וְרַדְפּוּן אֶבְתְּרִייהוּ, עַל יַד הַיָּאוֹר, עַל סִבַּת עֲלֻבּוֹנָה דְאֹרִייתָא, וְאֵינּוּן דְמֹרִים (נ״א דמיכין) בְּהָ, דְרַפּוּ יַדֵּיהוּ מִינָהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַלְיָן דְעֵלְמָא, תַּלְיִין בְּתִשׁוּבָה, וּבְצִלוֹתָא דְצִלֵּי בְרַן נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְכָל שָׂכֵן, מֵאֵן דְאֹשִׁיד דְמַעֲיָן בְּצִלוֹתֵיהָ, דְלִית לָךְ תַּרְעָא, דְלֵא עֲאֵלִין אֵינּוּן דְמַעֲיָן. מַה כְּתִיב וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וּתְפַתַּח, דָּא שְׂכִינְתָא, דְקִימָא עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, כְּאִימָא עַל בְּנִין, וְהִיא פְתַחַה תְּדִיר בְּזִכּוּתֵיהוּן דְיִשְׂרָאֵל.

כִּינּוּן שְׂפַתְחָה, וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיֶּלֶד, (ירמיה ל״א) יֶלֶד שְׁעִשׂוּעִים. דְאֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְמִתְחַטָּאן קָמִי מַלְכֵיהוּן (נ״א מאביהון) בְּכֵלָא, וּמִיָּד דְמִתְחַנְנֵן קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הַדְרִי בְּתִשׁוּבָה, וּבְכָאן קָמִיָּה, כְּבָרָא דְבְּכִי קָמִי אָבוּי, מַה כְּתִיב, וְהִנֵּה נֶעַר בּוֹכָה. כִּינּוּן דְבְּכִי, אֲתַעֲדוּ (ס״א מתתבר) כָּל גְּזָרִין בִּישׁוּן דְעֵלְמָא, מַה כְּתִיב וּתְחַמּוּל עֲלִיו, אֲתַעַר עֲלִיו בְּרַחֲמִים, וּמְרַחֵם לִיהָ.

וּתְאָמַר מִיָּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה, דְאֵינּוּן רַבִּי לְבָא, וְלֵא מִיָּלְדֵי הָעִבְרִים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דְאֵינּוּן קָשִׁי קָדֹל, וּקָשִׁי לְבָא. מִיָּלְדֵי הָעִבְרִים רַבִּי לְבָא מְאָבְהוּן וּמְאָמְהוּן לְאַתְבָּא קָמִי מְאָרִיִּהוּן. וּתְקַרָּא אֶת אִם הַיֶּלֶד. שְׁהִיתָה בּוֹכָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה ל״א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי (ח״י ע״א) בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ וְגוֹי, הוּא בּוֹכָה וְאִם הַיֶּלֶד הִיא בּוֹכָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְזַמְנָא דְאַתִּי מַה כְּתִיב, (ירמיה ל״א) בְּבָכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים וְגוֹי. מַהוּ בְּבָכִי יָבֹאוּ. בְּזִכּוּת בְּכִי דְאִם הַיֶּלֶד, שְׁהִיא רַחֵל, יָבֹאוּ וּתְכַנְשׁוּן מִן גְּלוּתָא. וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, פּוֹרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל לֹא תִלְיָא אֲלָא בְּבָכִי, כַּד יִשְׁתַּלְמּוּן וּיְכַלּוּן, בְּכִי דְמַעוֹת דְבְּכָה עֲשׂוּ קָמִי אָבוּי, דְכְּתִיב, (בראשית כ״ז) וְיִשָּׂא עֵשׂוּ קוֹלוֹ וַיִּבְדֹּ. (אמר רבי יוסי אותו בכי דבכה עשו) וְאֵינּוּן דְמַעֲיָן, אַחִיתוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתֵיהָ. כִּינּוּן דְיְכַלּוּן אֵינּוּן דְמַעֲיָן בְּבְכָה דְיִשְׂרָאֵל, יִפְקוּן מְגֻלוּתֵיהָ, הֲדָא הוּא (ירמיה ל״א) דְכְּתִיב בְּבָכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אֹבְדִים. (שמות ב׳) וַיִּכֶן כֹּהֵן וְכֹהֵן. חָמָא בְּאֵלִין נִי אֲתַנּוּן, דְמִיַּחֲדִין לִיהָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹמָא, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל פְּעַמִּים, דְאַתִּית בְּהוֹן כִּי״ה כִי״ה תְרִי זְמַנִּי, וְלֹא חָמָא בֵּיהָ. וַיִּכֶן כֹּהֵן וְגוֹי. כֹּהֵן וְכֹהֵן, אָמַר רַבִּי אַבְרָהָם, כֹּהֵן חָמָא, אִי הוּוּ בֵּיהָ עוֹבְדִין דְכִשְׁרוֹן. וְכֹה אִי זְמִין לְנַפְקָא מִנִּיהָ בְּרָא מְעֵלְיָא, מִיָּד וַיִּרָא כִּי אֵין אִישׁ. חָמָא בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, דְלֵא זְמִין לְנַפְקָא מִנִּיהָ בְּרָא מְעֵלְיָא.

דְאָמַר רַבִּי אַבְרָהָם, כְּמַה חֲזִיבִין אֵינּוּן בְּעֵלְמָא, דְמַפְקִי בְּנֵי מְעֵלְיָא, יַתִּיר מְאִינּוּן זְכָאִין. וְהִהוּא בְּרָא מְעֵלְיָא דְנַפְקָא מִן חֲזִיבָא, אִיהוּ מְעֵלְיָא יַתִּיר, לְמַהוּי טְהוֹר מְטָמָא. נְהוּרָא מְגוּ חֲשׂוּכָא. חֲכַמְתָּא מְגוּ טְפִישׁוּתָא. וְדָא אִיהוּ מְעֵלְיָא מְכָלָא.

וַיִּרָא. וַיִּרָא דְהִכָּא, כְּלָא בְרוּחַ קוּדְשָׁא אֲסִתְכַל וְחָמָא, וּבְגִין כַּד אֲסִתְכַל בֵּיהָ וְקָטַל לִיהָ, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סַבֵּב כְּלָא, לְמַהוּ לְהִהוּא בִּירָא, כְּמַה דְאֲזַל יַעֲקֹב לְגַבֵּי הַהוּא בִּירָא, דְכְּתִיב, (שמות ב׳) וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר. בְּיַעֲקֹב

כְּתִיב, (בראשית כ"ט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר. בְּמִשְׁהַ כְּתִיב, וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְּוָן וַיֵּשֶׁב
עַל הַבָּאָר. בְּגִין דְּמִשְׁהַ וַיַּעֲקֹב, אִף עַל גַּב דְּבִדְרָגָא חֲדָא הוּוּ, אִסְתַּלַּק מִשְׁהַ
בְּהָא יִתִּיר מְנִיָּה.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֵהוּא בָּאָר דְּחָמָא
יַעֲקֹב, וְחָמָא מִשְׁהַ, אִי דָא הָהּ הֵהוּא בִּירָא, דְּחַפְרָא אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק. אָמַר
לִיהָ לָאוּ. אֵלָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתַבְרִי עֲלֵמָא, אֲתַבְרִי הָאִי בִּירָא. וּבְעָרְבַ שְׁבַת
בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת, אֲתַבְרִי פּוּמָא דִּילֵיהָ, וְהָאִי אִיהוּ בָּאָר דְּחָמוּ יַעֲקֹב וּמִשְׁהַ.

מִתְנִיתִין. אֵינּוּן דְּרַדְפִי קְשׁוּט, אֵינּוּן דְּתַבְעֵי רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא. אֵינּוּן
דְּאֲתַדְבְּקוּ בְּקִשׁוּרָא מְהִימְנָא. אֵינּוּן דְּיַדְעִין אוֹרְחוּי דְּמַלְכָּא עֲלָאָה. קְרִיבוּ
שְׁמַעוּ.

דף י"ג ע"א

כַּד סָלִיקוּ תְרִין, וַנִּפְקוּ לְקַדְמוֹת חַד, מְקַבְּלִין לִיהָ בֵּין תְרִין דְרוּעִין. תְרִין
נַחְתֵי לְתַלְתָּא (נ"א לתתא) תְרִין אֵינּוּן, חַד מִינְיָהוּ חַקְלָא דְתַפּוּחִין קַדִישִׁין
אִיהוּ מֵהָאִי בִּירָא יִתְבִי (תְרִין יתבי) מוֹתְבָא דְנְבִיאִי (ס"א בנוי) יִנְקִין בְּהוּ. חַד
בִּינְיָהוּ, חַבּוּרָא אִיהוּ דְכֻלָּא, אִיהוּ נְטִיל מַכְלָא (דף י"ג ע"א) הֵהוּא בִּירָא
קַדִישָׁא, קָאִים תַּחוּתֵיהוּ, חַקְלָא דְתַפּוּחִין קַדִישִׁין אִיהוּ מֵהָאִי בִּירָא
אֲתַשְׁקִין עֲדְרִיא, דְרַעֵי מִשְׁהַ בְּמַדְבְּרָא, מֵהָאִי בִּירָא אֲתַשְׁקִין עֲדְרִיא
דְבָרִיר יַעֲקֹב כַּד בְּרִיר לֹון לְגוּ חוּלְקִיָּה כָּל אֵינּוּן רְתִיכִין, כָּל אֵינּוּן מְאָרִי
דְגַדְפִין. תַּלְתָּ קַיִמִין רַבִיעִין עַל הָאִי בִּירָא. הָאִי בִּירָא מְנִיָּהוּ אֲתַמְלִי.
אֲדַנְיִי אֲתַקְרִי, עַל דָּא כְּתִיב, (דברים ג') אֲדַנְיִי יְיָ אֲתַהּ חַחְלוּתָּ וְגוֹ'. וְכְתִיב
(דניאל ט') וְהָאִר פְּנִיךָ עַל מְקַדְשֶׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנְיִי, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, הֲדָא
הוּא דְכְתִיב, (יהושע ג') הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בֵּיהָ גְנִיזוּ חַד מְקוּרָא
קַדִישָׁא, דְנְבִיעַ בֵּיהָ תְדִיר, וְאֲמַלִי לִיהָ, יְיָ צְבָאוֹת אֲקָרִי. בְּרִיךְ הוּא לְעַלְמֵ
וּלְעַלְמֵי עַלְמִין. (ע"כ)

וּלְכַהֵן מִדְּוָן שְׁבַע בְּנוֹת וְתַבְאָנָה וְתַדְלָנָה וְגוֹ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי בִּירָא
דָּא, אִיהוּ בִּירָא דְיַעֲקֹב, הָא כְּתִיב בֵּיהָ, (בראשית כ"ט) וַנְּאָסְפוּ שְׁמָה כָּל
הַעֲדָרִים וְגַלְלוּ וְגוֹ'. וְהָא בְּנוֹת יִתְרוֹ לָא אֲצַטְרִיכוּ לְהָאִי. אֵלָא וְתַבְאָנָה
וְתַדְלָנָה בְּלָא טוֹרַח אַחְרָא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, יַעֲקֹב אֲעִדִי לָהּ מִן בִּירָא, דְהָא כְּתִיב, כַּד מִתְכַּנְשֵׁי תַמְוֹן כָּל
עֲדְרִיא, וְהַשִּׁיבוּ אֶת הָאֵבֶן. וּבִיעֲקֹב, לָא כְּתִיב וַיֵּשֶׁב אֶת הָאֵבֶן, דְהָא לָא
אֲצַטְרִיךְ לְבִתְרָא, דְהָא בְּקַדְמִיתָא מִיָּא לָא הוּוּ סְלָקִין, בֵּינּוּ דְאֲתָא יַעֲקֹב,
סְלִיקוּ מִיָּא לְגַבִּיָּה, (ומשה אסף הכי סליקו מיא לגביה) וְהֵהוּא אֲבָנָא, לָא הָהּ עַל
פּוּם בִּירָא, וּבְגִין כַּד וְתַבְאָנָה וְתַדְלָנָה.

ר' אֶלְעָזָר וּר' אַבְבָּא הוּוּ אֲזִלִּי מִטְּבַרְיָא לְצַפְרִי. עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, פִּגְעַ בְּהוּ חַד
יּוֹדָאִי, אֲתַחֲפֵר בְּהַדִּיָּהוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל חַד לִימָא מְלָה דְאוֹרִיָּתָא.

פֶּתַח אִיהוּ וְאָמַר, (יחזקאל ל"ז) וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבִיא בֶן אָדָם הַנְּבִיא אֶל הַרוּחַ וְאָמַרְתָּ אֶל הַרוּחַ וְגו'. מִהֵאֵי קָרָא יִדְעָנָא, אַתְר דְּהַרוּחַ נִפְקָא מִנִּיהּ, וְכִי יָכִיל הָוֵה יַחְזִקָא לְנַפְאָה עַל הַרוּחַ, וְהָא פְתִיב (קהלתח') אִין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ לְכָלּוּא אֶת הַרוּחַ. אָלָא, בַּר נֶשׁ לֹא יָכִיל לְשַׁלְטָא בְּרוּחַ, אָבַל קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִיהוּ שְׁלִיט בְּכָלָא, וְעַל מִימְרֵיהּ הָוֵה מִתְנַבֵּי יַחְזִקָא. וְתוּ דְהָא רוּחַ הָוֵה בְּגוּפָא בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְגִין כַּד אֲתַנְבִּי עֲלֵיהּ, (בראשית ק"ל, ע"א במדרש הנעלם) מְאַרְבַּע רוּחוֹת בּוֹאֵי הַרוּחַ, מֵהַהוּא אַתְר דְּאַתְחַס בְּסַמְכוּי בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֲלָמָא.

דְּלִיג הַהוּא יוֹדָאי קְמִיָּה, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֵי חֲמִית. אָמַר מְלָה חֲמִינָא. אָמַר לִיה מֵאֵי הִיא. אָמַר לִיה רוּחַ בְּנֵי אָדָם, אֵי אֲתַלְבֵּשׁ בְּגוּן עֲדוּן בְּלְבוּשָׁא דְדִיוֹקְנָא בְּגוּפָא דְהַאי עֲלָמָא, הָוֵה לִיה לְמַכְתָּב, כַּה אָמַר ה' מִגּוּן עֲדוּן בּוֹאֵי הַרוּחַ, מֵהוּ מְאַרְבַּע רוּחוֹת.

אָמַר לִיה, רוּחָא לֹא נַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, עַד דְּסַלְקָא מְגַנְתָּא דְאַרְעָא, לְגוּ פּוֹרְסֵיָא, דְקִיָּמָא (שמות ט"ו ע"ב) עַל אַרְבַּע סַמְכוּי. פִּינּוּ דְסַלְקָא תַמְּוֹן, אֲסַתְּאַבָּא מְגוּ הַהוּא פּוֹרְסֵיָא דְמַלְכָּא, וְנַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, גּוּפָא אֲתַנְטִיל מְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא, רוּחַ אוּף הַכִּי אֲתַנְטִיל מְאַרְבַּע סְטָרֵי דְכוּרְסֵיָא, דְמַתְתַּקְנָא עֲלֵיהּ.

אָמַר לִיה הַהוּא בַּר נֶשׁ, דְּלִיגָא דְקָא דְלִיגְנָא קְמִיָּכוּ, מְלָה חֲמִינָא מֵהַאי סְטָרָא. בְּגִין דִּיוֹמָא חֲדָא הָוִינָא אֲזִיל בְּמַדְבְּרָא, וְחֲמִינָא אִילְנָא חַד דְמַרְגָּג לְמַחְזִי, וְחַד מְעַרְתָּא תַחוּתֵיהּ, קְרִיבָנָא גְבִיָּה וְחֲמִינָא הַהִיא מְעַרְתָּא, דְּסַלְקָא רִיחִין מְכָל זִינֵי רִיחִין דְּעֲלָמָא. אֲתַתְּקַפְנָא בְּגַרְמָאֵי וְאַעִילְנָא בְּהַהִיא מְעַרְתָּא, וְנַחֲתָנָא בְּדַרְגִּין יְדִיעָן בְּגוּ דְיֻכְתָּא חֲדָא, דְהוּוּ בִּיה אֶלְנִין סְגִיָּאִין וְרִיחִין וּבוֹסְמִין, דְּלֹא יָכִילְנָא לְמַסְבֵּל.

וְתַמְּוֹן חֲמִינָא חַד בַּר נֶשׁ, וְשַׂרְבִּיטָא חַד בִּידֵיהּ. וְהוּוּ קָאִים בְּחַד פְּתַחָא, פִּינּוּ דְחֲמָא לִי, תְּוֹה וְקַס לְגַבְּאֵי. אָמַר לִי, מָה אֶתְּ הָכָא, וּמֵאֵן אֶתְּ, אָנָּא דְחִילְנָא סְגִיָּא, אָמִינָא לִיה, מְאַרִי, מוֹן חַבְרֵיָא אָנָּא, כַּד וְכַד חֲמִינָא בְּמַדְבְּרָא, וְעֲלָנָא בְּהַאי מְעַרְתָּא, וְנַחֲתָנָא הָכָא.

דף י"ג ע"ב

אָמַר לִי, הוּאִיל וּמִן חַבְרֵיָא אָנְתָּ, טוֹל הַאי קִיטְרָא דְכְתָבָא, וְהַב לִיה לְחַבְרֵיָא, אִינוּן דִּינְדְעִין רְזִין דְרוּחֵיהוּן דְצְדִיקָא (דף י"ג ע"ב) בְּטַשׁ בִּי בְּהַהוּא שַׂרְבִּיטָא, וְדַמִּיכְנָא. אֲדַהֲכִי, חֲמִינָא כְּמַה חִילִין וּמְשִׁירִין גּוּ שִׁינְתָּא, דְהוּוּ אֲתִיָּין בְּאוּרְחָא, לְהַהוּא דְיֻכְתָּא. וְהַהוּא גְבַרָא בְּטַשׁ בְּהַהוּא שַׂרְבִּיטָא, וְאָמַר בְּאוּרְחָא דְאִילְנֵי זִילו. אֲדַהֲכִי דְהוּוּ אֲזִלִי, פְּרַחִי בְּאוּרְחָא וְסַלְקִי, וְלֹא יִדְעָנָא לָאן אַתְּר. וְשַׁמְעָנָא קְלִין דְמְשִׁירִין סְגִיָּאִין, וְלֹא יִדְעָנָא מֵאֵן (ס"א לאו אַתְּר) אִיהוּ. אֲתַעֲרָנָא, וְלֹא חֲמִינָא מִיָּדִי, וְדַחִילְנָא בְּהַהוּא אַתְּר.

אֲדַהְכִי, חֲמִינָא לְהֵוּא בַר נֶשׁ, אָמַר לִי, חֲמִית מִיָּדִי, אָמִינָא לִיָּה, חֲמִינָא
גוּ שִׁינְתָּא כְּדָּ וְכָד. אָמַר, בְּהֵוּא אָרְחָא אֲזִלִּי רוּחִיָּהוּן דְּצַדִּיקָא, גוּ גִנְתָּא
דְּעָדוֹן לְאֶעְלָא תַּמְּוֹן. וּמָה דְּשִׁמְעַת מְנִיָּהוּ, הוּא, דְּקִיָּמִי בְּגִנְתָּא בְּדִיּוּקָנָא
דְּהֵאִי עֲלָמָא וְחֲדָאוֹן בְּרוּחִיָּהוּן דְּצַדִּיקָא דְּעָאֲלִין תַּמְּוֹן.

וּכְמָה דְּגוּפָא אֲתַבְּנִי בְּהֵאִי עֲלָמָא, מְקַטוּרָא דְּאַרְבַּע יְסוּדִי, וְאֲתַצְיִיר בְּהֵאִי
עֲלָמָא. אוּף הַכִּי רוּחָא, אֲתַצְיִיר בְּגִינְתָּא, מְקַטוּרָא דְּאַרְבַּע רוּחִין דְּקִיָּמָא
בְּגִנְתָּא, וְהֵוּא רוּחָא, אֲתַלְבָּשָׂא תַּמְּוֹן, וּמְתַצְנִירַת מְנִיָּהוּ, בְּצִיּוּרָא דְּדִיּוּקָנָא
דְּגוּפָא, דְּאֲתַצְיִיר בְּהֵאִי עֲלָמָא. וְאֲלָמְלָא אִינוּן אַרְבַּע רוּחִין, דְּאִינוּן אֲוִירִין
דְּגִנְתָּא, רוּחָא לָא מְתַצְיִירָא בְּצִיּוּרָא כְּלָל, וְלָא אֲתַלְבָּשָׂא בְּהוּ.

אִינוּן דִּי רוּחִין, קְטִירִין אֲלִין בְּאֲלִין כְּחֲדָא, וְהֵוּא רוּחַ אֲתַצְיִיר וְאֲתַלְבָּשׁ
בְּהוּ, כְּגוּוֹנָא דְּגוּפָא אֲתַצְיִיר בְּקַטוּרִי, דְּדִי יְסוּדִי עֲלָמָא. וּבְגִין כְּדָּ, מְאַרְבַּע
רוּחוֹת בּוֹאִי הָרוּחַ, מְאִינוּן אַרְבַּע רוּחִין דְּגוּן עָדוֹן, דְּאֲתַלְבָּשָׂא וְאֲתַצְיִירַת
בְּהוּ, וְהִשְׁתָּא טוֹל הֵאִי קִיטְרָא דְּכְתָבָא וְזִיל לְאַרְחָד, וְהָב לִיָּה לְחַבְרִיָּא.

אֲתָא רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאִינוּן חַבְרִיָּא, וְנִשְׁקוּהוּ בְּרִישִׁיָּה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
בְּרִידָּ רַחֲמֵנָא, דְּשִׁדְרָדָּ הַכָּא, דְּנֻדָּאִי דָּא הוּא בְּרִירָא דְּמִלְּהָ, וְקוּדְשָׂא בְּרִידָּ
הוּא אֲזִמִּין לְפּוּמִי הֵאִי קָרָא. יְהָב לוֹן הֵוּא קִיטְרָא דְּכְתָבָא, כִּיּוֹן דְּנֻטֵּל
לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּפְתַח לִיָּה, נִפְק אֶפּוּתָא דְּאֶשָׁא, וְאַסְחַר לִיָּה, חֲמָא בִּיָּה
מָה דְּחֲמָא, וּפְרַח מִן יָדוּי.

בְּכָה ר' אֶלְעָזָר, וְאָמַר מֵאוֹן יְכִיל לְקִיָּמָא בְּגִנְזִיָּא דְּמִלְּכָא, (תַּחֲלִים ט"ו) ה' מִי
נְגוּר בְּאֶהֱלָדָּ מִי יִשְׁכּוֹן בְּהַר קְדֻשָּׁה. זְכָאָה הֵאִי אוּרְחָא, וְהֵיָּא שְׁעֵתָא
דְּאֶעְרַענָא בְּדָּ. וּמְהֵוּא יוּמָא הָוָה חֲדִי רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלָא אָמַר כְּלוּם
לְחַבְרִיָּא, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, פָּגְעוּ בְּחַד בִּירָא דְּמִיָּא, קִיָּמוּ עֲלִיָּה, וְשִׁתּוּ מִן
מִיָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן דְּצַדִּיקָא, יַעֲקֹב עָרַק מְקַמִּי אַחוּי,
וְאֲזַדְּמִן לִיָּה בִּירָא, כִּיּוֹן דְּבִירָא חֲמָא לִיָּה, מִיָּא אֲשִׁתְּמוּדְעוּ לְמֵאֲרִיָּהוּן,
וְסִלְקִין לְגַבִּיָּה, וְחֲדוּ בְּהַדִּיָּה, וְתַמְּוֹן אֲזַדְּוֹגַת לִיָּה בֵּת זּוּגִיָּה. מִשָּׁה עָרַק
מְקַמִּי פְרַעָה, וְאֲזַדְּמִן לִיָּה הֵוּא בִּירָא, וּמִיָּין חֲמוּ לִיָּה, וְאֲשִׁתְּמוּדְעוּ
לְמֵאֲרִיָּהוּן, וְסִלְקוּ לְגַבִּיָּה, וְתַמְּוֹן אֲזַדְּוֹגַת לִיָּה בֵּת זּוּגִיָּה.

מָה בֵּין מִשָּׁה לְיַעֲקֹב, יַעֲקֹב כְּתִיב בִּיָּה, (בְּרֵאשִׁית כ"ט) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב
אֶת רַחֵל וְגוֹי. וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְלֵ אֶת הָאָבֶן וְגוֹי. מִשָּׁה מָה כְּתִיב בִּיָּה, וַיִּבְאוּ
הָרוּעִים וַיִּגְרָשׁוּם וַיִּקְסֵם מִשָּׁה וַיּוֹשִׁיעֵן וְגוֹי. בְּנֻדָּאִי יַדַּע הָוָה מִשָּׁה, כִּיּוֹן
דְּחֲמָא מִיָּא דְּסִלְקִין לְגַבִּיָּה, דְּתַמְּוֹן תַּזְדְּמִן לִיָּה בֵּת זּוּגִיָּה. וְתוּ, דְּהֵאִי רוּחַ
קוּדְשָׂא, לָא אֲתַעְדִּי מְנִיָּה לְעֲלָמִין וּבִיָּה הָוָה יַדַּע, דְּצַפּוּרָה תַּהוּי בֵּת זּוּגִיָּה.
אָמַר מִשָּׁה, וְנֻדָּאִי יַעֲקֹב אֲתָא לְהַכָּא, וּמִיָּא סִלְקוּ לְגַבִּיָּה, אֲזַדְּמִן לִיָּה בַר נֶשׁ
דְּאֲכַנִּישׁ לִיָּה לְבִיתִיָּה, וַיְהָב לִיָּה כָּל מָה דְּאַצְטְרִיד. אָנָּא אוּף הַכִּי.

אמר ההוא בר נש, הכי אוליפנא, דיתרו כומר לכוכבים ומזלות הוה. כיון דחמא דכוכבים ומזלות לית בה ממשו. אתפרש מפולחנא דילה. קמו עמא ונדוהו. כיון דחמו בנתייה, הו מטרכון לון, דהא בקדמיתא אינון הו רעאן עאניה. כיון דחמא משה ברוח קודשא, דעל מלה דכוכבים ומזלות הו עבדי, מיד ויקם משה ויושיעו וישק את צאנם. ואתעביד קנאה לקודשא בריד הוא בכלא.

דף י"ד ע"א

אמר ליה רבי אלעזר, אנת לגבון, ולא ידענא (דף י"ד ע"א) שמה. אמר, אנא יועזר בן יעקב. אתו חבריאי ונשקוהו, אמרו, ומה אנת לגבון, ולא הוין ידעין בד. אזלו כחדא כל ההוא יומא ליומא אחרא אזפוהו תלת מילין, ואזיל לאורחיה. (שמות ב') ותאמרן איש מצרי הצילנו. רבי חייא אמר, הא אוקמוה חבריאי, דנצנצא בהו רוח קודשא, ואמרו, ולא ידעו מה אמרו. לבר נש, דהנה יתיב במדברא, והו יומין דלא אכל בשרא. יומא חד אתא דובא לנטלא חד אימרא, ערק אימרא, ודובא אבתריה, עד דמטו לגבי ההוא בר נש למדברא, חמא אימרא, ואתקיף ביה ושחטיה ואכל בשרא.

דבר אחר (שמות א') ואלה שמות בני ישראל. רבי יהודה פתח ואמר, (שיר השירים א') שחורה אני ונאנה וגו', שחורה אני ונאנה, דא כנסת ישראל, דהיא שחורה מן גלותא, ונאנה, דהיא נאנה באורייתא, ובפקודין, ובעובדין דכשרו. בנות ירושלם, דעל דא, זכאין לירתאה ירושלם דלעילא. כאהלי קדר, אף על גב דהיא קודרת בגלותא, בעובדין היא פיריעות שלמה, פיריעות, דמלכא דשלמא כלא דיליה.

רבי חייא רבא, הנה אזיל לגבי מאריהון דמתניתא, למילף מנייהו. אזל לגבי רבי שמעון בן יוחאי, וחמא פרגוד חד, דהנה פסיק בביתא. תנה רבי חייא, אמר, אשמע מלה מפומיה מהכא.

שמע דהנה אמר, (שיר השירים ח') ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים. כל כסופא דכסיפו ישראל מקודשא בריד הוא, דאמר רבי שמעון, תאנתם של ישראל, שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולד ולא מתרחק, אלא בורח כצבי או לעופר האילים.

מאי טעמא, אמר רבי שמעון, אין חיה בעולם עושה כמו הצבי או לעופר האילים, בזמן שהוא בורח הולד מעט מעט, ומחזיר את ראשו למקום שצא ממנו, ולעולם תמיד הוא מחזיר את ראשו לאחוריו. בד אמרו ישראל, רבונו של עולם, אם אנו גורמים שתסתלק מבינינו, יהי רצון, שתברח כמו הצבי או כמו עופר האילים, שהוא בורח ומחזיר את ראשו למקום שהניח, הדא הוא דכתיב, (ויקרא כ"ו) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם. דבר אחר, הצבי כשהוא

ישן, הוא ישן בעין אחת, והאחרת הוא געור, כך אמרו ישראל לקודשא בריך הוא, עשה כמו הצבי, שהנה לא ננום ולא ישן שומר ישראל.

שמע רבי חייא ואמר, אי עלאין (פסקין) עסקין בביתא, ואנא יתיב אבראי, בכה. שמע רבי שמעון ואמר, ודאי שכניתא לברא, מאן יפוק. אמר רבי אלעזר בריה. אי אנא קלינא, (כחולא) לא קלינא דהא שכניתא ברא מננא, ליעול שכניתא, ותיהוי אשתא שלימתא. שמע קלא דאמר, עד לא סמכין אסתמכו, ותרעין לא אתתקנו, ומזוטרי (נ"א ומטוטרי) דבוסמנא דעדן דכען הוא, לא נפק ר' אלעזר.

יתיב רבי חייא, בכה ואתגנח, פתח ואמר, (שיר השירים ב') טוב דמה לך דודי לצבי או לעפר האילים. אתפתח תרעא דפרגודא, לא עייל רבי חייא, זקיף רבי שמעון עינוי ואמר, שמע מינה אתיהיב רשותא למאן דאיהו אבראי ואנו לגו. קם רבי שמעון, אזל אשא מדוכתיה, עד דוכתא דרבי חייא, אמר רבי שמעון, קוזטיפא דנהורא דקליטרא (ס"א דקלדיטא) לבר, ואנא הכא לגו, אתאלם פומיה דרבי חייא.

פיון דעאל לגו, מאיד עינוי, ולא זקיף רישיה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, קום אעבר ידך אפומיה, דלא ידע בהאי, דלא רגיל ביה. קם רבי אלעזר, אעבר ידיה אפומיה דרבי חייא, פתח פומיה רבי חייא, ואמר, חמא עינא מה דלא חמינא, אזדקף דלא חשיבנא, טב למימת באשא דדהבא טבא דליק.

דף י"ד ע"ב

באתר דשביבין זרקין לכל עיבר, וכל שביבא ושביבא, סליק לתלת מאה (דף י"ד ע"ב) ושבעין רתיכון. וכל רתיכא, אתפרש לאלף אלפין, ורבוא רבון, עד דמטו לעתיק יומין, דיתבי על פרסייא, וכרסייא מזדעזעא מניה, למאתן ושתין עלמין.

עד דמטא לאתר עדונא דצדיקייא, עד דאשתמע בכל רקיעין, וכל עלאין ותתאין, וכלהו בזמנא חדא, תוהין ואמרין, הדין הוא רבי שמעון בן יוחאי, דהוה מרעיש פלא, מאן יכיל למיקם קמיה. דין הוא רבי שמעון בן יוחאי, דבשעתא דפתח פומיה למשרי למלעי באורייתא, צייתין לקליה, כל פרסוון וכל רקיעין וכל רתיכון, וכל אינון דמשבחי למריהון.

לית דפתחין ולית דמסיימין, בלהו משתכחין, עד לא אשתמע (נ"א דלשתמע) בכל רקיעיא דלעילא ותתא, פטרא. כד מסיים רבי שמעון למלעי באורייתא, מאן חמי שירין, מאן חמי חדותא, דמשבחי למריהון, מאן חמי קליו דאזלו בכלהו רקיעין. אתיין בלהו בגיניה דרבי שמעון, וכרעין וסגדין קמי דמריהון, סלקין ריחין דבוסמין דעדן, עד עתיק יומין, וכל האי בגיניה דרבי שמעון.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוּמְיָה וְאָמַר, שִׁית דְּרָגִין נַחְתּוּ עִמִּיהָ דְיַעֲקֹב לְמַצְרִים וְכָל
חַד וְחַד עֲשָׂרָה אֶלְפֵי רַבּוּא. וְלִקְבָּלִיהוֹן שִׁית דְּרָגִין לְיִשְׂרָאֵל. וְלִקְבָּלִיהוֹן (ר"י
ע"א) שִׁית דְּרָגִין לְכַרְסֵינָא דְלַעֲיָלָא. וְלִקְבָּלִיהוֹן שִׁית דְּרָגִין לְכַרְסֵינָא
דְלַתְתָּא. דְכְּתִיב, (מלכים א', י"ז) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכַסָּא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל
ט"ז) רַבְּבָה כְּצֻמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּידָּ וְגוֹ', הֲרִי שִׁית. וְלִקְבָּלִיהוֹן כְּתִיב, וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ וְגוֹ'.

תָּא חֲזִי, כָּל חַד וְחַד סְלִיק לַעֲשָׂרָה, וְהוּוּ שְׁתִּין, וְאַיְנוּן שְׁתִּין גְּבָרִין דְּבַסְחָרְנִי
שְׂכִינְתָּא, וְאַיְנוּן שְׁתִּין רַבְּבָן, דְּנִפְקוּ עִם יִשְׂרָאֵל מְגֻלוּתָא, וְדַעְאֵלוּ עִם יַעֲקֹב
בְּגֻלוּתָא.

אָמַר לִיה ר' חֲזִינָא, וְהָא הוּוּ (ס"א חמיינו) שְׁבַעָה, וְסִלְקִין לְשְׁבַעִין, אָמַר לִיה ר'י
שְׁמַעוֹן, שְׁבַעִין לָאוּ מְהֵכָא, וְאִי סִלְקָא דְעֵתָּא שְׁבַעָה, הָא כְּתִיב (שמות כ"ה)
וְשֵׁשׁ קָנִים יוֹצְאִים מִצְדֵּיהָ שְׁלֹשָׁה קָנֵי מְנוּרָה וְגוֹ'. וְקָנָה הָאֶחָד הָאֶמְצָעִי
לָאוּ בְּחֻשְׁבָּנָא, דְכְּתִיב, (במדבר ח') אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ וְגוֹ'.

עַד דְּהוּוּ יְתִיב, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, מָה חֲמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, לְנַחְתָּא יִשְׂרָאֵל, לְמַצְרִים בְּגֻלוּתָא. אָמַר לִיה חֲדָא שְׂאֵלְתָּא אֶתְּ שְׂאֵיל,
אוּ תְרִין. אָמַר לִיה תְרִין. גְּלוּתָא לָמָּה. וְלְמַצְרִים לָמָּה. אָמַר לִיה תְרִין אֵינּוּן
וְאֶתְחַזְרוּ לְחַד. אָמַר לִיה קוּם בְּקִיּוּמָא בְּגִינָא יְתַקְנִים לַעֲיָלָא, מְשֻׁמָּה הָאִי
מָלָה, אֵימָא בְּרִי אֵימָא.

פֶּתַח וְאָמַר (שיר השירים ו') שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשְׁמוֹנִים פִּילְגָּשִׁים. שְׁשִׁים
הֵמָּה מְלָכוֹת, אֵינּוּן גְּבָרִיא דְלַעֲיָלָא מְחִילָא דְגִבּוּרָא דְאֶתְאַחְדוּן בְּקִלְפִין (נ"א
בגלפין), דְחִיּוּתָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל. וְשְׁמוֹנִים פִּילְגָּשִׁים, מְמַנְן בְּגִלְפִיּוּ
דְתַחֲוּתוּי. וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (איוב כ"ה) הֲיֵשׁ מְסַפֵּר
לְגִדּוּדֵיו. וְעִם כָּל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ו') אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא
לְאֶמָּה, דָּא הִיא שְׂכִינְתָּא קְדִישָׁא דְנִפְקָא מִתְרִיסִין (נ"א מתריסר) זִיְהֵרָא,
דְזִהֵרָא דְנַהִיר לְכֻלָּא, וְאֵיהִי אֶתְקָרִי אֶמָּא.

כְּגוּוֹנָא דָּא עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, זְרִיק לְכָל עַמִּין לְכָל עֵיבָר, וּמְנִי
עֲלִיהוֹן רַבְּרִבִּי, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים ד') אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם לְכָל
הָעַמִּים, וְהוּא נָסִיב לְחוּלְקִיהָ כְּנִישְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים
ל"ב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. וְקָרָא לָהּ אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי
אַחַת הִיא לְאֶמָּה, דָּא הִיא שְׂכִינְתָּא יְקָרִיָּה, דְאֶשְׂרֵי בִינִיהוֹן, אַחַת הִיא
וּמְיוּחַדָּת לִיה. רְאוּהָ בְנוֹת וַיִּאֲשְׁרוּהָ, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (משלי ל"א) רַבּוֹת בְּנוֹת
עָשׂוּ חֵיל וְאֶתְ עֲלִית עַל כָּלָנָה. מְלָכוֹת וּפִילְגָּשִׁים וַיְהַלְלוּהָ, אֵלֶין רַבְּרִבִּי עַמִּין
דְאֶתְפָּקְדוּן עֲלִיהוּ.

וְעוֹד רָזָא דְמַלְהָ הִיא דְתַנּוּן בְּעֵשְׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכַד תִּסְתַּכַּל
תִּלְתָּא אֵינוּן, וְעַלְמָא בְּהוּ אֲתַבְרִי, (שְׁמוֹת ל"א) בְּחֻכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבִדְעַת,
וְעַלְמָא לֹא אֲתַבְרִי אֶלָּא בְּגִינְהוֹן דִּישְׂרָאֵל, כַּד בְּעָא לְקִימָא עַלְמָא, עֲבַד
לְאַבְרָהָם בְּרָזָא דְחֻכְמָה. לִיצְחָק, בְּרָזָא דְתְבוּנָה. לִיעֲקֹב בְּרָזָא דְדַעַת.
וּבְהָאֵי אֲתַקְרִי, (מְשַׁלִּי כ"ד) וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ. וּבְהָאֵי שְׁעַתָּא אֲשַׁתְּכַלְל
כָּל עַלְמָא. וּמִדְאַתְיָלִידוֹ (דף ט"ו ע"א) לִיעֲקֹב תִּרְיֹסָר שְׁבַטִין, אֲשַׁתְּכַלְל כָּלָא,
כְּגוֹנָא דְלַעִילָא.

כַּד חֲמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדוּתָא סְגִיָּאָה דְהָאֵי עַלְמָא תִּתְתָּא,
דְאַשְׁתְּכַלְל כְּגוֹנָא דְלַעִילָא, אָמַר, דִּילְמָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם יִתְעַרְבוּן בְּשָׂאָר
עַמִּין, וְיִשְׁתַּאֲר פְּגִימוּתָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין. מַה עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
טַלְטַל לְכֻלְהוּ מִהֲכָא לְהֲכָא, עַד דְנִחְתּוּ לְמַצְרַיִם, לְמִידָר דִּיּוֹרִיּהוֹן בְּעַם קְשִׁי
קָדָל, דְמַבְזִין נְמוּסִיּהוֹן, וּמַבְזִין לְהוֹן לְאַתְחַתְנָא בְּהוּ, וּלְאַתְעַרְבָא
בְּהַדִּיּהוּ, וְחֻשְׁבּוּ לְהוֹן עֲבָדִין. גּוּבְרִין גְּעֻלּוֹן בְּהוֹן, נוֹקְבַתָּא גְּעֻלּוֹן בְּהוֹן עַד
דְאַשְׁתְּכַלְל כָּלָא בְּזַרְעָא קְדִישָׁא, וּבִין כַּד וּבִין כַּד שְׁלִים חוּבָא דְשָׂאָר עַמִּין,
דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ט"ו) כִּי לֹא שָׁלֵם עוֹן הָאֻמוֹרִי עַד הַנֶּה. וְכַד נִפְקוּ, נִפְקוּ זְכָאִין
קְדִישִׁין, דְכְּתִיב, (תְּחִלִּים קכ"ב) שְׁבַטֵי יִהּ יְעוּדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. אֲתָא ר' שְׁמַעוֹן
וּנְשֻׁקִיָּה בְּרִישִׁיָּה, אָמַר לִיהּ קָאִים בְּרִי בְּקִיּוּמָךְ, דְשְׁעַתָּא קִימָא לָךְ.

יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן, וְר' אֶלְעָזָר בְּרִיהּ קָאִים וּמְפָרֵשׁ מְלֵי דְרָזִי דְחֻכְמָתָא, וְהוּוּ
אֲנְפוּי נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא. וּמְלִין מְתַבְדְּרִין וְטָאֲסִין בְּרַקִּיעָא. יְתַבוּ תְרִין יוֹמִין
דְלֹא אֲכֻלוּ וְלֹא שְׁתּוּ, וְלֹא הוּוּ יְדַעִין אֵי הָוָה יִמְמָא אוֹ לִילָא. כַּד נִפְקוּ, יְדַעוּ
דְהוּוּ תְרִין יוֹמִין דְלֹא טַעְמוּ מִיָּדִי. קָרָא עַל דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, (שְׁמוֹת ל"ד) וַיְהִי
שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לַחֶסֶד לֹא אֲכַל וְגו'. וּמַה אֵי אָנּוּן
בְּשְׁעַתָּא חֲדָא כַּד, מִשָּׁה, דְקָרָא אֶסְהִיד בֵּיהּ, וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם
וְגו', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

כַּד אֲתָא רַבִּי חֲיִיאָ קָמִיָּה דְרַבִּי, וְסַח לִיהּ עוּבָדָא, תְּנֹה רַבִּי, וְאָמַר לִיהּ ר'
שְׁמַעוֹן בְּן גַּמְלִיאֵל אָבוּי, בְּרִי, ר' שְׁמַעוֹן בְּן יוֹחָאֵי אַרְיָא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ
אַרְיָא, וְלֹאֵו ר' שְׁמַעוֹן כְּשָׂאָר אַרְיָוּתָא, עֲלִיהּ כְּתִיב (עֲמוֹס ג') אַרְיָה שָׂאֵג מִי
לֹא יִירָא וְגו'. וּמַה עַלְמִין דְלַעִילָא מְזַדְעָזְעִין מִינִיָּה, אָנּוּן עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה. גְּבַרָא דְלֹא גִזַּר תַּעֲנִיתָא לְעַלְמִין עַל מַה דְשָׂאִיל וּבְעִי, אֶלָּא הוּא גּוֹזַר,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַיִים. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹזַר, וְאִיהוּ מְבַטֵּל. וְהִינּוּ
דְתַנּוּ, מַאי דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב', כ"ג) מוֹשֵׁל בְּאָדָם צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים,
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאָדָם, וּמִי מוֹשֵׁל בְּהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צְדִיק.
דְאִיהוּ גּוֹזַר גִּזְרָה, וְהַצְדִיק מְבַטֵּלָהּ.

תַּנּוּ, אָמַר ר' יְהוּדָה, אֵין לָךְ דְבַר בְּחַבִּיבוּתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמוֹ
תְּפִלְתָּן שֶׁל צְדִיקִים, וְאֵף עַל גַּב דְנִיחָא לִיהּ, זְמַנִּין דְעַבִּיד בְּעוּתְהוֹן, זְמַנִּין
דְלֹא עַבִּיד.

תַּנּוּ רַבְּנָן, זְמַנָּא חֲדָא הָוָה עַלְמָא צְרִיכָא לְמַטְרָא, אֲתָא רַבִּי אֶלְיָעָזָר, וְגִזַּר
אַרְבָּעִין תַּעֲנִיתָא, וְלֹא אֲתָא מַטְרָא, צְלִי צְלוּתָא, וְלֹא אֲתָא מַטְרָא. אֲתָא

רבי עקיבא, וקם וצלי, אמר משיב הרוח, ונשב זיקא, אמר ומוריד הגשם, ואתא מטרא. חלש דעתיה דרבי אליעזר, אסתפל רבי עקיבא באנפוי.

קם רבי עקיבא קמי עמא ואמר, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, רבי אליעזר דמי לרחימא דמלכא, דרחים ליה יתיר, וכד עאל קמי מלכא, ניחא ליה, ולא בעי למיתן ליה בעותיה בבהילו, פי היכי דלא ליתפרש מניה, דניחא ליה דלישתעי בהדיה. ואנא דמי לעבדא דמלכא, דבעא בעותיה קמיה, ולא בעי מלכא דליעול לתרעי פלטרין, וכל שכן דלישתעי בהדיה, אמר מלכא, הבו ליה בעותיה בבהילו, ולא ליעול הכא. כך רבי אליעזר איהו רחימא דמלכא, ואנא עבדא, ובעי מלכא לאשתעי בהדיה כל יומא, ולא יתפרש מניה. ואנא, לא בעי מלכא דאיעול תרעי דפלטרין. נח דעתיה דרבי אליעזר.

אמר ליה, עקיבא, תא ואימא לך מלתא, דאתחזינא לי בחלמא האי פסוקא, דכתיב, (ירמיה ז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי. תא חזי, תריסר טורי אפרסמונא (דכיא) עאל ההוא דלביש חושנא ואפודא, ובעא מן קודשא בריהוה, למיחס על עלמא ועד האינדנא תלי איהו. אי הכי אמאי חלש דעתיה דרבי אליעזר. משום בני נשא, דלא ידעין בהאי.

דף ט"ו ע"ב

אמר רבי אליעזר תמני סרי טורי אפרסמונא (דכיא) עלאין, עלאין נשמתיהון דצדיקיא, וארבעין ותשעה ריחין, סלקין (דף ט"ו ע"ב) בכל יומא, עד ההוא אתר דאתקרי עדן, די לקבל דא, אתיהיבת אורייתא, במיט פנים טמא, ובמיט פנים טהור. מיט אתוון בשמהן דשבטי. מיט יומין לקבלא אורייתא. מיט יומין קדישין עלאין קיימין, למיטל רשותא בכל יומא מאבנין זהירין, דגליפאן בההוא חושנא.

וההוא דלביש חושנא, יתיב בכרסייא קדישא יקירא, (שמות י"ג ע"א) דארבע סמכין קיימין מסתכלין בחושנא, על מימריה עלאין, ועל מימריה נפקין, זקפו עיניו ומסתכלין לעילא, חמאן ציצא, דלהיט בשית מאה ועשרין עיבר, ושמא קדישא עלאה, גליף עלוי, מזדעזען ומתחלחלן. קטירי בסטרוי דימינא קדישא, דשמאלא נטיל בידוי סמכי שמיא, עליל לון, וגלי לון. הך הוא דכתיב, (ישעיה ל"ד) ונגולו כספר השמים. אמר ליה רבי עקיבא מהו דכתיב (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי. אמר ליה תא חזי, ההוא גנתא נפקא מעדן, ודא היא שכנינתא. אגוז: דא היא רתיכא עלאה קדישא, דאינון ארבע רישין דנהרין, דמתפרשו מן גנתא, כהאי אגוזא, דאינון ארבע רישין קדישין לגו. ומאי דאמר ירדתי, כמה דתנו, ירד פלוני למרקה.

אמר ליה ר' עקיבא, אי הכי, הוה ליה למימר, לאגוז ירדתי, מהו אל גנת אגוז ירדתי. אמר ליה, משום דהיא שבחא דאגוזא. מה אגוזא, טמירא וסתימא מפל סטרוי, פד רתיכא דנפקא מגנתא, סתימא מפל סטרוי. מה אינון ארבע קרישין די באגוזא, מתחברן בהאי גיסא, ומתפרשן מהאי גיסא. פד רתיכא, מתחברן באחדותא בחדוותא בשלימותא, ומתפרש כל חד בעברוי, על מה דאתמני הדא הוא דכתיב, (בראשית ב') הוא הסובב את כל ארץ החולה הוא ההולך קדמת אשור, וכן כולם.

אמר רבי עקיבא, האי לכלוכא דהיא בקליפוי דאגוזא, למאי רמיזא. אמר ליה, אף על גב דאורייתא לא גלי ליה, בהאי גלי.

תא חזי, (ס"א שקדים), מנהון מרירן, ומנהון מתיקון, ורמיזא אית לון, אית מארי דדינא קשיא, ואית מארי דשירותא, אבל כל רמיזא דגלי באורייתא חזין דדינא הוי, והכי הוא לירמיהו, אחזו ליה בדינא, דכתיב, (ירמיה א') מקל שקד אני רואה. מאי שקד. שקדים ממש. וכן במטה אהרן, (במדבר י"ז) ויגמול שקדים. ומן תיבותא ממש, אשתמע, דהוא דינא קשיא. דכתיב, (דניאל ט') וישקוד ה' על הרעה. וכן (ירמיה א') שוקד אני על דברי, וכן כולם. אמר ליה ר' עקיבא, משמע כל מה דעבד קודשא בריהו הוא, למילף מניה חכמתא סגיאה, דכתיב, (משלי ט"ז) כל פעל ה' למענהו. ר' אלעזר אמר מהכא, דכתיב, (בראשית א') וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. מהו מאד. למילף מניה חכמתא עלאה.

אמר רבי יהודה, מאי דכתיב, (קהלת ז') גם את זה לעמת זה עשה האלהים. פגוונא דרקיעא, עבד קודשא בריהו הוא בארעא, וכלהו רמיזא למה דלעילא. דכד הוה חמי ר' אבא, חד אילנא, דאביה אתעביד עופא דפרח מניה, הוה בכי ואמר, אי הוּוּ בני נשא ידעי למאי רמיזאן, הוּוּ מבזען מלבושיהון עד טבוריהון, למאי דאתנשי חכמה מנהון. כל שכן בשאר מה דעבד קודשא בריהו הוא בארעא.

פדאמר ר' יוסי, אלנין, אינון דאתחזי מנהון חכמתא, פגון חרובא, דקל, פסתוקא, וכדומה לון, פלהו בחד רכיבא (רתיבא) אתרכבו. כל אינון דעבדין פירין, בר מתפוחין, רזא חדא אינון, בר שבילין דאתפרשן.

כל אינון דלא עבדין פירין, ואינון רברבין, בר מערבין דנחלא, דאית להו רזא בלחודוי פגוונא דלעילא, מחד יניקא יניקו, וכל חד מאינון דאינהו זוטרי, בר מאזובא, מאימא, חדא אתילידו.

דף ט"ז ע"א

כל עשבין דארעא, דאתמני עליהון רברבין תקיפין בשמיא. כל חד וחד רזא בלחודוי, פגוונא דלעילא, ובגין פד פתיב, (ויקרא י"ט) שדף לא תזרע פלאים. דכל חד וחד עאל בלחודוי, ונפיק בלחודוי, הדא הוא דכתיב, (איוב

ל"ח) הַיְדַעְתָּ חֻקֹת שָׁמַיִם אִם תִּשְׁמַע בְּאָרֶץ. וְכָתִיב (דף ט"ז ע"א) (ישעיה מ"ו) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא. וּמָה בְּכָל מָה דְבַעֲלָמָא רָזָא בְּלַחֲדוּדֵי וְלֹא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַלְאָה לֹון, וְלַעֲרַבָּא לֹון, וְקָרָאן בְּשִׁמְהוֹן. בְּנִי יַעֲקֹב דְּאִינוּן שְׁבֻטֵין קִדְיִשִׁין, דְּאִינוּן קִיּוּמָא דְּעֲלָמָא, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ר' יוסי ברי יהודה אָמר, אִילוּ נֶאֱמַר אֵלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע דְּהִכִּי הוּא. הַשְּׁתָּא דְּכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע דְּעַל הָרֵאשׁוֹנִים מוֹסִיף, מָה הָרֵאשׁוֹנִים בְּנֵי יַעֲקֹב, אִף כָּאן בְּנֵי יַעֲקֹב.

אָמר רבי יהודה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (בראשית מ"ו) אֲנֹכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, סִלְקָא דְּעִתָּךְ דְּשְׂכִינְתָּא תִּיחֹות עִמִּיהָ בְּהֵיאָה שַׁעֲתָא (אמר ליה והא כתיב אנכי ארד עמך מצרימה, עמד) מִמֶּשׁ, אֵלֶּא, בְּשַׁעֲתָא דְּהוֹת יְרִידָה לְבִנוּהִי, נְחִתָּת שְׂכִינְתָּא, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב, אֲנֹכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַם עִלָּה, כָּל זְמַנָּא דִּיהוּי לָךְ עֲלֵייהָ, כְּבִיכּוּל עֲלֵייהָ אִית לִי, וּבְשַׁעֲתָא דִּיהוּי לָךְ יְרִידָה, כְּבִיכּוּל אֲנֹכִי אֵרֶד עִמָּךְ. וְעַד דְּמִית יוֹסֵף וְכָל אַחוּי, וְהוֹת לֹון יְרִידָה, קָמַת שְׂכִינְתָּא וְנְחִתָּת עִמָּהוּן, כְּמָה דְּנְחִתוּ אֱלִין, כְּדָּ נְחִתוּ אֱלִין.

אָמר (ס"א ר' יוסי ברי יהודה) ר' יהודה מָה כְּתִיב לְעִיל מְנִיָּה, (בראשית נ"ו) וַיָּמַת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וְגו', בְּהֵיאָה שַׁעֲתָא דְּמִית יוֹסֵף, וְכִלְהוּ שְׁבֻטֵין, וְהוּא לֹון יְרִידָה, נְחִתוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, וְשְׂכִינְתָּא וּמְלָאכִי עֲלָאי נְחִתוּ עִמָּהוּן, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן אֲתוּסְפוּ עַל קְדָמָאי לְמִיחַת בְּגִלּוּתָא.

אָמר לִיָּה, אִי הִכִּי, יַעֲקֹב הָוָה מִית אוּ לֹא. אָמר לִיָּה מִית. אָמר לִיָּה, וּמָהוּ דְּכָתִיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב, אִי בְּחַיִּי, אִימָא אֵת יַעֲקֹב, וְאִי בְּתַר דְּמִית, אִפִּיק מִתְּמָן אֵת יַעֲקֹב. אֵלֶּא תָּא חֲזִי, לֹא אָמַר קָרָא הַיּוֹרְדִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב, דְּעַד כְּעָן לֹא הוֹת יְרִידָה לְיַעֲקֹב, אֵלֶּא הַבָּאִים, אוּלְיִפְנָא דְּאֲתוּ עִמִּיהָ דְּיַעֲקֹב, וְאֲזִלוּ לְהוּן, עַד דְּנְחִתוּ אֱלִין בְּגִלּוּתָא, נְחִתוּ אֱלִין עִמָּהוּן, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת וְגו'.

ר' דוּסְתָאי אָמר, בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא הוּוּ אֲתִיין, וְאֲזִלִין לֹון, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה, וְלֹא כְּתִיב אֲשֶׁר בָּאוּ, וְהִינּוּ דְּכָתִיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה בְּקִדְמִיתָא אֵת יַעֲקֹב. וְלְבַתַּר כִּד הוֹת לֹון יְרִידָה אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ. וְתָא חֲזִי, בְּנֵי יַעֲקֹב כְּלְהוּ הוּוּ מִתִּין בְּהֵוָה זְמַנָּא וְנְחִתוּ אֱלִין וְאֱלִין.

רבי יוסי וְרַבִּי אֶלְעָזָר אָמְרוּ, הַאי פְּרָשְׁתָּא מְלִין עֲלָאִין אִית בָּהּ, דְּתַנּוּן, בְּשַׁעֲתָא דְּנְחִתוּ אֱלִין רְתִיכִין וּמִשְׁרַיִין קִדְיִשִׁין, דִּיּוֹקְנִיהוּן דְּשְׁבֻטֵין, דְּגִלְפִין לְעִילָא, כְּלְהוּ עֲאֲלָן לְמִדְר עִמָּהוּן. הַדָּא הוּא דְּכָתִיב, אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ, וְכָתִיב רְאוּבוּן שְׁמַעוֹן לֹוי.

דָּבַר אַחַר וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצָּרִימָה אֶת יַעֲקֹב וְגוֹי. אֶתְחַזֵּר פֶּרֶשֶׁתָּא דָּא, לָמָּה דְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי יְהוּדָה, וְכֹלָא הֵוָה.

וְתָא חֲזִי, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, כַּד הֵוָה מְטִי לְהַאי פְּסוּק, הֵוָה בְּכִי, דְתַנְיָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, בְּשַׁעֲתָא דְאִזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אֶתְכַנְשׁוּ כְּלָהוּ נִשְׁמַתְהוֹן דְשַׁבְּטִין, לְמַעַרְתָּא דְכַפְלָתָא, צְוּחוּ וְאָמְרוּ: סָבָא סָבָא, כְּאָבָא דְבְנִין לָאוּ בְּלֵאוּתָא (בגלותא) דְעֵלְמָא דִּין, בְּנִיד כְּלָהוּ מִשְׁתַּעְבְּדִין בְּקִשְׁיִין, עִם אַחֲרָן עֲבָדִין בְּהוּ נִוְקָמִין דְעֵלְמָא.

בְּהֵיא שַׁעֲתָא, אֶתְעַר רֹחִיָּה דְהָהוּא סָבָא, רְשׁוּתָא שְׂאִיל, וְנַחֲתִית, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְכָל רְתִיכּוּי וּמִשְׁרַיִתִיָּה, וּמִלְכִיָּהוֹן בְּרֵאשִׁיָּהוֹן. וְנַחֲתוּ כְּלָהוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם שַׁבְּטוּהִי. שַׁבְּטִין נַחֲתוּ חִיִּין עִם אַבּוּהוֹן, וּשַׁבְּטִין נַחֲתוּ מִתִּים עִם אַבּוּהוֹן, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצָּרִימָה וְגוֹי וְכַתִּיב רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי וְגוֹי. וְתָא חֲזִי, מִתִּים הוּוּ, וְנַחֲתוּ, וְכַתִּיב וְיוֹסֵף הִיָּה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אָבָא, בְּהַאי אֶתְקַרִּי (תהלים ק"ג) כְּרַחֵם אָב עַל בְּנִים.

דף ט"ז ע"ב

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם הֵוָה אֶזִּיל בְּאַרְחָא וְרַבִּי אָבָא הֵוָה עָמִיה עֲאֵלוּ לְחַד אֶתְרָא וּבִתּוּ תַמְּוֹן. אֶכְלוּ כַּד בְּעוּ לְמִשְׁכַּב שְׁוִי רִישִׁיָּהוֹן בְּהָהוּא תֵּלָא דְאַרְעָא דְהָהוּא חַד קַבְרָא תַמְּוֹן עַד לָא דְמִיכּוּ קָרָא חַד קֵלָא מִן קַבְרָא אָמַר זְרַעָא לְאַרְעָא אֶזְלָא. תְּרִיסַר שְׁנִין הֵוָה (דף ט"ז ע"ב) דְלָא אֶתְעַרִּית בַּר הָאִידְנָא דְפְרָצוּפָא דְבְרִי חֲמִינָא הֵכָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵן אֶתְ. אָמַר לִיָּה יוּדָאִי אָנָּא, וְאָנָּא יִתִּיב נְזִיפָא, דְאָנָּא לָא יְכִילָנָא לְמִיעַל, בְּגִין הָהוּא צַעֲרָא דְבְרִי, דְגִנְבִיָּה הָהוּא עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כַּד אִיהוּ הֵוָה זְעִירָא, וְאַלְקִי לִיָּה כָּל יוֹמָא, וְצַעֲרָא דִילִיָּה דְחִי לִי לְמִיעַל בְּדוֹכְתָאִי, וּבְהַאי אֶתְרָא לָא אֶתְעַרִּית, בַּר הָאִידְנָא.

אָמַר לִיָּה וְאֶתּוֹן יַדְעִין בְּצַעֲרָא דְחִיִּי. אָמַר לִיָּה, שְׂרִי קַבְרִי, אִי לָאוּ בְּעוּתָא דִילָן עַל חִיִּי, לָא יִתְקַיְיִמוּן פְּלָגוֹת יוֹמָא (נ"א בעלמא), וְהָאִידְנָא אֶתְעַרִּית הֵכָא, דְהוּוּ אָמְרִין לִי כָּל יוֹמָא, דְלַעֲגָלָא יִתִּי בְרִי הֵכָא, וְלָא יַדְעָנָא אִי בְּחִיִּי אִי בְּמוֹתָא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי עֲבִידְתִּיכּוּ בְּהָהוּא עֵלְמָא. אֶתְרַגִּישׁ קַבְרָא, וְאָמַר, אֶזִּילוּ קוּמוּ, דְהָאִידְנָא יִלְקוּן לְבָרִי, תְּוּוּהוּ, וְעַרְקוּ מִתַּמְּוֹן כְּפִלְגוֹת מִיל, יִתְבוּ עַד דְנִהִיר צַפְרָא. קָמוּ לְמִיזַל, חֲמוּ חַד בַּר נֶשׁ, דְהָהוּא רְהִיט וְעַרְק, וְהָהוּא שְׁתִית דְמָא אַכְתָּפוּי, אֶחָדוּ בֵּיה, וְסַח לְהוּ עוּבְדָּא, אָמְרוּ לִיָּה מַה שְׁמַד. אָמַר לְהוּ, לְחֲמָא בַר לִינְאִי. אָמְרוּ, וּמַה (בר) לִינְאִי בַר לְחֲמָא הֵוָה הָהוּא מִיָּתָא, וּמִסְתַּפְּינָא לְאַשְׁתַּעוּיִי יִתִיר בְּהִדִּיָּה. לָא אֶתְדְרוּ. אָמַר רַבִּי

אבא, האי דאמרו, דצלותהון דמתתא, מגינן על חיי. מנלן. דכתוב, (במדבר י"ג) ויעלו בנגב ויבא עד חברון.

אמר רבי יהודה, תא חזי, תרין נדרין נדר קודשא בריה הוא ליעקב. חד, דייחות עמיה למידר עמיה בגלותא, וחד דייסקיניה מקבריה, למחמי חדוותא דסייעתא קדישא דדיירי עם בנוהי, הדא הוא דכתוב, אנכי ארד עמך מצרימה אנכי ארד עמך בגלותא. ואנכי אעלך גם עלה, כמה דאתא אמר (יחזקאל ל"ז) והעליתי אתכם מקברותיכם עמי. וכתוב (תהלים קכ"ב) ששם עלו שבטים וגו'.

דבר אחר (שמות א') ויקם מלך חדש על מצרים וגו', אמר רבי שמעון, בההוא יומא, אתיהיב ליה רשותא לשרו של מצרים, על כל שאר עמין, דתנא, עד דלא מית יוסף, לא אתיהיב שלטנו לשלטנא דמצרים על ישראל, ביון דמית יוסף, כדן ויקם מלך חדש על מצרים, ויקם: כמאן דהוה מאיף וקם. (ויקם מלך חדש וכו') רבי יצחק פתח, (שיר השירים א') עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. עד שהמלך: דא קודשא בריה הוא. הדא הוא דכתוב, (ישעיה מ"ד) כה אמר יי מלך ישראל. וכתוב (דברים ל"ג) ויהי בישורון מלך. במסבו: בין כנפי הכרובים. נרדי נתן ריחו, דגרמו לאסתלקא מפניהון.

דבר אחר, עד שהמלך במסבו, בעוד דקודשא בריה הוא הוה יהיב אורייתא לישראל, דכתוב, (שמות ל"ד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וגו'. בעוד דהוה כתיב אורייתא לישראל, שבקו ריחיהון טב, ואמרו אלה אלהיך ישראל.

דבר אחר עד שהמלך במסבו, בעוד דהוה קודשא בריה הוא נחית על טורא דסיני, למיהב אורייתא לישראל, נרדי נתן ריחו, דכתוב, (שמות כ"ד) נעשה ונשמע.

רבי תנחום אמר, כל אומה ואומה אית לה שר לעילא, וכד קודשא בריה הוא יהיב שלטנותא לדיו, אנהית לדיו, וכד יהיב שלטנותא לההוא שר, לית ליה שלטנותא, אלא בגין ישראל, הדא הוא דכתוב, (איכה א') היו צריה לראש.

רבי יצחק אמר, ישראל אינון לקביל כל שאר אומין דעלמא, מה שאר עמין אינון שבעים, אוף ישראל אינון שבעים, הדא הוא דכתוב, (בראשית מ"ו) כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים. ומאן דשליט על ישראל, כאילו שליט על כל עלמא.

רבי אבא אמר מהכא, ובני ישראל פרו וישרצו וגו', הא שבעה. וכל דרגא (נ"א סלקא) לעשרה, הא שבעים. מה כתיב בתריה, ויקם מלך חדש על מצרים.

אמר רב הונא, אמאי אשתעבידו ישראל בכל האומין, בגין דישתאר בהון עלמא, דאינון לקביל כל עלמא, וכתוב, (זכריה מ"ד) ביום ההוא יהי אחד

וּשְׁמוֹ אֶחָד. וּמָה הוּא חַד, אוֹף יִשְׂרָאֵל חַד, דְּכַתִּיב, (שמואל ב', ז') גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. מָה שְׁמִיָּה חַד, וּנְתַפְרֵשׁ בְּעַי, אוֹף יִשְׂרָאֵל חַד, וּנְתַפְרֵשׁ בְּשַׁבְּעִין.

דף י"ז ע"א

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ וְגוֹ', תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, דְּתַנָּיָא (דף י"ז ע"א) לֵית לָךְ אוּמָא מְכִיכָא וְקַלִּילָא וְנִבְזִית קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּוֹנְתִייהוּ דְּמִצְרָאִי, וְיַהִיב לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלֹטְנוּתָא בְּגִינְיִיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ, דָּא הֶגֶר, דְּאוּלִּידַת לְיִשְׁמַעְאֵל, שְׁעֵשָׂה כַּמָּה רְעוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְשִׁלְט בָּהֶם, וְעֵינָה אוּתָם בְּכָל מֵינֵי עַנּוּיִין, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם כַּמָּה שְׁמָדוֹת, וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְאַיְנָם מְנִיחִים לָהֶם לַעֲמוּד בְּדַתָּם. וְאַיִן לָךְ גְּלוּת קֶשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ גְּלוּת יִשְׁמַעְאֵל.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָהוּ סָלִיק לְירוּשָׁלַם, וְהָהוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא, חָמָא חַד עַרְבָּאָה, דְּהָהוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא, וּבְרִיָּה עֵמִיָּה. פָּגְעוּ בְּיודָאִי חַד. אָמַר לְבְרִיָּה, הָאִי יוּדָאִי גְּעֵלָא, דְּמָאִיס בֵּיהּ מְרִיָּה. נוּוֹל לֵיהּ, וְרַקִּיק לֵיהּ בְּדִיקְנִיָּה ז' זְמַנִּין, דְּאִיְהוּ מְזַרְעָא דְּרָאמִין, דְּאָנָא יְדַעְנָא דְּמִשְׁעַבְדֹן בְּהוּ שַׁבְּעִין עַמְמִין, אָזִיל בְּרִיָּה וְאַחִיד בְּדִיקְנִיָּה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רָאמִין רָאמִין, גּוֹזְרָנָא עַל עֲלָאִין, דְּיַחְתּוֹן לְתַתָּא. עַד לָא סֵיִים אֲתַבְּלְעוּ בְּאַתְרֵיהוֹן.

רַבִּי יֶצְחָק פָּתַח, (שיר השירים ב') עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים וְגוֹ', עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם, הָאִי קָרָא עַל גְּלוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר, דְּאִינוּן יִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּגְלוּתָא, עַד דְּיִסְתַּיִים הֵהוּא יוּמָא דְּשְׁלֹטְנוּתָא דְּאוּמִין. דְּתַנָּן, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֶלְף שְׁנִין הוּא שְׁלֹטְנוּתָא דְּכָל אוּמִין כְּחַדָּא, עֲלִיְהוּ דְּיִשְׂרָאֵל. וְלֵית לָךְ אוּמָה דְּלָא יִשְׁתַּעְבְּד בְּהוֹן. וְיוּמָא חַדָּא, הוּא לְקַבְּלִיָּה דְּכַתִּיב, (זכריה י"ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַע לֵינִי וְגוֹ'.

דְּבַר אַחַר, עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם קִדְּם דְּיַפּוּחַ הֵהוּא יוּמָא דְּאוּמִין. וְנָסוּ הַצְּלָלִים, אִינוּן שׁוֹלְטָנִין דְּשִׁלְטוּ עֲלֵיהוּ. אֶלְף לִי אֵל הַר הַמּוֹר, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלְף לִי, לְנַעֲרָא הָאוּמוֹת מִירוּשָׁלַם סְ דְּהוּא הַר הַמּוֹר, כַּמָּה דְּכַתִּיב, בְּהַר הַמּוֹרִיָּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם סְ. וְאֵל גְּבַעַת הַלְּבוֹנָה, דָּא בֵּי מַקְדְּשָׁא דִּי בְּצִיּוֹן, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים מ"ח) יָפָה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֶרֶץ הַר צִיּוֹן וְגוֹ', (אמר רבי יהודה) כַּמָּה דָּאֲתָ אָמַר, (איוב ל"ח) לְאָחוֹז בְּכַנְפוֹת הָאֶרֶץ וַיִּנְעָרוּ רְשָׁעִים מִמֶּנָּה. כְּהָאִי דְּאַחִיד בְּטַלִּית, לְנַעֲרָא טְנוּפָא מְנָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְגְּלִיָּא בִּירוּשָׁלַם סְ דְּלְתַתָּא, וְלְדַכְּאָה יְתָה מְטוּנּוּפֵי עַמְמָא, עַד דְּלָא אֲשַׁתְּלִים הֵהוּא יוּמָא דְּאוּמִין. דְּאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לֵית שׁוֹלְטָנוּ לְאוּמִין עֲלֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, אֶלָּא יוּמָא חַדָּא לְחוּד, דְּהוּא יוּמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא אֶלְף שְׁנִים. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (איכה א') נִתְּנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. יוּמָא חַד לְחוּד, וְלָא יַתִּיר.

אמר רבי יוסי, אי יתיר ישתעבדון, לא על פום גזרת מלכא הוא, אלא על דלא בעינן למיהדר לקבליה, וכתוב (דברים ל) והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגו', וכתוב, (דברים ל) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'. (שמות א') ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל. אמר רבי שמעון תא חזי, דהא על כל פנים מלאכא שלטונא דממנא על מצראי הוה, והכי הוא, דרובא דפרשתא לא אתמר, אלא מלך מצרים (י' ע"א) סתם, והיינו ממנא רברבא על מצראי. פרעה מלך מצרים, פרעה ממש.

אמר רבי שמעון, לפיכך כתיב, ויאמר (בראשית רל"ד ע"ב) כלומר אכניס בלבבך מלתא דא, כמה דאת אמר, (שמואל ב', ט"ז) כי יי' אמר לו (לד) קלל את דוד. מחשבת הלב בלבד. וכן (אסתר ו') ויאמר המן בלבבו, וכן (בראשית י"ז) ויאמר בלבבו הלכן מאה שנה. אוף הכא נמי, אכניס מחשבתא בלבבך, דאמרו רב ועצום ממנו. מאי ממנו. רצונו לאמר ממנא דילהון, אינון אמרו בלבביהו, דחילא ותוקפא דילהון, רברבא ותקיפא ממנו, משולטנא דילהון.

ר' יצחק אמר, כל אומין דעלמא, (בר ישראל) משכין תוקפא משריהון, וישראל נגדין חיליהון מקודשא בריך הוא, ואינון אתקרון עמא דיי', ולא עמא דשולטנא. ר' יהודה אמר, הכא אתקרון עמו, דכתיב ויאמר אל עמו, והתם כתיב, (שמות ג') ראה ראיתי את עני עמי, עמי ממש, ישראל אקרון עם יי', ושאר אומין אקרון, עמו דשולטנא דילהון דכתיב, (מכה ד') כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי' אלהינו לעולם ועד.

דף י"ז ע"ב

אמר רבי אבא, האי פסוקא, הוה ליה למימר (הנה עם ישראל או) בני ישראל רב ועצום ממנו, (אלא) מהו עם בני ישראל ממש, מההוא ישראל דלעילא, דחשיבו דעם בני ישראל הו, ולא עם יי', וכתוב (שמות א') ויקוצו מפני בני ישראל, ולא כתיב מפני (דף י"ז ע"ב) עם בני ישראל, אלא מפני בני ישראל ממש.

רבי יוחנן הוה קאים קמיה דר' יצחק, אמר, מה חמא בלק למימר (במדבר כ"ב) הנה עם יצא ממצרים, ולא אמר הנה עם בני ישראל. (אלא) אמר ליה ר' יצחק, בלק מכשף גדול הוה, וכן דרך המכשפים לקחת הדבר שאין בו חשדא, וכן אין מזכירין לעולם שם אביו של אדם, אלא שם אמו, דבר שאין בו חשדא.

דכן דרך השדים, דמעיינים בהווא מלה דקאמרי להו, אי איהו כדיבא, מודיעין ליה מלין כדיבין, ואי הוא קשוט, כל מה דאמרין לזמנא זעירא קושטא הוא, כל שפן למעבד עבידתא. רבי אחא אמר, בלק אורחא דקלנא נקט, הנה עם יצא ממצרים, כלומר, דלית אנו דעין ממאן אינון.

אמר רבי יוחנן, מפני מה עמא דרב רבין נטירין, ועמא דקודשא בריה הוא לא נטירין. אמר רבי יצחק, לא דמי מספנא לעתירא. מספנא בעי לנטרא דיליה, עתירא לא נטיר דיליה, וכל שפן דישראל, אינון ממלכא דרחים קשוט ודינא. ודינא קדמאה עביד בגוברין דביתיה, דבעי דאינון להוון נטירין מחטאה יתיר מפלהו הדא הוא דכתיב, (עמוס ג) רק אתכם ידעתי מפל משפחות האדמה וגו'.

רבי יוסי נפק לאורחא, והוה רבי אחא בר יעקב אזיל עמיה, עד דהוה אזלי שתיק רבי יוסי, והרהר במלי דעלמא. ורבי אחא הרהר במלי דאורייתא. (עד דהוה אזלי) חמא רבי יוסי חד חוּיא, דהוה רהיט אבתריה. אמר רבי יוסי לרבי אחא, חזית האי חוּיא דרהיט אבתריא. אמר ליה רבי אחא, אנא לא חמינא ליה. רהט רבי יוסי וחוּיא אבתרוי. נפל רבי יוסי, ודמא שנתת ונחת מחוטמוי, שמע דהוה אמרין, רק אתכם ידעתי מפל משפחות האדמה וגו', אמר רבי יוסי, ומה על שעתא חדא כד, מאן דמתניאש מנה על אחת כמה וכמה.

פתח ואמר, (דברים ב) כי ה' אלהיך ברכך בכל מעשה ידך ידע לכתך וגו' המולידך וגו', נחש שרף ועקרב וגו', נחש שרף למה הכא. אלא, לקחת עונשן מישראל, כל זמן שמתפרשין מן עץ החיים. דכתיב, (דברים ל) כי הוא חייך ואורך ימיד.

תא חזי, אמר רבי חייא, כתיב (משלי י"ג) חושך שבטו שונא בנו וגו'. וכתיב (מלאכי א') אהבתי אתכם אמר ה'. וכתיב, (מלאכי א') ואת עשו שנאתי. מהו שנאתי, דכתיב חושך שבטו שונא בנו. כלומר שנאתי אותו, ועל כן חשכתי שבט מהם, כל שפן וכל שפן תלמידי חכמים, דלא בעי קודשא בריה הוא דיתפרשון מעץ החיים אפילו רגעא חדא.

ויאמר אל עמו. ירב להון עיטא, למעבד עמהון בישא. אמר רבי תנחום, ידעין הוּו מצראי באצטגנינות דלהון, שסופן למלקי בגין ישראל, ולכך אקדים שולטנא דלהון, למעבד עמהון ביש.

רבי יצחק פגע בההוא טורא, וחמא חד בר נש דהוה נאים תחות חד אילן. יתיב תמן, אדהוה יתיב, חמא ארעא דמתחלחלא, ואתבר ההוא אילנא, ונפל, וחמא בקיעין גומין בארעא, וארעא סלקא ונחתא.

אתער ההוא גברא, צווח לקבליה דרבי יצחק, ואמר ליה יודאי יודאי, בכי ונהים, דהאי דנא מקימין ברקיעא חד רברבא ממנא שלטנא עלאה, והוא זמין למעבד עמכון ביש סגי, והאי רגשא דארעא בגיניכון הוה. דכל זמנא דרגשא ארעא, כד קם ממנא, דייעביד עמכון בישא.

תווה רבי יצחק ואמר, ודאי כתיב, (משלי ל) תחת שלש רגזה ארץ, וכתיב תחת עבד כי ימלוך. ממנא דהוה (ממנא) תחות שלטנא אחרא, ומליך, ויהבין ליה שלטנא, וכל שפן כד שליט בישראל.

אמר רבי חמא בר גוריא, כד אנה לישראל תחות שלטנותא דאומין, יתיב וגעיי ובכי, הדא הוא דכתביב, (ירמיה י"ג) במסתרים תבכה נפשי. אמר רבי יוסי, במסתרים

דף י"ח ע"א

רבי יהודה עאל לגביה דרבי אלעזר, אשכחיה דהוה יתיב, וידיה בפומיה, והוה עציב. אמר ליה, במאי (דף י"ח ע"א) קא עסיק מר. אמר ליה דכתביב, (משלי ט"ז) באור פני מלך חיים. אי טרנא עציב, וכל שפן דגעיי ובכי, שמשווי מאי עבדי, הדא הוא דכתביב, (ישעיה ל"ג) הן אראלם צעקו חוצה. מאי חוצה. מריהון בגו, ואינון לבר. מריהון בבתי גואי, ואינון בבתי בראי. בתי גואי מאי אינון. אמר רבי יצחק, אינון מעשרה כתרי מלכא.

מלאכי שלום מר ובכיון, וכי יש מלאכים שאינם של שלום. אמר ליה אין. תא חזי, אית מארי דדינא קשיא, ואית מארי דדינא דלא קשיא, ואית מארי דינא ורחמנותא. ואית מארי דרחמנותא דלית בהו דינא כלל. ואלין אתקרון מלאכי שלום. ועל אינון דלתתא, כתיב, (ישעיה ג') אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם. וכתיב (ישעיה ל"ד) ונמקו כל צבא השמים.

אי הכי, כל אינון שולטנין דממנן על שאר עמין, כד חמאן למריהון עציב, למאי עבדין פרוכא לבנוהי. אמר רבי אלעזר, לא עבדי אלא מאי דאתפקדו, ורעותא דמריהון עבדין.

ר' דוסתאי אמר בעדנא דאתמסרן בנוי דקודשא בריך הוא, לשולטני עממין, מתכנפין תריסר בתי דינין, ומשתקען גו תהומא רבה, געי טרנא, געין, ורהיטן (נ"א תריסין) ונחתין תרין דמעין לשקיעא דימא רבה, הדא הוא דכתביב (תהלים ל"ו) משפטיד תהום רבה. ומתגלגלן עלאין לתתא, אתבקען תתאין, ונחתין מאתן וארבעין דרגין הדא הוא דכתביב, (עמוס ג') אריה שאג מי לא יירא.

תנא, בשעתא דמסר קודשא בריך הוא לישראל לשרא דמצראי, גזר עליהו ז' גזרות, שישעבדו בהון מצראי. הדא הוא דכתביב, (שמות א') וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגו'. ולקבליהון שבעה לטב, ובני ישראל פרו, וישרצו, וירבו, ויעצמו, במאד, מאד, ותמלא הארץ אותם. (שמות א') הבה נתחכמה לו. רבי יוסי אמר, אין הבה אלא לשון הזמנה, למעבד דינא. כמה דאת אמר, (בראשית י"א) הבה נרדה. (שמואל א', י"ד) הבה תמים. אמר רבי יוחנן, הבה פולס, לשון הסכמה והזמנה. כמו (בראשית י"א) הבה נבנה לנו עיר. (שופטים כ') הבו לכם עצה. (תהלים כ"ט) הבו לה' בני אלים.

רבי יצחק אמר, הבה נתחכמה לו נהוי בהסכמת דינא לגביה. פן ירבה, ורוח הקדש אומרת פן ירבה, וכן יפרוץ. ומלאכי השרת הוו להו לשפים

וּלְצַנְיִים הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַיִּקְוּצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהוּוּ מִתְעַקְצִי מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, כְּהֵנִי קוֹצִי דְּמִתְעַקְצִי בְּהוּ אֵינְשִׁי.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מַה הָיָה מִחֲשַׁבְתָּהוֹן דְּמַצְרָאִי, דְּמִמְנַע מִיִּשְׂרָאֵל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וְשִׁלְטָנָא דְּמִמְנָא עֲלֵיהוֹן דְּאָעִיל בְּלַבְהוֹן כְּדִ. אֵלָא, אָמַר לְהוֹן, הוּוּ יְדַעִין, דְּזַמִּין בְּרָא חֲדָא לְמִיפֵק מִיִּשְׂרָאֵל, דְּיִתְעַבִּיד דִּינָא בְּאַלְהֵיהוֹן עַל יָדֵיהּ.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שְׁאָמַר מֹשֶׁה, (שְׁמוֹת י"ב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אָעָשָׂה שְׁפָטִים הִלְךְ דוּמָה שָׁרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, ד' מֵאוֹת פְּרָסָה. אָמַר לִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, גְּזָרָה נִגְזָרָה לְפָנֵי, דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה כ"ד) יִפְקֹד יְיָ עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמָרוֹם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה נִטְלָה הַשָּׁרָרָה מִמְּנוּ, וְנִתְמַנָּה דוּמָה שָׁר שֶׁל גִּיְהִנְס, לִידוֹן שֶׁם נִפְשׁוֹת הַרְשָׁעִים. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתִיב (בְּמִדְבָר ל"ג) וּבְאֱלֹהֵיהֶם עָשָׂה יְיָ שְׁפָטִים. וְכִי בְּאַלְהֵי שֶׁל כְּסָף, וְשֶׁל זָהָב, וְשֶׁל עֵץ, וְשֶׁל אֶבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֶׁל כְּסָף וְשֶׁל זָהָב הֵיוּ נִתְכִּים מֵאֱלֵיהֶם, וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלוֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שָׁה הָיָה, וְצָנָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשָׁרוֹף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (דְּבָרִים ז') פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. כְּדִי שְׁיִהְיֶה רִיחוֹ נוֹדֵף. וְעוֹד, (שְׁמוֹת י"ב) רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קַרְבּוֹ. וְעוֹד, שְׁעֲצָמוֹתָיו מוֹשְׁלָכִים בְּשׁוֹק. וְזֹאת הֵיטָה לְמִצְרַיִם קִשָּׁה מְכוּלָן, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּאֱלֹהֵיהֶם מִמָּשׁ וְזֵהוּ שָׁר שְׁלָהֶם, לְקִיִּים, יִפְקוֹד ה' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמָרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הֵיוּ יוֹדְעִים הַחֲכָמִים שְׁבָהֶם, וְכָל שְׁכָן שָׁר שְׁלָהֶם. עַל כֵּן כְּתִיב, הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ.

דף י"ח ע"ב

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, הַרְבֵּה עֲבוּדָה זָרָה הֵיוּ בְּמִצְרַיִם, וְנִילוּס אֱלוֹהֵי (דף י"ח ע"ב) שְׁלָהֶם הָיָה, וּבְכָלֵל אֱלֹהֵיהֶם הָיָה הוּא, וּבְכוּלָם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא דְר' יוֹחָנָן דְּיִיקָא, וּפְשִׁיטָא, מְשׁוּם דְּאֱלֹהֵיהֶם נִלְקִים בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן הָאוּמָה, וְכֵן נִילוּס נִלְקָה בְּתַחֲלָה, וְהַעֲצִים וְהָאֲבָנִים, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ז') וַיְהִי הַדָּם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבַעֲצִים וּבָאֲבָנִים, שְׁהִיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת מִמָּשׁ. וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמָרוֹם כְּתִיב, וְנִילוּס לֹא הָיָה בְּמָרוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רוּב מֵימֵיו כְּדוּגְמָתוֹן בְּמָרוֹם. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, שָׁר שְׁלָהֶם נִלְקָה בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן שָׁאֵר אֱלֹהֵיהֶם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמַר, לְקוֹת אוּמָה שֶׁל מִצְרַיִם מִמָּשׁ, לֹא הָיָה אֵלָא בִּינֵם, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת י"ד) לֹא נִשְׂאָר בָּהֶם עַד אֶחָד. וְקוֹדֶם זֶה, נַעֲשֶׂה שְׁפָטִים בְּאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל דָּא כְּתִיב, הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה.

וּנְתַנְבְּאוּ עַל הַעֲתִיד, כְּפִי מַה שְּׂאִירַע לָהֶם. וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ, נִבְּאוּ עַל מַחְנוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׂיִהְיוּ שְׂרוּיִים בְּתוֹכָם. וְנִלְחַם בָּנוּ, נִבְּאוּ עַל מַה דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת י"ד) ה' יִלְחַם לָכֶם וְגו'. וְעַל מִן הָאֲרָץ, כְּמַה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת י"ד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. (שְׁמוֹת ב') וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים א') שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. תִּנְא, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עַל מִן בְּחִפְזָא לְפָנָיו, וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם בְּיַמֵּינוּ וְהָאֲרָץ בְּשִׁמְאָלוֹ, וְעַל מִן בְּחִפְזָא לְפָנָיו, לְנַהוּג הַיּוֹם וְהַלֵּילָה. וּבְרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוֹנִים בְּחִסְדּוֹ, בְּיּוֹם. (נִי"א לּוֹמַר שִׁירָה בְּיוֹם זְמַן הַחֲסֵד) וּבְרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוֹנִים לּוֹמַר שִׁירָה בְּלֵילָה. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים מ"ב) יוֹמָם יֵצְאָה יְיָ חֲסֵדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עָמִי. אֵלּוֹ מִיָּמִין, וְאֵלּוֹ מִשְׁמָאל, אֵלּוֹ מִקְּשִׁיבִים שִׁירָת הַיּוֹם, שִׁירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אוֹתָם שְׂאוֹמְרִים שִׁירָה בְּלַיְלָה, מִקְּשִׁיבִים שִׁירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיּוֹם, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח') חֲבָרִים מִקְּשִׁיבִים לְקוֹלָךְ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּת אַחַת, כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ כַּתוֹת, אוֹמְרַת שִׁירָה בְּלַיְלָה. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (מִשְׁלֵי ל"א) וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִבְּרָאוּ בְּיּוֹם רֵאשׁוֹן, מֵהֶם מֵדַת לַיְלָה, וּמֵהֶם מֵדַת יוֹם, וְעַל מֵדַת לַיְלָה כַּתִּיב, וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (אִיּוֹב ט"ז) אֲפֹ טָרְף. וְכַתִּיב, (מִיכָה ה') וְטָרְף וְאִין מְצִיל. וְחַק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, כְּמַה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ט"ו) חַק וּמִשְׁפָּט. (תְּהִלִּים קמ"ז) חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו. (תְּהִלִּים פ"א) כִּי חַק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט וְגו'. מִכָּאן שְׂמֵדַת הַדִּין שׁוֹלֵטת בְּלַיְלָה.

וְתִנְא, אֵלּוֹ הָאוֹמְרִים שִׁירָה בְּלַיְלָה, אֵלּוֹ הֵם שְׂרִים עַל כָּל בְּעֵלֵי שִׁיר. וְכִשְׁפּוֹתֶחִין הַחַיִּים שִׁירָה, מוֹסִיפִים הָעֲלִיוֹנִים כַּח, לְדַעַת וּלְהַפִּיר וּלְהַשִּׁיג מַה שֶּׁלֹּא הַשִּׁיגוּ. שְׂמִים וְאֲרָץ, מוֹסִיפִין כַּח בְּהַאי שִׁירָה.

אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה, אֲשֶׁרִי הַזִּכָּה לְדַעַת בְּאוֹתוֹ שִׁיר, דְּתִנְיָא הַזִּכָּה בְּאוֹתוֹ שִׁיר, יָדַע בְּעֵנְיָי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַיֵּאָזֵן וַיַּחְקוֹר וַיּוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּמַה שֶּׁהָיָה, וּבְמַה שֶּׁעֲתִיד לְהִיּוֹת, וּבְזָה זָכָה שְׁלֵמָה לְדַעַת.

דְּתִנְי רַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, יָדַע בְּזָה, וַתִּקַּן שִׁירִים וַתּוֹשֵׁבַחּוֹת הַרְּבִיבָה, וְרִמְזוּ בָּהֶם הָעֲתִידוֹת לְבוֹא, וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ. יָדַע בְּעֵנְיָי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַאֲזֵן וַחֲקַר וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ.

וּשְׁלֵמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיָּדַע הַחֲכָמָה, וַאֲזֵן וַחֲקַר וַתִּקַּן מִשְׁלִים הַרְּבִיבָה, וְעֲשָׂה סִפְרָא מְאֹתוֹ הַשִּׁיר מִמֶּשׁ, וְהִינְנוּ דְכַתִּיב, (קַהֲלַת ב') עֲשִׂיתִי לִי שְׂרִים וְשָׂרוֹת. כְּלוֹמַר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר, מְאֹתוֹן הַשִּׁירִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחֲתָם. וְהִינְנוּ דְכַתִּיב, שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמַר, שִׁיר, שֶׁל אוֹתָם שְׂרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שֶׁכּוֹלֵל כָּל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וּגְבוּרָה, בְּמַה שֶּׁהָיָה, וְעֲתִיד לְהִיּוֹת, שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אמר רבי אלעזר, אלו השרים, עמדו, עד שנולד לוי, אבל משנולד לוי ואילך אמרו שיר. כיון שנולד משה ונמשח אהרן, ונתקדשו הלויים, נשלים השיר, ועמדו על משמרותם.

דף י"ט ע"א

ואמר רבי אלעזר, באותה שעה שנולד לוי, פתחו למעלה ואמרו, (שיר השירים ה') מי יתנדף כאח לי יונק שדי אמי (דף י"ט ע"א) אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי. כיון שיצאו משבט לוי המשוררים של מטה, ונתקדשו כולם, ועמדו על משמרותם, ונתקדשו אלה לנוכח אלה, חברים כאחד, והעולמות אחד, ומלך אחד שוכן עליהם, בא שלמה, ועשה ספר מאותו שיר של אותם שרים, ונסתם החכמה בו.

אמר רבי יהודה, למה נקראו השרים של מטה לויים, על שגלוים ונחפרים למעלה כאחד. והשומע, נלוח ונדבק נפשו למעלה. ועל כן אמרה לאה, (בראשית כ"ט) ילוח אישי אלי. רבי תנחום אמר, שבכל נלוח זרע לוי עם השכינה, במשה ואהרן ומרים, ובכל זרעו אחריו, והם הגלוים אל ה' לשרתו.

תא חזי, בשעה שעמדו המשוררים למעלה, לא עמדו על משמרתם, עד שנולדו שלשה האחים: משה, אהרן, ומרים. תינח משה ואהרן, מרים למה. אמר רבי יוסי, הדיא הוא דכתיב, (קהלת ב') ושרות. כמה דאת אמר, (שמות ט"ו) ותען להם מרים.

תאנא, באותה שעה שנולד לוי, נטלו הקדוש ברוך הוא, ובחרו מכל אחיו והושיבו בארץ, והוליד לקהת, וקהת הוליד לעמרם, והוא הוליד לאהרן ומרים. פירש מאשתו, והחזירה, באותה שעה היו המשוררים של מעלה עומדים ומשוררים, גער בהם הקדוש ברוך הוא, ונשתפך השיר, עד שנטה קו ימינו, והושיט לעמרם.

מאי טעמא נקרא עמרם. שיצא ממנו עם רם על כל רמים, ולא נזכר שמו. מאי טעמא לא נזכר שמו. רבי יהודה אמר בשם רבי אבהו, מפני שבצנעא הלך, ובצנעא חזר לאשתו, כדי שלא יפירו בו, הדיא הוא דכתיב וילך איש, ולא נאמר וילך עמרם בפרהסיא. ויקח את בת לוי, אף היא בצנעא חזרה, ולא נזכרה שמה.

וילך איש. רבי אבהו אמר, וילך איש, זה גבריאל. דכתיב, (דניאל ט') והאיש גבריאל. שהלך הוא והחזירה לעמרם. רבי יהודה אמר, עמרם ממש היה, ולא נזכר שמו, מפני שהליכה זו לא היתה ממנו להזדווג לאשתו, אלא מלמעלה.

רבי יצחק אומר, באהרון ומרים לא נאמר זיווג אבותם בתורה, ובמשה כתיב ויקח את בת לוי, להורות, שהשכינה נקראת על שם לוי. ולא היה עמרם ראוי להוליד למשה, עד שנטל חלק בשכינה, והוליד למשה. הדין הוא דכתיב, ויקח את בת לוי. ולפיכך כתיב, (שמות ב') ותרא אותו כי טוב הוא.

רבי אלעזר אומר, זכה עמרם שיצא ממנו בן, שזכה לקול גדול, דכתיב, (שמות י"ט) והאלהים יעננו בקול. ועמרם זכה לבת קול, דכתיב ויקח את בת לוי. כלומר, בת קול. ולפיכך כתיב וילד. כלומר, שהלך למדרגה זו. תאנא, כשנולד משה, ייחד הקדוש ברוך הוא שמו עליו, דכתיב ותרא אותו כי טוב הוא. וכתיב, (תהלים קמ"ה) טוב ה' לכל. וכתיב, (תהלים ל"ד) טעמו וראו כי טוב ה'. (שמות ב') ויהי בימים הרבים ההם. רבי יהושע דסכנין אומר, ויהי בימים הרבים ההם, סוף גלותם היה, שהיו ישראל משועבדים בכל עבודה. בימים הרבים ההם, שהיו רבים לישראל במצרים, וכיון שנשתלם קץ גלותם, מה כתיב, וימת מלך מצרים. מאי טעמא. שהורד שר מצרים ממעלתו, ונפל מגאותו. וכיון שנפל מלך מצרים, שהוא שר שלהן, זכר הקדוש ברוך הוא לישראל, ושמע תפלתם.

אמר רבי יהודה, בא וראה שכך הוא, שכל זמן שהשר שלהם נתנה לו שרה על ישראל, לא נשמע צעקתם של ישראל, כיון שנפל השר שלהם, כתיב וימת מלך מצרים, ומיד ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים. שעד אותה שעה לא נענו בצעקתם.

דף י"ט ע"ב

אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא, כשהוא מרחם על ישראל, כופה למדת הדין, ומורידה, ומרחם עליהם. והיינו דתנו, שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול. מאן אינון שתי דמעות. אמר רבי יוסי, לאו (דף י"ט ע"ב) מלא בריא היא, דהא אמר ליה לאובא טמא, דהוא פדיב, ומליה כדיבן. אמר רבי אלעזר, לאו פתר אובא טמא אזלינן, דברירא דמלה הוא, דתנו, בעשרה כתרי מלכא, אית תרין דמעין לקודשא בריך הוא, והן שתי מדות דין, שהדין בא משתייהו, כמה דאת אמר, (ישעיה נ"א) שתיים הנה קוראותיך. וכשהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו, הוא מוריד אותם לים הגדול, שהוא (ויקרא קל"ז ע"ב) ים החכמה להמתיקו, והופך מדת הדין למדת רחמים, ומרחם עלייהו. אמר רבי יהודה, שתי דמעות, שמהם באים הדמעות, מהם בא הדין.

אמר רבי יהודה כתיב, (שמות י"ד) והנה מצרים נוסע אחריהם. ואמר רבי יוסי זה שר של מצרים הוא, ואת אמרת וימת מלך מצרים, זה שר של מצרים. אמר רבי יצחק, האי מלה קא מסייע לההוא דלעילא, כתיב הכא והנה מצרים, וכתיב התם וימת מלך מצרים. מלמד דעכשיו לא היה מלך,

דהורידוהו מגדולתו. ולפיכך כתיב, והנה מצרים, ולא כתיב מלך מצרים. ומה דאמר ויקמת. כמה דאית אמר (שמות ד') כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשי.

אמר רבי יצחק אמר רבי יהושע, בא וראה, כל מלכי מצרים פרעה שמם. ובכאן לא נאמר אלא מלך מצרים סתם. ובמקומו פרעה, והוא פרעה ממש. תא חזי, בעוד דאית שולטנותא דלעילא, אית שולטנותא בעמא דלתתא, אתעדי שולטנותא דלעילא, אתעדי שולטנותא דלתתא.

אמר רבי יוסי, כתיב (זכריה י"ד) הנה יום בא ליני וגוי והיה יום אחד הוא יודע ליני וגוי. וכי שאר יומין לאו אינון דיליה. אלא אמר רבי אבא, מלמד, ששאר הימים, נתנים לשנים, ואותו יום, אינו של השנים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעבודת פוכבים ומזלות. מפני שבאותו יום, יפלו כל השנים ממעלתם. ועל דא כתיב, (ישעיה ב') ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. שאותו יום לא יהיה מעלה לשנים.

אמר רבי אבא, כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בשנים של מעלה, מה כתיב, (ישעיה ל"ד) כי רותה בשמים חרבי. וכי חרב אית ליני. אלא אמר רבי יצחק, חרב אית ליה, דכתיב, (ישעיה ל"ד) חרב ליני מלאה דם. וכתיב (ישעיה ס"ו) ובחרבו את כל בשר.

אמר רבי אבא, החרב הזה הוא הדין שעושה, דכתיב, (דברי הימים א', כ"א) וירא (דוד) את מלאך ה' עומד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו. וכי חרב שלופה היתה ביד המלאך, אלא, שהיתה הרשות נתונה בידו לעשות דין.

והא אמר רבי יהושע בן לוי, אמר לי מלאך המות, אי לאו דחייסנא ליקרא דברייך, פרענא להו בית השחיטה, כבהמה. אמר רבי אבא, כלא משום דאתייהיב רשותא בידיה, למעבד גמר דינא, הדא הוא דכתיב, (יהושע ה') וחרבו שלופה בידו, הרשות נתונה בידו לעשות דין. אי הכי מאי (דברי הימים א', כ"א) וישב חרבו אל נדנה. אמר רבי אבא, שפחזר הדין לבעל הדין, והרשות למי שהרשות שלו.

ויאנחו בני ישראל, ויתאנחו לא כתיב, אלא ויאנחו, כלומר, נתאנחו (ס"א האניחו) לו למעלה (ס"א כלומר נאנחו למטה) שהאנחה היתה בשבילם למעלה.

ר' ברכיה אמר, בני ישראל דלעילא הוו, ומאן אינון בני ישראל. אינון דאתקרונו בני פולחנא. כלומר, אותם שהם מן העבודה של מעלה. ותעל שועתם אל האלהים, שעד אותה שעה לא עלתה שועתם לפניו.

אמר רבי יצחק כד עביד קודשא בריך הוא דינא בפמלייא של מעלה, ההוא דינא מאי הוי. אמר רבי אלעזר, מעבר להו ביהווא נהר דינור, ואעבר לון משולטניהון, ומני שולטנין אחרנין דשאר עמין. אמר ליה והא

כְּתִיב (תהלים ק"ד) מְשַׁרְתִּיו אֵשׁ לוֹהֵט. אָמַר לִיה, אֵית אִשָּׁא קִשְׂיָא מֵאִשָּׁא,
וְאֵית אִשָּׁא דְדַחֲיָא אִשָּׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תִּלְתַּת עֲנִינֵי הֵכָא : אֲנַחָה, שׁוּעָה, צְעָקָה. וְכָל חַד מִתְפָּרָשׁ
מֵאֲחֵרָא. אֲנַחָה : כְּתִיב, וַיֵּאֲנַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. צְעָקָה : דְּכְתִיב, וַיִּצְעֲקוּ. שׁוּעָה :
דְּכְתִיב, וַתַּעַל שׁוּעָתָם. וְכָל חַד בְּלַחֲדוּי מִתְפָּרָשׁ, וְכִלְהוּ עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, צְעָקָה וְשׁוּעָה עֲבָדוּ, אֲנַחָה לֹא עֲבָדוּ, מִשְׁמַע מִדְּכְתִיב
וַיֵּאֲנַחוּ וּלְמַעַלָּה הֵיחָדָה הֵאֲנַחָה בְּשָׁבִילָם.

דף כ' ע"א

צְעָקָה וְשׁוּעָה בְּמַאי אֲתְפָּרְשׁוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין לָךְ שׁוּעָה, אֶלָּא בְּתַפְּלָה.
שְׁנַאֲמַר, (תהלים ל"ט) שְׁמַעַה תִּפְלְתִי יְיָ וְשׁוּעָתִי הֶאֱזִינָה. (תהלים פ"ח) אֱלֹהִים יְיָ
שׁוּעָתִי. (תהלים ל"ו) שׁוּעָתִי אֱלֹהִים וַתִּרְפָּאֵנִי. צְעָקָה שְׁצוּעָק וְאֵינוּ אוֹמַר כְּלוּם.
אָמַר רַבִּי (דף כ' ע"א) יְהוּדָה, הַלְפָךְ גְּדוּלָה צְעָקָה מְכוּלָן, שְׁצַעְקָה הִיא בְּלֵב.
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (איכה ב') צַעַק לִבִּי אֵל יְיָ. צְעָקָה וְצַעְקָה דְּבַר אֶחָד הוּא,
וְזָה קְרוּבָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יוֹתֵר מִתְפָּלָה וְאֲנַחָה, דְּכְתִיב, (שמות כ"ב) כִּי
אִם צַעֲוֹק יִצְעַק אֵלַי שְׁמַע אֲשָׁמַע צְעָקָתוֹ.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעָה שְׁאֲמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּאֵל, (שמואל א' ט"ו)
נְחַמְתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ. מַה כְּתִיב, וַיַּחַר לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצְעַק אֶל
יְיָ כָּל הַלַּיְלָה. הַנִּיחַ הַכֹּל, וְלָקַח צְעָקָה, מִשּׁוּם דְּהִיא קְרוּבָה לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא יִתִּיר מִכְּלָהוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַעֲתָה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה
אֵלַי.

תַּנּוּ רַבָּנָן, הַאי מֵאן דְּצַלִּי וּבְכִי וְצַעִיק, עַד לֹא יִכִּיל לְמַרְחֵשׁ בְּשִׁפּוּתִיה, הַאי
צְלוּתָא שְׁלִימָתָא דְּהִיא בְּלֵבָא, וְלַעוּלָם לֹא הָדָרָא רִיקְנִיָּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
גְּדוּלָה צְעָקָה, שְׁקוּרַע גְּזַר דִּינֵוּ שֶׁל אָדָם מִכָּל יָמָיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה, שְׁמוּשְׁלַת עַל מִדַּת הַדִּין שֶׁל מַעְלָה. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה, שְׁמוּשְׁלַת בְּעוּלָם הִזָּה וּבְעוּלָם הַבָּא. בְּשָׁבִיל צְעָקָה
נוּחַל הָאָדָם הָעוּלָם הִזָּה וְהָעוּלָם הַבָּא, דְּכְתִיב, (תהלים ק"ז) וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה'
בְּצַר לָהֶם מִמִּצּוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם. (שמות ג') וּמִשָּׁה הִזָּה רוּעָה אֶת צֶאֱן יִתְרוֹ
חוֹתְנֵוּ כִּהֵן מִדִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (שיר השירים ב') דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה
בְּשׁוֹשָׁנִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת, שְׁאֵינָם מְשֻׁגְיָחִים וְאֵינָם
יוֹדְעִים, בְּשַׁעָה שְׁעָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְבָרֹא עוּלָמוֹ, כָּל
הָעוּלָמוֹת עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה אַחַת, וּבְמַחְשָׁבָה זֶה נִבְרָאוּ כּוּלָם, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (תהלים ק"ד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. וּבְמַחְשָׁבָה זֶה, שְׁהִיא הַחֻכְמָה, נִבְרָא
הָעוּלָם הִזָּה, וְהָעוּלָם שֶׁל מַעְלָה.

נְטָה יְמִינוֹ, וּבְרָא הָעוּלָם שֶׁל מַעְלָה. נְטָה שְׁמַאלוֹ, וּבְרָא הָעוּלָם הִזָּה, הָדָא
הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מ"ח) אֶף יָדִי יִסְדָּה אֶרֶץ וַיְמִינִי טַפְחָה שְׁמַיִם. קוּרָא אֲנִי

אליהם יעמדו יחדו. וכלם ברגע אחת (ובשעה אחת) נבראו, ועשה העולם הזה, כנגד העולם של מעלה. וכל מה שיש למעלה, כדוגמתו למטה. וכל מה שיש למטה, כדוגמתו בים. והכל אחד. ברא בעליונים המלאכים, ברא בעולם הזה בני אדם, ברא בים לויתו, כמה דאת אמר (שמותל"ו) לחבר את האהל להיות אחד.

כתיב באדם, (בראשית ט"ו) כי בצלם אלהים עשה את האדם. וכתיב, (תהלים ח"ו) ותחסרהו מעט מאלהים. אי בני נשא יקירין בעובדיהו (נ"א בעובדו) כל האי, ואינון מתאבדין (מטפה) מעפר דבירא, במה אתין לשאבא מניה. ובחר בעליונים, ובחר בישראל, לעליונים לא קרא בנים, לתחתונים קרא בנים. הדיא הוא דכתיב, (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם. הוא קרא להם בנים, והם קראו לו אב, דכתיב, (ישעיה ס"ג) כי אתה אבינו. וכתיב דודי לי ואני לו. הוא בחר בי, ואני בחרתי בו.

הרועה בשושנים, הוא רועה בשושנים, אף על פי שהקוצים סביב להם, ואין אחר יכול לרעות בשושנים כמותו. דבר אחר הרועה בשושנים, מה שושן זה הוא אדום, ומימיו לבנים, כד הקדוש ברוך הוא, מנהיג עולמו, ממדת הדין למדת הרחמים. וכתיב (ישעיה א') אם יהיו חטאיכם כשנים כשגל ילבינו.

רבי אבא הוה אזיל באורחא, והוה עמיה רבי יצחק. אדהו אזלי, פגע באינון ורדיס, נטל חד רבי אבא בידוי והוה אזיל. פגע בהו רבי יוסי, אמר ודאי שכונתא הקא, ואנא חמינא בידוי דרבי אבא, למילף חכמתא סגיאה, דהא ידענא, דרבי אבא לא נטל האי, אלא לאחזאה חכמתא.

אמר רבי אבא, תיב ברי תיב. יתבו. ארח רבי אבא בההוא ורדא, אמר, ודאי אין העולם מתקיים אלא על הריח. דהא חזינא דלית נפשא מתקיימא אלא על ריחא. ועל דא, הדס במוצאי שבת.

דף כ' ע"ב

פתח ואמר דודי לי ואני לו הרועה בשושנים. מי גרם לי, שאני לדודי ודודי לי, מפני שהוא מנהיג עולמו בשושנים. מה שושן יש בו ריח, והוא אדום, מוצקין אותו, והוא מתהפך ללבן, ולעולם ריחו לא יז. כד הקדוש ברוך הוא, מנהיג עולמו בדרך זה, שאלמלא כן לא יתקיים העולם בשביל האדם החוטא. והחוטא נקרא אדום, כמה דאת אמר, אם יהיו חטאיכם כשנים כשגל (דף כ' ע"ב) ילבינו, מקריב קרבנו לאש שהוא אדום. זורק הדס, סביב למזבח שהוא אדום. מדת הדין אדום, מוצקין אותו, (הריח) ועולה העשן כלו לבן, ואז האדום נהפך ללבן, נהפך מדת הדין למדת הרחמים.

ותא חזי, כל מדת הדין, אין צריך הריח שלו, אלא מצד אודם. והיינו דאמר רבי יהודה, מה דכתיב, (מלכים א', י"ח) ויתגודדו כמשפטם וגו' עד שפך

דָם עֲלֵיהֶם. אֵלֶּא הֵיוּ יוֹדְעִים, שֶׁלֹּא יִשְׁיגוּ מִמֵּדַת הַדִּין כְּרָצוֹנָם, זוֹלָתִי בְּאוֹדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְעוֹד, אוֹדָם וְלָבָן נִקְרַב לְעוֹלָם, וְהָרִיחַ עוֹלָה מִשְׁתִּיחֵהוּ. מֵהַ שְׂשׂוֹן אֲדוֹם וְלָבָן, כִּדְ רִיחַ הַקָּרְבָּן. וְהַקָּרְבָּן, מֵאֲדוֹם וְלָבָן. בֵּא וּרְאֵה מֵרִיחַ הַקְּטוֹרֶת, שֶׁהַשְּׂמָנִים, מֵהֶם אֲדוֹמִים, וּמֵהֶם לְבָנִים, כְּגוֹן הַלְּבוֹנָה, שֶׁהוּא לָבָן, מֵרֵד דְּרוֹר אֲדוֹם, וְהָרִיחַ עוֹלָה מֵאֲדוֹם וְלָבָן. וְעַל כֵּן מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּשׂוֹשְׂנִים, שֶׁהוּא אֲדוֹם וְלָבָן. וּכְתִיב (יחזקאל מ"ד) לְהַקְרִיב לִי חֵלֶב וְדָם.

כִּנְגַד זֶה, אֲדָם מִקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וּמִתְכַפֵּר לוֹ, זֶה אֲדוֹם, וְזֶה לָבָן. מֵהַ שְׂשׂוֹן שֶׁהוּא אֲדוֹם וְהוּא לָבָן, אֵין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ לְחִזּוֹר כְּלוּ לָבָן, אֵלֶּא בְּאֵשׁ. כִּדְ הַקָּרְבָּן אֵין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ לְחִזּוֹר כְּלוּ לָבָן, אֵלֶּא בְּאֵשׁ. עַכְשָׁיו, מִי שְׂשׂוֹב בְּתַעֲנִיתוֹ, וּמִקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, אֵינוֹ נִצְמַק לְחִזּוֹר כְּלוּ לָבָן, אֵלֶּא בְּאֵשׁ. דֹּא רַ"י, מִתּוֹדַ תַּעֲנִיתוֹ שֶׁל אֲדָם, מִחֲלִישֵׁין אֲבָרָיו, וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה, צָרִיד לְהַקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא הַנִּקְרָא מִזְבַּח כְּפָרָה.

וְהֵינּוּ דְרַבִּי אֶלְעָזָר, כִּדְ הֵנָּה יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, הֵנָּה מְצַלִּי וְאָמַר, גְּלוּי וְדוּעַ לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁהַקְּרִבְתִּי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְהִרְתַּחַתִּי אוֹתָם בְּחַמִּימוֹת חוֹלֶשֶׁת גּוֹפִי, יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שֶׁיְהִי הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעַה זֹה, כְּרִיחַ הָעוֹלָה מִהַקָּרְבָּן בְּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְתִרְצָנִי.

נִמְצָא, שֶׁאֲדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ הַחֵלֶב וְהַדָּם, וְהָרִיחַ שֶׁעוֹלָה מִפִּיו, הוּא מִזְבַּח כְּפָרָה, וְלִפְיֶךָ תִּקְנֵנוּ הַתַּפְלָה בְּמִקּוֹם הַקָּרְבָּן, וּבִלְבַד שְׂתִתְּכּוֹן לְמָה דְאָמְרוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאֵן וְלְהֵלְאָה כְּתִיב, (במדבר ל"א) כֹּל דְּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אֲדָם מִקְרִיב קָרְבָּנוֹ בְּעֵנָן זֶה, וּמִתְכַפֵּר לוֹ. עַכְשָׁיו, תַּפְלָתוֹ שֶׁל אֲדָם מְכַפֵּר לוֹ בְּמִקּוֹם הַקָּרְבָּן, כִּי הָאֵי גְוֹנָא.

דְּבָר אַחַר, דּוֹדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׂוֹשְׂנִים. מֵהַ שְׂשׂוֹשְׂנִים קוֹצִין מְצוּיִין בְּתוֹכָם, אֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וּרְשָׁעִים. מֵהַ שְׂשׂוֹשְׂנִים, אֵלֶּמְלֵא הַקּוֹצִים, אֵין הַשְּׂשׂוֹשְׂנִים מִתְקַיְיִמִין. כִּדְ אֵלֶּמְלֵא הַרְשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים, מִתּוֹדַ שֵׁישׁ רְשָׁעִים, דְּאֵלֶּמְלֵא רְשָׁעִים אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּבָר אַחַר הָרוּעָה בְּשׂוֹשְׂנִים, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשׁ שָׁנִים, וְהַשְּׂבִיעִית שְׁבַת לֵה'. דְּבָר אַחַר בְּשׂוֹשְׂנִים, בְּאוֹתָם שְׂשׂוֹנִים בְּתוֹרָה.

וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חוֹתְנָנוּ כְּהוֹן מִדָּן. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ג) מִזְמוֹר לְדָוִד יְי' רוּעִי לֹא אֶחָסֵר. כְּלוּמַר, יְי' רוּעִי: יְי' הָרוּעָה שְׁלִי. מֵהַ הָרוּעָה מִנְהִיג אֶת הַצֵּאן, וּמוֹלִיכֶם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שְׁמֹן, בְּמִקּוֹם נַחֲלֵי מַיִם, מִיִּשְׂרָאֵל הַלִּיכְתּוֹ בְּצַדִּק וּבְמִשְׁפָּט. אֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתִיב בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יְרַבִּיצְנִי עַל מִי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי נַפְשִׁי יִשׁוּבָב.

אמר רבי יוסי, דרף הרועה, לנהוג בצדק את צאנו, להרחיקם מן הגזל, להנהיגם במישור, והשבט בידו שלא יטו ימין ושמאל. כך הקדוש ברוך הוא, הוא רועה את ישראל להנהיגם במישור, ובכל עת השבט בידו שלא יטו ימין ושמאל.

דבר אחר ומשה היה רועה, אמר רבי יוסי, תדע לך, שכל זמן שהרועה חכם לנהל את צאנו, הוא מוכן לקבל עול מלכות שמים. אם הרועה שוטה, עליו נקרא (משלי כ"ו) תקנה לכסיל ממנו.

דף כ"א ע"א

אמר רבי יהודה, משה חכם היה, ובקי לנהוג את צאנו. בא וראה, מדוד, שנאמר (שמואל א', ט"ז) והנה רועה בצאן. ללמדך שדוד (דף כ"א ע"א) חכם גדול היה, והיה רועה צאנו כדין וכשווה. לפיכך, עשהו הקדוש ברוך הוא מלך על כל ישראל. ולמה צאן ולא בקר. אמר רבי יהודה, ישראל נקראים צאן. שנאמר, (יחזקאל ל"ד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אדם. וכתוב, (יחזקאל ל"ו) כצאן קדשים כצאן ירושלים.

מה הצאן, כשיקרבנו על המזבח, בשבילם זוכה לחיי העולם הבא. כך המנהיג לישראל כדין וכשווה, בשבילם זוכה לחיי העולם הבא. ועוד, הרועה את הצאן, כשהצאן יולדת, הרועה נוטל אותם טלאים בחיקו, כדי שלא ילאו ויגעו, ומוליכם אחרי אמותם, ומרחם עליהם. כך המנהיג לישראל, צריך להנהיגם ברחמים, ולא באכזריות. וכן אמר משה, (במדבר י"א) כי תאמר אלי, שאהו בחיקך וגו'.

מה הרועה את הצאן, כשהוא רועה טוב, מציל את הצאן מן הזאבים, ומן האריות. כך המנהיג לישראל, אם הוא טוב, מצילן מן העבודת פוכבים ומזלות, ומדין של מטה, ומדין של מעלה, ומדריך לחיי העולם הבא. כך משה, רועה נאמן היה, וראה הקדוש ברוך הוא, שפדאי הוא לרעות את ישראל, באותו הדין ממש, שהיה רועה את הצאן, לכשבים, כפי הראוי להן. והנקבות כפי הראוי להן

ולפיכך כתיב, ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו, ולא שלו, דאמר רבי יוסי, וכי מה שנתן את צפורה בתו למשה, לא נתן לו צאן ובקר, והלא יתרו עשיר היה. אלא משה לא היה רועה את צאנו, כדי שלא יאמרו בשביל שהיה צאנו עמו, היה רועה אותן בטוב. ולכן כתיב את צאן יתרו חותנו, ולא את שלו. כהן מדן, רבי תנחום אמר, אף על גב שהיה עובד פוכבים ומזלות, בשביל שעשה עמו חסד, היה רועה צאנו כדין וכשווה, במרעה טוב שמו ודשן. (שמות ג') וינהג את הצאן אחר המדבר. רבי יוסי אמר, משה, מיום שנולד, לא זזה ממנו רוח הקודש. ראה ברוח הקודש, שאותו מדבר היה קדוש, ומוכן לקבל עול מלכות שמים עליו. מה עשה, הנהיג את הצאן אחר המדבר. רבי יצחק אמר, אחר המדבר על כל פנים,

וְלֹא בַמִּדְבָּר, שֶׁלֹּא רָצָה שְׂיִכְנְסוּ בְּתוֹכוֹ, אֲלֵא הִרְחִיקָם אַחַר הַמִּדְבָּר. (שמות ג') וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה, הוּא לְבַדּוֹ בְּלֹא צֶאֱן. אר"י, הַאִי אֲבָנָא, דְּמִקְבְּלָא פְּרֻזְלָא, כַּד חָמִי לִיה, (מחטא) מְדַלְגָא עֵילוּי. כַּף מִשָּׁה וְהַר סִינִי, כְּשֶׁנִּרְאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלָג עָלָיו. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מוֹכְנִים הָיוּ מִשְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, זֶה עִם זֶה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם, נִתְרַגַּשׁ הָהָר לְמוֹל מִשָּׁה. וְכִיּוֹן שֶׁרָאָהוּ שְׂנַכְנַס לְתוֹכוֹ, וְדָלַג בּוֹ, עָמַד הָהָר. מְלַמֵּד, שֶׁשְּׂמַחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי, (נ"א רבי יוסי) יוֹדֵעַ הָיָה מִשָּׁה, שֶׁאוֹתוֹ הַר, הַר הָאֱלֹהִים הוּא. דְּכָתִיב וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים. דְּתַנְּן, מָה רָאָה מִשָּׁה בְּאוֹתוֹ הַר, רָאָה עוֹפוֹת שֶׁהָיוּ פוֹרְחִים, וּפּוֹרְשִׁים כְּנִפְיָהֶם וְלֹא הָיוּ נִכְנְסִים בּוֹ.

רַבִּי יִצְחָק (נ"א אמר ר' יצחק) אֹמֵר, רָאָה הָעוֹפוֹת פּוֹרְחִים וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים לְרַגְלָיו שֶׁל מִשָּׁה, מִיַּד הַרְגִּישׁ בְּעַנְּוֹ, וְהֶעֱמִיד אֶת הַצֶּאֱן אַחַר הַמִּדְבָּר, וְהוּא נִכְנַס לְבַדּוֹ. (שמות ג') וַיֵּרָא (קנ"ט ע"ב, קס"ז ע"א) מִלְּאֲדָה אֱלֹהִים בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. רַבִּי תַנְחוּם אֹמֵר, שְׁעַת הַמְּנַחָה הֵיטָה, שֶׁמִּדַּת הַדִּין שׁוֹלְטָת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָא כְּתִיב, (תהלים מ"ב) יוֹמָם יִצְוָה יְיָ חֲסָדוֹ. מִדַּת חֲסֵד קָאֵמַר, וְלֹא מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁיֹצֵא הָאוֹר, עַד שְׁנוּטָה לְרֵדָת, נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מִדַּת חֲסֵד. מִשְׁנוּטָה לְרֵדָת, נִקְרָא עֶרֶב, וְהוּא מִדַּת הַדִּין. וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.

דף כ"א ע"ב

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמְּנַחָה הוּא, מוֹי שְׁעוֹת וּלְמַטָּה. דְּתַנְיָא ר' יִצְחָק אֹמֵר, מָהוּ דְכָתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בֶּשֶׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. בֵּין הָעֶרְבִים, דְּהוּא שְׁעַתָּא (דף כ"א ע"ב) דְּדִינָא תֹאכְלוּ בֶּשֶׂר. וְכָתִיב, (במדבר י"א) הַבֶּשֶׂר עוֹדְנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף יְיָ חָרָה בָּעָם. מִשּׁוּם, דְּבֵין הָעֶרְבִים, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מִשּׁוּם דְּאִקְרִי חֲסֵד הַהוּא שְׁעַתָּא, וְכָתִיב, (תהלים נ"ב) חֲסֵד אֵל כָּל הַיּוֹם. וְכָתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. דְּאִיהוּ מְצַפְרָא.

רַבִּי תַנְחוּם אֹמֵר, דָּא סוּמְק, וְדָא חֲנוּר. סוּמְק: בֵּין הָעֶרְבִים. דְּכָתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בֶּשֶׂר. וְחֲנוּרָא: בְּצַפְרָא. דְּכָתִיב, וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב, (שמות י"ב) וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קֹהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֶרְבִים וְגוֹ'. דְּהוּא שְׁעַתָּא לְמַעַבְד דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יִלְפִינּוּ מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׂבָכָל יוֹם, הָאֶחָד מִתְקָרֵב כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֲסֵד, וְהַבִּי כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָהוּ דְכָתִיב, (במדבר כ"ח) אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בִבְקָר, וְלֹא כְּתִיב אֶת הַכֶּבֶשׂ הָרֵאשׁוֹן, אֲלֵא אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, מִיּוֹחָד, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֲסֵד. דְּבָכָל מְקוֹם, שְׁנֵי, לֹא נֶאֱמַר בּוֹ כִּי טוֹב.

רבי תנחום אמר, לפיכך, יצחק תקן תפלת המנחה, שהוא כנגד מדת הדין. אמר רבי יצחק, מכאן, (ירמיה ו') אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. כי פנה היום: זה מדת החסד. כי ינטו צללי ערב: שפבר גבר מדת הדין. אברהם תקן תפלת שחרית, כנגד מדת החסד.

תנו רבנן, בההיא שעתא דעאל משה לטורא דסיני, מאי טעמא אתגלי ליה בשלהובי אשתא, דהוא דינא. אמר רבי יעקב (נ"א כעין) כען שעתי הוה (שעתא) גרים. ר' יוסי אמר, כלא לחד גזעא אשתרשא. כתיב, ויבא אל הר האלהים חרבה. וכתיב, (דברים ט') ובחרב הקצפתם את יי'. וכתיב, וירא מלאך יי' אליו בלבת אש מתוך הסנה. מתוך שהם עתידים להיות פסנה, כהאי דכתיב, (ישעיה ל"ג) קוצים פסוחים באש יצתו.

אמר ר' יהודה, מכאן למדנו, רחמנותו של מקום על הרשעים, דכתיב, והנה הסנה בוער באש, לעשות בהם דין ברשעים, והסנה איננו אוכל, (לעשות) אין בהם כללה. בוער באש, על כל פנים רמז, לאש של גיהנם. אבל הסנה איננו אוכל, להיות בהם כללה.

דבר אחר וירא מלאך יי' אליו בלבת אש. מאי טעמא למשה בלבת אש, ולשאר נביאים לא. אמר רבי יהודה, לאו משה כשאר נביאים. דתנו, מאן דקריב לאשא ביה אתוקד, ומשה קריב לאשא ולא אתוקד. דכתיב, (שמות כ') ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים. וכתיב, וירא מלאך יי' אליו בלבת אש מתוך הסנה.

רבי אבא אמר, האי דמשה, אית לאסתכלא ביה בהכמתא עלאה, על מה כתיב, כי מן המים משיתיהו. מאן דאתמשך מן מיא, (דינא עילאה) לא דחיל מנורא. דתנא אמר רבי יהודה, מאתר דאתגזר משה, לא אתגזר בר נש אחרא. אמר רבי יוחנן, בעשרה דרגין (ויקרא רפ"ב) אשתכלל. דכתיב, (במדבר י"ב) בכל ביתי נאמן הוא. ולא נאמן ביתי. זכאה חולקיה דדבר נש, דמריה אסהיד פדין עלוי.

אמר רב דימי, והא כתיב (דברים ל"ד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. ואמר רבי יהושע בן לוי, בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם. אמר ליה, ודאי שפיר קאמרת, אשתיק. כד אתא רבי שמעון בן יוחאי, אתו, שאילו קמיה האי מלה.

פתח ואמר, קוטיפא דקרנטי, אתערבא באפרסמונא טבא חס ושלום. אלא, ודאי כד הוא, באומות העולם קם, ומנו בלעם. משה עובדוי לעילא, ובלעם לתתא. משה, אשתמש בכתרא קדישא דמלכא עלאה לעילא. ובלעם, אשתמש בכתרון תתאין דלא קדישין לתתא. ובההוא גוונא ממש כתיב, (יהושע י"ג) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב. ואי סלקא דעתך יתיר, זיל שאיל לאתניה. אתא רבי יוסי, ונשק ידוי, אמר, הא חמידא (נ"א חמרא) דלבאי נפק לבר.

דְּהָכָא מִשְׁמַע, דְּאִית עֲלָאין וְתַתָּאין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, רַחֲמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל
וְעִבּוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּכַתְרִין עֲלָאין קַדִּישִׁין.
עִבּוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּכַתְרִין תַּתָּאין דְּלֹא קַדִּישִׁין. אֲלִין דִּימִינָא, וְאֲלִין
דְּשְׂמָאלָא, וְעַל כָּל פְּנִים, מִתְפָּרְשִׁין נְבִיאֵי עֲלָאֵי מִנְבִּיאֵי תַתָּאֵי. נְבִיאֵי
דְּקוּדְשָׁא, מִנְבִּיאֵי דְּלֹא דְּקוּדְשָׁא.

דף כ"ב ע"א

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּגוּוֹנָא דְהוּהוּ (דף כ"ב ע"א) מִשָּׁה, פְּרִישׁ מִכָּל נְבִיאֵי, בְּנְבוּאָה
קַדִּישָׁא עֲלָאָה. כִּדְ הוּהוּ בְּלַעַם, פְּרִישׁ מִשְׁאָר נְבִיאֵי וְחַרְשֵׁי, בְּנְבוּאָה דְּלֹא
קַדִּישָׁא לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִים מִשָּׁה הוּהוּ לְעִילָא, וּבְלַעַם לְתַתָּא, וְכַמָּה דְּרַגִּין
וְדְרַגִּין מִתְפָּרְשִׁין בִּינֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יְצַחְקָא, מִשָּׁה הוּהוּ מְהַרְהֵר וְאוּמֵר, שְׂמָא חֵס וְשְׁלוֹם
יִשְׂרָאֵל יְכַלּוּ בְּהַאי עִבּוּדָה קְשָׁה, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתֵם. לְפִיכֹד,
וַיֵּרָא מִלְּאֲדָּי יְיָ אֱלֹהֵי בְּלַבַּת אִשׁ וְגוֹי, וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בּוֹעֵר בְּאִשׁ וְגוֹי.
כְּלוּמַר, מְשׁוּעָבְדִים הֵם בְּעִבּוּדָה קְשָׁה, אֲבָל וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אוּפְלִי. זְכָאִין
אֵינְנוּ יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ לוֹן מִכָּל עַמִּין, וְקָרָא לוֹן בְּגִין,
דְּכַתִּיב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

פרשת וארא

(שמות ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲלֵיו אֲנִי יְיָ וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל
יְצַחְקָא וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְגוֹי. רַבִּי אַבְרָהָם פָּתַח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בְּיְיָ עַדִּי עַד
כִּי בִּיחָה יְיָ צוּר עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בְּיְיָ, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֵינֵין לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיה
בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְהוּי רַחֲצֵנוּ דְּלֵהוּן בֵּיה.

אִי הָכִי מַהוּ עַדִּי עַד. אֶלָּא, בְּגִין דִּיהָא תְּקַפָּא דְּבַר נֶשׁ, בְּאַתְר דְּאִיהוּ קִיּוּמָא
וְקִשׁוּרָא דְּכָלָא, וְאֶקְרִי עַד, וְהָא אוּקְמוּהָ, כְּמָה דְּאַתְרָא אָמַר, (בראשית מ"ט)
בְּבֹקֶר יֹאכַל עַד. וְהָא עַד, אַתְר דְּאַחִיד לְכָל סְטָרִין, לְסְטָרָא דָּא, וְלְסְטָרָא
דָּא, לְאַתְרֵימָא, וְלְאַתְרֵימָא קְשָׁרָא, דִּי לֹא תַעֲדִי.

וְהָא עַד, תִּיאוּבְתָא דְּכָלָא בֵּיה, כְּמָה דְּאַתְרָא אָמַר, (בראשית מ"ט, בראשית נ' ע"א)
רַמִּיז ע"ב) עַד תַּאֲוֹת גְּבַעוֹת עוֹלָם. מֵאן אֵינּוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם. אֲלִין אֵינּוּן תַּרְיִן
אֲמָהוּן נּוֹקְבֵי, יוֹבֵל, וְשְׂמִטָּה, דְּאַקְרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם. עוֹלָם: כְּמָה דְּאַתְרָא אָמַר,

(תהלים ק"ו) מן העולם ועד העולם. (יובל ושמיטה כל חד מנהון אקרי עולם ואלין אקרון גבעות עולם)

וְתִיאֹבְתָא דִּילְהוֹן בְּהַאי עַד, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא דְכָל סְטָרִין. (מאי טעמא) תִּיאֹבְתָא דִּיּוֹבְלָא לְגַבֵּי דְעַד, לְאֶעְטָרָא לִיה, וְלִנְגִידָא עֲלִיה בְּרַפְאן, וְלֹאֲרַקָא עֲלִיה מְבוּעֵין מְתִיקִין, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שיר השירים ג') צִאֲיָנָה וְרֹאֲיָנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ אָמוּ. תִּיאֹבְתָא דְשִׁמְטָה, לְאֲתַבְרַכָּא מִנִּיה, וְלֹאֲתַנְהָרָא מִנִּיה. וְדֹאֵי הַאי עַד תַּאֲוֹת גְּבוּעוֹת עוֹלָם אִיהוּ.

בְּגִין כְּדָ, בְּטַחוּ בִּינֵי עַדֵי עַד, דְּהָא מִתְמָן וְלַעֲלֵלָא, אֲתֵר טְמִיר (הוא) וְגִנִּיז אִיהוּ, דְּלֹא יָכִיל לְאֲתַדְבָּקָא. אֲתֵר הוּא, דְּמִנִּיה נִפְקוּ וְאַצְטִיירוּ עֲלֵמִין, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, כִּי בָּהֶּ יֵי צוֹר עוֹלָמִים וְהוּא אֲתֵר גְּנִיז וְסִתִּים, וְעַל דָּא בְּטַחוּ בִּינֵי עַדֵי עַד, עַד הִכָּא אִית רְשׁוּ לְכָל בְּרַ נֶשׁ לְאֶסְתַּכְלָא בֵּיה, מְכַאן וְלַהֲלָאָה, לִית לִיה רְשׁוּ לְבֵר נֶשׁ לְאֶסְתַּכְלָא בֵּיה, דְּהָא אִיהוּ גְנִיז מְכַלָּא, וּמֵאן אִיהוּ יָה יְדוּד. דְּמִתְמָן אֲצִטִּיירוּ עֲלֵמִין כְּלָהוּ, וְלִית מֵאן דְּקָאִים עַל הַהוּא אֲתֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קָרָא אוֹכַח עֲלִיה, דְּכְתִיב, (דברים ד') כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים וְגוֹ'. עַד הִכָּא אִית רְשׁוּ לְבֵר נֶשׁ לְאֶסְתַּכְלָא, מְכַאן וְלַהֲלָאָה לִית מֵאן דְּיָכִיל לְמִיקָם עֲלִיה.

דְּבַר אַחַר בְּטַחוּ בִּינֵי עַדֵי עַד, כָּל יוֹמוֹי דְּבֵר נֶשׁ, בְּעֵי לְאֲתַתְקַפָּא בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (דהכי אמר דוד (תהלים כ"ה) אלהי בד בטחתי אל אבושה אל יעלצו אויבי לי) וּמֵאן דְּשׁוּי בֵּיה, בְּטַחוּנִיה וְתוֹקְפִיה כְּדָקָא יָאוֹת, לֹא יָכִיל לְאֲבָאֲשָׁא לִיה, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. (דהכי אמר דוד (תהלים כ"ה) אלהי בד בטחתי אל אבושה אל יעלצו אויבי לי) דְּכָל מֵאן דְּשׁוּי תוֹקְפִיה בְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא, אֲתַקִּיִּים בְּעֲלָמָא.

דף כ"ב ע"ב

מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּעֲלָמָא, בְּשִׁמְיָה קַדִּישָׁא אֲתַקִּיִּים. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כ"ו) כִּי בָּהֶּ יֵי צוֹר עוֹלָמִים: צִיִּיר עֲלֵמִין. דְּהָא בְּתַרִּין אֲתַתְּוּן, אֲתַבְּרוּן עֲלֵמִין, עֲלָמָא דִּין, וְעֲלָמָא דְאַתִּי. עֲלָמָא דָּא, בְּדִינָא אֲתַבְּרִי, וְעַל דִּינָא קִיּוּמָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א') בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּיִתְנַהֲגוּן בְּנֵי נֶשָׁא בְּדִינָא, וְלֹא יִפְקוּן מְאוּרְחָא לְבֵר.

תָּא חֲזִי כְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, גִּזְרֵת דִּינָא דְקִיּוּמָא עֲלִיה, מַה כְּתִיב לַעֲלֵלָא, (שמות ה') וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל ה', וַיֹּאמֶר אֲדֹנָיִי, בְּאֶלְיִי דְלִית נוּיִן יו"ד. חָמִי תוֹקְפָא דְמֹשֶׁה, בְּשִׁירוּתָא דְנְבִיאוּתִיה, לֹא נַח רוּחִיה בְּהַאי אֲתֵר, אָמַר, אֲדֹנָי לְמָה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה וְגוֹ', וּמֵאֲז בְּאֲתִי אֶל פְּרַעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְדָּה הִרַע לְעַם הַזֶּה וְהִצַּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמּוֹךְ. מֵאן הוּא דִּינָא כְּדִין, אֶלָּא מֹשֶׁה, דִּידַע, דְּהָא דִּרְגָא אַחְרָא עֲלָאָה זְמִין לִיה.

אמר רבי יצחק, בשירותא דאתיהיב ליה ביתא, פקיד לה, כבר נש דפקיד לביתה, ואמר כל מאן דבעי בלא דחילו. אוף הכי משה, לביתה קאמר, ולא דחיל.

דבר אחר וידבר אלהים, גזרת דינא, (בגין כד) ויאמר אליו אני יי, דרגא אחרא דרחמי. והכא אתקשר כולא כחדא, דינא ורחמי. הדא הוא דכתוב, ויאמר אליו אני יי. אמר רבי שמעון (נ"א רבייוסי) אי כתיב וידבר אלהים אל משה אני ה', הוינא אמר הכי. אלא לא כתיב, אלא וידבר אלהים אל משה בקדמיתא, ולבתר ויאמר אליו אני ה', דמשמע דרגא בתר דרגא.

ואמר רבי יוסי, משה, אלמלא דהוה מאריה דביתא, איש האלהים, אתענש על מה דאמר, אבל בגיני האי, לא אתענש. לבר נש דנפל ליה קטטה בדביתהו, ואמר לה מלון, שראת היא לאתרעמא, פיון דשארית מלה, הוה תמן מלפא, נטל מלפא מלה, והיא שתקת ופסקת למללא. אמר ליה מלפא, וכי לא ידעת דאנא הוא מלפא, ומקמאי מלילת מלון אליו, כביכול אוף הכי משה, וישב משה אל יי ויאמר אדני למה הרעותה וגוי. מיד, וידבר אלהים אל משה, שארי לאתרעמא, מיד נטל מלפא מלה ויאמר אליו אני יי ולא ידעת דאנא הוא מלפא, ומקמאי מלילת מלון אליו.

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי. אמאי שני שמא הכא מאליו דלעילא. אלא למלפא, דהוה ליה בריתא, דלא אתנסיבת, והוה ליה רחמיא. כד בעי מלפא למללא בההוא רחמיא, משדר לברתיה למללא עמיה, והוה מלפא על ידא דברתיה, ממליל עמיה. אתא זמנא דברתיה לאתנסיבא, ההוא יומא דאתנסיבת, אמר מלפא, קרון לה לבריתא, קרוספונגא מטרוניתא. ואמר לה, עד הכא, מלילנא על ידך, למאן דמלילנא מפאן ולהלאה אנא אימא לבעליך, והוא יימא למאן דאצטריך. ליומיו, אמר לה בעלה מלון קמי מלפא, עד דהיא שראת למללא, נטל מלפא מלה, אמר ליה, ולא אנא מלפא, דעד יומא דא לא מליל אינש עמי, אלא על ידא דברתי, (עד לא נסיבת) ואנא יהיבנא לך ברתי, ומלילנא עמך באתגליא, מה דלא עבידנא לאחרא.

כך, וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי, כד איהי בביתי ולא אתנסיבת, ולא מלילו עמי אנפיו באנפיו, כמה דעבידנא לך. ואת, בשירותא דמלוךך, מלילת לברתי קמאי מלון אליו, אלא בגיני כך, וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יי לא נודעתי להם, למללא עמהון בדרגא דא דעמד מלילנא.

רבי יוסי (נ"א רבי ייסא) פתח, (תהלים כ"ד) לדוד (ני ע"א) מזמור ליי הארץ ומלואה תבל ויושבי בה. הארץ: דא ארעא קדישא דישראל, דאיהי קיימא לאתשקייא מניה, ולא תברכא מניה בקדמיתא, ולבתר מנה אתשקייא עלמא כלא. תבל ויושבי בה: דא שאר ארעאן, דשתאן מינה,

מָנָא לָן. דְּכַתְיב, (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפּוּט תִּבְל בְּצִדְקָא.

דף כ"ג ע"א

כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּהּ, אֲלִין (דף כ"ג ע"א) שְׁבַע עֶמּוּדִים, דְּאַרְעָא סְמִיכָא עֲלֵיהּ. וְאִינוּן שְׁבַע יָמִים. וְיָם כְּנֶרֶת שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא תִימָא דְשְׁלֵטָא עֲלֵיהּ, אֶלָּא דְאַתְמַלְיָא מְנִיחָהּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה, מֵאֵן אִינוּן נְהָרוֹת. אֶלָּא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (תהלים צ"ג) נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָסִם, אִינוּן נְהָרוֹת, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (בראשית ב') וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וּבְגִין כֵּן, וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה.

תָּא חֲזִי, הָאִי אַרְץ, אַקְרִי אַרְץ יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, אָמַי לֹא שְׁלִיט עַל דָּא כְּמִשָּׁה, דְּהָא כְּתִיב וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדִּי וְלֹא יִתִּיר.

אֶלָּא, יַעֲקֹב הָא אֹקִימָנָא, נָטַל בֵּיתָא דְלִתְתָא, וְאַשְׁתְּבִיק מְנִיָּה בֵּיתָא דְלַעֲיִלָא. וְעַם בֵּיתָא דְלִתְתָא, אֲתַקִּין בֵּיתָא דְלַעֲיִלָא, בְּתַרִּיסָר שְׁבַטִין, בְּשַׁבְעִין עֲנַפִּין, וְהָא אֹקִימוּהָ. מִשָּׁה, נָטַל בֵּיתָא דְלַעֲיִלָא, וְשַׁבִּיק בֵּיתָא דְלִתְתָא. וְעַל דָּא, כְּתִיב בְּיַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדִּי. בְּאֵל שַׁדִּי מְלִיל עֲמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְלֹא יִתִּיר. וְשָׁמַי יְיָ לֹא נֹדַעְתִּי לְהֵם, לְמַלְלָא עֲמָהוּן בְּדַרְגָּא דָּא דְאִיהוּ עֲלָאָה.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, תּוֹשְׁבָחוֹן דְּאַבְהוֹן יַעֲקֹב הָוָה, דְּהוּא שְׁלִימוֹ דְּכָלָא. בְּכֻלְהוֹן כְּתִיב, אֶל אַבְרָהָם, אֶל יִצְחָק, וּבִיָּה אֲתוּסָף אֶת חַד, דְּכְתִיב, וְאֶל יַעֲקֹב. אֲתוּסָף בִּיָּה ו', לְאַחֲזָאָה דְּאִיהוּ שְׁלִימָא יִתִּיר מְכֻלְהוֹ. וְעַם כָּל דָּא, לֹא זָכָה לְאַשְׁתַּמְשָׁא בִּיָּה כְּמִשָּׁה. (שמות ו') וְגַם הַקִּימוֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לְתַת לְהֵם אֶת אַרְץ כְּנָעַן, בְּגִין דְּאַתְגְּזָרוּ. דְּכָל מֵאֵן דְּאַתְגְּזָר, יְרִית אַרְעָא, דְּהָא לֹא יְרִית אַרְעָא, אֶלָּא צְדִיק, וְכָל מֵאֵן דְּאַתְגְּזָר, אַקְרִי צְדִיק. (ישעיה ס"ו) וְעַמְדָּא בְּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אַרְץ, כָּל מֵאֵן דְּאַתְגְּזָר, וְנָטִיר הָאִי אֶת קְיָמָא, אַקְרִי צְדִיק, תָּא חֲזִי מִן יוֹסֵף, דְּכָל יוֹמוֹי לֹא אַקְרִי צְדִיק, עַד דְּנָטִיר הָהוּא בְּרִית, אֶת קְיָמָא קְדִישָׁא. כִּינּוֹן דְּנָטִיר לִיָּה, אַקְרִי צְדִיק, יוֹסֵף הַצְּדִיק.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה יִתִּיב יוֹמָא, חַד, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, (עמיה) וְרַבִּי אַבָּא עֲמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי קָרָא דְּכְתִיב, וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב וְגו'. מַהוּ וְאָרָא, וְאַדְבַּר מְבַעֵי לִיָּה. אָמַר לִיָּה, אֶלְעָזָר בְּרִי, רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, אִית גְּוֹוִינִין דְּמִתְחַזְיִין, וְאִית גְּוֹוִינִין דְּלֹא מִתְחַזְיִין. וְאֲלִין וְאֲלִין, אִינוּן רְזָא עֲלָאָה דְּמַהִימְנוּתָא, וּבְגִי נִשְׂאָה לֹא יַדְעִין לִיָּה, וְלֹא מְסַתְּכְלִין בִּיָּה וְאֲלִין דְּמִתְחַזְיִין, לֹא זָכָה בְּהוּ בְּרִי נִשְׂ, עַד דְּאַתּוּ אַבְהוֹן, וְקִימּוּ עֲלֵיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאָרָא, דְּחָמוּ, אִינוּן גְּוֹוִינִין דְּאַתְגְּלִין.

ומאן גוונן דאָתגלײן. אינאָן דאָל שׂדי, דאָינאָן גוונן דחיוזו עילאָה (ניא חיוז דגוונן עלאין) וואָלן אַתחזין. וּגוונן דלעילאָ, סתימין דלא אַתחזין, לאַ קאָיס איניש עלײהו, בַּר מַמְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְשָׂמִי יְיָ לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, לֹא אַתְּגַלִּיתִי לוֹן בְּגוֹנוֹן עֲלָאין. וְאִי תִימָא, דאָבְהוּ לֹא הוּוּ יַדְעֵי בְּהוּ. אַלֹּא הוּוּ יַדְעֵי, מַגּוּ אִינאָן דאָתגלײן.

כְּתִיב (דניאל י"ב) וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ, מֵאֵן אִינאָן מְשָׁפִילִים. אַלֹּא דָּא הוּא, הַהוּא חָכֵם דִּי־סַתְּפֵל מִגְרָמִיהָ מְלִין, דְּלֹא יִכִּילִין בְּנֵי נֶשָׂא לְמַלְלָא בְּפּוּמָא, וְאֵלִין אַקרוּן מְשָׁפִילִים. יִזְהִירוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, מֵאֵן (זוהר) הוּא הַרְקִיעַ. דָּא הוּא רְקִיעַ דְּמִשָּׁה, דְּקִימָא בְּאַמְצָעִיתָא, וְהֵאִי זֹהֵר דִּילִיהָ, אִיהוּ סְתִים, וְלֹא אַתְּגַלִּיא מַגּוֹן דִּילִיהָ קִימָא עַל הַהִיא רְקִיעָא דְּלֹא נְהִיר, דְּאַתְחִזִּין בֵּיהָ גוֹנוֹן, וְאִינאָן גוֹנוֹן אַף עַל גַּב דְּאַתְחִזִּין בֵּיהָ, לֹא זֹהֲרֵי כְּזֹהֲרָא בְּגִין דְּאִינאָן גוֹנוֹן סְתִימִין.

תָּא חֲזִי, אַרְבַּע נְהוּרִין אִינאָן. תְּלַת מְנִייהו סְתִימִין, וְחַד דְּאַתְּגַלִּיא : נְהוּרָא דְּנְהִיר. נְהוּרָא דְּזֹהֲרָא. (וואינאָן) וְאִיהוּ נְהִיר כְּזֹהֲרֵי דְּשְׂמִיא בְּדַכּוּ. נְהוּרָא דְּאַרְגוֹנוֹנָא, דְּנָטִיל כָּל נְהוּרִין. נְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר אַסְתְּפֵל לְגַבֵּי אֵלִין, וְנָטִיל לוֹן. וְאַתְחִזִּין אִינאָן נְהוּרִין בֵּיהָ, כְּעִשְׂשִׁיתָא, לְקַבֵּל שְׂמִשָּׁא.

דף כ"ג ע"ב

וְאֵלִין תְּלַת דְּקֵאמְרוּ, סְתִימִין וְקִימִין עַל הַאִי (דף כ"ג ע"ב) דְּאַתְּגַלִּיא. וְרָזָא דָּא (ויחי רכ"ו ע"א) עֵינָא תָּא חֲזִי, בְּעֵינָא אִית תְּלַת גוֹנוֹן, דְּאַתְּגַלִּין רְשִׁימִין בֵּיהָ, וְכֻלְהוּ לֹא מְזַדְּהֵרִי, בְּגִין דְּקִימִי בְּנְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר. וְאֵלִין אִינאָן כְּגוֹנוֹנָא דְּאִינאָן סְתִימִין דְּקִימִי עַלײהוּ וְאֵלִין אִינאָן דְּאַתְחִזִּין לְאַבְהוּ, לְמַנְדַּע אִינאָן סְתִימִין דְּמְזַדְּהֵרִין, מַגּוּ אֵלִין דְּלֹא מְזַדְּהֵרִי. וְאִינאָן דְּמְזַדְּהֵרִי וְאִינאָן סְתִימִין, אַתְּגַלִּין לְמִשָּׁה, בְּהַהוּא רְקִיעָא דִּילִיהָ. וְאֵלִין קִימִי, עַל אִינאָן גוֹנוֹן דְּאַתְחִזִּין בֵּיהָ בְּעֵינָא.

וְרָזָא דָּא סְתִים עֵינָד, וְאַסְחַר גְּלַגְלָד, וְיִתְּגַלִּין אִינאָן גוֹנוֹן דְּנְהִירוּ, דְּמְזַדְּהֵרִי, וְלֹא אַתְּיִהִיב רְשׁוּ לְמִיחְמִי, אַלֹּא בְּעֵינִין סְתִימִין, בְּגִין דְּאִינאָן סְתִימִין עֲלָאין, קִימִי עַל אִינאָן גוֹנוֹן דְּאַתְחִזִּין, דְּלֹא מְזַדְּהֵרִי.

וְעַל דָּא קִרִּינוּ, מִשָּׁה זָכָה בְּאַסְפֵּקְלָרִיא דְּנְהִרָא דְּקִימָא עַל הַהוּא דְּלֹא נְהִרָא. שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, בְּהַהוּא אַסְפֵּקְלָרִיא דְּלֹא נְהִרָא. וְאַבְהוּ הוּוּ חֲמָאן מַגּוּ אֵלִין גוֹנוֹן דְּאַתְּגַלִּין, אִינאָן סְתִימִין, דְּקִימִי עַלײהוּ דְּאִינאָן דְּלֹא נְהִרִין, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְאַרְא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי, בְּאִינאָן גוֹנוֹן דְּאַתְחִזִּין.

וְשָׂמִי יְיָ לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, אֵלִין גוֹנוֹן עֲלָאין סְתִימִין דְּזֹהֲרִין, דְּזָכָה בְּהוּ מִשָּׁה לְאַסְתְּפֵלָא בְּהוּן. וְרָזָא דָּא, דְּעֵינָא סְתִים וְגִלְיָא. סְתִים, חֲמִי

אֶסְפָּקֶלְרִיא דְנַהֲרָא, אֶתְגַּלְיָא, חֲמֵי אֶסְפָּקֶלְרִיא דְלֹא נַהֲרָא. וְעַל דָּא, וְאַרְא, בְּאֶסְפָּקֶלְרִיא דְלֹא נַהֲרָא, דְּאִיהוּ בְּאֶתְגַּלְיָא, בֵּיהּ פְּתִיב רְאִיָּה. בְּאֶסְפָּקֶלְרִיא דְנַהֲרָא דְאִיהוּ בְּסִתִּימוּ, פְּתִיב בֵּיהּ יְדִיעָה, דְּכִתִּיב לֹא נוֹדְעָתִי. אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּ יְדוּי. בְּכַה רַבִּי אַבָּא, וְאָמַר, וּוּי פֶּד תִּסְתַּלַּק מֵעֲלָמָא, וְיִשְׁתַּאֲר עֲלָמָא יְתוּס מִינְךָ, מֵאֵן יָכִיל לְאַנְהֲרָא מִלִּין דְּאוּרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א', כ"ה) וְאַמְרַתֶּם כֹּה לְחֵי וְאַתְּהָ שְׁלוֹם וּבִיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם. וְאַמְרַתֶּם כֹּה לְחֵי, וְכִי דָוִד לֹא הָוָה יָדַע בֵּיהּ בְּנִבְל, דְּאִיהוּ אָמַר בְּגִינִיָּה, וְאַמְרַתֶּם כֹּה לְחֵי, אֶלְא, הֵהוּא יוֹמָא, יוֹמָא טַבָּא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֹּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וּבְגִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמַר, וְאַמְרַתֶּם כֹּה, לְחֵי, לְקִשְׂרָא כֹה, לְחֵי, דְּכָל חֵיִין בֵּיהּ תִּלְיִין. וְאַתְּהָ שְׁלוֹם, מֵאִי וְאַתְּהָ אֲתָה מְבַעֵי לִיָּה. אֶלְא, וְאַתְּהָ כֹּלָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמַר, בְּגִין לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא דְמַהִימְנוּתָא וְכִדְקָא יֵאוּת.

מִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא, דְּהָא לְבַר נֶשׁ (בְּרֵאשִׁית קַע"א ע"ב) חֲזִיבָא, אֶסוּר לְאַקְדָּמָא לִיָּה שְׁלָם, וְאִי אֶצְטְרִיךְ, יִקְדִּים לִיָּה פְּדוּד, דְּבְרִיךְ לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְחִזִּי דְּבְגִינִיָּה קְאָמַר. וְאִי תִימָא דְרַמָּאוֹת הָוָה. לָאו. דְּהָא כָּל מֵאֵן דְּסִלִּיק לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְחִזִּי דְּבְגִינִיָּה קְאָמַר, לָאו רַמָּאוֹת הוּא. וּמֵאֵן דְּאַקְדִּים שְׁלָם לְזַכָּאָה, כְּאִילוּ אֶקְדִּים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל שְׁכּוֹן מֵר, דְּאִיהוּ שְׁלָמָא לְעִילָא וְתַתָּא.

וְאַרְא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וּשְׁמֵי יְיָ לֹא נוֹדְעָתִי לָהֶם. רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (תְּהִלִּים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב ה' לוֹ עוֹן וְגו'. כְּמָה אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׂא אֶטִּימִין, דְּלֹא יָדַעוּ, וְלֹא מְסַתְּפְלוּ, עַל מַה קְיָיִמִין בְּעֲלָמָא. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פֶּד בְּרָא עֲלָמָא, עֶבֶד לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּדִיוֹקְנָא דִּילִיָּה, וְאַתְקִין לִיָּה בְּתַקוּנוֹי, בְּגִין דִּישְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, וְיַהֲד בְּאוּרְחוּי.

דְּהָא פֶּד אֶתְבְּרִי אָדָם, מֵעַפְרָא דְּמִקְדָּשָׁא דְלִתְתָּא אֶתְתַּקֵּן וְאַרְבַּע סְטְרִי דְּעֲלָמָא, אֶתְחַבְּרוּ בְּהֵהוּא אֶתְר דְּאַקְרִי בִּי מִקְדָּשָׁא. וְאֵינּוֹן אַרְבַּע סְטְרִין דְּעֲלָמָא, אֶתְחַבְּרוּ בְּאַרְבַּע סְטְרִין, דְּאֵינּוֹן יְסוּדִין דְּעֲלָמָא, אִישׁ רוּי"ח וּמִי"ם וְעַפְי"ר, וְאַתְחַבְּרוּ אַרְבַּע סְטְרִין (נ"א יְסוּדִין) אֶלִּין, בְּד' יְסוּדִין דְּעֲלָמָא, וְאַתְקִין מְנִיָּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד גּוּפָא בְּתַקוּנָא עֲלָאָה. וְהֵאִי גּוּפָא, אֶתְחַבְּר מִתְרִין עֲלָמִין, מֵעֲלָמָא דָּא תַתָּאָה, וּמֵעֲלָמָא דְלַעֲלָא.

דף כ"ד ע"א

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, ד' קְדָמָי אֵינּוֹן רְזָא דְמַהִימְנוּתָא. וְאֵינּוֹן אַבְהוֹן דְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וְרְזָא דְרִתִּיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וְאֵינּוֹן ד' יְסוּדִין: אִישׁ רוּי"ח וּמִי"ם וְעַפְי"ר. אֶלִּין אֵינּוֹן רְזָא עֲלָאָה. (וְאֵלִין אֵינּוֹן אַבְהוֹן דְּכִלְהוּ עֲלָמִין אַבְהוֹן דְּכִלְהוּ) וּמֵאֵינּוֹן נְפָקִין, זְה"ב וְכִסְי"ף וּנְחֻשְׁי"ת וּבְרִז"ל. וְתַחֲוֹת (דף כ"ד ע"א) אֶלִּין מִתְכָּאֵן אַחֲרָנִין, דְּדַמְיִין לוֹן. (כְּגוֹנָא דְאַלִּין) תָּא חֲזִי. אִישׁ רוּי"ח וּמִי"ם וְעַפְי"ר,

אֵלֶיךָ אֵינֹן קֹדֶמָאִי וְשִׁרְשֵׁיךָ דְלַעֲלִילָא וְתַתָּא, וְתַתָּאִין וְעַלְאִין עֲלִייהוּ קִיִּימִין.
וְאֵלֶיךָ אֵינֹן אַרְבַּע, לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא, וְקִיִּימִין בְּאַרְבַּע אֵלֶיךָ: צְפוּן,
וְדָרוּם, וּמְזָרְחָא, וּמְעַרְבָא. אֵלֶיךָ אֵינֹן אַרְבַּע סְטְרֵין דְעֲלֵמָא, וְקִיִּימִין
בְּאַרְבַּע אֵלֶיךָ. אִישׁ לְסְטְרָא צְפוּן. רוּחַ לְסְטְרָא מְזָרְחָא. מִיִּים לְסְטְרָא דָרוּם.
בְּגִין דְדָרוּם חָם וְיָבֵשׁ מִיָּם קָרִים וְלַחִים עֲפִיר לְסְטְרָא מְעַרְבָא. וְאַרְבַּע אֵלֶיךָ,
בְּאַרְבַּע אֵלֶיךָ קְטִירִין, וְכִלְהוּ חַד, וְאֵלֶיךָ עֲבָדִי אַרְבַּע מִתְכָּאוּ, דְאֵינֹן זְהִיב
וְכִסִּיף וְנַחֲשִׁית וּבְרָזִיל הֵא אֵינֹן תְּרִיסָר, וְכִלְהוּ חַד.

תָּא חֲזִי, אֵשׁ הוּא בְשִׁמְאָלָא, לְסְטְרָא צְפוּן, דְהָא אֵשׁ, תּוֹקְפָא דְחֲמִימוּתָא
בֵּיהּ, וְיָבֵשׁוּ דִילִיהּ (עֵיין בְּתִיקוּנִים סִי'א ע"א) תְּקִיף. וְצְפוּן בְּהַפּוּכָא דִילִיהּ הוּא,
וְאִתְמַזְיֵג חַד בְּחַד וְאִיהוּ חַד. מִיָּם לִימִינָא, וְהוּא לְסְטְרָא דָרוּם. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְחַבְרָא (לֹא חֲזָרָא) לֹון כְּחַדָּא, עֲבִיד מְזֻנָּא דָּא כְּמְזֻנָּא דָּא.

צְפוּן אִיהוּ קָר וְלַח, אֲשָׁא חָם וְיָבֵשׁ. אַחֲלָף לֹון לְסְטְרָא דָרוּם. דָרוּם, אִיהוּ
חָם וְיָבֵשׁ. מִיָּם קָרִים וְלַחִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזֻיֵג לֹון כְּחַד דְנִפְקִי מִיָּא
מְדָרוּם, וְעַלְאִין בְּגוּ צְפוּן. וּמְצְפוּן נְגִדִי מִיָּא. נְפִיק אֲשָׁא מְצְפוּן, וְעַל
בְּתוֹקְפָא דְדָרוּם, וּמְדָרוּם נְפִיק תּוֹקְפָא דְחֲמִימוּתָא לְעֲלֵמָא. בְּגִין דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אוּזִיף דָּא בְּדָא, וְכֹל חַד וְחַד אוּזִיף לְחַבְרִיהּ מְדִילִיהּ כְּדָקָא חֲזִי
לִיהּ. כְּגוּוּנָּא דָּא רוּחַ וּמְזָרְחָא, בְּגִין דִּיוּזִיף כֹּל חַד לְחַבְרִיהּ, וְאִתְכַּלִּיל דָּא
בְּדָא, לְאִתְחַבְרָא כְּחַד.

תָּא חֲזִי, אֲשָׁא מְסֻטְרָא דָּא, מִיָּם מְסֻטְרָא דָּא. וְאֵינֹן מְחֻלּוּקָת. עַל רוּחַ
בִּינְיָיְהוּ, וְאִחִיד לְתַרְיֵן סְטְרֵין. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א') וְרוּחַ אֱלֹהִים
מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְהָא אֲשָׁא קָאִים לְעִילָא בְּסֻטְרָא דָּא. וּמִיָּם קִיִּימִי
עַל אֲפִי אַרְעָא. רוּחָא אֲעִיל בִּינְיָיְהוּ, וְאִחִיד לְתַרְיֵן סְטְרֵין, וְאַפְרִישׁ
מְחֻלּוּקָת. עֲפֹר, מִיָּא קִיִּימִי עֲלִיהּ וְרוּחָא וְאֲשָׁא וּמְקַבְּלָא מְכֻלְהוּ, בְּחִילָא
דְתַלְתָּא אֵלֶיךָ דְקִיִּימִי עֲלֵהּ.

תָּא חֲזִי, רוּחַ וּמְזָרְחָא. מְזָרְחָא, חָם וְלַח, רוּחַ, (קָר וּיְבֵשׁ סְטְרָא דֹאִיהוּ יְבִישָׁא) חָם וְלַח
אִיהוּ, וּבְגִינֵי כֵּךְ, אִחִיד לְתַרְיֵן סְטְרֵין, דְהָא אֵשׁ חָם וְיָבֵשׁ, וּמִיָּם קָרִים
וְלַחִים, רוּחַ אִיהוּ חָם וְלַח, סְטְרָא דֹאִיהוּ חָם, אִחִיד בְּאַשָׁא. סְטְרָא דֹאִיהוּ
לַח, אִחִיד בְּמִיָּא. וְעַל דָּא אֲסַכֵּים בִּינְיָיְהוּ, וְאַפְרִישׁ מְחֻלּוּקָת דְאַשָׁא וּמִיָּא.

עֲפֹר אִיהוּ קָר וְיָבֵשׁ, וְעַל דָּא מְקַבֵּל עֲלִיהּ כְּלָהוּ, וְכִלְהוּ עֲבָדִי בֵּיהּ
עֲבִידְתִּיְהוּ, וּמְקַבְּלָא מְכֻלְהוּ, לְאַפְקָא בְּחִילִיהוּן מְזֻנָּא לְעֲלֵמָא. בְּגִין
דְבְּמַעְרַב אִתְאַחִיד עֲפֹרָא, דֹאִיהוּ קָר וְיָבֵשׁ. וְסְטְרָא דֹאִיהוּ קָר, אִחִיד בְּצְפוּן
דֹאִיהוּ קָר וְלַח, דְהָא קָרִירָא אִתְאַחִיד בְּקָרִירָא. בְּגִין כֵּךְ צְפוּן אִתְאַחִיד
בְּמַעְרַב בְּסֻטְרָא דָּא. דָרוּם דֹאִיהוּ חָם וְיָבֵשׁ, בְּהַהוּא יְבִישׁוּתָא דִילִיהּ, אִחִיד
לִיבְשׁוּתָא דְמַעְרַב בְּסֻטְרָא אַחֲרָא, וְאִתְאַחִיד מַעְרַב בְּתַרְיֵן סְטְרֵין.

וְכֹן אִתְאַחִיד דָרוּם בְּמְזָרְחָא, דְהָא חֲמִימוּתָא דְדָרוּם, אִתְאַחִיד בֵּיהּ
בְּחֲמִימוּתָא דְמְזָרְחָא. וּמְזָרְחָא אִתְאַחִיד בְּצְפוּן דְהָא לְחוּתָא דִילִיהּ אִתְאַחִיד
בְּלְחוּתָא דְצְפוּן. הִשְׁתָּא אֲשֶׁתְכַח דְרוּמִיִּית מְזָרְחִיִּית. מְזָרְחִיִּית צְפוּנִיִּית.

צפונייית מערבייית. מערבייית דרומיית וכלהו פלילן דא בדא,
לאשתלשלא חד בחד.

פגוונא דא, צפון עביד דהבא. דמסטרטא דתוקפא דאשא, אתעביד דהבא.
והיינו דכתיב, (איוב ל"ז) מצפון זָהָב יֵאָתֶה. דאש אתאחיד בעפר, ואתעביד
דהבא. והיינו דכתיב, (איוב כ"ח) ועפרות זָהָב לו. ורזא דא, שגנים פרובים
זָהָב.

דף כ"ד ע"ב

מיס אתאחיד בעפר, וקרירותא בלחותא עביד כסף, השתא הא עפר
אתאחיד בתרין סטרין, בזהב ובכסף, ואתייהב בינייהו. רוחא אחיד
למים, ואתאחיד (הגהה תמיהה במה דאמר רוח קר ויבש שאם כן עפר ורוח שוים בטבעם אבל יש
אומרים כי רוח חם ולח (עמ"ש בתיקונים ל"ה ב') ואם כן נוכל לומר דאחיד רוח לתרין סטרין אש
חם ויבש ורוח חם ולח סטרא דאיהו חם אחיד באש וסטרא דאיהו לח אחיד במיא ואפריש מחלוקת
דאשא ומיא. עפר איהו קר ויבש ומים קרים ולחים וסטרא דקר אחיד בעפר בסטרא דקר אשתכח
דעפר מקבל עליה כלהו בגין כך אחיד לתרין סטרין דהא אש חם ויבש מים קר ולח ע"כ) (דף כ"ד
ע"ב) לאש, ואפיק תרין פחד, דאיהו (יחזקאל א') עין נחשת קלל. ועפר
דקאמרו, פד איהו בלחודוי, ביבישו וקרירו דיליה, נפיק ברזל, וסימניו,
(קהלת י') אם קהה הברזל וגו'

והאי עפר, אתאחיד בכלהו, וכלהו עבדין ביה פגוונא דלהו. תא חזי, בלא
עפר, לית זהב וכסף ונחשת, דהא כל חד וחד אוזיף לחבריה מדיליה,
לאתקשרא דא בדא. ואתאחיד עפר בכלהו, בגין דתרין סטרין אחידו ליה,
אשא ומיא. ורוחא אתקריב ביה, בגין אליו תרין ועביד ביה עבידתא.

אשתכח, דכד אתחבר עפרא בהדיהו, עביד ואוליד עפרא אחרניו, פגוונא
דלהו. פגוונא דזהב, אוליד עפרא (רל"ו ע"ב) סוספיתא ירוקא, דאיהו
פגוונא דדהבא ממש. פגוונא דכסף, אוליד עופרת. פגוונא דנחשת עילאה,
אוליד קסיטרא דאיהו נחשת זוטא. פגוונא דברזל, אוליד ברזל, וסימנו
(משלי כ"ז) ברזל בברזל יחד.

תא חזי, אש רוח מים ועפר, פלהו אחידו דא בדא, ואתקשרו דא בדא.
ולא הוי בהו פרוידא. ועפר דא, פד איהו אוליד לבתר, לא מתקשרו דא
בדא באינון עלאי, כמה דאת אמר, (בראשית ב') ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים, באליו הוי פרוידא.

בגין דהא עפר, פד איהו אוליד בחילא דתלת עלאי, אפיק ארבעה נהרין,
דתמן משתפחי אבני יקר, ובאתר חד אינון, דכתיב שם הבדלח ואבן
השחם. ואליו אבני יקר אינון תריסר, ואינון לארבע סטרי עלמא, לקביל
תריסר שבטין, דכתיב, (שמות כ"ח) והאבנים תהיון על שמות בני ישראל
שתים עשרה על שמותם. ואליו תריסר בקר, דאינון תחות ימא.

תא חזי, כל ארבעה סטרין עלאין דקאמרו, אף על גב דמתקשרו דא בדא, ואינון קיומא דלעילא ותתא, קיומא דעלמא יתיר רוח, בגין דכלא קיימא בגיניה, ונפשא לא קיימא אלא ברוחא, דאי גרע רוחא אפילו רגעא חדא, נפשא לא יכילת לאתקיימא, ורזא דא כתיב, (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב. נפשא בלא רוחא לאו איהו טוב, ולא יכלא לאתקיימא.

ותא חזי, אינון תריסר דקאמרו, דאינון תריסר אבנין, אינון תריסר בקר, דתחות ימא. בגין כד, נטלו אינון תריסר נשיאים, (במדבר ז') כל הבקר לעלה שנים עשר פרים וגו'. וכלא רזא עלאה הוא, ומאן דישיגח במליו אליו, ישיגח ברזא דחכמתא עלאה, דעקר דכלא ביה.

אמר ר' שמעון, הא דאמר ר' חזקיה, דכד ברא קודשא בריה הוא לאדם, מעפרא דמקדשא דלתתא אתברי, מעפרא דמקדשא דלעילא אתייהב ביה נשמתא. כמה דכד אתברי מעפרא דלתתא, אתחברו ביה תלת סטרא יסודי עלמא. הכי נמי כד אתברי מעפרא דלעילא, אתחברו ביה תלת סטרי יסודי עלמא, ואשתתלים אדם. והיינו דכתיב, (תהלים ל"ב) אשרי אדם לא יחשב יי' לו עון ואין ברוחו רמיה. אימתי לא יחשב יי' לו עון, בזמן דאין ברוחו רמיה.

תא חזי, משה אשתתלים יתיר מאבהו, בגין דמליל עמיה קודשא בריה הוא, מדרגא עלאה יתיר מפלהו, ומשה פנימאה דבי מלכא עלאה הוה, ועל דא כתיב, וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב וגו', והא אוקימנא מלי. (שמות ו') לכו אמר לבני ישראל אני יי' והוצאתי אתכם. רבי יהודה אמר, האי קרא אפקא הוא, דכתיב והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים בקדמיתא, ולבתר והצלתי אתכם מעבודתם, ולבתר וגאלתי אתכם, הוה ליה למימר מעיקרא וגאלתי אתכם, ולבתר והוצאתי אתכם. אלא, עקרא דכלא בקדמיתא, דבעא קודשא בריה הוא לבשרא לון בשבחה דכלא בקדמיתא.

דף כ"ה ע"א

אמר רבי יוסי, והא שבחא דכלא, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי (דף כ"ה ע"א) לכם לאלהים, ואמר ליה לבתר. אמר ליה, בההוא זמנא, לית להו שבחא אלא יציאה. דחשיבי דלא יפקון מעבודתהון לעלמין, בגין דהו חמאון תמן דכל אסירי דהו בינייהו מקשרו לון בקשרא דתרשי, ולא יכלין לנפקא מבינייהו לעלמין. ובגין כד, מה דחביב עליהו מפלה, אתבשרו ביה.

ואי תימא אף על גב דנפקו, הא דילמא יזלון (חיליהו) בתרייהו לאבאשא לון, כתיב והצלתי אתכם מעבודתם. ואי תימא הא יפקון וישתזבון, ולא יהא לון פריקא, תלמוד לומר וגאלתי אתכם בזרוע נטויה. ואי תימא לא

יִקְבְּלֶם, הָא כְּתִיב וְלִקְחֹתִי. וְאִי תִימָא כְּשִׁיקְבְּלֶם לֹא יְבִיאִם לְאַרְצָא, הָא כְּתִיב וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם וְגו'.

רעיא מהימנא (שמות ו) וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְגו' פְּקוּדָא דָּא קְדָמָא דְכָל פְּקוּדִין. רֵאשִׁיתָא קְדָמָא דְכָל פְּקוּדִין, לְמַנְדַּע לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּכָלְלָא. מֵאִי בְּכָלְלָא. לְמַנְדַּע דְּאִית שְׁלִיטָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רַבּוּן עֲלָמָא, וְבָרָא עֲלָמִין כְּלָהוּ, שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְכָל חַיִּילֵהוּן. וְדָא אִיהוּ בְּכָלְלָא. וְסוּפָא דְכָלְלָא בְּפִרְט, לְמַנְדַּע לִיה בְּפִרְט.

וְכָל וּפְרִט אִיהוּ רִישָׁא וְסוּפָא רְזָא דְכָר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא, וְאַשְׁתַּכַּח בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, דְּאַתְעֵסַק בְּכָל וּפְרִט, בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא אִיהוּ כָּל וּפְרִט. תְּקוּנָא דְּהַאי עֲלָמָא, אִיהוּ כָּל וּפְרִט. בְּגִין כֵּן, רֵאשִׁיתָא דְכָלְלָא, לְמַנְדַּע דְּאִית שְׁלִיטָא וְדִין עַל עֲלָמִין. וְאִיהוּ רַבּוּן כָּל עֲלָמִין. וְבָרָא לִיה לְבַר נֶשׁ מַעֲפָרָא, וְנִפְח בְּאַפּוּי נְשִׁמְתָא דְחַיִּי, וְדָא אִיהוּ בְּאוּרַח כָּלְלָא.

כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הוּוּ נִדְעִי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כִּינּוּ דְאַתָּא מֶשֶׁה לְגַבְיֵיהוּ, פְּקוּדָא קְדָמָא דָּא אֲוִלִיף לֹו, דְכְּתִיב, וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'. וְאַלְמָלָא פְּקוּדָא דָּא, לֹא הוּוּ יִשְׂרָאֵל מִהִימְנִין, בְּכָל אִינוּן נִיִּסוּן וְגַבּוּרָא דְעַבְד לֹו בְּמִצְרַיִם. כִּינּוּ דִידְעוּ פְּקוּדָא דָּא בְּאוּרַח כָּלְלָא, אֲתַעֲבִידוּ לְהוּן נִסוּן וְגַבּוּרָא.

וְלִסוּף מִי שְׁנִין, דְקָא אֲשַׁתְּדְלוּ בְּכָל אִינוּן פְּקוּדִין דְּאוּרִייתָא, דְּאוִלִיף לֹו מֶשֶׁה, בִּין אִינוּן דְּמִתְנַהֲגִי בְּאַרְעָא בִּין אִינוּן דְּמִתְנַהֲגִי לְבַר מֵאַרְעָא כְּדִין, אֲוִלִיף לֹו בְּאוּרַח פְּרִט, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבַרִּים ד') וַיִּדְעֶתֶם הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ, הַיּוֹם דִּיִּיקָא, מֵה דְלָא הוּוּ רְשׁוּ מִקְדָּמַת דְּנָא. כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא בְּאוּרַח פְּרִט, בְּמִלָּה דָּא, כְּמָה רְזִין וְסִתְרִין אִית בָּהּ. וְדָא, וְהוּוּ דְקְדָמִיתָא, כְּלָא מְלָה חָדָא, דָּא בְּכָלְלָא, וְדָא בְּפִרְט.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (מְשֻׁלֵי א') יִרְאֵת יְיָ רֵאשִׁית דְּעַת. תִּירוּצָא, דָּא בְּאוּרַח פְּרִט, לְמַנְדַּע מֵאן אִיהוּ יִרְאֵת יְיָ. וְאַף עַל גַּב דְּאִית לִיה לְבַר נֶשׁ לְדַחֲלָא מְנִיָּה, עַד לֹא יִנְדַּע, אֲבָל הֵכָא כְּתִיב רֵאשִׁית דְּעַת, לְמַנְדַּע לִיה דְּהַאי רֵאשִׁיתָא, לְמַנְדַּע לִיה בְּאוּרַח פְּרִט.

בְּגִין כֵּן, פְּקוּדָא קְדָמָא לְמַנְדַּע לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּכָל וּפְרִט, בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. וְרְזָא דָּא (יִשְׁעִיָּה מ"ד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן. אֲנִי רֵאשׁוֹן בְּכָלְלָא, וְאֲנִי אַחֲרוֹן בְּפִרְט. וְכָלְלָא בְּכָלְלָא חָדָא, וְרְזָא חָדָא. כִּינּוּ דִינְדַּע דָּא בְּכָלְלָא, שְׁלִיטָא כָּל שְׁיִיפּוּי. וּמֵאן אִינוּן. רַמ"ח פְּקוּדִין, דְּאִינוּן רַמ"ח שְׁיִיפּוּי דְּבַר נֶשׁ. כִּינּוּ דְאַשְׁתְּלִים בְּהוּ עַל הַאי בְּכָלְלָא, כְּדִין יִנְדַּע בְּאוּרַח פְּרִט, דְּדָא אִיהוּ אֲסוּוּתָא לְכָלְהוּ, וְיִנְדַּע כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא, דְּמִתְחַבְּרָן לְמִיָּהב אֲסוּוּתָא לְכָל שְׁיִיפּוּי.

וְאִי תִימָא, כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא, הֵיךְ יְהִיבִין אֲסוּוּתָא לְכָל שְׁיִיפּוּי. וְדָאִי הֵכִי הוּא עֵילָא וְתִתָּא, שְׁתָּא וְיוֹמֵי דִילִיָּה, יְהִיבִין אֲסוּוּתָא לְכָל שְׁיִיפּוּי עֵילָא וְתִתָּא, (בְּזוּמָנָא) דְּשְׁיִיפּוּי אֲרִיקוּן בְּרַכָּאן לְיוֹמֵי שְׁתָּא כְּדִין אֲסוּוּתָא וְחַיִּין תַּלְיִין עַל מְלַעֲיָלָא, וְאַתְמַלְיִין מְכָלָא. מֵאן גְּרִים לֹו. יוֹמֵי שְׁתָּא.

דף כ"ה ע"ב

אוּף הֵכִי נְמִי לְתִתָּא, כַּד בַּר נֶשׁ יִשְׁלִים גּוּפִיָּה בְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּאוּרִייתָא לִית לָךְ כָּל יוֹמָא דְלָא אֲתִיָּא לְאַתְבְּרָכָא מְנִיָּה, וְכַד אִינוּן אֲתַבְּרָכָאן מְנִיָּה, כְּדִין חַיִּין וְאַסוּוּתָא תַּלְיִין עֲלִיָּה מְלַעֲיָלָא. מֵאן גְּרִים לִיה. אִינוּן יוֹמֵי שְׁתָּא. יוֹמֵי שְׁתָּא, כְּמָה דְאַתְבְּרָכָאן מְלַעֲיָלָא מְרָזָא (דף כ"ה ע"ב) דְאַדָּם. הֵכִי נְמִי אֲתַבְּרָכָאן מִתְתָּא מְרָזָא דְאַדָּם.

וְכַאֲשֶׁר אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּהַאי עֲלָמָא, בְּאֵלִין פְּקוּדֵין דְּאוּרֵייתָא, דְּאֶקְרוּן אָדָם, דְּכְתִיב. (יחזקאל ל"ד) אָדָם אָתָם. אָתָם קְרוּיִים אָדָם, וְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת לֹא אֶקְרוּן אָדָם. וּבְגִין דְּיִשְׂרָאֵל אֶקְרִי אָדָם, אֵית לֹן לְאִשְׁתְּדָלָא בְּאֵינוֹן פְּקוּדֵין דְּאוּרֵייתָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד, בְּרָזָא דְּאָדָם.

כַּד יְהֵב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי, מְלָה קְדָמָאָה אִיהוּ אָנְכִי, אָנְכִי סִלְקָא לְרִזִּין (עלמין) סְגִיִּין. וְהִכָּא אִיהוּ רִזָּא דְּפְקוּדָא קְדָמָאָה, לְמַנְדַּע לִיה בְּכֻלָּא. בְּגִין דְּכְתִיב אָנְכִי, הָא קָא רְמִיז, דְּאֵית אֱלֹהָא שְׁלִיטָא עֲלָאָה (דְּאִיהוּ) עַל עֲלָמָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים ד') כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא, פְּקוּדָא קְדָמָאָה בְּכֻלָּל. בְּפֶרֶט: בְּגִין דְּכְתִיב, הִי אֱלֹהֶיךָ דָּא פֶרֶט, וְדָא כְּלָל וּפֶרֶט, פְּקוּדָא קְדָמָאָה, דְּאֶצְטְרִיךְ לְמַנְדַּע בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. (ע"כ רעיא מהימנא).

(שמות ו') וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מְקוֹצֵר רוּחַ. מֵאֵי מְקוֹצֵר רוּחַ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּלֹא הוּוּ נְפִישִׁי, וְלֹא הוּוּ לְקִיטֵי רוּחָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מְקוֹצֵר רוּחַ: דְּעַד לֹא נִפְק יוֹבְלָא, לְמִיָּהֵב לֹן נְפִישׁוּ. וְרוּחַ בְּתַרְאָה, עַד לֹא שְׁלֵטָא לְמַעַבְד נִימוּסִי, וּכְדִין הָוָה עָאקוּ דְּרוּחָא. מֵאֵן אִיהוּ. רוּחַ בְּתַרְאָה דְּקֵאמְרֵן. (נ"א דעד לא יחב ליה יובלא ברכה על האי רוחא לאתקיימא נפש תתאה ולא שלטא האי רוח על נפש אלא כד אתברכא מיובלא כדן יהא רוחא ומאן איהו רוח)

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שמות ו') הֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִיךְ יִשְׁמַעֲנִי פְּרַעַה וְאֲנִי עֵרַל שְׁפָתַיִם, מֵאֵי וְאֲנִי עֵרַל שְׁפָתַיִם. וְהָא בְּקְדָמִיתָא כְּתִיב (שמות ד') לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנְכִי וְגוֹי כִּי כָבֵד פִּה וּכְבֵד לְשׁוֹן אָנְכִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה אוֹתִיב לִיה, (שמות ד') מִי שֵׁם פִּה לְאָדָם וְגוֹי, וְהוּא אָמַר (שמות ד') וְאָנְכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ, סִלְקָא דְּעֵתְךָ דְּלֹא הָוָה בֵּן, וְהִשְׁתָּא אָמַר וְאֲנִי עֵרַל שְׁפָתַיִם, אִי חֲכִי, אֵן הוּא מְלָה דְּאֶבְטַח לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקְדָמִיתָא.

אֶלָּא רִזָּא אִיהוּ, מֹשֶׁה קָלָא, וְדַבּוּר דְּאִיהוּ מְלָה דִּילִיָּה, הָוָה בְּגֻלוּתָא, וְהָוָה אִיהוּ אֲטִים לְפִרְשָׁא מְלִין, וּבְגִין דָּא אָמַר, וְאִיךְ יִשְׁמַעֲנִי פְּרַעַה, בְּעוֹד דְּמְלָה דִּילִי אִיהוּ בְּגֻלוּתָא דִּילִיָּה, דְּהָא לִית לִי מְלָה. הָא אָנָּא קָלָא מְלָה גֶרַע, דְּאִיהוּ בְּגֻלוּתָא, וְעַל דָּא, שְׁתַּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן בְּהִדְיָה.

תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְּדַבּוּר הָוָה בְּגֻלוּתָא, קָלָא אֶסְתַּלַּק מִנְיָה, וּמְלָה הָוָה אֲטִים בְּלֹא קוּל, כַּד אָתָּא מֹשֶׁה, אָתָּא קוּל. וּמֹשֶׁה הָוָה קוּל בְּלֹא מְלָה, בְּגִין דְּהָוָה בְּגֻלוּתָא, וְכָל זְמַנָּא דְּדַבּוּר הָוָה בְּגֻלוּתָא, מֹשֶׁה אֲזִיל קָלָא בְּלֹא דַבּוּר, וְהִכָּי אֲזִיל עַד דְּקָרִיבוּ לְטוֹרָא דְּסִינַי, וְאֶתִּיהִיבֵת אוּרֵייתָא, וּבְהִהוּא זְמַנָּא, אֶתְחַבֵּר קָלָא בְּדַבּוּר, וּכְדִין מְלָה מְלִיל, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שמות כ') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּכְדִין, מֹשֶׁה אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִים בְּמְלָה כְּדָקָא יְאוּת, קוּל וְדַבּוּר כְּחָדָא בְּשְׁלִימוּ.

וְעַל דָּא מֹשֶׁה אֶתְרַעִים, דְּמְלָה גֶרַע מִנְיָה, בַּר הַהוּא זְמַנָּא דְּמְלִילַת לְאַתְרַעֲמָא עֲלוּי, בְּזְמַנָּא דְּכְתִיב, (שמות ו') וּמֵאֲזוּ בְּאֵתִי אֵל פְּרַעַה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ, מִיַּד (שמות ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה. תָּא חֲזִי דְּהִכָּי הוּא דְּשָׂרָא מְלָה לְמַלְלָא וּפְסִק לָהּ, בְּגִין דְּעַד לֹא מְטָא זְמַנָּא דְּכְתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים וְגוֹי. וּפְסִק וְאֶשְׁלִים קָלָא, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֲלֵיו אָנִי הִי. בְּגִין דְּדַבּוּר הָוָה בְּגֻלוּתָא, וְלֹא מְטָא זְמַנָּא לְמַלְלָא. (ותא חזי)

בְּגִינֵי כֶּף, מֹשֶׁה לֹא הָוָה שְׁלִים מְלַח בְּקִדְמִיתָא, (דהכי אתחזי) דְּאִיהוּ קוֹל, וְאֵתִי בְּגִין דְּבּוֹר, לְאַפְקָא לִיה מִן גְּלוּתָא. כִּיּוֹן דְּנִפְק מִן גְּלוּתָא, וְאֵתְחַבְּרוּ קוֹל וְדְבּוֹר כְּחֻדָּא בְּטוֹרָא דְּסִינֵי, אֲשֶׁתְּלִים מֹשֶׁה וְאֵתְסִי, וְאֲשֶׁתְּכַח כְּדִין קוֹל וְדְבּוֹר כְּחֻדָּא בְּשְׁלִימוֹ.

דף כ"ו ע"א

תָּא חֲזִי, כֹּל יוֹמִין דְּהוּה מֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, דְּבִעָא לְאַפְקָא מְלַח מִן גְּלוּתָא, לֹא מְלִיל מְלַח, דְּאִיהוּ דְּבּוֹר. כִּיּוֹן דְּנִפְק מִן גְּלוּתָא, וְאֵתְחַבְּרוּ קוֹל בְּדְבּוֹר, הֵהוּא מְלַח דְּאִיהוּ דְּבּוֹר, אֲנַהֲיג וְדְבַר לִוּן לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא מְלִיל, עַד דְּקָרִיבוּ לְטוֹרָא דְּסִינֵי, וּפְתַח בְּאוּרֵייתָא, דְּהֵכִי אֵתְחֲזִי. וְאִי תִימָא, (שמות י"ג) כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנְחַס הָעַם, לֹא כְּתִיב כִּי דְבַר, אֶלָּא כִּי אָמַר, דְּאִיהוּ רְעוּתָא דְּלִבָּא בְּחֻשָּׁא, וְהָא (ויחי רל"ד ע"ב) אוֹקִימְנָא. (דף כ"ו ע"א) וְיַדְבַּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' . ר' יְהוּדָה פְּתַח, (שיר השירים ה') קִמְתִּי אֲנִי לְפִתּוּחַ לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֲמַק עֶבֶר וְגו'. קִמְתִּי אֲנִי לְפִתּוּחַ לְדוּדֵי, דָּא קֵלָא. תָּא חֲזִי, כְּנֻסְתַּת יִשְׂרָאֵל כִּד אִיהִי בְּגְלוּתָא, קֵלָא אֲסִתְּלַק מִינָהּ, וּמְלַח אֲשֶׁתְּכַד מִינָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים ל"ט) נֶאֱלַמְתִּי דּוּמִיָּה. וְאִי אֲתַעַר מְלִתָּא, מָה כְּתִיב, וְדוּדֵי חֲמַק עֶבֶר, דְּהָא קֵלָא אֲסִתְּלַק מִינָהּ, וּפְסָקָא מְלַח. (כמה דאת אמר) וְעַל דָּא וְיַדְבַּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, שְׂרִיאַת לְמַלְלָא, וּפְסָק וְשִׁתִּיק. לְבַתַּר אֲשֶׁלִּים קֵלָא וְאָמַר וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב, בְּיַעֲקֹב תּוֹסְפַת וְאִיו, דְּאִיהוּ שְׁלִימוֹ דְּאֵבְהוּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, בְּיַעֲקֹב תּוֹסְפַת וְאִיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הֲכִי, הָא כְּתִיב (בראשית כ"ח) אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק, הָא בְּיַצְחָק תּוֹסְפַת וְאִיו.

אָמַר לִיה, שְׁפִיר הָוָה, בְּגִין דְּיַעֲקֹב הָוָה קָיִים, וְאֲכַלִּיל לִיה לְיַעֲקֹב בְּיַצְחָק, (דהוה מית) דְּאֵתְחַשְׁכוּ עֵינָיו, וְהָוָה כְּמַת, דְּהָא בְּעוּד דְּבַר נֶשׂ אִיהוּ קָיִים בְּהָאֵי עֲלִמָּא, לֹא אֲדַכְּרָ עֲלוּי שְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אֲכַלִּיל לִיה בְּיַצְחָק. הַשְׁתָּא דְּמִית יַעֲקֹב, אֵתָא מְלַח בְּאֵתְרִיה. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב, בְּתוֹסְפַת ו'.

בְּאֵל שְׂדֵי (בראשית קפ"ג ע"א) : אֵתְחֲזִינָא לְהוּ, מְגוֹ אֲסַפְקִלְרִיא דְּלָא נְהָרָא. וְלֹא אֵתְחֲזִינָא מְגוֹ אֲסַפְקִלְרִיא דְּנְהָרָא. וְאִי תִימָא דְּהָא אֲשֶׁתְּמָשׁוּ בְּנוֹקְבָא בְּלַחוּד וְלֹא יִתִּיר. תָּא חֲזִי, דְּלֹא אֵתְפָרְשׁוּן לְעֲלָמִין, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב וְגַם הַקִּימוֹתִי אֵת בְּרִיתִי אִתְּם, דְּהָא בְּרִית אֵתְחַבְּרוּ עִמָּה.

מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵית לִיה לְבַר נֶשׂ לְמִילָף, דְּהָא אִיהוּ קְאָמַר דְּלֹא פְרִישׁ לִוּן, דְּכְתִיב בְּאֵל שְׂדֵי, וְכְתִיב וְגַם הַקִּימוֹתִי אֵת בְּרִיתִי אִתְּם, בְּגִין לְקִימָא קִיּוּמָא בְּיַחוּדָא חַד, וְגַם הַקִּימוֹתִי אֵת בְּרִיתִי אִתְּם וְגו'. הָא אֲתַמַּר, מֵאֵן דְּזַכִּי לְבְרִית, יָרִית לְאַרְעָא.

רבי חייא ורבי יוסי, הוּו שְׂכִיחֵי יוֹמָא חַד קָמִיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (איוב י"ט) גִּוְרוּ (ויקרא נ"ב ע"ב) לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חִמָּה עֲזוֹנוֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׁדוּן. שְׁדִין פְּתִיב. גִּוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב, מֵאֵן חֶרֶב. דָּא (ויקרא כ"ו) חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקָם בְּרִית, דְּהָא הָאֵי חֶרֶב קָאִים לְאַסְתִּפְלָא מֵאֵן דְּמִשְׁקֶר בְּבְרִית, דְּכָל מֵאֵן דְּמִשְׁקֶר בְּבְרִית, נֹקֶמָא (ויחי ר"ג ע"ב) דְּנִקְמִין מִנִּיהּ, הָאֵי חֶרֶב הוּא.

הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (איוב י"ט) כִּי חִמָּה עֲזוֹנוֹת חֶרֶב. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּמֵאֵן דְּמִשְׁקֶר בְּבְרִית, פְּרִישׁ תִּיאֻבְתָּא, וְלֹא נָטִיל מֵאֵן דְּנָטִיל, וְלֹא יְהִיב לְאַתְרֵיהּ, דְּהָא לֹא אֶתְעַר לְגַבִּיהּ אֶתְרֵיהּ. וְכָל מֵאֵן דְּנָטִיר לִיהּ לְהָאֵי בְרִית, אִיהוּ גְרִים לְאַתְעָרָא לְהָאֵי בְרִית לְאַתְרֵיהּ. וְאַתְבְּרָכָאן עֲלֵאִין וְתַתְּאִין.

מֵאֵן אֶתְעַר הָאֵי בְרִית לְאַתְרֵיהּ. פֶּד אֲשֶׁתְּכַחוּ זְכָאִין בְּעֲלָמָא. מְנָא לָן, מְהֵכָא, דְכֶתִיב, (שמות ו') וְגַם הִקִּימוֹתֵי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לְתַת לְהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם. מֵאֵי מְגוּרֵיהֶם. כְּמָה דְּאֶת אֶמֶר גִּוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב. בְּגִין דְּאִיהוּ אֶתְר, דְּאֶשְׁדִּי מְגוֹר בְּעֲלָמָא, וְעַל דָּא גִוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב.

אֲשֶׁר גְּרוּ בָהּ, מִיּוֹמָא דְאַתְקָרִיבוּ לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּחִילוּ בָהּ דְּחִילוּ, וְדְחִילוּ (נ"א ודחילו דחילו) עֲלָאָה בָהּ לְמִיטְר פְּקוּדוּי. דָּאֵי בְּהָאֵי לֹא יִשְׁדִּי (נ"א דהא לא אשדו) דְּחִילוּ עַל רִישֵׁיהּ דְּבֵר נֶשׁ, לֹא דְחִיל לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֲלָמִין בְּשָׂאָר פְּקוּדוּי.

דף כ"ו ע"ב

תָּא חֲזִי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא, פֶּד אֶתְעָרוּ יִשְׂרָאֵל לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְצִוּוּחוּ לְקַבְלֵיהּ, מַה פְּתִיב, וְאַזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, דְּהָא בְּבְרִית הוּי זְכוֹר. וְכִדִּין אֶתְעַר תִּיאֻבְתָּא, לְאַתְקִשְׁרָא כְּלָא בְּקִשׁוּרָא חַד. כִּיּוֹן דְּהָאֵי בְרִית אֶתְעַר, הָא קִשׁוּרָא דְכְּלָא אֶתְעַר. וְאַזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, לְאַזְדְּוֹגָא לִיהּ בְּאַתְרֵיהּ. וְעַל דָּא, לְכֹן אֶמּוֹר לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' (שמות ו') וְיִדְבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם. ר' יוֹסִי אָמַר, אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַבְּרָא לֹון בְּנַחַת פְּדָקָא חֲזִי, (דף כ"ו ע"ב) וְאֶל פְּרַעֲה: לְאַנְהֲגָא בֵּיהּ יְקָר, וְאוֹקִמוּהּ.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אֶמְאֵי סָמִידָּהּ הֵכָא (שמות ו') אֵלֶּה רְאִשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם. אֵלָּא, אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּבֵרוּ לֹון לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל בְּנַחַת, דָּאָף עַל גַּב דְּאִינוּן יִתְבִּי בְּפּוֹלְחָנָא קִשְׁיָא, מְלָכִין בְּנֵי מְלָכִין אִינוּן. וּבְגִין כֶּד, כְּתִיב, אֵלֶּה רְאִשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם אֵלִין דְּאֶתְ חָמִי, רִישֵׁי בֵּית אֲבָהוּן אִינוּן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, דְּכִלְהוּ לֹא שְׁקֶרוּ נִימוּסִיהוּן, וְלֹא אֶתְעָרְבוּ בְּעַמָּא אַחְרָא אֵלִין אִינוּן דְּקִימוּ בְּדוּכְתֵייהוּ קִדִּישָׁא, וְלֹא שְׁקֶרוּ לְאַתְעָרְבָא בְּהוּ בְּמִצְרָאֵי. אָמַר רַבִּי אַחָא, בְּגִין לְאַיִתְתָּאָה לְמֹשֶׁה וְלְאַהֲרֹן, דְּאִינוּן אֶתְחַזוּן

לֹא־פָקַד לְהוֹדוֹת לַיהוָה לְיִשְׂרָאֵל, וְלִמְלָלָהּ לְפָרְעָה, וְלִרְדֹּאֲהָ לִיהוָה בְּחוּטְרָא, בְּגִין דְּבָכַל רִישֵׁיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, לֹא אֲשַׁתְּכַח כְּוֹתִייהוּ.

תַּא חֲזִי, (שמות ו') וְאַלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל לֹא לְאִשָּׁה וְתִלְדַּל לוֹ אֶת פִּינְחָס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם. וְכִי אֱלֹהֵי רָאשֵׁי, וְהָא הוּא בְּלַחוּדוּי הָהוּא. אֲלֵא, בְּגִין דְּפִינְחָס קִיִּים כְּמָה אֲלִפִּין וְרַבּוּן מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא קִיִּים לְרָאשֵׁי אֲבָהוֹן, (ליואי) כְּתִיב בֵּיהּ אֱלֹהֵי.

תוּ, וְתִלְדַּל לוֹ אֶת פִּינְחָס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי, אוֹבְדָא דְרִישֵׁי דְלִינְאֵי אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וּמָה דְאִינוּן (ויקרא נ"ו ע"ב) גְּרָעוּ וְאֶתוּקְדוּ, הוּא אֲשֵׁלִים, וְרוּחַ כְּהוֹנְתָא דִּילְהוֹן, וְשִׁרְיָא בֵּיהּ טְסִטּוּקָא דְתַרְוּוּיָהוּ. אוֹבְדָא דְרִישֵׁי דְלִינְאֵי אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וּמָאן נִינְהוּ. נָדָב וְאָבִיהוּא. אִינוּן פְּרִישׁוֹ אֶת קִימָא מֵאֲתַרִּיהּ, וְהוּא אֲתָא וְחָבַר לוֹן. בְּגִין כְּדָ, אֲתִיָּיהִב לִיהּ זְרוּתָא, וְרוּחָא דְתַרְוּוּיָהוּ. וְאֲדַכְּרַהּ הֵכָא עַל מַה דְלַהוּי לְבַתֵּר.

וְאִי תִימָא, אֲמַאי אֲדַכְּרַהּ הֵכָא פִינְחָס. אֲלֵא חֲמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֶהֱרֹן, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר וְאָזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, דְזָמִינִין תְּרִין בְּנוֹהֵי דְאֶהֱרֹן לְאֶפְגָּמָא לִיהּ לְהַאי בְּרִית, וְהַשְׁתָּא דְקָא מְשַׁדֵּר לִיהּ לְמַצְרַיִם, בְּעָא לְאֶעֱבְרָא לִיהּ לְאֶהֱרֹן, דְלֹא לְמִיָּהֵד בְּשִׁלְיָחוּתָא דָא. פִּינּוֹן דְחֲמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְקָאִים פִּינְחָס וְקִיִּים לִיהּ לְהַאי בְּרִית בְּאֲתַרִּיהּ, וְאֲתַקִּין עֲקִימָא דִּילְהוֹן, מִיָּד הוּא אֶהֱרֹן וּמִשָּׁה. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הַשְׁתָּא הוּא אֶהֱרֹן, אִיהוּ אֶהֱרֹן דְקִדְמִיתָא. (שמות ו') הוּא אֶהֱרֹן וּמִשָּׁה אֲשֶׁר אָמַר ה' לְהֵם הוֹצִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הוּא אֶהֱרֹן וּמִשָּׁה. הֵם אֶהֱרֹן וּמִשָּׁה מְבַעֵי לִיהּ. אֲלֵא, לְאֶכְלָלָא דָא בְּדָא, רוּחָא בְּמִיָּא. הוּא מִשָּׁה וְאֶהֱרֹן: לְאֶכְלָלָא מִיָּא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא כְּתִיב הוּא, וְלֹא הֵם.

רַבִּי אֲלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא, הוּוּ שְׂכִיחֵי לִילְיָא חַד בְּבֵי אוֹשְׁפִיזִייהוּ בְּלוּד, קָמוּ לְאֲשַׁתְּדָלָא בְּאוּרִייתָא. פְּתַח רַבִּי אֲלְעָזָר וְאָמַר, (דברים ד') וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. הַאי קָרָא חֲכִי מְבַעֵי לִיהּ. וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ. (אלא זכאה הוּא מָאן דַּאֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא) תוּ, (תא חזי) וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ מְבַעֵי לִיהּ.

אֲלֵא, אָמַר מִשָּׁה, אִי אֶת בְּעֵי לְמִיקָם עַל דָּא, וְלִמְנַדַּע כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ וּכְדִין תִּנְדַּע לִיהּ. לְבָבְךָ: יִצֵּר טוֹב וְיִצֵּר רָע, דְאֲתַכְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד, כְּדִין תִּשְׁפַּח כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, דְהָא אֲתַכְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד. וְעַל דָּא וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ, לְמַנְדַּע מְלָה.

תוּ אָמַר רַבִּי אֲלְעָזָר, חֲזִיבִין, עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעִילָא, מַאי פְּגִימוּתָא. דְשִׁמְאָלָא לֹא אֲתַכְּלִיל בִּימִינָא. דְיִצֵּר רָע לֹא אֲתַכְּלִיל בִּיצֵר טוֹב, בְּגִין חוּבִייהוּ דְבְּנֵי נְשָׂא. וּפְגִימוּ לֹא עֲבָדִי, אֲלֵא לֹאן מְמַשׁ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים ל"ב) שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי מוּמָם. כְּבִיכּוּל עֲבָדִי וְלֹא עֲבָדִי. עֲבָדִי: דְלֹא יִתְמַשְׁדַּח עֲלֵייהוּ בְּרַפְאָן דְלְעִילָא, כְּמָה דְאֲתָא אָמַר (דברים י"א) וְעִצֵּר אֶת הַשְּׂמִים וְלֹא יְהִיָּה מָטָר. וְלֹא עֲבָדִי: דְהָא שְׂמִיָּא נְטִילֵי לֹאן לְגִרְמִייהוּ בְּרַפְאָן

מאי דאצטריד. ולא נטלי לאמשכא לתתא ודאי מומס דאינון חייבין איהו.

תו, לו בו, דלא אתכליל ימינא בשמאלא, בגין דלא יתמשכוו ברפאן לתתא. לא באליי, דהא לא נטלי לאתמשכא לתתאי. מאן גרים דא. בגין דחייבין מפרישין יצר רע מיצר טוב, ומתדבקין ביצר רע.

דף כ"ז ע"א

תא חזי יהודה אתי (דף כ"ז ע"א) מסטרא דשמאלא, ואתדבק בימינא, בגין לנצחא עמין, (ויחי רמ"ג ע"א) ולתברא חיליהון. דאי לא אתדבק בימינא, לא יתבר חיליהון. ואי תימא אמאי בימינא. והא שמאלא אתער דינון בעלמא.

אלא רזא דא, בשעתא דקודשא בריהו דן להו לישראל, לא דן להו אלא מסטרא דשמאלא, בגין דיהא דחי לון בשמאלא, ומקרב בימינא. אבל לשאר עמין, דחי לון בימינא, ומקרב לון בשמאלא. וסימניך (שלח לד קפ"ח ע"א) גר צדק, דחי לון בימינא, כמה דכתיב, (שמות ט"ו) ימינך ה' נאדרי בפח ימינך ה' תרעץ אויב. מקרב לון בשמאלא כמה דאמרן.

בגיני כך, יהודה דאיהו מסטר שמאלא, אתדבק בימינא, ומטלנוי לימינא. ואינון דעמיה אתחברו בלהו לימינא. יששכר דלעי באורייתא, דאיהי ימינא, דכתיב, (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו. זבולון דאיהו תמיך אורייתא ימינא, (קע"ד ע"ב וישלח קע"ב) כמה דאת אמר שוק הימין. ועל דא יהודה אתקשר מסטרא דא ודא. צפון במים, שמאלא בימינא.

ראובן דחטא לגבי אבוי, (פקודי רכ"ג ע"א) שרא בימינא, ואתקשר בשמאלא, ואתדבק ביה. ועל דא, אינון דאשתכחו עמיה, אינון שמאלא. שמעון דאיהו שמאלא מסטרא דשור, דכתיב, (יחזקאל א') ופני שור מהשמאל. גד שוקא שמאלא, כתיב (בראשית מ"ט) גד גדוד יגודנו והוא יגוד עקב. הכא, אתדבק דרום באשא, ימינא בשמאלא.

ועל דא הא דאמרן והשבות אל לבבך, (תרומה קס"ב ע"ב) לאכללא לון פחדא, שמאלא בימינא. כדן תדע (דברים ד') כי ה' הוא האלהים. אמר רבי אבא ודאי הכי הוא, והשתא ידיעא, הוא אהרן ומשה, הוא משה ואהרן, רוחא במיא, ומיא ברוחא, למיהוי חד. ועל דא כתיב הוא.

ר' אבא פתח ואמר, (דבהם ו') ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. כהאי גוונא הכא אתרמיז יחודא קדישא, ואזהרה הוא לבר נש, ליחדא שמא קדישא כדקא יאות, ברחימו עלאה. בכל לבבך: דא ימינא ושמאלא (נ"א קדישא) דאקרי יצר טוב ויצר רע. ובכל נפשך: דא נפש דוד, דאתיהיבת בינייהו. ובכל מאדך לאכללא לון לעילא באתר דלית ביה

שְׁעוּרָא. הָכָא הוּא יְחוּדָא שְׁלִים לְמַרְחָם לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא יְאוּת.

תּוּ, וּבְכָל מְאָדָּךְ: דָּא יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ אָחִיד לְכָל סְטָרִין, וְכֹלָא הוּא יְחוּדָא שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִינֵי כְּדָ, הוּא אֶהְרֹן וּמִשָּׁה הוּא מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, כֹּלָא הוּא חַד בְּלָא פְּרוּדָא. (שְׁמוֹת ז') כִּי יַדְבֵּר אֲלֵיכֶם פְּרַעַה לֵאמֹר. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קי"ט) מָה אֶהְבַּתִּי תוֹרַתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי. וּכְתִיב, (תְּהִלִּים קי"ט) חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ. תָּא חֲזִי, דְּוּד אִיהוּ מְלָכָא דְיִשְׂרָאֵל, וְאַצְטְרִיךְ לְמִידָן עֲמָא, לְדַבְּרָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל, כְּרַעֲיָא דְמַדְבַּר עֲאֲנִיה דְלָא יִסְטוֹן מְאוּרְחָא דְקִשׁוּט. הָא בְּלִילָה כְּתִיב, חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ. וְאִיהוּ אֲתַעֲסַק בְּאוּרִייתָא וּבְתוֹשְׁבֵיחֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּאֲתִי צְפָרָא.

וְאִיהוּ אֲתַעֲר צְפָרָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים נ"ז) עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוֹר אֲעִירָה שְׁחָר. כִּד אֲתִי יִמְמָא, אָמַר הָאִי קָרָא, מָה אֶהְבַּתִּי תוֹרַתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי. מָאִי כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי. אֶלָּא, מְכָאן אוֹלִיפְנָא, דְכָל מָאן דְיִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, לְאַשְׁלֵמָא דִינָא עַל בּוּרִייה, כְּאִילוּ קִיִּים אוּרִייתָא כֹּלָא. בְּגִין כְּדָ, כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא אֲשֶׁתִּדַּל בְּאוּרִייתָא, לְאַשְׁלֵמָא דִינִין. בְּלִילִיא, אֲשֶׁתִּדַּל בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחֹן, עַד דְּאֲתִי יִמְמָא. מָאִי טַעֲמָא. כָּל יוֹמָא אֲתַעֲסַק לְאַשְׁלֵמָא דִינִין, בְּגִין לְאַכְלָלָא שְׁמָאֲלָא בִימִינָא. בְּלִילִיא, בְּגִין לְאַכְלָלָא דְרַגְא דְלִילִיא בִימִינָא.

וְתָא חֲזִי, (תְּרוּמָה קמ"ה ע"א) בְּיוֹמֵי דְדָוִד מְלָכָא, הָוָה מְקָרֵב כָּל אִינוֹן (תְּהִלִּים ק"ד) חִיתוּ שְׂדֵי, לְגַבֵּי יִמָּא. כִּיּוֹן דְּאֲתָא שְׁלֵמָה, נִפְקַ יִמָּא וְאֲתַמְלִי, וְאַשְׁקִי לְהוּ. הִי מְנִייהו אֲתַשְׁקִין בְּקַדְמִיתָא. הָא אוּקְמוּהָ. אֲלִין תַּנְיִנְיָא רַבְרָבִין עֲלָאִין, דְכְּתִיב בְּהוּ, (בְּרַאשִׁית א') וּמְלָאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים

דף כ"ז ע"ב

אָמַר רַבִּי (דף כ"ז ע"ב) אֶלְעָזָר, בְּסִטְרָא יִמִּינָא עֲלָאָה, נִפְקִין תְּלִיסָר מְבוּעִין עֲלָאִין, נְהָרִין עֲמִיקִין, אֲלִין סִלְקִין, וְאַלִין נְחֹתִין, עֵייל כָּל חַד בְּחַבְרִיהָ. חַד אֲפִיק רִישִׁיהָ, וְאַעִיל לִיה בְּתַרִין גּוּפִין, חַד גּוּפָא דְנְהָרָא נְטִיל מִיָּמִין לְעִילָא, אֲפִרִישׁ לְתַתָּא אֶלְף יְאוּרִין, נִפְקִין לְאַרְבַּע סְטָרִין.

מְאִינוֹן נְהָרִין מְבוּעִין תְּלִיסָר, מִתְפָּרְשֵׁן תְּלִיסָר יְאוּרִין, עֲלָאִין וְנְטִלֵי מִיָּא, אֲרַבַּע מָאָה וְתַשְׁעִין וְתַשְׁעָה יְאוּרִין וּפְלָגָא, מְסִטְרָא דָּא. וְאַרְבַּע מָאָה וְתַשְׁעִין וְתַשְׁעָה יְאוּרִין וּפְלָגָא, מְסִטְרָא דָּא בְּשְׁמָאֲלָא. אֲשֶׁתִּתָּר פְּלָגָא מְכָאן, וּפְלָגָא מְכָאן, וְאַתְעֵבִיד חַד. דָּא אֲעִיל בִּין יְאוּרִין, וְאַתְעֵבִיד חוּיָא.

רישא: סומקא כּוּרְדָא. קשקשוי: תקיפין כּפּרְזָלָא. גּדפּוּי: גּדפּוּי שְׁטָאן וְאַתְפָּרְשׁוּן לְכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין. כּד סְלִיק זְנַבִּיָּה, (נ״א לגביה) מַחֵי וּבִטְשׁ לְשָׂאָר נוּגִין, לִית מֵאן דִּיקוּם קַמִּיה.

פומיה: מְלֵהטָא אָשָׂא. כּד נְטִיל בְּכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין, מְזַדְעֶזְעוּן שְׂאָר תַּנְיִנְיָא, וְעַרְקִין וְעֵאלִין בִּימָא. חד לְשַׁבְעִין שְׁנִין רְבִיץ לְסַטְרָא דָא. וְחַד לְשַׁבְעִין שְׁנִין רְבִיץ לְסַטְרָא דָא. אָלֶף יְאוּרִין חֲסֵר חַד אֶתְמַלְיִין מִנִּיה. דָא תַּנְיִנָא, רְבִיץ בִּין אֵינּוֹן יְאוּרִין.

כּד נְטִיל נֶפֶק חַד פְּסוּתָא דְאָשָׂא בְּקִלְפִין, כְּלָהוּ קִימִין וְזַעֲפִין בְּזַעֲפּוּי, (נ״א וְזַקֲפִין בַּעֲנַפּוּי) מְתַעַרְבִין אֵינּוֹן יְאוּרִין לְעִין (נ״א העין) תַּכְלָא אוּכְמָא. וְגִלְגְּלִין נְטִלִין לְאַרְבַּע סַטְרֵי דְעֵלְמָא. זְקִיף זְנַבִּיָּה, מַחֵי לְעֵילָא, מַחֵי לְתַתָּא, כְּלָא עַרְקִין קַמִּיה.

עַד דְלַסְטֵר צְפוּן, קָם חַד שְׁלֵהוּבָא דְאָשָׂא, וְכְרוּזָא קְרִי, אֶזְדַּקְפוּ סַבְתִּין אֶתְבְּדְרוּ לְדִ' זְוִיין, הָא אֶתְעַר מֵאן דְשׁוּי קְדָלָא, עַל אֲנַפּוּי דְתַנְיִנָא, כְּמָה דְאַתְמַר, (יחזקאל כ״ט) וְנִתְתִי חַחִים בְּלַחְיֵיךָ וְגוֹ'. כְּדִין כְּלָהוּ אֶתְבְּדְרוּן. וְנִקְטִין לִיה לְתַנְיִנָא, וְנִקְבִי אֲנַפּוּי בְּסַטְרַע עֲלֵעוּי, וְעֵאלִין לִיה לְנוּקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, עַד דְאַתְבַּר חִילִיָּה, כְּדִין אֶתְדְרוּ לִיה לְנַהְרוּי. (נ״א לנחרוי)

חד לְשַׁבְעִין שְׁנִין עֲבָדִין לִיה כְּדִין, בְּגִין דְלָא יִטְשְׁטֵשׁ אֶתְרִין דְרַקִיעִין וְסַמְכֵיָּיהוּ. וְעֲלֵיָּיהוּ כְּלָא אוּדוּן, וּמְבַרְכָּאן וְאַמְרִין, (תהלים צ״ה) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נְבֻרָה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ.

תַּנְיִנְיָא עֲלֵאִין אֵילִין (ס״א לעילא) קִימִין אֵינּוֹן דְמַתְבַּרְכָּאן, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (בראשית א') וַיְבָרֵךְ אוֹתָם אֱלֹהִים. אֵלִין שְׁלֵטִין עַל כָּל שְׂאָר נוּגִין, דְכַתִּיב וּמִלְאוּ אֶת הַפִּמִּים בַּיַּמִּים. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קי״ד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ.

תוספתא

(שיר השירים א') אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֵר דּוּדֵי לֵי. אֶשְׁכּוֹל: דָּא אֵימָא עֲלָאָה. מָה אֶשְׁכּוֹל מַתְקֵשֵׁט בְּכַמָּה עֲלִין בְּכַמָּה זְמוּרוֹת לְיִשְׂרָאֵל דְאַכְלִין לִיה, הַכִּי שְׁכִינְתָא עֲלָאָה, מַתְקֵשֵׁט בְּכַמָּה קְשׁוּטִין דְשְׁמַנָּה כְּלִים, מַכְמָה קְרַבְנִין, מַכְמָה מִינֵי תַכְשִׁיטִין דְכַפְרָה לְבִנְהָא, וְאֵיָּהִי קַמַת בְּהוֹן קַמִי מְלָפָא, וּמִדְ (בראשית ט') וַרְאִיתִיָּה לְזָכוֹר בְּרִית עוֹלָם. וְיַהֲיִבַת (ס״א לון שאלתין דלחון) לָן שְׁאִילְתִּין דִּילָהּ, בְּאֵלִין בְּרַכָּאן דְתַקִּינוּ רַבְּנָן בְּצִלוֹתָא, לְמַשְׁאַל קַמִי מְלָפָא.

בְּהוּא זְמַנָא, כָּל דִּינִין דְשְׁכִינְתָא תַתְּאָה, דְאֵיָּהִי הוּהִי אֲדַנְיִי, מַתְהַפְּכוּן לְרַחְמִי, כְּגוּוֹנָא דָא יְדוּ״ד, לְקַיִים (ישעיה א') אִם יִהְיוּ חַטָּאִיכֶם פְּשָׁנִים פְּשָׁלְג זְלַבִּינוּ, יְדוּ״ד. אִם יִאֲדִימוּ כַתּוּלַע. דוד״י. כְּצִמְרַת יְהוּ, יְדוּ״ד. כָּל דִּינִין (נ״א כל דינין דדא) מַתְלַבְּנִין מַשְׁכִּינְתָא עֲלָאָה.

וְאֵיָּהִי שְׁכִינְתָא דוד״י, (בראשית ג') לַהֲטָה הַחֲרֵב הַמַּתְהַפֵּכֶת לְשִׁמּוֹר אֶת דְרָךְ עֵץ הַחַיִּים. וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, דְמַתְהַפְּכָא זְמַנִין רַחְמִי, זְמַנִין דִּינָא פְּעַמִּים אֲנָשִׁים, פְּעַמִּים נְשִׁים. זְמַנִין דִּינָא, כְּגוּוֹנָא דָא דוד״י. זְמַנִין רַחְמִי, כְּגוּוֹנָא דָא יְדוּ״ד. דְהָא אֵיָּהוּ מַסְטְרָא דְאֵילָנָא דְחַיִּי, כָּל דִּינִין מַתְהַפְּכִין לְרַחְמִי. וּמַסְטְרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כָּל רַחְמִי מַתְהַפְּכוּ לְדִינָא, לְמִידוּן

דף כ"ח ע"א

וְעַץ דָּא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, דְּאִיהוּ בִּינָה, כָּל שְׂמֵחוֹ דְּדִינָא מִתְּהַפְּכִין בְּהַ (לדינא) רַחֲמִי, בְּגִין דָּא אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, לֹא כְּהַעוֹלָם הַזֶּה הַעוֹלָם הַבָּא. וּבְגִין דָּא, בִּינָה, אִיְהִי לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְּהַפְּכֶת, דְּמִתְּהַפְּכֶת מִדִּינָא לְרַחֲמִי לְצַדִּיקִים, לְמִיְהִיב לֹון אֲגָרָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי. מִלְכוּת, לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְּהַפְּכֶת, מִרַחֲמִי לְדִינָא, לְמִיָּדוֹן בְּהַ לְרַשִּׁיעֵינָא (דף כ"ח ע"א) בְּעֵלְמָא דִּין.

אָבֵל מַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְמִטָּה, זְמַנִּין דְּמִתְּהַפְּכִין הַנְּשִׁים לְשִׁדּוֹת, אֲנָשִׁים לְשִׁדִּים. וּבְגִין דָּא, (בראשית כ"ט) וַיִּגְדַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וּבְגִין דָּא, אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, דְּלִית לִיהַ לְבַר נֶשׁ לְשִׁמְשָׁא עִם אֶתְתִּיהַ, עַד דְּמַסְפֵּר עַמָּה, שְׂמָא נִתְחַלְפָה לוֹ בְּשִׂידָה. בְּגִין דְּלִית בְּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִתְּהַפְּכֶת מִטוֹב לְרַע, וְאִי תִימָא דְמַכְשָׁפִי פְרַעָה, דְּכִתִּיב וַיַּעֲשׂוּ כֹן הַחֶרֶטוּמִים בְּלִטְיָהֶם. הוּוֹ מִתְּהַפְּכִין אֵינוֹן מִטוֹת דְּלִהוֹן לְנַחֲשִׁין. וּמַסְטָרָא דְאֵלִין הַפּוֹכּוֹן וְכִלִּין לְאֶתְהַפְּכָא. (ע"כ תוספתא).

(שמות ז') וְאָמַרְתָּ אֶל אֶהָרֹן קַח אֶת מִטָּה. מֵאִי טַעֲמָא מִטָּה אֶהָרֹן, וְלֹא מִטָּה מוֹשֶׁה. אֵלָּא, הַהוּוֹא דְמוֹשֶׁה אִיְהוּ קְדִישָׁא וְתִיר, דְּאֶתְגַּלִּיף בְּגַנְתָּא עֵלְמָה בְּשִׂמָא קְדִישָׁא, וְלֹא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּוֹ לְסַאָבָא לִיהַ בְּאֵינוֹן חוּטְרִין דְּחַרְשֵׁינָא. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא לְאֶכְפֵּינָא לֹון לְכָל אֵינוֹן דְּאֶתְיִין מַסְטָרָא דְשִׂמָלָא, בְּגִין דְּאֶהָרֹן אֶתָּא מִימִינָא, וּשְׂמָלָא אֶתְכַפֵּינָא בִּימִינָא.

רַבִּי חֵינָא שְׂאִיל לְרַבִּי יוֹסִי, הָא גָּלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּוֹ, דְּאֵינוֹן חַרְשִׁין יַעֲבֹדוֹן תְּנִינָא, מֵאִי גְבוּרְתָּא אִיְהוּ לְמַעַבְדַּד קָמִי פְרַעָה תְּנִינָא. אָמַר לִיהַ, בְּגִין דְּמִתְּמָן הוּוֹ שִׁירוּתָא לְאֶלְקָא, וּמִשִׁירוּתָא דְתְנִינָא שְׂאִירִי שׁוּלְטָנִיָּה, (נ"א לשולחיה ומשירותא דשולטניה שרי לאלקאה) כְּדִין, חָדוּ פּוּלְהוֹן חַרְשִׁי, דְּהָא רִישׁ חַכְמָתָא דְנַחֲשׁ דִּילְהוֹן הָכִי הָוָה. מִיָּד אֶתְהַדַּר הַהוּוֹ תְּנִינָא דְאֶהָרֹן לְאֶעָא יְבִישָׁא, וּבִלַּע לֹון.

וְעַל דָּא תְּוֹהוּ, וַיִּדְעוּ דְשׁוּלְטָנָא עֵלְמָה אִית בְּאַרְעָא, דְּאֵינוֹן חֲשִׁיבוּ, דְּהָא לְתַתָּא, (נ"א לעילא) בַּר מְנִיָּהוּ לֹא אִית שְׁלִטָּנָא לְמַעַבְדַּד מִיָּדִי, כְּדִין, וַיְבַלַּע מִטָּה אֶהָרֹן, מִטָּה אֶהָרֹן דִּיִּיקָא, דְּאֶתְהַדַּר לְאֶעָא וּבִלַּע לֹון.

וְעַל דָּא עֵבֵד אֶהָרֹן תְּרִין אֶתִין, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא. חַד לְעֵילָא, תְּנִינָא עֵלְמָה דְשְׁלִטָּא עַל אֵינוֹן דְּלִהוֹן. חַד לְתַתָּא, דְשְׁלִיט אֶעָא עַל תְּנִינָא דִּילְהוֹן. וּפְרַעָה חַכִּים הָוָה מְכַל חַרְשׁוֹי, וְאֶסְתַּכַּל דְשְׁלִטָּנָא עֵלְמָה שְׁלִיט עַל אַרְעָא, שְׁלִיט לְעֵילָא שְׁלִיט לְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי תִימָא, חַרְשֵׁינָא כָּל מַה דְּעֵבְדִין לָאו אִיְהוּ אֵלָּא בְּחִיזוֹ דְּעֵינָא, דְּהָכִי אֶתְחַזִּי, וְלֹא וְתִיר, קָא מְשַׁמַּע לָן וְיָהוּ דִּיִּיקָא, דְּכִתִּיב וַיְהִיו לְתְנִינִים. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶפִּילוֹ אֵינוֹן תְּנִינָא דִּילְהוֹן אֶהָדְרוּ לְמַהוּי אֶעִין, וְאֶעָא דְאֶהָרֹן בִּלַּע לֹון.

כְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הִנְנִי עֹלֶיךָ פְּרָעָה מִלְּךָ מִצְרַיִם הַתְּנַיִם הַגְּדוֹל הַרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו. מִתְּמֹן שְׁרוּתָא לְתַתָּא בְּשׁוֹלְטָנָא דִּילְהוֹן. אֲבָל חֲכַמְתָּא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִכְּלָהוּ דְרַגְיִן אִיהוּ. (אינון)

תָּא חֲזִי, חֲכַמְתָּא דִּילְהוֹן בְּדַרְגִּין תַּתָּאִין, לְאַכְפִּיין לֹון לְאֵלִין דְרַגְיִן בְּדַרְגִּין עֲלָאִין, רִישֵׁי שׁוֹלְטָנוּתְהוֹן וְעַקְרָא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִהֵוּא תַנְיָנָא, וּמִשְׁתַּלְשְׁלֹן בְּתַנְיָנָא, דְהָא מִתְּמֹן נְטִיל חֵילָא דְרַגְאָ עֲלָאָה דִּילְהוֹן. מִשְׁמַע דְכְּתִיב, (שמות י"א) אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים.

רַבִּי חֲזִי, הָוָה יְתִיב יוֹמָא חֲדָא, אֲבָבָא דְתַרְעָא דְאוּשָׁא. חֲמָא לִיה לְרַבִּי אֲלַעְזָר חַד קְטִפִירָא טָאסָא גְבִיָה, אֲמַר לִיה לְרַבִּי אֲלַעְזָר, מִשְׁמַע, דְאֲפִילוּ בְּאוּרְחֵךְ פְּלָא תְּאִיבִין לִמְהַךְ אֲבַתְרֵךְ. אַהֲדַר רִישָׁא וְחֲמָא לִיה. אֲמַר, וְדָאִי שְׁלִיחוּתָא אִית גְּבִיָה. דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכֻלָּא עֲבִיד שְׁלִיחוּתֵיה, וְכַמָּה שְׁלִיחִין אִית לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלָא תִימָא מְלִין דְאִית בְּהוּ רֹחָא בְּלַחוּדֵיהוּ, אֲלָא אֲפִילוּ אִינוּן מְלִין דְלִית בְּהוּ רֹחָא.

פְּתַח וְאֲמַר, (חבקוק ב') כִּי אָבֹן מִקִּיר תִּזְעַק וְכַפִּיס מַעַץ יַעֲנֶנָּה. כַּמָּה אִית לִיה לְבַר נֶשׁ לְאֲזַדְהָרָא מַחוּבֹוי, דְלָא יַחְטָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי יִימָא מֵאֵן יִסְהִיד בִּיה. הָא אֲבָנֵי בִיתֵיה וְאֲעִי בִיתֵיה יִסְהִידוּ בִיה. וְלִזְמַנִּין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד בְּהוּ שְׁלִיחוּתָא. תָּא חֲזִי חוּטְרָא דְאַהֲרֹן, דְאִיהוּ אֲעָא יְבִישָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁירוּתָא דְנִסִּין עֲבִיד בִּיה, וְתַרְי שְׁלִיחוּתֵי בִיה אֲתַעֲבִידוּ. חַד דְאִיהוּ אֲעָא יְבִישָׁא וּבְלַע לְאִינוּן תַנְיָנִיא דִּילְהוֹן. וְחַד דְהָא לְשַׁעֲתָא אֲתַהֲדַר בְּרוּחָא וְאֲתַעֲבִיד בְּרִיָה.

דף כ"ח ע"ב

אֲמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, תַּפַּח (דף כ"ח ע"ב) רֹחִיָהוֹן, דְאִינוּן דְאַמְרִין, דְלָא זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזִיא מִתְּנִיא, וְהִיךְ יִתַּעֲבִיד מִנְיָהוּ בְּרִיָה חֲדָתָא. יִיתֹון וְיַחֲמוּן אִינוּן טַפְשָׁאִין חֲזִיבָנָא, רְחִיקִין מֵאוּרִיָתָא, רְחִיקִין מִנְיָה, בִּידֵיה דְאַהֲרֹן הָוָה חוּטְרָא, אֲעָא יְבִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפוּם שַׁעֲתָא אַהֲדַר לִיה בְּרִיָה, מִשְׁנָנָא בְּרוּחָא וְגוּפָא. אִינוּן גּוּפִין, דְהוּוּ בְּהוּ רֹחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין, וְנִטְרוּ פְּקוּדֵי אוּרִיָתָא, וְאֲשַׁתְּדִלוּ בְּאוּרִיָתָא יִמָּא וְלִילִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִיר לֹון בְּעַפְרָא. לְבַתֵּר, בְּזַמְנָא דִּיחֲדִי עֲלָמָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דִּינַעֲבַד לְהוּ בְּרִיָה חֲדָתָא.

אֲמַר רַבִּי חֲזִי, וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְהֵוּא גּוּפָא דְהָוָה, יְקוּם. מִשְׁמַע דְכְּתִיב, (ישעיה כ"ו) יַחֲיוּ מִתִּידָךְ, וְלֹא כְּתִיב יְבָרָא, מִשְׁמַע דְבְּרַגְיִן אִינוּן אֲבָל יַחֲיוּ. דְהָא (בראשית קל"ז ע"ב) גְּרַמָּא חַד, יִשְׁתַּאֲר מִן גּוּפָא תַחֲוֹת אַרְעָא, וְהֵוּא לָא אֲתַרְקַב וְלֹא אֲתַבְּלִי בְּעַפְרָא לְעֲלָמִין, וּבְהֵוּא זְמָנָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִרְפֵּךְ לִיה, וְיַעֲבִיד לִיה פְּחִמִירָא בְּעִיסָה, וְיִסְתַּלַּק וְיִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּע זְוָגִין וּמִנְיָה יִשְׁתַּכְּלַל גּוּפָא וְכָל שְׁיִיפוּי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב בִּיה רֹחָא

לְבַתֵּר. אָמַר לִיהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר הַכִּי הוּא. וְתָא חֲזִי, הֵהוּא גֵרְמָא בְּמַה אֶתְרַכְּדָּ. בְּטַל. דְּכִתְיִב, (ישעיה כ"ו) כִּי טַל אִוְרוֹת טַלְפָּד וְגוֹי.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֶל אֶהְרֹן קַח מִטָּד וּנְטָה יָדְךָ עַל מִימֵי מִצְרַיִם עַל נְהַרוֹתָם עַל יְאוּרֵיהֶם וְעַל אֲגַמֵּיהֶם וְעַל כָּל מְקוֹה מִימֵיהֶם וַיְהִי דָם וְגוֹי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי קָרָא אֵית לְאֶסְתַּכְלָא בֵּיה, וְהֵיךְ יָכִיל לְמַהֲדָ לְכָל הַנִּי אֶתְרִי. (ולא עוד אלא) וְתוּ, דְּהָא כְּתִיב וַיִּמְלֵא שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי הַפּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. אֶת הַיָּאֹר כְּתִיב, וְאֶת אֲמֹרֶת עַל מִימֵי מִצְרַיִם עַל נְהַרוֹתָם עַל יְאוּרֵיהֶם וְעַל אֲגַמֵּיהֶם.

אֶלָּא, מִימֵי מִצְרַיִם נִילוּס הָוָה. וּמִתַּמָּן אֶתְמַלְיִין כָּל אֵינוֹן שְׂאָר אֲגַמִּין וַיִּאֲוֵרִין וּמִבּוֹעֵין וְכָל מִימִין דִּילְהוֹן. וְעַל דָּא, אֶהְרֹן לֹא נָטָה לְמַחְאָה אֶלָּא לְנִילוּס בְּלַחוּדוּי. וְתָא חֲזִי דְהַכִּי הוּא, דְּכִתְיִב וְלֹא יָכְלוּ מִצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מִיָּם מִן הַיָּאֹר.

אָמַר רַבִּי אֶבְיָא, תָּא חֲזִי, מִיִּין תַּתְּאִין מִתְּפָרְשָׁן לְכַמָּה סְטָרִין, (נ"א ומיין עלאי ע"כ וגו') (עלאין דהא) וּמִיִּין עֲלָאִין מִתְּכַנְשֵׁי בְּבִי כְּנִישׁוּ מֵיָא, דְּכִתְיִב, (בראשית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. וּכְתִיב וּלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יָמִים. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. וְתָא חֲזִי, הֵהוּא רְקִיעָא דְאֵית בֵּיה שְׁמֵשׁא וְסִיְהָרָא כּוֹכְבֵיָא וּמַזְלֵי, דָּא אֵיהוּ בֵּי כְּנִישׁוֹת מֵיָא רַבָּא, דְּהוּא נָטִיל כָּל מִיִּין, וְאַשְׁקֵי לְאַרְעָא, דְּהִיא עֲלֵמָא תַּתְּאָה, כִּיּוֹן, דְּנָטַל מֵיָא בְּדַר לֹון, וּפְלִיג לֹון לְכָל עֵיבָר, וּמִתַּמָּן אֶתְשַׁקֵּין כְּלָא.

וּבְזַמְנָא דְדִינָא שְׂרָיָא, עֲלֵמָא תַּתְּאָה לֹא יִנְקָא מִן הֵהוּא רְקִיעָא, וְיִנְקָא מִסְטָר שְׁמַלְאָא, וּכְדִין אֶקְרִי (ישעיה ל"ד) חֲרִב לְה' מְלָאָה דָּם. וְוִי לְאֵינוֹן דְּיִנְקִין כְּדִין מִינָה, וְאַתְשַׁקֵּין מִינָה, דְּבַהֲהוּא זַמְנָא יִמָּא יִנְקָא מִתְּרִין סְטָרִין, הָוָה אֶתְפְּלַג לְתַרִין חוּלְקִין, חֲנוּר וְסוּמְק. וּכְדִין שְׂדֵי לִיְאוּרָא חוּלְקָא דְמִצְרַיִם, וְאַלְקֵי לְעֵילָא וְאַלְקֵי לְתַתָּא. וְעַל דָּא שְׁתָּאן יִשְׂרָאֵל מֵיָא. וּמִצְרַיִם דְּמָא.

אִי תִימָא בְּגִין גִּיעוּלָא הָוָה וְלֹא יִתִּיר. תָּא חֲזִי, שְׁתָּאן דְּמָא וְעָאֵל לְמַעֲיָהוּ, וְאַסְתַּלְק וּבְקַע, עַד דְּהוּוּ מְזַבְנִין לֹון יִשְׂרָאֵל מֵיָא בְּמַמוֹנָא, וּכְדִין שְׁתָּאן מֵיָא בְּגִינֵי כְּדָ שִׁירוּתָא לְאַלְקָאָה לֹון הָוָה דְּמָא.

רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח הָאִי קָרָא, (תהלים קמ"ה) אֲרוּמְמָד אֱלֹהֵי הַמְּלָךְ וְאַבְרָכָה שְׁמָדָ לְעוֹלָם וָעַד. תָּא חֲזִי, דְּוֹד לְקַבִּיל דְּרָגָא דִּילִיָּה קְאָמַר, דְּכִתְיִב אֱלֹהֵי דִּיְדִי. בְּגִין דְּבַעָא לְסַלְקָא שְׁבַחִיָּה, וְלֹאֲעֵלָא לִיָּה לְנַהוּרָא עֲלָאָה, לְאַתְעַרְבָּא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. בְּגִינֵי כְּדָ, אֲרוּמְמָד אֱלֹהֵי הַמְּלָךְ וְגוֹי.

דְּתַנִּינוּ, כֹּל יוֹמוֹי דְדוֹד, אֲשֶׁתִּדַּל לְאַתְקַנָּא כּוּרְסִיה, וְלֹאֲנַהֲרָא אֲנַפְהָא, בְּגִין
דְּיִגִּין עָלֶיהָ וְאִיתְנַהִיר תְּדִיר נְהוֹרָא תַּתְּאָה (דף כ"ט ע"א) בְּנְהוֹרָא עֲלָאָה,
לְמַהוּי כְּלָא חַד. וְכַד אַתָּא שְׁלֵמָה, אֲשַׁכַּח עֲלֵמָא שְׁלִים, וְסִיחָרָא דְאַתְמַלְיָא,
וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לְאַטְרַחָא עָלָה לְאַנְהָרָא. (ע"ב)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְבַעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיסַב נּוֹקְמִין מְעַמִּין עוּבְדֵי
עְבוּדָה זָרָה, אֲתַעֵר שְׁמַאֲלָא, וְאַתְמַלְיָא סִיחָרָא מֵהוּא סְטָרָא דְמָא. וְכַדִּין,
נְבַעִין מְבוּעִין וְנַחֲלִין דְלַתְתָּא, כֹּל אֵינוֹן דְלִסְטֵר שְׁמַאֲלָא דְמָא. וְעַל דָּא,
דִּינָא דִּילְהוֹן דְמָא.

תָּא חֲזִי, כִּד הָאֵי דְמָא אֲתַעֵר (נ"א כד דינא אתער על עלמא בגין ההוא דמא דקטולין
קודשא בריך הוא אתער) עַל עֲמָא, הַהוּא דְמָא דְקִטּוּלִין אִיהוּ דִּיתַעֵר עֲלִייהו עֲמָא
אַחָרָא וְקִטִּיל לֹון. אֲבָל (השתא) בְּמַצְרִים, לֹא בַעֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַיִתְתָּא עֲלִייהו עֲמָא אַחָרָא לְאַתַּעֵרָא עֲלִייהו דְמָא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ
בִּינְיָהוּ, וְלֹא יִצְטַעֲרוֹן בְּגִין דְדִיִּירִין בְּאַרְעָא דִּילְהוֹן, אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מָחָא לֹון בְּדְמָא, בְּנַהֲרִין דְלַהוֹן, דְלֹא הוּוּ יַכְלִין לְמַשְׁתֵּי.

וּבְגִין דְשׁוּלְטָנוּתָא דְלַהוֹן, שְׁלֵטָא בְּהוּא נְהָרָא, פְּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְשׁוּלְטָנוּתָא דְלַהוֹן בְּקִדְמִיתָא, בְּגִין דִּילְקִי דְחֵלָא דְלַהוֹן בְּקִדְמִיתָא, בְּגִין
דְנִילּוּס חַד דְחֵלָא דְלַהוֹן הוּוּ, וְכֹן שְׂאֵר דְחֵלִין דְלַהוֹן נְבַעִין דְמָא. הַדָּא הוּא
דְכַתִּיב וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעַצְמָם וּבְאַבְנֵי־סָלֶט.

ר' חֲזִיָּא קַם לִילְיָא חַד לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, וְהוּוּ עֲמִיָּה ר' יוֹסִי זוּטָא, דְהוּוּ
רְבִיָּא. פְּתַח ר' חֲזִיָּא וְאָמַר, (קהלת ט') לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךָ וּשְׂתַה בְּלֵב
טוֹב יִינָךְ כִּי כָבֵד רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. מֵאִי קָא חֲמָא שְׁלֵמָה דְאָמַר
הָאֵי קָרָא.

אַלָּא שְׁלֵמָה כֹּל מְלוּי בְּחֻכְמָה הוּוּ, וְהָאֵי דְאָמַר לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךָ,
בְּשַׁעֲתָא דְבֵר נֶשׁ אֲזִיל בְּאוּרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְקַרְב לִיה לְגַבִּיָּה, וְיַהִיב לִיה שְׁלוּה וְנִיחָא, כְּדִין נְהָמָא וְחֲמָרָא דְאָכִיל
וּשְׂתֵי, בְּחֻדְוָה דְלַבָּא, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּעוּבְדוּי.

אָמַר לִיה הַהוּא רְבִיָּא, אֵי הָכִי, הָא אֲמַרְתָּ דְכָל מְלוּי דְשְׁלֵמָה בְּחֻכְמָתָא
הוּוּ, אָן הוּא חֻכְמָתָא הָכָא. אָמַר לִיה בְּרִי תְבַשֵּׁל בְּשׁוּלְךָ, וְתַחֲמִי הָאֵי קָרָא.
אָמַר לִיה עַד לֹא בְּשִׁילְנָא יִדְעָנָא. אָמַר לִיה מְנָא לֹן.

אָמַר לִיה קָלָא חַד שְׁמַעְנָא מַאֲבָא, דְהוּוּ אָמַר בְּהָאֵי קָרָא, דְשְׁלֵמָה קָא
אַזְהַר לִיה לְבֵר נֶשׁ, לְאַעֲטָרָא לָה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה, דְאִיהוּ סְטָרָא
דִּימִינָא, וְאִיהוּ נְהָמָא, דִּיתַעֲטֵר בְּחֻדְוָה. וּלְבַתֵּר, יִתַּעֲטֵר בְּחֲמָרָא, דְאִיהוּ
שְׁמַאֲלָא, בְּגִין דְתַשְׁתַּכַּח בְּמַהִימְנוּתָא דְכְּלָא, חֻדְוּוּתָא שְׁלִימָתָא, בִּימִינָא
וּשְׁמַאֲלָא, וְכַד תַּהוּי בִּין תַּרְוּוּיָהוּ כְּדִין כֹּל בְּרַכָּאן שְׂרָאן בְּעֲלָמָא. וְכַל דָּא,
כִּד אֲתַרְעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוּבְדִיהוֹן דְבְּנֵי נְשָׂא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב כִּי
כָבֵד רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. אַתָּא ר' חֲזִיָּא וְנִשְׁקִיָּה, אָמַר, חֲזִיךָ בְּרִי הָאֵי

מִלָּה שֶׁבִקְנָא בְּגִינָךְ, וְהִשְׁתָּא יְדַעְנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַעְטָרָא לָךְ בְּאוּרֵייתָא.

תּוּ פְתַח ר' חֲזִיא וְאָמַר, אָמור אֶל אֱהָרֹן קַח מִטָּה וּנְטֵה יָדְךָ עַל מִימֵי מִצְרַיִם. מֵאֵי טַעֲמָא אֱהָרֹן וְלֹא מֹשֶׁה. אֲלָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֱהָרֹן מִיּוֹן קִיּוּמִין בְּדוּכְתִּיחָא, וְשָׁמְאֵלָא בְּעֵי לְנַגְדָּא מִיּוֹן מִתַּמָּן, אֱהָרֹן דְּאֲתֵי מֵהָהוּא סְטָרָא יִתְעַר לֵיהּ, וְכַד שָׁמְאֵלָא נְקִיט לֹון, אֵינּוּן יִתְהַדְרוּן דְּמָא.

תָּא חֲזִי תַתְּאָה דְּכָל דְּרָגִין מְחָא בְּקַדְמִיתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתַּתְּאָה שָׂרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְיָדָא דִּילֵיהּ, מְחָא בְּכָל אֲצַבְעָא וְאֲצַבְעָא. וְכַד מְטָא לְדָרְגָא עֲלָאָה דְּכָל דְּרָגִין, עֵבֵד אִיהוּ דִּילֵיהּ, וְעֵבֵר בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְקַטַּל כָּלָא. וּבְגִינֵי כֶּךָ קַטַּל כָּל בּוּכְרִין בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, בְּגִין דְּאִיהוּ דְּרָגָא עֲלָאָה וּבּוּכְרָא דְּכָלָא.

וְתָא חֲזִי, פְּרַעָה הָוָה שׁוּלְטָנִיחָא בְּמִיָּא, (נִיָּא בְּקַדְמִיתָא וּמִתַּתְּאָה שְׂרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכַד מְטָא לְדָרְגָא עֲלָאָה דִּילֵהוּן דְּאִיהוּ בּוּכְרָא דְּכָל דְּרָגִין דִּילֵהוּן קַטַּל כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּגִין הָהוּא דְּרָגָא עֲלָאָה וּבּוּכְרָא דְּכּוּלָא וְתָא חֲזִי פְרַעָה הָוָה בּוּכְרָא וּשׁוּלְטָנִיחָא בְּמִיָּא) דְּכְתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַתַּנִּים הַגְּדוֹל הַרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו, בְּגִין כֶּךָ אֶתְהַפֵּךְ נְהַרְיָה בְּדְמָא בְּקַדְמִיתָא. לְבַתֵּר צְפַרְדְּעִים דְּמִשְׁמִטֵי לֹון בְּקַלִּין טְסִירִין מְקַרְקְרִין בְּגוּ מְעִיחֹו, (נִיָּא מְקַרְקְרִין בְּגוּ יְאוּרָא) וְנַפְקֵי מְגוּ יְאוּרָא, וְסַלְקֵי בְּיַבְשֻׁתָא וְרָאֵמִין קַלִּין בְּכָל סְטָרִין, עַד דְּאֵינּוּן נַפְלִין נַפְלִין כְּמִתִּין בְּגוּ בֵּיתָא.

דף כ"ט ע"ב

וְרָזָא דְּמַלְחָה, כָּל אֵינּוּן עֶשֶׂר אֲתִין דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלָהוּ הוּוּ מְגוּ יָדָא תַקִּיפָא, וְהָהוּא יָדָא אֶתְתַּקֵּף עַל אֵינּוּן דְּרָגִין (דף כ"ט ע"ב) כּוּלְהוּ שְׁלֻטְנוּתָא דְּלָהוּן, בְּגִין לְבַלְבְּלָא דְּעִתִּיחֹו, וְלֹא הוּוּ יְדַעֵי לְמַעְבַּד מִיָּדֵי. תָּא חֲזִי, כָּל אֵינּוּן דְּרָגִין דְּלָהוּן, כִּיּוֹן דְּנַפְקֵי לְמַעְבַּד מִיָּדֵי, דְּאֶתְחַזֵּי לְכָלָא לֹא יְכַלִּין (לְבַתֵּר) לְמַעְבַּד מִיָּדֵי. (אֵימַת כַּד) (נִיָּא בְּגִין הָהוּא) יָדָא תַקִּיפָא (ס"א שְׂרִיא) דְּשָׂרְיָא עֲלֵיחֹו. (דְּכְתִיב) (שְׁמוֹת ז') וְשָׂרֵץ הַיְאוּר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ. ר' שְׁמַעוֹן פְּתַח וְאָמַר, (יִרְמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ וְגו'. תָּא חֲזִי, הָאֵי קָרָא אוּקְמוּיָהּ בְּכַמָּה אֲתָרֵי. וְהָאֵי קָרָא קְשִׁיא, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ, בְּנֵהָא דְּרַחֵל יוֹסֵף וּבְנֵימִין הוּוּ וְלֹא יִתִּיר, וְלָאָה (כּוּלְהוּ) שֵׁית שְׁבֻטִין הוּוּ דִּילָהּ, אָמַאי בְּכַת רַחֵל וְלֹא לָאָה.

אֲלָא הָכִי אָמְרוּ כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כ"ט) וְעֵינֵי לָאָה רַכּוֹת. אָמַאי רַכּוֹת. בְּגִין דְּכָל יוֹמָא נַפְקַת לְפָרְשַׁת אֲרַחִין, וְשָׁאֲלַת עַל עֶשׂוֹ, וְהוּוּ אָמְרִין לָהּ עוּבְדוּי דְּהָהוּא רָשָׁע, וְדַחִילַת לְמַנְפַּל בְּגוּ עַדְבִּיחָא, וְהוּוּ בְּכַת כָּל יוֹמָא, עַד דְּאֶתְרַכְכוּ עֵינְהָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, אֲנִתְּ בְּכַת בְּגִין הָהוּא צְדִיקָא, דְּלֹא תַהֲוֵי בְּעַדְבִּיחָא דְּהָהוּא רָשָׁע. חֲזִיךְ, אֲחַתְּךָ תַקּוּם בְּפָרְשַׁת אֲרַחִין, וְתַבְּכֵי עַל גְּלוּתְהוּן

דִּישְׂרָאֵל, וְאֵת תְּקוּם לְגוֹ וְלֹא תִבְכֶּי עָלֶייהוּ וְרַחֵל אֵיהִי בְּכַת עַל גְּלוּתֵהוּן
דִּישְׂרָאֵל.

אָבֵל הָאִי קָרָא, אֵיהוּ עַל מַה דְּאָמְרוּן. אָבֵל רָזָא דְמַלְכָּה, דְּרַחֵל וְלֵאָה תְּרִי
עֲלָמִין נִינְהוּ. חַד עֲלָמָא דְאֶתְכַסֵּינָא, וְחַד עֲלָמָא דְאֶתְגַּלְיָא. וְעַל דָּא, דָּא
אֶתְקַבְּרַת וְאֶתְחַפֵּיאת לְגוֹ בְּמַעְרַתָּא וְאֶתְכַסֵּיאת. וְדָא קִיַּימָא בְּפִרְשַׁת
אֶרְחוּן בְּאֶתְגַּלְיָא. וְכֵלָא כְּגוֹוֹנָא עֲלָאָה. וּבְגִין כַּד לֹא אָעִיל לָהּ יַעֲקֹב
בְּמַעְרַתָּא, וְלֹא בְּאֶתְרֵי אַחְרָא, דְּהָא כְּתִיב (בראשית מ"ח) בְּעוֹד כְּבָרַת אֶרֶץ לְבוֹא
אֶפְרַתָּה, וְלֹא אָעִיל לָהּ לְמַתָּא. בְּגִין דְּהָוָה יָדַע דְּאֶתְרָה הָוָה בְּאֶתְרָא
דְּאֶתְגַּלְיָא.

תָּא חֲזִי, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הֲכִי אֶקְרִי, רַחֵל. כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר, (ישעיה נ"ב) וְכִרְחַל
לְפָנֵי גּוֹזְזִיָּה נְאֻלְמָה. אָמַאי נְאֻלְמָה. דְּכַד שְׁלֻטִין שְׂאֵר עַמִּין, קָלָא אֶתְפָּסֶק
מִינָהּ, וְהִיא אֶתְאֲלָמַת.

וְדָא הוּא דְכְּתִיב, קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים. קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע
דָּא יְרוּשָׁלַיִם לְעֵילָא. רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ, כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אֵינּוּן בְּגְלוּתָא,
אֵיהִי מְבַכָּה עָלֶייהוּ דְאֵיהִי אֵימָא דְלָהוּן. מֵאָנָה לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהּ. מַאי
טַעמָא. כִּי אֵינְנוּ. כִּי אֵינְנוּ מְבַעֵי לֵיהּ. אֲלָא, בְּגִין דְּבַעֲלָה דְאֵיהִי קוֹל,
אֶסְתַּלַּק מִינָהּ, וְלֹא אֶתְחַבֵּר בְּהָדָה.

וְתָא חֲזִי, לָאוּ שְׁעֵתָא חֲדָא, אֵיהִי דְבְּכַת עָלֶייהוּ דִּישְׂרָאֵל, אֲלָא בְּכָל זְמַנָּא
וְזְמַנָּא דְאֵינּוּן בְּגְלוּתָא. וּבְגִינֵי כַּד, קוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא גְרַם לוֹן קָלָא
לְמַצְרָאִי, דְכְּתִיב, (שמות י"א) וְהִיתָה צַעֲקָה גְדוֹלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר
כְּמוֹהוּ לֹא נְהִיתָה וְגוֹ'. וְזַמִּין לוֹן קָלִין אַחְרָנִין, בְּאֵינּוּן עוֹרְדֵעֲנִין, דְּרַמָּאן
קָלִין בְּמַעֲיִיהוּ, וְהוּוּ נְפִלֵי בְּשׁוּקֵי כְּמַתִּים.

וְתַעַל הַצְּפָרְדַּע, חֲדָא הָוָה, וְאוֹלִידַת, וְאֶתְמַלְיַת אֶרְעָא מִינֵיהּ. וְהוּוּ כְּלָהוּ
מִסְרִין גְּרַמֵּייהוּ לְאֶשָׁא, דְכְּתִיב וּבִתְנוּרֵיךָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ, וּמַאי הוּוּ אָמְרוּ.
(תהלים ס"ו) בָּאֵנוּ בָּאֵשׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ. וְאִי תִימָא אִי הֲכִי מַאי
אֵיכְפַת לָהּ לְמַצְרָאִי דְעָאֲלִין לְאֶשָׁא כָּל אֵינּוּן עוֹרְדֵעֲנִין אֲלָא כְּלָהוּ עָאֲלִין
לְאֶשָׁא וְאֲזִלִין בְּתַנּוּרָא וְלֹא מַתִּין. וְאֵינּוּן דְּמַתִּין מַאי קָא עֲבַדִּי. נְהֵמָא הָוָה
בְּתַנּוּרָא וְעָאֲלִין בְּגוֹ נְהֵמָא וּמַתְּבַקְעִין וְנִפְקִי מִנֵּיהּ אַחְרָנִין וְאֶשְׁתַּאֲרִין
בְּנְהֵמָא. אֲתוּ לְמִיכַל מִינָהּ הָוָה פְּתָא אֶתְהַדְרוּ עוֹרְדֵעֲנִיָּא בְּמַעֲיִיהוּ וְקַרְדּוֹן
וְרַמָּאן קָלִין עַד דְּהוּוּ מַתִּים. וְדָא קְשִׁיָּא לוֹן מְכֵלָא. תָּא חֲזִי כְּתִיב וְשָׂרָץ
הַיָּאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתְךָ וּבַחֲדָר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל מִטְתְּךָ. פְּרַעָה אֵיהִי
אֲלֵקִי קְדָמָא מְכֵלָהוּ וְיִתִּיר מְכֵלָהוּ. לֵיהִוִי שְׁמִיָּה דִּי אֲלֵהָא מְבָרַךְ מִן
עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דְהָוָה פְּקִיד עוֹבְדִין דְּבָנֵי נְשָׂא בְּכָל מַה דְּעֲבַדִּי. כְּתִיב
(בראשית י"ב) וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעָה וַיְהִלְלוּ אוֹתָהּ אֵל פְּרַעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה
בֵּית פְּרַעָה. הָאִי קָרָא לְדֶרְשָׁא הוּא דְאֶתָּא. תְּלַת פְּרַעָה

כְּתִיב (בראשית י"ב) וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲה וַיִּהְלְלוּ אוֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה וַתִּקַּח
הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה. הָאִי קָרָא לְדִרְשָׁא הוּא דְאִתָּא. תַּלְתַּת פְּרַעֲה (דף ל' ע"א)
הָכָא. חַד, בְּהֵוּא זְמַנָּא. וְחַד, בְּיוֹמוֹי דְיוֹסֶף. וְחַד, בְּיוֹמוֹי דְמֹשֶׁה דְאִלְקֵי
בְּקוֹלְפוֹי. (ס"א הָאִי קָרָא כֻלָּא אֶתְקִיִּים בְּפְרַעֲה קִדְמָאָה אַבְל בְּשַׁעֲתָא וְכוּ' וְהָאִי קָרָא אֶתְקִיִּים)

פְּרַעֲה קִדְמָאָה, בְּשַׁעֲתָה דְאִתְנַסִּיבַת שְׂרָה לְגַבִּיָּה, רַמְזוּ לְאוֹמְנִין, וְצִיֵּירוּ
הֵהוּא דְיוֹקְנָא בְּאִדְרִיָּה, עַל עֲרִסִיָּה בְּכוֹתְלָא, לֹא נַח דְעֵתִיָּה, עַד דְעֵבְדוּ
דְיוֹקְנָא דְשְׂרָה בְּנִסְיֹרוֹ, וְכַד סָלִיק לְעֲרִסִיָּה, סָלִיק לָהּ עֲמִיָּה. כָּל מַלְכָּא
דְאִתָּא אֲבַתְרִיָּה, הָוָה חֲמִי הֵהוּא דְיוֹקְנָא מְצִיֵּירָא צִיֵּירָא, וְהוּוּ עֲאֲלִין
קָמִיָּה בְּדִיחִין, כַּד סָלִיק לְעֲרִסִיָּה הָוָה אִתְהַנִּי בְּהֵוּא צִיֵּיר. בְּגִין כַּד, מַלְכָּא
אִלְקֵי הָכָא נְתִיר מַלְכָּא. (תא חז"ל) הֵינְנו דְכְּתִיב, וּבַחֲדָר מְשַׁכְּבֵד וְעַל מִטְתֵּד.
וּלְבַתֵּר, וּבְבִית עֲבָדֵיךָ וּבְעַמְּךָ. וּבְכֻלְהוּ לֹא כְּתִיב עַל מִטְתְּם, אֶלָּא לִיָּה
בְּלַחֲוִידִיָּה.

ר' אבא פתח, (קהלת א') כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא אֶל
מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שָׁם הֵם שְׂבִים לְלַכְתָּ. הָאִי קָרָא אִתְמַר, וְאִמְרֵי
לִיָּה חֲבַרְיָא. אֲבָל תָּא חֲזִי, כַּד אֵינְנוּ נְחָלִין עֲאֲלִין לְגוּ יָמָא, וְיָמָא נְקִיט לֹון,
וְשְׂאִיב לֹון בְּגוּיָּה, בְּגִין דְקָפָאן מֵיָא בְּגוּ יָמָא, וְהֵהוּא גְלִידֵי שְׂאִיב כָּל מֵיָא
דְעֲאֲלִין בִּיָּה, וּלְבַתֵּר נְפָקִין מֵיָא בְּתוֹקְפָא דְדָרוּם, וְאִשְׁקִי יַת כָּל חִיּוֹת בְּרָא,
כְּמָה דְאִתְּ אִמְר (תהלים ק"ד) יִשְׁקוּ כָּל חִיּוֹת שְׂדֵי. (זהו הנוכח הכא) וְתָא חֲזִי, יָמָא
דְקָפָא שְׂאִיב כָּל מֵיָא, וְאִשְׁתַּרִּי בְּתוֹקְפָא דְדָרוּם, כְּמָה דְאִתְמַר, וּבְגִין כַּד
אֵינְנוּ מֵלֵא, וְאִתְמַר.

וְהָא אִתְעָרוּ בִּיָּה חֲבַרְיָא. אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שָׁם הֵם שְׂבִים
לְלַכְתָּ. מֵאִי טַעְמָא הֵם שְׂבִים. בְּגִין דְהֵהוּא נְהַר דְנְגִיד וְנִפְיָק מְעַדָן לֹא פְסִיק
לְעֲלָמִין, וְהוּא אִפִּיק תְּדִיר מֵיָא לְיָמָא, וְעַל דָּא, מִיּוֹן שְׂבִין לְלַכְתָּ, וְתַבִּין,
וְאִזְלִין וְתַבִּין, וְלֹא פְסִיקִין לְעֲלָמִין. וְכַד אִיְהוּ תַב לְלַכְתָּ, בְּגִין לְמַהֲדָ
לְאִשְׁקָאָה לְכֻלָּא, וְאִתִּי רוּחַ (וּאִרָא כ"ד ע"א) צָפוֹן וְקָפִי מֵיָא, וְרוּחָא דְדָרוּם
דְאִיְהוּ חֲמִימָא, (ס"א ש"ט) שְׂדֵי לֹון לְמַהֲדָ לְכָל סְטֵר. וְעַל דָּא, הָאִי יָמָא יְתִיב
בִּין תַּרִּי סְטֵרֵי אֲלִין, וּבְגִינִיָּהוּ קִיִּימָא, וְאִרְבִּין אֲזִלִין וְנִטְלִין לְכָל סְטֵר.

תָּא חֲזִי, כַּד מַלְכָּא, אִתִּי לְעֲרִסִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דְאִתְפְּלִיג לִילָא, רוּחָא דְצָפוֹן
אִתְעָר, דְאִיְהוּ אִתְעָר חֲבִיבוֹתָא לְגַבִּי מְטֵרוֹנִיתָא, דְאִלְמָלָא אִתְעָרוֹתָא
דְצָפוֹן, לֹא אִתְחַבֵּר מַלְכָּא בְּהַדָּה, בְּגִין דְצָפוֹן שְׂאִרֵי חֲבִיבוֹתָא, כְּמָה
דְאִתְמַר, (שיר השירים ב') שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וְדָרוּם חֲבִיק בְּרַחֲמֵי דְכְּתִיב
וְיִמִּינוֹ תַחַבְּקֵנִי, כַּדִּין כְּמָה בְּדִיחִין מִתְעָרִין שִׁירְתָּא, עַד דְאִתִּי צְפָרָא,
דְכְּתִיב, (איוב ל"ח) בְּרִן יַחַד פּוֹכְבֵי בְּקֹר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

וְכַד אִתִּי צְפָרָא, כְּלָהוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי אִמְרֵי שִׁירְתָּא, וַיִּשְׂרָאֵל כְּגוֹנוֹנָא דָּא
לְתַתָּא, דְכְּתִיב, (ישעיה ס"ב) הַמְזַפְּרִים אֶת יְיָ אֵל דְּמִי לְכֶם. אֵל דְּמִי לְכֶם
לְתַתָּא דְיִיקָא. (בלילה)

כַּד אֲתַפְּלִיג לִילִיא, אִינוּן דְּתִיאֻבְתָּא דִּילְהוֹן לְאַדְכָּרָא תְּדִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא יְהִיבִי שְׂכִיבוּ לְלַבָּא, וְקִימִין לְאַדְכָּרָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כַּד סְלִיק צַפְרָא מִקְדִּימִין לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּמִשְׁבַּחָאן לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּתֵר פְּלָגוֹת יוֹמָא. וְכֵן בְּלִילִיא, כַּד אֲתַחְשְׁד וְאַתְדַּבֵּק לִילִיא בְּחִשּׁוּכָא, וּבֵת שְׁמֵשָׁא. עַל אֲלִין כְּתִיב הַמְזַכִּירִים אֶת יְיָ אֵל דְּמִי לְכֶם. וְדָא עֲמָא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא, אֲדַכֵּר לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, וְסְלִיק עַל פְּרָעָה, אֲלִין דְּלָא מִשְׁתַּכְּכִי יְמָמָא וְלִילִיא, וּמָאן אִינוּן. אֹרְדֵעֲנִיא, דְּקִלְהוֹן לָא מִשְׁתַּכְּדֵּךְ תְּדִיר, בְּגִין דְּאַתְקִיף בְּעֲמָא קְדִישָׁא, דְּלָא מִשְׁתַּכְּכִי יְמָמָא וְלִילִי, לְשִׁבְחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְלָא הָנֹה בְּרִיךְ נֶשׁ בְּמִצְרַיִם, דְּיִכִּיל לְמִשְׁתַּעֵי בְּהַדִּי הַדְּדִי. וּמִנִּיּהוּ אֲתַחְבְּלַת אַרְעָא. וּמִקְלְהוֹן הוּוּ יְנוּקִין וְרַבִּין מֵתִין.

וְאִי תִימָא הֵיךְ לָא יִכְלִין לְקַטְלָא לֹון. אֶלָּא, אִי אָרִים בְּרִיךְ נֶשׁ חוּטְרָא, אוּ אֲבָנָא, לְקַטְלָא חֲדָא, אֲתַבְּקַעַת, וְנִפְקִין שִׁית מִינְהּ, מְגוּ מְעָהָא, וְאַזְלִי וְטִרְטְשִׁי בְּאַרְעָא, עַד דְּהוּי, מִתְמַנַּע לְמַקְרַב בְּהוּ.

דף ל' ע"ב

תָּא חֲזִי, כְּמָה נְהָרִין, כְּמָה יְאֹרִין, נִפְקָא מְגוּ יְמָא עֲלָאָה, כַּד אֲתַמְשְׁכוּן וּמִשְׁתַּרְן מִיָּא, (ויחי רמ"ג) וּמִתְפַּלְגִין (דף ל' ע"ב) כְּמָה נְחָלִין, לְכַמָּה סְטָרִין, לְכַמָּה יְאֹרִין, לְכַמָּה נְהָרִין. וְחֻלְקָא דְּמִמְנָא דְּסִטְרָא דְּמִצְרַיִם אִינוּן מִיין (בראשית קכ"ט) מְרַחְשֵׁן אֲלִין, דְּלִית לָד מִיין דְּנִפְקִין מְגוּ יְמָא, דְּלָא מִפְקִי נֹנִין לְזִינִין.

מָאן אִינוּן נֹנִין. אִינוּן שְׁלִיחוֹן בְּעֲלָמָא, מְמַנֵּן לְמַעְבַּד רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, מְמַנֵּן בְּרוּחָא דְּחֻכְמָתָא. וְעַל דָּא תְּנִינֵן, אִית מִיין מְגַדְלִין חֻכְמִין. וְאִית מִיין מְגַדְלִין טְפִשִׁין. לְפֹוס אִינוּן נְהָרִין דְּמִתְחַלְקִין לְכָל סְטָרִין.

וְהָכָא נְהָרִי דְּמִצְרָאִי, מְגַדְלִין מֵאֲרִי דְּחֻרְשִׁין, נֹנִין בְּסִיטִין, קְפִיטִין בְּעֶשֶׂר דְּרָגִין דְּחֻרְשִׁין, דְּכְתִיב, (דברים י"ח) קוּסִים, קְסָמִים, מְעוּנִין, וּמְנַחֵשׁ, וּמְכַשֵּׁף, וְחֹבֵר חֶבֶר, וְשׂוֹאֵל אוֹב, וְיִדְעוּנִי, וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמֵּתִים. הָא עֶשֶׂר זִינִין דְּחֻכְמָתָא דְּחֻרְשִׁיא.

וּבְהָהוּא זְמַנָּא, אוֹשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶצְבָּעָא דִּידֵיהּ, וּבִלְבָב אִינוּן נְחָלִין נְהָרִין דְּמִצְרָאִי, וְאַתְמַנְעוּ אִינוּן נֹנִי דְּחֻכְמָתָא דִּילְהוֹן. חַד אֲתַהֲפִד לְדָמָא, וְחַד דְּסְלִיקוּ נֹנִי קְלִין, (דכולהו נֹנִין תְּלִין) בְּלָא תוֹעֲלָתָא, וְלָא אֲתִי עֲלִייהוּ רוּחָא דְּאִינוּן חֻכְמָתָן.

עָרוֹב: כִּי הָאִי גְוֹנָא, דְּעָרְבֵב לֹון זִינִי דְּחֻכְמָתָא דִּילְהוֹן, וְלָא יִכְלִין לְאַתְדַּבְּקָא, וְלָא עוֹד, אֶלָּא אֶפִּילוּ דְּהִנִּי דְּאַשְׁתַּכְּחוּ בְּאַרְעָא, מְחַבְּלֵן לֹון בְּאַרְעָא, וּמְחַבְּלֵן אוֹרְחֵיהוּ. עָרוֹב, מֵאִי עָרוֹב. עָרְבוּבָא. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר

(ויקרא י"ט) ובגד כלאים. ערובין: (ויקרא י"ט) שדך לא תזרע כלאים: זינין סגיאין בארמות ידא.

תא חזי, כמה חילין אתערו לעילא כחד, ובלבל לון קודשא בריך הוא כחדא, בגין לבלבלא חייליהו תקיפא לעילא. וכל אינון גבורן דעבד קודשא בריך הוא במצרים, ביזא חדא הוה, דארים ידיה עליהו, לעילא ותתא, ומתמן אתאבידת חכמתא דמצרים, דכתיב, (ישעיה כ"ט) ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוןיו תסתתר.

ותא חזי, כתיב, (ישעיה י"ט) וסכסכתי מצרים במצרים. מצרים לעילא, במצרים לתתא. בגין דאינון חילין לעילא, ממנו על חילין דלתתא, ואתערבו פלהו. אתערבו לעילא, דלא הוה מצראי וכלי לאתקשרא בחרשיהו, באינון דוכתי דהו מתקשרי בקדמיתא, דהא אתבלבלו. ועל דא אייתי עליהו ערוב, חינון דהו מתערבי דא בידא.

כנים, דסלקא עפרא דארעא. ותא חזי, כל איבא דאתילידת בארעא, מחילא דלעילא ממנא דאזדרע עליה איהו, וכלא הוה כגוונא דלעילא.

ותא חזי, שבעה רקיעין עבד קודשא בריך הוא, כגוונא דא שבעה ארעאן. ואינון תחומין דמתפרשן בדוכתייהו. ז' רקיעין לעילא, שבעה תחומין ארעא לעילא, כהאי גוונא לתתא מתפרשן דרגין, ז' רקיעין, וז' תחומין ארעא. והא אוקמוהו חבריאי, בז' ארעין כסופטא דא על דא.

ואינון ז' תחומין ארעא לעילא, כל חד וחד (מתפרשאן לשבעין ממנו) מתפרשן לעשר, ואינון מתפלגאן לע' ממנו, דממנו על שבעין עמין. (בלק ר"ט ע"ב) וההוא ארעא, תחומא דכל עמא ועמא, סחרא לארעא קדישא דישראל. כמה דאת אמר (שיר השירים ג') הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל ועשרה בגווייהו טמירין, ואינון ע' דסחרו ארעא קדישא. ודא הוא לעילא, כגוונא דא לתתא.

ותא חזי, ההוא ארעא, תחומא דחולקא דמצראי, בההוא זמנא, אושיט קודשא בריך הוא אצבעא דיליה, ואתילידו טפסירין בההוא תחומא, ואתיבשו כל אינון תחומין דרפיכו מיא. וכל ירוקא דמיין דנבעין, פדין לתתא, אתחזיאו קלמין מעפרא דארעא.

והא אתמר דאהרן הוה מחי. אבל בגין דא אהרן הוה מחי, לאתזאה דימינא דקודשא בריך הוא תבר לשנאין, כמה דאת אמר, (שמות ט"ו) מינדך יי' תרעץ אויב. כגוונא דא, זמין קודשא בריך הוא לאייתתאה על קרתא דרומי רבתא, דכתיב, (ישעיה ל"ד) ונהפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית. ועל דא, כל עפר הארץ הנה כנים בכל ארץ מצרים.

רבי יהודה ורבי חייא, הוּוּ אַזְלִי בְּאוֹרְחָא. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, חֲבַרְיָא כַּד
אֵינוֹן בְּאוֹרְחָא, (דף ל"א ע"א) בְּעֵינֵן לְמַהֲדַּ בְּלִבָּא חַד. וְאִי אֵינְרַעוּ, אִוּ אַזְלִי
בְּגוּוֹיֵיהוּ חֵיִיבֵי עֲלָמָא, אִוּ בְּנֵי נֶשְׂאָ דְלָאוּ אֵינוֹן מֵהִיכְלָא דְמַלְכָּא, בְּעוּ
לְאַתְפָּרְשָׁא מְנַיֵיהוּ. מְנָא לָן. מִכְּלָב, דְּכַתִּיב, (במדבר י"ד) וְעַבְדֵי כָּלֵב יַעֲקֹב
הִיִּתְהוּ רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֹא אַחֲרָי. מֵאִי רוּחַ אַחֲרֵת. דְּאַתְפָּרֵשׁ מֵאֵינוֹן
מֵאַלְלִין, דְּכַתִּיב, (במדבר י"ד) וַיַּעֲלוּ בְּנִגְבַּ וַיָּבֵא עַד חֲבָרוֹן. דְּאַתְפָּרֵשׁ מֵאֵינוֹן
מֵאַלְלִין וְאַתָּא אֵיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי לְחֲבָרוֹן, לְאַשְׁתַּטְחָא עַל קַבְרֵי אַבְהֹן.

וְחֲבָרוֹן, אֲתִיְהִיב לֵיהּ חוּלְקָא אַחְסָנָא לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(דברים א') וְלוֹ אָתָּן אֶתְּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַדְתָּ בָּהּ. אֲמַאי יְהִיבֵוּ לֵיהּ חֲבָרוֹן. אִי בְּגִין
דְּאַשְׁתַּטַּח בְּקַבְרֵי אַבְהֹן לְאַשְׁתַּזְבָּא מֵהֵהוּא עֵיטָא דִּילְהוֹן דְּאַשְׁתַּזִּיב. לֹא.
אַלָּא, רְזָא דְמַלְכָּה שְׂמַעְנָא. כְּגוּוֹנָא דָּא כַּתִּיב, (שמואל ב', ב') וַיִּשְׁאַל דָּוִד בְּיַי
לְאֹמַר הֲאֵעֲלָה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי עֲלָה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנָּה
אֵעֲלָה וַיֹּאמֶר חֲבָרוֹנָה. הֲכָא אֵית לְאַסְתַּכְלָּא, כִּיּוֹן דְּהָא מִית שְׂאוּל, וְדָוִד
בְּיוֹמֵי דְשְׂאוּל אֲתַמְשַׁח לְקַבְלָא מַלְכוּ. כִּיּוֹן דְּמִית שְׂאוּל אֲמַאי לֹא אֲמַלִּיכוּ
לֵיהּ לְדָוִד, וְלֹא קַבִּיל מַלְכוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּא לְחֲבָרוֹן, וּמַלְכוּ קַבִּיל עַל
יְהוּדָה בְּלַחֲדוּדֵי שְׁבַע שָׁנִים, וְאַתְעַכְבַּ תַּמָּן כָּל הַנִּי שְׁבַע שָׁנִים. וּלְבַתֵּר דְּמִית
אִישׁ בּוֹשֵׁת, קַבִּיל מַלְכוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַיִם.

אַלָּא, כְּלָא הוּוּ רְזָא קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּוּ. תָּא חֲזִי, מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא לֹא
קַבִּיל מַלְכוּ שְׁלִימָתָא, עַד דְּאַתְחַבֵּר (בראשית ע"ט ע"ב) בְּאַבְהֹן. וְכַד אֲתַחַבֵּר
בָּהוּ, אֲתַבְּנֵי בְּבִנְיָנָא שְׁלִימוּ, מֵעַלְמָא עֲלָאָה, וְעַלְמָא (בראשית רמ"ז ע"א) עֲלָאָה
אַקְרִי שְׁבַע שָׁנִים, בְּגִין דְּכַלְהוּ בֵּיהּ.

וְסִימְנִיד (מלכים א', ו') וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שָׁנִים, דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וְלֹא כַּתִּיב וַיִּבְנֶהוּ
בְּשְׁבַע שָׁנִים. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ. מֵאֵן שֵׁשֶׁת יָמִים, דָּא אַבְרָהָם. דְּכַתִּיב, (בראשית ב') אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָה, בְּאַבְרָהָם. וְאַבְרָהָם שֵׁשֶׁת יָמִים אַקְרִי. וּבְגִין (נ"א
וביה) דְּאֵיהוּ שֵׁשֶׁת יָמִים, אֲתַבְּנֵי עֲלָמָא. בְּהֵהוּא (נ"א בהאי) גּוּוֹנָא וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע
שָׁנִים.

וְתָא חֲזִי, דָּוִד בְּעָא לְאַתְבְּנָאָה בְּמַלְכוּ שְׁלִימָתָא לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְלַעֲלִילָא,
וְלֹא אֲתַבְּנֵי, עַד דְּאַתָּא וְאַתְחַבֵּר בְּאַבְהֹן. וְקָאִים שְׁבַע שָׁנִים לְאַתְבְּנָאָה
בְּגוּוֹיֵיהוּ. לְבַתֵּר שְׁבַע שָׁנִים, אֲתַבְּנֵי בְּכָלֵא, אֲתַמְשַׁכָּא מַלְכוּתֵיהּ דִּי לֹא תַעֲדֵי
לְעַלְמִין. וְאִי לָאו דְּאַתְעַבַּד בְּחֲבָרוֹן לְאַתְחַבְּרָא בְּדוּכַתִּיהּ, לֹא אֲתַבְּנֵי
מַלְכוּתֵיהּ לְאַתְמַשְׁכָּא כְּדָקָא יָאוּת. כְּהָאִי גּוּוֹנָא כְּלָב, אֲתַנְהִיר בֵּיהּ רוּחָא
דְּחַכְמָתָא, וְאַתָּא לְחֲבָרוֹן, לְאַתְחַבְּרָא בְּאַבְהֹן, וּלְדוּכַתִּיהּ אַזְל, וּלְבַתֵּר,
דוּכַתִּיהּ הָוָה, וְיָרִית לֵיהּ.

רַבִּי יִיסָא (נדפס מקץ קצ"ו ע"ב) וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הוּוּ אַזְלִי מִקְפּוּטְקִיָּא לְלוּד, וְהָוָה
עֲמָהוֹן חַד יוּדָאֵי בְּמַטוּל דְּקַטְפִּירָא דְחַמְרָא. עַד דְּהוּוּ אַזְלִי, אָמַר רַבִּי יִיסָא
לְרַבִּי חֲזַקְיָה, אַפְתַּח פּוּמְדָ, וְאִימָא חַד מַלְכָּה, מֵאֵינוֹן מַלִּי מְעַלְיִיתָא
דְּאוּרִייתָא, דְּאַתְּ אַמְרַת בְּכָל יוֹמָא, קָמֵי בּוּצִינָא קַדִּישָׁא.

פִּתַח וְאָמַר, (משלי ג) דְרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעָם וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם. דְרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעָם, אֲלֵינוּ אֹרְחֵינוּ דְאֹרְיִיתָא, דְמָאן דְאָזִיל בְּאֹרְחֵי דְאֹרְיִיתָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲשֶׁרֵי עָלֶיךָ נְעִימוּתָא דְשְׂכִינְתָא, דְלֹא תַעֲדֵי מְנִיחָא לְעַלְמִין. וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם, דְכָל שְׁבִילֵינוּ דְאֹרְיִיתָא, כּוֹלְהוֹן שְׁלָם. שְׁלָם לִיחָא לְעִילָא, שְׁלָם לִיחָא לְתַתָּא. שְׁלָם לִיחָא בְּעַלְמָא דִּין, שְׁלָם לִיחָא בְּעַלְמָא דְאֵתִי.

אָמַר הַהוּא יוֹדָאי, אִיסוּרָא בְּקִיסְטָרָא, בְּהַאי קָרָא אֲשֶׁתְּכַח. אָמַר לִיחָא מְנַיִן לָךְ. אָמַר לִיחָא, מֵאָבָא שְׁמַעְנָא, וְאוֹלִיפְנָא הַכָּא בְּהַאי קָרָא מְלָה טְבָא.

פִּתַח וְאָמַר, הַאי קָרָא בְּתַרִין גְּוֹנִין אִיחָא, וּבְתַרִין סְטָרִין. קָרִי בִיחָא דְרָכֵים, וְקָרִי בִיחָא נְתִיבוֹת. קָרִי בִיחָא נְעָם, וְקָרִי בִיחָא שְׁלוֹם. מָאן דְרָכֵים. וּמָאן נְתִיבוֹת. מָאן נְעָם. וּמָאן שְׁלוֹם.

דף ל"א ע"ב

אֲלָא, דְרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעָם, הֵינּוּ דְכֶתִיב, (ישעיה מ"ג) הַנּוֹתֵן בְּיָם דְרָךְ. דְהַאי כָּל אֲתַר דְאֲקָרִי בְּאֹרְיִיתָא דְרָךְ, הוּא אֹרְחָא פְּתִיחָא לְכָלָא. כְּהַאי אֹרְחָא דְהוּא פְּתִיחָא לְכָל בַּר נֶשׁ. כְּדָ דְרָכֶיךָ, אֲלֵינוּ דְרָכֵים דְאִינוּן פְּתִיחָא מֵאָבָהוּן, דְכָרָאן בְּנִמָּא (דף ל"א ע"ב) רְבָא, וְעָאֵלִין בְּגִיחָא. וְאִינוּן אֹרְחֵינוּ מִתְּפִתְחֵינוּ לְכָל עֵיבָר, וְלְכָל סְטָרֵי עַלְמָא.

וְהַאי נְעָם, הוּא נְעִימוּ דְנַפְיָךְ מְעַלְמָא דְאֵתִי, (נ"א ומעלמא דאתי נהרין כל בוצינין) וְנַהִיר לְכָל בּוֹצִינִין, וּמִתְּפָרְשִׁין (נ"א נהרין) לְכָל עֵיבָר, וְהַהוּא טִיבוּ, וְנַהִירָא דְעַלְמָא דְאֵתִי, דִּינְקִין אָבָהוּן, אֲקָרִי נְעָם. דְבַר אַחַר, עַלְמָא דְאֵתִי, אֲקָרִי נְעָם. וְכַד אֲתַעַר עַלְמָא דְאֵתִי, כָּל טִיבוּ, וְכָל חִידוּ, וְכָל נַהִירִין, וְכָל חִירוּ דְעַלְמָא אֲתַעַר. וּבְגִיחֵי כְּדָ, אֲקָרִי נְעָם.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, חִיבִין דְגִיחָנָם, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל שְׁבַתָּא, כְּלָהוּ נִיחִין, וְאִית לָהוּ (ס"א חירו) חִידוּ, וְנִיחָא בְּשַׁבְתָּא. כִּיּוֹן דְנַפְיָךְ שְׁבַתָּא, אִית לָן לְאֲתַעַרָא חִידוּ עֲלָאָה עֲלָנָא, דְנִשְׁתַּזְיַב מִהַהוּא עוֹנֶשָׁא דְחִיבָא, דְאֲתַדְנּוּ מִהַהוּא שַׁעְתָּא וְלַהֲלָאָה. וְאִית לָן לְאֲתַעַרָא וְלִימָא, (תהלים צ) וַיְהִי נְעָם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. דָּא הוּא נְעָם עֲלָאָה, (חירו) חִידוּ דְכָלָא. וְעַל דָּא, דְרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעָם וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם.

מָאן נְתִיבוֹתֶיךָ. אֲלֵינוּ אִינוּן נְתִיבוֹת וּשְׁבִילֵינוּ, דְנַפְיָךְ מְלַעֲלָא, וְכְלָהוּ נְקִיט לֹון בְּרִית יְחִידָאי, דְאִיחָא אֲקָרִי שְׁלוֹם, שְׁלָמָא דְבִיתָא, וְעָאֵל לֹון לְיִמָּא רְבָא, כְּדָ אִיחָא בְּתוֹקְפִיחָא. וְכַדִּין יְחִיב לִיחָא שְׁלָם. הַדָּא הוּא דְכֶתִיב וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם. (ע"כ) אֲתוּ רַבִּי יִיסָא וְר' חִזְקִיָּה, וְנִשְׁקוּ לִיחָא, אָמְרוּ וּמַה כְּלָ הֵנִי מְלִין עֲלָאִין טְמִירִין גְּבַד, וְלֹא יְדַעְנָא. אָזְלוּ. כְּדָ מְטוּ חַד בִּי חֶקֶל, חֲמוּ בְּעִירֵי דְבִי חֶקֶל מִתִּין, אָמְרוּ וְיָדָאי דְבַר דְבַעֲרִי אִית בְּאַתַר דָּא.

אָמַר הַהוּא יוֹדְאִי, הָא דְאִמְרִיתוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְטַל בְּמִצְרַיִם, כֹּל
אִינוּן עֲאֵנִי, כֹּל אִינוּן בְּעִירִי. תְּלַת מוֹתְנִי הוּוּ בְּבַעֲרִי. חַד, דְּבַר. וְחַד, אִינוּן
דְּקְטִיל בְּרַד. וְחַד, אִינוּן בּוּכְרִי דְבַעֲרִי.

וּמַה הָוּה מוֹתְנָא דִּילְהוֹן. אֱלָא, הָא, כְּתִיב בְּקְדָמִיתָא, (שְׁמוֹת ט"ו) הִנֵּה יָד יְיָ
הוֹיָה בְּמִקְנֶה אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה, אֲמַאי בְּכֻלְהוּ לֹא כְּתִיב יָד יְיָ. אֱלָא, הִכָּא (נ"א לֹא
כְּתִיב יָד אֱלֹהִים אֲלֵא יָד יְיָ) (ס"א אֵל יָד הוּ) אִיהוּ יָדָא בְּחִמְשָׁה אֲצַבְעָאן. דְּהָא
בְּקְדָמִיתָא כְּתִיב, אֲצַבַּע אֱלֹהִים הִיא. וְהִכָּא כְּלֵהוּ חֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן, וְכֹל
אֲצַבְעָא וְאֲצַבְעָא, קְטַל זֵינָא חֲדָא. וְחִמְשָׁה זֵינִין הוּוּ, דְכְּתִיב, בְּסוּסִים,
בְּחִמּוּרִים, בְּגַמְלִים, בְּבַקָּר, וּבְצֹאן. הָא חֲמֵשׁ זֵינִין, לְחִמְשָׁה אֲצַבְעָאן,
דְּאִקְרוּן יָד. הִנֵּה יָד יְיָ הוֹיָה וְגוֹי דְּבַר כְּבֹד מְאֹד. דְּהוּוּ מֵתִים
מִגְרַמֵּיהוּ, וְאֲשַׁתְּכַחוּ מֵתִים.

בְּתַר דְּלֹא אֶהְדְּרוּ מִצְרַאִי, אִינוּן אֲתוּוֹן מִמֶּשׁ, אֶהְדְּרוּ וְקְטִלוּ כֹּל אִינוּן
דְּאֲשַׁתְּאָרוּ. וְדַבֵּר, אֶהְדְּר בְּרַד. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֱלָא דָא בְּנִיחוּתָא, וְדָא
בְּתַקִּיפּוּ דְרוּגְזָא. וְתַרִין אֱלִין, הוּוּ בְּאַתְר חַד, בְּחִמְשׁ אֲצַבְעָאן.

תָּא חֲזִי, דְּבַר אֲתוּוֹן דְּהוּוּ בְּנִיחוּתָא, מוֹתְנָא בְּנִיחָא, דְּהוּוּ מֵתִין מִגְרַמֵּיהוּ.
בְּרַד, דְּאֶתְהְדְּרוּ אֲתוּוֹן בְּתַקּוּף רוּגְזָא, וְקְטַל כְּלָא. יְתַבוּ בְּהֵהוּא חֶקֶל, חֲמוּ
עֲאֵנִי דְאֶתְיִין לְאַתְר חַד, וּמֵתִין תַּמָּן, קָם הַהוּא יוֹדְאִי לְגַבֵּי הַהוּא אֶתְר,
וְחֲמָא תַרִין קְטִפִירִי, דְּמַלְיִין אֲקוּסְטְרָא.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (בְּרַאשִׁית י"ב) וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכֶּה וְאֶגְדֹּלָה שְׁמִי וְהָיָה
בְּרַכָּה, הָאִי מַלְכָּה דְרַבֵּי אֲלַעְזָר, דְּאָמַר, וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל, לְקַבֵּל לָךְ לָךְ.
וְאֶבְרַכֶּה, לְקַבֵּל מֵאַרְצָךְ. וְאֶגְדֹּלָה שְׁמִי, לְקַבֵּל וּמְמוֹלְדִתָּךְ. וְהָיָה בְּרַכָּה,
לְקַבֵּל וּמִבֵּית אָבִיךָ. וְדָא לְקַבֵּל דָא.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, רָזָא דְחֲכָמְתָא הִכָּא. וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל, לְקַבֵּל סֵטֵר יְמִינָא.
וְאֶבְרַכֶּה, לְקַבֵּל סֵטֵר שְׁמַאלָא. וְאֶגְדֹּלָה שְׁמִי, לְקַבֵּל סֵטֵר אֲמִצְעִיתָא. וְהָיָה
בְּרַכָּה, לְקַבֵּל סֵטֵר אֲרַעָא דִישְׂרָאֵל. וְכֻלָּא רָזָא דְרַתִּיכָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָא, אֲתַעַר לְעֵילָא. וְעַד לֹא יִתְעַר לְתַתָּא, לֹא
יִתְעַר לְעֵילָא, לֹא שְׂרָאָה עָלֶיהָ. מַה כְּתִיב בְּאַבְרָהָם, (בְּרַאשִׁית י"א) וַיֵּצְאוּ אֲתָם
מֵאוּר כַּשְׂדִּים. וַיֵּצְאוּ אֲתָם, וַיֵּצְאוּ אֲתוּוּ מִבְּעֵי לֵיה. דְּהָא כְּתִיב וַיִּקַּח תְּרַח
אֶת אַבְרָם בְּנוֹ (וְאֵת לוֹט בְּן הָרָף) וְגוֹ'. מַהוּ וַיֵּצְאוּ אֲתָם. אֱלָא, תְּרַח וְלוֹט נִפְקוּ
עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה, דְכִינּוּ דְאֲשַׁתְּזִיב אַבְרָהָם מִן נוּרָא, אֲתַהְדְּר תְּרַח לְמַעְבַּד
רְעוּתִיהָ. וּבְגִין (דָּף ל"ב ע"א) כְּדָ, וַיֵּצְאוּ אֲתָם. כִּינּוּ דְאִינוּן אֲתַעָרוּ בְּקְדָמִיתָא,
אָמַר לֵיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָךְ לָךְ.

רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָךְ לָךְ. לְתַקּוּנָה לְגַרְמָךְ. מֵאַרְצָךְ, מַהֵהוּא סֵטֵרָא דִישׁוּבָא
דְּאֶת תְּקִיל, דְּאֲתִילִידַת בֵּיה. וּמְמוֹלְדִתָּךְ, מַהֵהוּא תּוֹלְדָה דִילָךְ. וּמִבֵּית
אָבִיךָ, דְּאֶת אֲשַׁגַּח בְּשָׂרָשָׁא דְלַהוֹן. אֶל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, תַּמָּן אֲתַגְלִי לָךְ,
מַה דְּאֶת בְּעֵי, הַהוּא חִילָא דְמִמְנָא עָלָה, דְּאִיהוּ עֲמִיק וְסַתִּים. מִיָּד, וַיִּלָּךְ

אברם כאשר דבר אליו יי'. ואנו קא בעינו למהד מהכא למנדע רזא דחכמתא (חסר).

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי באורחא. אמר רבי יוסי לרבי חייא, אמאי את שתיק, הא אורחא לא אתתקון, אלא במלי דאורייתא. אתנגיד רבי חייא, ובכה, פתח ואמר, (בראשית י"א) ותהי שרי עקרה אין לה ולד ווי על דא, ווי על ההוא זמנא דאולידת הגר לישמעאל. (פתח רבי אבא ואמר (צפניה ג') כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי' לעבדו שכם אחד. וכתוב (זכריה י"ד) והיה יי' למלך וגו' ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד) אמר ליה רבי יוסי, אמאי. והא אולידת לבתר, והוה לה ברא גזעא קדישא. אמר ליה, את חמי, ואנא חמינא, והכי שמענא מפומי דרבי שמעון מלה, ובכינא (ס"א אמר ליה מאי היא אמר ליה ווי וכו') ווי על ההוא זמנא, דבגין דשרה אתעכבת, כתיב, (בראשית ט"ז) ותאמר שרי אל אברם וגו' בא נא אל שפחתי וגו'. ועל דא, קיימא שעתי להגר, למירת לשרה גבירתה, והוה לה ברא מאברהם.

ואברהם אמר, (בראשית י"ז) לו ישמעאל יחיה לפניך, ואף על גב דקודשא בריה הוא הוה מבשר ליה על יצחק, אתדבק אברהם בישמעאל, עד דקודשא בריה הוא אתיב ליה, (בראשית י"ז) ולישמעאל שמעתיך וגו'. לבתר אתגזר, ועאל בקיימא קדישא, עד לא יפוק יצחק לעלמא.

ותא חזי, ארבע מאה שנין, קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קודשא בריה הוא, אמר ליה, מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך. אמר ליה אין. אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר, (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק. אמר ליה, דא אתגזר כדקא יאות וכתיקוני, ודא לאו הכי. ולא עוד, אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות, לתמנא יומין ואלין רחיקין מני עד כמה ימים. אמר ליה, ועם כל דא, כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה.

ווי על ההוא זמנא, דאתיליד ישמעאל בעלמא, ואתגזר. מה עבד קודשא בריה הוא, ארחיק להו לבני ישמעאל, מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון.

וזמינן בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, כד איהי ריקנא מפלא, זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקנא בלא שלימו. ואינון יעבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דאשתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל.

וזמינן בני ישמעאל, לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, ולא תכנשא בני אדום עלייהו, ויתערון קרבא בהו, חד על גמא, וחד על גבשתא וחד סמוך לירושלים, וישלטון אליו באליו, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום.

בההוא זמנא, יתער עמא חד מסייפי עלמא, על רומי חייבא, ויגח בה קרבא תלת ירחיו, ויתכנשון תמן עממיא, ויפלו בידיהו, עד דיתכנשון כל בני אדום עלה, מפל סייפי עלמא. וכדין יתער קודשא בריה הוא

עליהו, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ל"ד) כִּי זָבַח לַיְי בְּבַצְרָה וְגו'. וּלְבַתֵּר דָּא מַה כְּתִיב, לְאַחוּז בְּכַנְפוֹת הָאֲרָץ וְגו' וַיִּשְׁיִצֵי לְבָנֵי יִשְׁמַעֵאל מִינָה, וַיִּתְבַּר כָּל חִילִין דְּלַעֲיָלָא וְלֹא יִשְׁתַּאֲר חִילָא לְעֵילָא עַל עַמָּא דְעַלְמָא, אֲלֵא חִילָא דִישְׂרָאֵל בְּלַחוּדוּי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קכ"א) יְי צִלְףָּ עַל יַד יְמִינָךְ.

בְּגִין דְּשָׂמָא קְדִישָׁא בִימִינָא, וְאוּרִייתָא בִימִינָא, וְעַל דָּא בִימִינָא תִלְיָא כְּלָא וְתַנְיִן, דְּבַעֲי לְזַקְפָּא יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ. דְכְתִיב, (דברים ל"ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת לָמוֹ. וּבְזִמְנָא דְאַתִּי, (תהלים ס"ו) הוֹשִׁיעָה יְמִינָךְ וְעַנְנֵי. וּבְהָהוּא זִמְנָא כְּתִיב, (צפניה ג') כִּי אֶז אֶהְפּוֹךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקֹרָא כְּלָם בְּשֵׁם יְי לְעַבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד. וְכְתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פרשת בא

דף ל"ב ע"ב

(דף ל"ב ע"ב) (שמות י') וַיֹּאמֶר יְי אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פ"ט) אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יְי בְּאוֹר פְּנִיךָ יִהְלִכּוּן. כְּמָה אֲצַטְרִיכוּ בְּנֵי נֶשָׂא, לְמַהֲךָ בְּאֲרָחֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְטַר פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, בְּגִין דִּיזְכוּן בָּהּ לְעַלְמָא דְאַתִּי, וְלִשְׂזָבָא לֹון מְכַל קְטָרוּגִין דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא. בְּגִין, דְּהָא כְּמָה דְאַשְׁתַּכְּחוּ מְקַטְרִגִין בְּעַלְמָא לְתַתָּא, הָכִי נָמִי אֲשְׁתַּכְּחוּ מְקַטְרִגִין לְעֵילָא דְקִיִּימֵי עַלְיָהוּ דְבָנֵי נֶשָׂא.

אֵינּוּן דְעַבְדִּין פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, וְאִזְלֵי בְּאוֹרַח מִישָׁר, בְּדַחְלָא דְמַאֲרִיחוֹן, כְּמָה אֵינּוּן סְנִיגוּרִין דְקִיִּימִין עַלְיָהוּ לְעֵילָא, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (איוב ל"ג) אִם יֵשׁ עָלָיו מְלֶאךָ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֲלֶף וְגו'. וְכְתִיב וַיִּחַנְּנוּ וַיֹּאמֶר פְּדַעְהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מְצַאתִי כֶפֶר. בְּגִין כֶּף, זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְנָטִיר פְּקוּדֵי אוּרִייתָא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי חֲנִיָּא, אִי הָכִי, אֲמַאי אֲצַטְרִיךְ הָכָא מְלֶאךָ דְלִיָּהוּ סְנִיגוּרָא עַלְיָה דְבַר נֶשׁ וְהָא כְּתִיב (משלי ג') כִּי יְי יְהִיָּה בְּכִסְלֶךָ וְשִׁמְרֵךְ רִגְלֶךָ מִלְּכַד, וְכְתִיב (תהלים קכ"א) יְי יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע. דְּהָא חֲמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מַה דְבַר נֶשׁ עֲבִיד בְּעַלְמָא, הוּן טָב הוּן בִּישׁ. וְכֹן הוּא אוֹמַר, (ירמיה כ"ג) אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֲרָאֵנוּ נְאֻם יְי.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, כְּלָא הָכִי הוּא וְדַאי. אָבַל הָא כְּתִיב, (איוב ב') וְגַע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ. וְכְתִיב, (איוב ב') וַתְּסִיתַנִּי בּוֹ לְבַלְעוֹ חֲנָם. לְאַחַזָּאָה דְּהָא

רְשׁוּ אֶתְמָסָר לְסִטְרָא אַחְרָא לְקִטְרָגָא, (ורשו אתמסר) עַל מַלְיוֹן דְּעֵלְמָא, (למאן דְּלֵא אֶצְטְרִיד) וְלֵאֲתַמְסְרָא בִּידוּי. וְכָל אֲלִין אַרְחִין טְמִירִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְלִית אַנְתָּ פְּדָאִי לְמַהֲדָא אֲבַתְרִיָּהוּ, בְּגִין דְּאִינוּן נְמוּסִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וּבְנֵי נְשָׂא לָאו אִינוּן רְשָׁאִין לְדַקְדָּקָא אֲבַתְרִיָּהוּ, בְּרִידָא אִינוּן זְכָאִי קְשׁוּט דִּידְעִין רְזִי אֲוִרִיתָא, וְאֲזִלִין בְּאַרְחָא דְּחַכְמָתָא לְמַנְדַּע אִינוּן מַלְיוֹן סְתִימִין דְּאוּרִיתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (אִיּוֹב א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְיָ וַיָּבֹאוּ גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם. וַיְהִי הַיּוֹם: דָּא (מִי"ד א') רֵאשִׁי הַשָּׁנָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא קָאִים לְמִידָן עֵלְמָא. כְּגֹוְנָא דָּא, (מַלְכִים ב', ד') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ שָׁמָּה. הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה הַזֶּה.

וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, אֲלִין רַבְרַבִּין מְמַנְן שְׁלִיחוֹן בְּעֵלְמָא, לְאַשְׁגַּחָא בְּעוּבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא. לְהִתְיַצֵּב עַל ה': כְּמָה דְּאֵת אֲמַר, (מַלְכִים א', כ"ב) וְכָל צָבָא הַשְּׁמַיִם עוֹמְדִים עֲלִיו מִימֵינוּ וּמִשְׁמָאלוּ. אֲבָל לְהִתְיַצֵּב עַל ה' בְּהַאי קָרָא אֲשַׁכְחָנָא רְחִימוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֲלִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל. בְּגִין, דְּהֵנִי שְׁלִיחוֹן, דְּאִינוּן מְמַנְן לְאַשְׁגַּחָא עַל עוּבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא, אֲזִלִין וְשָׂאטִין וְנִטְלִין אִינוּן עוּבְדִין כְּלָהוּ, וּבִיוֹמָא דְּקָאִי דִּינָא לְמִיקָם, לְמִידָן עֵלְמָא, אֲתַעְבִּידוּ קְטִיגוּרִין לְמִיקָם עֲלִיָּהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא. וְתָא חֲזִי, מְכַל עַמִּין דְּעֵלְמָא, לָא קִיָּמִין לְאַשְׁגַּחָא בְּעוּבְדִיהוֹן, בְּרִישְׂרָאֵל בְּלַחוּדִיָּהוּ, בְּגִין דְּאֲלִין בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

וְכַד לָא אֲשַׁתְּכַחוּ עוּבְדִין דִּישְׂרָאֵל כְּדָקָא יְאוּת, כְּבִיכוּ"ל אִינוּן מְמַנְן שְׁלִיחוֹן, כַּד בְּעָאן לְקִיָּמָא עַל אִינוּן עוּבְדִין דִּישְׂרָאֵל, עַל ה' וְדָאִי קִיָּמִין, דְּהָא כַּד יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין עוּבְדִין דְּלָא כְּשָׂרוּ, כְּבִיכוּ"ל מְתִישִׁין חִילָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְכַד עֲבָדִין עוּבְדִין דְּכְשָׂרוּ, יַהֲבִין תּוֹקְפָא וְחִילָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים ס"ח) תִּנְנוּ עוֹ לְאֱלֹהִים. בְּמָה. בְּעוּבְדִין דְּכְשָׂרוּ. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא יוֹמָא, כְּלָהוּ רַבְרַבִּין מְמַנְן אֲתַכְנָשׁוּ עַל ה'. עַל ה' וְדָאִי, דְּהָא כִּיּוֹן דְּעַל יִשְׂרָאֵל אֲתַכְנָשׁוּ, עֲלִיהָ אֲתַכְנָשׁוּ.

דף ל"ג ע"א

וַיָּבֹאוּ גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם, גַּם, לְאַסְגָּאָה עֲלִיָּהוּ, דְּכְלָהוּ אֲתִיּוֹן לְמַהוּי קְטִיגוּרִין עֲלִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, (דף ל"ג ע"א) וְדָא אֲתוּסָף עֲלִיָּהוּ, בְּגִין דְּאִיהוּ דִּילְטוּרָא רַבְרַבָּא מְכַלָּהוּ, קְטִיגוּרָא מְכַלָּהוּ, כִּיּוֹן דְּחַמָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּכְלָהוּ אֲתִיּוֹן לְקִטְרָגָא. מִידָ וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל הַשָּׁטָן מֵאִן תָּבֹא. וְכִי לָא הָוָה יַדַּע קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מֵאִן הָוָה אֲתִי. אֵלָּא לְאִיִּתְאַה עוּבְדָא לְרַעוּתִיהָ.

וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל הַשָּׁטָן וְגו' וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יְיָ וַיֹּאמֶר מִשׁוּט בְּאַרְצָא. מְכָאן אוֹלִיפְנָא, דִּישׁוּבָא דְּאַרְעָא אֲתַמְסָר לְסִטְרִין אַחְרָנִין, בְּרִישְׂרָאֵל בְּלַחוּדָהָא. כִּיּוֹן דְּאֲמַר מִשׁוּט בְּאַרְצָא, אֲשַׁנַּח קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּבַעֲי לְמַהוּי

דְּלִטּוֹרָא עֲלִייהוּ דִּישְׂרָאֵל. מִיָּד, (איוב א') וַיֹּאמֶר יי אֵל הַשָּׁטָן הַשְּׂמֵת לְבָד עַל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמוֹהוּ בְּאֶרֶץ.

חֲמָא שְׁעֵתָא לְמִיָּהֵב לִיה חוּלְקָא, בְּמָה (נח ס"ד ע"א) דִּיתַעֲסַק, וַיִּתְפָּרֵשׁ מִנִּיְהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְהָא אוֹקְמוּהָ, לְרַעֲיָא דְבַעָא לְמַעְבַּר עֲאֲנִיָּה בְּחַד נַהֲרָא וְכוּ', מִיָּד אֲתַעֲסַק בִּיה הַהוּא שָׁטָן, וְלֹא קִטְרַג עֲלִייהוּ דִּישְׂרָאֵל.

וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יי וַיֹּאמֶר הַחֲנָם יֵרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים. לָאו תְּוֹוְהָא לְעַבְדָּא דְמֵאֲרִיָּה עֲבִיד לִיה כָּל רְעוּתִיָּה, דִּיהָא דְחִיל לִיה, אַעֲדֵי אֲשַׁגְּחוּתָד מִנִּיָּה, וְתַחֲמִי אֵי דְחִיל לָד וְאִם לָאו.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְעֵאקוּ, כַּד אֲתִיָּהֵב חוּלְקָא חֲדָא לְהָאֵי סְטֵר לְאֲתַעֲסַקָא בִּיה, אֲתַפְּרִישׁ לְבַתֵּר מִכְּלָא. כְּגוּוֹנָא דָּא שְׁעִיר בְּרֵאשׁ חוּדְשׁ. שְׁעִיר בְּיוֹמָא דְכַפּוּרִי. בְּגִין דְאֲתַעֲסַק בִּיה, וְשָׁבִיק לְהוּ לִישְׂרָאֵל בְּמַלְכִיָּהוּן, וְהֲכָא, מְטָא זְמַנָּא לְמִיטַל חוּלְקָא דָּא, מִכָּל זְרַעָא דְאַבְרָהָם, בְּסִטְרָא אַחְרָא. כְּמָה דְאֲתַּ אֲמַר, (בראשית כ"ב) הִנֵּה יִלְדָה מְלָכָה גַם הִיא וְגו' אֶת עוֹץ בְּכוֹרוֹ וְגו'.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאֲמַר מְשׁוּט בְּאֶרֶץ, בַּעָא מִיָּנִיָּה, לְמַעְבַּד דִּינָא בִּישְׂרָאֵל, דְּהָא דִּינָא הָוָה לִיה עַל אַבְרָהָם, לְמַתְבַּע מְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא. בְּגִין, דְּלֹא אֲתַעֲבִיד דִּינָא בִּיִצְחָק, כַּד אֲתַקְרִיב עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, דְּהָא לֹא הָוָה לִיה לְאַחֲלָפָא קְרַבְנָא דְאֲזַמִּין עַל מְדַבְּחָא, בְּאַחְרָא, (וכן בכל סטרא דליה) כְּמָה דְאֲתַּ אֲמַר, (ויקרא כ"ז) לֹא יַחֲלִיפְנוּ. וְהֲכָא קֵאִים יִצְחָק עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים מִנִּיָּה קְרַבְנָא, וְלֹא אֲתַעֲבִיד בִּיה דִּינָא, וּבַעָא דָּא מַעַם קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, כְּמָה דְבַעָא דִּינִיָּה דִּיוֹסֵף לְכַמָּה דְרִין. וְכָל מָה דְבַעָא, בְּאוֹרַח דִּינָא בַּעָא.

וּמַהְהוּא זְמַנָּא דְאֲשַׁתְּזִיב יִצְחָק, וְאֲתַחֲלַף קְרַבְנִיָּה, זְמִין לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, לְהַהוּא מְקוּטְרָגָא, הָאֵי לְחוּלְקִיָּה, כְּמָה דְאֲתַּ אֲמַר הִנֵּה יִלְדָה מְלָכָה גַם הִיא וְגו' אֶת עוֹץ בְּכוֹרוֹ. וְהֲכָא, מְטָא לְמִיטַל חוּלְקִיָּה עֲלִיָּה, מִכָּל זְרַעִיָּה דְאַבְרָהָם, וְלֹא יִקְרַב בְּסִטְרָא אַחְרָא.

וְכֹלָא בְּדִינָא אֲתָא. (ס"א לגביה) כְּמָה דְאִיְהוּ דָּן, הֲכִי אֲתַדָּן. בְּגִין דְאִיּוֹב מְקוּרִיבֵי עֵיטָא דְפְרַעָה הָוָה, וְכַד קָם פְּרַעָה עֲלִייהוּ דִּישְׂרָאֵל, בַּעָא לְקִטְלָא לֹון. אֲמַר לִיה לָא, אֶלָּא טוֹל מְמוּנָהוּן וּשְׁלוּט עַל גּוּפִיָּהוּן, בְּפוּלְחָנָא קְשִׁיָּא, וְלֹא תִקְטוֹל לֹון. אֲמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, חֲיִיד, בְּהַהוּא דִּינָא מְמַשׁ, תְּהָא דְאִין, מָה כְּתִיב, (איוב ב') אוֹלָם שְׁלַח נָא יָדָד וְגַע אֵל עֲצָמוֹ וְאֵל בְּשָׂרוֹ וְגו'. כְּמָה דְאִיְהוּ דָּן, הֲכִי אֲתַדָּן. וְאִף עַל גַּב דְבְּכָל שְׂאֵר הָוָה דְחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא.

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, אֵד אֶת נַפְשׁוֹ שְׁמוֹר. וְאֲתִיָּהֵב לִיה רְשׁוֹ, לְמַשְׁלַט עַל בְּשָׂרָא, בְּגִין רְזָא דְכְּתִיב, (בראשית ו') קֶץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנֵי וְאוֹקְמוּהָ, בָּא לְפָנֵי וְדָאֵי, וְדָא אִיְהוּ (שלח ק"ט ע"א) קֶץ כָּל בְּשָׂר, וְלֹא רוּחָא. וְאִיתְמַר, דְאִיְהוּ קֶץ דְאֲתִי מִסְטְרָא דְחֲשָׁד, כְּמָה דְאֲתַּ אֲמַר, (איוב כ"ח) קֶץ שָׁם לְחֲשָׁד וְלְכָל תַּכְלִית

הוא חוקר. ולכל בשׂרא, בגין דאית קץ אחרא, ואקרי (דניאל י"ב) קץ הימין, ודא איהו קץ אחרא, מסטרא דשמאלא, דאיהו חשד. ועל דא אתייהיב ליה רשו בעצמו ובשרו.

ותסיתני בו לבלעו. אי הכי, לאו בדינא הוה, אלא במימר ההוא מקטרנא, דאסית ליה, ואסטי ליה. אלא, כלא בדינא הוה, והכי אמר לו אליהוא, (איוב ל"ד) כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו. והכי הוה כמה דאתמר, כמה דאיהו גזר, הכי אתגזר עליה.

דף ל"ג ע"ב

והאי דאמר ותסיתני בו לבלעו חנם, ותסיתני לבלעו לא כתיב, אלא ותסיתני בו, ביה קיימא בדעתיה, דאיהו חשיב דהא תסיתני, כמה דאמר (איוב י) ועל עצת רשעים הופעת. (אמר איוב אתפתית על מימר דההוא מקטרגא) כגוןנא דא, (תהלים ע"ה) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו. ויפתוהו ויכזבו לו. לא כתיב, אלא ויפתוהו בפיהם. בפיהם קיימא מלה דא דהא אתפתתה. (דף ל"ג ע"ב) אמר רבי אבא, כלא הוא שפיר, אבל הכי אוליפנא, דתנן, סליק ואסטין. וכי איהו יכיל לאסטנא, אין. דהא איהו (ריש וישב תיקון קמ"א) מלך זקן וכסיל, דכתיב, (קהלת ד') טוב ילד מספן וחכם ממלך זקן וכסיל. ועל דא, יכיל לאסטנא לבר נש. מאי טעמא. בגין דאיהו מהימן על עובדוי דבני נשא.

תא חזי, האי בדינא דיחיד, אבל בדינא דעלמא, כתיב, (בראשית י"א) וירד יי לראות. (בראשית י"ח) ארדה נא ואראה. דלא אתייהיב מהימנותא אלא בידיה בלחודוי, דהא לא בעא לאובדא עלמא, על מימר דההוא מקטרנא, דתיאובתיה איהו תדיר לשיצאה. מנלן דכתיב, (איוב כ"ח) קץ שם לחשד ולכל תכלית הוא חוקר. לשיצאה כלא, הוא חוקר. ודא איהו קץ כל בשר בא לפני, ודאי בגין לשיצאה.

ותא חזי, ויהי היום ויבואו בני האלהים להתיצב על יי. כמה דאתמר. וההוא יומא, קיימין תרין סטרין, לקבלא בני עלמא. כל אינון דאתיין קמי קודשא בריה הוא בתיובתא ובעובדין טבין, אינון זכין למהוי כתיבין לגביה דההוא סטרא דאיהו חיים, ואפיק תוצאות חיים. ומאן דאיהו מסטריה, אכתיב לחיים. וכל אינון דאתיין בעובדין בישין, אינון כתיבין לההוא סטרא אחרא דאיהו מותא, ואקרי (רס"ה א') מות, וביה שריא מותא.

ובההוא יומא, קיימין אליו תרין סטרין: חיים, ומות. אית מאן דאכתיב לסטרא דחיים. ואית מאן דאכתיב לסטרא דמות. ולזמנין דעלמא שריא באמצעיתא, אי קיימא חד זפאה בעלמא, דאכרע עליהו, כלהו קיימין ואכתיבו לחיים. ואי חד חייבא אכרע עלמא, כלהו אכתיבו למיתה.

וְהָיָה זְמַנָּא, עֲלֵמָא הוּהּ קִיָּים בְּאַמְצְעֵיתָא, וְהָיָה מְקַטְרָגָא בְּעָא לְאַסְטָאָה. מִיָּד מַה פְּתִיב, הַשְׁמַתָּ לְבָדָּ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמוֹהוּ בְּאַרְצָא וְגוֹ'. כִּיּוֹן דְּאַשְׁתְּמוּדַע אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי, מִיָּד אֲתַקִּיף בֵּיהּ מְקַטְרָגָא. וְעַל דָּא תְּנִינֵן, דְּלֵא אֲצִטְרִידָּ לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאַתְפָּרְשָׂא מְכַלְלָא דְּסִגְיָאֵין, בְּגִין דְּלֵא יִתְרָשִׁים אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי, וְלֵא יְקַטְרָגוּן עֲלֵיהּ לְעֵילָא.

דְּכְתִיב, בְּשׁוֹנְמִית, (מלכים ב', ד') וַתֹּאמֶר בְּתוּךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת. לֵא בְּעֵינָא לְאַפְקָא גְרָמֵי מְכַלְלָא דְּסִגְיָאֵין, בְּתוּךְ עַמִּי יִתִּיבְנָא, עַד יוֹמָא דָּא, וּבְתוּךְ עַמִּי, בְּכַלְלָא חֲדָא אֲשְׁתְּמוּדַע לְעֵילָא. וְהָכָא אִיּוֹב, כִּיּוֹן דְּאַשְׁתְּמוּדַע לְעֵילָא וְאַתְרָשִׁים, מִיָּד אֲתַקִּיף בֵּיהּ מְקַטְרָגָא, וְאַמֶּר הַחֲנָם יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים, כֹּל מַה דְּדַחִיל לָךְ וְאַתְתַּקֵּף, לָאוּ לְמַגְנָא עֲבִיד, הֲלֵא אֲתָה שְׂכֵתָּ בְּעַדוּ וּבְעַדוּ וְגוֹ'. אֲבַל טוֹל כֹּל הָאֵי טְבָא דְּאַנְתָּ עֲבִיד לִיהּ, וּמִיָּד אִם לֹא עַל פְּנִיךָ יְבָרְכְךָ. יִשְׁבּוּק לָךְ, וְיִתְדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחְרָא, דְּהָא הַשְׁתָּא בְּפִתּוּרָךְ אִיהוּ אָכִיל, סְלִיק פִּתּוּרָךְ מִנִּיהּ, וְנַחְזִי מִמָּאן אִיהוּ, וּבְאֵן סִטְרָא יִתְדַבֵּק.

מִיָּד, וַיֹּאמֶר יי אֵל הַשֵּׁטֶן הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיָדְךָ. לְאַחְזָאָה, דְּדַחִילוּ דְּאִיּוֹב לְגַבִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, הוּא לְנִטְרָא עוֹתְרִיהּ. וּמַהְכָּא אוֹלִיפְנָא, דְּכָל אִינוּן דְּדַחִלִין לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, עַל עוֹתְרִיָּהּ, אוּ עַל בְּנִיָּהּ, לָאוּ אִיהוּ דְּחִילוּ כְּדָקָא יֵאוּת. וְעַל דָּא קִטְרַג הוּא מְקַטְרָגָא וְאַמֶּר, הַחֲנָם יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים הֲלֵא אֲתָה שְׂכֵתָּ בְּעַדוּ וְגוֹ' מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בְּרַכָּתָּ. וְעַל דָּא אִיהוּ דְּחִיל לָךְ וְאַתְיִיָּהִיב לִיהּ רְשׁוֹ לְקַטְרָגָא בֵּיהּ, וְלְאַחְזָאָה, דְּלֵא פְּלַח אִיּוֹב לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּרַחִימוּ.

דְּכִיּוֹן דְּאַתְנַסִּי, נִפְק מְאוּרְחָא, וְלֵא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ, מַה פְּתִיב, בְּכָל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב בְּשַׁפְתָּיו. לֹא חָטָא בְּשַׁפְתָּיו אֲבַל בְּרַעוּתִיהּ חָטָא, וְלִבְתַּר חָטָא בְּכָלָא.

וְאֵי תִימָא דְּלֵא אֲתַנְסִי בְּרַ נֶשׁ, הָא פְּתִיב (תהלים י"א) ה' צַדִּיק יִבְחֹן וְגוֹ'. וּבְגִין כְּדָּ אֲתַנְסִי אִיּוֹב. וְאַף עַל גַּב דְּלֵא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ כְּדָקָא יֵאוּת, לֹא נִפְק מִתַּחוּת רְשׁוּתָא דְּמַרְיָה לְאַתְדַּבְּקָא בְּסִטְרָא אַחְרָא.

דף ל"ד ע"א

וְכַמָּה הוּהּ הוּא נְסוּתָא דִּילִיהּ. תְּרִיסַר יָרְחֵי, שׁוּלְטָנוּתָא דְּהוּא סִטְרָא אַחְרָא. כְּמָה דְּתַנִּינֵן, דִּינָא דְּחִיבָּא בְּגִיהָנָם יי"ב יָרְחֵי, וּבְגִין דְּלֵא אֲתַדַּבֵּק בְּסִטְרָא אַחְרָא פְּתִיב, (איוב מ"ב) וַיִּי בְּרַדְּ אֶת (דף ל"ד ע"א) אַחְרִית (נדפס קפ"א ע"ב) אִיּוֹב מִרְאשִׁיתוּ.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי דְּאִיּוֹב, לָאוּ נְסוּתָא אִיהוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, כְּנְסוּתָא דְּשָׂאָר צַדִּיקָא, דְּהָא לֹא פְּתִיב וְהָאֱלֹהִים נֶסָה אֶת אִיּוֹב, כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית כ"ב) וְהָאֱלֹהִים נֶסָה אֶת אַבְרָהָם. דְּאַבְרָהָם, אִיהוּ בִּידִיהּ אַקְרִיב

לְבַרְיָהּ יַחֲדָאֵי דִילִיָּהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיּוֹב לָא יְהִיב כְּלוּם, וְלֹא מְסַר לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם.

וְלֹא אֶתְמַר לִיָּהּ, דְּהָא גְּלִי קָמִיָּה, דְּלֹא יָכִיל לְקַיְימָא בֵּיהּ, אֲבָל אֶתְמַסֵּר בִּידָא דְמַקְטָרְגָא. וּבְדִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַבִּיד, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר דִּינָא (בְּדִינָא) דָּא, לְהַהוּא מְקַטְרָגָא לְגַבֵּיהּ, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב א') הַשְׁמַתָּה לְבָד עַל עַבְדֵי אִיּוֹב וְגו'.

פְּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ד') וַיְהִי מְקַץ יָמַיִם וַיָּבֵא קִיּוֹן מִפְּרֵי הָאָדָמָה. מְקַץ יָמַיִם, וְלֹא מְקַץ יָמִין. אִיְהוּ דְחָה לְקַץ יָמִין, וְאֶתְקָרִיב לְקַץ יָמַיִם. וְהָא אִוְקִימְנָא, (דְּנִיָּאֵל י"ב) וְאֶתְהָ לְיָד לְקַץ. וְאָמַר דְּנִיָּאֵל, לְאֹן קַץ, לְקַץ הַיָּמִין, אִו לְקַץ הַיָּמַיִם. עַד דְּאָמַר לִיָּהּ לְקַץ הַיָּמִין. וְעַל דָּא דְוֹד דְּחִיל וְאָמַר, (תְּהִלִּים ל"ט) הוֹדַעְנִי יְיָ קִצֵּי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא, אִו לְקַץ הַיָּמַיִם אִו לְקַץ הַיָּמִין. וְהִכָּא מַה כְּתִיב וַיְהִי מְקַץ יָמַיִם, וְלֹא מְקַץ יָמִין, וּבְגִין כֹּד לָא אֶתְקַבַּל קֶרְבְּנִיהּ, דְּהָא מְסַטְרָא אַחְרָא הָוָה. (כֻּלָּא)

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְהֶבֶל הִבִּיא גַם הוּא. מַאי גַם הוּא. לְאֶסְגָּאָה דָּא בְּדָא, קֶרְבְּנִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה כְּלָא, וְעַקְרָא דְקֶרְבְּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיַהֲב חוּלְקָא לְסַטְרָא אַחְרָא, כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר וּמְחַלְבִּיהוּ. וְקִיּוֹן, עַקְרָא עֲבַד מְקַץ יָמַיִם, רְזָא דְסַטְרָא אַחְרָא, וְיַהֲב חוּלְקָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא לָא אֶתְקַבַּל.

בְּאִיּוֹב מַה כְּתִיב, (אִיּוֹב א') וְהִלְכוּ בְּנֵיו וְעָשׂוּ מִשְׁתָּהּ וְגו', וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחִיוֹתֵיהֶם לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם וַיְהִי כִּי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּהּ וְגו', וּבְמִשְׁתָּתָא בְּכָל יוֹמָא מְקַטְרָגָא שְׂכִיחַ, וְלֹא יָכִיל לִיָּהּ. מְנָא לָן. דְּכְּתִיב, (אִיּוֹב א') הֲלֹא אֶתְהָ שְׂכַתְּ בַּעֲדוֹ וּבַעֲדוֹ בֵּיתוֹ וּבַעֲדוֹ כָּל אֲשֶׁר לוֹ מְסַבִּיב וּלְעוֹלָם לָא יְהִיב חוּלְקָא כְּלָל לְגַבֵּיהּ, דְּהָא (נ"א מַה) כְּתִיב (אִיּוֹב א') וְהִעֲלָה עוֹלוֹת מְסַפֵּר כּוֹלָם. עוֹלָה סְלִקָא לְעֵילָא לְעֵילָא, וְלֹא יְהִיב חוּלְקָא לְסַטְרָא אַחְרָא. דְּאֶלְמָלָא יְהִיב לִיָּהּ חוּלְקָא, לָא יָכִיל לִיָּהּ לְבַתֵּר, וְכָל מַה דְּנִטְל מִדִּילִיָּהּ נָטַל.

וְאִי תִימָא אֲמַאי אַבְאִישׁ לִיָּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶלָּא. דְּאֶלְמָלָא יְהִיב לִיָּהּ חוּלְקָא, יִפְנִי אַרְחָא וַיִּסְתַּלַּק מֵעַל מְקַדְשָׁא, וְסַטְרָא דְקַדוּשָׁה אֶסְתַּלֵּיק לְעֵילָא לְעֵילָא. וְאִיְהוּ לָא עֲבַד כּוֹן, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִּבְעַ בְּדִינָא.

תָּא חֲזִי, כְּמַה דְּאִיְהוּ אֶתְפָּרֵשׁ, וְלֹא אֲכַלִּיל טוֹב וְרַע, אִיְהוּ דָן לִיָּהּ בְּהַהוּא גְּוֹוָנָא, יְהִיב לִיָּהּ טוֹב, וּלְבַתֵּר רַע, וּלְבַתֵּר אֶהְדְּרִיָּה לְטוֹב. דְּהִכִּי אֶתְחֲזִי לְבַר נֶשׁ, לְמַנְדַּע טוֹב, וּלְמַנְדַּע רַע, וּלְאֶהְדְּרָא גְּרַמִּיָּה לְטוֹב, וְדָא אִיְהוּ רְזָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. תָּא חֲזִי, אִיּוֹב מֵעַבְדֵי פְּרַעָה הָוָה, וְדָא הוּא דְכְּתִיב בֵּיהּ, (שְׁמוֹת ט') הִיָּרָא אֶת דְּבַר יְיָ מֵעַבְדֵי פְּרַעָה.

תָּא חֲזִי, דְּלֹא בַּעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֶעְקָרָא אִיּוֹב מֵאַתְרִיָּה דְּאִיְהוּ הָוָה מְכֻסִּי (נ"א כּוּלָא בַעַא קוּדְשָׁא בַּחַד הוּא לְאֶעְקָרָא מֵאַתְרִיָּהוּ אִיּוֹב הוּא מְכֻסִּי) (נ"א אִיּוֹב חֲכִיִּים הוּא) עַל פְּרַעָה כִּיּוֹן דְּאֶתְחַלֵּשׁ עֲבַד נוֹקְמִין לְפְרַעָה

אמר רבי שמעון, השתא אית לגלאה רזין, דאינון מתדבקין לעילא ותתא, מה פתיב בא אל פרעה, לך אל פרעה מפעי ליה, מאי בא. אלא, דעייל ליה קודשא בריהו, אדרין בתר אדרין, לגבי תנינא חדא עלאה תקיפא, דכמה דרגין משתלשלין מניה. ומאן איהו. רזא דהתנין הגדול.

ומשה דחיל מניה, ולא קריב אלא לגבי אינון אורין, ואינון דרגין דיליה, אבל לגביה דחיל ולא קריב, בגין דחמא ליה משתרש בשרשין עלאין.

פיון דחמא קודשא בריהו הוא דדחיל משה, ושליחו ממנו אחרניו לעילא, לא יכלין לקרבא לגביה. אמר קודשא בריהו הוא, (יחזקאל כ"ט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו. וקודשא בריהו הוא אצטריף לאגחא ביה קרבא, ולא אחרא. כמה דאת אמר, אני ה', ואוקמוה רזא דחכמתא דהתנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו לאינון מארי מדיו, דינדעין ברזין דמאריהון.

דף ל"ד ע"ב

פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית א') ויברא אלהים את התנינים הגדולים ואת כל נפש החיה הרומשת אשר שרצו המים למיניהם. האי קרא אוקמוה ליה. אבל ויברא אלהים את התנינים הוא רזא דא (דף ל"ד ע"ב) לוינתו ובת זוגו. (קע"ו ע"ב) תנינא חסר פתיב, בגין דקטל לנוקבא, וסלקא קודשא בריהו הוא לצדיקיא. ואוקמוה.

התנינים הגדול, תשע אורין אינון, דאיהו רביץ בינייהו, וחד אורא איהו, דמימיו שכיכו, וברכאן דמימיו דגנתא, נפלין ביה תלת זמנין בשתא. וכד תרין זמנין, מתברך ההוא אורא ולא כל כד, וכד חד לאו הכי.

והאי תנינא, עאל בההוא אורא, אתתקיף ואזיל ושאט עאל גו ימא, ובלע נונין לכמה זינין, ושליט, ותב לההוא אורא. אליו תשעה אורין אזלין וסלקין וסחרניה כמה אילנין. ועשבין לזנייהו.

אורא קדמאה, נפקא מסטרא שמאלא, בחד צנורא דנגיד ונפיק, תלת טפין, וכל טפה וטפה אתפרש לתלת טפין, וכל טפה וטפה אתעביד מניה אורא חד, ואלין אינון תשעה אורין, דמתתקפין ואזלין ושטאן וסחרן בכל אינון רקיעין.

ממה דאשתאר מאינון טפין פד סיימין למיפק, אשתאר טפה חדא, דנפקא בשכיכו, נפל בינייהו, ואתעביד מניה אורא חדא. האי אורא איהו, ההוא דאמרו דאזלא בשכיכו.

האי אורא, פד ההוא נהר דנגיד ונפיק, אפיק טפין אחרניו רברבא (ס"א דברכאן) מסטרא דימינא, מה דאשתאר מאינון טפין, אשתאר טפה חדא

בְּשָׂכִיכוֹ מְאִינּוֹן בְּרַכָּאן, וְנִפְל בְּהֵוּא יְאוּרָא דְאִיהוּ שְׂכִיד. וְהֵאֵי אִיהוּ יְאוּרָא דְעָדִיף מִכְּלָהוּ.

כַּד נִפְקִין וּמִתְפָּרְשׁוּ אִינּוֹן אַרְבַּע נְהָרִין דְנִפְקִין מִגְּנִתָּא דְעָדוּ, הֵהוּא דְאִקְרִי פִישׁוֹן, נִפִּיל בְּהֵוּא יְאוּרָא וְאִתְכְּלִיל בֵּיהּ. וְעַל דָּא מְלָכוֹת בְּבַל, אִתְכְּלִיל בְּהֵאֵי. וּפִישׁוֹן אִיהוּ מְלָכוֹת בְּבַל. מִיְאוּרָא דָּא אִתְזָנוּ וְאִתְמַלְיִין כָּל אִינּוֹן יְאוּרִין אַחְרָנִין.

בְּכָל יְאוּרָא וְיְאוּרָא, אֲזֵלָא וְשָׂאט חַד תַּנְיָנָא, וְאִינּוֹן תִּשְׁע. וְכָל חַד וְחַד נָקִיב נּוֹקְבָא בְּרִישֵׁיהּ, כְּמָה דְאִתְ אָמַר, (תהלים ע"ד) שְׁבַרְתָּ רָאשֵׁי תַנְיָנִים וְגו'. וְאִפִּילוּ הֵאֵי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל הֵכִי הוּא, בְּגִין דְכְּלָהוּ נִפְחִין רוּחִין לְגַבֵּי עֵילָא וְלֹא לְתַתָּא.

כְּתִיב (בראשית א') בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. וְכְתִיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנְיָנִים הַגְּדוֹלִים, בְּכָל עוֹבְדָא דְאִינּוֹן עֶשֶׂר אָמְרוּ, קִיִּמִּין לְקַבְּלֵיהוּ אִינּוֹן עֶשֶׂר יְאוּרִין. וְחַד תַּנְיָנָא מִתְפָּרְפָּא (ס"א מתפרשא) (ס"א מתפרפא) בְּרוּחָא, לְקַבֵּל כָּל חַד וְחַד.

וְעַל דָּא, חַד לְשַׁבְעִין שָׁנִין מְזַדְעָזַע עֲלֵמָא, בְּגִין דְהֵאֵי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל כַּד הוּא סָלִיק סְנִפִּירוּי וְאִזְדְעָזַע, כְּדִין כְּלָהוּ מְזַדְעָזַעוּ בְּאִינּוֹן יְאוּרִין, וְכָל עֲלֵמָא מְזַדְעָזַעָא, וְאַרְעָא מִתְחַלְחֶלֶת, וְכְלָהוּ כְּלִילָן בְּהֵאֵי תַנִּין הַגְּדוֹל.

וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, חִבְרָא לְעֵאן בֵּיהּ, וַיִּדְעִין בֵּיהּ, אָבַל זְעִירִין אִינּוֹן, דִּיִּדְעִין לְרַמְזָא עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, בְּרָזָא דְתַנִּין הַגְּדוֹל. וְעַל דָּא תַנְיָנוּ, דְכָל עֲלֵמָא לָא מְשַׁתְּלֶשְׁלָא אֶלָּא עַל סְנִפִּירוּי דְדָא.

תָּא חֲזִי וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ וְגו', תַנְיָנוּ הִיְתָה, וְאוֹקִימְנָא. בְּגִין דְבְּהֵאֵי יְאוּרָא קְדָמָה דְקֵאמְרוּ, כַּד הֵאֵי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל עָלַב בֵּיהּ, כְּדִין אִתְמַלְיָא, וְשָׂאטִי וְדְעִידִי נִיצוּצִין דְאִתְלַקְטוּ בְּאִינּוֹן עֲלֵמִין דְאִתְחַרְבוּ בְּקְדָמִיתָא.

אִינּוֹן תַנְיָנִין אַחְרָנִין דְקֵאמְרוּ, הוּוּ וְלֹא הוּוּ, אָמַאי. בְּגִין דְאִתְחַלְשׁ חִילֵייהוּ דְלֹא יִטְשְׁטְשׁוּן עֲלֵמָא, בַּר לְשַׁבְעִין שָׁנִין, חַד זְמַנָּא, וְאִינּוֹן אִתְתַּקְפוּ בְּחֵילָא דְהֵהוּא תַנִּין הַגְּדוֹל, וְהֵאֵי אִיהוּ בְּלַחוּדוּי לְאִתְתַּקְפָּא. וְאִלְמָלָא נּוֹקְבֵיהּ קִיִּמַת לְגַבֵּיהּ, לֹא יָכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבֵּל לוֹן. (ובגין כד)

עַד לֹא קָטַל קוּדְשָׁא בְּרִידִי הוּא לְנוֹקְבָא, הָאֶרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ. (ובהו) תוֹהוּ הִיְתָה. וְלִבְתַּר דְקָטַל לָהּ, הָוָה (בראשית ע' ע"א) בָּהוּ, שְׂרָאֵת לְאִתְקִימָא. וְחֻשְׁדִּי עַל עַד לֹא הוֹת נְהִירָא עוֹבְדָא דְעַבְד.

מָה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִידִי הוּא, מְחַץ רִישֵׁיהּ דְדְכּוּרָא לְעֵילָא, וְאִתְכַּפְּיָא, בְּגִין דְהָא תְּהוּמָא לְתַתָּא, לֹא הָוָה נְהִיר. מֵאֵי טַעְמָא לֹא הָוָה נְהִיר, בְּגִין דְהֵאֵי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל, הָוָה נָשִׁיב רוּחָא עַל תְּהוּמָא, וְאִחְשִׁיד לֵיהּ, וְלֹא מְרַפְּרָא לְתַתָּא.

וְעָבַר (נ"א ועם כל דא) רוּחָא אַחְרָא דְלַעֲיָלָא, וְנָשֵׁב (נ"א דנשב) וּבְטָשׁ בְּהָהוּא רוּחָא, וְשָׁכִיף לִיה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְהֵינּוּ דְתַנְיִנוּ, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְטָשׁ רוּחָא בְרוּחָא, וּבְרָא עֲלֵמָא.

דף ל"ה ע"א

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, נְהִיר נְהִירוּ דְלַעֲיָלָא, וּבְטָשׁ (דף ל"ה ע"א) עַל גְּבֵי רוּחָא דְנָשִׁיב, וְאַסְתַּלֵּק מֵעַל תְּהוּמָא, וְלֹא חָפָא לִיה. פִּינוּ דְתְּהוּמָא אַתְנְהִיר, וְאִיהוּ אַסְתַּלֵּק, כְּדִין הָהוּ נְהִירוּ.

דָּא נְהִיר עַל רִישִׁיָּה, וּמִיָּא הוּוּ נְפָקִי מְגוּ אַפּוֹתִיָּה, וְרוּחָא נָשִׁיב לְעֵילָא. וְנְהִיר מְנַהֲרוּ דָּא, עַד דְהָהוּ נְחִית נְהוּרִיָּה, מְנַצְנָא לְשַׁבְעִין וּתְרִין נְהוּרִין דְשִׁמְשָׁא, פִּינוּ דְאִינוּן נְהוּרִין אַתְרָשִׁימוּ בְּגוּ שִׁמְשָׁא לְתַתָּא, הוּוּ (קפ"ח ע"א) חִיבִיָּא דְעֲלָמָא יַדְעִין בְּהוּ, וְהוּוּ פְלַחִין לְשִׁמְשָׁא. פִּינוּ דְאַסְתַּכַּל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאִינוּן חִיבִיָּא, סְלִיק נְהוּרִיָּה וְגִנְזוּ לִיה אֲמַאי גְנִיזוּ לִיה. בְּגִין דְהָהוּ תַנְיִן, הָהוּ סְלִיק וְנְחִית, וּבְטָשׁ בְּאִינוּן יְאוּרִין, עַד דְגִנְזוּ לִיה וְלֹא אַתְגְּלָא.

וְזָרַע לִיה זְרוּעָא בְּחַד צְדִיק, דְאִיהוּ גִנְנָא דְגִנְתָּא, וְזְרוּעָא דְזָרַע בְּגִנְתָּא, בְּגִנְזוּ בְטָמִירוּ (ס"א הא"י) דְהָאִי אוֹר אִיהוּ.

כַּד הָאִי תַתְנִין הַגְּדוֹל, חָמִי דְצָמַח בְּגִנְתָּא זְרוּעָא דְאוֹר דָּא, כְּדִין אַתְעַר לְסִטְרָא אַחְרָא, לְהָהוּא נְהַר דְאַקְרִי גִיחוּן. וְאַתְפְּלְגוּ מִימּוּי דְהָאִי גִיחוּן, חַד שְׂבִילָא דִילִיָּה, אִיהוּ אֶזְיֵל גּוּ הָהוּא זְרוּעָא דְאַצְמָחָא גּוּ גִנְתָּא, וְאַנְהִיר בֵּיה בְּרַבּוּ דְזְרוּעָא דָּא, וְאַקְרִי גִיחוּן.

וּמְגוּ הָהוּא רַבּוּ דְזְרוּעָא דָּא, אַסְתַּלֵּק לְרַבּוּ דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, כַּד אַסְתַּלֵּק לְמַלְכוּ, דְכַתִּיב, (מלכים א', א') וְהוֹרְדָתֶם אוֹתוֹ אֶל גִּיחוּן, וּכְתִיב וּמָשַׁח אוֹתוֹ שָׁם. שָׁם, וְלֹא בְּאַתְרַּא אַחְרָא, בְּגִין דְהָהוּ יַדַּע דְדוּד מְלָכָא דָּא, וּמִימּוּי אַחְרָנִין אַסְתַּלְקוּ לְמַלְכוּ אַחְרָא, וְדָא אִיהוּ מְלָכָא דְאִיהוּ תַקִּיפָא.

וְהָאִי תַתְנִין הַגְּדוֹל, אַתְעַר לִיה, וְאַסְתַּלֵּק סְנַפִּירוּי דְהָאִי תַנְיִן, בְּהָהוּא נְהַר, לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיה. וְכָל אִינוּן שְׂאָר יְאוּרִין כְּלָהוּ, סְלִקִין וְנְחִיתִין בְּתַקְפָּא דְהָאִי תַתְנִין הַגְּדוֹל, וְתָאב וְעָאֵל לְהָהוּא יְאוּרָא שְׁכִיכָא, וְאַשְׁתַּכַּךְ בֵּיה.

וּכְדִין, כַּד הָהוּא אוֹר אַתְגְּנִיזוּ (ס"א לנטלא) לְעִיּוּלָא לִיה הָהוּא גִנְנָא דְקַאמְרוּ, כְּדִין נָפַק חֻשְׁף קְדָמָה, וּבְטָשׁ עַל רִישִׁיָּה, בְּהָהוּא נּוֹקְבָא דְאַתְמַתְחָא בֵּיה, וְאַתְפָּרֵשׁ חַד חוּטָא, בֵּין הָהוּא נְהִירוּ דְאוֹר דָּא דְאַתְגְּנִיזוּ, וּבֵין הָהוּא חֻשׁוּכָא דְחֻשְׁף דָּא, דְכַתִּיב, (בראשית א') וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

האי תנין, תב בההוא פרישו דהאי חוטא דאפריש, ואפריש לאינון (ני"א בין אינון) יאורין, גו חשוכא, ואתפרשו נונין לזנייהו אליו מאליו, בההוא פרישו.

וכד אתפרשו מיין עלאין קדישין. כל אינון יאורין אתפרשו, ועאלו לגו ההוא יאורא שכיכא דאתבריר מפלהו, ונפיק ועאליו ביה תלת (בלק קצ"ו) זמנין ביומא.

וכל אינון נונין דמגדלן גו אינון יאורין, פרישן אליו מאליו, ואקרוו לילות, ואליו אינון ראשין לכל אינון נונין דנפקין לבר, ואליו שלטין על פלהו. ואליו אקרוו בכורי מצרים, ומהכא אתבדר לבר בוכרין, וכלהו אתזנו משקיו דאינון יאורין. והאי התנין הגדול, שלטא על פלהו.

וכלא בפרישו דמיין עלאין, דכתוב ויהי מבדיל בין מים למים, ואתרשימו מיין קדישין עלאין, ואתפרשו לעילא, ומיין תתאין, ואתפרשו פלהו אליו מאליו, קדישין ודלא קדישין, ועל דא אקרוו מלאכין עלאין פרישו, בגין דאתפרשו אליו מאליו לזנייהו.

ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע, רזא דא, כד האי התנין הגדול, הנה נשיב רוחא בההוא נוקבא, ומרפרפא לגבי עילא, כל אינון עשבין הנה מהפד לון ליבישו, עד דרוחא אחרא נשיב בההוא רוחא, ושכיך ליה לתתא, ועשבין צמחו כמלקדמין. ושלטין ומשבחו ואודו קמי קודשא בריך הוא.

מסטר שמאלא, ולגו יאורא שכיכא, נפקין בעירין לזנייהו, ואזליו למקרב לגבי דאינון עשבין ולא יכלין, ותבין לאתרייהו. כל אליו יאורין אזליו ושאטין, עם ההוא תנינא דשליט בהו, וסחרין לאינון עשבין, ולא יכלין. בר לזמנין, דרוחא עלאה לא נשיב, ואיהו מרפרפא רוחא בההוא נוקבא דלעילא, כמה דאוקימנא, כדן שליט ההוא רוחא על אינון עשבין.

ויאורא שכיכא תב לאתריה, וסלקא ונחתא. ובגין דמימוי שכיכין, אזיל בשכיכו, והאי התנים הגדול סלקא לגבי אינון יאורין, ועשבין פלהו מגדלן סחרניה דההוא יאורא שכיכא ואליו (ני"א ואינון) מגדלן בכל עיבר, כדן סלקא ההוא תנינא ואתרבי בינייהו, ותב לכל אינון יאורין.

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים, דא איהו נחש בריח. אמאי בריח. בגין דסגיר לתרין סטרין, ולא נפיק לעלמין אלא חד זמנא ליובלא.

דף ל"ה ע"ב

ובספרי קדמאי, דא נחש עקלתון, דאיהו בעקימו תדיר, ואייתי לווטין על עלמא, כד האי קס, אתבר תוקפיה (דף ל"ה ע"ב) דההוא תנינא, ולא יכיל

לְמִיָּקָם, עַד דְּאָבִיד גְּשָׁמִיָּהּ. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּפִיף לִיה גּוֹ יִמָּא, כַּד
עָאֵל לְגַבִּיָּהּ. וְאִיהוּ דְרִיךְ עַל תְּקִפִּיָּה דְיִמָּא. וְתִקְפִּיָּה דְיִמָּא דָּא, אִיהוּ תַנְיָנָא,
כְּמָה דְאֵת אָמַר (אִיּוֹב ט') וְדוֹרִיךְ עַל בְּמַתִּי יָם.

וְכַד הָאֵי נְחֹשׁ קָם, כְּדִין מַה כְּתִיב, (ישעיה כ"ז) וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם, דָּא
אִיהוּ הַתַּנִּין הַגָּדוֹל. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עֲלֶיךָ. וְדָא נְחֹשׁ, אִיהוּ
מְאָרְת, בְּלוֹוֹטִין לְכֻלָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ תִקְיָפָא עֲלֵיהּ, בְּתִקְפִּיָּה דְהַהוּא נְהָר
רְבִרְבָּא, דְּאִקְרִי חֲדָקְל, וְהָא אִוְקִימָנָא.

הַהוּא נְחֹשׁ אִיהוּ בְּיַבְשֶׁתָּא כַּד נְפָקִין דָּא בְּדָא, דָּא דְבִיבְשֶׁתָּא אֶתְתַּקֵּף תְּדִיר,
בְּגִין דְּכָל אִוְרְחוּי וְתִקְפוּי בְּיַבְשֶׁתָּא אִיהוּ, וְאָכִיל אַרְעָא וְעַפְרָא תְּדִיר, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (בראשית ג') וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. דָּא גְדִיל בְּעַפְרָא, וְדָא גְדִיל
בְּמִיָּא. נְחֹשׁ דְּאֶתְגְּדִיל בְּמִיָּא, לָאוּ תִקְיָפָא כְּהָאֵי דְאֶתְגְּדִיל בְּיַבְשֶׁתָּא, וְעַל
דָּא כְּתִיב (בראשית א') מְאָרְת חֹסֵר.

וְדָא אִזְדָּמֵן לְגַבִּי הַהוּא דְמִיָּא. וְאָף עַל גַּב (וּדָא לָא) דְּאִזְדָּמֵן לְגַבִּיָּהּ, לָא אָגַח
לְגַבִּיָּהּ, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּזֵי, דְּקָטִיל לִיה מְגוֹ יִמָּא, כְּמָה
דְּאִוְקִימָנָא בְּגִין גְּסוּת רִוְחָא דְבִיָּהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יחזקאל כ"ט) אֲשֶׁר אָמַר
לִי יְאֲרִי וְגו'.

וְעַבְר יִי לְנִגּוּף אֶת מְצָרִים וְגו'. תְּנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאֵי קָרָא קְשִׁיָּא, וְכִי
וְרָאָה אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּן וּפְסַח, דְּמִשְׁמַע דְּסִימָנָא הוּא דְעֵבִיד. וְאִי תִימָא
בְּגִין דְּמָא דְאִיהוּ מְצוּנָה, אָמַאי לְבַר. וְאָמַאי בְּתַלְת דְּיִכְתִּי דְפִתְחָא. וְהָא
כְּתִיב (דְנִיָּאֵל ב') הוּא גְלִי עִמִּיקְתָּא וְגו'. וּמֵאֵי טַעְמָא בְּעָא דְאֶתְגְּלִיָּא דְמָא עַל
הַמְשָׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְזוּזוֹת.

אֶלָּא תְנָא, כְּתִיב, (דְבָרִים ל"ב) וַיִּרְא יִי וַיִּנְאֶץ, וְכְתִיב, (בראשית ו') וַיִּרְא יִי כִי
רָבָה רַעַת הָאָדָם בְּאָרֶץ. וְתַנְיָנָן לָא אֶתְחַזִּי אֲשַׁגְּחוּתָא דְלַעֲיָלָא, אֶלָּא כַּד
אֶתְחַזִּי לְתַתָּא עוּבְדָא דְאֶתְעֵבִידוּ עוּבְדָא מְנִיָּה וְעַל דָּא (נ"א ועד דעבדין עובדא
לתתא) לָא מְשַׁגְּיַחִין (נ"א לאבאשא), בַּר הַרְהוּרָא דְעֵבֻדָּה זָרָה, דְכְתִיב, (דְבָרִים
נ"א) הַשְּׁמֵרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם. וּמִדְּאֶתְעֵבִיד עוּבְדָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְלַעֲיָלָא
אֶתְעַר, וּבְגִין כֵּן, כְּלָא, בִּין לְטַב וּבִין לְבִישׁ, בְּעוּבְדָא תַלְיָא מְלַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל שְׁוֹקֵי מְצָרִים, מְלִיין טַעוּנוּ הוּו, וְעוֹד דְּבַכְל בֵּיתָא וּבֵיתָא,
הוּו שְׁכִיחֵי זִינִין, דְּמִתְקַטְרֵי בְּחַרְשֵׁיָּהוּ, בְּאִינוּן כְּתָרִין תַּתְּאִין דְּלַתְתָּא,
וּמִתְעָרִין רִוּחַ מְסַאָבָא בְּגוּוֹיָּהוּ.

וְרָזָא דְמַלְחָה תְנָא, כְּתִיב, וּלְקַחְתֶּם אֲגוּדַת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף
וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמְשָׁקוּף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְזוּזוֹת. אֲגוּדַת אֲזוּב לְמָה. בְּגִין לְבַעֲרָא
רִוּחַ מְסַאָבָא מְבִינִיָּהוּ, (נ"א הָאֵי קָרָא קְשִׁיָּא וְכִי וְרָאָה אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּן וּפְסַח דְּמִשְׁמַע
דְּסִימָנָא הוּא דְעֵבִיד אִמַּאי וְהָא כְּלָא גְלִיָּא קְמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכְתִיב הוּא גְלִי עִמִּיקְתָּא
וּמִסְתַּרְתָּא אֶלָּא תִנָּא כְּתִיב וִירָא יִי וִינְאֶץ וְגו' וְכְתִיב וִירָא יִי כִי רַבָּה רַעַת וְגו' וְתַנְיָנָן לָא אֶתְחַזִּי
אֲשַׁגְּחוּתָא לַעֲיָלָא אֶלָּא כַּד אֶתְחַזִּי לְתַתָּא עוּבְדָא וּמִדְּאֶתְעֵבִיד עוּבְדָא אֲשַׁגְּחוּתָא לַעֲיָלָא אֶתְעַר וּבְגִין כֵּן
כּוּלָא בִּין לְטַב בִּין לְבִישׁ בְּעוּבְדָא תְלִיָּא מְלַתָּא. וּלְקַחְתֶּם אֲגוּדַת אֲזוּב וְגו' אֲגוּדַת אֲזוּב לְמָה וּמֵאֵי
טַעְמָא בְּעָא דְאֶתְגְּלִיָּא דְמָא עַל הַמְשָׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְזוּזוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי כָּל שְׁוֹקֵי מְצָרִים מְלִיין

טעוון הוו ובכל ביתא וביתא הוו שכיחי זינין דמקטרין בחרשייהו באינון בתרין תתאין דלתתא ומתערין רוח מסאבא בגוייהו ועל דא אגודת אזוב בגין לבערא רוחי מבינייהו) וְלֹא־חֲזָאָהּ בְּפִתְחֵיהּ, בְּהֵי תִלְתְּ דְּוִכְתֵּי, מְהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. חַד הֶכָא, וְחַד הֶכָא, וְחַד בְּגוּוּיֵיהּ בְּגִין כְּדָ, וּפְסַח יֵי עַל הַפְּתַח וְלֹא יִתְּן הַמְּשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגּוּף, מְשׁוּם דְּחָמֵי שְׂמָא קְדִישָׁא רְשִׁים עַל פְּתַחָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אָמַאי דְּמָא, דְּהָא תְּנִינָן, חוּר וְסוּמָק וְחַד דְּכָלִּיל בְּיָנֵי גּוּוּנֵי. אָמַר לֵיהּ, תְּרֵי דְּמֵי הוּו, חַד דְּמִילָהּ, וְחַד דְּפְסָחָא. דְּמִילָהּ רַחֲמֵי. דְּפְסָחָא דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָאוּ הָכִי, אֶלָּא כְּמָה דְּאוּלִּיפְנָא, דְּאַחְזָר הֵהוּא דְּמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרַחֲמֵי, כְּאִילוּ הוּו חוּר בְּגוּוּנֵי, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל ט"ז) וְאָעֲבוּר עַלֶיךָ וְאָרָאךָ מִתְּבוּסָסֶת בְּדַמְיֶךָ וְאוֹמֵר לָךְ בְּדַמְיֶךָ חֵי וְגו'. וְאַף עַל גַּב דְּהָוָה סוּמָקָא, אֶתְחַזֵּר לְרַחֲמֵי, דְּכְתִיב בְּדַמְיֶךָ חֵי. וּבְגִין כְּדָ, רְשִׁים פְּתַחָא בְּתִלְתְּ סְטְרִין, חַד הֶכָא, וְחַד הֶכָא, וְחַד בְּיָנֵיִיהּ.

דף ל"ו ע"א

תְּנִינֵי ר' חֲזַקְיָהּ, תְּרִין דְּמֵי אֶתְחַזֵּו, לְקַבֵּל תְּרֵי כְּתָרִין, דְּאַתְחַזֵּו (נ"א דאתער) לְעִילָא בְּהֵהִיא שְׁעַתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חַד כְּתָרָא דְּכָלִּילָא בְּתָרִין סְטְרִין סְטְרִין, (דף ל"ו ע"א) בְּרַחֲמֵי וְדִינָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּכַמָּה אֶתְרִין חַס קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל בְּנוֹי: עֶבֶד בְּרַ נֶשׁ בֵּיתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לֵיהּ, כְּתוּב שְׁמִי, וְשׁוּי לְפִתְחָךְ, וְאַתְּ שָׂרִי לְגוּ בֵּיתָא, וְאַנָּא אוֹתִיב לְבַר בְּפִתְחָךְ לְנִטְרָא לָךְ. וְהֶכָא אָמַר, רְשִׁים עַל פְּתַחָא רְזָא דְּמְהֵימְנוּתָא דִּילֵי, וְאַתְּ שָׂרִי לְגוּ בֵּיתָךְ, וְאַנָּא נְטִיר לָךְ לְבַר, דְּכְתִיב וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בִּקְרָה, וְכְתִיב וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמְּשַׁקּוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּפְסַח ד' עַל הַפְּתַח וְלֹא יִתְּן הַמְּשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגּוּף.

תו אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּגוּוּנָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא עֶבְדוּ בְּהֵהוּא שְׁעַתָּא. מַה שְׂמָא קְדִישָׁא הֵ אֶתְחַזֵּר בְּהֵהִיא שְׁעַתָּא דִּינָא, אוּף הָכִי אֶתְחַזֵּר הֵהִיא דְּמָא בְּהֵהִיא שְׁעַתָּא דִּינָא, דְּכְתִיב וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמְּשַׁקּוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת, רְשִׁימָא דְּכָלְהוּ סוּמָקָא, לְאַתְחַזָּא, דְּהָא אֶתְחַזֵּר בְּדִינָא, לְמַעַבְד נוּקְמִין.

וְרָזָא דְּמַלְהָ, כְּגוּוּנָא דְּהוּי לְעִילָא בְּהֵהוּא שְׁעַתָּא, כְּדָ בְּעֵי לְאַתְחַזָּא לְתַתָּא, אִי רַחֲמֵי רַחֲמֵי, וְאִי דִּינָא דִּינָא, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בִּסְף וְהִגַּעְתֶּם וְגו'. וְלִזְמָנָא דְּאַתֵּי כְּתִיב, (ישעיה ס"ג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה. דְּזַמִּין לְאַתְחַזָּא (נ"א לאתחזרא) כְּלָהוּ דִּינָא לְמַעַבְד נוּקְמִין.

וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בִּקְרָה. מַאי טַעְמָא, מְשׁוּם דְּתְנִינָן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (אמר רבי ירמיה) לָא לִיבְעֵי לֵיהּ לְאִינֶשׁ לְמִיזַל בְּשׁוּקָא,

ולאשתכחא בשוקא, בזמנא דדינא תלגא במתא, דכיון דרשותא אתייהיב למחבלא, מאן דפגע ביה אתזק. והכא משום דדינא אשתכח, לא בעיא לנפקא לבר.

תנא אמר רבי יוסי, בההוא ממש דאשתכח דינא למצראי, בההוא ממש אשתכח רחמי לישראל, הדא הוא דכתיב, וראיתי את הדם ופסחתי עליכם. וכן תנא, בכל אינון כתרין קדישין דלעילא, כמה דאשתכח דינא, אשתכח רחמי, וכלא בשעתא חדא. תנא רבי חזקיה, כתיב, (ישעיה י"ט) ונגף יי את מצרים נגוף ורפא. נגוף למצרים, ורפא לישראל. מאי ורפא. ממאי שנימולו צריכים רפואה.

ותנא, באותה שעה שנגפו מצראי, באותה שעה נתרפאו ישראל. דתנא אמר רבי יוסי, (אמר רבי חזקיה) מהו דכתיב, ופסח יי על הפתח, מאי על הפתח. ופסח יי עליכם מבעי ליה. אבל על הפתח, על הפתח ממש זהו פתח הגוף. ואי זהו פתח הגוף. הוי אומר זו מילה.

רבי שמעון אמר, בשעתא דאתפלג ליליא, וכתרא קדישא אתער לגבה (נ"א אתערב ביה) דכורא. ומאן דכורא. חסד עלאה, דמשמע, דדא בלא דא לא סלקא, ובגין דא, דא מחי, ודא מסי, וכלא בשעתא חדא.

וכתיב, ופסח יי על הפתח הידוע. מאי הפתח, משום דאיהו פתחא ומשיכא דרוחא וגופא, ותא חזי, עד לא אתגזר אברהם, הנה אטים וסתים מכל סטרוי. מדאתגזר אתפתח מפלא, ולא הוי אטים וסתים כקדמיתא.

והיינו רזא דתנינן, (בראשית י"ח) והוא ישב פתח האהל. משום דאתגלייא יו"ד. מאי קא מייירי. אלא אמר רבי יצחק דהוא אשרי בגלויא דא, חסד בצדק. ודא הוא פתחא, דמשכנא עלאה קדישא, משמע דכתיב האהל, האהל הידוע.

אמר רבי אלעזר, כד אתגלייא האי יו"ד, אתבשר, (נ"א אתבשם) ואתברך בפתח האהל, דהיא צדק, לאתבסמא בחס"ד. הדא הוא דכתיב, כחום היום, דהוא שעתא דשלטא חסד, חולקא דאברהם. ומנא לן דהאי פתח האהל, אתבסם לקבליה דאברהם. דכתיב, (בראשית כ"ד) ויי ברך את אברהם בכל, דאתבסם בחס"ד, מדאתגלייא יו"ד.

אמר רבי אבא, והוא יושב פתח האהל, כמה דכתיב ויי ברך את אברהם בכל. דדא הוא פתחא קדישא, כתרא עשיראה. כחום היום, כמה דאתייהיב ליה כתרא דחסד, הדא הוא דכתיב כחום היום. כמה דכתיב בהאי, כד יתיב בהאי, דלא סליק האי בלא האי.

דָּבַר אַחַר (דף ל"ו ע"ב) וְעֵבֶר יִי לְגִגּוֹף אֶת מְצָרִים. מֵאֵי וְעֵבֶר. דְּעֵבֶר עַל שׁוּרֵי דִינָא דְכַתְרִין, (נ"א דקט"ו) דְּהוּוּ מִתְקַשְׁרֵי בְּכַתְרִין אַחֲרָנִין דְּלַעֲיָלָא, וְשָׂרָא לְהוּוּ מְקִיּוּמֵיהוֹן, וְעֵבֶר עַל אוֹרְחוּי, בְּגִין לְמַעְבַּד בְּהוּ דִינָא, וּלְנִטְרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְכַדִּין הוּא, כָּל וְעֵבֶר, וְעֵבֶרְתִּי, וְיַעֲבֵר, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַעֲבֵר עַל כָּל אוֹרְחוּי, אוּ לְדִינָא, אוּ לְרַחֲמֵי. הֵכָא וְעֵבֶר, בְּגִין לְמַעְבַּד דִּינָא, הֵתִם וְיַעֲבֵר, בְּגִין לְרַחֲמָא.

וְיֵהִי בְּחֻצֵי הַלְּיָלָה וְיִי הֵכָה כָּל בְּכוֹר וְגו' (כתיב (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך יי עת רצון וגו') ר' חֵיָא ור' יוֹסִי הוּוּ אֶזְלֵי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהוּוּ רַבִּי חֵיָא רַבִּיב בְּחַמְרָא. אָמַר ר' יוֹסִי, נִיתִיב הֵכָא וְנִצְלֵי, דְּהָא מְטָא זְמָנָא דְצָלוּתָא דְמִנְחָה, וְתַנִּינָן, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זְהִיר בְּצָלוּתָא דְמִנְחָה. אָמַאי זְהִיר. מְשׁוּם דְּהָא שְׁעָתָא דְתַלְיָא דִינָא וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא דְעֵתִיָה, נַחַת ר' חֵיָא וְצָלֵי.

עַד דְּהוּוּ אֶזְלֵי, נָטָה שְׁמֵשָׁא לְמִיעַל. אָמַר רַבִּי חֵיָא לְר' יוֹסִי אָמַאי אֶתְּ שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מְסַתְּפַל הוּינָא בְּדַעְתָּאֵי, דְלִית עֲלֵמָא מִתְקַיְמָא, אֶלָּא עַל רִישֵׁיהוֹן דְּעֵמָא. אֵי רִישֵׁי עֵמָא זְכָאִין, טַב לְעֲלָמָא, טַב לְעֵמָא. וְאֵי לָא זְכָאִין, וְוִי לְעֲלָמָא, וְוִי לְעֵמָא.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, וְדָאֵי כֶּד הוּא, מְנַלָּן. דְּכַתְיִב, (דברי הימים ב', י"ח) רָאִיתִי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נְפוּצִים עַל הַהָרִים כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר יִי לָא אֲדָנִים לְאַלְהָ יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. יְשׁוּבוּ, יְשׁוּבוּ מִבְּעֵי לִיָהּ. לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ מִבְּעֵי לִיָהּ. דְּהָא בְּאַתְרֵיהוּ קִיַּיִמִי.

אֶלָּא הֵכִי תַנִּינָן, אֵי רִישָׁא דְעֵמָא לָא זְכִי, עֵמָא מִתְפָּסוֹן בְּחוּבֵיָהּ. מְנַלָּן. דְּכַתְיִב, (שמואל ב', כ"ד) וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו' הִנֵּה אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הֶעֱוִיתִי וְאַלְהָ הַצֹּאן מָה עָשׂוּ, (ס"א וכתוב (דברי הימים א' כ"א) ואני הוא אשר חטאתי וגו') דָּוִד חָב, וַיִּשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאֵי רִישָׁא דְעֵמָא מִתְפָּסוֹן בְּחוּבֵיָהּ, עֵמָא מְשִׁתְּזָבֵן. דְּהָא דִינָא לָא שְׁרָא עֲלֵיָהּ. דְּכַתְיִב, וַיֹּאמֶר יִי לָא אֲדָנִים לְאַלְהָ, כְּלוּמַר, (ס"א אס אלו) אֵלוּ לָא הוּוּ רִישֵׁין לְעֵמָא, מֵהֵאֵי אוֹרְחָא יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כְּלָהוּ מְשִׁתְּזָבֵן, אֵי רִישֵׁיהוֹן מִתְפָּסוֹן. וְאַפִּילוּ יְהוּשָׁפֵט אֶתְגָּזַר עֲלֵיָהּ לְאַתְעֲנָשָׁא, מְשׁוּם דְּאַתְחַבֵּר בְּאַחָאָב. אֵי לָאו הֵהוּא צוּחָא, דְּכַתְיִב, (מלכים א', כ"ב) וַיִּזְעַק יְהוּשָׁפֵט.

עַד דְּהוּוּ אֶזְלֵי רַמֵּשׁ לִילְיָא, אָמַרוּ, מַה נְעַבִּיד, אֵי נִיזִיל חֲשָׁד לִילְיָא, אֵי נִיתִיב דְחָלָא הוּא. סָטוּ מֵאוֹרְחָא, יְתָבוּ תַחֲוֹת אֵילְנָא חַד. וְיְתָבוּ וְהוּוּ אָמַרֵי מְלֵי דְאוֹרֵיָתָא, וְלָא דְמִיכוּ.

בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, חָמוּ חַד אֵילְתָא דְעֵבְרָא קְמִיָיָהּ, וְהוֹת צוּחַת וּרְמִיָאֵת קָלִין שְׁמַעוּ, קָמוּ ר' חֵיָא ור' יוֹסִי וְאֶזְדַּעְזְעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְמְכַרְזָא וְאָמַר, מִתְעָרִין קוּמוּ. נִימִין אֶתְעָרוּ. עֲלָמִין, אֶזְדַּמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיכוּן. (דחא קלא נפק דכתיב אילתא דלעילא ותתא. דכתיב (תהלים כ"ט) קול יי יחולל אילות ויחשוף יערות) דְּהָא

מריכון מפיק לגן עדן, דאיהו היכליה, לאשתעשעא עם צדיקיא, דכתיב
ובהיכלו פלו אומר כבוד.

אמר רבי חייא, השתא פלגו דליליא ממש. וקלא דא, הוא קלא דנפק,
וכאיב אילתא דלעילא ותתא, דכתיב קול יי יחולל אילות. זכאה
חולקנא, דזכינא למשמע דא.

ותא חזי רזא דמלה, בשעתא דקודשא בריהו הוא אתחזי על (ויצא קע"ו)
גנתא, כל גנתא אתכנש, ולא מתפרש מעדן. ומהאי עדן מבויעי נפקין,
לכמה אורחין ושבילין, והאי גנתא, אתקרי צורא (קע"ג) דחיי, דתמן
מתעדניו צדיקיא, מנהירו דעלמא דאתי. ובהאי שעתא, קודשא בריהו הוא
אתגלי עליהו. ותנין בשעתא דקודשא בריהו הוא אתער בגנתא דעדן
לאשתעשעא עם צדיקיא כרוזא נפיק וקרי עורי צפון ובאי תימן הפיחי
גני יזלו בשמיו יבוא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו מאי ויאכל פרי מגדיו אלן
קרבינו דאתקרובו קמיה מנשמתיהון דצדיקיא האי בפלגות ליליא
בשעתא אחרא שאר קרבינו ממש.

דף ל"ז ע"א

יתבו רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילנא, האי
דכתיב, ויהי בחצי הלילה ויי הכה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה
ביממא, דיתגלי לכל פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר
רתיא, ואינון טליא דבני עאנא, ולא מיתו מלכי ופרדשכי, וגוברי מגיחי
קרבא, כמה דהוה בסנחריב, דכתיב, (מלכים ב', י"ט) ויצא מלאך יי ויך
במחנה אשור וגו'. ותנין, בלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשכי, התם
(דף ל"ז ע"א) אתחזי גבורתא דחד שליחא דיליה, נתיר מהאי, דהוה יאות
למהוי דיליה נתיר.

אמר ליה יאות שאלת, ואנא לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא, אבל הא
זכינא לכל האי, וארחא אתתקו קמו. אנא שמענא דרבי שמעון בן יוחאי
מדכי שוקין דטבריה, ניזיל גביה. יתבו, עד דהוה נהיר יממא. פד סליק
נהורא, קמו ואזלי. פד מטו גביה. אשכחוהו, דהוה יתיב, וספרא דאגדתא
בידיה.

פתח ואמר, (ישעיה מ') כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון
דאמר, כל הגוים כאין נגדו, למה כתיב מאפס ותהו נחשבו לו. אלא
אוליפנא, דעתיהו דכל עמין דעלמא, דמהימנותא דלהון הוא כאין, דלא
אדבקו עלאין ותתאין, (בתתאין) ושויין לקבלייהו מהימנותא דשטותא,
אבל מאפס ותהו נחשבו לו, כהאי עלעולא, דסחרא (ס"א דפרחא) ברוחא,
ומתגלגלא בקיטא בריקנא, הדא הוא דכתיב, (דניאל ד') וכל דיירי ארעא
כלא חשיבין.

עוד פתח ואמר, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, את דא ימינא דקודשא בריך הוא, ואת דא שמאלא. אוליפנא, דסטא קודשא בריך הוא ימיניה, וברא ית שמיא, וסטא שמאלא, וברא ית ארעא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ"ח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחדו.

מהו יעמדו יחדו. סלקא דעתך שמיא וארעא לאו הכי, (נ"א מהשמים קורא אני אליהם והארץ לאו הכי) אלא ימינא ושמאלא דאינון א"ת וא"ת, והיאך יעמדו יחדו. בזאת ההיא, דשלטא בפלגות ליליא, דכלילא א"ת בזאת.

ותנינן, כתיב (קהלת ג) את הכל עשה יפה בעתו. א"ת, הא דאמרן. הכל, כמה דאת אמר, (בראשית כד) וי"י ברוך את אברהם בכל. ותאנא, דהיא כתר א דאתקרי זא"ת, דכלילא מא"ת וא"ת. ושלטא בפלגות ליליא, בתרין סטרוי, ברחמי ודינא, רחמי לישראל, ודינא לעמין עובדי כוכבים ומזלות.

פתח ר' חייא ואמר, אי ניחא קמיה דמר, דנימא חד מלה, על מה דאתינא כתיב, ויהי בחצי הלילה וי"י הכה כל בכור בארץ מצרים. ומהאי דאמר מר, אשתמע דהאי פסוקא בההוא מלה אתא ואנן אורחא אתתקנא קמן, למיתי למשאל קמד.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קיג) מי כיי' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי כיי' אלהינו, דסליק ואתעטר לאתישבא בכתרא עלאה קדישא, נהירו על כל בוציני דנהרו בתרין ועטרין. המשפילי לראות, דנחית בכתרוי, מכתרא לכתרא, מנזרא לנזרא, מנהירו לנהירו, מבוצינא לבוצינא. לאשגחא בעלאין ותתאין, הדא הוא דכתיב, (תהלים יד) יי' משמים השקיף על בני אדם וגו'.

תא חזי, כתיב, ויהי בחצי הלילה. כחצי מבעי ליה, או כחצות, כגוונא דאמר משה. ואי כמה דאמרי חברנא, דלא יימרון אצטגניני פרעה, משה בדאי הוא. הא קושיא באתריה קיימא, בג' גוונני, דאפילו ישראל יימרון הכי. חד, דאי הכי הוה ליה למימר ויאמר משה כחצות הלילה. אמאי קאמר, כה אמר יי' וגו'. כמה דלא אתכוון שעתא, דהא לא יתפסון במשה, אלא בפטרונא, בגין דאמר כה אמר יי' וגו'. תרי, דהא משה אמר, עד בכור השפחה אשר אחר הרחים, ולא הוה הכי, אלא עד בכור השבי אשר בבית הבור. על כל פנים אפילו ישראל נמי יימרון הכי, דהא לא אתבררון מלי. תלת דאיהו אמר משמא דפטרונא כחצות, וכתיב ויהי בחצי הלילה.

דף ל"ז ע"ב

ועוד, שאלתא דילכוון, יתיר על מטול דלא יכיל בעירא למסבל. אמאי הוה בפלגות ליליא, ולא ביממא. ואמאי מיתו כל אינון חלשין דבתר רחיא. אלא פלא רזא עלאה הוא, בין מחצדי חקלא, וכלא אתכשר (נ"א אתבשר)

בְּנִיָּאָה מְהִימָנָא. זְכָאָה חוֹלְקִיָּה דְמִשָּׁה, דְּעֲלִיָּה כְּתִיב (תהלים נה) יִפְיֹפִית
מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חוֹ בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֵּת צֶדֶק
וְתִשְׁנֵא רְשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָד אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ שְׁמֹן (דף ל"ז ע"ב) שְׁשׁוֹן מִחֲבָרִיד.
יִפְיֹפִית מִבְּנֵי אָדָם: מִשֵּׁת וְחִנוּף. הוֹצֵק חוֹ בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ: מִנַּח וּבְנִיו. עַל כֵּן
מִשְׁחָד אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ: מֵאֲבָרָהֶם וַיִּצְחַק. שְׁמֹן שְׁשׁוֹן: מִיַּעֲקֹב. מִחֲבָרִיד:
מִשְׁאָר נְבִיאֵי. וְכִי גָבַר דְּסָלִיק בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּלֵא סָלִיק בְּרִנְשׁ אַחְרָא, לֵא
יְדַע מַה דְּאָמַר.

אֵלָא הִכִּי תִנְיִנוּ, הָאִי כְּתָרָא דְאֶקְרִי זַא"ת, אֶתְקַרִי אֲשִׁי"ה, כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר,
(בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. אָמַאי. מִשׁוּם כִּי מֵאִישׁ לְקַחָה זֹאת. מֵאֵן הוּא
אִישׁ. הֵהוּא דְאֶקְרִי זֶה. וְדָא הוּא אִישׁ דְּכָר, כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר (שמות לב) כִּי זֶה
מִשָּׁה הָאִישׁ. הָאִישׁ הַזֶּה. וְאֶקְרִי אִישׁ זֶה, וְזֶה אִישׁ. וְזֹאת, אֶתְנַסִּיבֵת מִזֶּה
דְּאֶקְרִי זָכָר.

וּבְגִין דָּא, אִיהִי תִמָּר דְּכָר וְנוֹקְבָא, דְּלֵא סָלִיק דָּא בְּלֵא דָּא. תִּמָּר: כְּמַה
דְּאֶתְ אָמַר, (שיר השירים ג) כְּתִמְרוֹת עֵשׂוֹן. מַה עֵשׂוֹן, סָלִיק חֲנוּר וְאוֹכְס, אוֹף
הַכָּא, כְּלֵא כְּלִיל בְּהַ בְּפִלְגוֹת לִילֵיא, לְמַעַבְדַּ נִימוֹסוּי בְּחַד שְׁעֵתָא, חֲנוּר
לִישְׂרָאֵל, וְאוֹכְס לְעוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

וְעוֹד דְּהָאִי לִילֵיא לֵא אֶתְפִּלְג, לֵא עֲבִיד נִימוֹסוּי. מְנָא לָן. מֵאֲבָרָהֶם. דְּכְתִיב,
(בראשית יד) וַיִּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לִילָה, דְּאֶתְפִּלְג לְמַעַבְדַּ נִימוֹסוּי. (מהו כחצות כמה דאת
אמר (מלכים א' י"ח) כעלות המנחה (איוב ה') כעלות גדיש אוף הכא כחצות) כְּמַפְלַג. דְּמִנְשָׁה
יְדַע דְּלֵא יַעֲבִיד נִימוֹסוּי, עַד דְּאֶתְפִּלְג.

וְהִכִּי הָוָה, דְּלֵא עֲבִיד לִילֵיא נִימוֹסוּי, עַד דְּאֶתְפִּלְג, בְּפִלְגוֹת בְּתִרְאָה, עֲבִיד
נִימוֹסוּי, הִדָּא הוּא דְכְתִיב וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה. מֵאִי בְּחֻצֵי. בְּפִלְגוֹת בְּתִרְאָה,
בְּזִמְנָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא, וְאֶשְׁתַּכַּח הָאִי זֹאת, לְמַעַבְדַּ נִימוֹסוּי תְּדִירָא, וְכָל
נִימוֹסָא דְאֶתְעִבִיד בְּלִילֵיא, בְּפִלְגוֹתָא בְּתִרְאָה אֶתְעִבִיד.

וַיְיָ הִפָּה כָּל בְּכוֹר, וַיְיָ: הוּא וּבֵית דִּינּוּ, וַיְיָ: הוּא וְנִימוֹסוּי. הִפָּה כָּל בְּכוֹר
הִפָּה, מִשָּׁה לֵא אָמַר אֵלָא וּמַת וְגו', מַהוּ הִפָּה. אֵלָא, דְּאֶתְעַר כֶּה, כְּמַה
דְּאֶגְזִים מִשָּׁה, דְּכְתִיב וְהִנֵּה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כֶּה.

וְתִנְיִנָּא, פְּרַעָה חֲפִים הָוָה מִכָּל חֲרָשׁוּי, וְאֶסְתַּכַּל בְּהָאִי זֹאת, דְּיַעֲבִיד בֵּיהַ
דִּינָא, וְזִמִּין לְחֲרָבָא אַרְעִיָּה, כְּמַה דְּאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי יְיָ.
וּבְאִיהוּ מַה כְּתִיב, וַיִּפֹּן פְּרַעָה. מַהוּ וַיִּפֹּן. דְּאֶפְנִי לְבִיָּה מִהֲרַהוּרָא דָּא. כְּמַה
דְּאֶתְ אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפֹּן אֶהָרֶן. וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת. גַּם
לְרַבּוֹת הָאִי דְזִמְיִנָּא לְחֲרָבָא אַרְעִיָּה, וְלֹא שְׁוִי לְבִיָּה לְקַבְּלִיָּה דְזַא"ת.

כָּל בְּכוֹר, אֶפִּילוּ דְרַגִּין עֲלָאִין וְתִתְאִין, אֶתְתְּרוּ מִשׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א משלשוליהו)
כָּל אֵינּוֹן דְּשִׁלְטִין בְּחֻכְמָתָא דְלַהוֹן, דְּכְתִיב, בְּאַרְץ מִצְרַיִם. וְכִלְהוּ דְרַגִּין,
עֲלָאִין וְתִתְאִין, דְּאֶתְתְּרוּ מִשׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א משלשוליהו) כִּלְהוּ בְּפִסּוּקָא

אֶתְחַזֵּן, (ס"א אתרמיזו) דְּכַתִּיב מִבְּכֹר פְּרָעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכֹר
הַשְּׂפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכֹל בְּכֹר בְּהֵמָה, הָא פְּלָהוּ אֶתְחַזֵּן בְּפִסּוּקָא.

סְתָמָא דְּמִלָּה, מִבְּכֹר פְּרָעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף, כְּתָרָא תַּתְּאָה דְּקוּזְמִיטָא
דְּמַלְכוּתָא (נ"א ממלכותא) דְּלַעֲיָלָא. עַד בְּכֹר הַשְּׂפָחָה, כְּתָרָא שְׂמָאֵלָא, תַּתְּאָה
מִינָהּ, דְּקוּזְמִיטָא מִבְּתַר אַרְבַּע (נ"א מכתרה אחר) רְחִיין, אַרְבַּע מְשִׁירִין.
(משמע) מְשׁוּם דְּכַתִּיב אַחַר הַרְחִים, (ולא מן הרחים.) וְכֹל בְּכֹר בְּהֵמָה, תַּתְּאִין
מִתַּתְּאִין, נֹקְבָא מְנוּקְבָתָא, דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ בְּאֶתְנִי בְּבַעֲרִי וְחִמְרִי, בְּרַבְרָבִי
בְּזוּטְרִי, וּמְקַבְּלִין מְנַהוּן גּוּבְרִין וְנוּקְבִין. עַד בְּכֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר,
אִינוּן דְּנַפְקִין מִשְׂפָּחָה. דִּי בְּהוּן עֲבָדִין לְאַסִּירִי, דִּישְׁתַּעְבְּדוּן בְּהוּן לְעַלְמִין,
וְלֹא יִפְקוּן לְחִירוֹ.

דף ל"ח ע"א

וּבְרוּחְצִנוּתָא דְּאֶלִּין דְּרַגִּין, סְרִיבוּ מְצָרָאִי, דִּי בְּהוּן עֲבָדוּ קִשְׂרָא לְיִשְׂרָאֵל,
דְּלֹא יִפְקוּן מִן עֲבָדוּתְהוֹן לְעַלְמִין. וּבְהַאי אֶתְחַזֵּי גְבוּרְתָא וְשְׁלִטְנוּתָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, וְדַכְרָנָא דָּא לֹא יִשְׁתַּצִּי מִיִּשְׂרָאֵל לְדָרִי (דף ל"ח ע"א) דְּרִין,
דָּאִי לֹא הָוָה חֵילָא וּגְבוּרְתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, כָּל מַלְכֵי עַמִּין, וְכָל חַרְשֵׁי
עַלְמִין, וְחַפְיָמֵי עַלְמִין, לֹא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עֲבָדוּתָא, דְּשָׂרָא קְטָרִין
דְּלַהוּן, וְתַבַּר כָּל אִינוּן כְּתָרִין, בְּגִין לְאַפְקָא לֹון. עַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה י) מִי
לֹא יִרְאֶה מְלָךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתֵם מֵאִין
כְּמוֹךְ.

בְּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, אָרִים קָלִיָּה וְאֶתְנַח, אָמַר קְנִטוּרָא דְּקִיטְפָא אֶשְׁתַּכַּח,
חֲשַׁבְתוּן דְּשַׁבַּח קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא כְּמָה זְמַנִּין, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, (דברים טז) הוֹצִיאָךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם, (דברים ה) וַיּוֹצִיאָךְ יְיָ
אֱלֹהֶיךָ מִשֵּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֶיכֶם, (שמות יג) זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יִצְאֶתֶם מִמִּצְרַיִם, (דברים יד) וַיּוֹצִיאָךְ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם,
(שמות יג) הוֹצִיא יְיָ אֶתְכֶם מִזֶּה.

אֵלָא תַּאנָּא, יי כְּתָרִין, אִינוּן לְתַתְּאָה, כְּגוֹוְנָא דְּלַעֲיָלָא, וְכִלְהוּ סְתִימִין,
בְּתַלְתָּא אֶלִּין דְּאֶמְרוּ. וְתַלְתַּת קְשָׁרִין קְשִׁירוּ בְּהוּ, עַל גִּי דְּרַגִּין אֶלִּין דְּבַהוּ
עֲבָדוּ, דְּיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְקוּן מִשְׁעַבְדוּתְהוֹן לְעַלְמִין.

זְכָאִין אֶתוּן אַבְרָהָם יֶצְחָק וְיַעֲקֹב, דְּבַזְכוּתְכוּן שְׂרִיאוּ קְטָרִין, וְקוּדְשָׁא
בְּרִידָהּ הוּא דְּכָר תַּלְתַּת קְטָרִי מְהִימְנוּתָא דְּלַכוּן הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות ב)
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יֶצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם,
הָא קְשָׁרָא חֲדָא, דְּאַבְרָהָם. אֶת יֶצְחָק, הָא קְשָׁרָא תַּנְיִינָא, דְּיֶצְחָק. וְאֶת
יַעֲקֹב, הָא קְשָׁרָא תַּלִּיתָא, שְׁלִימְתָא דְּיַעֲקֹב.

תַּנָּא, כָּל זְמַנִּין וְחַגִּין וְשַׁבְּתִין, כְּלָהוּ דְּיוֹכְרָנָא לְהַאי, וְעַל הַאי אֶתְקִימוּ
כְּלָהוּ, דְּאֶלְמָלָא הַאי, לֹא הָוָה נְטוּרָא דְּזְמַנִּין וְחַגִּין וְשַׁבְּתִין. וּבְגִינֵי כֵּד, לֹא

אֲשֶׁתְּצִי דְכָרְנָא דְמַצְרִים מִכָּל זְמַנִּין וְחֲגִין וְשִׁבְתִּין. תָּא חֲזִי דִינָא (ס"א דא')
הוּא יְסוּדָא וְשָׂרְשָׁא דְאוּרֵייתָא, וְכָל פְּקוּדוּי, וְכָל מְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא
דִּישְׂרָאֵל.

וְעוּד אָמַאי לָא הוּהּ בִּימָמָא דְשְׂאִילְתוּ. תְּגִינְוּ, כְּתִיב הַיּוֹם אֲתֶם יּוֹצְאִים,
וְכְתִיב הוֹצִיאָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה. אֵלָּא תְּאָנָא, עֵקֶרָא דְפּוֹרְקָנָא
דִּישְׂרָאֵל, לָא הוּהּ אֵלָּא בְּלִילָה, דְלִילָא שְׂרָא קְטָרִין, וְעֵבִיד נּוֹקְמִין, וְיוֹמָא
אֲפִיק לּוֹן בְּרִישׁ גְּלִי, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר לג) יֵצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה
לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם. (נ"א ועוד לילה שארי קטרין ועבד נוקמין ודינין ויומא גלי ופרסם ניסא
ונוקמא דאתעביד הדא הוא דכתיב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו'). וְכְּתִיב וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים
אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְיָ בָּהֶם כָּל בְּכוֹר, דָּא הוּא פְּרִסוּמֵי נִיסָא.

אָתוּ ר' חֲזִיָּא ור' יוֹסִי, אֲשֶׁתְּטַחוּ קְמִיָּה, וְנִשְׁקוּ יְדוּי. וּבְכוּ וְאָמְרוּ, גְּלִיפִין
עֲלָאִין וְתַתְּאִין, זְקָפִין רִישָׁא בְּגִינָה, עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְרוּשְׁלַיִם לְתַתְּא,
כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא. עֵבִיד (רשב"י) שוּרֵי קַרְתָּא קְדִישָׁא וְתַרְעוּי. מֵאן דְּעֵייל, לָא
עֵייל, עַד דְּיַפְתָּחוּן תַּרְעִין. מֵאן דְּסָלִיק, לָא סָלִיק, עַד דְּיַתְּקִנוּן דְּרָגִין
דְּשׁוּרֵי מֵאן יָכִיל לְמַפְתַּח תַּרְעִין דְּקַרְתָּא קְדִישָׁא, וּמֵאן יָכִיל לְאַתְקָנָא
דְּרָגִין דְּשׁוּרֵי, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּאִיהוּ פִּתַּח תַּרְעִין דְּרָזִי דְּחֻכְמָתָא,
וְאִיהוּ אֲתַקִּין דְּרָגִין עֲלָאִין, וְכְּתִיב (שמות לה) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֵת פְּנֵי הָאָדוֹן
יְיָ. מֵאן פְּנֵי הָאָדוֹן יְיָ, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּמֵאן דְּאִיהוּ דְּכוּרָא מִן
דְּכָרְנָא, בְּעֵי לְאַתְחַזָּא קְמִיָּה.

אָמַר לּוֹן, עַד הַשְּׂתָא, לָא סִימְנָא מְלָה דְשְׂאִילְתָא דִּילְכוּן, דְּהָא תְּגִינְוּ, וְיְיָ
הִכָּה כָּל בְּכוֹר, כָּל בְּכוֹר סֵתֶם, כְּדַקְאֲמַרְוּ. וְכֹלָא הוּהּ כְּמָה דְּאִינוּן דְּמִיתוּ,
אִינוּן קְטוּרֵי קְטָרִין, דְּהוּוּ מְשַׁתְּמְשֵׁי בְּחַרְשֵׁייהוּ בְּאִינוּן כְּתָרִין. מְנַהוּן
מְשַׁתְּמְשֵׁי בְּעֲלָאִי, וּמְנַהוּן בְּתַתְּאִי, וְאָף עַל גַּב דְּכֹלְהוּ תַתְּאִין אִינוּן. וְכָל
אַרְעָא דְּמַצְרַיִם מְלִיא חַרְשֵׁין הוּהּ. וְכְּתִיב כִּי אִין בֵּית אֲשֶׁר אִין שָׁם מֵת.

וְאַתְעֵבִיד דִּינָא בְּכֹלָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְכַּנְשׁוּ כְּלָהוּ בְּבִתְיָהוּן, וְלָא הוּוּ מִתְּפָזְרֵי
בְּמַדְבְּרָא וּבְחַקְלָא, אֵלָּא כְּלָהוּ אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּבִתְיָהוּן, (ואור הנר יפה לבדיקה מבחוץ)
וְעֵבִיד לִילָא דִּינוּי בְּכֹלָא בְּהֵיא שַׁעְתָּא. וְתִנָּא הוּהּ נְהִיר לִילָא כְּיוֹמָא
דְּתַקּוּפָה דְּתַמּוּז, וְחָמָא כָּל עַמָּא דִּינוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵדָּא הוּא
דְּכְּתִיב (תהלים קלט) וְלִילָה כִּיּוֹם יָאִיר כְּחֹשֶׁכָה כְּאוֹרָה.

דף ל"ח ע"ב

וּבְשַׁעְתָּא דְּנִפְקוּ אֲשֶׁתְּכַחוּ כְּלָהוּן מֵתִין בְּשׁוּקִין לְעֵינֵיהוּן דְּכֹלָא, בְּעֵינִין
לְאַקְבְּרָא לְהוּ וְלָא אֲשַׁכְּחוּ, וְדָא אֲקֻשֵׁי לְהוּ מְכֹלָא. חֲמוּ לִישְׂרָאֵל נִפְקִין (דף
ל"ח ע"ב) לְעֵינֵיהוּן בְּחַד גִּיסָא, וְחֲמוּ לְמִיתֵיהוּן בְּאִידָהּ גִּיסָא. וּבְכֹלָא הוּהּ
פְּרִסוּמֵי נִיסָא, דְּלָא הוּהּ כְּהֵאִי מִיוֹמָא דְּאַתְבְּרֵי עֲלָמָא.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב לֵיל שְׁמוּרִים הוּא לֵיזְי לְהוֹצִיאָם וְגוֹי, הוּא הַלְלִיָּהּ הַזֶּה לֵיזְי שְׁמוּרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹי, הַאי פְּסוּקָא קִשְׂיָא פִּינוּן דְּאָמַר לֵיל, מַהוּ שְׁמוּרִים, וְלֹא שְׁמוּר, שְׁמוּר מְפַעֵי לִיה. וְכְתִיב הוּא הַלְלִיָּהּ הַזֶּה, לֵיל קִאָמַר בְּקִדְמִיתָא, וּבְתֵר לֵילָה.

אֶלָּא הָכִי תְנִינֵן, כְּתִיב, (דְּבָרִים כב) כִּי יְהִיָּה נַעֲרָה בְּתוּלָה. נַעַר כְּתִיב, מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּכָל זְמַן דְּלֹא קִבִּילַת דְּכֹר, אֶתְקַרֵי נַעַר, מְדַקְבִּילַת דְּכֹר, אֶתְקַרֵי נַעֲרָה. אוּף הָכָא, לֵיל עַד לֹא קִבִּילַת דְּכֹר. וְאִף עַל גַּב דְּכְתִיב בֵּיה שְׁמוּרִים דְּכֹר הוּא זְמַן לְאֶתְחַבְּרָא עִמָּה וּבְשַׁעֲתָא דְּאֶתְחַבְּרָא עִמָּה דְּכֹר, כְּתִיב, הוּא הַלְלִיָּהּ הַזֶּה לֵיזְי שְׁמוּרִים. שְׁמוּרִים: דְּכֹר וְנוֹקְבָא. וּבְגִינֵי כִּד כְּתִיב הַלְלִיָּהּ הַזֶּה.

וּבְאַתֵּר דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ דְּכֹר וְנוֹקְבָא, לִית שְׁבַחָא אֶלָּא לְדְכוּרָא. וְהָכִי שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוּשְׁבַחְתֵּיהוּ. לְדְכוּרָא וְלֹא לְנוֹקְבָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי וְאֲנֹהוּ. דְּלִית שְׁבַחָא בְּאַתֵּר דְּדְכוּרָא וְנוֹקְבָא אֶשְׁתַּכְּחוּ, אֶלָּא לְדְכוּרָא. וְעַל דָּא (נ"א וּלְדָא) מְחַפְּאוּ יִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב, (ישעיה יב) זֶה יְיָ קוֹיֵנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מְשׁוּם דְּהָכִי זְמַן לְמַעֲבַד לְהוּ, דְּכְתִיב, (מִיכָה ו) כִּימִי צִאתָד מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

וְרָזָא דָּא הָכִי הוּא, כְּגוֹנוֹנָא דְּהָכָא לֵיל וְלֵילָה, כִּד זְמַן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעֲבַד לְהוּ, דְּכְתִיב, (ישעיה כא) שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל. מַה לְהֶלֶן שְׁמִירָה וְלֵיל, אוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלֵיל. מַה לְהֶלֶן שְׁמִירָה וְלֵילָה, אוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלֵילָה.

וְלֵילָה אֶתְקַרֵי אֲגַב דְּכוּרָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כא) אֶתָּא בְּקֹר וְגַם לֵילָה. בְּקֹר: כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (בראשית יט) וַיִּשְׂכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר. דְּהוּא מְדַתּוּ מִמֶּשׁ. וְכְתִיב (תהלים ה) יְיָ בְּקֹר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקֹר מִמֶּשׁ.

יְתַבו ר' חִיָּיא וְר' יוֹסִי, וְאוּלִיף לְהוּ רָזָא דְּתוֹרַת כְּהֻנִּים, וְהוּוּ מְהֻדְרֵי בְּכָל יוֹמָא וְיִתְבֵי קַמֵּיה. חַד יוֹמָא נִפְק רַבִּי שְׁמַעוֹן לְבַר, אֲזִלוּ בְּהֻדְיָה, מְטוּ לְחַד חֻקְלָא יְתַבו.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (קהלת ז) אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְּיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאֶרֶץ בְּרַעְתּוֹ, שְׁלֵמָה דְּהוֹת חֻכְמָתָא יְתִירָא (נ"א יְקִירָא) עַל כֹּלָא, מֵאִי קִאָמַר בְּהַאי קָרָא. אֶלָּא, שְׁלֵמָה רָמְזוּ דְּחֻכְמָתָא קָא רָמְזוּ. דְּהָא חֲזִינֵן אוּרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּלֹאוּ הָכִי, דְּהָא כְּתִיב, (ירמיה יז) וְלִתֵּת לְאִישׁ כְּדַרְכּוֹ וּכְפָרִי מַעֲלָלוֹ. אֶלָּא תְרִי עֲנִינֵי נִינְהוּ, דְּקָא רָמְזוּ הָכָא.

דְּתַנִּינֵן, כִּד עֵינּוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָאן לְאֶשְׁגַּחָא בְּעֵלְמָא, וְלַעֲיִנָּא בֵּיה, כְּמָה דְּכְתִיב (ס"א עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאֶרֶץ (זְכַרְיָה ד') וְכְתִיב כִּי וְגוֹי) (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב טז) כִּי יְיָ עֵינָיו מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאֶרֶץ, וְאֶשְׁכַּחַן חֲיִיבִין בְּעֵלְמָא, הַהוּא צְדִיקָא דְּאֶשְׁתַּכַּח בְּדָרָא, אֶתְפַּס בְּחוּבֵיהוּ. וְחֲיִיבָא מֵאֶרֶץ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא רוגזיה עמהון עד דיתובון. ואי לאו, לא ישתכח מאן דיתבע רחמי עליהון, הךא הוא דכתיב, יש צדיק אוֹבד בצדקו, משום דההוא זכאה, אסתלק מעלמא.

בגיני כד תנינן, לעולם אל ידור אדם אלא במקום שאנשי מעשה דרים בתוכו. מאי טעמא. משום דווי להאי דמדוריה בין חיבייא, דהוא אתפס בחובייהו, ואי דיוריה בין זכאין, אוטיבין ליה בגיניהון.

דחא רב חסדא, הנה דיוריה בקדמיתא ביני קפוטקאי, והנה דחיקא ליה שעטא, ומרעין רדפין אבתרוי. נטל ושוני מדוריה בין מארי תריסין דצפורי, וסליק, וזכה לכמה טבין, לכמה עותרא, לכמה אורייתא, ואמר, כל האי זכיא, על דעאלית בין אינון דקודשא בריך הוא אשגח לאוטבא להו.

דבר אחר, את הכל ראיתי בימי הבל. וכי שלמה, דדרגין עלאין דחכמתא הוּו ביה, על כל בני דרא דכתיב (מלכים א ה) ויחפס מפל האדם, (ואשתדלותיה באורייתא למעבד טיבו וקשוט) דכתיב, (דברי הימים א כט) וישב שלמה על כסא יי למלך, אמר בימי הבל. וכתיב, (קהלת א) הבל הבלים אמר קהלת.

דף ל"ט ע"א

ותנא, ז' שמות נקרא: שלמה. דידינ'ה, אגור. בן יק"א, איתיא"ל, למואל. קהלת. קהלת כנגד פלם. וכלם נקרא (דף ל"ט ע"א) כעין של מעלה, קהלת כנופיא קדישא דבי עשרה, בגין כד קהל אין פחות מעשרה. וקהל אפילו מאה, וקהלת כללא דכלא, כמה דאת אמר (דברים לג) קהלת יעקב.

ותאנא, שמונתיו על שם החכמה אתקרו, ובגין כד ג' ספרין עבד, שיר השירים. קהלת. משלי. וכלהו לאשלמא חכמתא. שיר השירים לקבל דחסד. קהלת לקבל דדינא. משלי לקבל דרחמי. בגין לאשלמא חכמתא, והוא עבד כל מה דעבד בגין לאחזאה חכמתא, ולקבל דרגא (נ"א ולקבל דרזא) עלאה, והוא אמר בימי הבל הבלים.

אלא, רזא דהבל יקירא הוא. והוא הבל דנפיק מפומא, ורזא דהבל דנפיק מפומא, קלא אתעביד מניה. ותאנא, אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא חטאו. שלא חטאו ממש. והבל אתעביד ברוחא ומיא, וכל מה דאתעביד בעלמא בהבל אתעביד. ורזא דהאי הבל של תינוקות אתעביד קלא, ואתפשט בעלמא, ואינון נטורי עלמא, ונטורי קרתא, הךא הוא דכתיב, (תהלים קכו) אם יי לא ישמר עיר וגו'.

ותא חזי, הוא הבל, הוא קלא. מה בין האי להאי. הבל (הוא קלא) קאים בחילא, למיפק קלא. קלא ממש קאים בקיומה (דלא) לאפקא (אחרא) מלה.

וְהָיָה הַבֵּל דְּהוּא אַחְסִינְתִּיהָ דְּאַבּוּי קַרְיִיהָ הַבֵּל, וּמְנִיָּה חָזָא כָּל מַה דְּחָזָא.
וְאַף עַל גַּב דְּסִיּוּעֵין סְגִיּוּאִין מְעִילָא אַחְרָנִין הוּוּ לִיה, וּלְאַשְׁתַּמוּדְעָא מְלָה,
אָמַר בִּימֵי הַבֵּל. דְּמְלָה דָּא מִתְּמָן אֲתָא.

וְרָזָא דְּמְלָה הַכֵּל, הַבֵּל אֶת הַכֵּל רְאִיתִי בִּימֵי הַבֵּל, יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ,
דָּא הוּא רָזָא דְּמְלָה, דְּגִלְי וּפְרָסִס, דְּכֻלָּא תִּלְיָא בִּימֵי הַבֵּל, כְּלוּמַר בְּזַמְנָא
דְּהָאֵי הַבֵּל יִנְקָא מִן דִּינָא, בְּגִין לְמַעַבְד דִּינָא, צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, וּבְזַמְנָא
דְּהָאֵי הַבֵּל יִנְקָא מִרְחֻמֵי. רְשָׁע מְאַרִיד בְּרַעְתּוֹ. וְתַרְוּוּיָהּ תִּלְיִין בְּהָאֵי הַבֵּל,
וּבְגִין כֶּד קְתִיב בִּימֵי, וְלֹא קְתִיב בְּיוֹם. וְכֻלָּא תִּלְיִין בִּימֵי הַבֵּל דָּא. מֵאן
דְּאַעְרַע בְּדִינָא, בְּדִינָא. מֵאן דְּאַעְרַא בְּרְחֻמֵי, בְּרְחֻמֵי.

וְאֵי תִּימָא יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד וְלֹא קְאָמַר אָבוּד. הֵכִי הוּא אוֹבֵד מִמֶּשׁ. דְּהָהוּא
דִּינָא אוֹבֵד לְצְדִיק מְעַלְמָא וּמְדַרָּא. וְיֵשׁ רְשָׁע מְאַרִיד בְּרַעְתּוֹ, מְאַרִיד מִמֶּשׁ,
דְּהָהוּא דִּינָא (ס"א הבל) כֶּד יִנְקָא מִרְחֻמֵי, עֲבִיד רְחֻמֵי לְהָהוּא רְשָׁע, וּמְאַרִיד
לִיה.

עַד דְּהוּוּ יִתְבֵּי חֲמוּ קִטּוּרָא דְּהוּוּ סְלִיק לְעִילָא וְנַחֲתִית לְתַתָּא. אָמַר
אַתְעֲטְרוּתָא אַתְעֲטֵר בְּטִינְתָא (נ"א בעניותא) דְּאַרְעָא, מְגוּ לְעִילָא. אֲדַהֲכִי,
סְלִיק הָהוּא חִקְלָא רִיחָא, מִכָּל בּוֹסְמִין, אָמַר נִיתִיב הַכָּא, דְּשְׂכִינְתָא גַּבּוּ
אַתְקִיִּים. בְּגִין כֶּד, כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ יְיָ.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כז) וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רִיחַ בְּנֵי
וְגו', וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו, מִשְׁמַע דְּאִינוּן לְבוּשֵׁין הוּוּ סְלִקִין רִיחָא טְבָא,
(ס"א דלא אתעדו) וּלְבַתֵּר אַתְעֲדִי מְנַהוּן הָהוּא רִיחָא. הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּכֻלָּא,
כְּתִיב, רִיחַ בְּגָדָיו, וְכְתִיב רִיחַ בְּנֵי, וְלֹא אָמַר רִיחַ הַבְּגָדִים, אֶלָּא רִיחַ בְּנֵי.
אֶלָּא תִּיאָנָא, כִּיּוֹן שְׂנַכְנַס יַעֲקֹב, נְכַנְס עֲמוּ גוֹן עֲדוּן. וְתִיאָנָא, אוֹתוֹן הַבְּגָדִים הָיוּ
שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן, דְּכְתִיב, (בראשית ג) וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת
עוֹר וַיַּלְבִּישֵׁם, וְהוֹצִיאֵם מִגֵּן עֲדֵן.

וְאֵי תִּימָא, דְּכְתִיב וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵה תִּיאָנָה דְּאִינוּן הוּוּ, אֵי הֵכִי, אָמַי כְּתִיב
וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים. וְכְתִיב כְּתַנּוֹת עוֹר, הָא לָא הוּוּ אֶלָּא עֲלֵה תִּיאָנָה אֶלָּא
כְּתַרְגוּמוֹ, לְבוּשֵׁין דִּיקָר וְהוּוּ סְלִקִין רִיחִין מְבוֹסְמָא דְּעֲדוּן.

וְתִנְיָא, בְּשֵׁם מְלֵא אַתְעֲבִידוּ, דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים. מַה דְּלָא אַתְעֲבִידוּ
בִּיה שְׂמִיָּא וְאַרְעָא. וְלֹא. וְהָא כְּתִיב, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ
וְשָׁמַיִם. לָא קִשְׁיָא הָאֵי כֶּד אַתְעֲבִידוּ, לָא אַתְעֲבִידוּ בְּשֵׁם מְלֵא, בַּר כֶּד
אַתְקִיִּמוּ, בְּשֵׁם מְלֵא אַתְקִיִּמוּ.

דף ל"ט ע"ב

וּמַה דְּאָמְרוּ דְּאִינוּן לְבוּשֵׁין אֶתוּ לְהָהוּא רְשָׁע דְּעֵשׂוּ, דְּנָסִיב לוּ מִן נְמֵרוֹד
הֵכִי אוֹקִימְנָא, וְקִשְׁיָא מְלָה, דְּאֵי הֵכִי הָא כְּתִיב לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ, לְבוּשֵׁין

לְאָדָם, וּלְבוֹשֵׁיין לְחֹה. לְבוֹשֵׁיין דְחֹה מַה אֲתַעְבְּדוּ. וְתוּ, דְאִי הָכִי (דף ל"ט ע"ב) בְּמַאי אֲתַקְבְּרוּ, סְלִקָא דְעֵתָךְ דְאִינוּן שְׁבָקוּ וְרָאמוּ מְנַהוּן זְהָרָא עֲלָאָה, דִּיהִיב לֹון קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא.

אַלָּא אִינוּן לְבוֹשֵׁיין דְאֲתַלְבְּשוּ בְהוּ אָדָם וְאֲתַתִּיה, לָא אֲתַלְבְּשׁ בְּהוּ בַר נֶשׁ אַחְרָא, דְבְאִינוּן לְבוֹשֵׁיין דְמוּ כְגוֹנוֹנָא דְלַעֲיָלָא וְאִי סְלִקָא דְעֵתָךְ, דְאִינוּן אֲתַלְבְּשוּ מְגַרְמִיהוּן בְּהוּ. תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיִּלְבַּשׁוּם, דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא אֲלַבִּישׁ לֹון, זְכָאָה חוּלְקִיהוּן.

כְּתִיב. (תהלים קד) ה' אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוּד וְהָדָר לְבָשֶׁת. וְכְתִיב (תהלים צו) הוּד וְהָדָר לְפָנָיו. וְכְתִיב (תהלים קד) עוֹטָה אֹר כְּשֶׁלֶמָה וְגוֹ'. כִּיּוֹן דְאֲתַלְבְּשׁ (מַה דְאֲתַלְבֵּשׁ) עֵבֶד מַה דְעֵבֶד. מְלַמֵּד, שְׁנַתְעֲטֹף קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא בְּאֹר, וְיִבְרָא יַת שְׁמִיָּא. אֲלָּא בְּמַאי אֹקִימְנָא הַחֲמַדַּת אֲשֶׁר אֲתָה בְּבִית. הַחֲמוּדוֹת: בְּגֵדֵי מַלְכוּת (נ"ח ע"ג) בְּמִשֵׁי וְזָהָב, וְאַרְחָא דְעֲלָמָא דְגִנְזֵי לֹון בְּבוֹסָמִין וְרִיחִין, לִיקְרָא דְלְבוּשִׁיהוּן.

תָּא חֲזִי וְיִרַח אֶת רִיחַ בְּגֵדֵיו, בְּתַחֲלָה. וְכֹד אַרְגִּישׁ, אֲמַר רָאָה רִיחַ בְּנִי, דְיָדַע דְבִיהַּ הָוָה תִּלְגָּא מְלִתָּא, דְבְּגִינִיהַּ סְלִיק רִיחָא. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ, וְכִי מְנַיִן הָוָה יָדַע יִצְחָק רִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ.

אַלָּא, תְּרִין מַלְיִן אִינוּן, וְכֹלָא הוּא חַד. דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשֻׂדָּה לְפָנוֹת עָרֵב. וְכִי לָא הָוָה לִיהַּ בֵּיתָא, אוּ מְקוּם אַחַר לְהַתְּפַלֵּל. אֲלָּא אוֹתָהּ הַשְּׂדֵה הָיָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם סָמוּךְ לַמְעָרָה, דְכְּתִיב, (בראשית כג) הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חֵת. וּבְשַׁעֲתָא דְהָוָה יִצְחָק עָאֵל גְּבִיָּה, חָמָא שְׁכִינְתָּא עֲלֵיהַּ, וְסְלִיק רִיחִין עֲלָיון קוּדְשִׁין, וּבְגִינֵי כְּדָּ הָוָה מְצַלִּי תַמּוֹן, וְקִבְעִיהַּ לְצִלוֹתִיהַּ.

וְאַבְרָהָם אֲמַאי לָא הָוָה מְצַלִּי תַמּוֹן, מְשׁוּם דְקִבְעִיעוּתָא דְאֲתַרָּא אַחְרָא הָוָה לִיהַּ בְּקִדְמִיתָא, וּמְלָה אַחְרָא רִיחָא דְחָמָא בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. וְלָמָּה נִקְרָא מוֹרִיָּה. עַל שֵׁם הַמֹּר הַטוֹב דְהָוָה תַמּוֹן.

וְכֹלָא הָוָה, וְגוֹן עֵדוֹן דְעָאֵל עֲמִיָּה וּבְרַכִּיָּה. וּבְגִין כְּדָּ לָא תִלְהַ מְלָה בְלְבוּשֵׁיין, אֲלָּא בְּיַעֲקֹב מְמִשׁ, דְחָמָא דְבִיָּה הָוָה תִּלְגָּא מְלָה (ס"א ו' אוֹת הוּא לְאֲתַבְּרַכָּה) וְאֲתַחֲזִי, וְזִכּוּתִיָּה סְלִיק לְאֲתַבְּרַכָּא, וְעָאֵל עֲמִיָּה גּוֹן עֵדוֹן. וּבְגִין כְּדָּ כְּדָ אֲתַרְעֵם עֲשׂו, אֲמַר גַּם בְּרוּךְ יְהִיָּה. (מלכה)

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא אֲצִטְרִיךְ אוֹרִיָּיתָא לְמַכְתָּב אֲלָּא מֵהַחֲדָשׁ הָיָה לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים. מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם דְשִׁירוּתָא דְסִיְהָרָא הוּי, וְעַל דָּא אוֹרִיָּיתָא הָוָה אֲצִטְרִיךְ לְמַכְתָּב מֵהָכָא, דְהָא בְּקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא אֲתַקְשֶׁר מְלָה.

וְלָא קִשְׁיָא, דְלָא כְּתִיב זֹאת, הַחֲדָשׁ הַזֶּאת, דְהָא זֶה וְזֹאת כְּחַד מִתְקַשְׁרִין וּבְאַתֵּר דְאִית בִּיהַּ דְכֶר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא, לִית שְׁבַחָא אֲלָּא לְדְכוּרָא, וְעַל דָּא רֵאשׁוֹן הוּא לְכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה וְדָאִי. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְכֶם

תְּרִי זְמַנִּי לָמָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִנֵּי־הוּא, אֲשֶׁתִּמַּע יִתִּיר, כְּמָה דְכָתִיב, (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ. אֶתְקַשְּׁרוּתָא דָּא לְכֶס, וְלֹא לְשָׂאֵר עַמִּין. (שמות יב) דְּבָרוּ אֶל כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה וְגוֹ', בְּעֲשׂוֹר, אֲמַאי בְּעֲשׂוֹר. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזִמְנָא דְאַנְהִיר יוֹבְלָא לְסִיחָרָא, דְכָתִיב בְּיוֹבְלָא, בְּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבוֹת, אֲמַאי, בְּגִין דְּבִזְמַנָּא דָּא אֲצֻטְרִיךְ לְמִיגַד לִיה. דְּהָא תְּנִינָן, בְּמִלְתָּא דָּא אֲתַבֵּר כְּתָרָא (תחא) תַּתְּאָה, (עי' ע"ב) דְּמִתְאַחֲדִין בֵּיה כָּל שָׂאֵר כְּתָרִין תַּתְּאִין, וְעַל דָּא פְּרִישׁ מִשָּׁה וְאָמַר, מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לְכֶם צֹאן, כְּמָה דְכָתִיב, צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲבִידוּ אֶתְוֹן עוֹבְדָא לְתַתְּא, וְאַנָּא אֲתַבֵּר תְּקִפִּיהוֹן לְעֵילָא, וּכְמָה דְּתַעְבְּדוּן בְּנוּרָא אֶתְוֹן, דְכָתִיב כִּי אִם צָלִי אִשׁ, אָנָּא אוֹף הֲכִי אֲעֵבִיר אוֹתוֹ בְּאִשׁ בְּנֵהר דִּינוֹר.

אֲמַאי אֲתַנְגִּיד בְּעֲשָׂרָה, וְאֲתַנְכִּיס בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר. אָמַר רַבִּי אַבָּא בְּדָא אֲתַקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מָאָה שָׁנִין. וְאָף עַל גַּב דְּאַרְבַּע מָאָה שָׁנִין לֹא אֲשִׁתְּעִבִּידוּ בְּהוּ, מִכָּל מְקוֹם, הוֹאִיל וְהוּא זְמִין לְאֲתַקְשְׁרָא בְּהוּ, אֲתַחֲשִׁיב עֲלֵיהָ כְּאֵילוֹ אֲשִׁתְּעִבִּידוּ בְּהוּ כָּל תֵּי שָׁנִין. בְּגִין כֵּן, מְעַכְבִּין לִיה אַרְבַּע יוֹמִין, קֻטְרָא בְּרִשׁוּתֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּלְבַתֵּר וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כָּל קַהֲל עַדְת יִשְׂרָאֵל בִּין הָעַרְבִים.

דף מ' ע"א

אֲמַאי בִּין הָעַרְבִים. בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא תַּלְיָא, וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְמָסֵר (דף מ' ע"א) מְלָה דָּא לִיה, עַל יְדוּי דְאַבְרָהָם, דְכָתִיב (בראשית טו) וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתַרְדְּמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדוֹלָה נוֹפֶלֶת עָלָיו. אֵימָה: כְּתָרָא חֲדָא. חֲשֵׁכָה: כְּתָרָא אַחְרָא. גְדוֹלָה: הָאִי דְהִיא רַבְרָבָא מַכְלָא. וְאָף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא קָרָא דָּא עַל שָׂאֵר שְׁעֵבוּדֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְכֵלָא הָוָה. כְּגוֹנָא דָּא, (שמות י"ז) כִּי מָחָה אֶמְחָה, אֶתְוֹן מִתַּתְּא, וְאַנָּא מְעֵילָא.

תַּנָּא, לֹא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאַתְבְּרוּ כְּלָהוּ שְׁלֹטוֹנִין דְלְעֵילָא (משלשוליהוּן) מְשׁוּלְטָנִיהוֹן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּתֵהוֹן, וְאַעֲלוּ לְרִשׁוּתָא קְדִישָׁא עֲלָאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקֻטְרִירוּ בֵּיה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדִי הֵם. מֵאִי טַעְמָא עֲבָדִי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאַפְקִית לְהוּ מִרְשׁוּתָא אַחְרָא, וְעֲאֵלִית לֹון בְּרִשׁוּתֵי.

וְהִינּוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי דְכָתִיב, אֵד בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבְּתִיכֶם כִּי כָּל אוֹכֵל מִחֻמְצָת. אָנָּא הֲכִי אוּקִימָנָא, הָאִי שְׂאוֹר, וְהָאִי מִחֻמְצָת, דְּרָגָא חַד אֵינוֹן, וְכֵלָהוּ חַד. רְשׁוּ אוֹחְרִי, אֵינוֹן שְׁלֹטָנִין, דְּמִמְנָן עַל שָׂאֵר עַמִּין, וְקָרִינוּ לְהוּ יִצְרָר הָרַע, רְשׁוּתָא אַחְרָא, אֵל נְכַר, אֱלֹהִים אַחְרִים.

אוף הכי, שאור, ומחמץ, וחמץ, וכלא חד. אמר קודשא בריהוּ הוא, כל הגי שני, קיימתו ברשותא אחרא, עבדין לעם אחרא, מפאן ולהלאה דאתון בני חורין, אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם. כל מחמץ לא תאכלו. ולא יראה לך חמץ.

אמר רבי יהודה, אי הכי כל ימי שתא נמי, אמאי שבעת יומין, דכתיב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים, ולא יתיר. אמר ליה, כל זמנא דאתחייב בר נש לאתחזא גרמיה בן חורין, הכי אצטריד, כל זמנא דלא אתחייב לא אצטריד.

למלא דעבד לחד בר נש רופינוס, כל אינון יומין דסליק להאי דרגא, חדי, ולביש לבושי יקר, לבתר לא אצטריד. לשתא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקירו דא, ולבש אינון לבושין, וכן כל שתא ושתא פהאי גוונא ישראל, כתיב, שבעת ימים שאור לא ימצא, דאינון יומי חדותא, יומין דסליקו ליקרא דא, ונפקו משעבודא אחרא. ובגין כד, נטרין בכל שתא ושתא, יומין דסליקו להאי יקר, ונפקו מרשותא אחרא, ועאלו ברשותא קדישא, ועל דא כתיב, שבעת ימים מצות תאכלו.

אמר רבי שמעון, מצת כתיב, כמה דאת אמר, (יחזקאל א) מראת אלהים. ולמה אתקרי מצת. דינא. (רכ"ג ב') דינא קדישא. דינא דאתאחדא בשמא קדישא. דינא דלא הוה תקיפא כל ההוא זמנא בגווייהו דישראל, דהא קיימא סיהרא בפגימותא. ועל דקיימא סיהרא בפגימותא, (דברים טו) לחם עני כתיב.

מאי טעמא קיימא בפגימותא. בגין דלא אתפרעו, ולא אתגליא האי את קדישא. גזירין הוּוּ ולא אתפרעו, אימתי אתפרעו, בשעתא דכתיב, (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו, ואף על גב דאוקימנא האי קרא במלה אחרא, פלא הוה ויאות.

ואי תימא דבימי הושע אתפרעו. לאו הכי, אלא אינון דכתיב, (יהושע ה) וכל העם הילודים במדבר בדרדך וגו'. בטר דאתפרעו, אמר קודשא בריהוּ הוא, בקדמיתא אכלתון מצות, דקיימא סיהרא בפגימותא, ואקרי לחם עני, מפאן ולהלאה האי לחם מאתר אחרא להוי. מאי הוא. דכתיב, (שמות טו) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. לא מן סיהרא פההוא זמנא, אלא מן השמים ממש, כמה דכתיב, (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים.

וישראל קדישין, נטרין אינון יומין דעאלו תחות גדפוי דשכינתא, ונטרין ההוא נהמא דאתיא מסטרהא, ועל דא כתיב, (שמות כג) את חג המצות תשמור וגו', וכתיב ושמרתם את המצות. מהו ושמרתם את המצות. כמה דאת אמר, (שמות יט) ושמרתם את בריתי. וכלא בחד דרגא סלקא ואתאחד.

וְאִי תִימָא מֹשֶׁה הִידָּ לֹא פָרַע לְהוּ. אֱלֹא, בְּגִין דְּלֹא יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמּוֹן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים טז) שְׂבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מֵאִי טַעְמָא לֶחֶם (דף מ' ע"ב) עֲנִי, מְשׁוּם כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצֵאת וְגוֹ' וְכְתִיב וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֵה.

תָּא חֲזִי, כַּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאלוּ גְזִירִין וְאַתְפָּרְעוּ. וּמַה כְּתִיב, (דברים ח) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מֵאִי בְּמִסְכְּנוֹת. לֶחֶם עֲנִי. אֲמַאי אֶקְרִי לֶחֶם עֲנִי. מְשׁוּם דְּקִיִּמָּא סִיְהָרָא בְּפִגְיֵמוּתָא, וְלֹא מִתְבָּרְכָא מְשֻׁמְשָׂא, וְלֹא מִתְנַהָרָא מִן שְׁמֻשָּׂא, כְּמַה דָּאֵת אֲמַר, (דברי הימים א כט) כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ, וְלֹא אֶתְנַהָרָא (מכל) מִיּוֹבְלָא. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ. אֲבָל הָכָא, דְּאַתְגְּזִרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְפָּרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְכְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא תַחֲסֹר כִּיִּל בָּהּ, כְּמַה דְּחֲסֹרוּ לִיהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דְּוִכְרָנָא דְּמִצְרַיִם קָא עֲבַדִּי יִשְׂרָאֵל, וְאֶכְלִי וְלֹא אֶשְׁתַּיִי מִדְרִי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ הָכָא בְּמִצְרַיִם, חֲסֹרוּ לִיהּ לְהַאי כָּל, וְקִיִּמָּא סִיְהָרָא בְּפִגְיֵמוּתָא, וְאֶקְרִי לֶחֶם עֲנִי, עֲנִי: כְּתַרְגוּמוֹ מִסְכְּנוֹת. וּמֵאִי דְּאֶכְלוּ לִיהּ תַּמּוֹן בְּאַרְעָא, בְּגִין דְּוִכְרָנָא דְּמִצְרַיִם הָוָה, וְהַאי לְדְרִי דְרִין, וּלְזִמְנָא דְּאֵתִי כְּתִיב, (ישעיה ס) לֹא יָבֹא עוֹד שְׁמֵשֶׁךְ וִירְחֵךְ וְגוֹ'.

תִּנָּא אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב בְּעֶשְׂוֹר לְחַדְשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם וְגוֹ', וְכְתִיב (ויקרא כג) אַךְ בְּעֶשְׂוֹר לְחַדְשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא, אֶשְׁתַּמַּע כְּמַה דְּאַתְמַר, דְּכְתִיב בְּעֶשְׂוֹר לְחַדְשׁ הַזֶּה. מֵאִי קָא מִיִּירִי. אֱלֹא בְּעֶשְׂוֹר, מְלַח דָּא בְּעֶשְׂוֹר תִּלְיָא. לְחַדְשׁ הַזֶּה בְּחַדְשׁ הַזֶּה מְבַעֵי לִיהּ. אֱלֹא, כַּד אֶתָּא נִימוּסָא לְהַאי דְרָגָא, כְּתִיב לְחַדְשׁ הַזֶּה דִּיקָא. (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבוֹת שֶׁה לְבֵית. תִּנָּא תְּלַת קִשְׁרִין אֵינוֹן, בְּכוֹר בְּהֵמָה, בְּכוֹר הַשְּׂבִי, בְּכוֹר הַשְּׂפָחָה. (דתלת קשרין) דְּכָל שְׂאֵר מִתְקִשְׁרֵי בְּהוּ בְּאַלְיִן תְּלַת גְּוֹנֵי דְלַעֲלֵלָא. וּבְהַאי דְאַתְקִרֵי צֵאוֹ, אֶתְקִשֵׁר כְּלָא, וְכִלְל כְּלִיל בְּצֵאוֹ, אֶתְקִשֵׁר צֵאוֹ בְּצֵאוֹ, וְלֹא יְכִיל לְאַתְפָּרְשָׂא מִקְטְרוֹי, וּבְהַאי בְּלָהוּ אֶתְקִשְׁרוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, קִטְרוֹי לִיהּ בְּקִטְרוֹתָא, וְהִיא אֶתְמָסֵר בִּידִיכוֹן בְּרִשׁוּתְכוֹן, עַד דְּתִנְכְּסוּ לִיהּ, וְתַעֲבְדוּן בֵּיהּ דִּינָא, וּלְזִמְנָא דְּאֵתִי כְּתִיב (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם. וְכְתִיב, (ישעיה לה) כִּי זָבַח לִי בִּבְצֻרָה. וְכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמִלְדָּךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

רעיא מהימנא

(שמות יב) וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֻקוֹ טָרִם וְחֻמְצָא וְגוֹ'. כִּיִּי פְקוּדָא דָּא, לְבַעַר חֻמְצָא. דְּהָא פְקוּדָא דָּא, אֶתְמָסֵר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֻקוֹ טָרִם וְחֻמְצָא. וְכְתִיב שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיֶכֶם, וְהָא אוֹקִמוּהָ חֲבֵרָא, וְרָזָא אוֹקִימָנָא, בִּין חֻמְצָא וּמִצָּה דְכַמָּה דְּוִכְתִּי, דָּא יֵצֵר רַע, וְדָא יֵצֵר טוֹב.

כִּיִּי פְקוּדָא בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דִּיצִיאַת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בְּרַ נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי בְּהַאי שְׂבַחָא לְעֵלְמִין. הָכִי אוֹקִימָנָא, כָּל בְּרַ נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֵי בִיצִיאַת מִצְרַיִם, וּבְהַהוּא סְפוּר חֲדִי בְּחַדְוָה, זְמִין אִיהוּ לְמַחְדִּי בְּשִׁכְיִנְתָּא לְעֵלְמָא דְּאֵתִי דְּהוּא חֲדוּ מְכֻלָּא, דְּהַאי אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְּחֲדִי בְּמִרְיָה, וְקוּדְשָׁא בְרִידָּ הוּא חֲדִי בְּהַהוּא סְפוּר.

ביה שעתא, כגיש קודשא בריך הוא לכל פמליא דיליה, ואמר לון, זילו ושמעו ספורא דשבחא דילי, דקא משתעו בני, וחדאן בפורקני. כדיו פלהו מתפנשין, ואתיין ומתחברין בהדיהו דישראל, ושמעו ספורא דשבחא, דקא חדאן בחדא דפורקנא דמריהון, כדיו אתיין ואודן ליה לקודשא בריך הוא, על כל אינון נסין וגבורן ואודאן ליה על עמא קדישא דאית ליה בארעא, דחדאן בחדא דפורקנא דמאריהון.

דף מ"א ע"א

כדיו אתוסף ליה חילא וגבורתא לעילא, וישראל בההוא ספורא נהבי חילא למאריהון, כמלכא, דאתוסף חילא וגבורתא, כד משבחין גבורתיה, ואודן ליה, וכלהו דחלין מקמיה, ואסתלק יקריה על פלהו. ובגין כך, אית לשבחא ולאשתעי בספור דא (דף מ"א ע"א) כמה דאתמר. כגוונא דא, חובה איהו על בר נש, לאשתעי תדיר קמי קודשא בריך הוא, ולפרסומי ניסא בכל אינון ניסין דעבד.

ואי תימא, אמאי איהו חובתא, והא קודשא בריך הוא דע פלא, כל מה דהוה, ויהוי לבתר דנא, אמאי פרסומא דא קמיה, על מה דאיהו עבד, ואיהו דע. אלא ודאי אצטריך בר נש לפרסומי ניסא, ולאשתעי קמיה בכל מה דאיהו עבד, בגין דאינון מלין סלקין, וכל פמליא דלעילא מתפנשין, וחמאן לון, ואודאן פלהו לקודשא בריך הוא, ואסתלק יקריה עליהו עילא ותתא.

כגוונא דא, מאן דאשתעי ומפרט חטאוי על כל מה דעבד, אי תימא למאי אצטריך. אלא מקטרגא קאים תדיר קמי קודשא בריך הוא, בגין לאשתעי ולמתבע חובי בני נשא, ולמתבע עליהון דינא. כיון דאקדים בר נש, ומפריט חטאוי, כל חד וחד, לא אשאייר פטרא דפומא לההוא מקטרגא, ולא יכיל למתבע עליה דינא. דהא תדיר תבע דינא בקדמיתא, ולבתר משתעי ומקטרג פלוני עבד כך. ועל דא, אצטריך ליה לבר נש לאקדמא, ולפרט חטאוי.

כיון דמקטרגא חמי דא, לית ליה פטרא דפומא עליה, וכדיו אתפרש מניה מכל וכל. אי תב בתיובתא יאות, ואי לאו, הא מקטרגא אשתכח עליה, ואמר פלוני דאתא לקמך בתוקפא דאפין, בעיט במריה, חובי כך וכך. על דא יאות לאזדהרא בר נש בכל הני, בגין דישתכח עבדא מהימנא קמי קודשא בריך הוא. כ"ו פקודא בתר דא, לאכול מצה בפסח, בגין דאיהו דוכרנא לדרי דרין, על רזא דמהימנותא. והא אוקמוה, דישראל נפקו בההוא זמנא מרזא דטעוון אחרן, ועאלו ברזא דמהימנותא. והא אוקמוה רזא דנא בכמה דוכתי. (שמות יב) ויאמר יי אל משה ואהרן זאת חקת הפסח וגו'. כ"ח פקודא דא, למשחט פסח בין הערבים, ב"ד בניסן, דוכרנא דההוא פסח דמצרים. ודא איהו חובתא על פלא, כמה דאת אמר, ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. פסח דא, אצטריך למהוי נטיר, מעשרה יומין ולהלאה, דכתיב בעשור לחדש הזה ויקחו להם וגו'. מאי טעמא. בגין דהא כדיו שריאת סיהרא לאנהרא, מעשרה יומין ולהלאה, עד דאשתלים בחמיסר. וארביסר דליהוי נכיס, בשעתא דדינא תליא על עלמא.

רזא דא, לאעברא זיהמא, מקמי ברית קדישא, ולאשתנאה בההוא ריחא דנדיף טוי נור. ועל דא לא אתיא אלא על שבועא. ועל דא, וכל ערל לא יאכל בו. מאן דאית ביה ברית קדישא, ייכול ביה. מאן דלא אית ביה ברית קדישא, לא ייכול ביה. דהאי מבני ברית איהו לתברא תוקפא דחילא אחרא, לאעברא ערלה מקמי ברית. בגין כך, האי בבני ברית איהו למעבד, ולא בבני ערלה.

כד אתא קודשא בריך הוא למצרים, חמא דמא דההוא פסח, דהוה רשים על פתחא, ונדמא דברית, היך הוה קיימין על פתחא, דכתיב, ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסוף

והגעגתם וגו'. אזובא, הא אוקימנא דאיהו מעבר רוחין (כ"ב ע"ב) בישין, וכל סטר רוח בישא, מעבר באתערותא דיליה, בפורקנא עלאה דישראל.

לזמנא דאתי, ייתי קודשא בריך הוא ליצר הרע ויכוס ליה. והשתא בפורקנא דא, כתיב ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל וגו'. דוכרנא דזמנא דאתי, בההוא פורקנא עלאה. על שתי המזוזות ועל המשקוף בהאי רשימו דאת יו"ד, ובהאי רשימו דאת יו"ד, לאחזאה רשימו דברית קדישא, ואתבר ערלה מקמי דמא דברית, רשים על פלא, ואתא דמא על דמא. פד עבר ההוא משחית, הוה חמי דמא, ואזדקיף מביתא, כמה דאת אמר ולא יתן המשחית וגו'.

דף מ"א ע"ב

אי קודשא בריך הוא בלחודוי קטיל, אמאי כתיב ולא יתן המשחית, דמשמע דמשחית הוה אזיל ולא קודשא בריך הוא. אלא ודאי קודשא בריך הוא הוה קטיל, ומשחית הוה אזיל (דף מ"א ע"ב) לאשכחא עילה לישראל, פינו דהוה חמי ההוא תבירו דערלה, בתרין סטרין, הוה ערק ואתפרש מנייהו.

ועל דקטל קודשא בריך הוא כל אינון בוכרין דההוא סטרא, זחיב בוכרין דישראל לפורקנא, דלא ישכח עליהו סטרא אחרא עילה כלל, ובכלא נטיר לון לישראל קודשא בריך הוא, כאבא על בנין. (שמות יב) בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית וגו', (עיי' לקמן סוף פרשת פנחס) פקודא כ"ט דא, למיכל האי פסח. על מצות ומרורין, מצות מצת כתיב. מאי האי לקבל האי, אלא לאחזאה גלותא דשכינתא עמהון דישראל, בההוא מרירו דלהון, דכתיב וימררו את חיייהם בעבודה קשה וגו'. וכד אכלין להאי פסח, לאחזאה כל האי דעבדו לון במצרים, בההוא גלותא ובההוא שעבודא.

מה כתיב ועצם לא תשברו בו, לאחזאה ביה קלנא, ובכל אינון טעוון דמצראי. דהא גרמין הוה רמאן בשוקא, ואתו פלגי והוה גררי לון מאתר לאתר, ודא קשיא לון מפלא, דהא גרמי אינון תקונא דגופא, ודמי לגוונא אחרא, וישראל רמאן לון בשוקא אורח קלנא, ועל דא כתיב ועצם לא תשברו בו, אתון לא תשברון, אבל פלגי הוה אתרין ומתברין ליה.

תו, מצראי הוה אתרין לבתר, והוה חמאן אינון גרמי דהוה נטלי פלגי מאתר לאתר, ומדקן לון, והוה מצראי טמני לון גו עפרא, בגין פלגי דלא ישכחון לון, ודא אייהו בטולה דעבודת כוכבים ומזלות, יתיר, מסטרא דלהון. ובדא קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואתכפין כל חילין אחרנין, דהא פדיו אתכפין יתיר, פד בטילו אשתכח מסטרא דלהון, ועל דא ישראל לא מבטלי לון, דכתיב ועצם לא תשברו בו. (שמות יג) קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. פקודא דא לקדש בכור בהמה, ועם הארץ צריך תרין מילין, חד דיהא פדוי מתחות שלטנותא דיצר הרע, דאיהי אדון דיליה, כגוונא דאמר יעקב לעשו, (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו. בהאי עלמא. אדון מצד חובין דנפישין על גופא, כמה דאוקמוה, חייבא, יצר הרע שופטו. זכאה, יצר הטוב שופטו. פינוני זה וזה שופטו. פינוני, היינו אח דיצר הרע, ואח דיצר הטוב, אחי יהי לך אשר לך.

וכד זכוון נפישין, רוחא תבר תרין משמרות, דחמור נוער, כלבים צועקים, וסליק למשמרת דשחר, דביה אדם ואתהדר בר נש אדון, הדא הוא דכתיב, (בראשית לב) ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, וסליק לדרגא דאדם, דאתמר ביה, (בראשית א) ורדו בדגת הים ובעוף השמים וגו', (בראשית ט) ומוראכם וחיתכם וגו'.

וכד זכוון פינונים, (בראשית לב) ויאבק איש עמו, זכוון וחובין מתתפקו לאגחא קרבא. מסטרא דזכוון, (בראשית לב) וירא כי לא יכול לו. מסטרא דחובין, ויגע בכף ירכו בגיד הנשה.

נְשֵׂה : לְשׁוֹן (בראשית מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עַמְלִי וְאִיהוּ לְשׁוֹן נִשְׂיָהּ. חַד מְדוֹרָא מְאִינוֹן
שְׁבַעָה אַרְעָאן, מֵאֵן דְּנַחֲתִית תַּמּוֹן אֲתַנְשִׁי מִנְיָה אֲרִיִּיתָא.

וְקִדְם דִּיִּיתִי בְּרֵשׁ בְּהַאי עֲלָמָא וְיַפּוּק מִרְחֻם אֲמִיָּה, וְיִאֲבֹק אִישׁ עֲמוֹ, דָּא גְבַרְיָאֵל, בְּהַהוּא
אֲבֹק דְּעַפְרָא, דְּאֲתַמַּר (בראשית ב) וְיִצְרָר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה, וְאוֹלִיף לִיָּה
שְׁבַעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא, וְיִצְרָר : חַד יִצְרָר הַטּוֹב, דְּאוֹלִיף לִיָּה שְׁבַעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יִצְרָר הָרַע
דְּאֲבִיָּק עֲמִיָּה. דְּאֲתַמַּר, כִּי נִגַּע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂיָה, וְאֲשַׁפַּח מִנְיָה שְׁבַעִין לְשׁוֹן,
דְּאוֹלִיף לִיָּה יִצְרָר הַטּוֹב.

וְקִדְם כָּל דָּא, נַחֲתִין עֲמִיָּה אַרְבַּעָה מְלָאָכִין, דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (תהלים צא) כִּי מְלָאָכִין יִצְנָה לְךָ.
אִי אִית לִיָּה זְכוּת אַבּוּת, חַד מִיכְאֵל, בְּזְכוּת אַבְרָהָם. וְתַנְיָנָא גְבַרְיָאֵל, בְּזְכוּת יִצְחָק.
וְתַלְיָתָא דְּנַחֲתִית עֲמִיָּה נוֹרִיאֵל, בְּזְכוּתָא דְּיַעֲקֹב. וּרְבִיעָא רְפָאֵל, בְּזְכוּתָא דְּאָדָם קְדָמָא.
וְיִצְרָר הַטּוֹב לְעִילָא מִנְיָה.

וְאִי לִית לִיָּה זְכוּת, אֲזָלִי עֲמִיָּה ד', עוֹן, מִשְׁחִית, אָף, וְחִימָה, וְיִצְרָר הָרַע לְעִילָא מִנְיָיָהוּ,
לְמִידָן לִיָּה לְעֲלָמָא דְּאֲתִי. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ, רְשַׁע, יִצְרָר הָרַע שׁוֹפְטוֹ. צְדִיק, יִצְרָר הַטּוֹב
שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. וּבְגִין דָּא, אִי אִיהוּ בִּינוּנִי, גְבַרְיָאֵל דְּאִיהוּ יִצְרָר הַטּוֹב, (דף מ"ב
ע"א) וְסִמְאִ"ל דְּאִיהוּ יִצְרָר הָרַע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ.

דְּלָכָל בְּרֵשׁ דְּאִית בֵּיהּ אַרְבַּע יְסוּדִין, אַרְבַּע מְלָאָכִים נַחֲתִין עֲמִיָּה מִימִינָא, וְאַרְבַּע
מִשְׁמָאֵלָא. אַרְבַּע מִימִינָא : מִיכְאֵ"ל, גְבַרְיָאֵ"ל, רְפָאֵ"ל, נוֹרִיאֵ"ל. וְאַרְבַּע מִשְׁמָאֵלָא : עוֹ"ן,
מִשְׁחִי"ת, א"ף, וְחִמָּיָה. מִסְטָרָא דְּגוֹפָא, מְטָרִין נַחֲתִית עֲלֵיהּ מִימִינָא, וְסִמְאִ"ל
מִשְׁמָאֵלָא.

וְלִית בְּרֵשׁ דְּלִית בֵּיהּ אַרְבַּע יְסוּדִין, אֲבָל כְּפֹם יְסוּדָא דְּאֲקִדִּים בֵּיהּ, הַכִּי מִתְחִלִּין אֲלִין
אַרְבַּע. אִי מְזַל דִּילִיָּה אֲרִי"ה, אֲקִדִּים מִיכְאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה גְבַרְיָאֵ"ל וְאַבְתְּרִיָּה נוֹרִיאֵ"ל,
וְאַבְתְּרִיָּה רְפָאֵ"ל. וְאִי מְזַלִּיה שׁוֹר, אֲקִדִּים גְבַרְיָאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה מִיכְאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה
נוֹרִיאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה רְפָאֵ"ל. וְאִי מְזַלִּיה נֶשֶׁר, אֲקִדִּים נוֹרִיאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה מִיכְאֵ"ל,
וְאַבְתְּרִיָּה גְבַרְיָאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה רְפָאֵ"ל. וְאִי מְזַלִּיה אֲדִים. אֲקִדִּים רְפָאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה
מִיכְאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה גְבַרְיָאֵ"ל, וְאַבְתְּרִיָּה נוֹרִיאֵ"ל.

וְאִינוֹן מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִסְטָרָא דְּמִיכְאֵל, כְּלָהוּ אֲנַפִּין דִּילִיָּה, אִינוֹן רַחֲמִי, בַּעַל גְּמִילוּת
חֲסִדִּים, אֲנַפִּין חוֹרִין, וְהַאי בְּרֵשׁ גְּמִיל חֲסִד. חֲסִיד, וְחֲכָם, אִי אֲשַׁתַּדֵּל בְּאוֹרִיִּיתָא. וְאִי
לָאו, בְּהַפְּדָא, מִסְטָרָא דְּיִצְרָר הָרַע, גְּזֵל, טַפֵּשׁ, לִית בֵּיהּ חֲסִד. דְּלָא עִם הָאֲרָץ חֲסִיד.

מִסְטָרָא דְּגְבַרְיָאֵל, אַרְבַּע אֲנַפִּין דִּילִיָּה דִּינָא, מִדַּת הַדִּין עַל רְשִׁיעִיָּא, וּמִתְגַּרָּה בְּהוּ, כְּמָה
דְּאוֹקְמוּהָ, מוֹתֵר לְהַתְּגָרוֹת בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוּרָא בִּיצְרִיָּה, יָרָא חֲטָא, דִּינָא יְהָא, אִי
יִתְעַסֵּק בְּאוֹרִיִּיתָא, וּגְבוּרָא בְּתַלְמוּדִיָּה. בְּהַפּוּכָא מִסְטָרָא דְּיִצְרָר הָרַע, מִתְגַּרָּה בְּצַדִּיקָא, דִּינָא
קוֹשָׁה לוֹן, גְּבוּרָא בְּעִבְרִיָּה, לְמַעַבְדָּא לִיָּה, לָאו דְּחִיל חֲטָאָה הוּא, וּגְבוּרָא דְּאֲנַפִּין דִּימִינָא, עֲשׂוֹ
שׁוֹפְדָא דְּמִים.

מֵאֵן דְּמְזַלִּיה נֶשֶׁר, לָאו רַחֲמִין סְגִי, וְלָאו מִדַּת הַדִּין סְגִי, אֲלָא בִּינוּנִי, בִּיצְרָר טוֹב בְּמִדַּת טְבִין
דִּילִיָּה, וּבִינוּנִי בִּיצְרָר רַע בְּמִדּוֹת בִּישׁוֹן, וְלִיָּה אֲנַפִּין חוֹרִין וְסוּמְקִין.

מֵאֵן דְּמְזַלִּיה אָדָם, מִסְטָרָא דְּטוֹב, כְּלִיל מְכַל מִדּוֹת טוֹבוֹת, חֲסִיד, וְחֲכָם, וּגְבוּרָא בְּתוֹרָה,
יָרָא חֲטָא, מְמוּלָא בְּכָל מִדּוֹת טְבִין, וּגְבוּרָא אֲנַפִּין אוֹפְמִין. וּמִסְטָרָא דְּיִצְרָר הָרַע, מְמוּלָא מְכַל
מִדּוֹת בִּישׁוֹן.

וְאִי חוֹבוֹי דְּבֵר נֶשׁ, נְפִישׁוֹן שְׁלִטִין עֲלֵיהּ כָּל מִשְׁרַיָּין דְּיִצְרָר הָרַע, עַד דִּיִּסְתַּלְקוּ מִנְיָה כְּלָהוּ
מִשְׁרַיָּין דְּיִצְרָר טוֹב, וְאֲמַלִּיָּד עַל אַבְרִין דִּילִיָּה, סִמְאִ"ל וְכָל מִשְׁרַיָּיתִיָּה.

ואי נפישין זכווי, שלטין משרין דנצר הטוב, עד דיסתלקו מניה כל משרין דנצר הרע. ואמליד על כל אברין דיליה, משירין דנצר הטוב, בההוא זמנא, שליט עליה שם דנ"ד.

ואם הוא בינוני, צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, אליו מימינים לזכות, ואליו משמאלים לחובה, ומאן דאלים גבר. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, לעולם יראה אדם עצמו כאילו כל העולם כולו תלוי בו.

ומסטרך דמיכאל, אתקרי בכור, דדרגיה כסוף חנורו, ובגין דא, פדיון הבכור כסף, ה' סלעים, כחושבן ה' דאברהם, דאי נחכים בתורה ותוסף עליה י', דאיהו קדש, דביה צריך לקדש בכור בהמה, דהיינו (ירמיה ב) קדש ישראל לי'. וביה צריך לעשר ולדות, דכל ולד איהו מסטרך דבן י"ה, ואיהו ו'.

דכל חינון דאינון חיות הקודש, באתון דשמה קדישא אתקריאו, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו. אפילו כל ברין דאתבריאו בהון, ולית בריאה דלא אתרשים בהאי שמה, בגין לאשתמודעא למאן דברא ליה, והאי יו"ד, איהו דיוקנא דרישא דכל ברין. ה' ה': דיוקנא דה' אצבעאן דימינא, וה' דשמאלא. ו' דיוקנא דגופא.

דף מ"ב ע"ב

ובגין דא אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשונה יאמר קדוש. לית בכל בריה דאשונה כוותי, ואף על גב דבראתי לה כדמות אתון דילי, דאנא זכיל למחאה ההיא צורה, ולמעבד לה כמה זמניו, ולית אלוה אחרא עלי דזכיל לממחי (דף מ"ב ע"ב) דיוקני ובגין דא (דברים לב) כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים.

ואי יקשה בר נש, דהא כתיב (דברים ד) כי לא ראיתם כל תמונה. איהו יתרוץ ליה, האי תמונה חזינא, דהא כתיב (במדבר יב) ותמונת ה' גביט. ולא בכל תמונה אחרא (ס"א דברא ויצר באתווי), דבר נש דנצר באתווי ובגין דא אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשונה ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו.

ואפילו האי תמונה, לית ליה באתריה, אלא כד נחית לאמלכא על ברין, ויתפשט עליהו, יתחזי לון לךל חד, כפום מראה וחזיון ודמיון דלהון, והאי איהו (הושע יב) ובגד הנביאים אדמה.

ובגין דא יימא איהו, אף על גב דאנא אדמה לכו בדיוקניכו, אל מי תדמיוני ואשונה, דהא קדם דברא קודשא בריך הוא דיוקנא בעלמא, וציר צורה, הנה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון, ומאן (נ"א ואית) דאשתמודע ליה, קדם בריאה, דאיהו לבר מדיוקנא, אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא, לא באות ה', ולא באות י' ואפילו בשמה קדישא, ולא בשום אות ונקודה בעלמא, והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה, מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם.

אבל בתר דעבד האי דיוקנא דמרפכה דאדם עלאה, נחית תמן, ואתקרי בההוא דיוקנא דנ"ד, בגין דישתמודעון ליה במדות דיליה, בכל מדה ומדה, וקרא: אל, אלהים, שדי, צבאות, אד"ד. בגין דישתמודעון ליה, בכל מדה ומדה, איך יתנהג עלמא, בחס"ד ובדינא, כפום עובדיהון דבני נשא, דאי לא יתפשט נהוריה על כל ברין, איך ישתמודעון ליה, ואיך יתקיים, (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו.

ווי ליה, מאן דישונה ליה, לשום מדה, ואפילו מאליו מדות דיליה, כל שכן לבני האדם, (איוב ד) אשר בעפר יסודם, דכלים ונפסדים. אלא דמיונא דיליה, כפום שלטנותיה על ההיא

מדה, ואפילו על כל ברין. ולעילא מההיא מדה. וכד אסתליק מינה, לית ליה מדה, ולא דמיון, ולא צורה.

כגון דמא, דלית במיא דימא דנפקי מיניה, תפיסו כלל ולא צורה, אלא דאתפשטותא דמיא דימא על מאנא, דאיהו ארעא, אתעביד דמיון, ויכילנא למעבד חושבן תמן, כגון המקור דימא הא חד. נפיק מיניה מעין, כפום אתפשטותא דיליה מההוא מאנא, כעגולא דאיהו י', הא מקור חד, ומעין דנפיק מיניה הא תרין.

לבתר עבד מאנא רברבא כגון מאן דעבד (ני"א דחפר) חפירא רברבא ואתמלי מן מיא, דנפיק מן מעין. ההיא מאנא אתקרי ים, והוא מאנא תליתאה, וההוא מאנא רברבא, ואתפליג לז' נחליו, (ני"א מאניו) כפום מאניו אריכו, הכי אתפשט מיא מן זמא, לשבעה נחליו והא מקור, ומעין, וז' נחליו, אינון י' ואי יתבר אומנא אליו מאניו דתקין, והדרון מיא למקור, וישתארו מאניו תבירין יבשין בלא מיא.

הכי עלת העלות, עביד עשר ספירות, וקרא לכתר מקור, וביה לית סוף לנביעו דנהוריה. ובגין דא קרא לגרמיה אין סוף, ולית ליה דמות וצורה, ותמן לית מאנא למתפס ליה, למנדע ביה ידיעא כלל. ובגין דא אמרו ביה, במופלגא ממה אל תדרוש, ובמכוסה ממה אל תחקור.

לבתר עבד מאנא זעירא, ודא י', ואתמלא מיניה, וקרא ליה מעין נובע חכמה, וקרא גרמיה בה חכם, ולההוא מאנא קרא ליה חכמיה. ולבתר עבד מאנא רברבא, וקרא ליה ים, וקרא ליה בינה, והוא קרא לגרמיה מבין בה.

חכם מעצמו, ומבין מעצמו, כי חכמה איהי לא אתקריאת חכמה מגרמה, אלא בגין ההוא חכם דאמלי לה מנביעו דיליה. ואיהי לא אתקריאת בינה מגרמה, אלא על שם (ני"א בגין) ההוא מבין דאמלי לה מיניה. דאי הנה מסתלק מנה, אשתארת יבשה. הדיא הוא דכתב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש.

דף מ"ג ע"א

לבתר והכחו לשבעה נחלים. ועביד ליה לז' מאניו יקירין, וקרא לון: גדוליה. גבוריה. תפארת. נצי"ח. הו"ד. יסו"ד. מלכו"ת. וקרא גרמיה גדול בגדוליה וחסו"ד. גבור, בגבוריה. מפואר, בתפארת. מארי נצחון קרבין, בגצי"ח נצחים. ובהו"ד קרא שמיה, הוד יוצרנו. וביסו"ד קרא שמיה צדיק. ויסו"ד, פלא סמיד ביה, כל מאניו וכל עלמין. (דף מ"ג ע"א) ובמלכות, קרא שמיה מלך. ולו הגדוליה והגבוריה והתפארת והנצי"ח וההו"ד כי כ"ל בשמים, דאיהו צדי"ק. ולו הממלכה: דאיהו מלכו"ת.

פלא ברשותיה, למחסר במאניו, ולאוספא בהון נביעו, ולמחסר כפום רעותיה (ס"א בהון) ולית עליה אלהא, דיוסיף ביה, או יגרע ביה.

לבתר עבד משמשין, לאליו מאניו, פרסייא בארבע סמכין. ושית דרגין לכרסייא. הא עשר. וכלא איהו פרסייא. כגון כוס דברכה, דתקינו בו עשרה דברים, בגין תורה דאתייהבת בעשרה דברן. בגין עלמא דאיהו מעשה בראשית, דאתברי בעשרה מאמרות.

ותקין לכרסייא כתות לשמשא ליה, דאינון מלאכים. אראלים שרפים. חיות. אופנים. חשמלים. אלים. בני אלהיים. אישוי"ם. ולאלין עביד שמשין, סמא"ל, וכל כתות דיליה, דאינון פעננים למרפב בהון לנחתא בארעא, ואינון פסוסין לון.

וּמְנַלְו דַּעֲנָנִים אֶקְרוּן מְרַבָּב. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה יט) הִנֵּה יְיָ רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם. וְדָא מְמַנָּא דְמִצְרַיִם, וּמִיַּד דְחִזּוּ (ממנא) דְאֶלְהָא דִּי הוּא אֶלְהָא מְמַנָּא דְלַהּוֹן, חִזּוּ לִיה כְּסוּסָא, תַּחֲוֹת מְרַפְּבִיתִיה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מִיַּד וְנַעוּ אֶלְיִי מִצְרַיִם מִפְּנֵי, וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס, נַעוּ מֵאֲמוּנַה דְלַהּוֹן, וְלֵב דְלַהּוֹן נִמְס כְּדוֹנֵג, מֵהֵיא אֲמוּנַה, וְאֶמְרִי, וְכִי עַד כְּעַן אֲמוּנַה מְמַנָּא דִּילָן כְּסוּסָא, הִנֵּה נַע לְבַהּוֹן מֵאֲמוּנַה דְלַהּוֹן, וְנִמְס כְּדוֹנֵג. וּמְנַלְו דִּימַס לְשׁוֹן נִמַּס כְּדוֹנֵג אִיהוּ כְּמַה דְאֵתְ אֶמְר, (תהלים כב) הִנֵּה לְבִי כְּדוֹנֵג נִמַּס בְּתוֹךְ מַעֲי. (ויקרא כ' ע"א) (שמות יג) וְכַל פֶּטֶר חֲמוּר תִּפְדֶּה בְּשֶׁה וְגו'. (פקודא להביא קרב וכו') פְּקוּדָא דָּא לְפָדוּת פֶּטֶר חֲמוּר, וְלַעְרוֹף פֶּטֶר חֲמוּר, אִם לֹא יִפְדֶּה לִּיה. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעֵרְפְתוּ. וְרָזָא דָּא יֶצֶר הָרַע, יְכוּל לְאַחְזָרָא בְּתִיבְתָא, (ס"א ולבתר יצר הטוב וכו') וּלְבַתֵּר לְאַחְזָרָא יֶצֶר הַטוֹב, כְּמַה דְאִוְקְמוּהָ, אִם זָכָה עֶזֶר, אִם לֹא זָכָה כְּנִגְדוּ. בְּגִין דְאִינוּן דִּיּוֹקְנָא, חַד דְשֵׁה, וְחַד דְחֲמוּר, וְאִי זָכָה לְאַחְזָרָא בְּתִיבְתָא, אִף עַל גַּב דְאִיהוּ חֲמוּר עִם הָאֶרֶץ, תִּפְדֶּה מִן גְּלוּתָא בְּשֶׁה, דְאִיהוּ (ירמיה ט' שֶׁה פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל. וְאִי לֹא הִדֵּר בְּתִיבְתָא, וְעֵרְפְתוּ, שְׂוִי לִיה עִם קֶשֶׁה קֶדְל, דְעֵתִידִין לְאַתְמַחָא מִן סִפְר חַיִּים, דְעֵלְיִיהוּ אֶתְמַר, (שמות לב) מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי אֶמְחַנּוּ מִסִּפְרִי. (שמות יג) וְהִנֵּה לְאוֹת עַל יַדְכֶה וְלִטוּטְפוֹת בֵּין עֵינֵיךְ וְגו' (בהר ק"ח ע"ב ובמשנה) (ח) פְּקוּדָא דָּא, פְּקוּדָא דְאֶקְרִי בְּגוּוּנָא אַחְרָא, דְלֹא אֶקְרִי מִצְוָה, אֶלְא קְדוּשָׁה, וְאֶלְיִן אִינוּן תִּפְלִין. תִּפְלָה שֶׁל יַד, וְתִפְלָה שֶׁל רֹאשׁ. תִּקְוָנָא פְּאֶרָא שְׁפִירוּ דְגוּוּנִין עֵלְאִין. וְעַל דָּא אֶקְרוּן טוּטְפוֹת, כְּמַה דְאֵתְ אֶמְר, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּדָ אֶתְפָּאָר.

וְכַתִּיב (הושע יא) כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ, יִשְׂרָאֵל זוּטָא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא, שְׁפִירוּ דְגוּוּנִין, עֵילָא וְתִתָּא. יוֹסֵף סְלִיק וְאֶתְעֵטֶר בְּתֵרִין גּוּוּנִין (נ"א דרגין) בְּקַדְמִיתָא נַעֲרִי, וּבְסוּפָא צַדִּיק. כְּמַה זָאן בִּיה גּוּוּנִין לְמַחְזִי, וְרָזָא דָּא (בראשית לט) וְיָהִי יוֹסֵף יִפְה תֹּאֵר וִיפֶה מְרָאָה. שְׁפִירָא בְּתֵרִין סִטְרִין, בְּתֵרִין דְרֵגִין, בְּתֵרִין גּוּוּנִין, עֵילָא וְתִתָּא.

כַּתִּיב (דברים ו) וְעִשִׂיתָ הַיֵּשֶׁר וְהַטוֹב. הַיֵּשֶׁר: דָּא תִפְלָה שֶׁל יַד, לְאַמְשָׁכָא (ס"א לאסמכא) לִיה בְּתִפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, לְאַתְיַחְדָּא כְּחַדָּא. וְתִפְלָה שֶׁל יַד, אֶקְדִים לְשֶׁל רֹאשׁ. וְאַצְטְרִיךְ דְלָא הָוִי פְּרוּדָא בִּינֵייהוּ כָּלְל.

מֵאוּ דְמִתְעֵטְרָא בְּתִפְלִין, קָאִים בְּרָזָא דְגוּוּנָא עֵלְאָה וְקָאִים בְּאִינוּן תֵּרִין רְזִין דְקֵאמְרִין כְּיוֹסֵף, דְאֶקְרִי נַעֲרִי, וְאֶקְרִי צַדִּיק, בְּרָזָא דְעֵבֶד נְאֻמִין, בְּרָזָא דְבִן יַחֲדָאִי. וְאֶלְיִן אִינוּן תִּפְלָה שֶׁל יַד, וְתִפְלָה שֶׁל רֹאשׁ, וְאִינוּן פְּלָלָא חַדָּא בְּלֹא פְּרוּדָא.

אַרְבַּע פְּרָשְׁיִין דְתִפְלִין בְּד' בְּתִים, בְּאִינוּן תִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ. וְכַמַּה דְאִינוּן ד' פְּרָשְׁיִין בְּאִינוּן תִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, אוּף הַכִּי פְּלָהוּ בְּתִפְלִין שֶׁל יַד בְּבִית א'. דְהָא בְּתִפְלָה שֶׁל יַד, לִית לָהּ מְגֻרְמָה כְּלוּם, אֶלְא מַה דְנִקְטָא מְלַעֲיָלָא. וְרָזָא דָּא, (קהלת א) כֹּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. וּמְגוּ דְנִקְטָא לֹון מְלַעֲיָלָא, אֶקְרִי תִפְלָה, וְאַתְקַדְשַׁת בְּקְדוּשַׁתְהוֹן (וכלא) אֶקְרִי קְדוּשָׁה. וְאֶקְרִי תִפְלָה וְכַדִּין אֶקְרִי מְלָכוֹת, מְלָכוֹת שְׁמִים שְׁלִימָה.

ד' פְּרָשְׁיִין, הָא אוּקְיָמָנָא רְזָא דְלַהּוֹן, בְּכַמַּה דוּכְתִי. אֲבָל פְּרָשָׁה קְדָמָאָה, קְדָשׁ לִי כָל בְּכוֹר, דָּא אִיהוּ רְזָא (דף מ"ג ע"ב) עֵלְאָה, דְכְלִיל כָּל ד' בְּתִים, בְּרָזָא דְנְהִירוּ עֵלְאָה, דְנִפְקָא מֵאִין.

וְכַל אִינוּן ד' אֶתְרִמִּיזוּ הַכָּא, קְדָשׁ: דָּא קְדוּשָׁה עֵלְאָה. רְזָא דְחֲכָמָתָא עֵלְאָה, דְמִתְמַן כְּלָא אֶתְקַדְשׁ, בְּרָזָא דְגֻנִיזוּ עֵלְאָה, דְאַתְקַרִי קְדָשׁ. לִי: דָּא בִינָה, רְזָא דְעֵלְמָא עֵלְאָה, הִיכְלָא פְּנִימָאָה. (ורזא דא) (ויקרא כ"ה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים (במדבר ג') כִּי לִי כָל בְּכוֹר (שמות י"ט) וְהִייתֶם לִי סִגְלָה) כָּ"ל: רְזָא דְחֶסֶד, בְּכָל דוּכְתָא, בֵּין לְעֵילָא בֵּין לְתַתָּא. בְּכוּ"ר: דָּא בֶן בְּכוֹר, דְכַתִּיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָאִי בֶן בְּכוֹר, כְּלִיל כָּל סִטְרִין, וְכָל גּוּוּנִין. וּבְגִין כֶּף, קָרָא כְּלִיל פְּלָהוּ אֲרַבַּע, בְּרָזָא דְחֲכָמָתָא עֵלְאָה. אֲבָל דָּא בְּאוּרַח כְּלָל, לְמַנְדַּע דְכְלָל כְּלִיל בְּהָאִי, אֲבָל בְּאוּרַח פְּרִט, כָּל חַד בְּלַחוּדוּי, דָּא אִיהוּ פְּרָשְׁתָּא קְדָמָאָה, דְכְלִיל כָּל שְׂאָר פְּרָשְׁיִין.

פְּרָשָׁה תִנְיִינָא, וְהִיהָ כִּי יִבְיָאָךְ וְגו', דָּא בִינָה, דְהָא בְּפִרְשָׁתָא דָּא, אִיהִי יְצִיאַת מִצְרַיִם, דְהָוָה מִסִּטְרָא דִּיּוּבְלָא. וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דִּילָהּ וְהִי'הָ, דְהָא מְלָה דָּא אִיהִי בִיּוּבְלָא. וּבְגִין כֶּף שְׁמָא דִּילָהּ וְהִי'הָ, דְלִית וְהִי'הָ (נ"א הויה) אֶלְא בְּאַתְרָא דָּא, דְאִיהוּ זְמִין לְאַתְמַשְׁכָּא לְתַתָּא, וְלֹאֲנַהֲרָא בּוּצִינִין, וְלֹאֲשִׁתְכָחָא בְּדִרְגָּא תַתָּאָה, (נ"א והיה כמאן דאמר על מלכא דאיהי הוי) (נ"א דיהוי זמין לאתמשכא

לתת ולאנהרא בוצינין) וכלא ברזא חדא. ובגין דאיהו באורח טמיר, לא אקרי באַתגלינא בשמא דא, אלא אתמסר לחכימין למנדע. ועל דא אתרשים בשמא קדישא, במלה דא.

פרשה תליתאה, שמע, דא איהו רזא דימינא, דאקרי חסד עלאה. דאיהו קא מיחד חודא דכלא לדי סטרין, וקודשא בריד הוא מסדר ביה, סדורא דכל עלמא, ודא איהו דקא מתפשט בכל סטרין, אפילו גו תהומי תתאי. בדא קודשא בריד הוא ברא עלמא, פד אתעטף קודשא בריד הוא בעטופא דזהרא, ודא דקא מיחד חודא, ובגין פד, שמע סמיך לוקייה.

חודא דכל יומא, איהו, חודא למנדע ולשונאה רעותא. חודא דא הא אמרן בכמה דוכתי, חודא דכל יומא, איהו חודא דקרא, (דברים ו) שמע ישראל יי אלהינו יי הא פלהו חד, ועל דא אקרי אחד. הא תלת שמיהן אינון, היד אינון חד, ואף על גב דקרינו אחד, היד אינון חד.

אלא, בחזיונא דרוח קדשא אתיידע, ואינון בחיזו דעינא סתימא, למנדע דתלתא אליו אחד. ודא איהו רזא דקול דאשתמע, קול איהו חד, ואיהו תלתא גונון, אשא ורוחא ומיא, וכלהו חד, ברזא דקול. (ולאו אינון אלא חד) אוף הכא: יי אלהינו יי אינון חד. תלתא גונון, ואינון חד.

ודא איהו קול דעביד בר נש ביחודא, ולשונאה רעותיה ביחודא דכלא, מאין סוף עד סופא דכלא, בהאי קול דקא עביד בהני תלתא דאינון חד. ודא איהו חודא דכל יומא, דאתגלי ברזא דרוח קודשא.

וכמה גונון דיחודא אתערו, וכלהו קשוט. מאן דעביד האי עביד. ומאן דעביד האי עביד. אכל האי חודא דקא אנו מתערי מתתא, ברזא דקול דאיהו חד, דא הוא בריד דמלה, האי בכללא, לבתר פרט, כדקאמרן.

פרשה רביעאה, הוא רזא דדינא קשיא, (דברים יא) השמרו לכם. אליו אינון תפליו דרישא. ותפליו דדרועא, כגוונא דא בחד ביתא, והא אתערנא בהו, וכלהו רזא חדא.

קשרא דתפליו דרישא, איהו דלית, ועל דא פתיב, (שמות לג) וראית את אחורי. ועל דא איהו לאחורא, ותמן אתקשר כלא בקשרא חדא.

ואיהי, פד מנחת אליו תפליו דדרועא לאתקשרא, (ס"א אית קשרא) אחרא, רזא דברית קדישא, רזא דא, כמה דאתער בכמה דוכתי, וכלא רזא חדא. זכאין אינון ישראל דינעין רזא דא, ואצטרד בר נש לאנחא לון כל יומא, למהוי בדיוקנא עלאה, ועליה פתיב, (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יי נקרא עליך ויראו מפד. (עייכ רעיא מהימנא) בילאו"א.

בשלח

פרשת

דף מ"ד ע"א

(דף מ"ד ע"א) ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרדך ארץ פלשתים וגו'. רבי שמעון פתח, (חבוקק א) תפלה לחבוקק הנביא על שגיונות. האי קרא קשיא, ואית לאסתפלא ביה, מאי שנא תפלה לחבוקק הנביא, יתיר מכל שאר נביאי עלמא, דלא כתיב בהו תפלה לישעיה הנביא, או לירמיה, או ליחזקאל, או להושע, או לשאר נביאי עלמא.

אלא הכי תנינו, אלישע זכה בהאי עלמא מה דלא זכה נביאה אחרא, בר ממשה. (ועם כל דא לא בעא לאטרחא למריה) תא חזי, מאי כתיב, (מלכים ב ד) ויהי היום ויעבור אלישע אל שונים ושם אשה גדולה. מאי אשה גדולה. אלא גדולה בעובדהא, דכל בני (ס"א דרא) ביתא, משתבחין בה, והיא עקרא דביתא, ובגין דבעלה לא הוה שכיח בביתא, למיהוי עקרא, לא הוה אדפר הוא, אלא היא.

ותו, ושם אשה גדולה: גדולה על כל שאר נשי עלמא, דהא שאר נשי עלמא, כד חמאן אושפיזא בביתא, מצטערין ביה, ודחקו ביה כל שכן לאפקא עליה ממונא, והיא חדת ביה באושפיזא, ולאפקא עליה ממונא, כל שכן כיון דחמת ליה לאלישע חדת ביה לחדא. ועל דא, שבחא דכלא דאתתא היא, דהא אושפיזא דביתא דאתתא היא. ובגין כד ושם אשה גדולה, גדולה על שאר נשין. ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא, בפה ידעה. אלא הא אוקמוה חבריא, דשויפיא חוורא זריקת ליה בערסיה. ולא חמת ביה קרי מעולם, ולא אעבר זבובא בפתוריה.

הני מילי קשיין, אי תימא דלא חמת ביה קרי, הא סגי אין אינון בני נשא הכי בעלמא, מה שנויא הכא. ואי תימא דלא עבר זבובא בפתוריה. אמאי כתיב, הנה נא ידעתי, וכי היא ידעת, ולא אחרא, והא כל אינון דחמו ליה אכיל בפתוריה הו זדעי.

אלא שפיר קאמרת, אבל הנה נא ידעתי, היא ידעה, ולא אחרא, בגין דהיא מתקנת ערסיה, בשעתא דשכיב בליליא, ובשעתא דקאים בצפרא. והאי דקאמרי דשויפיא חוורא זריקת ליה בערסיה, הכי הוה, ובה ידעה, דאחרא דעלמא, כיון דקאים בר נש מערסיה, סליק שויפיא דנאים בה, ריחא מנוולא. והאי, בשעתא דסלקת ההוא שויפיא מערסיה, הוה סליק ריחין, (קכ"ז) כריחין דגנתא דעדן. אמרה אי לאו דקדישא הוא, וקדושה דמריה עליה, לא סליק ריחא קדישא הכי.

בגיני כד, בעי לאתפרשא מן ביתא, דלא אזדהר בר נש כל כד בביתא. אבל אמרת, (מלכים ב ד) נעשה נא עליית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומנורה, ארבע אליו למה. אלא בגין דאינון תקונא דכנסת ישראל, דאתקריאת עליית קיר, והכי אתקריא, כמה דכתיב, (ישעיה לח) ויסב חזקיה פניו אל הקיר.

מטה ושלחן וכסא ומנורה, לאו אינון כתיקון דשמושא, דהא כסא קא בעי בקדמייתא, ולבתר שלחן, לבתר מנורה, לבתר מטה, אמאי אקדימת מטה. בגין דהיא חביבה עליה יתיר מפלא, ואקדים בר נש מה דחביב עליה. (מלכים ב' ד') ויהי היום ויבוא שמה. ויהי היום, מאן הוא יומא דא. אלא כמה דאוקמוה. ותא חזי. ההוא יומא, יומא טבא דראש השנה הוה, דאתפקדו ביה עקרות דעלמא, ואתפקדו ביה בגי עלמא. קרא לשונמית ואמר, (מלכים ב' ד) הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת. בגיני כך, אצטריכנא לעיינא יומא דא בדיני דעלמא, דקודשא בריה הוא דאין ביומא דא (דף מ"ד ע"ב) לעלמא, ובגין דאתפרשנא בלחוד באתר דא, אצטריכנא לאסתכלא ברגיזו דעלמא. (מלכים ב' ד) ומה לעשות לך היש לדבר לך אל המלך או אל שר הצבא. וכי מלה דא למה אצטריכא לגבי אתתא, דלא נפקת ולא אזלת ולא עאלת בהיכלא דמלכא. אלא, יומא דא הוה גרים, דכל בגי עלמא יתבין (נ"א קיימין) בדינא, ובההוא יומא אקרי קודשא בריה הוא מלך. המלך המשפט. אמר לה, אי את אצטריח לך לגבי מלכא עלאה, על עובדיו די בידך.

ותאמר בתוך עמי אנכי ישבת. מאי קאמרת. אלא בשעתא (נ"א בזמנא) דדינא תליא בעלמא, לא יתפרש בר נש בלחודוי, ולא יתרשים לעילא, ולא ישתמודעון ביה בלחודוי, דהא בזמנא (אחרא) דדינא תליא בעלמא, אינון דאשתמודעון ורשימין בלחודייהו, אף על גב דזכאין אינון, אינון אתפסון בקדמייתא. ועל דא, לא לבעי ליה לאיניש, לאתפרשא מבין עמא לעלם, דבכל זמנא רחמי דקודשא בריה הוא על עמא כלהו כחד. (ולא לבעי ליה לאיניש לאתפרש מן עמא לעלם) ובגיני כך אמרה, בתוך עמי אנכי ישבת, ולא בעינא לאתפרשא מנייהו, כמה דעבדנא עד יומא דין.

ויאמר גחזי אבל בן אין לה וגוי. אמר לה אלישע. הא ודאי שענתא קיימא, דהא יומא גרים. ויאמר למועד הזה כעת חיה את חובקת בן. ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר אליה אלישע. למועד ודאי. לבתר מית. מאי טעמא מית. אלא בגין דאתייהב לה, ולא לבעלה. ומאתר דנוקבא אתקשר, ומאן דאתקשר בנוקבא, מותא אזדמנת קמיה. מנא לן דלה אתייהב, דכתיב את חובקת בן.

תא חזי, באברהם כתיב (בראשית יח) שוב אשוב אליך, ולא אליה, אליך ודאי, כך אתקשר, ולא בנוקבא. מאן דאתי מסטרא דנוקבא, מותא אקדים לרגלוי. ותעל ותשכיבהו על מטת איש האלהים, בגין דתמן חמת קדושה עלאה מפלא.

ויאמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד. מפאן, דהיא עקרא דביתא, ולא עוד אלא דאיהי אזלת אבתריה, ולא בעלה. ויגש גחזי להדפה הא אוקמוה.

וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הֲרַפָּה לָּהּ. מֵאִי שָׁנָא הֲכָא דְאָמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְכֹד הָוּה בְּמַתָּא אֱלִישָׁע. אֶלָּא הֲכָא וְדַאי אִישׁ הָאֱלֹהִים, דְּהֲכָא (ס"א הוא) חֲזָא דֹכְתִיבָהּ, וְלֹא בְּמַתָּא, וְלֹא בְּשַׁעְתָּא דְהוּוּ בְּנִי נְבִיאֵי קַמִּיהָ.

וַיְיָ הָעֲלִים מִמֶּנִּי וְגו', כְּמָה דְאֵת אָמַר (בראשית יט) וַיְיָ הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עֲמֹרָה, דָּא בִּי דִינָא דְלִתְתָּא. וְלֹא הֲגִיד לִי, מֵאִי טַעְמָא לֹא יָדַע אֱלִישָׁע. אֶלָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמָה אָנָּא קָטִיל לְהַאי, אִי אֵימָא לִיהּ, לֹא יָמוּת, דְּהָא נְבֻזַבְזָא דִילִיָּהּ הוּא. וְדַאי אֵית לִיהּ לְמִימָת, דְּהָא אֲתַמַּר, דְּכִתִּיב אֵת חוּבְקַת בֶּן, וּמֵאַתֵּר דְּנוּקְבָא גְרִים מוּתָא, וּבְגִינֵי כֶּד לֹא אָמַר לִיהּ.

וַיֹּאמֶר לְגַחְזֵי חָגוּר מִתְנַיֵּד וְקַח מְשַׁעֲנַתִּי בְיַדְךָ וְלֶךְ. וְהָא אוּקְמוּהָ וְאֶסְתַּלַּק נִיסָא מִנִּיהּ. חֵי יְיָ וְחֵי נַפְשָׁךְ אִם אֶעֱזָבְךָ, אֲמַאי בִּינּוּ דְגִיחְזֵי הָוּה אֲזִיל. אֶלָּא הִיא יָדַעַת אֲרַחוּי דְהָהוּא רָשַׁע דְגִיחְזֵי, דְלֹאוּ אִיהוּ כְּדַאי דִּישְׁתַּכַּח נִיסָא עַל יְדוּי.

וַיִּשָׁם פִּי עַל פִּי וְעֵינָיו עַל עֵינָיו וְגו'. אֲמַאי, אֶלָּא דְאֶשְׁגַּח אֱלִישָׁע וַיָּדַע דְאֲתַרָּא (דאֲתַתָּא הוּא) דָּא הוּא דְגְרִים, דְאֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ הַשְׁתָּא. וַיִּשָׁם פִּי עַל פִּי וְעֵינָיו עַל עֵינָיו, לְקַשְׂרָא לִיהּ בְּאֲתַרָּא אַחְרָא עֲלָהּ, אֲתַר דְחִינּוּ אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיהּ.

וְלֹא יָכִיל לְאֶעְקָרָא לִיהּ מֵאַתֵּר דְאֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, אֶלָּא אֲתַעַר רוּחָא חֲדָא מְלַעֲיָלָא, וְאֲתַקְשֵׁר בְּהַאי אֲתַר, וְאֲתַיֵּב לִיהּ נַפְשִׁיהּ. דָּאי לָאוּ הָכִי לֹא הָוּה קָאִים לְעֵלְמִינוּ. וַיִּזְוֶר הַנְּעַר עַד שִׁבְעַ פְּעַמִּים, וְלֹא סָלִיק יַתִּיר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים ז) יָמִי שְׁנוּתִינוּ בְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה.

דף מ"ה ע"א

וְדָא הוּא חֲבִקוּק נְבִיאָהּ, כְּמָה דְאֵת אָמַר אֵת חוּבְקַת בֶּן. אִי הָכִי חֲבִקוּק מְבַעֵי לִיהּ, אֲמַאי חֲבִקוּק תְּרִי. אֶלָּא, חֲד (דף מ"ה ע"א) דְאֶמִּיהּ, וְחֲד דְאֱלִישָׁע, דְאֲתַחֲבַק עִמִּיהּ. דְבַר אַחַר תְּרִי חֲבִקוּקִין הוּוּ בֵּיהּ, בִּין לְהַאי סְטָרָא בִּין לְהַאי סְטָרָא. חֲבִקוּק חֲדָא, הֵהוּא אֲתַר דְהוּוּ תְּלִי בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא. חֲבִקוּק אַחְרִינָא דְסָלִיק לִיהּ לְדַרְגִּין עֲלָאִין יַתִּיר, וּבְגִין כֶּד חֲבִקוּק תְּרִי. (חֲבִקוּק א) תְּפִלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיאָהּ, מֵאִי תְּפִלָּה. אֶלָּא דָּא הוּא אֲתַר, דְּהוּוּ קָשִׁיר בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וְדָא הוּא תְּפִלָּה שֶׁל יָד. עַל שְׁגִיזוֹנוֹת. דְּהָהוּא יוֹמָא דְאֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ, שְׁגִיזוֹנוֹת דְעֵלְמָא הוּוּ תְּלִינּוּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּגְבוּרָה הָוּה שְׁלִיט, וְעַל דָּא אֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ הָאִי תְּפִלָּה. (נ"א בהאי תפלה)

דְבַר אַחַר תְּפִלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיאָהּ, תְּפִלָּה לְחֲבִקוּק: בְּגִין חֲבִקוּק, דְאִיהוּ עֲבִיד בְּגִינִיהּ. יְיָ שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ גְּרַאתִי וְגו', תָּא חֲזִי, כֶּד הָוּה אֲתַעַר עֲלֵיהּ רוּחָא דְנְבוּאָהּ עַל אֲתַר דָּא דְהוּא תְּפִלָּה, הָוּה אֲתִי וְהוּוּ דְחִיל וּמְדַעְזַע. מִתְּלָא אֲמַרִי, מֵאִן דְנָשִׁיד מִכְּלָבָא, מְקַלִּיה אֲזַדְעָזַע. יְיָ פְּעֵלְךָ בְּקָרֵב שְׁנִים

חִייהוּ, מֵאֵן פִּעֲלָדָּ. אֶלְא, עֲלִיה קָאָמֵר, דְּאִיהוּ פִּעַל דִּילִיה. בְּקָרְב שְׁנִים חִייהוּ. הָב לִיה חִיין לְהֵאֵי פִּעֲלָדָּ, בְּקָרְב שְׁנִין עֲלֵאִין. דְּבַר אַחַר, חִייהוּ דְּלֵא יָמוֹת כַּד בְּקָדְמִיתָא. עַל שְׁגִיוֹנוֹת, מֵאֵי עַל שְׁגִיוֹנוֹת, עַל שְׁגִיאוֹת מְבַעֵי לִיה. כְּמָה דְּאִתְּ אָמֵר (תהלים יט) שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין. אֶלְא (כִּלְא הוּא אַבְל) שְׁגִיוֹנוֹת, כְּמָה דְּאִתְּ אָמֵר (תהלים ז) שְׁגִיוֹן לְדוֹד. זִינִי תוֹשְׁבְּחוֹן הוּוּ קְמִייהוּ דְּנְבִיאֵי, לְמִישְׁרֵי עֲלִייהוּ רוּחַ נְבוּאָה, כְּמָה דְּאִתְּ אָמֵר (שמואל א י) וּפְגַעְתָּ חֶבֶל נְבִיאִים יוֹרְדִים מִהַבְּמָה וּלְפָנֵיהֶם נִבֵּל וְתוֹף וְגוֹ', וּכְתִיב (מלכים ב ג) וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגֹן וְגוֹ'. וְכָל שְׁכֹן חֲבַקוּק, דְּאֶצְטְרִיד לִיה יִתִּיר מִכְּלֵחוֹן, לְנִיחָא דְּרוּחָא, וּלְבִסְמָא לְהֵוּא אַתְר, לְאִמְשָׁכָא עֲלִיה רוּחַ נְבוּאָה. וְכֹן כְּלֵהוּ נְבִיאֵי כְּהֵאֵי גּוֹנָא, בְּרַ מִמֶּשֶׁה דְּסִלִּיק עַל כָּל שְׁאֵר נְבִיאֵי דְּעֲלָמָא, זְכָאָה חוּלְקִיה.

תָּא חֲזִי, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, רוּחִיהוֹן הָוָה תְּבִיר בְּגוֹוִייהוּ, וְהוּוּ שְׁמַעִין אֵינוֹן תוֹשְׁבְּחוֹן, וְלֵא יְכָלִין לְמַחְדֵי, וּבְשַׁעְתָּא דְּכְלֵהוּ אוּכְלָסִין וּרְתִיכִין נִפְקוּ בְּשִׁכְיִנְתָּא, כְּלֵהוּ אָרִימוּ תוֹשְׁבְּחוֹן וְשִׁרִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, וְאַתְרַעַר קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא רוּחִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וְהוּוּ שְׁמַעִין אֵינוֹן תוֹשְׁבְּחוֹן, וְקֵאִים רוּחִיהוֹן בְּגוֹוִייהוּ דְּלֵא פְרָחוֹן.

בְּרַ נֶשׁ כַּד אִיהוּ שְׁבִיק פּוּלְחָנָא, כְּדִין יַדַּע תְּבִירוּ דְּגֵרְמוּי, תְּבִירוּ דְּרוּחִיהוּ. כַּד יִשְׂרָאֵל, כַּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, כְּדִין טַעִימוּ טַעְמָא דְּמוֹתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא אֶסִי לוֹן, דְּכְתִיב, (שמות יג) וַיְיָ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וְגוֹ'. וְכָל אוּרְחִין, הוּוּ סִלְקִין רִיחִין דְּאִסְוֹתָא, וְעֵאלִין לְגוֹפִייהוּ וְאַתְסִיין, וְקַל תוֹשְׁבְּחוֹן דְּהוּוּ שְׁמַעִין, הוּוּ חֲדָאן וְנִיחִין בְּרוּחִיהוֹן.

וּפְרַעָה וְכָל אֵינוֹן אוּכְלוֹסִין דִּילִיה, הוּוּ אֲזֵלִי בְּתַרְיִיהוּ, לְאוּזָפָא לוֹן, עַד דְּנִפְקוּ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם. וְכֹן כָּל אֵינוֹן רַבְרַבִּין דְּמִמְנָן עֲלִיהוֹן, וְעַל שְׁאֵר עַמִּין, אוּזִיפוּ לָהּ לְשִׁכְיִנְתָּא וּלְיִשְׂרָאֵל כְּלֵהוּ, עַד דְּשָׂאוּ בְּאִיתָם בְּקֶצֶה הַמִּדְבָּר, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעָה אֶת הָעָם וְגוֹ'. כִּי קָרוֹב הוּא, כִּי קָרוֹב הוּא. הֵוּא אוּמָאָה דְּאוּמֵי אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְהוֹן, עַל הֵוּא טִיבוּ דְּעַבְדוּ פְּלִשְׁתִּים לְאַבְהוֹן, דְּכְתִיב (בראשית כא) כִּפְחָסָד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גִּרְתָּהּ גִּרְתָּהּ בְּהָ.

דָּף מִיָּה עִי"ב

וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעָה אֶת הָעָם, מֵה כְּתִיב לְעִילָא, וַיִּקַּם פְּרַעָה לִלְלָה הוּא וְכָל עַבְדָּיו. תָּא חֲזִי, נוֹקְמָא עֲלָאָה דְּעַבְדוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּמִצְרַיִם. תְּלַת מוֹתְנֵי הוּוּ. חַד, דְּעַבְדוּ בּוּכְרִין בְּמִצְרַיִם, דְּקִטִּילוּ כָּל אֵינוֹן דְּאִשְׁכְּחוּ. וְחַד, דְּקִטֵּל קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּפִלְגוֹת לִילָא. וְחַד, כַּד חָמָא פְּרַעָה מוֹתְנָא בְּבִיתִיהָ בְּבִנוּי וּבְעַבְדוּי, קָם וְזָרִיז גְּרַמִּיהָ, וְקִטִּיל אֶפְרָכִין וְסַרְכִין, וְכָל דְּאִמְלִיכוּ לִיה לְסַרְבָּא בְּעַמָּא עַד דְּאוּרִייתָא אִסְהִידַת עֲלִיה דְּאִיהוּ קָם בְּלִילָא מִמֶּשֶׁ. כְּמָה (דקודשא בריך הוא בפלגות) דְּלִילָא קִטֵּל בּוּכְרִין וְעַבְדוּ נוֹקְמִין, הָכִי קָם פְּרַעָה בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְקִטֵּל וְעַבְדוּ נוֹקְמִין בְּסַרְכוּי,

וּאֶפְרַכְוִי, וְאֶמְרַכְלוּי, וּבְכָל אֵינֹנִי רַבְרַבִּין (דף מ"ה ע"ב) הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שמות יב) וַיִּקַּם פְּרַעֲהַ (לילה ממש), דְקָם לְקַטְלָא וּלְשִׁיזְצָאָה.

אוּרְחוּי דְכַלְבָּא, כַּד מְחִיין לֵיה בְּאַבְנָא, אִיהוּ אֲתִי וְנָשִׂיף לְחַבְרִיה, כַּד פְּרַעֲהַ, לְבַתֵּר אִיהוּ הָוָה אֲזִיל בְּשׁוּקֵי, וְהָוָה מְכָרִיז וְאָמַר, קוּמוּ אֲזָאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, אַתּוּן קַטְלַתּוּן לְכָל בְּנֵי מְתָא, אַתּוּן קַטְלַתּוּן סְרַכֵּי וְאֶפְרַכֵּי וְכָל בְּנֵי בֵיתִי, הִדָּא הוּא דְכְתִיב וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לֵילָה. פִּינּוּ דְבִידְכוּן הָוָה כְּלָא, וּבִרְכַתֶּם גַּם אוֹתִי, דְלָא תִקְטְלוּן לִי. לְבַתֵּר אִיהוּ בְּגִרְמִיה אוּזִיף לוֹן, וְאֶפִּיק לוֹן מְאַרְעָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲהַ אֶת הָעָם וְגו'. (שמות יג) וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דְרַדְרַד הַמְדַבֵּר יָם סוּף לְתַקְנָא אֲרַחָא לְאַתְרִיה. ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵאִי שְׁנָא כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, דְכְתִיב, (שמות ה) שְׁלַח אֶת עַמִּי, (שמות ט) כִּי אִם מֵאֵן אֲתָה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא לָא הוּוּ גְזִירִין, וְלָא אֲתַקְשְׁרוּ בֵיה כְּדָקָא יְאוּת. וְהָכָא דְהוּוּ גְזִירִין, וְעַבְדוּ פְסָחָא, וְאַתְקְשְׁרוּ בֵיה, קָרִי לוֹן אֶת הָעָם.

אֶלָּא בְּגִין הַהוּא עֲרַב רַב, דְאַתְדַבְּקוּ בְהוּ, וְאַתְעַרְבוּ בְהַדְיָהוּ, קָרִי לוֹן אֶת הָעָם סְתָם. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שמות לב) וַיִּגְוֹף יְיָ אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל. וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֲהָרֹן. וַיִּרָא הָעָם כִּי בִשֵׁשׁ מִשֶּׁה. וַכֵּן כְּלָהוּ.

ר' יֶצְחָק ור' יְהוּדָה הוּוּ אֲזִילֵי מְאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוָה עֲמָהוּן יוֹסִי טַיִיעָא, בְּקַטְיָרָא דְגַמְלֵי עֲטוּפִירָא בְכַתְפֵייהוּ. עַד דְהוּוּ אֲזִילֵי, אֲשַׁכַּח הַהוּא יוֹסִי טַיִיעָא אֲנִתּוּ חֲדָא דְשָׂאָר עַמִּין, דְקָטִיר בִּירוּקֵי חַקְלָא, אֲשַׁתְּמִיט מְנִיִּיהוּ וְאַתְקִיף בָּהּ, וְאַתָּא עָלָה. תְּוֹוְהוּ ר' יֶצְחָק ור' יְהוּדָה, אָמְרוּ נִיתוּב מְאַרְחָא דָּא, דְהָא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּעָא לְאַחַזְאָה לוֹן, דְלָא נִתְחַפֵּר בְּהַדְיָה. תְּבוּ מְאַרְחָא, בְּדָקוּ בְתֵרִיה, וְאַשְׁכַּחוּ דְבִרְיָה דְבַת אֵל נֶכֶר הָוָה, וְאַבּוּהָ פְסִיל זֶרְעָא הָוָה. אָמְרוּ, בְרִיף רַחֲמָנָא דְשִׁזִּיב לוֹן.

פְּתַח ר' יֶצְחָק וְאָמַר (תהלים לו) אֵל תִּתְחַר בְּמִרְעִים. מֵאֵן אֵינֹנִי מְרַעִים, דְלָא כְתִיב חֲטָאִים, אוּ רְשָׁעִים. אֶלָּא מְרַעִים, דְאַבְאִישִׁין לְגִרְמִיִּיהוּ, וְלַהֲנֵי דְמִתְחַבְּרִין בְּהַדְיָהוּ. ר' יְהוּדָה אָמַר, מְרַעִים: אֲרַחִיק גְרַמְדָּא מִמְרַעִים דְלָא תְהוּוּן רַעִים וְחַבְרִים כְּחֲדָא, דְלָא יִבְאִישׁוּ לָךְ עוּבְדוּי, וְתִתְפַּס בְּחֲטָאוּי.

תָּא חֲזִי, אִי לָא הוּוּ אֵינֹנִי עֲרַב רַב דְאַתְחַבְּרוּ בְהוּן יִשְׂרָאֵל, לָא אֲתַעְבִּיד הַהוּא עוּבְדָא, וְלָא מִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל אֵינֹנִי דְמִיתוּ, וְלָא גְרַיִם לוֹן לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה דְגְרַיִם. וְתָא חֲזִי, הַהוּא עוּבְדָא, וְהַהוּא חוּבָה מִמֶּשׁ, גְרַיִם גְלוּתְהוּן דְיִשְׂרָאֵל.

דְתַנִּינּוּ, בְּעָא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, דְיִשְׁתַּכְּחוּן יִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא שְׁעֵתָא כְּמִלְאָכֵי עֲלָאִי, וְלִמְעַבְד לוֹן חִירִין מְכַלָּא, חִירִין מְמוּתָא, וְלִמְהוּי חִירִין מִן שְׁעֵבוּדָא דְשָׂאָר עַמִּין, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שמות לב) חֲרוּת עַל הַלְּוֹחֹת, אֵל תִּקְרִי חֲרוּת, אֶלָּא חִירוּת.

כִּינּוּן דְּאִתְעֵבִיד הֵהוּא עוּבְדָא, גְּרִימוּ כְּלָא. גְּרִימוּ מוֹתָא, גְּרִימוּ שְׁעֵבּוּד מְלַכְוּוֹן, גְּרִימוּ דְּאִתְחַבְּרוּ אִינוּן לוֹחֵי קְדָמָאִי, גְּרִימוּ דְּמִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמָה אֲלָפִין מְנַיְיָהוּ. וְכָל דָּא, בְּגִין אִתְחַבְּרוּתָא דְּאִינוּן עֲרַב רַב, דְּאִתְחַבְּרוּ בְּהוּ.

אוּף הָכָא, בְּגִינְיָהוּן, לָא אִתְקֵרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלָא יִשְׂרָאֵל, וְלָא עַמִּי, אֲלָא הָעַם סָתָם. וְאִי תִימָא וְחִמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּד הוּוּ סְלִיקוּן מִמְצָרִים, וְלָא אִתְחַבְּרוּ בְּהַדִּיָּהוּ אִינוּן עֲרַב רַב, קָרִי לוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּינּוּן דְּאִתְחַבְּרוּ בְּהַדִּיָּהוּ, דְּכִתִּיב וְגַם עֲרַב רַב עָלָה אִתָּם, קָרִי לוֹן הָעַם.

רַבִּי יוֹסִי אֶקְשִׁי וְאָמַר, כְּתִיב כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתֶם עוֹד עַד עוֹלָם. אִי הָכִי, כָּל יוֹמָא הוּוּ חֲמָאן לְהֵהוּא עֲרַב רַב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עֲרַב רַב כְּתִיב, וְלֹא מִצְרַיִם, דְּהָא כְּמָה שְׂאָר עַמִּין הוּוּ דְּיִירִי בְּמִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד אֲלָא דְּכִלְהוּ אִתְגַּזְרוּ, וְכִינּוּן דְּאִתְגַּזְרוּ, לָא אֶקְרוּן מִצְרָאִי.

דף מ"ו ע"א

וְעַל פּוּמָא דְּמִשָּׁה קְבִילוּ לוֹן. וְהִינּוּ מַה (דף מ"ו ע"א) דְּאָמַר הַפְּתוּב, (שמות לב) לָךְ רַד כִּי שָׁחַת עַמְּךָ סָרוּ מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם. צִוִּיתֶם כְּתִיב. וְחִמְשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, חַד מִחֲמִשָּׁה הוּוּ. וְר' יוֹסִי אוֹמַר חֲמִשָּׁה מִיִּשְׂרָאֵל, וְחַד מְנַיְיָהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, וְחִמְשִׁים: אֶחָד מִחֲמִשִּׁים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין (בראשית נ"א ע"ב) דְּהֵהוּא יוֹבְלָא סְלִיק לוֹן מִמְצָרִים, בְּגִין כְּדָּ וְחִמְשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאִי לָאוּ, לָא סְלִיקוּ, וְעַל דָּא אִתְעַכְּבוּ חֲמִשִּׁין יוֹמִין לְקַבְּלָא אוֹרִיָּתָא. וַיִּמַּהְוּא אֶתְרַ נְפֻקַת אוֹרִיָּתָא, וְאִתְהִיבַת, וְעַל דָּא וְחִמְשִׁים חֲסַר. דְּבְּגִין דָּא עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (שמות יג) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף וְגו'. אֲמַאי סְלִיק גְּרַמּוּי. אֲלָא, בְּגִין דְּהָוָה רִישָׁא לְנַחֲתָא לְגְלוּתָא. וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְּאִיהוּ סִימְנָא דְּגֵאוּלָּה הָוָה לִיהּ וְאוּמִי לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל דָּא, הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב כִּי הִשְׁבַּע הַשָּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא אִתְמַר.

זְכָאָה חוּלְקָא דְּמִשָּׁה, דְּיִשְׂרָאֵל הוּוּ עֲסָקִי לְמִשָּׁאֵל מְמוֹנָא מִמְצָרָאִי, וּמִשָּׁה הָוָה עֲסִיק בְּאוּמָאָה דְּיוֹסֵף. וְאִית דְּאִמְרֵי אַרְוֵנָא בְּנִילוּס הָוָה, וּבְשָׁמָא קְדִישָׁא סְלִיק לִיהּ, וְעוֹד אָמַר מִשָּׁה, יוֹסֵף, הֲגִיעַ זְמַן פּוּרְקָנָא דְּיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר עָלָה שׁוּר. וְסְלִיק. וְאִית דְּאִמְרֵי, בֵּין מְלָכֵי מִצְרַאִי הָוָה, וּמִתְמַן סְלִיק (ס"א ליה). וְאִית דְּאִמְרֵי, בְּגִין דְּלָא יַעֲבֹדוּן לִיהּ עֲבוּדָה זָרָה, שְׁוֹו בְּנִילוּס וְסָרַח בַּת אֲשֶׁר חוּיָאֵת לִיהּ לְמִשָּׁה. (שמות יג) וַיְיָ הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים כב) לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. כְּמָה חֲבִיבָא אוֹרִיָּתָא קָמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מֵאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרִיָּתָא, רַחֲמִים הוּא לְעִילָא, רַחֲמִים הוּא לְתַתָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲצִית לִיהּ לְמַלּוּלֵי, לָא שְׁבִיק לִיהּ בְּהֵאִי עֲלָמָא וְלָא שְׁבִיק לִיהּ בְּעֲלָמָא דְּאִתִּי.

וְאוֹרֵייתָא בְּעֵי לְמַלְעֵי בְּהַ בִּימָמָא וּבְלֵילֵיאָא, דְּכַתְיב, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וּכְתִיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגוֹי'. תִּינַח בִּימָמָא, בְּלֵילֵיאָא אָמַאי. בְּגִין דִּיהָא שְׂכִיחַ לְגַבֵּי שְׂמָא קִדְיִשָּׁא שְׁלִים. כְּמָה דְלִית יוֹמָם בְּלֵא לֵילֵיאָא, וְלֹאֵו אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא דָּא עִם דָּא, כְּדָּ בְּעֵי אוֹרֵייתָא, לְאַשְׁתַּכְחָא עֲמִיה דְּבַר נֶשׁ יוֹמָא וְלֵילֵיאָא, לְמַהוּי שְׁלִימוּתָא לְגַבֵּי דְּבַר נֶשׁ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָא אֲתָמַר, דְּעֶקְרָא דְּלֵילֵיאָא, מִפְּלִגּוּתָא וְאֵילָד. וְאַף עַל גַּב דְּפְלִגּוּ קִדְמִיתָא בְּכַלְלָא דְּלֵילֵיאָא הוּא, אֲבָל בְּפְלִגּוּת לֵילֵיאָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגִנְתָּא דְּעָדוֹן, לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם צְדִיקָא, וּכְדִין, בְּעֵי לִיה לְבַר נֶשׁ לְמִיקָם, וְלְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא.

וְהָא אֲתָמַר, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל צְדִיקָא דְּבִגְנִתָּא דְּעָדוֹן, כְּלָהוּ צִיּוּתִין לְקַלְיָה, הִדָּא הוּא דְּכַתְיב, (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי, וְהָא אוּקְמוּהָ, הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מְשַׁבַּחַת לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשַׁבְּחָא דְּאוֹרֵייתָא, בְּלֵילֵיאָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דְּאַשְׁתַּתַּף בְּהִדָּה, לְשַׁבְּחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשַׁבְּחָא דְּאוֹרֵייתָא.

וְכֵד אֲתִי צְפָרָא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתִיא וּמְשַׁתַּעֲשְׂעָא בִּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹשִׁיט לָהּ לְגַבְהָ שְׂרָבִיטָא דְּחֶסֶד, וְלֹא עֲלָה בְּלַחוּדָהָ, אֶלָּא עֲלָה, וְעַל אֵינוֹן דְּמְשַׁתַּתַּפִּין בְּהִדָּה, וְהָא אֲתָמַר דְּכַתְיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוָה יְיָ חֶסֶדֹו וּבְלַיְלָה וְגוֹי'. וְעַל דָּא אֵילַת הַשַּׁחַר אֶקְרִי.

וְאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְּבְעֵי לְאַתְנַהֲרָא צְפָרָא, אֲתַחֲשָׁד וְאַתְקַדַּר נְהוּרָא, וְקַדְרוּתָא אֲשַׁתַּכַּח. כְּדִין אֲתַחֲבַרַת אֲתַתָּא בְּבַעֲלָהּ, דְּתַנִּינֹן, אֲשֶׁה מִסְפָּרַת עִם בַּעֲלָהּ, לְמִשְׁתַּעֲי בְּהִדָּה, וְעָאלַת לְהִיכְלִיָּה.

לְבַתַּר כֵּד בְּעֵי שְׂמִשָּׂא לְמִיעַל, אֲתַנְהִיר וְאַתַּת לֵילֵיאָא, וְנָטִיל לִיה. כְּדִין כָּל תַּרְעִין סְתִימִין, וְחֲמָרִין נְעָרִין, וְכַלְבִּין נְבַחִין, כֵּד אֲתַפְּלַג לֵילֵיאָא, שְׂאָרֵי מַלְכָּא (למקרי) לְמִיקָם, וּמְטָרוֹנִיתָא לְזַמְרָא, וְאַתִּי מַלְכָּא וְאַקִּישׁ לְתַרְעָא דְּהִיכְלָא, וְאָמַר (שיר השירים ה) פִּתְחִי לִי אַחוּתִי רַעֲיָתִי וְגוֹי'. וּכְדִין מְשַׁתַּעֲשְׂע בְּנִשְׂמַתְהוֹן דְּצְדִיקָא.

זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְּהָהוּא, דְּאַתְעַר הָהוּא זְמַנָּא בְּמַלִּי דְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין דָּא, כָּל אֵינוֹן דְּבְנֵי הִיכְלָא דְּמְטָרוֹנִיתָא, כְּלָהוּ בְּעֵינִין לְמִיקָם בְּהָהוּא זְמַנָּא, לְשַׁבְּחָא לְמַלְכָּא וְכַלְהוּ מְשַׁבְּחוֹן קַמִּיהָ, וּשְׁבַחָא דְּסַלִּיק מֵהָאֵי עֲלָמָא, דָּא דְּאִיהוּ רַחִיק, דָּא נִיחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַכְלָא.

כֵּד אֲסַתְּלִיק לֵילֵיאָא, וְאַתִּי צְפָרָא, (נ"א ואיתחשיד) וְאַתְקַדַּר, כְּדִין מַלְכָּא וּמְטָרוֹנִיתָא בְּרָזָא בְּחִדּוֹהָ, וְיַהֲיִב לָהּ מִתְּנֹן, וְלְכָל בְּנֵי הִיכְלָהָ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאִיהוּ

דף מ"ו ע"ב

ויי' הולך לפניהם יומם. קודשא בריך הוא, ובית דיניה. (דף מ"ו ע"ב) אמר רבי יצחק, היינו דתנינו, שכינתא באבהתא נטלא. הולך לפניהם יומם: דא אברהם. בעמוד ענן: דא יצחק. לנחותם הדרך: דא יעקב. דכתוב ביה (בראשית לב) ויעקב הלך לדרפו. ולילה בעמוד אש להאיר להם: דא דוד מלכא.

וכלהו רתיכא עלאה קדישא, למהד ישראל בשלימותא דכלא, בגין דיחזון אבהו פורקנא (ס"א דבינייהו) דלהון, דכתוב, (בראשית מו) ואנכי אעלה גם עלה, עם המרכבה. וכתוב ויי' הולך וגו', ללכת יומם ולילה. וכי אמאי הוה אזלי יומם ולילה, יהכון ביממא, ולא יהכון בליליא, כבני אנשא דערקין, כיון דקודשא בריך הוא נטיר לון, אמאי אזלין ביממא וביליליא. אלא, לאשתכחא בהו שלימותא דכלא, דלית שלימו אלא יום ולילה.

אמר רבי אבא, הכי אוקימנא, ויי' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן: דא אברהם. ולילה בעמוד אש: דא יצחק. ואי הכי יעקב אן הוא. אלא במלה קדמאה אתמר, ותמן שארי, כמה דכתוב ויי'.

ולילה בעמוד אש, הוה נהיר, בסטרא דא ובדא. בגין דירדפון מצראי בתריהון, לאתניקרא שמא דקודשא בריך הוא, ברתיוכי ופרשוי. בגין למיזל יממא ויליליא, אספקלריא דנהרא, ודלא נהרא. ותו, בגין לאטעאה למצראי דימרון מקרה הוא, דכתוב, (ישעיה יט) נואלו שרי צוען, וכתוב (ישעיה מה) משיב חכמים אחר, ועל דא אזלי ביממא וביליליא.

רבי אבא אמר, זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריך הוא אפיק לון ממצרים, למהוי חולקיה ואחסנתיה. ותא חזי, בסטרא דיובלא, אשתכח חירו לישראל. וכן לזמנא דאתי, דכתוב, (ישעיה כז) והיה ביום ההוא תקע בשופר גדול וגו'.

ובגין ההוא יובלא עלאה, אתעכבו חמשין יומין, לקבלא אורייתא, ולמקרב לטורא דסיני. וכיון דאזלי ביממא, אזלי ביליליא, למהוי כלא חד יומא, בין יממא ויליליא, ולא אשתכח פרישו.

ולא עוד, אלא דכלהו בנייחא אזלין, לרעותא דנפשוייהו, ביומא דקבילו אורייתא, הוה חמשין יומין שלמין, יומי וילי כדקא נאות, דלית יום בלא לילה, ולית לילה בלא יום, ולילה ויום אקרי יום אחד. וכיון דאזלו חמשין יומין שלימין, כדיון (לקבל נ' דיובלא וכמה) שארו עלייהו אינון נ' יומין דיובלא, ומסטרא דיובלא אתייהיב להו אורייתא, ובגין כד אזלין יומא ויליליא.

ואמר רבי אבא, כתיב (בראשית כז) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו, אמאי הא אוקימנא, מאן דרחים לחיבא, הכי הוא. ותא חזי, ביצחק אתכליל ליליא, ויליליא לא בהיר, ועל דא ותכהין עיניו, וכלא חד.

ר' יצחק פתח ואמר, (שמות יד) ויגד למלך מצרים כי ברח העם, ויגד, מאן קאמר ליה. אלא, הא אוקמוה. אבל חכמוי וחרשוי אתכנשו לגביה, ואודעוהו כי ברח העם. ואמאי קאמרו דא. אלא חמו בחכמתא דלהון, דהו אזלי יממא וליליא, אמרו ודאי ערקין אינון. ולא עוד אלא דחמו דלא הו אזלי באורח מישר, כמה דכתיב וישבו ויחנו לפני פי החירות. (שמות יד) ויקח שש מאות וגו'. שש מאות אמאי. אמר רבי יוסי, לקבל מניינא דישראל, דכתיב כשש מאות אלף רגלי. בחור: לקבל הגברים דאינון עקרא דכל ישראל. וכל רכב מצרים: שאר רתיכין, דאינון טפלין לאחורי, (נ"א לאחרינין) לקבל הטף דכתיב לבד מטף. וכלא עביד בעיטא דחרשוי וחכמוי. ושלישים על פלו, כלא בחכמתא, לקבל דרגין עלאין, תרין וחד. ר' יצחק אמר, פתרגומו, ומרזין. זריזין הו בכלא.

ויקח שש מאות רכב בחור. ר' חייא אמר, כתיב (ישעיה כד) יפקוד יי על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה. בזמנא דקודשא בריה הוא יהיב שלטנותא לרב רבי עמין לעילא, יהיב להו לעמא דלהון לתתא. ובשעתא דנחית לון מדרגיהון דלעילא, נחית לון לעמא לתתא, ויקח שש מאות רכב בחור, הא ממנא דלהון, ואוקמוה, דדבר רתיכין דשאר עמין, וכלהו נפלו במשריתא דסיסרא לבתר והינו בחור (נ"א ולבתר) וכל רכב מצרים.

דף מ"ז ע"א

כתיב (שיר השירים א) לססתי ברכבי פרעה דמיתיד רעיתי. תא חזי, כדוגמת סוסיא נוקבא, אתחזי להון לסוסיהון דפרעה, ואוקמוה. אלא לסוסתי ברכבי פרעה, (דף מ"ז ע"א) תא חזי, פרעה בשעתא דהוה רדיף אבתרייהו דישראל, מה עביד, נטל סוסוון נוקבו, וכפת לון ברתיכווי בקדמיתא, וסוסין דוקראי כפת לון לאחוריהון, והו מזיינין דוכרי לקבל נוקבי, ונוקבי לא בעאן, ואוחן למיזל. פיון דקריב (נ"א וכד אדביק) לגבייהו דישראל, נטל נוקבי ושוי לון לאחורי, וסוסוון דוכרין לקדמין, לאבאשא לישראל, ולאגחא בהו קרבא.

כגוונא דא, ויי הולך לפניהם יומם, ובתר חזרה שכנתא לאחוריהון דישראל, דכתיב ויסע מלאך האלהים וגו'. בגיני כד דמיתיד רעיתי. (שמות יד) ופרעה הקריב, והאי קרא הא אוקמוה. דאקריב לכל חילוי ורתיכווי, לאגחא קרבא. ותו ופרעה הקריב. רבי יוסי אמר, הא אתמר דקריב לון לתשובה. ופרעה הקריב.

כתיב (ישעיה כו) יי בצר פקדון צקון לחש וגו'. בצר פקדון: לא פקדין ישראל לקודשא בריה הוא, בשעתא דניחא, אלא בשעתא דעקין להו, וכדין פלהו פקדין ליה. צקון לחש: וכלהו צלאן בצלותין ובבעותין, ואריקו קמיה צלותין. אימתי. (ישעיה כו) מוסרף למו, בשעתא דפקיד לון

קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּרַצוּעוּי. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קָאִים עַלְיֵיהּ בְּרַחְמִי, וְנִיחָא קָמִיהּ הַהוּא קָלָא דְלַהוֹן, בְּגִין לְאַתְפָּרְעָא מִן שְׁנְאִיֵּהוֹן, וְאַתְמְלִי עַלְיֵיהּ בְּרַחְמִי.

כְּמָה דְאֻקְיָמְנָא, מְתַל לְיוֹנָה עִם הַנֶּץ וְכוּי, כְּדָּהּ יִשְׂרָאֵל הוּוּ קְרִיבִין לְיִמָּא, וְהוּוּ חֲמָאן לְיִמָּא קָמִיֵּהוּ, אָזִיל וְסָעִיר וְגִלְגְלוּהִי זְקָפִין לְעֵילָא, הוּוּ דְחִילִין. זְקָפוּ עֵינֵיֵיהּ וְחָמוּ לְפָרְעָה וְלַמְשִׁירְיָתִיהּ, וְאַבְנֵי גִירִין וּבִלְסָטְרָאִין, כְּדִין וְיִירָאוּ מְאֹד. מַה עֲבָדוּ, וְיִצְעָקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵן גְּרִים הָאִי דְקָרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְלְעֵילָא, פָּרְעָה. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב וּפְרָעָה הִקְרִיב וְהָא אֲתָמַר. (שְׁמוֹת י"ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ הִתְנַצְּבוּ וּרְאוּ אֵת יְשׁוּעַת יְיָ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְהָא רַעֲיָא כְּמֹשֶׁה אָזִיל בְּגוּוּיֵיהּ. כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה ג') וַיִּזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עָמוּ. וַיִּזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. מֹשֶׁה עָמוּ (מִכָּאֵן שְׁלִי הוּא) שְׁקִיל הָוָה מֹשֶׁה כְּכֹל יִשְׂרָאֵל. וְאוּלְפִנָּא מְהָא, כִּי רַעֲיָא דְעָמָא הוּא מִמֶּשׁ עָמָא כְּלַהוֹ, אִי אִיהוּ זְכִי, עָמָא כְּלַהוּ זְכָאֵן. וְאִי אִיהוּ לֹא זְכִי, עָמָא כְּלַהוּ לֹא זְכָאֵן וְאַתְעַנְשׂוּ בְּגִינֵיהּ, וְהָא אוּקְמוּהּ.

הִתְנַצְּבוּ וּרְאוּ, לִית לְכוּ לְאַגְחָא קְרָבָא, דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, נְגִיחַ קְרָבָא בְּגִינֵיכוֹן, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, יְיָ יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. תָּא חֲזִי, הַהוּא לִילְיָא, כְּנֶשׁ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְפִמְלִיא דִילֵיהּ, וְדָאִין דִּינֵיֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַלְמָלָא דְאֻקְדִּימוּ אֲבָהוֹן עַלְיֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, לֹא אֲשַׁתְּזִיבוּ מִן דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זְכוּתָא דִיעֵקֵב אֲגִין עַלְיֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קכ"ד) לוֹיִלִי יְיָ שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. (שְׁמוֹת י"ד) יְיָ יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. רַבִּי אַבְּא פִתַּח (יִשְׁעִיָּה נח) אִם תִּשְׁבֹּת מִשְׁבֹּת רְגִלֵיךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֵיךָ בְּיוֹם קֹדֶשׁ. זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוֹן, לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ, מְכַל שְׂאֵר עָמִין דְעֵלְמָא, וּמְגוּ רְחִימוּתָא דְלַהוֹן, קְרִיב לוֹן לְגַבֵּיָהּ, וְיָהֵב לוֹן אוּרִיָּתָא, וְיָהֵב לוֹן שְׁבֹת, דְאִיהוּ קְדִישָׁא מְכַל שְׂאֵר יוֹמִין, וְנִיחָא מְכַלָּא, וְחֻדְוָה דְכֵלָּא, וְשְׁקִיל שְׁבֹת, לְקַבֵּל אוּרִיָּתָא כְּלָא, וּמָאן דְנָטִיר שְׁבֹת, כְּאִילוּ נָטִיר אוּרִיָּתָא כְּלָא.

דף מ"ז ע"ב

וְקַזְרַאתָ לְשַׁבַּת עוֹנֵג, עֲנוּגָא דְכֵלָּא, עֲנוּגָא דְנִפְשָׁא וְגוּפָא עֲנוּגָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. וְקַרְאָתָּ לְשַׁבַּת, מֵאִי וְקַרְאָתָּ. דִּינִזְמִין לֵיהּ. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (וִיקְרָא כג) מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ, כְּלוּמַר, זְמִינִין, כְּמָה דְמִזְמִין אוּשְׁפִּיזָא לְבֵיתֵיהּ. וְעַל דָּא וְקַרְאָתָּ לְשַׁבַּת עֹנֵג, דִּינִזְמִין לֵיהּ, כְּמָה דְמִזְמִין אוּשְׁפִּיזָא, בְּפִתְרוּרָא מִתְקַנָּא, בְּבֵיתָא מִתְקַנָּא כְּדָקָא יָאוּת, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתַּיָּא כְּדָקָא יָאוּת, וְתִיר עַל שְׂאֵר יוֹמִין. וְקַרְאָתָּ לְשַׁבַּת מְבַעוּד יוֹם. (אֲמוּר כ"ב ע"א) לְקַדוּשׁ יְיָ מְכוּפָד: דָּא יוֹם כְּפוּרִים. תַּרְי דְאִינוּן חַד. וְכַבְּדִתּוּ מַעֲשׂוֹת (דף מ"ז ע"ב) דְרַבְרַבֵּי, כְּמָה דְאֻקְיָמְנָא.

ממצוא חפצך ודבר דבר, והא אתמר, בגין דההיא מלה סלקא, ואתער
מלה דחול לעילא. מאן דמזמין אושפיזא, ביה בעי לאשתדלא, ולא
באחרא.

תא חזי ההוא מלה דנפיק מפומיה דבר נש, סלקא ואתער אתערותא
לעילא, אי לטב, אי לביש. ומאן דיתב בענוגא דשבתא, אסיר ליה
לאתערא מלה (מ"ג ב') דחול, דהא פגים פגמו ביומא קדישא. מאן דיתב
בהילולא דמלכא, לא יתחזי למשבק למלכא, ויתעסק באחרא.

ובכל יומא בעי לאחזאה עובדא, ולא אתערא אתערותא ממה דאצטרף.
ובשבת, במלי דשמיא, ובקדושה דיומא בעי לאתערא, ולא במלה אחרא.

תא חזי, הקא פד אתקריב פרעה לאגחא קרבא בהו בישראל, בההיא
זמנא, לא בעי קודשא בריך הוא, דיתערו ישראל אתערותא לתתא כלל,
דהא אתערותא לעילא הוא, דהא אבהו אקדימו ואתערו אתערותא דא
לעילא, וזכותא דלהון קאים קמיה, (ואתערו אתערותא דא) ולא בעא קודשא
בריך הוא דישראל יתערו לתתא כלל. (דהא באתרה לעילא הוה) הךא הוא
דכתב יי' ילחם לכם ואתם תחרישון. תחרישון ודאי, ולא תתערו מלה,
דלא אצטרף לכו, והקא אתפליל שמא קדישא באתוון רשימו, והא
אתערו ביה חבריא.

רבי יוסי ורבי יהודה הו אולי בארחא. אמר רבי יוסי לרבי יהודה, ודאי
תנינא, יי', בכל אתר רחמי, ואף על גב דאגח קרבא, ועביד דינא, ההוא
דינא ברחימותא הוא. והקא חמינא, דכתב יי' ילחם לכם, ולא אתחזי
בההוא דינא רחמי כלל, דהא כתיב לא נשאר בהם עד אחד.

אמר ליה, מלה דא שמענא מרבי שמעון דאמר, דאפילו הקא דינא ברחמי
הוה, דחפא עליהון ימא ומיתו, ולבתר אפיק לון ימא, וקודשא בריך הוא
בעא ביקריהון, ואתקברו בארעא, ולא בעאת ארעא לקבלא לון, עד
דאושית לה קודשא בריך הוא ימיניה, וקבילת לון, הךא הוא דכתב,
(שמות טו) נטית ימינך ותבלעמו ארץ. ובגין דא, (הוה) האי דינא ברחמי הוה.

ועל דא, לא בעא קודשא בריך הוא דיתערו ישראל מלה בעלמא, דאי
יתערו ישראל מלה, לא יתערו שמא דרחמי, ולא יתעביד דינא ברחמי,
הךא הוא דכתב יי' ילחם לכם ואתם תחרישון, דלא תתערו מיד. דהא
שמא דרחמי בעי לאתערא עליהו, למעבד דינא ברחמי. ועל דא בעי, דלא
תעבדון פגמו, ותתערו מלה אחרא.

אמר ליה, והא כתיב, (זכריה יד) ונצא יי' ונלחם בגוים ההם. אי הכי דא
דינא ברחמי הוה. אמר ליה, הכי הוה ודאי, דינא הוא ברחמי, דמותא
דלהון לא אשתכח כמותנא דשאר בני עלמא, אלא חס עליהו קודשא
בריך הוא, דלא יהון כמותנא דשאר בני עלמא, דקטילו לון, אלא בנחת
בלא צערא, הא דינא ברחמי איהו.

וּבְכֹל אֲתֵר, שְׁמָא דָא, דִּינָא בְרַחְמֵי אִיהוּ, בְּר אֲתֵר חַד, דְּכִתְיֵב, (ישעיה מב) יְיָ כַּגְבוּר יֵצֵא וְגו'. וְכִי כַּגְבוּר וְלֹא גְבוּר. אֶלְא יִשְׁנֵי לְבוּשׁוּי, וְיִלְבָּשׁ לְבוּשׁוּי אַחֲרָנִין. כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת, יִשְׁנֵי זִיגְיָה.

וְעַם כָּל דָּא, דִּינָא הוּא יִתִּיר, אֶבְל רַחְמֵי בֵּיה, כְּמָה דְּכִתְיֵב, כַּגְבוּר, וְלֹא גְבוּר. כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת, וְלֹא אִישׁ מִלְחָמוֹת. דְּוַדַּאי אָף עַל גַּב דְּעֵבִיד דִּינָא, חַס עַל עוֹבְדוּי, וְעַל דָּא, יְיָ יִלְחַם לְכֶם וְדַאי וְאַתֶּם תִּנְחַרְיִשׁוּן. זְכָאָה חוּלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיר לֹון לְחוּלְקִיהָ וְאַחְסָנְתִּיהָ, דְּכִתְיֵב, (דברים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. (שמות יד) וַיֹּאמֶר (קע"ח ע"ב) יְיָ אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצְעַק אֵלַי. מַלְּה דָא הָא אוּקְמוּהָ בְּסַפְרָא דְצְנִיעוּתָא, וְתַמְן הוּא רְזָא דִילִיהָ, וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה. ר' יְהוּדָה פְּתַח וְאָמַר, (יונה ב) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֵל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְעַי הַדְּגָה, מַה כְּתִיב לְעִילָא, וַיִּמָּן יְיָ דַּג גְּדוֹל. וַיִּמָּן: כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דניאל א) וַיִּמָּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. אֲשֶׁר מִנְהָ אֵת מֵאֲכַלְכֶם.

דף מ"ח ע"א

אֶבְל הָאֵי קָרָא הַכִּי (דף מ"ח ע"א) מְבַעֵי לִיהָ, וַיִּמָּן יְיָ אֵת יוֹנָה לְדַג, דְּהוּא מִנְה הוּא דְמִשְׁדָּר לִיהָ. אֶלְא וְדַאי, הַהוּא דַּג הוּא הֵוָה מִנְה לְיוֹנָה, לְנִטְרָא לִיהָ מִן שְׂאֵר נוּגֵי יַמָּא, וְיַהוּי גְנִיזוּ בְּגוּיָה. וְכִינּוּן דְאַעֲלִיהָ בְּגוּיָה, חֲמָא יוֹנָה בְּמַעוּי, פּוֹתִיָא דְאַתֵּר יַמָּא (נ"א פּוֹתִיָא דְאַתֵּר דְמַעוּי) כְּמוֹ הֵיכְלָא רַבְרָבָא, וְתַרְיִן עֵינּוּי דְּהוּא נוּגָא, דְנַהֲרִין כְּשִׁמְשָׁא, וְאַבּוֹן טְבָא הֵוָה בְּמַעוּי, דְנַהֲרִין לִיהָ, וְהֵוָה חֲמִי כָּל מַה דִּי בְיַמָּא וּבִתְהוֹמוּי.

וְאִי תִימָא, אִי הַכִּי, מַאי דְכִתְיֵב, (יונה ב) קָרָאתִי מִצְרָה לִי, הָא לֹא אֲתַחֲזִי, דְכָל הָאֵי רְוּחָא הֵוָה לִיהָ. אֶלְא וְדַאי, כִּינּוּן דְאַחְמִי לִיהָ הַהוּא נוּגָא, כָּל מַה דִּי בְיַמָּא וּבִתְהוֹמוּי, מִית, דְלֹא יִכִּיל תְּלַת יוֹמִין לְמַסְבַּל. כְּדִין עֲקַת לִיהָ לְיוֹנָה.

דְאַמֵּר רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּינּוּן דְחֲמָא יוֹנָה כָּל הַהוּא רְוּחָא, הֵוָה חַדִּי. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמַה תַּבְעֵי יִתִּיר, לְהָא אֶעֱלִנָּא לְךָ הַכָּא. מַה עֵבֵד, קִטְל לְהַהוּא נוּגָא וּמִית, וְכָל שְׂאֵר נוּגֵי יַמָּא, הוּוּ סַחְרֵי סַחְרִיָּה דְהַהוּא נוּגָא, דָּא נְשִׂיף לִיהָ מֵהָאֵי גִיֶסָא, וְדָא נְשִׂיף לִיהָ מֵהָאֵי גִיֶסָא. כְּדִין חֲמָא יוֹנָה גְרַמוּי בְּעַקּוֹ, מִיַּד וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֵל יְיָ.

בְּקִדְמִיתָא דַּג, וְהַשְׁתָּא דַּגָּה. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות ז) וְהַדְּגָה אֲשֶׁר בִּיְאֹר מִתְּהָ. וְכְדִין כְּתִיב, קָרָאתִי מִצְרָה לִי. וְלֹא כְּתִיב הֵייתִי בְּצָרָה, אוּ יִשְׁבַּתִּי בְּצָרָה, אֶלְא קָרָאתִי, מֵהַהוּא עֲקוֹ דְעֲאֲקִין לִי נוּגֵי יַמָּא. מְבַטֵּן שְׂאוּל שְׁוַעֲתִי, דְהָא מִית. וְלֹא כְּתִיב מְבַטֵּן חִי, אוּ מְבַטֵּן דַּג, אֶלְא דְוַדַּאי הֵוָה מִית.

כִּיּוֹן דְּצַלֵּי צְלוֹתֶיהָ, קָבִיל לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַחֲיִיהָ לִיהָ לְהָאֵי נוּנָא,
וְאַפִּיק לִיהָ לְיַבְשֶׁתָּא לְעֵינֵיהוֹן דְּכֻלָּא. דְּכִתְיִב, וַיֹּאמֶר יְיָ לְדָג וַיִּקְא אֶת יוֹנָה.
וְחִמוּ כְּלָהוּ, עֲבִידְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מַה כְּתִיב, וַיִּתְּפַלֵּל יוֹנָה אֶל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְעֵי הַדָּגָה, לְאַתֵּר דְּהִנֵּה קִשִּׁיר בֵּיהָ,
מִשְׁמַע דְּכִתְיִב יְיָ אֱלֹהָיו, וְלֹא כְּתִיב וַיִּתְּפַלֵּל אֶל יְיָ וְלֹא יִתִּיר, אֶלָּא יְיָ
אֱלֹהָיו. אוּף הָכָא, וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי. אֵלַי דִּיִּיקָא.

דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ מִלְּאִסְגָּא מַלְיוֹן, לָאו עֵידְנָא דְּצְלוֹתָא
הַשְׁתָּא. וַיִּסְעוּ, וְכִי לָאו אֶתֶר פְּקֻד לֹון דְּיִנְטְלוֹן, דְּהָא עַל יִמָּא הוּוּ שְׂרָאן.
אֶלָּא אַהֲדָר לְעֵילָא, דְּכִתְיִב מַה תִּצְעַק אֵלַי, דְּהָא כְּלָהוּ בְּאַתֵּר דָּא קִיִּימִי.
וְעַל דָּא וַיִּסְעוּ, יִנְטְלוֹן מִן דָּא, דְּלָאו עֵדְנָא הוּא. (ס"א אלא בעתיקא תלייא מלתא)
(שמות יד) וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וְגו'. הָרַם אֶת מִטְּךָ, דִּי בֵּיהָ רְשִׁים שְׂמָא
קִדִּישָׁא, אַרְכֵּין יְדָד בְּסִטְרָא דְּשְׂמָא קִדִּישָׁא, וְכִיּוֹן דִּיחִמוֹן מִיָּא שְׂמָא
קִדִּישָׁא, יַעֲרָקוֹן מִנִּיהָ. וּמְקַמִּיהָ (נ"א קמיה) וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת יְדָד, לְסִטְרָא
חָדָא, דְּסִטְרִין אַחֲרָנִין דְּהָהוּא מְטָה, אֶצְטְרִיךְ לָד לְמִיּוֹן (נ"א ליה למליו)
אַחֲרָנִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲמִינָא, דְּזִמְנִין אֶתְקַרִּי הָאֵי מְטָה, מְטָה הָאֶלְהִים,
וְלִזְמְנִין אֶתְקַרִּי מְטָה דְּמִשָּׁה. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן (תרי הוו והכי אוקימנא) בְּסִפְרָא
דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁפִיר קָאֻמֶר, דְּכְלָהוּ חַד, בֵּין תִּימָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וּבֵין תִּימָא דְּמִשָּׁה, וְהָאֵי מְטָה, לְאַתְעָרָא סִטְרָא דְּגִבּוּרָה. וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת
יְדָד, יְדָא דְּשְׂמָאֵלָא, דְּאִיהוּ בְּסִטְרָא דְּגִבּוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּוִי לְאִינּוֹן דְּלָא חֲמָאוּ, וְלָא מְסִתְפַלְּיִן בְּאוּרִייתָא,
וְאוּרִייתָא קְאָרִי קְמִייהוּ בְּכָל יוּמָא, (ס"א ולא ידעיו) וְלָא מְשַׁגְּיחוּן. תָּא חֲזִי,
בְּסִטְרָא דְּגִבּוּרָה מִתְעָרִי מִיָּא בְּעֵלְמָא, וּנְפַקִּי מִיָּא, וְהַשְׁתָּא בְּעֵי קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְנִגְבָּא מִיָּא, אֲמַאי וּנְטָה אֶת יְדָד, דְּאִיהוּ שְׂמָאֵלָא.

אֶלָּא הָרַם אֶת מִטְּךָ, לְנִגְבָּא מִיָּא. וּנְטָה אֶת יְדָד, לְאַתְבָּא מִיָּא, לְאַתְעָרָא
סִטְרָא דְּגִבּוּרָה, וְלְאַתְבָּא מִיָּא עַל מְצָרִים. וּבְגִין כֵּן, תִּרְיִן מַלְיוֹן הָכָא,
דְּכִתְיִב הָרַם אֶת מִטְּךָ, וּנְטָה אֶת יְדָד עַל הַיָּם וּבְקַעְהוּ.

דף מ"ח ע"ב

וְהָא תְּהוּמֵי הוּוּ. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֶבֶד נִיִּסָּא גוּ נִיִּסָּא, כְּמָה דְּאַתָּ
אָמַר (שמות טו) קִפְאוּ תְּהוּמוֹת בְּלִב יָם. וְהוּוּ אֶזְלִין בִּיבְשֶׁתָּא בְּגוּ יִמָּא, הָדָא
הוּא דְּכִתְיִב וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשֶׁתָּא. (דף מ"ח ע"ב) (שמות יד) וַיִּסַּר
אֶת אוֹפֶן מְרַכְבוֹתָיו. רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (יחזקאל א) וְאַרְא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֶן
אֶחָד בְּאַרְץ אֶצֶל הַחַיּוֹת. הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמַר, אֲבַל תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּכוּלָּא אֶתְחַזִּי שְׁלִטְנוּתָא דִּילֵיהָ, וְשְׁלִטְנִיהָ דִּי לָא תַעֲדִי לְעַלְמִס
וּלְעַלְמֵי עֲלַמִּין.

וְעָבִיד שׁוֹלְטָנוּתָא בְּאַבְהוֹן, נָטַל לְאַבְרָהָם, וְקָיִים בֵּיהּ עֲלָמָא, דְּכְתִיב,
(בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, וְאוּקְמוּהָ. נָטַיל יִצְחָק,
וְשָׁתִיל בֵּיהּ עֲלָמָא, דְּאִיהוּ קָיִים לְעֲלָמִין, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בראשית יז) וְאֵת
בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יִצְחָק. נָטַל יַעֲקֹב, וְאוֹתְבִיָּה קַמִּיהּ, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהִדְיָה,
וְאַתְפָּאר בֵּיהּ, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדַד אֶתְפָּאר.

וְתָא חֲזִי, יַעֲקֹב אֶחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, דְּלִית בֵּיהּ מוֹתָא לְעֲלָמִין, דְּכָל חַיִּין
בְּהָהוּא אֵילָנָא אֲשֶׁתְּכַלְלוּ, וְיָהֵב חַיִּין לְכָל אֵינְוֹן דְּאַחִידוֹן בֵּיהּ. וּבְגִין כֶּדָּ,
יַעֲקֹב לָא מִית. וְאִמְתִּי מִית, בְּשַׁעְתָּא דְכְתִיב, (בראשית מט) וַיֵּאָסֹף רַגְלֵיו אֶל
הַמָּטָה. הַמָּטָה. כְּמָה דְאֵת אֲמֹר (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ שָׁלְשָׁלְמָה, בְּגִין
דְּבִהָאֵי מָטָה כְּתִיב, (משלי ה) רַגְלֶיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, וּבְגִין כֶּדָּ וַיֵּאָסֹף רַגְלֵיו אֶל
הַמָּטָה כְּתִיב, כְּדִין וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֹף אֶל עַמּוּיוֹ. וְעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לְיַעֲקֹב
שְׁלִימוֹ דְאַבְהוֹן, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מ"א) יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּידָּ.

תָּא חֲזִי, כָּל מְשַׁרְיִין דְלַעֲיָלָא, וְכָל אֵינְוֹן רְתִיכִין, כְּלָהוּ אֶחִידוֹן אֵלִין בְּאֵלִין,
דְּרָגִין בְּדְרָגִין, אֵלִין עֲלָאִין וְאֵלִין תַּתְּאִין. וְחִינוּתָא קְדִישָׁא עֲלִיָּהוּ, וְכְלָהוּ
אוּכְלוּסִין וּמְשַׁרְיִין, כְּלָהוּ נְטִלִין תַּחוּת יְדָהָא, עַל מִמְרָהָא נְטִלִין, וְעַל
מִמְרָהָא שְׂרָאוֹן.

וְדָא הוּא חִינוּתָא, (ס"א עילא קדישא) דְּכָל שְׂאָר חִינוּתָא, אֶחִידוֹן בָּהּ וְאַשְׁתַּלְשְׁלוּ
(ס"א ואשתכללו) בְּגִינָהּ כְּמָה חִינוּן לְחִינוּן (ס"א אלן סלקין ואלן נחתין) וְאַתְאַחְדוּן
דְּרָגִין בְּדְרָגִין, וְכְלָהוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין אֶזְלִין וְשְׂאֲטִין בִּינְמָא, הִדָּא הוּא
דְכְתִיב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרָחֵב יַדִּים שָׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר וְגו'.

וְכַד סְלִיק יַמָּא גְלַגְלוּי, כְּלָהוּ אַרְבִּין סְלִקִין נְחַתִּין, וְזַעְפָּא אֲשֶׁתְּכַח, וְרוּחָא
תַּקִּיפָא אֶזְלָא עֲלִיהּ בְּתַקִּיפּוֹ. וְנוּגֵי יַמָּא מְתַבְּדְרִין לְכָל סֵטֶר, אֵלִין לְמַזְרַח,
וְאֵלִין לְמַעְרָב, אֵלִין לְצַפּוֹן, וְאֵלִין לְדָרוֹם. וְכָל אֵינְוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְחַמְמָאן
רְשִׁימָא עֲלִיָּהוּ, נְטִלִין לוֹן, וּבְלַעִין לוֹן בְּקַפְטִירֵי עַפְרָא.

וְכָל אַרְבִּין לָא נְטִלִין מְאַתְרֵיָּהוּ, וְלָא סְלִקִין וְנְחַתִּין, בְּרַ מְהָהוּא שַׁעְתָּא,
דְּאֵתִי חַד דְּבִרָא בִינְמָא, וְיַדַּע לְאַשְׁלָמָא רִיחָא דְזַעְפָּא דִינְמָא, כִּינּוּן דְסְלִיק דָּא
עֲלִיהּ דִינְמָא, שְׂכִידָּ מְרוּגְזָא, וְנִיחָא אֲשֶׁתְּכַח, וְכִדִּין כְּלָהוּ אַרְבִּין אֶזְלִין
בְּאַרְחַ מִישֵׁר, וְלָא סְטָאן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קד) שָׁם
אֲנִיּוֹת יְהִלְכוּן לְוִיָּתָן זֶה יִצְרָתָּ לְשַׁחַק בּוֹ. זֶה דִיִּיקָא. וְכָל נוּגֵי יַמָּא מְתַכְנָשִׁין
לְאַתְרֵיָּהוּ. וְכָל אֵינְוֹן חִינוּן חַדָּאן עֲלָהּ, וְחִינוּן חַקְלָא עֲלָהּ חַדָּאן, הִדָּא
הוּא דְכְתִיב, (איוב מ) וְכָל חֵית הַשָּׂדֶה יִשְׁחָקוּ שָׁם.

תָּא חֲזִי, כְּגוֹוָנָא דְלַעֲיָלָא, אֵית לְתַתָּא. כְּגוֹוָנָא דְלַתְתָּא, אֵית בִּינְמָא. כְּגוֹוָנָא
דְלַעֲיָלָא, אֵית לַעֲיָלָא בִינְמָא עֲלָהּ. כְּגוֹוָנָא דְלַעֲיָלָא אֵית לְתַתָּא. כְּגוֹוָנָא
דְלַתְתָּא, אֵית בִּינְמָא תַתְּאָה.

גוּפָא דְהָהוּא יַמָּא, הָא אֲתַעְרָנָא לְחַבְרָנָא, אוּרְכָא וּפּוּתִינָא, רִישָׁא וְדַרְעִין
וְשַׁעְרֵי גוּפָא, כְּלָא כְּמָה דְאַצְטְרִידָּ, וְכְלָא בְשַׁמְיָה (ויחי רמ"ה) אֶתְקַרִי. וְכְגוֹוָנָא

דא לתתא לימא דלתתא, הכי נמי רישא דימא, ודרועין דימא, וגופא דימא.

כתוב (בראשית מט) זבולון לחוף ימים ישכון. והא ימא חד הוה בעדביה אלא מאי לחוף ימים, ודאי אוקמוה חבריאי ברזא עלאה. וירכתו על צידון, כמה דאת אמר (שמות א) יוצאי ירך יעקב. זבולון שוקא דימינא דגופא הוה, וים פגרת הוה בעדביה, ומהכא אשתכח חלזון לתכלתא.

תא חזי, כמה רתיכין על רתיכין אשתכחו, וגלגלוי דרתיכא רהטין בבחילו, ולא מתעכבי אינון סמכי רתיכא, לנטלא עליהון. וכן פלהו. (נ"א) והכא שנהגו בכבדות בבהילו) תא חזי, רתיכא די ממנא על מצראי, (אי תימא) אוקמוה, רתיכא שלימתא לא אשתכח, דהא כתיב ויסר את אופן מרכבותיו, כמה רתיכין הו, דהו נטלין על חד סמיד גלגלא, דאתפקדו עליהו, פיון דאתעבר האי משולטנותא דיליה, פלהו רתיכין אתעברו משולטניהון, ולא נטלו. פדיו פלהו לתתא אתעברו משולטנותא, דכתיב, (ירמיה מו) על מצרים ועל פרעה ועל הבוטחים (דף מ"ט ע"א) בו.

ובהווא זמנא, שלטנותא דמצרים שליט על כל שאר עמין, פיון דאתבר חילא דמצרים, אתבר חילא דשאר עמין. מנלן, דכתיב, (שמות טו) אז נבחרו אלופי אדום וגו'. וכתיב (שמות טו) שמעו עמים ירגזון וגו'. בגין דכלהו הו אחידן בפולחנא דמצרים, ואחידן במצרים לסיועא דלהון. ובהווא זמנא, פלהו בעאן לסיועא דמצרים, לאתתקפא. ועל דא, פיון דשמעו גבורן דעבד קודשא בריך הוא במצרים, רפו ידיהון, ולא יכילו למיקם, ואזדעזעו פלהו, ואתברו (משולשליהון) משולטנותהון.

ודאי פד אתבר חילא דלהון לעילא, אתבר חילא דכל אינון דאחידן ביה, פיון דאתבר חילא דכלהו לעילא, פל הני דלתתא אתברו, בגין (הווא) האי חילא דאתבר בקדמיתא. ובגין פד ויסר את אופן מרכבותיו כתיב. וינהגו בכבדות, דהא פד דא אתבר, לא הו אזלין.

תא חזי דהכי הוא, דלא כתיב ויסר את אופני מרכבותיו, או אופן מרכבתו, אלא ויסר את אופן מרכבותיו. בגין האי חילא, דכלהו הו מתדבקן ביה. (הכי אקרו)

ותו, ויסר את אופן מרכבותיו, תא חזי, (ויסר את אופן מרכבותיו) זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, לאתדבקא בהו, ולמהוי להו חולק, ולמהוי אינון חולקיה. הדא הוא דכתיב, (דברים יג) ובו תדבקון. וכתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בניי אלהיכם, בניי ממש. וכתיב (תהלים קלה) כי יעקב פחר לו יה. וכתיב (דברים לב) כי חלק יני עמו יעקב חבל נחלתו. דאפיק לון מזרעא קדישא, למהוי חולקיה, ועל דא יהב לון אורייתא קדישא עלאה, גניזא תרי אלפין שנין, עד לא יתברי עלמא, והא אתמר. ובגין רחמיותא דיליה יהבא לישראל, למהד אבתרה, ולא תדבקא בה.

תא חזי, כל משיריין דלעילא, וכל אינון רתיכין, כלהו אחידן אליו באליו, דרגיו בדרגיו, אליו עליו, ואליו תתאיו, והא אוקמוה, דכתיב, (תהלים קד) זה הים גדול. וחיותא קדישא עליה, וכלהו אוכלוסין ומשריין, כלהו נטליו תחות ידה, על מימרה נטליו, ועל מימרה שראן. בעדנא דהיא נטלא, כלהו נטליו, בגין דכלהו אחידן בה. (אמר ר' יצחק)

ותא חזי, בשעתא דבעי קודשא בריך הוא, לאעברא לאוכלוסין דפרעה לתתא, אעבר בקדמיתא לההוא חילא דלהון, כמה דאוקימנא. מה עבד. אעבר וסליק ההוא אתר קדישא עלאה, דהנה מדבר (פ"י מנהיג) לכל אינון רתיכין, כיון דהאי אסתליק, הנהו כלהו משיריין לא יכילו לדברא, כיון דאינון לא יכילו, ההוא ממנא דמצראי אעברו ליה משולטניה, ואעבר (י"ב ע"ב) בנורא דדליק, וכדין שלטנותא דמצראי אתעדי. ועל דא, אנוסה מפני ישראל. מאי טעמא, בגין דחמו ממנא דמצרים אתוקד בנורא.

ר' יצחק אמר, בשעתא דקריבו ישראל לימא, קרא קודשא בריך הוא לממנא רברבא דעל ימא, אמר ליה, בשעתא דעבדית אנא עלמא, מניתי לך על ימא, ותנאי אית לי על ימא, די יבזע מימיו מקמי בני. השתא מטא עדנא, דיעברון בני בגו ימא. לבתר מה כתיב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. מאי לאיתנו, לתנאו דהנה ליה בקודשא בריך הוא כד ברא עלמא.

והווי ישראל שראן על ימא, והווי ישראל חמאן, גלגלי ימא סלקין ונחתין, זקפו עינייהו, וחמו לפרעה ולאוכלוסין דיליה, דחילו וצעקו. והא אתמר. הים ראה, מה חמא ימא. ארונא דיוסף קא חמא, וערק מקמיה. מאי טעמא, (בגין) דכתיב, (בראשית לט) וינס ויצא החוצה. ועל דא הים ראה וינוס, וכתיב ויסר את אופן מרכבותיו וגו' אנוסה מפני ישראל. מאי טעמא. בגין דחמו ארעא דמצרים, כאלו אתוקד בנורא, כדין אמרו אנוסה מפני ישראל.

דף מ"ט ע"ב

רבי חניא ורבי יוסי, הווי אזלי במדברא, אמר רבי חניא לרבי יוסי, תא ואימא לך, דכד קודשא בריך הוא בעי לאעברא שולטנותא דארעא, לא עבד, עד דאעבר שולטנותא דלהון ברקיעא, ולא אעבר שולטנא דלהון, עד דמני אחרא באתריה, בגין דלא יגרע (שולטנותא) שמושא דלהון (דף מ"ט ע"ב) ברקיעא, בגין לקיימא מה דכתיב, (דניאלד) ולמן די יצא ותנינה. אמר רבי יוסי, ודאי הכי הוא.

פתח ר' יוסי ואמר, (תהלים ח) יי' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. יי' אדונינו: כד בעי קודשא בריך הוא לתברא חילא דעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, אתקיף דיניה עליהו, ותבר לון, ואעבר מקמיה שולטנותא דלהון.

אֲשֶׁר תִּנְהַג הוֹדֵד עַל הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר נִתְּתָה מִבְּעֵי לֵיהּ, אוֹ תִּנְהַג הוֹדֵד, מֵהוּ אֲשֶׁר תִּנְהַג הוֹדֵד. אֲלֵא דָּא הוּא רְזָא דְנִהָרָא עֲמִיקָא דְכֻלָּא, וְדוּד בְּעָא בְּעוֹתִיָּה, לְמַנְגַד מְנִיָּה עַל הַשָּׁמַיִם, וְדָא הוּא (וּיקרא ס"ה ע"ב) אֲשֶׁר. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (שמות ג) אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה.

בְּשַׁעֲתָא דְהָאֵי נִהָרָא (ס"ג ע"ב, בראשית רכ"א ע"א) עֲמִיקָתָא דְכֻלָּא, נְגִיד וְנִפְיָק עַל הַשָּׁמַיִם, כְּדִין כְּלָא בְּחִידוֹ, וּמִטְרוֹנִיתָא אֲתַעֲטַרְתָּ בְּמִלְכָּא, וְכָל עֲלָמִין כְּלָהוּ בְּחִידוֹ, וְשִׁלְטְנוּתָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, אֲתַעֲבַר מִקְמֵי מִטְרוֹנִיתָא, וְכְדִין זְקַפִּין רִישָׁא כָּל מָאן דְּאֲחִידוּ בָּהּ.

אֲדִהְכִי חֲמוּ חַד בְּר נֶשׁ, דְּהִוָּה אֲתֵי, וְחַד מְטוּלָא קָמִיהּ. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, נְזִיל, דְּלָמָא הָאֵי בְּר נֶשׁ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת הוּא, אוֹ עִם הָאֲרֶץ הוּא, וְאָסִיר לְאֲשַׁתְּתַּפָּא בְּהִדְיָה בְּאֲרַחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נִיתִיב הָכָא, וְנַחֲמִי, דְּלָמָא גְבָרָא רַבָּא הוּא.

אֲדִהְכִי, אֲעֵבַר קָמִיָּהוּ, אָמַר לֵיהּ, בְּדוּקָפָא דְמַעֲבָרָא דְקוֹטִיפָא דְהָאֵי, חֲבָרוּתָא אֲבָעִי, וְאָנָּא יִדְעָנָא אֲרַחָא אֲחַרָא, וְנִסְטִי מֵהָאֵי, וְאָנָּא בְּעִינָא דְאִימָא לָכוּ, וְלֹא אֲתַחֲזִיבָנָא בְּכוּ, וְלֹא אֲעֵבַר עַל מָה דְכָתִיב, (וּיקרא יט) וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל, וְאֲתוּן כְּסוּמִין בְּאֲרַחָא דָּא, וְלֹא תִסְתַּפְּנוּ בְּנַפְשֵׁיכּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִידָא רַחֲמָנָא דְאֲוִרִיכְנָא הָכָא, אֲתַחֲבָרוּ בְּהִדְיָה. אָמַר לוֹן, לֹא תִשְׁתַּעוּ מִיַּדִּי הָכָא, עַד דְנַעֲבַר בְּהָאֵי. סְטוּ בְּאֲרַחָא אֲחַרָא.

בְּתַר דְנִפְקוּ מֵהָהוּא אֲתַר, אָמַר לוֹן, בְּהָהוּא אֲרַחָא אֲחַרָא, הוּוּ אֲזִלִּי זְמָנָא כְּדָא, חַד כְּהוּן חֲכָם, וְחַד כְּהוּן עִם הָאֲרֶץ בְּהִדְיָה, קָם הָהוּא עִם הָאֲרֶץ בְּהָהוּא אֲתַר עֲלֵיהּ וְקִטְלִיהּ. מֵהָהוּא יוֹמָא כָּל מָאן דְּאֲעֵבַר בְּהָהוּא אֲתַר, מִסְתַּפְּנוּ בְּנַפְשֵׁיהּ. וְהָא מִתְחַבְּרִין תַּמּוּן מִשְׁדְּדֵי טוּרָא, וְקִטְלוּן וְקַפְחִין לְבָנֵי נֶשׁא, וְאִינוּן דִּידְעֵי לֹא עֲבָרֵי תַּמּוּן, וּבְעֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דְמָא דְהָהוּא כְּהָנָא כָּל יוֹמָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה ט) עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לְעַמּוּד וְגוֹי הָא אֲוִקְמוּהּ אִינוּן מְאָרִי מְתִיבְתָּא. אֲבָל אָנָּא לֹא אֲמִינָא לָכוּ הָכִי, אֲלֵא דְרְזָא דְמִלְכָּה אוֹלִיפְנָא. עוֹד הַיּוֹם, מָאן יוֹמָא דִּין. אֲלֵא, הָכִי כְּתִיב, (שמות ו) וַיִּקַּח אֶהָרֹן אֶת אֱלִישֶׁבַע בֶּת עַמִּינָדָב. וְרְזָא הוּא, עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶהָרֹן הוּא שׁוֹשְׁבִינָא דִּילָהּ, לְתַקְנָא בֵּיתָהּ וּלְשִׁמְשָׁא לָהּ, וּלְמִיעַל לָהּ לְמִלְכָּא לְאֲזִדְוּוּגָא כְּחַדָּא, מְכָאן וּלְהִלָּאָה, כָּל כְּהוּן דְּמִשְׁמֵשׁ בְּמִקְדָּשָׁא, כְּגוּוּנָא דְּאֶהָרֹן.

אֲחִימְלָדָא כְּהָנָא רַבָּא עֲלָאָה הָוָה, וְכָל אִינוּן כְּהָנֵי בְּהִדְיָה, כְּלָהוּ הוּוּ שׁוֹשְׁבִינִין דְּמִטְרוֹנִיתָא, כִּינּוּן דְּאֲתַקְטִילוּ, אֲשַׁתְּאֲרַת מִטְרוֹנִיתָא בְּלַחוּדָהָא, וְאֲתַאבִּיד שׁוֹשְׁבִינָא דִּילָהּ, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח מָאן דְּמִשְׁמֵשׁ קָמָה, וְיִתְקַן בֵּיתָהּ, וְיַחֲדֵי לָהּ לְאֲזִדְוּוּגָא עִם מִלְכָּא. כְּדִין מֵהָהוּא יוֹמָא, אֲתַעֲבָרָא לְשִׁמְאָלָא, וְקִימָא עַל עֲלָמָא, כְּמִין עַל כְּלָא, קִטְלִי לְשִׁאוּל וּלְבָנוּי, אֲתַאבִּיד מִינֵיהּוּ מִלְכוּ, מִיתָנוּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּמָה אֲלָפִין וְכְמָה רַבּוּוֹן. וְעַד כְּעוֹ, הָהוּא חוּבָה הָוָה תְּלִי, עַד דְּאֲתָא סְנַחְרִיב וְאֲרַגְיִז כְּלָא.

וְדָא הוּא עוּד הַיּוֹם בְּנוֹב, דָּא הוּא יוֹמָא עֲלָאָה, וּמֵאן אִיהוּ. דָּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, דְּאֲבֹדֶת שׁוֹשְׁבֵינֵין דִּילָהּ, הֵהִיא דְּאֲשׁוּתְאָרְתָּ בְּלֵא יְמִינָא, (דהוי ליה)
לְאֲתִדְבָקָא בְּשִׂמְלָא. דְּכִהְנָא יְמִינָא הוּא. (אמר ליה לאתדבקא בשמאלא) וּבְגִין
כְּדֵ, עוּד הַיּוֹם בְּנוֹב לְעֵמוּד.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב גְּבַעַת שְׂאוּל נָסָה, שְׂאוּל אֲמַאי הָכָא. אֶלָּא בְּגִין דְּהוּא קָטִיל
לְכַהְנֵי, וְגָרִים דְּרוּעָא יְמִינָא, לְאֲתִעְקָרָא מְעֻלְמָא. אוּף הָכָא, מִהֵהוּא יוֹמָא,
לֹא אֲעֵבֵר בְּרִנְשׁ בְּהֵהוּא דּוּכְתָא, בְּגִין דְּלֹא אֲסִתְפֹן בְּנִפְשִׁיהּ. אֲמַר לִיה רַבִּי
יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִי, וְלֹא אֲמַרִית לָךְ דְּלִמָּא גְּבָרָא רַבָּא הוּא.

דף נ' ע"א

פְּתַח וְאָמַר, (משלי א) אֲשֶׁרִי אָדָם מְצָא חֲכָמָה. אֲשֶׁרִי אָדָם, (דף נ' ע"א) כְּגוֹן אֲנִן,
דְּאֲשִׁפְחֵנָא לָךְ, וְיִדְעָנָא מִינְךָ מִלָּה דְּחֲכָמְתָּא. וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה, כְּגוֹן אֲנִן,
דְּאוּרִיכְנָא לָךְ לְאֲתַחְבְּרָא בְּהִדְךָ. וְדָא הוּא בְּרִנְשׁ דְּזַמִּין לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא נְבִזְבְּזָא בְּאַרְחָא, אֲנַפּוּי דְּשְׂכִינְתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי ד) וְאַרְחַ
צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַהּ. אֲזִלוּ.

פְּתַח הֵהוּא גְּבָרָא וְאָמַר (תהלים כד) לְדוֹד מְזֻמּוֹר לִינִי הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ וְגוֹי.
לְדוֹד מְזֻמּוֹר בְּאַתְרֵי חַד, וּבְאַתְרֵי אַחְרָא מְזֻמּוֹר לְדוֹד, מַה בֵּין הָאִי (ק"י ע"א)
לְהָאִי. אֶלָּא לְדוֹד מְזֻמּוֹר, שִׁירְתָּא דְּקָאֲמַר דּוֹד, עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מְזֻמּוֹר
לְדוֹד, שִׁירְתָּא דְּקָאֲמַר דּוֹד, עַל גְּרַמִּיָּה. לִינִי (כ"ב ע"ב) הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ. לִינִי:
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹכְלוֹסִין
דִּילָהּ, דְּמִתְחַבְּרִין בְּהִדְךָ, וְאַקְרוּן מְלוֹאָהּ וְדָאִי הוּא. כְּמַה דְּאֲתָּ אָמַר, (ישעיה
ו) מִלֵּא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ תִּבְלַ וְיוֹשְׁבֵי בָּהּ: דָּא הוּא אֲרַעָא דְּלִתְתָּא, דְּאֲקָרִי
תִּבְלַ, וְאַחִידֶת בְּדִינָא (דעלמא) דְּלַעֲלֵלָא, הִדְּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים ט) וְהוּא
יִשְׁפּוֹט תִּבְלַ בְּצַדִּיק, בֵּין לְחַד, בֵּין לְעַמָּא חַד, בֵּין לְכָל עַלְמָא, מִהֵהוּא דִּינָא
הוּא אֲתַדְּוֹן.

תָּא חֲזִי, פְּרַעָה מִהֵהוּא דִּינָא יְנִיק, עַד דְּאֲתַאֲבִידוּ הוּא וְכָל עַמִּיָּה. כְּיִן דְּהָאִי
דִּינָא אֲתַעֵר עֲלֵיהּ, הֵהוּא מְמָנָא דְּאֲתַמְנָא עֲלֵיהּ בְּשִׁלְטְנוּתָא, אֲתַעֵדִי
וְאֲתַעֵבֵר, כְּדִין כְּלָהוּ דְּלִתְתָּא, אֲתַאֲבִידוּ, דְּכְתִיב וַיִּסַּר אֶת אוֹפְן מִרְכָּבוֹתָיו.
מֵאִי אוֹפְן מִרְכָּבוֹתָיו. מִרְכָּבוֹתָיו דְּפְרַעָה. וּמֵאן אִיהוּ הֵהוּא אוֹפְן דְּלָהוֹן,
הֵהוּא מְמָנָא דְּשְׁלִיט עֲלֵיהּ. וְעַל דָּא מִיתוּ כְּלָהוּ בִּימָא. אֲמַאי בִּימָא, אֶלָּא
יְמָא עֲלָאָה אֲתַעֵר עֲלֵיהּ, וְאַתְמָחוּ (נ"א ואתמסרו) בִּידְהָא. וּבְגִין כְּדֵ טְבַעוּ בֵּינִים
סוּף כְּתִיב. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי וְדָאִי הָכִי הוּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, טְבַעוּ בֵּינִים סוּף.
סוּפָא דְּדַרְגִּין.

רַבִּי חֲזִי אָמַר, וְיִנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת. בְּכַבְדוֹת מַהוּ. אֶלָּא מְכָאן אוֹלִיפְנָא,
דְּבַהֵהוּא דְּבְרוּתָא דְּאֲתַדְּבֵר בֵּיה בְּרִנְשׁ, מְדַבְּרִין לִיה. בְּפְרַעָה כְּתִיב (שמות ט)
וַיִּכְבַּד לֵב פְּרַעָה. בְּהֵהוּא מִלָּה, דְּבֵר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכַבְדוֹת מְמָשׁ.

אמר ליה קודשא בריהוּ הוא, רשע, את אוקיר לבד. אנה אדבר לך בהאי,
על דא וינהגהו בכבדות.

ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל וגוי. ויאמר מצרים, דא ממנא דאתמני
על מצראי. אמר רבי יוסי, האי מלה קשא, כיון דאעברו ליה
משולטנותיה, היך זכיל הוא למרדף אבתרייהו דישראל.

אלא ודאי הכי הוא. אבל דא ויאמר מצרים, מצרים דלתתא. כי יי נלחם
להם במצרים, מצרים דלעילא, דכיון דאתבר חילהון מלעילא, פדין
אתבר חילא ותוקפא דלהון לתתא, הדא הוא דכתיב כי יי נלחם להם
במצרים. במצרים דיקא. דא הוא תוקפא דלהון דלעילא. ודא הוא
דאוקמוה מלך מצרים סתם. הקא, ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל,
דחמו דהא אתבר חילהון, ותוקפא דלהון, דלעילא.

תא חזי, כד אתערת האי כנסת ישראל, אתערו כל אינון דאחידן בה,
וכלהו אחרנין דלתתא, וישראל לעילא מכלהו, דהא אינון נטלי לה בגופא
דאילנא, והא אוקמוה. ובגיני כד ישראל אחידן בה, יתיר מכל עובדי
כוכבים ומזלות. וכד אינון מתערין, (כל עמים עכו"ם) אתבר תוקפהון
מאינון דשלטי עלייהו.

תא חזי, האי ממנא שלטנא דמצראי, דחיק לון לישראל, בכמה שעבודין,
כמה דאוקמוה. לבתר דאתבר הוא בקדמיתא, אתברו אינון מלפנותא
(ס"א מלתתא), הדא הוא דכתיב כי יי נלחם להם במצרים. נלחם להם ודאי.

דף נ' ע"ב

ס"א תוספתא (שמות יד) ויסע מלאך ה' להקים וגוי. (מתניתין) עד לא (ס"א אשתקע)
אשתכח אורא דכיא, ולא נהירין, אבניו נקיבו הו סתימאן. תלת רוחין דכילין בתלת,
הו שקיען. ומיין סתימן תחות נוקבי. בשבעין ותריין אתנון אתהדרו לאתרייהו (דף נ' ע"ב)
אינון אבניו (ס"א דרין).

בתר שבעין ותריין דרגין, וכו תלת זמנין, אתבקעו ואתנקיבו אבני, תחות צורא דהוה
חקיק, ואתפנפו דרגין, ואתעבידו כנופא חדא. (ס"א אתפלג ואתעבידו כנופא חד)

לבתר אתפלגו, ואתעבידו תריין דרגין, פלגותא מיא אגלידו, ופלגותא אשתקעו. אלון
סליקו, ואלון נחיתו, מהכא שרא עלמא לאתפלגא.

צורא אחרא (נ"א חדא) אית לעילא, (לעילא) והוא גליפא בע"ב חתימן דגושפנקא תקיפא,
ובהו שקיען גלגלוי דימא. כד נטלין, אתפלגו לארבע זניין. פלגו חדא סליק, ופלגו חדא
נחית, פלגו חדא לסטר צפון, ופלגו חדא לסטר דרום. כד מתחברו כחדא, גומרין דלהטין
קיימין, בלהט שנא דחרבא דמתהפכא.

חד קיימא נעיץ בגו נמא, דרגא שליחא דאפרכא עלאה, סליק ביהוה קיימא לעילא לעילא, אשתכלל (ני"א אסתכל) למרחיק, קטורא דארבין דשאטין בנמא. מאו חמי גלגליון דסלקין ונחתין ורוחא דנשיב בהו, ונוני נמא נגדיו כל אינוו ארבין לכל סטרי עלמא.

ההוא דרגא, פד נחית מההוא, קיימי אלף מימיניה, ואלף משמאליה, הנה תב וניתב באתריה, כמלקא בכורסיה, ההוא דרגא דכד שאטי נמא לארבע סטרי עלמא, עמיה נפקת, ביה תבת, הוא תב בקיומא דמלקא.

כדין כרוזין נפקין, מאו מארי דעיניו, ונדקפאן לון לעילא לעילא. מאריהו דגדפין יקומוו בקיומיהו. מארי דאנפין, חפניו לון, עד דנטיל במטלנוי. כדין ויסע מלאד האלהים. (עד כאו).

רבי חייא פתח, (משלי לא) היתה פאניו סוחר ממרחק תביא לחמה. היתה פאניו סוחר, דא כנסת ישראל. ממרחק תביא לחמה, כמה דאת אמר, (ישעיה ט) הנה שם יי בא ממרחק. תביא לחמה, בחד דרגא דשארי עלה, וביה אתמשכו כל אליו נחליו ומבועין דאזליו בינמא, כמה דאת אמר, (קהלת א) כל (ויקרא נ"ח ע"א) הנחלים הולכים אל הים וגו'.

אל מקום שהנחלים הולכים, אף על גב דכלהו נחליו אתמשכו ביהוה דרגא, וההוא דרגא נחית (ני"א נגיד) לון לההוא נמא, לא תימא. דהא אריק לון, והא לא שריין ביה אחרניו, ולא נגדיו ביה כמלקדמיו, אהדר ואמר אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים, אל מקום דההוא דרגא דנחליו אזליו זמנא חדא, שם הם שבים ללכת, תמן אינוו תייבין מההוא אתר עלאה, ולא פסקין לעלמין, ומתכנשי פלהו ביהוה אתר. ולמה. ללכת. למהד לההוא אתר דינמא, כמה דאתמר, מה שמיה דההוא דרגא. צדיק אקרי.

רבי יהודה אמר, כתיב (תהלים קד) שם אניות יהלכון לוינתו זה יצרת לשחק בו. שם אניות יהלכון, ביהוה נמא דאזליו ושאטין, עד דאתיין לאתחברא ביהוה דרגא, כדין כתיב לוינתו זה יצרת לשחק בו.

רבי יצחק אמר, לעילא לעילא יתיר, אית זויגא אחרא, דשארי בחביבותא, ולא (ויקרא ס"א ע"ב, ע"ז ע"ב, נ"ח ע"א, כ"ו ע"א) מתפרש לעלמין. אמר רבי יהודה, מאן זכי לההוא זויגא. אמר ליה, מאן דאית ליה חולקא בעלמא דאתי. בעלמא דאתי דיקא.

אמר ליה, והא מהכא אוליפנא, דכתיב, (תהלים קד) לוינתו זה יצרת לשחק בו, משמע דקאמר זה, וזה וזאת ידיעו אינוו. אמר רבי אבא, תרווייכו שפיר קאמרינתו, והא דרבי יהודה שפיר דיקא, וכלא זמין קודשא בריד הוא לאתענגא בהו לצדיקייא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה נח) אז תתענג על יי'.

אמר רבי אבא, כמה אלפין, כמה רבון דמשירין קדישין, אית ליה לקודשא בריד הוא, מארי דאנפין עלאין, מארי דעיניו, מארי דזיניו,

מַאֲרֵי דִילָלָה, מַאֲרֵי דִיבְבָא, מַאֲרֵי דְרַחֲמֵי, מַאֲרֵי דְדִינָא, וְעֵילָא מְנַיְהוּ
אֶפְקֵד לְמַטְרוֹנִיתָא לְשִׁמְשָׁא בְּהִיכְלָא קָמִיה.

לְקַבִּיל אֱלִין, אֵית לָהּ לְמַטְרוֹנִיתָא, מְשִׁירָן מְזַיְיָנִין. בְּשִׁתִּין (בשׂתא) אֲנַפִּין
מְשִׁתְּכּוּ מְשִׁרָיִין מְזַיְיָנִין. וְכִלְהוּ חֲגִירוֹ חֲרָבָא, קִימָאן בְּסַחְרָנְהָא, כְּמָה
נְפִקוּ, כְּמָה עֵיילִין. בְּשִׁית גְּדַפִּין טָאסִין כָּל עֲלָמָא. קָמִי כָּל חַד וְחַד גּוּמְרִין
דְּנוֹר דְּלִיק. לְבוּשׁוֹי, מִתְלַהֲטָא אֲשָׂא. בְּגַבּוּי, שְׁנַנְנָא דְחֲרָבָא מִתְלַהֲטָא בְּכָל
עֲלָמָא, לְנִטְרָא (דף נ"א ע"א) קָמָה. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ג) וְאֵת לַהֲט
הַחֲרָב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשִׁמּוֹר אֶת דְּרָךְ עַץ הַחַיִּים.

מֵאן דְּרָךְ עַץ הַחַיִּים. דָּא הִיא מְטְרוֹנִיתָא רַבְתָּא, דְּהִיא אֲרַחָא, לְהַהוּא
אֵילָנָא רַבְרָבָא תַּקִּיף, אֵילָנָא דְחַיִּי. דְכְּתִיב, (שיר השירים ג) הִנֵּה מְטֹתוֹ
שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיָלָא, כְּלָם
אֲחוּזֵי חָרָב.

כִּד נִטְלָא מְטְרוֹנִיתָא, כְּלָהוּ נִטְלִין בְּהִדָּה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיִּסַּע מִלְאָךְ
הָאֱלֹהִים. וְכִי מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים אֲתַקְרִי. אָמַר רַבִּי אַבְבָּא אִין. תָּא חֲזִי, הַכִּי
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲתַקִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיה, הִיכְלָא קוּדְשָׁא, הִיכְלָא
עֲלָאָה, (קדושא) קִרְתָּא קוּדְשָׁא, קִרְתָּא עֲלָאָה. יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ אֲקָרִי,
מֵאן דְּעָאֵל לְמַלְכָּא, לָא עָאֵל אֵלָא מֵהַהוּא קִרְתָּא קוּדְשָׁא, נְטִיל אֲרַחָא
לְמַלְכָּא, דְאֲרַחָא מֵהֲכָא אֲתַתְּקוֹן.

הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ. כָּל שְׁלִיחוֹתָא
דְּבַעֵי מַלְכָּא מִבֵּי מְטְרוֹנִיתָא נְפִקָא, וְכָל שְׁלִיחוֹתָא מִתְתָּא לְמַלְכָּא, (נ"א דבעי
מלכא) לְבִי מְטְרוֹנִיתָא עֵייל בְּקִדְמִיתָא, וּמִתְמָן לְמַלְכָּא. אֲשִׁתְּכַח
דְּמְטְרוֹנִיתָא אִיהִי שְׁלִיחָא דְכִלְא, מֵעֵילָא לְתַתָּא, וּמִתְתָּא לְעֵילָא. וְעַל דָּא,
אִיהִי שְׁלִיחָא דְכִלְא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיִּסַּע מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לִפְנֵי
מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיָלָא. מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב בֵּיה, וַיְיָ
הוּלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְגו', וְהֵאֵי לְלֶכֶת יוֹמָם וְלַיְלָה, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ.

וְכִי יִקְרָא הוּא דְמַלְכָּא, דְּמְטְרוֹנִיתָא תַזִּיל, וְהִיא תַגַּח קִרְבָּא, וְהִיא אֲזַלַת
שְׁלִיחָא. אֵלָא, לְמַלְכָּא דְאֲזַדְנוּג בְּמְטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה, חֲמָא מַלְכָּא יִקִּירוּ
דִילָהּ, עַל כָּל שְׁאֵר מְטְרוֹנִיתָא דְעֲלָמָא, אָמַר כְּלָהוּ מְשִׁתְּכּוּן לְחִינְתָּא (נ"א
לחופתא), לְקַבִּיל הֵאֵי מְטְרוֹנִיתָא דִילִי. הִיא סִלְקָא עַל כִּלְא, מַה אַעְבִּיד לָהּ.
אֵלָא כָּל בֵּיתָא דִילִי יְהֵא בִידְהָא, אֶפִיק מַלְכָּא כְּרוּזָא, מֵהֲכָא כָּל מַלְיָן
דְּמַלְכָּא בִידָא דְמְטְרוֹנִיתָא יִתְמַסְרוּן. מַה עֲבִיד. אֶפְקִיד מַלְכָּא בִידְהָא כָּל
זַיְיָנִין דִילִיהּ, כָּל אֵינוֹן מַאֲרֵי מְגִיחוֹן קִרְבָּא, כָּל אֵינוֹן אֲבָנִין יִקְרִין דְּמַלְכָּא,
כָּל גְּנֻזִיָּא דְמַלְכָּא. אָמַר, מֵהֲכָא, כָּל מֵאן דְּיִצְטְרִיד לְמַלְלָא עַמִּי, לָא יִכִּיל
לְמַלְלָא עַמִּי, עַד דְאֻדַּע לָהּ מְטְרוֹנִיתָא.

כִּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְסַגִּיאֹת חֲבִיבוֹתָא וְרַחֲמֵימוֹתָא דִילִיהּ בְּכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, אֶפְקִיד כִּלְא בְּרִשׁוּתָהּ, אָמַר, הָא כָּל שְׁאֲרֵי, לָא מְשִׁתְּכּוּי כְּלוּם
לְגַבְהָא. אָמַר, (שיר השירים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְגו', אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי.

מה אעביד לך, אלא, הא כל ביתא דיילי בידהא. אפיק מלכא כרוזא, מהכא כל מלין דמלכא, בידא דמטרוניתא יתמסרון. אפקיד בידהא כל זיינין דיליה, רומחין, וסייפין, קשתין, חצין, וחרבין, בלסטריין. קסטיראיו, אעין, אבנין, כל אינון מארי (נייא מאני) מגיחי קרבא. הדיא הוא דכתיב, הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים וגוי כלם אחוזי חרב מלומדי וגוי.

אמר מלכא, מכאן ולהלאה, קרבא דיילי אתמסר בידך, זיינין דיילי, מארי מגיחי קרבא בידך. מכאן ולהלאה את הוי נטרא לי, הדיא הוא דכתיב, (תהלים קכא) שומר ישראל. מכאן ולהלאה, מאן דאצטריך לי, לא זכיל למללא עמי, עד דאודע למטרוניתא, הדיא הוא דכתיב, (ויקרא טז) בזאת יבא אהרן אל הקדש. שליחא דמלכא בכלא, כמה דאוקימנא. אשתכח דכלא בידהא, ודיא הוא יקרא דמטרוניתא. הדיא הוא דכתיב, ויסע מלאך האלהים וגוי, כמה דאתמר.

וילך מאחריהם, מאי טעמא מאחריהם. בגין דישתכחו לקמהא (נייא לגבהא) מארי מגיחי קרבא, מארי בלסטראות, מארי רומחין וסייפין, ואתגלון קמהא, דהא הוו אתיין משיריין אתריין, לאגחא קרבא בישראל מלעילא, ועל דא וילך מאחריהם.

ותאנא, בההיא שעתא, אתא רברבא שלטנא דממנא על מצראי, וכנש שית מאה (רבוון) רתיכין מקטרגין, ועל כל רתיכא ורתיכא, שית מאה שלטנין ממנן קטיגורין, הדיא הוא דכתיב ויקח שש מאות רכב בחור וגוי. וכי שש מאות רכב בחור, לא הוו רכבי מצרים, מאי טעמא וכל רכב מצרים. אלא הכי תאנא, הנה סמא"ל אוזיף ליה, שית מאה רתיכין מקטרגין לסייעא ליה. הדיא הוא דכתיב ויקח שש מאות רכב (דף נ"א ע"ב) בחור.

אימתי אשלים קודשא בריך הוא לסמא"ל. בקרבא דסיסרא, דעקר קודשא בריך הוא לכל אינון רתיכין, ואתמסרו בידא דמטרוניתא. הדיא הוא דכתיב, (שופטים ה) נחל קישון גרפם נחל קדומים וגוי. ולזמנא דאתי, יתמסרו פלהו, הדיא הוא דכתיב, (ישעיה סג) מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגוי. ועל דא וילך מאחריהם, דזמינא שכנינתא בסוף יומיא לאעקרא לון מן עלמא.

ויסע עמוד הענן מפניהם, מאן עמוד הענן דא. רבי יוסי אמר, דא הוא עננא דאתחזי תדיר עם שכנינתא. ודיא הוא עננא דעאל משה בגויה. רבי אבא אמר, כתיב וי"י הולך לפניהם יומם, אלא סיועא דצדיק הוא, ופרישו דרשימו דיליה, ועל דא אזיל האי ענן יומם, וכתיב (תהלים מב) יומם יצוה י"י חסדו. ומסטרן דחס"ד אתא עננא דא, ודיא חסד אתקרי, ועננא אתרא אזיל בליליא, ואתקרי עמוד אש.

רבי שמעון אמר, עמוד הענן יומם: דא אברהם. ועמוד האש לילה: דא יצחק. ותרווייהו אשתכחו בשכינתא, ומה דאמר רבי אבא, הכי הוא ודאי, דעל ידא דהאי (נ"א דבהאי) דרגא, אשתכחו.

והאי ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם. ויסע: דנטיל מסטרא דחס"ד, ואתדבק בסטרא דגבורה, בגין דהא מטא שעתא לאתלבשא בדינא.

תא חזי, בההיא שעתא אשתלים סיהרא מכלא, וירתא שבעין ותריין שמהן קדישין, בתלת סטריין. סטרא חדא אתלבשא בעטרוי דחסד עלאה, בשבעין גליפין דנהירו דאבא עלאה, דאנהיר לה.

סטרא תניינא, אתלבשת ברומחי דגבור"ה, בשתיין פולסי דנורא, ועשרה דילה דנחתו מסטרא דאמא עלאה בנימוסי גליפין.

סטרא תלתאי, אתלבשת בלבושי ארגונא, דלביש מלכא עלאה קדישא, דאקרון תפארת, דירת ברא קדישא, בשבעין עטריין עלאין, מסטרא דאבא ואמא, והוא כליל להאי סטרא ולהאי סטרא. (ס"א ותריין עטריין מסטרא דאבא ואמא, ואינון שבעין ותריין שמהן.) ותניין מסטרא דחס"ד שבעין ותריין סהדין. מסטרא דגבורא שבעין ותריין סופריין. מסטרא דת"ת שבעין ותריין גוונין לאתפארא.

ובהאי אתר, אתגליף חד בחד, ואסתליק שמה קדישא, רזא דרתיכא, והכא אתגליפו אבהתא, לאתחברא בחד, והוא שמה קדישא גליפא באתווי.

צרופא דאתוון אליו, אתוון קדמאי, רשימין כסדרן בארמ מישר, בגין דכלהו אתוון קדמאי אשתכחו בחס"ד, למהד בארמ מישר, בסדורא מתתקון.

אתוון תנייני, רשימין בגלגולא למפרע, בגין דכלהו אתוון תנייני, משתכחו בגבורה, (ס"א מגבורה) לגלאה דינין וזינין דאתיין מסטרא דשמאלא.

אתוון תליתאי, אינון אתוון רשימו, לאחזאה גוונין, לאתעטרא במלכא קדישא. וכלא ביה מתחברן ומתקשרן, והוא אתעטר בעטרוי בארמ מישר, ורשים להאי סטרא ולהאי סטרא, כמלכא דאתעטר בכלא.

הכא אתרשים שמה קדישא גליפא בע"ב תיבין, דמתעטרי באבהתא, רתיכא קדישא עלאה. ואי תימא, הני אתוון תליתאי, מאי טעמא לאו אינון כתיבין, מנהון בארמ מישר כסדרן, ומנהון למפרע, לישרא להאי סטרא, ולהאי סטרא, דהא תניין, (תהלים ט) אתה כוננת מישרים, קודשא בריך הוא עביד מישרים לתרי סטרי, וכתוב (שמותכו) והברית התיכון בתוך

הקִרְשִׁים וְגו', דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, דָּא יַעֲקֹב, וְכֹלָא חַד.

דף נ"ב ע"א

אֵלָא לְמַלְכָּא דְּאִיהוּ שְׁלִים מְכֻלָּא, דְּעֵתִיָּה שְׁלִים מְכֻלָּא, מַה אֶרְחִיָּה דְּהָהוּא מְכֻלָּא. אֲנָפוּי נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא תְּדִיר, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים. וְכַד דְּאִין, דְּאִין לְטָב וְדְאִין לְבִישׁ. וְעַל דָּא בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא מִיְנִיָּה. מֵאֵן דְּאִיהוּ טַפְשָׁא, חֲמִי אֲנָפוּי דְּמַלְכָּא נְהִירִין וְחִיִּיכּוֹן, וְלֹא אֲסִתְּמָר מִיְנִיָּה. וּמֵאֵן דְּאִיהוּ חֲכִימָא, אָף עַל גַּב דְּחֲמִי אֲנָפוּי דְּמַלְכָּא נְהִירִין, אָמַר מְכֻלָּא וְדָאִי שְׁלִים הוּא, שְׁלִים הוּא מְכֻלָּא, דְּעֵתִיָּה שְׁלִים, אָנָּא חֲמִי דְּבַהֲהוּא נְהִירוּ, דִּינָא יְתִיב (דף נ"ב ע"א) וְאַתְּכִסְיָא, אָף עַל גַּב דְּלֹא אֲתַחֲזִיָּא, דְּאִי לָאוּ הֲכִי, לֹא יְהֵא מְכֻלָּא שְׁלִים, וְעַל דָּא בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא.

כַּד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, שְׁלִים תְּדִיר בְּהֵאֵי גְוֹנָא וּבְהֵאֵי גְוֹנָא, אֲבָל לֹא אֲתַחֲזִיָּא, אֵלָא בְּנְהִירוּ דְּאִפִּין. וּבְגִין כַּד, אִינוּן טַפְשִׁין חִיִּיבִין לֹא אֲסִתְּמָרִין מִיְנִיָּה. אִינוּן חֲכִימִין זְכָאִין, אֲמָרִין, מְכֻלָּא שְׁלִים הוּא, אָף עַל גַּב נְאֻמָּרוּ הַמְּגִיָּהִים כָּאֵן מְצֻאֵנוּ כְּתוּב פְּסוּק וַיִּסַּע כְּסָדָר כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמְרוּבַע עִם זֶה בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא מִיְנִיָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מְהֻכָּא, (מלאכי ג) אֲנִי יְיָ לֹא שָׁנִיתִי. לֹא דְלִינָא לְאַתְרֵךְ אַחֲרָא, בִּי אֲתַכְּלִיל כְּלָא. הֲנִי תְּרִי גְוֹנִי בִּי אֲתַכְּלִילִן, בְּגִין כַּד כְּלָא בְּאַרְחַ מִישָׁר אֲתַחֲזִיָּא, וְאָף עַל גַּב דְּאַתְנוּן אֲחִידִן לְהֵאֵי סְטָרָא וּלְהֵאֵי סְטָרָא, כְּסָדָרִין כְּתִיבִין. (שמות יד) וַיִּסַּע מִלֶּאֲדָה הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמוֹד מֵאַחֲרֵיהֶם. עַד כָּאֵן סְטָרָא חַד, חֲסָד לְאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, תָּא חֲזִי רְזָא דָּא. כַּד עֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲנְהִיר לְמַלְכָּא, אֲנְהִיר לִיָּה, (ס"א עטר ליה ואחסין ליה, בכתיבין וכו') וְעֵטְרִין לִיָּה, בְּכַתְרִין קְדִישִׁין עֲלֵאִין, כַּד מְטָאֵן לְגַבִּיָּה מִתְּעַטְרִי אֲבָהָתָא, בְּשַׁעֲתָה דְּמִתְּעַטְרִי אֲבָהָתָא, כְּדִין הוּא שְׁלִימוּ דְּכֹלָא. כְּדִין מְטָרוֹנִיתָא, נְטֻלָּא בְּמִטְלָנְהָא, (בההוא) (נ"א בשולטנא בההיא) שְׁלִימוּ דְּאַבְהָתָא. וְכַד מִתְּעַטְרָא מְכֻלְהוֹן, כְּדִין אֲתַבְּרָכָא, וְרְשׁוּתָא דְּכֹלָא בִּידְהָא.

כְּגוֹנָא דָּא שְׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפָא בְּאַתּוּוֹי רְשִׁימִין בְּרִתִּיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא עֲטוּרָא דְּאַבְהָן.

אֲמָרוּ הַמְּגִיָּהִים כָּאֵן מְצֻאֵנוּ כְּתוּב פְּסוּק וַיִּסַּע כְּסָדָר כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמְרוּבַע עִם זֶה הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן אֲתַתְּקֵנוּ טוּרִין כְּסָדָרִין בְּרְזָא דְּחֲסָד לֹא סְטָאֵן לִימִינָא וּשְׁמָאֵלָא. אַחַר כֵּן מְצֻאֵנוּ פְּסוּק וַיִּבֵּא לְמַפְרַע כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמְרוּבַע עִם זֶה הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן אֲתַתְּקֵנוּ טוּרִין לְמַפְרַע בְּרְזָא דְּגְבוּרָה כְּלֵהוּ שְׁמָאֵלָא כְּלִילִן בִּימִינָא. אַחַר כַּד מְצֻאֵנוּ פְּסוּק וַיִּט כְּסָדָר כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹת וְאוֹת בְּבֵית אֶחָד בְּמְרוּבַע עִם זֶה הַלְשׁוֹן עַד כָּאֵן כְּלִילִן טוּרִין דְּשְׁמָא קְדִישָׁא בְּתַפְאֶרֶת לְבַתֵּר מִתְּחַבְּרִין אֲבָהָן וְאַתְעִבִּידוּ שְׁמָא קְדִישָׁא. וְאַחַר כַּד מְצֻאֵנוּ הַעִיב שְׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מְשַׁלְשָׁה פְּסוּקִים

אלו במרובע כל שם וְשֵׁם מְשֻׁלָּשָׁה אוֹתוֹת הַיּוֹצְאִים מְשֻׁלָּשָׁה פְּסוּקִים
אלו יֶשֶׁר הַפּוֹדֵד יֶשֶׁר וְהַסִּימֵן יִהְיֶי אֹרֶם עִם זֶה הַלְשׁוֹן הָאֵל פְּגוּנָא דָא שְׁמָא
קְדִישָׁא גְּלִיפָא בְּאַתּוּוֹי רְשִׁימִין בְּרִתִּיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא עֲטוּרָא דְאַבְהוֹן. וְלֹא
הַדְפִּסְנוּ אוֹתוֹ כֵּאֵן מִפְּנֵי יִקָּר תַּפְאֶרֶת גְּדוּלְתוֹ. (וְהוּדְפִס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

(אמר רבי ייסא, אשכחנא ברזא דא בתקיעותא (סי"א דרב בבבל) דרב המנונא סבא, תלת ובכין ובכין
ובכין, לקבלי הני תלת. וכך הוא סדורא. אמר רבי יוסי, כלא אתכליל בהאי שמא (נ"א שליחא)
קדישא, ואסתיים ביה, אשתכח דשלימו דרתיכא קדישא אית ביה.)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִי הוּא שְׁמָא קְדִישָׁא, עֲטוּרָא דְאַבְהוֹן, דְּמַתְעַטְרָא
בְּגִלּוּפֵיהוּ, בְּחַבּוּרָא כְּחָדָא. שְׁלִימוּ דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא. וְאַתְכְּלִיל בְּאַרְבְּעִין
וְתַמְנֵי תִיבּוֹתָא, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּ דְכָלָא, וְעַקְרָא דְשְׂרָשׁוּן.

תָּא חֲזִי, גּוּפָא דְאִילָנָא, אֲנִי אֶלְיִי (ויקרא קנ"א) נו"ן יו"ד. רִישָׁא דְכָל עֲנָפִי
אִילָנָא, וְהִ"ו. (וה"ו) וְהָא אֲתַעְרוּ חַבְרָיָא, כְּלָלָא דְעֲנָפִין וְנוֹפָא וְשְׂרָשָׁא,
בְּאַרְבְּעִין וְתַמְנֵי תִיבּוֹתָא. וְהָא אֲתַרְשִׁים בְּתֵלַת עֲלָמִין עֲלָאִין, וּבְגִ' עֲלָמִין
תַּתְּאִין.

לְקַבְּלִיהּ, קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ ה' צְבָאוֹת. קְדוּשׁ לְעִילָא. קְדוּשׁ בְּאַמְצְעִיתָא.
קְדוּשׁ לְתַתָּא. קְדוּשׁ חֶסֶד. קְדוּשׁ גְּבוּרָה. קְדוּשׁ תַּפְאֶרֶת. וְכִלְהוּ בְּשִׁבְעִין
וְתַרְוֵן אֲתַגְּלִיפוּ, כְּמָה דְאַתְמַר. בְּרִידָא הוּא, בְּרִידָא שְׁמִיָּה לְעֵלְמִי וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין
אַמֵּן.

דף נ"ב ע"ב

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעֲתָא דְשָׂרוּ יִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, חָמוּ לְכַמָּה (דף נ"ב ע"ב)
אַכְלוּסִין, לְכַמָּה חִיילִין, לְכַמָּה מְשִׁירִין, מֵעִילָא וְתַתָּא, וְכִלְהוּ בְּכַנּוּפֵינָא
עֲלִיָּהוּ דְיִשְׂרָאֵל, שְׂרִיאוּ בְּצִלוּ מְגוּ עֲאִקוּ דְלַהוֹן.

בֵּיהּ שַׁעֲתָא, חָמוּ יִשְׂרָאֵל עֲאִקוּ מִכָּל סְטָרִין, יַמָּא בְּגִלוּהִי דְזַקְפֵּן קַמֵּיָּהוּ.
בְּתַרְיָהוּ, כָּל אִינוּן אַכְלוּסִין, כָּל אִינוּן מְשִׁירִין דְמַצְרִים, לְעִילָא עֲלִיָּהוּ
כְּמָה קְטִיגוּרִין. שְׂרִיאוּ צְוּחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצְעַק אֵלַי. וְתֹאנָא בְּסַפְרָא דְצְנִיעוּתָא,
אֵלַי, (כ"א ע"א) דִּיִּיקָא, בְּעַתִּיקָא תַלְיָא כְּלָא. בֵּיהּ שַׁעֲתָא אֲתַגְּלִי עַתִּיקָא
קְדִישָׁא, וְאַשְׁתַּכַּח רַעוּא בְּכִלְהוּ עֲלָמִין עֲלָאִין, כְּדִין נְהִירוּ דְכָלָא, אֲתַנְהִיר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּדִין, כְּדִין אֲתַנְהִיר כְּלָא כְּחָדָא, וְעַבִּיד יַמָּא נִימוּסִין עֲלָאִין,
וְאַתְמַסְרוּ בִידוּי עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וּבְגִינֵי כְּדִין, קְשִׁיָּא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
כְּלָא, כְּקָרִיעַת יָם סוּף, וְכִלְהוּ הַכִּי אוּקְמוּהָ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְקָרִיעַת יָם
(בראשית ר"ס ע"א) סוּף בְּעַתִּיקָא תַלְיָא.

אמר רבי שמעון, חד איילתא אית בארעא, וקודשא בריהו הוא עביד סגיא בגינה, בשעתא דהיא צונחת, קודשא בריהו הוא שמע עאקו דילה, וקביל קלה. וכד אצטריף עלמא לרחמי למיאי, היא יתבת קליו, וקודשא בריהו הוא שמע קלה, וכדין חייס על עלמא, הדא הוא דכתיב, (תהלים מב) כאיל תערוג על אפיקי מים.

וכד בעיא לאולדא, היא סתימא מכל סטריו, כדיו אתיאי ושויות רישא בין ברקהא, וצונחת ורמת קליו, וקודשא בריהו הוא חייס עליה, (רי"ט ע"ב) וזמין לקבלה חד נחש, ונשיף בערייתא דילה, ופתח לה, וקרע לה ההוא אתר, ואולידת מיד. אמר רבי שמעון בהאי מלה, לא תשאול ולא תנסה את יי, והכי דייקא. (שמות יד) וישע יי ביום ההוא את ישראל וגו', וירא ישראל את מצרים מת, ההוא שלטנא ממנא דמצראי, אחמי לון קודשא בריהו הוא, דאעבר ליה, בנהר (ו' ע"א, רכ"ב ע"ב) דינור, דהנה בשפתא דימא רבא. מת, מאי טעמא מת. כמה דאוקמוה, דאעברו ליה, מההוא שלטנותא דיליה. (שמות יד) וירא ישראל את היד הגדולה וגו'. רבי חייא אמר, הכא אשתלים ידא, וכלהו אצבעו, ואשתלים ידא, דאתכליל ביה בימינא, דהכי תנינן, פלא בימינא אתכליל, ובימינא תלגא, הדא הוא דכתיב, ימינד יי נאדרי בפח ימינד יי תרעץ אויב.

ואמר רבי יצחק, לא אשפחנא, מאן דאתקיף לביה, לגביה קודשא בריהו הוא, כפרעה. אמר רבי יוסי, סיחון ועוג הכי נמי. אמר ליה, לאו הכי. אינון לגביה דישראל אתתקפו, אבל לגביה דקודשא בריהו הוא, לא, כמה דאתקף פרעה רוחיה לקבליה, והנה חמי כל יומא גבוראן דיליה, ולא הנה תב.

אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, פרעה חפס מכל חרשוי הנה, ובכל אינון כתריו, ובכל אינון ידיעו, אסתפל. ובכל סטרא דלהון, לא חמא פורקנא דלהון ישראל, ולא הנה תלי בחד מנייהו. ועוד, דהא בכלהו קשירו קשרא עלייהו דישראל, ופרעה לא סבר דאית קשרא אחרא דמהימנותא, דאיהו שליט על כלא. ועל דא הנה אתקיף לביה.

רבי אבא אמר, לא אתקיף לבא דפרעה, אלא שמה דא. דכד הנה אמר משה, כה אמר יי, דא מלה ממש, אתקיף לביה, הדא הוא דכתיב, (שמות ט) ויחזק יי את לב פרעה. דהא בכל חכמתא דיליה, לא אשתכח, דשמה דא שליט בארעא. ועל דא אמר, מי יי. ולבתר אמר, יי הצדיק. אמר רבי יוסי, לבתר אמר, (שמות י) חטאתי ליי ההוא פומא דאמר דא, אמר דא.

רבי חזקיה פתח ואמר, (איוב ט) אחת היא על כן אמרתי תם ורשע הוא מכלה. האי קרא, אוקמוה ברזא דחכמתא. אחת היא, מאי אחת היא. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ו) אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה. ובהאי, קודשא בריהו הוא דאין דינוי לתתא, ודאין דינוי לעילא בכלא.

דף נ"ג ע"א

וכד קודשא בריהו הוא אתער דינוי, דאין דינוי בהאי כתרא, כדן כתיב, תם ורשע הוא מכלה. (דף נ"ג ע"א) בגין דאינון צדיקיא, מתפסאן בחוביהון דרשיעיא, דכתיב, (שמואל ב כד) ויאמר יי' למלאך המשחית בעם רב וגו', ועל דא אמר (ר' יוסי) איוב מלה דא, (אמר) ולא אגמר מלה, ואוקמוה טול הרב, רבי ייסא אמר, אחת היא: דא כנסת ישראל בגלותא דמצרים, דבגינה קטל קודשא בריהו הוא במצראי, ועביד בהו נוקמין, הדא הוא דכתיב תם ורשע הוא מכלה.

ר' חייא אמר, איוב לא אלקי, אלא בזמנא דנפקו ישראל ממצרים. אמר איוב, אי הכי, כל אפיא שוין, תם ורשע הוא מכלה, פרעה אתקיף בהו בישראל, ואמר (שמות ה) מי יי' אשר אשמע בקולו. ואנא לא אתקיפנא בהו, ולא עבידנא מידי, תם ורשע הוא מכלה. הדא הוא דכתיב, (שמות ט) הירא את דבר יי' מעבדי פרעה, זה איוב.

ר' יהודה אמר, אינון אבני ברדא, דהוו נחתין, אתעכבו על ידוי דמשה, לבתר עבדו נוקמין, ביומי דיהושע. ולזמנא דאתי, זמינין לאחתא אינון דאשתארו, על אדום ובנותיה. אמר רבי יוסי, הדא הוא דכתיב, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

דבר אחר וירא ישראל את היד הגדולה וגו', האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולא סיפיה רישיה. בקדמיתא וירא ישראל, ובתר ויראו העם את יי'. אלא אמר רבי יהודה, ההוא סבא דנחת עם בנוי בגלותא, וסביל עליה גלותא, ואעיל לבנוי בגלותא, הוא ממש חמא, כל אינון נוקמין, וכל גבוראן, דעבד קודשא בריהו הוא במצרים, הדא הוא דכתיב וירא ישראל ישראל ממש.

ואמר רבי יהודה, סליק קודשא בריהו הוא להאי סבא, ואמר ליה, קום חמי בגיך דנפקין מגו עמא תקיפא. קום חמי גבורן דעבדית, בגין בגיך במצרים.

והיינו דאמר רבי ייסא, בשעתא דנטלי ישראל לנחתא בגלותא דמצרים, דחילו ואימתא תקיפא נפל עלוי. אמר ליה קודשא בריהו הוא ליעקב, אמאי את דחיל, (בראשית מו) אל תירא מרדה מצרימה. ממה דכתיב אל תירא, משמע דחילו הוה דחיל.

אמר ליה כי לגוי גדול אשימך שם. אמר ליה, דחילנא די ישיצון בני. אמר ליה, אנכי ארד עמך מצרימה. אמר ליה תו דחילנא, דלא אזפי לאתקברא ביני אבהתי, ולא אחמי פורקנא דבני, וגבוראן דתעביד להו. אמר ליה, ואנכי אעלף גם עלה, אעלף לאתקברא בקברי אבהתי. גם עלה, למחמי פורקנא דברך, וגבוראן דאעביד להו.

וְהָיָה יוֹמָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, סָלִיק לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב, וְאָמַר לִיה, קוּם, חָמֵי בְּפוּרְקַנָּא דְבְרִיךְ, דְכַמְה חֵילִין וּגְבוּרָאן עֲבָדִית לְהוּ, וְיַעֲקֹב הָוָה תַּמּוּן, וְחָמָא כְּלָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה.

ר' יצחק אָמַר, מִהֲכָא, (דברים ד) וַיּוֹצִיאֵךְ בְּפָנָיו בְּכַחוּ הַגְּדוֹל מִמִּצְרַיִם. מֵאֵי בְּפָנָיו. בְּפָנָיו דָּא יַעֲקֹב, דְאָעִיל לְכַלְהוּ תַמּוּן. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, וַיּוֹצִיאֵךְ בְּפָנָיו, בְּפָנָיו : דָּא אַבְרָהָם. דְכַתִּיב, (בראשית יז) וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל פָּנָיו.

תַּא חֲזִי, אַבְרָהָם אָמַר, הֲלָבֹן מֵאָה שְׁנָה יוֹלֵד וְגוֹ', אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, חֲזִיךְ, אֶת תַּחֲמֵי כְּמָה אַכְלוּסִין, וְכַמְה חֲזִילִין דִּיפְקוּן מִמֶּךָ. בְּשַׁעֲתָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כָּל אֵינוֹן שְׁבָטִין, כָּל אֵינוֹן רַבּוּן, סָלִיק קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, וְחָמָא לוֹן, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיּוֹצִיאֵךְ בְּפָנָיו. רַבִּי אַבְא אָמַר כְּלָהוּ אַבְהָתָא אֲזִדְמְנוּ תַמּוּן בְּכָל הַהוּא פּוּרְקַנָּא. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיּוֹצִיאֵךְ בְּפָנָיו. מֵאֵי בְּפָנָיו אֵלִין אַבְהָתָא.

דף נ"ג ע"ב

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיּוֹצִיאֵךְ בְּפָנָיו : דָּא יַעֲקֹב. בְּכַחוּ : דָּא יֶצְחָק. הַגְּדוֹל : דָּא אַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֹן בְּגִינֵיהוֹן דְאַבְהָתָא, אֲזִדְמֵן פּוּרְקַנָּא תְדִיר לְיִשְׂרָאֵל, דְכַתִּיב (ויקרא כו) וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יֶצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכּוֹר וְהָאֲרָץ אֲזַכּוֹר. אַבְהָתָא תִינַח, מַהוּ וְהָאֲרָץ אֲזַכּוֹר. אֵלָּא, לְאַכְלָלָא עִמָּהוֹן דְדוּד מְלָכָא, דְאִיהוּ רְתִיכָא בְּאַבְהָתָא (דף נ"ג ע"ב) וְאֵינוֹן מִתְעַרְוּן פּוּרְקַנָּא תְדִיר לְיִשְׂרָאֵל.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם. וְכִי הִשְׁתָּא עָשָׂה, וְהָא מְקַדְמַת דְנָא אֲתַעְבִּיד, מֵאֵי אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ. אֵלָּא, יָד לָא אַקְרִי פְחוּת מִחֲמַש אֲצַבְעָאן. הַגְּדוֹלָה : דְכַלִּילָן בְּהָ חֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן אַחֲרָנִין, וְאֲתַקְרוּן כְּדִין גְּדוֹלָה. וְכָל אֲצַבְעָא וְאֲצַבְעָא, סָלִיק לְחוּשְׁבָנָא רַבָּא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד בְּהוּ (ס"א השתא ניסין) נִיסִין וּגְבוּרָן, וּבְהָאֵי אֲתַעְקְרוּ כְּלָהוּ דְרַגִּין מִשְׁלֹשִׁי לִיהוֹן.

מִכָּאן אֲוֹלִיפְנָא דָּא, דְבְּחֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן קָמְאֵי, כְּתִיב, וַיַּחֲזֵק לֵב פְּרַעֲה, כִּיֹּן דְאֲשַׁתְּלָמוּ אֵינוֹן חֲמֵשׁ, תּוּ לָא הָוָה מְלָה בְּרִשׁוּתֵיהָ דְפְרַעֲה, כְּדִין כְּתִיב וַיַּחֲזֵק יְיָ אֶת לֵב פְּרַעֲה.

וְעַל דָּא וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְגוֹ', וַיֵּאֱמִינוּ בֵּינֵי. וְכִי עַד הִשְׁתָּא לָא הֵאֱמִינוּ בֵּינֵי, וְהָא כְּתִיב (שמות ד) וַיֵּאֱמֹן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ וְגוֹ'. וְהָא חֲמוּ כָּל אֵינוֹן גְּבוּרָאן דְעַבְד לְהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם. אֵלָּא מֵאֵי וַיֵּאֱמִינוּ, הַהוּא מְלָה דְאָמַר וַיֵּאֱמֹר מִשָּׁה אֶל הָעָם אַל תִּירְאוּ הַתִּינָצְבוּ וַיֵּרָאוּ וְגוֹ'.

ר' ייסא שאיל ואמר, כתיב וירא ישראל את מצרים מת, וכתיב לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם. אמר רבי יוסי, מתין חמו להו. אמר ליה, אי כתיב לא תוסיפו לראותם חיים, הוה אמינא הכי. אמר ליה ר' אבא יאות שאילתא.

אלא תא חזי, כתיב (דברי הימים א טו) מן העולם ועד העולם, ותנינו, עולם לעילא, ועולם לתתא. עולם דלעילא, מתמן הוא שירותא לאדלקא בוצינין. עולם דלתתא, תמן הוא סיומא, ואתכליל מפלא, ומהאי עולם דלתתא, מתערו גבורו לתתאי.

ובהאי עולם, עביד קודשא בריה הוא אתין לישראל, ורחיש לון ניסא. וכד אתער האי עולם למעבד נסין, פלהו מצראי אשתקעו בימא, על ידא דהאי עולם, ואתרחיש לון לישראל ניסא בהאי עולם. ועל דא כתיב, לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, עד דיתער ההוא עולם, ויתמסרון בדינוי, וכיון דאתמסרו ביה למתדון, כדון כתיב וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים, הדא הוא דכתיב מן העולם ועד העולם, עד העולם דיקא. כדון כתיב, ויאמינו ביני ובמשה עבדו. (שמות טו) אז ישיר משה. ר' יהודה פתח, (ירמיה א) בטורם אצרוך בבטון ידעתיה וגו'. זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריה הוא אתרעי בהו יתיר מכל שאר עמין. ומסגיאות רחמיותא דרחים להו, אוקים עליהו נביאה דקשוט, ורעיא מהימנא. ואתער עליה רוחא קדישא, יתיר מכל שאר נביאי מהימני, ואפיק ליה מחולקיה ממש, ממה דאפריש יעקב מבנוי לקודשא בריה הוא, שבטא דלוי, וכיון דהוה לוי דיליה, נטל ליה קודשא בריה הוא, ואעטר ליה בכמה עטרין, ומשח ליה במשח רבות קדישא דלעילא, וכדון אפיק מבנוי, רוחא קדישא לעלמא, וזריז ליה בהימנויי קדישי, מהימנותא רבא.

תנא, בההיא שעטא דמטא זמניה דמשה נביאה מהימנא לאחתא לעלמא, אפיק קודשא בריה הוא רוחא קדישא מגזרא דספירו דאבן טבא, דהוה גניז במאתן וארבעין ותמנא (נהורין, ואתנהיר עליה. ואעטריה בשס"ה) עטרין, קיימי קמיה, ואפקיד ליה בכל דיליה. (נ"א ביתיה) ויהב ליה מאה ושבעין ותלת מפתחין. (נ"א גניז תמן ואעטריה בתלת מאה ושתינ וחמש עטרי ואנהיר עליה מאתן וארבעין ותמנא נהורין וקאים קמיה ואפקיד ליה בכל ביתא דיליה ויהב ליה מאה ושבעין ותלת מפתחין. (נ"א מאתן ושבעין וחמש)) ואעטר ליה בחמש עטרין, וכל עטרא ועטרא סליק ואנהיר באלף עלמין דנהרין, ובוצינין דגניזין בגניזייה דמלכא קדישא

דף נ"ד ע"א

כדון אעבריה בכל בוצינין (נ"א בוסמין) דבגנתא דעדן, ואעליה בהיכליה, ואעבריה בכל חילין וגייסין דיליה. כדון אזדעזעו פלהו, פתחו ואמרו, אסתלקו מסחרגיה, (סטרא דסטרין) דהא קודשא בריה הוא אתער רוחא לשלטאה למרגז עלמין. קלא נפק ואמר, מאן הוא דין, דכל מפתחן אליו

(דף נ"ד ע"א) בידוי. פתח קלא אחרא ואמר, קבילו ליה בגוויכו, דא הוא דזמין לנחתא בין בני נשא, וזמינא אורייתא, גניזא דגנזינא, לאתמסרא בידוי, ולארעשא עלמין דלעילא ותתא על ידא דדין. ביה שעתיא אתרגישו כלהו, ונטליו אבתריה, פתחו ואמרו, (תהלים סו) הרפבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים.

כדין סלקא ההוא רוחא, וקיימא קמי מלכא. מ פתיחא, סליק ואתעטר בעטרוי, ואעטריה בתלת מאה ועשרין וחמש עטרין, ואפקיד מפתחוי בידוי. ש דאבהתא, אעטרו ליה בתלת עטרין קדישין, ואפקידו כל מפתחון דמלכא בידיה, ואפקידו ליה בהימנותא, מהימנא דביתא. ה סלקא ואתעטרא בעטרוי, וקבילת ליה מן מלכא.

כדין, נחת ההוא רוחא בארביין דשאטון, בההוא זמא רבא, וקבילת ליה לגדלא ליה למלכא, והיא יחבת ליה מתמן זיונין, לאלקאה לפרעה ולכל ארעיה. ובשבתיא וברישי ירחי, סלקת ליה למלכא, כדין אקרי שמייה, באליו אתוון רשימין.

ובההיא שעתיא, דנפק לנחתא לארעא, בזרעא דלוי, אתתקנו ארבע מאה ועשרין וחמש בוצינין למלכא, וארבע מאה ועשרין וחמש גליפין ממנו, אוזופוה לההוא רוחא לאתריה, כד נפק לעלמא, אתנהרא באנפוי, וביתא אתמלייא מזיותייה. ביה שעתיא, קרא עליה קודשא בריך הוא, בטרום אצרך בבטון ידעתיך ובטרום תצא מרחם הקודשתיך נביא לגוים נתתיך.

רבי יצחק אמר, ביה שעתיא קטל (נ"א אפיל) קודשא בריך הוא לרב רבא ממנא דמצראי, וחמו ליה משה ובני ישראל, כדין אמרו שירה. הדא הוא דכתיב, וירא ישראל את מצרים מת, אז ישיר משה ובני ישראל. (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'. רבי אבא פתח ואמר, אסתפלנא בכל תושבכון דשבחו לקודשא בריך הוא, וכולם פתחו באז. (מלכים א ח) אז אמר שלמה. (יהושע ט) אז ידבר יהושע, (במדבר כא) אז ישיר ישראל. מאי טעמא.

אלא הכי תאנא, כל נסין וכל גבורון דאתעבידו להו לישראל, כד אתנהיר נהירו דעתיקא קדישא בעטרוי, גליפין רשימין באז, בא, וא, בד, אנקיב בחשוכי, ונהיר לכל עיבר. וכד אתחבר נהירו דאל"ף ומטי לזי"ן, מאן זי"ן, דא (ישעיה לה) חרב ליי' מלאה דם. כדין עביד נסין וגבוראן, בגין דאתחבר א' עם ז'. ודא הוא שירתא. שירתא היא דכל סטרוי, ודא הוא אז ישיר.

ישיר, שר מבעי ליה. אלא מלה דא תליא, ואשלים לההוא זמנא, ואשלים לזמנא דאתי, דזמינין ישראל לשבחא שירתא דא משה ובני ישראל, מפאן אוליפנא, דצדיקייא קדמאי, אף על גב דאסתלקו בדרגין עלאין דלעילא, ואתקשרו בקשורא דצרורא דחיי, זמינין כלהו לאחייא בגופא, ולמחמי אתיין וגבורון דקא עביד קודשא בריך הוא לישראל. ולמימר שירתא דא, הדא הוא דכתיב אז ישיר משה ובני ישראל.

ר' שמעון אמר מהכא, (ישעיה יא) יוסיף יי' שנית ידו לקנות את שאר עמו. לקנות: כמה דאת אמר, (משלי ח) יי' קנני ראשית דרבו. את שאר עמו: אלן אינון צדיקייא דבהון, דאקרון שאר, כמה דאת אמר (במדבר יא) וישארו שני אנשים במחנה. ותנינו, לית עלמא מתקיימא אלא על אינון דעבדי גרמייהו שיריים.

ואי תימא, הואיל ואתקשרו בצורא דחיי, ומתענגי בענוגא עלאה, אמאי יחית לון קודשא בריך הוא לארעא. פוק ואוליף מזמנא קדמאה, דכל אינון רוחין ונשמתין, דהו בדרגא עלאה דלעילא וקודשא בריך הוא אחית להו לארעא לתתא. כל שכן השתא, דבעי קודשא בריך הוא לישרא לעקימא, כמה דאת אמר (קהלת ז) כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. ואי תימא, אינון דמיתו בעטיו דנחש. אפילו אינון יקומו, ויהו מארי דעיטא, למלכא משיחא.

דף נ"ד ע"ב

ועל דא תנינו, משה זמין למימר שירתא לזמנא דאתי. מאי טעמא. בגין דכתיב, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. אראנו, אראד מפעי ליה. אלא אראנו ממש, למאן דחמא בקדמיתא, יחמי ליה תננינות, ודא הוא אראנו, וכתיב (תהלים ג) אראנו בישע אלהים, ואראהו בישועתי. (דף נ"ד ע"ב) וכדין אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי'.

שירתא דמטרוניתא לקודשא בריך הוא. תנינו, כל בר נש דאמר שירתא דא בכל יומא, ומכוון בה, זכי למימרא לזמנא דאתי. דהא אית בה עלמא דעבר, ואית בה עלמא דאתי, ואית בה קשרי מהימנותא, ואית בה יומי דמלכא משיחא. (נ"א את לעילא כל אינון וכו') ותלי עלה, כל אינון תושבחהו אחרנין, דקאמרי עלאי ותתאי.

השירה שיר זה מפעי ליה. אלא שירתא, דקא משפחת מטרוניתא למלכא. ומשה מתתא לעילא קאמר, והא אוקמוה. ליי': בגין דאנהיר לה מלכא אנפאה, (נ"א דנחיר אנפוי מלכא לקבלה) ר' יוסי אמר, דכל אינון משחין, דהו נגדין, משיד מלכא קדישא לקבלה, בגיני כד משפחה ליה מטרוניתא.

אמר רבי יהודה, אי הכי, אמאי כתיב משה ובני ישראל, והא מטרוניתא בעיא לשפחה. אלא, זכאה חולקיהון דמשה וישראל, דאינון הו ידעין לשפחה למלכא, בגין מטרוניתא כדקא יאות, בגין דכל ההוא חילא וגבורה דילה, ירתא מן מלכא.

ר' חייא פתח ואמר, (איכה ב) קומי רוני בלילה לראש אשמורות. קומי רוני: דא כנסת ישראל. בלילה: בגלותא. ר' יוסי אמר, בלילה: בזמנא דהיא שלטא ומתערא, לראש אשמורות, בראש מפעי ליה. אלא לראש, כמה דכתיב, (בראשית מז) על ראש המטה. ואוקימנא, ראש המטה, דא יסוד. אוף

הָכָא לְרֵאשׁ, דָּא יְסוּד, דְּמִטְרוּנִיתָא מְתַבְרַכָּא בֵּיהּ. רֵאשׁ אֲשֵׁמוּרוֹת: דָּא
הוּא רִישָׁא, דְּנִצְח וְהוּד.

ר' יוסי אָמַר, דָּא הוּא רִישָׁא דְכִתְרֵי מְלָכָא וְסִיּוּמָא. רַבִּי אַבָּא אָמַר, לְרֵאשׁ
אֲשֵׁמוּרוֹת כְּתִיב חֶסֶד, וְדָא הוּא רִישָׁא, רֵאשׁ הַמְּטָה. וְכֹלָא בְּמִלְכָּא קְדִישָׁא
עֲלָאָה אֲתַמַּר, וְדָא הוּא לִיִּי.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הַשְּׂיָרָה הַזֹּאת לִיִּי, דָּא הוּא נֶהְרָא דְנִפְיָק מֵעֵדוֹן, דְּכָל
מִשְׁחָא וּרְבוּ נִפְיָק מִנֵּיהּ, לְאֲדֻלְקָא בּוֹצִינִין. וּמִשְׁמַע לְבַתֵּר דְּכְתִיב אֲשֵׁיָרָה
לִיִּי, דָּא הוּא מְלָכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב אֲשֵׁיָרָה לוֹ.

וַיֵּאמְרוּ לְאִמְרוּ, לְדָרִי דָרִין, בְּגִין דְּלֹא יִתְנַשֵּׁי מִנֵּיהּוּ לְעֵלְמִין. דְּכָל מֵאן דְּזָכִי
לְהֵאֵי שְׂיָרְתָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, זָכִי לֵה בְּעֵלְמָא דְאֲתִי, וְזָכִי לְשִׁבְחָא בְּהַ בְּיוֹמוֹי
דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּחֻדְוֹתָא דְכְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכְתִיב
לְאִמְרוּ, לְאִמְרוּ בְּהֵהוּא זְמַנָּא. לְאִמְרוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּזְמַנָּא דְשִׁרוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאַרְעָא. לְאִמְרוּ בְּגִלוּתָא. לְאִמְרוּ בְּפוּרְקָנָא דְלֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל. לְאִמְרוּ לְעֵלְמָא
דְאֲתִי.

אֲשֵׁיָרָה לִיִּי נְשִׁיר מְבַעֵי לֵיהּ, מֵאֵי אֲשֵׁיָרָה. אֶלָּא בְּגִין דְּהוּוּ מִשְׁבָּחוֹן
תּוֹשִׁבְחִתָּא דְּמִטְרוּנִיתָא. (בעו לשבחא) לִיִּי: דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא. כִּי גָאָה גָאָה
(קמה): דְּסֻלִּיק וְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי, לְאַפְקָא בְּרַפְאֵן וְחִילִין וּגְבוּרָאן, לְאַסְקָא
בְּכֹלָא. כִּי גָאָה גָאָה: גָאָה בְּהֵאֵי עֲלָמָא, גָאָה בְּעֵלְמָא דְאֲתִי. כִּי גָאָה בְּהֵהוּא
זְמַנָּא, גָאָה, בְּגִין דִּיתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי בְּחֻדְוֹתָא שְׁלִימוּתָא.

סוּס וְרוּכְבוֹ רָמָה בַּיָּם, שׁוּלְטָנוּתָא דְלִתְתָּא, וְשׁוּלְטָנוּתָא דְלַעִילָא דְאַחִידוֹן
בְּהוּ, אֲתַמְסְרוּ בְּהֵהוּא יַמָּא רַבָּא, וְשׁוּלְטָנוּתָא רַבָּא לְמַעְבַּד בְּהוּ נוֹקְמִין.
וְתַנִּין, לֹא עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא לְתַתָּא, עַד דִּיעֵבִיד בְּשׁוּלְטָנִיהוֹן
לְעִילָא, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כד) יִפְקוּד יְיָ עַל צְבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל
מְלַכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

דף נ"ה ע"א

רָמָה בַּיָּם, אָמַר ר' יְהוּדָה, בֵּיהּ בְּלִילִיא, אֲתַעֵר גְּבוּרָא תְּקִיפָא, דְּכְתִיב בֵּיהּ
וַיּוֹלֶךְ יְיָ אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלַּיְלָה. (ס"א דאתער ביה גבורה תקיפא)
בְּהֵהוּא זְמַנָּא, בְּעֵאת מִטְרוּנִיתָא מִן מְלָכָא, כָּל אֵינּוֹן אַכְלוּסִין דְלִתְתָּא, וְכָל
אֵינּוֹן שׁוּלְטָנִין דְלַעִילָא, דִּיתַמְסְרוּן בִּידְהָא. וְכֹלָהוּ אֲתַמְסְרוּ בִּידְהָא,
לְמַעְבַּד בְּהוּ נוֹקְמִין, הֲדָא הוּא דְכְתִיב סוּס וְרוּכְבוֹ רָמָה בַּיָּם. בַּיָּם סַתֵּם,
לְעִילָא וְתַתָּא. (שמות טו) עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)
אֲחוּר וְקָדִם צִרְתַּנִּי וְתַשֵּׁת עָלַי כַּפְכָּה. כַּמָּה אֲצִטְרִיכוּ בְּנֵי נֶשֶׁא לִיקְרָא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֹּד בְּרָא עֲלָמָא, (דף נ"ה ע"א)
אֲסַתְּכַל בֵּיהּ בְּאָדָם לְמַהוּי שְׁלִיט עַל כָּלָא. (נ"א למהווי שלים בכלא ואתברי דו פרצופין)
וְהוּהוּ דְאִמֵי לְעֵלְאִין וְתַתָּאִין. נַחַת לֵיהּ בְּדַמּוּת יְקִירָא, וְחַמוּ לֵיהּ בְּרִיין,

כְּדִין אֶת־כַּנְשׁוֹ לְגַבְיָהּ, וְסָגִידוֹ לְקַבְלֶיהָ, וְאִימָתָא וְדַחְלָא נִפְלַת עַלְיָהּוּ
מִדַּחְלֵתֶיהָ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ט) וּמִוֹרָאֲכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת
הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.

עֵיילֵיהּ לְגַנְתִּיהּ דְנֻטַע, לְנֻטְרִיהּ לְמַהוּי לִיהּ חֲדוּ עַל חֲדוּ, וּלְאִשְׁתַּעְשַׁע בֵּיהּ.
עֵבֵד לִיהּ טְרוּצְטַבּוּלִין מְחַפִּין בְּאַבְנֵי יָקָר, וּמְלֶאכִין עַלְאִין חֲדָאן קַמִּיהּ.
לְבַתַּר פְּקִיד לִיהּ עַל אֵילָנָא חֲד וְלֹא קֵאִים בְּפַקוּדָא דְמַאֲרִיהּ.

אֲשַׁכְחָנָא בְּסַפְרָא דְחַנוּף, דְלְבַתַּר דְסַלִּיק לִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאַחְמִי
לִיהּ כָּל גְּנֻזֵיָא דְמַלְכָּא, עַלְאִי וְתַתְּאִי, אַחְמִי לִיהּ אֵילָנָא דְחַיִּי, וְאֵילָנָא
דְאִתְּפַקֵּד עַלֶיהּ אָדָם, וְאַחְמִי לִיהּ דּוּכְתִיָּה דְאָדָם בְּגַנְתָּא דְעֵדוּן. וְחַמָּא,
דְאֵלְמַלִּי נְטִיר אָדָם פְּקוּדָא דָּא, יְכִיל לְקַיִמָּא תְּדִירָא, וּלְמַהוּי תְּדִירָא תַּמּוּן.
הוּא לֹא נְטִיר פְּקוּדָא דְמַאֲרִיהּ, נֶפֶק בְּדִימוּס וְאִתְּעַנְשׁ.

רְבִי יִצְחָק אָמַר, אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִין אֶתְבְּרִי, וְהָא אֹוֹקִימָנָא, (בראשית ב) וַיִּקַּח
אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו, נָסְרוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאִתְּעַבִּידוּ תְּרִין, מִמְזַרְח
וּמִמְעַרְב, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלט) אַחֲזֹר וְקָדָם צְרַתְנִי. אַחֲזֹר דָּא
מְעַרְב, וְקָדָם דָּא מְזַרְח.

ר' חִיָּיא אָמַר, מַה עֵבֵיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, תַּקִּין לְהַהוּא נוֹקְבָא וְשְׁכָלִיל
שְׁפִירוּתָהּ עַל כָּלָא, וְעֵיילָהּ לְאָדָם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיִּבְנוּ יְיָ אֱלֹהִים אֶת
הַצֶּלַע אֲשֶׁר לְקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקַּח אֶחָת
מִצְלָעוֹתָיו. מַאי אֶחָת. כְּמַה דְאִתְּ אָמַר (שיר השירים ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי
אֶחָת הִיא לְאִמָּהּ. מִצְלָעוֹתָיו: מִסְטְרוּי. כְּמַה דְאִתְּ אָמַר, (שמות כו) וּלְצֶלַע
הַמִּשְׁכָּן.

ר' יְהוּדָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נִשְׁמַתָּא עַלְאָה יְהֵב בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכָלִיל
בֵּיהּ חֲכַמְתָּא וְסְכָלְתָּנוּ, לְמַנְדַע כָּלָא. מַאָן אֶתְרָ יְהֵב בֵּיהּ נִשְׁמַתָּא. ר' יִצְחָק
אָמַר, מַאֲתַר דְשָׂאֵר נִשְׁמַתִּין קַדִּישִׁין קָא אֶתְיִין.

ר' יְהוּדָה אָמַר, מִהֲכָא. דְכְּתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, מֵאֵן
הָאָרֶץ. מַהֲהוּא אֶתְרָ דְמַקְדְּשָׁא אֲשֶׁתְּכַח בֵּיהּ. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סְתָם, דָּא
נֶפֶשׁא דְאָדָם קְדָמָא דְכָלָא.

ר' חִיָּיא אָמַר, אָדָם הָוָה יָדַע חֲכַמְתָּא עַלְאָה, יִתִּיר מִמְלֶאכִי עַלְאִי, וְהָוָה
מִסְתַּכֵּל בְּכָלָא, וְיָדַע וְאִשְׁתַּמּוּדַע לְמַאֲרִיהּ, יִתִּיר מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי עַלְמָא. בְּתַר
דְחַב, אִסְתִּימוּ מִנִּיהּ מִבּוּעֵי דְחֲכַמְתָּא, מַה כְּתִיב (נִיִּיא מִמְדוּ דְכְּתִיב) (בראשית ג) וַיִּשְׁלַחֵהוּ יְיָ אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן לְעַבּוֹד אֶת הָאֲדָמָה.

ר' אַבָּא אָמַר, אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְדַכֵּר וְנוֹקְבָא אֲשֶׁתְּכַח, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵינוּ, וְעַל דָּא, דְכַר
וְנוֹקְבָא אִתְּעַבִּידוּ כְּחֲדָא, וְאִתְּפָרְשׁוּ לְבַתַּר. וְאִי תִימָא, הָא דְאָמַר הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר לְקַח מִשָּׁם. הֲכִי הוּא וְדָאִי, וְדָא הִיא נוֹקְבָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
אֲשֶׁתְּתַף עִמָּהּ, וְדָא הוּא דְכַר וְנוֹקְבָא, וְכָלָא הוּא מְלַח חֲדָא.

ר' יוסי אָמַר, עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה, אֵינֹנִי דְכִלְיָן דָּא בְדָא וְלֹא (נ"י ע"ב) אֲתַפְרָשָׁן דָּא מִן דָּא וְלַעֲלָמִין אֵינֹנִי בְחַבִּיבוּתָא, בְּרַעוּתָא חֲדָא, דְּמִתְמָן אֲשַׁתְּכַחוּ (נ"א אַתְּמַשְׁכוּ) מְשִׁיכֵן דְּנַחֲלִין וּמַבּוּעִין לְאַסְתִּפְקָא כֻּלָּא, וְלִבְרַכָּא כֻּלָּא, לֹא כְּדִיבּוּ מִימֵי מַבּוּעִין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵי וְעַל דָּא וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דְּבִגְיֵי כֶּד, מַלְכָּא קְדִישָׁא מְשִׁיךְ וְאַחֲסִין לְתַתָּא, וְאַתְעַר יְמִינָא לְמַעְבַּד נְסִין.

זֶה אֵלֵי וְאַנְהוּ. דָּא צְדִיק, דְּמַנְיָה נְפֻקִין בְּרַכָּאן בְּזוּג. וְאַנְהוּ: בְּהוּא אֲתַר דְּחַבִּיבוּתָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וְדָא הוּא מְקַדְשָׁא. אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְוִמְמָנְהוּ, מְשָׁה קְאָמַר דָּא, לְגַבֵּי אֲתַר דְּלֹאֵי אֲתַיִן מֵהוּא סְטָרָא וְעַל דָּא (הוה) שְׁלִימוּתָא דְכֻלָּא הוּא בְּהוּא אֲתַר. (נ"א בהאי קרא)

דף נ"ה ע"ב

ר' יצחק אָמַר, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דָּא מַלְכָּא קְדִישָׁא, וְהָכִי הוּא. וּמְנַלָּן. מְקָרָא אַחְרִינָא אֲשַׁפְחָנָא לֵיהּ, דְּכַתִּיב, (ישעיה י"ב) כִּי עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה יִי וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, מִמְשָׁמַע דְּקְאָמַר יִי וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, (דף נ"ה ע"ב) דָּא מַלְכָּא קְדִישָׁא. (שמות טו) עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה וְגו', ר' חֲזַקְיָה פְּתַח וְאָמַר, בְּהַאי קָרָא דְּכַתִּיב, (משלי יז) בְּכָל יַעַת אֹהֶב הִרְעַ וְאָח לְצָרָה יוֹלֵד. בְּכָל יַעַת אֹהֶב הִרְעַ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (משלי כז) רַעַף וְרַע אָבִיךָ אֵל תַּעֲזוּב.

וְאָח לְצָרָה יוֹלֵד, בְּשַׁעֲתָא דִּיעִיקוּן לָךְ שְׁנֵאָךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה אָמַר, (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ, דִּישְׁרָאֵל, אֲקָרוּן אַחִים וְרַעִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. יוֹלֵד מֵהוּ, וְכִי הֲשַׁתָּא יוֹלֵד. אֵלָא בְּשַׁעֲתָא דַּעֲקָתָא יוֹלֵד בְּעַלְמָא, אַח יְהִי לְקַבְלָךְ, לְשַׁזְבָּא לָךְ מִכָּל אֵינֹנִי דַּעֲקוּן לָךְ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יוֹלֵד: דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא יִתְעַר בְּהַאי עוֹ, לְנִקְמָא לָךְ מֵאוּמִין, לְיִנְקָא לָךְ מֵאִימָא, בְּהוּא סְטָרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. לְאַתְעַרָּא גְבוּרָאן לְקַבֵּל אוּמִין עוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

ר' יִיסָא פְּתַח וְאָמַר, כְּמָה אֵית לֵיהּ לְבַר נֶשׁ לְרַחֲמָא, לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא לֵית לֵיהּ פּוּלְחָנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אלא) (כמה) רַחֲמִימוּתָא. וְכָל מֵאן דְּרַחֲמִים לֵיהּ, וְעַבִּיד פּוּלְחָנָא בְּרַחֲמִימוּתָא, קֶאֱרִי לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמִימָא. אֵי הָכִי, בְּמֵאֵי אוּקִימְנָא הָנִי קְרָאֵי, רַעַף וְרַע אָבִיךָ אֵל תַּעֲזוּב. וְכַתִּיב (משלי כה) הוֹקֵר רִגְלֶךָ מִבֵּית רַעַף.

אֵלָא הָא אוּקְמוּהּ חַבְרֵיָא, הַאי קָרָא (ס"א בעולות ושלמים והאי בחטאות ואשמות וכתוב וכו') בְּעוֹלוֹת כְּתִיב. הֲשַׁתָּא, רַעַף וְרַע אָבִיךָ אֵל תַּעֲזוּב, לְמַפְלַח לֵיהּ, וְלֹאֲתַדְבָּקָא בֵּיהּ, וְלְמַעְבַּד פְּקוּדוּי. אֵל תַּעֲזוּב וְדֵאֵי. וְהָא דְּאֲתַמַּר הוֹקֵר רִגְלֶךָ מִבֵּית רַעַף. כְּלוּמַר הוֹקֵר יִצְרָךְ, דְּלֹא יִרְתַּח לְקַבְלָךְ, וְלֹא יִשְׁלוּט בְּךָ, וְלֹא תַעֲבִיד הִרְהוּרָא אַחְרָא. מִבֵּית רַעַף, מֵאן בֵּית רַעַף. דָּא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּאֵעִיל בֵּיהּ רַעַף וַיְהִי בְּגוּף.

ועל דא פוילחנא דקודשא בריך הוא, לרחמא ליה בכלא, כמה דכתיב, (זבחים ו) ואהבת את יי אלהיך. זה אלי ואנוהו, דכל ישראל חמו על ימא, מה דלא חמא יחזקאל נביאה, ואפילו אינון עוברי דבמעיי אמהון, הוו חמאון ומשבחו לקודשא בריך הוא, וכלהו הוו אמרין זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו, כמה דאת אמר אלהי אברהם.

אמר רבי יוסי, אי הכי אמאי וארוממנהו, דהא אלהי אברהם לעילא הוא. אמר ליה, אפילו הכי אצטריך, וכלא חד מלה, וארוממנהו בכלא, לאכללא, מאן דיידע ליחדא שמא קדישא רבא, דהא הוא פלחנא עלאה דקודשא בריך הוא.

ר' יהודה הוה יתיב קמיה דר' שמעון, והוא קארי, פתיב (ישעיה נב) קול צופיך נשאו קול יחדיו ירגנו. קול צופיך, מאן אינון צופיך. אלא אלן אינון דמצפאון, אימתי ירחם קודשא בריך הוא, למבני ביתיה. נשאו קול, ישאו קול מבעי ליה, מאי נשאו קול. אלא, כל בר נש דבכי, וארים קליה על חרבן ביתיה דקודשא בריך הוא, זכי למה דכתיב לבתר יחדיו ירגנו. וזכי למחמי ליה בישובא בחדוותא.

דף נ"ו ע"א

בשוב יי ציון, (אמר ליה) בשוב יי אל ציון מבעי ליה, מאי בשוב יי ציון אלא בשוב יי ציון ודאי. תא חזי, בשעתא דאתחריב ירושלם לתתא, וכנסת ישראל אתתרכת, סליק מלכא קדישא לציון, ואנגיד ליה לקבליה, בגין דכנסת ישראל (ויקרא ע"ה) אתתרכת. (השתא דאתגליא כנסת ישראל סליק ליה לגביה) (ויצא קס"ב ע"ב) וכד תתהדר כנסת ישראל לאתרה, כדן יתוב מלכא קדישא לציון לאתריה, לאזדווגא חד בחד, ודא הוא בשוב יי ציון. וכדן זמינן ישראל למימר, זה אלי ואנוהו. וכתיב, זה יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, בישועתו ודאי. (שמות טו) יי איש מלחמה יי שמו. רבי אבא פתח (במדבר כא) על כן יאמר בספר מלחמות יי את זהב בסופה ואת הנחלים ארנון. כמה אית לן לאסתכלא בפתגמי אורייתא, כמה אית לן לעיינא בכל מלה, דלית לך מלה באורייתא, דלא אתרמיזא בשמא קדישא עלאה, ולית לך מלה באורייתא, דלית בה כמה רזין, כמה טעמין, כמה שרשין, כמה ענפין. (דף נ"ו ע"א) הכא אית לאסתכלא, על כן יאמר בספר מלחמות יי, וכי ספר מלחמות יי, אן הוא. אלא הכי אתערו חברייא, כל מאן דאגח קרבא באורייתא, זכי לאסגאה שלמא בסוף מלוי. כל קרבין דעלמא, קטטה וחרבנא. וכל קרבין דאורייתא, שלמא ורחימותא, הדא הוא דכתיב על כן יאמר בספר מלחמות יי את זהב בסופה, כלומר, אהבה בסופה. דלית לך אהבה ושלמא בר מהאי.

תו קשיא באתריה. על כן יאמר בספר מלחמות יי, בתורת מלחמות יי מבעי ליה, מאי בספר. אלא רזא עלאה הוא, אתר אית ליה לקודשא בריך

הוא, דְּאֶקְרִי סֵפֶר (נ"א ומספר) כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה לה) דְּרִשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְיָ וְקִרְאוּ. דְּכָל חִילִין וְגִבּוּרִין דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהֵוּא סֵפֶר תְּלִיין, (נ"א ומתמן נפקין את והב בסופה. מאן והב, אלא כל אינון חילין, וכל אינון גבוראן דעביד קודשא בריך הוא, בההוא ספר תליין.) וְכַד אֶגַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרַבּוּי, בְּחַד אֶתֶר דְּאִיהוּ בְּסוּפָא דְּדְרָגִין, וְאֶקְרִי וְהַב. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (משלי ט) לְעִלּוּקָה שְׁתִּי בְּנוֹת הַב הַב. בְּסוּפָה: בְּסוּף דְּרָגִין אֲשֶׁתְּכַח. בְּסוּפָה: יָם סוּף אֶתְקִרִי, יָם דְּאִיהוּ סוּף לְכָל דְּרָגִין.

וְאֵת הַנְּחֻלִים אֲרֻנוּן וְעַם נְחֻלְיָא דְּאֲשֶׁתְּכַחוּ וְאֲתַנְּגִידוּ. לְגַבְיָה, מֵהֵוּא אֶתֶר עֲלָאָה, דְּאֶקְרִי אֲרֻנוּן. מֵאִי אֲרֻנוּן, זְוּוּגָא עֲלָאָה דְּחַבִּיבוּתָא, דְּלֹא (נ"א ע"ב) מִתְּפָרְשָׁאן לְעֵלְמִין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן. וּבְדָא, מִשְׁתַּרְשֵׁן שְׂרִשׁוּי, וְאֲתַרְבִּיאוּ עֲנַפִּיו, לְאוּשְׁטָא קְרַבּוּי בְּכָל אֶתֶר, לְאוּשְׁטָא חִילִין וְגִבּוּרָאן, וְלֹאֲתַחְזָאָה שׁוּלְטָנָא רַבָּא וְיִקְרִיא דְּכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, כַּד מִתְּעֲרִין גְּבוּרָאן וְקְרַבּוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה גְּרַדִּינִי טְהִירִין, מִתְּעֲרִין לְכָל עֵיבֵר, כְּדִין שְׁנַנְן רּוּמְחִין, וְסִיּוּפִין, וּמִתְּעֲרִין גְּבוּרָאן, וְיִמָּא אֲתַרְגִּישַׁת וְגִלְגְלוּי סִלְקִין וְנַחְתִּין, וְאֲרַבִּין דְּאֲזֻלִין וְשִׂאטֹן בְּיִמָּא, לְכָל עֵיבֵר מְסִתְלִקִין. שְׁנַנְא קְרַבָּא (נ"א חרבא) בְּאֲבָנֵי בִלְסִטְרָאוֹת, מְאִרֵי דְּרוּמְחִין וְסִיּוּפִין, כְּדִין (תהלים מה) חֲצִיף שְׁנוּנִים (נ"א מתערין לאושטא קרבין בכל אתר ולאושטא חילין וגבוראן לכל עיבר כדין ימא אתרגישת וגלגלוי סלקין וארבין דאזלן ושאטין נחתין וסלקין וזעפא אשתכח. כדין מתערין מגיחי קרבא באבני בלסטראין מארי דרומחין וסייפין גירין וקשתין כמה דאת אמר חציד שנונים) וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַתְּקִיף בְּחִילוּי, וְלֹאֲתַעְרָא קְרַבָּא. וְוִי לְאִינוּן דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא יִתְעַר עֲלֵיהוּ קְרַבָּא. כְּדִין כְּתִיב, יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה.

וּמֵהָכָא, וּמֵאִינוּן אֲתוּוּן, וּמֵהָאֵי קְרָא, נְפִקִין טוּרֵי קְרַבָּא לְאִינוּן חֲיִיבֵיָא, לְאִילִין מְאִרֵי דְּבָבוּ דְּחָבוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאֲתוּוּן אֲתַגְלִיין לְאִינוּן מְאִרֵי קְשׁוּט, וְהָא אֲתַפְרִשׁוּן מִלִּין וְהָא אֲתַמַּר. יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ. כִּיִּין דְּכְתִיב יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה, לֹא יִדְעָנָא דִּיִּי שְׁמוֹ. אֶלָּא, כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית יט) וַיְיָ הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עַמּוֹרָה גִפְרִית וְאִשׁ מֵאֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם. וְכֻלָּא בְּהָאֵי סֵפֶר תְּלִיין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (איוב ט) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאֶרֶץ מִתְּקוּמָהּ לוֹ. (ועל דא)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר קְרַבָּא בְּעֵלְמָא, עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי אֲתַעַקְרוּ מֵאֲתַרְיָהוּ, כְּמָה דְּאֹקִימְנָא הֲדָא הוּא דְּכְתִיב מְרַכְּבוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בֵּימָם. וְלִזְמַנָּא דְּאֵתִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֶגְחָא קְרַבָּא עֲלָאָה וְתַקִּיפָא בְּעַמְמָא, בְּגִין לְאוּקְרָא שְׁמִיָּה, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (זכריה יד) וַיִּצֵּא יְיָ וְנִלְחַם בְּגוֹיִם הָיִים כִּיִּין הִלְחֵמוּ בְּיוֹם קָרְבַּ וְכְתִיב (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדְּלִתִּי וְהִתְקַדְּשִׁתִּי וְנִוְדַעְתִּי וְגוֹ'. (מרכבות פרעה וחילו ירה בים. כד אתער קודשא בריך הוא קרבא כדין אתער דרגין עלאין ודרגין ותתאין דלתתא וכדין מרכבות פרעה וחילו ירה בים)

ר' יהודה פתח וְאָמַר, (תהלים עז) רְאוּף מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּף מִיָּם יְחִילוּ וְגוֹ', בְּשַׁעְתָּא דְּעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יִמָּא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִלְכָּא דִּי מְמַנָּא

על ימא, פליג מימד. אמר ליה למה. אמר ליה בגין דבני יעברון בגווד. אמר ליה, פורקנא דקיטנא קשוט. מאי שנא אליו מאליו.

אמר ליה על תנאי דא, עבדית לימא פד בראתי עלמא. מה עביד קודשא בריה הוא, אתער גבורתא דיליה, ואתקמטו מיא. הדיא הוא דכתיב ראוד מים אלהים ראוד מים וחילו. אמר ליה קודשא בריה הוא, קטול כל אינון אכלוסין, לבתר ארמי לון לבר. לבתר חפי ימא עליהו, הדיא הוא דכתיב מרפבות פרעה וחילו ירה בים.

דף נ"ו ע"ב

אמר רבי אלעזר, פוק חמי פמה רתיכין עבד קודשא בריה הוא לעילא, פמה אכלוסין, פמה חזילין, וכלהו (דף נ"ו ע"ב) קשירין אליו באליו. (והא אוליפנא) כלהו רתיכין אליו לאליו, דרגין על דרגין, ומסטר דשמאלא מתערין רתיכין (נ"א דלא) קדישין שליטין. וכלהו דרגין ידיעו לעילא.

והא אתערנא בבכור פרעה, דהוא דרגא חד, דקטל קודשא בריה הוא (דרגא דיליה נ"א חיליה) ותבר ליה משולשליה תקיפא, (והרגא דיליה) תחות שולטניה, פמה רתיכין וכמה חזילין דקוזמיטין מסטר שמאלא, מנהון אחידו באתר עלאה דשולטנותא דלהון, ומנהון אחידו במלכותא דלעילא. מנהון אחידו בתר ארבע כרסון (ס"א חיו), (נ"א רחיו) כמה דאתמר.

וכלהו אתמסרו בידיה, בדינא דמלכותא, דאקרי ימא רבא, לתברא לון מדרגיהון, וכד אינון אתברו לעילא, כל אינון דלתתא אתברו, ואתאבידו בימא תתאה. הדיא הוא דכתיב, מרפבות פרעה וחילו ירה בים. בים סתם.

ומבחר שלישי טבעו בים סוף. ומבחר שלישי, הא אתמר, ושלישים על כלו, כלהו דרגין תרין וחד. אליו על אליו. כגוונא עלאה הכי אתעבידו. וכלהו אתמסרו בידיה, לאתברא משולטניהון, אליו ואליו.

תא חזי, הא אתמר דכלהו עשר מחאן דעבד קודשא בריה הוא במצרים, פלא הוה ידא חדא, דשמאלא אכליל בימינא. דעשר אצבעו פלילן דא בדיא, לקבל עשר אמירו, דקודשא בריה הוא אתקרי בהו לבתר. לקבליה דכלא האי דימא, תקיף ורב ושלטיא. כמה דאת אמר, (ישעיה ח) והאחרון הכביד. הדיא הוא דכתיב מרפבות פרעה וחילו ירה בים וגו'. ולזמנא דאתי, זמין קודשא בריה הוא לקטלא אכלוסין וקוזתורנטין וקונטיריסין וקלטירולסין דאדום הדיא הוא דכתיב, (ישעיה סג) מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה. (שמות טו) מרפבות פרעה וחילו ירה בים. רבי יצחק פתח, (ירמיה י) לקול תתו המון מים בשמים ויעלה נשיאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה ויוצא רוח מאוצרותיו. הא תנינו, שבעה רקיעו עבד קודשא בריה הוא, ובכל רקיעא ורקיעא ככבין קביעין, ורהטין בכל רקיעא ורקיעא, ולעילא מכלהו ערבות.

וְכָל רְקִיעָא וְרְקִיעָא בְּהַלּוּכוֹ מֵאֲתָן שְׁנִין, וְרוּמִיָּה חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וּבִין רְקִיעָא וְרְקִיעָא, חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וְהָאֵי עֲרֻבוֹת הַלּוּכוֹ בְּאוֹרְכֵיהּ, אֶלְף וְחֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וּפּוֹתֵיהּ, אֶלְף וְחֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין, וּמִזְיוֹא דִּילֵיהּ, נְהָרִין כָּל אֵינוֹן רְקִיעִין.

וְהָא תְּנִינִן, לְעֵילָא מְעַרְבוֹת, רְקִיעַ דְּחִיּוֹת. פְּרָסוֹת דְּחִיּוֹת קִדְיִשִׁין וְרוּמְהוֹן, כְּכֻלְהוֹ. לְעֵילָא מְנַהוֹן קְרִסוּלִין דְּחִיּוֹת כְּכֻלְהוֹ. שׁוּקֵי הַחִיּוֹת, כְּכֻלְהוֹ. אֲרַפּוּבִין דְּחִיּוֹת, כְּכֻלְהוֹ. יָרְכִין דְּחִיּוֹת, כְּכֻלְהוֹ. עֲגָבֵי דְּחִיּוֹת, כְּכֻלְהוֹ. וְגוּפָא דְּחִיּוֹת כְּכֻלְהוֹ. גְּדַפְיֵיהוּ, כְּכֻלְהוֹ. וְצוּאֲרֵיהוּ, כְּכֻלְהוֹ. רְאֵשֵׁי הַחִיּוֹת, כְּכֻלְהוֹ. מֵאֵי כְּכֻלְהוֹ. כְּקַבְלֵי כְּלָהוּ.

וְכָל שְׁיִיפָא וְשְׁיִיפָא דְּבַחִיּוֹת, לְקַבֵּל שְׁבַעַה תְּהוּמִין, וְלְקַבֵּל שְׁבַעַה הֵיכְלִין וְלְקַבֵּל מֵאֲרַעָא לְרְקִיעָא. וְלְקַבֵּל מְרְקִיעָא לְרְקִיעָא, וְשִׁיעוּרָא דְּכֻלְהוֹ וְרוּמְהוֹן עֶשְׂרִין וְחֲמֵשָׁה אֶלְפִין חוּלְקִין, מְשִׁיעוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא.

וְעוּד רְקִיעָא חַד לְעֵילָא, מִן קַרְנֵי הַחִיּוֹת, דְּכַתְיִב, (יחזקאל א) וְדַמוֹת עַל רְאֵשֵׁי הַחִיָּה רְקִיעַ. מְלַרְע כְּמָה רְתִיכִין, בִּימִנָא וּשְׂמֵאלָא.

מִתְחוֹת יַמָּא שְׂרָאן כְּלָהוּ נוּגֵי יַמָּא, וְשִׁטָּאן, אֲתַכְנַפּוּ בְּזוּיָהוֹן אַרְבַּע, נַחְתִּין בְּדַרְגֵּיָהוּ, וְכֻלְהוֹ רְתִיכִין אֶקְרוּן בְּשִׁמְהוֹן. מִתְחוֹת אֶלִין, אֶזְלִין וְשִׁטָּאן אֵינוֹן זְעִירִין, דְּרַגִין עַל דְּרַגִין, דְּכַתְיִב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יַדָּים שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר חִיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. וְהָא אוּקִימְנָא מְלִי.

דף נ"ז ע"א

מִסְטָר שְׂמֵאלָא תַתְּאָה, קוּזְמִיטָא סְטָרָא אַחְרָא וְאַחִידוֹן מֵאֵינוֹן דְּלְעֵילָא, וְנַחְתּוֹ לְאַתְבָּרָא מַחִילָא תְּקִיפָא קִדְיִשָׁא. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא, מְרַכְבַּת פְּרַעַה וְחִילוֹ וְגו' (שמות ט"ו) יִמִּינְךָ יְיָ נֶאֱדָרִי בַּכַּח. אֶמֶר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעְתָּא דְּצַפְרָא נְהִיר, וְאֵילְתָא קִימָא בְּקִיּוּמָהּ, אֲתַעַבְרַת בְּסְטָרְהָא, וְעֵאלַת בְּמֵאֲתָן הֵיכְלִין דְּמִלְכָּא. בַּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּדֵּל (דף נ"ז ע"א) בְּפִלְגוֹת לֵילֵיאָ בְּאוּרִייתָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְעַר רּוּחָא דְּצַפּוֹן, (ס"א ותיאובתא דאילתא) וְכֵאִיבַת אֵילְתָא לְאַתְעַרָּא בְּעֵלְמָא, אֲתֵי עַמָּה לְקִימָא קִדְם מִלְכָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּנְהִיר צַפְרָא (ס"א וההוא בר נש צלי צלותיה וליחד שמייה קדישא כדקא יאות) מְשַׁכִּין עֲלֵיהּ חַד חוּטָא דְּחֻסְדָּא. (ק"ל ע"ב)

מִסְתַּכַּל בְּרְקִיעָא, שְׂרָיָא עֲלֵיהּ נְהִירוֹ דְּסַכְלַתְנּוּ דְּדַעְתָּא קִדְיִשָׁא, וּמִתְעַטֵּר בִּיהּ בַּר נֶשׁ, וְדַחֲלִין מְנִיָּה כְּלָא. כְּדִין הָאֵי בַּר נֶשׁ אֶקְרִי בְּרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר הֵיכְלָא דְּמִלְכָּא. עֵאל בְּכָל תַּרְעוּזֵי, לֵית דִּימְחֵי בִּידֵיהּ.

בְּשַׁעְתָּא דְּקִרֵי לְהֵיכְלָא דְּמִלְכָּא, עֲלֵיהּ כְּתִיב, (תהלים קמה) קָרוֹב יְיָ לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֲמָת. מֵאֵי בְּאֲמָת. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא, (מיכה ז)

תתנו אמת ליעקב, דידע ליחדא שמא קדישא בצלותיה (נ"א בעלמא) כדקא יאות. ודא פולחנא דמלכא (נ"א דשמא) קדישא.

ומאן דידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות, אוקים אומא יחידא בעלמא, דכתוב, (שמואל ב ז) ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ. ועל דא אוקימנא, כל כהן דלא ידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות, לאו פולחניה פולחנא. דהא כלא ביה תליא, פולחנא עלאה, ופולחנא תתאה. ובעי לכוונא לבא ורעותא, בגין דיתברכון עלאי ותתאי.

כתוב (ישעיה א) כי תבאו לראות פני. כל בר נש דאתי ליחדא שמא קדישא, ולא אתכוון ביה בלבא ורעותא ודחילו, בגין דיתברכון ביה עלאי ותתאי, רמאן ליה צלותיה לבר, וכלא מכריזי עליה לביש. וקודשא בריה הוא קרי עליה כי תבאו לראות פני.

כי תבואו לראות מבעי ליה, מאי לראות פני. אלא כל אינון אנפין דמלכא, טמירין בעמקא (נ"א באתר) לבתר חשוכא (ס"א ישת חשך סתרו וכל וכו') וכל אינון דידעין ליחדא שמא קדישא כדקא יאות מתבקעין כל אינון כותלי חשוכא, ואנפין דמלכא אתחזין, ונהרין לכלא. וכד אינון אתחזין ונהרין, מתברכין כלא עלאין ותתאין. כדן ברפאן אשתכחו בכלהו עלמין, וכדן כתיב לראות פני.

מי בקש זאת מידכם, מאי קא מיירי. אלא מאן דאתי ליחדא שמא קדישא עלאה, בעי ליחדא מסטרא דזאת. כמה דכתוב, (ויקרא טז) בזאת נבא אהרן אל הקדש. בגין דיזדווגן כחדא, אינון תרין: צדיק וצדק, בזווגא חדא. בגין דיתברכון כלא מנייהו ואלין אקרין חצרד, כמה דכתוב, (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב ישכון חצרד.

ואי איהו אתי ליחדא שמא קדישא, ולא יתכוון ביה ברעותא דלבא, בדחילו ורחימו. קודשא בריה הוא אמר, מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי. זאת ודאי, דהא לא אשתכח בהו ברפאן. ולא די דלא אשתכחו בהו ברפאן, אלא דשריא בהו דינא ואשתכח דינא בכלא.

תא חזי, ימינא דקודשא בריה הוא, מניה מתערין כל נהירו, כל ברפאן, וכל חדו. ביה כליל שמאלא כמה דאית בבר נש ימינא ושמאלא, ושמאלא אתכליל בימינא, וימינא הוא כליל כלא. וכד אתער ימינא שמאלא אתער עמיה, דהא ביה אחיד ואתכליל.

ותא חזי, בשעתא דארים בר נש ידיה בצלותא, מכוון באצבעו דיליה לעילא. כמה דכתוב, (שמות יז) והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. דהא (פ"ז ע"א) בימינא תליא כלא. וכתוב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידו, וכתוב חסר. וכדן אתכוון לברכה לעילא.

וקודשא בריה הוא לאו הכי, בשעתא דארים ימינא לעילא, ווי להו לתתאי, דהא כל סייעתא וכל ברפאן אסתליקו מנייהו. מנלן. דכתוב נטית

יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. מֵאֵי נְטִיתָ יְמִינְךָ. כְּתַרְגוּמוֹ, אֶרֶימַת יְמִינְךָ. מִיַּד תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. וְכֵן יְמִינָא אֲשֶׁתְּכַח, שְׁמַאלָא אֲשֶׁתְּכַח עִמִּיהּ, וְכֵדִין לֹא שְׁלִטִין דִּינִין בְּעֵלְמָא, מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דִּימִינָא אֲשֶׁתְּכַח עִמִּיהּ. וְאֵי יְמִינָא אֲסִתְּלַקְתּוּ, הָא שְׁמַאלָא אֲזַדְמֶנְתּוּ, כְּדִין דִּינִין מִתְעָרִין בְּעֵלְמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּכֻלָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּד הָוָה מְטִי לְהַאי קָרָא, הָוָה בְּכִי, דְּכִתִּיב, (אִיכָה ב) הַשִּׁיב אַחֲרָיִךְ יְמִינֶיךָ. וְכֵי אֲפֻשֶׁר דְּהַשִּׁיב אַחֲרָיִךְ יְמִינֶיךָ. אֶלָּא בְּגִין דְּאֶקְדִּים שְׁמַאלָא לְנַחְתָּא בְּעֵלְמָא, וְיְמִינָא אֲשֶׁתְּאַרְתּוּ בְּאַתְרָא אַחְרָא.

דף נ"ז ע"ב

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד. וְהָא אֲוֹקִימָנָא מְלִי, הַצַּדִּיק נֶאֱבָד לֹא (דף נ"ז ע"ב) כְּתִיב, אֶלָּא הַצַּדִּיק אֲבָד. מִכָּל אֵינּוֹן אֲנִפִּי מִלְּכָא, לֹא אֲשֶׁתְּכַח דְּאֲבָד, אֶלָּא צַדִּיק. אֲבָד בְּתַרִּי סְטֵרִי: חַד, דְּלֹא שְׂרָאן בֵּיהּ בְּרַכָּאן, פֶּד בְּקַדְמִיתָא. וְחַד, דְּאֲתַרְחִיקַת מְנִיָּה בֵּת זִוְגִיָּה דְּהִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁתְּכַח, דְּצַדִּיק אֲבָד וְתִיר מִכָּלָא. וְלִזְמָנָא דְּאַתִּי כְּתִיב, (זכריה ט) גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן הַרְעִי בֵּת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְּכָךְ יָבֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא. צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ לֹא כְּתִיב, אֶלָּא צַדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא. הוּא נוֹשֵׁעַ וְדָאֵי. וְהָא אֲתַמַּר. (שמות טו) יְמִינְךָ יְיָ נֶאֱדָרִי בְּכַח. מֵאֵי נֶאֱדָרִי, נֶאֱדָר מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּשְׁמַאלָא אֲתִיָּא לְאֲזַדְוֹגָא בִּימִינָא, כְּדִין כְּתִיב נֶאֱדָרִי (ס"א בכח, תרי, ולעולם וכו') תַּרְעֵץ, וְלַעוֹלָם הֵכִי הוּא בְּגִין דְּשְׁמַאלָא אֲשֶׁתְּכַח בִּימִינָא, וְאֲתַכְּלִיל בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה דְּאֲוֹקִימָנָא הֵכִי הוּא, דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתְּכַח דְּאֲתַפְּלַג. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין לְקַבְּלָא עִמִּיהּ בֵּת זִוְגִיָּה, דִּי תַעֲבִידוּ חַד גּוֹפָא מִמֶּשׁ. פֶּד יְמִינְךָ, אֲשֶׁתְּכַח דְּאֲתַפְּלַג. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין לְקַבְּלָא עִמִּיהּ שְׁמַאלָא. וְהֵכִי הוּא כְּלָא, חַד בְּחַד. וְעַל דָּא, בְּחַד מְחִי וּמְסִי, הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב יְמִינְךָ יְיָ תַּרְעֵץ אוֹיֵב.

תָּא חֲזִי, שִׁירְתָּא דָּא אֲתַמַּר, עַל הַהוּא זְמָנָא, וְעַל זְמָנָא דְּאַתִּי, בְּיוֹמֵי דִּי תַעֲרַר מִלְּכָא מְשִׁיחָא, דְּכִתִּיב, יְמִינְךָ יְיָ תַּרְעֵץ אוֹיֵב, רַעֲצָתָ לֹא כְּתִיב, אֶלָּא תַּרְעֵץ. מַה כְּתִיב בְּקַדְמִיתָא, (אִיכָה א) הַשִּׁיב אַחֲרָיִךְ יְמִינֶיךָ אוֹיֵב, בְּהַהוּא זְמָנָא, הִיא תַּרְעֵץ אוֹיֵב לְזְמָנָא דְּאַתִּי. וְכֻלָּא הֵכִי הוּא, תַּהֲרוֹס קָמִיד, הַרְסַתָּ לֹא כְּתִיב, אֶלָּא תַּהֲרוֹס. תַּשְׁלַח חֲרוֹנְךָ יֶאֱכַלְמוּ פִּקְשׁ, כְּלָא לְזְמָנָא דְּאַתִּי. יְמִינְךָ יְיָ נֶאֱדָרִי בְּכַח, בְּזְמָנָא דָּא, בְּעֵלְמָא דִּין. יְמִינְךָ יְיָ תַּרְעֵץ אוֹיֵב, בְּזְמָנָא דְּמִלְּכָא מְשִׁיחָא. וּבְרוּב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרוֹס קָמִיד, לְבִיאַת גּוֹג וּמְגוּג. תַּשְׁלַח חֲרוֹנְךָ יֶאֱכַלְמוּ פִּקְשׁ, לְתַחֲיִית הַמֵּתִים. דְּכִתִּיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפֶר יִקְיָצוּ אֶלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֶלֶּה לְחַרְפוֹת וּלְדָרְאוֹן עוֹלָם.

בְּהַהוּא זְמָנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְכָאִין אֵינּוֹן דִּישְׁתַּאֲרוֹן בְּעֵלְמָא, וּמֵאֵן אֵינּוֹן. תָּא חֲזִי, לֹא יִשְׁתַּאֲר מִבְּנֵי עֵלְמָא, בַּר אֵינּוֹן גְּזִירִין, דְּקַבִּילוּ אֶת

קִיַּימָא קִדִּישָׁא, וְעָאֵלוּ בְּקִיַּימָא קִדִּישָׁא, בְּאִינוּן תְּרִין חוֹלְקִין, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. וְהוּא נְטִיר לִיהּ לְהוּא קִיַּיִם, וְלֹא עֵיילִיהּ בְּאַתֵּר דְּלֹא אֲצִטְרִיד, אֲלִין אִינוּן דִּישְׁתַּאֲרוּן, וְיִכְתְּבוּן לְחַיֵּי עֲלָמָא.

מְנָן. דְּכִתְיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמֹר לֹא כָּל הַפְּתוּב לְחַיִּים בִּירוּשָׁלַם. מְשֻׁמַּע הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם, דְּכָל מֵאן דְּאַתְגָּזֵר, בְּאִלִּין תְּרִין דְּרָגִין עָאֵל. וְאִי נְטִיר לְהוּא קִיַּיִם כְּדָקָא חֲזִי, וְיִזְדַּהֵר בֵּיהּ, עֲלִיהּ כְּתִיב הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם. אֲלִין יִשְׁתַּאֲרוּן בְּהוּא זְמָנָא, וְבָהוּ זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְחֻדְתָּא עֲלָמָא, וְלְמַחְדֵי בָּהוּ. עַל הַהוּא זְמָנָא כְּתִיב, (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׁמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו.

ר' חִיָּיא הָוָה אֲזִיל לְגַבֵּי רַבֵּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁכְּחִיהּ, דְּהָוָה יִתִּיב לְגַבֵּיהּ דְּרַבֵּי יוֹסִי בְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּיא חֲמוּי. עַד דְּזָקִיף רִישִׁיהּ, חָמָא לִיהּ לְרַבֵּי חִיָּיא, אֲמַר, (ישעיה יט) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיָּהּ לְמִצְרַיִם וְלֹאֲשׁוּר בְּרַכָּה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ צְבָאוֹת לֵאמֹר בְּרוּךְ עַמִּי מִצְרַיִם וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר וְנַחֲלָתִי יִשְׂרָאֵל, וְכִי אֲשׁוּר וּמִצְרַיִם קָרִיבִין אִינוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא? אֶלָּא, עַל גְּלוּתָא דִּיִּסְקוֹן מִמִּצְרַיִם וּמִאֲשׁוּר אֲתַמֵּר, וְאִי אֲתַמֵּר עַל מִצְרַיִם וְעַל אֲשׁוּר, עַל אִינוּן חֲסִידִין דְּלַהוֹן, דְּאַהֲדָרוּ בְּתִיבְתָא, וְאִשְׁתַּאֲרוּן לְמַפְלַח לְיִשְׂרָאֵל וְלְמַלְכָא מְשִׁיחָא, דְּכִתְיב, (תהלים עב) וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֹא כָּל מַלְכִים. וְכִתְיב, (ישעיה מט) וְהָיוּ מַלְכִים אוֹמְנִיָּד וְגו'. אֲמַר לִיהּ, מֵאִי דְּכִתְיב, (משלי א) דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נַעַם אֲמַר לִיהּ כְּמָה טַפְשִׁין כּוֹי בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא יִדְעִין וְלֹא מְשַׁגְּיחִין בְּמַלּוּי דְּאוּרִיָּיתָא, דְּהָא מַלְכִין דְּאוּרִיָּיתָא (נ״א כְּמָה רִזִּין עֲלֵאִין אִית בָּהוּ) אִינוּן אֲרַחָא לְמִזְכֵּי בְּהוּא נַעַם יְיָ דְּכִתְיב דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נַעַם וְכָל נְתִיבוּתֵיהּ שְׁלוֹם. דְּרַכִּי נַעַם וְדָאִי. מֵאִי נַעַם. כְּמָה דְּכִתְיב, (תהלים כו) לַחַזוֹת בְּנַעַם יְיָ, וְהָא אוּקְמוּהָ, בְּגִין (נ״א כד) דְּאוּרִיָּיתָא, וְאֲרַחוּי, מֵהוּא נַעַם אֲתִיָּין, וְאִינוּן אֲרַחוּי פְּרִישׁוֹן בֵּיהּ, וְעַל דָּא דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נַעַם וְכָל נְתִיבוּתֵיהּ שְׁלוֹם.

דף נ"ח ע"א

אֲמַר רַבֵּי חִיָּיא, תְּנִינָן, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְהֵב אוּרִיָּיתָא לְיִשְׂרָאֵל, נְפִק נְהוּרָא מֵהוּא נַעַם, וְאַתְעֵטֵר בֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וּמֵהוּא נַעַם אֲבַהִיקוּ זִינוּן דְּכֻלְהוּ עֲלָמִין (דף נ"ח ע"א) דְּכֻלְהוּ רְקִיעִין, דְּכֻלְהוּ כְּתָרִין. עַל הַהִיא שַׁעֲתָא כְּתִיב, (שיר השירים א) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה וְגו'.

וְהָיָא שַׁעֲתָא דְּאַתְבְּנֵי מְקוּדְשָׁא, אֲתַעֲטֵר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּהוּא עֲטָרָה, וְיִתִּיב בְּכַרְסֵיָּיא דִּילִיהּ, וְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרוּי. וּמֵהוּא זְמָנָא דְּאַתְתַּרְב בֵּי מְקוּדְשָׁא, לֹא אֲתַעֲטֵר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעֵטְרוּי, וְהוּא נַעַם אֲתַטְמֵר וְאַתְגָּנִיז.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעֲתָא דְעָאֵל מִשָּׁה בְּגוּ עֲנָנָא, כְּמָה דְכַתִּיב, (שמות כד) וַיֵּבֶא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן, כְּבַר נֶשׁ דְּהוּה אֲזִיל בְּאַתְרֵי דְרוּחָא. אִיעָרַע בֵּיהּ חַד (ויקרא ע"ח ע"ב) מְלֶאכְא רַבְרָבָא, וְתֵאנָא, קְמוּא"ל שְׁמִיהּ. וְהוּא מְמַנָּא עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין מְמַנָּן שְׁלִיחוֹן. בְּעָא לְאֲזִדְוּגָא בֵּיהּ בְּמִשָּׁה, פְּתַח מִשָּׁה פּוּמִיָּה, (בראשית ט"ז ע"א) בְּתִרְיָסָר אֲתוּוֹן גְּלִיפֹן דְּשַׁמָּא קְדִישָׁא דְאֹלִיף לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּסַנְהָ, וְאַתְרַחֵק מְנִיָּה תְרִיסָר אֲלָפִין פְּרָסִין, וְהוּה אֲזִל מִשָּׁה בְּעֲנָנָא, וְעִינוּי מְלַהֲטוֹן כְּגוּמְרִין דְּאֶשָּׁא.

עַד דְּאִיעָרַע בֵּיהּ חַד מְלֶאכְא, רַבְרָבָא וַיִּקְרָא מִן קְדָמָאָה, וְתֵאנָא הִדְרַנְיָא"ל שְׁמִיהּ, וְהוּא עֲלָאָה עַל שְׂאֵר מְלֶאכְיָן, אֶלְף וּשְׁתֵּין רַבּוּא פְּרָסִין, וְקִלְיָה אֲזִיל בְּמֵאֲתוֹן אֶלְף רְקִיעִין, דְּמִסְתַּחְרָאן בְּאֶשָּׁא חִינוּרָא. כִּיּוֹן דְּחִמָּא לִיהּ מִשָּׁה, לֹא יָכִיל לְמַלְלָא. בְּעָא לְמַשְׁדֵּי גְרַמִּיָּה מְגוּ עֲנָנָא.

אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מִשָּׁה, וְכִי אֲנִתְּ הוּא דְאַסְגִּית מְלִין עַמִּי בְּסַנְהָ, דְּבַעִית לְמַנְדַּע רְזָא דְשַׁמָּא קְדִישָׁא, וְלֹא דְחַלְתְּ. וְהִשְׁתָּא אֲתָּ דְחִיל מְחַד מִשְׁמַשִּׁי. כִּיּוֹן דְּשַׁמְעַ מִשָּׁה קִלְיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אֲתַתְּקַף. פְּתַח פּוּמִיָּה, בְּעִיב אֲתוּוֹן דְשַׁמָּא עֲלָאָה, כִּיּוֹן דְּשַׁמְעַ הִדְרַנְיָא"ל אֵל אֲתוּוֹן דְשַׁמָּא קְדִישָׁא, מְפּוּמִיָּה דְמִשָּׁה, אֲזִדְעָזַע. קָרִיב לְגַבִּיָּה, אָמַר לִיהּ, זַכָּאָה חוּלְקָאָה מִשָּׁה, דְּאַתְגְּלִי לָךְ, מַה דְלֹא אֲתַגְּלִי לְמַלְאָכִי עֲלָאִי.

וְהוּה אֲזִיל עֲמִיָּה, עַד דְּמָטוּ לְאֶשָּׁא תַקִּיפָא, דְּחַד מְלֶאכְא דִּי שְׁמִיָּה סַנְדְּלָפוֹן. וְתֵאנָא, סַנְדְּלָפוֹן עֲלָאָה הוּא עַל שְׂאֵר חַבְרוּי, חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וְהוּא קָאִים בְּתַר פְּרָגוּדָא דְמֵאֲרִיָּה, וְקָשֵׁר לִיהּ כְּתָרִין, מְבַעוּתִיָּהוֹן (בראשית קס"ז ע"ב) דְּצִלוּתָא דִּישְׂרָאֵל. וּבְשַׁעֲתָא דְמָטִי הָאִי כְּתָר לְרִישִׁיָּה דְמַלְכָּא קְדִישָׁא, הוּא מְקַבֵּל צִלוּתֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וְכִלְהוּ חִיָּלִין וְאַכְלוּסִין מְזַדְעָזְעִין, וְנִהְמִין וְאַמְרִין, בְּרִידָא יִקְרָא דִּינִי מְאַתְרֵי בֵּית שְׁכִינְתִּיָּה.

אָמַר לִיהּ הִדְרַנְיָאֵל לְמִשָּׁה, מִשָּׁה, לִית אֲנָא יָכִיל לְמַהֲדַּ עַמְדָּה, דְלֹא יוֹקִיד לִי אֶשָּׁא תַקִּיפָא דְסַנְדְּלָפוֹן. בֵּיהּ שַׁעֲתָא אֲזִדְעָזַע מִשָּׁה, עַד דְּאַתְקִיף בֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּמִשָּׁה, וְאוּתְבִיָּה קְמִיָּה, וְאוּלִיף לִיהּ אוּרִיָּתָא. וְחֲפָא לִיהּ לְמִשָּׁה, בְּהֵהוּא נְהוּרָא וְזִינוּא דְהֵהוּא נַעַם, וְהוּוּ אֲנְפוּי דְמִשָּׁה נְהִירִין בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין. וְכָל חִילָא דְשַׁמְיָא הוּוּ מְזַדְעָזְעִין קְמִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דְהוּה נְחִית בְּאוּרִיָּתָא.

כִּיּוֹן דְּחָבּוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, נָטַל קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא (נ"א ממשא) אֶלְיָף חוּלְקִין מֵהָהוּא זִינוּא. בֵּיהּ שַׁעֲתָא, בְּעוּ מְלֶאכְיָן עֲלָאִין, וְכָל אִינוּן אַכְלוּסִין, לְאוּקְדָא לְמִשָּׁה, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא (שמות לב) לָךְ רַד כִּי שַׁחַת עַמְדָּה. אֲזִדְעָזַע מִשָּׁה, וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא, עַד דְּאַסְגִּי בְּצִלוּתִין וּבַעוּתִין קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מִשָּׁה, אֲתַקִּיף בְּכוּרְסִיָּא דִּילִי, עַד דְּגָעַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּכָל אִינוּן אַכְלוּסִין, בְּכָל אִינוּן חִיָּלִין, וְאַתְקִיף מִשָּׁה בְּתָרִין לוּחִין דְאַבְנִין, וְאַחִית לוֹן לְתַתָּא. וְדָא הוּא דְכַתִּיב, (משלי כא) עִיר

גבורים עלה חכם ויורד על מבטחה. ומההוא זיוא דאשתאר ביה, הוּוּ
מבהיקין אנפוי דמשה. ומה בהאי דאשתאר ביה לא הוי יכלין לאסתכלא
באנפוי, בההוא דאסתלק מיניה על אחת כמה וכמה.

ר' חייא אמר, ימינד יי' נאדרי בכח, דא אורייתא. ועל דא, ימינד יי' תרעץ
אויב. דלית מלה בעלמא דיתבר חיליהון דעמין עובדי כוכבים ומזלות, בר
בשעתא דישראל מתעסקין באורייתא. דכל זמן דישראל מתעסקין
באורייתא, ימינא אתתקף, ואתבר חילא ותוקפא דעובדי עבודת כוכבים
ומזלות. ובגיני כד אורייתא אקרית על, כמה דאת אמר (תהלים כט) יי' על
לעמו יתן.

ובשעתא דישראל לא מתעסקין באורייתא שמאלא אתתקף, ואתתקף
חיליהון דעובדי עבודת כוכבים ומזלות, ושלטין עליהו, וגזרין עליהו
גזרין, דלא יכלין למיקם בהו. ועל דא אתגליאו בני ישראל, ואתבדרו ביני
עממא.

דף נ"ח ע"ב

דְהָא הוּא דְכְתִיב (דף נ"ח ע"ב) (ירמיה ט) על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר יי' על
עזבם את תורת. דְהָא כָּל זְמַנָּא דִישְׂרָאֵל יִשְׁתַּדְּלוּן בְּאִוְרֵיתָא, אֲתִבֵּר
חִילָא וְתוֹקְפָא דְכָל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, הֵדָּא הוּא דְכְתִיב יִמִינָד יי' תִרְעֵץ
אויב. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי הָכִי הוּא, דְכָל זְמַנָּא דְקִלְיָהוֹן דִישְׂרָאֵל,
אֲשֵׁתַמַּע בְּבִתֵּי כְּנָסִיּוֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת וְכוּ', כְּמָה דְתִנְיָנָא (בראשית כז) הַקּוֹל
קוֹל יַעֲקֹב, וְאִי לָאו הִידִים יָדִי יַעֲשׂוּ, וְהָא אֹקִימָנָא. (שמות טו) וּבִרְבִּי גְאוּנָדָּ
תִהְרוֹס קְמִידָ. ר' חִזְקִיָּה פִתַח וְאָמַר, (תהלים י) לְמָה יי' תַעֲמֹד בְּרַחֹק
תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה, בְּשַׁעֲתָא דְחֻבֵי עֲלָמָא גְרָמוּ, קוּדְשָׁא בְרִידָ הוּא סְלִיק
לְעֵילָא לְעֵילָא, וּבְגִי נְשָׂא צְוֹחִין וְנַחֲתִין דְמַעִין, וְלִית מָאן דִישְׁגַח עֲלִיָּהוּ.
מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְאִיהוּ סְלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, וְתִשׁוּבָה אֲתַמְנַע מִנִּיָּהוּ,
כְּדִין כְּתִיב, וּבִרְבִּי גְאוּנָדָּ תִהְרוֹס קְמִידָ.

ר' יצחק אמר, האי קרא, בשעתא דאתלבש קודשא בריד הוא גאותא, על
עממא דיתכנשוני עליה, כמה דכתיב, (תהלים ב) ורוזנים נוסדו יחד על יי'
ועל משיחו. ותאנא זמינין אינון שבועין קסטורין מכל עיבר, (ני"א עמיו)
לאתכנשא בההוא זמנא באוכלוסין דכל עלמא, ולמעבד קרבא על ירושל
ס קרתא קדישא, ולאחדא עיטין עליה דקודשא בריד הוא. ומאי אמרי,
נוקים על פטרונא בקדמיתא, ולבתר על עמיה, ועל היכליה.

כְּדִין זְמִין קוּדְשָׁא בְרִידָ הוּא לְחִיִּיכָא עֲלִיָּהוּ. דְכְתִיב, (תהלים ב) יוֹשֵׁב בְּשִׁמְיִם
יִשְׁחַק יי' יִלְעַג לְמוֹ. בְּהָהוּא זְמַנָּא יִלְבַּשׁ קוּדְשָׁא בְרִידָ הוּא גְאוּתָא עֲלִיָּהוּ,
וְיִשְׁצִינּוּן מִן עֲלָמָא, כְּמָה דְכְתִיב, (זכריה יד) וְזֹאת תִהְיֶה הַמַּגִּפָּה אֲשֶׁר יִגַּף יי'
אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם הַמֶּקַּע בְּשָׂרוֹ וְהוּא עוֹמֵד עַל רַגְלָיו.

רבי אבא אמר משמיה דרב ייסא סבא, והכי אמר רבי שמעון, זמין קודשא בריך הוא לאחייא לכל אינון מלכין, דעקו לישראל ולירושלם, לאנדריאנוס, ללופינוס, ונבוכדנצר, ולסנחריב, ולכל שאר מלכי עמין, דחריבו ביתיה, ולשלטאה לון פקדמיתה, ויתכנשו עמהון שאר עמין, וזמין קודשא בריך הוא לאתפרעא מנייהו באתגלייא, סחרני ירושלם. הךא הוא דכתיב, וזאת תהיה המגפה אשר יגף יי את כל העמים אשר צבאו על ירושלם. אשר יצבאו לא כתיב, אלא אשר צבאו. כדן כתיב, וברב גאונך תהרוס קמך, ודא לזמנא דאתא משיחא, כתיב, ושירתא דא שירתא דעלמין היא. (שמות טו) וברוח אפיך נערמו מים, בההוא זמנא. ובגין כך אית בההוא זמנא, ולזמנא דמלכא משיחא, ולזמנא דגוג ומגוג. נצבו כמו נד, לזמנא דעלמא דאתי, דאיהו חדוותא דכל עלמין. (שמות טו) אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל. אמר אויב, דא ההוא ממנא רברבא על מצראי, בשעתא דאתיהיב ליה שלטנותא על ישראל, חשיב דישיצונו תחות שלטניה. אלא דדכר קודשא בריך הוא טורי עלמא, דהו מגינין עליהו. ולא תימא דא בלחודוי, אלא כל אינון רברבין דממנן על כל עובדי עבודת כוכבים ומזלות, וכד אתיהיב להו רשותא ושלטנותא על ישראל, כלהו בעאן דישיצונו ישראל תחותיהו.

ועל דא, אינון עמין דתחות שולטניהון דאינון ממנן, כלהו גזירין גזירין לשיצאה לון, אלא דקודשא בריך הוא דכר טורי עלמא, ואגין עליהו. וכד חמא משה דא, שרא לשבחא לקודשא בריך הוא, ואמר מי כמוכה באלים יי.

אמר רבי שמעון, אילנא חד רברבא עלאה, תקיפא, ביה אתזנו עלאין ותתאין. והוא אתחם בתריסר תחומין, אתתקף בארבע סטרי עלמא, דאסתחראן (נייא דאתחברו) בדוכתייהו. שבעין ענפין סלקין בגויה, ואתזנו מגויה, בעקר שרשוי ינקין אינון סחרניה, ואינון ענפין דמשפתחין באילנא.

דף נ"ט ע"א

כד מטי עדן שלטניה דכל ענפא וענפא, כלהו בעאן לשיצאה כלא גופא דאילנא, דאיהו עקרא דכלהו ענפין, ההוא דשליט עליהו, וישראל אחידן ביה. כד מטא עליהו שלטנותא דההוא (דף נ"ט ע"א) גופא דאילנא, חולקא דישראל. בעי לנטרא לון, ולמיהב שלמא בכלהו. ועל דא שבעים פרי החג, למיהב שלמא לשבעין ענפין דבגו אילנא.

ועל דא מי כמוכה באלים יי. (מאי באלים. אילנא. כמה דאת אמרו, (ישעיה א) כי יבושו מאילים אשר חמדתם. דהו אילנא, דהו פלחין לחד דפוסא, דמחקקין בגויה. ואקרי אלים אילנא) מי כמכה דייעביד פעובדך וירחם על כלא. מי כמכה בכל ההוא סחרניה דאילנא דאף על גב דאיהו שלטא, נטיר לכלא, נטיר לכל שאר, ולא בעיא למעבד עמהון גמירא. מי כמכה נאדר בקדש, בההוא חילא עלאה דאקרי קדש. נאדר בקדש ממש, ואקרי כח יי נעם יי, והא אוקימנא מילי. (שמות

טו) מי כְּמִכָּה בְּאֵלִים יְיָ. ר' יוֹסִי פָתַח (קהלת א) רְאִיתִי אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. שְׁלֹמֹה מְלֶכָא, דְּאֶסְתַּלַּק בְּחֻכְמָתָא יִתְיָרָא עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא, הֵיךְ אָמַר דְּכָל עוֹבְדֵין הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. יְכוּל אָף מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, וְהָא כְּתִיב (ישעיה לב) וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם. אֲלָא הָא אוּקְמוּהָ, כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כְּתִיב. שְׂאֲנִי מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, דְּאִיהוּ לְעִילָא מִן שְׁמַשָּׁא.

וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, מְאִי קָא מֵיִירִי. אִי תִימָא הַכֹּל הֶבֶל כְּמָה דְּאוּקְמוּנָא, דְּאִיהוּ בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא, כְּמָה דְּאֶתְּ אָמַר הֶבֶל הַבְּלִים אָמַר קַהֲלַת, וְאִינוּן הַבְּלִים קִיוּמָא דְּעַלְמָא דְּלְעִילָא וְתַתָּא. מְאִי תִימָא בְּהֵאֵי, דְּכְתִיב הֶכָּא, הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. (וְהָא מְלַתָּא דָא תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כְּתִיב)

אֲלָא הֵכִי אוּקְמוּהָ, וְהֵכִי הוּא. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּעוֹבְדֵין מִתְכַּשְּׁרוּן לְתַתָּא, וְבַר נָשׁ אֲשֶׁתִּדְל בְּפוֹלְחָנָא דְּמֶלְכָא קְדִישָׁא, הֵהוּא מְלָה דְּעַבִּיד, הֶבֶל אֲתַעְבִּיד מִיְנִיהָ לְעִילָא. וְלִית לָךְ הֶבֶל, דְּלִית לִיהּ קָלָא, דְּסָלִיק וְאֲתַעֲטָר לְעִילָא, וְאֲתַעְבִּיד סְנִיגוּרָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכָל אִינוּן עוֹבְדֵין דְּאֲשֶׁתִּדְל בְּהוּ בַר נָשׁ, דְּלָאוּ אִינוּן פּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵהוּא מְלָה דְּעַבִּיד, הֶבֶל יִתַּעְבִּיד מִיְנִיהָ, וְאֲזָלָא וְשָׂאֲטַת בְּעַלְמָא. וְכַד נִפְקַת נִשְׁמַתִּיהָ דְּבַר נָשׁ, הֵהוּא הֶבֶל מְגַלְגָּלָא לִיהּ בְּעַלְמָא, כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, כְּמָה דְּכְתִיב, (שמואל א כה) וְאֶת נֶפֶשׁ אוֹיְבֵיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע.

מְאִי יִקְלַעְנָה. הֵהוּא הֶבֶל דְּמְגַלְגָּל לִיהּ סַחְרָנִיָּה בְּעַלְמָא, כְּדִין כָּל מַלְיָן דְּמִתְעַבְדֵין (וְאִינוּן דַּתְחוּת שְׁמַשָּׁא) דְּלָאוּ אִינוּן פּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֶבֶל יִתַּעְבִּיד מִיְנִיהוּ, אִיהוּ תְּבִירָא דְּרוּחָא, דְּמִתְבַּר לְרוּחָא דְּסָלִיק וְנַחֲת וּמִתְגַּלְגַּל בְּעַלְמָא, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. אֲבָל הֵהוּא מְלָה דְּאִיהִי פּוֹלְחָנָא דְּמָרִיָּה דְּאֶסְלִיק (אקרי) לְעִילָא מִן שְׁמַשָּׁא, וְאֲתַעְבִּיד מִיְנִיהָ הֶבֶל קְדִישָׁא, וְדָא הוּא זְרַעָא דְּזָרַע בַּר נָשׁ בְּהֵהוּא עַלְמָא, וּמָה שְׁמִיָּה. צְדָקָה. דְּכְתִיב, (הושע י) זָרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה.

הָאֵי מְדַבֵּר לִיהּ לְבַר נָשׁ, כַּד תִּיפּוּק נִשְׁמַתִּיהָ מִיְנִיהָ, וְסָלְקָא לָהּ בְּאַתְרָא דְּכְבוֹד דְּלְעִילָא אֲשֶׁתִּכַּח לְאַתְצָרָרָא בְּצָרוּרָא דְּחִינִי, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה כח) וְהִלָּךְ לִפְנֵיךָ צְדָקָה בְּגִין לְדַבְּרָא לָךְ, לְסָלְקָא לָךְ, (מִן אַתְר) לְאַתְר דְּאַקְרִי כְבוֹד יְיָ. דְּכְתִיב, (ישעיה כח) כְבוֹד יְיָ אֲסַפֵּךְ.

כָּל אִינוּן נִשְׁמַתִּין, דְּהֵהוּא הֶבֶל קְדִישָׁא מְדַבֵּר לָהּ, הֵהוּא דְּאַקְרִי כְבוֹד יְיָ, כְּנִישׁ לִוּן בְּגוּיָה, וְאַתְצָרִירָן בֵּיָהּ. (הדא הוּא דְּכְתִיב כְבוֹד ה' יִאֲסַפְד) וְדָא אֲקָרִי נִיחָא דְּרוּחָא. אֲבָל אַחְרָא וְרַעוּת רוּחַ אֲקָרִי. זְפָאִין אִינוּן צְדִיקֵיָא, דְּכָל עוֹבְדֵיהוּן לְעִילָא מִן שְׁמַשָּׁא וְזָרְעִין זְרַעָא דְּצְדָקָה, לְמַזְכֵּי לִוּן לְעַלְמָא דְּאֶתִי, וְעַל דָּא כְּתִיב (מלאכי ג) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה.

דף נ"ט ע"ב

אמר רבי שמעון, תא חזי, בקדמיתא פד אתבני בי מקדשא לתתא, לא אתבני אלא בדינא ורוגזא, כמה דכתביב, (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי וגו' בגין דבאתר דדינא שריא. לזמנא דאתי, זמין קודשא בריה הוא למבני ליה, ולא תקנא ליה בדרגא אחרא עלאה דאקרי צדקה, דכתיב, (ישעיה נד) בצדקה תכונני. בגין פד אתקייס, (ביה) ושמיה (דף נ"ט ע"ב) ממש צדק יתקרי. מנלן. דכתיב, (ירמיה כג) וזה שמו אשר יקראו יי' צדקנו. (שמות טו) נטית ימינך תבלעמו ארץ. הא אתמר, ארימת ימינך. אמר רבי יצחק, הא אתערו ביה חבריא, דכד אפיק קודשא בריה הוא למצראי מתין מתחות מיא, אמר לארעא, כניש לון בגווד, ולא בעאת, עד דאושטיט קודשא בריה הוא ימינא לקבלה, ואומי לה, כדין בלעתינון ארעא, הדא הוא דכתיב תבלעמו ארץ. אמר ר' אלעזר, נטית ימינך: לאפרשא לה משמאלא וכדין אתעביד בהו דינא. (שמות טו) נחית בחסדך עם זו גאלת, כמה דכתיב, (תהלים מה) כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם. כי ימינך: דא גדולה. נהלת בעזך, דא דכתיב וזרועך, דא גבורה. אל נה קדשך, דא דכתיב, ואור פניך כי רציתם, דא צדיק. וכלהו משתכחי בקרא. (שמות טו) תפול עליהם אימתה ופחד. אימתה, אימה מפעי ליה, מאי אימתה. דהא לית לך את או מלה חדא באורייתא, דלא אית בה רזין עלאין. מאי אימתה. אמר רבי שמעון, כלומר דחילו דשכינתא.

כהאי גוונא, (שמות טו) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו', תבאמו ותטעמו, תבאם ותטעם מפעי ליה, מאי תבאמו. אלא רוחא דקודשא אמר, על אינון דרא בתראה, דגזר יהושע, ואתגליא בהו גלויא דרשימא קדישא דשמיה דקודשא בריה הוא, דאלין אחידן ביה בוי, ואלין אתחזיאו למירת ארעא. כמה דכתיב, (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. דכל מאן דאתגזר, ואתגליא ביה רשימא קדישא, ונטיר ליה, אקרי צדיק, בגין, פד, לעולם יירשו ארץ.

ועל דא תבאמו, וי יתירה, תביאמו לאינון דאחידן בוי. ותטעמו כמה דאת אמר נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. לאינון דאחידן בוי, ולאינון בתראי, אתער מלה. ולית לך מלה באורייתא, או את זעירא באורייתא, דלית בה רזין עלאין, וטעמין קדישין, זכאה חולקיהון דיידעין בהו.

רעיא מהימנא

פקודא למבני מקדשא לתתא, כגוונא דבי מקדשא דלעילא, כמה דאת אמר, מכון לשבתך פעלת יי'. דאצטריד למבני בי מקדשא לתתא, ולצלאה בגויה צלותא בכל יומא, למפלח ליה לקודשא בריה הוא, דהא צלותא אקרי עבודה.

וההוא בי כנשתא, אצטריד למבני ליה בשפירו סגיא, ולא תקנא ליה בכל תקונין, דהא בי כנשתא דלתתא, קיימא לקבל בי כנשתא דלעילא.

בית המקדש לתת, איהו קאים כגוונא דבית המקדש דלעילא, דקאים דא לקבל דא. וההוא בי מקדשא, קל תקונוי, וכל פולחנוי, וכל אינון מאניו, ושמשיו, כלהו אינון כגוונא דלעילא. משכנא דקא עבד משה במדברא, כלא הוה כגוונא דלעילא.

בי מקדשא דבנא שלמה מלכא, הוא בי נייחא כגוונא עלאה, בכל אינון תקונוי, למיהוי בתקוונא דלעילא, בי נייחא ואחסנתא. הכי בי כנשתא, אצטריד בכל תקוני שפירו, למיהוי כגוונא עלאה, למיהוי בית צלותא, לאתקנא תקונוי בצלותא, כמה דאוקמוה.

וההוא בי מקדשא דליהוי ביה (רנ"א ע"א) חלונות, דכתיב, (דניאלו) וכוון פתיחו. כגוונא דלעילא, ועל דא (שיר השירים ב) משגיח מן החלונות מציץ מן הרפים. ואי תימא אפילו בחקלא, בגין דרוחא להוי סליק. לאו הכי, דהא אנו צריכו בית וליכא. לאשתכחא בית לתתא, כגוונא דבית עלאה, לנחתא דיורא עלאה לדיורא תתאה.

דף ס' ע"א

ותו דההוא צלותא, וההוא רוחא, אצטריד לסלקא, ולנפקא מגו עאקו, בארמ מישר, לקבל ירושלם. (דף ס' ע"א) ועל דא כתיב, (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה, דאצטריד אתר דחיק בעאקו, לשדרא בגויה ההוא רוחא, דלא יסטי לימינא ולשמאלא. ובחקלא לא כיל קלא לשדרא ליה הכי, דהא כגוונא דא קלא דשופר, אתדחייא לבר בארמ מישר, מגו אתר דחיק, ואזיל ובקע רקיעו, וסליק בסליקו, לאתערא רוחא לעילא.

ואי תימא, הא כתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוים בשדה. שאני יצחק, דמלה אחרא הוה ביה, מה דלא הוה בכל עלמא. ותו דהאי קרא לאו להכי אתא, דודאי בשדה אחר לא הוה מצלי והא אוקימנא. (ע"כ רע"א מהימנא).

תנא אמר רבי אבא, זכאה חולקיהו, דאינון דזכאן למימר שירתא דא בהאי עלמא, דזכאן למימר לה בעלמא דאתי. ושירתא דא, אתבני בעשרין ותרין אתוון קדישו גליפו, ובעשר אמירו, וכלא אתרשים בשמא קדישא, וכלא שלימותא דשמא קדישא, והא אתערנא מלי.

אמר רבי שמעון, בההיא שעתא דהו קיימין ישראל על ימא, והו אמרי שירתא, אתגלי קודשא בריהו עליהו, וכל רתיכו וחיכו, בגין דינדעון למלכיהו, דעבד לון כל אינון נסין וגבוראן, וכל חד וחד ידע ואסתכל, מה דלא ידעו ואסתכלו שאר נביאי עלמא.

דאי תימא דלא ידעין ולא אדבקו חכמתא עלאה, מן שירתא דא תחמי, דכלהו בחכמתא אסתכלו, וידעו מלין ואמרו. דאי לאו הכי, איך אמרו כלהו מלין אחדיו, דלא סטו אליו מאליו, ומה דאמר דא, אמר דא, ולא אקדים מלה דא, למלה דא, אלא כלהו בשקולא חדא, ורוחא דקודשא בפומא דכל חד וחד, ומלין אתמרו כלהו כאלו נפקין מפומא חד. אלא ודאי כולהו בחכמתא עלאה אסתכלו, וידעו מלין עלאין, ורוחא דקודשא בפומא דכל חד וחד.

ואפילו אינון דבמעיי אמהוון, הו אמרי שירתא כלהו כחדא, והו חמאן כלהו, מה דלא חמא יחזקאל נביאה. ועל כד הו כלהו מסתכלי, כאלו

חָמָאן עֵינָא בְּעֵינָא. וְכַד סִימּוּ מְלִין, כְּלָהוּ מִתְבַּסְמָאן בְּנַפְשֵׁיהוּ, וְתֹאבּוֹן לְמַחְמִי וְלֹא־סִתְפְּלָא, וְלֹא הוּוּ בְּעָאן לְנִטְלָא מִתְּמָן, מְסַגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא.

בְּהֵיא שְׁעָתָא, אָמַר מֹשֶׁה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּנִיךְ מְסַגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא לְאַסְתְּפְּלָא בְּךָ, לֹא בְּעָאן לְנִטְלָא מִן יָמָא. מַה עֶבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲסִתִּים יְקָרִיה לְבַר לְמַדְבְּרָא, וְתִמְן אֲתַגְּלִי וְלֹא אֲתַגְּלִי. אָמַר לוֹן מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמָה (ס"א זמנין לנטלא מתמן, ולא בעיי) זְמַנִּין אֲמִינָא לְנִטְלָא מִתְּמָן וְלֹא בְּעִיתוֹן עַד דִּי אַחֲזִי לוֹן זִינָא יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַדְבְּרָא, וּמִיַּד הוּוּ תֹאבִין, וְלֹא נִטְלוּ, עַד דְאַחִיד בְּהוּ מֹשֶׁה וְאַחְמִי לוֹן זִינָא יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַדְבְּרָא, כְּדִין מְסַגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא וְרַעוּתָא לְאַסְתְּפְּלָא, אֲנִטִּיל לוֹן מֹשֶׁה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיַּצְאוּ אֶל מִדְבַר שׁוּר. מַאי מִדְבַר שׁוּר. מַדְבְּרָא, דְהוּוּ בְּעָאן לְאַסְתְּפְּלָא בֵּיהּ, זִינָא יְקָרָא דְמַלְכָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אֲקָרִי מִדְבַר שׁוּר: אֲסִתְפְּלוּתָא שָׁם. (שמות טו) וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם. וְאִין מִיַּם אֶלָּא תוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נה) הוּי כָּל צִמָּא לְכוּ לְמַיִם. אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מָאן יְהַב לְהוּ אורִייתָא הָכָא, וְהָא עַד כְּעַן לֹא אֲתִיְהִיבַת לוֹן אורִייתָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵינּוֹן נִפְקוּ לְמַדְבְּרָא לְאַסְתְּפְּלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִטְלָא זִינָא יְקָרָא דִילִיָּה מִתְּמָן, וְאֵינּוֹן אֲזָלוּ לְאַסְתְּפְּלָא (לקודשא בריך הוא) בֵּיהּ, וְלֹא אֲשַׁכְחוּהוּ. וְאוֹלִיפְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹרָה אֲקָרִי, וְאִין מִיַּם אֶלָּא תוֹרָה, וְאִין תוֹרָה אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד דְהוּוּ אֲזָלִי בְּמַדְבְּרָא, אֲתַגְּלִי עַלִּיָּהוּ רְשׁוּתָא אַחְרָא, דְשָׂאָר עַמִּין, הֵהוּא דְשְׁלִיט בְּמַדְבְּרָא, וְאַעֲרַעוּ בְּהוּ תְּמָן. חָמוּ יִשְׂרָאֵל, דְלֹא הָוָה הֵהוּא זִינָא יְקָרָא דְמַלְכֵיהוֹן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּבְאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁתּוֹת מִיַּם מַמְרָה. מַאי טַעְמָא. כִּי מָרִים הֵם, לֹא אֲתַבְּסִם נַפְשֵׁיהוּ כְּקַדְמִיתָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְאַתִּי לְקַטְרָגָא עַלִּיָּהוּ.

דף ס' ע"ב

מַה כְּתִיב, וַיִּצְעַק אֶל יְיָ וַיִּזְרְהוּ יְיָ עָץ, (דף ס' ע"ב) וְאִין עָץ אֶלָּא תוֹרָה, דְכְּתִיב, (משלי א) עָץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. וְאִין תוֹרָה, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אִין עָץ אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכְּתִיב, (דברים כ) כִּי הָאָדָם עָץ הַשָּׂדֶה, עָץ הַשָּׂדֶה וְדָאִי, דָּא עָץ שָׂדֶה דְתַפּוּחִין קְדִישִׁין. וְכַד אֲתַגְּלִי זִיו יְקָרָא דְמַלְכֵיהוֹן עַלִּיָּהוּ, כְּדִין וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. מַאי וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. דְקַטְיִגוֹרָא אֲתַעֲבִיד סְנִיגוֹרָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, תָּא חֲזִי בְּקַדְמִיתָא כַּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא עָאלוּ כְּדָקָא יָאוֹת. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְאַתְגְּזָרוּ וְלֹא אֲתַפְּרַעוּ, וְלֹא אֲתַגְּלִיָּא רְשִׁימָא קְדִישָׁא. כִּיּוֹן דְמָטוּ הָכָא, מַה כְּתִיב, שָׁם שָׁם לוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט. תְּמָן עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַרְוִין חוֹלְקִין קְדִישִׁין, בְּהֵהוּא גְלוּגָא דְאַתְגְּלִיָּא רְשִׁימָא דְלָהוֹן, וְאַקְרוּן חֵק וּמִשְׁפָּט. חֵק: כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי כא) וַתִּתֵּן

טָרַף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וּמִשְׁפָּט: כִּמָּה דֹאֲתָמֵר (תהלים פא) מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשֵׁם נִסְהוּ, בְּהוּא אֶת קִדְיָשָׁא. כִּמָּה דֹאֲתָ אָמֵר, כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסַפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא, אָמֵר מְלָה עַל הוּא חוּטְרָא קִדְיָשָׁא. (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ. וַיֹּאמֶר, מֵאֵי וַיֹּאמֶר. לֹא כְּתִיב מֵאֵן קֹאֲמֵר דָּא. אֲלֵא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אָמֵר. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמֵר, שְׁמַעֲיָנָן (נ"א משמע) אֲמִירָה סְתָם, מֵאֲמִירָה סְתָם. דְּכִתְיִב, (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יְיָ. אָמֵר, לֹא כְּתִיב מֵאֵן קֹאֲמֵר. אוּף הֲכֵא וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן קֹאֲמֵר.

אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, מִשְׁמַע דְּכִתְיִב, וַיִּצְעַק אֵל יְיָ וַיֹּוֹרְהוּ יְיָ עַץ, מֵהֲכֵא מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר, וּמִשְׁמַע מֵאֵן אָמֵר מְלָה. לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, לְקוֹלֵי מְבַעֵי לֵיהּ. אֲלֵא לְהוּא קוֹל דְּעֵאלוּ בֵּיהּ.

אָמֵר רַבִּי אַבָּא, בְּתֵר דֹאֲתַגְלִיא בְּהוּ רְשִׁימָא קִדְיָשָׁא, עֵאלוּ בְּתֵרִין חוּלְקִין קִדְיָשִׁין, כִּמָּה דֹאֲתָמֵר, וְכִיּוֹן דְּעֵאלוּ בְּאֵלִין תֵּרִין, עֵאלוּ בְּאֵלִין תֵּרִין חוּלְקִין אַחְרָנִין, דְּכַד יִסְתַּלְקוּן בְּאֵלִין תֵּרִין אַחְרָנִין, יִתְחַבְּרוּן בְּאֵלִין, וְלֹא מִמְנַעֵי בְּרַפְּאוּ, וּבְגִין כֶּד, בְּאֵלִין מְטוּ בְּרַפְּאוּ, (ובגין כד באלין מטי) עַד מְלָכָא קִדְיָשָׁא.

וּמֵאֲתֵרִיהּ דְּקָרָא אֲשֶׁתַּמַּע מְלָה, דְּכִתְיִב, וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע. וַיֹּאמֶר: דָּא מְלָכָא קִדְיָשָׁא. וּמֵאֵי קֹאֲמֵר, אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כִּמָּה דֹאֲתָ אָמֵר (דברים ד) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָהּ הוּא, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְהִישָׁר בְּעֵינֵינוּ תַעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק. וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו: דָּא נֶצַח. וְשִׁמְרַתְּ כָּל חֻקָּיו: דָּא הוּד. כִּיּוֹן דְּעֵאלוּ בְּאֵלִין, הָא מְטוּ לְמְלָכָא קִדְיָשָׁא. לְבֵתֵר מֵה כְּתִיב, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְיָ רּוֹפֵאֲךָ. כִּי אֲנִי יְיָ: דָּא מְלָכָא קִדְיָשָׁא.

אֲשֶׁתַּמַּע, דְּכָל מֵאֵן דְּנָטִיר לְהֵאֵי רְשִׁימָא קִדְיָשָׁא, מִנִּיהּ סְלִיק עַד מְלָכָא קִדְיָשָׁא עֲלָאָה. מֵאֵי מִשְׁמַע. מִשְׁמַע אֵינוֹן תֵּרִין, דֹאֲתַכְנֵשׁ בְּהוּ זְרַעָא, וּמִשְׁח רַבּוּת קוּדְשָׁא, דְּשִׁדְיִין לֵיהּ בְּפּוּם אָמָה, (ועל דא) אֲתַקְשְׁרוּ כְּחֻדָּא, וּמְלָכָא עֲלָאָה עֲלִיָּהּ, וְאֲתַקְשְׁרוּ בֵּיהּ. וְעַל כֶּד, מֵאֵן דְּעֵאל בְּאֵלִין תֵּרִין, וְנָטִיר לוֹן, אֲתַקְשְׁר בְּתֵרִין אַחְרָנִין, וְעֵאל בְּהוּ, וּכְדִין מְטִי לְמְלָכָא קִדְיָשָׁא.

אָמֵר רַבִּי יַצְחָק, וַדַּאי מֵאֵן דְּזָכִי בְּצְדִיק, זָכִי בְּנֶצַח וְהוּד, וְאֵלִין אֵינוֹן תַּלְתָּא, דֹאֲתַבְּרָכָא בְּהוּ כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וּמֵאֵן דְּזָכוּ בְּהוּ, זָכִי בְּמְלָכָא קִדְיָשָׁא, וְעֵאל בְּכֵלְהוּ אַרְבַּעָה.

וְלִקְבְּלֵי אַרְבַּעָה אֵלִין, נָטִירוּ לְהֵאֵי רְשִׁימָא קִדְיָשָׁא, מֵאַרְבַּע מְלִין: נָטִירוּ דְּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, אֲסִתְּמֵרוּתָא דְּנִדְּהָ. נָטִירוּ דְּצְדִיק, אֲסִתְּמֵרוּתָא דְּשִׁפְחָה. נָטִירוּ דְּנֶצַח, אֲסִתְּמֵרוּתָא דְּבֵת עֲבוּדָת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. נָטִירוּ דְּהוּד, אֲסִתְּמֵרוּתָא דְּזוֹנָה. וְעַל דָּא לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל.

בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא אִפִּי שְׁכִינְתָּא, בְּאֲסִתְּמֵרוּתָא מִן נִדְּהָ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדְּתָ טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ. מֵאֵי

לגלות ערותה דא כנסת ישראל. ובהאי אחידו ומתקשרו מליו אחרניו,
דכנסת ישראל אתקשרת בהו. והא אוקמוה מלי.

דף ס"א ע"א

והישר בעיניו תעשה: דא צדיק. כמה דכתיב, (תהלים לה) עיני יי אלו
צדיקים, לאסתמרא משפחה. (דף ס"א ע"א) והא אוקימנא מלי. דכתיב, (משלי
ט) ושפחה פי תירש גבירתה, דגרים לצדיק דאתדבק בשפחה. והאזנת
למצותיו: דא נצח, לאסתמרא (דלא שקר ביה) דלא יעול רשימא דא בבת אל
נכר, ולא ישקר ביה בנצח. דכתיב, (שמואל א טו) וגם נצח ישראל לא ישקר.
ומאן דנטיר האי, קיים מצותיו, דכתיב, (שמות לה) כי לא תשתחוה לאל
אחר. ושמת כל חקיו: דא הוד, לאסתמרא מן זונה.

ואזלא הא, כמה דתנינו, אמר רבי יהודה, מאי דכתיב (תהלים מה) חגור
חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אלא, כל מאן דמזרו גרמיה, ושוי דחילו
דחרבא שנגא תקיפא לקבליה. על ירך, מאי על ירך. דא רשימא קדישא.
כמה דאת אמר, (בראשית כד) שים נא ירך תחת ירכי.

דבר אחר חגור חרבך, כלומר, זרו ואתקיף ירך בישא, דאיהו חרבך. על
ירך, על ההוא רשימא קדישא לנטרא ליה. ואי נטר ליה, כדן אקרי גבור,
וקודשא בריך הוא אלביש ליה בלבושוי, ומאן לבושוי דקודשא בריך הוא.
הוד ונצח. (נ"א והדר) דכתיב, (תהלים קד) הוד והדר לבשת. אוף הקא הודך
והדרך, וכדן אתדבק בר נש במלכא קדישא כדקא יאות.

מפאן ולהלאה, כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני
יי רופאך. דא מלכא קדישא, ועל דא אזחר לון על ההוא מלה ממש, דיהב
ורשים בהו, ולא יתיר ועד כען לא אתייהיבת להו אורייתא, אלא כיון
דכתיב, שם שם לו חק ומשפט, מיד ויאמר אם שמוע תשמע וגו'.

תא חזי, כד בעא קודשא בריך הוא לאזהרא לישראל, על אורייתא, בכמה
מליו משיך להו, בכמה משיכו דחביבותא, כבר נש דמשיך בריה לבי רב.
ותא חזי, לא בעא קודשא בריך הוא למיהב להו אורייתא, עד דקריבו
בהדיה. ובמה קריבו בהדיה, בגלויא דרשימא דא, כמה דאתמר.

אמר ר' יהודה, לא קריבו ישראל לטורא דסיני, עד דעאלו בחולקא
דצדיק, וזכו ביה. מנלו, דכתיב, (שמות יט) ביום הזה באו מדבר סיני, ביום
הזה ממש פרשת המן קוינו לו וגו'.

[פרשת המן]

(שמות טז) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ. הָאֵי קָרָא אוֹקִימָנָא לֵיהּ, בְּשַׁעֲתָא דְדַבְרֵי נֶשׁ שְׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיָּה, הָאֵ אֲתַפְס בְּאַטְרוּנְיָא דְמַלְכָּא, רִישִׁיָּה בְּקוּלְרָא, רַגְלוֹי בְּכוּפְסִירִין, (ס"א בטפסרא) כְּמָה חִילִין נְטָרִין לֵיהּ, וַיְהִי גִיסָא, וַיְמַהֵא גִיסָא. שְׂיִיפוֹי כְּלָהוּ בְּדוּחְקָא, מְגִיחִין אֵלִין בְּאֵלִין. מִיכְלָא אֲתַעְדִּי מְנִיָּה.

בְּהוּא זְמַנָּא, פְּקֻדִין עָלִיָּה אֲפּוֹטְרוּפָא, לְמִילָף עָלִיָּה זְכוּת קָמִי מַלְכָּא, דְּכְתִיב, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלַי מְלָאךָ מִלִּיץ אַחַד מִנִּי אֶלְף. בְּהִיא שַׁעֲתָא, זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְדַבְרֵי נֶשׁ דְּעָאֵל עָלִיָּה, וְאוּלִיף לֵיהּ אֲרַחָא, לְשִׁיזְבוּתִיָּה מִן דִּינָא. הִדָּא הוּא דְכְתִיב אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל.

וְהִידָּ זְכִיל לְשִׁזְבָּא לֵיהּ, לְמִילָף לֵיהּ אֲרַחוּי דְחִיִּי, לְאַתְבָּא לְקָמִי מְאָרִיָּה, כְּדִין אֲתַעְבִּיד אֲפּוֹטְרוּפּוֹסָא עָלִיָּה לְעִילָא. מְאִי אֲגָרִיָּה. בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ. דְדַבְרֵי אַחַר, אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, כְּמָה תְּקִיפָא אֲגָרָא דְמִסְכְּנָא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, תְּנוּהֲנָא עַל הָאֵי קָרָא דְכְתִיב, (תהלים סט) כִּי שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוֹנִים יְיָ, וְכִי אֶל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַחֲרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין דְּאִינוּן קְרִיבִין יְתִיר לְמַלְכָּא, דְּכְתִיב, (תהלים נא) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. וְלִית לָךְ בְּעֵלְמָא, דְּאִיחוּ תְּבִיר לְבָא כְּמִסְכְּנָא. תּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, כָּל אִינוּן בְּנֵי עֵלְמָא, אֲתַחֲזִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, בְּגוּפָא וְנַפְשָׁא, וּמִסְכְּנָא לֹא אֲתַחֲזִי אֶלָּא בְּנַפְשָׁא בְּלַחוּדוּי, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא קָרִיב לְנַפְשָׁא יְתִיר מְגוּפָא.

דף ס"א ע"ב

מִסְכְּנָא חַד הָוָה בְּשַׁבְּבוּתִיָּה דְרַ' יִיסָא, וְלָא הָוָה מֵאן דְּאֲשַׁנַּח בֵּיָּה, וְהוּא הָוָה אַכְסִיף, וְלָא תְּקִיף בְּבִנֵי נֶשָׁא, (דף ס"א ע"ב) יוֹמָא חַד חֲלַשׁ, עָאֵל עָלִיָּה רַבִּי יִיסָא, שְׁמַע חַד קָלָא דְאָמַר, טִילְקָא טִילְקָא, הָא נַפְשָׁא פְּרַחָא גְבָאִי, וְלָא מְטוּ יוֹמוּי. וְוִי לְבִנֵי מְתִיָּה דְלָא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ דִּיתִיב נַפְשִׁיָּה לְגַבִּיָּה. קָם רַבִּי יִיסָא, שְׂדֵי בְּפוּמִיָּה, מִיָּא דְגַרְגְּרִין, אֲפוּתָא דְקוּנְטָא (ס"א דקופתא) אֲתַבְּזָע זִיעָא בְּאַנְפוּי, וְתַב רוחִיָּה לְגַבִּיָּה.

לְבַתֵּר אֲתָא וְשָׁאִיל לֵיהּ, אָמַר חֲזִיָּד רַבִּי, נַפְשָׁא נַפְקַת מִנְּאִי, וּמְטוּ לָהּ קָמִי כּוּרְסִיָּא דְמַלְכָּא, וּבַעַת לְאַשְׁתַּאֲרָא תַמּוּן, אֶלָּא דְבַעַת קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לְזַכָּאָה לָךְ, וְאַכְרִיזוּ עֲלֵךְ, זְמִין הוּא רַבִּי (ויקרא ע"ט וקמ"ד ע"א) יִיסָא, לְסַלְקָא רוחִיָּה, וְלֹאֲתַקְשָׁרָא בְּחַד אֲדָרָא קְדִישָׁא דְזְמִינִין חַבְרִיָּא לְאַתְעָרָא

בְּאַרְעָא, וְהָא אֲתַקִּינוּ תְּלַת כְּרִסְיָאן, דְּקִיִּימוּן לָדָּ וּלְחַבְרָדָּ. מִהֵהוּא יוֹמָא הוּוּ
מִשְׁגִּיחִין בֵּיהּ בְּנֵי מַתְיָהּ.

תוּ, מִסְכְּנָא אַחְרָא אַעְבְּרָ קַמֵּיהּ דְּר' יֶצְחָק, וְהָוָה בִּידְיָהּ פְּלַג מְעָה דְּכֶסֶף.
אָמַר לִיהּ לְרַבִּי יֶצְחָק, אֲשָׁלִים לִי וּלְבָנֵי וּלְבָנְתֵי נַפְשָׁאָן. אָמַר לִיהּ וְהִידָּ
אֲשָׁלִים נַפְשֵׁיכּוֹ, דְּהָא לָא אֲשַׁתְּכַח גְּבָאֵי בַר פְּלַג מְעָה. אָמַר לִיהּ, בְּדָא
אֲשָׁלִימְנָא, בְּפֻלְג אַחְרָא דְּאִית גְּבָאֵי, אֶפְקִיָהּ וְיַהֲבִיָהּ לִיהּ.

אַחְזִיאוּ לִיהּ בְּחַלְמִיָהּ, דְּהָוָה אַעְבְּרָ בְּשַׁפְתָּא דְּיִמָּא רַבָּא, וּבַעֲאן לְמִשְׁדִּיָּהּ
בְּגוּוִיָהּ, (ויחי רי"ח ע"א) חֲמָא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּהָוָה אוֹשִׁיט יָדוּי לְקַבְלִיָהּ, וְאֲתִי
הֵהוּא מִסְכְּנָא וְאַפְקִיָהּ, וְיַהֲבִיָהּ בִּידוּי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאֲשַׁתְּזִיב. כַּד אֲתַעַר,
נָפַל בְּפּוּמִיָהּ, הָאֵי קָרָא, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ
יְי'.

וְתָא חֲזִי, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, נְטִיף טְלָא מַעֲתִיקָא קַדִּישָׁא לְזַעִיר אַפִּין,
וּמִתְבָּרְכָאן כָּל חַקְל תְּפּוּחִין קַדִּישִׁין. וּמִהֵהוּא טְלָא אַנְגִיד לְאִינוּן דְּלַתְתָּא,
וּמִלְאָכִין קַדִּישִׁין אֲתַזְנוּ מִנֵּיהּ, כָּל חַד וְחַד כְּפּוּם מִיכְלִיָהּ, הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב,
(תהלים עח) לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ, וּמִהֵהוּא מְזוֹנָא אָכְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה בְּנֵי נֶשֶׁא מִתְזַנִּין בְּהָאֵי זְמַנָּא מִנֵּיהּ, וּמֵאן אִינוּן. אֲלִין
חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָתָא, יוֹמֵי וְלִילֵי. וְכִי סִלְקָא דְּעַתְדָּא מִהֵהוּא מְזוֹנָא
מִמֶּשׁ. לָא. אֶלָּא כְּעִין הֵהוּא מְזוֹנָא מִמֶּשׁ, דְּשָׁקִיל עַל חַד תְּרִין.

תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל כַּד עָאֵלוּ וְאֲתַדְּבָקוּ בְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא, בְּגִין גְּלוּיָא דְּרִשְׁמֵיָא
קַדִּישָׁא, כַּדִּין זְכוּ לְמִיכַל נְהֻמָּא אַחְרָא עֲלָאָה, יִתִּיר מִמָּה דְּהָוָה בְּקַדְמִיָתָא.
בְּקַדְמִיָתָא כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עָאֵלוּ בְּנְהֻמָּא, דְּאֶקְרִי מִצְרָה, וְהִשְׁתָּא
זְכוּ, וְעָאֵלוּ לְמִיכַל נְהֻמָּא אַחְרָא עֲלָאָה יִתִּיר, מֵאַתֵּר עֲלָאָה, דְּכַתִּיב הִנְנִי
מִמִּטִּיר לְכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְהֵהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתְּכַח
לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. מֵאַתֵּר דָּא. חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָתָא, מֵאַתֵּר אַחְרָא
עֲלָאָה יִתִּיר אֲתַזְנוּ. מֵאֵי הוּא. כְּמָה דְּכַתִּיב, (קהלת ו) הִחֲכַמָּה תִּתְחִיָה בְּעֲלִיָהּ.
אַתֵּר עֲלָאָה יִתִּיר.

אָמַר לִיהּ ר' אֶלְעָזָר, אֵי הַכִּי, אָמַאי חֲלָשָׁא נַפְשֵׁיָהּ יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא,
דְּהָא שְׁאָר בְּנֵי נֶשֶׁא, בְּחִילָא וְתוֹקְפָא יִתִּיר אֲתַחְזוּן לְאֲשַׁתְּכַחָא. (ס"א אינון
יתיר) אָמַר לִיהּ גְּאוֹת שְׁאִילְתָּא.

תָּא חֲזִי, כָּל מְזוֹנֵי דְּבְנֵי עֲלָמָא מְלַעֲיָלָא קָא אֲתַיִן. הֵהוּא מְזוֹנָא דְּאֲתִי מִן
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, דָּא מְזוֹנָא דְּכָל עֲלָמָא, וְהוּא מְזוֹנָא דְּכּוֹלָא, וְהוּא מְזוֹנָא גִּס
וְעַב. וְהֵהוּא מְזוֹנָא דְּאֲתִי יִתִּיר מֵעֵילָא, הוּא מְזוֹנָא יִתִּיר דְּקִיק, קֵאֲתִינָא
מֵאַתֵּר דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח, וְדָא הוּא מְזוֹנָא דְּאָכְלוּ יִשְׂרָאֵל כַּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם.
(יתיר דְּקִיקָא) מְזוֹנָא דְּאֲשַׁתְּכַח לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּמִדְבָּרָא, מֵאַתֵּר
עֲלָאָה דְּאֶקְרִי שְׁמַיִם, הוּא מְזוֹנָא יִתִּיר דְּקִיקָא, דְּעֵייל יִתִּיר לְנַפְשָׁא מְכָלָא,

דף ס"ב ע"א

מזונא עלאה יתיר מפלא, הוא מזונא דחברייה, אינון דמשפתדלי באורייתא, דאכלי מזונא דרוחא ונשמתא, ולא אכלי מזונא דגופא כלל, והיינו מאתר עלאה וקירא על פלא, ואקרי חכמה. בגיני כך חליש גופא דחברייה, יתיר מבני עלמא, דהא לא אכלי מזונא דגופא כלל. ואכלי מזונא דרוחא ונשמתא, מאתר רחיקא עלאה, (דף ס"ב ע"א) וקירא מפלא. ובגיני כך ההוא מזונא דקיק מן דקיקא, יתיר מפלא. זפאה חולקיהון, הדא הוא דכתיב, (קהלת ז) החכמה תחיה בעליה. זפאה חולקא דגופא, דכיל לאתזנא במזונא דנפשא.

אמר ליה ר' אלעזר, ודאי הכי הוא. אבל בהאי זמנא, איך אשתכחי מזוני אליו. אמר ליה ודאי גאות שאילתא. תא חזי, ודא הוא ברירו דמלה, מזונא קדמאה, הוא מזונא דכל עלמא, ההוא דאתנא מן שמיא וארעא, והוא מזונא דגופא. (ס"א דכלא)

מזונא דהוא עלאה מניה, ההוא דאיהו דקיקא יתיר, ואתא מאתר דדינא שריא, דאקרי צדק, ודא הוא מזונא דמספני. ורזא דמלה, מאן דאשלים למספנא, אשלים ליה את חד, ואתעביד צדקה, ורזא דא (משלי יא) גומל נפשו איש חסד. גמילות חסדים משמע, דהא בדינא שריא, ואשלים ליה חסד, כדין הוא רחמי.

מזונא עלאה יתיר מאליו, הוא מזונא עלאה וקירא, מאתר דאקרי שמים, והוא דקיק מפלהו, והוא מזונא דבני מרעי, הדא הוא דכתיב, (תהלים מא) יי' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו. יי', דייקא, מאי טעמא. בגין דהני בני מרעי, לא אתזני אלא בההוא דקודשא בריהו הוא בממש. (ומאי איהו, חלב ודם. הדא הוא דכתיב (יחזקאל מה) להקריב לי חלב ודם. ודא הוא מזונא מאתר דאקרי שמים, והוא יקירא ועילאה דקיק מכלא)

מזונא עלאה קדישא ויקירא דא הוא מזוני דרוחין ונשמתיין, והוא מזונא דאתר רחיקא עלאה, (ס"א מההוא אתר דאקרי נועם יי'). ויקירא מפלא, הוא מזונא דחברייה דמשפתדלי באורייתא, והוא מזונא דאתי מחכמה עלאה. מאי טעמא מאתר דא. בגין דאורייתא נפקא (בראשית מ"ז ע"ב, ויקרא קפ"ו ע"ב וקצ"ב ע"ב) מחכמה עלאה, ואינון דמשפתדלי באורייתא, עיילי בעקרא דשרשהא, ועל דא, מזונא דלהון, מההוא אתר עלאה קדישא קא אתנא.

אתא ר' אלעזר, ונשיק ידוי. אמר, זפאה חולקי דקאימנא במליון אליו. זפאה חולקיהון דצדיקייא, דמשפתדלי באורייתא יממא וליילי, דזכי לון בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, דכתיב, (דברים ל) כי הוא חייך ואורחך ימיה. (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמה)

פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. מִה כְּתִיב לְעֵילָא, עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ.
כָּל אֵינֹון בְּנֵי עֲלָמָא, מְצַפְּאוּ וְזֹקְפָאוּ עֵינֵינוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין כְּדָהּ,
(ס"א אבל) כָּל אֵינֹון בְּנֵי מְהִימְנוּתָא בְּעָאוּ (ס"א אצטריכן למבעי) בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
לְשָׂאָלָא מְזוֹנֵייהוּ מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְצַלָּאָה צְלוֹתְהוֹן עָלֵיהּ.

מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל מָאן דְּמַצְלִי צְלוֹתֵיהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל
מְזוֹנֵיהּ, גְּרִים דִּיתְבַּרְךְ כָּל יוֹמָא עַל יְדוּי, הֵהוּא אֵילָנָא דְּמְזוֹן דְּכָלָא בֵּיהּ.
(וטעמא דמלה (תהלים ס"ח) ברוך ה' יום יום) וְאַף עַל גַּב דְּאִשְׁתַּכַּח עֲמִיהּ, בְּעֵי לְמִשְׁאֵל
קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְצַלָּאָה צְלוֹתָא עַל מְזוֹנָא כָּל יוֹמָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ
עַל יְדוּי בְּרַפְּאוּ כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא לְעֵילָא, וְדָא הוּא בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם.

וְעַל דָּא, לֹא לְבַעֵי לֵיהּ לְאַיְנֵשׁ לְבַשְׂלָא מְזוֹנָא, מִן יוֹמָא לְיוֹמָא אַחְרִינָא, דְּלֹא
לְעַכְבַּ יוֹמָא לְיוֹמָא אַחְרָא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ, דִּיִּיקָא. בַּר מְעַרְבֵי שַׁבָּת לְשַׁבָּת, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְכַדִּין
אִשְׁתַּכַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֵא בְּרַפְּאוּ בְּכָל יוֹמָא. וְכַדִּין כְּתִיב פּוֹתַח אֶת
יָדָהּ וְגוֹי. מֵאֵי רָצוֹן. הֵהוּא רָצוֹן דְּאִשְׁתַּכַּח מְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, וְנָפִיק מִנִּיהּ
רָצוֹן, לְאִשְׁתַּכַּח מְזוֹנֵי לְכָלָא. וּמֵאֵן דְּשָׂאֵל מְזוֹנֵי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, הֵהוּא
אֶקְרִי בְּרָא מְהִימְנָא, בְּרָזָא דְּבִגְיֵיהּ מְשַׁתְּכָחוּ בְּרַפְּאוּ לְעֵילָא.

ר' אבא פתח ואמר, (תהלים קמז) רוֹצֵה יְיָ אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ,
כְּמָה אֵית לְהוּ לְבַנֵּי נְשָׂא לְמַהֲדָּ בְּאַרְחוּי דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְלְמַהֲדָּ בְּאַרְחוּי
דְּאוּרִייתָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוּ בְּרַפְּאוּ לְכָלְהוּ, לְעֵלְאֵי וּלְתַתְּאֵי.

דף ס"ב ע"ב

דְּתַנְיָא, מֵאֵי דְּכְתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. אֶתְפָּאָר וְדָאֵי. מֵאֵי
מִשְׁמַע. דְּבִגִין (דף ס"ב ע"ב) יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַפָּאָר לְעֵילָא.
וּמֵאֵי פְּאָרָא דִּילֵיהּ. דְּאֶתְחַבֵּשׁ בְּתַפִּילִין, דְּמִתְחַבְּרָא גְּוֹוֵי לְאֶתְפָּאָרָא.

תַּנְאָנָא, רוֹצֵה יְיָ אֶת יִרְאָיו, רוֹצֵה יְיָ בִּירְאָיו מִבְּעֵי לֵיהּ. מֵאֵי רוֹצֵה יְיָ אֶת
יִרְאָיו, אֶלָּא רוֹצֵה יְיָ אֶת יִרְאָיו, כְּלוּמַר, אֶפִּיק הָאֵי רָצוֹן, וּמְתַרְעֵי (נ"א
ואתידע) בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לִירְאָיו דְּדַחֲלִין לֵיהּ. וּמֵאֵן אֵינֹון יִרְאָיו
דְּאֶפִּיק לוֹן הָאֵי רָצוֹן. הֵדָּר וְאָמַר, אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ, אֵינֹון דְּמַצְפְּאוּ
וּמְחַפְּאוּ בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, לְמַבְּעֵי מְזוֹנֵייהוּ מִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשְׁמַע
דְּכְתִיב אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ.

רַבִּי יִיסָא סָבָא, לֹא אֶתְקִין סְעוּדָתָא בְּכָל יוֹמָא, עַד דְּבַעַא בְּעוֹתֵיהּ קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל מְזוֹנֵי. אָמַר, לֹא נִתְקִין סְעוּדָתָא, עַד דְּתַתִּיהֵיב מִבֵּי
מַלְכָּא. לְבַתֵּר דְּבַעֵי בְּעוֹתֵיהּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵוָה מְחַפָּה שְׁעַתָּא
חֲדָא, אָמַר הָא עֵידוֹן דְּתַתִּיהֵיב מִבֵּי מַלְכָּא, מְפָאוּ וּלְהַלָּאָה אֶתְקִינוּ
סְעוּדָתָא. וְדָא הוּא אַרְחָא, דְּאֵינֹון דַּחֲלֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דַּחֲלֵי חֲטָאָה.

אינון חייבֵיא דאזלן עקימין בארְחי אורייתא, מה כתיב בהו. (ישעיה ה) הוי משפּימי בבקר שְכר ירדפו. ועל דא רוצה יי את יראיו את המיחלים לחסדו. לחסדו דייקא. (ס"א ובהא) אשתמודען אינון בני מהימנותא בכל יומא ויומא, הדא הוא דכתיב, ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו קאמר, ולא דבר יום ליום אחר.

וכל פד למה. למען אנסנו הילך בתורתא אם לא בכאן אשתמודען אינון בני מהימנותא, דכל יומא ויומא אינון אזלי בארח מישר באורייתא. רבי יצחק אמר מהכא, (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו, בתר דשבע נפשיה מלצלי ולמקרי באורייתא.

רבי שמעון אמר, תא חזי, עד לא יחב קודשא בריך הוא אורייתא לישראל, אבחין בין אינון בני מהימנותא, ובין אינון חייבֵיא דלאו אינון בני מהימנותא, ולא קיימין באורייתא. ובמה אבחין לון. בפון. כמה דאתמר אנסנו. וכל אינון דאשתכחו דאינון בני מהימנותא, רשים ליה קודשא בריך הוא, ברשימו דכתרא דחסי"ד, כמה דאת אמר המיחלים לחסדו, ועל דא למען אנסנו. וכל אינון דלא משתכחי בני מהימנותא, אעדי מנייהו כתרא עלאה דא. ומנא אכריז ואמר, (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועם כל דא לא העדיף המרבה והממעט לא החסיר.

תאנא, בההוא שעתא אשתלימו ישראל לתתא, כגוונא דלעילא, כמה דאוקימנא, דכתיב, (שמות טו) ויבואו אלימה ושם שתים עשרה עינות מים ושבעים תמרים וגו'. ואתתקף אילנא קדישא, בתריסר תחומין, בארבע סטרי עלמא. ואתתקף בשבעין ענפין, וכלא כגוונא דלעילא.

בההיא שעתא, נטיף טלא קדישא, מעתיקא סתימאה, ומליא לרישיה דזעיר אנפין, אתר דאקרי שמים. ומההוא טלא דנהורא עלאה קדישא, הנה נגיד ונחית מנא לתתא. וכד הנה נחית, הנה מתפרש גלידן גלידן, ואקריש לתתא. הדא הוא דכתיב דק כפפור על הארץ.

כל אינון בני מהימנותא, נפקי ולקטי, ומברכאן שמא קדישא עליה. וההוא מנא, הנה סליק ריחין דכל בוסמין דגנתא דעדן, דהא ביה אתמשד ונחית לתתא. שויה לקמיה, בכל טעמא דאיהו בעי, הכי טעים ליה, ומברך למלכא קדישא עלאה.

וכדין מתברך במעוי, והנה מסתכל וידע לעילא, ואסתכי בחכמה עלאה, ועל דא אקרון דור דעה. ואלין הוו בני מהימנותא, ולהון אתיהיבת אורייתא לאסתכלא בה, ולמנדע ארחה.

וְאִינוֹן דָּלָא אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא, מַה כְּתִיב בְּהוּ, (במדבר יא) שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ. מֵאֵי שְׁטוּ. שְׁטוּתָא הוּוּ נִסְבֵּי לְגִרְמִייהוּ, בְּגִין דָּלָא הוּוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא. מַה כְּתִיב בְּהוּ. וְטַחְנוּ בְּרַחֲסִים אוֹ דְכוּ בְּמִדּוּכָה וְגוֹ'. מֵאֵן אֲטָרַח (דף ס"ג ע"א) לֹון כָּל הָאֵי. אֶלָּא דְאִינוֹן לָא הוּוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

כְּגוֹנוֹנָא דָּא, אִינוֹן דָּלָא מְהִימְנֵי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא בְּעָאן לְאֶסְתִּיכְלָא בְּאַרְחוּי, וְאִינוֹן בְּעָאן לְאֲטָרְחָא גְרַמִּייהוּ כָּל יוֹמָא בְּתַר מְזוֹנָא, יִמְמָא וְלִילֵי, דְלָמָא לָא סָלִיק בִּידֵיהוּ פִּתְא דְנִהְמָא. מֵאֵן גְּרִים לֹון הָאֵי. בְּגִין דָּלָאוּ אִינוֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא. אוּף הָכָא, שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ, שְׁטוּ בְּשִׁטוּתָא דְגִרְמִייהוּ, וּבְעָאן לְאֲטָרְחָא עֲלֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְטַחְנוּ בְּרַחֲסִים. בְּתַר כָּל טָרְחָא דָּא, לָא סָלִיק בִּידֵיהוּ, אֶלָּא דְכְּתִיב וְהִיא טַעְמוֹ כְּטַעַם לֶשֶׁד הַשָּׁמֶן. וְלָא יִתִּיר. מֵאֵן גְּרִים לֹון הָאֵי, בְּגִין דָּלָא הוּוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵי לֶשֶׁד הַשָּׁמֶן. אֵיכָּא דְאִמְרֵי, דְלִישׁ בְּמִשְׁחָא, כְּתַרְגוּמוֹ. וְאֵיכָּא דְאִמְרֵי, מַה הִשָּׁד אֲתַחְזֹר לְכַמָּה גְּוֹנוֹן, אוּף מְנָא, אֲתַחְזֹר לְכַמָּה גְּוֹנוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לֶשֶׁד הַשָּׁמֶן, יִנְיָקָא דְמִשְׁחָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לְקָטוּ. וְכִי מֵאֵן דְאָכִיל קְמַעָא, לְקִיט קְמַעָא, וּמֵאֵן דְאָכִיל יִתִּיר, לְקִיט יִתִּיר, וְהָא כְּתִיב לֹא הֶעֱדִיף הַמְרַבֵּה וְהַמְמַעֵיט לֹא הֶחְסִיר. אֶלָּא לְפּוּם אִינוֹן דְאָכִילִין לְקָטִין. מִשְׁמַע אֶכְלוּ, מֵאֵן דְהוּוּ אֶכִיל לֵיהּ, וּבְגִינֵי כֶּד לֹא כְּתִיב אֶכִילתוּ.

מֵאֵי קָא מִיָּרִי. אַחִיד בַּר נֶשׁ בְּעֵבְדָּא, אוֹ בְּאַמְתָּא, וְאָמַר דְהוּא דִּילֵיהּ. אֲתָא חֲבַרְיָה, וְאָמַר, הָאֵי עֵבְדָּא דִּילֵי הוּא. קָרִיבוּ לְקַמִּיָּה דְמִשְׁחָא לְדִינָא, אָמַר לֹון כְּמָה נִפְשָׁאן בְּבִיתְדָּ, וְכַמָּה נִפְשָׁאן בְּבִיתֵיהּ דְדִין, אָמַר כֶּד וְכֶד. וְהָאֵי שְׁעֵתָא אָמַר לֹון מִשְׁחָא, לְקָטוּ מְחָר, וְכָל חַד מִנֵּיכּוּ יִיתִי לְגַבְּאֵי. לְמַחָר, נִפְקוּ וְלָקְטוּ, וְאֲתִיִּין קָמִי מִשְׁחָא, שְׁוֹיִין קָמִיָּה מְנָא, הָוּה מְדִיד לֵיהּ. אֵי הָאֵי עֵבְדָּא דְדִין, אֲשַׁכַּח הָאֵי עוֹמְרָא דְעֵבְדָּא, בְּהָאֵי מְנָא. דְהָא חַד עוֹמְרָא לְכָל נִפְשׁ וְנִפְשׁ מִבֵּיתֵיהּ. מְדִיד לְדִין, וְאֲשַׁתְּכַח חֲסָרָא, הָאֵי מִיכְלָא דְעֵבְדָּא, בְּהָאֵי מְנָא דִּילֵיהּ, וְחַד עוֹמְרָא לְכָל נִפְשׁ וְנִפְשׁ מִבֵּיתֵיהּ. אָמַר עֵבְדָּא דְדִין הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לְקָטוּ וְכְּתִיב עֹמֵר לְגִלְגֶּלֶת מִסְפָּר נִפְשֵׁיכֶם.

אָמַר ר' (נ"א י"סא) חִיָּיא, כְּתִיב, (שמות טו) עָרַב וַיִּדְעֶתֶם כִּי יֵי הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְיָ. עָרַב וַיִּדְעֶתֶם, בְּמֵאֵי יִנְדְּעוּן. אֶלָּא הָכִי תֵאֵנָא, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אֲשֶׁתְּכַחוּ נִימוּסֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּצַפְרָא, אֲתַעַר חֲסֵד בְּעֵלְמָא. בְּהָאֵי זְמַנָּא דְאִקְרִי עָרַב, תִּלְיָא דִּינָא בְּעֵלְמָא, וְהָא אוּקְמוּהּ, דְבְּגִינֵי כֶּד, יִצְחָק תִּתְקַן תִּנְפִּלֶת הַמִּנְחָח. (מֵאֵי קָא מִיָּרִי) וְעַל דָּא, עָרַב וַיִּדְעֶתֶם, כֶּד אֲתַעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא, תִּנְדְּעוּן, דְבְּהָאֵי דִּינָא אֲפִיק יְיָ יִתְכוֹן מִמִּצְרַיִם. וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְיָ דְהָא בְּהָאֵי זְמַנָּא אֲתַעַר חֲסֵד בְּעֵלְמָא וַיִּתֵּן לָכּוּ לְמִיכָל.

ר' חנינא אמר איפכא, מה פתיב לעילא, בשבתנו על סיר הבשר וגוי. ביה שעתא, אתער ערב, דההוא זמנא דאתער דינא, אתער נמי חסד בעלמא. הדיא הוא דכתיב, וידעתם כי יי הוציא אתכם מארץ מצרים. תנדעון ההוא חסד דעבד עמכון, בזמנא דדינא ואפיק יתכון מארעא דמצרים. ובקר וראיתם את כבוד יי, כבוד יי הא ידע. וכל כד למה. בשמוע יי את תלנותיכם וגוי.

אמר ר' ייסא, לא שני קודשא בריה הוא נימוסוי, בר דאינון חייבי עלמא שניין לון, ומהפכי רחמי לדנא, כמה דאתמר.

דף ס"ג ע"ב

תאני ר' אלעזר, מהאי מנא זמינין צדיקיא למיכל לעלמא דאתי, ואי תימא בהאי גוונא. לא. אלא יתיר, דלא הנה כן לעלמין. מאי איהו. כמה דאוקימנא דכתיב, (תהלים כז) לחזות בנעם יי ולבקר בהיכלו. וכתיב (ישעיה ד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגוי. (שמות טז) ראו כי יי נתן לכם השבת. ר' חזקיה פתח (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיה יי. שיר המעלות סתם, ולא פריש מאן אמרו. אלא שיר המעלות, דזמינין (דף ס"ג ע"ב) כל בני עלמא למימר, דזמין האי שיר למימריה לדרי עלמא.

ומאי הוא ממעמקים קראתיה. הכי תאנא, כל מאן דמצלי צלותא קמי מלכא קדישא, בעי למבעי בעותיה, ולצלצה (ויקרא ע"א) מעמקא דלבא, בגין דישתכח לביה שלים בקודשא בריה הוא, ויכוין לבא ורעותא. ומי אמר דוד הכי, והא כתיב, (תהלים קיט) בכל לבי דרשתיך. ודיא קרא סגי, מאי בעי ממעמקים.

אלא הכי תאנא, כל בר נש דבעי בעותיה קמי מלכא, בעי לכוונא דעתא (נ"א לבא) ורעותא, מעיקרא דכל עקרין, לאמשכא ברפאן מעמקא דבירא, (נ"א דכלא) בגין דינגיד ברפאן ממבועא דכלא. ומאי הוא. ההוא אתר דנפיק מניה, ואשתכח מניה, ההוא נהר, דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן. וכתיב (תהלים מו) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים. ודיא אקרי ממעמקים. (מ"ט ע"א) עמקא דכלא, עמקא דבירא, דמבועין נפקין ונגידין לברכא כלא. ודיא הוא שרותא לאמשכא ברפאן מעילא לתתא.

אמר רבי חזקיה, (בראשית רל"ד ע"א, ויקרא רפ"ה א' ב', רצ"ז ע"ב) פד עתיקא סתימא דכל סתימין, בעי לזמנא ברפאן לעלמין, אשרי כלא, ואכליל כלא, בהאי עמיקא עלאה, ומחכא שאיב ואתנגיד בירא (נ"א נהרא) דנחלין ומבועין אתנגידו מניה, ומתשקין מניה בלהו. ומאן דמצלי צלותיה, בעי לכוונא לבא ורעותא, לאמשכא ברפאן מההוא עמיקא דכלא, בגין דיתקבל צלותיה, ויתעביד רעותיה.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא, מִתְבָּרַךְ עֲלֵמָא מֵהוּא יוֹמָא עֲלָאָה, דְּהָא כָּל שְׂתָא יוֹמִין מִתְבָּרְכָאן מִיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וְכָל יוֹמָא יְהִיב מֵהוּא בְּרָכָה דְקָבִיל בְּהוּא יוֹמָא דִּילֵיהּ.

וְעַל דָּא מֹשֶׁה אָמַר, אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּלֹא יְהִיב, וְלֹא יוֹזִיף יוֹמָא דָּא לְחַבְרִיהּ, אֶלָּא כָּל חַד וְחַד שְׁלִיט בְּלַחֲדוּדֵי, בְּהוּא יוֹמָא דִּילֵיהּ. דְּהָא לֹא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא דְחַבְרִיהּ.

בְּגִינֵי כְּדָ, כָּל אֵינוֹן (נ"א אמר רבי יהודה כל יומא ויומא מתברך מההוא יומא עילאה יומא שביעאה ומתברכן כל שיתא יומין כל חד וחד בלחודוי וכל יומא יהיב ביומא דיליה מההוא ברכה דקביל מההוא יומא עילאה ועל דא משה אמר איש אל יותר ממנו עד בקר דהא לא שליט יומא ביומא דלאו דיליה וכל אינון) חֲמִשָּׁא יוֹמִין שְׁלִיטִין בְּיוֹמֵיהוּ, וְאַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ, מַה דְקָבִילוּ, וְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה אֲשַׁתַּכַּח בֵּיהּ יַתִּיר. וְאַזְלָא הָא, כְּהָא דְאָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, מֵאֵי דְכַתִּיב יוֹם הַשְּׁשִׁי, וְלֹא אֶתְמַר הֵכִי בְּכָל שְׁאַר יוֹמִין. אֶלָּא הֵכִי אוֹקְמוּהּ, הַשְּׁשִׁי. דְּאִזְדָּוּגָא (דאזדמנא) בֵּיהּ מְטֻרְוֹנִיתָא. לְאַתְקֵנָא פְּתוּרָא לְמַלְכָא, וּבְגִין כְּדָ, אֲשַׁתַּכַּחוּ בֵּיהּ תַרְוֵין חוּלְקִין, חַד לְיוֹמֵיהּ, וְחַד לְתַקּוּנָא, בְּחֻדְוֹתָא דְמַלְכָא בְּמְטֻרְוֹנִיתָא.

וְהוּא לִילָא, חֻדְוֹתָא דְמְטֻרְוֹנִיתָא בְּמַלְכָא, וְזוּגָא דְלַהוֹן, וּמִתְבָּרְכָאן כָּל שְׂתָא יוֹמִין, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדֵי. בְּגִין כְּדָ, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְסַדְרָא פְּתוּרִיהּ בְּלִילָא דְשַׁבְּתָא, בְּגִין דְשְׁאֲרֵי עָלִיהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא, וּבְרַכְתָּא לֹא אֲשַׁתַּכַּח עַל פְּתוּרָא רִיקְנָא, (וההוא ליליא חדותא דמטרוניתא במלכא וזווגא דלהון) בְּגִין כְּדָ, תַלְמִידֵי חֲכָמִים דִּידְעִין רָזָא דָּא, זוּגָא דְלַהוֹן מְעַרְבַּ שַׁבְּתָא לְעַרְבַּ שַׁבְּתָא.

רְאוּ כִּי יָיִ נָתַן לְכֶם הַשַּׁבָּת, מֵאֵי שַׁבְּתָא. יוֹמָא דְבֵיהּ נִיחִין שְׁאַר יוֹמִין, וְהוּא כְּלָלָא דְכָל אֵינוֹן שְׂתָא אַחֲרָנִין, וּמִנֵּיהּ מִתְבָּרְכִין. רַבִּי יִיסָא אָמַר, וְכֹן נִמְי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי שַׁבְּתָא, בְּגִין דְאֵיהִי בַת זוּגוּ, וְדָא הִיא כְּלָה. דְכַתִּיב (שמות לא) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לְכֶם. לְכֶם וְלֹא לְשְׁאַר עַמִּין, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שמות לא) בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְדָא הִיא אַחֲסַנַת יְרוּתַת עַלְמִין לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, כְּתִיב (ישעיה נח) אִם תִּשָּׁיב מִשַּׁבַּת רְגִלְךָ וְגוֹי וּבִאֲתָרִיהּ אוֹקִימָנָא מְלִי.

כְּתִיב אֶל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ. תְּנִינָן, מֵהוּא מְקוֹם דְּאֶתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרָזָא דְמַלְכָּה דְכַתִּיב, (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ, וְדָא אִיהוּ מְקוֹם. וְדָא אִיהוּ רָזָא דְכַתִּיב, (שמות ג) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֶתֶר יְדִיעָא קָרִינָן לִיהּ מְקוֹם דְּאֲשַׁתְּמוּדְעָא יְקָרָא עֲלָאָה.

וּבְגִין כֶּף, אֲזַהְרֶנּוּ לְבַר נֶשׁ, דְּקָא מְתַעֲטְרָא בְּעֵטוֹרָא קְדִישָׁא דְלַעֲלִילָא, דְּלֵא יְפוּק מִנִּיהּ בְּפוּמִיהּ מְלוּלָא (ע"א ע"ב) דְּחוּל, בְּגִין דְּאִי יְפוּק מִנִּיהּ, קָא (דף ס"ד ע"א) מְחַלֵּל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בִּידוּי בְּעוֹבְדֵתָא. בְּרַגְלוּי, לְמַהֲדָ לְבַר מְתַרִין אֲלַפִין אֲמִין. כָּל אֲלִין חֲלוּלָא דְשַׁבְּתָא אִינוּן.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יְקִירָא דְקְדוּשָׁה, דְּהָא לְבַר מִנִּיהּ, אֲלֵהִים אַחֲרִים נִינְהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ, דָּא כְּבוֹד דְלַעֲלִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְלַתְתָּא. דָּא אִיהוּ רְזָא דְעֵטְרָא דְשַׁבְּתָת, בְּגִין כֶּף אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. זַכָּאָה חוּלְקִיהּ מֵאֵן דְזָכִי לִיקְרָא דְשַׁבְּתָא זַכָּאָה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דִין וּבְעֵלְמָא דְאֲתֵי. (שמות יז) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה עֲבוֹר לִפְנֵי הָעָם וּגו'. רַבִּי חֲזִי אֲפַתַח, (תהלים לה) חוֹנֶה מְלֵאךְ יְיָ סָבִיב לִירְאִיו וַיִּחַלְצֵם. זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקֵינָא, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעֵי בִיקְרִיהוֹן, יְתִיר עַל דִּילִיהּ. תָּא חֲזִי, כְּמָה אִינוּן בְּנֵי עֵלְמָא, דְמַחְרְפֵי וּמְגַדְפֵי לְעֵילָא, כְּגוֹן סְנַחְרִיב חֲרַף וּגְדַף, וַאֲמַר (מלכים ב יח) מִי בְּכָל אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת וּגו'. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחִיל, וְלֵא תִבַע מִנִּיהּ. כִּינּוּן דְאֹשֵׁיט יְדִיהּ עַל חֲזִיקָה, מַה כְּתִיב (מלכים ב יט) וַיֵּצֵא מְלֵאךְ יְיָ וַיִּפֹּד בְּמַחְנֶה אֲשׁוּר וּגו'.

יְרַבְעָם בֶּן נֶבֶט הָוָה פָּלַח לְעַבְדוֹהָ זָרָה, וּמְקַטֵּר לָהּ, וּמְזַבַּח לָהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵא תִבַע מִנִּיהּ. וְכֹד אֲתָא עֲדוּ נְבִיאָהּ, וְאֲתַנְבִי עֲלִיהּ, וְאֹשֵׁיט יְרַבְעָם יְדָא לְקַבְלִיהּ, מַה כְּתִיב (מלכים א יג) וַתִּיבֹשׂ יְדוּ וּגו', וְלֵא יְכַל לְהַשִּׁיבָה אֲלִיו. (ועל דפלח לעבודה זרה לא תבע ליה קודשא בריך הוא)

פְּרַעָה חֲרַף וּגְדַף, וַאֲמַר (שמות ה) מִי יְיָ וּגו'. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵא תִבַע מִנִּיהּ, עַד דְסָרִיב בְּהוּ בִישְׁרָאֵל, דְכְתִיב, (שמות ט) עוֹדֶךָ מְסַתּוֹלֵל בְּעַמִּי. (שמות ט) הִנֵּה יָד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ וּגו', וְכֹן בְּכָל אֲתֵר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִבַע עֲלִבּוֹנָא דְצְדִיקֵינָא יְתִיר עַל דִּילִיהּ.

הָכָא מִשָּׁה, אָמַר עוֹד מְעַט וּסְקֻלוֹנִי, אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה לָאוּ עֵידוֹן הוּא לְמַתְבַּע עֲלִבּוֹנָךְ, אֲלֵא עֲבוֹר לִפְנֵי הָעָם, וְאַחֲמִי מֵאֵן יוֹשִׁיט יְדוּי לְקַבְלָךְ, וְכִי בְרִשׁוּתֵיהּ אֲתָ קָאִים, אוּ בְרִשׁוּתֵי.

וּמִטָּף אֲשֶׁר הִכִּיתָ בוּ אֶת הַיָּאוֹר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ.

השלמה מההשמטות (סימן ו)
תִּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי גְלִיף הָוָה חוּטְרָא מְתַרִין סְטֵרִין מְשַׁמָּא קְדִישָׁא, חַד סְטֵרָא דְרַחֲמֵי וְדִינָא בְּאֲתוֹנוֹן גְּלִיפּוֹ, וְחַד סְטֵר דִּינָא בְּדִינָא נְחֹשׁ עֲלֵי צוּר. תָּא חֲזִי כְתִיב (שמות י"ד) וְאֲתָה הָרַם אֶת מִטָּף וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הָיָם. מֵאִי וּנְטָה, כְּלוּמַר נְטָה בְּחַד גִּיסָא דְגְלִיפָא בְּרַחֲמֵי וְדִינָא, וּכְתִיב וַיִּט מִשָּׁה אֶת יָדוֹ וְלֵא כְתִיב וַיִּשְׁלַח מִשָּׁה אֶת יָדוֹ. כְּלוּמַר, אֲסֻטִי מִחַד גִּיסָא. וְאִי תִימָא דְגְלִיף הָוָה מְסַדְמַת דְנָא נְחֹשׁ עֲלֵי צוּר, אֲלֵא בְּאֲסָנָא אֲתַגְלִיף דְכְתִיב (שמות ד) וַיִּשְׁלִיכֶהוּ אֲרָצָה וַיְהִי לְנְחֹשׁ, בְּהֵהִיא שְׁעֵתֵי אֲתַגְלִיף נְחֹשׁ עֲלֵי צוּר.

וְתָא חֲזִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְשְׁמוּי הוּוּ (דהוּו) גְלִיפּוֹן בְּחוּטְרָא יַעֲבִידוּ אֲתָאן, וְתִנְיָא תִרִין אֲתִין אֲתַעֲבִידוּ בְּיָמָא בְּהֵהוּא סְטֵר

דְּסָטָא מֹשֶׁה בְּרַחֲמֵי וְדִינָא, בְּזַע יַמָּא לְיִשְׂרָאֵל בְּיַיב שְׁבִילֵין וְאַתִּיב בְּדִינָא
עַל מִצְרָאֵי וְאַטְבָּע לְהוֹן בְּתַהוּמָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת י"ד) וַיָּשָׁב ה'
עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַיָּם מִהֵיא שְׁעַתָּא בְּעָא לְאַפְקָא מֵיָא. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲסִטֵי חוּטְרָא מְגִיסָא אוּחְרָא וּתְרִין אֲתָאן אֲתַעְבִּיד בֵּיה, כְּמָה
דְּאֲתַעְבִּיד מִסְטְרָא אוּחְרָא, חַד אֶת הָכָא וְחַד אֶת בְּמַרְיָבָה. אָבַל הִשְׁתָּא,
(שְׁמוֹת י"ז) וְהַכִּיתָ בְּצוּר, בְּאֵן צוּר, בְּהַאי צוּר, וְסָלִיק נְחֹשׁ דְּלִזְמָנָא אַחְרָא.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵאֵי דְכְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ) קַח אֶת הַמָּטָה וְהַקֵּהל אֶת הַעֲדָה
אֶתָּה וְאַהֲרֹן אַחִיד וְדַבְּרֶתֶם. מָהוּ וְדַבְּרֶתֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְנִי לִיה עַל נְחֹשׁ דְּהָא אֲתַעְבִּיד בְּצוּר. הִשְׁתָּא בְּעֵי
דְּאֲתַעְבִּיד בְּנְחֹשׁ לְאַשְׁלָמָא שְׁמוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵלִין אֲתִין, מִשְׁמַע
דְּכְּתִיב וְדַבְּרֶתֶם וְכְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ"א) וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאַלְהֵים וּבַמֹּשֶׁה. מָה כְּתִיב
בְּתַרְיָה, וַיִּשְׁלַח ה' בְּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וְגו'. מָה נְחֹשׁ חִילִיָּה בְּפוּמִיָּה,
אוּף הָכָא בְּפוּמָא וּמֹשֶׁה לֹא עֶבֶד הָכִי, אֶלָּא הָכָה, מְחָא וְלֹא אֲשָׁלִים שְׁמָא,
אֶלָּא חֲזַר בְּקַדְמִיתָא (כְּקַדְמִיתָא) בְּשְׁמָא דְצוּר וְשִׁבְק שְׁמָא דְנְחֹשׁ. הִדָּא הוּא
דְּכְּתִיב וַיִּדָּבֵר, וְלֹא כְּתִיב וַיְדַבֵּר, כְּמָה דְּאֲתַפְקֵד, וְדַבְּרֶתֶם. דְּתַנְיִן צוּר לְמַעְבַּד,
וְנְחֹשׁ לְמַלְלָא. (בְּמַדְבָּר כ) וַיִּדָּבֵר אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוּ פְּעַמִּים, חַד דְּעֵבֵר וְחַד הִשְׁתָּא.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּיה שְׁעַתָּא אֲשַׁתָּאָר שְׁמָא, כְּלוּמַר דְּלֹא אֲשַׁתָּלִים
בְּהֵוָה אוּת דְּשָׁבִיק מֹשֶׁה נְחֹשׁ וְלֹא אֲשַׁתָּלִים כָּל שְׁמָא, דְּהָא בְּחַד גִּיסָא
אֲשַׁתָּלִים. בְּיָמָא מְגִיסָא אוּחְרָא, שְׂרִי בְּצוּר וְלֹא אֲשַׁתָּלִים בְּנְחֹשׁ. אָמַר לִיה
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲבַדְתָּ דְשָׂרִי שְׁמִי וְלֹא אֲשַׁתָּלִים לְמַעְבַּד אֲתָנוּן, אוּף אֶת
שְׂרִית, וְלֹא תִשְׁתָּלִים. (בְּמַדְבָּר כ) לָכֵן לֹא תִבִּיאוּ, שְׂרִית לְאַפְקָא לוֹן, וְלֹא
תִשְׁתָּלִים לְאַעְלָא לוֹן לְאַרְעָא. לָכֵן לֹא תִבִּיאוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר יְדַע לְבָא
דְּמֹשֶׁה בְּקַדְמִיתָא, דְּדַחִיל כַּד חָמָא נְחֹשׁ. דְּכְּתִיב (שְׁמוֹת ד') וַיִּנְס מֹשֶׁה מִפְּנֵי
לְבָא, חָמָא וְלֹא יְדַע.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ"א) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁימָהוּ עַל הַנֶּסֶךְ,
עַל נֶסֶךְ לֹא כְּתִיב אֶלָּא עַל הַנֶּסֶךְ. בְּעָא לְאַתְקֵנָא מָה דְּחִסֵּר. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ"ז) לְהַקְדִּישֶׁנִּי בְּמִים, בְּמִים וְלֹא בְּדַבֵּר אַחֵר. כְּשֵׁם
שְׁהַתְחַלַּת בְּמִים, בְּעֵינָא דִּישְׁתָּלִים בְּשְׁמֵי הַנֶּסֶךְ בְּמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
אֲתַרָּא דְּחִסֵּר לֹא שְׁלִים אָבַל אֶת מְגִיד נֶסֶךְ חֲדָא (נ"א חכא).

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ"א) עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף, עֲשֵׂה לָךְ, לְתוּעֵלְתָּךְ. עֲשֵׂה
לָךְ, תַּקִּין מָה דְּחִסֵּרְתָּ וְעַם כָּל זֶה, לֹא תַקֵּן אֶלָּא רְאִיָּה, שְׁהִיו רֹאִים בְּנְחֹשׁ
וְחִיּוֹן, אָבַל לֹא נִקְדָּשׁ שְׁמָא בְּמִים וְאַשְׁתָּאָר חִסֵּר מִהַשְׂאָר. וְתַקֵּנָת בְּרִיאָה,
(דְּבָרִים ל"ב) עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים וּרְאֵה, הַנֶּדָּה רֹאֵה בְּעֵינֶיךָ וְשָׂמָה לֹא תַעֲבֹר
(בְּמַדְבָּר כ"ז) וְרִאִיתָ אוֹתָהּ וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמְּךָ. תָּא חֲזִי דְאַפִּילוּ רְאִיָּה בִּין
דְּעֵבֶד רְאִיָּה, בְּהַאי אֲשָׁלִים לִיה רְאִיָּה, אָבַל לֹא אֲשָׁלִים שְׁמָא בְּמִיָּא כְּמוֹ
שְׂאָר כָּל שְׁמָא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק בְּשַׁעָה דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (בְּמַדְבָּר כ) לָכֵן לֹא תִבִּיאוּ.
אָמַר מֹשֶׁה, הַאי חוּיָא לְתַקְלָא עַלְמָא הוּא. אָמַר לִיה מֹשֶׁה, לָאוּ הָכִי, דִּינָא

לְחַיִּיבֵיָא וְחִיּוּן לְמַאֲרֵי קְשׁוּט, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה דְכְתִיב (במדבר כ) וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי יָדַע מִשֶּׁה דְרָכָיו וְהִצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין. פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ל"ב) הַצּוֹר תַּמִּים פָּעֵלוּ, דָּא הוּא צוֹר דְקֶאֱמַרְיָנָן (דברים ל"ב) אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל דְכְתִיב, וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי. וְכְתִיב (שמואל ב' כ"ב) הָאֵל תַּמִּים דְרָכּוֹ.

אָמַר ר' חִיָּיא וְהָא תְנִינָן, אֵל, גְּזַרְת רַחֲמֵי הוּא כְּמָה דְאֵת אָמַר (דכתיב) (במדבר כ"ג) אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם, (שמות ל"ד) אֵל רַחוּם וְחַנוּן. אָמַר לִיה, לָאו הָכִי. דְתְנִינָן, שְׁלִיט רַחֲמֵי עַל דִּינָא, אֵל בְּלַחֲדוּדֵי יְכוּלַת הָוָה לִיה וּרְשׁוּתִיה הָוָה דִּילִיה. מַאי יְכוּלַת, שׁוּלְטָנוּתָא דְאֵל, אֲתַגְבֵּר גְּזִירָה דִּילִיה. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (בראשית ל"א) יֵשׁ לְאֵל יָדַי, וּרְשׁוּתָא דִּילִיה יְכוּלַת דְעֵינָא בִישָׁא. כְּמָה דְאֵת אָמַר יֵשׁ לְאֵל יָדַי. אָמַר לִיה, וְהָא כְתִיב (דברים י) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר, אֵל גְּדוֹל נְצַחָא, אֵל בְּלַחֲדוּדֵי נְצַחָא. וְכְתִיב (דברים ל"ב) הַצּוֹר תַּמִּים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְרָכָיו מְשֻׁפָּט. הָא צוֹר (דברים ל"ב) אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל, הָא נְחֹשׁ עָלַי צוֹר.

נְהַדֵּר לְמִילֵי קְדָמָאֵי, וְכְתִיב (איוב ח) הָאֵל יַעֲוֶת מְשֻׁפָּט, חֶסֶד וְשְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הֵינְנוּ דְכְתִיב (תהלים פ"ה) אֲשַׁמְעָה מֶה יְדַבֵּר הָאֵל וְגו'. (שמות ד) וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דברים כ"ז) מִטָּה מְשֻׁפָּט, מִטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי שְׁנֵי מְטוֹת הָיוּ, אִי שֶׁל מִשֶּׁה וְאִי שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מַאי מְשֻׁמַּע, דְכְתִיב (שמות ד) וּמִטָּה הֶאֱלֵהֶם. דְתְנִינָן, בְּשַׁעָה שְׁהִיָּה נוֹטֵל מִשֶּׁה הַמִּטָּה בְּרְשׁוּתוֹ, הִיָּה כְּאִילוֹ שְׁלוֹ. הַדָּא הוּא דְכְתִיב (שמות ד) וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת מִטָּה הֶאֱלֵהֶם בְּיָדוֹ, כִּיּוֹן דְאָמַר וַיִּקַּח מִשֶּׁה, אֵינִי יוֹדַע שְׁלַקְחוֹ בְּיָדוֹ. אֶלָּא מַהוּ בְּיָדוֹ, בְּרְשׁוּתוֹ בְּיַכְלָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרְשׁוּתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה הִיָּה, עַד שְׁהוּקַם הַמְשַׁכָּן. כִּיּוֹן שְׁהוּקַם הַמְשַׁכָּן, חֲזַר הַמִּטָּה לְפָנֵי הַעֲדוּת וּמִשֶּׁה הִיָּה נוֹטֵלוֹ לַעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. הַדָּא הוּא דְכְתִיב (במדבר כ) וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת הַמִּטָּה מִלְּפָנֵי ה', כִּיּוֹן שְׁלַקְחוֹ הָרִי הוּא בְּרְשׁוּתוֹ וּכְשָׁלוֹ הִיָּה.

אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמִּטָּה שֶׁל סְנַפִּירִינוֹן הִיָּה, וּמְשַׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית נִבְרָא. כְּמָה דְתְנִינָן וְהַמְכַתֵּב וְהַמִּטָּה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שֶׁל עֶץ הִיָּה. מֵאן דְאָמַר שֶׁל סְנַפִּירִינוֹן הִיָּה, דְכְתִיב (יחזקאל א) כְּמַרְאֵה אַבֵּן סַפִּיר דְמוֹת כְּסֵא, וְכְתִיב (שמות ד) מִטָּה הֶאֱלֵהֶם. וּמֵאן דְאָמַר שֶׁל עֶץ הִיָּה, כְּדְכְתִיב (שמות ט"ו) וַיִּזְרְהוּ ה' עֶץ וְגו' שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמְשַׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְכַאֵן הָרִי חֶק וּמְשַׁפָּט לַעֲשׂוֹת נְסִים, חֶק וּמְשַׁפָּט. נְחֹשׁ עָלַי צוֹר דְכְתִיב (משלי ל) נְחֹשׁ עָלַי צוֹר. וְשָׁם נִסְהוּ מְשׁוּם דְכְתִיב (שמות ט"ו) וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.

דְּבַר אַחַר, אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַאֵן וּלְהֶלְאָה חֶק וּמְשַׁפָּט שְׁלֵא יְהֵא נְקֻדָּשׁ אֶלָּא בְּמַיִם שְׁנַמְתְּקוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב, כִּי מָרִים הֵם מְכַאֵן שְׁנִינוּ, יֵשׁ מַיִם עֲכוּרִים וַיֵּשׁ מַיִם צְלוּלִים, יֵשׁ מַיִם מָרִים וַיֵּשׁ מַיִם מְתוּקִים. וַיִּצְעַק אֵל ה', לָמָּה צָעַק, מְכַאֵן שְׁהִיָּה בְּצַעַר בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. אָמַר לוֹ, מִשֶּׁה הַנְּחֹשׁ שְׁנַהֲפֵד בְּסָנְהָ עֲכָשְׁיוֹ אֶצְטָרֵד לְחַקְקָא לִיה בְּצוֹר, וְתַרְוּוּיָהּ עֲמָדוֹ עַל

הַמִּים הַמְרִים. וְאוֹתָהּ שָׁעָה אֶתְחַקֵּק צוֹר בְּנַחֵשׁ שֶׁהִיָּה בּוֹ קוֹדֵם. הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (שְׁמוֹת ט"ו) שֵׁם שָׁם לּוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט.

כִּד אֶתָּא ר' אַבָּא, אֶתּוּ שְׂאִילוּ קָמִיהּ. אָמַר לְהוּ שְׁפִיר קֵאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָכִי הוּא, וְאַנָּא אֵיִצְטְרִיךְ לְגַלְאָה רְזָא דְמַלְּהָ, וְהָא חֲזִינָא דְרַבִּי יְהוּדָה גְּלִי לָהּ. אֶלָּא אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, מַשָּׁה הַשְׁתָּא בְּמַצְרַיִם, הִיָּה הַמְטָה שָׁל אֶהְרֹן לְדַחֹת הַקֵּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמַצְרַיִם. אֲבָל כְּשִׁיזְצִאוּ מִמַּצְרַיִם, כְּמָה מְקַטְרְגִי מְזַמְנִי עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחֹתֵם בְּיָם, כְּמָה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ וְקַטְרְגוּ.

בְּאוּ לַיָּם, בָּא רַהֵב שָׁרוּ שֶׁל מַצְרַיִם וְשָׁל יָם אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה הַרְס (אֵת מַטְד) וְנִטָּה (אֵת) זָדָד. כִּיּוֹן דְאָמַר הַרְס אֵת מַטְדָּ מֵהוּ וְנִטָּה אֵת זָדָד, אֶלָּא הַרְס אֵת מַטְדָּ נִגְדַּ רַהֵב שָׁרוּ שֶׁל מַצְרַיִם. בָּאוּ לְמַרְהָ, כְּמָה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ אֶצְלָם וְנִצְטַעַר מַשָּׁה וְצַעַק. הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (שְׁמוֹת ט"ו) וַיִּצְעַק אֶל ה'. אָמַר לִיָּה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. מַשָּׁה, הָרִי לָךְ עֲצָה בְּזָה. הַשְּׁלֵךְ הַמְטָה אֶצְלָם וְיִתְחַקֵּק נַחֵשׁ עָלֵי צוֹר, שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד, וְיִצּוּלוּ. הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (שֵׁם) וַיּוֹרְהוּ ה' עֶץ וַיִּשְׁלֹךְ אֶל הַמִּים. עֶץ, כְּמָה דְאֶתְמַר (קַהֲלַת י"א) מְקוֹם שִׁיפּוֹל הָעֶץ, שֶׁהוּא עֲצָה, וַיִּשְׁלֹךְ אֶל הַמִּים. וְכִתִּיב (שְׁמוֹת ט"ו) שֵׁם שָׁם לּוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט, נַחֵשׁ עָלֵי צוֹר. וְשֵׁם נִסָּהוּ, עֵטְרָהוּ בְּנִסִּים אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכָאן וְלִהְלָאָה הָרִי לָךְ שִׁיעֲמוֹד אֶצְלַ הַמִּים הָרִי לָךְ לְהִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בְּמִים.

כְּשֶׁבְּאוּ לְאֵלִים, בָּאוּ הַמִּים לְקַטְרַג בְּהֶם. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּמְקוֹם הַזֶּה אֵין צְרִיךְ מַטָּה. הָרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן בְּשַׁבְעִים נֶפֶשׁ וְהוּא שְׁבַעִים תְּמָרִים וְשִׁתִּים עֲשָׂרָה עֵינֹת מִים, שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים בְּשַׁבְעִים עַמּוּדִים וַיִּיב שְׁבַטִים. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (וַיִּשְׁעִיָּה א) כִּי יִבּוֹשׁוּ מְאִילִים אֲשֶׁר חִמְדְּתֶם. מִיָּד, וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמִּים בְּמְקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא אֵילָן, וְהוּא אֵלִים. מִשְׁמַע דְכִתִּיב עַל הַמִּים, וּמִשְׁמַע דְכִתִּיב שָׁם שָׁם לּוֹ וְלֹא בְּמְקוֹם אַחַר וְשָׁם שְׁלֵטוֹ בְּנִי יִשְׂרָאֵל עַל הַמִּים וְלֹא הוּצָרְךָ הַמְטָה. מְכָאן וְלִהְלָאָה אֵיִצְטְרִיךְ הַמְטָה, בְּנַחֵשׁ עָלֵי צוֹר אֶצְלַ הַמִּים.

בָּאוּ לְחוּרְבַּ בָּאוּ הַמִּים לְקַטְרַג, אָמַר לִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שְׁמוֹת ט"ו) וְהַכִּיתָּ בְּצוֹר, הַמְטָה אֵיִצְטְרִיךְ הַכָּא וְהַכִּיתָּ לְאֵלוּ בְּאוֹתוֹ צוֹר וְלֹא בְּנַחֵשׁ. אָמַר מַשָּׁה יִתִּיר אֵיִצְטְרִיךְ הַכָּא, אָנָּא חֲמִי מִים דְּבַעֲיִין לְשִׁטְפָּה. אָמַאי, (שְׁמוֹת ט"ו) הַנְּנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוֹר בְּחוּרְבַּ וְהַכִּיתָּ בְּצוֹר. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, עֲדִין בְּמַרְיָבָה עֲתִידִין הַמִּים לְקַטְרַג יוֹתֵר, שֶׁהֵם מִים עֲכוּרִים רָעִים וְזִדּוֹנִים וְיִזְדּוּגוּ בְּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהוֹן. וְאוֹתָהּ שָׁעָה אֵיִצְטְרִיךְ הַמְטָה וְהַתִּיר עֲלֵיהֶם הַנַּחֵשׁ בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם, וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. הֲדָא הוּא דְכִתִּיב, לְהַקְדִּישְׁנִי בְּמִים לְעֵינֵיהֶם. מֵהוּ לְעֵינֵיהֶם, דְּכָר שְׁנִזְדּוּגוּ בְּהֶם בְּגִלּוּי.

תָּא חֲזִי, הַכִּי חֲמָא דָּוִד. דְכִתִּיב, (תְּהִלִּים קכ"ד) לוּלִי ה' שֶׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם, זֶה פְּרָעָה. (תְּהִלִּים קכ"ד) אָזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמִּים הַזִּדּוֹנִים כְּדָא מְרִינָן (תְּהִלִּים קכ"ד) נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקֵשִׁים.

אמר רבי אבא, מה ראה משה באותה שעה שלא עשה בנחש, אלא ישראל היו דוחקים למשה, תנה לנו מים, נתניעץ ואמר. קודשא בריך הוא אמר לי, עמוד בנחש ואנא חמי דאין גזירה לנחש במים אלא בעפר.

אמר רבי יהודה מהכא, (בראשית ג) ועפר תאכל כל ימי חיך משמע דעפר ייכול כל יומי, אבל לא במיא. וישראל דחקין לי, ואף על גב דיתעביד ניסא, לא יתעביד באתר דא, אלא אתחסק בעפרא ולא במיא. דכתיב (שמות ד) וישליכהו ארצה ויהי לנחש. וצור בדא אתחסק במיא בקרה, וכבר עבד ניסא בהאי, דאתעביד זמנא אחרא. דכתיב, (במדבר כ) ויף את הסלע במטהו פעמים. אמר ליה קודשא בריך הוא, משה (במדבר כ) יען לא האמנתם בי להקדישני, דחשביתון דלא יכיל נחש במים. (במדבר כ) לכן לא תביאו : (עד כאן מההשמטות)

מאי טעמא. משום דמחסק בנסין הוה, ושמא קדישא עלאה רשימא ביה. בקדמיתא נחש, כמה דאתמר, (משלי כ) דרף נחש עלי צור. נחש, הא אתידע דאתער צור. (נ"א ואתמר צור) באן אתר אתגלי, הכא אתגלי דכתיב הנני עומד לפניה שם על הצור. ומאן צור. כמה דאת אמר (דברים לז) הצור תמים פעלו, ותמן ידע משה היך קאים נחש עלי צור. והא אוקימנא מלי.

אמר רבי יהודה, אי לישתיק קרא יאות שאילתא. אלא הא כתיב, והפית בצור ויצאו מפניו מים. אמר ליה, ונדאי הכי הוא, דלית לך כל שמא ושמא, מאינון שמהן קדישין דקודשא בריך הוא, דלא עבד נסין וגבוראן, ואפיק כלא דאצטריך לעלמא, כל שכן לאפקא הכא מיא.

אמר ליה, אי הכי, הא כתיב, (תהלים עח) הן הפה צור ויזובו מים. מאן מחי לשמיה. אמר ליה, פטישא חריפא, בקטרוי ידיע, ואת שאיל דא. אלא תא חזי, בכל אתר צור גבורה, וכד בעי קודשא בריך הוא למחאה, או לאלקאה, אתער גבורה דא וההוא גבורה מחי ולקי, ודא הוא דכתיב, הן הפה צור ויזובו מים. ואי לאו דאתער צור, ולקי באתר דאצטריך, לא נביעין מיא.

אמר ליה, אי הכי, הא כתיב, (דברים לב) צור ילדף תשי. ותנינן מאי תשי, כלומר חלשת ליה. אמר ליה ונדאי הכי הוא, דאלמלי ינדעון חייביא, דהאי צור זמינא לאתערא לקבליהו, ולא לקאה לון, ימנעון מלמיחב קמיה, אלא חלשא איהי בעינייהו, הואיל ולא מסתכלי בה, ולא מסתכלי בארחייהו (ס"א בכרסייהו) ועל דא צור ילדף תשי.

ר' אבא אמר, אית צור, ואית צור, מסטרא דצור עלאה, נפק צור אחרא. ומאי צור עלאה. צור דכל צורים. ומאי איהו, ההוא דאולידת לישראל, דכתיב צור ילדף תשי. דהא מסטרא דצור עלאה דלעילא, נפקא צור אחרא. מסטרא דאימא, נפקא גבורה.

דף ס"ד ע"ב

וְאֵלָּא הָא דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (תהלים קו) מִי (פ"ג ע"א) יִמְלַל גְּבוּרוֹת יְיָ. מֵאֵי גְבוּרוֹת יְיָ. לְאֶכְלָלָא אֵימָא עֲלָאָה דְכֻלָּא, דְאָף עַל גַּב דְדָלָאוּ אֵיחֵי דִינָא, מְסֻטְרָהָא אֲשֶׁתְכַח, דְהָא מְסֻטְרָהָא (דף ס"ד ע"ב) גְּבוּרָה אֲשֶׁתְכַח, וּבְגִינֵי כְּדָ צוּר עֲלָאָה אֶקְרִי. (דברים לב) וַתִּשְׁכַּח אֵל מְחוֹלְלָהּ, דָּא נְהִירוּ דְאָבָא. מֵאֵי נִיהוּ. חֲסֵד עֲלָאָה, דְאֵיחוּ נְהִירוּ דְאָבָא.

תו אָמַר רַבִּי אָבָא, מִיָּם בְּכָל מְקוּם, הָא יְדִיעָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהָאֵי צוּר אֲתַעַר לְאַרְקָא מֵיָא, דְהָא לָא אֲתַחֲזִי, (אלא מגדולה) וְדָא הוּא אֶת וְנִיָּסָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא שְׂבַח דְדוּד וְאָמַר, (תהלים קיד) הַהֲפֹכִי הַצּוּר אַגְסִים מִיָּם וְגוֹי. וּמִשְׁמַע הַהֲפֹכִי, דְהָא לָאו אֲרַחוּי דְצוּר בְּכַד.

וְעַל דָּא, בְּצוּר עֲלָאָה, אֶפִּיק מֵיָא מֵאַתָּר דְלִתְתָּא. וּמָה שְׁמִיָּה דְהָהוּא דְלִתְתָּא. סֵלַע. דְכְּתִיב, (במדבר כ) וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִיָּם מִן הַסֵּלַע. וּבְמָה אֶפִּיק הָאֵי סֵלַע מֵיָא. בְּחִילָא דְצוּר דְלַעֲיֵלָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים לב) הַצּוּר תְּמִים פִּעְלוּ מֵאֵי מִשְׁמַע הַצּוּר תְּמִים פִּעְלוּ. דְאֲתַחֲפֵד צוּר, לְמַעַבְדַּד פִּעְלוּ דְתְּמִים. וּמֵאֵי אֵיחוּ. אֲבָרְהָם. דְכְּתִיב בֵּיה (בראשית יז) הִתְחַלֵּץ לִפְנֵי וְהָיָה תְּמִים. וְדָא הוּא הַהֲפֹכִי הַצּוּר אַגְסִים מִיָּם, וּמִשְׁמַע תְּמִים פִּעְלוּ, וְדָא אֲבָרְהָם.

בְּשַׁעֲתָא דָּא, אֲתַהֲדַר הַצּוּר, תְּמִים. בְּשַׁעֲתָא אַחְרָא תְּנַיִנָא, כְּד (אתענש) בְּעָא מִשְׁה לְאַפְקָא מֵיָא בְּהָאֵי צוּר, בְּחוּבֵיָּהוּ דִישְׂרָאֵל, לָא אֲתַהֲדַר תְּמִים, כְּקִדְמִיתָא. בֵּיה זְמַנָּא, אֲתַרְעַם מִשְׁה וְאָמַר, צוּר יִלְדָּהּ תְּשִׁי. כְּלוּמַר, חֲלָשֶׁת לִיָּה מִמָּה דְהוּהוּ בְּקִדְמִיתָא, דְבְּגִינָה לָא אֲשֶׁתְכַח תְּמִים הַשְׁתָּא, וְאֲתַעֲבִיד (ביה) דִינָא, מָה דְלָא הוּהוּ בִיּוּמֵי יִלְדָּהּ, כְּלוּמַר עוֹלִימָהּ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, מֵאֵי דְכְּתִיב הַיֵּשׁ יְיָ בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין. וְכִי טַפְשִׁין הוּוּ יִשְׂרָאֵל דְלָא יִדְעֵי מְלָה דָּא, וְהָא חֲמוּ שְׂכִינְתָּא קְמִיָּהוּ, וְעַנְנֵי כְבוֹד עֲלִיָּהוּ דְסַחְרוֹן לֹון, וְאֵינוּן אֲמָרוּ הַיֵּשׁ יְיָ בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, גּוּבְרִין דְחֲמוּ זֵיו יִקְרָא דְמִלְכֵיהוֹן עַל יָמָא, וְתַנִּינָן, רְאֵתָה שְׁפָחָה עַל הַיָּם מָה שְׁלָא רְאָה יְחִזְקָאֵל, אֵינוּן אֲשֶׁתְכַחוּ טַפְשִׁין, וְאֲמָרוּ הַיֵּשׁ יְיָ בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין.

אָלָא (נשא קכ"ט ע"א) הָכִי קְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּעוּ לְמַנְדַּע, בִּין עֲתִיקָא סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין, דְאֶקְרִי אֵין. וּבִין זְעִיר אֶפִּין דְאֶקְרִי יְיָ. וְעַל דָּא, לָא כְּתִיב הַיֵּשׁ יְיָ בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, כְּמָה דְכְּתִיב הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרְתֵי אִם אֵין. אָלָא הַיֵּשׁ יְיָ בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין.

אֵי הָכִי אֲמָאֵי אֲתַעֲנִשׁוּ. אָלָא עַל דְעֵבִידוּ פְרוּדָא, וְעֵבִידוּ בְנִסְיוֹנָא, דְכְּתִיב וְעַל נְסוּתָם אֶת יְיָ. אֲמָרוּ יִשְׂרָאֵל, אֵי הָאֵי נְשָׂאֵל בְּגוֹנוֹנָא חַד. וְאֵי הָאֵי נְשָׂאֵל בְּגוֹנוֹנָא אַחְרָא. וְעַל דָּא מִיָּד וּיְבֹא עֲמֶלְק. (שמות יז) וּיְבֹא עֲמֶלְק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיָדִים. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה לב) (וי ע"א) אֲשֶׁרִיכֶם זוֹרְעֵי עַל כָּל מִיָּם

מְשַׁלְחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר. אֲשֶׁר־יִכְסּוּ זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם, תִּמְנֹן תִּנְיָנוּ, כַּמָּה מַיִם וְכַמָּה מַיִם מִשְׁתַּכְּחִין. זָכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּלִית זֶרְעָא לְהוּ, אֶלְא עַל הַמַּיִם, דְּכַתִּיב וַיִּחַנּוּ שָׁם עַל הַמַּיִם, אֵינּוֹן דְּהוּוּ תַּחוּת עַנְפֵי אֵילָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

דְּתִנְיָא, אֵילָנָא אֵית לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא אֵילָנָא רַבְרָבָא וְתִקִּיפָא, וְבִיה אֲשֶׁתְּכַח מְזוּנָא לְכָלָא. וְהוּא אֲתַחַס בְּתַרִּיסָר תַּחוּמִין, בְּמַתְקָלָא, וְאֲתַתְקַף בְּאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא. וְעַי עַנְפִין אֲחִידָן בֵּיה וְיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּכְּחִי בְּגוּפָא דְהַהוּא אֵילָנָא. וְאֵינּוֹן שְׁבַעִין עַנְפִין סַחְרָנָא דְלַהוּן.

וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, וַיָּבֹאוּ אֱלִימָה וְשָׁם שְׁתִּים עֶשְׂרֵה עֵינּוֹת מִיִּם וְשְׁבַעִים תַּמָּרִים, וְהָא אוּקְמוּהָ, וְאֲתַמַּר בְּכַמָּה אֲתַר. מַאי וַיִּחַנּוּ שָׁם עַל הַמַּיִם. אֶלְא בְּהַהוּא זְמַנָּא, שְׁלִיטוּ עַל אֵינּוֹן מַיָּא, דְּאֵינּוֹן תַּחוּת עַנְפִין דְּאֵילָנָא, דְּאֶקְרוּן (תַּחֲלִים קַכַּד) הַמַּיִם הַזֵּידוּנִים. וְעַל דָּא אֲשֶׁר־יִכְסּוּ זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם.

מְשַׁלְחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, אֵינּוֹן תַּרְוֵן כְּתַרִּי שְׁמַאֲלָא, דְּאֲחִידָן בְּהוּ עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּאֶקְרוּן שׁוֹר וְחֲמוֹר. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית לֵב) וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר. בְּגִין דְּלָבָן חַפִּים הָוָה בְּחַרְשֵׁין וּבְאֵינּוֹן כְּתַרִּין תַּתְּאִין, וּבְאֵינּוֹן בְּעָא לְאוּבְדָא לִיעֶקֶב, כַּמָּה דְכַתִּיב, (דְּבָרִים כו) אֲרָמִי אוּבַד אָבִי, וְהָא אֲתַמַּר. וְכַשֵּׁי־יִשְׂרָאֵל זָכָאִין, מְשַׁלְחֵי לְהוּ, וְלֹא יִכְלִי לְשַׁלְטָאָה עַלְיָהוּ, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב מְשַׁלְחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר דְּלֹא שְׁלִטֵי בְּהוּ.

דף ס"ה ע"א

אָמַר רַבִּי אֲבָא, כַּד מְזַדְּוֹגֵי כְּחַדָּא, לֹא יִכְלִי בְּנֵי עֲלָמָא לְמִיקַם בְּהוּ, וְעַל דָּא (דף ס"ה ע"א) כְּתִיב (דְּבָרִים כב) לֹא תַחְרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו. יַחְדָּיו דְּיִיִקָּא. וְתִנְיָנוּ, לֹא יְהִיב אֵינִישׁ דּוֹכְתָא לְזִינִין בִּישׁוּן, דְּהָא בְּעוֹבְדָא דְּבַר נֶשׁ (לַתְּתָא), אֲתַעַר מַה דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ. וְכַד מְזַדְּוֹגֵי כְּחַדָּא, (לֹא יִכְלִין לְמִיקַם בְּהוּ. מִבִּין סְטְרָא דְלַהוּן נַפִּיק) מִתְקִיפּוּתָא דְלַהוּן דְּאֶקְרִי כְּלָב, וְדָא חֲצִיפָא מְכַלְהוּ, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת יא) וְלָכֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַחְרֹץ כְּלָב לְשׁוֹנוֹ. (נִי"א מִתְקִיפּוּתָא דְלַהוּן אֲפִיק הַהוּא דְאֶקְרִי כְּלָב, וְדָא חֲצִיפָא מְכַלְהוּ) אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתוּן אֲמַרְתוּן, הֵישׁ יְיָ בְּקַרְבְּנוּ אִם אֵין, הֵרִי אֲנִי מוֹסֵר אֲתַכֶּם לְכְּלָב. מִיָּד וַיָּבֹא עַמְלֶק.

ר' יְהוּדָה אָמַר, (בְּמַדְבַּר כד) רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלֶק וְאַחֲרִיתוֹ עַדִּי אוּבַד. וְכִי רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלֶק, וְהֵלֵא כַּמָּה לִישְׁנֵין וְעַמִּין וְאוּמִין הוּוּ בְּעֲלָמָא, עַד לֹא אֲתָא עַמְלֶק.

אֶלְא, כַּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, דְּחִילוּ וְאֵימְתָא נִפְלָה עַל כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא מִיִּשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת טו) שְׁמַעוּ עַמִּים יְרַגְזוּן חֵיל אַחֲזוּ יוֹשְׁבֵי פְלִשְׁתִּים. וְלֹא הוּוּ עַמָּא דְלֹא הָוָה דְּחִיל מְגִבּוּרָאן עֲלֵאִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַמְלֶק לֹא הָוָה דְּחִיל, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, וְלֹא יֵרָא אֱלֹהִים. לֹא דְחִיל לְמַקְרַב לְגַבְדֵּי. וְעַל דָּא רֵאשִׁית גוֹיִם. (עַמְלֶק הוּי קַדְמָא) דְּאֲתוּ לְאַגְחָא קַרְבָּא בִּישְׂרָאֵל

עֲמַלְק הָוּהּ. וּבִגְיֵי כַף וְאַחֲרֵיתוֹ עָדֵי אוֹבֵד, דְּכָתִיב כִּי מָחָה אֶמְחָה אֶת זֶכֶר עֲמַלְק. וּכְתִיב, (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זֶכֶר עֲמַלְק, הַדָּא הוּא דְּכָתִיב וְאַחֲרֵיתוֹ עָדֵי אוֹבֵד. עָדֵי אֲבָדוֹ מְבַעֵי לִיהּ. אֶלְא עַד דִּינִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיֹאבֵד לִיהּ, (כלומר עד דקודשא בריך הוא יהא אוֹבֵד לִיהּ) דְּכָתִיב כִּי מָחָה אֶמְחָה וְגוֹ'. אָמַר ר' אֶלְעָזָר, תָּא חֲזִי, אַף עַל גַּב דְּהַצּוּר תָּמִים פְּעֵלוּ, וְעָבִיד עֲמַהוֹן חֲסָד לְאַפְקָא לֹון מִיָּא, לָא שְׂבַק דִּיִּדְיָהּ, דְּהָא כְּתִיב וַיְבֹא עֲמַלְק.

ר' אָבָא פִּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. כַּמָּה בְּנֵי נְשָׂא אֶטִימִין לְבָא, בְּגִין דְּלָא מְשַׁתְּדְּלִי בְּאוּרֵיִתָּא. יֵשׁ רָעָה חוֹלָה, וְכִי יֵשׁ רָעָה דְּהִיא חוֹלָה, וְיֵשׁ רָעָה דְּלָאוּ הִיא חוֹלָה. אֶלְא וְדָאֵי יֵשׁ רָעָה חוֹלָה, דְּתַנְיִן, מִסְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא, נִפְקֵי כַּמָּה גְּרֵדִינֵי נִימוּסִין, דְּבִקְעוּ בְּאוּרָא.

וְכַד בְּעֵינֵי לְמִיפְקַ, אֲזִלִּין וְאַשְׁתְּאַבִּין בְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּה, לְבַתֵּר נִפְקִין וּמְתַחַבְּרִין כְּחֻדָּא, וּבִקְעִין אֲוִירִין, וְשִׂאטִין בְּעֵלְמָא, וּמְתַקְרְבִין לְגַבִּיּהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא, וְכַל חַד אֶקְרִי רָעָה, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר (תהלים צא) לָא תֵּאוּנָה אֶלִּיף רָעָה. מֵאֵי לָא תֵּאוּנָה. בְּגִין דָּאֵתֵּא בְּתַסְקוּפָא עַל בְּנֵי נְשָׂא.

חוֹלָה אֶמְאֵי הִיא חוֹלָה. כַּד שְׂרִיָּא הָאֵי עַל בְּנֵי נְשָׂא, עָבִיד לֹון קַמְצָנִין מִמְּמוּנִיָּהוֹן, אֲתֵינִין גַּבְּאֵי צְדָקָה גַּבִּיָּהּ, הִיא מְחַאֲת בִּיִּדְיָהּ. אָמַר לִיהּ לָא תִּיפּוּק מְדִידָךְ. אֲתֵינִין מְסַפְּנֵי, הִיא מְחַאֲת בִּיִּדְיָהּ. אֲתֵי הוּא לְמִיכַל מִמְּמוּנִיָּהּ, מְחַאֲת בִּיִּדְיָהּ, בְּגִין לְנִטְרָא לִיהּ לְאַחֲרָא. וּמִן יוּמָא דְּשְׂרִיָּא עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ, הִיא חוֹלָה, כְּהָאֵי שְׂכִיב מֵרַע דְּלָא אֶכִּיל וְלָא שְׁתִּי. וְעַל דָּא הִיא רָעָה חוֹלָה.

וּשְׁלֵמָה מְלָכָא צְוּוח בְּחֻמְתָּא וְאָמַר, (קהלת ו) אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְגוֹ'. הָאֵי קָרָא, לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, כְּתִיב אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְגוֹ', מֵאֵי וְלָא יִשְׁלִיטְנוּ הָאֱלֹהִים לְאַכּוֹל מִמֶּנּוּ. אֵי הָכִי, לָאוּ בְּרִשׁוּתִיָּהּ הוּא דְּבַר נֶשׁ.

אֶלְא, אֵי כְּתִיב וְלָא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאַכּוֹל מִמֶּנּוּ, הוּינָא אָמַר הָכִי. אֶלְא וְלָא יִשְׁלִיטְנוּ, דְּבִגִּין דְּהוּא הִימְנִיָּה לְהֵיָּא רָעָה, וְאַחִיד בָּהּ. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׁלִטִּיָּה עָלֶיהָ, לְאַתְבְּרָאָה תַּחֲוִתִּיָּהּ, עַל דְּהוּא אֲתֵרְעֵי בָּהּ, וְאַחִיד בָּהּ.

וְכַל אַרְחוּי כְּשְׂכִיב מֵרַע, דְּלָא אֶכִּיל וְלָא שְׁתִּי, וְלָא קָרִיב לְמְמוּנִיָּהּ, וְלָא אֶפִּיק מִינִיָּהּ, וְנָטִיר לִיהּ עַד דְּהוּא פּוּק מְעֵלְמָא, וְיִיִּתֵי אַחֲרָא, וְיִטּוֹל לִיהּ, דְּהוּא בְּעֵלְיוֹ.

וּשְׁלֵמָה מְלָכָא צְוּוח וְאָמַר, (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׂמוֹר לְבַעֲלִי לְרַעְתּוֹ. מֵאֵן בְּעֵלְיוֹ. דָּא אַחֲרָא דִּירִית לִיהּ. וְלָמָּה זָכָה הָאֵי אַחֲרָא לְמַהוּי בְּעֵלְיוֹ דְּהוּא עֲתָרָא. בְּגִין דְּהָאֵי הִימִין לְהֵיָּא רָעָה, וְאַתְרְעֵי בָּהּ (הדא הוּא דְּכָתִיב לְרַעְתּוֹ בְּשִׁבִיל הוּא רַע) וְאַתְדַּבֵּק בָּהּ. בְּגִין כַּף, הָאֵי אַחֲרָא דְּלָא אֲתֵדַבֵּק בְּהֵיָּא רָעָה, זָכָה (הָאֵי) לְמַהוּי בְּעֵלְיוֹ דְּהוּא עֲתָרָא הַדָּא הוּא דְּכָתִיב לְרַעְתּוֹ, כְּלוּמַר בְּגִין רַעְתּוֹ

דף ס"ה ע"ב

דְּבַר אַחַר יֵשׁ רְעָה חוּלָה, הַאִי מֵאֵן דִּי תִיב בְּחוּלְקָא טַבָּא, בְּבֵית אָבוּי, וְהוּא אֲזִיל לְקַבֵּל אָבוּי, (דף ס"ה ע"ב) בְּתַסְקוּפֵי מְלִין, הָא אֲתִדְבֵק בְּהַהוּא רְעָה חוּלָה, כְּבַר נֶשׁ שְׂכִיב מֵרַע דְּכָל אֲרַחוּי בְּתַסְקוּפָא, דָּא בְּעֵינָא, וְדָא לֹא בְּעֵינָא, וּבְגִין הַאִי עוֹתְרָא אֲתִדְבֵק בַּר נֶשׁ בְּרְעָה חוּלָה, וְאֲתַעְנֵשׁ בְּהַאִי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְדָא הוּא עוֹשֵׁר שְׁמוּר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוּ.

כַּד יִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא נְטִיל לֹון עַל גְּדַפֵּי נִשְׁרִין, אֲסַחַר לֹון בְּעַנְנֵי יִקְרָא, שְׂכִינְתֵיהּ נְטִיל קַמֵּיהּ, נַחַת לֹון מְנָא לְמִיכַל, אֲפִיק לֹון מֵיִיא מְתוּקִין, וְאֵינוּן הוּוּ אֲזִלִין עֲמִיהּ בְּתַסְקוּפִין. מִיַּד וַיְבֹא עַמְלֵק. (שמות יז) וַיְבֹא עַמְלֵק, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רָזָא דְחֲכָמְתָא הָכָא, מְגַזְרַת דִּינָא קְשִׁיָּא, קָא אֲתִנָּא קֶרְבָּא דָּא. וּקְרָבָא דָּא אֲשֶׁתְּכַח לְעֵילָא וְתַתָּא. וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוּרֵייתָא, דְלֹא אֵית בָּהּ רְזִין עֲלָאִין דְחֲכָמְתָא, דְמַתְקִשְׁרִין בְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא. כְּבִיכּוֹל, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, כַּד יִשְׂרָאֵל אֵינוּן זְכָאִין לְתַתָּא, אֲתַגְבֵּר חֵילָא דִילֵי עַל פְּלָא. וְכַד לֹא אֲשֶׁתְּכַחוּ זְכָאִין, כְּבִיכּוֹל, מְתִישִׁין חֵילָא דְלְעֵילָא, וְאֲתַגְבֵּר חֵילָא דְדִינָא קְשִׁיָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְחַבּוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מַה כְּתִיב, וַיְבֹא עַמְלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל, אֲתָא לְקַטְרָגָא דִינָא בְּרַחֲמֵי. דְכִלָּא אֲשֶׁתְּכַח לְעֵילָא וְתַתָּא. בְּרַפִּידִים: בְּרַפּוּי יָדִים, דְרַפּוּ יָדֵיהוֹן מְאוּרֵייתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, כְּמַה דְאוּקִימְנָא. אָמַר ר' יְהוּדָה, תְּרִי זְמַנֵּי אֲגַח קֶרְבָּא עַמְלֵק בְּיִשְׂרָאֵל, חַד הָכָא. וְחַד דְכְתִיב, (במדבר יד) וַיִּרְדּוּ הָעַמְלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי וְגו'.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, לְעֵילָא וְתַתָּא. קַטְרוּגָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הָוָה, לְעֵילָא, כְּמַה דְאַתְמַר. לְתַתָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הָוָה, דְהוּוּ נְסִפֵי לְגַבְרִי, וְגַזְרֵי לֹון עַרְלָתָא (ס"א אַתָּא) דְרַשִׁימָא קַדִּישָׁא, וְנְטִילֵי לְהוּ וְאַרְמוּ לֹון לְעֵילָא, וְאַמְרֵי טוֹל לָךְ מַה דְאַתְרַעִית. וְעַל כָּל פְּנִים דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הָוָה (כַּל קוּבְלָנָא כִלָּא) (ס"א קְבִלָּא) פְּלָא. (שמות יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בְּעַמְלֵק. וְכִי מַה חֲמָא מֹשֶׁה, דְסָלִיק גְרַמִּיָּה, מַהֵאִי קֶרְבָּא קְדָמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא פְּקִיד. אֲלָא מֹשֶׁה זְכָאָה חוּלְקִיָּה, דְאַסְתַּכֵּל וַיַּדַּע עַקְרָא דְמְלָה. אָמַר מֹשֶׁה, אֲנָא אֲזַמִּין גְרַמִּי לְהַהוּא קֶרְבָּא דְלְעֵילָא, וְאַנְתָּ יְהוֹשֻׁעַ זְמִין גְרַמְדָּא לְקֶרְבָּא דְלְתַתָּא.

וְהֵינּוּ דְכְתִיב, וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלְעֵילָא. וּבְגִין כַּד סָלִיק מֹשֶׁה גְרַמִּיָּה מְקֶרְבָּא דְלְתַתָּא, בְּגִין לֹאֲזַדְרֹזָא בְּקֶרְבָּא דְלְעֵילָא, וְיַתְנַצַּח עַל יְדוּי.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, וְכִי קִלָּה הִיא בְּעֵינֵיךָ, קֶרְבָּא דָּא דְעַמְלֵק. תָּא חֲזִי, מִן יוּמָא דְאַתְבְּרֵי עֲלָמָא, עַד הַהוּא זְמַנָּא, וּמַהֵהוּא זְמַנָּא, עַד דִּי יִתִּי מְלָכָא מְשִׁיחָא,

וּאֶפִּילוּ בְיוֹמוֹי דְגֹג וּמְגֹג, לֹא יִשְׁתַּכַּח כְּוֹתִיָּהּ. לֹא בְגִין חֲזִילִין תַּקִּיפִין וְסִגְיָאִין, אֲלֵא בְגִין דְּבַכְל סְטָרִין דְּקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא הָהּ.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ, אֲמַאי לִיהוֹשֻׁעַ, וְלֹא לְאַחֲרָא, וְהָא בְּהָהּ זְמַנָּא רַבָּנָא הָהּ, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"ג) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר, וְכַמָּה הוּוּ בְּיִשְׂרָאֵל תַּקִּיפִין מְנִיָּה. אֲלֵא מֹשֶׁה בְּחֻמְתָּא אֶסְתַּכַּל וַיֵּדַע. מַאי חֻמָּא. חֻמָּא לִסְמַאל דְּהָהּ נְחִית מִסְטָרָא דְלַעֲיֵלָא, לְסִייעָא לְעַמְלָק לְתַתָּא. אָמַר מֹשֶׁה, וַדַּאי קָרְבָּא הָכָא תַּקִּיפָא אֶתְחַזִּי.

יְהוֹשֻׁעַ בְּהָהּ זְמַנָּא בְּדַרְגָּא עֲלָהּ יַתִּיר אֲשַׁתְּכַח. אִי תִימָא דְבִשְׁכִינְתָּא אֲשַׁתְּכַח בְּהָהּ זְמַנָּא לֹא הָכִי, דְּהָא בְּמֹשֶׁה אֶתְנַסִּיבַת וְאֶתְאַחַדַת, אֲשַׁתְּכַח יְהוֹשֻׁעַ דְּאֶתְאַחַד לְתַתָּא מִינָהּ. וּבַמָּה. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, בְּהָהּ אֶתְרַ, דְּאֶתְקָרִי נַעֲרִי.

דף ס"ו ע"א

וְהִינּוּ דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַאי דְּכַתִּיב, (ישעיה ל"ג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נְוָה שְׂאֲנָן אֲהֵל בַּל יִצְעֹן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנֹצַח. יְרוּשָׁלַם : יְרוּשָׁלַם דְּלַעֲיֵלָא, דְּאֶקְרִי אֲהֵל בַּל יִצְעֹן, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח יַתִּיר לְמַהֲדָּ בְּגְלוּתָא, וְדָא הוּא רְזָא דְּכַתִּיב, וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר. נָעַר וַדַּאי. לֹא יָמִישׁ מִתּוֹדָּ הָאֲהֵל, הָהּ דְּאֶקְרִי אֲהֵל בַּל יִצְעֹן. מְלַמֵּד דְּבַכְל יוֹמָא וְיוֹמָא, הָהּ יָנִיק מְשַׁכִּינְתָּא, כְּמָה דְּהָהּ נָעַר דְּלַעֲיֵלָא, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹדָּ הָאֲהֵל, וְיָנִיק מְנִיָּה תְּדִירָא. כִּדְּ הָאִי נָעַר (דף ס"ו ע"א) דְּלַתְתָּא לֹא יָמִישׁ מִתּוֹדָּ הָאֲהֵל, וְיָנִיק מְנִיָּה תְּדִירָא.

בְּגִין כִּדְּ, כִּדְּ חֻמָּא מֹשֶׁה, לִסְמַאל, נְחִית לְסִייעָא לְעַמְלָק, אָמַר מֹשֶׁה, וַדַּאי הָאִי נָעַר יָקוּם לְקַבְלִיָּהּ, וַיִּשְׁלוּט עָלֶיהָ, לְנֹצַחָא לִיָּהּ. מִיַּד וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצָא הֲלָחִם בְּעַמְלָק, דִּילָדָּ הָאִי קָרְבָּא דְּלַתְתָּא, וְאַנָּא אֲזַדְרֹז לְקָרְבָּא דְּלַעֲיֵלָא. בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים, זְכָאִין בְּנֵי זְכָאִין, דִּיתְחַזוּן לְמַהֲדָּ עַמְדָּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְּנַפִּיק יְהוֹשֻׁעַ נָעַר. אֶתְעַר נָעַר דְּלַעֲיֵלָא, וְאֶתְתַּקֵּן בְּכַמָּה תִּיקוּנִין בְּכַמָּה זַיִינִין, דְּאֶתְקִינַת לִיָּהּ אֲמִיָּה, לְקָרְבָּא דָּא, לְנֹקְמָא נֹוקְמָא דְּבְרִית. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב, (ויקרא כ"ו) חָרַב נֹוקְמַת נָקַם בְּרִית, וְדָא הוּא רְזָא דְּכַתִּיב, וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלָק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרַב. לְפִי חָרַב וַדַּאי, וְלֹא לְפִים רוּמְחִין וְזַיִינִין, אֲלֵא בְּחָרַב וַדַּאי הִיא, הָאִי דְּאֶקְרִי חָרַב נֹוקְמַת נָקַם בְּרִית.

וּמֹשֶׁה אֶתְתַּקֵּן לְקָרְבָּא דְּלַעֲיֵלָא, וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבִדִים : כְּבִדִים מִמֶּשׁ, יָקִירִין, קְדִישִׁין, לֹא אֶסְתַּאֲבֹן לְעַלְמִין. יָקִירִין דְּאֶתְחַזוּן לְאַגְחָא בְּהוּ קָרְבָּא דְּלַעֲיֵלָא. וַיָּקָחוּ אֲבָן וַיִּשְׁימוּ תַּחְתּוֹ וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין בְּצַעְרָא, וַיְהִי עִמָּהוֹן בְּצַעְרֵיהוֹן.

וְאַהֲרֹן וְחֹרֵר תִּמְכּוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה וְגוֹ', מֵאִי
תִּמְכּוּ בְיָדָיו. אֲמוּנָה. (אמונה, מהימנותא ודא) וְכִי עַל דְּאַהֲרֹן וְחֹרֵר תִּמְכּוּ לִידָיו,
הוּוּ יָדָיו אֲמוּנָה. אֶלָּא, מִשֶּׁה פֶּלֶא בְּחֻכְמָתָא עֲבִיד מַה דְּעֵבִיד. אַהֲרֹן וְחֹרֵר,
דָּא מְסֻטְרָא דִּילֵיהּ, וְדָא מְסֻטְרָא דִּילֵיהּ, וַיְדוּי בְּאַמְצָעִיתָא, וְעַל דָּא וַיְהִי
יָדָיו אֲמוּנָה, מֵהִימְנוּתָא. אַהֲרֹן בְּגִין דִּיתַעַר סְטְרָא דִּילֵיהּ, (חוקת קל"א ע"ב)
וְחֹרֵר בְּגִין דִּיתַעַר סְטְרָא דִּילֵיהּ, וְהוּוּ אֲחִידָן בִּידוּי מְכָאן וּמְכָאן,
דְּאַשְׁתַּכְחָא סִיוְעָא דְלַעֲיִלָּא. (שמות יז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ וְגִבְר
יִשְׂרָאֵל. כַּאֲשֶׁר יָרִים: דְּזָקִיף יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, וְאַתְכַּוֵּן בְּפְרִישׁוֹ דִּידָיו.
וְגִבְר יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיִלָּא. וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבְר עַמְלֶק, בְּשַׁעֲתָא
דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, מִשְׁתַּכְּכִין מְצֻלוֹתָא, לֹא יִכְלִין יָדָיו מִשֶּׁה לְמִיקָם בְּזָקִיפּוֹ,
וְגִבְר עַמְלֶק. מְכָאן אֹלִיפְנָא, אַף עַל גַּב דְּכַהֲנָא פְרִישׁ יָדָיו, בְּקַרְבְּנָא, לְתַקְנָא
גְרַמִּיהּ בְּכֹלָא, יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵין לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּצֻלוֹתְהוֹן, עַמִּיהּ.

תַּנְאָא, בְּקַרְבָּא דָּא דְעַמְלֶק, אֲשַׁתְּכַחוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְעַל דָּא, וַיְהִי יָדָיו
אֲמוּנָה, בְּהִימְנוּתָא כְּדָקָא חֲזִי. וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה. וַיְהִי יָדָיו מְבַעֵי לֵיהּ.
אֶלָּא, בְּגִין דְּתַלְיָא פֶּלֶא בִּימִינָא, כְּתִיב וַיְהִי. וְכְתִיב יָדָיו, בְּגִין דְּהוּא עֲקָרָא
דְּכֹלָא. וְכְתִיב, (שמות טו) יְמִינְךָ יְיָ נֹאדְרֵי בְּפֶחַ יְמִינְךָ יְיָ תִרְעַץ אֹיֵב. (שמות יז)
וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מִשֶּׁה כְּתִב זֹאת זְכָרוֹן בְּסִפְרֵי וְגוֹ'. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב לַעֲיִלָּא,
וַיַּחְלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חֶרֶב. וַיַּחְלוֹשׁ, וַיַּהֲרוֹג מְבַעֵי לֵיהּ.
אֶלָּא, וַיַּחְלוֹשׁ, כְּמַה דְּאַתְמַר, (ישעיה יד) חוֹלֵשׁ עַל גוֹיִם. יְהוֹשֻׁעַ הָוָה חוֹלֵשׁ
עַלֵּיהוּ, וְהוּא חֶרֶב נוֹקְמַת נְקָם בְּרִית קִטִּיל לוֹן, דְּכְתִיב לְפִי חֶרֶב כְּמַה
דְּאַתְמַר.

כְּתִב זֹאת זְכָרוֹן, זֹאת דִּיקָא. וְשִׁים בְּאַזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ, דְּהָא הוּא זְמִין לְקִטְלָא
מְלַכִּין אַחֲרָנִין. כִּי מַחֵה אֶמְחָה. מַחֵה: לַעֲיִלָּא. אֶמְחָה: לְתַתָּא. זְכָר,
דְּיִכְרָנָא דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב כִּי מַחֵה אֶמְחָה, וְכְתִיב (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זְכָר
עַמְלֶק. אֶלָּא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתוֹן מְחוֹן דְּיִכְרָנִיהּ לְתַתָּא, וְאַנָּא
אֶמְחָה דְּיִכְרָנִיהּ
אֶמְחָה

דף ס"ו ע"ב

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַמְלֶק עַמִּין אַחֲרָנִין אֵייתִין עַמִּיהּ, וְכִלְהוּ דְּחִילוֹ לְקַרְבָּא
בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, בַּר אֵיהוּ. וּבְגִין כְּדָ, יְהוֹשֻׁעַ הָוָה חוֹלֵשׁ עַלֵּיהוּ. רַבִּי יִיסָא
אָמַר, וַיַּחְלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ, דְּתַבַּר חִילָא דְלַהוֹן מְלַעֲיִלָּא. (שמות יז) וַיָּבֹן מִשֶּׁה מְזַבַּח
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְיָ נְסִי. וַיָּבֹן מִשֶּׁה מְזַבַּח, לְקַבֵּל הַהוּא דְלַעֲיִלָּא. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
הַהוּא מִשֶּׁה (נ"א דההוא מזבח) יְיָ נְסִי. מֵאִי יְיָ נְסִי. בְּגִין דְּאַנְקִים נְקַמְתָּא
דְּהַהוּא רְשִׁימָא (דף ס"ו ע"ב) קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל, וּמַהְהוּא זְמָנָא אַתְקַרִּי, חֶרֶב
נוֹקְמַת נְקָם בְּרִית.

רבי יוסי אמר, ויבן משה מזבח, מזבח לכפרא עלייהו. ויקרא שמו. שמו דמאן. אמר רבי חייא שמייה דמדבחה ההוא. יי נסי: כמה דאת אמר, ושם נסהו. וכלא מלה חד, על דאתפרעו ישראל, ואתגלייא ההוא את קיימא, רשימא קדישא. מכאן אוליפנא, דכיון דאתגזר בריה דבר נש, ואתגלייא ביה את רשימא קדישא קיימא. ההוא אקרי מזבח לכפרא עליה. ומה שמייה. יי נסי.

בגוונא דא יעקב, בנה מדבחה, דכתיב, (בראשית לג) ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. למאן. לההוא אתר דאקרי מזבח. ומאן שמייה. אל אלהי ישראל.

אמר רבי יוסי, מאי דכתיב, (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל וגו'. וכי מאן יכיל למחמי ליה לקודשא בריה הוא, והא כתיב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי. והכא אמר ויראו אלא דאתגלייא קשת עליהו בגוונין נהירין, והכי תנינן, כל מאן דאסתפל בקשת, כמאן דמסתפל בשכינה, ולאסתפל בשכינתא אסיר.

ועל דא, אסיר ליה לאיניש, לאסתפל באצבעייהו דכהני, בשעתא דפרסי ידיהו. אסור לאסתפל בקשת. מאן קשת. אמר רבי אבא, בקשת סתם אמר ליה מאי בקשת סתם אמר ליה בקשת דלעילא, ובקשת דלתתא.

בקשת דלעילא, בגוונוי. דכל מאן דיסתפל בגוונוי, כאילו אסתפל באתר דלעילא, ואסיר לאסתפל ביה, דלא יעביד קלנא בשכינתא. קשת דלתתא מאי היא. ההוא את קיימא, דאתרשים ביה בבר נש, דכל מאן דיסתפל ביה, עביד קלנא לעילא.

אמר רבי יצחק, אי הכי והכתיב (בראשית כד) שים נא ידך תחת ירכי, דהנה אומי ליה בהאי את. אמר ליה, אנה להו לאבהו דעלמא, דלית אינון פשאר בני עלמא. ועוד, שים נא ידך תחת ירכי כתיב, ולא כתיב ראה תחת ירכי, בגין כך אסיר לאסתפל בקשת סתם, כמה דתנינן.

תאנא, ויראו את אלהי ישראל, דאתגלייא קשת עליהו, בגוונין שפירין נהירין, מלהטון לכל עיבר, משמע דכתיב, את אלהי ישראל ולא כתיב ויראו אלהי ישראל. אמר רבי יוסי, נהורא דבוצינא דשכינתא. ומאי ניהו. ההוא דאקרי נער, דמשמש לשכינתא, במקדשא. ובגין כך, את דייקא.

ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, דאתרשים ביה תחות דוכתייה, חד לבינתא מאינון לבנין דהו בנן במצרים, דתנינן, אתתא חדא אולידת במצרים, והוה אתין סרכי פרעה, ועאלת ליה בחד לבינתא, ואתא פס ידא ואחיד ליה, ואתרשים תחות רגלוי דשכינתא, וקיימא קמיה, עד דאתוקד בי מקדשא דלתתא, דכתיב, (איכה ב) ולא זכר הדום רגליו.

ר' חייא אמר, לבנת הספיר: נהירותא דספיר, קלדיטי בקנדיטי גליפין עלאין דלעילא, דמתלהטא לשבעין ותריין עברי, הדא הוא דכתיב, (ישעיה

וַיִּסְדְּתִיךָ בַּסְּפִירִים. (שמות כד) וַיִּכְעַץ הַשָּׁמַיִם. מֵאֵי עֵצִים הַשָּׁמַיִם. אָמַר רַבִּי אֲבָא, מָה עֵצִים הַשָּׁמַיִם, גְּלִיפָא בְּשִׁבְעֵין וַתְּרִין עֲנַפִּין, פְּרַחִין מְלַהֲטִין בְּכָל עֵיבָר. אוּף הָכָא, חִיזוּ דְהָהוּא עֵצִים הַשָּׁמַיִם כְּחִיזוּ שְׁמַיָא מִמֶּשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כֹּלָא אֲתֵרְשִׁים בְּהָהוּא נְהִירוּ, דְּחִיזוּ דְמִתְגַּלְפָא מִסְטָרָא דְשְׁכִינְתָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, אֵי הָכִי, וְהָא שְׁתִּין אֵינוֹן, בְּסַחְרָנִיָּה דְשְׁכִינְתָא, דְכָתִיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ. אָמַר לֵיהּ הָכִי הוּא וְדָאֵי. אֲלָא אֵינוֹן שְׁתִּין, אֲתֵנְהִירוּ בְּתַרְיִסָר תְּחוּמִין, וְלָא אֲעֵדִיאוּ מִסַּחְרָנוּתָהָא לְעֵלְמִין. דְּתַנִּין, תְּרִיסָר תְּחוּמִין, גְּלִיפִין עֲלָיוֹן, בְּמִתְקָלָא סְלִיקוּ, בְּאֵילָנָא קְדִישָׁא רַבָּא וְתַקִּיף. וְכִלְהוּ נְהִירוּן בְּמִטְרוֹנִיתָא, כַּד אֲתַחֲבַרְת בְּמִלְכָא. וְדָא הוּא עֵצִים הַשָּׁמַיִם, עֵצִים הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וְכֹל אֵינוֹן נְהִירוּן שְׁבִילִין, מְנַהֲרִין בֵּיהּ, בְּנְהִירוּ דְמִטְרוֹנִיתָא.

דף ס"ז ע"א

וְתֵאנָא, נְהִירוּ דְאֵלִין שְׁתִּין, דְּסַחְרָנְהָא, רְשִׁימִין בֵּיהּ בְּהָהוּא נְעִיר, וְקָרִינָן לָהּ שְׁתִּין פּוֹלְסֵי דְנוֹרָא, דְּאֲתַלְבֵּשׁ בְּהוּ מִסְטָר דְשְׁכִינְתָא, מִתְלַהֲטִין בְּדִינָא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב (דף ס"ז ע"א) שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ.

תֵּאנָא, וַיְבֹן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ כְּמָה דְאֲמִינָא. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ הִי נָסִי. הִי נָסִי מִמֶּשׁ. אֲמַאי. בְּגִין דְּעַמְלֵק נָטַל כָּל אֵינוֹן דְּהוּוּ גְזִירוּן, וְלָא אֲתַפְרְעוּ, וְגַזַּר לֹון וְשָׁדִי לָהּ לְעֵילָא, וְאָמַר טוֹל מָה דְאֲתַרְעִית בֵּיהּ. בֵּיהּ שְׁעֵתָא מָה כְּתִיב. וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף מִלְחָמָה לְהִי בְּעַמְלֵק מִדָּר דָּר. מִדָּר דָּר חֲסָרִין, מִדִּיורִין דְלְעֵילָא, וּמִדִּיורִין דְלְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, בְּכָל דָּרִין דְאֲתִינָן לְעֵלְמָא, לִית לָךְ דָּר דְלִית בְּהוּ מִהָהוּא זְרַעָא בִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲגַח בְּהוּ קָרְבָא. (ר' יצחק אמר מדירותא דלתתא לדירא דלעילא) וְעֲלִיָּהּ כְּתִיב (תהלים קד) תַּמּוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ וְגו'. מִן הָאָרֶץ: בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי. בֵּיהּ זְמָנָא כְּתִיב, בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּהָ.

פרשת יתרו

(שמות יח) וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה וגו'. רבי חזקיה (נייא ר' אלעזר) פתח ואמר, (ויקרא ט) וישא אהרן את ידו. כתיב ידו חד, בגין דבעי לארמא ימינא על שמאלא, והא אוקימנא רזא.

אשפחנא בספרא דשלמה מלכא, דכל מאן דארים ידוי לעילא, ולא אינון בצלותין ובעותין, האי איהו בר נש, דאתלטייא מעשרה שולטנין ממנו. ואינון (קהלת ז) עשרה שליטין אשר היו בעיר. אלן אינון עשרה די ממנו על פרישו דידן לעילא לנטלא ההוא צלותא, או ההיא ברכתא, ויהבי ביה חילא, לאתיקרא שמא קדישא, ואתברך מתתא. פיון דמתתא אתברך, מההוא פרישו דידן לעילא, כדן אתברכא מעילא, ואתיקר מפל סטרין.

ואלן עשרה ממנו, זמינין לנטלא מאינון ברפאן דלעילא, ולא רקא לתתא, ולברכא לההוא דמברך ליה, דכתיב, (במדבר ו) ואני אברכם.

בגין כך, יסתמר בר נש, בשעתא דארים ידוי לעילא, למהוי בצלו, או בברפאן או בבעותא, ולא ירים ידוי למגנא, בגין דאלן עשרה אינון זמינין, ומתערין. לגבי ההוא פרישו דידן, ואי הוא למגנא, אינון עשרה לטיין ליה, במאתן וארבעין ותמניא לוטין. והאי איהו דכתיב ביה, (תהלים ט) ויאהב קללה ותבואהו.

וכדן, רוח מסאבא שריא על אינון ידן, דאיהו ארחיה למשרי על אתר ריקניא, וברכתא לא שריא באתר ריקניא. ועל דא (נייא דמברך ליה ואי אינון מתערין לגבי ההוא פרישו דידן ואיהו למגנא אינון לטיין ליה במאתן וארבעין ותמניא לוטין וכדן רוח מסאבא שריא על אינון ידן דאיהו ארחיה למשרי על אתר ריקניא בגין כך יסתמר בר נש בשעתא דארים ידוי לעילא למהוי בצלו או בברכאן ובצלותא ולא ירים ידוי למגנא ועל דא) כתיב, (בראשית יד) הרימותי ידי אל ה' אל עליון, דמתרגמינן בצלו.

ובהאי פרישו דידן, אית רזין עלאין, בשעתא דאתפרישו, ואזדקפו לעילא, אוקיר בר נש לקודשא בריהו, בכמה רזין עלאין. אחזי ליחדא רזא דעשר אמירו, בגין ליחדא פלא, ולא אתברכא שמא קדישא כדקא חזי, (ר"ח א' ב') ואחזי ליחדא רזא דרתיכין פנימאין, ורתיכין דלבר, בגין דיתברך שמא קדישא בכל סטרין, ויתיחד פלא כחדא, עילא ותתא.

פתח ואמר, (שמות כג) ולא יראו פני ריקס, דא איהו רזא דזקיפו דאצבען, כד זקיף לון בר נש לעילא, דבעי דלא לאזדקפא בריקניא, אלא בצלו ובבעותין ובברפאן. (או בחד מנייהו) ועל דא ולא יראו פני ריקס. ולא יראו לפני לא כתיב, אלא פני, רזא דזקיפו דאצבען, דלא אצטריכו לזקפא למגנא, כמה דאתמר.

דף ס"ז ע"ב

עֲשֶׂה שְׁלִיטוֹן דְּקַמְרוֹ, אִינוֹן עֶשֶׂר אַמִּירוֹן לְתַתָּא, בְּרָזָא (נ"א עשרה שלטנין ממנו דקאמרו, אינון ממנו לתתא ברזא) דְּאַתְנוֹן רְשִׁימִין כְּגוֹנָא דְּלַעִילָא, וְאַלִּין קִימִין בְּקַדְמִיתָא עַל הַהוּא זְקִיפֹן דְּאַצְבָּעָאן. (דף ס"ז ע"ב) וּבְהָא כָּל סְטְרָא דְּקְדוּשָׁה אַתְאַחַד לַעִילָא לְאַרְמָא, כְּדִין כָּל סְטְרִין אַחְרָנִין אַתְכַּפְּיִין כְּלָהוּ, וְאוּדוֹ לְמַלְכָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, בְּרָזָא דְּקְדוּשָׁה (נ"א דשמא קדישא) אִיהוּ מְלִךְ, וְכֵהֵן וּמְשֻׁמֵּשׁ תַּחֲוֹתִיָּהּ, (ברזא דקדושה) בֵּין לַעִילָא בֵּין לְתַתָּא. אִית מְלִךְ לַעִילָא, דְּאִיהוּ רְזָא דְּקַדְשׁ הַקְּדָשִׁים, וְאִיהוּ מְלִךְ עֲלָאָה, וְתַחֲוֹתִיָּהּ אִית כְּהוּ רְזָא דְּאוּר קְדַמָּאָה, דְּקַא מְשֻׁמֵּשׁ קַמִּיָּה, וְדָא אִיהוּ כְּהוּ דְּאַקְרִי גְדוֹל, סְטְרָא דִּימִינָא.

אִית מְלִךְ לְתַתָּא, דְּאִיהוּ כְּגוֹנָא דְּהַהוּא מְלִךְ עֲלָאָה, וְאִיהוּ מְלִךְ עַל כְּלָא דְּלְתַתָּא. וְתַחֲוֹתִיָּהּ אִית כְּהוּ דְּמְשֻׁמֵּשׁ לִיָּהּ, רְזָא דְּמִיכָאֵל כְּהֵנָּא רְבָא, דְּאִיהוּ לִימִינָא. (ודאי בסטרא דקדשה אית מלך וכהו) וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא, סְטְרָא דְּקְדוּשָׁה.

בְּסְטְרָא אַחְרָא, דְּלָאוּ אִיהוּ סְטְרָא דְּקְדוּשָׁה, אִית רְזָא דְּאִיהוּ מְלִךְ, וְהָא אוֹקִימְנָא דְּאַקְרִי (קהלת ד) מְלִךְ זְקוֹן וְכִסִּיל, וְתַחֲוֹתִיָּהּ אִית כְּהוּ אוֹן, וְדָא הוּא רְזָא דְּכַתִּיב, (הושע יב) וַיֹּאמֶר אֶפְרַיִם אֲדָּ עֲשֵׂרְתִי מִצְּאֵתִי אוֹן לִי, בְּגִין דְּחִילָא דָּא, שְׁלֵטָא עַל הַהוּא עוֹבְדָא דְּעֵבֵד יִרְבְּעִים. וְאַלְמָלָא דְּאַשְׁכַּח חִילָא דָּא, לֹא יָכִיל לְאַצְלַחָא בְּהַהוּא עוֹבְדָא.

רְזָא דְּמַלְכָּה, בְּשַׁעְתָּא דְּהָאִי מְלִךְ וְהָאִי כְּהוּ אַתְכַּפְּיִין, וְאַתְבְּרוּ, כְּדִין כָּל סְטְרִין אַחְרָנִין אַתְכַּפְּיִין, וְאוּדוֹן לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיט בְּלַחֲוֹדוּי עִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (ישעיה ב) וְנִשְׁגַּב יְיָ לְבַדּוֹ בְּיוֹם הַהוּא.

כְּגוֹנָא דָּא, וְרְזָא דָּא מְמֵשׁ, עֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, דְּתַבְר מְלִךְ זְקוֹן וְכִסִּיל, וְדָא הוּא פְּרַעָה, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתָּא מְשָׁה לְפְרַעָה, וְאַמַר, (שמות ה) אֱלֹהֵי הָעֵבְרִים נִקְרָא עֲלִינוּ, פְּתַח וְאַמַר, לֹא יַדְעֵתִי אֵת יְיָ, וּבְעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיִּתְיַקֵּר שְׁמִיָּהּ בְּאַרְעָא, כְּמָה דְּאִיהוּ יִקְרָא לַעִילָא. כִּיִּן דְּאַלְקִי לִיָּהּ וּלְעַמִּיָּהּ, אַתָּא וְאוּדִי לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וּלְבַתֵּר אַתְבְּר וְאַתְכַּפְּיָא הַהוּא כְּהוּ אוֹן, יַתְרוֹ, דְּמְשֻׁמֵּשׁ תַּחֲוֹתִיָּהּ, עַד דְּאַתָּא וְאוּדִי לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַמַר בְּרוּךְ יְיָ אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם וְגוֹ', עֲתָה יַדְעֵתִי כִּי גְדוֹל יְיָ וְגוֹ', וְדָא הוּא כְּהוּ אוֹן, סְטְרָא אַחְרָא, דְּאִיהוּ סְטֵר שְׁמָאֵלָא. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּאַמְרָה רַחֵל, כִּד חֲמָאֵת דְּמִיתַת, כְּמָה דְּכַתִּיב, (בראשית לה) בֶּן אוֹנִי. וּבְגִין דָּא אוֹחִי (נ"א אוּדִי) זַעֲקֵב, וְאַמַר בֶּן יִמִּין, וְלֹא בֶּן אוֹנִי, סְטֵר יִמִּינָא, וְלֹא שְׁמָאֵלָא.

וְכִיִּן דְּהַהוּא מְלִךְ וְכֵהֵן אוּדוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְבְּרוּ קַמִּיָּה, כְּדִין אַסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה עַל כְּלָא, עִילָא וְתַתָּא, וְעַד דְּאַסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה, כִּד אוּדוֹן אֲלִין קַמִּיָּה, לֹא אַתְיַהִיבֵת אוּרִיָּתָא.

עד לבתר דאתא יתרו, ואודי ואמר, עתה ידעתי כי גדול יי' מכל האלהים.
ברוך יי' אשר הציל אתכם וגו'. כדן אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה,
עילא ותתא, ולבתר יחב אורייתא בשלימו, דשלטנו על כלא.

רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים 10) יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם,
תא חזי, דוד מלכא קם ושבח ואודי למלכא קדישא. והוא אשתדל
באורייתא, בההיא שענתא פד רוח צפון אתער, והוה בטש באינון נימין
דכנורא, וכנורא הוה מנגן ואמר שירה וכו', ומה שירה הוה קאמר.

תא חזי, בשענתא דקודשא בריך הוא אתער לגבי כל אינון רתיכין, למיהב
לון טרפא, כמה דאוקימנא דכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף
לבייתה וחק לנערותיה. כדן, כלהו בחדו, פתחי ואמרי, (תהלים 10) אלהים
יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה. פד רוח צפון אתער ונחית לעלמא, נשיב
ואמר, לדעת בארץ דרפך בכל גוים ישועתך. כנור בשענתא דאיהו מנגנא
ביה בההוא רוחא, פתח ואמר יודוך עמים כלם (חסר) דוד פד הוה קם,
ואתער עליה רוח קדשא, פתח ואמר, ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים
אלהינו יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ. בגין לאמשכא טיבו
דקודשא בריך הוא, מעילא לתתא. לבתר אתא דוד ברוח קדשא, וסדר
לון כחדא, אסתכל בכלא האי קרא דכנורא, (בגין) דשלימו דיקרא דקודשא
ברוך הוא עילא ותתא.

דף ס"ח ע"א

בשענתא דשאר עמין אתכפין, אתין ואודאן ליה לקודשא בריך הוא, כיון
דאינון אתכפין, ואודן ליה, כדן אשתלים יקרא דקודשא בריך הוא
עילא ותתא. בשענתא דאתא משה (דף ס"ח ע"א) לפרעה ואמר ליה יי' אלהי
העברים נקרא עלינו וגו', פתח איהו ואמר לא ידעתי את יי'.

ובעא קודשא בריך הוא, דיתייקר שמיא בארעא, כמה דאיהו יקרא
לעילא, כיון דאלקי ליה ולעמיה, אתא ואודי ליה לקודשא בריך הוא,
דכתוב, (שמות ט) יי' הצדיק. איהו דהוה מלכא קרופינוס דכל עלמא, כיון
דאיהו אודי, כל שאר מלכין אודון, דכתוב, (שמות טו) אז נבהלו אלופי
אדום.

אתא יתרו, כומרא עלאה ורב רבא, רב ממנא (דכל ממנא) דכל טעון אחרנין,
ואודי ליה לקודשא בריך הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול יי' מכל
האלהים, כדן אסתלק ואתיקר קודשא בריך הוא ביקריה עילא ותתא,
ולבתר יחב אורייתא בשלימו, דשלטנו על כלא.

אמר רבי שמעון לר' אלעזר בריה, על דא כתיב, (תהלים 10) יודוך עמים
אלהים יודוך עמים כולם. אתא ר' אלעזר ונשיק דזי. בכה ר' אבא ואמר,
(תהלים קג) כרחם אב על בנים. מאן ירחם על ר' אלעזר, ולא שלמא מלוי, בר

רְחִימוּ דְמַר, זַכָּאָה חוּלְקָנָא, דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע מַלְיָן אֱלִין קָמִיָה, דְלֹא נַכְסוּף
בְּהוּ לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא כְּהוּ אֹון לֹא כְּתִיב בְּיַתְרוֹ, כְּהוּ מְדִין כְּתִיב. אָמַר לִיָה,
כְּלֹא אִיְהוּ חַד. בְּקַדְמִיתָא חֲמוּי דְיוֹסֵף, כְּהוּ אֹון אַקְרִי. וּלְבַתֵּר חֲמוּי
דְמֹשֶׁה, כְּהוּ מְדִין. וְכֹלָא רְזָא חֲדָא, דְהָא אֱלִין תְּרִין מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. בְּדַרְגָּא
דְרְזָא חֲדָא קִימִין, בְּרְזָא דְאַת וְיִו, תְּרִין וְיִוין כְּחֲדָא. וּמָה דְאַתְמַר כְּהוּ
מְדִין, רְזָא דָא אֲשֶׁת מְדִינִים. (מֹשֶׁה וְיוֹסֵף בְּרְזָא חֲדָא קִימִי, רְזָא דָא וְיִו תְּרִין כְּחֲדָא)

אַרְיִים יְדוּי עַל רִישֵׁיהּ ר' אַבָּא וּבְכָה, אָמַר, נְהִירוּ דְאוּרִייתָא סְלֵקָא הַשְׁתָּא
עַד רוּם רְקִיעָא דְכְרִסְיָא עֲלָאָה, לְבַתֵּר דְיִסְתַּלַּק מֵר מְעֵלְמָא, מֵאֹן יְנַהִיר
נְהִירוֹ דְאוּרִייתָא. וְוִי לְעֵלְמָא דְיִשְׁתַּתְּאָר יְתוּם מִינְדָּ. אָבֵל מַלְיָן דְמַר יְתַנְהִירוֹ
בְּעֵלְמָא עַד דְיִיתִי מְלִכָּא מְשִׁיחָא וּכְדִין כְּתִיב, (יִשְׁעִיָה י"א) וּמְלָאָה הָאֲרָץ דְעָה
אֶת יְיָ וְגו'.

וּיִשְׁמַע יְתָרוֹ כְּהוּ וְגו', רַבִּי חֲזִיָא אָמַר, הָאִי קָרָא אִית לְאַסְתַּכְלָא בֵּיָה,
בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה, וּלְבַתֵּר כְּתִיב כִּי הוֹצִיא
יְיָ. אֶלָּא רְזָא דָא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים, דָּא שְׁמָא דְאַגִּין עַל מֹשֶׁה וְעַל
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲתַעֲדִי מְנִיָּהוּ בְּגִלוּתָא. וּלְבַתֵּר, שְׁמָא עֲלָאָה אֲפִיק לֹון
מְמַצְרִים. דְהָא שְׁמָא קְדִישָׁא דְאַפִּיק לֹון, בְּרְזָא דְיִוְבְלָא הָהּ.

דְבַר אַחַר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה, כַּד אֲתַרְמִי לְנַהֲרָא, וְכַד שְׁזִיב
לִיָה מִחַרְבָּא דְפְרַעָה, וּלְיִשְׂרָאֵל עֲמוֹ, דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ב') וְיִשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת
נַאֲקֹתָם. וּכְתִיב (שְׁמוֹת א') וְכֹאֲשֶׁר יַעֲנֹו אוֹתוֹ כֵּן יִרְפָּה וְכֵן יִפְרוֹץ.

וּיִשְׁמַע יְתָרוֹ כְּהוּ מְדִין. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תְּהִלִּים קי"א) פְּדוּת שְׁלַח לְעֲמוֹ צְוָה
לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוּשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ. מֵאִי שְׁנָא, בְּכָל שְׁאָר קְרָאִי, דְבְּכַלְהוּ, תְּרִין
תִּיבִין מְאַלְפָּא בֵּיתָא, וּבְהָאִי קְרָא, וּבְקָרָא דְאַבְתְּרִיָה, תְּלַת תְּלַת. אֶלָּא,
בְּגִין לְאַשְׁלֵמָא שִׁית סְטְרִין, בְּהָאִי אֶלְפָּא בֵּיתָא, הָאִי לְקַבֵּל תְּלַת פּוּרְקָנִין
דְיִשְׂרָאֵל, בְּר פּוּרְקָנָא קְדַמְאָה. קְרָא אַחְרָא, לְקַבֵּל תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים.
וְכֹלָא תְּלִיא בְּהָאִי חֲכָמָה.

פְּדוּת שְׁלַח לְעֲמוֹ, כַּד פְּרִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, מְגִלוּתָא דְמַצְרַיִם,
וְעֵבִיד לֹון נְסִין וּגְבוּרָן. צְוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, כַּד אָתָּא יְתָרוֹ, וְקַבִּיל לִיָה
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקָרִיב לִיָה לְפּוּלְחָנִיָה. וּמִתְמָן, אֲתַקְרִיבוּ כָּל אֵינּוֹן
גִּיּוּרִין, תְּחוֹת גְּדַפּוּי דְשְׁכִינְתָּא, מִתְמָן וּלְהֲלָאָה, קְדוּשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ. דְהָא
כַּדִּין אֲתַקְדַּשׁ שְׁמִיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְהָא (מַסְטְרָא אַחְרָא) יְתַקְדַּשׁ שְׁמָא
קְדִישָׁא, כַּד אֲתַבֵּר, וְאַתְכַּפִּיָּא סְטְרָא אַחְרָא, כְּמָה דְהוּא בְּיַתְרוֹ.

דף ס"ח ע"ב

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ וְגוֹי, וְכִי יִתְרוֹ שָׁמַע, וְכָל עֲלָמָא לֹא שָׁמְעוּ, וְהָא כְּתִיב, (שמות טו) שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָזוּן. אֲלָא, כָּל עֲלָמָא שָׁמְעוּ, וְלֹא אֶתְבְּרוּ, וְאִיהוּ שָׁמַע וְאֶתְבַּר, (דף ס"ח ע"ב) וְאֶתְכַפְּיָא מִקְמִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶתְקַרַּב לְדַחֲלֵתִיהּ.

רַבִּי אַבְא אָמַר, בְּכַמְה אֶתְר תְּנִינֵן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מַה דְּעֵבֵד לְעִילָא וְתַתָּא כְּלָא אִיהוּ קְשׁוּט, וְעוּבְדָא דְּקְשׁוּט. וְלִית לָךְ מְלָה בְּעֲלָמָא דְּבַעֲי בְּר נָשׁ לְדַחֲיָא לִיה מְנִיָּה, וְלֹאֲנַהֲגָא בֵּיה קִלְנָא, דְּהָא כְּלָהוּ עוּבְדָא דְּקְשׁוּט אִינוּן, וְכָלָא אֶצְטְרִיךְ בְּעֲלָמָא.

דְּהָא זְמָנָא חֲדָא, הָוָה ר' אֲלַעְזָר אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהָוָה אֲזִיל עִמִּיה ר' חִזְקִיָּה, חֲמוּ חַד חוּיָא, קָם ר' חִזְקִיָּה לְמִקְטְלִיהּ. אָמַר לִיה ר' אֲלַעְזָר, שְׁבִיק לִיה לֹא תִקְטְלִינִיהּ. אָמַר לִיה, וְהָא מְלָה בִּישָׁא אִיהוּ, דְּקִטִּיל בְּנֵי נָשָׁא. אָמַר לִיה לְר' חִזְקִיָּה, וְהָא כְּתִיב (קהלת י) אִם יִשׁוּךְ הַנְּחֹשׁ בְּלֹא לְחֹשׁ. לֹא נִשְׂיךְ חוּיָא לְבַר נָשׁ, עַד דְּלַחֲשִׁין לִיה מְלַעֲיָלָא, וְאִמְרִי לִיה זִיל קִטִּיל לִיה לְפָלְגֵיָא.

וְלִזְמָנֵין כְּמַה דְּעֵבֵד הָאִי, הֲכִי נְמִי שְׁזִיב לְבַר נָשׁ, מִמְּלִין אַחֲרָנִין, וְעַל יְדוּי אַרְחִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִיסָא לְבַנֵּי נָשָׁא, וְכָלָא בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִלְגָּא, וְכָלָא אִיהוּ עוּבְדֵי יְדוּי, וְאֶצְטְרִיךְ עֲלָמָא לְהוּ, וְאִי לֹא דְּאִצְטְרִיךְ לֹון עֲלָמָא, לֹא עֵבֵד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא לֹא בַעֲי בְּר נָשׁ לֹאֲנַהֲגָא בְּהוּ קִלְנָא בְּמִלֵּי דְּעֲלָמָא. בְּמַלּוּי וּבְעוּבְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל אַחַת כְּמַה וְכַמְה.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וַיִּרְא אֱלֹהִים: דָּא אֱלֹהִים חַיִּים. וַיִּרְא: דָּא סִתְּכַל לֹאֲנַהֲרָא לֹון, וְלֹא שְׁגַחָא לֹון. אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה כְּלָא בְּכָלְלָא חֲדָא, עִילָא וְתַתָּא. וְהִנֵּה טוֹב: דָּא סִטְרָא דִּימִינָא. מְאֹד: דָּא סִטְרָא דְּשְׂמָאלָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, טוֹב: דָּא מְלֹאךְ חַיִּים מְאֹד: דָּא מְלֹאךְ הַמּוֹת. וְכָלָא רְזָא חֲדָא. רְזָא הוּא, לֹאֲנֵן דְּמִסְתַּכְלֵי בְּרִזָּא דְּחִכְמָתָא.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. בְּכָל עוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית, כְּתִיב, וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב, וְהִכָּא וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. אֱלֹהִים לְתַתָּא, שְׁלִיט עַל תַּתָּאִי. אֱלֹהִים לְעִילָא, שְׁלִיט עַל עֲלָאִי. דָּא אִיהוּ רְזָא דְּאֱלֹהִים חַיִּים, (נ"א דבר אחר כלא איהו אלהים חיים) דְּאֲנַהֲרִיר וְאֲדַלִּיק כָּל אִינוּן בּוּצִינִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וּמִתְמָן נִפְקִין כָּל אִינוּן נְהוּרִין לֹאֲנַהֲרָא.

תוספתא

בְּטַמִּירו דְּטַמִּירִין, אֶתְרָשִׁים רְשִׁימו חַד, דְּלָא אֶתְחַזִּי וְלֹא אֶתְגַּלְגַּלָּא. הַהוּא רְשִׁימו, רְשִׁים וְלֹא רְשִׁים. מְאִרִי דְּסַכְלָתְנוּ, וּפְקַחִין דְּעֵינִין, לֹא יִכְלִין לְמִיקָם בֵּיה. אִיהוּ קִיוּמָא דְּכָלָא. הַהוּא רְשִׁימו אִיהוּ זְעִיר, דְּלֹא אֶתְחַזִּי וְלֹא אֶתְגַּלְגַּלָּא. קִיּוּמָא בְּרַעוּתָא, לְקִיּוּמָא כְּלָא. לְנִטְלָא מַה דְּנִטְלָא, מִמַּה דְּלִית בֵּיה רְשִׁימו, וְלֹא רַעוּתָא, דְּלֹא אֶתְחַזִּי.

הַהוּא רְשִׁימו בְּעָא לֹאֲחַפְּיָא גְרַמִּיה, וְעֵבֵד לִיה לְגַרְמִיה, לֹאֲתַטְמָרָא בֵּיה, חַד הִיכְלָא. הַהוּא הִיכְלָא אֶפִּיק לִיה מְגַרְמִיה, וּמִתַּח לִיה בְּמִתִּיחוּ רַב וְסִגְיָא לְכָל סִטְרִין, אוּקִיר לִיה בְּלְבוּשֵׁי יָקָר, פְּתַח לִיה חֲמִשִּׁין תַּרְעִין.

לגו בגו, אתטמר ואתגניז ההוא רשימו. כיון דאתגניז ביה, ועאל בגויה, אתמלגא נהורא. מההוא נהירו, נבעין נהורין, ונצוצין נפקין מאינון פירעין, ונהרין כלא.

ההוא היכלא אתחפייא בשית יריען. אינון שית יריען, אינון חמש. לגו בגו אינון יריען, קיימא חד יריעא מרקמא, בההוא יריעה אתחפייא ההוא היכלא, מניה אשגח וחקמא לכלא.

דף ס"ט ע"א

האי היכלא איהו פקייחא דעיינין, דלא ניים. איהו אשגח תדיר לאנהרא לתתא, מגו נהירו דההוא רשימו. ההוא סכלתנו, חכמתא טמירתא, רעו דרעותין (ס"א בעו דבעותין) הוי גניז וטמיר, ולא אתגלגא, קיימא ולא קיימא. בריד הוא מטמיר דטמירו, בריד הוא לעלם ולעלמי עד אמן. (ע"כ תוספתא)

תא חזי, יתרו הוא דיהב עיטא למשה, על תקונא דדינין, הכי אצטרין. ורזא דא דאודי ליה לקודשא בריד הוא, וסדר קמיה תקונא דדינוי, לאחזאה מה דכתוב, (דברים א) כי המשפט לאלהים הוא, ולא לסטרא אחרא. ודינין לישראל אתייהבו, ולא לאחרא, דכתוב, (תהלים קמו) חקיו ומשפטיו לישראל. ותא חזי, לא ינהיג בר נש קלנא באחרא, ומלך דהדיוטא, מלך (דף ס"ט ע"א) איהו. דהא במשה כתיב, וישמע משה לקול חותנו וגו'. וישמע יתרו וגו'. פתח ואמר (תהלים יח) על כן אודך בגוים יי' ולשמך אזמרה. דוד מלכא אמר דא ברוח קדשא, בשעתא דחמא, דהא יקרא דקודשא בריד הוא, לא אסתליק בסליקו ולא אתייקרא בעלמא, אלא מסטרא דשאר עמין. ואי תימא, הא קודשא בריד הוא לא אתייקר בעלמא, אלא בגיניהון דישראל. הכי הוא ודאי, דהא ישראל אינון הוי יסודא דשרגא לאנהרא, אבל כד שאר עמין אתאן ואודן ליה, בשעבודא דיקרא דקודשא בריד הוא, כדן אתוסף יסודא דשרגא, ואתתקף על כל עובדוי. בחבורא חדא, ושליט קודשא בריד הוא בלחודוי עיקא ותתא.

כגוונא דא, כל עלמא, דחילו ואימתא נפל עליהו מקמי קודשא בריד הוא. וכיון דאתא יתרו, דאיהו כומרא עלאה, דכל טעוון אחרנין, כדן אתתקף ושליט יקרא דקודשא בריד הוא על כלא.

בגין, דכל עלמא, כד שמעו שמע גבורתיה דקודשא בריד הוא, זעו. וכלהו הוו מסתכלן ביתרו, דאיהו חכים ורב ממנא דכל טעוון דעלמא, כיון דחמו, דאיהו אתא ופלח ליה לקודשא בריד הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול יי' מפל האלהים, כדן פלהו אתרחקו מפולחניהון, וידעו דלית בהו ממשו. כדן אתייקר יקרא דשמא קדישא דקודשא בריד הוא, בכל סטרין. ועל דא אתרשים פרשתא דא באורייתא, ושירותא דפרשתא הנה ביה ביתרו.

יתרו חד מחכימין דפרעה הנה. תלת חכימין הוו ליה לפרעה, חד יתרו, וחד איוב, וחד בלעם. חד יתרו: דלא הנה פולחנא וממנא ושמשא וככבא

דְּשֻׁלִיט עַל שׁוּלְטָנִיָּה, דְּלֹא הָוָה יָדַע פּוֹלְחָנָא דְּאַתְחַזִּי לִיָּה, וְהָהוּא שְׁמוּשָׁא דִּילִיָּה. בְּלַעַם, הָוָה חֲרָשָׁא בְּכָל מִינֵי חֲרָשִׁין בֵּין בְּעוֹבְדָא בֵּין בְּמַלְכָּה.

אִיּוֹב הָוָה דְּחִיל בְּדַחִילוֹ, וּבִהָהוּא דְּחִילוֹ הָוָה עֲקָרָא דִּילִיָּה, בְּגִין דְּמַלְכָּה דְּלַעֲיִלָּא, בֵּין דְּקְדוּשָׁה, בֵּין דְּסִטְרָא אַחְרָא, לֹא יָכִיל בְּרַ נָשׁ לְאַמְשַׁכָּא רוּחָא דְּלַעֲיִלָּא לְתַתָּא וּלְמַקְרַב גְּבִיָּה, אֶלָּא בְּדַחִילוֹ. וַיִּכְוִין לְבִיָּה וּרְעוּתִיָּה בְּדַחִילוֹ וַתִּבְרִיּוּ דְּלַבָּא, וַכְּדִין יִמְשִׁיךְ לְתַתָּא רוּחָא דְּלַעֲיִלָּא וּרְעוּתָא דְּאַצְטְרִיךְ.

וְאִי לֹא יִשְׁוִי לְבִיָּה וּרְעוּתִיָּה בְּדַחִילוֹ לְהָהוּא סִטְרָא, לֹא יָכִיל לְאַתְדַּבְּקָא בִּיָּה רְעוּתִיָּה, בְּרַ לְהַנִּי טוֹפְסֵי דְּקִיקוֹן, וְלֹא בְּכִלְהוֹ, בְּגִין דְּאִית בְּהוּ שְׁלִטָּנִין, דְּאַצְטְרִיךְ לְגְבִיָּהוּ, רְעוּתָא דְּלַבָּא וּדְחִילוֹ. כָּל שְׁכּוֹ אֵינוֹן מַלְיָן עֲלֵאִין, דְּאַצְטְרִיךְ דְּחִילוֹ וְאִימְתָא וּרְעוּתָא יִתִּיר.

יִתְרוֹ אֶצְטְרִיךְ פּוֹלְחָנִיָּה דְּהָהוּא סִטְרָא תְּדִיר, בֵּין בְּזַמְנָא דְּאַצְטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נָשׁ, בֵּין בְּזַמְנָא דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ לִיָּה, בְּגִין דְּהָהוּא סִטְרָא יָהֵא דְּבִיק לְגְבִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִיךְ לִיָּה. בְּלַעַם אֶתְדַּבֵּק בְּאֵינוֹן חֲרָשִׁין, כְּמָה דְּאַתְמַר.

אִיּוֹב בְּסִגִּיָּא וּדְהָהוּא דְּחִילוֹ דִּילִיָּה אֶהְדֵּר בְּמַצְרִים לְמַדְחַל מְקַמִּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד חֲמָא אֵינוֹן גְּבוּרָן וְנִסִּין, דְּעֵבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים. יִתְרוֹ, לֹא אֶהְדֵּר בְּכָל דָּא, עַד דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרִים, וְכָל אֵינוֹן קִשְׁרִין וְטַפְסִין דְּקִשְׁרִין מַצְרָאִי, לֹא הוּוּ כְּלוּם, וְנַפְקוּ. וּלְבַתֵּר דְּטַבַּע לֹון בְּיָמָא, כְּדִין תֵּב, וְאַהְדֵּר לְפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּלַעַם לֹא תֵב, וְלֹא אֶהְדֵּר, דְּטַנּוּפָא (נִיָּא דְּטַפְסָא) דְּסִטְרָא אַחְרָא הָוָה מִתְדַּבֵּק בִּיָּה, וְעַם כָּל דָּא אֶסְתַּכְּלוּתָא דְּמַרְחִיק הָוָה מְסַתְּפַל, בְּגוֹ הָהוּא טַנּוּפָא (סִיָּא טַפְסָא) וְאַתְדַּבְּקוּתָא דְּסִטְרָא אַחְרָא. דְּהָא בְּסִטְרָא אַחְרָא אִית נְהִירוֹ דְּקִיק חַד, דְּנְהִיר סַחְרָנִיָּה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יַחזְקֵאל א) וְנִגְהַ לֹו סְבִיב. וְדָא אֶסְתַּכְּלוּתָא זְעִיר (וְעַל דָּא) הָוָה מְסַתְּפַל מַרְחִיק, וְלֹא בְּכִלְהוֹ מַלְיָן.

וְכַד הָוָה מְסַתְּפַל מְלָה זְעִיר מִהָהוּא נְהִירוֹ, כְּבַתֵּר פּוֹתְלָא הָוָה, אָמַר וְלֹא יָדַע מְאִי קְאָמַר. וְהָוָה מְסַתְּפַל בְּהָהוּא נְהִירוֹ בְּסַתִּימוֹ דְּעֵינָא, וְאַתְגְּלָגַל עֵינָא, וְחַזִּי בְּרַ נָשׁ נְהוּרָא סַתִּימָא, וְלֹא חַזִּי. וְרַזָּא דָּא (בַּמְדַּבֵּר כַּד) שְׁתוּם הָעֵין, וְאִימְתָא וְשְׁתוּם: סַתוּם, וְכִלְא חַד.

דף ס"ט ע"ב

דְּהָא לִית סִטְרָא אַחְרָא, דְּלִית בִּיָּה (דף ס"ט ע"ב) נְהִירוֹ דְּקִיק זְעִיר מְסַטְרָא דְּקְדוּשָׁה, כְּגוֹוָנָא דְּרׁוּב חֲלָמִין, דְּבְסִגִּיָּאוֹת תִּבְנָא, אִית חַד גְּרַעֲינָא דְּחַטִּין. בְּרַ אֵלִין טַפְסֵי דְּקִיקוֹן חַצִּיפִין, דְּכִלְהוֹ מְסַאֲבִי יִתִּיר. וּבְהוּ הָוָה בְּלַעַם יוֹדַע.

זָכָא חוֹלְקִיה דְּמֹשֶׁה, דְּאִיהוּ לְעִילָא בְּכַל קְדוּשֵׁין עֲלָאין, וְאַסְתַּכַּל, בְּמָה דְּלֵא אֲתִיב רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ אַחְרָא בְּעֲלָמָא לְאַסְתַּכַּלָּא. וּכְמָה דְּבִלְעָם הָוָה חֲמִי נְהִירוּ זְעִיר דְּקִיק כְּמַבְתֵּר כּוֹתְלָא, מְגוּ הָוָה סְטְרָא אַחְרָא. אוּף הָכִי מֹשֶׁה, מְגוּ נְהִירוּ עִילָאָה רַב וְסָגִי, הָוָה חֲמִי לְתַתָּא כְּמַבְתֵּר כּוֹתְלָא, חַד חֲשׂוּכָא דְּקִיק, דְּאֲתַחֲזִי לִיה. וְלֹאוּ בְּכַל זְמַנָּא, כְּמָה דְּבִלְעָם לֹא הָוָה מְסַתַּכַּל הָהוּא נְהִירוּ בְּכַל זְמַנָּא.

זָכָא חוֹלְקִיה דְּמֹשֶׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, מַה כְּתִיב בֵּיה, (שמות א) וַיֵּרָא מִלְּאֵךְ יְיָ אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. הַסֵּנֶה וְדַאי הָוָה בְּגוּ הָהוּא קְדוּשָׁה וְאֲתַדְבֵּק בֵּיה. דְּכִלְא אֲתַדְבֵּק דָּא בְּדָא, טְהוּר וְטָמֵא, לִית טְהוּר אֶלָּא מְגוּ טָמֵא.

וְרָזָא דָּא, (איוב יד) מִי יִתֵּן טְהוּר מִטָּמֵא. קְלִיפָה וּמוּחָא דָּא בְּדָא סְלֵקָא. וְדָא קְלִיפָה לֹא יִתְעַדִּי וְלֹא יִתְבַּר, עַד זְמַנָּא דִּיקוּמוּן מִתִּין מַעֲפָרָא, כְּדִין יִתְבַּר קְלִיפָה, וְנְהִירוּ נְהִיר בְּעֲלָמָא בְּלֹא סְתִימוּ מְגוּ מוּחָא. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

וְאֵת שְׁנֵי בְּנֵיה, אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְכִי בְּנֵיה וְלֹא בְּנֵי שְׁל מֹשֶׁה. אֶלָּא, בְּגִין דְּאִיהִי אֲשֶׁת־דֶּלֶת אַבְתְּרִיָּהוּ, בְּלֹא בְּעֵלָה, קָרָא לֹון אֲוִרִיָּתָא בְּנֵיה, וְלֹא בְּנֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָף עַל גַּב דְּבִנְוִי דְּמֹשֶׁה הָוּ. מְלָה דְּקִשׁוּט בְּנֵיה וְדַאי. ר' אֶלְעָזָר אָמַר, הָא מֹשֶׁה הָוָה מְזִדְּוּג בְּאַתֵּר אַחְרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְלֹאוּ יְקָרָא דִּילִיה לְמַקְרִי לֹון בְּנֵי. הֲשֵׁתָא אָף עַל גַּב דְּבִנְוִי הָוּ, בְּגִין יְקָרָא דְּהָוָה אַתֵּר דְּאֲזִדְּוּג בֵּיה, קָרָא לֹון בְּנֵיה הָכָא, לְבַתֵּר קָרָא לֹון בְּנֵי מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָוָה שְׁעֵתָא דְּמָטוּ, הָוָה מֹשֶׁה מְמַלַּל בְּשִׁכְיִנְתָּא. לְבַתֵּר דְּאֲתַפְרֵשׁ וְנִפְק לְגַבֵּי חֲמוּי, כְּדִין כְּתִיב (שמות יח) וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְגוֹ'.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר אֶלְעָזָר, אָנָּא חֲמִינָא בְּפִרְשֵׁתָא דָּא, דְּאֵת שְׁאֲרֵי מְלָה כְּדָקָא יְאוּת, וְסִיּוּמָא לָאוּ הָכִי. וְדַאי בְּגִין יְקָרָא דְּשִׁכְיִנְתָּא, אֲזִדְּוּוּגוּתָא עֲלָאָה דְּאֲזִדְּוּוּג בֵּיה בְּמֹשֶׁה, כְּתִיב בְּנֵיה. וְהָא כְּתִיב וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה. כְּלָא אִיהוּ כְּלָלָא חֲדָא. וּבְנָיו, בְּנָיו דְּיִתְרוֹ, דְּהָא לְבַתֵּר דְּאֵתָא מֹשֶׁה לְגַבֵּיה, הָוּ לִיה בְּנֵי.

וְהָכִי הָוָה בְּיַעֲקֹב, דְּכִינֹן דְּאֵתָא לְגַבֵּיה דְּלָבֹן, וְשׁוּי דִּיּוֹרִיה בֵּיה, הָוּ לִיה בְּנֵי. אוּף הָכָא מֹשֶׁה, כִּינֹן דְּשׁוּי דִּיּוֹרִיה בְּיִתְרוֹ, הָוּ לִיה לְיִתְרוֹ בְּנֵין וְכָל בֵּיתִיה אִיִּתִי עַמִּיה, לְמִיעַל לֹון תַּחֲוֹת גְּדַפִּי דְּשִׁכְיִנְתָּא, וְיִתְרוֹ אָמַר לְמֹשֶׁה, אֲנִי חוֹתְנָךְ יִתְרוֹ בָּא אֶלִיךְ וְאֲשֵׁתְךָ וְשְׁנֵי בְּנֵיה עִמָּה, וְשְׁנֵי בְּנֵיה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וְשְׁנֵי בְּנֵיךְ. (ס"א ויבא יתרו חתן משה ובניו) בְּנֵין הָוּ לִיה לְיִתְרוֹ, דְּכְתִיב, (שופטים א) וּבְנֵי קִנִּי חֲתָן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וּבְנֵי שִׁבְק עִם מֹשֶׁה.

וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה. פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה ב) וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלָה אֶל הַר יְיָ וְגוֹ'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ בְּכִמָּה אַתֵּר. אֲבָל זְמִינֵין שְׁאָר עַמִּין לְמַהֲדָּ וּלְכַתְּתָא רַגְלֵיהוּ, לְמִיעַל תַּחֲוֹת גְּדַפִּי דְּשִׁכְיִנְתָּא. לָכוּ וְנַעֲלָה,

כָּל טַעוּנוֹ דְעֵלְמָא אִית לֹון יְרִידָה, וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא מֵאן דְאַתְדַבֵּק בֵּיהּ,
אִית בֵּיהּ עֲלִיָּה.

אֶל הַר יִי, דָּא אֲבֵרְהֶם, דְכְתִיב, (בראשית כב) אֲשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בְּהַר יִי יִרְאֶה,
דְּהָא אֲבֵרְהֶם קָרִי לִיהַּ הַר. מַה הַר הַפְּקִירָא לְכָל מֵאן דְבַעֵי בְעֵלְמָא, אוּף
אֲתֵר דָּא קִדְיִשָׁא, הַפְּקִירָא לְקַבְלָא לְכָל מֵאן דְבַעֵי בְעֵלְמָא. אֶל בֵּית, דָּא
יַעֲקֹב, דְקָרָא לְהַאי אֲתֵר בֵּית, דְכְתִיב, (בראשית כח) אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית
אֱלֹהִים.

דף ע"א

דְּבַר אַחַר, הַר וּבֵית, אֶף עַל גַּב דְכֻלְּא חַד דְרַגְא, (דף ע"א) סְלִיקוּ לְדָא מִן
דָּא, הַר, לְשָׂאָר עַמִּין, כַּד אֲתָאן לְאַעְלָא תַּחֲוֹת גְּדַפּוּי. בֵּית, לְיִשְׂרָאֵל, לְמַהוּי
עַמְהוֹן כְּאַתְתָּא בְּבַעֲלָהּ. בְּדִיּוּרָא חַד בְּחַדְוֹה, וּרְבִיעָא עֲלִיָּהוּ כְּאַיְמָא עַל
בְּנִין. תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב הַכָּא בֵּיתָרוּ וַיִּבְּא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל
מֹשֶׁה וְגוֹי כִּיּוֹן דְכְתִיב אֶל מֹשֶׁה אֲמַאי כְּתִיב אֶל הַמְדַבֵּר. אֶלְּא עֵיקְרָא דְכֻלְּא
לְמַה דְהוּא אֲתֵי אֶל הַמְדַבֵּר. וּמֵאן אִיהוּ הַר הַאֱלֹהִים דְדָּא אִיהוּ אֲתֵר
לְגִיּוּרֵי לְאַתְגִּירָא וְעַל דָּא כְּתִיב אֶל מֹשֶׁה אֶל הַמְדַבֵּר לְמֹשֶׁה לְגִירָא לֹון
וּלְאַעְלָא לֹון תַּחֲוֹת גְּדַפּוּי שְׁכִינְתָּא אֶל הַמְדַבֵּר הוּוּ אֲתֵיּוּן דְאִיהוּ הַר
הַאֱלֹהִים לְמַעַבְדַּד נְפֻשֵׁיהוּ

וּבְגִין כַּד קִיַּמָּא הַהוּא אֲתֵר, בְּרַזָּא דְהַר דְכָל מֵאן דְאַתֵּי זְכִי בֵּיהּ. וְאַקְרִי
(ויקרא קס"ח ע"א) גֵּר צֶדֶק. וְהָא אוּקִימְנָא, גֵּר, אֶף עַל גַּב דְאַתְדַבֵּק בְּאַתֵּר דָּא
עֲלָאָה קִדְיִשָׁא, כִּיּוֹן דְשִׁבְק עֲמִיָּה וְאַבְהֲתוּי (ואתדבק בבריתו), גֵּר (צדק) אֶקְרִי,
כְּמֵאן דְשׁוּי מְדוּרִיָּה בְּאַתֵּר דְלָא יַדַּע מְקַדְמַת דְנָא.

רזא דרזין

(שמות יח) וְאַתְּהָ תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. דָּא סֵפֶר מֵאִינוֹן
סְפָרִין, סְתִימִין וְעַמִּיקִין, (נ"א דא ספרא מאינון סתימין ועמיקין) אֲמַר ר' שְׁמַעוֹן, אֶרִימִית יָדִי בְּצַלוּ
לְמֵאן דְבִרָּא עֲלָמָא, דְאַף עַל גַּב דְבִהָאֵי קָרָא גְלוּ קְדַמָּאי סְתִימִין עֲלָאִין, אִית לְאַסְתִּפְלָא
וּלְעֵינָא בְּרַזִּין דְסִפְרָא דְאַדָּם קְדַמָּאָה, דְמַתְמָן אֲתַמְשַׁכָּא סִפְרָא גְנִיזָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא. זֶה:
דְתִלָּא בֵּיהּ כְּלָא. זֶה: אֵילְנָא דְחִיֵּי. זֶה: וְלָא אַחֲרָא דְגִלְי. (מאי) זֶה: כְּמַה דְאַתְּ אֲמַר, (שמות
יב) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים, זֶה נִיסוֹן וְלָא אַחֲרָא.

זֶה סֵפֶר, לְאַשְׁגַּחָא וּלְגַלְּאָה תּוֹלְדוֹת אָדָם, אֵילְנָא דְגִלְי תּוֹלְדוֹת אָדָם. וְעַבִּיד אֵיבּוּן לְאַפְקָא
לְעֵלְמָא. זֶה סֵפֶר, לְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא סְתִימָא וְעַמִּיקָא, דְאַתְמָסֵר לְאַדָּם קְדַמָּאָה, בְּדִיּוּקְנָא
דְבְנֵי נְשָׂא, חֲכַמְתָּא דָּא אֲתַמְסֵר לְשְׁלֵמָה מְלָכָא, וּגְרִית לָהּ וְכַתְבַּב בְּסִפְרִיָּהּ.

אוּלְיִפְנָא, דְמֹשֶׁה אֲתַקְשֵׁי בְּדָא, עַד דְאַתְתַּת שְׁכִינְתָּא וְאוּלְיִפְתַּת לִיהַּ, וְהִיא חֲמַאת וּבְרִירַת לְכָל
אִינוֹן גּוֹבְרִין דְאַתְחֲזִיוּ בְּפִרְצוּפָא, וְתַמְן אוּלְיִף מֹשֶׁה חֲכַמְתָּא דָּא, וְעֵיִל בְּגוּיָה, הַדָּא הוּא
דְכְתִיב וְאַתְּהָ תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם. הַהוּא דְכְתִיב בֵּיהּ (תהלים קב) וְאַתְּהָ הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמּוּ.
(נחמיה ט) וְאַתְּהָ מְחִיָּה אֶת כָּלָם. (תהלים ג) וְאַתְּהָ יִי מְגוֹן בְּעַדִּי. וְאַתְּהָ תַּחֲזֶה, וְתַסְתַּכַּל בְּהָא.
אַתְּהָ, וְלָא אַחֲרָא, לְמַנְדַּע וּלְאַסְתִּפְלָא בְּשִׁתִּין רְבוּא. בְּשִׁית סְטֵרִין אִית לְאַסְתִּפְלָא. בְּדִיּוּקְנָן
דְבְנֵי נְשָׂא, וּלְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא עַל בּוֹרִיָּהּ. וְאַלִּין אִינוֹן בְּשַׁעְרָא. בְּעֵינָיו. בְּחוּטְמָא. בְּשַׁפּוּן.

בְּאֵפֶיךָ. בְּיָדֶיךָ. בְּאֵינֹנֵי שְׂרָטוּטֶיךָ דִּידָנִי. וּבְשִׁית סְטָרִין אֲלֵינוּ, כְּתִיב וְאַתָּה תַחֲזֶה. וְאַתָּה תַחֲזֶה, בְּשַׁעֲרָא,

השלמה מההשמטות (מובא בח"א סימן מה) בְּשַׁעֲרָא, בְּגוֹזְנֵי דְשַׁעֲרָא. בְּאֲרִיכוּ דְשַׁעֲרָא. בְּקַמִּיטוּ דְשַׁעֲרָא. בְּמַצְחָא, בְּקַמִּיטוּ דְמַצְחָא, בְּאֲרִיכוּ, בְּשְׂרָטוּטֶיךָ. בְּפּוֹתֵיךָ. בְּאֲוִדְנֵיךָ, בְּשַׁעֲרָא דְנַחֲתַת עֲלֵיךָ, אוֹ תַחֲוֹתֵיךָ, אוֹ אֲבַתְרֵיךָ, אוֹ דְאֲוִדְנֵיךָ. בְּאֲנָפִיךָ. בְּעֵינֵיךָ. בְּגוֹזְנֵי דְעֵינֵיךָ. בְּקַרְיָצִיךָ דְעַל עֵינֵיךָ. וְכָל נְבִיאֵיךָ לֹא הָיוּ מְשִׁיגִין לְנְבוּאָה דְאִיהִי בְּרַתָּא דְמַלְכָּא, וְלֹא מְשִׁיגִין לָהּ בְּכָל אֶתֶר, כְּמוֹ מֹשֶׁה. אֲלָא, מְנַהוֹן הָיוּ מְשִׁיגִין לָהּ בְּרִישׁ"א. מְנַהוֹן בְּאֲדָנִי"ן בְּשִׁמְעָה. מְנַהוֹן בְּעֵינֵיךָ בְּרַתָּה. מְנַהוֹן בְּחוּטְמָא בְּרִתְחָא. מְנַהוֹן בְּאֲנָפִיךָ בְּדַבְּרוּיָךְ מְנַהוֹן בְּיָדֵיךָ לְקַבְּלָא דוֹרוּן. מְנַהוֹן בְּרַגְלֵיךָ הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל ב') בְּן אָדָם עֹמֵד עַל רַגְלֶךָ. בְּצִלּוֹתָא

אֲלֵינוּ דְקַיְמִין בְּעַמִּידָה וּמְטָרוֹנִיתָא קָמַת בְּגִינֵיךָ בְּגִין דְאֲלֵינוּ דְאֲתַקְרִיאוּ רַגְלֵינוּ אֵינֹנוּ עֲבָדִין בְּגִי רַאשׁוֹנוֹת וּבְגִי וּבְאֲמַצְעֵי אַחֲרוֹנוֹת דְצִלּוֹתָא וּבְגִין דָּא צְרִיךְ עֲבָדָא לְמַהוּי בְּעַמִּידָה קָדָם מְטָרוֹנִיתָא אוֹ קָדָם מַלְכָּא וּמְטָרוֹנִיתָא דְתַתָּה יַתְבָּא וּבְזִמְנָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּלָהוּ נִפְקִי רַגְלֵינוּ וּכְמָה דְאֵת אֲמַר (שמות ו' י"ב) כְּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי וְכָלָהוּ הָיוּ עֲבָדִין כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ויקרא כ"ה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, מִיַּד דְאֵתָא מֹשֶׁה קָרָא לוֹן בְּנֵי. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (שמות ד') בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל: קָם חַד סָבָא מֵאֲלֵינוּ דְנַחֲתוּ וְאֲמַר מִמֵּתִיבְתָּא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְהָא בְּתֵר דְנִפְקִי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, קָרָא לוֹן עֲבָדִין. אֲמַר, וְדָאֵי הֲכִי הוּא. אֲבָל הָיוּ בְּהוֹן דְאֲתַקְרִיאוּ בְּנֵי וּבְהוֹן הָיוּ עֲבָדִין, וּבְהוֹן עִם. כְּמָה דְאֵת אֲמַר, שְׁלַח אֶת עַמִּי אֲבָל עֲבָדִין הָיוּ שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי. אֲמַר זְכָאָה חוּלְקָא דְבוֹצִינָא קְדִישָׁא דְהֲכִי נִהְרָא בֵּיהּ אוֹרִייתָא. לְבִתֵּר דְהוּ נִפְקִין פְּלִיג לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַלַּת סְטָרִין. בְּנֵי לְסְטָרָא חַד. עֲבָדִין לְסְטָרָא חַד. עֲמָא לְסְטָרָא חַד. וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין דָּא רַגְלֵינוּ. עֲלֵיךָ אֲתַמַּר (יחזקאל ב') בְּן אָדָם עֹמֵד עַל רַגְלֶךָ וְאֵי עֲאֲלֵינוּ בְּצִלּוֹתָא בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ דִי"ה הָא הֵיכְלָא אֲתַפְתַּח לְגַבִּייהוּ כְּמָה דְאֵת אֲמַר (תהלים נ"א) אֲדָנִי שִׁפְתַי תִּפְתַּח: (עד כאן מההשמטות)

בְּקַמִּיטֵינוּ דְמַצְחָא, בְּאֲלֵינוּ קְרִיָצִינוּ דְעַל עֵינֵינוּ. מְכַל הָעָם, בְּעֵינֵינוּ. בְּדוּקִין דְעֵינָא, וּבְקַמִּיטֵינוּ דְתַחֲוֹת עֵינָא. אֲנָשֵׁי חֵיל, לְמִיקָם חֵילָא דְבָהוּ וְהֵיכְלֵינוּ דְמַלְכָּא. בְּצַהֲיָנוּ דְאֲפִינוּ. בְּאֲפִינוּ, בְּקַמִּיטוּ דְאֲפִינוּ. בְּרִשְׁמֵינוּ דְבָהוּ בְּדִיקָנָא. שְׁנָאֵי בְּצַע, בְּיָדֵינוּ, בְּשְׂרָטוּטֵינוּ יָדֵינוּ, רְשִׁימֵינוּ דְבָהוּ. וְכָלָהוּ שִׁית סְטָרִין רְמִיזוּן הָכָא, דְאֲתַמְסְרוּ לְמֹשֶׁה, לְאֶסְתֵּפְלָא וּלְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא סְתִימָאָה, וְחֲכַמְתָּא דָּא, יָרְתוּ זְכָאֵי קְשׁוּט פְּדָקָא יְאוֹת, זְכָאָה חוּלְקֵיהוֹן.

כְּתִיב (איוב 5) עוֹר וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישְׁנִי וְגו', (ע"ז ע"א) כְּגוֹנוֹנָא דָּא עֲבָד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא, דְרָגִין עַל דְרָגִין, אֲלֵינוּ עַל אֲלֵינוּ, סְתִימֵינוּ גּוֹ סְתִימֵינוּ, וְחִיָּלֵינוּ וּרְתִיכֵינוּ, אֲלֵינוּ עַל אֲלֵינוּ, הֲכִי עֲבִיד בְּכָל אֵינֹנוּ, עֲרָקִין וְגִידִין, וְאֲלֵינוּ אֵינֹנוּ גְרָמִין, וְקִיָּימֵינוּ בְּקִיּוּמָא דְדְרָגִין עֲלָאֵינוּ, וְאֲלֵינוּ אֲקָרוּן (ויקרא ק"ע ע"א) בֶּשֶׂר, דְרָגִין וְשִׁלְטָנוּתָא דְקָץ כָּל בֶּשֶׂר, וְכָל אֵינֹנוּ דְאֲתַהֲנוּן מִתְּנָנָא דְבֶשֶׂר, דְרִיחֵינוּ דְקָרְבָנֵינוּ, וְאַחֲרֵינוּ דְשִׁלְטִין בְּבֶשֶׂר. וְעִילָא מְכַלָּהוּ עוֹר, מִשְׁכָּא (דאֲתַפְטוּתָא דְרָקִיעַ וְאִיהוּ עוֹר דְמִשְׁכָּא) דְחִפֵּי עַל כָּלָא.

כְּגוֹנוֹנָא דְעֲבָד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּכָבִים וּמְזֻלוֹת דְרָקִיעָא, בְּמִשְׁכָּא לְאֶסְתֵּפְלָא בְּהוּ, וְאֵינֹנוּ אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם, וְלְמַנְדַּע בְּהוּ חֲכַמְתָּא. הֲכִי עֲבָד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּבִנֵי נֶשֶׁא, רְשִׁימֵינוּ וּקַמִּיטֵינוּ בְּהוּ פְּרָצוּפָא דְאָדָם, כְּאֵינֹנוּ כְּכָבִים וּמְזֻלוֹת, לְמַנְדַּע וּלְאֶסְתֵּפְלָא בְּהוּ חֲכַמְתָּא סְגִיא, וְלְאֲתַנְהָגָא בְּהוּ גּוּפָא.

כְּמָה דְמִתְחַלְפֵי בְּמִשְׁכָּא חִיזוּ דְרָקִיעָא, דְכְּכָבִיא וּמְזֻלֵי, לְפּוּם עוּבְדֵינוּ דְעֲלָמָא, הֲכִי מִתְחַלְפִין חִיזוּ דְרִשְׁמֵינוּ וּקַמִּיטֵינוּ בְּמִשְׁכָּא דְבֵר נֶשֶׁא, לְפּוּם עוּבְדוּי מְזֻמֵּן לְזָמֵן. וּמִלֵּינוּ אֲלֵינוּ לֹא אֲתַמְסְרוּ אֲלָא לְזָכָאֵי קְשׁוּט, לְמַנְדַּע וּלְאֶלְפָא חֲכַמְתָּא סְגִיא.

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, מְזֻמֵּן לְזָמֵן, לְפּוּם עוּבְדוּי דְאָדָם, הֲכִי אֲתַיְלִידוּ, וְאֲתַרְשִׁמוּ וְאֲתַחַלְפוּ בֵּיהּ רְשִׁימֵינוּ מְזֻמֵּן לְזָמֵן. דְהָא בְּזִמְנָא דְרוּחָא קְדִישָׁא שְׂרָיָא בְּגוּיָהּ, הֲכִי עֲבִיד תּוֹלְדוֹת, וְאַחֲזִי רְשִׁימֵינוּ הֵהוּא רִיחַ לְבָר.

ובזמנא דמתעברא וזו מניה רוח קדשא, ואתנא רוח מסאבא, וההוא רוח מסאבא הוא מכשפשא בגויה, ואחזי לבר חיזו ידיעאן, ורשימין דאשתמודעון ביה בקמיטין במשכא לבר. ואף על גב (דשערא ומצחא וחוטמא ועיינין, וכל אינון סימנין, קיימין על קיומיהו).

זר"ה פס"ץ, את דא דמתחלפא תדיר בהא חכמתא. באת זי"ו, מלה דקיימא בשערא הוה וסימניד זי"ו, ומאני קרבא דשמשון, בשערא. ודא הוא נזרא דאלהים עליה. דקיימא

שערא לאשתמודעא, ותנא. דא קיימא באת ז', ואתחבר ביה את צ'. דא עאל ואפיק ס'.

אי שערא דא תנא ואוכס, ובמצחא תלתא שרטוטין מסטרא דימינא, ותרוי ממשאלא, ולא מתחברו אליו באליו. בסטר ימינא אית תלתא רשימין דקיימין, דעברין עלייהו. ואינון שביליו למעבר על אינון שרטוטין אחרנין. ובסטר שמאלא חמש, וחד מניה זעיר בארביה. דא קיימא בגו את ז' ואת י'. כדן תשפח קריצין תקייפין דעל חורי עינוי, דמתחברו דא בדא.

דא איהו בר נש מאריה דרוגזא, ולא בבחילו, ונניחא דיליה בעכובא. חשיב בגרמיה דאיהו חכים. ולא הכי. זקיף רישא לאסתכלא תדיר. מארי מצותא לבר. בביתיה לאו הכי. אורייתא לא חשיב לאסתכלא בה. מליו דבני נשא חשיבין עליה כמטול, ואתיב מליו תקייפין עלייהו. ואי מתפרשן קריצין דא מן דא, מטו ולא מטו, כדן תשפח במצחא לסטרא דימינא, תרוי שרטוטין רברבין וחד זעירא, ותרוי רשימין זעירין דעאלין בינייהו לפותיא. ולסטר שמאלא תרוי, חד רברבא, וחד זעירא, וחד רשימו זעיר דעאל בחד ולא מטי לתנינא.

דא איהו מאריה דרוגזא, לפום שערא אתמלי רוגזא, ולפום שערא שכיף רוגזיה, ומארי קטטא בביתיה, ולא ברוח נייחא. זמנא חדא בעלמא (נייא ביומוי) אתיב תוקפין לבני נשא. אסתכל לתתא. מצחיה קמיט ברוגזיה, ודמי ככלבא, ומיד שכיף ואתיב רכיכין. דא איהו בר נש, דרוחא דיליה ורעותא לאשתדלא דיליה, בסחורתא (עזרא ד) ומנדה בלו והלד ובאשתדלותיה, סליק לממונא. דהא אתחלף את י' באת ס'.

ואי מתפרשן קריצין דא מן דא, ושערין אחרנין עיילין ביו דא לדא זעירין. דא נטיר דבבו סגי תדיר. טב איהו בביתיה. וחד זעירא בבני נשא, דא קיימא ביו י' וביו ס'. טמיר ממוניה. לא בעי לאגלויי, ולא תגלי בעובדוי. קמצן איהו. ושעריה גביל דא עם דא, ותלליא. לא חשיב גרמיה למלבש כדקא זאות. מה דלביש לא אתתקן ביה. מצחיה רברבא, תלת שרטוטין בימינא, וארבע בשמאלא תרוי רשימין עיילין בינייהו.

דא כד מליל פשיט משכא ואינון דמצחא, שרטוטין לא אתחזון כל כד. כפיף רישיה אזיל. ימינא מניה שמאלא. שמאלא מניה ימינא. עציב תדיר אנינא איהו, מאריה דלישנא בישא. חשיב גרמיה חכים בכל עובדוי. מארי דבבו בכל אינון דמשתדלן באורייתא.

בדרועא שמאלא, אית ליה רשימא אוכמא, וד' שערין זעירין בה, ותרוי רברבין דתללין ביה סומקין. שערא שעיע ותלי, ואיהו, לאו סומק, ולא אוכס, מצחא דיליה לא רב ולא זעיר. דא קיימא ביו את ס', וביו את י' כלילא באת ז'.

חד שרטוטא רב במצחיה, דאזלא בפותיא, מסטרא דא לסטרא דא. תרוי שרטוטין אחרנין, אבל לא רשימין כל כד, דהא לא קיימין מסטרא דא לסטרא דא, כהאי. ארבע קמיטין זעירין קיימין, ביו תרוי קריצין, על רישא דחוטמא לעילא.

דא איהו מאריה דחדונה, חכים, פקית, וותרן בממוניה, בכל מה דאשתדל למנדע איהו חכים. לפום שערא רגז, ולפום שערא נח רוגזיה, לא נטר דבבו לעלמין. לזמנא טב, ולזמנא לאו הכי כל כד, קאים במתקלא. כד תב למאריה, מאריה אחיד בידיה, וסליק ליקר סגיא. כלא צריכין ליה. את ס' אזלא לדידיה תדיר יתיר מאת י'. כל אינון דיעטין עליה עיטא בישא, לא מצליחין, ולא אתקנים ההוא עיטא, ולא יכלין לאבאשא ליה. אתחזי רמאה

ולאו הכי הוא. את ס' ואת י' מגיחין עליה, ובגין כך סליק ונחית. כד תב למאריה, את ס' נצח, ואתעביד רעותיה בכלא. רחמן איהו. ובכי כד אתמלי רחמין.

חד רשומא אית ליה בדרועא ימינא, וקיימא פרוצופא, ולית עליה שערין כלל. ואי שערא קמיטא, ולא תלי תחות אודניו, ואיהו קמיט לעילא מאודניו דא קיימא במלוליה.

מצחיה רב ולא כל כך. שרטוטין דיליה חמש. תלת עברין מסטרא דא לסטרא דא, ותרין לא עברין. מארי קטטה איהו, ובביתיה יתיר. כל עובדוי בבהילו, אתחזי טב, ולא הכי. שבח גרמיה במה דלא אית ביה. דא קאים באת ז' לחוד, וסליק למרחיק באת צ' לחוד, מטי ולא מטי את ס' לית ביה כלל. וותרן במלוליה ולא יתיר, אעיל גרמיה במה דלא אתחזי ליה, מאן דאשתתף בהדיה, אצטריד לאסתמרא מחמידו דיליה, אבל אצלח איהו בהדיה.

שער איתלי ולא שעיע, ושעריה רב. חמש שרטוטין ביה, דמטו ולא מטו דא לדא, עיניו דיליה צחיבין פקחין. דא כפי רישיה. אתחזי טב וזכאה, ולא הכי. שבח גרמיה. אי אשתדל באורייתא כבר נש רב. תקיף ביצריה. כד מליק, אקמיט חוטמיה ופשיט משכא דמצחיה. כל עובדוי לחיזו דבני נשא, אצלח במקמונא, רמאה איהו בכל עובדוי. מארי דלישנא בישא. ידע לאסתמרא מבני נשא בכלא. שגעונא ביה, ואתפסי במה דאיהו עביד. אעיל קטטין בלחישו.

אודניו רברבו, קיימין בקיומיהו תחות שער, דא קיימא באת י' ואת ז', ובגין כך עובדוי לחיזו בני נשא. בין כתפוי תלין תלת שערין בלא רשימא כלל. מאן דאשתתף בהדיה לא אצלח. ואיהו אצלח ברמאותא דיליה, ואתחזי זכאה לאחרא, וחשיב דעבד לקבליה עובדי קשוט.

שער איתלי ותלי תחות אודניו, אי איהו רווק, חד שרטוטא במצחיה, ותלת קמיטין על רישא דחוטמין, בין קריצין דיליה. מאריה דחדנה איהו. פקיחא בכלא. רמאה. וותרן איהו, עביד וותרנותא לאינון דמקרבין בהדיה. דא קיימא באת ס' ואת ז'. וכד הוי סיב, מתחלפן (סייא ציורא דאתוון) אתוון, את ז' ברישא, ואת ס' בהדיה. לאו איהו וותרן, אלא בביתיה. אצלח במקמוניה. רמאה לא הוי. אעדי גרמיה מההוא ארחא. על קריצא שמאלא, אית חד רישומא זעיר, דמחה ליה בר נש ביומי עולימו, אטים עינא מינא. חמש קמיטין על רישא דחוטמיה, בפותייה בין קריצין עינוי. שער איתלי עיר על רישיה. קמיט דעיניו. דא איהו באת ז' בלחודוי. בלא סכלתנו. שגעונא בלביה. בהיל בעובדוי. חד שרטוטא על מצחיה. וארבע אחרניו זעירין. לית ביה מהימנותא, לא ישתתף בר נש בהדיה, דלא יצלח. חייבא איהו למאריה בכל עובדוי. חד תולדותא זעירא אית ליה על נרכא שמאלא. לזמניו אתמחי, ולזמניו אתייליד. ואי ארבע שרטוטין על מצחיה, כל הני אית ביה, אבל לית בה תולדתא. ואי תלת רברבין ותלת זעירין, שפירו דשער איהו, ואיהו באמצעיתא. עד כאן רזא דשערא.

מצחא מתפרשא בשערא, ומצחא מתפרשא בעיניו, עינא מתפרשא בשערא, לד' סטרין. בבת עינא, בגונוו דעינא, בחוורו דעינא, באופמו דעינא. כל אסתכלותא לאסתכלא, בכל אינוו סימניו דשית דקאמרן, לית להו אלא מייג שניו ולעילא, דאתפרשא רוח קדשא מרוח מסאבא. בר בשרטוטי בלחודוי, דשרטוטין בין זעירא ובין רב מתחלפי תדיר וכו' בכלהו.

כתיב (שמות יח) ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל וגו', דאילו על אינוו סימניו אחרניו בעא ולא אשפח. וכו' (דברים א) הבו לכם אנשים חכמים וידועים לשבטיכם. מאי ידועים. דאשתמודעאו באינוו סימניו, ואשפח, בר נבונים דלא אשפח.

עינא ברזא דאת ר' ואת פ', דגבינו חוורין ושערא סומקא. אי גבינו דעינוי חוורין, דא הוא בר נש דאצטריכו בני נשא לאסתמרא מניה. כל מלוי ברמאותא. פקיחא איהו. נטיר דבבו. דא איהו באת ר' בלחודוי. ולא אתחבר בהדיה את פ'. את דא, אזלא ושאט עליה,

ולא אתנשבא ביה. עינוי דדא שקיעין, בהיל בעובדוי. וכו כל מאן דעינוי שקיעין, אצטריד לאסתמרא מניה בכל עובדין. רמא איהו, וברמאותיה זהב טעמא למלו.

מצחא דיליה רב, ולא עגולא. תרין רשימין רברבין אזלין בפותיא דמצחיה, מסטר לסטר, וארבע זעירין. שערא דיליה תלנא. קריר מוחא איהו. ועל דא פקיקא הוי. אודנוי זעירין, בדרועוי שערא רב. נקיד איהו בנקודין דרשימין אופמין. ואי רשימין סומקין, תב לזמנין למעבד טיבו, ואתקיים ביה זמנא זעירא, ולזמנין תב לקלקוליה. חמדן איהו.

זרעא דדוד בהפוכא. דוד מלכא גרית דא סומקא שפירא, למעבד דינא, ולמעבד שפירו דעובדוי. עינוי ענין דרחמי, ותבין על שלימו, סלקין חנא וחסדא. חד חוטא זרוא אזיל בגווייהו. בשעתא דאגח קרבא, ההוא חוטא אתהפך ואתהוי סומקא פוורדא. נח רוגזיה בקרבא, תב ההוא חוטא כמלקדמין. נסין (כסין) רברבין הון בעינוי. הון חדאן. תאיבין למחמי. נקודין בתלת גוונין, חדו דלפא הון בלב פלא, חייבא דמסתפלין בהו, הון זעין ודחליו, סלקין בלפיהו אימתא ודחילו.

מצחא דיליה רב עגולא בשפירו, וכל אתוון אתחזון וסלקין ביה, אליו סלקין ואליו נחתין. אינון דנחתין סלקין, ונהבין דוכתא אליו לאליו. בגין פד רשימין דיליה סלקין בארשא לעילא. גבינו דעינוי רחמין לרחמנותא. לא אופמין ולא סומקין, אלא בין תרין גוונין. בת עינא דלגו, אחזי כל דיוקניו דעלמא, חוטא סומקא סחרא ליה, וחדווא סחור סחור פלא.

שירותא, דחייבין מקרבין למחמי, אינון חייבא חמאן לון חייבאן, רחמי חנא וחסדא. לבתר תוקפא ודחילו ואמתנו ורוגזא. ועינוי יונים לגבייהו. מאי יונים. דעבדין לון אונאה לחייבא. כמה דאת אמר (ויקרא כה) לא תוננו איש את עמיתו וכתוב (שיר השירים א) עיניך יונים. מקרבין, ומרחקין. כל דיוקניו דעלמא פלחו כלילן באנפוי. שערא דרשייה, הנה רשים בגוויי שבעה זיני דהבא.

חמינא בספרא דאדם קדמאה, דאמר הכי דיוקניו דמשיחא קדמאה, לסיחרא, גוון דיליה, זהב ורקרק באנפוי. גוון דיליה, זהב אופיר בדיקניה. גוון דיליה, זהב שבא בגבינוי. גוון דיליה (דברי הימים ב א) זהב פרוזים, בקריצין דעל עינוי. גוון דיליה, זהב סגור בשערא דרשייה. גוון דיליה, זהב מופז על חדוי בלוחא דעל לביה. גוון דיליה זהב תרשיש, על תרין דרועין. כל שבעה גוונין אליו, הון רשימין, על כל אינון דוכתי דשערוי.

בדרועא ימינא, הנה חקיק ורשים רשומא חדא סתים מבני נשא, מגדל חקיק באריה. ואלף זעירא רשים בגויה, וסימנא דא (שיר השירים ד) אלף המגן תלוי עליו. כל זמנא דאגח קרבא, ההוא רשימא סלקא ובלטא, ועל מגדל מכשכשא האי אלף, וכדין אתתקף לאגחא קרבא. פד עאל בקרבא מכשכשא ההוא אריה, וכדין אתגבר כאריה, ונצח קרבין. וההוא מגדל אתרהיט, וסימניה (משלי יח) בו רוח צדיק ונשגב. ונשגב דוד משנאו דלא נכלין לגביה. ומון סמנין אליו ורשימין אליו, הון רשימין בדרעיה שמאלא. רשומא דבר נש אחרא לאו פהאי.

עינין צהיבין פקיעין, שגעונא בליביה. מצחא רב. שערוי סגיאיין, תלנין, רחיקין מפשכא דרישא. פקיקא איהו. פום ממלל רברבן. שפון דיליה עתיקין מאריה דלישנא בישא.

במצחיה תלת שרטוטין, אי בעיניה תרין שורייקי סומקי, דא הנה באת ר' בלחודוי, ושורייקא זהיר לגבייהו. עבירה אדמנת לגביה, ואשתזיב מינה.

ואי שורייקא חדא סומקא לגו בעינא, קיימא בארשא, ותרין זעירין תחותיה, וחד דאעבר בעינוי. דדין אית ליה עיטא בישא, באתתא אסורה, ועדין עיטא קיימא. פדין תשתכח במצחיה, חד שרטוטא לארשא. מקריצא ימינא חד שערא וארבע זעירין תחותיה, וחד דאעבר בינייהו לפותיה.

ואי יתפרש מההוא חטאה, תשפח בעיניה, תרין שורייקי דקיקין, אזליו בפותייה דעינא, ולא אעבר חד בינייהו, וכו' במצחא. ומזמן דאתפרש מההוא חובה, הוא מזמן ט' יום, דהא מתמן ולהלאה, יתמחון רשימיו אליו, ויתילדו אחרנין.

עייניו דקיקין, ומתהפכו זעיר בסומקא. דא איהו פקיקא. כל מלוי (סי"א בתיובתא) בחיובא. במצחוי תשפח רשימיו תלת. חד רב, דאעבר מסטרא דא לסטרא דא. ותרין אחרניו דלא עברין. קריציו דעינוי רברבין. מאריה דקשיו איהו. כד מליל, קמיט בחוטמין, ברוגזיה, (סי"א או) אי בקשיו דלביה. זקיף שום ביש עליה. ביש בעיני דכלא. כלא שנאין ליה. אצלח לזמניו ולזמניו לא.

תלת שערי רברבין בחדוי על לביה. שפון דיליה עתיקין, מאריה גאותא בשגעונא. לישנא בישא. שערוי שעיעין רברבין וסגיאין. אנפוי אנפין אריכין זעיר, ועגולין זעיר, לזמניו אתחרט מכל מה דעבד ותב לקוליה. בעיניה תשפח שורייקי, תרין בעינא דימינא, וחד בעינא דשמאלא. אודנוי זעירין, קיימין בקיומא.

זרעא דדוד בהפוכא. זרעא דדוד כל סימניו אליו לטב, ולמעבד טיבו. בר שפון רברבין, דכל מאן דשפנותיה רברבין, מאריה דלישנא בישא איהו, בין זפאה, בין חייבא. בר אי צדיק גמור הוא. ובזכיו דיליה נצח ונטיר גרמיה.

עייניו ירוקין, זעיר מגוון סומק אזיל בינייהו, במצחיה תרין רשומין, מסטרא דא לסטרא דא, וחד לעילא זעירא, וחד לתתא. איהו באת פי ואת ר'. דא מצחיה רב בעגולא, איהו טב לכלא. זיהב מכל מה דאית ליה לכל בר נש. ותן איהו. שערוי שעיע ועלי. בסטר ימינא אית ליה חורו דשערי, מיומא דאתברי.

מתניתין. בני עלמא מאריהו דסקלתנו, פקחין מאריהו עייניו, דמהימנותא, די הוה גניזא בכו. מאן מנכון דסליק ונחית. מאן די רוח אלהין קדישין ביה. ליקום ולינדע, בשעתא דסליק ברעיתא דרישא חורא, למברי אדם, בטש בגו בוצינא חדא, ובטש בוצינא בפשיטו דנהיר, וההוא פשיטו דבוצינא אפיק נשמתיין.

אוף הכי בטש גו טגרא חדא תקיפא, ואפיק ההוא טיגרא שלהובא חדא מלהטא, מרקמא בכמה גוונין, וההוא שלהובא סלקא ונחתא, עד דההוא פשיטו (ני"א פטישו) בטש ביה, ותב ואתישב בדוכתיה, ואתעביד רוחא דחייא.

וההוא רוחא אתתחם, ונטיל גוון חד משמשא. נחית לתתא, נטיל גוון חד מסיהרא. סטא לימינא, נטיל גוון מינא, כליל בפומא דאריה חדא. סטא לשמאלא, נטיל גוון אשא, כליל בפומא דחד שור, סומקא פוורדא. סטא לקמיה, נטיל גוון רוחא, כליל בפומא דחד נשר רברבא, רב גדפין, מאריה דנוצה, כל גוונין ביה מתחמאן. סטא לאחורא, נטיל גוון עפרא, כליל מדי סטרי עלמא. בפומא דאדם, וכל דיוקניו מסתפלו לגביה.

אתישב ההוא רוחא בההוא עפרא, ואתלבש ביה. כדן ההוא עפרא, מכשכשא ונחת לתתא, וכנש עפרא מדי סטרי דעלמא, ואתעביד דיוקנא חדא ופרצופא, וההוא רוחא אתטמר מגו לגו. וההוא עפרא דאתכניש מדי סטרי בטש לגביה נפש כלילא בעפרא (סי"א ברוחא).

וההוא נפש איהו יסודא לעובדי גופא. כפום עובדין דההוא נפש בגופא, הכי אתחזי במשכא לבר. רוחא דא אתטמר לגו. וההוא אחזי לבר, סליק ונחית, ובטש באנפוי, ואחזי דיוקניו ורשימיו. בטש במצחיה, אחזי דיוקניו ורשימיו בטש בעינוי, ואחזי דיוקניו ורשימיו. חדא הוא דכתיב, (ישעיה א) הכרת פניהם ענתה בם.

בוצינא דאתמשך מניה מדידו, דחד חוטא ירוקא, שלהבותא דתהו. בטש בידוי בשעתא דבר נש נאים, ורשים רשימיו ושרטוטין בידיה, וכפום עובדין דבר נש הכי אתרשים. ואליו אתוון מתהפכו מתתא לעילא, ונדעי לון חברי קשוט, ברשימו דאתוון דבוצינא, וכל אליו

חילין דלגו בבר נש, עבדין רשומין ושרטוטין אתוון מתהפכו. מאן דרקיס דא, רקיס בשפולי משפנא. כמה דאת אמר, (תהלים קלט) רקמתלי בתחתיות ארץ. בריד הוא בריד שמייה לעלם ולעלמי עלמין. עייניו חוורא, ואברין סומקין, באתריה דנפיק מיניה, דא איהו באת פי ואת ר' פלילא פחדא.

מצחיה רב, תלת שרטוטין סלקין במצחיה, שית זעירין אחרנין. סומק הוא ולא סומק, קיימא בין תרין גוונין. שעריה אוף הכי. אנפוי רברבן. שעריה קמיט, ולא כל כד. תלי זעיר תחות אודנוי. טב איהו, מארי דמהימנותא, מארי דרוגזא תקיף, בשעתא דאתרגיו.

ההוא סומקא דתחות עינא, אתפשט בעיניה. רוגזיה ביש. בשעתא דמליל ברוגזיה סתים פומיה, ונפיק תננא מנחירוי. ולזמן זעיר נח רוגזיה, ולא כל רוגזיה, עד יומא אחרא, או תרין יומין. דא אצלח לזמניו, ולזמניו לא. אכל קאים תדיר באצלחותא, בין זעיר ובין רב.

ואי סומקא דפום עינא, זעיר כחוטא, ולא אתפשט בשעתא דרוגזיה בעינא, ואית ביה כל הני סימנין. חלשא בלבא. ואיהו דחיל מפלא, שינתיה לא אתנישב ביה. חשיב תדיר מחשבין ודחיל מפלהו. ואצלח לכלא. מאריה דגריע (דגייא). לא חש לגיפא.

לזמניו תב בתיובתא ודחיל. ומגו דחילו, כדן תשפח בעיניה מינא, ההוא סומקא דפום עינא, בסופא בשפולי עינא, וחד שורייקא דקיק סומק בעיניה שמאלא, ואי מתחלפי מה דימינא לשמאלא, ומה דשמאלא לימינא, כדן איהו בקלקוליה. ותב ותבר גזיזא דברדא, בגין לאעברא עבירה.

תרין קמיטין על רישא ותלת דעינא, לתתא. וברגליה שמאלא, באצבעא דאמצעייתא, שית שערין, ובזמנא אחרא חמש, והשתא שית, חד זעירא בינייהו. עייניו אוכמין, וקריצין דעל עינוי רברבין, סגיאין שערין, אלן על אלן, ואינון עייניו אוכמין ורוקא, אזיל בגווייהו, וההוא רוקא אטבע יתיר. האי אית ליה חמש שרטוטין במצחא, תרין דעברין מסטר לסטר. ותלת דלא עברין וכו'.

השלמה מההשמטות (סימן ז)
וזה סימונו, ותלת דלא עברין, האי איהו באת פי ואת א' וכולא פ"א באשלמותיה. את ר', לית ביה כלל. שערוי אוכמין תלנין ולא שעיעין, דא איהו בר נש דשתיק תדיר, אכל פקיחא איהו, מאריה דלישנא בישא. מלוי ברוגזא, פום ממלל רברבן, אצלח ולא אצלח. מאריה קטטה בביתיה, לא חיש ליקרא דבר נש, חד בפומא וחד בלביה, הפכפך בלישניה. גבינין דיליה סמקין זעיר. ואית קימטא תחות עיניה רב, אזיל עד חוטמא מסטר מינא, ותרין תחותיה, חד מנייהו זעיר מאחרא. דא שכיב בנדה מיומין זעירין וחוביה רשים ביה רשימין אלן.

בין כתפוי אית ליה רושם חד וד' שערין ביה חד מנייהו באמצעייתא רב ותלי, וגי אחרנין זעירין. ועד לא הנה עבירה דא, הוו תלת זעירין. וחד דאתרשם ביה דקיק וזעיר מפלהו. ההוא רושם הנה ביה מקדמת דנא אוכס, ואינון שערין חנרין פלהו, השתא לאו הכי. אלא רושם אוכס וחד סומקא וטלופחא ברשימו באמצעייתא, וההוא שערא דאתרבי בין אחרנין. רישיה סומק ושאר חנר.

אי תב בתיובתא, תשפח בעיניה מינא חד חוורא, חנר גו ההוא אכמא. במצחיה גי שרטוטין עברין, ותרין דלא עברין. ההוא רושם אוכס וסחרניה חוטא סומק ובגו ההוא חוטא חד שערא דקיק זעיר, ותלת שערין באמצעייתא פולהו פחדא זעירא. יחכם באורייתא (א) יולוי, ולא יצלח בעובדוי.

ואי רוקא דעינא לא יצטבע כל כד, ועינוי אוכמין וחד חוטא וסומק זעיר אעבר בין אינון גוונין, כדן איהו באת פי בשלימו, ובאות ר' בלחודוי. במצחיה תשפח שית שרטוטין. תלת עברין, ותלת לא עברין, שעריה תקיף ולא כל כד, תלי ולא תלי, האי איהו בשלימו לכל בר נש, קמצן איהו. לית ביה חידו, ואפילו בחדוה לא חזי בדוונא חזי. אטים אודניה שמאליה.

בְּשִׁינוּי אֵיט תַּלְת רַבְרָבִין מְלַעֲלָא. וְיַהֲבִין לֹון דּוּכְתָא אִינוּן דְּלַתְתָּא. מְהִימְנָא אִיהוּ וְלֹא
(ו"ח דף כ"ו ע"ד) כָּל כַּד, אֲנַפּוּי אַרְיִכּוּ וְלֹא שְׁפִירוּן. קָלִיָּה כְּאַתְתָּא, וּמִלּוּי כְּאַתְתָּא, מְקַנְח
פּוּמִיָּה בְּמַלּוּי, אַפְתַּח אַצְבָּעָן דִּידוּי בְּמַלּוּלִיָּה. כַּד אַזִּיל, אַקְדִּים לִיָּה בְּלִיתָא דְּפִרְסָא, דְּלֹא
יַחּוּב בְּר נֶשׁ לְגַבִּיָּה. עָלִיָּה כְּתִיב (דברים כ"ד) כִּי תוֹעֲבָה הִיא לִפְנֵי יְיָ.

עֵינִין וְרוֹקִין וְאַלִּין סִימְנִין בִּיָּה, וְאַנְפּוּי אַרְיִכּוּ שְׁפִירוּן. שְׁעָרוּי אּוּכְמִין וּמְרִיטִין מְלַעֲלָא
בְּרִישָׁא, רִישִׁיָּה רַב. כַּד אַזִּיל, כְּפִיָּה רִישִׁיָּה. קְרִיצִין דְּעִינוּי בְּקַדְמָאָה עֲלִיָּהוּ כְּתִיב (משלי א')
מִנֵּע רַגְלָךְ מִנְּתִיבָתָה.

עֵינִין רַבְרָבִין וְרוֹקִין דָּא אִיהוּ בְּתָרִין אֲתוּנוּ, ר' פ"א. חַד יַחֲדָא וְחַד בְּשָׁלִימוּ. בְּמַצְחִיָּה
שְׁרִטוּטָא דְּאַזִּיל וְעֵבֵר מְסִטֵּר לְסִטֵּר, וְתַלְת אַחְרָנִין אִיט דְּלֹא עֲבָרִין. מַצְחִיָּה רַב. קְרִיצִין
דְּעַל עֵינוּי, לֹא רַבְרָבִין. בְּדִיקָנִיָּה שְׁעָרָא טַפִּי. דָּא בְּאַנְפּוּי שְׁפִירוּ סוּמְק. שְׁעָרִיָּה שְׁעִיעַ וְלֹא כָּל
כַּד, דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ, רְחִים אֲוִרִיתָא אִיהוּ. רְחִים לְאַינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ. חַדִּי בְּכַלָּא,
עֲבִיד טִיבוּ לְכַלָּא, כְּדִיבָא לְתוֹעֲלַתִּיָּה. מְהִימְנָא אִיהוּ לְרִזִּין דְּאַוִּרִיתָא. טַב אִיהוּ לְמַלְּין
דְּעַלְמָא. מֵאן דְּאַשְׁתַּתֵּף בְּחַדִּיָּה לֹא אַצְלַח, לֹא אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. אַצְלַח אִיהוּ בְּלַחּוּדוּי דְּחָא
אַתְר' ר' גְּרִים. פְּגִים אִיהוּ בְּרִישִׁיָּה.

לְעִלָּא רִישׁוּמָא דְּחַד מְכַתְּשָׁא דְּהוּהָ לִיָּה תַּמָּן, דְּעֵבֵד לִיָּה חַד רַבָּנָא בְּאַבְנָא בְּלֹא רַעוּ וּכּוּוּנָה,
וְאַיְכְּסִי בְּשְׁעָרָא. וְהִהוּא רִישׁוּמָא דְּמְכַתְּשָׁא כְּגוּוּנָא דְּגִימִ"ל יוֹנִית. מְהִימְנָא אִיהוּ לְגַבִּיָּה בְּנִי
נְשָׂא, סְלִיק לְמַהוּי רִישָׁא דְּעַמִּיָּה, עַד הֲכָא רִזִּין דְּעֵינִין.

וְאִיט רִזִּין אַחְרָנִין דְּעֵינִין דְּמַתְּפָרְשִׁין מְנִיָּהוּ. עֵינִין דְּמַעְמָקוּן וְחִיכָאן, דָּא אִיהוּ בְּשָׁלִימוּ
דְּאַתּוּנוּ בְּר דְּקַדְמָאָה. ר' וּבְתֵר פ' דָּא אִיהוּ בְּר נֶשׁ דְּאַצְלַח בְּעוּבְדוּי ג' שְׁרִטוּטִין בְּמַצְחִיָּה,
מַצְחִיָּה עֲגִיל. עֵינוּי נְהִירִין מְרַקְמִין עוּבְד צִיור (דכ"ו) קִימִין עַל שְׁלִימוּ. שְׁנֵאוּי יַפְלוּ תַּחּוּתִיָּה.
פְּקִיחָא אִיהוּ, אַצְלַח בְּכַלָּא, בְּהִיל בְּעוּבְדוּי. טַב אִיהוּ עִם בְּנֵי נְשָׂא, מַלּוּי בְּקִשּׁוּי וּבְלֹא דְּחִילוּ.
וְתָרן אִיהוּ עֲבִיד טִיבוּ וְלֹא לְשָׁמָה. וְתַלָּא

שְׁעָרִיָּה שְׁעִיעַ וְלִישְׁנִיָּה כְּחַרְבָּא. תַּחּוּת עֵינוּי קְמִיטִין תַּלְת רַבְרָבִין וְתַלְת זְעִירִין, וְאִי אִיט דָּ
וְתַלְת רַבְרָבִין. כְּדִין תַּשְׁפַּח תְּרִין (ו"ח דף כ"ו ע"א) שְׁרִטוּטִין בְּמַצְחִיָּה עֲבָרִין מְסִטֵּר לְסִטֵּר וּגִ
דְּמָטוּ וְלֹא מָטוּ. תַּחּוּת טַבּוּרִיָּה קִימָא רִישִׁימָא חַד צִיורָא דְּרִישָׁא דְּבֵר נֶשׁ אּוּפְס וְחַוּוּר.
תְּרִין שְׁעָרִין תַּלְיִין בִּיָּה, הִהוּא בְּר נֶשׁ אַתְּפֶשֶׁל בְּאַתְתָּ גְּבֵר מִיוּמִין רַחוּקִין וְלֹא תַב מְהִהוּא
חוּבָה. מְרַעִין רַדְפִּין אַבְתְּרִיָּה, וְעַל דָּא אִינוּן מְרַעִין, חַד דְּצַעֲקִי לְאַוּשְׁדָּא שְׁתָּן וְלֹא כִיל, דְּעַד
כַּעַן הִהוּא חוּבָה תַּלְיָא בְּקַדְלִיָּה. דְּנַחַש עַקִּימָא וְשְׁלִיט עֲלִיָּה בְּדָא, וְדָא לְסוּף יוּמִין דְּסִיבוּ.

וְאִי תַב בְּתִיּוּבְתָא בְּזַמְנָא דְּאַיָּהוּ בְּחִילִיָּה, הִהוּא רִישִׁימָא אַזְעִירַת דְּיוּקְנָא וְשְׁעָרִין לֹא תַלְיִין
בִּיָּה כְּלָל. וְאִי תַב בְּתִיּוּבְתָא בְּסוּף יוּמוּי כַּד מְרַעִין רַדְפִּין אַבְתְּרִיָּה, כְּדִין הִהוּא רִישִׁימָא
קְמִיט, וְשְׁעָרִין תַּלְיִין בִּיָּה, וְהִהוּא מְרַעָא לֹא אַעֲדִיאוּ מְנִיָּה, מְגוּ דְּתַלְיָא בְּקַדְלִיָּה דְּנַחַש, בְּגִין
דְּהִהוּא נַחַש, פִּינּוּן דְּאַחִית הִהוּא חוּבָה עַל קַדְלִיָּה, לִיָּת מֵאן דְּתִיר קִשְׂרָא מְקַדְלִיָּה. בְּגִין
דְּהִהוּא נַחַש לִיָּת לִיָּה רִשוּ בִימִי דְּעוּלִימוּי דְּבֵר נֶשׁ לְקִשְׂרָא הִהוּא חוּבָה עַל קַדְלִיָּה. וְקִשְׂרִין
לִיָּה בְּקִשְׂרִין תַּקִּיפִין וְאַיָּהוּ רַדִּין אַבְתְּרִיָּה דְּהִהוּא בְּר נֶשׁ, וּמְלַקִּי לִיָּה בְּהִהוּא בְּרִית דְּחַב
בִּיָּה. וְאַף עַל גַּב דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא, יַצּוּחַ מְגוּ עֲקוּ דְּמְלָקִיּוּתָא.

הִהוּא חוּיָא דְּלִיג וְעַל בְּהִהוּא קִשְׂרָא, בְּשַׁפּוּלִי דְּתִהוּמָא רַבָּה. כְּדִין רוּוח לִיָּה לְבֵר נֶשׁ.
וְהִהוּא נַחַש לְבֵר (לבתר) יוּמִין נְפִיק וְעֵבִיד דָּא. וּבְזַמְנָא דְּמִית הִהוּא בְּר נֶשׁ, תַּלְת מָאָה שׁוּטְרִי
רַדְפִּין אַבְתְּרִיָּה דְּהִהוּא בְּר נֶשׁ וְתַפְסִין לִיָּה, וְעִלְיִן לִיָּה קְמִי מְלַכָּא. וּמְלַכָּא קְדִישָׁא מְתַבֵּר
אַינוּן קִשְׂרִין, וְנַחִית הִהוּא חוּבָה מְעַל קַדְלִיָּה. וְעַל רִזָּא דָּא כְּתִיב (ישעיה כ"ב) אִם יִכּוּפֵּר הַעֲוֹן
הַזֶּה לְכֶם עַד תָּמוּתוּן. כְּמָה דְּאַתְרָא אִמֵּר, (ישעיה כ"ח) וְכּוּפֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת, תִּבְרֵר הִהוּא
קִימָא דְּיַלְכוּן, אֶת מוֹת. כְּמָה דְּאַתְרָא אִמֵּר (בראשית ל"ב) אַכְפְּרָה פְּנִיו. אַבְטַל רַגְזִיָּה, כְּדִין הִהוּא
בְּר נֶשׁ, אַזִּיל לְהִהוּא עַלְמָא נְקִי מְהִהוּא חוּבָה, דְּחָא קַבִּיל עוֹנֵשִׁיָּה בְּהִי עַלְמָא.

וְכִי תִימָא הִיכִי מְשַׁמַּע דְּבְּהִי עוֹן אֲשֶׁת אִישׁ מְשַׁתְּעִי קְרָא, דְּכְתִיב הֲכָא אִם יִכּוּפֵּר הַעֲוֹן
הַזֶּה, וְכְתִיב הֲתִם בְּאַיִסוּר אֲשֶׁת אִישׁ שְׁזַנְתָּה, וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעוֹן. וְכְתִיב גַּבִּי אַבְנֵר (שמואל ב')

ג) ותפקד עלי עון האשה היום. אי נמי, (ישעיה כ"ב) והנה ששון ושמחה הרג בקר ושחוט צאן אכל ושתה. וכתוב התם (ז"ח דף נ"ו ע"ב) (משלי ל) אכלה ומחתה פיה. וכתוב (בראשית ל"ט) כי אם הלחם אשר הוא אוכל. וכתוב (משלי ט) מי פתי יסור הנה חסר לב, ואמרה לו (משלי ט) מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם, ולא ידע כי רפאים שם בעמקי שאול קרוייה, זהו כד (לא) קביל עונשיה בהאי עלמא.

ואי אשתכח ביה זכות אבות, עונשיה בהאי עלמא בההוא עון. כמה דאת אמר (תהילים פ"ט) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. ופקדתי זעיר זעיר, (איוב ל) אם בפידו להם שוע (ס"א) אם יכפר להם שוגג) (שמות ל"ד) פוקד עון אבות על בנים. זעיר. ונותן זעיר על דא וזעיר על דא. ואשתזיב הוא ואבוי מעונשא דההוא עלמא. דהא ברא מזכי אבא. דלא

עייניו עקימין מסתכלאן באורח קשוט דא בלא את כלל. פרחין מניה כל אתון בגין מארי דעינא בישא. חיזו דיליה בהפוכא. ההוא רע עין שליט עליה, ואי פשרן עובדוי דההוא בר נש, לא שליט אלא על עינוי. ואצטרך בר נש לאסתמרא מעינוי, בגין דסטרא אחרא שלטא עליהו. אינון עייניו חמדן כל ביש ואתעבדון סרסורין לגביה ושייפי גופא נצחון, אבל שלטין. עינוי (א) מסתכלאן.

מאן דבעי לאסתמרא מניה, לכתוב יו"ד בידיה ומינא ובידיה שמאלא זי"ן וליפתח קמיה ולימר יו"ד באיפכא אתווי וישתזיב מנייהו. דא איהו פגים לשמושא דקדושא, בגיני כד לא שרין ביה אתון, והא אסתלקו מניה. דא איהו ברזא דההוא קו ירוק דנפיק מתוהו במדידו דבוצינא. ואית לאסתכלא גו שרטוטין דנדא במינא ובשמאלא. וברזא דאינון שרטוטין דידין, תשכח דא.

מאן דעינא חד אטים ולא כל כד, ועינא אחרא פקיקא. מומא חד מאינון מומין אית ביה. דא איהו באות ר' בלחודוי באשלמותיה ואת יו"ד מטי לגביה ולא מטי. במצחיה ג' שרטוטין עברין וחד זעירא דאעבר. און הכי רשימא חדא סליק מעיניה לקבל אודניה.

שעריה תלי ותקיף קריצוי רברבין, אית מומא מסטרא אחרא. אימא דילה אזלת בחרשין כד הנה במעהא ונפקת לפתחי דאורחין בלילא. כד דא אתיליד, בגו תרין שניו דיליה אתחלש, עד דאזער דיוקניה. ואמיה אזלת בלילא בהדיה, וקא עבדת חרשין עליה. האי חדי בחדוה. לית ביה מהימנותא, (ז"ח דף נ"ו על גבי) משבח גרמיה כמה דלית ביה. גס רוח, מלל בישין ועתיקין. ותרו איהו לית ביה קמצנו כלל. מארי דגיופא, אצלח ולא אצלח. חדידא בלישניה.

ואי חד שרטוטא במצחיה רב ותרו זעירין, דא אזל גו חרשין, והא אמיה עבדת להו. ומתחלפין שרטוטין דקא סלקין מעינא ומינא לעינא שמאלא. גס רוח איהו, אבל לית ביה בישא כלל, קמצן איהו לית ביה קצת גיופא. חדידא בלישניה איהו, בשפה דיליה אית ביה רושם חד סומק טפי. וחד שערא באמצעייתא אצבען די ברגליה שמאלא, קמיטין זקיפין מתפשטין. עייניו זבלגנין ורוקין, נחתין דמעין תדיר. האי אתדבק באת פי, ואת ר' לא אתישבת ביה. אי אית ליה ארבע שרטוטין במצחיה ועברין כולהו ותרו זעירין. מעיניה ועד שעריה.

תרין רשימין, ותלת זעירין בין קריצי עינוי. האי איהו בר נש דאזיל כפיף רישא, זינא חד מתלת מארי רשימין דתולדת צרעת אית ביה בזיניה. האי לאו מסאבא הוא למסגר. חדי איהו בכלא וחייד תדיר, כל מלוי חייכין בהו בני נשא. קמצן איהו בביתיה, באחרניו לאו הכי. לית ליה כסופא במלוי בגין דחמי דכלא חייכין בהו. גיפא איהו.

שערוי סמקין זעיר ולא שעיעין ולא קמיטין, ואית במצחיה תלת שרטוטין דעברין וגי זעירין דלא עברין וכל שאר סימניו ביה. האי (ז"ח ד"א נ"א אית ליה) לית ליה פגימו ורושם חד בעינא. דבר נש דהיה צד צפרין דעבד ביה בלא פונה באעא דהנה אושיד לצפרין, ואיהו אתרשים על עיניה שמאלא, לעילא מקרצוי באורכא, ההוא דהנה צד צפרין, אגזים ליה בההוא אעא, בגין דהנה אפרח צפרין ומחא ליה בלא פונה. האי אצלח למזונייה ולביתיה,

ולא למכנש ממונא סגי. מהימנא איהו ולא כל כד, והאי מהימנותא במליו זעירין, אכל ברברבין לאו איהו מהימנא. מארי דלישנא בישא וכולא חייכו במיליה. פומיה רב שפונותיה רברבין, מאן דאשתתף בהדיה, אצלח בכלא, ואיהו אצלח. אוף הכי טב איהו לכל שתופא.

רשימא דההוא מכתשא עיניו עמיה, זבלגניו ורוקו וחד רשימו אויבם סחרא לון האי וי"ח דף צ"ז ע"ד) איהו באת פי"א, בשלימו דתרין אתוון, ואת ר' בלחודוי. דא רישיה רב וד' שרטוטין רברבין במצחיה וג' זעירין בין קריצוי. (וחד לעילא קריעא זעיר). על חוטמיה שערין רברבין, אנפוי רברבין, רישיה עגיל. וחד לעילא קריעא זעיר הוא גיבר חילא מארי זדונא במליו. שעריה קמיט, גיפא איהו, ובלילא אשתתף איהו לגיפא. לזמניו אתכשל איהו באנתו אסורה. דיקניה מלייא בשערין. האי אית ליה בדרועא שמאלא חד רשימו דחרבא דמחא ליה חד גבר אטיס ימיניה, ביומא רביעאה דשבתא, כד בעא שמשא לאתפנשא. דהא בההוא זמנא אתער עליה חד חוטא דמאדים, ההוא חוטא דבסטר שמאלא. וההוא רשימא עמיקא (בז"ח ד"א איתא עקימו) בבשרא בעגולא, כד מטא ליומיו דסיבו נפל מאתר דרכי ביה, או סוסיא או חמרא, או נפיל מכתלא ומניה יתחלש וימות. דהא חובה דחמא בעולמוי בהבל רדיף אפתריה. ואי ההוא גברא תב בתיבתא, נפיל באמצע יומיו מגו חולשא דביה, וימות.

ואי תב ביומי עולימוי, כדיו תשפח שרטוטין דמצחיה, ג' רברבין וד' זעירין ותרי תרין מגו עינוי דסלקין לעילא. האי באורח ארעא יתא מרעיה ויפול מערסיה וימות. דהא לעלמין נפילה אית ביה לבסוף.

עיניו זעיר דקיקין, דלא אתחזין גוניו דילהון לפום שעתא. וכד מסתכלאן בהון אינון ורוקין ואופמין, האי איהו שפון חדין ואפין אריכו בחדידו. כדיו תשפח במצחיה ב' שרטוטין וחד זעירא בינייהו האי איהו באת פי' בלחודוי ובאת ר' בשלימו. האי איהו שעריה תלייא ולא שעיע. אצלח בעובדי ידוי, ובאורייתא אי אשתדל אוף הכי. זעירא איהו בשפיפי וגם בשרא לית ביה. גסות רוחא. ממלל בגו חוטמוי, בגין דנוקבין דילהון דחיקין, ובגין כד נפיק רוחא בדחיקו לסטר שמאלא. בירכא דיליה לעילא מארכובא, רשימא חד דמאריה חבורה דעבד ליה חד רבא בספין ביומי עולימוי ואסתפן ביה. מקנא הוא לאתתיה עד דבני נשא חייכו מניה, בעי לאתתקנא בגוברין אחרניו ולא אתתקו וחייכו ביה. האי לא ישתתף בר נש בהדיה (ז"ח דף צ"ח פי"א) דלא יצלח. חמדן איהו, אשתדל במה דלא אית ליה. חשיב גרמיה דאיהו גברא רבא, ולא הכי. זכי לבנות ולא לבנים.

ואי מתחלפן שרטוטין תרין זעירין וחד רברבא במצחיה ואנפוי סמקין, זכי לבניו ולברתא חדא, או דילידת (בר) ואסתלקת מעלמא. כד את חד אית ליה בתר אודניה ימינא, רושם דטלופחא. וחד שערא דתלייא בריש אודניה ואצבעא זעירא בידיא שמאלא כפיו, כדיו תתקיים ותוליד בניו ובגו, אי סימניו אליו יהון לה בין רגלהא, יכרע ויפול חד ברא בין אינון, דיהא מבוע דנביע באורייתא. הוא מקריב ומפזר מפועין ונחליו דאורייתא ובשגין זעירין יתפניש מעלמא. האי איהו מאינון אלף דמתפנשין מעלמא מריש שתא ועד ריש שתא ביומין קדמאין. מדאתחרב מקדשא לא אשפח בר שתין חסר חד ואליו אינון דמסתלקי מעלמא כד יהבי ריחא, עד לא מטא זמניהו. בגין דכד קודשא בריה הוא עאל ואוליף אורייתא לאינון נוקין דאסתלקו מעלמא כד יהבו ריחא, אינון קדמאי באינון מליו מהאי עלמא עד לא מטא זמניהו. וקודשא בריה הוא אמר ליה ההוא ממנא יופיי"אל שמייה דקאים וקשיר קשרין דאורייתא. מאן הוא דין דאקדים לי. הדא הוא דכתיב, (איוב מ"א) מי הקדימני ואשלים. ואשלים ודאי. כדיו קרא קודשא בריה הוא למטטרוין דאיהו קאים גו פרוכתא דפרסא ושתין אלף רבוא מארי דאולפנא דאורייתא סחרניה ואיהו מקשר קשרין למאריה.

אמר ליה, מאן האי דאקדים לי, מי הקדימני ואשלים. איהו רשים גו מתיבתא או לא. אמר ליה, מאריה דעלמא, לאו איהו במתיבתא דילי, גו מתיבתא איהו. וכל אינון דקדמי תחות כל שמיא דיליה (נ"א דילי) הוא. הדא הוא דכתיב (איוב מ"א) תחת כל השמים לי הוא. בגין דתרין מתיבתין אית לעילא. מתיבתא דההוא נער מטטרוין, ומתיבתא עילאה דקודשא

ברוך הוא. ובכל אתר דתנינו מתיבתא עילאה, דא דקודשא ברוך הוא. מתיבתא דרקיעא, דא דמטטרו"ן. פדין אמר ליה קודשא ברוך הוא, אי הכי, לקיט ליה גבאי. לקיט ליה וארח ליה. הדיא הוא דכתיב (שיר השירים ו') דודי נרד לגנו לערוגות הבשם. דודי, דא קודשא ברוך הוא, כמה דאת אמר, (שיר השירים ב') דודי לי ואני לו הרועה בשושנים. נרד לגנו, דא גורן דרקיעא, דקיימי בגורן. לערוגות הבשם, דא מתיבתא דמטטרו"ן. לרעות בגנים וללקוט שושנים, לעיינא ולאסתכלא באינון מתיבתאן (ז"ח דף ג"ח ע"ב) דיליה.

מאי וללקוט שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושנים. אלן אינון דקדמי רוחא בהאי עלמא דמתקלי (בו"ח ד"א איתא דמתלקט) ומסתלקי מהאי עלמא עד לא מטא זמנייהו. פדין קרי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל די קסת הסופר בחרצוי ואמר ליה, כתוב פתקא והב למלאך המות על פלוני דילקוט ליה מעלמא ואתלקיט מיז, וסלקין ליה למתיבתא דמטטרו"ן בקדמיתא. ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה, ואוליף תמן מה דאוליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא ברוך הוא. וזמינא למתיבתא דיליה, ותמן אשתעשע בהו באינון דיליה ברזי עלאין וטעמי אורייתא דהו סתימין בהאי עלמא. ויפיאל רב ממנא אזיל מגו מתיבתא עילאה וחתים סתרין ורזי דאורייתא מגו תרי מתיבתא כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה, מתרצין במתיבתא עילאה. דלית תמן פרכי וקושטין אלא במתיבתא דרקיעא, וחתים מתרי מתיבתא מלן דאורייתא פדקא גאות. ועל דא פתיב (תהלים פ"ד) ילכו מחיל אל חיל.

ולזמנא דאתי יסתלקון פרכי וקושטין מגו מתיבתא דרקיעא, כמה דאתמר, ילכו מחיל אל חיל וכתיב (תהלים קכ"ב) יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך. עד הכא רזין דעיינין (בו"ח ד"א איתא בגו גוונים לאסתכלא) באינון לאסתכלא.

דיוקנין דחוטמא. חוטמא איהו חוטמא (נ"א חותמא) ופרצופא דבר נש לאשתמודעא. חוטמא זעירא (בו"ח ד"א איתא עקימא וכן לקמן) עמיקא דלא אתיישבא (אתיישבת) פראוי באורח מישר דא איהו דאבד פרצופא דבר נש, ודא איהו לאת ה' בלחודזי בלא שלימו, דא איהו דארח ענונתא אתעבר מניה, חציפא איהו. שעריה בין סומק לחוור תלת רשימין רברבין על מצחיה, וגי אחרנין דלא אתחזון כל פך. תלת שרטוטין אחרנין מסטרא דא ומסטרא דא. שפון דיליה רברבין. בחציפותיה ממלל בקשיו כל מה דבעי, דאורח ענונתא אתעבר מחוטמיה (ומעל) על אנפוי. דהא כסופא וענונתא מיישר חוטמא על אנפין. והא לית ביה כלל. ובגין דאיהו חציפא, פדיב וחייד במלוי.

ואי מתעברן שרטוטין מעל מצחיה ואינון תלת רברבין ובי זעירין ושעריה אויפם, הא איהו בין תרין אתוון במתקלא, דא נמיד רישא, וחייד במלוי. (ז"ח דף ג"ח ע"ג) כל פך צערון רברבין מתערין עלוי ואשתזיב מפלהו, דא זכו זעירא מאבוי מגין עלוי. וההוא זכו אתרשים גו עמודא דקאים ביה ההוא נער, ואיהו זכי בחד יתמא בגין דכל ייתם וארמלא קיימין בפקדוניה דמטטרו"ן דקיימא לדינא באינון ע' סנהדרין. בהיכלא דזכותא דיינין כל דינין דעלמא, בר מתלתא. בני, חיי, ומזוני. וכלהו בקראי פתיבי.

בני, גבי חנה (שמואל א א) ותתפלל על ה', על ה' דייקא. לעילא לעילא, אתרא דמזלא עילאה. חיי (ישעיה ל"ח) הנני יוסיף על נמיד, יוסיף דייקא. מזוני דכתיב (תהלים כ"ה) השלך על ה' והבדך והוא יכלכלך. על דייקא, (כדמוכח בפרשת ערוות, וכן באדרא) ותמן דיינין בני עלמא ויהבין פתקא למלאך המות לקטלא לון ולנטלא רוחיהון.

והואיל ומשכונין עלאין וטבין דבני נשא בידוי דקודשא ברוך הוא, פקיד למטטרו"ן דיהון בנוי דההוא בר נש ואתתיה בפקדוניה דיליה. ובגין דאסיר למשכנא לון משכונין על משכונין, לא יקומון. (נ"א ימותון) ועל דא מאן ישזיב לון מענוניא, ההוא זכו אגין על בנוי. והא חד מנייהו דההוא זכו אגין עליה בעידן עקתיה. לדא אית ליה חד רושם במצחיה, חייבא או גייפא איהו, ולא אתחזי קמי בני נשא, דלא ידעין ביה. דא אצלח. ומאן דאתחבר בהדיה יצלח יתיר מניה.

חוטמא עמיקא (בז"ח ד"א איתא עקימא) ותרינו נוקבין דיליה רברבין וסלקין לבר אינון פתחין דנחירוי, וחוטמא לא סליק, דא איהו באַת ה' בשלימו. ד' שרטוטין (רברבו) רברבין במצחיה ושית זעירין. אודנוי רברבו, עינוי רברבו, ותרינו רשימין אוכמין דקימין בעיניה דמינא. שעריה לא אתתקן במזייה, בגין דאיהו רב ותקיף. רושם מכתשא במצחיה, דא סרפא (מרעא) בכל יומא זמין, כד אתרעם פרוגזיה. קריר חוטמיה ואתחזי חיוור, תב מרוגזיה לזמן רב. מהימנא איהו במליון רברבין, ובזעירין לאו הכי. חמדן איהו, גופיה מלי מכתשין ואבעבועין בכל יומי שתא, ובר זמנא חד זעירא ביומין דסיתווא. אתנהיג בענותנותא בביתיה. תיאובתיה למיכל בכל אתר, אף על גב דלא זמנון ליה. אי זכי באורייתא (ז"ח דף ט"ח ע"ד) ואוליף נוקין, זכי בהו בשי"ן תי"ו.

בידיה ימינא רושם עמיקא, מתולדה דאתיליד ביה. תרין נשין אזדמנו ליה קדמיייתא תמות על (משברא) מתברא, תננייתא תזקה לתרין בנין, חד ימות זעיר בחלבא דאמיה, וחד יקום בעלמא, גייפא יתיר מפני נשא אחרניו. וחיון קיימין ביה, אבל לא כל כד.

חוטמא דאזיל בארח מישר ומתקנא על גבי אנפין, הא איהו באַת ה"א בשלימו. דא אתגלי במצחיה תרין שרטוטין רברבין וה' זעירין, ותרינו מסטרסא ימינא לגביה שעריה מישר מתתא לעילא, שעריה בין אפס וסומק, תלניא על אודנוי. עינוי רברבין ירוקין, וחוטא סומקא סחרא לגו. אנפוי אריכין, דא אק רי אנפוי נשר, דא מפנוי דסיחרא באשלמותא.

כד בעי לאזערא גרמיה טב איהו לגביה מאריה, דחיל חטאה איהו. ביומי עולימוי, איהו בלא מרעין אזיל בבריאותיה כגבור בלא דחילו, ביומין דסיבו נחית בנחיתו דסיחרא, חלשא ליהוי, מרעין רדפין אבתריה. דא זכאה במרעין יתכפרו. ואי מתחלפין סימנין ביומי עולימוי, ליהוי במרעין. בגין דאיהו כד סיחרא בעיא (נ"א כסיחרא דבעיא) לאנהרא. ויהא ההוא גברא במסכנו. וביומין דסיבו, יהוי בלא מרעין, ובעותרא ויקר סגי. דהא פדין אנהירת סיחרא וקיימא באשלמותא. ודא איהו צדיק וטוב לו, ודא ענותנותא ביה. רחים הוא למאריה בכלא.

חוטמא אריכא וחד חדודא ברישא דחוטמא דנשרא, האי איהו בלא אַת פלל. שעריה קמיט. שרטוטין דמצחיה ג', אנפוי חדין, עינוי זעירין, האי איהו חמדן במה דאית להו לאחרניו. כל עובדוי לאו בדחילו דשמאי, סניא אורייתא וסני למאן דלעאן בה, רחים לפום שעתא למשמע מליון דאורייתא, ולפום שעתא פרחין מניה. ברגליה שמאלא תרין אצבען קמיטין דלא מתפשטין, וברגליה ימינא חד. האי איהו בחטאה דגנבה ולא תב מההוא חובה לעלמין. בין פתפוי תלנין תרין שערין רברבין. בחדוי אית ג' שערין דתלנין. אומי אומאה בכל רגעא ושעתא ולא אתנהי. זמנין תרין בשתא (ז"ח דף ט"ט ע"א) ישתתף בר נש בהדיה ולא יתיר, ויצלח. והוא מאדר ועד ריש ניסן, ומאלול עד שית יומין בחשון, ולא יתיר. וביומין אליו יצלח מאן דישתתף בהדיה, דהא יומין אליו, יומין דאתונו אינון, ומאן דלית ליה אתונו אתאחד בהו.

ביומין אליו נפקין נשמתין ערטילאין ואינון מתהדרן כמלקדמין, ולית לון זוגין. וביומין אליו נפקין אתונו כ"ב. ושראן בהו, ומתעטרן בהו, וברחמי ישתכחו זוגין. ובגרחין אחרניו וביומי אחרניו לאו, דהא מז' באדר, בטש בוצינא ואפיק אתונו זעירין ובקעין רקיעין ונפקין לעלמא.

בזמנא דאינון נפקין, כל אינון נשמתין ערטילאין דהוו זמינין לאתהדרא נפקין בהדייהו, ואתאחדן באינון אתונו ונפקין על ידוי דפרוונקא. בגין דכל בני עלמא כד אתבנון לאתציירא בהאי עלמא, כל ציורין דאתונו מתצייירין בהו על דא דאינון ג' שותפין דקא מוזדוג בבנינא. והשתא אליו דקא מתהדרן כל אינון אתונו דקא אתצייירו בהו אחרניו, לא מתצייירי בהו. דהא אינון פרונקין לא מצייירו לון באתונו, כמה דאתציייר בקדמיתא מסטרסא דאבא ואימא.

ואליו אתונו אזליו ומשטטן בעלמא, ואתאחדן בהו כל אינון דלית לון אתונו עד ריש גרחא דסיון. דהא פדין אתטמרו אליו ואתונו עלאין בעיין לאתגלגאה. ומאלול אתטמרו אליו

עלאין עד שיתא יומין בחשוון, עד דיהדרון בגי נשא מחובביהו ויתכפר לון, ומתהדרן אתון כמלקדמין. ובין קד ובין קד אינון זעירין נפקו לקיימא עלמא ואלין אתאחדון בהו, בגין דלית לון אתוון פלל. דהא מאלול תלמיא וקיימא תשובה ואתוון סלקין לגבה ובגי עלמא מהדרן מחובביהו ומהדרן לאתוון, וקיימי על עלמא תרין ירחין, ומסתלקין טבת ושבת.

מז' באדר נפקין אליו אחרניו, כמה דאתמר. ואלין דמתאחדון בהו מקדמי רחמי באלין יומין ותרין ירחין אחרניו אתטמרו (אסתמרו) פלהו, ואלין תמוז ואב. ונפקין ימי הרעה באתוניהו, ושלטין אלין על עלמא ואחרניו אתטמרו. ובגין קד באינון יומין זפאה איהו מאן דישתזיב מנייהו.

וכד חוטמא אריכא רב בפותיא לגבי (ז"ח דף נ"ט ע"ב) רישא דא איהו באת ה' ולזמנין אתי י' אתחבר בהדיה, דא איהו בר נש דאצלח. אנפוי קמיטין כתולדה דאבעפועין. עינוי ספקין, דא איהו בין אינון (תולדת) תולדין דסגירא דעינוי, לזמנין זלגין דמעין.

קמיטין דמצחיה ד' ותרין עברין רשימין פאריח על גבי לבינה. שעריה רב, האי אצלח ודחיל חטאה. שבח גרמיה בכלא, יתיר ממה דאית ביה. ובזמנא דאתנענע (עינוי) זלגין דמעין ופאיבא בחוטמיה עד דאושיד לחה ירוקא, ודא קשא מאינון זיני (דסגיר) סגירו. מאן דאשתתף בהדיה אצלח. מהימנא איהו בכלא.

על כתפיה שמאלא אית ג' רשימין, ב' סומקין וחד אוכס. ברס אוכס אית ליה תועלתא. האי משיד ליה לאתקרבא בבגי נשא ואחיד בהו דלא יחשבון ליה כסגירא. מומא אתיליד ביה בלילא חד יומא דסתווא ביומי דעולמוי, דאכל נונא ושפתא מיא ונפק לבר. ובההיא שעתא הנה שליט כוכב שבתאי בעלמא, וחד ענפא דיליה הנה משיד לאתפשטא לתתא. ונפק איהו בגלוייא דרישא, ומחא ביה על ידא דקורפניי ושמרווין תרין רוחין דשלטין בההוא ענפא.

וכד אתמחי האי בר נש, רשימו ביה תרין רשימין סומקין, ובההוא ענפא רשים ביה ההוא רשימו אוכמא, דהא מלוי דשבתאי באוכס אשתמש. ורזא דא שליט ביומא דשבתא (ז"ח נ"א בעמא דשבתא) ולא בעמא קדישא, בגין דעמא קדישא לית לון חולקא ואחסנתא בכוכבייא ומזלי, אלא בקודשא בריד הוא בלחודוי. ואצטריד לון לאחזאה חדנה ומיכלא ומשתייא ולבושין ולא תקנא ביתא ופתורא ביומא דא, דלאו הכי לכל אינון דאחידון בכוכבא דשבתאי דאיצטריד לון לאתענאה ולאחזאה עצבו ודאגה ורוגזא ולמלבש שחורים ולכסאה שחורים ולא למיכל בשרא וחמרא ומשחא, ולא לאתענגא עינוגין דעלמא, אלא למיתב בדיורא עצבו ולא תפרשא מן בני נשא. (בו"ח ד"א איתא וכדין וכ"ה בדפו"ט) וכדין) ותרין אליו רוחין קורפניי ושמרווין אתמשכאן עלוי ואודעין ליה מלין דעלמא באמשכותא דשבתאי.

חזינא בספרא דשלמה מלכא, דאית בגי נשא דאתיילידו כד שלטא ענפא דא, ואינון עצבין תדיר דלא חדאן לעלמין, בר אי לעאן באורייתא וקא אתאחדון בקודשא בריד הוא. עם כל דא, אי אית ביה בההוא בר נש יסודין ושרשין מזכו אבהו, ענפא דא דנפיק משבתאי, לזמנין נצח ליה ואחיד ליה. ואינון תרין רוחין מתפשטין ואזלין לנוקבא דטינגרא, דתמן מתכנשוין כל רוחין ערטילאין דלא עאלין לגו פרגודא דמלכא, ואינון ערטילאין בהאי עלמא וכד נפקי מהאי עלמא משטטי לאעלא בההוא עלמא, ונעלין תרעא באנפיהו בכל סטרין דעלמא. ולא אשכחו ניחא עד דאינון נפקין ומשטטין בעלמא, ואליו אקרון בשמהו שכנות.

וביומא דשבתא כד אתקדש יומא, ואינון לאן עאלין לגו נוקבא דחד טינגרא דאיהו לבר מחומות גנתא בטורין דלבר, ומשתככי תמן כל יומא דשבתא. ולבתר נפקי ומשטטי בעלמא ומודיעין בחיזו דליליא מילין לבגי נשא.

וכד נצח ענפא דא לההוא בר נש, אינון תרין רוחין אזלין לההוא נוקבא ומתעכבין תמן עד דנפיק שבתא. כיון דנפיק שבתא נפקין אינון נשמתין ואינון רוחין בהדייהו ומתחברו

כַּחֲדָא וְאַתְיִין אֵינוֹן תְּרִין רוּחִין וְחַד נִשְׁמַתָּא דְגִזְעָא דְהָהוּא בְּרַ נֶשׁ, עַי דְרָגִין לְאַחוּרָא וְשָׂרָאן
עַל גְּבִי הָהוּא בְּרַ נֶשׁ רוּחָא בְּתַר רוּחָא, וְאוּדְעִין לִיה מִילִין דְעֵלְמָא. מְנַיְהוּ קְשׁוּט וּמְנַיְהוּ
לְאוּ קְשׁוּט, מְנַיְהוּ קְשׁוּט מִסְטָרָא דְנִשְׁמַתָּא עֲרִטִילָאָה, דְהָא אֲשַׁכַּחַת תַּמָּן נִיחָא. וּמְנַיְהוּ
לְאוּ קְשׁוּט מִסְטָרָא דְאֵינוֹן רוּחִין. וְלִזְמַנִּין אֵינוֹן רוּחִין אוּדְעִין לִיה מִילִין דְקְשׁוּט לְזַמָּן
קָרִיב, וְדָא אִיהִי נִשְׁמַתָּא דְלָא אֲשַׁכַּחַת פְּרוּקָא (ס"א פְּרוּקָא) לְעֵלְמָא מְעַי דְרָגִין לְאַחוּרָא.

כְּדִין כּוֹכַב שְׁבַתָּאֵי מְשִׁיךְ לְהָאֵי עֵלְמָא אֵינוֹן רוּחִין, וּבְגִינָה לָא דְחִיל הָהוּא בְּרַ נֶשׁ. שָׂרָאן
עֲלוּהִי וְלָא אֲזַדְעֹעַ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְמָאן דְאִית לִיה זְכוּ דְאַבְהֶן לְסִייעָא בְּכָל אֵינוֹן עוּבְדִין.

חוּטְמָא עֲקִים וְהָהוּא עֲקִימוּ סְטָא לְסֵטֵר יְמִינָא דָא אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְרָשִׁים בְּאֵת ה' וְלִזְמַנִּין
בְּאֵת ר' וְלָא מִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא. דָּא אִיהוּ (ז"ח דף כ"ט ע"ד) בְּרַ נֶשׁ דְמִמְלֵל רְפִיכִין. בְּמַצְחִיָּה
שְׂרִטוּטָא חֲדָא רְבִרְבָּא וְד' זְעִירִין (נ"א וְאִינוֹן) וְעֵינוֹי דְקִיקִין וְלָא כָּל כָּף, וְאֵינוֹן מִתְחַבְּרָן
לְסַמְקָא. שְׁעָרוֹי תְלִין שְׁעִיעִין זְעִיר, שְׁלִשְׁלָאָה רְבִרְבָּא הוּה לִיה, וְתִלְיָא מְנִיָּה סִיוַעָא. אִית
לִיה מְהִימְנָא, אִיהוּ אֲצֵלַח בְּעוּבְדוֹי, דָּא אִית לִיה פְּגִימוּ דְמוּמָא דְאִיהוּ סְרִיס חֲמָה, אוּ
תְלִיָּא בְּפִיסָא דְבִיעוּי חַד מִמְעוּי וְלָא אֲפִיק זְרַעָא פְּדָקָא יֵאוּת. בִּידָא שְׁמַלְאָא אִית אֲצַבְעָא
זְעִירָא קְמִיט וְלָא אֲתַפְּשֵׁט. (עכ"מ וּנְרָאָה שַׁחֲסַר).

אָמַר אָדָם קְדַמָּאָה (תְּהֵלִים קל"ט) לָא נִכְחַד עֲצָמֵי מִמֶּנָּךְ וּגוֹי. מִכָּאן דְמִזְוִיגָא דְדָכַר וְנוֹקְבָא
אֲתִיָּא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, זְוִיגָא דְמִלְכָא בְּמִטְרוֹנִיתָא. מֵאֵי טַעֲמָא, תַּחֲתִיּוֹת אֲרָץ, תְּרִין
(תַּחֲתִיּוֹן) (נ"א תַּחֲוּמִין) תַּחֲוּתִין אִית לְהָהוּא דְאִיקְרִי אֲרָץ חַפְץ. אֲתֵרָא דְאֲתַצִּירָא נִשְׁמַתָּא
דְדָכוּרָא וְדִימִנָּא וְאֲתֵרָא דְנִשְׁמַתָּא דְנוֹקְבָא לְשְׁמַלְאָא וְעַל דָּא בְּעֵי אֲתַעְרוּתָא מִסְטָרָא
דְנוֹקְבָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מ"א) הָעִירוֹתַי מִצְפוֹן וַיֵּאָת, וּכְדִין מִמְזַרְח שְׁמֶשׁ קוּרָא
בְּשָׁמִי. זְוִיגָא דְשְׁמַשָׁא בְּסִיחָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל.

וַיָּבֵא סַגְנִים כְּמוֹ חֲמֹר, אֲלִין חִילִין דְעֵלְמָא דְנִפְקוּ מֵאָדָם קְדַמָּאָה. בְּתַר הָכִי (תְּהֵלִים קל"ט)
גְּלָמֵי רָאוּ עֵינֵיךָ, כְּשֶׁהֵיטִי מוּטָל גוֹלָם בְּלִי צוּרָה. מִמְזַרְח לְמַעַרְב רָאוּ עֵינֵיךָ הַדּוֹרוֹת
הָעֲתִידוֹת לְצֵאת מִמֶּנִּי, כִּי (אֵתָה) הוּא קוּרָא הַדּוֹרוֹת מֵרָאשׁ.

וְעַל סַפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ, זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנִין, דְבַהָּאֵי סֵפֶר שֶׁל (כָּל) צְדִיקִים הוּוּ
מִתְחַקְקוֹן כָּל (וּכְל) דִּיוֹקְנִין דְעֵלְמָא בְּצִירוּפָא דְאֲתוֹן זַרְיָה פְּסִיץ וְתַמָּן כָּלָם יִכְתְּבוּ בְּצִירוֹרִין
דְקְמִיטִין בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוֹנָא דְרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם דְתַמָּן כּוֹכְבֵיָא.

(ישעיה מ) הַמוֹצֵיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלָם בְּשֵׁם יִקְרָא, לְזַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל עֵבְדֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר
בְּחַרְתִּיךָ דְאֵינוֹן אֲקֵרוֹן אָדָם. דְכְּתִיב (יחזקאל ל"ד) וְאֲתָן צֹאנִי צֹאן מֵרְעִיתִי אָדָם אֲתָם,
וּבְגִינִיכּוֹן אֲתַבְּרִי עֵלְמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִי רֵאשִׁית תְּבוּאֹתָהּ,
דְאֵינוֹן עֲלוּ בְּמַחֲשָׁבָה עַד לָא אֲתַבְּרִי עֵלְמָא. וְכִלְהוּ (תְּהֵלִים קל"ט) עַל סַפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ יָמִים
וַיִּצְרוּ. לְכִלְהוּ יוֹמִין עֲלָאִין בְּמַנְיָן.

(שְׁמוֹת י"ב) מְשֻׁכוּ וְקָחוּ לָכֶם. מְשֻׁכוּ יוֹמִין עֲלָאִין לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין שְׁסִיָּה וְרַבִּיעַ יוֹם,
וּמְקַצַּת יוֹמָא כְּכוּלִּיהּ יוֹמָא, לְחוּשְׁבָן (ז"ח דף ס' ע"א) מְשֻׁכוּ. וּמָאן דְמְשִׁיךְ מִתַּמָּן, מְשִׁיךְ נְהִירוּ
לְסִיחָרָא לְקַדְשָׁא לָה. (תְּהֵלִים קל"ט) וְלָא אֶחָד בְּהֶם, דָּא דוּד מְשִׁיחָא דְלָא הָוָה לִיה יוֹמִין
לְאֲתַנְהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיךְ לִיה שְׁבַעִין שָׁנִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תְּהֵלִים ל"ט) הִנֵּה טַפְחוֹת נִתְּתָה
יָמֵי. מֵאֵי טַפְחוֹת, ט' פְּחוֹת. טַב הָכָא דְפְּחִית לוֹן מִיוֹמֵי אָדָם, לְמִיָּהֵב לִיה לְדוּד דְהוּה טוֹב
רוּאֵי. טוֹב דִּילִיָּה מֵאָדָם קְדַמָּאָה דְעֵבַד עֲמִיָּה צְדָקָה בְּגִין דִּיהָא מוּכָן דוּד לְעֲשׂוֹת צְדָקָה
לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוֹנָא דְקַבִּיל דוּד עֵנִי וְאֲבִיוֹן, הָכִי יְהִיב לְמִסְכְּנֵי וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט כְּמָה דְאֵת אָמַר
(שְׁמוֹת ב' ח') וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאֲתַעְרוּ, שׁוּפְרִיָּה דְיַעֲקֹב אֲבִינוּ מְעִין שׁוּפְרִיָּה דְאָדָם קְדַמָּאָה, בְּגִין דְיַעֲקֹב יוֹשֵׁב אֲהֵלִים
וְאוּלִיף תַּמָּן בְּבֵית שָׁם וְעֵבֶר וְאַבְרָהָם וְיִצְחָק לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְאִיהוּ בְּכוֹר.
דְכְּתִיב (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְעִבְדוּהָ בְּבַכּוֹרוֹת וַדָּאֵי הָוָה.

ספרא דאדם קדמא הנה ליה לייעקב וספרא דחנוד וספרא דיי ספירות דיצירה דאברהם אבינו. והא אתערו מסכת עבודה זרה דאברהם אבינו עליו השלום תי פרקים, ומכל אינון ספרים אולוף לייעקב אבינו עליו השלום איש תם יושב אהלים, חכמתא סגיא, והוא שופריה. ושרטוטין דיליה כגוונא דשרטוטין דאדם קדמא.

והא כגוונא דאדם קדמא דאיהו קדם ליצירה, יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, אוף הכי יעקב ראשון, ראשון לשלימו. קדש ישראל ליי ראשית וגו', דהנה ערסיה שלים, מה דלית הכי באברהם דנפיק מניה ישמעאל ובני קטורא ואינון סיגי הכסף. ואדם, דנפק מניה קין. ונח, דנפק מניה חם. ויצחק, דנפק מניה עשו, סיגי דהבא. אבל יעקב, ערסיה שלימא איהו. ועל דא ביה בחר ה' מכל העמים (תהלים קל"ה) כי יעקב בחר לו זה ישראל לסגולתו וכתוב (דברים ל"ב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. (ע"כ סתרי תורה). (עד כאן מההשמטות)

רבי יצחק ורבי יוסי, הוו יתבי יומא חד ולעאן באורייתא בטבריא. אעבר רבי שמעון, אמר לון במאי עסקיתו, אמרו ליה, בהאי קרא דאוליפנא מניה דמר, אמר לון מאי איהו. אמרו ליה, האי דכתיב, (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם ביום ברוא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו. והא אתמר, דאחמי קודשא בריך הוא לאדם הראשון, כל אינון דרין דהוו זמינין למיתי לעלמא, וכל אינון פרנסין, וכל אינון חפמין, דהוו זמינין בכל דרא ודרא.

ורזא אוליפנא, זה ספר. אית ספר ואית ספר. ספר לעילא, ספר לתתא. ספר לתתא אקרי ספר הזכרון, ספר דההוא זכרון, ודא חד צדיק, ואקרי זה. ובגין דלא לאפרשא לון, דאינון תדיר פחדא ביחודא חדא, כתיב, זה ספר תרין דרגין דאינון חד, כללא דכר ונוקבא.

ודא איהו כללא חדא, דכל אינון נשמתין ורוחין דפרחין בבני נשא, כללא דכל תולדות, אינון ברזא תולדות אדם ודאי. דהא מההוא צדיק דקאמר, פרחין אינון נשמתין בתיאובתא חדא, ודא איהו שקיו דגנתא דאשקי ההוא נהר דנפיק מעדו, דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ודא איהו רזא דאדם, דכתיב תולדות אדם.

דף ע' ע"ב

לבתר ביום ברוא אלהים אדם, דא אדם דלתתא, דהא תרין אדם כתיבי בהאי (דף ע' ע"ב) קרא, חד רזא דלעילא, וחד רזא דלתתא, אדם דאיהו רזא דלעילא, איהו בגניזו, דגניזו קרא, בדכר ונוקבא ברזא חדא, דכתיב זה ספר, דא כללא דכר ונוקבא פחדא. כיון דעבדו תולדות פחדא, קרא לון אדם, דכתיב תולדות אדם.

לבתר דאתגלייא מלתא, מגו סתימו עלאה קדמא דקרא, ברא אדם לתתא, דכתיב ביום ברוא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו. בדמות (ס"א דא איהו) דאדם איהו כהאי חיזו דאתחזי דיוקנין ביה, ואינון דיוקנין לא קיימין בההוא חיזו בדיוקנא בקיומא, אלא מתעברן מיניה, אוף הכי בדמות אלהים.

דְּבַר אַחַר, בְּדַמוֹת אֱלֹהִים, דְּיוֹקְנָא דְשֵׁיִיפִין דְּכָר וְנוֹקְבָא, בְּרָזָא (תהלים קלט)
דְּאֲחוּר וְקָדָם. אַחוּר: בְּרָזָא דְשִׁמּוּר. וְקָדָם: בְּרָזָא דְזָכוּר. וּבְאֵלִין תַּלְגִּין כָּל
פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, שִׁית מְאָה וּתְלִיסָר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כָּלְלָא דְכָלְלָא. וְתַגִּינֵן,
אַחוּר לְעוֹבְדָא דְבְרָאשִׁית, וְקָדָם לְעוֹבְדָא דְמֶרְכְּבָה. וְכָלְלָא דָא בְּדָא תַלְגִּיא.
בְּדַמוֹת אֱלֹהִים, בְּהֵוָה דְּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ, וְהָא אוֹקִים לִיה מֵר.

תו, זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם: לְדִיוֹקְנֵין, בְּרִזֵי דְדִיוֹקְנֵין דְּבַר נֶשׁ, לְאֲשֶׁתְּמוֹדְעָא
בְּאֵינוּן תּוֹלְדוֹת דְּבַר נֶשׁ, דְּיוֹקְנָא דְרִזֵין דְּבַר נֶשׁ, בְּשַׁעְרָא, בְּמַצְחָא, בְּעֵינֵין,
בְּאֲנָפִין. בְּשַׁפְּוֹן, וּבְשַׁרְטוּטֵי יָדִין, וּבְאִוְדָנִין. בְּאֵלִין שְׁבַע בְּנֵי נֶשָׁא
אֲשֶׁתְּמוֹדְעָן.

בְּשַׁעְרָא. הָאִי מֵאֵן דְּשַׁעְרִיהָ קָמִיט, וְסָלִיק לְעֵילָא עַל רִישִׁיהָ, מְאָרִיהָ
דְּרִגִּיזוֹ. לְבִיהָ קָמִיט כְּטוֹפְסָא, לָאוּ כְּשַׁרְאֵן עוֹבְדוֹי. בְּשׁוֹתְפוֹ אֲתֶרְחַק מִנִּיהָ.

דָּף ע"א ע"א

שַׁעְרָא שְׁעִיעַ יְתִיר, וְתַלִּי לְתַתָּא, טָב אִיהוּ לְשׁוֹתְפוֹ. וּרְוּחָא אֲשֶׁתְּכַח בִּיהָ.
וְאִיהוּ בְּלַחוּדוֹי לָאוּ הָכִי. מְאָרִי דְרִזֵין אִיהוּ בְּאֵינוּן רִזֵין עֲלָאִין. בְּרִזֵין
זַעֲרִין לָא (דָּף ע"א ע"א) קִימָא בְּהוּ. עוֹבְדוֹי כְּשַׁרְאֵן וְלָא כְּשַׁרְאֵן.

וְאִי תַלִּי לְתַתָּא, וְלָא שְׁעִיעַ, לְבִיהָ לָא דְחִיל, מְאָרִיהָ דְזִדּוֹנָא אִיהוּ. כְּסִיף
בְּעוֹבְדֵין דְכְּשָׁרוֹן, וְנֶאֱמַן קָמִיהָ, וְלָא עֲבִיד. וְכַד אִיהוּ סִיב, אֶהְדֵּר לְמַהוּי דְחִיל
וְנֶאֱמַן עוֹבְדוֹי. וְהֵנִי מִיֵּלִי, בְּמִיֵּלִי דְעֲלָמָא. אֲבָל בְּמִיֵּלִי דְשַׁמְיָא, יִצְלַח מֵאֵן
דְּיִקְרַב בִּיהָ. לָא יִתְגַּלּוֹן לִיה רִזֵין עֲלָאִין, אֲבָל רִזֵין זַעֲרִין טָב אִיהוּ לְנִטְרָא
לוֹן, מִמַּלְכָה זַעֲרָא עֲבִיד רַב, וּמְלוֹי אֲשֶׁתְּמַעוּ. וְרִזָּא דָא זַיִין, בְּאֵינוּן אֲתַנּוּן
דְּשִׁיעוּרָא דְמֵר.

שַׁעְרָא אוֹכְמָא יְתִיר צְהִיב, אֲצֻלַח בְּכָל עוֹבְדוֹי בְּמִיֵּלִי דְעֲלָמָא, וּבְסַחוּרָא,
וּבְדָדְמֵי לוֹן. וְתַרְן אִיהוּ דָא אֲצֻלַח לְחוּדוֹי. מֵאֵן דְּמִתְחַבֵּר בְּהִדְיָה, לָא
אֲצֻלַח לְיוֹמִין סְגִיָאִין, אֲלָא אֲצֻלַח מִיַּד, וְהָיָא אֲצֻלַחוּתָא פְּרָחָא מִנִּיהָ.
וְרִזָּא דָא דְאִיהוּ בְּכָלְלָא דְאֵת ז'.

שַׁעְרָא אוֹכְמָא דְלָא צְהִיב, לְזַמְנֵין אֲצֻלַח, לְזַמְנֵין לָא אֲצֻלַח. דָּא אִיהוּ
לְשׁוֹתְפוֹ וְלֹא שְׁתַּדְלָא בְּהִדְיָה, טָב לְזַמְנֵין קָרִיב, וְלָא לְזַמְנֵין רְחִיק, דְהָא לְזַמְנֵין
רְחִיק יִחְשׁוּב מִחֻשְׁבִּין. וּבְגִין דְלָא יִתְפָּרְשׁוּן מִנִּיהָ, הוּי טָב לְזַמְנֵין קָרִיב. דָּא
יִצְלַח בְּאוֹרֵייתָא. אִי יִשְׁתַּדֵּל אֲבַתְרָהָא. וְיִצְלַחוּן בִּיה אַחֲרָנִין. לִית לִיה
רִזָּא, לְזַמְנֵין רְחִיק. דְחִיק לְבָא אִיהוּ. יִחְמִי בְּשַׁנְאוּי. לָא יִכְלִין לִיה שַׁנְאוּי,
וְאִיהוּ דְחִיק לְבָא, וְאִיהוּ בְּרִזָּא דְאֵת י', דְלָא קִימָא בְּכָלְלָא דְאֵת ז', אֲלָא
י' בְּלַחוּדוֹי, בְּרִזָּא דְאֵתוֹן דְקִיקִין.

שַׁעְרָא דְמָרִיט, יִצְלַח בְּעוֹבְדוֹי, וְרַמְאָה אִיהוּ כְּפִין בְּבִיתִיהָ. אֲתַחְזִי דְחִיל
חֻטָּאָה לְבַר, לָאוּ הָכִי לְגוֹ. דָּא עַד לָא סִיב. אִי שַׁעְרִיהָ מָרִיט, לְבַתֵּר דְסִיב,

אתהפך מַכְמָה דְהוּהּ בְקִדְמִיתָא, הוּ לְטַב הוּ לְבִישׁ.

דף ע"א ע"ב

וְהָיָה מִיְלֵי שְׁעָרָא דְמָרִיט בֵּין עֵינָוִי, עַל גְּבֵי מוֹחָא, בְּאַתְרֵי דְאַנְחֵי תְּפִלִּין. וְאִי בְּאַתְרֵי אַחְרָא דְרִישָׁא, לָאוּ הָכִי. וְלָאוּ אִיהוּ (דף ע"א ע"ב) רַמְמָא, אֶלְא מְאָרִיָּה דְלִישְׁנָא בִישָׁא. בְּלַחֲשׁוֹ, בְּלֹא אַרְמוֹת קָלָא. לְזַמְנִין דְחִיל חֲטָאָה אִיהוּ, לְזַמְנִין לָא. וְדָא אִיהוּ בְרָזָא דְאֵת ז', כַּד כָּלִיל אֵת י'.

עַד הָכָא, רְזִין דְשְׁעָרָא לְמָרִי מֵדִין, דִּנְדְעֵי אַרְחֵי וְרְזִי דְאִוְרִיָּתָא, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא טְמִירוֹ דְבְּנֵי נְשָׂא, דְאִינוּן בְּצֻלָּם אֱלֹהִים סְתוּם שְׁמָא, דְאַתְפְּרֵשׁ לְכַמְהָ אַרְחִין.

בְּרָזָא דְמַצְחָא, בְּאֵת נ', דְאִיהוּ שְׁלִימוֹ דְאֵת ז'י"ן, לְזַמְנִין אֲתַפְּלִילת בְּרָזָא דְאֵת ז', וְלְזַמְנִין אִיהוּ בְּלַחֲוֹדְהָא. מַצְחָא דְאִיהוּ דְקִיק וְחֹד, בְּלֹא עֵגוּלָא דָא הוּא בְּרֵשׁ דְלֹא מִתְיַשְׁבָּא בְּדַעְתֵּיהָ, חָשִׁיב דְאִיהוּ חֲפִים, וְלֹא יָדַע. אֲתַבְּהִיל בְּרוּחִיהָ. חֲיִיךְ (ס"א נשיד) בְּלִישְׁנֵיהָ כְּחוּזָא.

קְמִיטִין דְמַצְחִיהָ רַבְרָבּוֹ, וְלָאוּ אִינוּן בְּזוּוּגָא. בְּשַׁעְתָּא דְמַלְלִיל אֲתַעְבִּידוּ אִינוּן קְמִיטִין בְּמַצְחִיהָ, וְלָאוּ בְּזוּוּגָא. רְשִׁימִין אַחְרָנִין דִּי בְּמַצְחִיהָ כְּלָחוּ בְּזוּוּגָא. דָּא, בְּעֵי דְלֹא לֹאֲדִוּוּגָא לִיהָ, אֶלְא זְמַנָּא זְעִירָא, וְלֹא זְמַנָּא סְגִי. כָּל מַה דְעֵבֵד וְחָשִׁב, אִיהוּ לְתוּעֵלְתֵיהָ, וְלֹא חֲיִישׁ לְתוּעֵלְתָא דְאַחְרָנִין. לָאוּ אִיהוּ מְאָרִי דְרְזִין כָּלִל. דָּא אִיהוּ, (משלי יא) הוֹלֵךְ רֶכֶל מְגַלָּה סוּד, וְלֹא חָשִׁיב מְלוֹי כָּלִל. דָּא אִיהוּ בְרָזָא דְאֵת נ' דְכָלִילָא בְּאֵת ז', וְלֹא אֶקְרִי נְאֻמָּן רוּחַ בְּקִיוּמָא.

מַצְחָא דְקִיק בְּעֵגוּלָא, דָּא אִיהוּ בְּרֵשׁ חֲפִימָא, בְּמַה דְאַסְתְּכַל. לְזַמְנִין אֲתַבְּהִיל בְּרוּחִיהָ. רְחִימוֹ דִּילִיהָ בְּחֻדְוָה. רְחֻמָּן אִיהוּ עַל כָּלָא, אֲסְתְּכַל בְּמַלְיָן סְגִיָּין. אִי יִשְׁתַּדַּל בְּאִוְרִיָּתָא לְהוּי חֲפִים יְתִיר.

דף ע"ב ע"א

תַּלְתָּ קְמִיטִין עֲלָאִין רַבְרָבִין בְּמַצְחִיהָ בְּשַׁעְתָּא דְאִיהוּ מַלְלִיל. תַּלְתָּ קְמִיטִין קָרִיב לְעֵינָא חֹד. וְתַלְתָּ קְמִיטִין עַל עֵינָא אַחְרָא. בְּכִי בְּשַׁעְתָּא דְאַרְגִּיז. דָּא אִיהוּ טַב יְתִיר מְכַמְהָ דְאַתְחֻזִי. אַרְמִי בְּתֵר כְּתַפּוּי כָּל מַלְיָן דְעֵלְמָא, בֵּין בְּעוּבְדוּי, בֵּין בְּמַלְיָן אַחְרָנִין, וְלֹא חֲיִישׁ. אֲצֻלַח בְּאִוְרִיָּתָא. כָּל בְּרֵשׁ (דף ע"ב ע"א) דִּישְׁתַּדַּל בְּהִדְיָה יְתִיר מְמַלְיָן אַחְרָנִין דְעֵלְמָא, לְזַמְנִין אֲתַדְבֵּק רְעוּתֵיהָ בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלְזַמְנִין לָא. בְּדִינָא לָא אֲצֻלַח. אֲתַרְחַק אִיהוּ מִן דִּינָא. וְרָזָא דָּא אֵת נ' בְּלַחֲוֹדוּי, דְלֹא אֲתַפְּלִילת בְּאֵת ז'. וּבְגִין דְלֹא אֲתַפְּלִילת בְּאֵת ז', אֲתַרְחַק מִן דִּינָא, וְלֹא קָאִים בֵּיהָ, וְרְחִימוּתָא אִיהוּ סְטְרָא דִּילִיהָ.

מִצָּחָא דְאִיהוּ בְּלֵא עֵגוּלָא, וְאִיהוּ רַבְרָבָא. הָאִי אִיהוּ בַר נָשׁ דְּכָל זְמַנִּין פַּד קָאִים, וְכַד אָזִיל, כְּפִיף רִישִׁיה. הָאִי אֲתַפְּלִיג לְתַרְיִן לְסַטְרִין, וְאִינוּן סַטְרִי שְׁגֵעוּנָא. סַטְרָא חֲדָא אִיהוּ שְׁגֵעוּנָא דְאֲתַחְזִי, וּבְנֵי נָשָׁא אַחְרָנִין יִדְעִין שְׁגֵעוּנָא, דְאֲשַׁתְּמוּדְעָא קָמִי כְּלָא. וְאִיהוּ טַפְּשָׁא.

בְּמִצְחִיהָ אִית ד' קָמִיטִין רַבְרָבִין, לְזַמְנִין בְּשַׁעְתָּא דְמַלְיִל קָמִיט לֹון בְּמִצְחִיהָ, וּלְזַמְנִין דְאֲתַפְּשֵׁט מִצְחִיהָ בְּמִשְׁכִּיהָ, וְלֵא אֲתַחְזִיוּן. אִינוּן קָמִיטִין אֲתַחְזִיוּן, קָמִיטִין אַחְרָנִין רַבְרָבִין בְּסַטְרָא דְעֵינוּי, חֲזִיד לְמַגְנָא. פּוּמִיהָ רַבְרָבָא. לָאו אִיהוּ בַר נָשׁ לְתוּעֵלְתָא. סַטְרָא אַחְרָא אִיהוּ. שְׁגֵעוּנָא דְאֲתַפְּסִי בִּיהָ, וּבְנֵי נָשָׁא לָא מְסַתְּפִלֵן בִּיהָ. וְאִיהוּ אֲתַחְפֵּס בְּמָה דְאֲשַׁתְּדַל, וְאַפִּילוּ בְּאוּרִייתָא, אָבֵל לָא לְשַׁמָּה, אֶלָּא בְּגִין לְאֲתַגָּאָה בְּפָנֵי עַמָּא. וְכֵלָּא בְּלַחֲשׁוּ וּבַגְּאוּת לְבָא, לְאַחְזָאָה דְאִיהוּ זְכָאָה וְלָאו הֵכִי. כָּל מְלוּי לָאו אִינוּן לְשַׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אֶלָּא בְּגִין בְּנֵי נָשָׁא. וְחָשִׁיב מַחְשְׁבִין, וְאַנְהִיג גְּרַמִּיהָ. כְּמִנְהַגָּא דְלִבְר, דִּיסְתַּפְּלוּן בִּיהָ. הָאִי אִיהוּ בְּרָזָא דְאֵת נ', דִּי בְּכֵלָּא דְאֵת ז'.

דף ע"ב ע"ב

מִצָּחָא דְאִיהוּ בְּעֵגוּלָא רַבְרָבָא, פְּקִיחָא אִיהוּ, דְבַרְנוּ (ס"א דכרנו) דְכֵלָּא בִּיהָ. יִדַע בְּכָל מָה דְאֲשַׁתְּדַל, אָפִילוּ בְּלֵא אוּמְנָא דִּיוּלִיף לִיהָ. אֲצִלַח בְּכָל מָה דְאֲשַׁתְּדַל. וּבְמִמוּנָא, לְזַמְנִין אֲצִלַח, לְזַמְנִין לָא. מְמַלְהָ זְעִירָא אֲסַתְּכַל בְּמַלְיִן סְגִיאִין. נְבוּן אֶקְרִי. לָא חֲיִישׁ לְמַלְיִן דְעֵלְמָא, וְאַפִּילוּ דִּינְדַע דִּיתַפְּסִיף (דף ע"ב ע"ב) בְּהוּ לָא חֲיִישׁ לֹון, וְלָא שְׁוִי עַל לְבִיהָ. רְכִידָא לְבָא אִיהוּ.

תְּרִין קָמִיטִין עֵלְאִין רַבְרָבִין בְּמִצְחִיהָ. חַד קָמִיטָא עַל עֵינָא חַד, וְחַד קָמִיטָא עַל עֵינָא אַחְרָא. וְאֲשַׁתְּכַחוּ תְּלַת קָמִיטִין רַבְרָבִין בְּמִצְחִיהָ, בְּאַלְיִן דְעֵינִין, בַּר קָמִיטָא תַתְּאָה, דְאִיהוּ אֲתַפְּלֵג עַל עֵינִין. דָּא חָשִׁיב מַחְשְׁבִין לְגוּ וְלָא לְבַר. בְּגִין דְלָא חָשִׁיב לְבַנֵּי נָשָׁא בְּעוּבְדוּי, וְדַחִיל אִיהוּ לְפּוּם שַׁעְתָּא, וְלָא יַתִּיר. לְפִיוּסָא, אֲתַפְּיִסָּא בְּעוּבְדוּי דְלִבְר מְקָמִי בַר נָשׁ, לָאו אִינוּן, אֶלָּא לְזַמְנִין כְּרַבָּא, וּלְזַמְנִין בְּחַכְמָה. דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְאֵת נ', דְאִיהוּ בְּלַחוּדוּי, דְלָא אֲתַפְּלִיל בְּאֵת ז'. וְחַלְשָׁא אִיהוּ, דְלָא אֲתַפְּלִיל בְּאַלְיִן אֲתוּוּן קְדָמָי, אֶלָּא אֲסַתְּמִידָא לְאֵת ס' לְאֲתַפְּלִילָא בִּיהָ. וְלָא בְּאֲתוּוּן קְדָמָי. עַד הֵכָּא רְזִין דְחַכְמָתָא דְמִצְחָא.

בְּרָזָא דְעֵינִין, בְּרָזָא דְאֵת ס', בְּהֵוּא גְּוּנָא דְסַחְרָא לְבַר, וּכְמָה דִּיתַבָּא עֵינָא, דִּיתַבָּא עַל שְׁלִימוּ, דְלָא שְׁקִיעַ, הָאִי לָאו רַמָּאָה הִיא, וְרַחֲחִיק מְרַמָּאוּתָא, דְלָא אִית בִּיהָ כָּלָל.

גְּוּנֵי דְעֵינִין אִינוּן ד'. חֲנוּרוּ לְבַר, דְסַחְרָא עֵינָא, כְּגוּוּנָא דְכָל בַר נָשׁ. לְגוּ מְנִיהָ אוּכְמָא דְסַחְרָא, וְאֲתַפְּלִיל חֲנוּרוּ וְאוּכְמוּ פַחְדָּא. לְגוּ מְנִיהָ יְרוּקָא. וְאֲתַפְּלִיל בְּאוּכְמָא. לְגוּ מְנִיהָ הֵוּא בַת עֵינָא, נְקוּדָא אוּכְמָא. דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ דְחִידָא תְּדִיר, וְחַדִּי בְּחַדוּ. וְחָשִׁיב מַחְשְׁבִין לְטַב, וְלָא אֲשַׁתְּלִימוּ אִינוּן

מחשבו, בגין דסליק לון מיד מרעותיה. אשתדל במילי דעלמא. וכד
אשתדל במילי דשמא, אצלח. האי אצטריד לאתקפא ביה לאשתדלא
באורייתא, דהא יצלח ביה.

דף ע"ג ע"א

גביני עינוי רברבין, וכסיין לתתא. באינון גוונין דעינא אית רשימין
סומקין דקיקין בארפא. אינון רשימין אקרון אתנון זעירין דעינא. בגין
דאינון גוונין דעינא. אי (דף ע"ג ע"א) נהרין בנהירו, ההוא נהירו סליק אתנון
לאתחזאה, לאינון מארי דמדיו. באינון רשימין אחרניו דקיקין, והאי
איהו באת ס', וכלילא באת ה'.

עיניו ירוקין דסחרין (נ"א דמסחרא) בחורו, ומתערבין אינון ירוקין, בההוא
חורו. רחמנא איהו, ואיהו חשיב תדיר לתועלתיה, ולא חשיב לנזקא
דאחרניו כלום.

גוונא אוכמא לא אתחזי ביה. חמיד איהו ולא מסטררא בישא. ואי סלקא
בידיה מסטררא בישא, לא יתוב מניה. מהימנא איהו במה דאשתמודעא.
ובמה דלא אשתמודעא לאו מהימנא איהו. מאריה דרזין איהו, במלה
דאיהו רזא, עד דישמע לההוא רזא באתר אחרא. פיון דשמע ליה גלי
כלא. ולא עמיה רזא כלל, דכל מלוי לאו אינון בשלימו. גווי עינוי סחרו
בחורו ובירוקא. דא איהו ברזא דאת ה', ואתכליל באת ז', ובאת ס'.

עיניו צהיבין ירוקין, שגעונא אית ביה. ובגין שגעוניה איהו פום ממלל
רברבן, ועביד גרמיה כבר נש רב, ברברבנו. ומאן דאתתקף ביה, נצח ליה.
לא אתחזי לרזין דאורייתא, דהא לא שכיך בלביה, באינון רזין. דעביד
גרמיה רב בהו. דא איהו ברזא דאת ה', ואתכליל באת ז' בלחודו,
ואתרחק מאת ס'. ובגין דאיהו עבד גרמיה ברברבנו, אתרחק מניה מאת
ס', ולא אתקריב בהדיה. דא פד איהו מליל, עביד קמיטין סגיאין
במצחיה.

עיניו חורו, דסחרו זעיר בירוקא, מאריה דרוגזא, ורחמנא איהו לרוב
זמניו. וכד אתמלי רוגזא, לית ביה רחימו כלל, ואתהפך לאכזריות. לאו
איהו מאריה דרזין, דא איהו ברזא דאת ה', דאתכליל באת ס'.

דף ע"ג ע"ב

עיניו ירוקין וחורו כחדא, וזעיר מגוון אוכס בהו, דא איהו מאריה
דרזין, ואצלח בהו. ואי שארי (דף ע"ג ע"ב) באצלחותא אצלח וסליק. שנאוי
לא יכלין ליה, ואיהו שליט עליהו בשולטנו, ואתכפיין קמיה. דא איהו

בְּרָזָא דְאֵת כּוּ, דְאֵתְכֵלִיל בְּרָזָא דְאֵת סִי. וְעַל דָּא אִיהוּ שְׁלִיט, אִי שְׁאָרֵי בֵיה. עַד הֵכָא רְזִין דְעֵינִין לְאִינוּן מְאָרֵי דְחֻכְמָתָא.

רְזָא דְאֵנְפִין, לְאִינוּן מְאָרֵי דְחֻכְמָתָא פְּנִימָא. דִּיּוֹקְנִין דְאֵנְפִין, לָאו אִינוּן בְּרִשְׁמִין דְלָבֵר, אֶלָּא בְּגוּ רְשִׁימָא דְרְזִין פְּנִימָא. דְדִיּוֹקְנִין דְאֵנְפִין, מִתְהַפְּכִין מְגוּ דִּיּוֹקְנִין דְרִשְׁמִין דְאֵנְפִין, סְתִימִין בְּרוּחָא דְשְׂרָיָא לְגוּ. וּמְגוּ הֵהוּא רוּחָא, אֵתְחִזִי לְבֵר דִּיּוֹקְנִין דְאֵנְפִין, דְאֵשְׁתְּמוּדְעוּן לְגַבֵּי אִינוּן חֲפִימִין.

דִּיּוֹקְנִין דְאֵנְפִין אֲשְׁתְּמוּדְעוּן מְגוּ רוּחָא. רוּחָא אֵית בְּבֵר נֶשׁ, דְרְזִין דְאֵתְנוּן חֻקִּין בֵּיה. וְכִלְהוּ אֵתְנוּן סְתִימִין גּוּ הֵהוּא רוּחָא, וּלְפּוּם שְׁעָתָא סְלֻקִין רְשִׁימִין דְאִינוּן אֵתְנוּן לְגוּ אֵנְפִין. וּכְמָה דְאִינוּן אֵתְנוּן סְלֻקִין, הֵכִי אֵתְחִזּוּן אֵנְפִין, בְּדִיּוֹקְנִין רְשִׁימִין לְפּוּם שְׁעָתָא, בְּחִיזוּ דְלָא קִיִּמָּא. בֵּר אִינוּן מְאָרֵי דְחֻכְמָתָא דְאֵתְקִיִּמִין בְּהוּ, וְלָא אֵתְנִשִּׁי מְנִיִּהוּ.

הֵהוּא אֵתֵר דְאֶקְרִי עֲלֵמָא דְאֵתִי, (אִיהוּ רְזָא דְאִוְרִייתָא) וּמִתְפָּן נֶפְקָא רְזָא דְאִוְרִייתָא, בְּכִלְהוּ אֵתְנוּן דְאִינוּן כִּיִּב אֵתְנוּן, כְּלָלָא דְכִלָּא. וְהֵהוּא נְהָרָא דְנֶפֶק מְעַדוּן, נְטִיל כִּלָּא. וְכַד פְּרָחוּן מְנִיָּה אִינוּן רוּחִין וְנֶשְׁמָתִין, כְּלָהוּ מְצִיִּירָן בְּצִיּוּרָא דְאִינוּן אֵתְנוּן, וְהֵכִי נֶפְקִי כְּלָהוּ. וּבְגִין כֵּד, רוּחָא דְבֵר נֶשׁ דְמְצִיִּירָא בְּצִיּוּרָא דְאֵתְנוּן, עֲבִיד צִיּוּרָא בְּאֵנְפִין.

אֲמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי הֵכִי צִיּוּרָא דְאִימָא, לָא מְצִיִּירָא גּוּ הֵהוּא רוּחָא, אֲמַרוּ, הֵכִי שְׁמַעְנָא מְנִיָּה דְמַר, דְצִיּוּרָא דְאֵתְנוּן מְסֻטְרָא דְלַעֲיָלָא, וְצִיּוּרָא דְאִימָא מְצִיִּירָא בְּהֵהוּא רוּחָא לְתַתָּא. צִיּוּרָא דְאֵתְנוּן אֵתְגִנִּיזוּ לְגוּ, וְצִיּוּרָא דְאִימָא בְּלִיט דְאִימָא לְבֵר.

דף ע"ד ע"א

צִיּוּרָא דְאִימָא, פְּנִי אָדָּם, פְּנִי אֲרִיִּיָּה, פְּנִי שׁוֹר, פְּנִי נֶשֶׁר. וְרוּחָא עֲבִיד צִיּוּרָא דְכִלְהוּ לְבֵר לְפּוּם שְׁעָתָא, בְּגִין דְכָל מַה דְאִיהוּ מְסֻטְרָא (דף ע"ד ע"א) דְרוּחָא בְּלֻטָא לְבֵר, וְאֵתְחִזִּי וְאֵתְגִנִּיז. וְכָל הֵנִי דִיּוֹקְנִין, אֵתְחִזִּין, מִתְצִיִּירָן בְּצִיּוּרָא דְאֵתְנוּן אֶף עַל גַּב דְאִינוּן גְּנִיזוּן. אֲלִין אַרְבַּע דִּיּוֹקְנִין אֵתְחִזִּין לְפּוּם שְׁעָתָא, לְאִינוּן מְאָרֵי דְעֵינִין, דִּיִּדְעִין בְּרָזָא דְחֻכְמָתָא לְאֵסְתְּכֵלָא בְּהוּ.

צִיּוּרָא קְדָמָאִיָּה, כַּד אָזִיל בֵּר נֶשׁ בְּאַרְחָא קְשׁוּט, אִינוּן דִּיִּדְעִין בְּרְזִין דְמְרִיִּהוּן מְסֻתְכֵלָן בֵּיה, בְּגִין דְהֵהוּא רוּחָא דְלָגוּ, מִתְתַּקְנָא בֵּיה, וּבְלִיט לְבֵר, צִיּוּרָא דְכִלָּא. וְהֵהוּא צִיּוּרָא אִיהוּ צִיּוּרָא דְאָדָּם, וְדָא אִיהוּ צִיּוּרָא שְׁלִים יִתִיר מְכָל צִיּוּרִין. וְדָא אִיהוּ צִיּוּרָא, דְאֵעֲבֵר לְפּוּם שְׁעָתָא, קָמִי עֵינֵיהוּ דְחֲפִימִי לְבָא. הָאִי כַּד מְסֻתְכֵלָן בְּאֵנְפּוֹי לְבֵר, אִינוּן אֵנְפִין דְקִיִּימִין קָמִיָּה, עֵינֵין דְלָבָא רַחִים לוֹן.

אַרְבַּע סִימְנִין דְאֵתְנוּן אֵית בְּהוּ, שׁוּרִיָּקָא חַד בְּלִיט בְּשְׁכִיבוּ, בְּסֻטְרָא דִמְיָנָא, וְשׁוּרִיָּקָא חַד דְכִלִּיל תְּרִין אַחְרָנִין דְאֵחִידוּן בֵּיה, בְּסֻטְרָא

דְּשָׂמָא לָא. וְאֵלִין ד' סִימָנִים, אֵינּוּן ד' אֲתוּוֹן, דְּאֶקְרוּן עֵדוּת וְסִימָנָא דָא ע'.
הָהוּא שׁוּרְיִיקָא דְסִטְר יְמִינָא, דְּבִלִיט בְּשָׂכִיבוּ. ד' וְאֵינּוּן תְּרִין אֲתוּוֹן
דְּמִתְחַבְּרוּן בֵּיהּ (ס"א ו"ת אינון עדות) ו"ת אינון הֵיא שׁוּרְיִיקָא דְכֻלִּיל תְּרִין
אֲחֵרִין, וְדָא אֵיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (תהלים פא) עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ דְכָל מָאן
דְּחָמָא לֵיהּ הֵוָה רַחִים לֵיהּ בְּלִבּוֹ, וּבְרַחֲמֵי אֲשֶׁתֵּלִים.

זְרַעָא דְדוּד מִתְהַפֵּךְ בֵּיהּ חִיזוּ דְגוּוֹנִין, וּבְגִין כְּד טְעָה שְׁמוּאֵל, דְּכְּתִיב,
(שמואל א טז) אֶל תִּבְט אֶל מְרָאָהוּ, בְּגִין דְּסִטְרָא אֲחֵרָא הֵוָה בֵּיהּ בְּאֵלִיאָב,
דְּלָא הֵוָה הָכִי בְּדוּד, דְּיוֹקְנִין דְּדוּד טְמִירִין אֵינּוּן, דְּהָא דְּיוֹקְנִין דְּסִטְרָא
אֲחֵרָא, אֲתַכְּלִיל גּוּ דְּיוֹקְנִין, וְהָהוּא דְּיוֹקְנָא דְּסִטְר אֲחֵרָא אֲתַחְזִי בֵּיהּ
בְּקִדְמִיתָא, דְּאֶעְבֵּר עַל עֵינִין לְפּוּם שְׁעָתָא, וּבְהִיל לְפָא וְדַחִיל, וּלְבַתֵּר
(שמואל א טז) וְטוֹב רֹאִי וְיִי עֲמוּ. וְדָא אֵיהוּ עֵדוּת לְגַבִּיהּ.

דָּף ע"ד ע"ב

דְּיוֹקְנָא דָא דְאָדָם, כְּלִיל כָּל דְּיוֹקְנִין, וְכֻלְהוּ כְּלִילֵן בֵּיהּ, הָאִי לָא בְּהִיל
בְּרוּחִיהּ. בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגְזִיָּה אֵיהוּ בְּנִיחָא, וּמְלוֹי בְּנִיחָא, וּמִיד אֲתַפְּיִס. (דף
ע"ד ע"ב) זְרַעָא דְּדוּד דְּאֲתַחְזִי בֵּיהּ הָהוּא דְּיוֹקְנָא בְּקִדְמִיתָא, דְּאֶעְבֵּר לְפּוּם
שְׁעָתָא עַל עֵינִין, בְּרוּגְזִיָּה בְּנִיחָא, מִיד אֲתַפְּיִס. אָבֵל נְטִיר דְּבָבוּ כְּנַחֵשׁ
לְסוּפָא. בְּגִין דְּהָהוּא סִטְרָא גְרָמָא לֵיהּ, דְּסִטְרָא בְּכָל סִטְרִין. אָבֵל מוּחָא
דְּבָגוּ קְלִיפָה וּלְפָא מִתְנַשְׂרָא, וְנִצִּיבָא דָא לְאֵינּוּן זְכָאִין. אָבֵל חִיבִין לָא
מִתְעַבְּרוּן מִהָהוּא דְּיוֹקְנָא קְדָמָא בִּישָׂא, וְאֲתַחְבְּרוּן (ואסתאבו) בֵּיהּ בְּכֻלָּא. '

צִיּוּרִיא תְּנִינִיא, אִי הָהוּא בְּר נֶשׁ לָא אֲזִיל כָּל כְּד בְּאֲרַחָא בִּישָׂא, וְאֲסִטִּי
מִהָהוּא אֲרַחָא, וְתַב לְמֵאֲרִיָּה, לָא דְּהוּא רְגִילָא בְּאֲרַחוּי דְּמִתְקַנּוּ, אֶלָּא
אֵיהוּ דְּהוּא בְּאֵינּוּן אֲוֲרַחִי מִתְעַדִּי, וְסִטִּי מְנִיָּהוּ וְתַב לְמֵאֲרִיָּה. הָאִי אֵיהוּ
רוּחָא טְבָא שְׂאֲרִי לְמִשְׁרֵי עֲלוּי, וְלֵאֲתַתְּקָפָא עַל זוּהִמָּא קְדָמָא דְּהוּא בֵּיהּ,
וּבִלִיט לְבַר, בְּאֲסִתְּכְלוּתָא, דְּעֵינִין לְפּוּם שְׁעָתָא, כְּחַד דְּיוֹקְנָא דְּאֲרִיָּה
דְּאֲתַגְּבֵר הָאִי בְּשַׁעְתָּא דְּחָמִי לֵיהּ, הָהוּא חִיזוּ גְרִים לֵיהּ לְאֶעְבֵּר בְּלִבִּיהּ
אֲרִיָּה דְּמִתְגַּבְּרָא לְפּוּם שְׁעָתָא.

הָאִי מִסְתַּכְּלָן בְּאֲנְפּוּי לְבַתֵּר, אֵינּוּן אֲנְפִין דְּלְבָא לָא רַחִים לוֹן לְפּוּם שְׁעָתָא,
וּמִיד תַּב לְבִיהּ וְרַחִים לֵיהּ. כְּד מִסְתַּכְּלָן בֵּיהּ אֲכִסִּיף, וְחָשִׁיב דְּכֻלָּא יְדַעִין
בֵּיהּ. אֲנְפּוּי חֲפִיין דְּמָא לְפּוּם שְׁעָתָא, מִתְהַפֵּךְ לְחִוּרָא אוּ לִירוּקָא.

תֵּלַת שׁוּרְיִיקוֹן אֵית בְּאֲנְפּוּי. חַד לִימִנָא, דְּדָא אֲתַפְּשֵׁט בְּאֲנְפּוּי וְאֲתַאֲחִיד
בֵּיהּ. חַד דְּסִלְקָא לְחוּטְמִיָּה לְעִילָא, וְתִרִין לְשָׂמָלָא. וְחַד דְּאֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא
מֵאֵינּוּן תְּרִין, וְאֲחִיד בְּהָאִי וּבְהָאִי. וְאֵלִין אֵינּוּן אֲתוּוֹן דְּמִתְחַקְּקוֹן בְּאֲנְפּוּי,
וְאֵינּוּן בְּלִטִּין דְּלָא שְׂכִיבִין. וְכַד מִתְנִישְׁבָּא וְאֲרִגִּיל בְּאֲרַח קְשׁוּט, שְׂכִיבִין.

דף ע"ה ע"א

וְרָזָא דְאִינוּן אַתְנוּן אִיהוּ קָרִיב. דָּא הוּוּ רְחִיק, וְהִשְׁתָּא אִינוּן אַתְנוּן בְּלָטִין בְּאַנְפוּי, וְסִדְדִין בֵּיהּ בְּבִהִילוֹ. וְסִימְנָא דָּא ק' (ד"א ה') מְסֻטָּר יְמִינָא אַתְנוּן אַחְרָנִין מְסֻטָּר (דף ע"ה ע"א) שְׂמָאלָא, וְאַף עַל גַּב דְּשׁוּרְיָקִי אַחְרָנִין אַתְחִזּוּן בְּאַנְפוּי, לֹא בְּלָטִין לְבַר פְּהִנִי. בַּר בְּזִמְנָא דְהוּוּ אָזִיל בְּעַקְיָמוּ.

הַאי אִיהוּ זְרָעָא דְדוּד, אַתְחַפֵּד מְחִיזוּ דָּא. בְּקַדְמִיתָא אַתְחִזִי בְּדִיוקְנָא דְאָדָם, וְלִבְתַּר קִימָא בְּדִיוקְנָא דְאַרְיָה, וְאַתְפָּרֵשׁ בְּדִיוקְנָא דְסֻטְרָא אַחְרָא, וּבְכֻלָּא, מִתְהַפְכָּא מִשְׁאַר בְּנִי נְשָׂא.

צִיּוּרִ"א תְּלִי"תָּא, אִי הוּוּא בַר נֶשׁ אָזִיל בְּאַרְחָא דְלָא מִתְתַּקְנָא, וְסֻטִי אֹרְחֻי מְאַרְחִי דְאֹרְיִיתָא, הוּוּא רִוְחָא קְדִישָׁא אֲסִתְּלַק מִנִּיהּ, וְרוּחָא אַחְרָא אַתְחִזִי בֵּיהּ, וְדִיוקְנָא אַחְרָא, וּבְלִיט לְבַר, בְּאַסְתְּפְלוּתָא דְעֵינִין דְחַפְיָמִי לְבָא, לְפּוּם שְׁעֵתָא דִּיוקְנָא דְשׁוּר. בְּשְׁעֵתָא דְחַמָּא לִיהּ, מַעְבְּרִין בְּלִפְיֵיהּ הוּוּא דִּיוקְנָא, וְאַסְתְּפְלִין בֵּיהּ.

ג' קוּרְטָמִי סוּמְקִי בְּאַנְפוּי, בְּסֻטְרָא דִּימִינָא, וְאִינוּן שׁוּרְיָקִי סוּמְקִין דְקִיקִין. וְתֵלֵת בְּשְׂמָאלָא, וְאַלִין אִינוּן אַתְנוּן דְּבְּלָטִין בֵּיהּ. חַד אִיהוּ שׁוּרְיָקָא דְקִיק בְּעַגּוּלָא, וְתֵרִין דְקִיקִין אַחְרָנִין עֲלֵיהּ, וְכֻלְהוּ בְּעַגּוּלָא. וְכִדִּין שְׁקִיעִין עֵינוּי.

וְרָזָא דְאִינוּן אַתְנוּן. חַד אִיהוּ כ', תֵּרִין אַחְרָנִין ר"ת אִינוּן. וְכֹן לְסֻטְרָא שְׂמָאלָא, וְסִימְנָא דָּא הוּוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ג) הִפְרַת פְּנִיָהֶם עֲנָתָה בָּם וְאַלִין אַתְנוּן בְּלָטִין בְּאַנְפוּי, עַל כָּל שְׂאַר שׁוּרְיָקִין. וְאִי תָּב מִשְׂמָאלָא לִימִינָא, אַתְכְּפִינָא הוּוּא רִוְחָא וְאַתְתַּקֵּף רִוְחָא דְקַדְשָׁא, וְאַלִין שׁוּרְיָקִין שְׂכִיבוּ, וְאַחְרָנִין בְּלָטִין לְבַר, כְּמָה דְאַתְמַר.

זְרָעָא דְדוּד אִיהוּ בְּהַפּוּכָא, אַתְחִזִי בְּדִיוקְנָא דְאַרְיָה בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר אַתְחַדֵּר בְּדִיוקְנָא דְשׁוּר. תֵּרִין שׁוּרְיָקִין אוּפְמִין בְּאַנְפוּי, חַד מִימִינָא, וְחַד מִשְׂמָאלָא, וְאַלִין אִינוּן אַתְנוּן, חַד אֶקְרִי ד', וְחַד אֶקְרִי ע', וְכֻלָּא מִתְהַפְכָּא מִשְׁאַר בְּנִי נְשָׂא.

צִיּוּרִ"א רְבִיעִ"אָה, דָּא אִיהוּ צִיּוּרָא דְבַר נֶשׁ, דְקִימָא תְּדִיר לְאַתְתַּקְנָא עַל רָזָא דְמְלַקְדָּמִין, הַאי אִיהוּ חִיזוּ לְחַפְיָמִי לְבָא בְּדִיוקְנָא דְנֶשֶׁר. הוּוּא רִוְחָא דִּילִיהּ אִיהוּ רִוְחָא חֲלָשָׁא. הַאי לֹא אַחֲזִי בְּאַנְפוּי אַתְנוּן דְּבְּלָטִין לְבַר, דְהָא אַתְאַבִּידוּ מִנִּיהּ, וְאַשְׁתַּקְעוּ בְּזִמְנָא אַחְרָא דְמְלַקְדָּמִין, דְאַסְתְּלַקוּ מִנִּיהּ, וְעַל דָּא לֹא בְּלָטִין בֵּיהּ.

וְרָזָא דִּילִיהּ, עֵינוּי לֹא נְהָרִין בְּנֶצִיצוּ, כַּד אִיהוּ בְּחֻדּוֹ. וּבְזִמְנָא דְסֻפְרָא שְׁעַר רִישִׁיהּ וְדִיקְנִיהּ. בְּגִין דְרוּחִיהּ לֹא נְהִיר לִיהּ בְּאַתְנוּן, וְאַשְׁתַּקַּע נְצִיצוּ דִּילִיהּ דְהוּוּ בְּקַדְמִיתָא. לֹא קִימָא בְּאַסְתְּפְלוּתָא דְאַנְפוּי לְאַסְתְּפְלָא. וְרָזָא דְהַאי (קהלת ד) וְשָׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבָר מִתּוֹ מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הִמָּה חַיִּים עֲדָנָה.

זרעא דדוד, (תהלים כה) סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם.

דף ע"ה ע"ב

ברוחא דבר נש, אצטײַרו אתון, כמה דאתמר, ואיהו בליט לון לבר, ואתמסר חכמתא דא לחכימי לבא למנדע ולאשתמודעא, רוחא קיימא ברזא (בראשית ה) דזה ספר, וכלא ברזא דא קיימא, בר חיזו דאנפין דאתדון בגוונא אחרא, כפום שולטנו (דף ע"ה ע"ב) דרוחא, או מאריה דרוחא. זכאין אינון חכימין דכלא אתמסר לון למנדע. עד הכא רזא דאנפין.

מכאן ולהלאה ברזא דשפון, באת פי דכליל ברזא דאת סי. שפון רברבון, דא איהו בר נש מליל בלישנא בישא, ולא אכסוף, ולא דחיל, מארי דמחלוקת, רכילא איהו בין האי להאי. (משלי ו) ומשלח מדנים בין אחים. לאו איהו מאריה דרזין, וכד אשתדל באורייתא מכסה רזין, אבל מאריה דלישנא בישא, ולא שוי דחילו בלביה.

וסימנא דא, את פי דכליל באת ר' ולא אתכליל באת סי. האי איהו דאתחזי דאיהו זכאה, ולא דחיל חטאה איהו, ולא בעי לאשתדלא אבתריה, בגין דכל מלוי אינון בפומא ולא בגופא.

שפון עתיקין בעתיקו, ולא דקיקין. האי איהו בר נש מאריה דרוגזא יתיר. מאריה דזדונא. לא יכיל למסבל מלה. מארי דלישנא בישא בפרהסיא, בלא פסופא כלל. לזמנין אשתדל בליצנותא. האי איהו בר נש דבעי לאתרחקא מניה.

אתמלי דיקניה בשערא, ההוא, לישנא בישא, אורי עליה בפרהסיא, לית ליה פסופא. אשתדל במחלוקת. אצלח במלי דעלמא. חמי בשנאו. דא איהו (משלי ו) קורץ בעיניו, על דא אתמר (משלי כא) העז איש רשע בפניו. דא איהו ברזא דאת פי בלחודוי. דלא אתכליל באת סי כלל. ולזמנין אתחבר באת ר' בהאי את ר' אתכליל.

ברזא דאודנין, מאן דאודנוי רברבין, טפשא בליביה ושגעונא ברוחיה. מאן דאודנוי זעירין, וקיימין על קיומא. פקיחא דלבא באתערוותא איהו. צבי לאשתדלא בכלא. ורזא דא את י' דאתכליל בכל שאר אתון.

עד הכא, רזין דדיוקנין דבר נש. מכאן ולהלאה, רזין אחרנין באתון דמר, דלא קיימין גו פרוצופא, אלא למנדע רזין דהאי פסוקא, גו דרגין עלאין, בזמנין ותקיפין דהאי עלמא, ולא זכינן בהו.

אמר ר' שמעון, בני, זכאין אתון בעלמא, דין, ובעלמא דאתי, וזכאין עיני, דזכון למיחמי דא, כד איעול לההוא עלמא דאתי. בגין נשמתי קרי לעתיק יומין, האי קרא, (תהלים כג) תערוץ לפני שלחו נגד צוררי דשנת

בְּשֵׁמוֹן רֹאשֵׁי כּוֹסֵי רְוִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קָרִי עֲלוֹ, (ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים
וַיָּבֵא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים. ”

אוּף אֵינּוֹן פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, כְּתִיב (יחזקאל א) וַיְדִי אֶדָם מִתַּחַת כַּנְּפֵיהֶם, הָאִי
קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, דְּאֵינּוֹן יְדִין לְקַבְּלָא מְאָרִיָּהוֹן דְּתִיּוּבְתָא דְתַבְּאָן
לְגַבֵּי (נ״א לקבל) קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. אַבְל יְדִי אֶדָם, אֲלִין אֵינּוֹן דְּיוּקְנִין וְרִזִין
עֲלָאִין, דְּשׁוּי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּבַר נֶשׁ, וְסִדְר לֹון בְּאַצְבָּעוֹן לְבַר וּלְגוֹ.
וּבְהָהוּא כ״ף.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא כַּד בְּרָא לִיהָ לְבַר נֶשׁ, סִדְר בֵּיה, כַּל דְּיוּקְנִין דְּרִזִין
עֲלָאִין, דְּעֲלָמָא דְלַעֲיָלָא, וְכַל דְּיוּקְנִין דְּרִזִין תַּתְּאִין, דְּעֲלָמָא דְלַתְּתָא, וְכַלָּא
מִתַּחְקָא בְּבַר נֶשׁ, דְּאִיהוּ קָאִים בְּצֻלָּם אֱלֹהִים, בְּגִין דְּאֶקְרִי יְצִיר כ״ף.

וְרִזָּא דְכ״ף, דְּאֵת דָּא דְאֶקְרִי כ״ף, דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאֶדָם בְּצֻלְמוֹ, דָּא אִיהוּ רִזָּא דְאֵת כ״ף. אֵת דָּא, אִית בֵּיה רִזִין עֲלָאִין,
וְדִיוּקְנִין עֲלָאִין. בְּהָאִי כ״ף תַּלְיִין עֶשֶׂר אֲמִירוֹן מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, חֲמֵשׁ
מִימִינָא, וְחֲמֵשׁ מִשְׁמָאלָא, וְאֵינּוֹן חַד בְּרִזָּא חַדָּא.

(תנינן כתיב (יחזקאל כא) וגם אני אכה כפי אל כפי, דלהוו דא עם דא בפלוגתא ויסתלקו ברכאן
מעלמא, הואיל וגאותא דישראל אתיהיבת לעמין. כד מתחברן כחדא, כתיב, (במדבר ז) כף אחת
עשרה זהב מלאה קטרת רמו לחבורא חדא.) וְכַד הוּוּ בְּחַבּוּרָא חַדָּא, כְּתִיב, וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאֶדָם בְּצֻלְמוֹ וְגוֹ'. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים (את האדם) דָּא סְלִיקוּ
דְּמַחְשָׁבָה בְּרִזָּא פְּנִימָאָה. אֵת הָאֶדָם: רִזָּא דְכַר וְנוּקְבָא פְּחַדָּא, בְּצֻלָּם
אֱלֹהִים רִזָּא דְכַר (אחרא).

דף ע״ו ע״א

כַּד אֲתַבְּרִי אֶדָם, מַה כְּתִיב, בֵּיה, (איוב ז) עוֹר (בראשית כ״ ע״ב) וּבָשָׂר תִּלְבָּשֵׁנִי
(דף ע״ו ע״א) וְגוֹ'. אִי הֲכִי הָאֶדָם מַהוּ. אִי תִימָא, דְּאֵינּוּ אֶלָּא עוֹר וּבָשָׂר
וְעֲצָמוֹת וְגִידִים, לָאוּ הֲכִי, דְּהָא וְדָאִי הָאֶדָם לָאוּ אִיהוּ אֶלָּא נִשְׁמַתָּא. וְאֲלִין
דְּקָאֵמַר עוֹר וּבָשָׂר עֲצָמוֹת וְגִידִים, כְּלָהוּ לָא הוּוּ אֶלָּא מְלַבּוּשָׁא בְּלַחוּדוּי,
מֵאֲנִין אֵינּוֹן דְּבַר נֶשׁ, וְלָאוּ אֵינּוֹן אֶדָם. וְכַד הָאִי אֶדָם אֲסַתְּלַק, אֲתַפְּשֵׁט
מֵאֲנִין מֵאֲנִין דְּקָא לְבִישׁ.

עוֹר דְּאֲתַלְבֵּשׁ בֵּיה בַר נֶשׁ. וְכַל אֵינּוֹן עֲצָמוֹת וְגִידִים, כְּלָהוּ בְּרִזָּא דְּחַכְמָתָא
עֲלָאָה כְּגוֹנוּנָא דְלַעֲיָלָא. עוֹר כְּגוֹנוּנָא דְלַעֲיָלָא, כְּמַה דְּאֹלִיף מַר, בְּאֵינּוֹן
יְרִיעוֹת, דְּכְתִיב, (תהלים קד) נוֹטָה שְׁמַיִם פִּירִיעָה. (שמות כה) עוֹרוֹת אֱלִים
מֵאֲדָמִים וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים. אֵינּוֹן מְלַבּוּשִׁין דְּלַעֲיָלָא, דְּמַסְכְּכִי לְמְלַבּוּשָׁא,
אֲתַפְּשֵׁטוּתָא דְשְׁמַיִם, דְּאִיהוּ מְלַבּוּשָׁא דְלְבַר. יְרִיעוֹת אֵינּוֹן מְלַבּוּשָׁא דְלְגוֹ,
וְאִיהוּ קְרוּמָא דְסַכִּיף עַל בִּשְׂרָא.

עצמות וגידים, אינון רתיכין, וכל אינון חיילין, דקיימין לגו. וכלהו מלבושין לפנימאה, רזא דאדם עילאה, דאיהו פנימאה.

אויף הכי רזא לתתא, אדם איהו פנימאה לגו. מלבושין דיליה פגוונא דלעילא. עצמות וגידין, פגוונא דקאמרו באינון רתיכין ומשירין. בשר איהו סכיד על אינון משירין ורתיכין, וקיימא לבר, ודא (ויקרא ק"ע ע"א) רזא דאתמשכא לסטרא אחרא. עור דסכיד על פלא, דא איהו פגוונא דאינון רקיעין, דסכיכו על פלא. וכלהו מלבושין לאתלבשא בהו. פנימאה דלגו רזא דאדם. וכלא רזא, לתתא פגוונא דלעילא. ועל דא ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים, (תרי אלהים הכא חד כלפי דכר וחד כלפי נוקבא) ורזא דאדם לתתא פלא איהו ברזא דלעילא.

בהאי רקיעא דלעילא, דמספד על פלא, אתרשימו ביה רשימין, לאתחזא ולמנדע באינון רשימין, דאתקביעו ביה מלין ורזין סתימין. ואינון רשימין דכבביא ומזלי, דאתרשימו ואתקביעו בהאי רקיעא, דסכיד לבר. אויף הכי עור, דאיהו סכוכא לבר בבר נש, דאיהו רקיעא דסכיד על פלא, אית ביה רשימין ושרטוטין, ואינון פכביא ומזלי דהאי עור. לאתחזא בהו, ולמנדע בהו, מלין ורזין סתימין, בכביא ומזליא, לעינא בהו חפימי לבא, ולאסתכלא בהו למנדע אסתכלותא באנפין, ברזין דקאמרו, ורזא דא, (ישעיה מז) הוברי שמים החוזים בפכבים.

ודא איהו, פד אינון נהירין וקיימין, בלא רוגזא. בזמנא דרוגזא שלטא עליה דבר נש, דינא אחרא אתמסר למנדע ביה. במה דלא אתייהיב לשלטאה, למנדע בזמנא דעינא (מ"א דדינא) שלטא ברקיעא.

אבל אסתכלותא דאנפין על ארח קשוט, בשעתא דאנפין נהירין, וקיימא בר נש על קיומא, ואינון רשימין אתחזון בארח קשוט, דכדין בההוא אסתכלותא זכיל לאתדנא על בורייה יתיר, ואף על גב דבכללא פל אינון חפימין וכלין לאסתכלא.

שרטוטי ידן ושרטוטי אצבען, לגו, פלהו קיימין ברזין אחרנין, למנדע במלין סתימין. ואלין אינון פכביא, דנהירין לאסתכלא גו מזלי, בטסירין עלאין.

אצבען קיימי ברזין עלאין. טופרי אצבעאן, דקיימין דחפין, לבר, הוא אוקמוה באינון רזין, דהו (בראשית כ"א ע"א) פנים דלבר, ובהו אית רזין, לאינון חרשין, דמסתכלי בטופרי, בנהירו דמלה אחרא, דשלטא בהו, ואינון חרשין קא מסאבי לההוא אתר.

בטופרין אית זמנין, דנהרין בהו פכבין חורין דקיקין, ואלין אינון כתולדה דטלופחין, ואינון שקיעין פהאי מסמרא על לוחא. ולא אינון פאינון חורין אחרנין דלא שקיעין, אלא דקיימין לעילא. בהני דלא שקיעין, לית בהו ממשא. אבל הני דשקיעין חורין כתולדה דטלופחין

אית בהו ממשא, ואית סימנא טבא ליה לבר נש בחדו (מיא בהו) ויצלח
בההוא זמנא. או גזרה אתגזר עליה ואשתזיב מינה.

דף ע"ו ע"ב

שרטוטי ידיו ברזין עלאין, (דף ע"ו ע"ב) (שרטוטין) באצבען לגו. בידיו שרטוטין
ברבין, שרטוטין זעירין דקיקין עלאין בימינא. באינון אצבען דבהו
שרטוטין זעירין. באצבעא זעירא דימינא, אית רשימין דקיקין. אצבעא
דא, קיימא תדיר על עובדין דבסטר אחרא.

בהאי אצבעא קיימין שרטוטין, אינון דאצבעא אתכפיל בהו. הני לאו
אינון לאסתכלא, אלא אי אתוספן ביה. אי אתוספן תרין אוחרנין, על
ההוא שרטוטא דאתכפל בהו. ארחא לא אזדמן ליה. ואי יעבד לא יצלח.

בר אי קיימן בארפא, בין רשימא לרשימא, בזמנא דיתמשך משכא
לאחורא, ואשתארו אינון רשימין דאשתמודעו. האי יצלח בארחא. וסימן
דא, תלת תלת בפותיא. וארבע בארפא. ורזא דא ז' מאתוון זעירין.

רשימא חד בארפא, ותרין תרין בפותיא. מארחא, ישמע מלין בזמן קריב,
ולית ליה בהו תועלתא. ארבע רשימין בארפא, וד' רשימין בפותיא, ארחא
אזדמן ליה בטרח סגי, ולסופא לתועלתיה. ורזא דא ז' מאתוון אמצעין,
דבין זעירין ורבין.

חמש זעירין רשימין בפותיא לתתא, וארבע בפותיא לעילא, וארבע
בארפא. נייחא ליה בביתיה, ועצלא איהו. וארחא הות מתתקנא קמיה,
ולא בעי למעבד. ואי יעבד, יצלח בההוא ארחא, אבל לא עביד ליה, ועצלא
הוי ורזא דא ז' דאיהי פשוטה.

באצבעא דאמצעיתא, האי אצבעא קיימא, למעבד עובדא ההוא דחשיב.
אי שרטוטא חדא קיימא בארפא, בין שרטוטי דפוחיא, האי חשב
מחשבין, ואסתלקו מניה, ודחיל ולא עביד, וההיא מחשבה לא אתעביד
כלל.

אי תרין שרטוטין בארפא, דקיימין פד אתפשט משכא לאחורא. האי לאו
ביה מחשבין, וחשיב מחשבין לפום שעתיא, ואתעביד, ולא מחשבה
דהרהר ביה כלל, אלא מחשבה דאיהו בבהילו וזעירא, אבל הרהורא
ומחשבה לא.

ואי תלת רשימין בארפא. ובפוחיא תרין או תלת, פד אתפשט משכא
לאחורא. האי איהו בר נש דאיהו פקיחא, וחשיב מחשבין, וכל אינון
מחשבין דאינון לסטר קודשא בריך הוא אתקיימן בידיה, ומחשבין
אחרנין לאו הכי.

אי ארבע או חמשה בארץ, באתפשטו דמשכא כדקאמרו, (דא איהו) כד שראו על פותגא, בתלת, או בארבע, או מתרין ולהלאה. דא בר נש דמחשבוי לאבאשא, ואשתבח בהו. ודיקנה וגביני עינוי סומקין, מחשב לביש ואשתבח בהו. קצרא דיומין איהו. פקיחא איהו. ואכנע תדיר למכילן דביש. אצלח. ולסופא דיומין זעירין אסתלק מעלמא.

אסוותא להאי תיובתא. כדין אשתכחו תלת רשימין, או ארבע, ושריין על תרין. תלת רשימין או ד' בארץ ושריין על תרין בפותגא. דהא כפום מנהגא דבר נש, הכי מתחלפי שרטוטין, מזמן לזמן. ורזא דא (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו', מרב אונים ואמיץ כח וגו'.

כמה דקודשא בריך הוא אחלף חילין וזמנין בככבי שמיא, יומא דא כד, וליומא אחרא כד. (ודא איהו דאמרנן בצלותא דערבית ומחליף את הזמנים ומסדר את הכוכבים כפום דחלופא דזמנים כד איהו מסדר כוכבים.) כפום דאדם דלגו כל עובדוי. הכי אתחזון בהאי רקיעא. והכי אתחזי בהאי משכא דהאי אדם תתאה. דאיהו רקיעא, עור דחפא על כלא.

וכלא כפום גוונא דאדם דלגו, דהאי לזמנין קאים בדינא, לזמנין ברחמי, כההוא גוונא ממש אחזי לבר. לזמנין כהאי גוונא, ולזמנין כהאי גוונא כגוונא דא לתתא בהאי אדם, כמה דאמרו, לזמנין כהאי גוונא, ולזמנין כהאי גוונא, ורזא דא את ז' אתפליל ביה את י' .

דף ע"ז ע"א

ורזין אליו באצבעו (דף ע"ז ע"א) דימינא, בזעירא וברברבא. וסימן (דברים א) פקטן כגדול תשמעון. אלו תרין אצבעו ברזין אליו, והכי אינון ברזין דאוליפנא מניה דמר, (ולא אינון) ברזי דרב ייסא סבא. מפאן ולהלאה שרטוטין אחרנין, דאקרון פלהו תולדות, ואינון תולדות אדם, כמה דכתב, (בראשית ב) תולדות השמים, והא אתמר, דכלא רזא דא. כגוונא דא תולדות אדם, בכל אינון דיוקניו דאנפיו, ובכל אינון דקאמרו. ובאליו תולדות דשרטוטי ידיו, דאתחזין ברזין פנימאין, כמה דאתחזי.

זה ספר תולדות אדם, לשרטוטין, סימן זר"ה פס"ץ. רזין לחפימי לבא, רזה ס"ף, חמש אתוון, בחמש תרעין, למנדע חכמה בסוכלתנו.

תרעא קדמאה, ר'. בידיא אית שרטוטין דקיקין, ושרטוטין רברבין. וכלהו מתערבי דא עם דא. שרטוטין רברבין דאית בידיא, כד אינון תרין בארץ, ותרין בפותגא, ואחידו דא בדיא, דא איהו ברזא דאת ה', וברזא דאת ר' ודחי לאת ז', ונטיל אליו תרין אתוון. בפותגא נטיל ה', בארץ נטיל ר', וסימן דיליה ה"ר.

דא אית ליה בידא שְמאלא כְּהאי גוֹנא באַלין שְרטוטין רבְרבין. אַבל אינון שְרטוטין זְעירין דְנְטלא יְמינא, לא נְטלא שְמאלא. דימינא נְטלא, חד שְרטוטא דְקיק לעילא באַרְכא, וְחד שְרטוטא דְקיק לתתא, דְאחיד בין אינון תְרין שְרטוטין רבְרבין. בְפּוֹתֵיא אית חד שְרטוטא דְקיק, דְאחיד לתתא באינון תְרין דְשְרֵיא עֲלֵיה. ובשְמאלא לאו הכי, וְרָזא דִילֵיה איהו בימינא, וְלאו בשְמאלא.

האי איהו בר נש, דְלִזְמֵין תְּאִיב בְּבִיתָא, וְלִזְמֵין באַרְחָא, דא לא שְכִיד לְבִיה בְּהאי וּבְהאי. כִּד איהו בְּבִיתָא תְּאִיב באַרְחָא, וְכִד איהו באַרְחָא, תְּאִיב בְּבִיתָא. אַצְלַח תְּדִיר באַרְחָא, וְלִזְמֵין בְּבִיתָא. דא אַצְלַח באוֹרֵיתָא, וּבְרֵזֵי דְאוֹרֵיתָא אי אֲשֶׁתְּדַל בְּהו. האי חֲמֵי בְשֵׁנָאוֹי, תוּעֵלְתָא לְסִגְיָאִין בִּיה. עַצְלָא איהו בְּמֵלֵי דְעֵלְמָא. אי אֲתַעֵר, אֲתַעֵרוּן לְאוֹטְבָא לֵיה מְלַעֲלָא. זְכִי בְּמֵלוֹי. דא איהו חֲמִידָא וּמְפִזָּר מְמוֹנָא. טב עֵינָא איהו. צְלוֹתֵיה אֲשֶׁתַּמַּע. נְחִית וְסִלִיק בְּמְמוֹנָא.

דא איהו דְלִזְמֵין מְתַבַּר לְבִיה לְגַבִּיה מְאֲרִיה. וְכִדִּין אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּלַת שְרטוטין זְעִירִין, דְמַעְבְּרִין בְּהוּא שְרטוטא דְקיק, דְאֲתוּסָף עַל אינון תְּרִין דְפּוֹתֵיא, וְרָזָא דָא ה' דְמִתְחַבְּרָא עִם ר'. דא אַרְחָא, דא בִּיתָא. דא חֲדוּה, דא עַצִּיבו, דא תוּעֵלְתָא, דא עַצְלָא, דא טב עֵינָא, דא חֲמִידָא, וּמְפִזָּר מְמוֹנָא. דא מְתַבַּר לְבִיה, וְתַב לְמְאֲרִיה.

תְּרַעָא תְּנַיְנָא, ז'. בִּימֵינָא, בְּקִסְטִירוּ דְקוֹלְטָא, רְשִׁימִין שְכִיחִי, כִּד אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּלַת שְרטוטין רבְרבין בְּפּוֹתֵיא, וְתְרִין רבְרבין באַרְכָא, וְחד מְאִינוּן דְאַרְכָא, אַחִיד באינון תְּרִין דְפּוֹתֵיא, וְחד אַחְרָא לא אַחִיד בְּהו. האי אית פְּסִלוּ בְּזַרְעֵיה, מְסִטְרָא דְאַבוֹי, אוּ מְסִטְרָא דְאִמֵּיה.

וְכִדִּין מְשִׁתְּכַחִי לְתַתָּא מְאִינוּן תְּלַת שְרטוטין דְפּוֹתֵיא, תְּרִין שְרטוטין דְקִיקִין, דְאַחִידִין בְּהו לְתַתָּא. האי איהו בר נש, מְתַקֵּן עוֹבְדוֹי, קְמִי בְּנֵי נְשָׂא, וְלְבִיה לא קְשׁוּט. וְלִזְמֵנָא דְסִיב, אַהֲדָר לְאַתְתְּקָנָא. כִּדִּין אֲשֶׁתְּכַחוּ אינון תְּרִין שְרטוטין באַרְכָא, אַחִידִין באינון דְפּוֹתֵיא, דא עִם דא. וְתְרִין אַחְרָנִין עִמְהוּן בְּאַמְצְעֵיתָא, דְקִיקִין, וְדָא באַרְכָא. וְתַלַּת דְקִיקִין בְּפּוֹתֵיא, וְרָזָא דָא ז' דְמִתְחַבְּרָא בְּאֵת ר'.

דף ע"ז ע"ב

וְכִד איהו סִיב וְתַב כְּדִקְאֲמָרוּ, אֲתַתְּקִין איהו בְּרָזָא דְאֵת ר', וְאַתְתְּבַר בְּאֵת ז'. לְבַתֵּר כִּד האי אֲתַתְּקִין, איהו תְּדִיר בְּלַחִישׁוֹ, וְכִל עוֹבְדוֹי בְּלַחִישׁוֹ. אַבל לאו איהו בְּקִיוּמָא כְּדִקְא חֲזִי בְּגִין דְהוּא פְּסִלוּ, עַד לא אֲתִיַּאֲשָׂא בִּיה. (מכאן אוליפנא מאן דפסיל זרעיה עד תלת דרין לא אתיאישא ההוא פסילו (דף ע"ז ע"ב) מלכשכשא. בגין כך תנינן ווי ליה לההוא בר נש דפסל זרעיה ולא חייש ליקרא דמאריה. פסיל זרעיה ודאי.)

וּלְבַתֵּר דְּאַתְיָאֲשָׁא. הַהוּא פְּסִילוֹ, כְּדִין אֲשֶׁתְּכַחוּ שְׂרֻטוּטִין בִּידָא יְמִינָא,
אַרְבַּע וְחֲמִשׁ. אַרְבַּע בְּאַרְכָּא, חֲמִשׁ בְּפּוֹתֵינָא. וְרָזָא דָּא ז', וְאַתְחַבֵּר בְּאַתְּ ה'.
הַאי לְזַמְנִין אֲצֻלַח, לְזַמְנִין לָא אֲצֻלַח. אֲצֻלַח בְּאַוּרֵייתָא, וּלְסוּף יוֹמוֹי,
אֲצֻלַח אֲפִילוּ בְּמִמוֹנָא.

תַּרְעָא תְּלִיתָאָה, ה'. בִּימִנָא, כְּדִ אֲשֶׁתְּכַחוּ חֲמִשׁ שְׂרֻטוּטִין בְּפּוֹתֵינָא, וּתְלַת
בְּאַרְכָּא, וְאַשְׁתַּכַּח הַהוּא שְׂרֻטוּטָא דְּאַמְצָעֵיתָא מֵאַיִנוּן תְּלַת, דָּא אִיהוּ
בְּרָזָא דְּאַתְּ ה', וְאַסְתְּמִיד בְּאוֹת ס'.

בְּזַמְנָא דְּאַשְׁתַּכַּח הַהוּא שְׂרֻטוּטָא דְּאַמְצָעֵיתָא, דְּעָאל וְאַחִיד גּוֹ אִינוּן חֲמִשׁ
שְׂרֻטוּטִין דְּפּוֹתֵינָא, דָּא אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ עֲצִיב וְרָגִיז גּוֹ בֵּיתִיהָ, וּבְגוֹ בְּנֵי נֶשָׂא לָאו
הָכִי. קִמְצָן אִיהוּ בְּבֵיתִיהָ, וְרָגִיז וְכַפִּין, וּלְזַמְנִין לָא. לְבַר מִבֵּיתִיהָ לָאו הָכִי.
אֲצֻלַח בְּעוֹבְדֵי עֲלָמָא. כְּדִ אֲשֶׁתְּדַל בְּאַוּרֵייתָא אֲסַתְּכִיל זְעִיר וְאַתְהַדֵּר בָּהּ.
מִהִימָנָא אִיהוּ, אֲבַל לָאו כָּל זַמְנָא. וְהַהוּא זַמְנָא דְּלָאו מִהִימָנָא, אַחְזִי גּוֹוֹן
קְשׁוּט, וְלָא קְשׁוּט בְּשְׁלִימוֹ. בְּדִינָא יִצְלַח. מִהִימָנָא אִיהוּ בְּרָזִין דְּאַוּרֵייתָא,
דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּאַתְּ ה', וְאַתְחַבֵּר בְּאַתְּ ס'.

וְאִי אַרְבַּע שְׂרֻטוּטִין בְּפּוֹתֵינָא, וְחֲמִשׁ בְּאַרְכָּא, תַּרְיִן מֵאַיִנוּן דְּאַרְכָּא, עָאלִין
גּוֹ אִינוּן אַרְבַּע, דָּא אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ חֲדִי בְּבֵיתִיהָ, וְאַתְחַזִּי עֲצִיב לְבָא לְבַר, וְלָאו
הָכִי דְּכִיּוֹן דְּמַלְלִיל עִם בְּנֵי נֶשָׂא, אַחְזִי חֲדוֹ וְאַתְכַּוּוֹן בְּמַלּוּי.

תְּלַת שְׂרֻטוּטִין זְעִירִין עָאלִין גּוֹ אִינוּן דְּאַרְכָּא, דָּא אִית לִיהָ חֲדִי רְשִׁימוֹ
אוּכְסָם בְּגוֹפִיָּה, וּתְלַת שְׁעָרִין תְּלָיִין בְּהַהוּא רְשִׁימוֹ, וְהַהוּא רְשִׁימוֹ אִיהוּ
כְּעַגּוּלָא, וְחֲדִי תְּבִירָא (חֲבוּרָא) בְּרִישִׁיָּה. וְלִהָאִי רְשִׁימָא, קָרְאֵן לִיהָ חֲכִימִי
לְבָא, דִּיזְדַּעִין רָזִין אֲלִין, רִישׁ נֶשָׂא. רְשִׁימוֹ דָּא, אַתְחַזִּי לְזַמְנִין, בִּין כְּתַפּוּי.
וּלְזַמְנִין, בְּדְרוּעָא יְמִינָא. וּלְזַמְנִין, עַל יְדָא יְמִינָא בְּאַצְבָּעוּי.

אִי רְשִׁימָא דָּא רִישׁ נֶשָׂא, אִיהוּ בְּאַרְחַ מִישָׁר בְּתִיקוֹנוּי, יִסְתַּלַּק לְעוֹתְרָא
וְלִיקְרָא. וְאִי הַהוּא רִישׁ נֶשָׂא אַתְהַפֵּד לְאַחוּרָא, יִזְכָּה לְבִנּוֹ לְזַמְנִין. אֲבַל
כְּדִ אִיהוּ סִיב, יִזְכָּה לְעוֹתְרָא יַתִּיר, וְלִיקְרָא סִגְנָא, יַתִּיר מְעוּלְמוּי, וְיִצְלַח
בְּאַוּרֵייתָא, אִי אֲשֶׁתְּדַל בָּהּ.

רִישׁ נֶשָׂא דָּא, אַתְחַזִּי לְזַמְנִין אוּכְמָא, וּלְזַמְנִין גּוֹוֹן דְּלָא סוּמְקָא זְעִיר, דְּלָא
אַצְטַבַּע כָּל כְּדִ. לְזַמְנִין בְּשְׁעָרִין לְזַמְנִין שְׁעִיעַ, וְכֻלָּא חֲדִי סִימָנָא אִיהוּ, וּבְחֲד
דִּינָא אַתְדָּן.

וְאִי הַהוּא גּוֹוֹן סוּמְקָא אַצְטַבַּע יַתִּיר, וְקָאִים בְּגוֹנוּיָה, זְמַן זְעִיר הוּא
דְּאַצְטַבַּע, בְּגִין דְּאַלִּין גּוֹוֹנוּי, לְזַמְנִין קִיִּימִין נְהִירִין, וּלְזַמְנִין חֲשׁוּכִין. וְאִי
אַצְטַבַּע הַהוּא סוּמְקָא וְנְהִיר, כְּדִין אִית בִּידָא שְׁמָאֲלָא, תְּלַת שְׂרֻטוּטִין
בְּאַרְכָּא, וּתְלַת בְּפּוֹתֵינָא, וְחֲדִי דְּקִיק עַל אִינוּן דְּפּוֹתֵינָא, וְחֲדִי דְּקִיק עַל אִינוּן
דְּאַרְכָּא. וּבִידָא יְמִינָא אַתּוּסָף חֲדִי בְּפּוֹתֵינָא בְּלַחוּדוּי. הַאי בְּרַ נֶשׁ שְׂכִיב
בְּנִדָּה, וְלָא תַב מִינָה לְמַאֲרִיָּה.

וְכַד תֵּב בְּתִיבְתָא, אֲשֶׁתְּאָרוּ אֵינּוֹן שְׂרֻטוּטִין בִּידָא שְׂמָאֲלָא, וְהָהוּא דְאֶתְוֹסֶף בִּימִינָא, אֶתְעָדִי מְנִיָּה, וְאֶתְעָדִי הָהוּא סוּמְקָא, דְלָא אֶתְחַזִּי נְהִיר כָּל כְּדָּ מְנִיָּה. וְלִזְמַנִּין דְאָף עַל גַּב דְתֵב, לָא אֶעָדִי מְנִיָּה הָהוּא סוּמְקָא, עַד זְמַן. הָאִי אִיהוּ בְרָזָא דְאֶת ה', וְאֶתְעָדִי אֶת ס', וְעָאֵל תַּחֲוֹתוּי אֶת י', וְאֶתְחַבֵּר אֶת ה' בְּאֶת י'. הָאִי בְעֵי תַקוּנָא לְנַפְשִׁיהָ בְבַהֲלִי. חֲכִימָא דְלִבָּא דְחַמֵּי לִיהָ, חוּבְתָא אִית עֲלֶיהָ, לִזְמַר לִיהָ זֵיל אֲסִי לְנַפְשָׁךְ.

וְאִי תֵלַת שְׂרֻטוּטִין בְּאַרְכָּא, וְחַד בְּפוּתְיָא, דָּא אִיהוּ בְרָזָא דְאֶת ה' בְּלַחֲוִדִיהָ. וְלִזְמַנִּין אֶתְחַבֵּר בְּרָזָא דְאֶת ז'. הָאִי אִיהוּ בְרָ נֶשׁ תְּאִיב בְּתֵר בְּצָעִין דְעֶלְמָא. וְאִי לָאו, רְדִיף בְּתֵר נֶשׁוּן, וְתִיאֻבְתִּיהָ נְאוּפִים. וְאָף עַל גַּב דְתְּאִיב לְבַצְעִין דְעֶלְמָא, הָאִי לָא אֶעָדִי מְנִיָּה, וְלָא אַכְסִיף. עֵינּוּי שְׂקִיעִין וּמְלִיל בְּהוּ.

דף ע"ח ע"א

אִי תֵב לְמַאֲרִיָּה מִתְחַלְפֵי שְׂרֻטוּטִין. תֵּלַת בְּפוּתְיָא וְחַד לְאַרְכָּא, וְאֵינּוֹן תְּרִין דְקִיקִין (דף ע"ח ע"א) קִימִין בְּקִיּוּמָא, כְּדִין רְעוּ דִילִיָּה יִתִיר בְּאֶתְתִּיהָ, וְאֶתְדַבֵּק בָּהּ. חַד דְקִיק יִתִיר, עָאֵל בֵּין אֵינּוֹן תְּרִין דְקִיקִין. כְּדִין אֶתְחַבֵּר אֶת ה' בְּאֶת ז'.

וְאִי שְׂרֻטוּטָא חַד בְּאַרְכָּא וְאַרְבַּע בְּפוּתְיָא, וְתֵלַת דְקִיקִין קִימִין עַל הָהוּא חַד, וְחַד עַל אֵינּוֹן אַרְבַּע. עַל דְרוּעָא שְׂמָאֲלָא, אִית לִיהָ תֵּלַת קִסְטְרִין דְקִיקִין, דְאֶתְלִידוּ בֵּיהָ מִיּוּמִין זְעִירִין, וְחַד שְׁעָרָא תֵּלְיָא, בְּהָהוּא חַד דְרִישָׁא. הָאִי אִיהוּ רְדִיף בְּתֵר נְאוּפָא דְאֶשֶׁת חֲבֵרִיָּה. מַאֲרִיָּה דְזִדּוּנָא אִיהוּ. אַגְזִים בְּעֵינָא שְׂמָאֲלָא, בְּלָא מְלוּלָא כָּלֵל, וְאַשְׁלִים. וּבְגִין דְאִיהוּ מַאֲרִיָּה זִדּוּנָא, לָא חִישׁ לִיקְרָא דְמַאֲרִיָּה, לְאַתְבָּא קְמִיָּה. לְבִתֵּר קְטִיל חוּיָא לִיהָ, אוּ בְרָ נֶשׁ סוּמְקָא.

וְאִי אַרְבַּע בְּאַרְכָּא, וְתֵלַת בְּפוּתְיָא, וְאֵינּוֹן דְסִלְקִין לְעֵילָא אֶעָדִי מְנִיָּה. הָאִי, תֵּבֵר לְבִיָּה לְגַבֵּי מַאֲרִיָּה, וְתֵב בְּתִיבְתָא. כְּדִין אִיהוּ בְרָזָא דְאֶת פ', וְאֶתְחַבֵּר בְּאֶת ה'. עַל אֵלִין, וְעַל אֵינּוֹן דְכוּוְתִיָּה, כְּתִיב, (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב.

עַד הָכָא, כָּל אֵינּוֹן רְזִין דְתוּלְדוֹת אָדָם, דְאֵינּוֹן תוּלְדוֹת, דְאֶתְלִידוּ בֵּיהָ מְזִמּוֹן לְזִמּוֹן, כְּפִיּוֹם אֶרְחוּי דְבֵר נֶשׁ. זְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְאֵינּוֹן דִּיִּתְבִּין קְמִיָּה דְמֵר, וְזָכוּ לְמִשְׁמַע מְפּוּמִיָּה רְזִין דְאֹרִיָּתָא. זְכָאָה אֵינּוֹן בְּהָאִי עֶלְמָא, וְזָכָאִין אֵינּוֹן לְעֶלְמָא דְאֶתִּי. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, זְכָאִין אֶתְוֹן חֲבֵרִיָּא, דְכָל רְזִין לָא אָנִיס לָכוּ, כְּפִיּוֹם דְוִכְתִּין עֶלְאִין אִזְדְּמֵן לָכוּ לְעֶלְמָא דְאֶתִּי.

פְּתַח וְאָמַר (שמות יח) וְאֶתְהָ תַחֲזָה מִכָּל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי אָמַת שׁוֹנְאֵי בְצַע, הָאִי קָרָא אוּקְמוּיָהּ. אָבֵל וְאֶתְהָ תַחֲזָה, תִּבְחַר לָא כְּתִיב. אָלָא תַחֲזָה: לְפִיּוֹם חִיזוּ דְעֵינִין. בְּמַאי. בְּדִיוּקָא דְבֵר נֶשׁ בְּאֵלִין שִׁית

סִטְרִין דְקָאִמְרִיתּוֹן וְכֹלָא בְּהַאי קָרָא. וְאַתָּה תַחֲזֶה, חַד, בְּשַׁעְרָא. מִכָּל הָעַם,
תִּרְיוֹן, בְּמִצְחָא. אַנְשֵׁי חֵיל, תִּלְתַּת, בְּאַנְפִּין. יִרְאִי אֱלֹהִים, אַרְבַּע, בְּעֵינַיִן.
אַנְשֵׁי אַמְת, חֲמֵשׁ, בְּשַׁפְּוֹן. שׁוֹנְאֵי בְּצַע, שִׁית, בְּיַדִּין. בְּשַׁרְטוּטִיהוֹן.

דְּאַלִּין אֵינוֹן סִימְנִין, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בְּהוּ בְּנֵי נְשָׂא, לְאַיִנוֹן דְרוּחַ חֲכָמָתָא
שְׂרִיא עֲלֵיהוּ. וְעַם כָּל דָּא, מִשָּׂה לָא אַצְטְרִיד דָּא, אֶלָּא מַה כְּתִיב, וַיִּבְחַר
מִשָּׂה אַנְשֵׁי חֵיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְרוּחָא קוּדְשָׁא הוּהוּ אֲתִי לְגַבִּיָּה, וְאוּדַע
לִיה, וַיְבִיָּה הוּהוּ חֲמֵי כֹלָא.

מְנָא לָן, דְכְּתִיב כִּי יִהְיֶה לָהֶם דְבַר בָּא אֵלֵי. בְּאִים אֵלֵי לָא כְּתִיב, אֶלָּא בָּא
אֵלֵי, דָּא רוּחַ קוּדְשָׁא, דְהוּהוּ אֲתִי לְגַבִּיָּה, וַיְבִיָּה הוּהוּ יַדַּע, וְלָא אַצְטְרִיד לְכָל
דָּא לְאַסְתְּפֹלָא וְלַעֲיִנָּא, אֶלָּא לְפִים שַׁעְתָּא הוּהוּ יַדַּע מִשָּׂה.

כְּהַאי גְּוֹנָא, יַדַּע שְׁלֹמָה מְלָכָא, יַדַּע בְּכוּרְסִיָּה, דְרוּחַ קוּדְשָׁא שְׂרִיא עֲלֵיהוּ,
דְכָל מָאן דְקָרִיב לְכוּרְסִיָּה, דְחִילוּ וְאִימְתָא נְפִיל עֲלֵיהוּ, וַיְבִיָּה הוּהוּ דְאִין
דִּינָא בְּלָא סְהַדִּין. בְּגִין דְדִיוֹקְנִין הוּוּ בְּכוּרְסִיָּה, וְכָל מָאן דְמִקְרַב בְּשַׁקְרָא,
מְכַשְׁפָּא הַהוּא דִּיוֹקְנָא, וְהוּהוּ יַדַּע שְׁלֹמָה מְלָכָא, דְבִשְׁקָרָא קָאֲתִי. בְּגִין
כְּד, אִימְתָא דְכוּרְסִיָּה הוּהוּ נְפִיל עַל כֹּלָא, וְכִלְהוּ אֲשַׁתְּכַחוּ זְכָאִין קָמִיָּה.

דָּף ע"ח ע"ב

מְלָכָא מְשִׁיחָא בְּרִיחָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה יא) וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת יְיָ וְלָא
לְמִרְאָה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְגו'. וְתִלְתַּת אֲלִין, דְנוּ עֲלֵמָא, בְּלָא סְהַדִּין וְהִתְרָאָה.
שָׂאָר בְּנֵי עֲלֵמָא עַל פּוּם סְהַדִּין, עַל מִימְרָא אֲוִרִיָּתָא. חֲפִימִין דְאַשְׁתְּמוּדְעוּן
בְּאֵינוֹן דִּיוֹקְנִין, עֲלֵיהוּ לְאַזְהָרָא לְבְּנֵי עֲלֵמָא, וְלְמִיָּהָב אֲסוּוֹתָא לְבְּנֵי נְשָׂא,
וְלְאַסִּי נְפִשִׁיָּהוּ. זְכָאִין אֵינוֹן בְּהַאי עֲלֵמָא, וְזְכָאִין אֵינוֹן בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי.
(שמות יט) בְּחֻדְשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', דְשָׁלִיט בֵּיה אֲוִרִיאִיל לִיה,
רַב מְמָנָא, וְתִלְתַּת מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ רַבּוּא מְשַׁרְיִין עֲמִיָּה, כְּחוּשְׁבֹן יוֹמֵי
שְׁתָּא. וְכִלְהוּ אֵית לֹון תִּלְתַּת מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ מִפְתָּחוֹן נְהוּרִין, מִהַהוּא
נְהוּרָא דְנַפְקָא מְגוּ חֲשַׁמְל עֲלָאָה פְּנִימָאָה גְּנִיז וְסִתִּים, דִּי רְזִין דְאַתְוֹן
קְדִישִׁין עֲלָאִין דְשָׁמָא קְדִישָׁא, (דף ע"ח ע"ב) תְּלִין בֵּיה.

וְאִיהוּ רְזָא דְאִישׁ תָּם, מְאָרִיָּה דְבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים. תָּם: דְתַמָּן סִיּוּמָא
וְקִשְׂרָא דְתַפִּילִין, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם הוּהוּ. וּבְדִיוֹקְנִיָּה, קְיִימָא רְזָא
דְחֲשַׁמְל פְּנִימָאָה עֲלָאָה טְמִיר וְגְנִיז. וְכָל נְהוּרִין סְתִימִין עֲלָאִין נְקִיט אִיהוּ,
וְנַפְקִי מִנִּיָּה, וְכִלְהוּ מְשַׁרְיִין נְקִיטִי אֵינוֹן מִפְתָּחוֹן דְהַהוּא נְהוּרָא דְנַפְקִיק מְגוּ
חֲשַׁמְל.

וְהַהוּא נְהוּרָא, כְּלִיל בְּתִרִין נְהוּרִין, וְאֵינוֹן חַד. נְהוּרָא קְדָמָאָה, אִיהוּ
נְהוּרָא חֲנוּרָא, דְלָא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא, וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא דְגְנִיז לְצַדִּיקִיא.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים צו) אֹור זָרוּע לְצַדִּיק וְגו'. נְהוּרָא תְנַיִנָּא, אִיהוּ נְהוּרָא
מְנַצָּא מְלַחְטָא, כְּגוּוֹן סוּמְק. וְאַתְּכְּלִילוּ תִרְיוֹן נְהוּרִין כְּחַד, וְהוּוּ חַד.

וְהָאֵי אֹרִיא"ל רַב מְמַנָּא, וְכָל אֵינֹנִי מְשִׁירָיו, נְטִילֵי הָהוּא נְהוֹרָא, וּבְגִין דְּכִלִּיל בְּתָרִין, אֶקְרִי תְּאוּמִי"ם. וְעַל דָּא שְׁלֵטָא בֵּיהּ, הָהוּא מְזַלָּא דְּאֶקְרִי בְּרָזָא דִּילֵיהּ תְּאוּמִים, וּבִיהּ אֲתִיְהִיבַת אֹרִייתָא. וּמִכָּאֵן אֲתַמְשְׁכָּאן דְּרָגִין לְתַתָּא, עַד דְּסִלְקִין בְּשִׁמְהוֹן, (ס"א לאנהגא) לְאַנְהָרָא עֲלָמָא.

כָּל שְׂאָר מְזַלֵּי, לִית לֹון פְּהַ וְלִשׁוֹן, וְהָאֵי אֵית לֵיהּ פְּהַ וְלִשׁוֹן כְּלִילָן כְּחָדָא. וְעַל דָּא בְּאֹרִייתָא, (יחושע א) וְהִגִּית בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה כְּתִיב. יוֹמָם, לְקַבֵּל לְשׁוֹן. לַיְלָה, לְקַבֵּל פְּהַ. וְכֹלָא כְּלִיל כְּחָדָא. וּבְכֹלָא סְלִיק תְּאוּמִים.

תּוּמִים כְּתִיב, וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב תּוּמִים, (בראשית כה) וְהִנֵּה תּוּמִים בְּבִטְנָה. אֵי תִימָא דְּבְגִין תְּרוּוִייהוּ קְאָמֵר. לָאוּ הֲכִי, דְּהָא עֵשׂוֹ לָא סְלִיק בְּרָזָא דָּא. אֶלָּא בְּגִין יַעֲקֹב קְאָמֵר, וּשְׁבַחָא דָּא, דְּהָוָה בְּמַעֲהָא דְּהִיא צְדָקָת, קָא מְשַׁבַּח קָרָא. וּבְגִין דְּהָוָה תַּמָּן הָהוּא רְשָׁע, אֲסַתְּלַק מִתַּמָּן אֶלְפִי.

וְכֹלָא רְזָא חָדָא. יַעֲקֹב נְטִיל בְּרָזָא דִּילֵיהּ, תְּרִין יְרַחִין נִיס"ן וְאִייר, וְאֲתַכְּלִיל אִיהוּ בְּרָזָא דְּסִינֹן, דְּאִיהוּ תְּאוּמִים. עֵשׂוֹ, נְטִיל בְּרָזָא דִּילֵיהּ, תְּרִין יְרַחִין תַּמּוּי"ז א"ב, וְאִיהוּ לָא אֲשַׁתְּכַח, וְאֲתַאֲבִיד, דְּהָא אֶלּוּי"ל לָאוּ דִּילֵיהּ הוּא, וְאֶפִּילוּ א"ב, ט' יוֹם אֵינֹנִי דִּילֵיהּ, וְלָא יַתִּיר, וְאֲתַאֲבִיד, וְלָא אֲשַׁתְּכַח, וְלָאוּ אִיהוּ בְּרָזָא דְּתְּאוּמִים, אֶלָּא אֲתַפְּרֵשׁ לְחוּדִיהּ, וְסָטָא לְסָטְרָא אַחְרָא בְּאַפִּיסָה וּשְׁמָמוּ, כְּמָה דְּאֶתְ אָמֵר, (תהלים ט) הָאוּיב תַּמּוּ חֲרָבוֹת לְנַצַּח.

וּבְגִין דְּיַעֲקֹב אִיהוּ תְּאוּמִים, אֲתִיְהִיבַת אֹרִייתָא לְבְנוֹי בְּחָדָשׁ תְּאוּמִים, וְאֹרִייתָא בְּרָזָא דְּתְּאוּמִים, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פְּהַ. בְּחָדָשׁ תְּלִיתָאֵי, לְעַם תְּלִיתָאֵי, בְּדְרָגִין תְּלִיתָאֵין, תּוֹרָה תְּלִיתָאֵי: תּוֹרָה, נְבִיאִים, וְכְתוּבִים. וְכֹלָא חַד.

בְּחָדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. פְּרָשְׁתָּא דָּא בְּהָאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ לֵיהּ לְעִילָא. תְּאֵנִי רַבִּי חֲיִיא, בְּהָהוּא זְמַנָּא דְּמָטוּ יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְּסִינִי, כְּנִישׁ לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְזַרְעִין דִּישְׂרָאֵל, וְאֲשַׁגַּח לֵיהּ בְּכֹלְהוּ, וְלָא אֲשַׁבַּח בְּכֹלְהוּ זְרַעָא דִּישְׂרָאֵל פְּסָלוּ, אֶלָּא כְּלָהוּ זְרַעָא קְדִישָׁא, כְּלָהוּ בְּגִי קִשׁוּט.

בְּהָהוּא זְמַנָּא אָמֵר קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמִשָּׁה, הַשְּׁתָּא אָנָּא בְּעִי לְמִיְהָב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, מְשִׁידָּהּ לְהוּ בְּרַחֲמֵימֹתָא דְּאַבְהֹן, בְּרַחֲמֵימֹתָא דְּרַחֲמֵימֹתָא לְהוּ, וּבְאַתְנוֹן דְּעַבְדִּית לְהוּ. וְאַתְּ הוּי לִי שְׁלוּחָא, וְאַתִּיב מְלִין אֵלִין. אָמֵר ר' יוֹסִי אָמֵר ר' יְהוּדָה, כְּדָּ אָמֵר קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמִשָּׁה, בְּמִלָּה דָּא הוּי לִי שְׁלוּחָא מְהִימָנָא, לְאַמְשַׁכָּא יִשְׂרָאֵל אֲבַתְרָאֵי. (שמות יט) וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיְקַרָּא אֵלָיו יְי' מִן הָהָר וְגו'. וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים, לְאַתְרָא דְּפְרִישׁוֹן גְּדַפּוּי דְּשְׁכִינְתָּא, כְּמָה דְּאֶתְ אָמֵר (תהלים יח) וַיֵּט שְׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וְגו'.

תֵּאנָא אָמַר ר' יְהוּדָה, כָּל זְמַנָּא דְגִלּוּפֵי מַלְכָּא עֲלָאָה מִתִּישְׁרֹן בְּאַתְרֵיהּוּ, עֲלָמִין כְּלָהוּ בְּחִידוֹ, וְכָל עוֹבְדֵי מִתִּישְׁרֹן בְּקִיּוּמֵיהּוּ. (מאן כל עובדין מתיישרו בקיומייהו) כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות לה) אֶת מַעֲשֵׂה יְיָ כִּי נֹרָא הוּא. מַאי כִּי נֹרָא הוּא. אָמַר ר' אֶלְעָזָר, שְׁלִימוֹ דְכֻלָּא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דברים ו) הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. מַאי (דף ע"ט ע"א) וְהַנּוֹרָא. דָּא יַעֲקֹב. וְכַתִּיב, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, כְּתַרְגוּמוֹ, גְּבַר שְׁלִים. שְׁלִים בְּכֻלָּא. כִּדְ עוֹבְדֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא, שְׁלִימִין בְּשְׁלִימוֹ, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים.

תֵּנִיָּא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר, יוֹמָא חַד הָוָה קְאִימְנָא קָמִיהּ דְר' יְהוּדָה סָבָא, שְׂאִילָנָא לִיהּ, מַאי דְכָתִיב, (בראשית כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא וְגו'. מַאי קָא חָמָא, דְקָאמַר דְאִיהוּ נֹרָא. אָמַר לִי, חָמָא שְׁלִימוֹ דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, דְהָוָה שְׁכִיחַ בְּהָהוּא אַתְרַ, כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא. וּבְכָל אַתְרַ דְהוּי שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ, אֶקְרִי נֹרָא.

אָמִינָא לִיהּ, אִי הָכִי, אָמַאי תְּרַגּוּמוֹ דְחִילוֹ, וְלֹא שְׁלִים. אָמַר לִי, לִית דְחִילוֹ אֶלָּא בְּאַתְרַ דְהוּי שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ, וּבְכָל אַתְרַ דְהוּי שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ, אַתְקִרִי נֹרָא. דְכָתִיב, (תהלים לה) יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשֵׁי כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו, מִמְשַׁמַּע דְקָאמַר כִּי אֵין מַחְסוֹר, בְּאַתְרַ דְלִית מַחְסוֹר, שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ.

תֵּאנָא (משלי ט) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד, אָמַר ר' יוֹסִי, דָּא הוּא מִשָּׁה, דְכָתִיב וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא הוּא אַהֲרֹן. דְכָתִיב, (ויקרא טז) וּמִלֵּא חַפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דְקָה. מִי צָרַר מַיִם בְּשַׁמְלָה, דָּא אֶלְיָהוּ. דְכָתִיב, (מלכים א יז) אִם יִהְיֶה הַשָּׁנַיִם הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לִפִּי דְבָרִי. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְכָתִיב בֵּיהּ, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֶלָּא בְּאַבְרָהָם.

הוּא תֵּנִיָּה הָאִי, וְהוּא אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא. דְכָתִיב בֵּיהּ (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה (מִי עָלָה תִקּוֹן בְּסוּד אֶת הָאוֹר אֲמַנְסָם בְּתַרוּעָה וַיֵּרֵד בְּסוּד וַיִּבְדֵּל, הַבְּדִילוֹ לֹא אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא, דְכָתִיב, (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְגו'. מִי צָרַר מַיִם בְּשַׁמְלָה דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא. דְכָתִיב בֵּיהּ (איוב כו) צוֹרַר מַיִם בְּעַבְיוֹ. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא. דְכָתִיב בֵּיהּ, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. תַּוּ אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וְגו', אֵלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע קְטִירֵי עֲלָמָא, אֶשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר.

אָמַר ר' יִיסָא, אַתְחַזוֹן מְלוּי דְר' יוֹסִי, דְלֹא מִתְקַיְמָאן. כִּדְ מְטוּ מְלִין אֵלִין לְגַבִּיָּה דְר' שְׁמַעוֹן, אֲנַח יְדוּי בְּרִישֵׁיהּ דְר' יוֹסִי וּבְרַכְיָהּ, וְאָמַר שְׁפִיר קָא אַמְרַת, וְהָכִי הוּא. אָמַר לִיהּ מְנָא לָד. אָמַר הָכִי אוֹלִיפְנָא מַאבָּא, דְהָוָה אָמַר מְשִׁמִּיהּ דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא.

יוֹמָא חַד הָוָה יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן בְּתַרְעָא דְצַפּוּרִי, אָמַר לִיהּ ר' יִיסָא, הָאִי דְאָמַר ר' יוֹסִי, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וְגו', זְמַנָּא חֲדָא אָמַר, דָּא מִשָּׁה. לְבַתֵּר

אָמַר, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְבַתֵּר אָמַר, אֵלִין דִּי קִטִּירִין אֵשׁ רוּחַ מִיּוֹם וְעַפְרָא. וְחֲמִינָא לִיהּ לְמַר דְּבִרְכִיהּ.

אָמַר לִיהּ וְדַאי שְׁפִיר קָא אָמַר, וְהָכִי הוּא, וְכֻלָּא חַד מְלָה, וְכֻלָּהוּ מְלִי אֲתַקִּימוּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֻלָּהוּ בְּחַד מִתְקַלָּא סְלִקָּא. אֲתַרְגִּישׁ ר' יִיסָא בְּמַלּוּי דְר' שְׁמַעוֹן, וְאָמַר וְדַאי הָאִי הָכִי הוּא, וְהָכִי אֲוִלְפִנָּא מְקַמִּיהּ דְמַר זְמַנָּא אַחְרָא. (אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם, אלא באברהם. דכתיב, (תהלים פט) כי אמרתי עולם חסד יבנה. אבל)

וְכֻלָּא שְׁפִיר. אָבֵל סוּפָא דְקָרָא מַאי קָא מִיִּירִי דְכִתְיִב, (משלי ל) מַה שְׁמוֹ וּמַה שְׁם בְּנוֹ כִּי תִדַע. מַה שְׁמוֹ תִינַח, מַה שְׁם בְּנוֹ מַהוּ. אָמַר לִיהּ, רְזָא דְמְלָה הָא אֲוִלְפִנָּא לְר' אֲלַעְזָר בְּרִי. אָמַר לִיהּ, לֵימָא לִי מַר, דְהָא בְּחַלְמִי שְׁאִילָנָא קַמִּיהּ דְמַר הָאִי מְלָה, וְאָמַר לִי, וְאֲנִשְׁינָא לָהּ. אָמַר לִיהּ, אִי אֵימָא תִדְפֵּר. אָמַר לִיהּ וְדַאי. דְהָא מַה דְאֲוִלְפִנָּא קָמִי דְמַר יוֹמָא דָּא אֲדַפְרָנָא.

אָמַר לִיהּ רְזָא דְמְלָה, הִיִּינוּ דְכִתְיִב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְכִתְיִב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּדָ אֲתַפְאָר. וּבְרְזָא עֲלָאָה, וְהָאִי אֲקָרִי בְנוֹ. אָמַר יְנוּחַ דְעִתִּיהּ דְמַר, דְהָא רְזָא דָּא יִדְעָנָא. אֲדַהֲכִי, לָא אֲדַפֵּר ר' יִיסָא, חֲלַשׁ דְעִתִּיהּ, אֲזַל לְבֵיתִיהּ, אֲדַמוּד, אַחְזִיאֵוּ לִיהּ בְּחַלְמָא, חַד סַפְרָא דְאֲגַדְתָּא, דְהִנּוּחַ כְּתִיב בֵּיהּ, חֲכָמָה וְתַפְאָרְתָּא בְּמַקְדָּשׁוֹ.

דָּף ע״ט ע״ב

אֲתַעַר, אֲזַל לְגַבִּיּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, נֶשֶׁק יְדוּי, אָמַר, הָכִי חֲמִינָא בְּחַלְמָא. זְמַנָּא אַחְרָא חֲמִינָא בְּחַלְמָא, חַד (דף ע״ט ע״ב) סַפְרָא דְאֲגַדְתָּא דְאַחְזִיּוֹ קָמִאי, וְהִנּוּחַ כְּתִיב בֵּיהּ, חֲכָמָה וְתַפְאָרְתָּא בְּמַקְדָּשׁוֹ, חֲכָמָה לְעִילָא, תַּפְאָרְתָּא לְתַתָּא. בְּמַקְדָּשׁוֹ לְגַבִּיּיהוּ. וְהָכִי חֲמִינָא בְּחַלְמָא זְמַנָּא חַדָּא. וְהָכִי אֲשַׁפְחָנָא בְּפוּמִאי. אָמַר לִיהּ ר' שְׁמַעוֹן, עַד כְּעַן רַבִּינָא אֲנִתְּ, לְמִיעַל בֵּין מַחְצְדֵי חַקְלָא, וְהָא כֻלָּא אַחְזִיאֵוּ לָךְ. וְדָא הוּא דְכִתְיִב, מַה שְׁמוֹ וּמַה שְׁם בְּנוֹ כִּי תִדַע. חֲכָמָה שְׁמוֹ, תַּפְאָרְתָּא בְּנוֹ.

(תנא) (שמות יט) וּמִשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים, זָכָאָה חוּלְקִיָּה דְמִשֶׁה, דְזָכִי לִיקְרָא דָּא, דְאֲוִרִיָּתָא אֲסַהִיד בְּגִינִיהּ כְּדָ. (תאני ר' יהודה) תָּא חֲזִי, מַה בֵּין מִשֶׁה לְשֶׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא. שְׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, כְּדָ סְלִקִּין, סְלִקִּין לְעִתְרָא, סְלִקִּין לְרַבּוּ, סְלִקִּין לְמַלְכוּ, אָבֵל מִשֶׁה כְּדָ סְלִיק, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, וּמִשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים, זָכָאָה חוּלְקִיָּה.

ר' יוֹסִי אָמַר, מְכָאן אָמְרוּ חַבְרַיָּא, הֲבָא לִיטְהַר מְסִייעִין אוֹתוֹ, דְכִתְיִב וּמִשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וַיִּקְרָא אֵלָיו יְיָ. דְמָאן דְבָעֵי לְאֲתַקְרָבָא, מְקַרְבִּין לִיהּ.

וּיְקָרָא אֱלֹוֹי יְיָ מִן הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְגוֹ'. ר' יִצְחָק פִּתַּח,
(תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכּוֹן חֲצִרֶיךָ, זָכָא חוּלְקִיָּה דְהָהוּא בְּרַ נֶשׁ,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעֵי בֵיה, וְקָרִיב לִיה, לְמִשְׁרֵי בְּגוֹ הֵיכְלָא קְדִישָׁא,
דְּכָל מֵאן דְּאִיהוּ אֲתֵרְעֵי בֵיה לְפוּלְחָנִיה, רְשִׁים הוּא מְרַשְׁימִין דְּלַעֲיָלָא,
לְמַנְדַּע דְּהָא הוּא אֲתֵבַחַר מִקְמִיה דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, לְמִשְׁרֵי בְּמִדּוּרֵי.
וְכָל מֵאן דְּאֲשַׁתְּכַח בֵּיה הֵהוּא רְשִׁמָּא, אַעֲבַר בְּכָל תֵּרְעִין דְּלַעֲיָלָא, וְלִית
דִּימְחֵי בִידוּי.

ר' יְהוּדָה אָמַר, זָכָא חוּלְקִיָּה דְמִשְׁה, דְּעֲלִיָּה כְּתִיב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב,
וְכְתִיב בֵּיה (שמות כד) וּמִשְׁה נִגְשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל וּנְגַשׁ מִשְׁה לְבַדּוֹ אֶל יְיָ וְהִם לֹא
יָגִשׁוּ. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב: אֱלֹוֹי נוֹקְבִי, וְתִגִּיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: אֱלֹוֹי
דּוֹכְרִין.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, כֹּה תֹאמַר, כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (במדבר ו) כֹּה תִבְרַכּוּ. וְכְתִיב,
(תהלים קמה) וְחִסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה, כְּלוּמַר יִבְרַכּוּ כֹה. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב,
בְּאִמִּירָה. וְהֵינּוּ מְסֻטְרָא דְדִינָא. וְתִגִּיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר,
(דברים ד) וַיִּגַּד לְכֶם אֵת בְּרִיתוֹ. וְכְתִיב (דברים כו) הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לְיִי אֱלֹהֶיךָ. לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל, דּוֹכְרִין, דְּאֵתוֹ מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (ס"א יוסי) הוֹאִיל וְאֵתִינָא לְהָאִי, מַה הוּא הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לְיִי
אֱלֹהֶיךָ. לְיִי אֱלֹהֵינוּ, מִבְּעֵי לִיה. אָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן, וְכִי הָאִי בְּלַחּוּדוּי הוּא.
וְהָא כְּתִיב (דברים ח) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִבִּיאָךְ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְגוֹ'. (דברים ז) אֲשֶׁר
יִי אֱלֹהֶיךָ נוֹתֵן לָךְ. (דברים ד) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁ אוֹכְלָה הוּא, וְכִלְהוּ הַכִּי.

אֶלָּא הַכִּי תִנִּינוּ, כָּל הַדֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוּמָה כְּמִי שְׁיֵשׁ לוֹ אֱלוֹהִי. וְכָל הַדֵּר
בְּחוּצָה לְאֶרֶץ דּוּמָה כְּמִי שְׁאִין לוֹ אֱלוֹהִי. מֵאִי טַעֲמָא. מִשּׁוּם דְּזִרְעָא
קְדִישָׁא, לְאֶרֶץ קְדִישָׁא סִלְקָא. וְשְׁכִינְתָּא בְּאֲתֵרָה יִתְבָּא. וְהָאִי בְּהָאִי
תִּלְיָא. וּמִשְׁה לֹא קְאָמַר אֱלֹהֶיךָ, אֶלָּא לְאִינוּן דְּהוּוּ זְמִינִין לְמִיעַל לְאֶרֶץ
קְדִישָׁא, וְלִקְבָּלָא אִפִּי שְׁכִינְתָּא. וּמַה דְּלֹא אָמַר אֱלֹהֵינוּ, מִשּׁוּם דְּהָא מִשְׁה
לֹא זָכָה לְמִיעַל לְאֶרֶץ, וּבְגִינֵי כֵּךְ, אֱלֹהֶיךָ וְדָאִי בְּכָל אֲתֵר, מִשּׁוּם דְּאִינוּן
הוּוּ זְמִינִין לְמִיעַל תַּמּוֹן.

אָמַר לִיה וְדָאִי הַכִּי הוּא. אֲבָל הַכָּא כְּתִיב, (דברים כו) וּבָאתְּ אֶל הַכְּהֵן אֲשֶׁר
יְהִיָּה בְּיָמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֱלֹוֹי הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לְיִי אֱלֹהֶיךָ, וְהָא אִינוּן
בְּאֶרֶץ שְׁרִיין, מֵאִי טַעֲמָא אֱלֹהֶיךָ, וְלֹא אֱלֹהֵינוּ. אֶלָּא אִינוּן בְּעִינֵין לְאֲחִזָּאָה
וְלְאֹוּדָאָה, דְּבְגִינֵי דְחֶסֶד עֲלָאָה, זָכָאן לְכָל הָאִי, וְשְׁרִיין בְּאֶרֶץ, וְעֲאָלוֹן
לְהָאִי אֶרֶץ, וְעֲבִיד עֲמָהוֹן כָּל אִינוּן טְבָאן, וּבְגִינֵי כֵּךְ, הוּוּ אָמַרִי מְלִין
אֱלֹוֹי לְכַהֵן, (ולא לבר נש אחרא) דְּכְתִיב הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לְיִי אֱלֹהֶיךָ, (והכִי הוּא וְדָאִי)
מִשּׁוּם דְּאֵתִי מְסֻטְרָא דְחֶסֶד.

כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב, לְהֵהוּא אֲתֵר דְּאַתְחֲזִי לְהוּ. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהֵהוּא אֲתֵר שְׁלִים דְּאַתְחֲזִי לְהוּ, דְּהָא יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל, תִּרְיִן דְּרַגִּין אֶסְתַּלְקוּ, וּבְדַרְגָּא חַד סַלְקִין, אֶלָּא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימוּתָא דְכֻלָּא (דף פ' ע"א) אֶקְרִי. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, לְאַחְזָא חֲכֻמָּתָא, וְלֹא שְׁתַּעֲי בְרוּחַ חֲכֻמָּתָא, טִיבוּ וְקִשׁוּט דְעֵבֵד לֹון קוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא, דְכָתִיב וַיִּגֵּד לְכֶם אֶת בְּרִיתוֹ.

תִּנְיָא, אָמַר ר' יוֹסִי, זְמַנָּא חֲדָא הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּהוּ ר' חֲזִינָא בְרִי עָמִי. עַד דְּהוּינָא אֲזִיל, אֲשַׁכְחָנָא חַד גְּבַר, דְּהוּהוּ לְקִיט בְּחַקְלָא, עֲשָׁבִין לְאַסְוֹתָא. קְרִיבְנָא לְגַבִּיהָ, אֲמִינָא לִיהָ, בַּר נֶשׁ, קוּטְרָא דְקוּטְרִי דְעֲשָׁבִין לְמָה. לֹא זְקִיף רִישִׁיהָ, וְלֹא אָמַר מִיּוֹדִי. אֶהְדַּרְנָא זְמַנָּא אַחְרָא וְאֲמִינָא הָאִי, וְלֹא אָמַר מִיּוֹדִי. אֲמִינָא לִיהָ לְרַבִּי חֲזִינָא בְרִי, אוּ הָאִי בַר נֶשׁ אֲטִים אוּדְנִין, אוּ שְׁטִינָא, אוּ חֲפִימָא. יְתִיבְנָא גְבוּי. לְבַתֵּר לְקִיט אִינוּן עֲשָׁבִין, וְאַחִיד לֹון, וְחָפָא עֲלֵיהוּן טְרַפִּי גוּפְנִין.

אָמַר לֹון, אֲנָא חֲמִינָא דְיוּדָאִין אֲתוּן, וַיּוּדָאִין אָמַרִי עֲלֵייהוּ, דְאִינוּן חֲפִימִין, אִי לֹא דְחִיטְנָא עֲלֵיכֹון הַשְׁתָּא, תְּהוּוּן רְחִיקוּן מִבְּנֵי נֶשָׁא פְסָגִירָא דָּא, דְמַרְחִקִין לִיהָ מִכְּלָא, דְּהָא אֲנָא חֲמִינָא, דְרִיחָא דְחַד עֲשָׁבָא דְהוּהוּ קְרִיב גְּבִיכֹון, עָאל בְּגוּפִיכֹון, וְתְהוּוּן רְחִיקוּן תְּלַתָּא יוּמִין. אֶלָּא אֶכִּילוּ אֵלִין תּוּמִי בְרָא וְתַתְּסוּן,

אֶכְלָנָא מְנִייהוּ דְהוּוּ שְׁכִיחִין קָמוּן, וְאַדְמַכְנָא, וְאַתְקֻטְרָנָא בְּזִיעָא, עַד עֵידוּן סָגִי. לְבַתֵּר אֲתַעֲרָנָא, אָמַר לֹון הֵהוּא גְבַרָא, הַשְׁתָּא אֶלְהָכוּן עִמְכוּן, דְאַשְׁפַּחְתוּן לִי, דְּהָא אֶסְוֹתָא דְגוּפִיכֹון עַל יְדֵי אֲשְׁתְּלִים.

עַד דְּהוּינָא אֲזִיל, אָמַר לֹון, כָּל בַּר נֶשׁ בְּעִי לְאַשְׁתַּעֲי בְּבַר נֶשׁ אַחְרָא, כְּפוּם אַרְחוּי, דְּהָא לְנוֹקְבָא כְּפוּם אַרְחוּי. לְגַבְרָא כְּפוּם אַרְחוּי. לְגַבְרָא דְגַבְרִי כְּפוּם אַרְחוּי. אֲמִינָא לְרַבִּי חֲזִינָא בְרִי, הֵינְנוּ דְכָתִיב, כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (ס"א כה תאמר לבית יעקב בההוא אתר דאתחזי להו. ותגיד לבני ישראל בההוא אתר שלים דאתחזי להו. דהא יעקב וישראל תרין דרגין אינון ובדרגא חד סלקין אלא ישראל שלימותא דבלא אקרי)

אָמַר לֹון, חֲמִיתוּן דְלָא זְקִיפְנָא רִישָׁאִי, וְלֹא אֲשְׁתַּעֲינָא בְּהַדִּיכֹון, מְשׁוּם דְאַבָּא, חֲפִימָא בְּעֲשָׁבִין מִכָּל בְּנֵי דְרָא הוּהוּ. וְאוּלִיפְנָא מֵאַבָּא אַרְחוּי דְכָל עֲשָׁבִין, דְבַהוּן קִשׁוּט, וְאַנָּא בְּכָל שְׁתָּא מְדוּרָאִי בִינְיִיהוּ.

וְהָאִי עֲשָׁבָא דְחֲמִיתוּן, דְחֲפִינָא לִיהָ בְּטְרַפִּי דְגוּפְנִין אֵלִין, בְּבִיתָאִי אִית אֲתֵר חַד, וְהוּא לְסִטְר צְפוּן, וּבְהֵהוּא אֲתֵר נְעִיץ חַד רִיחָא, וּמְעִינָא דְהֵהוּא רִיחָא, נְפִיק חַד גְּבַר בְּתִרִין רִישִׁין, וְחַרְבָּא שִׁינְנָא בִּידִיהָ וּבְכָל יוּמָא קָא מְצַעַר לֹון. וְאַנָּא לְקִיטְנָא הָאִי עֲשָׁבָא, וְזִילוּ אַבְתְּרָאִי, וְתַחמוּן חִילִיהָ דְהָאִי עֲשָׁבָא, וּמָה דִי אֶלְהָא עֲלָאָה גְלִי בְּעֲלָמָא, וְלִית מָאן דִּידַע אַרְחוּי בְּכֻלָּא.

אֲזִילָנָא אַבְתְּרִיהָ, עַד דְּהוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, מְאִידָא לְחַד נוֹקְבָא בְּעַפְרָא, וְשׁוּי מְהֵהוּא עֲשָׁבָא בְּנוֹקְבָא, נְפַק חַד חוּיָא וְרִישָׁא דִילִיהָ סָגִי. נְטַל חַד סְנְטִירָא, (נ"א סודרא) וְקִטִיר לִיהָ כְּחַד גְּדִיָּא. דְחִילָנָא. אָמַר לֹון זִילוּ אַבְתְּרָאִי.

עד דְמְטִינָא לְבִיתִיהּ. חֲמִינָא הֵהוּא אֶתְרַ בְּחֹשׁוֹכָא, בְּתַר חַד כּוֹתְלָא. נָטַל
חַד שְׂרָגָא וְדָלִיק דְלִיקָא סַחְרָנִיָּה דְהֵהוּא אֶתְרַ דְרִיחְתָּא. אָמַר לוֹן, מִמָּה
דְתַחֲמוֹן, לָא תִדְחַלּוֹן וְלָא תִשְׁתַּעוֹן מִיַּדִּי.

אֲדַהְכִי, שְׂרִי חוּיָא מְקַטְרוּי, וְכַתְּשׁ בְּקִיסְטָא מֵהֵהוּא עֲשָׂבָא. וְשׁוּי בְרִישִׁיָּה
דְחוּיָא. עָאֵל חוּיָא בְּהֵהוּא עֵינָא דְרַחְתָּא, וְשִׁמְעָנָא קָלָא דְכָל אֶתְרַ
מְזַדְעָזְעָא. בְּעֵינָן לְמִיפְק, אָחִיד בִּידְנָא הֵהוּא גְבָרָא, אָמַר, לָא תִדְחַלּוֹן
קָרִיבוּ גְבָאִי.

אֲדַהְכִי, נֶפֶק חוּיָא שְׁתִּית דְמָא, נְקִיט הֵהוּא גְבָרָא מֵהֵהוּא עֲשָׂבָא, וְשׁוּי
בְרִישִׁיָּה כְּבָקְדִמִּיתָא. עָאֵל בְּהֵהוּא עֵינָא דְרַחְתָּא. לְשַׁעְתָּא זְעִירָא, חֲמִינָא,
דְנֶפֶיק מֵהֵהוּא עֵינָא חַד גְבָרָא בְּתַרִּין רִישִׁין, וְחוּיָא שְׂרִיָּא סַחְרָנִיָּה דְקַדְלוּי.
עָאֵל בְּהֵהוּא עֵינָא דְרַחְתָּא וְנֶפֶק תַּלְת זְמַנִּי. הָוָה אָמַר, זְקִיטָא זְקִיטָא, וּוִי
לְאִימִיָּה דְלֵהֵהוּא אֶתְרַ אוּבִיל לִיָּה.

אֲדַהְכִי, אֲתַעְקַר רִיחְתָּא מֵאֲתַרִּיָּה, וְנֶפֶקוּ, גְבָרָא וְחוּיָא, וְנֶפְלוּ וּמִיתוּ
תַרְוַוּיָּהוּ. וְאַנְן דְחִילְנָא סְגִי. אָמַר לָן הֵהוּא גְבָרָא, דָּא הוּא חִילָא דְעֲשָׂבָא
דְאַנָּא לְקִיסְטָא קְמִיכּוּ, וּבְגִינִי כִּד לָא אֲשַׁתְּעִינָא בְּהַדִּיכּוּ, וְלָא זְקִיפְנָא
רִישָׁאִי, בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבְתוֹן גְבָאִי.

דף פ' ע"ב

אָמַר לוֹן אִילוּ (דף פ' ע"ב) יִדְעִין בְּנֵי נְשָׂא חֲכַמְתָּא, דְכָל מַה דְנִטְע קוּדְשָׁא בְרִיָּד
הוּא בְּאַרְעָא, וְחִילָא דְכָל מַה דְאֲשַׁתְּכַח בְּעַלְמָא, יִשְׁתַּמוּדְעוֹן חִילָא
דְמֵאֲרִיָּהוֹן, בְּחֲכַמְתִּיָּה סְגִיָּא. אָבֵל לָא טְמִיר קוּדְשָׁא בְרִיָּד הוּא חֲכַמְתָּא
דָּא מְבַנֵּי נְשָׂא, אֶלָּא בְּגִין דְלָא יִסְטוֹן מֵאֲרַחוּי, וְלָא יִתְרַחֲצוּ בְּהֵהוּא
חֲכַמְתָּא וַיִּנְשׁוֹן לִיָּה.

כִּד אֲתִינָא, וְאַמִּינָא הֵנִי מְלִי קְמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר וּדְאִי חֲכִימָא הָוָה.
וְתָא חֲזִי, לִית עֲשָׂבָא וְעֲשָׂבָא דְאֲתִיָּלִיד בְּאַרְעָא, דְלָא הָוָה בֵּיהּ חֲכַמְתָּא
סְגִיָּא, וְחִילִיָּה בְּשַׁמְיָא סְגִיָּא. תָּא חֲזִי, מִן אַזּוּבָא. דְבְּכָל אֶתְרַ דְבְּעִי
קוּדְשָׁא בְרִיָּד הוּא לְדַכְּאָה לְבַר נֶשׁ, (ויחי ר"נ ע"א) בְּאַזּוּבָא מִתְדַּכִּי. מֵאִי
טַעְמָא. מְשׁוּם דִּיתַעַר חִילִיָּה דְלַעִילָא דְאֲתַפְקָדָא עֲלוּי, דְהָא הֵהוּא חִילָא
דְאֲתַפְקָדָא עֲלוּי כִּד אֲתַעַרָא, מְבַעַרָא רוּחַ מְסַאָבָא, וְאֲתַדְכִּי בַר נֶשׁ. וְעַלְדָּ
אַמִּינָא בְרִיָּד רַחְמָנָא דְשִׁזְבָּד. (שמות יט) אֲתַם רְאִיתָם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם
וְאֲשָׂא אֲתַכֶּם עַל כְּנַפֵּי נְשָׂרִים. מֵאִי כְּנַפֵּי נְשָׂרִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַחְמִי.
דְכַתִּיב, (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קֶנּוּ וְגוֹי. וְהֵינְנוּ רַזָּא דְאָמַר ר' שְׁמַעוֹן, (משלי ט)
דְרִיָּד הַנֶּשֶׁר בְּשַׁמִּים. מֵאִי בְּשַׁמִּים. בְּרַחְמִי. מַה נֶּשֶׁר אֲשַׁתְּכַח בְּרַחְמִי עַל בְּנוּי,
וְדִינָא לְגַבֵּי אַחְרָנִין. כִּד קוּדְשָׁא בְרִיָּד הוּא אֲשַׁתְּכַח בְּרַחְמִי לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל,
וְדִינָא לְגַבֵּי עַמִּין עוֹבְדֵי עַבּוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

ר' אֶלְעָזָר, הָוּה אָזִיל מִקְפּוּטְקָא לְלוּד, וְהָוּה אָזִיל ר' יוֹסֵי וְר' חֵיָא עֲמִיָה, קָמוּ בְנֵהוֹרָא, כַּד נִהִיר יְמָמָא, וְהָוּוּ אָזִילִי. אָמַר ר' חֵיָא, חֲמִינָא הָאִי קָרָא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי שׁוּר מֵהַשְּׂמָאל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן הָא אַרְיָה בִּימִינָא, שׁוּר מִשְּׂמָאלָא, (ק"כ ע"א) נֶשֶׁר בְּאֵן אֶתֶר דְּזִכְרֵיהּ.

אָמַר לִיה ר' אֶלְעָזָר, בְּאַתְרָא (נ"א דיעקב) דְּיִנְיָקָא שְׂרָיָא. מֵאִי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּנֶשֶׁר בְּכֹלָא אֲשֶׁתְּכַח, רַחֲמֵי לְבָנוּי, דִּינָא לְגַבֵּי אַחֲרָנִין. כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֹזְבִיל לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי. וּבְדִינָא לְגַבֵּי אַחֲרָנִין, דְּכְּתִיב וְאַשָּׁא אֶתְכֶם עַל כְּנֵפֵי נְשָׂרִים. וּכְתִיב כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ.

מְנַלְן דְּנֶשֶׁר רַחֲמֵי אַקְרִי. דְּכְּתִיב דְּרַךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׂמִים. בְּשָׂמִים מִמֶּשׁ. וּבְגִינֵי כַּד אַרְיָה לִימִינָא. שׁוּר לְשְׂמָאלָא. נֶשֶׁר בִּינְיָהוּ וְאַחִיד לֹון. אָדָם כְּלִיל כְּלָהוּ, וְכֹלָא אֶתְכְּלִילֹן בִּיה, דְּכְּתִיב וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם עָלְיוּ מִלְמַעְלָה.

וְיָהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. ר' אַבְא פְּתַח, (שיר השירים ח) אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ מַה נַּעֲשֶׂה לְאַחוֹתָנוּ בַיּוֹם שְׂיִדְבֵר בָּהּ. אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דְּאַקְרִי אַחוֹת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְשָׂדִים אֵין לָהּ, הֵיִינוּ דְּתַנְיָנוּ, בְּשַׁעֲתָא דְּקָרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְטוּרָא דְּסִינַי, לָא הָוּה בְּהוֹן זְכוּוֹן, וְעוּבְדִין טְבִין, לְאַגְנָא עַלְיָהוּ, דְּכְּתִיב וְשָׂדִים אֵין לָהּ. דְּהָא אֵינוֹן תְּקוּנָא וְשִׁפְרוּ דְּאַתְתָּא, וְלִית שִׁפְרוּ דְּאַתְתָּא אֶלָּא אֵינוֹן. מַה נַּעֲשֶׂה לְאַחוֹתָנוּ. מַה יִתְעַבֵּיד מִינָהּ, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְגַּלִּי בְּטוּרָא דְּסִינַי, לְמַלְלָא בְּפִתְגָמֵי אוּרִייתָא, וְיִפְרַח נְשִׁמְתָהוֹן מִנְיָהוּ.

אָמַר ר' יוֹסֵי. בְּהָהוּא שַׁעֲתָא דְּקָרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְטוּרָא דְּסִינַי, בְּהָהוּא לִילָא וְנִגְהִי, תְּלַתָּא יוֹמִין דְּלָא אֶזְדְּוּגוּ לְאַנְתְּתֵיָהוּ, אֶתּוּ מְלָאכִין עֲלָאִין, וְקַבִּילוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּאַחוּוּתָא. אֵינוֹן מְלָאכִין לְעֵילָא, וְיִשְׂרָאֵל מְלָאכִין לְתַתָּא. אֵינוֹן מְקַדְשִׁין שְׂמָא עֲלָהּ לְעֵילָא, וְיִשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁין שְׂמָא עֲלָהּ לְתַתָּא.

וְאַתְעֵטְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבְּעִין כְּתָרִין בְּהָהוּא לִילָא. וּמְלָאכִי עֲלָאִי הוּוּ אִמְרֵי אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ, דְּלִית בְּהוּ זְכוּוֹן וְעוּבְדִין טְבִין. מַה נַּעֲשֶׂה לְאַחוֹתָנוּ, כְּלוּמַר מַה יְקַר וּרְבוּ נַעֲבִיד לְאַחֲתָנָא דָּא בְּיוֹמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְגַּלִּי בְּטוּרָא דְּסִינַי לְמִיָּהֵב לָהּ אוּרִייתָא.

דף פ"א ע"א

וְיָהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, כְּתִיב הִיוּ נְכוּנִים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה וְהֵיִינוּ בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַתְגַּלְאָה (דף פ"א ע"א) בְּטוּרָא דְּסִינַי, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, אָמַר לֹון, הַשְּׁתָּא יִשְׂרָאֵל רַבִּין, דְּלָא יַדְעִין נִימוּסֵי, וְאַנָּא בְּעִי לְאַתְגַּלִּי עַלְיָהוּ, אֵי אֶתְגַּלִּי עַלְיָהוּ בְּחֵילָא דְּגַבְוָרָה, לָא יְכַלִּין לְמַסְבֵּל. אָבֵל

אֲתַגְלִי עַל־יְהוָה בְּרַחֲמָיו, וְיִקְבְּלוּן נִימוּסֵי, הַדָּא הוּא דְכְתִיב, וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַדָּא דְאִיהוּ רַחֲמֵי מְנָלוּ. דְכְתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיֵּט
שְׁמַיִם וַיִּרְדּוּ.

וּבַהֲאֵי אֲתַגְלִי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אֶקְדִּים לְהוּ רַחֲמֵי בְּקַדְמִיתָא.
וּלְבַתֵּר אֲתִיִּיהִיב לְהוּ אוֹרִיִּיתָא, מְסֻטְרָא דְגְבוּרָה. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, דְהִכִּי
אֲתַחֲזִי לְהוּ, דְבִגְיִנִי כְּדִי יִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן.

בְּהִיּוֹת הַבְּקָר, דְכְתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כג) בְּקָר לֹא עֲבוֹת. הָא אִי הָוָה עֲבוֹת קַדְרוּתָא
אֲשֶׁתְּכַח, וְלֹא אֲתַגְלִיִּיא חֲסִיד. וְאִימְתִי אֲתַגְלִיִּיא חֲסִיד. בְּבְקָר. כְּמָה דְאֵת
אָמֵר, (בְּרַאשִׁית מ) הַבְּקָר אוֹר. דְכַד נְהִיר צְפָרָא, חֲסִיד אֲשֶׁתְּכַח בְּעֵלְמָא,
וְדִינִין מִתְעַבְּרוּן. וּבְזִמְנָא דְלֹא נְהִיר בְּקָר, דִּינִין עַד כְּעַן לֹא מִתְעַבְּרוּן. דְכְתִיב,
(אִיּוֹב לח) בְּרוּן יַחַד כְּכִבִּי בְּקָר וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיּוֹן דְאֲתַעַבְּרוּן אִינּוּן
כְּכַבִּיא וְנְהִיר שְׁמֵשָׁא, בִּיהַּ שְׁעֵתָא כְּתִיב, בְּקָר לֹא עֲבוֹת. וְחֲסִיד אֲתַעַר
בְּעֵלְמָא תַתְּאָה, בְּהִיּוֹת כְּתִיב, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר. וְכִיּוֹן דִּמִתְעַבְּרוּן כְּכַבִּיא
בְּקָר אֲשֶׁתְּכַח. (נִיִּיא דְאֲתַעַר בְּקָר, דִּינִין לֹא אֲשֶׁתְּכַחוּ)

אָמֵר ר' יוֹסִי, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר שְׁאֵרֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאֲתַגְלִיִּיא בְּטוֹרָא
דְסִינִי. תְּאֵנָא, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר, כְּדִי אֲתַעַר זְכוּתִיָּה דְאַבְרָהָם, דְכְתִיב בִּיהַּ
(בְּרַאשִׁית יט) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבְקָר.

וַיְהִי קִלְת וּבְרָקִים, אָמֵר רַבִּי אַבָּא, קִלְת כְּתִיב חֲסֵר. תְּרִין קִלְתִּין דְאֲהֲדְרוּ
לְחַד, דָּא נִפְקָא מִן דָּא, רוּחָא מִמִּיָּא. וּמִיָּא מְרוּחָא. תְּרִין דְאִינּוּן חַד, וְחַד
דְאִיהוּ תְּרִין.

אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, קִלְת חַד, וְאִיהוּ קִלְת רַבְרָבָא תַקִּיפָא, דְלֹא פְסֻקָת לְעֵלְמִין,
הֵהוּא דְכְתִיב בִּיהַּ (דְבָרִים ה) קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסֹּף דְהָא שְׁאֵר קִלְתִּין אֲתַפְסֻקוּן,
דְתַנְיָא, בְּאַרְבַּעַה תַּקוּפִין בְּשֵׁתָא, קִלְת אֲתַפְסֻקָת, וּכְדִין דִּינִין מִתְעַרְוּן
בְּעֵלְמָא. וְהֵאֵי קִלְת דְכְלִיל שְׁאֵר קִלְתִּין בִּיהַּ, לֹא אֲתַפְסֻק לְעֵלְמִין, וְלֹא
אֲתַעַבְּר מְקִיּוּמָא שְׁלִים וְתוּקִפָּא דִילִיָּה. תְּאֵנָא, הֵאֵי קִלְת, קִלְת דְקִלְתִּין,
קִלְת דְכְלִיל כָּל שְׁאֵר קִלְתִּין.

אָמֵר ר' יְהוּדָה, לִית קִלְת, אֶלָּא מְסֻטְרָא דְרוּחָא וּמִיָּא וְאֶשָׁא. וְכִלְתָּ (דְבָרִים א) אַחַר
עֲבִיד קִלְת, וְאֲתַכְלִיל דָּא בְּדָא, וְעַל דָּא כְּתִיב קִלְת. וּבְרָקִים, אָמֵר רַבִּי
יוֹסִי, הִינּוּ דְכְתִיב, (תְּהִלִּים קלח) בְּרָקִים לְמִטְרָא עֲשָׂה, שְׁלֵהוּבָא בְּעוֹטְרֵי,
קִטִּירָא דְרַחֲמֵי בְּחִיבְתָא, דְלֹא (שְׁקִיעַ) שְׁכִיחוּ.

תְּנָא, ר' יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּסֻטְרָא גְבוּרָה, אוֹרִיִּיתָא אֲתִיִּיהִיבַת. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי,
אִי הִכִּי בְּסֻטְרָא שְׁמַאלָא הוּי. אָמֵר לִיהַּ, אֲתַהֲדֵר לִימִינָא. דְכְתִיב, (דְבָרִים לג)
מִימִינִי אֵשׁ דֶּת לָמוֹ. וְכְתִיב (שְׁמוֹת טו) יִמִּינֶךָ יְיָ נֹאדָרִי בְּכַח וְגוֹ'. אֲשֶׁתְּכַחוּ
שְׁמַאלָא דְאֲתַחֲזֵר לִימִינָא, וּמִימִנָא לְשְׁמַאלָא, הָא גְבוּרָה לְשְׁמַאלָא (דְבָרִים א) אַחַר
לִימִינָא).

וְעָנָה כְּבִד עַל הָהָר וְגו', עֲנָנָה תִּקְיָה, דְּשָׁקִיעַ בְּאַתְרֵיהּ, דְּלֵא נָטִיל. וְקַל שְׁפָר
חִזַּק מְאֹד, מִגּוֹ דְעֲנָנָה תִּקְיָה הָהָר, נְפִיק הָהוּא קְלָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דְּבָרִים
ה) וַיְהִי כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּלַת חֲשׂוּכֵי הוּוּ, דְכְתִיב חֹשֶׁךְ עָנָה וְעָרְפֶל. וְהָהוּא קְלָא
הָהָר נְפִיק פְּנִימָאָה מִכְּלָהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּנִימָאָה דְכְלָא הָהָר, דְּבִיָּה כְתִיב,
קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף.

אָמַר ר' אַבְיָא כְתִיב (שְׁמוֹת כ) וְכָל הָעָם רָאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. רָאִים, שְׁמַעִים
מִבְּעֵי לִיָּה. אֶלָּא הֲכִי תִנְיָן, אֵינּוֹן קָלִין, הוּוּ מִתְגַּלְפִּי בְּהָהוּא חֲשׂוּכָא וְעֲנָנָה
וְקַבְלָא, וּמִתְחַזְיִין בְּהוּוּ, כְּמָה דְאַתְחַזִּי גּוֹפָא, וְחֲמָאן מַה דְחֲמָאן, וְשִׁמְעִין
מַה דְשִׁמְעִין, מִגּוֹ הָהוּא חֲשׂוּכָא וְקַבְלָא וְעֲנָנָה, וּמִגּוֹ הָהוּא חִיזוּ דְהוּוּ חֲמָאן,
הוּוּ נְהִירִין בְּנְהִירוֹ עֲלָאָה, וַיִּדְעִין, מַה דְלֵא יִדְעוּ דְרִין אַחֲרָנִין, דְאַתּוּ
בְּתַרְיָהוּ.

דף פ"א ע"ב

וְכִלְהוּ, הוּוּ חֲמָאן אֶפְיִן בְּאַפִּין, הִדְא הוּא דְכְתִיב, (דְּבָרִים ה) פְּנִים בְּפָנִים דְבָר
יְי' עִמָּכֶם. וּמִאֵן הוּוּ חֲמָאן. תְּאֵנִי רַבִּי יוֹסִי, מִנְהִירוֹ דְאַיִנוֹן קָלִין, דְלֵא הָהָר
קוֹל, דְלֵא הָהָר נְהִיר בְּנְהִירוֹ, דְמִסְתַּכְלִי בֵּיהּ כָּל גְּנִיזִין, וְכָל טְמִירִין, וְכָל
דְרִין דְיִיתוֹן עַד מְלָכָא מְשִׁיחָא. וּבְגִינֵי כֶּדֶךָ כְתִיב וְכָל הָעָם רָאִים אֶת הַקּוֹלוֹת,
רָאִים (דף פ"א ע"ב) רָאִיהָ מִמֶּשׁ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכָל הָעָם רָאִים. רָאִים: כְּמָה דְאַמִּינָא, דְחֲמוּ מִנְהִירוֹ
דְאַיִנוֹן קָלִין, מַה דְלֵא חֲמוּ דְרִין בְּתַרְאִין אַחֲרָנִין. אֶת הַקּוֹלוֹת: כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר, (ישעיה ו) וְאַרְאֵ אֶת יְי'. וְאַרְאֵ יְי', לֹא כְתִיב, אֶלָּא אֶת יְי'. אוּף הֲכָא,
וְכָל הָעָם רָאִים הַקּוֹלוֹת לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא אֶת הַקּוֹלוֹת.

כְּגוֹנָא דָא, אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, דְהָא אֶתִּין דְבְּאוּרִייתָא, לְאַסְתַּכְלָא
בְּאוּרִייתָא (נ"א בַּחֲכֵמְתָא) אֶתִּיָּהִיבוּ. (שְׁמוֹת כ) כְּבִד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ (משלי א)
כְּבִד אֶת יְי' מִהוֹנֶדָּה. וְכִלְהוּ לְאַתְכַּלְלָא בְּהוּוּ מְלָה אַחֲרָא. אוּף הֲכָא, אֶת
הַקּוֹלוֹת, לְאַסְגָּאָה הָהוּא קְלָא אַחֲרָא לְתַתָּא, דְכְנִישׁ לוֹן לְגַבִּיָּה, מַה דְנְפִיק
מִנְיָהוּ, דְבִיָּה חֲמָאן וּמִסְתַּכְלִין בְּחֲכֵמְתָא עֲלָאָה כָּל גְּנִיזִין עֲלָאִין, וְכָל רְזִין
טְמִירִין וְסְתִימִין, מַה דְלֵא אֶתְגַּלְיָא לְדְרִין בְּתַרְאִין, דְאַתּוּ בְּתַרְיָהוּ, וְלֵא
לְדְרִין דְיִיתוֹן לְעֲלָמִין, עַד זְמַנָּא דְיִיתֵי מְלָכָא מְשִׁיחָא. דְכְתִיב, (ישעיה נב) כִּי
עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב יְי' צִיּוֹן.

וְאֶת הַלְפִידִים, בְּקַדְמֵיתָא בְּרָקִים, וְהַשְּׁתָא לְפִידִים. כְּלָא חַד. אָבֵל
מִדְאַתְתַּקְנוּ בְּתַקוּנֵי לְאַתְחַזָּאָה, אֶתְקָרוּן הֲכִי.

וְאֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר. תְּאֵנִי רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב (תְּהִלִּים סב) אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּים
זוֹ שְׁמַעְתִּי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, אָנֹכִי, וְלֹא יְהִיָּה לְךָ.

אמר רבי יהודה, קל בשפר מבעי ליה. השפר למה. אלא, ההוא קול דאקרי שופר. דכתיב, (ויקרא כה) והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפורים, בידא אתברי (אתקרי) שופר.

אמר רבי יוסי, מה שופר, אפיק קלא, אשא ורוחא ומיא, אוף הקא, כלא אתכליל בהאי, ומדא נפקין קליו אחרנין.

אמר רבי אלעזר, קול דנפיק משופר, דמשמע דשופר חד, וקול נפיק מניה, ושופר בקיומיה שכית, ובגיני כד כתיב, קול השפר.

רבי יהודה אמר הכי, קול השפר, השפר כתיב חסר, כמה דאת אמר, (דניאל ו) שפר קדם דריגוש. (דניאל ד) מלכי ישפר עלך. (דניאל ג) שפר קדמי להחנא.

רבי שמעון אמר, קול השפר, אתרא דקלא נפיק מניה, אקרי שופר. תו אמר רבי שמעון, תא חזי, קול השופר: אתרא דקלא, היינו דכתיב, (דברים ח) כי על כל מוצא פי יי' יחיה האדם. מאי מוצא פי יי'. דא קול (ס"א דנפיק משופר והאי קול) השופר, הוא רב מפל שאר קלי תתאי, ותקיפא מכלהו, דכתיב וקול שפר חזק מאד, ועל כל שאר קליו לא אתמר חזק מאד. (נ"א אמר רבי שמעון) בהאי קול השופר תליא כלא, ודא הוא דאקרי קול גדול, דכתיב קול גדול ולא יסף. ואקרי (מלכים א יט) קול דממה דקה, נהירו דבוציני, דהוא זד ודקיק, וזכיד ונהיר לכלא.

דממה, מהו דממה. אמר רבי שמעון, דבעי בר נש למשתוקא מניה, ולמחוסס פומיה. כמה דאת אמר, (תהלים ט) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום. דממה איהי שתוקא דלא אשתמע לבר. וירא העם ויגעו ויעמדו מרחק, דחמו מה דחמו. וינועו כמה דאת אמר (ישעיה ו) וינועו אמות הספים מקול הקורא.

תאנא, מה כתיב ביה ביחזקאל, כד חמא גבורן נימוסי קודשא בריך הוא, דכתיב, (יחזקאל א) וארא והנה רוח סערה באה וגו', רוח סערה אמאי. אמר רבי יוסי, לתברא ארבע מלכוון. אמר רבי יהודה, תנינא, רוחא רבה, דאתער בנימוסי גבורה דלעילא באה מן הצפון. מצפון לא כתיב אלא מן הצפון ההוא דאשתמודע לעילא, ההוא דטמיר וגניז לעילא.

ענו גדול ואש מתלקחת, דהנה אחיד ביה, (ס"א ולא אחיד, אחיד בסטרוי וכו'), ולא הנה אחיד בסטרוי לאתערא דינא, דתנינן, תלת זמנין ביומא, ינקא ההוא דינא קשיא, בקרדיטי גליפין מסטרא דגבורה, הדא הוא דכתיב ואש מתלקחת. בגין לאתערא בעלמא.

ומה מבסס ליה, ההוא דכתיב ביה ונגה לו סביב. דההוא זיהרא דאסחר ליה מפל סטרוי, מבסס ליה, ומתקין ליה, בגין דלא להוי דינא קשיא, וייכלון בני נשא למסבליה. (יחזקאל א) ומתוכה פיעין החשמל, תאנא, ומתוכה: ומגוה. פיעין החשמל, מאי חשמל. אמר רבי יהודה, (ק"ט ע"ב, ר"ג

דף פ"ב ע"א

תנא, אמר רבי יוסי, חשמל: מה דהנה לבא לאשא, דכתיב מתוך האש כעין החשמל. ולא החשמל מתוך האש, מגו אשא דאיהי לגו באשא. כעין החשמל דאיהי בתר ארבע דרגין, דכתיב, רוח סערה, ענן גדול, ואש מתלקחת, ונגה לו (דף פ"ב ע"א) סביב. ומתוכה כעין החשמל מתוך האש, ההוא דכתיב ביה ואש מתלקחת.

תנא רבי יוסי בר רבי יהודה אמר, חמו ישראל הכא, מה דלא חמא יחזקאל בן בוזי, וכלהו אתדבקו בחכמתא עלאה יקרא. חמשה דרגין דקלון, חמו ישראל בטורא דסיני. ובחמשה דרגין אלון אתייהיבת אורייתא. דרגא חמישאה הוא, דכתיב קול השפר. יחזקאל לקבליהון חמא חמשה דרגין דאינון לבר מאלון, דאינון רוח סערה, ענן גדול, ואש מתלקחת, ונגה לו סביב, ועין החשמל.

אמר רבי אלעזר, בישראל כתיב, (דברים ה) פנים בפנים דבר יי וגו'. ביחזקאל כתיב, כעין, ודמות, כמאן דחמי בתר פותלון סגיאיין, כמאן דחמי בר נש בתר כותלא. אמר רבי יהודה, מה דחמו ישראל, לא חמא נביאה אחרא, כל שפון מה דחמא משה, דלא חמא נביאה אחרא. (ס"א כל שכן בר נש אחרא) זכאה חולקיה, דכתיב ביה, (שמות לה) ויהי שם עם יי ולא בחיזו אחרא, כמה דכתיב, (במדבר יב) ומראה ולא בחידות.

אמר רבי יוסי, תא חזי, כתיב, (יחזקאל א) (בי א) היתה היתה דבר יי, נבואה לשעתא היתה. ר' יהודה אומר, לקיומא הוא דאתא, דאצטריך למהוי בגיניהון דישראל, לאשתמודעא דהא לא שביק לון קודשא בריהו, הוא, ובכל אתר דמתפזרין ישראל בגלותא, עמהון הוא שריא.

אמר רבי אלעזר, היתה היתה: דחמא ולא חמא, דקאים באינון מלון, ולא קאים. הדא הוא דכתיב וארא כעין חשמל, ולא חשמל אבל ישראל, מה כתיב בהו, וכל העם ראים את הקולות, כל חד וחד חמא, כדקא חזי ליה.

דתנא, כל חד וחד הוו קיימין שורין שורין, תחומין תחומין, וכדקא אתחזי להו, חמו כל חד וחד.

השלמה מההשמטות (סימן א) (שמות כ) וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים. וכי ראים את הקולות אלא וכל העם ראים את הקולות, אותן קולות שנתאמר (תהלים כ"ט) קול יי על המים אל הכבוד הרעים. קול יי בכח. ואומר (ישעיה ט) בכח ידי עשיתי. ואומר (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כ"ט) קול ה' בהדר. ואומר (תהלים קי"א) הוד והדר פעלו וצדקתו. (תהלים כ"ט) קול יי שובר ארזים,

זֶה קֶשֶׁת שְׁמִשְׁבֶּרֶת עֲצֵי אֲרָזִים וְעֲצֵי בְרוֹשִׁים. (תהלים כ"ט) קוֹל יְיָ חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, זֶה שְׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין הָאֵשׁ וּבֵין הַמַּיִם שֶׁחוֹצֵב כַּח הָאֵשׁ וּמוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלְּלַחֹץ הַמַּיִם גַּם מוֹנֵעַ מִלְּכַבּוֹתוֹ. (תהלים כ"ט) קוֹל יְיָ יַחִיל מִדְּבַר, שְׁנֵאמַר (תהלים י"ח) וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם. יוֹתֵר מִן הַמִּדְבָּר. (תהלים כ"ט) קוֹל יְיָ יַחֲלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשׂוּף יַעֲרוֹת וּבִהִיכְלוּ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד. דְּכַתִּיב (שיר השירים ב') הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה. הֵיא לְמִדְתָּ שֶׁבְשַׁבַּע קוֹלוֹת נִיתְּנָה הַתּוֹרָה וּבְכוֹלָם נִגְלָה עֲלֵיהֶם אֲדוֹן הָעוֹלָם, וְרְאוּם. וְהֵינּוּ, דְּכַתִּיב (שמות ב') וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (תהלים י"ח) וַיִּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וַעֲרַפֵּל תַּחַת רַגְלָיו. וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר (שמות כ) כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. הֵיא כִּי צָד אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה הֵיטָה בְּאֶרֶץ שֶׁהוּא קוֹל אֶחָד, וְשֶׁאֵר קוֹלוֹת הָיוּ בְּשָׁמַיִם דְּכַתִּיב (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעָךְ אֶת קוֹלוֹ לְיִסְרָךְ וְעַל הָאֶרֶץ הִרְאָךְ אֶת אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה וּדְבָרָיו שֶׁמַּעֲתָ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. וּמֵאֵי הֵיא גְּדוּלָּה, (שמאלו) וּמֵאֵלוֹ הֵיטָה יוֹצֵא דְבוּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ שְׁנֵאמַר, וּדְבָרָיו שֶׁמַּעֲתָ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ.

וּמֵאֵי (דברים ד) וַתִּמּוֹנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוֹלָתִי קוֹל, הֵהוּא כְּדֹאמַר לָהֶם מִשֶּׁה לְיִשְׂרָאֵל (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תִּמּוֹנָה. תִּמּוֹנָה וְלֹא כָּל תִּמּוֹנָה. מִשֶּׁל לָמָּה הַדְּבַר דּוֹמָה, לְמַלְךְ שֶׁהֵיטָה עוֹמֵד עַל עַבְדָּיו מְעוּטָף בְּכִסּוֹת לְבָנָה לֹא דִי לְאִימַת הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ בְּלְבוּשָׁיו וְעוֹד רְחוּק הֵיטָה הַמֶּלֶךְ וְשֶׁמַּעוֹ קוֹלוֹ, יְכוֹלִין לְרְאוֹת גְּרוֹנוֹ אֲמֵרֶתָּ לֹא, הֵיא לְמִדְתָּ שֶׁרְאוּ תִמּוֹנָה וְלֹא כָּל תִּמּוֹנָה. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, וַתִּמּוֹנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוֹלָתִי קוֹל. וְכַתִּיב (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שׁוֹמְעִים.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שׁוֹמְעִים. הֵיא כִּי צָד, בְּתַחֲלִילָה רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. וְכֵּן רְאוּ שֶׁבַע קוֹלוֹת שֶׁאֲמַר דָּוִד וְלָסוּף שֶׁמַּעוֹ הַדְּבַר יוֹצֵא מִבֵּין פְּלִים. וְהֵיא אֵינּוּן עֶשֶׂר. דְּרַבֵּן אֲמַרִי דְּכִלְהוּ אֲמַרִינָן (אמרן) כְּחִדָּא מִלְּתָא, כֵּן כִּלְהוּ כְּחִדָּא מִלְּתָא אֲמַרִינָן (אמרן). וְהוּוּ שֶׁבַעָה מֵאֲמָרוֹת בְּשַׁבַּעָה קוֹלוֹת. וְעַל דָּא נֵאמַר קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שׁוֹמְעִים וַתִּמּוֹנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוֹלָתִי קוֹל. הֵיא לְמִדְתָּ דְּכִלְהוּ כְּחִדָּא, מִחִדָּא מִלְּתָא אֲמַרִינָן (אמרן). וּבַעֲבוּר שְׁלֹא יִטְעוּ יִשְׂרָאֵל לוֹמַר אַחֲרִים יַעֲזְרוּהוּ מִן הַמַּלְאָכִים, אִף קוֹלוֹ לְבַדּוֹ לֹא יוֹכֵל לְהֵיטָה חֲזַק כָּל כַּף, בַּעֲבוּר כַּף חֲזַר וּכְלָלָם.

דְּבַר אַחַר שֶׁלֹא יֵאמְרוּ הָעוֹלָם הוֹאִיל וְהֵם עֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת לְעֶשֶׂר מִלְּאָכִים שֶׁמֵּא לֹא יוֹכְלוּ לְדַבֵּר עַל פִּה אֶחָד, כְּתִיב בֵּיה אֲנֹכִי וְכָל כָּל הָעֲשָׂרָה. וּמֵאֵי עֲשָׂרָה מְלָכִים, שֶׁבַע קוֹלוֹת וְשִׁלְשָׁה מֵאֲמָרִים. וּמֵאֵי אוֹמְרִים דְּכַתִּיב (דברים כ"ו) וַיִּי אֶהְיֶיךָ הַיּוֹם. וּמֵאֵי נִינְהוּ שְׁלִשָׁה, דְּכַתִּיב (משלי ד') רֵאשִׁית חֲכָמָה קִנְיָה חֲכָמָה וּבְכָל קִנְיָנָה קִנְיָה בִּינָה. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (אייוב ל"ב) וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תְבִינָם. נִשְׁמַתוֹ שֶׁל שְׁדֵי, הֵיא תְבִינָם, שְׁלִישִׁית מֵאֵי הָיוּ כְּדֹאמַר לִיה הֵהוּא גְּבָרָא סְבָא לְהֵהוּא יְנוּקָא. בְּמוֹפְלָא מִמָּךְ אַל תִּדְרוֹשׁ וּבְמִכּוּסָה מִמָּךְ אַל תַּחְקוֹר בְּמָה שֶׁהִרְשִׁיתִיךָ הַתְּבוּנָה אֵין לָךְ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת.

תָּנָא (משלי כ"ה) כְּבוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבַר. מַאי דְּבַר, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קי"ט) רֵאשׁ דְּבִרְךָ אָמַת. (משלי כ"ה) וּכְבוֹד מַלְכִים חִקוֹר דְּבַר. מַאי דְּבַר, דְּכִתִּיב (משלי כ"ה) דְּבַר דְּבוֹר עַל אִפְנֵיו. אֵל תִּקְרִי אִפְנֵיו, אֶלָּא אוֹפְנֵיו : (עד כאן מההשמטות)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רִישֵׁי דְעַמָּא בְּלַחוּדֵיהוּ, רִישֵׁי דְשַׁבְּטִין בְּלַחוּדֵיהוּ. נוֹקְבֵי בְּלַחוּדֵיהוּ. ה' דְּרַגִּין לִימִינָא, וְה' דְּרַגִּין לְשִׁמְאֵלָא. הֵדָא הוּא דְכִתִּיב, (דברים כט) אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם רֵאשִׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זְקִנֵיכֶם וְשׁוֹטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ וְגו', הָא ה' דְּרַגִּין לִימִינָא. וְה' דְּרַגִּין לְשִׁמְאֵלָא מֵאֵן אִינוּן. הֵינּוּ דְכִתִּיב, (דב' כט) טַפְכֶם, נְשִׁיכֶם, וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבִּי מִחִנִּיךָ, מַחֲטָב עֲצִיךָ, עַד שָׂאב מִימִיךָ. הָא ה' דְּרַגִּין לְשִׁמְאֵלָא.

כְּלָהוּ דְרַגִּין אֶתְתַּקְּנוּ כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא. לְקַבְּלֵיהוּן יְרֵתוּ יִשְׂרָאֵל אַחְסָנָת עֲלָמִין, עֲשֶׂר אַמִּירוֹן, דְּבָהוּ תַלְיִין כָּל פְּקוּדִין, וְכָל זְכוּוֹן, וְכָל יְרוּתָת אַחְסָנָא, דְאִינוּן חוֹלְקָא טְבָא דִישְׂרָאֵל.

תָּאנָא, בְּהֵיא שְׁעָתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְגְּלִי בְטוֹרָא דְסִינֵי, הוּוּ חֲמָאן כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּמָאן דְחִמִּינְהוּרָא בְעֲשִׂישְׁתָּא, וּמַהֲהוּא נְהוּרָא הָוָה חֲמִי כָּל חַד וְחַד, מַה דְלָא חֲמָא יַחְזַקָּאל נְבִיאָה.

מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם דְאִינוּן קַלִּין עֲלָאִין, אֶתְגְּלִאוּ (נ"א אֶתְגְּלִיפוּ) בְּחַד, כְּמָה דְאִמִּינָא, דְכִתִּיב, וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. אֲבָל בִּיחְזַקָּאל, שְׁכִינְתָּא אֶתְגְּלִי בְרִתִּיכוֹי, וְלָא יַתִּיר, וְהוּוּ חֲמִי, כְּמָאן דְחִמִּי בְּתַר כּוֹתְלִין סְגִיאִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְּאָה חוֹלְקָא דְמִשְׁהָ, דְכִתִּיב בֵּיהּ, וַיֵּרַד יְיָ עַל הַר סִינֵי וַיִּקְרָא יְיָ לְמִשְׁהָ, זַפְּאָה דְרָא, דְכִתִּיב בֵּיהּ, יֵרַד יְיָ לְעִינֵי כָּל הָעָם עַל הַר סִינֵי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (דברים לג) מִימִינוּ אֵשׁ דֶּת לְמוֹ, דְהָא מִימִינָא אֶתְגְּלִי מַה דְאֶתְגְּלִי. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אָמַר ר' יוֹסִי, הֵכָא בְּסִינֵי, רִישָׁא וְגוּפָא דְמַלְכָּא, דְכִתִּיב, (שמואל ב כב) וַיֵּט שְׁמִים וַיֵּרַד, וּבְאַתֵּר דְאִית רִישָׁא, אִית גּוּפָא, אֲבָל בִּיחְזַקָּאל כְּתִיב (יחזקאל א) וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד יְיָ, דְאֶתְגְּלִי יְדָא, וְלָא גּוּפָא. וְתַנְיִן, אֲפִילוּ בִידָא, יַד יְיָ עֲלָאָה, יַד יְיָ תַתָּאָה.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב נְפִתְחוּ הַשְּׁמַיִם וְאֶרְאָה מִרְאֵת אֱלֹהִים. מִרְאֵת כְּתִיב חֲסֵר, לְאֶתְחַזְּאָה דְבְּגִין שְׁכִינְתָּא קְאָמַר, דְהָא וְאֶרְאָה מִרְאֵת חֲסֵר, מִרְאָה חַד. אָמַר ר' יִיסָא, וְכִי שְׁכִינְתָּא לָאוּ כְּלָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָא דְמִי רִישָׁא דְמַלְכָּא, לְרִגְלוֹי דְמַלְכָּא, אֶף עַל גַּב דְכְּלָא הוּי בְּגוּפָא דְמַלְכָּא.

תָּא חֲזִי, בִישְׁעֵיהוּ כְּתִיב, (ישעיה ו) וְאֶרְאֵת אֶת יְיָ, בִּיחְזַקָּאל כְּתִיב, וְאֶרְאָה מִרְאֵת אֱלֹהִים, הֵכָא אֶת, הֵתֵם מִרְאֵת. מַה דְחֲמָא דָּא, חֲמָא דָּא. זַפְּאָה חוֹלְקִיהָ דְמִשְׁהָ, דְלָא הָוָה נְבִיאָה מְהִימְנָא שְׁלִימָא כְּוֹתִיָּה.

דף פ"ב ע"ב

וְאָרָא אֶת יְיָ, אֶת דֵּיִיקָא. וְאָרָא מְרַאת אֱלֹהִים, מְרַאת דֵּיִיקָא. וּבְדַרְגָּא
חַד הוּוּ. אִי (דף פ"ב ע"ב) הָכִי, אֲמַאי לָא פְּרִישׁ יִשְׁעִיהּ כּוּלֵי הָאִי. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, דָּא כְּלִיל, דָּא פְּרִישׁ. מַאי טַעְמָא פְּרִישׁ כּוּלֵי הָאִי יַחְזַקְאֵל. אֱלָא, כְּלָא
אַצְטְרִיךְ בְּגִינְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דִּינְדַעוֹן חֲבִיבוּתָא דְחָבִיב לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְשְׁכִינְתִּיהּ וּרְתִיכּוּי אֲתִינּוּן לְדֵיִירָא בִּינְיָהוּ בְּגִלּוּתָא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בְּאַרְץ פְּשָׁדִים, וְהָא כְּתִיב (ישעיה כג) הֵן אֶרֶץ פְּשָׁדִים זֶה הָעַם
לֹא הָיָה, אֲמַאי אֲתַגְלִי שְׁכִינְתָא תַמָּן. אִי תִימָא בְּגִינְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, הָוֵה טַב
דְּתַשְׂרִי שְׁכִינְתָא בְּגוּוּיָהוּ, וְלֹא יִתְגַלֵּיָא. אֱלָא, הָכִי תַאנָּא, אִי לֹא
דֹאֲתַגְלֵיָא לָא הוּוּ יַדְעִין.

וְהָא דֹאֲתַגְלֵיָא, מַה כְּתִיב, עַל נְהַר כְּבָר, עַל מֵיָא, בְּאַתְרָא דְלֹא יִסְתַּאב, וְלֹא
(ויחי רכ"ב ע"ב) שְׂרִיא מְסַאָבוּתָא. וְהָוֵה נְהָרָא, הָוֵה חַד מְאַרְבַּע נְהָרִין,
דְּנַפְקִין מִגְּנִתָּא דְעֵדוֹן, דְּכְתִיב עַל נְהַר כְּבָר. מַאי כְּבָר. דְּכְבָר הָוֵה. מְאַתְרָא
דְשְׁכִינְתָּא שְׂרִיא עֲלוּי. וְכְתִיב וְתַהִי עֲלוּי שָׁם יַד יְיָ, שָׁם, וְלֹא בְּאַתְרָא אַחְרָא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּתִיב וּמִתּוֹכָהּ דְּמֹת אַרְבַּע חֵיּוֹת וְזֶה מְרַאֲיָהוֹן דְּמֹת אָדָם
לְהִנָּה. תַּאנָּא בְּרַזָּא עֲלָאָה, אַרְבַּע חֵיּוֹן אִית, דְּאִינְהוּ לְגוּ בְּגוּ הִיכְלָא
קְדִישָׁא, וְאִינוּן קְדֻמָּאִי, עֲתִיקִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, כְּלָלָא דְשְׁמָא עֲלָאָה.
וְיַחְזַקְאֵל חֲמָא, דְּמֹת דְרְתִיכִין עֲלָאִין, דְּהָא הוּא חֲמָא, מְאַתְרָא דְלֹא הָוֵה
נְהִיר כָּל כַּד. תַּאנָּא, כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא, אִית לְתַתָּא מִינְיָהוּ, וְכֵן בְּכֻלְהוּ
עֲלָמִין, כּוּלְהוּ אַחֲדוֹן דָּא בְּדָא, וְדָא בְּדָא.

וְאִי תִימָא לְעִילָא יַתִּיר דְחֲמָא. תְּנִינּוּן, מִשָּׁה חֲמָא בְּאַסְפִּקְלָרְיָא דְנְהָרָא,
וְכֻלְהוּ נְבִיאִי לָא חֲמוּ אֱלָא מְגוּ אַסְפִּקְלָרְיָא דְלֹא נְהָרָא, דְכְתִיב וְאָרָא
מְרַאת אֱלֹהִים. וְכְתִיב (במדבר יב) אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְיָ בְּמִרְאָה אֱלֹוֹ אֲתוּדַע
וְגו' לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשָּׁה וְגו', וְכְתִיב פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תָּא חֲזִי, דְנְבִיאִין כְּלָהוּ לְגַבִּיָּה, כְּנוֹקְבָא לְגַבִּי דְכוּרָא, דְכְתִיב
פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוּ וּמִרְאָה. וְלִשְׂאֵר נְבִיאִים (כתיב, במראות ולמשה יי) בְּמִרְאָה
אֱלֹוֹ אֲתוּדַע. בְּמִרְאָה וְלֹא מְרַאת. כָּל שְׁכֵן יַחְזַקְאֵל, דְאַפִּילוּ מְרַאת לָא
כְּתִיב בִּיהּ, אֱלָא מְרַאת חֲסֵר, וְכָל שְׁכֵן דְכְתִיב בְּמִשָּׁה, וְלֹא בְחִידוּת, אֱלָא
כָּל מְלָה עַל בּוּרִיָּהּ. זְכָאָה אִיהוּ דְרָא, דְנְבִיאָה דָּא שְׂרִי בְּגוּוּיָהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, אֲפִין בְּאַפִּין חֲמוּ יִשְׂרָאֵל זִיו יְקָרָא דְמַלְכִּיהוֹן,
(נ"א דמאריהו) וְלֹא הָוֵה בְּהוֹן סוּמִין, וְחַגְרִין, וְקִטְיַעִין, וְחַרְשִׁין. סוּמִין, מְשֻׁמַּע
דְכְתִיב וְכָל הָעַם רוֹאִים. חַגְרִין, דְכְתִיב וַיִּתְנַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר. קִטְיַעִין
וְחַרְשִׁין, נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי כְּתִיב (ישעיה לה) אֲזִי יַדְלַג כְּאֵיל פִּסְחַ
וְתִרוֹן לְשׁוֹן אֱלִם. (שמות כ) וַיִּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֵּר. רַבִּי
יְהוּדָה פְּתַח, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. בְּכַמָּה אַרְחִין,
אוּרִיָּתָא אִסְהִידַת בְּבֵר נֶשׁ, דְלֹא יַחֲוֵב קָמִי מְאִרִּיהּ. בְּכַמָּה אַרְחִין, יְהִיב

ליה עיטא, דלא יסטי מארחוי לימינא ולשמאלא. בכמה ארחין יהיב ליה עיטא, היך יתוב קמי מאריה, וימחול ליה.

דתנן, שית מאה ותלת עשר זיני עיטא, יהיב אורייתא לבר נש, למהוי שלים במאריה, בגין דמאריה בעא לאוטבא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי. ויתיר בעלמא דאתי, דהא תנינן, כל מה דקודשא בריך הוא אשלים ליה לבר נש, מאינון טבאן דזכי בהו לעלמא דאתי אשתלים בהו. מאי טעמא. משום דעלמא דאתי דקודשא בריך הוא הוי. (ואי תימא דהאי עלמא לאו דידיה הוא)

דף פ"ג ע"א

והכי תנינן, האי עלמא לקבליה דעלמא דאתי, לא הוי אלא כפרוודור לגבי טרקליון. (בגין כך עלמא דאתי דקודשא בריך הוא הוי) וכד זכי ההוא זפאה, בדידיה זכי. דתניא, כתיב (דברים יח) ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו. מאי טעמא. משום דיי הוא נחלתו: זפאה חולקיה, מאן דזכי לאחסנא אחסנתא עלאה דא. זכי בה בעלמא דא, ובביתא דהאי עלמא. כך בעלמא דאתי, ובביתא עלאה קדישא, דכתיב, (ישעיה נז) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם, (דף פ"ג ע"א) זפאה חולקיה דההוא זפאה, דמדוריה עם מלכא בביתיה.

ר' שמעון אמר, זפאה חולקיה דההוא זפאה, דזכי להאי דכתיב, (ישעיה נח) אז תתענג על יי, עם יי לא כתיב, אלא על יי. מאי על יי. אתר דעלאין ותתאין אתמשכון מיניה, ותאבין לההוא אתר, דכתיב, (תהלים קכא) מאין יבא עזרי. וכתיב, (דניאל ז) ועד עתיק יומיא מטה וקדמוהי הקרבוהי. ותיאובתא וענוגא דצדיקיא, לאסתכלא לההוא זיוא, דכל זיוא מיניה נפקא, ואתמשכון מניה כל אינון כתרין.

תו אמר רבי שמעון, תנינן בהאי קרא אז תתענג על יי, סופיה דקרא מה כתיב, והרפבתיך על פמותי ארץ, על ההוא אתר דאקרי פמותי ארץ, איהו לעילא מהאי ארץ, וההוא אתר דאקרי פמתי ארץ, היינו שמים. והיינו דכתיב על פמתי ארץ. על יי אמר ר' אבא, אז תשב לא כתיב, אלא אז תתענג על יי, היינו שמים. דכתיב, (תהלים נז) רומה על השמים אלהים. והרפבתיך על פמתי ארץ, היינו ארץ החיים, ממשמע דכתיב על פמותי, לאכללא ציון וירושלים, דאקרוו פמתי ארץ, והיינו שמים דלעילא, וארץ דלעילא. ומלה דאמר ר' שמעון, הכי הוא, וכלא חד, דכתיב ועד עתיק יומיא מטה וגו', וכל הגי מילי לאתר חד סלקין.

אמר ר' אבא לרבי שמעון, לימא לי מר, האי קרא כוליה, במאי אוקימנא ליה, דכתיב אז תתענג על יי והרפבתיך על פמתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך. אמר ליה, הא כלא אתמר, דתפנוקא ועדונא על יי כתיב, אתר דאיהו לעילא. וכתיב ועד עתיק יומיא מטה וגו'. על פמתי ארץ כמה דאתמר.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך. כמה דכתיב, (בראשית כו) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו', והיינו נחלת יעקב. וברכתא דברייך יצחק ליעקב, על האי שמים קאמר. וברכיה בברכתא, דזמינין בנוי דיעקב, לאחיא בההוא טלא לזמנא דאתי, דכתיב ויתן לך האלהים. לך ולא לאחרא. מטל השמים, דביה זמינין מתיא לאחיא לזמנא דאתי, דנפיק מעתיקא לזעירא דאפיו, ושריא בהאי שמים. אסתכל ר' אבא ואמר, השתא אשתמע פלא ואשתכח דברכתא דיצחק, עלאה ממאי דחשיבנא.

תאנא (תהלים כו) מי ימלל (ס"ד ע"א) גבורת יי'. מי ימלל, מי ידבר מבעי ליה. אמר ר' חניא, כמה דאת אמר, (דברים כג) וקטפת מלילות בינך. גבורת יי', דסגיאינו אינון, ונפקין מגבורה חד. ותאנא, חד גבורה עלאה, עטרא דעטרו, מתעטרא, ונפקין מיניה חמשין תרעין. מנהון ימינא, ומנהון שמאלא. וכל חד וחד גבורה אתקרי, וכל חד וחד מתעטרא, בקרדיטי גליפין נהורין, וכלהו אקרון גבורת יי'.

אמר רבי חניא, גבורת יי' חסר כתיב, דהא פלהו פלילן בדא. ישמיע כל תהלתו: דא הוא שכינת זיו יקריה דקודשא בריך הוא, דכתיב ותהלתו מלאה הארץ.

אמר רבי שמעון, כתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו', שם האחד פישון וגו'. הא אלין בשמהו אקרון. והני ארבע מההוא נהר דנפיק אתמשכון. מה שמיה דההוא נהרא דנפיק. אמר ר' שמעון, (ויקרא נ"ה ע"א) יובל שמיה. דכתיב, (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשיו, וכתיב ולא ימיש מעשות פרי. מאי טעמא לא ימיש, משום דעל יובל ישלח שרשיו. ועל דא כתיב (ישעיה נח) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. ובגין כך כתיב יוצא, (ויקרא ס"ה ע"ב) יוצא ואינו פוסק.

תאנא אמר רבי שמעון כתיב (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים וגו', וידבר, בגין לאכרזא מילין. דתאנא, בשעתא דקודשא בריך הוא אתגלי, ושארי למלא, עלאין ותתאין אתחלחלו, ונפקו נשמתהון דישראל.

דף פ"ג ע"ב

ותאנא ההוא מלה, הוה טאס מלעילא לתתא, ומתגלפא בארבע רוחי עלמא, וסלקא ונחתא. כד סלקא, אשתאבא מטורי דאפרסמונא (דף פ"ג ע"ב) דכיא, ואשתאבא בההוא טלא דלעילא, ואסחר בסחרניהון דישראל, ותבת בהון נשמתהון ואסחר ומתגלפא באתריה, בלוחי אבנא. וכו' כל מלה ומלה.

אמר רבי שמעון, כל מלה ומלה הוה מליא בכל אינון טעמין, בכל אינון מליון גזרין, אגרון, ועונשין, רזין וסטרין כאסקופא (נ"א כאספוקא) דא, דאיהי מליא מפלא.

וּבְשַׁעֲתָא דְהוּה נְפִיק הֵהוּא מְלָה, אֶתְחַזִּי חַד. וְכַד הוּה מִתְגַּלְפָּא בְּאַתְרוּי
אֶתְחַזוּן בְּהֵהוּא מְלָה, שְׂבַעִין עֲנַפִּין, דְּסִלְקִין בְּגוּה, וְחַמְשִׁין כְּתָרִין (נ"א
רתיכון) חֶסֶר חַד מֵהַאי גִיסָא, וְחַמְשִׁין חֶסֶר חַד מִגִּיסָא אַחְרָא כְּפִטִישָׁא דָא,
בְּזַמְנָא דְאִיהוּ בְּטִשׁ בְּטַנְרָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר (ירמיה כג) וְכַפְטִישׁ יְפוּצֵץ סָלַע.
וְהוּו חֲמָאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל עֵינָא בְּעֵינָא, וְהוּו חֲדָאוּ.

וְכִלְהוּ דְרִין בְּתַרְאִין כְּלְהוּ אִזְדְּמֵנוּ לְתַמְוּ, וְכִלְהוּ קְבִילוּ אוּרִיִּתָא בְּטוּרָא
דְּסִינִי, דְּכְתִיב, (דברים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה וְגוֹ', וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה עֲמֵנוּ
הַיּוֹם. וְכִלְהוּ כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה. וְכִלְהוּ חֲמָאוּ וּמְקַבְּלִין מְלִין.

אַלְהִים: דָּא גְבוּרָא. אֵת: דְּאֶתְכִּלִּיל בִּימִינָא, כְּמָה דְּתַנִּינָן (בראשית א) אֵת
הַשְּׁמַיִם, דְּאִיהוּ יְמִינָא. וְאֵת הָאָרֶץ, דְּאִיהוּ שְׂמָאלָא. דְּכְתִיב, (ישעיה מח) אֶף
יְדֵי יְסֻדָּה אָרֶץ וְיִמִּינֵי טַפְחָה שְׂמַיִם. וְיִמִּינָא דָא הוּא אֵת. כָּל: לְאֶכְלָלָא כָּל
שְׂאָר כְּתָרִין. הַדְּבָרִים: מִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּדָא הָאֱלֹה: כָּל אֵינוּן טַעֲמִין, כָּל
אֵינוּן רְזִין, כָּל אֵינוּן סְתָרִין, גְּזָרִין וְעוֹנָשִׁין.

לְאִמֹר: לְמַהוּי יְרוּתָא לְכִלְא. דְּכְתִיב, (דברים לג) תוֹרָה צוּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה
וְגוֹ'. דְּאִי תִימָא לְגַלְאָה מַה דְּלָא אֶצְטְרִיךְ לְגַלְאָה לְכָל בַּר נֶשׁ, כְּתִיב אָנֹכִי
יְיָ אֱלֹהֶיךָ. כְּמָה דְּאֵנָא טְמִירָא וְסִתִּים, כְּדָּ: יְהִיוּ מְלִין אֵלִין טְמִירִין וְסִתִּימִין
בְּלַבָּד.

דְּבַר אַחַר וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, חַד. אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֱלֹה לְאִמֹר הָא חֲמֵשׁ דְּרָגִין
אַחְרָנִין. ר' יְהוּדָה אָמַר, וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים: גְּבוּרָה. אֵת: יְמִינָא. כָּל: דָּא וְדָא
(האלה, אינון דאתגליין דכתיב וכל העם ראים את הקולות דבר אחר כל) אָמַר ר' יֶצְחָק,
לְאֶכְלָלָא אַבְרָהָם דְּכְתִיב, (בראשית כד) וַיְיָ בְּרִיךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל.

הַדְּבָרִים: לְאֶכְלָלָא שְׂאָר כְּתָרִין דְּאֶתְכִּסְיִין. הָאֱלֹה: אֵינוּן דְּאֶתְגַּלְיִין.
וְכְתִיב וְכָל הָעָם רָאִים אֵת הַקּוֹלֹת. לְאִמֹר: דָּא הוּא דְּכְתִיב, (משלי יב) אֲשֶׁת
חַיִל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ. וְכְתִיב, (ירמיה ג) לְאִמֹר הוּו יִשְׁלַח אִישׁ אֵת אֲשֶׁתוֹ.

אָמַר ר' יֶצְחָק, אָמַי אֶתְיַהֲיֵב אוּרִיִּתָא בְּאֲשָׁא וְחֲשׂוּכָא, דְּכְתִיב, (דברים
ד) וְהָהָר בּוֹעֵר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשְּׁמַיִם חֲשׂוּךְ עֲנָן וְעַרְפֶּל. דְּכָל מָאן דְּיִשְׁתַּדַּל
בְּאוּרִיִּתָא, אֲשֶׁתִּיב מֵאֲשָׁא אַחְרָא דְּגִיְהֵנְס, וּמְחֲשׂוּכָא דְּמְחֲשָׁכִין כָּל שְׂאָר
עַמִּין לְיִשְׂרָאֵל, דְּבִזְכוּתִיה דְּאַבְרָהָם אֲשֶׁתִּיבוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֲשָׁא דְּגִיְהֵנְס.

דְּתַנְיָא אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, כָּל זְמַנָּא דְּבִנְיָד יִשְׁתַּדְּלוּן
בְּאוּרִיִּתָא, יִשְׁתַּזְּבוּן מֵאֵלִין. וְאִי לָא, הָא נוּרָא דְּגִיְהֵנְס דְּשִׁלְטָא בְּהוּ,
וְיִשְׁתַּעֲבְדוּן בִּינֵי עַמְמִיָּא. אָמַר לִיה, בְּתַרִי קְטוּרִי לָא מְזַדְּקָפוּן מְלִין, אָלָא
אִי נִיחָא קַמְךָ, יִשְׁתַּזְּבוּן מִנוּרָא דְּגִיְהֵנְס, וְיִשְׁתַּעֲבְדוּן בִּינֵי עַמְמִיָּא, עַד
דִּיתוּבוּן גְּבַד. אָמַר לִיה יְאוּת הוּא וְדָאִי, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים לב) אִם
לֹא כִי צוּרִם מְכָרִם. מָאן הוּא צוּרִם. דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְּכְתִיב, (ישעיה נא)
הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתֶּם. וַיְיָ הַסִּגִּירֶם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶסְתַּכְּסֶם עַל
יְדוּי.

אמר ר' יהודה, מיומא דנפקו ישראל ממצרים עד יומא דאתיהיבת אורייתא, חמשין יומין הו. מאי טעמא אמר ר' יהודה, משום אינון שני דיובלא, דכתיב, (ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמשים שנה.

תאנא, אמר רבי שמעון, ההוא יובלא אפיק לון לישראל ממצרים. ואי תימא דיובלא ממש. אלא (מ"ו ע"ב, פ"ה ע"ב) מסטרא דיובלא הנה, ומסטרא דיובלא אתער דינא על מצראי, ובגיני כד חמשין אליו דיובלא הו.

דף פ"ד ע"א

תאנא, לקבל דא, חמשין זמנין אתמר ואדכר באורייתא, נמוסין דמצרים, ושבחי אינון כלהו, אשר (דף פ"ד ע"א) הוצאתי. (דברים ד) ויוציא. (שמות יג) כי ביד חזקה הוציא. וכלהו זמני, חמשין אינון, ולא יתיר, משום דכלא ביובלא אתער, ומסטרא דיובלא אתא כלא. ובגיני כד, אורייתא דאתי מגבורה, אתערת בימינא. דכתיב, (דברים לג) מימינו אש דת למו. ותניא חמשא קלין הו. וכלהו אתחזיאו בהו, ואתכלילו בהו, ואתערבו בדא.

אמר ר' שמעון, בההוא זמנא דקבילו ישראל אורייתא, יובלא דא אער בעטרוי לקודשא בריה הוא, כמלכא דאתער בגו חיליה. דכתיב, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו. מאן אמו. דא יובלא. ויובלא אתער, בחדוה ברחימו בשלימו. דכתיב, (תהלים קיג) אם הבנים שמחה. מאן אם הבנים. אמר רבי שמעון דא יובלא.

אמר רבי יהודה, על דא כתיב, (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. מאן אביך ואמך. אמר רבי יהודה, כמה דאויקמוה בספרא דצניעותא, דכתיב, (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמך לא תגלה ווי למאן דגלי ערייתהו.

תאנא, אמר רבי יצחק, בשעתא דקודשא בריה הוא אתגלי בטורא דסיני, אזדעזע טורא. ובשעתא דסיני אזדעזע, כל שאר טורי עלמא אזדעזעו, והו סלקין ונחתין, עד דאושית קודשא בריה הוא דוי עליהו, ואתישבו. וקלא נפקא ומכרזא, (תהלים קיד) מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור ההרים תרקדו כאילים וגו'.

ואינון תבאן ואמרין, מלפני אדון חולי ארץ. אמר ר' יצחק, מלפני אדון, דא אימא, דכתיב אם הבנים שמחה. חולי ארץ, דא אימא תתאה. מלפני אלוה יעקב, דא הוא אבא, דכתיב, (שמות ד) בני בכורי ישראל. ועל האי כתיב בעטרה שעטרה לו אמו.

מהו בעטרה. אמר רבי יצחק, כמה דכתיב, (שמואל א כג) ושואל ואנשיו עוטרם את דוד. משום דמתער, בתוורא בסומקא ובירוקא, בכל גוויין דכלהו כלילן ביה, ואסתתרון ביה. אמר ר' יהודה, בעטרה שעטרה לו אמו.

מאן עֲטָרָה. דְּכָתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָד אֶתְפָּאֵר. וְכָתִיב (ישעיה ס) וּבֵית תִּפְאָרְתִּי אֶפְאֵר.

אָמַר ר' יִצְחָק, אֲוֵרִייתָא אֲתִיְהִיבַת בְּאִשָּׁא אוֹכְמָא, עַל גְּבִי אִשָּׁא חֲנוּרָא, לְאֶכְלָלָא יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא, וְשִׁמְאָלָא דְאֶתְחַזֵּר יְמִינָא, דְּכָתִיב מִימִינוּ אִשׁ דַּת לְמוֹ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּשַׁעְתָּא דְתַנְנָא דְסִינֵי הָוָה נָפִיק, סָלִיק אִשָּׁא, וּמִתְעַטֵּר בְּהֵוָה תַּנְנָא בְּאֶתְגְּלִיָּא, כְּאֶתְכֹלָא דָּא, וְסָלִיק וְנָחִית, וְכָל רִיחִין וּבוֹסְמִין דְּבִגְנִתָּא דְעֵדֹן, הָוָה סָלִיק הֵוָה תַּנְנָא, בְּחִיזוּ דְחֲנוּר וְסוּמְק וְאוּכְס, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שיר השירים ג) מְקַטְרֵת מֹר וּלְבוֹנָה מְכַל אֲבָקַת רוּכַל.

הֵוָה תַּנְנָא מֵאן הָוָה. אָמַר ר' יִצְחָק, (נ"ח ע"ב) שְׂכִינְתָּא דְאֶתְגְּלִי לְתַמָּן, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (שיר השירים ג) מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר כְּתַמְרוֹת עֵשֶׂן. אָמַר ר' יְהוּדָה, לְמָה לָךְ כּוֹלֵי הָאֵי הָא קָרָא שְׁלִים הוּא, דְּכָתִיב וְהָרַר סִינֵי עֵשֶׂן כְּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְיָ בְּאִשׁ וַיַּעַל עֵשֶׂן כְּעֵשֶׂן הַכִּבְשָׁן. זָכָא עֲמָא דְחֲמָאן דָּא, וַיִּדְעִין דָּא.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, כַּד אֶתְגְּלִיפוּ אֶתְוֹן בְּלוּחֵי אֲבָנָא, הוּוּ מִתְחַזְזִין בְּתַרִּין סְטָרִין, מְסַטְרָא דָּא, וּמְסַטְרָא דָּא, וְלוּחִין מְאָבֹן סְנַפִּירִינוּן הוּוּ, וְאֶתְגְּלִיפוּ וְאֶתְחַפִּין בְּאִשָּׁא חֲנוּרָא, וְאֶתְוֹן הוּוּ מְאָשָׁא אוֹכְמָא, וּמִתְגַּלְפֹּן בְּתַרִּין סְטָרִין, מְסַטְרָא דָּא וּמְסַטְרָא דָּא.

אָמַר ר' אֲבָא, לוּחִין הוּוּ בְּעִינֵיהוּ, וְאֶתְוֹן הוּוּ טָאֲסִין, וּמִתְחַזְזִין בְּתַרִּין אִשִּׁין, אִשָּׁא חֲנוּרָא, וְאִשָּׁא אוֹכְמָא, לְאֶתְחַזְזָא כְּחַדָּא, יְמִינָא וְשִׁמְאָלָא, דְּכָתִיב, (משלי ג) אַרְךָ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשִׁמְאָלָהּ וְגוֹ'. וְהָא כְּתִיב מִימִינוּ אִשׁ דַּת לְמוֹ. אֵלָּא מְסַטְרָא דְגְבוּרָה הָוָה, וְאֶתְכֹלִילַת בִּימִינָא. וּבְגִין כַּד אִשָּׁא חֲנוּרָא וְאִשָּׁא אוֹכְמָא.

תַּאנָּא, כְּתִיב (שמות לב) וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְגוֹ', (מעשה אלהים ודאי) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִלַּחַת כְּתִיב, חַד. תַּרִּי הוּוּ וּמִתְחַזְזִין חַד. וְעֵשֶׂר אֲמִירָן מִתְגַּלְפֵי בְּהוּ. חֲמֵשׁ כְּלִילָן בְּחֲמֵשׁ, לְמַהּוּי כְּלָא יְמִינָא. מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְדָאִי.

דף פ"ד ע"ב

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁל סְנַפִּירִינוּן הוּוּ, (דף פ"ד ע"ב) וְתַרִּין אֲבָנִין הוּוּ. וְאֲבָנִין הוּוּ סְתִימָאן. נְשִׁיב קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּרוּחָא, וְאֶתְפָּשְׁטוּ וְאֶתְגְּלִיפוּ תַרִּין לוּחִין. ר' יְהוּדָה אָמַר, כְּעִין סְנַפִּירִינוּן הוּוּ. (דהוה אבן טבא) מִשְׁמַע דְּכָתִיב מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה.

אמר ליה, אי הכי, סנפירינון דא דהוא אבנא טבא יקירא משאר אבנין,
לאו עובדא דקודשא בריך הוא אינון. אמר ליה, במאי אוקימנא מעשה
אלהים המה. המה דייקא. אלא תא חזי, כתיב והלחת מעשה אלהים.
הלחת כתיב, ולא כתיב והאבנים מעשה אלהים המה.

אמר ר' שמעון, פלא חד הוא, אבל אליו תרין לוחין עד לא אתברי עלמא
הו, ואסתלקו מערב שבת, ועבד לון קודשא בריך הוא, ועובדוי הו.

ממה אתעבידו. תאנא, מההוא טלא עלאה, דנגיד מעתיקא קדישא. וכד
נגיד ואתמשך לחקל דתפוחין קדישין, נטל קודשא בריך הוא תרין כפורי
מנייהו, ואתגלידו, ואתעבידו תרין אבנין יקירין. נשב בהו, ואתפשטו
לתרין לוחין, הדא הוא דכתיב מעשה אלהים המה והמכתב מכתב
אלהים הוא. כמה דכתיב, (דברים ט) כתובים באצבע אלהים.

תאנא, אצבע אלהים. ההוא אצבע סליק לעשרה. כמה דאתמר, אצבע
אלהים היא. וכל אצבע ואצבע סליק לעשרה, עד דאתעביד ידא שלימתא,
דכתיב, (שמות יד) וירא ישראל את ה' הגדולה.

אמר ר' יהודה, חרות על הלחת, נקיבן הו אבנין, ואתחזיאו לתרין
סטרין, חרות גלופא דגליפין. אמר ר' אבא, מהאי סטרא אתחזי סטרא
אחרא, ואתקרי מהכא, מה דכתיב בסטרא אחרא.

רבי אלעזר אמר, בנס הו כתיבין, דכל בני נשא, הו אמרין וסהדין, דהא
מכתב אלהים הוא ודאי, דהא כל בני עלמא לא יכלין למנדע לון כמה
דהו.

לדעתיהו דאינון דאמרין, נקיבין הו, מי כתיב חרות בלחת, על הלחת
כתיב. אלא הכי תאנא, חמשא קלין אינון לימינא, וחמשא לשמאלא.
ואינון דשמאלא כלין בימינא. ומן ימינא, אתחזון אינון דשמאלא, והכא
פלא איהו ימינא, ואתכלילן אליו באליו, מאן דהוה בסטרא דא, חמי
לסטרא אחרא, וקרי לון לאינון אתוון. דהא תנינן, שמאלא אתחזר
ימינא, דכתיב מימינו אש דת למו, ובגין כד מכתב אלהים הוא ודאי.

הא כיצד, מאן דהוה מסטרא דא, הוה קרי בדא, אנכי יי' אלהיך. ומאליו
אתוון הוה חמי, וקרי לא תרצת. הוה קרי לא יהיה לך. והוה חמי וקרי,
לא תנאף. והוה קרי לא תשא את שם יי' אלהיך לשוא. והוה חמי וקרי
לא תגנב. וכלא מסטרא דא, וכד לכלהו, וכדין מסטרא אחרא, וכלהו
כלילן דא בדא כהאי גוונא. הדא הוא דכתיב, (שמות לב) מכתב אלהים הוא.
מכתב אלהים הוא ודאי.

וירד משה אל העם ויאמר אליהם. רבי יוסי אמר, מאי אמירא דא דכתיב
ויהאמר אליהם, ולא כתיב מאי קאמר. אמר רבי יצחק, תא חזי, ארחא
דעלמא הוא, כד אתי חדותא לבר נש, או כד אתי צערא, עד לא ידע מניה
לא יכיל למסבל, דהא לבא אתפרח לשעתא. וכד ידע מניה, קאים

בְּקִיּוּמִיהָ, וַיְכִיל לְמִסְבֵּל. כָּל שְׂכֵן הַכָּא, (נ"א והכא לאו הכי) דְּהָא מִנְּשָׁה אָמַר לֹון
כָּל מַה דְּהוּה לְבַתֵּר, וְאַתְּקִיף לְבִיּוּהוּ בְּמַלְיוֹן, וְלֹא יְכִילוּ לְמִסְבֵּל. כָּל שְׂכֵן אִי
לֹא אָמַר לֹון מִיָּדִי. וּבְגִין כֶּדֶּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בְּקִדְמִיתָא, וְאַתְּתַקְוּ לְבִיּוּהוּ.
וּלְבַתֵּר וַיִּדְבֵּר אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא, לֹא יְכִילוּ לְמִסְבֵּל, דְּהָא תְּנִינֹן, אָמַר ר' יְהוּדָה אָמַר ר' חִזְיָא
אָמַר ר' יוֹסִי, כִּד שְׁמַעוּ מַלְּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּרַחַת נִשְׁמַתִּיּוּהוּ, וְסִלְקָא
נִשְׁמַתִּיּוּהוּ דִּישְׂרָאֵל, עַד כּוּרְסֵי יְקָרָא דִּילֵיהּ, לְאַתְּדַבְּקָא תַּמָּן.

דף פ"ה ע"א

אָמַרְהָ אֲוִרְיִיתָא קְמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי לְמַגְנָא הוּינָא מִתְּרִי אֲלֵפִי
שְׁנִין, עַד לֹא אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, לְמַגְנָא כְּתִיב בָּהּ, (ויקרא יז) וְאִישׁ (דף פ"ה ע"א) אִישׁ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם (ויקרא כד) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹּר לֵאמֹר.
(ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֵן אִינוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בָּהּ שְׁעֵתָא, אֶהְדְּרַת
אֲוִרְיִיתָא נִשְׁמַתִּיּוּהוּ דִּישְׂרָאֵל, כָּל חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. אֲוִרְיִיתָא אֲתַקִּיפַת,
וְאַחִידַת בָּהּ בְּנִשְׁמַתִּיּוּהוּ, לְאַהֲדָרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים
ט) תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִמֶּנֶשׁ.

תֵּאנָא, כְּתִיב (דברי הימים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמַלְכָּהּ, כְּמַה דְּכְתִיב,
(מלכים א י) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכִסֵּא. ר' אַבָּא אָמַר, דְּקִימָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.
דְּתִנִּין, בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֹמֹה, קִימָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.

אִימְתִי בְּאַשְׁלָמוּתָא. (נ"א תאנא כתיב ותרב חכמת שלמה וגו' מאי ותרב, אמר ר' אבא
דְּקִימָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא מֵאִי בְּאַשְׁלָמוּתָא) דְּקִימָא בְּחַמְשָׁה עָשָׂר, כְּמַה דְּתִנִּין,
אַבְרָהָם. יֶצְחָק. יַעֲקֹב. יְהוּדָה. פֶּרֶץ. חֲצֵרוֹן. רָם. עַמְיָנָדָב. נַחֲשׁוֹן. שְׁלֹמֹן.
בּוֹעָז. עוֹבָד. יִשִׁי. דָּוִד. שְׁלֹמֹה. כִּד אֲתָא שְׁלֹמֹה, קִימָא סִיְהָרָא
בְּאַשְׁלָמוּתָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמַלְכָּהּ. וְכְתִיב שֶׁשׁ
מַעְלוֹת לְכִסֵּא. כָּלָא כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

בְּיוֹמוֹי דְּצִדְקָה, קִימָא סִיְהָרָא בְּפִגְמִוּתָא, וְאַתְּפִגִּים. כְּמַה דְּאֵת אָמַר,
(ישעיה יג) וַיִּרְחַח לֹא נִגְיָה אֲוֹרוֹ. דְּתִנִּין, (ויקרא מ' ע"ב) בְּיוֹמוֹי דְּצִדְקָה, אֲתַפְּגִים
סִיְהָרָא, וְאַתְּחַשְׁכוּ אֲנַפֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

פּוֹק וְחָשִׁיב, רְחַבְעָם. אָבִיהָ. אָסָא. יְהוֹשָׁפָט. יְהוֹרָם. אַחֲזֵיהוּ. יוֹאָשׁ.
אַמְצִיָּהוּ. עוֹזִיָּהוּ. יוֹתָם. אַחֲזִי. יְחִזְקִיָּהוּ. מְנַשֶּׁה. אָמוֹן. יֹאשָׁיָהוּ. צִדְקִיָּהוּ.
וְכִד אֲתָא צִדְקִיָּהוּ אֲתַפְּגִים סִיְהָרָא וְקִימָא עַל פִּגְמִוּתָא. דְּכְתִיב, (ירמיה נב)
וְאֵת עֵינֵי צִדְקִיָּה עוֹר. בֵּיה זְמָנָא (איכה ב) הִשְׁלִיךְ (ויקרא קי"ד ע"א) מִשְׁמַיִם אֶרֶץ.
הָאִי אֶרֶץ אֲתַעְבְּרָא מְקַמֵי שְׁמַיִם, וְאַתְּרַחֲקַת מְנִיָּה, וְאַתְּחַשְׁכָּא הָאִי אֶרֶץ.
(כלומר דקיימא סיהרא בפגימותא).

תֵּאנָא, בְּשַׁעֲתָא דְקַיְימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי שְׂאֲרֵי סִיְהָרָא לְאַנְהָרָא, דְכְּתִיב, (שמואל ב כב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ. מֵהוּ וַיִּרְדּוּ. דְּקָרִיב שְׂמֵשָׁא לְגַבֵּי סִיְהָרָא, וְשָׂרֵי לְאַנְהָרָא סִיְהָרָא. דְכְּתִיב, (במדבר ב) דָּגַל מִחֲנֵה יְהוּדָה מִזְרָחָה.

בְּטוֹרָא דְסִינַי, אֲתַמְנָא יְהוּדָה, רוֹפִינְס בְּמַלְכוּתָא, דְכְּתִיב, (הושע יב) וַיְהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן. (נ"א רבי יצחק אמר מהכא ויהודה עוד רד עם אל הוי שולטנא בשעתא דהאי אל שליט מלכותיה על טורא דסיני בהאי שעתא שליט מלכותא דיהודה) מֵהוּ וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן. כַּד אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַתָּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכְתָּ כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ, נֶאֱמָן הָוָה יְהוּדָה לְקַבְּלָא מַלְכוּתָא, וְשְׂאֲרֵי סִיְהָרָא לְאַנְהָרָא. (שמות כ) אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגוֹי ר' אֶלְעָזָר פְּתַח, (משלי א) שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ: דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. מֵאֵן כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. דָּא בִּינָה. כְּמָה דְכְּתִיב, (משלי א) לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה

ר' יְהוּדָה אָמַר, מוֹסֵר אָבִיךָ: דָּא הִיא חֲכָמָה. וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ: דָּא הִיא בִּינָה. ר' יִצְחָק אָמַר, הָא וְהָא, חַד מְלָה אֲתַפְּרִשׁוּ. דְתַנְיָנָן, (בראשית מ"ז ע"ב) אֲוֹרֵייתָא מִחֲכָמָה דְלַעֲלִילָא נִפְקַת. ר' יוֹסִי אָמַר, מִבִּינָה נִפְקַת, דְכְּתִיב לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה, וְכְּתִיב וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, אֲוֹרֵייתָא מִחֲכָמָה וּבִינָה אֲתַפְּלִילַת, דְכְּתִיב, שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. ר' אָבָא אָמַר, בְּכֻלָּא אֲתַפְּלִילַת, דְכִינּוֹן דְבִאֲלִין תִּרְיִן אֲתַפְּלִילַת, אֲתַפְּלִילַת בְּכֻלָּא. בְּחֻסְדָּא, בְּדִינָא בְּרַחֲמֵי. בְּכֻלָּהוּ שְׁלִימוּתָא דְאַצְטְרִיךְ מְלָה. אִי מְלָכָא וּמְטְרוֹנִיתָא מְסִתְכָמִין, כְּלָא מְסִתְכָמִין. בְּאַתְרֵי דְאֲלִין מְשִׁתְכָחִין, כְּלָא מְשִׁתְכָחִין.

ר' יוֹסִי אָמַר, אָנֹכִי: דָּא שְׂכִינְתָא. כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית מו) אָנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ מִצְרַיִמָה. יְיָ אֱלֹהֶיךָ: (נ"א כלא סליק לעילא, למחר כלא חד) (דא כנסת ישראל דכתיב ואל תטוש תורת אמך) ר' יִצְחָק אָמַר, אָנֹכִי: דָּא שְׂכִינְתָא. וּפְסֻקָא טַעֲמָא. כְּמָה דְאֲתָּ אָמַר (בראשית כז) אָנֹכִי עָשׂוּ בְּכוֹרֶךָ. יְיָ אֱלֹהֶיךָ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְכְּתִיב, (דב"ה ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעַךָ אֶת קוֹלוֹ. וְכְּתִיב אַתָּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִּי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם (מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא).

דף פ"ה ע"ב

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר: אֲתֵר דְכֻלָּא מְאֲשְׁרִין לִיה. (דף פ"ה ע"ב) הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: דָּא יוֹבְלָא. כְּמָה דְתַנְיָנָן, מְסֻטְרָא דְיוֹבְלָא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וּבְגִין כֵּן, חֲמִשִּׁין זְמַנִּין אֲדַכְּרֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּאֲוֹרֵייתָא. חֲמִשִּׁין יוֹמִין לְקַבְּלָא אֲוֹרֵייתָא. חֲמִשִּׁין שְׁנִין לְחִירוֹ דְעַבְדִּין.

מִבֵּית עֲבָדִים: כְּמָה דְכְּתִיב, (שמות יב) הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְתַנְיָנָן אֲלִין כְּתִרִין תִּתְּאִין, דְאֲתַרְחִיצוּ בְּהוּ מְצַרְאִי. כְּמָה דְאִית בֵּיתָא לְעִילָא,

אית בֵּיתָא לְתַתָּא. בֵּיתָא קְדִישָׁא לְעִילָא, דְּכַתְיב, (משלי כד) בְּחַכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. בֵּיתָא תַתָּאָה לְתַתָּא, דְּלֹא קְדִישָׁא, כְּמָה דְּכַתְיב מִבַּיִת עֲבָדִים.

תַּאנָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְמַר אָנְכִי, כָּל אֵינוֹן פְּקוּדֵי אורֵייתָא, דְּמִתְאַחֲדוֹן בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בְּסִטְרָא (ס"א דא") כְּלָהוּ הָוָה כְּלִילָן בְּהַאי מַלְכָּה.

כְּמָה דְּתַנִּינוּ, כָּל פְּקוּדֵי אורֵייתָא, מִתְאַחֲדוֹן בְּגוּפָא דְּמַלְכָּא. (דבר אחר במלכא קְדִישָׁא עֲלָאָה) מְנַהוֹן בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא, וּמְנַהוֹן בְּגוּפָא, וּמְנַהוֹן בִּידֵי מַלְכָּא, וּמְנַהוֹן בְּרַגְלֵי, וְלִית מָאן דְּנַפִּיק מִן גּוּפָא דְּמַלְכָּא לְבַר. וּבְגִין כֵּן, מָאן דְּפָשַׁע בְּחַד פְּקוּדֵי אורֵייתָא, כְּמָאן דְּפָשַׁע בְּגוּפָא דְּמַלְכָּא, כְּמָה דְּכַתְיב, (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַראוּ בַפְּגָרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי. בֵּי מִפְּשָׁע. וְוִי לְחַיִּיבָא, דְּעֵבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אורֵייתָא, וְלֹא יִדְעִין מָאִי קָא עֲבָדוּן.

דְּאָמַר ר' שְׁמַעוֹן, הַהוּא אֲתֵר דְּאִיהוּ חָב לְגַבִּיהַ, הַהוּא אֲתֵר מִפְּשָׁע גְּלִי חוּבִיהַ. (ואמר ר' שמעון קודשא בריך הוא ממש גלי חוביה) חָב בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי חוּבִיהַ, דְּכַתְיב, (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (נ"א דא כנסת ישראל).

תַּנִּינָא, שְׁמַיִם גְּלִינִין חוּבִיהַ דְּבַר נֶשׁ. וּבְשַׁעְתָּא דְּאִיהוּ גְּלִיָּא חוּבִיהַ, אָרֶץ עֲבִיד דִּינָא דְּבַר נֶשׁ, דְּכַתְיב וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ, לְמַעַבְד דִּינָא בִּיהַ. אָמַר ר' יוֹסִי, תַּנִּינִין מִשְׁמִיָּה דְּר' שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְיַהֲבַת אורֵייתָא, אִימָא וּבְנִין בְּשִׁלְמוּתָא אֲשַׁתְּכָחוּ, דְּכַתְיב, (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה.

אָנְכִי יְיָ אֱלֹהֵיךָ. אָנְכִי, כְּמָה דְּתַנִּינוּ, בַּת הִיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, הִיא שְׁכִינְתָּא. וְדָא בַּת. יְיָ אֱלֹהֵיךָ, דְּכַתְיב (שמות ד) בְּנִי בְּכוֹרִי יִשְׂרָאֵל. וּכְתִיב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, הִיא בֵּן.

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם, דְּכַתְיב, (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְכֶם, וּכְתִיב (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה. וְקוּדְשָׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר, הִיא אִימָא וּבְנִין. יְתָבָא אִימָא יְתָבִין בְּנִין. (ועלמין) כְּלָהוּ בְּחֻדָּה בְּשִׁלְמוּתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה. מִתְעַבְרָא אִימָא, כְּלָהוּ מִתְעַבְרָן בְּדוּכְתִייהוּ. וּכְתִיב, (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבָּנִים. וְתַנִּינוּ, לֹא יַעֲבִיד בַּר נֶשׁ חוּבֵי לְתַתָּא, בְּגִין דְּאִתְעַבְרָא אִימָא מַעַל בְּנִין.

אָמַר ר' יִצְחָק, כְּלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּלָא הוּא. כְּלָא חַד. וּמַלְיָן אֲלִין, לְמַחְצְדֵי חַקְלָא אֲתַגְלִין. זְכָאִין אֵינוֹן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאִתֵּי.

תַּאנִּי אָמַר ר' אֶלְעָזָר, כְּתִיב, בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּכְתִיב, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּמָאִי אוּקִימָנָא הָנִי קְרָאִי, הִיא תַנִּינוּ, דְּתַרְוּוּיָהוּ כְּחֻדָּא אֲתַבְרִיאוּ. מְלַמֵּד, שְׁנַטָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוּ יְמִינוּ וּבְרָא הַשָּׁמַיִם, וּנְטָה קוּ שְׁמָאלוּ, וּבְרָא אֵת הָאָרֶץ. בְּקַדְמִיתָא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וּלְבַתֵּר אָרֶץ וְשָׁמַיִם.

תָּנוּן, כְּתִיב, (הושע ב) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה נְאֻם יְיָ אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם, שָׁמַיִם מִמֶּשׁ. דְּכַתִּיב, (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי. וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. הָאָרֶץ מִמֶּשׁ, דְּכַתִּיב וְהָאָרֶץ הַדּוֹם רַגְלֵי. שָׁמַיִם, שָׁמַיִם עֲלָיו. וְאָרֶץ, אָרֶץ עֲלֶיהָ. דְּתַנְיָא, כַּד אֲתַקֵּן שָׁמַיִם דָּא בְּתִיקוֹנוֹי, (אתקו) לְקַבְּלֵיהּ דְּהַאי אָרֶץ, וְתִיאוּבְתִיָּה לְקַבְּלָהּ, בְּחַד דְּרַגְא דְּאֶקְרִי צְדִיק. כְּמָה דְּכַתִּיב, (משלי י) וְצְדִיק יִסּוּד עוֹלָם, וְאֲתַדְּבַק בְּהַאי אָרֶץ.

דף פ"ו ע"א

וּמְרִישָׁא דְּמַלְכָּא, עַד הַהוּא אֲתֵר דְּשָׂאֲרֵי הַאי צְדִיק, אֲתֵי חַד נְהָרָא (דף פ"ו ע"א) קְדִישָׁא, מְשַׁחָא דְּרַבּוּת, וְאַטִּיל בְּסִגְיָאוֹת תִּיאוּבְתָא, בְּהַאי אָרֶץ קְדִישָׁא, וְנָטַל כְּלָא הַאי אָרֶץ. וּלְבַתֵּר, מֵהַאי אָרֶץ אֲתַזֵּן כְּלָא, עֵילְאֵי וְתַתְּאֵי. כְּדַכּוּרָא דָּא, כַּד תִּיאוּבְתִיָּה לְאֲתַדְּבַקָּא בְּנוֹקְבָא, דְּאַפִּיק זְרַעָא דְּרַבּוּת, מְרִישָׁא דְּמוֹחָא, בְּהַהוּא אָמָה, וְאַטִּיל בְּנוֹקְבָא, וּמְנִיָּה מְתַעַבְרָא נוֹקְבָא, אֲשַׁתְּכַח, דְּכֻלְהוּ שְׂיִיפִין דְּגוּפָא, כְּלָהוּ מְתַדְּבַקוּ בְּנוֹקְבָא, וְנוֹקְבָא אֲחִידָא כְּלָא. כְּדוּגְמָא דָּא תְּנִינָן, כָּל דְּאֲשָׁלִים לַעֲשָׂרָה קְדָמָי דְּבִי כְּנִישְׁתָּא, נוֹטַל אָגַר כְּלָהוּ. ר' יוסי אומר, לְקַבְּלֵי דְּכֻלְהוּ.

ר' יצחק אומר, כְּתִיב (שמואל ב כב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, וְכַתִּיב וַיִּרְד וַיֵּי לְעֵינַי כָּל הָעָם עַל הַר סִינַי, (ד"א לא גרסינן תנא) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן נַחַת. אֵי תִימָא דְּנַחַת לְסִינַי, עַל הַר סִינַי כְּתִיב וְלֹא כְּתִיב בְּהַר סִינַי.

אֶלָּא, וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן נַחַת. אָמַר ר' יוסי, (אמר רבי יהודה אמר רבי חייא) נַחִית בְּדַרְגוּוֹי, מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וּמְכַתְרָא לְכַתְרָא, עַד דְּאֲתַדְּבַק בְּהַאי אָרֶץ, וְכַדִּין אֲתַנְהַר סִינַיָּה, וְקִימָא בְּאֲשַׁלְמוּתָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְהַאי אָרֶץ. וְכַדִּין כְּתִיב, עַל הַר סִינַי. מַה קְיָמָא עַל הַר סִינַי, הוּי אִימָא דָּא שְׁכִינְתָּא.

ר' אבא אומר מֵהַקָּא, (שמות יט) מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְיָ בְּאֵשׁ. וְכַתִּיב (דברים ד) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא. וְכַתִּיב, (בראשית יט) וַיֵּי הַמָּטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עַמּוֹרָה גְּפָרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וַיֵּי הַמָּטִיר דָּא הוּא אָרֶץ מְאֵן אֲתֵר נָטִיל הַאי, סוּפְיָה דְּקֶרָא מוֹכַח, דְּכַתִּיב מֵאֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. רַבִּי חֵיָּא אָמַר מֵהַקָּא, וַיִּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל. כָּל, כְּלָלָא דְּכֻלְא, דְּהָא בְּהַאי תַלְיָא כְּלָא. (שמות כ) לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֱלֹהִים אֲחֵרִים, לְאַפְקָא שְׁכִינְתָּא. עַל פְּנֵי, לְאַפְקָא אֲפִי מַלְכָּא. דְּבַהוּ אֲתַחְזִי מַלְכָּא קְדִישָׁא, וְאִינוּן שְׁמִיָּה. וְהוּא אִינוּן. הוּא שְׁמִיָּה, דְּכַתִּיב, (ישעיה מב) אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי. הוּא וְשְׁמִיָּה חַד הוּא בְּרִיד שְׁמִיָּה לְעַלְמִי וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא.

תַּנְיָא רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְכַאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא קְרָא לֹון אָדָם, דְּכַתִּיב, (יחזקאל לה) וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מְרַעִיתִי אָדָם אַתֶּם, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מַאי טַעְמָא קְרָא לֹון אָדָם. מְשׁוּם דְּכַתִּיב, (דברים ד) וְאַתֶּם

הַדְּבָקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם. אַתֶּם וְלֹא שָׂאֵר עַמּוּן. וּבִגְוִי כֶּד אָדָם אַתֶּם, אַתֶּם קְרוּיִן אָדָם, וְאִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת קְרוּיִן אָדָם.

דְּתַנְנָא, אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, כִּינּוּן דְּבַר נֶשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתַגְזֹר, עָאֵל בְּבִרִית דְּגִזְרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּאַבְרָהָם, דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְיָ בְּרִידָא אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. וּכְתִיב (מִיכָה ז) חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וְשָׂאֵרִי לְמִיעָאֵל בְּהַאי אֲתֵר. (נִיֵּא אָדָם) כִּינּוּן דְּזָכָה לְקַיִמָא פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, עָאֵל בֵּיה בְּהַאי אָדָם, (נִיֵּא אֲתֵר) וְאַתְדַּבֵּק (וַיְחִי רִי"ו ע"א) בְּגוּפָא דְּמַלְכָּא, וּכְדִין אֲקַרִי אָדָם.

וְזַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲקָרוּן אָדָם. תָּא חֲזִי, כְּתִיב בֵּיה בִּישְׁמַעְעָל, (בְּרֵאשִׁית טו) וְהוּא יְהִיָּה פְּרָא אָדָם. פְּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. פְּרָא אָדָם, מְשׁוּם דְּאַתְגְּזֹר. וְשִׁירוּתָא דְּאָדָם הָוָה בֵּיה, דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית יז) וַיִּשְׁמַעְעָל בְּנוֹ בֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהַמּוֹלוֹ אֶת בְּשָׂר עַרְלָתוֹ, כִּינּוּן דְּאַתְגְּזֹר, עָאֵל בְּהַאי שִׁירוּתָא, דְּאֲקַרִי כָּל. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית טו) וְהוּא יְהִיָּה פְּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. יָדוּ בְּכָל, יָדוּ בְּכָל וְדָאִי, וְלֹא יִתִיר, מְשׁוּם דְּלֹא קָבִיל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא. שִׁירוּתָא הָוָה בֵּיה, בְּגִין דְּאַתְגְּזֹר, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים בְּפְקוּדֵי אוּרִייתָא. אָבֵל זַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאֲשַׁתְּלִמוּ בְּכָלָא, אֲקָרוּן אָדָם מְמַשׁ, וּכְתִיב (דְּבָרִים לב) כִּי חֶלֶק יֵי עֲמוֹ יַעֲקֹב חָבֵל נִחְלָתוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגִין דָּא, כָּל פְּרָצוּפִין שָׂרוּ, בְּרַ מְפָרְצוּפָא דְּאָדָם. ר' יַצְחָק אָמַר, כֶּד אֲתַעְבְּד, אֲתַחֲזִי דְּגְלִיפָא גּוּ גְלִיפִין דְּאֲשַׁלְמוּתָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֵינּוּ דְּאֲמַרִי אֵינְשֵׁי קִיטְרוּי בְּזִיקָא, בְּטַפְסָא שְׂכִיחִי.

דף פ"ו ע"ב

רַבִּי יְהוּדָה הָוָה אָזִיל מְקַפּוּטְקִיא לְלוּד, לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּהָוָה תַּמּוֹן, וְהָוָה רַבִּי חֲזַקְיָה אָזִיל עִמֵּיהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְר' חֲזַקְיָה, הָא דְּתַנְיָנוּ, קָמִי ר' שְׁמַעוֹן, וְהוּא יְהִיָּה (דף פ"ו ע"ב) פְּרָא אָדָם, וְדָאִי כֶּד הוּא. וְדָא הוּא בְּרִירָא דְּמַלְכָּה. סוּפִיָּה דְּקָרָא דְּכְתִיב, וְעַל פְּנֵי כָּל אַחֵיו יִשְׁכּוֹן. מַהוּ וְעַל פְּנֵי כָּל אַחֵיו יִשְׁכּוֹן.

אָמַר לֵיה, לֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא אֵימָא. דְּהָא אוּלְפִנָּא, כְּתִיב (דְּבָרִים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה, אַתְּהָ יָכוֹל לוֹמַר. דְּלֹא שָׁם מֹשֶׁה, אֵי אַתְּהָ יָכוֹל לוֹמַר.

פְּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (דְּבָרִים ל) כִּי הוּא חֲטִיף וְאַרְדָּא יְמִיד. מַאן דְּזָכִי בְּאוּרִייתָא, וְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ מִינָהּ, זָכִי לְתַרְוִין חֲטִיין, חַד בְּעַלְמָא דִּין, וְחַד בְּעַלְמָא דְּאֵתִי. דְּכְתִיב חֲטִיף, תַּרְוִי. וְכָל מַאן דְּיִתְפְּרֵשׁ מִינָהּ, כְּמַאן דְּמִתְפְּרֵשׁ מִן חֲטִי, וּמַאן דְּמִתְפְּרֵשׁ מִר' שְׁמַעוֹן, כְּאֵילוּ מִתְפְּרֵשׁ מִכְּלָא.

וּמַה בְּהַאי קָרָא דְּאֵיהּ פְּתַח פְּתַח, לֹא יְכִילְנָא לְמִיעָאֵל בְּהּ. פְּתַגְמֵי אוּרִייתָא דְּסִתִּימִין, עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה. וְוִי לְדָרָא, דְּר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי

יסתליק מניה. דכד אָנן קיימין קמי דרי שמעון, מבועין דלבא פתיחין לְכָל עיבר, וכלא מתגלגא. וכד אתפרשנא מניה. לא ידענא מידי, וכל מבועין סתימין.

אמר ר' חזקיה, היינו דכתיב, (במדבר יא) ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים, כבוצינא דא, דנהרין מינה פמה בוצינין, והוא בקיומיה שכיח. פד ר' שמעון בן יוחאי, מארי דבוצינין, הוא נהיר לכלא, ונהורא לא אעדי מניה, ואשתכח בקיומיה. אזלו עד דמטו לגביה.

פד מטו גביה, אשכחוהו, דהוה יתיב ולעי באורייתא, והוה אמר, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני יי ישפוך שיחו. כל צלותא דישראל צלותא, וצלותא דעני עלאה מפלהו. מאי טעמא. משום דהאי סלקא עד פורסי יקרא דמלכא, ואתעטר ברישיה. וקודשא בריד הוא משתבח (ניא מתעטר) בהיא צלותא ודאי. תפלה דעני, תפלה אקרי.

כי יעטף. עטופא דא, לאו עטופא דכסו הוא, דהא לית ליה. אלא, פתיב הקא כי יעטף. וכתיב התם, (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני יי ישפוך שיחו, דיקבל קמי מאריה, ודא ניחא ליה קמי קודשא בריד הוא, משום דעלמא מתקיימא ביה, פד לא אשתכחו שאר קיימי עלמא בעלמא. ווי למאן דההוא מסכנא יקבל עלוהי למאריה, משום דמסכנא קריב למלכא יתיר מפלהו, דכתיב, (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.

ולשאר בני עלמא, זמנין דשמע, זמנין דלא שמע. מאי טעמא. משום דדיוריה דמלכא בהני מאני תבירי, דכתיב, (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתיב (תהלים לה) קרוב יי לנשברי לב. (תהלים נא) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה.

מכאן תנינן, מאן דנזיף במסכנא, נזיף בשכינתא, דכתיב ואת דכא ושפל רוח. וכתיב (משלי כב) כי יי יריב ריבם וגו'. בגין דאפוטרופא דלהון תקיפא, ושליטא על כלא, דלא אצטריד סהדי, ולא אצטריד לדיינא אחרא, ולא נטיל משכונא, כשאר דיינא. ומה משכונא נטיל, נשמתי דבר נש, דכתיב וקבע את קובעייהם נפש.

תו אמר תפלה לעני, כל אתר דאקרי תפלה, מלה עלאה היא, דהיא סלקא לאתרא (דקודשא בריד הוא אחד) עלאה. תפלה דרישא, אינון תפלי דמלכא, דאנח להו.

ר' שמעון אסחר רישיה, וחמא לר' יהודה ולר' חזקיה, דמטו גביה. בתר דסיים אסתפל בהו. אמר להו, סימא הוה לכו ואתאביד מנייכו. אמרו ליה, ודאי דפתחא עלאה פתח מר, ולא יכילנא למיעאל בה.

אמר, מאי היא. אמרו ליה, (בראשית טז) והוא יהיה פרא אדם, וסופיה דקרא בעינא למנדע, דכתיב ועל פני כל אחיו ישכון, מהו על פני כל אחיו. דהא ברירא דכוליה קרא ידענא, והאי לא ידענא, דסיפיה דקרא, לא אתחזי

דף פ"ז ע"א

אָמַר לוֹן, חֲיִיכוֹן, כְּלָא חַד מְלָה הִיא, וּבַחַד דְּרַגְא סְלִקָא. תְּאָנָא, כְּמָה פְּנִים
לְפָנִים, אֵית לִיה לְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא. פְּנִים דְּנִהְרִין. פְּנִים דְּלֵא נִהְרִין. פְּנִים
תְּתָאין. פְּנִים (דף פ"ז ע"א) רְחִיקִין. פְּנִים קְרִיבִין. פְּנִים דְּלָגוּ. פְּנִים דְּלָבַר. פְּנִים
דִּמְיָנָא. פְּנִים דְּשִׁמְעָלָא.

תָּא חֲזִי, זְכָאין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל קָמִיה דְּקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא, דְּאַחֲדוֹן בְּאַנְפִין
עֲלָאין דְּמִלְכָא. בְּאֵינוֹן פְּנִים דְּהוּא וְשִׁמְיָה אַחֲדוֹן בְּהוּ, וְאֵינוֹן וְשִׁמְיָה חַד
הוּא. וְשָׂאָר עֲמִין אַחֲדוֹן בְּאֵינוֹן פְּנִים רְחִיקִין, בְּאֵינוֹן פְּנִים תְּתָאין. וּבְגִינִי
כְּדֵ אֵינוֹן רְחִיקִין מְגוּפָא דְּמִלְכָא, דְּהָא חֲמִינָא כָּל אֵינוֹן דְּמַצְרִים, קְרִיבִין
דִּשְׁמַעָלָא, כְּמָה אַחֲדוֹן וְקְרִיבִין הוּוּ לִיה, וְכִלְהוּ הוּוּ בְּאַנְפִין תְּתָאין, בְּאֵינוֹן
פְּנִים רְחִיקִין.

וּבְגִינִיה דְּאַבְרָהָם, כְּדֵ אַתְגְּזַר יְשִׁמְעָלָא, זְכָה, דְּשׁוּי מְדוּרִיה וְחוּלְקִיה בְּאַתְר
דְּשְׁלִטָא עַל כָּל אֵינוֹן פְּנִים רְחִיקִין וְתְתָאין, עַל כָּל אֵינוֹן פְּנִים דְּשָׂאָר עֲמִין.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב יָדוּ בְּכָל, וּבְגִינִי כְּדֵ עַל פְּנִי כָּל אַחֲדוֹן יְשׁוּבוֹן, כְּלוּמַר, יְשׁוּי
מְדוּרִיה וְחוּלְקִיה לְעִילָא מְכֻלְהוּ, דְּכְתִיב יָדוּ בְּכָל, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל שְׂאָר
פְּנִים דְּלְתְתָא. וּבְגִין כְּדֵ עַל פְּנִי כָּל אַחֲדוֹן וְדָא, דְּלָא זְכוּ כְּוֹתִיהַ.

אַתּוּ רַבִּי יְהוּדָה וְר' חִזְקִיָה, וְנִשְׁקוּ יָדוּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֵינְנוּ דְּאַמְרִי
אֵינְשִׁי, חֲמָרָא בְּדַרְדְּיָא, וְנִבְיַעָא דְּבִירָא, בְּקִטְיָא דְּקִיזָרָא אַתְעֵטֵר. וְוִי
לְעִלְמָא, כְּדֵ יִסְתַּלַּק מִר מְנִיה. וְוִי לְדָרָא, דְּיִתְעַרַע בְּהוּא זְמָנָא. זְכָאָה דְּרָא
דְּאַשְׁתְּמוּדְעוֹן לִיה לְמַר. זְכָאָה דְּרָא דְּאִיהוּ שְׂרִי בְּגִינִיהַ.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָה, הָא תְּנִינִן, גִּיּוּרָא כְּדֵ אַתְגְּזַר, אַקְרִי (ויקרא קס"ח ע"א) גְּר
צְדָק, וְלֵא יִתִּיר. וְהִכָּא אָמַר מִר יָדוּ בְּכָל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלָא אַתְקִשְׁר
בְּחַד. אָבַל גִּיּוּרָא תְּנִינִן. שְׂאֵנִי יְשִׁמְעָלָא, דְּלֵא גִיּוּרָא הוּא. בְּרִיה דְּאַבְרָהָם
הָוָה, בְּרִיה דְּקִדְשָא הָוָה. וְכְתִיב בִּיה בִּישְׁמַעָלָא, (בראשית יז) הִנֵּה בְּרַכְתִּי
אוֹתוֹ. כְּתִיב הִכָּא, בְּרַכְתִּי אוֹתוֹ. וְכְתִיב הִתֵּם, (בראשית כד) וַיֵּי בְּרַךְ אֶת
אַבְרָהָם בְּכָל. וְעַל כְּדֵ כְּתִיב, יָדוּ בְּכָל.

וּבְגִינִי כְּדֵ כְּתִיב, עַל פְּנִי כָּל אַחֲדוֹן יְשׁוּבוֹן. דְּאִי שְׂאָר קְרִיבִין אַתְגְּזַרוּ (ס"א
אתגזירו) אַקְרוּן גִּיּוּרִי צְדָק, וְלֵא יִתִּיר, וְהוּא יִתִּיר וְעִלְאָה מְכֻלְהוּ. כָּל שְׁכּוֹן
אֵינוֹן דְּלֵא אַתְגְּזַרוּ, דְּקִימִין בְּאֵינוֹן אֲפִין רְחִיקִין, בְּאֵינוֹן אֲפִין תְּתָאין.
וְאִיהוּ, מְדוּרִיה לְעִילָא מְכֻל פְּנִים דִּידְהוּ, וּמְכֻל פְּנִים דְּעֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, עַל פְּנִי כָּל אַחֲדוֹן יְשׁוּבוֹן. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, קוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין כְּדֵ אַכְרִיז וְאָמַר, לֵא יְהִיה לְךָ אֱלֹהִים
אַחֲרִים עַל פְּנִי, דְּדָא הוּא מְהִימְנוּתָא דִּילִיהַ. (שמות כ) לֵא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל וְכָל

תמונה. הא אתמר. ואמר רבי יוסי, כל פרוצופין שרי, בר מפרצופא דאדם, דהא האי פרוצופא שליט בכלא.

דבר אחר, לא תעשה לך פסל וכל תמונה. רבי יצחק פתח, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך. כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא על פתגמי אורייתא, כמה אית ליה לאזדהרא דלא יטעי בהו, ולא יפיק מאורייתא מה דלא ידע, ולא קביל מרביה. דכל מאן דאמר במלי דאורייתא מה דלא ידע, ולא קביל מרביה, עליה כתיב לא תעשה לך פסל וכל תמונה. וקודשא בריך הוא זמין לאתפרעא מניה, בעלמא דאתי, בזמנא דנשמתייה בעיא למיעאל לדוכתא, דחייך לה לבר, ותשתצי מההוא אתר דצריא בצרורא דחיי דשאר נשמתיין. (רבי יהודה אומר מהכא) כמה דתנינן, (קהלת ה) למה יקצר האלהים על קולך. קולך: דא היא נשמתייה דבר נש. אמר רבי חייא, על דא כתיב, כי יי אלהיך אל קנא. מאי טעמא. משום דקני לשמיה בכלא. אי בגין פרוצופין מקני לשמיה, משום דמשקר בשמיה. אי משום אורייתא.

תנינן, אורייתא כלא שמא קדישא היא, דלית לך מלה באורייתא דלא כליל בשמא קדישא. ובגני כד, בעי לאזדהרא, בגין דלא יטעי בשמיה קדישא, ולא ישקר ביה. ומאן דמשקר במלכא עלאה, לא עאלין ליה לפלטרוי דמלכא, וישתצי מעלמא דאתי.

דף פ"ז ע"ב

אמר רבי אבא, כתיב הכא לא תעשה לך פסל וכל תמונה. וכתיב התם, (דף פ"ז ע"ב) (שמות לה) פסל לך שני לחת אבנים. כלומר, לא תעשה לך פסל, לא תעבד לך אורייתא אחרא דלא ידעת, ולא אמר לך רבך. מאי טעמא. כי אנכי יי אלהיך אל קנא, אנא הוא דזמין לאתפרעא מינד בעלמא דאתי, בשעתא דנשמתייה בעיא למיעאל קמאי, כמה זמינן לשקרא בה, ולעיילא לה גו גיהנם.

תניא, אמר ר' יצחק, לא תעשה לך וגוי, דבעי בר נש דלא לשקרא בשמא דקודשא בריך הוא (ס"א דבר אחר לא תעשה לך פסל וגוי דבעי בר נש דלא לשקרא בשמיה דקודשא בריך הוא, ומאי איהו, דא ברית את קיימא קדישא דמאן דמשקר בהאי ברית משקר בשמא דקודשא בריך הוא) דקשרא קדמאה, דאתקשרו ישראל בקודשא בריך הוא, כד אתגזרו. ודא הוא קיומא קדמאה דכלא, למיעאל בבירית דאברהם, דהוא קשרא דשכינתא. ובעי בר נש, דלא לשקרא בהאי ברית, דמאן דמשקר בהאי ברית, משקר בקודשא בריך הוא. מאי שקרא. הוא, דלא ייעול האי ברית ברשותא אחרא. כמה דאת אמר (מלאכי ב) ובעל בת אל נכר.

ר' יהודה אמר מהכא, (הושע ה) בלי בגדו כי בנים זרים ילדו. מאן דמשקר בהאי ברית, משקר בקודשא בריך הוא. משום דהאי ברית בקודשא בריך

הוא אַחֲדָא, וְכַתִּיב לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְגו' (שמות כ) לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם. ר' אֶלְעָזָר הָיָה אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהָיָה ר' חִיָּא עִמָּיה. אָמַר ר' חִיָּא, כְּתִיב (דברים כא) וְרָאִיתָ בַּשָּׁבִיחַ אִשֶׁת יִפֶּת תֹּאֵר וְגו', מֵאֵי טַעְמָא. וְהָא כְּתִיב לֹא תִתְחַתֵּן בָּם. אָמַר לִיה, בְּעוֹד דְּבַרְשׁוּתֵיהוּ קִיָּמִי.

וְתָא חֲזִי, לִית לָךְ אַנְתּוּ בְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת כְּשֶׁרָה פְּדָקָא חֲזִי. דְּתַנִּינָן, אָמַי אֶסְמִיךְ פְּרִשְׁתָּא דָּא, לָבָן סוֹרֵר וּמוֹרָה. אֶלָּא בְּנֻדְאֵי, מֵאֵן דְּנָסִיב הָאֵי אֶתְתָּא, בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה יָרִית מִינָה. מֵאֵי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּקִשָּׁה לְמַעַבְר זוּהֶמָּא מִינָה, וְכָל שְׁכֹן הָהִיא דְּאֶתְנַסִּיבַת בְּקַדְמִיתָא, דְּדִינָא בְּדִינָא אֶתְדַבֵּק, וְאֶסְתַּאבַּת בָּהּ, וְקִשְׂיָא זוּהֶמָּא לְמַעַבְר מִינָה, וְהִינּוּ דְּאָמַר מִשָּׁה בְּנִשִּׁי מַדְיָן, (במדבר לא) וְכָל אִשָּׁה יִדְעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הָרְגוּ.

זָכָא חוּלְקִיָּה, דְּהָהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּיָרִית אַחְסִנְתָּא דָּא, וְנָטִיר לָהּ. דְּבַהּ הוּא אַחְסִנָּא קְדִישָׁא אֶתְדַבֵּק בְּרַ נֶשׁ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל שְׁכֹן אִי זָכִי בְּפִקּוּדֵי אורִייתָא, דְּהָא פְּשִׁיט מְלָכָא יְמִינִיה לְקַבְּלִיה, וְאֶתְדַבֵּק בְּגוּפָא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם. וְכַתִּיב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לִי. בָּנִים אַתֶּם מִמֶּשׁ. דְּכַתִּיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכַתִּיב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. (שמות כ) לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם וְגו'. ר' שְׁמַעוֹן פְּתַח, (מלכים ב ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֶלְיִשָׁע מָה אַעֲשֶׂה לָךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בַּבַּיִת. אָמַר לָהּ אֶלְיִשָׁע, כָּלוּם אֵית לָךְ עַל מָה דְּתִשְׂרִי בְּרַכְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּתַנִּינָן אֶסוּר לִיה לְבַר נֶשׁ, לְבָרְכָא עַל פְּתוּרָא רִיקְנָא. מֵאֵי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּבְרַכְתָּא דְּלַעֲיָלָא, לֹא שְׂרִיא בְּאַתֵּר רִיקְנָא.

וּבְגִינֵי פֶדָּ, בְּעֵי בְרַ נֶשׁ לְסַדְרָא עַל פְּתוּרִיה, חַד נְהֶמָּא, אוּ יַתִּיר, לְבָרְכָא עֲלוּי. וְאִי לֹא יָכִיל, בְּעֵי לְשִׁירָא מֵהָהוּא מְזוּנָא דְּאָכַל, עַל מָה דְּיַבְרֵךְ. וְלֹא יִשְׁתַּכַּח דְּיַבְרֵךְ בְּרִיקְנָא.

פִּינּוּ דְּאָמְרָה, אִין לְשַׁפְחָתָךְ כָּל בַּבַּיִת כִּי אִם אֶסוּדָּ שְׁמֹן. אָמַר וְדֹאֵי הָא בְּרַכְתָּא שְׁלִימְתָא בְּהָאֵי, דְּכַתִּיב, (קהלת ז) טוֹב שֵׁם מִשְׁמֹן טוֹב. דְּשִׁמְא קְדִישָׁא מִשְׁמֹן נְפָקָא, לְאַתְבְּרָכָא, לְאַדְלָקָא בּוּצִינִין קְדִישִׁין. מֵאֵי (ט"ו ע"א) שְׁמֹן דָּא. (כמה דאת אמר בראשית ב' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן) ר' יֶצְחָק אָמַר, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, (תהלים קלג) כְּשִׁמּוֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ וְגו'. ר' אֶלְעָזָר אָמַר, אֵלִין טוֹרֵי דְּאַפְרָסְמוּנָא דְּכָא.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, טוֹב שֵׁם, כְּמָה טְבָא שְׁמָא עֲלָאָה, דְּבוּצִינִין עֲלָאִין קְדִישִׁין, כְּדָ פְּלָהוּ נְהָרִין מִשְׁמֹן טוֹב, כְּמָה דְּאֶמִּינָא. וְאֶסִּיר לִיה לְבַר נֶשׁ, לְאַדְכְּרָא שְׁמִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנָא. דְּכָל מֵאֵן דְּאֶדְכֵּר שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנָא, טָב לִיה דְּלֹא אֶתְבְּרִי.

ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא אֶצְטְרִיךְ לְמִדְכָר שְׁמָא קְדִישָׁא אֵלָא בְּתַר מְלָה. (דף פ"ח ע"א) (כלומר עלמלה) דְּהָא שְׁמָא קְדִישָׁא, לֹא אֲדַכְרַ בְּאוֹרֵייתָא, אֵלָא בְּתַר תְּרִין מְלִין, דְּכְתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לֹא אֲדַכְרַ שְׁמָא קְדִישָׁא, אֵלָא עַל עוֹלָם שְׁלָם. דְּכְתִיב, (בראשיתב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. מִכָּאן, דְּלֹא לְאֲדַכְרַ שְׁמִיהַ קְדִישָׁא בְּרִיקְנִיָּא. וְכְתִיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. (ס"א כתיב לא תשא את שם יי אלהיך לשוא דלא לאדכרא שמא קדישא בריקנייא אלא בברכתא או בצלותא ומאן דאדכר שמא קדישא בריקנייא דלא בברכתא או בצלותא כה נשמתיא נפקא מיניה זמנין לאתפרעא מיניה ולנקמא מיניה נוקמין דכתיב כי לא ינקה יי את אשר ישא את שמו לשוא)

וְתַנְיֵן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ בְּרָכָה. שְׁמָא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּמִינִיהַ מְשֻׁתְּכַח בְּרָכְתָּא, לְכָל עֲלָמָא. וּבְרָכְתָּא לֹא אֲשֻׁתְּכַח עַל אַתְרַ רִיקְנִיָּא, וְלֹא שְׁרִיָּא עֲלוּי, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. (שמות כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. רַבִּי יֶצְחָק אָמַר, כְּתִיב (שמות כ) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי, וְכְתִיב בְּמֶן (שמות טו) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקָטְהוּ וּבְיוֹם הַשַּׁבָּעִי שָׁבַת לֹא יִהְיֶה בוֹ. כִּיּוֹן דְּלֹא מְשֻׁתְּכַח בֵּיהַ מְזוּנִי, מַה בְּרָכְתָּא אֲשֻׁתְּכַח בֵּיהַ.

אֵלָא הֲכִי תֵּאָנָא, כָּל בְּרָכָאן דְּלַעֲיָלָא וְתֵּתָא, בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּלִיין. וְתֵּאָנָא, אֲמַאי לֹא אֲשֻׁתְּכַח מְנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה, מְשׁוּם דְּהָהוּא יוֹמָא, מְתַבְּרָכָאן מִינִיהַ כָּל שִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאין, וְכָל חַד וְחַד יְהִיב מְזוּנִיהַ לְתֵּתָא, כָּל חַד בְּיוֹמוּי, מַהֲהִיא בְּרָכָה דְּמֵתַבְּרָכָאן בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה.

וּבְגִינֵי כֵּן, מֵאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, בְּעֵי לְסַדְרָא פְּתוּרָא, וְלֹא תִקְנָא סְעוּדָתָא בְּלִילִיא דְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דְּיִתְבַּרְךָ פְּתוּרִיהַ, כָּל אִינוּן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּהָא בְּהָהוּא זְמַנָּא, אֲזַדְמֶן בְּרָכָה, לְאֲתַבְּרָכָא כָּל שִׁיתָא יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וּבְרָכְתָּא לֹא אֲשֻׁתְּכַח בְּפְתוּרָא רִיקְנִיָּא. וְעַל כֵּן, בְּעֵי לְסַדְרָא פְּתוּרִיהַ בְּלִילִיא דְּשַׁבְּתָא, בְּנַהֲמֵי וּבְמְזוּנֵי.

רַבִּי יֶצְחָק אָמַר, אֲפִילוּ בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא נְמֵי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּעֵי לְאֲתַעֲנָגָא בְּהַאי יוֹמָא, וְלִמְיַכַּל תִּלְתַּת סְעוּדָתֵי בְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דְּיִשְׁתְּכַח שְׁבַעָא וְעֵנוּגָא בְּהַאי יוֹמָא בְּעֲלָמָא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, לֹא זְדַמְנָא בְּרָכְתָּא בְּאִינוּן יוֹמִין דְּלַעֲיָלָא, דְּמֵתַבְּרָכָאן מַהֲאֵי יוֹמָא. וְהַאי יוֹמָא, מְלִיא רִישִׁיהַ דְּזַעֲרֵי אַנְפִּין, מְטַלָּא דְּנַחֲתֵי מְעַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְּכָלָא, וְאֶטִּיל לְחַקְלָא דְּתַפּוּחִין קְדִישִׁין, תִּלְתַּת זְמַנֵּי, מִכַּד עֵיִל שַׁבְּתָא, דְּיִתְבַּרְכוּן כְּלָהוּ כְּחַדָּא.

וְעַל דָּא בְּעֵי בְּרַ נֶשׁ, לְאֲתַעֲנָגָא תִּלְתַּת זְמַנֵּין אֵלִין, דְּהָא בְּהַאי תִּלְגָּא מַהֲיִמְנוּתָא דְּלַעֲיָלָא, בְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, וּבְזַעֲרֵי אַפִּין, וּבְחַקְלָא דְּתַפּוּחִין. וּבְעֵי בְּרַ נֶשׁ לְאֲתַעֲנָגָא בְּהוּ, וְלִמְחַדֵּי בְּהוּ. וּמֵאן דְּגָרַע סְעוּדָתָא מְנִיָּהוּ, אַחֲזִי פְּגִימוּתָא לַעֲיָלָא וְעוֹנְשִׁיהַ דְּהָהוּא בְּרַ נֶשׁ סָגִי.

בְּגִינֵי כֶּד, בְּעֵי לְסִדְרָא פְּתוּרִיהּ, תְּלַת זְמַנֵּי, מִכַּד עָיִל שְׁבַתָּא, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח
פְּתוּרִיהּ רִיקְנָא, וְתִשְׁרִי בְּרַכְתָּא עָלֶיהּ, כָּל שְׁאָר יוֹמֵי דְשַׁבְּתָּא. וּבְהֵאֵי מְלָה,
אַחֲזִי, וְתַלִּי מְהֵימְנוּתָא לְעֵילָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי מֵאֵן דְּאֲשְׁלִים תְּלַת סְעוּדַתֵּי בְּשַׁבְּתָּא, קָלָא נְפִיק
וּמְכַרְזָא עָלֶיהּ, (ישעיה נח) אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ, דָּא סְעוּדַתָּא חֲדָא, לְקַבֵּל (ויקרא
רפ"ח ע"ב) עֲתִיקָא קַדִּישָׁא דְכָל קַדִּישֵׁין. וְהִרְכַּבְתִּידָּךְ עַל בְּמַתֵּי אֲרָץ, דָּא
סְעוּדַתָּא תְּנִינָא, לְקַבֵּל חֻקְלָא דְתַפּוּחִין קַדִּישֵׁין. וְהֵאֲכַלְתִּידָּךְ נְחֻלַת יַעֲקֹב
אַבִּידָּךְ, דָּא הוּא שְׁלִימוּ דְאֲשְׁתַּלִּים בְּזַעִיר אַפִּין.

וּלְקַבְלֵיהוּ בְּעֵי לְאֲשְׁלֵמָא סְעוּדַתֵּיהּ, וּבְעֵי לְאַתְעַנְגָּא בְּכֻלְהוּ סְעוּדַתֵּי,
וּלְמַחְדֵּי בְּכָל חַד וְחַד מְנַיְיָהוּ, מְשׁוּם דְּאִיהוּ מְהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. וּבְגִין כֶּד,
שְׁבַתָּא אֲתִיקָר, מִכָּל שְׁאָר זְמַנֵּין וְחֻגִין, מְשׁוּם דְּכֻלָּא בֵּיהּ אֲשְׁתַּכַּח, וְלֹא
אֲשְׁתַּכַּח הֵכִי בְּכֻלְהוּ זְמַנֵּי וְחֻגֵי. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, בְּגִין כֶּד, מְשׁוּם דְּאֲשְׁתַּכַּח
כָּלָא בֵּיהּ, אִידְכֹּר תְּלַת זְמַנֵּין. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.
וַיִּשְׁבּוּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

דף פ"ח ע"ב

רַבִּי אַבָּא, (נ"א רב המנונא סבא) כַּד הָוָה יְתִיב בְּסְעוּדַתָּא דְשַׁבְּתָּא, הָוֵי חַדֵּי, בְּכָל
חַד וְחַד, וְהָוָה אָמַר, דָּא הִיא סְעוּדַתָּא קַדִּישָׁא, דְּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא סְתִימָא
דְּכֻלָּא. בְּסְעוּדַתָּא אַחֲרָא הָוָה אָמַר, דָּא הִיא סְעוּדַתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּךְ הוּא.
וְכֵן בְּכֻלְהוּ סְעוּדַתֵּי, וְהָוָה חַדֵּי בְּכָל חַד וְחַד. כַּד הָוָה (דף פ"ח ע"ב) אֲשְׁלִים
סְעוּדַתֵּי, אָמַר אֲשְׁלִימוּ סְעוּדַתֵּי דְמְהֵימְנוּתָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּד הָוָה אֲתֵי לְסְעוּדַתָּא, הָוָה אָמַר הֵכִי, אֲתַקִּינוּ סְעוּדַתָּא
דְּמְהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, אֲתַקִּינוּ סְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא, וְהָוָה יְתִיב וְחַדֵּי. כַּד
אֲשְׁלִים סְעוּדַתָּא תְּלִיתָאָה, הוּוּ מְכַרְזֵי עָלֶיהּ, אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּידָּךְ
עַל בְּמַתֵּי אֲרָץ וְהֵאֲכַלְתִּידָּךְ נְחֻלַת יַעֲקֹב אַבִּידָּךְ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבּוּי, אֲלִין סְעוּדַתֵּי הִידָּךְ מִתְתַּקְנִין. אָמַר לֵיהּ, לֵילָא
דְשַׁבְּתָּא, כְּתִיב, וְהִרְכַּבְתִּידָּךְ עַל בְּמַתֵּי אֲרָץ. בֵּיהּ בְּלִילָא, מִתְבָּרְכָא
מִטְרוּנִיתָא, וְכֻלְהוּ חֻקְל תַּפּוּחִין, וּמִתְבָּרְכָא פְּתוּרִיהּ דְּבַר נֶשׁ, וְנִשְׁמַתָּא
אֲתוּסְפַת, וְהָוָה לֵילָא, חֲדָוָה דְּמִטְרוּנִיתָא הָוֵי. וּבְעֵי בְּרַ נֶשׁ לְמַחְדֵּי
בְּחֻדּוּתָא, וּלְמִיכַל סְעוּדַתָּא דְּמִטְרוּנִיתָא.

בַּיּוֹמָא דְשַׁבְּתָּא, בְּסְעוּדַתָּא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח) אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ. עַל יְיָ
וְדָאֵי. דְּהָהִיא שְׁעַתָּא אֲתַגְלָא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, וְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּחֻדּוּתָא,
וּשְׁלִימוּ וְחֻדּוּתָא דְּעֲתִיקָא עַבְדִּין, וּסְעוּדַתָּא דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי.

בְּסְעוּדַתָּא תְּלִיתָאָה דְשַׁבְּתָּא, כְּתִיב וְהֵאֲכַלְתִּידָּךְ נְחֻלַת יַעֲקֹב אַבִּידָּךְ. דָּא הִיא
סְעוּדַתָּא דְזַעִיר אַפִּין, דְּהָוֵי בְּשְׁלִימוּתָא. וְכֻלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין, מְהֵהוּא שְׁלִימוּ

מתברך. ובעי בר נש למחדי בסעודתיה, ולא שלמא אלין סעודתי, דאינון סעודתי מהימנותא שלימתא, דזרעא קדישא דישראל, די מהימנותא עלאה, דהא דילהון היא, ולא דעמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות. ובגיני כך אמר, (שמות לא) ביני ובין בני ישראל.

תא חזי, בסעודתי אלין, אשתמודעון ישראל, דאינון בני מלכא. דאינון מהיכלא דמלכא, דאינון בני מהימנותא, ומאן דפגים חד סעודתא מנייהו, אחזי פגימותא לעילא, ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מליון, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגין, בעי בר נש לחדי, ולמחדי למסכני. ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב למסכני, עונשיה סגי, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה כתיב, (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא, כשאר זמנין וחגין, דכתיב פרש חגיכם. פרש חגיכם קאמר, ולא פרש שבתכם. וכתיב (ישעיה א) חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי. ואלו שבת לא קאמר.

ובגיני כך כתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדוגמא דעלמא דאתי. ובגיני כך אקרי שבת. מהו שבת. שקודשא בריה הוא. שקמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

אמר רבי יוסי, ודאי כך הוא. ווי ליה לבר נש, דלא אשלים חדוותא דמלכא קדישא. ומאן חדוותא דיליה. אלין תלת סעודתי מהימנותא. סעודתי דאברהם יצחק ויעקב כלילן בהו. וכלהו חדו על חדו מהימנותא שלימותא, מכל סטרוי.

תאנא, בהדין יומא מתעטרן אבהו, וכל בנין ינקין, מה דלאו הכי בכל שאר חגין וזמנין. בהדין יומא, חייביא דגיהנם נייחין. בהדין יומא, כל דינין אתכפין, ולא מתערין בעלמא. בהדין יומא אורייתא מתעטרן בעטרין שלימין. בהדין יומא, חדוותא ותפנוקא אשתמע, במאתן וחמשין עלמין.

תא חזי, בכל שיתא יומי דשבתא, כד מטא שעטא דצלוחתא דמנחה, דינא (קניו ע"א) תקיפא שלטא, וכל דינין מתערין. אבל ביומא דשבתא, כד מטא עדן דצלוחתא דמנחה, רעוא דרעוין אשתכח, ועתיקא קדישא גליא רצון דיליה, וכל דינין מתכפין, ומשתכח רעותא וחדו בכלא.

וּבְהַאי רְצוֹן, אֶסְתַּלַּק מִשָּׂה, נְבִיאָה מְהִימָנָא קְדִישָׁא מְעֻלְמָא. בְּגִין לְמַנְדַּע,
דְּלֵא בְּדִינָא אֶסְתַּלַּק, וְהָיָא שְׁעֵתָא (דִּף פִּיט ע"א) בְּרְצוֹן דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא נֶפֶק
נְשַׁמְתִּיה, וְאֶתְטַמַּר בֵּיה. בְּגִין כֵּן, (דְּבָרִים לֵה) וְלֵא יַדַּע אִישׁ אֶת קְבַרְתּוֹ כְּתִיב.
מַה עֵתִיקָא קְדִישָׁא, טְמִירָא מִכָּל טְמִירִין, וְלֵא יַדַּעִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. אוּף
הָכָא, הָאִי נְשַׁמְתָּא דְּאֶתְטַמַּר בְּהַאי רְצוֹן, דְּאֶתְגַּלְיָא בְּשְׁעֵתָא דְּצִלוֹתָא
דְּמִנְחָה דְּשַׁבְתָּא, כְּתִיב וְלֵא יַדַּע אִישׁ אֶת קְבַרְתּוֹ וְהוּא טְמִיר מִכָּל טְמִירִין
דְּעֻלְמָא, וְדִינָא לָא שְׁלֻטָא בֵּיה. זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְּמִשָּׂה.

תְּאֵנָא, בְּהַאי יוֹמָא, דְּאוּרִייתָא מְתַעֲטָרָא בֵּיה, מְתַעֲטָרָא בְּכֻלָּא, בְּכָל אֵינוֹן
פְּקוּדִין בְּכָל אֵינוֹן גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין, בְּשַׁבְעִין עֲנַפִּין דְּנְהוּרָא, דְּזִהְרִין מִכָּל
סְטָרָא וְסְטָרָא. מֵאן חָמִי, עֲנַפִּין דְּנִפְקִין מִכָּל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא, חֲמִשָּׁא קִימִין
בְּגוֹ אֵילָנָא, כְּלָהוּ אֲנַפִּין בְּהוּ אַחִידוֹן. מֵאן חָמִי, אֵינוֹן תַּרְעִין דְּמִתְפַּתְחוּ בְּכָל
סְטָר וְסְטָר, כְּלָהוּ מְזִדְּהָרִין וְנְהָרִין, בְּהָהוּא נְהוּרָא דְּנִפְיָק וְלֵא פֶּסֶק. קַל
כְּרוּזָא נִפְיָק, אֶתְעָרוּ קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, אֶתְעָרוּ עֲמָא קְדִישָׁא, דְּאֶתְבַּחַר לְעֵילָא
וְתַתָּא. אֶתְעָרוּ חֲדוּתָא לְקַדְמוֹת מְאִרִיכוֹן. אֶתְעָרוּ בְּחֲדוּתָא שְׁלִימָתָא.
אֲזִדְּמִנוּ בְּתַלְת חֲדוּוֹן, דְּתַלְת אַבְהוֹן. אֲזִדְּמִנוּ לְקַדְמוֹת מְהִימְנוּתָא, דְּחֲדוּוֹה
דְּכָל חֲדוּתָא. זַפְּאָה חוּלְקִיכוֹן, יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאֶתִי.
דָּא הוּא יְרוּתָא לְכוֹן, מִכָּל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. וְעַל דָּא
כְּתִיב, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר ר' יְהוּדָה, הָכִי הוּא וְדָאִי. וְעַל דָּא כְּתִיב זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ
וּכְתִיב (וַיִּקְרָא ייט) קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יי'. וּכְתִיב, (ישעיה נח) וְקָרָאתָ
לְשַׁבָּת עֲנֵג לְקְדוֹשׁ יי' מְכוֹבֵד.

תְּאֵנָא, בְּהַאי יוֹמָא, כָּל נְשַׁמְתִּיהוֹן דְּצְדִיקֵיָא, מְתַעֲדִינִין בְּתַפְנוּקֵי עֵתִיקָא
קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וְרוּחָא חֲדָא מְעַנוּגָא דְּהָהוּא עֵתִיקָא קְדִישָׁא
מְתַפְשָׁטָא (הָהוּא מְתַפְשֵׁט) בְּכֻלָּהוּ עֲלָמִין, וְסֻלְקָא וְנַחְתָּא, וּמְתַפְשָׁטָא לְכֻלָּהוּ
בְּנֵי קְדִישִׁין, לְכֻלָּהוּ נְטוּרֵי אוּרִייתָא, וְנִיחִין בְּנִיחָא שְׁלִים, מְתַנְשֵׁי מִכֻּלָּהוּ,
כָּל רוּגְזִין, כָּל דִּינִין, וְכָל פּוּלְחָנִין קָשִׁין. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה יד) בְּיוֹם
הַנִּיחַ יי' לָךְ מַעְצָבָךְ וּמַרְגָּזָךְ וּמִן הַעֲבוּדָה הַקָּשָׁה.

בְּגִינֵי כֵּן, שְׁקִיל שַׁבְתָּא לְקַבֵּל אוּרִייתָא, וְכָל דְּנָטִיר שַׁבְתָּא, כְּאֵילוּ נְטִיר
אוּרִייתָא כְּלָא. וּכְתִיב (ישעיה נו) אֲשֶׁרִי אָנוּשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ
שׁוֹמֵר שַׁבָּת מִחֻלְלוֹ וְשׁוֹמֵר יָדוֹ מִמַּעֲשׂוֹת כָּל רָע. אֲשַׁתְּמַע, דְּמֵאן דְּנָטִיר שַׁבָּת,
כְּמֵאן דְּנָטִיר אוּרִייתָא כְּלָא.

ר' יוֹדָאִי שְׁאִיל לִיה לְר' שְׁמַעוֹן, יוֹמָא חַד דְּאֶעְרַע עֲמִיה בְּאַרְחָא, אָמַר לִיה,
ר', הָא כְּתִיב (ס"א בפרשתא דשבת) בְּפִרְשֵׁתָא דָּא שַׁבָּת, דְּאָמַר יַשְׁעִיָּה, דְּכְתִיב,
(ישעיה נו) כֹּה אָמַר יי' לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי וְגו', וְנִתְתִּי לָהֶם
בְּבִיתִי וּבְחוֹמוֹתַי וְגו'. מַה קָא מִיִּירִי.

אמר ליה, קפוטקאה, חמרך קטרי בטיפסא, ונחית, דמלה דאורייתא בעי צחותא. או אפכי לאחורך, וזיל אבתראי, ותכוון לבך. אמר ליה, בגינייה דמר עבידנא ארחא, ובתריה דמר אסתפל בשכינתא.

אמר ליה, תא חזי, מלה דא הא אוקמוה חבריאי, ולא פרישו מלה. כה אמר יי' לסריסים. מאן סריסים. אלין אינון חבריאי, דמשתדלי באורייתא, ומסרסי גרמייהו כל שיתא יומין דשבתא, ולעאן באורייתא, ובלילא דשבתא מזרזי גרמייהו בזווגא דלהון, משום דינדעי רזא עלאה, בשעתא דמטרוניתא אזדווגת במלכא.

ואינון חבריאי דינדעין רזא דא, מכוונין לבייהו למהימנותא דמאריהון ומתברכאן באיבא דמעיהון בההוא ליליא. ודא הוא דכתיב, אשר ישמרו, כמה דאת אמר, (בראשית לו) ואביו שמר את הדבר.

ואקרו סריסים ודאי, בגין לחכאה לשבתא לאשכחא רעוא דמאריהון, דכתיב ובחרו באשר חפצתי. מאי באשר חפצתי. דא זוגא דמטרוניתא. ומחזיקים בבירתי, פלא חד, בבירתי סתם. זכאה חולקיה דמאן דאתקדש בקדושה דא, ונדע רזא דא.

דף פ"ט ע"ב

תא חזי, כתיב ששת ימים תעבד ועשית כל (דף פ"ט ע"ב) מלאכתך ויום השביעי שבת ליי' אלהיך וגו', כל מלאכתך, באינון שיתא יומי עבידתיהו דבני נשא ובגין האי מלה. לא מזדווגי חבריאי, בר בזמנא דלא ישתכח מעבידתיהו דבני נשא, אלא עבידתיה דקודשא בריך הוא. ומאי עבידתיה. זוגא דמטרוניתא, לאפקא נשמתין קדישין לעלמא.

ובגין כך, בהאי ליליא חבריאי מתקדשי בקדושה דמאריהון, ומכווני לבייהו, ונפקי בני מעלי, בגין קדישין, דלא סטאן לימינא ולשמאלא, בגין דמלכא ומטרוניתא. ועל אלין כתיב, (דברים יד) בגים אתם ליי' אלהיכם, ליי' אלהיכם ודאי. בגין דאלין אקרון בגין דיליה, בגין למלכא ולמטרוניתא.

והא דעתיהו דחבריאי דינדעין רזא דא, בדא מתדבקו. ובגין כך אקרון בגין לקודשא בריך הוא. והני אינון דעלמא מתקיימא בגינייהו. וכד סליק עלמא בדינא, אסתפל קודשא בריך הוא באינון בנוי, ומרחם על עלמא. ועל דא כתיב (ירמיה ב) פלה זרע אמת. זרע אמת ודאי. מהו אמת. עזקא קדישא שלימתא. כמה דאת אמר (מכה ז) תתן אמת ליעקב. (אמת דא קודשא בריך הוא) וכלא חד. ובגיני כך, זרע אמת ודאי.

אמר ליה ר' יודאי, בריך רחמנא דשדרני הכא, בריך רחמנא, דהא מלה דא שמענא מפומך. בכה רבי יודאי. אמר ליה ר' שמעון, אמאי קא בכית.

אמר ליה, בכינא, דאמינא דווי לאינון בני עלמא, דארחיהון כבעירי, ולא ידעי ולא מסתכלי, דטב לון דלא אתבריאוו. ווי לעלמא כד פוק מר מניה, דמאן יכיל לגלאה רזין, ומאן ינדע לון, ומאן יסתפל בארחי אורייתא.

אמר ליה, חייך, לית עלמא אלא לאינון חבריאי, דמשתדלי באורייתא וידעין סתימי אורייתא. ודאי בקשוט גזרו חבריאי על עמא דארעא, דמחבלין ארחייהו, ולא ידעין בין ימינא לשמאלא, דהא אינון כבעירי, דיאות למעבד בהו דינא, אפילו ביום הכפורים. ועל בנייהו כתיב, (הושע ב) כי בני זנונים המה, בני זנונים ממש.

אמר ליה, ר', האי קרא בעי לאתיישבא בארחוי. כתיב (ישעיה נו) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו. אתן להם מבעי ליה, מהו אתן לו.

אמר ליה, תא חזי, ונתתי להם בביתי, מהו ביתי. כמה דאת אמר (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. (שמא דקודשא בריך הוא אקרי בית) ובחומותי, כמה דאת אמר (ישעיה סב) על חומותיך ירושלם הפקדתי שומרים יד ושם, כלומר דישלפון נשמתין קדישין מדוכתא דא. וההוא יד, חולק באשלמותא. טב, מליא מבנין ומבנותן. שם עולם אתן לו, לההוא חולק שלים. אשר לא יכרת לדרי דרין. דבר אחר אתן לו לההוא דינדע רזא דמלה, ויתכוון במה דבעי לכוונא.

תו אמר ר' שמעון, כתיב, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מאי טעמא. בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא. ואי תימא הא לגבוה סלקא. בכל מושבותיכם קאמר, ולא לגבוה. וההוא דסלקא לגבוה, לאכפא לדינא אחרא סלקא. דתנינו, אית אשא אכלא אשא. ואשא דמדבחה, אכלא אשא אחרא.

ובגיני כד, אתגליא עתיקא קדישא בהאי יומא, מפל שאר יומין. ובזמנא דאתגליא עתיקא, לא אתחזי דינא כלל. וכל עלאין ותתאין משתכחין בחדוותא, שלימתא, ודינא לא שלטא.

דף צ' ע"א

תאנא, כתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והני יומין קדישין עלאין, אקרון יומי דשמא קדישא אתכליל בהו, ואינון אתכלילן ביה. זכאה חולקיהון דישראל מפל עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות, עלייהו כתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים בני' אלהיכם חיים כולכם היום. (דף צ' ע"א) (שמות כ) כבד את אביך ואת אמך. רבי חייא פתח, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן וגו'. ונהר, דא נביעו דמבועא, דנפיק תדיר ולא פסק. ומנהרא דמבועא דא, אתשקיא כל גנתא דעדן.

וְהָיָה נְהָרָא דְמַבּוּעָא קַדִּישָׁא, אַקְרִי אֲיִיב. מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם דְאִיהוּ
נְבִיעָא לְאַתְזָנָא לְגַנְתָּא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, עֵדוֹן מִמֶּשׁ אַקְרִי אָב. מְשׁוּם דְהָאִי עֵדוֹן, מְשַׁתְּכַח מִהֶהוּא
אַתְרַּ, דְאִקְרִי אֵינוֹ. וּבְגִינִי כְּדָ, אַקְרִי אָב. וְהָא אוּקִימְנָא, מְאַתְרַּ דְשָׂאֲרִי
לְאַתְמַשְׁכָּא כְּלָא, אַקְרִי אַתְהָ, וְאַקְרִי אָב. כְּמָה (עֵינִין סוּף הַסְפֵר גִּי מַסְפֵר לַבְנֵת
הַסְפִיר) דְאַתְרַּ אָמַר, (יִשְׁעִיָּה סג) כִּי אַתְהָ אָבִינוּ.

ר' אֶלְעָזָר אָמַר, כְּבִד אֶת אָבִיךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ, דָּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. אֶת אָבִיךָ, אֶת דִּיִּיקָא, לְאַכְלָלָא שְׂכִינְתָּא (דְבַר אַחַר עֵילָאָה). רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, כְּבִד אֶת אָבִיךָ, סְתָם. וְאֶת אִמְךָ, סְתָם. דְהָא כְּלָא הוּוּהּ בְּמַנְיִנָא. אֶת,
לְרַבּוֹת כָּל מַה דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאִי דְאָמַר רַבִּי אַבָּא, מְאַתְרַּ דְשָׂאֲרִי לְאַתְמַשְׁכָּא כְּלָא,
אַקְרִי אַתְהָ, שְׁפִיר. דְהָא אוּלִיפְנָא, הֵהוּא דְטָמִיר וְלֹא אִית בֵּיהּ שְׁיִרוּתָא,
קָרִינֵן הוּא. מְאַתְרַּ (וּיִקְרָא ב', עֵיִא וְעֵיִב, רִיִּץ עֵיִא) דְשְׁיִרוּתָא אֲשַׁתְּכַח, קָרִינֵן אַתְהָ.
וְאַקְרִי אָב. וְכְלָא חַד. בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעַלְמֵי וְלַעֲלָמִי עֲלַמְיָא אָמֵן.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, וְדָאִי כְּלָא חַד. כְּבִד אֶת אָבִיךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.
וְאֶת אִמְךָ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְהָא תַנּוּן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב (דְבָרִים יד)
בְּנִים אַתֶּם לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם, הֵהוּא אַתְרַּ דְאִקְרִי בְּנִים. וּבְגִינִי כְּדָ סְתִימָא
דְמַלְכָּה, כְּבִד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְאַכְלָלָא כְּלָא, דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא. ר' יֶצְחָק
אָמַר, לְאַכְלָלָא בֵּיהּ רַבִּיָּה, דְהוּא אַעֲיִל לִיָּה לְעַלְמָא דְאַתִּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
בְּכְלָלָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי.

תַּאנָּא, בְּהִנֵּי חֲמֵשׁ אָמִירוֹן, כְּלִיל כְּלָא. בְּהִנֵּי חֲמֵשׁ אָמִירוֹן, אַתְגְּלִיפּוּ חֲמֵשׁ
אַחֲרֵינוּן, וְדָאִי חֲמֵשׁ גּוֹ חֲמֵשׁ. הָא פִּיצַד. אָנְכִי יְיָ אֱלֹהֵיךָ, (פִּי"ד עֵי"ב) לְקַבֵּל לֹא
תִרְצַח. דְתַנִּינוּן, (אִמַר רַבִּי יֶצְחָק אִמַר רַבִּי יְהוּדָה) תַרְוִין אֲלִינוּ, בְּכְלָלָא חַדָּא אַתְכְּלִילוּן,
דְמָאן דְקָטִיל, אַזְעִיר דְמוּתָא וְצַלְמָא דְמֵאֲרִיָּה. דְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ט) כִּי בְצַלְמֵם
אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וּכְתִיב (יחזקאל א) וְעַל דְמוּת הַכֶּסֶף דְמוּת כְּמֵרָאָה
אָדָם.

אָמַר ר' חֲזִיָּא, כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ט) שִׁפְדָּ דָם הָאָדָם בְּאָדָם דְמוֹ יִשְׁפְּדָ וְגוֹ', (שִׁפְדָּ
דָם הָאָדָם) מָאן דְשִׁפְדָּ דְמָא, כְּאֵלוֹ אַזְעִיר דְמוּתָא וְצַלְמָא דְלַעֲיָלָא, כְּלוֹמַר,
לֹא אַזְעִיר דְמוּתָא דָּא, אֶלָּא דְמוּתָא אַחֲרָא, מְשַׁמַּע דְכְתִיב שִׁפְדָּ דָם הָאָדָם
בְּאָדָם דְמוֹ יִשְׁפְּדָ. בְּאָדָם עֲלָאָה, מְטִי הָאִי פְּגִימוּתָא, מִהֶהוּא דְמָא דְאוּשִׁיד.
מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם כִּי בְצַלְמֵם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וּבְגִין כְּדָ, הָא בְּהָא
תַלְיָא.

לֹא יְהִיָּה לְךָ, לְקַבֵּל לֹא תִנְאַף דָּא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
דְאַתְרָשִׁים בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ. וּבְדָא, כְּמָה וְכְמָה חוּבִין וְגִזְרִין וְעוֹנְשִׁין, תַלְיִין.
וּמָאן דְמְשַׁקֵּר בְּהָאִי, מְשַׁקֵּר בֵּיהּ בְּמַלְכָּא, דְכְתִיב, (הוֹשַׁע ה) בֵּינִי בְּגָדוֹ כִּי בְנִים
זָרִים יִלְדוּ. וּכְתִיב לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם, וְהָא בְּהָא תַלְיָא.

לא תשא לקבל לא תגנוב. וכתוב (משלי כט) חולק עם גנב שונא נפשו אלה ישמע ולא יגיד. ודאי הא בהא תליא, דהא גנבא לדא אזדמן, לאומאה בשקרא. מאן דעביד דא, עביד דא.

זכור את יום השבת, לקבל לא תענה ברעך עד שקר. דאמר ר' יוסי, שבת סהדותא אקרי. ובעי בר נש לסהדא על הא דכתיב כי ששת ימים עשה יי וגוי. ושבת כללא (נ"א סהדותא) דכלא. ואמר ר' יוסי, מאי דכתיב, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב, כמה דאת אמר (שמות לא) ושמו בני ישראל את השבת, ומאן דאסהיד שקרא, משקר בשבת, דהיא סהדותא דקשוט, ומאן דמשקר בשבת, משקר באורייתא כללא. ובגין כך, הא בהא תליא.

דף צ' ע"ב

כבד את אביך, לקבל לא תחמד אשת רעך. ואמר ר' יצחק, כבד את אביך, אביך ממש. דהא מאן דחמיד אתתא, ואוליד בר, ההוא בר אוקיר לאחרא, דלא (דף צ' ע"ב) אבוי. וכתוב כבד את אביך וגוי, לא תחמד בית רעך, שדהו. וכתוב הכא, על האדמה אשר יי אלהיך נותן לך. ההוא דיהב לך, יהא דילך, ולא תחמד אחרא. ודאי הא בהא תליא.

ואליו חמש קדמאי, כלילן חמש אחרנין. ובגיני כך, (דברים לג) מימינו אש דת למו. דכלא אתעביד ימינא. ועל דא, בחמשה קליו אורייתא אתיהיבת. אמר ר' יהודה, כלהו הו חמש גו חמש. לקבליהון חמשה חומשי תורה.

תאני ר' אלעזר, באליו עשר אמירן, אתגליפו כל פקודי אורייתא, גזירין ועונשין. דכלא ומסאבא. ענפין ושרשין. אילניו ונטיעין. שמיא וארעא. ימא ותהומי. דהא אורייתא שמא דקודשא בריך הוא הוי, מה שמא דקודשא בריך הוא אתגליף בעשר אמירן, אוף אורייתא אתגליפא בעשר אמירן. אליו עשר אמירן אינון שמא דקודשא בריך הוא. ואורייתא כללא שמא חד הוי, שמא קדישא דקודשא בריך הוא ממש.

זכאה חולקיה, דמאן דזכי בה. מאן דזכי באורייתא, זכי בשמא קדישא. (דקודשא בריך הוא ממש) ר' יוסי אמר, בקודשא בריך הוא ממש זכי, (ס"א וכנסת ישראל) דהא הוא ושמיה חד הוא, בריך שמיה לעלם ולעלמי לעלמי אמן. (שמות כ) לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב. אמר ר' יוסי, (דבר אחר לא גרסינן מאי טעמא. משום דכתיב) (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב, אף על גב דלי הכסף ולי הזהב, לא תעשון אתי, אתי: כלומר אותי.

אמר ר' יצחק, כתיב (ירמיה ט) מאין כמוך יי גדול אתה וגדול שמך בגבורה וגוי, (גדול אתה וגדול שמך) גדול אתה, היינו לי הכסף. וגדול שמך בגבורה, היינו ולי הזהב. אליו תרין גוונין לא מתחזין, ולא מתפארין, בר כד אינון

גְּלִיפִין בְּאֶתֶר חַד, בְּאֶן אֶתֶר אֶתְגְּלִיפוּ. בְּיִשְׂרָאֵל. כָּאן אֶתְחִזּוּן גּוּוֹנִין לְאֶתְפָּאֲרָא, כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּדָ אֶתְפָּאֲרָא.

ר' יְהוּדָה פְּתַח, (ישעיה סא) שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בַּה' תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי וְגוֹ', זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, מְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּחִדּוּתָא וְתַפְנוּקָא דְלַהוֹן בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּכִתִּיב שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בְּיָי. כִּיּוֹן דְּאֶמֶר בְּיָי, אֲמַאי כְּתִיב בְּאֱלֹהֵי. אֶלָּא הֲכִי אֲמָרוּ יִשְׂרָאֵל, אִי בְּרַחֲמֵי אֲתֵי עֲלָנָא, שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בְּיָי. אִי בְּדִינָא, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי.

מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּאֶלִּין בֵּיהּ אֶתְגְּלִיפוּ, דְּכִתִּיב, (ישעיה סא) כִּי הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי יִשְׁע. מַהוּ בְּגָדֵי יִשְׁע. גּוּוֹנִין, דְּאֶתְגְּלִיפוּ לְאֶסְתִּתְפְּלָא בֵּיהּ. כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר, (שמואל ב כב) יִשְׁעוּ וְגוֹ' אֶל יְיָ. יִשְׁע אֶסְתִּתְפְּלוּתָא הוּא. מֵאֵן דְּבַעֵי לְאֶסְתִּתְפְּלָא בִּי, בְּגוּוֹנִין דִּילִי יִסְתְּפֵל. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּכִתִּיב, (ישעיה סא) מְעִיל צְדָקָה יַעֲטֵנִי, צְדָקָה מִמֶּשׁ, דְּגוּוֹנִין בֵּיהּ אֶתְגְּלִיפוּ. כְּפַחְתּוֹן יִכְהוֹן פָּאֲרָא, הָא גּוּוֹנָא חַד. וְכַפְלָה תַּעֲדָה כְּלִיהּ, הָא גּוּוֹנָא אַחְרָא. וְכַד גּוּוֹנִין מִתְחַבְּרוּ, בֵּיהּ שְׁעֵתָא אֶתְחַזְּזִין, וְכַלְהוּ תְּאִיבִין לְאַחְזָאָה, וְלְאֶסְתִּתְפְּלָא בֵּיהּ.

ר' יוֹסִי אֶמֶר, שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בְּיָי, תְּרִין חֲדוּוֹן. בְּיָי: בְּרַחֲמֵי. תִּגַּל נַפְשִׁי, הָא (חד חדוה) בְּדִינָא. אֶמֶר ר' יְהוּדָה, בְּכֹלָא חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ. וְחֲדוּהָ דְצִיּוֹן, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַחְזָאָה לְיִשְׂרָאֵל, בְּחִדּוּתָא וְתִיר מְכֹלָא, דְּכִתִּיב, (ישעיה לה) וּפְדוּיֵי יְיָ יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְגוֹ', וּפְדוּיֵי יְיָ יִשׁוּבוּן, הָא חַד. וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה, הָא תְּרִי. וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים, הָא תְּלַת. שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ, הָא אַרְבַּע. לְקַבְּלִיהוֹן דְּאַרְבַּע זְמַנִּין דְּאֶתְפָּזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּיָי עֲמִמָּא. וְכַדִּין כְּתִיב (ישעיה יב) וְאַמְרַתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיְיָ קָרְאוּ בְּשִׁמוֹ וְגוֹ'.

השלמה מההשמטות (סימן ב)

וְאֵלוֹ הֵם יִיב פְּקוּדִין. א' יְחוּד יְיָ. ב' לִירָאָה אֶת יְיָ. ג' לְמַנְדַּע דְּאִית דְּיִין וְאִית אֲגַר טַב וְכוּ'. ד' לְקַדְשׁ אֶת יְיָ. ת' לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם שְׁחֲרִית מְנַחָה עֶרְבִית. ו' לְעֶסוֹק בְּתוֹרָה. ז' לְמוֹל אֶת הַבֶּן. ח' קַדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר. ט' תְּפִלִּין. י' צִיצִית. י"א מְזוֹזָה. י"ב לְמִסוֹר נַפְשׁוֹ בְּדַבְּקוֹת (ה'). אֵלוֹ הֵם יִיב פְּקוּדֵי שְׁמוֹר. א' דְּלָא לְמִיָּהֵב רַבּוּ לְעֲבוּדָה זָרָה. ב' דְּלָא לְמַבְנֵי מְגַדֵּל לְעֲבוּדָה זָרָה. ג' אֵל תִּפְנוּ וְגוֹ' (שלא) לְהִרְהֵר אַחְרֵיהֶם. ד' לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. ה' דְּלָא לְאֶתְכַפְּיָא, דְּהֵינּוּ לֹא תַעֲבֹדִם. ו' דְּלָא לְהַחְלִיף יְחוּדָא דְּמֵאֲרִיָּה דְּהֵינּוּ הַהֲמִיר. ז' דְּלָא לְהִרְהָרָא, דְּהֵינּוּ לֹא תִתּוֹרוּ וְגוֹ'. ח' שְׁלֹא לְשֹׂאוֹל בְּאוּב. ט' שְׁלֹא לְשֹׂאוֹל בְּיַדְעוֹנִי. י' שְׁלֹא לְדְרוֹשׁ אֶל הַמֵּתִים. י"א דְּלָא לְמַעֲבֹד חֲרָשִׁין דְּהֵינּוּ וְחוּבֵר חָבֵר. י"ב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחְרִים שְׁלֹא תִזְכְּרוּ: (עד כאן מההשמטות) (שמותכ) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. כָּל הַדְּבָרִים, כְּלָלָא דָא, הוּא כְּלָלָא דְכֹלָא, כְּלָלָא דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא.

אַנְכִי, רָזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, בְּרָזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא יְהִיּוּ. אַנְכִי, אֲתַגְלִיא וְאֲתַגְנִיז. אֲתַגְלִיא בְּרָזָא קְדִישָׁא דְכֹרְסִיָּא, דְסִיְהָרָא קִיִּמָּא בְּשְׁלִימוּ כְּחֵדָא, כְּד שְׁמֵשָׁא שְׁלֵטָא, וְסִיְהָרָא אֲתַנְהִירָת, וְלִית לָהּ שְׁבַחָא, בְּר שְׁבַחָא (דף צ"א ע"א) דְנְהוּרָא דְנְהִיר עֲלָהּ.

אַנְכִי, בְּאַשְׁלָמוֹת רְזִין דְשְׁלִימוּ דְכֹרְסִיָּא לְתַתָּא, וְאַסְתַּלְקוּ חִינוּן קְדִישִׁין, וְאִיְהִי אֲתַתְקַנְת בְּתַקוּנָהָא. וְכַד אִיְהִי שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, וּבַעֲלָה אֲתִי לְגַבְהָא, כְּדִין אֲקִרִי אַנְכִי.

אַנְכִי, רָזָא דְכֵלָא כְּחֵדָא, בְּכֵלָא דְכָל אֲתוּנוּ, בְּשְׁבִילֵי אֲוִרִיָּתָא, דְנִפְקוּ מְגוּ רָזָא עֲלָאָה, בְּהֵאִי אַנְכִי, תַלְיִין רְזִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין. אַנְכִי, רָזָא לְמִיְהָב אֲגֵר טַב לְצַדִּיקָא, דְקָא מַחְפֵּן לִיה וְנִטְרִי פְקוּדֵי אֲוִרִיָּתָא, בְּהֵאִי, אִית לֹון בְּטַחוּנָא כְּדָא חֲזִי לְעֵלְמָא דְאֲתִי, וְסִיִּמְנִיד (בראשית מא) אֲנִי פְרַעָה.

אַנְכִי וְלֹא יְהִיָה לָךְ, אֲתַמַּר בְּרָזָא דְאֲוִרִיָּתָא, וְדָא אִיְהוּ זְכוּר וְשְׁמוּר. אַנְכִי, רָזָא סְתִימָא וְגִנְיֹו, בְּכָל אִינוּן דְרַגִּין דְעֵלְמָא עֲלָאָה, בְּכֵלָא כְּחֵדָא. וְכִינוּן דְאֲתַמַּר אַנְכִי, אֲתַחְבֵּר כֵּלָא כְּחֵדָא, בְּרָזָא כְּחֵדָא.

אַנְכִי, רָזָא דְתַרְיִן בְּרַסְוֹן. אַנְי יִי דְכֹרְסִיָּא אַחְרָא (נ"א אַנִי כֹרְסִיָּא חֵדָא. כ'), כֹרְסִיָּא אַחְרָא עֲלָאָה.

אַנְכִי, דְקָא אֲתַדְכִי מְקַדְשָׁא, וְנוֹכְרָאָה לָא אֲתַקְרַב בְּהַדִּיָה, וּמְקַדְשָׁא נְהִיר בְּלַחוּדוּי, דְקָא אֲתַבְטַל בְּהֵיָא שְׁעַתָּא יִצַר הָרַע מְעֵלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲסַתְלַק בִּיקְרִיָה בְּלַחוּדוּי, וְכִדִין אֲתַמַּר אַנְכִי יִי אֲלֵהִידָּהּ. רָזָא שְׁלִים, בְּשִׁמְא קְדִישָׁא. א': לִיְחֵדָא רָזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא בְּדַרְגוּי, לְמַהוּי חַד. בְּגִין דְרָזָא דִילִיָה אִיְהוּ ו'. נ': רָזָא לְמַדְחַל מְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְלְמַנְדַע דְאִית דִין וְאִית דִיָּין, וְאִית אֲגֵר טַב לְצַדִּיקָא וּפּוֹרְעָנוֹת לְרְשִׁיעִיא, בְּגִין דְרָזָא דִילִיָה ה' תַתָּאָה.

כ': לְקַדְשָׁא שְׁמָא קְדִישָׁא בְּכָל יוֹמָא, לְאֲתַקְדְשָׁא בְּדַרְגִין קְדִישִׁין, וְלְצֵלְאָה צְלוּתָא לְגִבְיָה בְּכָל זְמַנָּא, לְאַסְתַּלְקָא כְּתָרָא עֲלָאָה, רָזָא דְכֹרְסִיָּא עֲלָאָה, עַל גְבִי חִינוּן עֲלָאִין, כְּדָא יְאוּת, וְרָזָא דִילִיָה ה' עֲלָאָה. י': לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאֲוִרִיָּתָא יְמָמָא וְלִילִי, וְלְמַגְזַר גְזִירוּ, בְּרָזָא לְתַמְנִיָּא יוֹמִין, וְלְקַדְשָׁא בְּכָרָא. וְלְאַנְחָא תַפִּילִין וְצִיצִית וּמְזוּזָה. וְלְמַמְסַר נְפִישָׁא לְגִבִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְלְאַתְדַבְקָא בִיָה. אֵלִין אִינוּן תַרִיסַר פְקוּדִין עֲלָאִין, דְכֵלְלִין רַלִיּוּ פְקוּדִין אַחְרָנִין דְאִינוּן בְּרָזָא דְאַנְכִי, כֵּלָלָא דְזְכוּר. וְאֵת דָּא, לָא אֲתַחְלַף בְּאַתַר אַחְרָא דָּא, בְּגִין דְאִיְהִי י', רָזָא עֲלָאָה, כֵּלָלָא דְאֲוִרִיָּתָא, וּבְאַלִין תַרִיסַר, אִית תַרִיסַר מְכִילִין דְרַחֲמִי, דְתַלְיִין מְנִיָּהוּ, וְחַד דְשְׁלֵטָא לְמַהוּי תַלִיסַר.

לֹא יְהִיָה לָךְ, רָזָא דְשְׁמוּר, בְּתַלְת מָאָה וְשִׁתִין וְחִמְש פְקוּדֵי אֲוִרִיָּתָא. ל': רָזָא דְלָא לְמִיְהָב יְקַר וְרַבּוּ לְאַלְהָא אַחְרָא. ל': מְגַדְלָא דְפָרַח וְסַלִיק בְּאִוִרָא, דְלָא יְסִטִי לְבָא, לְמַבְנִי לָהּ לְאַלְהָא אַחְרָא, כְּמָה דְאִית רָזָא,

דְּבוּנָא מְגַדְלָא. (לאלהא אחרא) ל': דְּלָא לְמַפְנֵי בְּדִיּוּקְנָא דְּעִבּוּדָּה זָרָה, דְּלָא לְהַרְהֵרָא אַבְתְּרָהָא, דְּלָא לְסַגְדָּא, וְלָא לְאַכְפֵּיָא גְרַמְיָה לְאַלְהָא אַחְרָא.

א': דְּלָא לְחַלְפָּא יְחוּדָא דְּמַרְיָה, בְּגִין טַעֲוּוֹן אַחְרַנְיָו. א': דְּלָא לְהַרְהֵרָא דְּאִית אֱלֹהָא אַחְרָא בְּרַ מְנִיָּה. א': דְּלָא לְמַסְטִי בְּתַר בִּידִין וּדְכוּרוֹ, בְּרָזָא דְּדִיּוּקְנָא דְּאָדָם, וְלָא בְּדִיּוּקְנָא אַחְרָא. א': דְּלָא לְמַשְׁאַל מִן מְתִיָּיא, וְלָא לְמַעֲבֵד חַרְשִׁין. א': דְּלָא יוּמֵי בְּפוּמוֹי, בְּשִׁמָּא דְּאַלְהָא אַחְרָא. עַד הֵכָא, תְּרִיסַר אַחְרַנְיָו, דְּאִינוּן פְּקוּדֵי שְׁמוּר. וּבְאַלִּין תְּרִיסַר, תְּלִין תְּלַת מְאָה וְחַמְשִׁין וְתַלְתַּת פְּקוּדֵי דְּשְׁמוּר אַחְרַנְיָו, דְּכְלִילָן בְּאַלִּין תְּרִיסַר, וְרָזָא דָּא אֲנַכִּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תּוֹ תַנְיָנָן, אֲנַכִּי כְּלָא דְּעִילָא וְתַתָּא, כְּלָא דְּעִלָּאין וְתַתָּאין, כְּלָא דְּחִינָן קְדִישִׁין, דְּכְלִילָן בֵּיהּ, כְּלָא הוּא בְּרָזָא דְּאֲנַכִּי. לֹא יִהְיֶה לָךְ לְתַתָּא, רָזָא דְּתְרִיסַר חִינָן תַתָּאין.

לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסָל. פְּסָלוֹ מִהֵוּא אֶתְרַ עֲלָאָה, מִהֵוּא אֶתְרַ קְדִישָׁא. פְּסָל. פְּסוּלַת דְּקְדוּשָׁא דְּאִיהוּ רָזָא דְּטַעֲוָא אַחְרָא. וְרָזָא דָּא, כְּמָה דְּאֶתְרַ אָמַר (יחזקאל א) וְאַרְא וְהִנֵּה רוּחַ סַעְרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וְגו'. וְכָל תַּמּוּנָה הַדָּא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת. כִּי אֲנַכִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּגִין לְאַתְעָרָא לְבָא לְגַבִּי עִילָא, וְלֹא לְנַחְתָּא לְתַתָּא וְלֹא לְמַקְרַב לְתַרַע בֵּיתָא. אֵל קִנָּא, דְּקִנָּאָה אִיהוּ בְּהֵוּא אֶתְרַ.

דף צ"א ע"ב

וְרָזָא דָּא, (משלי ט) תַּחַת שְׁלֹשׁ רְגֵזָה אֶרֶץ. וְאִיהוּ לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, חַד. פְּסָל, תְּרִין. וְכָל תַּמּוּנָה, תְּלַת. וְאַרְץ דָּא, עַל דָּא (דף צ"א ע"ב) אֶתְרַגִּיזַת. (שמות כ) פְּקַד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנֵים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים. אֲלֵנָּא חַדָּא, דְּאִינְצִיב חַדָּא, וְתְרִין זְמַנִּין, וְתַלְתַּת זְמַנִּין, וְאַרְבַּע זְמַנִּין, וְאַתְפְּקַד עַל חוּבֵי קְדִמָּאי, אָב וּבֶן. שְׁלִישִׁי וְרַבִּיעִי חַד הוּא כְּדָ לֹא אֶתְתַּקֵּן, וְלֹא חֵישׁ לְאַתְתַּקְנָא, וְכוּ בְּהַפּוּכָא דְּדָא, לְאַיִלְנָא דְּאִיהוּ אֶתְתַּקֵּן כְּדָקָא חֲזִי, וְקִאִים עַל קִיּוּמִיָּה (נ"א כדיו) וְעוֹשֶׂה חֶסֶד וְגו'.

(שמות כ) לֹא תִשָּׂא, רָזָא דָּא הָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא כְּדָ שְׁתִּיל עֲלֵמָא, אֲטַבַּע גּוֹ תְהוּמֵי, צְרוּרָא חַדָּא, חֲקִיקָא בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְאַטַּבַּע לָהּ לְגוֹ תְהוּמָא. וְכְדָ מִיָּא בְּעָאן לְסַלְקָא, חֲמָאן רָזָא דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, חֲקִיק עַל הַהוּא צְרוּרָא, וְתִיבִין וּמִשְׁתַּתְּקִיעוּן, וְהַדְרִין לְאַחֲוָרָא, וּשְׁמָא דָּא קִיּוּמָא עַד יוּמָא דָּא, גּוֹ תְהוּמָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאוּמִין בְּנֵי נֶשֶׂא עַל קְשׁוּט, בְּקִיּוּמָא דְּקְשׁוּט, הַהוּא צְרוּרָא סַלְקָא, וּמְקַבְּלָא הַהוּא אוּמָאָה, וְאַחֲדָר וְאַתְקִיִּים עַל תְּהוּמָא, וְעֲלֵמָא אֶתְקִיִּים, וְהַהוּא אוּמָאָה דְּקְשׁוּט קִיִּים עֲלֵמָא.

ובשעתא דאזמו בני נשא אומא לְשַׁקְרָא, ההוא צְרוּרָא סְלָקָא לְקַבְלָא לָהּ
לְהַהֵיא אומא, פִּינּוּ דְחִזִּי דְאִיהוּ דְשַׁקְרָא. כְּדִין הָהוּא צְרוּרָא דְהוּהוּ סְלִיק,
תָּב לְאַחוּרָא, וּמִיּוֹן אֲזֵלִין וְשֻׁטִין, וְאַתְנוּן דְהוּא צְרוּרָא, פְּרָחוּ גוּ תְהוּמִי,
וְאַתְבְּדְרוּ, וּבְעָאוּ מִיָּא לְסְלָקָא לְחַפְיָא עֲלָמָא, וּלְאַהֲדָרָא לִיהּ כְּמִלְקֻדְמִין.

עד דְזַמִּין (נ"א דרמיה) קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, לְחַד מְמָנָא, יַעֲזָרִיא"ל, דִּי מְמָנָא עַל
שְׂבָעִין מִפְתָּחוּ, בְּרִזָּא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, וְעָאֵל לְגַבִּיהּ דְהוּא צְרוּרָא, וְחֻקִּיק
בִּיהּ אֲתוּוֹן כְּמִלְקֻדְמִין, וְכְדִין אֲתַקִּיִּים עֲלָמָא, וְאַהֲדָרוּ מִיּוֹן לְדוּכְתִיָּהוּ.
(נ"א דההוא צרוּרָא ורגיש להו לאתוּוֹן דשמא קדישא וחֻקִּיק להו כמלקדמין ואהדרו מִיּוֹן לְדוּכְתִיָּהוּ
וכדִין אתקיים עלמא) וְעַל דָּא כְּתִיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא.

רעיא מהימנא פְּקוּדָא י"ב, לְאומָא בְשָׁמִיָּה בְּאַרְחָ קְשׁוּט. וּמִאֵן דְאומִי
שְׂבוּעָה, הוּא כְּלִיל גְרַמִּיָּה, בְּאַיְנוּן ז' דְרַגְוִין עֲלָאִין, דְשָׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא אֲתַכְלִיל בְּהוּ.
וְהָא שִׁיתָא אִינּוּן. הָהוּא בְּרַשׁ דְאומִי אומָא דְקְשׁוּט עַל פִּי בֵּית דִּין, כְּלִיל גְרַמִּיָּה בְּהוּ,
וְהוּא שְׂבוּעָה, לְקִיָּמָא שָׁמָא קְדִישָׁא בְּדוּכְתִיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים ו) וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע. וּמִאֵן
דְאומִי אומָא לְמַגְנָא וּלְשַׁקְרָא, גְרַיִם לְהָהוּא אֲתֵר דְלָא יִתְקִיִּים בְּדוּכְתִיָּה.

אומָא לְקִיָּמָא פְּקוּדָא דְמַאֲרִיָּה, דָּא אִיהוּ שְׂבוּעָה דְקְשׁוּט, כְּדִין הָהוּא יֶצֶר הָרַע מְקַטְרַג
לְבַר נֶשׁ, וּמִפְתָּח לִיהּ לְמַעַבְרָא עַל פְּקוּדָא דְמַאֲרִיָּה. דָּא אִיהוּ אומָא דְמַאֲרִיָּה אֲשֶׁתִּבַּח בִּיהּ,
וְאַצְטְרִידָה לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאומָא בְּמַאֲרִיָּה עַל דָּא, וְאִיהוּ שְׂבָחָא דִּילִיהּ. וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא
מְשֻׁתְּבַח בִּיהּ. כְּגוֹן בּוּעִז, דְכְּתִיב, (רות ג) חֵי יְיָ שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר. הָא יֶצֶר הָרַע הוּא מְקַטְרַג
לִיהּ, וְאומִי עַל דָּא.

נְדָר אִיהוּ לְעִילָא, וְאַיְנוּן חִזִּי מְלָכָא, רְזָא דְרַמִּיָּה שְׂיִיפִין, וְתַרְסֵר קְטִירִין, כְּחוּשְׁבֹן וְנִדְ"ר.
וְעַל דָּא חֲמִיר מְשֻׁבוּעָה. חִזִּי דְמְלָכָא אֲלִין, דְיַהִיב חִזִּין לְכָל אֲלִין שְׂיִיפִין, וְאַקְרוּן חֲכִי בְּגִין
אַיְנוּן חִזִּין, וְאַיְנוּן חִזִּין נְחִתִּין מְעִילָא לְתַתָּא. לְהָהוּא מְקוּרָא דְחִיִּין. וּמִהָהוּא מְקוּרָא נְחִתִּין
לְתַתָּא, לְכָל אִינּוּן שְׂיִיפִין.

שְׂבוּעָה לְקִיָּמָא דְרַגָּא דְלַתְתָּא, רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא. וְדָא אֲקִרִי מְלָךְ עֲצָמוּ, דְרוּחָא עֲלָהּ
וְגוּפָא דִּילִיהּ, לְמִשְׁרֵי בְּגוּיָהּ, וְלְדִיָּרָא בִּיהּ, בְּרוּחָא דְשָׁאֲרִי גוּ גוּפָא. וְעַל דָּא אֲקִרִי מְלָךְ עֲצָמוּ
דְרוּחָא עֲלָהּ תְּאִיבָה דִּילִיהּ לְמִשְׁרֵי בְּגוּיָהּ עֲצָמוּ דְהוּא דְסִתִּיר לְעִילָא. וּבְגִין כְּדִין, מִאֵן
דְאומִי בְּקְשׁוּט, הוּא מְקִיָּים לְהָהוּא אֲתֵר, וְכֵן קָאִי הָאִי אֲתֵר מְקוּיָּים, מְקִיָּים כָּל עֲלָמָא.
נְדָר שְׂרִיָּא עַל כְּלָא, עַל מְצוּחָה, וְעַל רְשׁוּתָא דְלָאוּ חֲכִי בְשְׂבוּעָה, וְחֲכִי אוקמוּהָ חֲבָרִיא. (ע"כ
רעיא מהימנא) (פקודא י"ג לאתעסקא בפריה ורביה וכו' עד בכל סטרי. ומשם תלך ויקרא מ"ג ע"ב וביום השמיני)

דף צ"ב ע"א

(דף צ"ב ע"א) (שמות כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ דָּא אִיהוּ רְזָא דְבְרִית
קְדִישָׁא. וּבְגִין דְבְּהָאִי בְרִית קִיָּיִמִין כָּל מְקוּרִין דְשְׂיִיפִי גוּפָא, וְאִיהוּ כָּלֵל
כְּלָא. כְּגוּוֹנָא, דָּא שְׂבָת אִיהוּ כְּלָלָא דְאורִיָּיתָא, וְכָל רְזִין דְאורִיָּיתָא בִּיהּ
תְּלִיָּין, וְקִיָּוִמָא דְשְׂבָת, כְּקִיָּוִמָא דְכָל אורִיָּיתָא, מִאֵן דְנִטִּיר שְׂבָת, כְּאִילוּ
נְטִיר אורִיָּיתָא כְּלָא.

רעיא מהימנא פְּקוּדָא כ"ד, לְמַהוּי דְכִיר יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמָה דְאַתְּ אֲמַר זְכוֹר אֶת
יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. רְזָא דְשְׂבָת, הָא אוקמִנָּא בְּכָל אִינּוּן דוּכְתִי, יוּמָא דוּכְרָנָא דְנִיָּחָא

דעלמא ואיהו פללא דאורייתא. ומאן דנטיר שבת, כאילו נטיר אורייתא פלא. והא אתמר, דוכרנא דשבת, לקדשא ליה בכל זיגי קדושין. מאן דאדפר למלכא, אצטריד לברכא ליה, מאן דאדפר שבת, צריד לקדשא ליה והא אתמר.

זכור לדכורא איהו. שמור איהו לנוקבא. (ודא בלא פרודא) יום שבת, רזא דכל מהימנותא, דתליא מרישא עלאה, עד סופא דכל דרגין, שבת איהו פלא.

תלת דרגין אינון, וכלהו אקרון שבת. שבת עלאה. שבת דיומא. שבת דליליא.

השלמה מההשמטות (סימן ח)
ברזא דשמור דבור לילה. דהא היא תורת ה', תורה שבעל פה. משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וגו' והא אתערו על תורה שבעל פה, דאילו תורה שבכתב הא פתיב (דברים ל"א) ויצו משה את הלויים נשאי ארון ברית יי לאמר לקח את ספר התורה הזו, ודא ללויאי אתחזי להאי. להאי דאחיד בשמשא. ומלכא דאתינא מניה, משה. נהיר לון לישראל ארבעין שנין שמשא ביומא, ותורת ה' דא מעלי דשבתא ברזא חדא וכו': (עד כאן מההשמטות) וכלהו חד ואקרי פלא שבת. וכל חד, פד איהו שלטא, נטיל לחברוי, וזמין לון בהדיה, בההוא שולטנו דיליה. וכד האי אתי לעלמא, פלהו אתינין וזמינין בהדיה.

פד אתי ליליא, זמין בהדיה לשבת דיממא, וזמין ליה בהיכליה, ואתטמר בהדיה. פיון דהאי אתיא, שבת עלאה אתמשד עליה, וכלהו גניזין בהיכלא דליליא ובגין דא סעודתא דליליא חמור מביממא (ס"א כדביממא).

פד אתי יממא, זמין בהדיה לתרין אליו אחרנין, דרגא עלאה ודרגא תתאה, דא דאנהיר ליה, ודא דאתנהיר מניה. וכלא פחדא אקרי שבת, ושלטין ביומא דשבת. ואליו תלת דרגין, אינון פללא ורזא דכל אורייתא, תורה שבכתב, נביאים וכתובים. מאן דנטיר שבת, נטיר אורייתא פלא.

תרין מרגלן אינון, וחד סיכתא בהדיהו, בגווייהו, דקאים בין האי ובין האי. מרגלא עלאה לית ביה גוון, לית בה חיזו באתגלייא.

האי מרגלא, פד שארי לאתגלייא, נהרין, ז' אתוון גליפין, בלטין ונצצין ובקעין בקיעין וקסטירין, ונהרין כל חד וחד. ואינון ז' אתוון, אינון תרין שמהו מחקקין בההוא מרגלא. וביומא דשבת, נצצין ונהרין, ופתחין פתחין, ונפקי ושלטי. ואינון אהייה יהו, מתנצצין אתוון, ובנצצו דלהון, עאלין דא בדא, ונהרין דא בדא.

וכד עאלין דא בדא, נהרין דא מגו דא, בתרין גוונין. חד גוון חנור, וחד גוון סומק. ומאינון תרין גוונין, אתעבידו תרין שמהו אחרנין, עד דסלקין אתוון לשבע שמהו.

א' נפיק ונצץ, ועאל באת ו', ונהרין תרווייהו, בתרין גוונין, ואינון תרין שמהו, חד אקרי ידו"ד, וחד אקרי א"ל, ונהרין פחדא. ה' נפיק ונצץ, ועאל באת ה' ונהרין תרווייהו, בתרין גוונין, ואינון תרין שמהו, חד אקרי ידוד רזא דאלהים. וחד אקרי אלהים. ונהרין פחדא. י' עאל ביי, ונהרין ונצצין פחדא, ועאלו דא בדא, ונהרין תרווייהו, גליפין מחקקו פחדא, ואינון זקפו רישא, נהרין מנצצין ענפין סלקין מהאי סטרא, ומהאי סטרא, ואינון חד סרי ענפין.

ואליו תרין אתוון דנהרו, מתחבקו דא בדא, אינון ידו"ד ידו"ד מצפץ מצפץ, ברזא דתליסר מכילן דרחמי. ואליו תרין אתוון, פד עאלין דא בדא, וכד מתחבקו דא בדא, (וכד מתדבקו דא בדא) זקפין רישא, ונהרו ומנצצו על פלא, באינון חד סרי ענפין, דנפקין בכל (דף צ"ב ע"ב) סטר.

ה' דאשתאר, איהי סלקא בשמא חד, לאתחברא בהדיהו, ואיהי אדני. וכל אליו שמהו, בלטין ונצצין ונפקי ושלטי בהאי יומא. פיון דאליו שלטי, נפק ההוא מרגלא עלאה, בלטא מנצצא. ומגו נצצו דילה, לא אתחזי בה גוון.

כּד נִפְקָא, בְּטַשׁ בְּאֵלֵינוּ שְׁמֵהּ, חַד שְׁמָא מְנִיְהוּ אֲדָנִי, דְּאִיהוּ שְׂבִיעָא, מִתְעַטְרָא וְעַל
בְּמַרְגְּלָא תִּתְאַה, וְאִתְיִשְׁבֵּי שְׁמָא אַחְרָא תְּחוּתִיה, וְאִיהוּ יִי. וְאַסְתַּחֲרֵהּ הָהוּא מְרַגְלָא עֲלָא
בִּיה, וּמִתְעַטְרָא הָהוּא נְצִיצוּ דְנְצִיץ, בְּהַאי שְׁמָא.

לְבַתֵּר דְכְנִישׁ (נִי"א דְבִטְשׁ) בְּהִנֵּי שְׁמֵהּ, נִפְקִין מִנִּיְהוּ שְׂבִיעִים עֲנִפִין לְכָל סֵטֵר, וּמִתְחַבְּרוּ כְּלֵהוּ
כְּחַד, וְאִתְעַבִּיד רְתִיכָא וְכְרִסְיָא חַדָּא, לְהָהוּא מְרַגְלָא עֲלָא, וְשִׁלְטָא בְּעֵטְרוֹי, מְלָכָא
בְּכְרִסְיָא, בְּיוֹמָא דָּא, וְחַדִּי כְּלָא. כִּיּוֹן דְּחַדִּי כְּלָא, יְתִיב מְלָכָא עַל כְּרִסְיָא, וְסִלִּיק בְּשַׁבְּעִין
עֲנִפִין כְּרִסְיָא, כְּדָקָא מְרוּ.

וְאִינוּן תְּרִין (תְּרוּמָה קְלִיב עִי"א) אֲתוּנוּ, סְלִקִין וְנַחְתִּין, וְנַהֲרִין וּמִתְעַטְרִין אֲתוּנוּ כִּי"ב, (סִי"א בְּכִי"ב
אֲתוּנוּ) כְּלָלָא דְאִוְרִייתָא. בְּטַשֵּׁי בְּתַרִי (קְלִיב עִי"א) אֲתוּנוּ קְדָמָי, וְסִלִּיק לְחַד, בְּשִׁית שְׁבִטִין,
וְלַחַד בְּשִׁית שְׁבִטִין אַחְרָנִין. וְאֵלֵינוּ אִינוּן יִיב שְׁבִטִין דְּיִשְׂרָאֵל עֲלָא.

תּוּ, אֵלֵינוּ תְּרִין אֲתוּנוּ, (נִי"א קְדָמָי סְלִקִין) סְלִקִין וְנַחְתִּין, וּבְטַשֵּׁי בְּתַרִין אֲתוּנוּ, דְּסוּפָא דְכִי"ב
אֲתוּנוּ. וְסִלִּיק, חַד בְּחֻמְשׁ דְּרָגִין, וְחַד בְּחֻמְשׁ דְּרָגִין. וְאֵלֵינוּ עֶשֶׂר אֲמִירוּ (סִי"א לְשַׁכְּלָלָא) לְאֲכַלְלָא
לְכִי"ב אֲתוּנוּ, יִיב שְׁבִטִין בְּתַרִין אֲתוּנוּ, (סִי"א קְדָמָי) כְּלָלָא דְאִוְרִייתָא וְעֶשֶׂר אֲמִירוּ דְּתַרִין
אֲתוּנוּ דְּסוּפָא, הָא כִּי"ב אֲתוּנוּ, דְּסוּפָא דְאִוְרִייתָא. וְרָזָא דָּא, גְּרִית מְרַגְלָא עֲלָא, בְּהָהוּא
כְּרִסְיָא דְעִי"ב, וְנַהֲרִין כִּי"ב אֲתוּנוּ.

מְרַגְלָא תִּתְאַה, בְּשַׁעְתָּא דְיִתִּיב מְרַגְלָא עֲלָא בְּהָהוּא כּוֹרְסְיָא דְעִי"ב, וְנַהֲרִין כִּי"ב אֲתוּנוּ.
כְּדִין הָהוּא מְרַגְלָא תִּתְאַה דְּהוּא בְּחֻשׁוֹכָא, מְסַתְּפַל בְּהָהוּא נְהִירוּ, בְּחִילָא דְתוֹקְפָא דְאִינוּן
אֲתוּנוּ, דְאִתְרִשִׁים בְּהוּן, דְאִקְרוּן אֲדָנִי, וְכְדִין אִתְנַהֵיר וְסִלִּיק הָהוּא נְהוּרָא, וְנָטִיל כָּל אִינוּן
כִּי"ב אֲתוּנוּ עֲלָינוּ, וְשָׂאִיב לֹון הָהוּא מְרַגְלָא בְּגוּיָה, וְנַהֲרִין נְהִירוּ דְנְצִיץ לְעִי"ב עֵיבֵר.

כִּיּוֹן דְּהַאי מְרַגְלָא, נְצִיץ וְשָׂאִיב לְאִינוּן אֲתוּנוּ בְּהִדָּה, כְּדִין מְרַגְלָא עֲלָא אִתְמַשֵּׁף בְּהִדְדִיָּהוּ,
וְאִתְדַבֵּק מְרַגְלָא בְּמְרַגְלָא, וְהוּי כְּלָא חַד. וְדָא אִיהוּ רָזָא חַדָּא דְתוֹשְׁבַחְתָּא, וְהָא אוֹקִימְנָא.

אֲתוּנוּ, כּד נְצִיץ מֵהַאי סֵטֵרָא, וּמֵהַאי סֵטֵרָא, דָּא אִיהוּ סִיכְתָּא דִּי בְּגוּוּיָהוּ, בִּין מְרַגְלָא
לְמְרַגְלָא, כְּדִין אִתְעַבִּידוּ רָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְמִי"ב אֲתוּנוּ. בְּכָלָא רָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְעִי"ב
אֲתוּנוּ, דְרִתִּיכָא עֲלָא, וְכָלָא, הַאי וְהַאי, אִתְקִרִי שְׁבֵת, וְדָא אִיהוּ רָזָא דְשְׁבֵת. (עִי"כ רַעִיא
מֵהִימְנָא).

זְכוֹר רָזָא דְדְכוּרָא אִיהוּ, רָזָא דְדְכוּרָא דְנִקִּיט כָּל שְׂיִיפֵי דְעֲלָמָא עֲלָא. אֵת
יוֹם הַשְּׁבֵת, לְאַסְגָּא מְעַלִּי שְׁבֵתָא, דְאִיהוּ לִילָה, וְדָא אִיהוּ אֵת. לְקַדְשׁוּ,
דְאִצְטְרִיךְ קְדוּשָׁה מְגוּ עֲמָא קְדִישָׁא, וְלֹאֲתְעַטְרָא בְּהוּ כְּדָקָא חֲזִי.

זְכוֹר, אֲתֵר דְלִית לִיה שְׁכַחָה, וְלֹא קִימָא בִּיה שְׁכַחָה דְהָא לִית שְׁכַחָה
(בְּרַאשִׁית קְצִי"ג עִי"ב) בְּאֲתֵר דְבְרִית עֲלָא, וְכָל שְׁכֹן לְעִילָא. וְלִתְתָא, אִית שְׁכַחָה,
אֲתֵר דְאִצְטְרִיךְ לְאֲדְכָרָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים קֹט) יִזְכֹּר עֲוֹן אֲבוֹתָיו וְגו'.

וְלִית שְׁכַחָה קְמִי כְּרִסְיָא קְדִישָׁא, מַה דְאִיהוּ קְמִיה. וּמֵאן אִיהוּ קְמִיה.
זְכוֹר. וְכָל שְׁכֹן לְעִילָא. בְּגִין דְכָלָא רָזָא דְדְכוּרָא אִיהוּ, וְתַמָּן אִתְגְּלִיף רָזָא
דְשְׁמָא קְדִישָׁא יְדִיו. וְלִתְתָא, אִצְטְרִיךְ לְאֲתְקַדְשָׁא, וּבְמָה אִתְקַדְשׁ. בְּזְכוֹר,
דְהָא מְנִיה נָטִיל כָּל קְדוּשָׁן וְכָל בְּרַכָּאן. וְדָא, כּד מִתְעַטְרִי מְעַלִּי שְׁבֵתָא, עַל
עֲמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת, בְּצִלוֹתִין וּבְבַעוּתִין, וּבְסִדּוּרָא דְחֻדָּה.

דף צ"ג ע"א

וְאִי תִימָא, זְכוֹר, לָא אֶצְטְרִיךְ לְאַתְקַדְשָׁא, דְּהָא מְנִיָּה נִפְקִין כָּל קְדוּשֵׁין דְּעֵלְמָא. לָאוּ הֲכִי. דְּהָא דָּא אֶצְטְרִיךְ לְאַתְקַדְשָׁא בִּימְמָא, וְדָא אֶצְטְרִיךְ לְאַתְקַדְשָׁא בְּלִילְיָא, וְכָל קְדוּשֵׁין נְטְלִין לֹון יִשְׂרָאֵל לְבַתְּרָא, וְאַתְקַדְשׁוּ בְּקְדוּשֵׁי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (דף צ"ג ע"א) (שמות כ) כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, בְּכָל זֵינִי יִקָּר, לְמַחְדֵי לֹון בְּעוֹבְדֵי דְכַשְׂרָאָן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי כג) גִּיל נְגִיל אָבִי צְדִיק, וְדָא אִיהוּ יִקְרָא דְאַבּוּי וְדְאַמִּיָּה.

רעיא מהימנא

כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. כְּבֹדְהוּ בְּכִסּוּת נְקִיָּה, דְּהֵינּוּ כְּנִפִי מְצוּחָה, (משלי ג) כְּבֹד אֶת ה' מֵהוֹנָף, דָּא תּוֹרָה וּמְצוּת. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (משלי א) אֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָה בְּשִׂמְלָאָה וְגו'. דְּעֵנִי לָאוּ אִיהוּ בַר נֶשׁ, אֶלְא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּת, אֲשֶׁתְּמוּדֵע, דְּבַתְּרָא דְאֹקְמוּהָ מְאַרִי מִתְנִיתִין אִין עֵנִי אֶלְא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּת, דְּעֵתְרָא דְבַר נֶשׁ אֹרְיִיתָא וּמְצוּת.

וּבְגִין דָּא, כְּבֹד אֶת יְיָ מֵהוֹנָף, וְלֹא תִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרְיִיתָא, כְּדִי לְהַתְגַּדֵּל בָּהּ. כְּמָה דְאֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, וְאַל תַּעֲשֶׂם עֲטָרָה לְהַתְגַּדֵּל בְּהֶם, וְלֹא תֵאמַר אֶקְרָא בְּעִבּוֹר שְׂיִקְרָאוּנִי רַבִּי, אֶלְא (תהלים לה) גִּדְלוּ לִי אֶתִּי. כְּבֹד אֶת יְיָ מֵהוֹנָף, כְּבֹן דְּאִיהוּ חַיִּיב בִּיקְרָא דְאַבּוּי וְאַמִּיָּה.

בְּגִין דְּאִיהוּ מְשׁוּתָף מִתְרִין טְפִין, דְּמִנְהוֹן נוֹצֵר בַּר נֶשׁ. מְטַפָּה דְאַבּוּהָ, חֲנוּרוּ דְעֵינִין, וְגִרְמִין וְאַבְרִין. וּמְטַפָּה דְאַמִּיָּה, שְׁחוּר דִּי בְעֵינִין, וְשַׁעֲרָא וּמְשַׁכָּא וּבְשָׂרָא. וְרַבִּיאוּ לִיָּה בְּאוֹרְיִיתָא, וְעוֹבְדִין טְבִין.

דְּבַר נֶשׁ חַיִּיב לְלַמֵּד בְּנוֹ תּוֹרָה, דְכְּתִיב, (דברים ו) וְשִׁנְנַתֶּם לְבַבְכֶּיךָ. וְאִי לָא אֹלִיף לִיָּה אֹרְיִיתָא וּפְקוּדִין, כְּאִילוּ עֵבִיד לִיָּה פְסֵל, וּבְגִין דָּא לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פְּסֵל. וְעֵתִיד לְהִיּוֹת בּוֹ סוּרָר וּמוֹרָה, וּמִבְּזָה אָבִי וְאַמִּיָּה, וְגוֹזֵל מְנִיָּה כְּמָה בְּרַכָּאן. דְּהוּאִיל וְאִיהוּ עִם הָאֶרֶץ, חֲשִׂיד אִיהוּ עַל כְּלָא, וְאַפִּילוּ עַל שְׁפִיכוֹת דְּמִים, וְגִילוּי עֲרִיּוֹת, וְעִבּוּדָה זָרָה. דְּמֵאן דְּאִיהוּ עִם הָאֶרֶץ. וְאַזִּיל לְאַתְרָא דְלֹא אֲשֶׁתְּמוּדֵעוֹן לִיָּה, וְלֹא יָדַע לְבַרְכָּא, חֲשִׂדֵּינָן לִיָּה דְּאִיהוּ עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

כְּבֹד אֶת אָבִיךָ כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כְּבֹד אֶת יְיָ מֵהוֹנָף. מֵהוֹנָף: מְמַמוֹנָף. מֵהוֹנָף: מִחֲנָף. בְּחֻדְוָה דְּנִגּוּנָא, לְמַחְדֵי לְבָא, דְּהָא דָּא חֻדְוָה דְּלְבָא, כְּגוּוֹנָא דָּא נְגוּנָא דְכָל עֵלְמָא. עוֹבְדִין דְּכַשְׂרָאָן דְּהוּא בְּרָא, חֲדִי לְבָא דְאַבּוּהָ וְדְאַמִּיָּה. מֵהוֹנָף, מְמַמוֹנָף לְכָל מַה דְּאַצְטְרִיכוּ.

כְּגוּוֹנָא דְבַר נֶשׁ אֹקִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲכִי אֶצְטְרִיךְ לְאַבָּא וּלְאַמָּא, בְּגִין דְּשׁוּתְפוּתָא חֲדָא אִית לֹון בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהָ. וּכְמָה דְּאַצְטְרִיךְ לְמַדְחַל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲכִי אֶצְטְרִיךְ לְמַדְחַל לְאַבּוּהָ וּלְאַמִּיָּה, וּלְאֹקִיר לֹון כְּחֻדָּא, בְּכָל זֵינִי יִקָּר.

לְמַעַן יִזְכְּרוּ יְמֵיךָ, בְּגִין דְּאִית יוֹמִין לְעֵילָא, דְּתַלְיִין בְּהוּ חַיִּי בַר נֶשׁ בְּהָאִי עֵלְמָא. וְאֹקִימְנָא עַל אֵינוֹן יוֹמִין דְּבַר נֶשׁ בְּהוּא עֵלְמָא לְעֵילָא, וְכִלְהוּ קִימִין קִמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְהוּ אֲשֶׁתְּמוּדֵעוֹן חַיִּי דְבַר נֶשׁ. עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתַן לָךְ. אֲבִטְחוּתָא לְאַתְהִנָּא בְּאַסְפְּקֻלְרִיא דְנַהֲרָא, וְרָזָא דָּא עַל הָאֲדָמָה, דָּא אֲסְפְּקֻלְרִיא דְנַהֲרָא, בְּאֵינוֹן יוֹמִין עֵלְאִין, דְּנַהֲרִין מְגוּ מְבוּעָא דְכְּלָא.

מאי שְׁנָא, בְּאֵלֵינוּ תְּרִין פְּקוּדֵינוּ דְּאֹרִייתָא, דְּכְתִיב בְּהוּ לְמַעַן יִאָרִיכוּן יְמֵינוּ, בְּדָא, וּבְשִׁלּוּחַ הַקּוֹן. אֶלְא תְּרִין פְּקוּדֵינוּ אֵלֵינוּ, כְּלָהוּ תַלְגִּין לְעֵילָא. אֲבָא וְאִמָּא, רְזָא דְזִכּוֹר וְשִׁמּוֹר פְּחָדָא. וּבְגִינֵי כְּדָא כְּתִיב לְמַעַן יִאָרִיכוּן יְמֵינוּ. וּבְשִׁלּוּחַ הַקּוֹן, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים כב) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְגוֹ', רְזָא דְעֵלְמָא עֵלְמָא, דְלֹא אֲתִייהִיב בֵּיהּ רְשׁוֹ לְאִסְתְּכֵלָא, וְאֶצְטְרִיד לְשַׁלַּח מְגוֹ שְׂאֵלְתָא וְאִסְתְּכֵלְתָא בֵּיהּ.

וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ד) כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים וְגוֹ' מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם. אֲבָל לְעֵילָא מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם, שְׁלַח תְּשַׁלַּח מְרַעֲיוֹנֵינוּ לְמַשָּׂאֵל.

דף צ"ג ע"ב

וּבְדָא כְּתִיב, לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים, לְמַעַן אֵיטַב לָךְ לֹא כְּתִיב, אֶלְא לְמַעַן יִיטַב לָךְ. וְיִאָרִיכוּן יְמֵינוּ לֹא כְּתִיב, אֶלְא וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים. לְמַעַן יִיטַב לָךְ, הֵהוּא אֲתֵר דְּאֹטִיב לְכֵלָא, וְאִיהוּ עֵלְמָא דְסִתִּים וְגִנִּיז. וְהֶאֱרַכְתָּ (דף צ"ג ע"ב) יָמִים, כְּמָה דְכְתִיב, תִּקַּח לָךְ, בְּרִשׁוּתָא דְבֵר נֶשׂ אִיהוּ.

וְאִי אֲזַדְמֹן לִיהּ עוּבְדָא וִיכוּוֹן בֵּיהּ, זְכָאָה אִיהוּ. וְאִי עַל גַּב דְלֹא מְכוּוֹן בֵּיהּ, זְכָאָה אִיהוּ, דְעֵבִיד פְּקוּדָא דְמְרִיהּ. אֲבָל לֹא אֲתַחֲשִׁיב כְּמָאן דְעֵבִיד רְעוּתָא לְשָׁמָה, וִיכוּוֹן בֵּיהּ, בְּרְעוּתָא דְאִסְתְּכֵלְתָא בִּיקְרָא דְמְרִיהּ, כְּמָאן דְלֹא יַדַּע לְמַסְבֵּר סְבָרָא, דְהָא בְּרְעוּתָא תַלְיָא מְלָה לְשָׁמָה. וּבְעוּבְדָא דְלִתְתָא לְשָׁמָה, אִסְתְּלַק עוּבְדָא לְעֵילָא, וְאֲתַתְקֹן כְּדָקָא יָאוּת.

כְּגוֹוְנָא דָא, בְּעוּבְדָא דְגוּפָא, אֲתַתְקֹן עוּבְדָא דְנִפְשָׁא, בְּהֵהוּא רְעוּתָא. דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעֵי לְבָא, וְרְעוּתָא דְבֵר נֶשׂ. וְאִפִּילוּ הֵכִי, אִי לָאוּ תַמְוֹן רְעוּתָא דְלְבָא דְאִיהוּ עֵקְרָא דְכֵלָא, עַל דָּא צְלִי דְוֹד וְאִמְר, (תְּהִלִּים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וְגוֹ'. דְהָא לִית כָּל בֵּר נֶשׂ חֲפִים, לְשׁוּאָה רְעוּתָא וְלְבָא, לְתַקְנָא כְּלָא וְנִעְבִּיד עוּבְדָא דְמִצְוָה. עַל דָּא צְלִי צְלוּתָא דָא, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ.

מֵאִי כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ. כּוֹנְנָה, וְאֲתַתְקִין תִּקּוּנָא לְעֵילָא כְּדָקָא יָאוּת. עֲלֵינוּ, אִי עַל גַּב דְלִית אֲנִי יַדְעֵי לְשׁוּאָה רְעוּתָא, אֶלְא עוּבְדָא בְּלַחוּדוּי. מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ. לְמָאן. לְהֵהוּא דְרָגָא דְאֶצְטְרִיד לְאֲתַתְקֵנָא. כּוֹנְנָהוּ, בְּחַבּוּרָא חֲדָא בְּאַבְהוּ, לְמַהוּי מִתְתַקְנָא בְּהוּן, בְּהֵאִי עוּבְדָא, כְּדָקָא יָאוּת.

הַשְּׁלֵמָה מֵהַהֲשַׁמְטוּת (סִימֹן ט זָה נִמְצָא בְּסִפְרֵי יִשְׂרָאֵל) גְּרִסִּין בְּזוּהַר, מָאן דְאֲחִיד בְּאֹרִייתָא, סְמִכָא לִיהּ וּמְחִזְקָה לִיהּ עַל יִרְכּוּי, דְלֹא יִסְטֵי לְיָמִינָא וְלְשִׁמְאָלָא. זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא לְגֵלְפָה לֹון רְזִין עֵלְאִין. עֲלִייהוּ כְּתִיב (דְּבָרִים ד) וְאֲתִם הַדְּבָקִים בְּיָי אֶלְהִיכֶם וְגוֹ'.

וְתָא חֲזִי, כַּד יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אורִייתָא לְיִשְׂרָאֵל רְשִׁים לָהּ בְּרִזָּא דְשִׁמְא קְדִישָׁא. אָמַר (שְׁמוֹת כ) אֲנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּרִזָּא דְחֶסֶד אֲבָרְהָם אֲחִיד בָּהּ, וְלִקְבֻלִיָּה מְצוֹת עֲשֵׂה וְרִזָּא דָא תִּפְקִידְתָּא קְמִייתָא דְפְקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, מְצוֹת עֲשֵׂה הָוָה. דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית י"ב) לֵךְ לָךְ מֵאַרְצְךָ וּבְגִין כֶּךָ חוּשְׁבֹן מְצוֹת עֲשֵׂה רַמ"ח כְּחֻשְׁבֹן אֲבָרְהָם. (שְׁמוֹת ד') לֹא יְהִיָּה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם וְגו' בְּרִזָּא דְגִבּוּרָה דְאַחִיד בָּהּ יִצְחָק, דְּכָל אֵינּוֹן אֱלֹהִים אַחֲרַיִם וְאֵינּוֹן סְרַכִּין מִמֶּנּוּ מְסֻטְרִיהּ יִנְקִין, וְכֹן עֲשׂוּ וְכָל אֵינּוֹן מִמֶּנּוּ דִילִיָּה. דְּהָא יִצְחָק בְּמְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה אֲחִיד. וְתִפְקִידְתָּא קְמִייתָא דִילִיָּה, מְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה הָוָה, דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית כ"ו) אֵל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה.

וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה מְסֻטְרָא דְדִינָא קָא אֲתִי, דְּהָא מְעַנִּישִׁין לִיָּה לְפָר נֶשׁ כַּד עֵבֵר עָלָה. וּבְגִין כֶּךָ חוּשְׁבֹן מְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה בְּרִזָּא דְדִרְגָּא דִילִיָּה בְּרִזָּא דְשִׁס"ה לְקַבֵּל יוֹמִין דְשִׁמְשָׁא דְנְהִיר מְסֻטְרָא דְגִבּוּרָה. הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב (שׁוֹפְטִים ה) כִּצֵּאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרְתּוֹ.

לֹא תִשָּׂא בְּרִזָּא דְגִבּוּרִיָּה, דְּתִפְאָרְתָּ דְאַקְרִי אֲמַת וְאִיקְרִי בָּהּ יַעֲקֹב שְׁלִימָא וְיִנְיֵק תֵּרִין חוּלְקִין, מְצוֹת עֲשֵׂה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה. הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית כ"ה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים. וְעָאֵל לְכָל סְטָרִין לְרַחֲמֵי וּלְדִינָא, לְמְצוֹת לֹא תַעֲשֵׂה וּלְמְצוֹת עֲשֵׂה. וְאִיקְרִי שְׁלִים בְּגִין דְשִׁבּוּעָה מְשֻׁלְמָא אֲתִיָּא.

וְעַל דָּא בְּרִזָּא דְעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה. וְכַמָּה דְאִיְהִי לֹא תַעֲשֵׂה כַּד אִיְהִי לְשִׁקְרָא הַכִּי אִיְהִי מְצוֹת עֲשֵׂה כַּד אִיְהִי בְּאַמְת. דְּכִתִּיב (יִרְמִיָּה ד') וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי יְיָ בְּאַמְת בְּמִשְׁפָּט וּבְצַדִּיקָה וּכְתִיב (דְּבָרִים י) וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע. (שְׁמוֹת כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ, בְּרִזָּא דְבְּרִית, דְּהוּא יִסוּד דְאַחִיד בֵּיהּ יוֹסֵף. וְעַל דָּא אֲקָרִי שַׁבָּת, דְּהָא יוֹסֵף כָּל אֲקָרִי, שַׁבָּת נְמִי כ"ל דְּכָל עֲנוּגָא וְתִפְנוּקָא נְפִיק מִנִּיהּ לְקִימָא עֲלָמִין כְּלָחוֹן (כִּלְהו). וְעַל דָּא שַׁבָּתָא כְּלָלָא (כִּלְל) דְעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, בְּגִין דִּיּוֹסֵף נְמִי בּוּכְרָא דְנִטִּיל תֵּרִין חוּלְקִין.

תָּא חֲזִי בְּדַבְּרוֹת מְשֻׁנָּה תוֹרָה כְּתִיב (דְּבָרִים ט"ו) וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, הֵכָּא אֹלִיף לֹון אורִייתָא רִזָּא עֵילָאָה. דְּהָא הָהוּא צְדִיקָא דְאַזְדָּבֹן חַיִּים לְעַבְדָּא בְּמִצְרַיִם וְאַחִילוּ (וּדְחִילוּ) לִיָּה, לְקַבֵּלִיָּה אִיְהוּ זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת.

וּבְגִין כֶּךָ אָמַר לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּבָעוּ מִנְכּוֹן הוּוּ דְכִרִין הָהוּא צְדִיקָא דְאַזְדָּבֹן עַל יְדֵיכֹן וְהָוָה לְעַבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וּבְהָהוּא חוּבָה אֲתַגְזֹר עֲלֵיכֹן לְאַשְׁתַּעֲבָדָא בְּכֹן בְּמִצְרַיִם, וְלִכְפָּרָא הָהוּא חוּבָה דְזַבִּינְתוֹן לִיָּה. נְטָרוּ יוֹמָא דְשַׁבָּתָא וַיִּשְׁתַּבֵּיך לְכוֹן, דְּהָא יוֹמָא דְשַׁבָּת לְקַבֵּלִיָּה אִיְהוּ, כְּדִאֻקִּימָנָא בְּרִזָּא דְמַהִימָנוּתָא.

יוֹמָא קְדָמָאָה לְקַבֵּלִיָּה דְאַבְרָהָם, הָהוּא דְכִתִּיב (תְּהִלִּים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. יוֹמָא תְנַיִנָּא לְקַבֵּלִיָּה דִיצְחָק, וּבְגִין כֶּךָ יְתִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן עֲלָמָא. יוֹמָא תְלִיתָאָה לְקַבֵּלִיָּה דִיעֲקֹב דְאִיְהוּ קוּ אֲמַצְעִי, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בֵּיהּ בְּעוּבְדָא דְבְּרֵאשִׁית יְקוּוּ הַמַּיִם.

יומא רביעאָה לקבליה דדוד, דכתיב ביה (בראשית א) יהי מארת, מארת חסר דהא כנסת ישראל לית לה נהורא מדיקה, אלא מה דאתייהיב לה על ידא דצדיק, הכי נמי דוד כתיב ביה עני ואביון, ולית חיים אלא מה דאתייהיב ליה מיומי דאדם קדמאָה שבעין שנין. יומא חמישאָה לקבליה דמשה. יומא שתיתאָה לקבליה דאהרן. ואינון ששת ימי בראשית דלעילא אינון דרמיזין בקרא (דברי הימים א כ"ט) לך יי הגדול"ה והגבור"ה והתפארות והנצח וההו"ד פי כ"ל, ואינון חולקיהון דצדיקיא.

ברזא דא הגדול"ה ברזא דאברהם. הגבור"ה ברזא דיצחק והתפארות ברזא דייעקב. הנצח חולקא דמשה. ההו"ד חולקא דאהרן. פי כ"ל (לקבל לקבליה חולקא דיוסף. הממלכה חולקיה דדוד. ויוסף שבת אקרי לתתא לקבל צדיק חי עלמין, דאקרי שבת לעילא ובגין כך כתיב (דברים ה) על כן צוה יי אלהיך.

תא חזי, פד בעו ישראל למכבש לארעא דכנען אקיפו לה שיתא יומין. (ומנא) חדא בכל יומא, לקבל אינון זכאי קשוט דעליהון מתקיים עלמא. וביומא שביעאה, שבע זמנין, לקבל יומא דשבתא, דאיהו לקבל צדיק דאיהו זן להו ומקיים להו דכתיב (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. וכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, איהו יסודא ועיקרא דכל אינון זכאין. ואי לאו זכותהון דצדיקיא, לא הווי יכלין למכבשה. הךא הוא דכתיב (דברים ט) לא בצדקות וביושר לבבך וגו' ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יי לאבותיך. (שמות כ) כפד את אביך, ברזא דנצח דאחיד בה משה ויניק לה. דהא משה הוה מוקיר לקודשא בריך הוא באורייתא.

תא חזי, אי לאו אורייתא דאתייהיבת על ידו דמשה נביאה רבה, לא הווי ידעין בני נשא לקודשא בריך הוא ולא הווי מוקרין ליה. דהא על ידא דאורייתא אוליף בר נש פולחנא דמאריה ואוקיר ליה לקודשא בריך הוא. ובגין כך כפד את אביך, לקבליה דמשה איהו.

דבר אחר, כפד את אביך, דא תורה שבכתב. ואת אמר, דא תורה שבעל פה. דכמה דאבא יהיב שפע לאימא, הכי נמי תורה שבכתב יהיב שפע לתורה שבעל פה. לא תרצח לקבל דרגא דהו"ד דאחיד בה אהרן ובגין כך לא תרצח. בגין דכד קטלין ליה לבר נש, ההוא זיוא והו"ד עילאה דעליה נטלין מניה. הךא הוא דכתיב (דניאל ט) והודי נהפך עלי וגו' ובגין כך אזהר לון קודשא בריך הוא לבני נשא, דההוא שופרא עילאה דיהיב עליהון דלא יטלון ליה מנהון ואיהו נמי רזא דשלמא. ובגין כך קאים אהרן לכפרא ולנכסא נכסת קודשין, ועל פומיה כפר לעמך ישראל. לא תנאף ברזא דצדיק דאחיד בה מאן דאחיד בה, ואיהו רזא דחכמתא. דהא כנסת ישראל לא אתחברת אלא בההוא דחזי ליה ביסודא דעלמא וצדיק יסוד עולם.

דבר אחר, הכי אוליפנא ברזא דמהימנותא, כפ"ד, לקבל כנסת ישראל. לא תרצח, לקבל דרגא דנצח"ח. לא תנאף, לקבל דרגא דהו"ד. דבר אחר,

כַּבֵּד לְקַבֵּל (בראשית א) יְהִי מְאוֹרוֹת דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית. לא תִרְצַח לְקַבֵּל (בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שֶׁרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, בְּגִין כִּד נֶפֶשׁ חַיָּה לא תִקְטוֹל. לא תִנְאַף לְקַבֵּל (בראשית א) תוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, בְּגִין כִּד לא תִנְאַף בְּאַתְתָּא דְּלָאוּ מִינָדָּהּ, דְּלָאוּ אִיהִי בֵּת זִוְגָדָּהּ.

דְּבַר אַחַר, הוּא סִיּוּמָא דְּעֵשֶׂר אַמְיָרָן דְּאוֹרֵייתָא, לְקַבֵּל עֲתִיקָא דְּעֲתִיקִין רְאשֵׁיתָא דְּכָלָא, לְאַחְדָּא סוּפָא בְּרִישָׁא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. וְהָא דְּלָא שְׂאֲרִי בְּהוּ בְּקַדְמִיתָא, לְאוּלְפָא רְזָא עֵילָאָה עַד אֶן אַתְר אֲתִייהִיבֵת לִיה רְשׁוּתָא לְמִשָּׁה, וּמָאן אַתְר קַבִּיל אוֹרֵייתָא מְזַעִיר אַנְפִּין. אָמַר ז' אַמְיָרָן, לְקַבֵּל ז' דְּרָגִין עֲלָאִין דְּרַמִּיזִין בְּקָרָא לָד יי' הַגְדוּלָהּ וְגו' וְעַד הַהוּא אַתְר אֲסִתְּכַל מִשָּׁה דְּכַתִּיב (מקרא זה כתמונתו לא נמצא בתורה, וראה שמות ל"ג ו"א ודברים ל"ד) פְּנִים בְּפְנִים דְּבַר יי' עִם מִשָּׁה. פְּנִים דָּא בְּרָא קַדִּישָׁא, בְּפְנִים דָּא בְּרִיתָא. פְּנִים דָּא בְּרִית, בְּפְנִים דָּא אַרוֹן. וְכִיּוֹן דְּאַתְחַבְּרוּ, דְּבַר יי'. וּמָאן אִינוּן, שְׂבַעָה אַמְיָרָן. דְּאִינוּן (ואינון) ג' דְּרָגִין עֲלָאִין דְּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא, אַתְאֲמְרוּ לְקַבִּילְהוֹן ג' אַמְיָרָן בְּתַרְאִין וְסִלִּיקוּ מִתְתָּא לְעֵילָא.

לא תִגְנוֹב, לְקַבֵּל אִימָא עֵילָאָה בִּינָה דִּינְקָא מְחַכְמָה, וּמָאן דְּאִית בִּיה בִּינָה, אֶקְרִי מִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, כְּמָאן דְּגִנִּיב וְנָסִיב מָה דְּאִית בְּלַבָּא דְּחַכְס דְּאוּלִּיף לִיה חַכְמָתָא. וְאוֹרֵייתָא דְּאַף עַל גַּב דְּאַשְׁתְּרִי לְגַבִּיה בִּינָה לִינְקָא מְחַכְמָה, גְּנִיבָה אִית מְסִטְרָא אַחְרָא דְּאַסִּיר, וְאָמַר לא תִגְנוֹב סִתְּם.

לא תַעֲנֶה בְּרַעַד, לְקַבֵּל דְּרָגָא עֵילָאָה דְּחַכְמָתָא דְּהָא בְּרַעַד נֶשׁ לא יְכִיל לְאַתְבָּא פְּתָגְס, אֶלָּא בְּגִין דְּרָגָא דְּרוּחָא עֵילָאָה דְּחַכְמָתָא דְּאִית בִּיה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (איוב ט"ו) הַחֲכָם יַעֲנֶה דְּעַת רוּחַ. וְאַף עַל גַּב דְּהָאִי עֲנִיָּה דְּאִיהוּ עֲנִי, אִית בְּהוּ קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא וְסִיּוּעָא לְעֵלְמָא לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיה, וְאִיהוּ בְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא. אִית עֲנִיָּה מְסִטְרָא אַחְרָא דְּאַסִּיר. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, לא תַעֲנֶה וְגו'.

לא תַחֲמוֹד, לְקַבֵּל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה דְּכָל מְחַשְׁבֹן בִּיה תַלְיִין, וְלִית בְּעֵלְמָא דִּינְדַע הַהוּא דְּרָגָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָא דְּסְתִימִין. וְכַד סִלִּיק בְּמַחְשְׁבָה עֵילָאָה טְמִירָא, בְּרָא עֵלְמָא עֵילָאָה וְעֵלְמָא תַתְּאָה בְּרַגְעָא חַדָּא הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (ישעיה מ"ח) יַעֲמְדוּ וְחָדּוּ, וְהָיָא מְחַשְׁבָה סְתִימָאָה. וְבַר נֶשׁ אִית לִיה מְחַשְׁבָה סְתִימָאָה, דְּלִית דִּינְדַע בְּה אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּלַחֲדוּי. וְיִהְיֶה בִּיה בְּבַר נֶשׁ לְמַחְשָׁב מִלִּין דְּאוֹרֵייתָא, מִלִּין דְּמַצּוּה. בְּגִין (דההיא) דְּהָהוּא מְחַשְׁבָה עֵילָאָה נְגִדָא מְבוּעִין דִּילָה לְאַתְרָא דְּחַכְמָתָא וְלָא אַתְפְּרֵשׁ כָּלִל.

וּמַהֲאִי חַכְמָתָא עֵילָאָה נִפְקַת תּוֹרָה וְנִגִּיד שְׁקִיּוּתָה עַד הַהוּא אַתְרָא דְּחַכְמָה תַתְּאָה דְּאַקְרִי מַצּוּה. וְעַל דָּא מָאן דְּחַשְׁיב לְמַעַבְדַּד מַצּוּה כְּאִילוּ עֲשָׂאָה, בְּגִין דְּגָרִים לְמִיתִי סְפוּקָא דְּבַרְכָאן מְהִיָּא מְחַשְׁבָה עֵילָאָה עַד אַתְר דְּאַקְרִי מַצּוּה. וְכְּאִילוּ עֲשָׂאָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (במדבר ט"ו) וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם. וּמְחַשְׁבָה דָּא רִישָׁא דְּכּוֹלָא וְאַף עַל גַּב דְּבִסְטְרָא דְּמַחְשְׁבָה עֵילָאָה

אֲתִיּוּיָהֵב לִיָּה רְשׁוּתָא לְמַלְיָן דְּמַצְוָה מִיַּלְיָן, דְּלָאוּ מַצְוָה אֲסִירִין, הִדָּא הוּא דְכָתִיב לֹא תַחֲמוּד.

וְתָא חֲזִי, מֵאֵי טַעְמָא פּוֹלְהוּ אֲמִירָן לְקַבֵּל כָּל כְּתָרָא וְכְתָרָא, מַצּוֹת עֲשֵׂה בְּאֲתָרָא דְחֲזִי לִיָּה וּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּאֲתָרָא דְחֲזִי לִיָּה. וְאִינוּן תְּלַתָּא בְּתָרָאֵי אִינוּן לֹא תַעֲשֶׂה מְכַלְלָא דַעֲשֵׂה, כְּדִאוּקִימְנָא בְּכַלְהוּ. אָף עַל גַּב דְּהֵאֵי שָׂרִי, הֵאֵי אֲסִיר. בְּגִין דְּאִינוּן לְקַבֵּל עֲתִיקָא דַעֲתִיקִין דְּחֶסֶד וְרַחֲמִים גְּדוּלִים תְּלִיין בֵּיה וְלֹא אֲתַחֲזִי אֲלָא לְמַצּוֹת עֲשֵׂה. בְּגִין כֹּד דְּיִיק מְנַיְיָהוּ דְּלֹא יִתְפַּנֵּי בַר נֶשׁ (כְּהוּן גְּדוּל) לְסִטְרָא אַחְרָא וְרִשִׁים לְהוּ בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְאִזְהַר לֹון לְבַנֵּי נֶשָׂא בְּלָאוּ, עַל הֵאֵי אֲמִירָה בְּתָרָא, דְּאִיְהִי כְּלָלָא דְּאוּרִיָּתָא.

וּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל הֵאֵי, כְּאִילוּ אֲעֵבֵר עַל כָּל אוּרִיָּתָא. בְּגִין דְּאִיְהוּ לְעִילָא רֵאשִׁיתָא דְּכוּלָּא, כְּלָלָא דְּכָלָא. וְאִי בַר נֶשׁ עֵבֵר עַל הֵאֵי וְאֲסִיטִי מַחֲשַׁבְתִּיהָ מֵאוּרִיָּחִין דְּאוּרִיָּתָא, כְּדִין אֲתַדְּבִק בְּסִטְרָא אַחְרָא דְּשָׁקֵר, וְכְדִין אֲתִי לִיָּדִי לֹא תַעֲנֶה בְּרַעַף וְגוֹי. כְּדִאוּשְׁכַּחַן גַּבִּי אַחְאָב דְּחַמִּיד כְּרַמָּא דְּנְבוֹת וְכְדִין אֲסִהִידוּ עֲלֵיהָ שְׁקָרָא. וּמֵהֵאֵי אֲתִי בַר נֶשׁ לְמַעֲבָר עַל כְּלָהוּ אֲמִירָן. אֲבָל כְּדִין אִיְהוּ אֲזִיל בְּאוּרִיָּחִי דְּאוּרִיָּתָא וְחֲשִׁיב בְּאוּרִיָּתָא וּבְכַוּדוּי, כְּדִין אֲתַפְּשֵׁט הֵהִיא מַחֲשַׁבָּה בְּכַלְהוּ דְּרַגִּין מִסִּטְרָא דְּאֲמַת מִסִּטְרָא דְּמַהִימְנוּתָא עִילָאָה.

וְתָא חֲזִי דְּהֵאֵי גַעֲיָצִין פּוֹלְהוּ אֲמִירָן דְּלֹא לְאֲסִטְאָה מַחֲשַׁבְתִּיהָ וְרַעוּתִיהָ לְסִטְרָא אַחְרָא. וְכַד בַר נֶשׁ מִתְּדַבֵּק בְּהֵאֵי, כְּדִין כְּלָהוּ עֲלֵמִין מִתְּמַלְאֵן בְּרַכְאֵן עֲלֵאִין דְּנַגְדִין מַעֲתִיקָא סְתִימָא דִּילָהּ : (עד כאן מההשמטות) (שמות כ) לֹא תִרְצַח. לֹא תִנְאָף. לֹא תִגְנֹב. לֹא פְּסָקָא טַעְמָא בְּכָל הַנִּי תִלֵּת. וְאִי לֹא דְּפִסְקָא טַעְמָא, לֹא הוּי תַקוּנָא לְעֲלֵמִין, וְיִהֵא אֲסִיר לֹון לְקִטְלָא נַפְשָׁא בְּעֲלָמָא, אָף עַל גַּב דְּיַעֲבוּר עַל אוּרִיָּתָא. אֲבָל בְּמָה דְּפִסְקָא טַעְמָא, אֲסִיר, וְשָׂרִי.

לֹא תִנְאָף. אִי לֹא דְּפִסְקָא טַעְמָא, אֲסִיר אֲפִילוּ לְאוּלְדָא, אוּ לְמַחְדֵי בְּאֲתַתִּיהָ חֲדוּהָ דְּמַצְוָה. וּבְמָה דְּפִסְקָא טַעְמָא, אֲסִיר וְשָׂרִי.

לֹא תִגְנֹב. אִי לֹא דְּפִסְקָא טַעְמָא, הֵוָה אֲסִיר אֲפִילוּ לְמַגְנֵב דַּעֲתָא דְּרַבִּיָּה בְּאוּרִיָּתָא. אוּ דַּעֲתָא דְּחֶכֶס, לְאֲסִתְּכָלָא בֵּיה. אוּ דִינָא דְּדִאִין דִּינָא לְפּוּם טַעֲנָה, דְּאֲצִטְרִיךְ לִיָּה לְמַגְנֵב דַּעֲתָא דְּרַמָּאָה, וּלְמַגְנֵב דַּעֲתָא דְּתַרוּוּיָּהוּ, לְאֲפִקָא דִּינָא לְנַהוּרָא. וּבְמָה דְּפִסְקָא טַעְמָא, אֲסִיר וְשָׂרִי. (שמות כ) לֹא תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שְׁקֵר. הֵכָא לֹא פְּסָקָא טַעְמָא, בְּגִין דְּאֲסִיר הוּא כְּלָל כְּלָל. וּבְכָל מִיָּלִי דְּאוּרִיָּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁוִי רְזִין עֲלֵאִין, וְאוּלִיף לְבַנֵּי נֶשָׂא אַרְחָא, לְאֲתַתְּקָנָא בְּהָ, וּלְמַהֲדָּ בְּהָ. כְּמָה דְּאֵתְּ אֲמַר, (ישעיה מח) אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ מְלַמֵּד לְהוֹעִיל מִדְּרִיכָךָ בְּדֶרֶךְ תִּלְדָּ.

אוּף הֵכִי, (שמות כ) לֹא תַחֲמוּד, לֹא פְּסִיק טַעְמָא כְּלָל. וְאִי תִימָא, אֲפִילוּ חַמוּדָא דְּאוּרִיָּתָא אֲסִיר, כִּינּוּן דְּלֹא פְּסָקָא. תָּא חֲזִי, בְּכַלְהוּ עֲבַדְת אוּרִיָּתָא כְּלָל, וּבְהֵאֵי עֲבַדְת פְּרִט. בֵּית רַעַף שְׁדָהוּ וְעֲבָדוּ וְגוֹי, בְּכָל מִיָּלִי

דְּעִלְמָא. אָבֵל אֹרִייתָא, אִיהִי חֲמוּדַת תְּדִיר, שְׁעִשׂוּעִים, גְּנִזֵי דְחַיִי, אֲרָפָא דְיוֹמִין, בְּעִלְמָא דִין וּבְעִלְמָא דְאֲתִי.

הֲנִי עֶשֶׂר אַמִּירָן דְאֹרִייתָא, אִינוּן כְּלָא דְכָל פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, כְּלָא דְעִילָא וְתַתָּא, כְּלָא דְכָל עֶשֶׂר אַמִּירָן דְבְרָא שִׁית. אֲלִין אֲתַחְקִקוּ עַל לִוְחֵי אַבְנִין, וְכָל גְּנִזִין דְהוּוּ בְהוּ, אֲתַחְזוּן לְעִינֵיהוּן דְכָלָא, לְמַנְדַע וּלְאִסְתַּכְּלָא בְרָזָא דְתַרִיג פְּקוּדִין דְאֹרִייתָא דְכְלִילָן בְהוּ, כְּלָא אֲתַחְזִי לְעִינִין, כְּלָא אִיהוּ בְּסַכְלַתְנוּ, לְאִסְתַּכְּלָא בְּלַבָּא דְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, וְכָלָא הָוָה נְהִיר לְעִינֵיהוּ.

דף צ"ד ע"א

בְּהוּוּא שְׁעֵתָא, כָּל רְזִין דְאֹרִייתָא, וְכָל רְזִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, לָא אַעְדֵי מִינֵיהוּ. בְּגִין דְהוּוּ (דף צ"ד ע"א) חֲמָאן עֵינָא בְּעֵינָא, זִיו יְקָרָא דְמְרִיהוּן, מַה דְלָא הָוָה כְּהוּוּא יוֹמָא, מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא, דְקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּוּ אֲתַגְלִי בִיקְרִיהָ עַל טוּרָא דְסִינֵי.

וְאִי תִימָא, הָא תְּנִינָן דְחֲמָאֵת שְׁפָחָה עַל הַיָּם, מַה דְלָא חֲמָא יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה, יְכוּל כְּהוּוּא יוֹמָא דְקָאִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינֵי. לָאוּ הֲכִי. בְּגִין דְהוּוּא יוֹמָא דְקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינֵי, אַעְבְּרִי זִוְהָמָא מִנֵּיהוּ, וְכָל גּוֹפִין הוּוּ מְצַחְחָן, כְּצַחְחָן דְמִלְאֲכִין עֲלָאִין, כְּדִ מְתַלְבְּשׁוּן בְּלְבוּשֵׁי מְצַחְחָן, לְמַעַבְדֵּי שְׁלִיחֻתָּא דְמְרִיהוּן.

וּבְהוּוּא מְלַבּוּשָׁא מְצַחְחָן, עֲאֲלִין לְאֲשָׂא, וְלָא דְחֲלִין. כְּגוּוּנָא דְהוּוּא מְלַאֲכָא דְמְנוּחַ, כְּדִ אֲתַחְזִי לִיהָ, וְעֲאֵל בְּשִׁלְהוּבָא, וְסִלִיק לְשִׁמְיָא, דְכְּתִיב, (שופטים יג) וַיַּעַל מִלְאֲךָ יְיָ בְּלֶהֱבֵי הַמְּזִבְחַת. וְכִד אַעְבְּרִי מִינֵיהוּ הוּוּא זִוְהָמָא, אֲשִׁתְּאָרוּ יִשְׂרָאֵל גּוֹפִין מְצוּחְחָחִין בְּלָא טְנוּפָא כְּלָל, וְנִשְׁמַתִּין לְגוּ כְּזוּהָרָא דְרִקִיעָא, לְקַבְּלָא נְהוּרָא.

הֲכִי הוּוּ יִשְׂרָאֵל, דְהוּוּ חֲמָאן וּמְסַתְּכָלָן גּוּ יְקָרָא דְמְרִיהוּן, מַה דְלָא הוּוּ הֲכִי עַל יָמָא, דְלָא אֲתַעְבְּרִי זִוְהָמָא מִנֵּיהוּ בְּהוּוּא זְמָנָא. וְהָכָא בְּסִינֵי דְפִסְקָא זִוְהָמָא מְגוּפָא, אֲפִילוּ עוּבְרִין דְבְמַעֵי אֲמֹן, הוּוּ חֲמָאן וּמְסַתְּכָלָן בִּיקְרָא דְמְרִיהוּן. וְכָלְהוּ קַבִּילוּ כָּל חַד וְחַד, כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ.

וְהוּוּא יוֹמָא, הָוָה חֲדוּהָ קָמִי קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּוּא, יַתִּיר מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא, בְּגִין דְיוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא, לָא הָוָה בְּקִיּוּמָא, עַד דְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אֹרִייתָא, דְכְּתִיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

כִּיּוּן דְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אֹרִייתָא עַל טוּרָא דְסִינֵי, כְּדִין אֲתַבְּסֵם עֲלָמָא, וְאֲתַקְיִמוּ שְׁמִיָּא וְאָרְעָא, וְאֲשִׁתְּמוּדַע קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּוּא עִילָא וְתַתָּא, וְאִסְתַּלַּק בִּיקְרִיהָ עַל כְּלָא. וְעַל הוּוּא יוֹמָא כְּתִיב (תהלים צג) יְיָ מִלְאֲךָ גְּאוֹת

לְבַשׁ לְבַשׁ יְיָ עֹז הַתְּאֵזֶר. וְאִין עֹז, אֶלֶּא תוֹרָה. שְׁנַאֲמַר (תהלים כט) יְיָ עֹז לְעַמּוֹ
יִתֵּן יְיָ בְּרַדְךָ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

פרשת משפטים

[אמרו המגיהים מתחלת הפרשה עד מעשה ידי להתפאר קי"ד א' הוא מן
הסבא ויגענו ומצאנו הנסחא מדויקת תלי"ת.]

פָּתַח ר' שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שמות כא) וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁיִם לִפְנֵיהֶם,
תְּרַגּוּם, וְאֵלֶּיךָ דִּינֵיךָ דְתִסְדֵּר קְדָמִיָּהוּן. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן סְדוּרִין דְגִלְגוּלָא, דִּינֵיךָ
דְנִשְׁמַתִּין, דְאֵתְדַנּוּ כָּל חַד וְחַד לְקַבֵּל עוֹנְשֵׁיהּ. (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי
שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לְחֶפְשִׁי חֲנָם. חֲבָרִיָּא, עֵידוֹן הָכָא, לְגִלְגָּא
כְּמָה רְזִין טְמִירִין דְגִלְגוּלָא. כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. כִּד
נִשְׁמַתָּא אֶתְחִיבֵת בְּגִלְגוּלָא, אִם הִיא מְסֻרָא דְהָהוּא עֶבֶד מְטֻרָוֹן,
דְאִיהוּ (ק"ה ע"ב, ט"ו ע"א, צ"ו ע"א) כְּלִיל שִׁית סְטָרִין, כְּתִיב בֵּיהּ שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד,
גִּלְגוּלִין דִּילָּהּ לָא מִתְחִיבָא אֶלֶּא שִׁית שָׁנִין, עַד דְאֶשְׁלִימַת שֵׁשׁ דְרָגִין,
מֵהָהוּא אֶתְר דְאֶתְנַטִּילַת.

אָבֵל אִם נִשְׁמַתָּא הִיא מְסֻרָא דְשְׁכִינְתָּא, דְאִיהִי שְׁבִיעִית וְדֵאִי מַה כְּתִיב,
וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לְחֶפְשִׁי חֲנָם, דְצָדִיק, וְדֵאִי לִית בֵּיהּ מְלָאכָה, כִּיּוֹן דְלִית בֵּיהּ
מְלָאכָה, לִית בֵּיהּ שְׁעִבּוּד. וְנִשְׁמַתָּא דְאִיהִי מִתְמָן, אֶתְמַר בָּהּ וּבְשִׁבְעִית
יֵצֵא לְחֶפְשִׁי חֲנָם, לִית בָּהּ שְׁעִבּוּדָא.

דף צ"ד ע"ב

אֲדַהֲכִי, הָא (דף צ"ד ע"ב) סָבָא נְחַת לְגַבֵּיהּ, אָמַר לִיהּ, אִי הָכִי, רַבִּי, מַה
תּוֹסַפֵּת לְנִשְׁמַתָּא דְאִיהִי מִנָּה, דְאֶתְמַר בָּהּ, (שמות כ) לָא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה
אֶתְהּ וּבְנֶדָּהּ וּבְתַדָּהּ וְעַבְדָּהּ וְגו'.

אָמַר לִיהּ, סָבָא סָבָא, וְאֶת שְׁאִיל דָּא, דְוַדֵּאִי הָאִי עַל נִשְׁמַתָּא דְצָדִיק
אֶתְמַר, דָּאָף עַל גַּב דְאֶתְחִיב לְאֶחְתָּא בְּגִלְגוּלָא בְּכָל אֵלֶּיךָ, אֶפִּילוּ בְּעֶבֶד
וְאָמָה, וּבְעִירִין דְאֵינּוֹן אֹפְנִים, אוּ בְכָל חִיּוֹן, דְמִנְהוֹן נִשְׁמַתִּין דְבְנֵי נֶשָׂא,
כְּתִיב בָּהּ לָא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה. וְהָאִי אִיהוּ, (ויקרא כה) לָא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֵת
עֶבֶד, בְּצָדִיק דְאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבָּת, לָא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֵת עֶבֶד, דְאִיהוּ יוֹם דְחוּל.

אָבֵל סָבָא סָבָא, שֶׁבֶת (ד"א נשמתא) דְּאִיהִי בֵּת יַחֲדָה, וְאִיהִי בֵּת זִוְגִיָּה
דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ שֶׁבֶת. מָאִי אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. אָמַר לִיהָ הָא וְדָאִי הַבְּדֵלָה,
חֹלוּ שֶׁל שֶׁבֶת, דְּאִית אַחְרָא דְּלֹא אַתְקֵרִיאַת חֹלוּ שֶׁל שֶׁבֶת, אֶלָּא חֹלוּ שֶׁל
טְמֵאָה שֶׁפְּחָה. אָמַר לִיהָ. וְהָא חֹלוּ שֶׁל שֶׁבֶת מָאִי הִיא. אָמַר לִיהָ, דָּא
אַמְתָּא, דְּאִיהִי גּוּפָא דְּבֵת יַחֲדָה דְּעָלָה אַתְמַר, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ.

תָּא חֲזִי, נִשְׁמַתָּא אִית דְּאִתְקֵרִיאַת אָמָה, וְאִית (נשמתא) שְׁכִינְתָּא
דְּאִתְקֵרִיאַת שֶׁפְּחָה, (ונשמתא) וְשְׁכִינְתָּא אִית דְּאִתְקֵרִיאַת בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא.
הָכָא אִית אִישׁ, דְּאִתְמַר בֵּיה (שמות טו) יְיִ אִישׁ מְלַחְמָה. וְאִית אִישׁ, דְּאִתְמַר
בֵּיה (דניאל ט) וְהָאִישׁ גְּבַרִיאֵל.

וּבְגִין דָּא, נִשְׁמַתָּא דְּאִיהִי מְחִיבָא בְּגַלְגּוּל, אִם הִיא בְּרֵתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא, אִי תִימָא דְּאִזְדָּבּוּן בְּגוּפָא נּוֹכְרָאָה, דְּתַמְּן שֶׁלְטָנוּתָא דִּינְצָר הָרַע דְּאִיהוּ
מְסֻטְרָא דְּסַמְאִ"ל. חֶסֶד וְשְׁלוֹם. דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה מב) אֲנִי יְיִ הוּא שְׁמִי
וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן דְּאִיהוּ יִצְרָר הָרַע.

וְהָהוּא גּוּפָא, דְּשָׂרְיָא בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא, אִי תִימָא דְּאִזְדָּבּוּן בְּכַתְרִין תַּתְּאִין
דְּמַסְאָבוּ, חֲלִילָה וְחָס. עָלָה אַתְמַר (ויקרא כה) וְהָאֲרָץ לֹא תִמְכַּר לְצַמִּיתוֹת
כִּי לִי הָאֲרָץ. מָאֵן גּוּפָא דְּבְרֵתָא דְּמַלְכָּא. דָּא מְטֻטְרוֹן. וְהָאִי גּוּפָא אִיהוּ
אָמָה דְּשְׁכִינְתָּא, אַף עַל גַּב דְּאִיהִי נִשְׁמַתָּא דְּאִיהִי בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא שְׁבוּיָה
תַּמְּן, בְּגַלְגּוּלָא אַתְיָא דְּאִתְיִין גְּלַגּוּלִין בְּגִין דְּאִתִּית תַּמְּן, מַה כְּתִיב בֵּיה (שמות
כא) וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ לְאָמָה לֹא תִצָּא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

וְעוֹד וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. אֶת בֵּיתוֹ: אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן
מְסֻטְרָא דְּבֵת יַחֲדָה, אַתְקֵרִיאֵוּ בֵּיתוֹ. וְאִי תִימָא דִּיפְקוֹן, כְּגוּוּנָא דְּאֵלִין
מְסֻטְרָא דְּעֶבֶד, דְּאִיהוּ מְטֻטְרוֹ"ן, דְּנִפְקוּ בְּמִנוּסָה מִמְצָרִים, לֹא תִצָּא כְּצֵאת
הָעֶבְדִּים, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה נב) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצָּאוּ וּבְמִנוּסָה לֹא
תִלְכוּן.

תָּא חֲזִי, בְּרַ נֶשׁ כַּד אַתְיָלִיד, (ויקרא רכ"ד ע"ב) יְהִבִּין לִיהָ נִפְשָׁא מְסֻטְרָא
דְּבַעִירָא, מְסֻטְרָא דְּזַכִּיּוֹ, מְסֻטְרָא דְּאֵלִין דְּאִתְקֵרוּן אוּפְנִי הַקּוּדְשֵׁי. זְכָה
יְתִיר, יְהִבִּין לִיהָ רוּחָא, מְסֻטְרָא דְּחִיּוֹת הַקּוּדְשֵׁי. זְכָה יְתִיר, יְהִבִּין לִיהָ
נִשְׁמַתָּא, מְסֻטְרָא דְּכְרִסְיָא. וְתִלַּת אֵלִין, אִינוּן אָמָה עֶבֶד וְשֶׁפְּחָה דְּבְרֵתָא
דְּמַלְכָּא.

זְכָה יְתִיר, יְהִבִּין לִיהָ נִפְשָׁא בְּאַרְחֵ אַצִּילוֹת, מְסֻטְרָא דְּבֵת יַחֲדָה,
וְאַתְקֵרִיאַת אִיהִי בֵּת מְלָךְ. זְכָה יְתִיר, יְהִבִּין לִיהָ רוּחָא דְּאַצִּילוֹת. מְסֻטְרָא
דְּעִמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, וְאַקְרִי בְּן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב,
(דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיְיִ אֱלֹהֵיכֶם. זְכָה יְתִיר, יְהִבִּין לִיהָ נִשְׁמַתָּא, מְסֻטְרָא
דְּאַבָּא וְאַמָּא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. מָאִי
חַיִּים. אֶלָּא אִינוּן יִי"ה, דְּעַלְיָהוּ אַתְמַר, (תהלים קט) כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלַל יְהוָה,
וְאַשְׁתִּלִּים בֵּיה יְדוּ"ד.

זָכָה יִתִּיר, יִהְיֶה לְיָהּ יְדוּיָד בְּשִׁלְיָמוֹ דְּאִתְּנוּן, יוּיָד הִיא וְאִיו הִיא, דְּאִיהוּ אָדָם, בְּאַרְח אַצִּילוֹת דְּעִילָא, וְאִתְקַרֵי בְּדִיוֹקְנָא דְּמֵאֲרִיָּה. וְעִלְיָה אִתְּמַר, (בראשית א) וְרָדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְהָאִי אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיָּה בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל אוֹפְנִים וּשְׂרָפִים וְחִיוּוֹן, וּבְכָל חַיִּילִין וְתוֹקְפִין דְּלְעִילָא וְתַתָּא. וּבְגִין דָּא, כַּד בַּר נָשׁ זָכִי בְּנַפְשׁ מִסְטָרָא דְּבֵית יַחֲיִידָהּ, אִתְּמַר בֵּיהּ, לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

דף צ"ה ע"א

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ חַד לִילָא בְּמַגְדַּל דְּצוּר. אִתְּאַרְחוּ תַמְּוֹן וְחַדוּ דָּא בְּדָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה חַדִּינָא דְּחַמִּינָא אֲנַפִּי שְׂכִינְתָּא, דְּהִשְׁתָּא בְּכָל אַרְחָא דָּא, אַצְטַעֲרָנָא בְּחַדָּא סָבָא, טִייעָא, דְּהוּה שְׂאִיל לִי (דף צ"ה ע"א) כָּל אַרְחָא.

מֵאֵן הוּא נְחָשָׂא, דְּפָרַח בְּאַוּרָא, וְאַזִּיל בְּפָרוּדָא, וּבִין כַּף וּבִין כַּף, אִית נִיחָא לְחַד נְמָלָה, דְּשָׂכִיב בִּין שְׁנוּי. שְׂרִי בְּחַבּוּרָא וְסִיִּים בְּפָרוּדָא. וּמֵאִי אִיהוּ נְשָׂרָא, דְּקָא מְקַנְנָא, בְּאִילָן דְּלָא הָוָה. בְּנוּי דְּאִתְּגַזְלוּ, וְלֹאֵו מִן בְּרִיין. דְּאִתְּבְּרִיאוּ בְּאַתֵּר דְּלָא אִתְּבְּרִיאוּ. כַּד סִלְקִין נְחִתִּין, כַּד נְחִתִּין סִלְקִין. תְּרִין דְּאִינוּן חַד, וְחַד דְּאִינוּן תְּלַתָּא. מֵהוּ עוֹלִימְתָּא שְׂפִירְתָּא, וְלִית לָהּ עֵינִין, וְגוּפָא טְמִירְתָּא וְאִתְּגַלְגַּלָּא, אִיהִי נְפֻקַת בְּצַפְרָא, וְאִתְּכַסִּיָּאת בִּימָמָא. אִתְּקַשְׁטַת בְּקִשׁוּטִין דְּלָא הוּוּ.

כָּל דָּא שְׂאִיל בְּאַרְחָא, וְאַצְטַעֲרָנָא. וְהִשְׁתָּא אִית לִי נִיחָא. דְּאִילו הוּינָא כְּחַדָּא, אִתְּעַסְקָנָא בְּמַלְי דְּאוּרִיָּתָא, מַה דְּהוּינָן בְּמַלְיִן אַחֲרָנִין דְּתַהוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְהוּוּ סָבָא טִייעָא, יְדַעַת בֵּיהּ כְּלוּם. אָמַר לִיהּ, יְדַענָא, דְּלִית מְמִשׁוּ בְּמַלוּי. דְּאִילו הוּוּ יְדַע, יִפְתַּח בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא הָוָה אַרְחָא בְּרִיקְנִיָּא. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְהוּוּ טִייעָא אִית הָכָא, דְּהָא לְזַמְנִין בְּאִינוּן רִיקְנִין, יִשְׁפַח גְּבַר זַגִּין דְּדַהֲבָא. אָמַר לִיהּ, הָא הָכָא אִיהוּ, וְאִתְּקִין חֲמַרִּיָּה בְּמִיכְלָא.

קְרוּ לִיהּ, וְאַתָּא לְקַמִּיָּהוּ. אָמַר לוֹן, הִשְׁתָּא תְּרִין אִינוּן תְּלַת, וְתַלַּת אִינוּן כְּחַד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אֲמִינָא לָךְ, דְּכָל מַלוּי רִיקְנִין, וְאִינוּן בְּרִיקְנִיָּא, יִתִּיב קַמִּיָּהוּ.

אָמַר לוֹן רַבָּנָן, אָנָּא טִייעָא אִתְּעַבְּדָנָא, וּמִיּוֹמִין זְעִירִין, דְּהָא בְּקַדְמִיתָּא לֹא הוּינָא טִייעָא, אָבַל בְּרָא חַד זְעִירָא אִית לִי, וְיַהֲבִית לִיהּ בְּבִי סְפָרָא, וּבְעִינָא דְּיִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִיָּתָא. וְכַד אָנָּא אֲשַׁכְּחָנָא חַד מְרַבָּן דְּאַזִּיל בְּאַרְחָא, אָנָּא טְעִין אֲבַתְרִיָּה, וְהָאִי יוֹמָא, חֲשִׁיבָנָא דְּאַשְׁמַע מַלְיִן חַדְתִּין בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא שְׂמַענָא מַדִּי.

אָמַר ר' יוֹסֵי, בְּכֹל מַלְיָן דְּשִׁמְעֵנָא דְקָאמְרַת, לָא תְוֹהֵנָא, אֶלָּא מִחַד. אוֹ
אַנְתָּ בְּשִׁטּוּתָא אָמְרַת, אוֹ מַלְיָן רִיקְנִין אֵינּוּן. אָמַר הֵהוּא סָבָא, וּמֵאן אִיהִי.
אָמַר עוֹלִמְתָא שְׁפִירְתָּא וְכוּ'.

פְּתַח הֵהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קיח) יְיָ לִי לֹא אִירָא מֶה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יְיָ
לִי בְעֶזְרִי וְגוֹ'. טוֹב לְחַסוֹת בְּיְיָ וְגוֹ'. כְּמָה טָבִין וְנַעֲיָמִין וְיִקְרִינן וְעֵלְאִין מַלְיָן
דְּאוֹרִייתָא, וְאַנָּא הִיכִי אִימָא קָמִי רַבָּנָן, דְּלֹא שִׁמְעֵנָא מִפּוּמִייהוּ עַד הַשְּׁתָּא,
אֶפִּילוּ מֶלֶה חֲדָא. אֲבָל אֵית לִי לְמֵימָר, דְּהָא לֵית כְּסוּפָא כְּלָל לְמֵימָר מַלְיָן
דְּאוֹרִייתָא קָמִי כְּלָא.

אֲתַעֲטֹף הֵהוּא סָבָא, פְּתַח וְאָמַר, (ויקרא כב) וּבַת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִיא
בְּתְרוּמַת הַקֹּדְשִׁים לֹא תֹאכֵל. הֵאִי קָרָא, אֶקְרָא אַחֲרָא סָמִיד, (ויקרא כב)
וּבַת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ
כְּנַעוּרִיהָ מִלְּחָם אָבִיהָ תֹאכֵל וְכֹל זָר לֹא יֹאכֵל בּוֹ. הֵנִי קָרָאִי כְּמִשְׁמַעוֹ. אֲבָל
מַלְיָן דְּאוֹרִייתָא מַלְיָן סְתִימִין אֵינּוּן

וְכִמָּה אֵינּוּן מַלְיָן דְּחֻכְמַתָּא דְסְתִימִין בְּכֹל מַלְהָ וּמַלְהָ דְּאוֹרִייתָא,
וְאַשְׁתְּמוּדְעוֹ, אֵינּוּן לְגַבֵּי חֻכְמִין, דִּינְדַעִין אַרְחִין דְּאוֹרִייתָא. דְּהָא אוֹרִייתָא
לָאוּ מַלְיָן דְּחֻלְמָא אֵינּוּן, דְּקָא אֲתַמְסְרֵן לְמֵאן דְּפִשֵׁר לוֹן, וְאַתְמַשְׁכוֹן בְּתַר
פּוּמָא, וְעַם כָּל דָּא אֶצְטְרִיכוֹ לְמַפְשֵׁר לוֹן לְפּוּם אַרְחוּי. וּמָה אִי מַלְיָן דְּחֻלְמָא
אֶצְטְרִיכוֹ לְמַפְשֵׁר לוֹן לְפּוּם אַרְחוּי, מַלְיָן דְּאוֹרִייתָא דְּאֵינּוּן שְׁעִשׁוּעִין
דְּמַלְכָא קְדִישָׁא, עַל אַחַת כְּמָה וְכִמָּה דְּאַצְטְרִיכוֹ לְמַהֲדָּ בְּאַרְחָא קְשׁוּטָא בְּהוּ,
דְּכְתִיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי יְיָ וְגוֹ'.

דף צ"ה ע"ב

הַשְּׁתָּא אֵית לְמֵימָר, וּבַת כְּהֵן, דָּא נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, בְּרַתִּיהָ דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
קְדַמָּאָה לְגִיּוּרִין, וְאִיהוּ מְשִׁיד, לָהּ לְהֵאִי נִשְׁמַתָּא מֵאַתֵּר עֲלָאָה. מָה בֵּין
קָרָא דְּאָמַר וּבַת אִישׁ כְּהֵן, וּבֵין קָרָא דְּאָמַר וּבַת כְּהֵן, וְלֹא כְּתִיב אִישׁ. אֶלָּא,
אֵית כְּהֵן דְּאֶקְרִי אִישׁ כְּהֵן, וְלֹא כְּהֵן מִמֶּשׁ. וְעַל אַרְחָא דָּא, הָוָה (איש) כְּהֵן,
וְהָוָה סָגוֹן, וְהָוָה כְּהֵן גְּדוֹל, וְהָוָה כְּהֵן דְּלָאוּ אִיהוּ גְּדוֹל. כְּהֵן סְתָם, רַב
וְעֲלָאָה יִתִּיר מֵאִישׁ כְּהֵן. וְעַל דָּא אֵית נִשְׁמַתָּא, (דף צ"ה ע"ב) וְאֵית רוּחָא, וְאֵית
נְפֶשׁ.

וּבַת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, דָּא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּאַתְמַשְׁכַּת מֵאַתֵּר עֲלָאָה,
וְעֲאֵלַת לָגוּ סְתִימוֹ דְּאֵילְנָא דְּחֵיִי. וְכַד רוּחָא דְּכִהְנָא עֲלָאָה נִשְׁבָּא, וְיָהִיב
נִשְׁמַתִּין בְּאֵילְנָא דָּא, פְּרַחִין מִתְּפֹן אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין, וְעֲאֵלִין בְּאוּצְרָ חַד.

וּוִי לְעֲלָמָא, דְּלֹא יִדְעִין בְּנֵי נִשָּׂא לְאַסְתְּמָרָא, דְּקָא מְשַׁכִּין מְשִׁיכוֹ בְּהַדֵּי יִצְרָ
הַרְע, דְּאִיהוּ אִישׁ זָר, וְהֵאִי בַת כְּהֵן פְּרַחַת לְתַתָּא, וְאַשְׁכַּחַת בְּנִינָא בְּאִישׁ
זָר. וּבְגִין דְּאִיהוּ רְעוּתָא דְּמָרָה, עֲאֵלַת תְּפֹן וְאַתְכַּפִּיאַת, וְלֹא יִכִּילַת

לְשִׁלְטָאָה, וְלֹא אֲשַׁתְּלִימַת בְּהַאי עֲלָמָא. כַּד נִפְקַת מִנְיָה, הִיא בְּתֵרוּמַת
הַקְּדָשִׁים לֹא תֹאכַל, כְּשֶׁאֵר כָּל נִשְׁמַתִּין, דְּאֲשַׁתְּלִימוּ בְּהַאי עֲלָמָא.

תּוּ אִית בְּהַאי קָרָא, וּבֵת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. עֲלוּבְתָא אִיהִי נִשְׁמַתָּא
קִדִּישָׁא, כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, דְּקָא אֲתַמְשְׁכַת, עַל גִּיּוֹרָא דְאַתְגִּייר, וּפְרַחַת
עֲלֵיהּ מִגֵּן עֵדוֹן בְּאַרְח סְתִים, עַל בְּנִינָא דְאַתְבְּנִי מְעַרְלָה מְסַאָבָא, דָּא הֵוַת
לְאִישׁ זָר.

וְדָא הוּא רְזָא עֲלָאָה יְתִירָא מְכֻלָּא. בְּעַמּוּדָא דְקִימָא לְטַקְלִין, גּוּ אֲוִירָא
דְנִשְׁבַת, אִית טִיקְלָא חֲדָא בְּהַאי סְטָרָא, וְאִית טִיקְלָא אַחְרָא בְּהַאי סְטָרָא.
בְּהַאי סְטָרָא מֵאֲזִנִי צָדֵק. וּבְהַאי סְטָרָא מֵאֲזִנִי מְרָמָה. וְהַאי טִיקְלָא, לֹא
שְׂכִיף לְעֲלָמִין, וְנִשְׁמַתִּין סְלָקִין וְנַחְתִּין עֲאֲלִין וְתַבִּין, וְאִית נִשְׁמַתִּין
עֲשִׂיקִין, כַּד שְׁלִטָא אָדָם בְּאָדָם, דְכִתִּיב, (קֹהֶלֶת ח) עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
בְּאָדָם לָרַע לוֹ, לָרַע לוֹ וְדָאִי.

אָבַל הַאי נִשְׁמַתָּא, דְהֵוַת לְסְטָרָא אַחְרָא, אִישׁ זָר, וְאַתְעֲשִׂקַת מִנְיָה, דָּא
אִיהִי לָרַע לוֹ. לֹא: לְהֵוַת אִישׁ זָר, וְאִיהִי בְּתֵרוּמַת הַקְּדָשִׁים לֹא תֹאכַל, עַד
דְּעֵבִיד בְּהַ קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא מַה דְּעֵבִיד, אָתָּא קָרָא וְאָמַר וּבֵת כְּהֵן כִּי
תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הַכִּי הוּא.

הַכָּא אִית רְזָא, הִיף מִתְעֲשִׂקוֹן נִשְׁמַתִּין. אָלָא הַאי עֲלָמָא אֲתַנְהַג כְּלָא,
בְּאִילָנָא דְדַעַת טוֹב וְרַע. וְכַד אֲתַנְהַגוֹן בְּנִי עֲלָמָא בְּסְטָרָא דְטוֹב, טִיקְלָא
קִימָא וְאֲכָרַע לְסְטָרָא דְטוֹב. וְכַד אֲתַנְהַגוֹן בְּסְטָרָא דְרַע, אֲכָרַע לְהֵוַת
סְטָרָא. וְכָל נִשְׁמַתִּין דְהֵוּוּ בְּהֵיָא שְׁעֵתָא בְּטִיקְלָא, הֵוַה עֲשִׂיק לֹוֹן, וְנִטִּיל
לֹוֹן.

אָבַל לָרַע לוֹ, דְאִינוֹן נִשְׁמַתִּין כְּפִיין (ס"א חפ"יין) לְכָל מַה דְאֲשַׁכְּחוֹן מְסְטָרָא
בִּישָׁא, וְשִׂיֻּצְאוֹן לִיהּ. וְסִימְנָא לְדָא, אָרוּנָא קִדִּישָׁא, דְאַתְעֲשִׂק גּוּ פְּלִשְׁתִּים,
וְשִׁלְטוֹ בִּיהּ, לָרַע לוֹן. אוּף הַכִּי. הֵנִי נִשְׁמַתִּין אֲתַעֲשִׂקִין מְסְטָרָא אַחְרָא לָרַע
לֹוֹן.

מַה אֲתַעֲבִידוּ מֵאִינוֹן נִשְׁמַתִּין. חֲמִינָן בְּסְפָרִי קְדָמָאִי, דְמַנְיָהוּ הֵוּוּ אִינוֹן
חֲסִידֵי אוּמוֹת הָעוֹלָם. וְאִינוֹן מְמִזְרִי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, דְקִדְמוֹן לְכַהֲנָא רַבָּא
עֲמָא דְאַרְעָא, וְחָשׁוּב בְּעֲלָמָא, אָף עַל גַּב דְּעֵאל לְפָנִי וּלְפָנִים. בְּכַה הַאי סְבָא
רַגְעָא חֲדָא, תְּוֹהוּ חֲבָרִיא, וְלֹא אָמְרוּ מְדִי.

פְּתַח הֵוַה סְבָא וְאָמַר, (שְׁמוֹת כ"א) אִם רָעָה בְּעִינֵי אֲדִנְיָהּ אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה
וְהַפְּדָה לְעַם נְכָרִי וְגוֹ'. הַאי פְּרִשְׁתָּא עַל רְזָא דָּא אֲתַמַּר, וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת
בֵּיתוֹ לְאִמָּה לֹא תִצָּא כִּצְאֵת הָעֵבֶדִים אִם רָעָה וְגוֹ'. מֵאַרְיָה דְעֲלָמָא מֵאֵן לֹא
יְדַחַל מִינָּה, דְאַנְתְּ שְׁלִיט עַל כָּל מְלָכִין דְעֲלָמָא, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (יִרְמִיָּה י) מִי
לֹא יִרְאֶה מְלָךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה וְגוֹ'.

כְּמַה אִינוֹן בְּנֵי נִשָּׂא בְּעֲלָמָא, דְקָא מְשַׁתְּבְּשׁוֹן בְּהַאי קָרָא, וְכַלְהוֹ אֲמָרִי, אָבַל
קָרָא דָּא לֹא אֲתִישָׁר בְּפּוּמִיָּהוּ. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא מְלָךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ,

וְהָלֵא מִלֶּדֶד יִשְׂרָאֵל אִיהוּ, וְהָכִי אֶקְרִי, דְּהָא כְּתִיב, (דברים לב) בְּהִנָּחֵל עָלֶיךָ גוֹיִם וְגוֹי. וְכְתִיב (דברים לב) כִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ. וְעַל דָּא אֶקְרִי מִלֶּדֶד יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ מִלֶּדֶד הַגּוֹיִם אֶקְרִי, הָא שְׂבַחָא דְלַהוֹן דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִלֶּדֶד עַלְיֵהוּ, וְלֹא כְּמָה דְאֶמְרִין דְאֶתְמַסְרִין לְשִׁמְשִׁין וְלִמְמָנָן דִּילֵיהּ.

דף צ"ו ע"א

וְתוּ סִיפָא דְקָרָא, דְכְתִיב, (ירמיה ו) כִּי בְּכָל חֻכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹד. כָּל הָאִי, שְׂבַחָא אִיהוּ לְשָׂאָר עַמִּין, וְתַנּוּקָא אִיהוּ, הֵיךְ לֹא מְסַתְּלָקִי בְּהָאִי קָרָא לְרוּם (דף צ"ו ע"א) רְקִיעָא. אֶלָּא, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָמָא עֵינֵינֵיהוּ, וְלֹא יַדְעֵי בֵּיהּ כְּלָל, דְּהָא מַה דְאַנְן אֶמְרִי דְכַלְהוּ אִין, וְאַפְסֵי, וְתַהוּ. דְכְתִיב, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ מֵאַפְסֵי וְתַהוּ נַחֲשֻׁבוּ לוֹ, הָא עֶקְרָא עֲלָאָה רַבָּא וַיִּקְרָא שׁוּי לוֹן קָרָא דָּא.

אֶמַר לֵיהּ ר' חִיָּיא וְהָא כְּתִיב (תהלים מז) מִלֶּדֶד אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם וְגוֹי. אֶמַר לֵיהּ, אָנָּא חֲמִינָא דְבִתְרַךְ כְּתַלְיֵיהוּ הַוִּית, וְנִפְקַת בְּהָאִי קָרָא לְסִיעָא לוֹן, הָוּה לִי לְאַתְבָּא בְּקַדְמִיתָא, עַל מַה דְאַמִּינָא. אֲבָל כִּינּוּ דְאֶשְׁכַּחְנָא לֶדֶד בְּאַרְחָא, אֶעֱבֵר לֶדֶד מִתַּמָּן, וּמִתַּמָּן אִיהֵךְ לֹא עֲבָרָא כְּלָא.

תָּא חֲזִי, כָּל שְׂמָהוּ, וְכָל כְּנוּיִין דְשְׂמָהוּ, דְאִית לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלַהוּ מִתְּפַשְׁטוֹן לְאַרְחֵינֵיהוּ, וְכַלְהוּ מִתְּלַבְּשִׁין אֵלֶיךָ בְּאֵלֶיךָ, וְכַלְהוּ מִתְּפַלְגִין לְאַרְחֵינֵיהוּ וּשְׂבִילֵינֵיהוּ יַדְעוּ. בַּר שְׂמָא יַחֲדָאָה, בְּרִיר דְכָל שְׂאָר שְׂמָהוּ, דְאַחְסִין לְעַמָּא יַחֲדָאָה, בְּרִיר מִכָּל שְׂאָר עַמִּין, וְאִיהוּ יוֹדֵד הִיא וְאִיוּ הִיא, דְכְתִיב, (דברים לב) כִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ. וְכְתִיב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיָי בְּשִׂמָא דָּא מִמֶּשׁ, יִתִּיר מִכָּל שְׂאָר שְׂמָהוּ.

וּשְׂמָא חַד מִכָּל שְׂאָר שְׂמָהוּ דִּילֵיהּ, הַהוּא דְאַתְּפֶשֶׁט וְאַתְּפַלַּג לְכַמָּה אַרְחֵינֵיהוּ וּשְׂבִילֵינֵיהוּ, וְאַקְרִי אֱלֹהִים. וְאַחְסִין שְׂמָא דָּא, וְאַתְּפַלַּג לְתַתָּאי דְהָאִי עֲלָמָא, וְאַתְּפַלַּג שְׂמָא דָּא, לְשִׁמְשִׁין וְלִמְמָנָן דְמְנַהֲגֵי לְשָׂאָר עַמִּין. כְּמָה דְאֶתְ אֶמַר, (במדבר כב) וַיִּבֶא אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם לִלְחָה. (בראשית כ) וַיִּבֶא אֱלֹהִים אֶל אַבְיִמֶלֶךְ בְּחִלּוֹם הַלַּיְלָה. וְכֵן כָּל מְמָנָא וּמְמָנָא דְאַחְסִין לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשָׂאָר עַמִּין, בְּשִׂמָא דָּא כְּלִילָן. וְאַפִּילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּשִׂמָא דָּא אֶקְרִי. וּשְׂמָא דָּא מִלֶּדֶד עַל גּוֹיִם, וְלֹא הַהוּא שְׂמָא, דָּא הַהוּא דְמִלֶּדֶד עַל יִשְׂרָאֵל, דְאִיהוּ יַחֲדָאָה, לְעַמָּא יַחֲדָאָה, לְעַמָּא דִּישְׂרָאֵל, עַמָּא קַדִּישָׁא.

וְאִי תִימָא, עַל אַרְחָא דָּא נֹקִים קָרָא דְכְתִיב, (ירמיה ו) מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלֶּדֶד הַגּוֹיִם, דְדָּא אִיהוּ שְׂמָא דְקָא מִלֶּדֶד עַל גּוֹיִם, אֱלֹהִים דְהָא דְחִילוּ בֵּיהּ שְׂרָיָא וְדִינָא בֵּיהּ שְׂרָיָא. לָאוּ הָכִי, וְלָאוּ עַל דָּא אֶתְמַר, דְאִי הָכִי אֶפִּילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּכַלְלָא דָּא אִיהוּ.

אֲבָל כִּינּוּ דְכַתְּלָא דְהַוִּית סְמִיךְ אֲבַתְרִיָּה, אֶתְנַסַּח, קָרָא קָאִים עַל קִיּוּמָא, בְּאַסְתְּכְלוּתָא זְעִיר. מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלֶּדֶד הַגּוֹיִם, וְאִי תִימָא דְמִלֶּדֶד הַגּוֹיִם עַל

קודשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתַמַּר, לָאו הֲכִי. אֶלָּא, מֵאן הוּא מְלֻדָּה הַגּוֹיִם דְּלֵא יִרְאָדָּה, דְּלֵא דְחִיל מִינָדָּה, וְלֵא יִזְדַּעְזַע מִינָדָּה. מִי מְלֻדָּה הַגּוֹיִם דְּלֵא יִרְאָדָּה. כְּגוֹוֹנָא דָּא (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עִבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שְׁם יְיָ. מֵאן דְּשָׁמַע לִיהּ, לֵא יִדַּע מֵאִי קֶאֱמַר, כִּינּוּן דְּאֶמַר הַלְלוּיָהּ, אוּף הֲכִי הַלְלוּ עִבְדֵי יְיָ, דְּהוּא לִיהּ לְמַכְתָּב, עִבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שְׁם יְיָ. אוּף הֲכֵא. הוּא לִיהּ לְמַכְתָּב, מִי מְמַלְדָּה הַגּוֹיִם דְּלֵא יִרְאָדָּה. אֶלָּא כְּלֵא עַל תְּקוּנָיָה אֲתַמַּר.

כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוּדָּה, מֵהוּ מְלָה דְּאֲתַפְּשֵׁט בִּינְיָיְהוּ בְּחֲכָמְתָּא דְּלֵהוּן, מֵאִין כְּמוּדָּה וְכִלְהוּ אוּדְאָן עַל דָּא, כִּד חֲמָאן בְּחֲכָמְתָּא דְּלֵהוּן עוּבְדָּדָּה וּגְבוּרָתָדָּה, אֲתַפְּשֵׁט מְלָה דָּא בִּינְיָיְהוּ, וְאֶמְרֵי מֵאִין כְּמוּדָּה בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם. מֵאִין כְּמוּדָּה אֶמְרֵי, וְאֲתַפְּשֵׁט בִּינְיָיְהוּ. חֲדוּ חֲבַרְיָיא, וּבְכוּ וְלֵא אֶמְרוּ מְדִי. אוּף הֲכִי בְּכָה אִיהוּ כְּמַלְקָדָּמִין.

פְּתַח וְאֶמַר (בראשית כא) וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאֵמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנֹתָי וְגוֹ', חֲבַרְיָיא אֲתַעְרוּ, דְּבַעֲאֵת שְׂרָה לְפִנְאָה עֲבוּדָה זָרָה מִבֵּיתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שְׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ. הֲכֵא כְּתִיב וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ, דָּא נִשְׁמַתָּא בְּגִלְגוּלֵי עַל עוּבְדֵינָא בִּישׁוּן דְּעַלְמָא. לְאֵמָה: הַהוּא סְטְרָא אַחְרָא בְּגִלְגוּלָא בִּישׁא דְּטִיקְלָא, דְּאֶהְדֵּר, וְהֵא אֲתַעֲשֵׂקָת, לְאַפְקָא לָהּ מִתַּמָּן. וְדֵאִי לֵא תִצֵּא כְּצֵאת הָעִבְדִּים, כָּל אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְּמִתַּעֲשֵׂקוּן.

מֵאן אֵינּוּן הֲכֵא. אִיהוּ רְזָא, אֶלִין אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דִּינוּקִין זְעִירִין, כִּד אֵינּוּן יִנְקֵי מְגוּ תוּקְפָא דְּאֶמְהוּן. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חֲמִי, דְּאִי יִתְקַיְיָמוּן בְּעַלְמָא, יִבְאֲשׁוּן רִיחִיהוּן, וְיַחְמְצוּן כְּחוּמְץ דָּא. לְקִיט לֹון (רמ"ח ע"ב, רמ"ט ע"ב) זְעִירִין, בְּעוּד דִּיהֲבִי רִיחָא.

דף צ"ו ע"ב

מֵה עֲבִיד. שְׁבִיק לֹון לְאַתַּעֲשֵׂקָא בִּידָא דְּהֵהִיא אֵמָה, וְדָא אִיהִי לִילִית דְּכִינּוּן (דף צ"ו ע"ב) דְּאֲתִיָּהִיבוּ בְּרִשׁוּתָהּ, חֲדָאֵת (נ"א אחדא) בְּהֵהוּא יְנוּקָא, וְעֲשִׂיקָת לִיהּ, וְאַפִּיקָת לִיהּ מְעַלְמָא, כִּד אִיהוּ יִנְיֵק בְּתוּקְפָא דְּאֶמִּיהָ.

וְאִי תִימָא, אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דִּיעֲבָדוּן טַב לְעַלְמָא. לָאו הֲכִי. דְּכְתִיב אִם רָעָה בְּעִינֵי אֲדָנִיָּה, דִּינְחַמִּיץ הַהוּא גְּבָרָא בְּהַ לְבַתֵּר יוּמִין, אִי אֲתַקְיָיִם בְּהַ. דָּא אֲתַעֲשֵׂקָת, וְאַחְרָא לֵא אֲתַעֲשֵׂקָת. וְעַל אֶלִין כְּתִיב, (קהלת ד) וְאַרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים וְגוֹ' וְהֵינּוּ אִם רָעָה בְּעִינֵי אֲדָנִיָּה.

אֲשֶׁר לֵא יַעֲדָה, לֵא בְּאֶלְף כְּתִיב. אִי תִימָא, דְּהֵא בְּהֵהוּא סְטְרָא אַחְרָא, אֲזַמִּין לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מִיוּמָא דְּהוּת. לֵא. וְהֵשְׁתָּא בְּגִלְגוּלֵי טִיקְלָא, לוּ יַעֲדָה בְּנֵא"ו. מֵה דְּלֵא הוּת מְקַדְמַת דְּנָא.

וְהַפְדָּה, מֵאֵי וְהַפְדָּה. פָּרִיק לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הַשְׁתָּא, דְּסַלְקָא רִיחָא,
עַד לָא תַחֲמִיץ, וְסַלִּיק לָהּ לְרוּמֵי מְרוּמִים, (ק״י ע״ב) בְּמַתְיבְתָא דִּילִיָּה, וְאֵי
תִימָא פִּינּוֹן דְּאַתְעֵשְׂקַת מֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא, יְהִיב לָהּ, כְּמָה דְאַמְרוּ
לְחַסִּידֵי (ר״ה ע״ב) שְׁאַר עֲמִין, וְלֹאִינוּן מִמְזְרֵי תָא חֲזִי. אֲתָא קָרָא וְאוֹכַח,
לְעַם נְכָרֵי לֹא יִמְשׁוּל לְמַכְרָה וְדֹאֵי, בְּבַגְדוֹ בָּהּ, דְּעֵשִׂיק לָהּ בְּעֵשִׂיקוֹ דְּגִלְגוּלָא
דְּטִיקְלָא, אֲלֵא לְיִשְׂרָאֵל וְדֹאֵי, וְלֹא לְאַחְרָא. וְכַד נִפְקַת מִן טִיקְלָא, לֹא תִצָּא
כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, אֲלֵא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָהָא בְּאַרְמָא עַל רִישִׁיהָ.

וְאֵי תִימָא, דְּהֵאֵי סִטְרָא עֲאֻלַּת לָהּ בְּהוּא יְנוּקָא. לָאוּ הָכִי. אֲלֵא נִטְלַת
לָהּ, וְחֻדָּאת בְּהַדָּה, וּפְרַחַת מִן יְדָהָא, וְעֲאֻלַּת בְּהוּא אַתְרָא, וְאֵיָּהִי פְקִידַת
לְהוּא יְנוּקָא, וְחֻדָּאת בֵּיהּ, וְחִיִּיכַת בֵּיהּ, וְתֵאִיבַת (נ״ח, ס״ה ע״א) לְהוּא
בְּשָׂר, עַד דְּלִבְתָּר נְטִיל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נִשְׁמַתִּיהָ, וְהֵיא לְגוּפָא. וְלִבְתָּר
כֻּלָּא אֵיָּהוּ בְּרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, (שְׁמוֹת כ״א) לֹא תִצָּא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, מֵאֵי הוּא. אֲלֵא, בְּשַׁעֲתָא
דְּנִפְקַת מִן טִיקְלָא וְהוּא סִטְרָא בְּחֻדוֹ, רְשִׁים לָהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְחַתִּים לָהּ בְּחֻד גּוֹשְׁפִּנְקָא, וּפְרִישׁ עָלֶיהָ לְבוּשׁ יִקָּר דִּילִיָּה, וּמֵאֵן אֵיָּהוּ. שְׁמָא
קְדִישָׁא דְּאַקְרִי אֱלוֹהֵי. וְדָא הוּא בְּבַגְדוֹ בָּהּ, לְבוּשָׁא יִקָּרָא דְּמַלְכָּא פְרִישׁ
עָלֶיהָ וְכִדִּין אֵיָּהִי נְטִירָא, דְּלֹא אֲתַמְסַרַת לְעַם נְכָרֵי, אֲלֵא לְיִשְׂרָאֵל לְחֻד.

וְדָא אֵיָּהוּ דְּכַתִּיב, (אִיּוֹב כ״ט) כִּימִי אֱלוֹהֵי יִשְׁמַרְנִי, וְעַל רָזָא דָּא כְּתִיב הֲכָא,
לְעַם נְכָרֵי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה בְּבַגְדוֹ בָּהּ, בְּעוּד דְּלְבוּשׁ יִקָּר דְּמַלְכָּא בָּהּ. פִּינּוֹן
(בְּרַאשִׁית צ״ד ע״א, שְׁמוֹת קע״ב ע״ב, וִיקָרָא ע״ב ע״ב) דְּבַגְדוֹ בָּהּ, כְּתִיב לְעַם נְכָרֵי לֹא
יִמְשַׁל לְמַכְרָה.

מַה רְשׁוֹ אֵיָּת לְהוּא סִטְרָא בָּהּ. תָּא חֲזִי, כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא כְּלָהוּ, בְּרִשׁוּתִיָּה
דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְכְלָהוּ אֵיָּת לוֹן זְמַנָּא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, עַד דְּאֵיָּהוּ בְּעֵי לְסַלְקָא
לוֹן מִן עֲלָמָא, וְדָא לִית לִיהָ זְמַנָּא, וְעַל דָּא אֵיָּהִי חִיִּיכַת בָּהּ, וְחֻדָּאת בָּהּ.

תוּ, אֲזַהֲרוּתָא לְבַר נֶשׁ (בְּהֵאֵי עֲלָמָא) אֵיָּת בְּהֵנִי קָרָאִי, וְכִמָּה עֵיטִין טְבִין עֲלָאִין
אֵינוּן, בְּכָל מִיָּלִי דְּאוּרִיָּתָא, וְכְלָהוּ קְשׁוּט, בְּאַרְחַ קְשׁוּט, וְאַשְׁתַּמוּדְעוֹן לְגַבֵּי
חַפִּימִין, דְּיַדְעִי וְאַזְלִי בְּאַרְחַ קְשׁוּט. בְּזְמַנָּא דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
עֲלָמָא, סַלִּיק בְּרַעוּתָא קְמִיָּה, וְצִיר כֹּל נִשְׁמַתִּין דְּאֵינוּן זְמִינִין לְמִיָּהֵב בְּבְנֵי
נֶשָׂא לְבַתֵּר, וְכְלָהוּ אֲתַצְיִירוּ קְמִיָּה בְּהוּא צִיּוּרָא מִמֶּשׁ, דְּזְמִינִין לְמַהוּי
בְּבְנֵי נֶשָׂא לְבַתֵּר, וְחֻמָּא כֹּל חַד וְחַד.

וְאֵיָּת מְנַהוֹן דְּזְמִינִין לְאַבְאָשָׁא אַרְחִיָּהוּ בְּעֲלָמָא, וּבְשַׁעֲתָא דְּמָטָא זְמִינִיָּהוּ,
קָרִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְהֵיָּא נִשְׁמַתָּא, אֲמַר לָהּ, זִילִי עוּלִי בְּדוּדְךָ פְּלוֹן. בְּגוּף
פְּלוֹן. אֲתִיבַת קְמִיָּה, מְאַרִיָּה דְּעֲלָמָא, דִּי לִי בְּעֲלָמָא דָּא דְּאַנָּא יְתְבָא בֵּיהּ,
וְלֹא אֵיָּהוּ לְעֲלָמָא אַחְרָא, דִּישְׁתַּעְבְּדוֹן בִּי, וְאַהָא מְלוּכְלָכָא בִּינִיָּהוּ. אֲמַר
לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מִן יוּמָא דְּאַתְבְּרִיָּאת, עַל דָּא אֲתַבְּרִיָּאת לְמַהוּי
בְּהוּא עֲלָמָא. פִּינּוֹן דְּחֻמָּאת נִשְׁמַתָּא כְּדָּ, בְּעַל כְּרַחֲהָ נְחַתַּת וְעֲאֻלַּת תַּמָּן.

אורייתא דיהבת עיטא לכל עלמא חמאת הכי, אזהירת לבני עלמא, ואמרת, חמו כמה חס קודשא בריה הוא עליכו, מרגליתא טבא דהות ליה, זבין לכו למגנא, דתשתעבדון בה בהאי עלמא.

דף צ"ז ע"א

וכי ימכר איש: דא קודשא בריה הוא. את בתו: דא נשמתא קדישא. לאמה: למהוי אמה משתעבדא ביניכו (דף צ"ז ע"א) בהאי עלמא. במטו מנייכו, בשעתא דמטי זמנא לנפקא מהאי עלמא, לא תצא כצאת העבדים, לא תפוק מתטנפא בחובין, תפוק בת חורין, ברירה נקיה, בגין דיחדי בה מארה וישתבח בה ויהיב לה אגר טב, בצחצוחי דגנתא דעדן. כמה דאת אמר (ישעיה נח) והשביע בצחצחות נפשך, ודאי כד תפוק ברירה נקיה כדקא יאות.

אבל אם רעה בעיני אדניה, כד נפקת מלוקלכא בטנופי חובין, ולא אתחזיאת קמיה כדקא יאות, ווי לה הוא גופא, דאתאביד מההיא נשמתא לעלמין. בגין, דכד נשמתי סלקין בריהו, ונפקין נקיין מהאי עלמא, כל נשמתא ונשמתא, עאלת בספרא (שלח קנ"ו ע"ב) דאחמתא דמלכא, וכלהו בשמהו, ואמר דא היא נשמתא דפלגיא, זמינת תהא לה הוא גופא דשבקת, וכדין כתיב, לו יעדה, בו.

וכד נפקת רעה בעיני אדניה, דקא אסתאבא בחובין, ובטנופא דחטאין, כדין לא יעדה בא. ואתאביד ההוא גופא מינה ואיהי לא אזדמנת לגביה בר ההיא דמארה אתרעי, ותב בתיובתא דגופא בה, כדין כתיב, והפדה. כמה דאת אמר (איוב לג) פדה נפשו מעבור בשחת. והפדה, האי איהו בבר נש, דעיטא דיליה, דיפרוק לה, ויתוב בתיובתא, ולתגין סטרין קאמר קודשא בריה הוא, והפדה בתיובתא. לבתר דתב בתיובתא, פדה לה מארחא דגיהנם.

לעם נכרי לא ימשל למכרה. מאן עם נכרי. עלובתא איהי נשמתא, דכד נפקת מעלמא, ובר נש אסטי ארחיה בהדה, היא בעאת לסלקא לעילא, גו משרין קדישין, בגין דמשרין קדישין קיימין בההוא ארחא דגו עדן, ומשרין נוכראין קיימין בההוא ארחא דגיהנם.

זכתה נשמתא, וההוא נטירו, ופרישו דלבושא יקירא עליה. כמה משרין קדישין, קא מתעתדן לה, לאתחברא בהדה, ולמיעאל לה לגן עדן. לא זכתה, כמה משירין נוכראין מתעתדן למיעל לה בארחא דגיהנם. ואינון משרין דמלאכי חבלה זמינין למעבד בה נוקמין, אתא קרא ואוכח, לעם נכרי לא ימשל למכרה, אליו מלאכי חבלה. בבגדו בה, איהו נטירא, דקודשא בריה הוא עביד לה נטירא, דלא ישלוט בה עם נכרי, בההוא פריסו דנטירו עליה. (שמות כא) ואם לבנו ייעדנה, תא חזי כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא דלא יסטי ארחוי בהאי עלמא, דאי זכה בר נש בהאי עלמא,

וְנָטִיר לָהּ לְנִשְׁמָתָא כְּדָקָא יְאוּת, הָאִי אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲתֵרְעֵי בֵּיהּ, וְאֲשַׁתְּבַח בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, בְּכַפְמְלֵיָא דִּילֵיהּ, וְאָמַר, חֲמוּ בְּרָא
קִדְיָשָׁא דְאִית לִי בְּהָהוּא עֲלָמָא, כְּדָ וְכָד עֲבִיד, כְּדָ וְכָד עוּבְדוּי מִתְתַּקְּנוּ.

וְכַד הָאִי נִשְׁמָתָא, נִפְקַת מִהָאִי עֲלָמָא, וְזַכְיָא נְקִיָּה בְּרִירָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲנָהִיר לָהּ בְּכַמְהָ נְהוּרִין, בְּכָל יוֹמָא קֶאֱרִי עָלָהּ, דָּא הִיא נִשְׁמָתָא
דְּפִלְגְנָא בְּרִי, נְטִירָא לִיהוּי לֵיהּ לְהָהוּא גּוּפָא דְשֻׁבָּק.

וְדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ, מֵאִי כְּמִשְׁפֵּט
הַבְּנוֹת. הֵכָא אִית רְזָא לְחַפְיָמִין, בְּגוּ טַנְרָא תַקִּיפָא, רְקִיעָא טְמִירָא, אִית
הִיכְלָא חֲדָא, דְאֶקְרִי הִיכְלָא אֶהְבָּה. (קמ"ו ע"א) וְתַמְּוֹן אִינוּן גְּנָזִין טְמִירִין, וְכָל
נְשִׁיקִין דְּרַחֲמִינוּ דְּמַלְכָּא אִינוּן תַּמְּוֹן, וְאִינוּן נִשְׁמָתִין רַחֲמִיָּאן דְּמַלְכָּא עֲאֵלִין
תַּמְּוֹן.

כִּיּוֹן דְּמַלְכָּא עֲאֵל בְּהָהוּא הִיכְלָא דְּמַלְכָּא, תַּמְּוֹן כְּתִיב, (בראשית כט) וַיִּשָּׁק
יַעֲקֹב לְרַחֵל, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁכַּח תַּמְּוֹן לְהָהִיא נִשְׁמָתָא קִדְיָשָׁא, קָדִים
מִיַּד וְנְשִׁיק לָהּ, וְגַפְיָו לָהּ, וְסָלִיק לָהּ בְּהַדְיָה, וְאֲשַׁתְּעֲשַׂע בָּהּ.

וְדָא הוּא כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ, כְּדִינָא דְאֶבָּא עֲבִיד לְבִרְתֵּיהּ, דְאִיהִי
חֲבִיבָא לְגִבְיָהּ, דְנְשִׁיק לָהּ, וְגַפְיָו לָהּ, וְיַהֲיִב לָהּ מִתַּנְּוֹן. כְּדָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיד, לְנִשְׁמָתָא זְכָאָה בְּכָל יוֹמָא, כְּמָה דְכְּתִיב כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ.

דף צ"ז ע"ב

הִינְנוּ דְכְּתִיב (ישעיה סד) יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ, כְּמָה דְהָאִי בְּרִתָּא, אֲשַׁלִּימַת
עֲשִׂיָּה בְּהָאִי עֲלָמָא. אוּף הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁלִּים לָהּ עֲשִׂיָּה אַחְרָא
בְּעֲלָמָא דְאֶתִי, דְכְּתִיב, עֵינִן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹולְתָּדָּ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ.
וְהֵכָא כְּתִיב (דף צ"ז ע"ב) יַעֲשֶׂה לָהּ. עַל כֵּן. הָהוּא סְבָא אֲשַׁתְּטַח, וְצִלֵי צְלוּתָא.
בְּכָה כְּמַלְקָדְמִין.

וְאָמַר (שמות כא) אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ וְגוֹ', מֵאִי אִם אַחֲרֵת, וְכִי נִשְׁמָתָא אַחְרָא
זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֶתְבָּא לְצַדִּיקָיָא בְּהָאִי עֲלָמָא, וְלֹאֵו הָאִי נִשְׁמָתָא
דְאֲשַׁלִּימַת בְּהָאִי עֲלָמָא רְעוּתָא דְמֵאֲרָה, אִי הֵכִי לִית אַבְטָחוּתָא לְצַדִּיקָיָא
כְּלָל. מֵאִי אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ.

פְּתַח הָהוּא סְבָא וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרָיִם עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבִרְיָא, בְּחֻרְבָּן בִּי
מִקְדָּשָׁא. (ותמון תנינן) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרָיִם עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה. הֵכָא אִיהוּ מֵאִי דְכְּתִיב,
(בראשית יב) וְהַכְּנַעֲנִי אֶזְבָּאֵר, כְּשֶׁהָיָה וְדָאִי. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה, מֵאִי וְהָרוּחַ תָּשׁוּב. דָּא שְׁכִינְתָּא, דְאִיהִי רוּחַ קִדְיָשָׁא. כְּדָ חֲמָאֵת
שְׁכִינְתָּא, בְּאִינוּן עֲשֶׂר מַסְעוֹת דְקָא נְטִלָא, וְלֹא בְּעוֹן יִשְׂרָאֵל לְאֶתְבָּא

בְּתִיּוֹבְתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְשִׁלְטָא סִטְרָא אַחְרָא עַל אַרְעָא קִדְיִשָׁא,
וְאוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא.

תָּא חֲזִי, רוּחָא דְּבַר נֶשׁ זַכָּאָה, אֲתַעֲטֵר בְּדִיּוּקְנָא בְּגֵן עֵדֹן דְּלִתְתָּא, וּבְכָל
שַׁבְּתֵי וּמוֹעֲדֵי וְרִישֵׁי יְרַחֵי, מִתְעַטְרֵן רוּחֵי, וּמִתְפַּשְׁטֵן, וְסִלְקִין לְעִילָא. כְּמָה
דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּהֵיא נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה קִדְיִשָׁא לְעִילָא, הֲכִי נְמִי
עֵבִיד בְּהֵאֵי רוּחָא, לְתַתָּא בְּגֵן עֵדֹן לְתַתָּא, דְּקָא סִלְקַת קָמִיָּה. וְאָמַר דָּא
אִיְהִי רוּחָא דְּפִלְגְנִיא גּוּפָא, מִיַּד מְעַטְרָא לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְהֵאֵי רוּחָא
בְּכַמָּה עֵטְרִין, וְאֲשַׁתְעֲשַׁע בְּהָ.

וְאִי תִימָא, דְּהָא בְּגֵין רוּחָא דָּא, שְׂבִיק קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מַה דְּעֵבִיד
לְנִשְׁמַתָּא. לָאוּ הֲכִי. אֶלָּא שְׂאָרָה כְּסוּתָהּ וְעֲנַתָּהּ לֹא יִגְרַע, אֲלִין אֵינּוּן תְּלַת
שְׂמֵהוּן עֲלֵאִין, דְּעֵין לֹא רְאָתָהּ אֱלֹהִים זּוּלְתָּהּ.

וְכִלְהוּ בְּעֲלָמָא דְּאֲתִי וְאֲתַמְשְׁכוּ מִתַּמְּן. חַד מְנַיְהוּ שְׂאָרָה, מְשִׁיכוּ דְּנַצְיָצוּ
וְנַהִירוּ, דְּנַהִיר בְּאַרְח סְתִים, מְזוּנָא (לו) דְּזֵן כְּלָא, וְאֶקְרִי יְדוּ"ד בְּנִקּוּדַת
אֱלֹהִים. שְׂאָרָה בְּהַפּוּד אֲתוּוּן, אֲשֶׁר ה' וְדָא (בְּרֵאשִׁית מֵט) מְאָשֶׁר שְׂמִנָּה לְחֵמוּ,
וְדָא הוּא שְׂאָרָה.

כְּסוּתָהּ: פְּרִישׁוּ דְּמִלְכָּא. דָּא מְשִׁיכוּ אַחְרָא, דְּנַהִיר וְנִטִּיר לָהּ תְּדִיר, פְּרִישׁוּ
דְּלְבוּשָׁא דְּמִלְכָּא, דְּפִרְשׁ עָלָהּ אֱלוּהָ. דָּא בְּבַגְדוּ בְּהָ תְּדִיר, דְּלֹא אֲתַעֲדִי מִינָּה,
וְהֵאֵי אִיְהוּ כְּסוּתָהּ.

וְעֲנַתָּהּ, מֵאֵן אִיְהוּ. דָּא מְשִׁיכוּ דְּעֲלָמָא דְּאֲתִי, דְּבִיָּה כְּלָא. יְיִ צְבָאוֹת אִיְהוּ,
וְדָא אִיְהוּ דְּנַהִיר בְּכָל נְהוּרִין סְתִים עֲלֵאִין דְּאִילְנָא דְּחִיִּי, דְּבִיָּה עוֹנָה
טְמִירָא, דְּמִתַּמְּן נִפְקַת. וְכָל דָּא בְּעֵדוּנָא וְכְסוּפָא דְּעֲלָמָא דְּאֲתִי.

תְּלַתָּא הֲנִי לֹא יִגְרַע לָהּ, כִּד אִיְהִי זַכָּאָת כְּדָקָא יְאוּת. וְאִי לָאוּ אִיְהִי כְּדָקָא
יְאוּת, הֲנִי תְּלַתָּא גְרַעָאן מְנָה, דְּלֹא יִתְעֵבִיד לָהּ עֲטָרָה אֲפִילוּ מִחַד מְנַיְהוּ,
תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וְאִם שְׁלֵשׁ אֱלֹהִים לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ, דְּלֹא זַכָּאָת בְּהוּ, וְיַצָּאָה
חֲנָם אֵין כְּסוּף תַּפּוּק מִקָּמִיָּה, וְדַחֲיִין לָהּ לְבַר. אֵין כְּסוּף, לִית לָהּ כְּסוּפָא,
וְלִית לָהּ עֵדוּנָא כְּלָל.

עַד כָּאֵן אוּכִיחַת אוּרִיָּתָא, דְּכָל עֵיטִין בְּהָ תְּלִיִין, וְיַהִיבַת עֵיטָא טְבָא לְבָנִי
נְשָׂא. מְכָאֵן וְלַהֲלָאָה נְהַדְר לְמַלְיִן קְדָמָאִין, בְּהֵהוּא נִטִּירוּ עֲלָאָה, דְּקָא
פְּרִישׁ עָלָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּגֵין דְּלֹא תְּהֵא לְעַם נְכָרִי, דְּהָא בְּגָדוּ בְּהָ,
וְנִטִּירוּ אִיְהוּ לָהּ תְּדִיר. (שְׁמוֹת כֵּא) וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה כְּמִשְׁפַּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה
לָהּ. אָמַר הֵהוּא טְבָא, חֲבַרְיָא, כִּד תַּהֲכוּן לְגִבֵי הֵהוּא טִינְרָא דְּעֲלָמָא סְמִיָּד
עֲלֵיהָ, אָמְרוּ לֵיהָ, דִּידְכֶר יוּמָא דְּתַלְגָּא דְּאֲזַדְרְעוּ פּוּלִין לְחַמְשִׁין וְיַתְרִין
גְּוּוּנִין, וְהַדְר אֶקְרִינָן הֵאֵי קָרָא, וְהוּא יִימָא לְכוּן.

אָמְרוּ בְּמִטּוּ מִינְדָּהּ מֵאֵן דְּשָׂאֲרִי מְלָה הוּא יִימָא. אָמַר לוּן, וְדָאֵי דִּידְעָנָא
דְּזַכָּאִין אֲתוּן, וְאִית לְרַמְזָא לְכוּן רַמְזָא דְּחַכְמִין, וְעַל מָה דְּאָנָא אִימָא, כִּד
תְּדַכְרוּן לֵיהָ סִימְנָא דָּא, הוּא יְשָׁלִים עַל דָּא. הֲשַׁתָּא אִית לוּמַר, מֵאֵן הוּא

דף צ"ח ע"א

תא חזי כל (דף צ"ח ע"א) ההוא דזכי (ק"א ע"א, ק"יג ע"א) לתליסר שנין ולהלאה, אקרי בן לפנסת ישראל. וכל מאן דאיהו מבן עשרין שנין ולעילא וזכי בהו, אקרי בן לקודשא בריך הוא ודאי (דברים יד) בנים אתם ליי אלהיכם.

כד מטה דוד לתליסר שנין, וזכה בההוא יומא דעאל לארביסר, כדן כתיב, (תהלים ב) יי אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך. מאי טעמא. דהא מקדמת דנא לא הוה ליה ברא, ולא שראת עליה נשמתא עלאה, דהא בשני ערלה הוה, ובגין כך, (קכ"ח ע"ב) אני היום ילדתיך, היום ודאי ילדתיך. אני, ולא סטרא אחרא, כמה דהוה עד השתא, אני בלחודאי. בר עשרין שנין, מה כתיב בשלמה, (משלי ד) כי בן הייתי לאבי, לאבי ממש ודאי.

ואם לבנו ייעדנה. בר תליסר שנין ולהלאה, דהא נפקא מרשו דסטרא אחרא דאזדמנת ליה, מה כתיב כמשפט הפנות יעשה לה. מהו כמשפט הפנות. תנינן, בכל יומא ויומא, חמי קודשא בריך הוא לההוא ינוקא דקאי ברשו דערלה, ואיהו נפיק מינה, ואתמשך לבי ספרא, ותבר לה, ואזיל לבי כנישתא, ותבר לה. מה עביד קודשא בריך הוא לההיא נשמתא. אעיל לה לאדרא דיגליה, ויהיב לה מתנן, ונבזבזן סגיאין, וקשיט לה בקשוטין עלאין, עד זמנא דאעיל (בראשית קמ"ז ע"ב) לה לחופה בההוא (גו ההוא) בר, מתליסר שנין ולעילא.

אם אחרת יקח לו. הכא אית רזא דרזין, לחכימין אתמסרי, ואית לאודעא בקדמיתא מלה חדא. תא חזי, ביומא דשבתא בשעתא דאתקדש יומי, נפקי נשמתין מגו אילני דחיי, ומנשבון אינון נשמתין קדישין לתתאי, ונניחין בהו כל יומא דשבתא. ולבתר דנפיק שבתא, סלקין בלהו נשמתין ומתעטרן בעטרין קדישין לעילא. (וכד מתעטרן בההוא טבא אלן אינון בעליו דההוא טיבו ודאי) אוף הכי, קודשא בריך הוא אזמין לההוא בר נש, ודא הוא נשמתא אחרת, ואף על גב דדא זמינא ליה, נשמתא דהות ליה בקדמיתא, שארה דקדמיתא, כסותה וענתה לא יגרע, כמה דאתמר.

בכה ההוא סבא כמלקדמין, ואמר איהו לנפשיה, סבא סבא, כמה יגעת לאדבקא מלין קדישין אלן, והשתא תימא לון ברגעא חדא. אי תימא דתיחס עליהו על אינון מלין ולא תימא לון, הא כתיב (משלי ג) אל תמנע טוב מבועליו בהיות לאל ידך לעשות.

מאי אל תמנע טוב מבועליו. אלא, קודשא בריך הוא ופנסת ישראל אינון הכא. דהא בכל אתר דמלין דאורייתא אמרין, קודשא בריך הוא ופנסת ישראל אינון תמן, וציייתי לון. וכדן, ההוא אילנא דטוב ורע, בשעתא דאזלן מתמן, וציייתו אינון מלין, ההוא סטרא דטוב אתגבר, ואסתלק

לְעִילָא, וְקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא וּפְנִסְתָּהּ יִשְׂרָאֵל מְתַעֲטְרוּן בְּהוּא טוֹב, וְאֵלִין
אֵינוֹן בְּעֵלְיוֹ דְּהוּא טוֹב.

סְבָא סְבָא, אֶתְּ אִמְרַתְּ מִלִּין אֵלִין, וְלֹא יָדַעְתָּ אִי קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא הֲכָא,
וְאִי אֵלִין דְּקִימִי הֲכָא זְכָאִין לְמִלִּין אֵלִין. לֹא תִדְחַל סְבָא, דְּהָא הִוִּית
בְּכַמָּה קָרְבִין דְּגַבְרִין תִּקְיִפִין, וְלֹא דְחִילַת, וְהִשְׁתַּא אַנְתָּ דְחִיל, אִימָא מִילָדָּהּ,
דְּהָא וְדָאִי הֲכָא אִיהוּ קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא וּפְנִסְתָּהּ יִשְׂרָאֵל, וְזְכָאִין אֵינוֹן אֵלִין
דְּהֲכָא. וְאִי לֹאוּ הֲכִי, לֹא אֶעְרַעְנָא בְּהוּ, וְלֹא שְׂרִינָא בְּאֵלִין מִלִּין. אִימָא
מְלוּלָדָּהּ סְבָא, אִימָא בְּלֹא דְחִילוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) יְיָ אֱלֹהֵי גְדֻלַּתְּ מְאֹד הוּד וְהִדְרָה לְבָשֶׁת. יְיָ אֱלֹהֵי: (ט)
ע״א, ר״י ע״ב) דָּא שִׁירוּתָא דְּמַהִימְנוּתָא, סְלִיקוּ דְּמַחְשְׁבָהּ, וְעֲלֵמָא דְּאֶתִּי, רְזָא
חֲדָא בְּלֹא פְרוּדָא. גְדֻלַּתְּ: דָּא שִׁירוּתָא, יוֹמָא קְדָמָא, וְאֵינוֹן יוֹמִין עֲתִיקִין,
סְטָרָא דִּימִינָא. מְאֹד: דָּא (ס״ח ע״ב) הוּא סְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא.

הוּד וְהִדְרָה לְבָשֶׁת: אֵלִין תְּרִין בְּדִי (ויחי רכ״ב) עֲרָבוֹת. עַד הֲכָא, בִּינוֹן דְּמִטָּא
לְגוֹ אֵילָנָא דְּחִיִּי, אֶתְטַמְר, וְלֹא אֶסְתַּלֵּק (ס״א ולא בעי) לְמַהוּי בְּמַנְיָנָא, בְּגִין
הֵהוּא מְאֹד. מֵאִי מְאֹד. שְׁמָאָלָא, דְּכָל עֲנַפִּין דְּלִתְתָא וּבְכָלֵּלָא עֲנַפָּא מְרִירָא
חֲדָא. וְעַל דָּא אֶתְטַמְר הֵהוּא אֵילָנָא דְּחִיִּי, וְלֹא בְּעָא לְמַהוּי בְּמַנְיָנָא דָּא,
עַד דְּאֶהְדֵּר כְּמַלְקָדְמִין, וְשִׁבַּח בְּגוּוֹנָא אַחְרָא.

דָּף צ״ח ע״ב

וְאָמַר, עֵטָה אֹר פְּשִׁלְמָא דָּא שִׁירוּתָא (דאור) (דָּף צ״ח ע״ב) דִּיּוֹמָא קְדָמָא. נֹטָה
שְׁמִים, הֲכָא אֶתְכְּלִיל שְׁמָאָלָא, וְלֹא אָמַר מְאֹד, אֶתְכְּלִיל שְׁמָאָלָא
בִּימִינָא, לְמַהוּי נְהִיר בְּכָלֵּלָא דְּשְׁמִים. (תהלים קד) הַמְקָרָה בְּמִים עֲלִיוֹתִין,
הֲכָא נְפִיק בְּחֻדְוָה הֵהוּא אֵילָנָא דְּחִיִּי, נְהַר דְּנַפִּיק מְעַדוֹן, וְאֶשְׁתַּרְשׁוּ בֵּיהּ
בְּמִימֵי אֵינוֹן תְּרִי בְּדִי עֲרָבוֹת, דְּאֵינוֹן גְּדֻלִּין בְּמִימֵי, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (נ״א
הֵהוּא אֵילָנָא דְּחִיִּי וְאֶשְׁתַּרְשׁוּ בֵּיהּ אֵינוֹן תְּרִי בְּדִי עֲרָבוֹת, דְּאֵינוֹן גְּדֻלִּין בְּמִימֵי וְהֵהוּא נְהַר דְּנַפִּיק
מְעַדוֹן וְדָא הוּא) הַמְקָרָה בְּמִים עֲלִיוֹתִין. מֵאֵן עֲלִיוֹתִין. אֵלִין בְּדִי עֲרָבוֹת.

וְדָא הוּא דְּכְתִיב, (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ. וְדָא הוּא רְזָא דְּכְתִיב,
(תהלים מו) נְהַר פְּלָגִיו יִשְׁמַחוּ עִיר אֱלֹהִים. מֵאֵן פְּלָגִיו. אֵלִין אֵינוֹן שְׂרָשׁוֹ.
וְהֲכִי אֶקְרוּן, עֲלִיוֹתִין, שְׂרָשׁוֹ, פְּלָגִיו, כְּלָהוּ אֶשְׁתַּרְשׁוּ בְּאֵינוֹן מִיִּין דְּהֵהוּא
נְהַר. (תהלים קד) הַשֶּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ. דָּא מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל, אֵלִין הֵם עֲבִים.
הַמְהִלָּדָּה עַל כְּנַפֵּי רוּחַ, לְמִיָּהב אֶסְוּוֹתָא לְעֲלֵמָא, וְדָא אִיהוּ רְפָאֵל. מְכָאֵן
וְלְהִלָּאָה עוֹשָׂה מְלָאכְיוֹ רוּחוֹת וְגוֹ. סְבָא סְבָא, אִי כָּל הִנֵּי יָדַעְתָּ, אִימָא וְלֹא
תִּדְחַל, אִימָה מִילָדָּהּ וְיִנְהָרוֹן מִלִּין דְּפּוֹמָד. חֲדוּ חֲבַרְיָא, וְהוּוּ צִיִּיתִין בְּחֻדְוָה
לְמַלּוּי קְדִישִׁין. אָמַר אִי סְבָא אִי סְבָא, בְּמָה עֵיִלַת גְּרַמָּד, עֲאֵלַת בְּיָמָא
רְבָא, אִית לָדָּהּ לְשִׁטְטָא וְלִנְפִיקָא מִתְמָן. (שמות כא) אִם אַחֲרַת יָקַח לוֹ, כְּמָה
גְּלָגוּלִין עֲתִיקִין הֲכָא, דְּלֹא אֶתְגַּלוּן עַד הָאִידְנָא, וְכְלָהוּ קְשׁוּט כְּדָקָא יָאוֹת,
דְּלִית לְאֶסְטָאָה מְאֵרַח קְשׁוּט, אֶפִּילוּ כְּמָלָא נִימָא. בְּקְדָמִיתָא (נ״א השתא)

אית לאתעררא, (צ״ה ע״ב) נשמתין דג׳ורין פלהו, פרחו מגו גנתא דעדו בארח סתים, כד מסתלקון מהאי עלמא, נשמתהון דקא רוחא מגו גנתא דעדו, לאן אתר תייבין.

אלא תנינן, מאו דנטיל ואחיד בנכסי ג׳ורין בקדמיתא, זכי בהו. אוף הכי כל אינוו נשמתין קדישין עלאין, דקא זמין לון קודשא בריהו הוא לתתא כדקאמרו, פלהו נפקין לזמנין דיעו. (וסלקין) (בראשית ל״ה ע״ב) בגין לאשתעשעא בגו עדו, (דלעילא) ופגעו באינוו נשמתין דג׳ורין, מאו דאחיד בהו מאלין נשמתין, (וסלקין) אחיד בהו וזכי בהו, ומתלבשו בהו, וסלקין. וכלהו קיימי בהאי לבושא ונחתו גו גנתא בלבושא דא. בגין דבגנתא דעדו, לא קיימאון תמו, אלא בלבושא, כל אינוו דקיימי תמו.

אי תימא, דבגין האי לבושא, גרעו אינוו נשמתין מכל ענוגא דהוה לון בקדמיתא. הא כתיב, אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע. בגנתא קיימי בלבושי דא, דקדמו לאחדא בהו וזכי בהו, וכד סלקין לעילא, מתפשטון מניה, דהא תמו לא קיימו (קפ״ו ע״ב, ר״י ע״ב, רכ״ט, נ, נ״ח, ס״ז) בלבושא.

בכה ההוא סבא כמלקדמין, ואמר לנפשיה, סבא סבא, בודאי אית לך למבכי, בודאי אית לך לאושדא דמעיו, על כל מלה ומלה, אבל גלי קמי קודשא בריהו הוא ושכינתיה קדישא, דאנא ברעו דלבא, ובפולחנא דלהו קאמינא, בגין דאינוו בעליו דכל מלה, ומתעטרן בהו.

כל אינוו נשמתין קדישין, כד נחתי להאי עלמא, בגין למשרי כל חד על דוכתייהו, דאתחזון בהו, לבני נשא. פלהו נחתי מתלבשו באינוו נשמתין דקא אמרו, והכי עליו בזרעא קדישא. ובמלבושא דא, קיימי לאשתעבדא מנייהו בהאי עלמא. וכד אשתאבו אינוו מלבושין ממליו דהאי עלמא, אינוו נשמתין קדישין, איתגו (נ״א אתהנוו) מריחא דקא אריחא, מגו לבושיהון אליו.

קודשא בריהו הוא כל מליו סתימין דאיהו עביד, עאל לון באורייתא קדישא, וכלא אשתכח באורייתא, וההיא מלה סתימא גלי לה אורייתא, ומיד אתלבשא בלבושא אחרא, ואתטמר תמו, ולא אתגלי. וחכימין דאינוו מליו עיניו, אף על גב דההיא מלה אסתים בלבושה (תמו), חמאן לה מגו לבושה, ובשעתא דאתגלי ההיא מלה עד לא תיעול בלבושא, רמאן בה פקיוו דעינא, ואף על גב דמיד אסתים, לא אתאביד מעינייהו. (נ״א מינייהו)

בְּכַמָּה דְּיֻכְתְּוּ אִזְהַר קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל גִּיּוּרָא, (בגין) דְּזִרְעָא קְדִישָׁא,
יְזַדְהֲרוּן בֵּיהּ, וְלִבְתֵּר נְפִיק מְלָה סְתִימָא מִנְרִתְקָה. (דף צ"ט ע"א) וְכִיּוֹן דְּאִתְגְּלִי
אֶהְדֵּר לְנִרְתְּקָה מִיַּד, וְאִתְלַבֵּשׁ תַּמָּן.

כִּיּוֹן דְּאִזְהַר עַל גִּיּוּרָא בְּכָל אֵינוֹן דְּיֻכְתְּוּ, נְפִיק מְלָה מִנְרִתְקָה וְאִתְגְּלִי, וְאָמַר
(שמות כג) וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיַּד עֲאֵלֵת לְנִרְתְּקָה, וְאֶהְדֵּרֵת
בְּלְבוּשָׁה וְאִתְטַמְרֵת, דְּכִתְיֵב כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּחָשִׁיב קָרָא,
דְּבִגִין דְּאִתְלַבֵּשׁ מִיַּד, לָא הָוָה מָאן דְּאִשְׁגַּח בָּהּ. בְּהַאי נֶפֶשׁ הַגֵּר, יִדְעַת
נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא בְּמַלְיוֹן דְּהַאי עֲלָמָא, וְאִתְהַנִּיאַת (ואשתאבת) מְנַיְיחֵהּ.

פְּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו',
עָנָן דָּא מָאִי הִיא. אֶלְא דָּא הוּא דְּכִתְיֵב, (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נִתְתִּי בְּעָנָן.
תְּנִינָן, דְּהַהוּא קִשְׁתִּי אֲשַׁלַּחַת לְבוּשׁוֹי, וְיַהֲיֵב לוֹן לְמֹשֶׁה, (רכ"ט ע"א) וּבְהַהוּא
לְבוּשָׁא סָלִיק מֹשֶׁה לְטוּרָא וּמַנִּיחָה חֲמָא מַה דְּחֲמָא, וְאִתְהַנִּי מִכְּלָא. עַד
הַהוּא אֶתֶר, אָתוּ אֵינוֹן חֲבַרְיָא, וְאִשְׁתַּטְּחוּ קַמִּיהּ דְּהַהוּא סָבָא, וּבְכוּ
וְאָמְרוּ, אֲלֵמְלָא לָא אִתְיַנָּא לְעֲלָמָא, אֶלְא לְמִשְׁמַע מַלְיוֹן אֱלִין מְפוּמָּד דִּי לָן.

אָמַר הַהוּא סָבָא, (אם אחרת יקח לו) חֲבַרְיָא, לָאו בְּגִין דָּא בְּלַחֲדוּי שְׁרִינָא
מְלָה, דְּהַא סָבָא כְּגִינִי, לָאו בְּמַלְהָ חֲדָא עֲבִיד קִישׁ קִישׁ, וְלָא קָרִי, כְּמַה בְּנִי
עֲלָמָא בְּעַרְבוּבִיא בְּסַכְלֵתְנוּ דְּלַהוֹן, וְלָא חֲמָאן בְּאַרְח קִשׁוּט בְּאוּרִייתָא,
וְאוּרִייתָא קָרִי בְּכָל יוֹמָא בְּנַהֲיֵמוּ (נ"א ברחימו) לְגַבְיֵיהוּ, (דבני נשא) וְלָא בְּעָאן
לְאִתְבָּא רִישָׁא.

וְאַף עַל גַּב דְּאִמִּינָא, דְּהַא אוּרִייתָא מְלָה נְפִיקָא מִנְרִתְקָה, וְאִתְחַזִּיאַת זְעִיר,
וּמִיַּד אִתְטַמְרֵת. הַכִּי הוּא וְדָאִי. וּבְזַמְנָא דְּאִתְגְּלִיאַת מְגוֹ נְרִתְקָה
וְאִתְטַמְרֵת מִיַּד, לָא עֲבַדַּת דָּא, אֶלְא לְאֵינוֹן דִּיִּדְעִין בָּהּ, וְאִשְׁתַּמוּדְעָאן בָּהּ.

מְשַׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה, לְרַחֲמִיתָא, דְּאִיהִי (צ"ה ע"א) שְׁפִירְתָּא בְּחִיזוּ,
וּשְׁפִירְתָּא בְּרִינָא, וְאִיהִי טְמִירְתָּא בְּטְמִירוּ גּוֹ הִיכְלָא דִּילָהּ, וְאִית לָהּ
רַחֲמִיא יְחִידָאָה, דְּלָא יִדְעִין בֵּיהּ בְּנֵי נְשָׂא, אֶלְא אִיהוּ בְּטְמִירוּ. הַהוּא
רַחֲמִיא, מְגוֹ רַחֲמִיא דְּרַחֲמִים לָהּ עֲבַר לְתַרְע בֵּיתָה תְּדִיר, זְקִיף עֵינוּי לְכָל
סְטֵר. אִיהִי, יִדְעַת דְּהַא רַחֲמִיא אֲסַחַר תְּרַע בֵּיתָה תְּדִיר, מַה עֲבַדַּת, פְּתַחַת
פְּתַחַת זְעִירָא בְּהַהוּא הִיכְלָא טְמִירָא, דְּאִיהִי תַּמָּן, וּגְלִיאַת אֲנַפְקָא לְגַבִּי
רַחֲמִמָּהּ, וּמִיַּד אִתְהַדְרַת וְאִתְפְּסִיאַת. כָּל אֵינוֹן דְּהוּוּ לְגַבִּי רַחֲמִיא, לָא
חֲמוּ וְלָא אֲסַתְפְּלוּ, בְּרַחֲמִיא בְּלַחֲדוּי, וּמַעוּי וְלַבִּיָּה וּנְפִישִׁיָּה אֲזֵלוּ
אֲבַתְרָה. וְיִדְעַת דְּמְגוֹ רַחֲמִימוּ דְּרַחֲמִימַת לִיָּה, אִתְגְּלִיאַת לְגַבִּיָּה רְגַעָא חֲדָא,
לְאִתְעָרָא (ס"א לגביה רחִימו ליה). הַכִּי הוּא מְלָה דְּאוּרִייתָא, לָא (ר"ל ע"ב)
אִתְגְּלִיאַת, אֶלְא לְגַבִּי רַחֲמִמָּהּ. יִדְעַת אוּרִייתָא, דְּהַהוּא חֲפִימָא דְּלַבָּא
אֲסַחַר לְתַרְע בֵּיתָה כָּל יוֹמָא, מַה עֲבַדַּת, גְּלִיאַת אֲנַפְקָא לְגַבִּיָּה, מְגוֹ הִיכְלָא,
וְאַרְמִיזַת לִיָּה רְמִיזָא, וּמִיַּד אִתְהַדְרַת לְאִתְרָה וְאִתְטַמְרֵת. כָּל אֵינוֹן דְּתַמָּן,
לָא יִדְעִי, וְלָא מְסַתְפְּלִי, אֶלְא אִיהוּ בְּלַחֲדוּי, וּמַעוּי וְלַבִּיָּה וּנְפִישִׁיָּה אֲזֵיל
אֲבַתְרָה. וְעַל דָּא, אוּרִייתָא אִתְגְּלִיאַת וְאִתְפְּסִיאַת, וְאִזְלַת בְּרַחֲמִימוּ לְגַבִּי
רַחֲמִמָּהּ, לְאִתְעָרָא בְּהַדִּיָּה רַחֲמִימוּ.

תָּא חֲזִי, אַרְחָא דְאֹרִייתָא כְּדָּהּ הוּא, בְּקִדְמִיתָא כְּדָּהּ שְׂרִיָּא לְאַתְגְּלָאָה לְגַבֵּי
בְּרַ נְשָׁ, (ברגעא) אַרְמִיזַת לִיה בְּרַמִּיזוּ, אִי יָדַע טַב. וְאִי לֹא יָדַע, שְׂדֵרַת לְגַבֵּיהּ,
וְקִרְאָתָּ לִיה פְּתִי. וְאַמְרַת אֹרִייתָא, לְהֵהוּא דְשְׂדֵרַת לְגַבֵּיהּ, אֲמַרוּ לְהֵהוּא
פְּתִי, דִּיקְרַב הָכָא, וְאַשְׁתַּעֵי בְּהֵדִיהּ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ט) מִי פְּתִי יִסוּר
הֵנָּה חֲסֵר לֵב וְגוֹי. קְרִיב לְגַבֵּיהּ, שְׂרִיָּאת לְמַלְלָא עֲמִיהּ, מִבְּתַר פְּרוּכְתָּא
דְּפִרְסָא לִיה, מְלִין לְפִיּוּם אַרְחוּי, עַד דִּי־סִתְפַל זְעִיר זְעִיר, וְדָּא הוּא דְרָשָׂא.

דָּף צִיט עִיב

לְבַתֵּר, תְּשַׁתַּעֵי בְּהֵדִיהּ, מִבְּתַר שׁוּשִׁיפָּא דְקִיק, מְלִין דְּחִידָה, וְדָּא אִיהוּ
הֵגְדָה. לְבַתֵּר דְּאִיהוּ רְגִיל לְגַבֵּיהּ, אַתְגְּלִיאת לְגַבֵּיהּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, וּמְלִילַת
בְּהֵדִיהּ כָּל רְזִין סְתִימִין דִּילָהּ, וְכָל אַרְחִין סְתִימִין, דְּהוּוּ בְּלַפְּאָה טְמִירִין,
מִיּוּמִין קְדָמָאִין. (דף ציט ע"ב) אִיהוּ בְּרַ נְשָׁ שְׁלִים, בְּעַל תּוֹרָה וְדָּאִי, מְאָרִי
דְּבִיתָא, דְּהָא כָּל רְזִין דִּילָהּ גְּלִיאת לִיה, וְלֹא רְחִיקַת, וְלֹא פְּסִיאת מִינֵיהּ
כְּלוּם.

אַמְרָה לִיה, חֲמִית מְלָה דְרַמְזָּא דְקָא רְמִיזָנָא לָךְ בְּקִדְמִיתָא, כְּדָּהּ וְכָדָּה רְזִין
הוּוּ, כְּדָּהּ וְכָדָּה הוּא. כְּדִין חֲמִי, (ס"א דעלאין) דְּעַל אִינוּן מְלִין לָאוּ לְאוּסְפָּא, וְלָאוּ
לְמַגְרַע מְנִיחָה. וְכָדִין פְּשֻׁטִיהּ דְקָרָא, כְּמָה דְּאִיהוּ, דְּלָאוּ לְאוּסְפָּא וְלָאוּ
לְמַגְרַע אֲפִילוּ אֶת חַד. וְעַל דָּא, בְּנִי נְשָׂא אֲצֻטְרִיכוּ לְאַזְדְּהָרָא, וְלְמַרְדָּף
אַבְתָּרָא דְאֹרִייתָא, לְמַהוּי רְחִימִין דִּילָהּ, כְּמָה דְּאַתְמַר.

תָּא חֲזִי (שמות כא) אִם אַחֲרַת יְקַח לוֹ, גְּלִגּוּלִין דְּמִתְגַּלְגְּלוּן בְּהַאי קָרָא, כְּמָה
רְבַרְבִּין וְעֵלְאִין אִינוּן, דְּהָא כָּל נְשֻׁמְתִין עֲאֲלִין בְּגִלְגּוּלָא. וְלֹא יָדַעוּן בְּנֵי נְשָׂא
אַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵיאֻדָּ קִיִּימָא טִיקְלָא, וְהֵיךְ אַתְדַּנוּ בְּנֵי נְשָׂא
בְּכָל יוּמָא, וּבְכָל עֵידוּן, וְהֵיךְ נְשֻׁמְתִין עֲאֲלִין בְּדִינָא, עַד לֹא יִיתוּן לְהַאי
עֲלָמָא, וְהֵיךְ עֲאֲלִין בְּדִינָא, לְבַתֵּר דִּנְפִיקי מְהַאי עֲלָמָא.

כְּמָה גְּלִגּוּלִין, וְכְּמָה עוּבְדִין סְתִימִין, עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵדִי כְּמָה
נְשֻׁמְתִין עֲרֻטִילָאִין, וְכְּמָה רוּחִין עֲרֻטִילָאִין אֲזִלִין בְּהֵהוּא עֲלָמָא, דְּלֹא
עֲאֲלִין לְפִרְגוּדָא דְמַלְכָּא. וְכְּמָה עֲלָמִין אַתְהַפְּדוּ בְּהוּוּ וְעֲלָמָא דְאַתְהַפְּדוּ בְּכְמָה
פְּלִיאָן סְתִימִין. וּבְנֵי נְשָׂא לֹא יָדַעוּן, וְלֹא מְשַׁגִּיחוּן, וְהֵיךְ מִתְגַּלְגְּלוּן נְשֻׁמְתִין,
כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא. כְּמָה דְּאַתְ אֲמַר, (שמואל א כה) וְאַתְ נִפְשׁ אוּיְבִיךָ יְקַלְעֵנָה
בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלַּע. (והואיל אַתְדַּכִּי לְגַלְגָּא) הִשְׁתָּא אִית לְגַלְגָּא, דְּהָא כָּל (ויקרא כ"ט
ע"א) נְשֻׁמְתִין, מְאִילָנָא רְבַרְבָּא וְתַקִּיפָּא דְהוּא נְהַר דִּנְפִיק מֵעֵדוּן נְפִיקִי. וְכָל
רוּחִין, מְאִילָנָא אַחֲרָא זְעִירָא נְפִיקוּן. נְשֻׁמָּה מְלַעִילָא רוּחַ מְלַתְתָּא,
וּמִתְחַבְּרָן כְּחֵדָּא, כְּגוּוּנָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא. וְכַד מִתְחַבְּרָן כְּחֵדָּא, כְּדִין נְהַרִין
נְהִירוּ עֲלָאָה. וּבְחַבְּוּרָא דְתַרְוִיחָה אֲקָרִי נֵר. (משלי כ) נֵר יְיָ נְשֻׁמַת אָדָם. מְהוּ
נֵר. נְשֻׁמָּה רוּחַ. וְעַל חַבְּוּרָא דְתַרְוִיחָה כְּחֵדָּא אֲקָרִי נֵר, דְּכְּתִיב נֵר יְיָ נְשֻׁמַת
אָדָם.

נְשָׁמָה וְרוּחַ: דְּכַר וְנוֹקְבָא לְאַנְהָרָא פְּחָדָא, וְדָא בְּלֵא דָא, לֹא נְהָרִין, וְלֹא אֶקְרִי נֵר, וְכַד מִתְחַבְּרִין פְּחָדָא, אֶקְרִי כְּלָא נֵר. וְכַדִּין אֲתַעְטֹף נְשָׁמָה בְּרוּחַ, לְקַיִמָא תַּמְּוֹן לְעֵילָא, בְּהִיכְלָא טְמִירָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטֹף. יִתַּעְטֹף לֹא כְּתִיב, אֶלָּא יַעֲטֹף. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּנִשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי, תַּמְּוֹן לְעֵילָא בְּגִנְתָּא, בְּהִיכְלָא טְמִירָא, אֲתַעְטֹף וְאֲתַלְבֵּשׁ נְשָׁמָה בְּרוּחַ, כְּמָה דְּאֲתַחֲזִי.

וְכִיּוֹן דְּבַהֲהוּא הִיכְלָא, לֹא הוּי, וְלֹא אֲשַׁתְּמֵשׁ אֶלָּא בְּרוּחַ וְנִשְׁמָה, נִפְּשׁ לֹא אֲתִי לְתַמְּוֹן, (נ"א מתמון) אֶלָּא מִתְלַבֵּשׁ בְּהִיכְלָא רוּחַ תַּמְּוֹן, וְכַד נְחִתָּא לְגוֹן גּוֹן עֵדוֹן דְּלִתְתָּא, (בהאי עלמא) אֲתַלְבֵּשׁ בְּהִיכְלָא רוּחָא אַחְרָא דְּאֲמִינָא, הֵהוּא דְּנִפְּיִק מִתַּמְּוֹן, וְהוּהוּ מִתַּמְּוֹן, וּבְכִלְהוּ שְׂרִיָּא בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּהוּ.

הֵהוּא רוּחַ דְּנִפְּיִק מִהֵאֵי עֲלֵמָא, דְּלֵא אֲתַרְבִּי (דלֵא אַתְדַּכִּי) וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט בְּהֵאֵי עֲלֵמָא. אֲזֵלָא בְּגִלְגוּלָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח נִיחָא, אֲתִי בְּגִלְגוּלָא בְּעֲלֵמָא, כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, עַד דְּיִשְׁכַּח הֵהוּא פְּרוּקָא דְּיִפְרוּק לִיָּה, וְאַיִיתִי לִיָּה בְּהִיכְלָא מְאֵנָא מִפְּשֵׁ, דְּהוּהוּ אִיהוּ אֲשַׁתְּמֵשׁ בִּיָּה, וְדַבִּיק בִּיָּה תְּדִיר רוּחִיָּה וְנִפְּשִׂיָּה, וְהוֹת בֵּת זוּגִיָּה, רוּחָא בְּרוּחָא, וְהֵהוּא פְּרוּקָא בְּנִי לִיָּה כְּמִלְּקַדְמִין.

וְהֵהוּא רוּחָא דְּשִׁבְק וְאֲתַדְּבַק בְּהִיכְלָא מְאֵנָא, לֹא אֲתַאבִּיד. דְּהָא לִית מְלָה אֲפִילוּ זְעִירָא בְּעֲלֵמָא, דְּלֵא הוּי לִיָּה אֲתַר וְדוּכְתָּא לְאֲתַטְמִירָא וְלֵאֲתַכְּנֵשָׂא תַּמְּוֹן, וְלֹא אֲתַאבִּיד לְעֲלֵמִין. וּבְגִין כֶּד, הֵהוּא רוּחָא דְּשִׁבְק בְּהִיכְלָא מְאֵנָא, תַּמְּוֹן הוּא, וְדָאֵי רְדִיף בְּתַר עֶקְרָא וְיִסוּדָא דִּילִיָּה, דְּקָא נִפְּיִק מִיָּה, וְאַיִיתִי לִיָּה, וּבְנִי לִיָּה בְּדוּכְתִיָּה, בְּאַתְר דְּהֵהוּא רוּחַ בֵּת זוּגִיָּה, (לד לך פ"ה ע"ב) דְּנִפְּקַת בְּהִדִּיָּה, וְאֲתַבְּנִי תַּמְּוֹן כְּמִלְּקַדְמִין. וְדָא אִיהוּ בְּרִיָּה חֲדַתָּא הַשְׁתָּא בְּעֲלֵמָא, רוּחָא חֲדַתָּא וְגוּפָא חֲדַתָּא.

דף ק' ע"א

וְאִי תִימָא, רוּחַ דָּא הוּא מַה דְּהוּהוּ. הֵכִי הוּא אֲבַל לֹא אֲתַבְּנִי, אֶלָּא בְּגִין הֵהוּא רוּחָא אַחְרָא דְּקָא שְׁבַק בְּהִיכְלָא מְאֵנָא, (דף ק' ע"א) הֵכִא אִית רְזִין (ס"א רזא דרזין בההוא מאנא). בְּסַפְרָא דְּחִנּוּד, בְּנִינָא דָּא דְּאֲתַבְּנִי, לֹא אֲתַבְּנִי, אֶלָּא בְּהִיכְלָא רוּחָא אַחְרָא דְּשִׁבְיִק תַּמְּוֹן, בְּהִיכְלָא מְאֵנָא. וְכַד שְׂאֵרִי לְאֲתַבְּנָהּ, דָּא מְשִׁיף אֲבַתְרִיָּה דְּהֵהוּא רוּחַ דְּאֲזִיל עֲרִטִילָאָה, וּמְשִׁיף לִיָּה לְגַבִּיָּה, וְתַמְּוֹן תְּרִי רוּחוֹת דְּאֵינּוֹן חַד. לְבַתֵּר, דָּא אִיהוּ רוּחַ, וְדָא אִיהוּ נְשָׁמָה, וְתַרְוּוּיָּהוּ חַד.

אִי זָכָה לְאֲתַדְּכָאָה כְּדָקָא יָאוֹת, תַּרְוּוּיָּהוּ אֵינּוֹן חַד, לְאֲתַלְבֵּשָׂא בְּהוּ נְשָׁמָתָא אַחְרָא עֲלָאָה. כְּמָה דְּאִית לְשָׂאֵר בְּנֵי עֲלֵמָא, רוּחַ, דְּזַכָּאִין בְּהוּ נְשָׁמָתִין, אֵינּוֹן דְּקַדְמִין וְאַחֲרִין בְּהוּ, וְרוּחָא אַחְרָא מְלַעִילָא. וְנְשָׁמָתָא קַדִּישָׁא אֲתַלְבֵּשָׂא בְּהוּ. אוּף הֵכִי נְמִי, מְדִילִיָּה מִפְּשֵׁ אִית תְּרִין רוּחִין, בְּגִין לְאֲתַלְבֵּשָׂא בְּהוּ נְשָׁמָה עֲלָאָה.

יְהִי לְדִין גּוֹפָא אַחְרָא, דְּקָא אַתְבְּנֵי הַשְׁתָּא חֲדָתָא, הַהוּא גּוֹפָא קַדְמָאָה דְשִׁבְק, מָה אַתְעֵבִיד מְנִיָּה. אוּ הַאי בְּרִיקְנֵיָא, אוּ הַאי בְּרִיקְנֵיָא. לְפּוּם סְכֻלְתָּנוּ דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתְמַע, דְּהַאי קַדְמָאָה דְּלֹא אֲשֶׁתְלִים בְּקַדְמִיתָא, אַתְאָבִיד, הוּאִיל וְלֹא זָכָה. אִי הֲכִי, לְמַגְנָא אֲשֶׁתְדַל בְּפִקוּדֵי אֹרִייתָא, אוּ אֲפִילוּ בְּחַד מְנִיָּהּ. וְהָא אֲנִי יַדְעִינִי, דְּאֲפִילוּ רִיקְנִין שְׁבִישְׁרָאֵל, כְּלֵהוּ מְלִין מְצוֹת כְּרַמּוֹן. וְגוֹפָא דָּא, אָף עַל גַּב דְּלֹא אֲשֶׁתְלִים, לְאַתְרַבָּאָה, וְלִמְזִכֵּי וְלִמְסַגֵּי בְּעֻלְמָא, פְּקוּדִין אַחְרָנִין דְּאֹרִייתָא נָטַר, דְּלֹא אַתְאָבִידוּ מְנִיָּה, וְכִי לְמַגְנָא הוּוּ.

חֲבַרְיָא חֲבַרְיָא, פְּקִיחוּ עֵינֵיכֹו, דְּהָא אֲנָא יַדְעָנָא, דְּהֲכִי אַתּוֹן סְבָרִין וְיַדְעִין, (נ"א סְלֻקָּא דַּעְתִּין) דְּכָל אֵינּוֹן גּוֹפִין, צִיּוֹנִין אֵינּוֹן בְּרִיקְנֵיָא, דְּלֹא אֵית לֹוֹן קִיּוּמָא לְעֻלְמִין. לָאוּ הֲכִי, וְחָס לָוֹן לְאַסְתְּכֻלָּא בְּאֵלִין מְלִין.

פְּתַח סְבָא וְאַמֵּר, (תְּהִלִּים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מֵאֵן הוּא בְּעֻלְמָא, דִּיכִיל לְמַלְלָא גְּבוּרָו, דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֻלְמָא תְּדִיר. הַהוּא גּוֹפָא קַדְמָאָה דְשִׁבְק, לֹא אַתְאָבִיד, וְקִיּוּמָא לְהוּי לִיָּה לְזַמְנָא דְאַתִּי. דְּהָא עוֹנֵשִׁיָּה סְבַל בְּכַמְהָ זִינִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מְקַפֵּחַ אֲגָרָא דְשׁוּם בְּרִיין דְּבָרָא, בְּרִ אֵינּוֹן דְּנַפְקוּ מִגּוֹ מְהִימְנוּתָא דִּילִיָּה, וְלֹא הוּוּ בְּהוּ טַב לְעֻלְמִין. וְבַר מְאִינּוֹן דְּלֹא כְּרַעוּ בְּמוּדִים, דְּהֲנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבִיד מְנִיָּהּ בְּרִיין אַחְרָנִין, בְּגִין דְּלֹא יַתְבְּנֵי הַהוּא גּוֹפָא דִּיּוּקְנָא דְּבַר נֶשׁ, וְלֹא יְקוּם לְעֻלְמִין. אָבַל הֲנִי לָאוּ הֲכִי.

מָה עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי הַהוּא רוּחַ, זְכִי לְאַתְתְּקָנָא בְּהַאי עֻלְמָא, בְּהַהוּא גּוֹפָא אַחְרָא, מָה עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַהוּא פְּרוּקָא דְּקָא פְּרִיק לִיָּה, הַהוּא רוּחַ דִּילִיָּה דְּקָא אַעִיל תַּמּוֹן, וְשִׁתְּףִי וְעַרְבִי בְּהַהוּא רוּחַ דְּהָוָה בְּהַהוּא מְאֵנָא, וְדָאִי לֹא אַתְאָבִיד, וּמָה אַתְעֵבִיד, דְּהָא תְּלַת רוּחִין תַּמּוֹן, (ס"א בְּהַהוּא גּוֹפָא אַחְרָא בִּיהַי יְקוּם וּמָה עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי הַהוּא פְּרוּקָא דְּקָא פְּרִיק לִיָּה. רוּחַ דִּילִיָּה הָא אַעִיל תַּמּוֹן וְשִׁבְקִי וְשַׁחֲףִי וְעַרְבִי בְּהַהוּא מְאֵנָא. וְהַהוּא רוּחַא קַדְמָאָה דְּהוּא בְּהַהוּא מְאֵנָא וְאַתְדַּבֵּק בִּיהַי וְדָאִי אֲשֶׁתָּאֵר תַּמּוֹן וְלֹא אַתְאָבִיד וּבְגִין כֵּךְ הַהוּא רוּחַא דְשִׁבְק בְּהַהוּא מְאֵנָא וְאַתְדַּבֵּק תַּמּוֹן הוּא רְדִיף בְּתַר עֵיקְרָא דִּילִיָּה וְיִסוּדָא דִּילִיָּה דְּקָא נְפִיק מִינִיָּה וְאִייתִיָּה לִיָּה וּבְנִי לִיָּה בְּדוּכְתִיָּה בְּאַתְרֵי דְּהוּוֹת בְּתַר זִוּגִיָּה. הָא תְּלַת רוּחִין תַּמּוֹן) חַד, דְּהָוָה בְּהַהוּא מְאֵנָא, וְאַשְׁתְּאָר תַּמּוֹן. וְחַד, הַהוּא דְּאַתְמַשְׁדֵּי תַּמּוֹן דְּהָוָה עַרְטִילָאָה. וְחַד, הַהוּא דְּאַעִיל תַּמּוֹן הַהוּא פְּרוּקָא, וְאַתְעַרְבִי בְּהוּ. לְמַהוּי בְּתְּלַת רוּחִין אִי אֲפָשֵׁר. וּמָה אַתְעֵבִיד.

אַלָּא, כִּדְ אֵינּוֹן גְּבוּרָו עֻלְמִין, דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַהוּא רוּחַא דְּאַעִיל תַּמּוֹן הַהוּא פְּרוּקָא, בִּיָּה אַתְלַבֵּשׁ הַהוּא נֶשְׁמַתָּא, בְּאַתְרֵי דְּלְבוּשָׁא דְּגִיּוּרִי, (וְהוּא) וְהַהוּא רוּחַא עַרְטִילָאָה, דְּתַב תַּמּוֹן לְאַתְבְּנָאָה, לְהוּי לְבוּשָׁא לְנֶשְׁמַתָּא עֻלְמָא. וְהַהוּא רוּחַ דְּהָוָה בְּקַדְמִיתָא, דְּאַשְׁתְּאָר בְּהַהוּא מְנָא, פֶּרַח מִתַּמּוֹן. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לִיָּה אַתְרֵי, בְּגוֹ רְזִין כּוּיִן דְּטַנְרָא, דְּבְּתַר כְּתַפּוּי דְּגוֹן עֵדוֹן, וְאַתְטַמֵּר תַּמּוֹן. וְאַסְתְּלַק לְהַהוּא גּוֹפָא קַדְמָאָה, דְּהוּא בְּקַדְמִיתָא. וּבְהַהוּא רוּחַ יְקוּם הַהוּא גּוֹפָא, וְדָא אִיָּהוּ חַד דְּאֵינּוֹן תְּרִין, דְּקָא אֲמִינָא (לְעִילָא).

אָבֵל הָהוּא גּוֹפָא, עַד דְּלֵא יְקוּם, עוֹנֵשִׁיָּה סְגִיָּא דְּהָא בְּגִין דְּלֵא זָכָה
לְאַתְרַבְּאָה, נְחִתִּי לִיָּה לָגוּ (תִּיקוּנִין ע״ט ע״א) אֲדַמָּה, דְּסַמִּיךְ לְאַרְקָא. וְאַתְּדוֹן
תַּמּוֹן. וּלְבַתֵּר סְלִקִּין לִיָּה לְהָאֵי תַבֵּל. הַשְׁתָּא נְחִית, וְהַשְׁתָּא סְלִיק, הָא
סְלִיק, וְהָא נְחִית, לִית לִיָּה שְׂכִיכוּ בַר בְּשַׁבְּתֵי, וּבְיוֹמִין טְבִין וּבְרִישֵׁי יְרַחֵי.

דף ק' ע"ב

וְאַלִּין דְּמִיכִין בְּאַדְמַת עֶפְרָא, (דף ק' ע"ב) אֲדַמַת, מְאַדְמָה. עֶפְרָא מִתְבֵּל. וְעַל אֵלִין
כְּתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַת עֶפְרָא יִקְיָצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלֶּה
לְחַרְפּוֹת וּלְדָרְאוֹן עוֹלָם. כָּל אֵלִין דְּלֵא זָכוּ לְאַתְתַּקְנָא אָבֵל אֵי זָכָה הָהוּא
רוּחָא עֲרֻטִּילָאָה, דְּתַב כְּמַלְקָדְמִין, לְאַתְתַּקְנָא. זָכָאָה אִיהוּ, דְּהָא הָהוּא
רוּחָא דְאַתְמַר בֵּיה, דְּאַתְטַמַר בְּטַנְרָא, יְתַתְקוֹן בְּהָהוּא גּוֹפָא קְדַמָּאָה. וְעַל
אֵלִין כְּתִיב אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלֶּה לְחַרְפּוֹת וְגוֹי. כָּל אֵינּוֹן דְּלֵא זָכוּ
לְאַתְתַּקְנָא.

וְאַלִּין אֵינּוֹן גְּבוּרָן עֲלָאִין, דְּמַלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְלֵא אֲתַאֲבִיד כְּלוּם.
אֲפִילוּ הַבֵּל דְּפּוּמָא אֲתַר וְדוּכְתָּא אִית לִיָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד מִינָה
מַה דְּעֲבִיד. וְאַפִּילוּ מְלָה דְּבַר נֶשׁ, וְאַפִּילוּ קָלָא, לֵא הוּי בְּרִיקְנִיָּא, וְאַתְרַ
וְדוּכְתָּא אִית לְהוּ לְכָלָא.

הָאֵי דְאַתְבְּנֵי הַשְׁתָּא, וְנִפְק לְעֲלָמָא בְּרִיָּה חֲדַתָּא, לִית לִיָּה בֵּת זּוּג. וְעַל דָּא
לֵא מְכַרְזִי, דְּהָא בֵּת זּוּגִיָּה אֲתַאֲבִידַת מִינָה, בֵּת זּוּגִיָּה דְּהוֹת לִיָּה,
אֲתַעֲבִידַת אֲמִיָּה, וְאַחוָּה אָבוּהָ.

סְבָא סְבָא, מַה עֲבַדַת, טַב הוּה לָךְ שְׁתִּיקָא, סְבָא סְבָא, הָא אֲמִינָא דְּעֲאֵלַת
בִּימָא רַבָּא, בְּלֵא חַבְלִין, וּבְלֵא דְגָלָא, מַה תַּעֲבִיד. אֵי תִימָא דְּתַסְלֵק לְעִילָא,
לֵא תִיכּוּל. אֵי תִימָא דְּתִיחּוֹת לְתַתָּא, הָא עֲמָקָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, מַה
תַּעֲבִיד. אֵי סְבָא אֵי סְבָא, לֵא אִית לָךְ לְאַהֲדָרָא לְאַחוּרָא. בְּעַדְנִין אֵלִין, לֵא
הוֹיָת, וְלֵא אֲתַרְגִּילַת, לְאַתְחַלְשָׁא בְּתוּקְפָךְ, דְּהָא יַדְעַת, דְּבַר נֶשׁ אַחֲרָא בְּכָל
דְּרָא דָּא, לֵא עֲאֵל בְּאַרְבָּא בְּעַמִּיקָא דָּא דְּאַנְתָּ תַמּוֹן.

בְּרִיָּה דְּיוֹחָאֵי יַדַע לְאַסְתַּמְרָא אַרְחוּי, וְאֵי עֲאֵל בִּימָא עֲמִיקָא, אֲשַׁגַּח
בְּקְדַמִּיתָא, הֵיךְ יַעֲבַר בְּזַמְנָא חֲדָא, וְיִשׁוּטט בִּימָא, עַד לֵא יִיעוּל וְאַנְתָּ סְבָא,
לֵא אֲשַׁגַּחַת בְּקְדַמִּיתָא. הַשְׁתָּא סְבָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ תַמּוֹן, לֵא תַחֲלֵשׁ
בְּתוּקְפָךְ, לֵא תַשְׁבּוּק כָּל אַרְחוּךְ, לְמַשְׁטָטָא לִימִינָא וְלַשְׁמָאלָא, לְאַרְכָּא
וּלְפּוּתִיָּא, לְעַמְקָא וּלְרוּמָא, לֵא תַדְחַל. סְבָא סְבָא, אֲתַתְקוּף בְּתַקְפָךְ, כְּמַה
גְּבַרִין תַקִּיפִין תַבְרַת בְּתַקְפִּיהוֹן, וְכְמַה קַרְבִּין נְצַחַת.

בְּכָה, פְּתַח וְאַמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה
בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אֲמוֹ בְּיוֹם חֲתֻנְתּוֹ וּבְיוֹם שְׁמַחַת לְבוֹ. הָאֵי קְרָא
אוּקְמוּהָ, וְהִכִּי הוּא. אָבֵל צְאִינָה וּרְאִינָה, וְכִי מֵאֵן יְכִיל לְמַחְמֵי בְּמַלְךְ
שְׁלֹמֹה, דְּהוּא מַלְכָּא דְּשְׁלֹמָא דִּילִיָּה, וְהָא סְתִים הוּא, מְכַל חִילֵי מְרוּמִין

דְּלַעֲלֵא, בְּהֵוָה אֲתֵר, (ישעיה סד) דְּעִין לֹא רֵאֲתָה אֱלֹהִים זִוְלָתָךְ. וְאַתְּ אֲמַרְתְּ צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְךָ שְׁלֵמָה. וְתוֹ, דְּהָא כְּבוֹד דִּילֵיהּ, כְּלָהוּ מְלֻאכֵי עֲלָאי שְׁאֵלֵי וְאֲמַרֵי, אֵיִה מְקוּם כְּבוֹדוֹ.

אֵלָא, מַה דְּאָמַר צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְךָ שְׁלֵמָה, בְּעֵטְרָה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וּבְעֵטְרָה דְּכָל מֵאן דְּחָמֵי הֵהוּא עֵטְרָה, חָמֵי נַעַם מְלָכָא דְּשְׁלָמָא דִּילֵיהּ. שְׁעֵטְרָה לֹא אֲמוֹ, הָא תְּנִינֹן, קָרִי לָהּ בֵּית, וְקָרִי לָהּ אַחוּת, קָרִי לָהּ אִם, וְכֹלָא אִיהוּ. וְכֹלָא הָוֵי, מֵאן דְּיִסְתַּכַּל וְיִנְדַע בְּהָאֵי, יִנְדַע חֲכַמְתָּא יִקְרֵא.

הַשְׁתָּא מַה אַעֲבִיד, אֵי אִימָא, רְזָא סְתִימָא דָּא, לֹא אֲצִטְרִיךְ לְגַלְּתָהּ. אֵי לֹא אִימָא, יִשְׁתַּאֲרוֹן זְכָאִין אֵלִין, יִתְמִין מֵהָאֵי רְזָא, נִפְל הֵהוּא סְבָא עַל אֲנַפּוּי, וְאָמַר, (תהלים לא) בְּיַדְךָ אֲפָקִיד רוּחִי פְּדִית אֹתִי יְיָ אֵל אֲמֶת. מֵאֲנָא דְּהוֹת לְתַתָּא, הֵיךְ יִתְעַבִּיד לְעֵילָא, בְּעֵלָה דְּהוֹה לְעֵילָא, הֵיךְ יִתְהַפֵּךְ וְהוֹה לְתַתָּא. בֵּית זִוְגִיָּה אֲתַעֲבִידַת אֲמִיָּה. תְּוֹהָא עַל תְּוֹהָא. אַחוּהָ אַבוּהָ. אֵי אַבוּהָ דְּקַדְמִיתָא, יִפְרוֹק לֵיהּ, יֵאוּת, אַבְל אַחוּהָ דְּלִיָּהּ אַבוּהָ, וְכִי לֹא תְּוֹהָא אִיהוּ דָּא. עֲלָמָא בְּהַפּוּכָא אִיהוּ. וְדָאֵי עֲלָאִין לְתַתָּא, וְתַתָּאִין לְעֵילָא.

דף ק"א ע"א

אֵלָא, (דניאל ב) לְהוּא שְׁמִיָּה דִּי אֱלֹהָא מְבַרְךְ מִן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דִּי חֲכַמְתָּא וְגַבְוֵרְתָּא דִּילֵיהּ הִיא. וְהוּא מְהַשְׁנֵא עַדְנֵיָא וְזַמְנֵיָא וְגוֹ' יַדַע מַה בְּחִשּׁוּכָא וְנִהוּרָא עֲמִיָּה שְׁרָא. תָּא חֲזִי, מֵאן דְּשָׂרִי בְּנִהוּרָא, לֹא יָכִיל לְאַסְתַּכְּלָא וְלִמְחַמֵי בְּחִשּׁוּכָא. אַבְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא חֲכִי, (דף ק"א ע"א) יַדַע מַה בְּחִשּׁוּכָא, אִף עַל גַּב דְּנִהוּרָא עֲמִיָּה שְׁרָא. מְגוֹ נִהוּרָא, אֲסַתַּכַּל בְּחִשּׁוּכָא, וְיַדַע כָּל מַה דְּתַמְן.

הֲכָא, אֵית לְאַקְדָּמָא בְּקַדְמִיתָא, מְלָה חֲדָא, דְּאָמְרוּ קַדְמָאֵי, בְּאִינוּן חֲזוּי לִילָא. דְּתַנֵּן, מֵאן דְּאָתֵי עַל אֲמִיָּה בְּחִלְמָא, יִצְפָּה לְבִינָה. דְּכְתִיב, (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, הֲכָא אֵית לְאַסְתַּכְּלָא, אֵי בְּגִין דְּאִיָּהֵי אִם יֵאוּת, וְהוֹה לֵיהּ לְמַכְתַּב חֲכִי, דְּמֵאן דְּחָמָא אֲמִיָּה בְּחִלְמָא, יִזְכִּי לְבִינָה. אַבְל מֵאן דְּאָתֵי עַל אֲמִיָּה אֲמָאֵי.

אֵלָא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, בְּגִין דְּאֲתַהֲפֵךְ וְסָלִיק מִתַּתָּא לְעֵילָא. בְּרָא הוֹה בְּקַדְמִיתָא, כִּיּוֹן דְּסָלִיק לְעֵילָא, אֲתַהֲפֵךְ אִילָנָא, וְאֲתַעֲבִיד אִיהוּ מְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְשְׁלִיט עֲלָהּ, וְזָכִי לְבִינָה.

בְּקַדְמִיתָא כַּד סָלִיק אֵינְשׁ לִיּוּג (צ"ח ע"א) שְׁנִין, מַה כְּתִיב, (תהלים ב) יְיָ אָמַר אֵלֵי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ, כְּדִין אִיהוּ לְתַתָּא מִינָהּ. כִּיּוֹן דְּסָלִיק עֲלָהּ, הָאֵי אִיהוּ מְעֲלָמָא עֲלָאָה. דְּהָא אֲסַתַּלַּק בְּדַרְגָּא דִּיוֹסְרָא, וְדָא (ס"א ודא) זָכִי לְבִינָה.

אוף הכי האי מאנא, בקדמיתא איהו הוה בדרגא דיוסף, בעל אילנא
תתאה, קיימא ברעותיה, ושליט עליה, דהא כל נוקבא, בדיוקנא דנוקבא
אילנא תתאה קיימא. כיון דאיהו לא בעא לקיימא בההוא דרגא דיוסף,
ולא אתקיים לשמשא ביה, ולאפשא בעלמא, ולמעבד תולדיו, כדיו נחית
לתתא, ואתעבידת איהי אמיה. וההוא פרוקא, גרית גרותא דיוסף, דהוה
הוא בקדמיתא ואיהו נחית לתתא.

כיון דנחית לתתא, כדיו אתקיים ביה, יי אמר אלי בני אתה אני היום
ילדתיך. אתהפך אילנא, מה דהוה תחותיה ואיהו שליט עליה, אתהדר
ושליט ההוא אילנא עליה, ואיהו נחית לתתא. כיון דאיהו נחית לתתא,
ההוא גרית גרותא אתר דיוסף, אבוי אקרי, אבוי הוי ודאי, כלא איהו
על תקונייה ודאי כדקא יאות.

בקדמיתא הוה מעלמא דדכורא, והא אתעקר מתמו, והשתא איהו
מעלמא דנוקבא. ומה דהוה איהו שליט עליה, שלטא איהי עליה, ואתהדר
למהוי בעלמא דנוקבא. ועל דא לית ליה בת זוג כלל. ולא מכריזי עליה,
על נוקבא. דהא מעלמא דנוקבא אתהדר איהו.

וההוא גופא קדמאה דשבק, אלמלא ינדעון ויסתכלון בני עלמא, צערא
דאית ליה, כד יתעקר מעלמא דדכורא, ואתהדר לעלמא דנוקבא. ינדעון,
דהא לית צערא בעלמא, כההוא צערא. בת זוג לית ליה, דהא לא קיימא
באתר דדכורא. לא מכריזי עליה, על נוקבא, דהא מעלמא דנוקבא איהו.
ואי אית ליה בת זוג, הוי ברחמי, אערעת בהדי (נייא בחד) נוקבא, דעד כען
לא אית לה בר זוג. ועל דא תנינן, דילמא יקדמנו אחר ברחמים. אחר תנן.
וכלא איהו על תקונייה.

ועל דא כתיב (ויקרא כב) ובת כהן פי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה
ושבה אל בית אביה כנעוריה. ובת כהן, הא אוקימנא מלה דא. אלמנה,
מההוא גופא קדמאה. וגרושה, דלא עאלת לפרגודא דמלכא, דכל אינון
דלא קיימי בעלמא דדכורא, לא אית להו ביה חולקא. הוא אשתמיט
ואעקר גרמיה מעלמא דדכורא, לא אית ליה חולקא ביה ועל דא איהי
גרושה. וזרע אין לה, דאי הוה לה זרע, לא אתעקר מניה, ולא הוה נחית
לעלמא דנוקבא.

ושבה אל בית אביה, מאן בית אביה. דא עלמא דנוקבא, דההוא עלמא
בית אביה אקרי, וההוא מאנא דהוה אתתקן לאשתמשא ביה, אתהפך
ואיהו נחית לתתא, וההוא מאנא סליק לעילא. כנעוריה, כההוא זמנא
דכתיב, אני היום ילדתיך, ילדתיך ודאי, ישוב לימי עלומיו, כמה דהוה
(בקדמיתא) מתליסר שנין ולעילא.

אי זכאת לאתתקנא, הואיל ושבה אל בית אביה, מלחם אביה תאכל, (דף ק"א ע"ב) תתענג מההוא ענוגא. דעלמא דנוקבא, דאכלי מנהמא דאבירים, דנחית מלעילא. אבל לאסתכלא ולאיתהני במה דאתהנון שאר צדיקיא, לא יכלא בגין דהוה זר לתמן. ועל דא לא אכיל קדש אבל אכיל תרומה, דאיהו יתיב בעלמא דנוקבא.

ומגו דאיהו מעלמא דנוקבא, לא אכיל ליה אלא בלילה, דכתוב, (ויקרא כב) ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא. דהא קדש דאיהו מעלמא דדכורא, לא אתאכיל אלא ביום. בגיני כך (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, (בראשית ל"א ע"ב) שירותא עלאה דכל עלמא דדכורא, (נ"ט ע"א) קדש איהו, ומה דסליק ביה, בקדש ישראל הוה, ובגיני כך קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה.

כד רוחין פקידאן, באינון זמנין דפקדין לבי קברי, אינון לא פקדין, דהא לא זכאן לעלמא דקדש, דכתוב, (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. ואי לא זכה ההוא רוחא לאתתקנא פדקא יאות, פיון דאהדר בגלגולא, אפילו ביהוה אהר, בתרומה לא אכיל, וזר אקרי, אפילו לעלמא תתאה ולא אכיל בה. עד הכא ברזא דא.

סבא סבא, פיון דשריאת לשטטא בימא רבא, זיל ברעותך, לכל סטרין דימא. השתא אית לגלאה, דהא אמינא, דהאי פרוקא כד אתי, עאל גבי ההוא מאנא, דקא אמינא, אעיל תמן, ודביק תמן רוחא (דעלמא) דיליה ביהוה מאנא ולא אתאביד כלום, אפילו הבל דפומא, יאות הוא וכך הוא. סבא סבא, אי תימא ותגלי, אימא בלא דחילו.

שאר בני נשא דעלמא, דקא מסתלקי מניה, והא ידענא, דרוח דיליה שביק ביהוה אתתא דחות ליה, ורוחא אעיל תמן, מה אתעביד מההוא רוח. ואי נסבא האי אתתא, אוף הכי, מה אתעביד מההוא רוח דשבק בה בעלה קדמאה, דהא גבר אחרא אתי עליה.

לאתקיימא רוח ברוח לא אפשר, דהא האי דאתי עליה השתא, רוח אעיל בה. וכן ההוא קדמאה דאסתליק, רוח אעיל בה. ההוא קדמאה דאסתלק בגין הוה ליה, ודא דהשתא לאו פרוקא איהו, רוח דשבק ההוא קדמאה ביהוה מאנא, ואתא האי אחרא ואעיל בה רוח, ודאי לא יכלי תרווייהו לאתקיימא ביהוה גופא דאתתא כחדא, אי נימא דאתאביד, אי אפשר, מה אתעביד מניה.

אוף הכי אי איהי לא אתנסיבת, ההוא רוחא דשבק בה בעלה, מאי אתעביד מניה. אי נימא דאתאביד, לאו הכי. כל דא צריך לגלאה השתא. סבא סבא, חמי מה עבדת, ובמה אעילת גרמך. קום סבא, ארים דגלך. קום סבא, ואשפיל גרמך קמי מארך.

פֶּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קלא) יְיָ לֹא גָבַהּ לְבַי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. דָּוִד מְלָכָא אָמַר דָּא, בְּגִין דְּהוּא מְלָכָא עֲלָאָה, וְשְׁלִיטָא עַל כָּל מְלָכִין עֲלָאִין, וְשְׁלִיטִין דְּאִית מִמְזָרַח וְעַד מַעְרָב, וְלֹא סָלִיק עַל לְבִיָּה לְאַסְטָאָה מְאַרְחָא, וְתַדִּיר שְׁפִיל לְבִיָּה קָמִי מְאַרְיָה, וְכַד הוּא לְעֵי בְּאוּרִיָּתָא, הוּא מִתְגַּבֵּר כְּאַרְיָא, וְעֵינוּי תַּדִּיר מְאַיְכִין בְּאַרְעָא, מִדְּחִילוּ דְּמְאַרְיָה. וְכַד הוּא אָזִיל בֵּין עַמָּא, לֹא הוּא בִּיָּה גְסוּת רֹחָא כְּלָל.

וְעַל דָּא כְּתִיב, יְיָ לֹא גָבַהּ לְבַי וְגו', לֹא גָבַהּ לְבַי, אִף עַל גַּב דְּאַנָּא מְלָכָא שְׁלִיטָא עַל כָּל שְׂאָר מְלָכִין דְּעֲלָמָא. וְלֹא רָמוּ עֵינַי, בְּזִמְנָא דְּאַנָּא קִיַּימָא קִמְדָּ, לְעֵי בְּאוּרִיָּתָא. וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגְדוּלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מִמֶּנִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּאַנָּא אָזִיל בֵּין עַמָּא. וְאִי דָּוִד מְלָכָא אָמַר הֲכִי, שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וְאַנָּא כְּמָה אָנָּא שְׁפִיל לְבָא, וּמְאַיְדָּ עֵינָא קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא. וְחַס לִי, דְּבִמְלִין קְדִישִׁין דְּאוּרִיָּתָא, יְרוּם לְבָאִי. בְּכָה וְדַמְעוּי נְפִלִין עַל דִּיקְנִיָּה.

דף ק"ב ע"א

אָמַר, סָבָא לְאִי בְּחִילָא, כְּמָה שְׁפִירָאן דְּמַעִין עַל דִּיקְנָדָּ, כְּמָה דְּהוּא שְׁפִיר מְשַׁחָא טָבָא, כַּד הוּא נְחִית עַל דִּיקְנָא דְּסָבָא טָבָא דְּאַהֲרֹן. אִימָא מִילָדָּ סָבָא (דף ק"ב ע"א) דְּהָא מְלָכָא קְדִישָׁא הָכָא. שְׂאָר בְּנֵי נְשָׂא דְּעֲלָמָא, דְּקָא אֲסַתְּלָקוּ מִנִּיָּה, וְשְׁבָקוּ רֹחָא בְּהַהוּא מְאַנָּא, דְּהוּוּ מְשַׁתְּמְשִׁי בִּיָּה, וְאַתְּנָסִיבַת, וְאַתְּא אַחְרָא וְאַעִיל בְּהַהוּא מְאַנָּא רֹחָא אַחְרָא, מָה אַתְּעָבִיד מִהַהוּא קְדַמְאָה, כְּמָה דְּאַתְּמַר.

תָּא חֲזִי, כְּמָה עֲלָאִין גְּבוּרָאן דְּמְלָכָא קְדִישָׁא, דְּקָא עָבִיד, וּמָאן יָכִיל לְמַלְלָא לוֹן. כַּד הָאִי בַּעֲלָה תְּנַיְינָא, אַתְּי וְאַעִיל רֹחָא בְּהַהוּא מְאַנָּא, רֹחָא קְדַמְאָה, מְקַטְרָגָא בְּהָאִי רֹחַ דְּעָאֵל, וְלֹא אַתְּיִשְׁבֹּן כְּחָדָא.

וּבְגִינֵי כַּד, אַתְּתָא לֹא אַתְּיִשְׁבַּת כְּדָקָא יְאוּת, בְּהַדִּי בַּעֲלָה תְּנַיְינָא, בְּגִין דְּרוּחָא קְדַמְאָה מְכַשְׁכְּשָׁא בְּהָא, וּכְדִין אִיְהִי דְּכִירַת לִיָּה תַּדִּיר, וּבְכָאֵת עֲלִיָּה, אוּ אַתְּאַנְחַת עֲלִיָּה, דְּהָא רֹחָא דִּילִיָּה, מְכַשְׁכְּשָׁא בְּמַעְהָא כְּחוּיָא, וּמְקַטְרָגָא בְּהַדִּי רֹחַ אַחְרָא, דְּעָאֵל בְּהָא מְבַעֲלָה תְּנַיְינָא. עַד זְמַן סָגִי מְקַטְרָגִין דָּא בְּדָא.

וְאִי אַעֲבֵר דָּא דְּעָאֵל, לְהַהוּא (אַתְעֵרוּ) דְּהוּא קְדַמְאָה (לְבַתֵּר), דָּא קְדַמְאָה נְפִיק וְאַזִּיל לִיָּה. וּלְזִמְנִין, דְּדַחִי דָּא קְדַמְאָה לְהַהוּא תְּנַיְינָא, וְאַתְּעָבִיד לִיָּה מְקַטְרָגָא, עַד דְּאַפִּיק לִיָּה מְעֲלָמָא. וְעַל דָּא תְּנַיְינֹן, דְּמַתְרִין וּלְהַלְלָאָה, לֹא יִסַּב בְּרַ נֶשׁ לְהָאִי אַתְּתָא, דְּהָא מְלָאָד הַפְּוֹת אַתְּתַקְוֹן בְּהָא, וּבְגֵי עֲלָמָא לֹא יִדְעִין, דְּהָא רֹחָא כִּיּוֹן דְּאַתְּתַקְוֹן וְקָא נְצַח לְהַהוּא רֹחָא אַחְרָא תְּנַיְינָא, מְכָאן וּלְהַלְלָאָה לֹא יִתְעַרְבַּ בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא בְּהַדְּהָא.

חַבְרִיָּיא, הָא יִדְעָנָא דְּבַאֲתֵר דָּא אִית לְכוּ לְמַקְשִׁי, וְלִימָא אִי הֲכִי לֹא מִית בְּדִינָא הָאִי תְּנַיְינָא, וְלֹא דִּינִין לִיָּה מְלַעִילָא. תָּא חֲזִי, כְּמָה אִיְהוּ בְּדִינָא,

דִּינְצַח פְּלוּנִי לְפְלוּנִי אוּ דְלֹא יִקְטָרַג עָלַיָּה פְּלוּנִי לְפְלוּנִי. וּמֵאן דְּנָסִיב אַרְמְלָתָא, כְּמֵאן דְּעָאל בְּיַמָּא, בְּרוּחִין תְּקִיפִין, בְּלֹא חֲבָלִין, וְלֹא יָדַע אִי יַעֲבֹר בְּשִׁלְסָם, אִי יִטְבַּע גּוֹ תְּהוּמֵי.

וְאִי דָּא דְּעָאל הֵהוּא רוּחָא תְּנַיִנָּא, אֶתְתַּקִּיף וְנִצַּח לְהֵהוּא קְדָמָּה, הֵהוּא קְדָמָּה נִפְק מִתְּמֹן וְאִזִּיל לִיָּה. לְאֹן אֶתְר אִזִּיל לִיָּה, וּמָה אֶתְעֵבִיד. סָבֵא סָבֵא מָה עֵבֵדַת. חֲשֵׁבַת דְּתַמְלִל זְעִיר, וְנִפְקַת לְהֵאִי, הָא עָאלַת בְּאֶתְר דְּלֹא עָאל בְּר נֶשׁ אַחְרָא, מִן יוּמָא דְּדוּאַג וְאַחִיתוּפִל עֵבְדוּ בְּעֵינִין אֵלִין, בְּאֵינּוּן אַרְבַּע מָּאָה בְּעֵינִי, דְּהוּוּ בְּעָאן עַל מְגִדְלָא דְּפָרַח בְּאִוִּירָא, וְלֹא אֶתִיב עֲלֵיָּהוּ בְּר נֶשׁ, עַד דְּאַתָּא שְׁלֵמָה מְלָכָא, וּבִירַר לוֹן כָּל חַד וְחַד עַל תְּקוּנֵיהָ. סָבֵא סָבֵא, רְזָא עֲלָּאָה דְּהוּוּ טְמִירָא, אֶתִיב לְגִלְאָה, מָה עֵבֵדַת.

סָבֵא סָבֵא, בְּקְדָמִיתָא הוּוּ לְדָּ לְנִטְרָא אַרְחָדָּ, וְתַסְתַּפֵּל בְּרִישָׁדָּ. אָבֵל הֲשֵׁתָא, לָאוּ שְׁעֵתָא לְאַתְטַמְרָא. סָבֵא, אֶהְדֵּר בְּתַקְפָּדָּ. הֵהוּא רוּחַ דְּנִפְק, לְאֹן אִזִּיל. בְּכָה וְאַמְר, חֲבָרְיָא, כָּל הַנִּי בְּכֵינִין דְּקָא בְּכֵינָא, לָאוּ בְּגִינֵיכּוּ הוּא, אֶלָּא דְּחִילְנָא לְמֵאִרִי עֲלֵמָא, דְּגִלְנָא אַרְחִין סְתִימִין, בְּלֹא רְשׁוּ. אָבֵל גְּלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא, דְּלֹא לִיקְרָא דִּילִי עֵבִידְנָא, וְלֹא לִיקְרָא דְּאַבָּא, אָבֵל רְעוּתִי לְפּוֹלְחָנָא דִּילִיָּה, וְאַנָּא חֲמִינָא, יִקְרָא דְּחַד מִנֵּיכּוּ, בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, וְאַחְרָא יְדַענָא דְּהַכִּי הוּא. אָבֵל לֹא גְלִי קָמָאִי, וְהֲשֵׁתָא חֲמִינָא.

תְּנַיִנּוּ, דְּחֵינּוּ גִבְרָא מְקָמִי גִבְרָא, בְּכַמָּה אַרְחִין סְתִימִין (וּילַד רַפּוּיִד ע״א) אֶתְדַחֲיִין. הֵהוּא רוּחָא קְדָמָּה, דְּאַתְדַּחֲי מְקָמִי הֵהוּא תְּנַיִנָּא, לְאֹן אִזִּיל. הֵהוּא רוּחָא, נִפְיִק וְאִזִּיל, וּמִשְׁטָטָא בְּעֲלֵמָא, וְלֹא יָדַע, וְאִזִּיל לְגוּ קְבָרָא דְּהֵהוּא בְּר נֶשׁ, וּמִתְּמֹן מִשְׁטָטָא בְּעֲלֵמָא, וְאַתְחַזִּי בְּחֲלֵמָא לְבִנִי נֶשׁא, וְחֲמָאן בְּחֲלֵמָא דִּיוִקְנָא דְּהֵהוּא בְּר נֶשׁ, וְאוּדַע לוֹן מְלִין לְפּוּס אַרְחִיָּה דְּהֵהוּא רוּחַ קְדָמָּה, דְּקָא אֶתְמַשֵּׁד מְנִיָּה, כְּמָה דְּאִיְהוּ בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, הַכִּי מִשְׁטָטָא הֵאִי, וְאוּדַע בְּהֵאִי מִשְׁטָטָא עֲלֵמָא.

דף ק"ב ע"ב

וְהַכִּי אִזִּיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֲלֵמָא, וּפְקַדַת תְּדִיר לְהֵהוּא קְבָרָא, עַד (אַחֲרֵי הַדָּף) זְמַנָּא דְּרוּחוֹת פְּקַדוֹן לְגַבִּי קְבָרֵיָּהוּ דְּגוּפִין. כְּדִין, הֵאִי רוּחָא, אֶתְחַבֵּר בְּהֵהוּא רוּחַ דִּילִיָּה, וְאַתְלַבֵּשׁ בֵּיָּה, וְאִזִּיל לִיָּה. כִּד עָאל לְדוּכְתִיָּה, אֶתְפָּשֵׁט מְנִיָּה. וְדוּכְתָא אִית לִיָּה (בְּאֵינּוּן רוּחִין בְּגוּ עַדוּ) (דף ק"ב ע"ב) בְּאֵינּוּן הִיכְלִין דְּגוּ עַדוּ, אוּ לְבַר, לְפּוּס אַרְחֵי דְּכָל חַד וְחַד, וְתַמֵּן אֶתְטַמֵּר.

וְכַד רוּחִין פְּקַדוֹן לְהֵאִי עֲלֵמָא, דְּמַתִּין נְזַקְקִין לְגַבִּי חֵינּוּ, לֹא נְזַקְקִין אֶלָּא בְּהֵהוּא מְשִׁיכּוּ דְּרוּחָא, וּבִיָּה אֶתְלַבֵּשׁ רוּחָא אַחְרָא. וְאִי תִימָא, אִי הַכִּי, תוּעֲלָתָא אִיְהוּ לְרוּחָא, וְהֵאִי אֶתְתָא תוּעֲלָתָא עֵבֵדַת לְכֻלָּא. לָאוּ הַכִּי, דְּאַלְמָלָא לֹא אֶתְנַסִּיבַת לְגַבִּי אַחְרָא, וְהֵאִי רוּחָא קְדָמָּה לֹא מִתְדַחֲיָא מְקָמִי הֵאִי גִבְרָא אַחְרָא, תוּעֲלָתָא אַחְרָא הוּוּ לִיָּה, בְּגוּוּנָא אַחְרָא, וְלֹא

יְהִי לְאִי בְּעֶלְמָא, כְּמָה דְהוּי, וְלֹא יִזְדַּקֵּק לְגַבֵּי חַיִּין דְהָאֵי עֲלֵמָא, כְּמָה דְהוּי מִשְׁטָטָא הָכָא וְהָכָא.

אִי הָכִי זְוֹגָא תְנַיִנָא דְהָאֵי אֲתַתָּא, לֹא הוּי מְלַעֲלָא. וְאֲתַתָּא אֲמַרְתָּ דְאֲתַדְחִיָּא גְבַר מְקַמֵּי גְבַר, וְאֲמִינָא דְהָאֵי בְּעֶלְהָ תְנַיִנָא, דְנָסִיב לְאֲתַתָּא דָא, אִיחוּ בֵּת זְוֹגִיָּה מִמֶּשׁ. וְהָהוּא קְדַמָּא לָאו בְּרִי זְוֹגִיָּה מִמֶּשׁ הָוָה. וְהָאֵי תְנַיִנָא דִּילִיָּה הָוָה, וְכַד מְטָא זְמַנִּיה, אֲתַדְחִיָּא דָא מְקַמִּיה. וְדָאֵי הָכִי הוּא, דְהָא לֹא אֲתַדְחִיָּא הָהוּא רֹחַ קְדַמָּא, דְהָוָה בְּהָאֵי אֲתַתָּא. אֲפָא בְּגִין דְהָאֵי תְנַיִנָא, דְאִיחוּ בְּרִי זְוֹגָה. (דְבַר אִיחֵי בֵּת זְוֹגִיָּה) (הָאֵי תְנַיִנָא).

וְכָל אֵינוֹן תְנַיִנִין, דְאֲתַדְחִיִין מְקַמֵּי קְדַמָּאִין. קְדַמָּאִין הוּוּ בְּנֵי זְוֹגִיָּהוּ, וְלֹא הֵי. וּבְגִין כְּדָ, לֹא אִית לֹון קִיּוּמָא בְּהַדְיָהוּ, וְאֲתַדְחִיָּא רֹחַ תְנַיִנָא מְקַמֵּי רֹחַא קְדַמָּא. וּבְגִין כְּדָ, מֵאֵן דְנָסִיב אֲרַמְלָתָא, קָרִינָן עֲלֵיהָ, (מִשְׁלִי ז') וְלֹא יָדַע כִּי בְנַפְשׁוֹ הוּא. (מִשְׁלִי א) כִּי חָנַם מְזוֹרָה הָרְשֵׁת וְגוֹי וְלֹא יָדַע אִי הִיא בֵּת זְוֹגִיָּה מִמֶּשׁ אִי לָאו.

אֲרַמְלָתָא דְלֹא נָסִיבֵת, אָף עַל גַּב דְאֲתִי בְּרִי זְוֹגָה, וְאִיחֵי לֹא בְּעָתָא לְאֲתַנְסָבָא, קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא לֹא פִיָּיף לָהּ מִן דִּינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא אֲזַמִּין לְהָהוּא בְּרִיָּד נֶשׂ אֲתַתָּא אַחְרָא, וְלֹא עָאלֵת בְּדִינָא כְּהָאֵי (ס"א וְלִית עֲלֵיהָ בִי דִינָא בְּהָאֵי) בְּהָהוּא עֲלֵמָא, וְאָף עַל גַּב דְלִית לָהּ בְּרִי, דְהָא אֲתַתָּא לֹא אֲתַפְקֵדֵת אַפְרִיָּה וְרַבִּיָּה, כְּמָה דְאִוְקַמוּהָ.

אֲתַתָּא דָא דְלֹא אֲתַנְסִיבֵת זְמַנָּא תְנַיִנָא, הָהוּא רֹחַ דְשִׁבְק בְּהָ בְּעֶלְהָ מַה אֲתַעֲבִיד מְנִיָּה. יִתִּיב תַּמָּן תְּרִיסַר יָרְחֵי, וּבְכָל לִילָא וְלִילָא, נְפִיק וּפְקֵדָא לְנַפְשָׁא, וְאֲתַהֲדַר לְאֲתַרִּיהָ. לְבַתֵּר תְּרִיסַר יָרְחֵי, דְקָא אֲסַתְלַק דִּינָא דְהָהוּא גְבַרָא, דְהָא כָּל אֵינוֹן תְּרִיסַר יָרְחֵי, הָא רֹחַא אֲתַכְפִּיָּא בְּעַצִּיבוֹ כָּל יוֹמָא. לְבַתֵּר תְּרִיסַר יָרְחֵי, נְפִיק מִתַּמָּן, וְאֲזִיל וְקִיּוּמָא לְתַרְע גֹּן עֵדוֹן, (אֲחֹרֵי הַדָּף) וּפְקֵדָא לְהָאֵי עֲלֵמָא, לְגַבֵּי הָהוּא מְאָנָא, דְנְפִיק מְנִיָּה. וְכַד הָאֵי אֲתַתָּא אֲסַתְלַקֵּת מִעֲלֵמָא, הָהוּא רֹחַ נְפִיק וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּהָהוּא רֹחַ דִּילָהּ, וְזָכָאת בִּיהָ לְגַבֵּי בְּעֶלְהָ, וְנַהֲרִין תְּרִוּוּיָּהוּ, כְּדָקָא יֵאוֹת, בְּחַבּוּרָא חֲדָא.

כִּינָן דְאֲתַיִנָא לְהָאֵי אֲתַר, הֲשַׁתָּא אִית לְגַלְאָה אֲרַחִין סְתִימִין, דְמֵאֲרֵי עֲלֵמָא, לֹא יָדַעִין בְּהוּ בְּנֵי נֶשׂא. וְכִלְהוּ אֲזִלִין בְּאַרְחָ קְשׁוּט, כְּמָה דְאֲתַתָּא אֲמַר (הוֹשַׁע יֵד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְרָכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. וּבְנֵי נֶשׂא לֹא יָדַעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין, כְּמָה אֵינוֹן עֲלָאִין, עוֹבְדִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, וְכְמָה מִשְׁנַיִן אֵינוֹן, וּבְנֵי עֲלֵמָא לֹא יָדַעִין, וְכִלְהוּ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, דְלֹא סְטָאֵן לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא.

הֵינִי דְמִתְגַּלְגְּלִין, דְקָא אֲתַתְּרָכוּ בְּתַרוּכִין מִהָהוּא עֲלֵמָא, וְלִית לֹון בֵּת זְוֹג. בֵּת זְוֹג דְקָא מְזַדְוֹגֵן בְּהָאֵי עֲלֵמָא, מֵאֵן אֵינוֹן, אֵינוֹן נֶשִׁין, דְקָא מְזַדְוֹגֵן בְּהַדְיָהוּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא. דְהָא (תְּרִיָּד לָהּ וְלִית לִיהָ בֵּת זְוֹג כְּאֵינוֹן גְּבַרִין דְלֹא תְרִיכּוּ וְקָא מְזַדְוֹגֵן בְּהַדְיָהוּ) לְכִלְהוּ בְּנֵי נֶשׂא, אִית לֹון בֵּת זְוֹג, בְּרִי מִהָאֵי.

דף ק"ג ע"א

חמו השתא, כמה אינון רברבין ועלאין גבורן דיליה. תנינו, מאן דמתרד אפתיה קדמא, מדבחה אחית עלוי דמעין. מדבחה אמאי. אלא, הא אמיןא, דכל נשין דעלמא בדיוקנא דהאי מזבח קיימי, ועל דא (נשא קפ"ד ע"א) ירתאן אינון שבע ברפאן, דכלהו מכנסת ישראל אינון. ואי איהו (דף ק"ג ע"א) מתרד לה, אהדר אבנא (נ"א דמדבחה עלאה) לגרעונא. מאי טעמא. בגין דמתחברן תרוכין בהדי הדדי.

ורזא דא דכתבי, (דברים כד) וכתב לה ספר פרות ונתן בגדה וגו', ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. ממשמע דאמר, והלכה והיתה לאיש, לא ידענא (דהיא אזלה לגבי בעלה דתריך לה, נ"א דליתה) ההוא דתריך לה) מאי אחר. אלא כמה דאתמר, אחר תנו, ואחר פתיב, ואחר קרינו ליה, דכתבי, (איוב ח) וימעפר אחר יצמחו. ותרוכין מתחברן פחדא, תרוכין דההוא עלמא, ותרוכין דהאי עלמא. ומה דהות האי אתתא, בדיוקנא עלאה, הא אשתעבדא לדיוקנא תתאה, קרינא ליה אחר.

וקרינו ליה אחרון, אחרון מנלו. דכתבי, (איוב יט) ואחרון (ק"ה ע"ב) על עפר יקום. והכא פתיב ושנאה האיש האחרון. או פי ימות האיש האחרון. אחרון, שני מפעי ליה. ואי תימא, דלא תזדווג אפילו לעשרה, דא פתר דא. לאו הכי. וכי לבעלה דא תזדווג, ולא לאחרא, מאי אחרון.

אלא דא איהו האי אחר דקאמרן, ואיהו אחר, ואיהו אחרון. השתא אבנא מתגלגלא בקוספתא. אחר אמאי אקרי הכי דהא כל בנינא נפל, ואתהדר לעפרא, איהו הוה מה דהוה, ולא אחרא. אמאי קרינו ליה אחר. אוף הכי אמאי אקרי אחרון, וכי אחרון איהו, והא אי יתישר יאות, ואי לא, יהדר ויתגלגל ויתנטע כמלקדמין, אמאי אקרי אחרון.

אבל תא חזי, פתיב (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, מאי טוב. תנינו, דא מלאך דטוב. מאד, דא מלאך הפנות. ולכלא קודשא בריך הוא אומין תקונוי.

תא חזי, פתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, נהר דא, לא שכיף לעלמין, מלאפשא ולמסגי ולמעבד פירין. ואל אחר אסתרס, ולית ליה תיאובתא לעלמין, ולא אפיש, ולא עביד פירין, דאלמלי עביד פירין, יטשטש לכל עלמא.

ובגין כך, בר נש דגרים לההוא סטר דיפוש בעלמא, אקרי רע, ולא חמי אפי שכינתא לעלמין, דכתבי, (תהלים ח) לא יגורף רע. האי בר נש, דמתגלגלא בגלגולא, אי איהו עבר ואתדבק בההוא אל אחר, דלא עביד פירין, ולא אפיש בעלמא, בגין כך אקרי אחר, ושמא גרים ליה, איהו הוא, ואחר אקרי, אחר ודאי.

אחרון: מקדמא וְאֵילָךְ, אחרון קרינו ליה, ואחרון אקרי. תננינא איהו, ומיד אקרי אחרון, והכי קרי ליה קודשא בריה הוא אחרון, בגין דיתתקון למיהו אחרון, ולא יתוב כמלקדמין. תליתא אוף הכי. וכן בכל זמנין, מקדמא וְאֵילָךְ. הכי אקרי אחרון, והכי אצטריד למקרי אחרון, דאלמלא אתקרי מיד תננינא, הא פתיחו דפומא לאהדרא כמלקדמין, והוא בננינא אסתתר.

מנלן. מבית שני דאקרי אחרון, דכתיב, (חגי ב) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון. דהא מקדמא וְאֵילָךְ, אחרון אקרי, דהא לא יהא פתיחו דפומא, דהוא בננינא ינפול, ויתהדר כמלקדמין.

אויף הכי דא, אחרון קרינו ליה. ובגין פד פתיב, לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה. לא יוכל, לא יקחנה מפעי ליה, מאי לא יוכל. אלא פיון דהאי אתתא אַתְּדַבְּקַת בְּאַחַר, ונחתת לאשתעבדא בדרגא תתאה, לא בעי קודשא בריה הוא, דאיהו יתוב מדרגא דיליה, למיהב איבא, ולא תדבקה בההוא דרגא דלאו דיליה.

ותא חזי, אי האי אתתא לא אתנסיבת, אפילו תזנה בכל גוברין דעלמא, אי בעי בעלה יתוב לגבה, אבל אי אתדבקה בנשואין לאחר, (נייא ואחר) דא (האי) לא יוכל לשוב לדרגא קדמא, דהוה בקדמיתא לגבה. לא יוכל ודאי לאתבא לההוא דרגא לעלמין.

דף ק"ג ע"ב

אחרי אשר הטמאה. תנינן, דהטמאה בלביה. אי הכי, אפילו אי תתרחק ותזנה בלא נשואין. אלא, פיון דאתדבקה לאחר, הא קבילת עלה חולקא דההוא סטרא, ובעלה (דף ק"ג ע"ב) קדמא דאיהו מסטרא אחרא טבא דטוב, לא יהא ליה בה חולקא לעלמין, ולא נפיש כלל לההוא אתר. הא אם שלחה האיש האחרון, או כי ימות האיש האחרון, לקדמא אסורא, אבל לשאר בני נשא, תשתרי. דילמא תשפח אתרא כמלקדמין, ואחרון יקום דיזדווג בהדה.

מאן דאית ליה בנין מאתתיה קדמיתא, ואעיל האי לגו ביתיה, ההוא יומא אתדבק בחרבא קשיא דמתהפכא, בגין תרין סטרין. חד, דהא תרין דחת לון לבר, והשתא איהו תליתא. ותו, מאנא דאשתעבד (נייא דאשתתף) ביה אחר, היד ייתי איהו למיהב ביה רוחא דיליה, וישתתף בהדה, ויתדבק בה. לאו דאיהי אסורא, אבל ודאי שתופא בישא איהו לגרמיה. (כדאמר)

רבי לויטס איש כפר אונו, הוה חייך ומתלוץ על אתתא דא, פד חמי מאן דאזדוג בהדה, והוה אמר, (משלי לא) ותשחק ליום אחרון פתיב, מאן דאתדבקה ביה באיש אחרון, חיוכא איהי לבתר.

הַשְׁתָּא, אֵית לְאַהֲדָרָא וְלַעֲיִנָּא, עַל אֲתֵר (נ"א אילנא) חַד רַב וְעֵלְאַה, דְּהוּה בְּעֵלְמָא, וְגִזְעָא וְשִׁרְשָׁא דְקִשׁוּט, וְאִיהוּ עוּבַד אַבִּי יִשִׁי אַבִּי דָּוִד. דְּהָא אֲתֵמַר דְּאַחֲרוֹן הָוּה, הֵיךְ נִפְק שִׁרְשָׁא דְקִשׁוּט, מִגּוֹ אֲתֵר דָּא.

אַלָּא, עוּבַד אֲתֵתְקוֹן בְּתַקוּנָא עֵלְאַה, וְאַהֲדָר שִׁרְשָׁא דְאֵילְנָא דְקָא אֲתֵהֲפִד, עַל תְּקוּנִיה, וְאַסְתְּלִיק בֵּיה, וְאַתְתְּקוֹן כְּדָקָא יְאוּת, וְעַל דָּא אַקְרִי עוּבַד. מַה דְּלָא זָכוּ הָכִי, שְׂאֵר בְּנֵי עֵלְמָא.

אַתָּא אִיהוּ, פְּלַח וְאַעֲדָר עֲקָרָא וְשִׁרְשָׁא דְאֵילְנָא, וְנִפְק מֵאַנְפִּין מְרִירוֹ, וְאַהֲדָר (נ"א ואעדור) וְאַתְקוֹן בְּנוֹפָא דְאֵילְנָא אַחֲרָא עֵלְאַה, אַתָּא יִשִׁי בְּרִיה, וְאַחֲסִין לִיה, וְתִקִּין לִיה, וְאַתְאַחַד בְּעֵנְפוּי (קע"ה ע"ב) דְּאֵילְנָא אַחֲרָא עֵלְאַה, וְחִבֵּר אֵילְנָא בְּאֵילְנָא, וְאַסְתְּבַכּוּ דָּא בְּדָא. כִּיּוֹן דְּאַתָּא (ק"ע ע"א) דָּוִד, אֲשַׁכַּח אֵילְנֵינוּ מִסְתְּבַכּוֹ וּמִתְאַחַדוֹ דָּא בְּדָא, כְּדִין יָרִית שְׁלִטְנוּ בְּאַרְעָא, וְעוּבַד גְּרִים דָּא.

בְּכַה הֵהוּא סָבָא וְאַמֵּר, אֵי סָבָא סָבָא, וְלֹא אֲמִינָא לָךְ, דְּעֵלַת בְּיַמָּא רַבָּא, הַשְׁתָּא אַנְתָּ הוּא גּוֹ תְּהוּמֵי רַבְרַבִּין, אֲתֵתְקוֹן לְסַלְקָא. סָבָא סָבָא, אַנְתָּ גְרַמְתָּ דָּא, דְּאַלְמָלָא הוּיִת שְׁתִּיק בְּקַדְמִיתָא, הָוּה יְאוּת לָךְ, אַבְּל הַשְׁתָּא לֹא יְכִילַת וְלִית מֵאֵן דְּאַחִיד בִּידָךְ, אַלָּא אַנְתָּ בְּלַחוּדָךְ. קוּם סָבָא וְאַסְתְּלִק בְּסַלְקוֹ.

עוּבַד דָּא, אֲתֵתְקוֹן וְנִפְק מִגּוֹ חֲקַל בִּישָׂא, דְּגוּבִין בִּישִׁין. אַתָּא יִשִׁי בְּרִיה, וְאַתְקִין וְאַעֲדָר אֵילְנָא, וְעַם כָּל דָּא, (ועובד) דָּא רְזָא דְרִזִּין, וְלֹא יִדְעָנָא אֵי אֵימָא, אֵי לֹא אֵימָא. אֵימָא מִילְךְ סָבָא, וְנִדְאֵי אֵימָא, בְּדָא יְדִיעָאן כָּל שְׂאֵר בְּנֵי גִלְגוּלָא. (נ"א עובד אילנא אתקין) עוּבַד עַם כָּל דָּא אֵילְנָא אֲתֵקִין. כִּד אַתָּא דָּוִד מְלָכָא, בְּאֵילְנָא תַתְּאַה דְּנוֹקְבָא אֲשֵׁתָאֵר, וְאַצְטְרִיךְ לְקַבְּלָא (בראשית קס"ה ע"א) חִיָּין מֵאַחֲרָא, וְיָמָה אֵי הָאֵי דְאַתְתְּקוֹן, וְאַתְקִין כְּלָא, הָכִי. שְׂאֵר בְּנֵי עֵלְמָא דְאַתְיִין בְּגִלְגוּלָא, דְּלֹא יְכָלִין לְאַתְתְּקֵנָא הָכִי, עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה.

בְּכָל סְטָרִין אֲתֵהֲפִד בְּגִלְגוּלָא. פֶּרַךְ הָכִי הָוּה. בְּעַז הָכִי הָוּה. עוּבַד הָכִי הָוּה. (ס"א ועם כל דא אילנא אתתקו) וּבְכָלְא נְפִיק אֵילְנָא מִסְטָרָא דְרַע, וְאַתְדַּבֵּק לְבַתֵּר בְּסְטָרָא דְטוֹב. בְּקַדְמִיתָא, (בראשית לח) וְיָהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. (אונן אוף הכי) מַחְלוֹן אֹוף הָכִי, וְלֹאוּ כָּל כְּדָ. אַבְּל בְּהֵנִי אֲתַעְכַּל רַע, וְנִפְיק טוֹב לְבַתֵּר, (נפק) הֵהוּא דְכְּתִיב בֵּיה, (שמואל א טז) וְטוֹב רָאִי. (שמואל א טז) וַיְיָ עֲמוֹ. הֵכָא קִיִּימָא אֵילְנָא תַתְּאַה עַל תְּקוּנִיה, וּמְלָךְ אֱלֹהִים עַל גוּיִם.

בְּשִׁירוּתָא דְכְּלָא, מְעַקְרָא וְיִסוּדָא עֵלְאַה, אֲשֵׁתְרָשׁוּ דְרַגִּין, רְאוּבוּן שְׁמַעוֹן לְוֵי יְהוּדָה, מַה כְּתִיב בֵּיה, (בראשית כט) הִפְעַם אוּדָה אֶת יַי, וְכְתִיב וְתַעֲמוּד מְלָדָת. הֵיִינוּ (ישעיה נד) רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה. בְּגִין דְּכִד אֲתִילִיד יְהוּדָה, נִפְקַת נוֹקְבָא מִתְדַבְּקָא בְּדְכוּרָא, וְלֹא הוּת עַל תְּקוּנָהָ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, וְלֹא אֲתַכְשֵׁרַת לְאוּלְדָא כִּיּוֹן דְּנָסֵר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקִין לָהּ, (ס"א אנפין

דף ק"ד ע"א

ובספֿרא דחנוף, ותעמוד מלדת, לאו על לאה אתמר, אלא על רחל אתמר, ההיא דמבכה (דף ק"ד ע"א) על בניה, ההיא דאשתרשת ביהודה: יה"ו ד"ה. ותעמוד מלדת, דהא לא אתתקנא.

בקדמיתא, דיוקנא דלעילא הנה פלא ראובן: או"ר ב"ן. (בראשית א') ויאמר אלהים יהי אור, ומינא אור. (ב"ן) שמעון שמאלא אור בההוא סיגא דדהבא בהדיה שם עון. לו"י: חבורא דכלא, לאתחפרא מתרין סטרין. יהודה: נוקבא בהדי דכורא מתדבקת, יה"ו, דא דכורא. ד"ה, דא נוקבא דהות בהדיה.

ד"ה, אמאי ד"ה. אלא ד', באתדבקותא דרע בהדה, איהי דל"ת, מסכנא איהי, ואצטריך לאתבא בגלגולא, לאתעפלא ההוא רע, ולמתבלי בעפרא. ולבתר לצמחא בסטרא דטוב, ולנפקא ממסכנו לעתירו, וכדין ה'. ועל דא, יה"ו ד"ה.

פוק סבא, מגו תהומי, לא תדחל, כמה ארבין זמינין לך, בשעתא דתשויט נמא, בגין לנייחא בהו. בכה כמלקדמין ואמר, מארי דעלמא, דילמא יימרו משרין עלאין, דאנא סבא, ובכי פינוקא. גלי קמך, דעל יקרד אנא עבד, ולא עבידנא על יקרא דילי, דהא בקדמיתא הנה לי לאסתמרא, דלא איעול בימא רבא, והשתא פיון דאנא ביה, אית לי לשטטא בכל סטרין, ולנפקא מניה. (בראשית כט) יהודה אתה יודוך אחיך, (ס"א כולהו אודאן על שמא דא והיינו וכו') היינו דאנן אמרין ברוך אתה. איהו ברוך ואיהי אתה, לכלהו בנוי לא אמר יעקב אתה, אלא לאתר דאצטריך. דא איהו אתה.

שמא דא, (נ"א ודאי אתה) יודוך אחיך, כלהו אודן לך על שמא דא, ודאי אתה יודוך אחיך, על שמא דא, אסתלק ואתכפיא סטר אחרא, בגין דכד אתקרי ואדפר, הא נפקת סטרא אחרא בהדה. פיון דאמרי אתה, שלטנו ורברבנו אית לה, וסטרא אחרא אתכפייא, ולא אתחזיאת תמן. ודאי בשמא דא אתרשים ואתבריר מסטרא אחרא. ודא אסתלקו ושלטנו דיליה, ותבירו וביש לסטרא אחרא. פיון דיודוך אחיך על שמא דא, אתה, פדיו ידך בערף אויביך, מיד אתכפיון לגבך, ושמא דא גרים.

ידענא חברייה ידענא, דהא אתה שמא דא, אתון אמרין לאתר אחרא עלאה, דכתוב, (תהלים קי) אתה פהו לעולם, בימינא עלאה. שפיר איהו, דהא פיון דרבי שמעון אודן ליה עלאין ותתאין, וזכה לכלא, כל מה דאיהו אמר, הכי איהו ושפיר.

אָבֵל כַּד תִּהְיוּן מְטָאן לְגַבְיָהּ, אָמְרוּ לִיהּ, וְאָדְכְרוּ לִיהּ, יוֹמָא דְתַלְגָּא, כַּד
(צ"ז ע"ב) זָרְעֵנָא פּוֹלִין, לְחַמְשִׁין וּתְרִין גּוּוּנִין. דְּהָא אַתְּהָ כְּהוּ, הֵכָא אַתְּקִשְׁר
כּוּס דְּבָרְכָהּ בִּימִינָא, בְּלֹא פְרוּדָא כְּלָל. וּבְגִין כַּד, אַתְּהָ כְּהוּ לְעוֹלָם, הֵכָא
אַתְּקִשְׁר כּוּס בִּימִינָא, כַּדְקָא יֵאוּת.

וְעַל דָּא אָמַר קָרָא, יְהוּדָה אַתְּהָ, לְהָאֵי אַתְּהָ יוּדוּף אַחִיד, וְלֹא כְּתִיב יְהוּדָה
יוּדוּף אַחִיד, וְלֹא יַתִּיר, אֲלֵא עַל שְׁמָא דְאַתְּהָ. אַתְּהָ, אַתְּרָ דָּא, אַצְטְרִיד
לְשְׁמָא דָּא, וְלֹא אַחֲרָא.

יְהוּדָה, אַבָּא קְדָמָאָה, וְאַבָּא תַנְיִנָא, וְלֹא הָוָה בֵּיהּ חֲלוּפָא לְעֵלְמִין. וּבְגִין
כַּד פִּרְץ אַתְּתַקֵּף בֵּיהּ בְּתוּקְפוּי, מַה דְּלֹא הָוָה הֵכִי לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא. וְעַל דָּא
בְּנִינָא דְדוּד, שְׁאֵרֵי חֲשַׁבְנָא מִפְּרָץ, וְלֹא מִבְּעִז, דְּהָוָה בֵּיהּ שְׁנוּיָא. חֲבַרְיָא,
אֵי תַשְׁגָּחוּן, לֹאוּ מַלִּין בְּסִתִּימוּ קָא אַמִּינָא, וְאַף עַל גַּב דְּסִתִּימוּ אֵינוּן.

וְעַל דָּא, יְהוּדָה רְנוּחַ שְׁמָא דָּא, דְּאֶקְרִי אַתְּהָ. קָם עַל בּוּרְיָהּ זְמָנָא קְדָמָאָה,
וְזְמָנָא תַנְיִנָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנִי לְעֵלָם. וּבְנוּי דִּיהוּדָה וְזָרְעָא דִּילֵיהּ, אוּדוּן
וְאַמְרִין כִּי אַתְּהָ אַבִּינוּ. מַה דְּלִית הֵכִי לְשְׁאֵר בְּנֵי גִלְגוּלָא לְעֵלְמִין. שְׁאֵר בְּנֵי
גִלְגוּלָא, תְּרִין אַבְהוּן, תְּרִין אַמְהוּן, אֵית לוֹן גּוּוּן לְבְנֵינָא. וְרִזִּין אֵלִין, בְּעַמְקֵי
יָמָא, בְּלִבָּא דְתַהוּמֵי אֵינוּן, מֵאן יְכִיל לְאַפְקָא לוֹן. קוּם סָבָא, אַתְּגַבֵּר
וְאַתְּקֵף בְּתוּקְפָךְ, אַפִּיק מְרַגְלוּן מְגוּ תַהוּמֵי.

דף ק"ד ע"ב

בְּעוּ, אַתְּחַזִּי דְהוּהָ בֵּיהּ שְׁנוּיָא, כַּד אוּלִיד לְעוּבָד, דְּהָא עוּבָד (ס"א עובדא)
בְּשְׁנוּיָא הוּא. לֹאוּ הֵכִי. אַבְצוּן הוּא בְּעוּ, הוּא אַבָּא קְדָמָאָה, דְּלֹא עָבַד
שְׁנוּיָא. וְאֵי תִימָא, אֵיהוּ הָוָה, וְדָאֵי כַּד אַתְּעַר לְעוּבָדָא דָּא, בֵּיהּ הָוָה, מֵאן
דְּהוּא תַקִּיף כְּאַרְיָא וְכְלִיתָא בֵּיהּ הָוָה. בְּגִין דְּלֹא (דף ק"ד ע"ב) לְהוּי שְׁנוּיָא בֵּיהּ
בְּדוּד, וְאַתְּהָדֵר מְלָה לְעַקְרָא קְדָמָאָה, בְּגִין דִּיהָא כְּלֵא מְאַבָּא חֲדָא,
וְשִׁלְשָׁלָא חֲדָא. וְכֵלָא חַד, וְלֹא הָוָה שְׁנוּיָא בְּגִלְגוּלָא דְזָרְעָא דְדוּד. וְעַל דָּא,
אַתְּהָ מְרִישָׁא וְעַד סוּפָא, בְּלֹא שְׁנוּיָא כְּלָל.

הַשְׁתָּא, נְפֻקַת סָבָא, מְעַמְקֵי לְבָא דִינְמָא. יְהוּדָה אַתְּהָ, וְדָאֵי מְרִישָׁא וְעַד
סוּפָא וְלֹא אַתְּחַזִּי לְכָל שְׁאֵר בְּנִין, לְאַתְּקִרִי אַתְּהָ, אֲלֵא לִיהּ בְּלַחוּדוּי. זְכָאָה
חוּלְקִיָה דְדוּד, דְּהֵכִי אַתְּבְרִיר, וְאַסְתַּלַּק מִשְׁאֵר עַקְרָא דְבְנֵי נְשָׂא בְּאַרְעָא.

יוּדוּף אַחִיד, יוּדוּף כָּל בְּנֵי עֲלָמָא מְבַעֵי לִיהּ, מֵאֵי טַעְמָא אַחִיד. אֲלֵא אַרְח
כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, לֹא מְתִיבְמִין לְגִלְגוּלָא, אֲלֵא מְסִטְרָא דְאַחִין, וְאַחָא אַזְדָּמִן
לְיָבוּמָא, (וואתה בגרמך, אזדמנת ליבוּמָא). וְהֵכָא כְּלָהוּ אַחִיד יוּדוּף, דְּלֹא יִשְׁתַּלְשַׁל
מְנִיָּהוּ, וְלֹא מְחַד מְנִיָּהוּ, שְׁלִשׁוּלָא דְמַלְכוּ, אֲלֵא אַתְּהָ בְּלַחוּדָךְ. אַתְּהָ,
מְרִישָׁא וְעַד סוּפָא אַתְּהָ עַבְדָּת, וּמִינָךְ נְפִק, כָּל שְׁלִשׁוּלָא וְגִזְעָא (דיוקנא וגופא)
דְּאַרְיָה.

בְּנִידָה, בְּנֵי אַרְיָה, דְּלֹא אֲתַעְבְּרוּ לְשִׁנוּיָא דְאַחִידָה, לֹא אֲתַחְלְפוּ לְטָלָה, וְלֹא לְשׁוּר, וְלֹא לְגָדִי, וְלֹא לְשׁוּם דְּיוּקְנָא אַחְרָא, אֲלֵא אַרְיָה שְׁאֲרֵי לְמַבְנֵי, וְאַרְיָה סִיִּים בְּנִינָא. כָּל שְׁלֹשׁוּלָה, בְּנֵי אַרְיָה נִינְהוּ. דְּאַלְמֵלָא אֲתָא גְלִגּוּלָא מְסֻטְרָא דְאַחוּדָה, יִתְחַלְפוּ כָּל דְּיוּקְנִין, וְיִתְעַרְבוּ אֵלִין בְּאַלִּין. וְעַל דָּא יוֹדוּדָה אַחִידָה, דְּלֹא הָוָה חַד מְנַהוּן, בְּגִלְגּוּלָא דְשְׁלֹשְׁלָאָה דְבִנְדָה. יְדָד זְקִיף, דְּלֹא הָוָה בְּדָ עֲרַבּוּבִיָּא אַחְרָא מְנִיָּהוּ. וְהֵינְנוּ מְטָרְף בְּנֵי עֲלִית, דְּלֹא הָוָה טְרַפָּא לְאַחְרָא עַל פְּתוּרָה. כְּרַע, בְּמִיתַת עֵר. רַבָּא, בְּמִיתַת אוּנָן. לְבַתֵּר אֲתַגְבֵּר בְּאַרְיָה, לְאַקְמָא לְפָרָא. וְכַלְבִּיא, לְאַקְמָא לְזֶרַח. מִי יְקִימְנוּ, דְּכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ל"ח) וְלֹא יִסֵּף עוֹד לְדַעְתָּהּ. וְתַרְגּוּם וְלֹא פִּסֵּק. מִי יְקִימְנוּ, מֵאֵן הוּא דְּיִימָא, אֲסוּרָה אֲתַתָּא דָּא. מֵאֵן הוּא דְּיִימָא, הוּאִיל וְאַשְׁלִימַת אַרְחָהָא, לֹא אֲצִטְרִיכָא לָךְ יִתִּיר, יְבִמָה דָּא, כִּיּוֹן דְּאַשְׁלִימַת אַרְחָהָא, לֹא אֲצִטְרִיכַת לָךְ יִתִּיר, וְאַתְחַזְיַאת לְאַתְפְּרָשָׁא מִינָהּ, אֲבָל מִי יְקִימְנוּ, וְדָאִי מִתְמָן וְלִהְלָאָה אִיהִי דִילִיָּהּ. דְּהָא אֲפִיק מֵאֵן דְּמַכְשָׁפֵשׁ בְּמַעְהָא. רְזָא סְתִימָא הָכָא, אַחוּדָה דְּבַר נֶשׁ אֲמַאי. תּוּ יְהוּדָה דְּהוּא אֲבוּי אֲמַאי. אֲלֵא, הוּא דְּמַכְשָׁפֵשׁ בְּמַעְהָא, חֲמִי דְּמֵאֵן דְּהוּא נְטִיר לִיָּה, מְקַטְרַג לִיָּה קְטְרוּגִין, בְּכָל סְטֵרִין. בְּעֵי לְאַפְקָא. כִּיּוֹן דְּנִפְיָק, זְמִין לְאַחְרָא הוּא רּוּחַ אַחְרָא, וְאַתְיִין לְאַעְלָא כְּמַלְקָדְמִין, עַד דְּאַתְבְּנֵי כְּמַלְקָדְמִין, בְּחִילָא דְּקְטְרוּגָא תְּקִיף דְּקָא מְקַטְרַג בְּאַחוּדָה. מִתְמָן וְלִהְלָאָה שְׁרִיַּאת אֲתַתָּא דָּא לִיָּה. זְכָאָה חוּלְקָא דִּיהוּדָה, בְּקַדְמִיתָא הָוָה גּוּר. לְבַתֵּר אַרְיָה, דְּקָא אֲתַגְבֵּר וְאַתְפְּשֵׁט בְּחִילִיָּהּ (וּלְבַתֵּר) אַרְיָה. וְסִיִּים בְּלָבִיא. כָּל שְׁאַר בְּנֵי עֲלָמָא לָאוּ הָכִי, וְעַל דָּא יְהוּדָה כְּדַקְאֲמָרוּ.

דף ק"ה ע"א

רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי, הָא תְּלַתָּא, כְּדַקְאֲמָרוּ. יְהוּדָה אֲתַחְבֵּר בְּהַדִּיָּהוּ, וְכַלָּא כְּדַקָּא יְאוּת.

יִשְׁשַׁכָּר זְבוּלוֹן, תְּרִין יִרְכִין. אֲתֵר דְּיִנְקֵי נְבִיאֵי קְשׁוּט. יִשְׁשַׁכָּר יִרְכָא יְמִינָא, כְּתִיב (דְּבִרֵי הִימִים א יב) וּמַבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים (ס"א זְבוּלוֹן יִרְכָא שְׁמַעוֹן) וְכַתִּיב, (דְּבִרִים לג) שְׁמַח זְבוּלוֹן בְּצִאתָהּ, וּבְשַׁעוּרָא רַבְרָבָא, כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית מט) זְבוּלוֹן לְחוּף יַמִּים יִשְׁכֵן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּוִירְכָתוֹ עַל צִידוֹן. שְׁעוּרָא (ס"א דִּירְךְ דִּידִיָּה) עַד צִידוֹן.

בְּנִימִין, אֲשַׁתָּאֵר לְעִילָא בִּין יִרְכִין, דְּהָא (בְּרַאשִׁית קמ"ג ע"ב) יוֹסֵף הָוָה דְּיוּקְנִיָּה בְּאַרְעָא, וְלֹא שְׁתַּמְשָׁא בְּעֲלָמָא דָּא, וְעַמִּיָּה אֲשַׁתַּמְשָׁ מִשָּׁה, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת יג) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. בְּנִימִין אֲסַתְּלֵק לְעִילָא, בְּנִימִין צְדִיקוֹ דְּעֲלָמָא.

מְבָרְכִין לְתַתָּא, דָּן וְנִפְתְּלֵי גָד וְאַשֵׁר. בְּיִרְכָא שְׁמַעוֹן, דָּן עַד פְּרָקָא דְּרַגְלָא. פְּרָקָא דְּרַגְלָא נִפְתְּלֵי. וּבְגִין כָּךְ, נִפְתְּלֵי אֵילָה שְׁלִיחָה, קַל בְּרַגְלוֹי. בְּיִרְכָא יְמִינָא. גָּד, וְהוּא יְגוּד עֵקֵב, עַד פְּרָקָא דְּעֵקֵב. אֲשֵׁר פְּרָקָא דְּעֵקֵב יְמִינָא.

(דברים לג) וְטוֹבֵל בַּשָּׁמֶן רִגְלוֹ. וּכְתִיב בְּרֹזֶל וּנְחָשֶׁת מְנַעְלָיֶךָ. כָּל אֱלֹהִים, אֵינֹן דְּיוֹקְנֵי עֲלָאִין, דְּיוֹקְנָא דְלַעֲיָלָא. וּבְגִין דְּהוּוּ בְּרִיין מִמֶּשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, אֲתַקְנַת בְּהוּ שְׁכִינְתָא, (דף ק"ה ע"א) בְּאֵלִין תְּרִיסַר פְּרָקִין, תְּרִיסַר מְתִיחִין, דְּאֲתַמְתְּחוּ מִיִּשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ. דְּכְתִיב, (בראשית מט) כָּל אֱלֹהִים שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. מְתִיחִין דְּיִשְׂרָאֵל, אֱלֹהִים אֲקָרוּן. לְאֲתַמְתְּחָא שְׁמָא דְמִי, לְמַהוּי בְּנֵינָא כְּדָקָא יְאוּת, לְמַהוּי יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא דְשְׁמָא דְאֱלֹהִים. אֱלִיָּה אִיהוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא. מִי חֲבַר (נ"א ברא) אֱלֹהִים בְּהַדְיָה, וְהוּוּ בְּנֵינָא שְׁלִים עַל תְּקוּנָיָה, שְׁמָא חֲדָא מִמֶּשׁ.

חֲדָא הוּא דְאָמַר לִיה לִיעֲקֹב, הַהוּא מִמְנָא דְעֵשָׂו, דְּכְתִיב, (בראשית לב) כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, (עם אנשים ותוכל) לְעֵילָא, בְּתַקּוּנָא קְדָמָא, בְּבְנֵינָא קְדָמָא. כָּל אֱלֹהִים, וְדָאִי בְּנֵינָא קְדָמָא אִיהוּ. וְעַל דָּא, לִית שְׁצִיאוּ לְיִשְׂרָאֵל, לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עֲלָמִין. וְחָס וְשָׁלוֹם אֲלֵמָּלָא יִשְׁתַּצִּיאוּ, שְׁמָא דָּא לֹא הוּי, חֲדָא הוּא דְכְתִיב, (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמִה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שְׁמָא גָּדוֹל, דָּא, בְּנֵינָא קְדָמָא, שְׁמָא קְדָמָא אֱלֹהִים. וְהַשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל אֵינֹן בְּגִלוּתָא, כְּבִיכּוֹל כָּל בְּנֵינָא נָפַל. לְזַמְנָא דְאֲתִי, כְּדִי יִפְרוֹק קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְבָנוּי מְגִלוּתָא, (מתחבר) מִי וְאֱלִיָּה דְהוּוּ בְּפִרוּדָא בְּגִלוּתָא, יִתְחַבְּרוּן כְּחֲדָא, וְשְׁמָא דְאֱלֹהִים יְהֵא שְׁלִים עַל תְּקוּנָיָה, וְעֲלָמָא יִתְבַּסֵּם. חֲדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ס) מִי אֱלֹהִים כָּעֵב תַּעֲוִפִּינָה וְכִיּוֹנִים אֶל אֲרַבְתִּיָּהִם.

וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁמָא חֲדָא, לֹא כְתִיב מִי וְאֱלֹהִים, אֲלָא מִי אֱלֹהִים, שְׁמָא חֲדָא, בְּלֹא פְרוּדָא, וְהוּא אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, אֲסַתְּלַק מִי לְעֵילָא, כְּבִיכּוֹל אֵימָא מְעַל בְּנִין. וּבְנִין נָפְלוּ. וְשְׁמָא דְהוּוּ שְׁלִים, דְּהוּא שְׁמָא עֲלָאָה רַבְרָבָא קְדָמָא, נָפִיל. וְעַל דָּא, אֲנִן מְצָלוּ, וּמְקַדְשֵׁן בְּבִתֵּי כְּנַסִּיּוֹת, עַל שְׁמָא דָּא, דִּיתְבְּנִי כְּמַה דְהוּוּ. וְאֲמַרִי יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. אֲמִן (קס"ה ע"ב) יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבָרַךְ. מֵאן שְׁמִיהָ רַבָּא. הַהוּא קְדָמָא דְכָלְלָא, בְּגִין דְּלִית לִיה בְּנֵינָא אֲלָא בְּהַדְוִן. מִי לֹא יִתְבְּנִי לְעוֹלָם, אֲלָא בְּאֱלֹהִים. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא זְמַנָּא, מִי אֱלֹהִים כָּעֵב תַּעֲוִפִּינָה. וְיַחְמוּן כָּל עֲלָמָא, דְּהֵא שְׁמָא עֲלָאָה אֲתַתְּקוּן עַל תְּקוּנָיָה. וְאֵי שְׁמִיהָ רַבָּא דָּא אֲתַקּוּ, וְאֲתְבְּנִי עַל תְּקוּנָיָה, הֵא יִשְׂרָאֵל שְׁלִיטִין עַל כָּלְלָא, וְכָל שְׂאֵר שְׁמֵהוּן יִתְהַדְרוּן עַל תְּקוּנָיָה, וְיִשְׂרָאֵל שְׁלִיטִין עַל כָּלְלָא, דְּהֵא כְּלָהוּ תְלִיין בְּשְׁמִיהָ רַבָּא, קְדָמָא לְכָל בְּנֵינִין. רָזָא דָּא, כְּדִי בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֲלָמִין. קְדָמָא לְכָל בְּנֵינִין, שְׁמָא דָּא אֲתְבְּנִי. דְּכְתִיב, (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהִים, בְּרָא שְׁמִיהָ עַל תְּקוּנָיָה, וְכִד בְּרָא אֱלֹהִים, בְּרָא (שְׁמִיהָ) לִיה בְּכָל חִילִין דִּיתְחַזוּן לִיה, לְמַהוּי שְׁמִיהָ עַל תְּקוּנָיָה כְּדָקָא יְאוּת, דְּכְתִיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם.

דף ק"ה ע"ב

מֵאֵי בְּמִסְפָּר. אֲלָא בְּרָא חַד דְּנִהִיר מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא, אֵית לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְהוּא אֵילָנָא רַבָּא וְתַקִּיף. רִישִׁיָּה מְטִי לְצִית שְׁמִיָּא,

וְסוֹפִיָּה מִתְחַן שְׂרָשׁוּי, וְאֲשֶׁת־רֶשֶׁן בְּעֶפֶר קִדְיָשָׁא, וּמִסְפָּר שְׁמִיָּה. וְתִלְיָא
בְּשָׂמִים עֲלָאִין, וְחִמְשׁ רְקִיעִין תִּלְיִין מִנִּיָּה, עַד הָאִי מִסְפָּר, וְכִלְהוּ נְטִלִין
שְׂמָא דָּא בְּגִינְיָה דְכְּתִיב, (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים, בְּגִין הָאִי מִסְפָּר, כִּלְהוּ
(ד"א בגין האי שמא מספר) שְׁמַיִם רוּוּחִין שְׂמָא דָּא בְּגִינְיָה, וְעַל דָּא הַמוֹצִיא
בְּמִסְפָּר צְבָאָם, דְּאֶלְמָלָא מִסְפָּר דָּא, לֹא יִשְׁתַּכְּחוּן חִיָּלִין וְתוֹלְדִין לְעֵלְמִין.
וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל, תְּרִין
אִינוּן, דְּמָנוּ עֲאָנָא, וְעָאֻלוּ בְּחוּשְׁבָּנָא עַל יְדֵיהוּ, בְּגִין דְּלֹא שְׁלֹטָא בְּהוּ עֵינָא
בִּישָׂא. מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב, הָא חַד, דְּעֵבִיד חוּשְׁבָּנָא. וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל,
הָא מוֹנָה אַחְרָא. וְעַל תְּרִין אֲלִין לֹא שְׁלֹטָא בְּהוּ עֵינָא בִּישָׂא, דְּהָא מִי מָנָה
לְעֶפֶר יַעֲקֹב, אֲלִין אִינוּן אֲבָנִין (ד"א דרגין) קִדְיָשִׁין, אֲבָנִין מְפּוֹלְמִין, דְּמִנְהוּן
נְפָקִי מִיּוּן לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ. מַה
הָהוּא (וישלח ק"ע) עֶפֶר, עֲלֵמָא מִתְבָּרַךְ בְּגִינְיָה. אוּף הָכִי (בראשית כב) וְהִתְבָּרְכוּ
בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. כְּעֶפֶר הָאָרֶץ מִמֶּשׁ. וּמִסְפָּר דְּאִיהוּ מוֹנָה תְּנִינְיָא, מָנָה
לְרִבְעֵי כָּל אִינוּן נוֹקְבִין, מְרַגְלָן עֲלָאִין, דְּמִטָּה דְּשָׁכִיב עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל. וּמִתַּמָּן
(דף ק"ה ע"ב) וְלִהְלָאָה, אִיהוּ מוֹנָה לְכֻלָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ טוֹב עֵין. הַדָּא הוּא
דְּכְּתִיב, מוֹנָה מִסְפָּר לַכִּכְבִּים. מָאן הוּא מוֹנָה לַכִּכְבִּים. מִסְפָּר. מוֹנָה מִסְפָּר
לַכִּכְבִּים, עַל יְדוּי עֵבֶרִין כִּלְהוּ בְּחוּשְׁבָּנָא, וּלְזַמְנָא דְּאִתִּי, (ירמיה לג) עוֹד
תַּעֲבוֹרְנָה הַצֶּאֱן עַל יְדֵי מוֹנָה, וְלֹא יִדְעִינָן מָאן הוּא. אֲלֵא בְּגִין דְּבַהֲהוּא
זְמָנָא, יְהֵא כֻלָּא בְּיַחוּדָא בְּלֹא פְרוּדָא, כֻּלָּא לִיהוּי (וכלא ליהווי) מוֹנָה חַד.

קוּם סָבָא, אֲתַעֲרֵר וְאֲתַגְבֵּר בְּחִילְךָ, וְשׁוּט יָמָא. פְּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה
עֶפֶר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דִּיתַעֲרֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַחֲרֵיָּא מִתִּיָּא, הֵנִי דְּאֲתַהֲדְרוּ בְּגִלְגוּלָא, תְּרִין גּוֹפִין בְּרוּחָא חַדָּא, תְּרִין
אַבְהוּ, תְּרִין אֲמָהוּ, כְּמָה גִלְגוּלִין מִתְגִּלְגְּלוּן עַל (ודא) דָּא, אָף עַל גִּב דְּאֲתַמַּר,
וְהָכִי הוּא, אֲבָל מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב, וְאִיהוּ יִתְקִין כֻּלָּא, וְלֹא יִתְאַבִּיד כְּלוּם,
וְכֻלָּא יָקוּם. וְהָא אֲתַמַּר, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמְתַּת עֶפֶר יִקִּיצוּ. אֲדַמְתַּת
עֶפֶר הֵנִי, כְּמָה דְּאֲתַמַּר בְּסִפְרָא דְּחִנוּךְ, כַּד חֲבַרְיָא אֲסַתְּכְלוּ בְּאִינוּן אֲתַנוּן
(דטסין) בְּאַוּרָא בֵּיהּ, וְאִינוּן אַע"ד פִּמְתִּיר, הֵינֵנו, אֲדַמְתִּית עֲפִיר. הֵינֵנו (קהלת
ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׁכַבְרֵי מֵתוּ, אֲדַמְתַּת עֶפֶר אִינוּן אֲתַנוּן וְקֻלָּא אֲתַעֲרֵר
וְאוֹדַע וְהָכִי אָמַר בְּבִנְיָנָא (ק"ג ע"ב) תְּנִינְיָא. עֶפֶר, עֶפֶר קִדְמָאָה. אֲדַמְתַּת
תְּנִינְיָא, דְּאֲתַתְּקִין עֶקֶר קִדְמָאָה פְּסוּלַת לְגַבִּיהָ. אֲדַמְתַּת עֶפֶר כִּלְהוּ, יִקִּיצוּ.
אַלְהָ דְּאֲתַתְּקִינוּ, לְחֵי עוֹלָם. (ס"א יקיצו כמה דאתמר בספרא דחנוך. חברייא איסתכלו
באינון אתוון אדמ"ת עפ"ר (ואינון אע"ד פמת"ר) אינון אתוון טסאן באוירא וקלא אתער ואודע
(ס"א ואכריז) הקיצו ורננו שוכני עפר ודא איהו בניינא תניינא דאתתקן והכי אמר בספרא דחנוך
בניינא תניינא עפר דאתתקן. קדמאה אדמת. וההוא קדמאה פסולת לגבי תניינא דאתתקן והני ישני
אדמת עפר כלהו יקיצו אלה דאתתקנו לחיי עולם) מָאן עוֹלָם. דָּא עוֹלָם דְּלִתְתָּא דְּהָא
לֹא זָכוּ לְמַהֲרַ בְּעוֹלָם דְּלַעֲיָלָא. וְאַלְהָ דְּלֹא זָכוּ, לְחַרְפוֹתוֹלְדָּאֻן עוֹלָם. מָאִי
לְחַרְפוֹת, אֲלֵא בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא יִתַּעֲבֵר מֵעֲלָמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
אֲלִין דְּהוּוּ מְנַבְיָעוּ דְּהָהוּא סִטְרָא, יִשְׂאָר לוּן, לְתוּוּהָא בְּהוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.
כָּל דָּא מָאן גָּרִים, הָהוּא דְּלֹא בְּעִי לְאַפְשָׁא בְּעֲלָמָא, וְלֹא בְּעִי לְקִיָּמָא (ס"א
בדרגא דההוא נהר דאיהו) בְּרִית קִדְיָשָׁא, עַל דָּא גָּרִים כָּל מַה דְּגָרִים, וְכָל הֵנִי
גִלְגוּלִין דְּקָא אֲמִינָא עָלָה עַד הָכָא. (הדא הוא) עַד כָּאן סָבָא. שְׁתִּיק רְגַעָא
חַדָּא, וְחֲבַרְיָא הוּוּ תְּנוּהִין, וְלֹא הוּוּ יְדַעִין, אִי הוּוּ יִמְמָא, אִי הוּוּ לִילְיָא,

דף ק"ו ע"א

פּתח הוּא סבא וְאָמַר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית וְגו'. קָרָא דָא אוֹכַח, עַל כָּל מַה דְאִתְמַר. תָּא חֲזִי, כָּל דְכוּרָא, קָאִים בְּדִיּוּקָא, בְּעֵלְמָא דְכוּרָא. וְכָל נוֹקְבָא קָאִים בְּדִיּוּקָא, בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא. בְּעוּד דְאִיהוּ עֲבָדָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִתְדַבֵּק בֵּיה, בְּאִינוּן שֵׁשׁ שָׁנִים קְדְמוּנִיּוֹת, וְאִי אֶעְקֹר גְּרַמִּיה מִפּוּלְחָנִיה, יַעֲקֹר לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְאִינוּן שֵׁשׁ שָׁנִים, דְעֵלְמָא דְכוּרָא, וְאִתְמַסֵּר (צ"ד ע"א) לְבַר נֶשׁ, דְאִיהוּ מְשִׁית סְטָרִין, יִפְלַח לִיה שִׁית שָׁנִין, וְיִתְעַקֵּר מְשִׁית שָׁנִין (קדמוניות) דְלַעֲלֵלָא. לְבַתֵּר נְחִית מִתְפֹּן, וְאִתְמַסֵּר בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא. הוּא לֹא בְּעָא לְקִיּוּמָא בְּדְכוּרָא, נְחִית וְקִיּוּמָא בְּנוֹקְבָא. אֲתַתּוּ נוֹקְבָא, דְאִיהִי שְׁבִיעִית, וְנִטְלָא לִיה, הָא מְכָאן וּלְהֵלְאָה, מְעֵלְמָא דְנוֹקְבָא אִיהוּ. לֹא בְּעָא לְקִיּוּמָא בֵּיה, וּבְפִירוּקָא דִילָהּ, נְחִית לְתַתָּא, וְאִתְדַבֵּק לְתַתָּא, וְאִתְאַחִיד בְּסִטְרָא אַחְרָא. מְכָאן וּלְהֵלְאָה, אִתְעַקֵּר מְעֵלְמָא דְכוּרָא, וּמְעֵלְמָא דְנוֹקְבָא. הָא אִתְאַחֵד, בְּאִינוּן עֲבָדִים דְאִינוּן מְסִטְרָא אַחְרָא. הִשְׁתָּא כִּיּוֹן דְהָכִי הוּא, אִיצְטְרִיךְ פְּגָם, וְלִמְעַבְד בֵּיה רְשִׁימוּ דְפְגָם, דְהָא כָּל פְּגָם דְסִטְרָא אַחְרָא אִיהוּ, וּמִיּוּבֵל וּלְהֵלְאָה אִתְהֵדֵר לְגִלְגוּלָא, וְתָב לְעֵלְמָא כְּמִלְקָדְמִין. (ס"א אי זכי ואתתקן גרמיה איתבר) וְאִתְדַבֵּק בְּהוּא עֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְלֹא יִתִּיר. זָכָה עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהּ רְעוּתֶיהּ מוּבְאוֹת לָךְ. וְזָכָא אִיהוּ כִּד אִתְתַּקֵּן וְזָכִי לְכַךְ. וְאִי לֹא זָכָה אֶפִּילוּ בְּגִלְגוּלָא דִיּוּבֵלָא, הָא אִיהוּ כְּלָא הֵוָה אִתְהֵדֵר, וְלֹא אֲשְׁלִימוּ יוּמוּי, לְאִתְנַסְבָּא בְּעֵלְמָא, וְלִמְעַבְד תּוֹלְדִין. מַה כְּתִיב, אִם בְּגַפּוּ יָבֹא בְּגַפּוּ יֵצֵא. אִי יַחֲדָאִי יַעוּל בְּהוּא עֵלְמָא בְּלֹא (דף ק"ו ע"א) תּוֹלְדִין, וְלֹא בְּעָא לְאִשְׁתַּדְלָא בְּהָאִי, וְנִפְק מְהָאִי עֵלְמָא יַחֲדָאִי, בְּלֹא זְרַעָא, אֲזִיל כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, עַד הָהוּא אֲתֵר דְטַנְרָא (קו ע"א) תְּקִיפָא, וְעָל תְּפֹן וּמִיד נֶשֶׁב רוּחָא דְהוּא יַחֲדָאִי, דְקָא אֲשְׁתַּבֵּיק מְנוּקְבִיהּ, וְאֲזִיל יַחֲדָאִי, (צ"ה ע"א) כְּחוּיָא דְלֹא אִתְחַבֵּר בְּאַחְרָא בְּאוּרְחָא, וְנֶשֶׁב בֵּיה. וּמִיד נִפְק מְגוּ הָהוּא אֲתֵר דְטַנְרָא תְּקִיפָא, הוּא בְּלַחוּדוּי, וְאֲזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, עַד דְקָא אֲשַׁכַּח פְּרוּקָא לְאִתְבָּא. וְהִינּוּ אִם בְּגַפּוּ יָבֹא בְּגַפּוּ יֵצֵא, הָאִי דְלֹא בְּעָא לְאִתְנַסְבָּא, לְמַהוּי לִיה תּוֹלְדִין.

אַבֵּל אִם בְּעַל אִשָּׁה הוּא, דְקָא אִתְנַסֵּיב, וְאִשְׁתַּדֵּל בְּאַתְתִּיהּ, וְלֹא יָכִיל, הָהוּא לֹא אִתְתַּרְךְ כְּהוּא אַחְרָא, לֹא יַעוּל יַחֲדָאִי, וְלֹא נִפְיק יַחֲדָאִי, אֲלֵא אִם בְּעַל אִשָּׁה הוּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא מְקַפַּח אַגְר כָּל בְּרִיין, אִף עַל גַּב דְלֹא זָכוּ בְּבִנִי, מַה כְּתִיב וְיִצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמוֹ. וְתַרְוַיְהוּ אִתְיִין בְּגִלְגוּלָא, וְזָכִין לְאִתְחַבְרָא כְּחַדָּא כְּמִלְקָדְמִין. וְהָאִי לֹא נִסִּיב אִתְתָּא דְתַרוּכִין, אֲלֵא הָהִיא דְאִשְׁתַּדֵּל בֵּיה בְּקְדָמִיתָא, וְלֹא זָכוּ, הִשְׁתָּא יִזְכוּ כְּחַדָּא, אִי יִתְקַנוּ עוּבְדִין, וְעַל דָּא וְיִצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמוֹ. (שמות כא) אִם אֲדוּנִיו יִתּוּ לוֹ אִשָּׁה וְגו'. (השתא) אִתְהֵדֵר קָרָא לְמַלְיִן אַחְרָנִין, (ס"א למלה קדמאה) לְהָהוּא

דְּנַפִּיק יַחֲדָאֵי בְּלֹא נִוְקָבָא כְּלָל, וַיִּפְרוֹק לִיהַּ הֵהוּא דְּוִכְתָּא דְּאֶקְרִי שְׁבִיעִית. וְהֵהוּא שְׁבִיעִית אֶקְרִי אֲדוֹנִי, אֲדוֹן כָּל הָאֶרֶץ אִיהוּ. אִם דָּא אֲדוֹנִי חָס עֲלֵיהּ, וְאַתִּיב לִיהַּ לְהַאי עֲלֵמָא יַחֲדָאֵי כְּמַה דְּהוּה, וַיְהִיב לִיהַּ אֲתַתָּא הֵהִיא דְּמִזְבַּח אַחִיתַת עֲלוּי דְּמַעִין, וְאַתְחַבְּרָא כְּחָדָא. וַיִּלְדָּה לּוּ בָנִים אוּ בָנוֹת הָאִשָּׁה וַיִּלְדִּיהָ תַּהֲיָה לְאֲדֻנְיָהּ כְּמַה דְּאַתְמַר. דְּהָא אִי תַב, וְאַתְקִין הֵהוּא אַתְר דְּפָגִים בְּחַיִּי, אַתְקַבֵּל קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, נְטִיל לִיהַּ, וְאַתְקִין לִיהַּ עַל תְּקוּנָוִי לְבַתְר. וְדָא אֶקְרִי בְּעַל תְּשׁוּבָה, דְּהָא יָרִית מוֹתְבִיָּה, דְּהֵהוּא אַתְר, דְּהֵהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, וְאַתְקִין גְּרַמְיָה מְמַה דְּהוּה בְּקַדְמִיתָא. (ס"א) הֵהוּא אַתְר דְּפָגִים וְאַתְקִין לִיהַּ עַל תְּיִקוּנָוִי בְּחַיִּי אַתְקַבֵּל קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא וְנְטִיל לִיהַּ לְבַתְר וְדָא אֶקְרִי בְּעַל תְּשׁוּבָה דְּהָא אַתְקִין גְּרַמְיָה מְמַה דְּהוּה בְּקַדְמִיתָא) כִּינּוּ דְּאַתְתְּקִין וְתַב בְּתִיּוּבְתָא, הָא סְלִיק עַל תְּקוּנָיָהּ. דְּלִית מְלָה בְּעֲלֵמָא, וְלִית מִפְתָּחָא בְּעֲלֵמָא, דְּלֹא תִבְר הֵהוּא דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא. מֵאִי יֵצֵא בְּגַפּוֹ. הָא אַתְמַר, אֲבַל תּוּ רְזָא אִית בֵּיהּ, יֵצֵא בְּגַפּוֹ, כְּמַה דְּאַתְר אֶמַר, (מְשַׁלִּי ט) עַל גְּפִי מְרוּמִי קָרַת, מַה לְהַתֵּם עֲלוּיָא וְסְלִיקוּ, אוּף הָכָא עֲלוּיָא וְסְלִיקוּ, אַתְר דְּמַרְיָהוּן דְּתִיּוּבְתָא סְלִיקוּ, אֲפִילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יִכְלִין לְמִיקָם תַּמּוּן. וַבְּגִין כֶּף כִּינּוּ דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל לִיהַּ וְדָאֵי מְיָד.

דף ק"ו ע"ב

תְּנִינּוּ, לִית מְלָה בְּעֲלֵמָא דְּקִיָּמָא קָמִי תְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל וְדָאֵי. וְאִי תַב בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזַדְמִן לְקַבְלִיָּה אֲרַח חַיִּים, וְאִף עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים, כְּלָא אַתְתְּקִין, וְכִלָּא אַתְהַדָּר עַל תְּקוּנָיָה, דְּהָא אֲפִילוּ בְּמַה דְּאִית בֵּיהּ אוּמָאָה, (קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי בֵּיהּ כִּי יִי צַבָּאוֹת יַעֲץ וּמִי יִפֵּר דָּא אִיהוּ רְזָא סְתִימָא. וְתוּ כַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּמִי אוּמָאָה לֹא אוּמִי אֲלֵא אִם לֹא יַעֲבִיד תִּיּוּבְתָא דְּהָא לִית פִּתְגָמָא דְּקִיָּמָא קָמִי תִיּוּבְתָא וְעַל כִּלָּא מְכַפֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַד עַבְדִּין תִּיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל, דְּכַתִּיב, (יִרְמִיָּה כב) חִי אֲנִי נְאֻם יְיָ כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיָּהוּ וְגו' וְכַתִּיב (יִרְמִיָּה כב) כְּתַבּוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וַבַּתְר דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא כְּתִיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א ג) וַבְּנֵי יִכְנִיָּה אֶסִּיר בְּנֵו וְגו', מְכָאן דְּתִשׁוּבָה מְתַבֵּר כְּמַה גְּזָרִין וְדִינִין, וְכְמַה שְׁלֵשְׁלָאִין דְּפְרִזְלָא, וְלִית מָאן דְּקִיָּמָא קָמִי דְּתִיּוּבְתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה סו) וַיֵּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בֵּי, לֹא כְּתִיב, אֲלֵא הַפּוֹשְׁעִים בֵּי, דְּלֹא בְּעָאן לְאַתְבָּא, וְלֹא אַתְנַחְמָא עַל מַה דְּעַבְדּוּ. אֲבַל כִּינּוּ דְּאַתְנַחְמוּ, הָא מְקַבֵּל לוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין כֶּף, בְּרַ נֶשׂ דָּא, אִף עַל גַּב דְּפִשְׁעָ בֵּיהּ, וְפָגִים בְּאַתְרָא דְּלֹא אֲצִטְרִיךְ, וְתַב לְקָמִיָּה, מְקַבֵּל לִיהַּ, וְחָס עֲלֵיהּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף ק"ו ע"ב) מְלֵא רַחֲמִין אִיהוּ, וְאַתְמְלִי רַחֲמִים עַל כָּל עוֹבְדֵוֹי, כְּמַה דְּאַתְר אֶמַר (תְּהִלִּים קמ"ה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֲפִילוּ עַל בְּעִירִי וְעוֹפּוֹי מְאֻטוֹן רַחֲמוּי. אִי עֲלִיָּהוּ מְאֻטוֹן רַחֲמוּי, כָּל שְׁכָן עַל בְּנֵי נֶשֶׁא, דִּינְדְּעִין וְאַשְׁתְּמוּדְעָאן לְשִׁבְחָא לְמַאֲרִיָּהוּן, דְּרַחֲמוּי מְאֻטוֹן עֲלִיָּהוּ, וְשָׂרָאן עֲלִיָּהוּ. וְעַל דָּא אֶמַר דָּוִד, (תְּהִלִּים קי"ט) רַחֲמִיךָ רַבִּים יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיִּינִי. אִי עַל חַיִּיבִין מְאֻטוֹן רַחֲמוּי, כָּל שְׁכָן עַל זְכָאִין. אֲלֵא מָאן בְּעִי אֲסוּתָא, אִינוּן מְאִרִי כְּאִבִּין, וּמָאן אִינוּן מְאִרִי כְּאִבִּין. אֲלִין אִינוּן חַיִּיבִין, אִינוּן בְּעָאן אֲסוּתָא וְרַחֲמִי, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (רַחֲמִי) עֲלִיָּהוּ, דְּלֹא יְהוּן שְׁבִיקוּן מִנִּיָּה, וְאִיהוּ דְּלֹא

אֶסְתַּלַּק מִנִּיּוּהוּ, וּיְתוּבוּן לְקַבְּלֶיהָ. כַּד מְקַרְב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּימִינָא
מְקַרְב. וְכַד דְּחִי, בְּשִׂמְלָא דְּחִי. וּבְשַׁעְתָּא דְּדְחִי, יְמִינָא מְקַרְב. מִסְטְרָא דָּא
דְּחִי, וּמִסְטְרָא דָּא מְקַרְב, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׂבִיק רַחֲמוּי מִנִּיּוּהוּ.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב (ישעיה נז) וַיִּלְךְ שׁוֹבֵב בְּדַרְךְ לְבוֹ. וְכַתִּיב בְּתַרְיָה, דְּרַכִּי
רְאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחָהוּ וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבַלְיוֹ. וַיִּלְךְ שׁוֹבֵב, אָף עַל
גַּב דְּחִיבִין עֲבָדִין, כֹּל מַה דְּעֲבָדִין בְּזִדּוֹן דְּאֲזַלִּין בְּאַרְחָא דְּלַבִּיּוּהוּ, וְאַחֲרָנִין
עֲבָדִין בְּהוּ הִתְרָאָה, וְלֹא בְּעָאן לְצִיּוּתָא לֹון. בְּשַׁעְתָּא דְּתַבִּין בְּתִיּוּבְתָא,
וְנִטְלִין אַרְחָא טְבָא דְּתִיּוּבְתָא, הָא אֲסוּוּתָא זְמִינָא לְקַבְּלֶיהוּ. הִשְׁתָּא אִית
לְאֶסְתַּכְּלָא, אִי עַל חִיָּיא אֲמַר קָרָא, אִו עַל מִתִּיָּיא אֲמַר קָרָא. דְּהָא רִישָׁא
דְּקָרָא, לָאו אִיהוּ סִיפָא. וְסִיפָא, לָאו אִיהוּ רִישָׁא. רִישָׁא דְּקָרָא, אַחֲזִי עַל
חִיָּיא. וְסוּפִיָּה אַחֲזִי עַל מִתִּיָּיא. אֶלָּא, קָרָא (סִיָּיא רִישָׁא דְּקָרָא) אֲמַר, בְּעוֹד דְּבַר
נֶשׁ אִיהוּ בְּחִיּוֹ, וְהִכִּי הוּא, וַיִּלְךְ שׁוֹבֵב בְּדַרְךְ לְבוֹ, בְּגִין דִּיִּצְר הָרַע דְּבִיָּה,
תַּקִּיף וְאַתְתַּקֵּף בֵּיה, וְעַל דָּא אֲזַל שׁוֹבֵב, וְלֹא בְּעִי לְאַתְבָּא בְּתִיּוּבְתָא.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲמִי אַרְחוּי, דְּקָא אֲזַלִּין בְּבִישׁ, בְּלֹא תוֹעֲלֵתָא, אֲמַר
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנָא אֲצִטְרִיכְנָא לְאַתְקַפָּא בִּידֵיה, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב
דְּרַכִּי רְאִיתִי, (וּאֲרַפָּאֵהוּ) דְּקָא אֲזַלִּין בְּחִשׁוּכָא, אֲנָא בְּעִי לְמִיָּהָב לִיה אֲסוּוּתָא
הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וְאַרְפָּאֵהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ אֶעִיל בְּלַפִּיָּה אַרְחִיָּה
דְּתִיּוּבְתָא וְאַסוּוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהָ. וְאַנְחָהוּ, מֵאִי וְאַנְחָהוּ. כְּמַה דְּאַתְּ אֲמַר
(שְׁמוֹת לֵב) יֵלֵךְ נַחַח אֶת הָעָם. אֲנַהִיג לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְח מִישֶׁר,
כְּמַאן דְּאַתְתַּקִּיף בִּידָא דְּאַחֲרָא, וְאַפְקִיָּה מְגוֹ חִשׁוּכָא. וְאַשְׁלֵם נַחֲוּמִים לוֹ
וְלֹאֲבַלְיוֹ, הָא אַתְתַּחֲזִי דְּמִיתָא אִיהוּ, (אֵלָּא) אִין, וְדָאִי מִיתָא אִיהוּ, וְקִיָּימָא
בְּחִיּוֹן דְּהוּאֵיל (אֵלָּא דְּאִיָּהִי אִיהוּ וְקִיָּימָא בְּחִיּוֹן וְהוּאֵיל) וְאִיהוּ רְשָׁע, מִיתָא אֲקָרִי.
מַהוּ וְאַשְׁלֵם נַחֲוּמִים לוֹ וְלֹאֲבַלְיוֹ. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד טִיבוּ עִם
בְּנֵי נְשָׂא, דְּכִיּוֹן דְּעָאֵל מִיִּיג שְׁנִין וְלַהֲלָאָה, פְּקִיד עֲמִיָּה (בְּרַאשִׁית קַמִּיד עִיב, קַסִּיָּה
עִיב) תַּרְיִן מְלֹאכִין נְטוּרִין דְּנִטְרִי לִיה, חַד מִימִינֵיהָ, וְחַד מִשְׂמָאלֵיהָ. כַּד
אֲזַיל בַּר נֶשׁ בְּאַרְח מִישֶׁר, אֵינּוֹן חֲדָאן בֵּיה, וְאַתְתַּקִּיפוּ עֲמִיָּה בְּחֲדוֹה, מְכַרְזוֹן
קַמִּיָּה וְאַמְרִין, הָבוּ יָקָר לְדִיּוּקְנָא דְּמִלְכָּא. וְכַד אֲזַיל בְּאַרְח עֲקִימוֹ, אֵינּוֹן
מְתַאבְּלוֹן עֲלֵיהָ, וּמְתַעֲבְרוֹן מִנֵּיהָ. כִּיּוֹן דְּאַתְתַּקִּיף בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְאַנְהִיג לִיה בְּאַרְח מִישֶׁר, כְּדִין כְּתִיב, וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבַלְיוֹ. וְאַשְׁלֵם
נַחֲוּמִים לוֹ בְּקַדְמִיתָא, דְּאִיהוּ אַתְנַחַם עַל מַה דְּעֲבַד בְּקַדְמִיתָא, וְעַל מַה
דְּעֲבַד הִשְׁתָּא, וְתַב בְּתִיּוּבְתָא. וּבְתַר כּוֹן וְלֹאֲבַלְיוֹ, אֵינּוֹן מְלֹאכִין דְּהוּוּ
מְתַאבְּלוֹן עֲלֵיהָ כַּד אַתְתַּעֲבְרוּ מִנֵּיהָ, וְהִשְׁתָּא דְּאַתְתַּהֲדְרוּ בְּהִדֵּיהָ, הָא וְדָאִי
נַחֲוּמִים לְכֹל סְטֵרִין. וְהִשְׁתָּא אִיהוּ חִי וְדָאִי. חִי בְּכֹל סְטֵרִין, אַחִיד בְּאֵילָנָא
דְּחִיָּי, וְכִיּוֹן דְּאַחִיד בְּאֵילָנָא דְּחִיָּי, כְּדִין אֲקָרִי בְּעַל תְּשׁוּבָה, (נִשָּׂא קַכִּיב עִיב)
דְּהָא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, תְּשׁוּבָה אוּף הִכִּי אֲקָרִי. וְאִיהוּ בְּעַל תְּשׁוּבָה אֲקָרִי.
וְקַדְמָאִי אֲמַרוּ, בְּעַל תְּשׁוּבָה מִמֶּשׁ. וְעַל דָּא, אֲפִילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם
יְכוּלִים לְעֲמוּד, בְּמִקּוּם שְׂבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים.

דף ק"ז ע"א

דָּוִד מִלְכָּא אָמַר, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְדָּךְ חֲטָאתִי וְהִרְעָה בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי וְגוֹי, לָךְ לְבַדְדָּךְ, מֵאִי לָךְ לְבַדְדָּךְ. אֵלֶּא, בְּגִין דְּאִית חוּבִין, דְּחֲטִי בַר נֶשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִבְנֵי נֶשָׁא. וְאִית חוּבִין דְּחֲטָא לִבְנֵי נֶשָׁא, וְלֹא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִית חוּבִין דְּחֲטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי וְלֹא לִבְנֵי נֶשָׁא. (אחרא) דָּוִד מִלְכָּא, חָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי, וְלֹא לִבְנֵי נֶשָׁא. וְאִי תִימָא הָא (דף קי"ז ע"א) חָב הֵהוּא חוּבָה דְּבֵת שֶׁבַע, וְתִנְיִן, מֵאֵן דְּאִתִּי עַל עֵרוּה אֲתַתָּא בְּרַעוּתָה אֶסְרָה עַל בְּעֵלָה, וְחָב לְחַבְרִיה, וְחָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לֹאֵו הָכִי הוּא דְּהֵהוּא דְּאִתָּא אָמַר. בְּהִיתְרָא הָוָה, וְדָוִד דִּילֵיה נֶקֶט, וְגַט הָוָה לָהּ מִבְּעֵלָה, עַד לֹא יִהְיֶה לְקַרְבָּא, דְּהָכִי הָוָה מְנַהֵגָא דְּכָל יִשְׂרָאֵל, דִּיהֲבִין גִּט זְמַן לְאֲתַתִּיה, כָּל דְּנַפִּיק חִילָא. וְכֹן עֵבֵד אִוְרִיָּה לְבֵת שֶׁבַע. וְלִבְתֵּר דְּעֵבֵר זְמַן וְהוּת פְּטוּרָא לְכָלֵא, נָטַל לָהּ דָּוִד. וּבְהִיתְרָא עֵבֵד כָּל מַה דְּעֵבֵד. דְּאֶלְמָלֵא לֹאֵו הָכִי, וּבְאֶסְוִרָא הָוָה, לֹא שְׁבָקָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבִּיה. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב לְסִהְדוּתָא, (שמואל ב יב) וַיִּנָּחֶם דָּוִד אֶת בֵּית שֶׁבַע אֲשֶׁתּוֹ. סִהְדוּתָא דְּאֲשֶׁתּוֹ הִיא, וְדֹאִי אֲשֶׁתּוֹ, וּבֵת זִוְגוּ הָוָה, דְּאֶזְדַּמְנַת לְגַבִּיה, מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עֲלָמָא. (ורזא דמלתא מלכותא דלעילא דאיהו אתעביד רגלה רביעא למרכבתא עלאה ואתקרי בת שבע על אבן אחת שבע עיניים) הָא סִהְדוּתָא דְּלֹא חָב דָּוִד חוּבָה דְּבֵת שֶׁבַע כְּדַקְאֲמֵרוֹן. וּמַה הִיא חוּבָה דְּחָב, (אלא) לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי, וְלֹא לְאַחֲרָא. דְּקִטְל לְאִוְרִיָּה בְּחָרְבַּ בְּנֵי עֵמּוֹן, וְלֹא קִטְלִיה אִיהוּ בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר לִיה וְאַדְנִי יוֹאֵב, דְּהָא דָּוִד הָוָה רַבּוֹן עֲלֵיה, (ועל יואב) וְקָרָא אוֹכַח, דְּכַתִּיב, (שמואל בכג) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב, וְלֹא קִטְלִיה הֵהוּא שַׁעֲתָא, וְקִטְלִיה בְּחָרְבַּ בְּנֵי עֵמּוֹן. וְקָרָא אָמַר, וְלֹא נִמְצָא אִתּוֹ דְּבַר, (מלכים א טו) רַק בְּדַבֵּר אִוְרִיָּה הַחַתִּי. רַק לְמַעוֹטֵי קָא אֲתִי, בְּדַבֵּר אִוְרִיָּה, וְלֹא בְּאִוְרִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְאוֹתוֹ הִרְגַתְּ בְּחָרְבַּ בְּנֵי עֵמּוֹן, וְכָל חָרַב בְּנֵי עֵמּוֹן, הָוָה חֲקִיק בֵּיה חוּיָא עֲקִים, דִּיוֹקְנָא דְּדַרְקוֹן, וְאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה דְּלָהוֹן. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְהִיבַת חִילָא לְהֵהוּא שְׁקוּץ. (ד"א דכיון דחרב בני עמון אתגבר ההיא שעתא על אוריה כמה תוקפא תקיף ההוא חויה עקימא) בְּגִין דְּבִשְׁעֲתָא דְּקִטְלוּ בְּנֵי עֵמּוֹן לְאִוְרִיָּה, וְסִגְיָאִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲמִיה, וְאַתְגַּבֵּר בְּהֵהוּא שַׁעֲתָא חָרַב בְּנֵי עֵמּוֹן, כְּמָה תִּקְפָּא אֲתַתְּקִף הֵהוּא עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּץ.

וְאִי תִימָא, אִוְרִיָּה לֹא הָוָה זְכָאִי, כִּינּוֹן דְּכַתִּיב עֲלֵיה אִוְרִיָּה הַחַתִּי. לֹאֵו הָכִי, זְכָאֵה הָוָה, אֵלֶּא דְּשִׁמָּא דְּאֲתַרִּיה הָוָה חַתִּי. כְּמָה דְּאִתָּא אָמַר (שופטים יא) וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוּם אֲתַרִּיה אֲתַקְרִי הָכִי.

וְעַל דָּא בְּדַבֵּר אִוְרִיָּה הַחַתִּי, דְּשְׁקוּץ בְּנֵי עֵמּוֹן אֲתַגְבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְּדָוִד, דִּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ דְּלַעֲלִילָא הוּוּ. וּבְהֵהוּא שַׁעֲתָא דְּפָגִים דָּוִד מִשְׁרִיתָא דָּא, פָּגִים לַעֲלִילָא מִשְׁרִיתָא אַחֲרָא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְדָּךְ חֲטָאתִי. לְבַדְדָּךְ, וְלֹא לְאַחֲרָא. דָּא הָוָה הֵהוּא חוּבָה דְּחָב לְגַבִּיה. וְדָא הוּא בְּדַבֵּר אִוְרִיָּה. וְדָא הוּא בְּחָרְבַּ בְּנֵי עֵמּוֹן.

כְּתִיב, (דברי הימים ב טו) כִּי יָיִ עֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, אֵלִין (ויחי רמ"ח ע"א) נֹקְבִין. וְכַתִּיב (זכריה ד) עֵינֵי יְיָ הִמָּה מְשׁוֹטְטִים, אֵלִין דְּכּוּרִין, וְהָא יְדִיעֹן אִינוּן. דָּוִד אָמַר (תהלים נא) וְהִרְעָה בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינַיִךְ, לְפָנֵי עֵינַיִךְ מִבְּעֵי לִיה. אֵלֶּא מֵאִי בְּעֵינַיִךְ, אָמַר דָּוִד, בְּהֵהוּא אֲתַר דְּחַבְנָא, בְּעֵינַיִךְ הָוָה.

דְּהוּינָא יָדַע, דְּהָא עֵינִידָא הוּוּ זְמִינִין, וְקִימִין קָמְאִי, וְלֹא חֲשַׁבְנָא לֹון, הָרִי חוּבָא דְחַבְנָא, וְעַבְדָּנָא, בְּאִן אֲתֵר הוּוּ, בְּעֵינִידָא.

לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרָךְ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטָךְ, וְלֹא יְהִי לִי פִתְחוֹן פֶּה לְמִימְרָךְ קַמָּךְ. תָּא חֲזִי, כָּל אוֹמְנָא, כַּד מְלִיל, בְּאוֹמְנִיתִיה מְלִיל. דְּוֹד בְּדִיחָא דְמַלְכָא הוּוּ, וְאִף עַל גַּב דְּהוּוּ בְּצַעְרָא, כִּיּוֹן דְּהוּוּ קָמִי מַלְכָא, תָּב לְבַדִּיחוֹתִיה, כְּמָה דְּהוּוּ, בְּגִין לְבַדִּיחָא לְמַלְכָא.

אָמַר, מְאִרִי דְעֵלְמָא, אָנָּא אָמִינָא, (תהלים כו) בְּחִנְנִי יְיָ וְנִסְנִי, וְאִתְּ אָמַרְתָּ דְּלֹא אֵיכוּל לְקִימָא בְּנִסְיוֹנָךְ. הָא חַבְנָא, לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרָךְ, וְיְהִי מִיִּלְךְ קְשׁוּט, דְּאֵלְמַלְא לֹא חַבְנָא, יְהִי מְלָה דִילִי קְשׁוּט, וְיְהִי מִיִּלְךְ בְּרִיקוֹנָא, הֲשִׁתָּא דְחַבְנָא, בְּגִין דְּלִהוּי מִיִּלְךְ קְשׁוּט, יְהִיבְנָא אֲתֵר לְצַדִּיקָא מִיִּלְךְ, בְּגִין כַּד עֵבִידָנָא, לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרָךְ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטָךְ. אֲהֲדֵר דְּוֹד לְאוֹמְנִיתִיה, וְאָמַר גּוּ צַעְרִיהָ מְלִין דְּבַדִּיחוֹתָא לְמַלְכָא.

דָּף ק"ז ע"ב

תִּנְיִין, לֹאוּ דְּוֹד אֲתַחֲזִי לְהַוּוּא עוֹבְדָא, דְּהָא אִיהוּ אָמַר, (תהלים קט) וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי (אֲנִקִּיד חָלַל כְּבֵר הוּוּ חָלַל בְּקִרְבִּי) (דָּף ק"ז ע"ב) הָכִי הוּוּ. אָבַל אָמַר דְּוֹד, בְּלִבָּא אִיתַּ תְּרִין הֵיכְלִין, בְּחַד דְּמָא, וּבְחַד רוּחָא, הַהוּוּ חַד דְּמַלְיָא דְּמָא, בִּיה דִּיּוֹרָא לִיְצַר הָרַע. וְלִבִּי לֹאוּ הָכִי, דְּהָא רִיקוֹן אִיהוּ, וְלֹא יְהִיבִית דִּיּוֹרָא לְדְּמָא בִּישָׂא, לְשַׁכְנָא בִּיה יְצַר הָרַע, וְלִבִּי וְדָאִי חָלַל אִיהוּ, בְּלֹא דִיּוֹרָא (נ"א דמא) בִּישָׂא, וְכִיּוֹן דְּהָכִי הוּוּ, לֹא אֲתַחֲזִי דְּוֹד לְהַוּוּא חוּבָה דְּחַב אֱלָא, בְּגִין לְמִיְהִב פְּתִיחוֹ דְּפּוֹמָא לְחַיִּיבָא, דִּימְרוּן, דְּוֹד מַלְכָא חַב וְתָב בְּתִיּוֹבְתָא, וּמְחַל לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ, כָּל שְׁכֹן שְׁאֵר בְּנֵי נְשָׂא. וְעַל דָּא אָמַר (תהלים נא) אֲלַמְדָּה פּוֹשְׁעִים דְּרַכִּידָא וְחַטָּאִים אֲלִידָא יִשׁוּבוּ.

וְכַתִּיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה הַזִּיתִים עוֹלָה וּבּוֹכָה וְרָאשׁ לוּ חֲפוּי וְהוּוּ הוֹלֵךְ יַחַף. רָאשׁ לוּ חֲפוּי, וְיַחַף אָמַי. אֱלָא, נְזוּף הוּוּ, עַבְד גְּרַמִּיה נְזוּף, לְקַבְלָא עֲנִשָׂא. וְעַמָּא הוּוּ רְחִיקִין מִנִּיה ד' אֲמוֹת. זַכָּאָה עַבְדָּא דְּהָכִי פִּלַח לְמַאֲרִיה, וְאִשְׁתְּמוּדַע בְּחוּבִיה, לְאַתְבָּא מִנִּיה בְּתִיּוֹבְתָא שְׁלִימְתָא.

תָּא חֲזִי, יְתִיר הוּוּ, מַה דְּעַבְד לִיה שְׁמַעִי בְּוֹ גְרָא, מְכַל עַקְתִּין דְּעַבְרוּ עָלִיה עַד הַהוּוּ יוֹמָא, וְלֹא אֲתִיב דְּוֹד לְקַבְלִיה מְלָה דְּהָכִי הוּוּ יְאוֹת לִיה, וּבְדָא אֲתַכְפְּרוּ חוּבוּי. הֲשִׁתָּא אִיתַּ לְאַסְתְּפְלָא, שְׁמַעִי תִּלְמִיד חֲכָם הוּוּ, וְחַכְמַתָּא סְגִיָּאָה הוּוּ בִּיה, אָמַי נְפִיק לְגַבִּי דְּוֹד, וְעַבִּיד לִיה כָּל מַה דְּעַבְד. אֱלָא מְאֲתֵר אַחְרָא הוּוּ מְלָה, וְאֵעִיל לִיה בְּלִבִּיה מְלָה דָּא. וְכַל דָּא לְתוֹעֵלְתָא דְּדָוִד. דְּהָא הַהוּוּ דְּעַבְד לִיה שְׁמַעִי, גְרַמָּא לִיה לְמִיתָב בְּתִיּוֹבְתָא שְׁלִימְתָא, וְתִבְר לְבִיה בְּתִבְרוּ סְגִי, וְאוֹשִׁיד דְּמַעִין סְגִיָּאִין, מְגוּ לְבִיה קָדָם קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ, וְעַל דָּא אָמַר, (שמואל ב טו) כִּי יְיָ אָמַר לוּ קָלַל. יָדַע, דְּהָא מְאֲתֵר עֲלָאָה אַחְרָא נְחַת מְלָה.

תָּרִין פִּקוּדִין, פִּקִּיד דָּוִד לְשִׁלְמָה בְּרִיָּה, חֵד דְּיוֹאֲב, וְחֵד דְּשִׁמְעִי, עִם שְׂאֵר פִּקוּדִין דְּפִקִּיד לִיָּה. דְּיוֹאֲב: דְּכִתִּיב, (מלכים א ב) וְגַם אֶתְּהָ יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֲב בֶּן צְרוּיָה. מְלָה סְתִימָא הָוָה, דְּאֶפִּילוּ שְׁלֵמָה לֹא הָוָה לִיָּה לְמַנְדַּע, וְלֹא יָדַע אֱלֹא בְּגִין דְּיָדְעוּ אַחֲרָנִין, אֶתְגַּלִּי (לִיָּה) לְשִׁלְמָה. וְעַל דָּא אָמַר, וְגַם אֶתְּהָ יָדַעְתָּ וְגוֹי. מַה דְּלֹא אֶתְחַזִּי לָךְ לְמַנְדַּע.

דְּשִׁמְעִי: כְּתִיב, וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמַעִי בֶּן גֵּרָא. מֵאִי וְהִנֵּה עִמָּךְ, זְמִין הוּא עִמָּךְ תְּדִיר, רַבּוּ הָוָה. וּבְגִין כֶּף לֹא אָמַר עַל יוֹאֲב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאֲב. אָבֵל שְׁמַעִי דָּא, דְּאֶשְׁתַּכַּח עִמִּיהָ תְּדִיר, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם. אֵן הוּא חֲכַמְתָּא דְּשִׁלְמָה מְלָכָא בְּהַאי. אֱלֹא כֹּלָא בְּחֲכַמְתָּא עֵבֵד, וְלִכְל סְטֵרִין אֲשֶׁנַּח, דְּהָא חֲפִים הָוָה שְׁמַעִי, וְאָמַר שְׁלֵמָה, בְּעֵינָא דְּיִסְגִי אֲוִרִיתָא בְּאַרְעָא עַל יָדוּי דְּשִׁמְעִי, וְלֹא יְפוּק לְבַר.

תּוּ מְלָה אַחֲרָא אֲשֶׁנַּח שְׁלֵמָה בְּחֲכַמְתָּא, דְּכִתִּיב, (שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלָל. מֵאִי יֵצֵא יֵצֵא תְּרִי זְמַנִּי, וַיֵּצֵא וַיִּקְלָל סִגִּי. (לִיָּה) אֱלֹא, חֵד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק מִבֵּי מְדַרְשָׁא לְגַבֵּי דָּוִד. וְחֵד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק מִירוּשָׁלַם, לְגַבֵּי עֵבֵדוּי דְּמִית עֲלוּי. יֵצִיאָהּ חֵדָא לְגַבֵּי מְלָכָא, וַיֵּצִיאָהּ תַּנְיִנָא לְגַבֵּי עֵבֵדִין. וְכֹל דָּא חֲמָא שְׁלֵמָה, וְאֲשֶׁנַּח בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, הֵהוּא יֵצִיאָהּ תַּנְיִנָא. וְעַל דָּא אָמַר, וְהִיָּה בְּיוֹם צִאתָךְ, יָדַע דְּבִיצִיאָהּ יָמוּת. (שמואל ב טז) וְעַפְרָ בְּעַפְרָ מֵהוּ. אָמַר שְׁלֵמָה לְגַבֵּי אָבָא בְּעַפְרָ הָוָה. לְגַבֵּי שְׁמַעִי בְּמִיָּא, דְּכִתִּיב וְהִיָּה בְּיוֹם צִאתָךְ וְעַבְרַתְּ אֶת נַחַל קְדָרוֹן. עַפְרָ הָתָם, וְהָכָא מִיָּא. תַּרוּוּיָהוּ דָּן שְׁלֵמָה, לְמַהוּי עַפְרָ וּמִיָּא כְּסוּטָה, לְמֵאן דְּאֶסְטִין אַרְחָא לְגַבֵּי אָבוּי.

כְּתִיב (מלכים א ב) וְהוּא קִלְלֵנִי קִלְלָה נְמַרְצָת. וּכְתִיב וְאֶשְׁבַּע לוֹ בְּיַי לֵאמֹר אִם אֶמִיתָךְ בְּחָרְב. מֵאִי בְּחָרְב. וְכִי שְׁמַעִי טַפְשָׁא הָוָה, דְּאִילוּ הָכִי אֲוִמִי לִיָּה, דְּלֹא יֵימָא בְּחָרְב לֹא. אָבֵל בְּחַנִּית אוּ בְּגִירָא אִין.

דף ק"ח ע"א

אֱלֹא תָּרִין מְלִין הָכָא. חֵד אָמַר יְנוּקָא, בְּרִיָּה דְּנוּנָא רַבָּא הֵהוּא (דף ק"ח ע"א) דְּקִשְׁקִשׁוּי סְלָקִין לְרוּם עֲנָנִין. אוּמָאָה דְּדוּד מְלָכָא, כֶּד הָוָה בְּעֵי לְאוּמָאָה, אֶפִּיק חֲרַבָּא דִּילִיָּה, דְּתַמְן הָוָה חֲקִיק שְׁמָא גְלִיפֹן, וְתַמְן אוּמִי. וְכֶף עֵבִיד לְשִׁמְעִי, דְּכִתִּיב וְאֶשְׁבַּע לוֹ בְּיַי לֵאמֹר אִם אֶמִיתָךְ בְּחָרְב. בְּמֵאִי הָוָה אוּמָאָה דָּא. בְּחָרְב. (ס"א בהאי חרב דשמא קדישא חקיק ביה אומי) בְּחָרְב אוּמִי. וּמְלָה אַחֲרָא, דָּן שְׁלֵמָה, אָמַר, בְּקִלְלָה אֶתְּהָ לְגַבֵּי אָבָא, בְּמִלִּין, הָא מְלִין לְגַבֵּיָה, וּבְשֵׁם הַמְּפֹרֵשׁ קִטְלִיָּה, וְלֹא בְּחָרְב. וּבְגִין דָּא עֵבֵד שְׁלֵמָה הָכִי.

הַשְׁתָּא אִית לְאֶסְתַּכְּלָא, דְּכִינֹן דְּאוּמִי לִיָּה דָּוִד, אֶמֵאִי קִטְלִיָּה, דְּאֶתְחַזִּי דְּהָא אוּמָאָה דָּא בְּעִלְיָה הָוָה, דְּהָא לְבָא וּפּוּמָא לֹא הוּוּ כְּחֵדָא. אֱלֹא וְדֵאִי דָּוִד לֹא קִטְלִיָּה, וְהָא יָדִיעָא, כֹּל שְׁיִיפִין דְּגּוּפָא מְקַבְּלִין כֹּלָא, וְלְבָא לֹא

מִקְבֵּלָא אֲפִילוּ כְחוּטָא דְנִימָא דְשַׁעְרָא. דְּוּד מְלַכָּא לְבָא הוּוּ, וְקָבִיל מַה דְּלֹא אֲתַחְזִי לִיהּ לְקָבֵלָא, וּבְגִין כֶּד, (מלכים א ב) וְיַדְעַת אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתִיב. וְתוּ, דְּהָא אֵילָנָא גְרָיִם לְמַהוּי נְטִיר וְנוֹקֵם כְּחוּיָא.

כְּתִיב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. זֶבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה לֵב נְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח, וְכִי לֹא בְעֵי קוּדְשָׁא בְרִידָּה הוּוּ דִּיקְרָבוֹן קָמִיהּ קָרְבָּנָא, וְהָא אִיהוּ אֲתַקִּין לְגַבֵּי חֲיִיבָיָא קָרְבָּנָא, דִּיקְרָבוֹן וְיִתְכַפֵּר לְהוּ חוּבֵייהוּ. אֶלָּא דְּוּד לְקָמִי שְׁמָא דְּאֱלֹהִים אָמַר, וְקָרְבָּנָא לֹא קָרְבִין לְשִׁמָּא דְּאֱלֹהִים, אֶלָּא לְשִׁמָּא דְּוִוִּד הִיא וְאִיוּ הִיא. דְּהָא לְגַבֵּי דִּינָא קְשִׁיָּא מִדַּת הַדִּין, לֹא מְקָרְבִין קָרְבָּנָא. דְּכְתִיב, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּסֶם קָרְבָּן לִי. לִינִי, וְלֹא (ויקרא ה' ע"א) לְשִׁמָּא דְּאֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָּן מִנְחָה לִינִי. זֶבַח תִּוְדָה לִינִי. זֶבַח שְׁלָמִים לִינִי.

וּבְגִין כֶּד, כִּי לֹא תַדְוּד מְלַכָּא, לְגַבֵּי אֱלֹהִים אָמַר. אֲצֻטְרִיד לְמַכְתָּב, כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דְּהָא לְשִׁמָּא דָּא לֹא מְקָרְבִין, אֶלָּא רוּחַ נְשֻׁבָּרָה. דְּכְתִיב זֶבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה. קָרְבָּנָא דְּאֱלֹהִים, עֲצִיבוּ, וְתִבְרִי דְּלָבָא. וּבְגִין כֶּד, מֵאֵן דְּחָלֵם חֲלָמָא בִּישָׂא, עֲצִיבוּ אֲצֻטְרִיד לְאַחְזָא, דְּהָא בְּמִדַּת אֱלֹהִים קִימָא, וְזֶבַח דְּמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצֻטְרִיד וְרוּחַ נְשֻׁבָּרָה, וְהָא עֲצִיבוּ מִסְתֵּייהּ לְחֲלָמָא בִּישָׂא, וְלֹא שְׁלֵטָא דִּינָא עָלוּי. דְּהָא זֶבַח דְּאֲתַחְזִי לְמִדַּת דִּינָא, אֲקָרִיב קָמִיהּ.

לֵב נְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, מֵאִי לֹא תִבְזֶה, מְכַלֵּל דְּאִיכָּא לֵב דְּאִיהוּ בּוֹזָה. אִין. הִינֵנוּ לֵב דְּאִיהוּ גָּאָה, לֵב בְּגִסוּת רוּחָא, הִינֵנוּ לֵב דְּאִיהוּ בּוֹזָה, אֲבָל לֵב נְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָא אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. מֵאִי הִטִּיבָה, אֲתַחְזִי דְּהָא טִיבוּ אִית בָּהּ, וְהִשְׁתָּא הִטִּיבָה עַל הַהוּא טִיבוּ. וְדֹאֵי הִכִּי הוּוּ, דְּהָא מִן יוֹמָא דְּקוּדְשָׁא בְרִידָּה הוּוּ אֲשֶׁתִּדַּל בְּבִנְיָן בִּי מְקַדְשָׁא לְעֵילָא, עַד (ויקרא רכ"א ע"א) כְּעֵן, הַהוּא הִטְבָּה דְּרִצּוֹן, לֹא שְׁרִיָּא עַל הַהוּא בְּנִין, וְעַל דָּא לֹא אֲשֶׁתִּכְלַל. דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּרִצּוֹן דְּלְעֵילָא יִתְעַר, יִיטִיב וְיִדְלִיק נְהוּרִין דְּהָא בְּנִין, וְהָא עֲבִידְתָּא, דְּאֲפִילוּ מְלֶאכִין דְּלְעֵילָא, לֹא יִיכְלוּן (כא) לְאַסְתַּכְּלָא בְּהָא בִּי מְקַדְשָׁא, וְלֹא בְּהָא בְּנִין. וְכִדִּין בִּי מְקַדְשָׁא, וְכֹל עוֹבְדָא אֲשֶׁתִּכְלַל.

דף ק"ח ע"ב

תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא דְּאֲשֶׁתִּדַּל בְּבִנְיָן בִּי מְקַדְשָׁא עַד כְּעֵן, לֹא בְנָה לוֹן. (א) אִי חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד כְּעֵן לֹא בְנָה, בִּי מְקַדְשָׁא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְרִידָּה הוּוּ, כֹּל עוֹבְדוּי, לֹא עוֹבְדֵי דְּבִר נֵשׁ. בְּנֵי נְשָׂא כֹּד בְּנֵי בִי מְקַדְשָׁא לְתַתָּא, בְּקַדְמִיתָא עֲבָדוּ שׁוּרֵי קָרְתָּא, וְלְבִסוּף עֲבָדוּ בִּי מְקַדְשָׁא. שׁוּרֵי קָרְתָּא בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלִייהוּ, וְלְבַתֵּר בְּנֵינָא

דְּבִיתָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו הֲכִי, אֲלֵא בְּנֵי בֵי מְקוּדְשָׁא בְּקוּדְמִיתָא, וּלְבִסוּף, כַּד יַחִית לִיה מִשְׁמֵיָא, וְיִוְתִיב לִיה עַל אֲתֵרִיה, כְּדִין יִבְנֶה חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם דְּאֵנוּן שׁוּרִין דְּקֶרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם, (תהלים נא) הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן בְּקוּדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר תִּבְנֶה (דף ק"ח ע"ב) חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם.

הֲכָא אִית רָזָא, כֹּל עוֹבְדִין דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקוּדְמִיתָא אֲקִדִים הֵהוּא דְלִבְר, וּלְבַתֵּר מוּחָא דְלִגוּ, וְהֲכָא לָאו הֲכִי. תָּא חֲזִי, כֹּל אֵינוּן עוֹבְדִין דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲקִדִים הֵהוּא דְלִבְר, מוּחָא אֲקִדִים בְּמַחְשְׁבָה, וּבְעוֹבְדָא הֵהוּא דְלִבְר, דְּהָא כֹּל קְלִיפָה מְסֻטְרָא אַחֲרָא הוּי, וּמוּחָא מִן מוּחָא, וְתִדִיר סֻטְרָא אַחֲרָא אֲקִדִים וְרַבִּי וְאֲגִדִיל וְנָטִיר אִיבָא. כִּיּוֹן דְּאֲתֵרְבִי, זְרַקִין לִיה לְבֵר, (איוב כו) וְיִכִין רְשַׁע וְצַדִיק יִלְבֹּשׁ, וְזַרְקִין לְהֵהִיא קְלִיפָה, וּמְבָרְכִין (עקב רע"א ע"א) לְצַדִיקָא דְעֵלְמָא. אֲבַל הֲכָא, בְּבִנְיָנָא דְבֵי מְקוּדְשָׁא, דְּסֻטְרָא בִישָׂא יִתְעַבֵּר מְעֵלְמָא, לָא אֲצֻטְרִיךְ, דְּהָא מוּחָא וּקְלִיפָה דִילִיה הוּי. אֲקִדִים מוּחָא, דְּכַתִּיב הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן בְּקוּדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר תִּבְנֶה חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם. הֵהִיא חוּמָה דְלִבְר, דְּאִיהִי קְלִיפָה, דִילִיה הִיא מִמֶּשׁ. דְּכַתִּיב, (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר יְיָ חוּמַת אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלָא סֻטְרָא בִישָׂא.

יִשְׂרָאֵל, אֵינוּן מוּחָא, עֲלָא דְעֵלְמָא. יִשְׂרָאֵל סְלִיקוּ בְּמַחְשְׁבָה בְּקוּדְמִיתָא, עִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּאֵינוּן קְלִיפָה, אֲקִדִים. דְּכַתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבִנְיָ יִשְׂרָאֵל. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאֲקִדְמָא מוּחָא, בְּלָא קְלִיפָה. דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִינִי רֵאשִׁית תִּבּוּאֲתָהּ, מוּחָא קִדִים לְקְלִיפָה. וְאִף עַל גַּב דְּמוּחָא יְקוּם בְּלָא קְלִיפָה, מֵאן הוּא דִיוֹשִׁיט יְדָא לְמִיכָל מְנִיָה, בְּגִין, (ירמיהב) דְּכָל אוֹכְלֵיוּ יִאֲשָׁמוּ רָעָה תִבָּא אֵלֵיהֶם נֶאֱמַר יְיָ.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים נא) אִז תַּחֲפוּץ זְבַחִי צֶדֶק. בְּגִין, דְּהָא כְּדִין, יִתְחַבֵּר כְּלָא בְּחַבּוּרָא חֲדָא, וְיִהֵא שְׁמָא שְׁלִים בְּכָל תְּקוּנִיָה. וּכְדִין קֶרְבְּנָא לְהוּי שְׁלִים, לִינִי אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא אֱלֹהִים לָא אֲתַחֲבֵר לְקוּרְבָנָא, דְּאֲלֵמְלָא אֲתַחֲבֵר בֵּיה, כִּמָּה אֱלֹהִים יִסְלָקוּן אוּדְנִין לְאֲתַחֲבֵרָא תַמָּן. אֲבַל בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים פו) כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְדָךְ. וְאִין אֱלֹהִים אַחֲרָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי (ראו עתה) רָאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא סִגִי, מֵאִי עֵתָה. אֲלֵא דְלָא הוּוּה קִדְם לְכוּן, וְהֵהוּא זְמַנָּא לִיהוּי. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֵתָה רָאוּ, מַה דְּלָא תִיכְלוּן לְמִיחְמֵי מִקְדַּמַת דְּנָא.

כִּי אֲנִי אֲנִי, תְּרִי זְמַנִי אֲמַאי. אֲלֵא לְדִיִיקָא, דְּהָא לִית תַּמָּן אֱלֹהִים, אֲלֵא הוּא. דְּהָא כִּמָּה זְמַנִין, דְּאֲתַמַּר אֲנִי זְמַנָּא חֲדָא, וְלָא יִתִיר, וְהוּוּה תַמָּן סֻטְרָא אַחֲרָא. אֲבַל הַשְׁתָּא אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי, דְּהָא כֹּל סֻטְרָא אַחֲרָא אֲתַעֲבֵר, וְדִיִיקָא אֲנִי אֲנִי.

אָנִי אָמִית וְאַחִיָּהּ, עַד הַשְּׁתָּא מוֹתָא הוֹת מְסֻטְרָא אַחְרָא, מְכָאן וּלְהֶלְאָה, אָנִי אָמִית וְאַחִיָּהּ, מְכָאן דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא, כֹּל אֵינּוֹן דְּלֹא טַעְמֵי טַעְמָא דְּמוֹתָא. מְנִיָּה תְּהֵא לֹון מוֹתָא, וְיָקִים לֹון (מִיד). אָמַאי. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּאֲר מִהֵוּא זִוְהֶמָּא בְּעֶלְמָא כָּלְל, וְיֵהֵא עֲלֶמָּא חֲדָתָא, בְּעוֹבְדֵי יְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. (תְּנִינָן י' דְּבָרִים כו' קִיִּיג ע"ב) (שִׁיד לַעֲלֵל קִיִּי ע"א) (שְׁמוֹת כֹּא) וְאִם אָמַר יֹאמַר וְגוֹי לֹא אֶצֶא חֲפְשִׁי. כְּמָה דְּאַתְמַר כְּדִין פְּגִים לִיָּה פְּגִימוֹ. אִם בְּגַפּוֹ יָבֵא, מֵהוּ בְּגַפּוֹ. תְּנִינָן, כְּתַרְגוּמוֹ, בְּלַחֲדוּי. יֹאוֹת הוּא. אָבֵל הָא תְּנִינָן, כֹּל עֲלֶמָּא, לֹא קֹאִים, אֶלָּא עַל גְּפָא חֲדָא, דְּלֹוֹיָתָן.

וְרָזָא דָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּקִיִּימָא דְּכַר וְנוֹקְבָא, דְּדַכְר וְנוֹקְבָא בְּרָא לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וּבְכָל מַה דְּאַזְלִין, עֲלֶמָּא מְזַדְעָזַע, וְאַלְמֵלֵא דְּסָרְס קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא דְּכוּרָא, וְצִנְוֹ יֵת נוֹקְבָא, הוּוֹ מְטַשְׁטָשִׁין עֲלֶמָּא. וְעַל דָּא לֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, (דְּבַר אַחַר וּמֵאן דְּלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּגַפּוֹ) אִם בְּגַפּוֹ יָבֵא, תַּחֲוֹת הֵהוּא גְּפָא, דְּלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין עָאֵל. וְהוּאִיל וְכוּן, בְּגַפּוֹ יֵצֵא, לְתַמְוֹ אֶתְדַחָא, וְלֹא עָאֵל לְפַרְגוּדָא כָּלְל, וְאַתְדַחָא וְאַטְרִיד מִהֵהוּא עֲלֶמָּא. בְּגַפּוֹ יֵצֵא, בְּגַפּוֹ יֵצֵא וְדֹאִי.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (וַיִּקְרָא כ) עֲרִירִים יָמוּתוּ, עֲרִירִים (כְּתִיב) כָּלְל דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּרָזָא דְּדְּכוּרָא עָאֵל, וּבְרָזָא דְּנוֹקְבָא יְפוּק. עָאֵל בְּהֵאִי, וְיְפוּק בְּהֵאִי. וְהֵאִי אִיְהוּ אֶתְר, דְּקֹא אֶתְדַבֵּק בִּיָּה בְּהֵהוּא עֲלֶמָּא, דְּהֵא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לֹא בְּעִי דִיעוֹל קְמִיָּה, מֵאן דְּמְסָרְס גְּרַמִּיָּה בְּהֵאִי עֲלֶמָּא.

דָּף ק"ט ע"א

תָּא חֲזִי, מוֹ קְרַבְנָא. דְּלֹא (דָּף ק"ט ע"א) הוּוֹ מְקַרְבִּין קְמִיָּה סְרוּסָא, וְאַפִּיקוֹ לִיָּה, דְּלֹא יִתְקַרְב לְקְמִיָּה, וּפְקִיד וְאַמַר, (וַיִּקְרָא כב) וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. וְכוּן לְדָרִי דְּרִין אָסִיר לְסְרוּסֵי בְּרִיָּין, דְּבְרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֶלְמָא. דְּהֵא כֹּל סְרוּסָא, דְּסֻטְרָא אַחְרָא אִיְהוּ. וְאִי אִיְהוּ אֶשְׁתַּדֵּל, וְנָסִיב אִיְתַתָּא, וְלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין, וְלֹא בְּעָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִית לִיָּה אִיְתַתָּא, אוֹ אִי הִיא לֹא בְּעָאֵת, וְעָאֵל לְהֵהוּא עֲלֶמָּא, בְּלֹא תּוֹלְדִין, מַה כְּתִיב. אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, וְלֹא אֶשְׁגַּחוּ לְפַעַל יְדוּי דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, וְיִצְאָה אֶשְׁתּוֹ עִמוֹ, אִיְהוּ יַעוֹל בְּגַפּוֹ דְּדְּכוּרָא, וְאִיְהִי בְּנוֹקְבָא. בְּגַפּוֹ יָבֵא בְּגַפּוֹ יֵצֵא כְּמָה דְּאַתְמַר, כֹּלָּא עַל תְּקוּנִיָּה.

אִם אֶדְנִיּוֹ יִתְוֹ לֹו אִשָּׁה, כְּמָה דְּאַתְמַר, אִם אֶדְנִיּוֹ, דָּא אִיְהוּ אֶדוֹן כֹּל הָאָרֶץ. יִתְוֹ לֹו אִשָּׁה, מִהֶכָּא, דְּלֹאוּ בְּרִשׁוּתָּא דְּבַר נָשׁ קִיִּימָא לְמִיסָב אֶתְתָּא. אֶלָּא (כֹּלָּא מְשֻׁלִי ט"ז פִּלְס מֵאֲזַנִי מְשַׁפֵּט י"י) כֹּלָּא בְּמֵאֲזַנִים לְעֵלוֹת. יִתְוֹ לֹו אִשָּׁה, דְּהֵא לֹאוּ בְּרִשׁוּתִיָּה אִיְהוּ. וּמֵאן אִיְהִי. הֵהִיא דְּלֹאוּ דִילִיָּה, וְלֹא אֶזְדַּמְנַת לְגַבִּיָּה, וּמֵאן אִיְהִי. הֵהִיא דְּהוֹת זְמִינָא לְאַחְרָא, וְאַקְדִים הֵאִי בְּרַחֲמֵי, וְנָטִיל לָהּ, דָּא אֶתִּיְהִיבֵת לִיָּה, דְּלֹא אֶתְחַזִּיאֵת לִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא חֲמִי מְרַחֲיק, וְחֲמִי לְהֵהִיא אֶתְתָּא, דְּזְמִינַת לְאַפְקָא תּוֹלְדִין בְּעֶלְמָא. אֶקְדִים הֵאִי בְּרַחֲמֵי, וְאַתִּיְהִיבֵת לִיָּה, וְעֲבִיד אִיבִין, וְזָרַע זָרַעָא, בְּאַתְתָּא (ס"א בְּגִנְתָּא) דְּלֹאוּ דִילִיָּה, בְּגִין כְּדֵי, הָאִשָּׁה וּלְדִיָּה תַהֲיָה לְאַדְנִיָּה, וְהוּא יֵצֵא בְּגַפּוֹ. אִי

ענייני מסכנא, כּמה אשְׁתַּדל בְּרִיקנֵי, לָאָה וְאִשְׁתַּדל לְמַעַבַּד פִּיריו, בְּגִנְתָּא דְּלָאוּ אִיהִי דִילֵיהּ, וְנִפְק בְּרִיקנֵי.

סְבָא סְבָא, בְּעֵדְנִין (נ"א בעניינין) אֵלִין, לָא הוּיָת בְּרִגְלִיךָ דְּחֵי לְתַרְעָא, כְּמָאן דְּשָׁכִיב בְּאַרְעָא בְּלָא תּוֹקְפָא, דְּהָא אִתְחַלְשׁ וּמְחַלְשָׁא סְגִי, דְּלָא יָכִיל, דְּחֵי בְּרִגְלוֹי. אִתְתַּקֵּף סְבָא, וְלָא תִדְחַל. הָא עֲנִיָּא מְסַכְנָא, דְּאִשְׁתַּדל בְּרִיקנֵי, אִימָא אִמָּא. אִי בְּגִין דְּזָרַע בְּגִנְתָּא אַחְרָא דְּלָאוּ דִילֵיהּ, יֵאוּת. אִי הָכִי (ס"א אבל הכא) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֵיהּ הֵהוּא גִנְתָּא לְמִזְרַע בָּהּ, דְּהָא אִיהוּ לָא נְטִיל לָהּ. אֵלָא תָּא חֲזִי כָּל מְלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבִיד כְּלָהוּ בְּדִינָא אִינוּן וְלָא הוּי מְלָה בְּרִיקנֵי הָאִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֵיהּ אִתְתָּא וְעֵבִיד בָּהּ פִּיריו וְאִיבִין לָאוּ הָאִי כְּשָׂאָר בְּנֵי גְלִגּוּלָא וְלָא דְּמִי מָאן דְּאִשְׁתַּדל בְּהָאִי עֵלְמָא לְאַסְגָּאָה אִילְנָא (ס"א ולא יכיל) לְמָאן דְּלָא בְּעָא לְאַסְגָּאָה וְלָאִשְׁתַּדל וְאַעְקָר וְאַפִּיל טְרַפִּין דְּאִילְנָא וְאַזְעָר אִיבָא דִילֵיהּ.

הָאִי דְּאִדְנִין יְהִיב לֵיהּ אִתְתָּא, בְּגִין לְמַעַבַּד אִיבִין, הָא אִשְׁתַּדל בְּקִדְמִיתָא בְּגִין לְאַסְגָּאָה אִילְנָא, וְלָא יָכִיל. זְכִינִין כָּל כְּדָּ לִית לֵיהּ, (ס"א דבנין גם כן לית ליה) דְּאִי הָוָה זְכָאָה כְּדָקָא יֵאוּת, לָא הָוָה תֵּב בְּגְלִגּוּלָא, (כאבנא בקוספיתא) דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה נו) וְנִתְתִּי לְכֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת. וְהִשְׁתָּא דְּלָא זְכָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲמִי, דְּהָא אִשְׁתַּדל וְלָא יָכִיל, הָאִי, אִדְוִנִין יִתְּן לּוֹ אִשָּׁה, כְּמָה דְּאִתְמַר. וְכִינִין דְּחַס עֲלֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיְהִיב לֵיהּ בְּרַחֲמֵי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְבִי מְדִידֵיהּ בְּקִדְמִיתָא, וְנְטִיל מַה דְּגָרַע הֵהוּא מִבּוּעָא, וּבְגִין כְּדָּ, הָאִשָּׁה וּלְדִידֵיהּ תְּהִיָּה לְאִדְנֵיהּ, וּלְבַתֵּר יִיתוּב, וְיִשְׁתַּדל עַל גְּרַמֵּיהּ, לְאַשְׁלוּמֵי גְרַעוּנֵיהּ. עַד הָכָא רְזָא דְּקָרָא.

סְבָא סְבָא, אִתְּ אִמְרַתְּ עַל דָּא, דְּבְרִיקנֵי אִשְׁתַּדל, וְלָא אִשְׁגַּחַת עֲלֵךְ, דְּבְרִיקנֵי אִתְּ אִזִּיל בְּמָה דְּאִמְרַתְּ, דְּהָא קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ, דְּסִתִּיר כָּל בְּנֵינָא דְּבְנִית עַד הִשְׁתָּא, וְאִתְּ חֲשִׁיב דְּאִנְתְּ מְשֻׁטָּא יִמָּא לְרַעוּתְךָ. וּמָאִי אִיהוּ. דְּכְתִיב, וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אִשְׁתִּי וְגוֹי.

דף ק"ט ע"ב

אִי סְבָא סְבָא, לָאִי חִילָא, מַה תַּעֲבִיד, חֲשַׁבְתָּ דְּלָא לִיהוּי מָאן דְּרְדִיף אֲבַתְרָךְ, הָא הָאִי קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ, וְנִפְיָק מִבְּתֵר כְּתָלָא, כְּאִילָה בְּחַקְלָא, מְדַלְג דִּלְוִגִין אֲבַתְרָךְ, תְּלִיסֵר דִּילְוִגִין דְּלִיג אֲבַתְרָךְ וְאִדְבִיק לָךְ, מַה תַּעֲבִיד סְבָא. הִשְׁתָּא אִית לָךְ לְאַתְגַּבְרָא בְּחִילָךְ. דְּהָא גִיבֵר תַּקִּיף הוּי עַד יוּמָא. סְבָא סְבָא, הוּי דְּכִיר יוּמָא (צ"ז ע"ב) דְּתִלְגָּא, כְּדָּ זְרַענָא פּוּלִין, וְהוּוּ כְּמָה גּוּבְרִין בְּנֵי (דף ק"ט ע"ב) חִילָא, לְקַבְלָךְ, וְאַנְתְּ בְּלַחוּדְךָ, נְצַחַת תְּלִיסֵר גְּבִרִין תַּקִּיפִין, בְּנֵי חִילָא, דְּכָל חַד מְנִיֵּיהוּ קִטִּיל אַרְיָא, עַד לָא יִיכּוּל.

אִי לְאִינוּן תְּלִיסֵר גּוּבְרִין נְצַחַת, הִנֵּי תְּלִיסֵר דְּלִית בְּהוּ חִילָא, אֵלָא מְלִין, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. אָמַר יֹאמֵר כְּתִיב. אֵלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַרְחִיָּה לְמַעַבַּד דִּינָא לְכָלָא. כְּדָּ מְטָא זְמָנָא דְּהָאִי אִתְתָּא לְאַשְׁכַּחַת בְּרִי זּוּגִיָּה מַה

עבִיד קטִיל לְדִין, וְנָטִיל לָהּ הֵהוּא בַר זֹגָא, וְאִיהוּ נָפִיק מֵהָאֵי עֲלָמָא
בְּלַחֲדוּדֵי יַחֲדָאָה.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָא אִוְקְמוּהָ חֲבָרְיָא כְּפִשְׁטִיָּה דְקָרָא. וְאִם אָמַר,
בְּשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁנִין, יֹאמֵר, בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, עַד לָא יַעוּל שְׂבִיעָאָה,
דְּהָא אִי אָמַר, כַּד אִיהוּ אָפִילוּ בְיוֹמָא חַד מְשִׁבֵּיעָאָה, מְלוּי בְטִלְיָן. מֵאִי
טַעמָא. הָעֶבֶד כְּתִיב, בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶד, בְּשִׁתָּא שְׁתִּיתָאָה. אָמַר בְּשִׁירוּתָא
דְּשִׁית שְׁנִין, וְלֹא אָמַר בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, לָאוּ כְּלוּם הוּא, וּבְגִין כַּד, תְּרִי
זְמָנֵי אָמַר יֹאמֵר.

וְהָכָא, בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּהָאֵי אֲתֵתָא, אֲסָגִי (וּיְקָרָא רַמ"ד ע"א) צְלוּתִין וּבְעוּתִין בְּכָל
יוֹמָא, לְגַבֵּי מְלָכָא קְדִישָׁא, כְּמָה דְּהוּהוּ שִׁירוּתָא בְּרַחֲמֵי, הָכִי הוּא סוּפָא
בְּרַחֲמֵי, וְדָא הוּא אָמַר יֹאמֵר. אָמַר בְּקִדְמִיתָא, כַּד אֲקִדְסִים בְּרַחֲמֵי. יֹאמֵר
בְּסוּפָא וְיִתְקַבֵּל בְּרַחֲמֵי. וּמָה יֹאמֵר. אֲהַבְתִּי אֶת אֲדוֹנִי, דְּבָגִין דָּא, וּבְסָגִיאוּ
דְּצְלוּתִין, רַחֲמִים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא. אֲתִקִּין עוּבְדוּי, וְאָמַר אֲהַבְתִּי אֶת
אֲדוֹנִי אֶת אֲשִׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵצֵא חֲפְשִׁי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא קְבִיל לִיָּה,
בְּהֵהוּא תִּיּוּבְתָא, וּבְאִינוּן סָגִיאוּ דְּצְלוּתִין. מָה עֶבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, מָה
דְּהוּהוּ זְמַן לְאֲהַדְרָא לִיָּה בְּגִלְגוּלָא, וְלְמַסְבֵּל עוֹנְשִׁין בְּהָאֵי עֲלָמָא, עַל מָה
דְּעֶבֶד, לֹא אֲהַדְרָא לִיָּה לְהָאֵי עֲלָמָא. וּמָה עֶבֶד, קָרִיב לִיָּה לְבִי דִּינָא
דְּמִתִּיבְתָא דְּרַקִּיעָא, וְדִינִין לִיָּה, וּמְסָרִין לִיָּה לְבִי מְלָקִיּוּתָא, וְאֲרָשִׁים לִיָּה
קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, הִיָּה אֲתַמְסָר לְבִי עוֹנְשָׁא, וּפְגִים לִיָּה, לְמַהוּי תַּחוּת
שְׁלִטְנִיָּה דְּעַרְלָה, (נ"א וּפְקִיד לִיָּה לְמַהר תַּחוּת שׁוּלְטָנָא דִּיּוּבְלָא) עַד זְמַן יְדִיעָא, וּבְתַר
פְּרִיק לִיָּה.

אִי בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְּקָא עֶבְדִין לִיָּה פְּגִימוּ, אִי מְטָא יוּבְלָא, אָפִילוּ יוֹמָא חַד
לְיוּבְלָא, אֲתַחֲשֵׁב כְּמָה דְּאֲשַׁכַּח זְמַנָּא עַד יוּבְלָא, הָכִי אֲתַעֲנֵשׁ וְלֹא יַתִּיר.
אֲתָא יוּבְלָא, וְאַפְרוּק, וְעָאֲלִין לִיָּה גוּ פְּרָגוּדָא. עַד הָכָא. אֲסַתִּים עֵינׁוּי הֵהוּא
סָבָא, רְגָעָא חַדָּא.

פִּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ו) שְׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ וְהֵאִיתְנָם מוֹסְדֵי אֲרָץ כִּי רִיב
לְיְיָ עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי סָבָא, עַד הִשְׁתָּא הוּיָת בְּעַמְקֵי יַמָּא, וְהִשְׁתָּא דְּלָגַת
בְּטוּרִין תְּקִיפִין, לְמַעַבְד עֲמָהוּן קָרְבָּא. אֲלָא וְדָאֵי עַד כְּעוֹן, בְּיָמָא תְּקִיפָא
אֲנִת, אָבֵל עַד דְּאֲזַלַת בְּעַמְקֵי יַמָּא, פְּגַעַת בְּאִינוּן טוּרִין תְּקִיפִין, דִּי בָּגוּ יַמָּא,
וְאַעֲרַעַת בְּהוּ. הִשְׁתָּא אִית לָךְ לְאַגְחָא קָרְבָּא בְּעַמְקֵי יַמָּא, וּבְהִנְהוּ טוּרִין.

סָבָא לְאִי חִילָא, מֵאֵן יְהַבְדָּ בְּדָא, הוּיָת בְּשִׁלְסָם, וּבְעִית לְכָל הָאֵי, אֲנִת עֶבְדַת,
אֲנִת סָבִיל. הִשְׁתָּא לִית לָךְ, אֲלָא לְאַגְחָא קָרְבָּא, וְלִנְצָחָא כְּלָא, וְלֹא לְמַהְדָּר
לְאַחוּרָא. אֲתַקֵּף בְּחִילָךְ, חֲגוּר חֲרָצָךְ, וְלֹא תִדְחַל, לְתַבְרָא הִנֵּי טוּרִין, דְּלֹא
יִתְתַקְפוּן לְגַבְדָּ. אִימָא לוֹן, טוּרִין רְמָאִין, טוּרִין תְּקִיפִין, הִיָּה אֲתוּן
מִתְתַקְפִין.

תְּרִי קָרְאֵי כְּתִיבִי, חַד כְּתִיב, (מִיכָה ו) קוּם רִיב אֶת הָהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת
קוּלְךָ. וְחַד כְּתִיב, שְׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ. אֲלָא אִית טוּרִין, וְאִית טוּרִין.

אית טורין, דאינון טורין (גי ע"א) רמאין לעילא לעילא, לאלין כתיב, שמעו
הרים את ריב יי. ואית הרים, דאינון טורין תתאין לתתא מנייהו, לאלין
כתיב, קום ריב את ההרים. דהא רדיף מצותין, (תיקונין נ"ג) אית לגבייהו.
ועל דא אית טורין ואית טורין.

ואי תימא, סבא, הא כתיב ותשמענה הגבעות, אלין גבעות כל (ק"ב ע"ב,
קכ"ט ע"ב) אינון דלתתא, והשתא אנת עביד לון הרים. אלא הכי הוא, לגבי
אינון טורין רמאין, אקרון גבעות. כד אינון בלחודייהו אינון הרים
אקרון.

דף ק"י ע"א

תא חזי, כתיב והאיתננים מוסדי ארץ, פיון דכתיב שמעו הרים, (דף ק"י ע"א)
מאן אינון הרים, ומאן אינון איתננים. אלא, הרים ואיתננים כלהו חד. אבל
אינון תלת עלאין לעילא על רישיהו. ואינון תלת לתתא מנייהו. וכלהו
חד. הרים לעילא, ועלייהו אמר דוד (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים.
ואלין אינון תלת קדמאי. והאיתננים מוסדי ארץ, אלין אינון תלת בתראי,
לתתא מנייהו, תרי סמכי ביתא, וחד חדוה דביתא, ואלין אקרון מוסדי
ארץ. איתננים אינון, ואיתננים אקרון.

סבא סבא, הא ידעת, מאן דאגח קרבא, אי לא ידע לאסתמרא, לא ינצח
קרבין, אצטריד למחאה בידיה, ולאסתמרא ברעיוניה, מה דיהא חשיב
אחרא, דיהא חשיב איהו, ונד ימינא זמינא תדיר למחאה. ומחשובי וידא
שמאלית, זמינא תדיר לקבלא ולאסתמרא, וימינא כלא. השתא אמרת
והאיתננים, איתננים אינון לתתא, והרים לעילא. אסתמר סבא, דהא
רעיונא אחרא לקבלא, דכתיב, (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי. ודא איהו
אברהם סבא, ואקרי איתן, ואי אברהם איהו איתן, יצחק ויעקב איתננים
אקרון. קום סבא, דהא ידעת רעיונא דא הוי מחי לרעיונא. (במדבר כד) וישא
משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך. איתן: דא (ק"י ע"ב, בלק י"ד ע"א)
בקר דאברהם. והיינו, (בראשית מה) הבקר אור. דא עמודא, דכל עלמא
קיימא עליה, ונהירו דיליה מאברהם זרית. נהר היוצא מעדן אקרי. אי
סבא סבא, הא רעיונא אחרא לקבלא, ולא ידעת לאסתמרא, היכי מגיחין
קרבא. סבא, אן הוא תוקפא דילך, ודאי (קהלת ט) לא לגבורים המלחמה.

כתיב משכיל לאיתן האזרחי, וכתיב משכיל לדוד, דא נהר היוצא מעדן,
דאיהו תורגמן לדוד, לאודעא ליה, מאינון מלין סתימין עלאין. אי משכיל
איהו נהר דנפיק מעדן. איתן האזרחי אברהם, איהו לעילא ודאי, הא
ידענא. ואף על גב דאנא סבא, על רעיונא דא מחינא. איתן האזרחי, תרין
דרגין אינון. כמה דאת אמר, בקר אור. אור, הוא אברהם. (ויקרא ו' ע"א, כ"ב
ע"ב) בקר הוא נהר. אור הכי, איתן האזרחי, אזרח, הוא אברהם. איתן,
כמה דאתמר, דא ההוא נהר דנגיד ונפיק מעדן.

השָׁתָּא סָבָא, קוּם קָאִים עַל רְתִיכָךְ, דְּהִשְׁתָּא תִנְפּוּל וְלֹא תִיכּוּל לְמִיקָם. הָא שְׁלֵמָה מְלָכָא, אֲתִי בְּחִילוּי וּרְתִיכּוּי וְגִבְרוּי וּפְרָשׁוּי, וְאֲתִי לְקַבְּלָךְ, קוּם פּוּק מִן חֻקְלָא, דְּלֹא יִשְׁכַּח לָךְ תַּמּוֹן. כְּתִיב (מלכים א ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיַרְח הָאֵיתָנִים בְּחַג וְגוֹי. יַרְח דְּאֲתִילִידוּ בֵּיהּ הָאֵיתָנִים, וּמֵאן אֵינוּן. אַבְהוֹן, וְאֵינוּן אֵיתָנִי עוֹלָם. וְיַרְח דָּא, אִיהוּ תַשְׁרִי. דְּאֶלְפָא בֵּיתָא אַהֲדָר לְמַפְרַע מִתַּתָּא לְעִילָא.

וְתוּ מִמִּילָךְ, גֵּאוּת דְּתַפּוּק מִן חֻקְלָא, וְלֹא תִשְׁתַּכַּח תַּמּוֹן. אִילוּ כְּתִיב מְשָׁכִיל אֵיתָן הָאֲזָרְחִי כְּדַקְאֲמַרְתָּ. הִשְׁתָּא דְכְּתִיב מְשָׁכִיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. לֵית קַרְבָּד כְּלוּם, וְתַפּוּק מִן חֻקְלָא, בְּעַל כְּרַחֲדָא וְלֹא תִתְחַזִּי תַמּוֹן.

אִי סָבָא עֲנִיָּא מְסַכְנָא, הִיכִי תַפּוּק. אִי הִכִּי, יִנְצַחוּן לָךְ וְתַעְרוּק מִן חֻקְלָא, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא יִרְדְּפוּן אַבְתְּרָךְ, וְלֵית לָךְ אֲנַפִּין לְאֲתַחְזָא קָמִי בְּרַ נֶשׁ לְעֲלָמִין. הִכָּא אֲוִמִּינָא, דְּלֹא אַפּוּק מִן חֻקְלָא, וְהִכָּא אֲתַחְזִי אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין בְּשְׁלֵמָה מְלָכָא, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְגוּבְרִין וּפְרָשִׁין וּרְתִיכִין דִּילִיָּה. קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְסִיעַ לָךְ סָבָא, דְּהָא לָאִי חִילָא אֲנִתָּ. קוּם סָבָא אֲתַגְבֵּר בְּחִילָךְ וְאֲתַתְקַן, דְּעַד יוֹמָא דָּא הֵוִית גִּיבְרַת תַּקִּיף בְּגוּבְרִין.

דף ק"י ע"ב

פְּתַח וְאָמַר, מְשָׁכִיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלוּ כְּתִיב מְשָׁכִיל לְדוּד, כְּדַקְאֲמַרְתָּ, אַבְל מְשָׁכִיל לְאֵיתָן, אֵית מְשָׁכִיל וְאֵית מְשָׁכִיל. אֵית מְשָׁכִיל לְעִילָא, וְאֵית מְשָׁכִיל (בראשית ט"ז ע"ב) לְתַתָּא. מְשָׁכִיל לְאֵיתָן בְּזַמְנָא דְּהָהוּא נְהָר, קָם בְּתַאוּבְתָּא כָּל שְׁיִיפִין חֲדָאן וּמִתְחַבְּרִין לְגַבִּיָּה, וְאִי הוּא (דף ק"י ע"ב) סְלִיק, עַד דְּמוּחָא עֲלָאָה אֲתַפְּיִיס לְגַבִּיָּה, וְחֲדַי לְקַבְּלִיָּה. וְכַדִּין מְשָׁכִיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, מְשָׁכִיל לִיָּה, וְאוּדַע לִיָּה עַל יְדָא דְּאַבְרָהָם (ס"א על ידווי דאברהם) רְחִימוּי, כָּל מַה דְּאַצְטְרִידָךְ, וְהָהוּא מוּחָא עֲלָאָה מְשָׁכִיל לְאֵיתָן. וְכַד דְּוּד מְלָכָא, אֲתַתְקַן בְּתִיאוּבְתָּא לְגַבִּיָּה, אִיהוּ מְשָׁכִיל לְדוּד. כְּמָה דְּהוּא מוּחָא עֲלָאָה, מְשָׁכִיל לִיָּה. וְעַל דָּא, אֵית מְשָׁכִיל, וְאֵית מְשָׁכִיל. (אֵית מְשָׁכִיל).

בְּיַרְח הָאֵיתָנִים, דְּאֲתִילִידוּ בְּהָא יַרְח אֵיתָנִים, בְּנִינָא לְתַתָּא אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּלְעִילָא, וְאֲתִילִידוּ בֵּיהּ הָרִים וְאֵיתָנִים. הָרִים סְתִימִין. אֵיתָנִים: יַרְכִּין תַּקִּיפִין כְּנַחְשָׁא, וְהָהוּא אֵיתָן בִּינִיָּהוּ.

קוּם סָבָא, הוּי מְחִי לְכָל סְטְרִין, בְּשַׁעְתָּא דְּסְלִיק מְשָׁה לְקַבְּלָא אֲוִרִיָּתָא, מְסַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא שְׁבַעִין מִפְּתַחוּ דְּאֲוִרִיָּתָא. כַּד מְטָא לְתַשְׁעָה (ושיתין) וְחִמְשִׁין, הָוֵה חַד מִפְּתַחַא גְּנִיזוּ וְסַתִּים, דְּלֹא הָוֵה מְסַר לִיָּה, אֲתַתְקַן לְקַמִּיָּה. אָמַר לִיָּה, מְשָׁה, כָּל מִפְּתַחוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין בְּהָאִי מִפְּתַחַא תַּלְיִין. אָמַר לְקַמִּיָּה, מְאָרִיָּה דְּעֲלָמָא, מַה שְׁמִיָּה. אָמַר לִיָּה אֵיתָן. וְכָל אֵינוּן אֵיתָנִים בֵּיהּ תַּלְיִין, וּבֵיהּ קִימִין לְבַר מְגוּפָא דְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב אִיהוּ. אוּדַע לִיָּה, וּמְשָׁכִיל לִיָּה, אִיהוּ עַקְרָא וּמִפְּתַחַא דְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְכַד אֶתְתַּקַּנְתַּ תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה לְגַבִּיהַ, עֵיקְרָא דְהִיכְלָא הוּא מִפְתַּחָא (בראשית
ל"ז ע"ב) דִּילְהַ, (לגביה) וְדַאי כְּדִין מִשְׁכִּיל לְדוּד. וּמְגוּ (ק"י"ח ע"ב) דִּיִּרְתָּא תּוֹרָה
שְׁבַעַל פֶּה, (לגביה) אֶתּוּן לְמַפְרַע. עַל דָּא אֶקְרִי תַשְׁרִי"י תַשְׁרִיר אִיהוּ, אֲבַל בְּגִין
דְּאִיהוּ רָזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא חֲתִים בִּיהַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶת דְשִׁמְיָה י'.
בְּמִזְבֵּחַ, חֲתִים בִּיהַ ה', הֲרִשְׁתָּ עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ. אֶתְתַּ דְּבוּרָה, וְחֲתִים בִּיהַ
ו', וְהִינּוּ דְכִתִּיב, (שופטים ה) וַתִּשָּׂר דְּבוּרָה. וּבְאַתְרָא דָּא, חֲתִימוּ דְשִׁמְא
קְדִישָׁא, דְאַחֲתִים בִּיהַ.

וְהוּא מִפְתַּחָא, כְּד פִּתְחָא בְּתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, בְּעִינָן לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לִיהַ, וְדָא
אִיהוּ (מ"ז ע"ב) תַּנְיָא, אִיתָן מוֹשְׁבָדָּ, בְּרִייתָא לְבַר מְגוּפָא. אִיתְנִים : אִינוּן
תַּנְיָאִים. עַמּוּדִים סְמְכִין, לְבַר מְגוּפָא. הֲשַׁתָּ אִית לְאוּדְעָא מְלָה, בְּזִמְנָא
דְּאֵלִין לְגַבִּי תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, אֶקְרוּן אִיתְנִים. לְגַבִּי תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, אֶקְרוּן
תַּנְיָאִים. אִיתָן, לְגַבִּי תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. תַּנְיָא, לְגַבִּי תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. וְכִלְא
כְּדָקָא יְאוּת.

חֲבַרְיָא, הָא אָנָּא בְּחַקְלָא. שְׁלֵמָה מְלָכָא, וְגוּבְרִין תַּקִּיפִין דִּילִיהַ. יִיתִי
וְיִשְׁכַּח חַד סָבָא, לְאִי בְּחִילָא, תַּקִּיף גִּיבְרָ, נְצַח קְרַבִּין. הָא יְדַעְנָא דְאַתָּא,
וְקִימָא לְבַתֵּר טִינְרָא דְחַקְלָא, וְהוּא אֲשַׁנַּח בֵּי, וְהִיךְ גְּבוּרְתִי קִימָא
בְּחַקְלָא, בְּלַחֲדוּי אֲשַׁנַּח, דְּאִיהוּ אִישׁ שְׁלוֹם, מְאַרְיָה דְשְׁלָמָא, וְאַזֵּל לִיהַ.
הֲשַׁתָּא סָבָא, גְּבוּרְתֵיךְ עֲלֵךְ, וְאַנְתָּ בְּלַחֲדוּךְ בְּחַקְלָא, תּוּב לְאַתְרֵךְ. וְשָׂאֲרִי
זִינְךְ מֵעֲלֵךְ. (ד"א כמאן דנפיק מן חקלא) (מיכה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ וְהֵאֲתַנְיִם
מוֹסְדֵי אֶרֶץ. שְׁמַעוּ הָרִים כְּדָקָא מְרוּן. וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אֶרֶץ, מוֹסְדֵי אֶרֶץ
וְדַאי, דְּהָא מְנִייהו אֶתְּזֵן, וּמְנִייהו קְבִיל כָּל יוֹמָא, וְאַיְנוּן מוֹסְדֵי אֶרֶץ. (מיכה
ו) כִּי רִיב לְה' עִם עַמּוֹ, מֵאֵן הוּא דִּיכִיל לְמִיקַם בְּרִיב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (כָּל
שְׁכוֹ) בְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אָמַר לְאֵלִין, שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה', דָּא אִיהוּ
מְצוּתָא חֲדָא. קוּם רִיב אֶת הָהָרִים, מְצוּתָא תַּנְיָנָא. דְּנְצַח בְּהוּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, כָּל אֵלִין רִיבוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְכָל אִינוּן תּוֹכְחוֹת, כְּלָהוּ כְּאַבָּא
דְּאוּכַח לְבְרִיָה, וְהָא אוּקְמוּהַ.

בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, בְּשַׁעֲתָא דְּבַעָא לְנַצְחָא בְּהַדִּיהַ, מַה כְּתִיב, (הושע יב) וְרִיב לִי
עִם יְהוּדָה וְלַפְקוּד עַל יַעֲקֹב. מַה רִיב אִיהוּ, כְּמַה דְּכִתִּיב, (הושע יב) בְּבֶטֶן עַקֵּב
אֶת אַחִיו. עַל הָאִי מְלָה אֶתָּא תּוֹכְחָה, וְכָל אִינוּן רִיבוּת. וְכִי לָאוּ מְלָה
רְבַרְבָּא אִיהוּ, בְּבֶטֶן עַקֵּב אֶת אַחִיו וְגו'. הָאִי לָאוּ מְלָה זְעִירָא אִיהוּ, מֵאִי
דְּעַבִּיד בְּבֶטֶן. וְכִי עוּקְבָא עַבִּיד בְּבֶטֶן, אִין וְדַאי.

ס"א (נ"א והא אתמר) (אבל) בְּכִלְא, דְּחַה יַעֲקֹב לְעֶשָׂו אַחִיו, בְּגִין דְּלָא יְהָא לִיהַ חוּלְקָא כָּלֵל. עֶשָׂו
לָא הֲתַרְעַם אֶלָּא מַחֲד דְּאִינוּן תַּרְוִין, דְּכִתִּיב, (בראשית כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים. פְּעַמִּים מְבַעֵי
לִיהַ, מֵאִי זֶה. אֶלָּא, חַד דְּאַקִּישׁ לְתַרְוִין. חַד דְּנַפֵּק לְתַרְוִין. וּמֵאִי נִיהוּ. בְּכַרְתִּי אֶתְהַפְּכוּ אֶתּוּן,
וְהוּהוּ בְּרַפְתִּי. זֶה פְּעַמִּים : חַד, דְּאַתְקַשׁ לְתַרְוִין.

וְלָא יְדַע עֶשָׂו מַה דְּעַבִּד לִיהַ בְּבֶטֶן, אֲבַל רַב מְמַנָּא דִּילִיהַ יְדַע הוּהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶרְגִּישׁ
שְׁמִיָּא וְחִיילִיָּהוּ לְקָלָא דָּא, דְּהָא בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לָא תַּבַּע מְמַנָּא דִּילִיהַ, וְלָא אָמַר. דְּהָא
בְּרַכָּה הוּהוּ לִיהַ לְמַתְבַּע, וְלָא תַּבַּע. אַחוּהַ הָא תַּבַּע וְדַאי, דְּכִתִּיב, (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לָא
תִּתְעַלֵּם וְלָא בַּעָא יַעֲקֹב לְמִיָּהַב לִיהַ לְמִיכַל, עַד דְּנִטַּל מְנִיָּה בְּכוּרְתָא דִּילִיהַ.

מאי בכורה נטל מניה, הבכורה דלעילא ותתא. בכרה חסר וי. כדון עקב את אחיו, ודאי דעבד ליה עוקבא, וארמי ליה לאחורא. מאי אחורא. אקדים ליה, דיפוק בקדמיתא להאי עלמא. אמר יעקב לעשו, טול אתה האי עלמא בקדמיתא, ואנא לבתר.

תא חזי, מה פתיב, (בראשית כה) ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו. מאי בעקב עשו. וכי סלקא דעתך דהנה אחיד ידיה ברגליה, לאו הכי. אלא, ידו אחזת במאן דההוא דהנה עקב, ומנו עשו. דהא עשו עקב אקרי, משעתא דעקב ליה לאחוי, ומיזמא דאתברי עלמא עקב קרי ליה קודשא בריה הוא, דכתיב, (בראשית ג) הוא ישופד ראש ואתה תשופנו עקב. אנת דאקרי עקב, תשופנו בקדמיתא. ולבסוף הוא דימחי רישך מעלך. ומנו. סמא"ל. דאיהו רישא דחויא, דמחי בהאי עלמא.

ועל דא בבטן עקב את אחיו, שוי עליה למחוי עקב, ונטל עשו האי עלמא בקדמיתא, ודא רזא דכתיב, (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך לבני ישראל. ודא איהו רזא דאמר שלמה מלכא, (משלי כ) נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תבורך, בסוף עלמא.

ועל דא (הושע יב) בבטן עקב את אחיו ובאונו שרה את אלהים. מאי ואונו. הכי אמרו בחילא ותוקפא דיליה גאות, אבל לאו הכי. ברירו דמלה, יעקב דיוקנא עלאה הנה, וגופא קדישא. דלית גופא מיזמא דהנה אדם הראשון, כגופא דיעקב, ושופריה דאדם הראשון, ההוא שופריה ממש הנה ליה ליעקב. ודיוקניה דיעקב, דיוקנא דאדם הראשון ממש.

דף קי"א ע"א

אדם הראשון, בשעתא חויא דאתא ואתפתה על ידוי, זכיל חויא ליה. מאי טעמא. בגין דלא הנה תוקפא לאדם הראשון, ועד כען לא אתייליד מאן דהנה תוקפא דיליה. ומנו תוקפא דאדם הראשון. דא שת, דהנה בדיוקנא דאדם הראשון ממש, דכתיב, (בראשית ה) וילד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. מאי בדמותו כצלמו. דהנה מהול. וכד אתא ממנא דעשו לגבי דיעקב, כבר אתייליד תוקפא דיעקב, דאיהו יוסף. וזהו ובאונו שרה את אלהים. (עד כאן מצאתי)

האי קלא דאתתא, דיכלא קלא דחויא לאחדא בה, ככלבא בכלבתא, מאן איהו. (דף קי"א ע"א) אלא תא חזי, דלית בכל קלין דנשין דעלמא, דיכלא קלא דחויא לאתדבקא בה, ולא אתחדא בה, ולא שתתפא בה. אלא תרין נשין אינון דיכלא קלא דחויא לאתחדא בהון, חדא. האי דלא נטירת סואבות נדותה, וימי לבונה, פדקא גאות, או דאקדימת יומא חדא לטבול. וחדא, האי אתתא דמאחרת לבעלה עונה דילה למעבד צערא לבעלה, בר אי איהו לא חייש, ולא אשגח לדא.

אלין אינון תרין נשין, דהא כמה דאקדימו, הכי אינון מתאחרן, לגבי קלא דנחש, עד דאדביק קלא בקלא, וכמה דמתאחרן למעבד צערא לבעלה (בעבודה) בעכובא דמצוה, הכי אקדים קלא דנחש, לאתדבקא בההיא קלא דאתתא. ואלין אינון תרין נשין, דקלא דנחש אחיד בקלא דלהון, ככלבא בכלבתא, סאובתא בתר סאובתא, זינא בתר זיניה.

ואם תאמר, מה איכפת לן, אי אחיד קלא בקלא, אי לא אחיד. ווי דהכי מתאבדן בני עלמא בלא דעתא. האי קלא דאתתא, כד אתערב ואשתתף

בְּהַדֵּי קָלָא דְנַחֲשׁ, בְּשַׁעֲתָא דְחַיִּיבַת וּמְרַשְׁעַת נִפְקַת מִגּוֹ אֵיפָה וּמְשַׁטְטָא
בְּעֵלְמָא, אִי עֲרַעַת בְּהַנִּי תִרְיוֹן קִלְיוֹ, קָלָא דְנַחֲשׁ, וְקָלָא דְאַתְתָּא, וְאַתְתָּא
אַתְחַמְמַת בְּהוּ, וְאַיְנוֹן בְּהוּ, וְכִלְיוֹן (ס״א דמתחממן רוחא אזליון בהדה) דְאַתְחַמְמַת,
מִתְעַבְדִּין רוּחָא, וְאַגְלִים בְּהַדָּה, עַד דְמְשַׁטְטָא, וְעָאֵל בְּמַעְהָא דְהַאִי אַתְתָּא.

דף קי"א ע"ב

וְהַאִי יְנוּקָא דִילִידַת, כַּד אַתְתָּא הֵהִיא חַיִּיבַתָּא, פְּקִידַת לִיה לְהַהוּא רוּחָא,
דְּאִיהוּ חַבּוּרָא בִישָׁא, קָלָא דְנַחֲשׁ, דְמְכַשְׁכְּשָׁא בְּהוּ, וְאִיהוּ מְחַיִּיכָא בִינוּקָא,
עַד דְאַתְתָּא הֵהִיא חַיִּיבַתָּא, כְּאַתְתָּא דְפְקִידַת בְּרָא לְאַתְתָּא אַחֲרָא,
וּמְפִטְפִט לִיה וְחַיִּיכַת לִיה, בְּפִטְפוּטָא עַד דְתִיתִי אֲמִיהַ. כַּד עֲבַדָּא הַאִי
רוּחָא. וְזִמְנִין סְגִיָּאִין, דְּאִיהוּ שְׁלִיחָא דְהַהִיא חַיִּיבַתָּא, וְקִטְלָא לִיה, הַדָּא
הוּא דְכְּתִיב, (קהלת ד) וּמִיד עוֹשֵׂקִיהֶם כָּח. וְלֹא (דף קי"א ע"ב) כְּמָה דְאַתְוֹן
אַמְרִין. אֲלֹא הַהוּא כָּח דְהַהוּא רוּחָא, וְעַל דָּא, תִּרְיוֹן זִמְנִין פְּתִיב בְּהַאִי
קָרָא, וְאִין לְהֶם מְנַחֵם. חַד מְלִילִית חַיִּיבַתָּא, וְחַד מְהַהוּא רוּחָא.

אִי סָבָא, הַשְׁתָּא אֵית לָךְ רְחִימִין, וְאַתְּ מְשַׁתְּעִי, כְּמָאן דְלָא חֲמִית אֵינוֹן
מְגִיחִי קָרְבָּא, הָא כְּלָהוּ בְּשַׁלְמָא עֲמָךְ. הַשְׁתָּא מְכָאן וּלְהַלָּאָה, לָא אַעֲדִי
מִנְאִי מְאִנִּי קָרְבָּא בְּדִיל לְאַדְכָּרָא שְׁמִי.

הַהוּא חֲטָאת רוּבְּךָ, קָאִים עַל פְּתַחא כְּכֻלָּבָא. בְּזִמְנָא דְקָלָא בְּתִרְיִיתָא,
דְּיַהִיבַת אַתְתָּא, נְפִיק, אִיהוּ דְלִיג מְעַל פְּתַחא וְאַתְעֵבֵר מִתַּמּוֹן, וְאַזִּיל
אַבְתָּרָה. מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁדֵר חַד מִפְּתַחא דִילִיה,
וְקָלָא פְּרַחָא, וּמִפְּתַחא אַתְיָא, וְחוּיָא אֲזַל בְּתֵר קָלָא דְהוּא נְפִיק לְעֵלְמָא,
וְעַד טוּרָא דְבִטְנָא אֲזִיל, וּמְכַשְׁכְּשָׁא, עַד עֵידוֹן דְאַתְנַקִּיאַת, מִהַהוּא זִוְהַמָּא,
דְנִשְׁיכִין דְחוּיָא בִישָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְסַבֵּב סְבוּבִין, וְעֵבִיד עוּבְדִין
כְּדָקָא יְאוּת.

וְכָל דָּא, בְּגִין דְהַהוּא בְּטוֹן אַתְדַּחֲיָא. הָא וְדָאִי, אַתְדַּחֲיָא מִהַהוּא בְּטוֹן, וְלִית
לִיה חוּלְקָא, וְאַתְדַּחֲי מִבְּטוֹן דְלַתְתָּא, דְשָׂאֵר נְשִׁין דְעֵלְמָא דָּאֵף עַל גַּב דְעֵבִיד
צַעַר לָא אַתְיַהִיב לִיה רְשׁוֹ לְשַׁלְטָאָה בִּיהַ. וּמָאן בְּטוֹן אַתְיַהִיב לִיה, וְאִיהוּ
שְׁלִיט עֲלִיהַ. הַהוּא בְּטוֹן דְסוּטָה, דְכְּתִיב, (במדבר ה) וְצָבְתָהּ בְּטִנְהַ, בְּגִין דְהַאִי
בְּטוֹן, עֵבִיד בִּיהַ נּוֹקְמִין לְרַעוּתִיהַ, וְהַאִי בְּטוֹן דִילִיה אִיהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יַהִיב לִיה בְּגִין דְלָא אַתְדַּחֲי מְכֻלָּא. הַשְׁתָּא רְחִימִין דִילִי, אַצִּיתוּ. לָא
חֲמִינָא לְכוּ, וּמְלִילְנָא לְכוּ. (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לָא יָכִיל אֵינִישׁ
לְמַלְלָא, אֲפִילוּ מִלִּין דְאַוּרִייתָא יִגְעִים אֵינוֹן.

כְּתִיב, (בראשית לט) וַיִּוְתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ, וּכְתִיב וַיֵּרָא כִּי לֹא
יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. וְהַהוּא יָרֵךְ דְרַוּוּחַ מִיַּעֲקֹב. וְהַהוּא יָרֵךְ בְּחַלְשׁוֹ
דִילִיהַ (בראשית נ"א ע"ב, קמ"ד ע"א) עַד דְאַתָּא שְׁמוּאֵל. מְאִי בְּחַלְשׁוֹ דְלָא מְשִׁיד
נְבוּאָה. כַּד אַתָּא שְׁמוּאֵל, נָטַל הַהוּא יָרֵךְ, וְסַלְקִיהַ מִהַהוּא אַתְרַ, וְחֲטָף לִיה
מְנִיהַ, וּמִהַהוּא זִמְנָא אַתְעֲדִי מְנִיהַ, וְלֹא הָוָה לִיה חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁה כְּלָל.

קודשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא קַפַּח, וְלֹא דְחֵי לִיה מַכְלָא, בְּגִין דְּנִטְל שְׁמוּאֵל יֵרֵךְ דִּילִיה, אֶלְא יְהִיב לִיה חוּלְקָא חֲדָא. מֵאִי אִיהִי. יְהִיב לִיה הֵהוּא יֵרֵךְ וּבְטֹן דְּסוּטָה, חֲלָף הֵהוּא יֵרֵךְ וּבְטֹן, דְּאֶעְדֵי מְנִיה. וְעַל דָּא תַרְוּוּיָהּוּ יְהִיב לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמַהוּי אֲתֵרָא דְקוּדְשָׁא פְּנוּי מְכַל סְאָבוּתָא.

וְלִנְפִיל יֵרֵךְ. מַהוּ וְלִנְפִיל, וְנִפְלָה יֵרְכָה וְלִצְבוּת, וְצָבְתָה יֵרְכָה מִבְּעֵי לִיה. אֶלְא, כְּמֵאן דְּאֶשְׁדֵי גְרַמָּא לְכַלְבָּא, וְאָמַר לִיה, טוּל הָאִי לְחוּלְקָד. וּמַכְלָא לֹא אֲבֵאִישׁ קַמִּיה, אֶלְא דְגִזְלוּ (ס"א דִּאֲפִיקוּ) מְנִיה יֵרֵךְ, בְּגִין דְּאִיהוּ נִגַע וְלֹאִי עֲלִיה, וְרוּוח לִיה וְאֲפִיקוּ לִיה מְנִיה. וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲפִיל לִיה, גְרַמָּא דָּא דְּסוּטָה, וְאֲפִיק לִיה כְּדִקְאֲמָרוּ, וּבְדָא אִיהוּ רוּי וְחֲדֵי.

כָּל אִינוּן רְתִיכִין וְסִייעֵתָא דִּילִיה, בְּעָאן תְּדִיר יֵרֵךְ, וְאִזְלִי בְּכִסּוּפָא אֲבִתְרִיה. וּבְגִין דָּא, (ק"י"ב ע"ב) הֵנִי בְּרַכִּי דְרַבְּנֵן דְּשִׁלְהִי, מִן דָּא אִיהוּ. דְּכָל כְּסוּפָא דְלָחוּן, בְּתֵר יֵרֵךְ אִיהוּ, וְכָל שְׁפֹן יֵרֵךְ דְרַבְּנֵן, וְכָל מְלָה אֲהֲדָר לְאֲתֵרִיה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא גְרַע כְּלוּם, מְכַל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ, וְלֹא בְּעָא דִיקָרַב לְקִדּוּשָׁה, בְּרַ עֲמִיה וְעַדְבִּיה חוּלְקִיה וְאֲחִסְנִתִּיה. כְּמַה דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא, הֵכִי עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְהֵכִי אֶצְטְרִיךְ לְמַעְבַּד, וְהֵכִי תְּנִינֵן, אֲסִיר לִיה לְיִשְׂרָאֵל, לְמִילָף אֲוִרִיתָא לְעוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דְּכִתִּיב, (תהלים קמז) מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב וְגו', לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וְגו'.

דף קי"ב ע"א

וְעַל דָּא דְּחֵי לִיה יַעֲקֹב, וְדְחֵי לִיה שְׁמוּאֵל, דְּלֹא יְהִי חוּלְקָא (דף קי"ב ע"א) בְּקִדּוּשָׁא. וּבְגִין דָּא, כָּל נְטִירוֹ דְּבָבוּ לְיִשְׂרָאֵל, עַל דָּא אִיהוּ. לְכַלְבָּא דְּחֲטִיף עוּפָא דְכִנָּא מִן שׁוּקָא, וְאִיִּתִי לִיה, וְעַד לֹא אֲתַבֵּר, אֲתָא חַד בְּרַ נֶשׁ וְחֲטָפָא מְנִיה, לְבַתֵּר יְהִיב לִיה חַד גְרַמָּא גְרִירָא בְּלֹא תוּעֵלְתָא.

כְּדִ לְשֵׁרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, אֲפִיקוּ לִיה מַההוּא בְּטֹן, חֲטִיפּוֹ מְנִיה הֵהוּא יֵרֵךְ. לְבַתֵּר יְהִיב לִיה גְרַמָּא חַד, הֵהוּא בְּטֹן וְהֵהוּא יֵרֵךְ דְּסוּטָה, וְלֹא אֲחָרָא. הָא גְרַמָּא, דְּקָא יְהִיב לִיה לְחוּלְקִיה וְעַדְבִּיה, וְעָרַב לִיה. וּבְגִין כְּדִ, כָּל דִּינִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִינִין דְּקִשׁוּט אִינוּן, וּבְנֵי נֶשָׂא לֹא יִדְעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִלְהוּ בְּאַרְחִ קִשׁוּט. הִיא אֲסִטִּיאַת גְרַמָּה מִבְּעֵלָה, כְּמַה דְּאֲתָא אָמַר (משלי ב) הָעוֹזֵבֶת אֶלּוֹף נַעֲוִרֶיהָ וְגו', אוּף הֵכִי אֲתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דִּילָהּ בְּאַרְעָא.

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְּאֶשְׁכַּח חֲבָרָא כְּוֹתִיָה, דְּעֵבִיד כְּעוּבְדוּי בְּעֵלְמָא, רְחִים לִיה, וְאֲתַדְבֵּק בְּהִדִּיה, וְעֵבִיד עֲמִיה טִיבוֹ. אֲבָל סְטֵרָא אֲחָרָא לֹאוּ הֵכִי, כִּינֵן דְּאֶשְׁכַּח מֵאֵן דְּשָׁבַק סְטֵרָא דְּקִדּוּשָׁה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֵבִיד כְּעוּבְדוּי, וְאֲתַדְבֵּק בָּהּ, כְּדִין בְּעִיָּא לְשִׁיצָאָה וְלֹאֲפָקָא לִיה מֵעֵלְמָא. הָאִי אֲתַתָּא, עֲבַדַת כְּעוּבְדָהָא, וְאֲתַדְבֵּקַת בָּהּ, חֲזִי מַה דְּעֵבַדַת בָּהּ, וְצָבְתָה בְּטִנָּה וְנִפְלָה יֵרְכָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹאוּ הֵכִי, מֵאֵן דְּשָׁבִיק לְסְטֵרָא אֲחָרָא, וְאֲתַדְבֵּק בָּהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין רְחִים לִיה, וְעֵבִיד לִיה כָּל טִיבוֹ דְּעֵלְמָא.

הַשְׁתָּא סְבָא אַתְקִין גְרַמִּיד, דְּהָא חוּיָא אַזִּיל לִיה, וּבְעָא לְאַתְגְרָא בְּהַדָּד, וְלֹא יָכִיל.

פְּתַח וְאָמַר (קהלת א) מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְכִי לֹא אֶתָּא שְׁלֵמָה אֶלָּא לְאוּלְפָּא מְלָה דָּא. אֵלּוּ אָמַר (ס"א וכי מה אתא שלמה מלכא לאלפא במלה דא ותו אלו אמר) בְּעֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל יֵאוּת, דְּהָא אֲשֵׁתָּאָר עֲמַל, דְּאִית בֵּיה יִתְרוֹן. אֶלָּא פִּינּוֹן דְּכִתִּיב בְּכָל עֲמָלוֹ, הָא כָּלְלָא דְכִלְלָא, דְּלֹא אֲשֵׁתָּאָר כְּלוּם דְּאִית בֵּיה יִתְרוֹן.

אֶלָּא, לֹא לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלֵמָה מְלָה דָּא, אֶלָּא אָדָם אִית בְּעֲלָמָא, דְּאִיהוּ מְשִׁתְּדַל תְּדִיר בְּבִישׁ וּלְאַבְבָּאשָׁא, וְלֹא אֲשֵׁתְּדַל בְּטַב אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב עֲמָלוֹ, וְלֹא כְּתִיב יִגִּיעוּ. עֲמָלוֹ: כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תהלים ז) יִשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרֵאשׁוֹ. (במדבר כג) וְלֹא רָאָה עֲמַל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגִּיעוּ: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קכח) יִגִּיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל וְגו'. וְכִתִּיב (בראשית לא) וְאֵת יִגִּיעַ כְּפִי רָאָה אֱלֹהִים. אֲבָל עֲמָלוֹ, כְּתִיב, (תהלים ז) עֲמַל וְכַעַס. אֲשֵׁתְּדִלוּתִיהּ הוּא תְּדִיר לְבִישׁ, וְעַל דָּא אִיהוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. בְּשַׁעֲתָּא דְּהָאִי אָדָם אֲשֵׁתְּדַל בְּבִישׁ, עַל הָאִי כְּתִיב, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נִכְד בְּעַמּוֹ וְגו', דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי, דְּלֹא יַעֲבִיד תּוּלְדִין, דְּאֶלְמָלָא יַעֲבִיד תּוּלְדִין, הוּא מְטַשְׁטָשָׁא עֲלָמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ. וּמֵאן דְּלֹא יִשְׁתְּדַל לְמַעַבְד תּוּלְדִין, אֲתִדְבַק בְּהָאִי סְטְרָא דְּאָדָם בִּישָׁא וְעַל תַּחוּת גְּדַפּוּי.

רוּת אֶמְרָה, (רות ג) וּפְרִשְׁתָּ כְּנַפֶּיךָ עַל אֲמֹתֶךָ, בְּגִין לְאַזְדוּגָא בְּהַדִּיהּ דְּצַדִּיק, לְמַעַבְד תּוּלְדִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ גְּדַפּוּי עַל בֵּר נֶשׁ, בְּגִין לְאַפְשָׁא בְּעֲלָמָא. לְמֵאן דְּלֹא בְּעִי לְמַעַבְד תּוּלְדִין, בְּגַפּוֹ יָבֵא, בְּגַפּוֹ דְּהָהוּא בִישׁ, דְּאִיהוּ אַזִּיל עֲרִירִי, כְּחוּיָא דָּא, (צ"ה ע"ה) דְּאַזִּיל יַחֲדָאִי. בְּגַפּוֹ יָצֵא, (כמה דאת אמר השתא) אִיהוּ דְּלֹא אֲשֵׁתְּדַל לְמַעַבְד תּוּלְדִין, הָא אֲתִמַּר כָּל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. (ס"א תא חזי, דאית לאהדרא סבא, במלין קדמאין)

רִיב דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא אֲתִמַּר, רִיב: דְּכְתִיב, (מיכה ו) קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. מֵאִי אִיהוּ. אֶלָּא, אֵינּוֹן טוּרִין דְּלִתְתָּא. אֲמַאי רִיב דָּא. בְּגִין דְּבָהוּ תַלְיָא, כָּל חוּבָא דְּעֵבֵדִין יִשְׂרָאֵל, לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׁמִיָּא. מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל הוּוּ יַדְעִין שְׁמוּשָׁא דְּכָל מְלָאכִין עֲלֵאִין דְּבִשְׁמִיָּא, וְלֹא אָנִיס לְהוּ, אֲפִילוּ שְׁמָא דְּחַד מְנַיְיָהוּ, וְכָל שְׁמוּשָׁא דְּלְהוּן.

דף קי"ב ע"ב

וּבְתַרִּין סְטְרִין הוּי טַעֲאן אַבְתְּרִייהוּ. חַד, דְּהוּוּ יַדְעִין לְאַמְשַׁכָּא חִילָא דְּלְהוּן, דְּכַכְבֵּינָא וּמְזִלֵי בְּאַרְעָא. וְחַד, דְּהוּוּ יַדְעִי לְאוּמָאָה לוֹן, בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיכוּ. וְעַל דָּא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד בְּהוּ רִיב וְדִינָא. וְכִינּוֹן דְּבָהוֹן לְהוּי רִיב וְדִינָא, כָּל שְׁלִשׁוּלָא נִפְל דְּהָא לֹא יְהוּי בֵּיה תּוֹעֲלָתָא. וּבְגִין כֶּד, קוּם רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת קוּלְדָּה. (דף קי"ב ע"ב) מֵאן גְּבַעוֹת. אֲלִין אֵינּוֹן אֶמְהוּת, (ק"ט ע"ב, קפ"ט ע"ב) דְּרַגְלִין דְּאַקְרוּן (תהלים מה) בְּתוּלוֹת אַחֲרִיָּה

וגו', ובגין כך ותשמענה הגבעות קולך. דהכי הוּו עבדי ישראל, עד דאשתתפו בדרגין תתאין.

תא חזי, דאית לאהדרא סבא, במלון קדמאין, דהכי הוּו עבדי ישראל, עד דאשתתפו בדרגין תתאין גרף דקא אמרו, סגי אתקיפו לון ישראל, בההוא גרף. מרדכי הוּו אחמי לההוא רשע דהמן ההוא גרף דיליה, ועל דא הוּו רגזי, מלה דאתחזי ליה, ואיהו ארגזי ליה בהדיה. חמו חבריא, מה כתיב, (בראשית כז) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת וגו'. באלין לבושין דיליה, גזל דיליה, ואפיק ליה מכל ברפאן דיליה, ומבכרותא.

ובגין כך, עילה דקא אשכחו רתיכין דיליה, לרבנן, איהו דחופיא דלהון למאני דרבנן תדיר. (קיי"א) לנרכין דלהון. ולמאנין דלהון. ואלין תרין מלין דסטר אחרא הוּו, וכל דא בגין דגזלו לון מניה. לית להו עילה אלא לרבנן. ובגין כך, הני מאני דרבנן דקא בלו מחופיא דלהון איהו, והני ברכי דשליה, מנייהו הוא ודאי. ומדלהון הוּו, ומנהון נטלי עילה, וממה דהוּו מנייהו. בעאן לרבנן, דאינון כללא דההוא יושב אהלים, ועל דא לית עילה בלא עילה, ועל דא לית מלה, בלא דינא, וכל מלה תב לאתריה.

שלמה אמר, (קהלת ד) ושבתי אני ואראה את כל העשויים אשר נעשים תחת השמש והנה דמעת העשויים ואין להם מנחם ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם. האי קרא ארמיזנא ביה, (קיי"א ע"ב) ואתמר. אבל שבתי אני, וכי מאן אתר תב שלמה. אי נימא, לבתר דאמר מלה דא, תב כמלקדמיו, ואמר מלה אחרא, יאות אבל שבתי ואראה (ויקרא רל"ג ע"א).

תמן תנינן, בכל יומא הוּו אקדים שלמה בצפרא, והוי שני אנפוי לסטר מזרח, וחמי מה דחמי, ולבתר תב לסטר דרום, וחמי מה דחמי והדר תב לסטר צפון, וקאים תמן. מאיף עינוי וזקיף רישיה.

בהאי שעתא, הא עמודא דאשא ועמודא דעננא, הוּו אתין, ועל ההוא עמודא דעננא, הוּו אתי נשרא חדא. וההוא נשרא הוא רברבא ותקיף, וכן הוּו אתי, גדפא ימינא, על גבי עמודא דאשא, וגופא וגדפא שמאלא, על גבי עמודא דעננא. וההוא נשרא הוּו מייתי תרין טרפין בפומהא, אתא עמודא דעננא, ועמודא דאשא, וההוא נשרא עלייהו, וסגדין לקמיה דשלמה מלכא.

אתא נשרא, ומאיף לקמיה, ויהיב ליה אינון טרפין, נטיל לון שלמה מלכא, והוּו מריח בהו, והוּו ידע בהון סימן, ואמר דא איהו דנופל, ודא איהו דגלוי עינין. בשעתא דתרין טרפין הוּו, הוּו ידע דתרווייהו, (בלק ר"ח ע"א) נופל וגלוי עינין בעאן לאודעא ליה מלין.

מה עביד, חתים פרסייה בגושפנקה, דהוּו חקיק ביה שמא קדישא. ואיהו נטיל עזקא דחקיק עליה שמא קדישא, וסליק לאגרא, ורכיב על

ההוא נשָׂא, וְאָזִיל לִיה. וְהָהוּא נִשְׂרָא, הָוּה מְסַתְּלֵק, לְרוּם עֲנָנִין, וּבְכָל אֲתֵר דְּאִיהוּ עֵבֵר, הָוּה אֲתִנְחָשׁ נְהוּרָא. חֲכִימֵי דְהוּוּ בְּהָהוּא אֲתֵר דְּאֲתִנְחָשׁ נְהוּרָא, הוּוּ יַדְעֵי, וְהוּוּ אֲמָרֵי, שְׁלֵמָה מְלָכָא הָא אָזִיל, וְאֲעֵבֵר הָכָא, וְלֹא יַדְעֵי לָאן אֲתֵר הָוּה אָזִיל. טַפְּשִׁין דְּהוּוּ תַמְוּ, הוּוּ אֲמָרֵי, עֲנָנִין הוּוּ אִינוּן, דְּקָא אָזִיל וְחָשִׁיד עֲלֵמָא.

גְּבַה נִשְׂרָא בְּהַדְיָה, וּפְרַח אַרְבַּע מְאָה פְּרָסִין, עַד דְּמָטָא לְטוּרֵי חֲשׂוּד. וְתַמְוּ אִיהוּ תַרְמוּד בְּמַדְבַּר בְּהָרִים, וְאִיהוּ נְחִית תַמְוּ. זְקִיף רִישִׁיה, וְחֲמֵי טוּרֵי חֲשׂוּד, וְהוּוּ יַדְעֵי תַמְוּ כָּל מַה דְּאֲצַטְרִיד. וְהוּוּ יַדְעֵי דְתַמְוּ יַעוּל. הָוּה רְכִיב עַל נִשְׂרָא כְּמַלְקָדְמִין, וְטָאס וְעָאֵל לְגוּ טוּרִין, עַד הָהוּא אֲתֵר דְּזִיתָא תַמְוּ, קָרָא בְּחִילָא וְאָמַר, (ישעיה כו) יְי' רָמָה יַדְדָּ בַל יַחְזִיוּ וְגוּי.

דף קי"ג ע"א

עָאֵל תַמְוּ, עַד דְּקָרִיב לְהָהוּא אֲתֵר, שְׁוֵי עֲזָקָא קְמִיָּהוּ, וְקָרִיב, וְתַמְוּ הָוּה יַדְעֵי כָּל מַה דְּבַעֵי מְאִינוּן חֲכְמָתוֹן נּוֹכְרָאִין, דְּבַעֵי לְמַנְדַּע. כִּיּוֹן דְּהוּוּ אֲמָרִין לִיה כָּל מַה דְּבַעֵי, כְּדִין הָוּה רְכִיב עַל הָהוּא (דף קי"ג ע"א) נִשְׂרָא, וְתַב לְאֲתֵרִיה. כִּיּוֹן דְּהָוּה יַתִּיב עַל פּוּרְסִיָּה, אֲתִיָּשֵׁב בְּדַעְתִּיהָ וְהָוּה מְמַלְל בְּדַעְתִּיהָ מְלִין דְּחֲכְמָתָא יְקִירָא. בְּהָהִיא שַׁעְתָּא הָוּה אָמַר, וְשַׁבְתִּי אָנִי וְאָרְאָה, שַׁבְתִּי וְדָאִי מִהָהוּא אָרְחָא, שַׁבְתִּי מִהָהִיא חֲכְמָתָא, וְאֲתִיָּשֵׁב בְּלַבָּאִי וּבְדַעְתָּאִי. וְכִדִּין וְאָרְאָה אֵת כָּל הָעֲשׂוּקִים. וְכִי זְעִירִין אִינוּן בְּעֲלֵמָא דְּאִיהוּ אָמַר אֵת כָּל הָעֲשׂוּקִים (נ"א סלקא דעתך דכל עשיקין דהוּו בעלמא, הוּו חמי שלמה מלכא.) אָלָא, מְאִי עֲשׂוּקִים אֵלִין דְּהוּא אָמַר. אִינוּן יְנוֹקִין דְּמִתִּין בְּתוֹקָפָא דְּאֲמָהוּן, דְּקָא עֲשׂוּקִים מִכְּמָה סְטָרִין, עֲשׂוּקִים בְּאֲתֵר עֲלָא דְּלַעִילָא, וְעֲשׂוּקִים לְתַתָּא. וְהָא חֲבָרִיָּא אֲתַעְרוּ, וְהָכִי הוּא, אָבֵל סְגִיָּאִין אִינוּן. קוּם סָבָא, אֲתַעַר בְּחִילָד. סָבָא אִימָא מִילָד, דְּוּדָאִי בָּלָא דְּחִילוּ תִימָא.

לִית עֲשׂוּק כְּאִינוּן עֲשׂוּקִים, דְּהָוּה אִיהוּ עֲשִׂיק בְּקַדְמִיתָא, אוּ מִתְלָתָא לְאַחְרָא, כְּמָה דְּכְתִיב, (שמות כ) פּוֹקֵד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים.

הִיד הָוּה עֲשִׂיק. שְׁלֵמָה מְלָכָא צְנוּח וְאָמַר (משלי כח) אָדָם עֲשׂוּק בְּדָם נָפֵשׁ עַד בּוּר יְנוּס אֵל יִתְמָכוּ בּוּ. כִּיּוֹן דְּהוּא עֲשׂוּק, בְּדָם נָפֵשׁ, הוּא, אוּ בְּנוּ, אוּ בְּן בְּנוּ, יְהוּן עֲשׂוּקִין בְּטִיקָלָא, דְּכְתִיב עַד בּוּר יְנוּס אֵל יִתְמָכוּ בּוּ. עַד הָהוּא בּוּר רַק יְנוּס מֵאֲתֵר קְדִישָׁא, וְאֵל יִתְמָכוּ בּוּ בְּהָאִי עֲלֵמָא. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ עֲשׂוּק בְּדָם נָפֵשׁ, אִיהוּ, אוּ זְרַעִיה, לְהוּו עֲשׂוּקִים מִהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא.

אִית עֲשׂוּק, מְשַׁאָר עֲשׂוּקִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוּק אֵת רַעְדָּ. אִיהוּ עֵבֵר וְעֵשֶׂק, אִיהוּ עֲשׂוּק בְּבָנוּי, מִהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּךְ אָמַר, אֵת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֵמָה, קְאִימְנָא בְּכָל אִינוּן עֲשׂוּקִים, בְּכָל סְטָרִין דְּעֵשֶׂק.

וְאִמָּאֵי אֵינּוּן עֲשׂוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמַשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֵי עֲשִׂיָּהּ אִיהִי לְשִׁבְחָא, לָאוּ עֲשִׂיָּהּ דְלִהוּן אֶלְפָא לְעִילָא מִן שָׁמַשׁ.

אָבֵל וְדָאֵי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ. אֶלְפָא כִּינּוּן דְעֲשׂוּקִים מְרוּחִיהוּן תַּמּוּן, אֶמָּאֵי אֲתִינּוּן לְהֵאֵי עֲלָמָא. אֶלְפָא רוּחִין וְדָאֵי נַעֲשׂוּ, אֲתַעְבִּידוּ בְרוּחִין וּבְגוּפָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כִּינּוּן דְאֲשִׁתְּכִלֵּל גּוּפָא דְלִהוּן, וְאֲתַעְבִּיד הֵהוּא רוּחָא בְּגוּפָא זָד וְנָקִי בְּלָא לְכְלוּכָא דְחוּבִין, בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כְּדִין אֲתַעֲשֶׂק גּוּפָא, כְּמָה דְאֲתַעֲשֶׂק רוּחָא. וְהֵאֵי אִיהוּ גּוּפָא, דְאֲתַהֲנִי בֵּיהּ יְתִיר מִכְּלָא. וְעֲשׂוּקִין אַחֲרָנִין אִית, בְּכַמְהָ זֵינִין מְרוּחִין תַּמּוּן, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִין. אָבֵל אֵלִין, אֵינּוּן עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אִית אַחֲרָנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאַטְרָחוּ בְּנֵי נֶשָׁא לְמֵאֲרִיהוּן. וּמֵאֵן אִיהוּ. מֵאֵן דְעֲשִׂיק אֲתַתָּא דְחִבְרִיהּ בְּטַמִּירוּ, אוּ בְּאֲתַגְלִיָּא. וְהֵהוּא וְלָדָא דְאֲתִילִיד מְנִיָּהּ, עֲשׂוּק אִיהוּ, בְּלָא רְעוּתָא דְמֵאֲרִיהוּן, וְלֹא יָדַע בְּעֵלָה דְאֲתַתָּא, אֵינּוּן עוֹבְדִין עֲשׂוּקִין אֵינּוּן, וְאַטְרָחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לוֹן גּוּפָא, וְלִצְיִירָא לוֹן צוּרָה, אֵלִין עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְדָאֵי גּוּפִין דְלִהוּן, עַל כְּרָחָא. בְּגִין כֶּד, שְׁלֵמָה מְלָכָא אָמַר, (קִהְלַת ד) וְאַרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים, בְּכָל זֵינֵי עֲשׂוּקִים קְאִימְנָא, אֵינּוּן אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְאֲתַעְבִּידוּ בְּעֲשִׂיָּהּ.

כְּמָה דְהֲנִי (דְבַר אַחַר אִיהוּ בַעֲרֵלָה, אֵינּוּ רַבִּי וְעַבִּיד וּלְבַתֵּר עֲשִׂקִין לִיהּ מִינָהּ הַכִּי) אֵינּוּן עֲשׂוּקִין, דְכֶבֶר נַעֲשׂוּ בְּעֵרְלָה רַבִּי וְנָטִיל וְגָדִיל גּוּפָא, וְעַבִּיד לִיהּ, וְלְבַתֵּר עֲשִׂקִין לוֹן מְנִיָּה, וְנָטִיל לוֹן, הֲרִי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל כֵּלָּא קְאִים שְׁלֵמָה מְלָכָא וְאָמַר, קְאִימְנָא עַל כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

וְהֵנָּה דְמַעַת הָעֲשִׂקִים, כֵּלָּא אוֹשְׁדִין דְמַעִין, עַם טַעֲנָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲנִי אוֹשְׁדִין דְמַעִין, דְהָא עֵרְלָה רַבִּי לוֹן, וְגָדִיל לוֹן, עַד יִיג שְׁנִין, וְלְבַתֵּר עֲשִׂקִין לוֹן מְעֵרְלָה, וְנָטִיל לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא לָךְ עֲשׂוּקִין אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. כְּבַר.

דף קי"ג ע"ב

עֲבַר עֲבִירָה קְטִילִין לִיהּ. לוֹן אִית טַעֲנָה, וְזַמִּינִין לוֹמַר, מְאָרִי דְעֲלָמָא, תִּינּוּק בְּרַ יוֹמִיָּה דְחָב, דְיִינִין לִיהּ דִּינָא. אָנָּא בְּרַ יוֹמִיָּה הַוִּינָא, דְהָא (צ"ח ע"ב) מֵהֵהוּא יוֹמָא קָרִי לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹן, דְכַתִּיב (תְּהִלִּים ב) יְיָ אָמַר אֵלִי בְּנֵי אֲתָה אָנִי (דף קי"ג ע"ב) הַיּוֹם יִלְדָתִיךְ, מְאָרִיָּה דְעֲלָמָא, יִלִּיד בְּרַ יוֹמָא, דִּינָא עַבְדִּין לִיהּ, הֲרִי דְמַעַת אֵינּוּן הָעֲשׂוּקִים וְאִין לְהֵם מְנַחֵם.

וְאִית עֲשׂוּק אַחַר, הֵהוּא עֲשׂוּק דְאֶקְרִי מְמֹזַר, כִּד נֶפֶק מְעֲלָמָא, מִיַּד מְפָרִישִׁין לִיהּ מְקַהֲלָתָא דְעַמָּא קְדִישָׁא. הֵהוּא מְמֹזַר, עֲנִיָּא מְסַכְנָא, אוֹשִׁיד דְמַעִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַטְעִין קָמִיָּה, מְאָרִיָּה דְעֲלָמָא, אֵי אַבְהָתִי חָאבוּ, אָנָּא מֵה חוּבָא עַבִּידָנָא, הָא עוֹבְדָאֵי, מִתְתַּקְנִין לְקַמְדָּ הוּוּ, וְהֵנָּה

דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אֵינּוֹן עֲשׂוּקִים, אֵית לֹון טַעְנָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וּמַהֲהִיא טַעְנָה לֵית לֹון מְנַחֵם, וְלֵית דִּתְיָב מְלָה עַל לְבָהוֹן.

וּמַה דְּאָמַר (את כל העשוקים) וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים, אֵלִין אֵינּוֹן דְּמַתִּין בְּתוּקְפָא דְּאִמְהוֹן, אֵלִין עֲבָדִין לְאוּשְׁדָא דְּמַעִין, לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּגִין דְּלִית דְּמַעִין דְּנַפְקֵי מִלְבָּא, כְּהִנֵּי דְּמַעִין, דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא תְּוֹוְהִין וְאִמְרִין, דִּינִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קְשׁוּט אֵינּוֹן, וְעַל אַרְח קְשׁוּט אֲזִלִּי. הִנֵּי מְסַכְּנֵי יְנוּקֵי דְּלָא חָאבוּ, אִמְאֵי מִיתוּ. אֵן דִּינָא דְּקְשׁוּט, דְּעֵבִיד מְאִרֵי עֲלָמָא. אֵי בְּחוּבֵי אֲבַהֲתָהוֹן אֲסַתְלֵקֵי מִעֲלָמָא, אִמְאֵי. וְדֵאֵי אֵין לָהֶם מְנַחֵם.

תו, וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים, הֵהוּא דְּמַעָה דְּלָהוֹן בְּהֵהוּא עֲלָמָא, דְּקָא מְגִינִין עַל חִינָא. דְּתִנֵּן אֲתֵר אֵית מִתְתַּקְנָא לֹון בְּהֵהוּא עֲלָמָא, דְּאִפִּילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לָא יִכְלִין לְקַיֵּמָא תַּמּוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא רַחִים לֹון, וְאֲתִדְבַק בְּהוּ, וְאֲתִקִּין בְּהוּ, (צִיּוֹ עִיב) מִתְיַבְתָּא עֲלָאָה דִּילֵיהּ. וְעֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדֹּתָּ עֹז. וּמֵאֵי תוֹעֲלֵתָא עֲבָדִין תַּמּוֹן, וְאִמְאֵי סִלְקִין תַּמּוֹן. דְּכְתִיב, (תהלים ח) לְמַעַן צוֹרְרִידָּהּ לְהִשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן אֵית אֲתֵר אַחְרָא לְבַעֲלֵי תִיּוּבְתָא. (תחזור לעיל דף ק"ו תנין לית מלה)

תְּנִינֹן, עֲשֵׂרָה דְּבָרִים אֲתַבְּרִיאֵן בְּעָרְב שַׁבַּת כּוּי. הַכְּתָב וְהַמְכָּתֵב וְהַלּוּחֹת. דְּכְתִיב וְהַלּוּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְכָּתֵב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא. מֵאֵי אִירָנָא מְדַהְכֵי דְּעָרְב שַׁבַּת הֵוָה, וְדִילְמָא אֲלָף שְׁנִין לְבַתֵּר, אוּ בְּשַׁעְתָּא דְּקִיָּמוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי. אֲלָא, וְדֵאֵי הֵכִי הוּא דְּבַעֲרַב שַׁבַּת הֵוָה. תָּא חֲזִי, בְּכָל עוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, לָא אֲתַמַּר שֵׁם מְלָא, אֲלָא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכָל מָה דְּאֲתַבְּרִי. וְכִלְהוּ שֵׁם אֱלֹהִים, עַד דְּכָל עוֹבְדָא אֲשַׁתְּכַלֵּל בְּעָרְב שַׁבַּת. מִדְּאֲשַׁתְּכַלְלוּ כָּל עוֹבְדָא, אֲקַרִי יְיָ אֱלֹהִים, שֵׁם מְלָא.

וְאִף עַל גַּב דְּבִשְׁם אֱלֹהִים אֲתַבְּרִי כְּלָא, לָא אֲשַׁתְּכַלֵּל בְּעֲשִׂיָּה, כָּל מָה דְּאֲתַבְּרִי, עַד עָרְב שַׁבַּת. בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכַלֵּל כְּלָא בְּעֲשִׂיָּה, דְּכְתִיב, (בראשית ב) מְלֹאכְתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּל מְלֹאכְתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְקִיָּמָא בְּמַעֲשָׂה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהַלּוּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כִּד אֲשַׁתְּכַלֵּל עֲלָמָא, בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשָׂה, וְלָא לְבַתֵּר, דְּכְתִיב יְיָ אֱלֹהִים וּבְדָא אֲשַׁתְּכַלֵּל עֲלָמָא, וְקִיָּמָא עַל קִיּוּמִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא דְּתַבְּר מוֹשֶׁה הַלּוּחֹת, דְּכְתִיב, (שמות לב) וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם תַּחַת הַהָר. צָף אוּקְיָנוּס מֵאֲתַרִּיהּ, וְסִלִּיק לְשַׁטְפָא עֲלָמָא. חֲמָא מוֹשֶׁה דְּאוּקְיָנוּס סִלִּיק לְגַבִּיָּהוּ, וְהֵוָה בְּעִי לְשַׁטְפָא עֲלָמָא, מִיָּד וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרוֹף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ וְגוֹ', וַיִּזַּר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. קָם מוֹשֶׁה עַל מִי אוּקְיָנוּס וְאָמַר, מִיָּא מִיָּא מָה אַתּוֹן בְּעָאן. אֲמַרוּ וְכִי אֲתַקְיָם עֲלָמָא אֲלָא בְּאוּרִיָּתָא דְּלוּחֹת, וְעַל אוּרִיָּתָא דְּשָׁקְרוּ בְּהּ יִשְׂרָאֵל (ד"א ועבדו עגלא דדהבא, אֵן בַּעֲן לְשַׁטְפָא עֲלָמָא).

מִיַּד אָמַר לוֹ, הָא כֹּל מַה דְּעָבְדוּ בְּחֻבָּא דְּעַגְלָא, הָא מְסִיר לְכוּן, וְלֹא דִי כֹּל
אִינוּן אֲלֵפִין דְּנִפְלוּ מִנֵּיהּ, מִיַּד וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא הוּוּ מִשְׁתַּכְּכֵי מִיָּא,
עַד דְּנָטִיל מִיָּא מִנֵּיהּ וְאִשְׁקִי לוֹ, מִיַּד אֲשַׁתְּקַע אוֹקֵינוּס בְּאַתְרֵיהּ.

דְּהָא בְּהָהוּא מְדַבֵּר לָא הוּוּ מִיָּא, דְּכְתִיב, (במדבר כ) לֹא מְקוּם זָרַע וְגו' וּמַיִם
אִין לְשִׁתּוֹת. וְאִי תִימָא, לְבִירָא דְּמַרְסֵי אַרְמֵי לִיה. חֶס וְשָׁלוֹם, דְּתַמְן שְׂדֵי
מִשָּׁה דְּכָרְנָא בִישָׂא דָא לְמִשְׁתֵּי לְבַתֵּר. וְתוּ, דְּעַד כָּאן לֹא הָוּה לְהוּ בִירָא, עַד
דְּאָתוּ לְמִדְבַּר מִתְנָה, דְּכְתִיב, (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים וְגו'. וּמִמְדְּבַר
מִתְנָה. מִתְמָן יִרְתּוּ בִירָא. כְּתִיב הֲכֹא עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וּכְתִיב הֲתֵם (בראשית א)
עַל פְּנֵי תַהוֹם.

דף קי"ד ע"א

חֲרוֹת עַל הַלְּחַת, מֵאֵי חֲרוֹת עַל הַלְּחַת. הֵכִי אוֹקְמוּהָ, חֲרוֹת מִמְלָאָד
הַמְּוֹת, חֲרוֹת מִשְׁעֲבוּד מְלַכְיוֹת, (דף קי"ד ע"א) חֲרוֹת מִכְּלָא, הֵכִי הוּא. וּמֵאֵי
חֲרוֹת. גּוֹשְׁפִנְקָא דְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, דְּבִיָּה הָוּה חֲרוֹת, בְּכֹל מִינֵי חֲרוֹת.
וְאֵלְמָלָא לֹא אִתְּבְּרוּ, כֹּל מַה דְּאֵתָא לְעֵלְמָא לְבַתֵּר, לֹא אֵתָא, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל
דְּיוֹקְנָא דְּמִלְאָכִין עֲלָאִין דְּלַעֲיִלָא. וְעַל דָּא אַכְרִיז קָרָא וְאָמַר, וְהַלּוּחַת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו', לֹא תִימָא דְּלְבַתֵּר דְּעֵלְמָא אֲשַׁתְּכַלֵּל, וְאִדְכֹּר שֵׁם מְלָא
הוּוּ, אֵלָא בְּשַׁעֲתָא דְּאֲשַׁתְּכַלֵּל בְּשֵׁם אֱלֹהִים, עַד לֹא יִיעוּל שַׁבַּת.

הַמָּה, מֵאֵי הַמָּה. הַפּוֹדֵי מַה"ה הוּוּ. מִתְרִין סְטְרִין הוּוּ. חֲדָא בְּעוֹבְדָא, וְחֲדָא
דְּחֲרוֹת לְעֵילָא, רְשִׁים לְעֵילָא לְנִטְרָא לְכֵלָא. וְעַל דָּא הַמ"ה. וְהַמְכַתֵּב
מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא, אֲשָׁא אוֹכְמָא עַל גְּבִי אֲשָׁא חוֹרָא. מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא,
הֵינּוּ דְּכְתִיב, (במדבר יח) וְעַבְדֵי הַלְוִי הוּא. חֲרוֹת כְּמָה דְּאִתְּמַר, דְּהָא יוֹבֵל קָרִי
חֲרוֹת, וְעַבִּיד חֲרוֹת לְכֹל עֲלָמִין.

עַד כָּאן חֲבַרְיָא. מִכָּאן וְהַלָּא תַנְדְּעוּן, דְּהָא סְטְרָא בִישָׂא, לֹא שְׁלֵטָא
עֲלֵיכוּן וְאַנָּא יִיבָא סְבָא, קְאִימָנָא קְמִיכוּן, לְאַתְעֲרָא מְלִין אֲלִין, קְמוּ אִינוּן,
כְּמָאן דְּאִתְעַר מְשִׁינְתִּיהּ, וְאֲשַׁתְּטַחוּ קְמִיהּ, וְלֹא הוּוּ יְכָלִין לְמַלְלָא. לְבַתֵּר
שַׁעֲתָא בְּכוּ.

פְּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (שיר השירים ח) שִׁימְנֵי כְחוֹתֵם עַל לְבָבְךָ כְחוֹתֵם עַל זְרוּעֶיךָ
וְגו', שִׁימְנֵי כְחוֹתֵם, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְדַבְּקָא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּבַעֲלָהּ, אִיהִי אִמְרַת
שִׁימְנֵי כְחוֹתֵם, (ויחי רמ"ד ע"ב) אֲרַחָא דְּחוֹתֵם, פִּינּוּ דְּאִתְדַבְּק בְּהָהוּא אֲתֵר
דְּאִתְדַבְּק שְׁבִיק בִּיה כֹּל דְּיוֹקְנִיהּ, אֲף עַל גַּב דְּהָהוּא חוֹתֵם אֲזִיל הֲכֹא וְהֲכֹא,
וְלֹא קִימָא תַמְן, וְהָא אִתְעַבְּר מִנִּיהּ, כֹּל דְּיוֹקְנִיהּ שְׁבִיק תַמְן, וְתַמְן קִימָא.
אוּף הֵכִי אִמְרַת כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, פִּינּוּ דְּאִתְדַבְּקָנָא בְּדָ, כֹּל דְּיוֹקְנֵי לִיהוּי חֲקִיק
בְּדָ, דְּאֲף עַל גַּב דְּאִזִּיל הֲכֹא אוֹ הֲכֹא, תִּשְׁפַּח דְּיוֹקְנֵי חֲקִיק בְּדָ, וְתִדְכֹּר לִי.

וְכְחוֹתֵם עַל זְרוּעֶיךָ, כְּמָה דְּכְתִיב, (שיר השירים ב) שְׁמְאֵלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי וַיִּמְנֵנוּ
תַּחְבְּקֵנִי, אוּף הֵכִי, תַּהֲא דְּיוֹקְנֵי חֲקִיק תַמְן. וּבְכוּ אֵהָא בְּדָ מִתְדַבְּקָא

לְעֵלְמִין, וְלֹא אֶתְנַשִּׁי מִינְךָ. כִּי עֵזָה כַּמּוֹת אֶהְבֶּה, תִּקְיָפָא כַּמּוֹת אֶהְבֶּה, בְּתוֹקְפָא תִקְיָף, כִּהְהוּא אֶתֶר דְּשִׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא. אֶהְבֶּה, הֵהוּא אֶתֶר דְּאֶקְרִי אֶהְבֶּת עוֹלָם.

קִשָּׁה כְּשֹׂאֹל קִנְיָה, אוֹף הָכִי, דְּהָא אֵלִין שְׁמֵהוּ, מֵהֵהוּא סִטְרָא אֵינּוּן. רְשָׁפִיָּה רְשָׁפִי אֵשׁ, מֵאֵן אֵינּוּן רְשָׁפִי אֵלִין. אֵינּוּן אַבְנִין וּמְרַגְלִין טְבָאן, דְּאֶתִּילִידוּ מֵהֵהוּא אֵשׁ. שְׁלֵהְבֶּת יָהּ. מֵהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, דְּנִפְקָא מֵעֲלָמָא עֲלָאָה, וְאֶתְאַחַדָּא בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, לְמַהוּי כְּלָא חַד יְחוּדָא, וְאַנְן, הָא אֶהְבֶּה וּרְשָׁפִין דְּשְׁלֵהוּבָא דְלִבָּא אַבְתְּרָךְ, יְהֵא רַעוּא, דְּדִיוֹקְנָא דִּילָן, תְּהֵא חֲקוּקָה בְּלַבָּד, כְּמָה דְּדִיוֹקְנָא דִּילָךְ חֲקוּק בְּלַבָּן. נֶשֶׁק לֹון, וּבְרִיךְ לֹון וְאַזְלוּ.

כַּד מָטוּ לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסָחוּ לֵיה כָּל מַה דְּאִירַע לֹון, חֲדִי וְתוּוּה, אָמַר, זְכָאִין אַתּוֹן דְּזַכִּיתוֹן לְכָל הָאִי, וּמַה הוֹיִתוֹן בְּהָדִי אַרְיָא עֲלָאָה, גִּיבְר תִקְיָף, דְּלֹא הוּוּ כְּמָה גִּיבְרִין לְגַבִּיָּה כְּלוּם, וְלֹא יִדְעִיתוֹן לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לֵיה מִינְךָ. תוּוּהֲנָא, אִיךְ אֶשְׁתַּזְבְּתוֹן מְעוֹנְשָׂא דִּילֵיהָ, אֶלָּא קוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא בְּעָא לְשַׁזְבָּא לְכוּן, קָרָא עֲלֵייהוּ, (מְשַׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם. (מְשַׁלִּי ד) בְּלַכְתָּךְ לֹא יִצָּר צַעֲדָךְ וְאַם תִּרְוֹץ לֹא תִכְשָׁל. (יִשְׁעִיָּה ס) וְעַמְּךָ כְּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אַרְץ יִצָּר מְטַעֵי מְעַשֶּׂה יְדִי לְהַתְּפָאָר. (ע״כ מן רב ייבא סבא).

רעיא מהימנא (מ) כִּי יִנְצוּ אֲנָשִׁים. אֵלִין, מִיכָאֵל וְס״מ. וְנִגְפּוּ אִשָּׁה הָרָה, דָּא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. וְיִצְאוּ לְדִיָּה, בְּגִלוּתָא. עֲנוּשׁ יַעֲנֵשׁ, דָּא ס״מ, כְּאַשֶׁר יִשִּׁית עֲלֵיו בְּעַל הָאִשָּׁה, דָּא קוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא.

פְּקוּדָא (מא) בְּתֵר דָּא, לְהַשִּׁיב אַבְדָּה. וְאַבְתְּרִיָּה לְהַשִּׁיב הַגְּזָל. אָמַר בּוּצִינָא קוּדְשָׂא, קוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא עֲתִיד לְאַהֲדָרָא לָךְ, אַבְדָּה דְּאַבְדַּת בְּגִין עֲרַב רַב, וְדָא כְּלָה דִּילָךְ, דְּבִזְמַנָּא דְּעַבְדוּ עֲרַב רַב יַת עֲגֵלָא, נְפִקַת כְּלָה דִּילָךְ, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לב) וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת הַלְּחָת.

דף קי"ד ע"ב

וְאַתְמַר בְּךָ לָךְ רַד, הִתְם קָא רְמִיזוּ נְחִיתוּ דִּילָךְ, בְּגִלוּתָא רְבִיעָאָה, לָךְ: (דף קי"ד ע"ב) כְּגוֹן (בְּרַאשִׁית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וְגו' . הִכָּא ש, (אֵיּוֹב לג) הוּן כָּל אֵלֵהּ יִפְעַל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. הִכָּא קָא רְמִיזוּ לָךְ, לָךְ גִּי זְמַנִּין (בְּגִלוּלָא) בְּגִלוּתָא. רְבִיעָאָה רַד, בְּגִין בֵּית יַחֲדָה, כְּלָה דִּילָךְ, דְּנִפְלָה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (עַמּוֹס ה) נְפִלָה לֹא תוֹסִיף קוּם. וּמִינְךָ דְּאַנְתָּ נְחִית בְּגִינִיָּה, תִּקּוּם עֲלָךְ וְחָאִי (אֵיּהוּ הַשְּׁבֵת אַבְדָּה, וְהָאִי אֹרִייתָא דַּתְּגִלָּא עַל יַד הָאִי) אֵיּהוּ הַשְּׁבֵת אַבְדָּה דִּילָךְ, דְּלֹאוּ לְמַגְנָא אֶתְגִּלָּא לָךְ אֹרִייתָא, וְתִיר מְכַל יִשְׂרָאֵל, וְאַסְתַּלְקַת לְגַבָּד, כְּמִיָּא דְּבָאָר דְּאַסְתַּלְקוּ לְגַבָּד, וְלֹא לְאַבְהוּ, וְלֹא לְבֵר נֶשׁ, דְּהָא בָּאָר מְפָרַת אֲדוּנִיָּה. וְאוֹרִייתָא דָּא, אֶתְמַר עֲלָה, (בְּמַדְבַּר כא) וּמִשָּׁם בָּאָרָה הִיא הַבָּאָר וְגו'. הַבָּאָר הִיא מְלֵיא, וְלֹא נְפִקִין מִימּוֹי לְבֵר. וְאֵיּהוּ בָּאָר מִיָּא דְּאוֹרִייתָא, דְּאַפִּיק כָּל מִיּוֹן, וְכָל מִיּוֹן דְּעֲלָמָא עֲאֵלִין בֵּיה, וְלֹא נְפִקִין מִימּוֹי לְבֵר.

וְאֵיּהוּ בָּאָר דְּאַפִּילוּ כָּל בְּנֵי עֲלָמָא שְׁאַבִּין מְנִיָּה מִיָּא, וְאַפִּילוּ כָּל עַנְגִּי עֲלָמָא, לֹא חֲסֵרִין מְנִיָּה, אֶפִּילוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. בְּגִין דְּבָאָר דָּא, לִית לֵיה סוּף, וְתִיר עֲמוּק הוּא מְדְאוֹרִייתָא, דְּאַתְמַר בְּהָ (אֵיּוֹב יא) וְרַחֲבָה מְנִי יָם. וּבְכַד דִּילֵיהָ, מֵאֵן דְּשְׁאַבִּי מְנִיָּה מִיָּא, אֵיּהוּ בְּלַע (ס״א כָּל מִימִין וְכָל חֲכַמְתִּין) כָּל חֲכַמְתִּין דְּעֲלָמָא, כָּל שְׁכּוֹן בָּאָר עֲצָמוּ.

וכן עתיד קודשא בריהו הוא לאהדרא לך גזל דילך, דאיהו מטה, דאתמר ביה (שמואל ב כג) ויגזול את החנית מיד המצרי, דעלך אתמר איש מצרי. ובגלותא דילך ובגלגולא דילך, יפריש לך ערי מקלט, לשזבא, מכמה דרדפין אבתרך, דלית להון סוף.

והאי איהו פקודא, (מב) (חזא) להפריש ערי מקלט, למאן דקטל, בגין ההוא מצרי דקטלת במצרים, דתמן הנה נחש הקדמוני וכל משרייתיה, דהו סחרין ליה, וקטלת ליה בלא זמניה, ולא דחלת מרודפין דיליה, דבכמה אתרין רדפו אבתרך, כמה נשין בנערויך, דאינון נעמ"ה אגר"ת לילי"ת אוכמא. וקודשא בריהו הוא זחיב לך ערי מקלט, לאשתזבא מנהון, ואינון שערי תשובה.

בגין דאת בן זיה, ברא דאבא ודאמא. בטר דהדרת בה"א בתיובתא, אסתלקת בבניה, יה"ו, אילנא דחיי, ובגניה את זכי לאת ה', בגין דאעילת גרמך אבתרהא, בתיובתא לאהדרא לה למרך, ולסלקא לה מגלותא, ולא לקבלא אנת אגרא.

וקודשא בריהו הוא, שגי שמיה בך, ובגין דמחשבה דילך הות לעלת העלות, שוי בך מחשבתיה, דאיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ועלת העלות, איהו מניחד אליו אתוון בך, לאשתמודעא ליה באלין אתוון.

ובגין דאת הוית גומל חסד עם שכנתא, דכל פקודין דילך לקימא, איזוהו חסיד המתחסד עם קונו. זיהב לך מדת חסד. ובגין דנטרת פקודין דלא תעשה, והוה לך לאתגברא על יצרך, למקשר ליה תחות ידך, ולא אשתדלת בהאי פקודא, אלא לקשרא סמא"ל תחות ידא דקודשא בריהו הוא. ובת זוגיה דאיהי שפחתא בישא, תחות יד גבירתא. לון ולכל ממנן ולכל משריין דלהון. קודשא בריהו הוא זחיב לך, מדת גבורה דיליה, למהוי בסיעתך דיתחלחלו וידחלו מניך, סמא"ל ובת זוגיה, וכל ממנן ומשריין דלהון, ויהון קשורים בשלשלאי תחות ידך.

ובגין דהדרת בתיובתא, באות ברית, נחית בינה יה"ו, לאתחברא בצדיק. בגינך, קודשא בריהו הוא זחיב לך אות ברית צדיק דיליה. ובגין דמחשבה טובה עבדת פלא, הכי נחית שקמא מפרש (דמרד) עלך, ומתמן, (נ"א רשומא דנחית) נחית עלך.

ובגין דאנת תשתדל בכל יומא, בתרין שפון דילך בצלותא, לשבחא למרך, באדני שפתי תפתח, בתרין שפון דילך. בנביאים ובכתובים. ובכל מיני זמר ונגון בצלותא. קודשא בריהו הוא נחית לון בשפון דילך. כל שכן דרגא דילך, עמודא דאמצעיתא, וביה אשתדלת בכל יומין דילך בקשוט, קודשא בריהו הוא זחיב לך, לסלקא לך ביה, בתורת אמת, פלילא מכל מדות ואתוון. בשמא מפרש, בד' אתוון.

דף קט"ו ע"א

דקדם דחזרת בתיובתא (דף קט"ו ע"א) לא הוית, אלא באילנא דטוב ורע, עבד ונער הוה שקמו בקדמיתא, (שמות ב) והנה נער בוכה, עבד נאמן, הךא הוא דכתיב, (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. וההוא רע, שותפא דעבד, גרם לך למחטי בסלע, בגין דמטה דאתמסר לך, (נ"א בידד) הוה דאילנא דטוב ורע, (תיקונין צי ע"ב) מטטרו"ן טוב. סמא"ל רע.

וכעו, דחזרת בתיובתא, ואתדבקת באילנא דחיי, הא נפקת מעבד, ואתהדרת בן לקודשא בריהו הוא. ומטה דאתמסר ביך, זיהא עץ חיים, ו' דאיהו בן ז"ה, ותיעול (ד"א ותיעול) במ"ט אנפין דילך באורייתא, ויתעבד מוט. ויתקיים בך, (תהלים נה) לא יתן לעולם מוט לצדיק. מ"ט אנפין, מ"ט אתוון דשמע ישראל, וברוך שם, שית תיבין דחודא עלאה, ו' עלאה תפארת. שית תיבין תניינין, דברוך שם, ו' תניינא צדיק. מ"ט. באמצעיתא א. וישאוהו במוט בשנים.

בלא וא"ו באמצעיתא, איהו מ"ט. (נ"א בלא א' דאמצעיתא דו"ו) וצדיק מ"ט לפני רשע. ומאן גרע דא. א' אַחַד מחמשים. דחמשין תרעין אתיהיבו לך, חסר חד, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין, חמשים שערי בינה נמסרו למשה, חוץ מאחד. והאי איהו א', דחסר מחמשים, ואשתאר מ"ט, ודא גרים לך צדיק מ"ט לפני רשע. מאי רשע. דא סמא"ל.

והאי איהו מ"ט, מן מטה דילך, דאתמר ביה (שמות יז) ומטה האלהים בגדי. (דמטה אחרא אית לד) מטה דילך הוא מטה דמשה, ובגין דא א, דאיהי בינה, חוזרת לך, כמה דאוקמוהו במתניתין, אף בינה. דחזרת לך בתיובתא, ותיעול בין ו"ו, ואתעביד וא"ו, לקיים בך לישראל, (ישעיה נד) וברחמים גדולים אקבצך. (ירמיה ל"א) (ובתחוננים אובלים) מתמן ואילך יתקיים בך, לא יתן לעולם מוט לצדיק.

בההוא זמנא, יתקיימו בך תרין פקודין. חד, (דברים כב) הקם תקים עמו. תנינא, (שמות כג) עזוב תעזוב עמו. הקם עם ו' עלאה, משיח ראשון. תקים עם ו' תנינא. עמו, דא בן עמרם, דסליקת לבינה דאיהי א'.

ולמאן הקם תקים. לאת ה'. דנפלת באלף חמשה, בתר ע"ב, כמנן עז"ב תעזוב עמו. עזוב: ע"ב ז"ו. ודא ע"ב שמהו, ויסע ויבא ויט. דא וא"ו מן וה"ו, תמן עזר, ולא קימה, והאי איהו עזוב תעזוב, תמן (דברים יא) בעת"ו יורה ומלקוש ואספת דגנד ותירשד ויצהרד, דאינון ישראל. לקט שכחה ופאה, (ויקרא יט) לעני ולגר תעזוב אותם. הכא אוליפנא. פקודא תליתאה.

וצריך לאחזרא עליהו, דהא מסטרא דצדיק, עני, עזוב תעזוב, צדיק. עמו, דא בן עמרם. והאי איהו לעני ולגר תעזוב אותם. גר אנת פגונא דאתמר בך בקדמיתא עם עני, (שמות יח) גר הייתי בארץ נכריה.

אבל הקמה, בדרגא דילך, הקם ו' תתאה. תקים עמו: עם בן עמרם, בדרגא עלאה דילך, תפארת. במ"ה דילך, שמא מפרש בשלימו. בתר ק' ק' דהקם תקים, (ובגין דא הקם תקים) אשתאר תים. מאי קא אחזי. (בראשית כה) יעקב איש תם. עמו: עם בן עמרם, יוקים. הקם: צדיק. תקים: תם.

פקודא בתר דא לפדות עבד עברי ואמה העבריה, ליעד אמה העבריה, לדון בקנן עבד עברי, הענק תעניק לו. הדא הוא דכתיב, כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד. מאי שש שנים יעבד. ומאי קנן דיליה. אלא בסתרי תורה, מטטרו"ן עבד יי, כליל שית (צ"ה ע"א) סטרו"ן, פחושפון שית אתנון דיליה, שית סדרי משנה. ובהון אית ליה לבר נש למפלח למאריה, למהוי ליה עבד, (ס"א ממכר) למעבד קנן כספו, דכסף ימינא, דאברהם חסד דרגא דיליה, אורייתא מתמן אתיהיבת.

דף קט"ו ע"ב

ומאן דאשתדל בה, בגין לזכאה (בה) לעלמא דאתי, אקרי קנן. כספו: עלמא דכסופא. קנן: על שם (בראשית יד) אל עליון קונה שמים וארץ. (משלי ד) קנה חכמה קנה בינה. קנה לו ד"ת. רבו בתר דקנה לו, גאולה תהיה לו. אית דאיהו קנוי (ליה) לעולם, ואית דאיהו קנוי ליה שית שנין. מאן דאיהו קנוי ליה לעולם, כתיב ביה, ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם. לית עולם, אלא עולמו (דף קט"ו ע"ב) של יובל, דאינון חמשים. ודא קריאת שמע, דתמן כ"ה כ"ה אתנון, ערבית ושחרית. נ' תרעין דבינה.

בתר דמנחד בהון בר נש לקודשא בריה הוא, דאיהו עבד דיליה, בעול תפלין על רישיה. ואזן דיליה רציעא פתיחא למשמע קריאת שמע, דשמע, בכל לשון שאתה שומע, דהיינו משמעות.

דמאן דפדיון דיליה תלויה בקריאת שמע, דאיהו רזא דחמשין, לית ליה פדיון על יד אחרא בגלגולא, דמרוצע הוא למאריה, הקא לא אתמר (ויקרא כה) או דודו או בן דודו יגאלנו. דבצלותא דבר נש, איהו כעבד, דאתמר ביה שש שנים יעבד. ואין עבודה, אלא תפלה. שש שנים יעבד: ג' ראשונות, וג' אחרונות דשליח צבור אפיק ליה לבר נש ידי חובתו, למאן דלא ידע לצלחה בהו דצדיק חי עלמא, אתקרי בהו, על שמיה. בעז, צדיק, גואל, קרוב, ונאמן. (נ"א ותמו) (תהלים קמה) קרוב יי' לכל קוראיו. וטב ליה לבר נש, (משלי כז) שכן קרוב מאח רחוק, דהיינו עמודא דאמצעייתא, דאיהו בן ית, דאסתלק לעילא דאיהו בינה, דעולם דא, עולמו של יובל, דאיהו חמשין אתון דחודא. דבעלמא דין, יכיל בר נש, למהוי ליה פדיון בצדיק, ו' שנין דכליל תלת קדמאין, ותלת בתראין דצלותא. ו' זעירא, אינון (נ"א איהו) שית שנין יעבד.

אבל בעלמא דאתי, דאיהו עולמו של יובל, דתמן נ' אתון דקריאת שמע, לית שליח צבור אפיק ליה מחובה. בגין דלית ליה פדיון על ידי אחרים. ובגין דא שמע, בכל לשון שאתה שומע. ובגין דא קא רמיז, אם אין אני לי מי לי. מ"י: ודאי עולמו של יובל.

מיד דשמעו מליו אליו, מארי מתיבתאן דהו נחתי עם בוצינא קדישא, פתחו ואמרו, רעיא מהימנא, פי שכונתא עלאה ותתאה, דבתרנוייהו קודשא בריה הוא אל פה אל פה מליל עמך בקריאת שמע, דאתמר ביה, (תהלים קמט) רוממות אל בגרונס וחרב פיפיות בידם. דהא ודאי, י' רישא דחרבא, דאסחר שפה דילך. ו' לישנא דחרבא דילך. ה', ה', תרין פיפיות, בתרין שפון דילך. והא ודאי, שמא דמרך, ממלל בפומך. יו"ד ה"א וא"ו ה"א, איהו במחשבתך דאפיק אליו חמשין מפומך.

בנדאי, בגין מליו אליו, אליהו אתעפב לעילא, דתפיס איהו. דלא נחית לגבך, דהא בכמה עתרא הנה נחית לגבך. ואיהו תפיס לעילא, דלא נחית לגבך. בגין דעניותא דילך, איהו פרוקא לישראל. ובגין דא משיח אמר, עד דיייתי עני, והאי איהו דכתבי, (ישעיה נג) ובחבורתו נרפא לנו.

אמר לון, אי הכי, נעבד ליה התרה, ויהא נחית לגבאי, דחשיב הוא גבאי, מפל ממונא דעלמא. והא אנא מחיל ושרי ליה, ומתיר ליה אומא. ואתון אוף הכי שרו ליה ואי צריך התרה תיר, נשתדל בהתרתיה, דיהא נחית גבאי.

אמר ליה בוצינא קדישא, שבועת יי', איהי שכונתא, בת יחידה. ולא למגנא תקינו תלת בני נשא, למפטר ליה. אלא, שי דשבת, תלת ענפי אבהו, בת יחידה. שבועה. דאשתתפת (ס"א בה כורסיא ודאי) בהו.

בנדאי, שבועה לא חלה אלא על דבר שיש בו ממש. נדר חל, אפילו על דבר שאין בו ממש. והא אוקמוה במתניתין. ולא עוד, אלא נתיר אמרו, נדרים על גבי שבועות עולין, וכל הנשבע כאלו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר, כאילו נודר בחיי המלך.

אמר לון רעיא מהימנא, מארי דמתיבתאן, ידענא בכו, דאתון ידעין, אבל ההוא דמחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, יחדש לון חדושין, דהא ודאי אמר קהלת, (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש, אבל למעלה מן השמש, יש לו. ובסתרי תורה אנא בעינא למימר, (תהלים טז) שמש ומגן יי' אלהים צבאות, בעלמא דיליה, ולא בעלמא דהדיוט, אף על גב דזה לעומת זה עשה האלהים, מגו חשוכא, נפיק נהורא.

דף קט"ז ע"א

ובנדאי עלמא דאתי, בינה, איהי למעלה מהשמש, דאיהו עמודא דאמצעייתא. נדרים מתמן, על גבי שבועה עולים, וחלין על דבר שאין בו ממש, בגין דשבועה איהו עלמא דין,

דלית ליה קיומא, אלא על יסוד, הדא הוא דכתיב, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. (דף קט"ז ע"א) וביה אומאה, דכתיב, (רות ג) חי יי שכבי עד הבקר. דשכינתא תתאה, כותל מערב, דיורא דיליה. על שם דאיהו תל שהפל פונים בו. כיו תיל, ודויד כ"ו, ודאי שכנינתא, איהו תל דיליה. על שם, (שיר השירים ה) קוצותיו תלתלים שחורות פערב ואוקמוה על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות. (קוץ) ד' מן אחד, תל שהפל פונים בו. והאי קוץ, הוא אחיד בין א"ח, ובין ד', הדא הוא דכתיב, (דברי הימים א כט) כי כל בשמים ובארץ, ותרגם יהונתן, דאחיד בשמיא ובארעא.

ועליה אוקמוה מכל מקום בחגיגה, על מה העולם עומד, על עמוד אחד ששמו צדיק, שנקמר וצדיק יסוד עולם. ובדאי איהו ברית דשבועה, דעליה קיימין א"ח ד', דאינון שמיא וארעא, דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. א"ח שמים, הדא הוא דכתיב, (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. ד', הארץ. הדא הוא דכתיב, (ישעיה סו) והארץ הדום רגלי.

ובגין דברית אחיד בין שמיא וארעא, וביה שבועה, הדא הוא דכתיב, חי יי שכבי עד הבקר. מאן דאומי בשמיה לשקרא, כאילו הרס בניינא דשמיא וארעא, ואהדר עלמא לתהו ובהו. דאי בר נש יעדי קוצא דד' מן אחד ישתאר אחר, סמאל באתריה שקר. וכאלו ההוא בר נש בני שמיא וארעא על שקר. וקושטא קאי, שקרא לא קאי. הרס בניינא, ונפלו שמיא וארעא.

והאי איהו כאילו השליך משמים ארץ תפארת ישראל. דמאן יחייב ארץ בשמים, דקאמר (איכה ב) השליך משמים ארץ. אלא ודאי דא שכנינתא, ותפארת עמה, דלא אתפרש מינה בנפילו דילה, לקיים בה (ישעיה מב) אני יי הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. ומנלו דאמת נפל עמה, דכתיב, (דניאל ח) ותשליך אמות ארצה. ומאן דאומי קושטא, הוא מקיים (תהלים פה) אומות מ"ארץ ת"צמת, דאיהו עמונדא דאמצעיתא, דביה איהו קיימא בניינא. הדא הוא דכתיב בר"א אלהיים א"ת, ולבתר השמים ואת הארץ. ובגין דשבועה, איהו בניינא דעלמא דא, לית ליה קיומא בלא יסוד, דבר שיש בו ממש. נדר, דאיהו עלמא דאתי, על גבי שבועה סליקת, ואיהי חלה על דבר שאין בו ממש, דלא צריכה יסוד לקיימא עליה, דאיהו ברית, דביה תשמיש המטה. ובגין דא, ביום הכפורים, עלמא דאתי, דביה תקינו כל נדרי, אסור בתשמיש המטה.

תמן אות ברית, י' איהי תגא על ספר תורה צדיק, כמה דאוקמוה העולם הבא, אין בו, לא אכילה, ולא שתיה, ולא תשמיש המטה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

ובגין דלית (ס"א דאית) שמוש בעלמא דין בתגא, אוקמוה מארי מתניתין, כל המשפתמש בתגא חלף. דתגא לתתא, בעלמא דין איהי. נקודה שמושא דאתון. אבל בעלמא דאתי, לית שמושא באתון, ובגין דא ספר תורה לית ביה נקודה באתווי, אלא תגא, ובגין דא, מאן דמשפתמש בספר תורה חלף. והכי, מאן דמשפתמש במי ששונה הלכות, עליה אוקמוה רבון, דאשתמש בתגא חלף.

אתו כלהו מארי מתיבתאן, ואשתטחו קמיה, ואמרו ודאי קודשא בריך הוא מליל בפומך, וליה אגן סגדיו. ואגן אשתמודעין במלין אליו, דלית לוד אשה אחרא בר מינד, זכיל למללא לון. ודאי מלין אליו, קא סהדיו בך, דאנת הוא דאתמר ביה, (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו. לית לעפבא לאליהו גבך, אלא לפייסא ליה לקודשא בריך הוא, לנחתא ליה לגבך, מליא עותרא, מליא סגולות לגבך.

רעיא מהימנא, עבד נאמן, לגבך עבד עברי, (דברים טו) העניק תעניק לו. העניק ליה, תעניק לבנוי, במלין גניזין אליו. (דברים טו) ומגרנד: גרנה של תורה דילך. ומיקבך, בגרון ויקב קרא ממלל, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, בפסולת גרון ויקב הכתוב מדבר.

דף קט"ז ע"ב

י"ק"ב: (קייט ע"א, רס"ב ע"א) י"חוד. ק"דושה. ב"ר כה דקודשא בריה הוא. ודא שכ"נתא, דאיהי ב"ר כה, דקודשא בריה הוא, מימינא. ואיהי קדושה משמאליה. ואיהי חוניה, באמצעיתא. וקודשא בריה הוא, הכי סלקין אתווי דיליה, יב"ק. כגוונא (דף קט"ז ע"ב) דא, הקדוש ברוך הוא: בחשבון יב"ק. ומאן דאיהו בק"י בהלכה דיליה, דאיהי שכ"נתא, קודשא בריה הוא עמיה. דבגינה לא יזוז מניה לעלם. דאית הלכה דאיהי נערה דילה, מסטרא דנער, ובגינה אתמר הלכה כפלוני. אבל הלכה דילך, רענא מהימנא, איהי דאתמר בה, הלכה למשה מסיני, מפי הגבורה, וחיב לך קודשא בריה הוא, ברתא דיליה.

ובגין דא, על הלכות אחרנין אתמר, (משלי לא) רבות בנות עשו חיל. על הלכה דילך אתמר, ואת עלית על כלנה. דאתגברת על כלנה, בגבורה. (שופטים ו) יי עמד גבור החיל. אתקין (ס"א אתתקפת) בך, ואשלים בניינא דמלכא, ואיהו בני בנייניה על פומך, ועל ידך, זכאה חילקך.

פתח רענא מהימנא ואמר, (בראשית מח) הפלאך הגואל אותי מפל רע, דאיהי שכ"נתא, דאתמר בה, (שמות יד) ויסע מלאך האלהים. יברך לכו בעלמא דאתי. וידגו לרב בקרב הארץ, בעלמא דין. למנהי שלטנותכון בתרין עלמין, דאתון חיון. דמאן דאיהו מעלמא דא, חי אתקרי. כמה דכתיב, (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. חיים תמן, חיים הכא.

מה דלאו הכי, מאן דאיהו מלובש באלין קליפין, דעור ובשר ועצמות וגידים דגופא שפלא, דרוחא הוא מית תמן. מה מיתא, לא חמי ולא שמע ולא ממלך ולית ליה תנועה בכל אברין דיליה. הכי רוחא, לא חזא דלעיל מניה. דאתמר באורייתא עליהו, דע מה למעלה מך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים. דכמה מלאכין אזלין עמיה, דאתמר בהון, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך. ולית ליה רשו בהאי גופא, לאסתכלא בהון, ולמשמע בקליהון, דאינון חיון דאשא, (פ"א ע"ב) ממלך ומקדשן ומברכין ומיחדן לקודשא בריה הוא, עם ישראל כחדא. כל שכן לשכ"נתא, דאיהי עליהו. כל שכן קודשא בריה הוא דאיהו לעילא מן שכ"נתיה, דבה מקבל צלותין דישאל.

ובגין חובין, הו מתלבשין באלין קליפין. כגוונא דאדם, דחובי אבהתהון בידיהון. והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין, כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם. ובגין אלין קליפין דחובין, אמר קרא, (ישעיה נט) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם. ובגין אלין קליפין, קודשא בריה הוא מתכסא בכמה גדפין. דאתמר בהון, (ישעיה ו) בשפתים יכסה פניו ובשפתים יכסה רגליו וגו'.

לעתיד לבא, (ישעיה ל) ולא יכנף עוד מוריד ויהיו עיניך רואות את מורידך. דאתון בהאי עלמא, דלית לכוון קליפין ועורין, אית לכוון רשו לאסתכלא בבני עלמא, ובני עלמא (ס"א לית) אית לון רשו לאסתכלא בכו. ובגין דא, עלייכו אתמר דאתון חיון, ועלמא דלכוון, עולם החיים. אבל עלמא שפלא, דא עולם המתים, דכל אלהות דאומין דעלמא, מבצעדי יי, בלהון מתים.

אמר ליה רבי שמעון, (בוצינא קדישא) (נ"א רעיא מהימנא) עם כל דא, דאנת לא זכיל לאסתכלא בבני עלמא דאתי בעינין, ולא במלאכיא, כל שכן בקודשא בריה הוא ובשכ"נתיה, אבל בעין השכל דלבך, את חזי בכלא בבני עלמא דאתי, ובמלאכין ובקודשא בריה הוא ושכ"נתיה. דסחרין לך. ובגין דא אמר שלמה, דכתיב ביה (מלכים א ה) ויחפכם מפל האדם, (קהלת א) ולבי ראה הרבה חכמה ודעת.

אבל בנבואה, לית לכוון רשו לאסתכלא ביה (כל שכן) נביא בעין השכל, אלא בעינין, דאיהי מראה וחזיון דעינין, הךא הוא דכתיב, (במדבר יב) במראה אליו אתודע. ועוד בחזיון ללה, מראה ביממא, חזיון בלילא, וכלא בעינין, ולא בעין השכל דלבא. ועינין אינון תרי סרסורי דלבא, ומשמשין דיליה. ואיהו מלאכא בנייניהו (לגבייהו), ובגין דא, חכם עדיף מנביא.

דף קי"ז ע"א

ובגין דא אוקמוה רבנן, הלב רואה, והלב שומע. ולא עוד, אלא דאתמר בלב, הלב מבין, הלב יודע. (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. הרי חכמה ותבונה ודעת בלבא. דבהון אתעבידו שפשי וארעא, ותהומין. ובהון אתעביד משפנא, (דף קי"ז ע"א) הדא הוא דכתיב, (שמות לא) ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת. מה דלית כולי האי בעינין.

ורעיא מהימנא, מאן דכולי האי בלביה, יתיר חזי מן נביא, כל שכן מחשבתיא דילך. דלית לה סוף, ובה תסתכל, בההוא, דלית ביה סוף, מה דלא הנה לך רשו בקדמיתא לאסתכלא בעינין. הדא הוא דכתיב, (שמות לג) וראית את אחריו ופני לא יראו.

אלין טפשי דלבא, אינון מתין, וסומין באלין קליפין. אבל לגבד, לאו אינון חשיבין כלום, ולא מפסיקין בינד לבין קודשא בריה הוא ושכינתיה, וכל בני עלמא דאתי, ומלאכין, דהכי ייעול לגבד באינון חלונין, דעינין, ואודנין, ונוקבי חוטמא, ופומא. כמלא דיעול באתפסייא לחדרי חדרים, למלא עם בריה. ובגין דא, מצלין ישראל ביה בצלותא דלהון, (משלי כ) אתה חופש כל חדרי בטן רואה כליות ולב ואין כל דבר נעלם ממך.

והיינו דאמר שלמה, (שיר השירים ב) משגיח מן החלונות וגו'. ואלין אינון חלונות, דעינין ואודנין ונוקבי חוטמא ופומא באלין שבעה נוקבין, נשמתא סליקת, בשבעה מיני בוסמין, והכי צלותא סליקת באלין ז' בוסמין, דאינון (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים. בההוא זמנא דצלותא הכי סליקת, מקטרת מר וכוי. הקדוש ברוך הוא שאיל עלה, (שיר השירים א) מי זאת עולה מן המדבר מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי, מסטרא דמ"י איהו ודאי בינה, כלילא משבעה מיני בוסמין.

ודא קריאת שמע, כלילא מחמשין תרעין, דאינון כ"ה כ"ה. כלילא משבעה ברפאן, בשחר שתיים לפניה, ואחת לאחריה, ובערב שתיים לפניה, ושתיים לאחריה. ואינון, (דברי הימים א כט) הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, עד לך יי הממלכה, דאיהי מלכות. דאיהי כלילא מתלת בוסמין. מקטרת מר, דא פתור. ולבונה, דא חכמה. מפל אבקת רוכל, דא בינה. קום אשלים פקודין דמרך. (שמות כג) לא תהיה אחרי רבים לרעות וגו', אחרי רבים להטות. אחרי רבים להטות, לית רבים פחות מגו ואי לית בית דין בגו, לית להטות פתור דיניה. בית דין: שכינתא. בגו: תלת חינון דמרפבתא דילה, ואיהי דין תורה, דין אמת, עמודא דאמצעייתא. וכל דין דלא דין אמת לאמתו, דא איהו כאילו אשליט סמא"ל בעלמא. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, ואפיל שכינתא עמיה, ויקים גיהנם, בת זוגיה דסמא"ל, עם סמא"ל. באתר דדין אמת, יוקים שפת שקר. דין אמת, עמודא דאמצעייתא. שפת שקר גיהנם וסמא"ל.

ובגין דא, כד דין דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגיה דסמא"ל. וחרב על צוארו, מלאך המות. סמא"ל מאחורוי מעל צואריה. וגו עדן פתוח לימיניה, ועץ החיים פתוח לקמיה, על רישיה.

אי דין דינא דשקרא, שליט עליה מלאך המות, ושחיט ליה, ולבתר אוקיד ליה בגיהנם. ואי דין אמת, קודשא בריה הוא ייעול ליה לגן עדן, ואטעים ליה מאילנא דחיי, דכתיב עליה, (בראשית א) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. דאתברי באורייתא, דאתמר בה, עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים, תפארת. (ויקרא י"ח ע"א, תיקונים ס"ו ע"ב) חיים דילה חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ולעולם, דינא דמלכותא, דינא. ודינא בלב, ואתמר ביה, הלב רואה. ובגין דא, אין לו לדין אלא מה שענינו רואות. והכא לית דיין, אלא קודשא בריך הוא. מה שענינו רואות, (דברי הימים ב טז) כי יי ענינו משוטטות. (איוב לה) ענינו על דרכי איש.

דף קי"ז ע"ב

ובהון, (שיר השירים ב) משגיח מן החלונות. בזו נוקבין דבר נש, בתרין עיניו, ותרין אודניו, ותרין נוקבין דחוטמא, ופומא. הא ז' דאמא עלאה. והכי בעובדזי אסתפל בשבע, מסטרא דשכינתא תתאה, בבי ידן וצנאר תלת, וגוף וברית תרין, הא חמש. תרין רגליו, הא שבע. ז"ה, יו"ד ה"א, בשבע אתנון דיליה, אסתפל בשבע נוקבין דרישא, (דף קי"ז ע"ב) נקבים: על שם נקבה, דנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א, בשבע אתנון דיליה, אסתפל בשבעה אברין דלתתא, דאינון תקונא דגופא, דבהון עשיית המצות.

אשתו כגופו דמא. ועל שם פקודין, אתקריאו אברים. על שם שכינתא, גופא. דמסטרא אחרא לבושא, דאינון עור ובשר. הדא הוא דכתיב, (איוב ז) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשכני, באתר דלית שכינתא, ההוא גופא לא אתקרי, אלא לבושא דאדם. דאיהו תורה, (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל. (ישעיה מה) כתפארת אדם לשבת בית. ובאתר דתמן מצוה, אתקרי גופא דאדם, כגון גופי הלכות, ופסקי דינין.

קודשא בריך הוא שופט, עמודא דאמצעייתא. מסטרא דבינה, דאיהו ידן"ד. (קיי"ח ע"א) דיין, מסטרא דמלכות. שוטר, הוא שליט, (מסטרא דיוסף הצדיק מתמן (בראשית מ"ב)) ויוסף הוא השליט. וכל ספינין, אינון שופטים, מסטרא דאמא עלאה, דתפארת שופט. ואינון שוטרים, מסטרא דמלכות. דצדיק מתמן שוטר ומושל. (ופקודא בתר דא מינוי שופטים וכו' תמצאנו בריש פרשת שופטים דף רע"ד ע"ב) (שמות כג) מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרוג וגו'. פקודא להשוות הבעלי דיניו, ולהתרחק מדבר שקר, דלא יימרון משוא פנים (יש בדבר). דקודשא בריך הוא אתמר ביה, (דברים ז) אשר לא ישא פנים. ול"א יק"ח שח"ד, בסופי תיבות אחד. האי דיין, צריך למהוי כגוןא דאחד, דאיהו ידן"ד אחד, דלא יקח שחד, דיהא איהו בדיוקניה. ובדינא להשוות תרנוייהו כאחד, ולא יטה דינא לדא יתיר מן דא, אלא בתקלא חד, עד דיקבלון דינא. ולבתר, כל חד אתדון, כפום עובדזי.

ואוקמוה מארי מתניתין, צדיק יצר הטוב שופטו. רשע, יצר הרע שופטו. בינוני, זה וזה שופטו. מאן דאיהו מאילנא דחיי, לית ליה דינא כלל, לית ליה יצר הרע, ודא צדיק גמור, ודא צדיק וטוב לו. ולית טוב, אלא תורה. הדא הוא דכתיב, (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו. וצדיק ורע לו, מסטרא דעץ הדעת טוב ורע. ואמאי אתקרי צדיק בתר דרע לו, דאיהו יצר הרע. אלא, בגין דטוב שליט עליה, אתקרי צדיק ורע לו. דההוא רע איהו תחות רשותיה. (ס"א כעבדא תחות רביה)

רשע וטוב לו, אמאי אתקרי רשע. בגין דאיהו אסתלק למהוי רישא יצר הרע דיליה, וטוב איהו תחות רשותיה, כעבדא תחות רביה. ואף על גב דרשע איהו מכתיר את הצדיק, ויכיל צדיק גמור לאענשא ליה, (משלי יז) גם ענוש לצדיק לא טוב, בגין ההוא טוב דאיהו תחות רגלוי דרשע, לית לאענשא ליה, דאולי יחזור בתשובה ויתגבר על יצריה, ויהא עפר תחות רגלוי.

דמסטרא דרשע וטוב לו, (נ"א שכינתא) שכיבת, (רות ג) ותגל מרגלותיו ותשכב. האי איהו (משלי ט) ושפחה כי תירש גבירתה. (דבר אחר ומסטרא דצדיק גמור) שפחה, יצר הרע נוקבא. יצר הרע, דכר. בגיניה אתמר, (ישעיה מב) וכבודי לא אחר לא אתן. (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ומסטרָא דְצַדִּיק וְרַע לוֹ, שְׂכִינְתָא אִיהִי עֵטְרָה עַל רִישָׁא דְבַר נֶשׁ, וְשִׁפְחָה יֵצֵר הָרַע, אֲתַכְפִּינְיָא תַּחֲתֵי גְבִירְתָּהּ. וּמִסְטְרָא דְצַדִּיק גָּמוּר, לִית זָר, וְלִית יֵצֵר הָרַע. וּמִסְטְרָא דְרָשָׁע גָּמוּר, לִית לִיה חוּלְקָא בְּשְׂכִינְתָּא, דְלִית חוּלְקָא לְבַר נֶשׁ בְּשְׂכִינְתָּא, אֶלָּא מִסְטְרָא דְטוֹב.

וְלִית כָּל שְׂכִינְתָּא שְׂקִילִין, דְּהָא שְׂכִינְתָּא דְאֵילְנָא דְטוֹב וְרַע, אִיהוּ פְּרָסִינְיָא, אֶבְל שְׂכִינְתָּא דְאֵילְנָא דְחַיִּי, עֲלָה אֲתַמַּר, (תַּהֲלִים ה) לֹא יִגוּרְךָ רַע. אֶבְל (ד'י"א אלא) בְּגִין דְּאֲתַמַּר בְּה, (תַּהֲלִים קג) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, מֵאֵן דְּפָגִים אֲתַר דִּילָהּ, אֲתַחְשִׁיב כְּאֵילוֹ עֲבִיד בְּמִטְרוּנִיתָא קִלְנָא. דְּקִלְנָא דְמִטְרוּנִיתָא אִיהוּ, מֵאֵן דְּמִזְלָל בְּאַתְרָהּ. וּקִלְנָא דְמִטְרוּנִיתָא, דְּמִלְכָּא אִיהוּ.

דף קי"ח ע"א

כָּל שֶׁכֶּן מֵאֵן דְּאֲעֵבֵר לָהּ מֵאַתְרָהּ, וְשׁוּי שִׁפְחָה בְּאַתְרָהּ. דְּבָכָל אֲתַר דְּאִיהוּ פָּגִים, מִטְרוּנִיתָא לֹא שְׂרִיָּא תַּמָּן, אֶלָּא שִׁפְחָה, דְּאִיהִי פְּגִימָא, שְׂרִיָּא בְּאַתְרֵי פָּגִים. וּפְגִימוֹ דְּבַר נֶשׁ דְּחֻבּוּי, פָּגִים בְּכָל אֲבָרִין דִּילָהּ, עַד דְּלֹא אֲשַׁפְּחַת מִטְרוּנִיתָא אֲתַר לְשְׂרִיָּא תַּמָּן. וְלִית לִיה תַּקּוּנָא (דף קי"ח ע"א) עַד דְּיַחְזִיר לָהּ עַל כָּל אֲבָרִין דִּילָהּ.

אֲמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, רַעֲיָא מְהִימְנָא, בְּגִין דָּא, אֲנִתְ מַתְקוּן, בְּחַבּוּרָא דָּא, דְּרַמ"ח פְּקוּדִין. לְאִמְלָכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל אֲבָרִים דְּשְׂכִינְתָּא, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, וְלִית אֲנִתְ חַיִּישׁ לִיקְרָךְ. זְכָאָה חוּלְקָךְ, דְּכַגּוּוּנָא דְּאֲנִתְ מִמְלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל אֲבָרִים דְּשְׂכִינְתָּא, דְּאֵינוּן בְּעַלֵּי מְדוּת, דְּכָל יִשְׂרָאֵל. מֵאַרְי מְדוּת אֵינוּן אֲבָרִים דְּשְׂכִינְתָּא, הַכִּי עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשְׂרִיָּא שְׁמִיהַ עֲלֵךְ, וְיִמְלִכִינְךָ, עַל כָּל מְשָׁרְפִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין (שׁוֹפְטִים ע"ה ע"ה ע"ה לא יקום עד אחד).

קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא, לְסַדְרָא דִּינִין בְּהַלְכוּת נְזִיקִין, בְּסַדְרָא דְשִׁמָּא דָּא, הַוְנִיָּה. דְּאִיהוּ, (תַּהֲלִים סח) רַכָּב אֱלֹהִים רַבּוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן, דְּאֵינוּן, שׁוּר נֶשֶׁר אַרְיָה אָדָם, דְּהָא מִסְטְרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן יְדִו"ד, ד' חִינוּן, הַכִּי אִיהוּ סַדְרָא דְלַהוּן, אָדָם אַרְיָה נֶשֶׁר שׁוּר. וְכַפּוּם שְׁנוּיִין דְּהַוְנִין, הַכִּי אִיהוּ תַּנּוּעָה וְסַדְרָא דְחִינוּן. וְחִינוּן דְּסַטְרָא אַחְרָא, דְּאֵינוּן נְזִיקִין דְּשִׁמָּא לָא, הַכִּי סַדְרִיָּיהוּ, שְׁנָאן. וּבְגִין דָּא, הַתְּחִלָּה דְלַהוּן, הַשׁוּר. קְשׁוּר בְּד' אָבוֹת נְזִיקִין, הַשׁוּר וְהַפּוּר וְהַמְבָּעָה וְהַהֲבַעַר וְסִיּוּמָא דְלַהוּן אָדָם, מוּעַד.

קוּם אֲתַעַר בְּדִינִין. פְּתַח רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאֲמַר, (תַּהֲלִים נא) אֲדִנִּי שְׁפַתִּי תִפְתַּח וּפִי נִגִיד תְּהַלְתֵּךְ. אֲדִנִּי, בְּהַפּוּד אֲתַנוּן דִּינִיָּא. וּבְגִין דָּא, אֲמַרוּ מֵאַרְי מַתְנִיתִין, דִּינִיָּא דְמִלְכוּתָא דִּינָא. כָּל דִּינִין בְּהֵאִי שְׁמָא אֲתַדְנוּ. (ס"א בה' בדי' וכו') בְּד', בְּג'. בְּד': שְׂכִינְתָּא (ס"א בית דין בגי' בית דין שכינתא בגי') לְקַבֵּל תְּלַת אֲבָהוּן. עֲמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, דִּינִין אֲמַת, וְהוּא דִּינִין, לְדוּן מִסְטְרָא דְאֲדִנִּי, דְּתַמָּן אִיהוּ דִּינִין אֲמַת. וּמִסְטְרָא דְשֵׁם אֱלֹהִים, שׁוֹפְט. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תַּהֲלִים עה) כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט.

וּמָה דִּינִין אֵינוּן. חַד, לְדוּן בְּנִזְקֵי שׁוּר. תַּנְיִנָּא, לְדוּן בְּנִזְקֵי בּוּר. תְּלִיתָאָה, לְדוּן בְּנִזְקֵי אֶשׁ. רַבִּיעָאָה, לְדוּן בְּנִזְקֵי אָדָם. וְאַבְתְּרִיָּיהוּ, לְדוּן בְּדִינֵי אַרְבַּע שׁוּמְרִים. שׁוּמַר חָנָם. וְשׁוּמַר שְׂכָר. וְהַשׁוּאֵל. וְנוֹשָׂא שְׂכָר. (ס"א והשוכר) לְקַבֵּלִיָּיהוּ, דִּינִין אַרְבַּעָה. דִּין חֲלוּקַת הַשׁוּתְפִּים. דִּין חֲלוּקַת קַרְקָעוֹת. דִּינֵי עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת. דִּינֵי תוֹבַע וְנִתְבַּע, בְּכַמָּה מִינֵי תַבְיַעוֹת דְּחִיּוּב מִמוּן, וְגִזְלָה, וְאַבְדָּה, אוֹ שְׁמִיזָק לְחֻבּוּר, וְהוּרְגוּ בְּאֶחָד מֵאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין.

אֲדוּן אִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאֲדִנִּי. לְדוּן בְּכָל מִינֵי דִינִין, לְשִׁפְחָה בִּישָׂא, כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ. דְּמִינָהּ כָּל נְזִיקִין אֲשַׁתְּכַחוּ, דְּאֵינוּן (כל) מִלְּאֲכֵי חֲבָלָה, דְּמַנְיָיְהוּ נְשִׁמְתַּהוּן שְׁל רְשָׁעִים, כְּמָה דְּאִוְקְמוּהָ מֵאַרְי מַתְנִיתִין, (בראשית כ"ט ע"ה) נְשִׁמוֹת הַרְשָׁעִים הוּן הוּן הַמְזִיקִים בְּעוֹלָם. אֶל אַחַר, מִזִּיק, גִּזְלוּ רְשָׁע. וּבַת זִוְגִיָּה, סַם הַמְּוֹת.

נזק שָׁבַת וּבִשְׁתׁ וּרְפוּי, לְשִׁכְיִנְתָּא וּבְנֵהָא. שָׁבַת, דְּבִטּוּלָא דְאִוְרֵינְתָּא, דְּבִטּוּלַת לְבָנָהָא. וּרְפוּי, דְּגֵרְמַת לֹון דְּמִתְרַפִּין מִדְּבָרֵי תוֹרָה. נְזִק, בְּכַמְהָ נְזִקִין דְּמִלְאָכֵי חֲבָלָה, מְאָרֵי מִשְׁחִית אֶף וְחִימָה. וּבִשְׁתׁ, דְּהוּוּ מְבִזִין לְשִׁכְיִנְתָּא בְּכּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, שְׁקָרָא דְלֵהוּוּ, וְהוּוּ אִמְרוּן אֵיחָא אֶלְהֵידִ. וְכַמְהָ גְזֻלוֹת מִן שְׁפָחָה בִישָׂא, דְּאִתְמַר בָּהּ (ישעיה א) גְזֻלוֹת הָעֵנִי בְּבִתְיִכֶם.

כַּמְהָ בְּרַכָּאוֹן, גְזֻלַת לְשִׁכְיִנְתָּא, שְׁפָחָא בִישָׂא. בְּכּוֹבֵד הַמַּס, וּבְכּוֹבֵד כַּמְהָ דִּינִין מְשׁוּנִים עַל בְּנֵהָא, וְכַמְהָ קְרַבְנִין דְּבִי מְקַדְשָׂא, דְּבִטּוּלַת לְמִטְרוֹנִינְתָּא. וּבִשְׁתׁ דְּמִטְרוֹנִינְתָּא, דְּאִשְׁתְּאַרְתָּא עֲרוּמָה, מִד' בְּגָדֵי זָהָב דְּנִהְרִין, מִד' טוּרֵי אָבּוֹן, בִּי"ב אָבְנִין מְרַגְלִין. מְעִיל בְּכַמְהָ זָגִין וְרְמוּנִים. וְאַרְבַּע בְּגָדֵי לְבוֹ, דְּבַהוּוֹן הוֹת מִטְרוֹנִינְתָּא, מִתְקַשְׁטָא קָדָם מְלָכָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ט) וּרְאִיתִיחָ לְזִכְרָא בְּרִית עוֹלָם. וְגְזֻלַת לָהּ לְגַבְרֵתָהּ, כַּמְהָ מְאַכְלִין דְּקַרְבְּנִין.

דף קי"ח ע"ב

שׁוֹר מוּעֵד בְּעֵלְהָ, עָאל לְבִי מְלָכָא (קצ"א ע"א) רְבוּנִיחָ, בְּאַרְבַּע אַבּוֹת נְזִיקִין דִּילִיחָ, (דאינון, (יחזקאל א') וּפְנֵי שׁוֹר מִחֶשְׁמַאל לֹא רַבְעֵתָם) עֹון וּמִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה, דְּכִלְהוּ מוּעֵדִין לְקַלְקַל. בְּגוּפָא דִילִיחָ, הִרְבִּיץ עַל הַפְּלִים, מְזַבַּח מְנוֹרָה שְׁלַחַן וּשְׁאֵר מְאִנִין, רַבֵּץ עֲלֵיהוּ וּשְׁפָרְתוּן. וּבִשְׁוֹן דִילִיחָ, אָכִיל כָּל קְרַבְנִין דְּמִאֲכָלִים דְּפִתּוּרָא, וּשְׁאֵרָא בְּרַגְלוֹי רַפְסָא. (ומדקא כלא ושאר דאינון אמוהו ופדרין שיירי מנחות ברגלוי רפסא) וּבְקָרָן דִילִיחָ, קִטְל כְּהֵנִי וְלִינְאֵי. הִרַס כְּלָא, (איכה ב) חָלַל (דף קי"ח ע"ב) מִמְלָכָה וּשְׁרִיחָ.

הַבּוֹר, נוֹקְבָא בִישָׂא, לִילִית, בְּבִית דִילָהּ, דְּאִיחָי בֵית הַסֵּהָר, תְּפִיסַת לְמִטְרוֹנִינְתָּא וּבְנֵהָא, שְׁפָחָה בִישָׂא, בְּגֻלוֹתָא דִילָהּ, וּשְׁוִינְאִין לֹון, בְּכַמְהָ שְׁלֵשְׁלֵאִין וְאַסוּרִין לְבָנָהָא, וְדִיחָו מְהַדְקוֹן לְאַחוּרָא. (איכה א) הִיא יִשְׁבָּה בְּגוּים לֹא מִצָּעָה מְנוּחַ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא (איכה א) כָּל מִכְבְּדֵיהָ הִזְלִיחָהּ כִּי רָאוּ עֲרוֹתָהּ גַם הִיא נֶאֱנַחָה וּתְשׁוּב אַחוּר.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא זֹנְהָ דְאִיחָי הַבְּעַר, דְּהֵינּוּ אֵשׁ, (איכה ד) וְנִצַּת אֵשׁ בְּצִיּוֹן. לְבַתֵּר קַס אָדָם בְּלִיעֵיִל רְשָׁע, רַבִּיעֵי לְאַבּוֹת נְזִיקִין, דְּאִתְמַר בֵּיהּ אָדָם מוּעֵד לְעוֹלָם, בֵּין עַר בֵּין יִשׁוּן, וּשְׁלַח אֶת בְּעִירוֹ, וְאָכִיל וּשְׂצִי וְגַדַע כְּרַמִּים וּפְרֻדְסִים דִּירוּשְׁלַם, וּשְׂצִי כְלָא.

רְבוֹן עֲלָמָא, אֲנֵת קִשׁוּט, וְאוּרִינְתָּא קִשׁוּט, יְהַבַת לֹון מְצֻנַת תְּפִילִין, (מ"ג ע"א) לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים אִיחָו אֲגָרָא כְּפּוּם עוֹבְדֵיחָו, פְּאַר עַל רִישֵׁיחָו. וּמִשְׁמִשִּׁין לְאַבּוּהוּוֹן וְאַמְהוּוֹן, כְּגוֹנוּנָא דְּגוּפָא, דְּכָל אַבְרָם דִילִיחָ מְשִׁמְשִׁין לְרִישָׂא. הִכִּי אִתְתָּא, מְשִׁמְשָׂא לְבַעֲלָהּ.

וְאִית מְלָאכִין דְּאִינוּן מְשִׁמְשִׁין לְגוּפָא, וּמְלָאכִין דְּמְשִׁמְשִׁין לְנִשְׁמַתָּא. וּכְגוֹנוּנָא דְּאִית אֲפֻרְשׁוּתָא בֵּין גּוּפָא לְנִשְׁמַתָּא, הִכִּי אִית אֲפֻרְשׁוּתָא בֵּין מְלָאכִין דְּגוּפָא, לְמְלָאכִין דְּנִשְׁמַתָּא. וְאִית נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא. וּמְלָאכִין לְמְלָאכִין, (קהלת ה) כִּי גְבוּהָ מֵעַל גְבוּהָ שְׁמֵר וּגְבוּהֵים עֲלֵיהֶם. וְאַלִין דְּאִינוּן נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, כְּלָהוּ חַד. וְאַף עַל גַּב דְּאַרְחַ מְתָלָא, אִינוּן כְּגוּפָא אֶצֶל נִשְׁמַתָּא אֶלִין לְאַלִין, בְּגִין דְּמְקַבְּלִין אֶלִין מְאַלִין. הִכִּי שְׁכִינְתָּא, (נשמתא) אֶף עַל גַּב דְּאִיחָי לְקַבֵּל שְׂאֵר נְהוּרִין דְּבְרִיחָהּ, כְּנִשְׁמַתָּא אֶצֶל גּוּפָא, לְקַבֵּל קוּדְשָׁא בְּרִיחָהּ הוּא חֲשִׁיבָא כְּגוּפָא. אֶבֶל כְּלָא חַד. הִכָּא גּוּפָא וְנִשְׁמַתָּא כְּלָא חַד. מַה דְּלָאוּ הִכִּי בְּבֵר נֵשׁ, דְּגוּפִיחָ וְנִשְׁמַתִּיחָ בְּפֻרְדָּא. דָּא חוּמְרָא, וְדָא שְׁכָל. דָּא חֲזִי, וְדָא מוּתָא. אֶבֶל קוּדְשָׁא בְּרִיחָהּ הוּא חֲזִים, וּשְׁכִינְתִּיחָ חֲזִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (משלי א) עַץ חֲזִים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכָל אִינוּן דְּרִשְׁמִין בְּסִימְנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיחָהּ הוּא וּשְׁכִינְתִּיחָ, אִינוּן רִשְׁמִין בְּזוּמִין דְּחוּל, בְּאוֹת דְּתַפְלִין, וּבְאוֹת דְּמִלָּה. וּרִשְׁמִין בְּזִכְרוֹ וּשְׁמוֹר בְּשִׁבְתָּא. רִשְׁמִין בְּתוֹרָה שְׁכַבְתָּב, דְּאִתְיְהִיבַת מִימִינָא. וּבְתוֹרָה שְׁבַעֲלָ פָּה, דְּאִתְיְהִיבַת מִשְׁמַלְאָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיחָהּ הוּא, זְכוֹר מִימִינָא, וּשְׁמוֹר מִשְׁמַלְאָא. וּשְׁכִינְתָּא, זְכִירָה מִימִינָא, וּשְׁמִירָה מִשְׁמַלְאָא. אִינוּן תְּפִלִין דְּרִישָׂא דְּבֵר נֵשׁ, וּתְפִלִין דִּיד. וְהִכִּי שְׁכִינְתָּא, (תהלים ט) תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה, וּמְצוּה דִילִיחָ. וְהִיא

מסִטְרָא דְעִמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, דְאִיהוּ כְּלִיל דִּינָא וְרַחֲמֵי. זְכוּר וְשְׁמוֹר. אֲתַקְרִיאַת אִיהִי זְכִירָה שְׁמִירָה. וּבְכָל פְּקוּדֵינָא אִיהִי שְׁקִילָה לְגַבִּיּוּהָ בְּמִדְרָגָה.

אַבְל מִסְטְרָא דְחֶסֶד, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְכוּר, וְשְׁכִינְתָּא שְׁמוֹר. כְּמָה דְאִוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, זְכוּר לְזָכַר, וְשְׁמוֹר לְכַלָּה. בְּגִין דְּבִימִנָּא וּבְשִׁמְאֵלָא עֲנִפִין מִתְפְּרָדִין, כְּגוֹנוֹנָא דְכִנְפֵי רִיאָה, דְאִינוּן פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָלָה. לְקַבְלֵיהוּ חִינוּן, (וּחִזְקָא א) וּפְנִיָהּם וְכִנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָלָה. וְלְקַבֵּל פְּתוּחוֹת דְסִפְרָא תוֹרָה. לְתַתָּא תְרוּוֹיְהוּ בְּיַחְוּדָא חֲדָא, כְּגוֹן סְתוּמוֹת דְסִפְרָא תוֹרָה, דְלִית תַּמָּן פְּרוּדָא. וּבְגִין דָּא, בְּאַתְרֵי דִיחְוּדָא, דְאִיהוּ גּוּפָא, דּוּמָה לְשַׁדְרָה דְלוּלָב, אִם נִפְרָצוּ, אוּ נִפְרָדוּ עָלֵיו פְּסוּל.

בְּכַמָּה רְשִׁימִין רְשִׁים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לְגַבֵּי מְלָאכִין. אֲלִין דִּימִינָא, דְתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אוּ אֲלִין דְשִׁמְאֵלָא, דְתַלְיִין מְשְׁכִינְתָּא. אוּ אֲלִין דְתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְשְׁכִינְתִּיהָ בְּיַחְוּדָא חֲדָא. וְדָאִי אֲלִין דְאִית בְּהוּן תוֹרָה, רְשִׁימִין בְּחֶסֶד. וְאֲלִין דְאִית בְּהוּן מְצוּהָ, רְשִׁימִין בְּגִבּוּרָה. וְאֲלִין מְאִרֵי דְתַפְלִין, וְאוֹת שְׁבֵת, וְאוֹת בְּרִית, רְשִׁימִין בְּצַדִיק.

וּבְעִירוֹ, עַמֵּי הָאָרֶץ, אִינוּן רְשִׁימִין בְּאַעְבְּרוּ דְעַרְלָה וּפְרִיעָה. עוֹפִין, בְּזִפְקָא וּבְקַרְקָבוֹ נִקְלָה, בְּאַעְבְּרוּ דְזִפְקָא, וּקְלִיפָה דְקַרְקָבוֹ אִינוּן רְשִׁימִין עוֹפִין לְמִיכַל, וּבְעִירוֹ, בְּתַרֵי סִימְנִין, מַעֲלַת גְּרָה, וּמִפְרָסַת פְּרָסָה. כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּתַרֵי סִימְנִין, כְּגוֹנוֹנָא דְעַרְלָה וּפְרִיעָה, דְמִתְעַבְּרוּ מַעֲמָא קְדִישָׁא.

דף קי"ט ע"א

אַבְל תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים, כְּלָהוּן רְשִׁימִין מְנַהוּן, בְּכֶרְסֵיאָא. וּמְנַהוּן, בְּמְלָאכִי, בְּאַרְבַּע חִינוּן דְכֶרְסֵיאָא. מְנַהוּן בְּכֶבֶדָא (דף קי"ט ע"א) וּבְמַזְלֵי. וּמְנַהוּן רְשִׁימִין, בְּמִדּוֹת דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשִׁתַּמוּדְעִין. וְאִינוּן דְמִתְעַסְקִין בְּאוּרִייתָא וּבְמִצּוֹת, לְשִׁמְאָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ, שְׁלָא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָסָא, אֲלָא כְּבָרָא דְאִיהוּ מְחֻוּיָב בִּיקְרָא דְאַבוּהִי וְאִמִּיהָ, דָּא אֲתַקְשֵׁר וְדָאִי וְאֲתַרְשִׁים, בְּעִמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא וְשְׁכִינְתִּיהָ, כְּאִילוּ בֵּיה הוּוּ חַד. וּמִאֵן דְאִית בֵּיה תוֹרָה בְּלֵא מְצוּהָ, אוּ מְצוּהָ בְּלֵא תוֹרָה, כְּפִיכּוֹל כְּאִילוּ הוּוּ בֵּיה בְּפְרוּדָא. אַבְל בְּדָא וְדָא, כְּאִילְנָא, דְעֲנַפּוּי מִתְפְּרָדִין לִימִינָא וּלְשִׁמְאֵלָא, וְאִילְנָא יַחְוּדָא דְתְרוּוֹיְהוּ, בְּאַמְצְעִיתָא.

רְשִׁיעִיא, אִינוּן רְשִׁימִין בְּלֵא סִימְנִין דְטַהֲרָה, אִינוּן דְלִית לְהוּן תַּפְלִין עַל רִישָׁא, וְדְרוּעָא. וְאִינוּן דְלֵא רְשִׁימִין בְּתוֹרָה וּבְמִצּוֹת. וְאֲלִין דְלֵא נְטִרִין זְכוּר וְשְׁמוֹר. וְלֵא רְשִׁימִין בְּתַכְלַת וְלָבוֹן דְצִיצִית. וְאֲלִין דְלֵא רְשִׁימִין בְּאֲלִין סִימְנִין, שְׁקָץ הֵם לְכֶסֶם, לֵאזוּ אִינוּן יִשְׂרָאֵל אֲלָא עַמֵּי הָאָרֶץ. מָה אֲלִין שְׁקָץ וְשָׂרָץ, אוּף אִינוּן (נ"א כו) שְׁקָץ וְשָׂרָץ. כְּמָה דְאִוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, עַמֵּי הָאָרֶץ הֵם שָׂרָץ, וּנְשׁוֹתֵיהֶם שְׁקָץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם אֲתַמַּר, (דברים כו) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתַתְהוּן מִיתָה בְּאַתְגְּלִיא, וְלִית מִיתָה אֲלָא עֲנִיּוּתָא, וּמִיתָה דְעֲנִיּוּתָא דְלָהוּן, לֵא יְהֵא בְּאַתְפְּסִיא, כְּעוֹפִין דְדַמְיִין לְמְאִרֵי פְקוּדִין, אֲלָא בְּאַתְגְּלִיא, לְעִינֵי עַמָּא, דְעִינֵי חֲשׁוֹב כְּמִת. וְאִית עֲנִיּוּתָא בְּאַתְפְּסִיא, מְעִינֵי בְּנֵי נֶשֶׁא. וְאִית עֲנִיּוּתָא, לְעִינֵי כְּלָא. כְּזִרְקוּ דְדָם דְבְּהֵמָה, וְזִרְקָתָה לְעִינֵי כְּלָא, דְשִׁפְכִין דְמָא קָמֵי כְּלָא. הֵכִי עֲנִינִין שִׁפְכִין דְמוּי בְּאַנְפִּיְהוּ, לְעִינֵי בְּנֵי נֶשֶׁא, וְאַתְהֶדְרִין יְרוּקִין כְּמִתִּין.

וְאִי הֶדְרִין בְּתִיּוּבְתָא, וְלֵא פְתַחִין פּוּמְהוּן לְהַטִּיחַ דְבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה וּמִיתָה דְלָהוּן בְּסִתִּימוּ דְפּוּמָא, כְּבְעִירָא דְאִיהִי מִיתָא, וְלִית לָהּ קוֹל וְדְבוּר. וּבּוֹיְדוּי הֵכִי יִימָא אִיהוּ, אִין לִי פֶה לְהַשִּׁיב, וְלֵא מִצַּח לְהָרִים רֵאשׁ, וְיִתְנַדָּה וּמִיַּחַד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוּמָא, לְמַהוּי מִיתַתִּיהָ בְּאַחַד. כְּגוֹנוֹנָא דְשַׁחֲטַת בְּהֵמָה, בְּתַרִיסַר בְּדִיקוֹת דְסִפְכִין, וּבְסִפְכִין דְאִינוּן אַחֲ"ד.

ומברך ומקדש לקודשא בריך הוא בכל יומא, בברכו ובקדושה, ובכל אכילה ושתייה דיליה. כגוןא דמברך כהנא, ברוך אתה, הא ברכה. אשר קדשנו, הא קדושה. כד רוחא מברך לקודשא בריך הוא, בכל יומא בברוך, ומקדש ליה בקדושה דיליה, ומיחד ליה ביחודא דאיהו שכינתיה. קודשא בריך הוא נחית על ההוא רוחא בכמה משרין.

אלהו, ודאי בר נש דמברך ומקדש, ומיחד למטרוניתא, כמה משרין דמטרוניתא סלקין עמיה, ומשרין דמלכא, נחתיין לגביה. וכלהו לנטרא ליה, ולאודעא ליה לההוא רוחא, כמה חידושין ועתידות, בחלמין דנבואה, וכמה סתרים. כגוןא דיעקב, דאתמר ביה, (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. ועל משרין דמלכא ומטרוניתא אתמר, (בראשית לב) ויקרא שם המקום ההוא מחנים. אבל מלכא ומטרוניתא לא נחתיין תמן.

אמר אליהו, רעיא מהימנא, הכי הוא ודאי. אבל בגין דבכל פקודא ופקודא, הוה אשתדלותא דילך, ליחדא קודשא בריך הוא ושכינתיה, בכל משרין דעילא ותתא, הכי קודשא בריך הוא ושכינתיה, וכל משרייתיה עילא ותתא, מתחדין ברוחא דילך, בכל פקודא ופקודא, כברא דמלכא, דאבא ואמא רחמין ליה, ונשקין ליה, ובחביבו דיליה, לא המין ליה במשרין דלהון, אלא אינון גופייהו, נטרין ליה.

דף קי"ט ע"ב

בגין דההוא רוחא דילך, מסטרא דעמונדא דאמצעייתא איהו, דאיהו ו' כליל אבא ואימא, דאינון י"ה. נפש דילך. בת יחידא, מסטרא דאת ה', שכינתא תתאה, לא זזת מינד. וכגוןא דאבא ואימא נטרין ברא, הכי נטרין ברתא. במשרין עלאין, דאינון מחנים. ובמחשבה עלאה, סלקין לרוחא דילך, כמה דאוקמוה, ישאל עלה במחשבה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואימתי רוחא דילך סליקת במחשבה. כד איהי שלימא, ואתמר בה, (תהלים קט) כל הנשמה תהלל יה. (דף קי"ט ע"ב) ובנפשא דאיהי ה'.

רוח י"י אתמר ביה, (יחזקאל לו) כה אמר י"י מארבע רוחות באי הרוח. ואינון, (ישעיה יא) רוח י"י, רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו', (שלים) שלום בארבע אתוון, סליק במחשבה, ועלת העלות מעטר ליה בקתר. בכל האי יקר, רוחא דילך, סליק ונחית בכל ליליא. וכל מלין דאתגלגלן (נ"א לך בחסד ועליהו אתמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים בי, אתם, ולא אומין עובדי כוכבים ומזלות. ובגין דא, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם, אלהים אחרים. בלתי ליי לבדו.

זכאה עמא קדישא, דאתקריאו עאנא דקודשא בריך הוא, למקרב גרמייהו קרבנין קמיה. כמה דאתמר, (תהלים מד) כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה. וקרבין גרמייהו כעאנין, בתעניתא. דמעוט חלבא ודמא, דתעניתא, איהו חשיב לתיר מקרבנא דבעירן, דהוה מתמעט דמא וחלבא וכל אינון אמורין ופדרין, דמתאכלין כל ליליא.

זכאין אינון, (ס"א ישראל) דמקרבין רוחין דלהון, קרבנין קדם י"י. ובכל ליליא ולייליא, דרוחא דלהון היא העולה לגביה, אי סליק לה, בתורה ומצוה, בתורה, דאיהי עשר אמירן, דאתייהבו מאת יי דבעשר דברן, מאתוון ה"ה. (ס"א בוי, בשית) בשית חומשי תורה בספר בראשית. חמשה אינון דאתקריאו חמשה חומשי תורה. שתייתאה ספר בראשית אקרי. ובמחשבה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאתמר ביה, ישאל עלה במחשבה. ולאן אתר סליק. לגבי כתר דתמן עלת העלות, מופלא ומכוסה.

זכאה מאן דסליק ליה במצוה, דאיהי מצות תפילין, דבהון ארבע פרשיות, דבהון שם ידו"ד. י: קדש לי. ה': והיה כי יביאך. ו': שמע ישראל. ה': והיה אם שמוע. במחשבה. לקשרא לה ביד, דשכינתא איהו י"ה כלילא ממעשה דאיהי ה'. ודבור דאיהי בינה, כלילא ו' ספיראן. ובמחשבה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ידו"ד. י"ד אתוון, כחושבן ד.

ואתרמיזו בארבע פרשיו, וביתא דתפלין א', ותרין רצועי דרישא, (נ"א ודידה) שבע. דתרין שיניו תשע. וקשר דרצועה עשר. וד' פרשיו דיד, (ס"א הרי י"ד). ד דשכינתא, ד ידו"ד. בגינה אתמר, (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי וגו'. רוח אתפקד לידו"ד. וקודשא בריך הוא נחית לגביה, לקבלא ליה לגבי שכינתא. ונטרי ליה קודשא בריך הוא ושכינתיה. ומאן גרים דא. מאן דבכל מצוה ומצוה, סליק שכינתא לגבי קודשא בריך הוא.

וע' (ויקרא רמ"ט ע"ב) תיבין דיענך יי' ביום צרה. ובמאי צווחת. אלא ודאי ישראל אית בהון מארי תורה, מלאכים, מסטרא דאילת השחר, דאיהי שכינתא. ותרין דרגין אינון, בקר ושחר, ועליהו אתמר, (תהלים טו) נעימות בימינו נצח. (ק"י ע"א) בקר דאברהם, דאיהו חס"ד, דא סליק יתיר ביומא דפורקנא, אבל שחר אקדים ליומא דפורקנא. ומאי איהו. נצח, דשכינתא מסטריה אתקריאת אילת השחר. ובגין דא, ל"מ נצ"ח, תמן נצ"ח, תמן ל"מ. דאינון ע' קליו דצווחת אילת השחר על בנהא, דאתתקף עליהו קדרותא בגלותא, שחרות השחר בע' שניו בתראין, (בשבעים) בההוא זמנא יתקיים בישראל, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחילת תזעק בחבליה כו היינו מפניך יי'. ועל כן נקוה לך יי' אלהינו.

ובהון אילת אעילת רישהא פיו ברפהא. רישא, איהו צדיק יסוד עולם. בין ברפהא דאינון נצח וחוד. ואומי לה ביה, למפרק לבנהא בבקר, דאיהו אריה בקר ימינא דאברהם, משיח בן דוד דנפיק מיהודה, דאתמר ביה, (בראשית מט) גור אריה יהודה. ובגין דא, (רות ג) חי יי' שכבי עד הבקר.

ובהו (ישעיהו ט) מוליד לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים וגו', בגין דתפארת דרגא דמשה גופא, וחסד דרועא דיליה, ומשה אתקשר בע"ב דאיהו חסד, דרגא דאברהם. דהכי סליק בחושבו ח"י. ווי' מן ויסע ויבא ויט, תלת ענפי אבהו, ש. דאתקשר בש' של משה. דאתמר בהון (יחזקאל א) ופני אריה אל הימין לארבעתו ופני שור מהשמאל וגו', ופני נשר לארבעתו. מ"ה מן משה, ודמות פניהם פני אדם. (ס"א דאיהו) דרועא שמאלא, אתמר ביה, שמאל דוחה, וימין מקרבת. דאף על גב (דף ק"כ ע"א) דאקדים בתשרי, דאוקמוה ביה מארי מתניתין, בתשרי עתידין להגאל. תהא דוחה, בגין דלא ימות משיח בן אפרים, דוחה מתשרי דאיהו שמאל. עד דיקרב ימין, פסח דרועא ימינא. לקיים בה, (מלכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות והאי איהו בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. לקיים בהון (ישעיה נד) ובחסד עולם רחמתיך אמר גאלך יי'.

ולבתר נטלי פלהו מגבורה, דמניה משיח בן אפרים, לנטלא נוקמא משנאו. דהכי בעי לנקאה עבורא, דאינון ישראל, בימינא. ולבתר לאוקדא קש, בשמאלא. הךא היא דכתוב, (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום. וכנישו דעבורא, דא עמודא דאמצעיתא. ביה (בראשית כה) ויאסף (אל עמיו). לאן אתר. לביתא, דא שכינתא.

אבל בדרגא דמשיח בן יוסף, איהו דקא רמיז, (במדבר כב) עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחוד השור את ירק השדה. דעליהו אתמר, (תהלים צב) בפרח רשעים כמו עשב וגו'. מפסח ועד תשרי, יהא פורקנא דאיהו עד. ומתמן ואילך יהא השמדה דלהון, (תהלים צב) להשמדם (פורקנא) עדי עד. (נ"א ולא עד בכלל, אלא עד דמטי לעד, מתמן ואילך להשמדם עדי עד) כד מטו לתשרי דאיהו שור, ביה כלחוד השור.

וסמיקה (ס"א דישראל ומטו דלהון בימינא וכו') דלהון דישראל, בימינא דאיהו אריה. אבל קימה דלהון בגופא דאילנא. והאי איהו כל הפורע כורע בברוך, צדיק. דאתמר ביה ביוסף הצדיק, (בראשית לו) והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי. והאי איהו, (רות ג) חי יי' שכבי עד הבקר. וכל הזקוף זוקף בשם, דרגא דמשה רבינו לעילא. (ס"א ובמשה) ומשה לתתא, ביה יקומונו כל ישראל, כאברין דגופא, דביה פלהו זקיפין בעמידה. ובהאי איהו כל הזקוף, זוקף בשם, בגין דעליה אתמר, (שמות לג) ואדעך בשם, יהוה משיח בן דוד, דאיהו אריה, מימיניה. ומשיח בן יוסף, דאיהו שור, משמאליה. מימינא אברהם, משמאלא יצחק, ואיהו נשר באמצעיתא. שלשלת דלהון, מסטרא דיעקב. שי דמשה, קדושה לך ישלשו. מסטרא דאריה, ג' אנפיו דאבהו, אתקריאו אריות. בקר. מסטרא דשמאלא

אתקריאו פרים מנגחים. ומסטרא (פי ע"ב) דאמצייתא, אתקריאו נשרים. ועלייהו אתמר (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי. הא אינון ט'. עשיראה, ורביעאה, אדם (מה שמו) דמשה דרכיב על תלת חיוון.

ואתמר בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים, ממנו דלמא, בסטרא דנחש, דהנה שרה דמצרים, דאתפשט בגלותא בתראה, מים עד ים. ובעוף השמים, ערבוביא בישא. עמלקים, (בראשית ר"ה ע"א) נפילים, תערובת דכל אומיו, בכל סטרא, בגלותא בתראה, בין בישראל, בין בישמעאל, בין בעשו. (באומות העולם) ובבהמה, אליו בני עשו. דשולטנתהון בכל הארץ.

ויתקיים במשיח, (תהלים עב) וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ. והכי בבי משיחין, והכי בישראל, וכלא בזכות מ"ה (שמו) דמשה. וייתון, נס דמשיח בן דוד, מיהודה, אריה רשים עליה, ונס דמשיח בן יוסף, שור רשים עליה. ונס דשילה, אריה לימינא, שור לשמאלא, נשר באמצעיתא, ואדם על כלהו. ודי אנפיו לכל חד. די שבטין דגי חיוון, י"ב. ולגבי אדם, דאיהו מה שמו, בני משה, דבההוא זמנא יתקיים במשה (במדבר יד) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו. בההוא זמנא, (קהלת ג') מ"ה ש"הנה הוי"א שיהיה. (קהלת א) ואשר להיות ככר הנה.

והאלהים יבקש את נרדף, ישראל דאתמר בהון, (יחזקאל לה) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, הון נרדפים קדם ערב רב, זאבים בישין, הא (בראשית מט) בנימין זאב יטרף לגבייהו, דטרין לון, ויתקיים בההוא זמנא, בפקר יאכל עד. דהיינו עד כי יבא שילה, ודא בקר דאברהם. ולערב יחלק שלל דא ערב דיצחק, דתמן תרין משיחין. בחד ייכול (ס"א ממונא) ממנא דאומיו דעלמא. ובחד יחלק לון לישראל.

דף ק"כ ע"ב

ישראל דאינון אילת, נרדפין קדם רשיעיא אריות. ויתער נפתלי, דאיהו אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יתער בימינא (דף ק"כ ע"ב) דאיהו אריה משיח בן דוד, דאתמר ביה, (בראשית מט) גור אריה יהודה מטריף בני עליה. ויחזקון (ד"א ויחזור) על אומיו דעלמא, פרע שכם עליהו, למטרף לון מי יקימנו, בההוא זמנא נחזי מאן הוא אלה אחרא, דיקים ליה מלטרופ עליהו, או אומה ולישן. וישראל דהון כיונה, נרדפין קדם נשר, מסטרא דעופין דאומין דעלמא. בההוא זמנא, יתער נשר, ויתפרש גדפהא, על ערבובי דאומין, ועשו וישמעאל, דאינון עמלקים, וערבוביא בישא דישראל, וטרין לון, דלא ישתאר חד מנייהו, לקיים מה שנאמר בישראל, (דברים לב) יי ביד נחננו ואין עמו אל נכר.

מתמן ואילך, אין מקבלים גרים, כמה דאוקמוה מארי מתניתין אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא דישתארו, יתער קודשא בריך הוא חיה דאדם, לשלטאה עליהו. לקיימא בהון, (ישעיה ט) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים וגו'. (בראשית ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

ומסטרא דתבואות, ה' מיני נהמא, תבירין מפלהו. ואינון, חטה, ושעורה, וכסמת, ושבלת שועל, ושיפון. אמתיל לון לישראל, הדא הוא דכתוב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי ראשית תבואתה, בה'. כד יפקון מגלותא, הכי יהון תבירין, עד דיתבירין אוכל מתוך פסולת, דהיינו קש, ערב רב, עד דיתבירין וישתמודעו ישראל בינייהו, כפר, דאתבירין מגו מוצ ותבן. ועד דיתבירין מנייהו, יי דאיהו מעשר, לא שריא על ה', דאיהו נהמא, דה' מיניו, לקיימא אומאה, (שמות יז) כי יד על כס י"ה. ובגין דא, מוצ ותבן, אינו מחוייב במעשר, עד דיתבירין. לבתר דיתבירין, מתכנשין לההוא אתר דאקרי ירושלם. כמה דחטה, דבתר דאתבירין קש ותבן, מכניסין לה לאוצר. הכי יתכנשון ישראל, דאינון בר, לירושלם, דאיהו בנויה על הר יי, דאתמר בה, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו

נקי כפים ובר לבב. נקי כפר, דאיהי עבורא כד בריר מגו פסולת. בההוא זמנא, נשקו בר כדבבזקדמיתא, דאתמר ביה, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן, בההוא זמנא דיהוון נקיים כפר, מגו קש ותבן. שריא שמייה עליהו, וקרא לון, (שמות ד) בני בכורי ישראל.

והכי מפל אילגיו, לית תביר כגפן. בנטיעו דיליה תביר, בענבים דיליה תביר, דאינון כתישין בין רגליו. והכי זית זיתים דילה כתישין. בגלותא אמתילו ישראל בהון, הדא הוא דכתיב, (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע. וכן בגלות רביעאה, (ישעיה ח) כי כרם יי צבאות בית ישראל. וכגוונא דא לזית משולים ישראל, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי תאר. ובגין דא, (תהלים קכח) אשתד כגפן פוריה בנרפתי ביתד בניד כשתילי זיתים. סמיד דא לדא, בגין דאינון תביריו בגלותא.

ולבתר דיהוון נקיים מגו פסולת, יתקדשו לבי מקדשא, בינו לנסכא על גבי מדבחא, וזיתים לאדלקא בוצינא שרגין למנרתא. ומאן זכה להאי. ינו דלא יתנסד לפוכבים ומזלות. דערב רב אינון ינו דנתנסד לפוכבים ומזלות, ומנהון משומדים, מינים, אפיקורסים משומדים לעבירות שבכל התורה כלה.

וישראל דאתמר בהון (תהלים קכו) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. עד דיהוון דרוכין בין רגליהו, בגלותא לא אתברירו מנייהו. ובגיניהו אמר דוד עליו השלום, (תהלים מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני. ועליהו אמר שלמה, (שיר השירים א) צאי לך בעקביי הצאן. ביצק"ב. דעליה אתמר, לגבי נחש הקדמוני דפתי לחנה, (בראשית ג) הוא ישופד ראש ואתה תשופנו עקב. בתר דיפקוון מן גלותא, נמשלים לתפוחים, ולכל ריחין טבין. כגוונא דמפקוון דמצרים, דכתיב ביה (שיר השירים ח) תחת התפוח עוררתיד.

פקודא בתר דא, להביא בפורים, ואבתריה להתנדות על הבכורים, ואבתריה להתנדות על המעשר. ומארי מתניתין, מקשים על המעשר, דאי יהא קדם לקיטתו, או אחר לקיטתו עשורו. כגון אתרוג, דאתמר ביה באילן, הלך אחר חנטה. אית מאן דאמר, אחר בשול הפירות. ואתרוג מקצתו דומה לאילן, ומקצתו לתבואה, דאינון זרעים, דאתמר בהון, דלאחר לקיטתו עשורו. דאילן לאו איהו, אלא עד אחר גמר בשולו.

דף קכ"א ע"א

ובגין דא, תקינו המוציא (דף קכ"א ע"א) מאתר דבשולו יפה. לאפקא פת שרוף, אלא ממקום שהוא מוטעם. והכי תבואה, בתר לקיטתו, איהו כבישול פירות. וישראל, אינון משולים לאילן ולתבואה, דאתמר בהון (שמותכג) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יי אלהיך. והכי (דברים יח) ראשית גז צאנך תתן לו. דאינון ישראל. דאתמר בהון, (יחזקאל לה) ואתן צאני. והכי ישראל, (ירמיה ב) קדש (נ"א קדש ישראל) ליי ראשית תבואתה, לאחר לקיטתו מן גלותא, עשור. ואתקריאו קדש ליי.

וישראל אתקריאו אילנא רבא ותקיף, ומזון לכלא ביה. ביה אורייתא, דאיהי מזונא לעילא. ביה צלותא, דאיהי מזונא לתתא. (נ"א לעילא) ואפילו מלאכין לית לון מזונא, אלא בישראל. דאי לאו דישראל יתעסקון באורייתא, לא הוה נחית לון מזונא, מסטר דאורייתא, דאמתילא לעץ, הדא הוא דכתיב, (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. ולא יבא, דאיהי מצוה.

והכי אורייתא אמתילא למיא. והגי לאשא. ולא הוה נחית מיא מלעילא, וחמה דאיהי אשא, לא הוה נחית (ס"א מלעילא) לבשלא פירות האילן. אלא, בגין ישראל. ובגין דא אתמר בישראל, (שיר השירים ב) התאנה חנטה פניה, אליו מארי מצות. והגפנים סמדר נתנו ריח, כד פתחין בתיבתא, ומיד אתמר בישראל, קומי לך רעייתי יפתי ולכי לך, מן גלותא.

וּבְגִין דָּא בְּאִלּוֹן, דְּאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים, בְּאוּרֵייתָא, בְּאִלּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּהָ, אֲזִלִּין בְּתַר חֲנֻטָּה, וּמַעֲשָׂרִין לֵיהּ, דְּשָׂרְזָא יוֹיִד עַלְיֵיהּ, דְּאִיהִי חֲכְמָיָה, אִי מִי וּבְהָ מִתְּכַנְּשִׁין הִיָּה, דְּאִינוּן פִּירוֹת הָאִלּוֹן. וּמֵאֵן אִילּוֹן. וְ. אֲבָל שְׂאָר עֵמָא, אַחַר לְקִיטְתוֹ מִן גְּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. אִינוּן צְדִיקִים דְּאִתְּמַר בְּהוּן, (וּיקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לְכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר בְּעוֹבְדֵיהוֹן, דְּאִחִידָאן בְּמֵאֵרִי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאַחַר חֲנֻטָּה אֲזִלִּין לְגַבִּייהוּ (נִיָּא וּלְגַבִּי זֵרְעִים דְּתַבּוּאָה וְאַחַר חֲנֻטָּה אֲזִלִּין לְגַבִּייהוּ) כְּאִילּוֹן.

וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ בְּמִסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מַה יִּרְק דְּרַכּוּ לִיגְדֵל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטְתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דְּרַכּוּ לִיגְדֵל וְכוּי וּמִסְטְרָא דְּחֲכְמָה, אִין מַיִם אֶלָּא תוֹרָה. וּבְאִתְּרָא אֶחָרָא לְעִילָא, וְהָא דְתִנּוּ, אִתְּרוּג שְׁנָה לְאִילּוֹן בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אִחִיד בִּי סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיקוּנָא דְלִבָּא, דְּאִחִיד לְעִילָא וְאִחִיד לְתַתָּא. אִחִיד לְעִילָא, הֵלֵב רוּאָה. אִחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אִילְנָא, תוֹרָה אִיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאִינוּן פְּקוּדִין, דְּבְהוּן הֵלֵב רוּאָה. (עֵיִב רַעִיא מַהִימָנָא, שְׁלַח לֶךְ דָּף קַעֲיִד עֵיִא רַאשִׁית עֲרִיסוֹתִיכֶם וְכוּי).

אמרו המגיהים מצאנו ראינו הפקודים האלה בהעתקות הנמצאות עמנו היום מוטעים לכן אל נא ישיתו המעיינים עלינו חטאת. ועם העתקות מדויקות יתקנו המעוות וישימו העקוב למישור וכעת הגהנום כיד ה' הטובה עלינו

(שמות כב) וְאֲנָשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וְגוֹי. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (אִיּוֹב כח) וְהִחֲכַמְהָ מֵאִין תִּמְצָא וְאִיזָה מְקוֹם בִּינָה. זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֵי לְיִקְרָא לֹון, יְתִיר (נִיָּא בִיקְרָא דְלַהוּן) עַל כָּל שְׂאָר בְּנֵי עַלְמָא. בְּקִדְמִיתָא אָמַר לֹון, (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכֶּת כְּהֻנִּים. לָא אֲעִדִי רְחִימוּתָא סְגִיָּאָה מְנַהוּן, עַד דְּקָרָא לֹון וְגוֹי קְדוֹשׁ דְּאִיהוּ יְתִיר. לָא אֲעִדִי רְחִימוּתָא מְנַהוּן, עַד דְּקָרָא לֹון (דְּבָרִים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה. לָא אֲעִדִי רְחִימוּתָא מְנַהוּן, עַד דְּקָרָא לֹון (שמות כב) וְאֲנָשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי דְּאִיהוּ יְתִיר מְכַלָּא.

פְּתִיב וְהִחֲכַמְהָ מֵאִין תִּמְצָא. אוּרֵייתָא (בְּרַאשִׁית מִיָּז עֵיִב) מְחַכְמָה נְפֻקַת, מֵאִתְּרָא דְּאִקְרִי (נִיָּט) קְדֻשָּׁה. וְהִחֲכַמְהָ נְפֻקַת, מֵאִתְּרָא דְּאִקְרִי קְדֻשָּׁה הִקְדֻשִׁים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכֹן יוֹבֵלָא אִתְּקַרִי קְדֻשָּׁה. דְּכְתִיב, (וּיקרא כה) יוֹבֵל הִיא קְדֻשָּׁה תִּהְיֶה לְכֶם. וְיִשְׂרָאֵל כָּלִיל מְנִיָּהוּ, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב וְאֲנָשִׁי קְדֻשָּׁה תִּהְיוּן לִי.

דף קכ"א ע"ב

בְּקִדְמִיתָא קְדוֹשׁ, וְהִשְׁתָּא קְדֻשָּׁה. מַה (וּיקרא רצ"ט ע"א) בֵּין הָאִי לְהָאִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְדָא לָאוּ הִכִּי. דְּכְתִיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנֶּשֶׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. בְּהָאִי אִתְּרָא אִקְרִי (דף קכ"א ע"ב) קְדוֹשׁ וּלְעִילָא לְעִילָא קְדֻשָּׁה.

רַבִּי אֲבָא הָוָה אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּוּ אֲזִיל עִמֵּיהּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיא, אָמַר רַבִּי חֲזִיא, (ס"א דְתַנִּינָן) וְאֲנָשִׁי קְדֻשָּׁה תִּהְיוּן לִי, מְנַלָּן. אָמַר לֵיהּ, הָא רַבִּי יוֹסִי וְכִלְהוּ חֲבַרְיָא שְׁפִיר קְאָמְרוּ, וְהִכִּי הוּא. מְנַלָּן. דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה ב) קְדֻשָּׁה

יִשְׂרָאֵל לַיְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, רֵאשִׁית : וְדַאי חֲכָמָה אֶקְרִי רֵאשִׁית, דְּכַתִּיב,
(תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְיָ.

וּמְשׁוּם דְּיִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן קֹדֶשׁ (ישראל) בְּשִׁלְמוֹ דְּכֻלָּא, כְּתִיב (שמות כב) וּבִשְׂרָר
בְּשֻׁדָּה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ. דְּהָא יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן שְׁלָמִין עַל כְּלָא, לֹא יִנְקִין
מִסְטָרָא דְּדִינָא קִשְׂיָא. לְכַלְבַּ תְּשֻׁלִּיכוּן אוֹתוּ. לְכַלְבַּ וְדַאי, דְּהוּא דִינָא
חֲצִיפָא תְּקִיפָא עַל כְּלָא. כִּיּוֹן דְּדִינָא תְּקִיפָא שְׂרִיָא עֲלוּי, וְאֵטִיל זִוְהֶמָא
בֵּיהּ, אֶסִיר לְהוּ לְאִינוּן דְּאֶקְרוּן קֹדֶשׁ. אֶלָּא לְכַלְבַּ תְּשֻׁלִּיכוּן אוֹתוּ וְדַאי,
דְּאִיהוּ דִינָא חֲצִיפָא, דִינָא תְּקִיפָא יִתִיר מִכְּלָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה נו) וְהִכְלָבִים
עֲזִי נִפְשׁ.

תָּא חֲזִי, כַּד אֲדַכֵּר נְבִלָה בְּאוּרִייתָא, כְּתִיב בְּיִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁ, וְלֹא קֹדֶשׁ. הֲכָא
כְּתִיב, וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבִשְׂרָר בְּשֻׁדָּה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ. וְהִתֵּם בְּנְבִלָה
כְּתִיב, (דברים יד) לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבִלָה לְגַר אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיךָ תִּתְנַנֶּה וְגוֹ', כִּי עִם
קְדוֹשׁ אַתָּה. קְדוֹשׁ וְלֹא קֹדֶשׁ, דְּהָא נְבִלָה מִסְטָרָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲתַעְבִּיד, דְּלֹא
פְּסִיל הָאֵי אֶלָּא יִשְׂרָאֵל. וְסִגְיָאִין גְּוֹנִין, אִית בָּהּ בְּנְבִלָה. כְּמָה דְּאִוְקִימְנָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב הֲכָא וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, וְכַתִּיב הִתֵּם כִּי עִם
קְדוֹשׁ אַתָּה לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ. לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ, לִי מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא הִתֵּם (ס"א אלא הכא)
לְעִילָא לְעִילָא. וְהֲכָא (ס"א והתם) שְׁכִינְתָא. וְכַתִּיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר
בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ וְלֹא קֹדֶשׁ. בְּכָאן קְדוֹשׁ, וְלְעִילָא
קֹדֶשׁ. כְּתִיב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, בְּה"א כְּמָה דְּאִוְקִימְנָא.
וְעַל דָּא וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וְדַאי.

רַבִּי יִצְחָק הָוָה יִתִּיב קְמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיָּהּ הָא כְּתִיב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל
לַיְיָ סוּפְיָה דְּקָרָא כְּתִיב כָּל אוֹכְלֵי יֶאֱשָׁמוּ, מֵאֵי קָא מִיִּירִי. אָמַר לִיָּהּ רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קָא אָמַר, כָּל אוֹכְלֵי יֶאֱשָׁמוּ, הִינְנוּ דְּכַתִּיב, (ויקרא כב) וְאִישׁ כִּי
יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁנְגָה וְגוֹ'. וְכַתִּיב, וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וּמְשׁוּם דְּיִשְׂרָאֵל
אֶקְרוּן קֹדֶשׁ, כְּתִיב כָּל אוֹכְלֵי יֶאֱשָׁמוּ. אַתָּא רַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁיָק יְדוּי, אָמַר,
אִי לֹא אַתִּינָא הֲכָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע מַלְּהָ דָּא סִגְיָא.

אָמַר לִיָּהּ רַבִּי, הָא תְּנִינָן, דְּקֹדֶשׁ, יִתִיר לְעִילָא מִן קְדוֹשׁ. אִי הֲכִי, הָא כְּתִיב
(ישעיה ו) קו' קו' קו' יְיָ צְבָאוֹת, וְדַא שְׁלִימוֹ דְּכֻלָּא. אָמַר לִיָּהּ תָּא חֲזִי, כַּד
מִתְחַבְּרָן כְּחַדָּא, כְּלָהוּ אֲתַעְבִּידוּ חַד בֵּיתָא, וְהָאֵי (ויקרא צ"ג) בֵּיתָא, אֶקְרִי
קֹדֶשׁ. כְּלָלָא דְּכְלָהוּ קְדוֹשׁ וּבְגִינִי כַּד קֹדֶשׁ, הוּא כְּלָלָא, דְּכֻלָּא אֲתַכְּלִיל בֵּיהּ.
וְיִשְׂרָאֵל כַּד אֲתַכְּלִיל בְּהוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא קֹדֶשׁ אֶקְרוּן, כְּלָלָא דְּכֻלָּא,
דְּכַתִּיב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ. וּבְגִינִי כַּד, וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.

לְגִיוֹן חַד שְׂאִיל לְרִי אַבָּא, אָמַר לִיָּהּ, לֹא כְּתִיב וּבִשְׂרָר בְּשֻׁדָּה טְרֵפָה לֹא
תֹאכְלוּ, אִי הֲכִי, מֵאֵי דְּכַתִּיב, (תהלים קיא) טָרֶף נָתַן לִירָאִיו. טָרֶף נָתַן לְכַלְבִּים
מִבְּעֵי לִיָּהּ, אָמַר לִירָאִיו. אָמַר לִיָּהּ, רִיקָא, מִי כְּתִיב טְרֵפָה נָתַן
לִירָאִיו, טָרֶף כְּתִיב. וְאִי תִימָא, טָרֶף כְּטְרֵפָה. נָתַן לִירָאִיו וְדַאי דְּמַלְּהָ דָּא,
לֹא יְהִיבָה לְאִזְדַּהֲרָא בֵּיהּ, אֶלָּא לְאִינוּן דְּחֲלִי שְׁמִיָּהּ, וְדַחְלִין לִיָּהּ. בְּגִין כַּד

האי מלה לא יהיב לכו, דהא ידע דאתון לא דחלין ליה, ולא נטרין פקודוי, ובגין דהאי מלה חומרא דאורייתא, ובעי לאזדהרא בה, נתן ליראיו, ליראיו ודאי, ולא לאחרי. וכל חומרי דאורייתא, לא יהיב לון קודשא בריך הוא, אלא לאינון דחלי חטאה, לאינון דחלי פקודוי ולא לכו.

תאני רבי אלעזר, כתיב (סייא קדש ישראל וכתוב ואנשי וגוי) ואנשי קדש תהיון לי, מהו ואנשי. ולבתר קדש, אלא ואנשי קדש ודאי. דתנינן, לא נפקו ישראל לחירו, אלא (בראשית ל"א ע"ב) מסטרא דיובלא. בתר דנפקו לחירו, נקיט לון האי יובלא בגדפוי, ואקרון גוברין דיליה. בגין דיליה, וכתוב ביה ביובלא, (ויקרא כה) יובל היא קדש תהיה לכם, קדש ודאי, לכם ודאי. ובגיני כד, ואנשי קדש תהיון לי, אנשי קדש ודאי, גוברין דיליה ממש.

דף קכ"ב ע"א

וקודשא בריך הוא אמר דא, (דף קכ"ב ע"א) ועל דא זכו ישראל לאתקרי אחים לקודשא בריך הוא, דכתיב, (תהלים קכב) למען אחי ורעי וגוי. לבתר אקרון קדש ממש. דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל לניי ראשית תבואתה, קדש ולא אנשי קדש, בגיני כד כל אכליו יאשמו, וכתוב, (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה.

תאנא, ישראל אקרון קדש, ובגין דאינון קדש, אסיר ליה לאינש, למקרי לחבריה בשמא דגנאי, ולא לכנאה שמא לחבריה, וענשיה סגי. וכל שפון במלין אחרנין. תאנא, כתיב (תהלים לה) נצור לשונך מרע וגוי. מהו מרע. דבגין לישנא בישא, מרעין נחתין לעלמא.

אמר רבי יוסי כל מאן דקרי לחבריה בשמא דלית ביה, וגני ליה, אתפס במה דלית ביה, דאמר רבי חייא אמר רבי חזקיה, כל מאן דקרי לחבריה רשע, נחתין ליה לגיהנם. ונחתין ליה לעלעוי, בר אינון חציפין דאורייתא, דשרי ליה לאיניש למקרי להו רשע.

ההוא גברא, דלויט לחבריה, אעבר רבי ייסא, אמר ליה פרשע עבדת. אתייה לקמיה דרבי יהודה, אמר ליה רשע לא קאמינא ליה, אלא פרשע, דאחזי מלוי פרשע, ולא אמינא דאיהו רשע. אתא רבי יהודה, ושאל לעובדא קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי לא אתחייב. מנלו. דכתיב, (איכה ב) ה'ה יי באויב, ולא אויב. דאי לאו הכי, לא אשתאר מישראל גזעין בעלמא. פגוונא דא, (איכה ב) היתה פאלמנה, ולא אלמנה, פאלמנה דאזיל בעלה לעברא דימא, ומחפאת ליה.

אמר רבי חייא, ומחכא משמע, מהתם משמע, דהוא עקרא דכלא, דכתיב, (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות פמראה אדם. פמראה אדם, ולא מראה אדם. אמר רבי יצחק, כתיב, (שיר השירים ב) כתפוח ביער וגוי, כתפוח

וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתוּב: דְּמִתְפָּרֵשׂ בְּגוּוּנֵי, וּבְגוּוּנֵי אֶתְאַחֵדָא מְלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלּוּ לֹא אֶתִינָא הָכָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע מַלְיָן אֲלִיָּן, דִּינִי.

תַּאנָּא כְּתִיב, (זכריה יב) וְהָיָה הַנִּכְשֵׁל בְּהֵם בַּיּוֹם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד, דָּאֲמַר, (דברי הימים א כב) וְהָיָה בְּעֵנְיִי הַכִּינּוּתִי לְבַיִת יְיָ. וְכְתִיב, (תהלים פו) כִּי עָנִי וְאָבִיוֹן אָנִי. וְהוּא מְלָכָא עַל מַלְכֵי הָהוּא, וְהוּא קָרִי לְגַרְמִיָּה הַכִּי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זָכְאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לֹא קָרָא לֹוּן כְּקֻדְשׁ, אֶלָּא קֻדְשׁ מִמֶּשׁ, דְּכְתִיב קֻדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיְיָ, וּבְגִין כֶּדֶף כָּל אֲכָלֵי וְאִשְׁמוּ וְגו'.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵי קָא חָמָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְמִיָּהּ דִּינִין לְיִשְׂרָאֵל, בְּתַר עֶשֶׂר אַמְיָרָן. אֶלָּא הַכִּי תַנִּינָן, מְסֻטְרָא (פ"ד ע"א) דְּגַבְוֵרָה, אֶתִיָּהִיבַת אֲוִרִיתָא לְיִשְׂרָאֵל. בְּגִינֵי כֶּדֶף, בְּעָא לְמִיתָן שְׁלֵמָא בִּינִיָּהוּ, בְּגִין דְּאֲוִרִיתָא תְּהָא נְטִירָא מְכַל סְטֵרוּי. דָּאֲמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, לִית עֲלֵמָא מִתְקַיָּמָא, אֶלָּא עַל דִּינָא, דְּאֶלְמָלָא דִּינָא, לֹא מִתְקַיָּמָא. וּבְגִין כֶּדֶף עֲלֵמָא בְּדִינָא אֶתְבְּרִי, וְאֶתְקַיָּים.

תַּאנָּא, רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב (ירמיה כא) דִּינוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט. וְכִי לְבַקֵּר, וְלֹא בְּכַל יוֹמָא. אֶלָּא לְבַקֵּר, עַד לֹא יִיכְלוּן דִּינִין, וְלֹא יִשְׁתּוּן, דְּכָל מֵאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאֶכְל וְשִׁתָּה, לֹא דִינָא דְּקִשׁוּט הוּא, דְּכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. מֵאֵי עַל הַדָּם. אִזְהַרָה לְדִינֵי, דְּלֹא יִיכְלוּן עַד דְּדִינֵי דִינָא, דְּכָל מֵאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאֶכִּיל וְשִׁתִּי, כְּאֵלּוּ חִיִּיב דְּמָא דְּחַבְרִיָּה לְאַחְרָא, דְּהָא דְּמִיָּה מִמֶּשׁ יְהִיב לְאַחְרָא. הָאֵי בְּמִמוּנָא, כָּל שְׁכֵן בְּדִינֵי נְפֻשׁוֹת, דְּבָעוּ דִּינֵי לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֹא לְמִידָן דִּינָא אֶלָּא קֻדְשׁ דְּאֶכְלוּ וְשִׁתּוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב דִּינוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט וְכְתִיב, (ירמיה יט) אָנִי יְיָ עוֹשֶׂה חֶסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ כִּי בְּאֵלָה חֲפִצְתִּי נָאִם יְיָ.

דף קכ"ב ע"ב

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּדִינָא, מִשְׁקַר בְּתַקוּנֵי מְלָכָא. מֵאן תַּקוּנֵי מְלָכָא. אֵינּוּן דְּאֶתְמַר, דְּכְתִיב עוֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ. וְכְתִיב כִּי בְּאֵלָה חֲפִצְתִּי נָאִם יְיָ. וְכֹלָא הָאֵי בְּהָאֵי תַלְיָא. (נ"א והלא בהאי תליא) רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֲלִיָּן אֵינּוּן תַּקוּנֵי בְּרִסְיָא, דְּכְתִיב, (תהלים פט) צִדְק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָד. וְכְתִיב (ישעיה טז) וְהִוְכֵן בְּחֶסֶד (דף קכ"ב ע"ב) כְּסָא.

כאן מתחיל אידרא דמשכנא תַּנְיָא בְּרִזָּא דְּרִזִּין, רִישָׁא דְּמְלָכָא, אֶתְתַּקֵּן בְּחֶסֶד וּבְגַבְוֵרָה. בְּהָאֵי רִישָׁא, תַלְיִין שְׁעָרֵי, נִימִין עַל נִימִין, דְּאֵינּוּן כָּל מְשִׁיכוּתָא דְּמִתְאַחֲדוֹן בְּהוּ עֲלָאֵי וְתַתְיָא. מְאָרֵי דְּמְאָרִין, מְאָרֵי דְּקִשׁוּט, מְאָרֵי דְּמִתְקָלָא, מְאָרֵי דִּיבְבָא, מְאָרֵי דִּילְלָה, מְאָרֵי דְּדִינָא, מְאָרֵי דְּרַחֲמֵי, וְטַעֲמֵי אֲוִרִיתָא, וְרִזִּי אֲוִרִיתָא דְּכִינִין, מְסָאָבוּ, כְּלָהוּ אֲקָרוּן

שְׁעָרֵי דְמַלְכָּא, כְּלוּמַר מְשִׁיכּוּתָא דְאַתְמַשְׁדָּ מִמַּלְכָּא קַדִּישָׁא, וְכֹלָא נַחֲתִית
מַעַתִּיקָא סְתִימָאָה. (קַדִּישָׁא)

מִצְחָא דְמַלְכָּא, פְּקִידוּתָא דְחִיבִיָּא, כְּדִ אַתְפְּקֶדוֹן בְּעוּבְדִיָּהוּ, וְכֵד אַתְגְּלִין
חוּבִיָּהוּ, כְּדִין אַקְרִי מִצְחָא דְמַלְכָּא. כְּלוּמַר, גְּבוּרָה אַתְתְּקֶרֶף בְּדִינוּי,
וְאַתְפְּשֵׁט בְּסִטְרוּי, וְדָא אֲשֶׁתְּנִי מִמִּצְחָא דְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, דְאַקְרִי רְצוּן.

עֵינִין דְמַלְכָּא, אֲשֶׁגְחוּתָא דְכֹלָא, אֲשֶׁגְחוּתָא דְעֵלְאִין וְתַתְאִין, וְכֹל אֵינוֹן
מְאִרֵי אֲשֶׁגְחוּתָא הִכִּי אַקְרוּן. בְּעֵינִין, גְּוֹנִין אַתְאֲחֶדוֹן, וְאֵינוֹן גְּוֹנִין אַקְרוּן,
כֹּל אֵינוֹן מְאִרֵי אֲשֶׁגְחוּתָא דְמַלְכָּא, כֹּל חַד כְּפוּם אַרְחִיָּה, וְכֹלָהוּ גְּוֹנִין
דְעֵינָא אַקְרוּן. כְּמָה דְאַתְחֲזִי אֲשֶׁגְחוּתָא דְמַלְכָּא, הִכִּי גְּוֹנִין מַתְעָרִין.

גְּבִינֵי דְעֵינִין, אַקְרוּן, אֲתֵר דִּי־הִבִּין אֲשֶׁגְחוּתָא, לְכֹלָהוּ גְּוֹנִין מְאִרֵי
אֲשֶׁגְחוּתָא. הֵנִי גְּבִינִין לְגִבֵּי דְלַתְתָּא, גְּבִינִין לְאֲשֶׁגְחוּתָא מֵהוּא נְהָרָא
דְנָגִיד וְנָפִיק, אֲתֵר לְאַתְמַשְׁכָּא מֵהוּא נְהָרָא, לְאַסְתְּחָאָה בְּחֹנוּרָא
דְעַתִּיקָא, מַחְלָבָא דְנָגִיד מְאָמָא. דְכֵד גְּבוּרָה מַתְפְּשֵׁטָא, וְעֵינִין מְלַהֲטוֹן
בְּגוּוֹן סוּמְקָא, נְהִיר עַתִּיקָא קַדִּישָׁא חִינוּרָא דִילִיָּה, וְלַהֲטָא בְּאֲמָא,
וְאַתְמַלְיָא מַחְלָבָא, וְיִנְקָא לְהֵנִי, (לְכֹלָא) וְאַסְתְּחֹן כֹּלָהוּ עֵינִין, בְּהוּא חֲלָבָא
דְאֲמָא, דְאַתְנָגִיד וְנָפִיק תְּדִיר. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) רוּחֹצוֹת
בְּחָלָב. בְּחָלָב דְאֲמָא, דְנָגִיד תְּדִירָא וְלֹא פְּסִיק.

חוּטְמָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא, תְּקוּנָא דְפְּרָצוּפָא, כְּדִ מַתְפְּשֵׁטוֹן גְּבוּרוֹן, וּמַתְאֲחֶדוֹן
כְּחֶדָא, אֵינוֹן חוּטְמָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא. וְאֵינוֹן גְּבוּרוֹן מִחַד גְּבוּרָה אַחֲדוֹן
וְנָפִיקוּ. וְכֵד דִּינוֹן מַתְעָרִין, וְנָפִיקוּן מִסִּטְרִיָּהוּ, לֹא מַתְבַּסְמֹן, אֲלֹא בְּתַנְנָא
דְמַדְבָּחָא. וְכֵדִין כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ח) וַיִּרַח יְיָ אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ. שְׁאֵנִי חוּטְמָא
דְעַתִּיקָא, דְלֹא אֲצִטְרִיד, דְחוּטְמָא דְעַתִּיקָא, אַרְדָּ אַפִּים בְּכֹלָא אַקְרִי,
וְהוּא נְהִירוֹ דְחֲכַמְתָּא סְתִימָאָה, אַקְרִי חוּטְמָא דִילִיָּה. וְהֵינֵנוּ תְּהֵלָה,
דְכְּתִיב, (ישעיה מו) וְתִהְיֶה לְתִי אַחֲסָם לְךָ. וְעַל דָּא אַתְעָר דְוָד מַלְכָּא, (תְּהִלִּים קמ"ה)
תְּהֵלָה לְדוֹד וְגו'.

אוּדְנִין דְמַלְכָּא, כְּדִ רַעְוָא אֲשֶׁתְּכַח, וְאֲמָא יִנְקָא, וְנְהִירוֹ דְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא
אַתְנְהִיר, מַתְעָרִין נְהִירוֹ דְתֵרִין מוּחִי, וְנְהִירוֹ דְאַבָּא וְאֲמָא, כֹּל אֵינוֹן
דְאַקְרוּן מוּחִי דְמַלְכָּא, וּמַתְלַהֲטִין כְּחֶדָא. וְכֵד מַתְלַהֲטוֹן כְּחֶדָא, אַקְרוּן אֲזִנֵּי
יְיָ. דְהָא אַתְקַבִּילַת צְלוּתְהוֹן דְיִשְׂרָאֵל. וְכֵדִין אַתְעָרוּתָא לְטַב וְלְבִישׁ,
וּבְאַתְעָרוּתָא דָּא, מַתְעָרִין מְאִרֵי דְגַדְפִּין, דְנִטְלוּן קָלִין דְעֵלְמָא, וְכֹלָהוּ
אַקְרוּן אֲזִנֵּי יְיָ.

אַנְפוּי דְמַלְכָּא, נְהִירוֹ דְאַבָּא וְאֲמָא, וְאַתְפְּשֵׁטוּתָא דְלְהוֹן, דְנְהִירוֹ וְסַחְרִין,
וְלַהֲטִין בְּהֵאִי רִישָׁא דְמַלְכָּא. וְכֵדִין סְהִדוּתָא אֲסַתְהַד בְּמַלְכָּא (נִי"א בְּמַלְכָּא
דְמַלְכָּא) מְנִיָּהוּ. דִּיוִקְנָא דְמַלְכָּא, יִקְרוּתָא מְכֹלָא. מְרִישָׁא שְׁאִרֵי חֶסֶד
עֲלָאָה, וּגְבוּרָה. וְנְהִירוֹ דְאַבָּא וְאֲמָא אַתְפְּלַג, נְהִירוֹ דְאַבָּא בְּתַלַּת נְהוּרִין,
וְאֲמָא בְּתֵרִין, הָא חֲמֻשָּׁה. חֶסֶד וּגְבוּרָה בְּחַד נְהוּרָא, הָא שִׁיתָא. לְבַתֵּר,
אַתְעָטֶר חֶסֶד, וְאַתְלַהֲיֵט (וְאַתְנְהִיר) בְּתֵרִין נְהוּרִין דְאַתְנְהִיר וְאֵינוֹן תְּמַנְיָא.

(נ"א לבתר אתעטר) וגבורה, אתנהיר בחד, הא תשעה. וכד מתחברן פלהו נהורין פחדא, אקרון דיוקנא דמלכא, וכדין כתיב, (ישעיה מב) יי' כגבור יצא פאיש מלחמות יעיר קנאה וגו'.

שפון דמלכא, הכי תאנא, פד אתנהיר נהירו דאבא, נהיר בתלת נהורין. מחד נהורא, נהיר חסד עלאה. מחד נהורא, אתנהיר נהירו דאקרי מוחא דמלכא. וחד נהורא, הנה תלי, עד דאתנהיר נהירו דאמא. וכד אתנהיר אתנהיר
בחמש נהורין.

דף קכ"ג ע"א

במאי אתנהיר, מחד שבילא דטמיר וגניז, (דף קכ"ג ע"א) דאתדבק ביה אבא, דכתיב, (איוב כח) נתיב לא ידעו עיט וגו'. כמה דאתדבק דכורא בנוקבא, ואתעברת, ואולידת, ואפיקת חמש נהורין. (ד"א מאינון חמש) ומאינון חמש נהורין, אתגליפו חמשין תרעין, דנהורין סגיאין. חמשין אינון, לקבליהון, מ"ט פנים טהור, מ"ט פנים טמא, באורייתא, אשתאר חד, והאי חד אתנהיר בכלא, וההוא דאבא, הנה תלי. פד מתחברן פחדא, ומתיישבון במלכא, אקרון שפון דמלכא. ובגיני פד, גזר מלין דקשוט.

ופומא, בהו תלייא, פתיחותא דפומא. מאי פומא. אלא דעת גניז בפומא דמלכא, דאקרי תפארת. פשיטותא דתפארת, דכל אוצרין וכל גוונין אתאחדון ביה. דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו. וההוא דעת, הוא גניז, בפומא דמלכא. ומלייא כל אדרין ואכסדראין. וכד אתער נהירו דביה ונפיק, כדין אקרי פה יי'. ושפון דאינון תרין נהורין מאבא ומאימא, בשעתא דאתערעו בההיא נהירו דדעת, מתחברן פחדא, ומלין אתגזרו בקשוט, בחכמה בתבונה ובדעת. וכדין, כל מלין דקודשא בריהו הוא, באלין אתגזרו.

נהרין תלת אליו, ועיילין בגו לגו, ואתעטרו בחד. וכד מתחברן בעטורא חד, כדין (ס"א וכד מתחברן תלת אליו בעטורא חד ועיילין בגו לגו ואתעטרו בחד כדיו) אקרון (שיר השירים ה) חכו ממתקים. ואינון חיד דמלכא, ואקרון, מתיקא דמלכא. ועל האי כתיב, (תהלים לה) טעמו וראו כי טוב יי'. ובהאי חיד, תליין כל אינון שליטין והורמניו דמלכא, דכתיב, (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם.

בהאי חיד שלימותא דכלא אשתכח. ובגיני פד, כל אתון דאינון בהאי אתר שלימותא אתחזייא בהו. (ויקרא רכ"ט ע"ב) אחה"ע, א', (נ"ד) נהירו דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין. ח', נהירו דחכמתא, דלא אשתכח ולא אתדבק דכתיב, (איוב כח) לא ידע אנוש ערפה. ה', נהירו דאימא, דנהיר ונגיד ונפיק, ומשקי לכלא, וינקא לבניו, עד דמטי ההוא רבות, ומלי לצדיק, ואיהו אתקטר בנוקבא תתאה, ואתברכא מניה, ולא מתפרשין דא מן דא. חנור מגו סומק, דכתיב, (שיר השירים ד) הר המור גבעת הלבונה. ע', נהירו דע' אנפין, דאתזנו מהאי רוחא, דנפיק מן פומא, כדין

ע' שְׁמָהוּ דְקוּדְשָׁא בְרִידָהּ הוּא. לְקַבְּלֵהוּ בְּאַרְעָא, (בראשית מו) כָּל הַנְּפֹשׁ לְבֵית
יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימָה שְׁבַעִים. דְּהָא יַעֲקֹב אֵילָנָא בְּאַרְעָא, וְאִינוּן ע' נְפֹשׁ,
ע' עֲנַפִּין.

מֵאלֵין אַתְּנוּן, נְהִירִין אַרְבַּע אַחְרָנִין. מֵא' נְהִיר גִּימ"ל, דְּאִיהִי אַגְר טַב
לְצַדִּיקֵי, דְּאִקְרִי גְמוּל, וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה נח) אֲזִי תִתְעַנֵּג עַל יְיָ. מֵח' נְהִיר
יו"ד, דְּהִיא חֲכָמָה, כְּלָא אֲסִתִּים בְּיו"ד, דְּאִיהִי סְתִימָא מְכַל סְטְרוֹי, וּבְגִין
כְּד, לֹא אֲשַׁתְּכַח, דְּכְתִיב, (איוב כח) וְלֹא תִמְצָא בְּאַרְצֵי הַחַיִּים. מֵה' נְהִיר כ"ף.
דְּאִיהִי נְהִירוֹ וּמְשַׁח רְבוּת, דְּאִתְרַק מֵאִימָא, לְהַהוּא אַתְר דְּאִתְקַרִי קְרוֹן,
וְאִקְרִי קְרוֹן הַיּוֹבֵל. וְדָא מְלָכוּת דְּוֹד. וּבְגִין כְּד, לִית מְשִׁיחָא, אֶלָּא בְּרִזָּא
דְּכ"ף. ק' מַע' נְהִיר ק', כְּמָה דְּע' שְׁבַעִין, כְּד ק' מָאָה, דְּאִינוּן שְׁלִימוֹ, וְהַכִּי
הוּא, וּבְגִין כְּד, בְּהַאי חִידָהּ שְׁלִימוֹ דְּכָלָא. (ד"א שלמא דכלא) וְכָל מֵאן דְּיַדְע רִזָּא
דָּא, וְאִזְדְּהֵר בֵּיה, זְכָאָה חוֹלְקִיהָ.

גוּפָא דְּמִלְכָּא, אַתְּפִשְׁטוּתָא דְּתַפְאָרְתָּהּ, דְּגוּוּנִין בֵּיה מִתְחַבְּרִין. דְּרוּעִין
דְּמִלְכָּא, נְהִירוֹ דְּחֶסֶד וּגְבוּרָה. וּבְגִין כְּד יָמִין וּשְׂמָאל. מַעוּי בְּדַעַת אַתְּתַקְּנוּ,
עֵייל בְּרִישָׁא, אַתְּתַקְּנוּ וְאַתְּפִשְׁט לְגוּ, וּבְגוּ גוּפָא.

שׁוּקִין אַתְּאֲחֻדוּן בְּתֵרִין נְהוּרִין, וְאִינוּן תֵּרִין נְהוּרִין מְמֵשׁ. שׁוּקִין וְתֵרִין
כְּלִינִין. כְּלָהוּ (ס"א תליין ומתחברו) מִתְחַבְּרִין בְּאַתְר חַד, דְּתַמְּוּ אַתְּפִנְשׁ כָּל רְבוּת,
וְכָל מְשַׁחָּא דְּגוּפָא. וּמִתְמַוּן, שְׁרִינִין כָּל הַהוּא רְבוּת, לְאַתְר דְּאִתְקַרִי יְסוּד
עוֹלָם. יְסוּד, מֵהַהוּא אַתְר דְּאִקְרִי עוֹלָם. וּמֵאן אִיהוּ. נְצַח וְהוּד, וְעַל כֵּן, יְיָ
צְבָאוֹת שְׁמוֹ בְּרִידָהּ הוּא בְּרִידָהּ שְׁמִיהָ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלָמִין.

דף קכ"ג ע"ב

כָּל הַנִּי תַקּוּנִין, אַתְּיִין לְאַתְחַבְּרָא בְּחַד, עַד דְּכָל רְבוּת קוּדְשָׁא, נְטִיל כְּלָא
הַאי יְסוּד, וְאַשְׁדִּי לְנוּקְבָא, וּמִתְבְּרָכָא מְנִיָּה. אִימְתִי מִתְבְּרָכָא (דף קכ"ג ע"ב)
מְנִיָּה. בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְתַקְּנוּ דִּינִין דְּלִתְתָּא. וְכַד דִּינִין מִתְתַקְּנִין לְתַתָּא,
מִתְתַקְּנִין לְעֵילָא, וְכָל תַקּוּנִין דְּמִלְכָּא, בְּחַדוּתָא, בְּשְׁלִימוֹ, דְּאִינוּן שְׂמָא
קוּדְשָׁא, וְהוּא כְּלָא חַד. וּכְדִין הוּא שְׂאֵרִי בְּגוּוּיָהוּ, דְּכְתִיב, (תהלים פב)
אֱלֹהִים נִצַּב בְּעֵדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט.

וְכַד דִּינִין לֹא מִתְתַקְּנוּ לְתַתָּא, כְּבִיכּוֹל הַכִּי לְעֵילָא. דְּכָל תַקּוּנִין לֹא מִתְיַשְׁרוּן
הַכִּי, דְּהָא אִימָא אֲסִתְלַקְתָּ מַעַל בְּנִין, וּבְנִין לֹא יִנְקִי, דְּהָא יְסוּד לֹא אֲשְׁדִּי
בְּנוּקְבָא, וְכָל דִּינִין מִתְעָרִין, וְחוּיָא תַקִּיפָא שְׁלֵטָא. כְּבִיכּוֹל, תַקּוּנִי מִלְכָּא
עַל דִּינָא אֲסִתְלַקוּ, דְּכִינּוּן דְּהַאי נוּקְבָא לֹא מִתְבְּרָכָא, וְצַדִּיק לֹא נְטִיל.
וְחוּיָא תַקִּיפָא שְׁלֵטָא. וְוִי לְעֵלְמָא דִּינְקָא מְנִיָּיהוּ.

אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל הַנִּי תַקּוּנִין, אֲבָא גְלִי לֹון, בְּגִין דְּלֹא יִיעוּל בְּכִסּוּפָא
לְעֵלְמָא דְּאִתִּי. הַשְׁתָּא אֲמַאי אֲצִטְרִיכוּ לְאַתְגְּלָאָה. אֲמַר לִיה רַבִּי אֲבָא,
הַהוּא דְּאִנָּא כְּתַבְנָא מִבּוּצִינָא קוּדְשָׁא, אֲמִינָא (כתבוה) לְגַבִּי חַבְרָא, דְּהָא

אינון ידעין מלין, והא אצטריד למנדע, דכתיב, (שמות י) וידעתם כי אני יי. וכתוב (שמות כט) וידעו כי אני יי. בגין דאתיישבו מלין. בלבנא. ומכאן ולהלאה, סתימין מלין בגוון. זכאה חולקנא בהאי עלמא, ובצלמא דאתי, דהא עד כען בוצינא קדישא אתעטר, במלין דבגוון.

תא חזי, אנא חזינא ליה בחלמא, ושאינא קמיה דרבי שמעון, הא אוליפנא קמיה דמר, יי דאיהי חכמה, והכי הוא ודאי. הי אמאי איהו בינה. אמר לי, תא חזי, הא כתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. מאן הוא נהר דיוצא מעדן דא בינה. ובגין כד ההוא נהר, יי סתים בגויה. ויו"ד פשיט נהרא דא מפל סטרוי. ודא היא הי, בגין כד הוא ייה. לבתר אפיקת בן תחותה דאיהו וי, כגוונא דא הי. לבתר אולידת ואפיקת האי בן, ושוייה לקמה, ובגין כד יהיו, דהא וי לקמה יתיב, לינקא ליה. ועל כד תנינו במתניתא דילן, הי ד' הות, מדאתחבר דכורא עמה אתעברת מחד בן, ואקרי הי. לבתר אולידת ואפיקת וי ההוא בן, וקאים לקמה. ועל האי כתיב, ונהר יוצא מעדן, מניה נפיק ודאי, להשקות את הגן, לינקא ליה.

הוינא אחיד בידיה, (מיא ביה) ונשיק בידוי. אנא בהאי עדונא אתערנא, בכי וחייד, והוו תלתא יומין דלא אכילנא מידי. חד מחדוותא, וחד דלא זכינא למחמי ליה זמנא אחרא. ועם כל דא, ביה אתקשרנא תדירא. דהא כד נהירא לי שמעתתא, חמינא דיוקניה, דאתער קמאי, זכאין אינון צדיקיא, בעלמא דין, ובצלמא דאתי, עלייהו כתיב, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך. (עי"כ האיזרא).

(שמות כג) ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו וגו'. מאי תשמרו, תשמורו מפעי ליה. אלא תשמרו ודאי, מאי אשר אמרתי אליכם, כלומר דאגזימית לכון על מימר פולחני. תשמרו, דלא ימטי עליכון שום ביש. תשמרו מההיא שמירה ונטורא דילי בלבד. ושם אלהים אחרים לא תזכירו, לא תזכירו כמה דאוקימנא. דבר אחר ושם אלהים אחרים לא תזכירו, כלומר, לא תסבבון, דתפלון ביני עממיא בארעא אחרא. ויקוים בכו מה דכתיב, (דברים כח) ועבדת שם אלהים אחרים וגו'.

דף קכ"ד ע"א

דבר אחר ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו. רבי יהודה פתח, (תהלים פא) שמע עמי ואעידה בך וגו', לא יהיה בך אל זר וגו'. אנכי יי אלהיך המעלך מארץ מצרים וגו'. הני קראו, אמרו דוד ברוח קודשא, ואית לאסתכל בהו. שמע עמי בכמה אתרין אזהרא אורייתא לבר נש. בכמה אתרין קודשא בריך הוא אזהיר ביה בבר נש. וכלא לתועלתא דבר נש. בגין דינטר פקודי אורייתא, דכל מאן (דף קכ"ד ע"א) דינטר ארחי דאורייתא, ואשתדל בה, כמאן דאשתדל בשמא קדישא.

דְּתַנִּינּוּ, אֹרֵייתָא כֻּלָּא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. וּמֵאן דְּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמֵאן דְּמִשְׁתַּדֵּל בְּשְׁמָא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּאֹרֵייתָא כֻּלָּא, חַד שְׁמָא קְדִישָׁא הוּא. שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁמָא דְכֻלִּיל כָּל שְׁמֵהּ. וּמֵאן דְּגָרַע אוֹת חַד מִינָהּ, כְּאִילוּ עֶבֶד פְּגִימוּתָא בְּשְׁמָא קְדִישָׁא. תְּאֵנָא, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְכְּרוּ, לֹא תוֹסִיף עַל אֹרֵייתָא, וְלֹא תִגְרַע מִינָהּ. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, דָּא מֵאן דִּיתְעַסֵּק בְּסִפְרֵי אַחֲרָנִין, דְּלֹא מִסְטָרָא דְאֹרֵייתָא. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּידָה, דְּאִסּוּר אֲפִילוּ לֹא דְכָרָא לֹון, וְלִמְיֵלֵף מִנֵּיהּ טַעְמָא, כֹּל שְׂכֹן עַל אֹרֵייתָא.

רַבִּי יְהוּדָה מִתְנִי הֵכִי, מֵאִי טַעְמָא כְּתִיב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסָמִיד לִיהּ אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. אֲלֵא, מֵאן דְּלֹא נָטִיר הָאִי, כְּמֵאן דְּלֹא נָטִיר מְהֵימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּבִיהּ אַחֲדָא מְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֹן בְּכָל שָׂרָא זְמַנִּין וְחֲגִין, דְּהָא כְּלָהּ אַחֲדָן בְּשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה. וְעַל דָּא תַנִּינּוּ, מֵאִי דְכְתִיב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, מְשׁוּם דְּבָהּוּ תִלָּא מְהֵימְנוּתָא.

יִרְאָה כֹּל זְכוּרָה, אֲמַאי כֹּל זְכוּרָה. (ויקרא קס"ה ע"ב) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כֹּל זְכוּרָה מְמִשׁ. בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַכְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחְלָא. מְכָאן תַנִּינּוּ, כֹּל בֵּר יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְגָּזַר, בְּעֵי לְאֶתְחַזָּא קָמֵי מְלַכָּא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַכְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחְלָא. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, (דברים טז) כְּבָרְכַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְכְתִיב אֵל פְּנֵי (בראשית ב' ע"א) הָאָדוֹן יְיָ, כְּמָה דְאֹקִימְנָא, דְּמִתְמָן מְרִיקוּ בְּרַכָּא, וְנִטְלִין בְּרַכְתָּא. זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, מְכָל שָׂרָא עַמִּין.

זְמַנָּא חֲדָא, סְלִיקוּ יִשְׂרָאֵל לְמַחַג חַגָּא, וְאֶתְעַרְבוּ עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת בְּהַדְיָהּ, וְהָהוּא שְׁתָּא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּרַכְתָּא בְּעֲלָמָא. אֶתּוּ שְׁאִילוּ לְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אָמַר לְהוּ, חֲמִיתוּן סִימְנָא בְּקַדְמִיתָא בְּהָאִי. אָמַר לִיהּ, סִימְנָא חֲמִינוּ, דְּכַד תִּבְנָא מְהֵתִם, כֹּל אַרְחִין אֲסַתִּימוּ מִמִּנָּא, וְעַנְנָא, וְחִשׁוּכָא אֲשַׁתְּכַח, דְּלֹא יְכַלִּין לְמַהֵךְ כֹּל אֵינוּן דְּסְלִיקוּ לְתַמָּן. וְעוּד, בְּשַׁעְתָּא דְּעֲאֻלְנָא לְאֶתְחַזָּא אֲפִי שְׁמִינָא אֶתְחַשְׁכוּ וְאֶתְרַגִּיזוּ. (אתרגיש בחמא) אָמַר לְהוּ, וְדָאִי אוֹ אֵית בֵּינֵינוּ בְּנֵי נְשָׂא דְלֹא אֶתְגָּזְרוּ, אוֹ עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת סְלִיקוּ בְּהַדְיָהּ. דְּהָא לֹא אֶתְבְּרַכָּאן בְּהֵהִיא שַׁעְתָּא, בֵּר מֵאֵינוּן יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְגָּזְרוּ. וּבְהָאִי אֶת קְדִישָׁא מְסַתְּפַל קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וּבְרִידָה לֹון.

לְשַׁתָּא אַחֲרָא סְלִיקוּ, וְסְלִיקוּ אֵינוּן עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּאֶתְעַרְבוּ בְּהַדְיָהּ, כִּד הוּוּ אַכְלִין קְרַבְנֵינָא, וְהוּוּ חֲדָאן. וְחָמוּ לְאֵינוּן עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּטַפְסָאן בְּקוּטְרֵיהּ לְקוּטְרָא דְכּוּתְלָא. אֲשַׁחַחוּ בְּהוּ דְכֻלָּא מְבָרְכִין, וְאֵינוּן לֹא בְּרִיכוּ. אֶתּוּ וְאָמְרוּ מְלָה לְבֵי דֵינָא, אֶתּוּ וְשְׁאִילוּ לֹון, אָמְרוּ, הָאִי דְאַכְלֵתוּן, חוֹלְקָא דְלָכוּן, מֵאן קוּרְבָנָא הוּוּ. לֹא הוּוּ בִידְיָהּ. בְּדָקוּ וְאֲשַׁחַחוּ דְאֵינוּן עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, וְקֻטְלוּ לֹון. אָמְרוּ, בְּרִידָה רַחֲמֵנָא דְשָׁזִיב לְעַמִּיהּ, דְּוְדָאִי לִית בְּרַכְתָּא שְׁרָא, אֲלֵא בִישְׂרָאֵל, זְרַעָא קְדִישָׁא, בְּנֵי מְהֵימְנוּתָא, בְּנֵי קְשׁוּט. וְהָהִיא שְׁתָּא

אֲשַׁתְּכֶח בְּרַכְתָּא בְּעֵלְמָא, בְּשָׁלִימוֹ. פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ וְגוֹי.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, בְּזָכוֹת יִשְׂרָאֵל גְּזִירִין, אֲתַפְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן תְּחוּתִיהוֹן, וְיִרְתִּי אַחְסַנְתִּיהוֹן. תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (שמות לה) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ. וְכַתִּיב בְּתִרְיָהּ, כִּי אֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת גְּבֻלְךָ. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָקֵר דִּיּוֹרִין מֵאַתְרֵיהוֹן, וְאַתִּיב דִּיּוֹרִין, לְאַתְרֵיהוֹן. וּבְגִינִי כִּדְ יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן יְיָ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאָדוֹן. כְּמָה דְכַתִּיב, (ישעיה י) הִנֵּה הָאָדוֹן יְיָ צְבָאוֹת מְסַעֵף פְּאַרְהָ וְגוֹי, וְיִצְא חוּטֵר וְגוֹי, וְכִלְא חַד, מְעַקֵּר דִּיּוֹרִין וְאַתִּיב דִּיּוֹרִין. רַבִּי יֶצְחָק אָמַר, אֵית אָדוֹן, וְאֵית אָדוֹן, וְכִלְא בְּחַד תַּלְיָא.

דף קכ"ד ע"ב

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲדַנִּי: אֶלְף דְּלִית נֹון יוֹד, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְרִי, (דף קכ"ד ע"ב) וְהוּא דְאַקְרִי, כְּמָה דְאַיְהוּ כְּתִיב. וּמֵאֵן הוּא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, (יחזקאל א) מְרֵאת אֱלֹהִים. מְרֵאת כְּתִיב. וּמֵהוּ מְרֵאת. שְׁלִימוֹ דְכִלְא, יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א. (נ"א מראת איהו א' כו") מְרֵאת לְמֵאֵי אִיְהוּ אֶלְפִי דְלִי"ת נֹון יוֹ"ד, הֵאֵי אַקְרִי כְּכַתְּבוּ, וְהֵאֵי לָא אַקְרִי כְּכַתְּבוּ, וּבְגִינִי כִּדְ אַקְרִי בְּהֵאֵי, וְעַל כִּדְ מְרֵאת אֱלֹהִים כְּתִיב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לְזַמְנִין, עֲלֵאִין אַקְרוּן בְּשִׁמְא דְתַתְּאִין. וּלְזַמְנָא, תַּתְּאִין אַקְרוּן בְּשִׁמְא דְעֲלֵאִין. הָאָדוֹן יְיָ, בְּשִׁמְא עֲלֵאֵה אֲדַנִּי הוּא. וְהֵאֵי אֹקִימְנָא מְלִי. וּבְגִוּוֹנִין סְגִיֵּאִין אֲתַפְּרֵשׁוּן מְלִי, וְכִלְא חַד. בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלְמִים וְלְעֵלְמֵי עֲלְמִין. (שמות כג) הִנֵּה אֲנִכִּי שׁוֹלַח מְלֵאךְ לְפָנֶיךָ וְגוֹי. רַבִּי יֶצְחָק פְּתַח, (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגוֹי אֲמַרְהָ כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מֵאֵי טַעֲמָא יִשְׁקֵנִי, יִאֲהַבְנִי מִבְּעֵי לִיָּה, אֲמֵאֵי יִשְׁקֵנִי. אֶלְא הֲכִי תַנְיִנּוּ, מֵאֵי נְשִׁיקוֹת אֲדַבְּקוּתָא דְרוּחָא בְּרוּחָא. דְּבְגִינִי כִּדְ נְשִׁיקָה בְּפֵה, דְּהֵא פּוּמָא אֲפִקוּתָא וּמְקוּרָא דְרוּחָא הוּא, וְעַל דָּא נְשִׁיקִין בְּפּוּמָא, בְּחַבִּיבוּתָא, וְדַבְּקִין רוּחָא בְּרוּחָא, דְּלָא מִתְּפָרְשׁוּן דָּא מִן דָּא.

וְעַל דָּא מֵאֵן דְנִפְיָק נְשִׁמְתִּיָּה בְּנְשִׁיקָה, מִתְּדַבֵּק בְּרוּחָא אַחְרָא. בְּרוּחָא דְלָא מִתְּפָרְשׁ מִנִּיהּ. וְהֵינּוּ אַקְרִי נְשִׁיקָה. וְעַל דָּא אֲמַרְהָ כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, לְאַדְבְּקָא רוּחָא בְּרוּחָא, דְּלָא יִתְפָּרִישׁ דָּא מִן דָּא.

כִּי טוֹבִים דּוּדִיךְ מִיָּין, מֵאֵי בְּעֵי הֲכָא יָין, וְהֵאֵי כְּתִיב (ישעיה כח) וְגַם אֶלֶה בְּיָין שָׁגוּ וְגוֹי, וְכַתִּיב (ויקרא י) יָין וְשִׁכָר אֵל תִּשְׁתֶּה אֹתָהּ וּבְנִיךָ, מֵאֵי טַעֲמָא הֲכָא יָין. רַבִּי חִיָּיא אָמַר, מֵיִינָה דְאֹרְיִיתָא. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, דָּא דְכַתִּיב, (תהלים קד) וַיֵּין יִשְׁמַח לִבִּב אֲנוּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּי טוֹבִים דּוּדִיךְ מִיָּין, לְחֻדּוּתָא דְלִבָּא. מִיָּין, דְּחַדִּי לִי יִתִּיר מִכִּלְא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּתִיב, (בראשית כט) וַיִּשְׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קוֹלוֹ וַיִּבְדֵּךְ, אֲמֵאֵי קָא בְּכַה. אֶלְא בְּאַתְדַבְּקוּתָא דְרוּחָא בְּהָ, לָא יְכִיל לְבָא לְמַסְבֵּל,

ובכה. ואי תימא, הא כתיב, (בראשית לג) וישקהו ויבכו. תנינו, אמאי נקוד וישקהו, אלא דלא אתדבק ביה רוחא כלל, ועל דא כתיב, (משלי כז) ונערתות נשיקות שונא. מאי ונערתות נשיקות שונא. אלא מאן דנשיק בחביבותא, מתדבק רוחיה ברוחיה, בדביקותא דחביבותא ומאן דלא נשיק בחביבותא, לאו בדביקותא הוא, אלא ונערתות. מאי נערתות. גסותא, דלא דביק רוחיה בההוא נשיקה. ולא אתדבק ביה כלל. ובגיגי כד כתיב, ישקני מנשיקות פיהו, דהוא דבקותא רוחא ברוחא.

תנא, כל זמנא דקודשא בריה הוא אזיל בישראל, כפיכול אתדבק רוחא ברוחא, ועל דא כתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים בי, בכל אינון גוויגי דביקותא, ולא מתפרשא דא מן דא. בשעתא דאתמר הנה אנכי שלח מלאך לפניך, ידע משה דפרישותא הוא. אמר (שמות לג) אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה.

רבי אבא אמר, מה כתיב לעילא מן דא, (שמות לה) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו. מאי קא מיירי. אלא דלא לערבא מלה תתאה בעלאה, דלא ינקא סטרא דלבר, מסטרא פנימאה. מה בין האי להאי. דא דלבר, מסטרא דמסאבא. ודא דלגו, בסטרא קדישא. מאן אמו. דא פנסת ישראל, דאתקרי אם. בחלב אמו, דלא יניק מהאי סטרא, מאן דלא אצטריך. והכא כתיב, הנה אנכי שלח מלאך לפניך. אמר משה, הא קבילנא בטחונא מינד, דלא תתפרש מינו, ודאי אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה. ובמה ינדע איפוא וגו'.

דף קכ"ה ע"א

אמר רבי אלעזר, מלה דא לא קאמר קודשא בריה הוא אלא ברחימותא דישראל, ולא תפיסא בהדייהו. למלכא דהנה בעי למיזל עם בריה. ולא בעי לשבקא ליה. אתא בריה, (דף קכ"ה ע"א) ומסתפי למבעי ליה למלכא דייזיל בהדיה. אקדים מלכא ואמר, הא לגיון פלן יזיל בהדך, למנטר לך בארחא. לבתר אמר אסתמר לך מניה, (בארחא) דהא לא גבר שלים הוא. אמר בריה, אי הכי, או אנא אותיב הכא, או את תזיל עמי, ולא אתפרש מינד. כד קודשא בריה הוא, בקדמיתא אמר, הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך. ולבתר אמר השמר מפניו וגו', ביה שעתא אמר משה, אם אין פניך הולכים וגו'.

אתא רבי שמעון, אשכח להו בהאי. אמר, אלעזר ברי שפיר קאמר. אבל תא חזי, באתר דא לא אמר משה מדי, ולא אתיב מלה לקבליה. מאי טעמא. משום דהכא לא אשתכח פרישותא מניה. והא אוקימנא מלה דא, לגבי חברי. ואית דמתני איפכא ולא הכי פירשוה קדמאי. וכד יסתכלון מלי כלא שפיר, וכלא בחד מלה אמרי טעמייהו.

אימתי אתיב משה. בזמנא דאמר, (שמות לג) ושלחתי לפניך מלאך. וכתיב כי ילך מלאכי לפניך, סתם ולא פריש מלה. ועל דא כתיב, הקא, כי אם שמוע תשמע בקולו ועשית כל אשר אדבר. אשר אדבר דוקא וכתיב ואיבתי את אויביך וצרתי את צורריך, וכלא ביה תליא.

רבי יהודה אמר, אי תימא דתרווייהו מלאך ממש, משה לא אתיב עליהו, דלא חמא דוכתא. אימתי אתיב. בזמנא דכתיב אם אין פניך הולכים וגוי. אמר רבי שמעון, כלל דכלא, משה לא בעא מלאכא. דהא כתיב (שמות לה) ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו.

אמר רבי יהודה, האי דאמר רבי אבא, דכתיב לא תבשל גדי בחלב אמו, בחלב האם מבעי ליה, מאי אמו. ואי תימא, כנסת ישראל אמו דסטרך דמסאבא, לאו הכי, דהא שמענא דאמר רבי שמעון, כנסת ישראל אימא קדישא בחולקיה דישראל אתאחדא, דכתיב, (דברים לב) כי חלק יי עמו.

אמר רבי שמעון, שפיר קאמר. והא דרבי אבא שפיר וכלא דא בדא תליא. תא חזי, אמא אתאחדא להו לעילא, לסטרך דא ולסטרך דא, ותרויני אינון, חדא לימינא, וחדא לשמאלא. ובגיני כד, מנהון לימינא, ומנהון לשמאלא. וכלהו תליין בהאי אי"ם, אמא קדישא, ואתאחדון בה.

אימתי אתאחדון בה. בשעתא דהאי אם ינקא מסטרך אחרא, ומקדשא אסתאב, וחויא תקיפא שארי לאתגלאה, כדון גדיא ינקא מחלבא דאמיה, ודינין מתערין. ועל דא, ישראל קדמין ואייתאון בפורים, ובשעתא דמייתין להו, בעיין למימר ולמפתח ביה בלבן, דבעא בחרשוי אליו, לשלטה ביעקב, ובזרעא קדישא, ולא אתייהיבו בידיה, ולא אתמסרון ישראל לסטרך דא. ועל דא כתיב, ראשית בכורי אדמתך וגוי, לא תבשל גדי בחלב אמו. ולא ינקא ההוא סטרך, מחלבא דאמיה, דהא לא יסתאב מקדשא, ודינין לא מתערין.

בגיני כד, לא ייכול בשרא בחלבא כל זרעא קדישא, וכל מאן דאתי מסטר דא, דלא יהיב דוכתא, למאן דלא אצטריך, דהא בעובדא תליא מלתא, בעובדא דלתתא, לאתערא לעילא. זכאין אינון ישראל מכל עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות, דמריהון קרי עליהו, (דברים יד) ובה בחר יי להיות לו לעם סגלה. וכתיב (דברים יד) כי עם קדוש אתה ליי אלהיך (וכלא חד מילה) וכתיב (דברים יד) בנים אתם ליי אלהיכם וגוי.

דף קכ"ה ע"ב

תא חזי, בשעתא דישראל לא אתקשרו עובדיהו, מה כתיב, (ישעיה ג) עמי נוגשו מעולל ונשים משלו בו. משלו בו דייקא, והא אוקימנא מלי ברזא דספרא דשלמה מלכא. והכי אשכחון ביה. תו אשכחון, דכל מאן דאכיל האי מיכלא דאתחבר פחדא. (א) בשעתא חדא, או בסעודתא חדא.

אַרְבַּעִין יוֹמִין אֶתְחַזֵּיא גְדִיא מְקַלְסָא בְּקַלְפוּי, לְגַבֵּי אֵינוֹן דְּלַעֲיִלָא, וְסִיעֵתָא מְסַאָבָא (דף קכ"ה ע"ב) מִתְקַרְבִּין בְּהַדִּיה, וְגָרִים לְאַתְעָרָא דֵינִין בְּעַלְמָא, דֵינִין דְּלֹא קִדִּישִׁין.

וְאִי אוֹלִיד בְּרַ בְּאֵינוֹן יוֹמִין, אוֹזְפִין לִיה נְשִׁמְתָא, מְסַטְרָא אַחְרָא, דְּלֹא אַצְטְרִיכָא. וְכַתִּיב (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשִׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים וְגוֹ'. אַתִּי לְאַסְתָּאבָא, מְסַאָבִין לִיה וְדָאִי. דְּכַתִּיב, (ויקרא יא) וְנִטְמַתֶּם בָּס, חֶסֶר א', מְסַאָבוּתָא אַטִּימָא מְכַלָּא, דְּלִית רְשׁוֹ לְאַתְדַּכְּאָה הָכִי, כְּשָׂר זִינִי דְּמְסַאָבוּתָא דְּמִתְדַּכִּין. וְתוּ, דְּמְסַתְפִי מַחִיוֹן בִּישׁוֹן, דְּהָא בְּעִינֵיהוּ גְדִיא אֲשֵׁתְכַח, וְיָכִיל לְאַתְזַקָא, דְּהָא צְלָמָא דְּבַר נֶשׁ אֲתַעְבְּר מֵנִיה.

רַבִּי יִיסָא, שְׂרִי לְמִיכַל לְתַרְנַגּוּלָא בְּגַבִּינָה אוּ בְּחַלְבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אָסִיר לָךְ דְּלֹא יְהִיב אֵינִישׁ פְּתַחָא לְזִינִין בִּישׁוֹן. לָךְ לָךְ אָמְרִין נְזִירָא, סְחוֹר סְחוֹר לְכַרְמָא לֹא תִקְרַב. וְדָאִי אָסִיר לָךְ הוּא, דְּחוּמְרָא אֵית בֵּיה, כְּבַעֲרָא לְשַׁחִיטָה. וּמֵאֵן דְּשְׂרִי הָאִי, מַה כְּתִיב (עמוס ב) וַתִּשְׁקוּ אֶת הַנְּזִירִים יַיִן, מֵאֵן דְּשְׂרִי הָאִי, כְּמֵאֵן דְּשְׂרִי הָאִי. וְכַתִּיב (דברים יד) לֹא תֹאכַל כָּל תוֹעֵבָה, כָּל, לְאַכְלָלָא כְּלָא.

תְּאֵנָא, בְּמָה זְכוּ דְנִיָּאל חֲנַנְיָה מִישְׁאַל וְעַזְרִיָּה, דְּאַשְׁתְּזִיבוּ מֵאֵינוֹן נְסִיוֹנִי, אֶלָּא בְּגִין דְּלֹא אֲסַתְּאָבוּ בְּמִיכְלִיהוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (דניאל א) וַיִּשָּׂם דְּנִיָּאל עַל לְבוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְנַאֵל בְּפֶתַח בַּיִת בְּגַ הַמְּלָךְ וְגוֹ'. וְתְאֵנָא בְּסַתִּימָא דְּמִתְנִיתִין, מִיכְלָא דְּהָהוּא רְשָׁע, בְּשָׂרָא בְּחַלְבָא הָוָה וְגַבִּינָה עִם בְּשָׂרָא, בְּרַ מִיכְלָן אַחְרָנִין, וְדָא סְלִיק לִיה בְּפִתְוּרִיה, בְּכָל יוֹמָא.

וְדְנִיָּאל דְּאַסְתַּמַּר מֵהָאִי, כַּד רָמוּ יִתִּיה לְגוּבָא דְאַרְיִיוּתָא, אֲשֵׁתְלִים בְּצוּלְמָא דְמֵאֲרִיָּה, וְלֹא שְׁנִי (בראשית קצ"א ע"א) צוּלְמִיָּה לְצוּלְמָא אַחְרָא, וְעַל דָּא דְחָלוּ אַרְיִיוּתָא מֵנִיה, וְלֹא חֲבַלְוּהוּ. וְהָהוּא רְשָׁע, בְּשַׁעֲתָא דְּמַלְכוּתָא אֲתַעְדִּי מֵנִיה, (דניאל ד) וְעַם חַיּוֹת בְּרָא הָוָה מְדוּרִיָּה, אַעֲדִי צוּלְמָא דְאַנְפוּי מֵנִיה, וּמֵהָהוּא יוֹמָא, לֹא אֶתְחַזֵּי צוּלְמִיָּה, צוּלְמָא דְּבַר נֶשׁ. וְכָל בְּעִירָא דְאַתִּי, אֶתְחַזֵּי לִיה, צוּלְמָא דְּזִינֵיָּה, וְנוֹקְבִיָּה, וְהוּוּ אֲתִיִּין עֲלִיה כְּלָהוּ, וּבְכַמָּה זְמַנִּין הוּוּ אַכְלִין לִיה חַיּוֹת בְּרָא, בְּרַ דְאַתְגָּזַר הָאִי עוֹנֶשָׂא עֲלִיה, בְּגִין דְּכַתִּיב, (חבקוק א) וְהוּא בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּס, בְּגִין כַּד, כְּלָא יִתְקַלְסוּ בֵּיה, כָּל הָהוּא זְמַנָּא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (דניאל א) וְלִמְקַצַּת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מִרְאִיהוֹן טוֹב מְכָל הַיְלָדִים הָאוֹכְלִים אֶת פֶּתַח בַּיִת בְּגַ הַמְּלָךְ. נִרְאָה מִרְאִיהוֹן טוֹב, דְּצוּלְמָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן לֹא אַעֲדִיאוּ מִנְהוֹן, וּמֵאַחְרֵי אַעֲדִיאוּ. מֵאֵן גָּרִים הָאִי. בְּגִין דְּלֹא אֲתַגְעֵלוּ בְּגִיעוּלֵי מִיכְלִיהוֹן. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב בְּהוּ, וְאַנְשֵׁי קִדְשׁ תַּהֲיוּן לִי. (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יְיָ וְגוֹ'. וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר, (קל"א ע"א) מֵאֵן אָמַר. דָּא שְׁכִינְתָא. עֲלֵה אֵל יְיָ, כְּמָה דְּכַתִּיב, (שמות יט) וּמִנְשָׁה עֲלֵה אֵל הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. (ס"א ויקרא אליו י"י) אָמַאי כָּל דָּא, לְקִימָא עֲמָהוֹן קִיִּים, בְּגִין דְּהָא אֲתַפְרְעוּ, מַה דְּלֹא נְפָקוּ הָכִי מִמְצֻרִים, דְּאַתְגָּזְרוּ, וְלֹא אֲתַפְרְעוּ, וְהָכָא הָא אֲתַפְרְעוּ, וְעָלוּ בְּבִרִית קִימָא, דְּכַתִּיב, (שמות

טו) שָׁם שָׁם לֹו חֹק וּמִשְׁפָּט. דִּיּיקָא וְשָׁם נִסְהוּ, בְּהַאי אֶת קַדִּישָׁא, דְּאַתְגְּלִיָּא בְּהוּ, וְהָכָא אֶתְקַיָּים בְּהוּ, עַל יְדָא דְמִשָּׁה גְזִירָה דְקַיָּימָא, דְכְּתִיב, וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעַם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵאֵי דְכְּתִיב, וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בְּמִזְבֵּחַ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא עַל הַמִּזְבֵּחַ דִּיּיקָא. וְהַשְּׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק. כְּמָה דְאַתְ אָמַר (יֵרמִיָּה לֵא) מֵרַחֹק יִי נִרְאָה לִי. וְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ב) וַיִּתְּצַב אַחֲתוּ מֵרַחֵק. תְּאֵנִי רַבִּי אַבָּא, דְקַיָּימָא סִיְהָרָא בְּפִגְיִמוּתָא, וּבִיָּה שְׁעֵתָא, זְכוּ יִשְׂרָאֵל יַתִּיר בְּחוּלְקָא קַדִּישָׁא, וְגִזְרוּ קַיָּימָא קַדִּישָׁא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

דף קכ"ו ע"א

וְאֵל מִשָּׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יִי. מֵאֵי טַעמָא. אָמַרְהָ לִיָּה שְׁכִינְתָא, אֲסַתְּלִיק לְעֵילָא, דְהָא אָנָא וַיִּשְׂרָאֵל, נִשְׁתַּתַּף כְּחַדָּא בְּשְׁלִימוּתָא עַל יְדָךְ, מַה דְלֹא הָוָה עַד הָכָא. מַה כְּתִיב וַיִּקַּח מִשָּׁה חֲצִי הַדָּם וְגו', פְּלַג לִיָּה לְתַרְוֵן. חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעַם, וַחֲצִי הַדָּם זָרַק (דף קכ"ו ע"א) עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמָה דְאִוְקַיָּמָנָא. וְכְּתִיב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יִי עִמָּכֶם. וַיִּשֶׂם בְּאַגְנֹת, בְּאַגְנֹת כְּתִיב, חֶסֶר וְאִי. כְּמָה דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) שְׂרָרְךָ אֲגֹן הַסֶּהַר אֵל יַחֲסֵר הַמִּזְג. (שְׁמוֹת כד) וַנִּגַּשׂ מִשָּׁה לְבַדּוֹ אֵל יִי, זִכְרָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה, דְהוּא בְּלַחֲוֹדוּי, זְכָה לְמָה דְלֹא זְכָה בַר נֶשׂ אַחֲרָא. יִשְׂרָאֵל זְכוּ הַשְּׁתָא, מַה דְלֹא זְכוּ עַד הַהִיא שְׁעֵתָא. וְהַהִיא שְׁעֵתָא, אֶתְקַיָּימוּ, בְּקַיָּוְמָא עֲלֵאָה קַדִּישָׁא. וּבְהַהוּא שְׁעֵתָא אֶתְבַּשְׂרוּ לְמַהוּי בִּינְיָיְהוּ מִקְדָּשָׁא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שְׁמוֹת כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכֶם. (שְׁמוֹת כד) וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתַּי הַסְּפִיר וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) זֹאת קוּמְתָךְ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו', כְּמָה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קַיָּימִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלֹא מִתְּפַרְשָׁא מִנִּיהּ, כְּהַאי תַּמָּר, דְלֹא פְרִישׁ דְכָר מִן נוֹקְבָא לְעֵלְמִין, וְלֹא (ל"ז ע"ב) סְלִיק, דָּא בְּלֹא דָא. כְּדָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לֹא מִתְּפַרְשָׁא מִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, בְּשְׁעֵתָא דְנָדָב וְאַבִּיָּהוּא חֲמוּ, וְשִׁבְעִין סְבִין. מַה כְּתִיב בְּהוּ. וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. דְאַתְגְּלִי עֲלֵיָּהוּ שְׁכִינְתָא. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אָמְרִי, אֶת דִּיּיקָא. וְדָא אֶת, הוּא מֵרַחֹק. אֶת לֹאֲכַלְלָא מַה דִּי בְּגוּיָּה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְהָא כְּתִיב (יחזקאל ט) הִיא חֲתִיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהַר כְּבֹר, מֵאֵן חֲתִיָּה דָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲתִיָּה, חֲתִיָּה זוּטְרִתִּי. וְכִי אֵית חֲתִיָּה זוּטְרִתִּי, אֵין. חֲתִיָּה זוּטְרִתִּי, וְחֲתִיָּה עֲלֵאָה. וְחֲתִיָּה זוּטְרָא (בְּרַאשִׁית י"א ע"ב) דְּזוּטְרִתִּי.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דִּיּיקָא, כְּמָה דְאַמִּינָא. וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתַּי הַסְּפִיר, כְּחִזּוּ אֲבֹן טַבָּא, דְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְנֵי מִקְדָּשָׁא, דְכְּתִיב, (ישעיה נד) וַיִּסְדְּתִיךְ בְּסַפִּירִים. (שְׁמוֹת כד) וְאֵל אֲצִילִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דָּא נָדָב וְאַבִּיָּהוּא. לֹא שְׁלַח יְדוֹ, דְסְלִיק לֹון לְבַתֵּר זְמָנָא, וְלֹא אֶתְעַנְשׂוּ הָכָא. רַבִּי

יוסי אָמַר, מֶלֶךְ דָּא, לְשַׁבְּחָא דְלֵהוּן, דְּכָתִיב וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ דְזָנוּ עֵינֵיהוֹן,
מִנְהִירוּ דָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲכִילָה וְנִדְאִית אֲכָלוּ, וְזָנוּ גְרַמֵּיהוּ, וְהִכָּא
אֲתַקְּשׁוּ לְעֵילָא, אִי לֹא דִסְטוּ אֲוֹרְחֵיהוּ לְבִתֵּר, כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל, בְּהֵיא שְׁעֵתָא אֲתַכְּשׁוּ, וְאֲתַקְּשׁוּרְתָּ בְּהוּ
שְׁכִינְתָּא. וְדָא קִיָּמָא, וְאֲוֹרְיִיתָא כְּלָא, בְּחַד זְמָנָא הָוָה. וַיִּשְׂרָאֵל כְּהֵיא
שְׁעֵתָא לֹא חֲמוּ לְעֵלְמִין. וְלִזְמָנָא דְאֵתִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאֲתַגְלָאָה
עַל בְּנוֹי, וְלִמְחֲמֵי כְּלָא יִקְרָא דִילֵיהּ עֵינָא בְּעֵינָא, דְּכָתִיב (ישעיה נב) כִּי עֵין בְּעֵין
יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן. וְכָתִיב, (ישעיה מ) וְנִגְלָה כְבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר יַחְדָּו וְגוֹ'.

תרומה

פרשת

דף קכ"ו ע"ב

(שמות כה) וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגוֹ'. רַבִּי חֲזִינָא פְּתַח, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר
לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגּוּלָתוֹ, כְּמָה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
דְּאֲתַרְעֵי בְּהוּ, וּבְעָא לְאֲתַדְבָּקָא בְּהוּ, וְלִאֲתַקְּשָׁרָא עֲמַהוּן. וְעֵבִיד לְהוֹן עֲמָא
יַחֲדָאֵי בְּעֵלְמָא, דְּכָתִיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעַמֶּךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ,
וְאֵינוֹן אֲתַרְעוּ בֵּיהּ, וְאֲתַקְּשָׁרָן בֵּיהּ. הִדָּא הוּא דְּכָתִיב, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה.
וְכָתִיב (דף קכ"ו ע"ב) (דברים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עַמּוֹ. וַיְהִיב לְשָׂאֵר עַמּוּן שׁוֹלְטָנִין
רַבְרָבָן מִמְּנוּן עַלְיֵיהוּ, וְהוּא נָטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כְּלָבָנָה בְּרָה
כְּחֵמָה אֵיוּמָה כְּנִדְגָלוֹת. מִי זֹאת, רָזָא דְתַרְיִן עֲלֵמִין מִתְחַבְּרָן כְּחֵדָא, וְדָא
הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מִי: הָא (בראשית ל"א ע"א) אֻקְיָמָנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא,
שִׁירוּתָא דְקִיָּמָא בְּשָׁאֲלָתָא, וְאֶקְרִי מִי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ
מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה. זֵא"ת: דְרָגָא תַתָּאָה לְתַתָּא, עֲלֵמָא
תַתָּאָה. וְתַרְוֵיהוּ, תַרְיִן עֲלֵמִין בְּחַבְרָא חֵדָא, בְּקַשׁוּרָא חֵדָא כְּחֵדָא.

הַנִּשְׁקָפָה: כְּדִ מִתְחַבְּרָן תַרְוֵיהוּ כְּחֵדָא. כְּמוֹ שָׁחַר: כְּדִ בְּעֵינָא שְׁחֵרוּתָא
לְאֲנַהֲרָא וְלְבִתֵּר אֲתַנְהִיר כְּסִיְהָרָא, כְּדִ (כניש) בְּטֵשׁ בְּהָ נְהִירוּ דְשִׁמְשָׁא.
וְלְבִתֵּר כְּשִׁמְשָׁא, כְּדִ קִיָּמָא סִיְהָרָא בְּשְׁלִימוּ. אֵיוּמָה: תַקִּיפָא, לְאֲגָנָא עַל
כְּלָא. דְהָא כְּדִין אֵית לָהּ שְׁלִימוּ וְתַקִּיפוּ, לְמַעַבְדַּ חִילָא.

וְנִטְלָא חֵילָא מְעַלְמָא עֲלָאָה, עַל יְדָא דְיַעֲקֹב שְׁלִימָא, דְחַבְרָ לֹון כְּחַדָּא. חַבְרָ לֹון כְּחַדָּא לְעֵילָא. וְחַבְרָ לֹון כְּחַדָּא לְתַתָּא. וּמִתְמָן נִפְקוּ, תְּרִיסָר שְׁבָטִין קַדִּישִׁין, כְּגִוּוֹנָא דְלְעֵילָא. יַעֲקֹב דְהָוָה שְׁלִים, אָעִיל רְחִימוּ בְתַרִין עֲלָמִין, כְּמָה דְאוּקִימָנָא. שְׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא דְעַבְדִין כְּדִין מְגַלִין עָרְיִין לְעֵילָא וְתַתָּא, גָּרִים דְבָבוּ בְתַרִין עֲלָמִין, וְגָרִים פְּרוּדָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (וַיִּקְרָא יְיָ) וְאִשָּׁה אֶל אַחוּתָהּ לֹא תִקַּח לְצָרוּ"ר, דְאִתְעַבְּדוּ מֵאֲרִי דְבָבוּ דָא לְדָא.

וְאִי תִימָא (בראשית ל) וְתִקְנָא רְחֵל בְּאַחוּתָהּ. הֵכִי הוּא וְדָאִי דְהָא עֲלָמָא תַתָּאָה, כָּל תִּיאֻבְתָּהּ לָאוּ אִיהוּ, אֶלָּא בְּגִין לְמִיּהוּי כְּגִוּוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְלְמִירַת דּוּכְתָּהּ. בְּדוּכְתָּא אַחְרָא קִנְאַת סוּפְרִים אֶסְגִיַּאת חֲכְמָתָא, וְהֲכָא קִנְאַת סוּפְרִין, בְּגִין דְאִית (קל"ז ע"ב) סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִיַּאוּ מְשִיכוּ דְחֲכְמָתָא (עלמא) לְגַבְיִיהוּ. (נ"א ועל דא יעקב אשלים כו)

וְעַם כָּל דָּא, אֶפִּילוּ יַעֲקֹב לָא אֲשֻׁלִים לְגַבְיִיהוּ כְּדָקָא חֲזִי. שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, גְּרַמִין דְבָבוּ, וְגְרַמִין פְּרוּדָא, וּמְגַלִין עָרְיִין דְכֻלָּא, עָרְיִין דְעֵילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָּא אִית רְזָא דְעָרְיִין, עָרְיִין דְאִימָא וּבְרַתָּא, וְכֻלָּא בְרָזָא חַדָּא. מִי זֵאת אֶתְקֵרוּן אַחְתָּו, בְּגִין דְאִינוּן בְּאַחְוָה וּבְרְחִימוּ, וּבְחַבְרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקֶרוּן אִמָּא וּבְרַתָּא. מָאן דְגַלִי עָרְיִיתָהוּן, לִית לִיה חוּלְקָא לְעֲלָמָא דְאִתִּי, וְלִית לִיה חוּלְקָא בְמַהִימְנוּתָא.

תָּא חֲזִי, כִּי יַעֲקֹב בְּחַר לֹו יְהִ, רְזָא עֲלָאָה לְעֵילָא. כִּיּוֹן דְאֲשֻׁלִים, וְאֶקֶרִי יִשְׂרָאֵל, כְּדִין לְסַגְלָתוֹ, נְטִיל כֻלָּא בְּכָל סְטֵרִין, וְנְטִיל לְעֵילָא וְנְטִיל לְתַתָּא, וְאֲשֻׁתְלִים בְּכֻלָּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא תְּנִינֹון, דְכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, גְּלִיף בְּגַלְפִיּוּ דְרְזִי מְהִימְנוּתָא, גּוּ טְהִירִין בְּרָזִין עֲלָאִין, וְגַלְפִי לְעֵילָא וְגַלְפִי לְתַתָּא, וְכֻלָּא בְּרָזָא חַדָּא, בְּרָזָא דְגְלוּפִי דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא יְדוּ"ד, דְשְׁלִיט בְּאַתְוִי עֵילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָּא אֲשֻׁתְכֻלְלוּ עֲלָמִין, עֲלָמָא עֲלָאָה וְעֲלָמָא תַתָּאָה.

עֲלָמָא עֲלָאָה אֲשֻׁתְכֻלְל בְּרָזָא דְאִת י', נְקוּדָה עֲלָאָה קְדָמָאָה, דְנִפְקָא מְגוּ דְסִתִּים וְגַנְיָ דְלָא יָדִיעַ, וְלָא קִימָא לְמַנְדַּע, וְלָא אִתְיָדַע כְּלָל, סְלִיקוּ דְרָזָא דְאִין סוּף, וּמְגוּ סְתִימוּ דָּא, נְהִיר נְהִירוּ חַד דְקִיק וְסִתִּים, כְּלִיל בְּגוּיָה כְּלָלָא דְכָל נְהוּרִין. וּבְהַהוּא נְהִירוּ סְתִים, בְּטַשׁ בִּיה מָאן דְלָא בְּטַשׁ. נְהִיר בִּיה מָאן דְלָא נְהִיר. וּכְדִין, אֶפִיק חַד נְהִירוּ, דְאִיהוּ עֲדוּנָא לְעֲדוּנָא, לְאֲשֻׁתְעֲשָׂא, לְאִתְגַּנְזָא נְהִירוּ דְקִיק, וְסִתִּים בְּגוּ הַהוּא נְהִירוּ.

וְהַהוּא נְהִירוּ דְאִיהוּ עֲדוּנָא לְעֲדוּנָא, סְתִים, אִתְקִימוּ (נ"א אתרקומו) וְאֲשֻׁתְכֻלְלוּ בִּיה שִׁית רְשִׁימִין, דְלָא יָדִיעוּן, בְּרַ לְהַהוּא נְהוּרָא דְקִיק כְּדָ עֲאֵל לְאִתְגַּנְזָא, עֲדוּנָא בְּעֲדוּנָא נְהִיר בְּנְהִירוּ.

וְהֵאִי נְהִירוּ דְנִפְקָ מְגוּ נְהִירוּ דְקִיק אִיהוּ דְחֵילָא וְאִמְתְּנִי וְתִקִּיפָא יְתִירָא, וְאִתְפְּשֵׁט הָאִי וְאִתְעַבִּיד עֲלָמָא חַדָּא, דְנְהִיר לְכָל עֲלָמִין. עֲלָמָא סְתִימָא

דָּלָא יָדִיעַ כָּלֵל, וּבְגִייהַ דִּיירִין שִׁית רַבּוּא אָלֶף, דְּאִינוּן דִּיירִין וְחִילִין
וּמְשִׁירִין
עֲלֵאִין.

דָּף קכ"ז ע"א

וְכִיּוֹן דְּאֶפִּיק לֹון וְאֶשְׁתְּכַלְלוּ כְּחִדָּא כְּדִין (דָּף קכ"ז ע"א) אִיהוּ חַבּוּרָא כְּחִדָּא.
וְאִינוּן רְזָא דְּאֶת וִי"ו, דְּאֶתְחַבֵּר בְּהֵוּא עֲלֵמָא סְתִימָא, (כֹּאן חֶסֶד) וְכִדִּין
כְּתִיב, (תְּהִלִּים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. כִּד נָפִיק וִי"ו, וְאֶשְׁתְּכַלְל מִגּוֹ י"ה,
כְּדִין יִשְׂרָאֵל לְסַגְלָתוֹ.

שָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, לָא אֶתְיִיְהִיב לֹון רְשׁוֹ לְסַלְקָא הַכִּי, אֶלָּא לְסַגְלָתוֹ, אֶתְר
דְּנָטִיל וְכִנְיֵשׁ כָּלָא. וְדָא אִיהוּ דְּרָגָא לְתַתָּא, וּמִגּוֹ דָּא, נָטְלִין לְעֵילָא, בְּסִתִּימוֹ
דְּרַעוֹ, אֲבָל לָא בְּאֶתְגַּלְיָא, כְּמָה דְּנָטִיל יַעֲקֹב, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה. (סֵפֶר הַבְּהִיר הַשֵּׁייד כֹּאן סִימָן ג'. עֵי עֵלִיו לְקַמֵּן דָּף קכ"ז ע"א) (שְׁמוֹת כה) וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (תְּהִלִּים לא) מָה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִידָּה פְּעֻלַּת
לְחוּסִים בְּדָ נָגַד בְּנֵי אָדָם. הַאי קָרָא הָא אוּקְמוּהָ וְאֶתְמַר. אֲבָל רְזָא דָּא,
הָא אוּקְמוּהָ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, גּוֹ רְזִין עֲלֵאִין.

דְּרָגָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְּעֲלָמָא עֲלָאָה, אֶקְרִי מִי"י. דְּרָגָא תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ
רְזָא דְּעֲלָמָא תַּתָּאָה, אֶקְרִי מִי"ה. וְתַנִּינָן, אֵל תִּקְרִי מִי"ה אֶלָּא מֵאָה, בְּגִין
דְּכָל דְּרָגִין עֲלֵאִין בְּאֶשְׁלֵמוּתְהוֹן הֵכָא אִינוּן.

תּוֹ אֲמַאי אֶקְרִי מִי"ה. אֶלָּא אֶף עַל גַּב דְּמְשִׁיכוֹ עֲלָאָה אֶתְמַשְׁדָּה, לָא אֶתְגַּלְיָא
עַד דְּאֶשְׁתַּלִּים הֵכָא, דְּאִיהוּ אֶתְר סוּפָא דְּכָל דְּרָגִין, סוּפָא דְּאֶמְשַׁכּוּתָא
דְּכָלָא, וְקִימָא בְּאֶתְגַּלְיָא. וְאֶף עַל גַּב דְּאֶתְגַּלְיָא יִתִּיר מְכָלָא, קִימָא
לְשִׂאָלָא, מִי"ה. מָה חֲמִית, מָה (בְּרַאשִׁית ב' ע"ב) יְדַעְתָּ, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר (דְּבָרִים ד)
כִּי לָא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

וּבְגִין כֵּד, מָה, רַב טוֹבָה, דָּא אִיהוּ יְסוּדָא דְּעֲלָמָא, דְּאֶקְרִי רַב טוֹב. כְּמָה
דְּאֶתְ אֶמֶר (יִשְׁעִיָה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּהַאי אִיהוּ רַב טוֹב. אוּר
קְדָמָאָה, אֶקְרִי טוֹב סְתָם, וְהֵכָא כְּלִילָן דְּכֶר וְנוֹקְבָא כְּחִדָּא. אֲשֶׁר צִפְנַת,
דְּהַאי אֶתְגַּלְיָא, כְּגוּוֹנָא דְּאוּר קְדָמָאָה, דְּאֶתְגַּלְיָא וְאֶתְטַמֵּר. פְּעֻלַּת: דְּהֵכָא
אִיהוּ אוּמְנוּתָא דְּכָלָא, אוּמְנוּתָא דְּכָל עֲלָמָא, אוּמְנוּתָא דְּנִשְׁמַתִּין וְרוּחִין.
בְּרָזָא דָּא עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא אוּמְנוּתָא דְּכָל עֲלָמָא, וְרְזָא דָּא (בְּרַאשִׁית
א) בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּרָזָא דָּא אֶתְעֵבִיד
מִשְׁכָּנָא וְאֶתְבְּנִי, דְּאִיהוּ בְּדִיּוּקְנָא דְּעֲלָמָא דְּלַעֲיָלָא, וּבְדִיּוּקְנָא דְּעֲלָמָא
תַּתָּאָה, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. לִי. תְרוּמָה. תְּרִין דְּרָגִין, דְּאִינוּן
חַד, דְּמִתְחַבֵּרן כְּחִדָּא. (שְׁמוֹת כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי
אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ יִתְבִּי יוּמָא חַד, תַּחוּת אֵילָנִי, בְּבִקְעָתָא
גְּבִי יַמָּא דְּגִנוּסָר. אֶמֶר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה יָאָה צְלָא דָּא, דְּחִפְיָא עֲלֹן מִגּוֹ
אֵילָנִי, וְאֶנָּן צְרִיכִין לְאֶעְטָרָא הַאי אֶתְר בְּמַלְי דְּאוּרִייתָא.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר השירים ג) אֶפְרַיִם עָשָׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. הָאִי קָרָא הָא אֹקִימָנָא לִיה וְאִתְּמַר, אָבֵל אֶפְרַיִם, דָּא הֵיכְלָא דְלִתְתָּא, דְאִיהוּ כְּגִוּוֹנָא דְהֵיכְלָא עֲלָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיה גִּנְתָּא דְעָדוֹן, דְאִיהוּ נָטַע לִיה לְהַנְּאִתִּיה, וְכִסּוּפָא דִילִיה לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא בֵּיה גּוֹ אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא, דְתַמּוֹן כְּלָהוּ קִיּוּמִין וְרִשְׁיִמִין בְּגוּיָה. אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין דְלִית לֹון גּוּפָא בְּהָאִי עֲלָמָא, כְּלָהוּ סְלִקִין וּמִתְעַטְרִין תַּמּוֹן, וְאִית לֹון דּוּכְתִין לְמַחְמִי, לְאַתְעֵנְגָא גּוֹ עֲנוּגָא עֲלָאָה דְאֶקְרִי (מקץ קצ"ז ע"ב) נַעַם יִי. וְתַמּוֹן אִתְּמַלְיִין מְכַל כְּסוּפִין דְנַהֲרִי דְאַפְרַסְמוּנָא דְכִיָּא.

אַפְרַסְמוֹן: דָּא הֵיכְלָא עֲלָאָה טְמִירָא גְנִיזָא. אֶפְרַיִם: דָּא הֵיכְלָא דְלִתְתָּא, דְלִית בֵּיה סְמָךְ, עַד דְאַסְתְּמִיךְ (נ"א דאתמשך) מְגוֹ הֵיכְלָא עֲלָאָה. וּבְגִין כַּךְ אֶת סְמָךְ אִיהוּ סְתִים בְּכַל סְטְרוֹי, כְּגִוּוֹנָא דָּא אֶת ס' (ס"א מ"ם) סְתִימָא.

מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אָלָא בְּשַׁעְתָּא דְסְתִים וְאִתְּגַנְיִז בְּגוּיָה, גּוֹ (נ"א נקודה) נְהוּרָא עֲלָאָה לְעֵילָא, כְּדִין אִיהִי קִיּוּמָא, בְּדִיוֹקְנָא (נ"א דא) דְאֶת סְמָךְ סְתִים בְּגוּיָה, וְאִתְּגַנְיִז בֵּיה, לְסְלִקָא (ע"ין ק"פ ע"א) לְעֵילָא. וּבְשַׁעְתָּא דְהִדְרָא וְיִתְבָּא רַבִּיעָא עַל בְּנִין לִתְתָּא לִינְקָא לֹון, כְּדִין אִיהִי קִיּוּמָא בְּדִיוֹקְנָא דְאֶת מ' רַבִּיעָא סְתִימָא לְגוֹ אַרְבַּע סְטְרוֹי דְעֲלָמָא.

דף קכ"ז ע"ב

וְעַל דָּא, דָּא אִיהוּ (דף קכ"ז ע"ב) אֶפְרַסְמוֹן, וְדָא הוּא אֶפְרַיִם. וּבְאַתְרַ תְּרִין אִתְּוֹן ס"מ, קִיּוּמָא י', בְּרִזָּא דְבְרִית, (ס"א רזא דברית דאתגניז בגוויח) דְאִיהוּ זְמִין לְנִטְלָא כְּלָא, רִזָּא דְאֵינוֹן מְאָה בְּרַכָּא, שְׁתִין וְאַרְבַּעִין. שְׁתִין, לְקַבֵּל שִׁית סְטְרוֹי, דְנַפְקִי מֵאֶת ס'. אַרְבַּעִין, לְקַבֵּל ד' סְטְרֵי עֲלָמָא, וְכִלָּא אֲשַׁלִּימוּ לְמְאָה. וְאֶת יו"ד, אִיהוּ אֲשַׁלִּים לְרִזָּא דְמְאָה, כְּגִוּוֹנָא דְלְעֵילָא. וְעַל דָּא, דָּא אֶפְרַסְמוֹן, וְדָא אֶפְרַיִם.

אֵינוֹן נְהַרִי נְפָקִין מֵאַפְרַסְמוֹן דָּא, וְנִשְׁמַתִּין עֲלָיִין, דְלִית לֹון גּוּפָא בְּהָאִי עֲלָמָא, וְנִקְיִין מֵהֵהוּא נְהִירוֹ דְנַפְיִק מֵאֵינוֹן נְהַרִי אֶפְרַסְמוּנָא דְכִיָּא, וּמִתְעַנְגִי בְּעֲנוּגָא דָּא עֲלָאָה, וְנִשְׁמַתִּין (ד"א ל"ג דסלקין ונחתין) דְאִית לֹון גּוּפָא בְּהָאִי עֲלָמָא, סְלִקִין וְנִקְיִין מֵהֵהוּא נְהִירוֹ דְאַפְרַיִם דָּא, וְנַחְתִין. וְאֵלִין יְהִבִי וְנִטְלִי. יְהִבִי רִיחָא, מֵאֵינוֹן עוּבְדִין דְכְּשָׂרָאן, דְמִשְׁתַּדְלִי בְּהוּ בְּהָאִי עֲלָמָא. וְנִטְלִי מֵהֵהוּא רִיחָא דְאַשְׁתָּאָר בֵּיה בְּגִנְתָּא, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (בראשית כז) כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוֹ יִי, רִיחָא דְאַשְׁתָּאָר בֵּיה בְּהֵהוּא חֻקְלָא. וְכְלָהוּ קִיּוּמִי בְּהֵהוּא גִנְתָּא, אֵלִין מִתְעַנְגִי לְעֵילָא, וְאֵלִין מִתְעַנְגִי לִתְתָּא.

עָשָׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, עָשָׂה לֹו, לְגַרְמִיה. וְאִי תִימָא, הָא נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא מִשְׁתַּעְשַׁעוֹן בֵּיה, וְאֶת אִמְרַת עָשָׂה לֹו. הֵכִי הוּא וְדָאִי. בְּגִין דְהָאִי אֶפְרַיִם וְכִל אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא, כְּלָהוּ קִיּוּמִי לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַמֶּלֶךְ (בראשית כ"ט ע"א) שְׁלֹמֹה, מְלָכָא דְשְׁלָמָא דִילִיה, וְדָא אִיהוּ מְלָכָא עֲלָאָה (הא אוקמוה) הַמֶּלֶךְ סְתִים, דָּא מְלָכָא מְשִׁיחָא. דָּא עֲלָמָא דְדְכוּרָא, וְדָא

עֲלָמָא דְנוֹקְבָא. מַעְצֵי הַלְבָנוֹן אֵינּוֹן אֵילָנִין נְטִיעוֹן, דְעֵקֶר לֹון קוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא, וְשִׁתִּיל לֹון בְּאַתְרַּא אַחְרָא, וְאֵלִין אֶקְרוּן אַרְזֵי לְבָנוֹן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קד) אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. וְלֹא אֶתְבַּנֵּי הָאִי אַפְרִיּוֹן, וְלֹא אֲשִׁתְכַלֵּל אֶלָּא בְהוּ.

תוּ מַעְצֵי הַלְבָנוֹן, אֵלִין שִׁית יוֹמִין דְבְרָא שִׁית דְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, מְסֻדָּר בְּהָאִי אַפְרִיּוֹן, סְדוּרָא דְאַתְחֲזִי לִיה: סְדוּרָא קְדָמָא. אֶתְנַגִּיד מְסֻטְרָא דִימִינָא, אֹור קְדָמָא דְאַתְגְּנִיז, וְאַתְנַטִּיל מְסֻטְרָא דִימִינָא, וְעָאל בְּהָאִי אַפְרִיּוֹן עַל יְדָא דִי־סוּדָא חַד, וְעֵבִיד בֵּיה שְׁמוּשָׁא. לְבַתֵּר אַפִּיק הַהוּא אַפְרִיּוֹן חַד דִּיוֹקְנָא כְּגוּוֹנָא דְהָאִי אֹור, וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב, (בראשית א) יְהִי אֹור וְיְהִי אֹור. כִּיּוֹן דְאָמַר יְהִי אֹור, אֶמְאִי כְּתִיב וְיְהִי אֹור, לֹא אֶצְטְרִיד קְרָא לְמַכְתָּב, אֶלָּא וְיְהִי כּוֹן, מְהוּ וְיְהִי אֹור. אֶלָּא, דְהַהוּא אֹור אַפִּיק אֹור אַחְרָא דְאַתְחֲזִי לִיה, וְדָא אִיהוּ יוֹמָא קְדָמָא, מְאִינוֹן עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוּרָא תְנַיִנָא: אֶתְנַגִּיד מְסֻטְרָא דְשְׁמָאֵלָא, פְּרִישׁוּ דְמִיָּא, בְּנַגִּידוּ דְאַשָׁא תְקִיפָא, וְאַתְנַטִּיל מְסֻטְרָא דְשְׁמָאֵלָא, וְעָאל בְּהָאִי אַפְרִיּוֹן, וְעֵבִיד בֵּיה שְׁמוּשָׁא, וְאַפְרִישׁ בֵּין מִיּוֹן דְבְסֻטְרָא יְמִינָא, וּבֵין אֵינוֹן מִיּוֹן (דְבִסְטֵר שְׁמָאֵלָא). לְבַתֵּר אַפִּיק הַהוּא אַפְרִיּוֹן, חַד דִּיוֹקְנָא, כְּגוּוֹנָא דִילִיה. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְתִיב, (בראשית א) בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרַקִּיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרַקִּיעַ וְיְהִי כּוֹן. וְדָא אִיהוּ יוֹמָא תְנַיִנָא מְאִינוֹן עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוּרָא תְלִיתָא: אֶתְנַגִּיד מְסֻטְרָא דְאַמְצַעִיתָא, וּמְסֻטְרָא דִימִינָא, (נִיָּא וּמְסֻטְרָא דְשְׁמָאֵלָא) חַד יוֹמָא תְלִיתָא, דְעֵבִיד שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא. וּמִתְמָן אֶתְמַשִּׁיכוּ אֵיבִין לְכָלָא, וְדָא עֵבִיד שְׁמוּשָׁא בְּהָאִי אַפְרִיּוֹן, וְאַפִּיק זִינָא לְזִינִיה. זִינָא לְעוֹבְדִין סְגִיָּאִין, זִינָא דְאַתְחֲזִי לִיה, וְכָל דְשָׂאִין וְעֵשְׂבִין וְאֵילָנִין בְּכְמָה חִילִין. וְאַשְׁתַּאֲרַּ דִּיוֹקְנִיה תְּמָן, וְאַפִּיק זִינָא הַהוּא אַפְרִיּוֹן, כְּהַהוּא גּוּוֹנָא מִמֶּשׁ, וְדָא אִיהוּ יוֹמָא תְלִיתָא, דְאַתְכַּלִּיל מְבִי סְטֻרִין, מְאִינוֹן עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוּרָא רְבִיעָא: אֶתְנַגִּיד וְאַתְנַהִיר נְהִירוּ דְשְׁמוּשָׁא, לְאַנְהָרָא לְהָאִי אַפְרִיּוֹן, גּוֹ חֲשׂוּדָא דִילִיה, וְעָאל בֵּיה לְאַנְהָרָא, וְלֹא עֵבִיד בֵּיה שְׁמוּשָׁא. עַד יוֹמָא חֲמִשָּׁא, דְאַפִּיק הָאִי אַפְרִיּוֹן הַהוּא שְׁמוּשָׁא דְנְהִירוּ, דְעָאל בֵּיה בְּיוֹמָא רְבִיעָא, וְאַפִּיק הַהוּא אַפְרִיּוֹן בְּהַהוּא גּוּוֹנָא מִמֶּשׁ דְהַהוּא נְהִירוּ, וְדָא אִיהוּ יוֹמָא רְבִיעָא חַד מְאִינוֹן עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

דף קכ"ח ע"א

סְדוּרָא חֲמִישָׁא: אֶתְנַגִּיד חַד מְשִׁיכוּ, דְרַחִישׁוּ (דף קכ"ח ע"א) דְמִיָּא, וְעֵבִיד שְׁמוּשָׁא לְאַפְקָא הַהוּא נְהִירוּ, דְסְדוּרָא דִיּוֹמָא רְבִיעָא, וְעֵבִיד בְּהָאִי אַפְרִיּוֹן שְׁמוּשָׁא, וְאַפִּיק זִינִין לְזִינִיה, אֵינוֹן דְאַתְחֲזִי כְּהַהוּא גּוּוֹנָא מִמֶּשׁ, וְהָאִי יוֹמָא שְׁמֶשׁ הַהוּא שְׁמוּשָׁא, יִתִּיר מְכָל שְׁאֵר יוֹמִין. וְכָלָא תְלִיָּא עַד יוֹמָא שְׁתִּיתָא, דְאַפִּיק אַפְרִיּוֹן כָּל מַה דְהוּא גְנִיז בֵּיה, דְכְתִיב, (בראשית א)

תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. וְדָא אִיהוּ יוֹמָא חֲמִישָׁאָה, חַד מְאִינוּן עֲצֵי הַלְבָנוּן.

סְדוּרָא שְׁתִיתָאָה: דָא אִיהוּ יוֹמָא, דְאַתְקִין כָּל הַאי אֶפְרַיִן, וְלִית לִיה תְּקוּנָא, וְלִית לִיה תְּקִפָא, בְּר מְהַאי יוֹמָא, כְּד אַתָּא הַאי יוֹמָא, אַתְתְּקוּן הַאי אֶפְרַיִן, בְּכַמְה רִיחִין, בְּכַמְה נְשָׁמְתִין, בְּכַמְה עוֹלִימְתוּן שְׁפִירוּן בְּחִיזוּ. אִינוּן דְאַתְחִזוּן לְמִיתָב בְּהִיכְלָא דְמִלְכָא. אוּף אִיהוּ אַתְתְּקוּן בְּשְׁפִירוּ כָּל שָׁר יוֹמִין דְהוּוּ בְּקִדְמִיתָא, וְאַתְקִין לוּן בְּתִיאֻבְתָא חֲדָא, בְּרַעוּתָא בְּחֻדָה, תְּקוּנָא דְלַעִילָא וְתִתָּא.

כְּדִין אַתְקִדְשׁ הַאי אֶפְרַיִן, בְּקִדְוִשִׁין עֲלָאִין וְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי, עַד דְסָלִיק בְּסָלִיקוּ דְעֵטְרָא דְנִיחָא, וְאַקְרִי שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁמָא קְדִישָׁא, דְאִיהִי שְׁבַת. נִיחָא דְכֻלָּא, תִּיאֻבְתָא דְכֻלָּא, דְבְּקוּתָא דְכֻלָּא, דְעִילָא וְתִתָּא כְּחֲדָא. וְכְּדִין כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מְעַצֵּי הַלְבָנוּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאן דְזָכִי בְּהֵוֹא אֶפְרַיִן, זָכִי בְּכֻלָּא, זָכִי לְמִיתָב בְּנִיחָא דְצֻלָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) בְּצֻלוֹ חֲמִידְתִּי וְיִשְׁבַּתִּי. וְהַשְׁתָּא דִּיתִיבְנָא בְּצֻלָּא דְנִיחָא דָא, אִית לֵן לְאַסְתִּפְכָּלָא דְלָא יִתְבִּינֵן אֲלָא בְּצֻלָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, גוּ הֵוֹא אֶפְרַיִן. וְאִית לֵן לְאַעֵטְרָא הַאי אַתְר, בְּעֵטְרִין עֲלָאִין, עַד דִּיתְעֵרוּן אֵילְגִי דְהֵוֹא אֶפְרַיִן, לְמִיתִי עֲלֵן בְּצֻלָּא אַחְרָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא וְאָמַר, וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי. וְיִקְחוּ לִי, הַאי מֵאן דְבְּעִי לְאַשְׁתַּדְלָא בְּמִצְוָה, וְלֹא שְׁתַּדְלָא בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲצֻטְרִיךְ דְלָא יִשְׁתַּדַּל בֵּיה בְּרִיקְנִיָּא וּבְמַגְנָא, אֲלָא אֲצֻטְרִיךְ לִיה לְבַר נֶשׁ לְאַשְׁתַּדְלָא בֵּיה כְּדָקָא יֵאוּת כְּפוּם חִילִיָּה. וְהָא אוּקִימְנָא מְלָה דָא בְּכַמְה אַתְרִי, יֵאוּת לְמִיסַב בְּר נֶשׁ הֵוֹא אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דְּבָרִים טו) אִישׁ כְּמִתְנַת דְּדוּ וְגו'.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (ישעיה נה) לְכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלֹא כֶסֶף וּבְלֹא מַחִיר יֵין וְחֶלֶב, דְּהָא אִיהוּ בְּמַגְנָא, (וּאֲשְׁתַּדְלוּתָה בְּלֹא כֶסֶף) וְאִיהוּ אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲלָא אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְאֻרִייתָא, כָּל מֵאן דְבְּעִי זָכִי בְּה. אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַנְדַּע לִיה, כָּל מֵאן דְבְּעִי זָכִי בֵּיה, בְּלֹא אֲגָרָא כָּלִל. אֲבָל אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְקִימָא בְּעוּבְדָא, אֲסִיר לְנִטְלָא לִיה לְמַגְנָא וּבְרִיקְנִיָּא, בְּגִין דְלָא זָכִי בְּהֵוֹא עוּבְדָא כָּלִל, לְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיה רִוּחַ דְקוּדְשָׁא, אֲלָא בְּאַגְר שְׁלִים.

בְּסַפְרָא דְחַרְשֵׁי, דְאֻלִּיף אֲשַׁמְדָּאי לְשְׁלֹמֹה מִלְכָּא, כָּל מֵאן דְבְּעִי לְאַשְׁתַּדְלָא לְאַעֲבָרָא מִנִּיה רִוּחַ מְסֻאָבָא, וְלֹא כְּפִיָּא רִוּחַ אַחְרָא. הֵוֹא עוּבְדָא דְבְּעִי לְאַשְׁתַּדְלָא בֵּיה, בְּעִי לְמַקְנֵי לִיה בְּאַגְר שְׁלִים, בְּכָל מַה דִּיבְעוּן מִנִּיה, בִּין זְעִיר בִּין רַב, בְּגִין דְרוּחַ מְסֻאָבָא, אִיהוּ אֲזַדְמֵן תְּדִיר בְּמַגְנָא וּבְרִיקְנִיָּא,

וּאֲזָדְבֹן בְּלֹא אֲגָרָא, וְאֲנִיס לְבָנֵי נֶשֶׁא לְמִשְׁרֵי עֲלִיָּהוּ, וּמִפְתִּי לֹון לְדִיָּרָא
עֲמָהוּן, בְּכַמָּה פְתוּיִין, בְּכַמָּה אֲרַחֲיוּן, סְטִי לֹון לְשִׁנּוּאָה דִינִירִיה עֲמָהוּן.

וְרוּחַ קוּדְשָׁא לָאוּ הֲכִי, אֶלָּא בְּאֲגַר שְׁלִים, וּבְאֲשַׁתְּדֻלוּתָא רַב סָגִי,
וּבְאֲתַדְכָּאוּתָא דְגַרְמִיָּה וּבְאֲתַדְכָּאוּתָא דְמִשְׁכְּנִיָּה, וּבְרַעוּתָא דְלִבִּיָּה
וּנְפִשִׁיָּה. וְלֹאֵי דִיכִיל לְמַרְוּחַ לִיָּה, דִּישׁוּי מְדוּרִיָּה עֲמִיָּה. וְעַם כָּל דָּא דִּיִּהְדָּ
בְּאַרְחַ מִישָׁר, דְּלֹא יִסְטִי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, וְאֵי לָאו, מִיָּד אֲסַתְּלַק מִנִּיָּה,
וְאֲתַרְחַק מִנִּיָּה. וְלֹא יִכִּיל לְמַרְוּחַ לִיָּה כְּדָבְקָדְמִיתָא.

דף קכ"ח ע"ב

וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ, מִהֵהוּא דְאֶקְרִי אִישׁ,
דְּאֲתַגְבַּר עַל יִצְרִיָּה. וְכָל מֵאֹן דְּאֲתַגְבַּר עַל יִצְרִיָּה, אֶקְרִי אִישׁ. אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ, מֵאֵי אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. אֶלָּא. (דף קכ"ח ע"ב) דִּיִּתְרַעֵי בֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא,
כְּמָה דְּאֵת אֶמֶר (תהלים כו) לֵךְ אֶמֶר לְבִי. (תהלים עג) צוּר לְבָבִי. (משלי טו) וְטוֹב
לֵב. (רות ג) וַיִּיטֵב לְבוֹ. כִּלְהוּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא קְאָמֶר. אוּף הֲכָא אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ. מִנִּיָּה תִקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי, דְּהָא תַמְּוֹן אֲשַׁתְּכַח וְלָאוּ בְּאֲתַר אַחְרָא.

וּמִנָּא יִדְעִינָן דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא אֲתַרְעִי בֵּיהּ, וְשׁוּי מְדוּרִיָּה בֵּיהּ. כְּד
חֲמִינָן דְּרַעוּתָא דְּהָהוּא בְּרַ נֶשׁ, (בחדוה ברעותא דלבא) לְמַרְדָּף וְלֹאֲשַׁתְּדֻלָּא
אֲבַתְרִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא בְּלִבִּיָּה וּבְנַפְשִׁיָּה וּבְרַעוּתִיָּה, וְדָאֵי תַמְּוֹן יִדְעִינָן
דְּשִׁרְיָא בֵּיהּ שְׂכִינְתָּא. כְּדִין בְּעִינָן לְמַקְנֵי הָהוּא בְּרַ נֶשׁ, בְּכֶסֶף שְׁלִים,
(ולאשתדלא אבתריה) לְאֲתַחְבְּרָא בְּהִדְיָה וְלְמִילָף מִנִּיָּה. וְעַל דָּא קְדָמָי הוּוּ
אֶמְרִי, וַיִּקְנֶה לֵךְ חֶבֶר, בְּאֲגַר שְׁלִים בְּעִי לְמַקְנֵי לִיָּה, בְּגִין לְמַזְכֵּי בְּשְׂכִינְתָּא.
עַד הֲכָא בְּעִי לְמַרְדָּף בְּתַר זְכָאָה וְלְמַקְנֵי לִיָּה. אוּף הֲכִי, הָהוּא זְכָאָה בְּעִי
לְמַרְדָּף בְּתַר חִיָּבָא, וְלְמַקְנֵי לִיָּה בְּאֲגַר שְׁלִים, בְּגִין דִּיעֲבַר מִנִּיָּה הָהוּא
זוּהָמָא, וַיִּתְּכַפֵּיָּא סְטָרָא אַחְרָא, וַיַּעֲבִיד לְנַפְשִׁיָּה, בְּגִין דִּיִּתְחַשֵּׁב עֲלִיָּה,
כְּאִילוּ הוּא בְּרָא לִיָּה. וְדָא אִיְהוּ שְׂבַחָא דִּיִּסְתַּלַּק בֵּיהּ יִקְרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ
הוּא, וַתִּיר מִשְׂבַּחָא אַחְרָא, וְאֲסַתְּלַקוּתָא דָּא וַתִּיר מִכָּלָּא. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְּאִיְהוּ גְרִים לְאֲכַפְּיָא סְטָרָא אַחְרָא, וְלֹאֲסַתְּלַקָּא יִקְרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ
הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (מלאכי ב) וְרַבִּים הִשִּׁיב מַעֲוֹן. וְכְתִיב (מלאכי ב)
בְּרִיתִי הִיְתָה אֵתוּ.

תָּא חֲזִי, כָּל מֵאֹן דְּאֲחִיד בִּיָּדָּא דְּחִיָּבָא, (ותב לגביה) וְאֲשַׁתְּדֻל בֵּיהּ, לְמִשְׁבַּק
אַרְחָא בִּישָׂא, אִיְהוּ אֲסַתְּלַק בְּתַלְתַּת סְלוּקִין, מַה דְּלֹא אֲסַתְּלַק הֲכִי בְּרַ נֶשׁ
אַחְרָא. גְרִים לְאֲכַפְּיָא סְטָרָא אַחְרָא. וְגְרִים דְּאֲסַתְּלַק קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּ הוּא
בִּיקְרִיָּה. וְגְרִים לְקִיָּמָא כָּל עֲלָמָא בְּקִיּוּמִיָּה לְעִילָא וְתַתָּא. וְעַל הָאֵי בְּרַ נֶשׁ
כְּתִיב, בְּרִיתִי הִיְתָה אֵתוּ חֲחִיִּים וְהִשְׁלוּם. וְזָכִי לְמַחְמֵי בְּגִין לְבָנוּי, וְזָכִי
בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְזָכִי לְעֲלָמָא דְּאֲתִי. כָּל מְאִרֵי דִינִין, לֹא יִכְלִין לְמִידֹן לִיָּה,
בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי. עֲאֵל בְּתַרְיִסַר תַּרְעֵי, וְלִית מֵאֹן דִּימְחֵי בִּידְיָה.

ועל דא כתיב, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דזר ישרים יבורך. הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד. זרח בחשך אור לישרים וגו'.

באדרא עלאה, קיימין תלת (סטרי) גוונין. ואינון להטין גו שלהובא חדא, וההוא שלהובא נפקא מסטרא דדרום דאיהו ימינא. ואינון גוונין מתפרשן לתלת סטרין. חד סליק לעילא. וחד נחית לתתא. וחד דאתחזי, וגניז בשעתא דשמשא נהיר.

גוונא חדא ההוא דסליק לעילא, נפקא, וההוא גוונא איהו גוון חנור, נתיר מחנורו אחרא. ועאל בההוא שלהובא ואצטבע זעיר, ולא אצטבע, וקיימא ההוא גוון לעילא על רישא דההוא אדרא. ובשעתא דישראל עאלין לבי כנשתא ומצלן צלותהון, כד מטאן לגאל ישראל, וסמכין גאולה לתפלה, כדיו האי גוון חנור, אסתלק על רישא דאדרא, ואתעביד ליה כתרא (דקיימא).

וכרזא נפיק ואמר, זכאין אתון עמא קדישא, דעבדי טוב קמיה דקודשא בריך הוא, ורזא דא, (ישעיה לח) והטוב בעיניך עשיתי, (ויחי רניח ע"ב) דסמיך גאולה לתפלה. בגין דהא בההיא שעתא דמטו לתהלות לאל עליון, דסליק האי גוון על רישא דההוא (קכ"ז ע"ב) אדרא, אתער האי צדיק, לאתחברא באתר דאצטריך, ברחימו בחביבו בחדוה ברעותא. וכל שייפין פלהו, מתחברן בתיאובתא חדא אליו באליו, עלאין בתתאין, ובוצינין פלהו נהרין ומתלהטין, וכלהון קיימא בחבורא חדא בהאי צדיק דאקרי טוב, כמה דאת אמר (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב, ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא. כדיו פלא בלחישו עילא ותתא, בנשיקין דרעותא, וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא.

דף קכ"ט ע"א

כיון דמטו לשים שלום, כדיו עביד שמושא ההוא נהר דנפיק מעדן באדרא דא, וכדיו בעיין פלא לנפקא מקמי מלכא, ולא אצטריך בר נש, ולא אחרא, לאשתכחא תמן, ולא למשאל שאלתין, (דף קכ"ט ע"א) אלא אצטריך למנפל על אנפין. מאי טעמא. בגין דההיא שעתא שמושא הוי, ובעי פל בר נש למכסף מקמי מאריה, ולחפא אנפוי בכסופא סגי, ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשין, דאתכליל ההוא אדרא מעילא (ר' ע"ב) ומתתא בנפשין ורוחין. כדיו גוון אחרא, דנחית לתתא, קאים ואחיד בשפולי דהאי אדרא.

וכרזא נפיק וקארי ואמר, עלאין ותתאין אסהידו סהדותא, מאן איהו דעביד נפשאן וזכי לחייבא, ההוא דעטרא (ס"א דאתחזי לאעטרא ליה, בעטרא) דמלכותא על רישיה, ההוא דאתחזי לעאלא השתא קמי מלכא ומטרוניתא, דהא מלכא ומטרוניתא שאלי עליה.

כְּדִין אֲזַדְמֹן תִּרְיוֹן סֶהְדִין, מֵאִינוֹן עֵינֵי יֵי דְמִשְׁטֵטֵי בְּכַל עֲלָמָא, וְקִיִּימִין בְּתַר פְּרָגוּדָא, וְסֶהְדֹן סֶהְדוּתָא דָא, וְאַמְרִי, הָא אֲנֹן סֶהְדִין עַל פְּלַנְיָא בְּר פְּלַנְיָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָה, דְהָא אָבוּי יַדְפֵר בְּגִינְיָה לְטַב. דָא אִיהוּ עֶבֶיד נְפִשׁוֹן לְתַתָּא, נְפִשָּׁאן דְחֵיבֵיָא דְהוּוּ מִסְטֵרָא אַחְרָא. כְּדִין אַתְיָקֵר קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא בְּחֻדְוָה שְׁלִימְתָא.

בִּיה שְׁעֵתָא אֲזַדְמֹן (קמ"ב ע"ב) חַד מְמַנָּא, דְאִיהוּ גִזְבְּרָא עַל דִּיוֹקְנִין דְּצַדִּיקָיָא, בְּרָזָא דְשְׁמוּשָׁא דְאַתְוֹו, דְאַתְקֵרִי בְּרָזָא יְהוּדִיִּיעַם, בְּכַתְרָא דְשְׁמוּשָׁא דְשְׁמָא קִדְשָׁא. וְרַמִּיז קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא לְהוּא מְמַנָּא, וְאִיִּתִי דִּיוֹקְנִיָה דְהוּא בְּר נֶשׁ דְעֶבֶיד נְפִשָּׁאן דְחֵיבֵיָא וְקָאִים לִיה קָמִי מְלָכָא וּמְטְרוֹנִיתָא.

וְאַנָּא אֶסְהַדְנָא עָלֵי שְׁמֵיָא וְאַרְעָא דְבַהֲהִיא שְׁעֵתָא מְסָרִין לִיה הוּא דִּיוֹקְנָא. דְהָא לִית לָךְ כָּל צַדִּיקָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, דְלָא חֲקִיק דִּיוֹקְנִיָה לְעִילָא, תַּחוּת יְדָא דְהוּא מְמַנָּא. וּמְסָרִין בִּידִיה עֵי מִפְתָּחוֹן דְכָל גְּנִיזָא דְמֵאֲרִיָה בְּהוּ. כְּדִין מְלָכָא בְּרִיָּד לְהוּא דִּיוֹקְנָא, בְּכַל בְּרַפָּאן דְבְּרִיָּד לְאַבְרָהָם, כְּד עֶבֶד נְפִשָּׁאן דְחֵיבֵיָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא רַמִּיז לְדִי מְשָׁרְיִין עֲלָאִין, וְנִטְלִין לְהוּא דִּיוֹקְנָא, וְאַזְלִין עִמִּיה, וְאִיהוּ עָאֵל לְעֵי עֲלָמִין גְּנִיזִין, דְלָא זְכִי בְּהוּ בְּר נֶשׁ אַחְרָא, בְּר אִינוֹן גְּנִיזִין לְאִינוֹן דְעֶבְדֵי נְפִשִׁיהוֹן דְחֵיבֵיָא. וְאַלְמֵלִי הוּוּ יַדְעֵי בְּנֵי נְשָׂא, כְּמָה תוֹעֲלֵתָא וְזָכוּ (גרמי לצדיקיא) וְזַכָּאן בְּגִינְיָהוּ כְּד זָכוּ לְהוּוֹן. הוּוּ אֲזַלוּ אַבְתְּרִיָּהוּ, וְרַדְפֵי לוֹן כְּמָאן דְרַדִּיף בְּתַר חֵינִין.

מִסְכְּנָא זְכִי לְבָנֵי נְשָׂא בְּכַמְה טְבָאן, בְּכַמְה גְּנִיזִין עֲלָאִין, וְלָאוּ אִיהוּ כְּמָאן דְזָכִי בְּחֵיבֵיָא. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא מָאן דְאַשְׁתַּדֵּל בְּתַר מִסְכְּנָא, אִיהוּ אֲשֻׁלִים חֵינִין לְנְפִשִׁיָה, וְגָרִים לִיה לְאַתְקִיִּמָא, וְזְכִי בְּגִינְיָה, לְכַמְה טְבָאן לְהוּא עֲלָמָא. וּמָאן דְאַשְׁתַּדֵּל בְּתַר חֵיבֵיָא, אִיהוּ אֲשֻׁלִים יַתִּיר. עֶבֶיד לְסֵטְרָא אַחְרָא דְאַלְהִים אַחְרִים דְאַתְכַּפֵּיָא, וְלָא שְׁלֵטָא, וְאַעֲבֵר לִיה מִשְׁלֵטְנוּתִיָה. עֶבֶיד דְאַסְתַּלֵּק קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא עַל כּוֹרְסֵי יְקָרִיָה. עֶבֶיד לְהוּא חֵיבָא, נְפִשָׁא אַחְרָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָה.

גְּוֹנָא אַחְרָא, דְאַתְחַזִּי וְלָא אַתְחַזִּי, בְּשְׁעֵתָא דְמְטָאן יִשְׂרָאֵל לְקְדוּשָׁה דְסִידְרָא, כְּדִין הָאֵי גְּוֹנָא דְגְּנִיזִין, וְנִפִּיק, בְּגִין דְהָאֵי אִיהוּ קְדוּשָׁתָא דְקָא מְקַדְשֵי יִשְׂרָאֵל יַתִּיר עַל מְלָאכֵי עֲלָאֵי, דְאִינוֹן חֲבָרִים בְּהַדִּיָּהוּ. וְהָאֵי גְּוֹנָא נְהִיר וְאַתְחַזִּי בְּשְׁעֵתָא דְיִשְׂרָאֵל מְקַדְשֵי קְדוּשָׁתָא דָא, (נ"א דהא מסיימי ישראל עד לא ישגחון וכו') עַד דְמְסִיִּמֵי יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְלָא יִשְׁגַּחוּן מְלָאכֵים עֲלָאִין, וְיַעֲנִישוּ לוֹן לְעִילָא, וְלָא יְקַטְרְגוּן עֲלֵיָהוּ.

כְּדִין כְּרוּזָא נְפִיק וְאַמְר, עֲלָאִין וְתַתָּאִין אֲצִיתוּ, מָאן אִיהוּ גַס רוּחָא בְּמֵלִי דְאֹרִיִּיתָא, מָאן אִיהוּ דְכָל מְלוּי בְּגִין לְמַגְבַּה בְּמֵלִי דְאֹרִיִּיתָא בְּגִין דְתַנְיָנוּ, דְבַר נֶשׁ בְּעֵי לְמַהוּי שְׁפִיל בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּמֵלִי דְאֹרִיִּיתָא, דְהָא לִית גְּבַהוּ בְּאֹרִיִּיתָא, אֶלָּא בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

דף קכ"ט ע"ב

בְּקִדּוּשְׁתָּא דָּא, בְּעֵינָן לְאַסְתַּמְרָא, וּלְאַגְנִיזָא לָהּ בֵּינָנָא, בְּגִין דְּנִתְקַדֵּשׁ גּוֹ
קִדּוּשָׁה בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. יִתִּיר מְאִינוּן קִדּוּשׁוֹן דְּאַמְרֵי בְּהֶדְן מְלַאכֵי עֲלָאֵי.
קִדּוּשָׁה דְּאַנְן מְקַדְּשֵׁי בְּשִׁבְחָא דְּאַנְן מְשַׁבְּחִין לְמְלַאכֵי עֲלָאֵי, וּבְגִין שְׁבִיחָא
דָּא, שְׁבִקִין לֹן לְמַעַל גּוֹ תַרְעֵי עֲלָאֵי, וְעַל דָּא אָנּוּ אֲמַרִין קִדּוּשָׁה דָּא (דף
קכ"ט ע"ב) בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְשְׁבִקִין לֹן בְּרַחֲמֵינוּ, לְמִיעַל תַּרְעֵין דְּלַעֲיִלָּא, מְגוֹ
דְּאַנְן מְשַׁבְּחִין לֹן בְּסִדּוּרָא דְּלַהוּן. (ס"א אדילן) וּבְגִין כֵּן, אָנּוּ נְטִלִין קִדּוּשׁוֹן
יִתִּיר, וְעָאֵלִין תַּרְעֵין עֲלָאֵין.

וְאֵי תִימָא רַמְאוּתָא הִיא. לָאוּ הָכִי. אֶלָּא מְלַאכֵי עֲלָאֵי אֵינּוּן קִדְּשִׁין יִתִּיר
מִיָּן, וְאֵינּוּן נְטִלֵי קִדּוּשְׁתָּא יִתִּיר, וְאַלְמָלָא דְּאַנְן נְטִלִין וּמְשַׁכִּין עַלְוֹן
קִדּוּשָׁאן אֲלֵין, לָא גִיכּוּל לְמַהּוּי חֲבָרִים בְּהֶדְיָהוּ, וּיְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לָא יִשְׁתַּלִּים עֵילָא וְתַתָּא בְּזַמְנָא חֲדָא. וְעַל דָּא אָנּוּ מְשַׁתְּדִלִין לְמַהּוּי
עַמְהוֹן חֲבָרִים, וְיִסְתַּלַּק יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא בְּזַמְנָא
חֲדָא.

קִדּוּשָׁה דֵּי בְּסוּפָא, אֵי הִי תַרְגוּם, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. וְדָא אֶפִּילוּ (קל"ב ע"ב)
יְחִיד יְכִיל לומר לָהּ, אֵינּוּן מְלֵי דְּתַרְגוּם. אֲבָל מְלִין דְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ דְּקִדּוּשָׁה,
לָאוּ אֵינּוּן אֶלָּא בְּעֵשְׂרָה, בְּגִין דְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁכִינְתָּא מִתְחַבְּרָא בְּהֶדְיָה.
וּבְכָל קִדּוּשָׁה דְּשְׁכִינְתָּא אֲתִיָּא, לָאוּ אֵי הוּ אֶלָּא בְּעֵשְׂרָה. דְּכַתְּיב, (ויקרא כב)
וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְדָאֵי, וְלָא
שָׂאָר עַמִּין דְּאֵית לֹן לִישׁוֹן אַחְרָא.

וְאֵי תִימָא, הָא קִדּוּשְׁתָּא דְּקִדְּשֵׁי, דְּאֵי הוּ תַרְגוּם, אֶמְאֵי לָאוּ אֵי הוּ בְּיַחֲד.
תָּא חֲזִי, קִדּוּשְׁתָּא דָּא, לָאוּ אֵי הוּ כְּשָׂאָר קִדּוּשָׁאן דְּאֵינּוּן מְשַׁלְּשִׁין. אֲבָל
קִדּוּשְׁתָּא דָּא, אֵי הִי סְלֵקָא בְּכָל סְטֵרִין, לְעֵילָא וְתַתָּא וּבְכָל סְטֵרֵי
מְהִימְנוּתָא, וְתַבְּרָא מְנַעוּלִין וְגוּשְׁפִּנְקוֹן דְּפִרְזָלָא, וּקְלִיפִין בִּישׁוּן, (ס"א ודא
אֵי הוּ שְׁבַחָא דְּאַסְתַּלַּק בֵּיהּ יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיר מְשַׁבְּחָא אַחְרָא. וְאַסְתַּלְקוּ דָּא יִתִּיר מְכַלָּא,
מֵאֵי טַעמָא, בְּגִין דְּאֵי הוּ גְרִים לְאַתְרֵיפֵי אַחְרָא וְלְאַסְתַּלְקָא) לְאַסְתַּלְקָא יְקָרָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כֻּלָּא, וְאַנְן בְּעֵינָן לְמִימַר לָהּ בְּלִישְׁנָא דְּסִטְרָא אַחְרָא,
וְלְאַתְבָּא בְּחִילָא תַקִּיף, אֲמֹן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ, בְּגִין דִּיִּתְבַּר חִילָא
דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְיִסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה עַל כֻּלָּא. וְכַד אֲתַבַּר
בְּקִדּוּשְׁתָּא דָּא חִילָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסְתַּלַּק בִּיקְרִיָּה,
וְאַדְכַּר לְבְנוּי, וְאַדְכַּר לְשְׁמִיָּה. וּבְגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסְתַּלַּק בִּיקְרִיָּה
בְּקִדּוּשְׁתָּא דָּא, לָאוּ אֵי הִי אֶלָּא בְּעֵשְׂרָה. וּבְלִישְׁנָא דָּא, עַל כְּרַחֲמֵי דְּסִטְרָא
אַחְרָא אֲתַכְפִּיָּא, וְאַתְתְּבַר חִילִיָּה, וְאַסְתַּלַּק יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְתַבַּר מְנַעוּלִין וְגוּשְׁפִּנְקוֹן וְשִׁלְשָׁלָאן תַּקִּיפִין, וּקְלִיפִין בִּישׁוּן, וְאַדְכַּר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְשְׁמִיָּה וְלְבְנוּי. זְכָאִין אֵינּוּן עַמָּא קִדְּשֵׁי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהֵב לֹן אוּרִיָּיתָא קִדְּשָׁא, לְמִזְכֵּי בְּהַ לְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרַיָּיא, זְכָאִין אֲתוּן לְעֵלְמָא דְּאַתִּי, וְכִיּוֹן דְּשָׂרִינְן מְלִין
דְּכַתְּרָא דְּמַלְכוּתָא עֲלָאָה אֵימָא אָנָּא בְּגִינִיכּוֹ (נ"א בגווייכו) וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא יְהִיב לְכוֹן אֲגָרָא בְּהֵוּא עֲלָמָא. וְהֵוּא הֵבֵל דְּפּוֹמִיִּכוּ, יִסְתַּלַּק לְעֵילָא, כְּאֵילוּ אֲתוֹן מִתְעָרִין מִלִּין אֵלִין.

פְּתַח וְאָמַר (שְׁמוֹת כה) וְזֹאת הִתְרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם זֶהב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת. הַאי קָרָא אִיהוּ לְסִטְרָא עֲלָאָה, וְאִיהוּ לְסִטְרָא תַּתְּאָה. אִיהוּ לְסִטְרָא עֲלָאָה, בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְאִיהוּ לְסִטְרָא תַּתְּאָה, בְּסִטְרָא אַחְרָא. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲלָמָא, שְׂאֲרֵי לְמַבְרֵי מִסְטְרָא דְכֶסֶף, דְּאִיהוּ יְמִינָא, בְּגִין דְּהֵוּא כְּסָפָא הִוָּה מְלַעֲיָלָא. וּבְעוּבָדָא דְמִשְׁכָּנָא, דְּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דִּילֵיהּ, שְׂאֲרֵי מִסְטְרָא דְשְׂמָאלָא, וְלִבְתַּר מִסְטְרָא דִּימִינָא. בְּגִין דְּמִשְׁכָּנָא מִסְטְרָא דְשְׂמָאלָא הִוָּה, וְעַל דָּא שְׂאֲרֵי הֵכָא מִסְטְרָא דְשְׂמָאלָא, וְהֵתֵם מִסְטְרָא דִּימִינָא, וְזֹאת הִתְרוּמָה וְגוֹ'.

וְכַתִּיב (תהלים נה) עֶרֶב וּבֹקֶר וְצִהְרִים וְגוֹ', הַאי קָרָא אוּקְמוּהּ וְאֲתַמַּר, אֲבָל הֵכָא עָדוּן עֲדִין הוּא דְצִלוּתָא דְכָל יוֹמָא. וְחַבְרֵינָא אֲתַעְרוּ בְּהֵי תִלְתָּ זְמַנִּין. עֶרֶב, דָּא הִיא אֲסַפְקָלְרִיָּא דְלֹא נִהְרָא. וּבֹקֶר, דָּא הִיא אֲסַפְקָלְרִיָּא דְנִהְרָא. וְצִהְרִים, (לאו הַאי אַתְר דְאַקְרִי חֶשֶׁד, אֲלֵא אַתְר אִיהוּ דְקִימָא בֵּין הַאי לְהַאי, אֲבָל זְמַנָּא דְצִלוּתָא דְמִנְחָה) אַתְר דְּאֲתַקְרִי חֶשֶׁד אִיהוּ, דְּאֲחִיד בְּעֶרֶב, וְקִימָא דָּא עִם דָּא.

וּמָה דְּאֲתַמַּר צִהְרִים, דְּאִיהוּ תּוּקְפָא דְשְׂמָשָׁא. לִישְׁנָא מְעֵלָא נָקֹט. וְהַכִּי אִיהוּ אֲרַחָא, לְבַר נֶשׂ אוּכְס, (דף ק"ל ע"א) קָרָאן לִיה חַוּוֹר, וְלִישְׁנָא מְעֵלָא נָקֹט, וְלִזְמַנִּין לְחַוּוֹר קָרָאן לִיה אוּכְס, דְּכַתִּיב, (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כּוֹשֵׁת לָקַח (עמוס ט) הֲלֹא כְּבָנֵי כּוֹשֵׁים אֲתָם לִי וְגוֹ'.

עֶרֶב דָּא, צִלוּתָא דְעֶרְבִית. וּבְגִין דְּבְעֶרֶב דָּא אֲתַעְרַב בֵּיה סִטְרָא אַחְרָא, דְּחֶשֶׁד נְהוּרִיה, וְשִׁלְטָא בְּלֵילָא, שְׁוֵו לִיה רְשׁוּת, וְלִית לִיה זְמַן קִבְעָ, (קמ"א ע"א, קס"ב ע"א) אֲמוּרִין וּפְדָרִין מִתְאַפְלִין בְּהַאי זְמַנָּא, וּמִכָּאן אֲתַזְנוּ כְּמָה חֲבִילֵי טְהִירִין, דְּנִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּלֵילָא.

וְאִי תִימָא, אִי הַכִּי, הָא תְּנִינָן, דְּכָל אֵינוֹן מְאֲרֵי סִטְרָא אַחְרָא דְרוּחַ מִסְאָבָא, לֹא שְׁלֹטֵי (ק"מ ע"ב) בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהָא מִתְעָרֵי לוֹן יִשְׂרָאֵל בְּהַאי, וְאֲסִיר לְאֲתַעְרָא לוֹן לְשִׁרְיָא עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא.

אֲלֵא בְּלֵילָא, הֵוּא תְּנַנָּא סְלִיק, וְלֹא סְלִיק כְּגוּוֹנָא דְקָרְבָנָא אַחְרָא, דְּהִוָּה סְלִיק תְּנַנָּא בְּאַרְח מִישֶׁר, וְהֵכָא הִוָּה סְלִיק הֵוּא תְּנַנָּא לְחַד נּוּקְבָא דְצָפוֹן, דְּתַמּוֹן כָּל מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישׁוּן, וְכִינּוֹן דְּהֵוּא תְּנַנָּא סְלִיק (קמ"א ע"א, רמ"ב ע"ב) וְעַקִּים אֲרַח לְהֵוּא סִטְרָא כְּלָהוּ הִוּוּ מִתְזַנִּין וְקִימִין וְעֵאלִין בְּדוּכְתִיָּהוּ, וְלֹא הִוּוּ נִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּעֲלָמָא.

חַד מְמַנָּא קִימָא לְהֵוּא סִטְרָא, עַל הֵוּא נּוּקְבָא דְצָפוֹן, בְּכָל אֵינוֹן חֲבִילֵי טְהִירִין, סְנִגְרִינָא שְׁמִיה, וּבְשַׁעְתָּא דְּהֵוּא תְּנַנָּא עַקִּים אֲרַחִיה וְסְלִיק, הַאי מְמַנָּא וְשִׁתִּין אֲלָף רַבּוּא מְשִׁרְיָין אַחְרָנִין, כְּלָהוּ מִתְעַתְּדוֹן לְקַבְּלָא לִיה, וְלֹאֲתַזְנָא מְנִיה, וְקִימִין בְּהֵוּא נּוּקְבָא, וְעֵאלִין בְּחַד פְּתַחָא דְאַקְרִי קְרִי,

וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְתִיב, (ויקרא כו) וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי וְגוֹ', וְכְתִיב, וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחֶמֶת קָרִי, בְּהֵוֵא רֹגְזָא דְנִפְיָק מִפְתַּחא דְקָרִי.

וְאֵלִין אִינוּן דְמִשְׁטָטִי בְּלִילְיָא, (רס"ד ע"א, רס"ז ע"א) וּבְשַׁעְתָּא דְנִשְׁמַתִּין נְפָקִין לְסַלְקָא, לְאַתְחַזָּא לְעֵילָא, אִינוּן נְפָקִין, וּמְקַטְרָגְן לֹון, וְלֹא יִכְלִין לְסַלְקָא וְלְאַתְחַזָּא לְעֵילָא, בְּרִ אִינוּן חֲסִידֵי קְדִישִׁין עֲלִיוֹנִים, דְאִינוּן בְּקַעִין רְקִיעִים וְאֹוִירִים וְסַלְקִין. וְאֵלִין חֲבִילֵי טְהִירִין נְפָקִין, וּמוֹדִיעִין מְלִין כְּדִיבִין לְבְנֵי נְשָׂא, וְאַתְחַזְיִין לֹון בְּדִיוֹקְנִין אַחְרָנִין, וְחִיכָאן בְּהוּ, עַד דְאֹוִשְׁדִין זְרַעָא, וְאַקְרוּן מְאֲרִיהוּן דְקָרִי, בְּגִין דְאִינוּן דְנִפְקִין מִפְתַּחא דְקָרִי, גְרַמִּי לֹון. וּבְשַׁעְתָּא דְמִתְאַפְלֵי אִמּוּרִין וּפְדָרִין, הֵהוּא תְנַנָּא הוּי רֹוִי לֹון, וְזֹון לֹון, כְּפֹוֹם יְקָרָא דְלֵהוּן, הֵכִי מְזוֹנָא דְלֵהוּן, מַה דְאַתְחַזִּי לֹון. וּבְהֵאִי, לֹא נְפָקוּ, וְלֹא מִשְׁטָטִי בְּאַרְעָא קְדִישָׂא.

עָרַב: כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, (שמות יב) וְגַם עָרַב רַב עָלָה אִתָּם, דְכָל אִינוּן חֲבִילֵי טְהִירִין, אִינוּן מִתְעַרְבֵי בְשׁוּלְטָנוּ דְלִילְיָא. וְעַל דָּא לֹא שׁוּיֹוּהָא חוּבָא לְצִלוּתָא דְעָרַבִית, דְלִית מֵאן דְיִכְיֵל לְאַתְקָנָא לָהּ כְּנִיעָקָב, דְאִיהוּ הָוָה מְאֲרִי (מדכ) מִשְׁכָּנָא, וּמִתְקַן לִיהָ כְּדָקָא יָאוּת.

וְאַף עַל גַּב דְאִיהוּ רְשׁוּ, צִלוּתָא דָּא אִיהוּ לְאַגְנָא עָלָן מְגוּ פְּחַד בְּלִילוּת, מְגוּ פְּחַד דְכְמַה סְטָרִין דְגִיְהֵנְס, דְהָא בְּהֵהִיא שַׁעְתָּא טְרַדִי לְחִיבֵיָא בְּגִיְהֵנְס, עַל חַד תְּרִין מְבִימָמָא. וּבְגִין כֵּד, מְקַדְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימְרָ וְהוּא רְחוּם, דְאִיהוּ בְּגִין פְּחַד דְגִיְהֵנְס. וּבְשַׁבְתָּ דְלֹא אֲשַׁתְּכַח פְּחַד דִּינָא דְגִיְהֵנְס, וְלֹא דִינָא אַחְרָא, אָסִיר לְאַתְעָרָא לִיהָ, דְאַתְחַזִּי דְהָא לִית רְשׁוּ לְשַׁבְתָּ לְאַעְבְּרָא דִינָא מְעַלְמָא.

וּפְחַד דְקַטְרוּגָא דְנִשְׁמַתִּין, כֵּד בְּעָאן לְסַלְקָא לְעֵילָא, לְאַתְחַזָּא קְמִי מְאֲרִיהוּן. וּבְגִין כֵּד אָנּוּן מְקַדְמִים, שׁוּמְרֵי אֶת עַמּוּ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן. פְּחַד דְכְמַה מְזִיקִין וְקַטְרוּגִין דְמִשְׁתַּכְּחֵי בְּלִילְיָא, וְאִית לֹון רְשׁוּ לְנִזְקָא, לְמֵאן דְנִפְיָק מִתְרַע בֵּיתִיהָ לְבַר, וּבְגִין כֵּד אָנּוּן מְקַדְמִים, וּשְׁמֹור צַאתָנוּ וּבּוֹאָנוּ.

וְעַל כָּל דָּא, מְגוּ דְחִילוּ דְכָל דָּא, אָנּוּן מְפָקִידִין גּוּפִין רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין, לְמַלְכוּתָא עֲלָאָה, דִּי שׁוּלְטָנוּ דְכֻלָּא בִּידְהָא. וְעַל דָּא צִלוּתָא דְעָרַבִית, בְּכָל לִילְיָא וְלִילְיָא. הַשְׁתָּא דְקַרְבְּנִין וּמִדְבַּחוּן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ, אָנּוּן עַבְדִּין כָּל תְּקוּנִין דְאָנּוּן עַבְדִּין עַל רְזָא דְנָא.

בְּפִלְגוּ לִילְיָא, כֵּד רוּחַ צְפוֹן אֲתַעַר, בְּטַשׁ בְּכָל אִינוּן מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישִׁין, וְתַבְר (חד טנרא תקיפא) (צ"ז ע"א) סְטָרָא אַחְרָא, וְעַאל וְשָׂאט לְעֵילָא וְתַתָּא, וְכָל אִינוּן (דף ק"ל ע"ב) חֲבִילֵי טְהִירִין עֲיִלִין לְדוּכְתִיְהוּ, וְאַתְבְּר חִילְיָהוּ וְלֹא שְׁלִטִין. וּכְדִין קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא עָאל לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעָדוּן, וְהָא אֲתַמַּר.

כֵּד אֲתִי צְפָרָא, נְהוּרָא דְשָׁרְגָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילְיָא, אֲתַגְנִיז מְקַמִּי נְהוּרָא דִימָמָא, כְּדִין בְּקַר שְׁלֵטָא, וְאַתְעַבְר שׁוּלְטָנוּ דְעָרַב, (וכדיו) הָאִי בְּקַר, אִיהוּ

בְּקֶר דְּאֹר קְדָמָאָה, הַאי בְּקֶר, אֲשֶׁלִּים טִיבוּ לְעֵלְמִין כְּלָהוּ. מְנִיָּה אֲתָזְנוּ
עֲלָאִין וְתַתָּאִין. הַאי אֲשֶׁקִי לְגִנְתָּא. הַאי אִיהוּ נְטִירוּ דְכָל עֲלָמָא. הֵכָא רְזָא
לְיַדְעֵי מְדִין, (נ"ז ע"א) מֵאן דְּבַעֵי לְמִיפֵק לְאַרְחָא, יְקוּם בְּנִגְהָא, וְיִשְׁגַּח
בְּאַסְתִּיכְלוּתָא לְפּוּם שְׁעָתָא, לְסִטֵר (ק"יב ע"ב) מְזַרְחָא, וְיַחְמֵי כְּחִיזוּ דְאַתְנוּן
דְּבִטְשֵי בְּרִקִיעָא, דָּא סְלִיק וְדָא נְחִית. וְאַלִין אִינוּן נְצִיצוּ דְאַתְנוּן, דְאַתְבְּרוּן
בְּהוּ שְׂמִיָּא וְאַרְעָא.

אִי אִיהוּ יַדַע בְּרְזָא דְאִינוּן אֲתָנוּן, דְאִינוּן רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא, דְאַרְבַּעִין
וְתַרְוֵין אֲתָנוּן, וְיַדְכֶר לֹון כְּדָקָא חֲזִי, בְּרַעוּתָא דְלִבָּא. יַחְמֵי גוּ נְהִירוּ דְנִגְהָא
דְרִקִיעָא שִׁית יוֹדִיין, תְּלַת לְסִטֵר יְמִינָא, וְתַלַת לְסִטֵר שְׂמָאלָא. וְתַלַת וּוִין,
דְסִלְקִין וְנַחְתִין וְנַצְצֵי בְרִקִיעָא. וְאִינוּן אֲתָנוּן דְבִרְכַת כְּהֲנִים, וְכַדִין יַצְלִי
צְלוּתֵיהָ, וְיַפּוּק לְאַרְחָא, וְדָאִי שְׂכִינְתָא אֲקַדִימַת עֲמִיָּה, זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

כְּד אֲתִי הַאי בְּקֶר, עֲמוּדָא חַד נְעִיץ בְּסִטֵר דְרוּם, לְגוּ מְתִיחוּ דְרִקִיעָא, דְעַל
גְבִי גִנְתָּא. בְּר מַהְהוּא עֲמוּדָא, דְאִיהוּ (קפ"ד ע"ב) נְעִיץ בְּאַמְצָעוּ דְגִנְתָּא.
וְעֲמוּדָא דָּא, אִיהוּ נְהִיר (וּיַחֲי רי"ט ע"א) בְּנְהִירוּ דְתַלַת גְּוּוֹנִין, מְרִקְמָא
דְאַרְגְּוֹנָא. בְּהַהוּא עֲמוּדָא, קִימָא עֲנָפָא חַדָּא, בְּהַהוּא עֲנָפָא, אֲתַעְתְּדוּ
תַלַת צְפָרִין, מְתַעֲרִין צְפָצְפָא לְשַׁבְחָא.

פְּתַח חַד וְאָמַר, (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. פְּתַח
תַנְיִנָא וְאָמַר, יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. פְּתַח תְּלִיתָאָה וְאָמַר,
מִמְזַרְחָא שְׂמֵשׁ עַד מְבוֹאוּ מְהוּלָל שֵׁם יְיָ. כְּדִין כְּרוּזָא קְדִים וְקִרֵי אֲתַעְתְּדוּ
קְדִישֵי עֲלִיוֹנִין, אִינוּן דְמִשְׁבַּחַן לְמֵאֲרִיָּהוּן, אֲתַתְּקֵנוּ בְּשַׁבְחָא דִימְמָא. כְּדִין
אֲתַפְרְשִׁין יְמָמָא מִן לֵילָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאן דְקָם בְּצַפְרָא, מְגוּ
תוּשְׁבַחְתָּא דְאֹרִיָּתָא, דְלַעֵי בְלִילָא. בְּהַהוּא זְמַנָּא צְלוּתָא דְצַפְרָא.

כְּתִיב, (ישעיה כ"א) אָמַר שׁוֹמֵר אֶתָּא בְּקֶר וְגַם לֵילָה אִם תִּבְעִיוֹן בְּעִיוֹ שְׁבוּ
אֲתִיו, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ לִיָּה, עַל גְלוּת דִּישְׂרָאֵל, דִּינְתִבִי גוּ בְנֵי שְׁעִיר,
וְיִשְׂרָאֵל אֲמַרִי לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שׁוֹמֵר, מַה מְלִילָה, מַה תְּהֵא עָלֹן מִן
גְלוּתָא דָּא, דְדַמִי לְחִשׁוּכָא דְלִילָא. מַה כְּתִיב, אָמַר שׁוֹמֵר, דָּא קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא, אֶתָּא בְּקֶר, כְּבֶר נְהִירְנָא לְכוּ בְּגְלוּתָא דְמַצְרַיִם, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ
וְקִרִיבַת יַתְכוּן לְפּוּלְחָנֵי, וְאֹרִיָּתָא יְהִבִית לְכוּן, בְּגִין דְתַזְכּוּן לְחַיִי עֲלָמָא.
שְׁבַקְתוּן אֹרִיָּתֵי, וְגַם לֵילָה, אֲעִילְנָא לְכוּ בְּגְלוּתָא (ס"א דבבל, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ.
שְׁבַקְתוּן אֹרִיָּתֵי כַמְלַקְדָּמִין, אֲעִילְנָא לְכוּ בְּגְלוּתָא) כְּמִלְקְדָּמִין. אִם תִּבְעִיוֹן בְּעִיוֹ כְּמָה
דְאַתְ אָמַר, (ישעיה לה) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְיָ וְקִרְאוּ, וְתַמָּן תִּשְׁכַּחוּן בְּמָה תִלְיָא
גְלוּתָא דְלְכוּן, וְגֵאוּלָּה דְלְכוּן, וְכַד תִּבְעִיוֹן בְּהָ, הִיא תִימָא וְתַכְרִיז קְמִיָּכוּ.
שׁוּבוּ אֲתִיו. שׁוּבוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימַתָּא, וּמִיַּד אֲתִיו וְאַקְרִיבוּ לְגַבְּאִי. (נ"א וברזא
דְהַאי קְרָא)

וּבְהַאי קְרָא כְּתִיב, מִשָּׂא דוּמָה. וְרְזָא דָּא, בְּשִׁית דְרַגִין דְנְבוּאָה (בַּחֲמֵשָׁה אַרְחִין)
אֲתַמַר לְנְבִיאִי. בְּמַחְזִיָּה. בְּחֻזוּיִן. בְּחֻזוּיִת. בְּדַבְרִיָּר. בְּמִשְׁשִׂא.
וְכִלְהוּ חֲמִשָּׁא כְּלָהוּ כְּמֵאן דְחִמֵי בְּתַר כּוּתְלָא, הַהוּא נְהִירוּ דְנְהוּרָא.
וּמְנַהוּן, כְּמֵאן דְחִמֵי נְהוּרָא דְשְׂמִשָּׁא מְגוּ עֲשִׁשִׁתָּא. אָבַל מִשָּׂא, הוּי, כְּד

מְטִי הַהוּא נְהוּרָא בְּטוּרַח סְגִי וְאִיטְרַח מְלוּי עֲלוּי, דְּלֵא יִכִּיל לְאַתְגְּלִיָּא לֵיהּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעַם הַזֶּה עָלַי. וּבְגִין מִשָּׂא, כְּדִ,

דף קל"א ע"א

וְהָכָא מִשָּׂא דְוִמָּה, טוּרַח סְגִיָּא, דְּלֵא יִכִּיל לְאַתְגְּלִיָּא וְאִיהוּ נְבוּאָה בְּלַחֲשׁוֹ, וְקִימָא בְּלַחֲשׁוֹ. אֵלֵי קוּרָא מִשְׁעִיר הָכָא לָא אַתְגְּלִיָּא מֵאֵן אָמַר אֵלֵי קוּרָא מִשְׁעִיר. אֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵי נְבִיאָה מְהִימְנָא. אַבְּל נְבוּאָה דָּא וְדֵאֵי קִימָא בְּלַחֲשׁוֹ, גּוּ רְזָא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָא, וּמְגוּ רְזָא סְתִימָא, נְבִיאָה מְהִימְנָא אָמַר, דְּלֵיהּ הָוָה קָרָא קְלָא בְּרְזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְאָמַר אֵלֵי קוּרָא מִשְׁעִיר. (דף קל"א ע"א) כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (דברים לג) וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ. וְלֵא כְּתִיב וְזָרַח לְשְׁעִיר, בְּגִין דְרְזָא דְמְהִימְנוּתָא הָכִי אִיהוּ, דְרְגִין מְגוּ דְרְגִין, אֵלֵין פְּנִימָאִין מֵאֵלֵין, קְלִיפָה גּוּ קְלִיפָה, וּמוּחָא גּוּ מוּחָא.

וְהָא אוֹקִימְנָא, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, הָא דְרְגָא חַד. עֲנֵן גְּדוּל, הָא דְרְגָא אַחְרָא. וְאַשׁ מִתְּלַקְחַת, הָא דְרְגָא תְּלִיתָא. וְנוּגָה לּוֹ סְבִיב, הָא דְרְגָא רְבִיעָא. וּלְבַתֵּר וּמִתּוּכָה כְּעִין הַחֲשֵׁמֶל. וּלְבַתֵּר וּמִתּוּכָה דְמוֹת אַרְבַּע חֵיּוֹת הָא דְרְגִין גּוּ מְדְרְגִין (נ"א דרגין).

אוּף הָכָא, כְּדִ אַתְגְּלִיָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, לָא אַתְגְּלִיָּא אָלָא מְגוּ דְרְגִין אֵלֵין. מְסִינֵי בָּא, דְרְגָא דְהוּהוּ טְמִירָא יְתִיר, וּלְבַתֵּר אַצְטְרִיךְ לְאַתְגְּלִיָּא. וְאָמַר וְזָרַח מִשְׁעִיר, הָא דְרְגָא אַחְרָא, דְאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא יְתִיר, קְלִיפָא דְשְׁרִיָּא עַל גַּב מוּחָא. וּלְבַתֵּר הוּפִיעַ מֵהַר פְּאָרֶן, הָא דְרְגָא אַחְרָא. וּלְבַתֵּר וְאַתְהָ מְרַבְּבוֹת קִדְשׁ, דָּא שְׁבַחָא דְכֻלָּא, דְאָף עַל גַּב דְאַתְגְּלִיָּא מְכָל אֵלֵין דְרְגִין, מֵהָהוּא אַתְרָא דְהוּא עִקְרָא דְכֻלָּא, שְׁרִי לְאַתְגְּלִיָּא מְנִיָּה. מֵאֵן אַתְרָא אִיהוּ. מְרַבְּבוֹת קִדְשׁ אִיהוּ, אִינוּן דְרְגִין עֲלֵאִין לְעִילָא, (לעילא) אוּף הָכָא אֵלֵי קוּרָא מִשְׁעִיר, מֵהָהוּא דְרְגָא דְקָאמְרוּ, דְאַתְדַּבֵּק לְעִילָא.

שׁוּמֵר מַה מְלִילָה שׁוּמֵר מַה מְלִיל. שׁוּמֵר דָּא מְטְטְרוּ'ין, (שומר ישראל) וְכְּתִיב, (משלי כז) וְשׁוּמֵר אֲדוֹנָיו יִכְבֵּד, וְדָא רְזָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילָא. מַה מְלִילָה שׁוּמֵר מַה מְלִיל, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אָלָא, כֻּלָּא חַד, אַבְּל בְּחוּלְקָא דָּא, שְׁלֵטָא סְטְרָא אַחְרָא. וּבְחוּלְקָא דָּא, לָא שְׁלֵטָא כֻּלָּל. לֵיל, אַצְטְרִיךְ לְנִטְוָרָא, דְכְּתִיב, (שמות יב) לֵיל (ל"ז ע"ב) שְׁמוּרִים הוּא, וְעַל דָּא חֶסֶר ה', וְדָא אִיהוּ כְּדִ עַל לִילָא, עַד דְאַתְפְּלַג. מְפֻלְגוּ לִילָא וּלְהִלָּא, שְׁלֵטָא לִילָה בְּה' דְכְּתִיב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלִילָה כִּיּוֹם יָאִיר וְגו'. וּבְגִין כְּדִ, שׁוּמֵר מַה מְלִילָה שׁוּמֵר מַה מְלִיל.

אָמַר שׁוּמֵר. אַשְׁכְּחְנָא בְּסַפְרָא דְאַדָּם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאָמַר. וַיֹּאמֶר לְעִילָא, וְאָמַר לְתַתָּא, וְאַל מִשָּׁה אָמַר. מֵאֵן (קס"ד ע"א) אָמַר, אָמַר שׁוּמֵר, דָּא מְטְטְרוּן. אַתְּא בְּקָר, דָּא צְלוּתָא דְשְׁחָרִית דְאִיהוּ שְׁלֵטְנוּ דִימְמָא, הָהוּא דְשְׁלִיט עַל לִילָא. וְאֵי תִימָא דְאִיהוּ אֲתִי בְּלַחוּדוּי, וְאַתְפְּרֵשׁ דְכֵר מְנוּקְבָא,

הָא כְּתִיב וְגַם לִילָה, תִּרְוִיחֶהוּ כְּחֹדָא, וְלֹא (ו' ע"א) מִתְפָּרְשִׁין דָּא מִן דָּא לְעַלְמִין. וְקָלָא דָּא קָרִי בְּמַלְיָן אֱלִין, אֲתָא בְּקָר וְגַם לִילָה תִּרְוִיחֶהוּ זְמִינִין לְגַבְיִכוּ.

מִפְּאֵן וְלִהְלָאָה אִם תִּבְעִיוֹן בְּעִיו. אִם תִּבְעוֹן בְּעוֹתְכוֹן בְּצִלוֹ קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא, בְּעִיו, צִלוֹ וּבְעוֹ בְּעוֹתְכוֹן, וְתוּבוֹ לְגַבֵּי מְאָרִיכוֹן. אֲתִיו, כְּמֵאן דְּזַמִּין לְקַבְּלָא לְבָנוֹי, וְלִרְחֻמָּא עֲלֵיחֶוּ. אוּף הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּקָר וְגַם לִילָה, קָרָא וְאָמַר אֲתִיו. זְכָאָה עֲמָא קְדִישָׁא, דְּמֵאֲרִיחֶוּן בְּעִי עֲלוֹן, וְקָרָא לֹון לְקַרְבָּא לֹון לְגַבֵּיחֵ.

כְּדִין עֲמָא קְדִישָׁא, בְּעָאן לְאֲתַחְבְּרָא, וְלֹאֲעֲלָא בְּבִי כְּנִישְׁתָּא. וְכַל מֵאן דְּאֲקָדִים בְּקְדָמִיתָא, אֲתַחְבְּרָ בְּשְׂכִינְתָּא בְּחַבּוּרָא חֹדָא. תָּא חֲזִי, הֵהוּא קְדָמָאָה דְּאֲשְׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, (ואוריך בבי כנישתא) זְכָאָה חוּלְקִיָּה, דְּאִיחֶוּ קִיָּמָא בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק בְּהַדִּי שְׂכִינְתָּא. וְדָא אִיחֶוּ רְזָא (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. דָּא סְלִיק בְּסְלִיקוֹ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא, הָא תִּנְיָן בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲתִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְלֹא אֲשַׁכַּח תַּמָּן עֲשָׂרָה, מִיַּד פּוֹעֵס. וְאֲתָּ אֲמַרְתָּ הֵהוּא חַד דְּאֲקָדִים, אֲתַחְבְּרָ בְּשְׂכִינְתָּא, וְקִיָּמָא בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק.

דף קל"א ע"ב

אֲלָא, (נש"א קמ"ו ע"א) לְמַלְכָּא דְּשָׁדֵר לְכַל בְּנֵי מְתָא, דִּישְׁתַּכְּחוֹן עֲמִיָּה בְּיוֹם פְּלוֹ, בְּדוּדָּ פְּלוֹ. עַד דְּהוּוּ מְזַמְנֵי גְרַמִּיחֶוּ אִינוֹן בְּנֵי מְתָא, אֲקָדִים חַד וְאֲתָא לְהֵהוּא אֲתֵר. בִּין כְּדָּ וּבִין כְּדָּ אֲתָא מִלְּכָא, אֲשַׁכַּח לְהֵהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּאֲקָדִים תַּמָּן, אָמַר לִיָּה, פְּלוֹ בְּנֵי מְתָא אֵן אִינוֹן. אָמַר לִיָּה, מְאָרִי, אָנָּא אֲקָדִים מְנָא מְנִיחֶוּ, וְהָא אִינוֹן אֲתָאן אֲבַתְרָאֵי לְפָקוּדָא דְּמִלְּכָא. כְּדִין, טַב בְּעִינֵי מִלְּכָא, וְיִתִּיב תַּמָּן בְּהַדִּיָּה, וְאֲשַׁתְּעִי עֲמִיָּה, וְאֲתַעְבִּיד רְחִימָא דְּמִלְּכָא. בִּין כְּדָּ (דף קל"א ע"ב) וּבִין כְּדָּ, אֲתוֹ כָּל עֲמָא, וְאֲתַפְּיִיס מִלְּכָא עֲמַהוֹן, וְשָׁדֵר לֹון לְשִׁלְּם. אֲבַל אִי אִינוֹן בְּנֵי מְתָא לֹא אֲתִיוֹן, וְחַד לֹא אֲקָדִים לְאֲשַׁתְּעִי קָמִי מִלְּכָא, לְאֲתַחְבְּרָאָה בְּגִינִיחֶוּ דְּהָא פְּלֵהוּ אֲתִיוֹן. מִיַּד פְּעִיס וְרָגִיז מִלְּכָא.

אוּף הֵכָא, בִּינוֹן דְּחַד אֲקָדִים, וְאֲשַׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, וְשְׂכִינְתָּא אֲתָנָא וְאֲשַׁכַּח לִיָּה, כְּדִין אֲתַחְשִׁיב כְּאֵלוֹ כְּלֵהוּ אֲשַׁתַּכְּחוֹ תַּמָּן. דְּהָא דָּא אוּרִידָּ לֹון תַּמָּן. מִיַּד אֲתַחְבְּרַת עֲמִיָּה שְׂכִינְתָּא, וְיִתְבִּי בְּזוּגָא חַד, וְאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהַדִּיָּה, וְאוֹתִיב לִיָּה בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק. וְאִי חַד לֹא אֲקָדִים וְלֹא אֲשַׁתַּכַּח תַּמָּן, מַה כְּתִיב, (ישעיהו ט) מִדּוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ. וְאִין עֲשָׂרָה לֹא כְּתִיב, אֲלָא וְאִין אִישׁ, לְאֲתַחְבְּרָא בְּהַדִּיָּאֵי, לְמַהוּי גַּבְאֵי, כְּמַה דְּאֲתָּ אָמַר אִישׁ הָאֲלֵהִים לְמַהוּי בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְּאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהַדִּיָּה, וְשְׂאִיל עֲלוּי, אִי יוֹמָא חַד לֹא אֲתִי, כְּמַה (בלק קצ"ו ע"א) דְּאוּקִימְנָא, דְּכְתִיב, (ישעיהו ט) מִי בְּכֶם יִרָא יְיָ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ. וְהָא אֲתַעֲרָנָא בְּהָאֵי דְּכְתִיב, אֲלֵי קוּרָא מְשַׁעִיר, דְּהָא דְּרָגָא בְּתֵר דְּרָגָא, דְּרָגָא גּוֹ דְּרָגָא, הֵהוּא שׁוֹמֵר, קוּרָא בְּחִילָא בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְדָא אִיחֶוּ

שומע בקול עבדו, עבדו, דא מטטרון. ובגין כך, זכאה איהו מאן דאקדיס
לבי כנישתא, לסלקא בההוא דרגא עלאה דקאמרן.

כד אתי צפרא, וצבורא אשתכחו בבי כנישתא, בעו לאשתכחא בשירין
ותושבחו דדוד. והא אוקימנא, דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא
ותתא, לאתקנא תקונין, ולאתערא חדוה. דהא בגין דא לינאי מתערי
לאתערא רחימו וחדוה לעילא, באינון שירין ותושבחו.

ומאן דמשתעי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחזי פרודא, ווי לית
דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל. דאחזי דהא
לית (ליה) אלהא, ולא אשתכח תמן, (ולית ליה חולקיה ביה) ולא דחיל מניה,
ואנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקיפא) עלאה דלעילא.

דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא, סדורא דשירין ותושבחו
וסדורא דצלותא, כדיו מתכנשי תלת משרין דמלאכי עלאי. משרייתא
חדא, אינון מלאכין קדישין (עילאין) דקא משבחו לקודשא בריך הוא
ביממא, בגין דאית אחרנין דקא משבחו לקודשא בריך הוא בלילא.
ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחו לקודשא בריך הוא, ואמרין שירין
ותושבחו בהדיהו דישראל ביממא.

משרייתא תננינא, אינון מלאכין קדישין, דמשתכחי בכל קדושה וקדושה
דישראל, מקדשי לתתא. ובשולטנא דלהון, כל אינון דמתערין בכל אינון
רקיעין, (ס"א היכלין) בההיא צלותא דישראל (ס"א דמיושב).

משרייתא תליתאה אינון (ר"ס ע"ב) עולמתן עלאין. דקא מתתקני עם
מטרוניתא, ומתקני לה לאעלא לה קמי מלאכא, ואלין אינון משרין עלאין
על כלהו. (ר"ס ע"ב) וכלהו מתתקני, בסדורא דישראל דמתתקני לתתא,
באינון שירין ותושבחו, ובההיא צלותא דקא מצלו ישראל. כיון דאלין
תלת משרין מזדמנו, כדיו ישראל פתחי שירתא, וזמרי קמי מאריהון.
וההיא משרייתא חדא, די ממנא לשבחא למאריהון ביממא, אזדמנו
עליהו, וזמרי עמהון כחדא, באינון שבחי דדוד מלאכא, והא אוקימנא
מלי.

בההוא זמנא דמסיימי ישראל שבחי דאינון תושבחו דדוד, כדיו
תושבחתא דשירתא דימא, כמה דאוקימנא. ואי תימא, האי תושבחתא
אמאי איהי בתקונא בתרייתא בתר שבחי דדוד, והא תורה שבכתב,
אקדימת לתורה שבעל פה, ואקדימת לנביאים, ואקדימת לפתובים,
וכמה דאקדימת, הכי אצטריך לאקדמא. (נ"א בשירתא)

דף קל"ב ע"א

אַלָּא, מִגּוֹ דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְתַּקְנַת אֶלָּא מִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, מְשׁוּם הַכִּי אֶצְטְרִיךְ לומר לָהּ בְּשִׁירוּתָא דְתַקּוּנָהָא, וְהָאִי תּוֹשְׁבַחְתָּא מְעַלְיָא, מְכַל שְׁאָר תּוֹשְׁבַחוֹ דְעֵלְמָא. וְאִיְהִי לֹא אֶתְתַּקְנַת מְכַלְהוּ, כְּמָה דְאֶתְתַּקְנַת (דף קל"ב ע"א) מִתּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא. וּבְגִין דָּא, אִיְהִי סְמוּךְ לְצִלוֹתָא דְמִיּוֹשֵׁב, כְּמָה דְאוּקִימָנָא.

בְּהַ שְׁעֵתָא כַּד שִׁירְתָּא דִּימָא אֶתְנַמַּר, מִתְעַטְרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּהֵוָה כְּתָרָא, דְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעְטְרָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְהֵוָה (ח' ע"ב) כְּתָרָא גְלִיפָא מְחַקְקָא בְּשִׁמְהוֹ קַדִּישִׁין, כְּמָה דְאַתְעַטְר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵוָה יוֹמָא דְאַעְבְּרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יִמָּא, וְאַטְבַּע לְכָל מְשַׁרְיִין דְפְרָעָה וּפְרָשׁוּהִי. בְּגִין דָּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוּאַה רְעוּתִיָּה בְּהָאִי שִׁירְתָּא. וְכַל מָאן דְזָכִי לָהּ בְּהָאִי עֵלְמָא, (ס' ע"א) זָכִי לְמַחְמִי לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּתַקּוּנֵי הֵוָה כְּתָרָא, וּבְחִגְרֵוֹ דְזַיְיָנִיָּה, וְזָכִי לְשִׁבְחָא הָאִי שִׁירְתָּא תַּמּוֹן, וְהָאִי אוּקִימָנָא מְלִי.

כִּיּוֹן דְמִטִּי בַר נֶשׁ לִישְׁתַּבַּח נָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵוָה כְּתָרָא, וְשׁוּי לִיָּה קְמִיָּה, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁרִיָּאֵת לְאַתְתַּקְנָא לְמִיתֵי קְמִי מַלְכָּא עֵלְאַה. וְאַצְטְרִיךְ לְאַכְלָלָא לָהּ, בְּתַלְיִסַּר מְכִילוֹן דְרַחֲמֵי עֵלְאַי, דְמִנְהוֹן אֶתְבְּרַכַּת. וְאַיְנוֹן תַּלְיִסַּר בּוֹסְמִין עֵלְאַין, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) נִרְדָּ וְכָרְכּוּם קָנָה וְקִנְמוֹן וְגוֹ', וְהָכָא אִינּוֹן, שִׁיר, וְשִׁבְחָה, הִלֵּל, וְזַמְרָה, עוֹז, וּמְמַשְׁלָה, נְצַח, גְּדוּלָה, וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה, וְתַפְאַרְת, קְדוּשָׁה. הָאִי תַרְיִסַּר. וּלְבַתַּר לְחַבְרָא לָהּ בְּהַדְיָיָהוּ, וְלוֹמַר וּמַלְכוּת, וְהוּוֹ תַלְיִסַּר. בְּגִין דְאַיְהִי מִתְבְּרַכָּא מְנִיָּיָהוּ.

וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ, בְּשְׁעֵתָא דְאַתְכְּלִילַת בִּינְיָיָהוּ, לְשׁוּאַה לְבָא וּרְעוּתָא בְּהָאִי, וְלֹא לִישְׁתַּעֵי כָּלְל, דְלֹא לְפִסּוֹק בִּינְיָיָהוּ. וְאַי פְּסִיק בִּינְיָיָהוּ, מִתְחֹת גְּדַפֵּי כְּרוּבִיָּא נְפִיק חַד שְׁלַהּוּבָא, וְקֹאֲרֵי בְּחִילָא וְאַמַּר, פְּלַנְיָא דֵי פְּסִיק גְּאוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִשְׁתַּצִּי וְיִתְפַּסֵּק, דְלֹא יַחֲמִי גְּאוּתָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה כו) וַיִּבַּל יִרְאַה גְּאוּת ה', בְּגִין דְאַלִּין תַּלְיִסַּר אִינּוֹן גְּאוּת יִי'.

מְכַאן וּלְהַלָּאָה אֵל הַהוּדָאוֹת כּו', דָּא מַלְכָּא עֵלְאַה דְשְׁלָמָא כְּלָא דִילִיָּה, בְּגִין דְכָל הֵנִי שְׁבַחוֹ אִינּוֹן לְגַבְהַ דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל כַּד מְשַׁתְּבַּחַא בְּמְשַׁרְיָיָתָא דְלִתְתָּא. כְּמָה דְאַתְ אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, לְמַלְכָּא דְשְׁלָמָא דִילִיָּה, מִתַּמּוֹן וּלְהַלָּאָה, (ישעיה מה) יוֹצֵר אוֹר וּבּוֹרָא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבּוֹרָא אֶת הַכֵּל. וְהָאִי אֶתְעַרְנָא בֵּיָה, וְאַתְעַרוּ חַבְרִיָּא דְהֵנִי אִינּוֹן תִּיקוּנֵין דְעֵלְמָא עֵלְאַה. (אל אדון).

א"ל בְּרוּיָיָךְ: תַּקּוּנֵי דְעֵלְמָא תַתְּאַה, דְאַינּוֹן כ"ב אֶתְוּוֹן זְעִירִין, בְּגִין דְאַיִת (בראשית ג' ע"ב) אֶתְוּוֹן רַבְרָבּוֹ, וְאַתְוּוֹן זְעִירִין. אֶתְוּוֹן זְעִירִין, מְעַלְמָא תַתְּאַה. אֶתְוּוֹן רַבְרָבּוֹ, מִהֵוָה עֵלְמָא דְאַתִּי.

בְּכָלָא אִינּוֹן רַבְרָבּוֹ, אִינּוֹן רַבְרָבּוֹ בְּגַרְמִיָּהוּ. כַּד (לא) אֶתְיִין יַחֲדָאִין אִינּוֹן רַבְרָבּוֹ (נ"א דְכַר וְנוֹקְבָא פְּשִׁיטוֹ) דְכַד לֹא פְּשִׁיטוֹ יַתִּיר, אִינּוֹן אֶתְיִין כָּל אֶת וְאַת בְּרִיתִיכָא דְחַזִּי לִיָּה, כְּגוֹן שְׁבַחָא דְשַׁבַּת דְאַינּוֹן אֶתְוּוֹן דְשַׁבַּח, אֵל אֲדוֹן עַל

כָּל הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבוֹרָךְ בְּפִי כָּל נֶשְׁמָה. אֵלֶּיךָ אֶתְּוֹן בְּחַמֵּשׁ חֲמֵשׁ תֵּיבִין, דְּאֵינֹן חַמְשֵׁין תַּרְעִין דְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

תַּרְיִן אֶתְּוֹן אַחְרָנִין דִּי בְּסוּפָא : שׂוֹת. אֵינֹן בְּשִׂית שְׂוִית תֵּיבִין, דְּאֵינֹן שְׂוִית סְטָרִין דְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְנַפְקִי מִתַּמְּן. כְּגוֹן : שְׂבַח יִתְּנוּ לּוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם. תַּנְפְּאֶרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים וְאוֹפְנִים וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֵלֶּיךָ תַּרְיִן אֶתְּוֹן, בְּשִׂית שְׂוִית תַּרְיִן אֶתְּוֹן קְדָמָי, בְּחַמֵּשׁ חֲמֵשׁ. כְּלָהוּ שְׂאֵר אֶתְּוֹן דִּי בְּאַמְצָעִיתָא, כְּלָהוּ בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, בְּגִין דְּאֵינֹן בְּרָזָא דְרִתִּיכָא עֲלָאָה, דְּאֵינֹן אֶתְּוֹן קְדָמָי וְאֵינֹן דְּבְסוּפָא, אֵינֹן שְׂלִימוּ דְכ״ב אֶתְּוֹן, בְּגִין דְּאֵית בְּהוּ כ״ב תֵּיבִין, לְקַבֵּל כ״ב אֶתְּוֹן עֲלָאִין. אֲשֶׁתְּאֵרוּ תַמְנִיסָר אֶתְּוֹן אַחְרָנִין, דְּקָא סְלָקִין בְּרִתִּיכִיָּהוּ לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִין וְתַרְיִן תֵּיבִין, דְּאֵינֹן רְזָא דְשִׁמְא מְפָרֵשׁ, גְּלִיפָא קְדִישָׁא דְע״ב אֶתְּוֹן, דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַעֲטָר בְּהוּ. וְשִׁמְא דָא, אִיהוּ מְעַטְרָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְסְלִיק בְּרָזָא דָא, לְאַתְעֲטָרָא בְּהוּ גוֹ שְׂלִיחוּתָא (דמאריה) דְשְׂכִינְתָא.

דף קל״ב ע״ב

וְסִימְנִיד דְאֵלֶּיךָ אֶתְּוֹן, דְּקָא מְתַעֲטָרֵן בְּשִׁבְחָא עֲלָאָה, דָּא קְדָמָי וְסוּפִי, דְּסְלָקִין בְּעַטְרִיָּהוּ אֵינֹן אִית ב״ש. אֶלְפֵי בְּחַמֵּשׁ. תֵּיבִין בְּשִׁי״ת. בֵּית בְּחַמֵּשׁ. שׂוֹת בְּשִׂית. בְּגִין כְּדָ רְזָא דְאִית ב״ש (דף קל״ב ע״ב) כְּלָלָא דְכ״ב אֶתְּוֹן, דְּאֵינֹן עֲטָרָה דְתַלְתִּין וְתַרְיִן שְׂבִילִין. (ס״א דשמא קדישא).

וְסִימְן דְּאֵינֹן אֶתְּוֹן אַחְרָנִין דְּסְלָקִין בְּרִתִּיכִיָּהוּ, ג״ר. שְׂאֵרִי בְּגִימ״ל, וְסִימְן בְּרִי״ש, וְכְלָהוּ רְזָא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא. אִית ב״ש, רְזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא. ג״ר, רְזָא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא, דְּסְלָקָא לְע״ב, וְאַתְעֲבִיד מְנִיָּהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא, לְאַתְעֲטָרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מְגוֹ רִתִּיכָא עֲלָאָה. (דכתיב, (תהלים מ״ח) כשמד אלהים כן תהלתך)

וּבְגִין כְּדָ הָהוּא שְׂמָא דְע״ב כְּלִילָא בְּרָזָא דְאַבְהוּ, יְמִינָא וְשְׂמָאֵלָא וְאַמְצָעִיתָא. וְאִיהִי מְתַעֲטָרָא בְּהוּ, לְמַהוּי שְׂמָא קְדִישָׁא. וְלָאוּ שְׂמָא עֲלָאָה, כְּאֵינֹן שְׂמָהוּ עֲלָאִין, דְּעֵלְמָא עֲלָאָה, דְּאַתְאַחְדוֹן לְעִילָא לְעִילָא. וְאַף עַל גַּב דְּהֵאִי שְׂמָא עֲלָאָה אִיהוּ, אֲבָל רְזָא דִילִיָּה, דְּוֹד מְלָכָא, דְּמְתַעֲטָרָא בְּאַבְהוּ.

שְׂמָא דְמ״ב אֶתְּוֹן רְזָא דִילִיָּה אַבְהוּ, דְּקָא (ויקרא ע״ט ע״א, ק״ח, רנ״ו ע״ב) מְתַעֲטָרֵן בְּעֵלְמָא עֲלָאָה. וְעֵלְמָא עֲלָאָה בְּמַה דְלְעִילָא. (ס״א וסלקא רזא לעילא לעילא, עד דאתעטרא באין סוף) וְעַל דָּא, סְלִיק וְלָא נְחִית, אֲתַעֲטָר גוֹ מְחֻשְׁבָּה עֲלָאָה. זְכָאָה חוּלְקָא דְמָאן דִּידַע לִיָּה, וְאַזְדַּהֵר בֵּיהּ.

שְׂמָא דְע״ב אֶתְּוֹן, דְּוֹד דְּקָא (בראשית ל״ג ע״ב, ר״ז ע״ב, רל״ד ע״ב, ויקרא ק״ג ע״ב) מְתַעֲטָרָא בְּאַבְהוּ, וְרְזָא דִילִיָּה סְלִיק וְנְחִית, כְּגוֹנוֹנָא דָא מְצַפ״ץ, (מצפ״ץ) שְׂמָא דְתַלְיָסָר מְכִילִין דְרַחֲמִי. אֵינֹן תַּרְיָסָר, רְזָא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא, דְנַפְיָק

מַחַד, דְּשָׂרְיָא עֲלֵייהוּ וּבְגִין כְּדָּ (סליק ונחית, וכלהו סלקין ונחתי בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שְׂמָא דְעֵיב סְלִיק וְנָחִית, סְלִיק מְסֻטְרָא דָּא, וְנָחִית מְסֻטְרָא דָּא. שְׂמָא דְתִלְיִסָּר מְכִילוֹ, סְלִיק מְסֻטְרָא דָּא, וְנָחִית מְסֻטְרָא דָּא, וְהָוָא דְנָחִית בְּגִין לְאַמְשָׁכָא טִיבוּ לְתַתָּא. וְעַל דָּא, אִיִּת בִּישׁ גִּיר דִּיק הִיִּץ וִיפ זִיע חִיס טִין יִים כִּ"ל. אֲתָנוּן קְדָמָי סְלִיקוּן בְּחוּשְׁבָּנָא, וְאֲתָנוּן אַחְרָנִין נַחְתִּי בְּחוּשְׁבָּנָא, בְּגִין לְאַמְשָׁכָא טִיבוּ דְלַעִילָא לְתַתָּא.

שְׂמָא דְמִיב, אִיהוּ מְתַעֲטָרָא לְרִתִּיכָא עֲלָאָה. שְׂמָא דְעֵיב, אִיהוּ מְתַעֲטָרָא לְרִתִּיכָא תַתָּאָה. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּמִשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע לְמֵאֲרִיָּה, זְכָאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

וּבְגִין כְּדָּ, תּוּשְׁבַּחְתָּא דְשִׁבְתָּ דְקָא מְשַׁבְּחָא לְמַלְכָּא דְשְׂלָמָא דִּילִיָּה. מְשַׁבְּחָ לִיָּה בְּשְׂמָא דְעֵיב, וּבְכִיב תִּיבִין, רְזָא דְכִיב אֲתָנוּן, בְּגִין דְּתַתַּעֲטָר בֵּיהּ לְסִלְקָא לְעִילָא בְּתוּשְׁבַּחְתָּא דָּא. וְעַל דָּא, אֵל אָדוֹן, תּוּשְׁבַּחְתָּא דְעֲלָמָא דְאַתִּי אִיהוּ, וּפְרִיחוּ (ס"א ופריכו) דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְּמַתַּעֲטָרָא לְסִלְקָא לְעִילָא, וּפְרִיחוּ דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּמַתַּעֲטָרָא לְסִלְקָא גּוּ רִתִּיכָא עֲלָאָה.

אִיִּת בִּישׁ, סְלִיקוּן (רס"א ע"א) וְנָחִיתוּ, כְּמָה דְאַתְמַר. אָמַר לִיָּה בִּים סְלִיקוּן וְלֹא נַחְתִּין, וְסִימְנִידָּ, דָּא שְׁבִיִּת בְּלַחוּדוּי. וְדָא שְׁבִיִּת וְיוֹם הַכְּפּוּרִים, דְּסִלְקָא רְזָא לְעִילָא לְעִילָא, עַד דְּמַתַּעֲטָרָא כְּלָא בְּאִין סוּף.

אֵל בְּרוּךְ, דָּא סְדוּרָא דְאַתָּנוּן זְעִירוּן, וְתַקּוּנִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹמָא בְּצִלוּתָא. וּבְגִין דְּאִינוּן אֲתָנוּן זְעִירוּן, לִית (ר"ה ע"ב) רְוּחָא בִּינִיָּהוּ, וְאִינוּן תַּקּוּנִי עוֹלִימְתָן דְאַתָּנוּן עִם מְטְרוֹנִיתָא לְגַבִּי מַלְכָּא עֲלָאָה.

קְדוּשָׁא דָּא דְקָא מְקַדְּשִׁי מְלָאכִי עֲלָאי, לָאו אִיהוּ בְּיַחֲד. וְהָא אוּקִימְנָא, כְּל קְדוּשָׁה דְאִיהוּ בְּלִשׁוֹן הַקּוּדְשׁ, יַחֲד אָסִיר לִיָּה לְמִימַר. תַּרְגּוּם, לְעוֹלָם בְּיַחֲד, וְלֹא בְּסַגִּיאִין, וְיַחֲד אִיהוּ תַקּוּנָא דִּילִיָּה וְדָאי, וְלֹא סַגִּיאִין. וְסִימְן לְרְזָא דָּא, שְׁנִים מְקָרָא וְאַחַד תַּרְגּוּם. שְׁנִים לִישְׁנָא דְסַגִּיאִין אִיהוּ, דְּוַדָּאי קְדוּשָׁה דְלִשׁוֹן הַקּוּדְשׁ אָסִיר אִיהוּ (קכ"ט) בְּיַחֲד. קְדוּשַׁת תַּרְגּוּם אָסִיר אִיהוּ בְּסַגִּיאִין, אָלָא בְּיַחֲד לְעוֹלָם. אַחַד תַּרְגּוּם תַּנִּינּוּ, וְלֹא תַרִּין וְלֹא יַתִּיר. תַּרְגּוּם אֲתָנָא לְמִיעוּטָא, וְהַכִּי אֲצִטְרִיד. לִשׁוֹן הַקּוּדְשׁ אֲתָנָא לְרַבּוּיָא, וְהַכִּי אֲצִטְרִיד. דְּמַעְלִין בְּקוּדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִין. וּבְתַרְגּוּם מוֹרִידִין וְלֹא מַעְלִין. אַחַד תַּנִּינּוּ, וְלֹא יַתִּיר, וְלֹא מַעְלִין כְּלָל.

דף קל"ג ע"א

קְדוּשָׁא דָּא, קְדוּשַׁתָּא דְאַתְקַדְּשַׁת שְׁכִינְתָּא, וְכָל אִינוּן רִתִּיכִין דִּילָהּ, לְאַתְתַּקְנָא לְגַבִּי מַלְכָּא עֲלָאָה. וּבְגִין דְּאִיהִי קְדוּשַׁת עֲלָמָא תַתָּאָה, אִיהִי מְיוּשָׁב וְלֹא בְּעַמִּידָה. (דף קל"ג ע"א) קְדוּשָׁה אַחְרָא דְאַהֲדוּרִי צְלוּתָא, אִיהִי קְדוּשַׁתָּא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וּבְגִין כְּדָּ אִיהִי בְּעַמִּידָה, בְּגִין לְאַמְשָׁכָא לָהּ לְתַתָּא, וְכָל מְלוּי דְעֲלָמָא עֲלָאָה, אִיהוּ בְּעַמִּידָה וְלֹא מְיוּשָׁב.

וּבְכָל הַיּוֹם קְדוּשַׁתִּי, יִשְׂרָאֵל מִתְקַדְּשֵׁי בְהוֹ לְתַתָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל מִתְקַדְּשֵׁי בְקְדוּשָׁה דְרַתִּיכָא תַתָּא מִיּוֹשֵׁב. וּבְקְדוּשָׁה דְרַתִּיכָא עֲלָא מְעוּמָד. קְדוּשָׁה אַחְרָא, אִיהִי (רס"א ע"ב) תּוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה, בְּגִינֵי כֹּךְ אִיהִי בְּתַר צְלוֹתָא. וּבְגִין דְּאִיהִי תּוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה, עַל קְדוּשׁוֹן אַחְרָנִין, אִיהִי לְבַתַּר צְלוֹתָא. וּבְגִין דְּכָל חַד וְחַד בְּעֵי לְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיהּ מַהֲהוּא תּוֹסֶפֶת, אֲתַתְּקוֹן לְכָל יַחֲדָא וְיַחֲדָא קְדוּשַׁת תַּרְגוּם. וְאִי תִימָא הָא אִית בְּהּ קְדוּשַׁת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. הַהוּא לְצַבּוֹר, לְאַתְקַדְּשָׁא כְּלָהוּ בְּכָלֵל, בְּהַהוּא תּוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה. וּבְגִין דְּיַחֲדָא לִית לֵיהּ רְשׁוּת, לְאוּמָרָה בְּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וּלְאַתְקַדְּשָׁא יַחֲדָא, אֲתַתְּקִינוּ לָהּ בְּלְשׁוֹן תַּרְגוּם, וְאִיהוּ בְּיַחֲדָא, לְאַתְקַדְּשָׁא כָּל חַד וְחַד בְּהַהוּא תּוֹסֶפֶת, לְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיהּ קְדוּשָׁה יַתִּיר. זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקָא מִתְקַדְּשֵׁי בְּקְדוּשֵׁי עֲלָא, בְּגִין דְּאִינוּן דְּבַקִּין לְעֵילָא, דְּכַתִּיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיָי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

כְּתִיב (מלכים ב ד) הִנֵּה נָא יַדְעִתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קְדוֹשׁ הוּא עוֹבֵר וְגו', וְכַתִּיב נַעֲשֶׂה נָא עֲלֵית קִיר קְטַנָּה וְגו', בְּהַאי קָרָא אִית לּוֹ סִמְךָ בְּעֵלְמָא לְסְדוּרָא דְצְלוֹתָא. הִנֵּה נָא יַדְעִתִּי, דָּא אִיהוּ רְעוּתָא דְאַצְטְרִיךְ בְּרַ נֶשׁ לְשׁוּאָה בְּגוּיָהּ בְּצְלוֹתָא. כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קְדוֹשׁ הוּא, דָּא אִיהוּ עֲלְמָא עֲלָא, דְּאִיהוּ יַתִּיב עַל כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה, וְכָל קְדוּשָׁאן נְפַקִּין מִנֵּיהּ, וְאִיהוּ מְקַדֵּשׁ לְכְּלָהוּ עֲלִמִין. עוֹבֵר עֲלֵינוּ תַמִּיד, מַהֲהוּא קְדוּשָׁה דְּאִיהוּ מְקַדֵּשׁ לְכָל עֲלִמִין לְעֵילָא, אִיהוּ מְקַדֵּשׁ לּוֹ בְּהַאי עֲלְמָא. דְּהָא לִית קְדוּשָׁה לְעֵילָא, אֶלָּא אִי אִית קְדוּשָׁא לְתַתָּא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ויקרא כב) וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהוֹאִיל וְכֹךְ הוּא, נַעֲשֶׂה נָא עֲלֵית קִיר קְטַנָּה, דָּא אִיהוּ סְדוּרָא דְתַקוּנָא (ויחי רכ"ח ע"ב) דְשְׁכִינְתָא, דְּאִיהִי עֲלֵית קִיר, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה לח) וַיִּסַּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר. קְטַנָּה: בְּגִין דְּאִיהִי זְעִירָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׂים לּוֹ שָׁם בְּתַקוּנָא דָּא דְאַנְן מִתְקַנִּין, וּבְסְדוּרָא דִילָן בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן וּבְצְלוֹתָא, (ובתקונא דא) אָנּוּן מִתְקַנִּין לְגַבִּיָּהּ, לְנִיחָא דִילֵיהּ. מְטָה וְשִׁלְחוֹן וְכִסָּא וּמְנוּרָה. אַרְבַּע אֲלִין, כְּלָהוּ בְּשְׁכִינְתָא אִינוּן. וְאִיהִי (כלא) בְּכָל תַקוּנֵין אֲלִין מִתְתַקְנִין, לְגַבִּי עֲלְמָא עֲלָא בְּסְדוּרָא דְאַנְן מְסַדְרִין.

בְּסְדוּרָא דְצְלוֹתָא דְעַרְבִית, וּבְתַקוּנָא דִילֵיהּ, הָא מְטָה. בְּסְדוּרָא דְאִינוּן קְרַבְנִין וְעֲלוּן, דְאַנְן מְסַדְרִין בְּצַפְרָא וְאִינוּן שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן, הָא שִׁלְחוֹן. וּבְהַהוּא סְדוּרָא דְצְלוֹתָא דְמִיּוֹשֵׁב, וּבְתַקוּנָא דְקָרִיאת שְׁמַע, בְּהַהוּא יַחֲדָא דְאַנְן מִתְקַנִּין הָא כְּסָא. בְּהַהוּא סְדוּרָא דְצְלוֹתָא דְמְעוּמָד, וּבְאִינוּן קְדוּשָׁאן, וְתּוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה, וּבְרַכָּאן, דְאַנְן מְסַדְרִין (לה) הָא מְנוּרָה.

זַכָּאָה אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ, דְדָא שׁוּי בְּרַעוּתֵיהּ, לְאַשְׁלְמָא לְגַבִּי מְאָרִיָּה בְּכָל יוּמָא, וּלְאַתְקַנָּא הָא עֲלֵית קִיר קְטַנָּה, לְגַבִּי מְאָרִיָּה בְּהַי תַקוּנֵין. כְּדִין וְדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִי אוֹשְׁפִיזִיָּה בְּכָל יוּמָא. זַכָּאָה אִיהוּ בְּהַאי עֲלְמָא, וְזַכָּאָה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. בְּגִין דְּאֲלִין אַרְבַּע, אִינוּן תַקוּנֵי דְשְׁכִינְתָא, לְאַתְתַקְנָא לְגַבִּי בְּעֵלָה. בְּאַרְבַּע תַקוּנֵין אֲלִין, אֲתַתְּקַנְתָּ בְּשִׁפְרָהָא, בְּחִדּוּהָא, בְּחִזּוּהָא, עַל יְדֵי דְעֲמָא קְדִישָׁא בְּכָל יוּמָא.

דף קל"ג ע"ב

מטה אתיהיבת ליה ליעקב לאתתקנא, ועל דא יעקב אתקין צלותא דערבית. שלחן אתקין דוד מלכא, באינון שירין ותושבחו דאיהו אתקין, כמה דאת אמר (תהלים כג) תערך לפני שלחן נגד צוררי. כסא אתקין אברהם, באתקשרותא דיליה, דעביד טיבו ושלימו דנשמתין לכל בני עלמא, ולית תקונא דכסא, אלא בחסד דאברהם, כמה דאת אמר (ישעיה טז) והוכן בחסד כסא. מנורה (דף קל"ג ע"ב) אתקין יצחק, דאקדיש שמא דקודשא בריך הוא לעיניהון דכל עלמא, ונהיר נהירו דבוצינא עלאה בההיא קדושה. בגיני כך, צריכין עמא קדישא, לומר תדיר ולשוואה רעותהון, לסדרא לגבי עלמא עלאה, דאיהו מאריה דביתא, איש האלהים, מטה ושלחן וכסא ומנורה, למהוי שלימו בכל יומא, עילא ותתא. (ד"א כאן חסר) בשעתא דקא מיחדי ישראל, יחודא דרזא דשמע ישראל, ברעותא שלים, כדין נפקי מגו סתימו דעלמא עלאה, חד נהירו, וההוא נהירו בטש גו בוצינא דקרדינותא, ואתפלג לעי נהורין, ואינון עי נהורין, בעי ענפין דאילנא דחיי.

כדין, ההוא אילנא סליק ריחין ובוסמין, וכל אילני דגנתא דעדן, בלהו סלקין ריחין, ומשבחו למאריהון, דהא כדין אתתקנת מטרוניתא, לאעלא לחופה בהדי בעלה, כל אינון שייפין עלאין, בלהו מתחברן בתיאובתא חדא, וברעותא חדא, למהוי חד בלא פרודא כלל. וכדין בעלה אתתקון לגבהא לאעלא לחופה ביחודא חד, לאתיחדא במטרוניתא.

ועל דא אנו מתערי ליה, ואמרינו (דברים ו) שמע ישראל, אתקין גרמז, הא בעליך ייתי לגביך בתקונוי, זמין לקבלך. יי אלהינו יי אחד, ביחודא חדא, ברעותא חדא, בלא פרודא, דכל אינון שייפין בלהו אתעבידו חד, ועיילין בחד תיאובתא.

כיון דאמרי ישראל יי אחד באתערוותא דשית סטרין, כדין כל אינון שית סטרין, אתעבידו חד ועאלין בחד תיאובתא, ורזא דא וי חד פשיטו בלחודוי, בלא דבקווא אחרא לגביה, אלא איהו בלחודוי פשיט מכלא, ואיהו חד.

בההיא שעתא, מטרוניתא מתתקנא ומתקשטא, ועיילין לה שמשהא בלחישו סגי, לגבי בעלה, ואמרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דא איהו בלחישו, דהכי אצטריך לאעלא לה לגבי בעלה. זכאה עמא דידיעי דא, ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא.

בההיא שעתא דאתחברו בעלה ומטרוניתא פחדא, כדין פרוזא נפיק מסטרא דדרום, אתערו חילין ומשריין דגלי רחימותא לגבי מאריכון.

כדין אתער חד ממנא עלאה, (קכ"ז ע"א) בוא"ל שמיא, רב משריין, ובידיה ארבע מפתחו, דנטיל מדי סטרי עלמא, וחד מפתחא אתרשים באת יי,

וּמִפְתָּחָא אַחְרָא אַתְרָשִׁים בָּאת ה'. וְחַד מִפְתָּחָא אַתְרָשִׁים בָּאת ו'. (מִפְתָּחָא אַחְרָא אַתְרָשִׁים בָּאת ה') וְאַנַּח לְהוּ תַּחוּת אֵילָנָא דְחַיִּי. אֵינוּן תַּלְתַּת מִפְתָּחָן, דְּאַתְרָשִׁימוּ בְּתַלְתַּת אַתְנוּן אֵלִין, אַתְעֵבִידוּ חַד. פִּינוּ דְאַתְעֵבִידוּ חַד, הַהוּא מִפְתָּחָא אַחְרָא, סְלִיק וְקָאִים וְאַתְחַבֵּר בְּהוּא אַחְרָא כְּלָלָא דְתַלְתַּת, וְכַל אֵינוּן מִשְׁרַיִן וְחַיִּילִין עֵיילִין לְאֵינוּן תַּרְיִן מִפְתָּחָן גּוּ גִנְתָּא וְכַלְהוּ מִיַּחְדֵּי כְּגוֹנָא דְלַתְתָּא.

יְהוֹיָה: דָּא רְשִׁימוּ דָּאת י', רִישָׁא עֲלָאָה דְבִשְׁמָא קְדִישָׁא. אֱלֹהֵינוּ: דָּא אִיהוּ רְזָא דְרְשִׁימוּ דָּאת ה' עֲלָאָה, אַתְ תַּנְיִנָא דְבִשְׁמָא קְדִישָׁא. יְדוֹיִד: דָּא מְשִׁיכוּ דְאַתְמַשְׁדָּ לְתַתָּא, בְּרְזָא דְרְשִׁימוּ דָּאת ו', דְּאֵינוּן תַּרְיִן אַתְנוּן אַתְמַשְׁכוּ לְמַהוּי בָּאתֵר דָּא, וְאִיהוּ אַחַד. כָּל הַנִּי תַּלְתָּא אֵינוּן חַד, בְּיַחוּדָא חַד.

פִּינוּ דְכָל דָּא אַתְעֵבִיד חַד בְּיַחוּדָא חַד, וְאַשְׁתָּאר כְּלָלָא בְּרְזָא דָּאת ו' שְׁלִים, מְרִישָׁא דְמִבּוּעָא, וּמַהִיכְלָא פְּנִימָאָה, וְיָרִית לְאַבָּא וְאִמָּא, כְּדִין עֵיילִין לְמִטְרוֹנִיתָא בְּהַדִּיה, דְּהָא הַשְׁתָּא אִיהוּ שְׁלִים בְּכָל טִיבוּ עֲלָאָה, וְיַכִּיל לְאַתְזָנָא לָהּ, וְלִמְיַהֵב לָהּ מְזוֹנָא וְסַפּוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכַל אֵינוּן שְׁיִיפִין דִּילִיה כְּלָהוּ חַד. כְּדִין עֵיילִין לָהּ לְגַבִּיה, בְּלַחִישׁוּ. אַמָּאי בְּלַחִישׁוּ. בְּגִין דְלָא יַתְעַרְבֵּי זֶר בְּהִיא חֲדוּהָ, כְּמָה דָּאת אָמַר (מִשְׁלֵי יד) וּבִשְׁמַחְתּוֹ לֹא יַתְעַרְבֵּי זֶר.

דף קל"ד ע"א

פִּינוּ דְאִיהוּ אַתְיַחַד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין. אוּף הַכִּי אִיהִי אַתְיַחַד לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין אַחְרָנִין. בְּגִין לְמַהוּי (דף קל"ד ע"א) אַחַד לְעֵילָא, וְאַחַד לְתַתָּא, כְּמָה דָּאת אָמַר (זְכַרְיָה יד) יְהִיָּה יְיָ אַחַד וְשְׁמוֹ אַחַד. אַחַד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין, דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אַחַד. הָא שְׁוִית תַּיְבִין, לְקַבֵּל שִׁית סְטָרִין. אַחַד לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין, (הַדָּא הוּא דְכַתִּיב) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הָא שִׁית סְטָרִין אַחְרָנִין בְּשִׁית תַּיְבִין. יְיָ אַחַד לְעֵילָא, וְשְׁמוֹ אַחַד לְתַתָּא.

וְאִי תַיְמָא, הָא כְּתִיב אַחַד לְעֵילָא, וְלַתְתָּא לֹא כְּתִיב אַחַד. וְעַד הוּא אַחַד, בְּחַלּוּפֵי אַתְנוּן. אַתְנוּן דְּדְכוּרָא לֹא מִתְחַלְפִי, אַתְנוּן דְּנוּקְבָא מִתְחַלְפִי, דְּהָא שְׁבָחָא דְּדְכוּרָא עַל נוּקְבָא. וּבְגִין דְלָא תַשְׁלוּט עֵין הָרַע, אֲנָן מִחַלְפֵי אַתְנוּן, דְלָא אֲמַרִינָן אַחַד בְּאַתְגְּלִיָּא. וּבְזַמְנָא דָּאתִי, דִּיתְעַבֵּר עֵין הָרַע מִעֲלָמָא, וְלֹא תַשְׁלוּט, (בְּהַדָּה) כְּדִין יַתְקַרִי אַחַד בְּאַתְגְּלִיָּא. בְּגִין דְּהַשְׁתָּא דְּהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא אַתְדַּבֵּק בְּהַדָּה, לֹא אִיהִי אַחַד, אֲלָא דְאַנָּן מִיַּחְדִּין לָהּ בְּלַחִישׁוּ, בְּרְזָא דְאַתְנוּן אַחְרָנִין, וְאַמְרֵי וְעַד.

אַבְל בְּזַמְנָא דָּאתִי, דִּיתְפָּרַשׁ הַהוּא סְטָרָא מִינָהּ, וְיַתְעַבֵּר מִעֲלָמָא, כְּדִין יַתְקַרִי אַחַד וְדָאִי, דְלָא יְהִי בְּהַדָּה שׁוּתְפּוּ וּדְבִיקוּ אַחְרָא, כְּמָה דָּאת אָמַר (זְכַרְיָה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אַחַד וְשְׁמוֹ אַחַד, בְּאַתְגְּלִיָּא בְּהַדָּיָא, וְלֹא בְּלַחִישׁוּ, וְלֹא בְּרְזָא.

ועל דא, אָנן מיִחדין לה מההוא סטרא אחרא, כּמאן דזמין לאַחרא
למיהוי סהיד דיליה. בגין דדא איהו סהיד דילן, וסטרא אחרא לאו איהו
סהדא לגבן. וכדין איהי אַתְפְּרִישַׁת מההוא סטרא. פּינן דאַתת, אָנן מעלין
לה לחופּה לגבּי בעלה, מלכא עלאה, בכל רעותא וכוונא דלבא, ועל דא
איהו אַחד.

בשעתא דאיהי אַתת בעולימתהא, ובעאת לאַתְפְּרִישַׁא מסטרא אחרא, לא
אַתת, אלא כּמאן דאַזְדַּמְנַת לְמַחמֵי ביקרא דמלכא ולא יתיר, והכי
מכריזי דזיזְדַּמְנון לְמַחמֵי ביקרא דמלכא. כּמה דאַת אַמַר (שיר השירים ג)
צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה, פוקו לְמַחמֵי ביקרא דמלכא, כּדין
סטרא אחרא לא ניחא ליה לְמַחמֵי, ואַתְפְּרִישַׁ מִינָהּ. פּינן דאַתת. כּל אינון
שמששהא, עיילין לה לחופּה בהדי מלכא עלאה, בלחישו ברזא. דאַלְמַלָּא
לאו הכי, לא יתְפְּרִישַׁ מִינָהּ ההוא סטרא אחרא ויתערב חדוותא. אַבְל
בזמנא דאַתִּי, דיתְפְּרִישַׁ מִינָהּ ההוא סטרא אחרא, כּדין פּיוס ההוא יהיה
יְי אַחד ושמו אַחד.

פּינן דעאלת לחופּה, ואיהי בהדי מלכא. עלאה, כּדין אָנן מתערי חדוה
דימינא ושמאלא, כּמה דאַת אַמַר (דברים ו) ואַהבַת אַת יְי אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ
וגו'. והיה אם שמוע וגו'. בלא דחילו כּלל, דהא סטרא אחרא לא יתקרב
תמן, ולית ליה רשו.

כּלה, כּל זמנא דבעאן לאַעֲלָא לה לגבּי מלכא, לחדוה דשמושא, אַצְטְרִיךְ
בלחישו ברזא, בגין דלא ישתכח ברגלי (בר נש דגלי) צעדהא, רמז דסטרא
בישא, ולא יתדבק בהדה, ולא ישתכחון בבני, רמז פסול כּלל.

והכי אַמַר יַעֲקֹב לבנוי, שְׁמָא חס ושלום אירע פסול (בזרעא) בערסי, כּדין
אינון אַמְרוּ, כּמה דלית בלבד אלא אַחד, כּד וכו' לית לן דביקו בסטרא
אחרא כּלל, דהא פּרִישַׁא הוה מערסד, ואָנן ביחודא לגבּי מלכא עלאה,
ולית לן דביקו כּלל בסטרא אחרא, דהא בפּרִישַׁו מסטרא אחרא (נ"א הוינן
ברעו) הוה רעותא ומחשבתא דילן.

פּינן דידע דסטרא אחרא לא אַתְדַּבֵּק תמן כּלל כּדין עאלת אַתְתָּא, לגבּי
בעלה בלחישו, ברזא דיחודא דשית סטרין. פּתח ואַמַר, בּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלַכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וְעַד דְּהָא אִיהִי בְרַזָּא דְאַחַד, בְּעוֹלִימְתָהּ, בְּלָא עֲרֻבּוּבָא
כּלל ולא שותפו דסטרא אחרא.

דף קל"ד ע"ב

ותא חזי, בההיא שעתא, יַעֲקֹב ובנוי הוו בדיוקנא עלאה לתתא בהדי
שכינתא. יַעֲקֹב הוה ברזא דשית סטרין דעלמא עלאה, ברזא חד. בנוי הוו
בדיוקנא דשית סטרין דעלמא תתאה. ואיהו בעא לגלאה לון ההוא קא,
כּמה דאוקימנא, דאית קא ואית קא, אית (קכ"א ע"א) קא הימין, ואית קא

הַיָּמִים. קֶץ הַיָּמִין: דָּא מַלְכוּת קַדִּישָׁא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא רְזָא דְמַלְכוּ
דְשִׁמְיָא. קֶץ (דף קל"ד ע"ב) הַיָּמִים: דָּא רְזָא דְמַלְכוּ חַיִּיבָא רְזָא דְסִטְרָא אַחֲרָא
דְאַקְרִי קֶץ כָּל בְּשָׁר. וְהָא אוֹקִימָנָא.

בְּיַוֵּן דְחֻמָּא דְאַסְתַּלְקַת שְׂכִינְתָא מִנִּיהּ וְכוּ'. אֵינּוּן אָמְרוּ כְּמָה דְלִית בְּלִבְךָ
אַלָּא אַחַד, דְאַנְתָּ בְּרְזָא דְעֵלְמָא עֲלָא, וְאִיהוּ אַחַד. אוּף אָנוּ, דְאַנְן בְּרְזָא
דְעֵלְמָא תַּתְּאָה, אִיהוּ אַחַד. וְעַל דָּא אֲדַכְרוּ תְּרִי לְבָבוֹת, רְזָא דְעֵלְמָא עֲלָא,
דְאִיהוּ לְבָא דְיַעֲקֹב, וְרְזָא דְעֵלְמָא תַּתְּאָה, דְאִיהוּ לְבָא דְבְנוּי, כְּדִין אָעִיל לָהּ
בְּלַחֲשׁוֹ.

וְכְמָה דְאֵינּוּן אֲתֵיחַדוּ רְזָא דְעֵלְמָא עֲלָא בְּאַחַד, וְרְזָא דְעֵלְמָא תַּתְּאָה
בְּאַחַד. אוּף הָכִי אָנוּ צְרִיכִין לִיחַדָּא עֲלָמָא עֲלָא בְּאַחַד, וְלִיחַדָּא עֲלָמָא
תַּתְּאָה בְּרְזָא דְאַחַד. דָּא בְּשִׁית סְטֵרִין, וְדָא בְּשִׁית סְטֵרִין. וּבְגִין כֵּן, שִׁית
תִּיבִין הָכָא, בְּרְזָא דְשִׁית סְטֵרִין. וְשִׁית תִּיבִין הָכָא, בְּרְזָא דְשִׁית סְטֵרִין,
(זכריה יד) יְיָ אַחַד וְשִׁמוֹ אַחַד. זַכָּאָה עֲדִבִיהּ וְחוֹלְקִיהּ מֵאֵן דְיִשְׁוִי רַעוּתִיהּ
לְהָאִי, בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר הָכִי, דָּא אֲתַעְרוּתָא דִיחֻדָּא שְׁפִיר אִיהוּ, דְרְזָא
דְבְרִירָא דְמַלְתָּא הָא אוֹקִימָנָא. וּמְלִין אֲלִין זְמִינִין לְאַתְעַתְדָּא קָמִי עַתִּיק
יוֹמִין, בְּלֵא כְּסוּפָא כָּלִל.

רעיא מהימנא פְּקוּדָא לְלִמּוּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹמָא, דְאִיהִי רְזָא
דְמַהִימְנוּתָא עֲלָא, לְמַנְדַּע אֲרַחֲיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְכָל מֵאֵן דְאַשְׁתַּדַּל
בְּאוּרִייתָא, זְכִי בְּהָאִי עֲלָמָא, וְזְכִי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְאַשְׁתַּזִּיב מִכָּל קְטֵרוֹגִין
בִּישׁוּן. בְּגִין דְאוּרִייתָא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהִי, דְמֵאֵן דְאַתְעַסַּק בָּהּ,
אַתְעַסַּק בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁרִי שְׂכִינְתִיהּ בְּגוֹיָהּ דְלֵא
תַּעֲדִי מִנִּיהּ.

מֵאֵן דִּידַע מְלָה דְאוּרִייתָא, אֲצִטְרִיךְ לְמַרְדֵּף אֲבַתְרִיָּה, וְלֵאזְלָפָא הָאִי מְלָה
מִנִּיהּ, לְקִימָא רְזָא דְכְתִיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת
תְּרוּמָתִי. אוּרִייתָא אֵילְנָא דְחַיִּי אִיהוּ, לְמִיָּהב חַיִּין לְכָלֵּא. מֵאֵן דְאַתְתַּקַּף
בְּאוּרִייתָא, אֲתַתַּקַּף בְּאֵילְנָא דְחַיִּי, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (משלי ג) עַץ חַיִּים הִיא
לְמַחֲזִיקִים בָּהּ.

וְכְמָה רְזִין עֲלָאִין אוֹקִימָנָא בְּמֵאֵן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, דְזְכִי לְאַתְקַשְׁרָא
בְּאוּרִייתָא דְלַעֲיָלָא. בְּהָאִי עֲלָמָא לָא שְׂכִיךְ, וְלָא שְׂכִיךְ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי,
וְאַפִּילוּ בְּקַבְרָא שְׁפוּתִיהּ מְרַחֲשֵׁן אוּרִייתָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שיר השירים ז)
דוֹבֵב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים. עַד כָּאֵן.

וְהָיָה כִּעֵץ שְׁתוּל וְכוּ' עַד כְּאֵילוֹ קִיִּים וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה, וּמִכָּאֵן תִּלְךָ
וּיקרא רס"ג ע"א שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

פֶּתַח וְאָמַר (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, הֲכֵא אִיהוּ יְחֻדָּא בְּכָלְלָא חֲדָא.
עֵילָא וְתַתָּא. וַיִּקְחוּ תְרוּמָה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, עֵילָא וְתַתָּא
בְּכָלְלָא חֲדָא, בְּלֹא פְרוּדָא כָּלְל.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. הָאִי קָרָא, הֲכֵי אֶצְטְרִיךְ
לִיה לְמִימַר, כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, (ס"א יקח את תרומתי) מֵאִי מֵאֵת כָּל אִישׁ.
אֶלָּא רָזָא הֲכֵא לְאִינוּן מְרִי מְדִין. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא, דִּידְעֵי לְשׁוּאָה
רְעוּתָא דְלַבְהוֹן לְגַבֵּי מְלָכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְכָל רְעוּתָא דְלַבְהוֹן לָאו אִיהוּ
לְגַבֵּי עֲלָמָא דָּא, וּבְכִסּוּפָא בְּטָלָה דִּילִיה. אֶלָּא יִדְעֵי וּמְשַׁתְּדְּלֵי לְשׁוּאָה
רְעוּתָהוֹן וּלְאֶתְדַבְּקָא לְעֵילָא, בְּגִין לְאִמְשַׁכָּא רְעוּתָא (דלחון) דְּמֵאֲרִיהוֹן
לְגַבֵּייהוּ מְעֵילָא לְתַתָּא. וּמֵאֵן אֶתְר נְטָלִי הֵהוּא רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן
לְאִמְשַׁכָּא לִיה לְגַבֵּייהוּ. נְטָלִין מֵאֶתְר חַד עֲלָאָה קְדִישָׁא, דְּמִנִּיה נִפְקִין כָּל
רְעוּתֵין קְדִישֵׁין. וּמֵאֵן אִיהוּ. כָּל אִישׁ. דָּא (מ"ב ע"ב) צְדִיק, דְּאֶתְקָרִי כָּל, כְּמָה
דְּאֶת אָמַר (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אַרְצָא בְּכָל הַיָּמִים. (תהלים קיט) עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כָל
יִשְׂרָאֵל. אִישׁ: כְּמָה דְּאֶת אָמַר (בראשית ו) אִישׁ צְדִיק. דָּא אִיהוּ צְדִיק, (ס"א כל
איש) מֵאֲרִיה דְּבִיתָא, דְּרְעוּתִיה תְּדִיר לְגַבֵּי מְטְרוֹנִיתָא, כְּבַעֲלָה דְּרַחִים
לְאֶתְתִיה תְּדִיר. יִדְבְּנוּ לְבוֹ אִיהוּ רַחִים לָהּ. וְלְבוֹ דְּאִיהִי מְטְרוֹנִיתָא דִּילִיה,
יִדְבְּנוּ לְאֶתְדַבְּקָא בֵּיה.

דף קל"ה ע"א

וְאִף עַל גַּב דְּרַחִימוֹ סָגִי דָּא בְּדָא, דְּלָא (בראשית ז' ע"א) מִתְּפָרְשׁוֹן לְעֲלָמִין,
מֵהָהוּא כָּל אִישׁ, מֵאֲרִיה בֵּיתָא, מֵאֲרִיה דְּמְטְרוֹנִיתָא, מִנִּיה תִּקְחוּ אֶת
תְּרוּמָתִי. אֶרְחִיה דְּעֲלָמָא, מֵאֵן (דף קל"ה ע"א) דִּבְעֵי לְנִסְבָּא אֶתְתִיה דְּפִר נֶשׁ
מִנִּיה אִיהוּ קְפִיד וְלֹא שְׁבִיק לָהּ. אֶבְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו הֲכֵי, כְּתִיב
וְזֹאת הַתְּרוּמָה, זוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, אִף עַל גַּב דְּכָל רַחִימוֹ דִּילָהּ לְגַבֵּיהּ,
וְרַחִימוֹ דִּילִיה לְגַבֵּיהּ. מִנִּיה נְטָלִין לָהּ לְאִשְׁרָאָה בִּינִייהוּ, מֵהָהוּא אֶתְר
עֲלָאָה, דְּכָל רַחִימוֹ דְּאֶתְתָּא וּבַעֲלָה שְׂרָאָה. מִתְּמֵן תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, זְכָאָה
חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, וְזְכָאִין כְּלָהוּ דְּזָכוּ לְהָאִי. (שמות כה) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר
תִּקְחוּ מֵאֵתֶם. וְאִי תִימָא, אִי הֲכֵי, אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתוֹ מִבְּעֵי לִיה מֵאִי
מֵאֵתֶם. מֵאֵת תְּרִין שְׁמָהוֹן (נ"א דרגיו) אֶלִין.

תו רב ייבא סבא אמר, מאתם: מאת ס', דאיהו רזא דעלמא עלאה. אַתְר
מְדוּרִיה דְּהָאִי צְדִיק, דְּאִיהוּ אֶתְעֶטֶר מֵאֵת ס', וּמִתְּמֵן נְטָלִין (קכ"ז ע"א) חִינִין,
לְאֶתְזָנָא לְעֲלָמִין כְּלָהוּ. וְכָלָא מְלָה חֲדָא, רָזָא לְחַכְיָמִין אֶתְיַהֲבֵת, זְכָאָה
חוּלְקִיהוֹן.

דָּאָף עַל גַּב דְּאִינוּן נְטָלִין לָהּ, (הכא) לֹא יִכְלִין לְנִטְלָא לָהּ, אֶלָּא בְּרִשׁוֹ דְּבַעֲלָהּ,
וּבְרַעוֹ דִּילִיה, וְלִמְעַבַּד פּוּלְחָנָא דְּרַחִימוֹ לְגַבֵּיהּ, וּכְדִין בְּרַחִימוֹ דִּילִיה תִּקְחוּ
אֶת תְּרוּמָתִי. וְכָל דָּא, בְּאִינוּן פּוּלְחָנֵי דְּצִלוּתָא, וְתִקּוּנָא וְסְדוּרָא דִּישְׂרָאֵל
מְסֻדְרִין בְּכָל יוֹמָא. דְּבַר אַחַר מֵאֵתֶם, מְכַלְלָא דְּשִׁית סְטְרִין עֲלָאִין וְכָלָא

חד. (ד"א) מאתם, מאינון זמני ושבתתי, וכלא רזא חדא. זהב וקסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני. זהב, ברזא דיומא דראש השנה, דאיהו יומא דזהב, יומא דדינא, ושלטא ההוא סטרא, כמה דאת אמר (איוב לו) מצפון זהב יאתה. וקסף, דא יום הכפורים, דמתלבנן חוביהון דישראל פתלגא, כמה דאת אמר (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו. וכתוב (ויקרא ט"ז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם.

ונחשת. יומי דקרביני דחג, דאינון רתיכי דעמין עובדי פוכבים ומזלות, ואינון אקריון רזא דהרי נחשת, ובגין כך מתמעטין בכל יומא ואזלין. ותכלת, דא פסח, שולטנו דרזא דמהימנותא, רזא דגוונא תכלא, ובגין דהיא תכלא, לא שלטא עד דשציאת וקטילת כל בוכרי דמצראי, כמה דאת אמר (שמות יב) ועבר יי לנגף את מצרים. בגין כך, כל (קל"ט ע"א) גוונין טבין בחלמא, בר מן תכלא.

וארגמן, דא שבועות, רזא דארגוונא, דתורה שבכתב דאתיהיבת ביה, כלילא מתרין סטרין, מימינא ומשמאלא, כמה דאת אמר (דברים לג) מימינו אש דת למו, ודא איהו ארגמן. ותולעת שני, דא איהו ט"ו באב, דבנות ישראל הוו נפקי במאני מלת, כמה דאת אמר (איכה ד) האמנים עלי תולע.

עד הכא, שית סטרין, מכאן ולהלאה רזא דיי ימי תשובה. וש"ש, ועזים, ועורות אילם מאדמים. ועורות תחשים. ועצי שטים. ושמן למאר. ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים. ואבני שוהם. ואבני מלואים. עד הכא תשעה, לקבל תשעה יומין ויום הכפורים אשלים לעשרה. ומכל אליו, אגן נטליו תרומת יי, בכל זמנא וזמנא, בגין לאשראה עלן. בראש השנה אגן נטליו תרומת יי, ואיהו רזא דראש השנה, דאתיא מסטרא דזהב. ביום הכפורים אגן נטליו לה, ואיהי יום הכפורים (אמור ק"ב) דירתא ברתא לאימא. בסכות אגן נטליו לה, ואיהי סוכה סוככת ואגינת עלן, וכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם ודא איהי תרומת יי.

בפסח אוף הכי אגן נטליו לה, ואיהי פסח. והא אוקימנא, רזא דגוון דנהורא תכלא. בשבועות אגן נטליו לה, ואיהי שתי הלחם. וכתוב (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, ואגן נטליו מתורה שבכתב, תורה שבעל פה. ט"ו באב, איהו קיימא בחדנה, על בנות ישראל. כל שאר יומין, אינון לתקונא דילה. ועל דא אשר תקחו מאתם כתיב.

כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד, אוף הכי איהי, אתיחדת לתתא ברזא דאחד, למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד, קודשא בריך הוא אחד לעילא, לא יתיב על כורסייא דיקריה, עד דאיהי אתעבידת ברזא דאחד כגוונא דיליה, למהוי אחד באחד. והא (קל"ד ע"א) אוקימנא רזא דיי אחד ושמו אחד.

רָזָא דְשַׁבַּת, אִיהִי שַׁבַּת, דְּאִתְאַחַדָּא בְּרָזָא (דף קל"ה ע"ב) דְּאִחַ"ד, לְמִשְׁרֵי עֲלָה רָזָא דְּאִחַד. צְלוּתָא דְּמַעְלֵי שַׁבַּתָּא, דְּהָא אִתְאַחַדְתּוּ כְּוִרְסִינָא יְקִירָא קְדִישָׁא, בְּרָזָא דְּאִחַ"ד, וְאִתְתַּקְנַת לְמִשְׁרֵי עֲלָה מְלַכָּא קְדִישָׁא עֲלָהָה.

כַּד עֵייל שַׁבַּתָּא, אִיהִי אִתְיַחַדְתּוּ וְאִתְפְּרַשְׁתּוּ מִסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל דִּינִין מִתְעַבְרִין מִינָהּ, וְאִיהִי אִשְׁתְּאַרְתּוּ בִּיחֻדָּא דְּנִהִירוּ קְדִישָׁא, וְאִתְעַטְרַת בְּכַמָּה עֵטְרִין לְגַבֵּי מְלַכָּא קְדִישָׁא, וְכָל שׁוּלְטָנֵי רוּגְזִין וּמְאַרֵי דְּדִינָא כְּלָהוּ עֲרֻקִין, (נ"א וְאִתְעַבְרוּ מִינָהּ) וְלִית שׁוּלְטָנֵי אַחְרָא בְּכָלְהוּ עֲלָמִין. וְאַנְפָּהָ נִהִירִין בְּנִהִירוּ עֲלָהָה, וְאִתְעַטְרַת לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכָלְהוּ מִתְעַטְרוּ בְּנִשְׁמַתִּין חֲדָתִין. כְּדִין שִׁירוּתָא דְּצְלוּתָא, לְבָרְכָא לָהּ בְּחֻדָּהּ, בְּנִהִירוּ דְּאַנְפִּין, וְלוּמַר בְּרַכּוּ אֶת יְיָ הַמְּבֹרָךְ. אֶת יְיָ דִּיִּיקָא, בְּגִין לְמַפְתַּח לְגַבֵּה בְּבָרְכָה. וְאַסִּיר לְעַמָּא קְדִישָׁא לְמַפְתַּח לְגַבֵּה בְּפִסּוּקָא דְּדִינָא, כְּגוֹן וְהוּא רַחוּם וְגו', בְּגִין דְּהָא אִתְפְּרַשְׁתּוּ מִרָזָא דְּסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל מְאַרֵי דְּדִינִין אִתְפְּרָשׁוּ וְאִתְעַבְרוּ מִינָהּ. וּמֵאֵן דְּאִתְעַר הָאִי לְתַתָּא, גְּרִים לְאִתְעַרָּא הָכִי לְעִילָא. וְכְרִסִּינָא קְדִישָׁא לֹא יְכָלָא לְאִתְעַטְרָא בְּעֵטְרָא דְּקְדוּשָׁה, דְּכָל זְמַנָּא דְּמִתְעַרֵי לְתַתָּא אִינוּן מְאַרְיָהוּן דְּדִינָא, דְּהוּוּ מִתְעַבְרוּ וְהוּוּ אֲזִילֵי כְּלָהוּ לְאִתְטַמְרָא גּוֹ נִוְקְבָא דְּעַפְרָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, כְּלָהוּ תִּיבִין לְאַשְׁרָאָה בְּדוּכְתִּיָּהוּ וְאִתְרַחַקַת (וְאִתְדַחַקַת) בְּהוּ אֶתֶר קְדִישָׁא דְּבַעָאֵת נִיחָא.

וְלֹא תִימָא דְּדָא אִיהוּ בְּלַחֻדוּי, אֶלָּא לִית אִתְעַרוּתָא לְעִילָא לְאִתְעַרָּא, עַד דִּישְׂרָאֵל מִתְעַרֵי לְתַתָּא, כְּמָה דְּאִוְקִימְנָא, דְּכַתִּיב, (תהלים פא) בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגָנוּ. לְיוֹם חַג לֹא כְּתִיב, אֶלָּא לְיוֹם חֲגָנוּ. וְעַל דָּא אֶסִּיר לְעַמָּא קְדִישָׁא, דְּקָא מִתְעַטְרוּ בְּעֵטְרִין קְדִישִׁין דְּנִשְׁמַתִּין, בְּגִין לְאִתְעַרָּא נִיחָא, דְּאִינוּן יִתְעַרוּן דִּינָא, אֶלָּא כְּלָהוּ בְּרַעוּ וּרְחִימוּ סְגִי, דִּיִּתְעַרוּן בְּרַפְּאֵן עִילָא וְתַתָּא כְּחֻדָּא.

בְּרַכּוּ אֶת יְיָ. אֶת דִּיִּיקָא. כְּדְקָאמְרוּן, דָּא (בראשית ה' ע"ב) שַׁבַּת דְּמַעְלֵי שַׁבַּתָּא. בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבֹרָךְ, דָּא אֶפִּיקוּ דְּבָרְכָאֵן מִמְּקוּרָא דְּחַיִּי, וְאַתֶּר דְּנִפְיִק מִינָהּ כָּל שְׁקִינֵי, לְאַשְׁקָאָה לְכָלְהָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ מְקוּרָא בְּרָזָא דְּאִתְ קִימָא, קְרִינֵן לִיהּ הַמְּבֹרָךְ, אִיהוּ מְבוּעָא דְּבִירָא. כִּיּוֹן דְּמָטוּ תַמּוֹן, הָא וְדָאֵי בִירָא אִתְמַלְיָא, דְּלֹא פִסְקִין מִימּוּי לְעֲלָמִין.

וְעַל דָּא לֹא אֶמְרִינֵן, בְּרוּךְ אֶת יְיָ הַמְּבֹרָךְ, אֶלָּא בְּרוּךְ יְיָ, דְּאִלְמָלָא לֹא מָטִי הַתֵּם נְבִיעוּ מִמְּקוּרָא עֲלָהָה, לֹא אִתְמַלְיָא בִירָא כְּלָל, וְעַל דָּא הַמְּבֹרָךְ, אֶמְאֵי אִיהוּ הַמְּבֹרָךְ. בְּגִין דְּאִיהוּ אֲשֻׁלִים וְאַשְׁקִי לְעוֹלָם וְעַד. עוֹלָם וְעַד דָּא אִיהוּ שַׁבַּת דְּמַעְלֵי שַׁבַּתָּא, וְאַנְן תַּקְעִין בְּרַפְּאֵן בְּאַתֶּר דְּאִקְרִי מְבֹרָךְ. וְכִיּוֹן דְּמָטָאֵן הַתֵּם, כְּלָהוּ לְעוֹלָם וְעַד, וְדָא אִיהוּ בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבֹרָךְ. עַד הָכָּא, מָטוּן בְּרַפְּאֵן מְעַלְמָא עֲלָהָה, וְכָלְהוּ לְעוֹלָם וְעַד, לְאִתְבָּרְכָא וְלְאַתְשְׁקָאָה, וְלְמַהוּי שְׁלִים כְּדְקָא יְאוּת, מְלִיָּא מְכָל סְטָרִין.

בְּרוּךְ : דָּא (קס"ב ע"א, עקב רע"א ע"א) מְקוּרָא עֲלָא, דְּכָל בְּרָכּוֹ נִפְקִין מִנֵּיהּ. וְכֵן
סִיחָרָא אֲשֵׁתֵילִים, קָרִינֵן לָהּ הֵכִי לְגַבֵּי תַתְּאִי, אֲבָל בְּרוּךְ מְקוּרָא עֲלָא
כְּדִקְאָמְרוּ. י"י : דָּא אֲמַצְעֵי דְּכָל סְטָרִין עֲלָאִין. הַמְבוּרָךְ : דָּא שְׁלָמָא דְּבֵיתָא,
מְבוּעָא דְּבִירָא, לְאֲשֵׁלְמָא וְלְאֲשֵׁקָא פְּלָא. לְעוּלָם וְעַד : דָּא עֲלָמָא תַתְּאָה,
דְּאֲצֵטְרִיד לְאַתְבְּרָכָא. וּמִשְׁחָא וּרְבּוּ דְּבְרוּךְ י"י וְהַמְבוּרָךְ, פְּלָא אִיהוּ לְעוּלָם
וְעַד. (מבורך כמה דאת אמר (בראשית מט) בן פורת) וְעַל דָּא, בְּרָכָה דָּא, אֲצֵטְרִיכוּ כָּל
עֲמָא לְבָרְכָא, וּבְמַעְלֵי שַׁבְּתָא, בְּרַעוּ דְּלָבָא, וּבְחֻדְוָה בְּעוּ לְמִשְׁרֵי בְּשׂוּרֵתָא
בְּבָרְכָה דָּא, לְאַתְבְּרָכָא הַאי שַׁבְּתָא דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא, (ליליא) מַעְמָא קְדִישָׁא
כְּדִקְאָ יְאוּת. בְּהַאי בְּרָכָה. (ס"א ברכו) כֵּד שְׂרָאוֹן יִשְׂרָאֵל לְבָרְכָא, קָלָא אֲזֵלָא
בְּכֻלְהוּ רְקִיעֵין, דְּמַתְקַדְּשֵׁי בְּקְדוּשָׁא דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא. זְכָאִין אֲתוּן עֲמָא
קְדִישָׁא, דְּאֲתוּן מְבָרְכֵי וּמְקַדְּשֵׁי לְתַתְּא, בְּגִין דִּיתְבְּרָכוּן וְיַתְקַדְּשׁוּן לְעִילָא,
כְּמָה מִשְׁרַיִין (דף קל"ו ע"א) עֲלָאִין קְדִישִׁין, זְכָאִין אִינוּן בְּהַאי עֲלָמָא, וְזְכָאִין
אִינוּן בְּעֲלָמָא דְּאֲתֵי, וְלָא מְבָרְכֵי יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה דָּא, עַד דְּמַתְעַטְרוּן בְּעֵטְרִין
דְּנִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין כְּדִקְאָמְרוּ. זְכָאָה עֲמָא דְּזַכֵּי לֹון בְּעֲלָמָא דִּין, לְמַזְכֵּי לֹון
לְעֲלָמָא דְּאֲתֵי.

בְּהַאי לִילְיָא שְׁמוּשָׁא דְּחַכְיִמִּין, בְּאֵלִין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין דְּמַתְעַטְרוּן בְּהוּ, וְאַף
עַל גַּב דְּהָא אוּקְיָמְנָא וְכֻלָּא חַד. וּבְכָל אֲתֵר דְּתַשְׁכַּח לְחַכְיִמִּין בְּהַאי מְלָה,
בְּסְטָרָא דָּא, וְלְזַמְנִין בְּסְטָרָא דָּא, פְּלָא אִיהוּ חַד. וְהַנִּי מִיֵּלֵי הָא אוּקְיָמְנָא,
אֲבָל בְּזַמְנָא דָּא, דְּמַתְעַטְרוּן כְּלָהוּ בְּנִשְׁמַתִּין וְרוּחִין חֲדָתִין יַתִּירִין קְדִישִׁין,
כְּדִין אִיהִי זַמְנָא דְּשְׁמוּשָׁא דְּלָהוּן, בְּגִין דְּלִיְהוּי נְגִידוּ לְהַהוּא שְׁמוּשָׁא,
בְּנְגִידוּ דְּקְדוּשָׁה, בְּנִיחָא עֲלָאָה, וּיִפְקוּן בְּנִיחָהוּ קְדִישִׁין כְּדִקְאָ חֲזִי.

רְזָא דָּא לְחַכְיִמִּין אֲתִיְהִיבֵת. בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְפְּלִיג לִילְיָא, בְּלִילְיָא דָּא,
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֵי לְאֲעֵלָא בְּגַנְתָּא דְּלַעֲיָלָא. וְרְזָא דָּא, בְּיוֹמֵי (ויקרא מ"ט
ע"ב) דְּחוּל קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעַדוֹן דְּלַתְּתָא, לְאֲשַׁתְּעֲשַׁעָא עִם
צְדִיקָא דְּשְׂרָאוֹן תַּמָּן, וּבְשַׁבְּתָא, בְּהַהוּא לִילְיָא דְּשַׁבְּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
עָאל בְּגַנְתָּא דְּלַעֲיָלָא, בְּרְזָא דְּמְקוּרָא עֲלָאָה.

בְּגִין דְּבִיוְמֵי דְּחוּל, כָּל נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא כְּלָהוּ, בְּגַנְתָּא דִּי בְּאַרְעָא שְׂרַיִין.
וְכֵן אֲתַקְדֵּשׁ יוֹמָא בְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא, כָּל אִינוּן מִשְׁרַיִין דְּמִלְאָכִין קְדִישִׁין דִּי
מְמַנְן גּוֹ גְּנִתָּא דְּלַתְּתָא, כְּלָהוּ סְלָקִין לְהַנִּי נִשְׁמַתִּין, דְּשְׂרַיִין גּוֹ גְּנִתָּא
דְּלַתְּתָא, לְעֲלָא לְגַבֵּי הַהוּא רְקִיעָא דְּקִיָּמָא עַל גְּנִתָּא, וּמִתַּמָּן אֲזַדְּמְנוּ
רְתִיכִין קְדִישִׁין, דְּסַחְרָאוֹן כּוּרְסֵי יְקָרָא דְּמִלְכָא, וְסְלָקִין לֹון לְכָל אִינוּן
נִשְׁמַתִּין, בְּגַנְתָּא דְּלַעֲיָלָא.

כִּינּוּן דְּאֵלִין רוּחִין סְלָקִין, כְּדִין רוּחִין (צ"ח ע"ב, שלח קע"ג ע"א) אֲחֲרָנִין קְדִישִׁין,
נְחִתִּין, לְאַתְעַטְרָא בְּהוּ עֲמָא קְדִישָׁא. אֵלִין סְלָקִין, וְאֵלִין נְחִתִּין.

וְאִי תִימָא, הָא גְּנִתָּא דְּבְּאַרְעָא, בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא יְתְּבָא בְּרִיקְנֵיָא בְּלָא
נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא. לָאוּ הֵכִי. אֵלָא נִשְׁמַתִּין אֲזֵלִין, וְנִשְׁמַתִּין אֲתִיִּין. נִשְׁמַתִּין
סְלָקִין, וְנִשְׁמַתִּין נְחִתִּין. נִשְׁמַתִּין אֲזֵלִין מְגוֹ גְּנִתָּא, וְנִשְׁמַתִּין אֲתִיִּין לְגוֹ
גְּנִתָּא. כָּל אִינוּן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא, דְּמַתְּלַבְּנֵן בְּיוֹמֵי דְּחוּל, וְעַד לָא עָאלוּ

לְגוֹ גִּנְתָּא, בְּשַׁעֲתָא דְאֵלִין נִפְקִין, אֵלִין עֲאֵלִין וְגִנְתָּא לֹא (רנ"ג ע"א) אֲשַׁתָּאֵר
בְּרִיקְנֵיָא. בְּרִזָּא דְלַחֲסַּם הַפְּנִים בְּיוֹם הַלְקָחוֹ.

וְאִי תִימָא, כַּד אָהֲדֵרוּ בְּיוֹמֵי דְחוּל. בְּמָה (נ"א כמה) אֲתַמְשְׁכוֹן דְּוִכְתֵּי לְאָרְכָּא
וּפּוֹתֵיָא וְרוּמָא, בְּגִנְתָּא, וְלֹא אֲתִידַע. כְּגוֹוְנָא דְרִזָּא דְאָרְץ הַצְּבִי, דְהוּה
אֲתַמְשְׁדָּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא אֲתִידַע. כְּגוֹוְנָא דְצְבִי, דְכָל מָה דְאֲתַרְבֵּי, מִשְׁפִּיָּה
אֲתַרְבֵּי לְכָל סְטָר, וְלֹא אֲתִידַע. וְאִית כְּמָה נִשְׁמַתִּין, דְכִיּוֹן דְסִלְקִין, תּוֹ לֹא
נַחְתִּין.

נִשְׁמַתִּין סִלְקִין, וְנִשְׁמַתִּין נַחְתִּין, לְאֲתַעֲטָרָא בְּהוּ עֵמָא קְדִישָׁא. וּבְמַעְלֵי
שְׁבַתָּא, גְּלִגּוּלָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, אֵלִין אֲזֵלִין, וְאֵלִין אֲתִיּוֹן, אֵלִין סִלְקִין
וְאֵלִין נַחְתִּין. מֵאן חָמִי כְּמָה רְתִיכִין קְדִישִׁין, דִּי מִשְׁטָטִי לְכָאן וּלְכָאן.
כְּלָהוּ בְּחֻדָּה, כְּלָהוּ בְּרַעוּ, בְּאֵלִין נִשְׁמַתִּין לְאֲעֲטָרָא לְעֵמָא קְדִישָׁא,
לְאֲעֲטָרָא לְכְּמָה צְדִיקֵיָא, גִּנְתָּא דְעֵדוֹן לְתַתָּא, עַד שַׁעֲתָא דְכְּרוּזָא קְאִים,
וְקֹאֲרִי מְקוּדָשׁ מְקוּדָשׁ. כְּדִין נִיּוּחָא שְׂכִיחַ, וְשְׂכִיכוֹ לְכָלָא. וְחִיבֵי גִיְהֵנְס
כְּלָהוּ מִשְׁתַּכְּכֵי בְּדוּכְתֵיָהוּ, וְאִית לוֹן נִיּוּחָא. וְנִשְׁמַתִּין כְּלָהוּ מִתַּעֲטָרוֹן, אֵלִין
לְעֵילָא וְאֵלִין לְתַתָּא. זְכָאָה עֵמָא, דְחוּלְקָא דָא לְהוֹן.

בְּפִלְגוֹת לִילֵיָא דְמַעְלֵי שְׁבַתָּא, דְחַפְיִמִּין מִתַּעֲרִין לְשְׁמוּשָׁא דְלָהוֹן, הֵהוּא
רוּחָא עֵלְאָה, דְמִתַּעֲטָרוֹן בִּיָּה, כַּד יוּמָא אֲתַקְדָּשׁ, בְּשַׁעֲתָא דְאִינוֹן נִיּוּמֵי
בְּעַרְסֵיָהוּ, וְנִשְׁמַתִּין אַחְרָנִין דְלָהוֹן, בְּעֵאן לְסִלְקָא לְמַחְמֵי בִיקְרָא דְמִלְכָּא,
כְּדִין הֵהוּא רוּחַ עֵלְאָה דְנַחֲתִית בְּמַעְלֵי שְׁבַתָּא, נְטִיל הֵהוּא נִשְׁמַתָּא, וְסִלְקִין
לְעֵילָא, וְאֲתַסְחֵיָא נִשְׁמַתָּא אַחְרָא בְּבוּסְמִין דְגִנְתָּא דְעֵדוֹן, וְתַמְּן חָמִי מָה
דְחָמִי. וְכַד נַחְתָּא לְאֲשַׁרְאָה בְּדוּכְתָּהָ בְּפִלְגוֹת לִילֵיָא, הֵהוּא נִשְׁמַתָּא
תְּבֵאֵת לְדוּכְתָּהָ. וּבְעֵי לְאִינוֹן (דף קל"ו ע"ב) חַפְיִמִּין לוֹמַר, חַד פְּסוּקָא
דְאֲתַעֲרוּתָא, דְהֵהוּא רוּחָא עֵלְאָה קְדִישָׁא דְעֲטָרָא דְשְׁבַתָּא, כְּגוֹן, (ישעיה סא)
רוּחַ יְיָ אֱלֹהִים עָלַי יָעַן מִשַׁח יְיָ, אוֹתִי לְבִשֵׁר עֲנִוִים וְגו' (יחזקאל א) בְּלַכְתָּם
יֵלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמְדוּ וּבְהִנְשָׂאֵם יַעֲלֶה הָאֲרֶץ וְגו', אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם הָרוּחַ
לְלַכְתָּ וְיֵלְכוּ וְגו'. בְּגִין דְמִתַּעֲטָרוֹן בְּהֵהוּא רוּחָא, בְּאֲתַעֲרוּתָא דְלָהוֹן בְּחֻדָּה
דְשְׁמוּשָׁא, וְיָהּ נְגִידוֹ דְהֵהוּא רוּחַ עֵלְאָה דְשְׁבַתָּא, בְּהֵהוּא שְׁמוּשָׁא דְמַצְוָה.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כַּד הָוָה (כ"ד ע"א) סִלְיָק מְנַהֲרָא בְּמַעְלֵי שְׁבַתָּא, הָוָה יְתִיב
רְגַעָא חַדָּא, וְזָקִיף עֵינוּי, וְהָוָה חַדִּי, וְהָוָה אָמַר, דְהָוָה יְתִיב, לְמַחְמֵי חֻדָּה
דְמִלְאָכֵי עֵלְאֵי. אֵלִין סִלְקִין, וְאֵלִין נַחְתִּין. וּבְכָל מַעְלֵי שְׁבַתָּא, יְתִיב בְּרַ נֶשׁ
בְּעוֹלָם הַנִּשְׁמוֹת. זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דִּידַע בְּרִזִּין דְמֹאֲרִיָּה.

כַּד נְהִיר יְמָמָא בְּיוֹמָא דְשְׁבַתָּא, סִלְיָקוֹ דְחֻדָּה סִלְיָק (בראשית ח' ע"א) בְּכָלָהוּ
עֲלָמִין, בְּנִיּוּחָא בְּחֻדָּה. כְּדִין (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂי
יְדָיו מַגִּיד הַרְקִיעַ. מֵאן שְׁמַיִם. אֵלִין שְׁמַיִם, דְשְׁמָא עֵלְאָה אֲתַחְזִי בְּהוּ,
דְשְׁמָא קְדִישָׁא אֲתַרְשִׁים בְּהוּ.

מִסְפָּרִים, מַאי מְסַפְרִים, אִי תִימָא כְּמָאן דְּמִשְׁתַּעֵי סְפוּר דְּבָרִים. לָאוּ הָכִי. אֶלָּא דְנִהְרִין וְנִצְיָין בְּנִצְיָו דְנִהוּרָא עֲלָא, וְסִלְקִין בְּשָׂמָא, דְכֻלִּיל בְּנִהִירוּ דְשְׁלִימוּ עֲלָא.

וּמָאן אִיהוּ סְפוּר. דְנִצְיָין בְּנִהִירוּ דְשְׁלִימוּ דְסִפְרָא עֲלָא. וּבְגִין כְּדָ, סִלְקִין בְּשָׂמָא שְׁלִים, וְנִהְרִין בְּנִהִירוּ שְׁלִים, וְנִצְיָין בְּנִצְיָו שְׁלִים. אִינְהוּ מְנִצְיָין וְנִהְרִי בְּגִרְמִיָהוּ, מִגּוּ נִהִירוּ דְנִצְיָו דְסִפְרָא עֲלָא, וְנִצְיָין וְנִהְרִי לְכָל סְטֵר וְסְטֵר (נ"א לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד) דְמִתְדַבְּקֵן בֵּיהּ, דְהָא מְנִיָהוּ, מִהֵוּא סְפִירוּ וְנִהִירוּ, נְהִיר כָּל עֲזָקָא וְעֲזָקָא, וְנִצְיָין בְּנִצְיָו, בְּגִין דְבִהָא יוֹמָא מִתְעַטְרֵן שְׁמִים, וְסִלְקִין בְּשָׂמָא קְדִישָׁא, יִתִּיר מִשְׁאֵר יוֹמִין.

וּמַעֲשֵׂה יְדִיו, הֵוּא טְלָא עֲלָא, דְנִהִיר מִכָּל סְטֵרִין גְּנִיזִין, דְאִיהוּ מַעֲשֵׂה יְדִיו, וְתִקּוּנָא דִילֵיהּ, דְמִתְתַקְנָא בְיוֹמָא דָא מִכָּל שְׁאֵר יוֹמִין.

מִגִּיד הַרְקִיעַ. מַאי מִגִּיד. מְשִׁיךְ וְנִגִּיד לְתַתָּא, מְרִישָׁא דְמִלְכָּא, מְלִיא מִכָּל סְטֵרוֹי. הַרְקִיעַ, הֵוּא רְקִיעַ, דְאִיהוּ מְבוּעָא דְבִירָא. וְדָא אִיהוּ הֵוּא נִהִיר דְנִפִּיק מֵעֵדוֹן, וְדָא אִיהוּ דְנִגִּיד וּמְשִׁיךְ לְתַתָּא, נִגִּידוּ דְטְלָא עֲלָא, דְנִהִיר וְנִצְיָין בְּנִצְיָו מִכָּל סְטֵרִין. וְדָא רְקִיעַ אֲנִגִּיד לֵיהּ בְּמִשְׁיָכוּ דְרַחֲמִימוּ וְתִיאֻבְתָּא, לְאַשְׁקָא שְׁקִיו דְחֻדְוָה, לְמַעַלֵי שְׁבַתָּא. וְכֵד נִגִּיד וּמְשִׁיךְ הֵוּא טְלָא דְבְדוּלְחָא, כְּלָא (נִגִּיד) מְלִיא וְשְׁלִים בְּאַתְוִוי קְדִישִׁין, בְּכָל אִינוּן שְׁבִילִין קְדִישִׁין. כִּיּוֹן דְכֻלָּא אֲתַחְבֵּר בֵּיהּ, אֲתַעְבִּיד בֵּיהּ אֲרַחָא לְאַשְׁקָא וּלְבִרְכָא לְתַתָּא.

יוֹם לְיוֹם: יוֹמָא לְיוֹמָא, וְעֲזָקָא לְעֲזָקָא. הַשְׁתָּא מִשְׁתַּעֵי קְרָא בְּאַרְחַ פְּרִט, הִיךְ שְׁמִים מְסַפְרִים וּמִתְקַנִּין בְּסְפִירוּ וּבְנִצְיָו עֲלָא לְהָא כְּבוֹד, וְהִיךְ נִגִּיד וּמְשִׁיךְ הֵוּא רְקִיעַ, נִגִּידוּ דְטְלָא עֲלָא. וְאָמַר, יוֹם לְיוֹם יִבִיעַ אָמַר. יוֹמָא לְיוֹמָא, וְדִרְגָא לְדִרְגָא, יְחוּוָה (ס"א אוּחוּ) לְאַתְכַּלְלָא דָא בְּדָא, וּלְאַתְנַהֲרָא דָא מִן דָּא, מִהֵוּא סְפִירוּ דְמְנִצְיָין וּמְנִהְרֵי שְׁמִים, לְהָא כְּבוֹד. יִבִיעַ: כְּמָה דְאַתְּ אָמַר מִבְּעַ אֲתַעְבִּיד וְגו'. אוּחוּ לְאַתְנַהֲרָא דָא מִן דָּא, וּלְאַתְנַצְצָא דָא מִן דָּא, מִהֵוּא סְפִירוּ וּנִצְיָו.

אֲמַר: כְּלָלָא דְאַתְוּוֹן וּשְׁבִילִין דְנִפְקִין מֵאַבָּא וְאִמָּא, וְהֵוּא רִישָׁא דְנִפִּיק מְנִיָהוּ, דְאִיהוּ בְּרָא בּוּכְרָא, אֶלְף: אַבָּא. וְכֵד אִיהוּ סְלִיק וְנַחֲתִית, אֲתַחְבֵּרַת מִ' בְּהִדִי א', וְאִיהוּ אַס. ר': רִישָׁא (קע"ח ע"ב) בּוּכְרָא. כֵּד מִתְחַבְּרֵן אֲתְוּוֹן כְּלָהוּ, אָמַר. דָּא נִהִירוּ דְאַבָּא וְאִמָּא וּבְרָא בּוּכְרָא, וְנִהִרִין דָּא בְּדָא בְּחַבּוּרָא חֲדָא. שְׁלֵטָא בְיוֹמָא דְשְׁבַתָּא. וְעַל דָּא כְּלָא אֲתַכְּלִיל דָּא בְּדָא, בְּגִין לְמַהֲוֵי חֲד. וּבְגִין כְּדָ אוּחוּ דָא בְּדָא, הֵוּא אָמַר שְׁלִיטוּ עֲלָא, לְמַהֲוֵי כְּלָא חֲד.

וְכַד כָּל הָאֵי אֲתַנְגִּיד וְאֲתַמְשֵׁד לְהָאֵי רְקִיעַ, כְּדִין אִיהוּ אֲשָׁקִי וְאֲנֹהִיר
לְתַתָּא, לְהָאֵי כְבוֹד אֵל, לְמַעַבְדַּד תּוֹלְדִין בְּדִיוֹקְנָא דְאִינוּן (דף קל"ז ע"א) שְׁמַיִם,
דְּנִהְרִין לְהֵוּא כְבוֹד אֵל. (ודא הוא דכתיב)

וְלִילָה לְלִילָה יְחִוּה דְעַת, רְתִיכִין דִּילָה (דא לדא) דְאִינוּן גּוּפָא דְכְרִסְיָא,
וְכִלְהוּ אֲקֵרוּן לִילוֹת, כְּמָה דְאֵת אָמֵר (תהלים טז) אֵף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיוֹתִי.
רְתִיכָא עֲלָא, אֲתַקְרִי יָמִים, יוֹם לְיוֹם. רְתִיכָא תַתָּא, אֲקֵרִי לִילוֹת, לִילָה
לְלִילָה.

יְחִוּה. דְעַת, יְחִוּה : יְחִיָּה. יְחִיָּה תּוֹלְדִין, דְאִינוּן (נ"א באינון) שְׁמַיִם. וְאִי תִימָא,
יְחִוּה לָאוּ יְחִיָּה. תָּא חֲזִי, כְּתִיב (בראשית ג) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה, כִּי
הִיא הִיְתָה אִם כָּל חַי. חַוָּה וְחִיָּה בְּמִלָּה חֲדָא סְלָקִין. וְעַל דְאִסְתַּלַּק (נ"א דא
אסתלק) י', וְעֵייל ו', דְאִיהוּ כְּדָקָא יְאוֹת, דְהָא ו' אִיהוּ חֲיִין וְדָא, וְעַל דְא
חַוָּה וְחִיָּה, י' (ס"א זעירא נטילא) נְטִילָא חֲיִין מִן ו'. אוּף הָכָא, יְחִוּה, יְחִיָּה.

דְעַת : דְא אִיהוּ רְזָא דְשְׁמַיִם. מַה שְׁמַיִם שִׁית סְטֵרִין, אוּף הָכָא שִׁית סְטֵרִין,
בְּאִינוּן תּוֹלְדִין דְקָא יְחִיָּה כְּגוּוּנָא דִילִיָּה, וְעַל דְא יוֹם לְיוֹם אֲתַכְלִיל בְּדִרְגָא
עֲלָא אֲמִ"ר. וְלִילָה לְלִילָה בְּרְזָא דְכּוּרָא, דְקָא נְהִיר לָה דְאִיהוּ שְׁמִיָּה (נ"א
שמיים) דְעַת.

וּבְגִין דְהָאֵי אֲמֵר רְזָא עֲלָא אִיהוּ, וְלָא כְּשָׂאֵר אֲמִירוֹ, אֲהֵדֵר קָרָא עֲלִיָּה
וְאָמֵר, אִין אֲמֵר וְאִין דְבָרִים, כְּשָׂאֵר אֲמִירוֹ דְעֲלָמָא. אֲלָא הָאֵי אֲמֵר, רְזָא
עֲלָא אִיהוּ, בְּדִרְגִין עֲלָאִין, דִּילִית תַּמּוֹן אֲמִירוֹ וְדְבָרִים, וְלָא אֲשַׁתְּמַעוּ,
כְּשָׂאֵר דְרִגִין דְאִינוּן רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, דְאִינוּן קָלָא דְמִשְׁתַּמַּע, אֲבָל הֵנִי לָא
(בראשית נ"י) אֲשַׁתְּמַעוּ לְעֲלָמִין, וְהֵינִי דְכְּתִיב בְּלִי נְשִׁמַּע קוֹלָם.

אֲבָל בְּכָל הָאֲרָץ יָצָא קוֹם, אֵף עַל גַּב דְאִינוּן טְמִירוֹן עֲלָאִין, דְלָא אֲתִיִּדְעוּ
לְעֲלָמִין, נְגִידוֹ וּמְשִׁיכוֹ דְלֵהוּן, אֲתַמְשֵׁד וְאֲתַנְגִּיד לְתַתָּא. וּבְגִין הֵהוּא
מְשִׁיכוֹ, אִית לֵן מְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא, בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מְשַׁתְּעוּ
רְזָא דְמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, בְּאִינוּן דְרִגִין, כְּאִילוֹ אֲתַגְלִיִין, וְלָא
הוּו טְמִירוֹן וּגְנִיזוֹן, וְהֵינִי וּבְקִצָּה תַבַּל מְלִיָּה, מְרִישָׁא דְעֲלָמָא, עַד סִיִּיפִי
עֲלָמָא מְשַׁתְּעָאן אִינוּן חֲכִימִי לְבָא, בְּאִינוּן דְרִגִין גְּנִיזוֹן, אֵף עַל גַּב דְלָא
אֲתִיִּדְעוּ. אֲבָל בְּמָה אֲשַׁתְּמוּדְעוּן, בְּגִין דְלִשְׁמֵשׁ שֵׁם אֲהֵל בְּהֵם, בְּגִין שְׁמֵשׁ
קְדִישָׁא, דְאִיהוּ מְשַׁכְּנָא מְאִינוּן דְרִגִין עֲלָאִין קְדִישִׁין, וְאִיהוּ נְהוּרָא, דְנְטִיל
כָּל נְהוּרִין גְּנִיזוֹן, וְהֵהוּא מְשִׁיכוֹ דְלֵהוּן, וּבְגִינִיָּה אֲתַחֲזִי מְהִימְנוּתָא בְּכָל
עֲלָמָא.

מֵאן דְנְטִיל לְשְׁמֵשׁ, כְּמֵאן דְנְטִיל לְכִלְהוּ דְרִגִין. בְּגִין דְשְׁמֵשׁ אִיהוּ אֲהֵל
דְאֲתַכְלִיל בְּהוּן, וְנְטִיל כְּלָא, וְאִיהוּ נְהִיר לְכָל אִינוּן גְּוֹנֵי נְהוּרִין לְתַתָּא. וְעַל
דְא וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מְחַפְּתוֹ, בְּנְהִירוֹ וּנְצִיצוֹ דְכָל נְהוּרִין גְּנִיזוֹן, דְכִלְהוּ
בְּתִיאוּבְתָא בְּרַעוּתָא שְׁלִים, יְהִיבִי לִיָּה רַעוּתִיָּהוּ וּנְהִירוֹ דְלֵהוּן, כְּמָה דְלַחְתָּן
אִית רַעוּ וְתִיאוּבְתָא דְכִלְהוּ (נ"א דכלהו) לְמִיָּהב לָה נְבִזְבְּזוֹן וּמְתַנְּן. וְעַל דְא וְהוּא
כְּחַתָּן יוֹצֵא מְחַפְּתוֹ.

מאן חֲפָתוֹ. דָּא עֲדוֹן. וְרָזָא דָּא, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֲדוֹן. עֲדוֹן, דָּא אִיהוּ חוּפָא דְחֲפִיָּא עַל כְּלָא. יְשִׁישׁ כְּגַבּוֹר. יְשִׁישׁ, מְסֻטְרָא דְאֹר קְדַמָּא דְלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ דִּינָא כְּלָל. כְּגַבּוֹר, מְסֻטְרָא דְגַבּוֹרָה, וְאָף עַל גַּב דְּגַבּוֹרָה אִיהִי דִינָא שְׁלִים, כְּגַבּוֹר כְּתִיב, וְלָא גַבּוֹר, בְּגִין דְּאֲמַתִּיק דִּינָא בְּחָסֵד, וְנָטִיל כְּלָא כְּחֲדָא, בְּתִיאֹבֶתָא וְרַעוּתָא שְׁלִים. וְכָל דָּא, לְרוּץ אֲרַח. כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרִדְךָ לְאֲשַׁקָּא וּלְאֲשַׁלְמָא נְהִירוֹ דְּסִיְהָרָא בְּכָל סְטֻרִין, (רטי"ו ע"א) וּלְמַפְתַּח בֵּיהּ אֲרַח לְאֲנָהָרָא לְתַתָּא.

מְקַצָּה הַשְּׁמַיִם מוּצָאוּ, מְסִיפִי אֲלִין שְׁמַיִם עֲלָיִן דְּקֶאֱמָרוּ, אִיהוּ אֲפִיק, בְּגִין דְּבְסִיוְמָא דְּגוּפָא, אִיהוּ אֲפִיק, וּבְהֵוּא אֲתֵר אֲשַׁתְּמוּדַע בִּין דְּכֵר לְנוּקְבָא. וְדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים ד) וּלְמַקְצָה הַשְּׁמַיִם וְעַד קְצָה הַשְּׁמַיִם. קְצָה הַשְּׁמַיִם דָּא (ר' ע"א) עֲלָמָא עֲלָא. וּלְמַקְצָה הַשְּׁמַיִם, דָּא (מלכא ד) שְׁלָמָא דִּילֵיהּ. כְּמָה דְּהֵאִי נָטִיל כְּלָ נְהוֹרִין, וְכִלְהוּ בֵּיהּ, אוּף הֲכִי הֵאִי, נָטִיל כְּלָ נְהוֹרִין, וְכִלְהוּ בֵּיהּ, וְאִיהוּ נָפִיק מְקַצָּה הַשְּׁמַיִם.

דף קל"ז ע"ב

וּתְקוּפָתוֹ: דְּסַחְרָא (ס"א דסיהרא) בְּכָל אֵינוֹן סְטֻרִין (נ"א ספירו) קְדִישִׁין, דְּאֲתַחְזוֹן (דף קל"ז ע"ב) לְאֲתַנְהָרָא וּלְאֲתַשְׁקָא וּלְנַצְצָא מִנִּיהּ. וְאִין נְסַתֵּר, לִית מֵאֵן דְּאֲתַחְפִּיא מֵהֵוּא נְהִירוֹ, דְּהֵא לְכִלְהוּ אֲנְהִיר בְּכִלְלָא חֲדָא, לְכָל חַד וְחַד כְּמָה דְּאֲתַחְזִי לֵיהּ.

וְכַד כְּלְהוּ אֲשַׁתְּלִימוּ וְאֲתַנְהִירוּ מְגוּ שְׁמַשָּׁא, כְּדִין סִיְהָרָא מְתַעֲטָרָא בְּגוּוֹנָא דְּאִימָא עֲלָא, שְׁלִימָא בְּנִי תַרְעִין, וְדָא אִיהוּ דְּכְתִיב תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה, דְּהֵא כְּדִין אִיהִי (שלמא) תְּמִימָה, מְכָל סְטֻרִין, בְּרָזָא דְּחַמֵּשׁ דְּרִגִין, כְּגוּוֹנָא דְּאִימָא עֲלָא, דְּאִינוֹן חַמֵּשׁ רָזָא דְּחַמֵּשִׁין.

וּבְגִינֵי כֵּן, אִיהִי אֲתִיָּא בְּחַמֵּשׁ חַמֵּשׁ תִּיבִין, בְּגִין לְאֲשַׁלְמָא לְרָזָא דְּחַמֵּשִׁין. תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, הֵא חַמֵּשׁ. עֲדוּת יְיָ נְאֻמָּה מְחַכֵּמַת פְּתִי, הֵא חַמֵּשׁ. פְּקוּדֵי יְיָ יִשְׂרָאִים מְשַׁמְחֵי לֵב, הֵא חַמֵּשׁ. מְצוֹת יְיָ בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם, הֵא חַמֵּשׁ. יְרֵאת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, הֵא חַמֵּשׁ. מִשְׁפָּטֵי יְיָ אֲמַת צְדָקוֹ יַחֲדָיו, הֵא חַמֵּשׁ. וְכִלְהוּ אֲתִיָּין בְּחַמֵּשׁ חַמֵּשׁ, לְאֲתַכְלָלָא כְּגוּוֹנָא דְּאִימָא עֲלָא.

וְעַל דָּא, יְהוֹיָה יְהוֹיָה שִׁית זְמַנִּין, לְקַבֵּל שִׁית סְטֻרִין עֲלָיִן, דְּאִינוֹן רָזָא דְּשְׁמָא עֲלָא, (נ"א דשמיא עלאיו) וְעַל דָּא, סִיְהָרָא אֲתַמְלִיא וְאֲשַׁתְּלִים בְּסִדּוּרָא עֲלָא כְּדָקָא יְאוּת, וְדָא אִיהוּ בְּיוּמָא דְּשַׁבְּתָא, דְּכִלְלָא אֲשַׁתְּלִים כְּדָקָא יְאוּת, בְּרָזָא דְּשַׁבְּתָא עֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא בְּיוּמָא דָּא, אֲתוּסָף נְהִירוֹ בְּכִלְלָא, כְּדָקָא מְרוּן. שְׁמַיִם נָטִילֵי מְמִקּוּרָא דְּחִיֵּי בְּקַדְמִיתָא, וְאִינוֹן מְנַהֲרֵי וּמְתַקְנֵי לְכַבּוּד עֲלָא, מְרָזָא (בראשית ל"ה ע"ב) דְּסַפֵּר עֲלָא, אֲבָא דְּכִלְלָא. וּמְרָזָא דְּסַפֵּר, אִימָא עֲלָא. וְאִיהוּ, מְרָזָא דְּסַפּוֹר. וּבְגִין כֵּן, מְסַפְרִים, כְּדָקָא מְרוּן. בְּרָזָא דְּתַלַּת שְׁמָהוֹן אֲלִין, דְּשַׁלְטִין בְּיוּמָא דְּשַׁבְּתָא, עַל כָּל שְׁאֵר יוּמִין.

וּבְגִינֵי כַּד תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, קְאָמַר דְּוֹד בְּרוּחַ קְדָשָׁא, עַל נְהִירוֹ וּנְצִיצוֹ וְשׁוֹלְטָנוֹ (נ"א ושלִימו) דְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא עַל כָּל שְׁאָר יוֹמִין (ס"א ותקונא דיליה דאתתקנת ביומא דא מכל שאר יומין) בְּגִין רְזָא דְּשִׁמְא עֲלָאָה, דְּקָא נְהִיר בְּנְהִירוֹ, וְנְצִיץ בְּנְצִיצוֹ, וְאֲשִׁתְּלִים בְּשְׁלִימוֹ עֵילָא וְתַתָּא. וְכַדִּין תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה, שַׁבַּת דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא, (ס"א רזא דשמור כבוד לילה דהא היא תורת ה' תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מסיני והא אתערעו על תורה שבעל פה דאילו תורה שבכתב הא כתיב ויצו משרז את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. ודא לליואי אתחזי להאי דאחיד בשמשא ומלכא דאתיאי מיניה משה נהיר לישראל מ' שנין שמשא ביומוי ותורת ה' דא מעלי שבתא) בְּרְזָא חֲדָא כְּדָקְאֻמְרָן.

וְאֲתִקִּינוּ (ס"א אנשי כנסת הגדולה) חֲבַרְיָא שִׁירוּתָא דְּתוֹשְׁבַחְתֵּי, מְאִינוּן תּוֹשְׁבַחְתֵּן דְּדוֹד, מְרְזָא דָּא הַשְּׁמִים, דְּאִיהוּ נְטִיל בְּרִישָׁא, וְנְהִיר לְכָל שְׁאָר. וּלְבַתֵּר הֵהוּא נְהָר דְּנַפְיָק מַעְדָן, וְדָא אִיהוּ רְזָא, (תהלים לג) רַנְנֵנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ בְּגִין דְּהָאֵי נְהָר כְּנִישׁ וְנְטִיל כְּלָא מְרְזָא דְּשִׁמְיָם, בְּרְזָא עֲלָאָה, וּמְקוֹרָא דְּחַיִּי, כְּלָא כְּדָקְא יְאוֹת בְּיוֹמָא דָּא. וְשִׁמְשָׁא אֲתִקִּין לְאַנְהָרָא כְּדָקְא יְאוֹת, בְּיוֹמָא דָּא.

וּלְבַתֵּר סִיְהָרָא דְּקָא מִתְפָּרְשֵׁת מְסֻטְרָא אַחְרָא בְּיוֹמָא דָּא, בְּגִין לְאַתְנָהָרָא מִן שְׁמֵשָׁא, וְדָא אִיהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ וְגוֹ'. וּלְבַתֵּר דְּאַתְפָּרְשֵׁת מִנְיָה, הָא אֲתַחְבַּרְת בְּשִׁמְשָׁא. וְתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא בְּכ"ב אֲתָנוּן, דְּאֶעִיל בְּהָ שְׁמֵשָׁא בְּסִיְהָרָא. וְתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, פְּרִישׁוּ דְּסִיְהָרָא מְסֻטְרָא אַחְרָא, וְתוֹשְׁבַחְתָּא דְּכ"ב אֲתָנוּן בְּנְהִירוֹ דְּשִׁמְשָׁא. וּלְבַתֵּר אֲתַחְבַּרְוּתָא וְסִלְיָקוֹ דְּמְטְרוֹנִיתָא עִם בַּעֲלָה. וְדָא אִיהוּ (תהלים צ) תְּפִלָּה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. אֲתַחְבַּרְוּתָא וְאֲתַדְּבַקוּתָא דְּאַתְתָּא בְּבַעֲלָה, לְפָרְשָׁא יְמִינָא וְשִׁמְאֵלָא לְקַבְּלָא לָהּ, וְלִמְהוּי כְּחֲדָא בְּחַבְרָא חֲדָא. (למהוי חד ברזא חד. וכל אלן שמים מספרים לון ומתקנין לון. מכאן ולהלאה תושבחן אחרנין דחדוה ותיאובתא שלימתא. אבל הני אינון תקונא שלימתא עלאה ברזא דשמא קדישא כדקא יאות ותושבחן אלן אתקינן בתקונא דשבת דאיהו סליק ואתעטר בעטרוי כדקא יאות וסלקין ברזא דשמא קדישא למהר חד ברזא דכבוד אל דשמים מספרים ליה וזהרין ליה כדקאמרן)

דף קל"ח ע"א

וְדָא אִיהוּ (תהלים צח) מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לִינֵי שִׁיר חֲדָשׁ: תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא הָא (בראשית קכ"ג ע"ב) אוֹקִימְנָא. אֲבָל אִף עַל גַּב דְּאַתְעֲרָנָא בִּיהַ, אֲתַעְרוּ דְּחַבְרִיָּא דְּקָא אֲתַעְרוּ, שְׁפִיר אִיהוּ, דְּהִנְהוּ (דף קל"ח ע"א) פְּרוֹת עֲלוֹת כַּד הוּוּ נְטִילֵי אַרוֹנָא, אֲתַעְרוּ בְּהָאֵי תּוֹשְׁבַחְתָּא, כְּמָה דְּאַתְ אֲמַר (שמואל א ו) וַיִּשְׁרְנָה הַפְּרוֹת בְּדֶרֶךְ. וּמָה שִׁירָה הוּוּ אֲמַרִי. (תהלים צח) מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לִינֵי שִׁיר חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה. רְזָא דָּא אִיהוּ כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲיֵלָא. בְּשַׁעֲתָא דְּאִינוּן חִיּוֹת נְטִילֵי (ארונא) כְּרִסְיָא, לְאַרְמָא לִיהַ לַעֲיֵלָא, אִינוּן אֲמַרִי תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא.

וְאִי תִימָא, אֲמָאֵי כְּתִיב הֲכָא חֲדָשׁ, וְהָא תְּדִיר קְאָמַרִי תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא. אֲלָא וְדָאֵי חֲדָשׁ אִיהוּ, וְחֲדָשׁ לָא אֲקַרִי, אֲלָא בְּאַתְחַדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא, כַּד אֲתַנְהִירַת מִן שְׁמֵשָׁא, כְּדִין אִיהוּ חֲדָשׁ, וְדָא אִיהוּ שִׁיר חֲדָשׁ. הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוּעַ קְדָשׁוֹ, הָא אֲתַעְרוּתָא דִּימִינָא וְשִׁמְאֵלָא לְקַבְּלָא לָהּ.

וְתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, כַּד נִטְלֵי אַרְוֹנָא, קָא מְשַׁבְּחָאן לָהּ. כַּד סִלְקִין לְבֵית שְׁמַשׁ.
כְּגוֹנָא דְעֵגְלוֹת סִלְקִין לְבֵית שְׁמַשׁ. וְכֹלָא בְּרָזָא חַד סִלְקִין, בְּגִין דְּבִשְׁבַת
אִיהוּ סִלְקוּ דְּכוּרְסִיָּא, לְסִלְקָא לְעִילָא. תְּקוּנָא דְּתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא בְּשַׁבַּת
אֲלִין תּוֹשֵׁבְחָן כְּלָהוּ אֲתַקִּינוּ בְּשַׁבַּת, לְשַׁבְּחָא לִיהּ עֲמָא יַחֲדָא בְּעֵלְמָא.
(תהלים צב) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, תּוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, אָדָם הָרָאשׁוֹן קָאמֵר
לָהּ, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתַתְּרָד מְגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, וְאֲתָא שַׁבַּת וְאֲגִין עֲלִיהּ. וְאוּקְמוּהָ
חֲבַרְיָא, תּוֹשֵׁבְחָתָא דָּא, עֲלֵמָא תִּתְּאָה קָא מְשַׁבַּח לְגִבֵּי עֲלֵמָא עֲלָאָה, יוֹמָא
(דכלא ביה) דְּאִיהוּ כּוּלוֹ שַׁבַּת, מִלְכָּא, דְּשַׁלְמָא דִּילִיהּ. וְדָא אִיהוּ מְזִמּוֹר שִׁיר,
וְלָא כְּתִיב מֵאן קָאמֵר לִיהּ, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. לְיוֹם הַשַּׁבָּת, יוֹמָא עֲלָאָה,
שַׁבַּת עֲלָאָה. דָּא שַׁבַּת וְדָא שַׁבַּת, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֲלָא, שַׁבַּת סְתָם, דָּא
שַׁבַּת דְּמַעֲלֵי שַׁבְּתָא. יוֹם הַשַּׁבָּת, דָּא שַׁבַּת דְּלַעֲיִלָא. דָּא יוֹם, וְדָא לִילָה.
(שמות לא) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, הָא לִילָא, רְזָא דְּנוֹקְבָא. (שמותכ)
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, הָא יוֹם, רְזָא דְּדְכוּרָא. וּבְגִין כַּד מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם
הַשַּׁבָּת.

וְאֲשַׁכְּחוּן בְּכָמָה אֲתֵר, דְּעֲלֵמָא תִּתְּאָה לָא סִלְקֵי בְּשַׁמָּא, וְאֲתֵנָא (ויקרא ק"יב)
סְתָם, כְּגוֹן הָאֵי, וּכְגוֹן וִיקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וּכְגוֹן (שמות כד) וְאֶל (קל"א ע"א) מֹשֶׁה
אָמַר עֲלֵה אֵלַי יְיָ. כְּלָהוּ סְתִים שְׁמָא, וְלָא סִלְקֵי בִיהּ. (אלא) (ס"א וכלא) בְּגִין
דְּאִית בִּיהּ דְּרָגָא עֲלָאָה, וּלְגִבֵּי דְּרָגָא עֲלָאָה אִיהוּ לָא סִלְקֵי בְּשַׁמָּא. נְהוּרָא
דְּשַׁרְגָּא, לָא סִלְקֵי בִימְמָא, בְּנְהוּרָא דְּשַׁמְשָׁא, וְעַל דָּא לָא סִלְקֵי בְּשַׁמָּא. וְכָל
אֲלִין תּוֹשֵׁבְחָן, דְּשַׁבַּת, דְּאִיהִי כְּבוֹד (נ"א יום השבת דאיהו תושבחתא) יוֹם, אִיהוּ
תּוֹשֵׁבְחָתָא עֲלָאָה, עַל כָּל שְׁאֵר יוֹמִין. (ס"א וכל אלן תושבחו אתקינו בתיקונא דשבתא
דאיהו סליק לאתעטר בעטרין עלאין אתרין קדישין על כל שאר יומין)

נְשַׁמַּת כָּל חַי, הָא חֲבַרְיָא אֲתַעְרוּ ר"ה בִּיהּ מְלִין דְּקִשׁוּט. אֲבַל אִית לָן
לְאֲדַכְּרָא, הָאֵי נְשַׁמַּתָּא דְּפִרְחָא מְהֵהוּא חַי הָעוֹלָמִים. וּבְגִין דְּאִיהִי דִּילִיהּ,
דְּמִנִּיהּ נִפְקוּן כָּל בְּרַכָּאן, וְשַׁרְיִין בִּיהּ, וְהוּא אֲשַׁקִּי וּמְבַרְדָּ לְתַתָּא, הָאֵי
נְשַׁמַּתָּא דְּנִפְקָא מִנִּיהּ, אִית לָהּ רְשׁוּ לְבִרְכָּא לְהָאֵי אֲתֵר.

וְעַל דָּא פִּרְחִין נְשַׁמַּתִּין מְהֵהוּא חַי, בְּמַעֲלֵי שַׁבְּתָא. אֵינּוּן נְשַׁמַּתִּין דְּאֵינּוּן
פִּרְחָאן, מִמֶּשׁ מְבַרְכִין לְהָאֵי אֲתֵר דְּאֲקִרֵי שֵׁם מִתְּתָא. וְהוּא אֲתֵר דְּנִפְקֵי
מִנִּיהּ מְבַרְדָּ לִיהּ לְעִילָא, וְהָאֵי שֵׁם מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן, מִתְּתָא וּמַעֲלֵלָא,
וְאֲתַכְּלִילַת מְכַל סְטָרִין.

דף קל"ח ע"ב

בְּיוֹמֵי דְּחוֹל, אִיהִי מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן, מִשְׁאֵר נְשַׁמַּתִּין, דְּקָא מְבַרְכִין לָהּ
מִתְּתָא. בְּיוֹמָא דְּשַׁבַּת, אִיהִי מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן מֵאֵינּוּן נְשַׁמַּתִּין עֲלָאִין, דְּקָא
מְבַרְכָּאן לָהּ בְּאַרְבַּעִין וְחֲמֵשׁ תִּיבִין, כְּחוֹשְׁבֵן מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים)
(ס"א ברזא דחמשין תיבין, כחושבן מ"י) כְּמָה (הקדמה ב' ע"א) דְּאוּקִימְנָא, בְּרָזָא מ"ה,
וּבְרָזָא מ"י. דָּא עֲלֵמָא עֲלָאָה, וְדָא עֲלֵמָא תִּתְּאָה. נְשַׁמַּת כָּל חַי (ס"א עד
האחרונים) מ"ה. וּמִן וְאִילוּ פִּינּוּ מִלָּא שִׁירָה עַד וּמִלְפָּנִים, סִלְקָא תּוֹשֵׁבְחָתָא

אחרא חמשיו תיבין. ואף על גב דלא קיימא תמן מלה בחושבנא, סלקא
חושבנא רזא מ"י. ומתמן ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מ"ה)
מאה תיבין, תשלומין דכלא, וחד רתיכא על מה דשריא דאיהו (דף ק"ח
ע"ב) תשלומא (ס"א ההוא שלימא עלאה).

וכל שבחא דא, וכל מלין אליו, בלהו שייפין ידיעו, בחושבנא לתשלומא
דשבת, ולאשתלמא מנייהו, פדקא חזי. זכאה עמא, דינדיעי לסדרא שבחא
דמריהו, פדקא יאות. מפאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת.

פתיב (תהלים כב) ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד מלכא אמר
דא, בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבחתא דמלכא, בגין לחברא שמשא
בסיהרא. פיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דיליה לאתחברא, אמר ואתה
יי אל תרחק.

ואתה יי רזא (רנ"א ע"א, ק"מ ע"א, קע"ט ע"ב) דחברותא חדא בלא פרודא. אל
תרחק, פיון דאיהי סלקא לאתעטרא בבעלה, וכלא בעלמא עלאה, ומתמן
בעי לסלקא לאין סוף, לאתקשרא כלא לעילא לעילא, ובגין כך אל תרחק,
לאסתלקא מיון, לשבקה לו.

ובגין כך, בגו סדורא דתושבחתא, בעאן ישראל לאתפללא תמן,
ולאתדבקה בהדייהו מתתא, דאלמלא יבעי לאסתלקא האי כבוד, הא
ישראל לתתא אחידן ביה ותקפין ביה, דלא שבקי ליה לאתרחקא מנייהו.
ועל דא צלותא בלחש, כמאן דמליל ברזא עם מלכא, ובעוד דאיהו ברזא
עמיה, לא אתרחקא מניה כלל.

אילותי, מה איל וצבי, בשעתא דאזלי ומרחקי, מינד אהדרן להווא אתר
דשבקי, אוף קודשא בריך הוא, אף על גב דאסתלק לעילא לעילא באין
סוף, מינד אהדר לאתריה. מאי טעמא. בגין דישראל לתתא אתאחדן ביה,
ולא שבקין ליה לאתנשיא, (מניה) ולאתרחקא מנייהו. ועל דא, אילותי
לעזרתי חושה.

ובגין כך בעינו לאתאחדא ביה בקודשא בריך הוא, ולאחדא ביה, כמאן
דאמשיך מעילא לתתא, דלא ישתבק בר נש מניה, אפילו שעתא חדא. ועל
דא כד סמיך גאולה לתפלה, בעי לאחדא ביה, ולאשתעי בהדיה בלחישו,
ברזא, דלא יתרחק מיון, ולא ישתבק מיון, ועל דא פתיב (דברים ד) ואתם
הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו
אשרי העם שיי אלהיו.

בההיא שעתא, קם רבי שמעון וחבריא אוף הכי קמו ואזלו. אמר רבי
אלעזר לרבי שמעון אבוי, אבא, עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחיי
בגנתא דעדן. מפאן ולהלאה דאנו אזליו, אצטריך לו למיהד בארחוי
דנטרו אילנא דא. אמר ליה, אנת תשרי בשירותא למפתח בארחא.

פֶּתַח וְאָמַר, (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, כָּמָה דְאִתְמַר. בְּמַאי אֵיהִי תְרוּמָה. בְּרָזָא דְזֵהָב, דְּהָא מִתְמַן אֲתִזְנַת בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְאֵיהִי גְבוּרָה תַתְּאָה, דְאִתְנָא מִסְטָרָא דְזֵהָב. וְאִף עַל גַּב דְאִתְנָא מִסְטָרָא דְזֵהָב, כֹּל עֶקֶר לֹא אֲשַׁתְּאַרְת, אֲלֵא בְּסִטְרָא דְכֶסֶף, דְאֵיהוּ יְמִינָא.

וְרָזָא דָּא (הקדמה א' ע"א) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, דְאֶצְטְרִיךְ לְקַבְּלָא לִיהּ בִּימִינָא וּבְשִׁמְאַלָּא, וְכֹל עֶקֶר לֹא אֲשַׁתְּאַר אֲלֵא בִּימִינָא. (ס"א ושמאלא אתעדי מינה ולא וכו') וּשְׁמַאלָא אֲתַעֵר יְמִינָא, וְלֹא אֲתַדְבֵּק בֵּיהּ, בְּגִין דְאֵיהוּ אֲתִיָּהִיב בֵּין יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, וּשְׁמַאלָא אֲתַאֲחִיד תַּחוּתֶיהּ, וְיְמִינָא אֲתַאֲחִיד בֵּיהּ לְעֵילָא, כָּמָה דְאִתְ אָמַר (שיר השירים ב) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי וְיְמִינוֹ תַּחְבֻּקְנִי. זֵהָב וְכֶסֶף, כָּמָה דְאִתְ אָמַר (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב, וְהָא אֲתַמַּר.

וּנְחוּשְׁת, דָּא אֵיהוּ גָּוֹן כְּגֹוֶנָא דְזֵהָב, בְּגִין דְאֶצְטְבַּע מְגֹוֹן זֵהָב וּמְגֹוֹן דְכֶסֶף. וְעַל דָּא מְזַבַּח הַנְּחֹשֶׁת קֶטָן. אֲמַאי אֵיהוּ קֶטָן. כָּמָה דְאִתְ אָמַר (מלכים א ח) כִּי הַמְּזַבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ קֶטָן מֵהַכִּיל אֶת הָעוֹלָה וְגוֹי'. כָּמָה דְאִתְ אָמַר (שמואל א יז) וְדוֹד הוּא הַקֶּטָן. וְאִף עַל גַּב דְאֵיהוּ קֶטָן, כֹּלָא אֲתַאֲחִיד בְּגִוּיָהּ. וְאִי תִיָּמָא מְזַבַּח אַחְרָא, אֲקַרִי קֶטָן. לָאו הֵכִי. דְלָאו קֶטָן בְּרַ הָאִי, דְכַתִּיב, (בראשית א) אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשַׁלְת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן לְמַמְשַׁלְת הַלַּיְלָה. וְדָא אֵיהוּ הַמָּאוֹר הַקָּטָן. הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל, דָּא מְזַבַּח הַפְּנִימִי דְאֵיהוּ מְזַבַּח הַזֶּהָב. וְתַכְלַת (דף קל"ט ע"א) דָּא אֵיהוּ תַכְלַת דְצִיצִית. תַכְלַת דָּא אֵיהוּ כְּרִסְיָא, רָזָא דְתַפְלָה דִיד. תַכְלַת דָּא אֵיהוּ כְּרִסְיָא, דְדִינִין בֵּיהּ דִינִי נְפֹשׁוֹת. בְּגִין דְאִתְ כְּרִסְיָא דְדִינִין בֵּיהּ דִינִי מְמוֹנוֹת, וְאִתְ כְּרִסְיָא דְדִינִין בֵּיהּ דִינִי נְפֹשׁוֹת. וְעַל דָּא, כֹּל גְּוֹוִין (קל"ה ע"א, קנ"ב ע"א, בראשית נ"א ע"ב) טָבִין לְחַלְמָא, בְּרַ גְּוֹוִן תַכְלָא, בְּגִין דִינְדַע דְהָא נְשַׁמְתִּיה סְלָקָא בְדִינָא. וְכַד נְשַׁמְתָא סְלָקָא בְדִינָא, גּוּפָא אֲתַדֹן לְאֲשַׁתְּצָאָה וְאֶצְטְרִיךְ הַהוּא חֶלְמָא, לְרַחֲמִין סְגִיָּאִין.

תַכְלַת דָּא אֵיהוּ כְּרִסְיָא, דְכַתִּיב בֵּיהּ (יחזקאל א) כְּמִרְאָה אֲבֹן סַפִּיר דְמוֹת כֶּסֶף, (וכתיב ואש מתלקחת) וְכַתִּיב וְנָגַה לוֹ סָבִיב. בְּגִין דְעַבְדִין בֵּיהּ כְּרִיכִין לְצִיצִית, וְכַד נָגַה לוֹ, אֲתַהֲדֵר לְגֹוֹן יְרוּק, כְּגֹוֹן כְּרִתִי. מֵהֵהִיא שְׁעֵתָא וְאֵילָךְ, אֲשַׁתְּרִי זְמַנָּא דְקַרִיאת שְׁמַע, דְהָא אֲשַׁתְּנִי גְוֹוִן תַכְלָא מְכַמָּה דְהוּוָה, וּבְגִין כַּד אָסִיר לְמִידָן דִינִי נְפֹשׁוֹת בְּלִילָה, בְּגִין דְשִׁלְטָא הַהוּא גְוֹוִן תַכְלָא בְּהַהוּא זְמַנָּא, וְאֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְמַחֲטָף נְפֹשָא בְּלֵא מְשַׁפֵּט. דְהָא מְשַׁפֵּט לֹא שְׁלֵטָא בְּהַהוּא זְמַנָּא. כַּד אֲתִי צַפְרָא, וְאֲתַעֵר יְמִינָא דְלְעֵילָא, נְפִיק הַהוּא נְהוּרָא, וּמְטִי עַד הָאִי תַכְלָא, וְאֲשַׁתְּנִי מְכַמָּה דְהוּוָה, וְכַדִין שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ, וְאֲתַדְבֵּק בֵּיהּ כְּרִסְיָא אַחְרָא קַדִישָא. מֵהֵהִיא שְׁעֵתָא וְאֵילָךְ, זְמַנָּא דְקַרִיאת שְׁמַע.

וְאַרְגָּמֹן, דָּא כְּנוּפִיא דְכְלִילָא כֹּל גְּוֹוִין כְּחָדָא. וְתוֹלַעַת שָׁנִי, כְּתִיב שָׁנִי, וְכַתִּיב שָׁנִים, דְכַתִּיב, (משלי לא) כִּי כֹל בֵּיתָה לְבוּשׁ שָׁנִים. אֲלֵא הָאִי אֵיהוּ גְוֹוִן אֲקַרִי שָׁנִי, דְנָטִיל כֹּל גְּוֹוִין בֵּיהּ, וְכֹלָא אֵיהוּ חַד, שָׁנִי וְשָׁנִים. שָׁנִים: כַּד כְּלָהוּ כְלִילֹן בֵּיהּ כְּחָדָא. שָׁנִי: דְנְפִיק מְכַרְסִיָּא עֲלָאָה, דְשִׁלְטָא עַל תַכְלַת מִסְטָרָא דִימִינָא, וְדָא אֵיהוּ אַפּוֹטְרוֹפְסָא דִישְׂרָאֵל, דְכַתִּיב בֵּיהּ (דניאל י)

מיכאל שרָכס. תולעת: דחיליה בפומיה, פתולעת, דמתבר פלא ועקר פלא.

תולעת שני ושש, תרין גוונין פחדא, דימינא ושמאלא, חניר וסומק. ושש: בוצא איהו. דשית חוטין מתחברן, ודא איהו דכתוב, (דניאל ט) וגויתו כתרשיש. ובאלין תרין, כלין תרין אחרנין.

ועזים: גבוראן תתאי דלבר, לחפא על פנימאי. וכלא אצטריד, ואצטריד למיהב דוכתא לכלא, דהא מסטרא דדהבא קאתין. ועורות אלם מאדמים, משיכו דתרין סטרין, דימינא ושמאלא, לחפא בוכתא אחרא.

ועורות תחשים, סטרא חדא אית דרבי גו סטרא אחרא בחורבא, ולא בישובא אשתכח, ודא איהו סטרא דכיו, ואקרי תחש.

בספרא דשלמה מלכא אית גו האי מזבח הנחשת דקאמרן, רזין עלאין. דהא מזבח אדמה כתיב, (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי וגו' ודא איהו רזא כדקא גאות. נחשת, כד שלטין טורין אחרנין, ואיהי צריכא למיזן לון, אצטבע בהאי גוון למיזן לון. ואינון אקרון הרי נחשת.

ואינון (ר"ס ע"א) הרי נחשת אתמשד עלייהו רוחא חדא מגו האי מזבח, וכד האי מזבח אסתלק בסליקו אחרא, כדין אסתלק את נ', דאיהו מזבח קדישא, ואשתאר רוחא דאלין טורי נחשת. וכד ההוא רוחא אסתלק בקיומיה, אקרי תחש, דהא אסתלק מניה את נ'.

והאי אתפרש, לכמה רוחין אחרנין, ואקרון אוף הכי, ועל דא אקרי ההוא עמא, תחש. כמה דאת אמר (בראשית כב) ואת (קמ"ז ע"ב) תחש ואת מעכה. אינון הוו ידעי בהא חיה דמשפנא, דאקרי על שמהון.

ועצי שטים, אלין אינון רזין קדישין, דאינון לוחי משפנא, ואינון אקרון ברזא דלהון. כתיב עצי שטים עומדים, וכתיב (ישעיה ו) שרפים עומדים.

מפאן ולהלאה שמן למאור, משיכו דמשח רבות קדישא לאמשכא עלייהו. אבני שהם ואבני מלואים, אלין אבני קדשא, יסודי דמקדשא, ברתיקין קדישין אלין, אדמנן בלחודייהו, ליקר ולשבחא, בלבוש יקר, לעיינא כהנא בהו תמן, ולאדכרא (ולברכא) תריסר שבטין, ועל דא תריסר אבנין כמה דאתמר.

דף קל"ט ע"ב

תליסר זינין אינון, בר י"ב אבנין יקירין אלין, וכלהו סלקין לכ"ה אתנון, (דף קל"ט ע"ב) ברזא עלאה דיחודא. ולקבל אליו, גליף ואתקין משה, כ"ה

אַתָּוּן בְּרָזָא דְפִסּוּקָא דְיַחְוּדָא, דְכַתִּיב, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְדוּד אֱלֹהֵינוּ יְדוּד אֶחָד. וְאֵינוּן כִּיָּה אַתָּוּן, גְּלִיפּוֹן מַחְקָקוֹן בְּרָזָא דְלַעֲיִלָא.

יַעֲקֹב בַּעַא לְאַתְקֵנָא לְתַתָּא, בְּרָזָא דְיַחְוּדָא, וְאַתְקִין בְּכִיד אַתָּוּן, וְאֵינוּן בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְלֹא אֲשֵׁלִים לְכִיָּה אַתָּוּן, בְּגִין דְעַד לֹא אַתְתַּקֵּן מִשְׁכְּנָא. כִּיָּוּן דְאַתְתַּקֵּן מִשְׁכְּנָא, וְאַשְׁתַּלִּים, מְלָה קַדְמָאָה דְהוּהוּ נְפִיק מִנִּיהוּ, כִּד אֲשֵׁתַלִּים, לֹא מְלִיל אֶלָּא בְכִיָּה אַתָּוּן, לְאַחְזָאָה דְהָא אֲשֵׁתַלִּים דָּא כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָא, דְכַתִּיב, (ויקרא א) וַיִּדְבֵּר יְיָ אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. הֲאֵ כִיָּה אַתָּוּן.

וְעַל דָּא כִיָּה זִינִין לְאַשְׁלֵמָא תְקוּנָא דְמִקְדָּשָׁא (ס״א דמשכנא) וְכָל הֵנִי אַתָּוּן, אוֹקִימָנָא בְּאֵינוּן אַתָּוּן גְּלִיפּוֹן, דְאוֹלִיפְנָא מִפּוֹר. וּבְגִין דְמִשְׁכְּנָא אֲשֵׁתַלִּים בְּרָזִיו אֶלִין, אֶקְרִי כִיָּה, בְּיַחְוּדָא דְשְׁלִימוֹ דְמִשְׁכְּנָא, וְעַל דָּא (תהלים קמה) וְחִסִּידִיךָ יְבָרְכוּכָה כְּתִיב, רָזָא דְשְׁלִימוֹ דְכָל מִשְׁכְּנָא וְתְקוּנָא דִילִיהוּ. כִיָּה, לְקַבֵּל כִיָּב אַתָּוּן, וְאוֹרִייתָא וְנְבִיאִים וְכַתוּבִים, דְאֵינוּן כְּלָלָא חַדָּא, וְרָזָא חַדָּא.

בְּשַׁעֲתָא דְיִשְׂרָאֵל קָא מִיַּחְדֵי יַחְוּדָא בְּהָאֵי קָרָא, בְּרָזָא דְכִיָּה אַתָּוּן, דְאֵינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, דְאֵינוּן כִּיד אַתָּוּן, וּיְכוּוֹן כָּל חַד בְּהוּ, כְּלָהוּ אַתָּוּן מִתְחַבְּרוֹן כְּחַדָּא, וְסִלְקִין בְּחַבּוּרָא חַד (ס״א כדן אתפתחו) מ״ט תרעין, בְּרָזָא דְיִוְבָלָא. וּכְדִין אֶצְטְרִיךְ לְסִלְקָא עַד וְלֹא יַתִּיר. וּכְדִין אַתְפַּתְחוּ תְרַעִין, וְחָשִׁיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְהֵהוּא בְּרַנְשׁ, כְּאֵילוֹ קִיָּים אוֹרִייתָא כְּלָה, דְאֵיהִי אַתָּא בְּמ״ט פְּנִים. (בכלא) וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ לְכוּוֹנָא לְבָא וּרְעוּתָא בְּכִיָּה וּבְכִיד, וְלְסִלְקָא לֹוּן בְּרַעוּתָא דְלְבָא, לְמ״ט תְרַעִין דְקַאמְרוֹן. כִּיָּוּן דְאַתְכְּוֹן בְּהָאֵי, יַתְכְּוֹן בְּהֵהוּא יַחְוּדָא דְאֶמֶר מֶר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כְּלָלָא דְכָל אוֹרִייתָא כְּלָה. זְכָאָה חוּלְקִיָה מֵאֵן דְיַתְכְּוֹן בְּהוּ, דְוַדָּאֵי כְּלָלָא אֵיהוּ דְכָל אוֹרִייתָא דְעִילָא וְתַתָּא. וְדָא אֵיהוּ רָזָא דְאָדָם שְׁלִימָא, דְדַכְר וְנוֹקְבָא, וְרָזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא.

מַחְלוּקַת דְשַׁמַּאי וְהֵלֵל בְּקִימָה וּבְשַׁכִּיבָה, דְכַתִּיב, (דברים ו) בְּשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ, דְשַׁמַּאי סָבַר בְּעָרְב דְקָא כְּלִילָא נּוֹקְבָא בְּשַׁלְטֵנְהָא, אֶצְטְרִיךְ לְגַבִּי נּוֹקְבָא דְקָא יִטּוּ וַיִּקְרָאוּ. וּבַבְּקָר, דְקָא שְׁלֵטָא דְכוּרָא בְּשׁוּלְטֵנוּתָא דְעֵלְמָא עֵלְאָה, אֶצְטְרִיךְ לְמִיָּקָם קָמִיָה דְדְכוּרָא, כְּמָה דְאֶצְטְרִיךְ בְּתַפְלָה מְעוּמָד, וּבְכָל אַתְר דְדְכוּרָא אַתָּא.

וּבֵית הֵלֵל סָבַר, אֶלְמָלָא אֲשַׁתְּכַח דָּא לְחוּד וְדָא לְחוּד, הֵכִי אֶצְטְרִיךְ. אָבֵל כִּיָּוּן דְאֵנוּן מִתְחַבְּרוֹן לֹוּן כְּחַדָּא, בְּחַבּוּרָא בְּמ״ט פְּנִים, וּמ״ט תְרַעִין, לֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְאַפְרָשָׁא דָּא לְחוּד וְדָא לְחוּד, אֶלָּא לְאַשְׁגַּחָא דְכְּלָלָא אֵיהוּ חַד, בְּלֹא פְרוּדָא. וּכְמָה דְאֶזְדְּמֵן לִיָּה לְבַר נֶשׁ, הֵכִי יִימָא, דְהָא תְרוּוּיָיָהוּ בְּחַבּוּרָא חַדָּא, כְּמָה דְנִיחָא לֹוּן, וְהֵכִי אֶצְטְרִיךְ לְאַתְחַזָּאָה.

ועל דא דכורא, בשית סטרין, בקרא דשמע ישראל, דאינון שית תיבין. ונוקבא בשית סטרין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאינון שית תיבין אחרנין, וסלקין בחבורא חדא, ברזא דמ"ט תרעין, והלכה כבית הלל בכל אתר.

רבי שמעון אריס ידוי ובריך לרבי אלעזר בריה. פתח ואמר, (ישעיה מא) מי העיר ממזרח וגוי. האי קרא אוקימנא ואתמר, אבל רזא דחכמתא איהו, מ"י רזא דעלמא עלאה איהו, דהא מתמן נפקא שירותא, לאתגליא רזא דמהימנותא, והא (בהקדמה ב' ע"א) אוקימנא.

דף ק"מ ע"א

תו. מ"י טמירא דכל טמירין, דלא אתידע ולא אתגלייא כלל. גלי יקריה לאשתמודעא, מההוא אתר דאקרי מזרח, דהא מתמן שירותא דכל רזא דמהימנותא, ונהורא לאתגלייא. ולבתר צדק יקראהו לרגלו, דהא צדק, גלי גבורתא עלאה, ושולטניה דקודשא בריך הוא, ולהאי צדק אשליטיה על עלמין פלהו, לדברא לון, ולא תקנא לון, כדקא יאות. ועל דא, (ישעיה מא) יתן לפניו גוים ומלכים ירד, (דף ק"מ ע"א) דהא כל מלכין דעלמא, ברשותא דהאי צדק קיימין, כמה דאת אמר (תהלים ט) והוא ישפוט תבל בצדק.

תו, צדק יקראהו לרגלו, מאן קרי למאן. אלא, צדק איהו קארי תדיר לאספקלריאה דנהרא, ולא שכיך לעלמין, וצדק קאים תדיר לרגלוי, דלא אתעדי מתמן, וקארי ולא שכיך, הדא הוא דכתיב, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. והשתא קודשא בריך הוא אנהר לן ארחא דא בגינן (ור"י) אלעזר ברי דקרי לנהורא עלאה ולא שכיך. זכאה חולקיהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי. (ס"א והשתא אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיך וקודשא בריך הוא אנהר לן ארחא דא בגיניה, זכאה חולקיה וזכאה חולקיהון דצדיקיא)

רבי אבא פתח קרא ואמר, (תהלים ג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מאי שנא מכל שאר תושבחו, דלא קאמר באן אתר שבח לון דוד מלכא, ומאי שנא הכא דקאמר בהיותו במדבר יהודה. אלא לא דא בלחודוי, דהא אוף הכי נמי, (תהלים לה) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. (תהלים נד) בבא הזיפים. וכן פלהו. לאחזאה לכל בני עלמא, שבחיה דדוד, דאף על גב דבצערא הנה, והווי רדפי אבתריה, הנה משתדל לומר שירין ותושבחו לקודשא בריך הוא.

ואף על גב דברוח קדשא הנה אמר, רוח קדשא לא הוי שארי עלוי, עד דאיהו אשתדל למשרי עלוי. וכן בכל אתר, לא שריא רוח קדשא דלעילא, עד דיתער עליה בר נש מתתא. ודוד אף על גב דקא רדפי אבתריה, והנה בצעריה, לא הנה שביק שירין ותושבחו מפומיה, ולשבחא למאריה על כלל.

וְאִי תִימָא, הָא דְתַנִּינֵן, (בראשית ל"ט ע"ב, ס"ה ע"א) מְזִמּוֹר לְדוֹד, אוּ לְדוֹד מְזִמּוֹר, וְהָכָא שְׂרַת עֲלֵיהּ רוּחַ קְדָשָׁא בְּקִדְמִיתָא, בְּגִין דְּאָמַר מְזִמּוֹר לְדוֹד. אֶלְא, אִי אִיהוּ לֹא הָוֵה מְכוּוֹן גְּרַמִּיָּה בְּקִדְמִיתָא, לֹא שְׂרַת עֲלֵיהּ רוּחַ קְדָשָׁא. (נ"ב ע"א, רל"ח ע"ב) מְזִמּוֹר דָּא רוּחַ קְדָשָׁא. אֶמְאִי אַקְרִי הָכִי. בְּגִין דְּאִיהִי, מְשַׁבַּחַת תְּדִיר לְמַלְכָּא עֲלָאָה (ס"א דכל זמנא איהו קא משבח ומזמר ולא שכיך) דְּכָל זְמַנָּא הָוֵה קָא מְשַׁבַּחַת וּמְזַמְרַת, וְלֹא שְׂכִיךְ. כִּינֵן דְּאֶתָּא דוֹד אֲשַׁכַּח (ק"ג ע"ב) גּוּפָא מְתַתְּקֵנָא פְּדָקָא יְאוּת, וְשְׂרַת עֲלֵיהּ, וְהוּוּ מְגַלִּי בְּהַאי עֲלֵמָא, לְשַׁבַּחָא וּלְזַמְרָא לְמַלְכָּא, וְכֹלָא, בְּגִין דְּיִתְתַּקֵּן הַאי עֲלֵמָא, כְּגוּוּנָא דְלַעֲלֵלָא. לְדוֹד. גְּבַר שְׁלִים בְּתַקּוּנֵוּ, גְּבַר מְתַקְנָא, גְּבַר זְכָאָה. דוֹד וְדֹאִי דְלֹא אֲשַׁתְּנִי לְעֵלְמִין. בְּהִיּוּתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה, דָּא שְׁבַחָא דְדוֹד, אַף עַל גַּב דְּבַצְעָרִיָּה הָוֵה, אַף עַל גַּב דְּהוּוּ רַדְפֵי אַבְתָּרִיָּה. וּמְאִי תוּשְׁבַּחַתָּא קְאָמַר. תוּשְׁבַּחַתָּא דְאִיהוּ רַב וַיְקִירָא.

וּשְׁבַחָא דִּילֵיהּ מְאִי אִיהִי. (תהלים סג) אֱלֹהִים אֵלֵי אֶתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ. אֱלֹהִים סָתָם. כִּינֵן דְּאָמַר אֱלֹהִים, אֶמְאִי אֵלֵי. אֶלְא הַהוּא דְרַגְנָא דִּילֵיהּ. תְּלַת דְרַגִּין הָכָא: אֱלֹהִים. אֵלֵי. אֶתָּה. וְאַף עַל גַּב דְּאִינוּן תְּלַת שְׁמָהוּן, חַד דְרַגְנָא אִיהוּ, בְּרַזָּא דְאֱלֹהִים חַיִּים. אֱלֹהִים: לַעֲיֵלָא, אֱלֹהִים חַיִּים. אֵלֵי: קֶצֶה (בראשית א' ע"ב) הַשְּׁמַיִם עַד קֶצֶה הַשְּׁמַיִם. (קל"ח ע"ב) אֶתָּה: דְרַגְנָא דִּילֵיהּ. וְאַף עַל גַּב דְּכֹלָא חַד, וּבְשֵׁמָא חַד סְלִיק. אֲשַׁחֲרֶךָ, אִי כְּמִשְׁמַעוּ דִּילֵיהּ, שְׁפִיר. אֲבָל אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְקִין נְהוּרָא דְנְהִיר בְּשַׁחְרוּתָא. דְּהָא נְהוּרָא דְקִיּוּמָא בְּשַׁחְרוּתָא, לֹא נְהִיר עַד דְּיִתְתַּקְנוּן לֵיהּ לְתַתָּא. וּמֵאן דְּאֶתְקִין נְהוּרָא שְׁחָרָא דָּא, אַף עַל גַּב דְּאִיהִי אוּכְמָא, זְכִי (בראשית נ"א ע"ב) לְנְהוּרָא חוּרָא דְנְהִיר, וְדָא אִיהִי נְהוּרָא אֶסְפְּקֻלְרִיא דְנְהִירָא, וְדָא אִיהוּ בְּרַן שְׁ דְזְכִי לַעֲלֵמָא דְאֶתָּה.

דף ק"מ ע"ב

וְרַזָּא דָּא (משלי ח) וּמְשַׁחֲרֵי יִמְצְאוּנִי, וּמְשַׁחֲרֵי: דְמְתַקְנִין נְהוּרָא מְשַׁחֲרֵי אוּכְמָא. יִמְצְאוּנִי, יִמְצְאוּנִי לֹא כְתִיב, אֶלְא יִמְצְאוּנִי, דְזְכִי לְתַרְיֵן נְהוּרִין. לְנְהוּרָא דְשַׁחֲרָא אוּכְמָא, וְלְנְהוּרָא חוּרָא דְנְהִירָא. וְזְכִי לְאֶסְפְּקֻלְרִיאָה דְלֹא נְהִיר, וְלְאֶסְפְּקֻלְרִיאָה דְנְהִיר. וְדָא אִיהוּ יִמְצְאוּנִי. וְעַל דָּא אָמַר דוֹד אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְקִין נְהוּרָא דְשַׁחֲרָא אוּכְמָא, לְנְהִירָא עֲלֵיהּ נְהוּרָא חוּרָא דְנְהִירָא. (תהלים סג) צְמַמָּה לָךְ נַפְשִׁי כְּמָה לָךְ בְּשָׂרִי, כְּמָאן דְּכַפִּין לְמִיכַל וְצָחִי לְמִשְׁתִּי. בְּאַרְץ צִיָּה וְעֵינַי בְּלֵי מַיִם, בְּגִין דְּאִיהוּ מְדַבֵּר, וְלֹא אִיהוּ אֶתָּר דִּישׁוּבָא, וְלֹא אִיהוּ אֶתָּר דְקְדָשָׁא. (דף ק"מ ע"ב) וּבְגִין כִּדְ אִיהוּ אֶתָּר בְּלֵי מַיִם. וּכְמָה דְאֵנן כְּפִין וְצָחֵאן לְגַבְדָּא בְּאֶתָּר דָּא, כֵּן בְּקִדְשׁ חַזִּיתִידָּא וְגוֹ'. וְאֵנן כְּמָה דְאֵנן צָחֵאן לְגַבֵּי דְמַר, לְמִשְׁתִּי בְּצָחוּתָא מְלוּי בְּאֶתָּר דָּא, אוּף הָכִי צָחִינֵן לְמִשְׁתִּי בְּצָחוּתָא מְלוּי, בְּבִי מְקִדְשָׁא, אֶתָּר דְאֶקְרִי קִדְשׁ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְר' אַבְא, מֵאן דְּשָׂאֲרֵי מְלָה הִשְׁתָּא יִימָא.

פֶּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגוֹי. מִשֶּׁה בִּשְׁעֵתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲמִי לִיה עוֹבְדָא דְמִשְׁכַּנָּא, הָהּה קֶשֶׁה קַמִּיה, וְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בִּיה, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְהִשְׁתָּא אִית לֶן לְמִקְשֵׁי הַכָּא, אִי תְרוּמָה דָּא, יְהִבָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשֶּׁה בְּלַחֲדוּדֵי, הִיךְ יְהִבָּה לְאַחְרָא, וְאָמַר דְּלַבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ הָאִי תְרוּמָה.

אֵלָא וְדָאִי לְמִשֶּׁה יְהִבָּה, וְלֹא יְהִבָּה לְאַחְרָא. לְמַלְכָּא דְהוּה בְּגו עַמִּיה, וְלֹא הוּת מְטְרוֹנִיתָא עַמִּיה דְּמַלְכָּא. כָּל זְמַנָּא דְּמְטְרוֹנִיתָא לֹא הוּת עַמִּיה דְּמַלְכָּא, לֹא מִתִּיאָשִׁי עַמָּא בִּיה, וְאִינוּן לֹא יִתְבִּין לְרַחְצוֹן. כִּיּוֹן דְּאִתְתַּ מְטְרוֹנִיתָא, כָּל עַמָּא חֲדָאן, וְיִתְבִּי בְּרוּחְצָנוּ. כִּיּוֹן בְּקַדְמִיתָא, אָף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד לֹון נְסִין וְאִתִּין עַל יְדֵי דְּמִשֶּׁה, לֹא מִתִּיאָשִׁי עַמָּא. כִּיּוֹן דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, וְנִתְתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם. מִיַּד אֲתִיאָשׁוּ כְּלָהוּ, וְחֲדוּ בְּפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (במדבר ז) וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֵת מִשֶּׁה דְּנִחַתְתָּ כָּלֵת מִשֶּׁה לְאַרְעָא. וְאִי תִימָא, וַיְהִי בְּכָל אֲתֵר לָאו אִיהוּ אֵלָא לִישָׁנָא דְּצַעְרָא, וְהַכָּא כְּתִיב וַיְהִי בַיּוֹם. אֵלָא, בְּהַהוּא יוֹמָא דְּשְׁכִינְתָּא נְחַתְתָּ לְאַרְעָא, אֲשֶׁתְּכַח מְקַטְרָגָא לְגַבָּה, וְחַפְיָא הַהוּא חֲשׂוּדָא קִבֵּל לְגַבָּה, בְּגִין דְּלֹא תִיחֹת. וְתִנְיָנוּ, אֵלָף וְחֲמִשׁ מָאָה רַבּוּא מְלָאכִין מְקַטְרָגִין, אֲשֶׁתְּכַחוּ לְגַבָּה בְּגִין דְּלֹא תִיחֹת. וּבְהַהוּא זְמַנָּא אֲשֶׁתְּכַחוּ כָּל כְּנוֹפְיָא דְּמַלְאכֵי עֲלָאִי קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמְרוּ קַמִּיה, מֵאֲרִי דְּעֲלָמָא, כָּל זִינָא וְכָל נְהוּרָא דִּילָן בְּשְׁכִינְתָּא יִקְרָךְ אִיהוּ, וְהִשְׁתָּא תִיחֹת לְגַבֵּי תִתָּאִי. בְּהַהוּא שְׁעֵתָא אֲתִתְקַפְתָּ שְׁכִינְתָּא, וְתִבְרַת הַהוּא חֲשׂוּדָא קִבֵּל, כְּמָאן דְּמִתְבַּר גְּזִיזִין תִּקְיִפִּין, וְנִחַתְתָּ לְאַרְעָא. כִּיּוֹן דְּחֲמוּ כְּלָהוּ כִּיּוֹן, פֶּתַחוּ וְאָמְרוּ (תהלים ח) יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. אֲדִיר וְדָאִי, דְּתִבְרַת כְּמָה גְּזִיזִין וְחִילִין תִּקְיִפִּין, וְנִחַתְתָּ לְאַרְעָא, וְשְׁלִיטַת בְּכָלֵא. וְעַל דָּא כְּתִיב וַיְהִי, צַעְרָא דְּקַבִּילוּ כְּמָה חִילִין וּמִשִּׁירֵין, בַּיּוֹמָא דְּכָלֵת מִשֶּׁה נְחַתְתָּ לְאַרְעָא.

וּבְגִין כִּיּוֹן וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגוֹי. וַיִּקְחוּ לִי וְתְרוּמָה לֹא כְּתִיב, אֵלָא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, לְאַחְזָאָה דְּכָלֵא חַד בְּלֹא פְרוּדָא. וְעוֹבְדָא דְּמִשְׁכַּנָּא כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲלֵלָא, דָּא לְקַבֵּל דָּא, לְאַתְּכַלְלָא שְׁכִינְתָּא מִכָּל סְטָרִין עֵילָא וְתִתָּא, הַכָּא בְּהָאִי עֲלָמָא עוֹבְדָא דִּילֵיה, כְּעוֹבְדָא דְּגוֹפָא, לְאַתְּכַלְלָא רוּחָא בְּגוּיָה, וְדָא אִיהוּ שְׁכִינְתָּא, דְּאֲתַכְלִילַת לְעֵילָא וְתִתָּא, וְאִיהוּ רוּחַ קְדָשָׁא.

וְלַעוֹלָם אֲתַמְשַׁכְתָּ וְעָאֵלֵת גּוֹ רְזָא דְּגוֹפָא, לְאַשְׁרָאָה מוּחָא גּוֹ קְלִיפָא כְּלָא כְּמָה דְּאֲתַחְזִי. הָאִי רוּחָא דְּקְדָשָׁא, אֲתַעֲבִיד בְּגוֹפָא, לְאַתְּכַלְלָא בְּגוּיָה רוּחַ אַחְרָא עֲלָאָה, דְּקִיק וְנְהִיר, וְכָלֵא הַכִּי אֲתַאֲחִיד וְאֲתַכְלִיל דָּא בְּדָא, וְעָאֵל דָּא בְּדָא, עַד דְּאֲתַאֲחִיד בְּהָאִי עֲלָמָא, דְּאִיהוּ קְלִיפָה בְּתַרְאָה דְּלַבֵּר.

קְלִיפָה תִּקְיִפָּא אִיהוּ לְגוֹ מְקַלִּיפָה דְּהָאִי עֲלָמָא. כְּגוֹוֹנָא דְּאָגוּזָא, דְּהָאִי קְלִיפָה דְּלַבֵּר לָאו אִיהוּ תִּקְיִפָּא, קְלִיפָה דְּאִיהוּ לְגוֹ מִינָה, אִיהוּ קְלִיפָה תִּקְיִפָּא. אוּף הַכִּי לְעֵילָא, קְלִיפָה תִּקְיִפָּא, אִיהוּ רוּחָא אַחְרָא דְּשְׁלֵטָא בְּגוֹפָא. לְגוֹ מִנִּיה, אִיהוּ קְלִיפָה קְלִיפָה. לְגוֹ מִנִּיה מוּחָא.

בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, מִתְתַקְנָא כְּלָא בְּגוּוֹנָא אַחְרָא, דְּהָא קְלִיפָה תְּקִיפָא
אֲתַבְרַת מֵהָהוּא אֲתֵר, וְלֹא שְׁלֵטָא (קע״ג ע״א) בֵּיהּ כְּלָל. קְלִיפָה תְּקִיפָא
אֲתַבְרַת תְּבִיר, (ד״א מֵהָהוּא יוֹתֵר תְּדִיר) וְאֲתַפְתַּחַת מֵהָאִי סְטָרָא (ס״א עַד דֵּאֲתַחֲדִיד
בְּרִזָּא דְמִשְׁכְּנָא. בְּהָאִי עֲלֵמָא קְלִיפָה בְּתֵרָא אִיהִי לְכֹרֵז קְלִיפָה תְּקִיפָא אִיהִי לְגוּ כְּגוּוֹנָא דֵּא אוּף הַכָּא
לְעִילָא קְלִיפָה תְּקִיפָא אִיהִי לְבֵר לְגוּ מִינִיָּה אִיהִי קְלִיפָה קְלִישָׁא וְלֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ כְּלָל וְאֲתַפְתַּחַת מֵהָאִי
סְטָרָא) (נ״ט) וּמֵהָאִי (ע״ב) סְטָרָא.

דף קמ״א ע״א

וְהָיָא פְּתִיחוּ הָוָה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּכָל זְמַנָּא דְּפִלְחִין פּוּלְחָנָא (דף קמ״א ע״א)
כְּדָקָא יְאֹת. כִּיּוֹן דְּגָרְמוּ חוּבִין, מְשִׁיכוּ הָהוּא פְּתִיחוּ לְהָאִי סְטָרָא וְלְהָאִי
סְטָרָא, עַד דְּאֲתַקְרַב קְלִיפָה, כְּלָא כְּחָדָא. כִּיּוֹן דְּאֲסִתִּים קְלִיפָה לְמוֹחָא,
כְּדִין שְׁלֵטָא (ר״ג ע״א) הָהִיא קְלִיפָה עֲלִיָּהוּ וְדָחָה לוֹן לְבֵר מֵהָהוּא דּוּכְתָא.

וְעַם כָּל דָּא אָף עַל גַּב דְּדָחָה לוֹן לְבֵר, לֹא יָכִיל הָהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא
לְשִׁלְטָאָה בְּהָהוּא דּוּכְתָא קְדִישָׁא, דְּלֹא אֲתֵרִיָּה אִיהוּ. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי,
הוּאִיל וְלֹא יָכִיל הָהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא לְשִׁלְטָאָה בְּהָהוּא דּוּכְתָא קְדִישָׁא,
אֲמָאִי קִימָא חָרוּב, דְּהָא חָרְבָא לֹא הָוִי בְּעֲלָמָא, אֲלֵא מִסְטָרָא דְּהָהִיא
קְלִיפָה תְּקִיפָא.

אֲלֵא וְדָאִי כְּדֵּ אֲתַחְרַב, לֹא אֲתַחְרַב אֲלֵא מֵהָהוּא סְטָרָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֲסִתִּים
לְמוֹחָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד דְּלֹא תִשְׁלוּט הָהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא עַל
הָהוּא דּוּכְתָא. וְכַד דָּחָה לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִנִּיָּה, הָהִיא קְלִיפָה אֲתַהֲדַרַת
וְאֲתַפְתַּחַת כְּמִלְקָדְמִין. וּבְגִין (נ״ח, ע״ח ע״ב) דְּעֲמָא קְדִישָׁא לֹא הָוִי תַּמּוֹן, חֲפִנָּא
עַל הָהוּא פְּתִיחוּ, חוּפָּאָה קְדִישָׁא דְּפְרוּכְתָא קְלִישָׁא, לְנִטְרָא הָהוּא אֲתֵר,
דְּלֹא יִסְתּוּם לִיָּה הָהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, וְאֲחִיד בְּכָל סְטָרוֹי.

לְמַהּוֹי רְבוּת קְדִישָׁא עַל אֲרַעָא כְּמִלְקָדְמִין, לֹא יָכִיל, דְּהָא הָהוּא חוּפָּאָה
קְלִישָׁא אֲחִיד, דְּלֹא יַחֲוִית לְתַתָּא, דְּהָא עֲמָא קְדִישָׁא לֹא תַּמּוֹן. וְעַל דָּא לֹא
אֲתַבְּנִי חָרְבּוֹן, מִיּוֹמָא דְּאֲתַחְרַיְבוּ. לְשִׁלְטָאָה הָהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, לֹא
יָכִיל, דְּהָא הָהוּא חוּפָּאָה קְלִישָׁא אֲחִיד בֵּיהּ בְּכָל סְטָרוֹי בְּהָהוּא פְּתִיחוּ
דְּלֹא תִשְׁלוּט תַּמּוֹן, וְלֹא תִסְתִּים מוֹחָא, בְּהָהוּא חוּפָּאָה דְּפְרוּכְתָא קְלִישָׁא,
דְּאִיהוּ מְגוּ מְשִׁיכוּ דְּפְרוּכְתָא קְדִישָׁא דְּלַעִילָא, דְּנִטְרִי הָהוּא אֲתֵר.

וּבְגִין כְּדֵּ, כָּל אִינוּן נִשְׁמַתִּין דְּשַׁאֲר עֲמִין, דְּדִיִּרִין בְּאַרְעָא, כְּדֵּ נִפְקִין מֵהָאִי
עֲלָמָא, לֹא מְקַבְּלָא לוֹן, וְדָחִי לוֹן לְבֵר, וְאַזְלִין וְשַׁטָּאן וּמִתְגַּלְגְּלִין בְּכַמָּה
גְּלִגּוּלִין, עַד דְּנִפְקִי מִכָּל אֲרַעָא קְדִישָׁא, וְסַחְרוֹן (לְסוּחַרְנִיָּהוּ) לְסְטָרִיָּהוּ,
בְּמִסְאָבוּ דְּלָהוֹן. וְכָל אִינוּן נִשְׁמַתִּין דְּיִשְׂרָאֵל דְּנִפְקִין תַּמּוֹן, סְלָקִין, וְהָהוּא
חוּפָּאָה קְלִישָׁא מְקַבְּלָא לוֹן, וְעֲאֲלִין לְקְדוּשָׁא עֲלָאָה, בְּגִין דְּכָל זִינָא אֲזָלָא
לְזִינָה.

וּנְשַׁמְתִּיהוּן דְּיִשְׂרָאֵל דְּנִפְקֵי לְבַר מְאַרְעָא, בְּרִשׁוּתָא דְּהֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, אִזְלָא וְסַחְרָא וּמִתְגַּלְגְּלָא, עַד דְּתַבַּת לְדוּכְתָהָא, וְעָא לַת לְאַתְרָא דְּאַתְחָזִי לָהּ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דְּנִשְׁמַתִּיהָ נִפְקָא בְּרִשׁוּ קְדִישָׁא, בְּהֵהוּא פְּתִיחוּ דְּאַרְעָא קְדִישָׁא.

מֵאֵן דְּנִשְׁמַתִּיהָ נִפְקַת בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אִי אֲתַקְבֵּר בְּהֵהוּא יוֹמָא, לֹא שְׁלֵטָא עָלֶיהָ רוּחָא מְסַאָבָא כְּלָל. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּצִלְיָבָא, (דְּבָרִים כ"א) כִּי קָבוּר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמַתְךָ. בְּגִין דְּבְלִילִיא אֲתִיְהִיב רִשׁוּ לְרוּחַ מְסַאָבָא לְמִשְׁטָטָא. וְאַף עַל גַּב דְּאַתִּיְהִיב לִוּן רִשׁוּ, לֹא עָא לִין בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בַּר אִי אֲשַׁכְּחוּ תַמְן מְנָא לְאַעְלָא בֵּיהּ. (ק"ל ע"א) אִבְרִין וּפְדָרִין דְּמִתְאַכְּלוּ בְּלִילִיא, לְאַתְזָנָא זִינִין אַחְרָנִין, לֹא דְעִיִּילִין בְּאַרְעָא, וְלֹא לְאַמְשַׁכָּא לִוּן בְּאַרְעָא, אֶלָּא, בְּגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט סְטְרָא אַחְרָא גּוֹ אַרְעָא, וְלֹא יִתְמַשְׁכָּא לְאַעְלָא תַמְן. וּבְגִין כֵּךְ, תִּנְנָא מְנִיְהוּ הָוָה סְלִיק (ק"ל ע"א) עֲקִימָא, וּמִתְגַּלְגְּלָא לְבַר, וְאַזִּיל (תְּקִיף) בְּבַהִילוּ, עַד דְּעָא לְנוֹקְבָא דְּצַפּוֹן, דְּתַמְן מְדוּרִין דְּכָל סְטְרִין אַחְרָנִין, וְתַמְן עָא לְתַנְנָא, וְכִלְהוּ אֲתַזְנוּ תַמְן.

תַּנְנָא דִּיקְמָא, הָוָה סְלִיק לְדוּכְתָהָא בְּאַרְחַ מִישַׁר, וְאַתְזָן מַה דְּאַתְזָן. וַיִּמַּהֲהוּא פְּתִיחוּ, (ק"ט ע"ב) אֲתַזְנוּ כָּל סְטְרֵי קְלִיפָה תְּקִיפָא, דְּאַיְהִי לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, וַיִּמַּהֲהוּא תַנְנָא גְסָה כְּמָה דְּאַוְקִימָנָא.

גּוּפִיָּהוּן דְּצְדִיקָא, דְּלֹא אֲתַמְשְׁכוּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא בְּתַר הִנְאִין דְּהֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, לֹא שְׁלֵטָא עָלֶיהוּ רוּחַ מְסַאָבּוּ כְּלָל, דְּהֵא לֹא אֲשַׁתְּתַּפוּ אֲבַתְרִיָּה כְּלוּם בְּהֵאִי עֲלֵמָא. כְּמָה דְּגּוּפָא דְּרִשְׁעִיָּא (נ"א גּוּפִיָּהוּן דְּצְדִיקָא דְּלֹא אֲתַמְשְׁכוּ בְּתַר הִנְאִין וְכַסּוּפִין דְּהֵאִי עֲלֵמָא הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא לֹא שְׁלֵטָא עָלֶיהוּ דְּהֵא לֹא אֲתַמְשְׁכוּ אֲבַתְרִיָּה בְּהֵאִי עֲלֵמָא דְּהֵא כְּמָה דְּגּוּפִיָּהוּן דְּרִשְׁעִיָּא) אֲתַמְשְׁדָּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא בְּתַר הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, וְהִנְאִין וְעִנּוּגִין דִּילִיָּה וְתִיקוּנִין דִּילִיָּה, הֵכִי אֲסַתְּאַב, בְּתַר דְּנִפְקַת נִשְׁמַתִּיהָ מִנִּיהּ.

דף קמ"א ע"ב

גּוּפִיָּהוּן דְּצְדִיקָא, דְּלֹא מִתְעַנְגִי בְּהֵאִי (דף קמ"א ע"ב) עֲלֵמָא, אֶלָּא מִתְעַנּוּגִי דְּמִצְוָה, וְסַעוּדְתִי שְׁבַתִּין וְחִגִּין וְזִמְנִין, הֵהוּא רוּחַ מְסַאָבָא לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עָלֶיהוּ, דְּהֵא לֹא אֲתַעַנְגּוּ מִדִּילִיָּה כְּלוּם. וְהוּאִיל וְלֹא נְטִלוּ מִדִּילִיָּה, לִית לֵיהּ רִשׁוּ עָלֶיהוּן כְּלָל. זְכָאָה אִיְהוּ מֵאֵן דְּלֹא אֲתַהֲנִי מִדִּילִיָּה כְּלוּם.

מֵאֵן דְּנִשְׁמַתִּיהָ נִפְקָא לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהֵהוּא גּוּפָא אֲסַתְּאַב בְּהֵהוּא רוּחַ מְסַאָבּוּ, הֵהוּא רוּחַ מְסַאָבּוּ אֲשַׁתְּאַיב בְּגוּיָהּ, עַד דְּתַב לֵיהּ עֲפָרָא. (נ"א דַּאֲתַבְלִי גּוּפָא בַּעֲפָרָא) וְאִי הֵהוּא (וַיִּקְרָא ע"ב ע"ב) גּוּפָא, דְּאַשְׁתְּאַיב בֵּיהּ הֵהוּא רוּחַ מְסַאָבָא, סְלִקִין לֵיהּ לְאַתְקַבְּרָא גּוֹ אַרְעָא קְדִישָׁא, עָלֶיהּ כְּתִיב, (יִרְמִיָּה ב) וְתַבְּאוּ וְתִטְמָאוּ אֶת אַרְצֵי וְנַחֲלֹתַי שְׁמַתְסָם לְתוֹעֵבָה. אַרְצֵי, דְּלֹא שְׁלֵטָא עָלֶיהּ רוּחַ מְסַאָבּוּ, בְּהֵהוּא גּוּפָא דְּלָכוּן, דְּאַשְׁתְּאַיב בֵּיהּ רוּחַ מְסַאָבּוּ, דְּקָא מִיִּיתִין

לְקַבֵּרָא לִיהַּ בְּאַרְצֵי, אֶתְוֹן מְסַאָבִין לָהּ, לְאַסְתָּאבָא בֵּיהּ. אִי לֹא דְעֵבִיד
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֶסְוֹתָא לְאַרְעָא, דְּהָא כִּיּוֹן דְּאַתְבְּלִי הוּא גּוּפָא, נְשִׁיב
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא רוּחָא מְלַעֲיֵלָא, וְדַחֵי לִיהַּ לְהַהוּא רוּחַ מְסַאָבָא לְבַר,
דְּהָא אִיהוּ חֶסַע עַל אַרְעִיָּהּ.

יוֹסֵף, לֹא שְׁלִיט עַל גּוּפִיָּהּ רוּחַ מְסַאָבָא לְעֵלְמִין, אֲפֻ עַל גַּב דְּנִשְׁמַתִּיהּ נִפְקַת
בְּרִשׁוֹ אַחְרָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלֹא אֶתְמַשִּׁיד בְּחִיּוּי בִּתְרַּר רוּחַ מְסַאָבָא.
וְעַם כָּל דָּא, לֹא בַּעַד דְּגּוּפִיָּהּ יִסְלַקוֹן לִיהַּ לְאַתְקַבְּרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֶלְא
אַמְר, (בראשית 5) וְהַעֲלִיתֶם אֶת עֲצָמוֹתַי, וְלֹא גּוּפִי.

יַעֲקֹב לֹא מִית, וְגּוּפִיָּהּ אֶתְקֵיִים בְּקִיּוּמָא תְּדִיר, וְלֹא דְחִיל לְסַטְרָא אַחְרָא,
דְּהָא עַרְסִיָּהּ הָוָה שְׁלִים, בְּשְׁלִימוֹ דְּנַהוֹרָא עֲלָאָה, בְּנַהֲרֵי דְּתַרְיֶסֶר שְׁבַטִין,
וּבְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, בְּגִין כְּדָּ לֹא דְחִיל לְסַטְרָא אַחְרָא, וְלֹא יָכִיל לְשִׁלְטָאָה עָלֵיהּ.
וְתוּ, דְּאִיהוּ גּוּפָא דְּדִיּוּקְנָא עֲלָאָה, דְּשִׁפִּירוֹ דִּילִיָּהּ אַחִיד לְכָל סַטְרִין, וְכָל
אִינוֹן שְׁיִיפִין דְּאָדָם קְדַמָּאָה הוּוּ אַחִידוֹן בֵּיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית 2)
וְשָׁכַבְתִּי עִם אַבֹּתַי וְנִשְׁאַתְנִי מִמִּצְרַיִם, גּוּפָא שְׁלִים. וְעַל דָּא וַיִּחַנְטוּ
הַרוּפָאִים אֶת יִשְׂרָאֵל, דְּגּוּפִיָּהּ יְהֵא קָאִים בְּקִיּוּמָא. וְהַכִּי אַצְטְרִידָּהּ. שְׁאַר
בְּנֵי עֲלָמָא דְּנִפְקַת נִשְׁמַתִּיָּהּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, נֶפֶשָׁא וְגּוּפָא אֶשְׁתַּזְיֵב מְכֻלָּא.

תַּלְתַּת שְׁמָהוֹן אַקְרִי נִשְׁמַתָּא דְּבַר נֶשׁ, נֶפֶשׁ, רוּחָא, וְנִשְׁמַתָּא. וְכַלְהוּ כְּלִילוֹן דָּא
בְּדָא, וּבַתְלַת דְּיֹכְתֵי אֶשְׁתַּכַּח חִילִיָּהּ. נֶפֶשׁ דָּא, אֶשְׁתַּכַּחַת גּוּ קַבְרָא, עַד
דְּגּוּפָא אַתְבְּלִי בְּעַפְרָא, וּבְדָא מִתְגַּלְגַּלַּת הָאִי עֲלָמָא, לְאַשְׁתַּכַּחַת גּוּ חַיָּא,
וְלִמְנַדַּע בְּצַעְרָא דְּלַהוֹן, וּבְשַׁעְתָּא דִּי אַצְטְרִיכוּ, בְּעַאת רַחֲמֵי עֲלִיָּהּ.

רוּחָא דָּא, אִיהוּ דְּעָאֵל בְּגִנְתָּא דִּי בְּאַרְעָא, וְאַצְטְיִיר תַּמּוֹן, בְּדִיּוּקְנָא דְּגּוּפָא
דְּהָאִי עֲלָמָא, בְּחַד מְלַבּוּשָׁא דְּמִתְלַבְּשָׁא תַּמּוֹן. וְדָא אֶתְהַנִּי תַּמּוֹן בְּהַנְאִין
וְכַסּוּפִין בְּזִיּוּא דְּבִגְנִתָּא. וּבְשִׁבְתֵי וְיִרְחִי וְזִמְנִי, סְלַקָּא לְעִילָא, (קל"ו ע"א, צ"ט
ע"ב) וְאַתְהַנִּי תַּמּוֹן, וְתַב לְאַתְרִיָּהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קהלת יב) וְהַרוּחַ תָּשׁוּב אֶל
הַאֲלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּהּ. תָּשׁוּב וְדָאִי, בְּהַנִּי זִמְנִין דְּקַאמְרוֹן.

נִשְׁמָה אִיהִי סְלַקָּא מִיַּד לְאַתְרָהּ, לְהַהוּא אַתְרַּ דְּנִפְקַת מִתַּמּוֹן, וְדָא אִיהִי
דְּבִגְיָנָה אֶתְנַהֲרִת בּוּצִינָא, לְאַנְהָרָא לְעִילָא. דָּא לֹא נַחְתַּת לְתַתָּא לְעֵלְמִין,
בְּדָא אֶתְכַלִּילַת, מֵאֵן דְּאַתְכַלִּילַת מְכַל סַטְרִין מְעִילָא וּמִתַּתָּא. וְעַד דְּהָאִי
לֹא סְלַקָּא לְאַתְקַשְׂרָא (נ"א בדוכתהא) בְּכוּרְסִיָּא, לֹא מִתְעַטְרָא רוּחַ בְּגִנְתָּא דִּי
בְּאַרְעָא, וְנֶפֶשׁ לֹא מִתְנִשְׁבָּא בְּדוּכְתָהּ. כִּיּוֹן דְּאִיהִי סְלַקָּא, כְּלַהוּ אִית לְהוּ
נִיחָא.

וְכַד אַצְטְרִידָּהּ לְבְנֵי עֲלָמָא, כְּדֵ אִינוֹן בְּצַעְרָא, וְאַזְלִי לְבֵי קַבְרֵי, הָאִי נֶפֶשׁ
אַתְעַרַת, וְאִיהִי אֶזְלָא וּמִשְׁטָטָא, וְאַתְעַרַת לְרוּחַ, וְהַהוּא רוּחַ אַתְעַר לְגַבֵּי
אַבְהוֹן, וְסְלִיק וְאַתְעַר לְגַבֵּי נִשְׁמָה, וְכַדִּין, קְדִישָׁא בְּרִידָּהּ הוּא חַיִּיס עַל עֲלָמָא,
וְהָא אוּקִימָנָא. וְאַף עַל גַּב דְּהָא אַתְעַרוּ מְלִין אֶלִין דְּנִשְׁמַתָּא בְּגוֹוִינִין
אַחְרֵינִין, כְּלַהוּ סְלַקִּין בְּמִתְקָלָא, דָּא, וְדָא אִיהוּ בְּרִירָה דְּמַלְכָּה, וְכַלָּא חַד.

דף קמ"ב ע"א

וכד נשמתא אתעכבת מלסלקא לדוכתהא, רוחא אזלא וקיימא בפתחא דגנתא דעדן, ולא פתחין לה פתחא, (דף קמ"ב ע"א) ואזלא ומשטטא, ולית מאן דישגח בה. נפש אזלא ומשטטא בעלמא, חמאת לגופא דסלקא תולעין, ובההוא דינא דקברא, ומתאבלת עליה, כמה דאוקמוה דכתיב, (איוב יד) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכלא איהו בעונשא. עד דנשמה אתקשרת בדוכתהא לעילא, וכדין פולהו מתקשרין בדוכתיהו.

בגין דכל הני תלת, קשורא חדא אינון, כגוונא דלעילא, ברזא דנפש רוח ונשמה, דכלא חד, וקשורא חד. נפש: לית לה נהורא מגרמה פלוס, ודא איהו דמשפתפא ברזא דגופא חד, לאענגא ולמיזון ליה, בכל מה דאצטריך, כמה דאת אמר (משלי לא) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ביתה, דא איהו גופא, דאיהי זנא ליה. ונערותיה, אליו אינון שייפין דהאי גופא.

רוח: דא איהו דרכיב על האי נפש, ושליט עליה, ונהיר לה בכל מה דאצטריך, ונפש איהו פרסייא להאי רוח. נשמה: איהי דאפיקת להאי רוחא, ושליטת עליה, ונהירת ליה בההוא נהורא דחיין, ויהוא רוח תליא בהאי נשמה, ואתנהיר מנה בההוא נהורא דנהיר. ההוא נפש, תליא בהאי רוח, ואתנהירת מניה, ואתזנת מניה, וכלא קשורא חד.

ועד דהאי נשמה עלאה, לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקין. סתימא דכל סתימין, ואתמליא מניה, בגין דלא פסיק. רוח דא לא עאל בגוונא דעדן, דאיהו נפש, ולעולם רוח לא שריא אלא בגנתא דעדן, ונשמה לעילא. נפש דא אתישבת (סי"א לא אתישבת) בדוכתהא גו גופא לתתא. כגוונא דא, פלא לתתא הכי מתפרשן בבר נש, ואף על גב דכלהו קשורא חדא, נשמה סלקא לעילא, גו נביעו דבירא. רוח עאל בגנתא דעדן, (ויקרא ע" ע"ב) כגוונא דלעילא. נפש אתישבא גו קברא.

ואי תימא, נפש לעילא, דאתישבת גו גופא בקברא, אן הוא קברא. אלא גו ההוא קליפה תקיפא, ועל דא, נפש כגוונא דא לתתא, וכלא דא כגוונא דא. ובגין כד, תלת דרגין מתפרשן, ואינון קשורא חדא ורזא חדא. ובכל זמנא דגרמי אשתכחו גו קברא, האי נפש אשתכחת תמן. רזא הכא לאינון דינדיעי ארח קשוט, דחלי חטאה. בשעתא דנשמתא מתעטרא לעילא, גו עטרא קדישא, ורוחא קאים בנהירו עלאה, בשפתי ונרחי וזמני, האי נפש בשעתא דרוח נחתא מגו נהירו עלאה, לדירא בגנתא דעדן נהיר ונציץ, איהו (ד"א ל"ג כ"ד) קיימא גו קברא ואתגלימת בדיוקנא, דהות גו גופא בקדמיתא, וכל אינון גרמי בההוא דיוקנא סלקו, ומשבחאן ואודן לקודשא בריהו, הדא הוא דכתיב, (תהלים לה) כל עצמותי תאמרנה יי מי כמוך. אומרות לא פתיב, אלא תאמרנה.

וְאֶלְמִי אֲתִיחֵב רְשׁוֹ לְעֵינָא לְמַחְמֵי וְחַמֵּי בְּלִילְיָא דְעֵייל (נ"א דנפיק) שְׁבִתָּא, וְלִילֵי יָרְחֵי וְזַמְנֵי, כְּדִיוֹקְנִין עַל גְּבֵי קְבָרֵי, אֹדְדוֹ וּמְשַׁבְּחוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. אֲבָל טַפְשׁוֹ דְּבַנֵּי נְשָׂא, קָא מְעַכְבָּא לְהוּ, דְּלֹא יַדְעִין, וְלֹא מְשַׁגְּיחִין עַל מָה קִיַּמִּין בְּהַאי עֲלָמָא, וְלֹא חֲשָׁשִׁין לְאַשְׁגָּחָא בִּיקְרָא דְּמַלְכָּא עֲלָאָה בְּהַאי עֲלָמָא, כֹּל שְׁכּוֹן לְאַשְׁגָּחָא בִּיקְרָא דְּהַהוּא עֲלָמָא, וְעַל מָה קִיַּמָּא, וְאִידָּךְ מִתְפָּרְשׁוֹן מִלִּין.

בְּיוֹמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּעֲלָמָא אֲתָדֹן, וְכִרְסִיָּא דְּדִינָא קִיַּמָּא, לְגַבֵּי מַלְכָּא עֲלָאָה, לְמִידָּן עֲלָמָא. כֹּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ מְשַׁטְטוֹן, וּבְעָאֵן רַחְמֵי עַל חַיֵּי. בְּלִילְיָא דְּנִפְקָא יוֹמָא דְּדִינָא, אֲזֵלִין וְקָא מְשַׁטְטוֹן לְמִשְׁמַע וּלְמַנְדַּע מֵאֵן הוּא דִּינָא דְּאֲתָדֹן עַל עֲלָמָא, וְלִזְמַנִּין דְּקָא מוֹדִיעִין בְּחִזְוֹנָא לְחַיָּא, כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר (אִיב לט) בְּחִלוֹם חִזְיוֹן לִילָה בְּנַפּוֹל תְּרַדְמָה עַל אַנְשִׁים וְגוֹ', אֲזִי יִגְלָה אֲזִין אַנְשִׁים וּבְמוֹסָרִים יַחְתּוּם. מֵאֵי מוֹסָרִים. דָּא נֶפֶשׁ, דְּאִיהִי קִיַּמָּא וְחַתִּים לְבַנֵּי נְשָׂא מִלִּין, לְקַבְּלָא מוֹסָר. (ויחי רכ"א)

דף קמ"ב ע"ב

בְּלִילְיָא בְּתַרְאָה דְּחַנְגָּא, דְּקָא נֶפְקוֹן פְּתִיקוֹן מִבֵּי מַלְכָּא, וְהַהוּא צַל אַעֲדִיאוֹ מִבְּנֵי גְרִיעוֹ דְּהַאי עֲלָמָא, הַהוּא נֶפֶשׁ דְּקַאמְרוֹן, אֲזֵלָא (דף קמ"ב ע"ב) וּמְשַׁטְטָא, (קכ"ט ע"א) וְחַד מְמַנָּא סָרְכָּא, בְּרִזָּא גְלִיפָּא בְּעִזְקָא בְּכַתְבִּי מִפְרָשׁ, יְדוּמִיעִים, דְּפִקִּיד בְּכַתְבִּי דְּזִינָא גְלִיפָּא, וּבְגוֹ חִזְוֹן עֲלָיִן. בְּהַהוּא לִילְיָא נַחִית, וְכַמָּה אֶלְף אֶלְפִין וְרַבּוּא רַבּוּן עַמִּיָּה, וְנִטְלִין לְהַהוּא צַל מְכַל חַד וְחַד, וְסִלְקִין, לִיהֵ לְעִילָא.

וְהַהִיא נֶפֶשׁ דְּקַאמְרוֹן, אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא וְחַמְמַת לְהַהוּא צַל, וְתַב לְאַתְרִיהֵ גּוֹ קְבָרָא, וְקָא מְכַרְזַת לְשַׁאֲרֵי מִתְיָא, פְּלוֹנֵי אֲתִי לְגַבּוֹ, פְּלוֹנֵי אֲתִי לְגַבּוֹ. אִי זְכָאָה טְבָא אִיהוּ, כְּלֵהוּ חַדָּאֵן, וְאִי לָאוּ, כְּלֵהוּ אֲמַרִי וּוִי. כֹּד סִלְקִין הַהוּא צַל, סִלְקִין לִיהֵ לְגַבֵּי הַהוּא עֶבֶד מְהִימָן, דְּשְׁמִיָּה מְטַטְרוֹוִין, וְנִטְלִין הַהוּא צַל לְגַבִּיָּה, וְסִלְקִין לִיהֵ לְאַתְרִיהֵ, כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר, (אִיב ז) כְּעֶבֶד יִשְׂאָף צַל, יִשְׂאָף צַל וְדָאִי.

מֵהַהִיא שְׁעֵתָא וְאִילָדָּה, מִתְתַּקְנָא דּוּכְתָא לְהַהִיא נְשָׁמָה דְּהַהוּא בְּרֵי נֶשׁ, וְדּוּכְתָא לְרוּחַ בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן. וְדּוּכְתָא לְנֶפֶשׁ לְנִיחָא וּלְאַתְהַנָּאָה, בְּשְׁעֵתָא דְּמְשַׁטְטָא וְאֲזֵלָא. בְּגִין דְּאִית (ויקרא קע"ב ע"ב) נֶפֶשׁ דְּלִית לָהּ נִיחָא. וְאִית נֶפֶשׁ דְּאִישְׁתַּצִּיאת עִם גּוֹפָא.

וְהַאי אִיהִי דְּלִית לָהּ נִיחָא, וְהַאי אִיהִי דְּכַתִּיב בְּהֵ, (שמואל א כה) וְאֲתָּ נֶפֶשׁ אֹיִבִידָּהּ יִקְלַעְנָה בְּתוֹדָּהּ כֹּף הַקְּלַע. דְּדָא אִיהִי אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא וּמִתְגַּלְגְּלָא בְּכָל עֲלָמָא, וְלִית לָהּ נִיחָא כֹּלל יִמְמָא וְלִילֵי, וְדָא אִיהוּ עוֹנֵשָׂא יִתִּיר מִכְּלָא וְהַהִיא דְּתִשְׁתַּצִּי עִם גּוֹפָה, (ההיא דכתיב בה ויקרא יז) וְהַכְרַתִּי אוֹתָהּ מִקְרַב עִמָּה וְלַהִיא לִית לָהּ דּוּכְרָנוּ כֹּלל וְאִית נֶפֶשׁ דְּלֵא תִשְׁתַּצִּי עִם גּוֹפָה) וְתִשְׁתַּצִּי מֵאַתְרֵי אַחְרָא, (ס"א עלאה) הַהִיא דְּכַתִּיב בְּהֵ, (ויקרא כב) וְנִכְרַתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי אֲנִי יְיָ. מֵאֵן מִלְּפָנַי.

דָּלָא שְׂרִיא עֲלָה רִיחָא. וְכַד רִיחָא לָא שְׂרִיא עֲלָה, לִית לָהּ שׁוּתְפּוּ כְּלַל בְּמָה
דְּלַעֲיִלָא, וְלֹא יַדְעַת מְאִינוּן מְלִין דְּהִהוּא עֲלֵמָא כְּלַל, וְהָאִי אִיהִי נְפֶשׁ
בְּבַעֲרִי. נְפֶשׁ דְּלִית (דִּיא נֶפֶשׁ דֹּאִית) לָהּ נִיחָא, הָאִי אִיהִי כַּד אֲזֵלָא וּמִשְׁטָטָא,
אֲעָרַעַת בְּהָאִי מְמַנָּא יְדוּמִיעִים, וּבְאִינוּן סְרַכִּין דִּילִיהּ, וְנִטְלִין לָהּ, וְאֲעֲלִין
לָהּ בְּכַל פְּתַחֵי גֹן עֵדוּן, וְאַחֲזִין לָהּ יְקָרָא דְּצִדִּיקָא, וְיְקָרָא דְּהִהוּא רִיחַ
דִּילָהּ, וְאִיהִי מִתְדַבְּקָא בֵּיהּ בְּנִיחָא, גּוּ הִהוּא לְבוּשָׂא, וְכַדִּין יַדְעַת בְּאִינוּן
מְלִין דְּעֲלֵמָא.

וְכַד הִהוּא רִיחַ סְלֵקָא לְאַתְעֵטְרָא גּוּ נְשָׂמָה עֲלָאָה לְעֵילָא, הִהִיא נְפֶשׁ
מִתְקַשְׂרָא בְּהִהוּא רִיחַ, וְאַתְנַהֲרִית מְנִיהּ, כְּסִיחָא כַּד אֲתַנְהִירִית מִשְׁמֶשֶׁא.
וְרִיחַ מִתְקַשְׂרָא גּוּ הִהִיא נְשָׂמָתָא. וְהִהִיא נְשָׂמָתָא מִתְקַשְׂרָא, גּוּ סוּף
מִחֻשְׁבָּה, דֹּאִיהִי רְזָא דְּנְפֶשׁ דְּלַעֲיִלָא.

וְהִהִיא נְפֶשׁ, אֲתַקְשְׂרִית גּוּ הִהוּא רִיחַ עֲלָאָה, וְהִהוּא רִיחַ אֲתַקְשְׂרִי גּוּ הִהִיא
נְשָׂמָה עֲלָאָה. וְהִהִיא נְשָׂמָה אֲתַקְשְׂרִית בְּאִין סוּף. וְכַדִּין אִיהוּ נִיחָא דְּכֵלָא,
וְקִשּׁוּרָא דְּכֵלָא עֵילָא וְתַתָּא, כְּלָא בְּרִזָּא חֲדָא, וְגוּוּנָא חֲדָא. וְכַדִּין דָּא אִיהוּ
נִיחָא דְּנְפֶשׁ דְּלַתְתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א כה) וְהִיתָה נְפֶשׁ אֲדַנִּי צְרוּרָה
בְּצְרוּר הַחַיִּים אֶת יְיָ אֱלֹהֶיהָ. בְּגוּוּנָא חֲדָא, וּבְרִזָּא חֲדָא, דְּהִהוּא אֶת, דָּא
כְּגוּוּנָא דָּא.

כַּד נַחְתָּא סִיחָא, רְזָא דְּנְפֶשׁ עֲלָאָה, נְהוּרָא מְכַל סְטֵרִין. אִיהִי נְהוּרָא לְכָל
רְתִיכִין וּמִשְׂרִין, וְעֵבִיד לֹון גּוּפָא חֲדָא שְׁלִימָא, דְּנַהִיר בְּנַהִירוּ בְּזִינָא עֲלָאָה.
אוּף הֵכִי כְּגוּוּנָא דָּא, נַחְתָּא הָאִי נְפֶשׁ תַּתָּאָה, נְהִירָא מְכַל סְטֵרִין מְגוּ נַהִירוּ
דְּנְשָׂמָה, וּמְגוּ נַהִירוּ דְּרוּחַ, וְנַחְתָּא וְנַהֲרָא לְכָל אִינוּן רְתִיכִין וּמִשְׂרִין,
דֹּאִינוּן שְׁיִיפִין וְגֵרְמִין, וְעֵבִיד לֹון גּוּפָא שְׁלִימָא, דְּנַהִיר בְּנַהִירוּ.

חֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נְפֶשְׁךָ, נְפֶשְׁךָ מִמֶּשֶׁ, וּלְבַתֵּר
וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחְלִיץ, דְּעֵבִיד מְנִייהוּ גּוּפָא שְׁלִימָא, וְנַהִיר בְּנַהִירוּ, וְקַם וְאוּדִי
וּמִשְׁבַּח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאַתְמַר דְּכְתִיב, (תהלים לה) כָּל עַצְמוֹתַי
תִּאמְרָנָה יְיָ מִי כְמוֹךָ. וְדָא אִיהוּ נִיחָא דְּנְפֶשׁ וְדָאִי מְכַל סְטֵרִין.

דף קמ"ג ע"א

זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָיָא, דְּדַחֲלִין לְמַאֲרִיהוּן בְּעֲלֵמָא דִּין, לְמִזְפִּי בְּתַלְתַּת נְיִיחֵי
לְעֲלֵמָא דְּאֲתִי. אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרַכְיָה לְרַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
זְכָאִין אֲתוּן בְּנִי, וְזְכָאָה אָנָּא דְּעֵינִי חֲמוּ בְּכַד. כְּמָה (דף קמ"ג ע"א) דְּזִכְרִיתִין
עֲלָאִין מִתְתַקְּנוּ לָו, וְנַהִירִין לָו, לְעֲלֵמָא דְּאֲתִי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכ"ה) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבּוֹטְחִים בַּיְיָ כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט
לְעוֹלָם יִשָּׁב, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אָבַל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת תּוֹשְׁבַתְתָּא דְּקַמְרִי
אִינוּן דְּרַגִּין קְדִישִׁין עֲלָאִין, מִסְטְרָא דְּגַבּוּרָא עֲלָאִין, וְאִינוּן כְּגוּוּנָא דְּלֹאִי
לְתַתָּא, וְאִינוּן מַעֲלוֹת, דְּרַגִּין עַל דְּרַגִּין, וּפְלַחִין בְּרִזָּא דְּחַמְשִׁין שְׁנִין. וְהָאִי

אִיהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בֵּינֵי כָּהֵר צִיּוֹן דָּא אֵינּוֹן צַדִּיקָיָא, דְּאֵינּוֹן
מִתְרַחֵץ בֵּיהּ בְּעוֹבְדֵי דְלַהוֹן.

כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (מְשַׁלֵּי כח) וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטַח. וְאִי תִימָא הָא צַדִּיקָיָא
לֹא מִתְרַחֵץ בְּעוֹבְדֵיהוֹן כְּלָל, וְתִדִּיר דְחֲלִין, כְּאַבְרָהָם, דְּכָתִיב בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית
יב) וַיְהִי כְּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבָא מִצְרַיִם וְגו'. כִּי צַחֵק, דְּכָתִיב בֵּיהּ, (בְּרֵאשִׁית כו)
כִּי יֵרָא לְאִמְרֵי אֲשֶׁתִּי. כִּי יֵעֲקֹב, דְּכָתִיב בֵּיהּ, (בְּרֵאשִׁית לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר
לוֹ. וְאִי הֵנִי לֹא אֲתִרְחִיצוּ בְּעוֹבְדֵיהוֹן, כֹּל שְׁפֹן שְׂאֵר צַדִּיקֵי עֲלָמָא, וְאֵת
אֲמַרְתָּ וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטַח.

אֲלֵא וְדֵאִי, כְּכַפִּיר כְּתִיב, דְּהָא מְכַל אֵינּוֹן שְׂמָהוֹן, לֹא כְּתִיב אֲלֵא כְּפִיר, וְלֹא
כְּתִיב, לֹא אַרְיָה, וְלֹא שְׂחַל, וְלֹא שְׂחָץ, אֲלֵא כְּפִיר. דְּאִיהוּ חֲלָשָׁא וְזַעֲרָא
מְכַלְהוּ. וְלֹא אֲתִרְחִיץ בְּחִילִיָּה, אֲפִי עַל גַּב דְּאִיהוּ תַקִּיף. כִּד צַדִּיקָיָא לֹא
אֲתִרְחִיצוּ בְּעוֹבְדֵיהוֹן הַשְּׂתָא, אֲלֵא כְּכַפִּיר. אֲפִי עַל גַּב דְּיַדְעִין דְּתַקִּיף חִילָא
דְּעוֹבְדֵיהוֹן לֹא אֲתִרְחֵץ אֲלֵא כְּכַפִּיר, וְלֹא יִתִּיר.

וּבְגִינֵי כִּד הַבְּטָחִים בֵּינֵי כָּהֵר צִיּוֹן וְגו', לֹא כְּכַפִּיר וְלֹא כְּאַרְיָה, וְלֹא כְּכַלְהוּ
שְׂמָהוֹן. אֲלֵא כָּהֵר צִיּוֹן, וְאִוְקֵמוּהָ מַה הֵר צִיּוֹן אִיהוּ תַקִּיף, וְלֹא יִמוּט תִּדִּיר,
אוּף הָכִי בְּהַהוּא זְמַנָּא, לְהוּוּ כָּהֵר צִיּוֹן. וְלֹא כְּהַשְּׂתָא, דְּלֹא אֲתִרְחִיצוּ אֲלֵא
כְּכַפִּיר, דְּדַחִיל וְלֹא אֲתִרְחִיץ בְּחִילִיָּה. וְאֵתוֹן בְּנֵי קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, רְחֻצְנוּתָא
דְּלַכוּן כָּהֵר צִיּוֹן, וְדֵאִי זְכָאִין אֵתוֹן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי.

אֲזֵלוּ, כִּד מְטוּ לְמַתָּא, אֲתַחֲשֵׁד לִילָא. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּמָה דְיִוְמָא דָּא,
אֲנִהִיר לֹן בְּהַאי אַרְחָא, לְמַזְכֵּי בֵּיהּ בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, אוּף הָכִי הָאִי לִילָא,
יְנִהִיר לֹן, לְמַזְכֵּי לֹן לְעֲלָמָא דְאֵתִי, וְלֹא עֲטָרָא מְלִין דִּימְמָא בְּלִילָא דָּא קָמִי
עֲתִיק יוֹמִין דְּהָא כְּיִוְמָא דָּא שְׁלִים, לֹא יִשְׁתַּכַּח בְּכָל דְרִין אַחֲרָנִין. זְכָאָה
חִוּלְקָנָא בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי.

עֲאֵלוּ לְבֵיתִיהָ דְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי עִמָּהוֹן. בְּתוּ
עַד דְּאֲתַפְּלַג לִילָא. כִּינּוֹן דְּאֲתַפְּלַג לִילָא, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן לְחַבְרַיָּא, עֵידוֹן
אִיהוּ לְאַעֲטָרָא רְתִיכָא קְדִישָׁא לְעִילָא, בְּאֲשַׁתְּדְלוּתָא דִילָן. אָמַר לִיהּ לְרַבִּי
יוֹסִי, אֲנִתְ דְּלֹא אֲשַׁתְּמַעוּ מִילְדָּא בְּהַאי יוֹמָא בִּינָנָא, אֲנִתְ הוּי שִׁירוּתָא,
לְאַנְהָרָא לִילָא, דְּהָא הַשְּׂתָא עֵידוֹן רְעוּתָא אִיהוּ, לְאַנְהָרָא עֵילָא וְתַתָּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שִׁירְתָּא דָּא אֲתַעֵר לָהּ
שְׁלֵמָה מְלָכָא, כִּד אֲתַבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ אֲשַׁתְּלִימוּ, עֵילָא וְתַתָּא
בְּשִׁלְמוּתָא חֲדָא. וְאֲפִי עַל גַּב דְּחַבְרַיָּא פְּלִיגוֹן בְּהַאי, (נִי"א מִתִּי אֲתַמַּר) אֲבָל
שִׁירְתָּא דָּא לֹא אֲתַמַּר, אֲלֵא בְּשִׁלְמוּ, כִּד סִיְהָרָא אֲתַמְלִיא בְּשִׁלְמוּ, וּבִי
מִקְדָּשָׁא אֲתַבְּנִי כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, לֹא
הוּוּ חֲדוּהָ קָמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מִיִּוְמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא, כְּהַהוּא יוֹמָא.

מִשְׁכּוֹן דְּעַבַד מֹשֶׁה בְּמִדְבָּרָא, לְנַחְתָּא שְׂכִינְתָּא לְאַרְעָא, בְּהָהוּא יוֹמָא מִשְׁכּוֹן
אַחְרָא אֲתוּקִים עֲמִיה לְעֵילָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת מ) הוּקַם
הַמִּשְׁכָּן, הַמִּשְׁכָּן: מִשְׁכּוֹן אַחְרָא (קנ"ט ע"א) דְּאַתְקִים עֲמִיה, וְדָא מִשְׁכּוֹן דְּנַעַר
מִטְטְרוּיִן, וְלֹא יִתִּיר. בֵּית רֵאשׁוֹן כַּד אֲתַבְּנִי, בֵּית רֵאשׁוֹן אַחְרָא אֲתַבְּנִי
עֲמִיה, וְאַתְקִיִּים בְּעֵלְמִין כְּלָהוּ, וְאַנְהִיר (ד"א בעלמא ואנהיר) לְכָל עֵלְמִין,
וְאַתְבַּסֵּס עֵלְמָא, וְאַתְפַּתְחוּ כָּל מִשְׁקוּפֵי עֵלְאִין לְאַנְהִרָא, וְלֹא הָוּה חֲדוּה
בְּכָל עֵלְמִין כְּהָהוּא יוֹמָא, כְּדִין פְּתַחוּ עֵלְאִי וְתַתְּאִי וְאָמְרוּ שִׁירְתָּא, וְהִינּוּ
שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁירְתָּא דְּאִינוּן מְנַגְנִין דְּמְנַגְנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. (דף קמ"ג
ע"ב) דְּוֹד מְלָכָא אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, שְׁלֵמָה מְלָכָא אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר
מְאִינוּן מְנַגְנִין. מָה בֵּין הָאִי לְהָאִי, דְּהָא אֲשַׁתְּמַע דְּכֻלָּא חַד. אֵלָּא וְדָאִי כֻלָּא
חַד, אָבֵל בְּיוֹמֵי דְּוֹד מְלָכָא, לָא הוּוּ כָּל אִינוּן מְנַגְנִין מִתְתַּקְּנוּ בְּדוּכְתִּיָּהוּ,
לְנַגְנָא כְּדָקָא יְאוּת, וּבִי מְקוּדְשָׁא לָא אֲתַבְּנִי, וּבְגִין כְּדָא לָא אֲתַתְּקִנוּ לְעֵילָא
בְּדוּכְתִּיָּהוּ. דְּהָא כְּמָה דְּאִית תְּקוּנֵי דְּמִשְׁמְרוֹת בְּאַרְעָא, אוּף הָכִי בְּרַקִּיעָא,
וְקִיָּמִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

וּבְיוֹמָא דְּאַתְבְּנִי בִי מְקוּדְשָׁא, אֲתַתְּקִנוּ כְּלָהוּ בְּדוּכְתִּיָּהוּ, וְשִׁרְגָא דְּלֹא נְהָרָא
שְׁרִיָּאת לְאַנְהִרָא. וְשִׁירְתָּא דְּאֲתַתְּקִנְתָּ לְגַבֵּי מְלָכָא עֵלְאָה, מְלָכָא דְּשְׁלֵמָא
דִּילִיָּה. וְתוֹשְׁבַתָּא דְּאִיָּהִי מְעֵלְאָא, מְכָל תוֹשְׁבַתָּחוֹן קְדָמָאִי. יוֹמָא דְּאַתְגְּלִי
תוֹשְׁבַתָּא דְּאֲ (בעלמא) בְּאַרְעָא, הָהוּא יוֹמָא אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוֹ בְּכֻלָּא, וְעַל דְּאֲ
אִיָּהוּ קוּדְשׁ קוּדְשִׁים.

בְּסַפְרָא דְּאַדָּם קְדָמָאָה, הָוּה כְּתִיב בֵּיהּ. בְּיוֹמָא דִּיתְקִים בִּי מְקוּדְשָׁא (ד"א
דִּיתַבְּנִי בִי מְקוּדְשָׁא) יִתְעַרוּן אָבְהוֹן שִׁירְתָּא, עֵילָא וְתַתְּא. וּבְגִין כְּדָא אֲשַׁכְּחָנָא שִׁין
מְאַתְוֹן רַבְרָבוֹ. וְאַלִּין אִינוּן דְּקָא אֲתַעְרוּ, לָאוּ דְּאִינוּן מְנַגְנִין, אֵלָּא דְּאִינוּן
מְתַעְרֵי לְגַבֵּי עֵילָא. (ד"א ל"ג כביכול) שִׁיר דְּאִינוּן שִׁירֵין רַבְרָבוֹ, דְּמִמְנֵן עַל
עֵלְמִין כְּלָהוּ.

וְתַנִּינוּ, בְּהָהוּא יוֹמָא קָם יַעֲקֹב שְׁלִימָא, וְעַל בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, בְּחִידוֹ, עַל
דוּכְתִּיָּהּ. כְּדִין גִּנְתָּא דְּעֵדוֹן, שְׁאַרִי לְנַגְנָא, וְכָל אִינוּן בּוֹסְמִין דְּגִנְתָּא. מֵאֵן
גְּרִים שִׁירְתָּא דְּאֲ, וּמֵאֵן אָמַר לָהּ. הוּוּ אִימָא דְּאֲ יַעֲקֹב, דְּאַלְמֵלָא אִיָּהוּ לָא
עַל בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, לָא אָמַר גִּנְתָּא שִׁירְתָּא.

שִׁירְתָּא דְּאֲ שִׁירְתָּא, דְּאִיָּהִי כְּלָלָא דְּכָל אוּרִיָּיתָא. שִׁירְתָּא דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי
מְתַעְרֵי לְגַבֵּהּ. שִׁירְתָּא דְּאִיָּהִי כְּגוֹנָא דְּעֵלְמָא דְּלְעֵילָא, דְּאִיָּהוּ שְׁבַת עֵלְאָה.
שִׁירְתָּא דְּשְׁמָא קוּדִישָׁא עֵלְאָה, אֲתַעֲטֵר בְּגִינִיָּה. וְעַל דְּאֲ אִיָּהוּ קוּדְשׁ קוּדְשִׁים.
מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל מְלוּי בְּרַחֲמֵי וּבְחֲדוּה כֻלָּא. (ד"א) בְּגִין דְּכּוֹס שְׁל בְּרַכָּה
אַתְיָהִיב בְּיַמִּינָא, כְּדִין דְּאַתְיָהִיב בְּיַמִּינָא, כְּדִין כָּל חִידוֹ וְכָל רַחֲמֵי
אַשְׁתְּכַח. וּבְגִין כְּדָא בְּרַחֲמֵי וּבְחֲדוּה כָּל מְלוּי.

בְּזַמְנָא דְּהָאִי יַמִּינָא אֲתַתְּדֵר לְאַחוּרָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (איכה ב) הַשִּׁיב אַחוּר
יַמִּינִי, כְּדִין כּוֹס שְׁל בְּרַכָּה אֲתִיָּהִיב בְּשְׁמֵלָא. כְּדִין דְּאַתְיָהִיב בְּשְׁמֵלָא,
שְׁרִיָּאוּ עֵלְאִי וְתַתְּאִי לְמַפְתַּח עֲלִיָּה קִינָה. וּמֵאִי קְאָמְרִי. אִיכָה, אִי כָה, אִי
כּוֹס שְׁל בְּרַכָּה, דְּאַתְר עֵלְאָה דְּהוּת יִתְבָּא בְּגִינִיָּה אֲתַמְנַע וְאַתְגְּרַע מְנַה בְּגִינִי

כָּד שִׁיר הַשִּׁירִים, דְּהוּה מְסֻטְרָא דִּימִינָא, כָּל מְלוּי רְחִימוּ וְחֻדוּה. אִיכָה, דְּחֻסִיר יְמִינָא, וְאַשְׁתַּכַּח שְׁמַאלָא, כָּל מְלוּי אִינוּן קְנֻטוּרִין וְקִינִין.

וְאִי תִימָא, הָא כָּל חִידוּ, וְכָל חֻדוּה, וְכָל שִׁיר, מְסֻטְרָא דְשְׁמַאלָא אִיהוּ, וְעַל דָּא לְוִאֵי מְסֻטְרָא דְשְׁמַאלָא מְנַגְנֵי שִׁירְתָּא. אֶלָּא, כָּל חִידוּ דְאַשְׁתַּכַּח מְסֻטְרָא דְשְׁמַאלָא, לָא אֲשְׁתַּכַּח אֶלָּא בְּזִמְנָא דִּימִינָא אֲתַדְבֵּק בְּהֻדִיה. וּבְזִמְנָא דִּימִינָא אֲתַעַר וְאַתְדְבֵּק בְּהֻדִיה, כְּדִין הֵהוּא חֻדוּה מִימִינָא, אִיהוּ דְקָא אוּטִיב לְרִתְחָא, וְכֵד רִתְחָא אֲשְׁתַּכַּח, וְחֻדוּ אִיהוּ מְסֻטְרָא דִּימִינָא, כְּדִין חֻדוּה שְׁלִימְתָּא אֲתִי מֵהָאֵי סֻטְרָא. וְכֵד יְמִינָא לָא אֲשְׁתַּכַּח, רִתְחָא דְשְׁמַאלָא נְפִישׁ, וְלָא שְׁכִיךְ, וְלָא אוּטִיב, וְלָא חֻדִי. כְּדִין אִיכָה, אִי כָּה. כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה מָה תִּהְיֶה עָלֶיךָ, דְקָא יִתְבָּא בְּשְׁמַאלָא, וְרִתְחָא נְפִישׁ, וְלָא שְׁכִיךְ. וְדָאֵי קְנֻטוּרִין וְקִינִין מִתְעָרִין.

אֲבָל שִׁיר הַשִּׁירִים, וְדָאֵי כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה דְאַתִּיחֵיב בִּימִינָא, וְאַתְמָסֵר בְּגוּיָה, וְעַל דָּא כָּל רְחִימוּ וְכָל חִידוּ אֲשְׁתַּכַּח. וּבְגִין כָּד כָּל מְלוּי בְּרְחִימוּ וּבְחֻדוּה, וְלָא אֲשְׁתַּכַּח בְּשָׂאֵר כָּל שִׁירִין דְעֲלָמָא הֲכִי. וּבְגִין דָּא מְסֻטְרָא דְאַבְהוּן אֲתַעַר שִׁירְתָּא דָּא.

יוֹמָא דְאַתְגְּלִי שִׁירְתָּא דָּא, הֵהוּא יוֹמָא נְחֻתַת שְׁכִינְתָּא לְאַרְעָא, דְכְּתִיב, (מלכים א ח) וְלָא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לְעַמּוּד לְשֶׁרֶת וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי מְלֵא כְּבוֹד יְיָ אֶת בַּיִת יְיָ. בְּהֵהוּא יוֹמָא מִפֶּשֶׁת, אֲתַגְּלִיאת תּוֹשְׁבַתְחָא (דף קמ"ד ע"א) דָּא, וְאַמְרָה שְׁלֵמָה בְּרוּחַ קְדָשָׁא.

תּוֹשְׁבַתְחָא דְשִׁירְתָּא דָּא, אִיהִי כְּלָלָא דְכָל אוּרִייתָא. כְּלָלָא דְכָל עוֹבְדָא דְבְּרָאשִׁית, כְּלָלָא דְרְזָא דְאַבְהוּן, כְּלָלָא דְגְלוּתָא דְמִצְרַיִם. וְכֵד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְתוֹשְׁבַתְחָא דִּימָא. כְּלָלָא דִּיִּוִּד אֲמִירוּן. וְקִיּוּמָא דְהַר סִינַי. וְכֵד אֲזָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא, עַד דְעָאלוּ לְאַרְעָא, וְאַתְבְּנִי בֵּי מִקְדָּשָׁא. כְּלָלָא דְעֻטוּרָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָהּ, בְּרְחִימוּ וּבְחֻדוּה. כְּלָלָא דְגְלוּתְהוּן דִּישְׂרָאֵל בִּינֵי עַמְמִינָא, וּפּוּרְקָנָא דְלְהוּן. כְּלָלָא דְתַחֲנוּיַת הַמַּתִּים, עַד יוֹמָא דְאִיהִי שְׁבַת לִינִי. מֵאֵי דְהוּה, וּמֵאֵי דְהוּי, וּמֵאֵי דִזְמִין לְמַהוּי, לְבַתֵּר בְּיוֹמָא שְׁבִיעָא, כֵּד יְהֵא שְׁבַת לִינִי, כְּלָלָא אִיהוּ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים.

וְעַל דָּא תְּנִינֵן, כָּל מֵאן דְאַפִּיק פְּסוּקָא דְשִׁיר הַשִּׁירִים, וְאַמֵּר לִיה בְּבִי מְשֻׁתָּא. אוּרִייתָא אִיהִי חֲגִירַת שֶׁק, וְסֻלְקָא לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַמְרָה קִמִּיָּה, עֲבָדוּ לִי בְּנִיךְ מְחוּדָּא בְּבִי מְשֻׁתָּא. וְדָאֵי אוּרִייתָא סֻלְקַת וְקִאמְרַת הֲכִי, בְּגִין דָּא אֲצֻטְרִיךְ לְנֻטְרָא, וְלְסֻלְקָא עֲטָרָא עַל רִישִׁיה דְדִּבְרֵי נֶשׁ, כָּל מְלָה וּמְלָה דְשִׁיר הַשִּׁירִים.

וְאִי תִימָא אֲמַאי אִיהִי בֵּין הַפְּתוּבִים, הֲכִי הוּא וְדָאֵי, בְּגִין דְאִיהוּ שִׁיר תּוֹשְׁבַתְחָא דְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, קָא מִתְעַטְרָא לְעִילָא. וּבְגִין כָּד, כָּל תּוֹשְׁבַתְחוֹן דְעֲלָמָא, לָא סֻלְקָא רְעוּתָא לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּתוֹשְׁבַתְחָא דָּא.

הכי אוליפנא, שיר, חד. השירים, תרין. אשר, הא תלת. ורזא דא, דאתיהיב פוס של ברכה ואתנטיל בין ימינא ושמאלא. וכלא אתער לגבי מלכא דשלמא דיליה. ובהאי אסתלק רעותא לעילא לעילא ברזא דאין סוף. רתיכא קדישא הקא אשתכח. דהא אבהו אינון רתיכא, דוד מלכא אתחבר עמהון, אינון ארבע רזא דרתיכא קדישא עלאה. ובגין כד, ארבע תיבין בהאי קרא קדמאה, רזא דרתיכא קדישא שלימתא.

תו רזא דא, שיר: דא רזא דדוד מלכא, דאיהו רזא לסלקא בשיר. השירים: אליו אבהו, רזא דממנו רברבו, רתיכא שלימתא פדקא יאות. אשר לשלמה: רזא מאן דרכיב על רתיכא שלימתא דא.

ובהאי קרא אשתכח שלימו דרזא, מן (ויצא קניג עייב) העולם ועד העולם, רזא דכל מהימנותא. וכלא איהו רתיכא שלימתא למאן דידיע, ולמאן דלא אתידע, ולית מאן דקאים למנדע ביה. ועל דא אתמר האי קרא בד' תיבין, רזא דרתיכא שלימתא מכל סטרין. מכאן ולהלאה, רזא לחכימין אתמסר.

ותו אית ביה רזא פנימאה, דתנינו, מאן דחמי ענבין בחלמיה, אי חנורין אינון טבין. אוכמין, בזמן טבין, דלא בזמן צריכין רחמי. מאי שנא חנורי, ומאי שנא אוכמי, ומאי שנא בזמן, ומאי שנא דלא בזמן. ותו, תנינו אכלו לאינון אוכמי, מובטח ליה דהוא בן עלמא דאתי, אמאי.

אלא תנינו, אילנא דחב ביה אדם קדמאה, ענבין הו, דכתיב, (דברים לב) ענבמו ענבי רוש. ואלין אינון ענבין אוכמין, בגין דאית ענבין אוכמין, ואית ענבין חנורין. חנורין טבין, דהא מסטר דחיי אינון. אוכמין צריכין רחמי, דהא מסטרא דמותא אינון. בזמן טבין, מאי טעמא. בגין דבזמנא דחנורי שלטון, פלא אתבסם, דהא בההוא זמנא פלא אצטריד לתקונא, וכלא איהו שפיר, וכלא תקונא חדא, אוכמא וחנורא. ובזמנא דחנורי לא שלטאן, ואוכמי אתחזון, למינדע דהא בדינא דמותא סליק, ואצטריד רחמי, דהא אילנא דחב ביה אדם קדמאה, וגרים מותא ליה ולכל עלמא חמא.

דף קמ"ד ע"ב

הקא אית לאסתפלל, ואי לאו דמר הקא, לא אימא. תנינו דעלמא דא, איהו פגוונא דעלמא דלעילא, ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא, הכי איהו לעילא, אי נחש גרים מותא לאדם לתתא, לעילא אמאי. (דף קמ"ד ע"ב) אי תימא, (עוד) לאתתא, (ס"א לתתא) דבגין נחש אגרע נהורא, דהא סיהרא גרע נהורא לזמנין, ובההוא זמנא איהי מיתת. דכורא אמאי. דאי נימא דסיהרא בעטיו דהאי נחש מיתת, בגריעו דנהורא. הא תנינו, דלא בגין נחש הוה. אלא דאמרה סיהרא קמי קודשא בריהו הוא וכו', הא לא הוה בגין נחש. ואי תימא דבעלה הכי הוא, חס ושלום דגריעו הוי לעילא.

אָלָא כָּל דָּא סְתָרִי אֹרִייתָא, וְנַחֲשׁ בְּכֹלָא אֲתַקִּין גְּרִיעוּ. תָּא חֲזִי וְהֲכִי
אוֹלִיפְנָא, כָּל מָה דְעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֵילָא וְתַתָּא, כְּלָא בְּרָזָא דְדָכֵר
וְנוֹקְבָא אִיהוּ, וְכַמְּה דְרָגִין אֵינוֹן לְעֵילָא, מְשַׁנְיִין אֵלִין מְאֵלִין. וּמְדַרְגָּא עַד
דְּרָגָא רְזָא דְאָדָם, וְאֵינוֹן דְּרָגִין דְּאֵינוֹן זִינָא חֲדָא, עֵבֵד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא דִּיוֹקְנָא דְחָד גּוּפָא, עַד דְּסַלְקִין בְּרָזָא דְאָדָם.

וְתַנְיִנוּ, בְּיוֹמָא תַנְיִנָא דְעוֹבְדָא דְבִרְאשִׁית, דְּאֲתַבְּרִי בֵּיה גִּיהֲנָם, אֲתַעְבִּיד
חַד גּוּפָא בְּרָזָא דְאָדָם, וְאֵינוֹן שְׂיִיפִין מְמַנּוּ דְמִתְקַרְבִּין לְאִשָּׁא, וּמִתִּין
וּמְהַדְרוּ כְּמִלְקַדְמִין. וְדָא בְּגִין דְּאֵינוֹן אֲתַקְרִיבוּ לְגַבִּי הַאי חוּזָא, וְאִיהוּ
אָדָם קְדַמָּא דְאֲתַפְתָּא גּוּ מְשַׁכְּנָא בְּהַאי חוּזָא, וְעַל דָּא מִית, וְחוּזָא גְרִים
לִיה מוֹתָא דְאִיהוּ קָרִיב לִיה.

וּבְכָל אֲתֵר אָדָם דְּכֵר וְנוֹקְבָא אִיהוּ, אָבֵל (תַּצֵּא רַמְיָא ע״ב) אָדָם דְּאִיהוּ קְדִישָׁא
עֲלָאָה, אִיהוּ שְׁלֵטָא עַל כְּלָא, דָּא יְהִיב מְזוּנָא וְחִיִּין לְכֹלָא. וְעַם כָּל דָּא בְּכֹלָא
מְנַע נְהוּרָא הַאי חוּזָא תַקִּיפָא. כִּד מְסַאִיב מְשַׁכְּנָא נּוֹקְבָא דְהוּא אָדָם
כְּדַקְאֵמֵר מִיתַת, וּדְכוּרָא מִית, וְסַלְקִין כְּמִלְקַדְמִין. וְעַל דָּא כְּלָא כְּגוּוֹנָא
דְלְעֵילָא.

אֲכַל אֵינוֹן עֲנָבִין אוֹכְמִין, מוּבְטַח לִיה דְּהוּא בֶּן עֲלָמָא דְאֲתִי, בְּגִין דְּשִׁיזִי,
וְשְׁלִיט עַל הַהוּא אֲתֵר, (נִיָּא וְאֵעֵבֵר) וְאֲתַגְבֵּר עָלֶיהָ, וְאֲדַק לִיה, כְּמָה דְאֲתֵר אֲמֵר
(דְּנִיאל ז') אֲכֹלָא וּמְדַקָּא. כִּיִּין דְּאֵעֵבֵר הַהִיא קְלִיפָה תַקִּיפָא, הַא אֲתַקְרַב לְגַבִּי
עֲלָמָא דְאֲתִי, וְלִית מֵאן דְּמַחִי בִּידֵיהָ. וְעַל דָּא, מֵאן דְּחַמִּי בְּחַלְמִיָּה דְּאֵינוֹן
עֲנָבִין אוֹכְמִין אֲכַל וּמְהַדֵּק מוּבְטַח לִיה וְכוּ'.

כְּגוּוֹנָא דָּא, לָא הוּי שִׁיר בְּבִיתָא דְדוּד, עַד דְּאֲתַעְבְּרוּ אֵינוֹן עֲנָבִין אוֹכְמִין,
וְשְׁלֵטָא עָלֶיהוּ, וּכְדִין אֲתַמֵּר שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּמָה דְאֲתַמֵּר. וְאֲפִילוּ בְּאֲתֵר
דָּא אֲקָרִי עֲנָבִים, כְּמָה דְאֲתֵר אֲמֵר (הוֹשֵׁעַ ט) כְּעֲנָבִים בְּמַדְבָּר וְגו', וְאֵלִין אֵינוֹן
עֲנָבִים חֲנוּרִין.

שִׁירְתָּא דָּא אִיהִי מְעֵלָא עַל כָּל שְׂאֵר שִׁירִין דְּקַדְמָאִי. כָּל שִׁירִין דְּקַדְמָאִי
אֲמֵרוּ, לָא סְלִיקוּ אֲלָא גּוּ שִׁירִין דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי אֲמָרִי. וְאִף עַל גַּב דְּהַא
אוֹקְמוּהָ, אָבֵל כְּתִיב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדוּד, שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שִׁיר דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי
אֲמָרִי. דְּאֵינוֹן מַעֲלוֹת וְדְרָגִין. אֲמָרִי לְמֵאן. לְדוּד. לְבַקְשָׁא טְרַפָּא וּמְזוּנָא
מְנִיָּה.

תּוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, כְּמָה דְאֲתֵר אֲמֵר (תְּהִלִּים מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. (שִׁיר הַשִּׁירִים א)
עַל כֶּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּד. לְדוּד, בְּגִין דּוּד מְלָכָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ (וּיַחֲי רַמְיָא ע״א)
מְשַׁבַּח תְּדִיר לְמִלְכָא עֲלָאָה.

כִּיִּין דְּאֲתָא שְׁלֵמָה מְלָכָא, אֲמֵר שִׁיר דְּאִיהוּ עֲלָאָה לְעֵילָא. דְּרַבְרָבִי עֲלָמָא
עֲלָאִין, קְאֲמָרִי לְגַבִּי מְלָכָא עֲלָאָה, דְּשְׁלָמָא כְּלָא דִּילִיָּה. כְּלָהוּ דְאֲמָרִי
שִׁירְתָּא, לָא סְלִיקוּ בְּהַהִיא שִׁירְתָּא לוּמֵר, אֲלָא הַהוּא שִׁירְתָּא דְּמִלְאָכִי
עֲלָאִי קְאֲמָרִי. בַּר שְׁלֵמָה מְלָכָא, דְּסַלִּיק בְּהַהִיא שִׁירְתָּא לְמַה דְּרַבְרָבִין

עֲלָאִין עֲמוּדֵי עֲלָמָא קֵאמְרִי. כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא בְּרִיתִיכִין תִּתְּאִין, שְׁלֵמָה מִלְּכָא בְּרִיתִיכִין עֲלָאִין.

וְאִי תִימָא, מִשָּׁה דְסָלִיק בְּדִרְגָא דְנְבוּאָה וּבְחֻבִּיבוּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, עַל כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא, הֵהִיא שְׂרִתָּא דְקֵאמְרַ בְּרִיתִיכִין תִּתְּאִין הָוָה, וְלֹא סָלִיק וְתִיר. תָּא חֲזִי, שְׂרִתָּא דְקֵאמְרַ מִשָּׁה, סָלִיק לְעֵילָא וְלֹא לְתַתָּא. אֲבָל לֹא אָמַר שְׂרִתָּא כְּשֵׁלְמָא מִלְּכָא, וְלֹא הָוָה בְּרַ נֶשׁ דְסָלִיק בְּשְׂרִתָּא כְּשֵׁלְמָה.

דף קמ"ה ע"א

מִשָּׁה סָלִיק בְּתוֹשְׁבַּחְתִּיהָ לְעֵילָא, וְתוֹשְׁבַּחְתָּא דִּילִיהָ הָוָה, לְמִיָּהב תּוֹשְׁבַּחֲוֹן וְהוֹדָאֹן לְמִלְּכָא עֲלָאָה, דְשִׁזִּיב לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְעֵבִיד לֹון נָסִין וּגְבוּרָאֹן בְּמַצְרִים, וְעַל יָמָא. אֲבָל דְּוֹד מִלְּכָא, וְשְׁלֵמָה בְּרִיהָ, אָמְרוּ שְׂרִתָּא (דף קמ"ה ע"א) בְּגוּוֹנָא אַחְרָא. דְּוֹד אֲשִׁתְּדַל לְאַתְקֵנָא עוּלְמִתָּו, וְלִקְשָׁטָא לֹון בְּמִטְרוֹנִיתָא, לְאַתְחִזָּאָה מִטְרוֹנִיתָא וְעוּלְמִתָּהָ בְּשִׁפְירוֹ, וְעַל דָּא אֲשִׁתְּדַל בְּאִינוֹן שִׁרְיוֹן וְתוֹשְׁבַּחֲוֹן דְגַבִּייהוּ, עַד דְאַתְקִין וְקִשִּׁיט כְּלָהוּ עוּלְמִתָּו וּמִטְרוֹנִיתָא.

כִּינֹן דְאַתָּא שְׁלֵמָה, אֲשִׁכַּח לְמִטְרוֹנִיתָא מִתְקִשָׁטָא, וְעוּלְמִתָּהָ בְּשִׁפְירוֹ, אֲשִׁתְּדַל לְמִיעַל לָהּ לְגַבֵּי חֲתָן, וְאַעִיל הַחֲתָן לְחוּפָה בְּמִטְרוֹנִיתָא, וְאַעִיל מַלְיוֹן דְרַחֲמִימוּ בִּינִייהוּ, בְּגִין לְחַבְרָא לֹון כְּחֻדָּא, וְלְמַהוּי תִירוּוִייהוּ בְּשִׁלְיָמוּ חֻדָּא בְּחֻבִּיבוּ שְׁלִים. וְעַל דָּא שְׁלֵמָה סָלִיק בְּתוֹשְׁבַּחְתָּא עֲלָאָה, עַל כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא.

מִשָּׁה, זִוּוּג לְמִטְרוֹנִיתָא בְּהָאִי עֲלָמָא לְתַתָּא, לְמַהוּי בְּהָאִי עֲלָמָא בְּזוּוּגָא שְׁלִים בְּתַתָּאִי. שְׁלֵמָה, זִוּוּג לָהּ לְמִטְרוֹנִיתָא בְּזוּוּגָא שְׁלִימָא לְעֵילָא, וְאַעִיל הַחֲתָן לְחוּפָה בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר עָאֵל לְתִירוּוִייהוּ בְּהָאִי עֲלָמָא, וְזַמִּין לֹון בְּחֻדָּה בְּבִי מִקְדָּשָׁא דְאִיהוּ בְּנָה.

וְאִי תִימָא, הִידָּ עֵינִיל מִשָּׁה לְמִטְרוֹנִיתָא בְּלַחוּדָּהָ בְּהָאִי עֲלָמָא, דְהָא אֲתַחֲזִי פְרוּדָּא. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא זִוּוּג לָהּ בְּמִשָּׁה בְּקַדְמִיתָא, וְאִיהוּ הָוֹת כְּלַת מִשָּׁה, כְּמָה דְאַתְמַר. כִּינֹן דְאַזְדוּוּגַת בִּיהָ בְּמִשָּׁה, נַחֲתַת בְּהָאִי עֲלָמָא. בְּזוּוּגָא דְהָאִי עֲלָמָא, וְאַתְתַּקְנַת בְּהָאִי עֲלָמָא, מָה דְלֹא הָוֹת מִקְדָּמַת דְנָא, וְלַעוּלָם לֹא הָוֹת בְּפְרוּדָּא.

אֲבָל לֹא הָוָה בְּרַ נֶשׁ בְּעֲלָמָא מִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי אָדָם, דְיַעִיל רַחֲמִימוּ וְחֻבִּיבוּ, וּמַלְיוֹן דְזוּוּגָא לְעֵילָא, בְּרַ שְׁלֵמָה מִלְּכָא, דְאִיהוּ אֲתַקִּין זִוּוּגָא דְלְעֵילָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר זַמִּין לֹון כְּחֻדָּא בְּבִיתָא דְאַתְקִין לֹון. זְכָאִין אִינוֹן דְּוֹד וְשְׁלֵמָה בְּרִיהָ, דְאִינוֹן אֲתַקִּינוּ זִוּוּגָא דְלְעֵילָא. מִיּוּמָא דְאַמְרַ לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְסִיְהָרָא, זִילִי וְאַזְעִירִי גְרַמִּידָּ, לֹא אֲזַדוּוּגַת בְּזוּוּגָא שְׁלִים בְּשִׁמְשָׁא, בְּרַ כַּד אֲתָא שְׁלֵמָה מִלְּכָא.

שִׁיר הַשִּׁירִים, הָא הָכָא חֲמֵשׁ דְּרָגִין, לְאִתְדַבְּקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. שִׁיר, חֵד.
הַשִּׁירִים, תְּרִין, הָא תְּלַת. אֲשֶׁר, הָא אַרְבַּעַה. לְשִׁלְמָה, הָא חֲמִשָּׁה.
בְּחִמְשָׁאָה אִיהוּ. דְּהָא יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, רְזָא דְיִוְבְלָא אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, זְווגָא דְלַעֲיֻלָּא לָא יָכִיל שְׁלֵמָה לְאַתְקַנָּא, אֶלְא בְּגִין דְאַשְׁתַּכַּח
זְווגָא לְתַתָּא, מְקַדְמַת דְנָא. וּמֵאן אִיהוּ. זְווגָא דְמִשָּׁה. דְּאִי לָא הוּי זְווגָא
דְנָא, לָא אִתְתַּקֵּן זְווגָא דְלַעֲיֻלָּא. וְכֹלָא בְּרְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, לְחַפְיֵי לְבָא.

כְּתִיב (מַלְכִים א ה) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאֶלְף, הָאִי
קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל, וְדָאִי עַל כָּל מַלְכָּה
וּמַלְכָּה דְאִיהוּ הָוּה אָמַר, הוּוּ בֵּיה תְּלַת אֶלְף מִשָּׁלִי, כְּגוֹן סַפְרָא דְקַהֲלַת,
דְּאִיהוּ בְּרְזָא עֲלָאָה, וְאִיהוּ בְּאַרְח מִשָּׁל, דְּלִית בֵּיה קָרָא דְלָאו אִיהוּ
בְּחֲכַמְתָּא עֲלָאָה, וּבְאַרְח מִשָּׁל, אֶפְיֵלוּ קָרָא זְעִירָא דְבִיה.

דְּכַד הָוּה מְטִי רַב הַמְּנוּנָא סָבָא קְדַמָּאָה לְהָאִי קָרָא, (קַהֲלַת יא) שְׁמַח בְּחוּר
בְּיַלְדוּתָּךְ וַיְטִיבָךְ לְבָדָּךְ בִּימֵי בְּחוּרוֹתָךְ הָוּה בְּכִי. וְאָמַר וְדָאִי הָאִי קָרָא יָאוּת
הוּא, וְאִיהוּ בְּאַרְח מִשָּׁל, וּמֵאן יָכִיל לְמַעְבַּד דְרָשָׁא בְּמִשָּׁל דָּא. וְאִי אִיהוּ
דְרָשָׁא לִית בֵּיה דְרָשָׁא, אֶלְא כְּמָה דְחֲמִינָן בְּעֵינֵינוּ. וְאִי חֲכַמְתָּא אִיהוּ, מֵאן
יָכִיל לְמַנְדַּע לָהּ.

מִיַּד הָוּה תָּב וְאָמַר, כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית לו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ
עָשָׂרָה שָׁנָה וְגו', הָאִי קָרָא דְקַהֲלַת, אִיהוּ מִשָּׁל לְחֲכַמְתָּא דְקָרָא דָּא
דְאוּרִייתָא, וְדָא מִשָּׁל לְדָא. שְׁמַח בְּחוּר בְּיַלְדוּתָּךְ, וְהוּא נַעַר. וַיְטִיבָךְ לְבָדָּךְ,
הִיָּה רָעָה אֶת אַחִיו בְּצֹאן. בִּימֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ, אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה
נָשִׁי אֲבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתְּסָרְעָה. וַיְבִיאָךְ אֱלֹהִים
בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף אֶתְכַלִּיל בַּיַּעֲקֹב, וְרִזּוֹן דְּסַתְרֵי
תּוֹרָה, מֵאן יָכִיל לְמַנְדַּע לֹוּן.

דף קמ"ה ע"ב

וְהָאִי מִשָּׁל אֶתְפָּשֵׁט לְתַלַּת אֶלְף מִשָּׁלִים, וְכֹלְהוּ (דף קמ"ה ע"ב) בְּהָאִי מִשָּׁל,
בְּשַׁעֲתָא דְיוֹסֵף אֶתְכַלִּיל בַּיַּעֲקֹב, תְּלַת אֶלְף אֵינוֹן, בְּאַבְרָהָם יַצְחָק וַיַּעֲקֹב,
דְּכֹלְהוּ בְּהָאִי מִשָּׁל בְּרְזָא דְחֲכַמְתָּא. וְכָאן, כְּמָה טִייעִין אֵינוֹן בְּטוֹעֵנִין
דְטַמִּירוּ, בְּהוּ דְיִירֵי תְרִיסִין, דְּלִית לְהוֹן חוּשְׁבִּנָא לְטַמִּירִין דְחֲכַמְתָּא.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאֶלְף, הָכִי אוּקְיָמָנָא, וַיְהִי שִׁירוֹ שָׁל מִשָּׁל, וְכֹלָא חֵד, בִּין
מֵאן דְאַמַּר וַיְהִי שִׁירוֹ דְשְׁלֵמָה, בִּין מֵאן דְאַמַּר וַיְהִי שִׁירוֹ שָׁל מִשָּׁל, כֹּלָא
אִיהוּ חֵד, וְכֹלָא אִיהוּ קְאָמַר, וַיְהִי שִׁירוֹ, דָּא שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאֶלְף
אִיהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. וְדָאִי הָכִי הוּא, חֲמִשָּׁה אֵינוֹן תְּרַעִין וּפְתַחִין דְמִתְפַּתְחִי
בְּמַלְכָּא דְשְׁלָמָא דִילִיָּה. וְאֵינוֹן חֲמֵשׁ מָאָה שְׁנִין דְאֵילָנָא דְחַיִּי. חֲמִשִּׁין שְׁנִין
דְיִוְבְלָא.

וְאֶלֶף, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי, חֲתָן דְנַפְיָק מִסְטָרִיָּה, וְאִיהוּ יָרִית כָּל אֵינוֹן
חֲמִשָּׁה, לְמִיתֵי לְגַבֵּי כְּלָה. יוֹמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶלֶף שְׁנֵין אִיהוּ, וְדָא
אִיהוּ נְהָר דְנִגִּיד וְנַפְיָק מֵעֵדֵן. יוֹסֵף זִכְרָא. דְאֶקְרִי צְדִיק, עַל שְׂמָא דְסִיְהָרָא.
כְּמָה דְאֶתְנִי בְּהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֵּד שִׁיר הַשִּׁירִים, קִדְשׁ קִדְשִׁים.

וְלִית לָךְ קָרָא בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, דְּלָא אִית בֵּיה רְזָא דְחֲמִשָּׁה וְאֶלֶף וְדָאֵי. שִׁיר
הַשִּׁירִים וְדָאֵי הֵכִי הוּא. חֲמִשׁ דְרַגְוִין אֵינוֹן בְּהַאי קָרָא, כְּמָה דְאֶתְמַר. וְאֵי
תִימָא, הָאֶלֶף אֲמָאֵי לָא אֲדַכְּרֵהָ. וְדָאֵי הַהוּא אֶלֶף טְמִירָא הוּא,
וְטְמִירָא אִיהוּ עַד דְאֶתְחַבְּרַת אֶתְתָּא בְּבַעְלָהּ. וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַל שְׁלֵמָה,
לְמִיתֵי הַהוּא אֶלֶף לְגַבֵּי כְּלָה, בְּטְמִירוֹ דְגוֹשְׁפִּנְקָא דְחֲכַמְתָּא עֲלָאָה.

כִּיּוֹן דְעֵבֵד קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים לְתַתָּא, גְּנִיזוּ וְטְמִיר, וְעַל רְזָא דְקִדְשׁ הַקִּדְשִׁים
לְתַמּוֹן, לְמַעַבְד גְּנִיזוּ דְשְׁמוּשָׁא שְׁלִים, עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יְאוּת. קִדְשׁ וְקַיִי
ע"א) הַקִּדְשִׁים אִיהוּ לְעֵילָא, רְזָא דְחֲכַמְתָּא עֲלָאָה, וְיִוְבָלָא. כְּגוֹוֹנָא דָּא יָרִיתוּ
חֲתָן וְכְלָה, יְרוּתָא דְאָבָא וְאֲמָא.

וְאֶתְהַדְרוּ אַחְסָנַת יְרוּתָא בְּגוֹוֹנָא אַחְרָא. יְרוּתָא דְאָבָא, יְרוּתָא בְּרַתָּא,
בְּסִלְיִקוֹ דְשְׂמָא קְדִישָׁא דָּא, וְאֶתְקַרֵי אוּף הֵכִי קִדְשׁ, חֲכַמָּה. יְרוּתָא דְאֲמָא,
יָרִית בְּרָא, וְאֶקְרִי קִדְשִׁים, בְּגִין דְנִטִּיל כָּל אֵינוֹן קִדְשִׁים עֲלָאוּ, וְכִנְיֵשׁ לוֹן
לְגַבֵּיהּ. וּבִתֵּר יְהִיב לוֹן, וְאֶעִיל לוֹן לְגַבֵּי כְּלָה.

וְעַל דָּא אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר, לְגַבֵּי קִדְשׁ. הַשִּׁירִים, לְגַבֵּי קִדְשִׁים, לְמַהוּ
כְּלָא קִדְשׁ קִדְשִׁים, בְּרְזָא חֲדָא כְּמָה דְאֶתְחַזֵּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה הָא אֶתְמַר
לְמַלְכָא דְשְׁלֵמָא דִילִיָּהּ.

וְאֵי תִימָא שְׁבַחָא דָּא דִילִיָּהּ הוּא. לָא תִימָא הֵכִי, אֶלָּא שְׁבַחָא בְּאַתֵּר עֲלָאָה
אִיהוּ סִלְקָא. אֲבָל הֵכִי הוּא רְזָא. כֵּד מִתְתַּקְּנוּ דְכֵר וְנוֹקְבָא כְּחֲדָא, תְּחוּת
מְלָכָא עֲלָאָה, כְּדִין הַהוּא מְלָכָא אֶסְתְּלִיק לְעֵילָא, וְאֶתְמַלֵּיא מְכַל קְדוּשִׁין,
וּמְכַל בְּרַפְאוּ, דְנִגְדוֹן לְתַתָּא, וְאֶתְמַלֵּי וְאֶרִיק לְתַתָּא, וְדָא אִיהוּ תִיאוּבְתִיָּה
דְּמְלָכָא עֲלָאָה, כֵּד אֶתְמַלֵּי קְדוּשִׁין וּבְרַפְאוּ, וְאֶרִיק לְתַתָּא.

וְעַל דָּא אִיהוּ צְלוּתִין וּבְעוּתִין, דִּיִּתְתַּקּוּן וְאֶתְמַלֵּיא הַהוּא מְבוּעָא עֲלָאָה.
דְּכִיּוֹן דָּאִיהוּ מִתְתַּקּוּן כְּדָקָא יְאוּת, מְחִיזוּ דִילִיָּהּ, וּמְחִיזוּ דְהַהוּא תְּקוּנָא,
מִתְתַּקְּנָא עֲלָמָא תַתָּאָה, וְעוֹלָמְתָּהָ. וְלָא אֲצִטְרִיךְ עֲלָמָא תַתָּאָה
לְאֶתְתַּקְּנָא, אֶלָּא מְחִיזוּ דְעֲלָמָא עֲלָאָה. סִיְהָרָא, לִית לָהּ חִיזוּ מְגַרְמָהָ
כְּלָל, בְּרַ כֵּד אֶתְתַּקּוּן בְּשְׂמִשָּׁא וְאַנְהִיר, וּמְחִיזוּ דְשְׂמִשָּׁא וְתַקּוּנָא דִילִיָּהּ
אֶתְתַּקְּנַת סִיְהָרָא וְאֶתְנַהֲרַת.

דף קמ"ו ע"א

מַה דְאֲצִטְרִיךְ צְלוּתִין וּבְעוּתִין, דִּיִּתְנַהֵר וְיִתְתַּקּוּן הַהוּא אֶתֵּר דְנַפְקָא מְנִיָּה
נְהוּרָא, דְכִיּוֹן דְהַהוּא אֶתֵּר מִתְתַּקְּנָא, מְחִיזוּ דִילִיָּהּ, אֶתְתַּקּוּן כָּל מַאן

דְּלִתְתָּא. וּבְגִין כֶּד תּוֹשְׁבַחְתָּא דְקֶאֱמֵר שְׁלֵמָה, לֹא אֲשַׁתְּדַל אֶלָּא בְּגִין מִלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילֵיהּ, דִּיתְתַּקֵּן. כִּינֹן דְּאִיהוּ אֲתַתְּקֹן, מִחִיזוּ דִּילֵיהּ, כִּלְאֵי יִתְתַּקֵּן. וְאִי אִיהוּ לֹא אֲתַתְּקֹן, לִית לֵה תְּקוּנָא לְסִיחָרָא לְעֵלְמִין, וּבְגִין כֶּד אֲשֶׁר לְשְׁלֵמָה. דִּיתְתַּקֵּן וְיִתְמַלֵּי כֶּדְקָא יָאוּת בְּקֶדְמִיתָא, כְּמָה דְאֲתַמֵּר. (דף קמ"ו ע"א) (שמות כה) וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו', רְזָא דְרְזִין לִידְעֵי חֲכֻמָּתָא, כֶּד אֲסַתְּלַק בְּרַעוּתָא דְסִתְרָא דְכָל סִתְרִין לְמַעְבַּד יְקָרָא לִיקְרִיָּה, אֲנָשִׁיב רִיחָא מְנַקּוּדָה עֲלָאָה, דְנָגִיד מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא, וְשׁוּי תְּקוּנִיָּה, לְאֲתִישְׁבָּא בְּהַאי עֲלָמָא. אֲמַאי בְּגִין דְּאִי לֹא יְהֵא עֲקָרָא וְשָׂרְשָׁא בְּהַאי עֲלָמָא, לֹא יְהֵא מֵאֲנָא לְאַרְקָא בְּהַאי עֲלָמָא כִּלְל. וְאִי לֹא יִרִיק לְהַאי עֲלָמָא, מִיַּד אֲתַאֲבִיד, וְלֹא יְכִיל לְקִיִּמָּא אֲפִילוּ רִגְעָא חֲדָא. אֲבָל בְּגִין דְּתְקוּנִיָּה אִיהוּ מְהַאי עֲלָמָא אֲתַמְלִי מְסֻטְרָא חֲדָא לְאַרְקָא לְהַאי עֲלָמָא, וּמְסֻטְרָא אַחֲרָא לְאַרְקָא לְמִלְאֲכֵי עֲלָאִי. וְכִלְאֵי אֲתַזְנוּ מִנִּיהּ כֶּחֲדָא.

שְׁלִימוּ דְתְקוּנָא דְהַאי רִיחָא, רִיחִיהוּן דְצְדִיקָא בְּהַאי עֲלָמָא. רִיחָא דָּא אֲשַׁתְּלִים, בְּזֻמָּנָא דְחֲנוּךְ וְיִרְד וּמְהַלְלָל הוּוּ בְּעֲלָמָא וְכֶד אֲסֻגִּיאוּ חִיִּיבֵי עֲלָמָא, אֲעֵדוּ הֵהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיהּ. לְבַתֵּר דְאֲתַאֲבִידוּ, אֲתָא נַח וְאֲשַׁלִּים לִיהּ. אֲתָא דוֹר הַפְּלָגָה, אֲעֵדוּ הֵהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיהּ. אֲתָא אֲבָרְהָם וְאֲשַׁלִּים לִיהּ. אֲתוּ אֲנָשִׁי סְדוּם וְאֲעֵדוּ לִיהּ. אֲתָא יִצְחָק וְאֲשַׁלִּים לִיהּ. אֲתוּ פְּלִשְׁתִּים וְחִיִּיבֵי דְרָא וְאֲעֵדוּ לִיהּ מִנִּיהּ. אֲתָא יַעֲקֹב וּבְנוֹי, עֲרִסָא שְׁלִימָא, וְאֲשַׁלִּימוּ לִיהּ.

נְפִקוּ מֵאַרְעָא קְדִישָׁא וְנַחְתּוּ לְמַצְרַיִם, וּבְגִינִיָּהוּ אֲתַעֲכַבֵּת תַּמָּן. וּבְגִין דְאֲהַדְרִי תַמָּן יִשְׂרָאֵל לְעוֹבְדֵי דְמַצְרַיִם, אֲתַכְפִּיָּא וְאֲתַעֲדִי הֵהוּא שְׁלִימוּ, עַד דְנִפְקוּ מִמַּצְרַיִם, וְאֲתוּ לְמַעְבַּד מְשַׁכְּנָא. אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַעוּתִי לְדִיִּירָא בִּינִיִּיכוּ, אֲבָל לֹא יְכִילְנָא עַד דְתַתְּקִנוּן הֵהוּא רִיחָא דִּילִי, דִּישְׁרִי בְּגוֹוִיִּיכוּ. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכַתִּיב, וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה. אֲמַר מִשָּׁה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאֵן יְכִיל לְמִיסַב לָהּ וּלְמַעְבַּד לָהּ. אֲמַר לִיהּ, מִשָּׁה, לֹא כְּמָה דְאֲתַחְשִׁיב, אֶלָּא מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו', מֵהֵהוּא רַעוּתָא וְרִיחָא דְלֵהוּן, תְּסַבּוּן לָהּ, וְתַשְׁלִמוּן לָהּ.

כֶּד אֲתָא שְׁלֵמָה, אֲתַקֵּין לְהֵהוּא רִיחָא בְּשְׁלִימוּ דְלַעֲיָלָא, דְהֵא מִן יוֹמָא דְאֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא בְּיוֹמוֹי דְמִשָּׁה, לֹא אֲעֵדִיאוּ הֵהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיהּ. (עד דאתא שלמה) כִּינֹן דְאֲתָא שְׁלֵמָה, אֲשַׁתְּדַל לְאֲשַׁלְמָא לִיהּ לְעֵילָא, וְשַׁאֲרֵי לְאֲתַקְנָא חִיזוּ דְעֲלָמָא עֲלָאָה, לְאֲתַתְּקִנָּא מֵהֵהוּא חִיזוּ עֲלָמָא תַתָּאָה, וְדָא אִיהוּ אֲשֶׁר לְשְׁלֵמָה.

השלמה מההשמטות (סימן א)

מספר הבהיר

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ מֵאִי דְכַתִּיב (שמות כ"ה) וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה. כֶּד אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תְּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וּמִי הוּא אוֹתוֹ שְׁנַדְּבוּ לְבוּ לְהַמְשִׁךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה כְּבִדוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שְׂיֹדֵיעַ שְׂמִי, וּמִמֶּנּוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי. שְׁנַאֲמַר (שמות כ"ה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. דְאֲמַר רַבִּי רַחִימָאִי צְדִיקִים וְחֲסִידִים שְׂבִישְׂרָאֵל שְׂמִרְיָמִין אוֹתִי (אוֹתוֹ) עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְוִיּוּתֵיהוֹן וּמֵהֶם מִתְפָּרְגִים הַלְלִיב, וְהֵלֵב מְפָרְגִסוּן.

וְכָל הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמְּמוֹנוֹת עַל הָאוֹמוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נָטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוֹ.
מִה לֵב הַדֶּר, פְּרִי הַגּוֹף. אֵף יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ עֵץ הַדֶּר. מִה אֵילָן תְּמָר, עֲנַפּוֹ סְבִיבָיו וְלֹלְבוֹ
בְּאֲמֻצָּע. אֵף יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה שֶׁהוּא לְבוֹ. וַיִּכְנַגְד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאֲדָם
שֶׁהוּא עֵיקַר הַגּוֹף לְמָה (וּמָה) לֹלְבֵה זֶה, כְּתִיב לוֹ לֵב אֵף הַלֵּב מְסוּר לִיּוֹ. וּמָה לִיּוֹב זֶה שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ, אֵף בְּכָל נְתִיב מִהֶם צוּרָה שׁוֹמְרֵת. שְׁנַאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ג') לְשֹׁמֵר אֶת
דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים.

וּמָאִי (בְּרֵאשִׁית ג') וַיִּשְׁכַּח מִקְּדָם לִגְן עֵדֶן, וַיִּשְׁכַּח בְּאוֹתוֹן נְתִיבוֹת שְׁקֵדָמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
גֵן וּשְׁקֵדָם לְפָרוּבִים. דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ג') וְאֶת הַפְּרוּבִין, וּשְׁקֵדָם לְהֵט דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ג') אֶת
לֵהט הַחֶרֶב. וְהָא כְּתִיב דְּמִים וְאֵשׁ קְדָמוֹ דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א') יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְכְתִיב
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם, וּמְנָלֵן דְּשָׁמַיִם הוּוּ אֵשׁ דְּכְתִיב (דְּבָרִים ד') כִּי יִי אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה
הוּא.

וּמִנְא לֵן דְּשָׁמַיִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּכְתִיב (מַלְכִים א' ח') וְאִתְּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. אֲטוֹ שְׁלֹמֹה
מִתְפַּלֵּל אֵל הַשָּׁמַיִם שְׁיִשְׁמְעוּ תְּפִלָּתוֹ, אֲלֵא שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם עַל שְׁמוֹ. דְּכְתִיב (מַלְכִים א' ח') הַשָּׁמַיִם
וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְלוּךָ. הוּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוּוּ אֵשׁ. וְאִמְרֵת קְדָם. אֲלֵא,
אִימָא כְּחַם קְדָם שֶׁל אוֹתָם הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמְּקוֹם הַהוּא. וּמָאִי נִינְהוּ כְּחַם כְּמָה דְּאִתְּ אֲמָר
(שְׁמוּאֵל א' ב') אֵין קְדוֹשׁ כִּי אֵין בְּלִתְדָּה, וְאֵין צוּר בְּאִלְהִינוּ.

יִשָּׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מָאִי לֹלְבֵה דְאַמְרִינָן, אֲלֵא לֹו מְסָר הַלֵּב וְהִיאָדָּה, אֲמַר לִיה שְׁלֵשָׁה
שָׁרִים הֵם, תְּלִיִי וְגִלְגֵל וְלִיִּב, וְלְכָל אֶחָד וְאֶחָד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מְנַיִן לִיּוֹ וּבְהֵם
נְתַקְיִים הַעוֹלָם דְּכְתִיב (מְשֻׁלִי כ"ה) וְצָדִיק יְסוּד עוֹלָם, תִּנְא עֲמוּד אֵי מִן הָאֲרָץ עַד לְרְקִיעַ
וְצָדִיק שְׁמוֹ עַל שֵׁם הַצְּדִיקִים, וְנִתְגַבֵּר. וְאִם לֹאוּ מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוּבֵל כָּל הַעוֹלָם דְּכְתִיב
וְצָדִיק יְסוּד עוֹלָם. וְאִם חֲלַשׁ לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּים הַעוֹלָם. הִילְכֵךְ אֲפִילוּ אֵין בְּעוֹלָם אֲלֵא
צָדִיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הַעוֹלָם. לְפִיכֵךְ קָחוּ תְּרוּמָתִי מִמֶּנּוּ תַחֲלָה, וְאַחֲרָיו זֹאת הַתְּרוּמָה
אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם, מֵאֵת הַנֶּשֶׁאֶר. וּמָהוּ זֶהב וְכֶסֶף וְנַחֲשָׁת.

דְּבַר אַחַר וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה וַיִּקְחוּ לִי לְקַדֵּשׁ תְּרוּמָה שֶׁהִיא יוֹיִד וְהִיא עֲשִׂירִי. וּמְנָלֵן דְּעֲשִׂירִי
קְדָשׁ, דְּכְתִיב (וַיִּקְרָא כ"ז) הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קְדָשׁ לְקַדֵּשׁ. וּמָאִי נִינְהוּ קְדָשׁ דְּכְתִיב (יַחֲזִקֵאל מ"ד)
וְרֵאשִׁית כָּל בְּכוּרֵי כָל וְכָל תְּרוּמָת כָּל מְכַל תְּרוּמוֹתֵיכֶם דְּכְתִיב (תְּהִלִּים קי"א) רֵאשִׁית חֲכָמָה
יִרְאֵת יִי, אֵין חֲכָמָה אֲלֵא יִרְאֵת הַשָּׁם : (עַד כֹּאן מִהַשְּׁמֻטוֹת)

(שְׁמוֹת כה) וְזֹאת הַתְּרוּמָה, הָא אֲתִמַּר, דְּכִד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי עַל
טוּרָא דְסִינַי, כִּד אֲתִיְהִיבֵת אוֹרִיִּיתָא לְיִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹן. כָּל אֲמִירָה
וְאֲמִירָה עֲבִיד קְלָא, וְהָהוּא קְלָא אֲתַפְרֵשׁ לְעֵי קִלְיָן, וְהוּוּ כְּלָהוּ נְהִירִין
וְנֶצְצִין לְעִינֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, וְהוּוּ חֲמָאן עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ זִיו יִקְרָא דִילִיָּה,
הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (שְׁמוֹת כ) וְכָל הָעָם רוּאִים אֶת הַקּוֹלֵת. רוּאִים וְדֵאִי.

וְהָהוּא קְלָא הָהוּ אֲתַרִּי בֵיה בְּכָל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֲמַר לוֹן, תְּקַבְּלֵנִי עֲלֵךְ,
בְּכֵךְ וְכֵךְ פְּקוּדִין דְּבִאוּרִיִּיתָא, וְאֲמַרוּ הֵין. אֲהַדָּר לִיה עַל רִישִׁיָּה, וּמִתְגַּלְגְּלָא
עֲלִיה, וְהָהוּ אֲתַרִּי בֵיה, וְאֲמַר לִיה, תְּקַבְּלֵנִי עֲלֵךְ בְּכֵךְ עוֹנֵשִׁין דְּבִאוּרִיִּיתָא,
וְהָהוּ אֲמַר הֵין. לְבַתַּר אֲהַדָּר הָהוּא קְלָא, וְנִשְׁיַק לִיה בְּפוּמִיָּה, הַדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

וְכִדִּין כָּל מָה דְהוּוּ חֲמָאן יִשְׂרָאֵל בְּהָהוּא זְמַנָּא, הוּוּ חֲמָאן גּוֹ חַד נְהוּרָא,
דְּקַבִּיל כָּל אֵינוֹן נְהוּרִין אֲחֲרָנִין, וְהוּוּ תְּאָבִין לְמַחְמִי. אֲמַר לוֹן קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, הָהוּא נְהוּרָא דְחֲמִיתוּ בְּטוּרָא דְסִינַי, דְּקַבִּיל כָּל אֵינוֹן גּוֹנוּי
נְהוּרִין, וְתִיאֹוּבְתָא דְלָכוֹן עֲלִיה, תְּקַבְּלוֹן לָה וְתַסְבוּן לָה לְגַבְיִיכוּ, וְאֵינוֹן

גוונין דאיהי מקבלא, אליו אינון זָהב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת וְגוֹ'.
דף קמ"ו ע"ב

דף קמ"ו ע"ב

דבר אחר ישקני מנשיקות פיהו, מאי קא חמא שלמה מלפא, דאיהו אעיל מלי דרחימו בין עלמא עלאה לעלמא תתאה, ושירותא דתושבחתא דרחימו דאעיל בינייהו, ישקני איהו. אלא הא אוקמוה (קכ"ד ע"ב) והכי איהו, דלית רחימו דדביקות דרוחא (דף קמ"ו ע"ב) ברוחא, בר (רנ"ו ע"ב) נשיקה. ונשיקה בפומא, דאיהי מבועא דרוחא, ומפקנו דיליה. וכד נשקין דא לדא, מתדבקו רוחיו אליו באליו, והווי חד, וכדין איהו רחימו חד.

בספרא דרב המנונא סבא קדמאה, הוה אמר על האי קרא, נשיקה דרחימו אתפשט לד' רוחין, וד' רוחין מתדבקו פחדא, ואינון גו רזא דמהימנותא וסלקין בד' אתנון, ואינון אתנון דשמא קדישא תלי בהו, ועלאין ותתאין תליין בהו. ותושבחתא דשיר השירים תלי בהו. ומאן איהו. אהב"ה. ואינון רתיכא עלאה. ואינון חברותא ודבקותא ושלימו דכלא.

אליו אתנון. ד' רוחין אינון. ואינון רוחין דרחימו וחדוה דכל שייפי גופא בלא עציבו כלל. ד' רוחין אינון בנשיקה, כל חד וחד כליל בתבריה. וכד האי רוחא כליל באחרא, וההוא אחרא כליל בהאי. אתעבידו תרין רוחין פחדא. וכדין מתחברו בדביקו חד, אינון ארבע בשלימו, ונבעין דא בדא, ואתכלילו דא בדא.

וכד מתפשטו, (נ"א מתפרשו) אתעביד מאינון ארבע רוחין חד איבא, ואיהו רוחא חדא דכליל מד' רוחין. ודא סליק ובקע רקיעין, עד (רכ"ג ע"ב) דסליק ויתב לגבי חד היכלא. דאתקרי היכלא דאהבה, ואיהו היכלא דכל רחימו תליא ביה. וההיא רוחא הכי אקרי אהבה, וכד האי רוחא סליק אתער לההוא היכלא, לאתחברא לעילא.

ד' אתנון אינון, לגבי ד' רוחין. ואינון אהבה. ואיבא דלהון אהבה. פד מתחברו דא בדא, מיד אתער דא בסטר דא ודא בסטר דא. א'. מיד נפיק ה', ואתחבר בא', מתדבק בדביקו ברחימו. ואתעבידו (נ"א ואתערו) תרין אתנון אחרנין, ב' ה', ואתכלילו רוחין ברוחין בדביקו דרחימו, ופרחין אליו אתנון מנייהו, בההוא רוחא דסליק, ומתעטרן ביה פדקא יאות.

פיון דאזיל וסליק ההוא אהבה שלימא, כלילא בכל אינון ארבע רוחין, פגע בחד ממנא עלאה רברבא, די ממנא על אלף ותשע מאה ותשעין רקיעין, ואיהו ממנא על נגידו דתליסר נהרי אפרסמונא דכיא, דנגדא מרזא דטלא דלעילא. וההוא נגידו אתקרי מים רבים. פיון דפגע לגבי ההוא רב משריין קאים לגביה, ולא זכיל לאעכבא ליה, ואעבר בהו עד דאעיל לגבי היכל אהב"ה. על דא אמר שלמה, בסיום שבחיה, (שיר השירים

ח) מִיָּס רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהָבָה. מִיָּס רַבִּים : אֵלֶּיךָ מִיָּס עֲלֵאִין דְּנִגְדִין גּוֹ (ס"א מגו) טָלָא עֲלָאָה. וּנְהָרוֹת לָא יִשְׁטַפוּהָ : אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן נְהָרִי אֶפְרָסְמוֹנָא דְכִיָּא, דְּאֵינּוֹן תְּלִיסָר. הֵהוּא מְמַנָּא אִיהוּ מְלֵאכָא דְשְׁלִיחַ מִן קָדָם יְיָ, וְדָא אִיהוּ רַב מִשְׁרִיין דְקִשְׁיָר כְּתָרִין לְמַאֲרִיָּה, רָזָא אַכְתְּרִיא"ל, מְעַטָר עֲטָרִין לְמַאֲרִיָּה, בְּשִׁמָּא גְלִיפָא מְחַקְקָא, יְהוּהָ יְהָ צְבָאוֹת. כִּיּוֹן דְּאֵעִיל לְגַבֵּי הַיְכָל (נ"א דֵאזִיל וְסִלִּיק הֵהוּא) אֶהָבָה, אֲתַעַר רְחִימוֹ דְנִשְׁיָקִין עֲלֵאִין, דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כט) וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל, לְמַהוּי נִשְׁיָקִין דְרְחִימוֹ עֲלָאָה כְּדָקָא יָאוֹת, וְאֵינּוֹן נִשְׁיָקִין שִׁירוּתָא דְאֲתַעַרוּ דְכָל רְחִימוֹ, וְאֲתַדְבָּקוּתָא וְקִשְׁוֹרָא דְלַעֲיָלָא. וּבְגִין כְּדִ שִׁירוּתָא דְתוֹשְׁבַתָּא דְשִׁירְתָּא דָא אִיהוּ יִשְׁקֵנִי.

מֵאֵן יִשְׁקֵנִי. הֵהוּא דְסִתִּים גּוֹ סְתִימוֹ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין בֵּיהַ תְּלִיין נִשְׁיָקִין וְנִשְׁיָקִין לְתַתָּא. תָּא חֲזִי, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, לִית מֵאֵן דִּידַע לִיהָ, וְאִיהוּ גְלִי מִנִּיהָ נְהִירוֹ חַד דְקִיק סְתִים, דְלָא אֲתַגְלִי בַר בְּחַד שְׁבִיל דְקִיק דְאֲתַפְּשֵׁט מְגוּיָה, וְאִיהוּ נְהִירוֹ דְנְהִיר לְכָלָא. וְדָא אֲתַעַרוּ דְכָל רְזִין עֲלֵאִין. וְאִיהוּ סְתִים. לְזַמְנִין סְתִים, לְזַמְנִין אֲתַגְלִיָּא. וְאִי עַל גַּב דְלָא אֲתַגְלִיָּא כָּלָל. וְאֲתַעַרוּ דְסִלִּיקוֹ דְנִשְׁיָקִין בֵּיהַ תְּלִיין. וּמְגוֹ דְאִיהוּ סְתִים, שִׁירוּתָא דְתוֹשְׁבַתָּא בְּאַרְח סְתִים אִיהוּ.

דף קמ"ז ע"א

וְאִי בֵּיהַ תְּלִיין מַה בְּעִי יַעֲקֹב הֵכָא, דְהָא בֵּיהַ תְּלִיין נִשְׁיָקִין. אֶלָּא וְדָאִי הֵכָא הוּא. יִשְׁקֵנִי, הֵהוּא דְסִתִּים לַעֲיָלָא. וּבְמַה. (דף קמ"ז ע"א) בְּהֵהוּא רְתִיכָא (נ"א בּוּצִינָא) עֲלָאָה, דְכָל גּוֹוִנִין תְּלִיין וּמִתְחַבְּרִין בֵּיהַ. וְהָאִי אִיהוּ יַעֲקֹב. כְּמַה דְאֲמַרִינֵן, דְבִיקוּתָא לְאֲתַדְבָּקָא בְּמִלְכָא בְּבָרָא דִילִיהָ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים א) מְנִשְׁיָקוֹת פִּיהוּ.

כִּי טוֹבִים דּוֹדִיד, אֶהָדָר לְגַבֵּי שְׁמֵשָׁא, דְאֲנְהִיר לָהּ לְסִיחָרָא, מְגוֹ נְהִירוֹ דְאֵינּוֹן בּוּצִינִין עֲלֵאִין, וְאִיהוּ נְטִיל נְהוֹרָא דְכְּלָהוּ, וְאֲנְהִיר לְסִיחָרָא. וְאֵינּוֹן בּוּצִינִין (נ"א נִשְׁיָקִין) עֲלֵאִין, וְאִיהוּ נְטִיל נְהוֹרָא דְכְּלָהוּ, וְאֲנְהִיר לְסִיחָרָא וְאֵינּוֹן בּוּצִינִין דְמַזְדוּגִין בֵּיהַ, מֵאֵן אֲתַר נְהִרִין. הָדָר וְאֲמַר מִיּוֹן, מַהֵהוּא יִין דְמִנְטָרָא, מַהֵהוּא יִין דְאִיהוּ חֲדוּהָ דְכָל חֲדוּוֹן. וּמֵאֵן אִיהוּ הֵהוּא יִין, דְיַהִיב חִיין וְחֲדוּהָ לְכָלָא. דָּא אֶלְהִים חִיִּים, יִין, דְיַהִיב חִיין וְחֲדוּהָ לְכָלָא.

תּוֹ מִיּוֹן, מַהֵהוּא שְׁמָא דְאֶקְרִי יְדוּ"ד, דָּא אִיהוּ יִין דְחֲדוּהָ דְרְחִימוֹ דְרְחִמִי, וּמִן דָּא, כְּלָהוּ נְהִירִין וְחֲדָוִן. אֲתוֹ חֲבַרְיָא וְנִשְׁיָקוֹ לִיהָ בְּרִישִׁיָּה. (כד מטו לגבי דרבי שמעון סדרו מילין קמיה)

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאֲמַר, יְדַעְנָא וְדָאִי דְרוּחָא קְדִישָׁא עֲלָאָה קָא מְכַשְׁכְּשָׁא (ד"א מְנַצָּא) בְּכוֹ, זְכָאָה דְרָא דָּא, דְהָא לָא יְהָא כְּדָרָא דָּא, עַד זְמַנָּא דִּיִּיתִי מְלַכָּא מְשִׁיחָא. דְהָא אֲוִרִיָּתָא אֲתַהֲדַרְתָּ לְעַתִּיקוּתָהָ. זְכָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא בְּעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי. (שְׁמוֹת כה) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָאִי קָרָא אֲוִקְמוּהָ, וְרְזִין דִּילִיהָ הָא אֲתַמַּר. אֲבָל

(פשוט) רָזָא דְקָרָא הָכִי אוֹלִיפְנָא, וְקִשְׁיִין קָרָאִי, דְאִי אִינוּן בְּרָזָא דְלִתְתָא קִשְׁיִין אֶהְדְּדִי. וְאִי בְרָזָא דְלַעֲיֻלָּא לָא אִינוּן בְּנִהִירוּ. (אלא הכי הוא) דְבִיר אֶל בְּנִי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה שְׁפִיר. תְּקַחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי קִשְׁיָא. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תְּקַחוּ מֵאַתֶּם קִשְׁיָא וְדָא (ס״א ודא) כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא כְּחָדָא.

אֶלָּא הָכִי אִיהוּ, וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה. מָאן. בְּנִי יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת כָּל אִישׁ: אֶלִין מְלֻאכִין עֲלֵאִין לַעֲיֻלָּא, בְּגִין דְעֲלִיהוּן אִיהִי תְרוּמָה, אַרְמוּתָא דְאִינוּן אַרְיִמוּ לָהּ תְּדִיר לְגַבֵּי מְלָכָא עֲלֵאָה דְהָא אִינוּן סְלִקִין לָהּ תְּדִיר, לְגַבֵּי מְלָכָא עֲלֵאָה. וְכַד יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, אִינוּן נְטֻלִין לָהּ מִנֵּיהוּ, וְנַחְתִּין לָהּ לְתַתָּא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וּמָאן אִינוּן. אִינוּן אַרְבַּע דְאַרְיִמוּ לָהּ לַעֲיֻלָּא. דְהָהוּא לֵב אֲתַרְעֵי בְהוּ. וְהָהִיא תְרוּמָה. אִיהִי זְקָפָא עֲלֵיהוּ.

וְאִי עַל גַּב דְאִיהִי קִימָא עֲלֵיהוּ, וּמִנְחָא עַל גַּבֵּיהוּ. תְּקַחוּ: תְּסֻבוּן לָהּ מִנֵּיהוּ לְנַחְתָּהּ לְתַתָּא. וּבְמָה. בְּזִמְנָא דָּא, בְּאִינוּן עוּבְדִין דְכִשְׂרָאן, בְּצֻלוֹתֵין וּבְבַעוּתֵין, לְמַעַבְד פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא. בְּהָהוּא זְמָנָא, בְּאִינוּן גְּוֹנִין דְאֲתַחְזִיין לְתַתָּא כְּגוֹנָא דְלַעֲיֻלָּא, בְּאִינוּן פּוֹלְחָנִין (אחרנין). וְאִינוּן גְּוֹנִין אַמְשָׁכָאן לְתַתָּא הָהוּא אַרְמוּתָא, וְנַצְחוּן גְּוֹנִין דְלִתְתָּא, לְאִינוּן גְּוֹנִין דְלַעֲיֻלָּא, וּמִשְׁכִּין לֹון גְּוֹנִין אֶלִין, לְגוֹנִין עֲלֵאִין, וְעֵיילִין אֶלִין בְּאֶלִין, וְאֲתַעְבִּידוּ אֶלִין גּוֹפָא לְאֶלִין, וְעַל דָּא תְּקַחוּ מֵאַתֶּם כְּתִיב.

זָהָב דְאֲתַכְלִיל בְּגַבְרִיאַל, זָהָב לַעֲיֻלָּא, גַּבְרִיאַל נְטִיל לִיהּ לְתַתָּא. וְשִׁבְעָה זֵינֵי זָהָב אֲתַפְרָשָׁאן לְתַתָּא מִן דָּא. וְכֶסֶף לַעֲיֻלָּא, וְאֲתַכְלִיל בְּמִיכָאֵל לְתַתָּא, וְשָׂרְיָא דָּא עַל דָּא. וְנַחֲשֶׁת לַעֲיֻלָּא, וְנַפְקָא מִן זָהָב, בְּגִין דְזָהָב וְאֲשָׂא בְרָזָא כְּדָא קִימִין וְאֶזְלִין, אֲשָׂא אֶפִיק נַחֲשֶׁת. וּמַחֲיֻלָּא וְתַקְפָּא דָּא, אֲתַבְדְּרוּ (נ״א אַתְעֵרוּ) נַחֲשִׁים שְׂרָפִים דְנַפְקִי מֵאֲשָׂא. וְעַל דָּא, נַחֲשֶׁת אִיהוּ סוּמְקָא כְּאֲשָׂא וְאֲתַכְלִיל בְּאוֹרִיִּיאַל (נ״א נוֹרִיאַל) וְאֲתַעְבִּיד דָּא גּוֹפָא לְגַבֵּי דָּא.

דף קמ"ז ע"ב

וְתַכְלַת שְׂרִיָּא בְדָא וּבְדָא, בְּנַחֲשֶׁת וּבְזָהָב, וּבְגִין דְאֲתַתְּקוּף בְּתֵרִין סְטֵרִין. וְתַכְלַת אִיהוּ תַקִּיפָא, וְלִית מָאן דְשִׁלְטָא (קניב ע״א) עֲלִיהּ לְחִינִין, דְאִיהוּ כְּרִסְיָא דְדִינָא לְשָׂרְיָא בֵּיהּ דִּינָא תַקִּיפָא, וְדָא אִיהוּ בִּיּוּ אִיִּל בִּיּוּ אִיִּל דְכַתִּיב, (תהלים ז) וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם. וְכַד אֲתַהֲדְרוּ בְּנֵי נֶשֶׂא בְּתִיבְתָא שְׁלִימָתָא, (ר״ס ע״ב, ר״י ע״א) אֲתַהֲדְרוּ שְׁמִיהּ רְפָאִיִּל, דְהָא אֲסוּוֹתָא אֲזַדְמֹן לָהּ מִהָהוּא דִינָא (דף קמ"ז ע"ב) קִשְׁיָא.

וְאֲרַגְמֹן: דָּא זָהָב וְכֶסֶף, דְאֲתַהֲדְרוּ לְאֲכַלְלָא כְּחָדָא, מִיכָאֵל וּגַבְרִיאַל אֲתַכְלִילוּ דָּא עִם דָּא, מְשַׁלְבָּאן דָּא בְדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב כה) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמֵרוֹמָיו. וּבְגִין דְאִינוּן מְשַׁלְבָּאן דָּא בְדָא, אֲתַעְבִּידוּ גּוֹפָא חַד.

וְתוֹלַעַת שְׁנֵי לַעֲיֹלָא, וְאֶתְכֹלִיל בְּאוּרִיאִיִל כְּמַלְקָדְמִין, לְמַהוּי אַחֲידוּ גו
תְּכֹלֶת, וּבְגוּ אַרְגָּמָן. וְשֵׁשׁ אִיהוּ לַעֲיֹלָא, וְאֶתְכֹלִיל כְּמַלְקָדְמִין בְּרָזָא דְרַפְּאֵל,
לְאֶתְאַחַדָּא בְּכֶסֶף וּבְזָהָב.

עַד הָכָא, רָזָא דְז' עֲמוּדִין לַעֲיֹלָא, גו ז' עֲמוּדִים דְלִתְתָּא. קְלִיפָּה גו קְלִיפָּה,
לְנִטּוּרָא. וְעֵזִים: הָא אוֹקִימְנָא דְהָא אֶלִין ז', מוּחָא לְמוּחָא, וְדָא אִיהוּ
קְלִיפָּה לְמוּחָא. (שְׁמוֹת כה) וְעוֹרוֹת אֵלִים מְאָדְמִים, אֶלִין אֵינוֹן מְאָרִי תְרִיסִין,
עֵינִין מְלֶהֱטִין בְּטִיסִין דְנוּרָא, כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר, (דְנִיאל ט) וְעֵינִין כְּלִפְיֵי אֵשׁ.
וְאֶקְרוּן רְקִיעִין לְבַר בְּגו קְלִיפָּה. (שְׁמוֹת כה) וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים, אֶלִין אֵינוֹן לְגו
בְּסִטְרָא קְדִישָׁא, וְאֶתְאַחַדּוּן בְּקְדוּשָׁה, וְלֹא אֶתְאַחַדּוּן. כְּמָה (קְלִיט ע"א) דְאֶמְרוּן
דְאֶבְרָהִם הָא אוֹלִיד בְּאֵינְתוּ אַחְרָא תְחַשׁ כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר (קְלִיט א') וְאֶת
תְּחַשׁ וְאֶלִין אֵינוֹן בְּאֵימָא דִישְׁמַעְעָל אַחוּהוּן דִישְׁמַעְעָל דְכְּמָה דְאֵית דְרָגָא
בְּעֵשׂוּ הֲכִי נְמִי אֵית דְרָגָא בִישְׁמַעְעָל. אֵימָא דִישְׁמַעְעָל אוֹלִידת לְתְחַשׁ
וּמְסִטְרָא דְאֶבְרָהִם קְאֶתְת דְהָא נְהוּרָא קְדַמְאָה (וּיְקָרָא רְצִיב ב') מְצַפִּיץ
בְּשַׁעְתָּא דְנֶפֶק נְהוּרִין לְכָל סְטָרִין. פִּינוּן דְאֶתְבְּסִם הֵהוּא נְהוּרָא קְדַמְאָה
גְּנִיזוּ לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּלְמָאן גְּנִיזוּ לִיה (שֵׁם צ"א ב') לְצַדִּיקֵיָא. וּמָאן
אֵינוֹן. צַדִּיק וְצַדִּיק בְּגִין לְמַעַבְד בְּהֵהוּא נְהוּרָא קְדַמְאָה אֵיבִין לְעֵלְמָא.
וְאֵינוֹן אֵיבִין דְזַמְיִנִין לְמִיתֵי לְעֵלְמָא. דְהָא אֶבְרָהִם וְשָׂרָה עֲבָדוּ (ס"א וְאֶבְרָהִם
וְשָׂרָה מֵהֵהוּא נְהוּרָא עֲבָדוּ) אֵיבִין וְנִפְשֵׁין דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית י"ב) וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ
בְּחַרְוֹן. וּכְמָה דְעֲבָדוּ נִפְשֵׁן בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה הֲכִי (שֵׁלַח קס"ח א') נְמִי עֲבָד נִפְשֵׁן
בְּסִטְרָא אַחְרָא דְאֶלְמָלָא הֵהוּא אֶתְעָרוּ דְאֶתְעָר אֶבְרָהִם בְּסִטְרָא אַחְרָא לֹא
אֶשְׁתַּכְּחוּ גִיּוּרִין בְּעֵלְמָא כָּלִל. (שְׁמוֹת כה) וְעֵצֵי שֵׁטִים, הָא אוֹקִימְנָא דְאֵינוֹן
שְׂרָפִים עוֹמְדִים, כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. מָאִי
מִמַּעַל לוֹ. מִמַּעַל לְהֵהִיא קְלִיפָּה. וְאֵי תֵימָא, הָאִי קָרָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
אֶתְמֶר, וְהָא אֶתְמֶר (ישעיה ו) וְאֶרְאָה אֶת יְיָ, אֶת דִּיִּיקָא, כְּגוּוֹנָא דָא דְכְּתִיב
בְּהָאִי קָרָא, דְכְּתִיב, (ישעיה ו) וְשׁוּלְיוּ מְלֵאִים אֶת הַהִיכָל, אֶת דִּיִּיקָא
לְאֶסְגָּאָה הֵהִיא קְלִיפָּה. פִּינוּן דְאֶמֶר רָזָא דְהֵהִיא קְלִיפָּה, כְּתִיב שְׂרָפִים
עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, מִמַּעַל לְהֵהִיא קְלִיפָּה. (שְׁמוֹת כה) שְׁמֹן לְמָאוֹר, דָּא מְשַׁח
רְבוּת עֲלָאָה, דְאֶתְיָא מְלַעֲיֹלָא. תְרִין שְׁמֹן אֵינוֹן. וְאֵינוֹן תְרִי, (ד"א חד) לַעֲיֹלָא,
דְאֶקְרִי שְׁמֹן הַמָּאוֹר. וְחַד לְתִתָּא דְאֶקְרִי שְׁמֹן לְמָאוֹר. שְׁמֹן הַמָּאוֹר אִיהוּ
עֲלָאָה, דְקִימָא בּוֹדָאִי, וְלֹא פְסִיק לְעֵלְמִין, וְתִדִיר מְלֵיא רְבוּת קְדִישָׁא, וְכָל
בְּרַפְּאוּ, וְכָל נְהוּרִין, וְכָל בּוֹצִינִין, כְּלָא אֶתְבְּרָכָאוּ וְאֶתְנַהְרוּ מִתְּמֹן. שְׁמֹן
לְמָאוֹר, לְזַמְנִין אֶתְמֵלִיא וּלְזַמְנִין לֹא.

תו, הָא תְנִינִין, כְּתִיב (בְּרַאשִׁית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמָּאֲרֹת הַגְּדוֹלִים וְגו',
וְאֵף עַל גַּב דְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵיָא, וְהֲכִי אִיהוּ. אֲבָל שְׁנֵי הַמָּאֲרֹת הַגְּדוֹלִים
אֶלִין: שְׁמֹן הַמָּאוֹר, וְשְׁמֹן לְמָאוֹר. עֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֵלְמָא תִתָּאָה. חַד דְכָר,
וְחַד נוֹקְבָא. וְכָל זַמְנָא דְדְכּוּרָא וְנוֹקְבָא אֶתְיִין כְּחַדָּא, (בְּרַאשִׁית מ"ט ע"א)
תְרוּוִיָּהוּ קְרִיין בְּלִישְׁנָא דְדְכּוּרָא. וּבְגִין דְעֵלְמָא עֲלָאָה אֶקְרִי גְדוֹל, בְּגִינֵיהָ
עֵלְמָא תִתָּאָה דְאֶתְחַבֵּר בְּהִדִּיהָ בְּכֹלְלָא, אֶקְרִי גְדוֹל.

דף קמ"ח ע"א

כיון דאתפרש דא מן דא, אדפרו בפרט, כל חד וחד כדקא חזי ליה. דא אקרי גדול, ודא אקרי קטן. ובגין כד אמרו קדמאי, דליהוי בר נש זנבא לאריותא, ולא רישא לשועליא. דכד איהו קיימא גו אריותא, אקרי כלא בכללא דאריותא. זנבא דאריותא איהו, בלא פרודא. ואי בגו שועלים, אפילו איהו (דף קמ"ח ע"א) רישא. רישא דשועל שועל איהו, בלא פרודא, ושועל אקרי.

ורזא דא האי קרא, דהא בקדמיתא פד יתבין כחדא, שני המאורות הגדולים אתקרו, אף על גב דדא זנבא לגבי דעלאה. כיון דדא אתפרש מעלאה, כביכול למהוי רישא לשועלים, כדיו אקרי קטן. ועל רזא דא שמון המאור, דלא פסיק לעלמין, וקיימא בסליקו עלאה למשלט ביממא. שמון למאור פסיק, ואקרי קטן, ושלטא בליליא.

וחמש בוסמין אינון לגו שמון וקטרת, ואף על גב דאיהי חד אינון תרין וכלא חד. (שמות כה) אבני שהם וגו'. כל הני תליסר אינון ואינון תקוונא דמשכנא.

ואהדרנא למלי קדמאי, זהב הא אתמר דשבעה זיני זהב אינון. ואי תימא דזהב איהו דינא, וכסף איהו רחמי, ואסתלק זהב לעילא מניה. לאו הכי, דודאי זהב סליק יתיר איהו על כלא, אבל זהב בארח סתם איהו, ודא זהב עלאה, דאיהו שביעאה מכל אינון זיני זהב, ודא איהו זהב דנהיר ונציץ לעיניו, ודא איהו דכד נפיק לעלמא, (ד"א ל"ג נפיק) מאן דאדבק ליה, טמיר ליה בגויה, ומתמן נפקי ואתמשכן כל זיני זהב. אימתי אקרי זהב, מאן דאקרי זהב. פד איהו בנהירו, ואסתלק ביקר דחילו, ואיהו בחדוה עלאה, למחדי לתתאי. וכד איהו בדינא, פד אשתני מההוא גוון, לגוון תכלא אוכס וסומק, כדיו איהו בדינא תקיפא. אבל זהב, בחדוה איהו, ובסליקו דדחילו דחדוה קיימא, ובאתערוותא דחדוה.

וכסף לתתא, רזא דרועא ימינא, דהא רישא עלאה זהב איהו, דכתוב, (דניאל ב) אנת הוא רישא דדהבא. (דניאל ב) חדוהי ודרעוהי די כסף לתתא. (נ"א ואימתי אישתלים כסף כד אתכליל וכו') וכד אשתלים כסף, כדיו אתכליל בזהב, ורזא דא (משלי כה) תפוחי זהב במשכיות כסף. אשתכח דכסף אתהדר לזהב, וכדיו אשתלים אתריה. (נ"א אלים אריה) ועל דא ז' זיני זהב אינון.

ונחשת נפקא מזזהב, ואשתני לגרעונא, דרועא שמאלא. ותכלת ירכא שמאלא. ותולעת שני, ירכא ימינא, ואתכליל בשמאלא. ושש, דא נהר דנגיד ונפיק, דאיהו נטיל כל שית סטרין. כגוונא דא לתתא, והא אוקמוה ואתמר.

הא הכא שבע דיובל, ואינון ז' דשמייטה. ואף על גב דאינון שית, אינון תליסר, בשביעאה, דאיהו רישא עליהו, הא תליסר. רישא דקיימא על

כָּל גּוֹפָא לְתַתָּא, רִישָׁא דְקַיִמָא עַל כָּל שְׁיִיפֵי גּוֹפָא, אִיהוּ זָהָב. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. זָהָב עֵלְאָה, אִיהוּ בְרִזָּא סְתִימָא, וְשָׂמָא דִּילִיָּה אִיהוּ זָהָב סָגוּר. סָגוּר וְסָתוּם מְכֻלָּא, וְעַל כֵּן אֶקְרִי סָגוּר, דְּאִיהוּ סָגוּר מֵעֵינָא דְלָא שְׁלֻטָא בֵּיהּ. זָהָב תַּתָּאָה אִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא יְתִיר. (וּשְׂמָא דִּילִיָּה אִיקְרִי זָהָב יִרְקַק וְכוּ').

השלמה מההשמטות (סימן י) וְשָׂמָא דִּילִיָּה אִיקְרִי זָהָב יִרְקַק, וְרִזָּא דָּא אֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֶסְתֵּר יִרְקַקְתָּ הֵיְתָה, גּוּוֹן אֶתְרוּג. וְכֻלָּא חַד. זָהָב, דָּא אִיהוּ רִישָׁא בְּסְתִימוּ, אִף עַל גַּב דְּאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא לְגַבֵּי זָהָב עֵלְאָה עַד דִּיתְמַשְׁכָּא וְשָׂרִיָּא לְרִישָׁא דְגַבְרִיָּאל כְּמָה דְּאֹקְיִמָנָא. וּבְגִין כֵּךְ כֻּלָּא אִיהוּ בְרִזָּא עֵלְאָה וְאַתְמַשְׁכָּא הֵהוּא רִזָּא לְתַתָּא כּוּלָּא כְּגוּוֹנָא חַד.

וְעִשִׂיתָ כְּפָרֶת וְגוֹ' רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּכָל פְּרָשְׁתָּא דָּא אֲשַׁכְחָנָא דְאַתְמַסֵּר עֲבִידְתָּא בִּידָא דְמִשָּׁה, בְּרַ תְּרִין. בְּכֻלָּהוּ כְּתִיב, וְעִשִׂיתָ וְעִשִׂיתָ, וּבְאַרוֹן וּבְאַפּוֹד כְּתִיב, וְעָשׂוּ וְעָשׂוּ, וְלֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ. מֵאֵי טַעְמָא בְּאַרוֹן לָא, בְּגִין דְּאַרוֹן כָּלִיל לִיָּה לְמִשָּׁה בְּגוּיָה לְאַתְנַהֲרָא מְנִיָּה, וְאַצְטְרִיךְ אַחֲרָנִין לְתַקְנָא תַקּוּנָא וְשִׁפִּירוּ דִּילִיָּה לְמִיעַל לִיָּה לְגַבֵּיהּ. בְּאַפּוֹד לָאו דִּילִיָּה הוּא, וְלֹא אֲשַׁתְּמֵשׁ בֵּיהּ, וְלֹא אִיצְטְרִיךְ לִיָּה לְמִשָּׁה לְמַעַבַּד פּוּלְחָנָא דְאַחוּי, דְּהָא מִשָּׁה אִיהוּ מְלָכָא וְאַחֲרוֹן שׁוֹשְׁבֵינִיָּה דְמְלָכָא.

וְאֵי תִימָא וְהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת כ"ט) וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת אֶהָרֹן וְאַפְדֹתָ לוֹ וְנָתַתָּ עָלָיו וְשָׂמַתָּ עָלָיו הָא כּוּלֵי הָאֵי פּוּלְחָנָא דְמִשָּׁה וִיקְרָא דְאַחֲרוֹן אִיהוּ, לָאו הֵכִי. אֶלָּא יִקְרָא דְמִשָּׁה אִיהוּ דְהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא בְּעָא פּוּלְחָנָא דְאַחֲרוֹן, אֶלָּא עַל יְדָא דְמִשָּׁה. וְאַחֲרוֹן לָא יִכִּיל לְאַתְקַדְשָׁא, אֶלָּא עַל יְדָא דְמִשָּׁה. וּבְכֻלָּא אִיצְטְרִיךְ אֶהָרֹן לְמִשָּׁה, וְכָל הָאֵי יִקְרָא דְמִשָּׁה אִיהוּ. וְעִשִׂיתָ כְּפָרֶת.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בְּפְרָשְׁתָּא דָּא, עוֹבְדָא דְשָׁמִים וְאַרְצָא וְכָל אִינוּן חִילִין דְתַמָּן, דְּהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא פְקִיד לְמַעַבַּד מִשְׁכָּנָא אֶלָּא כְּעוֹבְדֵי שָׁמִים וְאַרְצָא לְמַהוּי כְּגוּוֹנָא דְדִיּוּרָא דְלַעִילָא וְלְאַתְחַבְרָא דָּא בְדָא, כְּגוּוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא וְגוּפָא לְמַהוּי כֻּלָּא חַד.

כְּתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְגוֹ'. בְּרֵאשִׁית הָא אֹקְמוּהָ, אֲבָל רִזָּא דְעוֹבְדָא דְכְּפּוּרְתָּא הֵכָּא בְרַמִּיזוּ דְלַעִילָא שְׁלֻטָּא דְמַטְטְרוּ'ין גְּנִיזָא דְמִשְׁכָּנָא לְאַרְמָא אַרְמוֹת קוּדְשָׁא לְעֵילָא וְתַתָּא. בְּרֵאשִׁית, רֵאשִׁיתָא עֵילְאָה כְּפּוּרְתָּא גְּנִיזָא טְמִירָא דְאַשְׁתַּכְּחָא מְרִזָּא דְנִקּוּדָה דְרִישָׁא (טְמִירָא) טְמִירוּ עֵילְאָה, וְאַתְפָּרַס פְּרִיסוּ עֵילְאָה לְאַתְנַהֲרָא (לְאַתְטַהֲרָא) גּוֹ טְהִירוּ טְמִירָא גּוֹ הָאֵי כְּפּוּרְתָּא (מִיטְטְרוּ'ין) מְטְטְרוּ'ין דְאַתְאַחַדָּא מִתַּתָּא לְעֵילָא מְגוֹ דְחִילוּ דְאַזְלָא בְּקוּשְׁטָא גּוֹ אַרְעָא הָוָה אֲשַׁתְּכַח נְהִירוּ דְאַבִּיד אָדָם קַדְמָאָה, וְאַתְטַמַּר הֵהוּא נְהִירוּ בְּגִנְתָּא דְעָדוֹן.

סְלֻקָּא לְעֵילָא לָא אֲתִישְׁבָּא בְּדוּכְתִיָּה. דְּהָא לָא הָוָה אֲשַׁתְּלִים מְכַל סְטְרִין שְׁלִימוּ דְלְתַתָּא הָוָה גְּרַע. דְּהָא אֲתַאבִּיד בְּחוּבָה דְאַדָּם קַדְמָאָה, נְחַת לְתַתָּא, אֲתַטְמַר גּוֹ אֵילְנֵי גְּנִתָּא, אֲתַפְּשֵׁט תַמָּן בְּכָל סְטְרֵי גְּנִתָּא, עַד דְאַתְיָלִיד חֲנוּף בֶּן יִרְד. כִּיּוֹן דְאַתְיָלִיד הָוָה אֲשַׁתְּכַח סְמוּךְ לְגִנְתָּא, שְׂרִיָּאתָ

ההוא נהירו לאתנהרא בגווייהו, אתרבי ברבו קודשא ושרייה עליה נהירו דמנצא.

עאל לגנתא דעדן, אשכח תמן אילנא דחיי וענפוי ואנבוי דאילנא, ארח ביה ואתיישב גו רוחא דנהירו דחיי. אתו שליחן מלאכי עלאי אוליפו ליה חכמתא עילאה, יהבו ליה ספר דהוה טמיר גו אילנא דחיי, ואוליף מניה, וידע אורחוי דקודשא בריך הוא ואשתדל אבתריה. הדא הוא דכתיב, (בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים. עד דההוא נהירו אשתלים בגויה.

כיון דההוא נהירו אשתלים לתתא, בעא לסלקא לדוכתיה ובגין לאחזאה ההוא שלימו ברזא דחנוך. יומא חד עאל גו גנתא דעדן, ואחמו ליה טמירין דגנתא, ואנח ההוא ספר וכל דחמא לבר ואיהו צניע בגו חברייה. לבתר אתלביש ההוא נהירו גו ההוא לבושא לאחזאה לעילא ולמהוי כסופא בהדיה לכל אינון דעבדו קטרוגא במאריהון דלא יתברי בר נש בעלמא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ה) ואיננו כי לקח אותנו אלהים. ואינו בהאי עלמא, ואיננו פדקא הוה בהאי עלמא, כי לקח אותנו אלהים לדיוקנא אחרא בהאי איהו נער תדיר.

ורזא דא אוקימנא, חנוך לנער על פי דרכו, לאנהגא עלמין בלהו. גם כי יזקין לא יסור ממנה, דהא אשתכח ביה ואהדר נע"ר. בחנוך אתכליל דיוקנא דעלמא טמירא, איהו כורסייה דמאריה. עביד שליחן בעלמא פד עלמא בדינא נפקא, ואיקרי מטטרו"ן רבון על כל חילין עלאין וסבא איהו.

נער עאל מעלמא לעלמא ואתיישבא רוגזא. דיוקנא דא אתפרס בפריסו כפורתא, ואתציינן ביה בההוא פריסו תרין דיוקנין. חד דכר וחד נוקבא וקיימן תרין רבין עולימין רחימין ברחימו דביקו דא בדא. ורזא דא בראשית ברא אלהים, פריסו כפורתא סתימאה.

את השמים ואת הארץ תרין פרובין קיימן בדביקו דחביבותא. שמים וארץ לא כתיב, אלא את. לאסגאה תרין פרובין כחדא. כפרת דא פריסא לגו בטמירו דהיכלא ובתרין סטרין קיימן תרין אליו, בראשית סלקא לעילא, רזא דיליה נחתא לתתא.

בגוונא דההוא רזא דבראשית סלקא לעילא לעילא ולא אתרשים ברשימו, נפקא רשימו לתתא ואתעביד מניה כפורתא עילאה רשימא ברשימין תלתא ברזא יהו"ה אלהינו יהו"ה. מאלין תלתא נפקו תלתא אחרנין, ואינון שית. והיינו בר"א שית.

אתפרס כפרת דא לסטר דרום ומערב, ואפיק תרין פרובין כחדא דכר ונוקבא, דאשתכחון דא לקבל דא. דרום איהו ראש, כהן בראש ואיהו דכר. מערב איהו נוקבא, בת יחידה. בת היטה לאברהם, ודאי. והיינו ברזא דבראשית ב"ת ראש י כפורתא דלא אשתמודע עד דאתפרס

בפריסו, ואפיק תרין אליו. כגוונא דא הי ועל דא בת ביית רא"ש, בת לאברהם. יי פפורתא לאתפרסא.

אתהדר פפורתא ממערב לצפון ואתפרס בפריסו, ואתגלייא דכר דאתאחיד בסטרא דפפורתא ונוקבא אתטמרת לתתא ואתעבידת באר דצפון. ורזא דא בראשית בית א"ש, יי פפורתא ר' (מ"א י) פריסו דאתפרס ואתחזי חד ולא תרין, דהא נוקבא אתכפייא לתתא.

ואי תימא ר' כלא חד פריסו עילא ותתא, הכי הוא דלא אפריש שפא דא מן דא, כלא איהו אלהים. אתהדר פפורתא ממערב למזרח, פריס פריסו בתרין סטרין, בסטרא דמזרח ובסטרא דמערב. פיון דפפורתא קיימא במזרח ומערב, פדין חדוה אשתכח וחבורא פדקא יאות, והאי בת אתכלילת בעיטרהא פדקא יאות, וקיימא באשלמותא. וכדין איהו ברזא דיליה בראשית בלא פרוזא כלל.

ולקבל תלת זמנין אליו, סלקין ישראל תלת זמנין למיחג חגייהו. בפסח אתהדר פפורתא בסטר דרום ומערב, וכדין ההיא בת קיימא באברהם ואיהי בית רא"ש ותמן הלל ולא הלל גמור. דהא תרין פרויבין אליו לאו אינון באשלמותא פדקא יאות, דהא ישמעאל נפקא ומקטרנא. מיומא דראש השנה עד יומא דסכות אתהדר פפורתא מצפון למערב, פדין האי בת אתכפייא וקיימא ביה ביצחק ולא בחדוה ואיהו בית א"ש ואינון לאו באשלמותא. ועל דא לית תמן הלילא כלל, דהא עשו נפקא ומקטרנא.

בסוכות סלקא האי בת ואשתלימת ביה ביצחק ומתחברן דא בדא, וכדין הלל גמור. עד דאשתכח רוגזא וחבורתא אשתכח. בשבועות עצרת אתהדר פפורתא בסטר מזרח ומערב פדין שלימו אשתכח וחביבו ודבקותא איהו בכל סטרין וחדוה דעלאי ותתאי. וכדין, (תהלים מ"ט) תורת הי תמימה משיבת נפש. ובתלת זמנין אליו פפורתא אתהדרת בסטראה פדקא יאות.

פפרת דא אתפרסא לעילא גו ההוא נקודה טמירא, בנהירו קדמאה דאתפרסא, לבתר אתפרס בשלימו ושרייה על ההוא פריסו קדמאה פד אתחפיון גדפי פרויבין על האי פפורת, בגין דאתחפייא פפורת ולא יהא באתגלייא. פפורת פפרת פתיב, דכד אתי נהירו עילאה, אינון פרויבין בטשי בגדפיייהו וסלקי לון לעילא, ואמרין שירתא מסגיא דההוא חדוה דההוא נהירו. כגוונא דא לתתא וכפורתא אתהדר ומאינון תלתא וחד, הוו פרויבין ימינא ושמאלא, ימינא שרייה ביה רוחא דלעילא מההוא סטרא, ושמאלא דהוה למערב באהדרותא דפפורתא קאים לגביה בסטר שמאלא, ושרייה ביה רוחא דנוקבא, ואתחבר דא בדא בחביבו דדכר ונוקבא. וכן לכל סטרין באהדרותא דפפורתא, ולעולם תרין אינון, דכר ונוקבא. לתתא בהאי עלמא אינון תרין ולא תתיר.

וְאִי תִימָא לְעִילָא הוּאִיל וְלֹא אִיצְטְרִיךְ דְּבִקוּתָא בְּפּוֹרְתָא, אִיךְ יִתְהַדָּר
כְּפּוֹרְתָא. וְדִאי בְּהֵוּא אֶהְדְרוּתָא אֶתְדַבֵּק דָּא בְּדָא וְתַדִּיר אֶתְדַבֵּק בְּה
כְּגוּוּנָא דְכְרוּבִים. אִינוּן לְעִילָא קִיִּמִין עַל אֶת וְנִיסָא, וְהָא אוּקִימָנָא רְזָא
דְכְתִיב, פּוֹרְשֵׁי כְנָפִים סוֹכְכִים וְלֹא כְתִיב פּוֹרְשֵׁי כְנָפִים סוֹכְכִים אֶלָּא עַל
אֶת וְנִיסָא הוּוּ קִיִּמִין.

זְמַנִּין יְדִיעָאן הוּוּ סְלֶקָאן גְּדַפְיֵיהוּ וּפְרָשֵׁי לֹון לְעִילָא בְּכָל יוּמָא, וְהוּוּ
מִתְסַדָּרן וּמְחַפְיִין עַל כְּפּוֹרְתָא, וְעַל דָּא בְּאֶת וְנִיסָא הוּוּ קִיִּמִין, בְּכָל אֶתְר
דְרוּחָא עִילָאָה הָוָה אֶתִּי וְשְׂרִיָּא, וְדִאי בְּהֵוּא אֶתְר דְשְׂאֲרִי, אִית בֵּיה
מִמָּשׁוּ וְקִיִּמָּא בְּאֶת וְנִיסָא. בְּר נָש אִיהוּ מַעֲפָרָא, וְעַד לָא שְׂרָא עֲלֵיה נְצִיצוּ
דְרוּחָא דְלְעִילָא, לִית בֵּיה מִמָּשׁוּ. כִּיִּן דְשְׂרִיָּא עֲלֵיה, אִית בֵּיה מִמָּשׁוּ. כִּיִּן
דְשְׂרִיָּא עֲלֵיה אִית בֵּיה מִמָּשׁוּ וְקִיִּמָּא בְּקִיּוּמָא.

וְאִי תִימָא דָּא בְּלַחֲדוּי, תָּא חֲזִי, מְחוּטְרָא דְאֶהְרוּ, דְאִיהוּ אָעָא בְּלָא מִמָּשׁוּ
כְּלָל, כִּיִּן דְשְׂדָר בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְעִירוּ דְרוּחָא, קָאִים בְּקִיּוּמָא
וְאֶתְעֵבִיד בְּקִיּוּמָא בֵּיה בְּרִיָּה וּמִמָּשׁוּ. וּמָה אָעָא דְלָאו אוּרְחִיה בְּכַד, כִּיִּן
דְשְׂדָר בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד זְעִירוּ דְרוּחָא, קָאִים בְּקִיּוּמִיה וְהָוָה בֵּיה
מִמָּשׁוּ. כְּרוּבִים דְאִינוּן קְדוּשָׁה וְקִיִּמֹן בְּקְדוּשָׁה כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא עַל אַחַת
כְּמָה וְכְמָה.

בְּכָל זְמַנָּא דִישְׂרָאֵל הוּוּ זְכָאִין, כְּרוּבִים הוּוּ דְבִיקוּן בְּדְבִיקוּ אֶפִּין בְּאֶפִּין,
כִּיִּן דְהוּוּ סְרַחִין הוּוּ מִתְהַדְרִין אֶפִּיֵיהוּ דָּא מִן דָּא. מִנָּא הוּוּ יְדִעִי, הֲכָא
אֶפְלִיגוּ עִמּוּדִין דְעֶלְמָא. אָבֵל בְּתַנְנָא דְקֶרְבְּנָא, וּבְקֶרְבְּנָא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא
וְכִהְנָא כַּד בְּרִיךְ יִת עֲמָא. בְּאִינוּן תְּלַתָּא הוּוּ יְדִעִי רְזָא דְכְרוּבִים מִהַדְרִין
אֶנְפִּין דָּא מִן דָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי תִיּוּבְתָא דְבְנוּי.

תְּנַנְנָא דְקֶרְבְּנָא, כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, תְּנַנְנָא הָוָה סְלִיק לְעִילָא בְּאוּרְח מִישֵׁר
בְּעִטּוּרָא בְּקוּלְפִין, אִי לְסִטְר מְזֻרְח אִי לְסִטְר מְעֵרָב אוּ בְכָל סִיפִי עֶלְמָא
בְּאוּרְח מִישֵׁר הָוָה סְלִיק. וְכַד לָא סְטָא לִימִינָא וְלִשְׂמַאלָא, כְּדִין רְעוּתָא
קִיִּמָּא לְעִילָא וְתַתָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעִי בְּעוּבְדִין דִישְׂרָאֵל בְּחַבִּיבוּ
יִתִיר.

בְּקֶרְבְּנָא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, הָוָה מִתְחַזִּי עַל גְּבִי אֶשָּׁא
דְּמְדַבְּחָא דִיּוּקְנָא דְאֶרֶיָּה דְאָכִיל קוּרְבָּנָא עַל מְדַבְּחָא, וְכַד לָא הוּוּ זְכָאִין
הוּוּ חֲמָאן דִיּוּקְנָא דְכְלָבָא רְבִיעַ עַל מְדַבְּחָא.

כְּהֵנָּא כַּד בְּרִיךְ יִת עֲמָא בְּשַׁעֲתָא דְזְקִיף יְדוּי, כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין וְאֶתְחַזוּן
לְבִרְכָא, יְדוּי הוּוּ זְקִפִין בְּזְקִיפּוּ בְּלָא טוּרְח כְּלָל וְאֶתְרָמוּ בְּחִידוּ וּבְרַעוּ, כְּדִין
שְׂכִינְתָּא שְׂרִיָּא עֲלֵיהוּ וּמְזַדְּקֶן אִינוּן מְגֻרְמִיָּהוּ, וּכְדִין כְּהֵנָּא הָוָה יְדַע
דְאֶתְחַזוּן יִשְׂרָאֵל לְבִרְכָא, וּבְרִיךְ לֹון בְּרַעוּתָא דְלָבָא.

וְכַד יְדוּי הָוּי יְקִירוּן וּבְטוּרְח סְגִי אֶזְדְּקֶפוּ וְלֹא יְכִיל לְאַרְמָא לֹון אֶלָּא בְּרוּב
טוּרְח, כְּדִין הָוָה יְדַע דְשְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיָּא עַל יְדוּי, וְיִשְׂרָאֵל לָא אֶתְחַזוּן

לְבַרְכָּהּ. בְּגִין דְּבִשְׁעַתָּא דְשִׁכְיַנְתָּא הָוּה אֲתֵיִיא לְשָׂרְיָא עַל יְדוּי, כֹּל אֵינוֹן
אֲצַבְעָאן דְּאֵינוֹן בְּדִיּוֹקְנָא עֵילָאָה הָווּ חֲדָאן בְּחִידוֹ לְקַבְּלָא לָהּ לְשִׁכְיַנְתָּא
עַלְיָהּ וּפְרַחֵי לְאַזְדַּקְפָּא לְעֵילָא, כְּמָה דְהָווּ חֲדָאן פְּרוּבִים דְהָאֵי עַלְמָא,
וְכֹל שְׁכֹן לְעֵילָא, לְקַבְּלָא לָהּ לְשִׁכְיַנְתָּא עַל גְּבִיּהוּ.

וְרָזָא דָּא (שְׁמוֹת י"ז) וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וְגו'. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָהִיא שְׁעַתָּא
יִשְׂרָאֵל לָא הָווּ זְכָאִין וַיְדוּי דְּמֹשֶׁה אֲתֵיִקְרוּ וְלָא יָכִיל לְזַקְפָּא לוֹן, דְּכִתְיִב
לְעֵילָא (שְׁמוֹת י"ז) עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' וְכִדִּין, וַיָּבֵא עַמְלֶק וְאֲתֵיִקְרוּ יְדוּי
וְלָא הָווּ יָכִיל לְזַקְפָּא לוֹן, עַד דְּקַבִּיל עוֹנֶשָׁא. דְּכִתְיִב (שְׁמוֹת י"ז) וַיִּקְחוּ אֲבוֹן
וְגו' וְהָיָה פֶּאֶשֶׁר וְגו'.

כְּגוֹוְנָא דָּא לוחֵי אַבְנָא, כְּגוֹוְנָא דְּפַהֲנָא וְעַל דָּא פְּרוּבִים בְּהָהוּא זְמַנָּא דְהָווּ
יִשְׂרָאֵל זְכָאִין הָווּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין מִתְדַּבְּקִין דָּא בְּדָא. וְכֹד לָא הָווּ זְכָאִין, הָווּ
מִהֲדַרִּין אַנְפִּין אֵלִין מֵאֵלִין (נ"א דָּא מִן דָּא) וְעַל רְזִין אֵלִין הָווּ יַדְעִין אֵי יִשְׂרָאֵל
זְכָאִין אֵי לָא.

פְּרוּבִים, רְבִיין, וְכֹלָא בְּרָזָא חַד קִיִּימִי, דְּכִתְיִב (הוֹשֵׁעַ י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל
וְאַהֲבָהּ, וּבְגִין כֹּד כֹּלָא בְּחֲדָתוֹתָא דְּסִיְהָרָא קִיִּימִי. כְּמָה דְּאֲתַחֲדִי דָּא
בְּחֲדָתוֹתָא, הֲכִי אֵיהוּ כֹלָא. וּבְגִין כֹּד נָעַר אֵינוֹן נְעָרִים, וְרָזָא דָּא אֲשֶׁת
נְעוּרִים דְּקִיִּימָא עַל תְּרִין נְעָרִים בְּחֲדָתוֹתָא עֵילָאָה.

פְּרוּבִים אַנְפִּי עֵלְאֵי וְאַנְפִּי זוּטְרִי וְדָאֵי הֲכִי אֵינוֹן, אַנְפִּין טְמִירִין לְעֵילָא דְלָא
אֲתַגְלִיין, וּבְגִינְיָהּ חֲדָתוֹתָא דְּסִיְהָרָא וּמִלוּי דִּילָהּ, אַפִּי זוּטְרִי לְתַתָּא.
כְּמָה דְּאֹקִימָנָא בְּכַפְרַת לְעֵילָא וְתַתָּא בְּרָזָא חֲדָא קִיִּימָא, אֵת הַשְּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. אֵלִין רָזָא דְּתַרִּין פְּרוּבִים, חַד דְּכֹר וְחַד נוֹקְבָא, לְמַהוּי דְּבִיקִין אֵלִין
בְּאֵלִין בְּחַבִּיבוֹתָא כְּמָה דְּאֲתַמַּר, אֵת לְאַסְגָּאָה עֵילָא וְתַתָּא כְּחֲדָא, לְמַהוּי
רָזָא דְּפְרוּבִים בְּכֹלָלָא חֲדָא.

כְּתִיב (תְּהִלִּים ק') עֲבָדוּ אֵת ה' בְּשִׂמְחָה, חֲדוֹתָא דְּתַרִּין פְּרוּבִין. דְּהָא רְבִיין,
כֹּל מָה (מֵאן) דְּשָׂאֲרֵי בְּגוֹוִיָּהּ, אֲתַהֲדְרוּ אַנְפּוּי פְּרַבְיָא וְחֲדֵי עֵמָהוֹן. וְרָזָא
דָּא פִּיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי עַלְיָהּ מֵאן דְּשָׂאֲרֵי, אֲתַהֲדְרִי נָעַר בְּחִידוֹ דְּכֹלָא וּבְרַעוּתָא,
אֶף עַל גַּב דְּאֲתֵיִיא בְּדִינָא עַל עַלְמָא, פִּיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי עַלְיָהּ אֲתַהֲדְרִי בְּחֲדוֹתָא,
נָעַר קְטִירָא בְּחִידוֹ וְעַלְמָא אֲתַהֲדְרִי בְּרַחֲמֵי, (נ"א בְּרַחֲמֵי) מֵאן דְּאֵיהוּ בְּרוּגְזָא
יִיתוֹן לְגַבִּיָּהּ נָעַר וַיִּשְׁתַּכַּד רוּגְזִיָּהּ, וַיִּתְהַדְרִי בְּחֲדוֹתָא וְשׁוּי גְרַמִּיָּה פְּרַבְיָא,
וְכִדִּין כֹּלָא בְּחִידוֹ.

וְעַל רָזָא דְּסִתְרָא דָּא, כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּ לִית רְחִימוֹ וְחַבִּיבוֹ בְּר
פְּרַבְיָא. כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ג) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ, הָנֹה קָאִים גּוֹ מִשְׁפָּנָא
דְּמֹשֶׁה. בְּגִין דְּהָהוּא אַהֵל, אַהֵל דְּמֹשֶׁה הָווּ. וּבִשְׁעַתָּא דְּשִׁכְיַנְתָּא הָווּ
אֲתֵיִיא, אֲשֶׁתִּפַּח תַּמָּן יְהוֹשֻׁעַ דְּאֵיהוּ נָעַר, וּמִיָּד הָווּ בְּחִידוֹ וַרְעוּ דְּחֲדוֹתָא
וַיְהוֹשֻׁעַ אַנְפּוּי דְּסִיְהָרָא בְּכֹל רְזִין דִּילִיָּהּ הֲכִי הָווּ, פִּיּוֹן דְּמִשְׁפָּנָא
אֲתַבְּנִי, לָא אֵיִצְטְרִידִי יְהוֹשֻׁעַ לְמַהוּי תַּמָּן, אֲלָא פְּרוּבִים הָווּ תַּמָּן וּמִשְׁתַּכַּחֵי

בְּחִבּוֹבוֹ דָּא בְּדָא אַנְפִּין בְּאַנְפִּין כְּרַבֵּי בְּחִידוֹ. וְכִיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי עַלְיֵיהּ, מִיַּד כֹּלָא בְּחִידוֹ וְדִינָא לָא אֲשַׁתְּכַח כֹּלָל.

בְּגִין כִּדְ קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא דְרַעוּתִיהָ בְּעַמָּא דִּישְׂרָאֵל בְּעָא לְאַחְזָאָה עוּבְדָא לְתַתָּא, לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי וּלְאַעְבְּרָא דִּינָא דְלָא יִשְׁלוּט עַלְיֵיהּ כֹּלָל, וְיִהוּן תְּדִיר בְּחֻדְוָה עֲמִיהָ. זְכָאִין אִינוּן בְּעַלְמָא דִּין וּבְעַלְמָא דְאַתִּי. כְּתִיב (שְׁמוּאֵל א' ג') וְהִנֵּעַר שְׁמוּאֵל מִשְׁרֵת וְגוֹ'. כְּתִיב נְעַר וּכְתִיב (תְּהִלִּים צ"ט) וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ, וְתִנְיֹן שְׁקוּל הָיָה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. אֵי שְׁקוּל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲמַאי כְּתִיב נְעַר, דְּהָא בְּכַפְמָה דְרַגְיִן אִינוּן לָא הָוָה מְטִי אֲפִילוּ לְדַרְגָּא זְעִירָא דְמֹשֶׁה, כֹּל שְׁכֹן לְמַהוּי שְׁקוּל כְּתַרְוּוּיֵיהּ.

אֶלָּא הָאִי קָרָא הֲכִי הוּא, (תְּהִלִּים צ"ט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי. מֹשֶׁה אִיהוּ נְבִיאָה מְהִימְנָא עֵילְאָה עַל כֹּל שְׂאֵר נְבִיאֵי, אֲהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, וְאִיהוּ כְּהֵנָּא עֵילְאָה עַל כֹּל שְׂאֵר כְּהֵנִי עַלְמָא. דְלָא הָוָה כְּהֵנָּא רַבָּא דְסֻלִּיק בְּדַרְגָּא עֵילְאָה כְּאַהֲרֹן. זְכָה אֲהֲרֹן לְכַהוּנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכַהֵן, מַה דְלָא זְכָה כְּהֵנָּא אַחְרָא. וְאִי תִימָא הָא זְכָרְיָה כְּהֵן וּנְבִיא הָוָה, הֵהִיא נְבוּאָה לְשַׁעְתָּא הַוּוּת וְכוּ'. (עַד כַּאן מִהַחֲשַׁמְטוֹת)

לְשַׁעְתָּא הָוָה, דְּכְתִיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כד) וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרְיָה. וְאִם תֵּאמְרָ, הָא יִרְמִיָּהוּ, דְּכְתִיב בֵּיהּ, (יִרְמִיָּה א) בְּטָרְס אֶצְרָד בְּבֶטֶן יְדַעְתִּידָּךְ. וְהָא אַחְרַיִן. אֶלָּא כִּלְהוּ לָא זְכוּ לְנְבוּאָה וְלְכַהוּנָה עַלְאָה כְּאַהֲרֹן, דְּהָא אֲהֲרֹן זְכָה בְּנְבוּאָה עַלְאָה, עַל כֹּל שְׂאֵר כְּהֵנִי. זְכָה בְּכַהוּנָה עַל כֹּלָּהוּ.

מֹשֶׁה זְכָה בְּנְבוּאָה, וְשִׁמְשׁ בְּכַהוּנָה עַלְאָה. שְׁמוּאֵל זְכָה בְּתַרְוּוּיֵיהּ. מַה מֹשֶׁה הָוָה קָרִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא אֲתִיב לִיהּ מִיַּד. אוּף שְׁמוּאֵל כְּתִיב בֵּיהּ, (שְׁמוּאֵל א' יב) הֲלֹא קִצִּיר חֲטִיטִים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל יְיָ וַיִּתֵּן קוֹלוֹת וְגוֹ'. אֲבָל לָא סֻלִּיק לְדַרְגָּא עַלְאָה כְּמֹשֶׁה. מַה אֲהֲרֹן הָוָה מְשִׁמְשׁ בְּכַהוּנָה גַּבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, אוּף שְׁמוּאֵל הָוָה מְשִׁמְשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, אֲבָל לָא סֻלִּיק בְּשְׁמוּשָׁא עַלְאָה

דף קמ"ח ע"ב

וּמַלְּהָ הֲכִי הוּא. תְּלַתָּא אִינוּן דְּהוּוּ נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, וְשִׁמְשׁוּ בְּכַהוּנָה. חַד מֹשֶׁה, וְחַד אֲהֲרֹן, וְחַד שְׁמוּאֵל. וְאִי תִימָא שְׁמוּאֵל לָא מְשִׁידָּךְ (ס"א שְׁמֵשׁ) בְּכַהוּנָה, אֶלָּא אַחְרָא הָוָה דְּשִׁמְשׁ בְּכַהוּנָה, וּמְנוּ (דף קמ"ח ע"ב) יִרְמִיָּהוּ. לָאוּ הֲכִי, דְּהָא כְּתִיב, (יִרְמִיָּה א) מִן הַכְּהֵנִים אֲשֶׁר (ויחִי רַמִּי"ט ע"ב) בְּעֻנְתוֹת. מִן הַכְּהֵנִים הָוָה, אֲבָל לָא שְׁמֵשׁ. וְשְׁמוּאֵל בְּיוֹמֵי דְעֵלִי שְׁמֵשׁ. וּמֹשֶׁה זְמָנָא חַדָּא, כֹּל אִינוּן זֵי יָמֵי מְלוּכָאִים.

שְׁמוּאֵל זְכָה לְנְעַר, דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א' א) וְהִנֵּעַר נְעַר. (שְׁמוּאֵל א' ב) וּשְׁמוּאֵל מִשְׁרֵת. וּבְגִין דְּקִימָא בְּהָאֵי דַרְגָּא, וְדָאִי אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵאֵן דְּנֻטִּיל לְהָאֵי נְעַר, וְזָכִי בֵּיהּ, זְכִי בְּאִינוּן דְרַגְיִן עַלְאִין, דְּקִימֹן בְּהוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.

כְּרוּבִים אֵינּוּן זָהָב, כִּמּוֹ דְּאוּקְמוּהָ, בְּגִין דְּנִפְקֵי מִסְטָרָא דְזָהָב, וְלֹא אֲתַעְרַב בְּהוּ כְּסָף, וְלֹא גִוּוּן אַחֲרָא, וְדָא אִיהוּ גִוּוּן זָהָב יִרְקָרֵק. בְּמִשְׁכּוֹן מִתְעַרְבִין גִּוּוּנִין, זָהָב וְכֶסֶף לְמִיּהָדָּ פְּחָדָא, לְמַהוּי רְזָא דְלַעֲיִלָא בְּחַד. תּוּ נְחֹשֶׁת לְמַהוּי בְּהַדְיִיּהוּ, וְלְמִיזַל בִּינְיִיּהוּ כֹּל סְטָרִין, לְאַשְׁתַּכְּחָא שְׁלִימוּ בְּכֻלָּא פְּחָדָא, דְּכְתִיב זָהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת.

דְּבַר אַחַר זָהָב וְכֶסֶף. זָהָב דְּאֲתַהֲדָר לְכֶסֶף, וְכֶסֶף לְזָהָב, וְכֻלָּא אֲתַכְּלִיל פְּחָדָא, וּבְדוּכְתָא חָדָא. בְּתֵלַת גִּוּוּנִין אֲתַהֲדָר, כֹּד אַצְטָרִיךְ לְחֻדְוֹתָא וְלֹא דִינָא, זָהָב. כֹּד אַצְטָרִיךְ לְרַחֲמֵי, כֶּסֶף. כֹּד אַצְטָרִיךְ תְּקַפָּא דְדִינָא, נְחֹשֶׁת.

וְעַל דָּא אֲסַתְּכַל מִשָּׁה, בְּעוּבָדָא דְנַחֲשׁ הַנְּחֹשֶׁת, דְּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"א) וַיַּעַשׂ מִשָּׁה נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת, וְהָיָה יָדַע אֶתֶר דְּהַתּוּכָא דְזָהָב בְּהַהוּא נְחֹשֶׁת, בְּגִין דְּנַחֲשׁ כְּלִישְׁנָא דִילִיָּהּ הוּא, וְאַתְרִיָּהּ הָיָה יָדַע. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אָמַר לִיָּהּ אֲלָא עָשָׂה לָךְ שָׂרָף, וְאִיהוּ אֲתָא וְעַבַּד נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת, דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ מִשָּׁה נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת. מֵאֵי טַעְמָא.

אֲלָא אֲתֵר הָיָה יָדַע, וְעַקְרָא דְמִלְתָּא הָיָה, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, (בַּמִּדְבָּר כ"א) וַיִּשְׁלַח יְיָ בָּעַם אֶת הַנְּחֹשֶׁתִים הַשָּׂרָפִים, וּכְתִיב (דְּבָרִים ח') נְחֹשֶׁת שָׂרָף. עַקְרָא דְלַהוּן נְחֹשֶׁת אִיהוּ. וּבְגִין דְּמִשָּׁה הָיָה יָדַע עַקְרָא וְשָׂרָפָא וְיִסוּדָא מִהַהוּא אֲתֵר, עַבַּד נְחֹשֶׁת וְאַסְתְּמִיךְ עָלֶיהָ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ בְּלִישְׁנָהוּן, דְּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"א) וַיִּדְבֹּר הָעַם בְּאַלְהֵים וּבַמִּשָּׁה, וְעַל דָּא וַיִּשְׁלַח יְיָ בָּעַם אֶת הַנְּחֹשֶׁתִים הַשָּׂרָפִים. וּמִשָּׁה לֹא אָזַל אֲלָא בְּתֵר עַקְרָא, וְעַבַּד נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת, בְּהַהוּא גִוּוּנָא דְאַצְטָרִיךְ לִיָּהּ, דְּהָא אֲתֵרִיָּהּ נְחֹשֶׁת אִיהוּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אָמַר לִיָּהּ מְמָה יִתְעַבֵּיד, וּמִשָּׁה אֲסַתְּכַל וְעַבַּד לִיָּהּ מִנְחֹשֶׁת, כִּמּוֹ דְאַצְטָרִיךְ לְאַתְרִיָּהּ. מְנַלְן. דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ מִשָּׁה נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁמִימֵהוּ עַל הַיָּם. מֵאֵי עַל הַיָּם. עַל הַהוּא רְשִׁימוּ דְאִיהוּ לְעִילָא.

וְהָא תְּנִינִין, בְּכֹל אֲתֵר הָאֵי נְחֹשֶׁת אֲזַלָּא בְּתֵר רְזָא דְאַשְׁתַּ חֵיל, וּבְעֵינָא אֲשֶׁת זְנוּנִים לְאַתְתַּקְנָא גְרָמָה כְּגִוּוּנָא דִילָּהּ, וְלֹא יְכִילַת. אֲשֶׁת חֵיל, הַהוּא רְשִׁימוּ וְאַתְ דִילָּהּ, אִיהוּ אֲתֵר ה', וְהַכִּי אֲתַחֲזִי לָהּ. אֲשֶׁת זְנוּנִים הַהוּא רְשִׁימָא וְאַתְ דִילָּהּ אִיהוּ כְּהַהוּא גִוּוּנָא (נ"א דַאצְטָרִיךְ) וְלֹא אֲתַתְּקִין לְמַהוּי הַכִּי, וְאַתְ דִילָּהּ ק', (קנ"ב ע"א) אֲתֵר דִילָּהּ אֲתַתְּקִנָּא בְּתַקוּנָא דְאַתְרֵי ה', (ס"א אֲתֵר ק' בַּהַהוּא גִוּוּנָא דַה' וְלֹא אֲתַתְּקִנָּא לְמַהוּי הַכִּי אֲתֵר דִילָּהּ אֲתַתְּקִנָּא בְּתַקוּנָא דַאֲתֵר ה') כְּגִוּוּנָא דְקוּפָּא אֲצַל בְּנֵי נְשָׂא, דְאַזְלָא בְּתֵר בְּנֵי נְשָׂא, וְלֹא אֲתַתְּקִין לְמַעַבַּד הַכִּי. כְּגִוּוּנָא דָּא עַבַּד מִשָּׁה הַהוּא נְחֹשֶׁת, עַל הַהוּא רְשִׁימוּ דְאַתְחֲזִי לִיָּהּ, וְתַדִּיר אֲתַתְּקִין לְאַבְאָשָׁא, וְעָלֶיהָ חַב אָדָם, וְאַתְתַּרְךְ מַגְנָתָא דְעֵדוּן, דְּהָיָה אֲתֵר דִּיּוֹרִיָּה כְּגִוּוּנָא דְדִיּוֹרָא דְלַעֲיִלָּא. (אֲמַרוּ הַמַּגִּיָּהִים בַּהֲרַבָּה הַעֲתִקוֹת נִמְצְאוֹת כְּתוּבוֹת כַּאֲן הַשְּׁבַעָה הַיְכָלוֹת וּשְׁבַעָה מִדּוֹרוֹת וְכַבֵּר נִדְפְּסוּ בַּפְּרָשָׁת בְּרַאשִׁית דָּף ל"ח כִּי שֵׁם בֵּיתָם)

כְּתִיב (בְּרַאשִׁית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַהוּא אוֹר אֲתַגְנִיז וְאִיהוּ אֲזַדְמִין לְגַבִּי צְדִיקָנָא לְעִלְמָא דְאַתֵּי. כִּמּוֹ דְאוּקְמוּהָ, דְכְתִיב, (תְּהִלִּים צ"ז) אוֹר זָרוּעַ לְצַדִּיק. לְצַדִּיק וְדַאי סְתָם. וְהַהוּא אוֹר לֹא

שֶׁמֶשׁ בְּעֶלְמָא, בַּר יוֹמָא קִדְמָאָה. וּלְבַתֵּר אֲתַגְנִיז, וְלֹא שֶׁמֶשׁ יִתִּיר.

דף קמ"ט ע"א

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶלְמָלִי אֲתַגְנִיז מִכָּל (דף קמ"ט ע"א) וְכֹל, לֹא קָאִים עֲלֵמָא אֲפִילוּ רִגְעָא חֲדָא, אֶלְא אֲתַגְנִיז וְאִזְדַּרַּע כְּהָאִי זִרְעָא דְעֵבִיד תּוּלְדִין וּזְרַעִין וְאִיבִין, וּמְנִיָּה אֲתַקְיִים עֲלֵמָא. וְלִית לָךְ יוֹמָא, דְלֹא נָפִיק מְנִיָּה בְּעֶלְמָא, וּמְקַיִים כֹּלָא דְבִיָּה זֶן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל אֲתֵר דְלַעָאן בְּאוּרִייתָא בְּלִילִיָּא, חַד חוּטָא נָפִיק מִהוּא אוּר גְּנִיז, וְאֲתַמְשִׁיד עַל אֵינוֹן דְלַעָאן בָּהּ, הֲדָא הוּא דְכִתְיִב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוָה יְיָ חֲסָדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וְהָא אוֹקִימְנָא. יוֹמָא דְאֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא לְתַתָּא, מָה כְּתִיב (שמות מ) וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֱהָל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנַן. מֵאִי הָעֲנַן. חַד חוּטָא הוּא (נ"א עמודא דעננא) מִהוּא סְטָרָא דְאוּר קִדְמָאָה, דְנִפְק בְּחֻדוּהָ בְּכֹלָא (דכלה), עֲאֵלֵת לְמְשַׁכְּנָא דְלַתַּתָּא. וּמִהוּא יוֹמָא (קדמאה). לֹא אֲתַגְלִי, אֲבָל שְׁמוּשָׁא קָא מְשַׁמֵּשׁ בְּעֶלְמָא, וְאִיהוּ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְבִרְאשִׁית.

רַבִּי יוֹסִי הָוָה לָעִי בְּאוּרִייתָא, וְהוּוּ עִמִּיהָ רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי חִזְקִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָא חֲמִינֵן דְעוֹבְדָא דְמְשַׁכְּנָא, כְּגוֹוָנָא דְעוֹבְדָא דְשְׁמַיִם וְאֶרֶץ, וְהָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרִיָּא בְּרִזִין דְלַהוֹן זְעִירוּ, דְלֹא יָכִיל בַּר נֶשׁ לְמִיכָל בְּפוּמִיָּה, וּלְמִישֵׁט יְדִיָּה לְגוּ פוּמִיָּה וּלְמַבְלַע.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַלְיִן אֵלִין נְסִלְק לֹון לְגוּ (נ"א לגביה) בּוּצִינָא קְדִישָׁא, דְאִיהוּ מְתַקֵּן תְּבַשְׂלִין מְתִיקִין, כְּמָה דְאֲתַקִּין לֹון עֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, וְאִיהוּ אֲתַקִּין תְּבַשְׂלִין, דְלִית בְּהוּ אֲתֵר, לְמִיתִי אַחְרָא, לְמִשְׁדֵּי בְּהוּ מְלַחָא. וְתוּ, דְיָכִיל בַּר נֶשׁ לְמִיכָל וּלְמִשְׁתֵּי וּלְאֲשַׁלְמָא כְּרִסוּי מְכָל עֲדוּינִין דְעֶלְמָא וּלְאֲשַׁתְּאַרָא, וּבִיָּה יִתְקַיִים, (מלכים ב ד) וְיִתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִירוּ כְּדָבָר יְיָ.

פְּתַח וְאָמַר, (מלכים א ה) וַיְיָ, נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה כְּאֲשֶׁר דְּבַר לוֹ וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלְמָה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם. הָאִי קָרָא הָא אֲתַמַּר בְּכָמָה דְיִכְתִּי. אֲבָל וַיְיָ, אֲסַתְּכְמוּתָא דְלַעִילָא וְתַתָּא כְּחֲדָא. וַיְיָ אִיהוּ וּבִי דִינִיָּה. נָתַן חֲכָמָה, נָתַן: כְּמָאן דְיָהִיב נְבִזְבָּזָא וּמְתַנָּה לְרַחֲמִיָּה. כְּאֲשֶׁר דְּבַר לוֹ, שְׁלִימוּ דְחֲכָמָתָא, בְּעוֹתְרָא, וּבְשִׁלְסָם, וּבְשִׁלְטָנוֹ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב כְּאֲשֶׁר דְּבַר לוֹ.

וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלְמָה, מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְהוּוּ יַדְעִי דָא לְדָא, סְתִימוּ דְמַלְיִן דְהוּוּ אֲמַרִי, וּבְגִי נֶשׂא אַחְרָנִין לֹא הוּוּ יַדְעִי לְאֲסַתְּכְלָא וּלְמַנְדַּע בְּהוּ כְּלָל, וּבְגִינִיָּהוּ, אֲתַהֲדַר חִירָם לְאוּדָאָה לְשִׁלְמָה בְּכָל מְלוּי.

שְׁלְמָה מְלַפָּא, אֲסַתְּכָל וְהוּוּ חֲמִי, דְהָא אֲפִילוּ בְּהוּא דְרָא, דְהוּוּ שְׁלִים מְכָל דְרִין אַחְרָנִין, לֹא הוּוּ רְעוּתָא דְמְלַפָּא עֲלָאָה, דְיִתְגְלִי חֲכָמָה כָּל כְּדָ עַל יְדִיָּה, (נ"א ולא אתגליא) דְאֲתַגְלִי אוּרִייתָא דְהוּוּ סְתִימָא בְּקִדְמִיתָא, וּפְתַח לָהּ

פְּתַחְיוּ. וְאַף עַל גַּב דְּפִתְחֵי, סְתִימִין אֵינּוּן, בְּרַ לְאֵינּוּן חֲפִימִין דְּזָכוּ, וּמִתְגַּמְגְּמִי בְּהוּ, וְלֹא יִדְעִי לְמַפְתַּח בְּהוּ פּוּמָא. וְדָרָא דָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂרָיָא בְּגוּיָה, רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִינְיָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דִּיתְגַּלְגְּלִין מִלִּין סְתִימִין עַל יְדוּי.

אָבֵל תְּנוּהֵנָא עַל חֲפִימִי דְרָא, הֵיךְ שְׁבָקִין אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא, לְמִיקָם קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא, בְּעוּד דְרַבִּי שְׁמַעוֹן קָאִים בְּעַלְמָא, אָבֵל בְּדָרָא דָא לֹא יִתְנָשִׁי חֲכַמְתָּא מְעַלְמָא, וְוִי לְדָרָא כַּד יִסְתַּלַּק אִיהוּ, וְחֲכַמִּין יִתְמַעְטוּן, וְחֲכַמְתָּא יִתְנָשִׁי מְעַלְמָא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, וְדָאֵי הֵכִי אִיהוּ, דְהָא יוּמָא חַד הוּינָא אָזִיל עִמִּיה בְּאַרְחָא, וּפְתַח פּוּמִיָּה בְּאוּרֵייתָא, וְחֲמִינָא עֲמוּדָא דְעַנְנָא נְעִיץ מְעִילָא לְתַתָּא, וְחַד זִיְהִרָא זְהִיר גּוּ עֲמוּדָא. דְחִילָנָא דְחִילוּ סְגִי אֲמִינָא זְכָאָה אִיהוּ בְרַ נֶשׁ, דְהֵכִי אֲזִדְמוּ לִיה בְּהָאֵי עַלְמָא.

דף קמ"ט ע"ב

מַה כְּתִיב בֵּיה בְּמִשְׁהָ, (שְׁמוֹת ל"ג) וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת עֲמוּד הָעֲנָן עוֹמֵד פֶּתַח הָאֵהָל וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֵהָלוֹ. יֵאוֹת הוּא לְמִשְׁהָ, דְאִיהוּ נְבִיאָה מְהִימְנָא עַלְמָא עַל כָּל נְבִיאֵי עַלְמָא, וְדָרָא הַהוּא דְקַבִּילוּ אוּרֵייתָא עַל טוֹרָא דְסִינַי, וְחֲמוּ כְּמָה נֶסִין וְכְמָה גְבוּרָאן בְּמִצְרַיִם וְעַל יִמָּא. אָבֵל הֵכָא בְּדָרָא דָא, זְכוּתָא עַלְמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן קָא עֲבִיד, לְאַתְחִזָּאָה נֶסִין עַל יְדוּי. (דף קמ"ט ע"ב) (שְׁמוֹת כ"ה) וְתַכְלֶת, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, תַּכְלֶת מֵהַהוּא נוֹנָא דְיִמָּא דְגִינוּסָר, דְאִיהוּ בְּעַדְבֵיה דְזְבוּלוֹן. וְאַצְטְרִיךְ גּוּוּנָא דָא לְעוּבְדָא דְמִשְׁכָּנָא לְאַתְחִזָּאָה הָאֵי גּוּוֹן.

פְּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. הָאֵי רְקִיעַ אֲתַבְרִי בְּשַׁנִּי, דְעוּבְדָא דָא מִסְטְרָא דְשְׁמַאֲלָא אִיהוּ. וּבִיּוּמָא תְנַיִנָא דְאִיהוּ סֵטֶר שְׁמַאֲלָא, אֲתַבְרִי בֵּיה גִיְהֵנְס, דְאִיהוּ נְפִיק מְגוּ הַתּוֹכָא דְנוֹרָא דְשְׁמַאֲלָא, וּבִיּוּמָא אֲצַטְבַּע בְּהָ גּוּוֹן תַּכְלָא, דְאִיהוּ כּוּרְסִיָּא דְדִינָא.

וְנָטִיל הָאֵי יוּמָא מַיִם דְהוּוּ מִסְטְרָא דִימִינָא, וְאֵינּוּן מַיִם דְהוּוּ מִסְטְרָא דִימִינָא, לֹא אֲתַגְלוּ אֶלְא בְּיוֹם שְׁנִי. בְּיוּמָא דִילִיָּה, לֹא אֲתַגְלִי מַיִם, אֶלְא אֲתַחֲלַף, בְּגִין דְאַתְכְּלִיל דָא בְּדָא, וְאַתְבָּסָם דָא בְּדָא. אוּר דִּיּוּמָא קְדַמָּאָה, נְהִירוּ קְדַמָּאָה מְכַל שִׁיתָא נְהוּרִין אִיהוּ. וְהָאֵי אוּר בְּסִטְרָא דְאֶשָׁא הוּא, דְכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה ו') וְהָיָה אוּר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ. וְהָאֵי אוּר דִּישְׂרָאֵל מִסְטְרָא דִימִינָא הוּא, אֲתַכְלִיל בְּאֶשָׁא.

וְיוּמָא קְדַמָּאָה מְאִינּוּן שִׁיתָא יוּמִין, מַיִם אִיהוּ, וְלֹא שְׁמֵשׁ עוּבְדָא דְמַיִם, אֶלְא עוּבְדָא דְאוּר, דְאִיהוּ מִסְטְרָא דְאֶשׁ, דְאִיהוּ יוֹם שְׁנִי. לְאַחֲזָאָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא בְרָא עַלְמָא, אֶלְא עַל שְׁלוֹם, וּבְאַרְח שְׁלוֹם הוּא

כָּלֵא. יוֹמָא קַדְמָאָה כָּל מַה דְּעֵבַד, מְסִטְרָא דְחִבְרִיָּה עֵבַד. יוֹמָא תְּנַיִנָא
בְּסִטְרָא דְיוֹמָא קַדְמָאָה עֵבַד הֵהוּא אוּמְנָא, וְשִׁמְשׁ בָּהּ, דְּכָל חַד שְׁמִשׁ
בְּעוֹבְדָא דְחִבְרִיָּה, לְאַחֲזָאָה, דְּהָא אֲתַפְּלִילוּ דָּא בְּדָא. יוֹמָא תְּלִיתָאָה, הָוָה
בְּסִטְרָא דְתַרְוויַּיהוּ, וַיְבִיָּה הָוָה אַרְגָּמֹן, וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּי טוֹב כִּי טוֹב תִּרְי
זְמַנִּי בְיוֹמָא תְּלִיתָאָה.

תְּכַלֵּת, דָּא יוֹמָא תְּנַיִנָא, אֲצֻטְבַּע בְּב' גְּוֹנִין סוּמְקָא וְאוּכְסָא. וְתַכְלֵת, סוּמְקָא
אִיהוּ דִּילִיָּה, מְיוֹמָא תְּנַיִנָא מִמֶּשׁ, כְּעִין גְּוֹן אֲשָׂא, וְדָא אִיהוּ אֱלֹהִים,
וְיָרִית גְּוֹן דְּדִהָבָא, דְּכָלֵא גְּוֹנָא חֲדָא. תְּכַלֵּתָא נְפִיק מְגוּ הֵהוּא גְּוֹן סוּמְקָא,
וְכַד נְחִית לְתַתָּא, אֲתַרְחֵק גְּוֹן סוּמְקָא, וְעַל גּוּ הֵהוּא אֲתַר דְּאִיהוּ יִמָּא,
וְאֲצֻטְבַּע גְּוֹן תְּכַלָּא. הֵהוּא סוּמְקָא עֵייל גּוּ יִמָּא, וְאֲתַחֲלֵשׁ גְּוֹן דִּילִיָּה,
וְאֲתַהֲדַר תְּכַלָּא, וְדָא אִיהוּ אֱלֹהִים, אֲבָל לָאוּ אִיהוּ תְּקִיפָא כְּקַדְמָאָה.

אוּכְסָא, גְּוֹן דָּא נְפִיק מִהֲתוּכָא דְסוּמְקָא, כַּד אֲתַהֲתַף וְאֲתַחֲלֵשׁ לְתַתָּא
בְּהֲתוּכָא דְזוּהֶמָּא, וְנְחִית לְתַתָּא, וְנְפִיק מִהֲהוּא זוּהֶמָּא גְּוֹן סוּמְקָא,
מְזוּהֶמָּא תְּקִיפָא, וּמְגוּ זוּהֶמָּא תְּקִיפָא, אֲתַהֲדַר לְאוּכְסָא. וְכָלֵא מִהֲהוּא
סוּמְקָא קַדְמָאָה (ס"א עלאה) אֲתַהֲתַף. וְכָל דָּא אֲתַבְּרִי בְּשַׁנִּי, וְהֵאִי אֲקַרִי
אֱלֹהִים אַחֲרִים.

הֵאִי אוּכְסָא אִיהוּ חֲשׂוּדָא יְתִיר, דְּלָא אֲתַחֲזִי גְּוֹן דִּילִיָּה מְגוּ חֲשׂוּכָא. בּוּצִינָא
קְדִישָׁא הָכִי אָמַר, דְּהֵאִי גְּוֹן אוּכְסָא חֲשׂוּדָא, בְּאֵן אֲתַר אֲצֻטְבַּע. אֲלָא כַּד
הֵהוּא סוּמְקָא אֲתַהֲתַף בְּגוּ תְּכַלָּא, וְאֲתַעֲרְבוּ גְּוֹנִין, אֲתַהֲתַף הֲתוּכָא
דְּזוּהֶמָּא לְגוּ תְּהוּמִי, וְאֲתַעֲבִיד מִתְּמֹן רְפִשׁ וְטִיט. כְּמָה דָּאֲתַ אָמַר (ישעיה נז)
וַיִּגְרָשׁוּ מִימִיּוֹ רְפִשׁ וְטִיט. וּמְגוּ הֵהוּא טִינָא דְתְּהוּמִי, נִפְק הֵהוּא חֲשׂוּדָא
דְּאִיהוּ אוּכְסָא, וְלָא אוּכְסָא אֲלָא חֲשׂוּדָא יְתִיר, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א)
וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם. אֲמַאי אֲקַרִי חֲשָׁף, בְּגִין דְּגְּוֹן דִּילִיָּה חֲשׂוּדָא, וְאֲחֲשָׁף
אֲנִפִי בְּרִיין. וְדָא אִיהוּ סוּמְקָא וְאוּכְסָא, וּבְגִין דָּא לָא כְּתִיב בְּשַׁנִּי כִּי טוֹב.

דף ק"נ ע"א

וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד דָּא מְלָאָף הַמּוֹת, וְהָכָא
אֲמַרְתָּ דְלָא אֲתַמַּר בְּגִינִיָּה כִּי טוֹב. אֲלָא רְזָא דְרְזִין הָכָא, דְּהָא וְדִאי מְלָאָף
הַמּוֹת אִיהוּ טוֹב מְאֹד. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּהָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא יִדְעִי דִימּוּתוֹן
וְיִתְהַדְרוּן לְעַפְרָא, וְסִגְיָאִין אִינּוֹן דְּמַהֲדִירִי בְּתִיבְתָא לְמַאֲרִיָּהוֹן, בְּגִין
דְּחִילוּ דָּא, וְדַחֲלִי לְמַחֲטִי קַמִּיָּה. סִגְיָאִין דְּחֲלִי מִן מְלָכָא, מְגוּ דְּתַלְיָא
רְצוּעָה לְקַמִּיָּהוּ. כְּמָה טְבָא הֵהוּא רְצוּעָה לְגִבִּי בַר נֶשׁ, דְּעֵבַדְתָּ לּוֹן טְבִין
וְקִשְׁיִטּוֹן, וּמִתְקַנִּין בְּאַרְחִיָּהוּ כְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. מְאֹד
וְדִאי. (דף ק"נ ע"א) רְזָא דְרְזִין, דְּאוּלִּיפְנָא מְגוּ בּוּצִינָא קְדִישָׁא וְהִנֵּה טוֹב, דָּא
מְלָאָף חִיִּים. מְאֹד, דָּא מְלָאָף הַמּוֹת, דְּאִיהוּ יְתִיר. אֲמַאי מְלָאָף הַמּוֹת
אִיהוּ טוֹב מְאֹד. אֲלָא כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא עֲלָמָא, כָּלֵא הָוָה מִתְּתַקּוֹן
עַד לָא יִיתִי אָדָם, דְּאִיהוּ מְלָכָא דְהֵאִי עֲלָמָא. כִּיּוֹן דְּאֲתַבְּרִי אָדָם, עֵבַד לִיָּה

מתתקן בארץ קשוח, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם יֶשֶׁר וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חֲשָׁבוֹנוֹת רַבִּים, עֶבֶד לִיהַ יֶשֶׁר, וּלְבַתֵּר סָרַח,
וְאֶטְרִיד מִגְּנֵתָא דְעֵדוֹן.

גוֹ עֵדוֹן אִיהוּ בְּאַרְעָא, נְטִיעַ בְּאִינוֹן נְטִיעוֹן דְנֻטַע לִיהַ קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, כְּמָה
דְאֵת אָמַר (בראשית ב) וַיִּטַע יְיָ אֱלֹהִים גֶּן עֵדֶן מִקֶּדֶם, אִיהוּ נְטַע לִיהַ בְּשִׁמְא
שְׁלִים, כְּגוֹוֹנָא עֲלָאָה לְעֵילָא. וְכָל דִּיוֹקְנֵי עֲלָאִין כְּלָהוּ, מְרַקְמֵן וּמִתְצַיִרוֹן
בְּהַאי גוֹ עֵדוֹן דְלִתְתָא, וְתַמְן אִינוֹן כְּרוּבִים. לָאוּ אִינוֹן גְּלִיפִין בְּגִלְפֵי דְבְּנֵי
נְשָׂא מִדְּהָבָא אוֹ מִמְלָאָה אַחְרָא, אֲלָא כְּלָהוּ נְהוּרִין דְלְעֵילָא, גְּלִיפִין
וּמִתְצַיִרוֹן בְּצִיּוּרָא מְרַקְמָא, עוּבְדֵי יְדֵי אוּמָנָא דְשִׁמְא שְׁלִים דְקוּדְשָׁא
בְרִידָה הוּא, וְכְלָהוּ מְחַקְקוֹן תַּמְן. וְכָל דִּיוֹקְנֵי וְצִיּוּרֵי דְהַאי עֲלָמָא, כְּלָהוּ
מִתְצַיִרוֹן תַּמְן, וּגְלִיפֵן וּמִתְחַקְקוֹן תַּמְן, כְּלָהוּ כְּגוֹוֹנָא דְהַאי עֲלָמָא.

וְאַתְרָה דָּא אִיהוּ מְדוּרָא לְרוּחִין קְדִישִׁין, בִּין אִינוֹן דְאֵתוּ לְהַאי עֲלָמָא, בִּין
אִינוֹן דְלָא אֵתוּ לְהַאי עֲלָמָא, וְאִינוֹן דְזַמִּינִין לְמִיתֵי לְהַאי עֲלָמָא. כְּלָהוּ
רוּחִין מִתְלַבְּשׁוֹן בְּלְבוּשֵׁין וְגוּפִין וּפְרָצוּפִין כְּגוֹוֹנָא דְהַאי עֲלָמָא, וּמִסְתַּכְּלֵן
תַּמְן בְּזִיו יְקָרָא דְמֵאֲרִיהוֹן, עַד דְאֵתִינִין לְהַאי עֲלָמָא.

בְּשַׁעֲתָא דְנִפְקֵי מִתַּמְן, לְמִיתֵי לְהַאי עֲלָמָא, מִתְפַּשְׁטִין אִינוֹן רוּחִין, מֵהַהוּא
גוּפָא וּלְבוּשָׁא דְתַמְן, וּמִתְלַבְּשִׁין בְּגוּפָא וּבְלְבוּשָׁא דְהַאי עֲלָמָא, וְעֵבְדִין
דִּיּוּרִיהוֹן בְּהַאי עֲלָמָא, בְּלְבוּשָׁא וְגוּפָא דָּא, דְאִיהוּ מְטַפָּה סְרוּחָה.

וְכַד מְטִי זַמְנִיָּה לְמִיָּהָד וּלְנִפְקָא מֵהַאי עֲלָמָא, לָא נְפִיק עַד דְהַאי מְלָאָד
הַמּוֹת אֲפָשִׁיט לִיהַ לְבוּשָׁא דְגוּפָא דָּא. כִּיּוֹן דְאֵתְפָּשֵׁט הַאי גוּפָא מֵהַהוּא
רוּחָא, עַל יְדֵי דְהַהוּא מְלָאָד הַמּוֹת, אֲזֵלָא וּמִתְלַבְּשָׁא בְּהַהוּא גוּפָא אַחְרָא
דְבִגְנֵתָא דְעֵדוֹן, דְאֵתְפָּשִׁיט כַּד אֵתִי לְהַאי עֲלָמָא. וְלִית חֲדוּ לְרוּחָא, בְּר
בְּהַהוּא גוּפָא דְתַמְן, וְחֲדֵי עַל דְאֵתְפָּשֵׁט מֵהַאי גוּפָא דְהַאי עֲלָמָא, וְאֵתְלַבְּשׁ
בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא שְׁלִים, כְּגוֹוֹנָא דְהַאי (נִיָּא דְהַהוּא) עֲלָמָא, וּבִיָּה יִתִּיב וְאֲזִיל
וְאִסְתַּכְּלֵן לְמַנְדַּע בְּרִזִין עֲלָאִין, מַה דְלָא יָכִיל לְמַנְדַּע וּלְאִסְתַּכְּלָא בְּהַאי
עֲלָמָא בְּגוּפָא דָּא.

וְכַד אֵתְלַבְּשֵׁת נְשִׁמְתָא בְּהַהוּא לְבוּשָׁא דְהַהוּא עֲלָמָא, כְּמָה עֲדוּנִין, כְּמָה
כְּסוּפִין דִּילָהּ תַּמְן. מַה גְּרִים לְגוּפָא דָּא, לְאֵתְלַבְּשָׁא בִיָּה רוּחָא. הַוִּי אִימָא
הַהוּא דְאֲפָשִׁיט לִיהַ לְבוּשֵׁין אֲלִין. וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא עֶבֶד טִיבוּ עִם בְּרִיין,
דְלָא אֲפָשִׁיט לִיהַ לְבַר נֶשׁ לְבוּשֵׁין אֲלִין, עַד דְאֵתְקִין לִיהַ לְבוּשֵׁין אַחְרָנִין
יְקִירִין וְטִבִין מֵאֲלִין.

בְּר לְאִינוֹן חִיָּבֵי עֲלָמָא, דְלָא אֶהְדְּרוּ בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא לְמֵאֲרִיהוֹן,
דְעֲרִטִילָאִין אֵתוּ לְהַאי עֲלָמָא, וְעֲרִטִילָאִין יְתוּבוֹן תַּמְן. וְנִשְׁמְתָא אֲזֵלָא
בְּכְסוּפָא לְגַבֵּי אַחְרָנִין, דְלִית לָהּ לְבוּשֵׁין כְּלָל, וְאֵתְדַנְתַּת בְּהַהוּא גִיָּהֲנָם
דְבְּאַרְעָא, מְגוּ הַהוּא אֲשָׂא דְלְעֵילָא. וְאִית מְנַהוֹן דְמִצְפָּצְפֵי וְסִלְקֵי, וְאֲלִין
אִינוֹן חִיָּבֵי עֲלָמָא, דְחֲשָׁבֵי בְּלְבִיָּהוּ תְשׁוּבָה, וּמִיתוּ, וְלָא יָכִילוּ לְמַעְבַּד לָהּ.

אלין אתדנו תמן בגיהנם, ולבתר מצפצי וסלקין.

דף ק"נ ע"ב

חמי כמה רחמנותא דקודשא בריך הוא עם בריוהי, דאפילו דאיהו חייבא יתיר, ורהרר תשובה, ולא (ויקרא ר"כ ע"ב) יכיל למעבד תשובה, ומית, האי בודאי, מקבל עונשא, עד דאזיל בלא תשובה. לבתר ההוא רעותא דשוי למעבד תשובה, לא אעדיאת מקמי מלכא עלאה, וקודשא בריך הוא אתקין לההוא חייבא דוכתא, במדורא דשאול, ותמן מצפצי תשובה. דהא ההוא רעותא נחית מקמי קודשא בריך הוא, ותבר כל גזיזין (ס"א לבתר דקביל עונשיה ההוא רעותא טבא דשוי ההוא חייבא למעבד תשובה סלקא קמי מלכא עילאה ולא אעדיאת מתמן עד דקודשא בריך הוא אתקין לההוא חייבא דוכתא במדורת שאול וכדין ההוא ריעותא נחתא מקמי קודשא בריך הוא ותברת כל גזיזין) דתרעי מדורי גיהנם, ומטי לההוא אתר דההוא חייבא תמן, ובטש ביה, ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין. וכדין מצפצי (דף ק"נ ע"ב) ההיא נשמתא, לסלקא מגו מדורא דשאול.

ולית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא. ובגין כן, זכאה איהו מאן דמהרר הרהורין טבין לגבי מאריה, דאף על גב דלא יכיל למעבד לון, קודשא בריך הוא סליק ליה רעותיה פאילו עביד. דא לטב. אבל רעותיה לביש, לא. בר הרהורא דכוכבים ומזלות, והא אוקמוה חבריאי.

אינון דלא הררו תשובה, נחתי לשאול, ולא סלקי מתמן לדרי דרין. עליהו כתיב, (איוב ז) כלה ענו וילדו כן יורד שאול לא יעלה. על קדמאי כתיב (שמואל א ב) וי' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

אמר רבי יהודה, דינא דעונשי דגיהנם, הא אוליפנא, דאיהו למידן תמן לחייביא, על מה אתדנו בנורא דגיהנם. אלא גיהנם איהו נור דליק יממי ולילי, כגוונא דחייביא מתחממן בנורא דיצר הרע, למעבר על פתגמי אורייתא. בכל חמומא וחמומא דאינון מתחממן ביצר הרע, הכי אתוקד נורא דגיהנם.

זמנא חדא לא אשתכח יצר הרע בעלמא, דאעילו ליה גו גושפנקא דפרזלא, בנוקבא דתהומא רבא. וכל ההוא זמנא, כבה נורא דגיהנם, ולא אתוקד כלל. אהדר יצר הרע לאתריה, שארו חייבי עלמא לאתחממא ביה, שארי נורא דגיהנם לאתוקדא, דהא גיהנם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצר הרע דחייביא. ובההוא חמימו, נורא דגיהנם אתוקד יממי ולילי, ולא שכיד.

שבעה פתחין אינון לגיהנם, ושבעה מדורין אינון תמן. שבעה זיני חייבין אינון: רע. בליעל. חוטא. רשע. משחית. לץ. יהיר. וכלהו לקבליהו אית

מדורין לגיהנם, כל חד וחד פדקא חזי ליה. וכפום ההוא דרגא דחטא ביה
ההוא חזיבא, הכי יחבין ליה מדורא בגיהנם.

ובכל מדורא ומדורא, אית מלאך ממנא על ההוא אתר, תחות ידא
דדומה. וכמה אלף ורבוא עמיה, דדיינין לון לחזיבא, כל חד וחד כמה
דאתחזי ליה בההוא מדורא דאיהו תמן. (ס"א אשא דגיהנם דלעילא, מטי להאי
גיהנם דלתתא) אשא דגיהנם לתתא, מטי מגו אשא דגיהנם דלעילא, ומטי
להאי גיהנם דלתתא, ואתוקד, בההוא אתערן דחמימו דחזיבא, דקא
מחממי גרמייהו גו יצר הרע, וכל אינון מדורין דליקין תמן.

אתר אית בגיהנם, ודרגין תמן דאקרון (רנ"ב ע"א, רס"ה ב', פנחס רנ"ח ע"א) צואה
רותחת, ותמן איהו זיהמא דנשמתין, אינון דמתלכלכן מכל זיהמא דהאי
עלמא. ומתלבנן וסלקין, ואשתארת ההוא זיהמא תמן, ואינון דרגין
בישין דאתקרון צואה רותחת, אתמןן על ההוא זיהמא. ונורא דגיהנם
שלטא, בההוא זיהמא דאשתארת.

ואית חזיבין, אינון דמתלכלכן בחובייהו תדיר, ולא אתלבנן מנייהו,
ומיתו בלא תשובה, וחסו והחטיאו אחרנין, והו קשי קדל תדיר, ולא
אתברו קמי מאריהון בהאי עלמא. אלין (וישב ק"צ ע"ב) אתדנו תמן בההוא
זיהמא, ובההיא צואה רותחת, דלא נפקין מתמן לעלמין. אינון דמחבלין
ארחייהו על ארעא, ולא חששו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא, כל אינון
אתדנו תמן לדרי דרין, ולא נפקי מתמן.

בשבת ובירחי ובזמני ובחגי, בההוא אתר נורא אשתכך, ולא אתדנו, אבל
לא נפקי מתמן, כשאר חזיבין דאית להו נייחא. כל אינון דמחללי שבתות
וזמני, ולא חיישי ליקרא דמאריהון כלל, בגין למטר לון, אלא מחללי
בפרהסיא, כמה דאינון לא נטרי שבת וזמני בהאי עלמא, הכי נמי לא
נטרין ליה בההוא עלמא, ולית לון נייחא.

אמר רבי יוסי, לא תימא הכי, אלא נטרי שבת וזמני תמן בגיהנם בעל
פרחייהו. אמר רבי יהודה, אלין אינון עובדי כוכבים ומזלות, דלא
אתפקדו, דלא נטרי שבת בהאי עלמא, נטרי ליה תמן בעל פרחייהו.

דף קנ"א ע"א

בכל מעלי שבתא כד יומא אתקדש, כרוזין (דף קנ"א ע"א) אזלין בכל אינון
מדורין דגיהנם: סליקו דינא דחזיבא, דהא מלאך קדישא אתיא, ויומא
אתקדש, ואיהו אגין על כלא. ומיד דינין אסתלקו, וחזיבא אית לון
נייחא. (וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא דינין סלקין מנייהו (נ"א ואפילו עובדי כוכבים
ומזלות דלא אתפקדו למיטר שבת וזמני תמן נטרין בעל כרחם)) אבל נורא דגיהנם לא
אשתכך, מעלייהו דלא נטרי שבת לעלמין. וכל חזיבי גיהנם שאלי עלייהו,
מאי שנא אלין דלית לון נייחא, מכל חזיבין דהכא. אינון מאריהון דדינא

תַּיִיבִין לֹון, אֵלִין אֵינֹון חַיִּיבִין דְּכַפְּרוּ בֵיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְעֵבְרוּ עַל אֹורֵייתָא כְּלָא, בְּגִין דְּלֹא נָטְרוּ שְׁבַת תַּמּוֹן, בְּגִין כְּדָ לִית לְהוּ נֵיחִין לְעַלְמִין.

וְאֵינֹון חַיִּיבִין כְּלָהוֹן, נְפִקִין מְדוּכְתֵייהוּ, וְאֵתֵייהִיב לֹון רְשׁוּ לְמִיהָדָה לְמַחְמֵי בְּהוּ. וּמְלֵאדָה חַד דֵּי שְׁמִיָּה סְנַטְרִיִּיאל, אֲזִיל וְאַפִּיק לְהֵהוּא גּוּפָא דְלָהוֹן, וְעֵייל לִיהּ לְגִיחֵנָם, לְעֵינֵיהוֹן דְּחַיִּיבֵיָא, וְחַמְּוֹן לִיהּ דְּסַלְקָא תּוּלְעִין, וְנִשְׁמַתָּא לִית לָהּ נֵיחָא בְּנוּרָא דְגִיחֵנָם. וְכָל אֵינֹון חַיִּיבֵיָא דְתַמּוֹן, סְחָרִין לְהֵהוּא גּוּפָא, וּמְכָרִיזֵי עֲלֵיהּ, דָּא אִיהוּ פְּלַנְנָא חַיִּיבָא, דְּלֹא חַיִּישׁ לִיקְרָא דְמֵאַרְיָה, כְּפַר בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְכַפֵּר בְּכָל אֹורֵייתָא כְּלָא, וּוִי לִיהּ, טַב דְּלֹא יִתְבָּרִי, וְלֹא יִיתֵי לְדִינָא דָּא, וּלְכַסּוּפָא דָּא, הֲדָא הוּא (רִיב עֵיִיא) דְּכַתִּיב, (ישעיה סו) וְיִצְאוּ וְרֵאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעֶתֶם לֹא תָמוּת וְאַשֶׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר. כִּי תוֹלְעֶתֶם לֹא תָמוּת, מִן גּוּפָא. וְאַשֶׁם לֹא תִכְבֶּה, מִן נִשְׁמַתָּא. וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר, וְהָיוּ דֵּי רָאוֹן, עַד דְּכָל חַיִּיבִין דְּגִיחֵנָם דְּתַמּוֹן, יִמְרוּן, דֵּי רֵאִיהּ דָּא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וְדָאִי הָכִי הוּא, בְּגִין דְּשְׁבַת אִיהוּ לְקַבֵּל אֹורֵייתָא כְּלָא, וְאֹורֵייתָא אִיהִי אֵשׁ, בְּגִין דְּעֵבְרוּ עַל אֵשׁ דְּאֹורֵייתָא, הָא אֵשׁ דְּגִיחֵנָם דְּלִיק, דְּלֹא שְׂכִידָה מְעַלְיָהוּ לְעַלְמִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְבַתֵּר כְּדָ נְפִיק שְׁבַתָּא, אֵתֵי הֵהוּא מְלֵאדָה, וּמְהַדֵּר הֵהוּא גּוּפָא לְקַבְרֵיהּ, וְאֵתְדָנוּ תַּרְוֵייהוּ, דָּא לְסַטְרֵיהּ וְדָא לְסַטְרֵיהּ. וְכָל דָּא, בְּעוּד דְּגּוּפָא קַיָּמָא עַל בּוּרְיָהּ, דְּהָא כֵּינֹון דְּגּוּפָא אֵתְאֲכֹל, לִית לִיהּ לְגּוּפָא כָּל אֵלִין דִּינִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא (תהלים עח) לֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ כְּתִיב בֵּיהּ.

כָּל חַיִּיבִין דְּעַלְמָא, בְּעוּד דְּגּוּפָא שְׁלִים בְּכָל שְׁיִיפוּי גּוּ קַבְרָא, אֵתְדָנוּ גּוּפָא וְרוּחָא, כָּל חַד דִּינָא כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ. כֵּינֹון דְּגּוּפָא אֵתְעַכֵּל, דִּינָא דְּרוּחָא אֵשְׁתַּכְּד. מֵאֵן דְּאַצְטְרִידָה לְנַפְקָא, נְפִיק. וּמֵאֵן דְּאַצְטְרִידָה לְמַהוּי עַלְיָהוּ נֵיחָא, אִית לֹון נֵיחָא. וּמֵאֵן דְּאַצְטְרִידָה לְמַהוּי קַטְמָא וְעַפְרָא תַּחֲתֵי רַגְלֵי דְּצַדִּיקָיָא. כָּל חַד וְחַד, כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ, אֵתְעַבִּיד לִיהּ.

וְעַל דָּא, כְּמָה טַב לֹון, בֵּין לְצַדִּיקֵי, בֵּין לְחַיִּיבֵי, לְמַהוּי גּוּפָא דְלָהוֹן דְּבִיק בְּאַרְעָא, וְלֵאֲתַעְכֵּלָא גּוּ עַפְרָא לְזַמֵּן קָרִיב, וְלֹא לְמַהוּי בְּקִיּוּמָא כָּל הֵהוּא זְמַנָּא סְגִי, בְּגִין לְאֵתְדָנָא גּוּפָא וְנַפְשָׁא וְרוּחָא תְּדִיר. דְּהָא לִית לָהּ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק בְּעַלְמָא, דְּלִית לִיהּ דִּינָא דְּקַבְרָא. בְּגִין דְּהֵהוּא מְלֵאדָה דְּמַמְנָא עַל קַבְרֵי, קָאִים עַל גּוּפָא, וְדָן לִיהּ בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא. אִם לְצַדִּיקִים כְּדָ, לְחַיִּיבִים עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

וּבְזַמְנָא דְּגּוּפָא אֵתְעַכֵּל וְאֵתְבַלִּי בְּעַפְרָא, הָא דִּינָא אֵשְׁתַּכְּד מְכַלָּא, בְּרַ מֵאֵינֹון חַסִּידֵי קַיָּמִין דְּעַלְמָא, דְּאֵינֹון אֵתְחַזּוּן לְסַלְקָא נִשְׁמַתְהוֹן לְהֵהוּא אֵתְרַ עֲלָאָה דְּאֵתְחַזִּי לֹון, וְזַעִירִין אֵינֹון בְּעַלְמָא.

כָּל אֵינֹון מֵתִין דְּעַלְמָא, כְּלָהוּ מֵתִין עַל יְדֵי דְּמְלֵאכָא מְחַבְלָא, בְּרַ אֵינֹון דְּמֵתִין בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, (וּכְלָהוּ מֵתִין עַל יְדֵי דְּמְלֵאכָא מְחַבְלָא דְּאִיהוּ מְלַאךְ הַמּוֹת, וְכָל אֵינֹון

מתין די בארעא קדישא) לא מתין על ידוי, אלא על ידי דמלאכא דרחמי דשליט בארעא.

אמר רבי יצחק, אי הכי, מאי שבחא איהו למשה ולאהרן ומרים, דכתיב בהו (במדבר לג דברים לה) על פי יי, דאלין לא מיתו על ידי דההוא מלאך מחבלא, ואת אמרת, דכולי עלמא אינון דמיתו בארעא דישראל, לא מתין על ידוי דדא.

דף קנ"א ע"ב

אמר (דף קנ"א ע"ב) ליה, הכי הוא ודאי, ושבחא דמשה אהרן ומרים, הוה יתיר מכל בני עלמא, דאינון מיתו לבר מארעא קדישא, דמשה אהרן ומרים לבר מארעא קדישא מיתו, וכלהו מיתו על ידי דההוא מחבלא, בר אינון משה ואהרן ומרים, דלא מיתו אלא על ידי דקודשא בריה הוא. אבל אינון דמתין בארעא קדישא, לא מתין על ידי דההוא מחבלא, דהא ארעא קדישא לא קיימא ברשו אחרא, אלא ברשו דקודשא בריה הוא בלחודוי.

ועל דא כתיב, (ישעיה כו) יחיו מתיד נבלתי יקומוון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו'. יחיו מתיד, אליו דמתין בארעא קדישא, דאינון מתין דיליה, ולא מאחרא, דלא שלטא תמן סטרא אחרא כלל, ועל דא כתיב מתיד. נבלתי יקומוון, אינון דמיתו בארעא נוכראה אחרא, על ידי דההוא מחבלא.

ועל דא אקרוון נבלה, מה נבלה מטמאה במשא, אוף אינון דמתין לבר מארעא קדישא, מטמאין במשא. (נ"א במגע) ועל דא אינון נבלה. כל שחיטה דאיפסיל, אקרי נבילה, בגין שחיטה הא איהי מסטרא אחרא, ומיד דאיפסיל שריא עלה סטרא אחרא. ובגין דאיהי דיליה, ושריא עלה אקרי נבלה. ורזא דא (ס"א כשמו כן הוא) נבל הוא, (שמואל א כה) ונבל שמו ונבלה עמו.

ועל דא בכל אתר דאיהו שריא, אקרי נבלה. מנוול דא לא שריא, אלא באתר פסילו, ועל דא שחיטה דאפסיל, הא דיליה הוא, ואקרי על שמיה. ובגין כד, מתין דאינון לבר מארעא קדישא, תחות רשו אחרא, ושריא עליהו סטרא אחרא, אקרוון נבלה.

הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני, דיירין דמיכון, ולא מתין. ומאן אינון. דמיכון דחברון, דאינון לא מתין, אלא דמיכון. ועל דא כתיב בהו גויעה, כמאן דגווע, ואית ביה קיומא לאנערא. אוף הכי אינון ד' זוגי דחברון, דמיכון אינון ולא מתין, וכלהו קיימו בקיומיהו באינון גופין דלהון, וידעי סתרון גניזין, יתיר משאר בני נשא. גניזין הוו תמן גו פתחא דגן עדן אינון גופין דלהון, ואלין אינון שוכני עפר. ועל דא כל אינון דנפקו נשמתיהו בארעא קדישא, לא נפיק על ידי דההוא מחבלא, ולא שלטא תמן, אלא על ידי דמלאכא דרחמי, דארעא קדישא קיימא בעדביה.

אָתֵר אִית בִּישׁוּבָא, דְּלָא שְׁלֵטָא בֵּיהּ הֵהוּא מְחַבְּלָא, וְלָא אֲתִייהִיב לִיהּ רְשׁוּ
לְאַעְלָא תַמְּוֹן, וְכָל אֵינׁוֹן דְּדִיירֵי תַמְּוֹן, לָא מִתִּין, עַד דְּנִפְקִין לְבַר מְסַרְתָּא.
וְלִית לָךְ בַּר נֶשׁ מְכָל דְּדִיירִין תַמְּוֹן, דְּלָא מִתִּין, וְכִלְהוּ מִתִּין כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשׂא,
אַבְל לָאו בְּמִתָּא. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּלָא יִכְלִין לְמִיתַב תְּדִיר בְּמִתָּא, אֶלָּא
אַלִּין נִפְקִין, וְאַלִּין עֲאֵלִין, וְעַל דָּא כְּלָהוּ מִתִּין.

מֵאֵי טַעְמָא לָא שְׁלֵטָא תַמְּוֹן הֵהוּא מְלֶאדָּ מְחַבְּלָא. אִי תִימָא דְּלָא קִימָא
בְּרִשׁוּתִיהּ, הָא אַרְעָא קִדִּישָׁא דְּלָא קִימָא בְּרִשׁוּ אַחְרָא, וּמִתִּין, בְּהֵהוּא
אָתֵר אֶמְאֵי לָא מִתִּין. אִי תִימָא בְּגִין קְדוּשָׁה, לִית אָתֵר בְּקְדוּשָׁה בְּכָל
יְשׁוּבָא כְּגוֹוֹנָא דְּאַרְצָא יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא, בְּגִין הֵהוּא גְבָרָא דְּבִנֵּי לָהּ. כִּמְה
בְּנֵי נֶשׂא הוּוּ דְּזְכוּתִיהוֹן יִתִּיר מְדִילִיהּ. אֶמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֲנָא לָא שְׂמַעְנָא
וְלָא אִימָא.

אָתוּ שְׂאִילוֹ לִיהּ לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, אֶמַר לוֹן, וְדֵאֵי הֵהוּא אָתֵר לָא שְׁלֵטָא עָלֶיהּ
מְלֶאדָּ הַמְּוֹת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי דְּבַהֲהוּא אָתֵר יְמוֹת בַּר נֶשׁ
לְעֵלְמִין, וְאִי תִימָא, דְּקִדְּם לְכֹן בְּהֵהוּא דְּוִכְתָּא, עַד לָא אֲתַבְּנִי, מִיתוּ בֵּיהּ
בְּנֵי נֶשׂא, לָאו הָכִי. אֶלָּא מִיּוּמָא דְּאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, אֲתַתְּקֹן הֵהוּא אָתֵר,
לְקִיּוּמָא, וְרָזָא דְּרָזִין הָכָא, לְאֵינׁוֹן דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא.

דף קנ"ב ע"א

כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא לִיהּ בְּרָזָא (מקץ ר"ד ע"א) דְּאַתְנׁוֹן,
וְאַתְגַּלְגְּלוּ אֲתַנׁוֹן, וּבְרָא עֲלֵמָא, בְּגִלּוּפֵי דְּשְׂמָא קִדִּישָׁא. אֲתַגַּלְגְּלוּ אֲתַנׁוֹן,
וְאַסְחָרוּ עֲלֵמָא בְּגִלּוּפֵי וְכַד אֲתַגְּלִי וְאַתְפָּשֵׁט עֲלֵמָא וְאַתְבְּרִי, וְהוּוּ אֲתַנׁוֹן
סַחְרׁוֹן לְמַבְרִי, אֶמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיִּסְתֵּיִים בְּיוֹ"ד, אֲשַׁתְּאַרְת אֶת טִי
(נ"א יתגלגלו אתנו, ואסחרו עלמא בגלופא דשמא קדישא וכד אתגלגלו אתנון והוּוּ סחרן למברי,
אמרז קודשא בריך הוא די יסתיים ביו"ד, אשתארת את טי בלחודהא) בְּהֵהוּא דְּוִכְתָּא, (דף
קנ"ב ע"א) תַלְיָא בְּאַוּיָרָא, כִּיּוֹן דְּאַמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּי יִסְתֵּיִים בְּיוֹ"ד,
אֲשַׁתְּאַרְת אֶת טִי בְּלַחֲוֹדָהָא תַלְיָא בְּאַוּיָרָא עַל גַּבֵּי הֵהוּא דְּוִכְתָּא טִיִּית,
אִיהוּ אֶת, דְּנִהִירוּ חִיּוֹן, בְּגִין כַּד, מֵאֵן דְּחִמֵּי טִיִּית בְּחֻלְמִיהּ, סִימְנָא טְבָא
הוּא לִיהּ, וְחִיּוֹן אֲתַתְּקֵנוּ לִיהּ. וְעַל דָּא בְּגִין דְּהוּוּ טִי תַלְיָא עַל גַּבֵּי הֵהוּא
אָתֵר, לָא שְׁלֵטָא בֵּיהּ מוּתָא.

כַּד בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקִימָא עֲלֵמָא, זְרִיק חַד צְרוּרָא גּוּ מִיָּא, גְּלִיף
בְּרָזָא דְּע"ב (נ"א דכ"ב) אֲתַנׁוֹן, וּמִתַּמְּוֹן שְׂאַרֵי לְמִיהַד הֵהוּא צְרוּרָא, וְלָא
אַשְׁכַּח אָתֵר לְאַתְקִימָא בֵּיהּ, בַּר אַרְעָא קִדִּישָׁא, (נ"א בבי מקדשא) וּמִיָּא הוּוּ
אַזְלִין אַבְתְּרִיהּ, עַד דְּמִטָּא הֵהוּא צְרוּרָא תַחוּת הַמְּזַבְּחַ, וְתַמְּוֹן אֲשַׁתְּקַע,
וְאַתְקִיִים כָּל עֲלֵמָא.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי דְּבַהֲהוּא אָתֵר שְׂרִיִין חִיִּים, אֶמְאֵי לָא אֲתַבְּנִי תַמְּוֹן בִּי
מְקִדְשָׁא, לְמִיְהַב חִיּוֹן לִיְתַבְּהָא. אֶלָּא הָכָא בְּהֵאֵי אָתֵר אֲתַקִּיִים בְּגִין אֶת

חד דשריָא עליה. בבי מקדשא כל אתוון פלהו שראן ביה, ובהו אתברי
איהו בלחודוי, פגוונא דכל עלמא.

ותו, דארעא קדישא (נייא בבי מקדשא) זיהיב חיון וכפרה ליתבהא בההוא
עלמא, ואתר דא לאו הכי, זיהיב חיון לההוא אתר בהאי (בראשית נ' ע"א, לקמן
ר"ל ע"א) עלמא, ולא בעלמא דאתי. ובי מקדשא בהפוכא מתמן, בגין דאית
חולקא לישראל בההוא עלמא, ולא בעלמא דא. ועל דא קיימא בי
מקדשא לכפרא חובין, ולמזכי לון לישראל לעלמא דאתי.

תא חזי, טיית נהירו דחיון בכל אתר, ועל דא פתח בה קרא כי טוב.
דכתיב, (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. מהאי את, (נייא מאתר דא)
עריק מלאכא מחבלא. לא תימא עריק, אלא דלא אתייהיב ליה רשו
לאעלא תמן.

את דא משניא מאת ק', ק' לא מתנישבא (נייא מאת ח', ח' לא מתישבא) כלל
בדוכתא בעלמא, וסימנך (תהלים קמ) איש לשון בל יכון בארץ את טיית
אתנישבא בכל דוכתא, ואתתקנת לאתישבא כדקא יאות, ובגין כך בכל
דוכתא דאת ט' תמן, לית ישובא לאת ק' תמן לאתישבא ביה. ועל דא
אתר דא לא שלטא ביה כלל סטרא אחרא, וזיהיב חיים דהאי עלמא ליתבי
תחותיה דאת דא, ולא יפוק לבר, וכד נפיק לבר, אית רשו לסטרא אחרא
לשלטאה ביה. כמה דאת דא שלטא באתר דא, הכי נמי שלטא את אחרא
באתר דגיהנם, ומאן איהי, (ק"פ ע"ב) את ק'.

ובספרא דרב המנונא סבא, הכא אינון תרין אתוון: ח', ט'. ועל דא לא
הוו כתיבין גו אבני בורלא, אבנין דאשלמותא, ושבתין דישראל, תרין
אתוון אליו אתמנעו מנייהו, בגין דלא יהא רשים בגווייהו ח"ט.

באתר דבי מקדשא תליין כל אתוון דאלפא ביתא, ברזין גליפן דשמחו
קדישין, קשירין, מרקמן עליה, וכל עלמא דלעילא ותתא, פלא ברזא
דאתוון מתחממן (נייא מתחקון) וגליפא, ורזין דקדשא (ס"א דשמא קדישא)
עלאה, עליהו אתגליף.

במשכנא אתגליפו ואתציריו אתוון כדקא חזי. דהא בצלאל הוה ידע
חכמתא, לצרפא אתוון דאתבריו בהו שמיא וארעא. ועל חכמתא דיליה,
(נייא דא) אתבני משכנא על ידיה, ואתבריר מפל עמא דישראל. וכמה דאיהו
אתבריר לעילא, הכי בעא קודשא בריך הוא דיתבריר לתתא. לעילא
כתיב, (שמות לא) ראה קראתי בשם בצלאל. לתתא (שמות לה) ראו קרא יי
בשם בצלאל. ושמייה ברזא עלאה אקרי הכי בצלאל: בצל אל. ומאן איהו.
דא צדיק. דאיהו יתיב בצל אל, ההוא דאקרי אל (לד לד ע"ז ע"א) עליון. ואיהו
יתיב פגוונא דההוא אל. ההוא אל נטיל שית סטרין, ההוא צדיק נטיל
לון. אוף הכי, ההוא אל אנהיר לעילא, האי צדיק אנהיר לתתא. ההוא
אל, פללא דכלהו שית סטרין. ההוא צדיק, פללא דכלהו שית סטרין. בן
אורי: בן אור קדמאה, דברא קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית. בן

חור : בן חירו דכלא. דבר אחר, בן חור : בן חור מפל גוונין. ודא אתמני למטה יהודה, פלא פדקא יאות.

דף קנ"ב ע"ב

פל גוונין טבין לחלמא, בר תכלא, כמה (קליט ע"א) דאתמר. בגין דאיהו פרסיא, למידן דינין דנשמתיין. והא האי דרגא (נ"א חדא) חוורא איהו. אלא בשעתא דקיימא בדיני דנפשאן, פדיו איהו גוון תכלא. והא (דף קנ"ב ע"ב) אוקימנא.

בשעתא דחמי בר נש להאי גוון, אדכר בר נש למעבד פקודין דמאריה. כגוונא דנחש הנחשת, בשעתא דהו חמאן ליה, הו דחלי מקמי דקודשא בריד הוא, ומנטרן גרמייהו מפל חובין, ובשעתא דההוא דחילו דקודשא בריד הוא סלקא עליהו, מיד אתסיין. מאן גרים לון לדחלא מקמי קודשא בריד הוא, ההוא נחש, ההיא רצועה דמסתכלן בה. אוף הכי תכלת (במדבר טו) וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי. מההוא דחילו דיליה, ועל דא תכלת במשכנא.

אמר רבי יצחק, האי דאמר מר תכלת פרסיא דדינא איהי, וכד איהי קיימא כגוונא דא, פדיו איהי פרסיא למידן דיני נפשאן. אימתי איהי ברחמי. אמר ליה, בשעתא דכרובים מהדרן אנפיייהו דא עם דא, ומסתכלן אנפין באנפין. פיו דאינון כרובים מסתכלן אנפין באנפין פדיו כל גוונין מתתקנו, ואתהפד גוון תכלא לגוון אחרא. מתהפד גוון ירוק, לגוון זהב. (נ"א חוור) ועל דא, בהפוכא דגוונין, אתהפד מדינא לרחמי, וכן מרחמי לדנא, וכלא בהפוכא דגוונין. כמה דמסדרין ישראל תקונייהו לגבי קודשא בריד הוא, הכי קיימא פלא, והכי אתסדר. ועל דא פתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, באינון גוונין דכלילן דא בדא, שפירו דכלהו. (חסר כאן) (שמות כה) ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך וגו', כמה זכאין אינון ישראל, דקודשא בריד הוא אתרעי בהו, וקריב לון לגביה מפל עמין, ובגינהו דישראל, יהיב מזונא ושבעא, לכל עלמא. ואלמלא ישראל, לא יהיב קודשא בריד הוא מזונא לעלמא, והשתא דישראל אינון בגלותא, על אחת כמה וכמה דנטלי מזונא על חד תרין. בזמנא דהו ישראל בארעא קדישא, הוה נחית לון מזונא מאתר עלאה, ואינון יהבי חולק תמצית לעמין עובדי כוכבים, ועמין פלהו לא אתזנו אלא מתמצית. והשתא דישראל אינון בגלותא, אתהפד כגוונא אחרא.

מתל למלכא, דאתקין סעודתא לבני ביתיה, כל זמנא דאינון עבדי רעותיה, אכלי סעודתא עם מלכא, ויהבי לכלבי חולק גרמין למגרר. בשעתא דבני ביתיה לא עבדי רעותא דמלכא, מלכא יהיב כל סעודתא לכלבי, וסליק לון גרמי.

כְּגוֹנוֹנָא דָא, כֹּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל עֲבָדֵי רְעוּתָא דְמַאֲרִיהוֹן, הָא עַל פְּתוּרָא דְמַלְכָּא אֵינּוּן אַכְּלִי, וְכֹל סְעוּדָתָא אֲתַתְּקוּן לְהוֹן. וְאֵינּוּן, מִהֵוּא חֲדוּה דְלְהוֹן, יְהִיבֵי גְרַמֵּי דְאִיהוּ תַמְצִית לְעוּבְדֵי כּוֹכְבִים. וְכֹל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל לֹא עֲבָדֵי רְעוּתָא דְמַאֲרִיהוֹן, אֲזִלִּי בְּגִלוּתָא, וְהָא סְעוּדָתָא לְכַלְבֵּי, וְאֲסַתְּלַק לֹון תַמְצִית (יחזקאל ד) כִּכָּה יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לַחֲמֵס טָמֵא בְּגוֹיִם, דְּהָא תַמְצִית דְּגַעוּלִיהוֹן אַכְּלִי. וְוִי לְבָרָא דְמַלְכָּא, דִּיתִיב וּמְצַפֵּה לְפְתוּרָא דְעֲבָדָא, מַה דְּאֲשַׁתָּאֵר מִגּוֹ פְּתוּרָא אִיהוּ אַכִּיל.

דְּוֹד מַלְכָּא אָמַר, (תהלים כג) תַעֲרוֹד לְפָנַי שְׁלַחֵן נֶגֶד צוּרְרֵי דְשִׁנְתָּ בְּשִׁמּוֹן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָהּ. תַעֲרוֹד לְפָנַי שְׁלַחֵן, דָּא סְעוּדָתָא דְמַלְכָּא. נֶגֶד צוּרְרֵי, אֵינּוּן כַּלְבֵּי דִיתְבֵי קָמֵי פְתוּרָא, מְצַפְּאֵן לְחוּלְק גְרַמֵּין, וְאִיהוּ יְתִיב עִם מַלְכָּא בְּעֵנוּגָא דְסְעוּדָתָא בְּפְתוּרָא.

דְּשִׁנְתָּ בְּשִׁמּוֹן רֵאשִׁי, דָּא רִישָׁא דְסְעוּדָתָא, דְּכָל מְשַׁחָא, וְשִׁמְנוֹנָא, וְתַקוּן סְעוּדָתָא, אֲתִיְהִיב בְּקַדְמִיתָא לְרַחֲמֵימָא דְמַלְכָּא. מַה דְּאֲשַׁתָּאֵר, לְבַתֵּר אֲתִיְהִיב לְכַלְבֵּי, וְלֵאֵינּוּן פְּלַחֵי פְתוּרָא. כּוֹסֵי רוּיָהּ, מְלֵיָא כְּפֵא קָמֵי רַחֲמֵימָא דְמַלְכָּא תְּדִיר, דְּלֵא יִצְטָרִיד לְמִשְׁאֵל. וְעַל רְזָא דָּא, הוּוּ יִשְׂרָאֵל תְּדִיר, עִם שְׂאֵר

דף קנ"ג ע"א

רַבֵּי חֲיִיא הָוָה אֲזִיל לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן לְטַבְרָיָה, וְהוּוּ עֵמִיָּה רַבֵּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, וְרַבֵּי יֵיסָא זְעִירָא, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבֵּי יֵיסָא לְרַבֵּי חֲיִיא, תִּימָה מַה דְּכַתִּיב, (מלכים א ב) וְלִבְנֵי בְרִזְיָלִי הִגְלַעְדִּי תַעֲשֶׂה חֶסֶד וְהִיוּ בְּאוּכְלֵי שְׁלַחְנָד וְגוֹ'. אִי הָכִי כֹל טִיבוּ וְקִשׁוּט, לְמִיכַל עַל פְּתוּרִיָּה וְלֹא יְתִיר, מְדַקְאֵמַר הָכָא וְהִיוּ בְּאוּכְלֵי שְׁלַחְנָד. וְתוּ, לֹאֵו יִקְרָא דְמַלְכָּא אִיהוּ, לְמִיכַל בַּר נֶשׁ אַחְרָא (דף קנ"ג ע"א) עַל פְּתוּרִיָּה דְמַלְכָּא, וְלֹא אֲצִטְרִיד דָּא, אֶלָּא מַלְכָּא בְּלַחוּדוּי, וְכִלְהוּ רַבְרַבְנוּהִי סַחְרֵינִיָּה, לְתַתָּא מַנִּיָּה.

אָמַר רַבֵּי חֲיִיא לֹא שְׁמַעְנָא בְּהַאי מִיּוּדִי, וְלֹא אֵימָא. אָמַר לִיָּה לְרַבֵּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ בְּהַאי מִיּוּדִי. אָמַר לִיָּה, אֲתוּן דִּינְקִין בְּכֹל יוּמָא מְדַבְּשָׁא דְמִשְׁחָא עֲלָאָה, לֹא שְׁמַעְתוּן, כֹּל שְׁכּוֹן אֲנָא. אָמַר לִיָּה לְרַבֵּי יֵיסָא, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ מִיּוּדִי בְּהַאי. אָמַר לִיָּה אֵף עַל גַּב דְּאֲנָא רַבֵּיא וּמְיוּמִין זְעִירִין אֲתִינָא לְגַבֵּיכּוֹ, וְלֹא זְכִינָא מְקַדְמַת דְּנָא, אֲנָא שְׁמַעְנָא.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים קלו) נוֹתֵן לֶחֶם לְכֹל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ. מַאי קָא חֲמָא דְוֹד דְּסִיּוּם הִלְלָא רַבָּא, סִיּוּם הָכִי בְּהַאי קָרָא. אֶלָּא תְּלַת שְׁלִיטִין אֵינּוּן לְעִילָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּוּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא בְּהוּ, וְאֵינּוּן רְזָא יִקְרָא דִּילִיָּה, וְאֵלִין אֵינּוּן: מוּחָא, וְלָבָא, וְכַבְדָּא. וְאֵינּוּן בְּהַפּוּכָא דְהַאי עֲלָמָא. לְעִילָא, מוּחָא נְטִיל בְּרִישָׁא, וּבַתֵּר יְהִיב לְלָבָא, וְלָבָא נְטִיל וְיְהִיב לְכַבְדָּא, וּלְבַתֵּר כַּבְדָּא יְהִיב חוּלְק לְכֹל אֵינּוּן מְקוּרִין דְּלַתְתָּא, כֹּל חַד וְחַד כַּבְדָּא חֲזִי לִיָּה. לְתַתָּא, כַּבְדָּא נְטִיל בְּרִישָׁא, וּלְבַתֵּר אִיהוּ מְקַרְב כְּלָא לְלָבָא, וְנְטִיל לָבָא

שְׁפִירו דְּמִיכְלָא. כִּינּוּן דְּנָטִיל, וְאַתְתְּקוּף מֵהוּא תְּקַפָּא וְרַעוּ דְקָא נָטִיל, יְהִיב
וְאַתְעַר לְגַבֵּי מוּחָא. וּלְבַתֵּר אֶהְדֵּר כְּבָדָא, וּפְלִיג מְזוּנָא לְכָל מְקוּרִין דְּגוּפָא.
(בְּיומָא דְּבַר נֶשׁ אַתְעַר בְּתַעֲנִיתָא, אַתְעַר לַעֲלִיא כְּגוּנָא הוּא מִמֶּשׁ, וּבְיומָא דְּשַׁבְעָא, לָאוּ הֲכִי)

בְּיומָא דְּתַעֲנִיתָא, בְּרַ נֶשׁ מְקַרְב מִיכְלָא וּמִשְׁתַּיָּא לְגַבֵּי כְּבָדָא עֲלָא, וּמֵאִי
אִיהוּ מְקַרְב. חֲלָבִיָּה וְדַמִּיָּה וְרַעוּתִיָּה. הֵהוּא כְּבָדָא נָטִיל כְּלָא בְּרַעוּתָא. כִּינּוּן
דְּכְלָא אִיהוּ לְגַבֵּיָּה, נָטִיל וּמְקַרְב כְּלָא לְקַמֵּי לְבָא, דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט עָלֵיהּ.
כִּינּוּן דְּלְבָא נָטִיל וְאַתְתְּקוּף בְּרַעוּתָא, מְקַרְב כְּלָא לְגַבֵּי מוּחָא, דְּאִיהוּ שְׁלִיטָא
עֲלָאָה עַל כָּל גּוּפָא, לְבַתֵּר אֶהְדֵּר כְּבָדָא וּמְפַלְג חוּלְקִין לְכָל אֵינוּן מְקוּרִין
וְשִׁיפִין דְּלַתְתָּא. בְּזִמְנָא אַחְרָא, כְּד (ד"א כלא) מוּחָא נָטִיל בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר
יְהִיב לְלְבָא, וּלְבָא יְהִיב לְכְּבָדָא, וְכְּבָדָא יְהִיב לְכֻלְהוּ מְקוּרִין וְשִׁיפִין
דְּלַתְתָּא, וּלְבַתֵּר כְּד בְּעֵי לְפַלְגָא מְזוּנָא לְהֵאִי עֲלֵמָא, בְּרִישָׁא יְהִיב לְלְבָא,
דְּאִיהוּ מְלָפָא דִּי בְּאַרְעָא. וּפְתוּרָא דְּמְלָפָא, אַתְעַר בְּקַדְמִיתָא מְכַל שְׁאַר בְּנֵי
עֲלָמָא.

זְכָאָה אִיהוּ, מֵאֵן דְּהוּי בְּחוּשְׁבָנָא דְּפְתוּרָא דְּמְלָפָא, דְּהֵא אֲשַׁתְּמוּדְעָא
לְאוּטְבָא לִיָּה בְּהוּא טִיבּוּ דְּלַעֲלֵלָא. (ובגניי כד) וְדָא אִיהוּ טִיבּוּ וּקְשׁוּט, דְּעֵבֵד
דְּוֹד לְבְנֵי בְּרִזְיָלִי, דְּכְתִיב וְהִיוּ בְּאֲכִילֵי שְׁלַחְנָךְ. וְאִי תִימָא דְּבְשַׁלְחָנָא דְּמְלָפָא,
אֲכִיל בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא בְּרַ מְנִיָּה. לָא. אֲלָא מְלָפָא אֲכִיל בְּרִישָׁא, וּבַתֵּר כָּל עֲמָא.
וְאֵינוּן דְּאֲכִילֵי עִם מְלָפָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאִיהוּ אֲכִיל אֵינוּן דְּחַבִּיבִין עָלֵיהּ מְכֻלְהוּ,
וְאֵינוּן אֲתַמְנוּן מִשְׁלַחְנָא דְּמְלָפָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (שמואל ב ט) עַל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ תִּמְיֵד הוּא אוֹכֵל. בְּגִין דְּכָל
מְזוּנָא דִּילִיָּה, לָא עֵבִיד חוּשְׁבָנָא אַחְרָא, אֲלָא עַל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ, דְּמִתְמַן הוּא
אֲתִי מְזוּנָא וּמִיכְלָא דִּילִיָּה. וְדָא אִיהוּ עַל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ תִּמְיֵד הוּא אוֹכֵל.
אַתָּא רַבֵּי חֲזִיָּא, וּנְשַׁקִּיָּה עַל רִישִׁיָּה, אָמַר לִיָּה רַבֵּיָּא אֲנִתְ, וְחֲכַמְתָּא עֲלָאָה
שְׂרִיָּא בְּלַבָּךְ. אֲדַהֲכִי, חָמוּ לִיָּה לְרַבֵּי חֲזַקִּיָּה דְּהוּא אֲתִי. אָמַר לִיָּה רַבֵּי
חֲזִיָּא, וְדָאִי בְּחַבְרׁוּתָא דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִישׁ הוּא יִתְחַבֵּר עֲלָנָא, דְּהֵא מְלִין
חֲדַתִּין דְּאוּרִיָּתָא יִתְחַדְתוּן הֲכָא.

יִתְבוּ לְמִיכָל. אָמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלִי דְּאוּרִיָּתָא בְּהֵאִי סְעוּדָתָא, אָמַר
רַבֵּי יִיסָא, סְעוּדַת עֲרָאִי אִיהִי, וְעִם כָּל דָּא סְעוּדָה אֲקָרִי. וְלָא עוּד, אֲלָא
דְּהֵאִי אֲקָרִי סְעוּדָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִישׁ הוּא אֲתִהֲנִי מִינָהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב,
(יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ, דְּהֵא מְלִין דְּאוּרִיָּתָא יִסְחָרוּן לְהֵאִי
אַתֵּר.

דף קנ"ג ע"ב

פְּתַח רַבֵּי חֲזִיָּא וְאָמַר, (דברים ח) וְאֲכַלְתֶּם וְשַׁבַּעְתֶּם וּבִרְכַתְּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְגו' .
וְכִי עַד לָא אֲכִיל בְּרַ נֶשׁ לְשַׁבְעָא, וְיִתְמַלֵּי כְּרִיסִיָּה, לָא יִבְרַךְ לִיָּה לְקוּדְשָׁא
בְּרִישׁ הוּא, (ד"א ל"ג אי הכי) (דף קנ"ג ע"ב) בְּמֵאִי נֹזְקִים וְאֲכַלְתֶּם וְשַׁבַּעְתֶּם, וּבַתֵּר
וּבִרְכַתְּ. אֲלָא אֲפִילוּ לָא יִיכּוּל בְּרַ נֶשׁ אֲלָא כְּזִית, וְרַעוּתִיָּה אִיהוּ עָלֵיהּ, וְיִשְׁוּי

ליה לְהוּא מִיכְלָא עִקְרָא דְמִיכְלִיה, שְׁבַע אֶקְרִי. דְכָתִיב, (תהלים קמה) פּוֹתַח אֶת יְדִיד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן. לְכָל חַי אֲכִילָה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא רְצוֹן. הַהוּא רְעוּתָא דְשׁוּי עַל הַהוּא מִיכְלָא, שְׁבַע אֶקְרִי, וְאַפִּילוּ דְלִית קַמִּיה דְבַר נֶשׁ אֶלָּא הַהוּא זְעִיר בְּכַזִּית, וְלֹא יִתִּיר הָא רְעוּתָא דְשְׁבַע שׁוּי עָלֶיהָ. וּבְגִין כֹּד, וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן, רְצוֹן כְּתִיב, וְלֹא אֲכִילָה. וְעַל דָּא וּבִרְכַת וְדָא, וְאַתְחִיב בְּר נֶשׁ לְבִרְכָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, בְּגִין לְמִיחָב חֲדוּה לְעִילָא.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקִּיָּה, בְּהַאי קָרָא אֲבִתְרִיה וְאָמַר, וְאַכְלַת וְשְׁבַעְתָּ. מִהֲכָא, דְשְׁכּוּר שְׂרִי לִיה לְבִרְכָא בְּרַכְתָּא דְמִזּוֹנָא, (ויגש ר"ז ע"ב) מַה דְלִית הֲכִי בְּצִלוּתָא. דְצִלוּתָא לָאו הֲכִי, דְהָא צִלוּתָא מְעִילָא בְּלֹא אֲכִילָה אִיהוּ, מֵאִי טַעמָא, בְּגִין דְצִלוּתָא סְלִקָא לְעִילָא לְעִילָא, אֲתֵר דְלִית בֵּיה לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיה. וְעַל דָּא תְּנִינוּ, עֲלָמָא דְאֲתִי לִית בֵּיה אֲכִילָה וְשְׁתִּיה וְכוּ'.

אֲבַל שְׂאָר דְרַגְיִן דְלִתְתָּא אִית בְּבִרְכַת מְזוֹנָא, אֲשֶׁתְּכַח גְּוּוֹנָא אֲחֵרָא וּמְעִילָא, הַהוּא בְּרַכְתָּא דְאֲשֶׁתְּכַח בְּשְׁבַע. בְּגִין דְבִרְכַת מְזוֹנָא, אִיהוּ בְּאֲתֵר דְאִית בֵּיה אֲכִילָה וְשְׁתִּיה, וּמְנִיָּה נִפְק מְזוֹנָא וְשְׁבַע לְתַתָּא, וְעַל דָּא אֲצִטְרִיד לְאַחֲזָא קַמִּיה שְׁבַע וְחֲדוּה. (ובגין כד האי איהו אתר דאית ביה אכילה ושתיה ומנייה נפיק מזונא לתתא ואצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה) בְּאֲתֵר דְצִלוּתָא, לָאו הֲכִי, דְהָא סְלִקָא יִתִּיר לְעִילָא לְעִילָא וְעַל דָּא, שְׁכּוּר לֹא יִצְלִי צִלוּתָא. בְּבִרְכַת מְזוֹנָא, שְׁכּוּר שְׂרִי לִיה לְבִרְכָא בְּרַכַת מְזוֹנָא. מִשְׁמַע מִהַאי קָרָא, דְכָתִיב וְאַכְלַת וְשְׁבַעְתָּ וּבִרְכַת. וְאַכְלַת: זֹו אֲכִילָה. וְשְׁבַעְתָּ: זֹו שְׁתִּיה דְהָא שְׁבַע, בְּחִמְרָא אִיהוּ רְוִי. חִמְרָא שְׁבַע וְדָא, וְדָא אִיהוּ שְׁכּוּר. דְכָתִיב וּבִרְכַת אֶת דִּיקָא, דְמִשְׁמַע דְבִרְכַת מְזוֹנָא אֲצִטְרִיד חֲדוּה וְשְׁבַע. עַל הָאֲרֵץ הַטּוֹבָה. מֵאִי טוֹבָה. שְׁבַע. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ירמיה מה) וְנִשְׁבַּע לְחַם וְנִהְיָה טוֹבִים בְּגִין כֹּד אֲצִטְרִיד חֲדוּה וְשְׁבַע.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר (שמות כה) וְעֲשִׂיתָ שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו', שְׁלַחַן דָּא אִיהוּ קַיִימָא לְגוּ בְּמִשְׁפָּנָא. וּבִרְכַתָּא דְלְעִילָא שְׂרִיָּא עָלֶיהָ, וּמְנִיָּה נִפְק מְזוֹנָא לְכָל עֲלָמָא. וְשְׁלַחַן דָּא לֹא אֲצִטְרִיד לְמַהוּי בְּרִיקְנִיָּא, אֲפִילוּ רַגְעָא חֲדָא, אֶלָּא לְמַהוּי עָלֶיהָ מְזוֹנָא, דְהָא בְּרַכְתָּא לֹא אֲשֶׁתְּכַח עַל אֲתֵר רִיקְנִיָּא. וּבְגִין כֹּד אֲצִטְרִיד לְמַהוּי עָלֶיהָ נְהִמָּא תְּדִיר, דְלְהוּי תְּדִיר בְּרַכְתָּא עֲלָאָה מִשְׁתַּכְחָא בֵּיה, וּמְגוּ הַהוּא שְׁלַחַן, נִפְקִי בְּרַפְּאָו וּמְזוֹנִי לְכָל שְׂאָר פְּתוּרִי דְעֲלָמָא, דְאֲתַבְּרָכָן בְּגִינִיה.

שְׁלַחַן דְכָל בְּר נֶשׁ אֲצִטְרִיד לְמַהוּי הֲכִי קַמִּיה, בְּשַׁעְתָּא דְקָא מְבַרַךְ לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, בְּגִין דְתִשְׂרִי עָלֶיהָ בְּרַכְתָּא מְלְעִילָא, וְלֹא יִתְחַזִּי בְּרִיקְנִיָּא, דְהָא בְּרַפְּאָו דְלְעִילָא לֹא שְׂרִינִי בְּאֲתֵר רִיקְנִיָּא, דְכָתִיב, (מלכים ב ד) הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לְכִי בַּבַּיִת, וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא. שְׁלַחַן דְלֹא אֲתַמַּר עָלֶיהָ מְלִי דְאוּרִיָּתָא, (בס"א אינו, ולא בריך על ההוא מזונא לקודשא בריך הוא) עָלֶיהָ כְּתִיב, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת מְלָאוּ קִיא צוּאָה בְּלִי מְקוּם. וְאַסוּר לְבִרְכָא עַל הַהוּא

דף קנ"ד ע"א

מאי טעמא. בגין דאית שלחן, ואית שלחן. שלחן איהו דקא מסדרא קמיה דקודשא בריך הוא לעילא, ואיהו קיימא תדיר לסדרא ביה פתגמי אורייתא, ולאכללא ביה אתון דמלי דאורייתא, (בס"א אינו, דא הוא ברכתא דמזונא, דאית פסוקי ומלי דאורייתא ואינון אתון דמלי אורייתא אתכלילן ביה בההוא שלחן) ואיהו לקיט לון לגביה, וכליל פלהו בגויה, ובהו אשתלים, וחדי, ואית ליה חדוה. ועל שלחן דא פתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי, לפני יי, ולא (ק"ב ע"ב) מלפני יי. שלחן אחרא אית, דלא אית ביה חולקא דאורייתא, ולית ליה חולקא בקדושה דאורייתא, וההוא שלחן אקרי קיא צואה, ודא איהו בלי (דף קנ"ד ע"א) מקום, דלית ליה חולקא בסטרא דקדושה כלום.

בגין כד, שלחן דלא אתמר עליה מלי דאורייתא, איהו שלחן דקיא צואה. איהו שלחן דטענא אחרא. לית בההוא שלחן חולקא ברזא דאלהא עלאה. שלחן דמלי אורייתא אתמרו עליה, קודשא בריך הוא נטיל ההוא שלחן, ושוי ליה לחולקיה. ולא עוד, (ר"ג ע"ד, רכ"ג ע"א) אלא סורי"א רב ממנא, נטיל כל אינון מלין, ושוי דיוקנא דההוא שלחן קמי קודשא בריך הוא. וכל אינון מלין דאורייתא דאתמרו עליה, סלקין על ההוא פתורא, ואתעטר (ס"א ואתעתד) קמי מלכא קדישא. משמע דכתיב זה השלחן אשר לפני יי דאתעטר (ס"א דאתעתד) קמי קודשא בריך הוא. שלחן דבר נש, קיימא לדכאה ליה לבר נש, מפל חובוי. זכאה איהו, מאן דאלין תרין קיימין על פתוריה. מלי דאורייתא. וחולקא למספנין, מההוא שלחן.

כד סלקין ההוא פתורא מקמיה דבר נש, תרין מלאכין קדישין אזדמנון תמן, חד מימינא, וחד משמאלא. חד אמר דא איהו שלחן דמלכא קדישא, דפלגנא קא מסדר קמיה, מסדר יהא תדיר פתורא דא, בברכאן עלאין, ומשחא ורבו עלאה, קודשא בריך הוא ישרי עלוי. וחד אמר, דא איהו שלחן דמלכא קדישא, דפלגנא קא מסדר קמיה, דא פתורא די עלאי ותתאי יברכו ליה, מסדר יהא האי פתורא קמי עתיק יומין, בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

רבי אבא, כד הוה סלקין פתורא מקמיה, הוה חפי ליה, והוה אמר סליקו האי פתורא בצניעו, דלא יהא בכסופא קמי שלוחי מלכא. שלחן דבר נש זכי ליה לעלמא דאתי, וזכי ליה למזונא דהאי עלמא, וזכי ליה לאשתמודעא לטב קמי עתיק יומין, וזכי ליה לאתוספא חילא ורבו באתר דאצטריך. זכאה איהו חולקיה דההוא בר נש, בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

רבי יעקב אמר, פתיב (שמואל א י) ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם שאול בנביאים. וכי שאול בחיר יי מקדמת דנא הוה, דכתיב, (שמואל א י) הראיתם אשר בחר בו יי, אשר בחר בו לא פתיב, אלא אשר בחר בו

מקדמת דנא. ובשעתא דאתא ועאל בין נביאי ואתנבי בינייהו, אמאי תוהו.

אָלָא, כּד קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתֵרְעֵי בֵיה, לֹא אֲתֵרְעֵי בֵיה אָלָא לְמַלְכוּ, אָבֵל לְנְבוּאָה לֹא. דְּהָא תְּרִין אֱלִין, לֹא אֲתַמְסְרוּ כְּחֻדָּא בְּבַר נֶשׁ בְּעֵלְמָא, בְּרַ מְמֻשָּׁה מְהִימְנָא עֲלָאָה, דְּזָכָה לְנְבוּאָה וּמְלָכוּ כְּחֻדָּא, וְלֹא אֲתִיְהִיב לְבַר נֶשׁ אַחֲרָא תְּרוּוּיְהוּ כְּחֻדָּא.

וְאִי תִימָא, הָא שְׂמוּאֵל דְּזָכָה לְתְּרוּוּיְהוּ, לְנְבוּאָה וּמְלָכוּ. לָאוּ הֲכִי. לְנְבוּאָה זָכָה, דְּכְתִיב, (שמואל א ג) וַיִּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בָּאָר שִׁבְעַת כִּי נֶאֱמַן שְׂמוּאֵל לְנָבִיא. לְנָבִיא וְלֹא לְמַלְךָ. נָבִיא וְדִיין הוּא, דְּאִי מַלְךָ הוּא, לֹא שְׂאֵלוּ יִשְׂרָאֵל מַלְךָ. אָבֵל אִיהוּ לֹא הוּא אָלָא נְבִיאָה מְהִימְנָא, וְהוּא דְּאִין דִּינְהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב, (שמואל א ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּד הוּא שְׂאוּל בְּנְבוּאָה, תְּוּוּהוּ עֲלִיה.

וְאִי תִימָא, אָמַאי שְׂרָא עֲלִיה נְבוּאָה, הוּאֵיל וְזָכָה לְמַלְכוּ. אָלָא תְּרוּוּיְהוּ לֹא זָכָה בְּהוּ כְּחֻדָּא. (ובגין נ"א דנבואה) דמלכו יהיב ליה קודשא בריד הוא ואודי ליה עלה עד לא הוי מלכא) וּבְגִין דְּמַלְכוּ אֲתִיְשֵׁב עַל אֲתַעְרוּתָא דְּרוּחַ קְדֻשָּׁא, הוּא בְּאֲתַעְרוּ דְּנְבוּאָה קְדָם לָכוּ. אָבֵל כְּד סְלִיק לְמַלְכוּ, לֹא הוּא בֵיה נְבוּאָה, אָלָא אֲתַעְרוּ דְּרוּחַ סְכְלָתְנוּ, לְמִידָן קְשׁוּט, אֲתַעַר עֲלִיה, דְּהֲכִי אֲתַחְזִי לְמַלְכָא. וּבְעוּד דְּהוּא גוּ אִינוּן נְבִיאִי, שְׂרָא עֲלִיה נְבוּאָה, לְבַתַּר דְּאֲתַפְּרֵשׁ מְנִיְהוּ, לֹא הוּא בֵיה נְבוּאָה.

וְאַנָּא, מֵאן יְהִיב לִי אֲתַעְרוּתָא דְּרוּחַ קְדֻשָּׁא, לְמַהוּי בְּגוּ נְבִיאִי מְהִימְנִי, תְּלַמִּידֵי דְּרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּעֲלָאוּ וְתַתְּאוּ זְעִין מְנִיָּה, כָּל שְׂכוֹן אָנָּא, לְמַהוּי בִּינִיכוּ.

דף קנ"ד ע"ב

פְּתַח וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ (שמות כה) שְׁלַחן וְגו'. שְׁלַחן דָּא אִיהוּ לְתַתָּא, לְשׁוּאָה עֲלִיה לָחֶם דְּאָפִיָּא מֵאן עֲדִיף דָּא מוֹ דָּא, לָחֶם אוֹ שְׁלַחן. אִי תִימָא דְּכֻלָּא (דף קנ"ד ע"ב) אִיהוּ חַד. הָא (ס"א אי תימא לחם עדיף דהא) שְׁלַחן מְתַסְדְּרָא לְגַבִּי הַהוּא לָחֶם. וְתוּ, שְׁלַחן לְתַתָּא וְלָחֶם עֲלִיה. לָאוּ הֲכִי, אָלָא שְׁלַחן אִיהוּ עֲקָרָא, בְּסִדּוּרָא דִּילִיָּה, לְקַבְּלָא בְּרַכָּאן דְּלַעֲיִלָּא וּמְזוּנָא לְעֵלְמָא. וּמְרֻזָּא דְּהֵאִי שְׁלַחן, נְפִיק מְזוּנָא לְעֵלְמָא כְּמָה דְּאֲתִיְהִיב בֵּיה מְלַעֲיִלָּא.

וְהַהוּא לָחֶם, אִיהוּ אִיבָא וּמְזוּנָא דְּקָא נְפִיק מֵהֵאִי שְׁלַחן לְאֲחַזְזָא דְּהָא מְשְׁלַחן דָּא, נְפִיקי פְּרִין וְאִבִּין וּמְזוּנָא לְעֵלְמָא. אִי לֹא אֲשַׁתְּכַח כְּרָם, עֲנַבִּין דְּאִינוּן אִיבָא דְּנְפִיקי מְנִיָּה, לֹא יְהוּן מְשַׁתְּכַחִין. אִי אִילְנָא לֹא יְהֵא, אִיבָא לֹא יִשְׁתַּכַּח בְּעֵלְמָא, בְּגִין כְּד, שְׁלַחן אִיהוּ עֲקָרָא, מְזוּנָא דְּנְפִיק מְנִיָּה, אִיהוּ הַהוּא לָחֶם הַפְּנִים.

וְכַהֲנֵי הוּוּ לְקָטִי אִיבָא דְשִׁלְחֹן מְעָרְב שֶׁבֶת לְעָרְב שֶׁבֶת, (ד"א משבת לשבת) לְאַחֲזָאָה דְהָא מְזוֹנָא עֲלָאָה נְפִיק מְגוּ הַהוּא דְשִׁלְחֹן. בְּגִין הַהוּא לָחֵם דְהוּוּ לְקָטִי כַהֲנֵי, אֲתַבְרַכָּא כָּל מְזוֹנָא וּמְזוֹנָא דְאַכְלִי וְשִׁתְּאֵן, דְלֹא לְקַטְרָגָא בְּהוּ יִצָר הָרַע, דְהָא יִצָר הָרַע לֹא אֲשַׁתְּכַח, אֲלֵא מְגוּ מִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָא. הַדָּא הוּא דְכָתִיב, (משלי ל) פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי וְגו', דְמְגוּ מִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָא יִצָר הָרַע מִתְרַבֵּי בְּמַעוּי דְבַר נֶשׁ.

לָחֵם דָּא, מְזוֹנָא דְקָא נְפִיק מְגוּ שִׁלְחֹן, מְבַרְךְ מְזוֹנָא דְכַהֲנֵי, דְלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּהוּ מְקַטְרָגָא לְקַטְרָגָא לֹוּן, לְמַפְלַח בְּלָבָא שְׁלִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְדָא אֲצִטְרִיךְ לְכַהֲנֵי יִתִיר מְכָל עֲלָמָא. וּבְגִין כַּד, שִׁלְחֹן אִיהוּ עֲקָרָא, וְאִיבָא וּמְזוֹנָא דְקָא נְפִיק מִנִּיהּ, אִיהוּ הַהוּא לָחֵם.

שִׁלְחֹן דָּא, אֲצִטְרִיךְ סְדוּרָא דִילִיָּה לְאַתְתַּקְנָא, בְּסִטְרָא דְצָפוֹן, דְכָתִיב וְהַשְׁלַחֹן תִּתֵּן עַל צֹלַע צָפוֹן. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְמִתְמָן שִׁירוּתָא דְחֻדְוָה. שְׁמַאלָא נְטִיל מִימִינָא תְּדִיר בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר אִיהוּ אֲתַעַר לְגַבֵּי נוֹקְבָא, וּבַתֵּר קָרִיבַת לִיהּ יְמִינָא לְגַבִּיָּהּ, וְאַתְדַּבְּקַת בֵּיהּ.

מִים אִינוּן מִימִינָא, וְאִיהוּ חֻדְוָה, מִיַּד יְהִיב לְשְׁמַאלָא, וְאַתְדַּבְּקוּ בֵּיהּ אִינוּן מִים, וְחֻדְוָן לִיהּ. וּבַתֵּר אֲתַכְלִיל אִיהוּ לִימִינָא, וְאַתְעַר לְנוֹקְבָא בְּהַהוּא חֻדְוָה. וְסִימְנָךְ, מֵאֵן דְנְטִיל מֵאֵן בִּידֵיהּ יְמִינָא בְּמֵאנָא, קַדְמָאָה לְאַרְקָא מֵאֵן בְּשְׁמַאלָא אִיהוּ, וְלֹא מִשְׁמַאלָא לִימִינָא, דְהָא מֵאֵן מִימִינָא נְטִיל לֹוּן שְׁמַאלָא.

וּבְגִין כַּד מֵאֵן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ, אֲלֵא מִסִּטְרָא דְשְׁמַאלָא. כִּיּוֹן דְנְטִילוּ מֵאֵן לְגַבִּיָּהּ, הָא אֲתַעַרו לְגַבֵּי נוֹקְבָא בְּאִינוּן מִים. וְעַל דָּא גְבוּרוֹת גְּשָׁמִים תְּנִינָן. וּבְגִין כַּד וְהַשְׁלַחֹן תִּתֵּן עַל צֹלַע צָפוֹן, דְמַהֲהוּא סִטְרָא אִיבִין אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיהּ יִתִיר, מִסִּטְרָא אַחֲרָא. בְּאַתְעַרו דְחֻדְוָה דִילִיָּה בְּקַדְמִיתָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שיר השירים ב) שְׁמַאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי לְבַתֵּר וְיִמִּינוֹ תַחַבְּקֵנִי.

שִׁלְחֹן דְבַר נֶשׁ אֲצִטְרִיךְ לְאַשְׁתַּכַּחַא בְּנִקְיוּתָא דְגוּפָא, דְלֹא יִתְקַרַב לְמִיכָל מְזוֹנָא דִילִיָּה, אֲלֵא בְּנִקְיוּתָא דְגְרָמִיָּה. וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ בַּר נֶשׁ, לְפִנְאָה גְרָמִיָּה בְּקַדְמִיתָא, עַד לֹא יִיכּוֹל מְזוֹנָא דְשִׁלְחֹנָא דְכָא, דְהַהוּא מְזוֹנָא דְאַתְתַּקִּין לִיהּ, בֵּיהּ אֲתַרְעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְלֹא יִתְקַרַב עַל הַהוּא שִׁלְחֹן קִיא צוּאָה, דְאִיהוּ מְרָזָא דְסִטְרָא אַחֲרָא וְסִטְרָא אַחֲרָא לֹא יִקְבַּל מַהֲהוּא מְזוֹנָא דְשִׁלְחֹן דָּא כְּלוּם.

לְבַתֵּר דְאַכִּיל בַּר נֶשׁ, וְאַתְעַנְג, אֲצִטְרִיךְ לְמִיָּהב חוּלְקָא דְתַמְצִית לְהַהוּא סִטְרָא. וּמֵאֵן אִיהוּ. מִים אַחֲרוֹנִים. הַהוּא זוּהֶמָּא דִידִין, דְאַצְטְרִיךְ לְמִיָּהב לְהַהוּא סִטְרָא, חוּלְקָא דְאַצְטְרִיךְ לִיהּ. וְעַל דָּא וְדָאֵי אִינוּן חוּבָה, חוּבָה אִינוּן, וּבְאַתְר דְחוּבָה שְׁרִיין. וְאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ, לְמִיָּהב לִיהּ חוּלְקָא דָּא. וְעַל דָּא לֹא אֲצִטְרִיךְ לְבָרְכָא כָּלֵל, דְהָא בְּרַכָּה לֹאוּ אִיהוּ בְּהַהוּא סִטְרָא.

ובגין כך אצטרך בר נש, דלא יהיב מזונא דעל גבי פתוריה, לההוא קיא צואה, ופל שפון במעוי, ופל שפון דאיהו דכיו (טב) לבר נש ובריאו ותקונא דגופיה. ועל דא, שלחן איהו למיכל ביה בדכיו, כמה דאתמר.

שלחן דא דקיימא בבי מקדשא, בגין לאשתפחא ביה מזונא, ולאפקא מניה מזונא, ועל דא אפילו (דף קנייה ע"א) רגעא חדא, לא (קליו ע"א) אצטרך לקיימא בריקניא. שלחן אחרא, איהו שלחן דריקניא, ולא אצטרך למיהב ליה דוכתא באתר קדישא. ועל דא, שלחן דמקדשא, אפילו רגעא חדא לא יתיב בלא מזונא. ויצטרך דלא ישתפח אתר גריע, דהא ברפכתא דלעילא לא משתפחא באתר גריע, דא שלחן דקמיה דקודשא בריך הוא. שלחן דבר נש דקא מברך עליה לקודשא בריך הוא, אוף הכי לא אצטרך למהוי בריקניא, דהא לית ברפכתא באתר ריקניא.

נהמי דעל גבי שלחן דקודשא בריך הוא, אינון תריסר. והא אוקימנא רזא דנהמי, דאינון רזא דפנים. ועל דא אקרי לחם הפנים, דהא מזונא וספוקא דעלמא, מאינון פנים עלאין קאתיין. ובגין כך, לחם דא, איהו פנימאה דכלא, איהו ברזא עלאה, כדקא יאות.

לחם הפנים, מיכלא דאינון פנים, מזונא וספוקא דנפיק לעלמא, מנייהו אתי, ושריא על ההוא פתורא, ובגין דשלחן דא, מקבלא מזונא וספוקא מאינון פנים דלעילא, ואיהי אפיקת מזונין וספוקין מאינון פנים פנימאין, ומזונא דאפיקת, איהו ההוא לחם, כדקאמרן, חום הוה מתקרב, וחום הוה מתעדי מתמן, והא אוקמוה, דכתיב, (שמואל א כא) ביום הלקחו ובגין שלחן דא אית לבר נש לנטרא רזין דשלחן דיליה בכל אינון גוונין כדקאמרן.

רבי אלעזר פתח ואמר, (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר. האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל תא חזי, קודשא בריך הוא ברא ליה לבר נש ברזא דחכמתא, ועביד ליה באומנותא סגי, ונפח באפוי נשמתא דחיי, למנדע ולאסתכלא ברזין דחכמתא, למנדע ביקרא דמאריה, כמה דאת אמר, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

ולכבודי בראתיו דייקא, ורזא דא ולכבודי בראתיו אוליפנא, דהא כבוד דלתתא רזא דכורסייא קדישא לא (נח נ"ח ע"ב) אתתקון לעילא, אלא מגו תקונא דבני עלמא. כד אינון בני נשא, זכאין וחסידין, ונדעי לתקנא תקוני, הך הוא דכתיב ולכבודי בראתיו. בגין דהאי כבודי, לתקנא ליה בעמודין תקיפין, ולקשטא ליה בתקונא וקשוטא דלתתא, בגין דהאי כבודי יסתלק, (ביקרא) בזכו דצדיקיא די בארעא.

בגין כך בראתיו. כגוונא דכבוד עלאה, דתקונין אלין ביה. (צ"ע ועיין ר"ח ע"א, קצ"ח ע"ב) בריאה לסטר שמאלא יצירה בימינא כמה דאת אמר יוצר אור ובורא חשך עשיה באמצעיתא כמה דאת אמר אני יי עשה כל וכתוב וכתוב

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רַע וּכְתִיב עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו וְעַל דָּא בְּרֵאתֵינוּ
יְצַרְתֵּנוּ אִף עֲשִׂיתֵנוּ כְּתוּבָא עֵילָאָה. וְעַל דָּא, הוֹאִיל וְאָדָם אִיהוּ בְּאַרְעָא,
וְאִית לֵיהּ לְתַקְנָא הַהוּא כְּבוֹדֵי עֲבָדֵי בֵיהּ תַקּוּנֵין דְּכְבוֹד עֵלְאָה, דְּאִית בֵּיהּ
אוּף הָכִי בְּרִיאָה, וְעַל דָּא בְּרֵאתֵינוּ.

בְּהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה, אִית בֵּיהּ יְצִירָה, וְעַל דָּא יְצַרְתֵּנוּ, תַקּוּנָא דָּא יְהִיבֵת
בֵּיהּ בְּאָדָם, לְמַהוּי אִיהוּ בְּאַרְעָא, כְּגוּוֹנָא דְּהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה. בְּהוּא כְּבוֹד
עֵלְאָה, אִית בֵּיהּ עֲשִׂיָה, וְעַל דָּא אוּף הָכִי בְּבֵר נֶשׁ, כְּתִיב עֲשִׂיתֵנוּ, לְמַהוּי
אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה, דְּמַתְקוּ וּבְרִיךְ לְכְבוֹד תַתְּאָה. מְנַלְן,
דְּהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה אִית בֵּיהּ תְּלַת אֲלִין. דְּכְתִיב בֵּיהּ, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֲשׂוֹךְ
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם. יוֹצֵר אוֹר, הָא יְצִירָה. וּבוֹרֵא חֲשׂוֹךְ, הָא בְּרִיאָה. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
הָא עֲשִׂיָה. וְדָא אִיהוּ כְּבוֹד עֵלְאָה, דְּקָא מַתְקוּ וּבְרִיךְ וְסָפִיק בְּכָל צַרְכֵינוּ
לְכְבוֹד תַתְּאָה.

כְּגוּוֹנָא דָּא, בְּרֵא אָדָם בְּאַרְעָא, דְּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה, לְתַקְנָא
לְהַאי כְּבוֹד, וְלֵאֲתַפְלְלָא מְכָל סְטָרִין. כְּבוֹד עֵלְאָה אִית בֵּיהּ תְּלַת אֲלִין,
אָדָם לְתַתְּאָה אִית בֵּיהּ תְּלַת אֲלִין. וְלֵאֲתַפְלְלָא הַהוּא כְּבוֹד תַתְּאָה, מְעִילָא
וּמַתְּאָה, לְמַהוּי שְׁלִים בְּכָל סְטָרִין. זְכָאָה אִיהוּ בֵר נֶשׁ, דְּזָכִי בְּעוֹבְדוֹי לְמַהוּי
כְּגוּוֹנָא דָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ט) בְּכָל יְהִיוּ בְּגִדֵיךְ לְבָנִים וְשִׁמּוֹן עַל
רֵאשֶׁךְ אֵל יַחְסֹר.

דף קנ"ה ע"ב

מַה לְכְבוֹד עֵלְאָה, הַהוּא מְשַׁחָא רְבוּת קְדוּשָׁא לָא אֲתַמְנַע מִנִּיהּ, מְרָזָא
דְּעֵלְמָא דְּאִתֵּי. אוּף הָכִי לְבֵר נֶשׁ, דְּעוֹבְדוֹי מְתַלְבְּנֵן תְּדִיר, הַהוּא (דף קנ"ה ע"ב)
מְשַׁחָא רְבוּת קְדוּשָׁא, לָא יִתְמַנַע מִנִּיהּ תְּדִיר. בְּמַאי זָכִי בֵר נֶשׁ, לֵאֲתַעְדָנָא
בְּהוּא עֲדוּנָא עֵלְאָה. בְּשַׁלְחֵן דִּילִיהּ. כְּמָה דְּאִיהוּ מְעַדֵן עַל פְּתוּרִיָה נְפִשָׁאן
דְּמִסְכְּנֵי, דְּכְתִיב, (ישעיה נח) וְנִפְשׁ נַעֲנָה תִשְׁבִּיעַ, מַה כְּתִיב בְּתַרִיָה, אֲזִי תִתְעַנַּג
עַל יְיָ וְגוֹ', דְּאוּף הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְוִי לִיהּ, בְּכָל אֵינוֹן עֲדוּנֵין דְּמִשַׁח
רְבוּת קוּדְשָׁא עֵלְאָה, דְּנִגִיד וְאֲתַמְשַׁח תְּדִיר לְהוּא כְּבוֹד עֵלְאָה, כְּתִיב וְנִפְשׁ
נַעֲנָה תִשְׁבִּיעַ, מַה כְּתִיב בְּתַרִיָה, אֲזִי תִתְעַנַּג עַל יְיָ.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָא הָוָה אֲזִלֵי בְּאוּרְחָא, וְהָוָה חַד טַיִיעָא טַעִין אֲבַתְרִיָהוּ,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַ' חֲזִיָא, אִית לֵן לֵאֲתַעֲסָקָא וְלֵאֲשַׁתְּדָלָא בְּמַלִּי דְּאוּרִיָתָא,
דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל לְקַמּוֹן, (נ"א דהא שכינתא אזלא קמן דכתיב (תהילים פ"ה)
צדק לפניו יהלך) וְעַל דָּא עֵידוֹן הוּא, לְמַעַבְד לִיהּ (נ"א לה) תַקּוּנָא בְּהָדוֹן בְּהַאי
אֲרַחָא.

פְּתַח רַבִּי חֲזִיָא וְאָמַר (תהלים קיט) עֵת לַעֲשׂוֹת לִי יְיָ הִפְרוּ
תוֹרַתְךָ, הָאִי קָרָא אֲתַמַר, וְאוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל עֵת לַעֲשׂוֹת לִי, בְּכָל
זְמַנָּא דְּאוּרִיָתָא מְתַקִּימָא בְּעֵלְמָא, וּבְגִי נֶשׁא מְשַׁתְּדָלָן בָּהּ, כְּבִיכּוֹל,

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי בְּעוֹבְדֵי יְדוּי, וְחֲדַי בְּעַלְמֵינֵי כְּלָהוּ, וְשִׁמְיָא וְאַרְעָא
קִיָּיִמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנִישׁ כָּל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן, חֲמוּ
עֲמָא קְדִישָׁא דְאִית לִי בְּאַרְעָא, דְּאוּרִייתֵי מִתְעַטְרָא בְּגִינֵיהוֹן. חֲמוּ עוֹבְדֵי
יְדִי, דְּאֲתוֹן אֲמַרְתוֹן (תהלים ח) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְאִינוֹן כַּד חֲמָאן חֲדוּה
דְּמֵאֲרִיהוֹן בְּעַמִּיהּ, מִיַּד פְּתַחֵי וְאֲמַרֵי, (שמואל ב ז) וּמִי כְּעַמְךָ כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד
בְּאַרְץ. וּבִשְׁעֵתָא דִּישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלֵי מֵאוּרִייתָא, כְּבִיכוּ"ל, תִּשְׁשׁ חִילֵיהּ,
דְּכְתִיב, (דברים לב) צוֹר יִלְדָּךְ תִּשִּׂי. וּכְדִין כְּתִיב, (דברי הימים ב יח) וְכָל צָבָא
הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו, וְעַל דָּא עֵת לַעֲשׂוֹת לִיָּי, אִינוֹן (בני עלמא) צְדִיקֵיָּא
דְּאֲשְׁתַּאֲרוּן, אִית לוֹן לְחַגְרָא חֲרָצִין, וְלִמְעַבְד עוֹבְדִין דְּכִשְׂרָאוֹן, בְּגִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְתַּקֵּף בְּהוּ בְּצְדִיקֵיָּא, וּמְשַׁרְיִין וְאוּכְלָסִין דִּילֵיהּ.
מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהִפְרוּ תוֹרְתָךְ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּהּ בְּנֵי עַלְמָא, כְּדָקָא יֵאוֹת.

הֵהוּא טִייעָא דְּהוּה טַעִין אֲבַתְרִיָּהוּ, אָמַר לוֹן בְּמָטוּ מְנַיִכוּ, שְׁאֲלַתָּא חֲדָא
בְּעֵינָא לְמַנְדַּע. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי אֲרַחָא מִתְתַּקְנָא קָמוֹן, שְׁאִיל שְׁאֲלַתָּךְ.
אָמַר, הָאִי קָרָא, אִי כְּתִיב יֵשׁ לַעֲשׂוֹת, אוֹ נַעֲשֶׂה, הוּה אֲמִינָא הָכִי. מֵאִי עֵת.
וְתוּ, לַעֲשׂוֹת לִיָּי, לְפָנֵי יְיָ אֲצַטְרִיךְ, מֵאִי לַעֲשׂוֹת לִיָּי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמְה
גְּוֹוִינִין אֲרַחָא מִתְתַּקְנָא קָמוֹן. חַד, דְּהוּיִנֵן תְּרִין, וְהִשְׁתָּא הָא אֲנִן תִּלְתָּא,
וְשְׁכִינְתָּא אֲתַכְלִילַת בְּהָדוֹן. וְחַד דְּחִשְׁבִּנָּא דְּלֹא הוּיִת אֲלֵא כְּאִילָנָא יִבְשְׁתָּא,
וְאִנְתְּ רַעֲנָנָא כְּזִיתָא. וְחַד, דְּיֵאוֹת שְׁאֲלַת, וְהוּאִיל וְשָׂרִית מְלָה, אִימָא.

פְּתַח וְאָמַר עֵת לַעֲשׂוֹת לִיָּי הִפְרוּ תוֹרְתָךְ. עֵת לַעֲשׂוֹת לִיָּי, אִית עֵת. וְאִית
עֵת. (קהלת א) עֵת לְאָהֵב וְעֵת לְשֹׂנֵא. עֵת אִיהוּ לְעִילָא. דְּהֵהוּא עֵת, רְזָא
דְּמֵהִימְנוּתָא אִיהוּ. וְדָא אֲקַרֵי עֵת רְצוֹן, וְהָאִי אִיהוּ דְּאֲתַחְיִיב בְּרִנְשׁ
לְמַרְחַם לִיָּי תְּדִיר, כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְעַל דָּא,
עֵת לְאָהֵב, דָּא אִיהוּ עֵת דְּאֲתַחְיִיב בְּרִנְשׁ לְאָהֵב. וְאִית עֵת אֲחָרָא, דְּאִיהוּ
רְזָא דְּאֱלֹהִים אַחֲרִים, וְאֲתַחְיִיב בְּרִנְשׁ לְמִשְׁנָא לֵיהּ, וְלֹא יִתְמַשְׁד לְבִיהּ
אֲבַתְרִיהּ, וְעַל דָּא עֵת לְשֹׂנֵא, וּבְגִין כְּדָ כְּתִיב (ויקרא טז) דְּבַר אֵל אֲחֵרוֹן אֲחִידָךְ
וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ. (והכא)

בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִייתָא, וּפְקוּדֵי אוּרִייתָא, הֵהוּא עֵת רְזָא
דְּמֵהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, מִתְתַּקְנָא בְּתַקּוּנָהּ, וּמִתְקַשְׁטָא בְּשְׁלִימוּתָא, כְּדָקָא
יֵאוֹת. וּבְזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלֵי מֵאוּרִייתָא, כְּבִיכוּל הֵהוּא עֵת, לָאוּ אִיהוּ
בְּתַקּוּנָהּ, וְלֹא אֲשְׁתַּכַּחַת בְּשְׁלִימוֹ, וְלֹא בְּנֵהוֹרָא וּכְדִין עֵת לַעֲשׂוֹת לִיָּי.
מֵאִי לַעֲשׂוֹת. כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר (בראשית ב) אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. מֵאִי
לַעֲשׂוֹת. דְּאֲשְׁתַּאֲרוּ גּוֹפֵי דְּשִׂידֵי, דְּאֲתַקְדֵּשׁ יוֹמָא, וְלֹא אֲתַעֲבִידוּ, וְאֲשְׁתַּאֲרוּ
לַעֲשׂוֹת, רוּחִין בְּלָא גּוֹפֵי. אוּף הָכָא עֵת לַעֲשׂוֹת, אֲשְׁתַּאֲר בְּלָא תַקּוּנָא, וּבְלָא
שְׁלִימוֹ. מֵאִי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּהִפְרוּ תוֹרְתָךְ, בְּגִין דְּאֲתַבְּטְלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא
מִפְתַּגְמֵי אוּרִייתָא. בְּגִין דְּהֵהוּא עֵת, הָכִי קִיָּימָא, אוֹ סְלָקָא, אוֹ נַחְתָּא,
בְּגִינֵיהוֹן

דף קני"ו ע"א

אתו רבי יוסי ורבי (דף קני"ו ע"א) חייא ונשקוהו ברישיה. אמר רבי יוסי, ודאי לית אנת פדאי, לטייעא אבתרו. זכאה ארחא דא, דזכינן למשמע דא, זכאה דרא דרבי שמעון שארי בגויה, דאפילו ביני טוריא, חכמתא אשתכחת תמן. נחתו רבי יוסי ורבי חייא, ואזלו תלתהון בארחא.

פתח ההוא טייעא ואמר (תהלים סט) ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך, תנינן, אימתי אקרי עת רצון. בשעתא דצבור קא מצלאן. שפיר איהו, והכי איהו ודאי. דהא כדן צבורא מסדרי ומתקני תקונא דהאי עת, וכדן איהו עת רצון, ואצטריך למשאל שאלתא, דכתיב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך דהא כדן אצטריך למשאל שאלתא. ואני תפלתי לך יי, הא הכא רזא דיחודא.

ואני: דא דוד מלכא, (אמור צ"ה ע"ב) אתר דאקרי גאולה. תפלתי: דא תפלה. והכא איהו סמיכא לגאולה, דאיהו חד. פד איהו סמיך גאולה לתפלה, כדן איהו עת (ר"ה) רצון. עת רצון: אוף הכי, כללא איהו פחדא, עת חד, רצון חד, אתפלילו דא בדא, והווי חד. ודוד מלכא בעא ליחדא בהאי קרא, יחודא חדא.

ואי תימא, אמאי אתמני האי קרא, בצלותא דמנחה דשבת. יאות איהו למיהוי בשבת בההוא צלותא דמנחה, ולא בצלותא דחול, דנדאי לאו צלותא דמנחה דשבת כחול. בגין דהא בחול בשעתא דמנחה, (פ"ח ע"ב) תליא דינא בעלמא, ולא איהו עת רצון. אבל בשבת, דכל רוגזא אתעדי, וכלא אתפליל פחדא, ואף על גב דדינא אתער, אתבסמותא איהו, ועל דא אצטריך קרא דיחודא, ליחדא כל דרגין, דכד הוי יחודא, דינא אתחבר ואתפליל ברחמי, ואתבסם פלא, וכדן עת רצון כתיב. עת רצון, כליל פלא פחדא. ודינא אתבסם בההוא זמנא, והוי חדוה בכלא.

משה אסתלק מעלמא, בההוא שעתא דצלותא דמנחה דשבת, בשעתא דעת רצון אשתכח. ובההיא שעתא רעוא הוה לעילא, וצערא לתתא, ועל דא ננעלו תרעין בשבת, משעתא דמנחה ולעילא. מאן תרעין ננעלו. תרעין דבי מדרשא, בגין לאדפרא למשה רעיא מהימנא, דאורייתא אתבטלא בגיניה.

בההוא זמנא, בי מדרשא דמשה אתבטיל, כל שפן אחרנין. מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה דננעלו, דלא ננעלו אחרנין פלהו. אורייתא דמשה עציבא עליה בההוא זמנא, מאן לא עציב. בגין כד כל תרעין דבי מדרשי ננעלו, ואצטריכו פלא לצדקא ליה לקודשא בריך הוא באר שבתא, והיינו (תהלים לו) צדקתך כהררי אל.

תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא, וכלהו כלילן במשה. חד, משה נביאה מהימנא עלאה. וחד, יוסף צדיקא. וחד, דוד מלכא. בגיני כד,

תלת צדוקי דיני הקא, חד איהו דיוסף זכא, קדים לכל הני, ודא איהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו', דא יוסף, דאיהו בלחודוי כהררי אל, ככלהו טורין עלאין. וחד משה נביאה מהימנא, ודא איהו דכתב, (תהלים עא) וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות, בגין דאיהו נטיל לכל סטורין, ימינא ושמאלא. וחד איהו דוד מלכא, ודא איהו דכתב, (תהלים קיט) צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת, לעולם: דא דוד מלכא.

כדין אתכניש פלא בהאי זמנא, תורה שבכתב, ותורה שבעל פה. ועל דא בהאי זמנא ננעלו תרעי דאורייתא, וננעלו תרעי דכל עלמא, בהאי זמנא.

בשעתא דמית יוסף צדיקא, יבשו מקורין ומבועין, וכלהו שבטין נפלו בגלותא, פתחו עלאי ואמרו, צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו'.

בשעתא דמית משה, אתחשך שמשא בטיהרא, ואנעלת תורה שבכתב, נהרקה דאספקלריאה דנהרא.

דף קני"ו ע"ב

בשעתא דמית דוד מלכא, כנישת סיהרא נהרקה (דף קני"ו ע"ב) ואורייתא דבעל פה כנישת נהרקה. ומההוא זמנא אתגניזו נהורין דאורייתא, ואסגיאנו מחלוקת על משנה, וחכימא במחלוקת, וכלהו תקיפי לבא בערבוביא. ועל דא, חדוה דאורייתא לאו איהו בההוא זמנא, בכל דרין דעלמא.

ומה אינון חומרי דתעניות דגזרו רבנן, כד מית פלוני, גזרו תענית. כד הנה כד, גזרו כד. (ס"א דא דהוה) וכד הנה כנישו יתיר דחדוה דתורה דבכתב ותורה דבעל פה, בההוא זמנא, על אחת כמה וכמה דאצטריך למנעל תרעי דאורייתא בההוא זמנא.

ובגין כך אמרינן הני צדוקי דינא, כמה דאתמר. חדו רבי יוסי ורבי חייא, ונשקוהו ברישיה כמלקדמין, אמרו זכא חולקנא בהאי ארחא.

תו פתח ואמר. (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר. החכמה תעוז לחכם, דא משה, כד סליק לטורא דסיני לקבלא אורייתא, אזדעזעו כל אינון רקיעין, וכל אינון משריין עלאין, ואמרו קמיה, מאריה דעלמא, ומה כל טובא, וכל חדוה דילן, לאו איהו אלא באורייתא, ואת בעי לנחתא לה בארעא. אתכנישו על משה לאוקדיה בנורא, אתתקף משה וכו', כמה דאוקמוה חבריאי, דקודשא בריך הוא אמר ליה למשה וכולי.

אָבֵל הַחֲכָמָה תַּעֲזוּ לַחֲכָם, כָּל מֵאֵן דְּאִתְּעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, וְאִשְׁתַּדַּל בְּהַ
לְשִׁמָּה, אִתְּתַקֵּף בְּהַ בְּאוּרִייתָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִיךְ לְמַהוּי לִיהַ תַּקְפָּא
וְחִילָא, לְאַגְנָא עֲלִיהַ בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִיךְ. וְהֵהוּא תַּקְפָּא וְחִילָא מֵאֵן אֲתֵר
אִתְּתַקֵּף. הִדֵּר וְאָמַר, מַעֲשֶׂרָה שְׁלִיטִים. אִינוּן (מ״ט ע״א) עֶשֶׂר אֲמִירוֹן דְּכַתְיָבִין
בְּהַ בְּאוּרִייתָא, דְּאִינוּן שְׁלִיטִין עֲלָאִין, דְּבַר נֶשׁ אִתְּתַקֵּף בְּהַאִי בְּהַאִי עֲלֵמָא,
וּבְעֲלֵמָא דְּאִתִּי כָּל רְזִין דְּעֲלֵמָא, וְכָל פְּקוּדִין, וְכָל חֲכָמָתָא דְּעֵילָא וְתַתָּא,
בְּהוּ תַלְיָא, וּבְהוּ אִתְּכַלִּיל כְּלָא, וְכְלָא אִיהוּ בְּאוּרִייתָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן
דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, לְמַהוּי מִתְּתַקֵּף בְּתַקְפָּא לְעֲלֵמָא דְּאִתִּי.

עֶשֶׂרָה שְׁלִיטִין, עֶשֶׂר זִינֵי חֲכָמָתָא אִינוּן בְּהַ בְּאוּרִייתָא, בְּעֶשֶׂר שְׁמָהוּן גְּלִיפִין,
וְאִתְּכַלִּילוּ בְּשִׁמָּא חַד, דְּעֶשְׂרִין וְתַרְיִן אֲתוּוֹן גְּלִיפִין, רְזִין דְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי,
בְּאִינוּן זִיחֶרִין, דְּלָא שְׁלֵטָא עֵינָא לְמַחְמִי, וְאַפִּילוּ בְּסַכְלָתְנוּ לְמַנְדַּע,
וְלֹאֲסַתְכְּלָא בְּהַהוּא עֲדוּנָא, וְכַסּוּפָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְסִין לֹון
לְצַדִּיקֵיָא לְעֲלֵמָא דְּאִתִּי. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

פְּתוּרָא דְּבַר נֶשׁ, מְזַכֵּי לִיהַ לְמִיכַל עַל פְּתוּרָא אַחְרָא, בְּעֲדוּנָא דְּהַהוּא עֲלֵמָא,
כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (שמואל ב ט) כִּי עַל שְׁלַחַן הַמִּלֶּךְ תִּמְיֵד הוּא אוֹכֵל. וְדוּד מְלָכָא
הוּא אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלַחַן נֶגֶד צוּרְרִי, וְדָא אִיהוּ אִתְּסַדְרוּתָא
דְּפְתוּרָא בְּהַהוּא עֲלֵמָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ עֲדוּנָא וְכַסּוּפָא, דְּנִשְׁמָתָא אִתְּהִי
בְּהוּ, בְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי.

וְכִי פְּתוּרָא אִית לֹון לְנִשְׁמָתִין בְּהַהוּא עֲלֵמָא. אִין. דְּהָא מְזוּנָא וְסַפּוּקָא
דְּעֲדוּנָא, אַכְלִי בְּהַהוּא עֲלֵמָא, כְּגוּוּנָא דְּמִלְּאֲכִי עֲלָאִי אַכְלִי. וְכִי מְלָאֲכִי
עֲלָאִי אַכְלִי. אִין. כְּגוּוּנָא דְּלֵהוּן אַכְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא. וְהַהוּא מְזוּנָא, רְזָא
אִיהוּ לְטָלָא, דְּנִגִּיד וְאִתְּמַשֵּׁךְ מַעֲיֵלָא, מְרָזָא דְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי, וְאִיהוּ מְזוּנָא
דְּנִהִירוּ מִשַּׁח רְבוּת קְדֻשָּׁא, וְנִשְׁמָתֵהוּן דְּצַדִּיקֵיָא אֲתוּוֹנוּ מִתְּמֹן בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן,
וְאִתְּהִינוּן תְּמֹן. דְּהָא תְּמֹן נִשְׁמָתֵהוּן דְּצַדִּיקֵיָא, מִתְּלַבְּשֵׁן בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן
דְּלִתְתָּא, כְּגוּוּנָא דְּהַאִי עֲלֵמָא.

וּבְשִׁבְתִּי וּבְזַמְנֵי, מִתְּפַשְׁטָאן, וְסַלְקִין לְמַחְמִי בִיקְרָא דְּמַאֲרִיהוּן,
וְלֹאֲתַעֲדָנָא בְּעֲדוּנָא עֲלָאָה כְּדָקָא יְאוּת, דְּכַתְיָב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ
בְּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֵא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְיָ. וְכִי כָּל
בֶּשֶׂר יִיתִי, לָאוּ הִכִּי הוּא לִיהַ לְמַכְתָּב, אֲלָא כָּל רוּחַ אוֹ כָּל נֶשְׁמָה, מֵהוּ כָּל
בֶּשֶׂר.

דף קנ"ז ע"א

אַלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד לִיהַ לְבַר נֶשׁ בְּהַאִי עֲלֵמָא, כְּגוּוּנָא דְּיִקְרָא
דְּכְבוּד עֲלָאָה לְעֵילָא. הַהוּא כְּבוּד עֲלָאָה, אִיהוּ רוּחַ לְרוּחַ, וְנִשְׁמָתָא לְנֶשְׁמָה,
(דף קנ"ז ע"א) עַד דְּמַטִּי לְחַד אֲתֵר לְתַתָּא דְּאַקְרִי גוּף, וּבְהַאִי עֵייל חַד רוּחַ

דְּמִקְוֹרָא דְחַיִּים, דְּאֶקְרִי כֹל, בְּדָא אִיהוּ כֹל טוּבָא, וְכֹל מְזוּנָא, וְכֹל סְפוּקָא, דְּהָהוּא גוּף.

וְרָזָא דָּא, (קֹהֲלֵתָה) וְיִתְרוֹן אֶרְץ בְּכֹל הִיא (ס״אמאי בכל היא) הַאי כֹּל אִיהוּ רוּחַ לְהָהוּא גוּף. כְּגוּוֹנָא דָּא בַר נָשׁ בְּהָאֵי עֲלֵמָא, אִיהוּ גוּף, וְרוּחַ דְּשִׁלְטָא בֵּיהּ, כְּגוּוֹנָא דְּהָהוּא רוּחַ עֲלָאָה, (ס״א דשִׁלְטָא על גופא דאקרי כל) דְּאֶקְרִי כֹל, דְּשִׁלְטָא עַל גּוּפָא לְעִילָא, וְדָא הוּא דְּאֶקְרִי כֹל בְּשָׂר, וְעַל דָּא כְּתִיב, יבֹא כֹל בְּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְיָ. עַל הָהוּא עֲדוּנָא כְּתִיב, (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתָתָּה יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לּוֹ.

חֲדוּ חֲבֵרֵיִיא בְּאַרְחָא. כַּד מָטוּ לְגוֹ טוּרָא חַד אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְהָהוּא טַיִיעָא, מַה שְּׂמָךְ. אָמַר לִיה חֲנָן. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחַנְנֵךְ, וְיִשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשַׁעֲתָא דְּתַצְטְרִיךְ לִיה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי הָא נָטִי שְׂמַשָּׂא, וְהָכִי בְּתַר טוּרָא דָּא, אִית כְּפַר חַד עַל שְׂמָךְ, דְּאֶקְרִי כְּפַר חֲנָן, נְבִית תַּמְּן בְּגִין יְקָרָא דְּשְׂמָךְ. כַּד מָטוּ לְהַתָּם, עָאלוּ לְבֵית אוֹשְׁפִיזֵיִיהוּ, וְסִדְרוּ קַמֵּיִיהוּ פְּתוּרָא, בְּכַמְּה זִינִין לְמִיכַל. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וְדָאֵי פְּתוּרָא דָּא, כְּגוּוֹנָא דְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי, וְאִית לּוֹ לְסַלְקָא הָאֵי פְּתוּרָא, וְלֹאֲעֵטְרָא לִיה בְּמַלְיוֹן דְּאוּרֵיִיתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (דְּבָרִים ח) וְאֶכְלֵת וְשִׁבַּעַת וּבִרְכַת אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. אֵי בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל מְבָרְכִינוּ, לְבַר מְאַרְעָא מְנַלְן. דְּהָא בְּגוּוֹנָא דָּא לֹא אֶצְטְרִיךְ. אֵלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלֵמָא, פְּלִיג אֶרְעָא, יִשׁוּבָא אִיהוּ לְסִטְרָא, וְחַרְבָּא אִיהוּ לְסִטְרָא אַחְרָא. פְּלִיג יִשׁוּבָא, וְאֶסְחַר עֲלֵמָא סַחְרָנִיָּה דִּנְקוּדָה חֲדָא. וּמֵאֵן אִיהוּ, דָּא אֶרְעָא קַדִּישָׁא, אֶרְעָא קַדִּישָׁא אֶמְצָעִיתָא דְּעֲלֵמָא. וּבְאַמְצָעִיתָא דְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אִיהוּ יְרוּשָׁלַם. אֶמְצָעִיתָא דִּירוּשָׁלַם אִיהוּ בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְכֹל טִיבוּ וְכֹל מְזוּנָא דְּכֹל יִשׁוּבָא, תַּמְּן נַחִית מְלַעֲיָלָא. וְלִית לָךְ אַתְרַּ בְּכֹל יִשׁוּבָא דְּלֹא אַתְּזוֹן מִתַּמְּן.

פְּלִיג חַרְבָּא. וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח חַרְבָּא תַּקִּיפָא בְּכֹל עֲלֵמָא, בַּר הָהוּא מְדַבֵּר, דְּתַבְּרוּ (קפ"ד) חִילִיָּה וְתַקִּפִּיָּה יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִים שָׁנָה, כְּמָה דְּאִתָּה אָמַר (דְּבָרִים ח) הַמּוֹלִיכְךָ בְּמַדְבַּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. בְּהָהוּא מְדַבְּרָא, שְׁלֵטָא סְטְרָא אַחְרָא, וּבַעַל כְּרַחֲמֵיהּ אִזְלוּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהּ, וְתַבְּרוּ חִילִיָּה, אַרְבַּעִין שָׁנִין. וְאֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁתַּכַּחוּ זְכָאִין בְּאִינוֹן אַרְבַּעִין שָׁנִין, הָוָה מִתְּעַבְּרָא הָהוּא סְטְרָא אַחְרָא מְעֲלֵמָא, וּמְדַקָּא אַרְגִּיזוּ לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֹּל אִינוֹן זְמָנִין, אַתְתְּקַרְן הָהוּא סְטְרָא אַחְרָא, וְנָפְלוּ כְּלָחוּ תַּמְּן תַּחוֹת רְשׁוּתֵיהּ.

וְאֵי תִימָא, וְהָא מִשָּׁה דְּסַלִּיק עַל כֹּל בְּנֵי עֲלֵמָא, הֵיךְ מִית תַּמְּן. לָאוּ הָכִי, דְּהָא מִשָּׁה מְהִימְנָא לֹא הָוָה בְּרְשׁוּתֵיהּ, אֵלָא בְּהַר הָעֵבְרִים. מֵאֵי הָעֵבְרִים. פְּלוּגְתָּא. דְּאִתְּפִלְגוּ עֲלֵיהּ שְׁלִיטִין עֲלָאִין דְּלַעֲיָלָא, וְלֹא אַתְּמָסַר בִּידָא דְּמִמְנָא וְשְׁלִיטָא אַחְרָא, וְאֶשְׁתַּאֲרַר הָכִי, עַד דְּאִתָּא מִשָּׁה עֲבָדָא מְהִימְנָא, וְשְׁלִיט עֲלֵיהּ, וְאִתְּקַבַּר תַּמְּן, וְלֹא אַתְּעַסַק בֵּיהּ בְּקַבּוּרְתֵיהּ, בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים לה) וַיִּקְבַּר אוֹתוֹ בְּגִי.

וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ, מֵאֵן. הַהוּא דְכִתְיֵב בֵּיהּ בְּאַרְחַ סְתִימִים, (שְׁמוֹת כַּד) וְאֵל (וִירָא קִיִּיג ע"ב) מִשֶּׁה אָמַר, וְלֹא פְתִיב מֵאֵן אִיהוּ. וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וְלֹא פְתִיב מֵאֵן אִיהוּ. אוֹף הָכֵא וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ, וְלֹא פְתִיב מֵאֵן אִיהוּ, אֶלְא וְדֹאֵי הָאֵי אֶתֶר יִדְיַעַא אִיהוּ לְגַבֵּי חֲבַרְיָא. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא טוֹרָא לָא שְׁלִיט עָלֵיהּ, בְּרַ מִשֶּׁה בְּלַחֲדוּדֵי, וְאִיהוּ אֶתְקַבֵּר תַּמָּן. וּבְגִין לְמַנְדַּע לְכָל דְרִין אַחֲרָנִין דְעֶלְמָא, דְאֵינּוּן מְתֵי מְדַבֵּר יְקוּמוּן, הַהוּא רַעְיָא דְלַהוּן אֲשֶׁרִי לִיהּ בְּגַוּוּיָהּ, לְמַהוּי כְּלַהוּ בְּאַתְעָרוּתָא דְקִיּוּמָא לְעֶלְמָא דְאֶתֵי.

דף קנ"ז ע"ב

וְאֵי תִימָא, אֵי הָכֵי דְהַהוּא מְדַבֵּרָא אִיהוּ תַקְפָּא דְסִטְרָא אַחֲרָא, הֵיךְ פְּקִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עַל הַהוּא שְׁעִיר, לְשִׁדְרָא לִיהּ לְטוֹרָא אַחֲרָא, דְאֶקְרִי עֲזֵאזֵל, הֵנָּה לוֹן (דף קנ"ז ע"ב) לְשִׁדְרָא לִיהּ לְהַהוּא טוֹרָא דְאֶזְלֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא בֵּיהּ. אֶלְא, כִּיּוֹן דְהָא אֶזְלוּ בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִין שָׁנִין, הָא אֶתְבַּר תַּקְפִּיָּה. וְתַקְפִּיָּה אֶתְתַּקֵּף בְּאַתֶּר דְלֹא עֵבֵר בֵּיהּ גְּבַר תַּמָּן לְעֶלְמִין, וּבְהַהוּא טוֹרָא, הָא הֵנָּה דִּיּוֹרִיָּהוּן דְיִשְׂרָאֵל תַּמָּן אַרְבַּעִין שָׁנִין.

אַבְל בְּהָאֵי שְׁעִיר, הַהוּא אֶתֶר אִיהוּ טַנְרָא תַקִּיפָא עֲלָאָה, וְתַחֲוֹת עֶמְקָא דְהַהוּא טַנְרָא, דְבֵר נֶשׁ לָא (ס"א לא יכיל למיעל תמן) עֵייל תַּמָּן אִיהוּ שְׁלִיט יִתִּיר לְמִיכַל טַרְפִּיָּה, בְּגִין דִּיתַעֲבֵר מַעֲלִיָּהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִשְׁתַּפַּח בְּהוּ מְקַטְרָגָא עֲלֵיָּהוּ בִּישׁוּבָא.

שׁוּלְטָנוּתִיָּה דְרַזָּא דְמַהִימְנוּתָא, גּוּ אֶמְצָעִיתָא דְנִקּוּדָה דְכָל (עלמא) אַרְעָא קְדִישָׁא, בְּבִי קִדְשׁ הַקְדָּשִׁים. וְאֵף עַל גַּב דְהַשְׁתָּא לָאו אִיהוּ בְּקִיּוּמָא, בְּזִכּוּתִיָּה כָּל עֶלְמָא אֶתְזֵן, וּמְזוּנָא וְסַפּוּקָא מִתַּמָּן נִפְקָא לְכֹלָא, בְּכָל אֶתֶר סִטְרָא דִישׁוּבָא. וּבְגִין כַּד, אֵף עַל גַּב דְיִשְׂרָאֵל הַשְׁתָּא לְבַר מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, עַם כָּל דָּא מַחִילָא וְזִכּוּתָא דְאַרְעָא, אֶשְׁתַּכַּח מְזוּנָא וְסַפּוּקָא לְכָל עֶלְמָא. וְעַל דָּא פְתִיב (דברים ח) וַיְבָרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְדֹאֵי, דְהָא בְּגִינָה מְזוּנָא וְסַפּוּקָא אֶשְׁתַּכַּח בְּעֶלְמָא.

מֵאֵן דְאַתְעֵדוּן עַל פְּתוּרִיָּה וּמִתְעַנְג בְּאֵינּוּן מִיכְלִין, אֵית לִיהּ לְאַדְכָּרָא וּלְדֹאֲגָא עַל קְדוּשָׁה דְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְעַל הֵיכְלָא דְמַלְכָּא דְקָא אֶתְחַרֵּיב. וּבְגִין הַהוּא עֲצִיבוּ דְאִיהוּ קָא מִתְעַצֵּב עַל פְּתוּרִיָּה, בְּהַהוּא חֲדוּה וּמִשְׁתַּנְיָא דְתַמָּן, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲשִׁיב עָלֵיהּ כְּאֵלוּ בְנֵה בֵּיתִיָּה, וּבְנֵה כָּל אֵינּוּן חֲרִבֵי דְבִי מְקִדְשָׁא, זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

כּוּס שֶׁל בְּרָכָה, לָא הוּי אֶלְא בְתֻלְתָּא. בְּגִין דְהָא מְרִזָּא דְתֻלְת אֶבְהוּן קָא מִתְבְּרָכָא, וְעַל דָּא לָא אֶצְטְרִיךְ כּוּס אֶלְא בְתֻלְתָּא. כּוּס שֶׁל בְּרָכָה אֶצְטְרִיךְ לְמִיָּהֵב לִיהּ בִּימִינָא וּבְשִׁמְאָלָא, וּלְקַבְּלָא לִיהּ בֵּין תַּרְוּוּיָהוּ, בְּגִין דְאַתְיָהֵיב בֵּין יְמִינָא וּשְׁמָאָלָא. וּלְבַתֵּר יִשְׁתַּבֵּיק לִיהּ בִּימִינָא, דְהָא מִתַּמָּן אֶתְבְּרָכָא.

עֲשֶׂה דְבָרִים נְאֻמָּרוּ בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, וְכִלְהוּ הוּוּ כְּדָקָא יְאוֹת, בְּגִין דְּתַקּוּנֵי דְכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה עֲשֶׂה אֵינּוּן, וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבָרָא. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֲצִטְרִיךְ לְאַשְׁגַּחא בֵּיהּ בְּעֵינָא, בְּגִין דְּכְתִיב, (דְּבָרִים יא) עֵינֵי יִי אֶלְהִיךָ בָּהּ, וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לְאַתְנַשֵּׁי מְעֵינָא, אֶלָּא לְאַשְׁגַּחא בֵּיהּ.

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, אֲתַבְּרִךְ בְּהֵהוּא בְּרַכְתָּא, דְּקָא מְבָרַךְ בַּר נֶשׁ עָלֶיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין (כד) דְּאִיהוּ רְזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְאֲצִטְרִיךְ לְנִטְרָא לִיהּ בְּנִטְרֵיהּ עֲלָא, כְּמָאן דְּאִיהוּ חֲשִׁיבּוּתָא דְמַלְכָּא, דְּהָא בְּגִינֵיהּ, אֲתַבְּרִךְ פְּתוּרִיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְּבְרַכְתָּא מְזוּנָא, דְּהֵהוּא בַּר נֶשׁ מְבָרַךְ.

פְּתוּרִיָּה אֲצִטְרִיךְ דְּלֹא יְהֵא בְּרִיקְנֵיָא, דְּהָא לִית בְּרַכְתָּא מְשַׁתְּכָחָא עַל פְּתוּרָא רִיקְנֵיָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (מַלְכִים ב ד) הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לְכִי בְּבֵית וְגו'. וְעַל דָּא פְּתוּרָא לֹא אֲצִטְרִיךְ לְאַתְחִזָּא בְּרִיקְנֵיָא, דְּהָא בְּרַכְּאָן עֲלָאִין לֹא שְׂרִיין, אֶלָּא בְּאַתְרַ שְׁלִים. וְרְזָא דָּא (שְׁמוֹת לא) וּבְלֵב כָּל חָכֵם לֵב נִתְתִּי חֲכָמָה, וְכְתִיב (דְּנִיאלב) יְהִיב חֲכָמָתָא לְחַפְיָמִין. וְעַל רְזָא דְּנָא שְׁלַחן דְּלַחֵם הַפְּנִים, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת כה) וְנִתְתָּה עַל הַשְּׁלַחן לַחֵם פְּנִים לְפָנֵי תַמִּיד.

רעיא מהימנא

תְּנַאֲוִין וְאֲמוּרָאִין אֲתַכְּנָשׁוּ בְּלַכוּ, דְּהָא קָא מְטוּ שַׁעְתָּא, לְתַקְנָא בֵּיהּ מְאֵנִי מַלְכָּא, (ס"א לאזהרא ולא תתקנא) לְאַנְהָרָא לְאַתְתַּקְנָא קַמֵּיהּ, דְּאֵינּוּן: מְשַׁכְּנָא, מְנַרְתָּא, פְּתוּרָא, מְדַבְּחָא, כִּיּוֹר, וְכֵנּוּ, אַרְוֹן, וְכַפּוּרֶת, וְכַרֻּבִים, וְכִלְאֵי בְּשָׁקֶל. וּבְגִין דָּא מְנִי לִישְׂרָאֵל, זֶה יִתְנּוּ.

קָם תְּנָא חֲדָא וְאָמַר, (וּדְאִי) רַעֲיָא מְהִימְנָא וְדְאִי הָכִי הוּא, וְלָךְ מְנִי לְמַעַבְדַּ כְּלָהוּ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, וְעֲשִׂיתָ מְנוּרָה. וְעֲשִׂיתָ שְׁלַחן. וְהָכִי בְּכִלְאֵי, וְרָאָה וְעֲשָׂה, וּמַכְלָא לֹא אֲתַקְשִׁי לָךְ לְמַעַבְדַּ, אֶלָּא תִלַּת מְלִין דְּרַשִׁימִין בְּאַתְוֹן דְּשַׁמָּד, מִיְנוּרָה, שְׁ"קֵלִים, הִ"חֲדָשׁ. אֲמַאי אֲתַקְשִׁי לָךְ.

דף קנ"ח ע"א

אָמַר לִיהּ, סְבָא סְבָא, אֲתוּן מְפִיקִין (דף קנ"ח ע"א) קוּשְׁיָא דָּא דְּאַתְקְשִׁי לִי, מִן מְקֻשָּׁה תִיעֲשָׂה הַמְנוּרָה. וְדְאִי מְאֵנִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהִי שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי מְאֵנִי לְשַׁמְשָׁא לְבַעֲלָהּ, אִיהִי מְנַרְתָּא דִּילֵיהּ, דְּאַתְמַר בֵּיהּ, (תְּהִלִּים קיט) שִׁבְעָ בַּיּוֹם הִלְלִיתִיךָ, דְּאֵינּוּן: הַגְדוּלָּה, וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת, וְהַנְּצַחַח, וְהַהוּד, יְסוּד, וּמַלְכוּת. שִׁבְעָ כְּלִילָא.

מְשַׁבַּע דְּרַגְוִין אֶלְיוּ, שְׁלֶשֶׁת קְנֵי מְנוּרָה מְצַדָּה הָאָחַד, גּוּפָא וְתַרְוִין דְּרוּעֵי דְּמַלְכָּא. אִיהוּ גַר מְצוּנָה, לְאַנְהָרָא בְּהוּן. וְשְׁלֶשֶׁת קְנֵי מְנוּרָה מְצַדָּה הַשְּׁנַי, אֵינּוּן תַּרְוִין שׁוּקִין, וּבְרִית. וְאִיהוּ גַר מְעַרְבִית, לְאַנְהָרָא בְּהוּן. מְנַרְתָּא דְּמַלְכָּא אֲתַקְרִיאַת, וְאִיהִי גַר לְאַנְהָרָא בֵּיהּ גַר מְצוּנָה, דְּאַתְמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים יט) מְצוֹת יִי בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם.

וּמָאן רִישָׁא דְּמְנַרְתָּא, בִּינָה ה' עֲלָא, דְּאִית לָהּ תִלַּת קְנֵין, בְּדִיוּקְנָא דָּא ה', תִּלַּת וְוִיין, דְּאֵינּוּן תִּלַּת אֲבָהוּן. ה' תְּנִינָא, ג' קְנֵים תְּנִינִין בְּדִיוּקְנָא דָּא ה', (ס"א תִּלַּת ווִין) דְּאֵינּוּן נְצַח הוּד יְסוּד. ו' מְנַרְתָּא דְּאַמְצַעִיתָא בּוֹ יִיָּהּ. עַל שְׁמִיָּה אֲתַקְרִי בִּינָה. אִיהוּ כְּלִיל ו' קְנֵין לְתַתָּא, בְּחוּשְׁבּוֹ ו', בּוֹ קְנֵין דִּילֵיהּ. י' (מְשַׁלֵּי יב) אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, תְּנָא דְּסַפֵּר תּוּרָה, כְּצוּרַת ז' מְסַטְרָא דְּעֲלָמָא דְּאַתִּי, לָאו אִיהִי מְאֵנִי לְגַבִּיהּ, וְלָאו מְשַׁמְשָׁא לְגַבִּיהּ, אֶלָּא עֲטָרָה עַל

רישיה. אָבֵל בְּעֶלְמָא דִּין, אִיהִי כְּגוֹנָא דָא, הוּהִי אִיהוּ מְאָנָא תְּחוּתִיה, שְׁמוּשָׁא דִּילִיה, בְּכַל סְפִירָה דִּילִיה, בְּכַל אַבְר דִּילִיה, בְּכַל מְדָה דִּילִיה.

וּבְגִין דָא, יי דָא, לְזַמְנִין אִיהִי תְּחוּתוּהִי, לְזַמְנִין עַל רִישִׁיה, לְזַמְנִין בְּאַמְצֵיתָא. עַל רִישִׁיה יְהוּ"ה (תְּהֵלִים קִיח) אָבֵן מְאָסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֵאשׁ פְּנָה. וְדָא (וִיקְרָא כד) לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד, דָּאִיהוּ יי עַל הוּ"ה מְסֻטְרָא דְמִנְרֵתָא. בְּאַמְצֵיתָא, מְחֻצִית הַשְּׁקֵל, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ט ז) יִתְּנֵנוּ, כְּגוֹנָא דָא הוּ"ה. בְּסוּפָא, בְּמִשְׁכָּנָא, כְּגוֹנָא דָא הוּהִי, חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְדָּ, מְסֻטְרָא דְהַ' עֲלָאָה, וְהַ' אַמּוֹת רַחֵב, מְסֻטְרָא דְהַ' תְּתַאָּה. וְאַמָּה: ו'. וְחֻצֵי הָאָמָה: יי. וְכֻלָּא אֲתַרְמִיז בְּאַתּוּ ו'.

וְדָא אִיהוּ רְזָא, (יִשְׁעִיה מֵה) אָנִי רֵאשׁוֹן וְאַנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעְדֵי אִין אֱלֹהִים דָּאֲתַרְמִיז בְּהַאי שְׁמָא, יוּ"ד הִי"י וְיִי"ו הִי"י וְכֻל שֵׁם דְּשְׁלִיט ה' עַל יי נּוֹקְבָא אִיהוּ, מְסֻטְרָא דְשְׁמָאֵלָא. וְאַף עַל גַּב דְּמְסֻטְרָא דָּאֵת יי אִיהִי בְּרִישָׁא, בְּתַר דְּבִתְרִין הַהִי"ן אִיהִי בְּסוּפָא, כְּגוֹנָא דָא הִי"י הִי"י, אֲתַדְּן לְרֹב, וְנוֹקְבָא אִיהִי. אֵלָא יי עַל ה' (נִי"א ו) תְּגָא, תְּחוּת ה', שְׁמוּשׁ. כָּל שְׁכֹן תְּחוּת ו'.

וּבְגִין דָּלָא עֲבִידְנָא קְצוּץ וּפְרוּד בְּיַחְוּדָא דְלַעֲיָלָא, דְּכֻלָּא חוּדָא חַד, נְתִיקְשָׁה לִי לְמַעְבַּד. (אוּ תְּגָא, אוּ אַמְצֵי, אוּ שְׁמוּשָׁא) וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּידַע כָּל מְחֻשְׁבֵּתִין, אָמַר, בְּתַר דָּדָא לְטוֹב אֲתַכְּוֹן, דָּלָא לְמַעְבַּד קְצוּץ וּפְרוּד, (שְׁמוֹת כֵּה) תִּיַּעֲשֶׂה הַמִּנְיָוְרָה, תִּיַּעֲשֶׂה מַעְצָמָה כְּגוֹנָא דְשְׁכִינְתָא, תִּיַּעֲשֶׂה מַעְצָמוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּלֵא פְרוּדָא. שְׁאַר מְאָנִין דְּבַהוֹן אִיהִי שְׁכִינְתָא שְׁמוּשׁ, (שְׁמוֹת לו) וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל.

וּבְכַל אֲתַר דְּשְׁכִינְתָא תְּתַאָּה אִיהִי עֲטָרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצֵיתָא, כַּד נְטִילַת מִן בִּינָה, דָּאִיהוּ עֲלָמָא דָּאֵתִי, וְדָאִי לִית דִּידַעָה לְבַר נֵשׁ. בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֵא בְּכַל מְדוּת דִּילִיה, עַד דִּיַּעוּל בְּהַאי תְּרַעָא, דָּאֲתַמַּר עֲלָה (תְּהֵלִים קִיח) זֶה הַשַּׁעַר לִיְי.

בְּאוֹת ל', דָּאִיהִי יי (יִי), אִיהִי כְּלִילָא מְכַל סְפִירָה, וּמְכַל אֲתוּוֹן דְּשְׁמָהוּ, מְפּוֹרְשִׁים וְנִסְתָּרִים. אִיהִי נְקוּדָה בְּכַל אֵת וְאַת, שְׁמוּשָׁא תְּחוּת בְּעֵלָה. וְאִיהִי עֲטָרָה עַל רִישִׁיה, מְסֻטְרָא דִּילָה דְּטַעְמִי. כְּגוֹן סְגוּל נְקוּדָה תְּחוּת זְרָכִי מְלָכָא, (יִשְׁעִיה טו) וְהַאֲרָץ הַדּוֹם רְגֵלִי. וְאִיהִי בְּאַמְצֵיתָא, עַמִּיָה, מְחֻצִית הַשְּׁקֵל, בְּשׁוּרְק. וְאִיהִי עֲטָרָה עַל רִישִׁיה, מְסֻטְרָא דְסְגוּלָתָא.

זְרָקָא מְקוּץ, שׁוּפְר הוּלְדָ, סְגוּלָתָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא אִיהִי כְּתַר עַל רִישָׁא דְמְלָכָא, כְּתַר יִתְּנֵנוּ לָךְ יְיִ אֱלֹהֵינוּ. אִיהִי יְדִיעַת הַהוּא דָּאֲתַמַּר בִּיה, בְּמוֹפְלָא מְמַד אֵל תְּדַרּוּשׁ וּבְמִכּוּסָה מְמַד אֵל תְּחַקּוּר. דְּבַה אֲשֶׁתְּמוּדַע, דָּאִיהוּ רֵאשׁוֹן לְעֵילָא בְּתַגָּא, דְּהֵינּוּ סְגוּלָתָא וְאִיהוּ אַחֲרוֹן, בְּסְגוּלָה וּמִבְּלַעְדֵי אִין אֱלֹהִים, בְּשׁוּרְק. וְכֻלָּא בְּהַ אֲשֶׁתְּמוּדַע. (לְתַתָּא)

דף קנ"ח ע"ב

מֵאן דָּאֲתַדְּבַק בְּהַ לְתַתָּא, אִיהִי מְסֻלְקָא לִיה לְעֵילָא. וּמֵאן דְּבַעֵי לְאַסְתַּלְקָא עֲלָה לְאַדְבַּקָא לְעֵילָא מִינָה, אִיהִי מְשִׁפִּילְתוּ לְתַתָּא מִינָה, וְלִית לִיה חוּלְקָא בְּהַ. וּבְגִין דִּיַּעֲקֹב אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּהַ, אוּלִיף (דף קנ"ח ע"ב) לָה לְבַנּוּי, וּמְנִי דָּלָא יְבַקְשׁוּן לְסֻלְקָא לְדַרְגָּא לְעֵילָא מִינָה, דָּאִיהִי כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא וְאַמְצֵיתָא. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם.

נְבִיא דְהַוָּה אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּהַ, צְנוּח וְאַמַר לְמֵאֲרִי תוֹרָה חֲכָמִים בְּאוּרִיתָא, וְעִתִּירִין בְּהַ, וְשְׁמַחִים בְּחֻלְקָם. צְנוּח לְגַבִּיָּהוּ וְאַמַר, (וִרְמִיָּה ט) כֹּה אָמַר יְיִ אֵל יִתְהַלֵּל וְגו', כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֶּׁפֶל וְיָדוּעַ אוֹתִי. דָּוִד דְּהַוָּה יָדַע בְּהַ אָמַר, (תְּהֵלִים כו) אִם תִּחְנַה עֲלִי מְחַנָּה וְגו', בְּזֹאת אָנִי בוֹטַח. וְיִרְמִיָּה חָזָא גְלוּתָא אַרְיָד, וְסָמְאַל (נִי"א אֲתָא) וְנָחַשׁ וְכָל מְמַנָּן דְּשַׁבְּעִין אוּמִין בְּרַבּוּ רַבּוֹן, דְּנַחְתִּי עַל יִשְׂרָאֵל, וְחָזָא הַאי קְרָא דְאַמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (וִיקְרָא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאַרְץ אוּבִיָּהֶם וְגו', אָמַר נְבִיא (אִיכָה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל כֵּן אוּחִיל. וְאַשֶׁר לֹא שֵׁת לְבוּ גַם לְזֹאת, עֲלִיה אֲתַמַּר (תְּהֵלִים צב) וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֵת זֹאת. (דְּבָרִים

ט) וזאת ליהודה ויאמר שמע יי קול יהודה, בגין דנטיר מאי דמני ליה אבוי זכה למלכו. ודוד בגינה אסתלק למלכו, דטרח כל יומי עלה.

אמר בוצינא קדישא, עלה אתמר, (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה וגו'. בה אזהרת לישראל, בשעת מיתתך. בה ברכת לישראל, בכל שבט ושבט. הן הוא דכתיב, (דברים לג) וזאת הברכה אשר ברך משה וגו', ובגין דא אוקמוה חברייא מארי מתניתין, דכתיב, (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל, ואמרו עלה מאי כי ימות באהל, אלא אין התורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה, ולית מיתה אלא עוני, דעני חשוב כמות.

דאיהו קרבן עולה ויורד. מסטרא דעשיר עולה ונדאי, דאסתלק עליה. דכל עתירין, כל טיבו דעבדין, כלהון (ס"א רובא דלהון) לזכאה להון לעלמא דאתי, ותמן איהי תגא על רישיייהו. בינוני, דפלח למזכי בתרין עלמין, איהו מחצית השקל עמיה בעלמא דאתי, כגון מצה דאתפליג, חציה תחת המפה לאפיקומן בטר סעודה. וחציה למצוה קדם סעודה. ומסטרא דא נאמר באסתר, (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.

אבל מאן דאיהו עני, דממית גרמיה בגינה, כגוונא דילך רעיא מהימנא, איהו קרבן יורד תחותך, ואמאי. בגין דמאן דאשפיל גרמיה בגין שכינתיה, דקודשא בריך הוא איהו נחית עליה, והאי הוא דאמר דוד, (תהלים קלח) כי רם יי ושפל יראה. והנביא אמר, (ישעיה נז) כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו וגו' ואת דכא ושפל רוח. דאף על גב דאנא מרום וקדוש אשכון, בגין ההוא דאתעביד דכא ושפל רוח בגין שכינתיה, לסלקא לה משפלות דילה עטרא לרישיה, אנא נחית לדירא עמיה. ובתר דבעלה דשכינתא נחית על בר נש, איהי נחיתת מעל רישיה, ויהיבת אתרא דרישא לבעלה, ונחיתת לרגלוי דמלכא. ורזא דמלה, (ישעיה סו) השמים כסאי והארץ הדום רגלי.

דמיומא דירית בר נש נשמתא, כלילא מקודשא בריך הוא ושכינתיה, מההיא שעתא (צ"א ע"א) אתקרי בו. אמר חד תנא, וכי מההוא יומא דירית בר נש נשמתא, כלילא מקודשא בריך הוא ושכינתיה, יתקרי בריה מנא לו. מהאי קרא דאמר דוד בספר תהלים, (תהלים ב) אספרה אל חק יי אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך.

אמר ליה בוצינא קדישא, רעיא מהימנא, מאי היום ילדתיך. אלא בגינה אמר דוד ברוח קדשא, אני היום ילדתיך. הן עוד היום גדול, בההוא דאתמר ביה, (דברים לה) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. אנת קיימת בשכינתא ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך, דהיינו גופא. ובכל נפשך, דהיינו נשמתא. דחמש שמותן אית לה: נשמה. רוח. נפש. חיה. יחידה. ובכל מאדך, בכל ממונא דילך.

קודשא בריך הוא ושכינתיה לא גזוז מינד בכל אליו. אנת חשבת, דאפילו הו כל עלמין תחות רשותך, הוית יחייב לאקמא לשכינתא בקודשא בריך הוא, ולאמלקא ליה בשכינתיה על כל ממנו דאומין דעלמא, ולבתר לסלקא ליה ושכינתיה. בדיוקנא דילך כלילא מפל מדות טבין, בכל עלמין, ובמשריין עלאין ותתאין, ועל כל ישראל.

דף קנ"ט ע"א

מחשבה (דף קנ"ט ע"א) טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. בטר דאנת בריה, על כל דחשבת למרד, יקיים על ידך, ולא תזוז מניה לעלמין, אלא תהא בדיוקניה בכלא. ואנת בגלותא גניז מבני נשא. ואנת מעלמא דא, שליחא דקודשא בריך הוא למימר מלין אליו קדמך, ואנא מצווה מניה, דלא למזוז מינד בכל עת ושעתא דאנת בעי. אנא וכל תנאין ואמוראין דמתבתאן. קום אשלים פקודין דמרך.

פִּתַח וְאָמַר, וְעָשׂוּ (שמות כה) אָרוֹן עֲצֵי שֵׁטִים. סֵפֶר תּוֹרָה, עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. אָרוֹן דִּילִיָּה, שְׂכִינְתָא. מִבֵּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנֵנּוּ, לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשְׂכִינְתֵיהּ, מְלַבֵּר וּמְלַגֵּוּ (ד"א ל"ג דלילה) וְכֹלְא חַד. מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּאָרוֹן דְּהָאֵי עֲלֵמָא, דְּאוּרִייתָא מְלַגֵּוּ מִיֵּן אֶחָד, וְאָרוֹן מִיֵּן אַחְרָא. דָּא בְּכַתִּיבַת דִּיּוֹ, וְדָא עֵץ מְצוּפָה זָהָב. דְּוֹדָאֵי אוּרִייתָא חֲבִיבָא מְכֹלָא, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (איוב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית.

וּמִסְטָרָא אַחְרָא אֲפִילוּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא, אַחְזִי דְכֹלְא חַד, דִּיּוֹ וְעֵץ, דְּדִיּוֹ מִתְפּוֹחִים, דְּאִתְעֵבִידוּ בְּעֵץ אֵינּוֹן, (וּכְל מִילִין דְּדִיּוֹ עֵץ אֵינּוֹן) וְעוֹד, דִּיּוֹ אוּכְסֵי מְלַבֵּר, וְחַוּוֹר מְלַגֵּוּ. הָכִי אֵינּוֹן (נ"א חכמים מארי תורה) מְאָרִי תּוֹרָה וְחֲכָמִים, אוּכְמִים בְּהָאֵי עֲלֵמָא דְאִיהוּ לְבָר, שְׁפִירִין בְּהָהוּא עֲלֵמָא דְאִתִּי, דְּאִיהוּ מְלַגֵּוּ. וּבְגִין דָּא, דִּיּוֹ, לִישְׁנָא דִּיּוֹ לְעֵבֵד לְהוֹת כְּרַבּוֹ. דִּיּוֹ : יו"ד יָדוּ, חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת דְּכַתֵּב בְּרַשׁ בְּיָדוֹ בְּדִיּוֹ. (ע"כ רעיא מהימנא) (פנחס רמ"ב ע"א, פקודא דא להקריב מנחה)

פִּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּאֵינּוֹן רְזִין עֲלָאִין דְּמִשְׁכְּנָא כְּתִיב, (שמות כה) וּרְאָה וְעָשָׂה בְּתַבְנִיתֶם וְגוֹ', וּכְתִיב וְהִקַּמְתָּ אֶת הַמִּשְׁכָּן כַּמִּשְׁכָּן וְגוֹ', אוּלִיפְנָא דְאָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל תְּקוּנָיוֹן, וְכָל דִּיוֹקְנִין דְּמִשְׁכְּנָא, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיָּה, דְּחֲמָא לִיָּה לְמִטְטְרוֹיִן, דְּקָא מְשַׁמֵּשׁ לְכַהֲנָא רַבָּא לְגוֹ. וְאֵי תִימָא, וְהָא לָא אִתְקַס מִשְׁכְּנָא לְעִילָא, עַד יוֹמָא דְאִתְקַס מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, וְלָא (קמ"ג ע"א) שְׁמֵשׁ הָהוּא נֶעַר דְלְעִילָא, עַד יוֹמָא דְשְׁמֵשׁוּ לְתַתָּא, בְּהָאֵי מִשְׁכְּנָא אַחְרָא.

אֲלָא וְדָאֵי הָכִי הוּא, דְּהָא מִשְׁכְּנָא לָא אִתְקַס לְעִילָא, עַד דְּאִתְקַס מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, אֲבָל חֲמָא מֹשֶׁה חִיזוּ דְכָל מִשְׁכְּנָא, וְלָא הָוָה מִתְסַדֵּר בְּקִיּוּמִיָּה, עַד דְּאִתְקַס מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, וְחֲמָא לִיָּה לְמִטְטְרוֹיִן מְשַׁמֵּשׁ לְבַתֵּר, לָאוּ דְהָוָה אִיהוּ מְשַׁמֵּשׁ, אֲלָא דְהָוָה מְשַׁמֵּשׁ לְבַתֵּר, וְלָאוּ בְּהָהוּא זְמַנָּא. אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, חָמִי מִשְׁכְּנָא, וְחָמִי נֶעַר, כָּלְא מִתְעַכֵּב עַד דִּיתְקַס חֲכָא לְתַתָּא.

וְאֵי תִימָא, אֵי הָכִי, מְטְטְרוֹן אִיהוּ דְקָא מְשַׁמֵּשׁ. אֲלָא וְדָאֵי מִשְׁכְּנָא דִּילִיָּה אִיהוּ, וּמִיכָאֵל כְּהֲנָא רַבָּא, אִיהוּ דְקָא מְשַׁמֵּשׁ גּוֹ הָהוּא מִשְׁכְּנָא דְמִטְטְרוֹן. כְּגוֹנָא דְמִשְׁמֵשׁ כְּהֲנָא רַבָּא עֲלָאָה לְעִילָא, גּוֹ מִשְׁכְּנָא אַחְרָא סְתִימָא דְלָא אִתְגְּלִיָּא, בְּרָזָא דְעֲלֵמָא דְאִתִּי. תְּרִין מִשְׁכְּנִין אֵינּוֹן. חַד אִיהוּ סְתִימָא עֲלָאָה. וְחַד הָאֵי מִשְׁכְּנָא דְמִטְטְרוֹן. תְּרִי כְּהֲנֵי אֵינּוֹן, חַד אוּר קְדָמָאָה. וְחַד מִיכָאֵל כְּהֲנָא רַבָּא לְתַתָּא.

מִכָּאֵן רְזִין סְתִימִין דְבִי מִשְׁכְּנָא, מְפּוּמָא דְבוּצִינָא. מִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, אִתְבְּנִי עַל תְּרִיסַר מְרַגְלִיטִין, שְׁיִיפִין עֲלָאִין, יְמִינָא וּשְׂמָאֵלָא, שְׂמָאֵלָא וְיְמִינָא.

תַּלְתָּ שְׂמֵהוֹן אֵינּוֹן כְּלִילָן כְּחַדָּא, וְדָא עֵייל בְּדָא, וְדָא עֵייל בְּדָא. א"ל, קְדָמָאָה וְאִתְסַדֵּר בְּיְמִינָא. א, אִיהוּ קְדָמָאָה דְאִיהִי (ויקרא ג') יְמִינָא, וְאִגְלִים וְאִתְצִייר בְּרָזָא דְיְמִינָא, וְכַד עֵייל וְקָא מְשַׁמֵּשׁ לְגוֹ אִתְאַחַד בְּהִדְיָה ל, וְאִקְרִי בְּרָזָא דִּילִיָּה א"ל, דְּהָא לִי מְרָזָא דְלְעִילָא גּוֹ קְדָשׁ הַקְדָּשִׁים נָפֶק.

לָאוּ דְתַמָּן אִגְלִים, אֲלָא וְדָאֵי כַד נָפֶק אִגְלִים, כְּשָׂאֵר אִתְנוּן, דְכַד נָפֶקוּ מְרָזָא דְעֲלֵמָא דְאִתִּי, אִגְלִימוּ וְאִתְצִיירוּ. אוּף הָכִי הָאֵי לִי, אִף עַל גַּב דְאִיהוּ

רָזָא דְלַעִילָא, לֹא אַגְלִים, עַד דְנַפֵּק לְבַר, וְכַדִּין אִ"ל. וְדָא רָזָא דִימִינָא.

דף קנ"ט ע"ב

שְׁמַאלָא כְּלִיל בְּגוּיָה לִימִינָא, וְנָטִיל הָאִי שְׁמָא לְגַבִּיָה, וְאַתְּכְּלִיל בְּהַדְיָה, וְכַד אַתְּכְּלִיל (דף קנ"ט ע"ב) בְּהַדְיָה אַקְרִי אִיהוּ אֱלֹהִים. וְאִי תִימָא, הָא אַקְדִים שְׁמַאלָא בְּרָזָא דְעַלְמָא דְאַתִּי. וְדָאִי הָכִי הוּא. אֶלָּא, כַּד נִפְקוּ דְרַגְיִן, בְּרָזָא דְאַתְוּוֹן מַגּוּ עַלְמָא דְאַתִּי, בְּעָא שְׁמָא דָּא לְאַתְחִזָּא וּלְאַתְבְּנִי, לְאַתְחִזָּא עַל הָהוּא אֶתְר דְנַפְקִי מִתְּמָן, וְאַתְבְּנִי שְׁמָא דָּא, כְּגוּנָא דָּא. אִ"ל בְּקַדְמִיתָא בְּסִטְרָא דִימִינָא, אַתְּכְּלִיל גּוּ שְׁמַאלָא, וְנָטִיל לִיָּה שְׁמַאלָא, וְאַקְרִי אֱלֹהִים, וְדָא אִיהוּ רָזָא דִימִינָא, אֶמַר לִיָּה בְּשְׁמָא וְכוּי בְּשְׁמָא דְאַלְהִים, וְעַל רָזָא דָּא, בְּכָל אֶתְר דְאַיְהוּ דִינָא, תְּמָן אִיהוּ רַחְמִי, דְהָא כְּלִיל אִיהוּ דִינָא, וְהָא אַתְבְּנִי וְאַתְחִזִּי.

הָהוּא דְנַפֵּק מִתְּמָן, אֶמְצַעִיתָא, נָטִיל לְתַרוּוֹיָהוּ, וְאַשְׁתְּלִים, וְאַקְרִי אֱלֹהִינוּ. הָא הָכָא שְׁלִימוּ דְאַתְחִזִּי מְרָזָא דְעַלְמָא עֲלָאָה, וְכֹלָא אַתְּכְּלִיל דָּא בְּדָא. כִּיּוֹן דְהָאִי אֶמְצַעִיתָא אֶשְׁתְּלִים, שְׁרָא עֲלִיָּה שְׁמָא קְדִישָׁא, מִפְתַּחָא דְכֹלָא, דְאַקְרִי יְהוֹיָה, וְכַדִּין נָטִיל לְכָל סִטְרִין, עֵילָא וְתַתָּא, יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, וְלְכָל סִטְרִין אַחֲרָיִן. וְעַל דָּא, כַּד אֶשְׁתְּלִים מְרָזָא דְתַרִין סִטְרִין מִימִינָא וּשְׁמַאלָא, אַקְרִי אֱלֹהִינוּ, הָא הָכָא יְמִינָא וּשְׁמַאלָא וְאַמְצַעִיתָא בְּכֹלָא דְשְׁמָא דָּא. וְדָא אַתְחִזִּי וְאַתְבְּנִי. רָזָא דְאַתְוּוֹן נִפְקוּ מִתְּמָן, כְּגוּנָא דָּא אַתְבְּנִי וְאַתְחִזִּי, כָּל חַד וְחַד.

הָא אַתְּכְּלִיל יְמִינָא בְּשְׁמַאלָא, וְנָטִיל שְׁמַאלָא שְׁמָא דִימִינָא, יְמִינָא אֵן כְּלִיל בְּגוּיָה שְׁמַאלָא, לְמַהוּי נָטִיל יְמִינָא רָזָא דְשְׁמַאלָא. אֶלָּא, כַּד אַתְּכְּלִיל יְמִינָא בְּשְׁמַאלָא, וְנָטִיל שְׁמַאלָא שְׁמָא רָזָא דִימִינָא, יְמִינָא כְּלִיל בְּגוּיָה שְׁמַאלָא, שְׁמָא אִ"ל. וְאִיהוּ הַיִּים.

אֶמַאי הָכִי. אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא דְאַתְבְּנִי הָהוּא אֶתְר דְנַפְקוּ מִתְּמָן, נָטִיל לְשְׁמַאלָא תַרִין אַתְוּוֹן, יְמִינָא נָטִיל חַד, מְרָזָא דְעַלְמָא דְאַתִּי. שְׁמַאלָא תַרִין, וְאִיהוּ הַיִּים. כַּדִּין יְמִינָא כְּלִיל בְּגוּיָה לְשְׁמַאלָא, וְנָטִיל לְאַת בְּתַרְאָה ס, וְנָטִיל יי דְהוּא בְּשְׁמַאלָא, ס אִיהוּ בְּשְׁלִימוּ מִיִּם, וְאַתְבְּנִי הָכִי מִיִּם, בְּהָהוּא יי דְנָטִיל יַתִּיר. כַּדִּין יְמִינָא כְּלִיל לִיָּה לְשְׁמַאלָא בְּגוּיָה.

לְבַתֵּר אַתְבְּנוּן אַתְוּוֹן, א' דְהוּא בְּקַדְמִיתָא בְּסִטְרָא דִימִינָא, אוֹלִיד וְאַפִּיק אַת ש', כְּלִיל בְּתַלַּת סִטְרִין, וְאַשְׁתַּתַּף בְּאַת א', וְאַתְעַבִּיד אֵש. תּוּ אַעְדּוּ אַתְוּוֹן אֶלִין, גּוּ בְּטִישׁוּ דְתַרִין סִטְרִין אֶלִין, וְאַתְקַרִיבוּ כַּחְדָּא בְּמַחְלוּקַת, וּמַגּוּ מַחְלוּקַת דָּא דְמִים בְּאֵשׁ, וְאַשׁ בְּמִים, אוֹלִידוּ אַתְוּוֹן וְאַפִּיקוּ אַת ר' וְאַת ו' וְאַת ח' וְאַתְעַבִּידוּ רוּחַ, וְעַאל בֵּין תַרִין סִטְרִין, וְכַדִּין אַתְגִּישְׁבוּ אַתְוּוֹן קַדְמָאִי בְּדוּכְתִיָּהוּ, כָּל חַד וְחַד בְּשְׁלִימוּ.

תו אַתּוּן אַעֲדוּ, וְאַתְּגַלְגְּלוּ כַחֲדָא, א' אַפִּיק מ', דְּאִיהוּ מְסֻטְרָא דִּילִיהּ
בִּימִינָא, דְּהָא בִּימִינָא אַתְּיִשֵּׁב. מ' אַפִּיק ש' בְּגִין דְּהָא מ' כְּלִילָא אִיהִי,
בְּקַדְמִיתָא הָוֹת מְשַׁמְאֵלָא, וְאַתְּכְּלִיל לְבַתֵּר בִּימִינָא וְאַשְׁתְּלִים בְּתַרִּין
סְטְרִין, כִּיּוֹן דְּאַשְׁתְּלִים, אַעֲדוּ וְאוֹלִידוּ כַחֲדָא, וְאַתְּכְּלִלוּ בְּתַרִּין סְטְרִין.

אַתְּתְּקִפוּ אַתּוּן אַמִּיִּשׁ תְּלַת אֲלִין, וְאַעֲדוּ וְאוֹלִידוּ תְּלַת אַחֲרָנִין, גּוּ גְלִגּוּלָא.
מ' אַתְּתְּקִין וְאַעֲדִי וְאוֹלִיד ר'. א' אַעֲדִי וְאוֹלִיד ו'. ש' אַעֲדִי וְאוֹלִיד ח',
וְאַשְׁתְּכְּלִל כְּלָא. תו אַעֲדוּ אַתּוּן אֲלִין רְזָא אַמִּיִּשׁ, וְאַתְּגַלְגְּלוּ כְּמַלְקָדְמִין,
א' אַעֲדִי וְאוֹלִיד וְאַפִּיק אַת ב' בְּסֻטְרָא דְּמַעְרָב, כְּדִין אַתְּיִשֵּׁב אִיהוּ בְּסֻטְרָא
דְּרוּם. מ' אַעֲדִי וְאוֹלִיד וְאַפִּיק אַת ד' בְּסֻטְרָא דְּצִפּוֹן, כְּדִין אַסְתְּלַק אִיהוּ
בִּין צִפּוֹן וְדְרוּם, וְתִלְיָא בְּאוּרָא. ש' אַעֲדִי וְאוֹלִיד וְאַפִּיק אַת ג', וְאַתְּיִשֵּׁב
בְּסֻטְרָא דְּמַזְרָח, וְאִיהוּ אַסְתְּלַק בִּין מַעְרָב וּמַזְרָח, וְתִלְיָא בְּאוּרָא.
אַשְׁתְּכַחוּ תַרִּין אַתּוּן מִיִּשׁ, תְּלִיין בְּאוּרָא.

דף ק"ס ע"א

א' דְּאַשְׁתְּאָר, אַסְתְּלַק בְּדוּכְתִּיהּ, וְסֻלִיק לְעִילָא, וְאַתְּעֻטֵר בֵּיהּ י"ה. בְּאַלִּין
אַתְּתְּקִין, וְאַעֲדִי וְאוֹלִיד ה"ו, וְקָאִים בְּדוּכְתִּיהּ, כְּדִין אַתְּעֻטֵר, וְאַנְהִיר,
וּפְשִׁיט נְהִירוּ, וְאוֹלִיד נְהִירוּ, וְאַפִּיק אַת ט', בְּטִישׁוּ דְּקָא בְּטִשׁ וְנְהִיר רְזָא
דְּעֻלְמָא עֲלָאָה, (דף ק"ס ע"א) בְּנְהִירוּ.

כְּדִין אַסְתְּלַק א', וְנָטִיל מְגוּ אַוּרָא מִיִּשׁ, וְאַתְּחַבְּרוּ בְּהִדְיָהּ, וְהוּוּ אַמִּיִּשׁ
כְּמַלְקָדְמִין, וְאַתְּיִשֵּׁב א' בְּסֻטְרָא דְּדְרוּם, ש' בְּסֻטְרָא דְּמַזְרָח, מ' בְּסֻטְרָא
דְּצִפּוֹן. סֻלְקָא ג' דְּהָוָה בְּסֻטְרָא דְּמַזְרָח, וְאַעֲדִי וְאוֹלִיד צ"ת. אַתָּא ב' דְּהָוָה
בְּסֻטְרָא מַעְרָב, וְסֻלִיק וְאַתְּחַבְּר בִּין צ"ת. סֻלִיקוּ א' ו', דָּא מְסֻטֵר מַעְרָב (מ"א
דְּרוּם) וְדָא מְסֻטֵר מַזְרָח, וְאַתְּחַבְּרוּ תַרְוַויָּהּ בְּהִדְיָהּ בִּין צ"ת, וְאַנְהִיר שְׁמָא
צְבָאוֹת. כְּדִין אַתְּנְהִיר שְׁמָא דָּא גּוּ מְשַׁכְּנָא, אַעֲדוּ אַתּוּן וְאוֹלִידוּ ז' ב' (מ"א ג')
נ'. סֻלִיקוּ אַמִּיִּשׁ כְּמַלְקָדְמִין, וְאַעֲדוּ וְאוֹלִידוּ ס' ע' פ'.

אַשְׁתְּאָר ק' יַחֲדָאִי, וְסֻלְקָא וְנַחְתָּא, קִיִּימָא גּוּ נּוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, חֲמָא
לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, דְּקָא מְתַעַרְבָבָא, בְּלָא גּוּפָא וְלָא צִיּוּרָא, וְלָא עֵייל
לְמִשְׁכְּנָא. עֵבֶד לָהּ חוּפָאָה לְמִשְׁכְּנָא. וּמֵאִי נִיהוּ. יְרִיעוֹת עֲזִים לְאַהֲלָהּ עַל
הַמִּשְׁכָּן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (שְׁמוֹת כו) וְעֲשִׂיתָ יְרִיעוֹת עֲזִים לְאַהֲלָהּ עַל הַמִּשְׁכָּן,
לְאַהֲלָהּ וְלָא אַהֲלָהּ. קו"ף וְלָא אָדָם.

תו אַתְּגַלְגְּלוּ אַתּוּן כְּמַלְקָדְמִין, גּוּ עוּבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא, אַמִּיִּשׁ, ש' אַתְּגַלְגְּלָא
וְאַתְּיִשֵּׁבָא בְּסֻטְרָא מַזְרָח, וְאַשְׁתְּאָר ג' תְּלִיין בְּאוּרָא. מ' אַתְּגַלְגְּלָא
וְאַתְּיִשֵּׁבָא בְּסֻטְרָא צִפּוֹן, וְנִפְק ד' וְאַתְּחַבְּר גּוּ ש' בְּהִהוּא סְטְרָא. א' אַתְּגַלְגְּלָא
וְאַתְּיִשֵּׁב וְסֻלִיק לְגַבֵּי י', וְסֻלְקָא וְאַתְּתְּקַפָּא בְּהִדְיָהּ, וְנָטִיל לִיהּ, וְאַתְּחַבְּר
גּוּ בְּחַבּוּרָא חֲדָא שְׁדִיִּי. כְּדִין שְׁמָא דָּא אַתְּתְּקִין גּוּ מְשַׁכְּנָא, כְּדִין קִיּוּמָא
וְקִימָא אִיהוּ מְגוּ מְשַׁכְּנָא דְּלַתְתָּא.

תו אַתְּוּן אַתְּגַלְגְלוּ כְּמַלְקָדְמִין, לְאַתְיִישְׁבָא מְשַׁכְּנָא, סְלִיקוּ אַתְּוּן, אִי בְרִישָׁא, תִּי לְבַתֵּר, אִיִּת. בִּי בְרִישָׁא, שׁי לְבַתֵּר, אַתְּחַלְפוּ אַתְּוּן, אבִיג יתִיִּץ, אַתְּגַלְגְלוּ בְּגִלּוּפֵי קְדָשָׁא אִי קִי. אִי אִפִּיק קִי. לְנִטְרָא מְשַׁכְּנָא. קִי, אִפִּיק רִי. רִי אִפִּיק עִי קרִייע.

רְזָא דָא, (בראשית כז) וְאֵת עוֹרוֹת גְּדֵי הָעֵזִים הִלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חֻלְקַת צִנּוּאָרָיו. כְּגֹוֹנָא דָא, וְעִשִׂית יָרִיעַת עֵזִים לְאַהֲל עַל הַמִּשְׁכָּן. דְּהָא חוּלְקָא דָא, אִצְטְרִיד לְאַחְזָא לְבַר, לְנִטְרָא הֵהִיא דְלִגְאֹו, וְעַל רְזָא דָא אִלְבִּישַׁת לִיהָ לִיעֶקֶב לְבַר. שְׁטִין קרִייע, אַתְּוּן אִינוּן רְשִׁימֹן לְבַר, בְּגִין נִטְוֹרָא דְמְשַׁכְּנָא, דְאִיהוּ רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, וְאַתְּפְרַעָא עֲרָלָה לְבַתֵּר בְּחוּפָאָה דָא.

תו אַתְּגַלְגְלוּ אַתְּוּן, וְאַפִּיק אִיִּת בִּיש, שְׁקוּצִיִּית בְּרִישִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְגוֹי. בְּגִלְגוּלָא דָא וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְבָהוּ בְּאַתְּוּן קרִייע שְׁטִין. וְחֻשְׁדָּ עַל פְּנֵי תְּהוּם גִּי אִפִּיק רִי, דִּי קִי עַד הֶכָא אַתְּוּן, אַתְּגַלְגְלוּ, וּבְטִישׁוּ דָא בְּדָא לְתַקוּנָא גּוּ מְשַׁכְּנָא. אִינוּן אִמִּיש אִפִּיקוּ תוּלְדִין, (נִיִּא תִי) הִי צִי וִי רִי אַתְּוּן דְתַלְגִּין גּוּ אִוִּירָא, וּבְטִישׁוּ בְּאִינוּן אַחְרָנִין וְאַפִּיקוּ צִוִּירָא דְמְשַׁכְּנָא זִי עִי. עַד הֶכָא קִיִּמָא וְחֻשְׁדָּ עַל פְּנֵי תְּהוּם חִי כְּלָהוּ בְּסִטְרוּי אַתָּא סִי וְאַתְּחַבֵּר בְּהִדְיָה, כְּדִין יְהִי אֹור וְיְהִי אֹור.

אַתְּגַלְגְלוּ אַתְּוּן כְּמַלְקָדְמִין, אבִיג יתִיִּץ, אַעְדוּ וְאוּלִידוּ וְאַפִּיקוּ צִוִּירָא גּוּ רְזִין דְמְשַׁכְּנָא, (סִיִּא בְּכַלְלָא) אַתְּגַלְגְלוּ חֲדָא בְּרְזָא אִי לִי בִי סִי, דְּהָא אֵת אִי אַעְדִי, וְאוּלִיד בְּרְזָא דְחִילָא וְתוּקָפָא, אֵת לִי. אַתְּגַבֵּר בְּתוּקָפִיָּה, וְאַסְתַּלַּק בִּיקְרִיָּה, וְאוּלִיד אֵת בִּי, כְּדִין אַעְדִּיאוּ וְאוּלִידוּ אַתְּוּן וְאַתְּחַבְרוּ אַחְרָנִין אֵלִין אִי אַתְּחַבֵּר בְּגִלּוּפִיָּה בְּאַת בִּי, כְּדִין טִיר בְּחַבּוּרָא טִיִּית לְמַהוּי אַתְּוּן סְלִקוּן בְּאַתְרִיָּהוּ, גּוּ צִרוּפָא דְרְזָא דְמְשַׁכְּנָא. (שְׁמוֹת לָה) אֵת הַכִּיּוֹר וְאֵת כְּנוֹ.

דף ק"ס ע"ב

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹדַת הַמַּיִם, דְּהָא מִיִּין סְלִיקוּ וְנַחְתוּ בְּרְזָא דְאַתְּוּן אִיִּל. אִי אִפִּיק וִי. וִי אִפִּיק קִי. אֵת לִי סְלִיק אַתְּגַלְגְלוּ אַתְּוּן בְּגִלּוּפִיָּהוּ, בְּחַבּוּרָא חֲדָא, (תְּחַלִּים כֶּט) קוּל יְיִ עַל הַמַּיִם אִיִּל וְכוּי, אֵלִין אַתְּוּן אִיִּל, דְּהָא אֵלִין אַעְדוּ וְאוּלִידוּ וְאַפִּיקוּ אַתְּוּן, גּוּ צִוִּירִין דְמְשַׁכְּנָא. אִמִּיש אַעְדוּ וְאוּלִידוּ וְאַתְּגַלְגְלוּ בְּגִלּוּפִי רְזִין דְאַתְּוּן, לְאַפְקָא צִוִּירִין דְמְשַׁכְּנָא, אִי אִפִּיק גִּי, שִׁי (דף ק"ס ע"ב) אִפִּיק וִי, לְחַבְרָא גּוּ אֵת גִּי בְּרְזָא גּוּ. תְּדִשָׁא הָאָרֶץ דְשָׂא עֶשֶׂב וְגוֹי. אַתְּגַלְגְלוּ אַתְּוּן כְּמַלְקָדְמִין אִמִּיש, בְּרְזָא בִיש אֵלִין כְּנִישׁוּ מִיָּא לְאַתֵּר חַד, דְכְּתִיב יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵל מְקוּם אַחַד. (עַד כֹּאן מִצִּאתִי בְּהַעֲתֵק)

רְבִי חִיָּא וְרְבִי יוֹסִי הוּוּ אִזְלִי בְּאַרְחָא, עַד דְּהוּוּ אִזְלִי אֶמֶר רְבִי יוֹסִי, נְפַתַח בְּעִידוּנִין, (נִיִּא בְּעִירִין וּבְעִידָנִין) וְנִימָא מְלִי דְאֹרִיִּיתָא. פַּתַח רְבִי יוֹסִי בְּמִלִּי דְקִרְיָאֵת שְׁמַע וְאֶמֶר, כְּתִיב (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיִ אֱלֹהֵינוּ יְיִ אַחַד. וְכְתִיב (דְּבָרִים כז) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהַיִתָּה לְעַם. וְכְתִיב (דְּבָרִים ט) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל

אתה עובר היום את הירדן. כל הני שמע שמע דקאמר משה אמאי. דהא שמע ישראל דיחודא יאות. (דהאי לדרשא קאתי) הני אחרנין אמאי.

אלא פלהו לדרשא קאתו, שמע ישראל דיחודא ודאי האי לדרשא קא אתיא, והקא רמזו ואתחזי יחודא דחכמתא עלאה. שמע, עי מאתוון רברבו איהי, אמאי. אלא רמז קא רמזו בכללא חדא, לאכללא עילא ותתא פחדא ביחודא חדא, (רט"ז ע"א) שמע: שם עי. הקא אתכליל האי שם באינון עי (ק"ח ע"א) שמהו עלאין, לאכללא לון, דהא שם אתברכא מנייהו, ואתכליל בהו. ואצטריד לאכללא לון פחדא ביחודא חד, ולשוואה רעותיה בהו.

דהא ודאי עי שמהו אינון ברזא דרתיכא עלאה, וימהאי רתיכא עלאה, אתברכא האי שם, ואתכליל בגווייהו, ולבתר ישראל בכלל. אבל הא תנינו, דא ישראל סבא, למהוי ישראל בכללא חדא, ההוא אתר דבקווא דכלא. ועל דא שמע ישראל, השתא אתדבקת אתתא בבעלה, והוי כלא בכללא חדא, ודא שמע ישראל דיחודא. (ישראל) לבתר קא מיחד תלת סטרין, יי אלהינו יי אחד, למהוי כלא חד.

שמע ישראל דכלהו שאר, לאו אינון כהאי גוונא, אבל פלהו אחרנין לדרשא קאתו, וכלהו באתר אחרא אתדבקו, שמע ישראל אתה עבר היום. שמע ישראל היום הזה נהיית לעם. וכלהו בדרגא תתאה אתדבקו.

שמע ישראל היום הזה נהיית לעם, שמע ישראל יאות. היום הזה נהיית לעם מהו. היית מבעי ליה, מאי נהיית. אלא בכל אתר עס, כד אתברו לבייהו לפלחנא, כמה דאת אמר (דניאל ח) נהייתי ונחלתי. ודא הוא דכתוב, (דברי הימים א כח) שמעוני אחי ועמי. אי אחי, למה עמי, ואי עמי, למה אחי. אלא אמר דוד, אי ברעותא אתוון אחי, ואי לאו אתוון עמי, לתברא לבייכו לפולחני. כן היום הזה נהיית לעם, תברת לבד לפלחנא דקודשא בריד הוא.

שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן, כלא בדרגא תתאה, איהו, ושמע ישראל דיחודא הוא דרגא עלאה. מה בין האי להאי. אלא ההוא שמע ישראל דיחודא, לא הוי בכלהו כהאי גוונא, דהא איהו הוי רזא דעילא ותתא. (כדקא יאות) (נ"א ובכל אתר רזא לקבל וכו') ואיהו רזא לקבלא עלייהו עול מלכות שמים, בכל סטרא, בגין דיצטריד ליה לבר נש, למהוי זמין (בההוא שמה) בההיא שענתא, ליחדא שמה דקודשא בריד הוא, ולקבלא עליה עול מלכות שמים.

ובשעתא דאתי בר נש לקבלא עליה עול מלכות שמים, כדן שכינתא אתיא ושריא על רישיה, וקאים עליה פסהיד, לסהדא סהדותא קמי מלכא קדישא, דהאי איהו דקא מיחד שמה תרי זמני ביומא, ושמה אתיחד עילא ותתא פדקא יאות. ועל דא עי משמע ישראל מאתוון רברבו, ודי נמי מאתוון רברבו, למהוי עד קמי מלכא קדישא. והא

אוקמוה, ידו"ד אלהינו ידו"ד, ודא הוא רזא דיחודא בתלת סטרין, כמה דאוקמיה בוצינא קדישא, ואתער ביה בכמה דוכתי, ולית לן רשו לאתערא ביה לתיר.

דף קס"א ע"א

ודאי האי בר נש, דקא מיחד שמה (דף קס"א ע"א) דקודשא בריך הוא עילא ותתא כדקא יאות, שכנתא אתיא ושריא על רישיה, ומברך ליה בשבע ברפאן, וקרי עליה, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי חייא פתח אבתריה ואמר, (דברים ד) אתה הראת לדעת כי יי הוא האלהים וגו', האי קרא אית לאסתכלא ביה, אתה הראת, מאי הראת. אלא כד נפקו ישראל ממצרים, לא הו ידעי ברזא דמהימנותא דקודשא בריך הוא כלום, בגין דכלהו הו פלחי פולחנא נוכראה בגלותא, ואנשו כל עקרא דמהימנותא דהו בהו בקדמיתא, דגרייתו כל אינון תריסר שבטין מאבוהון יעקב.

וכד אתא משה, אוליף לון דאית אלוה עלאה בעלמא, כמה דאוקמוה. לבתר חמו כל אינון נסין וגבורן דעל ימא, וכל נסין וגבורן דעבד להו במצרים. לבתר חמו כמה גבורן, במנא ובמנא ואתיהיבת לון אורייתא, ואוליפו ארחי דקודשא בריך הוא, עד דמטי לעדנא דא.

אמר לון משה, עד השתא אצטריכנא למילף לכו, כמה דילפין לרבנא. (מכאן ולהלאה) ודא הוא אתה הראת לדעת, ואוליפת עד הכא, לדעת למנדע ולאסתכלא ולמיעל ברזא דמהימנותא. ומאי איהי. כי יי הוא האלהים.

אי תימא מלה זעירא היא למנדע, הא כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. הכא תללא כל רזא דמהימנותא, למנדע מגו דא, רזא דכל רזין, למנדע סתימו (נ"א רזא דכלוכו) דכל סתימין, יהו"ה אלהים שם מלא, וכלא חד. אתה הראת לדעת, הכא רזא דרזין לאינון ידעי מדין.

זכאין אינון כל אינון דמשתדלי באורייתא. ובגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, אסתכל בה באורייתא, וברא עלמא, ובאורייתא אתברי עלמא, כמה דאוקמוה, דכתיב, (משלי ט) ואהיה אצלו אמון, אל תקרי אמון אלא אומן.

וכי אורייתא אומנא הוה. אין. למלכא דבעי למעבד פלטרין, אי לא שוי לגביה אומנא, לא יכיל למעבד פלטרין. כיון דפלטרין אתעבידו, לא סליק שמה, אלא דמלכא. אליו פלטרין דעבד מלכא, מלכא שוי באינון פלטרין מחשבה.

כָּד קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא, בְּעֵי לְמַבְרֵי עֲלָמָא, אֲסִתְפַּל בְּאוּמְנָא, וְאָף עַל גַּב דְּאוּמְנָא עֲבַד פְּלִטְרִין, לֹא סְלִיק שְׁמָא אֶלָּא דְּמִלְכָּא, אֲלִין פְּלִטְרִין דְּעֲבַד מִלְכָּא, וְדַאי מִלְכָּא בְּנָה פְּלִטְרִין. אֲוֹרִייתָא צוּחַת וְאֶהֱיָה אֶצְלוּ אָמוּן, בִּי בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא עֲלָמָא, דְּעַד (נִי"א אֵלָּא עַד) (סִי"א לֹא אֲתַבְרִי) אֲתַבְרִי עֲלָמָא, אֶקְדִּימַת אֲוֹרִייתָא תְּרִין אֲלָפֵי שָׁנִין לְעֲלָמָא, וְכַד בְּעָא קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא לְמַבְרֵי עֲלָמָא, הָוָה מְסִתְפַּל בְּהָ בְּאוּרִייתָא, בְּכָל מְלָה וּמְלָה, וְעֲבִיד לְקַבְּלָהּ אֲוּמְנוּתָא דְּעֲלָמָא. בְּגִין דְּכָל מְלִין וְעוּבְדִין דְּכָל עֲלָמִין, בְּאוּרִייתָא אֵינוּן. וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא הָוָה מְסִתְפַּל בְּהָ, וּבְרָא עֲלָמָא.

לֹאוּ דְּאוּרִייתָא בְּרָא עֲלָמָא, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא, בְּאֲסִתְפַּלּוּתָא דְּאוּרִייתָא בְּרָא עֲלָמָא. אֲשֶׁתְּכַח דְּקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא אֵיהוּ אוּמְנָא, וְאוּרִייתָא לְקַבְּלִיהָ וּלְגַבֵּיהָ אוּמְנָא, שְׁנַאֲמַר וְאֶהֱיָה אֶצְלוּ אָמוּן, וְאֶהֱיָה אָמוּן לֹא כְּתִיב, אֶלָּא אֶצְלוּ, הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא אֲסִתְפַּל בְּהָ, אֶצְלוּ הָוָה אוּמְנָא.

וְאֵי תִימָא מֵאֵן יָכִיל לְמַהוּי אוּמְנָא לְגַבֵּיהָ. אֶלָּא אֲסִתְפַּלּוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא בְּגוּוּנָא דָּא, (דִּי"א אֲתַעֲבִיד בְּלֹא עֲמַל וּיְגִיעָה דְּכְתִיב בְּדַבְרֵי יְיָ שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְגו' בְּגוּוּנָא דָּא בְּאֲסִתְפַּלּוּתָא דִּילֵיהָ הִיא אוּמְנָא) בְּאוּרִייתָא, כְּתִיב בְּהָ, (בְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אֲסִתְפַּל בְּהֵאֵי מְלָה, וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם. בְּאוּרִייתָא כְּתִיב בְּהָ, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, אֲסִתְפַּל בְּהֵאֵי מְלָה, וּבְרָא אֶת הָאוֹר. וְכֹן בְּכָל מְלָה וּמְלָה דְּכְתִיב בְּהָ בְּאוּרִייתָא, אֲסִתְפַּל קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא, וְעֲבִיד הֵהִיא מְלָה, וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֶהֱיָה אֶצְלוּ אָמוּן. כְּגוּוּנָא דָּא כָּל עֲלָמָא

דף קס"א ע"ב

כְּיִין דְּאֲתַבְרִי עֲלָמָא, כָּל מְלָה וּמְלָה לֹא הָוָה מְתַקֵּי, עַד דְּסְלִיק בְּרַעוּתָא לְמַבְרֵי אָדָם, דִּיהוּי מְשִׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא, וּבְגִינָה אֲתַקֵּי עֲלָמָא. הַשְּׁתָּא (דף קס"א ע"ב) כָּל מֵאֵן דְּאֲסִתְפַּל בְּהָ בְּאוּרִייתָא, וְאֲשֶׁתְּדַל בְּהָ, כְּבִיכּוֹל, הוּא מְקִיִּים כָּל עֲלָמָא. קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא אֲסִתְפַּל בְּאוּרִייתָא, וּבְרָא עֲלָמָא. בְּרַעוּתָא נֶשׂ מְסִתְפַּל בְּהָ בְּאוּרִייתָא וּמְקִיִּים עֲלָמָא. אֲשֶׁתְּכַח דְּעוּבְדָא וְקִיּוּמָא דְּכָל עֲלָמָא, אֲוֹרִייתָא אֵיהִי. בְּגִין כְּדָּ זַכָּאָה אֵיהוּ בְּרַעוּתָא דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא, דְּהֵא אֵיהוּ מְקִיִּים עֲלָמָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּסְלִיק בְּרַעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא לְמַבְרֵי אָדָם, קָאִים קָמִיהָ בְּדִיוֹקְנִיהָ וְקִיּוּמִיהָ, כְּמָה דְּאֵיהוּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא. וְאֶפִּילוּ כָּל אֵינוּן בְּנֵי עֲלָמָא, עַד לֹא יִיתוּן בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כְּלָהוּ קִיּוּמִין בְּקִיּוּמִייהוּ וּבְתַקוּנִייהוּ כְּגוּוּנָא דְּקִיּוּמִין בְּהֵאֵי עֲלָמָא, בְּחַד אוּצָר דְּתַמְן כָּל נֶשְׁמַתִּין דְּעֲלָמָא מְתַלְבְּשׁוּן בְּדִיוֹקְנִייהוּ.

וּבְשַׁעֲתָא דְּזַמִּינִין לְנַחְתָּא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, קָרִי קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא לְחַד מְמָנָא, דִּי מְנֵי קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא בְּרִשׁוּתִיהָ כָּל נֶשְׁמַתִּין דְּזַמִּינִין לְנַחְתָּא לְהֵאֵי

עֲלָמָא, וְאָמַר לִיהּ, זֵיל אֵייתִי לִי רוּחַ פְּלוּנִי. בְּהֵיא שְׁעָתָא אֲתִיָּא הֵהִיא
נְשָׁמְתָא, מִתְלַבְּשָׁא בְּדִיוֹקְנָא דְהָאֵי עֲלָמָא, וְהָוּא מְמַנָּא אַחְזִי לָהּ קָמִי
מְלָכָא קַדִּישָׁא.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, וְאוּמִי לָהּ, דְכַד תִּיחֹת לְהָאֵי עֲלָמָא, דְתִשְׁתַּדַּל
בְּאוּרִייתָא לְמַנְדַּע לִיהּ, וְלְמַנְדַּע בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא. דְכָל מָאן דְהוּי בְּהָאֵי
עֲלָמָא, וְלֹא אֲשְׁתַּדַּל לְמַנְדַּע לִיהּ, טַב לִיהּ דְלֹא יִתְבָּרִי. בְּגִין כֹּד אֲתַחְזִי קָמִי
מְלָכָא קַדִּישָׁא, לְמַנְדַּע בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלֹאֲשְׁתַּדַּל בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ד) אֲתָה הָרַאֲתָ לְדַעַת, אֲתַחְזִיאַת עַל יְדָא דְהָהוּא
מְמַנָּא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְדַעַת לְמַנְדַּע וְלֹאֲסַתְכָּלָא בְּהָאֵי עֲלָמָא,
בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, בְּרָזָא דְאוּרִייתָא. וְכָל מָאן דְהוּי בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלֹא
אֲשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא לְמַנְדַּע לִיהּ, טַב לִיהּ דְלֹא אֲתַבָּרִי, דְהָא בְּגִין דָּא אֵייתִי
לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא.

לְדַעַת כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ כְּלָלָא דְכָל רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, (נִיָּא כְּלָלָא)
דְכָל אוּרִייתָא, כְּלָלָא דְעֵילָא וְתַתָּא, וְרְזָא דָּא אִיהוּ כְּלָלָא דְכָל רְזָא
דְמַהִימְנוּתָא, וְהַכִּי הוּא וְדָאֵי. כְּלָלָא דְכָל אוּרִייתָא, דָּא אִיהוּ רְזָא דְתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְתוֹרָה שְׁבַעַל פֹּה, וְכָלָא חַד, כְּלָלָא דְרְזָא
דְמַהִימְנוּתָא, בְּגִין דְאִיהוּ שֵׁם מְלֵא, דְאִיהוּ רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, וּמָאן אִיהוּ.
ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, יְיָ אֶחָד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד. דָּא אִיהוּ
יְחוּדָא חַד. וּשְׁמוֹ אֶחָד, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד, הָא יְחוּדָא
אַחְרָא לְמַהוּי שְׁמִיהּ חַד. וְרְזָא דָּא (מְלַכִּים א יח) יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא כְּתִיב,
כֹּד אֵינוֹן בְּיְחוּדָא חַדָּא.

וְאִי תִימָא, אִי הַכִּי, כְּגוֹנוֹנָא דְכְּתִיב, (זְכַרְיָה י"ד) יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, לָאוּ אִיהוּ
יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דְאִי כְּתִיב (נִיָּא י"י הוּא וּשְׁמוֹ אֶחָד) יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ הוּא אֶחָד,
הוּא אֲמִינָא הַכִּי. אֲבָל לָא כְּתִיב, אֱלֹא יְיָ אֶחָד, וּשְׁמוֹ אֶחָד, וְאַצְטְרִיךְ
לְמִימַר כְּגוֹנוֹנָא דָּא יְיָ הוּא, הָאֱלֹהִים הוּא, וְאַתְחַזִּי יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

אֱלֹא כְּלָא חַד, דְכַד מִתְיַחֲדוּן תַּרְיָן שְׁמֵהוּן אֱלִין, דָּא בְּיְחוּדָא חַד, וְדָא
בְּיְחוּדָא חַד, כְּדִין תַּרְיָן שְׁמֵהוּן אֱלִין אֲתַעְבִּידוּ חַד, וְאַתְכְּלִילוּ דָּא בְּדָא, וְהוּי
כְּלָא שְׁמָא שְׁלִים, בְּיְחוּדָא חַדָּא, וּבְכֹן יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דְהָא כְּדִין אֲתַכְּלִיל
כְּלָא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי חַד. וְעַד דְאַתְיַחֲדוּן כָּל חַד, דָּא בְּלַחְדוּי, וְדָא בְּלַחְדוּי,
לֹא אֲתַכְּלִילוּ דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

כְּלָלָא דְכָל אוּרִייתָא הַכִּי אִיהוּ וְדָאֵי, דְהָא אוּרִייתָא אִיהִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב,
וְאִיהוּ תוֹרָה שְׁבַעַל פֹּה. תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דָּא אִיהוּ דְכְּתִיב יְיָ. תוֹרָה דְבַעַל
פֹּה, דָּא הוּא דְכְּתִיב הָאֱלֹהִים. וּבְגִין דְאוּרִייתָא אִיהוּ רְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא,
אֶקְרִי הַכִּי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה דְבַעַל פֹּה, דָּא כְּלָל, וְדָא פֶּרֶט. כְּלָל אֶצְטְרִיךְ
לְפֶרֶט, וּפֶרֶט אֶצְטְרִיךְ לְכְּלָל, וְאַתְיַחֲדוּן דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

דף קס"ב ע"א

ועל דא, כָּלְלָא דְאוּרֵייתָא אִיהוּ כָּלְלָא דְעֵילָא וְתַתָּא, בְּגִין דְשָׂמָא דָא לְעֵילָא, וְשָׂמָא דָא לְתַתָּא, דָא רְזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, וְדָא רְזָא דְעֵלְמָא תַתָּאָה, וְעַל דָא כְּתִיב, אֶתְהָרְאֵת לְדַעַת כִּי יְיָ הוּא (דף קס"ב ע"א) הַאֲלֵהִים. דָא אִיהוּ כָּלְלָא דְכֵלָא, וְדָא אֶצְטְרִיךְ בְּרֵשׁ לְמַנְדַע בְּהַאי עֲלָמָא.

וְאִי תִימָא, פְּקוּדֵי אוּרֵייתָא אָן אֵינּוּן הֵכָא בְּכָלְלָא דָא. אֶלָּא דָא אִיהוּ זְכוּר, וְדָא אִיהוּ שְׂמוּר, וְכָל פְּקוּדֵי אוּרֵייתָא בְּהַנִּי כְּלִילּוֹן, בְּרְזָא דְזְכוּר וּבְרְזָא דְשְׂמוּר, וְכֵלָא אִיהוּ חַד.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הָא דְתַנְיִנְן דְצְלוּתָא דְעַרְבִית חוּבָה, חוּבָה אִיהִי וְדָאִי, בְּגִין דְקָרִיאַת שְׁמַע דְעַרְבִית חוּבָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִיחַד בְּלִילָא, כְּמָה דְאֲתִיחַד בִּימָמָא, וּמִדַּת לִילָא אֲתִכְלִיל בִּימָמָא, וּמִדַּת ימָמָא אֲתִכְלִיל בְּלִילָא, וְאֲתַעְבִּיד יְחוּדָא חַדָּא. וּמֵאן דְאָמַר רְשׁוּת, בְּגִין אֲמורִין וּפְדָרִין דְמִתְאַכְלִי בְּלִילָא (ק"ל ע"א) וְהָא אוֹקִימָנָא.

כְּתִיב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּגוֹ', הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא לִיה, וְאוֹקִמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל אִית לְשָׂאֲלָא, אִי בְּהַאי יְחוּדָא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אֲתִכְלִיל כְּלָא, יְמִינָא וְשְׂמָאֲלָא, אֲמָאִי (כתיב) לְבַתֵּר וְאֶהְבֶּתְּ (דברים יא) וְהִיָּה אִם שְׁמוֹעַ, דְּהָא בְּיְחוּדָא אֲתִכְלִילוּ. אֲבָל הֵתֵם בְּכָלְלָא, וְהֵכָא בְּפֶרֶט, וְהֵכִי אֶצְטְרִיךְ.

וּבְרְזָא דְיְחוּדָא דָא אֲתַעְרְנָא בֵּיה, יְחוּדָא דָא אִיהוּ כְּגוּוּנָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא, וְתַפְלִין דְדְרוּעָא. בְּתַפְלִין דְרִישָׁא ד' פְּרִשְׁיִין, וְהָא אֲתַמַּר, וְהֵכָא תַלְת שְׁמֶהוּן אֵינּוּן. הֵתֵם בְּתַפְלִין דְרִישָׁא, ד' פְּרִשְׁיִין, כָּל חַד וְחַד בְּלְחוּדוּי, וְהֵכָא תַלְת שְׁמֶהוּן, מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי.

אֶלָּא אֵינּוּן ד' פְּרִשְׁיִין, הָא אֲתַעְרוּ בְּהוּ, חַד, נְקוּדָה קְדָמָאָה עֲלָאָה. וְחַד, רְזָא דְעֵלְמָא דְאֲתִי. וְחַד, יְמִינָא. וְחַד, שְׂמָאֲלָא. אֶלִּין רְזָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא. וְהֵכָא, בְּרְזָא דְיְחוּדָא דָא, תַלְת שְׁמֶהוּן, וְאֵינּוּן כְּגוּוּנָא דְאֵינּוּן ד' פְּרִשְׁיִין. יְיָ (ט' ע"א) קְדָמָאָה, דָא נְקוּדָה עֲלָאָה, רֵאשִׁיתָא דְכֵלָא. אֶלְהִינוּ רְזָא דְעֵלְמָא דְאֲתִי. יְיָ בְּתַרְאָה, כָּלְלָא דְיְמִינָא וְשְׂמָאֲלָא כְּחַדָּא, בְּכָלְלָא חַדָּא, וְאֶלִּין אֵינּוּן תַפְלִין דְרִישָׁא, וְדָא אִיהוּ יְחוּדָא קְדָמָאָה.

תַפְלִין דְדְרוּעָא, כָּלְלָא דְכָל הַנִּי כְּחַדָּא, וְדָא אִיהוּ רְזָא בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הֵכָא כָּלְלָא דְאֵינּוּן תַפְלִין דְרִישָׁא, דְאֲתִכְלִילוּ גוּ תַפְלִין דְדְרוּעָא.

וְרְזָא דָא, (קל"ה ע"ב) בְּרוּךְ: דָא רְזָא דְנְקוּדָה עֲלָאָה, דְאִיהוּ בְּרוּךְ, דְכָל בְּרַכָּאן נִבְעִין מִתַּמּוֹן. וְאִי תִימָא עֲלָמָא דְאֲתִי אֶקְרִי בְּרוּךְ. לָאוּ הֵכִי, דְהָא נְקוּדָה עֲלָאָה אִיהוּ דְכָר, עֲלָמָא דְאֲתִי נּוֹקְבָא. אִיהוּ בְּרוּךְ וְאִיהִי בְּרַכָּה. בְּרוּךְ דְכָר. בְּרַכָּה נּוֹקְבָא. וְעַל דָא בְּרוּךְ אִיהוּ נְקוּדָה עֲלָאָה, (ר' ע"א) שֵׁם: דָא עֲלָמָא

דְּאֵתִי, דְּאִיְהוּ שֵׁם גְּדוֹל, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יהושע ו) וּמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.
כְּבוֹד: דָּא כְּבוֹד עֲלָא, דְּאִיְהוּ יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.

וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּהַאי תַּפְלָה שֶׁל יָד, דְּאִיְהוּ מְלָכוּתוֹ, וְנָטִיל כְּלָא בְּגוּיָה, וּבְהַאי
מְלָכוּתוֹ אֶתְכַלִּילָן בֵּיהּ עֲלָמִין כְּלָהוּ, לְמִיזֵן לוֹן, וּלְסַפְקָא לוֹן, בְּכָל מָה
דְּאֶצְטְרִיכוּ וְעַל דָּא לְעוֹלָם וָעַד.

וְדָא אִיְהוּ יְחוּדָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא, וְתַפְלִין דְדְרוּעָא, וּכְגוּוּנָא דְרָזָא דְיְחוּדָא
דְתַפְלִין, הֵכִי אִיְהוּ יְחוּדָא דְכְלָא, וְדָא אִיְהוּ בְרִירָא דְמַלְכָה. וְהָא סְדְרָנָא
יְחוּדָא דָּא קָמִי בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְאָמַר לִי, דְהָא בְד' גְּוֹנִין אֶתְסַדֵּר יְחוּדָא,
וְדָא בְרִירָא מְכֻלְהוּ, וְהֵכִי אִיְהוּ וְדָאִי, וְכִלְהוּ רָזָא דְמַהִימְנוּתָא, אֲבָל סְדוּרָא
דְתַפְלִין, דָּא אִיְהוּ יְחוּדָא עֲלָא, כְּדָקָא יְאוּת.

וּמָגוּ דְאֶתְכַלִּילוּ יְמִינָא וּשְׂמָאלָא בְרָזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא בְּאַרְחַ כְּלָל, אֶצְטְרִיךְ
לְבַתֵּר לְאַפְקָא לוֹן בְּאַרְחַ פְּרִט, אֲבָל לָאוּ בְּאַרְחַ יְחוּדָא, דְהָא יְחוּדָא בְּקָרָא
קְדָמָא אִיְהוּ, לְמַהוּי יְדוּ"ד אֶחָד בְּתַפְלִין דְרִישָׁא, וּשְׂמוֹ אֶחָד בְּתַפְלִין
דְדְרוּעָא, וְהוּי כְּלָא חַד. כִּינּוּ דְיְחוּדָא דָּא אֶתְסַדֵּר כְּלָא בְּכָלְלָא מְרִישָׁא
דְנִקוּדָה עֲלָא, (ס"א דאיהו ראשיתא דכלא) אֶצְטְרִיךְ לְבַתֵּר לְאַתְעָרָא מְרִישָׁא
(ס"א מרזא) דְנְהוּרָא קְדָמָא, דְאִיְהוּ רִישָׁא דְכְלָא.

דף קס"ב ע"ב

וְאַהֲבַת דָּא רֵאשִׁיתָא דִימִינָא, לְמַרְחַס לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ
דְאֶתְדַבְּקוּתָא דִילִיָּהּ, וּמָאן אִיְהוּ. (נ"א רחִימו דאתער ימינא) יְמִינָא, דְאִיְהוּ אֶתְעָר
רַחֲמֵינוּ. מָאן דְרַחֲמִים לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִיְהוּ אֶתְעָר יְמִינָא דִילִיָּהּ
לְגַבִּיָּהּ. וּמְקַבֵּל לִיהּ (דף קס"ב ע"ב) בְּרַחֲמֵינוּ. כָּל מְלִין דְעֲלָמָא לָא תַלְיִין אֶלָּא
בְּרַעוּתָא, רוּחַ אֲמֻשִׁיךְ רוּחַ וְאִיְתִי רוּחַ וְסִימְנָךְ דָּא (אויב לה) אִם יְשִׁים אֱלִיו
לְבוּ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלִיו יֶאֱסוּף.

כַּד אֶתְעָר בְּרַחֲמֵינוּ לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֶתְעָרוּתָא דִימִינָא לָא
אֶתְעָר, אֶלָּא בְתַלְת גְּוֹנִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (דברים ו) בְּכָל לְבָבְךָ. וּבְכָל נַפְשְׁךָ.
וּבְכָל מְאֻדְךָ. הָא תַלְת גְּוֹנִין הֵכָא. דְלָא תִימָא אוּ הָאִי אוּ הָאִי, דְהָא לָא
כְּתִיב אוּ בְכָל לְבָבְךָ, אוּ בְכָל נַפְשְׁךָ, אוּ בְכָל מְאֻדְךָ. אֶלָּא כְלָהוּ אֶצְטְרִיךְ,
לְבָא וְנַפְשָׁא וּמְמוּנָא. וּכְדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְעָר יְמִינֵיהּ לְגַבִּיָּהּ, וּפְשִׁיט
לִיהּ לְקַבְלֵיהּ, וּמְקַבְלָא לִיהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ק) נָאִם יְיָ לֹאֲדַנִּי שֵׁב לִימִינִי. וְרָזָא דְהָאִי קָרָא, הָא
אֶתְעָרְנָא בֵּיהּ, דְדוּד מְלָכָא עַל דְרָגָא דִילִיָּהּ קְאָמַר, כַּד אֶתְקַשֵּׁר בִּימִינָא.
תְּלִיסַר פְּקוּדִין הֵכָא בִימִינָא, וְאַהֲבַת אֶת יְיָ אֱלֹהֵיךָ, הָא חַדָּא. בְּכָל לְבָבְךָ,
תְּרִין. וּבְכָל נַפְשְׁךָ, ג'. וּבְכָל מְאֻדְךָ, אַרְבַּע. וְשִׁנְתָּם לְבָנִיךָ, חֲמִשָּׁא. וְדַבְרַת
בְּס, הָא שִׁתָּא. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, הָא שְׁבַע. וּבְלַכְתְּךָ בְּדַרְךָ, תְּמִנָּא.
וּבְשִׁכְבְּךָ, הָא תְּשַׁע. וּבְקוּמְךָ, הָא עֶשְׂרֵה. וּקְשַׁרְתָּם לְאוּת עַל יְדֶךָ, הָא חַד

סר. והיו לטטפת בין עיניך, הא תריסר. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך, הא תליסר.

תליסר פקודין אליו, תליין בימינא, ושמאלא אתפליל בימינא, והכי אצטריך, ובכל זמנא דשמאלא אתער, ימינא שארי ביה ברישא. ובגין דא, אם יזכון, שמאלא אתפליל בימינא. ואי לאו, ימינא אתפליל בשמאלא, ושלטא שמאלא. וסימנא דא, אם ברישא, כגון (ויקרא כו) אם בחוקותי תלכו. ובכל אתר, שמאלא אתער ברחימו ברזא דימינא, ולבתר אתתקף דיניה, כמה דאצטריך. וכך אצטריך בכל אתר, והא אתערו תברייא, בהני מליו. אתא רבי חייא ונשקיה.

פתח ואמר (שמותכו) ואת המשכן תעשה עשר יריעות וגו', הא הכא רזא (קל"ט ע"ב) דיחודא, דהא תקונא דמשכנא מכמה דרגין איהו, דכתיב ביה והיה המשכן אחד. לאתחזאה דכל שייפין דגופא, כלהו רזא דגופא חד. בבר נש אית ביה כמה שייפין עלאין ותתאין, אליו פנימאין לגו, ואליו באתגליא לבר, וכלהו אקרון גופא חדא, ואקרי בר נש חד, בחבורא חדא. אוף הכי משכנא, כלהו שייפין כגוונא דלעילא, וכד אתחברו כלא כחדא, כדיון כתיב והיה המשכן אחד. (נ"א כגוונא דאדם)

פקודי אורייתא, כלא שייפין ואברין, ברזא דלעילא. וכד מתחברין כלהו כחד, כדיון כלהו סלקו לרזא חד. רזא דמשכנא, דאיהו אברין ושייפין, כלהו סלקין לרזא דאדם, כגוונא דפקודי אורייתא, דהא פקודי אורייתא, כלהו ברזא דאדם, דכר ונוקבא, דכד מתחברו כחדא, אינון חד, רזא דאדם. מאן דגרע אפילו פקודא חדא דאורייתא, כאלו גרע דיוקנא דמהימנותא, דהא כלהו שייפין ואברין בדיוקנא דאדם, ובגין כד כלא סלקא ברזא דיחודא. ועל דא, ישראל אינון גוי אחד, דכתיב, (יחזקאל לה) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. וכתוב (שמואל ב ז) מי כעמך כישראל וגו'.

רבי יצחק הוה שכיח קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי רחימו דקודשא בריך הוא, דבר נש רחים ליה, לא אתער אלא מלבא, בגין דלבא איהו אתערוותא לאתערא לגביה רחימו, (ורחמנא לבא בעי) אי הכי, אמאי כתיב בכל לבבך, ולבתר ובכל נפשך. דמשמע דתריין גוונין אינון, חד לבא, וחד נפשא, אי לבא הוא עקרא, מאי בעי נפשא. אמר ליה, ודאי לבא ונפשא תריין אינון, ואתאחדו לחד. דהא לבא ונפשא וממונא, כלהו אתאחדו דא בדה, ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא.

דף קס"ג ע"א

והא דאתמר בכל לבבך, בתרין ליבן איהו, דאינהו תרין יצרון, חד יצרא טבא, וחד יצרא בישא, ותרין אליון כל חד וחד אקרי לב, דא (דף קס"ג ע"א)

אֶקְרִי לֵב טוֹב, וְדָא אֶקְרִי לֵב רָע. וּבְגִין כֹּד אִיהוּ לְבַבְךָ, דְּאִינוּן תְּרִין, יֵצֵר הַטּוֹב וְיֵצֵר הָרָע.

וּבְכֹל נִפְשָׁךְ, וּבְנִפְשָׁךְ מִבְּעֵי לִיה, מֵאִי וּבְכֹל נִפְשָׁךְ, הַאִי בְּכֹל אַמְאִי. אֶלָּא לְאַכְלָלָא נִפְשׁ וְרוּחַ וְנִשְׁמָ"ה, דָּא אִיהוּ וּבְכֹל נִפְשָׁךְ, בְּכֹל מַה דְּאַחִיד הַאִי נִפְשׁ. וּבְכֹל מְאֻדְךָ, אוּף הָכִי כְּמַה זִינִין אִינוּן דְּמִמוּנָא, כְּלַהוּ מְשַׁנְיִין אֶלִין מְאֻלִין, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּכֹל. רְחִימוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִמְסָר לִיה כֹּל דָּא, לְמִרְחַס לִיה בְּכֹל חַד וְחַד.

וְאִי תִימָא, בְּיֵצֵר הָרָע הֵיךְ יִכִּיל בְּר נֶשׁ לְמִרְחַס לִיה, דְּהַא יֵצֵר הָרָע מְקֻטְרָגָא אִיהוּ, דְּלָא יִקְרַב בְּר נֶשׁ לְפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵיךְ יִרְחִיס לִיה בֵּיה. אֶלָּא, דָּא אִיהוּ פּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִיר, כֹּד הַאִי יֵצֵר הָרָע אֲתַכְפִּיָא לִיה, בְּגִין רְחִימוּ דְּקָא מְרַחַס לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכֹד הַאִי יֵצֵר הָרָע אֲתַכְפִּיָא, וְתַבַּר לִיה הַהוּא בְּר נֶשׁ, דָּא אִיהוּ רְחִימוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּינְדִיעַ לְקַרְבָּא לְהַהוּא יֵצֵר הָרָע, לְפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הַכָּא אִיהוּ רְזָא לְמֵאֲרִי מְדִין. כֹּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא, כֹּלָא אִיהוּ בְּגִין לְאַחְזָאָה יִקְרָא דִּילִיה, וְכֹלָא אִיהוּ לְפּוֹלְחָנִיה. וְכִי מֵאֵן חֲמִי עֵבֵדָא, דְּלַהוּי מְקֻטְרָגָא דְּמֵאֲרִיה, וּבְכֹל מַה דְּרַעוּתִיה דְּמֵאֲרִיה, אֲתַעְבִּיד אִיהוּ מְקֻטְרָגָא, רַעוּתִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּיהוּן בְּנֵי נֶשָׁא תַדִּיר בְּפּוֹלְחָנִיה, וְיַהֲכוּן בְּאַרְח קְשׁוּט, בְּגִין לְמִזְכֵּי לֹון בְּכַמָּה טְבִין, הוּאִיל וְרַעוּתִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַאִי, הֵיךְ אֲתִיָא עֵבֵדָא בִּישָׁא, וְאַשְׁתַּכַּח מְקֻטְרָגָא מְגוּ רַעוּתִיה דְּמֵאֲרִיה, וְאַסְטִי לְבַנֵּי נֶשָׁא לְאַרְח בִּישׁ, וְאַדְחִי לֹון מְאַרְח טְב, וְעֵבִיד לֹון דְּלָא יַעֲבִדוּן רַעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוּן, וְאַסְטִי לְבַנֵּי נֶשָׁא לְאַרְח בִּישׁ.

אֶלָּא, וְדָאִי רַעוּתִיה דְּמֵאֲרִיה עֵבִיד. לְמַלְכָּא דְּהוּהָ לִיה בְּר יַחֲדָאִי, וְהוּהָ רְחִיס לִיה יִתִיר, וּפְקִיד עֲלִיה בְּרַחֲמֵי, דְּלָא יִקְרַב גְּרַמִּיה לְאַתְתָּא בִּישָׁא, בְּגִין דְּכֹל מֵאֵן דִּיקְרַב לְגַבְהָ, לָאוּ כְּדָאִי אִיהוּ לְאַעֲלָא גּוּ פְּלַטְרִין דְּמַלְכָּא. אוּדִי לִיה הַהוּא בְּרָא, לְמַעַבְד רַעוּתִיה דְּאַבּוּי בְּרַחֲמֵי.

בְּבִיתָא דְּמַלְכָּא, לְבַר, הֵוֹת חַדָּא זּוֹנָה, יָאָה בְּחִיזוּ, וּשְׁפִירָא בְּרִינוּ. לְיוּמִין אֲמַר מַלְכָּא, בְּעֵינָא לְמַחְמִי רַעוּתִיה דְּבְרִי לְגַבְהָ. קָרָא לָהּ לְהַיָּא זּוֹנָה, וְאַמַּר לָהּ זִילִי וְתַפְתִּי לְבְרִי, לְמַחְמִי רַעוּתִיה דְּבְרִי לְגַבְהָ. הַהִיא זּוֹנָה מֵאִי עֵבֵדָת, אֲזֹלַת אֲבַתְרִיה דְּבְרִיה דְּמַלְכָּא שְׂרָאֵת לְחַבְּקָא לִיה וּלְנִשְׁקָא לִיה, וּלְפַתִּי לִיה בְּכַמָּה פְּתוּיִין. אִי הַהוּא בְּרָא יָאוּת, וְאַצִּית לְפְקוּדָא דְּאַבּוּי, גְּעַר בְּהָ, וְלָא אֲצִית לָהּ, וְדַחִי לָהּ מְנִיה. כְּדִין אֲבּוּי חַדִּי בְּבְרִיה, וְאַעִיל לִיה לְגוּ פְּרָגוּדָא דְּהִיכְלִיה, וְיַהֲיִב לִיה מַתְנָן וּנְבַזְבְּזָא וּיְקַר סְגִיָא. מֵאֵן גְּרִיס כֹּל הַאִי יִקְר לְהַאִי בְּרָא, הוּי אִימָא הַהִיא זּוֹנָה.

וְהַהִיא זּוֹנָה אִית לָהּ שְׁבַחָא בְּהַאִי אוּ לָאוּ. וְדָאִי שְׁבַחָא אִית לָהּ מְכֹל סְטְרִין. חַד, דְּעֵבֵדָת פְּקוּדָא דְּמַלְכָּא. וְחַד, דְּגְרַמְת לִיה לְהַהוּא בְּרָא, לְכֹל

ההוא טיבו, לְכֹל הַאִי רְחִימוֹ דְּמִלְכָּא לְגַבִּיהַ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וְהִנֵּה טוֹב, דָּא מְלֶאכֶד חַיִּים. (ס"ח ע"ב) מְאֹד, דָּא מְלֶאכֶד הַמְּוֹת, דְּאִיהוּ וְדָאי טוֹב מְאֹד, לְמֵאן דְּאֶצִּית פְּקוּדִין דְּמֵאֲרִיה. וְתָא חֲזִי, אִי לֹא יְהֵא הַאִי מְקַטְרָגָא, לֹא יִרְתוּן צְדִיקָא הֲנִי גְנֻזָּא עֲלָאִין, דְּזַמְיִנוּ לְיִרְתָּא לְעֵלְמָא דְּאֲתִי.

זְכָאִין אִינוּן דְּאֶעְרְעוּ בְּהַאִי מְקַטְרָגָא, וְזְכָאִין אִינוּן דְּלֹא אֶעְרְעוּ בֵּיהַ. זְכָאִין אִינוּן דְּאֶעְרְעוּ בֵּיהַ, וְאֶשְׁתְּזִיבוּ מְנִיהַ, דְּבְגִינִיהַ יִרְתִּין כָּל אִינוּן טְבִין, וְכָל אִינוּן עֲדוּנִין, וְכָל אִינוּן כְּסוּפִין דְּעֵלְמָא דְּאֲתִי, דְּעֵלִיהַ כְּתִיב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹלָתָד.

וְזְכָאִין אִינוּן דְּלֹא אֶעְרְעוּ בֵּיהַ, דְּבְגִינִיהַ יִרְתִּין גִּיהֶנְס, וְאֶטְרְדוּ מֵאֲרָץ חַיִּים, דְּהֵא אִינוּן חֲזִיבָא דְּאֶעְרְעוּ בֵּיהַ, הוּוּ צִיִּיתִין לִיהַ, וְאֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתְּרִיהַ. וְעַל דָּא אִית לְצְדִיקָא לְמַחֲזֵק לִיהַ טְבִין דְּהֵא בְּגִינִיהַ יִרְתִּין כָּל אִינוּן טְבָאן וְעֲדוּנִין וְכְסוּפִין לְעֵלְמָא דְּאֲתִי.

דף קס"ג ע"ב

תוועלְתָּא דְּהַאִי מְקַטְרָגָא. כִּד חֲזִיבָא צִיִּיתִין לִיהַ (דף קס"ג ע"ב) מֵאִי אִיהִי. אֶלָּא, אַף עַל גַּב דְּלִית לִיהַ תוועלְתָּא, פְּקוּדָא דְּמֵאֲרִיהַ אִיהוּ עֶבֶיד. וְתוּ, דְּהֵא אֶתְתַּקֵּף בְּגִין הַאִי, הוּאִיל וְאִיהוּ רַע, אֶתְתַּקֵּף כִּד עֶבֶיד בֵּישׁ. חֲזִיבָא לֹא אֶתְתַּקֵּף עַד דְּקָטִיל בְּרַ נֶשׁ, בִּינוּ דְּקָטִיל בְּנֵי נֶשָׂא, כְּדִין אֶתְתַּקֵּף וְאֶתְגַּבֵּר בְּחִילִיהַ, וְאִית לִיהַ נִיחָא. כִּד הַהוּא מְקַטְרָגָא, דְּאֶתְקָרִי מְלֶאכֶד הַמְּוֹת, לֹא אֶתְגַּבֵּר בְּחִילִיהַ, עַד דְּאֶסְטִי לְבְנֵי נֶשָׂא, וּמְקַטְרַג לווּ, וְקָטִיל לווּ, כְּדִין אִית לִיהַ נִיחָא, וְאֶתְתַּקֵּף וְאֶתְגַּבֵּר בְּחִילִיהַ.

כְּמָה דְּאֶתְתַּקֵּף סְטְרָא דְּחַיִּים, כִּד בְּנֵי נֶשָׂא טְבִין, וְיִהְיוּ בְּאֲרַח מִישֵׁר. אוּף הַכִּי, הַאִי מְקַטְרָגָא אֶתְתַּקֵּף וְאֶתְגַּבֵּר, כִּד חֲזִיבָא צִיִּיתִין לִיהַ, וְשְׁלִיט עֲלֵיהוּ. רַחֲמֵנָא לִישְׁזָבֵן. וְזְכָאִין אִינוּן דְּזַכָּאן לְנַחֲחָא לִיהַ, וְלֹא כְּפִי לִיהַ, לְמַזְכֵּי בְּגִינִיהַ לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, וְאֶתְתַּקֵּף בְּרַ נֶשׁ בְּמִלְכָּא קְדִישָׁא תְּדִיר, עַל דָּא וְדָאי אֶתְמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּדָ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם, זְכָאִין אִינוּן בְּהַאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲזִיָּא, הוּוּ אֲזִלִּי בְּאֲרַחָא, פִּגְעַ בְּהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד דְּחִמוּ לִיהַ, נְחִתוּ מִן חֲמַרִּי כְּלָהוּ. אֶמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאי אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא חֲמִינָא, דְּהֵא כִּד חֲמִי בְּרַ נֶשׁ צְדִיקָא, אוּ זְכָאִין דִּי בְּדָרָא, וְאֶעְרַע בְּהוּ, וְדָאי אִינוּן אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא. וְאֶמַאי אֶקְרוּן אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא. בְּגִין דְּשְׂכִינְתָּא אֶסְתַּתְּרַת בְּגוּוֹיִיהוּ, אִיהִי בְּסִתִּימוּ, וְאִינוּן בְּאֶתְגַּלְיָא. בְּגִין דְּשְׂכִינְתָּא אִינוּן דְּקָרִיבִין לָהּ, אֶקְרוּן פְּנִים דִּילָהּ. וּמֵאן אִינוּן. אִינוּן דְּאִיהִי אֶתְתַּקְנַת בְּהַדִּיָּהוּ, לְאֶתְחַזָּא לְגַבִּי מְלָכָא עֲלָאָה. וְהוּאִיל וְאֶתוּן הַכָּא, וְדָאי שְׂכִינְתָּא אֶתְתַּקְנַת עֲלֵיכוּ, וְאֶתוּן פְּנִים דִּילָהּ. (ס"א ואערע בהו ודאי חמי אנפי

שכינתא בגין דשכינתא אסתתר בגוייהו איהי בסתימו ואינון באתגלייא ואיהי אתתקנת בהדייהו לאתחזאה קמי מלכא והואיל ואתון הכא תלתא ודאי שכינתא אתתקנת עלייכו ושריית בגווייכו)

פתח ואמר, (בראשית לג) קח נא את ברכתי אשר הובאת לך וגו', כד חמא יעקב לסמאל, מקטרגא בההוא ליליא, חמא ליה בההוא דיוקנא דעשו, ולא אשתמודע ביה עד דסליק צפרא. פיון דסליק צפרא, ואשגח ביה, חמא ליה באנפין סתימין ואתגליין. אסתפל בההוא דיוקנא, דהנה כדיוקנא דעשו, מיד אשגח וידע דהנה ממנא דעשו. אתקיף ביה מה כתיב, (בראשית לב) ויאמר שלחני כי עלה השחר. וחבריא אתערו, דבגין דמטא זמניה לזמרא ולשבחא ליה לקודשא בריך הוא, ועל דא כי עלה השחר.

והכא אית לאסתפל, דודאי שלטנותא דיליה לאו איהו אלא בליליא, גו חשוכא, ורזא דא (שיר השירים ג) מפחד בלילות דא פחדא דגיהנם. ומה דאמר בלילות. רצונו לאמר איהו ונוקביה. ובגיני כד לא שליט אלא בליליא.

ודא דאמר ויאמר שלחני כי עלה השחר. מאי כי עלה השחר. בגין דכד אתי צפרא, ואתעבר שלטנו דחשוכא דליליא, כדן עאל איהו ואכלוסיה בנוקבא דתהומא רבא, דלסטר צפון, עד דעאל ליליא, ואשתרו כלבי, ושלטי ומשטטי בליליא, (ד"א בעלמא) עד דאתי צפרא. ועל דא הנה דחיק לומר, שלחני כי עלה השחר, דהא לא שליט ביממא.

כגוונא דא גלותא דישראל, דאיהו בליליא, ואקרי לילה. מלפא עבודת כוכבים ומזלות חייבא שלטא עלייהו דישראל, עד דיייתי צפרא וינהיר לון קודשא בריך הוא, ויתעבר שלטניהון, ועל דא כי עלה השחר, דחיק הנה בידיה, ותשש חיליה, דהא אתעבר ליליא ועל דא אתתקף יעקב ביה, וחמא דיוקניה כדיוקנא דעשו, אבל לא באתגליא כל כד. וכדן אודי ליה על ברפאן.

דף קס"ד ע"א

מה כתיב לבתר, (בראשית לג) כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני. דחמא באינון אנפין דעשו כדיוקנא דאתחזי ליה סמא"ל ממש, דהא בכל אתר דבר נש אתקשר, הכי אתחזי באנפוי. ואתון קדישי עליונין שכינתא בהדייכו, ואנפין דלכוון באינון אנפין דילה, זכאין אתון. אמר אי ארחא חדא הוינא אזלי בהדייכו, הוינא יתבי עמכון, השתא דאתון לארחיכו, ואנא לארחי, אתפרש מנייכו במילי (דף קס"ד ע"א) דאורייתא.

פתח ואמר (תהלים קכז) שיר המעלות (וישלח קע"ב ע"א) לשלמה אם יי לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יי לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר תושבחתא דא כד בנה בי מקדשא. לאו הכי, דהא דוד מלפא אמר ליה בגין שלמה מלפא בריה, כד אתא נתן לגביה, ואמר ליה על שלמה

דַּאִיְהוּ יִבְנֵי בֵּי מְקַדְשָׁא. וּלְבַתֵּר דְּוּד מְלֻכָּא אַחְזִי לְשִׁלְמָה בְּרִיָּה דִּיּוֹקְנָא דְּבִי
מְקַדְשָׁא. כִּיּוֹן דְּחֻמָּא דְּוּד דִּיּוֹקְנָא דְּבִי מְקַדְשָׁא, וְכָל תְּקוּנָוִי, אָמַר שְׂרִתָּא
עַל שְׁלֹמֹה בְּרִיָּה, וְאָמַר אִם יֵי לֹא יִבְנֶה בֵּית וְגוֹ'.

דְּבַר אַחַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה, לְמַלְכָּא דְּשִׁלְמָא דִּילִיָּה. וְהֵאֵי שְׂרִתָּא
אִיְהוּ שְׂרִתָּא וְתוֹשִׁבְחָתָא עַל כָּל שְׂאָר שְׂרִתָּא, וְשְׂרִתָּא הָדָא סְלֻקָּא עַל
כְּלָהוּ. אִם יֵי לֹא יִבְנֶה בֵּית, דְּחֻמָּא דְּוּד מְלֻכָּא, כָּל אֵינּוֹן עֲמוּדִין שְׁבַעָה,
דְּהֵאֵי בֵּית קָאִים עֲלִיָּהוּ, דְּאֵינּוֹן קִיָּמִי שׁוּרִין שׁוּרִין, לְמַבְנֵי הֵאֵי בֵּית.
לְעִילָא מְפֻלְהוּ קִיָּמָא מְאָרִיָּה דְּבִיתָא דְּאָזִיל עַל גְּבִיָּהוּ, וְיַהֲיִב לֹון חִילָא
וְתוֹקְפָא, לְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא יְאוּת.

וְעַל דָּא אָמַר דְּוּד, אִי הֵאֵי מְלֻכָּא דְּשִׁלְמָא כְּלָא דִּילִיָּה, דְּאִיְהוּ מְאָרִיָּה
דְּבִיתָא, לֹא בְּנֵי לְהֵאֵי בֵּיתָא, שְׁוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ, אֵינּוֹן (פִּי עֲמוּדִים) קִיָּמִין
דְּקִיָּמִין לְמַבְנֵי עַל הֵאֵי בֵּיתָא. אִם יֵי לֹא יִשְׁמַר עִיר, דָּא מְלֻכָּא דְּשִׁלְמָא
כְּלָא דִּילִיָּה. שְׁוֹא שְׁקַד שׁוּמַר, דָּא אִיְהוּ חַד קִיָּמָא דְּעִלְמָא אֲתַתְּקוֹן עֲלִיָּה,
וּמְנוּ. צְדִיק, דְּהֵאֵי אִיְהוּ נְטִיר לְהֵאֵי עִיר.

מְשַׁכְּנָא דְּעַבַד מְשָׁה, יְהוֹשִׁעַ הָנֹה קָאִים תְּדִיר וְנְטִיר לִיָּה, דְּהֵאֵי לִית נְטִירוֹ
דִּילִיָּה בְּרִיָּה דְּאִקְרִי נְעַר, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת לֵג) וּמְשַׁרְתּוֹ יְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון נְעַר לֹא
יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהֶל. לְבַתֵּר הֵאֵי מְשַׁכְּנָא לֹא הָנֹה נְטִיר, אֶלָּא בְּגִין נְעַר אַחְרָא,
דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א ג) וְהַנְּעַר שְׁמוּאֵל מְשַׁרְתָּ, (וְהוּוּ מִסְדֵּר תַּמּוֹן) בְּגִין דִּלִּית נְטִירוֹ
דְּמְשַׁכְּנָא, אֶלָּא בְּנְעַר. (אֲבַל בִּי מְקַדְשָׁא לֹא חֵכִי דְלֹא נְטִירוֹ דִּילִיָּה אֲלֵא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּכְתִיב אִם יֵי לֹא יִשְׁמֹר עִיר שׁוֹא שְׁקַד שׁוּמַר) וּמֵאֵן אִיְהוּ שׁוּמַר (קִיָּא עִיָּא) דָּא. הֵהוּא
דְּנְטִיר מְשַׁכְּנָא דְּאִקְרִי חֵכִי נְעַר מְטַטְרוֹ'ין.

אֲבַל אֲתוֹן קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, לָאוּ נְטִירוֹ דְּלִכּוֹן כְּנְטִירוֹ דְּמְשַׁכְּנָא, אֶלָּא נְטִירוֹ
דְּלִכּוֹן כְּנְטִירוֹ דְּבִי מְקַדְשָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּדֵי, דְּכְתִיב אִם יֵי לֹא
יִשְׁמַר עִיר שְׁוֹא שְׁקַד שׁוּמַר, דְּהֵאֵי בְּכָל זְמַנָּא דְּצְדִיקָא אֲזִלִּי בְּאַרְחָא,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לֹון תְּדִיר, דְּכְתִיב, (תְּחִלִּים קַכָּא) יֵי? שְׁמַר צְאֲתָד
וּבּוֹאָד.

אֲזִלוּ אֲבַתְרִיָּה, וְאוֹזְפוּהוּ תְּלַת מְלִין, וְאַהֲדָרוּ לְאַרְחִיָּהוּ קָרוּ עֲלִיָּה, (תְּחִלִּים
צָא) כִּי מְלֻאָכִיו (וּיְקָרָא רִס"ב עִיָּא) יִצְוֶה לָדָּ לְשַׁמְרָדָּ בְּכָל דְּרָכֵיָּד, עַל כְּפִים
יִשְׁאוּנָדָּ וְגוֹ'. (מִשְׁלִי כֵג) יִשְׁמַח אֲבִיָּדָּ וְאִמָּדָּ וְתַגְּל יוֹלְדָתָדָּ. (שְׁמוֹת כו) וְאֵת הַמְּשַׁכָּן
תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעַת וְגוֹ'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מִשְׁלִי יד) בְּרַב עִם הַדְּרַת מְלָדָּ
וּבְאַפְסָ לֹאִם מְחַתֵּת רְזוֹן. בְּרַב עִם הַדְּרַת מְלָדָּ, אֶלִּין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב
בְּהוּ (דְּבָרִים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵיָּי אֶלְהִיָּדָּ. וְאֵינּוֹן עֲמָא דְּסֻלְקִין לְכַמָּה
אַלְפִין, וּלְכַמָּה רַבּוֹן, וְכַד אֵינּוֹן סְגִיָּאִין בְּחוּשְׁבִּנְיָהוֹן, יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אִיְהוּ. דְּהֵאֵי עֲלָאִין וְתַתְּאִין מְשַׁבְּחוֹן שְׁמִיָּה דְּמְלֻכָּא עֲלָאָה, וּמְשַׁבְּחוֹן לִיָּה
בְּגִין עֲמָא קְדִישָׁא דָּא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ז) רַק עִם חֲכָם וְנִבּוֹן הַגּוֹי
הַגְּדוֹל הִזֶּה.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (דברים ז) כִּי אַתֶּם הִמְעַט מִכָּל הָעַמִּים, אֲלֵא, מִכָּל הָעַמִּים וְנָדְאִי, אֲבָל מִעַמָּא חַד יִתִּיר סְגִיָּאִין אִינוּן. דְּהָא לִית עַמָּא בְּכָל עֲלָמָא רַב וְסִגִּי כְּיִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא הָא בְּנִי יִשְׁמַעְאֵל, וְהָא בְּנִי אֲדוּם, הָא כְּפָה אִינוּן. וְנָדְאִי הִכִּי סְגִיָּאִין אִינוּן, אֲבָל כָּל שְׂאֵר עַמִּין כְּלָהוּ מִתְעַרְבֵי אֲלִין בְּאֲלִין, בְּנִין אֵית לְעַם דָּא, בְּעַם דָּא, וְלֹאֲלִין בְּנִין בְּעַם אַחְרָא, וְאֲלִין בְּאַחְרָא. וּבְגִין כִּד לִית עַמָּא בְּכָל עֲלָמָא, רַב סְגִי כְּיִשְׂרָאֵל, עַמָּא בְּרִירָא וַיַּחֲדָאָה, אֲלִין בְּאֲלִין, בְּלֹא עֲרַבּוּבִיא אַחְרָא כָּלֵל, דְּכְתִיב כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ, וַיְבַדְּ בַחֵר יְיָ, וְעַל דָּא בְּרַב עַם הִדְרַת מְלֻךְ, הִדְוִירָא אִיהוּ דְּמִלְכָּא עֲלָאָה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

דף קס"ד ע"ב

תוּ בְּזִמְנָא (דף קס"ד ע"ב) דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, (דאיהו מקדש מעט) וְכָל עַמָּא אַתְיִין כְּחַדָּא, וּמִצְלָאוֹ, וְאוּדוֹ, וּמִשְׁבַּחוֹ לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, כְּדִין הִדְוִירָא דְּמְלֻךְ אִיהוּ, דְּמְלֻךְ סַתֵּם דָּא מִלְכָּא קְדִישָׁא. (ד"א משיחא) דַּאֲתַתְּקוֹן בְּשִׁפּוּרָא וּבְתַקּוּנָא לְסַלְקָא לְעִילָא.

וּבְאַפְסָא לְאִם מְחַתַּת רְזוּן, וְכַד אִיהוּ אֲקָדִים לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְעַמָּא לֹא אַתְיִין לְצִלְעָאָה וְלִשְׁבַּחָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, כְּדִין כָּל הַהוּא שְׁלִטְנוּתָא דְּלְעִילָא, וְכָל אִינוּן מְמַנְן וּמִשְׁרַיִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ אַתְבָּרוּ (ס"א אתעברו) מִהַהוּא עֲלוּיָא דְּמַתְתַּקְנִי בְּתַקּוּנֵי הַהוּא מְלֻךְ.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבַהֲהִיא שְׁעָתָא, דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא קָא מְסַדְרֵי צְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן, וּמִשְׁבַּחוֹ לְמִלְכָּא עֲלָאָה. כָּל אִינוּן מִשְׁרַיִין עֲלָאִין, מְסַדְרִין שְׁבַחִין, וּמַתְתַּקְנִין בְּהַהוּא תַקּוּנָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּמִשְׁרַיִין עֲלָאִין כְּלָהוּ חֲבָרִין אִינוּן בִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, לְשַׁבַּחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּחַדָּא, לְמַהוּי סְלוּקָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עִילָא וְתַתָּא כְּחַדָּא.

וְכַד אִינוּן מְזַדְמְנִין לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל לְתַתָּא לֹא אַתְיִין לְסַדְרָא צְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן וְלִשְׁבַּחָא לְמַאֲרִיהוֹן, כְּלָהוּ מִשְׁרַיִין קְדִישִׁין, שְׁלִטְנוּתָא עֲלָאָה אַתְבָּרוּ (אתעברו) מַתְתַּקְנִיהוֹן, דְּהָא לֹא סַלְקִין בְּסְלוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשַׁבַּחָא לְמַאֲרִיהוֹן כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין דְּשַׁבַּחֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אֲצִטְרִידָא לְמַהוּי כְּחַדָּא עִילָא וְתַתָּא, עֲלָאִין וְתַתָּאִין בְּשַׁעְתָּא חַדָּא, וְעַל דָּא מְחַתַּת רְזוּן וְלֹא מְחַתַּת מְלֻךְ.

וְאַפִּילוּ דְּלֹא אֲסִגִּיאוּ בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, אֲלֵא עֲשָׂרָה, בְּאִינוּן עֲשָׂרָה מְזַדְמְנִין מִשְׁרַיִין עֲלָאִין, לְמַהוּי עֲמַהוֹן חֲבָרִים. מֵאִי טַעְמָא בְּגִין דְּכָל תַקּוּנֵי דְּהַהוּא מְלֻךְ, אִינוּן בְּעֲשָׂרָה, וְעַל דָּא דִּי בְּעֲשָׂרָה, אִי לֹאוּ אִינוּן יִתִּיר.

וְתַא חֲזִי בְּמִשְׁכּוֹן מַה כְּתִיב, (שמות כו) וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַעֲשֶׂה עֶשֶׂר יָרִיעוֹת, עֶשֶׂר : בְּגִין דְּתַקּוּנָא דְּמִשְׁכְּנָא, (מ"א דשכינתא) בְּעֲשָׂרָה אִיהוּ, לְמַהוּי כְּדָקָא יְאוּת. עֶשֶׂר, מֵאִי טַעְמָא עֶשֶׂר, וְלֹא עֲשָׂרָה. אֲלֵא עֶשֶׂר, בְּכָל אַתְרָא אִיהוּ בְּלֹא

שְׁכִינְתָּא, דְּלָאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבְּנָא כְּגוֹנָא דָּא (מלכים א ז) עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר, שְׁכִינְתָּא לָאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבְּנָא, דְּהָא אִיהִי קַיִמָּא לְעֵילָא, דְּכַתִּיב, (מלכים א ז) וְהִים עָלֵיהֶם מְלַמְעָלָה. וּבְאֵלִין דּוּכְתִי דְרַמְיִזִי לְרָזָא דְלְעֵילָא דְחָסֵר מְנַהוֹן, (ס"א ה') הָא שְׁכִינְתָּא יִתִּיר עַל הַהוּא חוּשְׁבְּנָא, דְּלָאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבְּנָא.

לְסִטְרָא אַחְרָא, יְהִיבִי חוּשְׁבְּנָא יִתִּיר, וְאִיהִי בְּמַנְיִנָא בְּגָרִיעוּ, (ד"א לא תימא חושבנא יתיר אלא תוספת את וחושבנא בגריעו) כְּגוֹן עֶשְׂתִּי, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְכָל אֲתֵר דְּאֲתוּוֹן אֲתוּסְפֹן, כְּגוֹנָא דָּא, אִיהוּ לְגָרִיעוּתָא. כְּגוֹן (שמואל ב יג) הָאֲמִינוֹן אַחִיד, דְּסִגְיָא אֲמָנוֹן. וּבְסִטְרָא דְקְדוּשָׁא, גָּרַע אֶת וְאִיהוּ תוּסְפֵת.

רַבִּי חֵיָא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) עוֹטָה אֹר פְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כְּיָרִיעָה. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ, דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲלָמָא, (פנחס רמ"ה ע"ב) אֲתַעֲטֹף בְּהוּא אֹר קְדָמָא, וּבְרָא בֵּיה שְׁמַיִם.

וְתָא חֲזִי, אֹר וְחֻשְׁדָּ (ד"א לאו) כְּחֻדָּ הוּוּ. אֹר מְסִטְרָא דִימִינָא, וְחֻשְׁדָּ מְסִטְרָא דְשְׂמָאלָא. מֵאִי עֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, שְׁתַּף לֹון כְּחֻדָּא, וּבְרָא מְנַהוֹן שְׁמַיִם. מֵאִי שְׁמַיִם. אֵשׁ וּמַיִם. שְׁתַּפֵּן כְּחֻדָּא, וְעֵבֵד שְׁלָם בִּינְיָהוּ. וְכַד אֲתַכְּלִילוּ כְּחֻדָּא, וּמִתַּח לֹון, כְּיָרִיעָה מִתַּח לֹון, וְעֵבֵד מְנַהוֹן אֶת ו' וְדָא אֲקָרִי יָרִיעָה. יָרִיעוּת, דְּהָא אֶת דָּא אֲתַפְּשִׁיט מְנִיָּה נְהִירוּ, וְאֲתַעֲבִידוּ יָרִיעוּת, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יָרִיעוּת.

וְשִׁבַע רְקִיעִין אֵינֹון מְתִיחִין, גְּנִיזִין בְּגִיזִין עֲלָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ. וְחַד רְקִיעָא דְקַיִמָּא עֲלֵיהוּ, וְהוּא רְקִיעַ לִית בֵּיה גְּנוּן, וְלִית לִיה אֲתֵר בְּאֲתַגְלִינָא וְלָא קַיִמָּא לְאֲסִתְכְּלָא בֵּיה, (ס"א אלא בסוכלתנו) וְהָאִי רְקִיעַ אִיהוּ גְּנִיז, וְנְהִיר לְכְּלָהוּ, וְנָטִיל לֹון בְּמִטְלָנִיהוּ, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה. אֲלָא קַיִמָּא בְּסוּכְלָתָנוּ.

מֵהָאִי רְקִיעַ וְלְהֲלָא, לִית מֵאן דִּינְדַע וְיִשְׁגַּח, וְאִית לִיה לְבַר נֶשׁ לְמִסְתָּם פּוּמִיָּה, וְדָלָא לְמִלְלָא וְלְאֲסִתְכְּלָא בְּסוּכְלָתָנוּ. מֵאן דִּיִּסְתְּפֵל אֲהַדְרַר לְאַחוּרָא, דְּלִית מֵאן דִּיכִיל לְמַנְדַע.

דף קס"ה ע"א

עֶשֶׂר יָרִיעוּת אֵינֹון, דְּאֵינֹון עֶשְׂרָה רְקִיעִין. וּמֵאן אֵינֹון יָרִיעוּת דְּמִשְׁכְּנָא דְּאֵינֹון עֶשֶׂר. וְקַיִמֹן לְמַנְדַע לְחַכְיָמִי לְבָא. מֵאן דִּינְדַע בְּהוּ, אֲסִתְכְּל בְּחַכְמָתָא סִגְיָא, וּבְרִזִין דְּעֲלָמָא, וְאֲסִתְכְּל (דף קס"ה ע"א) לְעֵילָא בְּהוּא אֲתֵר, דְּכָל חַד וְחַד אֲתַדְּבַק בֵּיה, בְּרַר תִּרִין אֵינֹון דְּקַיִמֹן בִּימִינָא וּבְשְׂמָאלָא, וְאֵינֹון גְּנִיזִין בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר תַּשַּׁע רְקִיעִין אֵינֹון, וְשְׁכִינְתָּא אִיהִי עֶשְׂרִיָּא. דְּאִי תִימָא בְּגִין דְּכַתִּיב עֶשֶׂר, בְּרַר מִשְׁכְּנִתָּא אִיהוּ. אִי הֲכִי, שְׁכִינְתָּא חַד סָרִי אִיהִי

דְּקִימָא עַל עֶשֶׁר. אֶלָּא וְדַאי תַּשַּׁע אֵינּוּן, וְאֵינּוּן תַּשַּׁע יוֹמִין שְׁבִין רַאשׁ
הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים, וְאֵיהִי עֲשִׂירָא. כְּגוֹנָא דָּא, מְשָׁכּוֹן אִיהוּ עֶשֶׁר
יָרִיעוֹת.

אֵינּוּן עֶשֶׁר רְקִיעִין רְזָא דְרְזִין דְּלָא אֲתַמְסַר בְּרַ לְאֵינּוּן דִּידְעֵי חֲכַמְתָּא, וְכֻלָּא
אִיהוּ בְּרִזִין דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ גְלִי רְזָא דְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, וְאֵינּוּן
שְׁמֵשִׁין דְּמִשְׁמֵשִׁי בְּכָל חַד וְחַד. שְׁבַע רְקִיעִין אֵינּוּן לְעֵילָא, שְׁבַע רְקִיעִין
אֵינּוּן לְתַתָּא, כְּגוֹנָא דְלְעֵילָא. שְׁבַע רְקִיעִין אֵינּוּן, דְּבָהוּ כְּכַבֵּיא וּמְזֻלֵי
לְאַנְהָגָא עֲלָמָא דָּא כְּפוּם אֲרַחֲיָה, כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ לֵיהּ.

בְּכֻלְהוּ שְׁבִיעָאָה עֲדִיף, בְּרַ תְּמִינָאָה, דְּקָא מְדַבֵּר לְכֻלְהוּ, וְקִימָא עַל כְּלָהוּ.
כְּתִיב (תהלים סח) סֵלוּ לְרוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, מֵאֵן רוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, וּמֵאֵן אֵינּוּן
עֲרָבוֹת. אֶלָּא, עֲרָבוֹת דָּא רְקִיעָא שְׁבִיעָאָה, אֲמַאי אֲתַקְרִי עֲרָבוֹת. עַל דְּאִיהוּ
כְּלִיל מְאֻשָׁא וּמִיָּא כְּחֻדָּא, וּמִסְטָרָא דְדָרוּם, וּמִסְטָרָא דְצָפוֹן, וְאִיהוּ מְעוּרָב
מִתְרִין סְטָרִין.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, שְׁתֵּי עֲרָבוֹת דְּקָא מִתְחַבְּרָן בְּלוּלָב, וְתִנְיָן עֲרָבוֹת, הֲדָא
הוּא דְכְתִיב סֵלוּ לְרוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת. אִי הָכִי, מֵאֵן יְהִיב יָרְפִין בְּגוּפָא, אוּ גוּפָא
בְּיָרְפִין, דְּהָא דָּא עֲבִיד פְּרִין וְאִיבִין, וְדָא (קס"ט ע"ב) לָא עֲבִיד פְּרִין וְאִיבִין.

אֶלָּא, וְדַאי כֻלָּא הוּא רְזָא דְעֲרָבוֹת דְּבִלוּלָב, אֵינּוּן עֲרָבוֹת דְּבִלוּלָב, חַד אֵשׁ,
וְחַד מִים. בְּרִזָּא דָּא דְכֻלְהוּ, וְאִיהוּ שְׁבִיעָאָה אִיהוּ אֵשׁ וּמִים כְּלִיל כְּחֻדָּא,
בְּרִזָּא חֻדָּא, וּבְגִין דְעֲרָבוֹת אִיהוּ רְזָא כְּלָלָא דְכֻלְהוּ שִׁית אַחְרָנִין, אִיהוּ רְזָא
דְרִתִּיקָא עֲלָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהַאי רְקִיעֵ, יִתִּיר מְכֻלְהוּ
רְקִיעִין, וְתִיאובְתִּיָּה תְדִיר לְאַתְקַנָּא לְהַהוּא רְקִיעָא, בְּשִׁפְירוּ עֲלָאָה. וְעַל
דָּא, סֵלוּ לְרוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת לְהַהוּא דְרוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת. וּמֵאֵן אִיהוּ. הַהוּא רְקִיעֵ
טְמִיר וְגִנִּיז, דְּקִימָא עַל גְּבִי חִיּוֹתָא, דְּאִיהוּ רֹכֵב בְּעֲרָבוֹת.

וְעֲלִזוּ (ק"ע ע"ב) לְפָנֵינוּ. מְלַפְנֵינוּ לָא כְּתִיב, אֶלָּא לְפָנֵינוּ, דְּהָא לִית מֵאֵן דִּינְדַע
בֵּיהּ כְּלוּם. אֲבָל לְפָנֵינוּ, מֵאֵן דְעֵייל לְקַמִּיָּה דְהַאי רְקִיעֵ, אֲצְטְרִיךְ לְמִיעַל
בְּחֻדָּה, וְלָא בְעַצִּיבוּ כְּלָל, בְּגִין דְהַאי רְקִיעָא גְרִים, דְתַמְּוֹן לָא שְׂרִיא עַצִּיבוּ
וְרוּגְזָא כְּלָל, דְּהָא תַמְּוֹן כֻּלָּא אִיהוּ בְּחֻדָּה.

וְעַל דָּא, כְּהוּן גְּדוּל דְקִימָא לְקַמִּיָּה, לָא הוּוּה עָאל לְבִי קוּדְשָׁא, בְּרַ בְּחֻדָּה,
וְלְאַחְזָאָה חֻדָּה, דְּהָא אֲתַרָּא גְרִים. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יְיָ
בְשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנֵינוּ בְּרִנָּה. דְּהָא אֲצְטְרִיךְ דְּלָא לְאַחְזָאָה בְּהַ עַצִּיבוּ.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הַאי מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּצַעְרָא וּבְדוּחָקָא, דְּלָא יָכִיל לְמַחְדֵי
לְבִיָּה, וּמְגוּ דוּחָקִיָּה אִית לֵיהּ לְמַתְבַּע רַחֲמִין, קָמִי מְלָכָא עֲלָאָה, אִי הָכִי,
לָא יָצִיל צְלוּתָא כְּלָל, וְלָא יִיעוּל בְּעַצִּיבוּ כְּלָל, דְּהָא לָא יָכִיל לְמַחְדֵי לְבִיָּה,
וְלְאַעֲלָא קַמִּיָּה בְּחֻדָּה, מֵאִי תַקוּנָא אִית לֵיהּ לְהַאי בְּרַ נָשׁ.

אֶלָּא וְדַאי הָא תִנְיָנוּ, כָּל תַרְעִין נְנַעְלוּ וְאַסְגִירוּ, וְתַרְעִין דְדַמְעִין לָא אֲסָגִירוּ,
וְלִית דְמַעָּה אֶלָּא מְגוּ צַעְרָא וְעַצִּיבוּ. וְכָל אֵינּוּן דְמַמְנָן עַל אֵינּוּן תַרְעִין, כְּלָהוּ

מתבררין גזיזין ומנעולין, ועיילין אינון דמעיו, ויהיא צלותא עאלת קמי
מלכא קדישא.

דף קס"ה ע"ב

כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא, מההוא עציבו ודוחקא דההוא בר נש,
כמה דאת אמר (ישעיה סג) בכל צרתם לא צר. תיאובתיה דההוא עלמא
עלאה, לגבי האי אתר, כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא. כד
מלכא עאל לגבי מטרוניתא, אשכח לה בעציבו, כדין כל מה דאיהי בעאת,
בידהא אתמסר, וההוא בר נש, ויהיא צלותא, לא אהדר בריקניא,
וקודשא בריך הוא חייס (דף קס"ה ע"ב) עליה. זכאה חולקיה דההוא בר נש,
דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא, בצלותיה.

כגוונא דא בשבת, מאן דיתבי בתעניתא בשבת, מגו צעריה אחזי עציבא,
ובשבת שלטא ההוא רקיעא עלאה, ההוא דאתחזי בחדנה, ואיהו חדנה
וחדי לכלא. ההוא דיתבי בעציבו, בגין דאיהו שלטא, אפיק לההוא בר נש
מההוא עונשא דאתגזר עליה, והא אתמר, סלו: הבו יקר, ורוממו לההוא
דרוכב בערבות, דאיהו חדנה וחדי כלא, רקיעא על גבי חיותא בנייה שמו
נדאי, דהא בההוא אתר שמה דא אתכליל. ועלזו לפניו, בגין דלא אצטרין
לאחזאה קמיה עציבו, כמה דאתמר.

רבי אלעזר אמר, האי קרא, הכי אצטרין למימר, סלו לרוכב על ערבות,
מאי בערבות. ביה שמו, ביה הוא מבעי ליה, מאי שמו. אלא האי קרא, על
סתימא דכל סתימין, עתיקא דכל עתיקין אתמר. ההוא דלא אתגליא,
ולא אתידע כלל, דאיהו רוכב בערבות. ואי תימא, דאיהו אתיא ורכיב
ביה, אי הכי, אף על גב דסתים הוא באתר דא קיימא לאתגליא.

אלא סולו לרוכב בערבות, דא איהו עתיקא דכל עתיקין, סתימא דכל
סתימין, דלא ידיע. ובמה איהו רוכב, בערבות, בנייה, דאיהו רזא קדמאה
דנפיק קמיה (ד"א מניה) ודא איהו שמייה, מההוא סתימא, דלא ידיע, שמה
(ויקרא כ"ט) דיליה הוא ז"ה. לאו דאיהו הוא, אלא איהו הוא, בגין דההוא
פרוכתא (ויקרא קכ"ח) דאתפרסא ונפיק מקמיה. אבל האי פרוכתא איהו
שמו, ודא איהו רתיכא דיליה, ולא אתידע כלל.

ודא איהו שמו הגדול, בגין דאית שמייה דלאו איהו כל כף גדול, כהאי אף
על גב דאית ביה תוספת אתוון. דא איהו שמה רבא, ועל דא בהאי שמה,
אנו מפיין אמו, דאיהו מניה. בהאי אזלא אמן בכל זמנא, ובשמה אחרא
לאו הכי.

אמו יהא שמייה רבא מברך, דכד האי שמה אתתקון, כלא איהו בשלימו,
וכל עלמין חדאן בחדו. בהאי שמה, כלילן עלאין ותתאין. בהאי שמה,

כְּלִילֶן שֵׁית מֵאָה וּתְלִיסָר פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּאֵינוּן כְּלָלָא דְכָל רְזִין עֲלָאִין וּתְתָאִין. כְּלָלָא דְעֲלָמָא דְדְכוּרָא לְעֵילָא, וּכְלָלָא דְעֲלָמָא דְנוּקְבָא לְתְתָא.

וּכְלָהוּ פְקוּדִין, כְּלָהוּ שְׁיִיפִין וְאַבְרִין, לְאַתְחִזָּא בְּהוּ רְזָא דְמְהִימְנוּתָא. מֵאן דְלֵא יִשְׁגַח וְלֵא אֶסְתַּכַּל בְּרְזִין דְּפְקוּדֵי אֹרִייתָא, לֵא יַדַע, וְלֵא אֶסְתַּכַּל, הִיד מְתַתְקֵן שְׁיִיפִין בְּרְזָא עֲלָאָה. שְׁיִיפִין דְּגוּפָא כְּלָהוּ, מְתַתְקֵן עַל רְזָא דְּפְקוּדֵי אֹרִייתָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִית שְׁיִיפִין, דְּאֵינוּן רַבְרַבִּין וְעֲלָאִין, כְּלָהוּ זְעִירִין וְרַבְרַבִּין, אִי אֶתְנַטִּיל חַד מְנִייהוּ, אֶפִּילוּ זְעִירָא דְּבַר נֶשׁ, אֶקְרִי מֵאֲרִיָּה דְּמוּמָא, כָּל שְׁכּוֹן וְכָל שְׁכּוֹן הֵהוּא דְּגָרַע אֶפִּילוּ חַד פְּקוּדָא מֵאֵינוּן פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּאֶטִּיל מוּמָא בְּאַתֵּר דְּלֵא אֶצְטְרִיד.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּקַּח יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיִחָהוּ בְּגֶן עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וְתִגְיָנוּ, לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ אֵלֶיךָ קִרְבָּנִין, וְכֵלָא חַד. אֲבָל דָּא רְזָא דְּפְקוּדֵי אֹרִייתָא, לְעַבְדָּהּ: אֵלֶיךָ רַמִּיחַ שְׁיִיפִין עֲלָאִין. וּלְשִׁמְרָהּ: אֵלֶיךָ תִּלְתַּת מֵאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ שְׁיִיפִין תְּתָאִין. אֵלֶיךָ עֲלָאִין דְּזָכוּר. וְאֵלֶיךָ תְּתָאִין דְּשְׁמוּר, וְכֵלָא חַד.

זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּזָכִי לְאַשְׁלָמָא לֹון. פְּקוּדִין דְּאֹרִייתָא, גְּרִים לְבַר נֶשׁ לְאַשְׁלָמָא רֹוחִיה וְנִשְׁמַתִּיה בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי. אֹרִייתָא מְזַכָּה לְבַר נֶשׁ, לְאַחְסָנָא תְּרִין עֲלָמִין, עֲלָמָא דָּא וְעֲלָמָא דְּאֵתִי. כָּל מֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאֹרִייתָא, אֶשְׁתַּדֵּל בְּחַיִּים. חַיִּים בְּהַאי עֲלָמָא, וְחַיִּים בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי. אֶשְׁתַּזִּיב מְכָל עוֹנָשִׁין בִּישִׁין, דְּלֵא יְכַלִּין לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ. אִי בְּאַשְׁתַּדְלוּתָא חַיִּי. כָּל שְׁכּוֹן מֵאן דְּעַבִּיד עוֹבְדָא.

דף קס"ו ע"א

רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי אַבָּא, שְׁרוּ בְּבֵי אוּשְׁפִיזֵיהוּ, קָמוּ בְּפִלְגוּת לִילָא, (דף קס"ו ע"א) לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאֹרִייתָא. בְּרַתִּיה דְּאוּשְׁפִיזָא, קָמַת וְאַנְהִירַת לֹון שְׂרָגָא, וּלְבַתֵּר קָיִימַת אֶבְתְּרִייהוּ לְמִשְׁמַע מְלִין דְּאֹרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאַמֵּר, (משלי ו) כִּי גַר מִצָּוָה וְתוֹרָה אֹור וְדָרְךָ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצָּוָה, כָּל מֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּהַאי עֲלָמָא, בְּאֵינוּן פְּקוּדִין דְּאֹרִייתָא, אֶתְסַדֵּר קָמִיה בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא חַד שְׂרָגָא, לְאַנְהִרָא לִיה בְּהַהוּא עֲלָמָא. וְתוֹרָה אֹור, מֵאן דְּאַתְעַסֵּק בְּאֹרִייתָא, זָכִי לְהַהוּא נְהוֹרָא עֲלָאָה, דְּאַדְלִיקַת שְׂרָגָא מְנִיה, דְּהַא שְׂרָגָא בְּלֵא נְהוֹרָא לֵא כְּלוּם. נְהוֹרָא בְּלֵא שְׂרָגָא, אוּף חַיִּי לֵא יְכִיל לְאַנְהִרָא. אֶשְׁתַּכַּח דְּכֵלָא דָּא לְדָא אֶצְטְרִיד. אֶצְטְרִיד עוֹבְדָא לְאַתְקָנָא שְׂרָגָא. וְאַצְטְרִיד לְמַלְעֵי בְּאֹרִייתָא, לְאַנְהִרָא שְׂרָגָא. זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּאַתְעַסֵּק בְּהּ בְּנְהוֹרָא וּבְשְׂרָגָא.

וְדָרְךָ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר, אֲרַח חַיִּים לְאַעֲלָא בִּיה לְעֲלָמָא דְּאֵתִי, אֵינוּן תּוֹכְחוֹת, דְּמְקַבֵּל בַּר נֶשׁ לְאַעֲדָאָה גְּרַמִּיה מֵאַרַח בִּישׁ, וּלְמִיחָךְ בְּאַרְחָא טְבָא. תּוּ וְדָרְךָ חַיִּים, אֵינוּן תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר, דְּאֵייתִי קוּדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא עֲלֵיהּ

דְּבַר נֶשֶׁ, לְדַכְּאָה לִיּה מְחוּבּוּי בְּאִינוּן תּוֹכְחוֹת. זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּקַבֵּיל לְהוּ בְּרַעוּ דְּלַבָּא.

דְּבַר אַחַר כִּי נֵר מְצֹה, (תְּקוּנָא דְּשֶׁרְגָא) דָּא שְׁרָגָא בּוּצִינָא דְּדוּד, דְּאִיהוּ נֵר מְצֹה אֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, דְּאֶצְטְרִיךְ לְאִתְתְּקִנָּא תְּדִיר, וְאִיהִי לֹא נִהְרָא אֶלָּא מְגוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּהָא אֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה לִית לָהּ נְהִירוּ, אֶלָּא מְגוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּאִיהִי אֹר לְאִנְהָרָא.

אַשְׁגַּח אֲבַתְרִיָּה, וְחִמָּא בְּרַתִּיה דְּאוּשְׁפִיזָא קִימָא אֲבַתְרִיָּהוּ, אָמַר כִּי נֵר מְצֹה, מֵאִי נֵר. דָּא נֵר דְּאִיהִי מְצֹה דְּנִשְׁיָן זְכִינָן בֵּיה, וְאִיהִי נֵר דְּשַׁבְּתָא, דְּאִי עַל גַּב דְּנִשְׁיָן לֹא זְכָאן בְּאֹרִייתָא, הָא גּוּבְרִין זְכִינָן בְּאֹרִייתָא, וְנִהְרִין לְהֵאִי שְׁרָגָא, דְּנִשְׁיָן מִתְתְּקִנָּן בְּהֵאִי מְצֹה. נִשְׁיָן בְּתְּקוּנָא דְּהֵאִי נֵר. גּוּבְרִין בְּאֹרִייתָא, לְאִנְהָרָא לְהֵאִי נֵר, תְּקוּנָא דְּמְצֹה דְּנִשְׁיָן אֲתְחִיבּוּ בְּהוּ.

שְׁמַעַת הָיָא אֲתַתָּא וּבְכָאֵת, אֲדַהֲכִי קָם אֲבוּהָ דְּאֲתַתָּא, דְּהָתָּת תַּמּוּן, וְעָאֵל בִּינִיָּהוּ, וְחִמָּא בְּרַתִּיה קִימָת אֲבַתְרִיָּהוּ וּבְכָאֵת, שְׁאִיל לָהּ אֲבוּהָ. סַחַת לִיָּה (רַבִּי אַבָּא) עוּבָדָא. שְׁאֲרֵי אֲבוּהָ דְּאֲתַתָּא אוּף אִיהוּ וּבְכָה. אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, דִּילְמָא חֲתַנְךָ בַּעֲלָהּ דְּבְרַתִּיךָ, לֹא זְכָה בְּאֹרִייתָא. אָמַר לִיָּה וְדָאִי הֲכִי הוּא, וְעַל דָּא וְדָאִי בְּכִינָן, אָנָּא וּבְרַתִּי תְּדִיר.

וּבְגִין דְּחִמִּינָא, לִיָּה יוֹמָא חַד, דְּדַלִּיג מֵאֲגָרָא דָּא, לְמִשְׁמַע קַדִּישׁ בְּהַדִּי צְבוּרָא, סְלִיק בְּרַעוּתָא דִּילִי, לְמִיָּהֵב לִיָּה בְּרַתִּי, וְתַכְף דְּנִפְקוּ צְבוּרָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא, יְהִיבָנָא לִיָּה בְּרַתִּי. דְּאִמִּינָא בְּדִלוּגָא דָּא דְּאֲתָא לְמִשְׁמַע קַדִּישׁ, גְּבָרָא רַבָּא לִיָּהוּ בְּאֹרִייתָא, וְאִי עַל גַּב דְּאִיהוּ רַבָּא, וְלֹא יִדְעָנָא בֵּיה מְקַדְמַת דָּנָא. וְהִשְׁתָּא אֲפִילוּ בְּרַכְתָּא מְזוּנָא לֹא יָדַע, וְלֹא יְכִילָנָא בְּהַדִּיה לְמַלְעֵי בֵּין חֲבַרְיָא, דִּיּוֹלִיף קַרִּיאַת שְׁמַע, אוּ בְּרַכְתָּא מְזוּנָא.

אָמַר לִיָּה אַעֲבַר לִיָּה בְּאַחְרָא, אוּ דְלִמָּא בְּרָא יוֹלִיד דְּלִהוּי גְּבָרָא רַבָּא. אֲדַהֲכִי קָם אִיהוּ, וְדַלְג עֲלִיָּהוּ וְיַתִּיב לְקַמִּיָּהוּ. אֲסַתְּפַל בֵּיה רַבִּי יוֹסִי, אָמַר, וְדָאִי אָנָּא חִמִּינָא בְּהֵאִי רַבָּא, דְּנִהוּרָא דְּאֹרִייתָא יְפוּק לְעֵלְמָא מְנִיָּה. אוּ בְּרָא דִּיּוֹקִים מְנִיָּה. חִיִּיד הָהוּא רַבָּא, וְאָמַר, רַבּוּתִי אִימָא קַמִּיָּכוּ חַד מְלָה.

פְּתַח וְאָמַר (אִיּוּב לֵב) צְעִיר אָנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זַחְלַתִּי וְאִירָא מְחוֹת דְּעֵי אֲתַכֶּם. הָאִי קָרָא אֲתַעְרוּ בֵּיה עַמּוּדֵי עֵלְמָא. אָבַל אֲלִיָּהוּא דְּכַתִּיב בֵּיה מִמִּשְׁפַּחַת רָם, אֲתַעְרוּ, דְּהָא מְזַרְעָא דְּאַבְרָהָם קָאֲתָא. וְשִׁפִּיר. אָבַל אֲלִיָּהוּא כְּהֵנָּה הָוָה, וּמְזַרְעָא דִּיְחִזְקָאֵל נְבִיאָה הָוָה, כְּתִיב הֲכָא בֵּן בְּרַכְאֵל הַבּוּזִי, וְכַתִּיב הָתֵם (יְחִזְקָאֵל א) יְחִזְקָאֵל בֵּן בּוּזִי הַכְּהֵן.

דף קס"ו ע"ב

וְאִי תִימָא בְּגִין דְּכְתִיב בּוּזִי, (איוב לא) בּוּז מְשֻׁפָּחוֹת הוּהּ. לָאוּ הָכִי, הָדָר וְאָמַר מִמְשֻׁפָּחַת רָם, עֲלָאָה עַל כָּלָא. אָמַאי אַקְרִי בּוּזִי. עַל דְּמִבְזָה גְרַמִּיהַ לְגַבִּי מֵאֵן (דף קס"ו ע"ב) דְּגָדוֹל מִנִּיהַ, וְעַל דָּא סְלִיק בְּשִׁמָּא עֲלָאָה, בּוּזִי, דָּא דְּאִקְרִי אָדָם שְׁלִימָא בְּכָלָא, מַה דְּלָא אַקְרִי הָכִי בְּרַ נָשׁ אַחֲרָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל ב) וְאַתָּה בֶן אָדָם, וְעַל דְּסְלִיק בְּשִׁמָּא דָּא, אַקְרִי רָם, עֲלָאָה עַל כָּלָא.

וְעַל דָּא אָמַר צְעִיר אֲנִי לְיָמִים. לְיָמִים, מִיָּמִים מִבְּעֵי לִיהַ, מֵאִי לְיָמִים. אָלָא אָמַר צְעִיר אֲנִי, וְאַזְעִירְנָא גְרַמִּי לְיָמִים, לְגַבִּי בְּרַ נָשׁ דְּאִית לִיהַ יוֹמִין סְגִיָּאִין. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאָמַרְתִּי דְּיָמִים יִדְבְּרוּ, וְעַל דָּא צְעִיר אֲנִי, וְאַזְעִירְנָא גְרַמִּי לְגַבִּי יָמִים. וְאַתָּם יְשִׁישִׁים, חֲמִינָא לְכוּ יְשִׁישִׁים. עַל כֵּן זָחֻלְתִּי וְאִירָא מַחוֹת דְּעֵי אַתְּכֶם. אוּף אָנָּא, אָמַרְתִּי יָמִים יִדְבְּרוּ וְרַב שְׁנִים יוֹדִיעוּ חֲכָמָה. וְדֹאִי. אֲכֹן רוּחַ הַיָּא בְּאֲנוּשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינָם. וְעַל דָּא בְּגִין דְּאָנָּא רַבִּיא, שְׁוִינָא בְּרַעוּתִי דְּלָא לְמַלְלָא עַד תְּרִין יַרְחִין, וְעַד יוֹמָא דָּא אֲשִׁתְּלִימוּ. וְהִשְׁתָּא דְּאִתּוֹן הָכָא, אִית לְמַפְתַּח בְּאוּרִייתָא קַמִּיכוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר וְדָרְךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצְוָה דָּא אִיהִי מְשֻׁנָּה, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (שמות כד) וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה: זֹאת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב. וְהַמִּצְוָה: זֹאת מְשֻׁנָּה. דְּאִיהִי גַר שְׂרָגָא, דְּקִימָא לְאֲדֻלְקָא.

גַּר אָמַאי אַקְרִי גַר. אָלָא כַּד מְקַבְּלָא מִבִּין תְּרִין דְּרוּעִין, רַמִּיחַ שְׁיִיפִין עֲלָאִין, אִיהוּ פְּתַחַת לְגַבִּיִּהוּ תְּרִין דְּרוּעִין דִּילָהּ, כְּדִין אֲתַכְּלִילוּ אֵלִין תְּרִין דְּרוּעִין בְּהוּ, וְאַקְרִי גַר. וְתוֹרָה אֹר, דְּקָא נְהִיר לְהַהוּא גַר וְאַדְלִיקַת מִנִּיהַ מִסְטָרָא דְּאֹר קְדַמָּאָה, דְּאִיהוּ יְמִינָא. דְּהָא אוּרִייתָא מְהַהוּא סְטָרָא דִּימִינָא דְּאֹר קְדַמָּאָה אֲתִיִּהִיבַת, דְּכְתִיב, (דברים לג) מִיָּמִינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ, מִסְטָרָא דִּימִינָא אֲתִיִּהִיבַת, (מ"ד ע"א) אֵף עַל גַּב דְּאֲתַכְּלִיל בֵּיהַ שְׁמָאָלָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ שְׁלִימוּ דְּכָלָא.

אֹר דָּא אֲתַכְּלִיל בְּמֵאֲתוֹן וְשִׁבְעָה עֲלָמוּן, דְּאִינוּן גְּנִיזוּן בְּסְטָרָא דְּהַהוּא אֹר, וְאַתְּפִשֵׁט בְּכָלְהוּ. תַּחוֹת כּוּרְסִיָּא עֲלָאָה טְמִירָא, שְׂרִיין אִינוּן עוֹלְמוֹת, מִסְטָרָא דְּהַהוּא יְמִינָא. תַּלְת מַאָה וְעֶשֶׂר אִינוּן, מֵאֲתוֹן וְשִׁבְעָה, אִינוּן בְּסְטָרָא דִּימִינָא. מַאָה וְתַלְת, אִינוּן בְּסְטָרָא דְּשִׁמָּאָלָא. וְאִינוּן תַּלְת מַאָה וְעֶשֶׂר. וְאֵלִין אִינוּן דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מְתַקֵּן תְּדִיר לְצְדִיקָא, וּמֵאֵלִין מִתְּפַשְׁטוֹן כְּמָה וְכְמָה אוּצְרִי חֲמִדָּה, וְכָלְהוּ גְּנִיזוּן לְאַתְעֲדָנָא מְנַהוּן צְדִיקָא לְעֲלָמָא דְּאִתִּי וְעַל אֵלִין כְּתִיב (משלי ח) לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוּצְרוּתִיהֶם אֲמַלָא וְעַל אֵלִין כְּתִיב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָדּ וְגוֹ'.

י"ש: אֵלִין, תַּלְת מַאָה וְעֶשֶׂר עוֹלְמוֹת, גְּנִיזוּן תַּחוֹת עֲלָמָא דְּאִתִּי, (ועל) אִינוּן מֵאֲתוֹן וְשִׁבְעָה דְּאִינוּן מִסְטָרָא דִּימִינָא, אַקְרוּן אֹר קְדַמָּאָה. בְּגִין דְּאֲפִילוּ אֹר שְׁמָאָלָא אַקְרִי אֹר. אֲבָל אֹר קְדַמָּאָה אִיהוּ זְמִין לְמַעֲבַד תּוֹלְדִין לְעֲלָמָא דְּאִתִּי. וְאִי תִימָא לְעֲלָמָא דְּאִתִּי וְלֹא יִתִּיר. אָלָא אֲפִילוּ בְּכָל יוֹמָא

וְיוֹמָא דְדָאי לָא הָוֵה הָאִי אֹר, עֲלָמָא לָא יָכִיל לְמִיקָם, דְכְתִיב, (תהלים פט)
אִמְרַתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

הָאִי אֹר זָרַע לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא דְעֵדְנֹי, וְעֵבִיד לִיה שׁוּרִין
שׁוּרִין, עַל יְדוּי דְהָאִי צְדִיק, דְדָאִיהוּ גְּנָנָא דְגִנְתָּא, וְנָטִיל לְהָאִי אֹר, וְזָרַע
לִיה זְרוּעָא דְקִשׁוּט. וְעֵבִיד לִיה שׁוּרִין שׁוּרִין בְּגִנְתָּא וְאוֹלִיד וְאַצְמַח וְעֵבִיד
פְּרִין, וּמְנַיִהוּ אֲתָזֵן עֲלָמָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (תהלים צ) אֹר זְרוּעַ לְצְדִיק
וְגו'.

וְכְתִיב (ישעיה סא) וְכִגְנָה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ. מֵאן זְרוּעֶיהָ. אֲלִין זְרוּעֵי דְאֹר
קְדָמָא, דְדָאִיהוּ זְרוּעַ תְּדִיר, הַשְׁתָּא אוֹלִיד וְעֵבִיד אֵיבִין, וְהַשְׁתָּא זְרוּעַ
אִיהוּ, בְּקְדָמִיתָא, עַד לָא יִיכּוֹל עֲלָמָא אֵיבָא דָּא, אוֹלִיד זְרוּעָא דָּא וְיָהִיב
אֵיבָא וְלָא שְׂכִיךְ. וְעַל דָּא, כָּל עֲלָמִין אֲתָזֵנוּ בְּסַפּוּקָא דְהָהוּא גְּנָנָא, דְאִקְרִי
צְדִיק, דְלָא שְׂכִיךְ וְלָא פְּסִיק לְעֲלָמִין.

בְּרַ בְּזִמְנָא דִישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא. וְאִי תִימָא בְּזִמְנָא דְגִלוּתָא כְּתִיב, (איוב יד) אֲזָלוּ
מִיָּם מְנִי יָם וְנָהָר יַחְרַב וְיִבֶשׁ, הִיךְ עֵבִיד תּוֹלְדִין. אֲלָא כְּתִיב זְרוּעַ, זְרוּעַ
אִיהוּ תְּדִיר, וּמִיּוֹמָא דְאַפְסִיק הָהוּא נָהָר. בְּגִנְתָּא (ס"א בַּגִּנְתָּא) לָא עָאֵל (דף
קס"ז ע"א) בֵּיה הָהוּא גְּנָנָא. וְהָהוּא אֹר דְדָאִיהוּ זְרוּעַ תְּדִיר, עֵבִיד אֵיבִין וּמְנַיִה
וּמְגַרְמִיָּה אֲזָדְרַע כְּקְדָמִיתָא, וְלָא שְׂכִיךְ תְּדִיר. כְּגִנְתָּא דְעֵבִיד תּוֹלְדִין,
וּמַהְהוּא זְרוּעַ נְפִיל בֵּיה בְּאַתְרֵיהָ, וּמְגַרְמִיָּה עֵבִיד תּוֹלְדִין כְּדְבִקְדָמִיתָא. וְאִי
תִימָא, דְאֵינֹון תּוֹלְדִין וְאֵיבִין הוּוּ כְּמָה דְהוּוּ בְּזִמְנָא דְגִנְתָּא תְּמָן. לָאוּ הִכִּי.
אַבְּל לָא אֲתַמְנַע זְרוּעַ דָּא לְעֲלָמִין.

כְּגִוּוֹנָא דָּא וְתוֹרָה אֹר, אוֹרֵייתָא דְאַתְיָהִיבַת מְסֻטְרָא דְהָהוּא אֹר
קְדָמָא, הִכִּי אֲזָדְרַע תְּדִיר בְּעֲלָמָא, וְעֵבִיד תּוֹלְדִין וְאֵיבִין, וְלָא שְׂכִיךְ
לְעֲלָמִין, וּמַהְהוּא אֵיבָא דִילִיָּה אֲתָזֵן עֲלָמָא.

וְדָרְךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוּסָר. תְּרִין אֲרַחֲיִין אֵינֹון, חַד אֲרַח חַיִּים, וְחַד בְּהַפּוּכָא
מְנַיִה. סִימְנָא דְאַרְח חַיִּים מֵאן אִיהוּ. תּוֹכְחוֹת מוּסָר. דְכָד בְּעָא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרָא לְהָאִי אֲרַח חַיִּים, שְׁוִי עָלֶיהָ הָהוּא דְאַלְקִי, וְעֵבִיד
תּוֹכְחוֹת מוּסָר לְבְנֵי עֲלָמָא. וּמֵאן אִיהוּ. הָאִי דְכְתִיב, (בראשית א) וְאֵת לַהֲט
הַחֲרָב הַמְתַּהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים וְעַל דָּא, דְרָךְ חַיִּים אִיהוּ
תּוֹכְחוֹת מוּסָר. וּמֵאן דְאִית בֵּיה תּוֹכְחוֹת, וְדָאִי דְמַתְעָרִי לִיה לְמַהֲךְ בְּהָהוּא
אֲרַח חַיִּים, דְשָׂאֲרֵי תְּמָן תּוֹכְחוֹת מוּסָר.

הָאִי קָרָא לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. אֲלָא כְּלָא רָזָא
דְמַהִימְנוּתָא דְהָאִי קָרָא. כִּי גַר מְצוּהָ, דָּא רָזָא דְשֹׁמֵר. וְתוֹרָה אֹר, דָּא
רָזָא דְזָכוֹר, וְדָרְךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוּסָר, אֲלִין גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין דְאוֹרֵייתָא,
וְכְלָא רָזָא דְמַהִימְנוּתָא. וְאַצְטְרִיךְ דָּא לְדָא, וְלְמַהֲוִי רָזָא דְכְלָא כְּדָקָא
יְאוּת.

ועל רזא דא דהאי אור, דדליק ונהיר להאי נר, כתיב ביה באהרן, (במדבר ח) בהעלותך את הנרות, בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור. אור דא כתיב ביה, (בראשית א) יהי אור ויהי אור. כיון דאמר יהי אור, אמאי כתיב ויהי אור, דהא בוייהי כן סגיא. אלא, יהי אור, דא אור קדמאה, דאיהו ימינא, ואיהו לקח הימין. ויהי אור, דמימינא נפק שמאלא, ומרזא דימינא נפק שמאלא, ועל דא ויהי אור, דא שמאלא.

מפאן דויהי קדמאה דאורייתא, בסטרא דשמאלא הוה. ובגין כד לא או איהו סימן ברכה. מאי טעמא. בגין דביה (נ"א דמניה) נפק ההוא חשד דאחשיד אנפי עלמא. וסימנא דא כד אתגלי רזא דעשו ועובדוי, בהאי ויהי הוה, דכתיב (בראשית כה) ויהי עשו איש יודע ציד. אתקיים בוייהי איש יודע ציד, לפתאה בני עלמא, דלא יהכוו בארח מישר.

וירא אלהים את האור כי טוב, דא איהו עמודא דקאים באמצעיתא, וקאים ואחיד בסטרא דא, ובסטרא דא. כד הוה שלימו דתלת סטרין, כתיב ביה כי טוב, מה דלא הוה בהני אחרניו, בגין דלא הוה שלימו עד אור תליתאה, דאשלים לכל סטרין, וכיון דאתא תליתאה דא, כדן אפריש מחלוקת דימינא ושמאלא, דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ועל דאינון חמש דרגין, דאתפרשו ואתמשכו מהאי אור קדמאה, כתיב (תצא ר"פ ע"א) אור חמש זמנין, וכלהו הוו מסטרא דימינא, ואתכלילו ביה, וכד אתכלילו בסטר שמאלא, אתכלילו ברזא דמים, דנטיל בימינא (ס"א מימינא) ובגין כד כתיב מים חמש זמנין. וכד אשתלימו ברזא דאמצעיתא, כתיב רקיע חמש זמנין, ועל דא תלת אינון אור. מים. רקיע. לקבל תלת דרגין אליו, דכלהו חמש דרגין אתכלילו בהו, ועל דא בכלהו כתיב חמש זמנין, בכל חד וחד.

הכא רזא דרזין, באליו תלתא, אתציר ואתגליף בגלופי רזא דינקנא דאדם, דאיהו אור בקדמיתא, לבתר מים, לבתר אתפשט בגווייהו רקיע, דאיהו גליפא דגליפו דינקנא דאדם.

דף קס"ז ע"ב

כגוונא דגליפו ציורא דדינקנא דאדם בתולדתיה. דהא בתולדתא דבר נש, בקדמיתא זרע, דאיהו אור, דהא נהירו דכל שייפי גופא, איהו ההוא זרע, ובגין כד איהו אור, ומהוא אור אקרי זרע, דכתיב אור זרוע, ההוא זרע ממש. לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט ואתעביד (דף קס"ז ע"ב) מים, בלחותא דיליה, אגליף יתיר, ואתפשט פשיטו גו אינון מים, פשיטו דגופא לכל סטרין. כיון דאתציר, ואגליף ציורא ודינקנא דגופא, אקריש ההוא פשיטו, ואקרי רקיע. ודא איהו רקיע בתוך המים. ולבתר דאקריש, כתיב

וּיְקַרְא אֱלֹהִים לְרַקִּיעַ שְׁמַיִם. דְּהָא אַקְרִישׁ הֵהוּא לְחֻתְמָא (ד"א דאנגיד ואשתאר
ההוא פסולת) דְּגוּפָא, דְּהִנְה גוּ אֵינוּן מִיָּם.

כִּיּוֹן דְּאַבְרִיר גּוּפָא, וְאַנְקִי בְּנִקְיוֹ, הֵהוּא לְחֻתְמָא דְּאַתְּנַגִּיד וְאַשְׁתַּאֲר, הִנְה
פְּסוּלַת דְּקָא אֲתַעְבֵּד גּוּ הַתּוּכָא, וְאַיְנוּן מִיָּם הֶרְעִים עֶכוּרִין, וּמְנַהוּן
אַתְּעֵבִיד פְּסוּלַת, מְקַטְרָגָא לְכָל עֲלָמָא, דְּכֵר וְנוֹקְבָא. לְבַתֵּר כַּד נַחְתּוּ אֵינוּן
מִיָּם עֶכוּרִין, וְאַתְּהַתְּכוּ לְתַתָּא בְּסִטְר שְׁמַאלָא, נְפִקוּ (ס"א דאתנגיד ואשתאר
אתעביד פסולת מקטרגא לכל עלמא דכר ונוקבא ואינון מים הרעים עכוורין. לבתר כד נחתו אינון
מים עכוורין אתהתכו לתתא בסטר שמאלא ונפקו) לְקַטְרָגָא כָּל עֲלָמָא. זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן
דְּאַשְׁתַּזִּיב מְנַהוּן.

כִּיּוֹן דְּנַפִּיק מְקַטְרָגָא, כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת חֹסֵר ו' וְאַתְּמַשְׁכָּא אֲסַפְרָה בְּרַבִּי,
וְחֹסֵר נְהוּרָא דְּסִיְהָרָא. לְבַתֵּר וְהִיוּ לְמְאֹרוֹת, בְּשִׁלְמֵי תַרְוּוּיָהּ כְּפַחְדָּא.
בְּמֵאֵן. בְּהֵהוּא רַקִּיעַ הַשְׁמַיִם, דְּהָא כַּד סִלְקָא וְאַתְּחַבְרָא בְּהֵהוּא רַקִּיעַ
הַשְׁמַיִם, כְּדִין וְהִיוּ לְמְאֹרוֹת, נְהוּרִין שְׁלִימִין תַרְוּוּיָהּ כְּפַחְדָּא דְּלֹא פְּגִימִי
כָּלִל.

שְׂאֵרֵי חֵיידָא הָאֵי רַבִּיָּא וְחֵידֵי. אֲמַר לֹוֹן הָאֵי דְּאַמִּינָא דְּאַתְּבְּרִיר הֶכָא רְזָא
דְּאַדָּם, בְּאוּר דְּהֵהוּא (ד"א דאיהו) זְרַע, וּלְבַתֵּר אֲתַעְבֵּיד מִיָּם, וּמִגּוּ אֵינוּן מִיָּם,
אַתְּפִשֵׁט רַקִּיעַ, דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם כְּמָה דְּאַתְּעֲרָנָא. תִּינַח כַּד אֲתַעְבֵּיד דָּא לְגוּ
מְעוּי דְּאַתְּתָא, דְּהָא לֹא אֲתַצְיִיר זְרַעָא, אֶלָּא בְּגוּ מְעוּי דְּנוֹקְבָא, לְאַתְּפִשֵׁטָא
בְּה דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם, וְהֶכָא אֵי אֵלִין חֵיִם דְּרַגִּין, אֵינוּן דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם, בְּאוּ
אַתֵּר אֲתַצְיִיר וְאַתְּפִשֵׁט הָאֵי דְּיוֹקְנָא, בְּגוּ אֵינוּן מִיָּם.

אֵי תִימָא גּוּ נּוֹקְבָא הוּוּ, דָּא עֲלָמָא דְּאַתִּי, לָאוּ הֶכִי, דְּהָא לֹא אֲתַצְיִיר צִיּוּרָא
וְדְּיוֹקְנָא, עַד דְּנַפְקוּ אֲתוּוֹן לְבֵר, וּלְבַתֵּר אֲתַגְלִימוּ. וְתוּ דְּהָא עֲלָמָא דְּאַתִּי
הִנְה אוּמְנָא, דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
רַקִּיעַ, הָא אוּמְנָא הִנְה.

אֵי תִימָא בְּנוֹקְבָא דְּלַתְתָּא, לָאוּ הֶכִי, דְּהָא עַד לֹא הִוּוּת, וְכַד נִפְקָא הָאֵי
דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם, נּוֹקְבִיָּה נִפְקַת בְּהֵדִיָּה. הָא לֹא אֲתַצְיִיר דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם בְּה.
אֵי הֶכִי, בְּאוּ אֲתֵר אֲתַצְיִיר וְאַתְּגְלִיף הָאֵי זְרַע, לְמַהוּי גְּלִיפּוּ דְּיוֹקְנָא דְּאַדָּם.
אֶלָּא דָּא רְזָא עֲלָאָה, אָדָּם קַדְמָאָה אֲתַצְיִיר וְאַתְּגְלִיף בְּלֹא נּוֹקְבָא. אָדָּם
תַּנְיִנָּא, מַחִילָא וְזְרַעָא דְּהָאֵי, אֲגְלִיף וְאַתְּצְיִיר גּוּ נּוֹקְבָא.

אָדָּם קַדְמָאָה, גְּלִיפּוּ דְּצִיּוּרָא וְדְּיוֹקְנָא דְּגוּפָא, לֹא הִנְה בְּנוֹקְבָא, וּבְלֹא
צִיּוּרָא כָּלִל הִנְה. וְאַתְּצְיִיר וְאַגְלִיף לְתַתָּא מְעֲלָמָא דְּאַתִּי, בְּלֹא דְּכוּרָא, וּבְלֹא
נוֹקְבָא, אֵינוּן אֲתוּוֹן אֲגְלִימוּ גּוּ מְשַׁחְתָּא, וְאַתְּצְיִיר וְאַגְלִיף בְּהוּ רְזָא דְּאַדָּם.
וְאַתְּוּוֹן בְּאַרְח מִישֵׁר, בְּסִדּוּרָא דְּלַהוּן, מְרְזָא דְּאוּר קַדְמָאָה, שְׁרִיאוּ
לְאַתְּגְלִפָּא וְלְאַתְּצְיִירָא, (אֲתוּוֹן) וְאַזְדַּרְע הָאֵי אוּר בְּגוּיָה גּוּ מְשַׁחְתָּא. כַּד מְטָא
גּוּ מְשַׁחְתָּא, אֲתַהֲדֵר מִיָּא, גּוּ מִיָּא, אֲתַפְשֵׁט רַקִּיעַ צִיּוּרָא דְּאַדָּם, דְּיוֹקְנָא
כְּדָקָא חֵזִי.

לְבַתֵּר דְּאֵתְקַשְׁטַת נּוֹקְבָא לְגַבִּיָּה, וְאֵתְהַדְרוּ אֲנָפִין בְּאֲנָפִין, הַאי דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם, עָאל בְּתִיאוּבְתָא לְגַבִּי נּוֹקְבָא, וְתַמְּן אֲגִלִּיף וְאֵתְצַיִר כְּגוּוֹנָא דִּילִיָּה, וְעִלִּיָּה כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָו כְּצִלְמוֹ וְגו', הַאי אֵתְצַיִר גּוּ נּוֹקְבָא, מַה דְּלֹא הָוָה הֵוָה קַדְמָאָה, דְּאֵתְצַיִר (דִּיִּיא לִיג גו) הֵוָה קַדְמָאָה בְּגוּיָה בְּמִדִּידוּ גו מְשַׁחְתָּא כְּמָה דְּאֵתְמַר.

כְּגוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא. לְתַתָּא מַה כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ד) וְהָאָדָם יָדַע אֵת חוּהָ אֲשֶׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֵד אֵת קַיִן, שְׂרִיאת קוּף לְאוּלְדָּא, בְּמַעְהָא, בְּחִילָא וְסִיּוּעָא (רל"א ע"א) דְּאָדָם לְבַתֵּר דְּהָא קְבִילַת (קמ"ח ע"ב) זוּהָמָא מְגוּ הַאי קוּף. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב הָכָא וַיּוֹלֵד, אֶלָּא יָדַע וַתַּהַר וַתֵּלֵד, וְנִפְק פְּסוּלַת גּו נּוֹקְבָא.

וַתּוֹסֵף לְלָדַת אֵת אַחִיו אֵת הָבֶל, וַיְבַהֵא נְמִי לֹא כְּתִיב וַיּוֹלֵד, וְאַף עַל גַּב דְּמַסְטְרָא דְּדַכּוּרָא הָוָה. אֲבָל מְקַטְרָנָא תְּשֻׁשׁ וְתַבְר חִילִיָּה, דְּהָא בְּאֵת קוּף שְׂרִיאוּ (דף קס"ח ע"א) אֲתוּוֹן לְאוּלְדָּא.

כִּיּוֹן דְּאֵתְבְּרִיר פְּסוּלַת, שְׂרִיאוּ אֲתוּוֹן לְאוּלְדָּא מְרִזָּא דְּאֵת ש"ת. תְּקוּנָא דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּאַסְתְּכְּמוּתָא כְּחַדָּא. וַיְכַדִּין כְּתִיב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָו כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא כְּתִיב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא אִיהוּ, וְלֹא אִיהִי. אִיהוּ קָרָא שְׁמִיָּה שֵׁת, תְּקוּנָא דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא, דְּהוּוּ בְּאַסְתְּכְּמוּתָא חַדָּא.

תּוּ אֲתַגְלַגְלוּ אֲתוּוֹן, וְאַהֲדְרוּ לְאוּלְדָּא אֶלְף דְּאָדָם, וְאַיְנוּן אֲתוּוֹן בְּאַתְרַּךְ דְּאִיהוּ סִיּוּם שְׁמִיָּה. וּמֵאֵן אִיהוּ. נ', וְלְבַתֵּר ו' לֹא ה', דְּהָא אֲתַעֲדִיאת (נ"א אַתִּיילִידִית) בְּהָבֶל. בְּגִין כַּד נָטִיל אֵת אַחֲרָא אֲבַתְרִיָּה ו', סִיּוּם בְּשִׁירוּתָא דְּשֵׁת ש', וְאַקְרִי אֲנוּשׁ.

אֲנוּשׁ מַה בֵּין שְׁמָא דָּא לְשְׁמָא דְּאָדָם. אֶלָּא אֲנוּשׁ לֹאוּ אִיהוּ בְּתַקְפָּא הָוָה, תְּקוּנָא דְּקַדְמָאִי הָוָה, (תְּהִלִּים ח) מַה אֲנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְכְתִיב (אִיּוֹב ז) מַה אֲנוּשׁ כִּי תִגְדַּלְנוּ וְגו', וְתַנְפַּקְדְּנוּ לְבַקְרִים לְרַגְעִים תַּבְּחַנְנוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה ג) וַיְיָ חֲפֵץ דְּכָאוּ הֲחִלִּי, תַּבְּרִירוּ דְּגוּפָא, וְתַקְפָּא דְּנַפְשָׁא, אוּרִית שֵׁת לְאֲנוּשׁ יְרוּתָא דְּהָוָה לִיָּה לְקַבְלָא. וְאַיְהוּ אוּף הַכִּי אוּרִית לְבָנוּ.

תּוּ אֲתַגְלַגְלוּ אֲתוּוֹן לְאַתְקָנָא עֲקִימָא, וְאַתְהַדְרוּ לְאוּלְדָּא. קִינָן. הַאי תְּקוּנָא דְּקִינָן, וְאַתְתַּקְּוֹ תַּחֲוִיתִיָּה, וְאַתְהַדְרוּ אֲתוּוֹן לְבַסְמָא עֲלֵמָא מְעַקִּימוּ דְּהָוָה. מְהַלְלָאֵל מ' סוּפָא דְּאֲתוּוֹן דְּאָדָם. ה' וְלִי תְּקוּנָא דְּאֲתוּוֹן דְּהָבֶל, וּבְגִין דְּלֹא הָוָה חֲיִיבָא כְּקִינָן, לֹא אֲתַחַלְפוּ אֲתוּוֹן מְשַׁמִּיָּה בְּרַ חַד. דְּבַאֲתַר ב' הָוָה א' לְמַהוּי תְּקוּנָא יַתִּיר.

עַד הָכָא אֲתַבְּסָם עֲלֵמָא, וְאַתְתַּקְּוֹ עֲקִימָא מְשִׁירוּתָא דְּאֲנוּשׁ. בְּרַ חוּבָא דְּאָדָם, דְּלֹא אֲתַבְּסָם, עַד דְּקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְּסִינַי, אֲבָל תְּקוּנָא דְּעַקִּימוּ דְּקִינָן וְהָבֶל אֲתַתַּקְּוֹ וְאַתַּבְּסָם, אֲבָל עֲלֵמָא הָוָה בְּצַעֲרָא וְעַצְבוּנָא, עַד דְּאֵתָא נַח דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָרָה יְיָ. וְחוּבָא דְּאָדָם לֹא אֲתַבְּסָם, עַד דְּקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל

טוֹרָא דְסִינַי, וְקִבְּלוּ אוֹרֵייתָא, וְכַד יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ אוֹרֵייתָא, כְּדִין גַּר וְאוֹר
אֶתְתַּקּוּ כְּחֵדָא.

וְהִשְׁתָּא רַבּוּתִי, אֲנָא מִבְּבַל, וּבְרָא דְרַב סַפְרָא אֲנָא, וְלֹא זְכִינָא
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְאַבָּא, וְאַטְרִידְנָא הֵכָא, וְדַחִילְנָא, דְהָא יִתְבִּי אֶרְעָא דָא,
אֵינּוּן אֲרִייוֹן בְּאוֹרֵייתָא, וְשׁוּינָא עֲלֵי דְלֹא אֵימָא מִיְלֵי דְאוֹרֵייתָא קָמִי בְר
נֶשׁ, עַד תְּרִין יַרְחִין, וְיוֹמָא דָּא אֲשַׁתְּלִימוּ. זְכָאָה חוּלְקֵי דְאַתְעֲרַעְתּוּן הֵכָא.
אֲרִיס רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה וּבְכִי, וְקָמוּ כְּלָהוּ וּנְשָׁקוּהוּ בְרִישִׁיָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
זְכָאָה חוּלְקָנָא דְזְכִינָא בְּהַאי אֶרְחָא, לְמִשְׁמַע מְלֵי דְעַתִּיק יוֹמִין מְפוּמָּד,
מַה דְלֹא זְכִינָן לְמִשְׁמַע עַד הַשְׁתָּא.

יְתִיבוּ כְּלָהוּ, אָמַר לוֹן רַבּוּתִי, מְדַחֲמִינָא צַעְרָא דְהַאי חָמִי וּבְרַתִּיָּה, דְדַחֲקֵי
וּמְצַטְעָרֵי בְּנַפְשֵׁיהוּ, דְלֹא יְדַעְנָא בְּרַכְתּוּ מְזוֹנָא. אֲמִינָא לוֹן, דְעַד דְאַנְדַּע
בְּרַכְתּוּ מְזוֹנָא, לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאַנְתְּתִי, כְּאַרְחָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְאַף עַל גַּב
דְּיִכְלִלְנָא לְשִׁמְשָׂא בְּהַ בְּלֹא חוּבָה, לֹא בְעִינָא לְמַעַבְרָא עַל דְעַתִּיָּהוּ, הוּאִיל
וְלֹא הוּינָא יְכִיל לְמִימַר מְדִי, עַד תְּרִין יַרְחִין. חֲדוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא
וְחֲמוּי וּבְרַתִּיָּה, וּבְכוּ מְסַגִּיאֵי חֲדוּהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמָטוּ מִינְךָ, כִּינּוּ
דְשָׂרִיאַת, אֲנִהִיר לָן יְמָמָא, זְכָאָה חוּלְקָנָא בְּאַרְחָא דָּא.

פְּתַח הַהוּא רַבִּיא בְּבְרַכְתּוּ מְזוֹנָא וְאַמַּר, כְּתוּב אֶחָד אוֹמַר (דְּבָרִים יד) וְאַכְלַתְ
לְפָנַי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכְתוּב אֶחָד אוֹמַר (דְּבָרִים כו) וְשִׁמַּחְתָּ לְפָנַי יְיָ אֱלֹהֶיךָ. הֵנִי
קָרְאִי כַּד יִשְׂרָאֵל הוּוּ שָׂרְאוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְאַתְחַזוּן קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא בְּבִי מְקַדְשָׁא, הוּוּ מְתַקֵּימִי. הַשְׁתָּא הֵיךָ מְתַקֵּימִי, מֵאֵן יְכִיל לְמִיכַל
לְפָנַי יְיָ וּלְמַחְדֵי לְפָנַי יְיָ.

אֶלָּא וְדַאי הֵכִי הוּא, בְּקַדְמֵיתָא כַּד יְתִיב בְּרַ נֶשׁ עַל פְּתוּרִיָּה לְמִיכַל, מְבַרְךָ
עַל נְהֻמָּא הַמוּצִיא. מֵאֵי טַעְמָא הַמוּצִיא, וְלֹא מוּצִיא, דְהָא כְּתִיב (ישעיה מ)
בוֹרָא הַשְּׁמַיִם, וְלֹא כְּתִיב הַבוֹרָא. (ירמיה ו) עוֹשֶׂה אֶרֶץ, וְלֹא כְּתִיב הַעוֹשֶׂה
אֶרֶץ. מֵאֵי טַעְמָא הֵכָא הַמוּצִיא.

דף קס"ח ע"ב

אֶלָּא כָּל מַלְיוֹן דְּאֵינּוּן מְרָזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה סְתִירָא, אֶסְתַּתְרָא ה' מִתַּמָּן,
לְאַתְחַזָּא דְהָא מְעֲלָמָא גְּנִיזָא וְסְתִירָא אִיהוּ. (דף קס"ח ע"ב) וְכָל מַלְיוֹן דְּאֵינּוּן
מְעֲלָמָא תַּתְּאָה דְאַתְגְּלִיא יְתִיר, כְּתִיב בְּה', דְכְּתִיב, (ישעיה מ) הַמוּצִיא
בְּמִסְפָּר צְבָאָם (עמוס ה) הַקּוֹרָא לְמִי הֵיָם, כְּלָהוּ מְרָזָא דְעֲלָמָא תַּתְּאָה אִיהוּ,
וְאִי (רל"א ע"ב) אֶכְתִּיב בְּשִׁמָּא אִיהוּ בְּה', כְּגוֹן הָאֵל הַגְּדוֹל, וְהֵכָא דְאִיהוּ
בְּאַרְחָא סְתִיָּם (נ"א בַּאֲתַגְּלִיא) מְרָזָא דְעֲלָמָא תַּתְּאָה אִיהוּ, כִּינּוּ דְמְבַרְךָ בְּרַ נֶשׁ,
שְׁכִינְתָּא אֶתִּיא קָמִיָּה.

ומה דאָמַר וְאַכְלֶתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ. הֲכֵא אֶתְכֹלִיל לְמִלְלָא בְּמֵלֵי דְאֹרִייתָא, דְּהֲכֵי אֶצְטְרִיךְ הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיה, לְקִימָא דְכְּתִיב, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ. וְכְתִיב (דברים יד) וְאַכְלֶתָּ שָׁם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

הוּאִיל וְקָאִים בְּרַ נֶשׁ קָמִי מְאָרִיה, אֶצְטְרִיךְ נְמִי לְמִיחוֹן לְמִסְכְּנֵי, לְמִיתוֹן לוֹן, כְּמָה דְאִיהוּ יְהִיב לִיה לְמִיכָל. (ס"א ומאן דאכיל קמיה מלכא קדישא אצטריך וכו') כְּמָאן דְאָכִיל קָמִי מְלֶכָא קְדִישָׁא וְאַצְטְרִיךְ דְּלֵא יִשְׁתַּכַּח בְּלַעַן עַל פְּתוּרִיה, דְּהֵא בְּלַעַנּוּ מִסְטְרָא אַחְרָא הוּי, וְרָזָא דָּא (בראשית כה) הִלְעִיטְנִי נָא, אַרְח בְּלַעַנּוּ, וְהֲכֵי אֶצְטְרִיךְ לְסְטְרָא אַחְרָא, וְכְתִיב (משלי יג) וּבִטּוֹן רִשְׁעִים תַּחֲסֹר. וְעַל דָּא וְאַכְלֶתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ כְּתִיב, וְלֵא לִפְנֵי סְטְרָא אַחְרָא. וְאַצְטְרִיךְ דְּלֵא יִתְעַסֵּק בְּמִלִּין בְּטָלִין, וּבְצַרְכֵי סְעוּדָה (שפיר) וְאַצְטְרִיךְ לְאַתְעַסְקָא בְּמִלִּין דְאֹרִייתָא, דְּהֵא כַּד מְלִין דְאֹרִייתָא אֶתְמַרוּ עַל פְּתוּרָא, יְהִיב הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ תְּקַפָּא לְמְאָרִיה.

וְשִׁמְחַתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, דָּא אִיהוּ בְּכוֹס שֶׁל בְּרָכָה, כַּד בְּרִיךְ בְּרַ נֶשׁ בְּכוֹס שֶׁל בְּרָכָה, אֶצְטְרִיךְ לְמַחְדֵי וּלְאַחְזָאָה חֲדוּה וְלֵא עֲצִיבוּ כָּלֵל, כִּיּוֹן דְנִטִּיל בְּרַ נֶשׁ כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים עַל גְּבִייה, וְאִיהוּ אֶצְטְרִיךְ לְאַעְטָפָא רִישִׁיה בְּחֲדוּה. וּלְבָרְכָא עַל הַפּוֹס בְּמוֹתָב תִּלְתָּא, נְבָרְךְ שְׁאַכְלָנוּ מִשְׁלוֹ.

וּבְטוּבוּ חֲיִינוּ, דָּא אֶצְטְרִיךְ רְעוּתָא לְעִילָא לְגַבֵּי עֵתִיקָא דְעֵתִיקוֹן, וְעַל דָּא אִיהִי בְּאַרְח סְתִים. וּבְטוּבוּ, וְלֵא מְטוּבוּ, וּבְטוּבוּ: דָּא יְמִינָא (ד"א זינא) עֲלָאָה. וּמְטוּבוּ: דָּא דְרָגָא אַחְרָא, דְאֵתִי מִסְטְרָא דִימִינָא, וְאִיהוּ דְרָגָא לְתַתָּא מְנִיה, בְּגִין דְבַהֲהוּא טוּב אֶתְבְּנִי עֲלֵמָא, וּבִיה אֶתְזֹן.

אַמַּאי אֶקְרִי טוּב וְאַמַּאי אֶקְרִי חֶסֶד. טוּב אִיהוּ, כַּד כָּלִיל כְּלָא בְּגִינִיה, וְלֵא אֶתְפָּשֵׁט לְנַחְתָּא לְתַתָּא. חֶסֶד כַּד נַחְתָּא לְתַתָּא. וְעֵבִיד טִיבוּ בְּכָל בְּרִיין, בְּצַדִּיקֵי וּבְרִשְׁיַעֵי וְלֵא חֲיִישׁ, וְאַף עַל גַּב דְּדְרָגָא חַד הוּא. מְנָלָן דְכְּתִיב, (תהלים כג) אֵף טוּב וְחֶסֶד יְרַדְפוּנִי, אִי טוּב לְמָה חֶסֶד, וְאִי חֶסֶד לְמָה טוּב, דְּהֵא בְּחַד סְגִינָא אֶלָּא טוּב כָּלִיל כְּלָא בְּגִינִיה, וְלֵא אֶתְפָּשֵׁט לְתַתָּא. חֶסֶד נַחִית (ק"ט ע"א) וְאַתְפָּשֵׁט לְתַתָּא, וְזֹן כְּלָא צַדִּיקֵי וְרִשְׁיַעֵי כְּחַדָּא.

וְהֲכֵא כִּיּוֹן דְאָמַר וּבְטוּבוּ חֲיִינוּ, הֲדַר וְאָמַר הֲזֹן אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְטוּבוּ בְּחֶסֶד, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלו) נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וְעַל דָּא הֲזֹן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקֵי וּלְרִשְׁיַעֵי לְכָלֵא. דָּא אֶקְרִי בְּרַפְתָּ יְמִין. שְׁמַאל לָאו אִיהוּ בְּבְרַפְתָּ מְזוֹנָא. וּבְגִין כַּד שְׁמַאלָא לֵא תְסִייעַ לִימִינָא.

דְּכִיּוֹן דְּבְרִיךְ בְּרַפְתָּ יְמִין (נ"א חייין), אֶצְטְרִיךְ לְדְבַקָא אַרְץ חַיִּים בְּיְמִין, לְאַתְזָנָא מִתְמֹן, וּלְפְרָנְסָא וּלְמִיחָב מְזוֹנָא לְכָלֵא, וְעַל דָּא תְנַיִנָא בְּרַפְתָּ הָאָרֶץ, וְאַצְטְרִיךְ לְאַדְכָּרָא בַּהּ בְּרִית וְתוֹרָה, עַל בְּרִיתָךְ שְׁחַתְמַתָּ בְּבִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדַתְנוּ, לְאַחְזָאָה דְמַהֲהוּא טוּב אֶתְזֹן בְּרִית וְתוֹרָה, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְהֵאִי טוּב.

מִכָּאן אֲוֹלִיפְנָא, דְּנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַכַּת מְזוּנָא לְאַפְקָא יְדֵי חוּבָה, דְּהָא לִית בְּהוּ תוֹרָה וּבְרִית. וְלַחֲתוּם עַל הָאֲרָץ וְעַל הַמְּזוּן, הָא דְדַבְּקוּתָא פְּחֻדָּא בְּחֻסְדָּא, עַל הָאֲרָץ דָּא אִיהִי אֲרָץ הַחַיִּים. וְעַל הַמְּזוּן דָּא אִיהוּ חֻסְדָּא, הָא כְּלִילוֹ דָּא בְּדַבְּקוּתָא חֻדָּא.

אֲתַפְּשׁוּתָא דְטוֹב אִיהוּ הוֹדָאָה דְאַקְרִי חֻסְדָּא, וְעַל דָּא אִיהוּ אוֹמֵר, נוֹדָה לְךָ, עַל כְּדָּ וְעַל כְּדָּ נָסִין וְאֲתִין דְאַתְעָבִידוּ מִסְטָרָא דְטוֹב. וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב (תְּהִלִּים טו) נְעִימוֹת בְּיַמִּינְךָ, נְצַח, הָא אִיהוּ מִסְטָרָא דְיָמִין. לָאוּ הֲכִי, אֶלָּא כָּל חַד וְחַד אַחֲזִי עַל הַהוּא אֲתֵר דְנַפְיָק מִנִּיהּ.

דף קס"ט ע"א

וְאִי תִימָא נְצַח בְּיָמִין, הָא כְּתִיב נְעִימוֹת, וּכְתִיב (שְׁמוּאֵל ב כג) וְנָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, (בְּרַאשִׁית כ"א ע"ב) (ד"א בִּימִינְךָ נְצַח) וְדָא שְׁמָאֲלָא. (דף קס"ט ע"א) וְכָל שְׁמָאֲלָא אֲתַפְּלִיל בְּרָזָא דְיַמִּינָא. אֲבָל הוֹדָאָה אוֹדִי עַל יַמִּינָא, לְאַחֲזָאָה דְהָא מִנִּיהּ נְפָקָא, וְדָא פְּשִׁיטוֹ דְטוֹב, דְאַתְפְּשֵׁט בְּאֲרָץ הַחַיִּים.

מֵאִי טַעְמָא לִית הֲכָא שְׁמָאֲלָא, בְּגִין דְלִית חוּלְקָא לְסְטָרָא אַחֲרָא בְּמְזוּנָא דְיִשְׂרָאֵל. וְאִי אֲתַעֵר שְׁמָאֲלָא, סְטָרָא אַחֲרָא יִתְעַר עִמִּיהּ, וְהָא אִיהוּ זְבִין בְּכְרוּתִיהּ וְחוּלְקִיהּ לְיַעֲקֹב אֲבוּנָא. (וִיקָרָא כ"א ע"א) וְהָא אֲנִן יְהִיבְנָא לִיהּ חוּלְקִיהּ, לְהַהוּא מְקַטְרָגָא בְּזוּהָמָא דְיַמִּין בְּתַרְאִין, וְאִי לִית זוּהָמָא, הָא חוּלְקִיהּ דְהַהוּא מִיכְלָא, דְקָרִיבוּ בֵּיהּ יְדִין.

וְעַל דָּא לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּהָדוֹן. וְהוֹאִיל וְלִית לִיהּ חוּלְקָא בְּהָדוֹן, דְהָא נָטַל חוּלְקִיהּ, לִית לֹן לְאַתְעָרָא שְׁמָאֲלָא כְּלָל. דְלָא יִתְעַר מְקַטְרָגָא וְיִטוּל תַּרְוִין חוּלְקִין, חַד לְתַתָּא, וְחַד לְעֵילָא, כְּפַכּוֹר. דְהָא זְבִין בְּכְרוּתִיהּ לְיַעֲקֹב אֲבוּנָא. חוּלְקִיהּ אִיהוּ לְתַתָּא, וְלִית לִיהּ לְעֵילָא כְּלוּם. יִשְׂרָאֵל נָטַל לְעֵילָא, וְעָשׂוּ נָטַל לְתַתָּא, וְעַל דָּא לָא יִתְקַרֵב שְׁמָאֲלָא כְּלָל, בְּבְרַכַּת מְזוּנָא.

כִּיּוֹן דְמִתְבְּרָכָא הָאִי אֲרָץ הַחַיִּים מִסְטָרָא דְיַמִּינָא, וּמְקַבֵּל מְזוּנָא, כְּדִין בְּעֵינֵן רַחֲמִין עַל כְּלָא. רַחֲם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְגו', דְהָא מִהַהוּא מְזוּנָא וְסְפוּקָא דְאֲרָץ הַחַיִּים, נִזְכֵּי בְּהּ אֲנִן וּבִי מְקַדְשָׁא. דִּיתְבְּנִי בִי מְקַדְשָׁא לְתַתָּא בְּאֵינוֹן רַחֲמִים.

וּבְשִׁבְתָּ דְלָא אֲשַׁתְּכַח דִּינָא, לְמַהוּי נְצַח וְהוּד כְּלָל חֻסְדִּים, אוֹמֵר רַצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ לְמַהוּי (וִיחִי רִי"ט ע"א) תַּרְוִייהוּ, (ישעיה נה) חֻסְדֵי דְוֹד הַנְּאֻמָּנִים, וְעַל דָּא אַל תְּהִי צָרָה וְיִגוֹן וְכוּ', דְהָא רַצָּה וּמוֹדִים, אֵינוֹן חֻסְדֵי דְוֹד, וְשִׁים שְׁלוֹם דְקָאֲמְרוּן בְּצִלוֹתָא, בְּבְרַכַּת עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ.

הַטוֹב וְהַמְּטִיב, דְכֻלָּא אֲתִי מִסְטָרָא דְיַמִּינָא, וְלָא מִסְטָר שְׁמָאֲלָא כְּלוּם. מֵאֵן דְמְבַרְךָ בְּרַכַּת מְזוּנָא, אִיהוּ נָטַל בְּרַכָּאן בְּקַדְמִיתָא מְכֻלָּהוּ, וְאַתְבְּרְךָ

בְּכֹל בְּרַפְת מְזוֹנָא, וְעַל דָּא אֵית לִיה אַרְכָּא דְחִיּוּן. מֵאן דְּנָטִיל כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, וְקָא מְבַרְךְ עָלֶיהָ, כְּתִיב (תהלים קטז) כּוֹס (בראשית א' ע"א, רכ"ג ע"א) יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. מֵאן יְשׁוּעוֹת דָּא יְמִינָא, דְּאִיהוּ מוֹשִׁיעַ מְכַל מְקַטְרְגִין דְּעֵלְמָא, דְּכְתִיב (נ"א הושיעה לו ימינו) וְתוֹשַׁע לוֹ יְמִינוֹ, וְכְתִיב (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי.

אֲדַהְכִי הָוָה נְהִיר יְמִמָּא, קָמוּ פְּלָהוּ וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי הֲלוּלָא אִיהוּ יוֹמָא דָּא, וְלֹא נִיפּוּק מִהֲכָא, עַד דִּיתְעַבִּיד הֲלוּלָא בְּכַל אַנְשֵׁי מְתָא, דָּא הוּא הֲלוּלָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרֵי בֵּיה. נְטִלוּ לָהּ לְאַנְתְּתִיהָ, וּבְרִיכוּ לָהּ בְּכַמְהָ בְּרַכָּאוֹ, עַבְדוּ דְאַבּוּהָ יִתְקוּ בֵּיתָא אַחְרָא לְחַדְוָה, כְּנִישׁוּ כָּל אַנְשֵׁי מְתָא לְהֵימָּא חַדְוָתָא, וְקִרְאוּ לָהּ פְּלָה. וְחַדּוּ עִמְהוֹן כָּל הַהוּא יוֹמָא, וְאִיהוּ חַדִּי עִמְהוֹן בְּמַלֵּי דְאוּרִייתָא.

פְּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, (שמותכו) וְעֲשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֹׁטִים עוֹמְדִים. כְּתִיב הֲכָא עוֹמְדִים. וְכְתִיב הֲתָם (ישעיהו ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים. מַה לְהֵלֵן שְׂרָפִים, אוּף הֲכָא נְמִי שְׂרָפִים. אֱלִין קְרָשִׁים קִיּוּן בְּתַקּוּנֵי דְכֻלָּהּ, וְסַחְרֵן סַחְרָנָא דְחוּפָּה, לְמִשְׁרֵי בְּהֵימָּא חוּפָּה רוּחַ עֲלָאָה, (נ"א רזא עלאה) כְּגוּוּנָא דָּא פְּלָה לְתַתָּא, אַצְטְרִיךְ לְתַקְנָא חוּפָּה לְחוּפָּאָה בְּתַקִּינוּ שְׁפִירוֹ, לִיקְרָא דְכֻלָּהּ אַחְרָא, דְּאֲתִנָּא לְמִשְׁרֵי תַמָּן בְּחַדְוָה, לְכֻלָּהּ תַתָּאָה.

וּבְגִין יְקָרָא דְהֵימָּא פְּלָה עֲלָאָה, אַצְטְרִיךְ לְמַעַבְד חוּפָּאָה דְשְׁפִירוֹ, בְּכַל תַקּוּנֵי דְשְׁפִירוֹ, לְזַמְנָא לְכֻלָּהּ עֲלָאָה, לְהֵימָּא חַדְוָה. כְּגוּוּנָא דָּא בְּכַל גְזִירוֹ דְבְרִית לְתַתָּא, אַצְטְרִיךְ לְאֲתַקְנָא כְּסָא אַחְרָא בְּשְׁפִירוֹ, (הקדמה י"ג ע"א) לְמִאֲרֵי קִנְיָהּ דְבְרִית קִיּוּמָא דְאֲתִי תַמָּן. אוּף הֲכָא בְּכַל חוּפָּה, אַצְטְרִיךְ תַקּוּנֵי שְׁפִירוֹ, לְחוּפָּאָה לְחוּפָּה לִיקְרָא דְכֻלָּהּ סְתָם.

דְּהָא דָּא, כְּגוּוּנָא דְדָא קִיּוּמָא. דָּא סְלֵקָא בְּשַׁבַּע בְּרַכָּאוֹ, וְדָא סְלֵקָא בְּשַׁבַּע בְּרַכָּאוֹ. וְכַד סְלֵקָא בְּשַׁבַּע בְּרַכָּאוֹ כְּדִין אַקְרִי פְּלָה. וְעַל דָּא אָסִיר לְשִׁמְשָׁא בֵּיה עַד דְּאֲתַפְלִילת בְּאִינוּן שַׁבַּע בְּרַכָּאוֹ, כְּגוּוּנָא עֲלָאָה.

דף קס"ט ע"ב

אִינוּן שַׁבַּע בְּרַכָּאוֹ, יְרַתָּא פְּלָה, מְרוּחָא (נ"א מרזא) עֲלָאָה, (דף קס"ט ע"ב) אֲתַר דְּכַל בְּרַכָּאוֹ נְגִדִין מִתַּמָּן. שִׁית בְּרַכָּאוֹ אִינוּן דְּכֻלָּהּ אֲתַבְּרָכָא מְנִייהוּ, וְאֲתַר אֲמַרְתָּ דְּאִינוּן שַׁבַּע. אֲלָא שְׁבִיעָאָה אִיהוּ דְּקָא מְקִיִּים כְּלָא.

רוּבָא דְּבְרַכָּאוֹן עַל הֵינּוּ אֲמַאי. אֲלָא דְּאִיהוּ סְטָרָא דְּחַדִּי לְכֻלָּא, עַל הַהוּא יִין דְּאֲתַנְטִיר בְּעַנְבוֹי תְּדִיר. וּבְגִין כְּדָּ בְּרַכָּה קְדַמְמָה דְּאִינוּן שַׁבַּע, אִיהוּ רְזָא דְּיִין, יִין עֲבִיד פְּרִי (ס"א חידו) בֵּין לְעִילָא בֵּין לְתַתָּא. גְּפֹן נְטִיל כְּלָא, וְאֲפִיק אִיבָא לְעֵלְמָא, וְאֲתַעְרוּ דְּחַדְוָה שְׁמַלְלָא אִיהוּ, דְּכְתִיב, (שיר השירים ב) שְׁמַלְלוּ תַחַת לְרֵאשֵׁי וּלְבַתֵּר וַיְמִינֵנוּ תַחְבְּקֵנוּ. וְהַהוּא אִילְנָא דְּחִי עֲבִיד פִּירִין וְאִיבִין

(ס"א בההוא גפן) בַּאֲתַעְרוּתָא דָּא, וְדָא אֵיהִי בְּרַכָּה קַדְמָאָה דְּכֻלָּא. (בורא פרי הגפן).

תַּנְיִינָא שְׁהַפֵּל בְּרָא לְכַבּוּדוֹ, רְזָא דְבְרִית קַדִּישָׁא, חֲדוּה דְחַבּוּרָא, דְנָטִיל כָּל בְּרַכָּאן מְרָזָא דִימִינָא, לְמַעַבְדַּי אֵיבִין בְּהֵהוּא גִפְן, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא הֵהוּא פְּרִי (נ"א חידו) נַחִית מְלַעֲיָלָא, אַרְח שְׁיִיפִין, וְנָגִיד לְבְרִית קַדִּישָׁא, לְנַגְדָּא לִיה בְּהֵהוּא גִפְן, וְדָא מְסַטְרָא דִימִינָא, דְּהָא לִית אֵיבָא מְשַׁתְּכָחָא אֶלָּא בִימִינָא. שְׁמַאֲלָא אֲתַעַר וִימִינָא עֲבִיד.

לְבַתַּר כְּלִיל שְׁמַאֲלָא בִימִינָא, וִימִינָא בְּשְׁמַאֲלָא, לְמַהוּי רְזָא דְאָדָם. וּבְגִין כֵּן תְּלִיתָאָה אֵיהוּ יוֹצֵר הָאָדָם. וְעַל דָּא יַעֲקֹב, דְּאֵיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם הָוָה.

רְבִיעָאָה, אֵיהוּ עֲמוּדָא חֲדָא, דִּירְכָא יְמִינָא. חֲמִישָׁאָה, שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתַגֵּל עֲקָרָה דְבִיתָא, בְּחֲדוּה בְּקַבּוּץ וּכְנִישׁוֹ דְבִנְהָא, מְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֻמָּא, וְדָא רְזָא דִּירְכָא אַחְרָא, דְאֲתַחֲבַר בִּירְכָא שְׁמַאֲלָא, לְמִיזֵל וּלְמִיכְנֵשׁ לְכָל סְטְרִין, וּכְנִישׁוֹ דְבִנִּין, וּרְחִימוֹ, לְמִיעַל לֹון בִּין בְּרַכִּין.

וּבְאִינוּן תְּרִין, דְנַבְיָאִים שְׁרִיין בְּגִינוּיָיהוּ, חֲדוּה דְעַקְרָא דְבִיתָא. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהָא שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת, לָא עֲבָדִין אֵיבָא וּפִירִין, וּכְנִישׁוֹ דְבִנִּין לְגַבִּיָּיהוּ, אִינוּן פִּירִין וְאֵיבִין דְלֵהוּן, וְלָא אֲתַעְרוּ כְּנִישׁוֹ דְבִנְהָא לְגַבְהָא, בַּר בְּנַבְיָאִים.

שְׁתִּיתָאָה שְׁמַח תְּשַׁמַּח רַעִים הָאֱהוּבִים, אֲתַר דְרַעוּתָא וְחֲדוּה וְאַחְוָה אֲשַׁתְּכַח, עֲמוּדָא דְכָל עֲלֻמָּא דְאֲקָרִי צַדִּיק, וְצַדִּיק וְצַדִּיק רַעִים וְאַהוּבִים אִינוּן, דְלָא אֲתַעְדוּן דָּא מִן דָּא. עַד הָכָא שִׁית בְּרַכָּאן, דְכֻלָּה אֲתַבְרַכַּת מִנִּיָּיהוּ.

שְׁבִיעָאָה אֵיהוּ מְקַיִים כְּלָא, וּמַהֲאֵי שְׁבִיעָאָה מִתְבְּרַכָּאן כְּלָא וְדָאֵי, כְּלָלָא דְעֵשֶׂר אֲמִירוֹן, בְּגִין דְדָא, כְּלִיל עֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא כְּלִיל בְּהָאֵי, י' זִינֵי דְחֲדוּה, שְׁשׁוֹן, שְׁמַחָה, חֲתָן, (ס"א וכלה, גילה, דיצה, אהבה, ואחווה, שלום) וְכֻלָּה, אַהֲבָה, אַחְוָה, גִּילָה, רִינָה דִיצָה, חֲדוּה, שְׁלוֹם וְרִיעוּת, לְמַהוּי כְּלָה שְׁלִימוֹ דְכֻלָּא.

זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְאִינוּן זָכוּ לְתַתָּא, כְּגוֹנוּנָא דְלַעֲיָלָא. עֲלִיָּיהוּ כְּתִיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעַמֶּךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. חֲדוּ כְּלָהוּ כָּל הֵהוּא יוֹמָא בְּמַלְיָן דְאֹרִייתָא, וְכָל בְּנֵי מְתָא עֲבָדוּ לִיה רִישָׁא עֲלִיָּיהוּ. לְיוֹמָא אַחְרָא, קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיא וּבְרַכּוּ לֹון, וְאַזְלוּ לְאַרְחִיָּיהוּ.

כַּד מְטוּ לְגַבִּיָּיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, זְקַף עֵינוּי וְחֲמָא לֹון. אָמַר לֹון מְסַתְּפַל הַגִּינָא בְּכוּ יוֹמָא דָּא, וְחֲמִינָא לְכוּ תְרִין יוֹמִין וְחַד לִילָא, דְהֵוִיתוּן לְגַבִּי מְשַׁכְּנָא דְהֵהוּא גַעַר מְסַטְרוֹן, וְהֵהוּא גַעַר הָוָה אֹולִיף לְכוּ רְזִין עֲלֵאִין בְּחֲדוּה דְאֹורִייתָא, זְכָאָה חוּלְקָכוֹן בְּנֵי.

סדרו מליון פלהו קמיה, וסחו ליה עובדא, אמר לון זכאין אתון, וזכאה חולקי, דהא אדפרנא יומא חד דהנה אזיל עמי בארחה רב ספרא אבוי, ובריכית ליה פד אתפרש מני, דיהא ליה בר אריא באורייתא, ולא בריכית ליה דאיהו יזכי ביה. זכאה חולקכון בני, עלייכו פתיב (ישעיה נד) וכל בניך למודי יי.

דבר אחר וכל בניך למודי יי. וכי כל בני דאינון דישראל, פלהו אוליף לון קודשא בריך הוא אורייתא. אין. דהא בשעתא דאינון ינוקי לעאן באורייתא, שכינתא אתיא ויהיב לון חילא ותקפא למלעי באורייתא, דאלמלא סיועא דקודשא בריך הוא, לא יכלין אינון ינוקי למסבל.

דף ק"ע ע"א

רבי שמעון הוה שכיח יומא חד גבי פתחא דלוד, ורבי חיאי בהדיה, פגע ביה חד ינוקא, אמר רבי שמעון ודאי דקודשא בריך הוא אתרעי (נייא אתער) בעלמא השתא ליומין זעירין, גלגולא רבא למלכי ארעא אליו באלין. (דף ק"ע ע"א) ודאי בעוד דאינון מקטרגין אליו על אליו, ישראל יהון גו רוחא.

אמר ההוא ינוקא, והא ביומא דא שארי אתערותא דא, דהא בהאי יומא דמין סגיין אושדין בעלמא. אמר ליה רבי חיאי, מנא ליה להאי ינוקא. אמר רבי שמעון, לזמניו נבואה נפיל בפום ינוקו, ומתנבאי יתיר מחד נביאה.

אמר ההוא ינוקא, וכי תנוהא איהו בינוקי למיהוי לון נבואה, והא קרא שלים איהו. מנלן. דכתיב וכל בניך למודי יי. אינון ודאי למודי יי, ונבואה מנהון נפקא, מה דלית הכי לכל עלמא, אלא לישראל בלחודוי, דכתיב בהו וכל בניך למודי יי, ובגיני פד מנהון נפקא נבואה. אתא רבי שמעון ונשקיה אמר מיומאי לא שמענא דא, בר השתא.

דא פקודא דקודשא בריך הוא למשה: (שמות כו) ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. (כלא כגוונא עלאה) (ד"א ל"ג פתח רבי יצחק) וכתיב (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו', עובדא דמשכנא באינון קרשים, כגוונא דאינון שרפים, (בהאי אתר) אליו עומדים, ואליו עומדים.

ואי תימא, והא כל חילי שמא אינון עומדים פלהו, כמה דאת אמר (זכריה ו) ונתתי לה מהלכים בין העומדים האלה, וכתיב (מלכים א כב) וכל צבא השמים עומדים עליו וגו', דהא פלהו משריין עלאין לית להו קפיצין, וכלהו קיימי בקימה. אלא ודאי פלהו קיימין, ולזמניו אליו אקרון שרפים, ולזמניו סלקין בשמא אחרא, אבל אליו פלהו בחד שמא קיימי.

והאי קרא אוקמוה, (נייא רבי יצחק פתח) כתיב (תהלים כג) מזמור לדוד יי רעי לא אחסר. הא (ני ע"א) אתמר, מה בין מזמור לדוד, ובין לדוד מזמור.

וְהָכָא, שְׂכִינְתָא קִדְמָא וְאַתְיָא, וְשָׂרְאֵת עֲלֵיהּ בְּקִדְמִיתָא. יְיָ רַעֲי, וְכִי אֲמַאי
שְׂכִינְתָא קִדְמָא הָכָא, וְהָא דָּוֵד אֲצִטְרִיךְ לְאַקְדָּמָא (ס"א לאתערא) אִיהוּ
בְּקִדְמִיתָא, הוּאִיל וּבְעֵי מְזוּנִיָּה מַעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אַלָּא, וְדַאי שְׂכִינְתָא קִדְמָא וְאַתְיָא, וְשָׂרְאֵת עֲלֵיהּ, וְאַתְעֵרֵת לִיהּ לְשִׁבְחָא
לְמַלְכָא שְׂבַחָא דָּא, וְלִמְבַעֲי מְזוּנִי מְקַמֵּי מַלְכָּא, דְּהָא הֲכִי אֲצִטְרִיךְ עַל מַלְכָּא
דְּמְזוּנָא דְּבַעֲיָא אִיהִי וְרַעוּתָא דִּילָהּ, דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִבְעוּן מְזוּנִי. בְּגִין דְּכָד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְנַחְתָּא מְזוּנִי לְעֲלָמָא, אִיהִי נְטִלָּא בְּקִדְמִיתָא, וְעֵלָּה
נַחְתֵּי מְזוּנִי לְעֲלָמִין פְּלָהוּ. וּבְגִינֵי כֵּן אִיהִי אַקְדִּימֵת לְמַלְכָּא דָּא דְּמְזוּנִי,
וְשָׂרְאֵת עֲלֵיהּ דְּדָוִד. יְיָ רַעֲי, יְיָ רַעֲיָא דִּילִי, כְּהֵאֵי רַעֲיָא דְּמַדְבַּר עֲאֲנָא דִּילֵיהּ
בְּאַתְרֵי דְּדִשְׁאִין וְעֵשְׂבִין, דְּלֹא מַחְסֵר בֵּיהּ כָּל מַדְעָם. אוּף הֲכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הוּא אִיהוּ רַעֲיָא דִּילִי, לְמִיזֵן לִי בְּכָל מָה דְּאֲנָא אֲצִטְרִיךְ. דְּבַר אַחַר יְיָ
רַעֲי, תְּגִינֵן, דְּקִשִּׁין מְזוּנֵתִיו דְּבַר נֶשׁ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּקַרְיַעַת יָם
סוּף. הָכָא תְּרִין גְּוֹנִין אֵינֻן, וְתַרְוֵיהוּ בְּאַרְחֵי קִשׁוּט.

חַד בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל עוּבְדוּי בְּדִינָא וּקְשׁוּט, וְעַל דִּינָא וּקְשׁוּט
אַתְקִיָּים כָּל עֲלָמָא. וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וּבְכָל זְמָנָא וְזְמָנָא, דָּן כָּל עֲלָמָא
בְּדִינָא לְצַדִּיקֵי וְלְרִשְׁיַעֲי וְלְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (תהלים יא) כִּי צַדִּיק
יְיָ צַדִּיקוֹת אֶהֱב. וְכָד אִיהוּ דָּן בְּנֵי נֶשָׂא, וְחַמֵּי בְּנֵי נֶשָׂא כְּמָה חֲיִיבִין, וְכְמָה
חֲטָאִין קַמֵּיהּ, כְּדִין קִשָּׁה בְּעִינוּי לְמִיָּהֵב לֹון מְזוּנָא בְּכָל זְמָנָא, בְּגִין דְּאִית
לִיהּ לְמִיזֵן חֲיִיבֵיָּא, וְלֵאִינוּן דְּחֲטָאֵן.

וְאִיהוּ עֵבִיד עֲמַהוּן לְגוּ מְשׁוּרַת הַדִּין, וְזֵן וּמְפָרְנִס לֹון כְּפּוּם חֲסֵד עֲלָאָה,
דְּאַתְמַשְׁדָּ (קס"ח ע"ב) וְאַתְנַגִּיד עַל כָּל (ס"א עמין ובני) בְּנֵי עֲלָמָא, וּבִיָּה אִיהוּ זֵן
וּמְפָרְנִס לְכָלָּא, לְצַדִּיקֵי וְלְחֲסִידֵי וְלְרִשְׁיַעֲי, וְלְכָל אֵינֻן בְּנֵי עֲלָמָא, וְלְכָל
חִינֵן וּבְעֵירֵי חֲקֵלָּא, וְעוֹפֵי שְׂמַיָּא, מְקַרְנֵי רְאֲמִים עַד בִּיצֵי כְּלָמִי, וְלֹא
אַשְׁתָּאֵר בְּעֲלָמָא, דְּאִיהוּ לָא זֵן וּמְפָרְנִס לְכָלָּא, אִף עַל גַּב דְּקִשָּׁה קַמֵּיהּ,
לְפּוּם עוּבְדִין דְּבְנֵי עֲלָמָא, כְּקַרְיַעַת יָם סוּף.

דף ק"ע ע"ב

וְכִי קַרְיַעַת יָם סוּף קִשָּׁה קַמֵּיהּ, וְהִכְתִּיב (נחום א) גּוֹעַר בַּיָּם וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ה)
הַקּוֹרָא לְמִי הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהָא כֵּינֹן דְּסַלִּיק (דף ק"ע ע"ב) רַעוּתָא
קַמֵּיהּ, כְּלָא קַמֵּיהּ כְּאִין הוּא חָשִׁיב, וְאַתְ אַמְרַתְּ דְּקַרְיַעַת יָם סוּף קִשָּׁה
קַמֵּיהּ.

אַלָּא בְּזְמָנָא דִּישְׂרָאֵל אַעְבְּרוּ לְגַבֵּי יַמָּא, וּבְעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַקְרַע
לֹון יַמָּא דְּסוּף, אַתְא רַהֵב הַהוּא מְמָנָא דְּעַל מְצַרִּים, וּבְעָא דִּינָא מְקַמֵּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר קַמֵּיהּ, מְאֲרִיָּה דְּעֲלָמָא, אֲמַאי אַתְּ בְּעֵי לְמַעְבַּד
דִּינָא עַל מְצַרִּים, וְלְמַקְרַע יַמָּא לְיִשְׂרָאֵל, הָא פְּלָהוּ חֲיִיבִין קַמְךָ, וְכָל אַרְחָדָּ
בְּדִינָא וּקְשׁוּט. אֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְאֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

אֵלִין בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת, וְאֵלִין בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. אֵלִין אוֹשְׁדֵי דְמִין, וְאֵלִין אוֹשְׁדֵי דְמִין.

בְּהִיא שְׁעֵתָא הָוָה קָשָׁה קַמִּיה, לְמַעְבַּר עַל אַרְח דִּינָא. וְהָא יִשְׂרָאֵל הָוּ נָטְלִי עַל יַמָּא, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יד) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מָה תַצְעַק אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, וְהָוָה קָשָׁה קַמִּיה לְמַעְבַּר עַל דִּינָא, וְלְמַקְרַע לֹון יַמָּא דְּסוּף, וְאֶלְמַלְא דְּאֶשְׁגַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּזָכוֹת אַבְרָהָם, דְּאֶקְדִּים בְּצַפְרָא לְמַעְבַּד פְּקוּדָא דְּמֵאֲרִיה, וְרַעוּתָא דִּילֵיה, כְּדְכְתִיב (בְּרַאשִׁית כב) וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, כְּלָחוּ אֶתְאֲבִידוּ בְּיַמָּא, בְּגִין דְּבָכַל הָהוּא לִילָא, בְּדִינָא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

דְּתַנִּינֵן, מֵאִי דְכְתִיב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. מְלַמֵּד דְּאֵתוּ מְלֹאכֵי עֲלָאֵי לְשַׁבְחָא בְּהִיא לִילָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֹון, וְכִי (ס"א בנ"י) עוֹבְדֵי יְדֵי טַבְעִין בְּיַמָּא, וְאֵתוּן מְשַׁבְּחוּן קַמִּי, מִיַּד וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. מָה כְּתִיב, וַיְהִי בְּאֶשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר, אֶשְׁגַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּזָכוֹתָא דְּאַבְרָהָם, דְּאֶקְדִּים בְּצַפְרָא לְמַעְבַּד רַעוּתֵיה דְּמֵאֲרִיה, כְּדְכְתִיב וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. כְּדִין אֶהְדֵּר יַמָּא, וְעֲרָקוּ מִיַּין קַמִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

דְּכְתִיב וַיִּשָּׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶר לְאִיתְנוּ, וְתַנִּינֵן, לְאִיתְנוּ: לְתַנְאוּ. לְהִיא תַנְאֵי דְּהִתְנָה עַמִּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּד בְּרָא עֲלֵמָא, לְאִיתְנוּ, כְּתִיב הֲכָא לְאִיתְנוּ, וְכְתִיב הֲתָם (תְּהִלִּים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתְנוּ הָאֲזָרְחִי, וְעַל דָּא לַפְּנוֹת בְּקֶר, בְּהִיא זְמַנָּא דְּאֶקְדִּים אַבְרָהָם לְמַעְבַּד רַעוּתָא דְּמֵאֲרִיה, כְּדִין אֶתְקַרַע יַמָּא, (הֲכָא וַיְהִי אֶת מַחֲנֵה מִצְרַיִם) וְעַל דָּא קָשָׁה הָוָה קַמִּיה קַרִיעַת יַם סוּף.

כְּגוּוֹנָא דָּא, קָשִׁין זְווגִין קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּקַרִיעַת יַם סוּף, מָה קַרִיעַת יַם סוּף קָטִיל לְאֵלִין בְּהֵאִי סְטָרָא, וּמְקַיִים לְאֵלִין בְּהֵאִי סְטָרָא, אוּף הֲכָא בְּזוּוֹגִין, כְּתִיב (תְּהִלִּים סח) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכּוֹשְׁרוֹת, וְתַנִּינֵן בְּכִי וְשִׁירוֹת, מִיִּית הָאִי, וַיְהִיב אֶתְתִּיה לְהָאִי, וְלִזְמַנִּין לְחַיִּבָּא מְזִדְמַנָּא לִיה אֶתְתָּא מְעֵלָא. אָבַל רְזִין סְתִימִין אִינוּן בְּכֵלָא וְכֵלָא הוּא בְּדִינָא, וּמָה דְּאֶתְעָרוּ חֲבַרְיָא בְּהָא, וְדֵאִי הֲכִי הוּא.

וּמָה דְּאֶתְעָרוּ לַפְּנִי, וְלֹא (קַנְיִיג ע"ב) מְלַפְּנִי, לַפְּנִי הָהוּא דְּקֵאִים לַפְּנִי, קַמִּיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשִׁמְשׁ קַמִּיה, וְעַל דָּא לֹא אָמְרוּ דְּקָשִׁין זְווגִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֹן קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵיו שֶׁל אָדָם לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא לַפְּנִי, וְלְהָאִי קָשִׁין כָּל הַנִּי, דְּהָא לָאוּ בְּרִשׁוּתֵיה קַיִמִי, אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ עֲבִיד, בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא עֲבִיד. (ד"א ל"ג אב"ל אף על גב דאיהו עבִיד)

כְּתִיב (וַיִּקְרָא כב) וְנִכְרַתְהָ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מְלַפְּנִי. מֵאִי מְלַפְּנִי. אֶלָּא דָּא עֲלֵמָא דְּאֶתִי, הָהוּא דְּכָל חַיִּין קַיִמִין תַּמְּוֹן. דְּבַר אַחַר, דָּא צְנוּרָא עֲלָאָה, נְהַר דְּלֹא פְּסָקִין מִימּוֹי לְעֵלְמִין. וְכֵלָא חַד, וְדָא אִיהוּ דְּנָטִיל כָּל עֲדוּנִין דְּעֲלֵמָא דְּאֶתִי. וּמֵאִינוּן עֲדוּנִין עֲלָאִין תַּשְׁתַּצִּי, (הָאִי נֶפֶשׁ) מֵאֶתֶר דְּהִיא נַעַם יְיָ תַּמְּוֹן, וְדָא אִיהוּ מְלַפְּנִי.

דף קע"א ע"א

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הָא כְּתִיב, (יונה א) וַיִּקַּם יוֹנָה לְבָרוּחַ תַּרְשִׁישָׁה מִלְּפָנַי יְיָ כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְּפָנַי יְיָ הוּא בּוֹרֵחַ, וְתִגִּינּוּ מֵאִי טַעֲמָא אֲזִל יוֹנָה וּבָרַח, וְכִי מֵאֵן יִיכּוֹל לְמַבְרַח מְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, אֲלֵא הָוָה אֲזִיל וּבָרַח לְנַפְקָא מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, דְּהָא שְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיא לְבַר מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וּבְגִין דְּלֵא תִשְׁרִי עֲלוּי שְׂכִינְתָּא, הָוָה בָּרַח בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְּהָא שְׂכִינְתָּא אִיהִי שְׂרִיא תַּמּוֹן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קכח) אֲשַׁתַּד כְּגֹפֶן פּוֹרְיָה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ. גֹּפֶן פּוֹרְיָה דָּא שְׂכִינְתָּא, מַה שְׂכִינְתָּא הָוָה סְתִימָא לְגוּ בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, (דף קע"א ע"א) אוּף הָכִי אֲתַתָּא צְנִיעָא, לָא נַפְקָא מִתַּרְעָא דְּבֵיתָה לְבַר. וּבְגִינֵי כֵּךְ הָוָה בָּרַח יוֹנָה לְבַר מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהָא הָכֵא כְּתִיב מִלְּפָנַי, וְלֵא כְּתִיב לְפָנַי.

אֲלֵא וְדֵאִי הָכִי הוּא, מִלְּפָנַי, דְּהָא רוּחַ נְבוּאָה לָא אֲתִיא מְגוּ שְׂכִינְתָּא, אֲלֵא מִלְּפָנַי. אִינוּן תַּרְוֵן דְּרַגְוֵן דְּנְבִיאִים, דְּקָא שְׂרִינּוּ עַל שְׂכִינְתָּא, וּמַהֲוֵא אֲתַר דְּחִיל לְמַהוּי תַּמּוֹן בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא מִלְּפָנַי. כִּי מִלְּפָנַי יְיָ הוּא בּוֹרֵחַ, וְלֵא לְפָנַי יְיָ, דְּהָא הָוָה יָדַע דְּנְבוּאָה לָא הָוָה אֲתִי אֲלֵא מִלְּפָנַי.

וּבְגִינֵי כֵּךְ קִשְׁיִן זְווגִין, קִשְׁיִן מְזוֹנוֹתֵי שֶׁל אָדָם לְפָנַי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל דָּא דָּוִד מִלְּכָא תַּלֵּי מְזוֹנוֹתֵי לְעִילָא, בְּגִין דְּלְעִילָא לָא פְּסִיק לְעַלְמִין. אֲבַל הָכֵא פְּסִיק, דְּהָא לָא תַּלֵּיין בֵּיהּ מְזוֹנוֹת. לְעִילָא אִינוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים כג) יְיָ רֹעִי לֹא אֶחְסֵר, לָא יִפְסְקוּן מְזוֹנוֹת מְנִי לְעַלְמִין, בְּגִין דְּהָוֵא נְהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיִק מְעַדָּן לָא פְּסִיק לְעַלְמִין, וּבְגִין דָּא קְדָמָא שְׂכִינְתָּא עַל דָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּהָאִי אֲתַר מְקַבְּלָא מְזוֹנָא מְלַעִילָא, כְּלָהוּ דְּמַקְדְּשֵׁי לְמַאֲרִיחוֹן, כְּלָהוּ מִתַּעֲדִינּוּ, וּמִתַּעֲרִין, וְסַלְקִין גְּדַפִּין, כִּד אֲתִיא שְׂכִינְתָּא בְּהָוֵא מְזוֹנָא, בְּגִין דְּלֵא יִסְתַּכְּלוּן בֵּיהּ.

וְאִינוּן תַּלְתַּת מִשְׁרַיִן בְּסַלְקִין חַד, קְרָאן וְאִמְרִי (ישעיה ה) קְדוּשׁ. קְרָאן אֲלִין לְמִשְׁרַיִתָא תַּנְיִנָא, וְסַלְקִין גְּדַפִּין אֲלִין קְדָמָא, וְאֲלִין תַּנְיִנֵי, וְאִמְרִין אֲלִין תַּנְיִנֵי קְדוּשׁ. קְרָאן אֲלִין לְמִשְׁרַיִתָא תַּלִּיתָא, וְסַלְקִין גְּדַפִּין תַּלְתַּת מִשְׁרַיִן כְּחַדָּא, וְכְּלָהוּ אִמְרִי קְדוּשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל דָּא כְּלָהוּ מְשַׁלְּבֵן דָּא בְּדָא, אֲלִין עֲאֲלִין לְגוּ אֲלִין, וְאֲלִין עֲאֲלִין לְגוּ אֲלִין, מְשַׁלְּבֵן דָּא בְּדָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר מְשׁוּלְבוֹת אִשָּׁה אֶל אַחוּתָה כִּן תַּעֲשֶׂה לְכָל קְרִשֵׁי הַמִּשְׁכָּן.

קְרִשִׁים קִימִי תַּדִּיר בְּקִיּוּמֵיהוֹן, וְלֵא מִתְּכַפְּפִי, כְּגוֹוֵנָא דְּאִינוּן עוֹמְדִים, דְּלֵא מִתְּכַפְּפִי דְּלִית לּוֹן קְפִיצִי, וְקִימִי תַּדִּיר בְּלֵא יִשְׁיבָה, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּקְרִשִׁים עוֹמְדִים.

מַה כְּתִיב, שְׁתֵּי יָדוֹת לְקִרְשׁ הָאֶחָד, אוּף הָכִי, בְּתַרֵּי גְוֹוֵנֵי אִינוּן כְּלִילֵן כָּל חַד וְחַד מְנִייהוֹ, הָהוּא דִּילִיָּה וְדַחְבְּרִיָּה, וְחַבְּרִיָּה אוּף הָכִי בֵּיהּ, וְעַל דָּא מְשַׁלְּבֵן דָּא עִם דָּא. (דא נטיל דיליה ודחבריה, ודא נטיל דיליה ודחבריה).

כְּגוֹנוֹנָא דְּא כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא, (משלי ג) כִּי טוֹב סַחֲרָה מִסַּחֲר כֶּסֶף וּמְחָרוֹץ
תְּבוֹאָתָהּ, דְּא אוֹלִיף לְדָא, וְדָא אוֹלִיף לְדָא, אֶתְעַבְדוּ מְשַׁלְבֵן דְּא עִם דְּא.
דְּא נְטִיל דִּילִיה וּדְחַבְרִיה, וְדָא נְטִיל דִּילִיה וּדְחַבְרִיה, וּמְשַׁלְבֵן דְּא בְּדָא.

כְּתִיב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי עַל מֵי מְנוּחוֹת יִנְהַלְנִי. נֵאוֹת דְּשָׂא, אֲלִין אֵינוֹן
מְקוֹרִין עֲלָאִין, דְּכָל מְזוֹנָא וְסָפוּקָא אֶתְיָא מְנִייהוּ. נֵאוֹת אֲלִין אֶקְרוּן (איכה
ב) נֵאוֹת יַעֲקֹב. נֵאוֹת דְּשָׂא, בְּגִין דְּאִית נֵאוֹת לְבַר דְּאֶקְרוּן (יואל ב) נֵאוֹת
מִדְּבַר, וְעַל דְּא בְּנֵאוֹת דְּשָׂא. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב תְּדַשָּׂא הָאֲרָץ דְּשָׂא, דְּהָא
אִיהוּ לְתַתָּא. אֲלָא דְּשָׂא מְאִינוֹן נֵאוֹת אֶתְיָא דְּאֶתְיִילִיד וְאַצְמַח מְנִייהוּ, וְעַל
דְּא בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי. עַל מֵי מְנוּחוֹת יִנְהַלְנִי, אֲלִין מֵיִן דְּנִיחָא, דְּקָא
נִגְדִין מְהֵהוּא אֶתְר דְּנִגִיד וְנִפִיק מְעַדָן, וְאֵינוֹן מֵיִן אֶקְרוּן מֵי מְנוּחוֹת. נִפְשִׁי
יִשׁוּבֵב דְּא הוּא נִפְשׁ דָּוִד, וְלֹא בְּעָא דָּוִד לְאֶתְקַנָּא אֲלָא לְהֵהוּא דְּרָגָא דִּילִיה
כְּדָקָא יֵאוֹת. בְּאֲלִין מֵי מְנוּחוֹת, זְמִינִין צְדִיקָא לְנִיחָא לְעֲלָמָא דְּאֶתִי,
דְּכְתִיב, (ישעיה נח) וְנִחַד יְיָ תִמִּיד וְגוֹ'. (שמות כו) וְעֲשִׂיתָ קֶרְסִי נְחֹשֶׁת חֲמֻשִׁים
וְגוֹ'. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֶבְרָהָם הוּוּ יִתְבִּי לִילְיָא חַד. כִּד רַמְשׁ לִילְיָא, עֲאֵלוּ גּוֹ
גְּנָא דְּעַל יִמָּא דְּטַבְרִיָּא. אֶדְהַכִּי, חֲמוּ תַרְוִין כְּכַבְיָא דְּנְטִלִי, דְּא מְהַכָּא, וְדָא
מְהַכָּא, וְאֶעְרַעוּ דָּא בְּדָא וְאֶטְמְרוּ.

דף קע"א ע"ב

אָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם, כְּמָה רַבְרָבָן עוֹבְדֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשִׂמְיָא מְלַעֲלֵא,
וּבְאַרְעָא מְלַרְע. מֵאן יְכִיל לְמַנְדַּע בְּאֲלִין תַרְוִין כְּכַבְיָא, דְּנִפְקוּ חַד מְהַכָּא,
וְחַד מְהַכָּא וְאֶעְרַעוּ דָּא בְּדָא, וְאֶטְמְרוּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי לֹא חֲמִינָא
לוֹן, הָא אֶשְׁגַּחְנָא בְּהוּ, וְאֶשְׁגַּחְנָא בְּכַמָּה עוֹבְדִין אַחֲרָנִין (דף קע"א ע"ב)
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד תְּדִיר.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים קמז) גְּדוֹל אֶדוּנִינּוּ וְרַב כַּח וְגוֹ' גְּדוֹל וְרַב וְעֲלָאָה אִיהוּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִי לֹא יִדְעֵנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּדוֹל אִיהוּ וְרַב כַּח,
מֵאִי שְׁבַחָא דְּדוּד הַכָּא.

אֲלָא בְּכָל אֶתְר אִיהוּ אָמַר (תהלים קמה) גְּדוֹל יְיָ, וְהַכָּא אָמַר גְּדוֹל אֶדוּנִינּוּ.
מֵאִי טַעְמָא. אֲלָא הֵתֵם דְּאִיהוּ אָמַר גְּדוֹל יְיָ וּמְהַלֵּל מְאֹד. בְּדְרָגָא עֲלָאָה
קְאָמַר. וְהַכָּא דְּכְתִיב גְּדוֹל אֶדוּנִינּוּ בְּדְרָגָא תַתְּאָה קְאָמַר, דְּאִיהוּ אֶדוּן כָּל
הָאֲרָץ. מָה כְּתִיב לְעִילָא מְהֵאִי קְרָא, מוֹנָה מְסַפֵּר לְכַכְבִּים לְכֻלָּם שְׁמוֹת
יְקָרָא. אִי כָּל בְּנֵי עֲלָמָא מִיּוֹמָא דְּאֶתְבְּרִי אָדָם, יִתְכַנְשׁוּן לְמַמְנִי כְּכַבְיָא, לֹא
יְכַלִּין לְמַמְנִי, כְּמָה דְּאֶתְר אָמַר (בראשית טו) וְסָפוֹר הַכַּכְבִּים אִם תּוּכַל לְסָפוֹר
אוֹתָם. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָה כְּתִיב בֵּיהּ, מוֹנָה מְסַפֵּר לְכַכְבִּים לְכֻלָּם
שְׁמוֹת יְקָרָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכְתִיב גְּדוֹל אֶדוּנִינּוּ וְרַב כַּח וְגוֹ'. כְּמָה דְּלִית
מְסַפֵּר לְכַכְבִּי שְׂמִיָּא, בַּר מְנִיָּה. אוּף הַכִּי אִיהוּ כְּתִיב בֵּיהּ, וְלִתְבוּנָתוֹ אִין
מְסַפֵּר.

תא חזי, כתיב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו', כלהו חיילין ומשרין וכבאי, קודשא בריך הוא אפיק לון בשמא, כל חד וחד, ולא גרע אפילו חד. בכל כבאי ומזלי דרקיעין כלהו, אתמנון נגידין ופקידין לשמשא עלמא, כל חד וחד כדקא חזי ליה. ולית לך עשבא זעירא בכל עלמא, דלא שלטא עליה כבא ומזלא ברקיעא, ועל ההוא כבא ממנא חד, דקא משמש קמיה דקודשא בריך הוא, כל חד וחד כדקא חזי ליה.

כל כבאי דברקיעין כלהו משמשי על האי עלמא, וכלהו פקידן לשמשא כל מלה ומלה, לאינון דבהאי עלמא, ולא צמחין ולא מגדליו עשבין ואלנין ודשאין, ועשבי ברא, בר בחיזו דכבאי דקא קיימי עליהו, ואתחזון עליהו אנפין באנפין, כל חד וחד כמה דאתחזי ליה.

רוב משרין דכבאי ומזלי, כלהו נפקין בראשיתא דליליא, עד תלת שעתין חסר רביעא. מתמן ולהלאה לא נפקין בר זעירין. ואינון כבאי כלהו לא משמשי לבטלה, ולא אתחזון לבטלה. ואית כבאי דקא משמשי כל ליליא, בגין לאצמחא ולגדלא כל אינון מלן דאתפקדו עליהו. ואית כבאי דקא משמשי עד פלגות ליליא, וצמחין ומגדליו מראשיתא דליליא, עד ההיא שעתא, כל אינון מלן דאתפקדו עליהו. ואית כבאי דקא משמשי זעיר מליליא, דכיון דאתחזי בהדי ההוא עשבא, או ההוא דשא, מיד אשלים שמושיה, ולא אצטרף יתיר בההוא ליליא. והא אינון לא קיימין לבטלה, כיון דאשלימו שמושיהו, לא אתחזון יתיר בהאי עלמא, ועיילין לאתריהו.

בספרא דחכמתא עלאה דבני קדם, אמרי על כל אינון כבאי (ויחי רכ"ג ע"א, ויקרא רל"א ע"ב) דשרביטא, דקא משדרי שרביטא ברקיעא, אמרי דעשבין אינון בארעא, מאינון דאקרון סמי דחיי, ואבנין יקירן אית בארעא, וזהב שחוט דמגדלא גו טורי רמאי, בזעיר מין דחפאי עליה, ולא חפאי אלא דנגיד עליה, ושלטאן על כל אליו אינון כבאי דשרביטא, ומגדלי אליו בגינייהו.

וכל תקונא וגדולא דלהון, לאו איהו אלא בחיזו ונגהא דההוא שרביטא, דקא משדר ההוא כבא, גו רקיעא, וכדן אתתקנו ומתגדלו כל אינון מלן.

דף קע"ב ע"א

מרעין אית בבני נשא, כגון ירוקין וקסטירין. דאסוותא דלהון לא תלי, אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעינין, ואית ליה למאריה דמרע לאסתכלא ביה. ולא (נ"א שכ"ד) שייך (ס"א אתסי) בהאי עד דאעבר ההוא מראה לסטרא דא ולסטרא דא, כגוונא דשרביטא, דיושיט נציצו דברק לאנפוי, ובההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעינין, אתי ליה אסוותא. אוף הכי, כל אינון דשלטי עליהו אינון כבאי, לית לון תקונא וגדולא במה

דַּאֲתַחְזִי, בַּר הַהוּא פְּשִׁיטוּ דְשֶׁרְבִיטָא, וּבַהֲאִי מִתְתַקְנִי, בְּחִיזוּ, (דף קע"ב ע"א)
בְּגוּוֹן, בְּחִילָא, כְּמָה דַּאֲתַחְזִי.

וְשִׁפִּיר אִיהוּ, דְּהָא כְּגוּוֹנָא דָּא, רְמִיזוּ בְּסִפְרָא דְשִׁלְמָה מְלָכָא, בְּחֻכְמָתָא
דְּאַבְגִּין יְקִירוֹן, דְּאִי חֶסֶר מְנַהוֹן נִגְהָא דְנִצְיָצוּ וּלְהִיטוּ דְכַבְּיָא יְדִיעוֹ, לֹא
מְגַדְלִין, וְלֹא (ס"א מִתְתַקְנִין לַעֲלָמִין) מִתְתַקְנִי לֹוֹן לְעֲלָמִין, וְכֹלָא אֲתַקִּין קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא לְתַקוּנָא דְעֲלָמָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּרַאשִׁית א) לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ,
בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִידָא בְּהֵאִי עֲלָמָא לְתַקְנָא לִיה.

כְּתִיב (שְׁמוֹת כו) וְעָשִׂיתָ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמֻשִׁים, וּכְתִיב וְעָשִׂיתָ חֲמֻשִׁים קַרְסֵי
זָהָב, וְתַנִּינוּ, מֵאֵן דְּלֹא חֲמָא אֵינּוֹן קַרְסִים בְּמִשְׁכָּנָא, לֹא חֲמָא נְהִירוֹ
דְּכַבְּיָא בְּרַקִּיעָא, בְּגִין דְּבַהֲהוּא חִיזוּ, וּבַהֲהוּא גּוּוֹנָא, דְּמִיָּין לְכֹל מֵאֵן
דְּאַסְתָּכֵל בְּהוּ.

כַּכְּבִּיא אִית בְּרַקִּיעָא, דְּאַלִּין נִפְקִי מִהֵהוּא רַקִּיעָא, דְּכֹל כַּכְּבִּיא אֲדוּקִין
תַּמּוֹן. בְּהֵהוּא רַקִּיעָא אִית מְאָה חֲלוּנֵי מִשְׁקוּפִין, מְנַהוֹן לְסִטְר מְזָרְחָא,
וּמְנַהוֹן לְסִטְר דְרוֹם. וּבְכֹל חֲלוּנָא וְחֲלוּנָא כַּכְּבִּיא חַד.

וְכַד שְׁמַשָּׁא אָזִיל בְּאֵינּוֹן חֲלוּנֵין וּמִשְׁקוּפִין דִּי בְּרַקִּיעָא נְצִיץ בְּנִצְיָצוּ, וְאַלִּין
כַּכְּבִּיא נִפְקִי לְאַתְנַצְצָא מִהֵהוּא נְצִיצוּ דְשְׁמַשָּׁא וְאַצְטָבְעוּ, מְנַהוֹן סוּמְקִין
כְּגוּוֹנָא דְנְחֹשֶׁת, וּמְנַהוֹן יְרוּקִין כְּגוּוֹנָא דְזָהָב, וְעַל דָּא, אֲלִין סוּמְקִין, וְאַלִּין
יְרוּקִין. חֲמֻשִׁים אֵינּוֹן בְּאֵינּוֹן חֲמֻשִׁים חֲלוּנֵין, (נ"א וְחֲמֻשִׁים אֵינּוֹן בְּאֵינּוֹן חֲלוּנֵין)
אַחֲרָנִין. דְּלְסִטְר מְזָרְחָא אֵינּוֹן יְרוּקִין, דְּלְסִטְר דְרוֹם אֵינּוֹן סוּמְקִין, בְּהוּ
אַתְאַחַד סוּמָא דְמִשְׁכָּנָא.

בְּכֹל אֵינּוֹן כַּכְּבִּיא דְנִפְקִי מִהֵהוּא רַקִּיעָא, מִתְעַרְבֵי אֵינּוֹן כַּכְּבִּיא בְּלִילָא,
וְנִצְצִי וּמְלַחֲטִי וְשִׁלְטִי בְּהֵאִי עֲלָמָא. מְנַהוֹן עַל נְחֹשֶׁת, מְנַהוֹן עַל זָהָב יְרַקְרַק,
וְאַתְתַקְנֵן וּמְגַדְלֵן עַל חִילָא דְלַהוֹן.

אַלִּין כַּכְּבִּיא שִׁלְטִי בְּכִי"ה וּפְלָגָא נְקוּדִין דְלִילָא, דְּאֵינּוֹן רְגַעֵי שְׁעָתָא, וְאַינּוֹן
דְּמְגַדְלֵי נְחֹשֶׁת דְּאֵינּוֹן סוּמְקִי וְלַחֲטִי וְנִצְצִי. וְכַד אֲוִשִׁיטוּ תְּלַת זְמַנִּין נְצִיצוּ
לְסִטְרָא דְמְזָרְחָא, אוֹ חֲמֻשׁ, אוֹ שְׁבַע, מְלָכֵי עַמִּין יִיתוֹן עַל הַהוּא סִטְרָא, וְכֹל
עֲתָרָא וְדַהְבָּא יִסְתַּלֵּק מִהֵהוּא סִטְרָא. וְאִי נְצִיצוּ חַד, תְּרִין, אַרְבַּע, שִׁית,
דָּא בְּתַר דָּא, אֵימְתָא וּפְחָדָא יְפוּל, וְיִשְׁרִי עַל הַהוּא סִטְרָא. בְּטִישׁ נְצִיצוּ
וְשִׁכִּיד, בְּטִישׁ נְצִיצוּ וְשִׁכִּיד, יְתַעְרוּ קַרְבֵי, וְלֹא יְתַעְבִּידוּ, (ד"א בַּעֲלָמָא בַּהֲהוּא
סִטְרָא) דְּהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא, אֲתַעְרוּתָא הוּא לְעִילָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
בְּאֵינּוֹן מְמַנֵּן דְעֲלָמָא דְשִׁלְטִין עַל שְׂאֵר עַמִּין, וְכֹן כְּגוּוֹנָא דָּא בְּסִטְרָא אַחֲרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאל ב) לְהוּא שְׁמִיָּה דִּי אֶלְהָא מְבָרַךְ מֵן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דִּי
חֻכְמָתָא וּגְבוּרָתָא דִּילִיהָ הִיא. וְהוּא מְהַשְׁנֵא עַדְנִיא וְזְמַנָּא. וְכֹלָא אִיהוּ
בְּרִשׁוּתִיהָ, וְאַפִּיק לְעַמִּיָּה קְדִישָׁא, מְחִילָא וּרְשׁוּתָא דְכַכְּבִּיא וּמְזָלֵי, בְּגִין
דְּאֵינּוֹן טַעוּוֹן אַחֲרוֹ וְלֹא בְּאַלִּין חוּלְקָא דִּיעַקֵב, כִּי אִם (יְרֵמִיָּה י) בִּיזְרָא חֲכַל
הוּא.

רְקִיעַ אֵיךְ לְעֵילָא, עַל כָּל אֲלֵין רְקִיעִין, וְאִיהוּ טָמִיר וְגָנִיז, וְחֻתְמָא דְגוּשְׁפִּנְקָא דְמִשְׁפָּנָא שְׁלֵטָא עַל הַאֵי רְקִיעַ, וְהַאֵי רְקִיעַ אֲקָרִי אֲדָרָא דְמִשְׁפָּנָא, וּבְהַאֵי רְקִיעַ כָּל אֵינֻן חֲלוֹנִין, מִסְטָרָא דָא, וּמִסְטָרָא דָא, וְאֲחִיד כָּל אֵינֻן סְדוּרִין דְמִשְׁפָּנָא. שְׂיִת (בִּלְק קפ"ג ע"ב) חֲלוֹנִין אֵינֻן רַבְרַבִּין עַל כְּלָהוּ, וְחַד סְתִים לְשֵׁלֵטָא עַלֵיָהוּ.

חֲלוֹנָא חַד, אֲקָרִי חֲלוֹן זְהָרָא, וּבִיָּה נְפָקָא כְּכָבָא חַדָא, דְאֲקָרִי לְחַפְיָמִי י"ד, וְדָא אִיהוּ הַתּוֹכָא דְקָא מְהַתְּדָ לְתַתָּא בְּשֵׁלֵטְנוּתָא דִּיהוּדָה. לָאוּ דָאִית לִיָּה חוֹלְקָא בִיָּה, דְהָא לִית לְשֵׁבֶטִין דִּישְׂרָאֵל חוֹלְקָא וְאֲחֻסָּנָא בְּהוּ, אֲלָא שְׁבֻטָא דִּיהוּדָה שְׁלֵטָא עַל הַאֵי, וְלָאוּ אִיהוּ עַלֵיָה.

וְכַד אֲסִטּוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֲרַחֲיָהוּ מִבְּתַר קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָה הוּא, אֲזָלוּ לְמַנְדַּע בְּתַר חֲלוֹנָא דָא, וְהַאֵי כְּכָבָא. וְאֲמָרוּ (ס"א דהא ידע) דְהַאֵי יָדָא דְקָא מְנַצַּח לְשָׂאָר עַמּוּן, דְכְּתִיב בִּיָּה (בְּרַאשִׁית מֵט) יָדָדָ בְּעָרְףְּ אוּיָבִידָ, וְאֲזָלוּ אֲבַתְרִיָּה וְעַבְדוּ לִיָּה שְׁמוּשָׁא וּפְלַחְנָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מִלְכִים א יד) וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הַרְעָ בְּעֵינֵי יָי.

דף קע"ב ע"ב

הַאֵי כְּכָבָא כַּד נְפִיק פְּשִׁיט חַד יָד בְּחַמֶּשׁ אֲצַבְעוֹן, נְהִיר וְנִצְיָץ בְּהַהוּא חֲלוֹן. (דף קע"ב ע"ב) מְאָרִיָּהוּן דְקוֹסְמִין וְחַרְשִׁין, דְחֲלִי מְהַאֵי אֲתַר, בְּגִין דְבִשְׁעָתָא דְהַאֵי שְׁלֵטָא, כְּלָהוּ קוֹסְמִין וְחַרְשִׁין מִתְבַּלְבְּלִי, וְלָא אֲצַלַח בִּידֵיָּהוּ.

וְאִי תִימָא, הוּאִיל וְאִיהוּ הַאֵי רְקִיעַ טָמִירָא, הִיָּד יַדְעֵי לִיָּה. אֲלָא סִימְנָא אִית לֹון לְבַר, וְיַדְעֵי דְהָא שְׁלֵטָא כְּכָבָא דָא, וְדַחֲלִי תְדִיר מְנִיָּה, וְלָא אֲצַלַח בִּידֵיָּהוּן, אֵינֻן קוֹסְמִין וְחַרְשִׁין. וְעַל דָּא אִית זְמָנִין דְאֲצַלְחוּ בִיָּה בְּנֵי נְשָׂא, וְאִית זְמָנִין דְלָא אֲצַלְחוּ בִיָּה. וּבְגִין דָּא אֵינֻן מְאָרִי קוֹסְמִין וְחַרְשִׁין מִתְמַעְטֵי מְעַלְמָא, בְּגִין דְלָא יַדְעִין עַקְרָא, כַּד חֲמָאן דְלָא אֲצַלַח בִּידֵיָּהוּ. וְעַל דָּא אֵינֻן קוֹדְמָאֵי הוּוּ יַדְעֵי, וּמִסְתַּפְּלָן לְבַר בְּהַהוּא סִימְנָא, דְקָא יַדְעֵי.

חֲלוֹנָא תְנַנְיָנָא, אֲקָרִי חֲלוֹן טוּפְרָא, בְּגִין דְאִיהוּ כְּגוֹנָא דְטוּפְרָא, וּבִיָּה נְפָקָא כְּכָבָא חַד, דְאֲקָרִי לְחַפְיָמִין צְפֻעוֹן, דְהָא דָא שְׁלֵטָא בְּשׁוּלְטָנָא תְקִיף בְּדִינָא בְּרִישָׁא וְזַנְבָא, אִית לִיָּה כְּצַפְעוֹן כְּמִין לְקֻטְלָא.

מְהַהוּא חֲלוֹן, נְפָקִי שְׂיִת מְאָה אֲלָף רַבּוּא רוחין, דְשֵׁלֵטִין עַל אֵינֻן טוּפְרִין דְבְּנֵי נְשָׂא, כַּד אֲזַדְרָקוּן בְּאֲתַגְלָא. בְּהַאֵי עַבְדֵי חַרְשִׁין וְקוֹסְמִין, כָּל אֵינֻן דִּידְעֵי לֹון. בְּהַהוּא שְׁעָתָא דְהַאֵי כְּכָבָא שְׁלֵטָא, כָּל אֵינֻן דְזָרְקִי טוּפְרִי, (ס"א אי עבד) אוּ עַבְדֵי חַרְשִׁין בְּהוּן, גְּרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא, וְסֻלִיק חַרְשִׁין בִּידֵיָּהוּ דְאֵינֻן דְעַבְדֵי לֹון.

חֲלוֹנָא תְלִיתָאָה, אֲקָרִי חֲלוֹן חוּשְׁנָא, וּבִיָּה נְפָקָא כְּכָבָא חַדָא, וְאֲקָרִי נְגַה"א דְבוּסִי"נָא, (נ"א דְבוּצִינִי) הַאֵי אִיהוּ נְצִיצוּ דְנְצִיץ, וְקִימָא עַל כָּל רוּחָא, וְנִיחָא

וְשִׁיבוּתָא (נ"א וטיבותא) בִּיה. לִית בִּיה קְטְרוּגָא כָּלל, כַּד אִיהוּ שְׁלֵטָא, כָּל נְיִיחָא, וְכָל נְהִירוּ שְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא, שְׁלוּחַ שְׁבַעָא וְכֹלָא שְׁלִיט בְּעֲלָמָא.

חֲלוּנָא רְבִיעָאָה, אִיהוּ חֲלוּן דְּאֶקְרִי גְבִיעַ, וּבִיה נְפָקָא כְּכָבָא חַד, דְּאֶקְרִי לְחַפְיָמִין אֶשְׁפּוּל הַכְּפָר, בְּגִין דְּהָכִי נְפִיק כְּאֶשְׁפּוּל, נְצִיץ נְצִיץ וְנְצִיץ פְּעֻנְבִין בְּכּוּפְרָא, בְּהָאִי אֲתַעְרוּ דְּרַחֲמֵי אֲתַעַר בְּעֲלָמָא, מְרַחֵיק וּמְקָרִיב, תּוֹלְדִין סְגִיָּאִין אֲסִגִּיָּאוּ בְּעֲלָמָא. בְּנִי עֲלָמָא לָא קַפְדִּי כַּד אֲצֻטְרִיכוּ דָּא לְדָא, שְׁלָמָא וְחֻדּוּה אֲתַעַר בְּעֲלָמָא.

חֲלוּנָא חֲמִישָׁאָה, אִיהוּ חֲלוּן דְּאֶקְרִי בְּאָר, עַל דִּי כְּכָבָא דְּנִפִיק בִּיה, עָאֵל וְנִפִיק שְׁאִיב כְּדָלִי, לָא שְׁכִיךְ לְעֲלָמִין. בְּהָאִי חַפְיָמִי לְבָא לָא יְכַלִּין לְמִיקָם בְּאֲרַח קְשׁוּט, בְּגִין דְּלָא קָאִים בְּקִיּוּמָא, וְלָא שְׁכִיךְ לְעֲלָמִין. וְעַל דָּא אֲתַדְחִקוּן גְּרַמִּיָּהוּ, לְעִינָא בְּהָאִי אֲתַר, וּלְמִידָן דִּינָא.

חֲלוּנָא שְׁתִּיתָאָה, אִיהוּ חֲלוּן דְּאֶקְרִי נְגָהָא, וְנִפָּקָא בִּיה כְּכָבָא חַד, דְּאֶקְרִין גְּזָרוֹן, בְּגִין דְּכַד הָאִי שְׁלֵטָא, עֲלָמָא קָאִים בְּדִינָא, וְכִמְה גְּזָרוֹן, וּבְכִמְה עוֹנָשִׁין, וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא מִתְחַדְדָּשׁוּן גְּזָרוֹן עַל עֲלָמָא, וְעַד לָא יְסִימִין אֶלְיוֹן, הָא אֲחֲרָנִין מִתְחַדְדָּשִׁין, וְהָאִי לָא שְׁלֵטָא כָּל כַּד בְּעֲלָמָא.

אַבְל סְמוּךְ לְיוּמֵי מְשִׁיחָא, יִשְׁלוּט הָאִי חֲלוּנָא, בְּהָאִי כְּכָבָא, עַל עֲלָמָא. וְעַל דָּא יִשְׁלֵטוּן חִיּוֹן וּמְרַעִין בִּישִׁין עַל עֲלָמָא, וְיִתְחַדְדָּתוּן זִינִין בִּישִׁין, דָּא בְּתַר דָּא, וְיִשְׂרָאֵל יְהוֹן בְּעָקוּ. וְכַד יִתְדַחֲקוּן גּוֹ חֲשׂוּכָא דְּגְלוּתָא, כְּדִין יִנְהַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְהִירוּ דִּימְמָא, וְיִקְבְּלוּן מְלֻכוּתָא קְדִישִׁי עֲלִיוֹנִין, וְיִתְבַטְּל מְלֻכוּתָא מִיָּדָא דְּעַמְמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְיִשְׁלֵטוּן עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל, וְיִתְקַיֵּים (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה וְגו'.

וְכַדִּין חֲלוּנָא שְׁבִיעָאָה יִתְפַּתַּח בְּכָל עֲלָמָא, וְכְכָבָא דִּילִיָּה אִיהוּ כְּכָבָא דִּיעֻקְב, וְהָאִי אִיהוּ דְּקֶאֱמַר בְּלַעַם, (במדבר כד) דְּרַךְ כְּכָב מִיעֻקְב, וְכְכָבָא דָּא יְהָא נְהִיר (נ"א ד' יומין וד' לילין) אֲרַבְּעִין (ח' ע"א) יוּמִין. (וארבעין לילין) וְכַד יִתְגַּלִּי מְלָכָא מְשִׁיחָא, וְיִתְכַנְּשׁוּן לְגַבֵּי מְלָכָא מְשִׁיחָא כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא, כְּדִין יִתְקַיֵּים קָרָא דְּכַתִּיב, (ישעיה יא) שָׂרֵשׁ יִשִׁי אֲשֶׁר עוֹמֵד לְנֶס עַמִּים אֶלְיוֹ גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ וְהִיתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיָּה אֵלּוּהַ עֲשִׂי נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמַּר, אֲבָל עוֹשִׂי, עוֹשִׂי מְבַעֵי לִיָּה, מֵאֵן עוֹשִׂי. אֶלָּא שְׁמָא דְּאֵלּוּהַ שְׁמָא כְּלִיל אִיהוּ דְּאֲתַחֲזִי הוּא וּבִי דִינִיָּה. דָּא שְׁמָא שְׁלִים אִיהוּ, דְּכִלִּיל דְּכַר וְנוֹקְבָא: א"ל וי"ה וּבְגִינִי כַּד עוֹשִׂי.

דף קע"ג ע"א

נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה, בְּגִין דְּדָא אִיהוּ דְּקָא (ק"ע ע"א) מְשַׁבַּחַת תְּדִיר לְגַבֵּי מְלָכָא דְּשְׁלָמָא דִּילִיָּה, כְּגוּוּנָא דְּבוּצִינָא דְּלָא שְׁכִיךְ תְּדִיר, בְּגִין לְקַבְּלָא

נהוֹרָא חֲדוּה עֲלָאָה, מְסֻגִיאוֹת (דף קע"ג ע"א) חֲדוּה דִילִיָּהּ. וְעַל דָּא נוֹתוּ
זְמִירוֹת בְּלִילָהּ.

כָּל אֵינוֹן כְּכַבְיָא דְקָא מְנַהֲרוּ בְּרִקִיעָא, כְּלֵהוּ אוּדְאֵן וּמְשַׁבְּחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּכָל הַהוּא זְמַנָּא דְאַתְחַזוֹן בְּרִקִיעָא, בְּגִין דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי, כְּלֵהוּ אוּדְאֵן
וּמְשַׁבְּחוּ אֲשִׁמּוּרוֹת אֲשִׁמּוּרוֹת, בְּתַלְתּ פִּלְגֵי דְהוּי לִילָא.

בְּלִילָא אֲתַפְּלִגוּן כְּמָה סְטָרִין. בְּרֵאשִׁיתָא דְלִילָא, כַּד רְמַשׁ לִילָא
וְאַתְחַשְׁדָּ, כָּל אֵינוֹן רוּחִין בִּישׁוּן וְזִינִין בִּישׁוּן, כְּלֵהוּ מִתְבַּדְּרוּ וּמְשַׁטְטִי בְּכָל
עֲלָמָא. וְאַתְפְּרֶשֶׁת סְטָרָא אַחְרָא, וְתַבְעֵי אַרְחֵי דְבִי מִלְכָּא, מְכָל אֵינוֹן
סְטָרִין קְדִישִׁין.

כִּיּוֹן דְּהַהוּא סְטָרָא אַחְרָא אֲתַעֲר, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא טַעְמֵי טַעְמָא דְמוֹתָא, (נ"א
דְּשִׁינָה) חַד מְשַׁתִּין בְּמוֹתָא, וְשִׁלְטָא עֲלֵיהוּ. כְּדִין כִּיּוֹן דְּמִסְאָבוּ אֲתַפְּרֶשֶׁת
מִלְעִילָא, וְשִׁלְטָא וְנַחְתָּא לְתַתָּא, כְּדִין אֲתַפְּרֶשׁוּן תַּלְתּ מְשַׁרְיִין לְשַׁבְּחָא לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּתַלְתּ סְטָרִין (נ"א מְטָרִין) דְּלִילָא, כְּמָה דְּאַתְעֲרוּ בְּהַאי
חַבְרָא.

בְּעוּד דְּאֵינוֹן מְשַׁבְּחוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, סְטָרָא אַחְרָא אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא
לְתַתָּא, בְּכָל סְטָרֵי עֲלָמָא, וְעַד דְּסְטָרָא אַחְרָא לָא אֲתַעֲבֵר מִתַּמָּן, לָא יִכְלִין
אֵינוֹן לְאַתְיַחְדָּא בְּמַאֲרִיהוֹן.

רְזָא לְחַכְיָמִין, מִלְאָכִי עֲלִיוֹנִין, וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כְּלֵהוּ דְחָקִי בְּהַהוּא סְטָרָא
אַחְרָא. מִלְאָכִין עֲלָאִין כַּד בְּעָאן לְאַתְיַחְדָּא בְּמַאֲרִיהוֹן, לָא יִכְלִין עַד
דְּדַחֲיִין לָהּ לְבַר. מָה עֲבַדִּין, נַחְתִּין שִׁיתִין רַבּוּא דְּמִלְאָכִי קְדִישִׁי, וְאַפִּילוּ
שִׁינְתָּא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, כִּיּוֹן דְּאִיהִי נַחְתָּא, דְּקָא דְחִיִּין לָהּ לְבַר, וְיַהֲבִי לָהּ
כָּל עֲלָמָא דָּא בְּהַהִיא שִׁינְתָּא, כְּדִין אִיהִי שִׁלְטָא עֲלֵיהוּ, וּמְקַבְּלִין מִסְאָבוּ
מִינָהּ. בַּר בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּלַחוּדָהּ, דְּלָא (ק"מ ע"ב) שִׁלְטָא תַּמָּן. כִּיּוֹן
דְּאִיהִי אֲתַפְּרֶשֶׁת מְנִיָּהּ, עָאֲלִין לְקַמֵּי מַאֲרִיהוֹן, וּמְשַׁבְּחוּ וְאוּדְאֵן קַמֵּיהָ.

כְּגוֹנָא דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לָא יִכְלִין לְאַתְיַחְדָּא בְּמַאֲרִיהוֹן, עַד דְּדַחֲיִין
לְהַהוּא סְטָרָא אַחְרָא מְנִיָּהּ, וְיַהֲבִי לָהּ חוּלְקָא בְּמָה דְּאַתְעֲסֻקַת, וּלְבַתֵּר,
אֵינוֹן מִתְקַרְבִי לְגַבֵּי מַאֲרִיהוֹן, וְלָא אֲשַׁתְּכַח מְקַטְרָגָא עֵילָא וְתַתָּא.

וְאִי תִימָא תִינַח לְתַתָּא, אֲבָל לְעֵילָא מְאִי קְטְרוּגָא תַּמָּן. אֲלָא לְעֵילָא, בְּגִין
דְּאִיהוּ רוּחַ מְסַאָבָא, וְאֵינוֹן רוּחִין קְדִישִׁין, עַד דְּמְשַׁדְּרִי רוּחָא מְסַאָבָא
מִבְּיַנְיָהּ, לָא יִכְלִין לְקַרְבָּא לְגַבֵּי מַאֲרִיהוֹן, דְּהַא קוּדְשָׁא גּוּ מְסַאָבָא, לָא
מִתְעַרְב לְעֲלָמִין. וְכֵן כְּגוֹנָא דָּא, יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לָא מִתְעַרְבִין בְּאוּמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְּעֲלָמָא. וְתַרִּין סְטָרִין, עֲלָאִין וְתַתָּאִין, כַּד בְּעִיִין
לְקַרְבָּא לְגַבֵּי מִלְכָּא קְדִישָׁא, דְּחִיִּין לָהּ לְבַר.

וְעַל דָּא, כַּד עֵייל לִילָא, וּמִלְאָכִין קְדִישִׁין עֲלָאִין, כַּד מְסַתְּדְרוּ שׁוּרִין שׁוּרִין
לְקַרְבָּא (נ"א לְשַׁבְּחָא) לְגַבֵּי מַאֲרִיהוֹן, דְּחִיִּין לִיה לְהַהוּא סְטָרָא לְבַר

בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר עָאֲלִין בְּקוּדְשָׁא. (נ״א ועל דא, כד עייל ליליא כל רוחין בישין וזינין בישין ורוחי מסאבי אתדחיין לכר ושמשי מלכא עיילין לגו קדשא).

לְמַלְכָּא, דְּהוּוּ לִיה אֲבַנִּין יְקִירִין בְּחַד תִּיבּוּתָא, מִתְגַּלְפָּא בְּקוּסְטְרוּי. וְהָהוּא מְלָכָא הָוָה חֲפִיס. בְּגִין דְּלֹא יִתְקַרֵּב כָּל מֵאן דְּבַעֵי, לְגַבֵּי הָהוּא תִּיבּוּתָא דְּאֲבַנִּין יְקִירִין וּמְרַגְלוֹ דְּתַמּוֹ, נָטַל בְּחֻכְמַתִּיה, חַד חוּיָא תִּקְיָפָא, וְפָרִיד לִיה סַחְרָנִיָּה דְּהָהוּא תִּיבּוּתָא, כָּל מֵאן דְּבַעֵי לְאוּשְׁטָא יְדִיה לְגַבֵּי תִּיבּוּתָא, הָא חוּיָא דְּלִיג עָלֶיהָ, וְקָטִיל לִיה.

חַד רְחִימָא הָוָה לְמַלְכָּא, אָמַר לִיה מְלָכָא, כָּל זְמַנָּא דָּאֵת בַּעֵי לְאַעְלָא וּלְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּתִיבּוּתָא, תַּעֲבִיד כְּדָּ וְכַד לְגַבֵּי הָהוּא חוּיָא, וְתַפְתַּח תִּיבּוּתָא, וְתַשְׁמֵשׂ בְּגַנְזִין דִּילִי. כְּדָּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, כְּרִידָּ חוּיָא סַחְרָנִיָּה דְּקוּדְשָׁא, אֲתָאן מְלֹאכִין עֲלֵאִין לְאַעְלָא גוֹ קְדָּשָׁא, הָא חוּיָא תַמּוֹ, וְדַחֲלִי לְאַסְתְּאַבָּא בִּיה. (ואי תימא זה אכולהו אשא, ואשא לא מקבלא מסאבא)

דף קע״ג ע״ב

תָּא חַזִּי, כְּתִיב (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלֹאכִין רוּחוֹת מְשַׁרְתִּין אֵשׁ לוֹהֵט, עוֹשֶׂה מְלֹאכִין רוּחוֹת, אֲלִין מְלֹאכִין דְּקִימִין לְגוֹ, אִיהוּ רוּחָא מְסַאָבו, וְאִינוּן רוּחַ. רוּחַ בְּרוּחַ לֹא עָיִל דָּא בְּדָא. רוּחַ מְסַאָבו בְּרוּחַ קְדָּשָׁא לֹא (דף קע״ג ע״ב) אֲתַעְרְבִי דָּא בְּדָא. וּבְגִין כְּדָּ אִינוּן דְּאֶקְרוּן רוּחַ, לֹא יִכְלִין לְאַעְלָא לְגוֹ, בְּגִין הָהוּא רוּחָא מְסַאָבו. אִינוּן דְּלְגוֹ, אִינוּן אֵשׁ, וְהָהוּא אֵשׁ דְּחִי לְהָהוּא מְסַאָבו דְּלֹא עָיִל לְגוֹ. וּבְגִין כְּדָּ כְּלָא דְּחִיִּין לִיה לְבַר לְמְסַאָבו, דְּלֹא יִתְעַרֵּב בְּהַדִּיָּהוּ. וְעַל דָּא, מְלֹאכִי עֲלֵאִי קָא מְשַׁבְּחוּ לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, בְּתַר דְּדַחֲלִין לִיה לְמְסַאָבו לְבַר.

תַּלְתַּת אֲשְׁמוּרוֹת אִינוּן בְּלִילְיָא, לְקַבְּלִיהוּן תַּלְתַּת מְשַׁרְיִין, דְּקָא מִתְפַּלְגִי לְשַׁבְּחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר. וְעַל דָּא הָאִי רַבּוּן דְּכְלָהוּ, אִיהוּ נֵר (נ״א כינור) דְּדוּד דְּלֹא שְׂכִידָּ לְעֵלְמִין, אֲלֵא תְּדִיר אוּדִי וּמְשַׁבַּח לִיה לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וְעַל דָּא (איוב לה) נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילְיָה.

דְּבַר אַחַר, וְלֹא אָמַר אִיה אֱלוֹהֵ עוֹשֵׂי, כְּמָה דְּאֲתַמַּר, בְּגִין דְּהָא מְעִילָא וּמִתְתָּא אֲתַכְּלִיל בַּר נֶשׁ, וְאֲתַעֲבִיד, כְּמָה דְּאִיהוּ גוּפָא מְתַרִין סְטְרִין, מְגוֹ דְּכַר וְנוֹקְבָא, אוּף הַכִּי רוּחָא. רוּחַ אִיהוּ כְּלִיל, מְגוֹ דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעַל רְזָא דְּנָא אֲתַתְּקוּן בַּר נֶשׁ בְּגִלְפּוּי, בְּגוּפָא וְרוּחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ כְּלִיל בְּרְזָא דָּא, וּבְעוּבְדָּא דָּא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר, עַל דָּא (ודאי) כְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְהָא אֲתַמַּר.

בְּלִילְיָא הָא אֲמַרְתָּ, דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְּלִילְיָא, כָּל אִינוּן זִינִין וְרוּחוֹן בִּישִׁין מִתְעַרֵי בְּעֵלְמָא, הִידָּ אִיהוּ יִכִּיל לְמַהוּי, דְּאִי הַכִּי, הָא תְּגִינָן, דְּמִסְטְרָא דְּצַפּוֹן נְפָקִי כָּל הַנִּי זִינִין בִּישִׁין, וְאַתְּאֲמַרְתָּ (ס״א ואתמר) דְּכַד אֲתַעַר רוּחַ צַפּוֹן בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, דְּהָא כְּדִין כָּל אִינוּן רוּחוֹן בִּישִׁין, וְסְטְרִין בִּישִׁין, אֲתַכְּנָשׁוּ

מעלמא, ועאלין גו נוקבא דתהומא רבא, אי הכי הא בסטרא דדרום דאיהו ימינא, אמאי משטטי אינון זינין בישין בריש ליליא, דקא שלטא רוח דרום.

אלא ודאי, אלמלא ההוא סטרא דדרום, דקא מעכב ודחייא לההוא סטרא בישא, הוה מטשטש כולי עלמא, ולא יכיל עלמא למסבל. אבל פד אתער ההוא סטרא אחרא, לא אתער אלא בסטר רוח מערב, דקא שלטא בריש ליליא, ועלמא איהו פלא פניש. ועל דא קודשא בריך הוא אקדים אסוותא לעלמא, בגוונא דא פמה דאתמר. זכאין אינון ישראל בהאי עלמא ובעלמא דאתי דקודשא בריך הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין דעלמא.

עאלו לביתא רבי אלעזר ורבי אבא. פד אתפלג ליליא, קמו למלעי באורייתא. אמר רבי אבא, השתא ודאי איהו עידן רעותא לקודשא בריך הוא, והא זמנין סגיאין אתערנא האי, דקודשא בריך הוא בשעתא דאתפלג ליליא, עאל גו אינון צדיקיא בגנתא דעדן, ואשתעשע בהו. זכאה איהו מאן דאשתדל באורייתא, בההיא זמנא.

אמר רבי אלעזר, הא דאשתעשע קודשא בריך הוא גו צדיקיא בגנתא דעדן, היך אשתעשע. אלא בההוא זמנא דאתפלג ליליא, קודשא בריך הוא אתער ברחימו דשמאלא, לגבי פנסת ישראל, דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא. וכנסת ישראל ליה לה דורונא למקרב לגבי מלכא, או חשיבו מעליא, אלא באינון רוחין דצדיקיא, דקודשא בריך הוא חמי לון מתעטרן, בכמה עובדין טבין, ובכמה זכין דעבדו בההוא יומא, וקודשא בריך הוא ניחא ליה מכל קרבנין ועלוון, דקודשא בריך הוא ארח בהו ריח ניחח, דקא עבדי ישראל.

פדין נהירו אתנהיר, וכל אילנין דגנתא דעדן אמרו שירתא, וצדיקיא מתעטרן תמן באינון עדונין דעלמא דאתי. פד אתער בר נש בההיא שעתא למלעי באורייתא, נטיל חולקיה עמהון דצדיקיא די בגו גנתא, חד שמא גליפא דתלתין ותריין אתנון, (ס"א אתער) אתעטר בהו תמן, ואיהו גו רזין דצדיקיא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה יי' בכל לבב וגו', הללויה, הא אתמר ואתערו ביה חבריאי, והכי איהו, דדא איהו שבחא דקא סלקא על כל אינון שירין ותושבתן דאמר דוד, בעשר זיני תושבתן דאיהו אמר, בגין דאיהו כליל שמא (וישלח קע"ב ע"ב) ושבחא בחד, ואיהו כללא דשמא קדישא

אוֹדָה יְיָ בְּכָל לֵבָב, בְּכָל אֲתֵר דְּאָמַר דְּוֹד מְלָכָא, רְזָא דְאֶלְפָא (דף קע"ד ע"א)
בֵּיתָא, אִיהוּ רְזָא דְאֶתְנוּן גְּלִיפִין, דְּנִפְקִין בְּגִלּוּפֵי דְתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין.
וְאִית אֶתְנוּן עֲלָאִין, מְרִזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה. וְאִית אֶתְנוּן אַחֲרָנִין, דְאִינוּן
אֶתְנוּן (הקדמה ג' ע"א) זְעִירִין. וְהָכָא אִיהוּ רְזָא דְאֶלְפָא בֵּיתָא, דְעֲלָמָא (ס"א
עִילָאָה יְחִיב לַעֲלָמָא) תַּתְאָה.

אוֹדָה יְיָ בְּכָל לֵבָב : בִּיְצָרָא טְבָא וּבִיְצָרָא בִישָא דְאִיהוּ שְׂרִי בְּגוּיָה. דְהָא עַל
כֹּלָא אִית לְאוּדָאָה לִיה לְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא, בִּיְצָרָא טְבָא וּבִיְצָרָא בִישָא.
דְהָא מְסֻטְרָא דִיְצָרָא טְבָא אֲתִי טוֹב לְבַר נֶשׁ, וְאִית לְבִרְכָא לִיה לְקוּדְשָא
בְּרִיךְ הוּא הַטּוֹב וְהַמְטִיב. וּבִסְטְרָא דִיְצָרָא בִישָא, אֲתִי קְטְרוּגָא לְבַר נֶשׁ,
וְאִית לְאוּדָאָה לְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא, (בִּיְצָרָא טְבָא וּבִיְצָרָא בִישָא) בְּכָל מָה דְאֲתִי עַל
בְּר נֶשׁ, מְסֻטְרָא דָא וּמְסֻטְרָא דָא.

בְּסוּד יִשְׂרָאִים וְעַדָה, בְּסוּד יִשְׂרָאִים : בְּאִינוּן (ס"א מְלָאכִין עֲלָאִין קְדִישִׁין) דְרְזָא
דְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא אִינוּן יְדַעִי. דְהָא כֹּל רְזִין דְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא אִינוּן
יְדַעִי, וְאִינוּן רְזָא דִילִיָה, וְעַל דָא בְּסוּד יִשְׂרָאִים. וְעַדָה : אֲלִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל,
כְּד מִתְפַּנְשִׁי בְעֵשְׂרָה, לְאוּדָאָה לִיה לְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֹּךְ, אִית
לְאוּדָאָה לִיה לְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא, עַל טַב וְעַל בִּישׁ, וּלְפִרְסָמָא קָמִי כֹּלָא.
דְאִי תִימָא הָא אִיהוּ יְדַע, אֲמָאִי אֲצִטְרִיךְ לְפִרְסָמָא. אֲלָא בְדָא, אֲתִיִּקֵּר
קוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא בְעֲלָמָא לְפִרְסָמָא נְסָא. וְעַל דָא קוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב
בֵּיה, (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְּשִׁיתִי וְגו'.

רְבִי יְהוּדָה פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קט) כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ. תַּנָּא, כֹּל נְשָׁמַתִּין
אֲתוּ מֵהָאִי גוּפָא קְדִישָא, וְאֲתַעְרוּ בְּבִנֵי נְשָא. וּמָאן אֲתֵר. מֵהָהוּא אֲתֵר
דְאֶקְרִי יְד. (ס"א י"ה) מָאן אֲתֵר דָא אָמַר רְבִי יְהוּדָה דְכְתִיב, (תהלים קד) מָה
רְבוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ בְּכֹלם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ. תַּנָּא, מֵהָאִי חֻכְמָתָא דְמַבּוּעוּי נְפָקִין
לְתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין, אֲשֶׁתְכֻלָּל כֹּלָא, וְכֹל מָה דְאִית לְעִילָא וְתַתָּא, וְהוּא
אֲתִקְרִי רוּחָא קְדִישָא, דְכֹל רוּחִין אֲשֶׁתְכֻלְלוּ בֵּיה.

אָמַר רְבִי יִצְחָק, בְּיוֹמָא דְהֵנָּה רְבִי שְׁמַעוֹן פְּרִישׁ מְלָה דָא, עֵינױ נְבַעִין מִיָּא,
וְהֵנָּה אָמַר, כֹּל גְּנֻזִיָּא דְמְלָכָא עֲלָאָה, אֲתַמְסְרֵן בְּחַד מִפְתָּחָא, וְאֲתַגְלִיָּא
בְּקִזְפִּיטוֹ דְקוּרְדִּיטִי גְלִיפִין עֲלָאִין.

אֲלָא הָכִי תַנָּא, מָאן יְכִיל לְאֲשַׁתְמוּדְעָא וּלְאֲתַפְלָלָא מָה דְגִנִּיז בְּדָא
מַבּוּעָא. דְהָא מֹשֶׁה לָא גְלִי דָא בְּיוֹמוֹי, כְּד הָוָה גְּלִי רְזָא עֲמִיקְתָא לְיִשְׂרָאֵל,
וְאָף עַל גַּב דְכֹלָא הָוָה מִתְגַּלְיָא עַל יְדוּי. אֲלָא בְּהָיָא שְׁעֵתָא דְבַעָא קוּדְשָא
בְּרִיךְ הוּא לְסַלְקָא לִיה לְמַתִּיבְתָא קְדִישָא עֲלָאָה, וּלְטַמְרָא לִיה מְבַנֵי נְשָא,
דְכְתִיב, (דברים לא) בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ, דְהָהוּא
יוֹמָא אֲשֶׁתְלִימוֹ יוֹמוֹי, לְאֲתַקְרָבָא לְאֲתֵר דָא, דְכְתִיב, (דברים לא) הֵן קָרְבוּ
יָמֶיךָ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

דְתַנָּא אָמַר רְבִי שְׁמַעוֹן, מֹשֶׁה לָא מִית. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (דברים לא) וַיָּמָת
שֵׁם מֹשֶׁה. כֹּךְ בְּכָל אֲתֵר לְצַדִּיקָא קָרִי בְּהוּ מִיתָה. מָאִי מִיתָה. מְסֻטְרָא

דילן אקרי הכי. דתנא אמר רבי שמעון, וכן תנא, דמאן דאיהו בשלימותא דמהימנותא קדישא תלמיא ביה, לא תלמיא ביה מיתה ולא מית. כמה דההוה בעקב דמהימנותא שלימתא הוה ביה.

דאמר רבי שמעון, (בראשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך, ויקרא את שמו ישראל. מאי ישראל. שלימותא דכלא. דכתיב, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבטים וגו'.

אמר רבי יהודה מהכא, (ירמיה ל) כי אתה אני, דייקא, זכאה חולקיה, דמאריה אמר ליה כן. כי אתי אתה לא כתיב, אלא כי אתה אני, דמאריה אתי לאתחברא דיוריה עמיה.

אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא דאמר (ירמיה ל) ושב יעקב ושקט ושאנו ואין מחריד. ושב יעקב: לאתקרי בשמא אחרא, דכתיב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב, לאתר דאתנסיב מתפון. ושקט, בעולם הזה. ושאנו, בעולם הבא. ואין מחריד ממלאך המות. דמשמע דכלא הוה ביה. רבי יצחק אמר, חבריאי הא אוקמוה, דכתיב ואת זרעך מארץ שבטים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים.

והבריח התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח (קהלת י) (צ"ה ע"ב) אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתיב, אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו. (במאי אוקימנא הני קראי) ווי לעלמא דלא משגחן בפולחנא דמאריהון, דהא מאריהון אשגחן בגיניהון לאוטבא להו, דאנח קמיהו פתגמי אורייתא, ולא משגחן.

דתנינו, תלת מליון בעי בר נש למעבד לבריה, מילה, ופדיון, ולנסבא ליה אנתו. וכלא עביד קודשא בריך הוא לישראל. מילה: דכתיב, (יהושע ה) ושוב מול את בני ישראל שנית. וכתיב (בראשית יז) וכן שמנת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון. דכתיב, (דברים טו) [ויפדך] (וי אלהיך) (ס"א דברים ז) מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. לנסבא ליה אנתו: דכתיב, (בראשית א) זכר ונקבה ברא אותם, וכתיב ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. תו, אטיל להו כהאי נשרא, דאטיל לבנוי על גדפוי, דכתיב, (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, כלא הוא יאות, אבל אורייתא דאהדר קמיהו דישראל, ואולף לון, יתיר מכלא. תא חזי, לית שבחא דבר נש בהאי עלמא ובעלמא דאתי, כשבחא דאורייתא דכתיב ביה (משלי ה) בי מלכים ימלכו. (מדרש הנעלם הוא) דהא תנינו כד סליק רב הונא להתם, אשפח רבנו דהו עסקי בהאי קרא, דכתיב, (ירמיה נא) ופקדתי על כל בבל והוצאתי את בלעז מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים. ורב הונא לא הו משגיחין ביה, דהא לא אשתמודעון

ליה בקדמיתא, בגין דהוה זעיר. עאל לבי מדרשא, ואשכח רבנן דהווא אמרי, האי קרא אית לאסתכלא ביה, אי טעותיה ודחלתיה דנבוכדנצר הוה שמיה בל, הא כתיב ביה, (דניאל ד) ועד אחרין על קדמי דניאל די שמה בלטשאצר כשם אלהי. ועוד, מאי והוצאתי את בלעז מפיו.

קם רב הונא ביני קיימי דעמודי, ואמר אילו הוינא באתרי, דרשנא ליה להאי פסוקא. לא אשגחו ביה. קם תננינות, ואמר מלה דא. אתא רבי יודאי בר רב, ואותביה קמיה. אמר ליה, אימא ברי אימא, דמלי אורייתא כתיב בהו, (משלי א) בראש הומיות תקרא וגו'.

פתח ואמר, הכי תנינו, ביומי קדמאי עד לא אתא יעקב, הוה בר נש שלו בביתיה, מטא זמניה, מית בלא מרעין, פיון דאתא יעקב, בעא קמיה דקודשא בריה הוא, אמר ליה, מרי דעלמא, אי ניחא קמך, דלנפול בר נש בבי מרעיה, תרין או תלת יומין, ולבתר יתכנש לעמיה, ויפקד לביתיה, ויתוב מחובוי. אמר ליה שפיר. אתה הוא סימנא בעלמא. תא חזי, מה כתיב ביה (בראשית מח) ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חולה. חלה כתיב מה דלא הוה לבר נש מן קדמת דנא.

בתר דשכיב, לא הוה בר נש דהוה ליה מרעין, דלא מית. עד דאתא חזקיה, מה כתיב ביה, (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו'. תא חזי, מה כתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יי, אמר ליה, אי ניחא קמך דיתסון בני נשא מבי מרעיהו, ויודון שמך, וישתמודעון, ויתובון לבתר בתיובתא שלימתא, וישתכחון בני עלמא זכאין קדמך. אמר ליה קודשא בריה הוא, יאות הוא, את תהא סימנא בעלמא, וכך הוא, מאי דלא הוה מקדמת דנא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לח) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו. ותאנא, ההוא יומא אתחזר שמשא עשר דרגין.

דף קע"ה ע"א

ותאנא, מרודך בלאדן הוה אכיל כל יומא בדי שעתיה, ונאים עד תשע שעתיה, וההוא יומא נאים עד ט' שעתיה, כד אתער חמא שמשא דקאים בדי שעתיה, אמר מאי האי, בקטולא דקונטירא קונטרוי אנקטרתון. אמרו (דף קע"ה ע"א) ליה למה. אמר, דנאימנא יומא חד, ויתלתות יומא. אמרו ליה, לאו הכי, אלא אלהא דחזקיה עבד יומא דין תרין ניסין. אסי לחזקיה מבי מרעיה, ואחזר שמשא לעדנא דא. אמר וכי אית בעלמא אלהא רבא בר מאלהי. אמרו, אלהא דחזקיהו.

קם וכתב כתבו, שלם לחזקיהו מלכא דיהודה ושלם לאלהיה ושלם לירושלם קרתא קדישא. לבתר אמליך וקם מכרסיה, ופסע תלת פסיען, וכתב אחרנין, שלם לאלהא רבא דבירושלם ושלם לחזקיהו מלכא דיהודה ושלם לירושלם קרתא קדישא. אמר ליה קודשא בריה הוא, אנת

פִּסְעַתָּ בְּגִין יִקְרִי תְּלַת פְּסִיעוֹן, חִיָּיד, מִינָד יִפְקוּן תְּלַת מַלְכִּין שְׁלִיטִין,
קִסְטִירִין רוֹפִינִין דְּשְׁלִיטִין בְּכָל עֲלָמָא, וְקִדְמָא מְנִייהוּ נְבוּכַדְנֶצַּר הָוָה.

תָּא חֲזִי, מַאי אָמַר לִיה דְּנִיאל, (דְּנִיאל ב) אָנְתָּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דְהָבָא. וּבִתְרָד
תְּקוּם מַלְכוֹ אַחְרֵי אַרְעֵי מִינָד וּמַלְכוֹ תְּלִיתָא אַחְרֵי וְגוֹ'. מַה כְּתִיב (דְּנִיאל ג)
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צָלָם דִּי דְהָב רֹמִיָּה אֲמִין שְׁתִּין פְּתִיָּה אֲמִין שִׁית.
אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר צְלָמָא דְחִמִּינָא, הָוָה רִישָׁא דִּי דְהָבָא, מְעוּי דְכֶסֶף, אָנָּא
אֲעֵבִיד כְּלָא דְדְהָבָא, דְלֵהוּי קִזְפִּירָא דְדְהָבָא בְּרִישָׁא.

וְתָאנָּא, הַהוּא יוֹמָא כְּנֶשׁ כָּל אוֹמְיָא וְעַמְמָיָא וְלִישְׁנַיָּא לְמַפְלַח לְהַהוּא
צְלָמָא, וְנִטְל מָאנָּא מְמַאנִי מְקַדְשָׁא, דְהָוָה גְּלִיף בֵּיה שְׁמָא קְדִישָׁא, וְעֵייל
לִיה בְּפוּמִיָּה דְהַהוּא צְלָמָא, וּבְהַיָּא שְׁעֵתָא הָוָה מְמַלְל רְבֵרְבֹן, עַד דְּאָתָּא
דְּנִיאל, וְקָרִיב גְּבִי דְהַהוּא צְלָמָא, וְאָמַר אָנָּא שְׁלִיחָא דְמַאֲרָא עֲלָאָה, גּוֹזְרִנִי
עֲלִיד לְמַפְק מְהַכָּא. אַדְפֵּר שְׁמָא קְדִישָׁא, וְנִפְק הַהוּא מָאנָּא, וְנִפְל צְלָמָא
וְאֲתַבֵּר. הֵינֵנוּ דְכְּתִיב וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּ מִפִּינוּ וְלֹא יִנְהָרוּ אֲלֵינוּ עוֹד גּוֹיִם.
קָם רַבִּי יְהוּדָה וּנְשָׁקִיָּה עַל רִישָׁיָה, אָמַר אִי לָא דְקָרִיבְנָא בְּקוּטְפִיָּא הַכָּא,
לָא אֲשַׁתְּמוּדְעָנָא בְּךָ. וְהוּוּ דְחַלִּין קַמִּיָּה מְהַהוּא יוֹמָא.

תָּאנָּא (קַהֲלַתִּי) אֲשַׁרִּיד אַרְצָא שְׁמַלְכָּד בְּן חוּרִים וְשַׁרִּיד בְּעַת יֹאכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי
אוֹקִיָּם לְהַאי קְרָא, בְּמִשָּׁה, בְּשַׁעֲתָא דְאַפִּיק לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, וְעֲבַד
לוֹן בְּנֵי חוּרִין. וְשַׁרִּיד בְּעַת יֹאכְלוּ, דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת יב) וְאֶכְלְתֶם אוֹתוֹ בְּחַפְזוֹן
פִּסְחָא הוּא לֵינִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, וְכִי לָא אָמִינָא דְמַלוּי דְשְׁלָמָה מַלְכָּא, דְכְּלָהוּ
בְּגוֹ, לְגוּ הִיכְלָא קְדִישָׁא הוּוּ. וְהַאי דְאַמְרִיתוּ כְּלָא שְׁפִיר הָוָה, וְלְדַרְשָׁא הוּא
דְּאָתָּא, אָבַל הַאי קְרָא, לְעֵילָא בְּהִיכְלָא קְדִישָׁא הוּא.

תָּאנָּא, אֲשַׁרִּיד אַרְצָא שְׁמַלְכָּד בְּן חוּרִים. מַאי אַרְצָא. אַרְצָא סַתָּם. דְּתַנַּיָּא, מַהוּ
דְכְּתִיב, (אֵיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אַרְצָא תַּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל. אָלָא הַאי אַרְצָא, הַיָּא
רְזָא, בְּגוֹ כְּתָרִי מַלְכָּא קְדִישָׁא, דְכְּתִיב בֵּיה (בְּרַאשִׁית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים
אַרְצָא וְשָׁמַיִם. וְהַאי אַרְצָא, וְכָל מַה דְּיִנִּיק וְאֲתַזֵּן, מְהַהוּא אֲתַר דְּאַקְרִי שְׁמַיִם
הוּא, וְלֹא אֲתַזְנַת אַרְעָא דָּא, אָלָא מִשְׁלִימוּתָא קְדִישָׁא, דְאַקְרִי שְׁמַיִם.

וּבְשַׁעֲתָא דְבַעַא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְאַחְרָבָא בֵּיתִיָּה דְלַתְתָּא, וְאַרְעָא
קְדִישָׁא דְלַתְתָּא, אֲעֵבֵר לְהַאי אַרְעָא קְדִישָׁא דְלְעֵילָא בְּקַדְמִיתָא, וְנַחֲת
לִיה מְהַהוּא דְרָגָא דְהָוָה יִנְקָא מִשְׁמַיִם קְדִישָׁא, וּלְבַתֵּר חָרִיב לְהַאי
דְלַתְתָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אַרְצָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְלֹא
זָכַר הַדּוּם רְגְלֵיו. דְּתַנַּיָּא, כְּדָא אַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, כְּדָא בְּעִי לְמִידוֹן
עֲלָמָא, בְּקַדְמִיתָא עֲבִיד דִּינָא לְעֵילָא, וּלְבַתֵּר אֲתַקִּיָּים לַתְתָּא, דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה
כד) יִפְקוּד יְיָ עַל צְבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם, בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
הָאֲדָמָה. עַל

דף קע"ה ע"ב

אמר רבי שמעון, אשריך ארץ שמלכך בן חורין, דזן לך בסגיאות כלא, בלא דחילו דאחרא, ומההוא מלכא עלאה אתזן כלא. ושריך בעת יאכלו, כמה דאת אמר (במדבר כג) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, אי לך ארץ שמלכך נער כמה דאת אמר (ישעיה ג) ונתתי נערים שריהם. דווי לארעא כד ינקא משמאלא. ושריך בבקר יאכלו, (דף קע"ה ע"ב) בההוא קדושתא, ועד לא נהיר, ולא שלטא מה דשלטא.

תנא אמר רבי שמעון, (שמות כו) והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא, כמה דאוקימנא, דכתביב, (בראשית כה) ויעקב איש תם יושב אהלים. יושב אהל לא פתיב, אלא יושב אוהלים, תרי, דאחיד להאי ואחיד להאי. אף הכא פתיב, והבריח התיכון בתוך הקרשים, מבריח מן הקצה אל הקצה, דאחיד להאי ואחיד להאי.

דתנינן, מאי איש תם. כתרגומו, שלים. שלים מכלא, שלים לתרין סטרין, לעתיקא קדישא, ולזעיר אפין. שלים לחסד עלאה ולגבורה עלאה, ואשלים להאי ולהאי.

אמר רבי שמעון, חמינא דהא חכמתא כלל כלא. וחסד עלאה נפקא מחכמה. גבורה, דהוא דינא תקיפא, נפקא מבינה. יעקב אשלים לתרין סטרין ואבהו כלל כלא, ויעקב כלל אבהתא.

תאנא בטש חכמה בשבילוי, וכניף ברוחא (ס"א למיא) ואתכנפו מיא לאתר חד, ואתפתחו חמשין תרעין דבינה. מאלין שבילין, נפקי עשרה כתרין, בקרניטי זהירין, ואשתארו עשרין ותרין שבילין. בטש ההוא רוחא באינון שבילין, ואתפתחו חמשין תרעין דבינה, ואתגליפו עשרין ותרין, בחמשין תרעין דיובלא, ואתעטרו בשבעין ותרין אתוון דשמא קדישא. אלין אתפתחו לסטרוי.

ואתעטרו עשרין ותרין כתרין דרחמי, דכלילן בעתיק יומין, דנהיר לון כל חד בסטרוי. אתעטרו חמשין גליפין, במ"ב אתוון קדישין דשמא קדישא, דבהון אתברי שמיא וארעא. ואתגלפו בגלופיהון, תמניא תרעין, דאינון תמניא אתוון דרחמי, דכתביב, (שמות לה) יי' יי' אל רחום וחנון, דנפקא מעתיקא קדישא, לזעירא, ומתחברו באלין כתרין קדישין, חכמה ובינה עלאין דסלקין. נפקא חסד עלאה מהאי סטרא, ודינא דגבורה מהאי סטרא, אתא זכותא דיעקב, ואשלים אתרווייהו ואחיד לון. דהא הוא שלימותא עלאה.

תאנא אמר רבי שמעון, בגין כך ישראל אתקרי. דתאנא יעקב תתאה. ישראל עלאה. יעקב לאו שלימותא, ישראל שלימותא דכלא. וכן תאנא, (שמואל ב כג) נאם דוד בן ישי, דוד לאו שלימותא, דהא בתראה הוא. ישי יסוד עלאה הוא, ושלימותא. והיינו דתנינן, לא גלו ישראל מארצם עד

שְׁכַפְרוּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְמַלְכוּתָא דְּבֵית דָּוִד, דְּכַתִּיב, (שמואל ב כ) אֵין לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה בְּבֹן יִשְׂרָאֵל אִישׁ לֹאֲהֲלִיו יִשְׂרָאֵל. מֵאִי אִישׁ לֹאֲהֲלִיו. אַתְּר דְּעֵבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת שְׂרָיָא בְּגוּיָיְהוּ, הֵיִינוּ לֹאֲלֵהוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כַּד שְׂרָיָא חֲכָמְתָא לְגַלְפָּא גְּלִיפִין בְּכֻלְהוּ כְּתָרִין, מָאן כְּתָרָא שְׂאָרֵי מַהֲהוּא דְּאֲתַקְרִי בִּינָה. בְּבִינָה אֲתַכְלִיל כְּלָא. וּבְגִין כְּדָּ אֲתַפְתְּחוּ בְּהָ חֲמִשִּׁין תַּרְעִין, וְאֲשַׁתְּכַח דְּכֻלָּא בְּחֲכָמָה אֲתַגְּלַפוּ, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קד) כָּלִם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ.

תַּאנָּא, כְּתִיב (ישעיה מ) מִי מְדַד בְּשַׁעְלוּ מִים וְגוֹ'. בְּשַׁעְלוּ מִים. מֵאן מִים. דָּא הוּא בִּינָה. רַבִּי אֶלְעָזָר מִתְנֵי הָכִי, דָּא חֲסֵד. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלָא בְּחַד מִתְקַלָּא סְלָקָא. (ס"א מתתקן) (ישעיה מ) וְשָׁמַיִם בְּזָרַת תַּבּוֹן, מֵאן שְׁמַיִם. תַּפְּאָרַת. דְּכַתִּיב תַּפְּאָרַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל בְּשַׁלִּישׁ עֶפְרַיִם הָאֶרֶץ. דָּא הוּא גְבוּרָה. וְשָׁקֶל בְּפֻלְס הָרִים, אֶלִין אֵינוֹן שְׂאָר כְּתָרִין, דְּאֶקְרוּן טוּרֵי אֶפְרַסְמוֹנָא דְּכִיָּא. וּגְבַעוֹת בְּמַאזְנִים, אֶלִין שְׂאָר רְתִיכִין תַּתְּאִין מְנִיָּהוּ.

דף קע"ו ע"א

תַּא חֲזִי, בְּשַׁעְלוּ, מֵאִי שְׁעָלוּ. דָּא רוּחַ חֲכָמְתָא דְּהָכִי תַּנִּינָן, שְׁעָלָא דְּקִיטְרֵי בְּקִיזְפָּא שְׁקִיעָן. וְשָׁמַיִם בְּזָרַת תַּבּוֹן, מֵאן זָרַת. אֶלִין אֵינוֹן (חמשין) תַּרְעִין דְּאֲתַפְתְּחוּ וְאֲתַפְּזָרוּ לְכָל סְטָרִין, כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר (מלאכי ב) וְזָרִיתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגוֹ'. וְכָל בְּשַׁלִּישׁ, מֵאן שְׁלִישׁ. רַחֲמֵי. שְׁלִימוּתָא דְּכֻלָּא. וְשָׁקֶל בְּפֻלְס, מֵאִי פֻלְס, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּכַתִּיב, (ויקרא יט) מַאזְנֵי צֶדֶק. אֲבָנֵי צֶדֶק. תּוֹ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵנִי מִיָּלִי בְּשִׁיעוּרָא (דף קע"ו ע"א) דְּיוֹצֵר כְּלָא אוֹקִימָנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁמַע מִינָהּ, דְּיַעֲקֹב מְגוֹ דִּינָא קִשְׂיָא נְפִיק, דְּהָא יַצְחָק דִּינָא קִשְׂיָא, אַחִיד לְחוּלְקִיָּה. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָא הוּא בְּלַחוּדוּי, וְהָא יַצְחָק מְגוֹ חֲסֵד נְפִיק, וְהָכִי בְּלָהוּ, דִּינָא מְגוֹ רַחֲמֵי נְפִיקָא, וְרַחֲמֵי מְדִינָא. אַבְרָהָם יָרִית אַחְסָנָא דְּחֲסֵד, נְפִיק יַצְחָק בְּדִינָא מְגוֹ חֲסֵד. יַעֲקֹב נְפִיק בְּרַחֲמֵי, מְגוֹ דִּינָא קִשְׂיָא, וְכַד הוּא לְעִילָא, דָּא מִן דָּא, וְיִנְקָא דָּא מִן דָּא, עַד דְּאֲשַׁתְּמוּדַע כְּלָא דְּהוּא חַד, וּמְחַד תַּלְיִין בְּלָהוּ, וְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח חַד. בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעַלְמֵי עֲלָמִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשַׁתְּמוּדַע, דְּלִית שְׁלִימוּתָא אֶלָּא כַּד אַחִיד דָּא מִן דָּא, (ס"א וחד) וְדָא אַחִיד בְּתַרְוִיָּהוּ, לְשַׁכְלָלָא כְּלָא, כְּגוֹן יַעֲקֹב, וְהֵיִינוּ דְּכַתִּיב מְבָרִיחַ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

תַּאנָּא, כּוּלֵי הָאִי לֹא אֲתַקְרִי אֶלָּא מְסַטְרָא דִּילָן, וּמְסַטְרָא דִּילָן אֲשַׁתְּמוּדַע כְּלָא. (ס"א דהא בהאי לעילא) וְלְעִילָא כְּלָא בְּחַד מִתְקַלָּא סְלָקָא. לֹא שְׁנִי, וְלֹא יִשְׁתַּנִּי, כְּמָה דְּכַתִּיב, (מלאכי ג) אֲנִי יְיָ לֹא שְׁנִיתִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּלָהוֹן בּוּצִינִין נְהִירִין מְחַד, וּמְחַד תַּלְיִין, וּבּוּצִינִין אֵינְהוּ חַד כְּלָא. דְּהָא לֹא בְּעוֹ לֹאֲתַפְּרָשָׁא, וּמֵאן דְּפָרִישׁ לוֹן, כְּאֵלוּ אֲתַפְּרָשׁ מִן חֵי עֲלָמָא.

אמר רבי יצחק, כתיב (ישעיה ג) ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו בם, היינו דכתיב, (שמות כה) ועשית שנים פרובים זהב. כתיב (שמואל א ד) יושב הפרובים, וכתיב (שמואל ב כב) וירכב על פרוב ויעף. יושב הפרובים, כד שריא לאתישבא בשלימותא, כתיב יושב הפרובים. (ס"א כד אשתכח בשלימותא) וכד לא שריא, ולא אתיישבא מלפא בכרסיא, כתיב וירכב על פרוב חד, דלא אתיישבא מלפא בכרסיה. יושב הפרובים תרי.

אמר רבי יוסי, ווי לעלמא, כד חד פרוב אהדר אנפיה מחבריה, דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו, כד הוה שלמא בעלמא. אמר רבי יצחק, הא תנינן (ויקרא יח) ערות אביד וערות אמד לא תגלה, ווי למאן דגלי ערייתהון. כגוונא דא כתיב בייעקב, מברח מן הקצה אל הקצה. זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריד הוא משתבח בתשבחתיהו כגוונא דלעילא, דכתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בד אתפאר.

תאנא אמר רבי יצחק, ביומי קדמאי, הוה בר נש אמר לחבריה, אימא לי מלה חדא דאורייתא, וטול מנה כסף. השתא אמר בר נש לחבריה, טול מנה כסף ואשתדל באורייתא, ולית מאן דינגח, ולית מאן דירכין אודניה, בר אינון זעירין (נייא זרעיו) קדישי עליונין, דקודשא בריד הוא משתבח בהו, דכתיב, (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

(שמות כז) ווי העמודים וחשקיהם כסף. רבי יצחק אמר, ווי העמודים, הא אמינא כל אינון דמתאחדו מקטרי קיימין עלאין, אקרון ווי העמודים. וכל אינון דלתתא, תליין מאינון וויים. מאי וויים. שתא בגו שתא, ומתאחדו ומתשקין מחוטא דשדרה, דקאים עליהו. ובספרא דצניעותא תאנא, וויים לעילא, וויים לתתא, וכלהו במתקלא חד סלקין.

ספרא דצניעותא מאן צניעותא דספרא. אמר רבי שמעון, חמשה פרקין אינון דכלילן בהיכל רב, ומליין כל ארעא. אמר רבי יהודה, אי כלילן הני, מפלהו עדיפי. אמר רבי שמעון, הכי הוא, למאן דעאל ונפק, ולמאן דלא עאל ונפק לאו הכי.

דף קע"ו ע"ב

מתלא, לבר נש דהוה דיווריה ביני טורין, ולא ידע בדיורי מתא. זרע חטין. ואכיל חטי בגופיהו. יומא חד עאל למתא, אקריבו ליה נהמא טבא. אמר ההוא בר נש, דנא למה. אמרו נהמא הוא למיכל. אכל וטעם לחדא לחפיה. אמר וממה אתעביד דא. אמרו מחטין. לבתר אקריבו ליה גריצין דלישין במשחא. טעם מנייהו, אמר ואלין ממה אתעבידו. אמרו מחטין. לבתר אקריבו ליה טריקי מלכין, דלישין בדובשא ומשחא. אמר ואלין ממה אתעבידו. אמרו מחטין. אמר ודאי אנא מארי דכל אלין, דאנא אכיל

עקרא דכל אליו דאיהו חטה. בגין (דף קע"ו ע"ב) ההוא דעתא מעדוני עלמא לא ידע ואתאבידו מניה. כד, מאן דנקיט כללא, ולא ידע בכלהו עדונין דמהנין, דנפקין מההוא כללא.

ספרא דצניעותא פרקא קדמאה תאנא. ספרא דצניעותא, ספרא, דשקיל (רל"ה ע"א) במתקלא. (תאנא) דעד דלא הוה מתקלא, לא הוה משגיחין אפין באפין, ומלכין קדמאין מיתו, וזינייהון לא אשתכחו, וארעא אתבטלת. עד דרישא דכסופא דכל כסופין, לבושי דיקר אתקין, ואחסין.

האי מתקלא תלי באתר דלא הוה, אתקלו ביה אינון דלא אשתכחו. מתקלא קאים בגופיה. לא אתאחד, ולא אתחזי. ביה סליקו, וביה סלקין דלא הוה, והוה, ויהוין.

סתרא גו סתרא, אתתקון ואזדמן, (אד"ר קכ"ח ע"ב, באד"ז רפ"ז, רפ"ח ע"א) בחד גולגלתא, מליא טלא דבדולחא. (שם אד"ר קכ"ט) קרומא דאירא אזדכד וסתים, אינון עמר נקי תליין בשקולא. רענא (אד"ז שם) דרעוין אתגליא בצלותא דתתאי. אשגחא פקיחא דלא נאים, ונטיר תדירא. אשגחותא דתתא באשגחותא דנהירו דעלאה. (דביה) תרין נוקבין דפרדשקא, דאתער רוחא לכלא.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, שיתא בראשית (ברא שית) עליהו, פולהו לתתא, ותליין משבעה דגולגלתא עד יקירו דיקירותא, והארץ תננינא לאו בחושבון והא אתמר. ומההיא דאתלטניא נפקא, דכתיב (בראשית ה) מן האדמה אשר אררה יי. היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים. תליסר, תליין בתליסר יקירו דיקירותא.

שיתא אלפי שנין, תליין בשיתא קדמאי, שביעאה עליהו, דאתתקף בלחודוי. ואתחריב פלא בתריסר שעתי, דכתיב היתה תהו ובהו וגו'. תליסר יקים לון ברחמי, ומתחדשן בקדמיתא, וקמו (ס"י קמו) כל אינון שיתא. בגין דכתיב ברא, ולבתר כתיב היתה, דהא הות ודאי, ולבסוף תהו ובהו וחשך, (ישעיה ב) ונשגב יי לבדו ביום ההוא.

גלופי דגליפין כחזו דחויא אריד, ומתפשט לכאן ולכאן, זנבא ברישא. רישא (אחורא) אחיד אכתפין, אעבר וזעים, נטר וגניז. חד לאלף יומין זעירין אתגלייא, (נייא אתמלייא) קולטרא בקטרוי, סנפירא בעדבוי, אתבר רישיה במיין דימא רבא, דכתיב (תהלים עד) שברת ראשי תנינים על המים. תרין הוו, חד אתחזרי, (ל"ד ע"ב) תנינם כתיב חסר. ראשי, כמה דאת אמר (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, הַיְיָנוּ דְכָתִיב (תהלים לג) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא בְלַחֲדוּי. לְבַתֵּר אֶתְחַזְרוּ חַד יְהוּי יְהוּי וַיִּי וַיִּי בְתַרְאָה שְׂכִינְתָּא לְתַתָּא. כְּמָה דְהִי שְׂכִינְתָּא אֶשְׁתַּכַּח וּבְחַד מִתְקַלָּא אֶתְקַלוּ.

וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב, דְכָתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. הַאִי, בְּמִתְקַלְיָה סְלָקָא. קְדַמְאָה בְלַחֲדוּי. וְכֹלָא לְחַד אֶתְחַזְרִי. אַחְתָּא וּמוֹדַעְתָּא כְּלִילָן דָּא בְדָא בְיוּיִד הַיִּיא, כְּתַרְיִן רְחִימִין דְּמִתְחַבְּקוּן.

שְׂתִיתָא נְפָקִין מֵעַנְפָּא דְשֶׁרְשָׁא דְגוּפָא, לִישׁוֹן מְמַלְל רְבַרְבּוֹן. לִישׁוֹן דָּא, סְתִים בְּיִן יוּיִד וְהַיִּיא, דְכָתִיב (ישעיה מד) זֶה יֹאמֶר לְהִי אָנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתּוֹב יְדוֹ לִי וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה (יכנה) מִמֶּשׁ. זֶה יֹאמֶר לְהִי אָנִי: אַחְתָּא. וְכֹלָא אֶתְמַר בְּיַהוּי. כְּלָא כְּלִילָן בְּלִישׁוֹן סְתִים לְאִימָא. דְּהָא אֶתְפַּתַּחַת לִיה דְּנַפִּיק מִינָהּ. אָבָא יְתִיב בְּרִישָׁא, אִימָא בְּאַמְצַעִיתָא, וּמִתְכַּסִּיָּא מְכָאן וּמְכָאן וּוִי לְמָאן דְּגַלִּי עַרְיִיתְהוֹן.

דף קע"ז ע"א

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֵרֵת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁלִיט דְכַר בְּנוֹקְבָא. (ס"י שלימו דְכַר וּנוֹקְבָא) דְכָתִיב (משלי י) וְצְדִיק יִסּוּד עוֹלָם, נְהִיר יוּיִד בְּתַרְיִן, וְנְהִיר וּמְעַבְר לְנוֹקְבָא. אֶתְיִיחַד יוּיִד בְּלַחֲדוּי, (ובתר כו) סְלִיק בְּדַרְגוּי לְעִילָא לְעִילָא. אֶתְחַשְׁכָּא נּוֹקְבָא, וְאֶתְנַהֲרֵת אִימָא וּמִתְפַּתַּחַת (דף קע"ז ע"א) בְּתַרְעוּי. אֶתָּא מִפְּתַחַת דְּכִלִּיל בְּשִׁית, וּמְכַסְיָא פְתַחַתָּא, וְאַחִיד לְתַתָּא לְהַאִי וּלְהַאִי, וּוִי לְמָאן דְּגַלִּי פְתַחַתָּא.

פְּרָקָא תְּנִינָא דִּיקְנָא (אד"ר מן דף קל"א עד קל"ה) מְהִימְנוּתָא. (דיקנא) לָא אֲדַכְּר בְּגִין דְּהִיא יְקִירוּתָא דְכֹלָא מְאֲדָנִין נְפָקַת, בְּסַחְרָנְהָא דְבִסִּיטָא, סְלִיק וְנַחֲיַת חוּטָא חוּוּרָא. בְּתַלְיִסֵּר מִתְפַּרְשׁ.

בְּיִקְרָא דְבִיְקִירוּתָא הַהִיא, כְּתִיב (ירמיה ב) לֹא עָבַר בְּהָ אִישׁ וְלֹא יֹשֵׁב אָדָם שָׁם. אָדָם (ויקרא מ"ח ע"א) לְבַר הוּא. אָדָם לָא כְּלִיל הָכָא. כָּל שְׂפָן אִישׁ. בְּתַלְיִסֵּר נְבִיעִין מְבוּעִין מִתְפַּרְשׁוּן, אַרְבַּע בְּלַחֲדוּי אֶסְתְּמְרוּ. תַּשְׁעָה אֶשְׁקִיון לְגוּפָא. (נ"א לגנתא). (תיקונא קדמאה) מְקַמִּי פְתַחַת דְּאֲדָנִין, שְׁאַרִי יְקִירוּ לְאֶתְתַּקּוֹן, (תְּנִינָא) נַחֲיַת בְּשֶׁפִּירִי בְּרִישָׁא דְשֶׁפְּוֹן. מְהַאִי רִישָׁא לְהַאִי רִישָׁא קְאִים. (תְּלִיתָא) אַרְחָא דְנַפִּיק תַּחוּת תַּרְיִן נּוֹקְבִין דְּפַרְדְּשָׁקָא, לְאַעֲבְרָא חוּבָה, דְכָתִיב (משלי יט) וְתַפְאֲרָתוֹ עֲבוֹר עַל פֶּשַׁע. (רביעאה) תַּחוּת שֶׁפְּוֹן אֶסְחַר שְׁעָרָא לְרִישָׁא אַחְרָא. (חמישאה) אַרְחָא אַחְרָא נַפִּיק תַּחוּתוֹ. (שְׁתִיתָא) חָפִי תַקְרוּבְתָּא דְבוּסְמָא, לְרִישָׁא דְלְעִילָא. (שביעאה) תַּרְיִן תַּפּוּחִין אֶתְחַזְוֹן לְאַנְהָרָא בּוּצִינִין. (תְּמִינָא) מְזִלָּא דְכֹלָא, תַּלְיָא עַד לְבָא, בִּיה תַּלְיִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין. (תְּשִׁיעָא) אִינּוֹן דְּתַלְיִין לָא נְפָקִין דָּא מִן דָּא. (עשיראה) חַפְיִין זְעִירִין עַל גְּרוּנָא (חד סר) דִּיקִירוּ. רְבַרְבּוֹן, מִתְשַׁעְרִין בְּשִׁיעוּרָא שְׁלִים. (תְּרִיסֵר) (וכד)

שָׁפוּן אֶתְפָּנוּן מִכָּל סִטְרִין, זָכָא לְמָאן דְנָשִׁיק מְאִינוּן נְשִׁיקִין. (תלסר)
בְּהִיא מְזָלָא דְכֻלָּא נְגִדִין תְּלִיסֵר מְשִׁיחִין דְאֶפְרָסְמוֹנָא דְכָא. כְּלָא בְּהִיא
מְזָלָא שְׂכִיחַ, וְסִתִּים.

בְּזִמְנָא דְמָטָא תְּשָׁרִי, יִרְחָא שְׂבִיעָא, מְשִׁתְּכַחִי (ירחי) אֲלִין תְּרִיסֵר (ס"א
תלסר) בְּעֵלְמָא עֲלָאָה וּמִתְפַּתְחִי תְּרִיסֵר (ס"א תלסר) תְּרַעִי דְרַחֲמִי, בְּהִיא
זִמְנָא (ישעיה נח) דְרָשׁוּ יְיָ בְּהַמְצָאוֹ כְּתִיב. (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא
הָאָרֶץ דְשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגו', הֵינֵנו דְכְתִיב (ויקרא טז) וְעִנִּיתֶם אֶת
נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֲדָשׁ בְּעָרְב. (בהאי זמנא) (דברים ג) אֲדַנִּי יְדוּד אֲתָה
הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ. יְהוּ"ה שְׁלִים בְּסִטְרוֹ. וְהִכָּא
בְּרַחֲשׁוֹתָא דָּא דְאֶרְעָא, לָא שְׁלִים.

יְהוּ"י לָא כְּתִיב, קְרִינְן יו"ד עֲלָאָה יו"ד תְּתָאָה, וַיִּצָּר יי עֲלָאָה יי תְּתָאָה,
(יהי) יי עֲלָאָה, יי תְּתָאָה. ה' בְּגוֹוִיָּהּ. כְּלָלָא דְשְׁלִימוֹ. שְׁלִים, וְלָא לְכָל סִטְרֵי.
אֲתַעְקֹר מֵהִיא אֲתֵר שְׁמָא דָּא, וְאֲשִׁתִּיל בְּאַחְרָא, כְּתִיב וַיִּטַּע יְיָ אֱלֹהִים.

ה' בִּין יו"ד לְיו"ד דִּיהוּ"י, נְשָׂבָא דְפְרַדְשָׁקָא דְעִתִּיקָא, לְזַעֲרָא דְאֲנַפִּין בְּלָא
רוּחָא לָא אֲתַקִּיָּים. בְּהוּ"א, אֲשִׁתְּכֻלָּל הוּ"א עֲלָאָה הוּ"א תְּתָאָה, דְכְתִיב (ירמיה
א) אָהָה אֲדַנִּי אֱלֹהִים.

בְּקִיטְפוֹי דְקִטְפִין, (צריא) בְּרוּחָא דְמִתְקֻלִין, יְהוּ"ו. יי עֲלָאָה דְאֲתַעְטֹר
בְּקִטְרָא (ס"א בעטרא) דְעִתִּיקָא, הוּא קְרוּמָא עֲלָאָה דְאֲזַדְכָּד וְסִתִּים. הוּ"א
עֲלָאָה, דְאֲתַעְטֹר בְּרוּחָא דְנוֹקְבִין דְפְרַדְשָׁקָא, דְנַפִּיק לְאַחֲרָא. וי עֲלָאָה,
בּוֹצִינָא דְקִרְדִּינוֹתָא דְאֲתַעְטֹר בְּסִטְרוֹ, (ס"א בעטרוי) מִתְפַּשְׁטוֹן אֲתוּוֹן לְבִתֵּר,
וְאֲתַכְּלוּ בּוֹזַעֲרָא דְאֲפִין. כְּמָה דְשָׁרְיָא בְּגוּלְגֻלְתָּא, אֲשִׁתְּכַחוּ מִתְפַּשְׁטוֹן בְּכָל
גּוּפָא, לְשַׁכְּלָלָא כְּלָא. בְּעַמֵּר נְקָא. כְּדִ תְּלִי תְּלִיין אֲלִין אֲתוּוֹן. כְּדִ אֲתַגְלִי
לְזַעֲרָא מִתְיַשְׁבוֹן בֵּיהּ אֲלִין אֲתוּוֹן, וְאֲתַקְרִי בְּהוּוֹן.

יו"ד דְעִתִּיקָא סִתִּים בְּעִטְרוֹי, בְּגִין שְׁמָלָא אֲשִׁתְּכַח הוּ"ה אֲתַפְתַּח בְּאַחְרָא
וְאִינְקִיב בְּתֵרִין נוֹקְבִין, וְאֲשִׁתְּכַח בְּתַקּוּנִין. ויו אֲתַפְתַּח בְּאַחְרָא, דְכְתִיב,
(שיר השירים ז) הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישְׁרִים. בְּבוֹצִינָא דְקִרְדִּינוֹתָא לְמַכְסִיָּא פְתַחָא.

וי לְעִילָא וי לְתַתָּא, ה' לְעִילָא ה' לְתַתָּא. יי לְעִילָא וְבָה לָא אֲשִׁתַּתְּפֵי אֲחָרָא,
וְלָא סְלִיק בְּהַדָּה, בְּרִי מִיזָא דְרַמִּיז כְּדִ אֲתַגְלִין תְּרִין (באורייתא) וּמִתְחַבְּרִין
בְּחַד דְרַגָּא, חַד רַגְשָׁא בְּגִין לְאַתְפְּרָשָׂא, וי"ד כְּלִילָן בְּיו"ד ווי כְּדִ אֲסִתְּלַק
הַאי, וְאֲתַגְלִין.

אִינוּן בּוֹסְמִין דְטִיפְסָא שְׁרִיקִין, דְעִבְרִי (ס"א עבד) לָא מִתְעַכְבָּא בְּדוּכְתָא,
וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב. בְּרַח לָךְ אֶל מְקוֹמְךָ. אִם תִּגְבִּיָּה כְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים
שִׁים קִנְדֵי מְשָׁם אֲוִרִידֵךְ.

דף קע"ז ע"ב

ותוצא הארץ (דף קע"ז ע"ב) דשא. אימתי, כד שמה אתנטע. וכדין אורא נפיק, ונצוצא אזדמן. (תיקונא קדמאה דרישא) חד גולגלתא אתפשט בסטרוי, טלא מלי עלה, דתרי גווי.

תלת חללין דאתוון רשימין, אתגליין ביה. (תליתאה) אוכמין (ס"א כעורבא) כערבאה תליין על נוקבין עמיקין, דלא יכיל למשמע ימינא ושמאלא. הקא חד ארחא לעילא דקיק. (רביעאה) מצחא דלא נהיר, קטטותא דעלמא. בר כד רעוא אשגח ביה. (חמישאה) עיינין דתלת גווי, למרתת קמיייהו אתסחו בחלבא דנהיר. כתיב (ישעיה לג) עיניך תראינה ירושלים נוה שאנו, וכתיב (ישעיה א) צדק יליו בה. נוה שאנו, עתיקא דסתים, עינד כתיב. (שתיאה) חוטמא פרצופא דזעירא, לאשתמודעא. תלת שלהובין מתוקדין בנוקבוי. (שביעאה) דרגא עקימא, למשמע טב וביש. כתיב (ישעיה מב) אני יי הוא שמי. וכתיב (דברים לב) אני אמית ואחיה. וכתיב (ישעיה מו) ואני אשא ואני אסבול. (קלי"ד ע"ב) (תהלים ק) הוא עשנו ולו אנחנו. (איוב כג) והוא באחד ומי ישיבנו. הוא אקרי מאן דסתים ולא שכיח, הוא מאן דלא אזדמן לעינא. הוא מאן דלא אקרי בשמא. (ה"א ה"י)

א' כליל (הוא) ו'. ו' כליל א' ולא כליל ה"ו. (ס"א ה"י) א' אזיל לאלף. אל"ף אזיל ליו"ד, יו"ד אזיל ליו"ד, דסתים מכל סתימין, דלא מתחברן ביה ו"ד. ווי כד לא נהיר י' בו"ד.

כד אסתלק י' מן ו"ד בחובי עלמא, ערייתא דכלא אשתכח, על דא כתיב (ויקרא יח) ערות אביך לא תגלה. וכד אסתליק יו"ד מן ה"א, על דא כתיב וערות אמה לא תגלה אמה היא לא תגלה ערותה. אמה היא ודאי, (משלי ב) כי אם לפינה תקרא וגו'.

פרקא תליתאה תשעה תקונין יקירין אתמסרו לדיקנא כל מה דאתטמר ולא אתגלייא עלאה ויקירא אשתכח. (והוא) והא (ס"א דיקנא) גנזיה (ס"א יקירא) קרא.

תיקונא קדמאה דדיקנא, נימין על נימין מקמי פתחא דאדנין עד רישא דפומא. (תניינא) מרישא האי, עד רישא אחרא אשתכח. (תליתאה) מתחות תרין נוקבין ארחא מלייא דלא אתחזיין. (רביעאה) עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא. (חמישאה) בהו אתחזיין תפוחין סומקין כוורדא. (שתיאה) בחד חוטא תליין אוכמין תקיפין עד חדוי. (שביעאה) שפון סומקין כוורדא אתפנון. (תמינאה) זעירין נחתין בגרונא, ומחפין קדלא. (תשיעאה) רברבין וזעירין כגידין (ס"א נגדין) (ס"א נחתין) בשקולא. באלין אשתכח גיבר ותקיף מאן דאשתכח.

כתיב (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה. תשעה אמר דוד עד כל גוים סבבוי, לאסחרא ולאגנא עלוי. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למיניהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למיניהו. (נשא קלי"ט ע"ב) תשעה אלין אתעקרו משמא שלים, ואשתילו לבתר בשמא שלים, דכתיב ויטע יי אלהים. תקונין

דְּדִיקְנָא בְּתִלְסָר אֲשֶׁתְּכֶחָן אִיהִי, דְּהִיא עֲלָאָה. תְּתָאָה, בְּתִשְׁעָה אֲתַחְזוּן.
כ"ב אֲתוּן אֲתַגְלִיפוּ בְּגוּוֹנִיהוּן (ס"א בגינהוּן).

(שייך לדר קע"ז ע"ב) דְּבַר אַחַר יִשְׂרָצוּ הַמִּים, תְּרַגּוּם יִרְחִשוּן. כְּלוּמַר, כַּד מְרַחֲשִׁין בְּשִׁפּוּתִיהָ
פְּתַגְמֵי צְלוּתָא, בְּזִכּוּתָא, וּבְנִקְיוֹת דְּעֵתָא, וּבְמִנְיַת הוּהָ רְחִישׁ נִפְשָׁא חֵיטָא. וְכַד בְּעֵי בַר נֶשׁ
לְסַדְרָא צְלוּתִיהָ לְמַאֲרִיָּה, וְשִׁפּוּתִיהָ מְרַחֲשׁוּן בְּהַאי גּוּוֹנָא מִתְּתָא לְעִילָא, לְסַלְקָא יִקְרָא
דְּמַאֲרִיָּה, לְאַתְרֵי דְשִׁקְיוֹ דְעַמִּיקוֹ דְּבִירָא, נְגִיד וְנִפְיָק. לְבַתֵּר יִנְגִיד לְאַמְשָׁכָא מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא,
מִהֵוּוּא שְׁקִיָּא דְנַחְלָא, לְכָל דְרַגָּא וּדְרַגָּא, עַד דְרַגָּא בְּתַרְרָאָה לְאַמְשָׁכָא נְדָבָה לְכָלָא מְעִילָא
לְתַתָּא. לְבַתֵּר בְּעֵי לְקַשְׂרָא קַשְׂרָא בְּכָלָא, קַשְׂרָא דְכּוּנְנָה דְמַהֲיִמְנוּתָא וְיַעֲבָדוּן כָּל מִשְׁאֲלוֹהִי,
בִּין שְׁאֲלַתָּא דְצַבּוּרָא, בִּין שְׁאֲלַתָּא דְיַחֲדָא.

וְשְׁאֲלַתָּא דְאִית לְבַר נֶשׁ לְשְׁאֲלָא מְמַאֲרִיָּה, הוּן מְסוּדְרוֹת בְּט' גּוּוֹנֵי, אִית בְּאַלְפָא בֵּיתָא, וְאִית
בְּאַדְרָכַר מְכִילוֹהִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא, רְחוּם וְחַנוּן וְגו'. אִית בְּשִׁמְהוֹן יִקְרִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד
הוּא, כְּגוּן אֶהֱיָה, יְהוּ, אֵל, אֱלֹהִים, יְיָ צְבָאוֹת, שְׁדֵי, אֲדֹנֵי. אִית בְּעֵשֶׂר סְפִירָא, כְּגוּן:
מְלָכוּת, יְסוּד, הוּד, נְצַח, תְּפִאָרֶת, גְּבוּרָה, חֲסֵד, בִּינָה, חֲכָמָה, כְּתֵר. אִית בְּאַדְרָכַר צְדִיקְיָא,
כְּגוּן הַאֲבוֹת וְהַנְּבִיאִים וְהַמְּלָכִים. אִית בְּשִׁירֵי וּבְתוֹשְׁבֵיחֵי, דְאִית בְּהוּן קְבֵלָה אֲמִיתִית.
וְעִילָא מְנַחֵן מֵאן דִּינְדַע לְתַקּוּן תְּקוּנֵי לְמַאֲרִיָּה, כְּדָקָא יֵאוּת. וְאִית בִּידְעָה סְלִקָא מִתְּתָא
לְעִילָא, וְאִית מֵאן דִּינְדַע לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַעָא מְעִילָא לְתַתָּא. וּבְכָל ט' גּוּוֹנֵי אֲלִין, צְרִיכָא כְּוָנָה
גְּדוּלָּה, וְאִי לָא עֲלִיהָ קְרָא דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א ב) וּבּוֹזִי יִקְלוּ. וּבְכּוּנְנַת אֲמֵן, דְּהוּא כְּלִיל תְּרִין
שְׁמַהוֹן יְהוִיָּה אֲדֹנֵי. וְהַאֲחַד גְּנִיז טוּבִיָּה וּבְרִכּוּהִי, בְּאוּצַר הַנְּקָרָא חֵיכָל, וְהוּא רְמוּז בְּפִסּוּק
(חִבְקוּק ב) וְה' בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ הִס מִפְּנֵי וּלְדָא רְמוּזוֹ רְבוּתֵינוּ זְכוּנָם לְבַרְכָּה, כָּל טוֹב הַאֲדָם
בְּבֵיתוֹ, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבַר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וּמִתְרַגְמִינֵן בְּכָל דְעַמִּי. וְאִי מְכוּוֹן בְּכָל חַד
וְחַד מִט' גּוּוֹנֵי כְּדָקָא יֵאוּת, דָּא הוּא בַר נֶשׁ דְּאוּקִיר לְשִׁמָּא דְמַאֲרִיָּה לְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא
כְּתִיב כִּי מִכְּבֹדִי אֲכַבֵּד וּבּוֹזִי יִקְלוּ, אֲכַבֵּד בְּעֲלָמָא דִּין, לְקִיָּים וּלְמַעֲבַד כָּל צְרִכוֹי. וְיַחְזוּן כָּל
עַמִּמֵי אֲרַעָא, אֲרִי שְׁמָא דְה' אֲתַקְרִי עֲלִיהָ, וְיִדְחִלוּן מִנִּיהָ. וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, יִזְכִּי לְמִיקָם
בְּמַחֲצֵת חֲסִידִים, אֲף עַל פִּי דְלָא קִרִי כָּל צוּרְכִיָּה, כְּיִוֹן דְזִכָּה לְאַשְׁגַּחָא יְדִיעַת מַאֲרִיָּה,
וְאִיכוּוֹן בֵּיהָ כְּדָקָא יֵאוּת. מֵאִי וּבּוֹזִי יִקְלוּ. דָּא הוּא מֵאן דְלָא יָדַע לְאַחְדָא שְׁמָא קְדִישָׁא,
וּלְקַשְׂרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, קַשְׂרָא לְאַתְרֵי וּלְאַמְשָׁכָא דְאַצְטְרִיָּד, וּלְאוּקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה טַב לִיהָ
דְלָא אֲתַבְרִי. וְכָל שְׁכַן מֵאן דְלָא אֲתַכְּוֹן בְּאַמֵּן. וְעַל דָּא, כָּל מֵאן דְמְרַחֲשִׁישׁ בְּשִׁפּוּתִיהָ
בְּנִקְיוּתָא דְלְבָא, בְּמִיָּא דְמִנְקִי, מֵאִי כְּתִיב בְּחֵדִיָּה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אֲדָם, כְּלוּמַר,
בְּשִׁבִיל אֲדָם דִּינְדַע לְאַחְדָא צְלָם וְדַמּוּת כְּדָקָא יֵאוּת, וְיִרְדוּ בְדַגְתַּת הַיָּם. (עַד כֹּאן דְבַר אַחַר)

עַל הַאִי, (ס"א עַל הַאִי מֵאן דְחֹזִי בְחַלְמִיָּה דִיקְנָא) חֲלָמָא דְאַחֲחִיד דִיקְנָא דְבַר נֶשׁ עֲלָאָה
בִּידִיָּה, (נ"א או דאושיט ידיה ליה אנדע דשלים במאריה) שְׁלִים בְּמַאֲרִיָּה. שְׁנֵאִין
תְּחוּתוֹי יִכְנַעוּן. כָּל שְׁכַן דִיקְנָא עֲלָאָה דְנְהִירָא (ס"א לתתאה) בְּתַתָּאָה, דְעֲלָאָה
רַב חֲסֵד אֲקִרִיָּה, בְּזַעֲרָא חֲסִיד סְתָם, כַּד אֲצַטְרִיָּד נְהִירוֹ אֲנְהֵר וְאַקְרִי רַב
חֲסֵד. (ס"א בִידִיָּה הַא מִתְרַחֲצִי דְהַא בְשִׁלְם עִם מַאֲרִיָּה וְשֵׁנְאוֹי יִכְנַעוּן תְּחוּתוֹי וְדִין הוּא בְדִיל דְחֹזִי
בְחַלְמִיָּה כָּל שְׁכַן אִם זָכָה לְאוּדַעָא מַה הִיא דִיקְנָא עֲלָאָה דְהוּא נְהִיר לְתַתָּא אֲרִים עֲלָאָה רַב בְּחַסְד
אֲקִרִי בְזַעֲרָא חֲסִיד סְתָם חֲסֵד חֲסֵד בְּזַעֲרָא חֲסֵד סְתָם)

דְּרַ קַע"ח ע"א

כְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נִפְשׁ חַיָּה, כְּלוּמַר, (נ"א חיי י"ה) י"ה
אֲתַפְּשֵׁט נְהִירוֹ דְדָא בְּדָא, כְּלָא אֲתַרְחִשוּן בְּזַמְנָא חֲדָא, מִיָּם טְבָאן מִיָּם
בִּישׁוּן. בְּגִין דְאַמַר יִשְׂרָצוּ, אֲתַכְּלוּ דָא בְּדָא. חַיָּה עֲלָאָה, חַיָּה תְּתָאָה. חַיָּה
(דְּרַ קַע"ח ע"א) טְבָא. חַיָּה בִישָׁא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. הָאָדָם לֹא כְּתִיב, אֲלֵא אָדָם סָתֵם, לֹא־פָקָא אָדָם דְּלַעֲיָלָא. דְּאִתְעַבִּיד בְּשִׂמְא שְׁלִים. כַּד אֲשַׁתְּלִים דָּא, אֲשַׁתְּלִים דָּא. אֲשַׁתְּלִים דְּכֹר וְנוֹקְבָא לֹא־שְׁלֵמָא כְּלָא. יְדוּ"ד סְטָרָא דְדְּכֹר. אֱלֹהִים סְטָרָא דְנוֹקְבָא. אֲתַפְּשֵׁט דְּכֹרָא, וְאִתְתַּקֵּן בְּתַקוּנַי כְּאִמָּא, בְּפִימִיָּה דְאִמָּה. מְלַכִּין דְּאִתְבְּטְלוּ, הָכָא אֲתַקְיָמוּ.

דינין (קמ"ב ע"ב) דדכורא תקיפין ברישא, בסופא נייחין. דנוקבא באיפכא. וי"ה קונטרין דקיטורא בעטפוי שקיעין. יי זעירא בגוהא אשתכח. אי אתבסמו דינין, בעא עתיקא. אתא חו"א על נוקבא, וקינא דזוהמא אתתקן בגוה, למעבד מדורא בישא. דכתב ותהר ותלד את קין. קינא דמדורא דרוחין בישין ועלעולין וקטפורין.

אתקין ביה בהאי אדם, כתרים, בכלל ופרט, אתכללו בפרט וכלל, שוקין ודרועין, ימינא ושמאלא. דא אתפלג בסטרוי אתתקן דכר ונוקבא יה"ו. יי דכר. ה' נוקבא. ו' כתיב זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא שמם אדם. דיוקנא ופרצופא דאדם יתיב על כרסיא, וכתיב (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה.

פְּרָקָא רְבִיעָאָה. עתיקא, טמיר וסתים. זעירא דאנפין, אתגלייא ולא אתגלייא. דאתגלייא, באתוון כתיב. דאתבסוייא, סתים באתוון, דלא מתיישבון באתרוי, בגין דאיהו לא אתיישבון ביה עלאין ותתאין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ וְגו', הַיְינוּ דְכְתִיב, (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ יְיָ. חַד בְּכֻלָּא דְאַחְרָא מְשַׁתְּכָא. בְּהֵמָה בְּכֻלָּא דְאָדָם, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לַיְיָ מִן הַבְּהֵמָה, מְשׁוּם דְּאִתְפְּלֵל אָדָם בְּכֻלָּא דְאָדָם.

דף קע"ח ע"ב

כד נחת אדם דלתתא (דף קע"ח ע"ב) בדיוקנא עלאה, אשתכחו תרין (תזריע מ"ח ע"ב) רוחין מתרין סטרין, דימינא ושמאלא כליל אדם. דימינא, נשמתא קדישא. דשמאלא נפש חיה. חב אדם אתפשט שמאלא, ואתפשטו אינון בלא גופא.

כד מתדבקין דא בדא, אתיילדון כהאי חיה דאולידת (רוחין) סגיאין בקטרא חדא. כ"ב אתוון סתימין, כ"ב אתוון אתגליין, יי סתים, יי גלייא. סתים וגלייא, במתקלא דטפסין, אתקלו. יי נפקין מניה דכר ונוקבא ו"ד, בהאי אתר, ו' דכר, ד' נוקבא. בגין דא, ד"ו תרין. ד"ו דכר ונוקבא. ד"ו תרין קפלין. תרין יי בלחודוי דכר. ה' נוקבא. ה' די הות בקדמיתא, (ק"פ ע"ב) ומדאתעברת בוי בגוה, (אולידת) אפיקת ו', (הרי כי בהי אית ד"ו וביה אית ה"ה הרי יה"ו) אתחזי יו"ד בחזויה כלא דיה"ו. מדאפיקת יו"ד דהוא דכר ונוקבא,

אתיִישֶׁבֶת לְבֵתָר, וּמִכְסֵיֶיא לְאִמָּא. (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, הַיְיִנוּ דְכִתְיִב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מִרְגָלִים חָרָשׁ לְאִמֶר, מֵאֵי בְנוֹת הָאָדָם. דְכִתְיִב, (מלכים א ג) אַז תְּבִאֲנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זֹנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. בְּגִינֵיהוּן כְּתִיב, כִּי רָאוּ כִי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבוֹ וְגו'. אַז תְּבִאֲנָה וְלֹא בְקִדְמִיתָא. בְּקִיסְטָרָא דְקִיסְטוֹרִי דְפִיגְאֵן, תְּרִין מִתְחַבְּקוּ הוּוּ לְעִילָא, לְתַתָּא נְחֹתוּ יִרְתוּ עִפְרָא, אֲבָדוּ חוּלְקָא טְבָא דְהוּוּ בְהוּ. עֵטְרָא דְבוּמְלָא (ס״א דחמלא) וְאִתְעֵטְר בְּקוּסְטָא דְעֵנְבָא. (שמות יד) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצְעֵק אֵלַי. אֵלַי דִּיִּיקָא. דִּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ דִּיִּיקָא. בְּמִזְלָא הוּוּ תְלִי, דְבַעָא לְאוּקִיר דְקִנְיָה. (שמות טו) וְהִישָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרַתָּ כָּל חֻקָיו עַד כָּאן. כִּי אֲנִי יְיָ רִפְאִיקָ, לְהֵאֵי דוּקָא.

פְּרָקָא חֲמִישָׁאָה. (ישעיה א) הוּי גוֹי חוּטָא עִם כְּפֹד עוֹן זָרַע מְרַעִים בְּנִים וְגו'. שְׁבַעָה דְרָגִין יוֹיִד הִיָּה וִיָּה הִיָּה וִיָּה אֲפִיק דִּי הִיָּה הוֹיָּי, הִיָּה אֲפִיק וִיָּה דִּי לְבַר אֲסִתִּיר אָדָם דְכֵר וְנוֹקְבָא דְאִינוּן דִּי דְכִתְיִב בְּנִים מְשַׁחִיתִים.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא. בְּרֵאשִׁית מְאָמֶר. בְּרָא חֲצִי מְאָמֶר. אָב וּבֵן. סְתִים וְגִלְיָא. עֵדוּן עֵלְאָה דְסְתִים וְגִנְיָו. עֵדוּן תְּתַאָּה, נְפִיק לְמִטְלָטְלִי (ס״א למטלנוי) וְאִתְגִּלְיָא יְהוּהָ. יְהָ. אֱלֹהִים. אֵת. אֲדַנִּי אָהִיָּה. יְמִינָא וְשִׁמְאֵלָא כְּחָדָא אֲשֶׁתְּתַפּוּ, הַשְּׁמִים. וְאֵת, דְכִתְיִב, (דבא הימים א כט) וְהִתְפַּאֲרַת וְהִנְצַח אִינוּן כְּחָדָא אֲשֶׁתְּתַפּוּ. הָאֲרָץ, דְכִתְיִב, (תהלים ח) מָה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאֲרָץ. (ישעיה ו) מְלֵא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ.

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַקֹּדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ, עֵתִיקָא לְזַעִירָא, אֲתַפְרֵשׁ, וְאִתְדַבֵּק. לֹא אֲתַפְרֵשׁ מִמֶּשׁ פּוּמָא מִמְלַל רְבִרְבּוּן. אֲנִתִּיקָא וְאִתְעֵטְר בְּכִתְרֵין זְעִירֵין, בְּחִמְשָׁה זִינִין מַיִם, וּכְתִיב (במדבר יט) וְנָתַן עֲלֵיו מַיִם חַיִּים. (ירמיה י) הוּא אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלִךְ עוֹלָם. (תהלים קטז) אֲתַהֲלֵךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. (שמואל א כה) וְהִיָּתָה נֶפֶשׁ אֲדַנִּי צְרוּרָה וְגו'. וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן. יִיָּה, יוֹיִד הִיָּא, אֵהִיָּי בֵּין מַיִם לְמַיִם. מַיִם שְׁלִימִין, וּמַיִם דְלָא שְׁלִימִין. רְחִמִין שְׁלִימִין, רְחִמִין דְלָא שְׁלִימִין. (בראשיתו) וַיֹּאמֶר יְיָ לֹא יָדוּן רוּחִי בְּאָדָם לְעוֹלָם בְּשִׁגְם הוּא בְּשָׂר. וַיֹּאמֶר יְיָ, כִּד אֲתִישֶׁבֶא בְּזַעִירָא. מְכָאן (נ״א דכד אמר בשם אמרו) לומר) דְבַר. דְעֵתִיקָא סְתִים קְאָמֶר לֹא יָדוּן רוּחִי בְּאָדָם דְלְעִילָא, מְשׁוּם דְבַהֲהוּא רוּחָא דְאִתְנַשְׁבָּא מִתְרִין נוֹקְבִין דְפְרִדְשָׁקָא, מְשִׁיד לְתַתָּאִי.

וּבְגִין כְּדָא כְּתִיב (ימי עולם) וְהָיוּ יָמֵינוּ מְאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה. יוֹיִד שְׁלִים וְלֹא שְׁלִים. יִי בְלַחוּדוֹי מְאָה. תְּרִין אֲתוּנוּן תְּרִין זְמַנִּין, מְאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה. יִי בְלַחוּדוֹי כִּד (דף קע״ט ע״א) אֲתַגְלִיא בְּזַעִירָא, אֲתַמְשָׁד בְּעֶשֶׂר אֲלָפִין שָׁנִין. מְכָאן כְּתִיב, (תהלים קלט) וְתִשָּׁת עָלַי כְּפִכָּה. (בראשית ו) הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֲרָץ, הַיְיִנוּ דְכִתְיִב וּמְשָׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים. מְאָתֶר דְאִתְפְּרֵשׁ גִּנְתָּא, אֲקִירֵי הַנְּפִילִים, דְכִתְיִב וּמְשָׁם יִפְרֹד. הָיוּ בְּאֲרָץ בְּיָמֵים הָהֵם, וְלֹא לְבֵתָר זְמַנָּא. עַד דְאִתָּא יְהוֹשֻׁעַ, וּבְנֵי הָאֱלֹהִים אֲסִטְמְרוּ.

עד דאָתא שְׁלמה וּבְנוֹת הָאָדָם אֶתְפַּלְּלָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קחלת ב) וְתַעֲנוּגוֹת. תַּעֲנוּגַת קֶאֱרִי (תענוגים לא קארי) בְּנֵי הָאָדָם (נ״א דאתרמיזו) דְּאֶתְרַמְיוּ מֵהָאֵי רוּחִין אַחֲרָנִין, דְּלֹא אֶתְפַּלְּלוּ בְּחֻכְמָה עֲלֵאָה. דְּכְּתִיב, (מלכים א ה) וַיְיָ נָתַן חֻכְמָה לְשִׁלְמֹה. וּכְתִיב (מלכים א ה) וַיַּחֲפֹס מִכָּל הָאָדָם. מִשּׁוּם דְּהֵינִי לֹא אֶתְפַּלְּלוּ בְּאָדָם.

וַיְיָ נָתַן חֻכְמָה, ה' עֲלֵאָה. וַיַּחֲפֹס, דְּמִינָה אֶתְחַפֵּס לְתַתָּא. הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעוּלָם, עוּלָם דְּלַעֲיִלָא. אַנְשֵׁי הַשָּׁם, דְּאֶתְנַהֲגוּ בְּשִׁמְא. מֵאֵי שְׁמָא. שְׁמָא קְדִישָׁא, דְּאֶתְנַהֲגוּ בֵּיהּ דְּלֹא קְדִישִׁין לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְנַהֲגוּ אֶלָּא בְּשִׁמְא. אַנְשֵׁי הַשָּׁם סְתָם, וְלֹא אַנְשֵׁי הוּיִיה. לָאוּ מְסֻתִּים סְתִימָא, אֶלָּא גְרִיעוּתָא, וְלֹא גְרִיעוּתָא אַנְשֵׁי הַשָּׁם סְתָם, מִכְּלָלָא דְּאָדָם נְפִקוּ, כְּתִיב (תהלים מט) אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין, אָדָם בִּיקָר, בִּיקָרוּ דְּמִלְכָא, בַּל יִלִּין, בְּלֹא רוּחָא.

תְּלִיסַר מְלָכֵי קְרָבָא, בְּשִׁבְעָה. שְׁבַעָה. מְלָכִין בְּאַרְעָא, אֶתְחַזִּיאוּ נְצַחֵי קְרָבָא. תְּשַׁעָה דְּסַלְקִין בְּדַרְגִּין, דְּרַהֲטִין בְּרַעוּתְהוֹן, וְלִית דְּיִמְחֵי בִּידִיהוֹן. חֲמִשָּׁה מְלָכִין קִיַּיְמִין בְּבַהֲלוּ, לְקַמֵּי אַרְבַּע לֹא יִכְלִין לְמִיקָם.

אַרְבַּע מְלָכִין נְפִקִין לְקַדְמוֹת אַרְבַּע, בְּהוֹן תְּלִין כְּעַנְבִּין בְּאֶתְפַּלְּא צְרִירָן בְּהוּ שְׁבַעָה רַהֲטִין. סְהַדִּין סְהַדוּתָא וְלֹא קִיַּיְמִין בְּדוּכְתִּייהוּ. אֵילְנָא דְּמַבְסָם יְתִיב בְּגוּ. בְּעַנְפוֹי אַחֲזִין וּמְקַנְנִין צְפָרִין. תַּחּוּתוֹי תַּטְלַל חִיוּתָא, דְּשְׁלִיטָא בְּהוּא אֵילְנָא בְּתַרֵּי כְּבִישִׁין, לְמַהֲד בְּשִׁבְעָה סְמְכִין סְחַרְגִּייה, בְּאַרְבַּע חִיוּן, מִתְגַּלְגְּלִין בְּאַרְבַּע סְטָרִין.

חִוּיָא דְּרַהֲיט בְּשִׁיע דְּלוּגִין, דְּלִיג עַל טוּרִין, מְקַפֵּץ עַל גְּבַעְתָּא, דְּכְּתִיב, (שיר השירים ב) מְדַלֵּג עַל הַהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבַעוֹת. זְנַבִּיָּה בְּפּוּמִיָּה, בְּשִׁנּוּי, נְקִיב בְּתַרֵּין גִּיסִין. כַּד נְטִיל גִּיסְטָרָא אֶתְעַבִּיד לְתַלַּת רוּחִין.

כְּתִיב וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. וּכְתִיב (משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַכּוֹ. לְנַעַר הַיָּדוּעַ. אֶת הָאֱלֹהִים, וְלֹא אֶת יְיָ. וְאַיְנָנוּ, בְּשֵׁם זֶה, כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים לְהַקְרִיא בְּשֵׁמוֹ. תַּלְת בְּתֵי דִינִין, אַרְבַּע אֵינוֹן. אַרְבַּע בְּתֵי דִינִין דְּלַעֲיִלָא. אַרְבַּע לְתַתָּא. דְּכְּתִיב, (ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט בְּמִדָּה בְּמִשְׁקַל וּבְמִשׁוֹרָה. דִּינָא קְשִׁיָּא. דִּינָא דְּלֹא קְשִׁיָּא, דִּינָא בְּשִׁקוּלָא, דִּינָא דְּלֹא בְּשִׁקוּלָא. דִּינָא רַפִּיָּא. (דינא) דְּאַפִּילוּ לֹא הָאֵי וְלֹא הָאֵי.

וַיְהִי כִּי הִחַל הָאָדָם לָרֵב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. הִחַל הָאָדָם לָרֵב. הֵינֵנוּ דְּכְּתִיב בְּשִׁגְם וְגו', הָאָדָם דְּלַעֲיִלָא. וּכְתִיב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. (שמות לה) וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרוּ עוֹר פְּנִיו, הֵינֵנוּ דְּכְּתִיב, (בראשית ג) כְּתָנוּת עוֹר. קָרוּ, דְּכְּתִיב, (שמואל א טז) וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל אֶת קָרוּ הַשָּׁמֶן. לִית מְשִׁיחָא אֶלָּא בְּקָרוּ, (תהלים פט) וּבְשִׁמְךָ תָרוּם קָרְנָנוּ. (תהלים קלב) שָׁם אֶצְמִיחַ קָרוּ לְדוֹד. הֵינֵנוּ עֲשִׂירָאָה דְּמִלְכָא. וְאַתָּא מוֹ יוֹבְלָא דְּהִיא אֵימָא, דְּכְּתִיב, (יהושע ו) וְהָיָה בְּמִשׁוֹךְ בְּקָרוּ הַיּוֹבֵל. קָרוּ בְּיוֹבְלָא אֶתְעַטָּר עֲשִׂירָאָה בְּאֵימָא. קָרוּ, דְּנְטִיל קָרוּ וְרוּחַ לְאַתְבָּא

דף קע"ט ע"ב

והאי קרו דיובלא הוא. ויובל ה'. וה' נשיבא דרוחא לכלא. וכלא תייבין
לאַתְרֵייהוּ, דְכְתִיב, (ירמיה א) אָהָה יְיָ אֱלֹהִים, כִּד אֶתְחַזֵּי ה' לְה', יְיָ אֱלֹהִים
אֶתְקָרִי שֵׁם מְלֵא וְכְתִיב (ישעיה ב) וְנִשְׁגַּב יְיָ לְבַדּוֹ בְיוֹם הַהוּא. (ס"א כד אתחזר
ה' לה' ואסתלק י' פורענותא אתי לעלמא ואי לאו בשביל אדם יהו"ה לא אתקיים עלמא וכלא
אתחרב ועל דא כתיב ונשגב וגו') עַל כֵּן סְתִים וְאֶתְעֵטֵר צְנִיעוּתָא דְמִלְכָא, דְהֵינּוּ
סְפָרָא דְצְנִיעוּתָא. זְכָאָה (נ"א למאן דנפק וידע) לְמָאן דְעָאֵל וְנִפְק וְיָדַע שְׁבִילוֹ
וְאַרְחוּי.

פרשת ואתה תצוה

(דף קע"ט ע"ב) (שמות כז) וְאֶתְהָ תְצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְאֶתְהָ הַקָּרֵב אֶלֶיךָ
אֶת אֶהְרֹן אַחֶיךָ וְגו'. אָמַר רַבִּי חֵיָא, מָאִי שְׁנָא הֵכָא מְבַכְל אֶתְרָ, דְכְתִיב
וְאֶתְהָ הַקָּרֵב אֶלֶיךָ וְאֶתְהָ תְדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב. וְאֶתְהָ תְצַוֶּה אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. (שמות ט) וְאֶתְהָ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֵר דָּרוֹר. אֶלָּא כִּלְאָ בְרָזָא
עֲלָאָה אִיהוּ, לְאֶכְלָלָא שְׁכִינְתָא בְּהַדְיָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נְהוֹרָא עֲלָאָה, וְנְהוֹרָא תְתַאָּה כָּלִיל כְּחָדָא, אֶקָרִי (קל"ח ע"ב)
וְאֶתְהָ. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (נחמיה ט) וְאֶתְהָ מְחִיָּה אֶת כְּלָם. וְעַל דָּא לָא כְּתִיב,
וְהַקָּרֵב אֶת אֶהְרֹן אַחֶיךָ. וְצוֹיָתְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְדַבְרָתְ אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב.
בְּגִין דְּהֵהוּא זְמַנָּא שְׂרִיא שְׂמֵשָׂא בְּסִיחָרָא, וְאֶשְׁתַּתֵּף כִּלְאָ כְּחָדָא, לְשָׂרִיא
עַל אוּמָנוּתָא דְעוּבָדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהֵכָא, (שמות לו) אֶשֶׁר נָתַן יְיָ חֲכָמָה
וְתַבּוּנָה בְּהַמָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מִהֵכָא, וְאֶתְהָ תְדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב אֶשֶׁר מְלֵאֲתִיו רּוּחַ
חֲכָמָה. אֶשֶׁר מְלֵאֲתִים מְבַעֵי לִיָּה. אֶלָּא אֶשֶׁר מְלֵאֲתִיו, לְהֵהוּא לְבָא,
מְלֵאֲתִיו רּוּחַ חֲכָמָה. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלֵיו רּוּחַ יְיָ רּוּחַ חֲכָמָה
וְגו' וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ אֶשֶׁר מְלֵאֲתִיו רּוּחַ חֲכָמָה, דְּשָׂרִיא שְׂמֵשָׂא בְּסִיחָרָא
בְּאֶשְׁלָמוּתָא דְכִלְאָ, וְעַל דָּא אֶתְרָשִׁים כִּלְאָ בְּכָל אֶתְרָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי
הֵכִי הֵי וְאֶתְהָ וְאֶתְהָ, הֵי אֶתְ מְתִישְׁבוֹן בְּקָרְאִי.

אָמַר לִיָּה, כְּלָהוּ מְתִישְׁבוֹן נִינְהוּ. וְאֶתְהָ הַקָּרֵב אֶלֶיךָ: לְיַחְדָּא בְּהַדְיָה,
וְלְקָרְבָא בְּהַדְיָה, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׂא כְּדָקָא יָאוּת. וְאֶתְהָ תְדַבֵּר אֵל כָּל

חכמי לב: בגין דכלהו לא אתיין למעבד עבידתא, עד דרוח קדשא ממלא בגווייהו, ולחש לון בלחישו, וכדין עבדי עבידתא. ואתה תצוה את בני ישראל: רוח קדשא פקדא עליהו, ואתה קדשא עליהו, למעבד עובדא ברעותא שלי. ואתה קח לד: כמה דאוקימנא. (דכתיב) ואתה הקרב אליך, והני כלהו, הקא בעובדא דמשכנא. דכלא אתעביד ברזא דא.

פתח רבי שמעון ואמר (תהלים כב) ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. ואתה יי פלא חד. אל תרחק: לאסתלקא מינו, למיהוי סליק נהורא עלאה מתתאה. דהא פד אסתלק נהורא עלאה מתתאה, כדיו אתחשד כל נהורא, ולא אשתכח כלל בעלמא.

ועל דא אתחרב בי מקדשא ביומוי דירמיהו. ואף על גב דאתבני לבתר, לא אהדר נהורא לאתריה כדקא יאות. ועל רזא דא, שמא דההוא נביאה דאתבני על דא, ירמיהו. אסתלקותא דנהורא עלאה, דאסתלק לעילא לעילא, ולא אהדר לאנהרא לבתר כדקא יאות. ירמיהו: אסתלק ולא אהדר לאתריה, ואתחרב בי מקדשא ואתחשכו נהורין.

אבל ישעיהו, שמא גרים לפורקנא, ולא אהדר נהורא עלאה לאתריה, (ישעיהו לאנהרא ההוא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא) ולמבני בי מקדשא, וכל טבין וכל נהורין, יהדרון כדבקדמיתא. ועל דא, שמחו דתרון נביאין אליו, קיימין דא לקבל דא, בגין דשמא גרים, וצרופא דאתון דא בדא, גרמין עובדא, הו לטב והו לביש. ועל רזא דא, צרופא דאתון דשמחו קדישין, וכו אתון בגרמיהו, גרמין לאתחזאה רזין עלאין, כגוונא דשמא קדישא, דאתון בגרמיהו, גרמין רזין עלאין קדישין לאתחזאה בהו.

דף ק"פ ע"א

רזא קדמאה, יו"ד, נקודה קדמאה (דף ק"פ ע"א) דקיימא על תשע סמכין דסמכין לה. ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא. כמה דסופא דמחשבה, נקודה בתראה, קיימא לארבע סטרי עלמא. בר דהאי דכר, ואיהי נוקבא.

והאי קיימא בלא גופא, וכד קיימא בלבושא, דאתלבש בהו, איהי קיימא על תשע סמכין, ברזא דאת ס בלא עגולא. ואף על גב דאת סי איהי בעגולא, וקיימא בעגולא. אבל ברזא דאתון חקיקו, גו נקודי, טהירין לעילא, אינון ברבועא, דלתתא איהו בעגולא.

האי ברבוע איהי קיימא בשיעורא דתשע נקודין, תלת תלת לכל סטר. ואינון בשיעורא דחושבנא תמניא נקודין, ואינון תשע. ואלין אינון דקיימין מרזא דבוצינא בריבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד, נקודה חדא. אינון תשעה. אינון תמניא ברזא דאת ס ברבועא, כגוונא דא: : תלת תלת לכל סטר ודא איהו רזא: דאת יו"ד נקודה חדא, ואף על גב דאיהי נקודה חדא, דיוקנא דילה, רישא לעילא, וקוצא לתתא, ושיעורא דילה תלת

נקודין כגוונא דא ועל דא אתפשטותא לארבע סטרין, תלת, תלת לכל סטר איהי תשע ואיהי תמנא. ואלין אינון סמכין דנפקין מרזא דבוצינא, למהוי סמכין לאת יו"ד, ואלין אקרוין רתיכא דילה. ולא קיימין בשמא, בר ברזא דתשע נקודין דאורייתא.

וברזא דספרא דאדם, אתפלגו אלין תשע דאינון תמנא, בצרופא דאתוון דשמא קדישא, לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין, כד נטלין אלין תמנא דאינון תשע, נהרין בנהירו דאת ס ברבועא, ואפיק נהורין תמנא, (ס"א תמנא אתחזון) אתחזון ואתוון תשעה. ואתפלגן לתתא לנטלא כל משכנא.

ואינון צרופא דשמא קדישא, ברזא דשבעין ותרין אתוון מחקקו, דנפקי מרזא דתלת גוונין, ימינא ושמאלא ואמצעיתא. וכלא מרזא דתלת נקודין, שיעורא דאת יו"ד, דאיהי לדי סטרין, ואינון תמנא נקודין, ואינון תשע נקודין, ואינון תריסר נקודין עלאין. גי' גי' לכל סטר וסטר, ומחכא נחתין לתתא בתריסר לשית סטרין. וכד אתחקקו תריסר אלין בשית סטרין, אינון שבעין ותרין שמקו, רזא דשמא קדישא דשבעין ותרין דאינון שמא דא קדישא.

וכלא איהו סליק ברעותא, דסמיכו דמחשבה באינון סמכין דאת יו"ד, ועל דא אתוון בצרופיהו, תלת תלת בכל צרופא דילה, בגין לסלקא ברעותא דאת י', דתלת נקודין, כמה דאתמר, ועל דא לא אסתליק בסליקו דצרופא, אלא מעקרא ושרשא דרזא דאלין סמכין, דסמכין לאת י' רזא דאת ס' ברבועא, ט' נקודין, תמנא נקודין, תריסר נקודין, שבעין ותרין נקודין. אשתכח, דכל רזא דשמא קדישא, קיימא באת י', וכלא רזא חדא, וקיימא ברזא דבוצינא, כמה דאתמר למעבד סמיכו לכל את ואת. ואינון סמכין אינון רתיכא דלהון, דכל את ואת, כמה דאתמר.

רזא תננינא, את ה', דקיימא על חמשה סמכין, דסמכין לה, דנפקין מרזא דבוצינא, כד אתכנש לאסתלקא לעילא, מרזא (ר"ד ע"א) דמשחתא. את דא היכלא קדישא אקרי, לגו, נקודה דקאמרו. וכלא איהו ברזא דקאמרו דאת ס ברבועא. אבל הכא לא אתרשים בר את ה', ורתיכא דילה חמשה סמכין דקאמרו.

דף ק"פ ע"ב

דכד בטש נהירו דבוצינא באת י', אתנהיר, ומההוא בטישותא, אתעבידו אינון תשע (פנחס רפ"ג ע"ב, תצא ר"ח ע"א) סמכין דקאמרו. ומגו נהירו דאתנהיר את י', אתפשטו תלת נקודין די'. תרין לעילא, דאינון רישא. וחד לתתא, דאיהו קוצא די', כגוונא דא דקאמרו. כד אתפשטו, תרין, אתעבידו תלת. חד אתעביד תרין. ואתפשטו, ואתעביד חד היכלא. דא היכלא, לבתר

דַּאֲתַעְבִּיד הִיכְלָא לְחַד נְקוּדָה קַדְמָאָה, (דף ק"פ ע"ב) אַתְעָבִיד בְּגִיזוּ טְמִיר
רְזָא דְאֵת דָּא, וְקִימָא עַל חֲמֵשׁ אַחְרָנִין.

אַרְבַּעָה גְּנִיזִין אִינוּן, בְּחַד נְקוּדָה דְקִימָא לְגוּ בְּאַמְצָעִיתָא, אִינוּן חֲמֵשׁ.
וְאִיהִי ה'. כְּמָה דְה"א דְלִתְתָא, קִימָא עַל אַרְבַּע, וְאִיהִי נְקוּדָה עַל אַרְבַּע,
דְקִימָא בְּגוּ אַמְצָעִיתָא. אוּף הִכָּא נְמִי הָאִי. וּמָה דְקִימָא עַל ה' סְמִכִין,
הִכִּי הוּא וְדָאִי, בְּגִין דְהָאִי נְקוּדָה עֲלָאָה, אִיהִי עַל תְּרִין גְּוֹנִין, חַד בְּלַחֲוֹדוּי,
וְחַד בְּטְמִירוּ.

וּבְסַפְרָא דְרְזִין דְחֲנוּךְ, ה' וְדָאִי קִימָא עַל חֲמֵשׁ סְמִכִין דְנִכְקִין מְגוּ בּוּצִינָא.
וְכַדִּין אֲפִיק חֲמֵשׁ קִימִין אַחְרָנִין, וְאַשְׁתַּכַּח הָאִי ה' בְּרְזָא דְעֶשְׂרָה. וְכַד
אַתְפְּרֶשֶׁת, קִימָא ה' דָּא, עַל סְמִכִין, וְאִינוּן הוּוּ תְלִיסַר מְכִילִין דְרַחֲמִי, בְּחַד
דְרָגָא דְאַתּוּסָף עֲלֵיהוּ.

וְאַלִּין אִינוּן (ק"פ) תְּרִיסַר דְקִימִין בְּשִׁית. זְמַנִּין אִינוּן אַרְבַּעִין וְתְרִין. זְמַנִּין
שְׁבַעִין וְתְרִין הוּוּ, אֲבָל (קל"ב) נַחְתִּין לְתַתָּא. וְהִכָּא אַתְפְּרֶשׁוּ שְׁבִילִין לְכָל
סְטַר, דְאִינוּן תְּלַתִּין וְתְרִין, אֲשַׁתָּאֵר אַרְבַּעִין. וְתְרִין אוּדְנִין יְמִינָא
וּשְׂמָאלָא, הָא אַרְבַּעִין וְתְרִין, אֵלִין מִי"ב אַתּוּן עֲלָאִין, דְאִינוּן אַתּוּן רַבְרָבוּ
דְאוּרִייתָא.

בְּגִין (הקדמה ג' ע"ב) דְאִית אַתּוּן רַבְרָבוּ, וְאִית אַתּוּן זְעִירִין. אַתּוּן רַבְרָבוּ
אִינוּן לְעִילָא, אַתּוּן זְעִירִין לְתַתָּא. וְכֹלָא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא. בְּגִין
דְאִית שְׂמָהוּ קְדִישִׁין עֲלָאִין, דְקִימִין בְּרַעוּ דְרוּחָא וְלִבָּא בְּלָא מְלוּלָא כְּלָל.

וְאִית שְׂמָהוּ קְדִישִׁין תַּתָּאִין, דְקִימִין בְּמַלְהָ, וּבְמִשְׁכִּיכוּ דְמַחְשַׁבָה וְרַעוּ
עֲלֵיהוּ. וְאִית שְׂמָהוּ אַחְרָנִין לְתַתָּא, דְאִינוּן מֵהֵהוּא סְטְרָא אַחְרָא, דְאִיהוּ
מְסַטְרָא דְמַסְאָבָא, וְאַלִּין לָא קִימִין, אֲלָא בְרַעוּ דְעוּבָדָא לְתַתָּא, לְסַלְקָא
רַעוּ דְהֵהוּא עוּבָדָא דְלִתְתָא לְגַבִּיהָ. בְּגִין דְאִיהוּ סְטְרָא אַחְרָא לָאוּ אִיהוּ,
אֲלָא בְּעוּבָדִין דְהָאִי עֲלָמָא, לְאַסְתָּאבָא בְּהוּן. כְּגוּוֹנָא דְבִלְעָם, וְאִינוּן בְּנִי
קָדָם, וְכָל אִינוּן דְמַתְעַסְקִי בְּהֵהוּא סְטְרָא אַחְרָא.

וְאַלִּין, לָא קִימִי בְּאַתּוּן רְשִׁימִין מִן כ"ב דְאוּרִייתָא, בְּרַ תְּרִין, וְאַלִּין ח' וְק'
וְסְמִכִין לֹון בְּסְמִיכוּ (בראשית ב' ע"א) אַתּוּן דְשֶׁקֶר. אֲבָל אֵלִין אִינוּן
אַשְׁתַּמוּדְעָאן לְגַבִּייהוּ יְתִיר. וְעַל דָּא בְּתַהֲלָה לְדוּד, בְּכֹלְהוּ כְּתִיב ו' בְּכָל אֵת
וְאֵת, בְּרַ מְאֵלִין תְּרִין, דְלָא כְּתִיב ו', דְהָא ו' שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אִיהוּ.

וּבְגִין כְּדִ אִינוּן אַרְבַּעִין וְתְרִין אַתּוּן, דְעֲלָמָא דָּא אַתְבְּרִי בְּהוּ, אֲשַׁתַּכַּח הָאִי
ה' עֲלָאָה, לְסַלְקָא לְתַשְׁעִין וְתְרִין, תַּשְׁעִין הוּוּ, בְּרַ תְּרִין אוּדְנִין יְמִינָא
וּשְׂמָאלָא. וְרְזָא דָּא (ס"א וְסִימְנִיד) (בראשית י"ז) וְאִם שָׂרָה הִבֵּת תַּשְׁעִים שָׁנָה
תֵּלֵד. אֲבָל אִיהוּ בְּחַשְׁבָּנָא תַּשְׁעִין וְתְרִין, וְכַד אַתּוּסָף דְרָגָא דְרְזָא דְבְרִית,
דְאִיהוּ רְקִיעָא תְּמִינָאָה, וְקִימָא לְתַמְנִינָא יוּמִין, הָא מָאָה. וְאַלִּין וְדָאִי
מָאָה בְּרַכָּאן בְּכָל יוּמָא דְאַצְטְרִיכָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְאַתְעַטְרָא בְּהוּ. וְכֹלָא
בְּרְזָא דְה'.

האי ה', איהי דיוקנא דילה בתרין נונין, רזא דמאה, ואינון חמש סמכין רתיכין, דנפקי מגו בוצינא, ואינון חמש אחרנין דנפקין מינה. ועל דא דיוקנהא פגוונא דא ו, תרין נונין, ונקודה דקיימא באמצעיתא. ועל דא ו' קיימא בינייהו תדיר, פגוונא דא (רלי"ה ע"ב) נון, בגין דהכא איהו אתריה לאתעטרא, ואף על גב דרזין אחרנין אינון ברזא דה', אבל דא איהו ברזין דספרא דחנוך, והכי הוא ודאי.

וכד אתתקנא באינון חמשין בלחודייהו, איהו נקודה חדא דקיימא ברזא דנ', פגוונא דא (ה"ו) נ', נוי"ן. וחד נקודה באמצעיתא דאיהי שלטא עלייהו, וכלא רזא חדא. זכאין אינון דינדי ארחוי דאורייתא, למהד בארחי קשוט. זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי.

דף קפ"א ע"א

רזא תליתאה את ו', האי את דיוקנא דרזא דאדס, כמה דאתמר. והא אוקיימנא, דהאי את, קיימא על י"ב רתיכין. וכד מתפרשא, אינון כ"ד רתיכין, דכלילן בהאי את פשיטו דיוקנא דבר נש, לקבל דרועין ונרכין וגופא (דף קפ"א ע"א) שייפין דלהון כ"ד אינון דדרועין, ונרכין, וגופא, הא אתמר, אבל פלהו סתימין בגופא, וגופא קיימא בכלהו כ"ד, וכלהו רתיכין כלילן ביה בגופא, ובגין דכלילן פלהו ביה, קיימא, ו' פשיטו חד.

גופא חד כליל בכ"ד רתיכין, ואלין אינון: רישא בשית. גופא ביי"ח, ואף על גב דכל רתיכין אינון (ני"א י"י) (ני"א י"ח) י"ב לכל סטר, בכלא קיימא גופא. אבל עשרים וארבע אינון שית דרישא, דאינון שייפין לאעלאה רישא. תמני סרי חולין דקיימא רישא, וסמכא גופא עלייהו.

וכלהו פשיטו חד, ברישא וגופא, ואינון שיתין פלהו כליל לון, דאיהו רזא דשית. ועל דא שיעורא דאת ו', רישא שיעורא בשית נקודין ממש, גופא בתמני סרי. פגוונא דא כל אלין רזין מתפרשו, לאכללא לון בגופא, בגין דדרועין ונרכין פלהו בגניזו, ועל דא פלא אתכליל ברזא דאת ו' ודיוקנא דילה.

וכד שלימו דאת דא אתחזי, פדין כל סטרין בישין אסתתמו, ואתפרשו מסיהרא, ולא אתחפין, בגין דאיהו מבקע כל משקופין דרקיעין, ואנהיר לה, ולא יכלא מקטרגא לאבאשא כלל. וכד האי אסתלק, פדין סליק ואסטי ומפתי, ויכיל לקטרגא על כל בני עלמא, בגין דאיהו מלד זקו וכסיל, והא אוקיימנא.

ו' איהו נהורא דנהיר לסיהרא, ואף על גב דנהירין סגיאיין אתכלילן ביה, נהורא דנהיר לסיהרא איהו חד פשיטו למליא לה. ואיהו רזא דאלף, רשימו בכל אינון רזין. וכד נהיר לסיהרא ברזא דו' נהיר לה.

ובספרא דאדם קדמאה, בדיוקנין דאתוון, וי חד נקודה לעילא, וחמש נקודין דלתתא, וכן שיעורא דילה פגוונא דא, וי וכל נקודה קיימא ברזא דעשר, בגין דלית לה נקודה דלא אשלים לעשר, דכל נקודה אית ביה תשע סמכין רתיכין, וההיא נקודה אשלים לעשר. נקודה דימינא תשע סמכין רתיכין לה, ואיהי עשרה. וכן לשמאלא. וכן לכל סטרין. ועל דא, בלהו נקודין אינון כל חד וחד פללא דעשר, איהי ורתיכו. וכלהו כלילן בההוא פשיטו דאת וי, בגין כך פלא איהו בדיוקנא ברזא דאת וי.

וכד עייל שמשא בסיהרא, (סיהרא) נפק מהאי וי חד פשיטו רזא דברית, פגוונא דא ג, ודא איהו לאעלא בנוקבא. וכד אתכליל פלא בהאי פשיטו דאת וי, כדן קיימא לשמשא בנוקבא. ורזא דא דכתיב, ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, לאתכללא (וילך רמ"ג ע"ב, קצ"א ע"ב) דרועא בגופא, ואת בניו אתו, אלין כל אינון רתיכין וסמכין דיליה. דרועא שמאלא לגביה, דכתיב, (במדבר ג) קח את הלויים, לאשתכחא וי דכליל פלא. בחד פשיטו, למהוי חד.

ועל דא אשתכח יחודא בהאי, ימינא ושמאלא ואמצעיתא, פלא איהו חד. ועל דא אתעביד חד פשיטו, ואקרי אחד, ולא תשפח בר פשיטו חד בלחודוי, ודא הוא חד.

ה' בתראה, אתעביד חד גופא, בהאי נקודה דאמצעיתא. ואעיל בה וי, ואשתכח וי בין ב' נקודין, חד לעילא, וחד לתתא. וכדן, אתאחיד עלמא עלאה, בעלמא תתאה, ואיהו חד. ואוקימנא. אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי. בכה רבי אבא ואמר, ווי לעלמא כד יתפניש שמשא ויתחשף עלמא.

דף קפ"א ע"ב

אמר רבי אלעזר, ירפין לתתא, ברזא דאת וי, מנא לן דאתכלילו בהאי את. אמר ליה, דכתיב, (מלאכי ג) זכרו תורת משה עבדי, ולא כתיב נביאי, לאתחזאה דכלא אתכליל ברזא דוי, ואת וי אקרי חד, ואיהו חד בלחודאה, ופשיטו חד והא אתמר. (שמות כח) ואתה הקרב אליך וגו'. אמר רבי שמעון, לא שמש משה (נ"א שמשא) (נ"א דאיהו שמשא) בסיהרא, עד דאתכליל בכל סטרין ברזא דוי, כמה דאוקימנא. תא חזי, מה כתיב, מתוך בני ישראל לכהנו לי. לכהן לי לא כתיב, אלא לכהנו לי, לשמושא דיליה, לשמושא דאת דא, לשמושא דיליה ודאי. לי דא את ה', לאעלא ולשמשא וי בהי, למהוי פלא חד. זכאין אינון ישראל, (דף קפ"א ע"ב) דעאלו ונפקו, וידעי ברזא דארחוי דאורייתא, למהך בארח קשוט.

מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל. אלא פלא לא אתקרי למהוי חד כדקא יאות, אלא מתוך בני ישראל. דהא בני ישראל קיימי לתתא, לאתפתחא ארחין, ולאנהרא שבילין, ולאדלקא בוצינין, ולקרבא פלא

מתתא לעילא, למהוי פלא חד, ובגיני פד כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים
ביי וגו'.

ואתה הקרב אליך וגו' אמר רבי שמעון, פלא איהו קריבה, למאן דידע
ליחדא יחודא, ולמפלח למאריה, דהא בזמנא דאשתכח קרבנא פדקא
יאות, פדין אתקריב פלא פחדא, (נייא דרגין כלהו כחד) ונהירו דאנפין,
אשתכח, בעלמא בבי מקדשא, ואתפכיא ואתפסיא סטרא אחרא, ושלטי
סטרא דקדושא בנהירו ויחידו. וכד קרבנא לא אשתכח פדקא יאות, או
יחודא לא הוי פדקא יאות, פדין אנפין עציבו. ונהירו לא אשתכח,
ואתפסיא סיהרא, ושלטא סטרא אחרא בעלמא, (נייא דלא אתחריב בי מקדשא
אלא בגין וכו') בגין דלא אית מאן דידע ליחדא שמא קדישא, פדקא יאות.

אמר רבי שמעון, (פי' בא ליידי עי'א) קודשא בריך הוא לא נסי לאיוב, ולא אתא
עמיה בנסיונא, פנסיונא דשאר צדיקיא, דהא לא כתיב ביה והאלהים
נסה את איוב, פמה דכתיב באברהם (בראשית כב) והאלהים נסה את
אברהם. דאיהו בידיה אקריב לבריה יחידאי לגביה. ואיוב לא יהיב ליה
ולא מסר ליה פלוס. ולא אתמר ליה, אבל אתמסר בידיה דמקטרנא,
בדינא דקודשא בריך הוא. דאיהו אתער לההוא מקטרנא לגביה, מה
דאיהו לא בעא. דהא בכל זמנא אתא ההוא מקטרנא לאתערא על בני
נשא, והכא קודשא בריך הוא אתער לגביה, דכתיב, (איוב א) השמת לבך על
עבדי איוב. אבל רזא עמיקא איהו.

פתח ואמר (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליי'.
ויהי מקץ ימים, רזא איהו, מקץ ימים, ולא מקץ (קלייד עי'א) זמין, דחה לקץ
זמין, וקריב לקץ ימים. והא אוקימנא, דכתיב, (דניאל יב) ואתה לך לקץ.
אמר קודשא בריך הוא לדניאל ואתה לך לקץ. אמר ליה, לאן קץ, לקץ
הימים או לקץ הזמין, עד דאמר ליה לקץ הזמין.

ועל דא דחיל דוד, דכתיב, (תהלים לט) הודיעני יי' קציו. או לקץ הימים, או
לקץ הזמין. והכא מה כתיב, ויהי מקץ ימים ולא מקץ זמין. ובגיני פד לא
אתקבל קרבניה דהא מסטרא אחרא הוה פלא.

תא חזי מה כתיב, (בראשית ד) והבל הביא גם הוא. מאי גם הוא. לאסגאה
פלא דא בדא. קרבנא פלא ועקרא דיליה הוה לקודשא בריך הוא, ויהיב
חולקיה לסטרא אחרא, פמה דאת אמר ומחלביהו. וקין, עקרא עבד מקץ
ימים, ויהב חולקא לקודשא בריך הוא, ועל דא אתדחא איהו וקרבניה.

באיוב מה כתיב, (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו'. וכתיב ויהי כי הקיפו
ימי המשתה. וכתיב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות
עמהם, דדא איהו עקרא לסטרא אחרא. ולבתר אקריב עולות, ועולה
איהו דכר, ולא נוקבא, וסלקא לעילא, וקרבנא לא קריב לאכללא ליה
פדקא יאות.

וְתָא חֲזִי, אֲלֵמְלָא חוּלְקָא יְהַב לְכֻלָּא, מְקַטְרָגָא לָא יְכִיל לֵיה לְבַתֵּר, וְאִי תִימָא אֲמַאי אֲבַאיִש לֵיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֶלָּא, בְּגִין דְּגָרִים לְכַסְיָא נְהוּרָא וְלֹאֲתַחֲפִיָּא, וְאִיהוּ לָא קָרִיב קַרְבָּנָא אַחְרָא, לֹאֲתַזְנָא בֵּיה אַחְרָנִין, אֶלָּא עוֹלָה, דְּסֻלְקָא לְעִילָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים, דְּאֲלֵמְלָא סֻטְרָא אַחְרָא אֲתַזְנַת בְּחוּלְקָא, אֲתַעְבֵּר מֵעַל מְקַדְשָׁא וְאֲסַתְלַק מִנִּיהּ, וְסֻטְרָא דְקְדוּשָׁה הָוָה סְלִיק לְעִילָא לְעִילָא.

אֲבַל אִיהוּ לָא בְּעָא דְאֲתַהֲנִי אַחְרָא מְקַרְבְּנִיהּ, וְאֲעֵדִי גְרַמְיָה מִנִּיהּ. מְנָא לָן. דְּכְתִיב, (אִיּוֹב א) וְסָר מִרְעִי. וְעַל דָּא קָרִיב תְּדִיר עוֹלָה, דְּהָא עוֹלָה לָא אֲתַהֲנִי מִנִּיהּ סֻטְרָא אַחְרָא לְעִלְמִין. וּבְגִין כֵּן, כָּל מָה דְנָטִיל לְבַתֵּר, מְדִידִיה נָטִיל. וְעַל דָּא אִיּוֹב גָּרִים לְחַפִּיָּא עֲרָלָה עַל בְּרִית קִימָא, דְּלָא הָוָה אֲעֵדִי מִנִּיהּ. וּבְגִין כֵּן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעֵר לְהוּא מְקַטְרָגָא, דְּכְתִיב הַשְׁמֹת לְבָדָּע עַל עַבְדֵי.

דף קפ"ב ע"א

תָּא חֲזִי, כַּד בְּעָא (דף קפ"ב ע"א) קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹאֲתַאֲחַדָּא בְּהוּ בִישְׁרָאֵל בְּמַצְרַיִם, לָא קִימָא שְׁעֵתָא. בְּגִין דְּעֲרָלָה חַפִּיָּא נְהוּרָא, עַד זְמַנָּא דְּהָהוּא מְקַטְרָגָא הָוָה נָטִיל דִּילֵיהּ מְאִיּוֹב, וְעַל דָּא פְּקִיד לֵיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִיכָלִיה לְהָהוּא פְּסַח בְּבַהִילוֹ, עַד דְּהָהוּא סֻטְרָא אַחְרָא אֲשַׁתְּדַל בֵּיה בְּאִיּוֹב, וּפְקִיד לֹאֲתַעְבְּרָא עֲרָלָה מִנִּיהּ, וּכְדִין אֲתַאֲחַד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בִישְׁרָאֵל, וְהָהוּא סֻטְרָא אַחְרָא אֲתַפְרֵשׁ מִן קְדָשָׁא, וְאֲשַׁתְּדַל בֵּיה בְּאִיּוֹב, וְנָטִיל מְדִילֵיהּ. וּכְדִין (שְׁמוֹת יב) פְּסַח הוּא לֵינִי וְדָאִי. דְּעַד הַשְׁתָּא לָא הָוָה פְּסַח לֵינִי. זְכָאִין אִינוּן דִּינְדַעִי וּמִיחְדִי יְחוּדָא דְמַאֲרִיהוּן כְּדָקָא יְאֹת.

כְּתִיב (שְׁמוֹת לה) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לָא תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתִיב בְּתַרִּיה אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. (מַאי עֲבִיד) מַאי הָאִי לְגַבֵּי הָאִי. אֶלָּא הֲכִי אוּקְמוּהּ, מֵאן דְּאָכִיל חֲמִץ בְּפִסְחָא (כֵּאלוּ עֲבִיד כּוּכְבִים וּמִזְלוֹת לְמַפְלַח לְגַרְמִיָּה, דְּהָא רִזָּא הֲכִי הוּא דְחֲמִץ בְּפִסְחָא) כְּמֵאן דְּפִלַח לְכוּכְבִים וּמִזְלוֹת אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, כַּד נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נְפָקוּ מִרְשׁוֹ דְלַהוּן, מִרְשׁוֹ אַחְרָא, מֵהָהוּא רְשׁוֹ דְאֶקְרִי חֲמִץ, נְהֻמָּא בִישָׁא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כּוּכְבִים וּמִזְלוֹת הֲכִי, וְדָא אִיהוּ רְזָא דִּיצַר הָרַע, פּוּלְחָנָא נוֹכְרָאָה, דְּאֶקְרִי אוּף הֲכִי שְׂאוֹר. וְדָא אִיהוּ יְצַר הָרַע, דְּהֲכִי אִיהוּ יְצַר הָרַע בְּבֵר נֶשׁ, כְּחֻמִּיר בְּעִיסָה, עֹאֵל בְּמַעוּי דְבֵר נֶשׁ זְעִיר זְעִיר, וּלְבַתֵּר אֲסַגִּי בֵּיה, עַד דְּכָל גּוּפָא אֲתַעְרַב בְּהַדִּיה. וְדָא אִיהוּ כּוּכְבִים וּמִזְלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים פא) לָא יְהִיָּה בָדָּע אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאִי.

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (ישעיה ב) חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפְסוֹ כִּי בְמָה נְחֻשֵׁב הוּא. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהּ. אֲבַל מַאי חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם, וְכִי אַזְהַר לֵיה לְבֵר נֶשׁ לֹאֲתַמְנַע מִשְׁאֵר בְּנֵי נֶשָׁא. אוּף אִינוּן נְמִי לְגַבִּיָּה, יִשְׁתַּכְחוּן בְּנֵי נֶשָׁא דְלָא יְקַרְבוּן אֵלֵינוּ בְּאֵלֵינוּ לְעִלְמִין. אֶלָּא הָא

אוקמוהּ בְּמֵאן דְּאֶשְׁכִּים לְפִתְחָא דְּחִבְרִיהּ לְמִיָּהב לִיהּ שְׁלָם. וְאַנָּא
אוּקִימְנָא לִיהּ בְּקָרָא אַחְרָא, דְּכִתְיִב, (מְשַׁלִּי כִז) מְבַרְךְ רַעְהוּ בְּקוּל (רַכִּי ע״ב)
גְּדוּל בְּבִקְרֵה שְׁכָם קִלְלָה תַחֲשֵׁב לוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּכִלְאָ שְׁפִיר. אַבְל מֵאִי חֲדָלוּ
לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. הֵכָא פְּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְבַר נָשׁ,
וְאַזְהִיר לִיהּ לְאַסְתַּמְרָא מֵאִינוּן בְּנֵי נִשְׂא, דְּסֵטוּ אַרְחִייהוּ מֵאַרְח טָב לְאַרְח
בֵּישׁ, וּמְסַאֲבֵי נִפְשֵׁיהוּ בְּהֵהוּא מְסַאֲבוּ אַחְרָא.

דְּהָא כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְבַר נָשׁ, עֲבַד לִיהּ בְּדִיוקְנָא עֲלָאָה, וְנִפְח
בֵּיהּ רוּחָא (נ״א נְשִׁמָתָא) קוּדְשָׁא, דְּכִלְיִל בְּתַלְתָּא כְּמָה דְּאוּקִימְנָא, דְּאִית בֵּיהּ
נִפְשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעֵילָא מְכֻלָּא נִשְׁמָה, דְּאִיהִי חֵילָא עֲלָאָה לְמַנְדַּע, וְלְמִטְר
פְּקוּדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. וְאִי הָהִיא נִשְׁמָתָא קוּדְשָׁא אֲעִיל לָהּ בְּפוּלְחָנָא
אַחְרָא, הָאִי אִיהוּ מְסַאֲבֵי לָהּ, וְנִפְיִק מְפוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיָה. בְּגִין דְּתַלְתָּא חֵילִין
אַלִּין, כְּלָהּ חַד, נִפְשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה מְשִׁתַּתְפִּי כְּחַדָּא, וְהוּוּ חַד, וְכִלְאָ כְּגוּוֹנָא
דְּרָזָא עֲלָאָה. (עַל דָּא נֵאמַר (שׁם י״ג) הוּלָךְ אֵת חַכְמִים וְגוֹי)

וְאִי חֲזִינְן לְהָאִי בְּרִי נָשׁ, דְּהוּוּ בֵּיהּ אֲלִין דְּרַגִּין כְּלָהּ. עַד לָא קִימְנָא בְּקִיּוּמִיהּ
לְמַנְדַּע מֵאֵן אִיהוּ, בְּמֵאִי אֲתִיַּדַּע (דְּלֵא) לְקַרְבָּא בְּרִי נָשׁ בְּהִדְיָה, אוּ לְאַתְמִנְעָא
מְנִיָּה. (ס״א בְּרִי נִשׁ דְּאִית בֵּיהּ דְּרַגִּין אֲלִין כְּלָהּ וְקִימְנָא בְּקִיּוּמִיהּ דָּא אִיהוּ גַבְר שְׁלִים עַבְדָּא מֵהִימְנָא
דְּמֵאַרְיָה וְבַעֲי לְאַשְׁתַּתְפָּא בֵּיהּ וְלֵאחְרָא בְּהִדְיָה לְמִילָף אִוְרָחוּי מְנִיָּה. וְבַמֵּאִי אֲתִיַּדַּע בְּרִי נִשׁ לְמַנְדַּע
מֵאֵן אִיהוּ לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה אוּ לְאַתְמִנְעָא מְנִיָּה) בְּרוּגְזִיָּה מְמִשׁ, יַדַּע לִיהּ בְּרִי נָשׁ,
וְיִשְׁתַּמּוּדַּע מֵאֵן אִיהוּ. אִי הָהִיא נִשְׁמָתָא קוּדְשָׁא נְטֵר בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגְזוּי,
(אַתִּיא עֲלֵיהּ) דְּלָא יַעֲקֹר לָהּ מֵאַתְרָהָא, בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַחוּתָהּ הָהוּא אֵל זֶר, דָּא
אִיהוּ בְּרִי נָשׁ כְּדִקָּא יֵאוּת. דָּא אִיהוּ עַבְדָּא דְּמֵאַרְיָה, דָּא אִיהוּ גַבְר שְׁלִים.

דף קפ"ב ע"ב

וְאִי הָהוּא בְּרִי נָשׁ לָא נְטֵר לָהּ, וְאִיהוּ עֲקֹר קוּדְשָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאַתְרָיָה,
לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרָיָה סְטָרָא אַחְרָא. וְדָאִי דָּא אִיהוּ בְּרִי נָשׁ דְּמִרִיד בְּמֵאַרְיָה,
וְאַסִּיר לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה וְלְאַתְחַבְרָא עֲמִיָּה, וְדָא אִיהוּ (אִיּוֹב יח) טָרְף נִפְשׁוּ
בְּאִפּוֹ. אִיהוּ טָרְף וְעֲקֹר נִפְשִׁיָּהּ, בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְאַשְׁרֵי בְּגוּיָה אֵל זֶר. וְעַל דָּא
כְּתִיב חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ, דְּהָהִיא נִשְׁמָתָא קוּדְשָׁא
טָרְף לָהּ, וְסַאֲבֵי לָהּ, בְּגִין אִפּוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפ"ב ע"ב) אַחְלָף בְּאִפּוֹ. כִּי
בְּמָה נִחְשֵׁב הוּא. כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֲתַחֲשִׁיב הָהוּא בְּרִי נָשׁ.

וּמֵאֵן דְּאַתְחַבְרָא עֲמִיָּה, וּמֵאֵן דְּאַשְׁתַּעֲי (ס״א מִשְׁתַּתְּפִי) בְּהִדְיָה, כְּמֵאֵן דְּאַתְחַבְרָא
בְּכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת מְמִשׁ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת מְמִשׁ שְׂאֲרֵי
בְּגוּיָה. וְלָא עוֹד, אֲלָא דְּעֲקֹר קוּדְשָׁה עֲלָאָה מֵאַתְרָיָה, וְשְׂאֲרֵי בְּאַתְרָיָה
כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֵל זֶר. מָה אֵל זֶר כְּתִיב בֵּיהּ (וַיִּקְרָא יט) אֵל תִּפְנּוּ אֵל
הַאֲלִילִים, כְּגוּוֹנָא דָּא, אֲסִיר לְאַסְתַּתְפְּלָא בְּאַנְפוּי.

וְאִי תִימְנָא הָא רוּגְזָא דְּרַבְּנִין. רוּגְזָא דְּרַבְּנִין טָב אִיהוּ לְכָל סְטָרִין, דְּהָא תִנְיִנְן
דְּאוּרִייתָא אֲשָׁא אִיהִי, וְאוּרִייתָא קָא מְרַתְחָא לִיהּ, דְּכִתְיִב, (יִרְמִיָּה כג) הֲלֵא

כה דברי כאש נאם יי'. רוגזא דרבנן במלי דאורייתא. רוגזא דרבנן למיהב יקרא לאורייתא, וכלא לפולחנא דקודשא בריהוה הוי, לכך נאמר (דברים ד) כי יי אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא.

אבל אי במלין אחרנין, לאו פולחנא דקודשא בריהוה הוא האי, בגין דבכל חטאים דקא עביד בר נש, לאו איהו כוכבים ומזלות ממש כהאי, ואסיר לקרבא בהדיה דהאי. ואי תימא הא לשעתא הנה, דעבר והדר אהדר. לאו הכי, דכיון דאעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתריה, וההוא אל זר, מקפח ההוא אתר, אתתקף ביה, ולא שביק ליה. בר פד אתדכי בר נש מפל וכל, ועקר ליה לעלמין, ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא קדושה עליה. כדון ולואי דאתקדש. אמר ליה רבי יוסי, אתקדש ממש. (ס"א אמאי והא אתדחי ואתקדש)

אמר ליה תא חזי, בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה, ושריא באתריה ההוא אל זר דאקרי טמא, אסתאב בר נש, וסאיב למאן דקריב בהדיה, וההיא קדושה עקרת מניה, וכיון דעקרת מניה זמנא חדא, כמה דינעביד בר נש עוד, לא תיתוב לאתרהא.

אמר ליה אי הכי, כמה מסאבין אינון דמתדכאן. אמר ליה שאני מסאבו אחרא, דלא יכיל למעבד יתיר. אבל דא שניא מפלא, דכל גופא סאיב מגו ומבר, ונפשא, וכלא מסאיב. ושאר מסאבו דעלמא, לאו איהו אלא גופא לבר בלחודוי, ובגין כך כתיב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, דאחלף קדושה דמאריה בגין אפו, דדא איהו מסאבו דמסאיב פלא. כי כמה נחשב הוא. כמה כוכבים ומזלות ודאי נחשב איהו.

תא חזי, האי איהו רוגזא דאיהו כוכבים ומזלות, סטרא אחרא, כמה דאמרו, דבעי בר נש לאסתמרא מניה ולאתפרשא מעלוי, ועל דא כתיב (שמות לה) אלהי מסכה לא תעשה לך. לך: בגין לאבאשא גרמך. וכתיב בתריה את חג המצות תשמור. תשמור: דא סטרא דקדושה, דבעי בר נש לנטרא ליה, ולא יחלף ליה בגין סטרא אחרא. ואי יחלף ליה הא איהו מסאיב, וסאיב לכל מאן דקריב בהדיה.

את חג המצות תשמור, האי איהו אתר דאקרי שמור. ובגין כך כתיב, את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתיך. שבעת ימים אליו, לאו אינון כשבעת הימים דסכות, דאינון עלאין ואלין תתאין. ועל דא, באינון הלל גמור, ובנהני לאו הלל גמור, ועל דאינון לתתא, שבעת ימים תאכל מצות. מצת כתיב חסר בלא וי, דעד לא שראן אינון יומין עלאין, רזא דוי.

ואי תימא, כיון דהאי רזא דחג המצות אתקדש, אמאי נחתא, דהא תנינו מעלין בקדש ולא מורידין, אמאי נחתא לתתא באינון יומין תתאין.

דף קפ"ג ע"א

תא חזי, כתיב (ויקרא טו) וכפר בעדו ובעד ביתו וגו', מאן דיכפר, אצטריד (ני"א לכפרא) עליה בקדמיתא, ובתר על ביתיה. כגוונא דא, האי דרגא, שארי לאתקדשא ולנפקא בקדושה, לכפרא עליה, וכיון דאיהו אתקדש, בעי לכפרא על ביתיה, ולקדשא לון, ועל דא נחתא לתתא לקדשא ביתיה. ובמה מקדש לון, בישראל דלתתא. בחושבנא דעומר וכיון דאלין מתקדשאו, בעינן לסלקא לה לעילא, דהא פד ביתא דמטרוניתא אתקדשת, פדיו סלקת לעילא, לאתקשרא באינון יומין עלאין (דף קפ"ג ע"א) לעילא.

ועל דא אנו עבדין חושבנא, בקיומא על קיימין, בגין דאינון יומין, יומין עלאין אינון, וכו' בכל זמנא דעאל בר נש לאינון יומין עלאין, בין בצלותא, בין בשבחה, אצטריד לקיימא על רגלוי, ירפין וגופא כחדא תמן. ירפין וגופא לקיימא, כדכורא דקיימא בחיליה, ולא פנוקבא דארחה למיתב. ועוד בגין שבחה דעלמא עלאה.

ובגין דאיהו רזא דדכורא, נשים פטורות מחושבנא דא, ולא מתחייבו למימני בר דכורין, לאתקשרא כל חד פדקא יאות. כגוונא דא, (שמות כג) יראה כל זכורא, דכורין, ולא נשין. בגין דרזא דברית בדכורא איהו, ולא פנוקבא, ובגין דקיימא רזא לעילא, נשין לא מתחייבו.

ורזא אוליפנא הקא, דבכל שבעת יומין, מאלין יומין עלאין, נטלא קדושא יומא חד (ומתאחד) דאלין תתאי, והאי תתאה אקרי שבוע, דאתקדש בשבועה יומין עלאין. וכו' בכל שבועה ושבועה מאינון חמשין יומין, עד ולא עד בכלל, וכד אשתכחו ארבעין ותשע יומין עלאין, אשתכחו לתתא שבע יומין, דאתקדשו בהו וכל חד אקרי שבוע, דעאל באינון שבע. ועל דא כתיב, (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה. בגין דאינון נוקבין, נקט קרא לישנא דנוקבין.

וכד אתקדשו בהו, וביתא, מתתקנא לאתחברא אתתא בבעלה, פדיו אקרי חג שבועות, מאינון נוקבי דשאריו עליהו אינון יומין עלאין, דאתקדשו בהו. ובגין כד כתיב בשבועותיכם, אינון דלכון, ולא כתיב בשבועות, בגין דהכי נמי מתקדשין ישראל לתתא עמהון.

ועל דא פד מטון לתשע וארבעין יומין, ההוא יומא עלאה דעלייהו, דאיהו יומא דחמשין, דשליט על תשעה וארבעין יומין, רזא דכללא דאורייתא, בתשעה וארבעין אנפין, וכדיו ההוא יומא עלאה, יומא דחמשין, באתערותא דלתתא, אפיק אורייתא כללא בתשעה וארבעין אנפין.

רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מזבחחתיך וגו'. גם צפור מצאה בית, אלין צפרי שמא, דמנהון שויין מדוריהון לבר, ומנהון שויין מדוריהון בביתא, כגון דרור,

דַּאִיהוּ עוֹפָא דְשׁוּי דִּינִירִיה בְּבֵיתָא דְכָל בְּר נֶשׁ, וְלֹא דְחִיל. אָמַאי. בְּגִין דְּכֻלָּא קָרְאוּ לִיה דְּרוּר. מַאי דְּרוּר. חִירו, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כה) וּקְרֵאתֶם דְּרוּר, וְתִרְגְּמוּ חִירו. וְדָא אִיהוּ צְפוּר דְּרוּר. דְּהָא מִיּוֹמָא דְּעֵבִיד קִנָּא בְּבֵיתָא אֲפִיק בְּנִין, מְדוּרִיה בְּבֵיתָא חֲמִשִּׁין יוֹמִין, וּלְבַתֵּר מִתְּפָרְשׁוּן אֲלִין מֵאֲלִין, וְדָא הוּא עוֹפָא דְּאֲקָרִי דְּרוּר: חִירו.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרֵאתֶם דְּרוּר בְּאָרְץ. מִהֲכָא נִפְקָא חִירו לְכֻלָּא, וּבְגִין דְּנִפְקָא מִנִּיה חִירו, אֲוִרִייתָא דְּנִפְקַת מִנִּיה אֲקָרִי חִירו. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְּחֹת, אַל תִּקְרִי חֲרוֹת, אֲלֹא חֲרוֹת, וְדָא אֲוִרִייתָא דְּאֲתִקְרִי חֲרוֹת דְּהָא מַה דְּאֲפִיק יוֹמָא דָּא עֲלָא, אֲקָרִי חִירו, וְאִיהוּ חִירו דְּכֻלָּא. וְהָא יוֹמָא אִיהוּ חִירו עֲלָא, בְּגִין דְּאִית חִירו תִּתְּאָה, וְחִירו עֲלָא. הִיא עֲלָא, הִיא תִּתְּאָה. חִירו עֲלָא. חִירו תִּתְּאָה שְׂמִטָּה וְיֻבַל כְּחֻדָּא אִינוּן.

תִּרְוּן נְהִמִי אֲכֻלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, כִּד נִפְקוּ מִמְּצָרִים, אֲכֻלוּ מִצָּה, לֶחֶם עוֹנִי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. (חֵד בִּפְסַח וְחֵד בְּשִׁבְעוֹת) דְּכְתִיב, (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קָרְבָּנָא דִּיּוֹמָא דָּא נְהִמָּא אִיהוּ. וְעַל נְהִמָּא, אֲתִקְרִיבוּ כָּל שְׂאֵר קָרְבָּנִין. דְּנְהִמָּא אִיהוּ עֶקֶר, דְּכְתִיב, (ויקרא כג) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים וְגו', וּכְתִיב (ויקרא כג) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה וְגו', דְּדָא אִיהוּ נְהִמָּא דְּאֲחֻפִּימוּ בֵּיה יִשְׂרָאֵל, חֲכֻמָּתָא עֲלָא דְּאֲוִרִייתָא, וְעָאֻלוּ בְּאֲרֻחָא.

דף קפ"ג ע"ב

הַשְׁתָּא אִית לֹן לְאֶסְתִּיכְלָא, בְּפִסַּח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהִמָּא דְּאֲתִקְרִי חֲמִץ, כְּתִיב, (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֲמִץ, וּכְתִיב (שמות יב) כִּי כָּל אוֹכֵל מִחֲמֻצֹת (דף קפ"ג ע"ב) מַאי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דְּהָהוּא נְהִמָּא דְּאֲתִקְרִי מִצָּה. הַשְׁתָּא דְּזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְנְהִמָּא עֲלָא יִתִּיר לֹא יֵאוֹת הָוָה לְאֲתִבְטָלָא חֲמִץ, וְלֹא אֲתִחֲזִיא כְּלָל. וְאָמַאי קָרְבָּנָא דָּא, חֲמִץ הָוָה, דְּכְתִיב סֵלֶת תִּתְּהִינָה חֲמִץ תִּתְּאֲפִינָה. וְתוּ, דְּהַשְׁתָּא בִּיּוֹמָא דָּא אֲתִבְטָל יֵצֵר הָרַע, וְאֲוִרִייתָא דְּאֲתִקְרִי חִירו אֲשִׁתְּכַחַת.

אֲלֹא, לְמַלְכָּא דְּהָוָה לִיה בְּר יְחִידָאִי, וְחָלֵשׁ. יוֹמָא חֵד הָוָה תְּאִיב לְמִיכָל, אָמַרוּ יִיכּוֹל בְּרִיה דְּמַלְכָּא (ס"א מִיכְלָא דְּאֶסְוֹתָא דָּא) אֶסְוֹתָא דָּא, וְעַד דְּיִיכּוֹל לִיה, לֹא יִשְׁתַּכַּח מִיכְלָא וּמְזוֹנָא אַחְרָא בְּבֵיתָא. עֲבָדוּ הָכִי. כִּינּוּן דְּאֲכֹל הָהוּא אֶסְוֹתָא, אָמַר מְכָאן וּלְהִלָּאָה יִיכּוֹל כָּל מַה דְּאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יִכִּיל לְנִזְקָא לִיה.

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים, לֹא הָוּי יְדַעֵי עֶקֶרָא וְרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, יִטְעִמוּן יִשְׂרָאֵל אֶסְוֹתָא, וְעַד דְּיִיכּוֹלוּן אֶסְוֹתָא דָּא, לֹא אֲתִחֲזִי לְהוֹן מִיכְלָא אַחְרָא. כִּינּוּן דְּאֲכֻלוּ מִצָּה, דְּאִיהִי אֶסְוֹתָא לְמִיעַל וּלְמַנְדַּע בְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מְכָאן וּלְהִלָּאָה

אֶתְחַזִּי לוֹן חֲמֵץ, וַיִּכְלוּ לִיָּהּ, דָּהָא לֹא יָכִיל לְנַזְקָא לוֹן. וְכַל שְׁכַן דְּבִיּוּמָא
דְּשְׂבוּעוֹת, אֲזַדְמֵן נְהֵמָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ אֲסוּוֹתָא בְּכֻלָּא.

וְעַל דָּא מְקַרְבִּין חֲמֵץ, לְאַתְרוּקְדָא עַל מַדְבַּחָא. וּמְקַרְבִּין תְּרִין נְהֵמִין אַחֲרָנִין
בְּחֻדָּא. וְחֲמֵץ, אֶתְרוּקְדָא בְּנוּרָא דְּמַדְבַּחָא וְלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה, וּלְנַזְקָא לוֹן
לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִינֵי כַּד, יִשְׂרָאֵל קִדְיָשִׁין אֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּאַסוּוֹתָא דְּאוּרִייתָא בִּיּוּמָא דָּא. וְאַלְמְלִי הוּוּ נְטְרִי יִשְׂרָאֵל תְּרִין סְטָרִין
דְּנְהֵמִי אֱלִין, לֹא הוּוּ עֵיילִין בְּדִינָא לְעֵלְמִין.

בִּיּוּמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאִיהוּ יוּמָא דְּדִינָא, (בְּכַל יוּמָא) דְּלֹא אִיהוּ, אֶלָּא לְאַיְנוּן
דְּלֹא נְטֻלוּ מִיְכָלָא דְּאַסוּוֹתָא, וְשִׁבְקוּ לְאַסוּוֹתָא דְּאוּרִייתָא, בְּגִין מִיְכָלָא
אַחֲרָא דְּאִיהוּ חֲמֵץ. דָּהָא בִּיּוּמָא דָּא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, הֵהוּא חֲמֵץ סְלֵקָא,
וּמְקַטְרָגָא עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשֶׁךְ, וְאַלְשִׁין עֲלֵיהּ, וְאִיהוּ קִיּוּמָא בִּיּוּמָא דָּא מְקַטְרָגָא
עַל עֲלָמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל כְּלָא וְדָאִין עֲלָמָא.

וּבְגִינֵי כַּד כַּד יְהֵב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֶטְעִים לְהוּ
מִהֵהוּא נְהֵמָא עֲלָאָה, דְּהֵהוּא אֶתְר, וּמְגוּ הֵהוּא נְהֵמָא, הוּוּ יַדְעִין
וּמְסַתְּפְלִין בְּרִזֵּי דְּאוּרִייתָא, לְמַהֲד בְּאַרְח מִישָׁר, וְהֵא אוּקְמוּהּ מְלָה אִינּוּן
חֲבָרִיא בְּרִזֵּין (ס"א אלִין דְּקַאמְרוּ) אֱלִין כְּדִקְאמְרוּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, הוּוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, וְהוּוּ אֲזִלִּין עִמָּהוּן, רַבִּי
אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי אֶעְרַעוּ בְּחַד סְבָא, וְהוּוּ אַחִיד בִּידִיהּ חַד
יְנוּקָא, זָקַף עֵינוּי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֲמָא לִיהּ, אָמַר לִיהּ לְרַבִּי אַבָּא וְדָאִי מְלִין
חֲדַתִּין אִית גִּבּוּן בְּהַאי סְבָא.

כַּד מְטוּ לְגַבִּיהּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַטוּל דְּקוּפְטָרָךְ בְּגַבְךָ קָא אֶתִית, מֵאֵן
אַנְתָּ. אָמַר לִיהּ, יוּדָאִי אָנָּא. אָמַר, מְלִין חֲדַתִּין וְדָאִי יוּמָא דָּא לְגַבְךָ, אָמַר
לִיהּ לְאֵן הוּא אֶרְעָךְ. אָמַר לִיהּ, דִּיּוּרִי הוּוּ בְּאַיְנוּן פְּרִישִׁי מַדְבַּרָא, דְּהוּוּנָא,
מְשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא, וְהַשְׁתָּא אֶתִינָא לְיִשׁוּבָא, לְמִיתַב בְּצֻלָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּאַלִּין יוּמֵי דִּינְרָחָא שְׁבִיעָאָה דָּא.

חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, נְתִיב, דְּוּדָאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁדָרְךָ לְגַבּוּן. אָמַר
לִיהּ, חֲזִיךָ דְּנִשְׁמַע מְלָה מְפּוּמָּךְ, מֵאַיְנוּן מְלִין חֲדַתִּין עֲתִיקִין, דְּנִטְעָתוֹן תַּמּוֹן
בְּמַדְבַּרָא, מִהַאי יְרָחָא שְׁבִיעָאָה. וְאַמַּאי אֶתְפְּרָשְׁתוֹן הַשְׁתָּא מִמַּדְבַּרָא,
לְמִיתֵי לְיִשׁוּבָא. אָמַר לִיהּ הֵהוּא סְבָא, בְּשִׁאֲלָתָא דָּא, יַדְעָנָא דְּחֲכָמָתָא גַבְךָ,
וּמִלְךָ מְטוּ לְרַקִּיעֵי דְּחֲכָמָתָא. (ס"א נְטוּ לְתַקִּיעוּ דְּחֲכָמָתָא)

פְּתַח הֵהוּא סְבָא וְאַמַר, (דְּבָרִים א) וּבְמַדְבַּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף יְיָ אֱלֹהֶיךָ
כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגוֹ'. הַאי קָרָא הָכִי מְבַעֵי לִיהּ, וּבְמַדְבַּר אֲשֶׁר
נִשְׁאַף, מִהוּ רָאִיתָ. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּמַדְבַּרָא,
מַדְבַּרָא תַקִּיפָא, כְּמָה דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגוֹ'. וּמַדְבַּרָא
דְּאִיהוּ תַקִּיף מְשָׂאָר מַדְבַּרִין בְּעֲלָמָא. מֵאִי טַעְמָא.

דף קפ"ד ע"א

בגין דההוא שעתא דנפקו (דף קפ"ד ע"א) ישראל ממצרים ואשתלימו לשתיין רבון, אתתפקו מלכותא קדישא, ואסתלק על כלא, וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפנא מלכו חייבא סטרא אחרא. ואפיק לון קודשא בריהו הוא למיהו במדברא תקיפא. דאיהו אתר ושלטנו דסמאל חייבא, דאיהו דיליה ממש, בגין לתברא תוקפיה וחיליה, ולכתתא רישיה, (ס"א ולאחתא ליה) ולאכפנא ליה, דלא ישלוט. ואלמלא דחאבו ישראל, בעא קודשא בריהו הוא לאעברא ליה מעלמא, ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש.

כיון דחאבו בכמה זמנין, נשיד לון חווא, וכדין אתקניים (בראשית ג) הוא ישופד ראש וגו'. ישראל מחו רישיה בקדמיתא, ולא ידעי לאסתמרא מיניה, ולבתר איהו מחא בבתרייתא, ונפלו פלהו במדברא, ואתקניים ואתה תשופנו עקב. וארבעין שנין לקו מניה, לקבל מי מלקות דבי דינא.

ועל דא כתיב אשר ראית, בעינייהו הוי חמאן לההוא מארי דמדברא, אזיל כפית קמייהו, ונטלי אחסנתיה ועדביה. מנלן. מדכתיב (שמות טו) אז נבהלו אלופי אדום, ואלין אינון (דברים ח) נחש שרף ועקרב. ואנן אוף הכי אתפרשנא מישובא למדברא תקיפא, ולעיינא תמן באורייתא, בגין לאכפנא לההוא סטרא.

ותו דלא מתישבון מלי דאורייתא, אלא תמן. דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא, דכד אתכפנא סטרא דא, אסתלק קודשא בריהו הוא לעילא, ואתיקר ביקריה. ולית פולחנא דקודשא בריהו הוא, אלא מגו חשוכא, ולית טובא אלא מגו בישא. וכד עאל בר נש באורח בישא, ושביק ליה, כדין אסתלק קודשא בריהו הוא ביקריה, ועל דא שלימו דכלא טוב ורע כחדא, ולאסתלקא לבתר בטוב, ולית טוב אלא ההוא דנפק מגו בישא. ובהאי טוב, אסתלק יקריה, ודא איהו פולחנא שלים.

ואנו, עד השתא יתיבנא תמן, כל יומי שתא, בגין לאכפנא במדברא לההוא סטרא. השתא דמטא זמנא דפולחנא קדישא, דסטרא דקדושא, אהדרנא לישובא דתמן איהו פולחנא דיליה. ותו, דהשתא בראש השנה מטא זמנא דההוא חווא, למתבע דינא מקמי קודשא בריהו הוא, ותמן איהו שליט. ובגין כד נפקנא מתמן ואתינא לישובא.

פתח ההוא סבא ואמר, (תהלים פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, השתא איהו זמנא, לאתערא דינא עלאה תקיפא, וכד איהו אתער סטרא אחרא אתתפקו בהדיה, וכיון דאיהו אתתפקו, סליק וחפנא לסיהרא, דלא נהיר נהורא, ואתמלא מסטרא דדינא. כדין כל עלמא איהו בדינא, עלאין ותתאין, וכרוזא כריז בכלהו רקיעין, אתקיננו כורסנא דדינא, למאריה דכלא, דאיהו בעי למידן.

וְרָזָא הָכָא, וְאִתְנַהֵיר לֵן בְּמִדְבָּרָא, אֲמַאי אֲתַעַר דִּינָא עֲלָאָה בְּיוֹמָא דָּא. אֶלָּא כָּל רָזִיו וְכָל קְדוּשֵׁיו וְקִירִיו, כְּלָהוּ תַלְיִין בְּשִׁבְעָאָה. וְהָהוּא שְׁבִיעָאָה עֲלָאָה, עֲלָמָא עֲלָאָה, דְּאֶקְרִי עֲלָמָא דְּאֵתִי. מִנִּיהּ נַהֲרִין כָּל בּוּצִינִין, וְכָל קְדוּשֵׁיו, וְכָל בְּרַכָּאָן. וְכַד מָטִי זְמַנָּא, לְחֻדְתוּתֵי בְּרַכָּאָן וְקְדוּשֵׁיו לְאַנְהָרָא, בְּעָא לְאַשְׁגַּחָא בְּכָל תַּקּוּנָא דְּעֲלָמִין כְּלָהוּ, וְכָל אֵינוּן תַּקּוּנִים לְאַתְקַיְימָא כְּלָהוּן, סְלָקִין מְגוּ תַתְּאִי, אִי אֵינוּן כְּשָׂרָאָן. וְאִי לָא כְּשָׂרָאָן, כְּדִין קַיְימָא (ס"א מלה) דְּלָא נַהֵיר, עַד דְּאִתְפָּרְשֵׁן חַיִּיבִין מְגוּ זְכָאִין, כְּדִין אֲתַעַר דִּינָא.

וּמַהֲהוּא דִּינָא, אֲתַתְּקַף סְטָרָא אַחְרָא, וְאַשְׁתַּכַּח מְקַטְרָגָא, בְּגִין דִּינִתְנֹון לִיהּ אֵינוּן, חַיִּיבָא. בְּגִין דְּעֲלִיָּה כְּתִיב, (איוב כח) וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר. וְחַפְיָא לְסִיחָרָא, אֲמַאי (ד"א לא מסרא לון בידא דמקטרגא). בְּגִין דְּלִית תִּיאֻבְתִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאוּבְדָא לְעוּבְדֵי יְדוּי.

וְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא, קַיְימָא קְלִיפָא תַּקִּיפָא, דְּלָא יָכִיל לְאַתְבָּרָא, בְּרַ בְּהָהוּא עֵיטָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לְיִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב תַּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגֵנוּ. בְּגִין לְתַבָּרָא הָהוּא כְּסֶה דְּאַתְחַפְיָא סִיחָרָא, וְלָא נַהֵיר.

דף קפ"ד ע"ב

וְכַד מְתַעְרֵי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּשׁוֹפָר, הָהוּא קָלָא דְּנַפִּיק מְשׁוֹפָר, בְּטַשׁ בְּאוּרָא, וּבְקַע רְקִיעִין, עַד דְּסַלְקָא לְגַבֵּי הָהוּא טְנָרָא תַּקִּיפָא, (נ"א סטרא אחרא) דְּחַפֵּי לְסִיחָרָא, אֲשַׁגַּח, וְאַשְׁכַּח אֲתַעְרוּתָא דְּרַחֲמִי, כְּדִין הָהוּא (דף קפ"ד ע"ב) דְּסַלִּיק וְקַיְימָא לְעֵילָא, אֲתַעְרַבְּ. כְּדִין הָהוּא קָלָא קַיְימָא, וְאַעְבַּר הָהוּא דִּינָא, וְכִינֹון דְּלַתְתָּא אֲתַעְרוּ רַחֲמִי, הֲכִי נָמִי לְעֵילָא, אֲתַעַר שׁוֹפָרָא אַחְרָא עֲלָאָה, וְאַפִּיק קָלָא דְּאִיהוּ רַחֲמִי, וְאַתַּעְרְעוּ קָלָא בְּקָלָא, רַחֲמִי בְּרַחֲמִי, וּבְאַתַּעְרוּתָא דְּלַתְתָּא, אֲתַעַר הֲכִי נָמִי לְעֵילָא.

וְאִי תִימָא, הֵיךְ יָכִיל קָלָא דְּלַתְתָּא, אוּ אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְתָּא לְאַתַּעְרָא, הֲכִי נָמִי. תָּא חֲזִי, עֲלָמָא תַתְּאָה, קַיְימָא לְקַבְלָא תְּדִיר, וְהוּא אֶקְרִי אָבֹן טָבָא. וְעֲלָמָא עֲלָאָה לָא יְהִיב לִיהּ, אֶלָּא כְּגוּוּנָא דְּאִיהוּ קַיְימָא. אִי אִיהוּ קַיְימָא בְּנַהֲרִיו דְּאַנְפִּין מִתַּתָּא, כְּדִין הֲכִי נַהֲרִין לִיהּ מְלַעֲיָלָא. וְאִי אִיהוּ קַיְימָא בְּעַצְבוֹ, יְהַבִּין לִיהּ דִּינָא בְּקַבְלִיָּהּ.

כְּגוּוּנָא דָּא, (תהלים ק) עַבְדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה. חֲדוּה דְּבַר נֶשׁ, מְשִׁיךְ לְגַבִּיָּה חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה. הֲכִי נָמִי הָאִי עֲלָמָא תַתְּאָה, כְּגוּוּנָא דְּאִיהִי אֲתַעְטָרְתָּ, הֲכִי אֲמַשִּׁיךְ מְלַעֲיָלָא. בְּגִין כְּדָּ מְקַדְמֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתַּעְרֵי בְּשׁוֹפָר קָלָא דְּאִיהוּ (רזא דרחמי) כְּלִיל בְּאַשָּׁא וּמִנָּא וְרוּחָא, וְאַתַּעְבִּיד חַד, וְסַלְקָא לְעֵילָא, וּבְטַשׁ בְּהָאִי אָבֹן טָבָא, וְאַצְטַבַּע בְּאֵינוּן גְּוֹוִנִין דְּהָאִי קָלָא, וְכְדִין כְּמָה דְּאַתְחַזִּיאָתָּ, הֲכִי מְשִׁיךְ מְלַעֲיָלָא.

וְכִינֹון דְּאַתְקַנַּת בְּהָאִי קָלָא. רַחֲמֵי נַפְקֵי מְלַעֲיָלָא, וְשָׂרִיין עֲלֵהּ, וְאַתְכְּלִילָא בְּרַחֲמֵי, מִתַּתָּא וּמְלַעֲיָלָא. וְכְדִין אֲתַעְרַבְּ סְטָרָא אַחְרָא. (אסתכל וחמי בנהירו

דאנפיון וְאֶתְחַלֵּשׁ תִּקְפִּיחַ, וְלֹא יִכִּיל לְקִטְרָגָא. וְהָאֵי אָבֹן טָבָא, קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאִנְפִּיון, מְכַל סְטֵרִין, בְּנִהִירוֹ דְלִתְתָא, וּבְנִהִירוֹ דְלַעֲלֵלָא.

אִימְתִי קִימָא בְּנִהִירוֹ דְלַעֲלֵלָא, הֵוִי אוֹמֵר בְּיוֹמָא דְכַפּוּרִי. וּבְיוֹמָא דְכַפּוּרִי אֶתְנַהֵיר הֵוִיא אָבֹן טָבָא, בְּנִהִירוֹ דְלַעֲלֵלָא, מְגוֹ נְהִירוֹ דְעֵלְמָא דְאֶתִי, (וְאֶתְעַרְבֵב הֵוִיא דִלְטוֹרָא) וּכְדִין מִתְקַנֵּין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא חַד שְׁעִיר, וּמִשְׁדָּרִין לְהָאֵי מִדְבָּרָא תִקְיָפָא, דְאִיהוּ שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ.

וְהֵוִיא סְטֵרָא אַחְרָא, אִיהוּ נְקוּדָה אֲמַצְעִיתָא דְחָרִיבוֹ דְעֵלְמָא, בְּגִין דְכָל חָרִיבוֹ וְשִׁמְמוֹן (ס"א מְנִיחַ, הוּא מֵהֵוִיא סְטֵרָא אַחְרָא דְשִׁלִּיט) מְנִיחַ, הֵוִיא סְטֵרָא אַחְרָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ. וְנְקוּדָה אֲמַצְעִיתָא דְכָל יִשׁוּבָא, סְטֵרָא דְקְדוּשָׁה אִיהוּ, וְעַל דָּא, קִימָא יְרוּשָׁלַם בְּאֲמַצְעִיתָא דְכָל יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא.

בְּתָרִין נְקוּדִין אֶתְפָּרְשֵׁת מְלָכוֹ שְׁמִיָא, סְטֵרָא דְקְדוּשָׁא, חַד דִּילָהּ, וְחַד דְעֵלְמָא דְאֶתִי, נְקוּדָה עֲלָאָה טְמִירָאָה, וְעַל דָּא קִימָא בְּתָרִין נְקוּדִין: נְקוּדָה דִּילָהּ קִימָא תְּחוּתָהּ, יְרוּשָׁלַם, אֲמַצְעִיתָא דְכָל יִשׁוּבָא. נְקוּדָא דְנִטְלָא מֵאִימָא עֲלָאָה טְמִירָא, (ר"י ע"ב, רפ"א ע"ב) אִיהוּ גֹן עֵדוֹן דְאַרְעָא, דְקִימָא בְּאֲמַצְעִיתָא דְכָל עֵלְמָא, לְכָל סְטֵרִין, דְחָרִיבוֹ וְיִשׁוּבָא, וְכָל סְטֵרִין דְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא, בְּאֲמַצְעִיתָא (קל"ב ע"ב) דְגֹן עֵדוֹן, קִימָא נְקוּדָה חַדָּא עֲלָאָה טְמִירָא וְגִנְזָא, דְלֹא יָדִיעַ. וְחַד עֲמוּדָא, נְעִיץ מִתְתָּא לְעֵילָא, גֹו הֵהִיא נְקוּדָה, וּמִתְמָן נְבִיעֵי מֵיָא, דְאֶתְפָּרִישׁוּ לְאַרְבַּע סְטֵרֵי עֵלְמָא. אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּלַת נְקוּדִין בְּעֵלְמָא, דְקִימָאן דָּא עַל דָּא, כְּגוֹוֵנָא דְתְּלַת נְקוּדִין דְאוּרִיָּתָא.

תָּא חֲזִי, הֵוִיא שְׁעִיר דְמִשְׁדָּרִין יִשְׂרָאֵל לְעִזְאֲזֵל, לְהֵוִיא מִדְבָּרָא, בְּגִין לְמִיָּהֵב חוּלְקָא לְהֵוִיא סְטֵרָא אַחְרָא, לְאַתְעֶסְקָא בְּהִדְיָה. וְאִי תִימָא, תְּרִין שְׁעִירִין אֲמָאי הָכָא, חַד לִיָּי וְחַד לְהֵוִיא סְטֵרָא אַחְרָא. תִּינַח הֵוִיא שְׁעִיר דְסְטֵרָא אַחְרָא. לִיָּי אֲמָאי.

אֶלָּא לְמַלְכָא דְהִוָּה אַרְגִּיז עַל בְּרִיָּה, קָרָא לְסִנְטִירָא, הֵוִיא דְעֵבִיד דִּינָא בְּבִי נְשָׂא תְדִיר, בְּגִין דִּיזְדַּמֵּן לְמַעַבְד דִּינָא בְּבְרִיָּה. הֵוִיא סִנְטִירָא חַדִּי, וְעַל בְּבִי מַלְכָא לְמִיכַל תְּמֹן, כִּינֹן דְאַשְׁגַּח בֵּיהּ בְּרִיָּה, אָמַר, וְדָאֵי לָא עַאל סִנְטִירָא דָּא בְּבִי אָבָא, אֶלָּא בְּגִין דְאַרְגִּיז מַלְכָא עֲלֵי. מָה עֵבִיד, אֲזַל וְאַתְפָּיִס בְּהִדְיָה. כִּינֹן דְאַתְפָּיִס בְּהִדְיָה, פְּקִיד מַלְכָא לְמַעַבְד סְעוּדָתָא עֲלָאָה לִיָּה וְלְבְרִיָּה, וּפְקִיד דְלֹא יָדַע בֵּיהּ הֵוִיא סִנְטִירָא.

דף קפ"ה ע"א

לְבַתֵּר עַאל הֵוִיא סִנְטִירָא. אָמַר מַלְכָא הִשְׁתָּא אִי יִנְדַע דָּא, מִסְעוּדָתָא עֲלָאָה (דף קפ"ה ע"א) דְאַתְקִינִית לִי וְלְבְרִי, יִתְעַרְבֵב פְּתוּרָא. מָה עֵבִיד. קָרָא לְמַמְנָא עַל סְעוּדָתָא, אָמַר לִיָּה, אֶתְקִין מְדִי, וְתִשׁוּי קַמָּאי, וְתִשׁוּי קַמִּיָּה

דְּהוּא סְנִטְרָא, בְּגִין דִּיחֻשִׁיב דְּסַעִיד קַמְאֵי מְדִילִי, וְלֹא יִנְדַע בְּהֵיא סְעוּדָתָא יְקִירָא דְחֻדְוָה דִּילִי וְדַבְרִי, וְיִטוּל הֵהוּא חוּלְקָא וְיִזִּיל לִיה, וְיִתְפָּרֵשׁ מְחֻדְוָה דְּסְעוּדָתָא דִּילָן. וְאֵי לֹאוּ דְּמִלְכָּא עֶבֶיד הָכִי, לֹא יִתְפָּרֵשׁ הֵהוּא סְנִטְרָא מִבֵּי מִלְכָּא.

כְּד אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אֲזַמְיִנוּ תְּרִין שְׁעִירִין, חַד לִי וְחַד לְהֵהוּא דְלְטוּרָא, בְּגִין דִּיחֻשִׁיב דְּמִסְעוּדָתָא דִּילִי קְאָכִיל, וְלֹא יִנְדַע בְּסְעוּדָתָא דְחֻדְוָה אַחְרָא דִּילָן, וְיִסֵּב הֵהוּא חוּלְקָא, וְיִזִּיל לְאַרְחִיָּה, וְיִתְפָּרֵשׁ מִבֵּיתִי. כִּיּוֹן דְּאִמָּא עֲלָאָה, עֲלָמָא דְאַתִּי, אֲתִי לְמִשְׁרֵי (ק' ע"ב) גוּ הִיכְלָא דְעֲלָמָא תַּתְּאָה, לְאַשְׁכְּחָא נְהִירוּ (נ"א לאשגחא עלה בנהירו) דְּאַנְפִּין, דִּין הוּא דְלֹא יִשְׁתַּכַּח הֵהוּא דְלְטוּרָא, וְלֹא מְאִרִי דְּדִינִין לְקַמִּיָּה, כְּד אֲפִיק כָּל בְּרַכָּאוֹ, וְאַנְהִיר לְכָלָא. וְכָל הֵהוּא חִירוּ יִשְׁתַּכַּח, וְיִשְׂרָאֵל נְטִילִי מְאִינוֹן בְּרַכָּאוֹ.

דְּהָא כְּד עֲלָמָא דְאַתִּי, עָאֵל לְהִיכְלָא דְעֲלָמָא תַּתְּאָה, וְאַשְׁכַּח דְּחַדִּי עֲלָמָא תַּתְּאָה עִם בְּנוֹי בְּהֵיא סְעוּדָתָא עֲלָאָה, כְּדִין אִיהוּ בְּרִיךְ פְּתוּרָא, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ מִתְּבַרְכִין, וְכָל חִידוּ וְכָל נְהִירוּ דְּאַנְפִּין אֲשִׁתְּכַחוּ תַּמּוֹן. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא טז) לְפָנַי יִי תִּטְהָרוּ. (ק' ע"ב)

כְּתִיב (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לַיָּי וְגוֹרֵל אֶחָד לְעִזְאִזֵּל. דָּא אִיהוּ הֵהוּא חֻדְוָה דְּהֵהוּא דְלְטוּרָא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְטִיל עֲמִיָּה גּוֹרֵל, וְזַמִּין לִיה, וְלֹא יִדַע דְּנֹר דְּלִיק אֲטִיל עַל רִישִׁיָּה, וְעַל עֲמָא דִּילִיָּה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי כה) כִּי גִחְלִים אֲתָה חוּתָה עַל רִאשׁוֹ.

וְסִימְנָה, (אסתר ה) אֵף לֹא הִבִּיאָה אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה עִם הַמְּלָךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי אִם אוֹתִי. וְכְּתִיב, וַיֵּצֵא הָמֶן בֵּיוֹם הַהוּא שְׂמֹחַ וְטוֹב לֵב. בְּהֵהוּא חוּלְקָא דְנְטִיל, וְאַזִּיל לִיה. וְלִבְתֵּר כְּד אֲתִי מִלְכָּא עֲלָאָה, לְבִי מְטְרוֹנִיתָא, מְטְרוֹנִיתָא תַּבְעַת עֲלָהָא, וְעַל בְּנֵהָא, וְעַל עֲמָא מִן מִלְכָּא.

וְאַפִּילוּ בְּזַמְנָא דְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, וְצִלוּ צְלוּתִין בְּכָל יוֹמָא, אִיהִי סְלֻקַּת בְּיוֹמָא דָּא, לְקַמִּי מִלְכָּא עֲלָאָה, וְתַבְעַת עַל בְּנֵהָא. וְכְּדִין אֲתַגְזְרוּ, כָּל אִינוֹן נּוֹקְמִין, דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד עִם אֲדוּם, וְאַתְגְּזֵר הִיךְ זַמִּין דְלְטוּרָא דָּא לְאַתְעַבְרָא מְעֲלָמָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לַנְּצַח.

וְסִימְנָה, בְּזַמְנָא דְגִלוּתָא (אסתר ז) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְגוֹ'. כִּי אִין הַצֵּר שׁוּה בְּנִזְק הַמְּלָךְ. מְאִי בְּנִזְק הַמְּלָךְ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׂמֹנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. דְּהָא שְׂמָא עֲלָאָה, לֹא אֲתַקְיִים בְּקִיּוּמִיָּה, וְדָא אִיהוּ בְּנִזְק הַמְּלָךְ.

וְכְּדִין וְהָמֶן נִבְעַת מִלְפְּנֵי הַמְּלָךְ וְהַמְּלָכָה כְּדִין, נְהִירוּ דְּאַנְפִּין, וְכָל חִידוּ אֲשִׁתְּכַח, וְיִשְׂרָאֵל נִפְקִי לְחִירוּ, בְּהֵהוּא יוֹמָא. כְּדִין מֵהֵהוּא יוֹמָא וְלְהֵלָאָה, חִירוּ וְחֻדְוָה בְּאַתְגְּלִיא, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ, כְּדִין בְּעִי לְמַחְדִּי עֲמָהוּן, מְכָאוֹן

וּלְהִלָּאָה, כְּמָה דִּיִּהְבּוּ לִיָּה חוּלְקָא לְאַתְפָּרְשָׁא מְנַהוּן, הֲכִי נְמִי יִהְבּוּן לְשָׂאָר עֲמִין, לְאַתְפָּרְשָׁא מְנַהוּן לְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, מָה הוּא רְזָא דְקִרְבָּנָא, לְקִרְבָּא שְׁעִיר, (לְקַבֵּל שְׁעִיר) וְלֹא מְלָה אַחֲרָא. וְאַמַּי שְׁעִיר בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ, וְהֲכָא נְמִי שְׁעִיר. אֲלֵא אִי תִימָא בְּגִין דְּאִיְהוּ סְטָרָא דִּילִיָּה יֵאוּת. אֲמַי לֹא הוּי עֵז.

אֲלֵא מְלָה דָּא אֲצִטְרִיד, וְאִיְהִי אֲשֶׁתְּכַחַת לְמַאֲרִיְהוּן דְּחֲרָשִׁין, דְּכָל עוֹבְדֵיִיהוּ בְּמָה דְּלֹא (אֲתַחֲבַר) יִהְיָ בְּנוֹקְבָא. וְעַל דָּא שְׁעִיר לֹא אֲתַחֲבַר בְּנוֹקְבָא, בְּסִטְרִין דִּילִיָּה כְּלָהוּ. עֵז כַּד אֲתַחֲבַר בְּנוֹקְבָא. וּבְגִין דְּאִיְהוּ מְלָכָא, יִהְבּוּן לִיָּה בְּגִין יִקְרָא דִּילִיָּה, הֵאִי דְלֹא אֲתַחֲבַר בְּנוֹקְבָא, וְלֹא יִהִיב חִילִיָּה לְאַחֲרָא. וְדָא אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְאִינוּן חֲרָשִׁין, דְּמִשְׁתַּמְשִׁין בְּהִנֵּי עוֹבְדֵי. וּבְגִינֵי כַּד, שְׂרִיין עַל הַהוּא שְׁעִיר, כָּל אִינוּן חֲטָאִיְהוּן.

דף קפ"ה ע"ב

וְתָא חֲזִי, אָף עַל גַּב דְּאִיְהוּ חוּלְקָא לְהַהוּא סְטָרָא אַחֲרָא, רְזָא הֲכָא, כָּל הִנֵּי סְטְרִין אַחֲרָנִין דְּלַתְתָּא, (דְּאֲקֵרוּן מְצוּלוֹת יָם) כְּלָהוּ מְסַאָבִין יִתִּיר. וְכָל מָה דְּנַחֲתִין דְּרָגִין תַּתָּאִין, הֲכִי מְסַאָבוּ דְלָהוּן יִתִּיר. וּבְגִין כַּד, בְּעֵז יִתִּיר חוּלְקִיְהוּן, בְּגִין דְּשְׁעִירָא (דף קפ"ה ע"ב) דִּילִיָּה תַלְיָא יִתִּיר מְפַעִירָא אַחֲרָא, כְּמָה דְּדִינָא דְלָהוּן תַלְיָא לְתַתָּא בְּמְסַאָבוּ. אֲבָל הֵאִי מְלָכוּ חִיבִיתָא אַחֲרָא, מְלָכָא דְכָלָא בְּהַהוּא סְטָרָא, בְּרוּר אִיְהוּ יִתִּיר מְסַאָבוּ דִּילִיָּה, וְלֹא מְסַאָבוּ שְׁלִים כְּהִנֵּי תַתָּאִי. וְעַל דָּא שְׁעִיר, דְּשְׁעִיר דִּילִיָּה לֹא תַלְיָא, וְלֹא שְׁעִיעַ. לֹא שְׁעִיעַ, בְּגִין דְּהַהוּא מְסַאָבוּ דִּילִיָּה. וְלֹא תַלְיָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְתַקֵּף בִּיָּה מְסַאָבוּ כְּהִנֵּי תַתָּאִי, וְעַל דָּא וְדָאִי שְׁעִיר וְלֹא אַחֲרָא.

כְּפּוּר, אֲמַי אֲקֵרִי כְּפּוּר, אֲלֵא בְּגִין דְּנָקִי כָּל מְסַאָבוּ, וְאַעְבֵּר לִיָּה מְקַמִּיָּה, בְּהַהוּא יוֹמָא. וְעַל דָּא, יוֹם כְּפּוּר: יוֹמָא דְּנִקְיוּתָא, וְהֲכִי קִרְיָנָא לִיָּה. כְּתִיב (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה מְפַעֵי לִיָּה, מַאי כִּי בַיּוֹם הַזֶּה. אֲלֵא בְּגִין דְּאֲתַדְּכִי מְקַדְּשָׁא לְעִילָא, אֲתַנְקִי (נִיָּא וְאֲתַנְהִיר) כְּתִיב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם, יִכַּפֵּר וַיִּנְקִי בְּקַדְמִיתָא בַּיּוֹם הַזֶּה, בְּגִין דִּיתַדְּכִי, וּלְבַתֵּר עֲלֵיכֶם.

תּוּ, יִכַּפֵּר בַּיּוֹם הַזֶּה, וַיִּנְקִי לִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְכָל דָּא עֲלֵיכֶם, בְּגִינְכוּן אֲצִטְרִיד לְנִקְאָה לִיָּה, וְלְדַכְּאָה לִיָּה בְּקַדְמִיתָא. יִכַּפֵּר, מֵאֵן יִכַּפֵּר. אֲלֵא דָּא הוּא עֲלֵמָא עֲלָאָה, דְּנַהִיר וְנָקִי לְכָלָא. וְעַל דָּא כְּלָהוּ סְטְרִין בִּישִׁין, דְּאֲקֵרוּן מְצוּלוֹת יָם, אֲתַעְבְּרוּ. וְכְּמָה דְּאִינוּן מְצוּלוֹת יָם תַלְיָין, הֲכִי נְמִי תַלְיָיא שְׁעִירָא (סִיָּא דִּילִיָּה, דְּהוּא סְטָרָא וְכוּ') דִּילִיָּה כָּל הַהוּא סְטָרָא דְלָהוּן, וְשְׁעִירָא דְּהַהוּא סְטָרָא לֹא שְׁעִיעַ.

כְּגוֹוְנָא דָּא כְּתִיב, (ויקרא טז) וְכַפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטוּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם. וְכָל חַטָּאתָם מְפַעֵי לִיָּה, אֲלֵא לְהַנָּאָה לְהוּן,

מִכָּאן וּלְהֵלָא לְכָל חֻטְאָם דְּלֵא יָכִיל מְקַטְרָגָא לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ (ועל דא) בְּיוֹמָא דְכַפּוּר, דְּאִיהוּ קְנוּחָא דְכָל חוּבִין, וְנִקְיָו דְלֵהוּן. בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְנִקְאָה גְרַמֵּיהוּ, וּלְמַהֲדָּ יַחֲפִי רַגְלִין, כְּמַלְאֲכֵי עֲלָאִין. חֲמִשׁ עֲנוּיִין, בְּגִין לְאַסְתֵּייעָא בְּחֻמְשׁ סְטָרִין עֲלָאִין, דְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי אַפִּיק לֹון, וְאִינוּן תִּרְעִין דִּילֵיהּ.

וְאִי שְׁתֵּיָה קָא חָשִׁיב, דְּאִיהוּ מְסַטְרָא דִּינְחָק, הָא שִׁית, וְאַף עַל גַּב דְּבִכְלָל אֲכִילָה אִיהוּ, וְכַדִּין אִינוּן שִׁית, וְעֲנוּיָא בְּתִרְאָה תִּשְׁמִישׁ הַמְּטָה אִיהוּ, וּבְדִרְגָא שְׁתֵּיתָאָה שְׁכִיחַ, וְלִקְבֻלֵיהּ אָנן עֲבָדִין עֲנוּיָא דָא.

כְּתִיב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לְחֻדָּשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וְכָתִיב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לְחֻדָּשׁ. בַּעֲשׂוֹר, בַּעֲשִׂירֵי מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי בַּעֲשׂוֹר. אֶלָּא, בְּגִין דְּהִשְׁתָּא בְּיוֹמָא דָא, כָּל דְּרָגִין עֲלָאִין, אֲתֵינן אֶלְיָן עַל אֶלְיָן, לְמַשְׁרֵי עַל סִיְהָרָא, וּלְאַנְהָרָא לָהּ. וְכִלְהוּ בְּרִזָּא דְעֵשֶׁר, עַד דְּסִלְקָא לְמַאָה. וְכַד קִיַּימָא בְּרִזָּא דְמַאָה, כְּדִין כָּלָא חַד, וְאַקְרִי יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל דָּא בַּעֲשׂוֹר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר זְכוּר, שְׁמוֹר, דְּכִלְהוּ אֲתֵינן בְּגִין לְעֲשָׂרָא וּלְאַנְהָרָא בְּרִזָּא דְעֵשֶׁר.

אַהֲדָר הָאִי סְבָא רִישִׁיָה לְקַבְלֵיהּ דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְאַמַּר לֵיהּ, (רבי שמעון) הָא יְדַעְנָא דְשִׁאֲלָתָא תַּבְּעֵי בְּהָאִי, בַּעֲשׂוֹר לְחֻדָּשׁ הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לֵיהּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְדָאִי, (ס"א דא בעשירי יאות הוא, והכי הוא, אבל בעשור אמאי וכו') בַּעֲשׂוֹר יֵאוֹת הוּא. אִי הָכִי הוּא, אָמַרֵי סְלִיק לְמַאָה, וְהָא מְקַרָּא לָא אֲתַחֲזִי, אֶלָּא דְסִלִּיק לְשַׁבְּעִין, מִשְׁמַע דְּכְתִיב בַּעֲשׂוֹר לְחֻדָּשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְכַד מְעַשְׂרֵי לְשַׁבְּעֵיָה עֵשֶׁר זְמַנִּין, הָא וְדָאִי סְלִיק לְשַׁבְּעִין. אָמַר לֵיהּ, עַל דָּא אַהֲדָרְנָא רִישָׁא לְגַבְדָּא, דְּהָא יְדַעְנָא דְחַכְמָא אֲנִתְּ.

דף קפ"ו ע"א

תָּא חֲזִי, תִּרְיִן רִזִּין הַכָּא, חַד דְּהָא סִיְהָרָא חֻדָּשׁ הַשְּׁבִיעִי אַקְרִי, וּבְגִין כְּדָא אַקְרִי חֻדָּשׁ הַשְּׁבִיעִי עֵשׂוֹר, בְּגִין דְּקָא מְנַהֲרִין לָהּ עֵשֶׁר זְמַנִּין, הָא מַאָה. וְתוּ, הָאִי מְלָה דְקָאמְרַת, וְדָאִי לְשַׁבְּעִין סְלִיקָא בְּהָאִי יוֹמָא, (ובדרגא דשבעין איהו, ובדרגא דמאה איהו. לדרגא דמאה לאשלמא ולאנהרא.) וּבְהָאִי דִּרְגָא דְשַׁבְּעִין, דְּהָא בְּיוֹמָא דָא נְטִיל לְכָל עַמָּא דִּישְׂרָאֵל לְמִידוּן, וְכִלְהוּ קִיַּימִין בְּנִשְׁמַתָּא יַתִּיר מְגוּפָא, דְּהָא בְּיוֹמָא דָא עֲנוּיָא דְנִפְשָׁא אִיהוּ, וְלָא מְגוּפָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תִעֲוֶנָה. וְהָאִי יוֹמָא נְטִיל לְכָל נַפְשָׁאן וְהוּוּ בְּרִשׁוּתֵיהּ, וְאִי לָא קִיַּימָא בְּרִזָּא (נ"א ברשותא) דְשַׁבְּעִין, לִית לֵיהּ רְשׁוּ בְנִפְשָׁאן, (ס"א לקיימא תמן) דְּקִיּוּמָא דְנִפְשָׁאן בְּרִזָּא (דף קפ"ו ע"א) דְשַׁבְּעִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ז) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִי תִימָא נַפְשָׁאן דְרַבֵּי דְלָא אֲשְׁלִימוּ לְשַׁבְּעִין שְׁנִין לָא שְׁלֻטָא בְּהוּ. וְדָאִי שְׁלֻטָא בְּהוּ, אֲבָל לָא בְּשְׁלִימוּ, כְּמָאן דְזָכִי יוֹמִין סְגִיָאִין לְפְקוּדֵי אוּרִייתָא, וְעַם כָּל דָּא בְּכִלְהוּ שַׁבְּעִין שְׁנִין אֲזָלָא. וְעַל דָּא תִּנְיָנָן אַחַד הַפְּרָפָה וְאַחַד הַמְּמַעִיט. מָאן אַחַד. בְּיַחוּדָא דְשַׁבְּעִין שְׁנִין, מָאן דְאַסְגִי, וּמָאן דְאַמְעִיט.

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי אַעֲבַר בְּכֻלְהוּ שְׁבַעִין, וְאַשְׁתַּלִּים הָאֵי דְרָגָא בְּכֻלְהוּ, וְכַל נְשַׁמְתִּין סְלִקִין קַמֵּיהּ, וְדָאִין לְהוֹן בְּדִינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חֵיִס עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא, מֵאֵן דְּלֹא אַעֲבַר טִינָא מְרוּחִיהּ לְכַפְּרָא עֲלֵיהּ, (בְּיוֹמָא דָּא) כַּד סְלִיק צְלוֹתֵיהּ בְּהָאֵי יוֹמָא, טַבַּע בְּהָהוּא אֶתְרָא דְאֶקְרִי רַפְּשׁ וְטִיט, וְאֵיהוּ מְצוּלוֹת (שֶׁלַח קַס"ג ע"ב) יָם וְלֹא סְלִיק לְאַתְעֵטְרָא בְּרִישָׁא דְמַלְכָּא.

בְּיוֹמָא דָּא לָא אַצְטְרִידָא בְּרַנְשׁ (וַיִּקְרָא רַל"א ע"א) לְפָרְשָׁא חֲטָאוֹי קָמֵי אַחְרָא, בְּגִין דְּכַמָּה אֵינוֹן דְּנִטְלֵי הֵהִיא מְלָה, וְסְלִיקֵי לָהּ לְעֵילָא, וְאֵית סֶהְדִּין בְּהֵהִיא מְלָה. וּמָה (מִיכָה ז) מְשַׁכְּבַת חִיקָדָא שְׁמֵר פְּתַחֵי פִידָא, כַּל שְׁכּוֹן אֵינוֹן דְּאֶזְלֵי וְעֵינֵי לְקַטְרָגָא לֹוֹן, וְסֶהְדֵי עֲלֵיהּ. וְכַל שְׁכּוֹן דְּחֻצֵיפוֹ אֵיהוּ לְקָמֵי כְּלָא, וְחֻלוּל שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קֹהֶלֶת ה) אֶל תִּתֵּן אֶת פִּידָא לְחֻטְיָא אֶת בְּשָׂרָדָא. (מִכָּאֵן וְהִלָּאָה רִזָּא בְּגוּוֹן)

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת יב) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים וְגוֹ', וְכִי כְּלָהוּ זְמַנִּין וְחֲדָשִׁין לָאוּ אֵינוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. (אֵלָא חֲדָשִׁיכֶם לֹא כְּתִיב) אֶלָּא הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם, דִּילֵי אֵיהוּ, אֲבָל אֲנָא מְסַרִית לִיהּ לְכוֹן, דְּלְכוֹן אֵיהוּ בְּאַתְגְּלֵיָא, אֲבָל שְׁבִיעָאָה דִּילֵי אֵיהוּ, וְעַל דָּא אֵיהוּ בְּכֶסֶה, וְלֹא בְּאַתְגְּלֵיָא. יִרְחָא דְלְכוֹן, אֵיהוּ בְּסִדְרָא, כְּסִדְרָא דְאַתְנוֹן אֲבִיב, דְּאֵיהוּ אֲבִיג. י"ב אֵיהוּ רְזָא דְגִ'. (ס"א וְאֵיהוּ אֲבִיג כְּסִדְרָא דְאַתְנוֹן) אֲבָל יִרְחָא שְׁבִיעָאָה דִּילֵי אֵיהוּ מְסוּפָא דְאַתְנוֹן. (ס"א תְּשַׁרְי) מֵאֵי טַעֲמָא. אֶתְנוֹן מִתְתָּא לְעֵילָא, וְאֲנָא מְעִילָא לְתַתָּא.

הָאֵי דִּילֵי. בְּרִישָׁא דִּירְחָא, אֲנָא אֵיהוּ בְּאַתְכְּסִיָּא. בְּעֶשְׂרָה דִּירְחָא, אֲנָא אֵיהוּ, בְּגִין דְּאֲנָא בְּחֻמְשׁ קַדְמָאֵי, וּבְחֻמְשׁ אַחְרָנִין, וּבְחֻמְשׁ תְּלִיתָאֵי. בְּקַדְמִיתָא דִּירְחָא אֲנָא אֵיהוּ, בְּגִין חֻמְשָׁא יוֹמִין. בְּעֶשְׂרָה דִּירְחָא אֲנָא אֵיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ יוֹמִין אַחְרָנִין. בְּט"ו דִּירְחָא אֲנָא אֵיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ תְּלִיתָאֵי.

מֵאֵי טַעֲמָא כּוּלֵי הָאֵי. בְּגִין דְּכָל יִרְחָא דָּא מְעֻלְמָא עֲלָאָה אֵיהוּ, וְעֻלְמָא עֲלָאָה בְּרְזָא דְחֻמְשׁ אֵיהוּ, בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא, וּבְגִינֵי כַּד יִרְחָא דָּא אֵיהוּ בְּכֶסֶה, וְלֹא בְּאַתְגְּלֵיָא, בְּגִין דְּעֻלְמָא עֲלָאָה בְּכֶסֶה אֵיהוּ, וְכָל מְלוֹי בְּאַתְכְּסִיָּא. וְיִרְחָא דָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֵיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי. כִּיּוֹן דְּמָטָא יוֹמָא דְחֻמְיָסֵר, כְּדִין גְּלִיָּא. כְּלָא אֵיהוּ מְטָא בְּחֻדְתוֹתָא דְסִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא אֲשַׁתְּלִימַת, וְאַתְנְהִירַת מְאִימָא עֲלָאָה, וְקִימָא לְאַנְהָרָא לְתַתָּאֵי מְגוֹ נְהוּרָא דְלְעֵילָא, וְעַל דָּא אֶקְרִי רֵאשׁוֹן, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (וַיִּקְרָא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד הַשְּׁתָּא קִימֵי כְּלָהוּ יוֹמִין בְּרְזָא עֲלָאָה, מְכָאֵן נְחֻתִין לְרְזָא תַתָּאָה.

תָּא חֲזִי, מִיּוֹמָא עֲלָאָה הוּוּ אֵלִין יוֹמִין קַדְמָאִין, רְזָא דְעֻלְמָא עֲלָאָה, מֵאֵן דָּאִין דִּינָא דְעֻלְמָא, דְּהָא דִּינָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהָאֵי עֻלְמָא, אֶלָּא מְדִינָא תַתָּאָה, (ס"א רזא) דְּדָא (יִשְׁעִיָּה נד) אֶלְהֵי כָל הָאָרֶץ יִקְרָא. דָּאֵי תִימָא דִּינָא דְעֻלְמָא דָּאִין לְעֵילָא, אֵי הָכִי לֹא אֲתַקְרִי עֻלְמָא דְחִירוֹ, עֻלְמָא דְנְהִירוֹ דְכָל עֻלְמִין. עֻלְמָא דְכָל חִירוֹ, עֻלְמָא דְכָל חִירוֹ. וְאֵי תִימָא מְדִינָא דִּינְחֻק. אֵי

אִיהוּ אֲתַעֵר דִּינָא לְגַבֵּי הַאִי עֲלָמָא, לֹא יִכְלִין כָּל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל, דְּהַהוּא אֲשָׁא תִקְיָפָא עֲלָאָה, לֹא אִית מֵאן דְּסָבִיל לִיה, אֲלֵא אֲשָׁא דְלִתְתָא, דְּאִיהוּ אֲשָׁא דְסָבִיל אֲשָׁא.

אֲלֵא, כְּמָה דְעֲלָמָא דָא עֲלָמָא תִתְתָּא דְכִלְהוּ עֲלָמִין. הֵכִי נְמִי כָל דִּינוּי מְעֲלָמָא תִתְתָּא, דְּאֵלֵהִים שׁוֹפֵט. וְדָא אֲקָרִי דִינָא עֲלָאָה עַל הַאִי עֲלָמָא, וּבְגִין דְּאִיהוּ דְרָגָא שְׁבִיעָאָה, לֹא גִזִיר גְזָרָה עַל בְּר נֶשׁ, אֲלֵא מְעֲשָׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא.

דף קפ"ו ע"ב

אֲשֶׁגַח הַאִי סָבֵא בְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְחָמָא לִיה דְּזִלְגִין עֵינוּי דְמַעִין. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אִי הִיא שְׁבִיעָאָה, אָמַאי (דף קפ"ו ע"ב) מְעֲשָׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא. אָמַר לִיה, זַכָּאָה מֵאן דְּמַלִּיל עַל אוֹדְנִין דְשְׁמַעִין.

תָּא חֲזִי, בִּי דִינָא דְלִתְתָא בְּאַרְעָא, לֹא גִזִירִין דִּינָא עַל בְּר נֶשׁ, עַד תְּלִיסַר שְׁנִין. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּשְׁבִקִין שְׁבַע שְׁנִין לְשְׁבִיעָאָה, אֵלֵהִי כָל הָאָרֶץ יִקְרָא. וְלִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ בְּאִינוּן שְׁבַע. וְאִינוּן שְׁבַע, לֹא שְׂרָאוּ אֲלֵא עַל תְּלִיסַר דְלִתְתָא, בְּאַרְעָא דְאִינוּן כּוּרְסֵיָא לְגַבֵּיהּ, וּבְגִין כֵּד, כָּל גִּזְרִין, וְכָל דִּינִין דְלִתְתָא, מֵאִינוּן שְׁבַע שְׁנִין דְלִתְתָא, כְּלָלָא דְעֲשָׂרִין שְׁנִין אִיהוּ.

וְדִינָא דְעֲלָמָא בְּרַאשׁ הַשָּׁנָה, עַל יְדָא דְהַאִי דְרָגָא אִיהוּ, דְּאִיהוּ מְמֵשׁ קִיָּמָא בְּדִינָא עַל בְּנוֹי בְּהַאִי עֲלָמָא, בְּגִין לְאִתְדַכָּאָה לְגַבֵּי עֲלָמָא עֲלָאָה, בְּגִין דְלִית לִיה סִיוַע לְסַלְקָא וּלְאִתְדַכָּאָה אֲלֵא מַגּוּ תִתְתָּאִי.

וְכַד יִשְׂרָאֵל אִינוּן בְּחַמִּיסַר יוֹמִין, כְּדִין נְטִיל לְבַנוּי, לְפָרְשָׁא גְדַפּוּי עֲלִיָּהוּ, וּלְמַחְדֵי עֲמָהוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְּאשׁוֹן, (נח ס"ב ע"א) פְּרִי דָא, אִיהוּ אֵילָנָא דְאֲקָרִי עֵץ פְּרִי, וְאֲשַׁתְּכַח בֵּיה פְּרִי. עֵץ הָדָר: כְּמָה דְאִתְ אָמַר (תהלים צו) הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו. מַאי טַעְמָא אֲקָרִי הָדָר, וּמֵאן אִיהוּ הָדָר. אֲלֵא דָא צַדִּיק.

אָמַאי אֲקָרִי הָדָר, וְהָא אֲתֵר טְמִירָא אִיהוּ דְלִית לִיה גְלוּגָא, וְצָרִיכָא לְאִתְפְּסֵיָא תְּדִיר, וְלִית הָדָר אֲלֵא מֵאן דְּאִתְגְּלִיָּא וְאִתְחֲזִי. אֲלֵא, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ דְרָגָא טְמִירָא, הַדּוּרָא אִיהוּ דְכָל גּוּפָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח הַדּוּרָא לְגוּפָא, אֲלֵא בֵּיה. מַאי טַעְמָא. מֵאן דְלִית עֲמִיָּה הַאִי דְרָגָא, לִית בֵּיה הַדּוּרָא, לְמִיעַל בְּבִנֵי נֶשׁא. קָלָא לָאו עֲמִיָּה בְּדַבּוּרָא, (ס"א כדכורא) וְהַדּוּרָא (ס"א ודבורא) דְקָלָא אֲתִפְסִק מִנִּיה. דִּיקָנָא, וְהַדּוּרָא דְדִיקָנָא לָאו עֲמִיָּה, וְאַף עַל גַּב דְּאִתְפְּסֵיָא הַהוּא דְרָגָא, כָּל הַדּוּרָא דְגּוּפָא בֵּיה תִלְיָא. וְאִתְפְּסִי וְאִתְגְּלִיָּא. וּבְגִין כֵּד עֵץ הָדָר אִיהוּ, עֵץ דְכָל הַדּוּרָא דְגּוּפָא בֵּיה תִלְיָא, וְדָא אִיהוּ (בראשית א) עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי.

כַּפֶּת תְּמָרִים, הִכָּא אֶתְכִלִּילת אֶתְתָּא בְּבַעְלָהּ בְּלֹא פְרוּדָא, כַּפּוֹת תְּמָרִים (ויחי ר"כ) כַּחֲדָא. וְעֵנָף עֵץ עֲבוֹת, תִּלְתָּא. וְעַלְיוֹ דִּילֵיהּ, דָּא בְּסִטְרָא דָּא, וְדָא בְּסִטְרָא דָּא, וְחַד דְּשִׁלִּיט עַלְיֵיהּ. וְעַרְבֵי נַחַל, תְּרִין. דְּלִית לְהוּ רִיחָא וְטַעְמָא, כְּשׁוֹקִין בְּבִנְי נְשָׂא. (ובגין כד) לוֹלֵב נְטִיל כְּלָהוּ, כְּחוּטָא דְּשִׁדְרָה קִימָא דְּגוּפָא. וּמַה דְּנִפִּיק לְבַר טַפַּח, הִכִּי הוּא, בְּגִין לְאַשְׁלֵמָא וּלְאַפְקָא כְּלָא, וּלְשִׁמְשָׂא בְּדָקָא חֲזִי. (ובגין כד) בְּהִנֵּי זִינִין, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַתְחַזְּאָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. עַלְיוֹ וְטַרְפִּין דְּהִנֵּי תְּמָרִים, אֵינּוּן כָּל שְׂאֵר חִילִין דְּאַתְאַחֲדוּן בְּאֵינוּן כְּנוּיִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אַקְרִי בְּהוּן. בְּגִין דְּבַעֲיָנָן (ס"א לאתחדתא) לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיָלָא, דְּלִית לָהּ מְלָה בְּעַלְמָא, דְּלֹא אֵית לָהּ דוּגְמָא לַעֲיָלָא, כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיָלָא הִכִּי אֵית לְתַתָּא, וּבַעוּ יִשְׂרָאֵל לְאַתְאַחֲדָא בְּרִזָּא דָּא דְּמַהִימְנוּתָא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא.

כְּתִיב (ויקרא כג) בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, דָּא הוּא רִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, וְהָאֵי קָרָא עַל עַלְמָא עַלְמָה אֶתְמַר, וְהִכִּי תִנְיָנָן, כַּד אֶתְבְּרִי עַלְמָא, אֶתְמַר הָאֵי קָרָא.

כַּד שָׂרָא חֲכָמָה לְנַפְקָא, מֵאַתְר דְּלֹא יָדִיעַ וְלֹא אֶתְחַזֵּי, כְּדִין נִפִּיק חַד מִשְׁחַתָּא, וּבְטַשׁ, וְהָהִיא חֲכָמָתָא עַלְמָה, נְצִיץ וְאַתְפְּשֵׁט לְכָל סִטְרִין, בְּרִזָּא דְּמִשְׁכָּנָא עַלְמָה. וְהָהִיא מִשְׁכָּנָא עַלְמָה, אֶפִּיק שֵׁית סִטְרִין, וּכְדִין הָהוּא נְצִיצוּ דְּמִשְׁחַתָּא נְהִיר לְכָלָא, וְאַמַּר בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים.

מֵאַן סֶכֶת חֶסֶר ו'. דָּא מִשְׁכָּנָא תַתָּא, דְּאֵיהּ כְּעֵשְׂשִׁיתָא, לְאַחַזְּאָה לְכָל נְהוּרִין, וּכְדִין אָמַר, בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים. מֵאַן שִׁבְעַת יָמִים. מֵעַלְמָא עַלְמָה לְתַתָּא, דְּכָלְהוּ קִימִי בְּקִימָא, לְאַנְהָרָא לְהָאֵי סֶכֶת. וּמֵאַן אֵיהִי. דָּא (עמוס ט) סֶכֶת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת. סֶכֶת שְׁלוֹם. וּבְעֵי עַמָּא קְדִישָׁא לְמִיתַב תַּחוּת צִלְהָא, בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, וּמֵאַן דִּיתִיב בְּצִלָּא דָּא, יְתִיב בְּאֵינוּן יוֹמִין עַלְמִין.

וְעַל דָּא כְּלָהוּ בַּסֶּכֶת בַּסֶּכֶת וְחַד בַּסּוּכּוֹת שְׁלִים, חַד שְׁלִים, לְאַחַזְּאָה דְּמֵאַן דִּיתִיב בְּצִלָּא דָּא, יְתִיב בְּאֵינוּן יוֹמִין עַלְמִין לַעֲיָלָא, דְּקִימִין עַל הָאֵי תַתָּא, לְאַנְהָרָא לֵיהּ, לְחַפֵּיא עַלֵיהּ, וּלְאַגְנָא לֵיהּ, בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִידָּהּ.

דף קפ"ז ע"א

וְתוּ, כְּלָהוּ אַקְרוּן סֶכּוֹת בְּשְׁלִימוּ, וּכְתִיב סֶכֶת חֶסֶר, דָּא עַלְמָא תַתָּא, דְּבַעָא בְּהִנֵּי ז' יוֹמִין (דף קפ"ז ע"א) קְדִישִׁין, לְמִיזוֹן לְשָׂאֵר מְמַנּוּ רַבְרָבוּ דְּעַמִּין, בְּעוֹד דְּאֵיהִי נְטִלָא חֲדוּהָ בְּבַעְלָהּ, וְלֹא יְקַטְרְגוּן חֲדוּתָא, בְּגִין דִּיתְרַבְּרוּן (ס"א דיתעדנון) בְּהָהוּא מְזוֹנָא, קְרַבְּנִין דְּלָהוּן סְגִיאִין יְתִיר מִשְׂאֵר יוֹמִין, בְּגִין דִּיתַעֲסָקוּן בְּהוּ, וְלֹא יְתַעַרְבוּן לְבַתֵּר בְּחֲדוּהָ דִּישְׂרָאֵל. וּמֵאַן חֲדוּהָ דִּישְׂרָאֵל, דָּא יוֹמָא תְּמִינָא דְּעַצְרָת.

וְתָא חֲזִי, בְּעוּד דְּאֵינוּן שְׂאָר מִמֶּנּוּ חֲדָאוּ, וְאֶכְלִין בְּהֵוּא מְזוּנָא דְמִתְקֵנִי לֹון יִשְׂרָאֵל. אֵינוּן מִתְקֵנִי כּוּרְסֵיָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מִתְתָּא, וְלִסְלֵקָא לִיה לְעֵילָא, בְּאֵינוּן זִינִין, וּבְחֲדָוָה, וּבְהֵלוּלָא, וְלֵאקְפָא מְדַבְחָא. כְּדִין אֵיהִי סְלֵקָא, וְנִטְלָא בְּרַכָּאוּ וְחֲדָוָה בְּבַעְלָהּ.

וּשְׂאָר חֵינוּן רַבְרָבוּ מִמֶּנּוּ דְעַמִּין, אֶכְלוּ וּמִדְקוּ וּרְפִסוּ וְאִתְזָנוּ. וְאֵיהִי נְקֻטָא נְפִשָׁאוּ בְּעוּגִין לְעֵילָא, כְּמָה דְאִתְמַר. כִּינּוּ דִנְחִתָּא, וְהָא נְקֻטָא כָּל בְּרַכָּאוּ וְכָל קְדוּשִׁין וְכָל עֲנוּגִין, וְיִשְׂרָאֵל כָּל הֵנִי שְׂבַעָה יוּמִין הוּוּ (וּיְקָרָא רַצ"ד ע"ב) מִשְׁכִּין לָהּ בְּאֵינוּן עוּבְדִין דְקָא עֲבָדִין וּמְקַרְבִין בְּהֲדָה, כְּדִין נְחִתָּא לְקַרְבָּא בְּבִנְהָא, וְלִמְחֲדֵי לֹון יוּמָא חַד, וְהֵוּא יוּמָא אֵיהִו יוּמָא תְּמִינָאָה, בְּגִין דְכָל ז' יוּמִין אֲחֲרָנִין בְּהֲדָה. וְעַל דָּא אֵיהִו תְּמִינָאָה, וְתִמְנֵיָא יוּמִין כְּחֲדָא. וּבְגִין כְּדָא אֶקְרִי עֲצָרָת: כְּנִישִׁין. כְּנִישִׁין כְּלָהוּ בְּהֵאִי יוּמָא. וְאֶקְרִי שְׁמִינִי, וְלִית שְׁמִינִי אֶלָּא מְגוּ שְׂבַעָה.

כְּתִיב (אִיּוֹב א) יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ. מֵאִי מְבוֹרָךְ. (אֵלָא כֹּלָא יִדְעִין), אֲבָל רְזָא חֲדָא יִדְעַ חַד מִחֲבַרְנָא, בְּמִדְבָּרָא אֲחֻזִּיאֵו לִיה בְּחֻלְמָא, וּרְבִי יֶצְחָק כְּפִתּוּרָא שְׁמִיָּה. מֵאִי מְבוֹרָךְ. שִׁירוּתָא קֶשֶׁה, וְסוּפִיָּה רַךְ. מ"ב קֶשֶׁה, וְדִינָא אֵיהִו וְדָאִי. (וּלְבַתֵּר כֹּד) כְּגוּוֹנָא דָּא, יוּמָא דְרָאשׁ הַשָּׁנָה מ"ב, דְּהָא בְּמ"ב (וּבְרֹזָא דְמ"ב) אֲתוּוֹן אֲתַבְרִי עֲלֵמָא, וְעַל דָּא אֲתַבְרִי בְּדִינָא. לְבַתֵּר רַךְ, וְעַל דָּא תְּנִינּוּ, כָּל שִׁירוּתִין קֶשֶׁין, וְסוּפָא דְלָהוּן רַכִּין. (ס"א דָּא בְּמ"ב וּבְרֹזָא דְמ"ב אֲתוּוֹן אֲתַבְרִי עֲלֵמָא וְעַל דָּא אֲתַבְרִי בְּדִינָא לְבַתֵּר כֹּד כְּגוּוֹנָא דָּא) בְּיוּמָא דְרָאשׁ הַשָּׁנָה מ"ב קֶשֶׁה בְּדִינָא. בְּיוּמָא דְעֲצָרָת רַךְ בְּחֲדָוָה.

תָּא חֲזִי, מָה בֵּין דִּינָא עֲלָאָה, לְהֵאִי דִינָא. דִּינָא עֲלָאָה שִׁירוּתָא וְסוּפָא קֶשֶׁה, וְלִית מֵאוּן דִּיקוּסֵי בֵּיה, וְכָל מָה דְאִזִּיל אֲתַתְּקֵף, וּבְתַר דְשְׂאָרִי, לָא סְלִיק מְנִיָּה, עַד דְאֶכִּיל וְשַׁצִּי כָּלָא, דְלָא אֲשַׁתָּאֵר כְּלוּם. אֲבָל דִּינָא אֲחֲרָא דְתַתָּא, שִׁירוּתָא קֶשֶׁה, וְכָל מָה דְאִזִּיל אֲתַחֲלֵשׁ, עַד דְנִהִיר אֲנַפִּין, כְּגוּוֹנָא (ס"א דָּא דִינָא דְנוֹקְבָא) דְנוֹקְבָא דְחֻלְשׁ חִילָהָא.

אֵימְתִי אֲתַעַר דִּינָא דְלְעֵילָא לְמִשְׁרֵי עַל עֲלֵמָא. בְּיוּמָא דְטוּפְנָא. וְעַל דָּא לָא אֲשַׁתָּאֵר כְּלוּם בְּעֲלֵמָא, בְּרַהֲוֵא תְּבוּתָא דְנַח, דְאֵיהִי כְּגוּוֹנָא עֲלָאָה, דְסָבִיל לְהֵוּא תְּנוֹקְפָא. וְאֵי לָאוּ דְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְאֲשַׁתְּכַח בְּרַחֲמֵי עַל עֲלֵמָא, כָּל עֲלֵמָא אֲתַאֲבִיד, דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים כֹּט) יְיָ לְמַבּוּל יָשָׁב, וְעַל דָּא לָא שְׂרִיָּא דִינָא דְלְעֵילָא עַל עֲלֵמָא, דְלָא יְכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבֵּל לִיה, אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא.

אֲדַהֲכִי הָוָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכִי וְחַדִּי. זְקַפּוּ עֵינִין, וְחַמוּ חֲמֻשָּׁה מֵאֵינוּן פְּרוּשִׁים, דְהוּוּ אֲזִילֵי אֲבַתְרִיָּה, לְמַתְבַּע לִיה. קָמוּ. אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מְכָאוּ וְלָהּ לָאָה מָה שְׁמַד. אֲמַר, נְהוּרָאִי סָבָא, בְּגִין דְנְהוּרָאִי אֲחֲרָא אֵית גַּבּוּ. אֲזִלוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֵינוּן חֲבַרְיָא עֲמִיָּה תְּלַת מִילִין, אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְאֵינוּן אֲחֲרָנִין, מָה אֲרַחָא דָּא גַבִּיִּכוּ. אֲמַרוּ, לְמַתְבַּע לִיה לְהֵאִי סָבָא, דְמִימּוּי אֲנָן שְׁתָּאוּ בְּמִדְבָּרָא. אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה, אֲמַר לִיה, נְהוּרָאִי שְׁמַד,

אָהָדָרוּ וּמְבָרְכִין לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁתְּכֹחוּ יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָאן בְּקִדְמִיתָא
וּבְסוּפָא, וְלֹא סָלִיק בְּהוֹן מוֹתְנָא.

מוֹתְנָא אָמַאי סָלִיק בְּמִנְיָנָא. אֶלָּא בְּגִין דְּבִרְכָתָא לֹא שְׂרִיא בְּמִנְיָנָא, בִּינּוּן
דְּאִסְתַּלַּק בְּרְכָתָא, סְטָרָא אַחְרָא שְׂרִיא עָלֶיהָ, וְיָכִיל לְאַנְזָקָא, בְּגִין כְּדָ
נְטָלִין כּוּפְרָא וּפְדִיוְנָא לְסַלְקָא (ס"א מעלייהו) עָלֶיהָ מְנִינָא, וְהָא אוּקְמוּהָ,
וְאִתְמַר.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא לִיתָן מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּשְׁקָל הַקֹּדֶשׁ. מֵאן מִחֲצִית הַשְּׁקָל
אִיהוּ כְּגוֹן חֲצִי הַהִין, וְדָא ו', מְמוּצָע בֵּין שְׁנֵי הַהִיין. אַבְנָא לְמִשְׁקָל בְּהָ, דָּא י', עֲשָׂרִים גְּרָה
הַשְּׁקָל: דָּא יו"ד. הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה, דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, לֹא יִרְבֶּה עַל י'. וְהִכִּי אִתְמַר
בְּסִפְרָא יְצִירָה, עֲשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִימָה, עֲשֶׂר וְלֹא אַחַד עֲשֶׂר. וְהִדִּל לֹא יִמְעִיט, דָּא צְדִיק, לֹא
יִמְעִיט מִעֲשֶׂר, כְּמָה דְאִתְ אִמְר עֲשֶׂר וְלֹא תִשַׁע. מִמִּחֲצִית הַשְּׁקָל, דְּאִיהוּ י'. (נ"א מִחֲצִית הַשְּׁקָל
עֲשֶׂר הוּא)

אִמְר לִיהָ רַעֲיָא מְהִימְנָא, (מלאד) אֲנִתְ בְּשָׂמִים, רְחִים אֲנִתְ מִמְאָרִיךְ, לִית תְּנוּהָא בְּכָל אִינוּן
מְלִין יְקִירִין דִּיפְקוּן מִפּוּמָד, דְּהָא מֵאן דְּאִיהוּ מְלָכָא, אוּ בְּרָא דְמִלְכָא, לִית תְּנוּהָא, דִּיפְקוּן
מְרָגְלָאִין בְּפְתוּרִיהָ, מְלִין סְגוּלוֹת, מְלִין נְהוּרִין. לְבַר נֶשׁ אַחְרָא, אִיהוּ תְנוּהָא. אִמְר לִיהָ
בְּרִיךְ אֲנִתְ רַעֲיָא מְהִימְנָא. מִתְמָן וְאִילָדָא אִימָא אֲנִתְ, דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין נְחִתוּ לְמִשְׁמַע מִינָדָ.
אִמְר לִיהָ, אֲשֻׁלִים מְלוּלָדָ, אִמְר לִיהָ, לֹא אִית כְּעוֹן לְמִימַר יְתִיר, אִימָא אֲנִתְ עַד זְמָנָא אַחְרָא.

דף קפ"ח ע"א

פְּתַח רַעֲיָא מְהִימְנָא, פְּקוּדָא בְּתֵר דָּא, לְקַדְשׁ אֶת הַחֹדֶשׁ. בְּגִין דְּסִיחָרָא קְדִישָׁא אִיהִי כְּלָה,
דְּמִתְקַדְשֶׁת (דף קפ"ח ע"א) עַל פִּי בֵּית דִּין, דְּאִיהוּ גְבוּרָה, בְּגִין דְּתַמָּן לִינוּאִי, דְּאִתְמַר בְּהוּ
וְקִדְשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. וְלִבְתֵּר דְּאִתְחַזִּי סִיחָרָא דִּינְאוֹתוֹ לְאוּרְהָ, מְבָרַךְ עָלֶיהָ בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּמִאֲמָרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים. וּבְמִי מִתְקַדְשֶׁת
וּמִתְבָּרַכֶּת, בְּתַפְאֲרֵת בְּגִין דְּאִיהוּ עֲטָרַת תַּפְאֲרֵת לְעַמוּסִי בְּטוֹן. (ע"כ רעיא מהימנא) (תצא דף ר"פ
ע"ב כִּי יִשְׁבוּ אַחֲיוּ יַחְדָּיו וְכוּ')

רְבִי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הוּוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא, עַד דְּהוּוּ אֲזָלִין רְמֵשׁ לִילְיָא, יְתָבוּ.
אֲדָהוּוּ יְתָבִין, שְׂרִיאַת צְפָרָא לְאַנְהָרָא, (ס"א אמרו קום ונהד) קָמוּ וְאֲזָלוּ. אִמְר
רְבִי חִיָּיא, חָמִי אֲנָפוּי דְּמִזְרַח דְּקָא מְנַהֲרִין, הַשְּׁתָא כָּל אִינוּן בְּנֵי מְדִינְחָא
דְּטוּרֵי נְהוּרָא, סְגָדִין לְגַבֵּי הָאִי נְהוּרָא, דְּנַהֲרִי בְּאַתֵּר דְּשִׁמְשָׁא, עַד לֹא יִפּוּק,
וּפְלַחִין לִיהָ, דְּהָא בִּינּוּן דְּנִפְיק שִׁמְשָׁא, כְּמָה אִינוּן (ל"ה ע"א) דְּפְלַחִין לְשִׁמְשָׁא.
וְאֵלִין אִינוּן דְּקָא פְּלַחִין לְנְהוּרָא דָּא, וְקָרָאן לְהָאִי נְהוּרָא, אֶלְהָא דְּמְרָגְלָא
דְּנַהֲרִי. וְאוּמָאָה דְּלֵהוֹן בְּאֵלֵיהָ דְּמְרָגְלָא דְּנַהֲרִי.

וְאִי תִימָא פּוּלְחָנָא דָּא לְמַגְנָא הוּא. מִיּוּמִין עֲתִיקוּן קְדָמָאִי, חֲכָמָתָא יְדַעוּ
בֵּיהָ. בְּזְמָנָא דְּשִׁמְשָׁא נְהִיר, עַד לֹא יִפּוּק, הַהוּא מְמָנָא דְּפְקִיד עַל שִׁמְשָׁא,
נְפִיק, וְאַתְוּוּן (ק"ל ע"ב) קְדִישִׁין דְּשִׁמָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא רְשִׁימָן עַל רִישִׁיָּה,
(דשמשא) וּבְחִילָא דְּאִינוּן אַתְוּוּן, פְּתַח לְכָל כּוּי שְׁמִיא וּבְטַשׁ בְּהוּ, וְעֵבֵר.
וְהַהוּא מְמָנָא עַל גּוּ הַהוּא זְהָרָא דְּנַהֲרִי סְחַרְגִּיָּה דְּשִׁמְשָׁא, וְתַמָּן שְׂכִיחַ,
עַד דְּנִפְק שִׁמְשָׁא, וְאַתְפֹּשֵׁט בְּעֵלְמָא.

וְהָיָה מִמֶּנָּה, אִיהוּ פְּקִידָא, עַל דְּהַבָּא, וְעַל מַרְגְּלָן סוּמְקוֹן. וְאִינוּן פְּלַחִין לְהָהוּא דִּיּוֹקְנָא דְתַמּוֹן, וּבְנִקוּדִין וְסִימְנִין דִּינְרֵתוֹ מִקְדָּמָאֵי מִיּוֹמִין עֲתִיקִין, אֲזִילִי וְנִדְעִי נְקוּדִין דְּשִׁמְשָׁא, לְמִשְׁכַּח אֲתֵרִין דְּדִהַבָּא וּמַרְגְּלָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַד כֶּמָּה יְהוֹן פּוּלְחָנִין סְגִיָּאִין אֵלִין בְּעֵלְמָא, דְּהָא שְׁקָרָא לִית לִיהּ קִיִּימִין לְקִיִּימָא.

פְּתַח אֵידֶד (ס"א רבי חייא) וְאָמַר, (משלי יב) שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. תָּא חֲזִי, אֵלוּ כָּל בְּנֵי עֵלְמָא הוּוּ פְּלַחִין לְשְׁקָרָא, הָוּה הֲכִי, אָבֵל הָאֵי נְהוּרָא וְזִהְרָא דְנְהִיר, וְדָאֵי קְשׁוּט אִיהוּ. כְּכַבֵּי רוּמָא דְרִקִיעָא קְשׁוּט אִינוּן. אֵי בְּטַפְשׁוֹ וְחִסְרוֹנָא דְדַעְתָּא דְלַהוֹן, אִינוּן אֲמָרִי וְקָרָאן לְהוּ אֱלֹהָא, לֹא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְשִׁיזְצָה עוֹבְדוּי מְעֵלְמָא. אָבֵל לְזִמְנָא דְאֲתִי לֹא יִשְׁתַּצוּן כְּכַבֵּיָא וְנְהוּרִין דְּעֵלְמָא. אָבֵל מֵאֵן יִשְׁתַּצִּי. אִינוּן דְּפַלְחוּ לֹוֹן.

וְקָרָא דָּא הֲכִי הוּא. שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד, אֵלִין יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן שְׁפַת אֱמֶת. (דברים ו) יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד. וְכֹלֵא אִיהוּ אֱמֶת, וְרָזָא דְאֱמֶת, וּמְסִימֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. וְדָא אִיהוּ שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד.

וְעַד אַרְגִּיעָה, וְעַד רָגַע מְבַעֵי לִיהּ, מֵאֵי אַרְגִּיעָה. אֵלָא, עַד כֶּמָּה יְהָא קִיּוּמָא דְלַהוֹן בְּעֵלְמָא, עַד זִמְנָא דִּיִּיתִי, וִיְהָא לִי נִיִּיחָא מְפּוּלְחָנָא קְשִׁיא דְעֵלוּי. וּבְזִמְנָא דְאַרְגִּיעָה, יִשְׁתַּצִּי לְשׁוֹן שְׁקָר, אִינוּן דְּקָרָאן אֱלֹהָא, לְמֵאֵן דְּלָאוּ הוּא אֱלֹהָא. אָבֵל יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן שְׁפַת אֱמֶת, כְּתִיב בְּהוּ, (ישעיה מג) עַם זֶו יִצְרַתִּי לִי תְהִלָּתִי יִסְפְּרוּ.

אֲדַפְרַנָּא חֲדָא זִמְנָא דְהוּינָא אֲזִיל בְּהַדִּי רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּגַע בֵּיהּ הֶגְמוֹנָא, אָמַר לִיהּ לְרַבֵּי אֶלְעָזָר, אַנְתָּ דַּעַת מְאֹרֵיִתָּא דִּיהוּדָאֵי. אָמַר לִיהּ יְדַעְנָא. אָמַר לִיהּ, לִית אֲתוּן אֲמָרִין דְּמִהִימְנוּתָא דְלִכּוֹן קְשׁוּט, וְאֹרֵיִתְכוֹן קְשׁוּט, וְאֲנִן דְּמִהִימְנוּתָא דִּילָן שְׁקָר, וְאֹרֵיִתָּא דִּילָן שְׁקָר. וְהָא כְּתִיב שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. אֲנִן מִיּוֹמִין דְּעֵלְמָא, קִיִּימִין בְּמַלְכוּתָא, וְלֹא אַעֲדִי מִינִן לְעֵלְמִין, דְּרָא בְּתֵר דְּרָא, תִּכּוֹן לְעַד וְדָאֵי. וְאֲתוּן, זְעִיר הָוּה לְכוּ מַלְכוּתָא, וּמִיד אַעֲדִי מְנַכּוֹן, וְקָרָא אֲתַקְיָים בְּכוּ דְכְּתִיב וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר.

דף קפ"ח ע"ב

אָמַר לִיהּ, חֲמִינָא בְּדָ דְאַנְתָּ חֲפִים בְּאֹרֵיִתָּא. תִּפְּח רוחיה (דף קפ"ח ע"ב) דְּהָהוּא גְּבָרָא. אֵלוּ אָמַר קָרָא, שְׁפַת אֱמֶת כּוֹנֵנָת לְעַד, הָוּה כְּדַקְאֲמָרוֹן, אָבֵל לֹא כְּתִיב אֵלָא תִּכּוֹן, זִמְנָא שְׁפַת אֱמֶת דְּתִכּוֹן, מַה דְּלָאוּ הֲכִי הִשְׁתָּא, דְּהִשְׁתָּא שְׁפַת שְׁקָר קִיִּימָא, וּשְׁפַת אֱמֶת שְׁכִיבָא לְעַפְרָא, וּבְהָהוּא זִמְנָא דְּאֱמֶת יְקוּם עַל קִיּוּמִיהּ, וּמְגוֹ אַרְצָא תִצְמַח, כְּדִין שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְגוֹי.

אָמַר לִיהּ הָהוּא הֶגְמוֹן, זְכָאָה אַנְתָּ. וְזְכָאָה עֲמָא דְאֹרֵיִתָּא דְקְשׁוּט יְרַתִּין. בְּתֵר יוֹמִין שְׁמַעְנָא דְאַתְגִּייר. אֲזִלוּ, מְטוּ חַד בֵּי חֲקַל, וְצִלוּ צְלוּתֵהוֹן. כִּיּוֹן

דְּצִלוּ צְלוֹתֵהוֹן, אָמְרוּ מִכָּאן וּלְהִלָּאָה נִתְחַבֵּר בְּשִׁכְיִנְתָּא, וְנִזְיִל וְנִתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יְבוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגוֹי. זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּד לְיִשְׂרָאֵל, כָּל אֵינּוֹן טְבָאן, דְּקָאֵמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי קְשׁוּט, וַיִּשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהוֹן, כְּמָה בֵּישׁוּן בְּגִלוֹתֵהוֹן. וְאַלְמָלָא כָּל אֵינּוֹן טְבָאן דְּקָא מַחְכָּאן וְחֻמָּאן כְּתִיבִין בְּאוּרִייתָא, לָא הוּוּ יְכַלִּין לְמִיקָם וּלְמַסְבֵּל גְּלוֹתָא.

אָבֵל אֲזִלִּין לְבֵי מְדַרְשׁוֹת, פְּתַחִין סְפָרִין, וְחֻמָּאן כָּל אֵינּוֹן טְבָאן, דְּקָא מַחְכָּן, וְחֻמָּאן כְּתִיבִין בְּאוּרִייתָא, דְּאַבְטַח לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ, וּמִתְנַחֲמִין בְּגִלוֹתֵהוֹן, וּשְׂאָר עַמִּין מְחַרְפִּין וּמְגַדְפִּין לֹון, וְאָמְרֵי אֵן הוּא אֲלֵהֲכוֹן, אֵן אֵינּוֹן טְבָאן דְּאֵתוֹן אֲמָרִין דְּזַמְיִנִין לְכוֹן, וְכִי כָּל עַמִּין דְּעֲלֵמָא יְכַסְפוֹן מְנִיכוּ.

הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה סו) שְׁמַעוּ דְבַר יְיָ הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיָכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם וְגוֹי. מֵאֵי הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ, אֵינּוֹן דְּסָבְלוּ כְּמָה בֵּישׁוּן, כְּמָה שְׁמוּעוֹת שְׁמַעֵי, אֵלִין עַל אֵלִין, וְאֵלִין בְּתַר אֵלִין, וְחָרִידִן עֲלֵיהוֹן, כְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (ירמיה ט) כִּי וְגוֹי קוֹל חֲרָדָה שְׁמַעְנֵנוּ פֶּתַח וְאֵין שְׁלוֹם וְגוֹי. אֵינּוֹן חֲרָדִים תְּדִיר אֵל דְּבָרוֹ כַּד אֲתַעְבִּיד דִּינָא.

אָמְרוּ אַחֲיָכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם, אֵלִין אֵינּוֹן אַחוּכוֹן בְּנֵי עֵשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם, כְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (איכה ד) סוּרוּ טִמָּא קְרָאוּ לְמוֹ. דְּלִית עַמָּא דְּקָא מְבַזִּין לֹון בְּאַנְפֵי, וּמְרַקְקִין בְּאַנְפֵייהוּ לְיִשְׂרָאֵל כְּבְנֵי אֲדוּם. וְאָמְרֵי כְּלָהוּ מְסַאֲבִין כְּנֻדָּה, וְדָא אֵיהוּ מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׁמִי יְכַבֵּד יְיָ, אֲנִן (דאמרין) בְּנוֹי דְּאֵל חֵי. דִּי בֶן יִתְיַקֵּר שְׁמִיהּ. אֲנִן שְׁלִטְנִין עַל עֲלָמָא בְּגִין הַהוּא דְּאֲקָרִי גְדוּל. (בראשית כז) עֵשׂוֹ בְּנוֹ הַגְּדוּל. וּבְשִׁמָּא דָּא אֲקָרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְדוּל, (תהלים קמה) גְדוּל יְיָ וּמְהוּלָּל מְאֹד. אֲנִן בְּנֵי הַגְּדוּל, וְאֵיהוּ גְדוּל. וְדָאֵי לְמַעַן שְׁמִי יְכַבֵּד יְיָ.

אָבֵל אֲתוֹן זְעִירִין מִכָּלָא, (בראשית כז) יַעֲקֹב בָּנָה הַקָּטָן כְּתִיב, אֵן הוּא אֲלֵהֲכוֹן. אֵן הוּא אֵינּוֹן טְבָאן, דְּיְכַסְפוֹן כָּל עַמְמֵיָא מִחְדוּה דְלָכוֹן. מֵאן יִתּוּ וְנִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם כְּמָה דְּאֵתוֹן אֲמָרִין. וְהֵם יְבוֹשׁוּ (רוח הקדש אומר והם יבושו) (ס"א תו כמאן) כְּמֵאן דְּתִלִּי קִלְלָתָא בְּאַחְרָא, בְּגִין דְּאֵתוֹן אֲמָרִין דְּכַדִּין יְבוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ, וּבְגִין דָּא רוּחַ קִדְשָׁא הוּא אָמַר מְלָה הַכִּי, וְעַל דָּא, הֵן יְבוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ. מֵאֵי כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ. דְּאֵתְקִפוּ נְחִירֵיהוֹן בְּרוּיָגָא עֲלֵךְ בְּגִלוֹתָא דָּא. בְּהַהוּא זְמַנָּא, יְבוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ מִכָּל טְבִין דִּיחֻמוֹן לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא הַכִּי הוּא וְדָאֵי, אָבֵל חֲמִינֵן וְהַכִּי חֲמוּ תַקִּיפֵי עֲלָמָא, דְּהָא גְלוּתָא אֲתַמְשֵׁךְ וְעַדִּין בְּרִיה דְּדוּד לָא אֲתֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכָל דָּא הַכִּי הוּא, אָבֵל מֵאן עֵבִיד דְּיִסְבְּלוֹן יִשְׂרָאֵל גְלוּתָא דָּא, כָּל אֵינּוֹן הַבְּטָחוֹת דְּאַבְטַח לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא אֲתַמַּר, דְּעֲאֵלִין לְבַתִּי כְּנִסִּיּוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְחֻמָּאן כָּל אֵינּוֹן נְחֻמוֹת, וְחֻדָּאן בְּלַבִּייהוּ לְמַסְבֵּל כָּל מַה דִּייתִי

דף קפ"ט ע"א

אמר רבי חייא ודאי הכי איהו, וכלא בתשובה תליא. ואי תימא דיכלון השתא לאתערא תשובה פלהו פחדא. לא יכלין. מאי טעמא לא יכלין. בגין דכתיב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתיב והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתיב ושבת עד יי אלהיך וגו'. וכדין (דברים ל) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד דכל אינון מלין לא יתקיימו, לא יכלין (דף קפ"ט ע"א) לאתערא תשובה מנייהו.

אמר רבי יוסי, כמה סתמת כל ארחין ושבילין מכל בני גלותא, ולא שבקת לון פתחון פה. אי הכי, להו כמה דהו בכל דרא ודרא, דלא יסבלון גלותא ולא אגרא, ויפקון (ס"א אי הכי, להו כמה דלהו בכל דרא ודרא, יסבלון גלותא ולא יפקון) מדינא דאורייתא, ויתערבון בשאר עמין.

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו'. מאי כמו הרה, ארח איהו לעוברתא, לאעברא עליה תשע ירחין שלמין. ואית בעלמא כמה וכמה, דלא עבר עליה אלא יומא חד או תרין יומין מתשיעאה, וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה אינון. ואף על גב דלא אעבר עליה אלא יומא חדא, אתחשיב עליה פאילו אתעברו כל תשיעאה שלים. אוף הכי ישראל, כיון דאטעמי טעם גלותא, אי יהדרון בתשובה, יתחשב עליהו פאלו אעברו עליהו כל אינון מלין דכתיבין באורייתא. כל שכן וכל שכן דכמה וכמה יסורין אעברו עליהו מן יומא דגלותא שרי.

אבל מאי דכתיב, (דברים ד) בצר לך ומצאוה כל הדברים האלה באחרית הימים. תא חזי, כמה רחמנותא רחים קודשא בריה הוא לישראל במלה דא. למלכא דהוה ליה ברא יחידאה, ורחים ליה רחמיו דנפשא, ומגו רחמיו דיליה, יהב ליה לאמיה מטרוניתא דתרבי ליה, ותוליף ליה ארחי מתתקנו. זמנא חדא חב לגבי אבוה, אתא אבוהי ואלקי ליה, ולבתר אעבר על חוביה. תב כמלקדמין וחב לאבוה, ואפקיה אבוה מביתיה, וארגיז עליה, נפק ההוא ברא מביתיה.

ובאתר דיהד בארח קשוט, ויהא זפאה כדקא יאות, בגין דישמע מלכא אבוה, ויהא תיאובתיה עליה. מה עבד. אמר הואיל ונפקנא מהיכלא דאבא, אעביד מכאן ולהלאה כל מה דאנא בעי. מה עבד. אזל ואתחבר בזנות, ואתלכלך בלכלוכא דטנופא בהדיהו, ולא הוה משתכח אלא בהדיהו, בחבורא דלהו. דמטרוניתא אמיה פקדת בכל יומא על ההוא ברא, וידעת דברה בהדי זנות אתחבר, וכל חברותא דידיה בהדיהו הוות. שריאת למבפי, ולא תמררא על ברה.

יומא חד עאל מלכא לגבה, חמא לה דאיהי מבכה. שאיל לה על מה את בקאת. אמרה ולא אבכה, דהא ברנא לבר מהיכלא דמלכא. ולא די דהוא לא יתיב בהיכלא דמלכא, אלא דהוא יתיב בהדי זונות. מה יימרון כל בני עלמא, בריה דמלכא איהו דיתבי בבי זונות. שריאת למבכי, ולא תחננא למלכא.

אמר מלכא, בגינד אהדר ליה, ואנת ערבא דיליה. אמרת הא ודאי. אמר מלכא הואיל וכך הוא, לא אצטרף לאהדרא ליה ביממא באתגלגא. דכסופא דילן איהו למהד בגיניה לבי זונות. ואי לא הוי כגוונא דא, דטגף גרמיה הכי וחלל יקרי. הוינא אנא, וכל חיילין דילי, אזלן בגיניה בכמה יקר, בכמה בוקינס קמיה, בכמה מאני קרבא, מימיניה ומשמאליה, עד דכל בני עלמא יזדעזעו, וינדעו כלל, דברא דמלכא איהו. השתא פיון דאיהו טגף גרמיה, וחלל יקרי, איהו יהדר בטמירו, דלא ינדעו ביה. אהדר לגבי מלכא, יהביה לגבי אמיה.

ליומין סרח פמלקדמין. מה עבד מלכא. אפיק ליה ולאמיה בהדיה מגו היכלא, אמר תרוויכו תהכון, ותרוויכו תסבלון גלותא, ומלקייתא תמן. פיון דתרוויכו תסבלון פחדא, פדיו ידענא דברי יתוב פדקא חזי.

דף קפ"ט ע"ב

פד ישראל בנוי דמלכא קדישא אינון. אחית לון למצרים. ואי תימא בההוא זמנא לא חאבו, גזרה דגזר קודשא בריה הוא בין הבתרים הנה אתחזי למהוי קיים, וקודשא בריה הוא אשגח לתרין מלון, חד בגין ההוא מלה דאמר אברהם, (בראשית טו) במה אדע כי אירשנה, דא הוא (דף קפ"ט ע"ב) סבה ועילה. אבל עד דנפקו ממצרים, לא הוי גוי, ולא אתחזי פדקא יאות.

פתח ואמר, (שיר השירים ב) כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות. בעא קודשא בריה הוא למעבד לון לישראל כגוונא דלעילא ולמהוי שושנה חדא בארעא, כגוונא עלאה. ושושנה דסלקא ריחא, ואתבריר מכל שאר וורדין דעלמא, לא הוי אלא ההיא דסלקא בין החוחים. ודא ארחא פדקא יאות. ועל דא זרע שבועין זוגין, דהו שבעין נפש, ואעיל לון בין החוחים, ואינון חוחים, מיז דהו אינון זוגין תמן, סליקו ענפין וטרפין ושליטו על עלמא, וכדיו פרכת שושנה בינייהו.

פיון דבעא קודשא בריה הוא לאפקא שושנה ולקיט לה מבינייהו, פדיו יבשו חוחים, ואזדריקו, ואשתציאו, ולא אתחשבו לכלום. בשעתא דאזיל למלקט שושנה דא, לאפקא בריה בוכריה, בההוא זמנא אזל מלכא גו כמה חיילין רברבנין ושליטין, עם דגליו פרישו, ואפיק לבריה בוכריה בכמה גבורין, ואייתי ליה להיכליה, ויתיב סגי בבי מלכא.

כִּיּוֹן דְחַב לְגַבֵּי אָבוּהָ, אוֹכַח לִיה, וְאַלְקֵי לִיה, דְכַתִּיב, (שׁוֹפְטִים ב) וַיַּחַר אֵף יְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שׁוֹסִים וְגוֹ', סָרַח כְּמִלְקַדְמִין, וּמְרַד בְּאָבוּהָ, אֶפְקִיָּה מִבֵּיתֶיהָ. מָה עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל, חֲמוּ דְהָא אֲתַבְדְּרוּ לְבָבְל, אֲתַעְרְבוּ בְעַמְמֵנָא, נְסִיבוּ נְשִׁין נְכָרִיּוֹת, וְאוֹלִידוּ בְנִין מְנַהוּן. עִם כָּל דָּא, אֵימָא קַדִּישָׁא הוֹת אֶפְטָרוּפוּסָא עַלְיֵיהוּ.

וְעַל דְעֵבֵד הֲכִי, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר, הוּאִיל וְכִסּוּפָא אִיהוּ, לִיתֵי בְרִי אִיהוּ מְגַרְמִיָּה, הוּאִיל וְחַלְל יִקְרִי, לָא אֲתַחְזִי דְאָנָא אֵיזִיל תַּמָּן לְאֶפְקָא לִיה, וְלִמְעַבְד לִיה נְסִין וְגַבּוּרָן כְּמִלְקַדְמִין. תְּבוּ אֵינוּן, בְּלָא סִיוַעָא דְאֲתַחְזוּ לֹון, בְּלָא פְלִיאָן וְנְסִין, אֶלָּא כְּלָהוּ מִתְבַּדְּרוּ, כְּלָהוּ לְאֹן בְּמִסְכְּנֵי, וְתְבוּ לְהִיכְלָא דְמִלְכָּא בְכִסּוּפָא, וְאֵימָא קַדִּישָׁא עֲרַבַת לֹון.

חֲאָבוּ כְּמִלְקַדְמִין. מָה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֶפְיִק לְהָאֵי בְרָא כְּמִלְקַדְמִין מְהִיכְלִיָּה, וְאֵימִיָּה בְּהַדִּיָּה. אָמַר, מְכָאן וְלְהִלָּאָה, אֵימָא וּבְרָה יִסְבְּלוּן כְּמָה בְּיִשְׁרָאֵל כְּחַדָּא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה ג) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחְהוּ אִמְכֶם. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) בְּצַר לָךְ וּמְצֹאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. מֵאֵי בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. אֶלָּא דָּא הִיא אֵימָא קַדִּישָׁא, דְּהִיא אַחֲרֵית הַיָּמִים, וְעַמָּה סְבָלוּ כָּל מָה דְסְבָלוּ בְּגִלוּתָא.

וְאֵילוּ יְהַדְרוּן בְּתִיּוּבְתָא, אֶפְיִלוּ חַד בִּישׁ, אוּ חַד צַעְרָא, דִּיעֲבַר עַלְיֵיהוּ, אֲתַחְשַׁב עַלְיֵיהוּ, כְּאֵלוּ סְבָלוּ כְּלָא (סִיָּא וְאֵי לֹאוּ סְתִים קִיצָא) וְאֵי לָא, כְּדִ יִסְתַּיִים קִיצָא, (בִּישָׁא) וְכָל דְרִין דִּילִיָּה. כְּמָה דְאָמַר בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, דְכַתִּיב, (וִיקָרָא כה) לְצַמִּיתוֹת לְקוֹנָה אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתָיו. וְכָל דָּא, בְּתִיּוּבְתָא תְלִיא מִילְתָּא. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְדָאֵי הֲכִי הוּא. וְעַל דָּא גְלוּתָא אֲתַמְשְׁדָּ.

אָבֵל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מָה דְחֲמִי (סִיָּא דְמַתָּא) (נִיָּא דְלִקָּא) לֹון לְיִשְׂרָאֵל, בְּהָאֵי אַחֲרֵית הַיָּמִים, וּבְהָאֵי אַחֲרֵית הַיָּמִים יַעֲבִיד לֹון נְסִין וְנוֹקְמִין, דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה ב') וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיָּה הַר בֵּית יְיָ בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מֵאֵן רֹאשׁ הַהָרִים. דָּא אֲבָרְהָם סָבָא, (רַנִּיב עִיב) כְּהֵנָּא רַבָּא, רֹאשׁ דְכָלָּא. וּבְגִין דְאִיהוּ רֹאשׁ, כּוּס דְבְרָכָה, יְהִיָּה נִכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים, דָּא אֲבָרְהָם סָבָא, קְדָמָּה לְשַׁאֲר הַהָרִים. כּוּס דְבְרָכָה, אֶצְטְרִיךְ לְמַהוּי מִתְקַנָּא בִּימִינָא. (רַנִּיב עִיב) וְנִשָּׂא (קִיִּיב עִיב) מְגַבְעוֹת. אֶצְטְרִיךְ לְמַהוּי זְקִיף מִן פְּתוּרָא, שְׁעוּרָא דְאֶקְרִי (סִיָּא דְאִיהוּ) זָרְת, לְבְרָכָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְדָא הוּא וְנִשָּׂא מְגַבְעוֹת. מְגַבְעוֹת מֵאֵי הוּא. אֶלָּא בִּינָה, וּבִין בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיָּה רְעוּתִיָּה, שְׁעוּרָא דְזָרְת אִיהוּ. נִשָּׂא כּוּס דְבְרָכָה מְגַבְעוֹת וְדָאֵי, וְעַל דָּא טָבָא דִּיהָא לִיָּה לְהָאֵי בְרָא בּוֹכְרָא, בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים אִיהוּ.

דף ק"צ ע"א

אָמַר לִיָּה שְׁפִיר קְאָמְרַת, הָאֵי קָרָא וְדָאֵי הֲכִי הוּא. בְּרֹאשׁ הַהָרִים, דָּא יְמִינָא, אֲבָרְהָם סָבָא, דְאִיהוּ רֹאשׁ הַהָרִים וְדָאֵי. וְנִשָּׂא מְגַבְעוֹת, מְשִׁיעוּרָא דְגַבְעוֹת, דְאֵינוּן רְעוּתִיָּה. וְשְׁפִיר קְאָמְרַת. (יִשְׁעִיָּה ב) וְנִהְרוּ אֶלְיוּ כָּל הַגּוֹזִים.

מאי הוא. אָמַר לִיה, וְאַפִּילוּ נָשִׁים וְקִטְנִים וְשָׁמַשׁ דְּפָלַח עַל פְּתוּרָא, אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ לָא אָכַל, אֲצֻרִיךְ לְמִשְׁמַע, וְלִמְיָמָר אָמֵן. (ס"א להריק ברכה לכוס דלא וכו') דְּלָא יִימָא בַר נֶשׁ, אָנָּא לָא אָכְלִית, וְהוּאִיל (דף ק"צ ע"א) דְּלָא אֲצֻרִיפְנָא לְזַמּוֹן, לָא אֲשָׁמַע וְלָא אִימָא אָמֵן. הַכֵּל חַיִּיבִין בֵּיה.

דְּבַר אַחַר וְנִהְרוּ אֱלִיו כָּל הַגּוֹזִים, אָף עַל גַּב דְּנָשִׁים וְקִטְנִים פְּטוּרִין מִן הַמְצוֹת, בְּכּוֹס דְּבִרְכָה הַכֵּל חַיִּיבִין, בְּלִבְד דִּינִדְעוֹן לְמֵאן מְבָרְכִין, וְדָא הִיא וְנִהְרוּ אֱלִיו כָּל הַגּוֹזִים. אֲתָא רַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקִיָּה, אָמַר כַּמָּה שְׁפִיר מְלָה דָא, וּמְתִיקָא לְחַפָּא.

הַשְׁתָּא אֵית לְדִיִּיקָא, אִי הָאִי אַחֲרִית הַיָּמִים, אִיהוּ כּוֹס דְּבִרְכָה מְמִשׁ, מְהוּ הַר בֵּית יִי, הָהוּ לִיה לְמַכְתָּב הַכִּי, וְהָיָה אַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיָּה בְּרֵאשׁ הַהָרִים. מְהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיָּה הַר בֵּית יִי. אָמַר לִיה, אַחֲרִית הַיָּמִים אִיהוּ אֵילָנָא כְּלָא, מְרִישִׁיָּה וְעַד סִיפֵיה, דְּהוּא אֵילָנָא דְּטוֹב וְרַע. וְאֲתָא קָרָא לְבִרְרָא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וְאַפִּיק הַר בֵּית יִי, דָּא טוֹב בְּלָא רַע. הַר בֵּית יִי וְדָאִי דְּלִית תַּמָּן חוּלְקָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, דְּהָא אֲתַבְּרִיר הַר בֵּית יִי, מְגוּ אֵילָנָא דְּאִיהוּ אַחֲרִית הַיָּמִים. וְדָא אִיהוּ כּוֹס דְּבִרְכָה, דְּאִיהוּ נִכּוֹן בְּרֵאשׁ הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַרְחָא דָּא, דְּזַכֵּינָא לְהָאִי מְלָה. אָמַר לִיה מְמָאן שְׁמַעַת לָהּ. אָמַר לִיה, יוֹמָא חֲדָא הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְשְׁמַעְנָא וְחַמֵּינָא לִיה לְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, (נ"א לרבי שמעון) דְּהוּהוּ דְּרִישׁ לְהָאִי קָרָא לְרַבִּי אַחָא, וְכִיּוֹן דְּשְׁמַעְנָא חֲדִינָא בֵּיה, וְנִטְרִינָא לִיה צָרִיר בְּכַנְפָּא דְּלְבוּשָׁאִי, דְּלָא יִתְעַדִּי מְנָאִי לְעַלְמִין. אָמַר לִיה, וְדָאִי מְלָה קְדִישָׁא דָּא, מְנַהֲרִיר דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא אֲתַנְהִיר. זַכָּאָה דְּרָא, דְּקִיִּימִי עַלְמָא וְסַמְכוּי, שְׁרִיין בְּגוּיָה. וְאִי אֲנַת צָרִירָת לְהָאִי מְלָה בְּקִשְׁרָא חֲדָא דְּלָא יִתְעַדִּי מִינְךָ. אָנָּא אַצְרוּר לָהּ בְּתַלְתִּין, אוּ בְּאַרְבְּעִין קְשָׁרִין בְּכִיסָאִי, דְּלָא יִתְעַדִּי מִינָאִי לְעַלְמִין. (כאן חסר). עַל הַהִיא מְלָה דְּאַחֲמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשְׁהָ, בְּגִין דְּאָף עַל גַּב דִּישְׁרָאֵל חֲבִין קָמִיָּה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, לָא בְּעִי מֵאן דִּיִּימָא עֲלֵיָּהוּ דְּלִטוּרִין. מְנַלְן. מְהוּשְׁע, דְּכַתִּיב, (הושע א) תַּחֲלַת דְּבַר יִי בְּהוּשְׁע, הָא אוּקְמוּהָ מְלָה. וְעַל דָּא (הושע ב) וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגוֹ'. וּבְגִין דָּא בְּרִיךְ לֹון בְּכַמָּה בְּרַפָּאן, לְאַהֲדָרָא בְּתִיבְתָא, וְלְאַתְבָּא לֹון לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׁמִיָּא, וְלָא אַעְדִּי מִתַּמָּן, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחַל עַל חוּבֵיָּהוּ, וְאַתְנַקִּיאוּ קָמִיָּה.

אֲלִיָּהוּ מָה כְּתִיב בֵּיה, (מלכים א יט) וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֵם אַחַד וְגוֹ', אָמַר מְאָרִיָּה דְּעַלְמָא, אֲתַתָּא חֲדָא שְׁדָרַת לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וּדְבוּרָה שְׁמָה, דְּכַתִּיב, (שופטים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תַּמָּר דְּבוּרָה. דָּא הוּא רֹתֵם, וְאַהֲדָרַת לֹון לְמוּטָב, דְּכַתִּיב, (שופטים ה) עַד שְׁקִמְתִּי דְּבוּרָה. וְאַנָּא עֲאֲלִית בִּינֵיָּהוּ, וְאַכְרָזִית קָמִיָּהוּ וְלָא יְכִילָנָא.

עַד דְּהוּהוּ יְתִיב, אֲתַגְלִי עֲלִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לִיה מַה לָּךְ פַּה אֲלִיָּהוּ, בְּקַדְמִיתָא קָא הָוִית מְקַטְרָגָא וּמְקַנֵּי עַל בְּרִית, וּמְדַחְמִינָא בְּךָ דְּקַנִּית עֲלִי בְּהוּא בְּרִית, נְטִלִית לִיָּה בְּרַעוּ דְּמִשְׁהָ, וְיַהֲיִבְנָא לָךְ, עַד דְּמִשְׁהָ

(ר"י"ב ע"א) הָוָה אָמַר (במדבר כה) הֲנִנִּי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. הַשְּׁתָּא דְאִיהוּ דִּילָךְ, לָא אֶתְחַזִּי לָךְ לְקַטְרָגָא עֲלוּי, הָוָה לָךְ לְמַשְׁבַּק קְנוּיָךְ לִי, כְּמָה בְּקַדְמִיתָא דְהָוָה דִּילִי, שְׁבַקְנָא לִיה לִידָא אַחֲרָא, וְלָא קַטְרִיגְנָא עֲלוּי.

מָה לָךְ פֶּה, מָאי פֶּה. בְּרִית קַיִמָא, פֶּה יִי אִיהוּ. כִּינּוּ דְלָא בְּעָאֵת לְשַׁבְּקָא לִי פּוּמְדָ, יְתוּב בְּאַתְרֵךְ דְּהָוָה פּוּמָא. תִּנּוּ, בְּהָהִיא שַׁעְתָּא, אֶתְעַבְר מְנִיָּה הָהוּא נְבִזְבְּזָא דִּיהָב לִיה מְשָׁה. דִּתְנּוּ, מָאי דְכְּתִיב, (מלכים א יט) וַיִּלָּךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הָהִיא וְגו'. עַד הָרַק הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְבַּע מִתְמָן, וְכִי מִתְמָן הָוָה בְּעִי. אֶלָּא לְמַתְבַּע כְּמַלְקָדְמִין, מֵהָהוּא דִּירִית בְּהַר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחֲס הוּא אֱלֹהֵי, וְדָאי בְּדַרְגָּא חֲדָא. אָמַר לִיה מְשָׁה, לִית אֲנַתְּ יָכִיל לְקַבְּלָא מְנָאי, אֶלָּא זִיל לִינוּקִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּמְאִינוּן תַּרְוַח, וְאִינוּן יְהִי לָךְ, וְכִךְ הוּא עֲבִיד. (חסר).

דף ק"צ ע"ב

כְּמָה טִיבו עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל דְרָא וְדָרָא לְיִשְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, (מִיכָה ו) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מְשָׁה אַהֲרֹן וּמְרִים. וְהָא כְּמָה נְבִיאֵי הוּוּ לְבַתֵּר מְשָׁה, (דף ק"צ ע"ב) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מְשָׁה אַהֲרֹן וְאַלְעָזָר וּפְנַחֲס יְהוֹשֻׁעַ וְאַלְיָהוּ וְאַלְיָשָׁע, וְכְמָה שָׂאֵר צְדִיקֵי וְחַסִּידֵי מְבַעֲי לִיה. אֲלִין תִּלְתָּא אַמָּאי. אֶלָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲמִי, בְּנִי, אַמָּאי לָא תִדְכָּרוּן לְכָל טְבוּן דְעֲבָדִית לְכוּ, דְשַׁדְרִית לְכוּ לְמְשָׁה אַהֲרֹן וּמְרִים.

לְמַלְךָ בְּשֵׁר וְדָם, דְאִית לִיה מְדִינָתָא, וְשַׁדְר לְגַבְהָ, גוּבְרִין, אַפְרָכִין רַבְרַבִּין, דִּיהוּן מְנַהֲלֵי עַמָּא, וּמְעִינִין בְּהוּ, וּבְדִינִיָּהוּ. מָאן אַצְטְרִיךְ לְמַהוּי זְקוּק בְּמִזְוִנִיָּהוּ, בְּמַלְיָן דִּיצְטְרָכוּן. לָאו עַמָּא דְמְדִינָתָא, בְּעַל כְּרַחֲמֵיהוּ יַצְטְרָכוּ לְעִינָא בְּהוּ, וּלְמִיָּהב לְהוּ יְקָרָא.

שַׁדְרִית לְמְשָׁה, אִיהוּ אִיִּתִי קְמִיָּכוּ מִן לְמִיכָל, וְנַהִיל לְכוּ וּלְבַנְיָיכוּ וּלְבַעֲרִיָּיכוּ, וְאַשְׁתַּדַּל בְּדִינִיָּכוּ, (ס"א במזונויכו) וּבְכָל מָה דְאַצְטְרִיךְ לְכוּ. שַׁדְרִית לְאַהֲרֹן, אִיִּתִי (ס"א לכו ענני) הִיכְלִין דְעַנְנֵי יְקָר לְחַפָּאָה עֲלִיָּכוּ, כְּמַלְכִין. אַסְחִי לְכוּ בְּטַלֵּי יְקָר, דְלָא אֶתְרַקְבוּ לְבוּשִׁיכוּן וּמְנַעֲלִיכוּן, וְהוּוּ מִתְחַדְשֵׁי בְּכָל יוּמָא. שַׁדְרִית לְמְרִים, אִיִּתִיָּאֵת בִּירָא לְאַשְׁקָאָה לְכוּ, וְשַׁתִּיתוּן אֶתְוּן וּבְעִירְכוּן. אִינוּן יְהָבוּ לְכוּן, וּמְדַלְהוּן אַכְלָתוּן וְשַׁתִּיתוּן, וְיִתִּיבְתוּן בְּחוּפָּאָה דִּיקָר דְלָהוּן. וּמְדַלְכוּן לָא יְהִבְתוּן לוּן. וְלָא עוֹד, אֶלָּא דְאַשְׁתַּדְלוּ עֲלִיכוּן, וְנָטְלוּ עַל צְוָאֲרִיָּהוּן מְטוּלְכוּן, וְהוּיִתוּן מְחַרְפִּין וּמְגַדְפִּין לוּן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָאו הָוָה אַבָּא רַחֲמָן עַל בְּנוֵי כְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּקָרָא הוּא דְכְּתִיב, (מלכים א ח) לָא נָפַל דְבַר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב וְגו'. תָּא חֲזִי רַחֲמָנוּ דִּילִיָּה, אֵלוּ אָמַר לָא נָפַל דְבַר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ וְלָא יִתִּיר, נַח לְעֵלְמָא דְלָא אֶתְבְּרִי. אֲבָל מְדַאֲמַר מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב, וְאַפִּיק בֵּישׁ לְאַחוּרָא, דְהָא מְלָה דְבִישׁ לָא בְּעִי לְמַעְבַּד.

וְאִם עַל גֵּב דְּאֶגְזִים, וְאִם רְצוּעָה, אֶתְאֵת אִמָּא וְאֶתְקַפְת בְּדְרוּעִיהָ יְמִינָא,
וְקָם רְצוּעָה בְּקִיּוּמִיהָ, וְלֹא נְחִית לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְעַבֵּיד, בְּגִין דְּבַעֲיטָא חֲדָא
הוּוּ תְרוּוּיָהּ, אִיהוּ דְּאֶגְזִים, וְאִיהוּ דְּאֶחִידַת בְּיְמִינֵיהָ.

וְאִי תִימָא מְנַלְן. מִמְלָה דְּאִיהִי בְּאֶתְגְּלָא, דְּכִתִּיב לָךְ רַד כִּי שַׁחַת עֲמָד, שְׂרִי
לְאַרְמָא רְצוּעָה, וּמִשָּׁה דְּלֹא הָוָה יָדַע אֶרְחָא דְּאִמָּא, שְׂתִיק. כִּיּוֹן דְּחִמָּא
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּדָ, אֲנָקִיד לִיהָ, וּבִטְשׁ בִּיהָ וְאָמַר וְעַתָּה הִנִּיחָה לִי, מִיָּד
אֶרְגִּישׁ מִשָּׁה, וְאֶחִיד בְּדְרוּעִיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דְּכִתִּיב זְכוֹר לְאַבְרָהָם,
דָּא דְרוּעִיהָ יְמִינָא, וּבְגִין כְּדָ לֹא נְחִית רְצוּעָה.

וְאִי תִימָא, אִמָּא דְּאִיהִי רְגִילָה לְאַחֲדָא בְּרְצוּעָה דְּמִלְכָּא, אֵן הוּוּ, דְּשִׁבְקַת
מְלָה לְמִשָּׁה. שְׂאִילָנָא וְאִמִּינָא וְהָא לֹא יָדַענָא בְּרִירָא דְּמִלָּה, עַד דְּנִהוּי
קָמִיהָ דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא. כְּדָ אֶתּוּ לְקָמִיהָ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, חִמָּא בְּאַנְפִּיָּהּ
סִימָן. אָמַר עוּלוּ בְּנֵי קְדִישִׁין, עוּלוּ רְחִימִין דְּמִלְכָּא, עוּלוּ רְחִימִין דִּילִי, עוּלוּ
רְחִימִין אֵלִין בְּאֵלִין.

דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל אֵלִין חֲבַרְיָא, דְּלֹא רְחִימִין אֵלִין לְאֵלִין, אֶסְתַּלְקוּ
מִעֲלָמָא עַד לֹא מָטָא זְמַנִּיָּהּ, כָּל חֲבַרְיָא בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רְחִימוּ
דְּנַפְשָׁא וְרוּחָא הָוָה בִּינִיָּהּ, וּבְגִין כְּדָ בְּדָרָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּאֶתְגְּלִיא הָוָה,
דְּהוּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל חֲבַרְיָא דְּלֹא רְחִימִין אֵלִין לְאֵלִין, גְּרַמִּין דְּלֹא
לִיהֶדּ בְּאַרְחַ מִישָׁר. וְעוּד דְּעַבְדִּין פְּגִימוּ בָּהּ, דְּהָא אוּרִיָּתָא רְחִימוּ וְאַחֲוָה
וּקְשׁוּט אִית בָּהּ. אַבְרָהָם רְחִים לְיִצְחָק, יִצְחָק לְאַבְרָהָם, מִתְחַבְּקוּן דָּא
בְּדָא, יַעֲקֹב תְרוּוּיָּהּ אֶחִידוֹן בִּיהָ, בְּרְחִימוּ, וּבְאַחֲוָה, יְהִיבִין רוּחִיָּהּ דָּא
בְּדָא. חֲבַרְיָא כְּהָהוּא דוּגְמָא אֶצְטְרִיכוּ, וְלֹא לְמַעַבְד פְּגִימוּ.

דף קצ"א ע"א

כִּיּוֹן דְּחִמָּא סִימָן בְּאַנְפִּיָּהּ, וְאָמַר לוֹן הִכִּי. אָמְרוּ לִיהָ וְדָאִי רוּחַ נְבוּאָה
שָׂרָא עַל בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְהִכִּי אֶצְטְרִיד לָן לְמַנְדַּע. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
חַד מְלָה מְאִינוֹן מְלִין דְּלַחֲשׁוּ לִי מַגּוּ רִישׁ מִתִּיבְתָא דְּגִנְתָּא דְּעָדוֹן, דְּלֹא
אָמְרוּ בְּאֶתְגְּלָא מְלָה דָּא סִתְרָא אִיהִי, וְאִימָא לְכוּ בְּנֵי רְחִימָאִי, בְּנֵי
רְחִימִין דְּנַפְשָׁאִי, מָה אַעֲבִיד, אָמְרוּ לִי בְּלַחֲשָׁא, וְאַנָּא אִימָא בְּאֶתְגְּלִיא.
וְלִזְמָנָא דְּנַחְמִי אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, (דף קצ"א ע"א) כָּל אֲנַפִּין יִסְתַּמְכוּן בְּדָא.

בְּנֵי. חוּבָא דְּעַבְדוֹ (ערב רב) עֲמָא דְּלַבְר. וְאֶשְׁתַּתְּפוּ בִּיהָ עֲמָא קְדִישָׁא, בְּאִמָּא
חָאבוּ, דְּכִתִּיב קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים, אֱלֹהִים וְדָאִי. כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל דָּא, אִיהוּ
דְּשָׂרְיָא עֲלֵיהּ כְּאִמָּא עַל בְּנִין, וְדָא הוּא רְזָא דְּכִתִּיב, (תהלים קו) וְיִמִּירוּ אֶת
כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר. דָּא כְּבוֹדָם דְּיִשְׂרָאֵל, אִמָּא דְּלַהוֹן. וְדָא הוּא דְּכִתִּיב,
(שמואל א ד) גְּלָה כְבוֹד. דְּגִרְמוֹ לְשִׁכְנִתָּא דְּאֶתְגְּלִי בְּגִלוּתָא עֲמַהוֹן. וְעַל דָּא
וְיִמִּירוּ אֶת כְּבוֹדָם, בְּמָה. בְּתַבְנִית שׁוֹר.

הָכָא אִיהוּ רְזָא דְמַלְהָ, תָּא חֲזִי, לְתַתָּא גּוּ שְׁמָרִים דְּחַמְרָא, דּוּרְדִין בִּישׁוּן, נִפְק חַד עֲרֵעוּרָא, מְקַטְרָגָא, מְזִיקָא קְדַמָּא, וְאִיהוּ בְרָזָא דִּיּוֹקְנָא דְאַדָּם. כְּדִ קְרִיב לְגוּ קְדָשָׁא. כִּיּוֹן דְאַתְעֵבֵר מִתַּמְּוֹן, וּבְעִי לְנַחְתָּא לְתַתָּא. בְּעִי לְאַתְלַבְּשָׁא בְּלְבוּשָׁא, לְנִזְקָא עֲלָמָא. וְנַחֲתִית הוּא וּרְתִיכּוּי. וּלְבוּשָׁא (קצ"ג ע"ב) קְדַמָּא דְקָא נְקִיט, תְּבַנִּית שׁוּר, דִּיּוֹקְנָא דְשׁוּר, וְקְדַמָּא לְנִזְקִין מְאִינוּן אַרְבַּע, שׁוּר אִיהוּ. וְאִינוּן אַרְבַּע (קצ"ח ע"א) אַבּוּת לְנִזְקָא עֲלָמָא. וְכִלְהוּ תְּלַתָּא דְאַבּוּת נְזִיקִין בְּר שׁוּר, כִּלְהוּ דִּילִיהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוּר.

מַהוּ אוֹכֵל עֵשֶׂב. הָא דְרִשְׁיָן בִּיהּ. אַבְל עֲקָרָא דְמַלְהָ, מִתַּמְצִית דְלַחֵם וְשִׁבְעָה זִינֵי דְגוּן, לִית לִיהּ בְּהוּ חוּלְקָא. וּבְגִינֵי כְּדָ, אִימָא לָא הֵוֹת תַּמְּוֹן, וְלָא יְאוּת לָהּ לְמַהוּי תַּמְּוֹן. וּבְגִין דְאַבָּא הֵוֹה יַדַּע רְחֻמְנּוּ דְאַמָּא וְאַרְחָא דִּילָהּ, אָמַר לְמִשָּׁה, בְּנֵי רְחִימָאֵי, עֵיטָא בְּתַרְוֵיהוּ בְּדָא תְּדִיר. וְדָא הוּא דְלַחִישׁוּ לִי בְּלַחִישׁוּ, דְלָא חֲזִי לְגַלְאָה, דְבְרָא לָא יַנְדַּע, וְיַחֲמִי דְהָא רְצוּעָה אֲתַתְקַנַּת, וַיִּדְחַל תְּדִיר. אַבְל תַּרְוֵיהוּ בְּעֵיטָא דָּא, וּבְעֵיטָא חַדָּא.

תָּא חֲזִי כְּתִיב (שמות לט) וַיִּרָא הָעָם כִּי בָשַׂשׁ מֹשֶׁה. מֵאֵן הָעָם. אִינוּן עֲרַב רַב. מֵאֵן עֲרַב רַב. וְכִי לוּזִידִים וְכוּשִׁים וְכַפְתּוּרִים וְתוּגְרָמִים הֵוֹ, דְקָרְאוּ לוֹן עֲרַב רַב, וְהָלֵא מְצָרִים הֵוֹ, וּמִמְצָרִים נְטָלוּ, וְאֵלוּ הֵוֹ עֲרַבּוּבִיא דְעַמִּין סְגִיאִין, הֲכִי הֵוֹה לִיהּ לְמַכְתַּב, עֲרַב רַב עָלוּ אֲתָם לְפִי עֲרַבּוּבִיא דְלַהוּן.

אַלָּא (שמות יב) עֲרַב רַב עָלָה אֲתָם. עֲמָא חַד הֵוֹה, וְלִישׁוּן חַד, אַבְל כָּל חֲרָשֵׁי מְצָרִים, וְכָל חֲרָטוּמֵי דְלַהוּן הֵוֹ, דְכְּתִיב בְּהוּ, (שמות ז) וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטוּמֵי מְצָרִים. דְּבַעוּ לְמִיקָם לְקַבֵּל פְּלִיאָן דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, כִּיּוֹן דְחַמּוּ נְסִין וּפְלִיאָן דְעֵבֵד מֹשֶׁה בְּמְצָרִים, אֲהַדְרוּ לְגַבֵּי מֹשֶׁה. אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמֹשֶׁה, לָא תְקַבֵּל לוֹן. אָמַר מֹשֶׁה, מְאַרִיָּה דְעֲלָמָא, כִּיּוֹן דְחַמּוּ גְבוּרְתָּא דִּילָדָּהּ, בְּעָאן לְאַתְגִּיירָא. יַחֲמוּן גְבוּרְתָּהּ בְּכָל יוֹמָא, וַיַּנְדְּעוּן דְלִית אֲלֵהָ בְּר מְנָד. וְקַבֵּל לוֹן מֹשֶׁה.

אַמָּאֵי קָרָא לוֹן עֲרַב רַב. אַלָּא כָּל חֲרָשֵׁין דְמְצָרִים הֵוֹ, וּבְרִישִׁיהוּן (בלק קצ"ד ע"א) יוֹנוֹס (אמרו המגיהים אולי אלו הם יוחני וממרא שזכרו בשמות רבה פרשת ט' דף ע"ב ע"ג שורה ל"א אמרו יוחני וממרא אל משה תבן אתה מכניס לעפריים) וַיִּמְבְּרוּס, וּבְשַׁעֲתִי דִיּוֹמָא הֵוֹ עֲבָדִי תְּדִיר חֲרָשִׁיָּהוּ. וְכָל אֵלִין חֲרָשֵׁין עֲלָאִין, הֵוֹ מְסַתְּכְלֵי מְכִי נְטִי שְׁמִשָּׁא, מְשִׁירוּתָּא דְשִׁית שְׁעוֹת וּמְחָצָה, עַד שִׁירוּתָּא דְתַשַּׁע וּמְחָצָה. דְהֵינּוּ עֲרַב רַבְרָבָא. כָּל אִינוּן חֲרָשֵׁין זְעִירוּן, מְשִׁירוּתָּא דְתַשַּׁע וּמְחָצָה, עַד פְּלָגוֹת

דף קצ"א ע"ב

אִינוּן עֲלָאִין דְבְּהוּ, הֵוֹ מְסַתְּכְלֵי מְכִי נְטִי שְׁמִשָּׁא. דְהָא כְּדִין שְׂרָאן תַּשַּׁע מְאָה וְתַשַּׁעִין וְחַמֵּשׁ דְרָגִין, לְמִשְׁטָטָא עַל טוּרֵי חֲשׁוּדָּהּ. וְרוּחָא דְלַהוּן, הֵוֹה (בלק קצ"א ע"א) מְשִׁטָּטָא עַל כָּל אִינוּן חֲרָשֵׁין (נ"א דרגין) בְּחֲרָשִׁיָּהוּ. וְאֵלִין הֵוֹ

עבדי, כל מה דאינון בעאן. עד דכל מצראי רחצנו דלהון באלין הוה. וקראו לון ערב רב. בגין דאית ערב זעירא, מתשע שעות (דף קצ"א ע"ב) ומחצה ולתתא, דא ערב זעירא. ותרי ערבי אינון, ועל דא וגם ערב רב עלה אתם.

וחכמתא דלהון, הוה סגי. ואינון אסתכלו בשעתא דיומא, ואסתכלו בדרגא דמשה, וחמו דהא בכל סטרין בשש משה: בשש שעתא קדמאין דיומא, דאינון לא יכלין לשלטאה בהו, (נ"א בגין שית) בשית דרגין עלאין דאחדין ביה (נ"א דאחיד בהו). ובכל סטרין בשית הוה, ובטרין דאלין שית, הוה זמין לרדת מן החר, דכתוב כי בשש משה לרדת מן החר.

מיד ויקהל העם על אהרן, (דהכי תנין דבהאי שעתא דנחית משה וקביל אורייתא בלחודוי כללא דכל ישראל ואיהו קביל אורייתא בעלמא. ואפילו מגילת אסתר דכתיב (אסתר ט') וקבל היהודים. וקבלו היהודים מבעי ליה. מאי וקבל אלא דא משה דאיהו היהודים כללא דיהודאי. ויקהל העם על אהרן) אמאי על אהרן. בגין לאתכללא בסטרא דימינא, דהא אינון שמאלא בעו מניה, ובגין דלהוי כליל בימינא, אתכנשו על אהרן, ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים. (אלהים ודאי בעו סטר שמאלא. אשר ילכו אשר ילך מבעי ליה. מאי אשר ילכו. אלא אלהים שית דרגא אינון (ד"א ששת ימי המעשה) כלהו בסטר שמאלא דאלהים שית אינון. דאי תימא דהא שבע אינון. ההוא אלהים עילאה לא עאל בכללא).

תא חזי, כל זמנא דהוה משה במצרים, שמא דאלהים לא דכיר, אלא שמא דיני, ועל דא קשיא ליה לפרעה בגין דלא יהא תוקפא לההוא סטרא אחרא, ולא יתתקף בעלמא. השתא בעו ההיא מלה, והיינו קום עשה לנו אלהים. לנו דייקא, דאנו צריכין להאי מלה, לתקפא סטרא דילן, דהוה אתדחיא עד השתא.

אשר ילכו לפנינו. מאי אמרו. אלא הכי אמרו, חמינו דאתון ישראל, כל טוב וכל יקר דעלמא לכו, ואנו דחיון לבר. דלכו, (שמות יג) ויני הולך לפניהם יומם. אוף הכי אלהים אשר ילכו לפנינו, כמה דאזיל קמייכו יי. דהא רשו אית לסטרא דילן למהד אוף הכי לקמנא, אי נזמין ליה עובדא.

תא חזי, כל ענגי יקר דאזלו במדברא, לא הוו חפין אלא לבני ישראל לחודייהו. וההוא ענגא דיקר, דכתיב ויני הולך לפניהם יומם, אזלא לקמייחו. ואלין ערב רב, וכל אינון בעירי עאנו ותורין, הוו אזלו לבר ממשרייתא, לבתרייתא. ותא חזי, כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא, שום לכלוכא וטנופא לא הוה גו ענגי לגו. ועל דא עאני ותורי דהוו אכלי עשב לבר הוו, וכל אינון דנטרי לון.

אמר רבי אלעזר, אבא, אי הכי אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא. אמר ליה ודאי הכי הוא. אלא מה דיהבין לון ישראל, כמאן דיהיב לעבדיה. וממה הוו אכלי. מתמצית, מה דאשתאר מבתר ריחיא, פסולת. וקרא אכריז ואמר, (שמות טז) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל, ולא אחרא. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר ערב רב, עאני ותורי, דהוו בינייהו.

עד השתא, הוּוּ אַתְּכַפְּיִן אֵינּוּן עֲרַב רַב וְהִשְׁתָּא קָמוּ וּבִעוּ עוּבְדָא, לְאַתְּקַפָּא לְסִטְרָא אַחְרָא. אָמְרוּ, אוּ נְהָא פְּלָנָא עֲמָא חֲדָא, וְנִהוּי בְּכֻלָּא עֲמֻכוּן, אוּ יְהָא לֹן מֵאן דִּיהֵד קִמְנָא, כְּמָה דִּיהֵד אֶלְהֻכוּן קִמְיֻכוּן. אָמַר אַהֲרֹן, חֹס וְשְׁלוֹם דְאֵלִין יִשְׁתַּתְּפוּן בְּעֲמָא קִדִּישָׁא, לְמַהוּי כְּלָא פְּלָלָא חֲדָא, וְלֹא יִתְעַרְבוּן עֲמָא קִדִּישָׁא בְּעֲמָא דָא, כְּלָלָא חֲדָא, אֶלָּא טַב אִיהוּ לְאַפְרָשָׁא לֹון מִגּוּ עֲמָא קִדִּישָׁא, עַד דִּיִּיתִי מִשָּׁה.

דף קצ"ב ע"א

וְאַהֲרֹן לְטַב אַתְּכֻוּן, אֶלָּא סְגִיֵּאִין הוּוּ מִיִּשְׂרָאֵל דְאִשְׁתַּתְּפוּ בְּהַדִּייהוּ בְּלָבָא. וּבְגִין כֹּד, כֹּד אַתָּא מִשָּׁה, אֶצְטְרִיד לְבַרְרָא וּלְלַבְנָא לְעֲמָא קִדִּישָׁא מִהֵהוּא חוּבָא, וְאַשְׁקִי לֹון שְׁקִי, עַד דְאִתְבְּרִירוּ (דף קצ"ב ע"א) כְּלָהוּ וְלֹא אִשְׁתַּאֲרָ בְּהוּ פְסוּלַת כְּלָל.

אָמַר לֹון אַהֲרֹן, (שמות לב) פְּרָקוּ נְזָמֵי הַזֶּהָב, וְכִי לֹא הָוָה לֹון דְהָבָא אַחְרָא. אֶלָּא אָמַר אַהֲרֹן, בְּעוּד דְאִית לֹון קִטְטָה בְּבִנְיֵיהוּ וּבְנִשְׁיֵיהוּ, יִתְעַכְּבוּן, וּבִין כֹּד יִיתִי מִשָּׁה. תָּא חֲזִי, תְּנִינֹן קְשִׁים גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל כְּסַפְּחַת בְּבִשֶׁר חֲחִי, כָּל שְׁכֹן אֵלִין, דְלֹא הוּוּ גְרִים כְּדָקָא יֵאוּת. אֵינּוּן מָה עֲבָדוּ. וְיִתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נְזָמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאַזְנֵיהֶם. כְּמָה אֶלְפִי וְרַבּוּן הוּוּ מְנַזְמִיֵּהוּן תַּמָּן.

מָה כְּתִיב, וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַר אוֹתוֹ בַּחֶרֶט וְגוֹ'. אַהֲרֹן לֹא אִסְתַּמַּר, מֵאֵינּוּן תַּרְיִן חֲכִימִין, דְהוּוּ בְרִישֵׁיֵהוּן דְהֵהוּא עֲרַב רַב. חַד מְנִיֵּיהוּ הָוָה קִמְיָה, וְאַחְרָא הָוָה עֲבִיד בְּחַרְשׁוּי. כִּינֹן דְתַרְוּוּיֵיהוּ אִתְיַעֲטוּ כְּחֲדָא, נְטִלוּ הֵהוּא דְהָבָא, (דח) תַּרְיִן שְׁלִישֵׁי בִידָא דְחַד, וְשְׁלִישֵׁי בִידָא דְאַחְרָא. בְּגִין דְהֵכִי אֶצְטְרִיד בְּהֵהוּא זֵינָא דְחַרְשָׁא.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר אִי חֲסִידָא קִדִּישָׁא, אַהֲרֹן מְשִׁיחָא דְאַלְהָא רַבָּא, בְּחִסְדֵּיהוּ דְנִפְלוּ כְּמָה מְעֲמָא קִדִּישָׁא. וְאַנְתָּ לֹא הוּוּיָת יָדַע לְאַסְתַּמַּרָא. מָהוּ עֲבָדוּ. כֹּד מְטוּ שִׁית שְׁעֵתִין, וְיוּמָא הָוָה בְּמִתְקַלָּא, נְטִלוּ הֵהוּא דְהָבָא דְפָרִיקוּ מֵאוּדְנֵיהוּן. מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְמֵאן דְאֶצְטְרִיד לְמַעַבַּד חַרְשָׁא, לֹא בְעִי לְמִיחַס עֵינּוּי עַל מְמוּנָא. וְאֵינּוּן אָמְרִי, שְׁעֵתָא קִימָא לֹון, אִי אָנּוּ לֹא מְעַכְּבִין. לֹאוּ שְׁעֵתָא לְמִיחַס עַל דְהָבָא, מִיָּד וְיִתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם. מֵאִי וְיִתְפָּרְקוּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (מלכים א' ט) מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, דְחַבִּילוּ וְתַבְרוּ אוּדְנֵיהוּ. בְּכָה כְּמִלְקָדְמִין וְאָמַר אִי עֲמָא קִדִּישָׁא אִי עֲמָא קִדִּישָׁא, דְקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּוּ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּבִכְיָה, וְאָמַר, (שמות כא) וְהִגִּישׁוּ אֶדְנִי אֶל הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אֲזֹן דְשְׁמַע בְּסִינַי, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְגוֹ'. וְאִיהוּ פְרִיק עוֹל מַלְכוּת שְׁמַיִם מְעַלְיָה, וְזָבִין גְרַמְיָה לְאַחַר, תַּרְצַע. וְאֵלִין חֲזִיבָא רְשִׁיעִין, גּוּבְרִין בִּישׁוּן, בְּתִיאוּבְתָא דְלֵהוּן לְמַהֲדָר לְסַרְחַנְיֵיהוּ, לֹא בְעוּ מְנִשְׁיֵהוּן וּבְנִיֵּהוּן אֶלָּא חַבִּילוּ אוּרְחֵיֵיהוּ (ס"א אוּדְנֵיֵיהוּ)

וְאֶת־פָּרְקוֹ מֵעוֹל שְׁמִיָּא דְּפָקִיד לְהוּ מִשָּׁה, וְתִבְרוּ אוֹדְנִיָּהוּ, דְּלִית לֹון חוּלְקָא
בְּשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַמָּא קְדִישָׁא.

מָה עֲבָדוּ. פְּלִיגוּ תַרְוּוּיָּהוּ הֵהוּא דְּהִבָּא, חַד נָטִיל תַרְיִן שְׁלִישִׁין, וְחַד שְׁלִישׁ.
קָמוּ לְקַבֵּל שְׁמִשָּׁא, בְּשִׁית שְׁעֵתִין. עֲבָדוּ חַרְשִׁיָּהוּ, וּבְלָטוּ בְּלָטִיָּהוּן בְּחַרְשִׁיָּהוּ
דְּפּוּמָא. פִּינֹן דְּמָטָא שִׁירוּתָא דְּשָׁבַע, אָרִימוּ תַרְוּוּיָּהוּ יְדִיָּהוּ עַל יְדוּי
דְּאַהֲרֹן. (וּמִנְלוּ דְּמִידָא דְּתַרוּיָּהוּ יָד מִכַּל חַד נָטִיל וְלֹא יִתִּיר) דְּכַתִּיב וַיִּקַּח מִיָּדָם, תַרְוּוּיָּהוּ
הוּו, וְלֹא יִתִּיר. פִּינֹן דְּאַיָּהוּ קָבִיל מִיָּדָם (ס״א תִּירִי וְלֹא יִדִּיָּהוּ), קָלָא נָפֵק וְאַמְר,
(מִשְׁלִי יָא) יָד לִיד לֹא יִנְקָה רַע, דְּכַתִּיב כִּי בָרַע הוּא. אֵייתִי רַע לְעַלְמָא.

רְזָא דְּמַלְהָ. אֵינֹון רְשָׁעִים חִיִּיבִין חַרְשִׁין בְּנוּי דְּבַלְעָם חִיִּיבָא, בְּנִי בְנוּי דְּלָבֹן
רְשִׁיעָא, חָמוּ דְּכּוּס שֶׁל בְּרָכָה בִּימִין אִיָּהוּ, וּמִן יְמִינָא אֶתְקַף תַּדִּיר. (ס״א
יִתִּיר) אָמְרוּ, אֵי יָהּא בְּסִטֵּר דָּא, הֵהוּא רִישָׁא דִּימִינָא, הָא תּוֹקְפָא דִּילָן
בְּדָקָא יָאוּת.

דף קצ"ב ע"ב

פִּינֹן דְּמָטָא שְׁבַע שְׁעֵתִין דִּיּוּמָא, יָהִבוּ לִיָּה לְאַהֲרֹן מִיָּד. אֵי אִיָּהוּ הָוָה אָמְר
לֹון שׁוּוּ לִיָּה בְּאַרְעָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּא אָטוּל, לֹא הוּו יְכָלִין בְּחַרְשִׁיָּהוּ
כְּלוּם, אֶלָּא מִיָּדָם נָטִיל. וְקָרָא מִתְרַעַם וְאַמְר, וַיִּקַּח מִיָּדָם, חָמוּ מָה עֲבָד
אַהֲרֹן גִּבְר נְבִיאָה גִּבְר חַפִּים, לֹא יָדַע לְאַסְתַּמְרָא, דְּאַיְלוּ נָטִיל מְאַרְעָא, כָּל
חַרְשִׁין דְּעַלְמָא לֹא הוּו יְכָלִין לְאַצְלָחָא. אָבֵל בְּמָה אֶצְלָחוּ בְּעוּבְדָא דָּא, בְּגִין
דְּוִיקַח מִיָּדָם וְלֹא מְאַרְעָא. (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּצַּר אוֹתוֹ בְּחָרְט, לֹאוּ כְּמָה דְּחִשְׁבִּין
בְּנִי נִשָּׂא, דְּעֲבָד צִיּוּרִין בְּמַחוּגָה, אוּ בְּמַלְהָ אַחֲרָא. אֶלָּא אֶתָּא קָרָא לְאוּכְחָא
מַלְהָ, דְּאַהֲרֹן לֹא יָדַע לְאַסְתַּמְרָא. אִילוּ כִּד נָטִיל מִיָּדִיָּהוּן, הָוָה שְׁדִי לְאַרְעָא,
וְאַף עַל גַּב דִּיטוּל לִיָּה לְבַתֵּר, לֹא הָוָה (דף קצ"ב ע"ב) אֶצְלָח עוּבְדָא בִּישָׁא דָּא.
אָבֵל בְּכָלָא סִיּוּעָא בִּישָׁא הָוָה, דְּנִקִּיט דְּהִבָּא, וְטַמְרִיָּה מְעִינָא, בִּישׁ בְּתַר
בִּישׁ, מֵאִי בְּחָרְט. דְּשׁוּי כָּל דְּהִבָּא בְּכִיסָא חֲדָא, וְאַסְתַּמְר מְעִינָא.
כְּדִין סְלִיק כְּלָא לְעוּבְדָא.

בְּסַפְרָא דְּחֲנוּךְ אֶשְׁכַּחְנָא, דְּהָוָה אָמְר הֲכִי, בְּרָא יְחִידָאָה יְתִיִלְד לְהָהוּא
רִישָׁא חַוּוּרָא, וְכִד יִיתוֹן מִבְּשָׂרָא דְּחַמְרִי, יְטַעִין לִיָּה, בְּהָהוּא דְּעִיִל (נ״א
דְּנִטִיל) מְרַגְלֹן בְּזָגִין דְּדְּהִבָּא, בְּלָא דְּעֵתָא דִּילִיָּה, וְדִיּוּקָנָא יְצִיר בְּצִיּוּרָא
בְּחָרְט. מֵאִי בְּחָרְט. בְּחָרְט אָנוּשׁ. דָּא קְלָמוּסָא דְּאַנוּשׁ חִיִּיבָא, דְּאַטְעִי לְבִנִי
נִשָּׂא.

וְדָאִי דָּא בְּרִירָא דְּמַלְהָ, דְּאַנוּשׁ כִּד אֶטְעִי עַלְמָא, בְּקְלָמוּסָא הָוָה רְשִׁים
רְשִׁימִין, דְּכָל דִּיּוּקָנִין וּפְלַחְנִין נִכְרָאִין בְּהָהוּא קְלָמוּסָא, (ס״א רְשִׁים רְשִׁימִין)
וְעַל דָּא פְּתִיב בְּחָרְט, הֵהוּא דְּאַשְׁתַּמוּדַע לְמַעַבְד הֲכִי. וְדָא הוּא בְּרִירו
דְּמַלְהָ.

וּכְלָא הָוָה, דְּוּדַאי בְּכִיסָא אַרְמֵי דְהַבָּא, וְכִסֵּי לִיהּ מַעֲיָנָא, כְּמָה דְאָמְרוּ
אִינוּן חֲרָשִׁין, וְהָכִי אֲצֻטְרִיד בְּזַיְנֵי דְחֲרָשִׁין אֲלִין. וְדָא הוּא עוּבְדָא דְחֲרָשִׁין
אֲלִין, מְלָה דְאֲצֻטְרִיד בְּאַתְגְּלִיא, לְאַתְגְּלִיא לְבַתֵּר, אֲצֻטְרִיד טְמִירוּ וְכִסּוּיָא
בְּקֻדְמִיתָא, דִּיתְפְּסֵי מַעֲיָנָא, וּבַתֵּר יְפּוֹק אוּמְנָא לְאוּמְנוּתִיהּ. וּמְלָה
דְאֲצֻטְרִיד בְּכִסּוּיָא לְבַתֵּר, אֲצֻטְרִיד בְּאַתְגְּלִיא בְּקֻדְמִיתָא.

הַשְׁתָּא בְּנֵי רְחִימָא, רְחִימִין דְנִפְשָׁא, מָה אַעֲבִיד, וְדַאי אֲצֻטְרִיכְנָא לְגַלְיָה,
אַצִּיתוּ וְאַטְמִירוּ מְלִין. בְּסֹטֵר קְדוּשָׁה הֵהוּא, אֱלֹהִים דְקִשׁוּט, מְלָךְ עַל
עֲלָמָא, בְּתַלְתָּ (מִלִּין) עֲלָמִין (אֲלִין) אֲתַתְקֹף. (בראשית קע"ז ע"ב, ר"ח ע"א) בְּבְרִיאָה.
בְּיַצִּירָה. בַּעֲשִׂיהּ. וְהָא אֲתַמֵּר, רְזָא דְכָל חֲדָא וְחֲדָא הָכָא. לְקַבֵּל בְּרִיאָה,
וְיִקַּח מִיָּדָם, מְלָה דְלֹא הָוָה בֵּיהּ עַד כְּעַן כְּלוּם. לְקַבֵּל יַצִּירָה, וְיַצֵּר אוּתוּ
בְּחֹרֵט. לְקַבֵּל עֲשִׂיהּ, וְיַעֲשֶׂהוּ עֲגֵל מְסַכָּה. מֵאן חֲמָא חֲרָשִׁין בְּכָל עֲלָמָא
כְּאֲלִין.

הַשְׁתָּא אִית לְמִימֵר, וְכִי לָא כְּתִיב וְאֲשְׁלִיכְהוּ בְּאֵשׁ, וְלֹא יִתִּיר, וּכְדִין וְיַצֵּא
הָעֵגֶל הַזֶּה. וְהַשְׁתָּא אֲתַתְּמֵר וְיַעֲשֶׂהוּ עֲגֵל מְסַכָּה אֲלָא חֶסֶךְ וְשְׁלוֹם דְאֲהֲרֹן
עֲבִד, וְיִקְרָא אוּכַח דְכְּתִיב וְיִקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ. אֲבָל מִמָּה דְכְּתִיב וְיִקַּח
מִיָּדָם, וְכְתִיב וְיַצֵּר אוּתוּ. מִחִילָא דְתַרִּין אֲלִין, אֲתַעֲבִיד כְּלָא. כְּבִיכּוֹל הוּא
עֲבִיד לִיהּ, דְאִי תַרִּין אֲלִין לָא הוּוּ, לָא אֲתַעֲבִיד וְלֹא נִפְק לְאוּמְנוּתָא. אֲבָל
מֵאן גְּרַם דְאֲתַעֲבִיד. אִינוּן תַרִּין. (כביכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בְּעוּד דְאִיהוּ
לְקַח מִיָּדָם, אִינְהוּ עֲבִדֵי חֲרָשִׁי, וּמְלַחְשֵׁי בְּפוּמִיָּהוּ, וּמְשַׁכֵּי רוּחָא
לְתַתָּא, מִן סֹטְרָא אַחֲרָא.

וּמְשַׁכּוּ תַרִּין רוּחִין כְּחֲדָא, חֲד מִן דְכָר, וְחֲד מִן נוּקְבָא. דְכָר אֲתַלְבֵּשׁ
בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוּר. נוּקְבָא בְּדִיוֹקְנָא דְחֲמוּר, תַרְוַויָּהוּ הוּוּ כְּלִילָן כְּחֲדָא. אֲמַאי
תַרִּין אֲלִין. אֲלָא שׁוּר הָא אֲתַמֵּר. חֲמוּר אֲמַאי. בְּגִין דְחֲרָשִׁין אֲלִין דְמַצְרָאִי,
כְּתִיב בְּהוּ, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בֶּשֶׂר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם.

וְעַל דָּא, כָּל אִינוּן דְיִשְׂרָאֵל דְמִיתוּ, אֲתַחֲבֵרוּ בְּהַדְיָהוּ בְּלַבְהוּן. וּבְגִין דְהוּוּ
תַרִּין דְיִוִּקְנִין, כְּתִיב אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתִיב זֶה, אֲלָא אֵלֶּה, תַרִּין
הוּוּ כְּחֲדָא, אֲשֶׁר הָעֵלּוּד מְאַרְץ מִצְרַיִם. הָעֵלּוּד וְלֹא הָעֵלְדָּה כְּתִיב. (שמות לב)
וְיַעֲשֶׂהוּ עֲגֵל מְסַכָּה וְיִאֲמְרוּ. וְיִאֲמֹר לָא כְּתִיב, אֲלָא וְיִאֲמְרוּ, דְאֲהֲרֹן לָא
אֲמַר מִדִּי. תַנִּינֵן, (ויקרא ע"ט ע"א) מֵאָה וְעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ קִנְטָרִין הוּוּ בֵּיהּ. הִידָּה
כְּתִיב וְיִקַּח מִיָּדָם, וְכִי בְּיָדָם הוּוּ כָּל אֲלִין קִנְטָרִין. אֲלָא מְכֻלְלָא דְאִינוּן
קִנְטָרִין נְטִלוּ מְלִי יַדְיָהוּ. וְהָהוּא זְעִיר, אֲסִתְלַק עַל כְּלָא, כְּאִילוּ הָוָה כְּלָא
בִּידְיָהוּ.

דף קצ"ג ע"א

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב וְיִרָא אֲהֲרֹן וַיָּבֹן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו. אִי חֲסִידָא קְדִישָׁא, כְּמָה
רְעוּתָךְ הָוָה לְטָב, וְלֹא יִדְעַת לְאַסְתְּמָרָא. בִּין דְאַרְמֵי לִיהּ בְּנוּרָא, אֲתַתְקֹף
חִילָא דְסֹטְרָא אַחֲרָא תַמָּן בְּנוּרָא, וְנִפְק (דף קצ"ג ע"א) דְיִוִּקְנָא דְשׁוּר, כְּמָה

דַּאָתְמֶר בְּתֵרִין מְשִׁיכִין דְּסִטְרָא אַחְרָא. מִיד וִירָא אַהֲרֹן. מֵהוּ וִירָא אַהֲרֹן.
חֲמָא דְּסִטְרָא אַחְרָא אַתְתְּקֹף, מִיד וִיבֹן מְזִבַּח לְפָנָיו, דְּאֶלְמָלָא דְּאֶקְדִּים
וּבְנָה מְזִבַּח דָּא, עֲלָמָא אַתְהֲדֵר לְחֶרְבְּנָא.

לְלִסְטִים דְּהוּה נְפִיק לְקַפְחָא וּלְקִטְלָא בְּנִי נְשָׂא, חֲמָא לְגִיוֹנָא דְּמִלְכָּא,
דְּהוּה לְסִטִּים נְפִק בְּחִילָא תְּקִיף מָה עֵבֵד הוּה לְגִיוֹנָא, אֲשֶׁתְּדַל בְּהִדִּי
מִלְכָּא לְנִפְקָא בְּאַרְחָא. וּמְשִׁיךְ לִיה הוּה לְגִיוֹנָא בְּהוּה אַרְחָא, עַד דְּאֶזִּיל
הוּה לְסִטִּים בְּהוּה אַרְחָא, חֲמָא דְּיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא קָאִים קָמִיה, כִּיּוֹן
דְּחֲמָא לִיה לְמִלְכָּא דְּהוּה אֶזִּיל קָמִיה בְּאַרְחָא, מִיד נִרְתַּע וְאַהֲדֵר לְאַחֲרָא.

כִּד וִירָא אַהֲרֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא אַתְקֹף, אַחִיד בְּאַסְוֹתָא, וְאַתְקִיף בְּסִטְרָא
קְדוּשָׁה וְשׁוּי לִיה קָמִיה. כִּיּוֹן דְּחֲמָא סִטְרָא בִּישָׂא דְּיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא דְּקָאִים
קָמִיה, מִיד אַהֲדֵר לְאַחֲרָא, וְאַתְחַלֵּשׁ תְּקִפִּיה וְחִילִיה, דְּהוּה אַתְתְּקֹף, (מִיד
וִיבֹן מְזִבַּח לְפָנָיו) וּמְזִבַּח דָּא אַתְגַּבֵּר, וְאַתְחַלֵּשׁ סִטְרָא אַחְרָא.

תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חַג לִי יְיָ מִחֵר. חַג לִי יְיָ, וְלֹא
לְעֶגְלָה. וְלִסְטֵר קְדוּשָׁה עֵבֵד, וְלִסְטֵר קְדוּשָׁה קָרָא וְאָמַר. וְדָא אַסְוֹתָא
אֶקְדִּים, דְּאֶלְמָלָא דְּעֵבֵד דָּא, לָא קָאִים עֲלָמָא עַל קִיוִמִיה, וְעַם כָּל דָּא, לָא
שְׂכִיךְ רוּגְזִיה מֵאַהֲרֹן, אַף עַל גַּב דְּלֹא אַתְכַּוֵּן לְבִישׁ.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּה, אַהֲרֹן, תֵּרִין חֲרָשִׁין אֶלִּין מְשָׁכוּ לָךְ לְמָה דְּבָעוּ.
חִיִּיךְ, תֵּרִין בְּנֵךְ יִפְלוּן, וְעַל חוּבָא דָּא יִתְפָּסְקוּן (ס"א וּבְחוּבָא דָּא יִתְפָּסוּן) הִדָּא
הוּה דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ט) וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנֵּף יְיָ מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ. מֵאִי לְהַשְׁמִידוֹ.
אֶלִּין בְּנוֹי, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (עֲמוּס ב) וְאַשְׁמִיד פְּרִיו מִמַּעַל, דְּפָרִי דְּבֵר נֶשׁ בְּנוֹי
אִינוּן.

תָּא חֲזִי, אַהֲרֹן שׁוּי לִיה לְהוּה מְזִבַּח לְפָנָיו, וְעֶגְלָא תֵּב לְאַחֲרָא. בְּנוֹי שׁוּי
לְסִטְרָא אַחְרָא לְפָנָיו, וְסִטְרָא קְדוּשָׁה אַהֲדֵר לְאַחֲרָא, דְּכְתִיב, (וַיִּקְרָא י) וַיִּקְרִיבוּ
לְפָנָיו יְיָ, לְפָנָיו יְיָ שׁוּי. אַתְפָּסוּ בְּחוּבָה דָּא.

אַהֲרֹן חָשַׁב, דְּבִין כִּד יִיתִי מְשָׁה, וְעַל דָּא הוּה מְזִבַּח לָא סְתִיר לִיה מְשָׁה,
דְּאִילוּ הוּה כְּמָה דְּחֲשָׁבִין בְּנִי נְשָׂא, מְלָה קְדַמָּה דְּאֶבְעִי לְמְשָׁה, לְנִתְצָא
לְהוּה מְזִבַּח אַצְטְרִיךְ, כְּמָה דְּנָבִי עֵדוּ עַל מְזִבַּח דְּבֵית אֵל, וּנְבוּאָתִיה עַל
הוּה מְזִבַּח הוּה. אֲבַל הָכָא מְלָה אַחְרָא הוּה כְּמָה דְּאֶתְמַר. וּכְתִיב, וַיִּקַּח
אֶת הָעֶגְלָה אֲשֶׁר עָשׂוּ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּנְתֹּץ אֶת הַמְזִבֵּחַ.

תָּא חֲזִי וַיִּקְרָא אַהֲרֹן. אַכְרִיז אִיהוּ בְּקִלָּא וְאָמַר. כְּתִיב הָכָא וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר,
וּכְתִיב בְּיוֹנָה (יוֹנָה ג) וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, מָה לְהֵלֹךְ פְּרִיז לְדִינָא, אוּף הָכָא פְּרִיז
לְדִינָא. חַג לִי יְיָ מִחֵר, נְבִי נְבוּאָה בְּהוּה רֹחַ דְּמְזִבַּח, דְּזַמִּין דִּינָא לְשָׂרְיָא
עֲלִייהוּ. חַג לִי יְיָ, לְמַעַבְדַּ בְּכוּ דִינָא.

וּתְלַת דִּינִין הוּוּ, חַד, וַיִּגּוֹף יְיָ אֶת הָעָם. וְחַד, בְּבִנֵי לוּי. וְחַד, דְּאֶשְׁקִי לְבִנֵי
יִשְׂרָאֵל. וְהִינְנוּ חַג דְּבִנֵי לוּי. לִי יְיָ, דְּוִיגּוֹף יְיָ. מִחֵר, דְּאֶשְׁקִי לוּן מְשָׁה. וּבֵיתוֹ
בְּהוּה לִילִיָּא, וְלְמִחֵר אֲשֶׁתְּכַחוּ נְפִיחִין וּמִתִּין. וְאִינוּן מִיין הוּוּ מְכַשְׁפְּשִׁין

במעיהוון כל ליליא, ובצפרא אשתכחו מתין, ועל דא חג ליי' מחר. וכל אסותא דעבד אהרן, בגין דכתוב ויבן מזבח לפניו.

תא חזי, (ההוא מזבח דקדושה הוה) דכתוב ויבן את העגל ומחולות, ואלו מזבח לא פתיב. דהא אהרן מנדע הוה ידע, דכתוב, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם בלתי ליי' לבדו, ודאי אשתזיב אהרן בעיטא טבא דדבר לנפשיה, וכלא ברעותא שלים טב, דלא אתכפין לביש.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא ודאי הכי הוא, וישראל לא הוה. אבל ירבעם דעבד עגליון, הא ישראל הוה, ועגל עבדו. אמר ליה ודאי, ואוקמוה, אבל ירבעם חטא והחטיא, ולא כמה דאמרו. דודאי חובא בישא עבד ובמלכות חטא.

דף קצ"ג ע"ב

אמר ירבעם, ודאי ידענא דהא סטר קדושה לא שריא, אלא בלבא דכל עלמא, ודא ירושלם. אנא לא יכילנא לאמשכא לההוא סטר הכא, מה אעביד. מיד (מלכים א יב) וינעץ המלך ויעש וגו'. נטל עיטא בישא, אמר הא (דף קצ"ג ע"ב) סטרא אחרא, דאתמשכא מיד לכל אתר. וכל שכן בארעא דא, דתיאובתיה לאשראה בגויה, אבל לא יכלא לאתלבשא אלא בדיוקנא דשור.

תרין עגלים אמאי. אלא אמר ירבעם, (ס"א במצרים ובמדברא) במדברא הוה אינון חרשין, דכתוב, (יחזקאל כג) בשר חמורים בשרם. (ס"א לאינון מצרים אלא) הכא, אינון תרין רוחין בישין, יתלבשו כדקא חזי לון, דכר ונוקבא אינון. דכר הוה בבית אל, ונוקבא הוה בדן. ומגו דכתוב, (משלי ה) נפת תטפנה שפתי זרה, אתמשכו ישראל אבתרה יתיר, דכתוב וילכו העם לפני האחד עד דו. ובגין כד תרין עגליון הוה. ומשיד לון ירבעם בארעא קדישא, והוה חובא עליה ועל ישראל, ומנע ברפאן מן עלמא. ועליה פתיב (משלי כח) גוזל אביו ואמו וגו'.

ועל דא הוה עגליון, דהא לבושא קדמא דמתלבש סטרא אחרא שור איהו, (קצ"א ע"א) כמה דאתמר. ואי תימא אמאי איהו עגל ולא שור. אלא ודאי כד אתחזי, וכו' בכל סטרין, שירותא דלבושא זוטא איהו, והא אוקימנא.

ועל דא בני רחיקאי, כיון דאלהים בעו, ובסטר דאלהים אתבני עובדא, אלהים קדישא, אימא, דאחידת תדיר בדרועא דמלכא, וסליקת רצועה, לא הוה תמן, ואצטריך ליה למשה למחוי תמן באתרהא, כיון דאנקיד ליה קודשא בריד הוא, אסתפל.

תלת זמנין אנקיד ליה, אי משה רעיא מהימנא, כמה חילד תקיף, כמה גבורתד רב, תלת זמנין אנקיד ליה, דכתוב ועתה הניחה לי הא חד. ויחר

אפי בהם ואכלם, הא תרין. ואעשה אותך לגוי גדול, הא תלת. חכמתא דמשה בתלת נקודין אליו. אחיד בדרועיה ימינא, לקבל הניחא לי. אחיד בדרועיה שמאלא, לקבל ויחר אפי בהם ואכלם. אתחבק בגופא דמלכא, לקבל ואעשה אותך לגוי גדול. וכד אתחבק בגופא, תרין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא, לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמא. דא הוי חכמתא דמשה, (ס"א דבמילי) דמיני נקודין דמלכא ידע בכל חד מנייהו, באן אתר יתתקוף, ובחכמתא עבד.

אתו רבי אלעזר וחבריא, ונשקו ידוי. הוה תמן רבי אבא, אמר, אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא, די לן. בכה ואמר, ווי רבי, כד תסתלק מעלמא, מאן ינהר ויגלי נהורין דאורייתא. מלה דא, בחשוכא אתטמר עד השתא, דנפק מתמן, והא נהיר עד רום רקיעא, ובכרסיא דמלכא רשים, וקודשא בריך הוא חדי השתא בהאי מלה. וכמה חדו על חדו, אתוסף מקמי מלכא קדישא. מאן יתער מלי דחכמתא בעלמא דין פוותיד.

תא חזי, עד לא חטא אדם, הוה סליק וקאים (בראשית נ"ב ע"ב) בחכמה דנהירו עלאה, ולא הוה מתפרש מאילנא דחיי. כיון דאסגי תיאובתא למנדע, ולנחתא לתתא, אתמשיך אבתרייהו, עד דאתפרש מאילנא דחיי, וידע רע ושבק טוב. ועל דא פתיב, (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורף רע, מאן דאתמשך ברע, לית ליה דיורא עם אילנא דחיי. ועד לא חטאו, הוו שמעין קלא מלעילא, וידעין חכמתא עלאה, ולא דחלי. כיון דחטאו, אפילו קלא דלתתא, לא הוו יכלין למיקם ביה.

כגוונא דא, עד לא חאבו ישראל, בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני, אתעבר מנייהו זיהמא דהאי חוגא, דהא כדן בטול יצר הרע הוה מעלמא, ודחו ליה מנייהו. וכדן אתאחידו באילנא דחיי, וסליקו לעילא, ולא נחתו לתתא. כדן הוו ידעין, והוו חמאו, אספקלריאן עלאין, ואתנהרן עינייהו, וחדאו למנדע ולמשמע. וכדן חגר לון קודשא בריך הוא, חגירין דאתנון דשמא קדישא, דלא יכיל לשלטאה עליהו האי חוגא, ולא יסאב לון כדבקדמיתא.

דף קצ"ד ע"א

כיון דחטו בעגלא, אתעברו מנייהו כל אינון דרגין, ונהורין עלאין, ואתעבר מנייהו חגירו מזיינין, דאתעטרו משמא קדישא עלאה, ואמשיכו עליהו חוגא בישא כמלקדמין, וגרימו מותא לכל עלמא. ולבתר מה פתיב. וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה (דף קצ"ד ע"א) קרן עור פניו וייראו מגשת אליו.

תא חזי, מה פתיב בקדמיתא, (שמות יד) וירא ישראל את היד הגדולה, וכלהו חמאו זהרין עלאין, ואתנהרין באספקלריא דנהרא, דכתיב, (שמות כ) וכל העם רואים את הקולות. ועל ימא, הוו חמאו ולא דחליו, דכתיב זה

אלי ואנוהו, לבתר דחטו, פני הסרסור לא הוו יכלי למחמי. מה כתיב, וייראו מגשת אליו.

ותא חזי, מה כתיב בהו (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים (עייג ע"ב) מהר חרב, דאתעברו מנייהו, אינון מזיינין דאתחברו בהו בטורא דסיני, בגין דלא ישלוט בהו ההוא חוץ בישא, כיון דאתעבר מנייהו, מה כתיב, ומשה (רל"ו) יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. אמר רבי אלעזר, מאי האי קרא לגבי האי. אלא, כיון דינדע משה, דאתעברו מנייהו דישאל אינון זיינין עלאין, אמר, הא ודאי מכאן ולהלאה, חוץ בישא ייתי לדיקרא בינייהו, ואי יקום מקדשא הכא בינייהו יסתאב, מינד ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. בגין דחמא משה, דהא כדון ישלוט חוץ בישא, מה דלא הוה מקדמת דנא.

וקרא לו אהל מועד, וכי לא הוה בקדמיתא אהל מועד. אלא, בקדמיתא אהל סתם, השתא אהל מועד. מאי מועד. רבי אלעזר אמר לטב, רבי אבא אמר לביש, רבי אלעזר אמר לטב, מה מועד דאיהו יום חדוה דסיקרא, דאיתוספא ביה קדושה, לא שלטא בה פגימותא, אוף הכא קרי ליה בשמא דא, לאחזאה דהא אתרחיק מבינייהו, ולא אתפגים, ועל דא וקרא לו אהל מועד כתיב.

ורבי אבא אמר לביש, דהא בקדמיתא הוה אהל סתם, כמה דאת אמר (ישעיה לג) אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח. והשתא אהל מועד. בקדמיתא, למיהב חיי ארוכין לעלמין, דלא ישלוט בהו מותא. מכאן להלאה אהל מועד, כמה דאת אמר (איוב ט) ובית מועד לכל חי, השתא, אתייהיב ביה זמנא וחיין קצובין לעלמא. בקדמיתא לא אתפגים, והשתא אתפגים. בקדמיתא חברותא וזוגא לסהרא בשמשא, דלא יעדון. השתא אהל מועד, זוגא דלהון מזמן לזמן, ובגין כד וקרא לו אהל מועד, מה דלא הוה קודם.

רבי שמעון, הוה יתיב ליליא חדא, ולעי באורייתא, והווי יתבי קמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי. אמר רבי יהודה, הא כתיב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. וקאמרינו דגרמו מותא עליהו, מהווא זמנא ולעילא, ושלטי בהו ההוא חוץ בישא, דאעדי ליה מנייהו בקדמיתא. ישראל תינח. יהושע דלא חטא, אתעדי מניה ההוא זיינא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני, או לא.

אי תימא דלא אתעדי מניה. אי הכי, אמאי מית כשאר כל בני נשא. ואי תימא דאתעדי מניה, אמאי. והא לא חטא, דהא איהו עם משה הוה בשעתא דחבו ישראל. ואי תימא דלא קביל ההוא עטרא בטורא דסיני, כמה דקבילו ישראל. אמאי.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים יא) כי צדיק יי' צדקות אהב ישר יחזו פנימו, האי קרא אמרו ביה חבריאי מה דאמרו, אבל כי צדיק יי', צדיק הוא,

וּשְׁמִיָּה צַדִּיק, וּבְגִין כֶּדֶד צְדָקוֹת אֶהְבֵּ. יִשְׂרָאֵל. וְאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, כִּמְה דְאֵת אִמְר
(דברים לב) צַדִּיק וְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא יַחְזוּ פְּגִימוֹ, כֹּל בְּנֵי עַלְמָא, וְיִתְקַנּוּ אַרְחֵיהוּ,
לְמַהֲדָּ בְּאַרְחֵי מִיִּשְׂרָאֵל בְּדָקָא יְאוּת.

דף קצ"ד ע"ב

וְתָא חֲזִי, כִּד דְאִין קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא עַלְמָא, לָא דִן לִיה אֶלָּא לְפוּס רִוְבִן
דְּבִנֵי נֶשְׁא. וְתָא חֲזִי, כִּד חָב אָדָם בְּאִלְנָא דְאָכַל מִנִּיה, גְּרַם לְהוּא אִילְנָא,
דְּשָׂרִי בִיה מוֹתָא לְכָל עַלְמָא, וְגַרְס פְּגִימוֹ לְאַפְרָשָׁא אֶתְתָּא מִבְּעֵלָה, וְקָאִים
חוּבָה דְּפְגִימוֹ דָּא בְּסִיְהָרָא, עַד דְּקִיִּימוֹן יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְּסִינֵי, כִּינּוֹן דְּקִיִּימוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא (דף קצ"ד ע"ב) דְּסִינֵי, אֶתְעֵבֵר הוּא פְּגִימוֹ דְּסִיְהָרָא, וְקִיִּימָא
לְאַנְהָרָא תְּדִיר. כִּינּוֹן דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא, תְּבַת סִיְהָרָא כְּמִלְקָדְמִין
לְאַתְפְּגִימָא, וְשִׁלְטָא חוּיָא בִישָׂא, וְאַחִיד בָּהּ, וּמְשִׁיךְ לָהּ לְגַבִּיָּה, וְאַתְפְּגִימָת.

וְכִד יָדַע מִשָּׁה דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַתְעֵבֵרוּ מִנִּיָּהוּ אִינוּן זִינִין קְדִישִׁין, יָדַע
וְדָאִי, דְּהָא חוּיָא אֶחִיד בָּהּ בְּסִיְהָרָא, לְאַמְשָׁכָא לָהּ לְגַבִּיָּה, וְאַתְפְּגִימָת.
כְּדִין אֶפִּיק לִיה לְבַר. וְכִינּוֹן דְּקִיִּימָא לְאַתְפְּגִימָא, אֶף עַל גַּב דִּיהוּשָׁע קָאִים
בְּעֵטְרָא דְּזִינִין דִּילָהּ, כִּינּוֹן דְּפְגִימוֹ שְׂרִיָּא בָּהּ, וְאַתְהַדְרַת כִּמְה דְּאַתְפְּגִימָת
בְּחוּבָא דְּאָדָם, לָא יִכִּיל בַּר נֶשׁ לְאַתְקִיִּימָא. בַּר מִשָּׁה, דְּהוּה שְׁלִיט בָּהּ,
וּמוֹתִיָּה הוּה בְּסִטְרָא אַחְרָא. וְעַל דָּא לָא הוּה רְשׁוּ בָּהּ, לְקִיִּימָא לִיהוּשָׁע
תְּדִיר, וְלָא לְאַחְרָא. וְעַל דָּא אֶהֱל מוּעֵד קָרִי לִיה, דְּהָא שְׂרִיָּא בִיה זְמַן
קְצִיב, לְכָל עַלְמָא.

וְעַל דָּא, רְזָא דְּמַלְחָה, אִית יְמִינָא לְעֵילָא, וְאִית יְמִינָא לְתַתָּא. אִית שְׁמָא לָא
לְעֵילָא, וְאִית שְׁמָא לָא לְתַתָּא. אִית יְמִינָא לְעֵילָא, בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה. וְאִית
יְמִינָא לְתַתָּא, דְּאִיהוּ בְּסִטְרָא אַחְרָא. אִית שְׁמָא לָא לְעֵילָא בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה,
לְאַתְעֵרָא רְחִימוּתָא, לְאַתְקִשְׂרָא סִיְהָרָא, בְּאַתְר קְדִישָׁא לְעֵילָא,
לְאַתְנַהָרָא.

וְאִית שְׁמָא לָא לְתַתָּא, דְּאַפְרִיש רְחִימוּתָא דְּלְעֵילָא, וְאַפְרִיש לָהּ מְלָאָנְהָרָא
בְּשִׁמְשָׁא, וְלְאַתְקִרְבָּא בְּהַדִּיָּה, וְדָא הוּא סִטְרָא דְּחוּיָא בִישָׂא. דְּכִד שְׁמָא לָא
דָּא דְּלְתַתָּא אֶתְעֵרָא, כְּדִין מְשִׁיךְ לָהּ לְסִיְהָרָא, וְאַפְרִיש לָהּ מְלָעֵילָא,
וְאַתְחַשְׁכַּת נְהוּרָהָא, וְאַתְדַּבְּקַת בְּחוּיָא, וְכִדִּין שְׁאִיבַת מוֹתָא לְתַתָּא, לְכָל
דְּאַתְדַּבְּקַת בְּחוּיָא, וְאַתְרַחַקַת מְאִילְנָא דְּחִיִּי, וְעַל דָּא גְּרַים מוֹתָא לְכָל
עַלְמָא. וְדָא הוּא כִּד אֶסְתָּאב מְקְדָשָׁא, עַד זְמַנָּא קְצִיב, דְּאַתְתְּקַנַּת סִיְהָרָא,
וְתַבַּת לְאַנְהָרָא, וְדָא הוּא אֶהֱל מוּעֵד.

וְעַל דָּא יְהוּשָׁע לָא מִית, אֶלָּא בְּעֵיטָא דְּנַחַש דָּא, דְּקָרִיב וּפְגִים מְשִׁכְנָא
כְּדִקְדָּמִיתָא. וְדָא הוּא רְזָא דְּכְתִיב, (שמות לג) יְהוּשָׁע בֶּן נוּן נָעַר. דְּאֶף עַל גַּב
דְּאִיהוּ נָעַר לְתַתָּא, לְקַבְּלָא נְהוּרָא, לָא יְמִיש מִתּוּדָּ הָאֶהֱל, כִּמְה דְּאַתְפְּגִים
דָּא, הֲכִי נְמִי אֶתְפְּגִים דָּא אֶף עַל גַּב דְּזִינָא קְדִישָׁא הוּה לִיה, כִּינּוֹן דְּאַתְפְּגִים

סיקרא, הכי הוא ודאי לא אשתזיב בלחודוי מניה, מההוא גוונא מממש, והא אתמר.

זכאין אינון צדיקא, דידעין רזין דאורייתא, ומתדבקין בה באורייתא, ומקיימין קרא דכתיב, (יהושע א) והגית בו יומם ולילה וגו'. ובגינה יזכון לחיי עלמא דאתי, דכתיב, (דברים ט) כי הוא חייך ואורך ימיה וגו'.

פרשת ויקהל

(שמות לה) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. רבי חייא פתח, (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקני לכו סורו רדו וגו'. תא חזי, מה כתיב בעמלק, (שמואל א טו) פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו'. וקודשא בריך הוא בכלהו קרבין דעבדו שאר עממין לגבייהו דישראל, מאי טעמא לא אקשי קמיה, כהאי קרבא דעבד עמלק לגבייהו. אלא ודאי, קרבא דעמלק הוה בכל סטרין, לעילא ותתא, דהא בההוא זמנא אתתקף חויה בישא לעילא, ואתתקף לתתא.

דף קצ"ה ע"א

מה חויה בישא כמין על פרשת ארחין, אוף הכא נמי עמלק, חויה בישא הוה לגבייהו דישראל, דכמין לון (דף קצ"ה ע"א) על פרשת ארחין, דכתיב, (שמואל א טו) אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים. כמין הוה לעילא, לסאבא מקדשא. וכמין הוה לתתא, לסאבא לישראל. מנלו, דכתיב (דברים כה) אשר קרד בדרך. כתיב הכא אשר קרד, וכתיב התם (דברים כג) כי יהיה בך איש אשר לא טהור מקרה לילה.

ועל דא בבבלעם כתיב, (במדבר כג) ויקר אלהים אל בלעם. ויקר לישא דמסאבא נקט. ואי תימא, הא כתיב אלהים. אלא קודשא בריך הוא אזמין ליה ההוא אתר דמסאבא, לאסתאבא ביה, בההוא דרגא דאיהו אתדבק לאסתאבא ביה. מה עבד בלעם. איהו חשיב באינון קרבנין לסלקא לעילא, מיד זמין ליה קודשא בריך הוא ההוא אתר. אמר ליה הא מסאבו לגבד, כמה דאתחזי לך, ועל דא ויקר אלהים אל בלעם.

כגוונא דא אשר קרד בדרך וגו'. אזמין לגבד ההוא חויה בישא לעילא, לסאבא לך בכל סטרין. ואלמלא דאתתקף משה לעילא, ויהושע לתתא, לא יכילו ישראל ליה. ובגין כך, נטיר קודשא בריך הוא ההוא דבבו, לדרי

דרין. מאי טעמא. בגין דחשיב לאעקרא את קיימא מאתריה. ובגין פד פקדתני, בפקידה, דהא תמן (ויצא קניט ע"ב) אתרמיז רזא דאת קיימא קדישא.

תא חזי, מה כתיב, ויאמר שאול אל הקני. מאן קני. דא יתרו. וכי מאן יהיב בני יתרו הקא, למיהוי דיוריהון בעמלק, והא ביריחו הו שריין. אלא הא כתיב, (שופטים א) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו'. וכד עלו מתמן, שרו בתחומא דעמלק, עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא, דכתיב ויסר קני מתוך עמלק.

בגין דהא בזמנא דחייבא אשתכחו, (נ"א אתענשו) אינון חסידי וזכאי דמשתכחין בינייהו, מתפסן בחוביהון, והא אוקמוה. כגוונא דא, אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל, לא אתענשו ישראל, על עובדא דעגלא.

ותא חזי מה כתיב (קצ"ז, רכ"ד ע"א) בקדמיתא, (שמות כה) מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא פלא, בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מפל סטרין, במוחא וקליפה. ובגין דהו אינון ערב רב בגווייהו, אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא לון בינייהו דישראל, דאינון מוחא. וכלהו אתפקדו.

לבתר סטא זינא לזיניה, ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא, וסטו אבתרייהו אינון דמיתו, וגרמו לון לישראל מותא וקטולא. אמר קודשא בריך הוא, מפאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא, אלא (קצ"ז ע"א) מסטרא דישראל בלחודייהו. מינד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. וכתב בתריה קחו מאתכם תרומה ליי. מאתכם ודאי, ולא פקדמיתא דכתיב, מאת כל איש אשר ידבנו לבו. ויקהל משה וגו', מאן אתר פניש לון. אלא בגין דהו אינון ערב רב בינייהו, אצטריך משה לאכנשא לון, וליחדא לון מבינייהו. (שמות לה) ויקהל משה. רבי אבא פתח, (דברים לא) הקהל את העם האנשים והנשים והטף. מה להלן כללא דכלהו ישראל, אוף הקא כללא דכלהו ישראל, ומאן אינון. שתין רבוא.

רבי אלעזר פתח קרא בישראל, כד נחית משה מן טורא דסיני, דכתיב, (שמות לב) וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה. וישמע יהושע, וכי יהושע שמע, ומשה לא שמע. אלא ודאי, עד השתא יהושע לא הוה ידע, ומשה הוה ידע. אי הכי מהו ברעה. אלא ברעה בה' כתיב, דההוא קלא בסטרא אחרא הוה. ויהושע דהוה אנפוי דסיקרא, אסתפל בההוא קלא, דהוה דסטרא דרעה, מינד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה.

דף קצ"ה ע"ב

בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא אֲתַבְרוּ תַרְיִן לוֹחֵי אַבְנָא דְהוּוּ בְקַדְמֵיתָא. וְהָא אוֹקִימָנָא,
דְּאִינוּן אֲתַיְיָקְרוּ עַל יְדוּי (דף קצ"ה ע"ב) וְנָפְלוּ וְאֲתַבְרוּ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
דְּפָרְחוּ אֲתוּוֹן מִגּוּ לוֹחֵי אַבְנִין. (פ"א ע"א, ויקרא ע"ו)

תָּא חֲזִי, בְּדִ' תְּקוּפִין דְּשַׁתָּא, קָלָא אֲתַעֵר, בְּדִ' סְטָרִין דְּעֵלְמָא, בַּהֲהוּא קָלָא
אֲתַעֵרוּתָא דְּסְטָרָא אַחְרָא אֲתַעֵר בֵּיהּ. וְהֵהוּא אֲתַעֵרוּתָא דְּסְטָרָא אַחְרָא
עָאל בֵּין קָלָא לְקָלָא, וְאֲתַחֲשַׁד נְהוּרָא בְּקָלָא דְּלַתְתָּא. בְּגִין דְּלָא מְטָא
נְהוּרָא דְּקָלָא דְּלַעִילָא, לְקָלָא דְּלַתְתָּא, כְּדִין אַקְדִּים הֵהוּא אֲתַעֵרוּתָא,
וְעָאל בֵּין דָּא לְדָא נְחָשׁ דְּמַפְתִּי לְאֲתַתָּא, וְנָטִיל נְהוּרָא. וְהֵהוּא קָלָא, הוּא
קוֹל מְלַחְמָה, קוֹל רָעָה. וְדָא אִיהוּ בְּרַעָה.

וְעַל דָּא שְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מֹשֶׁה, בְּגִין דְּנָטִיל הֵהוּא רָעָה נְהוּרָא דְּסִיְהָרָא דְּהָהוּ
אַחִיד בַּהּ יְהוֹשֻׁעַ. וּמֹשֶׁה דְּהָהוּ אַחִיד בְּשִׁמְשָׁא, לֹא שְׁמַע. וְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ
אֲתַחֲשַׁד נְהוּרָא דְּיִלְהוֹן, בְּגִין הֵהוּא רָעָה דְּאֲתַדְּבַקַת בָּהּ. כִּיּוֹן דְּמַחֲל
קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חוּבִיָּהוֹן, כְּדִין וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו', דְּהָא הֵהוּא עָרַב רַב אֲתַעֵבֵר מִנִּיָּהוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ יַתְבִּי לִילְיָא חַד, וְקָא מְתַעֲסָקִי בְּאוּרִיָּיתָא, עַד
לֹא אֲתַפְּלִיג לִילְיָא. אֲדַהֲכִי קָרָא גְבָרָא, בְּרִיכּוּ בְּרַכְתָּא, (אמר ליה רבי אלעזר,
השתא הוא זמנא דקודשא בריד הוא עאלבגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא, אמר ליה רבי יוסי,
אמאי משתעשע קודשא בהד הוא) בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, תָּא חֲזִי, עַד הַשַּׁתָּא
קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲזַדְעָזַע, תְּלַת מָאָה וְתַשְׁעִין רְקִיעִין, וּבְטַשׁ בָּהוּ, וּבְכַה
עַל חֲרָבּוּ בִּי מְקַדְשָׁא, וְאוּרִיד תַרְיִן (י"ט ע"ב) דְּמַעִין לְגוּ יִמָּא רַבָּא, וְאֲדַכֵּר
לְבַנוּהִי מִגּוּ בְּכִיָּה.

בְּגִין דְּלַתְלַת סְטָרִין אֲתַפְּלַג לִילְיָא, בְּתַרִּיסַר שַׁעֲתֵי דְּהוּוּ רְשִׁימִין בֵּיהּ, וְאִי
אֲתוּסְפּוֹן שַׁעֲתֵי בְּלִילְיָא, אִינוּן שַׁעֲתֵי דְּמַתוּסְפָּאן, דִּימָמָא אִינוּן, וְלֹא
אֲתַחֲשִׁיבוּ מִלִּילְיָא, בַּר תַרִּיסַר דְּאִינוּן דִּילָהּ. וְאִינוּן תַרִּיסַר, אֲתַפְּלַגּוּ לַתְלַת
סְטָרִין, (זוהר רות כ"ו ע"א) וְתַלַת מִשְׁרִיָּין דְּמִלְּאָכִין קַדִּישִׁין, אֲתַפְּלַגּוּ (ס"א אַתְמַנוּן)
בְּאִינוּן תַלַת סְטָרִין.

מִשְׁרִיָּיא קַדְמָאָה, אֲתַמְנָא בְּדִ' שַׁעֲתֵי קַמִּיָּיתָא, דְּשִׁירוּתָא דְּלִילְיָא, לְשַׁבְחָא
לְמַאֲרִיָּהוֹן, וְמָה קְאָמְרִי. (תהילים כד) לִיָּי הָאָרֶץ וּמִלְּאָהּ וְגו', כִּי הוּא עַל יָמִים
יִסְדָּהּ וְגו', מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ וְגו', נְקִי כַפַּיִם וּבֵר לֵבָב וְגו'. מַאי טַעְמָא דָּא.
בְּגִין דְּכַד לִילְיָא פְּרִישׁ גְּדַפּוּי עַל עֵלְמָא, כְּדִין, כָּל בְּנֵי עֵלְמָא טַעְמִין טַעְמָא
דְּמוּתָא, וְנַפְקִי נְשַׁמְתִּיָּהוּ לְסַלְקָא לְעֵילָא, וְאִינוּן מְלָאָכִין קַיִימִין וְקָא
אָמְרִי, מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ. הַר יְיָ, דָּא הַר הַבַּיִת. מְקוּם קַדְשׁוֹ, דָּא עֲזַרְת
יִשְׂרָאֵל. כְּגוֹוְנָא דְּלַעִילָא, הַכִּי נָמִי לְתַתָּא.

בְּגִין דְּבְכָל רְקִיעָא וְרְקִיעָא, כְּמָה מְמַנּוּ, וּכְמָה סַרְכִין קַיִימִין תַמְּוֹן. וְכַד
נְשַׁמְתִין נַפְקִין, בְּעָאן לְסַלְקָא לְעֵילָא, וְאִי לֹא זְכָיִין אִינוּן דְּחִיָּין לֹון לְבַר,
וְאֲזַלִין וְשַׁאטִין בְּעֵלְמָא, וְנָטִלִין לֹון כְּמָה חַבִּילֵי טְהִירִין, וְאוּדְעִין לֹון מְלִין
כְּדִיבּוֹ, וְלִזְמִינִין מְלִין דְּקָשׁוּט, כְּמָה דְּאֲתִי לְזַמֵּן (רנ"ב ע"ב) קָרִיב, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ.

ואיננו נשמתין דצדיקיא, אזלין ושאטן לעילא, ופתחין לון פתחין, וסלקין לון לגו ההוא אתר דאקרי הר יי, פגוונא דרזא דהר הבית לתתא. ומתמן עאלין לגו ההוא אתר דאקרי מקום קדשו. דתמן אתחזין כל נשמתין לקמי מאריהון. פגוונא דא ההוא אתר, דאתחזון ישראל קמי קודשא בריך הוא, אתר דאקרי עזרת ישראל. בשעתא דנשמתין קיימין תמן, כדן חדוה דמאריהון, לאתתקנא בהו אתר, דאקרי קדש (רנ"ח ע"ב) הקדשים. ותמן רשימין כל עובדיהון וזכוון דלהון.

משרייא תננינא, אתמנא בארבע שעתין אחרנין, ולא אמרי שירתא, בר תרי שעתין, עד דאתפלג ליליא, ועאל קודשא בריך הוא בגנתא דעדן.

דף קצ"ו ע"א

ואלין אינון אבלי ציון, ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא. ובשירותא דארבע שעתין אמצעין, פתחי ואמרי, (תהלים קלו) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלין אינון דבכו על נהרות בבל, עמהון דישראל, (דף קצ"ו ע"א) ממשמע דכתיב גם בכינו. ומנלן דבכו תמן. דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה. מהו חוצה. דא בבל, בגין דכלהו אוזפוה לשכינה עד בבל. ותמן בכו עמהון דישראל. ועל דא פתחי בהאי, ומסיימי זכור יי לבני אדום וגו'.

כדן אתער קודשא בריך הוא בדרגוי, ובטש ברקיעין כדאמרן, ואזדעזעו תריסר אלפי עלמין, וגעי ובכי, דכתיב, (ירמיה כה) יי ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, ואדכר לון לישראל, ואחית תרין דמעין לגו ימא רבא. וכדן אתער שלהוביתא חד דבסטר צפון, ובטש רוחא חד דבסטר צפון בההוא שלהוביתא, ואזלא ושאטא בעלמא, וההיא שעתא אתפלג ליליא, ושלהוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא, וקארי, כדן קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן.

וקודשא בריך הוא לית ליה נייחא עד דעאל לגנתא דעדן לאשתעשעא בנשמתהון דצדיקיא. וסימן (אסתר ז) כי נמפרנו אני ועמי וגו'. ויאמר המלך מי הוא זה וגו', והמלך קם בחמתו ממשטה היין אל גנת הביתו וגו'.

בשעתא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן, כדן כל אינון אילנין דגנתא, וכל אינון נשמתין דצדיקיא, פתחי ואמרי, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם וגו'. מי זה מלך הכבוד וגו'. שאו שערים ראשיכם וגו'. ובשעתא דנשמתהון דצדיקיא די בארעא אהדרו לגופייהו, כדן אתקיפו בהו כל אינון מלאכין, ואמרי (תהלים קלד) הנה ברכו את יי כל עבדי יי. ואוליפנא דדא משרייא תליתאה קא אמרי דא, בארבע שעתין בתרייתא.

וְקָאָמְרִי שִׁירְתָּא, עַד דְּסָלִיק נְהוּרָא דְצַפְרָא, דְּכַדִּין מְשַׁבְּחִין לְמַרְיָהוּן כָּל
אִינוּן כְּכַבְיָא וּמְזָלִי, וְכָל אִינוּן מְלַאכְיָו עֲלָאִין, דִּי שְׁלֹטְנִיָּהוּן בֵּימְמָא, כְּלָהוּ
מְשַׁבְּחוֹן לְמַאֲרִיָּהוּן, וְאִמְרִי שִׁירְתָּא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (אִיוֹב לח) בְּרֹן יַחַד
כְּכַבִּי בַקָּר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּשַׁעְתָּא דְשִׁמְשָׁא נְפִיק, בֵּימְמָא, יִשְׂרָאֵל נְטָלִי שִׁירְתָּא לְתַתָּא, וְשִׁמְשָׁא
לְעִילָא, דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים עב) יִירָאוּךָ עִם שֶׁמֶשׁ. בְּשַׁעְתָּא דְנָטִיל שִׁמְשָׁא בְּגִלְגְלוּי,
פְּתַח קַל נְעִימוּתָא, וְאִמְרִי שִׁירְתָּא. וּמֵאִי שִׁירְתָּא קָאָמְרִי. (תְּהִלִּים קה) הוּדוּ
לַיְיָ קִרְאוּ בְּשִׁמּוֹ וְגוֹ'. (תְּהִלִּים קה) שִׁירוּ לוֹ זְמְרוּ לוֹ וְגוֹ'. וַיִּשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחוֹן
לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בֵּימְמָא, עִם שֶׁמֶשׁ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב יִירָאוּךָ עִם
שֶׁמֶשׁ, וְאִף עַל גַּב דְּהָא אֹקִימְנָא לְהָאִי קָרָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלְמָלָא
דְּבָנִי עֲלֵמָא אֲטִימִין לְבָא וְסִתִּימִין עֵינִין לָא יִכְלִין לְמִיקָם מְקַל נְעִימוּתָא
דְּגִלְגְלָא דְשִׁמְשָׁא, כַּד נָטִיל (וּנְפִיק) וּמְשַׁבַּח קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

אֲדַהְכִי דְאַתְעֶסְקוּ בְּאוּרִיָּתָא, נְהַר יִמְמָא. קָמוּ וְאַתּוּ לְקָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
כִּינּוּן דְחֶמָא לוֹן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, אֲנִתּוּ וְחַבְרִיָּא אֲסִתִּימוּ
גְרַמְיִיכוּ אֵלִין תְּלַת יוֹמִין, דְּלֹא תִפְקוּן לְבַר בְּגִין דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת אֲשֶׁתְּכַח
בְּמִתָּא, וְאִית לִיהָ רְשׁוּ לְחַבְלָא, וְכִינּוּן דְאַתִּיָּהִיב לִיהָ רְשׁוּ לְחַבְלָא, יְכִיל
לְחַבְלָא, לְכָל מֵאן דְאַתְחַזִּי קָמִיָּה.

וְתוּ דְבַר נֶשׁ דְאַתְחַזִּי קָמִיָּה, סָלִיק וְאַסְטִי עֲלִיָּה, וְאַדְכַּר חוּבוּי, וּבְעֵי דִינָא
מִקָּמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְלֹא אֲתַעְדִּי מִתַּמָּן, עַד דְאַתְדָּן תְּהוּא בַר נֶשׁ,
וְאַתִּיָּהִיב לִיהָ רְשׁוּ וְקָטִיל לִיהָ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֱלֹהִים, רוּבָא דְעֲלָמָא, לֹא מִיתוּ, עַד לֹא מָטָא זְמַנִּיָּהוּ,
בַּר דְּלֹא יִדְעִי לְאַסְתִּמְרָא גְרַמְיִיָּהוּ, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְמִיתָא אֶפְקִי לִיהָ
מִבֵּיתִיָּה לְבִי קַבְרִי, מִלְאָךְ הַמּוֹת אֲשֶׁתְּכַח בִּינִי נֶשִׁי, אִמָּאִי בִינִי נֶשִׁי. דְּהָכִי
(רַבִּי עִינָא) הוּא אוּרְחוּי, מִיּוֹמָא דְפִתִּי לְחֹנָה, וּבְגִינָה גְרִים מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא.
וְעַל דָּא (כד) קָטִיל בַר נֶשׁ, וְגוּבְרִי אֲשֶׁתְּכַחוּ עִם מִיתָא, עָאל בִּינִי נֶשִׁי בְּאַרְחָא.

וְאִית לִיהָ רְשׁוּ, לְמַקְטֵל בְּנֵי נֶשָׂא, וְאַסְתַּכַּל בְּאַנְפִּיָּהוּ בְּאַרְחָא דְאַתְחַזִּיאוּ
קָמִיָּה, מְשַׁעְתָּא דְמַפְקִי לִיהָ מִבֵּיתִיָּה לְבִי קַבְרִי, עַד דְאַהֲדָרוּ לְבֵיתִיָּהוּ
וּבְגִינִיָּהוּן גְרִים מוֹתָא לְכַמָּה גוּבְרִין בְּעֲלָמָא, עַד לֹא מָטָא זְמַנִּיָּהוּ. וְעַל דָּא
כְּתִיב, (מַשְׁלִי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּגִין דְּסָלִיק וְאַסְטִין, וְאַדְכַּר חוּבוּי
דְּבַר נֶשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאַתְדָּן עַל אִינוּן חוּבִין וְאַסְתַּלַּק עַד לֹא
מָטָא זְמַנִּיָּה.

דף קצ"ו ע"ב

מֵאִי תִקְנִיתִיָּה. בְּשַׁעְתָּא דְנָטִיל מִיתָא לְבִי קַבְרִי, יְהִדֵּר בַר נֶשׁ (דף קצ"ו ע"ב)
אֲנַפּוּי וַיִּשְׁבּוּק לְנֶשִׁי בְּתַר כְּתַפּוּי. וְאִי אִינוּן מְקַדְמִי, יְהִדֵּר לְאַחוּרָא, בְּגִין דְּלֹא
יִתְחַזִּי עִמָּהוּן אֲנַפּוּי בְּאַנְפִּין. וּלְבַתֵּר דְמַהֲדָרִי מִבֵּי קַבְרִי, לֹא יְהִדֵּר בְּהַהוּא

אַרְחָא דְנָשִׁי קִיּוּמוֹ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל בְּהוּ כָּלֵל, אֶלְא יִסְטִי בְּאַרְחָא אַחְרָא. וּבְגִין דְּבִנֵי נָשָׂא לֹא יִדְעִי, וְלֹא מִסְתַּכְּלוּן דָּא רוּבָא דְעֵלְמָא, אֲתַדְנוּ בְּדִינָא, וְאַסְתַּלְקוּ עַד לֹא מְטָא זְמַנְיָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי הָכִי, טַב לִיה לְבַר נֶשׁ דְּלֹא יוֹזִיף לְמִיתָא. אָמַר לִיה לֹא. דְּהָא בַר נֶשׁ דְּאַסְתַּמַּר כְּהַאי גְוֹנָא, אֲתַחֲזִי לְאַרְכָּא דִּיּוֹמִין, וְכָל שְׁכוֹן לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, לָאו לְמַגְנָא אֲתַקִּינוּ קַדְמָאֵי שׁוּפְרָא, לְאַמְשַׁכָּא מִיתָא מִן בֵּיתָא לְבִי קַבְרִי. אִי תִימָא דְעַל מִיתָא וְיִקְרָא דִּילִיה לְחוּד אִיהוּ. לֹא. אֶלְא, בְּגִין לְאַגְנָא עַל חֵיָא, דְּלֹא יִשְׁלוּט עַלִּיָּהּ מִלְּאָדָּה הַמּוֹת, לְאַסְטָאָה לְעֵילָא וְיִסְתַּמְרוּן מִנִּיהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר י) וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצּוֹרֵר אֶתְכֶם וְגו', וְדִיִּיקְנָא עַל הַצָּר, דָּא מִלְּאָדָּה הַמּוֹת. הַצּוֹרֵר אֶתְכֶם תְּדִיר, וְקָטִיל לְבִנֵי נָשָׂא, (וואַעֲיִק לוֹן לַחַיִּי) וּבְעֵי לְקָטְלָא אַחְרָנִין. מֵאִי תַקְנִיתִיה. וְהִרְעוּתֶם. אִם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּהוּא יוֹמָא דְּדִינָא לְעֵילָא, הֵאִי מִלְּאָדָּה הַמּוֹת נְחִית לְתַתָּא, בְּגִין לְאַשְׁגַּחָא בְּעוּבְדִין דְּבִנֵי נָשָׂא, וְלִסְלַקָּא לְעֵילָא לְאַסְטָאָה לוֹן. וְיִשְׂרָאֵל דִּיִּדְעִי דְּהָא מִלְּאָדָּה הַמּוֹת נְחִית לְתַתָּא וְסָלִיק לְעֵילָא, בְּגִין לְמַהוּי קְטִיגוּרָא עַלִּיָּהּ. מְקַדְמֵי בְּשׁוּפְרָא לְיַבְבָּא עֲלִיהּ, דְּלֹא יִכִּיל לוֹן וְלֹאֲגְנָא עַלִּיָּהּ.

וְכָל שְׁכוֹן בְּשַׁעְתָּא דְּעַבִּיד דִּינָא וְקָטִיל בְּנֵי נָשָׂא, וְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא. וְכָל שְׁכוֹן בְּשַׁעְתָּא דְּאִזְלִי לְבִי קַבְרִי, וְאַהֲדָרוּ מִבֵּי קַבְרִי, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּנָשִׁי נְטִילֵי רַגְלֵיהוּ עִם מִיתָא, אִיהוּ נְחִית וְאַשְׁתַּכַּח קַמִּיָּהּ, דְּכַתִּיב, (משלי ה) רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, יוֹרְדוֹת לְמָאן. לְהַהוּא אֲתַר דְּאַקְרִי מוֹת. וְעַל דָּא חוּה גְרַמַת מוֹתָא לְכָל עֵלְמָא, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבִּינוּ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (משלי ט) כִּן דְּרָדָּה אִשָּׁה מְנַאֲפַת וְגו'. וְהָא אוֹקִימָנָא. אָבַל כִּן דְּרָדָּה אִשָּׁה מְנַאֲפַת, דָּא הוּא מִלְּאָדָּה הַמּוֹת, וְהָכִי הוּא, וְהָכִי אֶקְרִי. אָכְלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ, אוֹקִידַת עֵלְמָא בְּשַׁלְּהוּבוּי, וְקָטְלַת בְּנֵי נָשָׂא עַד לֹא מְטָא זְמַנְיָהּ, וְאַמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אָוֹן, דְּהָא דִּינָא בְּעָא עַלִּיָּהּ, וְאַשְׁתַּכַּחוּ בְּחוּבִין, וּבְדִינָא קְשׁוּט מִיתוּ.

בְּשַׁעְתָּא דְּעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל יַת עַגְלָא, וּמִיתוּ כָּל אֵינּוֹן אוֹכְלוֹסִין, הָוָה מִלְּאָדָּה הַמּוֹת אֲשַׁתַּכַּח בִּינֵי נָשִׁי, בְּגוּ מְשַׁרְיִיתָא דִּישְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאַסְתַּכֵּל מִשָּׂה, דְּהָא מִלְּאָדָּה הַמּוֹת אֲשַׁתַּכַּח בִּינֵי נָשִׁי, וּמְשַׁרְיִיתָא דִּישְׂרָאֵל בִּינֵיָּהּ, מִיַּד כְּנִישׁ לְכָל גּוּבְרִין לְחוּדִיָּהּ, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב וְיִקְהַל מִשָּׂה אֶת כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֵלִין גּוּבְרִין, דְּכְנִישׁ לוֹן וְאַפְרִישׁ לוֹן לְחוּדִיָּהּ.

וּמִלְּאָדָּה הַמּוֹת לֹא הָוָה מִתְפָּרֵשׁ מִגּוּ נָשִׁין, עַד דְּאַתּוּקֶם מְשַׁכְּנָא, דְּכַתִּיב וְיִקֶם מִשָּׂה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְאַפִּילוּ בְּשַׁעְתָּא דְּנָשִׁין הוּוּ מִיִּיתִין נְדָבָה לְמִשְׁכְּנָא, לֹא הָוָה מִתְעַדִּי מִבִּינֵיָּהּ, עַד דְּחָמָא מִשָּׂה, וְהֵב לְגוּבְרִין עֵיטָא, דְּלֹא יִיתוּן בְּחַבּוּרָא חָדָא עִמְהוֹן, וְלֹא יִתְחַזּוּן אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, אֶלְא לְבַתֵּר כְּתַפִּיָּהּ.

הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים (נ"א ויבואו האנשים על הנשים לא כתיב, אלא ויבואו על) וַיָּבִיאוּ לָא כְּתִיב, אֶלָּא וַיָּבֹאוּ בְּאַרְחָא חָדָא לָא הוּוּ אַזְלִין, אֶלָּא לְבַתֵּר כְּתַפְיִיהוּ. בְּגִין דְּמִלְאָךְ הַמְּוֹת לָא אֲתַפְּרֵשׁ מִבִּינְיָהוּ עַד דְּאֲתוּקֹם מִשְׁכְּנָא.

תָּא חֲזִי, לָא אֲשַׁתְּכַח בִּינֵי נָשִׁי, פְּחוּת מְשַׁבַּע נָשִׁים, וְלָא פְּחוּת מְעֶשֶׂר. וּבְאַרְחָא בְּאֲתַגְלִיא, בְּשַׁבַּע אֲשַׁתְּכַח, וּבְעֵי דִינָא. בְּעֶשֶׂר, אֲסִטִּי לְקִטְלָא. וּבְגִין דְּאֲשַׁתְּכַח בִּינְיָהוּ בְּאַרְחָא בְּאֲתַגְלִיא, כְּתִיב וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים. וְאֲסַתְּמְרוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא כְּלָהוּ חֲבַרְיָא, וְאֲשַׁתְּדְּלוּ בְּאוּרֵייתָא.

דף קצ"ז ע"א

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית ז) וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל נֹחַ בֹּא אִתָּהּ וְכָל בְּיַתְךָ אֶל הַתְּבָה. הָאִי קָרָא אוֹקִימְנָא, אֶבֶל תָּא חֲזִי, וְכִי לָא יָכִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרָא לִיהַ לְנַח, בְּאַתֵּר חַד בְּעֵלְמָא. דִּיהָא (דף קצ"ז ע"א) מְבוּל בְּכָל עֵלְמָא, וְלָא יְהֵא בְּהַהוּא אֲתֵר, כְּמָה דְכָתִיב בְּגִדְעוֹן, (שופטים ו) וַיְהִי חוֹרֵב אֶל הַגְּזָה לְבַדָּה. אוֹ לְנִטְרָא לִיהַ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, דְכָתִיב בָּהּ, (יחזקאל כב) לָא גִשְׁמָה בְּיוֹם זָעַם, דְּלָא נְחִתוּ עֲלֶיהָ מִי טוֹפְנָא.

אֶלָּא, בִּינּוֹן דְּמַחְבְּלָא נְחַת לְעֵלְמָא, מֵאֵן דְּלָא סְגִיר גְּרַמְיָה, וְאֲשַׁתְּכַח קַמְיָה בְּאֲתַגְלִיא, אֲתַחֲיִיב בְּנַפְשִׁיהַ, דְּאִיהוּ קִטִּיל גְּרַמְיָה. מְנָא לָן. מְלוֹט, דְכָתִיב, (בראשית יט) הַמַּלְט עַל נַפְשֶׁךָ אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ. מֵאִי טַעַמָּא אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ. בְּגִין דְּמַחְבְּלָא אֲזִיל בְּתֵר כְּתַפּוּי, וְאִי אֶהְדֵּר רִישִׁיהַ, וְאֲסַתְּפַל בִּיהַ אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין, יָכִיל לְנַזְקָא לִיהַ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ז) וַיִּסְגֹּר יְיָ בַּעֲדוֹ. דְּלָא יִתְחַזִּי קַמִּי מַחְבְּלָא, וְלָא יִשְׁלוּט עֲלֵיהַ מְלֶאכְךָ הַמְּוֹת. וְעַד דְּהוּוּ טְמִירִין, מִיתְּנוּ תְּלִיסָר גּוֹבְרִין בְּמִתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְּלָא אֲסַתְּפַל בְּדִיוֹקְנֵיכּוּ מְלֶאכְךָ הַמְּוֹת. (שמות לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'. (קצ"ה ע"א) אֶהְדֵּר לּוֹן כְּמִלְקָדְמִין, עוֹבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּלָא כְּמָה דְּאֲתַמַּר. וְעוֹבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא לָא אֲתַעְבִּיד אֶלָּא מִיִּשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, וְלָא מֵאִינוֹן עַרְבֵי רַב, בְּגִין דְּאִינוֹן עַרְבֵי רַב אֲמָשִׁיכוּ לִיהַ לְמִלְאָךְ הַמְּוֹת לְנַחְתָּא לְעֵלְמָא. בִּינּוֹן דְּאֲסַתְּפַל מֹשֶׁה בִּיהַ, אֲשַׁדִּי לְאִינוֹן עַרְבֵי רַב, לְבַר, וְכַנִּישׁ לּוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (משלי ט) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ מִי אֶסְרָף רוּחַ בְּחַפְנֵינוּ מִי צָרַר מִיָּם בְּשִׁמְלָה מִי הַקִּים כָּל אֲפָסִי אַרְצָא מַה שְּׁמוֹ וּמַה שְּׁם בְּנוֹ כִּי תִדַּע. הָאִי קָרָא הָא אוֹקִימְנָא, וְכְמָה סְמִכִין אִיתָּ בִּיהַ. וְכְלָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַמַּר, דְּאִיהוּ כְּלָא. (ע"ט ע"א) וְאֲתַמַּר, מַה שְּׁמוֹ וּמַה שְּׁם בְּנוֹ כִּי תִדַּע, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מַה שְּׁמוֹ יְדוּ"ד. וּמַה שְּׁם בְּנוֹ, יִשְׂרָאֵל דְכָתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא אוֹקִימְנָא. מִי עָלָה שָׁמַיִם. הָא אוֹקִימְנָא, דָּא מֹשֶׁה, דְכָתִיב, (שמות כד) וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר עָלָה אֶל יְיָ.

דָּבַר אַחַר מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא אֵלֵיהּוּ, דְּכָתִיב בֵּיהּ (מלכים ב ב) וַיַּעַל אֵלֵיהּוּ
בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם. וְכִי הִיךְ יָכִיל אֵלֵיהּוּ לְסַלְקָא לְשָׁמַיִם. וְהָא כְּלָהּוּ שָׁמַיִם,
לֹא יָכִלִין לְמַסְבֵּל, אֲפִילוּ גְרַעִינָא כְּחַרְדָּל מְגוּפָא דְהָאֵי עֲלָמָא, וְאַתְּ אֲמַרְת
וַיַּעַל אֵלֵיהּוּ בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם.

אֵלָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות יט) וַיֵּרֶד יְיָ עַל הַר סִינַי. וְכָתִיב (שמות כד) וַיֵּבֹא
מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהָהּ בְּטוּרָא דְסִינַי,
וְכָתִיב (שמות כד) וּמְרָאָה כְּבוֹד יְיָ כָּאֵשׁ אוֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר, אֵיךְ יָכִיל מֹשֶׁה
לְסַלְקָא לְגַבֵּיהּ. אֵלָא בְּמֹשֶׁה כְּתִיב, וַיֵּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר.
דְּעָא ל גוּ עֲנָנָא, כְּמָאן דְאַתְלָבֵשׁ בְּלְבוּשָׁא. הָכִי נְמִי אֲתַלְבֵּשׁ בְּעֲנָנָא, וְעָא ל
בְּגוּיָהּ. וּבְעֲנָנָא אֲתַקְרִיב לְגַבֵּי אֲשָׁא, וְיָכִיל לְמַקְרָב. אוּף הָכִי אֵלֵיהּוּ, דְכָתִיב
וַיַּעַל אֵלֵיהּוּ בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם, דְּעָא ל בְּהֵהִיא סַעְרָה, וְאַתְלָבֵשׁ בֵּיהּ בְּהֵהִיא
סַעְרָה, וְסַלִּיק לְעֵילָא.

וְרָזָא אֲשַׁכְחָנָא, בְּסַפְרָא דְאַדָּם קְדָמָאָה, דְאַמַר בְּאִינוּן תּוֹלְדוֹת דְּעֲלָמָא,
רוּחָא חָדָא יְהָא דִּיחֹת לְעֲלָמָא בְּאַרְעָא, וַיִּתְלַבֵּשׁ בְּגוּפָא, וְאַלֵיהּוּ שָׁמִיָּה.
וּבְהֵהוּא גּוּפָא יְסַתְלַק, וְאַשְׁתְּלִיל מְגוּפִיָּה, וַיִּשְׁתַּאֲר בְּסַעְרָה. וְגוּפָא דְנְהוּרָא
אַחְרָא יִזְדַּמֵּן לֵיהּ, לְמַהוּי גוּ מְלָאכִי. וְכַד יְחוּת, יִתְלַבֵּשׁ בְּהֵהוּא גּוּפָא,
דִּישְׁתַּאֲר בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וּבְהֵהוּא גּוּפָא יִתְחַזִּי לְתַתָּא, וּבְגוּפָא אַחְרָא יִתְחַזִּי
לְעֵילָא. וְדָא אֵיהּוּ רָזָא, דְמִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. לֹא הוּא בְּרַשׁ דְּסַלִּיק
לְשָׁמַיָּא רוּחָא דִּילֵיהּ, וְנַחֲת לְבִתְר לְתַתָּא, בְּרַשׁ אֵלֵיהּוּ, דְאַיְהוּ סַלִּיק לְעֵילָא
וְנַחֲת לְתַתָּא.

דָּבַר אַחַר מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא אֵלֵיהּוּ. וַיֵּרֶד, דָּא יוֹנָה, דְנַחֲת לֵיהּ נוּנָא גוּ
תְהוּמִי, לְעַמְקֵי יַמָּא. יוֹנָה מְחִילָא דְאַלֵיהּוּ קָא אַתָּא, אֵלֵיהּוּ סַלִּיק, יוֹנָה
נַחֲת, דָּא שְׂאִיל נַפְשִׁיָּה לְמִימַת, וְדָא שְׂאִיל נַפְשִׁיָּה לְמִימַת, וּבְגִין כְּדָּ אַקְרִי
בְּן אֲמַתִּי. וְכָתִיב, (מלכים א יז) וַדְּבַר יְיָ בְּפִיךָ אָמַת.

דף קצ"ז ע"ב

מִי צָרַר מַיִם, דָּא אֵלֵיהּוּ, דְצָרִיר צְרוּרָא דְמִיָּא בְּעֲלָמָא, וְלֹא נַחֲתוּ טַלָּא
וּמְטָרָא דְשָׁמַיָּא. בְּשִׁמְלָה, דָּא אֵלֵיהּוּ, דְהָהּ (נ"א מחי אדרתיה) מִיִּיתֵי (דף קצ"ז
ע"ב) אֲדַרְתֵּיהּ לְמַעַבְד נְסִין. מִי אֲסַף רוּחַ בְּחַפְנִיו, דָּא אֵלֵיהּוּ, דְאַהֲדַר רוּחָא
דְבַר נֶשׁ לְגוּ מַעוּי. (אסוף כמה דאת אמר (מלכים ב ה) ואסף המצורע).

מִי הִקִּים כָּל אֲפִסֵּי אֲרָץ. דָּא אֵלֵיהּוּ, דְלָבֵתַר דְצָרַר מַיִם, וְאוּמִי עַל (ס"א
מטרא) שְׁמִיָּא לְבִתְר אַהֲדַר בְּצִלוֹתֵיהּ, וְאוּקִים כָּל עֲלָמָא, וְנַחֲת מְטָרָא,
וְאַתֵּיהִיב מְזוּנָא לְכָלָא. מַה שְּׁמוֹ, דָּא אֵלֵיהּוּ. וּמַה שְּׁם בְּנוֹ, דָּא אֵלֵיהּוּ. מַה
שְּׁמוֹ, כַּד סַלִּיק לְעֵילָא, אֵלֵיהּוּ. וּמַה שְּׁם בְּנוֹ, כַּד נַחֲת לְתַתָּא, וְאַתְעַבִּיד
שְׁלִיחָא לְמַעַבְד נְסִין, אֵלֵיהּוּ שְׁמִיָּה.

דָּבַר אַחַר מִי עָלָה שְׁמַיִם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאוּקְיָמָנָא. וְרָזָא דְּמַלְאָה, מִיִּי, וְהָא אוּקְיָמָנָא. וְהָכָא אִיהוּ רָזָא דְּרִתִּיכָא עֲלֵאָה, (כִּיִּיג ע״ב) אַרְבַּע סֻטְרִין דְּעֲלָמָא, דְּאִינוּן יְסוּדֵי קְדָמָאֵי דְּכָלָא, וְכִלְהוּ תַלְגִּין בְּהוּא אַתְר עֲלֵאָה דְּאֶקְרִי מִיִּי, כְּמָה דְּאֶתְמַר.

תָּא חֲזִי, כִּד קִיִּמָא שְׁעֵתָא דְּרַעוּתָא קִמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לִיחְדָּא רִתִּיכָא עֲלֵאָה (ס״א בְּרִתִּיכָא תַתְּאָה) לְמַהוּי כְּלָא חַד. כְּדִין קְלָא נְפִיק, מִהוּא אַתְר עֲלֵאָה קְדִישָׁא, דְּאֶקְרִי שְׁמַיִם, וְכִנִּישׁ כָּל אֱלִין קְדִישִׁין דְּלִתְתָא, וְכָל אִינוּן רַבְרָבֵן קְדִישִׁין, וּמְשַׁרְיִין עֲלֵאִין, לְמַהוּי כְּלָהוּ זְמִינִין כְּחֲדָא, הָדָא הוּא דְּכִתְיִב, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, דָּא רָזָא דְּשְׁמַיִם. אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלִין אִינוּן תְּרִיסַר מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין.

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם. וּמֵאֵי קָאֶמַר זֶה הַדָּבָר וְגוֹ', קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, אֶתְתַּקְּנוּ כְּלָכוֹן, לְסֻלְקָא עֲלֵיכֹן, וּלְמִיטַל עֲלֵיכֹן, יִקְרָא דְּכַרְסֵינָא קְדִישָׁא, לְסֻלְקָא לְעִילָא.

אֶפְרִישׁוּ מִנֵּיכֹן אִינוּן יִקְרִיוּ, אִינוּן רַבְרָבִין עֲלֵאִין, לְסֻלְקָא לְהֵיאָה תְּרוּמָה, רָזָא דְּכַרְסֵינָא קְדִישָׁא, לְאֶתְחַבְרָא בְּאַבְהֵן, (נ״א בְּבַעֲלָה) דְּהָא מְטֻרוּנִיתָא לָא אֶתְחִזִּי לְמִיתִי לְבַעֲלָה, אֶלָּא בְּאִינוּן בְּתוּלְתֵן עוּלְמִתְהָא, דְּיִיתוּן עִמָּה, וּמְדַבְּרוּ לָהּ, עַד דְּמָטַת לְבַעֲלָה, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמַר, (תַּחֲלִים מַה) בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיהָ רַעוּתִיהָ וְגוֹ', וְכָל כִּד לְמָה, לְמִיתִי לְאֶתְחַבְרָא בְּבַעֲלָה. (שְׁמוֹת לַה) כָּל נְדִיב לְבוֹ, אֱלִין אִינוּן אַרְבַּע מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין, דְּבִכְלָלָא דְּלִהוּן כְּלִילֵן, כָּל אִינוּן שְׁאֵר מְשַׁרְיִין, וְאֱלִין אִינוּן דְּנַפְקוּן בְּאַבְהֵן עֲלֵאִין, דְּאֶקְרוּן נְדִיבִים. כְּמָה (וַיִּקְרָא י״ט ע״ב, כ״ד ע״א, ק״ג ע״ב) דְּאוּקְמוּהָ, דְּכִתְיִב, (בְּמַדְבַּר כֹּא) כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם, אֱלִין אַבְהֵן.

וַיִּבְיֵאָה, וַיִּבְיֵאוּהָ לָא כְּתִיב, אֶלָּא וַיִּבְיֵאָה, לִיחְדָּא כְּלָא כְּחֲדָא. וְכֹן יִבְיֵא לָא כְּתִיב, אֶלָּא וַיִּבְיֵאָה, לְסֻלְקָא לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָה בִּיקְרָא, כְּמָה דְּאֶצְטְרִיךְ. אֶת תְּרוּמַת יִי, אֶת לְאֶסְגָּאָה, כָּל אִינוּן מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין אַחֲרֵינִין, לְאֶתְחַבְרָא כְּלָא כְּחֲדָא, וְאִינוּן תְּרִיסַר בְּכָלְלָא חֲדָא. זָהָב. וְכֶסֶף. וּנְחוֹשֶׁת. תִּכְלֶת. וְאַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי. וְשֵׁשׁ וְעִזִּים. וְעֵרַת אֱלִים מְאֻדְמִים. וְעֵרַת תְּחָשִׁים. וְעִצֵּי שִׁטִּים. וְשִׁמּוֹן לְמָאוֹר. וּבְשָׂמִים לְשִׁמּוֹן הַמְּשֻׁחָה. וְלִקְטָרֵת הַסַּמִּים. אֱלִין אִינוּן תְּרִיסַר מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין, דְּכִלְיֵן כְּלָהוּ כְּחֲדָא בְּכָלְלָא דְּאַרְבַּע דְּאֶקְרוּן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ כְּמָה דְּאֶתְמַר.

וְכִלְהוּ אֱלִין סֻלְקִין לְכַרְסֵינָא קְדִישָׁא, לְאֶעֱלָא לָהּ לְעִילָא, לְאֶתְחַבְרָא בְּבַעֲלָה, בְּגִין לְמַהוּי כְּלָא חַד, בְּגִין דְּיִשְׁתַּכַּח עִמָּה בִּיקְרָא עֲלֵאָה. כְּדִין יִתִּיב מְלַכָּא עֲלֵאָה עַל כּוּרְסֵינָא קְדִישָׁא, וְאֶתְחַבְרָא אֶתְתָּא בְּבַעֲלָה, לְמַהוּי כְּלָא חַד. וְכִדִּין, אִיהוּ חֲדוּתָא דְּכָלָא.

תָּא חֲזִי, הָכָא שְׁאֲרֵי לְמַמְנֵי זָהָב בְּקַדְמִיתָא, וְכֶסֶף לְבַתֵּר, בְּגִין דְּהָאֵי חֲשִׁבְנָא מִתְתָּא. אֲבָל כִּד אֶתִּי לְמַמְנֵי מְחוּשְׁבָּנָא דְּרִתִּיכָא דְּלְעִילָא, שְׁאֲרֵי לְמַמְנֵי מִימִינָא בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַתֵּר מִן שְׁמַאלָא. מְנַלְן. דְּכִתְיִב, (חֲגִי ב) לִי

הַכֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב. כֶּסֶף בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר הַזֶּהָב. וּבִרְתִּיכָא דְלִתְתָא, שְׂאֵרוּ מִשְׂמָאלָא וְלִבְתֵּר מִימִינָא, דְכִתְיֵב זֶהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת. זֶהָב בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר כֶּסֶף.

דף קצ"ח ע"א

וְכָל אֵינוֹן רְתִיכִין אֶקְרוּן נְדִיב לֵב. כָּל: לְאַכְלָלָא כָּל שְׂאֵר רְתִיכִין. לֵב. מֵאֵי לֵב. הֵינּוּ רְזָא דְכִתְיֵב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תַמִּיד. וְדָא אִיהוּ לְבָא דְכִלָּא, וְדָא פְרִסְיָא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא אֶקְרוּן (דף קצ"ח ע"א) לֵב. כָּל נְדִיב לֵב, כְּמָה דְאוּקִימְנָא, דְאַרְבַּע מִשְׁרִיין אֲלִין, כְּלָלָא דְכִלְהוּ אֶקְרוּן בְּרִזָּא חֲדָא, נְדִיב לֵב. תְּרוּמַת יִי, דָּא פְרִסְיָא קְדִישָׁא. וּבְגִין דְאַרְיֵמוּ לָהּ לְעֵילָא, וְסִלְקִין לָהּ לְעֵילָא, אֶקְרִי תְרוּמַת יִי.

וְעַל דָּא, כַּד חֲמָא יְחִזְקָא לְרִזָּא דְחִיּוֹת, דְהוּוּ סִלְקִין, לָא חֲמָא מַהוּ דְסִלְקִין, בְּגִין דְאִיהִי סִלְקָא לְגַבֵּי מַלְפָּא עֲלָאָה בְּגִיזוּ בְטַמִּירָא בִּיקְרָא עֲלָאָה. (שמות לה) וְכָל חֲכָם יֵב בְּכֶסֶם, אֲלִין אֵינוֹן שְׁתִּין מְקוֹרִין, דְאַשְׁקִיָּא עֲלֵמָא, וּמְנַהוֹן אֲתִשְׁקִי. יְבֵאוּ, אֲמָאֵי יְבֵאוּ. אֶלָּא דִּיִּיתוֹן לְמִנְקֻט מַעַם גְּנֻזָּא דְחִיּוֹן. יְבֵאוּ, וְלִבְתֵּר וַיַּעֲשׂוּ מַה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְקִיד לֹון לְאַהֲנָאָה עֲלֵמָא. (שמות לה) קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לִי. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (ישעיה נח) הֲלֵא פְרוֹס לְרַעֲב לְחֶמֶד וְגוֹ'. תָּא חֲזִי, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְבֵר נֶשׁ, כַּד מְסַכְנָא אֲעֲרַע לְגַבֵּיהּ. דְהוּוּ מְסַכְנָא דוֹרוֹנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי, דְשִׁדְר לִיהּ. מֵאֵן דְמִקְבֵּל לִיהּ לְהַהוּא דוֹרוֹנָא בְּסִבְרָא אֲנָפִין, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה.

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְחִיּוֹס לְמְסַכְנָא, וְאַתִּיב לִיהּ נִפְשִׁיָּהּ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סִלִּיק עֲלֵיהּ, כְּאִילוּ הוּא בְרָא לְנִפְשִׁיָּהּ. וְעַל דָּא אֲבִרְהֵם דְהוּוּ חִיּוֹס לְכָל בְּנֵי עֲלֵמָא, סִלִּיק עֲלֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּאִילוּ הוּא בְרָא לֹון, דְכִתְיֵב, (בראשית יב) וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחָרָן.

וְאַף עַל גַּב דְהָא אוּקִימְנָא הֲלֵא פְרוֹס, מֵאֵי פְרוֹס, לְמַפְרָס לִיהּ מִפְּהַ בְּנֵהֲמָא וּמְזוֹנָא לְמִיכָל. דְבֵר אַחַר הֲלֵא פְרוֹס, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דניאל ה) פְּרִיס פְּרִיסָת וְגוֹ'. דְבַעֵי לְמַפְרָס פְּרִיסוֹן דְנֵהֲמָא קִמִּיָּה, בְּגִין דְלָא לְכִסִּיף. וַיִּפְרוֹס קִמִּיָּה בְּעֵינָא טָבָא. לְחֶמֶד, לְחֶסֶם לָא כְּתִיב, אֶלָּא לְחֶמֶד. הַהוּוּ דִילְךָ מִמְמוֹנְךָ, וְלָא דְגִזְלוֹ, וְלָא דְעֶשֶׂק, וְלָא דְגִנְבָה. דְאֵי הַכִּי, לָאוּ זְכוּתָא הוּא, אֶלָּא ווִי לִיהּ, דְאַתִּי לְאַדְכָּרָא חוֹבוֹי. כְּגוֹוֹנָא דָּא קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, לְאַרְמָא מְמָה דְלִכּוֹן, וְלָא מַעֲשֶׂק, וְלָא מְגִזְל, וְלָא מְגִנְבָה, וְהָא אוּקִמְוָה.

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יֶצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֲזִלִּי בְאַרְחָא, עַד דְהוּוּ אֲזִלִּי, פִּגַע בְּהוּ רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְדָאֵי שְׁכִינְתָא בְּהָדָן. כַּד מְטָא לְגַבֵּייהוּ, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב, (מלכים א ח) מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא בְחַרְתִּי בְעִיר מִכָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲבַחַר בְּדוֹד וְגוֹ' לְבָנוֹת בֵּית לְהִיּוֹת שְׁמֵי שָׁם. הָאֵי קָרָא, לָאוּ רִישִׁיָּהּ סִיפִיָּהּ, וְלָאוּ סִיפִיָּהּ רִישִׁיָּהּ, דְכִתְיֵב

לא בחרתי בעיר, ואבחר בדוד, מאי האי עס האי. ואבחר בירושלם מבעי ליה.

אלא כד קודשא בריך הוא אית רעותא קמיה למבני קרתא, אסתפל בקדמיתא, בההוא רישא דנהיג עמא דקרתא, ולבתר בני קרתא, ואייתי לעמא ביה. הך הוא דכתיב לא בחרתי בעיר, עד דאסתפלנא בדוד, למהוי רעיא על ישראל. בגין דמתא וכל בני מתא, פלהו קיימין ברעיא דנהיג לעמא, אי רעיא איהו טבא, טב ליה, טב למתא, טב לעמא. ואי רעיא איהו בישא, ווי ליה, ווי למתא ווי לעמא. והשתא אסתפל קודשא בריך הוא בעלמא, וסליק ברעותיה למבני ליה, ואוקים ברישא לדוד, הך הוא דכתיב ואבחר בדוד עבדי. (ס"א ואוקים ברישא דדרא לרבי שמעון וחבריה למיקם קמיה)

מלתא חדתא שמענא. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יי אלהיו. וכי אל יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק, אלא אל יעקב. בגין דיעקב לא אתרחיץ באבוהי, ולא באמיה, כד ערק קמי אחוי, ואזל יחידאי, בלא ממונא, כמה דאת אמר (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן הזה, ואיהו אתרחיץ ביה בקודשא בריך הוא, דכתיב, (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו'. וכלא שאיל מקמיה דקודשא בריך הוא, ויהב ליה.

דף קצ"ח ע"ב

שברו על יי אלהיו. שברו, ולא אמר תקותו, ולא בטחונו, אלא שברו. אל תקרי שברו, אלא שברו. דניחא להו לצדיקיא, לתברא גרמייהו, ולא לתברא תבירו על תבירו, וכלא על יי אלהיו. כמה דאת אמר, (תהלים מה) כי עליך הורגנו כל (דף קצ"ח ע"ב) היום. כי עליך נשאנו חרפה.

פגוונא דיעקב, דכתיב וירא יעקב כי יש שבר במצרים, דהא תבירו דגלותא, חמא דהוה ליה במצרים, ושוי תוקפיה בקודשא בריך הוא. ובנוי דיעקב סבלו תבירו דגלותא, ולא אשתנו מגו רזא דמהימנותא דאבהתהון ושמא דקודשא בריך הוא הוה בגלותא רגילא בפומייהו.

ועל דא כתיב במשה, (שמות ג) ואמרו לי מה שמוי מה. בגין דהוה ידעי ליה, ולא אנשו ליה לעלמין, וסבלו תבירו דגלותא על קודשא בריך הוא, ובגין כד זכי לפורקניו ולנסיו ולא תנון סגיאינו.

ואתון קדישין עליוניו, דסבלין תבירו דגופא מאתר לאתר על קודשא בריך הוא, על אחת כמה וכמה דזכאין אתון למעבד לכו נסיו ופורקניו, ותזכון לחיי עלמא דאתי. אזלו פלהו כחדא.

פתח ואמר (שמות לה) קחו מאתכם תרומה ליי כל נדיב לבו יביאה וגו'. תא חזי, בשעתא דבר נש שוי רעותיה, לגבי פולחנא דמאריה, ההוא רעותא

סליק בקדמיתא על לבא, דאיהו קיומא ויסודא דכל גופא. לבתר סליק
ההוא רעותא טבא, על כל שייפי גופא. ורעותא דכל שייפי גופא, ורעותא
דלבא, מתחבראון כחדא, ואינון משכין עלייהו זיהרא דשכינתא לדיירא
עמהון, ונהוא בר נש איהו חולקא דקודשא בריך הוא הוי, הדא הוא
דכתיב קחו מאתכם תרומה. מאתכם הוה אמשכותא, לקבלא עלייכו
ההיא תרומה, למחוי חולקא ליי.

ואי תימא דלאו ברשותיה דבר נש קיימא מלה. תא חזי, מה כתיב כל נדיב
לבו יביאה את תרומת יי. כל נדיב לבו ודאי, מאן דיתרעי לביה, ומשיך
לה לשכינתא לגביה. הדא הוא דכתיב יביאה, אף על גב דאיהו
באסתלקותא לעילא, יביאה מאתר עלאה, לאמשכא לדיירא עמיה.

וכד תיתי לאשראה עמיה, כמה ברפאן וכמה עתרא תיתי עמה. הדא הוא
דכתיב זהב וכסף ונחשת. לא יחסר ליה כל עתרא דעלמא. דא לשאר בני
עלמא. אבל אתון קדישין עלינון, קחו מאתכם תרומה ליי. אמר רבי
חייא, מאן דשרי לארמא, הוא גרים.

פתח רבי אבא ואמר, (יונה ב) ויאמר יי לדג וגו', וכי באן אתר אמר ליה.
אלא בשעתא דברא קודשא בריך הוא עלמא בעובדא דבראשית, ביומא
חמישאה ברא נוני ימא. כדיון פקיד ואמר, דיהא זמין חד נונא למבלע
ליונה, ויהא במעוי תלתא יומין ותלת לילון, ולבתר דירמי ליה לבר.

ולא דא בלחודוי, אלא כל מה דעבד קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית,
בכלא אתני עמיה. ביומא קדמאה ברא שמא, אתני עמהון דיסליק
לאליהו השמימה בגו סערה, וכן הוה, דכתיב, (מלכים ב ב) ויעל אליהו
בסערה השמים. בההוא יומא ברא נהורא, ואתני עמיה דיחשיך לשמשא
במצרים תלתא יומין, דכתיב, (שמות י) ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים
שלשת ימים.

ביומא תניינא ברא רקיעא, דיהא מפריש בין מיא למיא, כדכתיב (בראשית
א) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. ואתני
עמהון קודשא בריך הוא, דמא יהון מפרישין לישראל בין טומאה
לטהרה, לאתדכאה בהו, וכד הוה.

ביומא תליתאה אפיק ארעא מגו מיא, ואכניש למיא, ועבד מההוא כנישו
דאתכנשו לאתר חד, ימא. ואתני בימא למעבר לישראל בגויה ביבשתא,
ולמטבע למצראי, וכד הוה, דכתיב, (שמות יד) וישב הים לפניו בקר לאיתנו.
אל תקרי לאיתנו, אלא לתנאו, למה דאתני עמיה קודשא בריך הוא,
בעובדא דבראשית. תו אתני בארעא, דתפתח ית פומהא במחלקותא
דקרח, ותבלע לקרח ולכל כנישתיה, וכד הוה, דכתיב, (במדבר טז) ותפתח
הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח.

דף קצ"ט ע"א

בְּיוֹמָא רְבִיעָא, בְּרָא שְׁמַשׁ וְסִיְהָרָא, דְּכְתִיב יְהִי מְאֹרֶת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאַתְּנִי עִם שְׁמַשׁ, לְמַהוּי קָאִים בְּפִלְגּוּ שְׁמַיָא בְּיוֹמֵי דִּיהוּשְׁעָ, (דף קצ"ט ע"א) דְּכְתִיב, (יהושע י יב) וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם. אַתְּנִי בְּכַכְבֵּינָא לְמַעְבַּד קָרְבָא בְּסִיְסָרָא, דְּכְתִיב, (שופטים ה) הַכְּכָבִים מִמְּסֻלוֹתֵם נִלְחַמוּ עִם סִיְסָרָא.

בְּיוֹמָא חֲמִישָׁא בְּרָא נוּגֵי יַמָּא, וְעוֹפֵי דְשְׁמַיָא, אַתְּנִי בְּעוֹפֵי לְמִיזֵן עוֹרְבִים לְאַלְיָהוּ, בְּזַמְנָא דְעֶצֶר לְשְׁמַיָא, דְּכְתִיב, (מלכים א יז) וְאַתְּ הָעוֹרְבִים צוּיְתִי לְכַלְפֵּלְךָ שָׁם. צוּיְתִי דִיִּיקָא. וְאַתְּנִי בְּנוּגֵי יַמָּא לְאַזְדַּמְנָא נוּנָא חַד, לְמַבְלַע לִיָּה לְיוֹנָה, וְלֹאֲשֻׁדָּאָה לִיָּה לְבַר.

בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בְּרָא לְאַדָם, וְאַתְּנִי עַמִּיָּה, דְּתַפּוֹק מְנִיָּה אַתְתָּא, דְּתִיזוֹן לְאַלְיָהוּ, דְּכְתִיב, (מלכים א יז) הִנֵּה צוּיְתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְפֵּלְךָ. הִנֵּה צוּיְתִי, מְיוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא. וְכֹן בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְאַתְחַדֵּשׁ בְּעֲלֵמָא, קוֹדֶשׁא בְּרִיָּךְ הוּא פְּקִיד הוּא עוֹבְדָא מְיוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא. אוּף הָכָא, וַיֹּאמֶר יְיָ לְדָג. וַיֹּאמֶר, מִשִּׁית יוֹמִין דְּבְרָאֲשִׁית קְאָמֶר לִיָּה.

הָכָא אִית לֹן סַמְדָּ בְּעֲלֵמָא, עַל עוֹבְדִין דְּבַנֵּי נְשָׂא בְּהַאי עֲלֵמָא. יוֹנָה דְנַחַת לְסַפִּינָה, דָּא אִיְהִי נְשֻׁמְתָא דְבַר נֶשׁ, דְנַחַתָּא לְהַאי עֲלֵמָא לְמַהוּי בְּגוּפָא דְבַר נֶשׁ. אַמַּאי אַתְקֶרִי יוֹנָה. בְּגִין דְּכִינֹן דְאַשְׁתַּתְּפַת בְּגוּפָא, כְּדִין אִיְהִי יוֹנָה בְּהַאי עֲלֵמָא. כְּמָה דְאַתְמַר, (ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְכְדִין בַּר נֶשׁ אֲזִיל בְּהַאי עֲלֵמָא, כְּסַפִּינָה בְּגוּ יַמָּא רַבָּא, דְחַשִּׁיבַת לְאַתְבְּרָא, כְּמָה דְאַתְ אָמֶר (יונה א) וְהֶאֱנִיָּה חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבֵּר.

וְבַר נֶשׁ כְּדִין אִיְהוּ בְּהַאי עֲלֵמָא חֲטִי, וְחַשִּׁיב דְעֶרְק מִקְמֵי מְאֹרִיָּה. וְלֹא אֲשַׁגַּח בְּהַהוּא עֲלֵמָא. וְכְדִין אֲטִיל קוֹדֶשׁא בְּרִיָּךְ הוּא רוּחַ סְעָרָה תַּקִּיפָא. דָּא אִיְהִי גְזִירַת דִּינָא, דְקִיִּימָא תְדִיר קִמֵי קוֹדֶשׁא בְּרִיָּךְ הוּא. וּבְעַאת דִּינָא דְבַר נֶשׁ מִקְמֵיָּה, וְדָא אִיְהוּ דְקָא מְטִי לְסַפִּינָה, וְאַדְכַּר חוּבּוּי דְבַר נֶשׁ לְאַתְפְּסָא לִיָּה.

כְּיִן דְאַתְפֶּס בַּר נֶשׁ עַל יְדָא דְהַהִיא סְעָרָה בְּבִי מְרַעִיָּה, מַה כְּתִיב וַיִּזְנֶה יָרֵד אֶל יַרְכָתֵי הַסַּפִּינָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּירָדָם. אַף עַל גַּב דְבַר נֶשׁ בְּבִי מְרַעִיָּה, נְשֻׁמְתָא לֹא אַתְעֶרַת לְאַתְבָּא קִמֵי מְאֹרִיָּה, לְמַפְרַק חוּבּוּי. מַה כְּתִיב, וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחוּבֵל. מֵאֵן רַב הַחוּבֵל. דָּא יֶצֶר טוֹב, דְאִיְהוּ מְנַהִיג כְּלָא. וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ נִרְדָם קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ'. לֹא שְׁעַתָּא הוּא לְמַדְמָד, דְהָא סְלָקִין לָךְ לְדִינָא, עַל כֹּל מָה דְעַבְדַּת בְּהַאי עֲלֵמָא, תוּב מְחוּבָדָּ.

אַסְתַּכֵּל בְּמַלְיִן אֵלִין, וְתוּב לְמֹאֲרָךְ. מַה מְלֹאכְתָךְ דְאַתְ עֲסַקַת בְּהַאי עֲלֵמָא, וְאוּדִי עֲלֵה קִמֵי מְאֹרָךְ. וּמֵאֵין תְּבָא, אַסְתַּכֵּל מֵאֵין בְּאַת, מְטַפָּה סְרוּחָה, וְלֹא תַתְגָּאֵי קִמֵיָּה. מַה אַרְצָךְ, אַסְתַּכֵּל דְהָא מְאֹרְעָא אַתְבְּרִיָּאָת, וְלֹאֲרַעָא תִיתוּב. וְאִי מְזָה עִם אַתְהָ, אַסְתַּכֵּל אִי אִית לָךְ זְכוּ דְאַבְהוֹן, דְיִגִּין עֲלָךְ.

כִּינּוּן דְּסִלְקִין לִיה לְדִינָא, בְּבִי דִינָא דְלַעֲיִלָא, הֵהִיא סְעָרָה, דְּאִיהִי גְזֵרַת דִּינָא, דְּסָעִיר עָלֶיהָ דְּבֵר נֶשׁ, תְּבַעַת מִן מַלְכָּא לְמִידָן אֵינוּן תְּפִיסִין דְּמַלְכָּא, וְכִלְהוּ אֲתֵינן חַד חַד קִמִּיה. בֵּיה שְׁעָתָא אֲתִקְרִיבוּ בֵּי דִינָא. אֵית מְנַהוֹן דְּפִתְחֵי בְּזִכּוֹת, וְאֵית מְנַהוֹן דְּפִתְחֵי בְּחוּבָה. וְגִזְרַת דִּינָא תְּבַעַת דִּינָא.

וְאִי הֵהוּא בֵּר נֶשׁ לֹא זָכִי בְּדִינָא, מַה פְּתִיב. וַיִּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיְבֻשָּׁה וְלֹא יָכְלוּ. מִשְׁתַּדְּלִין אֵינוּן דְּאִירוּ זְכוּתֵיהָ לְאַתְבָּא לִיה לְהֵאֵי עֲלָמָא, וְלֹא יָכְלוּ. מַאי טַעְמָא. כִּי הֵיךְ הוּלְדָן וְסוּעֵר עֲלֵיהֶם, גְּזֵרָה דִּינָא, אֲזִיל וְסָעִיר בְּחוּבֵי דְּבֵר נֶשׁ, וְאַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶוּ.

כְּדִין נַחְתִּין עָלֶיהָ תִּלְת שְׁלִיחִין מִמְּנָן, חַד, דְּכִתִּיב כָּל זְכוּוֹן, וְכָל חוּבִין, דְּעֵבֵד בֵּר נֶשׁ בְּהֵאֵי עֲלָמָא. וְחַד דְּעֵבִיד חוּשְׁבֹן יוֹמוֹי. וְחַד דְּהוּה אֲזִיל עֲמִיה, כְּדִ הוּה בְּמַעֵי אֲמִיה. וְהֵא אֲוִקִימָנָא דְּגִזְרַת דִּינָא לֹא שְׁכִיךְ, עַד הֵהוּא זְמָנָא דְּכִתִּיב, וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה. וַיִּשְׂאוּ: כְּדִ נְטָלִי לִיה מִבֵּיתֵיהָ, לְבִי קִבְרִי.

דף קצ"ט ע"ב

כְּדִין מְכַרְזִי עֲלוֹי. אִי אִיהוּ זְכָאָה, מְכַרְזִי עָלֶיהָ וְאַמְרִי, הָבוּ יָקָר לְדִיוִקְנָא דְּמַלְכָּא, (ישעיה נז) יבא שלום ינוחו על משכבותם הלך נכחו. מָנָא לֹן. דְּכִתִּיב, (ישעיה נח) וְהִלְךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה (דף קצ"ט ע"ב) כְּבוֹד יְיָ יֵאֲסֹפֵךְ. וְאִי חִיבָא אִיהִי, מְכַרְזִי עָלֶיהָ וְאַמְרוּ, וְוִי לִיה לְפִלְגְנָא. טַב לִיה דְּלֹא יִתְבָּרִי. כְּדִין מַה פְּתִיב, וַיִּטְלְהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזְעָפוֹ. כְּדִ עָאֲלִין לִיה לְבִי קִבְרִי דְּאִיהוּ אֲתֵר דִּינָא. כְּדִין גְּזֵרַת דִּינָא דְּהוּה סָעִיר, שְׁכִיךְ מִזְעָפִיה. וְנוּנָא דְּבִלַע לִיה, דָּא אִיהוּ קִבְרָא.

מַה פְּתִיב, וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג. מְעוֹי דְּדָג, דָּא אִיהוּ בְּטוֹן שְׂאוֹל. מְנָלָן. דְּכִתִּיב, (יונה ב) מִבְּטוֹן שְׂאוֹל שׁוּעַתִּי. וְאִיהוּ בְּמַעֵי דְּנוּנָא הוּה, וְקִאֲרִי לִיה בְּטוֹן שְׂאוֹל, שְׁלֶשָׁה יָמִים וּשְׁלֶשָׁה לַיְלוֹת, אֲלִין תִּלְת יוֹמִין, דְּבֵר נֶשׁ בְּקִבְרָא, וְאַתְבָּקְעוּ מְעוֹי.

לְבַתֵּר תִּלְתָּא יוֹמִין, הֵהוּא טְנוּפָא אֲתֵהֲפֵךְ עַל אֲנָפוּי, וְאוּמֵר לוֹ טוֹל מַה דִּיִּהֲבַת בֵּי. אַכְלַת וְשִׁתִּית כָּל יוֹמָא, וְלֹא יִהְבַּת לְמִסְכְּנִי, וְכָל יוֹמָךְ הוּוּ כְּחִגִּין וְכְמוּעֵדִין, וּמִסְכְּנִי הוּוּ כְּפִנִין, דְּלֹא אַכְלוּ בְּהַדָּךְ, טוֹל מַה דִּיִּהֲבַת בֵּי. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (מלאכי ב) וְזָרִיתִי פָּרַשׁ עַל פְּנִיכֶם וְגו', וְהֵא אֲוִקִימָנָא.

לְבַתֵּר דָּא, מִתְלַתָּא יוֹמִין וְלִהְלָאָה, כְּדִין אֲתֵדָן בֵּר נֶשׁ מְעִינוּי, מִיְדוּי, וּמִרְגְּלוּי, וְאוּקְמוּהָ עַד תִּלְתִּין יוֹמִין. כָּל אֵינוּן תִּלְתִּין יוֹמִין, אֲתֵדָנוּ נְפֻשָּׁא וְגוּפָא כְּחָדָא. וּבְגִינֵי כְּדִ אֲשִׁתְּכַח נִשְׁמַתָּא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, דְּלֹא סִלְקַת לְאַתְרָה. כְּאַתְתָּא דִּיִּתְבַּת לְבֵר, כָּל יוֹמֵי מִסְאַבוּתָא. לְבַתֵּר, נִשְׁמַתָּא סִלְקָא, וְגוּפָא אֲתֵבְלִי בְּאַרְעָא. עַד הֵהוּא זְמָנָא דִּיִּתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיתֵינָא.

וְזַמִּינָא קְלָא חֲדָא לְאַתְעָרָא בְּבֵי קַבְרֵי, וְיִימָא, (ישעיה כו) הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי
עֶפְרָיִם כִּי טַל אֲזָרוֹת טַלְדָּה וְאַרְצָה רְפָאִים תִּפִּיל. אֵימַתִּי יְהֵא דָא. בְּזַמְנָא
דִּיתְעֵבֶר מְלֻאָה הַמּוֹת מְעֻלְמָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כה) בִּלְעַל הַמּוֹת לְנַצַּח וְגו'. פִּינּוּ
דְּבִלְעַל הַמּוֹת לְנַצַּח, לְבַתֵּר, וּמַחָה יְיָ אֱלֹהִים דְּמַעָה מַעַל כָּל פְּנִים וְחֲרַפְתָּ
עִמּוֹ יִסִּיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ. כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יְיָ לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל
הַיַּבֶּשֶׁה.

פִּינּוּ דְאַתְעָרָא הַהוּא קְלָא בְּיַי קַבְרֵי, כְּדִין כָּל קַבְרֵי יִקִּיאוּ לְאִינוּן מְתִיבָא
דְּבַהוּן לְבַר. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וְאַרְצָה רְפָאִים תִּפִּיל. מָאִי תִפִּיל. דִּיקִיא לּוֹן
לְבַר. רְפָאִים, מַהוּ רְפָאִים. דְּקַבִּילוּ. אֲסוּתָא כְּמַלְקָדְמִין, וְאַתְסִיאוּ גְרַמִּין
בְּגְרַמִּין. וְאַלִּין אֶקְרוּן רְפָאִים.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (בשאר עובדי כוכבים ומזלות) (ישעיה כו) רְפָאִים בַּל יִקוּמוּ.
אֶלָּא וְדָאִי כָּל עֲלָמָא יִתְסוּן גְרַמִּין בְּבֵי קַבְרֵי, אֲבָל מְנַהוּן יִקוּמוּן, וּמְנַהוּן
לָא יִקוּמוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב רְפָאִים בַּל יִקוּמוּ. זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן דִּישְׂרָאֵל,
דְּכַתִּיב בְּהוּ נְבִלְתֵי יִקוּמוּן. וּבְהָאִי נוֹנָא, אֲשֶׁכְּחָנָא מְלִין לְאַסוּתָא, דְּכָל
עֲלָמָא.

הָאִי נוֹנָא פִּינּוּ דְבִלְעַל לְיוֹנָה מִית. וּבִיָּה הָנָה יוֹנָה תִלְתָּא יוֹמִין, לְבַתֵּר
אֲתַקִּיִּים כְּמַלְקָדְמִין, וְאַקִּי לְיוֹנָה לְבַר, וְהָא אֲוִקְמוּהָ, דְכַתִּיב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה
אֶל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְעֵי הַדָּגָה. כְּתִיב הֲכָא הַדָּגָה, וְכַתִּיב הַתָּם (שמות ז) וְהַדָּגָה
אֲשֶׁר בַּיָּאֹר מֵתָה, וְהָא אֲוִקְמוּהָ. כְּגוֹנוֹנָא דָּא, זְמִינַת אֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל
לְאַתְעָרָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְאַרְצָה רְפָאִים תִּפִּיל.

וְהָא אֲוִקִּימָנָא, דְשִׁבְעָה דִּינִין יַחְלִפוּן עָלֶיהָ דְבַר נֶשׁ, כְּדִן נְפִיק מְהָאִי עֲלָמָא.
חַד, הַהוּא דִּינָא עֲלָאָה, כְּדִן נְפִיק רוּחָא מִן גּוֹפָא. ב', כְּדִן עוֹבְדוּי וּמְלוּי אֲזִלִּין
קַמִּיָּה וּמְכַרְזִי עֲלוּי. ג', כְּדִן עֵינִיל לְקַבְרָא. ד', דִּינָא דְקַבְרָא. ה', דִּינָא
דְּתוֹלְעָתָא. ו', דִּינָא דְגִיָּהֲנָם. ז', דִּינָא דְרוּחָא דְאֲזִלָּא וְשִׁאֲטָת בְּעֲלָמָא, וְלָא
אֲשִׁפְחַת אֲתֵר נִיָּחָא, עַד דִּישִׁתְּלִים עוֹבְדוּי. בְּגִין דָּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַסְתְּכֻלָּא
תְּדִיר בְּעוֹבְדוּי, וַיִּתּוּב קַמִּי מְרִיָּה.

וְכַד אֲסַתְּכַל דְּוֹד מְלַכָּא בְּדִינִין אֲלִין דְבַר נֶשׁ, אֶקְדִּים וְאָמַר (תהלים קד) בְּרַכִּי
נַפְשִׁי אֶת יְיָ, עַד לֹא תִפּוֹק מִן עֲלָמָא, בְּעוֹד דְּאֲנִתְּ אֲשִׁתְּכַחַת עִם גּוֹפָא. וְכָל
קַרְבֵי אֶת שֵׁם קְדֻשׁוֹ, אִינוּן שְׁיִיפֵי גּוֹפָא, דְּמִשְׁתַּתְּפִי כְּחֲדָא בְּרוּחָא. הַשְׁתָּא
דְּתִשְׁתַּכְּחוּן עִמָּה, אֶקְדִּימוּ לְבְּרַכָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, עַד לֹא יִמְטִי זְמָנָא דְלָא
תִּיכְלּוּן לְבְּרַכָּא, וּלְאַתְבָּא בְּתִיּוּבָתָא, וְעַל דָּא אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ
הַלְלוּיָהּ. אֲתוּ אִינוּן חַבְרֵיָא וְנִשְׁקוּ רִישִׁיָּה.

דָּר ר' ע"א

רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר, (דָּר ר' ע"א) (שמות לה) קָחוּ מֵאַתְכֶם תְּרוּמָה לַיְיָ. תָּא חֲזִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדִן בְּרָא עֲלָמָא, לָא בְּרָא לִיָּה, אֶלָּא בְּגִין דִּיִּיתוּן יִשְׂרָאֵל,

וּיִקְבְּלוּן אוֹרֵייתָא. בְּאוֹרֵייתָא אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, וְעַל אוֹרֵייתָא קִימָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (וּרְמִיָה ל) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. אוֹרֵייתָא אִיהִי אֲרַכָּא דְחַיִּי בְּהַאי עֲלֵמָא, וְאֲרַכָּא דְחַיִּי בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי.

וְכָל מָאן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, כְּאֵלוּ אֲשְׁתַּדַּל בְּהִיכְלִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. דְּהִיכְלָא עֲלָאָה דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אוֹרֵייתָא אִיהִי. וְכַד בְּרַ נֶשׁ עֲסִיק בְּאוֹרֵייתָא, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא קְאִים תַּמּוֹן, וְאַצִּית לְקַלִּיָּה, כְּמָה דְכְתִיב, (מְלַאכִי ג) וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וְגוֹי'. וְאַשְׁתַּזִּיב בְּרַ נֶשׁ מִתַּלְתַּל דִּינִין: מְדִינָא דְהַאי עֲלֵמָא. וּמְדִינָא דְמִלְאַדְ הַמּוֹת, דְּלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עָלֶיהָ. וּמְדִינָא דְגִיְהֵנְס.

וַיִּכְתֹּב סֵפֶר (עִי ע"א) זְכָרוֹן. מַאי אִיהוּ. אֶלָּא אִית סֵפֶר לְעֵילָא, וְאִית סֵפֶר לְתַתָּא. זְכָרוֹן אֲתֵר (נ"א אֲת) קִימָא קְדִישָׁא, דְנִטִּיל וְכִנְיֵשׁ לְגַבִּיָּה, כָּל חִיִּין דְלְעֵילָא. סֵפֶר זְכָרוֹן תַּרְוֵין דְרַגְוִין דְאִינוּן חַד, וְרַזָּא דָא שֵׁם יְהוֹיָה שֵׁם חַד. יְהוֹיָה חַד. וְכֻלָּא מְלָה חַדָּא.

בְּגִין דְאִית שֵׁם, וְאִית שֵׁם, שֵׁם (קס"ב ע"א) לְעֵילָא, דְאִיהוּ אֲתַרְשֵׁים (ס"א אקרי שם) מְמָה דְלֹא יָדִיעַ, וְלֹא אֲתַרְמִיז בִּידִיעָה כְּלָל. וְדָא אֶקְרִי נְקוּדָה (צ"ג ע"א) עֲלָאָה. שֵׁם לְתַתָּא, דְאֶקְרִי שֵׁם, (דְּבֵרִים ד) מְקַצָּה הַשְּׁמַיִם וְעַד קַצָּה הַשְּׁמַיִם, בְּגִין דְקַצָּה הַשְּׁמַיִם אֶקְרִי זְכָרוֹן. וְהַאי שֵׁם, אִיהוּ נְקוּדָה דְלְתַתָּא, דְאִיהוּ שֵׁם מַהְהוּא זְכָרוֹן, דְאִיהוּ קַצָּה הַשְּׁמַיִם, דְנִטִּיל כָּל חִיִּין דְלְעֵילָא. וְדָא אִיהוּ קַצָּה הַשְּׁמַיִם דְלְתַתָּא. וְשֵׁם דִּילִיָּה אִיהִי נְקוּדָה דְלְתַתָּא. נְקוּדָה דָא, אִיהוּ סֵפֶר דְקִימָא בְּחוּשְׁבָנָא, וְדָא הוּא וְלַחוּשְׁבֵי שְׁמוֹ. סֵפֶר דְקִימָא, וְשֵׁם, חַד מְלָה הוּא, בְּכָל סְטָרִין.

נְקוּדָה דָא בְּגִין דְקִימָא בְּאַמְצָעִיתָא, אִיהִי עֲלָאָה עַל כָּל דְאַתְאַחְדוֹן בְּהַ. שִׁית סְטָרִין, אֲתַתְאַחְדוֹן בְּסֵפֶר (קל"ז ע"ב) עֲלָאָה, וְאִיהוּ עֲלָאָה עֲלִיָּהוּ. שִׁית סְטָרִין אֲתַתְאַחְדוֹן בְּסֵפֶר תַּתָּאָה, וְאִיהוּ עֲלָאָה עֲלִיָּהוּ. וְעַל דָּא, סֵפֶר עֲלָאָה, סֵפֶר תַּתָּאָה, וְכֻלָּא אֶקְרִי תוֹרָה.

מַה בֵּין הַאי לְהַאי. אֶלָּא, סֵפֶר עֲלָאָה אִיהוּ תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. בְּגִין דְאִיהִי (ר"י"ד ע"א, שְׁמִינִי מ' ע"ב) סְתִימָא, וְלֹא קִימָא אֶלָּא בְּכַתְבָּא, דְתַמּוֹן אִיהוּ אֲתֵר לְאַתְגְּלָאָה לְתַתָּא. וּמָאן אִיהוּ עֲלֵמָא דְאַתִּי. סֵפֶר תַּתָּאָה, דָּא תוֹרָה דְאֶקְרִי תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, וּמָאן אִיהוּ עַל פֶּה, אֶלִּין רְתִיכִין דְלְתַתָּא, דְאִיהִי קִימָא עֲלִיָּהוּ. וּבְגִין דְלֹא אִינוּן בְּכֻלָּא דְכְתִיבָה דְלְעֵילָא, אֶקְרוּן עַל פֶּה.

וְתוֹרָה דָּא קִימָא עַל פֶּה, בְּגִין דְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים וְתוֹרָה עֲלָאָה, אֶף עַל גַּב דְאִיהִי קִימָא לְעֵילָא, לֹא אֶקְרִי עַל הַכְּתָב, אֶלָּא שְׁבַכְתָּב, דְקִימָא בְּכַתְבָּא, וְהַהוּא כְּתָב אֲתַעְבִּיד הִיכְלָא לְגַבִּיָּה, וְאִיהִי קִימָא גּוֹ הַהוּא הִיכְלָא, וְאַתְטַמְרַת תַּמּוֹן. וּבְגִין כֵּן אֶקְרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְלֹא עַל כְּתָב.

אָבֵל תּוֹרָה דִּלְתַתָּא, אִיהִי קַיִמָא עַל רְתִיכָהָ, וְאַקְרִי עַל פָּה, דְּקַיִמָא עַלִּיהוּ. וּבְגִין דְּלֹא אֶתְחַשְׁבֵּת (נ"א אֶתִּיהִיבֵת) מְלָגוּ, מְכַלְלָא דְכַתִּיבָה, לֹא אֶתְעַבְדוּ הִיכְלָא לְהֵאֵי נְקוּדָה, כְּהֵאֵי נְקוּדָה עֲלָא. וּבְגִין דְּקַיִמָא עַלִּיהוּ אַקְרִי תְרוּמָה.

תּו שְׂמַעְנָא מְבוּצִינָא קַדִּישָׁא. תְרוּמָה. מַהוּ תְרוּמָה. כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא, תְרִי מִמָּאָה. תָּא חֲזִי, כָּל אֵינוֹן דְרַגִּין קַדִּישִׁין, דִּי בְרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְגְּלִי בְהוֹן, אֵינוֹן עֶשֶׂר דְרַגִּין, וְאֵינוֹן עֶשֶׂר אַמְרִין, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ. וְאַלִּין עֶשֶׂר סְלָקִין לְמָאָה, וְכַד אַצְטְרִיךְ לֹן לְהֵאֵי נְקוּדָה תַתָּאָה לְאַרְמָא לְהָ, אֶסִיר לֹן לְנִטְלָא לְהָ בְלַחוּדָהָ. אֶלָּא לְהָ וּלְבַעְלָהָ. וְאֵינוֹן תְרִי מֵאֵינוֹן מָאָה דְקַאֲמְרִין, בְּגִין דְלֹא אַצְטְרִיךְ לְאַפְרָשָׁא לֹון כְּלָל, אֶלָּא לְיַחְדָּא לְהָ וּלְבַעְלָהָ. וְעַל דָּא אֶתְקַרִי תְרוּמָה בְכַלְלָא חֲדָא.

דָּר ר' ע"ב

וְתָא חֲזִי, בְּכָל יוֹמָא כְרוּזָא קַאֲרִי, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּכוּ קַיִמָא מְלָה דָּא, וְדָא הוּא (שְׁמוֹת לַה) (דָּר ר' ע"ב) קַחוּ מֵאַתְכֶם תְרוּמָה לִי. וְאִי תִימָא דְקַשְׁיָא מְלָה עַלִּיכוּ. כָּל נְדִיב לְבוּ יְבִיאָהּ.

מַהוּ יְבִיאָהּ. אֶלָּא מְהֵכָא אֹולִיפְנָא רְזָא לְצְלוּתָא. דְבַר נֶשׁ דְדַחִיל לְמַאֲרִיהָ וּמְכוּיִן לְבִיהָ וְרַעוּתִיהָ בְצְלוּתָא, אֶתְקִין תַקוּנָא דְלַעִילָא, כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא. בְּקַדְמִיתָא בְשִׁירִין (קַצ"ז ע"א) וְתוֹשְׁבָחוֹ, דְקַאֲמְרִין מְלַאכִין עֲלֵאִין לַעִילָא. וּבַהֲהוּא סְדוּרָא דְתוֹשְׁבָחוֹ דְקַא אֲמַרִי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אִיהִי קְשִׁיטַת גְרַמָּהָ, וְאַתְתַּקְנַת בְּתַקוּנָהָ. כְּאַתְתָּא דְאַתְקַשְׁטַת לְבַעְלָהָ.

וּבְסְדוּרָא דְצְלוּתָא, בְּהֵהוּא תַקוּנָא דְצְלוּתָא דְמִיוֹשֵׁב, אֶתְקִינוּ עוּלְמַתָּהָ וְכָל אֵינוֹן דִּילָהּ. וּמְתַקְשְׁטוּן כָּל אֵינוֹן בְּהַדָּה, לְבַתֵּר דְאַתְתַּקְנוּ כְּלָא וְאַתְסְדְרוּ, כַּד מְטוּ לְאַמַּת וְנִצִּיב, כְּדִין כְּלָא מְתַתַּקְנָא, אִיהִי וְעוּלְמַתָּהָ, עַד דְמְטוּ לְגַאֵל יִשְׂרָאֵל, כְּדִין אַצְטְרִיךְ לְמִיקָם כְּלָא עַל קִיוּמִיהוּ.

בְּגִין דְכַד בַּר נֶשׁ מְטִי לְאַמַּת וְנִצִּיב, וְכְלָא אֶתְתַּקְנוּ. עוּלְמַתָּהָ נְטִילִי לְהָ, וְאִיהִי נְטִילַת גְרַמָּה לְגַבִּי מְלַכָּא עֲלָאָה. כִּיֹּון דְמְטוּ לְגַאֵל יִשְׂרָאֵל, כְּדִין מְלַכָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה נְטִיל בְּדְרַגוּי, וְנַפִּיק לְקַבְלָא לְהָ.

וְאַנֹן, מְקַמִּי מְלַכָּא עֲלָאָה בְעִינֹן לְקַיִמָא עַל קִיוּמָנָא, בְּאַיְמַתָּא בְרַעְדָּה. דְהָא כְּדִין אוֹשִׁיט יְמִינִיהָ לְגַבָּה, וּלְבַתֵּר שְׂמַאלֶיהָ, דְשִׁיגִי לְהָ תַחֲוֹת רִישָׁהּ, וּלְבַתֵּר אֶתְחַבְּקוּ תְרוּוּיָהּ כְּחֲדָא בְנִשְׁיָקוּ. וְאַלִּין אֵינוֹן תַלְתַּת קַדְמִיתָא, וּבְעִי בַר נֶשׁ לְשִׁוּוָּאָה לְבִיהָ וְרַעוּתִיהָ, וּלְכוּוּנָא בְכָל הֵנִי תַקוּנִין וְסְדוּרִין דְצְלוּתָא. פּוּמִיהָ וּלְבִיהָ וְרַעוּתִיהָ כְּחֲדָא.

הַשְׁתָּא דְמְלַכָּא עֲלָאָה וּמְטְרוּנִיתָא אֵינוֹן בְּחַבּוּרָא בְּחֲדוּנָה בְּאַיְנוֹן נְשִׁיקִין. מֵאֹן דְאַצְטְרִיךְ לְמִשְׁאַל שְׂאֵלְתִין, יִשְׁאַל. דְהָא כְּדִין שְׁעַתָּא דְרַעוּתָא אִיהוּ.

כִּינּוּן דְּשָׂאִיל בְּרַ נֶשׁ שְׂאֵלְתוּי מִקְמֵי מַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא, כְּדִין יִתְקִין גְּרַמִּיהַ
בְּרַעוּתִיהַ וְלִבִּיהַ לְתַלְתָּא אַחֲרָנִין, לְאַתְעָרָא חֲדוּה דְטְמִירוּ, דְּהָא מְאֵלִין
תְּלַת אַתְבְּרָכָא בְּדַבְּקוּתָא אַחֲרָא. וְיִתְקִין בְּרַ נֶשׁ גְּרַמִּיהַ לְמִיפְק מִקְמֵייהוּ,
וְלֹאֲנַחַא לֹון בְּחֲדוּה גְּנִיזָא דְאֵלִין תְּלַת. וְעַם כָּל דָּא, דִּיהָא רַעוּתִיהַ,
דִּיתְבְּרָכוּן תַּתְּאִי, מְאִינוּן בְּרַכָּאן דְּחֲדוּה טְמִירָא.

וְכִדִין אֲצֻטְרִיד לְמִנְפַּל עַל אֲנַפּוּי, וְלִמְמָסַר נַפְשִׁיהַ, בְּשַׁעֲתָא דְאִיהִי נִקְטָא
נַפְשִׁין רוּחִין. כְּדִין אִיהִי שַׁעֲתָא לְמִמְסָר נַפְשִׁיהַ בְּגוּ אִינוּן נַפְשִׁין דְּאִיהִי
נִקְטָא, דְּהָא כְּדִין צְרוּרָא דְחִיִּי אִיהוּ כְּדַקָּא יֵאוּת.

מִלָּה דָּא שְׂמַעְנָא בְּרַזִין דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, וְלֹא אַתְיִיהִיב לִי רְשׁוּ לְגַלְאָה, בְּרַ
לְכוּ חֲסִידֵי עֲלִיוֹנִין. דְּאִי בְּהִיא שַׁעֲתָא דְאִיהִי נִקְטָא נַפְשִׁין וְרוּחִין בְּרַעוּ
דְּדַבְּקוּתָא חֲדָא, אִיהוּ יִשְׁוֵי לְבִיהַ וְרַעוּתִיהַ לְדָא, וְיִהִיב נַפְשִׁיהַ בְּדַבְּקוּתָא,
בְּהִיא רַעוּתָא, לְאַכְלָלָא לָהּ בְּהִיא דְּבַקוּתָא. אִי אַתְקַבְּלַת בְּהִיא שַׁעֲתָא
בְּהִיא רַעוּתָא, דְּאִינוּן נַפְשִׁין רוּחִין וְנַשְׁמָתִין דְּאִיהִי נִקְטָא. הָאִי אִיהוּ בְּרַ
נֶשׁ דְּאַתְצְרִיר בְּצְרוּרָא דְחִיִּי בְּהִיא עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

וְתוּ דְּבַעֲיָא לְאַתְפַּלְלָא מִכָּל סְטְרִין, מַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא, מְלַעֲיָלָא (קפ"ט ע"א)
וּמִתְתָּא, וְלְאַתְעָטְרָא בְּנַשְׁמָתִין בְּכָל סְטְרִין. אַתְעָטְרַת בְּנַשְׁמָתִין מְלַעֲיָלָא,
וְאַתְעָטְרַת בְּנַשְׁמָתִין מִתְתָּא. וְאִי בְּרַ נֶשׁ יִכְוִין לְבִיהַ וְרַעוּתִיהַ לְכָל דָּא,
וְיִמְסָר נַפְשִׁיהַ מִתְתָּא בְּדַבְּקוּתָא בְּרַעוּתָא כְּמָה דְאַתְמַר. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא קֶאֱרִי לִיהַ שְׁלוֹם לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְּהִיא שְׁלוֹם דְּלַעֲיָלָא. הִיא דְּבְרִיד
לָהּ לְמְטְרוֹנִיתָא וְאַכְלִיל לָהּ וְאַעְטַר לָהּ בְּכָל עֲטְרִין.

אוּף הַכִּי, הָאִי בְּרַ נֶשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא קֶרִי לִיהַ שְׁלוֹם לְתַתָּא, כְּמָה דְאַתְ
אֲמַר (שופטים ו) וַיִּקְרָא לוֹ יְיָ שְׁלוֹם. וְכָל יוֹמוֹי הַכִּי קֶרֶאן לִיהַ לַעֲיָלָא, שְׁלוֹם.
בְּגִין דְּאַכְלִיל וְאַעְטַר לְמְטְרוֹנִיתָא לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְּהִיא שְׁלוֹם לַעֲיָלָא.

דף ר"א ע"א

וְכַד אֲסַתְלַק הִיא בְּרַ נֶשׁ מִהִיא עֲלֵמָא, נַשְׁמָתִיהַ סְלִקָּא וּבְקַעָא בְּכָל אִינוּן
רְקִיעִין, וְלִית מֵאן דְּיִמְחִי בִּידָהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא קֶרִי לָהּ וְאַמַּר (ישעיה נז)
יְבֹא שְׁלוֹם. וְשְׂכִינְתָּא אֲמַרָה, יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם וְגו'. וַיִּפְתַּחוּן לָהּ (דף ר"א
ע"א) תְּלִיסַר טוּרֵי דְאַפְרָסְמוֹנָא דְכִנָּא, וְלֹא יִהִא מֵאן דְּיִמְחִי בִּידָהּ. וְעַל דָּא,
זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּיִשְׁוֵי לְבִיהַ וְרַעוּתִיהַ לְדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּל נְדִיב לְבוֹ
יְבִיאָהּ אֶת תְּרוּמַת יְיָ לְגַבֵּי מַלְכָּא עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתְמַר.

אַרִּים רַבֵּי אַבָּא קְלִיהַ, וְאַמַּר, וּוֵי רַבֵּי שְׂמַעוֹן, אֲנַתְּ בַחֲיִין, וְאַנָּא בְּכִינָא עֲלֵדָּ.
לֹא עֲלֵדָּ בְּכִינָא, אֲלָא בְּכִינָא עַל חֲבַרְיָא, וּבְכִינָא עַל עֲלֵמָא. רַבֵּי שְׂמַעוֹן
כְּבוּצִינָא דְשֶׁרְגָא, דְאַדְלִיק לַעֲיָלָא וְאַדְלִיק לְתַתָּא. וּבְנַהוּרָא דְאַדְלִיק
לְתַתָּא, נַהֲרִין כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא, (נ"א נהיר לעילא) וּוֵי לַעֲלֵמָא, כַּד יִסְתַּלַּק נַהוּרָא
דְּלְתַתָּא בְּנַהוּרָא דְלַעֲיָלָא. מֵאן יְנַהֵר נַהוּרָא דְאַוּרִיתָא לַעֲלֵמָא. קַם רַבֵּי

אבא ונשיק לרבי חייא. אמר ליה מלין אלין הוו תחות ידך, ועל דא קודשא בריך הוא שדרני עד הכא, לאתחברא עמכון זכאה חולקי.

רבי יוסי פתח קרא אבתריה ואמר, (שמות לה) וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו וגו', האי קרא אוקמוה. אבל תא חזי, בשעתא דאמר קודשא בריך הוא למשה, (דברים א) הבו לכם אנשים חכמים ונבונים, אשגח בכל ישראל, ולא אשפח נבונים, הדא הוא דכתיב, ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידועים, ואלו נבונים לא כתיב. ואי תימא דנבון איהו דרגא עלאה מחכם, הכי איהו ודאי.

מה בין האי להאי. חכם, הא אוקמוה, דאפילו תלמיד המחכים לרביה אקרי חכם. חכם, דידע לגרמיה כל מה דאצטרף. נבון כמה דרגין אית ביה, דאסתכל בכלא, וידע בדיליה ובאחרנין. וסימנך, (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. (שמואל ב כג) צדיק מושל וראת אלהים. והכא חכם לב דייקא. בלב חכם, ולא באתרא אחרא, בגין דקיימא בלב, ונבון לעילא ותתא, אסתכל בדיליה ובאחרנין.

פתח ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה וגו', הכא בצלותא דבעי בר נש לצלאה קמיה דקודשא בריך הוא, דאיהי פולחנא חדא רבא ויקרא, מאינון פולחנין דמאריה. תא חזי, אית פולחנא דקודשא בריך הוא, דקיימא בעובדא, דאיהו פולחנא דקיימא בעובדא דגופא, ואיהו פולחנא ואית פולחנא דקודשא בריך הוא, דאיהו פולחנא פנימאה ותר, דאיהו עקרא דכלא, קיימא בההוא פולחנא פנימאה, דאיהו עקרא דכלא.

בגופא אית (בראשית ט"ז ע"א) תריסר שייפין, דקיימין בעובדא דגופא, כמה דאוקימנא. ואינון שייפין דגופא, ופולחנא דקודשא בריך הוא, דעובדא קיימא בהו. בגין דפולחנא דקודשא בריך הוא, בתרין סטרין, שייפין דגופא לבר, ואית תריסר שייפין אחרנין, פנימאין לגו מן גופא. ואינון תקונין פנימאין לגו מן גופא, לאתתקנא בהו תקונא דרוחא, דאיהו פולחנא וקרא פנימאה דקודשא בריך הוא, כמה דאוקימנא גו רזין פנימאין דקאמר רבי שמעון, ואינון רזא דחכמתא עלאה, ואתידיעו ביני חבריא, זכאה חולקיהון.

צלותא דבר נש, איהו פולחנא דרוחא, ואיהו קיימא ברזין עלאין, ובגין נשא לא ידעין, דהא צלותא דבר נש בקעת אורין, בקעת רקיעין, פתחת פתחין, וסלקא לעילא.

בשעתא דנהיר נהורא, ואתפרש נהורא מן חשוכא, כדון כרוזא אזלא בכלהו רקיעין, אתתקנו מארי דפתחין, מאריהון דהיכלין, כל חד וחד על מטריה. בגין דאינון דשלטניהון ביממא, לאו אינון דשלטניהון בליליא. וכד עאל ליליא, אתעברו שולטנין דיממא, ואתמנון שלטנין אחרנין, דשליטין בליליא, ואתחלפו אלין באלין.

וְרָזָא דָא, (בראשית א) אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל לְמִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְגו'. וּמִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וּמִמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה, שׁוֹלְטָנִין אֵינּוּן דִּי מִמְנָן בִּימְמָא, וְשׁוֹלְטָנִין אֵינּוּן דִּי מִמְנָן בְּלַיְלָא. וְאֵלִין אֶקְרוּן מִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם. וְאֵלִין אֶקְרוּן מִמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה.

דף ר"א ע"ב

כַּד עָאֵל לַיְלָא, כְּרוּזָא נִפְקָא, אֶתְתַּקְנוּ שׁוֹלְטָנִין דְּלַיְלָא, כַּל (דף ר"א ע"ב) חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. וְכַד נְהִיר יִמְמָא, כְּרוּזָא נִפְקָא, אֶתְתַּקְנוּ שׁוֹלְטָנִין דִּימְמָא, כַּל חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. (כַּדִּין מִתְעַבְרִי שְׁלֹטְנִין דְּלַיְלָא וְאַתְּפַקְדוֹן שְׁלֹטְנִין דִּימְמָא) וְכַד כְּרוּזָא אֶכְרִיז, כַּדִּין פְּלֵהוּ כַּל חַד וְחַד, אֶתְפַּקְד עַל הַהוּא אֶתְר דְּאַתְחַזִּי לֵיהּ. כַּדִּין שְׁכִינְתָא קְדָמָא, וְנַחְתָּא, וְיִשְׂרָאֵל עָאֵלִין לְבִי כְּנִישְׁתָּא, לְשִׁבְחָא לְמַאֲרֵיהוֹן, פְּתַחִין בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן.

דְּבַעֵי לֵיהּ לְבַר נֶשׁ, (ויקרא ק"כ ע"ב) כִּיֹּן דְּאַתְתַּקִּין גְּרַמְיָה בְּפוֹלְחָנָא דְּעוֹבְדָא, בְּתַקּוּנֵי דְּמַצּוֹה וְקְדוּשָׁה, לְיַחְדָּא לְבִיָּה בְּתַקּוּנָא דְּפוֹלְחָנָא פְּנִימָאָה דְּמַאֲרֵיהּ, וְלִשְׁוֹאָה לְבִיָּה וְרַעוּתֵיהּ בְּהַהוּא פּוֹלְחָנָא דְּאֵינּוּן מְלִין, (ד"א דקאמר) דְּהָא מְלָה סְלָקָא.

וְאֵינּוּן מִמְנָן דְּקִימִין בְּאַוּרָא, אֶתְמַנּוּן לְדִי סְטְרִי עֲלָמָא. לְסֵטֶר מְזַרְח אֶתְמַנָּא מִמְנָא חַד, דְּקִימָא בְּאַוּרָא לְהַהוּא סְטְרָא, גְּזַרְדֵּי"א שְׁמִיָּה, וְעַמִּיָּה סְרַכִּין מִמְנָן אַחְרָנִין, דְּאֵינּוּן מַחְכָּאן לְהַהוּא מְלָה דְּצְלוּתָא, וְסְלָקָא בְּאַוּרָא בְּהַהוּא סְטְרָא, וְנָטִיל לָהּ הָאֵי מִמְנָא.

אֵי הִיא מְלָה כַּדְקָא יְאוּת, הוּא, וְכַל אֵינּוּן סְרַכִּין נִשְׁקִין לְהַהוּא מְלָה, וְסְלָקִין עִמָּה עַד הַהוּא אַוּרָא דְּרַקִּיעָא לְעֵילָא, דְּתַמּוֹן מִמְנָן סְרַכִּין אַחְרָנִין. בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁקִי לְהַהוּא מְלָה, פְּתַחִי וְאַמְרִי, זַכָּאִין אֶתּוֹן יִשְׂרָאֵל, דִּינְדַעִיתוּ לְאַעְטְרָא לְמַאֲרִיכוֹן בְּעֵטְרִין קְדִישִׁין זַכָּאָה אֵיהוּ פּוּמָא, דְּמְלָה דְּעֵטְרָא דָא נִפְקָא מִנֵּיהּ.

כַּדִּין פְּרַחִין אֶתְוֹן דְּקִימִין בְּאַוּרָא, דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא דְּתַרִּיסָר אֶתְוֹן, דְּהַהוּא שְׁמָא שְׁלִיט בְּאַוּרָא, וְהָאֵי אֵיהוּ (בראשית ט"ז ע"א) שְׁמָא, דְּהוּא טָאס בִּיָּה אֱלֹהִי"ו, עַד דְּאַסְתַּלֵּק לְשְׁמִיָּא. וְהֵינּוּ דְּקָאמֶר עוֹבְדֵיהּ לְאַלְהֵיהּ, (מלכים א יח) וְרוּחַ יְיָ יִשָּׁאֵד. בְּגִין דְּבִשְׁמָא דָא, הוּא אֱלֹהֵיהּ טָאס בִּיָּה בְּאַוּרָא, וְהָאֵי אֵיהוּ שְׁמָא דְּשְׁלִיט בְּאַוּרָא.

וְאֵינּוּן אֶתְוֹן פְּרַחִין וְסְלָקִין בְּהַהוּא מְלָה, וְהַהוּא מִמְנָא דְּמַפְתַּחוֹ דְּאַוּרָא בִּידֵיהּ, וְכַל אֵינּוּן מִמְנָן אַחְרָנִין, כְּלֵהוּ סְלָקִין בִּיָּה עַד רְקִיעָא, וְאַתְמַסֵּר בִּידָא דְּמִמְנָא אַחְרָא, לְסְלָקָא לְעֵילָא.

לְסֵטֶר דְּרוּם, אֵית מִמְנָא אַחְרָא דְּשִׁלְטָא בְּאַוּרָא לְהַהוּא סְטֶר, וְכַמָּה מִמְנָן אַחְרָנִין וְסְרַכִּין עִמִּיָּה. פְּסִגְנִי"ה שְׁמִיָּה, וְבִיָּה מִתְאַחְדָּן (נ"א וליה אתמסראו) מַפְתַּחוֹ דְּאַוּרָא לְהַהוּא סְטֶר. וְכַל אֵינּוּן מְאֲרִי דְּעֶקוּ, דְּצִלָּאן צְלוּתָא

לְמַאֲרִיהוֹן מִגּוֹ עֲקֻתָּא, מִגּוֹ תְּבִירוֹ דְּלִבָּא, אִי הָהִיא מְלָה כְּדָקָא יְאוּת, סְלָקָא לְאַוִירָא בְּהֵהוּא סְטָרָא, וְנָטִיל לָהּ הָאִי מְמַנָּא, וְנָשִׁיק לָהּ (ס"א בגין דסלקא בההוא סטרא) כַּד נָשִׁיק לָהּ, פְּתַח וְאָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחוּס לְקַבְּלֵךְ (נ"א ועלד') וּבְגִינְךָ יִתְמַלֵּי רַחֲמִין.

סְלָקִין עִמָּה כָּל אֵינוֹן מְמַנְן קְדִישִׁין, וְכָל אֵינוֹן סְרָכִין דְּהֵהוּא סְטָרָא. וּפְרַחִין אֲתָנוּן דְּשִׂמְא קְדִישָׁא, דְּאֵינוֹן ד' אֲתָנוּן, דְּמִתְעַטְרִין וְשִׁלְטִין בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּאַוִירָא, וְסְלָקִין בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּאַוִירָא, עַד רְקִיעָא, עַד הָהוּא מְמַנָּא דְּרְקִיעָא דְּשִׁלְטִי בְּהֵהוּא סְטָרָא.

לְסִטְרָא צְפוֹן, אֵית מְמַנָּא אַחְרָא, וְעִמָּיה כְּמָה סְרָכִין מְמַנְן דְּשִׁלְטִין בְּאַוִירָא, וְהֵהוּא מְמַנָּא פְּתִיחָא שְׁמִיָּה, וְהָאִי אֲתָמַנָּא בְּאַוִירָא לְהֵהוּא סְטָרָא, וְכָל אֵינוֹן דְּמִצְלָאן צְלוּתִין עַל בְּעָלֵי דְּבָבוּ דְּעִקִּין לוֹן, וְכַד מְלָה דְּהֵהוּא צְלוּתָא סְלָקָא לְאַוִירָא בְּהֵהוּא סְטָרָא, אִי זְכָאָה הוּא, נָטִיל לָהּ הָאִי מְמַנָּא, וְנָשִׁיק לָהּ.

כְּדִין אֲתַעַר רוּחָא חַדָּא דְּנִפְקָא מִגּוֹ תְּהוּמָא בְּסְטָרָא דְּצְפוֹן, וְהֵהוּא רוּחָא קְאָרִי בְּכָל אֵינוֹן אֲוִירִין, וְנָטִיל כְּלָהוּ הָהִיא מְלָה, וְסְלָקִין לָהּ עַד רְקִיעָא וְנָשִׁיק לָהּ. פְּתַחִי וְאָמַרִי, מְרַךְ יְרַמִּי שְׁנֵאָדָּךְ לְקַמְדָּךְ.

וְאַזְלָא וְסְלָקָא וּבְקִיעָא רְקִיעִין (ס"א אוִירִין) עַד דְּסְלָקִין עִמָּה לְגַבֵּי רְקִיעָא קְדָמָאָה סְלָקָא צְלוּתָא, וּמְטָאָת לְגַבֵּי חַד מְמַנָּא, דְּאֲתָמַנָּא לְסִטְרָא מְעַרְב, וְתַמְן קְיַיְמִין תְּשַׁעָה פְּתִיחִין, וּבְהוּ קְיַיְמִין כְּמָה סְרָכִין, וְכְמָה מְמַנְן, וְעִלְיָהוּ מְמַנָּא חַד דִּי שְׁמִיָּה זְבוּלִיאֵל.

דף ר"ב ע"א

וְדָא אִיהוּ דְּבַעֵי לְשִׁמְשָׁא בְּהָאִי רְקִיעָא בֵּימְמָא, וְלֹא אֲתִיָּהִיב לִיה רְשׁוֹ, עַד דְּסְלִיק נְהוּרָא דְּסִיְהָרָא, וְכִדִּין אֲפִיק כָּל אֵינוֹן חִילִין, וְכָל אֵינוֹן מְמַנְן. וְכַד נְהִיר יְמָמָא, עָאֲלוּן כְּלָהוּ בְּפְתִיחָא חַדָּא, דְּאֵינוֹן ט' פְּתִיחִין, דְּאִיהוּ פְּתִיחָא עֲלָאָה עַל כְּלָהוּ. וְכַד צְלוּתָא סְלָקָא, (דף ר"ב ע"א) עָאֲלַת בְּהֵהוּא פְּתִיחָא, וְכְלָהוּ סְרָכִין, וְכְלָהוּ מְמַנְן, נִפְקִין מִהֵהוּא פְּתִיחָא. וְעִלְיָהוּ זְבוּלִיאֵל, הֵהוּא רַב מְמַנָּא, וְנִפְקִי כְּלָהוּ וְנָשִׁיקִי לָהּ, וּמְטָאן עִמָּה עַד רְקִיעָא תְּנַיִנָּא. (ס"א ברקיעא תְּנַיִנָּא סְלָקָא צְלוּתָא עַד הֵהוּא רְקִיעָא, אֲתִפְתְּחוּ תְּרִיסָר תְּרַעִין דְּהֵהוּא רְקִיעָא. וּבְהֵהוּא תְּרַעָא דְּתְרִיסָר, קְאִים מְמַנָּא חַד, דְּשְׁמִיָּה עֲנִיאֵל, וְהָאִי מְמַנָּא עַל כְּמָה חִילִין, עַל כְּמָה מְשַׁרְיִין, וְכַד צְלוּתָא סְלָקָא, קְאִים הָאִי מְמַנָּא וְכָרִיז עַל כָּל אֵינוֹן פְּתִיחִין וְאָמַר, (ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וְגוֹ', וְכְלָהוּ תְּרַעִין פְּתִיחִין, וְעָאֲלַת צְלוּתָא בְּכָל אֵינוֹן פְּתִיחִין.

כְּדִין, אֲתַעַר חַד מְמַנָּא סְבָא דְּיוֹמִין, דְּקְאִים לְסִטְרָא דְּרוּם, דְּשְׁמִיָּה עֲזָרִיאֵל סְבָא, וְלִזְמַנִּין אֲתַקְרִי מְחִנִּיאֵל, בְּגִין דְּאֲתָמַנָּא עַל שְׁתֵּין רַבּוּא מְשַׁרְיִין,

וְכִלְהוּ מְאִרֵי דְגַדְדָּפִין, מְאִרֵי דְמִשְׁרָיִין, מְלִיִין עֵינִין. וְלִגְבֵייהוּ קִימִין אֵינוֹן מִשְׁרָיִין מְאִרֵיהוֹן דְאִוְדָנִין. וְאִקְרוּן אִוְדָנִין, בְּגִין דְאֵינוֹן צִיִּיתִין, כֹּל אֵינוֹן דְמִצְלָאן צְלוֹתְהוֹן בְּלַחֲשׁוֹ, בְּרַעוּתָא דְלָבָא, דְלֹא אֲשַׁתְּמַע הֵהוּא צְלוֹתָא לְאַחֲרָא. הָאֵי צְלוֹתָא סְלִקָא, וְצִיִּיתִין לָהּ כֹּל אֵינוֹן דְאִקְרוּן מְאִרֵי דְאִוְדָנִין.

וְאֵי הֵהִיא צְלוֹתָא אֲשַׁתְּמַע לְאִוְדָנִין דְבֵר נֶשׁ, לִית מֵאן דְצִיִּית לָהּ לְעֵילָא, וְלֹא צִיִּיתִין לָהּ אַחֲרָנִין, בֵּר מֵאן דְשָׁמַע בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין כִּד בְּעֵי לְאַסְתַּמְרָא דְלֹא יִשְׁמַעוֹן לְהֵהִיא צְלוֹתָא בְּנֵי נֶשׂא. וְתוּ, דְמַלְכָּה דְצְלוֹתָא אֲתֵאֲחֻדָּא בְּעֵלְמָא עֵלְמָה, וְיַמְלָה דְעֵלְמָא עֵלְמָה, (בְּרַאשִׁית ג' ע"ב) לֹא אֲצַטְרִיךְ לְמִשְׁמַע.

כְּגִוּוֹנָא דָא, מֵאן דְקָרִי בְּסַפְרָא דְאִוְרִיִּיתָא, חַד קָרִי, וְחַד לְשַׁתּוֹק, וְאֵי תָרִי קָרָאן בְּאִוְרִיִּיתָא, גְּרַעֲי מְהִימְנוּתָא דְלְעֵילָא, בְּגִין דְחַד קָלָא וְדִיבּוּר כְּלָא חַד כְּדִין תָּרִין קָלִין וְתָרִין דְבוּרִין, אֵיהוּ גְרַעֲוּתָא דְמְהִימְנוּתָא. אֲלֵא דִיְהֵא קָלָא וְדִבּוּר חַד כְּמָה דְאֲצַטְרִיךְ, בְּגִין דִּיְהֵא הֵהוּא קָלָא וְהֵהוּא דְבוּר חַד.

וְהֵהוּא מְמַנָּא, שְׁמִיָּה עֲזָרִיִּיאַל סָבָא. כִּד הֵהִיא צְלוֹתָא סְלִקָא בְּלַחֲשׁוֹ, כֹּל אֵינוֹן שְׁתִּין רַבּוּא מִשְׁרָיִין, וְכֹל אֵינוֹן מְאִרֵי דְעֵינִין, וְכֹל אֵינוֹן מְאִרֵי דְאִוְדָנִין, כְּלָהּ גְּנָפְקִי וְנִשְׁקִי לְהֵהִיא מְלָכָה דְצְלוֹתָא דְסְלִקָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים ל"ה) עֵינֵי יְיָ אֶל צְדִיקִים וְאֲזַנָּיו אֶל שׁוֹעֲתִים. עֵינֵי יְיָ אֶל צְדִיקִים, אֲלִין מְאִרֵי דְעֵינִין דְלִתְתָּא, בְּגִין דְאִית (נ"א דלית) מְאִרֵי דְעֵינִין לְעֵילָא. וְאֲזַנָּיו אֶל שׁוֹעֲתִים, אֲלִין מְאִרֵיהוֹן דְאִוְדָנִין.

רְקִיעָא תְּלִיתָא, הֵהִיא צְלוֹתָא סְלִקָא וּמְטִי לְהֵהוּא רְקִיעָא, וְתַמָּן הֵהוּא מְמַנָּא דְאִקְרִי גְּדִרִיִּיה, וְעַמִּיָּה כְּמָה סְרַכִּין וְכְמָה מְמַנָּן. וְאֵיהוּ מְשַׁמֵּשׁ גִּי זְמַנִּין בְּיוֹמָא, לְקַבֵּל חַד שְׁרַבִּיטָא דְזִיְהֵרָא דְנַפְיָק, סְלִיק וְנַחֲתִית וְלֹא קִימָא בְּאַתֵּר חַד, וְהָאֵי אֵיהוּ שְׁרַבִּיטָא דְנָטִיל גִּי זְמַנִּין וְאַתְּגַנִּיז. וְכִד צְלוֹתָא סְלִקָא, נַחֲתִית הֵהוּא שְׁרַבִּיטָא, וְסָגִיד קָמִי הֵהוּא צְלוֹתָא, וְאִקְרִי הָאֵי רְקִיעָא, רְקִיעָא דְשְׁרַבִּיטָא.

וְכִד סְלִקָא הֵהִיא צְלוֹתָא, הֵהוּא מְמַנָּא בְּתֵר דְסָגִיד, בְּטַשׁ, בְּהֵהוּא שְׁרַבִּיטָא בְּטִינְרָא, תְּקִיפָא דְזִהִיר, דְאֵיהוּ קָאִים בְּאֲמַצְעִיתָא דְהֵהוּא רְקִיעָא, וְנַפְקוּ מִגּוֹ הֵהוּא טִינְרָא, תְּלַת מְאָה וְשִׁבְעִין וְחֲמִשׁ חֲזִילִין דְאֵינוֹן גְּנִיזִין תַּמָּן מִן יוֹמָא דְאִוְרִיִּיתָא נַחֲתִית לְאַרְעָא, בְּגִין דְאַתְתְּקִפוּ לְחַבְרָא (ס"א לסרבא) דְלֹא תַחֲוֹת לְאַרְעָא, וְאֲזַיִף בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעָלוּ גּוֹ הֵהוּא טִינְרָא. וְלֹא נַפְקִין בֵּר הֵהוּא זְמַנָּא דְצְלוֹתָא סְלִקָא, פְּתַחִי וְאַמְרִי (תְּהִלִּים ח) יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ וְגוֹ'. דָּא הִיא צְלוֹתָא, דְסְלִקָא עַל כֹּל אֵינוֹן רְקִיעִין. כְּדִין סָגִיד לְגַבְהָ.

מִכָּאן וְלְהֵלְאָה, צְלוֹתָא מְתַעֲטְרָא בְּעֵטְרִין עֵלְאִין, וְסְלִקָא לְגוֹ רְקִיעָא רְבִיעָא, וְכְדִין שְׁמֵשׁא נַפִּיק בְּדַרְגּוּי, וְשְׁמֵשִׁיאַל רַב מְמַנָּא נַפִּיק, וְתַלַּת מְאָה וְשְׁתִּין וְחֲמִשׁ מִשְׁרָיִין סְלִקִין עַמִּיָּה, לְגוֹ הֵהוּא רְקִיעָא, וְאִקְרוּן יְמוֹת חַמְסָה, וְכִלְהוּ מְעַטְרָן לְהֵהִיא צְלוֹתָא, בְּעֵטְרִין דְבוּסְמִין דְגִנְתָּא דְעֵדָן.

דף ר"ב ע"ב

וְתַמֵּן אֶתְעַכְבֵּת צְלוֹתָא, עַד דְּכִלְהוּ מִשְׁרַיִין סְלָקִין עִמָּה לְגוּ הָהוּא רְקִיעָא חֲמִישָׁאָה, וְתַמֵּן אִיהוּ מְמַנָּא חַד גְּדַרִי"אֵל שְׁמִיָּה, וְהוּא מְאָרִי קָרְבִין דְּשָׂאָר עִמִּין. וְכַד צְלוֹתָא סְלָקָא, כְּדִין אֲזַדְעִזָּע הוּא, וְכָל מִשְׁרַיִין דִּילִיָּה, וְאַתְבַּר (דף ר"ב ע"ב) חִילִיָּהוּ, וְנִפְקִי וְסַגְדִּי, וּמְעַטְרִין לְהֵהִיא צְלוֹתָא.

וְסְלָקִין עִמָּה עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי רְקִיעָא שְׁתִּיתָאָה, וְכַדִּין נִפְקִין כְּמָה חֲזִילִין, וְכְמָה מִשְׁרַיִין, וּמְקַבְּלִין לְהֵהוּא צְלוֹתָא, וְסְלָקִין בְּהַדָּה, עַד דְּמָטוּ לְשַׁבְּעִין תְּרַעִין, דְּתַמֵּן קְאִים חַד מְמַנָּא, דִּי שְׁמִיָּה עֲנַפִּי"אֵל, רַב מְמַנָּא. וְאִיהוּ מְעַטְר לְהֵהִיא צְלוֹתָא, בְּשַׁבְּעִין עֵטְרִין.

וְכִיּוֹן דְּמִתְעַטְרָא צְלוֹתָא בְּכָל הַנִּי עֵטְרִין, כְּדִין מִתְחַבְּרָן כָּל אֵינּוֹן חֲזִילִין דְּכִלְהוּ רְקִיעִין, וְסְלָקִין לְהֵהִיא צְלוֹתָא דְּמִתְעַטְרָא בְּכָל עֵטְרִין, לְגַבֵּי רְקִיעָא שְׁבִיעָאָה. וְכַדִּין עֲאֵלֵת צְלוֹתָא, וְסַנְדְּלָפִין רַב יִקְרָא עֲלָאָה דְּכָל מִפְתָּחוֹ דְּמֵאֲרִיָּה בִּידִיָּה, אָעִיל לְהֵהוּא צְלוֹתָא, לְגוּ שְׁבַעַה הִיכְלִין.

תָּא חֲזִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁבַעַה מְדוֹרִין אֵינּוֹן וְכוּ', (אמרו המגיהים כבר נדפסו בפרשת בראשית דף מ"א ע"ש) שְׁבַעַה הִיכְלִין אֵלִין, אֵינּוֹן הִיכְלִין דְּמִלְכָּא, וְהֵאֵי צְלוֹתָא כְּדִין מִתְעַטְרָא בְּכָל הַנִּי עֵטְרִין, כְּדִין עֲאֵלֵת, מְחַבְּרָן לֹון כְּחַדָּא, לְאֶתְעַטְרָא לְעֵילָא לְמַהוּי כְּלָא חַד כְּדִין יָאוֹת. וְשְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתְעַטְרָא בְּכָל עֵטְרִין, עֵילָא וְתַתָּא, לְמַהוּי חַד, וְכַדִּין (משלי י) בְּרַכּוֹת לְרֵאשׁ (בראשית כ"ו ע"א) צְדִיק כְּתִיב.

זְכָאָה חוֹלְקִיָּה דְּבַר נֶשׁ, דִּינְדַע לְסַדְרָא צְלוֹתִיָּה כְּדִין יָאוֹת. בְּהֵאֵי צְלוֹתָא דְּמִתְעַטְרָא בִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהוּ מְחַכָּה עַד דִּיִּסְתַּיְמוֹן כָּל צְלוֹתֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל, וְכַדִּין כְּלָא אִיהוּ בְּשַׁלִּימוֹ כְּדִין יָאוֹת, עֵילָא וְתַתָּא. עַד הֵכָא מְלִין דְּצְלוֹתָא, לְמַנְדַע רְזִין עֲלָאִין, מְכָאן וּלְהֵלָאָה אִית פְּקוּדֵי אֲוִרִיָּתָא, דְּאֵינּוֹן קִיִּימִין בְּמִלְּהָ, כְּמָה דְּקִיִּימִין בְּעוּבָדָא.

וְאֵינּוֹן שִׁית פְּקוּדִין, וְקִיִּימִין אוּף הֵכָא בְּצְלוֹתָא. חַד, (דברים כח) לִירָאָה אֶת הַשָּׁם הַנִּכְבֹּד וְהַנּוֹרָא. תִּנְיִינָא, לְאֶהָבָה אוֹתוֹ. תְּלִיתָאָה, לְבָרְכוּ. רְבִיעָאָה, לְיַחַדוֹ. חֲמִישָׁאָה, לְבָרְךְ כִּהְנָא יָת עַמָּא. שְׁתִּיתָאָה, לְמַסּוֹר נְשַׁמְתִּיָּה לִיָּה. וְאֵלִין שִׁית פְּקוּדִין דְּקִיִּימִין בְּצְלוֹתָא דְּמִלְּהָ, בַר אֵינּוֹן פְּקוּדִין (רמ"ו ע"א) דְּקִיִּימִין בְּעוּבָדָא, כְּגוֹנָא דְּצִיצִית וְתַפְלִין.

לִירָאָה אֶת הַשָּׁם, פְּקוּדָא דָּא קִיִּימָא בְּאֵלִין תּוֹשְׁבָחוֹ דְּקִיִּימָא דְּוֹד מְלָכָא, וּבְאֵינּוֹן קָרְבָּנִין דְּאֲוִרִיָּתָא, דְּתַמֵּן בְּעֵי בַר נֶשׁ לְדַחְלָא מְקַמֵּי מְאֲרִיָּה, בְּגִין דְּאֵינּוֹן שִׁירִין קִיִּימִין בְּהֵהוּא אֶתְרָא דְּאֶקְרִי יָרָאָה. וְכָל אֵינּוֹן הַלְלוּיָהּ, דְּאֵינּוֹן רְזָא דִּירָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוֹאָה רְעוּתִיָּה בְּאֵינּוֹן שִׁירִין בְּיָרָאָה, וְאוּקְמוּהָ חֲבָרִיָּא כָּל אֵינּוֹן רְזִין דְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹ, וְכָל אֵינּוֹן רְזִין דְּהַלְלוּיָהּ.

כִּיּוֹן דְּמִטִּי בַר נָשׁ לְיִשְׁתַּבַּח, יִשְׁוִי רְעוּתִיהָ לְבָרְכָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּגוֹן יוֹצֵר אוֹר, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת. לְאַהֲבָה אוֹתוֹ, כַּד מְטִי לְאַהֲבַת עוֹלָם, (דברים ו) וְאַהֲבַת אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְרַחֲמֵימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ. לְיַחְדָּא לִיהּ, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, דְּהִכָּא קִיַּימָא רְזָא דִּיחֻודָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְיַחְדָּא שְׁמִיהּ בְּרַעוּתָא דְלִבָּא כַּדְקָא חֲזִי. וּמִתַּמָּן וּלְהִלָּאָה אַדְכְּרוּתָא דִּי צִיָּאת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ פְּקוּדָא לְאַדְכְּרָא יְצִיאת מִצְרַיִם דְּכַתִּיב, (דברים ה) וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.

לְבָרְכָא כְּהֵנָּה יַת עַמָּא, בְּגִין לְאַכְלָלָא יִשְׂרָאֵל כְּחַדָּא, בְּשַׁעֲתָא דְנִטְלִין בְּרַכָּאן לְעִילָא, דְּהָא בְּהֵהִיא שַׁעֲתָא נִטְלָא כְּנִסְתָּא יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּאן, וְשַׁעֲתָא דְרַעוּתָא הוּא, לְמַסּוֹר נַפְשִׁיהָ לְגַבִּיהָ, וּלְמִיָּהֵב לִיהּ נִשְׁמַתָּא בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, כַּד נַפְלִין עַל אַנְפִּין, וְאַמְרִין (תהלים כה) אֱלֹהֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֲשָׂא, דִּיכְוִין לְבִיהָ וּרְעוּתִיהָ לְגַבִּיהָ, לְמַמְסָר לִיהּ נַפְשָׁא בְּרַעוּתָא שְׁלִים. וְאַלִּין אֵינוֹן שִׁית פְּקוּדִין דְקִיַּימִין בְּצִלוּתָא, דְּסִלְקִין לְגַבִּי שִׁית מָאָה פְּקוּדִין דְּאוּרִיַּתָּא.

וְאִי תִימָא תְּלִיסָר אַחְרָנִין יַתִּיר. אֵינוֹן קִיַּימִין לְאַמְשַׁכָּא תְּלִיסָר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, דְּכִלָּא כְּלִילִין בְּהוּ. (ס"א בהני) שִׁית פְּקוּדִין אֵלִין, דְּצִלוּתָא מִתְּעַטְרָא בְּהוּ.

דף ר"ג ע"א

זַכָּאָה חוּלְקִיהָ, מָאן דִּישְׁוִי לְבִיהָ וּרְעוּתִיהָ לְדָא, וְלֹא שְׁלֵמָא (דף ר"ג ע"א) לוֹן בְּכָל יוּמָא. וּבְאַלִּין תְּלִין אַחְרָנִין סְגִיָּאִין. אֲבָל כַּד מְטִי בַר נָשׁ לְאַתְרִין אֵלִין, אֲצַטְרִיךְ לִיהּ לְכוּנָא לְבִיהָ וּרְעוּתִיהָ, לְאַשְׁלֵמָא הַהוּא פְּקוּדָא דְקִיַּימָא בְּהַהוּא מְלָה. וּכְדִין אַכְרִיזוּ עָלֶיהָ וְאַמְרִי, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֶבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. אַתָּה רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיהָ.

פְּתַח רַבִּי יַצְחָק אַבְתְּרִיהָ וְאַמְר, (שמות לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲמַאי כְּנִישׁ לוֹן. בְּגִין לְמַמְסָר לוֹן שַׁבַּת כְּמַלְקָדְמִין, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא עַד לֹא עֶבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֵגְלָא, מְסָר לוֹן אֶת הַשַּׁבַּת. וְדָא אִיהוּ דְלָא נְטְרוּ אֵינוֹן עַרְב רַב. כִּיּוֹן דְּשַׁמְעוּ בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאַנְן מְלָה דָּא אַתְּמַנַּע מִינְן, מִיַּד (שמות לב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן וְגו', וְאַתְּמַשְׁכוּ סְגִיָּאִין אַבְתְּרִיָּהּ. לְבַתֵּר דְּמִיתוּ אֵינוֹן דְּמִיתוּ, כְּנִישׁ מֹשֶׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַחֻודֵיהוּ, וְיָהֵב לוֹן שַׁבַּת כְּמַלְקָדְמִין, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב שִׁשְׁתַּיִם תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וְגו'.

לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הִכָּא אִית רְזָא דְרָזִין, לְאַיְנוֹן דִּינְדְּעֵי חֲכַמְתָּא עֲלָאָה, רְזָא דְשַׁבַּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל רְזָא דָּא, אַתְּמַסָּר לְחַכְמֵי עֲלִיוֹנִין, דְּהָא שַׁבַּת רְזָא עֲלָאָה הוּא.

תָּא חֲזִי (ס"א ביומא שתיטאה בשעתא דמטי) בְּשַׁעֲתָא דִּיּוּמָא שְׁתִּיתָאָה מְטָא זְמָנָא דְעַרְב, כַּדִּין, כַּכְבָּא חַד מַסְטְרָא דְצַפּוֹן נְהִיר, וְעַמִּיהָ שְׁבַעִין כַּכְבִּין אַחְרָנִין,

וְהָיָה כְּכָבֵא בְּטֵשׁ בְּאִינוֹן כְּכָבִין אַחֲרָנִין, וְאֶתְכַלִּילוּ כְּלֵהוּ בְּהָהוּא כְּכָבֵא,
וְאֶתְעָבִיד חַד כְּלָא דְשִׁבְעִין. וְהָהוּא כְּכָבֵא אֶתְפָּשֵׁט, וְאֶתְעָבִיד כְּמִדּוּרָא
חַדָּא, לְהִיטָא בְּכָל סְטָרִין. כְּדִין אֶתְפָּשֵׁט הָהוּא מְדוּרָא סְחָרְנִיָּהוּ דְאֶלְף
טוּרִין, וְקִיָּמָא כְּחַד חוּטָא דְסְחָרָא.

וְהָיָה מְדוּרָא דְאֶשָּׂא, מְשִׁיךְ לְגַבִּיהַ גְּוֹנִין אַחֲרָנִין דְלָגוּ מְנִיהַ. גְּוֹן קְדָמָא
יְרוּקָא. כִּיּוֹן דְקִיָּמָא הָאִי גְּוֹנָא, סְלָקָא הָהוּא מְדוּרָא דְאֶשָּׂא, וְדָלִיג לְעִילָא
עַל הָהוּא גְּוֹן יְרוּקָא, וְעָאֵל לָגוּ מְנִיהַ, וְשִׁדִּי לְהָהוּא גְּוֹן יְרוּקָא לְבַר,
וְקִיָּמָא יְרוּקָא לְבַר, וְהָהוּא מְדוּרָא דְאֶשָּׂא דְכְּכָבֵא כְּלִילָא לָגוּ.

לְבַתֵּר, אֶמְשִׁיךְ אֶבְתְּרִיהַ גְּוֹן אַחֲרָא תְנַיִנָא חוּרָא, וְהָהוּא חוּרָא עָאֵל לָגוּ,
כִּיּוֹן דְקִיָּמָא הָאִי גְּוֹן, סְלָקָא הָהוּא מְדוּרָא דְאֶשָּׂא דְהָהוּא כְּכָבֵא, וְשִׁדִּי
לְהָהוּא חוּרָא לְבַר, וְעָאֵל אִיהוּ לָגוּ. וְכֹן כָּל אִינוֹן גְּוֹנִין, עַד דְשִׁדִּי לֹון לְבַר,
וְעִיִּל אִיהוּ לָגוּ, וְקָרִיב לְגַבִּי הָהִיא נְקוּדָה טְמִירָא, לְמִיטָל נְהוּרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) וְאֶרָא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וְגו'. יַחְזָקָאֵל
חֲמָא לְהָאִי חִיזוּ, בְּתַקּוּנָא דְלָא קִיָּמָא, בַּר בְּשַׁעֲתָא דְשִׁלִּיט הָהוּא כְּכָבֵא
כְּדָקְאֶמְרוּ, אֲבָל הָאִי קָרָא אוּקְמוּהַ. וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה, אוּקְמוּהַ, דְהוּהוּ אֶתִּי
לְמַכְבֵּשׁ כָּל עֲלָמָא, לְקַמִּיהַ דְנְבוּכַדְנֶצַּר חִיָּבָא. אֲבָל רוּחַ סְעָרָה דָּא, אִיהוּ
הָהוּא כְּכָבֵא דְקָאֶמְרוּ, דְבָלַע שְׁבַעִין כְּכָבִין אַחֲרָנִין, וְדָא אִיהוּ רוּחַ סְעָרָה
דְחֲמָא אֶלְיָהוּ, (מלכים א יט) מִפְּרֶק הָרִים וּמִשֶּׁבֶר סְלַעִים, וְדָא דְקִיָּמָא תְדִיר
קְדָם כְּלָא, לְמִיטָר הָהוּא דְלָגוּ, כְּקִלְיָפָה לְמוּחָא.

וְאָמַי אֶקְרִי סְעָרָה. דְסְעִיר כְּלָא, עִילָא וְתַתָּא. בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, דְהָא מִן
הָהוּא סְטָרָא קָא אֶתִּיָּא, וְסִימְנָךְ, (ירמיה א) מִצָּפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה, דְהָא כְּמָה
סְטָרִין אַחֲרָנִין אֶתְאַחְדוּן בְּהָהוּא רוּחַ סְעָרָה, וּבְגִין כֹּד נִפְקָא מִן הַצָּפוֹן.

עֲנֵן, בְּגִין דְאִיהִי סוּסְפִיתָא דְדַהֲבָא. וּמִסְטָרָא דְצָפוֹן אֶתְאַחְדָּא דָּא. וְהָאִי
אִיהִי נְקוּדָה (קפ"ד ע"ב) אֶמְצָעִיתָא, דְקִיָּמָא בְּחוּרְבָא. וּבְגִין דְיָדַע לְמַפְתִּי,
שְׁלִיט בְּגוּ נְקוּדָה דִישׁוּבָא, וְכָל מְלִין דִישׁוּבָא. בַּר אֶרְעָא דִישְׂרָאֵל, כֹּד שְׂרָאן
יִשְׂרָאֵל בְּגוּהַ, אִיהוּ (ד"א לא) שְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ, וּלְבַתֵּר (קמ"א ע"א) דְחָבוּ יִשְׂרָאֵל
(ד"א לא) שְׁלֵטָא עַל אֶרְעָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְכְּתִיב, (איכה ב) הֲשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ
מִפְּנֵי אוֹיֵב.

דף ר"ג ע"ב

עֲנֵן גְּדוּל דָּא, אִיהוּ עֲנָנָא דְחִשׁוּכָא, דְאֶחְשִׁיךְ כָּל עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין
עֲנָנָא לְעֲנָנָא. הָהוּא עֲנָנָא (דף ר"ג ע"ב) דְכְּתִיב (במדבר י) וְעֲנַן יְיָ עָלֵיהֶם יוֹמָם.
(במדבר יד) וְעֲנַנְךָ עֹמֵד עָלֵיהֶם. (ויקרא ק"ג ע"א, ג' ע"ב) הָאִי אִיהוּ עֲנָנָא דְנְהִיר
וְזָהִיר, וְכָל נְהוּרִין אֶתְחַזוּן גוּ הָהוּא עֲנָנָא. אֲבָל עֲנָנָא דָּא, עֲנָנָא חֲשׁוּךְ, דְלָא
נְהִיר כְּלָל, אֲבָל מְנַע כָּל נְהוּרִין, דְלָא יִכְלִין לְאֶתְחַזָּא קַמִּיהַ.

גְּדוּל, אֲמַאי אֶקְרִי גְּדוּל, וְהָא זְעִיר אִיהוּ. אֶלָּא גְּדוּל אִיהוּ, כִּינּוּן דְּשְׁלִיט.
דְּבַר אַחַר גְּדוּל, הֵהוּא חֲשׂוּכָא גְּדוּל, כִּינּוּן דְּכֹסֵי כָּל נְהוּרִין וְלֹא אֶתְחַזֵּן
קַמִּיה, וְאִיהוּ גְּדוּל (נִי'א שְׁלִיט) עַל כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵלְמָא.

וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת, דְּהָא אֲשָׁא דְדִינָא קִשְׂיָא, לֹא אַעֲדִי מְנִיָּה לְעֵלְמִין. וְנִגְה לֹו
סְבִיב, אַף עַל גַּב דְּכָל הָאִי קִיִּימָא בִּיָּה, נִגְה לֹו סְבִיב. מְהֵכָא אוֹלִיפְנָא, דְּאָף
עַל גַּב דְּלִית סְטֵרָא דָּא, אֶלָּא סְטֵרָא (סִי'ט עִי'א) דְּמִסְאָבוּ, נִגְה לֹו סְבִיב, וְלֹא
אַצְטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נֶשׁ, לְדַחֲיָא לִיָּה לְבַר. מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּנִגְה לֹו סְבִיב,
סְטֵרָא דְקְדוּשָׁה דְמַהִימְנוּתָא אִית לִיָּה, וְלֹא אַצְטְרִיךְ לְאַנְהָגָא בִּיָּה קְלָנָא.
וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ לְמִיָּהב לִיָּה חוּלְקָא, בְּסְטֵרָא דְקְדוּשָׁא דְמַהִימְנוּתָא.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא, הֵכִי אָמַר, וְכִי נִגְה לֹו סְבִיב, וְאַצְטְרִיךְ לְאַנְהָגָא בִּיָּה
קְלָנָא, הָאִי נִגְה לֹו, לְגוּ אִיהוּ, וְלֹא קִיִּימָא לְבַר. וּבְגִין דְּקִיִּימָא הֵהוּא נִגְה לֹו
מְגוּ, כְּתִיב וּמִתּוֹכָהּ כַּעֲיֵן הַחֲשֵׁמֶל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. מִתּוֹכָהּ דְמָאן. מִתּוֹכָהּ
דְּהֵהוּא נִגְה. כַּעֲיֵן הַחֲשֵׁמֶל: חֵשׁ, מֶל, הָא אוֹקְמוּהָ, חִיוּוּן דְּאֲשָׁא (פִּי'א עִי'ב)
מִמְלָא.

אַבְל מְבוּצִינָא קְדִישָׁא שְׁמַעְנָא עֲלָה רְזָא דְרְזִין. כַּד עָרְלָה שְׁרִי עַל קִיִּימָא
קְדִישָׁא לְסָאָבָא מְקַדְשָׁא, כְּדִין הֵהוּא מְקַדְשָׁא, אֶתְעַכְבּ מְלַגְלָא רְזָא דְאֵת
קִיִּימָא, מְגוּ עָרְלָה. וְכַד הָאִי נִגְה עָאֵל לְגוּ, וְאַפְרִישׁ בֵּין עָרְלָה, וּבִין מְקַדְשָׁא,
כְּדִין אֶקְרִי חֲשֵׁמֶל חֵשׁ וְאַתְגְּלִיא. מֶל, מְהוּ מֶל. כְּמָה דְאֵת אָמַר (יְהוֹשֻׁעַ ה) מֶל
יְהוֹשֻׁעַ. רְזָא דְאֵת קִיִּימָא, אֶתְעַכְבּ מְלַאֲתַגְלָא מְגוּ עָרְלָה.

וְאִית רְזָא אַחְרָא, דְּהָא נְהוּרָא דִּילִיָּה, אֶתְחַזֵּי וְלֹא אֶתְחַזֵּי, וְכַד אֶתְגְּלִיא
חֲשֵׁמֶל אֶתְעַבְר נְהוּרִיָּה. אַבְל רְזָא קְדַמָּא, אִיהוּ בְּרִזָּא דְקָרָא כְּדָקָא יְאוּת,
וְכֹלָא שְׁפִיר אִיהוּ, וְיְאוּת הוּא.

בְּהָאִי נִגְה, מְפִתִּי לְאַתְתָּא, לְנִטְלָא נְהוּרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מְשַׁלִּי ה) וְחִלְק
מִשְׁמֹן חֲפָה, שׁוּי הֵהוּא נְהוּרָא לְקַבְלִיָּה דְבְרִית. וּבְגִינִי כַּד מְפִתִּי לִיָּה, וְנִטְלָא
נְהוּרִיָּה. וְדָא אִיהוּ פְתוּיָא דְמְפִתִּי לְאַתְתָּא, דְּכְתִיב, (מְשַׁלִּי ה) נִפְתַּת תְּטַפְנָה
שְׁפִתֵי זָרָה וְגו'.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה כַּד מְטָא זְמָנָא דְעָרְב, דְּלִיג לְגוּ הֵהוּא (נִי'א מְדוּרָא)
נְהוּרָא דְאֲשָׁא, וְסַלְקָא לְעֵילָא לְאַעֲלָא גוּ גְּוֹנִין. כְּדִין מְתַתְקִינִן יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא, וּמְסַדְרִין סְעוּדָתִין, וּמְתַקְנִין פְּתוּרִין, כָּל חַד וְחַד פְּתוּרִיָּה. כְּדִין חַד
שְׁלַהוּבָא נְפִיק וּבְטַשׁ בְּהֵהוּא מְדוּרָא, כִּינּוּן דְּבְטַשׁ בִּיָּה, מְתַגְלִיָּה הֵהוּא
שְׁלַהוּבָא, וְהֵהוּא מְדוּרָא וְעָאֵלִין בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְאַתְטַמְרוּן וְיִתְבַּת
תַּמְן.

וְהֵהוּא שְׁלַהוּבָא אִיהוּ מְסַטְרָא דִּימִינָא, וּבְגִין דְּהֵהוּא מְסַטְרָא דִּימִינָא,
אַעֲבַר לְהֵהוּא מְדוּרָא, וְאַעֲיֵל לִיָּה לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְיִתִּיב תַּמְן עַד
דְּנִפִיק שְׁבַתָּא. כִּינּוּן דְּנִפִיק שְׁבַתָּא, אַצְטְרִיךְ לְהוּ לְעַמָּא דִּישְׂרָאֵל לְבְרַכָּא עַל

אָשָׁא, וְנִפְקָא הַהוּא שְׁלֵהוּבָא, בְּבִרְכַתָּא דְלִתְתָּא, וְשְׁלִיט עַל הַהוּא מְדוּרָא
כָּל הַהוּא לִילְיָא, וְאַתְּכַפֵּיָא הַהוּא מְדוּרָא.

תָּא חֲזִי, כִּינּוּן דְּעָאֵל שְׁבִתָּא, וְאַתְּטַמַּר הַהוּא מְדוּרָא, כָּל אָשִׁין דְּאָשָׁא קִשְׂיָא
אַתְּטַמְרוּ וְאַתְּכַפֵּינּוּ, וְאַפִּילוּ אָשָׁא דְגִיּהֲנָם, וְחִיּיבִין דְגִיּהֲנָם, אֵית לֹון
נִיחָא. וְכֵלָּא תִתָּא וְעֵילָּא אֵית לֵהוּ נִיחָא. כִּד נִפְק שְׁבִתָּא, וּמְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל
עַל נוּרָא, כְּדִין נִפְקִין כָּל אָשִׁין דְּמִתְטַמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. וּבְגִין דְּלֵא
לְאַתְּעָרָא אָשָׁא אַחְרָא, כְּתִיב (שְׁמוֹת לֵה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם
בְּיוֹם הַשְּׁבִת, וְהָא אוּקְמוּהּ, אָשָׁא דְּמִדְּבַחָא אָמַאי.

דף ר"ד ע"א

אָלָּא כִּד עָאֵל שְׁבִתָּא, כְּרוּזָא קָרִי בְּכוּלְהוּ רְקִיעִין, אַתְּתַקְנוּ רְתִיכִין,
אַתְּתַקְנוּ מְשָׁרְיִין, לְקַדְמוֹת מְאֲרִיכוֹן. כְּדִין נִפְיֵק חַד רוּחָא מִסְטְרָא דְדָרוּם,
וְהַהוּא רוּחָא אַתְּפָרֵשׁ (דף ר"ד ע"א) עַל כָּל אֵינוֹן חִילִין וּמְשָׁרְיִין דְלִסְטֵר יְמִינָא,
וְאַתְּלַבְּשׁוּן בֵּיהּ, וְהַהוּא רוּחָא אַקְרִי לְבוּשָׁא דִיקָר דְשְׁבִתָּא. כְּדִין פְּתוּרִי
דְהָאֵי עֲלָמָא, מִתְתַקְנֵן בְּחַד הִיכְלָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְהַהוּא בְּרֵשׁ, דְסִדּוּרָא
דְפְתוּרִיָּה אַתְּחֲזִי תַמְוֹן כְּדָקָא יָאוּת, וְקִימָא כָּלָּא מִתְתַקְנָא, בְּלֵא כְּסוּפָּא,
אֵינֵשׁ כְּפוּם חִילִיָּה.

כִּד עָאֵל שְׁבִתָּא, אַצְטְרִיכוּ אֵינוֹן עֲמָא קְדִישָׁא לְאַסְחָאָה גְרַמִּיָּהוּ (קל"ו ע"ב)
מְשֻׁמּוּשָׁא דְחוּל, מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבְחוּל, רוּחָא אַחְרָא אַזְלָא וְשֻׁטְיָא וְשָׂרָא
עַל עֲמָא. וְכִד בְּעֵי בְּרֵשׁ לְנִפְקָא מִן הַהוּא רוּחָא, וּלְאַעֲלָא בְּרוּחָא אַחְרָא
קְדִישָׁא עֲלָאָה, בְּעֵי לְאַסְחָאָה גְרַמִּיָּה, לְמְשָׁרִי עֲלִיָּה הַהוּא רוּחָא עֲלָאָה
קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי רְזָא עֲלָאָה דְמִלְּהָ, כָּל אֵינוֹן שִׁית יוֹמִין, (קִימָא מִלְּה דְכֵלָּא) אַתְּאַחְדֹן
בְּרְזָא דְחַד נְקוּדָה קְדִישָׁא, וְכֵלְהוּ יוֹמִין אַתְּאַחְדֹן בֵּיהּ. וְאֵית יוֹמִין אַחְרָנִין,
דְקִימִין לְבַר בְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאֵית יוֹמִין אַחְרָנִין, דְקִימִין לְגוֹ (הַקְדָּמָה ה')

ע"ב) מְעַגּוּלָּא קְדִישָׁא, וְאַתְּאַחְדֹן בְּנְקוּדָה קְדִישָׁא.

וּיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, וְכָל אֵינוֹן דְּמִתְעַסְקִין בְּקְדוּשָׁה, כָּל יוֹמָא דְשְׁבִתָּא,
אַתְּאַחְדֹן כָּל אֵינוֹן שִׁית יוֹמִין, בְּאֵינוֹן שִׁית יוֹמִין דְלְגוֹ דְאַתְּאַחְדֹן בְּהַהוּא
נְקוּדָה, אַתְּאַחְדֹן בְּהַאֵי, בְּגִין לְנִטְרָא לֹון. וְכָל אֵינוֹן שִׁית יוֹמִין (ד"א וְאֵינוֹן שִׁית
יוֹמִין דְלְגוֹ) דְשְׁבִתָּא, הַהוּא נְקוּדָה טְמִירָא אֵיָּהִי. כִּינּוּן דְּעָאֵל שְׁבִתָּא, כְּדִין
סְלָקָא הַהוּא נְקוּדָה, וְאַתְּעַטְרָא וְאַתְּאַחְדָּא לְעֵילָּא, וְכֵלְהוּ טְמִירִין בְּגוּהָ.

תָּא חֲזִי, אֵית יָמִים וְאֵית יָמִים. יָמִי חוּל, כְּמָה דְאַתְמַר, וְאַלִין קִימִין לְבַר
לְעַמִּין. יָמִי הַשְּׁבִת, דְאֵינוֹן יָמִי הַשְּׁבוּעָה, קִימִין לְיִשְׂרָאֵל. וְכִד סְלָקָא הַאֵי
נְקוּדָה, כָּלָּא אַתְּגַנִּיז, וְאֵיָּהִי סְלָקָא, כִּינּוּן דְאֵיָּהִי סְלָקָא, אַקְרִי שְׁבִת.

מהו שַׁבַּת. אי תִּימָא בְּגִין שְׁבִיתָהּ, דְּכִתִּיב כִּי בּו שַׁבַּת, יָאוּת הוּא. אָבֵל רָזָא דְּמִלָּה, כִּינּוּן דְּסִלְקָא הָאֵי נְקוּדָה, וְנִהוּרָא נְהִיר, כְּדִין מִתְעַטְרָא אִיהִי בְּאַבְהוֹ, כִּינּוּן דְּמִתְעַטְרָא אִיהִי בְּאַבְהוֹ, כְּדִין אֲתַחְבְּרַת וְאֲתַאחַדַת בְּהוּ, לְמַהוּי חַד, וְאַקְרִי כְּלָא שַׁבַּת. שַׁבַּת: שִׁי בַת. שִׁי הָא אִוְקְמוּהָ, רָזָא דְּתַלְתַּת אַבְהוֹ, דְּמִתְאַחַדוֹן בְּבַת יְחִידָה, וְאִיהִי מִתְעַטְרָא בְּהוּ, וְאִינוּן בְּעֵלְמָא דְּאַתִּי. וְכְלָא אִיהוּ חַד. וְדָא אִיהוּ שִׁי בַת, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

וְאִי תִימָא, שַׁבַּת הַגְּדוֹל, וְאִיהוּ לְעִילָא, אֲמַאי אַקְרִי שַׁבַּת. אֲלָא וְדָאי הַכִּי הוּא. וְרָזָא דְּמִלָּה, בְּכָל אַתְרֵי נְקוּדָה דְּאִיהִי עֲקָרָא דְּכָל עֵינָא, אַקְרִי בַת. כְּמָה דְּאַתְרֵי אָמֵר, (תַּחֲלִים יז) שְׁמֵרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינוּ, בְּגִין דְּאִיהִי (נְקוּדָה) עֲקָרָא דְּכָל עֵינָא, אַקְרִי בַת.

עֲלְמָא דְּאַתִּי, אִיהוּ (ק"פ ע"א) הִיכְלָא לְהֵהִיא נְקוּדָה עֲלָאָה, וְכַד אִיהִי קִימָא, וְנִטְלָא בְּגִדְפָהָא לְאַבְהוֹ, לְאַתְעַטְרָא לְעִילָא אַקְרִי כְּלָא שַׁבַּת. וְכַד אַבְהוֹ מִתְעַטְרָן לְעִילָא, בְּגוֹ נְקוּדָה עֲלָאָה, אַקְרִי שַׁבַּת. נְקוּדָה תַּתְּאָה (ע"ב ע"ב) כְּדִין מִתְעַטְרָא בְּאַבְהוֹ אַקְרִי שַׁבַּת.

הָאֵי נְקוּדָה תַּתְּאָה כְּדִין סִלְקָא וְאַתְחַזִּית, וְאַתְקִשִׁיטַת. (ס"א הָאֵי נְקוּדָה תַּתְּאָה כַּד סִלְקָא לְאַתְעַטְרָא בְּאַבְהוֹ) כְּדִין כָּל חֲדוּהָ אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתְּאָה, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ בְּחֲדוּהָ. וּבְהָאֵי לִילָאָה, הָאֵי נְקוּדָה אֲתַפְּשֵׁט נְהוּרָאָה, וּפְרִישׁ גְּדַפּוּי עַל עֲלְמָא, וְכָל שְׁלִטוֹנִין אַחֲרָנִין מִתְעַבְּרוּן, וְנִטְרִירוּ אֲשַׁתְּכַח עַל עֲלְמָא.

וְכַדִּין אֲתוּסְף רוּחַ נְשַׁמְתָא בְּיִשְׂרָאֵל, עַל כָּל חַד וְחַד, וּבְהֵהִיא נְשַׁמְתָא יְתִירָא, נְשַׁיִן כָּל עַצְבָא וְחִימְתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּרַחֲמֵי חֲדוּהָ, לְעִילָא וְתַתְּאָה. הָהוּא רוּחָא דְּנְחִית וְאַתוּסְף בְּבִינֵי עֲלְמָא, כְּדִין נְחִית, אֲתַסְחִי בְּבוּסְמִין דְּגִנְתָא דְּעֵדוֹן, וְנְחִית וְשָׂרָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא, זְכָאִין אִינוּן, כְּדִין הָאֵי רוּחָא אֲתַעֲר.

דף ר"ד ע"ב

בְּהֵהִיא שַׁעֲתָא דְּהֵהוּא רוּחָא נְחִית נְחִיתִין עָמָה לְגוֹ גִנְתָא דְּעֵדוֹן, שְׁתִּין רְתִיכִין, מִתְעַטְרִין לְשִׁית סְטֵרִין. וְכַד מְטִי לְגִנְתָא דְּעֵדוֹן, כְּדִין כָּל אִינוּן רוּחִין וְנְשַׁמְתִין דְּגִנְתָא דְּעֵדוֹן, כְּלָהוּ (מִתְעַרִי לְהֵהוּא מִתְעַטְרִי (נ"א בְּהֵהוּא)) רוּחָא. כְּרוּזִי קְרִי וְאָמֵר, זְכָאִין אֲתוּן יִשְׂרָאֵל, עַמָּא קְדִישָׁא, דְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיכוֹן אֲתַעֲר (דף ר"ד ע"ב) לְגַבִּיכוֹ.

רָזָא דְּרִזִּין לִידְעֵי חֲכַמְתָא, זְכָאִין אִינוּן כְּדִין הָאֵי רוּחָא אֲתַעֲר. הָאֵי רוּחָא אִיהוּ אֲתַפְּשִׁיטוּתָא דְּהָאֵי נְקוּדָה, וְנִפְקָא מִינָהּ, וְאַתְפְּשִׁטָא בְּעֲלְמָא, וְהֵהוּא הָוִי רָזָא דְּשַׁבַּת, דְּשָׂרָא לְתַתְּאָה, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ שְׁמִירָה, (שְׁמוֹת לֵא) וְשְׁמֵרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבַּת, וְהָא אִוְקְמוּהָ, שַׁבַּת לֹא כְּתִיב, אֲלָא אֶת הַשַּׁבַּת, לְאַסְגָּאָה הָהוּא רוּחָא דְּשָׂרִי עַל כְּלָא, וְאַצְטְרִיד לְנִטְרָא לִיהּ, הוּאִיל וְקִימָא עַמִּיהָ דְּבֵר נֶשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נז) כָּל שׁוֹמֵר שַׁבַּת מִחֻלּוֹ.

בְּהַאי רְזָא אֵית רְזָא אַחְרָא. הַאי רוּחָא, אֲתַהֲנִי בְּהַאי יוֹמָא, מִהֲנֵאֻתָּן דִּישְׂרָאֵל, וּמַעֲנוּגָא דְלַהוֹן, וּבְגִין דָּא, בְּעֵי לְמִיּהֵב לִיהַ עֲנוּגָא, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא, תְּלַת זְמַנִּין, בְּתַלְתַּת סְעוּדָתִין, דְּתַלְתַּת דְּרָגִי מְהִימְנוּתָא, כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ. וְהַאי נְטִיל חֻדְוָה וְעֲנוּגָא, בְּאַיְנוּן סְעוּדָתִי דִּישְׂרָאֵל. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דְּאַהֲנִי לִיהַ, וּמַעֲנַג לִיהַ, בְּהַאי יוֹמָא.

הַאי רוּחָא, אֲתַהֲנִי כָּל שְׂיִתָּא יוֹמִין, מְרוּחָא עֲלָאָה דְּעִתִּיקָא דְּכָל עִתִּיקִין. וּבְיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, כִּיּוֹן דְּנַחֲתִית, וְאַתְסַחֲחִי בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן בְּלִילְיָא, אֲתַעֲנַג (ר"ח ע"א, צ"ח ע"ב) מַעֲנוּגָא דְּגוּפָא, בְּסְעוּדָתִי דְּמְהִימְנוּתָא, וְאַתְעֵטֶר (נ"א ואתענג) הַאי רוּחָא מַעֲלִילָא וְתַתָּא, וְאַתְרוּי בְּכָל סְטֵרִין, בְּעֵטְרָא דְּלַעֲלִילָא וְתַתָּא.

וְהוּאֵיל וְקִיּוּמָא עֲמִיָּה דְּבֵר נֶשׁ, אֲצִטְרִיד לִיהַ לְנִטְרָא לִיהַ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת. שַׁבָּת, דָּא הוּא הֵהִיא נְקוּדָה תַּתָּאָה. אֶת הַשַּׁבָּת, דָּא הוּא הַאי רוּחָא, אֲתַפְּשֵׁטוּתָא דְּהֵהִיא נְקוּדָה. הֵהוּא אֲתַפְּשֵׁטוּתָא, כַּד אֲתוּסֶף קְדוּשָׁן וּבְרַכָּאן מְלַעֲלִילָא, עַל הֵהִיא נְקוּדָה, אֲתַנְהִיר כְּלָא, וְאַתְעַבִּיד רוּחָא נְהִירָא בְּכָל סְטֵרִין, אֲתַפְּלַג לַעֲלִילָא וְנְהִיר. וְאַתְפְּלַג לְתַתָּא וְנְהִיר. וְדָא הוּא דְּכְתִיב בְּיַד וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חוּלְקִי אַחְסָנָא אֵית לֹן כְּחֻדָּא.

חוּלְקָא דְּלַעֲלִילָא, אֲתַעֲטֶר בְּהַאי יוֹמָא, מַעֲנוּגָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְאַתְהֲנִי מְזִינָא עֲלָאָה דְּעִתִּיקָא דְּכָל עִתִּיקִין. חוּלְקָא תַּתָּאָה, אֲתַעֲטֶר בְּהַאי יוֹמָא, מַעֲנוּגָא דְּלַתַּתָּא, דְּאַתְהֲנִי בְּהֲנִי סְעוּדָתִי. וְעַל דָּא, בְּעֵי לַעֲנֵגָא לִיהַ, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא בְּלְבוּשֵׁי יָקָר, וּבְחֻדְוָה דְּכָלָא.

וְכַד מַתְעֵטְרָא הַאי חוּלְקָא לְתַתָּא, וְאַתְנַטִּיר כְּמַה דְּאַצְטְרִיד, סְלֻקָא לַעֲלִילָא, וְאַתְחַבְּרָא בְּהֵהוּא חוּלְקָא אַחְרָא. וְהַאי נְקוּדָה נְטִיל כְּלָא מַעֲלִילָא וְתַתָּא, וְאַתְכְּלִילָא מְכָל סְטֵרִין. וּבְגִין דְּמַתְעֵטְרָא בְּשַׁבָּת, מַעֲלִילָא וּמַתַּתָּא, כָּל שְׁאָר יוֹמִין יְהִיב חִילָא לְכָלָא, וְאַתְיִיְהִיב לִיהַ שׁוּלְטָנוּ מַעֲלִילָא וּמַתַּתָּא. וּבְרִזִין דְּסַפְרָא דְּשְׁלֵמָה מְלַכָּא, אֲשַׁתְּכַח רְזָא דָּא, וְאוּקְמוּהָ בּוּצִינָא קְדִישָׁא, זְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

כְּתִיב וַיִּנְפֹשׁ, וְאוּקְמוּהָ וּוי נֶפֶשׁ דְּאַבְדַּת וְשִׁפִּיר אִיהוּ. אָבַל אֵי הֲכִי וּוי גּוּפָא אֲצִטְרִיד לְמִימֵר, דְּמַנִּיָּה אַבְדַּת נֶפֶשׁ. אָבַל רְזָא דְּמַלְכָּה, בְּבֵר נֶשׁ אֵית נֶפֶשׁ, דְּנִטְלָא וּמְשִׁיד לְגַבִּיָּה לְהַאי רוּחָא מְעַרְב שַׁבָּת. וְהֵהוּא רוּחָא שְׂרִיא בְּגִוּוּהָ דְּהֵהִיא נֶפֶשׁ, וְדִיירָא בְּהַ כָּל יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא. וּכְדִין, הֵהוּא נֶפֶשׁ, יִתִּירָה בְּרַבּוּיָא וְתוּעֲלַתָּא יִתִּיר מִמָּה דְּהוּה.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, כָּל נַפְשָׁאן דִּישְׂרָאֵל מַתְעֵטְרָן בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, וְעֵטְרָא דְּלַהוֹן, דְּשְׂרִיא הַאי רוּחָא בְּגִוּוּיָּיהוּ. כִּיּוֹן דְּנִפְק שַׁבְּתָא, וְהֵהוּא רוּחָא סְלֻקָא לַעֲלִילָא, כְּדִין וּוי לְנֶפֶשׁ, דְּאַבְדַּת מַה דְּאַבְדַּת. אַבְדַּת הֵהוּא עֵטְרָא עֲלָאָה, וְהֵהוּא חִילָא קְדִישָׁא דְּהוּהָ בְּהַ, וְדָא הוּא וַיִּנְפֹשׁ, וּוי נֶפֶשׁ, דְּאַבְדַּת מַה דְּאַבְדַּת.

עונתו דחפמינו, דינדעי רזין עלאיו, מליליא דשבתא ליליא דשבתא, ואוקמוה. אבל מלה דא שאילנא לבוצינא קדישא, דהא חזינו דהאי כתרא תתאה, נקטא מה דנקטא ביממא, ובלייליא יהיב מזונא לכל חיליה, כמה דאוקמוה, דכתיב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. נקטא ביממא, ויהבא בלייליא. והשתא אמר מר דזווגא אשתכח בהאי ליליא.

דף ר"ה ע"א

אמר, ודאי זווגא אשתכח בלייליא דא. מאי טעמא. בגין דהאי ליליא, אפרישת נשמתין לכל אינון (דף ר"ה ע"א) חפמינו, דינדעין רזין דחכמתא. וחבורא, וזווגא, לא אשתכח ביומא אחרא בכל חדוה, בלא ערבוביא (ס"א אלא בגין דא) אחרא, כגון דא. בגין דאינון נשמתין דפליגת, פליגת לון בחפמינו, בצדיקים, בחסידי כדקא יאות. (ס"א ותו בכל) ובכל ליליא ולייליא, זווגא אשתכח ודאי. אימתי בפלגות ליליא. והא אוקימנא. אבל לא בכל סטרין כהאי זווגא.

ובגין דא, חפמינו דינדעין רזין, בעיין לסדרא שמושא דלהון, בהאי ליליא. מאי טעמא. בגין דכל יומי דשבתא, אית לון רוחא אחרא דשרא על עלמא, ובהאי ליליא אית לון רוחא אחרא קדישא עלאה, דנחתא לבני קדישין, והוא רוחא נשיב מעתיקא דכל עתיקין, ונחתא לגו נקודה תתאה, למיהב בה נייחא לכלא, ודא אתפליג לכל סטרין, לעילא ותתא, כמה דאת אמר בני ויבין בני ישראל.

וכד אינון חפמינו, יתבין בההוא רוחא קדישא, רוחא עלאה, בעאן לשמשא ערסייהו, דהאי רוחא אמשיד אבתריה לתתא, כל אינון נשמתין קדישין, ונרתין קדישי עליוניו, בהאי רוחא, נשמתין קדישין לבניהון כדקא יאות.

כיון דהאי רוחא שרא על עלמא, כל רוחין בישין, וכל מקטרגין בישין, אסתלקו מעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא, בגין דישראל אינון נטירין בההוא רוחא, וספת שלום פריסת גדפהא עליהו, ואינון נטירין מכלא.

ואי תימא, הא תנינו, דלא יפוק בר נש יחידי, לא בלייליא רביעאה דשבתא, ולא בלייליא דשבתא, ובעי בר נש לאסתמרא. והא אמרו, דבלייליא דשבתא נטירין בני נשא מכל מקטרגין דעלמא, ולא בעינן לצלאה על נטורא.

תא חזי, הכי הוא ודאי, ליליא רביעאה דשבתא, בעינן לאסתמרא מנייהו, מאי טעמא. בגין דכתיב, (בראשית א) יהי מארת, מארת כתיב חסר, והא אוקמוה, דבגין דהיא חסרה, כמה חבילי טהירין אתפלילון בהאי מארת. לווטין ומארת אינון בגריעותא דסיהרא, וכלהו שליטין בההוא ליליא.

בְּלִילֵי דְשִׁבְתָּא, כִּיּוֹן דְכֻלְהוּ מִתְבַּדְרוּן לְאַעְלָא בְּנוֹקְבָא דְעַפְרָא, דְלֵא יִכְלִין לְשִׁלְטָא, בְּעֵי בְר נֶשׁ יַחֲדָאי, לְאַסְתַּמְרָא. וְתוּ, אַף עַל גַּב דְלֵא יִכְלִין לְשִׁלְטָא, אֲתַחֲזִין לְזַמְנִין, וְבַר נֶשׁ יַחֲדָאי בְּעֵי לְאַסְתַּמְרָא.

מָלַח דָּא הָכִי תְנִינָן, וְאִי הָכִי גְרִיעוּתָא דְנִטוּרָא אִיהוּ. אֲבַל בְּשִׁבְתָּא נְטִירוּ אֲשִׁתְּכַח לְעַמָּא קְדִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כַּד עָאֵל שִׁבְתָּא, מְעַטֵּר לְכָל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל, וּבְעֵי דִינְטֵרוֹן לִיה לְהָאֵי עֵטְרָא קְדִישָׁא, דְאַתְעֵטְרוּ בֵיה, וְאַף עַל גַּב דְאַיְנוֹן לָא אֲשִׁתְּכַחוּ בִישׁוּבָא, לְזַמְנִין לְבַר נֶשׁ יַחֲדָאי אֲתַחֲזִין, וְאַתְרַע מְזִלִיה. וְאַצְטְרִיךְ לִיה לְבַר נֶשׁ, לְאַתְעֵטְרָא בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא, וְלִנְטְרָא לִיה.

סוּף סוּף, נְטִירוּ אֲשִׁתְּכַח בְּהוּא לִילֵא לְעַמָּא קְדִישָׁא, הוּאִיל וְסַפְתָּ שְׁלוֹם פְּרִיסָא עַל עַמָּא, דְהָא תְנִינָן, בְּכָל אֲתַר דְסַפְתָּ שְׁלוֹם אֲשִׁתְּכַח, סְטְרָא אַחְרָא לָא אֲשִׁתְּכַח תַּמָּן. וְעַל דָּא נְטוּרָא אִיהוּ וְנִטוּרָא שְׂכִיחַ.

יוֹמָא דְשִׁבְתָּא, חֲדוּהָ אִיהוּ לְכֻלָּא, וְכֻלָּא אֲתַנְטֵר לְעִילָא וְתַתָּא. וְנַהוּרָא (נ"א וְנִקוּדָה) תַּתְּאָה נַהֲרָא לְסַלְקָא לְעִילָא, בְּשִׁפִּירוּ דְעֵטְרִין שְׁבַעִין חוּלְקִין יַתִּיר, וְסָבָא דְכָל סָבִין אֲתַעֵר.

כַּדִּין כַּד סְלִיק נַהוּרָא, עַמָּא קְדִישָׁא מְקַדְמֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא בְּלְבוּשׁ יִקֵּר בְּחֲדוּהָ, מְתַעֲטְרֵן בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא דְלְעִילָא, בְּהוּא רּוּחָא דְקִיִּימָא עֲלִיִּיהוּ לְתַתָּא, מְשַׁבְּחוּ בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוּ, וְסַלְקִין תּוֹשְׁבָחוּ לְעִילָא, וְעֵלְאִין וְתַתָּאִין כְּלָהוּ בְּחֲדוּהָ, וּמְתַעֲטְרֵן כְּלָהוּ כְּחֲדָא. פְּתַחֵי עֲלָאֵי וְאַמְרֵי, זַכָּאִין אֲתוֹן עַמָּא קְדִישָׁא בְּאַרְעָא, דְמֵאֲרִיכוֹן אֲתַעֲטֵר עֲלִיכּוֹן, וְכָל חִילִין קְדִישִׁין, מְתַעֲטְרִין בְּגִינִיכוֹן.

דף ר"ה ע"ב

הָאֵי יוֹמָא, יוֹמָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְלָאוּ יוֹמָא דְגּוּפָא, בְּגִין דְשִׁלְטְנוּ דְצְרוּרָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְקִיִּימָן עֲלָאִין וְתַתָּאִין כְּלָהוּ בְּזוּוּגָא (דף ר"ה ע"ב) חֲדָא, בְּעֵטְרָא דְרוּחָא יַתִּירָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

צְלוּתָא דְשִׁבְתָּא, דְעַמָּא קְדִישָׁא, תְּלַת צְלוּתִין אֲשִׁתְּכַחוּ בְּהָאֵי יוֹמָא, לְקַבֵּל תְּלַת שְׁבִתֵי, וְאוּקְמוּהָ, וְכֻלְהוּ חַד. כִּיּוֹן דְעָאֵלוּ עַמָּא קְדִישָׁא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, אֲסִיר לְאַשְׁתַּדְלָא אֲפִילוּ בְּצוּרְךָ בֵּי כְּנִישְׁתָּא, אֲלָא בְּמַלִּי תּוֹשְׁבָחוּ וְצְלוּתָא, וְאוּרִייתָא, וְכַדְקָא חַזִּי לוֹן.

וּמֵאֵן (ר"ו ע"א, אִמּוֹר ק"ה ע"א) דְאַשְׁתַּדַּל בְּמַלְיוֹן אַחְרָנִין, וּבְמַלְיוֹן דְעַלְמָא, דָּא אִיהוּ בְר נֶשׁ דְקָא מְחַלֵּל שִׁבְתָּא, לִית לִיה חוּלְקָא בְּעַמָּא דִישְׂרָאֵל. תְּרִין מְלָאכִין מְמַנָּן עַל דָּא, בְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא, וְאַיְנוֹן שׁוּוּ יַדִּיהוֹן עַל רִישִׁיהָ, וְאַמְרֵי, וְוִי לְפִלְנֵיָא, דְלִית לִיה חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא, בְּעֵי לְאַשְׁתַּדְלָא בְּצְלוּתָא וּבְשִׁירִין וּבְתוֹשְׁבָחוּ דְמֵאֲרִיהוֹן, וְלְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוּרִייתָא.

האי יומא, איהו יומא דנשמתין, דאתעטרך ההוא צרורא דנשמתין.
(בתושבחן דמאריהון) בגין כך משבחי בתושבחן תשבחתא דנשמתא, והיינו
(קלי"ח ע"א) נשמת כל חי תברך את שמך יי אלהינו ורוח כל בשר וכו'. ולית
תושבחתא אלא בסטרך דנשמתא ורוחא, והאי יומא, קיימא ברוחא
ונשמתא, ולא דגופא.

תושבחתא דדרגא אחרא עלאה, רזא דיומא, שמשא קדישא דאיהו
נהורא דיממא, היינו יוצר אור. רזא דנהורא דנהיר, דמניה אתזנן ונהרין
כל אינון חילין, רתיכין, וככביא ומזלי, וכל אינון דשלטין על עלמא.

תושבחתא דעלמא דאתי ביומא דא, היינו אל אדון. ותושבחתא דא, איהו
ברזא דעשרין ותריין אתוון עלאין קדישין, דמתעטרן באבהו וברתיכא
עלאה קדישא.

אתוון (הקדמה ג' ע"ב) זעירין, אינון עשרין ותריין אתוון, דאינון בעלמא
תתאה, דאינון אל ברוך גדול דעה וכו', ולא אית בין תיבה לתיבה, רווחא
אחרא, אלא את רשימא בכל תיבה ותיבה. (קלי"ב ע"ב) ובעלמא עלאה, אית
רווחא, וסטרין קדישין, בין את לאת. ודא איהו, תושבחתא על
תושבחתא, דאתוון עלאין דיומא שביעאה, (רי"ד ע"א) קא משבח ואמר
למלא עלאה יוצר בראשית.

כד תושבחתא דא סלקא לעילא, שתין רתיכין עלאין דקאמרו, מזדמנין
ונטלי להאי תושבחתא מעמא קדישא, וסלקי לה לאתעטרך בה, בכמה
רתיכין עלאין, די ממנו, וכל אינון צדיקייא דבגנתא דעדן, בלהו מתעטרן
בתושבחתא דא, וכל אינון רתיכין, וכל אינון נשמתין דצדיקייא, בלהו
סלקין בתושבחתא דא, עד רזא דכורסייא.

כד מטא לכורסייא קדישא, תושבחתא דא דכל ישראל, קיימא תמן, עד
זמנא דקאמרי קדושה עלאה דמוסף. וכדין סלוקא דלתתא לעילא,
לאתחדא פלא לעילא לעילא, למהוי פלא חד. דא איהי תושבחתא,
דסלקא על בלהו תושבחן.

מכאן ולהלאה, סדורא דצלותא דשאר יומי, עד ישמח משה וכו', חדוותא
דרגא עלאה, עקרא דאבהו, דחדי בההוא עדבא דיליה, כד סליק
כורסייא לגביה, ונטיל לה, ומתחבראן כחדא. ודא איהו חדוה דאורייתא
עלאה דלעילא, תורה שבכתב. דחדי באורייתא דלתתא, תורה שבעל פה,
ואתחברו דא בדא.

בין דאתחברו כחדא, בעי בר נש לאכללא בההוא חדוה לעמא קדישא,
ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו', אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא
במנוחתנו.

רזא דספר תורה ביומא דא, הא אוקמוה תנינן כתיב, (נחמיה ח) ויקראו
בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא והא אוקמוה

רָזָא, דְּאִינוּן פְּסוּקֵי טַעְמֵי, וּמְסוּרֵת, וְכָל אִינוּן דְּיוּקִין, (נ"א תקוניו) וְרָזִין עֲלָאִין, כְּלָא אֲתַמְסַר לְמִשָּׁה מְסִינִי. אִי בְּכָל הֵי דְּיוּקִין אֲתַמְסַר אֹרִייתָא לְמִשָּׁה, סִפְר תּוֹרָה דְּאִיהוּ בְּכָל אִינוּן קְדוּשָׁא, אֲמַאי אִיהוּ חֲסַר מְכַל הֵי תְּקוּנִין וְרָזִין דְּאֲתַמְסְרוּ לִיהָ לְמִשָּׁה בְּאֹרִייתָא.

דף ר"ו ע"א

אֶלָּא רָזָא דָּא, כַּד פּוּרְסִיָּא קְדִישָׁא מְתַעֲטָרָא, וְאֲתַכְּלִילַת בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, כָּל אִינוּן דְּיוּקִין, וְכָל אִינוּן טַעְמִין וּמְסוּרוֹת, כְּלָהוּ עֲלִין בְּגִיזוֹ, וְאֲתַרְשִׁימוּ (דף ר"ו ע"א) בְּגוֹ פּוּרְסִיָּא קְדִישָׁא, וְאִינוּן דְּיוּקִין, דְּאֶעִיל אֹרִייתָא דְּבַכְתָּב, בְּאֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, וּבָהוּ אֲתַעֲבַרַת, כְּאֲתַתָּא דְּאֲתַעֲבַרַת מִן דְּכוּרָא, וְאֲשַׁתָּרוּ אֲתָנוּן עֲלָאִין לְחוּדִייהוּ בְּקְדוּשָׁייהוּ כְּדָקָא חֲזִי. וְלֹאֲתַחֲזָא בְּבִי כְּנִישָׁתָא, דְּהָא אֲתַבְּרַכַת וְאֲתַעֲטַרַת כּוּרְסִיָּא מְרָזָא דְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתַמֵּן אֶעִיל כָּל אִינוּן דְּיוּקִין, וְאִיהִי אֲתַקְדָּשַׁת מִנִּיהָ, בְּעִי לֹאֲתַחֲזָא בְּאֲתָנוּן לְחוּדִייהוּ כְּדָקָא יֵאוֹת.

וְכַדִּין, כְּלָא אֲתַקְדָּשׁ בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי, כָּל שְׁכּוֹן וְכָל שְׁכּוֹן בְּהֵאִי יוֹמָא. בְּהֵאִי יוֹמָא בְּעִי לְסַלְקָא שְׁבַעָה גוּבְרִין, לְקַבֵּל שְׁבַעָה קְלִין, דְּאִינוּן רָזָא דְּאֹרִייתָא. וּבְזַמְנִין וּבְמוֹעֲדִין חֲמֵשׁ, גּוֹ רָזָא דָּא. בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי שִׁית. גּוֹ רָזָא עֲלָאָה דָּא.

וְכָלָא רָזָא חֲדָא. חֲמֵשׁ, דְּאִינוּן חֲמֵשׁ דְּרָגִין לְתַתָּא, מְדַרְגָּא דְּאוּר קְדַמָּאָה לְתַתָּא, וְאִינוּן רָזָא דְּאֹרִייתָא. שִׁית, דְּאִינוּן שִׁית סְטְרִין וְכָלָא רָזָא חֲדָא. שְׁבַע אִינוּן שְׁבַע קְלִין. וְכָלָהוּ רָזָא חֲדָא, אֶלִין וְאֶלִין.

בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אֲתוּסָף חַד עַל תְּלַתָּא, בְּגִין שְׁמִשָּׁא, דְּנִהִיר בְּהֵאוּ זַמְנָא, לְסִיחָרָא, וְאֲתוּסָף נְהוּרָא עַל סִיחָרָא, וְהֵינּוּ רָזָא (בראשית י"ז ע"א) דְּמוּסָף. בְּסִפְר תּוֹרָה, בְּעִי לְשַׁתְּמַע חַד קְלָא וְדַבּוּר.

סְדוּרָא לְסְדָרָא עֲמָא קְדִישָׁא בְּיוֹמָא דָּא, וּבְשָׁר יוֹמִין דְּסִפְר תּוֹרָה בְּעִי לְסְדָרָא וְלְתַקְנָא תְּקוּנָא, בְּחַד בְּרִסְיָא דְּאֶקְרִי תִיבָה, וְהֵאוּ בְּרִסְיָא דְּלַהּוּי בְּשִׁית (י"ד ע"ב, מ"ג ע"א, ש"ח קס"ד ע"ב) דְּרָגִין, לְסַלְקָא בָּהוּ וְלֹא יַתִּיר, דְּכַתִּיב, (דברי הימים ב ט) וְשֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַסָּא. וְדַרְגָּא חַד לְעִילָא, לְשׁוּאָה עֲלִיהָ סִפְר תּוֹרָה, וְלֹאֲחֲזָא לִיהָ לְכָלָא.

כַּד סְלִיק סִפְר תּוֹרָה לְתַמֵּן, כְּדִין בְּעֵאוּן כָּל עֲמָא לְסְדָרָא גְרַמִּייהוּ לְתַתָּא, בְּאִימְתָא בְּדַחִילוּ בְּרַתַת בְּזִיעַ, וְלַכּוּוֹנָא לְבִייהוּ, כְּמָה דְּהַשְׁתָּא קִימִין עַל טוּרָא דְּסִינֵי לְקַבְלָא אֹרִייתָא, וְיַהוּן צִייתִין וְיַרְכוּן אוּדְנִייהוּ. וְלִית רְשׁוּ לְעֲמָא לְמַפְתַּח פּוּמִיהוּן, אֲפִילוּ בְּמִילֵי דְּאֹרִייתָא, וְכָל שְׁכּוֹן בְּמַלְהָ אֲחָרָא, אֶלָּא כְּלָהוּ בְּאִימְתָא, כְּמֵאוּן דְּלִית לִיהָ פּוּמָא וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (נחמיה ו) וְכַפְתָּחוּ עֲמַדוֹ כָּל הָעָם. (נחמיה ח) וְאֲזַנִּי כָּל הָעָם אֶל סִפְר הַתּוֹרָה.

אמר רבי שמעון, כד מפקין ספר תורה בצבורא, למקרא ביה, מתפתחון תרעי שמעיה דרחמין, ומעוררין את האהבה לעילא, ואבעי ליה לבר נש למימר הכי.

בריה שמיה דמארי עלמא, בריה בתרה ואתרה, יהא רעותה עם עמה ישראל לעלם, ופורקן ימינה, אחזי לעמה בבית מקדשה, ולא מטווי לנא מטוב נהורה, ולקבלא צלותנא ברחמין. יהא רעוא קדמה, דתוריה לן חיים בטיבו, ולהוי אנא פקידא בגו צדיקיא, למרחם עלי, ולמנטר יתי, וית כל דילי, ודי לעמה ישראל. אתה הוא זן לכלא, ומפרנס לכלא, אתה הוא שליט על כלא, אתה הוא דשליט על מלכיא, ומלכותא דילך הוא. אנא עבדא דקודשא בריה הוא, דסגידנא קמיה, ומקמי דיקר אורייתיה, בכל עידן ועידן. לא על אינש רחיצנא, ולא על בר אלהין סמיכנא, אלא באלהא דשמיה, דהוא אלהא קשוט, ואורייתיה קשוט, ונביאוהי קשוט, ומסגי למעבד טבון וקשוט. ביה אנא רחמי, ולשמיה קדישא יקרא אנא אימר תושבחן. יהא רעוא קדמה, דתפתח לפאי באורייתך ותיבהב לי בגין דכרין דעבדין רעותך. ותשלים משאלין דלבאי, ולבא דכל עמה ישראל לטב ולחיו ולשלם אמן.

ואסיר למקרי בספרא דאורייתא, בר חד בלחודוי, וכלא צייתין ושתקין, בגין דישמעון מלין מפומיה, כאילו קבילו לה ההיא שעתא מטורא דסיני. ומאן דקרי באורייתא, להוי חד קאים עליה, ושתיק. דלא ישתמע בר דבור חד בלחודוי, לא תרין דבורין, לשון קדש חד, וחד הוא, ולא תרין דבורין, ואי תרין משתכחין בספר תורה, גריעותא דרזא דמהימנותא איהו וגריעותא דיקרא דאורייתא אשתכח בספר תורה, ובעי חד קלא. מתרגם חד. ורזא דא קליפה ומוחא. (רזא דעלמא דא ורזא דעלמא דאתי).

דף ר"ו ע"ב

כלא שתקין, וחד קארי, דכתוב, (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר איהו לעילא, וכל עמא לתתא, (דף ר"ו ע"ב) דכתוב, (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר. וכתוב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים.

והוא דקארי באורייתא, ישגי לביה ורעותיה לאינון מלין, וכי איהו שליחא דמאריה, בסדורא דהני מלין, למשמע לכל עמא, דהא איהו קאים כדוגמא עלאה. בגין כד, מאן דסליק למקרי באורייתא, יסדר אינון מלין בקדמיתא בביתיה, ואי לאו, לא יקרי באורייתא, מנלן מההוא דבור, עד לא ישמע אורייתא לעמא קדישא מה כתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה, ולבתר, ויאמר לאדם הו יראת יי היא חכמה וגו'.

אסיר ליה למאן דקארי באורייתא למפסק פרשתא, או אפילו מלה חדא, אלא באתר דפסק משה פרשתא לעמא קדישא, יפסיק. ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא דא, בפרשתא דשבתא אחרא.

רָזָא דָא, בְּשַׁעְתָּא דְאִיפְסִיקוּ פְרָשְׁיִין, כָּל חַד וְחַד אֲתַעְטְרָא וְקִיִּמָּא קַמִּי
קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא. כִּינּוּן דְאֲשְׁלִימוּ לְמַפְסַק הֲנִי פְרָשְׁיִין דְכָל שַׁתָּא, אֲתַעְטְרוּ
קַמִּיהָ קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וְאֲמַרִי אָנָּא מְשַׁבַּת פְּלוּנִי, (ס"א מצבורא פלוני) וְאָנָּא
מְשַׁבַּת פְּלוּנִי. (מצבורא פלוני)

בְּהֵיא שַׁעְתָּא, קָרָא לְיוֹפִיא"ל רַב מְמַנָּא, וּלְחַמְשֵׁין וּתְלַת רְתִיכִין קַדִּישֵׁין
דְתַחֲוֹת יְדִיהָ, דְאֲתַמְנוּן בְּשִׁמוּשָׁא דְאוּרִייתָא, וְכָל רְתִיכָא וּרְתִיכָא מְנִי לִיהָ,
לְהֵאֵי רְתִיכָא עַל פְּרָשְׁתָּא פְּלוּנִי, דְבְּשַׁבַּת פְּלוּנִי. וּרְתִיכָא פְּלוּנִי, עַל פְּרָשְׁתָּא
פְּלוּנִי, דְשַׁבַּת פְּלוּנִי. וְכָל חַד וְחַד, מְשַׁמְשָׂא לְאוּרִייתָא, דְהָהוּא שַׁבַּת
דִּילִיהָ. וְאָסִיר לָן לְעַרְבָא אֵלִין בְּאֵלִין, וְלֹא לְאֵעְלָא רְתִיכָא בְּרְתִיכָא
דְחֲבָרִיהָ, אֲפִילוּ כְּמֵלָא נִימָא. וְאֲפִילוּ בְּחַד תִּיבָה, אוּ אֲפִילוּ בְּאֵת חַד, אֲלָא
כָּל חַד וְחַד, כְּמָה דְפְסִיק לֹון קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וְכְמָה דְמְנִי לֹון בְּאִינוּן
פְּרָשְׁיִין, כָּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיהָ.

וְעַל דָּא, כַּד מְתַעְטְרָא פְּרָשְׁתָּא דָּא, סְלָקוּן אִינוּן מְלִין דְהֵיא פְּרָשְׁתָּא,
דְאֲשַׁתְּלִים בְּצַבוּרָא, וְנָטִיל לֹון הָהוּא רְתִיכָא, דְמְמַנָּא בְּהֵיא פְּרָשְׁתָּא,
וְסָלִיק לֹון קַמִּי קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וְאֵלִין מְלִין מְמַש, קִיִּמִין קַמִּיהָ
וְאֲמַרִין, אָנָּא פְּרָשְׁתָּא פְּלוּנִי, דְאֲשְׁלִימוּ לִי צַבוּרָא פְּלוּנִי, הֲכִי וְהֲכִי.

אִי אֲשַׁתְּלִים בְּדָקָא חֲזִי לִיהָ, סְלָקוּן אִינוּן מְלִין, וּמְתַעְטְרוּן עַל כּוּרְסִיָּא
קַדִּישָׁא, וְהָהוּא רְתִיכָא מְשַׁמְשָׂא קַמִּיהָ, כָּל רְתִיכָא וּרְתִיכָא, פְּרָשְׁתָּא דְכָל
שַׁבַּתָּא וְשַׁבַּתָּא, וְכִלְהוּ מְתַעְטְרוּן בְּגוּ כּוּרְסִיָּא קַדִּישָׁא, וּבְהוּ אִיהִי סְלָקָא
לְאֲתִיחַדָּא לְעֵילָא לְעֵילָא, וְאֲתַעְבִּיד כְּלָא כְּלָלָא חַדָּא. בְּגִין כֵּן, זְכָאָה
חֻלְקִיהָ מֵאֵן דְאֲשַׁלִּים פְּרָשְׁתָּא דְכָל שַׁבַּתָּא וְשַׁבַּתָּא, כַּדָּקָא יָאוּת, כְּמָה
דְאֲפְסִיקוּ לְעֵילָא.

תְּרִי זְמַנִּי, קָרִינּוּן בְּסִפְרָ תוֹרָה בְּשַׁבַּתָּא, בְּמִנְחָה, בְּשַׁעְתָּא דְדִינָא תְּלִיא,
לְעִידוֹן עָרַב. צְרִיכִין לְאֲכַלְלָא שְׁמָאֲלָא בִּימִינָא, דְהָא אוּרִייתָא מְתַרִין (פ"ד
ע"א) סְטְרִין אֲתִיִּיהִיבַת, דְכְּתִיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ, יְמִינָא
וּשְׁמָאֲלָא. בְּגִין כֵּן סִפְרָ תוֹרָה בְּמִנְחָה דִּי בַּעֲשָׂרָה פְּסוּקִין, אוּ יְתִיר, אֲבָל
לֹא שְׁלִימוּ דְפְרָשְׁתָּא, דְהָא שְׁלִימוּ דְפְרָשְׁתָּא לֹא הָוִי, אֲלָא בִּימִינָא, וְיְמִינָא
תְּלִיא עַד שַׁעְתָּא דְמִנְחָה, וְהָא אוּקְמוּהָ.

בְּשַׁנִּי בְּשַׁבַּתָּא, וּבְחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּתָּא, בְּגִין דְקָא נְחִתִין דְרַגִין לְתַתָּא, דְאִינוּן
כְּלָלָא דְאוּרִייתָא. וְאִי תִימָא, הָא נְבִיאִין מְתַפְרָשׁוּן לְתַתָּא. אֲלָא הֲכִי הוּא
וְדָאִי, אֲבָל הֲנִי דְלְתַתָּא, כְּלָהוּ כְּלָלָא דְאוּרִייתָא, וְכָל חַד וְחַד כְּלִיל לְכָל חַד
וְחַד.

וְרָזָא דְמְלָה, אֵלִין דְרַגִין עֲלָאִין, אִינוּן אֲקָרוּן פְּרָשְׁתָּא חַדָּא, וּלְבַתֵּר נְפָקִין
מִנִּיִּהוּ תִשַׁע דְרַגִין, דְאֲתַחֲדוּן כְּחַדָּא, וּבְגִין כֵּן תִשַׁעָה גוּבְרִין, תְּלַת
בְּשַׁבַּתָּא בְּמִנְחָה, וּתְלַת בְּיוֹמָא תְּנִינָא, וּתְלַת בְּיוֹמָא חַמְשָׁאָה, הָא תִשַׁעָה.

וּבְסִפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא, בְּמִנְחָה בְּשַׁבְּתָא, הָא אֲתַעַר רָזָא דְשַׁמְאֵלָא, (כ"ד ע"א) וּנְקוּדָה תַּתְּאָה, בְּהֵהוּא סִטְרָא דְשַׁמְאֵלָא, מְקַבְּלָא רָזָא דְאוּרִייתָא, כְּדִין בְּהֵהוּא שְׁעָתָא, נִטְלָא מִסִּטְרָא דְשַׁמְאֵלָא, וּמְדִילֵיהּ קָרִינוּ.

דף ר"ז ע"א

דְּהָא אִיהִי קַיִימָא בְּרָזָא (דף ר"ז ע"א) דְּתַשְׁעָ, (נ"א ספירא) וְקָרִינוּ תַשְׁעָ, וְאִינוּן שֵׁית דְּחוּל, וּתְלַת בְּשַׁעְתָּא דְּאֲתַעַר שַׁמְאֵלָא בְּשַׁבְּתָא, וּלְאֲתַכְּלָלָא כְּלָא כְּחָדָא. וְאִיהִי מִתְעַטְרָא בְּהוּ, בְּתַלְתַּת סִטְרִין, כְּגוּוֹנָא דְּתַלְתַּת סִטְרִין עֲלָאִין, דְּאִינוּן כְּלָלָא דְּפְרָשְׁתָּא דְּשַׁבְּתָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּזַכִּי לִיקְרָא דְּשַׁבְּתָא, זַכָּאָה אִיהוּ בְּתַרִין עֲלָמִין, בְּעֲלָמָא דִין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

כְּתִיב (שמות טז) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵהוּ מִמְּקוֹמוֹ. תְּנִינוּן, מִמְּקוֹמוֹ מֵהֵהוּא אֲתַר דְּאֲתַחְזִי לְמַהֵד. וְרָזָא דְּמִלָּה, דְּכְתִיב, (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם, וְדָא אִיהוּ רָזָא דְּכְתִיב, (שמות ג) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו. אֲתַר יְדִיעָא אִיהוּ לְעֵילָא, וְקָרִינוּ לִיהּ מְקוֹם, דְּאֲשַׁתְּמוּדַע בֵּיהּ יְקָרָא עֲלָאָה דְּלְעֵילָא. וּבְגִין כֵּן, אֲזַהְרוּתָא לְבַר נֶשׁ דְּהָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא קְדִישָׁא דְּלְעֵילָא, דְּלָא יִפּוֹק מִיְנִיָּה דְּאִי (יפוק מִפּוֹמִיָּה מִלּוּלָא דְּחוּל) יִפּוֹק מִיְנִיָּה, קָא מְחַלֵּל שַׁבְּתָא. בִּידוּי, בְּעַבְדִּתָּא. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. בְּרַגְלוּי, לְמַהֵד לְבַר מִתְרִי אֲלָפִין אֲמִין, כֹּל אֲלִין חִלּוּלָא דְּשַׁבְּתָא אִיהוּ.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתַר יְקָרָא דְּקְדוּשָׁה דָּא, דְּהָא מִיְנִיָּה לְבַר, אֲתַר דְּאֲלֵהִים אַחֲרִים אִיהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד יְיָ (בראשית כ"ה ע"א) דְּלְעֵילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְּלְתַתָּא וְדָא אִיהוּ רָזָא דְּעַטְרָא דְּשַׁבְּתָא, בְּגִין כֵּן אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, בְּרִידָה הוּא לְעֵלָם וּלְעֲלָמֵי עֲלָמִין.

כְּתִיב (שמות לג) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי, מְקוֹם אֲתִי, וְדָאִי דָּא אִיהוּ מְקוֹם טְמִיר וְגַנְיָ, דְּלָא אֲתִיידַע כְּלָל. מִשְׁמַע דְּכְתִיב אֲתִי, אֲתַר דְּלָא אֲתַגְּלָא, וְקַיִימָא טְמִירָא, וְדָא אִיהוּ אֲתַר עֲלָאָה לְעֵילָא לְעֵילָא, הִיכְלָא עֲלָאָה טְמִיר וְגַנְיָ. אֲבַל דָּא, אִיהוּ אֲתַר לְתַתָּא כְּדַקְאֲמֶרן. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם דְּאֲתַפְּרֵשׁ לְעֵילָא, וְאֲתַפְּרֵשׁ לְתַתָּא, וּבְגִין כֵּן אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. (במדבר לה) וּמִדַּתְּם מִחוּץ לְעִיר אֶת פְּאֵת קִדְמָה אֲלָפִים בְּאַמָּה וְגו', (רט) הָא אוּקְמוּהָ בְּאִינוּן רָזִין עֲלָאִין. אֲבַל אֲלָפִים בְּאַמָּה, דְּיִרְתָּה תַרְיָן (הקדמה ה' ע"א) סִטְרִין לְכָל סִטְרָא, וְאִיהִי מִתְעַטְרָא תְּדִיר בְּתַרִין סִטְרִין, בִּין לְעֵילָא בִּין לְתַתָּא. וְסִימְנָד שְׂכִינָה לָא שְׂרִיא לְבַר מִתְחוּמָא דְּאֲתַחְזִי לָהּ.

כֵּן נִפְק שַׁבְּתָא, צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל דְּלְתַתָּא, לְאַעְכָּבָא, דְּהָא יוֹמָא רַבָּא עֲלָאָה אִיהוּ. (אצטריד לאתעכבא עליה) וּבְהָאִי יוֹמָא, אוּשְׁפִיזָא רַבָּא וְיִקְרָא, קָא שְׂרִיא עֲלֵיהּ, בְּגִין כֵּן בְּעֵי לְאַתְעַכָּבָא, לְאַתְחַזָּאָה דְּלָא דְּחַקִּין בְּאוּשְׁפִיזָא קְדִישָׁא. כְּדִין פְּתַחִי יִשְׂרָאֵל וְאַמְרִי, (תהלים עח) וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן וְגו', דְּתַקוּנָא

שפירא איהו בהאי ליליא, כיון דדינא אתהדר לאתריה, מה דלא אתחזי כד עייל שבתא, דדינא אסתלק, ולא אשתכח.

בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם, וקדושתא דסדרא, כל אינון חייבין דגיהנם, פתחין ואמרי, זכאין אתון ישראל עמא קדישא, זכאין אתון צדיקיא, דנטרי פקודי אורייתא. ווי לון לחיביא, דלא זכו למיטר אורייתא, כדון דומיה קדים, וכרוזא אתער ואמר, (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים. וכל אלן חבילי טהירין, טרדין לון בגיהנם, ולית מאן דמרחם עליהון. זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי עלמא, וקא מענגי להווא ענג דשריא מלעילא, כדקאמרון.

האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא, תרי מתערי עליה קמי מלכא קדישא. חד, ההוא רוחא עלאה קדישא דאצטריד לאתענגא, ולא אתענג. וחד, ההוא ממנא דקיימא על מאן דשרי בתעניתא, וסנגרייה שמיה. וסלקין קמי מלכא קדישא, ומתערי עליה.

דף ר"ז ע"ב

וההוא רוחא אסתלק גריע מההוא אתהנותא דלתתא. וכד האי רוחא לא אשתלים לתתא, רוחא אחרא דלעילא לא אשתלים. כיון דלא אשתלים לתתא ולעילא, כדון אתחזי ההוא בר נש לאתלטיא, ולא תענשא. אלא כיון דאשתלים זמנא אחרא, וההוא ממנא דאתמנא על ענוייה (דף ר"ז ע"ב) ותעניתא, אשתלים גו אינון ממנן אחרנין, בענוגא דלעילא, קורעין ליה כל גזר דינא, דאתגזר מאינון שבועין שגין עלאין.

למלכא דחדי בהלולא דיליה, וכל בני נשא חדאן עמיה, חמא חד בר נש יחיב בקולר, פקיד עלוי, ושרייהו. בגין דישתכחון כולא בחדוה.

ולבתר, מתהדרין אליו ממנן דענשין לבני נשא, ואתפרעין מניה דבר נש, על דאשתכח בגיניה גריעותא עילא ותתא. מאי תקנתיה. ליתב תעניתא על תעניתא. מאי טעמא. דא פטיל ענוגא דשבתא, יבטל ענוגא דחול.

ואי איהו מבטל ענוגא דשבתא, וקא מתענג בחול, דמי כמאן דחשב למלך אחרא, יתיר ממה דחשיב ליה לקודשא בריד הוא. רוחא עלאה, קדישא דקודשין דשריא עליה, לא עניג, ובטיל ליה מניה. רוחא אחרא דחול, דשריא לבתר על עלמא, חשיב וקא מענגא ליה. כדון מהדרין ומתפרעין מניה, בהאי עלמא, ובטיל דאתי.

בגין כד, אצטריד תעניתא אחרניא, ביומא קדמא דחול, בזמנא דשריא על עלמא ההוא רוחא דחול. ובהאי אית ליה אסוותא, כיון דלא חשיב לרוחא דחול. וסימניד (ויקרא ה) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו'. גזלן, לא חשיב לקודשא בריד הוא, לא חשיב לבני נשא, בגין כד לית ליה עונשא

פגנב. גנב, דחשיב לבני נשא, יתיר מקודשא בריך הוא, אית ליה עונשא
בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. זכאה איהו, מאן דאשתלים לתתא, לההוא
עונג עלאה פדקא חזי.

יומא דא, מתעטרך בשבעין עטרין, ושמא עלאה (פ"ח ע"ב) קדישא,
אשתלים בכל סטרין, ואתנהירו פלהו דרגין, וכלא בחדוה דברכאן,
ובקדושה על קדושה, ותוספת דקדושה.

קדושה דמעלי שבתא, דא איהי קדושה דשבת בראשית. דהא אתקדש
מתלתין ותרין שבילין, ותלת דרגין דתפוחין (ויחי רמ"ט ע"ב) קדישין. ובעינן
לאדכרא על האי קדושה, פללא דעובדא דבראשית, ונייחא ברזא דתלתין
ותרין שבילין, ותלת דרגין דאתכלילן בהו, רזא דסהדותא דעובדא
דבראשית, דהיינו (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו'. ויכל
אלהים, דאית בסהדותא דא, תלתין (הקדמה ה' ע"ב) וחמש תיבין. תלתין
ותרין שבילין, ותלת דרגין דתפוחין קדישין.

תלת דרגין, דאינון: שביעי. שביעי. שביעי. ואית ביה רזא דעלמא עלאה,
ורזא דעלמא תתאה, ורזא דכל מהימנותא. תלת זמנין אלהים, חד, עלמא
תתאה. וחד, פחד יצחק. וחד, עלמא עלאה קדישא, קדש קודשין. בעי בר
נש למסהד סהדותא דא, בחדוה, ברעותא דלבא, לאסהדא קמי מאריה
דמהימנותא. וכל מאן דיסהיד דא, וישוי לביה ורעותיה לדא, מכפר על
כל חובוי.

ברוך אתה יי אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו',
האי קידושא איהו בחד מתקלא, לקבל סהדותא דמהימנותא, ואינון
תלתין וחמש תיבין אחרנין, כמה דאית בוויכלו. כלא סלקין לשבעין
תיבין, (קל"ב ע"ב) לאתעטרך בהו שבת, דמעלי שבתא. זכאה חולקיה דבר
נש, דיכוון רעותיה למלין אלין, ליקרא דמאריה.

קידושא דיומא, הא אוקמוה בורא פרי הגפן, ולא יתיר. דהא יומא קאים
לקדשא ליה, מה דלית הכי בלילא, דאגן צריכין לקדשא ליה, בהני מלין,
כמה דאוקימנא. ולא אתקדש האי ליליא, אלא בעמא קדישא לתתא, פד
שריא עליהו ההוא רוחא עלאה. ואגן בעינן לקדשא ליה ברעותא דלבא,
לכוונא דעתא להאי.

ויומא איהו קא מקדשא ליה. וישראל מקדשי בצלותין ובעותין,
ומתקדשין בקדושתיה, בהאי יומא. זכאין ישראל, עמא קדישא,
דאחסינו יומא דא, אחסנת ירותא לעלמין.

[דף ר"ח ע"א](#)

לְבַתֵּר דְנַפִּיק שְׁבֵתָא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַפְרָשָׁא, בֵּין קִדְשׁ לְחוּל. אֲמַאי. דְּהָא
אֲתִיְהִיב רְשׁוּ לְמַמְנָן דְּלִתְתָּא לְשִׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא, וּבְכֹל עוֹבְדִין דְּעֲלָמָא,
לְאַחְזָאָה יְחוּדָא, בְּאַתֵּר קְדִישָׁא, בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה, וּלְאַפְרָשָׁא לְתַתָּא
מִיְחוּדָא עֲלָאָה, (דף ר"ח ע"א) וּלְבִרְכָא עַל נְהוּרָא דְאַשָׁא.

בְּגִין דְּכָל אֲשִׁין אַחְרָנִין, אֲתַטְמְרוּ וְאַתְגְּנִיזוּ בְיוֹמָא דְשְׁבֵתָא, בַּר אֲשָׁא חַד
דְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה, דְּאַתְגְּלִיא וְאַתְכְּלִיא בְּקְדוּשָׁא דְשְׁבֵתָא. וְכֹד הָאִי אֲשָׁא
אַתְגְּלִיא, כָּל אֲשִׁין אַחְרָנִין אֲתַטְמְרוּ, וְאַתְגְּנִיזוּ קַמִּיה. וְהָאִי אֲשָׁא, אִיְהִי
דְּעֻקִּידָה דִּיצְחָק, דְּאַתְלֵהֲטָא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא. בְּגִין כֵּן, בְּעֵי לְבִרְכָא עַל
נְהוּרָא דְאַשָׁא. וְהָאִי אֲשָׁא, לֹא בְּעֵי אֲשָׁא דְחוּל, אֶלָּא אֲשָׁא דְשְׁבֵתָא, וְהָאִי
אֲשָׁא, אִיְהוּ אֲשָׁא דְנַפִּיק מֵהֵוּא אֲשָׁא דְלַעִילָא.

וְדָא אִיְהוּ אֲשָׁא דְסָבִיל אֲשָׁא. וְכִיּוֹן דְּהָאִי אֲשָׁא דְנַפִּיק מֵאַשָׁא דְלַעִילָא
אַתְבְּרָכָא בְּבִרְכָה דְנְהוּרָא, כְּדִין כָּל שְׂאֵר אֲשִׁין אַחְרָנִין נְפֻקִין, וְאַתְמַנְן
בְּדוּכְתִיּהוּ, וְאַתִּיְהִיב לֹון רְשׁוּתָא לְאַנְהָרָא.

בְּהֵיא שְׁעֵתָא דְקָא מְבָרְכִין עַל אֲשָׁא, אֲזִדְמַנְן אַרְבַּע רְתִיכִין, אַרְבַּע
מְשָׁרְיִין לְתַתָּא, לְאַנְהָרָא מֵהֵוּא אֲשָׁא מְבָרְכָא, וְאִינוּן אַקְרוּן מְאוּרִי
הָאֵשׁ. בְּגִין כֵּן, בְּעֵינָן לְאַכְפִּיא ד' אַצְבָּעָן דִּידָא דִּימִינָא, וּלְאַנְהָרָא לֹון מְגוּ
הֵוּא נְהוּרָא דְשָׂרְגָא דְמַתְבְּרָכָא.

וְאִינוּן אַצְבָּעָן, רְמִזוּ לְאִינוּן מְאוּרִי הָאֵשׁ, דְנְהִירִי וְשִׁלְטִי מֵהֵוּא נְהוּרָא
דְשָׂרְגָא דְמַתְבְּרָכָא. וּבְגִין דְּאִינוּן דְרָגִין לְתַתָּא, כֵּד אַחְזִי בַר נֶשׁ אַצְבָּעָן
קַמִּי הֵוּא נְהוּרָא דְשָׂרְגָא, בְּעֵי לְאַכְפִּיא לֹון קַמִּיה, בְּגִין דְּהֵוּא נְהוּרָא
שִׁלְטָא עֲלִיּהוּ, וְאִינוּן נְהִירִין מְנִיה.

בְּשָׂר בְּרָכָאן בְּעֵינָן לְזַקְפָּא לֹון לְאַצְבָּעָן, בְּגִין לְאַחְזָאָה קְדוּשָׁה עֲלָאָה,
דְּדְרָגִין עֲלָאִין, דְּשִׁלְטִין עַל כֹּלָא, דְשָׁמָא קְדִישָׁא אֲתַעֲטֵר בְּהוּ וְאַתְקַדְשׁ בְּהוּ,
וְאַתְבְּרָכוּן כְּלָהוּ דְרָגִין כְּחַדָּא, וְנְהִירִין מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה דְכֹלָא, וּבְגִין כֵּן
בְּעֵינָן לְזַקְפָּא לֹון לַעִילָא. וְהֵכָא בְּעֵינָן לְאַכְפִּיא אַצְבָּעָן קַמִּי שְׂרָגָא, בְּגִין
לְאַחְזָאָה דְרָגִין דְלִתְתָּא, דְנְהִירִין מְגוּ בּוּצִינָא דְלַעִילָא, וּמֵהֵכָא שִׁלְטִין
וְנְהִירִין מְנִיה, וְאִינוּן מְאוּרִי הָאֵשׁ.

בְּכֹל יוֹמָא אֲנִן מְבָרְכִין מְאוּרִי אֹור, דְּאִינוּן נְהוּרִין עֲלָאִין, דְּקִימִן בְּהֵוּא
אֹור קְדָמָאָה, וְאַתְבְּרָכוּן כְּלָהוּ דְרָגִין, וְנְהִירִין כְּלָהוּ כְּחַדָּא, מְגוּ בּוּצִינָא
עֲלָאָה. וְהֵנִי אַקְרוּן מְאוּרִי הָאֵשׁ. וּבְגִינִי רְזָא דָא, מְבָרְכִין בּוּרָא מְאוּרִי
הָאֵשׁ.

וְאִי תִימָא, אֲמַאי בּוּרָא, וְלֹא אֲמַרוּ מְאוּרִי הָאֵשׁ. הוּאִיל וְקָא נְהִירִין
מֵהֵוּא אֵשׁ, מֵהֵוּא בּוּצִינָא מְבָרְכָא. אֶלָּא כִּיּוֹן דְּעָאל שְׁבֵתָא, כָּל אִינוּן
דְרָגִין דְלִתְתָּא, וְכָל אִינוּן דְנְהִירִין וְשִׁלְטִין, כְּלָהוּ עָאלִין וְאַתְכְּלִילוּ בְּהָאִי
שְׂרָגָא, וְאַתְטְמְרוּ וְאַתְגְּנִיזוּ, וְאַתְנַטְרוּ בִּיה, וְלֹא יִתְחַזּוּן בִּיה, אֶלָּא הֵוּא
נְקוּדָה בְּלַחוּדָהָא, וְכְלָהוּ אֲתַטְמְרוּ בְּגוּוּה, כָּל יוֹמָא דְשְׁבֵתָא.

כִּינּוּן דְנַפֵּק שְׁבֵתָא, אֲפִיק לֹון לְכָל חַד וְחַד, כְּאִילוּ הֵהִיא שְׁעֵתָא אֲתַבְרִיאוּ, וְנִפְקוּ כְּלָהוּ וְאֲתַבְרִיאוּ כְּמַלְקֵדְמִין, וְאֲתַמְנִיאוּ עַל דְּוִכְתִּיּהוּ לְשִׁלְטָאָה כְּדִין אֲתַבְרָכָא הָאִי שְׁרָגָא, וְאֲתַכְפִּיין קַמִּיהָ, לְאַנְהָרָא. כִּינּוּ דְנִהָרִין, כְּדִין אֲתַמְנוּ כָּל חַד וְחַד עַל דְּוִכְתִּיהָ.

כְּגִוּוֹנָא דָּא, אֵינּוּן דְרָגִין עֲלָאִין, דְּאֶקְרוּן מְאוּרֵי אוּר, שְׁלִטִין בִּימְמָא, וְנִהָרִין מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה. בְּשַׁעֲתָא דְרַמְשׁ לִילְיָא, הֵהוּא בּוּצִינָא עֲלָאָה כְּנִישׁ לֹון, וְאֵעִיל לֹון בְּגִיּהָ, עַד דְנִהִיר יְמָמָא. כִּינּוּ דְמְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל עַל נְהוּרָא בִּימְמָא, כְּדִין אֲפִיק לֹון בְּשְׁלִימוּ דְנִהוּרָא. וְעַל דָּא מְבָרְכִין יוֹצֵר הַמְּאוּרוֹת, וְלֹא אֲמַרֵי בּוּרָא, (ס"א אלא יוצר) (קנ"א ע"א) וְהִכָּא בּוּרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. בְּגִין דְּאֵינּוּן דְרָגִין לְתַתָּא.

וְכֹלָא אִיהוּ רְזָא דְאַצְבָּעָאן, בְּהוּ רְמִיז דְרָגִין עֲלָאִין, וְדְרָגִין תַּתָּאִין. (קצ"ב ע"ב, תיקון י"ח, ס"ז ע"א) דְרָגִין עֲלָאִין אֲשֶׁתְּמוּדְעָאן, בְּזִקִּיפוּ דְאַצְבָּעָאן לְעִילָא. וּבְזִקִּיפוּ דְאַצְבָּעָאן, אֲתַבְרָכוּ דְרָגִין עֲלָאִין, וְדְרָגִין תַּתָּאִין כְּחֻדָּא. וּבְמֵאִיכוּ דְאַצְבָּעָאן, אֲתַבְרָכוּ לְאַנְהָרָא דְרָגִין תַּתָּאִין לְחוּדִיּהוּ.

דף ר"ח ע"ב

וְרָזָא דָּא, טוּפְרֵי דְאַחוּרֵי אֶצְבָּעָאן. וְאַצְבָּעָאן לְחוּדִיּהוּ לְגוּ. טוּפְרֵי דְאַחוּרֵי אֶצְבָּעָאן, אֵינּוּן אֲנָפִין אַחְרָנִין, דְאַצְטְרִיכוּ לְאַנְהָרָא מְגוּ הֵהוּא שְׁרָגָא, וְאֵינּוּן אֲנָפִין דְאֶקְרוּן (דף ר"ח ע"ב) אַחוּרֵי. אֶצְבָּעָאן לְגוּ בְּלֹא טוּפְרִין, אֲלִין אֵינּוּן אֲנָפִין פְּנִימָאן אֲתַכְפִּיין. וְרָזָא דָּא, (שמות לג) וְרָאִית אֶת אַחוּרֵי. אֲלִין אַחוּרֵי, (בראשית ר"א ע"א) אֶצְבָּעָאן, לְאַחוּרָא בְּטוּפְרֵיהוּן. וּפְנִי לֹא יֵרְאוּ, אֲלִין אֶצְבָּעָאן לְגוּ, בְּלֹא טוּפְרִין, דְּאֵינּוּן אֲנָפִין פְּנִימָאִין.

וְכַד מְבָרְכִין עַל שְׁרָגָא, בְּעֵי לְאַחְזָאָה אַחוּרֵי אֶצְבָּעָאן בְּטוּפְרִין, לְאַתְנַהָרָא מְגוּ הֵהוּא שְׁרָגָא, וּפְנִימָאִי דְאַצְבָּעָאן, לֹא אֶצְטְרִיכוּ לְאַכְפִּיא (נ"א לאחזאה) לֹון לְאַתְנַהָרָא מְגוּ הֵהוּא שְׁרָגָא, דְּהָא אֵינּוּן לֹא נִהָרִין, אֶלָּא מְגוּ שְׁרָגָא עֲלָאָה דְלְעִילָא לְעִילָא, דְּאִיהִי טְמִירָא וּגְנִיזָא דְלֹא אֲתַגְלִיָּא כְּלָל. וְאֵינּוּן לֹא נִהָרִין מְגוּ שְׁרָגָא דְאַתְגְלִיא כְּלָל, בְּגִין כַּד בְּעֵי לְאַחְזָאָה אַחוּרֵי אֶצְבָּעָאן בְּטוּפְרִין. וּפְנִימָאִי דְאַצְבָּעָאן, לֹא בְּעֵי לְאַחְזָאָה קַמִּי הָאִי שְׁרָגָא. טְמִירִין אֵינּוּן, וּבְטְמִירוּ אֲתַנְהָרִין. פְּנִימָאִין אֵינּוּן, וּמְפְנִימָאָה אֲתַנְהָרִין. עֲלָאִין אֵינּוּן, וּמְעֲלָאָה אֲתַנְהָרִין. זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

וּבְעֵי לְאַרְחָא בְּבוּסְמִין, כַּד נְפִיק שְׁבֵתָא, עַל דְּאֶסְתַּלֵּק הֵהוּא רוּחָא, וְנִפְשָׁא דְבֵר נֶשׁ אֲשֶׁתְּאַרְת בְּעֶרְטוּלָא, (ס"א אשתנית בקרטופא) בְּגִין הֵהוּא סְלִיקוּ, דְּאֶסְתַּלֵּק רוּחָא מְנִיהָ וְהָא אוּקְמוּהָ.

כְּתִיב (בראשית כז) וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וְגו'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמַּר, אֲבָל תָּא חֲזִי, רִיחָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְנִפְשָׁא, בְּגִין דְּאִיהוּ מְלַח דְּאֵעִיל

לְנַפְשָׁא, וְלֹא לְגוּפָא. תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו, הָא אִוּקְמוּהָ, אֵינּוּן לְבוּשֵׁי דְאָדָם קַדְמָאָה הוּוּ, דְיָהֵב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַלְבָּשָׁא לּוּן.

בְּגִין דְהָא פִּד חֵב אָדָם, אֲתַעְדִּי מְנִיהּ הָהוּא לְבוּשָׁא יִקְרָא, דְאֲתַלְבֵּשׁ בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, פִּד אָעִיל לֵיהּ בְּגַנְתָּא דְעֵדוּן. וּלְבַתֵּר דְחַב, אֲלַבִּישׁ לֵיהּ בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא, לְבוּשָׁא קַדְמָאָה, דְאֲתַלְבֵּשׁ בֵּיהּ אָדָם בְּגַנְתָּא דְעֵדוּן, אִיהוּ הָוָה (מֵאֵינוּן מְלַבוּשֵׁין) מֵאֵינוּן רְתִיכִין, דְאֶקְרוּן אַחֲוֵרִיִּים, וְאֵינוּן לְבוּשֵׁין דְאֶקְרוּן לְבוּשֵׁי טוֹפְרָא.

וְכַד הָוָה בְּגַנְתָּא דְעֵדוּן, כָּל אֵינוּן רְתִיכִין, וְכָל אֵינוּן מְשַׁרְיִין קַדִּישֵׁין, כְּלָהוּ סַחְרִין לֵיהּ לְאָדָם, וְאֲתַנְטִיר מְכַלָּא, וְלֹא הָוָה יְכִיל מְלָה בִישָׁא לְאַתְקַרְבָּא בְּהִדְיָה. כִּיּוֹן דְחַב, וְאֲתַעְדוּ מְנִיהּ אֵינוּן לְבוּשֵׁין, (ס"א וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁין דְחוּל מְמַלְיָן כ"ו) דְחִיל מְמַלְיָן בִּישֵׁין, וְרוּחִין בִּישֵׁין, וְאֲסַתְלָקוּ מְנִיהּ אֵינוּן מְשַׁרְיִין קַדִּישֵׁין, וְלֹא אֲשַׁתְּאֲרוּ בֵּיהּ, אֶלָּא אֵינוּן רְאֲשֵׁי טוֹפְרֵי דְאַצְבָּעָאן, דְסַחְרִין לּוּן לְטוֹפְרֵין סַחְרֵנוּ דְזוּהֶמָּא אַחְרָא.

וּבְגִין כֵּן, לֹא לִיבְעֵי לֵיהּ לְבַר נֶשׁ לְרַבָּאָה אֵינוּן טוֹפְרֵין דְזוּהֶמָּא, דְהָא כְּמָה דְאַסְגִּיאוּ, הֲכִי נְמִי אֲסַגִּי עֲלֵיהּ קַסְטוֹרָא, וְיִדְאָג בְּכָל יוֹמָא, וּבְעֵי לְסַפְרָא לּוּן, וְלֹא יִרְמִי לּוּן, דְלֹא יַעֲבִיד קַלְנָא בְּהָהוּא אַתְרָא, דְיְכִיל הָהוּא בְּר נֶשׁ לְאַתְזָקָא. וְכַלָּא כְּגוּוֹנָא עֲלָאָה. דְהָא לְכַלְהוּ אַחֲוֵרִיִּים, סַחְרָא סַטְרָא אַחְרָא, וְלֹא אַצְטְרִיךְ לֵיהּ בְּאַתְרָא דְעֲלָמָא.

לְבַתֵּר עֵבֵד לֵיהּ לְאָדָם, לְבוּשֵׁין אַחְרֵנוּן, מְטַרְפֵי אֵילְנִין דְגַנְתָּא דְעֵדוּן דְאַרְעָא. דְהָא בְּקַדְמִיתָא הוּוּ אֵינוּן לְבוּשֵׁין, מֵאֵינוּן אַחֲוֵרִיִּים דְגַנְתָּא דְלַעֲיִלָּא, וְהַשְׁתָּא מְגַנְתָּא דְאַרְעָא, וְנַפְקֵי מְגַנְתָּא. וְאֵינוּן לְבוּשֵׁין הוּוּ סַלְקִין רִיחִין וּבּוֹסְמִין דְגַנְתָּא, דְנַפְשָׁא מְתִישְׁבָּא בְּהוּ, וְחַדִּי בְּהוּ. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ, דְהָא אֲתִישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ דְיַצְחָק בְּהָהוּא רִיחָא.

בְּגִין דָּא פִּד נַפְק שְׁבַתָּא, בְּעֵי לְאַרְחָא בְּבוֹסְמִין, לְאַתְישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ בְּהָהוּא רִיחָא, עַל הָהוּא רִיחָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא דְאַסְתְּלָק מִינָהּ. וְהָהוּא רִיחָא מְעֲלָא דְבוֹסְמִין אִיהוּ הַדְס. דְהָא קִיוְמָא דְאַתְרָא קַדִּישָׁא דְנִשְׁמַתִּין נַפְקִין מְנִיהּ, הַדְס אִיהוּ. וְדָא אִיהוּ קִיוְמָא דְנַפְשָׁא, כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא, לְאַתְקִימָא מֵהָהוּא עַרְטוּלָא דְאַשְׁתְּאַרְתָּ.

פִּד נַפְק שְׁבַתָּא, אֲתַלְבֵּשׁ אָדָם, בְּאֵינוּן לְבוּשֵׁין דְגַנְתָּא דְעֵדוּן דְאַרְעָא, דְסַלְקִין רִיחִין וּבּוֹסְמִין, לְקִימָא נַפְשִׁיהּ, עַל הָהוּא רִיחָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה יִקְרָא דְאַסְתְּלָק מְנִיהּ. וְהַדְס אִיהוּ קִיוְמָא דְנַפְשָׁא וְדָאִי. כְּגוּוֹנָא עֲלָאָה, דְאַתְקִימָא קִיוְמָא דְנַפְשָׁא.

ההוא רוחא עלאה דנחית עליה דבר נש בחדו, וחדו לנפשיה, כדון קיימא נפשא דבר נש, כגוונא דעלמא דאתי, דזמין (דף ר"ט ע"א) לאתהנאה מניה, כמה דבר נש, אהני להאי רוחא בעלמא דא. הכי ההוא רוחא אהני ליה לבר נש, לעלמא דאתי, דכתיב, (ישעיה נח) אז ותענג על יי וגו'. וכתיב והשביע בצחצחות נפשד. כמה דבר נש, רוי לההוא ענוגא, ואהני ליה, הכי נמי איהו רוי ליה לעלמא דאתי. כדון כד בר נש זכי, ואשלים שלימו דיקרא דשבתא כדקאמרו, קודשא בריד הוא קארי עליה ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

קם רבי אבא, ושאר חברי, ונשקו רישיה. בכו ואמרו, זפאה חולקנא דארחא דא זמין קודשא בריד הוא לקבלן. אמר רבי אבא, לי זמין קודשא בריד הוא ארחא דא, בגין לאתחברא עמכון. זפאה איהו חולקי, דזכיןא לארחא דא.

אמר להו, אימא לכו מה דחמינא, יומא דא נפקנא לארחא, וחמינא נהורא חדא, ואתפלג לתלת נהורין, ואזלו קמאי, ואתטמרו. ואמינא ודאי שכינתא חמינא, זפאה חולקי. והשתא אינון תלת נהורין דחמינא, אתון אינון, ודאי אתון נהורין, ובוצינין עלאין, לאנהרא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

אמר רבי אבא עד הכי לא ידענא, דכל אלין מרגלן סתימין הוון תחות ידיכו, פיון דחמינא, דהא ברעותא דפקודא דמאריכון אתאמרו מלין אלין, ידענא, דכלהו מלין סלקין יומא דא, לגו כורסייא עלאה, ונטיל לון ההוא מארי דאנפין, ועביד מינייהו עטרין למאריה. ויומא דא מתעטרין (נ"א שבעין) שתיין רתיכין קדישין, ליקרא דכרסייא, באלין מלין דאתאמרו הכא, יומא דא.

אדהכי זקף עינוי, וחמא דאערב שמשא. אמר רבי אבא, נהד לגבי האי כפר, דאיהו קריב לגבן במדברא. אזלו ובייתו תמן. בפלגות ליליא, קם רבי אבא ושאר חברי, לאשתדלא באורייתא, אמר רבי אבא, מכאן ולהלאה נימא מלין לאתעטרא בהו צדיקיא דבגנתא דעדן, דהשתא איהו זמנא, דקודשא בריד הוא וכל צדיקיא דבגנתא דעדן, צייתין לקליהון דצדיקיא די בארעא.

פתח רבי אבא ואמר, כתיב (תהלים קטו) השמים שמים ליי והארץ נתן לבני אדם האי קרא אית לאסתכלא ביה, והכי אצטריד למימר השמים ליי, והארץ נתן לבני אדם. מאי השמים שמים. אלא הכא אית לאסתכלא, בגין דאית שמים, ואית שמים.

שמים לתתא, וארץ לתתא מנייהו. שמים לעילא, וארץ לתתא מנייהו. וכל דרגין עלאין ותתאין, כלהו כגוונא דא, אלין באלין. שמים לתתא, אינון עשר יריעות, כמה דאת אמר (תהלים קד) נוטה שמים כיריעה. וקודשא

בְּרִידָה הוּא עֵבֶד לֹוֹן, וּמִשְׁרֵיִן דִּי בְּגוּוֹיָהוּ, לְאַנְהֵגָא אַרְעָא תַתְּאָה. תְּשִׁיעָא אַנְהֵיג לְתַתְּאִי, דְּסַחְרָן פְּקוּפְטָרָא דְקוּלְטָא. עֲשִׂירָאָה, אִיהוּ עֲקָרָא.

וּבְכֻלְהוּ מִשְׁרֵיִן מְמַנָּן עַד שְׂבִיעָאָה. מִשְׂבִּיעָאָה וְלַהֲלָאָה, אִית נְהוּרָא דְאַתְפֹּשֵׁט לְתַתְּאָה, מְגוּ פּוּרְסִיָּא עֲלָאָה, וְנִהִיר לְעֲשִׂירָאָה. וְעֲשִׂירָאָה, מִהֵוּא נְהִירוּ דְנִקְטָא, יְהִיב לְתַשִּׁיעָאָה, וְאִיהוּ לְתַמִּינָאָה וְלְתַתְּאָה.

הָאִי תַמִּינָאָה, פֶּד אַתְפֹּקְדוֹן חִילֵי דְכּוּכְבָּיָא, וְאַפִּיק לֹוֹן, הֵוּא נְהִירוּ, קִימָא וְיְהִיב חִילֵיהּ לְכָל חַד וְחַד, לְאַתְמַנָּאָה בְּהֵוּא אַתְר דְאַצְטְרִידָה. דְכְּתִיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם וְגוֹ', מֵרַב אוֹנִים, דָּא אִיהוּ זְהֵרָא דְלַעִילָא, דְאַקְרִי רַוַּב אוֹנִים.

וּבְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, אִית מְמַנָּא, וְאַתְפֹּקְד עַל עֲלָמָא, וְעַל אַרְעָא, לְאַנְהֵגָא כְּלָא. בְּר אַרְעָא דִישְׂרָאֵל, דְלָא אַנְהֵיג לָהּ רְקִיעָא, וְלָא חִילָא אַחְרָא, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּלַחֲוֹדוּי, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְאִי תִימָא הִידָה שְׂרִיא לְמַגְנָא רְקִיעָא עַל אַרְעָא דִישְׂרָאֵל, וְהָא מְטָרָא וְטָלָא מְרְקִיעָא נְחִית עָלָה, כְּשָׂרָא כָּל אַרְעָא.

דף ר"ט ע"ב

אֶלָּא, בְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא אִית מְמַנָּן שְׁלֵטִין עַל עֲלָמָא, (דף ר"ט ע"ב) וְהֵוּא מְמַנָּא דְשְׁלֵטָא עַל הֵוּא רְקִיעָא, יְהִיב מְחִילָא דְאִית לִיהּ לְהֵוּא רְקִיעָא בְּגִין לְמִיחָב לְתַתְּאָה, וְהֵוּא רְקִיעָא נְקִיט מִהֵוּא מְמַנָּא, וְיְהִיב לְתַתְּאָה לְאַרְעָא. וְהֵוּא מְמַנָּא לָא נְקִיט, אֶלָּא מִתְמַצִּית דְלַעִילָא. אֶבַל אַרְעָא קְדִישָׁא, לָא שְׁלִיט עַל הֵוּא רְקִיעָא דְעֵלִיהּ מְמַנָּא אַחְרָא, וְלָא חִילָא אַחְרָא, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּלַחֲוֹדוּי וְאִיהוּ פְּקִיד לְאַרְעָא קְדִישָׁא בְּהֵוּא רְקִיעָא.

בְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, אִית פְּתַחִין יְדִיעוֹן, וְשׁוּלְטָנוּ דְכָל מְמַנָּן, מִפְּתַחִא לְפְתַחִא רְשִׁימָא, וּמִהֵוּא פְּתַחִא וְלַהֲלֹן, לָא שְׁלֵטָא אֶפִּילוּ כְּמֵלָא נִימָא, וְלָא עַאל דָּא, (אפילו) בְּתַחֲוּמָא דְפְתַחִא דְחַבְרִיהּ, בְּר פֶּד אַתְיָהִיב לִיהּ רְשׁוֹ, לְשְׁלֵטָאָה חַד עַל חַבְרִיהּ. כְּדִין, שְׁלֵטִין מְלַכִּין דִּי בְּאַרְעָא, חַד עַל חַבְרִיהּ.

בְּאַמְצָעִיתָא דְכֻלְהוּ רְקִיעִין, אִית פְּתַחִא חֲדָא, דְאַקְרִי גְבִילוּיִן, וְתַחֲוֹת הָאִי פְּתַחִא, אִית שְׂבָעִין פְּתַחִין אַחְרָנִין לְתַתְּאָה, וְשְׂבָעִין מְמַנָּן נְטְרִין, מְרַחִיק תְּרִי אֶלְפִין אֶמִין, דְלָא קְרַבִּין לְגַבִּיהּ. וּמִהֵוּא פְּתַחִא אַרְחָא סְלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, עַד דִּי מְטָא לְגוּ פּוּרְסִיָּא עֲלָאָה, וּמִהֵוּא פְּתַחִא לְכָל סְטְרִין דְרְקִיעָא, עַד תְּרַעָא דְפְתַחִא דְאַקְרִי מְגִדוּיִן, (ס"א מנדו"ן) דְתַמָּן אִיהוּ סִיוֹמָא דְרְקִיעָא דְתַחֲוּמָא דְאַרְעָא דִישְׂרָאֵל.

וְכָל אֵינוֹן עִי פְּתַחִין, דְרְשִׁימִין גּוּ הֵוּא פְּתַחִא דְאַקְרִי גְבִילוּיִן, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּכוּרְסִיָּא קְדִישָׁא, וְכֻלְהוּ קְרִינָן לֹוֹן שְׁעָרִי צְדָק, דְלָא שְׁלִיט אַחְרָא

עלייהו. וקודשא בריך הוא פקיד לארעא דישראל בההוא רקיעא, מפתחא לפתחא, בפקידו כמה דאצטריך. (קמ"א ע"א) ומתמציתא דההוא פקידא, נטליו אינון שבעין ממנו, ויהבין לכלהו ממנו אחרנין.

השלמה מההשמטות (סימן ד)
איכא בצוואת רבי אליעזר הגדול, קרקע הגן הוא כשפרא הקדוש ברוך הוא גן עדן, נטל שלג מתחת כסא הכבוד וממנה נעשה קרקע הגן וזהו קרקעיתו של גן עדן. ואינו נוגע עם הארץ הזאת שהיא למעלה מכל הארצות. רקיע שעל גבי הגן, הוא כעין כל הגוונים, כמעשה לבנת הספיר. ושמו של הקדוש ברוך הוא, חקוק באמצע הרקיע. וארבע טבעות בדי קצות הרקיע ודי אופנים בכל טבעת. ובאמצע הרקיע עמוד א', ועמוד הזה נעוץ מקרקע הגן עד שאוחז פני כסא הכבוד והוא מכוסה מענן הכבוד. והמלאך גבריאל לבוש הבדים עומד עליו, פעם כולם אוחזים בטבעות הרקיע והעמוד חוזר והרקיע סובב, ואותיות שם המפורש בולטות ונוצצות ועולות ויורדות.

קול קורא התנוודו מחנות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע כזאת, מי ראה פאלה, בהיות כל גגון הרקיע בנוסעו על ידי האיש לבוש הבדים, והוא מסתלק והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זוהר, אור נועם מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור ההוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה.

בחצי הלילה כשפא הקדוש ברוך הוא ליכנס עם הצדיקים, שומעים קול סיבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשוא, והצדיקים עולים מחופותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי שהיו קודם שנבראו, ומאותו נועם תאותם לחזות בנועם ה' כולם עושים פרי, דהיינו רוחות לגרים: (עד כאן מההשמטות)

בגנתא דעדן דלתתא, רקיעא דקיימא עליה, אית ביה רזין עלאין, כד עבד קודשא בריך הוא רקיעא אייתי אש ומים, מגו פורסי יקריה, ושתף לון כחדא, ועבד מנהון רקיעא לתתא, ואתפשטו עד דמטו לההוא אתר דגנתא דעדן, ויתבו. מה עבד קודשא בריך הוא. נטל משמים עלאין קדישין, אש ומים אחרנין דמשתכחין ולא משתכחין, דאתגלגליון ולא אתגלגליון, ומאינון אש ומים, דאתנטלו משמים עלאין, עבד מנייהו מתיחו דרקיעא, ומתח ליה על האי גנתא דלתתא, ומתחבר גו רקיעא אחרא.

ארבע גוונים, בההוא מתיחו דרקיעא דעל גנתא, חנור וסומק ירוק ואוכם. לגבי הני גוונים, אית ארבע פתחין, לתתא מההוא מתיחו דרקיעא. ואינון פתחין לארבע סטרין דרקיעא דעל גבי גנתא. מאינון אש ומים, דאתעביד מנהון ההוא רקיעא. מתפתחין בארבע פתחין, ארבע נהורין. לסטר ימינא בההוא פתחא, מגו מתיחו דסטר (ני"א מ"א) ימינא, נהרין תרין נהורין, באינון תרין פתחין, בפתחא דימינא, ובפתחא דאיהו (ני"א לגו נפקא נהורא ואיהו אנפין) לקבל אנפין.

גו נהורא דנהיר לסטר ימינא, אתרשים את חד, נהיר ובליט, (נ"א ולהיט) ונציץ בנציצו, מגו ההוא נהורא, ואיהו את מ', וקיימא באמצעייתא דההוא נהורא דפתחא. את דא, סלקא ונחתא, ולא קאים באתר חד. ההוא נהורא, נטיל לההוא את ואפיק לה, בגין כד לא קיימא באתר חד.

גו נהורא דנהיר בסטר דאיהו לקבל אנפין, אתרשים את חד, דנהיר ובליט ונציץ בנציצו גו ההוא נהורא, ואיהו את ר', ולזמנין אתחזי ב' (נ"א ד) וקיימא באמצעייתא דההוא נהורא דפתחא. וסלקא ונחתא, לזמנין אתגליא, ולזמנין לא אתגליא, ולא קיימא באתר חד. אליו תרין אתוון קיימין, וכד נשמתא דצדיקיא עאלת בגנתא דעדן, אליו תרין אתוון נפקין מגו ההוא נהורא, וקיימין על ההיא נשמתא, וסלקי ונחתי.

דף ר"י ע"א

כדיו, מאינון תרין פתחין, מקדמי ונחתי מעילא, תרין רתיכין. רתיכא חדא עלאה, דאיהו רתיכא דמיכאל, רב סגנין. רתיכא תננינא, דאיהו רתיכא מההוא רב ממנא, דאקרי בוא"ל. ודא איהו שמשא יקירא (דף ר"י ע"א) דאקרי רפא"ל. ואינון נחתין וקיימין על נשמתא, (מ"ז ע"א) אמרין לה שלום בואד. (ישעיה נז) יבא שלום יבא שלום. כדיו אינון תרין אתוון, סלקין וקיימין באתרייהו, ואתגניזו גו ההוא נהורא, דאינון פתחין.

תרין פתחין אחרנין, תרין נהורין אחרנין קא מלהטין, מנהירו דאשא, באינון פתחין חד לסטר שמאלא, וחד לאחורא. תרין אתוון אחרנין, מלהטין באינון נהורין, ונציצין בגווייהו, את חד ג', ואת חד נ', וכד אתוון קדמאי מתהדרן לאתרייהו, אליו תרין אחרנין נצוצין, סלקין ונחתי, נפקין מאינון נהורין, וקיימין על נשמתא.

כדיו נחתין תרין רתיכין, מאינון תרין פתחין. רתיכא חדא איהו רתיכא דגבריאל, רב ממנא ויקירא. רתיכא תננינא, איהו רתיכא אחרא קדישא דנוריא"ל רב ממנא, ונחתין מאינון פתחין, וקיימין על נשמתא, ואתוון מתהדרן לאתרייהו.

כדיו, אליו תרין רתיכין, עאלין לגו היכלא חדא טמירא דגנתא, דאקרי אהלוי"ת, ותמן (קל"ב ע"א) תריסר זיני בוסמין גניזין, דכתוב, (שיר השירים ד) נרד וכרפס קנה וקנמון וגו'. ואינון תריסר זיני דבוסמין דלתתא.

ותמן כל אינון לבושין דנשמתין, דאתחזון לאתלבשא בהו, כל חד וחד, כדקא חזי. בההוא לבושא, אתרשימו כל אינון עובדין טבין, דעבד בהאי עלמא. וכלהו רשימין ביה, ומכריזי האי איהו לבושא דפלגנא, ונטלין לההוא לבושא ואתלבשת ביה ההיא נשמתא דצדיקיא (ויחי רכ"ד ע"ב) דבגנתא, כגוונא דדיוקנא דהאי עלמא.

וְהִנֵּי מִיָּלִי, מִתְּלַתִּין יוֹמִין וְאֵילָד, דְּהָא כָּל תְּלַתִּין יוֹמִין, לִית לָד נִשְׁמַתָּא
דְּלָא תִּקְבֵּל עוֹנֵשָׁא, עַד לָא תִּיעוּל לְגִנְתָּא דְּעֵדוֹן. כִּינּוּ דְּקִבִּילַת עוֹנֵשָׁא, עֲאֵלַת
לְגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. לְבַתֵּר דְּאֵתְלַבְּנַת, אֵתְלַבְּשַׁת כִּינּוּ דְּאֵתְלַבְּשַׁת
בְּהָאֵי לְבוּשָׁא, יְהִבִּין לָהּ אֶתֵּר כְּמָה דְּאֵתְחַזִּי לָהּ. כְּדִין, כָּל אֵינוֹן אֵתְוֹן,
נְחַתִּין, וְסִלְקִין אֵינוֹן רְתִיכִין.

הָהוּא רְקִיעָא אֶהְדֵּר תְּרִין זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא, בְּהָהוּא נְטִילוֹ דְּהָאֵי רְקִיעָא
אֶחְרָא, דְּמִתְדַּבֵּק בֵּיהּ. וְהָאֵי רְקִיעָא לָא נְפִיק לְבַר מִגְּנֵתָא. רְקִיעָא דָּא,
מְרַקְמָא בְּכָל זֵינֵי גְוֹוִינִין.

תְּרִין וְעֶשְׂרִין אֵתְוֹן רְשִׁימִין מְחַקְקוֹן, בְּהָהוּא רְקִיעָא, כָּל אֵת וְאֵת, נְטִיף
מְמַנָּא (ס"א מטלא), מְטֵלָא דְּלַעֲיֵלָא עַל גְּנֵתָא. וּמַהֲהוּא טֵלָא דְּאֵתְוֹן אֵתְסַחֲקִין
אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין, וּמִתְסַיִן, בְּתֵר דְּטַבְּלוֹ בְּנֵהר דִּינֹור לְאֵתְדַכְּפָּא. וְטֵלָא לָא
נְחִית, אֶלָּא מְגוֹ אֵתְוֹן דְּרְשִׁימִין וּמְחַקְקוֹן בְּהָהוּא רְקִיעָא, בְּגִין דְּאֵינוֹן
אֵתְוֹן כְּלָלָא דְּאוּרִייתָא. וְהָהוּא רְקִיעָא רְזָא דְּאוּרִייתָא, דְּהָא מְאֵשׁ וּמִים
דְּאוּרִייתָא אֵתְעַבִּיד.

וְעַל דָּא אֵינוֹן נְגִדִין טֵלָא, עַל כָּל אֵינוֹן דְּאֵשְׁתַּדְּלוֹ בְּאוּרִייתָא לְשִׁמָּה בְּהָאֵי
עֲלֵמָא. וְאֵלִין מְלִין רְשִׁימִין בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, וְסִלְקִין עַד הָהוּא רְקִיעָא וְנְטִלִין
מְאֵינוֹן אֵתְוֹן הָהוּא טֵלָא, לְאֵתְזַנָּא הָהִיא נִשְׁמַתָּא. הֵדָּא הוּא דְּכַתְּיב, (דברים
לב) יַעֲרֹף כַּמָּטֵר לְקַחֵי תִזְל כַּטַּל אִמְרַתִּי.

בְּאֵמְצַעִיתָא דְּהָאֵי רְקִיעָא, קִיִּמָּא פְתַחַא חֲדָא, לְקַבֵּל פְתַחַא דְּהִיכְלָא
דְּלַעֲיֵלָא, דְּבַהֲהוּא פְתַחַא, פְּרַחִין נִשְׁמַתִּין מִגְּנֵתָא דְּלַתְתָּא לַעֲיֵלָא, בְּחַד
עֲמוּדָא דְּנַעֲיץ (ויחי ר"י ע"א) בְּגִנְתָּא, עַד הָהוּא פְתַחַא.

גוֹ הָהוּא רְקִיעָא (נ"א עמודא) בְּהָהוּא פְתַחַא דְּאֵיהוּ בְּאֵמְצַעִיתָא דְּרְקִיעָא
דְּבְּגִנְתָּא, עֲאֵלִין בְּגוּוֹה תְּלַת גְוֹוִינִין דְּנֵהוּרָא כְּלִילָן כְּחֲדָא, וְנֵהֲרוּ לְגוּוִינִין
דְּהָהוּא עֲמוּדָא. וּכְדִין רְקִיעָא (נ"א עמודא) דָּא, נְצִיץ וְאֵתְלַהִיט בְּכְמָה גְוֹוִינִין
(נ"א נהורין) דְּמִתְלַהֲטוֹן. בְּכָל שְׁעֵתָא, נֵהֲרִין צְדִיקָא, מֵהָהוּא זִינוּא עֲלָפָּא. אֲבָל
בְּכָל שְׁבַתָּא וּשְׁבַתָּא, וּבְכָל רִישׁ יַרְחָא, אֵתְגַלְיָא שְׁכִינְתָּא, יִתִּיר מְשָׁאֵר זְמַנֵּי
בְּהָאֵי רְקִיעָא, וְאֵתְיִין כְּלָהוּ צְדִיקָא, וְסִגְדִין לְגַבִּיהָ.

דף ר"י ע"ב

זְכָּאָה חוּלְקִיהָ, מֵאֵן דְּזָכִי לְהִנֵּי לְבוּשֵׁי דְּקֶאֱמֵרוֹ, דְּמִתְלַבְּשׁוֹן בְּהוּ צְדִיקָא
בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן (לתתא). אֵלִין מְעוּבְדִין טַבִּין, דְּעַבִּיד (דף ר"י ע"ב) בְּרַ נֶשׁ, בְּהָאֵי
עֲלֵמָא, בְּפִקוּדֵי אוּרִייתָא. וּבְהוֹן קִיִּמָּא נִשְׁמַתָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן לְתַתָּא,
וְאֵתְלַבְּשַׁת בְּהִנֵּי לְבוּשֵׁין יַקִּירִין.

כְּד (רכ"ט ע"ב) סִלְקָא נִשְׁמַתָּא בְּהָהוּא פְתַחַא דְּרְקִיעָא לַעֲיֵלָא, אֲזִדְמְנוֹן לָהּ
לְבוּשֵׁין אֶחְרָנִין יַקִּירִין עֲלָאִין, דְּאֵינוֹן מְרַעוּתָא וְכּוֹנָה דְּלַבָּא בְּאוּרִייתָא

ובצלותא, דכד סלקא ההוא רעותא לעילא, מתעטר בה מאן דמתעטר, ואשתאר חולקא לההוא בר נש, ואתעבד מניה לבושין דנהורא, לאתלבשא בהו נשמתא. לסלקא לעילא. ואף על גב דאוקמוה, דאינון לבושין בעובדין תליין. אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא, כמה דאתמר, לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין ודא איהו ברירו דמלה. ובוצינא קדישא, אוליף הכי מאליהו, לבושין דלתתא בגנתא דארעא בעובדין. לבושין דלעילא, (ס"א ברוחא ברעותא וכוונא דלבא) ברעותא וכוונא דרוחא בלבא. (בראשית ב) (ויקרא י"א ע"א) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו', הא אוקמוה, אבל בהאי גנתא דלתתא, נהר יוצא מעדן ודאי. ואצטריך למנדע, האי נהר דנפיק בגנתא דלתתא, באן אתר עקרא ושרשא דיליה. באן אתר, בעדן. עדן דא רזא עלאה איהו, ולא אתייהיב רשו לשלטאה ביה עינא דסכלתנו. ורזא דמלה אלמלי אתר דא אתמסר לתתא לאתגלאה, אתר דעדן עלאה קדישא, אתמסר אוף הכי למנדע. אלא (נ"א אבל) בגין טמירו דיקרא דעדן עלאה קדישא, אתמסר ואתגניז עדן תתאה, דההוא נהר נגיד ונפיק מניה. ועל דא לא אתמסר לאתגלאה, אפילו לאינון נשמתין דבגנתא דעדן.

כמה דהאי נהר אתפרש ונפיק מגו עדן, לאשקאה לגנתא דלעילא, הכי נמי מגו ההוא פתחא דאמצעייתא נפיק חד נהורא, דאתפרש לדי סטרין, בדי פתחין דקאמרו. אתר דקיימין אינון אתנון רשימן. וההוא נהורא דאתפרש לארבע נהורין, בדי אתנון דניצוצין, (נ"א ונפקין) נפיק מעדן, אתר דזהרא נקודה לעילא.

וההוא נקודה אתנהיר, ואתעביד עדן לאנהרא. ולא אית מאן דשליט למחמי ולמנדע להאי נקודה, בר ההוא נהירו דאתפשט מניה, דסגדין לקמיה אינון צדיקיא דבגנתא דעדן, כמה דאתמר. והאי נקודה תתאה, איהי גנתא לגבי עדן עלאה, אתר דלא אתייהיב למנדע ולאסתכלא. על כל דא כתיב, (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתה. שמה דא אתפרש, אלהים זולתה, דא נקודה תתאה קדישא, דאיהו ידע האי עדן דלתתא, דטמיר בגנתא, ולית אתרא מאן דידע ליה. (בראשית כ"ו ע"א) אלהים זולתה, דא עדן עלאה על כלא, דאיהו רזא דעלמא דאתי, דאיהו ידע לנקודה תתאה, בחד צדיק דנפיק מניה, נהר דרוי ליה, ולית מאן דידע ליה בר איהו, דכתיב אלהים זולתה, דאיהו אחיד לעילא לעילא עד אין סוף.

והאי נהר דנפיק מעדן לתתא, רזא איהו לחכימין, ברזא דכתיב, (ישעיה נח) והשביע בצחצחות נפשך. ומלה דא אתפרש לעילא ותתא. נשמתא דנפקא מהאי עלמא דחשוכא, איהי תאיבת למחמי בנהירו דעלמא עלאה, כהאי בר נש דתאיב למשתי בתאיבו למינא, הכי כל חד וחד, איהו צחצחות, כמה דאת אמר, (ישעיה ה) צחה צמא. צמא, מאינון צחות דנהורין דגנתא ורקיעא והיכלין דגנתא.

וההוא נהר דנפיק מעדן, כל אינון נשמתין בלבושי יקר, יתבין על ההוא נהר, ואלמלא ההוא לבושא, לא יכלין למסבל. וכדין מתיישבו, ורוון

בְּאִינּוֹן צָחוֹת, וַיִּכְלִי לְמִסְבֵּל. וְהָהוּא נָהָר אִיהוּ תִקּוּנָא דְנִשְׁמָתִין,
לְאַתְיִישׁבָא, וְלְאַתְזָנָא וְלְאַתְהַנָּאָה, מֵאִינּוֹן צָחוֹת וְנִשְׁמָתִין אֶתְהַקְּנוּ (נ״א
אֶתְתַּקְּנוּ) עַל הָהוּא נָהָר, וּמְתִישְׁבוּ בֵיהּ.

דף רי"א ע"א

ההוא נָהָר עֲלָאָה דְלַעֲיָלָא, אֶפִּיק נִשְׁמָתִין, וּפְרַחִין מִנִּיהּ, לְגוּ גִנְתָּא, דְהָאִי
נָהָר דְלִתְתָּא בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, אֶתְקִין נִשְׁמָתִין, לְאַתְתַּקְּנָא לְאַתְיִישׁבָא,
בְּאִינּוֹן (דף רי"א ע"א) צָחוֹת. כְּגוּוֹנָא דָּא בְּהָאִי עֲלָמָא לְבַר, בְּרִיחָא דְמִיָּא
מְתִישְׁבָא נִפְשָׁא לְאַתְנַהֲרָא, דְהָא מַעֲיָקְרָא כְּגוּוֹנָא דָּא נִפְקָא. וּבְגִין
דְמִתְתַּקְּנִין נִשְׁמָתִין עַל הָהוּא נָהָר דְנִגִּיד וְנִפִּיק מֵעֵדוֹ, יִכְלִין לְאַתְיִישׁבָא
בְּאִינּוֹן צָחוֹת עֲלָאִין, וְלִסְלָקָא לְעִילָא. בְּהָהוּא פְתַחָא דְאַמְצָעִיתָא דְרַקִּיעָא
(ויחי רי"ט ע"א) וְחַד עֲמוּדָא דְקָאִים בְּאַמְצָעוֹת גִּנְתָּא דְקָאִמְרוּ.

בְּהָהוּא עֲמוּדָא סְלָקִין לְעִילָא, בְּגוּ הָהוּא פְתַחָא דְרַקִּיעָא, וּבֵיהּ סַחְרָנִיהּ,
אִית בֵּיהּ (ישעיה ד) עָנָן וְעָשָׁן וְנִגְהָ. וְאַף עַל גַּב דְאִוְקְמוּהָ לְהָאִי קָרָא, אָבֵל עָנָן
וְעָשָׁן אֵלִין מְלַבְר, וְנִגְהָ מְלָגוּ. וְדָא אִיהוּ לְחַפְיָא עַל אִינּוֹן דְסְלָקִין לְעִילָא,
דְלָא יִתְחַזוּן מִקְּמִי אִינּוֹן דִּיתְבִּין לְתַתָּא.

וְהָא הָכָא רָזָא דְרָזִין, כַּד (נ״א בעי קודשא בריך הוא לאתתקנא האי נקודה וכו') הָאִי
נְקוּדָה בְּעָא לְאַתְתַּקְּנָא בְּתַקּוּנִין, וְלְאַתְקַשְׁטָא, בְּשַׁבְתֵּי וּבְזַמְנֵי וּבְחַגֵּי,
מִשְׁדַּר אַרְבַּע אַנְפִּין דְנִשְׁר, וְקִיָּמִין עַל הֵיכְלָא דְאַקְרִי דְרוּר, וְהֵינְנוּ מֵר
דְרוּר. וּבְגִין דָּא בְּשַׁתָּא דִּיּוּבְלָא, בְּעִינָן לְאַכְרָזָא דְרוּר, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ויקרא
כה) וְקִרְאַתְסֵם דְרוּר. וְאִינּוֹן אַרְבַּע אַנְפִּין יַהֲבִין קָלָא, וְלִית מָאן דִּישְׁמַע לִיהּ,
בְּר אִינּוֹן נִשְׁמָתִין דְאַתְחַזוּן לְסְלָקָא, וְאִינּוֹן מִתְכַּנְּשִׁין תַּמּוֹן, וְנִטְלִי לֹון אֵלִין
ד' אַנְפִּין, וְאַעֲלִין לֹון לְגוּ, בְּהָהוּא עֲמוּדָא דְקִיָּמָא בְּאַמְצָעִיתָא.

וּבְהָהִיא שַׁעְתָּא סְלָקָא הָהוּא עֲמוּדָא, דְעֲנָנָא וְאַשָׁא וְתַנְנָא, וְנִגְהָ מְלָגוּ.
וְאַלִּין תְּרִין אַקְרוּן, (ישעיה ד) מְכוֹן הַר צִיּוֹן וּמְקַרְאֵיהּ. מְכוֹן הַר צִיּוֹן, דָּא
אִיהוּ תִקּוּנָא דְלַעֲיָלָא, כַּד נְקוּדָה תַתְּאָה מִתְקַשְׁטָא, וְאִינּוֹן מְקַרְאֵיהּ
דְהָהִיא נְקוּדָה לְאַתְקַשְׁטָא.

כִּיּוֹן דְסְלָקִין אֵלִין נִשְׁמָתִין עַד הָהוּא פְתַחָא דְרַקִּיעָא, כְּדִין, הָהוּא רַקִּיעָא
סַחְרָא סַחְרָנִי דְגִנְתָּא, תְּלַת זַמְנִין. וּמְקַל נְעִימוּ דְסַחְרָא הָהוּא רַקִּיעָא,
נִפְקִין כָּל אִינּוֹן נִשְׁמָתִין וְשַׁמְעִין הָהוּא נְעִימוּ דְהָהוּא רַקִּיעָא, וְחִמָּאן הָהוּא
עֲמוּדָא, דְסְלָקָא אָשָׁא וְעֲנָנָא וְתַנְנָא וְנִגְהָ דְלַהִיט, וְסִגְדִין כְּלָהוּ. כְּדִין
נִשְׁמָתִין סְלָקִין בְּהָהוּא פְתַחָא, עַד דְסְלָקִין לְגוּ עֲגוּלָא, דְסַחְרָא בְּהָהִיא (נ״א
לְהָהוּא) נְקוּדָה. כְּדִין חִמָּאן מַה דְחִמָּאן. וּמְגוּ נְהִירוּ וְחִדּוּתָא מִהָהוּא
דְחִמָּאן, סְלָקִין וְנִחַתִּין קַרְבִּין וְרַחֲקִין.

וְאִיהִי תְאִיבָא לְגַבִּיָּהוּ, וּמִתְקַשְׁטָא בְּנְהִירוּ. כְּדִין אֲלַבִּישׁ קַנְאָה (מְנַהוּרָא) חַד
צְדִיק עֲלָאָה, וְאַסְתַּכַּל בְּנְהוּרָא וְשַׁפִּירוּ דְהָאִי נְקוּדָה, וּבְתַקּוּנָהָא, וְאַחִיד

בַּהּ, וְסָלִיק לָהּ לְגַבְיָהּ, וְנִהִיר נְהוּרָא בְּנְהוּרָא, וְהוּוּ חַד. כָּל חִילָא דְשִׁמְיָא פִּתְחֵי בְּהֵיא שְׁעֵתָא וְאַמְרֵי, זָכְאִין אֶתּוּן צְדִיקְיָא, נְטְרֵי אֹרְיָתָא, זָכְאִין אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאֹרְיָתָא, דְּהָא חֲדוּתָא דְּמֵאֲרִיכוּן הוּי בְּכוּ, דְּהָא עֲטָרָא דְּמֵאֲרִיכוּן, מִתְעַטֵּר בְּכוּן.

כְּדִין כְּיִנּוּן דְּנְהֵרִין נְהוּרָא בְּנְהוּרָא, תְּרִין נְהוּרִין מִתְחַבְּרִין כְּחֻדָּא, וְנְהֵרִין. לְבַתֵּר אֵינּוּן גְּוֹנִין נְחֵתִין, וְאַסְתַּכְּלוּן לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא בְּאֵינּוּן נְשִׁמְתִין דְּצְדִיקְיָא, וּמִתְקִי לֹון לְעֲטָרָא לְעִילָא. וְעַל דָּא אֶתְמַר, עֵין לֹא רָאֶתָה אֶלְקִים זֹולְתֵד יַעֲשֵׂה לְמַחְפָּה לֹו.

פִּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאַמְרֵי, כְּתִיב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחֲזֵה רִקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא נְטוּי עַל רֵאשֵׁיהֶם מְלֻמְעָה. הָאִי קָרָא אֹוקְמוּהָ, אָבַל אֵית רִקִיעַ וְאֵית רִקִיעַ, רִקִיעַ דְּלִתְתָא אִיהוּ קִימָא עַל גְּבִי ד' חִינוּן. וּמִתְמַן אֶתְפָּשֵׁט וְשָׂאֲרֵי דִיוֹקְנָא דְּחַד נֹוקְבָא, דְּאַחֹרֵי דְּכוּרָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּכְתִיב, (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֹרֵי. כְּמָה דָּאֶתְ אֶמַר, (תהלים קלט) אַחֹר וְקָדָם צְרַתְנִי. וְכְתִיב (בראשית ב) וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו.

רִקִיעַ דְּלְעִילָא אִיהוּ קִימָא עַל גְּבִי חִינוּן עֲלָאִין, וּמִתְמַן אֶתְפָּשֵׁט וְשָׂאֲרֵי דִיוֹקְנָא דְּחַד דְּכוּרָא, דְּאִיהוּ רְזָא עֲלָאָה. וְהִנֵּי תְרִין רִקִיעֵין, חַד אֶקְרִי קֶצֶה הַשָּׁמַיִם. וְחַד אֶקְרִי מְקַצֶּה הַשָּׁמַיִם. דְּכְתִיב, (דברים ד) וּלְמַקְצֶה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם. רֵאשֵׁי הַחֲזֵה דְּלִתְתָא אֵינּוּן אַרְבַּע חִינוּן, דְּאֵינּוּן רְשִׁימִין (נ"א נְהוּרִין) עֲלָאִין, עַל אֵינּוּן אַרְבַּע אֶתְוּוּן רְשִׁימִין, דִּי בְּגוּ אֵינּוּן אַרְבַּע פִּתְחִין, דְּבִגְנֻתָא דְּעָדוּן.

דף רי"א ע"ב

וְאַף עַל גַּב דְּאַמְרוּן עָדוּן דְּלִתְתָא בְּאַרְעָא, הֵכִי הוּא וְדָאִי. אָבַל כְּלָא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, כְּמָה דְּאֶתְמַר (דף רי"א ע"ב) דְּהָאִי נְקוּדָה דְּקָאֶמְרוּן, כְּמָה דְּאֵית לָהּ חוּלְקָא לְעִילָא, הֵכִי נְמִי אֵית לָהּ חוּלְקָא לְתִתָּא בְּאַרְעָא. וְהָאִי גְנֻתָא לְתִתָּא, אִיהוּ חוּלְקָא דְּהֵיא נְקוּדָה לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא בְּרוּחֵי דְּצְדִיקְיָא בְּאַרְעָא, וְאַתְהֵי בְּכָל סְטְרִין לְעִילָא (ויצא קנ"ז ע"ב) וְתִתָּא. לְעִילָא בְּצְדִיק. לְתִתָּא בְּהֵיא אֵיבָא דְּצְדִיק, וְלָא אֶשְׁתַּכַּח שְׁעִשׁוּעָא עִילָא וְתִתָּא אֶלָּא בְּצְדִיק. וְהָאִי גְנֻתָא אִיהוּ, מְהֵיא נְקוּדָה דְּאַקְרִי עָדוּן (נקודה דנטלא מאימא עילאה טמירא איהי גן עדן דארעא).

אֵינּוּן רֵאשֵׁי הַחֲזֵה, אֶלִין אַרְבַּע רִישֵׁי אַנְפִין. חַד אַרְיָה, דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין. וְחַד שׁוּר, דְּכְתִיב וּפְנֵי שׁוּר מְהַשְׁמָאל. וְחַד נְשֵׁר, דְּכְתִיב וּפְנֵי נְשֵׁר לְאַרְבַּעַתָּן. אָדָם כְּלָלָא דְּכְלָלָא, דְּכְתִיב וְדַמּוֹת פְּנִיָהֶם פְּנֵי אָדָם. וְאַלִין אַרְבַּע רִישֵׁי נְהֵרִין דְּמִטּוּלִיהוּן (ס"א חינון דנטליון) לְכוּרְסִיָּא קְדִישָׁא, וּמְגוּ מְטוּלָא דִּילְהוּן זְעִין. וּמִהֵיא זִיעָא דְּמִטּוּלָא דִּילְהוּן, אֶתְעַבִּיד הֵיא נְהָר דִּי נוֹר. דְּכְתִיב, (דניאל ז) נְהָר דִּי נוֹר נִגְד וְנִפְק מִן קְדַמוּהֵי אֶלְף אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנָה.

וּנְשָׂמְתֵינוּ כַּד סִלְקִין, אֶתְסַחֲיִין בְּהֵוּא נְהָר דִּי נוֹר, וְסִלְקִין לְקוֹרְבָנָא וְלֹא אֶתְוֹקְדוֹן, אֶלְא אֶתְסַחֲיִין. תָּא חֲזִי מִסְלַמְנִדְרָא, דְּעֵבְדִין מִנְה לְבוּשָׂא. וּמְגוּ דְּאִיהִי מְנוּרָא, לֹא אֶתְסַחֲיִיא הֵוּא לְבוּשָׂא, אֶלְא בְּנוּרָא, אֶשָׁא אֶכִּיל זִוְהֵמָא דְּבִיהַ, וְאֶתְסַחֲיִי הֵוּא לְבוּשָׂא. הֵכִי נְמִי נְשָׂמְתָא דִּי נוֹר דְּאֶתְנַטִּילַת מְגוּ פּוֹרְסִיָּיא קְדִישָׂא. דְּכִתִּיב בְּהַ (דְּנִיַּאל ז') כְּרָסִיָּה שְׂבִיבִין דִּי נוֹר. בְּזִמְנָא דְּבַעֲיִיא לְאֶתְסַחֲיִיא מֵהֵוּא זִוְהֵמָא דְּבִיהַ, אֶתְעַבְרַת בְּנוּרָא וְאֶתְסַחֲיִיא. וְנוּרָא אֶכְלָא כֹּל הֵוּא זִוְהֵמָא דִּי בְּנִשְׂמֵתָא. וְנִשְׂמֵתָא אֶתְסַחֲיִיא וְאֶתְלַבְּנַת.

וְאִי תִימָא אִי הֵכִי עוֹנֵשָׂא לִית לָהּ לְנִשְׂמֵתָא בְּהֵאִי. תָּא חֲזִי, וּוִי לְנִשְׂמֵתָא דְּסַבְלַת אֶשָׁא נּוֹכְרָאָה, וְאָף עַל גַּב דְּאִיהִי אֶתְלַבְּנָא. אֲבַל כַּד זִוְהֵמָא אִיהוּ סָגִי עָלָהּ, וּוִי לְנִשְׂמֵתָא דְּסַבְלַת הֵוּא עוֹנֵשָׂא, בְּגִין דְּהֵוּא זִוְהֵמָא בְּתָרִי זְמַנִּי אֶתְלַבְּנַת בְּנוּרָא.

זְמַנָּא קְדַמָּאָה כִּינּוֹן דְּקַבִּילַת עוֹנֵשָׂא בְּגוּפָא, אֶזְלָא נְשָׂמְתָא, וְנִטְלִי לָהּ, וְאֶעֱלִין לָהּ בְּגוּ אֶתְרַחַד דְּאֶקְרִי בְּן הַנֶּסֶם, וְאֶמְאִי אֶקְרִי בְּן הַנֶּסֶם. אֶלְא אֶתְרַחַד אִיהוּ בְּגִיָּהֶנְסִי, דְּתַמְן אֶתְצָרִיפוּ נְשָׂמְתֵינוּ, בְּצִרּוּפָא, לְאֶתְלַבְּנָא עַד לֹא עָאֲלִין בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן. (וְאִי זְכָאִין אִינּוֹן נְשָׂמְתֵינוּ כַּד אֶעֱלִין לוֹן בְּהֵוּא אֶתְרַחַד) תְּרִין מְלָאֲכִין שְׁלִיחוֹן זְמִינִין בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, וְקִיִּימִין לְתַרְעָא, וְצוּוּחִין לְגַבִּי אִינּוֹן מְמַנּוֹן דְּבִהֵוּא אֶתְרַחַד דְּגִיָּהֶנְסִי, בְּגִין לְקַבְּלָא הֵהִיא נְשָׂמְתָא.

וְהֵהִיא נְשָׂמְתָא עַד לֹא אֶתְלַבְּנַת בְּנוּרָא, אִינּוֹן שְׁלִיחוֹן צוּוּחִין לְגַבִּיָּהוּ, וְאֶמְרִי הַנֶּסֶם. וּבְזִמְנָא דְּהֵהִיא אֶתְלַבְּנַת, אִינּוֹן מְמַנּוֹן נְפָקִין עִמָּה מֵהֵוּא אֶתְרַחַד, וְזְמִינִי לָהּ לְגַבִּי פְתִחָא דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, דְּתַמְן אִינּוֹן שְׁלִיחוֹן וְאֶמְרִי לוֹן הַנֶּסֶם. הֵא אִינּוֹן נְשָׂמְתֵינוּ דְּהֵא אֶתְלַבְּנוּ, כְּדִין אֶעֱלִין לְהֵהִיא נְשָׂמְתָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן.

וְכַמָּה אִיהִי תְּבִירָא מְגוּ הֵוּא תְּבִירוֹ דְּאֶתְלַבְּנוּתָא דְּגִיָּהֶנְסִי. (ס"א דְּהוּא) דְּהֵהִיא תְּבִירוֹ דְּאֶשָׁא תְּתָאָה. וְאָף עַל גַּב דְּנַחֲתִית מְלַעֲיִלָא, (אבל) כִּינּוֹן דְּמִטָּא לְאַרְעָא לְתַתָּא, אִיהוּ אֶשָׁא דְּלֹא דְּקִיק, וְנִשְׂמֵתָא אֶתְעַנְשָׂא בִּיהַ, וְאֶתְבְּרַת. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶפִּיק שְׂמֵשָׁא דְּנַהִיר מְאִינּוֹן אַרְבַּע פְּתִחוֹן דְּנַהֲרִין בְּרַקִּיעָא דְּעַל גִּנְתָּא, וּמִטָּא לְהֵהִיא נְשָׂמְתָא וְאֶתְסִיאַת. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (מְלָאכִי ג') וְזָרְחָה לְכֶם יִרְאִי שְׂמִי שְׂמֵשׁ צְדָקָה וּמְרָפָא בְּכַנְפֵיהָ.

דָּף רִי"ב ע"א

זְמַנָּא תְּנִינָא, לְבַתֵּר דְּיִתְבָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן דְּלִתְתָּא, כֹּל הֵוּא זְמַנָּא דְּיִתְבָּא וְעַד כַּעַן לֹא אֶתְפָּרְשַׁת מְאִינּוֹן מְלִין דְּחִיזוּ דְּהֵאִי עֲלֵמָא מְכַל וְכַל. וְכַד סִלְקִין לָהּ לְעִילָא, אֶצְטְרִיד לְאֶתְפָּרְשָׂא, מְכַל חִיזוּ וּמְכַל מְלִין דְּלִתְתָּא. וְאֶעֱבְרוּ לָהּ בְּהֵוּא נְהָר דִּי נוֹר, כְּדִין נְשָׂמְתָא אֶתְלַבְּנַת בִּיהַ מְכַל וְכַל. וְנִפְקַת וְאֶתְחִיזַת קִמִּי מְאִרִי דְּעֲלֵמָא בְּרִיכָא (ד"א בְּרִירָא) מְכַל סְטֵרִין. כִּינּוֹן דְּאֶסְתַּכְּלַת בְּהֵוּא נְהוּרָא אֶתְסִיאַת וְאֶשְׁתַּלִּימַת מְכַלָּא. וְכַדִּין קִיִּימִין אִינּוֹן נְשָׂמְתֵינוּ בְּלְבוּשִׁין, מְתַעֲטְרִין קִמִּי מְאִרִיָּהוּן. וְכַפָּאָה חוּלְקִיָּהוּן (דָּף רִי"ב ע"א) דְּצַדִּיקִיא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא דְּאֶתִּי.

וְאִינוּן נִשְׁמָתִין דְּבִגְנִתָּא דְּעֵדוֹן דְּלִתְתָּא, שְׁטָאן בְּכָל רִישֵׁי יָרְחֵי וְשַׁבְּתֵי,
וְסִלְקִין עַד הָהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם. דְּתַמָּן כְּמָה מְמַנָּן וּרְתִיכִין
דְּנִטְרִי אִינוּן חוּמוֹת. דְּכְתִיב, (ישעיה סב) עַל חוּמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי
שׁוּמְרִים. וְסִלְקִין עַד הָהוּא אֲתֵר, וְלֹא עָאֲלִין לְגוֹ, עַד דְּאֲתַלְבְּנוּ. וְתַמָּן
סַגְדִין, וְחֻדָּאן מֵהָהוּא נְהִירוּ, וְתִיבִין לְגוֹ גְנִתָּא.

נִפְקִין מִתַּמָּן וְשְׁטָאן בְּעֶלְמָא, וְחֻמָּאן בְּאִינוּן גּוּפִין דְּחִיבִיבָא, בְּהָהוּא עוֹנְשָׂא
דְּיִלְהוֹן, (קנייא ע"א) דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְיִצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים
בִּי כִי תוֹלְעֶתֶם לֹא תִמּוֹת וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשָׂר. מֵאִי לְכָל
בֶּשָׂר. לְאִינוּן שְׁאָר גּוּפִין דְּבִסְחָרְנִייהוּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְלִבְתֵּר מְשֻׁטִי
וּמְסֻתְפָלָן בְּאִינוּן מְאָרִייהוּן דְּכְאָבִין, וּבְגִי מְרַעִין, וְאִינוּן דְּסִבְלִין עַל יְחוּדָא
דְּמְאָרִייהוּן, וְתִבִין וְאֶמְרִין לִיהָ לְמִשְׁיחָא.

בְּשַׁעְתָּא דְּאֶמְרִין לִיהָ לְמִשְׁיחָא צַעְרָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתֵהוּן, וְאִינוּן חִיבִיבָא
דִּי בְּהוֹן, דְּלֹא מְסֻתְפָלִי לְמַנְדַּע לְמְאָרִייהוּן, אֲרִים קָלָא וּבְכִי, עַל אִינוּן
חִיבִין דְּבָהוּ. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה נג) וְהוּא מְחוּלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדוּכָא
מֵעוֹנוֹתֵינוּ תִיבִין אִינוּן נִשְׁמָתִין וְקִימִין בְּאֲתֵרֵיהוּ.

בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן אֵית הִיכְלָא חֲדָא, דְּאֶקְרִי הִיכְלָא דְּבְגִי מְרַעִין. כְּדִין מְשִׁיחָ
עָאֵל בְּהָהוּא הִיכְלָא, וְקָרִי לְכָל מְרַעִין וְכָל כְּאָבִין, כָּל יְסוּרִייהוּן דְּיִשְׂרָאֵל,
דְּיִתּוֹן עֲלֵיהָ, וְכִלְהוּ אֲתֵינָן עֲלֵיהָ. וְאֶלְמָלָא דְּאִיהוּ אֶקִיל מֵעֲלִייהוּ דְּיִשְׂרָאֵל,
וְנִטִיל עֲלֵיהָ, לֹא הָוִי בְּרַ נֶשׁ דְּיִכְיִל לְמַסְבֵּל יְסוּרִייהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, עַל עוֹנְשֵׁי
דְּאוּרִייתָא. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (ישעיה נג) אֲכֹן חֲלִינֵנוּ הוּא נֶשׂא וְגוֹ'. כְּגוֹוְנָא דָּא
רְבִי אֶלְעָזָר בְּאַרְעָא.

בְּגִין דְּלִית חוּשְׁבָנָא, לְאִינוּן יְסוּרִין דְּקִימִין עֲלֵיהָ דְּבֵר נֶשׁ בְּכָל יוּמָא, עַל
עוֹנְשֵׁי דְּאוּרִייתָא, וְכִלְהוּ נַחְתוּ לְעֶלְמָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֲתֵיחִיבַת אוּרִייתָא. וְכַד
הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא קְדִישָׂא, בְּאִינוּן פּוֹלְחָנִין וְקַרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִי, הוּוּ
מְסֻלְקִין כָּל אִינוּן מְרַעִין וְיְסוּרִין מֵעֶלְמָא. הַשְׁתָּא מְשִׁיחָ מְסֻלְקָ לֹון מְבְנִי
עֶלְמָא, עַד דְּנִפִיק בְּרַ נֶשׁ מֵהָאֵי עֶלְמָא, וּמְקַבֵּל עוֹנְשֵׁיהָ, כְּמָה דְּאֲתַמַּר. כַּד
אִינוּן חוּבִין יְתִיר דְּעֵיילִין לֹון לְגוֹ בְּגוֹ גְּהִינָם, בְּאִינוּן מְדוּרִין תַּתְּאִין
אֲחֵרִין, וּמְקַבְּלִין עוֹנְשָׂא סְגִי מְסֻגִיאוֹת זוּהֶמָא דִּי בְּנִשְׁמָתָא, כְּדִין אֲדִלְקוּ
נּוּרָא יְתִיר, לְמִיכָל הָהוּא זוּהֶמָא. (ווי להחיא נשמתא דסבלת ההוא עונשא. ועל דא אינון
מלאכי חבלה דבגיהנם מטרדין לון בחוטרין דאשא לנערא ההוא זוהמא. ווי לנשמתא דסבלת ההוא
עונש).

זְכָאִין אִינוּן דְּנִטְרִי פְקוּדֵי אוּרִייתָא. הָהִיא נְקוּדָה קְדִישָׂא, דְּאִיהִי בְּעִנָּא
לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא לְעִילָא וּלְתַתָּא בְּרוּחִייהוּן דְּצַדִּיקֵיבָא, כְּמָה (רי"א ע"ב) דְּאֲתַמַּר.
כַּד הָהִיא נְקוּדָה בְּעָא לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא לְתַתָּא בְּרוּחִייהוּן דְּצַדִּיקֵיבָא, כְּאֶמָּא
דְּחֻדָּאֵת עַל בְּנֵהָא, וְאַשְׁתַּעְשַׁעָא בְּהוֹן, הָכִי נְמִי בְּפִלְגוֹת לִילָא אִיהִי נַחְתָּא
וְאַשְׁתַּעְשַׁעָא בְּהוּ.

רְקִיעַ דְּקֶאֱמְרוּ דְּקִימָא עַל גְּנִתָּא, אִיהִי קִימָא עַל דִּי רִישֵׁי חִינוּן, וְאִינוּן דִּי
אֲתוּוֹן (רי"א ע"א) דְּקֶאֱמְרוּ, אִינוּן רְזָא דְּדִי חִינוּן. וְהָאֵי רְקִיעָא קִימָא לְתַתָּא

(ס"א עלייהו), כְּמָה דְאִתְמַר. רְקִיעַ דְּהֵיאָה נְקוּדָה, קַיִמָא לְעֵילָא, עַל אֵינוּן דִּי חִינוּן עֲלָאִין דְּקִאֲמָרוּ, וְהֵיאָה רְקִיעָא (כְּגוּנָא דָא מִן דָא) אִיהוּ אֲתֵרְקָם בְּגוּנִין קְדִישִׁין.

בְּהַאי רְקִיעַ אֲסִתְפְּלֵן אַרְבַּע חִינוּן, וְכָל אֵינוּן חִיילִין לְתַתָּא. כִּד הַאי רְקִיעַ אֲנַהִיר בְּגוּנוֹי וְנֶצִיץ, כְּדִין יַדְעִין כָּל אֵינוּן רְתִיכִין, וְכָל אֵינוּן חִיילִין וּמִשְׁרִיָּין, דְּהָא טְרַפָּא דִּילְהוֹן אֲזַדְמִן. רְקִיעָא דָא מְרַקְמָא בְּכָל גּוּנִין קְדִישִׁין, בֵּיה קַיִמִין אַרְבַּע פְּתַחִין רְשִׁימִין, בְּאַרְבַּע אֲתוּוֹן מְנַצְצִין.

פְּתַחַא חֲדָא רְשִׁימָא לְסִטְר מְזָרַח, וּבֵיה קַיִמָא בְּהֵיאָה פְּתַחַא אֶת חַד, וְהֵיאָה אֶת אִיהוּ א', וְדָא נֶצִיץ וְסִלְקִי וְנַחֲתִית בְּהַאי פְּתַחַא. פְּתַחַא דָא נְהִיר וְנֶצִיץ מְנַצְצִין עֲלָאָה. וְהַאי אֶת נֶצִיץ וּבְלִיט (ס"א וּלְהִיט) בְּגוּיָה, וְאִיהִי נַחֲתָא וְסִלְקָא, וְאֲתֵרְשִׁים בְּהֵיאָה פְּתַחַא.

דף רי"ב ע"ב

פְּתַחַא תְּנַיִנָא, רְשִׁימָא לְסִטְר צְפוֹן, וּבֵיה קַיִמָא אֶת חַד, וְאִיהִי אֶת ד'. (דף רי"ב ע"ב) וְדָא קַיִמָא וְנֶצִיץ, סִלְקָא וְנַחֲתָא, וְלְהִטָּא בְּהֵיאָה פְּתַחַא. לְזַמְנִין נֶצִיץ בְּנֶצִיץ, וְלְזַמְנִין אֲתֵטְמַר הֵיאָה נְהוּרָא, וְלָא נְהִיר. וְעַל דָּא, אֶת דָּא לָא קַיִמָא בְּקִיּוּמָא תְּדִיר, וְאֶת דָּא אֲתֵרְשִׁים בְּהֵיאָה פְּתַחַא.

פְּתַחַא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ פְּתַחַא דְּקַיִמָא לְסִטְר מְעָרְב, וּבֵיה קַיִמָא אֶת חַד, דְּאֲתֵרְשִׁים וְאֲתֵנְהִיר בְּהֵיאָה פְּתַחַא. וְדָא אִיהוּ אֶת נ', וְהַאי אֶת נֶצִיץ בְּנֶצִיץ בְּהֵיאָה פְּתַחַא.

פְּתַחַא רְבִיעָאָה, דָּא אִיהוּ פְּתַחַא דְּקַיִמָא לְסִטְר דְּרוּם, וּבֵיה קַיִמָא רְשִׁימוֹ דְּחַד נְקוּדָה תְּתַאָה זְעִירָא, דְּאֲתֵחַזִי וְלָא אֲתֵחַזִי, וְדָא אִיהִי אֶת י', וְאֵלִין אַרְבַּע אֲתוּוֹן לְאַרְבַּע סִטְרִין, (נ"א נֶצִיץ) נֶצִיץ בְּהֵיאָה רְקִיעַ, בְּאֵינוּן פְּתַחִין.

בְּהַאי רְקִיעַ רְשִׁימִין אֲתוּוֹן אַחַרְנִין, (ד"א לְדִי סִטְרִין) בְּכַתְרִין עַל רִישֵׁיהוּ. וְאֵינוּן עֲשָׂרִין וּתְרִין אֲתוּוֹן, מִתְעַטְרוּן בְּכַתְרִין. רְקִיעָא דָּא נְטִיל וְסַחֲרָא עַל גְּבִי חִינוּן, בְּרְשִׁימוֹ דְּאֲתוּוֹן, רְזָא דְּחֻשְׁבֹּן דִּיחֻדָּא, בְּרְזָא דְּצְרוּפָא חֲדָא וְאֵינוּן: א"ט ב"ח ג"ז ד"ו.

אֵלִין אֲתוּוֹן סַחְרוֹ בְּהֵיאָה רְקִיעַ, בְּרְזָא דְּאֲתוּוֹן אַחַרְנִין, (דְּרִתִּיכִי) עֲלָאִין קְדִישִׁין סְתִימִין. וְאֵינוּן אֲתוּוֹן אַחַרְנִין (ס"א עֲלָאִין) סְתִימִין, סַחְרִין לְהֵיאָה רְקִיעַ, וּכְדִין אֲתֵחַזִין אֵלִין אֲתוּוֹן בְּגִלְגוּלָא, (ס"א דְּהַאי רְקִיעָא) דְּאֵינוּן א"ט ב"ח, וְרְשִׁימִין בְּהַאי רְקִיעָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתֵנְהִיר הַאי רְקִיעָא, אֲתֵנְהִירוּ בֵּיה אַרְבַּע רְזִין דְּשִׁמְהוֹן קְדִישִׁין, וְאֵינוּן צְרוּפָא בְּצְרוּפִין דְּתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין. כְּדִין נַחֲתִית טְלָא מְהַאי

רקיעא, באינן אַתּוּן דַּרְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, וְאַתְּנִיזוּ כָּל אֵינִין רְתִיכִין, וְכָל אֵינִין חִיילִין וּמְשִׁירֵין קְדִישִׁין, וְנִטְלִי כְּלָהוּ בְּחֻדְוָה.

בְּשַׁעְתָּא דְדִינָא תְּלִינָא, אֵלִין אַתְּוּן אַתְּטַמְרוּ, וְאַתְּגְנִיזוּ ד' גו ד', וְאַיִנִין ט"ח ז"ו. בְּשַׁעְתָּא דְאֵלִין אַתְּגְנִיזוּ וְאַתְּטַמְרוּ, כְּדִין קְלָא דְסִטְרָא צְפוֹן אַתְּעַר, וְיַדְעִי דְדִינָא שְׂרִינָא עַל עֲלָמָא. וּבְהַאי רְקִיעָא אַתְּרָשִׁים גְּוֹנָא חֲדָא, דְכָלִיל כָּל גְּוֹנִין.

כְּדִין נִטְלִי הַאי רְקִיעָא מִסִּטְרָא דְמִזְרַח, אֵינִין אַרְבַּע רִישֵׁין דְקַאמְרוּ, בְּאַרְבַּע (אנפין) אַתְּוּן, נִטְלִין כְּלָהוּ בְּמִטְלִין, וְסִלְקִי בְּסִלְקֵיהוּ לְעִילָא. וְכַד אֵינִין נִטְלִין וְסִלְקִין לְעִילָא, אִסְתַּלְקַת מֵאֵן דְאִסְתַּלְקַת. וְאַתְּוּן אַתְּהַדְרוּ וְאַתְּחִזִּין בְּשִׁלְמוֹ, בְּרָזָא קְדַמָּה, א"ט ב"ח ג"ז ד"ו, וְאַתְּרַקֵּם הַהוּא רְקִיעָא, כְּדִין אַתְּנַהֵר בְּנַהֲרֵיהוּ.

וְכַד הַאי רְקִיעָא אַתְּנַהֵר כְּמִלְקַדְמִין, בְּאַלִּין אַתְּוּן, כּוּלְהוּ אַתְּהַדְרוּ וְשַׁאֲגִי לְמִטְרָא טְרַפָּא וּמְזוּנָא. כִּיִּן דְאֵינִין שַׁאֲגִי וְסִלְקִין קְלָא, הַהוּא קְלָא אֲשַׁתְּמַע לְעִילָא לְעִילָא, וְכַדִּין נִטְלָא בְּרַכָּאן וְקְדוּשָׁן, מֵאֵן דְנִטְלָא.

סַחְרוּ אַתְּוּן וּמִתְגַּלְגְּלוּ, וְסַחְרוּ הַהוּא רְקִיעָא, וְקִימִן אֵינִין אַתְּוּן לְסִטְרָא דְרוּם. כִּיִּן דְקִימִין אֵינִין אַתְּוּן לְסִטְרָא דְרוּם, סִלְקִין וְנִצְצִין בְּנִצְצֵיהוּ וְלַהֲטִין. כְּדִין בְּאַמְצָעִיתָא דְהַהוּא רְקִיעָא, רְשִׁימוּ חַד אַתְּרָשִׁים, וְהַהוּא רְשִׁימוּ אִיהוּ אֶת חַד, וְאִיהוּ י'. כִּיִּן דְאֶת דָּא אַתְּרָשִׁים וְאַתְּחִזִּין, כְּדִין לְהֲטִין אַבְתְּרִיָּה, תַּלְתַּת אַתְּוּן אַחֲרֵינִין, וְאַיִנִין הו"ה.

אֵלִין אַתְּוּן מְנַצְצִין בְּאַמְצָעוֹ דְהַאי רְקִיעָא, סִלְקִין וְנַחְתִּין, מְלַהֲטִין בְּתַלְסִר (נ"א בתריסר) לְהֲטִין. כְּדִין לְבַתֵּר דְאֵלִין תַּלְסִר זְמִינִין מְלַהֲטִין, נַחְתָּא מֵאֵן דְנַחְתָּא, וְאַתְּכְּלִילַת בְּאַיִנִין אַתְּוּן, וְאַתְּעַטְרַת בְּהוּ, וְלֹא אַתְּיַדְעַת. כְּדִין, כְּלָהוּ חִיילִין, וְכְלָהוּ מְשִׁירֵין, בְּחִידוֹ. וְסִלְקִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבָתָן.

דף רי"ג ע"א

רְקִיעָא דָּא נִטְלָא תְּנִינִית, וְסַחְרָא וּמִתְגַּלְגְּלָא, וְאַיִנִין אַתְּוּן קְדַמָּי דְקַאמְרוּ, דְאֵינִין א"ט ב"ח, כְּלָהוּ אַתְּכְּלִילוּ בְּאַיִנִין אַתְּוּן עֲלָאִין, רָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְקַאמְרוּ, וְסַחְרוּ הַהוּא רְקִיעָא, וְקִימִין אֵינִין אַתְּוּן דְהוּ בְּאַמְצָעִיתָא רָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, כְּלָהוּ אַתְּרָשִׁימוּ לְסִטְרָא צְפוֹן, וְאַתְּרָשִׁימוּ וְלֹא אַתְּרָשִׁימוּ. לִית מֵאֵן דְיִסְתַּכַּל בְּהַהוּא סִטְרָא, כְּלָהוּ אַתְּחַפִּין, וְאַמְרִי בְּקַל נְעִימוּ בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. אַתְּחַפִּין מִסִּטְרָא דְצְפוֹן (דף רי"ג ע"א) (ס"א דאנפין) וְאַמְרִין דָּא אַתְּחַפִּין מִכָּל סִטְרִין וְאַמְרִין דָּא.

רְקִיעָא דָּא סַחְרָא כְּמִלְקַדְמִין, וְאַתְּגַלְגְּלָא מִסִּטְרָא לְסִטְרָא. כְּדִין קַל נְעִימוּ דְמְשִׁירֵין סְגִיָּאִין בְּסִטְרָא דָּא, וְקַל נְעִימוּ דְמְשִׁירֵין סְגִיָּאִין בְּסִטְרָא דָּא,

וְכֹן לְדִי סִטְרִין. בְּהֵימָא שְׁעֵתָא הֵהוּא רְקִיעָא אֲתִנְהִיר בְּנִהִירוֹ אַחְרָא, יִתִּיר מִכְמָה דְהָה, וְקִימָא בְּנִהִירוֹ בְּגוּוֹן אַחְרָא, כְּלִילָא בְּכָל גְּוֹנִין.

וְאֵלִין אֲתִנּוּן דְקֶאֱמָרוּ, סִלְקִין לְעֵילָא בְּהֵהוּא רְקִיעָא, וּמְקַבְּלִין לְאֵת חַד דְאִיהִי עֵלְאָה, דְקָא מִתְחַבְּרָא בְּשִׁמְא דָא, דְאֵלִין אֲתִנּוּן. בְּגִין דְאָף עַל גַּב דְאֵלִין אֲתִנּוּן דְשִׁמְא קְדִישָׁא, הָאִי אִיהוּ שִׁמְא דְאֲתַכְּלִיל לְתַתָּא, בְּגִין דְרָזָא דָא אֲתַכְּלִיל לְעֵילָא, וְאֲתַכְּלִיל לְתַתָּא, וְכֹד אֲתַכְּלִיל לְתַתָּא, אֵלִין אֲתִנּוּן סִלְקִין לְקַבְּלָהּ לְאֵת חַד (ד"א יו"ד) דְהָא מֵהֵהוּא אֵת אֲתִנּוּן אֵלִין אֲתִנּוּן לְתַתָּא, וְהֵהוּא אֵת אִיהוּ ו'. וְנַחֲתִית וְאֲתַחְּבְּרוּ אֵלִין אֲתִנּוּן. בְּהֵהוּא אֵת, וְכֹדִין כְּלָהוּ בְּעֵטוּרָא חַדָּא, וְאֲתַעְבִּיד שִׁמְא שְׁלִים.

לְתַתָּא, שִׁמְא שְׁלִים וְלֹא שְׁלִים. שִׁמְא שְׁלִים בְּחִמְשׁ אֲתִנּוּן (ד"א ולא שלים דתשע אתוון, שמא שלים בחמש אתוון) אִיהוּ, (רבינו ע"ב) וְיִדְוִי"ד. רָזָא דְכֹר וְנוֹקְבָא בְּרַמִּיזוֹ. שִׁמְא שְׁלִים בְּתַשְׁע אֲתִנּוּן, אֵינּוּן יְדוּי"ד אֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ שִׁמְא שְׁלִים מִכְּלָא. שִׁמְא אַחְרָא אִיהוּ בְּרַמִּיזוֹ, וְאִיהוּ בְּחִמְשׁ כְּדֶקֱאֱמָרוּ. אַבְל דָּא אִיהוּ שְׁלִים (בראשית מ"ה ע"ב) בְּכִלָּא.

כִּינּוּן דְמִתְחַבְּרוּ אֵלִין אֲתִנּוּן, הֵהוּא רְקִיעָא אֲנִהִיר בְּתַלְתִּין וְיִתְרִין נְהוּרִין, כְּדִין כְּלָא אִיהוּ בְּחֻדְוָה, כְּלָא קֵאִים בְּרָזָא חַדָּא עֵילָא וְתַתָּא. כָּל אֵינּוּן רְתִיכִין, וְכָל אֵינּוּן מְשִׁירִין, כְּלָהוּ קִימִין בְּרָזָא דְשְׁלִימוֹ. וְכָל דְרָגִין מְתַקְּנוּ עַל אֲתַרְיֵיהוּ, כָּל חַד וְחַד כְּדֶקֱא יְאוּת.

בְּהֵימָא רְקִיעָא קֵאִים לְסִטְרָא צְפוֹן, חַד שְׁלֵהוּבָא נְהִיר, דְלֹא שְׁכִיךְ תְּדִיר, וְאִיהוּ רְשִׁים בְּאֲתִנּוּן אַחְרָנִין, לְמִין, וְאֵינּוּן עֶשֶׂר שְׁמָהוּ, וְסִלְקִין לְשִׁבְעִין שְׁמָהוּ, וְכִלְהוּ רְשִׁימִין בְּהֵימָא רְקִיעָא, וְנִהִירוּ כְּחַדָּא.

מֵהֵימָא רְקִיעָא, נְטִלִין כָּל אֵינּוּן רְקִיעִין דְלְתַתָּא, דְלְסִטְרָא קְדוּשָׁה, עַד דְמָטוּ לְאֵינּוּן רְקִיעִין אַחְרָנִין דְלְסִטְרָא אַחְרָא, וְאֵלִין אֲקָרוּן יְרִיעוֹת עֲזִים, כְּמָה דְאֵת אֲמַר וַיַּעַשׂ יְרִיעוֹת עֲזִים לְאֶהֱלֵךְ עַל הַמִּשְׁכָּן.

בְּגִין דְאִית יְרִיעוֹת וְאִית יְרִיעוֹת, יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן, אֵינּוּן יְרִיעוֹת דְאֲקָרוּן רְקִיעִין חִינוּן דְמִשְׁכְּנָא קְדִישָׁא. יְרִיעוֹת עֲזִים. אֵינּוּן רְקִיעִין (ד"א יריעות) אַחְרָנִין דְסִטְרָא אַחְרָא. אֵלִין רְקִיעִין בְּרָזָא דְרְתִיכִין דְרוּחִין קְדִישִׁין. וְאֵלִין רְקִיעִין דְלְבַר, דְקִימִין בְּמַלְיָן דְעֵלְמָא, וְאֵינּוּן סִטְרִין דְתִיבְתִין, וְעוּבְדִין דְגוּפָא. וְאֵלִין חִפְיִין עַל אֵינּוּן רְקִיעִין דְלְגוּ, כְּקִלְיָה עַל מוּחָא. רְקִיעִין דְלְגוּ אֵינּוּן הֵהוּא קְלִישׁוֹ, דְקִימָא עַל מוּחָא, וְאֵלִין אֲקָרוּן שְׁמִים לֵיזִי. לְשִׁמְא חַדָּא דָא דְלְתַתָּא.

רְקִיעִין אַחְרָנִין לְעֵילָא, וְאֵינּוּן רְקִיעִין פְּנִימָאִין, דְאֲקָרוּן רְקִיעִי חִחוֹת, דְאֵינּוּן רָזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא, בְּרָזָא דְחִינוּן רְבִרְבּוּ עֵלְאִין, וְאֵלִין אֵינּוּן רָזִין דְאֲתִנּוּן (ס"א רזין עלאין) עֵלְאִין, בְּרָזִי דְאוּרִייתָא, כְּלָלָא דְעֶשְׂרִין וְיִתְרִין אֲתִנּוּן, מְחַקְּקוּ רְשִׁימִין, דְנִפְקִי מִגּוֹ רְקִיעָא עֵלְאָה תְּמִינָאָה. דְאִיהוּ רְקִיעָא דְעַל גְּבִי

חִינוּן עֲלָאוֹן, וְהָאֵי אִיהוּ דְלִית לֵיהּ חִינוּ. הָאֵי אִיהוּ טְמִיר וְגַנְיָ, לִית בֵּיהּ גְּוֹן.

כָּל גְּוֹנִין מְנִיה נִפְקִי. בֵּיה לִית גְּוֹן, לָא אֲתַחְזִי, וְלָא אֲתַגְלִיָּא, הָאֵי אִיהוּ דְאַפִּיק כָּל נְהוּרִין. בֵּיה לָא אֲתַחְזִי, לָא נְהִירוֹ, וְלָא חֲשׂוּד, וְלָא גְּוֹן כָּלִל, בְּר נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא, דְּחֲמָאן מְגוֹ רְקִיעָא תַּתְּאָה, כְּמַבְתַּר כּוֹתְלָא, נְהִירוֹ דְאַפִּיק וְנְהִיר הָאֵי רְקִיעָא עֲלָאָה, וְהָהוּא נְהִירוֹ דְלָא פִּסְק, לִית מֵאן דִּינְדַע לֵיהּ, לִית מֵאן דְּקָאִים בֵּיהּ.

דף רי"ג ע"ב

מִתְחוֹת דָּא, כָּל אִינוּן רְקִיעִין אֲתַכְלִילוּ בְּשִׁמָּא דָּא אֲקָרִי שְׁמַיִם וְאַלִּין (ד"א שְׁמַא קְדִישָׁא) (תְּקוּן קְטִי"ו ע"ב) אֲקָרוּן הַשְּׁמַיִם אִינוּן דְּשִׁמָּא עֲלָאָה אֲקָרִי בְּהוּן, אִינוּן דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא אֲתַעֲטֵר בְּהוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים קְטו) הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לִינִי, לְהָהוּא גְּנִיזוּ דְרְקִיעָא עֲלָאָה, דְּקָאִים (דף רי"ג ע"ב) עֲלִיָּהּ.

עַד הָכָא רְמִזוּ לְשִׁמָּא קְדִישָׁא, (נ"א רזא דשמים קדישין) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲקָרִי בְּשִׁמָּהּ. מִכָּאן וְלְהֲלָאָה, לִית חֲפִים בְּסַכְלַתְנּוּ, דִּיכִיל לְמַנְדַע וְלֹאֲתַדְבָּקָא כָּלִל. בְּר נְהִירוֹ חַד זְעִיר בְּלָא קִיּוּמָא, (נ"א קיומא דכלא) לְאֲתִישְׁבָּא בֵּיהּ. זְכָאָה חוּלְקִיה מֵאן דְּעָאֵל וְנִפְק, וְיַדַע לְאֲסַתְפְּלָא בְּרִזִין דְּמֵאֲרִיהּ, וְלֹאֲתַדְבָּקָא בֵּיהּ.

בְּרִזִין אֲלִין יְכִיל בְּר נִשְׁ לְאֲתַדְבָּקָא בְּמֵאֲרִיהּ, לְמַנְדַע שְׁלִימוּ דְחֲכֻמָּה בְּרִזָּא עֲלָאָה, כִּד פִּלַח לְמֵאֲרִיהּ בְּצִלוֹתָא, בְּרַעוּתָא, בְּכּוּוּן לְבָא, אֲדַבֵּק רְעוּתִיהּ כְּנוּרָא בְּגַחְלָתָא, לִיחְדָּא אִינוּן רְקִיעִין תַּתְּאִין דְּסַטְרָא דְקְדוּשָׁה, לְאֲעֵטְרָא לֹון בְּשִׁמָּא חַדָּא תַּתְּאָה. וּמִתַּמָּן וְלְהֲלָאָה לִיחְדָּא אִינוּן רְקִיעִין עֲלָאִין פְּנִימָאִין, לְמַהוּי כְּלָהוּ חַד, בְּהָהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה (רל"ט ע"א) דְּקִיּוּמָא עֲלִיָּהּ.

וּבְעוּד דְּפּוּמִיהּ וְשִׁפּוּוּתִיהּ מְרַחֲשׁוּ, לְבִיה יְכּוּוּן, וְרַעוּתִיהּ יִסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא, לִיחְדָּא כְּלָא בְּרִזָּא דְרִזִין, דְּתַמָּן תַּקִּיעוּ דְכָל רְעוּתִין וּמַחֲשָׁבִין בְּרִזָּא דְקִיּוּמָא בְּאִין סוּף, וְלְכּוּוּנָא בְּהָאֵי בְּכָל צְלוּתָא וְצְלוּתָא, בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא לְאֲעֵטְרָא כָּל יוּמוֹי, בְּרִזָּא דִיּוּמִין עֲלָאִין בְּפּוּלְחָנִיהּ.

בְּלִילָא יִשְׁוִי רְעוּתִיהּ, דְּהָא אֲתַפְטֵר מְעַלְמָא דָּא, וְנִשְׁמַתִּיהּ נִפְקַת מְנִיהּ, וְיַהֲדַר לָהּ לְמֵאֲרִי דְכָלָא, בְּגִין דְּכָל לִילָא וְלִילָא, (ס"א הָהִיא נְקוּדָה קִיּוּמָא, לְאֲכַלְלָא בְּגוּוּה אִינוּן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא).

רְזָא דְרִזִין לְמַנְדַע לְאִינוּן חֲפִימֵי לְבָא. רְקִיעָא דָּא תַּתְּאָה, בְּרִזָּא דְהָהִיא נְקוּדָה קִיּוּמָא, כְּמָה דְאַמְרֵן. הָהוּא רְקִיעָא אִיהוּ כְּלִיל מְעִילָא (וּיְצָא קְנִי"ג ע"ב) וּמִתַּתָּא, וְיִסוּדָא דִילִיהּ לְתַתָּא כְּהָאֵי שְׁרָגָא דְסַלְקָא נְהוּרָא אֲוִכְמָא, (בְּרַאשִׁית נ"א ע"א) לְאֲתַחְדָּא בְּנְהוּרָא חוּרָא, וְיִסוּדָא דִילָהּ אִיהוּ לְתַתָּא, בְּהָהִיא

פְּתִילָה בְּמִשְׁחָא. אוּף הָכִי לְתַתָּא, הָהִיא נְקוּדָה. בִּימְמָא אַתְּכְּלִילַת מְלַעֲיָלָא, וּבְלִילְיָא אַתְּכְּלִילַת מַתְתָּא, בְּאִינוּן נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָיָא.

וְכָל מְלִין דְּעֵלְמָא, אֶהְדְּרוּ כְּלָהוּ, לְעַקְרָא וְיִסוּדָא וְשָׂרְשָׁא, דְּנִפְקוּ מִנִּיהּ. וְכִמְה לִילְוֹן זְמִינִין לְנִטְלָא כָּל חַד וְחַד מַה דְּאַתְחֲזִי לִיהּ. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים טו) אֵף גִּילּוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיזְתִּי. נִפְשָׁא אֲזַלַת וְשָׂטָא, וְתַבַּת לְהָהוּא עַקְרָא דְּאַתְחֲזִי לָהּ. גּוּפָא קָאִים שְׂכִידָא כְּאַבְנָא, וְאַהְדְּר לְהָהוּא אַתְר דְּאַתְחֲזִי לִיהּ, לְמִשְׁרֵי עֲלוּי, וּבְגִין כְּדָ תַב גּוּפָא לְסִטְרִיהּ, וְנִפְשָׁא לְסִטְרָהּ.

גּוּפָא שְׂרֵי עֲלוּי רְזָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, וּבְגִין כְּדָ אֶסְתַּאבוּ יְדוּי, וּבְעֵי לְאַסְחָאָה לֹון. כְּמַה דְּאוּקִימְנָא, דְּהָא בְּלִילְיָא כְּלָא תַב לְאַתְרִיהּ, וְנִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקָיָא סְלָקִין וְאַתְהֲדְרוּן לְאַתְרֵיהּ, וְאַתְעַטְרַת (בהו) מַה דְּאַתְעַטְרַת, וְאַתְכְּלִילַת מְכַל סִטְרִין, כְּדִין סְלָקָא יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְאַתְעַטְר מְכַלָּא.

בְּלִילְיָא שְׁלִטָּאן מְמַן דְּאַתְפַּקְדוּ עַל אִינוּן נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָיָא, לְסְלָקָא לֹון לְעֵילָא, וְלִקְרָבָא לֹון קְרָבֹן נִיחָא, לְגַבֵּי מְאַרְיָהוּן. הָהוּא מְמַנָּא דְּאַתְפַּקְד עַל כָּל אִינוּן מִשִּׁירְיִין, (רנ"ג ע"א קנ"ד ע"א) סוּרְיָא שְׁמִיָּה רַב מְמַנָּא. כִּיּוֹן דְּנִשְׁמַתָּא סְלָקָא בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין, כְּדִין מְקַרְבִּין לָהּ לְגַבֵּיהּ, וְאַרְחָא בְּהָ כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר, (ישעיה יא) וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת יְיָ. כְּמַה דְּזַמִּין מְלַכָּא מְשִׁיחָא לְמַעְבַּד בְּעֵלְמָא, וְעַל יְדִיהּ אַעְבְּרוּ כְּלָהוּ בְּפַקְדוֹנָא עַל יְדִיהּ, לְאַתְקַרְבָּא לְהֵלְאָהּ.

וְכִלְהוּ נְשָׁמְתִין כְּדָ אַתְקַרְבִּבוּ לְהָהוּא אַתְר דְּאַתְקַרְבִּבוּ, וְאַתְחֲזוּן תַּמּוֹן, דָּא אִיהוּ רְזָא, כְּלָהוּ נְשָׁמְתִין אַתְכְּלִילוּ בְּהָהִיא נְקוּדָה, וְנִטְלָא לֹון זְמַנָּא חֲדָא, כְּמַאן דְּבַלְע בְּלִיעוּ דְּמַלְכָּה, וְאַתְעַבְרָא כְּאַתְתָּא דְּמַתְעַבְרָא. רְזָא דָּא לְמַאֲרֵי מְדִין. כְּדָ הָאִי נְקוּדָה אַתְעַבְרַת, כְּאַתְתָּא דְּמַתְעַבְרָא, אַתְהֵנִי מַהֵהִיא הִנְאוּתָא, דְּאַתְכְּלִילַת נְשָׁמְתָא מְהָאִי עֵלְמָא, בְּאִינוּן עוּבְדִין, וּבְהָהִיא אֹורִייתָא דְּאַשְׁתַּדְּלַת בְּהָ בִּימְמָא. וְנִטְלָא הָהוּא רְעוּ דְּהָאִי עֵלְמָא, וּבִיָּה אַתְהֵנִי בְּחֻדָּה, וְאַתְכְּלִילַת מְכַל סִטְרִין.

דף רי"ד ע"א

לְבַתֵּר אַפִּיקַת לֹון לְבַר, וְאוּלִידַת לֹון כְּמַלְקַדְמִין, וְנִשְׁמַתָּא אִיהִי חֲדָתָא הַשְׁתָּא כְּמַלְקַדְמִין, וְרְזָא דָּא (איכה ג) חֲדָשִׁים לְבָקָרִים. חֲדָשִׁים וְדָאִי כְּמַה דְּאַתְמַר. מַה טַעַם (דף רי"ד ע"א) אִינוּן חֲדָשִׁים. בְּגִין רְזָא דְּכַתִּיב, רַבָּה אֶמוּנָתְךָ. רַבָּה וְדָאִי, (בראשית י"ט ע"ב) דִּיכְלָא לְאַכְלָלָא לֹון, וְלֹאֲעֵלָא לֹון לְגִנוּהָ, וְאַפִּיקַת לֹון וְאִינוּן חֲדָתִין. וְעַל דָּא נְקֻטָּא אַחְרָנִין מְלַעֲיָלָא בִּימְמָא. זְכָאִין אִינוּן צַדִּיקָיָא בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

אַדְהָכִי נְהַר יְמַמָּא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, נְקוּם וּנְהַד, וְנוּדָה לְרַבּוֹן עֵלְמָא. קְמוּ וְאַזְלוּ, וְצִלוּ, וְלְבַתֵּר אֶהְדְּרוּ חֲבַרְיָא לְגַבֵּיהּ, אָמְרוּ לִיהּ, מַאן דְּשָׂרִי, לְסִיִּים

שְׁבַחָא. זָכָאָה חוּלְקָנָא בְּאוּרְחָא דָּא, דְּכָל הַאי זְכִינָא לְאַעְטָרָא לִיהּ
לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּרִזִין דְּחֻכְמָתָא.

פְּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שמות לז) וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרוֹן עֲצֵי שֵׁטִים וְגוֹי.
הָכָא, אַף עַל גַּב דְּכָל רִזִין דְּמִשְׁכָּנָא הָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָא בְּאֲדָרָא קְדִישָׁא.
הָכָא אִית לְאַסְתַּפְלָא, דְּהָא רִזָּא דָּא מִתְעַטָּרָא בְּכַמָּה רִזִין, לְמִילָף חֻכְמָתָא.
אָרוֹן דָּא אִיהוּ רִזָּא לְמִיעַל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְאַתְגַּנְזוּ בֵּיהּ בְּשִׂית לוחין (ס"א)
וְאַתְגַּנְזוּ בֵּיהּ שִׂית לוחין וְאִינוּן שִׂית מִסְחָרִין) מְסַחְרִין, וְדָא אֲקָרִי אָרוֹן. פֶּד סְחָרִין
אִינוּן שִׂית לְמַהוּי פְּחָדָא, פְּדִין אִיהוּ גּוֹפָא חַד לְאַעְלָא בֵּיהּ רִזָּא דְּאוּרִייתָא,
בְּשִׂית סְטָרִין וְאָרוֹן.

לוחין אִינוּן חֲמִשׁ, וְעָאֲלִין בֵּיהּ חֲמִשׁ סְפָרִים, וְאִינוּן חֲמִשׁ אִינוּן שִׂית, בְּחַד
דְּרָגָא דְּאֲעִיל בֵּיהּ בְּגַנְזוּ, דְּאֲקָרִי רִזָּא דְּכָלָא, וְהָאִי אִיהוּ רִזָּא דְּבְרִית. פֶּד
עָאֲל דָּא, גּוֹ אִינוּן חֲמִשׁ לוחין, פְּדִין קִיִּימָא אָרוֹנָא וְאוּרִייתָא, בְּרִזָּא דְּתִשְׁע
דְּרָגִין, (ר"י ע"א) דְּאִינוּן תְּרִין שְׁמָחוֹן, יְהוֹיָה אֱלֹהִיִּים. וְלִבְתַּר קִיִּימָא לוחין
פְּחָדָא, רִזָּא עֵילָאָה דְּחֻכְמָא עַל כָּלָא וְהָאִי הוּי רִזָּא דְּהָאִי רְקִיעָא דְּסְחָרָא
וְחֻכֵּי עַל כָּלָא וְכָלָהוּ קִיִּימֵי בְּגַנְזוּ.

הָכָא אִית לָן לְאַסְתַּפְלָא, וְלְמַנְדַּע רִזִין דְּאָרוֹנָא, אִית אָרוֹן וְאִית אָרוֹן, דָּא
לְקַבֵּל דָּא. פְּתַח וְאָמַר, (שמואל ב כד) הַכֹּל נָתַן אָרוֹנָהּ הַמֶּלֶךְ לְמֶלֶךְ וְגוֹי. וְכִי
אָרוֹנָהּ מֶלֶךְ הָוָה וְאָף עַל גַּב דְּחֲבַרְיָא אוּקְמוּהּ, אֶלָּא דָּוִד, דְּכַתִּיב בֵּיהּ
(שמואל ב ה) כָּל מַכָּה יְבוּסִי וַיִּגַע בְּצַנּוֹר וְגוֹי וְאִיהוּ נָטַל וְתַפִּיס לִירוּשָׁלַם,
וּמְדִידִיהּ הָוָה, אֲמַאי קָנָה בְּכֶסֶף. וְאִי תִימָא אַף עַל גַּב דְּהוֹוֹת יְרוּשָׁלַם
דִּידִיהּ דְּדָוִד, הָהוּא אֲתַר אַחְסִנְתִּיהּ דְּאָרוֹנָהּ הָוָה, כְּמָה דְּהוֹה בְּנָבוֹת
הִיזְרַעְאֲלִי, דְּאָף עַל גַּב דְּשְׁלִיט אַחָאָב, וְהוֹה מֶלֶכָא, אֲצִטְרִיד לְמַתְבַּע לְנָבוֹת
הָהוּא כְּרָם, אוּף הָכִי דָּוִד.

אֶלָּא וְדָאִי אָרוֹנָהּ מֶלֶכָא הָוָה, וְהָהוּא אֲתַר בְּרִשׁוּתִיהּ הָוָה, וְהוֹה שְׁלִיט
עָלוּי, וְכַד מְטָא זְמָנָא לְנַפְקָא מִתְחוֹת יְדִיהּ, לָא נָפִיק אֶלָּא בְּסִגִּיאוֹת דְּמָא
וְקִטּוּלָא בְּיִשְׂרָאֵל. לְבַתַּר קָאִים הָהוּא מֶלֶכָא מַחְבֵּלָא עַל הָהוּא אֲתַר,
וְתַמָּן פֶּד הָוָה קִטִּיל, וְקָאִים בְּהָהוּא אֲתַר, לָא הָוָה יְכִיל, וְתִשְׁשׁ חִילִיהּ.

וְהָהוּא אֲתַר, אֲתַר דְּאֲתַעְקַד בֵּיהּ יְצַחֵק הָוָה, דְּתַמָּן בְּנָה אֲבָרְהָם מְדַבְּחָא,
וְעַקַּד לִיהּ לְיְצַחֵק בְּרִיהּ. כִּיּוֹן דְּחֻכְמָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא הָהוּא אֲתַר, אֲתַמְלִי
רְחֻמִין, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דברי הימים א כא) רָאָה יְיָ וַיִּנָּחַם וְגוֹי. מַהוּ רָאָה יְיָ.
חֻכְמָא עֲקִידַת יְצַחֵק בְּהָהוּא אֲתַר, וְתַב וְרִיחִם עֲלֵיהּ מִיַּד.

וַיֵּאמֶר לְמֶלֶךְ הַמִּשְׁחִית רַב עֲתָה וְגוֹי. מַהוּ רַב. הָא אוּקְמוּהּ, טוֹל הָרַב.
אֶלָּא הָכִי הוּא, כְּתִיב הָכָא רַב, וְכַתִּיב הָתַם, (דברים א) רַב לְכֶם שֶׁבֶת בְּהָר
הַזֶּה. אוּף הָכִי נְמִי רַב, רַב לָךְ לְמַהוּי הָאִי אֲתַר תְּחוֹת יְדָךְ, שְׁנִין סִגִּיאִין
הָוָה תְּחוֹת יְדָךְ, מְפָאן וְלְהֵלָאָה רַב, אֲהַדְר אֲתַרָא לְמַאֲרִיהּ. וְעַם כָּל דָּא
(בדמא) בְּמוֹתָא וּמְמוֹנָא נָפִק מִתְחוֹת יְדִיהּ.

אַמאי אַקרי אַרונה. אַלאַ כְּתִיב אַרונה וְכְתִיב אַרְנֹן. בְּעוֹד דְּהָהוּא אֶתֶר הָיָה תַּחֲוֹת יְדִיהָ, אַקרי אַרונה אַרֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְעַל דְּאִתּוֹסְפוּ בֵּיהּ אֲתוּוֹן יְתִיר, הֵכִי אַצְטְרִיךְ (קס"ד ע"ב) לְאִתּוֹסְפָא לְהָהוּא רַע עֵין, רְזָא דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְהָהוּא תּוֹסְפֵת אִיהוּ גְרִיעוּתָא לְגַבִּיהָ.

דף רי"ד ע"ב

בְּסִטְרָא קְדוּשָׁה גְרַעִין לִיהּ אֲתוּוֹן, וְאִתּוֹסְפֵת קְדוּשָׁתִיהּ. וְדָא רְזָא דְכְתִיב, (מלכים א' ז) עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר. גְרַע מ"ם (דף רי"ד ע"ב) דְּלֹא כְּתִיב שְׁנַיִם, אֶלְא שְׁנֵי. וְלְסִטְרָא (קס"ד ע"ב) אַחְרָא יְהִיבִין לִיהּ תּוֹסְפֵת אֲתוּוֹן, דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ יְרִיעוֹת עֲזִים לְאַהֲלֵ עַל הַמִּשְׁכָּן עֲשִׂיתִי עֲשָׂרָה יְרִיעוֹת, תּוֹסְפֵת אֲתוּוֹן וְאִיהוּ גְרִיעוּתָא. וּבְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, שְׁנֵי עֶשֶׂר וְלֹא יְתִיר. וְהֵכִא עֲשִׂיתִי עֲשָׂרָה. וְכֹלְא אִיהוּ גְרִיעוּתָא לְגַבִּיהָ, וְהֵכִי אַצְטְרִיךְ לְהָהוּא רַע עֵין, לְאַשְׁלֵמָא עֵינִיהּ וְאִיהוּ בְּגְרִיעוּתָא. (כגוונא דא ארונה, תוספת אתוון ולא כתיב ארון)

תָּא חֲזִי, סִטְרָא דְקְדוּשָׁה אַקרי אַרֹן הַבְּרִית. וְהָהוּא אַרֹן הַבְּרִית, אֲתַחֲזִי לְגוֹפָא לְמִיעַל בֵּיהּ דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם. וְעַל רְזָא דָא, אִינּוֹן חֲסִידֵי קְדִישִׁין, פֶּד הוּוּ מְפִטְרֵי מֵהַאי עֲלָמָא, הוּוּ אֲעֲלִין לֹון בְּאַרֹן. דְּהָא סִטְרָא אַחְרָא לֹא מִתְתַקֵּן בְּגוֹפָא, וְלֹאוּ אִיהִי בְּכֹלְלָא דְגוֹפָא דְאָדָם. וּבְגִין דָּא לֹא אֲתַבְרוּן גּוֹפִיָא לְהָהוּא סִטְרָא אַחְרָא, בְּגִין דְּלֹאוּ אִינּוֹן (הקדמה ו' ע"ב) בְּכֹלְלָא דְגוֹפָא דְאָדָם.

בְּיוֹסֵף מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וַיִּישָׁם בְּאַרֹן תְּרִין יוֹדִין אַמְאִי. אֶלְא דְאִתְחַבֵּר בְּרִית בְּבְרִית. רְזָא דְלִתְתָא בְּרְזָא דְלַעֲיָלָא. וְעַל בְּאַרֹנָא. מְאִי טַעְמָא. (ס"א תא חזי סטרא דקדשה אקרי ארון הברית וההוא ארון הברית אתתקן לאעלא ביה רזא דאורייתא דאיהי רזא דדיוקנא דגופא קדישא. כגוונא דא לתתא אתתקן ארונא לאעלא ביה דיוקנא דגופא רזא דאדם ומאן איהו דקאים ברזא דאדם מאן דנטיר את קיימא קדישא ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד הוּוּ מִפְטְרֵי מֵהַאי עֲלָמָא הוּוּ עֲאֲלִין לֹון בְּאַרֹנָא בְּגִין דְּלֹא אֲתַחֲזִי לְמִיעַל בְּאַרֹנָא אֲלֹא מֵאן דַּנטִיר לְהַאי בְרִית אֲתַ קִימָא קְדִישָׁא. בְּיוֹסֵף מַה כְּתִיב וַיִּישָׁם בְּאַרֹן) בְּגִין דְּנִטְר בְּרִית קְדִישָׁא, וְאִתְקַיֵּים בֵּיהּ. לְהֵכִי אֲתַחֲזִי לְאַעֲלָה בְּאַרֹנָא, וְכֹלְא פְדִקָא חֲזִי.

בְּכָה רַבִּי אַבָּא וְאַמְר, וְוִי לְבָנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא יַדְעִי לְהָהוּא פְּסוּפָא. וְוִי לְהָהוּא עוֹנֶשָׁא, דְּכָל מֵאן דְּבָעִי עֲאֵל בְּאַרֹנָא. בְּגִין דְּלֹא אַצְטְרִיךְ לְמִיעַל בְּאַרֹנָא, בְּרַ צְדִיק, דִּידְעַ בְּנַפְשִׁיהּ, וְאַשְׁתַּמּוּדַע בְּגַרְמִיהּ, דְּלֹא חֲטָא בְּהָהוּא בְּרִית, אֲתַ קִימָא קְדִישָׁא, מְעוּלְמוֹי, וְקָא נְטִיר לִיהּ פְּדִקָא יְאוּת. וְאִי לֹאוּ, לֹא אַצְטְרִיךְ לִיהּ לְמִיעַל בְּאַרֹנָא, וְלְמַפְגָּם אַרֹנָא.

רְזָא אַצְטְרִיךְ לְאַתְחַבְּרָא בְּאֵת קִימָא קְדִישָׁא דְאִיהוּ רְזָא דְאִתְחַזִּי לִיהּ, וְלֹא לְאַחְרָא. דְּהָא אַרֹן לֹא אֲתַחַבֵּר אֶלְא בְּצְדִיק, דְּנִטְר אֲתַ קִימָא קְדִישָׁא. וּמֵאן דְּפָגִים בְּרִית וְעַל בְּאַרֹנָא, וְוִי לִיהּ, דְּפָגִים לִיהּ בְּחִיּוּי. וְוִי לִיהּ דְּפָגִים לִיהּ בְּמִיתְתִּיהּ. וְוִי לִיהּ מֵהָהוּא עוֹנֶשָׁא. וְוִי לִיהּ דְּפָגִים אֲתַ וְאַרֹן קִימָא קְדִישָׁא. וְוִי לִיהּ לְהָהוּא פְּסוּפָא, דְּנִקְמִין מִנִּיהּ נִקְמַת עֲלֵמִין, נִוְקָמָא

דְּעֵלְמָא דָּא, וְנוֹקְמָא דְהֵהוּא פְּגִימוּ. וְרָזָא דָּא כְּתִיב (תהלים קכה) כִּי לֹא יִנּוּחַ שִׁבְט הַרְשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצְּדִיקִים.

בְּשַׁעְתָּא דְדִינְיָן לִיה בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, מְסַתְּפֵלָן בְּעוֹבְדוּי, אִי הָוָה פְּגִים רָזָא דְבְּרִית קְדִישָׁא דְחֵתִים בְּבִשְׁרִיה. וְהִשְׁתָּא פְּגִים אַרוֹנָא (דְּבְרִית) דִּילִיה בְּהֵאִי. הַאי לִית לִיה חוּלְקָא בְּצְדִיקִיָּא. מְסַתְּפֵלָן בִּיה, וְדִינְיָן לִיה, וּמְפַקִי לִיה לְבַר מְכַלְלָא דְאָדָם. פִּינּוּ דְאֶפְקִי לִיה מְכַלְלָא דְאָדָם, אֶפְקִי לִיה מְכַלְלָא דְכֻלְהוּ אַחְרָנִין, דְּאֶתְעַתְּדוּ לְחַיִּי עֲלֵמָא, וְיִהְיֵי לִיה לְהֵהוּא (ארוֹן) סְטָרָא דְלָא אֶתְכַלִּיל בְּרָזָא דְגוּפָא דְאָדָם. פִּינּוּ דְאֶתְמַסֵּר לְהֵהוּא סְטָרָא, וּוִי לִיה, דְּאֶעְלִין לִיה בְּגִיהָנָם, וְלֹא נִפְיֵק מִנִּיה לְעֵלְמִין. עַל דָּא כְּתִיב (ישעיה סו) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי וְגו' . אִינוּן דְּאֶשְׁתְּאֵרוּ מְכַלְלָא דְאָדָם.

וְהִנֵּי מְלִי כַּד לֹא עֲבַד תִּיּוֹבְתָא שְׁלִימְתָא. תִּיּוֹבְתָא דְאִיהִי אֶתְחַזְזִיָּא לְחַפְזִיָּא עַל כָּל עוֹבְדוּי. וְעַם כָּל דָּא טַב לִיה דְּלָא יַעוּל בְּאַרוֹנָא, דְּהָא כָּל זְמַנָּא דְּגוּפָא קִיָּים, נִשְׁמַתָּא אֶתְדַנְתָּ, וְלֹא עֲאֵלֶת לְאֶתְרָה. בַּר אִינוּן חֲסִידֵי עֲלִיּוֹנִין קְדִישִׁין, דְּאֶתְחַזְזוּן לְסִלְקָא בְּגוּפִיהוֹן, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֶתִּי.

בְּגִין דְּלִית חוּבָא דְקִשְׁיָא קַמִּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּהֵאִי מֵאן דְּמִשְׁקַר וּפְגִים לְהֵאִי אֶת קִיָּמָא קְדִישָׁא. וְדָא לֹא חֲמִי אֲנַפִּי שְׁכִינְתָּא, עַל חוּבָא דָּא כְּתִיב (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינַי יְיָ. וּכְתִיב (תהלים ה) לֹא יְגוֹרְךָ רַע.

מַה כְּתִיב הַכָּא, וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרוֹן. וְכִי אֲמַאי לֹא עֲבַדוּ אִינוּן חַפְזִיָּין, דְּעֲבַדוּ מִשְׁכָּנָא, יַת אַרוֹנָא. אֶלָּא בְּצִלְאֵל, סִיּוּמָא דְּגוּפָא דְאִיהוּ (רע"ד ע"א) רָזָא דְּבְרִית קְדִישָׁא, וְנָטַר לִיה, וְאִיהוּ קִיָּים בְּעַדְבָּא דְּחוּלְקִיהוּ. אִיהוּ אֶשְׁתַּדֵּל בְּעוֹבְדָא דִּילִיה, וְלֹא אַחְרָא. אֶתוּ כְּלָהוּ חַבְרִיָּיא, וְנִשְׁקוּ לִיה.

דָּף רַט"ו ע"א

כַּד מְטוּ לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסִדְרוּ מְלִין אֵלִין קַמִּיה, כָּל מַה דְּאֶתְמַר בְּהֵהוּא אֶוֹרְחָא. פְּתַח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֶוֹרַח צְדִיקִים כְּאֶוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאֶוֹר עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם. (דף רט"ו ע"א) הַאי קָרָא אֶתְמַר. אֲבָל הַאי קָרָא אִית לְאֶסְתְּפֵלָא בִּיה, וְאֶוֹרַח צְדִיקִים, הֵהוּא אֶוֹרְחָא דְּצְדִיקִיָּיא אֶזְלוּ בִּיה, אִיהוּ אֶרַח קְשׁוּט. אֶוֹרְחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בִּיה. אֶוֹרְחָא דְאִיהוּ אֶזִּיל קַמִּיָּהוּ, וְכָל אִינוּן רְתִיכִין, אֶתְיִין לְמִשְׁמַע מְלִין דְּאִינוּן מְמַלְלָן וְאֶמְרִי בְּפּוּמִיָּהוּ. כְּאֶוֹר נֶגְהָ: דְּנֶהִיר וְאֶזִּיל, וְלֹא אֶתְחַשְׁףֵּ (ס"א כ"ל), כְּאֶוֹרַח דְּאִינוּן חֲתִיבָּא, דְּאֶוֹרַח דִּילְהוֹן אֶתְחַשְׁפֵּ תְּדִיר, כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר (משלי ד) דְּרָךְ רְשָׁעִים כְּאֶפְלָה וְגו'.

דְּבַר אַחַר וְאֶוֹרַח צְדִיקִים. מַה בֵּין אֶוֹרַח לְדְרָךְ, הָא אֶוֹקְמוּהָ. אֲבָל (קל"ז ע"א) וַיִּקְרָא פִּיחַ ע"א) אֶוֹרַח הוּא, דְּהִשְׁתָּא אֶתְפַּתַּח וְאֶתְגַּלְיָא, וְאֶתְעַבִּיד בְּהֵהוּא

אַתָּר אֹרַח, דְּלֹא כְּתִישׁוּ בֵּיהּ רַגְלִין מְקַדְּמַת דְּנָא. דְּרָךְ: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה ס) כְּדֹרְךְ בְּגַת, דְּכַתְּשִׁין בֵּיהּ רַגְלִין כָּל מֵאן דְּבַעֵי.

וְעַל דָּא לְצַדִּיקַיָּא קֶאֱרִי אֹרַח, דְּאִינוּן הוּוּ קַדְמָאֵי לְמַפְתַּח הַהוּא אַתָּר. וְלֹא עַל אַתָּר אִיהוּ אֶלְא אַף עַל גַּב דְּאַחַרְנִין בְּנֵי עֲלָמָא אֲזִילֵי בְּהַהוּא אַתָּר, הַשְׁתָּא דְּאֲזִילִין בֵּיהּ צַדִּיקַיָּא, אִיהוּ אַתָּר חַדְתָּא, דְּהַשְׁתָּא חַדְתָּא אִיהוּ הַהוּא אַתָּר כְּמָה דְּלֹא אֲזִיל בֵּיהּ בַּר נֶשׁ אַחַרָא לְעֲלָמִין. בְּגִין דְּצַדִּיקַיָּא עֲבָדִין חַדְתָּא לְכָל הַהוּא אַתָּר, בְּכַמְּה מַלְיָן עֲלָאִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעֵי בְּהוּן.

וְתוּ, דְּשְׂכִינְתָּא אֲזִילָא בְּהַהוּא אַתָּר, מַה דְּלֹא הוּוּת מְקַדְּמַת דְּנָא. וּבְגִין כְּךָ אֹרַח צַדִּיקִים אֶקְרִי, בְּגִין דְּאֵתְאֹרַח בֵּיהּ אוֹשְׁפִיזָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא. דְּרָךְ: אִיהוּ פְתוּחַ לְכָלְא, וְכַתְּשִׁין בֵּיהּ כָּל מֵאן דְּבַעֵי, אֶפִּילוּ אִינוּן חֲזִיבִין. דְּרָךְ, רְזָא דָּא, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ, בְּגִין דְּדְרִיךְ בֵּיהּ סִטְרָא אַחַרָא, דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ, וְשְׁלִיט לְסַאבָּא מְשַׁכְּנָא. וְעַל דָּא, צַדִּיקַיָּא בְּלַחוּדִיָּהוּ, קִיַּיְמִי וְשְׁלִטִי בְּהַהוּא אַתָּר דְּאֶקְרִי אֹרַח. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא דְּרָךְ פְתוּחַ לְכָלְא, לְהֵאֵי סִטְרָא וּלְהֵאֵי סִטְרָא.

וְאֵתוּן קַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין, אֹרַח קַדִּישָׁא עֲלָאָה אֲזַדְמֵן לְגַבֵּיכֹו, וְאַרְחַתוּן בֵּיהּ וּמַלְיָן מְעַלְיָין עֲלָאִין (נ"א אלין) אֵתְסַדְרוּ קָמֵי עֵתִיק יוֹמִין. זְכָאָה חוּלְקִיכֹוּן.

פְתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דברים לה) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מְלֹא רוּחַ חֲכָמָה כִּי סָמַךְ מוֹשֶׁה וְגו', בְּכַמְּה אַתָּר תְּנִינֵן, דְּמֹשֶׁה אֲנַפּוּי כְּאֲנַפֵּי שְׁמֶשָׁא, וַיְהוֹשֻׁעַ כְּאֲנַפֵּי סִיְהָרָא. דְּלִית נְהוּרָא לְסִיְהָרָא, אֶלְא נְהוּרָא דְּשְׁמֶשָׁא כַּד נְהַר לְסִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא מְגוּ שְׁמֶשָׁא אֵתְמַלְיָא. וְכַד אֵתְמַלְיָא, כְּדִין קִיַּיְמָא בְּאַשְׁלֵמוּתָא.

אַשְׁתְּלִימוּתָא דְּסִיְהָרָא, מֵאן אִיהוּ. רְזָא דְּכָלְא, דְּאֶקְרִי דְמוּת בְּרְזָא דְּשְׁמָא עֲלָאָה י"י. דְּהָא בְּשְׁמָא דָּא לֹא קֶאֱרִי, בַּר בְּזַמְנָא דְּקִיַּיְמָא בְּאַשְׁלֵמוּתָא. דְּהָא כְּמָה שְׁמֵהּ אִינוּן דְּאַחְסִינָא, וְאַתְקִרִי בְּהוּ כַּד כְּפּוּם שְׁעַתָּא דְּקִיַּיְמָא בֵּיהּ, (וכפום שעתא דקיימא ביה) הַכִּי אֶקְרִי בְּהַהוּא שְׁמָא מְמֶשׁ. וְכַד קִיַּיְמָא בְּרְזָא דְּאַשְׁלֵמוּתָא וְאַשְׁתְּלִימַת מְכָל סִטְרִין, כְּדִין אֶקְרִי יְדוּ"ד אֵשְׁלֵמוּתָא דִּילָהּ, כְּאַשְׁלֵמוּתָא דְּלַעֲיָלָא. (ק ע"ב) דִּירְתָּא בְּרְתָּא לְאַמָּה.

וְהִינְנוּ (ד"א נהירו) בְּחַמִּיסָר יוֹמִין, דְּכַתְּיב, (ויקרא כג) בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה. וְכַתְּיב (ויקרא כג) אַךְ בְּעֶשְׂרֵי יוֹם) לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. וְכָלְא רְזָא חַדָּא, כַּד קִיַּיְמָא עֲלָמָא דְּאֵתִי בְּרְזָא דְּכָל עֶשְׂרֵי אֲמִירוֹן, עַל הַאי חַדָּשׁ, אֶקְרִי (קפ"ה ע"ב) בְּעֶשְׂרֵי. וְכַד אֵתְרִשִׁימַת סִיְהָרָא בְּאַשְׁלֵמוּתָא חַדָּא בִּינִיָּהוּ, אֶקְרִי בְּחַמְשָׁה עָשָׂר, דְּהָא ה' אֵתְחַבְּרַת וְאַתְחַקְקַת בִּינִיָּהוּ.

וְרְזָא דָּא י"ה וְכַד קִיַּיְמָא בְּשְׁמָא דָּא, כְּדִין אֵתְחַבְּרַת בְּה', וְאִיהִי אֵתוּסְפָא (ד"א לגביה תתאי למיזן לון ולמיהב לון טרפיייהו ואתוספא) אִיהִי, בְּרְזָא דְּאֵת ה' כְּמַלְקַדְמִין. חַדָּא, לְאַתְחַקְקָא וּלְאַתְחַבְּרָא בְּרְזָא דְּלַעֲיָלָא. וְחַדָּא לְמִיָּהב

מְזוּנָא לְתַתָּא. וְכַדִּין קַיִימָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא לְכָל סְטָרִין, עֵילָא וְתַתָּא,
בְּרָזָא דְשָׁמָא דָּא, לְמַהוּי כְּלָא רְזָא חֲדָא, וְשְׁלִימוּ חַד.

יְהוֹשַׁע דָּא אִיהוּ רְזָא דְאַשְׁלֻמוּתָא דְסִיְהָרָא, בְּאַלִּין אֲתוּוּן בִּין נוּיָן, נוּיָן
וְדַאי דְהָא נוּן רְזָא דְסִיְהָרָא אִיהִי. מְלָא בְּרָזָא דְאַשְׁלֻמוּתָא דְשָׁמָא קַדִּישָׁא,
כְּדִין אִיהוּ מְלָא רוּחַ חֲכָמָה וְדַאי.

דָּף רִט"ו ע"ב

בְּגִין דְנִקְוֹדָה עֲלָאָה דְאִיהִי י', אֲתַפְּשֵׁט וְאַפִּיק רוּחַ, וְהָהוּא רוּחַ עֲבִיד
הִיכְלָא. וְהָהוּא רוּחַ אֲתַפְּשֵׁט, וְאַתְעֲבִיד שִׁית סְטָרִין. הָהוּא רוּחַ אֲתַפְּשֵׁט,
בְּרָזָא דְכָל אֲלִין. וְאַמְלִי וְעֲבִיד הִיכְלָא לְתַתָּא, וְאַתְמְלִי כְּלָא, וְאַתְעֲבִיד רְזָא
(דָּף רִט"ו ע"ב) דְשָׁמָא קַדִּישָׁא, בְּאַשְׁלֻמוּתָא חֲדָא.

וּבְגִין דָּא יְהוֹשַׁע מְלָא רוּחַ חֲכָמָה, בְּגִין כִּי סַמְדָּ מְשָׁה אֶת יָדָיו עָלָיו, דְאִיהוּ
אַרִּיק בְּרַכָּאן עָלֵיהּ, וְאַתְמְלִי בִּירָא מְנִיה. וְאַתוּן קַדִּישֵׁי עֲלִיוּנִין, כָּל חַד
מְנִיכּוּ אֲתַמְלִי רוּחַ חֲכָמָה, וְקַיִימָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא, בְּרָזִין דְחֲכָמָתָא. בְּגִין
דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא הוּא אֲתַרְעִי בְּכוּ, וְאַסְמִידָּ יְדוּי עֲלִיכּוּ. זְכָאָה חוּלְקִי
דְעִינִי חָמוּ דָּא, וְחָמוּ שְׁלִימוּ דְרוּחַ חֲכָמָתָא בְּכוּ.

פְּתַח וְאַמְר, כְּתִיב (וִיקְרָא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעוֹנְנוּ. הָאִי
קָרָא אוּקְמוּהָ, וְרְזָא דְמַלְחָה, הָאִי מֵאן דְאַכִּיל בְּלָא צְלוּתָא, דִּיצְלִי (ד"א קדס
דאכיל) עַל דְמִיָּה, שְׁקִיל אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן.

בְּגִין דְבְּלִילָא נְשָׁמָתָא סְלַקְתָּ וְאַשְׁתַּטַּחַת לְמַחְמֵי בְּרָזָא דִּיקְרָא עֲלָאָה, כָּל
חַד וְחַד כְּמָה דְאַתְחַזִּי לִיה. וְאַשְׁתַּאֲרַ בְּרַ נֶשׁ בְּהָהוּא חִילָא דְאַשְׁתַּתְּףָּ (נ"א
דאֲתַפְּשֵׁט) גּוּ דְמָא, לְאַתְקַיִימָא גּוּפָא. וְעַל דָּא (ס"א ועם כל דא) טְעִים טְעִמָא
דְמוּתָא, וְהָהוּא חִילָא לֹא מִתְעַתְּדָא לְאַתְעָרָא גּוּ הָהוּא חִילָא דְנִשְׁמָתָא,
וְלִקְבָלָא לִיה. וְכַד אֲתַעֲרַ בְּרַ נֶשׁ, לָאוּ אִיהוּ דְכִי. וְהָא אוּקְמִנָא, דְסִטְרָא
אַחְרָא שְׁלִיט, עַל אֲתַר דְקַיִימָא בְּלָא נְשָׁמָתָא.

כִּינּוּן דְאַתְדְּכִי בְּמִיָּא, וְאַף עַל גַּב דְאַשְׁתַּדַּל בְּרַ נֶשׁ בְּאוּרִייתָא, (נ"א טעִים טעמָא
דמוּתָא, דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁלִיט עַל אֲתַר דְקַיִימָא בְּלָא נְשָׁמָתָא וְכַד אֲתַעֲרַ בְּרַ נֶשׁ אֶף עַל גַּב דְאַשְׁתַּדַּל
בְּאוּרִייתָא) הָהִיא נְשָׁמָתָא לֹא אֲתַקַּיִימַת בְּאַתְרָהּ, וְלֹא שְׁלֵטָא בִּיה בְּבִר נֶשׁ,
בְּרַ חִילָא דְדְמָא בְּלַחוּדוּי, דְאַקְרִי נְפֶשׁ, הָהִיא דְאַתְפְּשֵׁטָא בְּדְמָא תְּדִיר, וְהָא
אוּקְמִנָא. וְכַד יְצִלִי בְּרַ נֶשׁ צְלוּתָא דְפּוֹלְחָנָא דְמֵאַרִיָּה, כְּדִין מִתְיַשְׁבָּא
חִילָא דְדְמָא בְּאַתְרִיהּ, וְאַתְגַּבְּרַ חִילָא דְנִשְׁמָתָא, וְאַתְיַשְׁבָּא עַל הָהוּא
אַתְר. וְכַדִּין בְּרַ נֶשׁ אֲשַׁתְּלִים קַמִּי מֵאַרִיָּה, כְּמָה דְאַצְטְרִידָּ, נְפֶשׁ לְתַתָּא,
וְרְזָא דְמַלְחָה דְנִשְׁמָתָא לְעִילָא.

וְעַל דָּא, מֵאן דְצִלִי צְלוּתָא עַד לֹא יִיכּוּל, קָאִים גְּרַמִּיָּה כְּמָה דְאַצְטְרִידָּ,
וְסִלְקָא נְשָׁמָתָא עַל אֲתַר מוּתְבָה כְּמָה דְאַצְטְרִידָּ, וְאִי אַכִּיל עַד לֹא צִלִי

צְלוֹתֶיהָ לְאַתְיִישׁבָא דְמָא עַל אֲתָרֶיהָ, הָא אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוּנָן. בְּגִין דְּהָא אִיהוּ אֲרַחֲיָה דְּמִנְחָשׁ, לְסַלְקָא לְסִטְרָא אַחְרָא, וּלְמַאכְא סְטְרָא דְּקְדוּשָׁה.

אַמַּאי אַקְרִי בְּרַ נֶשׁ הַהוּא דְּאַשְׁתַּדַּל בְּהַהוּא סְטְרָא מִנְחָשׁ. עַל דְּאַשְׁתַּדַּל בְּהַהוּא נְחֹשׁ, לְאַתְקַפָּא חִילִיָּה וּלְאַתְגַּבְרָא. וְדָא אִיהוּ כְּמָאן דְּפִלַח לְאַלְהִים אַחְרִים. וְכֵן הָאִי פִלַח לְהַהוּא חִילָא דְּדָמָא, וְלֹא פִלַח לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, לְאַתְקַפָּא סְטְרָא דְּנִשְׁמָתָא, סְטְרָא דְּקְדוּשָׁה.

מְעוּנָן, דְּאַשְׁתַּדַּל בְּחוּבָא, וְלֹא אֲשְׁתַּדַּל בְּזָכוּ. וְאִי תִימָא הָא קִימָא נִי בְּאַמְצָעִיתָא. הֲכִי הוּא וְדָאִי, דְּהָא לֹא יִכְלִין לְשַׁלְטָאָה בְּהַהוּא סְטְרָא אַחְרָא, עַד דְּאַתְעַרְבִי בֵּיהָ עֵרוּבָא דְּסִטְרָא קְדוּשָׁה, כְּחוּטָא חַד דְּדִקִיק. מָאן (הַקְדָּמָה ב ע"ב) דְּבַעֲי לְקִימָא שְׁקָרָא, יַעֲרַב בְּהָ מְלָה דְּקִשׁוּט, בְּגִין דִּיתְקִימִים הַהוּא שְׁקָרָא. וְעַל דָּא עוֹן מְלָה דְּשְׁקָרָא הוּא, וּבְגִין לְקִימָא לִיָּה, עֲאֲלִין בְּהָ מְלָה דְּקִשׁוּט, וְדָא אִיהוּ נִי, בְּדָא מְקִימִי לְהַהוּא שְׁקָר. וּמָאן דְּלֹא צִלִי צְלוֹתָא לְקִמֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, עַד לֹא יִיכּוּל עַל דְּמִיָּה, כְּמִנְחָשׁ וּמְעוּנָן.

צְלוֹתָא דְּבֵר נֶשׁ, כְּמָה דְּאַמְרָתוֹן אֲתוֹן קְדִישִׁי עֲלִיוֹנִין, זַכָּאָה חוּלְקִיכוֹן, דְּהָא בְּצְלוֹתָא מִתְתַּקֵּן גּוּפִיָּה וּנְפִשִׁיָּה דְּבֵר נֶשׁ, וְאַתְעַבִּיד שְׁלִים. צְלוֹתָא אִיהִי תְקוּנָן מִתְקַנֵּן דְּמִתְתַּקֵּן כְּחַדָּא, וְאִינוֹן אַרְבַּע. תְּקוּנָא קְדָמָאָה, תְּקוּנָא דְּגֵרְמִיָּה, לְאַשְׁתַּלְמָא. תְּקוּנָא תְּנַיִנָּא, תְּקוּנָא דְּהָאִי עֲלָמָא. תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה, תְּקוּנָא דְּעֲלָמָא לְעִילָא, בְּכָל אִינוֹן חִילִי שְׁמִיָּא. תְּקוּנָא רְבִיעָאָה, תְּקוּנָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, בְּרִזָּא דְּרִתִּיכוֹן קְדִישִׁין, וּבְרִזָּא דְּעֲלָמִין כְּלָהוּ, עִילָא וְתַתָּא בְּתְקוּנָא (דְּרִזִין דְּשְׁמָא קְדִישָׁא) כְּדָקָא יָאוּת.

תְּקוּנָא קְדָמָאָה תְּקוּנָא דְּגֵרְמִיָּה, בְּגִין דְּאַצְטְרִידָא לְאַתְקַנָּא גֵרְמִיָּה, בְּמַצְוָה וּקְדוּשָׁה, וּלְאַתְתַּקַּנָּא בְּקִרְבָּנִין וְעֲלוּן לְאַתְדַּכָּאָה.

תְּקוּנָא תְּנַיִנָּא, בְּתְקוּנָא דְּקִיּוּמָא דְּהָאִי עֲלָמָא, בְּעוּבְדָא דְּבִרָא שִׁית, לְבִרְכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, עַל כָּל עוּבְדָא וְעוּבְדָא, בְּאִינוֹן הִלְלוּיָהּ, (תְּהִלִים קִמַח) הִלְלוּהוּ כָּל כְּכַבֵּי אֹר הִלְלוּהוּ שְׁמִי הַשְּׁמַיִם וְגוֹי לְקִימָא קִיּוּמָא דְּהָאִי עֲלָמָא. וְעַל דָּא בְּבְרוּךְ שְׁאֲמַר, בְּרוּךְ, בְּרוּךְ עַל כָּלָא.

דָּף רַט"ז ע"א

תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה, דְּאִיהוּ תְּקוּנָא (דָּף רַט"ז ע"א) לְעֲלָמָא לְעִילָא, בְּכָל אִינוֹן חִיילִי חִיילִין וּמִשְׁרִינִין. יוֹצֵר מִשְׁרֵתִים וְאַשְׁרֵי מִשְׁרֵתִיו וְגוֹי, וְהָאוּפְנִים וְחִיּוֹת הַקִּדְשׁ. תְּקוּנָא רְבִיעָאָה, תְּקוּנָא דְּצְלוֹתָא, בְּתְקוּנָא דְּרִזָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא אֲמַרְתוֹן, זַכָּאָה חוּלְקִיכוֹן. וְהֲכָא רִזָּא דְּתְקוּנָא דְּשְׁמָא שְׁלִים. זַכָּאָה חוּלְקִי עֲמִכוֹן בְּהָאִי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

פְּקוּדֵי אוֹרִיָּתָא (ר"ב ע"ב) דְּאַמְרָתוֹן בְּצְלוֹתָא וְדָאִי הֲכִי הוּא. פִּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (דְּבָרִים יז) אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִירָא אוֹתוֹ תַעֲבֹד. וּכְתִיב, (וִיקְרָא יט) וְיִרְאֵת

מֵאַלְהֵיךָ. הַאִי קָרָא אִית לְמִימֵר הַכִּי, וַיִּרְאֵת אֱלֹהִיךָ, בְּגִין דְּהָא כְּתִיב אֵת
יְיָ אֱלֹהֵיךָ תִּירָא, מִהוּ מֵאַלְהֵיךָ. אֲלָא רָזָא אִיהוּ, מֵאַלְהֵיךָ וַדַּאי, מִהֵהוּא
אֲתֵר דְּאֲתַחְבֵּר וְסַחְרָא לְמוֹחָא דְלָגוּ, וְדָא אִיהוּ מֵאַלְהֵיךָ, דְּחִילוּ דָא לְמִדְּחַל
לִיה, דְּהָא תַּמּוֹן שְׂרַיָא דִּינָא, וְאִיהוּ דִּינָא דְּאֲשֵׁתֵּיב מְגוּ דִּינָא דְּלַעֲלָא,
בְּהָא אֲתֵר. (אִית אִשָּׁא וְאִית אִשָּׁא) תַּלְת גּוֹוֹנִי אֲשָׁא הָכָא. אֲשָׁא קְדַמָּה, אִיהוּ
אֲשָׁא דְּקַבִּיל אֲשָׁא בְּחִידוּ, וְחִדָּאן דָּא בְּדָא בְּרַחֲמֵימוּ. אֲשָׁא תַּנְיִנָא, אִיהוּ
אֲשָׁא דְּכְתִיב בֵּיה (יַחְזַקְאֵל א) וְנִגְהָ לָּאֵשׁ דְּאֲתַחְזִי בֵּיה נִגְהָ. וְדָא אִיהוּ אֲשָׁא,
דְּקִימָא גּוּ אֲשָׁא פְּנִימָאָה בְּחִידוּ, כְּמָה (רִיג ע״ב) דְּאֲתַמֵּר. אֲשָׁא תַּלִּיתָאָה,
אִיהוּ אֲשָׁא (דְּלֵבֵר) דְּסַחְרָא לְהֵהוּא נִגְהָ. וּבְהָא אֲשָׁא שְׂאֲרֵי דְּחִילוּ דְּדִינָא,
לְאַלְקָאָה חִיבֵיָא.

וְאַף עַל גַּב דְּתַנִּינוּ, דְּאַרְבַּעָה גּוֹוֹנִי אֲשָׁא נִינְהוּ, וְאִינוּ אַרְבַּע דְּאִינוּן חַד. אֲבַל
הָכָא בְּהֵהוּא אֲשָׁא דְּקַאֲמָרוּ, שְׂאֲרֵי דְּחִילוּ דְּדִינָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיִּרְאֵת
מֵאַלְהֵיךָ, מִהֵהוּא עוֹנֵשָׁא דִּילִיה.

וּבְהֵהוּא יִרְאָה בְּעֵי לְשׁוֹאָה רְעוּתִיהָ, בְּדְחִילוּ וּרְחִימוּ פְּחִדָּא, לְמִדְּחַל בְּהָא
סְטָרָא, וְלְמִרְחַס בְּהָא סְטָרָא. וּבְאִינוּ גּוֹוֹנִין דְּקַאֲמָרוּ, וְהֵהוּא דְּחִילוּ לְהוּי
לְמִדְּחַל מְעוֹנֵשָׁא. דְּמָאן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, אֲתַעֲנֵשׁ בְּהֵהוּא סְטָרָא
דְּכַד שְׂאֲרֵי הֵהוּא סְטָרָא לְאַלְקָאָה, לָא שְׂכִיךְ עַד דְּשְׂצִי לִיה מִהָא עֲלָמָא,
וּמְעַלְמָא דְּאֲתֵי. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי לְמִדְּחַל מִהָא אֲשָׁא, דְּדְחִילוּ שְׂרַיָא בֵּיה.

וּמְנִיָּה אֲתַפְּשֵׁט אֲשָׁא לְבַר דְּדְחַלָּא אַחְרָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שׁוֹפְטִים ו) לָא תִּירָאוּ
אֵת אֱלֹהֵי הָאֲמוֹרִי, דְּאָסִיר לְמִדְּחַל מְנִיָּה. וְהָא אֲשָׁא דְּדְחִילוּ דְּקַאֲמָרוּ,
אִיהוּ קִדְשׁ וְאֲשֵׁתַתְּףּ בְּקְדוּשָׁה, וְהָא אִיהוּ דְּסַחְרָא לְהֵהוּא נִגְהָ דְּקַאֲמָרוּ.
וְהֵהוּא אֲשָׁא אַחְרָא דְּלְבַר, אִיהוּ דְּאֲתַחְבֵּר בְּהָא לְזִמְנִין. וְלְזִמְנִין אֲתַעֲבֵר
מְנִיָּה, וְלָא אֲתַחְבֵּר בְּהֵדִיָּה. וְכַד גְּרִים דְּאֲתַחְבֵּר בְּהָא, כְּדִין הוּא אֲשָׁא
דְּחִשׁוּדָא, וְאֲחִשִּׁיד וְכַסִּי נְהִירוּ דְּאֲלִין אַחְרָנִין. וְסִימְנִידָא (יַחְזַקְאֵל א) וְאֵשׁ
מִתְּלַקְחַת, וְלָא דְּקִימָא תְּדִיר, וְהָא אֲתַמֵּר

לְבַתֵּר אַהֲבָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ דְּאַהֲבָה שְׂרַיָא לְבַתֵּר יִרְאָה. וְרָזָא דְּמִלָּה,
כְּיִן דְּשְׂאֲרֵי יִרְאָה עַל רִישִׁיהָ דְּבַר נֵשׁ, אֲתַעֲר לְבַתֵּר אַהֲבָה, דְּאִיהוּ יְמִינָא.
דְּמָאן דְּפִלַח מְגוּ אַהֲבָה, אֲתַדְּבֵק בְּאַתֵּר עֲלָאָה לְעִילָא, וְאֲתַדְּבֵק בְּקְדוּשָׁה
דְּעֲלָמָא דְּאֲתֵי, בְּגִין דְּהָא סְלִיק לְאַתַּעֲטָרָא וְלְאַתַּדְּבֵקָא בְּסֵטֵר יְמִינָא.

וְאִי תִימָא דְּפּוֹלְחָנָא דְּאִיהוּ מְסַטְרָא דִּירְאָה לָאו אִיהוּ פּוֹלְחָנָא. פּוֹלְחָנָא
נְקִירָא אִיהוּ, אֲבַל לָא סְלִיק לְאַתַּדְּבֵקָא לְעִילָא. וְכַד פִּלַח מְאַהֲבָה, סְלִיק
וְאַתַּעֲטָר לְעִילָא, וְאַתַּדְּבֵק בְּעֲלָמָא דְּאֲתֵי, וְדָא אִיהוּ בַר נֵשׁ דְּאֲזַדְּמֵן לְעֲלָמָא
דְּאֲתֵי, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּהָא שְׁלִיט עַל אֲתֵר דִּירְאָה, דְּהָא לִית מָאן דְּשְׁלִיט
עַל דִּירְגָא דִּירְאָה, אֲלָא אַהֲבָה, רָזָא דִּימִינָא.

רָזָא דִּיחֻדָּא דְּאַצְטְרִיד לִיה לְהֵהוּא דְּאֲתַחְזִי לְעֲלָמָא דְּאֲתֵי, לִיחֻדָּא שְׂמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְלִיחֻדָּא שְׂיִיפִין וְדִרְגִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, לְאַכְלָלָא

כִּלְהוּ, וּלְאַעְלָאָה בְּאַתֵּר דְּאַצְטְרִיךְ לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְתִיב,
(דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד.

וְרְזָא (ק"ס ע"ב) דְשְׁמַע, שֵׁם דְסָלִיק לְעֵי שְׁמָהוּ, וְדָא כְּלָלָא חֲדָא. יִשְׂרָאֵל:
יִשְׂרָאֵל סָבָא, בְּגִין דְאִית (מ"ג ע"א) זִוּטָא, דְכְתִיב (הושע יא) נַעַר יִשְׂרָאֵל
וְאַהֲבָהוּ. וְדָא אִיהוּ יִשְׂרָאֵל סָבָא, רְזָא חֲדָא בְּכָלְלָא חֲדָא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
חֲכָא אֲתַכְלִילת אֲתַתָּא בְּבַעְלָה.

דף רט"ז ע"ב

וּלְבַתֵּר דְאַתְכְּלִילוּ דָא בְּדָא בְּכָלְלָא חֲדָא, כְּדִין אֲצְטְרִיכוּ לְיַחְדָּא (דף רט"ז
ע"ב) שְׁיִיפִין, וּלְחַבְרָא תְרִין מְשַׁכְּנִין כְּחֲדָא, בְּכִלְהוּ שְׁיִיפִין, בְּרַעוּ דְלָבָא,
לְאַסְתִּלְקָא בְּדַבְּקוּתָא דְאִין סוּף, לְאַתְדַּבְּקָא כְּלָא תַמּוֹן, לְמַהוּי רְעוּתָא חֲדָא
עֲלָי וְתַתָּאי.

וְרְזָא דָא יְהִיָּה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (זכריה יד) יְהִיָּה יְיָ אֶחָד, בְּרְזָא דְיְהִיָּה. יי,
לְיַחְדָּא וּלְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ, דְאִיהוּ הִיכְלָא פְּנִימָאָה, לְאַתֵּר (נ"א אתר) גְּנִיזוּ דְהָאִי
נְקוּדָה עֲלָאָה, דְאִיהִי יי. וְדָא אִיהוּ רְזָא יְדוּ"ד אֱלֹהֵינוּ. אֲלִין תְרִין אֲתוּוֹן
(נ"א שמהו) דְאִינוּן י"ה.

וּלְאַכְלָלָא כָּל שְׁיִיפִין בְּהוּא אֲתֵר דְנַפְקוּ מִנִּיהּ, דְאִיהוּ הִיכְלָא פְּנִימָאָה,
לְאַתְבָּא מְלִין לְאַתְרִיהוֹן, לְעַקְרָא וְיִסוּדָא וְשִׁרְשָׁא דִילְהוֹן, עַד הוּא אֲתֵר
דְשִׁרְשָׁא דְבְרִית.

וּלְבַתֵּר אִינוּן תְרִין אֲתוּוֹן אַחְרָנִין (דאיהו י"ה) לְיַחְדָּא וּלְאַתְדַּבְּקָא יי בְּהוּ. יי
אִיהוּ רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא. וְהָאִי ה' אִיהוּ הִיכְלָא, אֲתֵר גְּנִיזוּ דְהָאִי רְזָא
דְבְרִית קְדִישָׁא דְאִיהוּ יי. וְאַף עַל גַּב דְאִוְקִימְנָא דְאִיהוּ וי תְנַיִנָּא. אַבְל יי,
רְזָא דִילִיָּה לְיַחְדָּא לֹון כְּחֲדָא.

אַחַד, לְיַחְדָּא מִתַּמּוֹן וּלְעִילָא, כְּלָא כְּחֲדָא, וּלְסַלְקָא רְעוּתָא לְאַתְקִשְׁרָא כְּלָא
(מתתא לעילא) בְּקִשְׁוֹרָא חַד. לְסַלְקָא רְעוּתִיָּה בְּדַחִילוּ וּרְחִימוּ לְעִילָא לְעִילָא
עַד אִין סוּף וְלָא יִשְׁתַּבֵּק רְעוּתָא מִכָּל אִינוּן דְרַגִּין וְשְׁיִיפִין, אֶלָּא בְּכִלְהוּ
יִסְתַּלַּק רְעוּתִיָּה לְאַדְבְּקָא לֹון, וּלְמַהוּי כְּלָא קִשְׁוֹרָא חֲדָא בְּאִין סוּף.

וְדָא הוּא יַחוּדָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, דְאִוְלִיף מְאֹבּוּי, וְאַבּוּי מְרַבִּיָּה, עַד
פּוּמָא דְאַלְיָהוּ, וְשִׁפִּיר אִיהוּ, וְיַחוּדָא בְּתַקּוּנָא. וְאַף עַל גַּב דְאַנְן אִוְקִימְנָא
לְהָאִי בְּכְמָה רְזִין, כִּלְהוּ רְזִין סַלְקִין לְחַד. אַבְל רְזָא דָא אֲשַׁכְּחָנָא בְּסַפְרִיָּה,
וְשִׁפִּיר אִיהוּ, וְיַחוּדָא בְּתַקּוּנָא. וְהָא אַנְן בְּיַחוּדָא דְרַזָּא אַחְרָא אֲתַעְרָנָא
מְלִין, וְאִיהוּ שִׁפִּיר, וְיַחוּדָא כְּדָקָא חֲזִי וְהָכִי הוּא. אַבְל יַחוּדָא דָא, יַחוּדָא
בְּתַקּוּנָא, וְדָא אִיהוּ יַחוּדָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא.

וְתוֹ הָיָה אָמַר, מֵאֵן דְרַעוּתִיָּה לְאַכְלָלָא כָּל רְזִין דְיַחְוּדָא בְּמַלְה דְאַחַד שְׁפִיר טְפִי. וְלִהְכִי אֲנִן מְאַרְיִכִין בְּאַחַד, לְסַלְקָא רַעוּתִיָּה מְעִילָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְעִילָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. אַבְל בְּרִזָּא דָּא יְהִי'יָה, סִימְנָא (בַּעֲלָמָא) אִיהוּ לְהֵאִי.

וְהָא דְתַנְיָנִן אַחַד (לְמַהוּי ד') רְזָא עִילָא וְתַתָּא, וְאַרְבַּע סְטָרִין דְעִלְמָא, הִכִי אִיהוּ. לְיַחְוּדָא עִילָא וְתַתָּא כְּמַה דְאַתְמַר (סִי'א וְלֵאֲרַבַּע) וְאַרְבַּע סְטָרִין דְעִלְמָא, אֲלִין אִינוּן רְזָא רְתִיכָא עֲלָאָה, לְאַתְכְּלָלָא כְּלָא כְּחַדָּא, בְּקִשְׂרָא חַדָּא, בְּיַחְוּדָא חַדָּא עַד אִין סוּף, כְּמַה דְאַוְקִימְנָא.

רְזָא לְאַדְכְּרָא יְצִיאַת מְצָרִים לְבַתֵּר. בְּגִין דְהוּוֹת שְׂכִינְתָּא בְּגִלוּתָא, וּבְזִמְנָא דְאִיהִי בְּגִלוּתָא, לָאו אִיהוּ חַבּוּרָא, לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא עֲלִמָא תַתָּאָה בְּעִלְמָא עֲלָאָה, וְלְאַחְזָאָה חִירוֹ דְהִיא גְּאוּלָּה, דְהוּוֹת בְּכַמְהָ אֲתִין, בְּכַמְהָ נְסִין דְעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. וְאַצְטְרִידָּהּ הוּא פּוּרְקָנָא לְאַתְדְּכְרָא, וְלְאַתְחַזְאָה דְאַף עַל גַּב דְהוּוֹת בְּגִלוּתָא, הִשְׁתָּא חִירוֹ אִית לָהּ, מִיּוּמָא דְאִינוּן קִשְׁרִין בְּמְצָרִים אֲשֶׁתְרִיאֻ, אִינוּן אֲתִין וְנְסִין אֲתַעְבִּידוּ.

וְאַצְטְרִידָּהּ לְאַחְזָאָה חִירוֹ דִּילָהּ, בְּגִין דְאַתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ וּבְגִין לְאַסְמְכָא גְּאוּלָּה לְתַתְּפָלָהּ, לְמַהוּי כְּלָא חַד בְּלָא פְרוּדָּא, וְלָא לְאַחְזָאָה תְרוּכִין, וְסִימְנִידָּהּ (וּיְקָרָא כַּא) וְאַשָּׁה גְרוּשָׁה מְאִישָׁה לָא יְקָחוּ.

וְאִי תִימָא, וְהָא בְּגִלוּתָא אִיהִי, וְהָא אֲתַתְרַכַּת, לָאו הִכִי, אֲלָא וְדִאִי בְּגִלוּתָא אִיהִי, לְדִיירָא עֲמָהוּן דְיִשְׂרָאֵל, וְלְאַגְנָא עֲלִיָּהּ, אַבְל לָא אֲתַתְרַכַּת. וְהָא שְׂכִינְתָּא לָא אֲתַחְזִי בְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבְבֵית שְׁנִי. עַד דְלָא גְלוּ יִשְׂרָאֵל סַלְקָא לְעִילָא, וּלְבַתֵּר אִיהִי שְׁוִיאַת מְדוּרָה עֲמָהוּן. אַבְל תְרוּכִין לָא הוּוֹת לְעִלְמִין.

וּבְגִין דָּא בְּעִי לְאַחְזָאָה פּוּרְקָנָא, דְאִית בָּהּ אַרְבַּע גְּאוּלוֹת. וְרְזָא הִכָּא, בְּשַׁעֲתָא דְנַפְקָא שְׂכִינְתָּא מְגִלוּתָא דְמְצָרִים, תַּבְעַת מְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְיַפְרוֹק לָהּ הִשְׁתָּא ד' זְמַנִּין, דְאִינוּן ד' גְּאוּלוֹת, לְקַבֵּל אַרְבַּע גְּלוּת. בְּגִין דְתֵהָא בֵּית חוּרִין, וְלָא תֵהָא מִתְתַּרְכָּא. וּבְהִיא שַׁעֲתָא קִימָא וְאַתְפְּרַקַּת אַרְבַּע גְּאוּלוֹת, בְּהִיא יְצִיאַת מְצָרִים. וְהִשְׁתָּא דְאַצְטְרִיכַת בְּתַקוּנָהָא לְאַתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ, אַצְטְרִידָּהּ לְאַחְזָאָה הִיא גְּאוּלַת מְצָרִים, דְאִית בָּהּ אַרְבַּע גְּאוּלוֹת.

דף רי"ז ע"א

וְעַל דָּא אִית (דף רי"ז ע"א) לְאַדְכְּרָא בְּהִיא גְּאוּלָּה, ד' זְמַנִּין אָמַת. אָמַת. אָמַת. אָמַת. עַד עֲזַרְתָּ אֲבוּתִינוּ. דְדָּא הוּא עֲזָרָה וְסִמְנָא לְיִשְׂרָאֵל כְּלָהּ. וּמִתַּמָּן וְלִהְלָאָה אַרְבַּע זְמַנִּין אַחְרָנִין, אָמַת, אָמַת, אָמַת, אָמַת. לְמַהוּי אַרְבַּע גְּאוּלוֹת אֲלִין בְּקִיּוּמָא תַקִּיף, בְּחוּתְמָא תַקִּיף דְגוּשְׁפִּנְקָא דְמִלְכָּא. ד' גְּאוּלוֹת כְּפוּלִין בְּקִיּוּמָא.

וְכִלְהוּ בְּהֵימָּה יִצְיָאת מִצְרַיִם, דְּאִילוּ לָא אֲשַׁתְּכַחוּ אֵינּוּן ד' גְּאוּלוֹת בְּהֵימָּה יִצְיָאת מִצְרַיִם, כֹּל זְמַנָּא דְלַהוּי גְלוּתָא, לָא אֲתַחֲבַרְת בְּתַקּוּנָהָא לְאֲתֵיחְדָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא. וְעַל דָּא אֵית לְאֲדַפְרָא גְאוּלָּה דְּמִצְרַיִם תְּדִיר, בְּכֹל קַדוּשֵׁין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיה לְעַלְמֵי וְלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא.

רְזָא דְקַדוּשָׁה (דְּשִׁמְיָה) הָא אוֹקִימְנָא, דְּהָא בְּקַדוּשָׁה מִתְקַדְּשֵׁי כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא, וְכֹל דְרַגְוִין, וְכֹל רְתִיכִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, כְּלַהוּ מִתְקַדְּשֵׁי בְּקַדוּשָׁתָא דָּא. וּבְקַדוּשָׁה דָּא, אוֹקִימְנָא רְזִין עֲלָאִין, לְאֵינּוּן מְאִרֵי רְזִין דְּמִסְתַּכְּלִין בְּקַדוּשָׁה דְּמְאִרְיָהוּן, זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן.

רְזָא לְמַמְסַר נַפְשָׁא לְמְאִרְיָה, שְׁפִיר אֵיְהוּ, דְּקָא (ר' ע"ב) אֲמַרְתוּן חֲבַרְיָא, זְכָאָה חוּלְקִיכּוּן, וְזְכָאִין עֵינֵי דְחָמוּ כְּדָ, דְזְכִינָא בְּחֵי, דְמַתְעַרִין מְלִין קַדִּישֵׁין אֲלִין בְּהֵימָּה עֲלָמָא, (ס"א בגין דְכִלְהוּ) וְכִלְהוּ כְּתִיבֵי לְעֵילָא קָמֵי מְלָכָא קַדִּישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר (מְלָאכִי ג) אֲזֵ נְדַבְרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יְיָ וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. הָאִי קָרָא אֵית לְאֲסַתְכְּלָא בֵּיה, אֲזֵ נְדַבְרוּ, אֲזֵ דְבָרוּ מִבְּעֵי לֵיה, מְאִי נְדַבְרוּ. אֶלָּא נְדַבְרוּ לְעֵילָא, מְכָל אֵינּוּן רְתִיכִין קַדִּישֵׁין, וְכֹל אֵינּוּן חֲיִילִין קַדִּישֵׁין.

בְּגִין דְּאֵינּוּן מְלִין קַדִּישֵׁין, סְלָקִין לְעֵילָא, וְכִמָּה אֵינּוּן דְּמִקְדָּמֵי וְנִטְלִין לֹון קָמֵי מְלָכָא קַדִּישָׁא, וּמַתְעַטְרֹן בְּכִמָּה עֲטָרִין, בְּאֵינּוּן נְהוּרִין עֲלָאִין, וְכִלְהוּ נְדַבְרוּ מְקָמֵי מְלָכָא עֲלָאָה. מְאִין חֲמֵי חֲדוּן, מְאִין חֲמֵי תוּשְׁבְּחוּ, דְּסְלָקִין בְּכֹל אֵינּוּן רְקִיעֵין, כְּדִ סְלָקִין מְלִין אֲלִין, וּמְלָכָא קַדִּישָׁא מִסְתַּכְּל בְּהוּ, וְאֲתַעְטָר בְּהוּ, וְאֵינּוּן סְלָקִין (נ"א על רִישֵׁיה דְּהוּ עֲטָרָה וּנְחַתִין וַיִּתְבִּין וכו') וַיִּתְבִּין עַל חִיקִיָּה, וּמִשְׁתַּעֲשֵׁע בְּהוּ, מִתְמֹן סְלָקִין עַל רִישֵׁיה, וְהוּ עֲטָרָה. וְעַל דָּא אֲמַרְה אֲוִרְיָתָא, (מְשַׁלִּי ח) וְאֶהְיָה שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְהֵיטִי לָא כְּתִיב, אֶלָּא וְאֶהְיָה, בְּכֹל זְמַן, וּבְכֹל עֵידוֹ, דְּמַלִּין עֲלָאִין סְלָקִין קָמֵיה.

תְּרֵי זְמַנֵי כְּתִיב יִרְאֵי יְיָ יִרְאֵי יְיָ. אֶלָּא יִרְאֵי יְיָ לְעֵילָא, יִרְאֵי יְיָ לְתַתָּא. יִרְאֵי יְיָ קִיִּימִין לְתַתָּא, וְאֵינּוּן מְלִין קִיִּימִין בְּדִיוֹקְנִיָּהוּן לְעֵילָא. וְרְזָא דָּא אֲשַׁכְּחָנָא בְּסַפְרָא דְחֲנוּךְ, דְּכֹל מְלִין דְּצַדִּיקָא דִּי בְּאַרְעָא, אֵינּוּן מַתְעַטְרֹן, וְקִיִּימֹן קָמֵי מְלָכָא, וּמִשְׁתַּעֲשֵׁע בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּלְבַתֵּר אֵינּוּן נְחַתִי, וְקִיִּימִין קָמֵיה בְּדִיוֹקְנָא דְּהֵהוּא צַדִּיק דְּקָאֲמַר לֹון, וְאֲשַׁתְעֲשֵׁע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵהוּא דִּיוֹקְנָא. וּלְבַתֵּר אֲכַתִּיבוּ בְּסַפְרָא זְכָרוֹן לְפָנָיו, לְקִיִּימָא קָמֵיה בְּקִיּוּמָא תְּדִיר.

וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, מְאִי וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. הָא אוֹקִמּוּהָ, (אבט) כֹּל אֵינּוּן דְּמַחְשְׁבֵי מְלִין דְּאוֹרְיָתָא, לְאֲדַבְּקָא לְמְאִרְיָהוּן בְּרְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא, בְּגִין לְמַנְדַּע לֵיה, וּלְאֲתַתְּקָנָא חֲכָמָה דְשְׁמִיָּה בְּלַבִּיָּהוּ, דְכְּתִיב וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, דְּהוּא רְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא.

כְּתִיב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמֵרְאָה אָבֹן סִפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף, הָאֵי קָרָא הָא אוֹקְמוּהָ. אָבֵל וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ, בְּהֵוּא רְקִיעַ לְתַתָּא, כְּמָה דְאִמְרַתּוֹן חֲבַרְיָא, זִכְאָה חוּלְקִי, וְזִכְאָה חוּלְקִיכוֹן. (בההוא רקיע לתתא) דְּהָא בְּרְקִיעָא דְלַעִילָא, לִית מֵאן דְאִסְתַּכֵּל בֵּיהּ. וּמִלַּעִילָא מְנִיָּה קִיָּמָא, הֵהוּא אָבֹן סִפִּיר, דְּהָא אִתְעַרְנָא בֵּיהּ בְּרָזָא דְהֵהוּא מְרַגְלִית טְבָא יִקְרָא, כְּמָה דְאִוְקִימָנָא.

דף רי"ז ע"ב

דְּמוֹת כֶּסֶף, וְלֹא כְּתִיב דְּמוֹת הַכֶּסֶף. בְּגִין דְאִית כֶּסֶף, וְאִית כֶּסֶף. הַכֶּסֶף : עֲלָא טְמִירָא גְנִיזָא דְלֹא אִתְגַּלְיָא, וְלִית מֵאן דְקִיָּמָא בֵּיהּ לְמַנְדַּע וְלֹאִסְתַּכֵּלָא. וְעַל דָּא כְּתִיב כֶּסֶף סְתֵמָא, דָּא כֶּסֶף דְלַתַּתָּא. דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם, כִּיּוֹן דְאִמְר דְּמוֹת, אֲמַאי כְּמֵרְאָה, דְּהָא סְגִי לִיהּ דְּמוֹת אָדָם. אֲלֵא דְמוֹת אָדָם, דָּא אִיהוּ רְזָא עֲלָא, בְּהֵהוּא כְבוֹד עֲלָא, דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם. אָבֵל הָא דְאִתּוֹסֹף כְּמֵרְאָה, לְאִכְלָלָא אִינוּן דִּיּוֹקְנִין דְמַלְיִין דְחִכְמַתָּא, וְאִינוּן רְזִין דְחִכְמַתָּא (דף רי"ז ע"ב) דְסַלְקוֹן וּמִתְעַטְרוֹן לַעִילָא, וְלִבְתַּר קִיָּמִין בְּדִיּוֹקְנָא דְאָדָם בְּהֵהוּא דִּיּוֹקְנָא דְצַדִּיקִיָּא דְמַעְטְרִין לוֹן, וּבְכַלְהוּ אִשְׁתַּעֲשַׁע קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְעַטְרוֹי.

וְאִתּוֹן חֲבַרְיָא, הָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִשְׁתַּעֲשַׁע הַשְׁתָּא, בְּאִינוּן מַלְיִין דְקָא אִמְרִיתּוּ, מִתְעַטְרוֹן בְּהֵהוּא אֹרְחָא. וְהָא קִיָּמַתּוֹן קַמִּי מְאִרִּיכוֹן בְּדִיּוֹקְנִיכוֹן קְדִישִׁין, דְּהָא אָנָּא בְּשַׁעְתָּא דְחִמִּינָא לְכוּ, וְאִסְתַּכֵּלְנָא בְּדִיּוֹקְנִיכוֹן, חִמִּינָא בְּכוּ דְאִתּוֹן רְשִׁימִין בְּרָזָא דְאָדָם, וְיַדְעָנָא דְהָא דִּיּוֹקְנָא דִּילְכוֹן אִתְעַתְּדָא לַעִילָא. וְהִכִּי אִזְדַּמְּנִין צַדִּיקִיָּא לְזַמְנָא דְאִתִּי, לְאִשְׁתַּמוּדְעָא לַעִינִיָּהוֹן דְכֻלָּא, וְלֹאִחְזָאָה פְּרָצוּפָא קְדִישָׁא לְקַמִּי כָּל עֲלָמָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה סא) כָּל רוֹאִיָּהֶם יִפְרוּם כִּי הִם זָרַע בְּרִידָא יִי .

אִדְהִכִּי חֲמָא לְרַבִּי יוֹסִי, דְהֵוָה מְהַרְהַר בְּמַלְיִ דְעֲלָמָא. אָמַר לִיהּ, יוֹסִי קוּם אֲשֶׁלִּים דִּיּוֹקְנָד, דָּאת חַד חֲסַר בְּדָ. קָם רַבִּי יוֹסִי וְחָדִי בְּמַלְיִין דְאֹרְיִתָּא, וְקָם קַמִּיָּה, אִסְתַּכֵּל בֵּיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיהּ, רַבִּי יוֹסִי, הַשְׁתָּא אָנְתָּ שְׁלִים קַמִּי עֵתִיק יוֹמִין, וְדִיּוֹקְנָד שְׁלִים.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות כח) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר וְגוֹ'. אֲמַאי אִקְרִי צִיץ. אִסְתַּכֵּלְתָּא לְאִסְתַּכֵּלָא בֵּיהּ. וּבְגִין דְהֵוָה קִיָּמָא עַל אִסְתַּכֵּלְתָּא דְבַר נֶשׁ, אִקְרִי צִיץ. וְכָל מֵאן דְאִסְתַּכֵּל בֵּיהּ בְּהֵהוּא צִיץ אִשְׁתַּמוּדְעָא בֵּיהּ.

בְּצִיץ הוּוּ אִתְוּוֹן דְשְׁמָא קְדִישָׁא גְלִיפִין בְּגִלוּפָא, וּמְחַקְקוֹן בֵּיהּ. וְאִי זִכְאָה הֵוָה הֵהוּא דְקִיָּמָא קַמִּיָּה, אִינוּן אִתְוּוֹן דְמְחַקְקוֹן בֵּיהּ גּוּ דְהִבָּא, הוּוּ בְלִטִין מִתַּתָּא לַעִילָא, וְסַלְקִין מֵהֵהוּא גְלִיפּוֹ בְּנִהִירוֹ, וְהוּוּ נְהָרִין בְּאִנְפִין דְהֵהוּא בַּר נֶשׁ.

נְצִיץ נְצִיצוּ בֵּיהּ, וְלֹא נִצְצִין. בְּשַׁעֲתָא קְדָמִיתָא דְאַסְתָּכֵל כְּהֵנָּא בֵּיהּ, הָוָה חָמֵי נְהִירוּ דְאַתְנוּן כְּלָהּוּ בְּאַנְפִּין. וְכַד הָוָה מְסַתְּכָלָא לְעֵינָא בֵּיהּ, לֹא הָוָה חָמֵי מְדִי, אֲלֵא נְהִירוּ דְאַנְפּוּי דְנְהִיר, כְּאִילוּ נִיצוּצָא דְדַהֲבָא הָוָה נְצִיץ בֵּיהּ, בַּר דְכֵהֲנָא הָוָה יָדַע חִיזוּ דְאַסְתָּכְלוּתָא קְדָמָהּ, דְהָוָה חָמֵי לְפּוּם שַׁעֲתָא, דְהָא רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא הָוָה בֵּיהּ בְּהָוָה בַּר נֶשׁ, וְיָדַע דְאִיהוּ זְמִין לְעֵלְמָא דְאַתִּי, בְּגִין דְחִיזוּ דְאֵנְהִירִין עָלֵיהּ מְלַעֲיָלָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא הָוָה אֲתָרְעֵי בֵּיהּ. וְכַד מְסַתְּכְלוּן בֵּיהּ לֹא חֲמָאוּ מְדִי, בְּגִין דְחִיזוּ דְלַעֲיָלָא לֹא אֲתַגְלִיָּא אֲלֵא לְפּוּם שַׁעֲתָא.

וְאִי קִיִּמָּא בַּר נֶשׁ קָמֵי הַהוּא צִיץ, וְאַנְפּוּי לֹא אֲתַחֲזִיין לְפּוּם שַׁעֲתָא, חִיזוּ קְדִישָׁא. הָוָה יָדַע כְּהֵנָּא דְהָא אִיהוּ תַקִּיף מְצַחָא, וּבְעֵי לְכַפְרָא עָלֵיהּ, וּלְמַבְעֵי עֲלוּי רַחֲמִין. (שְׁמוֹת מ) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח קָרָא בְּרוּת, (רוּת ב) עֵינִידָא בְּשַׁדָּה אֲשֶׁר יִקְצָרוּן וְגו'. הָאִי קָרָא אִית לְאַסְתָּכְלָא בֵּיהּ, אֲמַאי אֲצִטְרִידָא הָכָא לְמַכְתָּב. אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, אִי הָכִי כְּמָה קָרָאִין אִינוּן בְּאוּרִייתָא דְאַתְחִזִּיאָו דְלֹא אֲצִטְרִיכוּ לְמַכְתָּב, וְחָמִינְן דְכֵלָהּוּ רְזִין עֲלָאִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי קָרָא מֵאֵן דְחָמֵי וְלֹא אֲסַתְּכֵל בֵּיהּ, כְּמָה דְלֹא טַעִים תַּבְשִׁילָא דְמִי.

אֲלֵא רְזָא הָכָא, וּבְרוּחַ קוּדְשָׁא אֲתָמַר, בְּגִין דְחָמָא בְּעַז דְיִינָא דִישְׂרָאֵל, עֲנוּתְנוּתָא דְהֵיא צְדִיקָת, דְלֹא מְסַלְקָא עֵינָא לְמַחֲמֵי בְּאַתְר אַחְרָא, אֲלֵא לְקַמָּה. וְחָמָאֵת כָּל מָה דְחָמָאֵת, בְּעֵינָא טְבָא, וְתוּקְפָא דְמַצְחָא לֹא הָוָה בָּהּ, עֵינָהּ. שְׁבַח

דָּף רִי"ח ע"א

בְּגִין דְאִית עֵינִין דְבְּגִינִיהוּן לֹא שְׁלֵטָא בְּרַכְתָּא בְּהָוָה אַתְר, וְאִיהוּ עֵינָא טְבָא חָמָא בָּהּ, דְכָל מָה דְאַסְתָּכְלַת הָוָה בְּעֵינָא טְבָא. וְתוּ, דְחָמָא, דְהָוָה אֲצִלַּח בִּידְהָא, כָּל מָה דְהָוָה לְקָטָא, אֲתוּסָף בְּחַקְלָא. וּבְעַז אֲסַתְּכֵל דְרוּחָא קְדִישָׁא שְׂרִיָּא עָלֵהּ, כְּדִין פָּתַח וְאָמַר, עֵינִידָא בְּשַׁדָּה אֲשֶׁר יִקְצָרוּן וְגו'. אִי תִיִמָּא בְּגִין אִינוּן לְקָטִין כָּל אִינוּן אַחְרָנִין, הִידָא אָמַר דְתַתִּידָא אֲבַתְרִיָּהּ, לֹא אֲצִטְרִידָא לְמַכְתָּב אֲלֵא וְלְקָטָת אַחְרִיָּהּ, מֵאִי וְהִלְכְתָּ אַחְרִיָּהּ, אֲלֵא בְּגִין עֵינָהּ קָאֵמַר. עֵינָהּ דְהוּ גְרָמִין (נ"א בְּרַכָּאן סְגִיָּאִין, וְעַל דָּא וְכו'), בְּרַכְתָּא לְקָטִין סְגִיָּאִין וְעַל דָּא וְהִלְכְתָּ אַחְרִיָּהּ, בְּתַר עֵינִידָא. כָּל שְׂאָר בְּנֵי עֵלְמָא לִית לָהּ (דָּף רִי"ח ע"א) רְשׁוּ לְמִיָּהּ בְּתַר עֵינִין. וְאַנְתָּ לְבַתֵּר עֵינִידָא, דְעֵינִידָא גְרָמִין בְּרַכָּאן סְגִיָּאִין.

דְּבַר אַחַר עֵינִידָא בְּשַׁדָּה אֲשֶׁר יִקְצָרוּן. בְּעַז חָמָא בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, דְזְמִינִין לְנַפְקָא מִינָהּ מְלָכִין עֲלָאִין שְׁלִיטִין דְאִינוּן עֵינִין דְכֵלָּא. כְּמָה דְהָוָה תַּמָּר, דְכְּתִיב בָּהּ, (בְּרַאשִׁית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינִים. אֲתִישְׁבֵת בְּפֶתַח דְנַפְקִין מִינָהּ מְלָכִין שְׁלִיטִין עֲלָאִין, דְאַקְרוּן עֵינִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּמִדְבָר טו) אִם מַעֲיִנִי הִעַדָּה. כְּמָה דְכָל שְׂיִיפֵי גּוֹפָא לֹא אֲזִלוּן אֲלֵא בְּתַר עֵינִין, וְעֵינִין אִינוּן

מְנַהֲגִין לְכָל גּוֹפָא. אוֹף הָכִי מַלְכִין וְסִנְהֶדְרִין, וְכָל אֵינּוֹן שְׁלִיטִין, כְּלָא אֲזֵלִין
אֲבִתְרֵיהּוֹ (ס"א דאזלין שייפין בתר עיינין) וּבְגִין כְּדָא אָמַר לָהּ עֵינִידָא אֲלֵין מַלְכִין
וְשְׁלִיטִין, דְּזַמִּינִין לְמִיפְק מִינָהּ.

בְּשָׂדָה. מֵאן שָׂדָה. דָּא צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, דְּכַתְיב, (מיכה ג) צִיּוֹן שָׂדָה תַחְרֹשׁ.
וְכַתְיב (בראשית כז) כָּרִיחַ שָׂדָה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ, דָּא יְרוּשָׁלַם. וְעַל דָּא כְּתִיב
עֵינִידָא בְּשָׂדָה, דְּאֵינּוֹן עֵינִינִין דִּילָהּ, דְּזַמִּינִין לְמִיפְק מִינָהּ, לָא יְהוֹן שְׁלִיטִין
אֲלָא בְּשָׂדָה. אֲשֶׁר יִקְצְרוּן, דְּהָא מֵהֵהוּא שָׂדָה, הוּוּ נְקֻטִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא
תּוֹרָה, וְיַהוּרָא דְנְהִיר, דְּכַתְיב, (ישעיה ב) כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה.

וְהִלְכֶת אַחֲרֵיהּוֹן, בְּאֲלִין עוֹבְדִין דְּכַשְׁרוֹן, דְּאָנָא חֲמִינָא בְּדָ. הֲלָא צוּיְתִי אֶת
הַנְּעָרִים וְגוֹי'. כְּמִשְׁמַעוּ דִּילֵיהּ, בְּגִין דְּאֶתְתָא דְעֶתְא קֵלָה. וְצֻמִית, לִישְׁנָא
דְּנְקוּיֹת נְקֻט, וְצֻמִית, דָּאִי תִיאוּבְתָדָא לְאֲדַבְקָא בְּבֵר נֶשׁ לְקִיִּמָא זְרַעָא
בְּעֲלָמָא, וְהִלְכֶת אֶל הַפְּלִים, אֲלֵין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא, דְּאֶקְרוּן כְּלִי יְיָ, דְּכַתְיב,
(ישעיה נב) הִבְרֹו נִשְׂאֵי כְּלֵי יְיָ. דְּזַמִּינִין צְדִיקָיָא לְאֵיִתְתָאָה לּוֹן כָּל עֲלָמָא,
דִּירוּנָא לְמַלְכָא מְשִׁיחָא, וְאֵינּוֹן כְּלֵי יְיָ, מֵאֲנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶתְהִי
בְּהוּ, אֲלֵין אֵינּוֹן מֵאֲנִין תְּבִירִין, תְּבִירִין אֵינּוֹן בְּהָאִי עֲלָמָא, בְּגִין לְקִיִּמָא
אוֹרִיִּתָא. וְשִׁימוּשָׁא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ, לָא אֶשְׁתַּמֵּשׁ אֲלָא
מִגּוּ הֲנִי כְּלִים. וְכֵד תִּתְדַבֵּק בְּהוּ וְשִׁתִּיתָ וְגוֹי'.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (רות ג) וַיֹּאכַל בַּעַז וַיֵּשֶׁת וַיֵּיטֵב לָבוֹ. מַהוּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ.
דְּבְרִידָא עַל מְזוֹנִיָּה, וְאוּקְמוּהָ. וְדָא הוּא רְזָא, דְּמֵאן דְּמַבְרָדָא עַל מְזוֹנִיָּה, דָּא
אוֹטִיב לְלִבִּיָּה, וּמֵאן אוֹטִיב (נ"א איהו) כְּמָה דְּכַתְיב, (תהלים כז) לָדָא אָמַר לְבִי.
וְכַתְיב (תהלים עג) צוּר לְבָבִי וְגוֹי'.

וּבְגִין דְּבִרְכַת מְזוֹנָא חֲבִיבָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, כָּל מֵאן דְּבְרִידָא עַל
שְׁבַעָא, אוֹטִיב וְחֵדִי לְאַתֵּר אַחֲרָא, וְסִימְנָדָא סְעוּדָתִי דְשִׁבְתָּ, דְּאַתֵּר אַחֲרָא
אֶתְהִי מֵהֵהוּא בְּרַכָּה (ר"ד ע"ב) דְּשִׁבְעָא וְחֵדוֹ. וְהָכָא אֶתְהִי מֵהֵהוּא בְּרַכָּה
דְּשִׁבְעָא דְּהֵהוּא צְדִיק בַּעַז וְדָא וַיֵּיטֵב לָבוֹ.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמְזוֹנָא אִיהוּ קֶשֶׁה קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא הֵהוּא אַתֵּר,
וְכִיּוֹן דְּבֵר נֶשׁ אֲכִיל וְשִׁתִּי, וְקָא מְבָרַד. הֵהוּא בְּרַכְתָּא סְלֻקָא, וְאֶתְהִי
מֵאֵינּוֹן מַלְיִן דְּשִׁבְעָא דְּסְלֻקִין, וְאֶשְׁתַּכַּח דְּאֶתְהִי מִמְזוֹנָא מִתְתָא וּמְלַעֲלֵלָא.

וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּבִין חֲבָרִיָּא. רְזָא בְּחוּל לָא אֶתְהִי הֵהוּא אַתֵּר, אֲלָא
מֵאֵינּוֹן מַלְיִן דְּסְלֻקִין מִגּוּ שְׁבַעָא, וְכִלְהוּ מַלְיִן מִתְעַטְרוּ וְרוּוּן וְשִׁבְעִין בְּחֵידוֹ,
וְהֵהוּא אַתֵּר אֶתְהִי מִנִּיָּהּ. בְּשִׁבְתָּ אִיהוּ רְזָא אַחֲרָא, בְּמְזוֹנָא מִמֶּשׁ,
וּבְהֵהוּא חֲדוּה דְּמְזוֹנָא דְּמַצְוָה דְּשִׁבְתָּ, וּבְכֻלָּא אֶשְׁתַּכַּח כְּלִילָא מְעִילָא
וְתֵתָא. וְרְזָא דָּא (דבֵּה הימים א כט) כִּי מִמֶּדָּה הִכָּל וּמִיָּדָדָא נִתְנוּ לָדָא. וְדָאִי
בְּהִנְאוּתִיָּה דָּא, וּבְהֵהוּא חֲדוּה דְּמְזוֹנָא דְּמַצְוָה דְּשִׁבְתָּ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

מֵאן דְּמַבְרָדָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מִגּוּ שְׁבַעָא, בְּעִי לְכוּנָא לְבִיָּה, וְלִשְׁוֹאָה
רְעוּתִיָּה בְּחֲדוּה, וְלָא יִשְׁתַּכַּח עַצִּיב, אֲלָא דִּיבְרָדָא בְּחֲדוּה בְּרְזָא דָּא, וְלִשְׁוֹאָה

רעותיה דהא איהו יְהיב השתא לאחרא בחדוה, בעינא טבא, וכמה דאיהו מברך בחדוה ובעינא טבא. הכי יְהבין ליה בחדוה ובעינא טבא. ובגין כך לא ישתכח עציב כלל, אלא בחדוה, ובמלין דאורייתא, וישוי לביה ורעותיה למיהב ברכה דא, ברזא דאצטריד.

רזא הקא, ארבע רתיכין שליטין, בדי סטרין ומשירין, אתזנו מההיא ברכתא דשבועא, ובאינון מלין דברוך אתה, אתהני ואתרבי ואתעטר ביה. ומאן דמברך אצטריד רעותא בחדוה, ובעינא טבא, ועל דא כתיב, (משלי כב) טוב עין הוא יבורך.

דף רי"ח ע"ב

והקא שפיל לסיפיה דקרא, דכתיב כי נתן מלחמו לדל. דאי לא תימא הכי, האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולא סיפיה רישיה. אלא טוב (דף רי"ח ע"ב) עין, כמה דאוקימנא, הוא יברך ודאי, בעינא טבא בחדוה. ולא איהו למגנא לברכא בחדוה, דהא מההיא ברכתא, ומההוא חידו נתן מלחמו לדל, אתר דאצטריד לאתזנא מכל סטרין. אתר דלית ליה מגרמיה פלוס. אתר דאתהני מכל סטרין ואתכליל מכל סטרין. מלין אלין לא אתמסרו אלא לחכימין דיידעין רזין עלאין ואורחין דאורייתא.

תא חזי, בעז טב עינא הנה תוקפא דמצחא לא הנה ביה לעלמא. מה כתיב, (רות ג) ויבא לשכב בקצה הערמה, רזא דכתיב, (שיר השירים ז) בטנד ערמת חטים. מהקא אוליפנא, כל מאן דמברך ברפת מזונא כדקא יאות, בחדוה ברעותא דלבא, כד סליק מהאי עלמא, אתר אתתקנא ליה, גו רזין עלאין בהיכלין קדישין. זכאה איהו בר נש דנטיר פקודי דמאריה, וידע רזא דילהון, דלית לך פקודא ופקודא באורייתא, דלא תליין ביה רזין עלאין, ונהורין וזיוין עלאין, ובגי נשא לא ידעי, ולא משגיחין ביקרא דמאריהון. זכאה חולקיהון דצדיקיא, אינון דמשתדלי באורייתא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

תא חזי דהא אמרו, דכל אינון תקיפי מצחא, דלית להו כסופא, לית להון חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי. כל אינון תקיפי מצחא דהו בהו בישראל, כד הו מסתכלן בההוא ציץ, הו מתברן לביהו, ומסתכלן בעובדיהו. בגין דציץ על את הנה קאים, וכל מאן דמסתכל ביה, הנה מכסיף בעובדוי. ועל דא ציץ מכפרא על אינון תקיפי אנפין, תקיפי מצחא.

אתנון דרזא דשמא קדישא דהו גליפין על ציצא, הו נהרין ובלטין ונצצין. כל מאן דהו מסתכל בההוא נציצו דאתנון, אנפוי נפלין מאימתא, והו אתבר לביה, וכדין ציצא מכפרא עליהו. כגוונא דא כיון דאיהו גרים לתברא לביה, ולא תכנעא מקמי מאריה.

פְּגוּוֹנָא דָא קְטָרְת, כָּל מַאן דְאָרַח בְּהוּא תַנְנָא, כַּד סְלִיק הוּא עֲמוּדָא מֵהוּא מַעְלָה עֵשׂוּן, הָוָה מְבַרְר לְבִיָּה, בְּבָרִירוּ בְּנֵהִירוּ בְּחֻדְוָה לְמַפְלַח לְמַאֲרִיָּה, וְאֵעֵבֵר מְנִיָּה זִוְהֵמָא דִּיִּצְר הָרַע, וְלֹא הָוָה לִיָּה אֵלָא לְבָא חֲדָא, לְקַבֵּל אָבוּהָ דְבִשְׁמִיָּא. בְּגִין דְקְטָרְת, תְּבִירוּ דִּיִּצְר הָרַע אִיְהוּ וְדָאִי בְּכָל סְטָרִין. וְכַמְּה דְצִיץ הָוָה קָאִים עַל נִיסָא, אוּף קְטָרְת. דְלִית לָךְ מְלָה בְעֵלְמָא, לְמַתְבַּר לִיָּה לְסְטָרָא אַחְרָא, בַּר קְטָרְת.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (במדבר יז) קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיָּה אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרְת. מַאי טַעְמָא. כִּי יֵצֵא הַקָּצֵף מִלְּפָנֵי יְיָ, הַחֹל הַנֶּגֶף. דְהָא לִית תְּבִירוּ לְהוּא סְטָרָא בַר קְטָרְת. דְלִית לָךְ מְלָה חֲבִיבָה קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּקְטָרְת. וְקִימָא לְבִטְלָא חֲרָשִׁין, וּמְלִין בִּישִׁין מִבֵּיתָא. רִיחָא וְעֵשְׂנָא דְקְטָרְת דְעַבְדִּי בְּנִי נִשָּׂא, בְּהוּא עוּבְדָא אִיְהוּ מְבִטֵל, כָּל שְׁפֹן קְטָרְת.

מְלָה דָא גְזָרָה קִימָא קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְכָל מַאן דְאִסְתַּכֵּל וְקָרִי בְּכָל יוֹמָא עוּבְדָא (נ"א פרשתא) דְקְטָרְת, יִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין בִּישִׁין חֲרָשִׁין דְעֵלְמָא. וּמְכָל פְּגָעִין בִּישִׁין, וּמֵהֲרַהוּרָא בִּישָׂא, וּמְדִינָא בִּישָׂא, וּמְמוֹתָנָא, וְלֹא יִתְזַק כָּל הוּא יוֹמָא, דְלֹא יָכִיל סְטָרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָא עָלֶיָּה, וְאַצְטְרִיךְ דִּיכּוּין בֵּיָּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְּנִי נִשָּׂא הוּוּ יִדְעִי כְּמָה עֵלְמָה אִיְהוּ עוּבְדָא דְקְטָרְת קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הוּוּ נְטִילִי כָּל מְלָה וּמְלָה מְנִיָּה, וְהוּוּ סְלִיקִי לֵה עֵטְרָה עַל רִישֵׁיָּהוּ, כְּכַתְרָא דְדַהְבָּא. וּמַאן דְאִשְׁתַּדַּל בֵּיָּה, בְּעִי לְאִסְתַּכְלָא בְּעוּבְדָא דְקְטָרְת, וְאִי יָכּוּין בֵּיָּה בְּכָל יוֹמָא, אִית לִיָּה חוּלְקָא בְּהָאִי עֵלְמָא, וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי, וְיִסְתַּלַּק מוֹתָנָא מְנִיָּה, וּמַעֲלָמָא, וְיִשְׁתַּזִּיב מִכָּל דִּינִין דְהָאִי עֵלְמָא, מִסְטָרִין בִּישִׁין, וּמְדִינָא דְגִיְהֵנְס, וּמְדִינָא דְמַלְכוּוּ אַחְרָא.

בְּהוּא קְטָרְת כַּד הָוָה סְלִיק תַנְנָא בְּעֲמוּדָא, כְּהָנָא הָוָה חָמִי אֲתָנוּן דְרָזָא דְשְׁמָא (דף ריט ע"א) קְדִישָׂא, פְּרִישָׂא (נ"א פרחין) בְּאוּרָא, וְסְלִיקִי לְעֵילָא בְּהוּא עֲמוּדָא. לְבַתֵּר כְּמָה רְתִיכִין קְדִישִׁין סְחָרִין לִיָּה מְכָל סְטָרִין, עַד דְסְלִיק בְּנֵהִירוּ וְחֻדְוָה, וְחֻדִּי לְמַאן דְחֻדִּי, וְקָשֵׁר קְשָׁרִין לְעֵילָא וְתַתָּא לִיְחֻדָא כְּלָא, וְהָא אוּקִימָנָא. וְדָא מְכַפֵּר עַל יִצְר הָרַע, וְעַל עֲבוּדָה זָרָה, דְאִיְהוּ סְטָרָא אַחְרָא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות לו) וַיַּעַשׂ מִזְבֵּחַ מִקְטָר קְטָרְת וְגו'. הָאִי קָרָא אִית לְאִסְתַּכְלָא בֵּיָּה, בְּגִין דְתַרְוִין מְדַבְּחִין הוּוּ, מְדַבְּחָא דְעֵלְוֹון, וּמְדַבְּחָא דְקְטָרְת בּוּסְמִין, דָּא לְבַר, וְדָא לְגו'. הָאִי מְדַבְּחָא דְקְטָרְת, דְאִיְהוּ פְּנִימָאָה, אֲמַאי אֲקָרִי מִזְבֵּחַ, וְהָא לָא דְבַחִין בֵּיָּה דְבַחִין, וּמִזְבֵּחַ עַל דָּא אֲקָרִי.

אֵלָא בְּגִין דְבְּטִיל וְכַפִּית לְכַמְּה סְטָרִין בִּישִׁין, וּבְגִין דְהוּא סְטָרָא בִּישָׂא כְּפִית לָא יָכִיל לְשִׁלְטָאָה, וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוּרָא, וְעַל דָּא אֲקָרִי מִזְבֵּחַ. כַּד הוּא סְטָרָא בִּישָׂא הָוָה חָמִי (ס"א עמודא דעשנא) עֵשְׂנָא דְקְטָרְת דְסְלִיק, אֲתַכְפִּיָּיא וְעַרְק, וְלֹא יָכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמִשְׁכָּנָא. וּבְגִין דָּא אֲתַדְכִּי וְלֹא אֲתַעֲרַב בְּהוּא חֻדְוָה דְלְעֵילָא, בַּר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי, וּבְגִין

דְּחַבִּיבָא כָּל כּוּד, לֹא קָאִים הֵהוּא מְזַבַּח, אֶלָּא (ד"א פנימאה) לְגוּ. דְּהֵאִי אִיהוּ מְזַבַּח דְּבִרְכָאן אֲשֶׁתְּכַחוּ בֵּיה, וְעַל דָּא סְתִים מְעִינָא.

מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (במדבר יז) וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה, דְּכַפִּית לִיה לְמַלְאֲךָ הַמּוֹת, דְּלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלִל, וְלֹא לְמַעֲבַד דִּינָא. סִימְנָא דָּא אֲתַמְסֵר בִּידְנָא, דִּי בְּכַל אֲתֵר דְּקֶאמְרִי בְּכוּוּנָה, וִרְעוּתָא דְּלִבָּא עוּבְדָא דְּקִטְרָת, דְּלֹא שְׁלֵטָא מוֹתְנָא בְּהֵהוּא אֲתֵר, וְלֹא יִתְזַק, וְלֹא יִכְלִין שְׂאֵר עַמִּין לְשַׁלְטָאָה עַל הֵהוּא אֲתֵר.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, מְזַבַּח מְקִטֵר קִטְרָת. כִּינּוּ דְּכְתִיב מְזַבַּח, אֶמְאִי אֶקְרִי מְקִטֵר קִטְרָת. אֶלָּא בְּגִין דְּנִטְלִי מֵהֵאִי אֲתֵר לְאֶקְטֵרָא, כְּמַה דְּעֵבַד אֶהֱרֹן. תּוּ, מְזַבַּח אֶצְטְרִיךְ לְאֶקְטֵרָא לְקִדְשָׁא לִיה בְּהֵהוּא קִטְרָת, וְעַל דָּא מְקִטֵר קִטְרָת. תּוּ, מְקִטֵר קִטְרָת, כְּתַרְגוּמוֹ, לְאֶקְטֵרָא קִטְרָת, דְּהֵא אֶסִיר לְאֶקְטֵרָא בְּאַתֵר אַחֲרָא קִטְרָת, בְּר מִמְחֵתָה. (נ"א מִמְחֵתָה דִּיּוֹס הַכְּפוּרִים)

תָּא חֲזִי, הֵאִי מֵאן דְּדִינָא רְדִיף אַבְתֵּרִיה, אֶצְטְרִיךְ לְהֵאִי קִטְרָת, וְלֹאֲתַבָּא קָמִי מְאֲרִיה, דְּהֵא סִיּוּעָא אִיהוּ לְאַסְתֵּלְקָא דִּינִין מְנִיה, וּבְהֵאִי וְדֵאִי מְסֵתֵלְקִין מְנִיה, אִי הוּא רְגִיל בְּהֵאִי, לְאֶדְכָּרָא תִּרִין זְמַנִּין בְּיוֹמָא, בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא, דְּכְתִיב קִטְרָת סְמִים בְּבִקֵר בְּבִקֵר וּכְתִיב בֵּין הָעֲרֵבִים יִקְטִירָנָה. וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא תְּדִיר, דְּכְתִיב, (שמות ל) קִטְרָת תִּמִּיד לְפָנֵי יְיָ לְדוֹרוֹתֵיכֶם וְדֵאִי הוּא קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא לְתַתָּא, וְקִיּוּמָא דְּעֵלְמָא לְעִילָא.

בְּהֵהוּא אֲתֵר דְּלֹא אֲדַכֵּר בְּכָל יוֹמָא עוּבְדָא דְּקִטְרָת, דִּינִין דְּלֵעִילָא שְׂרִינּוּ בֵּיה, וּמוֹתְנִין סְגִיאוּ בֵּיה, וְעַמִּין אַחֲרֵנִין שְׁלֵטִין עֲלֵיה. בְּגִין דְּכְתִיב, קִטְרָת תִּמִּיד לְפָנֵי יְיָ. תִּמִּיד אִיהוּ קִיּוּמָא לְפָנֵי יְיָ, יִתִּיר מְכַל פּוּלְחָנִין אַחֲרֵנִין, חַבִּיבָא אִיהוּ עוּבְדָא דְּקִטְרָת, דְּהוּא יִקִּיר וְחַבִּיב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתִּיר מְכַל פּוּלְחָנִין וִרְעוּתִין (נ"א וְעוּבְדִין) דְּעֵלְמָא. וְאַף עַל גַּב דְּצְלוּתָא אִיהוּ מְעִלְיָא מְכַלָּא, עוּבְדָא דְּקִטְרָת הוּא יִקִּיר וְחַבִּיב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין צְלוּתָא לְעוּבְדָא דְּקִטְרָת. צְלוּתָא אֲתַקִּינוּ לָהּ בְּאַתֵר דְּקֶרְבָּנִין, דְּהוּוּ עֲבָדִי יִשְׂרָאֵל, וְכָל אִינוּן קֶרְבָּנִין דְּהוּוּ עֲבָדִין יִשְׂרָאֵל, לָאוּ אִינוּן חֲשִׁיבִין כְּקִטְרָת. וְתוּ מַה בֵּין הֵאִי לְהֵאִי. אֶלָּא צְלוּתָא אִיהוּ תַקּוּנָא לְאַתְקֵנָא מַה דְּאַצְטְרִיךְ, קִטְרָת עֲבִיד יִתִּיר, מְתַקִּין וְקִשִּׁיר קִשְׁרִין, וְעֲבִיד נְהִירוּ יִתִּיר מְכַלָּא. וּמֵאן אִיהוּ דְּאַעֲבֵר זוּהֶמָא וְאִידְכִי מְשַׁכְּנָא, וְכַלָּא אֲתַנְהִיר וְאַתְתַּקּוּן וְאַתְקֵשֵׁר כְּחֵדָא.

וְעַל דָּא בְּעִינּוּ לְאַקְדָּמָא עוּבְדָא דְּקִטְרָת לְצְלוּתָא, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, לְאַעֲבָרָא זוּהֶמָא מְעֵלְמָא, דְּאִיהוּ תַקּוּנָא דְּכַלָּא, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא. כְּגוּוּנָא דְּהֵהוּא קֶרְבָּנָא חַבִּיבָא דְּאַתְרֵעִי בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מה כתיב במִשֶׁה (שמותל) וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה קַח לְךָ סַמִּים נָטוּף וְגוֹי אֵף עַל גֵּב דְּאוֹקְמוּהָ, אֲבָל מֵאֵי שְׁנָא בְּעוֹבְדָא דָּא יִתִּיר מִכָּל מַה דְּאָמַר לִיהּ. אֶלְפָּא קַח לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ וּלְתוֹעֲלָתָךְ. בְּגִין דְּכַד אֲתַתָּא אֲתַדְכָּאֲת, הִנָּאוּתָא דְּבַעֲלָהּ אִיהוּ. וְרָזָא דָּא קַח לְךָ סַמִּים, לְאַעְבְּרָא זוּהֶמָּא, לְאַתְקַדְשָׁא אֲתַתָּא בְּבַעֲלָהּ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה (דף רי"ט ע"ב) דְּמִשֶׁה.

כְּגוֹוְנָא דָּא (ויקרא ט) קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בְּקָר, דְּאֲתַמַּר לְאַהֲרֹן. לְכַפֵּרָא עַל חוּבִיָּהּ, עַל הָהוּא עֵגֶל דְּאִיהוּ גְרִים לֹון לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמִשֶׁה, קַח לְךָ, לְהִנָּאֲתָךְ, וּלְתוֹעֲלָתָךְ. (ס"א לַכַּד אוֹקְמוּהּ בַּפְּסֵל לַךְ, מַהֲהוּא פְּסוּלַת דְּלוּחַ אַבְנָא נִתְעַשֵּׂר מִשֶׁה אוֹף הַכִּי לַךְ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבַתְךָ)

קְטָרֶת קְשִׁיר קְשִׁירו, נְהִיר נְהִירו וְאַעְבְּרָא זוּהֶמָּא. וְדִי אֲתַחֲבַר בְּהִי' (ד"א ד' אֲתַעֲבִיד ה'), הִי אֲתַחֲבַר בְּוִי. וְי' סָלִיק וְאַתְעֵטֵר בְּהִי. הִי אֲתַנְהִיר בְּיִי. וְכֻלָּא סָלִיק רְעוּתָא לְאִין סוּף. וְהוּי כְּלָא קְשִׁירו חַד, וְאַתְעֵבִיד חַד קְשִׁירו, בְּרָזָא חַדָּא דְּאִיהוּ קְשִׁרָא עֲלָאָה דְּכֻלָּא.

מִכָּאֵן וְלְהִלָּאָה, בְּיִין דְּכֻלָּא אֲתַקְשִׁרָא בְּהִאי קְשִׁרָא, אֲתַעֲטֵר כְּלָא בְּרָזָא דְּאִין סוּף. וְרָזָא דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא אֲתַנְהִיר, וְאַתְעֵטֵר בְּכָל סְטָרִין, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ בְּחֻדְוָה. וְאַתְנְהִירוּ בּוּצִינִין וּמְזוּנִין וּבְרַכָּאֵן אֲשִׁתְּכַחוּ בְּכָל עֲלָמִין, וְכֻלָּא בְּרָזָא דְּקְטָרֶת. וְאִי זוּהֶמָּא לֹא אֲתַעְבְּרָא, כְּלָא לֹא אֲתַעֲבִיד. דְּכֻלָּא בְּהִאי תְּלִיָּא.

תָּא חֲזִי, קְטָרֶת אִיהוּ קְדָמָּאָה תְּדִיר, קְדָם לְכֻלָּא. וּבְגִין כֵּן עוֹבְדָא דְּקְטָרֶת אֲצִטְרִיד לְאַקְדָּמָא לְצְלוּתָא, לְשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן. בְּגִין דְּכָל דָּא לֹא סְלָקָא, וְלֹא אֲתַתְּקוֹן, וְלֹא אֲתַקְשֵׁר, עַד דְּאַתְעֵבְרָא זוּהֶמָּא, מַה כְּתִיב (ויקרא ט"ז) וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ וְגוֹי בְּקְדָמִיתָא, וּלְבַתֵּר וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם. וְעַל דָּא בְּעִינֵן לְכַפֵּרָא עַל קוּדְשָׁא, וְלְאַעְבְּרָא זוּהֶמָּא, וּלְאַתְדַכָּאָה קְדָשָׁא. וּלְבַתֵּר שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן וּצְלוּתִין, כְּלָא כְּדָקְאֲמָרֵן.

זַכָּאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי, דְּהִיא אִינוּן יְדַעִין לְתַקְנָא תַקוּנָא דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא, כְּדְּבַעֲיֵן לְתַקְנָא תַקוּנָא מִתַּתָּא לְעִילָא עַד דְּאַתְקָשֵׁר כְּלָא כְּחַדָּא, בְּקְשׁוּרָא חַד, בְּהִהוּא קְטוּרָא (ס"א קְשׁוּרָא) עֲלָאָה כְּדְּבַעֲיֵן לְתַקְנָא (תַקוּנִין לְתַתָּא בַעֲיֵן לְתַקְנָא) בְּתַקוּנָא דְּאַתְוֹן רְשִׁימִין, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲתַקְרִי בְּהוּן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, הוּוּ יְתַבִּי לִילְגָא חַד, וְלַעָאֵן בְּאוּרִיָּתָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי. הָא כְּתִיב (בראשית ג) וְאֵל הָאִשָּׁה אָמַר הֲרֵבָה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהִרְוֹנָךְ בְּעֶצֶב תִּלְדִּי בָנִים וְאֵל אִישׁךָ תִּשְׁקָתְךָ וְגוֹי. וְאוּלִּיפְנָא דְּדָא אִיהוּ רָזָא עֲלָאָה. תִּינַח לְתַתָּא, אֲבָל אִיהוּ כְּגוֹוְנָא דְּלַעֲיָלָא, מֵאֵי אִיכָּא לְמִימַר.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים מב) כָּאֵיל תַעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם וְגוֹי. הֵאִי קְרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל חִיָּה חַדָּא אִיתַּ בְּעֲלָמָא, וְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּשִׁלְטָנָא עַל אֶלְפָּא

מפתחו בכל יומא. ואיהי נוקבא ותיאובתא דילה תדיר על אפיקי מים למשתי ולא תרוואה מצחותא, דכתוב פאיל תערוג על אפיקי מים.

הכא אית לאסתכלא. בקדמיתא פתיב פאיל, ולא פתיב פאילת, ולבתר תערוג, ולא פתיב יערוג. אבל רזא דא, דכר ונוקבא תרווייהו פחדא דלא לאפרשא לון, וחד איהו, דלא אצטריד לסלקא דא מן דא, אלא תרווייהו פחדא. והאי נוקבא, תערוג על אפיקי מים, ואיהי מתעברא מן דכורא, וקשי עלה דהא על דינא קיימא.

וכד אולידת קודשא בריד הוא זמין לה חד חווא עלאה רברבא, ואתי ונשיד לגבי ההוא אתר, ואולידת. ורזא דא הרבה ארבה עצבונד והרונד, בגין דאיהי מתחלחלא בכל יומא, ובעצבו על עובדין דעלמא. בעצב תלדי בניס. בעצב, דא רזא דחוייא, דעצב אנפיהו דעלמא.

ואל אישד תשוקתד, כמה דאת אמר תערוג על אפיקי מים. והוא ימשל בד, הא אוקימנא רזא, דאיהו שליט עליה. וכל דא למה. בגין דאמרה סיחרא, כמה דתנינן. ובגין כד אזעירת נהוראה, ואזעירת שולטנהא, ולית לה רשו מגרמה, בר פד יחבין לה חילא.

בעצב תלדי בניס, כמה דאוקימנא. ואי תימא אמאי אצטריד חווא לדא. אלא דא פתח אורחא לנחתא כל (ס"א בכל) אינון נשמתין דעלמא. דאלמלא לא פתח אורחין לנחתא לתתא, לא ישרי בגויה דבר נש, מה פתיב לפתח חטאת רבץ. מאי לפתח. לההוא פתח דאתעתדא לאולדא, לאפקא נשמתין לעלמא, איהו קאים לגבי ההוא פתח.

דף ר"כ ע"א

וכל אינון נשמתין דאצטריכו לנחתא בגופין קדישין, לא קאים איהו לההוא פתח, ולית ליה רשו בההיא נשמתא. ואי לאו, הא חווא נשיד, ואסתאב ההוא נהר (ס"א אתר), ולא איהי נשמתא דאתדכיא והכא איהו רזא עלאה, בעצב תלדי בניס. רזא דא, דא נחש, דהא (דף ר"כ ע"א) עמיה אולידת נשמתין, בגין (שלח ק"ע ע"א) דדא איהו על גופא, ודא על נשמתא, ותרווייהו דא בדא. דא נקיט נשמתא, ודא נקיט גופא.

וזמינא דא חווא, לאולדא כל אינון גופין, עד לא ייתי זמנא דיליה, הדא הוא דכתוב, (ישעיה סו) בטרם תחיל ילדה. זמנא דחווא לאולדא בשבע שנין, והכא בשית, מה דלאו איהו זמניה. ובההוא זמנא דאוליד לון, מההוא לידה זמות. דכתוב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח. וכתוב (ישעיה כו) יחיו מתיד נבלתי יקומו.

אמר רבי שמעון, בההוא זמנא דיתערוו מתי עלמא, ויתעתדון בארעא קדישא, יקומו חילין חילין, כלהו על ארעא דגליל, בגין דתמן זמין

מִלְכָּא מְשִׁיחָא לְאַתְגְּלָאָה, בְּגִין דְּאִיהוּ חוּלְקִיָּה דְיוֹסֶף, וְתַמָּן אֲתַבְּרוּ (אתחרב) בְּקִדְמִיתָא. וּמִתַּמָּן שָׂארוּ לְאַגְלָאָה מְכַל אֲתַרְיָיְהוּ, וְלֹאֲתַבְּדָרָא בִּינֵי עַמְמֵינָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (עמוס ו) וְלֹא נַחְלוּ עַל שֶׁבֶר יוֹסֶף.

וְאַמַּי יְקוּמוּן תַּמָּן, בְּגִין דְּאִיהוּ חוּלְקִיָּה דְהֵהוּא דְאַשְׁתּוּי בְּאַרוּנָא, דְכְּתִיב, (בראשית ו) וַיֵּשֶׁם בְּאַרוֹן בְּמִצְרַיִם, וְלִבְתֵּר אֲתַקְבֵּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְכְּתִיב, (יהושע כד) וְאַתְ עֲצָמוֹת יוֹסֶף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְשֶׁכֶם. וְדָא אִיהוּ דְקָאִים בְּקִיּוּמָא דְבְּרִית, יְתִיר מְכַלָּא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתַעְרוּן כְּלָהוּ תַיִילִין תַיִילִין, כְּלָהוּ יַהֲכוּן, דָּא לְחוּלְקִי אֲבַהֲתָהוּן, וְדָא לְחוּלְקִי אֲבַהֲתָהוּן, דְכְּתִיב (ויקרא כה) וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אַחֻזָּתוֹ. וַיִּשְׁתַּמּוּדְעוּן דָּא לְדָא. וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַלְבָּשָׁא לֹוֹן לְכָל חַד וְחַד לְבוּשֵׁי מְרַקְמָן, וַיִּיתְנוּן כְּלָהוּ וַיִּשְׁבְּחוּן לְמַאֲרִיָּהוּן בְּיְרוּשָׁלַם, וַיִּתְחַבְּרוּן תַּמָּן אוּכְלוּסִין אוּכְלוּסִין, וַיְרוּשָׁלַם יְתַמְשֶׁד לְכָל סְטָרִין, יְתִיר מְמָה דְאַתְמְשֶׁד כַּד אֲתַחַבְּרוּ תַמָּן מַגְלוּתָא.

כִּיּוֹן דִּיתַחַבְּרוּן וַיִּשְׁבְּחוּן לְמַאֲרִיָּהוּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַחְדֵי עֲמָהוּן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה לא) וּבָאוּ וְרָנְנוּ בְּמֵרוֹם צִיּוֹן, וְלִבְתֵּר וְנָהְרוּ אֶל טוֹב יְיָ וְגוֹ', כָּל חַד וְחַד לְחוּלְקִיָּה, וְחוּלְקִי אֲבַהֲתוּי. וְאַחְסִנְתָּהוּן דְיִשְׂרָאֵל תְּהָא, עַד (נ"א רמתא דרומא), דְמִתָּא דְרוּמַי, וְתַמָּן יִלְפוּן אוּרִיָּתָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, וְכְּתִיב (ישעיה כו) הִקִּיצוּ וְרָנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם וְגוֹ'.

בְּרִיךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.

פרשת פקודי

(שמות לח) אֱלֹהִים פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגוֹ'. רַבִּי חִיָּיא פָּתַח, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא וְגוֹ'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמֵר, אֲבָל כָּל הַנְּחָלִים אֵלֵין רְזִין דְנַחְלִין וּמְבוּעֵין קְדִישִׁין, דְאַתְמֵלִין, וְנִפְקִין (מבועין קדישין) לְאַנְהָרָא וְלְמֵלִיאָה לְהָאִי יַמָּא רַבָּא, וְכִיּוֹן דְהָאִי יַמָּא רַבָּא אֲתַמְלִי מְסִטְרָא דְאֵינוּן נַחְלִין כְּדִין הוּא אֲפִיק מֵיָא, וְאַשְׁקִי לְכָל חִינוּן בְּרָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שְׂדֵי.

מַה כְּתִיב לְעֵילָא, הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים וְגוֹ', וְלִבְתֵּר, יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִים. אֵלֵין אֵינוּן רְתִיכִין דְלִתְתָא, דְכַד יַמָּא נָקִיט לֹוֹן, כְּלָהוּ נָקִיט לֹוֹן, וְשָׂאִיב לֹוֹן בְּגוּיָה, וְלִבְתֵּר אֲפִיק מֵיּוֹן לְסִטְרָא אַחְרָא, דְאֵינוּן רְתִיכִין קְדִישִׁין דְלִתְתָא, וְאַשְׁקִי לֹוֹן. וְכְּלָהוּ אֲתַמְנֹון וְאַתְפְּקִדוּן בְּשָׂמָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה מ) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא. וּבְגִין כַּד, (שמות לח) אֱלֹהִים פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן

דף ר"כ ע"ב

רבי יוסי פתח, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים
 בך נגד בני אדם. מה רב טובך. כמה אית לון לבני נשא, לאסתכלא ולמנדע
 באורחוי דקודשא בריך הוא, דהא בכל יומא ויומא (דף ר"כ ע"ב) קלא נפיק,
 ואכריז ואמר, אסתמרו בני עלמא, טרוקו גלי חובין, אסתלקו מרשתא
 דתפיס, עד לא יתפסון רגלייכו בהאי רשתא. (רל"ה ע"ב) גלגלא סחרא תדיר,
 סליק ונחית. ווי לאינון דדחין רגלייהו מגו גלגלא, דהא נפלי לגו עומקא,
 דטמיר לאינון חייבי עלמא.

ווי לאינון דנפלין ולא יקומו, ולא ינהרו בנהורא דגניז לצדיקיא לעלמא
 דאתי. זכאין אינון צדיקיא לעלמא דאתי, דכמה נהורין גניזין לון, כמה
 עדונין בההוא עלמא טמירין לון, דכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך.
 מה רב טובך, הא אוקמוה, דא הוא אור דגניז לצדיקיא לעלמא דאתי,
 דכתיב, (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, וכתיב (תהלים צז) אור זרוע
 לצדיק ולישרי לב שמחה. ועל דא מה רב טובך.

כתיב הכא מה רב טובך, וכתיב התם וירא אלהים את האור כי טוב. אשר
 צפנת, בגין דאסתכל קודשא בריך הוא בההוא נהורא, ואסתכל באינון
 חייביא דזמינון למחטי בעלמא, וגניז ליה לההוא נהורא, למזכי ביה
 צדיקיא לעלמא דאתי, כמה דאתמר.

פעלת, בקדמיתא צפנת, ולבתר פעלת. אלא צפנת כמה דאתמר. פעלת
 בגין דההוא נהורא דגניז, ביה עביד קודשא בריך הוא אומנותא דעלמא.
 מנלן. דכתיב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם
 כתיב, ומהוא נהורא דאברהם, גניז ליה קודשא בריך הוא, וביה עביד
 אומנותא דעלמא, דכתיב פעלת לחוסים בך, לאינון דיתבי תחות צלא
 דקודשא בריך הוא.

נגד בני אדם, דהא בהאי אומנותא דאתעביד בהאי נהורא, קיימין בני
 נשא בעלמא, וקיומא דילהון הוי. אף על גב דאיהו גניז, ביה קיימין בני
 נשא בעלמא דין. פעלת, אומנותא דעלמא דא, דביה אתעביד פלא
 בחושבנא, אומנותא דעלמא, כגוונא דא אומנותא דמשכנא, דאיהו
 אומנותא כגוונא דעלמא, והא אוקימנא.

כתיב הכא אלה פקודי המשפון, וכתיב התם אלה תולדות השמים והארץ.
 בגין דכל אינון תולדין דעבדו ואפיקו שמיא וארעא, כלהו בחילא דההוא
 נהורא דגניז אתעבידו ונפקו. פקודי המשפון בההוא חילא נפקו. מנלן.
 דכתיב ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, דא איהו מסטרא (רכ"ב ע"א
 רל"ו ע"א) דימנא. ואתו אהליאב דא (ר"כ ע"ב) איהו מסטרא דשמאלא.

וּמִשְׁכָּנָא מִסְטָרָא דִּימִינָא וּשְׁמָא לֹא אֶתְקַם וְאֶתְעָבִיד. וּמִשָּׁה דְהוּהּ בִּינֵייהוּ, אוֹקִים לִיה.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֹסֶד כְּסָא וְיֹשֵׁב עָלָיו בְּאֵמֶת וְגוֹי. וְהוֹכֵן בְּחֹסֶד כְּסָא, הָא אוֹקִימִנָא, כַּד מְחַשְׁבָּה סְלִיק, בְּרַעוּ דְחֻדְוָה מִטְּמִירָא דְכָל טְמִירִין דְלֹא אֶתִּידַע וְלֹא אֶתְדַבֵּק, מְטִי הֵהוּא חֻדְוָה, וּבְטִשׁ גּוֹ מְחַשְׁבָּה, וּכְדִין עֵאל בְּאַתֵּר דְעֵאל.

עַד דְאֶתְגַּנְיז בְּחַד הִיכְלָא עֲלָא, דְאִיהוּ טְמִיר לְעִיל. וּמִתְמֹן נִגְדִין וְאֶתְמַשְׁכוּן כָּל נְהוּרִין, דִּימִינָא דְנִטִּיל בְּקֻדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר נִטִּיל כְּלָהוּ. וּמִהֵהוּא סְטֵר יְמִינָא, אֶתְקֹן כּוּרְסֵיָא לְתַתָּא. דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶתְקִין לְהֵהוּא כּוּרְסֵיָא בְּחֹסֶד, וְיֹשֵׁב עָלָיו בְּאֵמֶת, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְחוֹתְמָא דְכָלָא. וְלֹא יִתִּיב עַל הֵהוּא כּוּרְסֵיָא, אֶלָּא בְּחוֹתְמָא דָּא דְאִיהוּ אֵמֶת. בְּאֵהֶל דְדוּד, דְאִיהוּ בִּי כּוּרְסֵיָא לְתַתָּא.

דף רכ"א ע"א

שׁוֹפֵט וְדוֹרֵשׁ מִשְׁפָּט וּמַהִיר צָדֵק. שׁוֹפֵט מִסְטָרָא דְדִינָא. וְדוֹרֵשׁ מִשְׁפָּט, מִסְטָרָא דְרַחֲמֵי. וּמַהִיר צָדֵק, אִיהוּ כּוּרְסֵיָא דְדִינָא, דְאִיהוּ בִּי דִינָא לְתַתָּא. תָּא חֲזִי, כְּגוּוּנָא דָּא, מִשְׁכָּנָא לֹא אֶתְתַּקֵּן אֶלָּא בְּסְטָרָא דָּא כְּגוּוּנָא דָּא, דְחֹסֶד כְּדִקְאֶמְרוּ לְעִיל, וְעַל דָּא אֶתְמַנּוּן תּוֹלְדִין וְאֶתְתַּקְנוּ כְּלָהוּ לְתַתָּא. (שמות לח) אֵלֹהִי פְקוּדֵי הַמַּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, הָאִי קָרָא (דף רכ"א ע"א) אוֹקְמוּהּ וְאֶתְמַר בְּכַמָּה סְטֵרִין. אֲבַל כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא לִיה כְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא, לְמַהוּי עֲלֵמָא דָּא בְּדִיוקְנָא דְעֲלֵמָא דְלַעֲיָלָא. וְכָל אֵינוֹן גְּוֹנִין דְלַעֲיָלָא, אֶתְקִין לוֹן לְתַתָּא, לְאֶתְדַבְּקָא וְלֹא אֶתְקַשְׂרָא עֲלֵמָא בְּעֲלֵמָא.

וְכַד בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עֲלֵמָא, אֲשַׁנַּח בְּאוּרֵיָתָא וּבְרָא לִיה. וְאֶסְתַּכַּל בְּשְׁמָא קְדִישָׁא, (ויקרא י"ט ע"א כ"א ע"א) כְּלָלָא דְאוּרֵיָתָא, וְקִיִּים עֲלֵמָא. בְּתַלַּת סְטֵרִין אֶתְקֵיִים עֲלֵמָא, וְאֵינוֹן חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת. בְּחֲכָמָה, דְכְּתִיב, (משלי ג) יִי בְּחֲכָמָה יִסַּד אָרֶץ. בְּתְבוּנָה, דְכְּתִיב כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתְבוּנָה. בְּדַעַת, דְכְּתִיב בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. הָא כְּלָהוּ בְּקִיוְמָא דְעֲלֵמָא. וּבְאֵלִין תְּלַתָּא אֶתְבְּנִי מִשְׁכָּנָא, דְכְּתִיב וְאֶמְלֵא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֲכָמָה בְּתְבוּנָה וּבְדַעַת.

וְכְלָהוּ תְּלַתָּא רְמִיזוֹן בְּקָרָא דָּא, בְּרֵאשִׁית, הֵיִינוּ דְכְּתִיב בְּחֲכָמָה. בְּרָא אֱלֹהִים, הֵיִינוּ דְכְּתִיב בְּתְבוּנָה. אֶת הַשָּׁמַיִם, הֵיִינוּ דְכְּתִיב בְּדַעַת. וְכְלָהוּ כְּתִיבֵי בְּעֵבִידַת מִשְׁכָּנָא. וּבְרָזָא דָּא כְּתִיב, אֵלֹהִי פְקוּדֵי הַמַּשְׁכָּן, דָּא רָזָא דְחֲכָמָה. מִשְׁכַּן הָעֵדוּת, דָּא רָזָא דְתְבוּנָה, אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה, דָּא רָזָא דְדַעַת. וְכָלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְכָל מַה דְבְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלֵמָא דִּין, בְּרָא לִיה כְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא. וְכָלָא אֶתְרָשִׁים בְּעֵבִידַת מִשְׁכָּנָא.

תא חזי, בשעתא דאמר ליה קודשא בריך הוא למשה עביד משכנא, הוה קאים משה תוהא, דלא ידע מה למעבד, עד דאחזי ליה קודשא בריך הוא בעינא, כמה דכתיב, (שמות כה) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. מאי בתבניתם. אלא אוליפנא, דאחמי ליה קודשא בריך הוא למשה, דיוקנא דכל מלה ומלה, פההוא דיוקנא דאיהו לעילא, וכל חד וחד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא (דאיהו לעילא וכל חד הוי עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא) דאיהו אתעביד בארעא.

אשר אתה מראה בהר, אשר אתה רואה מבעי ליה. אלא אוליפנא, דאספקלריא דלא נהרא, הוה אחמי ליה בגויה כל אינון גוונין ודיוקנין דאתעבידו לתתא, כהאי חיזו דאחזי בגויה כל אינון דיוקנין.

משמע דכתיב אשר אתה מראה, (קל"ח ע"ב) אתה, רזא דאספקלריא דלא נהרא, דאחזי ליה בגויה כל אינון דיוקנין. והוה חמי לון משה כל מלה ומלה על תקונייה, כמה דחמי גו עששיתא, וגו חיזו דאחזי כל דיוקנין. וכד אסתכל בהו משה, אתקשי קמיה, אמר ליה קודשא בריך הוא, משה, את בסימניך, ואני בסימני כדן אתיישב משה בכל עבידתא.

כד אתעביד כל עבידתא, אצטריך משה לממני פלא, בגין דלא יימרון ישראל דאשתאר כספא ודהבא, ואסתליק לנטלא ליה. ועל דא אצטריך לממני חושבנא קמיהו דישראל, בגין דכתיב, (במדבר לז) והייתם נקיים מני ומישראל.

ובגין דא כתיב, אלה פקודי המשכן משכן העדות, דהא רוחא דקודשא, הוה אחזי לכלא, חושבנא דכל דהבא וכספא דנדיבו ישראל, ורוח קודשא הוה אמר וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו', כל הזב העשוי למלאכה וגו'. בגין דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, באינון אומניו, ובעא לאפקא מהימנותא דילהון קמי פלא.

דף רכ"א ע"ב

אלה פקודי המשכן. תא חזי, בההיא שעתא דעבידתא דמשכנא אתעביד, הוה סטרא אחרא אזיל ושט לאסטאה, ולא אשכחת עילה על מהימנותא דאומניו, עד דקודשא בריך הוא כפיף ליה לקמיה דמשה, ואיהו עביד חושבנא דמהימנותא בעל כרחיה, וסליק מהימנותא דילהון לגבי פלא. ורזא דא דכתיב אלה פקודי המשכן. והא אוקימנא, אלה: כמה דאת אמר, (ישעיה מט) גם אלה (מ"ו ע"ב) תשכחנה. וכתיב, אשר פקד על פי משה, דתמן אתמני ואתפקיד, עד דאתעביד חושבנא דבי משכנא, קמי משה וישראל כלהו. (דף רכ"א ע"ב) (שמות לח) אלה פקודי המשכן משכן העדות. מאן עדות. אלא תרי זמני כתיב הכא משכן, חד לעילא, וחד לתתא. ומשכן אקרי משכן העדות. ומאן עדות. כמה דאת אמר (תהלים קכב) שבטי יה עדות לישראל. שמא דא, איהו עדות לישראל.

כְּגוֹנָא דָּא (תהלים פא) יַעֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ, יַעֲדוֹת שֵׁם יְהוֹ בִּיהוֹסֵף, אִיהוּ יַעֲדוֹת וְדַאי, אֱלִיו תְּרִין אֲתוֹנוֹן סְהַדִּין סְהַדוּתָא בְּכָל אֲתֵר, וְהָכָא אִיהוּ יַעֲדוֹת. וּבְגִין כְּדָּ, מְשַׁכְּנָא הָעֲדוֹת, מְשַׁכְּנָא דְהַאי יַעֲדוֹת. וְעַל דָּא מְשַׁכְּנָא אֲקָרִי, עַל רְזָא דְשָׁמָא דָּא קְדִישָׁא. וְהֵינֵנו דְכָתִיב, (תהלים קלב) וְיַעֲדוֹתֵי זֶה אֲלַמְּדֶם, בְּגִין דְהַאי אֲתֵר, אִיהוּ סְתִימוּ וּגְנִיזוּ דְכָלָא.

אֲשֶׁר פִּקֵּד עַל פִּי מֹשֶׁה, עַד הֵכָא לֹא יִדְעָנָא, אִי הָאִי מְשַׁכְּנָא פִּקֵּד, אוּ הָאִי יַעֲדוֹת. אֲלָא פִּקֵּד וְדַאי הָאִי יַעֲדוֹת. בְּגִין דְמִן יוֹמָא דְאֲסִתְלִיקוּ אֲבָהוֹן מְעַלְמָא, וְכָל אִינוֹן שְׁבָטִין בְּנוֹי דִּיעֻקֵּב, וְאֲשִׁתְּאָרוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, בְּאִינוֹן עֲאֲקוֹ, אֲתַנְשִׁי מִנִּיּהוּ יִדְעָא דְרְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דָּא, דְאִיהוּ (רבי"ט ע"ב) שְׁמָא דְיַעֲדוֹת, קִיּוּמָא דְשְׁמִיָּא וְאַרְעָא, דְאֱלִיו תְּרִין אֲתוֹנוֹן, אוּקִימוּ עֵילָאִי וְתַתְּאִי, וְכִלְהוּ סְטָרִין דְעַלְמָא.

כִּיּוֹן דְאֲתָא מֹשֶׁה, אֲתַפְקֵד וְאֲדַפֵּר שְׁמָא דָּא בְּעַלְמָא. דְכֵד הָוָה בְּסָנְה מִיַּד שְׂאִיל עַל שְׁמָא דָּא, דְכָתִיב, (שמות ג) וְאָמְרוּ לִי מָה שְׁמוֹ מָה אוֹמֵר אֲלֵיהֶם. וְתַמָּן אֲתַפְקֵד שְׁמָא דָּא עַל פִּי מֹשֶׁה.

עֲבַדַת הַלְוִיִּם, מֵאִי עֲבַדַת הַלְוִיִּם. אֲלָא רְזָא דָּא דְכָתִיב, (במדבר יח) וְעַבְדֵי הַלְוִי הוּא. הוּא: דָּא רְזָא דְשָׁמָא (ויצא קני"ד ע"ב) קְדִישָׁא, דְאֲקָרִי הוּא, וְלֹא אֲקָרִי אֲתָה. וּבְגִין דָּא עֲבַדַת הַלְוִיִּם וְדַאי. דְבָר אַחַר עֲבַדַת הַלְוִיִּם, דְאִינוֹן נְטִלִין מְשַׁכְּנָא עַל כְּתַפִּיּהוּ מֵאֲתֵר לְאֲתֵר, דְכָתִיב, (במדבר ז) וְלִבְנֵי קַהֲתָא לֹא נָתַן כִּי עֲבַדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּכַתְּף יִשְׂרָאֵל. (שמות לח) אֲלָא פִּקֵּדֵי הַמְשַׁכְּנָא מְשַׁכְּנֵי הָעֲדוֹת וְגוֹ'. רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (ישעיה יא) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא שֶׁרֶשׁ יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא, בְּזַמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יִסְגֵי שְׁלָמָא בְּעַלְמָא, יִתְקַיֵּים שֶׁרֶשׁ אֲדַיְלָנָא דְחַיִּי, וְהָהוּא שֶׁרֶשׁ אֲדַיְלָנָא, מִנִּיּה יִתְקַיֵּמוּ שְׂאֵר שֶׁרֶשִׁין לְתַתְּא, דְכִלְהוּ אֲשִׁתְּרֶשׁוּן וְאֲתַקְיִמָן מִנִּיּה.

אֲשֶׁר עוֹמֵד לְנֶס עַמִּים, דְהַאי אִיהוּ קִיּוּמָא לְנֶסָא וְלֹאָת לְרְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא. אֱלִיו גּוֹיִם יִדְרֶשׁוּ, דְתַמָּן רְזָא דְקִיּוּמָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, וּבְגִין כְּדָּ אֱלִיו גּוֹיִם יִדְרֶשׁוּ. כְּמָה דְאֲתָא אֲמֵר, (ישעיה ב) וְהִלְכּוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלָה אֶל הַר יְיָ וְגוֹ', וְעַל דָּא, אֱלִיו גּוֹיִם יִדְרֶשׁוּ. וְהִיְתָה מְנוּחַתּוֹ כְּבוֹד, מְנוּחַתּוֹ, דָּא בֵּי מְקַדְשָׁא. דְכָתִיב, (תהילים קלב) זֹאת מְנוּחַתִּי עַדִּי עַד. כְּבוֹד, דְהָכִי אֲקָרִי כְּבוֹד יְיָ בְּהָהוּא זַמְנָא, דְכָתִיב, (ישעיה ל) וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

וּמְנוּחַתּוֹ דְהָהוּא שֶׁרֶשׁ יִשְׂרָאֵל, דְאֲתַקְרִי כְּבוֹד יְיָ, לֹא יִתְמַנֵּי, וְלֹא יִקּוּם בְּחוּשְׁבָנָא לְעַלְמָא. מֵאִי טַעְמָא. (ד"א בגין דהא קיימא בחושבנא השתא וההוא זמנא לא יתקיים בחושבנא. מאי טעמא) בְּגִין דְכָל מָה דְקִיּוּמָא בְּחוּשְׁבָנָא, לֹא שְׂרִיין תַּמָּן בְּרַכָּאן בְּשְׁלִימוֹ. וּבְרַכָּאן שְׂרִיין בְּמָה דְלֹא קִיּוּמָא בְּחוּשְׁבָנָא. בְּזַמְנָא קְדַמָּה קִיּוּמָא בְּחוּשְׁבָנָא, דְכָתִיב אֲלָא פִּקֵּדֵי הַמְשַׁכְּנָא.

תָּא חֲזִי, מְשַׁכְּנָא דָּא קִיּוּמָא בְּחוּשְׁבָנָא, וּבְגִין כְּדָּ אֲצִטְרִידָא לְצִלּוּתָא דְמֹשֶׁה, דִּישְׂרִי עֲלֵיהּ בְּרַכָּאן, דְכָתִיב וַיְבָרֶךְ אוֹתָם מֹשֶׁה, וַיְמַח בְּרַכָּה בְּרִידָא לּוֹן, יְהוּא

רָעוּא דְתַשְׁרִי בְרָכָה עַל עוֹבְדֵי יְדִיכוּן. וּבִרְכָאן לָא שְׂרָאן עַל הַאי חוּשְׁבְּנָא
עַד דְאַקְשֵׁר לִיה מִשָּׁה בְּמִשְׁכְּנָא דְלַעֲיִלָא, דְכַתִּיב אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמְּשָׁכֵן מִשְׁכֵּן
הַעֲדוֹת אֲשֶׁר פִּקַּד עַל פִּי מִשָּׁה. דְאִי לָאו דְאַתְעַבַּד חוּשְׁבְּנָא עַל יְדָא דְמִשָּׁה,
לֹא יְכַלִּין אִינוּן לְמַעַבַּד חוּשְׁבְּנָא, דְכַתִּיב אֲשֶׁר פִּקַּד עַל פִּי מִשָּׁה.

פְּתַח וְאָמַר, (מלכים א יז) וַיְהִי דְבַר יְיָ אֶל אֱלֹהֵהוּ לֵאמֹר קוּם לְךָ צִרְפַּתָּה וְגוֹ'
הִנֵּה צוּיַתִּי שָׁם אֲשֶׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכְּלָךְ. וְכִי אֵן פְּקִיד לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.
אֱלֹא עַד לָא יִיתִי לְעֵלְמָא, פְּקִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִזְרָה דִּילִיה לְעֵילָא
עַל הָעוֹרְבִים, לְמִיתֵי מְזוֹנָא לְאֱלִיהוּ, וְלַהֲהִיא אֲתַתָּא לְמִיהַב לִיה מְזוֹנָא.

מַה כְּתִיב, (רכיב עיי"א) (מלכים א יז) וַתֹּאמֶר חֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ לִי מְעוּג כִּי אִם
מְלֹא כֶף קִמַּח בְּפֶד וּמְעֵט שָׁמֶן בְּצַפְחַת וְגוֹ'. וְהָא הֵכָא מְדִידוּ הָוָה בְּהַהוּא
קִמְחָא, דְהָא הָוָה בִּיה מְלֹא כֶף קִמַּח בְּפֶד, כֶּף הוּא מְדִידוּ דִּילִיה, וְאַתְחַזִּי
דְלָא שְׂרַיִן בִּיה בְּרָכוּן, הוּאִיל וְקָאִים בְּמַדָּה. מַה כְּתִיב, (מלכים א יז) כִּי כֹה
אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּד הַקִּמַּח לֹא תִכְלֶה וְצַפְחַת הַשָּׁמֶן לֹא תִחָסֵר עַד יוֹם
תַּת יְיָ גִּשְׁסִים.

תַּת, תַּתְּנוּ כְּתִיב, מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּבְכָל דְרָא לָא אֲשַׁתְּכַח מֵאֵן דִּיזְכִּי לְזָכוּ
כְּהַאי אֲתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב תַּתְּנוּ, אֲנִתְ תַּתְּנוּ מְטָרָא עַל עֵלְמָא, בְּגִין דְּזִכּוּתְךָ
סְגִי.

וְכַתִּיב (מלכים א יז) כֹּד הַקִּמַּח לֹא כָלְתָה וְצַפְחַת הַשָּׁמֶן לֹא חָסַר כְּדָבַר יְיָ
אֲשֶׁר דְּבַר בִּנְד אֱלִיהוּ. וְכִי אִם הַהוּא קִמְחָא דְקִימָא בְּמְדִידוּ, דְהָוָה מְלֹא
כֶף קִמַּח, לָא פְּסִקוּ מְנִיה בְּרָכָאן בְּגִין מְלָה דְאֱלִיהוּ, דְכַתִּיב כֹּד הַקִּמַּח לֹא
תִכְלֶה, וְכַתִּיב כֹּד הַקִּמַּח לֹא כָלְתָה. מִשְׁכֵּן הַעֲדוֹת אֵף עַל גַּב דְקִימָא
בְּחוּשְׁבְּנָא, הוּאִיל וְאַתְפִּקַּד עַל יְדָא דְמִשָּׁה, כָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן דְשְׂרַיִן בִּיה
בְּרָכָאן. וְעַל דָּא כְּתִיב, אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמְּשָׁכֵן מִשְׁכֵּן הַעֲדוֹת אֲשֶׁר פִּקַּד עַל פִּי
מִשָּׁה. (שמות לח) אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמְּשָׁכֵן. רַבִּי חִזְקִיָּה פְּתַח וְאָמַר, (שמות א) אֶל
תִּקְרַב הַלוֹם שֶׁל נְעֻלֶיךָ מֵעַל רִגְלֶיךָ וְגוֹ'. הַאי קָרָא אוּקְמוּהּ, דְפָרִישׁ לִיה
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְאֲתַתִּיהּ, בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּשְׁכִינְתָּא, דְכַתִּיב, (שמות א) כִּי
הִמְקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ, דָּא שְׁכִינְתָּא,
אַתְדַּבְּקוּתָא קְדִישָׁא אֲתַדְּבַק מִשָּׁה בְּהַהִיא שְׁעַתָּא לְעֵילָא.

דְכַדִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְשִׁיר לִיה בְּחַבִּיבוּתָא דְלַעֲיִלָא, וְאַתְפִּקַּד רַב
מְמָנָא עַל בֵּיתָא, וְאִיהוּ גְזִיר, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֶבֶיד, דְכַתִּיב, (במדבר טז)
וּפְצַתָּה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וְגוֹ', וְכַתִּיב (במדבר טז) וַיְהִי כְּכַלּוֹתוֹ לְדַבֵּר וְגוֹ',
וְתַבְּקַע הָאֲדָמָה. וְכַתִּיב, (במדבר טז) קוּמָה יְיָ. שׁוּבָה יְיָ. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב
אֲשֶׁר פִּקַּד עַל פִּי מִשָּׁה. עַל פִּי מִשָּׁה אֲתַתְּקוּן, וְאַתְפִּקַּד בְּכָלָא. (ויצא קנייט עיי"ב)
פְּקִידָה דְמִשְׁכֵּן הָוָה עַל יְדָא דְמִשָּׁה, דְכַתִּיב (שמות א) פִּקַּד פְּקִדְתִּי אֲתַכְּסִים,
דְאִיהוּ הָוָה קוּל, דְאַפִּיק לְהַהוּא דְבוּר, וְעֶבֶיד לִיה פְּקִידָה לְנַפְקָא מִן
גְלוּתָא. וְהַשְׁתָּא אֲתַתְּקִדָא לְאַמְשָׁכָא קְדוּשָׁה מְעֵילָא לְתַתָּא, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (שמות כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשְׁכִנְתִּי בְּתוֹכְכֶם. (שמות לח) וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן
חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה וְגוֹ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אֲתַמַּר, דְהָא בְּצִלְאֵל מְסֻטְרָא

דַּיִמִּינָא הוּהּ, וְאִיהוּ אֲתַקִּין תְּקוּנָא דְכֻלָּא. וְתוּ, דְהָא יְהוּדָה אִיהוּ שְׁלִיטָא
וּמְלָכָא עַל כָּל שְׂאָר שְׁבֻטִין, וּמִנִּיהּ נִפְקַ מֵאֵן דְּאֲתַקִּין כָּל מְשַׁכְּנָא. בְּצֻלָּל,
הָא אוּקְמוּהָ, בְּצֻל אֵל, וּמֵאֵן אִיהוּ בְּצֻל אֵל. דָּא יִמִּינָא. וְתוּ, מְסֻטְרָא דָּא
אֲתַקִּין כְּלָא, וְיָרִית חֻכְמָתָא לְמַעְבַּד כָּל עֲבִידָא.

וְאִתּוּ אֶהְלִיָּאב בְּן אַחִיסָמֶד לְמִטָּה דְּוּ, דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא דְשִׁמְאֵלָא, דָּא
אִיהוּ מְסֻטְרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, (נִיִּיא קְדִישָׁא) וְהָא אוּקְמוּהָ, דְהָא מְתָרִין סְטָרִין
אֵלִין, אֲתַעְבִּיד מְשַׁכְּנָא, וְאֲתַתְּקוּן בְּהוּ, לְאֲתַקְשָׁרָא בְּהוּ, לְמַהוּי בֵּין יִמִּינָא
וּשְׁמָאֵלָא, וְהָא אֲתַמַּר וְאוּקְמוּהָ.

דף רכ"ב ע"ב

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן קָרִית
מְלֻךְ רַב. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֲלֵמָא, אֲשֵׁדִי חַד אַבְנָא זְקִירָא
מִתְחֹת בְּרִסֵּי יְקָרִיָּה, וְשִׁקַּע עַד תְּהוּמָא, וְרִישָׁא חֲדָא דְהָהוּא אַבְנָא נְעִיץ גּוֹ
תְּהוּמִי, וְרִישָׁא אַחְרָא לְעֵילָא, וְהָהוּא רִישָׁא אַחְרָא עֲלָאָה, אִיהוּ חַד נְקוּדָה
(עֵילָאָה) דְּקִימָא בְּאֲמַצְעֵיתָא דְעֵלְמָא, וּמִתְמָן אֲתַפְשֵׁט עֲלֵמָא לִיִּמִינָא
וּשְׁמָאֵלָא וּלְכָל סְטָרִין, וְאֲתַקִּיִּים בְּהֵיא נְקוּדָה אֲמַצְעֵיתָא, וְהֵיא אַבְנָא
אֲתַקִּירִי שְׁתִּיָּה, דְּמָנָה אֲשֵׁתִיל עֲלֵמָא לְכָל סְטָרִין. תּוּ (וַיְחִי רַלִּיָּא עִיָּא) שְׁתִּיָּה,
שְׁתִּיָּה יִיָּה, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא שְׁוִי לָהּ לְמַהוּי יְסוּדָא דְעֵלְמָא וּשְׁתִּילוּ דְכֻלָּא.
(דף רכ"ב ע"ב) בְּתֵלַת גְּוֹנִין אֲתַפְשֵׁטת אַרְעָא סַחְרָנִיָּה דְהָהוּא נְקוּדָה,
אֲתַפְשֵׁטוּתָא קְדָמָאָה, סַחְרָנִיָּה דְהָהוּא נְקוּדָה, כָּל צַחוּתָא וּזְכוּתָא דְאַרְעָא
קִימָא תְּמָן, וְתְמָן אִיהוּ. וְהֵאִי קִימָא לְעֵילָא עַל כָּל אַרְעָא סַחְרָנִיָּה דְהָהוּא
נְקוּדָה. אֲתַפְשֵׁטוּתָא תְּנַיִנָּא, סַחְרָנִיָּה דְהָהוּא אֲתַפְשֵׁטוּתָא קְדָמָאָה, לָאו
אִיהוּ צַחוּתָא וּזְכוּתָא כְּהָהוּא קְדָמָאָה, אֲבָל אִיהוּ דְקִיק וְצַח בְּצַחוּתָא
דְעַפְרָא, וְתִיר מְכָל שְׂאָר עֶפְרָא אַחְרָא. אֲתַפְשֵׁטוּתָא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ חֲשׂוּדָא
וְגִסוּ דְעַפְרָא וְתִיר מְכָלְהוּ, וְסַחְרָנִיָּה דְהֵאִי, קִימִין מִיּוֹן דִּימָא דְאוּקְיִינוּס,
דְּאֶסְחַר כָּל עֲלֵמָא. אֲשֵׁתִכַּח דְהָהוּא נְקוּדָה קִימָא בְּאֲמַצְעֵיתָא, וְכֻלְהוּ
גְּוֹנִין דְּאֲתַפְשֵׁטוּתָא דְעֵלְמָא סַחְרָנִיָּה.

אֲתַפְשֵׁטוּתָא קְדָמָאָה אִיהוּ בֵּי מְקַדְשָׁא, וְכָל אֵינוֹן הֵיכְלִין וְעֲזָרוֹת, וְכָל
הָהוּא תְּקוּנָא דִּילִיָּה, וְיִרוּשָׁלַם, וְכָל מְתָא מְשׁוּרָא וּלְגוֹ. אֲתַפְשֵׁטוּתָא
תְּנַיִנָּא, כָּל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל דְּאֲתַקְדָּשַׁת בְּקְדוּשָׁה. אֲתַפְשֵׁטוּתָא תְּלִיתָאָה,
אִיהוּ כָּל שְׂאָר אַרְעָא, אֲתַר בֵּי מוֹתְבָא דְשְׂאָר עַמִּין. וְיִמָּא דְאוּקְיִינוּס
דְּסַחְרָא כְּלָא.

וְהָא (רכ"ב ע"א) אוּקְמוּהָ, דְרָזָא דָּא גְּוֹנִין דְעֵינָא, דְּסַחְרָן לְהָהוּא נְקוּדָה
דְּאֲמַצְעֵיתָא דְעֵינָא, דְּאִיהוּ חִיזוּ דְכָל עֵינָא, כְּגוּוֹנָא דְהֵיא נְקוּדָה
אֲמַצְעֵיתָא דְקְאֲמָרוּ, דְּאִיהוּ חִיזוּ דְכֻלָּא, וְתְמָן קְאִים בֵּית קְדָשׁ הַקְדָּשִׁים,
וְאָרוֹן וְכַפֶּרֶת, דְּאֵינוֹן חִיזוּ דְכֻלָּא. אֲשֵׁתִכַּח, הָהוּא נְקוּדָה חִיזוּ דְכָל עֲלֵמָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן וְגוֹי. יִפֶּה: שְׁפִיר הַהוּא חִיזוּ וְחֻדְוָה דְכֻלָּא. נוֹף: נוֹפֵא דְאִילָנָא דְאִיהוּ שְׁפִירוּ דְכֻלָּא.

תָּא חִזִּי, שְׁפִירוּ דְעֻלְמָא, וְחִיזוּ דְעֻלְמָא, לֹא אֶתְחִזִּי בְעֻלְמָא, עַד דְאֶתְבְּנִי וְאֶתְקַם מִשְׁכְּנָא, וְעָאֵל אַרְוֹנָא לְגוּ קוּדְשָׁא. מִהֵהִיא שְׁעֵתָא, אֶתְחִזִּי חִיזוּ דְכֻלָּא בְעֻלְמָא, וְאֶתְתְּקוֹן עֻלְמָא, וְאִזְלִי בְהַהוּא מִשְׁכְּנָא וּבְהַהוּא אַרְוֹנָא, עַד דְמָטִי לְהַהִיא נְקוּדָה דְאִיהִי יִפֶּה נוֹף חֻדְוָה דְכֻלָּא. כִּיּוֹן דְמָטוּ לְהַתֵּם כְּדִין פִּתַח אַרְוֹנָא וְאָמַר, (תהלים קלב) זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד פֶּה אֲשֵׁב כִּי אֲוִיתִיהָ.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הַאי קָרָא כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל אָמַרָה לִיהָ, בְּשַׁעֲתָא דְאֶתְבְּנִי בִּי מִקּוּדְשָׁא, וְעָאֵל אַרְוֹנָא לְאֶתְרִיהָ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לִיהָ, עַל כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל, כִּד יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין רְעוּתִיהָ, דְהָא כְּדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב עַל כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה, וְחִיִּיס עַל עֻלְמָא, וּבְרַכָּה וְשָׁלוֹם וְחִבִּיבוּתָא דְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח. וְכְדִין אָמַר זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד.

וְתָא חִזִּי, בְּשַׁעֲתָא דְכֻלְהוּ אוּמְנִין שְׁאֵרוּ לְמַעְבַּד אוּמְנוּתָא, הַהוּא עוּבְדָא מִמֶּשׁ דְשָׂרָאן, אִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת מְגַרְמָה. אִינוּן שָׂרָאן, וְאִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת עֲבִידְתָא, אִיהִי מִמֶּשׁ, מְנָלָן, דְכְּתִיב וְתִכַּל כָּל עֲבוֹדַת מִשְׁכָּן אֶהֱל מוֹעֵד.

כְּגוֹוֹנָא דָא (בראשית ב) וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאִי תִימָא, וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְדָאִי הָכִי הוּא, דְכָל עֻלְמָא, אֶף עַל גַּב דְכָל עֲבִידוֹן אֲשַׁתְּלִימוּ כָּל חַד וְחַד, עֻלְמָא כְּלָא לֹא הָוָה שְׁלִים בְּקִיּוּמִיהָ, עַד דְאֶתָּא יוּמָא שְׁבִיעָאָה, דְכִד אֶתָּא יוּמָא שְׁבִיעָאָה, כְּדִין אֲשַׁתְּלִימוּ כָּל עֲבִידוֹן, וְאֲשָׁלִים בִּיהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֻלְמָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. בְּהַאי, אֲשַׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא כָּל עֲבִידְתָא דְעַבְד, וְעַל דָּא וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי.

דף רכ"ג ע"א

וְכִד אֶתְבְּנִי בִּי מִקּוּדְשָׁא, כָּל עֲבִידְתָא דְאֶתְעַבִּיד, אִיהִי מְגַרְמָה אֶתְעַבִּידַת אוּמְנִין שָׂרָאן, וְעֲבִידְתָא אֶתְחִזִּיאַת לוֹן לְמַעְבַּד, וְאֶתְרְשִׁימַת קְמִיָּהוּ, וְאֲשַׁתְּלִימַת הִיא מְגַרְמָה. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב, (מלכים א ו) וְהִבִּית בְּהַבְנוֹתוֹ. וְהִבִּית כַּאֲשֶׁר בְּנָהוּ לֹא כְּתִיב. אֶלָּא בְּהַבְנוֹתוֹ. דְאִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת מְגַרְמָה. וְכְּתִיב אָבֹן שְׁלֵמָה מִסַּע נְבֻנָה. בְּנוּהוּ לֹא כְּתִיב. אֶלָּא נְבֻנָה הוּא מְגַרְמִיָּה נְבֻנָה, וְכֹן בְּכָל עֲבִידְתָא דְאִיהִי קוּדְשָׁא, אִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת מְגַרְמָה. (דף רכ"ג ע"א)

(שמות לח) וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר. הַאי קָרָא אוּלִיפְנָא, דְרוּחַ קוּדְשָׁא אֶכְרִיז עֲלִיהָ לְעִינֵיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה. וְאֶתּוֹ אֶהְלִיאָב בֶּן אַחִיסָמֵד. מֵאִי וְאֶתּוֹ. אֶלָּא אוּלִיפְנָא, דְאֶהְלִיאָב לֹא עֲבִיד עֲבִידְתָא בְּלַחוּדוּי, אֶלָּא עִם בְּצַלְאֵל, וְעִמִּיהָ עַבְד כָּל מַה דְעַבְד. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֶתּוֹ, וְאֶתּוֹ וְלֹא בְּלַחוּדוּי.

מִכָּאן דְּשָׂמְאֵלָא אִיהִי בְּכָלֵל יְמִינָא תְּדִיר. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֶתְּוֹ אֶת אֶהְלִיאָב, דָּא יְמִינָא וְדָא (ר"כ ע"ב) שְׂמָאֵלָא. (שמות לח) אֵלָה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'. רַבִּי יִיסָא אָמַר, כִּינּוּן דְּעֵבְדוּ כָּל חַכְמֵי יִת מִשְׁכְּנָא, אֲצִטְרִיךְ לְמַהְדְּר חוֹשְׁבָנָא, מְכַל אֵינוֹן עֵבִידוֹן דְּאֶתְעֵבִידוּ בֵּיה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל חוֹשְׁבָן וְחוֹשְׁבָן, כַּד הִנּוּ אֶתְעֵבִיד חוֹשְׁבָנָא, הֲכִי אֶתְקֵיִים הֵהוּא עֵבִידָא, וְאֶתְקֵיִים בְּאֶתְרֵיה.

וַיִּשְׂרָאֵל כְּלָהוּ כְּמָה דְּאֶתְרֵעוּ בְּמָה דְּנִדְיָבוּ בְּקִדְמִיתָא, הֲכִי נְמִי אֶתְרֵעוּ בְּהֵהוּא חוֹשְׁבָנָא, וְכִדִּין אֶתְקֵיִים כָּל עֵבִידָא, בְּהֵהוּא רְעוּתָא. וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ הֲכָא חוֹשְׁבָנָא, בְּגִין דְּבֵהֲאֵי אֶתְקֵיִים עֵבִידָא. אֵלָה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וְאֵלָה. אֵלָא דָּא אִיהוּ חוֹשְׁבָנָא דְּפָסִיל כָּל חוֹשְׁבָנִין דְּעֵלְמָא, וְדָא אֶתְקֵיִים יִתִּיר מְכַלָּהוּ, דְּבֵהֲאֵי אֶתְקֵיִים מִשְׁכְּנָא, וְלֹא בְּאֶתְרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה לג) וְהָיָה אֲמוּנַת עֲתִדָּ חֶסֶן יְשׁוּעוֹת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאֵת יִיִּי הִיא אוֹצְרוֹ. הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ חַבְרֵיָא, אָבֵל הָא תְּנִינּוּ, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאֶתְעַסֵּק בְּאוֹרֵיָתָא בְּהֵאֵי עֵלְמָא, וְזָכִי לְמַקְבַּע עֲתִין לָהּ, אֲצִטְרִיךְ בְּאֲמוּנָה, דְּרַעוּתָא דִּילִיָּה יִתְכַּוִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְכַּוִּין לְשֵׁם שְׁמַיִם, בְּגִין דְּאֲמוּנָה לְהֲכִי אֶתְכַּוִּין. חֶסֶן יְשׁוּעוֹת, לְאֶכְלָלָא רַחֲמֵי בְּדִינָא. חֲכָמַת וְדַעַת, דְּתִרִין אֵלִין שְׂרָאוֹן דָּא עַל דָּא. דָּא טְמִיר וְגִנְיָז, לְאֶשְׂרָאָה דָּא עַל דָּא.

יִרְאֵת יִיִּי הִיא אוֹצְרוֹ. אוֹצְרוֹ דְּכָל אֵלִין, בְּגִין דְּהֵאֵי יִרְאֵת יִיִּי, נְקִיט כָּל אֵינוֹן גְּחִלִין, וְאִיהִי אֶתְעֵבִידָת אוֹצְר לְכַלְהוּ. וְכַד נְפָקִין מִנְהָ כָּל אֵינוֹן גְּנִיזִין כְּלָהוּ, אֲפִיק לֹון בְּחוֹשְׁבָנָא. מְנַלן. דְּכְתִיב, (שיר השירים ז) עֵינַיִךְ בְּרִכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן. בְּחֻשְׁבוֹן וְדֵאֵי עֵבִיד, וְאֲפִיק אֵינוֹן בְּרִכּוֹת מַיִם, וְאֶשְׁגַּח לְאֶפְקָא כְּלָא בְּחוֹשְׁבָנָא. (נ"א ואשקו לכלא).

וְעַל דָּא אֶקְרִי אֲמוּנָה. וּבְכָלֵל אֶקְרִי אֲמוּנָה, וְהֵא אוֹקִימָנָא. וּמָה אֵי הֲכָא אֲצִטְרִיךְ לְאֶחְזָאָה מְהִימְנוּתָא, לְשָׂאֵר מְלֵי דְּעֵלְמָא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הִנּוּ אֹדַע לְהוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל, רְזָא דְּמְהִימְנוּתָא דִּילָהוּ, בְּכָל מַה דְּעֵבִידוּ, וְכָלֵל אֶתְמַר.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזֵלִי בְּאֶרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדֵאֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרֵעִי בֵּיה בְּבַצְלָאֵל לְעֵבִידָת מִשְׁכְּנָא, יִתִּיר מְכַל יִשְׂרָאֵל, אָמַר. אָמַר לִיָּה, שְׂמָא גְרִיִם, וְהֵא אוֹקְמוּהָ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁוִי שְׁמָהוּן בְּאֶרְעָא, לְאֶתְעַטְרָא (ס"א לאתערא) בְּהוּ, וְלְמַעַבְד בְּהוּ עֵבִידָתָא בְּעֵלְמָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים מו) אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ.

אָמַר לִיָּה, רְזָא אִיהוּ הֲכָא, יְהוּדָה מְסֻטָר שְׂמָאֵלָא הִנּוּ, וְאֶהְדְּר וְאֶתְדַבֵּק בִּימִינָא. וְעַל דָּא, בְּסֻטְרָא דָּא אֶתְעֵבִיד מִשְׁכְּנָא, שְׂאֲרֵי מְסֻטָר שְׂמָאֵלָא, וְאֶתְדַבֵּק בְּסֻטָר יְמִינָא, וְלִבְתַּר אֶתְכַּלִּיל דָּא בְּדָא, וְאֶתְעֵבִיד כְּלָא יְמִינָא. כְּגוּוּנָא דָּא אוֹרֵיָתָא, שְׂאֲרֵי מִשְׂמָאֵלָא, וְאֶתְדַבֵּק בִּימִינָא, וְאֶתְכַּלִּיל דָּא בְּדָא, וְאֶתְעֵבִיד כְּלָא יְמִינָא. רְאוּבֵן שְׂרָא מִימִינָא, וְסֻטָא לְשְׂמָאֵלָא, וְנִטְלוּ עִמֵּיהּ אֵינוֹן שְׂאֵר שְׁבִטִין, דְּאֵינוֹן שְׂמָאֵלָא, בְּגִין דְּשְׂאֲרֵי מִימִינָא וְסֻטָא

לשְׁמאלָא.

דף רכ"ג ע"ב

יהודה שְׂרָא מְשַׁמְאָלָא, וְסָטָא לִימִינָא, שְׂרָא מְשַׁמְאָלָא, בְּגִין דְּאֵתִי מְסָטָר
שְׁמאלָא, וְאֵתְדַבֵּק בִּימִינָא, וּמְשַׁכְּנָא בְּסָטָרָא דָא אֲתַעְבִּיד. שְׂאֲרֵי מְסָטָר
שְׁמאלָא, וְאֵתְדַבֵּק בְּסָטָר יְמִינָא, וְעַל דָּא, בְּצִלְאֵל אִיהוּ דְּאֵתִי מְסָטָרִיהָ,
עֵבֵד מְשַׁכְּנָא וְאֵתְתַקֵּן לְגַבִּיהָ. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעִי
בֵּיהּ, וּבְרִיר לִיהּ מְכַלָּא (דף רכ"ג ע"ב) לְעַבִּידְתָּא דָא.

וְיָהֵב לִיהּ חֲכָמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. בְּגִין דְּעַמִּיָּה הָוָה
בְּקִדְמִיתָא סְכֻלְתָּנוּ דְּלָבָא, דְּכַתִּיב וּבְלֵב כָּל חַכְמֵי לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה. בְּגִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יְהִיב חֲכָמְתָא, אֶלָּא לְמֵאן דְּאִית בֵּיהּ חֲכָמְתָא,
וְאוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא וְאֵתְמַר. וְכֹן כְּגוּוֹנָא דָא בְּצִלְאֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
בְּצִלְאֵל שְׁמִיָּה גְרִים לִיהּ, וְעַל חֲכָמְתִּיהּ אֶקְרִי הַכִּי, וְרָזָא דְּמַלְחָה בְּצִלְאֵל,
בְּצִל אֵל.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ב) כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֹּן דוֹדִי וְגוֹ'. בְּצֵלוֹ: הֵינְנו
בְּצִלְאֵל, דְּאִיהוּ אֲתַקֵּין מְשַׁכְּנָא, וְעֵבֵד לִיהּ. דְּכַתִּיב חֲמֻדְתִּי וְיִשְׁבְּתִי.
דְּמְשַׁכְּנָא חֲמִידָא אִיהוּ לְמִיתַב בֵּיהּ, דְּאִיהוּ עֵבֵד חֲמוּדָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל יִתְבָּא בְּצִלְאֵל דָּאֵל. וְדָא אִיהוּ בְּצִלְאֵל.

וּפְרִיז מְתוּק לְחַפִּי, דְּדָא (ר"י ע"ב) אִיהוּ דְּעֵבֵד פִּירִין טַבִּין בְּעֵלְמָא, דְּכַתִּיב,
(הושע יד) מִמְּנֵי פְרִיךְ נִמְצָא. מֵאן הוּא פְרִי. אֵלִין אִינוּן נִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקֵיָא,
דְּאִינוּן אִיבָא דְּעוּבְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָהוּא נְהַר דְּנַפִּיק מֵעֵדוֹן, אִיהוּ
אֶפִּיק וְזָרִיק נִשְׁמַתִּין לְעֵלְמָא, וְאִינוּן פִּירִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֹּךְ
פְרִיז. דָּא אִיהוּ כְּדַקְאָמְרוֹן.

בְּצֵלוֹ: דָּא הוּא בְּצִלְאֵל. וְעַל דָּא תְּקוּנָא דְּמְשַׁכְּנָא עַל יְדָא דְּבְצִלְאֵל הָוָה.
וּבְגִין כֹּךְ וּבְצִלְאֵל בְּן אוּרִי בְּן חוּר. בְּן אוּרִי, דָּא נְהוּרָא דְּשְׁמַשָּׁא דְּנַפִּיק. בְּן
אוּרִי, דָּא יְמִינָא. בְּן חוּר, דָּא אִיהוּ שְׁמאלָא. בְּן אוּרִי בְּן חוּר, (ס"א בן חור בן
חורט) וְעַל דָּא אֲשֶׁתְּלִים בֵּיהּ דִּינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוּבְדָא דְּעַגְלָא. (שמות
לח) כָּל הַזֶּהָב הָעֵשׂוּי. מִהֵיא שְׁעֵתָא דִּיִּהְבּוּ לִיהּ יִשְׂרָאֵל, הָוָה עֵשׂוּי וְאֵתְתַקֵּן
מִקְדַּמַת דְּנָא, בְּכָל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ, כָּל הָהוּא דְּהָבָא, אֲתַעְבִּיד וְאֵתְתַקֵּן בְּכָל
מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּבְכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא, הָוָה אֲתַתַּקֵּן בֵּיהּ
דְּהָבָא. דְּלִית שְׁלִימוֹ אֶלָּא רַחֲמֵי וְדִינָא, וְעַל דָּא דְּהָבָא הָוָה אֲזִיל בְּכָל
מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ, בְּכָל הָהוּא עֵבִידְתָּא דְּאֶקְרִי קֹדֶשׁ, הָוָה אֲזִיל בְּהַ דְּהָבָא,
דְּהָבָא בְּכָלָא.

רַבִּי אַבְבָּא רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִזְקִיָּה הָווּ יִתְבִּין וְלַעֲאן בְּאוּרִיָּתָא, אָמַר לִיהּ רַבִּי
חִזְקִיָּה לְרַבִּי אַבְבָּא, הָא חֲמִינֵן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעִי בְּדִינָא בְּכָלָא,
לְאֲתַעְרְבָא דָא בְּדָא, וְאִיהוּ אָרִיךְ דִּינָא בְּחַיִּיבֵי עֵלְמָא, אִי אִיהוּ אֲתַרְעִי

בְּדִינָא, אָמַאי סְלִיק לִיה מְחִיבָא. אָמַר לִיה, כְּמָה טוּרִין אֲתַעְקֵרוּ בְּמַלְה דָּא, אָבֵל כְּמָה מְלִין גְּלִי בּוּצִינָא קְדִישָׁא בְּהַאי.

וְתָא חֲזִי, דִּינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵיה, אִיהוּ דִינָא בְּרִיר, אִיהוּ דִינָא (נח ס"ד ע"א) דְאֲתַעֵר רְחִימוּ וְחֻדְוָה. אָבֵל חִיבָא כַּד אִינוּן בְּעֵלְמָא, כְּלָהוּ דִינָא דְזוּהֶמָא. כְּלָהוּ דִינָא דְלֹא אֲתַרְעֵי בֵיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלָל. וְעַל דָּא, לֹא בְעֵי לְאֲתַעֲרָבָא דִינָא קְדִישָׁא בְּדִינָא מְסַאָבָא דְזוּהֶמָא, עַד דְאִיהוּ אֲשַׁתְּצִי מְגֻרְמִיה, וְלֹאֻבְדָּא לִיה מִן עֵלְמָא דְאֲתִי, וְהוּא דִינָא דְזוּהֶמָא דְבֵיה אִיהוּ אוּבִיד לִיה מְעֵלְמָא.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים צב) בְּפִרְחֵי רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׁב וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּרֻעֵי אֲוֹן לְהַשְׁמָדִם עַדִּי עַד, הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ, אָבֵל תָּא חֲזִי, בְּפִרְחֵי רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׁב. כְּהַאי עֲשָׂבָא דְאִיהוּ בִיבִישׁוּ דְאֲרַעָא, וְאִיהוּ יְבִישָׁא, כַּד שָׂרְאֵן בֵּיה מִיָּא אֲפָרִית, וְהוּא יְבִישׁוּ אֲתַפְּרַח. וְכַהֲאִי אֵילְנָא קְצִיצָא דְנִצִּיץ, וְלֹא סְלִיק אֶלָּא אִינוּן פְּאֵרוֹת, לְסִטְרָא דָּא וְלְסִטְרָא דָּא, דְאִינוּן עֲנַפִּין דְסִלְקִין, וְלְעֵלְמִין לֹא סְלִיק אֵילְנָא, כַּד הָוָה בְּקַדְמִיתָא לְמַהוּי אֵילְנָא. וְכָל דָּא, לְהַשְׁמָדִם עַדִּי עַד, לְאֲעֻקָּרָא לֹון מְשַׁרְשִׁין וּמְכֻלָּא.

דף רכ"ד ע"א

תוּ רָזָא אַחְרָא אִית בְּהַאי, עַל דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָרִיךְ רוּגְזִיה בְּחִיבָא בְּהַאי עֵלְמָא, בְּגִין דְהַאי עֵלְמָא, אִיהוּ חוּלְקָא דְסִטְרָא אַחְרָא. וְעֵלְמָא דְאֲתִי אִיהוּ סִטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְאִיהוּ חוּלְקָא דְצְדִיקָא, לְמַהוּי צְדִיקָא אִינוּן בְּעֵטְרָא דִיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן בֵּיה. וְתַרְוֵן סִטְרִין אֵלִין, קִיִּימִין דָּא לְקַבֵּל דָּא. דָּא (דף רכ"ד ע"א) סִטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְדָא סִטְרָא אַחְרָא דְמְסַאָבָא. דָּא קִיִּימָא לְצְדִיקָא, וְדָא קִיִּימָא לְרְשִׁיעֵי, וְכֻלָּא דָּא לְקַבֵּל דָּא. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא, דְלִית לֹון חוּלְקָא בְּהַאי עֵלְמָא, אֶלָּא בְּעֵלְמָא דְאֲתִי.

תָּא חֲזִי כְּלָא אֲתַתְּקוּן וְאֲתַגְלִי קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאָף עַל גַּב דְבִלְק וּבְלַעַם לֹא אֲתַפְּוֹנוּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלָא אִיהוּ מִתְתַּקֵּן קַמִּיה, וְלֹא גֵרַע מֵאֲגַר דְלָהוּן כְּלוּם בְּהַאי עֵלְמָא. בְּהַאי זְמַנָּא שְׁלִיטוּ עַל יִשְׂרָאֵל, דְגֵרַם הוּא קוּרְבָנָא, לְאֲסִתְלָקָא מִיִּשְׂרָאֵל אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין אֲלָפִין, בַּר כָּל אִינוּן דְאֲתַקְטְלוּ, דְכְּתִיב, (במדבר כה) הָרְגוּ אִישׁ אֶנְשֵׁי הַנְּצַמְדִים לְבַעַל פְּעוֹר, וְכְתִיב קַח אֶת כָּל רְאֵשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לִי. וְעַד כְּעַן הוּא קוּרְבָנָא הָוָה תְּלִי לְאֲתַפְּרָעָא מְנַהוּן דְיִשְׂרָאֵל. שְׂבַעַה מְדַבְּחוּן כְּחוּשְׁבוּן אַרְבַּעִין וְתַרְוֵן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, תָּא חֲזִי, אִינוּן אַרְבַּעִין וְתַרְוֵן קוּרְבָנִין עֲבָדוּ בְלַעַם וּבִלְק, וְנִטְלוּ לֹון מֵהַהוּא סִטְרָא אַחְרָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא הָוָה תְּלִי הַהוּא קוּרְבָנָא, לְנִטְלָא לִיה הַהוּא סִטְרָא אַחְרָא דְאֲקָרִי קְלָלָה מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַד הַשְּׁתָּא לֹא גָבַהּ מְנִיָּהוּ. וְדָא אִיהוּ רָזָא (מלכים ב ב) וַיִּפֹּן אַחְרָיו וַיִּרְאֵם. וַיִּפֹּן אַחְרָיו, אַחֲרֵי שְׁכִינְתָּא, דְקִיִּימָא סִטְרָא אַחְרָא לְאַחֲרָא. וַיִּרְאֵם. אֲסִתְפַּל בְּהוּ הַהוּא סִטְרָא אַחְרָא, וְחֻמָּא לֹון דְאֲתַחֲזוּן לְאֲתַעֲנָשָׁא, וְעַל דָּא

וַיִּקְלַלם בְּשֵׁם יְיָ. בְּשֵׁם יְיָ לְאַפְקָא הֵהוּא שֵׁם יְיָ מַחִיבָא דָא. מַהֵהוּא חִיבָא דֵהֵהוּא קָרְבָן דְאֶקְרִיב הֵהוּא סְטָרָא לְגִבְיָהּ. וְכֵלָא אִיהוּ מִתְתַּקֵּן קַמִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא אֶתְאַבִּיד מְלָה. כְּגוֹנָא דָא, כֵּלָא אֶתְתַּקֵּן קַמִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הוּן לְטַב הוּן לְבִישׁ.

תָּא חֲזִי, דְוָד אִיהוּ הָוָה דְעָרַק קַמִּיָּה דְשָׂאוּל. וְעַל דָּא גָרִים, דְאֶתְאַבִּידוּ כָּל אִינוּן כְּהֵנִי דְנוּב, וְלֹא אֶשְׁתָּאֵר מִכְּלָהוּ בְרַ אַבְיָתָר בְּלַחֲדוּי דְעָרַק. וְדָא גָרִים כְּמָה בִישׁוּן בְּיִשְׂרָאֵל, וּמִית שָׂאוּל וּבְנוּי, וְנִפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּמָה אֶלְפִין וְרַבְבָּן. וְעַם כָּל דָּא, הֵהוּא חוּבָה הָוָה תְּלִי עַל דְוָד לְגִבּוֹת מְנִיָּה, עַד דְכָל בְּנוּי דְוָד אֶתְאַבִּידוּ בְיוֹמָא חַד, וְלֹא אֶשְׁתָּאֵר מְנִיָּהוּ אֶלָּא יוֹאֵשׁ בְּלַחֲדוּי, דְאֶתְגָּנִיב. כְּגוֹנָא דְלֹא אֶשְׁתָּאֵר מֵאַחִימֶלֶךְ בְּרַ אַבְיָתָר בְּלַחֲדוּי. וְעַד כְּעַן הֵהוּא חוּבָא הָוָה תְּלִי, לְמַעַבְד דִּינָא עַל נוּב, עַל הֵהוּא חוּבָה דְנוּב, דְכַתִּיב, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנוּב לְעַמּוּד וְאוּקְמוּהָ.

כְּגוֹנָא דָּא, כָּל הִזְהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאָכָה. מֵאִי הָעֲשׂוּי. הֵכָא אֶסְתַּכֵּל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כִּד יִהְיֵוּ יִשְׂרָאֵל דְהֵבָא לְעַגְלָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶקְדִּים (קצ"ה ע"א) לוֹן דְהֵבָא דָּא לְאַסּוּוֹתָא, דְהֵאִי דְהֵבָא דְמִשְׁכָּנָא אֶקְדִּים לוֹן, לְהֵהוּא דְהֵבָא דִיִּהְיֵוּ לְעַגְלָא, דְכָל דְהֵבָא דְהָוָה עִמָּהוּן, וְאַשְׁתַּכַּח עִמָּהוּן, יִהְיֵוּ לְאַרְמַת מִשְׁכָּנָא. סְלֵקָא דְעֵתְדָּא, דְכִד עָבְדוּ יַת עַגְלָא אֶשְׁתַּכַּח עִמָּהוּן דְהֵבָא, וְאִינוּן פְּרִיקוּ אֹדְנִיָּהוּ לְנִטְלָא הֵהוּא דְהֵבָא, דְכַתִּיב, (שמות לב) וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הִזְהָב אֲשֶׁר בְּאַזְנֵיהֶם. וְעַל דָּא אֶקְדִּים דְהֵבָא דְאַרְמוּתָא. לְכַפְרָא עַל עוֹבְדָא דָּא. (חסר) (ובגין כד)

דף רכ"ד ע"ב

וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה, מִסְטָרָא דְמַלְכוּתָא עֲשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צָוָה יְיָ אֶת מֹשֶׁה. דְהֵא כָּל אוּמְנוּתָא דְמִשְׁכָּנָא אֶתְתַּקְנַת בְּהוּ, וְעַל יְדִיָּהוּ. בְּצִלְאֵל אִיהוּ עֲבִיד אוּמְנוּתָא, וּמֹשֶׁה אִיהוּ אֶתְקִין כֵּלָא לְבַתֵּר. מֹשֶׁה וּבְצִלְאֵל כַּחַד הוּן, מֹשֶׁה לְעִילָא, בְּצִלְאֵל תַּחֲוֹתִיָּה, סִיּוּמָא (רנ"ט ע"א, רי"ד ע"ב) דְגוּפָא כְּגוּפָא. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב, הָא אוּקְמוּהָ, דָּא יְמִינָא, וְדָא שְׂמָאלָא, וְכֵלָא חַד. וּבְגִין כֵּן, וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה וְגוֹ', וְאַתּוּ אֶהֱלִיאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטָּה דִן וְגוֹ'. (שמות לח) כָּל הִזְהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאָכָה בְּכָל מִלְאָכַת הַקֹּדֶשׁ וְגוֹ'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא בְּאַלִישַׁע, דְכַתִּיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל מֹשֶׁם בֵּית אֵל וְהוּא עוֹלָה בְּדָרְדָר וְגוֹמֵר. וּנְעָרִים קִטְנִים. הָא אוּקְמוּהָ, מְנוּעָרִים הוּן מִכָּל מְלִי אוּרִיָּתָא וּמִכָּל פְּקוּדֵי אוּרִיָּתָא. קִטְנִים (דף רכ"ד ע"ב) זְעִירֵי מְהִימְנוּתָא, וְאַתְחִיבּוּ בְחִיבָא דְהֵאִי עֲלֵמָא, וּבְחִיבָא דְעֲלֵמָא דְאַתִּי. יָצְאוּ מִן הָעִיר, נִפְקוּ מִרְזָא דְמְהִימְנוּתָא. כְּתִיב הֵכָא יָצְאוּ מִן הָעִיר, וּכְתִיב הָתֵם (הושע יא) וְלֹא אָבֵא בְעִיר. (ס"א מרזא דמְהִימְנוּתָא אַקְרִי עִיר (תהלים מח) עִיר יִי צַבֹּאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וּיְפֹן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם, וַיִּפֹּן אַחֲרָיו, דְּאֶסְתָּפֶל לְאַחוּרָא, אִי יְהֻדְרוֹן בְּתִיּוּבְתָא, וְאִם לָאוּ. וַיִּרְאֵם, מֵאִי וַיִּרְאֵם. אֶסְתָּפֶל בְּהוּ, דְּהָא לִית זְרַעָא מִתְתַקְנָא זְמִין לְנַפְקָא מִנֵּיהּ, וְאוּקְמוּהּ. וַיִּרְאֵם, הָא אוּקְמוּהּ, דְּאֶתְעִיבִידוּ בְּלִילָא דְכַפּוּרִי. מִיַּד וַיִּקְלָלִם בְּשֵׁם יְיָ.

וּרְזָא אִיהוּ בְּהַאי קָרָא, וַיִּפֹּן אַחֲרָיו, אֶסְתָּפֶל בְּהוּ, אִי יִתְעַנֵּשׁ עַלֵּיהּ, וְאֶתְפְּנִי מֵהַאי. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפֹּן אַחֲרָיו, דְּאֶתְפְּנִי מִצְרַעְתִּיהּ. אוּף הָכָא אֶתְפְּנִי מֵעוֹנֵשָׁא דְלֵהוּן. וַיִּרְאֵם, דְּהוּוּ קַיִימִין לְבִתֵּר לְמַעְבַּד כְּמָה בִישׁוֹן בִּישְׂרָאֵל.

וַיִּפֹּן אַחֲרָיו, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (בראשית יט) וַתִּבֹט אֶשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו. מֵאִי מֵאַחֲרָיו. מֵאַחוּרִי שְׂכִינְתָא. אוּף הָכָא וַיִּפֹּן אַחֲרָיו, אֶסְתָּפֶל מֵאַחוּרִי שְׂכִינְתָא. וְחָמָא לְכַלְהוּ, דְּהָא בְּהוּא לִילָא דְשִׁלְטָא עַל כְּפָרָה דְחוּבִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, אֶתְעִבְרוּ אִמְהוֹן מִנֵּיהּ, מִיַּד וַיִּקְלָלִם בְּשֵׁם יְיָ. וַתִּצְאָנָה שְׂתִים דּוּבִים מִן הַיַּעַר. שְׂתִים דּוּבִים, שְׁנַיִם דּוּבִים מִבְּעֵי לֵיה, מֵאִי שְׂתִים דּוּבִים. נוֹקְבִין הוּוּ, וּבְנֵיהוּ. וַתִּבְקַעְנָה מֵהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם יְלָדִים, הָא אוּקְמוּהּ לְקַבֵּל קֶרְפְּנִין דְּבָלֶק. (שמות לח) וַיְהִי זֶהב הַתְּנוּפָה, אֶמְאִי אֶקְרִי זֶהב הַתְּנוּפָה, וְלֹא אֶקְרִי הַכִּי כֶסֶף הַתְּנוּפָה. אֶלָּא, תַרְוִין אִינוֹן דְּאֶקְרוּן הַכִּי. זֶהב הַתְּנוּפָה, וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה. וְלֹא אֶקְרִי הַכִּי כֶסֶף הַתְּנוּפָה, אֶלָּא אֶלִין אֶקְרוּן הַכִּי, בְּגִין דְּאִיהוּ אֶסְתִּלְקוּתָא לְעִילָא, דְּהָא אִית הַכִּי לְתַתָּא. וְלֹא אִיהוּ זֶהב (כגוונא) דְּאַרְמוּתָא. וּבְכָל אֶתֵר תְּנוּפָה אִיהוּ אֶרְמוּתָא לְעִילָא וְלֹא לְנַחְתָּא לְתַתָּא.

וְאִיהוּ רְזָא דְחוּשְׁבָנָא דָּא, דְּכָל אֶלִין דְרַגִין וּרְתִיכִין כְּלָהוּ, קַיִימִי בְּאַרְמוּתָא (דא), וְאִיהוּ דְהַב אֶרְמוּתָא, וְדָא אִיהוּ דְהַבָּא. דְּכָל מָה דְמִתְפַּשְׁטָא לְתַתָּא, אֶסְתִים חִיזוּ וְטִיבוּ וּנְהִירוּ דִילֵיה, וְכַד אִיהוּ בְּאַרְמוּתָא, כְּדִין אִיהוּ דְהַב טַב בְּרָזָא דְנְהִירוּ דִילֵיה. וְכָל הַהוּא דְלְתַתָּא, סוּסְפִיתָא דְדְהַבָּא, וְאִיהוּ הַתּוּכָא דִילֵיה. (שמות לח) וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הַעֲדָה, בְּגִין דְהַאי, אִיהוּ כָּל מָה דְאֶתְפַּשְׁט לְתַתָּא הַכִּי הוּא טַב, וְאַף עַל גַּב דְלָאוּ אִיהוּ בְּהַאי אֶרְמוּתָא, כְּלָא הוּא לְטַב. אֶבֶל דְהַבָּא, כָּל מָה דְאֶתְפַּשְׁט לְתַתָּא, כְּלָא הוּא לְבִישׁ. דָּא, אֶתְפַּשְׁט לְטַב. וְדָא אֶתְפַּשְׁט לְבִישׁ. וּבְגִין כֵּן, דָּא אֶצְטְרִיךְ לְאַרְמָא אֶרְמוּתָא, וְלֹאֶסְתִלְקָא לְעִילָא. וְדָא, אֶצְטְרִיךְ לְאֶתְפַּשְׁטָא לְתַתָּא, וְלְכָל סְטְרוֹן, בְּגִין דְכְּלָהוּ קָאִים לְטַב.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים פד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן יְיָ וְגוֹי'. כִּי שָׁמֶשׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמַגֵּן, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שָׁמֶשׁ: דָּא הוּא רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא יְדוּ"ד, דְּהָכָא קַיִימִין כָּל דְרַגִין לְנִיחָא. וּמַגֵּן; דָּא אִיהוּ רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְאֶקְרִי אֶלֵהִים. וּרְזָא דָּא דְכְתִיב, (בראשית טו) אֲנֹכִי מַגֵּן לָךְ. וְשָׁמֶשׁ וּמַגֵּן דָּא אִיהוּ רְזָא דְשָׁמָא שְׁלִים. חוּ וְכַבּוּד יִתּוּן יְיָ, לְמַהוּי כְּלָא רְזָא חָדָא.

לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוּלְכִים בְּתַמִּים, רְזָא דָּא (ההוא) דְכְתִיב, (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרִם. וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא קְדָמָא, דְכְתִיב בֵּיה (בראשית א) וַיִּרְא אֶלֵהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, דְגִנִּיזוּ וְסְתִים לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאוּקְמוּהּ, וּמִן חִיבִיא גִנִּיז לִיה, וּמִנַּע לִיה בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאֶתִי.

אָבֵל לְצַדִּיקֵיָא מַה כְּתִיב, לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלְכִים בְּתַמִּים. דָּא אִוּר קְדָמָא
דְּכְתִיב בֵּיהּ וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוּר כִּי טוֹב.

וְעַל דָּא, לֹא אֶצְטְרִיךְ דָּא לְאַסְתֵּלְקָא וּלְאַרְמָא לֵיהּ, אֶלָּא לְאַתְפְּשֻׁטָא
וּלְאַתְגַּלְגָּא, וְלֹא לְאַסְתֵּלְקָא כְּהוּא אַחְרָא, דְּאִיהוּ שְׂמַלְא, וְעַל דָּא אֶקְרִי
הוּא תְנוּפָה, וְלֹאֵו הָאִי. וּבְגִין כֶּד וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הַעֲדָה מֵאַת כְּפָר וְגו'.

דף רכ"ה ע"א

תָּא חֲזִי, סְטְרָא דִימִנָּא, אִיהוּ תְדִיר קִיִּמָּא לְקִיִּמָּא בְּכָל עֲלָמָא, וּלְאַנְהָרָא
(דף רכ"ה ע"א) וּלְבִרְכָא לֵיהּ. וּבְגִין כֶּד, כְּהִנָּא דְאִיהוּ מְסֻטְרָא דִימִנָּא, אֶזְדַּמֵּן
תְדִיר לְבִרְכָא עֲמָא, דְּהָא מְסֻטְרָא דִימִנָּא, אֶתִּיּוּן כָּל בִּרְכָאן דְּעֲלָמָא,
וְכִהִנָּא נְטִיל בְּרִישָׁא, וְעַל דָּא אֶתְמַנָּא אִיהוּ לְבִרְכָא לְעִילָא וּלְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְכִהִנָּא פְּרִישׁ יְדוּי לְבִרְכָא עֲמָא, כְּדִין שְׂכִינְתָּא אֶתְנָא
וְשָׂרְיָא עֲלוּהִי, וְאַמְלִי יְדוּי, יְדָא דִימִנָּא זְקָפָא לְעִילָא עַל יְדָא דְשְׂמַלְא,
בְּגִין לְסִלְקָא יְמִנָּא, וּלְאַתְגַּבְרָא עַל שְׂמַלְא. וְכִדִּין כְּלָהוּ דְרַגְיָן דְּקָא פְּרִישׁ
בְּהוּ יְדוּי, כְּלָהוּ אֶתְבִּרְכָאן מִמְקוּרָא דְכָלָא. מְקוּרָא דְבִירָא מֵאן אִיהוּ. דָּא
צְדִיק. (רס"א ע"א) מְקוּרָא דְכָלָא, דָּא אִיהוּ עֲלָמָא דְאַתִּי, דְּאִיהוּ מְקוּרָא
עֲלָאָה דְכָל אֲנָפִין נְהִירִין מִתְפָּו, דְּהָא אִיהוּ מְבוּעָא וּמְקוּרָא דְכָלָא. וְכָל
בוּצִינִין וְנְהוּרִין, מִתְפָּו אֶתְדְּלִיקוּ.

כְּגוּוּנָא דָּא, מְקוּרָא וּמְבוּעָא דְבִירָא, כָּל אִינוּן בוּצִינִין דְלְתַתָּא, כְּלָהוּ
אֶתְנְהָרִין וְאַתְמַלְיִין נְהוּרִין מְנִיָּה. וְדָא קִיִּמָּא לְקַבֵּל דָּא. וּבְגִין כֶּד, בְּשַׁעֲתָא
דְכִהִנָּא פְּרִישׁ יְדוּי, וְשָׂאֲרֵי לְבִרְכָא עֲמָא. כְּדִין שְׂרָאן בִּרְכָאן עֲלָאִין,
מִמְקוּרָא עֲלָאָה, לְאַדְלָקָא בוּצִינִין, וְנְהָרִין כָּל אֲנָפִין. וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל
אֶתְעַטְרַת בְּעַטְרִין עֲלָאִין. וְכָל אִינוּן בִּרְכָאן נְגִדִין וְאַתְמַשְׁכוּן מְעִילָא לְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, מוֹשֶׁה פְּקִיד, וּבְצִלְאֵל עֲבִיד, לְמַהוּי כְּלָא בְּרָזָא דְגוּפָא, (רכ"ד ע"א)
וְסִיוִמָּא דְגוּפָא דְאִיהוּ אֶת קִיִּמָּא קְדִישָׁא, לְאַסְגָּאָה רְחִימוּ וְקִשׁוּרָא
דִּיחּוּדָא בְּמִשְׁכְּנָא. וְכָלָא בְּרָזָא דִימִנָּא קָא אֶתְעֲבִיד. וְעַל דָּא, בְּכָל אֶתְר
דְּסְטְרָא דִימִנָּא אֶשְׁתַּכַּח, עֵינָא בִישָׁא לֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ. וּבְגִין כֶּד, וְכֶסֶף
פְּקוּדֵי הַעֲדָה. בְּגִין דְּהוּא כֶּסֶף מְסֻטְרָא דִימִנָּא קָא אֶתְנָא. וְעַל דָּא
אֶתְמַנָּא כְּלָא בְּמִנְיָנָא.

רְבִי יֶצְחָק שְׂאִיל לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, הָא אוּקְמוּהּ דְבִרְכָתָא לָא שְׂרִיָּא
בְּמִלָּה דְקָאִים בְּמִדִּדוּ, וּבְמִלָּה דְקָאִים בְּחוּשְׁבָנָא, הָכָא בְּמִשְׁכְּנָא אֶמְאִי
הוּא כְּלָא בְּחוּשְׁבָנָא. אָמַר לֵיהּ הָא אֶתְמַר, אָבֵל בְּכָל אֶתְר דְּסְטְרָא דְקְדוּשָׁה
שְׂרִיָּא עֲלֵיהּ, אִי הוּא חוּשְׁבָנָא אֶתְנָא מְסֻטְרָא דְקְדוּשָׁה, בִּרְכָתָא שְׂרִיָּא
עֲלֵיהּ תְדִיר, וְלֹא אֶתְעֲדִי מְנִיָּה. מְנָלוּ. מְמַעֲשֵׁר. בְּגִין דְּאַתְנָא חוּשְׁבָנָא
לְקְדָשָׁא. בִּרְכָתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ. כָּל שְׂכּוֹן מְשַׁכְּנָא דְאִיהוּ קְדָשׁ, וְאַתְנָא
מְסֻטְרָא דְקְדָשׁ.

אבל כל שאר מלי דעלמא, דלא אתיין מסטרא דקדושה, ברכתא לא שריא עליהו, פד אינון בחושבנא. בגין דסטרא אחרא, דאיהו רע עין, יכיל לשלטאה עליה. וכיון דיכיל לשלטאה עליה, ברכתא לא אשתכחת ביה, בגין דלא ימטו ברקאן לההוא רע עין. (ולא הוי מסטרא דקדושה).

ומדידו דקדושה, וחושבנא דקדושה, תדיר ברקאן אתוספאן ביה. ועל דא, וכסף פקודי העדה. פקודי העדה בקושטא ודאי, ולא דחילו מעינא בישא, ולא דחילו מפל חושבנא דא, דהא בכללא שראו ברקאן מלעילא.

ותא חזי, בזרעא דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא, בגין דאתי מסטרא דימינא, ועל דא אתעביד משכנא על ידא דבצלאל, דהא איהו ברזא דיוסף קא שריא, דאיהו רזא דברית קדישא. ועל דא, משה פקיד, ובצלאל עביד, למיהוי כלא ברזא דגופא, וסיומא דגופא, דאיהו את קיימא קדישא, לאסגאה רחימו וקשווא דיחודא במשכנא, וכלא ברזא דימינא קא אתעביד, ובגין פד וכסף פקודי העדה, וההוא חושבנא, איהו חושבן דרגין רברבין ממנו, דאתאחדו מסטרא דימינא. ועל דא כתיב מאת כפר וגו'.

דף רכ"ה ע"ב

רבי אבא, ורבי אחא, ורבי יוסי, הוו אזלי מטבריה לצפורי, עד דהוו אזלי, חמו ליה לרבי אלעזר דהנה אתי, ורבי חייא עמיה. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף בהדי שכינתא. אוריכו להו, עד דמטו לגביהו. פיון דמטו גביהו, אמר רבי אלעזר, כתיב (תהלים לה) עיני יי אל צדיקים ואזניו אל שועתם. האי קרא קשיא, מאי עיני יי אל צדיקים. אי בגין דאשגחותא דקודשא בריה הוא עליהו לאוטבא לון בהאי עלמא, הא חמינו, כמה זכאין אינון בהאי עלמא, ואפילו מזונא פעורבי ברא לא יכלין (דף רכ"ה ע"ב) לאדבקא, אי הכי מאי עיני יי אל צדיקים.

אלא רזא הכא, תא חזי, פל אינון ברין דעלמא, פלהו אשתמודעאן לעילא, בין לסטרא דא, ובין לסטרא דא. אינון דלסטרא דקדושה, אשתמודעאן לעילא לגביה, ואשגחותא דיליה תדיר עליהו. ואינון דלסטרא מסאבא, אשתמודעאן לגביה, ואשגחותא דיליה תדיר עליהו. ובאתר דשלטא ההיא אשגחותא דסטרא דקדושה, לא אשגח עליה סטרא אחרא, ולא יקרב לגביה לעלמין, ולא יכיל לדחייא ליה מאתריה, בכללא, בכל מה דאיהו עביד. ועל דא, עיני יי אל צדיקים וגו', בגין דא סטרא אחרא לא יכיל לשלטאה עליה. והשתא סייעתא דשמיא הכא, וכל אשגחותא טבא דלעילא הכא, וכל סטרא אחרא, וכל מלה בישא, לא יכיל לשלטאה עליכו.

אמר רבי אבא, הא אוליפנא דבכל אתר דסטרא דקדושה שריא עלוי, אפ על גב דקיימא בחושבנא, ברכתא לא אתמנע מתמן. אמר רבי אלעזר, ודאי הכי הוא. אמר ליה, הא ישראל אינון קדש, ואתיין מסטרא דקדש,

דְּכַתִּיב (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְי, וְכַתִּיב (ויקרא כ) וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, אָמַי כַּד עֲבַד דְּוֹד חוּשְׁבָנָא לְיִשְׂרָאֵל, הָוָה בְּהוֹן מוֹתָנָא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב כד) וַיִּתֵּן יְיָ דְבַר בְּיִשְׂרָאֵל מִן הַבֶּקֶר וְעַד עֵת מוֹעֵד.

אָמַר לִיה, בְּגִין דְּלֹא נָטַל מְנִייהו שְׁקָלִים, דְּאִיהוּ פּוֹרְקָנָא. דְּכַתִּיב, (שמות ל) וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לַיְי בַּפְּקוּד אֹתָם וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בַּפְּקוּד אֹתָם. בְּגִין דְּאֶצְטְרִיךְ קֹדֶשׁ, (דאיהו באתגליא) לְמִיָּהב פּוֹרְקָנָא דְּקֹדֶשׁ, וְהָיָא פּוֹרְקָנָא דְּקֹדֶשׁ לֹא אֶתְנַטִּיל מְנִייהו. תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל אִיהוּ קֹדֶשׁ, דְּקִימָא בְּלֹא חוּשְׁבָנָא, (דגרמייחו) וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ פּוֹרְקָנָא דְּיִתְנַטִּיל מְנִייהו, וְהָוָה פּוֹרְקָנָא קִימָא בְּחוּשְׁבָנָא, וְאִינוֹן לֹא קִימוּ בְּחוּשְׁבָנָא.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּקֹדֶשׁ אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה דְּכָל דְּרָגִין, מַה הָוָה קֹדֶשׁ אִיהוּ סְלִיק עַל כְּלָא, וְאִית לִיה לְבַר קֹדֶשׁ אַחְרָא לְתַתָּא דְּקִימָא תְּחוּתִיה, וְקִאִים בְּחוּשְׁבָנָא וּבְמִנְיָן. אוּף הָכִי יִשְׂרָאֵל אִינוֹן קֹדֶשׁ, דְּכַתִּיב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְי, וְאִינוֹן יְהִיב קֹדֶשׁ אַחְרָא, פּוֹרְקוֹ דְּלֵהוֹ, דְּקִימִי בְּחוּשְׁבָנָא, וְרְזָא דָּא, יִשְׂרָאֵל אִינוֹן אִילָנָא דְּקִימָא לְגוֹ, פּוֹרְקָנָא (נ"א קדש) אַחְרָא קִימָא לְבַר, וְסְלִיק לְחוּשְׁבָנָא, וְאִינוֹן דָּא עַל דָּא. אֲזֵלוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (הושע ב) וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמָּד וְלֹא יִסְפָּר וְגו'. מַהוּ כְּחֹל הַיָּם. תְּרִין גְּוֹנִין אִינוֹן הָכָא. חֲדָא כְּחֹל הַיָּם, בְּגִין דְּיִמָּא כַּד סְלִיקוּ גְלוֹי בְּזַעְפָּא וְרוּגְזָא, וְאִינוֹן גְּלוֹי סְלִיקוּן לְשִׁטְפָּא עֲלֵמָא, כַּד מְטָאן וְחִמָּאן חוּלָא דְּיִמָּא, מִיָּד אֶתְבְּרוּ וְתַבִּין לְאַחוּרָא, וְאֶשְׁתַּכְּכִי, וְלֹא יִכְלִין לְשִׁלְטָאָה וּלְשִׁטְפָּא עֲלֵמָא.

כְּגוּוֹנָא דָּא, יִשְׂרָאֵל אִינוֹן חוּלָא דְּיִמָּא, וְכַד שָׂאָר עַמִּין דְּאִינוֹן גְּלִי יִמָּא, מְאָרִי דְּרוּגְזָא, מְאָרִי דְּדִינִין קֶשֶׁן, בְּעָאן לְשִׁלְטָאָה וּלְשִׁטְפָּא עֲלֵמָא, חִמָּאן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל דְּאִינוֹן מִתְקַשְׁרָאן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַבִּין וְאֶתְבְּרוּ קְמִייהו, וְלֹא יִכְלִין לְשִׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא. גְּוֹוֹנָא אַחְרָא, בְּגִין דְּחוּלָא דְּיִמָּא לִית לִיה חוּשְׁבָנָא, וְלֹא קִימָא בְּחוּשְׁבָנָא, וְלֹא בְּמִדִּידוּ, דְּכַתִּיב אֲשֶׁר לֹא יִמָּד וְלֹא יִסְפָּר, אוּף הָכִי יִשְׂרָאֵל לִית לְהוּ חוּשְׁבָנָא, וְלֹא קִימִין בְּחוּשְׁבָנָא.

תָּא חֲזִי, אִית מְדִידוּ טְמִיר וְגִנְזוּ, וְאִית חוּשְׁבָן דְּקִימָא בְּגִנְזוּ טְמִיר וְגִנְזוּ, וְהֵאִי קִימָא בְּמִדִּידוּ, וְהֵאִי קִימָא בְּחוּשְׁבָן. וְדָא אִיהוּ רְזָא וְקִימָא דְּכִלָּא דְּלַעִילָא וְתַתָּא, בְּגִין דְּהָוָה מְדִידוּ לֹא אֶתְיִידַע לְעֵלְמִין, עַל מַה קִימָא רְזָא דְּהָוָה מְדִידוּ. וְעַל מַה קִימָא רְזָא דְּהָוָה חוּשְׁבָנָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא

דף רכ"ו ע"א

וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא לֹא קִימִין בְּחוּשְׁבָנָא, אֶלָּא בְּסִטְרָא דְּמַלְאָה אַחְרָא, וּפּוֹרְקָנָא אִיהוּ דְּקִימָא בְּחוּשְׁבָנָא. וּבְגִין כַּד יִשְׂרָאֵל כַּד עָאֲלִין (דף רכ"ו ע"א) בְּחוּשְׁבָנָא נָטְלִי מְנִייהו פּוֹרְקָנָא כְּמַה דְּאֶתְמַר. וְעַל דָּא בְּיוֹמוֹי דְּדוּד, כַּד עֲבַד חוּשְׁבָנָא

בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא נָטִיל מִנְהוֹן פּוֹרְקָנָא, הָוּה רוֹגְזָא, וְאִתְאַבְּיֵדוּ מִיִּשְׂרָאֵל כַּמָּה
חִילּוֹ וְכַמָּה מִשְׂרִיָּן.

וּבְגִין כֶּד פְּתִיב בְּעוֹבְדָא דְמִשְׁכְּנָא, וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה וְגו', וְכֹל הָעוֹבֵר עַל
הַפְּקָדִים. וְכֹלֹא אֶתְקַדְּשׁ לְעִבְיֵדֵת מִשְׁכְּנָא, וְהָא אוּקְמוּהּ כְּפָרִין חוֹשְׁבָנָא
חֲדָא. שְׁקָלִים חוֹשְׁבָנָא חֲדָא. בְּגִין דְּאִית עֲלָאִין דְּסַלְקוֹן לְחוֹשְׁבָנָא עֲלָאָה,
וְאִית אַחֲרָנִין דְּסַלְקוֹן לְחוֹשְׁבָנָא אַחֲרָא. דָּא עֲלָאָה וְדָא תַתְּאָה. וּבְגִין כֶּד
פְּתִיב וַיְהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לְצַקֵּת אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְגו'. אֲלִין אֲדָנִים הָא
אוּקְמוּהּ.

תּו פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמֹה אִם יֵי לֹא יִבְנֶה בַּיִת וְגו',
הָא קָרָא שְׁלֹמֹה מִלְכָּא אָמַר לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְהוּה בְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא וְשָׂאֲרֵי
לְמַבְנֵי, וְהוּה חָמֵי דְעוֹבְדָא אֶתְתַּקְּנַת בִּידְיָהוּ, וְהוּה מִתְבְּנֵי מִגְרָמִיָּה, כְּדִין
שָׂאֲרֵי וְאָמַר אִם יֵי לֹא יִבְנֶה בַּיִת וְגו', הֵינּוּ רָזָא דְכְּתִיב בְּרָאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרָא וְאֶתְקִין לְהָא עֲלָמָא, בְּכֹל מָה
דְּאַצְטְרִיךְ, דְּאִיהוּ בַּיִת.

שׁוּא עֲמְלוּ בּוֹנֵי בּוּ, אֲלִין רָזָא דְאִינוּן נְהָרִין, (נ"א נחלין) דְנִפְקִין וְעָאֲלִין בְּלָהוּ
בְּגוּ הָא בַּיִת, לְאֶתְקָנָא לִיה בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִיךְ. וְאָף עַל גַּב דְכִלְהוּ קָא
אֶתְיִין לְאֶתְקָנָא לְמַעַבְדַּ תְּקוּנִיָּה, וְדָאִי אִם יֵי, דְאִיהוּ רָזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה,
דְּאֶתְקִין (ס"א ביתיה לא אתקין) וְעִבִיד בַּיִתָּא כְּדָקָא יָאוּת, אִינוּן בּוֹנֵין לְמַגְנָא
אִינוּן, אֲלָא מָה דְאִיהוּ עִבִיד וְאֶתְקִין. אִם יֵי לֹא יִשְׁמַר עִיר, כַּמָּה דְכְּתִיב
(דברים יא) תַּמִּיד עֵינֵי יֵי אֶלְהִיךָ בְּהַ מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה
וְאוּקְמוּהּ. וּבְאִשְׁחֻחֻתָא דָּא, אִיְהִי נְטִירָא בְּכֹל סְטָרִין.

וְאָף עַל גַּב דְכְּתִיב, (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמֹה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכִלְהוּ נְטִירֵי לָהּ. מָאִי טַעְמָא נְטִירֵי לָהּ. בְּגִין דְכְּתִיב
מִפְּחַד בְּלִילוֹת, דָּא פְּחֻדָּא דְגִיְהֵנְס, דְּקָאִים לְקַבְּלָהּ, בְּגִין לְדַחֲיָא לָהּ, וּבְגִין
דָּא כִלְהוּ סַחְרִין לָהּ. (נדפס רס"ח ע"ב)

וְאָף עַל גַּב דְכִלְהוּ קִיִּימֵי בְּנֵהִירוּ דְמַחְשָׁבָה דְלֹא אֶתְיִידַע. וְכִדִּין, הָאִי נְהִירוּ
דְמַחְשָׁבָה דְלֹא אֶתְיִידַע, בְּטַשׁ בְּנֵהִירוּ דְפְרִיסָא וְנְהָרִין כְּחֲדָא וְאֶתְעַבְּיֵדוּ
(רס"ט ע"א) תַּשְׁעֵה הֵיכָלִין.

וְהֵיכָלִין לָאוּ אִינוּן נְהוֹרִין, וְלָאוּ אִינוּן רוּחִין, וְלָאוּ אִינוּן נְשִׁמְתִין, וְלֹא אִית
מָאן דְקִיִּימָא בְּהוּ. רְעוּתָא דְכֹל תַּשְׁעֵה נְהוֹרִין דְקִיִּימֵי כִלְהוּ בְּמַחְשָׁבָה,
דְּאִיְהִי חַד מְנִיִּיְהוּ בְּחוֹשְׁבָנָא, דְכִלְהוּ לְמַרְדֵּף אֲבַתְרִיָּהוּ, בְּשַׁעֲתָא דְקִיִּימֵי
בְּמַחְשָׁבָה. וְלֹא מִתְדַבְּקוּ, וְלֹא אֶתְיִידַעוּ, אֲלִין לֹא קִיִּימֵי, לֹא בְּרְעוּתָא, וְלֹא
בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. תַּפְסִין בְּהַ וְלֹא תַפְסִין. בְּאֲלִין קִיִּימִין כֹּל רְזִי מְהִימְנוּתָא,
וְכֹל אִינוּן נְהוֹרִין מְרָזָא דְמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. דְלִתְתָּא כִלְהוּ אֶקְרוּן אִין סוּף. עַד
הֲכָא מְטוּן נְהוֹרִין וְלֹא מְטוּן, וְלֹא אֶתְיִידַעוּ. לָאוּ הֲכָא מַחְשָׁבָה וְלָאוּ
רְעוּתָא.

כִּד נְהִיר מַחְשְׁבָה, וְלֹא אֶתְיִידַע מִמָּה נְהִיר כְּדִין אֶתְלַבֵּשׁ וְאַסְתִּים גּוֹ בִינָה, וְנְהִיר (מֵאָף) לְמָה דְנְהִיר, וְעֵאֵיל דָּא בְדָא, עַד דְּאֶתְכְּלִילוּ כְּלָהוּ כְּחֵדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְרָזָא דְקַרְבְּנָא, כִּד סְלִיק כְּלָא, אֶתְקַשֵּׁר דָּא בְדָא, וְנְהִיר דָּא בְדָא, כְּדִין קַיִימִין כְּלָהוּ בְסִלִיקוּ, וּמַחְשְׁבָה אֶתְעֵטֵר בְּאִין סוּף, הֵהוּא נְהִירוּ דְנְהִיר מְנִיה מַחְשְׁבָה עֲלָא, אֶקְרִי אִין סוּף. (ע"כ)

כִּין דְאֶנְהִיר וְאֶתְפְּשֵׁטוּ מְנִיה חִילִין, הֵהִיא מַחְשְׁבָה אֶסְתִּים וְאַגְנִיזוּ וְלֹא יָדִיעַ, וּמִתְמֹן אֶתְפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּתָא לְכָל סְטְרִין, וְאֶתְפְּשֵׁט מְנִיה חַד פְּשִׁיטוּ, דְאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא עֲלָא.

דף רכ"ו ע"ב

וְדָא קַיִימָא (לִי"א ע"א) בְּשִׁאֲלָתָא, וְאִיהוּ מְאָמֵר עֲלָא, וְאוּקְמוּהָ דְאֶקְרִי מִי"י. דְכְּתִיב, (וישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהִים. שִׁאֲלָתָא הֵהוּא דְבְרָא אֱלֹהִים. לְבַתֵּר אֶתְפְּשֵׁט וְאֶתְעֵבִיד יָם, (נ"ו ע"א) סוּפָא דְכָל דְרָגִין, דְאִיהוּ לְתַתָּא. וּמִתְמֹן שְׂאֵרֵי לְמַבְנֵי לְתַתָּא. וְכֹלָא עֵבִיד בְּהֵהוּא גְוֹנָא מִמֶּשׁ (דף רכ"ו ע"ב) דְלַעֲיֵלָא דָּא, לְקַבֵּל דָּא. וְדָא כְּגֹוֹנָא דְדָא. וּבְגִין כֵּן, נְטִירוּ דְכֹלָא מְעִילָא וְתַתָּא.

וְהָא פְּשִׁיטוּ, דְמַחְשְׁבָה אִיהוּ, דְאִיהוּ עֲלָמָא עֲלָא. וְדָא אִיהוּ אִם יִי לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא שְׁקַד שׁוּמֵר, דְאִיהוּ שׁוּמֵר יִשְׂרָאֵל. (נ"א שקד שומר ההוא דכתיב ביה (משלי כז) ושומר אדוניו יכובד) דְלָאוּ בִיה קַיִימָא נְטִירוּ, אֶלָּא בְעֲלָמָא עֲלָא.

תָּא חֲזִי, תְכַלָּא דְמִשְׁכְּנָא, כְּלָא קַיִימָא בְרָזָא עֲלָא, וְאוּקְמוּהָ. תְכַלָּת וְאַרְגָּמֹן חַד, לְאֶתְקַשְׁרָא בְּחַד. וְהָא אֶתְמַר בְּרָזָא דְכְּתִיב, (דברים ד) כִּי יִי אֶלְהִיךָ אִשׁ אֶכְלָה הוּא. וְהָא אֶתְמַר דְאִית אֶשָּׁא אֶכְלָא אֶשָּׁא, וְאֶכִּיל לִיה וְשָׂצִי לִיה. בְּגִין דְאִית אֶשָּׁא תְקִיפָא מֵאֶשָּׁא. (מאן דבעי למנדע חכמתא ביחודא קדישא וכו'. מכאן עד דקיימא עליה בפרשת בראשית דף נ"א ע"ש. ואלו החילופים מצאנו בין הכתוב כאן לבין הכתוב שם. שורה א' במקום גסה מצאנו אחרא. בשורה ב' דאתאחיד ביה. בשורה ג' לאדלקא ולאתאחדא ביה. בשורה ד' שצצי ליה ואכיל ליה. בשורה ה' על נהורא חוורא שרייא לעילא נהורא סתימא דאקיף ליה רזא עילאה הכא וכלא תשכח. בשורה ו' לייג כלא אתחבר. בשורה ז' לייג ביה לתתא. בשורה ח' דסליק. בשורה ט' ואיהו. בשורה י' דאיהו דליק. שורה י"א וכלא אתקשר. שורה י"ב על תרבין. שורה י"ג וכלהו קיימי תי"ח. שורה ט"ו מלה אחרא לתתא. שורה י"ז ולית לך. (וכבר נתקן הכל בנוסחא אמיתית. הרש"ב)). (שמות לח) וְאֶת הָאֶלֶף וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֶשֶׂה וְוִים לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רֵאשִׁיהֶם וְגו'. תָּא חֲזִי, אֶלְיִפְנָא דְאִינוּן תְּקִלִין אֲנָשִׁי לֹון מְשָׁה, וְלֹא יָדַע מַה דְּאֶתְעֵבִיד מְנִייהוּ, עַד דְּנִפְקַן קָלָא וְאֶמַר, וְאֶת הָאֶלֶף וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֶשֶׂה וְוִים לְעַמּוּדִים.

רְבִי חֲזַקְיָה פְּתַח וְאֶמַר, (שיר השירים א) עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ נְרָדִי נִתַּן רִיחוֹ. הָאִי קָרָא אֶתְמַר, אֶבֶל עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כִּד יְהִב אֶזְרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאֶתָּא לְסִינֵי. וְכִמָּה רְתִיכִין הוּוּ עֲמִייה, כְּלָהוּ רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְכָל קְדִישִׁין עֲלָאִין, דְּקְדוּשָׁה דְאֶזְרִייתָא, כְּלָהוּ הוּוּ תְמֹן,

וְאוֹרֵייתָא אַתְיִיהִיבַת בְּלֶהֱטֵי אֶשָׁא, וְכֹלָא בְּסִטְרָא דְאֶשָׁא, וְכִתְיבָא בְּאֶשָׁא חִוּרָא, עַל גְּבִי אֶשָׁא אוֹכְמָא. וְאַתְנוּן הוּוּ פְּרַחִין וְסִלְקִין בְּאוּרָא.

וְאַתְ קַדְמָאָה דְאוֹרֵייתָא, אַתְפְּלִיג לְשִׁבְעַ מְאָה וְשִׁבְעִים וְחֻמְשָׁה לְכָל סֵטֶר, וְכִלְהוּ אַתְחִזוּן בְּאוּרָא דְרַקִיעָא בְּאַת וי, וי לְסִטְרָא דְא, וי לְסִטְרָא דְא. וְכֹן לְכָל סֵטֶרִין.

וְאַלִין ווִין הוּוּ קִיִּימִין עַל עֲמוּדִין, וְאַיִנוּן עֲמוּדִין הוּוּ קִיִּימִין עַל נִיסָא, וְכִלְהוּ ווִין עֲלִיִּיהוּ. בְּגִין דְרָזָא דְאוֹרֵייתָא עַל ויִו קִיִּימָא. וְאַיִנוּן ווִין דְאַיִנוּן רָזָא (בראשית נ"ב) דְמַהִימְנוּתָא דְאוֹרֵייתָא, כְּלָהוּ עַל אִינוּן עֲמוּדִים קִיִּימִין, דְאַיִנוּן רָזִין דְנִפְקִין בְּהוּ נְבִיאִים, רָזָא דְלָהוּן בְּכָל סֵטֶר. וְעַל אִינוּן קִיִּימִין, קִיִּימִין אִינוּן ווִין.

וְעֵלְמָא, אִיהוּ רָזָא דְקוֹל דְאַשְׁתַּמַּע, וְאַיִהוּ רָזָא דְקִיִּימָא בִּיה אורֵייתָא, בְּגִין דְאוֹרֵייתָא נְפָקָא מִהֵהוּא קָלָא פְּנִימָאָה, דְאַקְרִי קוֹל גְּדוֹל. וְדָא קוֹל גְּדוֹל אִיהוּ רָזָא דְאוֹרֵייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (דברים ה) קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף.

תָּא חֲזִי, הַאי קוֹל גְּדוֹל, אִיהוּ עֲקָרָא דְכֹלָא, וְרָזָא דְשָׁמָא קַדִּישָׁא עֵלְמָא, וְעַל דָּא אוֹקְמוּהָ, דְאַסִּיר לִיה לְבַר נֶשׁ לְאַקְדָּמָא שְׁלָמָא לְחַבְרִיהָ, עַד לָא יִצְלִי צְלוּתִיהָ. וְרָזָא דָּא אוֹקְמוּהָ, דְכְּתִיב, (משלי כז) מְבַרְךְ (קפ"ב ע"א) רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְרַת שְׁכָם קְלָלָה תַּחֲשֹׁב לוֹ. וְלֹאֵו אִיהוּ אָסוּר, עַד דְמְבַרְךְ לִיה בְּרָזָא דְקוֹל גְּדוֹל, דְאַיִהוּ עֲקָרָא דְשָׁמָא קַדִּישָׁא.

דף רכ"ז ע"א

וְעַל דָּא, רָזָא דְאוֹרֵייתָא נְפָקָא מִהֵהוּא קוֹל גְּדוֹל, וְדָא אִיהוּ מְלָךְ. בְּמִסְבוּ : דָּא מְעַמְד הַר סִינִי, וְאוֹקְמוּהָ נְרָדִי נְתָן (דף רכ"ז ע"א) רִיחוּ, דָּא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְאַמְרוּ יִשְׂרָאֵל, (שמות כד) כָּל אֲשֶׁר דְבַר יְיָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. שְׁהַמְלָךְ : דָּא אִיהוּ מְלָךְ עֵלְמָא, וְאוֹקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כִּד קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיִּיתִי טוֹפְנָא עַל עֵלְמָא, בְּגִין לְחַבְלָא כֹּלָא, אָמַר לִיה קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח, בְּעֵי לָךְ (ס"א לאסתתרא) לְאַסְתַּמְרָא, וְלֹא תַחֲזִי גְרַמְךָ קַמִּיהָ דְמַחְבְּלָא, דְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵךְ, בְּגִין דְלֹא הָוָה מֵאן דְיִגְוִין עֲלוּי. כִּיִּין דְאַתְקָרִיב קְרַבְנָא, דְקָרִיב נַח, כְּדִין אַתְבָּסָם עֵלְמָא, וְלֹא אַתְבָּסָם כּוּלִי הַאי עַד דְקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינִי. כִּיִּין דְקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינִי, כְּדִין אַתְבָּסָם עֵלְמָא, וּמַחְבְּלָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּעֵלְמָא.

וּבְעָא קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵהוּא זְמַנָּא, לְאַעְבְּרָא הֵהוּא מַחְבְּלָא מְעֵלְמָא, (וכד) בַּר דְיִשְׂרָאֵל סְרַחוּ בְּהֵהוּא זְמַנָּא, לְיוֹמִין זְעִירִין, וְעַבְדוּ יַת עֵגְלָא. וְכִדִּין מַה כְּתִיב, (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהַר חוֹרֵב. וְעַדִּים הָוָה רָזִין דְשָׁמָא (בראשית נ"ב ע"ב) קַדִּישָׁא, דְאַעֲטֶר לוֹן קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְנַטְל

מַנְיִיחוּ, כְּדִין שְׁלֵטָא מְחַבְּלָא עַל עֲלָמָא, וְאַהֲדָר כְּמַלְקָדְמִין, כְּהֵוּא זְמַנָּא
דְּשְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא, וְעֵבִיד דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּיוֹמוֹי דְּטוֹפְנָא, מֵאֵן יְהִיב תַּמּוֹן מְחַבְּלָא, דְּהָא מִיָּא הוּוּ
דְּאַתְגַּבְּרוּ, תָּא חֲזִי, לִית לָךְ דִּינָא בְּעֲלָמָא, אוּ כְּד אֲתַמְחִי עֲלָמָא בְּדִינָא, דְּלֵא
אֲשַׁתְּכַח (קצ"ו ע"א) הֵוּא מְחַבְּלָא בִּינְיִיחוּ, דְּאֲזִיל בְּגוּ אֵינוֹן דִּינִין דְּאַתְעֵבִידוּ
בְּעֲלָמָא. אוּף הָכָא, טוֹפְנָא הָוָה, וּמְחַבְּלָא אֲזִיל בְּגוּ טוֹפְנָא, וְאַיְהוּ אֲקָרִי
הָכִי. וְעַל דָּא אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָנַח, לְטַמְרָא גְרַמִּיָּה, וְלֵא יִתְחַזֵּי
בְּעֲלָמָא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֵא אֲתֵיִשֵּׁב עֲלָמָא וְלֵא נִפְקַת אַרְעָא מִזוּהֶמָּא וְכוּ'.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֵא אֲתֵיִשֵּׁב עֲלָמָא וְלֵא נִפְקַת אַרְעָא וּמִזוּהֶמָּא וְכוּ'. עַד כְּד
יִשְׂרָאֵל עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּפִרְשֵׁת נַח דְּף ס"ג ב' וְס"ד א' וְב' וְאֵלו
הַחִילוּפִים מִצְאֵנוּ בִּין הַכְּתוּב כֹּאן לְבִין הַכְּתוּב שֶׁם. דְּף ס"ג ב' שׁוֹרָה כ"ד.
לְתַתָּא וְאַיְהוּ אֲמַשִּׁיךְ לִיה לְעֲלָמָא לְבַתֵּר דְּכְתִיב וַיִּשֶׁת מִן הַיָּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל
וְהָא אֲתַמְר. שׁוֹרָה כ"ח עֲלָמָא צ"ל עַל מִיָּא. שׁוֹרָה ל"א אָמַר לָן. שׁוֹרָה ל"ז
צ"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שׁוֹרָה ח' וְרָזָא חֲדָא. שׁוֹרָה י"ג בְּדִיוקְנָא דְּשִׁיפִי. שׁוֹרָה
י"ד נְמִי אִיְהוּ. שׁוֹרָה כ"ו דְּלְתַתָּא. שׁוֹרָה ה' דְּעֲלָמָא וּבְעוּד דְּאַיְהוּ בְּלַחוּדוּי
עִם מְלָכָא שְׂאִיל לִיה כָּל צָרְכוּי וְיְהִיב לִיה. (וּכְבַר נִתְקוּן הַכֵּל בְּנוֹסחָא אֲמִיתִית - הַרש"ב)

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֵת הָאֶלְף וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֶשֶׂה
וָוִים לְעַמּוּדִים. אָמַאי וָוִים. אֶלָּא כְּמִין וָוִי הוּוּ, וְרִישֵׁיהוֹן חֲפָא בְּדַהֲבָא.
אֵינוֹן דְּכֶסֶף, וְרִישֵׁיהוֹן מְחַפּוֹן בְּדַהֲבָא, בְּגִין דְּכָל וָוִי בְּסִטְרָא דְּרַחֲמֵי קָא
אַתְנָא, וְכִלְהוּ הוּוּ אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן לְעִילָא בְּחוּשְׁבָּנָא. וּבְגִין דְּאַתּוּ מְסִטְרָא
דְּרַחֲמֵי, הוּוּ אֲקָרוֹן וָוִים. וְכָל שְׂאֵר תַּלְיִין בְּהוּ. וְלִית וָוִי אֶלָּא דְּהָבָא וְכֶסֶף
כְּחֲדָא. וּבְגִין כְּד, כָּל אֵינוֹן אֲקָרוֹן, וְוִי דְּאֵינוֹן עַמּוּדִים. מֵאֵן עַמּוּדִים. כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר וְהַעַמּוּדִים שְׁנַיִם וְגו'. בְּגִין דְּהָא אֵלִין לְבַר מְגוּפָא, לְתַתָּא הוּוּ
קִיִּמִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֵא יְדַעְנָא אִי דָּא עֵבִידְתָּא דְּקֻדְשׁ, אוּ חוּל. בְּגִין דְּכְתִיב
וְאֵת הָאֶלְף, דְּהָא כְּתִיב הָכָא הָאֶלְף, וְכְתִיב הָתֵם (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) הָאֶלְף לָךְ
שְׁלֹמֹה, מַה לְהֵלֵן הָאֶלְף חוּל, אוּף הָכָא הָאֶלְף חוּל.

אָמַר לִיה, לֵאוּ הָכִי, דְּאַי הוּא הָוָה חוּל, לֵא יִתְעֵבִיד מְנִיִּיחוּ וָוִים. וְתוּ, דְּהָא
תַּמּוֹן כְּתִיב הָאֶלְף וְלֵא יִתִּיר, וְהָכָא כְּתִיב הָאֶלְף וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת וְחֲמִשָּׁה
וְשִׁבְעִים. הָאֶלְף דְּהָתֵם אֵינוֹן חוּל, דְּכְתִיב הָאֶלְף לָךְ שְׁלֹמֹה. וְדָא אִיְהוּ חוּל,
בְּגִין דְּכָל חוּל לֵאוּ אִיְהוּ בְּסִטְרָא דְּקְדוּשָׁה כְּלָל. חוּל אִיְהוּ מְסִטְרָא אַחְרָא
מְסִאֲבָא. וְעַל דָּא הַבְּדֵלָה בִּין קֻדְשׁ לְחוּל, בְּגִין דְּבְעִינָן לְאַפְרָשָׁא בִּין קֻדְשׁ
לְחוּל. וְרָזָא דְּקָרָא הָכִי הוּא, (וַיִּקְרָא ו) וְלַהֲבַדִּיל בִּין הַקֻּדְשׁ וּבִין הַחוּל וּבִין
הַטְּמֵא וּבִין הַטְּהוֹר.

וְעַם כָּל דָּא אָף עַל גַּב דְּפָרִישׁוּ אֵית לְקַדְשׁ מִן הַחֹל, חוֹלְקָא חֲדָא אֵית לִיהּ
בְּקִדּוּשָׁה (דף רכ"ז ע"ב) מְסֻטְרָא דְשִׁמְאַלָּא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב הָאֱלֹף לָךְ שְׁלֵמָה,
דְּאִינוּן אֱלֹף יוֹמֵי הַחֹל. וְאִינוּן יוֹמֵי דְגְלוּתָא. כְּמָה דְאֵית אֱלֹף יוֹמֵי
דְּקִדּוּשָׁה, הֲכִי נְמִי אֱלֹף יוֹמֵי לְסֻטְרָא אַחֲרָא.

וְעַל דָּא אַתְעָרוּ חֲבַרְיָא, אִינוּן יוֹמֵי דְגְלוּתָא, אֱלֹף שְׁנֵי הוּוּ. וְעַל דָּא, אֵית
אֱלֹף וְאֵית אֱלֹף, וְאִינוּן אֱלֹף שְׁנֵי דְגְלוּתָא, אָף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל יְהוּן בְּגְלוּתָא,
וְיִתְמַשְׁכוּן יְתִיר, בְּהִנֵּי אֱלֹף שְׁנֵי יִתְמַשְׁכוּן, דְּאִינוּן אֱלֹף יוֹמֵי דְקֶאֱמָרָן.
וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ, כָּל שְׁלֵמָה דְאֵית בְּשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ, בְּרַ מְהֵאֵי דְאִיהוּ
חֹל. הָאֱלֹף דְּהֲכָא, קִדְשׁ אִיהוּ, וְכָל עוֹבְדוֹי קִדְשׁ, וְעַל דָּא עָשָׂה וְוִים
לְעַמּוּדִים.

תָּא חֲזִי, הָא אֲמָרָן כָּל ו' בְּרִזָּא דְרַחֲמֵי אִיהוּ, וְכָל אֲתֵר דְאֵתִי ו' בְּשִׁמְא
קִדְשָׁא, רַחֲמֵי אִיהוּ. (נדפס נח ס"ד ע"ב) כְּגוֹן (בראשית יט) וַיְיָ הַמְטִיר עַל סְדוֹם.
(בראשית יג) וַיְיָ אֲמַר אֶל אַבְרָם. רַחֲמֵי וְדִינָא כְּחֲדָא. דְּמֵאֵי שְׁנָא בְּטוֹפְנָא,
דְּכְתִיב אֱלֹהִים בְּכָל אֲתֵר, אֲמֵאֵי לָא כְּתִיב וַיְיָ. אֱלָא תְּנִינָן, בְּכָל אֲתֵר
דְּכְתִיב וַיְיָ, הוּא וּבֵית דִּינוּ. אֱלֹהִים סְתָם, דִּינָא בְּלַחוּדוּי.

אֱלָא בְּסְדוֹם, אַתְעָבִיד דִּינָא, וְלָא לְשִׁיזָּאָה עֲלֵמָא. וּבְגִין כְּדָ אַתְעָרְב אִיהוּ
בְּהִדֵי דִינָא. אֲבָל בְּטוֹפְנָא, כָּל עֲלֵמָא שְׂצִי, וְכָל אִינוּן דְאֵשְׁתַּכְחוּ בְּעֲלֵמָא.
וְאֵי תִימָא, דְּהָא נַח וְדַעֲמִיָּה אֲשִׁתְּזִיבוּ. הָא סְתִים מְעִינָא הֲוָה, דְּלָא אַתְחֲזִי.
וְעַל דָּא כָּל מַה דְאֵשְׁתַּכַּח בְּעֲלֵמָא שְׂצִי לִיהּ.

וְעַל דָּא וַיְיָ בְּאַתְגְּלִיָּא, וְלָא שְׂצִי כְּלָא. אֱלֹהִים סְתִים, וּבְעֵי לְאֵסְתַּמְרָא,
דְּהָא כְּלָא שְׂצִי. וְעַל דָּא אֱלֹהִים בְּלַחוּדוּי הֲוָה, וְרִזָּא דָּא (תהלים כט) יְיָ לְמַבּוּל
יֵשֵׁב. מַהוּ יֵשֵׁב. אֲלֵמָלָא קָרָא כְּתִיב, לָא יִכְלִינָן לְמִימַר. יֵשֵׁב יֵשֵׁב בְּלַחוּדוּי,
דְּלָא אֲתָא עִם דִּינָא. כְּתִיב הֲכָא יֵשֵׁב, וְכְתִיב הֲתָם (ויקרא יג) בְּדָד יֵשֵׁב
בְּלַחוּדוּי.

וְרִזָּא אוֹלִיפְנָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְתִים וְגִלְגָּא. גִּלְגָּא הוּא בֵּי דִינָא לְתַתָּא.
סְתִים הוּא אֲתֵר דְּכָל בְּרַכָּאן נְפָקִי מִתַּמָּן, בְּגִין כְּדָ, כָּל מְלוּי דְּבֵר נֵשׁ דְּאִינוּן
בְּסְתִימוּ, בְּרַכָּאן שְׂרִינָן עָלֵיהּ וְכָל דְּאִינוּן בְּאַתְגְּלִיָּא, הֵהוּא אֲתֵר דְּבֵי דִינָא
שְׂרִיָּא עֲלוּי, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתֵר בְּאַתְגְּלִיָּא. וְכָלָא אִיהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה, כְּגוֹנוֹנָא
דְּלְעִילָא. (ע"כ) (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ, בְּהֵהוּא חֲבַרוּתָא וְתַפְנוּקָא דְעֵדוֹן
עֲלָאָה, (הא אוקמוה דהא) בְּהֵהוּא שְׁבִיל דְּסְתִים וְגִנְזוּ וְלָא אַתְיִידַע, וְאַתְמַלְגָּא
מְנִיָּה, וְנִפְקִין בְּנַחֲלִין יְדִיעָאן. (ויקרא ס"א ע"א) נְרַדִּי נְתַן רִיחוֹ, דָּא יִם בְּתַרְאָה,
דְּבָרָא עֲלֵמָא תַתְאָה, כְּגוֹנוֹנָא דְלְעִילָא, וְסִלִּיק רִיחָא טְבָא עֲלָאָה, לְשִׁלְטָאָה
וְלְמַעַבְד, וְיִכִּיל וְשִׁלִּיט וְנִהִיר בְּנִהוּרָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְהֵאֵי נְרַדָּא סִלְקָא רִיחָא לְעִילָא, כְּדִין חֲבִיבוּתָא
אַתְקַשְׂרַת, וְסִלְקָא הֵאֵי נְרַדָּא לְאַתְאֲחֲדָא לְעִילָא. וְכִלְהוּ רְתִיכִין קִדְשִׁין,
כְּלְהוּ סִלְקִין רִיחִין לְאַתְעֻטְרָא לְגַבֵּי דְלְעִילָא. אִינוּן רְתִיכִין כְּלְהוּ אֲקָרוּן
עֲלָמוֹת שִׁיר, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (תהלים מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר, וְהָא אוֹקְמוּהָ. מֵאֵי

עֲלָמוֹת שִׁיר. אֶלָּא כַּמָּה דְאֵת אָמֵר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. מֵאֵי וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. כַּמָּה דְאֵת אָמֵר (אֵיב כה) הֵישׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדֵיו. וּבְגִין דְּלִית לְהוּ חוּשְׁבָנָא כְּתִיב וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. (שְׁמוֹת לח) וְוִים לְעַמּוּדִים, כְּלָהוּ דְּכוּרִין. כָּל אֵינוֹן דְּסִלְקִין בְּרַבּוּ מְשִׁח לְעֵילָא, כְּלָהוּ קִיִּימִין בְּרָזָא דְּדְכוּרִין, וְלֹא אֶקְרִי דְּכֵר אֶלָּא ו', רָזָא דְּשִׁמְיָא, דְּאֵינוֹן דְּכוּרִין. וְכָל אֵינוֹן דְּלִתְתָּא, אֶקְרוּן נוֹקְבִי. וּבְגִין כֶּדְּ כָּל אֵינוֹן דְּאֵתִיִּין מִסְטָרָא דְּשִׁמְיָא לָא, מִסְטָרָא דְּנוֹקְבָא, אֵתְמָנָן עַל הַשִּׁיר, וְאֶמְרִי שִׁירְתָּא תְּדִיר. וְעַל דָּא כְּתִיב, עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. וְכִלְהוּ נִפְקוּ בְּרָזָא דְּה'. ה' אֶפִּיקַת כַּמָּה חִילִין לְזַנְיָהוּ בְּרָזָא דְּו'. ו', דָּא רָזָא דְּדְכוּרָא דְּקִיִּימָא לְמִיָּהב מְזוּנָא לְנוֹקְבָא.

דף רכ"ח ע"א

וּבְגִין כֶּדְּ, כָּל אֵינוֹן וְוִין עֶבֶד בְּצִלְאֵל, לְמִיָּהב לוֹן לְאֶשְׂרָאָה עַל נוֹקְבִי. וְנִפְקִי מְרָזָא דְּאֶלְף, דְּאֵיהוּ חוּשְׁבָּן שְׁלִים. וְשִׁבְעַ מְאוֹת, דְּאֵיהוּ רָזָא שְׁלִים. וְחִמְשָׁה הָכִי נְמִי. וְשִׁבְעִים כְּלָא רָזָא חֲדָא. וְעַל דָּא, מְרָזָא דְּנָא, וְחוּשְׁבָּן דָּא, עֲשָׂה וְוִים. וְכִלְהוּ בְּרָזָא דְּו', וּבְדִיוֹקְנָא דְּו' אֵתְעֵבִידוּ, וְכִלְא בְּרָזָא עֲלָאָה, וּבְחוּשְׁבָּנָא נְטִלִי. (דף רכ"ח ע"א) (שְׁמוֹת לח) וְנִחְשָׁת הַתְּנוּפָה שְׁבְעִים כְּפָר, אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל דָּא נִחְתָּא לְתַתָּא, בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה דְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא. כְּגוּוֹנָא דָּא עֶבֶד (דְּנִיאל ג) נְבוּכַדְנֶצַּר הֶרְשַׁע הָהוּא צִלְמָא דְּאֵתְקִין. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, אֵיהוּ לָא עֶבֶיד הָכִי, אָבֵל בְּחִלְמִיָּה חֲמָא הָכִי, דְּהָא בְּחִלְמִיָּה חֲמָא, (דְּנִיאל ב) רִישָׁא דֵי דְּהָבָא, וְלִבְתֵּר כְּסָפָא, וְלִבְתֵּר נְחֹשָׁא. וְאֵי תִימָא פְּרָזְלָא וְחֲסָפָא אֶמְאֵי לָאו הָכִי. בְּגִין דְּלָאוּ אֵינוֹן כְּדָאי לְאֶעְלָא לְקוּדְשָׁא, וְאֶלִין תְּלַתָּא אַחְרָנִין עָאלוּ.

וְרָזָא דִּילִיָּה דְּמִשְׁכָּנָא, בְּתַלְתַּ תְּלַת בְּאֶלִין מִתְּכוּ. וּבְשִׁאָרָא אַרְבַּע, כְּגוּן תְּכַלַּת וְאַרְגָּמֹן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ. וּכְגוּן אַרְבַּעָה טוּרֵי אָבֹן.

אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, מְנַהוֹן בְּתַלְתַּ. מְנַהוֹן בְּד'. מְנַהוֹן בְּתַרִין. מְנַהוֹן בְּחַד. אָבֵל כָּל סְדָרָא וְסְדָרָא לָאו אֵיהוּ אֶלָּא בְּתַלְתַּ. (וּיִצְא קִיִּיט ע"א) תְּלַת סְדָרִין אֵינוֹן דְּמִתְפָּרְשִׁין לְכָל סֵטֵר, לְאַרְבַּע סֵטְרֵי עֲלָמָא, וְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא דְּאֵיהוּ לְכָל סֵטֵר, תְּלַת סְדָרִין אֵינוֹן. וְאִוְקִימָנָא.

סְדָרָא קְדָמָאָה דְּלִסְטֵר מְזָרַח, תְּלַת סְדָרִין אֵינוֹן וְאֵינוֹן תְּשַׁעָה סְדָרִין, בְּגִין דְּכָל סְדָרָא מֵאֵינוֹן ג', אֵית לִיָּה תְּלַת סְדָרִין, וְאֵשְׁתַּכְּחוּ דְּאֵינוֹן תְּשַׁעָה. וְכַמָּה אֶלְף וְרַבְבּוֹן תְּחוּתִיָּהוּ. וְהִנֵּי סְדָרִין תְּשַׁעָה, כְּלָהוּ מִתְנַהֲגִי בְּאֵתְוֹן רְשִׁימוֹ. וְכָל סְדָרָא אֶסְתַּכִּי לְאֵינוֹן אֵתְוֹן רְשִׁימוֹ, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְכוּ לְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא, וְכִלְהוּ נְטִלִי בְּאֵתְוֹן רְשִׁימוֹ. וְאֶלִין עֲלָאי מֵאֶלִין, וְקִיִּימוֹ אֶלִין עַל אֶלִין. (נ"א ומתחברן כולהו ואמרי שירתא)

וְכַד אֵינוֹן אֵתְוֹן פְּרַחִין, גּוֹ אֶוִירָא דְּרוּחָא, הָהוּא דְּמִמְנָא עַל כְּלָא, כְּדִין כְּלָהוּ נְטִלִי, (נ"א ושירתא אתבסם) וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְחַד אֵת בְּטַשׁ מִתְתָּא, וְהָהוּא אֵת סִלְקָא וְנִחְתָּא, וְתַרִין אֵתְוֹן פְּרַחִי עֲלָה. וְהָאֵי אֵת מִתְתָּא, סִלְקָא

מתתא לעילא, ואתחבר בהו, ואתעבידו תלת אתוון, פלהו לפום אתוון ידי, דאינון תלת גו אספקלריא דנהרא. מאלין אתפרשו תלת סדרין. ואינון אתוון תרין, ונהוא את דסלקא מתחברא עמהון, ואינון תלת.

תא חזי, אינון תרין אתוון עלאין דסלקין באוירא, אינון כלילן דא בדא, רחמי ודינא, ובגין כד אינון תרין, ואינון מעלמא דלעילא. ברזא דדכורא. והאי דסלקא ומתחברא עמהון, איהי נוקבא, ואתכלילת בתרווייהו.

כגוונא דנוקבא אתכלילת בתרין סטרין, בימינא ושמאלא, ואתחברת בהו. הכי נמי, האי את נוקבא, ואתחברת בתרין אתוון אחרנין, ואינון בתרין סטרין, אליו עלאין, ואליו תתאין, וכלא איהו חד, דכר ונוקבא.

דכד אתברי עלמא, אינון אתוון מעלמא עלאה נינהו, דאינון אולידו כל עובדין לתתא, כגוונא דלהון ממש. בגין כד, מאן דידע לון, ואזדהר בהו, רחים לעילא רחים לתתא.

רבי שמעון אמר, אליו אתוון פלהו דכר ונוקבא, לאתפללא כחדא, ברזא דמיין עלאין ומיין תתאין, וכלא חד, ודא הוא יחודא שלים. ועל דא, מאן דידע לון, ואזדהר בהו, זכאה איהו בהאי עלמא, וזכאה איהו בעלמא דאתי. בגין דאיהו עקרא דיחודא שלים כדקא חזי. תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא, ביחודא חדא, בשלימו דכלא. וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי כגוונא דלעילא, דהוא סדרא תלת תלת ברזא חדא.

דף רכ"ח ע"ב

סדרא תניינא דלסטר דרום, (דאיהו רזא דכסף) תלת סדרין אינון לההוא סטרא. וכל סדרא וסדרא תלת תלת, ואינון ט', כמה דאתמר. ואתוון אתפלגו הכי לכל סטרי, לאתחברא כלא בחד, בגין דאית אתוון ברזא דנוקבא, ואתוון ברזא דדכורא, ואתחברו פלהו כחדא, והווי חד, ברזא דשמא קדישא שלים. ולגבייהו סדרין ממנו, תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהו דלעילא כסדרא (דף רכ"ח ע"ב) דאתתקנו אתוון דשמא קדישא ידי, כמה דאתמר. הני סדרין פלהו, מתנהגי באליו אתוון ידיעו, ונטלי בהו. וכמה חילין ורברבו, פלהו לתתא, דנטלי ואתנהגי בסדרא דא.

סדרא תליתאה דלסטר צפון, בתלת סדרין אינון לההוא סטרא, ואינון תשעה. ובתלת סטרין תלת תלת לכל סטר, ואינון תשעה. ואינון סדרין מתלת סטרין כמה דאתמר.

שבעה ועשרין ברזא דאתוון, דאינון שבעה ועשרין. ואף על גב דאינון תרין ועשרים, שלימו דאתוון שבעה ועשרין אינון. ואשתכחו, כמה דאתוון כ"ז, הכי סדורא דסדרין אליו, שבעה ועשרין, לתלת תלת סדרין לכל סטר.

בְּכוֹרְסִיָּא דְרִקְיָעָא אוֹכְמָא. מְאִידְ כּוֹרְסִיָּא דְרִקְיָעָא שְׂמַא לֵא וְנַחְתִּין בֵּיהּ.
מִתְגַּלְגֵּלָן כּוֹרְסוֹן חַד בְּחַד. נְקֻטִין כָּל אֵינוֹן רְשָׁתִין בְּגוֹוִיָּהוּ, וְעַלִּין לֹון
בְּשִׁפּוּלִי דְתַהוּמָא תַתְּאָה.

דף רכ"ט ע"א

קָאִים חַד כּוֹרְסִיָּא, וְסָלִיק לְעֵילָא מְכַל אֵינוֹן תַּהוּמִי, וְקָאִים כּוֹרְסִיָּא
אַחְרָא, לְתַתְּא דְכָל תַּהוּמִי. (דף רכ"ט ע"א) בֵּין תַּרְוִין כּוֹרְסוֹן אֵלִין מִתְגַּלְגֵּלָן כָּל
אֵינוֹן תַּהוּמִי, וְכָל אֵינוֹן צְנוּרִין, אֲתַנְעִיצוּ בֵּין תַּרְוִין כּוֹרְסוֹן אֵלִין.

שְׁבַעִין וְחֲמֵשׁ צְנוּרִין אֵינוֹן, שְׁבַעָה אֵינוֹן עֲלָאִי דְכֻלָּא. וְכָל אֵינוֹן אַחְרָנִין
אַחִידוּן בְּהוּ, וְכֻלְהוּ נְעִיצִין בְּגִלְגְלוּי דְהַאי כּוֹרְסִיָּא בְּסִטְרָא דָא, וְנְעִיצִין
בְּגִלְגְלוּי דְהַאי כּוֹרְסִיָּא בְּסִטְרָא דָא.

בְּהוּ, מִיִּין (בַּתְּהוּמָא) סָלְקִין וְנַחְתִּין, אֵינוֹן דְנַחְתִּי כְּרָאן בְּתַהוּמִי, וּבְקַעִי לֹון.
אֵינוֹן דְסָלְקִין עַלִּין בְּאֵינוֹן נוֹקְבֵי אֲבָנִין, וְסָלְקִין וּמְלִיִין לְשַׁבְּעָה יָמִים. עַד
כָּאן שְׁבַעָה גְּוֹנִי נְהוּרִין בְּרָזָא עֲלָאָה. (ע"כ).

תָּא חֲזִי, נַחוּשֶׁת הַתְּנוּפָה דְקָא אַמְרוּ, אֵלִין אֵינוֹן (רְלִיג ע"א) טוּרִי נַחְשֶׁת,
דְּאֶקְרוּן הָרִי נַחְשֶׁת. וְאֵינוֹן דְּאֶקְרוּן אֲדִנִי נַחְשֶׁת. (וּאֵלִין) קִיִּימִין תַּרְעִין, בְּכָל
אֵינוֹן פְּתַחִין, וְסַחְרִין לְהוּ, לְכָל אֵינוֹן דְּקִיִּימִין לְגוּ, בְּגִין דְּאֵלִין אֵינוֹן תַּרְעִין
דְּקִיִּימִין לְפַתַּחִין לְבַר, וְאֵלִין עַלִּין וְנַפְקִי בְּבֵי מִלְכָּא.

וּמִן נַחְשֶׁת דָּא, כָּל אֵינוֹן מְאִנִּין דְּמַדְבַּחָא לְשִׁמְשָׁא בְּהּ. וְאֵלִין אֵינוֹן מְאִנִּין
לְמַדְבַּחָא, דְּכַד נְשַׁמְתִּין מִתְקַרְבִּין לְסָלְקָא עַל גְּבִי מַדְבַּחָא, אֵלִין אֵינוֹן
פְּלַחִין הַהוּא פּוּלְחָנָא דְּמַדְבַּחָא, וְכֻלְהוּ מְסִיעֵי לְשִׁמְשָׁא הַהוּא שְׂמוּשָׁא,
וְאֶקְרוּן כְּלִי הַמְּזַבֵּחַ. וְכָל אֵלִין מְאִנִּין, וְכָל אֵינוֹן יִתְדוֹת הַמְּשָׁכָן, כְּלָהוּ
בְּשִׁמְהוֹן אֶקְרוּן, מְאִנִּי דְשְׂמוּשָׁא לְשִׁמְשָׁא בְּקוּדְשָׁא. וְעַל דָּא קִיִּימִין כְּלָהוּ
מְמַנֵּן יְדִיעָאן, וְרַתִּיכִין יְדִיעָאן, וְרוּחִין יְדִיעָאן, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ.
וּבְהִיכְלִין דְּקוּדְשָׁא דְאֵינוֹן הִיכְלִין יְדִיעָאן, כְּלָהוּ בְּחוּשְׁבָנָא.

קְשׁוּרָא דְדַהְבָּא בְּדַהְבָּא. כְּסָפָא בְּכְסָפָא. נַחְשָׁא בְּנַחְשָׁא. אֵלִין דְנַחְשֶׁת
דְּלַתְתָּא, נְטִילִי חֵילָא מְנַחְשֶׁת דְלַעִילָא, וְכֵן כֻּלָּא. כָּל אֵינוֹן גְּוֹוִיִן מִתְעַרְבִי
אֵלִין בְּאֵלִין, לְאַחְדָּא לְאַתְקַשְׂרָא אֵלִין בְּאֵלִין.

קְרִסִי זָהָב אֵינוֹן קִיִּימִין לְקַשְׂרָא אֵינוֹן יְרִיעוּן חַד בְּחַד. קְרִסִי נַחְשֶׁת אֵינוֹן
קִיִּימָאן לְקַשְׂרָא מְשַׁכְנָא. וְאֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין. וְכֻלְהוּ קִיִּימִין כְּכַבְיָא (רְלִיב
ע"ב) אֵלִין בְּרִקְיָעָא, כְּמָה דְנְהִירִין כְּכַבְיָא בְּרִקְיָעָא וְאַתְחַזוּן, הַכִּי נְמִי נְהִירִין
אֵינוֹן קְרִסִים בְּמִשְׁכְּנָא. וְהָא אוֹקִימָנָא. וְנְהִרִין אֵינוֹן קְרִסִים וְאַתְחַזוּן,
כְּכַבְיָא דְקִיִּימִי וּבִלְטִי וְנַצְצִי. (נ"א וּלְהַטִּי) וְאֵינוֹן חֲמִשִּׁין דְדַהְבָּא, וְחֲמִשִּׁין
דְנַחְשָׁא, וְנְהִרִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

מגו נְהוֹרָא דְלַעֲיִלָא, נִפְק חַד נְצִיצוּ דְנְצִיץ, וְאַנְהִיר בְּגוּ אֶסְפֵּקְלָרְיָא דְלֵא נְהָרָא, וְהָהוּא נְצִיצוּ כְּלִיל מְכָל גְּוֹנִין דְנְהִירִין, וְאַקְרִי אַרְגָּמֹן. וְכַד בְּטַשׁ הָאִי אַרְגָּמֹן בְּהָהוּא נְהוֹרָא חֲשׂוּכָא (ס"א תכלא), כְּדִין נִפְק חַד נְצִיצוּ אַחְרָא דְלֵא לְהִיט, וְאַתְעָרְבוּ דָא בְּדָא. וְאַיִנוּן הוּוּ לְבוּשִׁין דְקוּדְשָׁא, דְאַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ מִיכָאֵל כְּהֵנָּא רַבָּא.

וְכַד אַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ בְּאַיִנוּן לְבוּשֵׁי יֶקֶר, כְּדִין עָאֵל לְשִׁמְשָׁא בְּקוּדְשָׁא, וְעַד לֵא לְבִישׁ בְּמִלְבוּשֵׁין אֱלִין, לֵא עָאֵל לְקוּדְשָׁא. כְּגֹוֹנָא דָא, (שמות כד) וַיְבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֶנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר, (צ"ט ע"א) וְאוֹלִיפְנָא דְהוּהּ מִתְלַבֵּשׁ בְּעֵנָּא. וְכַד הוּהּ מִתְלַבֵּשׁ בְּעֵנָּא, כְּדִין וַיַּעַל אֶל הָהָר. וְעַד לֵא אַתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ, לֵא יָכִיל לְמִיעַל לְגוּ. כְּגֹוֹנָא דָא כְּהֵנָּא רַבָּא, לֵא עָאֵל לְקוּדְשָׁא, עַד דְאַתְלַבֵּשׁ בְּאַלִין לְבוּשִׁין, בְּגִין לְאַעְלָא לְקוּדְשָׁא.

וּבְגִין דְנִפְקוּ מְרִזִין עֲלָאִין, וְאַיִנוּן כְּגֹוֹנָא דְלַעֲיִלָא, אַקְרוּן בְּגַדֵי שְׂרָד. בְּגִין דְאַשְׁתַּאֲרוּ מְאַיִנוּן לְבוּשֵׁין עֲלָאִין, בְּגִין דְהוּוּ מִמַּה דְאַשְׁתַּאֲרִי מְנַהוֹרִין דְזִיוִין עֲלָאִין. תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמֹן, גְּוֹנִין דְרִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, דְאַקְרִי שְׁמָא (בראשית מ"ח ע"ב) שְׁלִים, יְדוּ"ד אֱלֹהִים. וְדָא אִיהוּ רִזָּא, לְאַתְלַבֵּשׁ אֶתְלַבֵּשׁ כְּהֵנָּא רַבָּא, לְמִיעַל לְקוּדְשָׁא. תּוֹלַעַת שְׁנִי אִינוּן גְּוֹנִין סוּמְקָא, וְתַכְלָא וְאַרְגָּוֹנָא, דְאַיְהוּ כְּלִיל בְּכָל אִינוּן גְּוֹנִין. וּמְגוּ דְאַיְהוּ אַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ בְּלְבוּשֵׁין דְגְּוֹנִין אֱלִין, הוּהּ עָאֵל לְגוּ וְלֵא דְחִיִּין לִיָּה לְבַר.

דף רכ"ט ע"ב

תָּא חֲזִי, כְּלָא אַתְעָבִיד בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, לְמַהוּי כְּלָא כְּגֹוֹנָא דְלַעֲיִלָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, בְּגַדֵי הַשְּׂרָד לְשָׂרֵת בְּקִדְשׁ. וְאַקְרוּן בְּגַדֵי (קדש) שְׂרָד בְּגִין דְלֵא אַקְרוּן קְדֵשׁ, אֶלָּא כַּד שְׂרָאוּ בֵּיהּ אִינוּן גְּוֹנִין. דְכְּתִיב, (ויקרא טז) בְּגַדֵי (דף רכ"ט ע"ב) קְדֵשׁ הֵם. וְכְּתִיב (ירמיה ב) קְדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לִינִי רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. קְדֵשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּגִין דְבִישְׂרָאֵל אַתְחֲזוּן כָּל גְּוֹנִין. כְּהֵנִים וְלוּיִם וְיִשְׂרָאֵל. וְאַלִין אִינוּן גְּוֹנִין לְאַתְחֲזָה לְגוּ.

תָּא חֲזִי, (נח ב', רל"א ע"א) נִשְׁמַתָּא לֵא סְלֵקָא לְאַתְחֲזָה קְמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, עַד דְזָכַאת לְאַתְלַבֵּשׁ אֶתְלַבֵּשׁ דְלַעֲיִלָא לְאַתְחֲזָה תַּמָּן. וְכֹן כְּגֹוֹנָא דָא לֵא נַחְתָּא לְתַתָּא, עַד דְאַתְלַבֵּשׁת בְּלְבוּשָׁא דְהָאִי (ק"י ע"א) עֲלָמָא.

כְּגֹוֹנָא דָּא מְלָאֲכִין קְדִישִׁין דְלַעֲיִלָא, דְכְּתִיב בְּהוּ (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלָאֲכִין רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיו אֵשׁ לוֹהֵט. כַּד עֲבָדִין (רל"א ע"א) שְׁלִיחוּתָא בְּהָאִי עֲלָמָא, לֵא נַחְתִּין לְתַתָּא, עַד דְמִתְלַבֵּשִׁין בְּלְבוּשָׁא דְהָאִי עֲלָמָא. וְכָלָא אִיהוּ כְּגֹוֹנָא דְהָהוּא אַתְר דְאַזִּיל תַּמָּן. וְהָא אוּקְיָמְנָא, דְנִשְׁמַתָּא לֵא סְלֵקָא, אֶלָּא בְּלְבוּשָׁא דְנְהִיר.

וְתָא חֲזִי, אָדָם הָרֵאשִׁין כַּד הוּהּ בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, הוּהּ מִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא כְּגֹוֹנָא דְלַעֲיִלָא, וְאַיְהוּ לְבוּשָׁא דְנְהוֹרָא עֲלָהּ. כִּיּוֹן דְאַתְתַּרְדּ מְגִנְתָּא דְעֵדוֹן,

וְאַצְטְרִיךְ לַגּוֹוִינִין דְּהַאי עֲלֵמָא, מַה כְּתִיב (בראשית א) וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם. בְּקִדְמִיתָא הוּוּ כְּתָנוּת אוֹר, אוֹר, דְּהָהוּא נְהוֹרָא עֲלָא, דְּשִׁמְשׁ בִּיהַּ בְּגוּן עֵדוֹן.

בְּגִין דְּהָא גִּנְתָא דְּעֵדוֹן, נְהוֹרָא עֲלָא דְּנְהִיר מְשִׁמְשׁ בִּיהַּ. וְעַל דָּא, אָדָם קִדְמָא כַּד עָאֵל לְגוּ גִּנְתָא, אֲלַבִּישׁ לִיהַּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלְבוּשָׁא דְּהָהוּא נְהוֹרָא, וְאֵעִיל לִיהַּ תַּמָּן. וְאִי לֹא אֲתַלְבֵּשׁ בְּקִדְמִיתָא בְּהָהוּא נְהוֹרָא, לֹא יִיעוּל לְתַמָּן. כִּינּוּ דְּאֲתַתְּרַךְ מִתַּמָּן, אֲצְטְרִיךְ לְמִלְבוּשָׁא אַחְרָא, כְּדִין, וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר. וְכֹלָא כְּמַה דְּאַצְטְרִיךְ. וְהִכָּא כְּגוֹוִנָא דָּא, עָשׂוּ בְּגַדֵי שָׂרְד לְשֶׁרֶת בְּקִדְשׁ, לְאַעְלָא בְּקוּדְשָׁא.

וְהָא (ב' ע"א) אוּקְמוּהָ, דְּעוּבְדִין טְבִין דְּבַר נֶשׁ דְּעֵבִיד בְּהַאי עֲלֵמָא, אֵינּוּן עוּבְדִין מְשַׁכֵּי מִנְהוֹרָא דְּזִינָא עֲלָא, לְבוּשָׁא, לְאַתְתַּקְנָא בִּיהַּ לְהָהוּא עֲלֵמָא, לְאַתְחַזְאָה קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְהָהוּא לְבוּשָׁא דְּלְבִישׁ, אֲתַהֲנִי וְחִמֵי גוּ אֲסַפְקֵלְרִיא דְּנְהִירָא, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנַעַם יְיָ וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.

וְעַל דָּא, נִשְׁמַתָּא אֲתַלְבֵּשׁת בְּתַרִין עֲלֵמִין, לְמַהוּי לְהַ שְׁלִימוּ בְּכֹלָא, בְּהַאי עֲלֵמָא דְּלִתְתָא, וּבְעֲלֵמָא דְּלַעִילָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ. אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ בְּהַאי עֲלֵמָא, יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ בְּהָהוּא עֲלֵמָא. (שמות לט) וַיַּעַשׂ אֶת הָאֵפוֹד זָהָב, הָא אוּקְמוּהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵפוֹד וְחֹשֶׁן כְּחַד הוּוּ, וְאוּקְמוּהָ דְּהָא בְּאַתְרַךְ דְּהוּא קִיּוּמָא, קִיּוּמָן כָּל אֵינּוּן תְּרִיסַר אַבְנִין, כְּלָהוּ נְטִילֵי שְׁמָהוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֹלָהוּ תְּרִיסַר תְּחוּמִין עֲלָאין, כְּלָהוּ בְּרַזָּא דְּשַׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן.

וְרַזָּא דָּא כְּתִיב, (תהלים קכב) שֹׁשֶׁם עָלוּ שְׁבֻטִים שְׁבֻטֵי יְהוָה יְעִידוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ. שֹׁשֶׁם עָלוּ שְׁבֻטִים, אֵלִין אֵינּוּן תְּרִיסַר שְׁבֻטִין עֲלָאין לְעִילָא, דְּאֵינּוּן שְׁבֻטֵי יְהוָה, דְּהָא שְׁמָא דָּא יְעִידוּת לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, תְּרִי זְמַנֵי כְּתִיב שְׁבֻטִים. אֵלָא, שֹׁשֶׁם עָלוּ שְׁבֻטִים, אֵלִין שְׁבֻטִין דְּלִתְתָא. שְׁבֻטֵי יְהוָה, אֵלִין שְׁבֻטִין דְּלַעִילָא. יְעִידוּת לְיִשְׂרָאֵל, דָּא רַזָּא (רכ"א ע"ב) דְּשִׁמְא קְדִישָׁא עֲלָא דָּא, דְּאַקְרִי יְעִידוּת, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר, (תהלים קלב) וְעִידוּתִי זֶה אֶלְמָדָם. וְאֵינּוּן תְּרִיסַר שְׁבֻטִין קְדִישִׁין עֲלָאין, אֵינּוּן תְּרִיסַר אַבְנִין קְדִישִׁין. וְעַל דָּא אֵינּוּן קִיּוּמִין לְתַתָּא, כְּגוֹוִנָא דְּלַעִילָא, וְכָל אֵינּוּן שְׁמָהוּ דְּתְרִיסַר שְׁבֻטִין, כְּלָהוּ גְלִיפָאן בְּאֵינּוּן אַבְנִין, וְכֹהֲנָא רַבָּא נְטִיל לוֹן.

דף ר"ל ע"א

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב כַּד הָוָה אָזִיל לְחָרֹן, מַה כְּתִיב (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מְרֹאשׁוֹתָיו. אֵלִין תְּרִיסַר אַבְנִין קְדִישִׁין, וְכֹלָהוּ אֲתַעֲבִידוּ חַד אַבְנָא, דְּכְתִיב וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצִּבְחָה. וְקָרִי לְהוּ אָבֶן, מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכֹלָהוּ תְּרִיסַר אַבְנִין, אֲתַכְּלִילוּ בְּאַבְנָא חַד קְדִישָׁא עֲלָא, דְּאִיְהִי

לְעִילָא מְנַהוּן, דְּכַתְיב וְהָאֲבֹן הַזֶּה אֶת (דף ר"ל ע"א) אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית
אֱלֹהִים.

וְעַל דָּא הָכָא, פְּהֵנָּא רַבָּא שׁוּי לֹון עַל לְבִיָּה, לְדַכְרָא לְהוּן תְּדִיר, דְּכַתְיב,
(שמות כח) וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבֹו לְפָנַי יְיָ תָּמִיד. וּבְגִין כֶּהָ,
כִּלְא אִיהוּ בְּרָזָא דְתַרְיֶסְר, (מקץ קצ"ט ע"א) תַּרְיֶסְר עֲלָאִין טְמִירִין לְעִילָא,
דְּאִתְגְּנִיזוּ בְּרָזָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, וְאִינוּן רָזָא דְאֹרִייתָא, וְנַפְקִי מְקוּל חַד
דְּקִיק וְהָא אוּקְמוּהָ. תַּרְיֶסְר אַחְרָנִין טְמִירִין לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלְהוּן, וְנַפְקִי
גוּ קְלָא אַחְרָא, דְּאִיהִי אֲבֹו דְכַתְיב, (בראשית מט) מִשָּׁם רוּעָה אֲבֹו יִשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ בְּרָזָא דְקָרָא דְכַתְיב, (בראשית כט) וְנֶאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְרִים
וְגָלְלוּ אֶת הָאֲבֹו. דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאֶקְרִי אֲבֹו בַּחוּ, אֲבֹו יִשְׂרָאֵל. דְּמַגְנֵדְרִין לָהּ,
וְעָאִלִין לָהּ בְּגִלּוּתָא, וְכַתְיב וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֲבֹו עַל פִּי הַבְּעָר לְמְקוֹמָהּ, וְעַל
שָׁמָּה אֶקְרוּן כְּלָהוּ אֲבָנִין.

וְכַמָּה אֲבָנִין לְאֲבָנִין. אִית אֲבָנִין וְאִית אֲבָנִין, אִית אֲבָנִין יְסוּדֵי בֵיתָא,
דְּכַתְיב, (מלכים א ה) וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וַיְסִיעֵנוּ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיִסֹד
הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִית. וְאִית אֲבָנִין עֲלָאִין יְקִירִין, וְאִינוּן (אלין) תַּרְיֶסְר. וְאִינוּן
אַרְבַּע סְדָרִין, תְּלַתָּא תְּלַתָּא לְכָל סְדָרָא, לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא. כְּגוּוּנָא דָּא
אִינוּן אַרְבַּע דְּגָלִים, דְּהוּוּ אֲזִלִי בְּמַדְבָּרָא, וְאִינוּן תַּרְיֶסְר שְׁבָטִין, תְּלַתָּא
תְּלַתָּא לְכָל סְטָרָא, לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא. וְכִלְא רָזָא חַדָּא וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְתָא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דְכַהֲנָא רַבָּא הוּה שׁוּי אֵלִין תַּרְיֶסְר אֲבָנִין, וְלְבִישׁ לֹון
בְּחוּשְׁנָא וְאַפּוּדָא, כְּדִין שְׂרָיָא עֲלִיָּה שְׁכִינְתָּא. וְאִינוּן תַּרְיֶסְר אֲבָנִין, גְּלִיפִין
בְּשַׁמְהוּן דְּכִלְהוּ שְׁבָטִין. וְכָל שְׁבָטָא וְשְׁבָטָא אִתְגְּלִיף עַל אֲבָנָא חַד. מִשְׁקַעֲוֹן
הוּוּ אִתְנוּן עַל אֲבָנִין. וְכַד נְהִירִין אֲבָנִין, אִתְנוּן הוּוּ בְלָטִין לְבַר, וְנְהִירִין עַל
מָה דְאַצְטְרִיכוּ. (ובאתוון דשבטין) וּבְשְׁבָטִין כְּלָהוּ, לָא הוּוּ תַרְיֶין (קני"ב ע"א) אִתְנוּן
ח' ט', בְּגִין דְלָא אִשְׁתַּכַּח חוּבָה בְּכִלְהוּ. אֲמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, אִי הָכִי ח' דְשָׁמָּא
גָרִים יָאוּת. אֲבָל ט', דְּאִיהִי אֶת טב, וְתַנִּינָן מֵאן דְּחָמֵי אֶת ט' בְּחַלְמִיָּה, טב
לִיָּה, בְּגִין דְּבִיָּה פְתַחָא אוּרִייתָא כִּי טוֹב. דְּכַתְיב, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, וְהוּאִיל וְהִיא אֶת טב, אֲמַאי לָא אֲכַתּוּב בְּאִינוּן שְׁבָטִין.

אֲמַר לִיָּה, בְּגִין דְּסַמִּיכִין תַרְיֶין אִתְנוּן אֶהְדְּדִי. וְתוּ, דְּהָא אֶת ט' גְּנִיזוּ וְטְמִיר.
וְאִיהוּ נְהִיר נְהִירוּ דְכִלְהוּ, דְּהָא אֶת דָּא נְהִירוּ דְכִלְהוּ הוּי. וְלָאוּ נְהִירוּ
אִשְׁתַּכַּח בַּר מֵאָת דָּא, דְּכַתְיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וְהוּא נְהִירוּ
דְּהוּא נְהוּרָא דְגְנִיזוּ וְטְמִיר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים פד) לֹא יִמְנַע טוֹב
לְהוֹלְכִים בְּתַמִּים. וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא דְכִלְהוּ שְׁבָטִין. וּבְגִין כֶּהָ לָא אִתְגְּלִף
בְּהוּ. וְתוּ, דְּכִלְהוּ תַרְיֶסְר נַפְקִי מְגוּ אַכְסְדָּרָא דָּא טְמִירָא, דְּאִיהִי בְּרָזָא דְאֶת
ט', וּבְגִין כֶּהָ אִיהוּ טְמִיר וְגְנִיזוּ, וְלָא אִתְחַזִּי בְּהוּ.

תָּא חַזִּי, כָּל הַנִּי אֲבָנִין, קִיָּמִי בְּאוּרַח אֶת וְנִיָּסָא. וְכִלְהוּ כֶּהָ הוּוּ נְהִירוּ, כְּדִין
כְּהֵנָּא רַבָּא הוּוּ נְהִירִין אֲנַפּוּי, וְאִתְנוּן נְהִירִין וּבְלָטִין לְאִשְׁתַּמוּדְעָא לְבַר. וְכַד
הוּוּ נְהִירוּ אֲנַפּוּי דְכַהֲנָא כְּדִין הוּוּ אִשְׁתַּמוּדְעוּן בְּלִיטוּ דְאִתְנוּן, דְּאִיהוּ לְטַב.

וּבְדָא אֲשֶׁתְּמוּדַע פְּהֵנָא, אִי זַכָּאָה הוּא אִי לָאוּ. וְעַל דָּא פְּלָא אִיהוּ בְּאֵת
וְנִיסָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

רַבִּי אַבְבָּא הֵנּוּהּ שְׂכִיחַ קַמֵּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, הָא דְכִתְיִב, (שְׁמוֹת כח)
וְנִתְתָּ אֶל חֲשׁוֹן הַמְּשֻׁפֵּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתּוֹמִים, וְתִגִּינן, אוּרִים: דְּנִהְרִין
בְּמַלְכָּה דְאַצְטְרִיכוֹ. תּוֹמִים: דְאַשְׁלִימוֹ בְּמַלְיָהּוּ. תּוֹ אָנּוּ צְרִיכִין לְמַנְדַּע. (הָאִי
רזא)

דף ר"ל ע"ב

אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי, וְהָכִי אִיהוּ, חֲשׁוֹן וְאַפּוּד לְקַבֵּל אוּרִים וְתוֹמִים. וְדָא רְזָא,
דְּתַפְלִין, וְקִשְׂרָא דְתַפְלִין, לְקַבֵּל תְּרִין אֲלִין. פְּתַח וְאָמַר (שְׁמוֹת לג) וְרָאִיתָ אֶת
אֲחוּרֵי וּפְנֵי לָא יֵרְאוּ. וְרָאִיתָ אֶת אֲחוּרֵי, הָא תִּגִּינן, דְאַחֲזִי לֵיהּ קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא לְמוֹשֶׁה, קֶשֶׁר שֶׁל תַּפְלִין. וּפְנֵי: אֲלִין תַּפְלִין מִמֶּשׁ. וּפְנֵי אֵינוֹן
תַּפְלִין, דְאַינוֹן רְזָא עֲלָאָה שְׁמָא קְדִישָׁא. (דף ר"ל ע"ב) אֲחוּרֵי, אִיהוּ רְזָא
דְקִשְׂרָא דְתַפְלִין. וְהָא יִדְעָא לְגַבֵּי חֲבַרְיָא. בְּגִין דְדָא אֲסַפְקֻלְרִיא דְנִהְרָא.
וְדָא אִיהִי אֲסַפְקֻלְרִיא דְלָא נִהְרָא.

לְקַבֵּל דָּא, אוּרִים: דְנִהְרִין בְּמַלְיָהּוּ. תּוֹמִים: דְאַשְׁלִימוֹ בְּמַלְיָהּוּ. דָּא
פְּנִים. וְדָא אֲחוּר. וְרְזָא דָּא קוּל וְדַבּוּר. קוּל אֲנַהֲרִיר לְדַבּוּר, לְמַלְלָא. דַּבּוּר
אֲשֻׁלִים מְלָא. וְתַדִּיר דָּא בְּדָא סִלְקוֹן, וְלָא (הַקְדָּמָה ז' ע"ב) אֲתַפְרִשׁוּן דָּא מִן דָּא
לְעֵלְמִין, וּבְגִין כְּדָּ, חֲשׁוֹן וְאַפּוּד, דָּא פְּנִים וְדָא אֲחוּר וְכִלְאָ רְזָא חֲדָא בְּלָא
פְּרִישׁוּ כָּלִל.

אָמַר לֵיהּ, אִי הָכִי דְלָא מִתְפָּרְשׁוּן לְעֵלְמִין, וּמֵאֵן דְאַפְרִישׁ לוֹן, הָא תִּגִּינן,
דְכִתְיִב, (מִשְׁלֵי טו) מִפְּרִיד אֶלּוֹף, מַהוּ דְכִתְיִב, (שְׁמוֹת א כג) וַיְהִי בְּבֵרוּחַ אֲבִיָּתָר
בֶּן אַחִימֶלֶךְ אֶל דְּוֹד קַעִילָה אֲפּוּד יָרַד בִּידוֹ, וְאֵלוֹ חֲשׁוֹן לָא קֶאֱמַר.

אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי הָכִי הוּא, כָּל מַה דְהוּא חָשִׁיב, אִיהוּ טְמִיר וְגִנְזוּ, וְלָא אֲדַכְּר
כָּל כְּדָּ. כְּגוֹוְנָא דָּא נוֹשְׂאֵי אֲפּוּד בְּדָ, מַה דְאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא וְתִיר, אִיהוּ
אֲדַכְּר, בְּגִין דִּיתַפְסִי מַה דְאִיהוּ בְּגִנְזוֹ וְטְמִירוֹ. וְעַל דָּא אֲדַכְּר מַה דְאִיהוּ
בְּאַתְגְּלִיָּא וְתִיר.

וּבְגִין כְּדָּ, שְׁמָא עֲלָאָה אִיהוּ רְזָא בְּטְמִירוֹ וְגִנְזוֹ, וְלָא אֲדַכְּר אֶלָּא בְּשְׁמָא
דְאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא. דָּא אֲדַכְּר, וְדָא אֲגִנְזוּ. דָּא בְּאַתְגְּלִיָּא, וְדָא בְּסִתְרִירוֹ, וְכָל
מַה דְאַתְגְּלִיָּא אִיהוּ אֲדַכְּר לְעֵלְמִין. שְׁמָא דְגִנְזוֹ אִיהוּ יְדוּ"ד, שְׁמָא דְאִיהוּ
בְּאַתְגְּלִיָּא אִיהוּ אֲדַנְיָי, וְעַל דָּא אֲכַתּוּב בְּאַתְוֹן טְמִירִין, וְאַקְרִי בְּאַתְוֹן
אֲלִין, וְאַתְפְּסִי דָּא בְּדָא, לְמַהוּי יְקָרָא עֲלָאָה טְמִיר וְגִנְזוֹ לְעֵלְמִין. דְכָל (צ"ט
ע"א) אוּרְחֵי דְאוּרִיָּתָא הָכִי הוּא, אֲתַגְּלִיָּא וְסִתְיָמָא. וְכָל מַלְיָן דְעֵלְמָא בִּין
דְעֵלְמָא דִּין, וּבִין דְעֵלְמָא דְלַעִילָא, כְּלָהוּ אִיהוּ טְמִיר וְגִלְיָא.

פֶּתַח וְאָמַר, (יונה א) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי הָרַעָה הַזֹּאת לָנוּ וְגו'. הַאִי קָרָא אֵיךְ לְאַסְתֵּכֶלָא בֵּיהּ, כְּלָהוּ בְּרָזָא דְחֻכְמַתָּא שְׂאִילוּ. דְּכַתְיב הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי, בְּאֲשֶׁר, רָזָא דְחֻכְמַתָּא שְׂאִילוּ. הֵכָא שְׂאִילוּ רָזָא דְאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא, לְמַנְדַּע אִי מִזְרַעָא דִּיּוֹסָף קֶאֱתִי, דִּימָא פִּיּוֹן דְּחֻמָּא אַרְוֹנָא דִּילִיָּה, מִיַּד אַתְבָּקַע, וְהוּהוּ יַבְשָׁתָא, דְּכַתְיב (תהלים קיז) הַיִּם רָאָה וַיִּנּוֹס, הַיִּם רָאָה, הַהוּא דְּכַתְיב בֵּיהּ (בראשית לט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא חֻוּצָה. מִיַּד הִירְדוֹן יְסוּב לְאַחוּר.

וְעַל דָּא שְׂאִילוּ לִיָּה בְּאֲשֶׁר, דְּכַתְיב בֵּיהּ בִּיּוֹסָף, (בראשית לט) בְּאֲשֶׁר אֶתְ אֲשַׁתּוֹ. אִי מִהֵהוּא זֶרְעָא קָא אֶתִּית, צְלִי דִּישְׁתּוֹק יַמָּא מִיָּנָן. לָמִי, וְאִי מִזְרַעָא דִּיעֻקֵּב קָא אֶתִּית, דְּכַתְיב בֵּיהּ, (בראשית לב) לָמִי אֶתְהָ וְאַנְהָ תִּלְדָּךְ, וְאִינוֹן הוּוּ מְלֶאכֶיִן קִדִּישִׁין, דְּשִׁדְר בְּשְׁלִיחוּתִיהוּ, וְאַשְׁתְּזִיב מִהֵהוּא עָאקוּ. צְלִי לְמַרְדָּךְ, וַיִּשְׁדֵּר מְלֶאכֶיִהּ, וְנִשְׁתְּזִיב מִהֵהוּא עָאקוּ.

וְאִי לָאוּ, מַה מְלֶאכֶתְךָ, בְּמַה אֲשַׁתְּדְלוּתְךָ בְּכָל יוֹמָא. וּמַאֲן תְּבֵא, מֵאֵן אִינוֹן אֲבָהֶתְךָ. מַה אַרְצְךָ, אִי הִיא אַרְעָא דְאַתְחִזְזִיָּא לְאַתְעַנְשָׂא. וְאִי מִזָּה עִם אֶתְהָ, אִי הוּא עַמְלֵק, אוּ חַד מִשְׁבַּעָה עַמְמִין, דְּאַתְחִזְזוֹן לְאַתְעַנְשָׂא. כְּלָא שְׂאִילוּ לִיָּה כְּדָקָא יְאוּת.

מַה אֶתִּיב לוֹן, וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם עֲבָרִי אֲנֹכִי, מִהֵהוּא זֶרְעָא דְאַבְרָהָם הַעֲבָרִי, דְּאַקְדִּישׁ שְׁמָא דְמֵאֲרִיָּה בְּכָל יוֹמָא בְּעַלְמָא. וְאַתְ יִי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אָנֹכִי יִרְא וְגו', אִינוֹן לָא שְׂאִילוּ לִיָּה אֱלָא מְלָה בְּאַתְגְּלִיָּא וּבְאַתְכְּסִיָּא לְמַנְדַּע בֵּיהּ. וְאִיהוּ אֶתִּיב לוֹן כְּלָא בְּאַתְגְּלִיָּא.

מַה כְּתִיב וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְדוֹלָהּ, פִּיּוֹן דְּשִׁמְעוּ שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא, מִיַּד דְּחִילוּ, בְּגִין דְּכְלָהוּ הוּוּ יַדְעִין נְסִין וּגְבוּרָאן דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא בְּיַמָּא, וְכִיּוֹן דְּאָמַר לוֹן שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא, מִיַּד דְּחִילוּ קַמִּיהָ דְּחִילוּ סְגִיָּא.

תּוּ אָמַר לוֹן, דְּאִיהוּ עֶרְק מְקַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא. וְעַל דָּא אָמְרוּ לִיָּה, מַה זֹאת עֲשִׂיתְךָ, דְּאַנְתְּ עֶרְקַת מְקַמִּיהָ, וְלָא עֵבֵדַת פְּקוּדוֹי. וּבְגִין כֵּן מַה זֹאת עֲשִׂיתְךָ דְּאַנְתְּ עֶבְרַתְךָ עַל פְּקוּדֵי דְּמֵאֲרָךְ.

דף רל"א ע"א

וְתָא חֲזִי, כָּל אֵלִין אֲתַגְּיִירוּ לְבַתֵּר, כַּד חָמוּ נְסִין וּגְבוּרָן דְּעֵבֵד לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא לִיוֹנָה בְּיַמָּא. וְכְלָהוּ חָמוּ לִיָּה כַּד נִפְל בְּיַמָּא, (דף רל"א ע"א) וְהוּא נּוֹנָא דְּסָלִיק וּבִלַּע לִיָּה קַמִּיָּהוּ. וְכַד אֶתְהָ הוּא נּוֹנָא רַבָּא לְעִינִיהוֹן דְּכְלָא, וּפְלַט לִיָּה לְיַבְשָׁתָא, אֶתּוּ לְגַבִּיָּה וְאַתְגְּיִירוּ כְּלָהוּ. הֵדָא הוּא דְּכַתְיב, (יונה ב) מִשְׁמָרִים הַבְּלִי שׁוֹא חֲסָדִים יַעֲזוּבוּ.

וְתָא חֲזִי, פְּלָהוּ אֵלִין הוּו גְּרִי צָדֵק, וְאֶתְחַכְּמוּ בְּאוּרִייתָא, וְהוּו חֲכִימִין
עֲלָאִין, בְּגִין דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ, וּבְכָל אֵינּוּן דְּמִקְרִי
לְגַבְיָהּ, וּמִקְדָּשִׁין שְׁמִיָּה בְּאֶתְגַּלְיָא דְּכַד אֶתְקַדְּשׁ שְׁמִיָּה בְּאֶתְגַּלְיָא, שְׁמִיָּה
דְּאֶתְפַּסְיָא, אֶסְתְּלִיק עַל כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה, דְּכַתִּיב, (וּיְקָרָא כַב) וְנִקְדָּשְׁתִּי בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב) (שְׁמוֹת לט) וְיִרְכָּסוּ אֶת הַחֹשֶׁן מִטְּבַעוֹתָיו אֶל טְבַעוֹת
הָאֲפוֹד בְּפִתִּיל תְּכֵלֶת. אֲמַאי בְּפִתִּיל תְּכֵלֶת. אֶלָּא לְאַחַזְאָה בְּהָאֵי (רַלְיָה ע״ב)
תְּכֵלֶת אֶתְקַשֵּׁר בְּכֵלָא. וְעַל דָּא כֵּלָא אִיהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה.

מַה כְּתִיב, פְּעַמּוֹן זָהָב וְרַמּוֹן, וְאוּקִימְנָא, וְכֵלָא אִיהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה
כְּדִקְאָמְרוּן. מַה כְּתִיב, וְנִשְׁמַע קוּלוֹ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְיָ. בְּגִין דְּאֶצְטְרִיד
(בְּרַאשִׁית נ' ע״ב) קֵלָא דְּאֶשְׁתַּמַּע, וּבְרַכָּאן יִשְׁרוּן עַל עֲלָמָא בְּגִינְיָה דְּכִהְנָא,
דְּאִיהוּ מְבַרְדָּא כֵּלָא, וּפְלַח כֵּלָא. פְּעַמּוֹן זָהָב, הָא אוּקִימְנָא. רַמּוֹן,
דְּאֶתְמַלְיָא כְּרַמּוֹנָא דָּא, דְּאִיהוּ אֶתְמַלְיָא מְכֵלָא, וְכֵלָא אוּקִימְנָא. (שְׁמוֹת
לט) וַיַּעַשׂ אֶת מַעֲיֵל הָאֲפוֹד מִעֵשֶׂה אוֹרֵג כְּלִיל תְּכֵלֶת. הָא אֶתְמַר בְּרִזָּא דְּחֹשֶׁן
וְאֲפוֹד, וְכֵלָא חַד. כְּלִיל תְּכֵלֶת, דְּהִכִּי אֶתְחֲזִי כְּמַה דְּאוּקִימְנָא, דְּתִכְלָא אִיהוּ
רִזָּא דְּנְהוּרָא דְּכוּרְסֵיָּא תְּכֵלָא. דְּאִיהוּ בְּקִשׁוּרָא דְּנְהוּרָו (בְּרַאשִׁית נ״א ע״א)
חִוּוּרָא, כֵּלָא כְּחַדָּא. וְעַל דָּא תְּכֵלָא לְאַפּוֹדָא אִיהוּ.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲנִי מְאֵנִי דְּלְבוּשִׁין דְּכִהְנָא, פְּלָהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה אִיהוּ,
לְמַהוּי לְבוּשִׁין דְּלִתְתָּא, כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיָלָא. תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּמִיכָּאל כִּהְנָא רַבָּא
אִיהוּ, וְאֶתִּי מְסַטְרָא דִּימִינָא, אֲמַאי כְּתִיב בְּגַבְרִיאֵל, (דְּנִיָּאל יב) הָאִישׁ לְבוּשׁ
הַבְּדִים, דְּהָא לְבוּשִׁין לְכִהְנָא רַבָּא אִיהוּ, וּמִיכָּאל אִיהוּ כִּהְנָא, וְאֶתִּי
מְסַטְרָא דִּימִינָא. אֶלָּא מְהֵכָא, דְּשְׁמָאֵלָא אֶתְכְּלִיל בִּימִינָא תְּדִיר, וְאֶתְלַבֵּשׁ
גַּבְרִיאֵל (רַלְיָג ע״א) בְּלְבוּשִׁין אֵלִין.

תוּ, דְּהָא גַּבְרִיאֵל אִיהוּ אֶתְמַנָּא שְׁלִיחָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָל שְׁלִיחָא דְּאֶתְמַנָּא
בְּהָאֵי עֲלָמָא, אֶצְטְרִיד לְאַתְלַבֵּשָׁא בְּלְבוּשִׁין דְּהָאֵי עֲלָמָא, וְהָא אוּקִימְנָא
בְּרִזָּא דְּנִשְׁמַתָּא, כְּדִ סְלִקְתָּ לַעֲיָלָא אֶתְלַבֵּשֶׁת בְּלְבוּשָׁא כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיָלָא, בְּגִין
לְמַהוּי תַּמּוֹן. וְכִן כְּדִ נְחַתְתָּ לְתַתָּא מְלַעֲיָלָא, כֵּלָא אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּהָהוּא אֶתְר
דְּאֶזְלַת תַּמּוֹן. כְּגוּוֹנָא דָּא כָּל אֵינּוּן שְׁלִיחוֹן דְּאֶתְמַנּוּן בְּשְׁלִיחוֹתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא,
וְהָא (רַכִּיט ע״ב) אוּקִימְנָא.

וְתָא חֲזִי, הָאֵי מְעִילָא דְּאַפּוֹדָא, לְחַפְיָא עֲלִיָּה, כְּדִ לְבִישׁ לִיָּה. כְּתִיב (תְּהִלִּים
קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם צִרְתַּנִּי וְתִשֶׁת עָלַי כַּפְכָּה. הָאֵי קָרָא הָא אוּקִימוּהָ.

אֲבַל תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאָדָם הָרַאשׁוֹן. דְּכַר
וְנוֹקְבָא אֶתְבְּרִיאוּ, וְהוּו תְּרוּוֹיָּהוּ דָּא עִם דָּא קִשׁוּרָא, נוֹקְבָא לְאַחֲוָרָא,
וְדְכוּרָא לְקָמָא, עַד דְּנָסֵר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאֶתְקִין לָהּ, וְאֶעִיל לָהּ
לְקָמִיָּה דְּאָדָם, לְאַסְתְּכֵלָא אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, וְכִיּוֹן דְּאַסְתְּכֵלּוּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין,
כְּדִין אֶתְסַגִּי רְחִימוּתָא בְּעֲלָמָא, וְאוּלִידוּ תוּלְדִין בְּעֲלָמָא, מַה דְּלָא הָנוּת
מִקְדָּמַת דְּנָא, וְהָא אוּקִימְנָא.

וּלְבַתֵּר דְּחַב אָדָם וְאַתְתָּא, וְאַתָּא נְחֹשׁ עַל חוּה, וְאַטִּיל בְּה זִוְהֶמָא, אוֹלִידַת חוּה לְקִין, וְהוּה דִּיּוֹקְנִיָּה, דִּיּוֹקְנָא דְלַעֲיִלָּא (קס"ז ע"א) וְתַתָּא, מְרָזָא דִּזִּוְהֶמָא דְסִטְרָא אַחְרָא, וּמִסְטְרָא דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא אִיהוּ הוּה קְדַמָּאָה, דְעֵבֵד מוֹתָא בְעֵלְמָא, בְּגִין דְסִטְרָא דִילִיָּה גְרִים. חוּזָא אוֹרְחִיָּה הוּא לְמַהוּי פְּמִין לְקִטּוּלָא, הַהוּא דְאַתִּי מְנִיָּה אוֹרְחִיָּה נְקִיט וְאַזִּיל, וְעַל דָּא פְּתִיב (בראשית ד) וַיְהִי בְהַיּוֹתֶם בְּשָׂדֵה וַיִּקָּם קִין אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ. (בראשית נ"א ע"ב).

דף רל"א ע"ב

אַשְׁפַּחְנָא בְּסַפְרִין קְדַמָּאִין, דְּכַד קִטַּל לִיָּה קִין לְהַבֵּל, הוּה נְשִׂיךְ לִיָּה נְשִׂיכִין, (דף רל"א ע"ב) פְּחוּזָא, עַד דְאַפִּיק נְשַׁמְתִּיָּה, וְקִטַּל לִיָּה.

וְכָל מַלְיָן אֶהְדְּרוּ לִיסוּדָא קְדַמָּאָה, וְאִי לָאו דְהוּה קִין מֵהַהוּא סִטְרָא, לָא אֲשַׁתְּכַח הַכִּי לְגַבֵּי אַחוּה. וְעַל דָּא, פִּינּוּ דְחִזָּא אָדָם דְאַתְקִטִּיל הַבֵּל, וְאַתְתְּרִיךְ קִין, אָמַר, מַה אָנָּא אוֹלִיד מִפְּאָן וְלַהֲלָאָה, אַתְפְּרֵשׁ מְאַתְתִּיָּה מְאָה וַתְּלַתִּין שְׁנִין, וְרוּחִין נוֹקְבֵי מְסַאֲבֵי, הוּוּ אַתְיִין וּמִתְחַמְמָן מְנִיָּה, וְהוּה אוֹלִיד רוּחִין וְשִׂדִין, וְאַקְרוּן נְגַעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאוֹקִימְנָא.

לְבַתֵּר קִנֵּי וְאַתְלַבֵּשׁ בְּקִנְאָה, וְאַתְחַבֵּר בְּאַתְתִּיָּה, וְאוֹלִיד לֶשֶׁת. דְּכַתִּיב, (בראשית ה) וַיֹּלֶד בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. דָּא אִיהוּ בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ, מַה דְלָא הוּה הַכִּי בְּקְדַמִּיתָא, בְּאִינוּן בְּנִין קְדַמָּאִי, דְהוּוּ מִקְדַּמַּת דְנָא.

בְּגִין, דְהָא בְּקְדַמִּיתָא, אַתְחַבְרוּתָא אַחְרָא הוּוּת לְגַבֵּיָּה, וְאוֹקְמוּהָ, עַד דְאַתְתַּת חוּה, וְאַתְקִין לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבֵּיָּה דְאַדָּם, וְאַתְחַבְרוּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין. וְעַל דָּא פְּתִיב, (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, דָּא אִיהִי אַתְתָּא, אָבֵל אַחְרָא לָא אַקְרִי הַכִּי. וְהָא אוֹקְמוּהָ. וּבְגִין כַּד, דְאַדָּם וְחוּה פְּחִדָּא אַתְבְּרִיאוּ, פְּתִיב (בראשית ה) זָכָר וַיִּנְקֶבֶה בְּרָאם וַיִּבְרָךְ אוֹתָם, תַּרְוּוּיָּהוּ פְּחִדָּא הוּוּ. וְעַל דָּא פְּתִיב, אַחֹר וְקָדָם צְרַתְנִי.

תָּא חֲזִי, אַפּוּד וְחֲשׁוּן, אַחֹר וְקָדָם הוּוּ, וְכַד פְּהִנָּא אַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, הוּה דְמִי בְּדִיּוֹקְנָא עֲלָאָה. וְהָא אַתְמַר, דְּכַדִּין אֲנַפּוּי נְהִירִין, וְאַתְנוּן בְּלִטּוּן, וְסִלְקִין לַעֲיִלָּא מְנַהֲרוּן, וְכַדִּין הוּה יַדַּע מֶלֶךְ.

וּבְגִין כַּד, תְּקוּנָא דְחוּשְׁנָא, וְתְקוּנָא דְאַפּוּדָא, פְּחִדָּא מִתְקַשְׁרוּן. וְאַף עַל גַּב דְתְקוּנָא דְדָא לָאו אִיהוּ פְּתְקוּנָא דְדָא, וְכִלָּא בְּרָזָא חִדָּא. קְשׁוּרָא דְדָא בְּדָא, לְאַתְאַחֲדָא חוּשְׁנָא בְּאַפּוּדָא, בְּאַרְבַּע עֲזָקוּן, דְאַתְקַשְׁרוּ בְּהַאי אַתְר, וּבְהַאי אַתְר. וְאִינוּן רְזָא דְאִינוּן רְתִיכִין, דְמִתְקַשְׁרוּן בְּהַאי סִטְרָא דְלַתְתָּא, לְאִינוּן דְלַעֲיִלָּא, וְכִלָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְאוּפְנִין וְחִיּוּת.

פְּתִיב, בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאוֹקְמוּהָ, דְהָא כְּלָא כְּגוּוּנָא דָּא אַתְעֵבִיד מִשְׁפָּנָא, כְּגוּוּנָא דְעֵלְמָא תַתְּאָה, עֵבֵד כְּגוּוּנָא דְעֵלְמָא

עֲלָאָה, וְכָל עוֹבְדוֹי דְעֵבֵד כְּגוֹנוֹנָא דְלַעֲיִלָא. הֵכִי נְמִי מְשַׁכְּנָא, כָּל עוֹבְדוֹי אֵינוֹן
כְּעוֹבְדָא וְכְגוֹנוֹנָא דְעֵלְמָא (עֲלָאָה). (ס"א ואוקמוה כגוונא דא אתעביד משכנא וכל עובדוי
דעבד בהאי עלמא כגוונא דלעילא עבד. והכי נמי משכנא כל עובדוי אינון כגוונא דלעילא כגוונא
דעלמא תתאה וכגוונא דעלמא עילאה)

וְרָזָא דָא כָּל עוֹבְדִין דְמְשַׁכְּנָא, כְּלָהוּ עוֹבְדִין וְתַקוּנִין דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא, בְּגִין
לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתָא בְּעֵלְמָא, בְּדִיּוּרִין עֲלָאִין, וּבְדִיּוּרִין תַּתָּאִין. כְּגוֹנוֹנָא דָא,
גֵּן עֵדוֹן לְתַתָּא, אִיהוּ כְּגוֹנוֹנָא עֲלָאָה. וְכְגוֹנוֹנָא תַּתָּאָה, כָּל צִיּוּרִין, וְכָל דִּיּוּקְנִין
דְעֵלְמָא כְּלָהוּ תַמְוֹן. וְעַל דָּא, עֲבִידַת מְשַׁכְּנָא, וְעֲבִידַת (ר"כ ע"א) שְׁמִים וְאַרְצֵי,
כְּלָהוּ בְרָזָא חֲדָא.

כְּתִיב (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים וְגוֹ'. הָאִי קָרָא
אוֹקְמוּהָ, אֲבָל תָּא חֲזִי, וְכִי בְּגִין דִּי־סִתְפֵּל בַּר נֶשׁ עֵינֵוֹי לַעֲיִלָא, וְזִקְוִי לֹוֹן
לַעֲיִלָא, יְכִיל לְמַנְדַּע וְלֹא־סִתְפֵּלָא בְּמָה דְלָא אֲתַרְשׁוּ לְמַנְדַּע וְלְמַחְמִי.

אֲלָא שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם, מֵאֵן דְּבַעֲי לְאַסְתְּפֵלָא וְלְמַנְדַּע בְּעוֹבְדוֹי דְקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, וְזִקְוִי עֵינֵוֹי לַעֲיִלָא, וְיַחְמִי כְּמָה חֲזִילִין, וְכְמָה מְשַׁרְרִין, עוֹבְדִין
מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא, רַבְרַבִּין אֵלִין מְאֵלִין. וְכִדִּין תַּחֲמוֹן וְתַשְׁאֲלוֹן וְתִמְרוֹן,
מֵאֵן בָּרָא אֵלִין. מִי בָרָא אֱלֹהִים, הָא אוֹקְיִמָנָא רָזָא דְמִי, בָּרָא אֱלֹהִים. דְּהוּא
אֲתַר דְקִימָא מְרוֹם וְגִנְיִז וְסִתִּים וְלֹא יְדִיעַ, (צ"ב ע"א, קס"ח ע"ב) וְקִימָא תַּדִּיר
לְשִׁאָלָה, בְּגִין דְלָא אֲתַגְלִינָא לְהוּא אֲתַר. (בראשית ב' ע"א)

דף רל"ב ע"א

הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, מֵאִי הַמוֹצִיא. אֲלָא בְּגִין דְּהוּא אֲתַר דְּאִיהוּ
טְמִיר וְגִנְיִז, אִיהוּ אֲפִיק כְּלָא, בְּרָזָא דְקוֹל דְנִפְיִק מְשׁוֹפֵר. וְהוּא קוֹל, אִיהוּ
מִסְפָּר דְכָל חִילִין עֲלָאִין, וְחוּשְׁבָנָא דְכָלָא. וּמִתַּמְוֹן אֲשַׁתְּכַח רָזָא
דְמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּכָל אֵינוֹן סְטֵרִין עֲלָאִין, עַד דְנִגְדִין דְרַגִּין, וְאַתְמַשְׁכָּאן
לְתַתָּא, וְאַתְפָּרְשָׁאן כְּמָה (ק"מ) חִילִין לְזַנְיָהוּ, וְכְלָהוּ קִימָן בְּחוּשְׁבָנָא,
וְאַקְרוּן בְּשֵׁמָא. מְרוֹב אוֹנִים, דָּא סְטֵרָא דִימִינָא. וְאַמִּיץ כַּח, דָּא סְטֵרָא
דְשִׁמְאָלָא. אִישׁ לֹא נַעְדָר, סְטֵרִין דְנִגְדִין מְתֵרִין עֲבָרִין. (דף רל"ב ע"א) דְבַר
אַחַר שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים, הָאִי קָרָא כַּד אֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא.
וְהוּא אֲתַתְּקוֹן, כָּל מֵאֵן דְחִמִּי לִיהָ לְמְשַׁכְּנָא, אֲסִתְפֵּל בֵּיהָ לַעֲיִלָא וְתַתָּא,
וְכָלָא חִמִּי בֵּיהָ בְּמְשַׁכְּנָא. בְּגִין דְכָל עוֹבְדִין דְעֵלְמָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, כְּלָהוּ
אֲתַתְּקוּנוּ בֵּיהָ בְּמְשַׁכְּנָא, וְהָא אוֹקְיִמָנָא, כָּל מֵאֵן דְחִמִּי אֵינוֹן קָרְסִים
בְּמְשַׁכְּנָא, וְאַסְתְּפֵל בְּהוּ, הָוָה מְסִתְפֵּל בְּנִהִירוּ דְלָהוֹן, בְּנִהִירוּ (רכ"ט ע"א)
דְכַבְיָא, בְּגִין דְהֵכִי קִימָן כְּכַבְיָא בְּרַקִיעָא.

פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קמח) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּיָהּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם וְגוֹ', תָּא חֲזִי
תוֹשְׁבַתָּא דָּא אָמַר דּוֹד, לְקַבֵּל רָזָא דְשֵׁמָא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ כְּלָלָא
דְתוֹשְׁבַתָּא דְכָלָא. תַּרְיִן תוֹשְׁבַתָּן אֵינוֹן, כְּגוֹנוֹנָא דְרָזָא דְשֵׁמָא קְדִישָׁא
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְתוֹשְׁבַתָּא דְכָלָא. וְאֵינוֹן: דָּא, וְתוֹשְׁבַתָּא בְּתַרְאָה,

דַּאִיְהִי כִּלְלָא דְתוֹשִׁבְחָתָא דְכֻלָּא, דְכַתְיב, (תהלים קט) הַלְלוּהָ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ וְגו'. אֲבָל דָּא הָהּ, עַל עֶשֶׂר מִינִים. וְדָא הוּא עַל שִׁבְעָ, וְכֻלָּא רְזָא חֲדָא בְּשֵׁמָא קִדְיָשָׁא.

הַלְלוּהָ הַלְלוּ אֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם, אִיְהוּ שִׁירוּתָא דְשִׁית סְטָרִין לְאַתְפְּשָׁטָא לְתַתָּא, דְדָא אִיְהוּ רְזָא דְקִימָא לְשִׂאֲלָה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (דברים ד) כִּי שִׂאֵל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ וְגו', עַד הֵכָא אִית רְשׁוֹ לְשִׂאֲלָה, מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא וְגו', וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם מִכָּאן וְלְהֵלְאָה, לָאוּ קִימָא לְשִׂאֲלָא, בְּגִין דַּאִיְהוּ אֲתֵר טְמִיר וְגִנְיָז.

וְעַל דָּא הַלְלוּ אֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בְּמְרוֹמִים, אֲלִין תִּרְיִן סְטָרִין, (דאינון רומא דשירותא) יְמִינָא וְשִׁמְאֵלָא. וּמַהֲכָא אֲתַפְּשָׁטָאן כְּלָהוּ אַחֲרֵינִין לְתַתָּא, בְּרְזָא דְדִרְגִין לְאַתְתַּקְנָא כְּדָקָא יָאוּת. הַלְלוּהוּ (קס"ו ע"א) כָּל מְלָאכְיוֹ, אֲלִין תִּרְיִן קִימִין דְקִימִי תַּחֲוֹת גּוֹפָא, לְמִשְׁעָן גּוֹפָא עֲלֵיהוּ.

תָּא חֲזִי, אִינּוֹן קִימִין דְגּוֹפָא אֲשִׁתְּעָן עֲלֵיהוּ, קִימִי הֵכָא בְּרְזָא דְמְלָאכְיוֹ, בְּגִין דְיִרְכִין אִינּוֹן שְׁלִיחוֹ, לְמִיזֵל מֵאַתְר לְאַתְר, וּמְרָזָא דָּא, נְפָקִין אִינּוֹן דְאַקְרוּן מְלָאכְיוֹ, דְאִינּוֹן שְׁלִיחוֹ לְמַהֲדָּ בְּשְׁלִיחוּתָא דְמַאֲרִיהוֹן, מֵאַתְר לְאַתְר.

הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאִין, דָּא אִיְהוּ אֲתֵר דְנִפְקִי מִנִּיהּ כָּל חִילִין קִדְיָשִׁין עֲלֵאִין, רְזָא דְאַתְ קִימָא קִדְיָשָׁא, וְאִיְהוּ רְשִׁים בְּכָל שְׂאֵר רִבּוּון, בְּדָקָא אֲמָרוּ, דְכַתְיב, (ישעיה מח) יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ, אוֹת אִיְהוּ בְּכָל שְׂאֵר חִילִין וְרִבּוּון. הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וְיִרְחַ, בֵּיהּ קִימָא רְזָא דָּא, וְאִיְהוּ שְׁמֵשׁ לְאַנְהָרָא, וּבֵיהּ קִימִין כְּכַבְיָא עֲלֵאִין דְנַהֲרִין, וּמִזְלִי, וְהָא אוֹקִימָנָא. לְבַתֵּר אַהֲדָר לְעֵילָא, לְהֵהוּא אֲתֵר דְקָאִים בְּרוּמָא דְמְרוֹמִים, וְתַמָּן תַּקִּיעוּ דְכֻלָּא, הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. לְבַתֵּר הַלְלוּ אֵת יְיָ מִן הָאָרֶץ, לְקַבֵּל אֲלֵינוּ אֵשׁ וּבָרֵךְ וְגו'.

תָּא חֲזִי, אִינּוֹן כְּכַבִּים לְתַתָּא, קִימִין בְּמִשְׁיכוֹ דְאַתְמִשְׁכָּאן מְרָזָא עֲלֵאָה, בְּגִין דְכֻלָּא קִימָא בְּדִיוקְנָא עֲלֵאָה, וְהָא (בראשית ל"ד ע"א) אוֹקִימָנָא. וּבְגִין כְּדָּ כָּל אִינּוֹן כְּכַבְיָא וּמִזְלִי, מְרוּם רְקִיעָא, כְּלָהוּ קִימִי לְאַנְהָרָא בֵּיהּ עֲלֵמָא דְלְתַתָּא מִנִּיהּ, וּמִתַּמָּן אֲתַפְּשָׁטָאן דְרִגִין, עַד דְקִימִין דְרִגִין לְאִינּוֹן כְּכַבְיָא דְלְתַתָּא, דְכֻלָּהוּ לָא קִימִי בְּרְשׁוּתֵיהוּ כְּלוּם, וְהָא אוֹקִימָנָא, וְכֻלָּהוּ קִימָאן בְּרְשׁוּתָא דְלְעֵילָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מז) יַעֲמִדוּ נָא וְיִוְשִׁיעֵד הוֹבְרֵי שָׁמַיִם הַחוּזִים בְּכּוֹכְבִים, וְכֻלָּא אִיְהוּ בְּרְשׁוּתָא וְאַתְמֵר. (שמות לט) וַיַּעֲשׂוּ אֵת הַכֶּתֶנֹת שֵׁשׁ וְגו' וְאֵת הַמְצַנְפֹת שֵׁשׁ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (ישעיה ב) וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית יְיָ בְּרֵאשׁ הַהָרִים וְגו'. וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, כִּד יִפְקוֹד לָהּ קוֹדֶשׁא בְּרִידָּ הוּא לְבַרְתָּא דְיַעֲקֹב, וְיוֹקִים לָהּ מַעֲפָרָא, וְיִתְחַבֵּר שְׁמֵשׁא בְּסִיחָרָא, כְּדִין נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית יְיָ, דָּא יְרוּשָׁלַם לְעֵילָא, דְתַתָּא מִתְתַּקְנָא בְּתַקוּנָהּ לְאַתְנַהֲרָא בְּנַהֲוֹרָא דְלְעֵילָא, דְכָל נַהֲוֹרָהּ לָאוּ אִיְהוּ מִתְתַּקְנָא, אֲלָא בְּנַהֲוֹרָא דְלְעֵילָא. וּבְהֵהוּא זְמָנָא יִתְנַהֵר עֲלָהּ נַהֲוֹרָא עֲלֵאָה, עַל חַד שְׁבַעָה מִמָּה דְהוֹת מִקְדָּמַת דְנָא, כְּמָה דְכַתְיב, (ישעיה ט) וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתִים

דף רל"ב ע"ב

בראש הקהרים. בראשי הקהרים מפעי ליה. מאי בראש אלא נהורא דא דיהא לה (דף רל"ב ע"ב) בראש הקהרים איהו. ומאן איהו ראש הקהרים. דא פהנא רבא. דאיהו ראש הקהרים. רישא דכלא סטר ימינא. ודא איהו דמתקן לביתא תדיר, ומברך לה לאנהרא אנפאה. ועל דא, יהיה נכון.

ובמה יתקן לה. באינון לבושין דאינון כגוונא דלעילא, כמה דאוקמוה. ואינון לבושין כלהו קיימן ברזא דשית. והאי ביתא כד יהא מתתקן בהאי ראש הקהרים, דאיהו פהנא רבא, כדן אתקשר ואסתלק לעילא בקיומא עלאה, ויתנהיר עלמא מההוא נהירו עלאה, (כדן) ודא הוא ונשא מגבעות, מפל שאר חילין ומשרין עלאין, וכדן ונהרו אליו כל הגוים.

תא חזי, בשעתא דכהנא דלתתא פריש ידוי, כדן רוחא עלאה אנהיר, ונפיק, וכל בוציניו נהרין, ונהורין אתמשכאן ואתנהרו ואתקשרו אליו באלין, עד דיתנהירו אנפאה דכנסת ישראל, וכלא על ידא דנהורא קדמאה דאיהו פהנא. וכד פהנא אתער לתתא, פהנא אתער לעילא. ובעובדין דלתתא, אתער אתערותא דלעילא.

ועל דא נכון יהיה הר בית יי בראש הקהרים וגו', ונהרו אליו כל הגוים. בגין דהשתא, כל שאר עמין, אית לון ממנו ברקיעא עלייהו. ובההוא זמנא, יבער לון, ויפיל לון קודשא בריה הוא משולטניהון, דכתיב, (ישעיה כד) יפקוד יי על צבא המרום במרום, וכיון דכלהו יתעברון משולטניהון, כדן קודשא בריה הוא יתתקף בלחודיה, כמה דאת אמר (ישעיה ב) ונשגב יי לבדו ביום ההוא, וכדן ונהרו אליו כל הגוים. והדא הוא דכתיב, והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי אל בית אלהי יעקב וגו'.

וכלא איהו, בשעתא דכהנא, דאיהו ראש הקהרים ונהיר לה, וכלא איהו ברזא דשש, שית אינון בכל סטרין דינהיר לה, דהא ברזא דשית ונהיר לה.

רבי אלעזר ורבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי באורחא, אמר רבי אלעזר, עידן איהו למהד בשכינתא, בגין דשכינתא לא תשרי עלן, אלא מגו מלי דאורייתא. אמר רבי יהודה, מאן דאיהו רישא, ליפתח ברישא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיט) צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי. צעיר אנכי ונבזה, דוד מלכא, לזמנין איהו קא משבח גרמיה, דכתיב, (תהלים יח) ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. וכתוב, (שמואל ב כג) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הווקם על משיח אלהי יעקב. ולזמנין עבד גרמיה מסכנא, דכתיב, (תהלים פו) כי עני ואביון אני. וכתוב צעיר אנכי ונבזה. ואיהו אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

אָלָא, בּוֹזְמָנָא דְהוּה סְלִיק בְּדַרְגָּא דְשַׁלְמָא, וְאַסְתַּלַּק בְּדִינָא דְקִשׁוּט, וְהוּה שְׁלִיט עַל שְׁנָאוֹי, הוּה קָא מְשַׁבַּח גְּרַמְיָה. וּבּוֹזְמָנָא דְחַמָּא גְּרַמְיָה בְּעָקוּ, וְשְׁנָאוֹי קָא דְחַקִּין לִיה, כְּדִין מְאִידָּ גְּרַמְיָה, וְהוּה קָרִי גְּרַמְיָה מְסַכְּנָא, זְעִירָא לְכָלָא. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין, דְּהָא לְזַמְנִין הוּה שְׁלִיט, וּלְזַמְנִין הוּה בְּעָקוּ דְשְׁנָאוֹי.

וְעַם כָּל דָּא אִיהוּ שְׁלִיט עַלֵּיהּוּ תְּדִיר, וְלֹא יְכִילוּ לִיה. וְדוּד מְלָכָא, תְּדִיר אִיהוּ הוּה שְׁפִיל גְּרַמְיָה לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, דְּכָל מְאִן דְּמְאִידָּ גְּרַמְיָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, אִיהוּ זְקִיף לִיה עַל כָּלָא. וּבְגִין כְּדָּ, אֲתַרְעִי בִּיה קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּעֲלָמָא דִּין, דְּכַתִּיב, (ישעיה ^ל) וְגִנּוּתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דּוּד עַבְדִּי. וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְּכַתִּיב, (הושע ^א) וּבְקִשׁוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דּוּד מְלָכָם וּפְחָדוּ אֶל יְיָ וְאֶל טוֹבוֹ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. דּוּד אִיהוּ הוּה מְלָכָא בְּהַאי עֲלָמָא, וְדוּד יְהָא מְלָכָא לְזַמְנָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא אָמַר, אָבֹן מְאִסוּ הַבּוֹנִים הַיְתֵּה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

דף רל"ג ע"א

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דְשַׁמְשָׁא מְהַדָּר אַנְפוּי, וְלֹא נְהִיר לְסִיחָרָא, אֲתַעְבֵּר נְהוּרְהָא (לסיהרא) וְלֹא נְהִירָת, כְּדִין אִיהִי בְּמְסַכְּנוּתָא בְּכָל סְטָרִין, וְאַתְקַדְרָת. וְלִית לָהּ נְהוּרָא כָּלָל. וְכַד שַׁמְשָׁא אֶהְדָּר לְקַבְלָהּ, וְאַנְהִיר לָהּ, כְּדִין אֲתַנְהִירָת אַנְפָּהָא, וְאַתְקַשְׁטָת לְגַבֵּיהּ, כְּנוֹקְבָא דְאַתְקַשְׁטָת לְגַבֵּי דְכוּרָא, וְכַדִּין אִיהִי שְׁלֵטָא (דף רל"ג ע"א) בְּשׁוּלְטָנוּ בְּעֲלָמָא.

וְעַל דָּא, דּוּד הוּה מְעַטֵּר גְּרַמְיָה, בְּהַהוּא גְּוּוּנָא מְמֵשׁ. לְזַמְנִין אִיהוּ מְסַכְּנָא, וּלְזַמְנִין אִיהוּ בְּעוּתְרָא בְּעַתִּירוּ דְכָלָא, וּבְגִין כְּדָּ הוּה אָמַר, צָעִיר אֲנָכִי וְנִבְזָה. וְעַם כָּל דָּא, פְּקוּדִידָּ לֹא שְׁכַחְתִּי. כְּגוּוּנָא דָּא, אִית לִיה לְפָר נֶשׁ לְמַהוּי נְבִזָּה בְּעֵינֵיו, (ס"א ונבזה ומה אי דוד מלכא כד כל שכן בר נש אחרא דאית ליה) לְאַשְׁפָּלָא גְּרַמָּה בְּכָלָא, לְמַהוּי אִיהוּ מְאִנָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא אֲתַרְעִי בִּיה, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכַתִּיב, (ישעיה ^נ) וְאֵת דְּכָא וּשְׁפַל רוּחַ. הַשְׁתָּא אָנָּא אֲפַתַּח בְּרִישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל ^מ) וַיָּבֵא אוֹתִי שָׁמָּה וְהִנֵּה אִישׁ מְרֹאָהוּ כְּמֹרְאָה נְחֹשֶׁת וּפְתִיל פְּשֵׁתִים בְּיָדוֹ וּקְנֵה הַמֶּדֶה וְהוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַר. הָאִי חָמָא לִיה יְחֻזְקָאֵל, בְּהַהוּא חִיזוּ דְנִבּוּאָה, וְהָאִי אִיהוּ אִישׁ, דְּאִיהוּ שְׁלִיחָא בְּאִינוּן לְבוּשִׁין.

וְהָכָא לֹא אָמַר אָלָא אִישׁ, וְלֹא אָמַר אִישׁ לְבוּשׁ הַבְּדִים. אָלָא, בְּשַׁעְתָּא דְעֵבִיד שְׁלִיחוּתָא לְמַעְבַּד דִּינָא, אוּ לְאַחְזָא דִּינָא, אָקְרִי לְבוּשׁ הַבְּדִים. וּבְשַׁעְתָּא דְלֹא אֲתִי לְהַכִּי, אֲשַׁתְּנִי לְגוּוּנָא אַחְרָא, כְּפּוּם שְׁלִיחוּתָא, הַכִּי שְׁנִי חִיזוּ דִילִיה בְּאִינוּן לְבוּשִׁין, וְאַשְׁתְּנִי מְלָבוּשִׁין לְלְבוּשִׁין, בְּגִין דְּאִיהוּ תְּדִיר בְּסֵטֵר שְׁמָלָא, וְכַמָּה גְּוּוּנִין אִינוּן דְאַתְלָבֵשׁ בְּהוּ, וְכָל אִינוּן דְאַתְגִּין מְסֻטְרִיה.

מְרָאָהוּ כְּמִרְאָה נְחֹשֶׁת, הִכָּא אֲתֵלְבֵשׁ בְּהֵוּא לְבוּשָׁא דְאִינוּן (ר"ס ע"א, קל"ט ע"א, רכ"ט ע"א) טוּרֵי נְחֹשֶׁת, דְּאֶקְרוּן (זכריה ו) הֵרִי נְחֹשֶׁת. וְדָא אֵייתִי מְדִידוּ, לְמַעְבַּד מְשַׁחְתָּא. הָאִי (קנה המדה) לָאוּ אִיהוּ בּוּצִינָא דְקֶרְדִּינוּתָא דְטָמִיר וְגִנְיֹז, אֶלָּא מִתְמֹן נִפְקַת הָאִי קֶנָה לְתַתָּא, דְּאֲתַגְלִיד מְגוּ נְהִירוּ דְאֲשַׁתְּבִּיק מְבוּצִינָא דְקֶרְדִּינוּתָא, כַּד אֲסַתְלַקַת לְעֵילָא, וְאֲתַגְלַפַת גּוּ (רמ"ה ע"ב) סְפִירוּ דְנִצִּיץ וְלֹא אֲתִיידַע. וְעַל דָּא, הֵוּא קֶנָה הַמְדָּה אִיהוּ קִימָא בְּמִדִּידוּ דְמְשַׁחְתָּא, דְּקִימָא לְתַתָּא.

וּלְזַמְנִין קֶנָה הַמְדָּה, וּלְזַמְנִין (רנ"ח ע"א) קוּ הַמְדָּה, וְעַל דָּא פְתִיל וְקֶנָה, וְכֹלָא מְשַׁחְתָּא לְמַעְבַּד מְדִידוּ, (התם) כָּל מְדִידוּ דִיחֻזְקָאֵל, אִיהוּ הָוָה בְּהֵוּא קֶנָה הַמְדָּה, וּבְעוּבְדָא דְמְשַׁכְנָא כֹּלָא הָוָה בְּקוּ הַמְדָּה.

בְּמְשַׁכְנָא, בְּהֵוּא מְדִידוּ דְלְתַתָּא, דְּאִיהוּ קוּ הַמְדָּה, כְּגוּוּנָא דְהֵוּא פְתִיל, דְּכַד שָׂרִי לְאֲתַפְשֵׁטָא, בְּכָל אִמָּה חַד קְשָׁרָא, וּבְהֵוּא מְשַׁחְתָּא מְדִיד, וְאֶקְרִי אִמָּה. וּבְגִין כֵּן, שְׂמֹנָה וְעֶשְׂרִים בְּאִמָּה, דְּדָא הוּא אֲרַכָּא וּפּוּתִיָּה אֲרַבַּע בְּאִמָּה, וְלֹא כְתִיב אֲרַבַּע אִמּוֹת, בְּגִין דְּאִמָּה מְדִיד לְכָל סֵטֶר.

וְהָאִי נִפְקָא, מִרְזָא דְבוּצִינָא דְלְעֵילָא, דְּמְדִידוּ דְהָאִי לְתַתָּא מֵהָאִי מְדִידוּ דְלְעֵילָא אֲשַׁתְּכַח. מְדִידוּ דְלְתַתָּא, אֶלְף וְחֲמִשׁ מֵאָה סְטֵרִין, וְכָל סֵטֶרָא וְסֵטֶרָא תְרִיסֵר אֶלְפֵי אִמּוֹן, וְעַל דָּא אִמָּה חַד אֲזִיל בְּכֹלְהוּ, וְהֵוּא אִמָּה דְמְדִיד דָּא, אֲתַפְשֵׁט קוּ מְשַׁחְתָּא וְאֲתַגְלִיָּא אִמָּה וּמְדִיד, וְכֵן בְּכָל אִינוּן מְשַׁחְתִּי. (ס"א תריסר אלפי אמין אתפשט קו משחתא ואתגלייא אמה ומדיד וכן בכל אינון משחתי ועל אמה חד אזיל בכלהו וההוא אמה דמדיד דא מדיד דא).

שְׂמֹנָה וְעֶשְׂרִים בְּאִמָּה, אִיהוּ אֲרַכָּא, דְּחַד אִמָּה, וּפּוּתִיָּה אֲרַבַּע בְּהֵוּא אִמָּה. אֲשַׁתְּכַח, אִמָּה חַד דְּאִיהוּ תְלַתִּין וּתְרִין שְׁלִישִׁים. כְּמָה דְאֵת אִמֵּר (ישעיה מ) וְכָל בְּשָׁלִישׁ עֶפְרַיִם הָאֲרָץ, וְאִינוּן לִיב, לְקַבֵּל לִיב שְׁבִילִין דְנִפְקִין מְלְעֵילָא.

וְכַד אֲתַעְבִּיד מְשַׁחְתָּא דְאֲרַכָּא בְּהָאִי מְדִידוּ, אִיהוּ אֲרַבַּע סְטֵרִין הֵוּא אֲרַכָּא. וְכָל סֵטֶרָא ז' אִמּוֹן, דְּלְהַכִּי סְלָקוּן אִינוּן שְׁבַעָה אִמּוֹן, לְאֲרַבַּע סְטֵרִין, בְּרִזָּא דְשֶׁבַע, (ס"א ומתחומין) דְּאִינוּן תְּנַמְנָא וְעֶשְׂרִים דְּאִינוּן בְּאֲרַכָּא, בְּגִין דְשֶׁבַע אִיהוּ רִזָּא עֲלָאָה בְּכֹלָא. וְכָל אִינוּן תְּלַתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין כְּלִילִין בְּשֶׁבַע, בְּרִזָּא דְשֶׁמָא קְדִישָׁא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב מְדָה אַחַת לְכָל הִירִיעוֹת. וְדָאִי מְדָה אַחַת אִיהוּ, אָף עַל גַּב דְּאֲתַפְשֵׁט אִמָּה בְּתַר אִמָּה, וְדָא בְּתַר דָּא, וְכֹלָא בְּרִזָּא (ס"א מרזא) דְבוּצִינָא דְלְעֵילָא קָא אֲתִיָּא, לְמַהוּי עֵילָא וְתַתָּא מְשַׁחְתָּא חַדָּא.

דף רל"ג ע"ב

וְדָא אִיהוּ מְשַׁחְתָּא דְאִיהוּ בְּקְדוּשָׁה יְתִיר, בְּגִין דְאִית מְשַׁחְתָּא אַחְרָא, דְאִיהִי לְחַפְיָא עַל דָּא דְאִיהִי לְגוּ. דְהָא בְּמְשַׁחְתָּא אַחְרָא דְחַפְיָא עַל דָּא, סְלֵקָא בְּחוּשְׁבְּנָא בְּחוּשְׁבֹן ד"ל, וּלְגָאוּ בְּחוּשְׁבֹן ל"ב (ס"א דאִיהִי דְחַפְיָא עַל דָּא דאִיהִי לְגוּ וּסְלֵקָא בְּחוּשְׁבְּנָא, בְּחוּשְׁבֹן ד"ל וּלְגָאוּ בְּחוּשְׁבֹן ל"ב) וְדָא אִיהוּ רְזָא (דף רל"ג ע"ב) דְחַפְיָא דָּא עַל דָּא, ל"ב לְגוּ, ד"ל (ל"ב אִיהוּ קִימָא לְגוּ, ד"ל אִיהוּ קִימָא) לְבַר.

בְּגִין דְהָא מְשַׁחְתָּא קְדָמָא, דְאִיהוּ קְדִישָׁא בְּגוּוּנִין קְדִישִׁין, דְאִינוּן שֵׁשׁ מְשֻׁזְר וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמֹן וְתוֹלַעַת שָׁנִי, אֱלִין גּוּוּנִין קְדִישִׁין, וְכָל חוּשְׁבֹן דִּילִיה סְלֵקָא לְחוּשְׁבֹן ל"ב. וּמְשַׁחְתָּא תְּנַיִנָא דְאִיהוּ לְבַר לְחַפְיָא עַל דָּא, אִיהִי סְלֵקָא לְחוּשְׁבֹן ד"ל. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (תהלים מא) אֲשָׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ. בְּיוֹם רָעָה מִמֶּשׁ, יִמְלֹטְהוּ יְיָ.

רְזָא דְחוּשְׁבְּנָא לְגוּ, דְאִיהוּ רְזָא ל"ב. וּבְהַהוּא חוּשְׁבְּנָא דְלְבַר, מַה כְּתִיב, וְעִשִׂיתָ יְרִיעוֹת עֲזִים. יְרִיעוֹת עֲזִים, אֲמָאֵי עֲזִים. אֶלָּא רְזָא דְגּוּוּנָא דִּילִיה, לְמִיָּהֵב דּוּכְתָא בְּרְזָא דְקוּדְשָׁא, וּבְגִין כְּדָּ יְרִיעוֹת עֲזִים וְדָאֵי. כְּתִיב (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֶגֶז וְרִדְתִּי וְגו', הָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל מַה אֶגֶז אִית לִיה קְלִיפָה, דְסַחְרָא וְחַפְיָא עַל מוּחָא, וּמוּחָא לְגוּ, אוּף הָכִי בְּכָל מְלָח דְקוּדְשָׁא, קְדוּשָׁה לְגוּ, וְסַטְרָא אַחְרָא לְבַר. וְרְזָא דָּא, (חבבוק א) רָשַׁע מִכְּתִיר אֶת הַצַּדִּיק. וְעַל דָּא אֶקְרִי אֶגֶז, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, בְּהַהוּא דְלְבַר, כָּל מַה דְאוּסִיף גְּרַע, וְסִימְנִיף פְּרִי הַחֵג, דְמִתְמַעֲטִין וְאֶזְלוּן. אוּף הָכָא נְמִי, בְּמַה דְלְגָאוּ (קס"ד ע"ב) כְּתִיב, וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת. בְּמַה דְלְבַר כְּתִיב, עֶשְׂתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעוֹת. אוּסִיף אֶתְוּוּן וְגְרַע מְחוּשְׁבְּנָא. אוּסִיף חוּשְׁבְּנָא וְגְרַע (אֶתְוּוּן), אוּסִיף חוּשְׁבְּנָא, דְכְּתִיב, (שמות כו) אַרְבָּע הִירִיעָה הָאֶחָת שְׁלֹשִׁים בְּאַמָּה וְרַחֵב אַרְבַּע בְּאַמָּה הִירִיעָה. וְכַד סְלִיק לְחוּשְׁבְּנָא, סְלִיק לְחוּשְׁבֹן ד"ל. דְלִית בְּכָל אִינוּן זִינִי מְסַכְּנוֹתָא, כְּהַהוּא דְאֶקְרִי ד"ל, וּבְגִין כְּדָּ סְלִיק לְחוּשְׁבְּנָא יְתִיר, סְלִיק בְּגְרִיעוֹ.

וְכַד אִיהוּ גְרַע בְּחוּשְׁבְּנָא (גרע), סְלִיק בְּסְלִיקוּ, דְסְלִיק לְרְזָא דְל"ב, דְאִיהוּ רְזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא, וְאִיהוּ רְזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא, דָּא סְלִיק, וְדָא גְרַע. דָּא סְלִיק וְגְרַע. וְדָא גְרַע וְסְלִיק. דָּא לְגוּ. וְדָא לְבַר.

הָאֵי קוּ הַמְדָּה, שְׁרִי לְאַתְפְּשֻׁטָא, וּמְדִיד מְשַׁחְתָּא לְקַרְשִׁים, דְכְּתִיב (שמות לו) וַיַּעַשׂ אֶת הַקַּרְשִׁים לְמִשְׁכָּן עֲצֵי שֹׁטִים עוֹמְדִים, וְאֱלִין אִינוּן רְזָא דְשְׁרָפִים, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב עֲצֵי שֹׁטִים עוֹמְדִים, וְכְּתִיב (ישעיה ו) שְׁרָפִים עוֹמְדִים.

מְדִידוּ דְמְשַׁחְתָּא דָּא, עֶשֶׂר אַמּוֹת אַרְבָּע הַקַּרְשִׁים וְחֲצֵי הָאַמָּה. הָכָא כְּתִיב עֶשֶׂר אַמּוֹת, וְלֹא כְּתִיב עֶשֶׂר בְּאַמָּה. אֱלִין תְּלַת תְּלַת תְּלַת, דְאִינוּן תְּשַׁע, וְחַד דְשְׁרָיָא עֲלִיָּהוּ, וְדָא אִיהוּ רוּחָא חַדָּא דְשְׁרָיָא עֲלִיָּהוּ.

וְהָא אַמְרוּן, כְּמַה אִיהוּ שִׁיעוּרָא דְאַמָּה. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְשִׁיעוּרָא חַד סְרִי וּפְלָגָא, דְסְלִיקוּן, וְלֹא סְלִיקוּן, בְּגִין דְגְרַעִין מְאִינוּן אוּפְנִים. וְאוּקְמוּהָ בְּרְזָא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא, וְאִינוּן עֶשְׂרִין, לְהָאֵי סַטְרָא עֶשֶׂר, וְלְהָאֵי סַטְרָא עֶשֶׂר, עַד

דְּסִלְקִין לְרִזָּא דְשָׂרְפִים עֲלָאִין. וּלְבַתֵּר סְלִיק רִזָּא דְקוּדְשָׁא, עַד דְּאִתְעָרוּ (ס"א דאתעדו) כְּלָהוּ, בְּרִזָּא דְהָהוּא בְּרִיחַ הַתִּיכּוּן, כְּמָה דְאִוְקְמוּהָ, וְעַל דָּא פְּלַג אִית בֵּיה בְּלָא שְׁלִימוּ.

רִזָּא דְהָאִי מְשַׁחְתָּא, לְעֵשְׂרִין דְּפִין אִינוּן מְאֵתוּ וּתְלָתִין. וְכֹל הָאִי קִיִּמָּא בְּמִדִּדּוּ בְּחוּשְׁבְּנָא, וְהָכִי סְלִיק כֹּל חוּשְׁבֹן דְּנַפְקָא מֵהָאִי מִדִּדּוּ בְּרִזָּא דְאִינוּן שְׂרָפִים.

יְרִיעוֹת דְּמִשְׁכְּנָא דְאִמְרוּן דְאִינוּן רִזִין עֲלָאִין. רִזָּא דְשְׂמִיָּא וְהָא אִוְקְמוּהָ (תהלים קד) נוֹטָה שְׁמַיִם כְּיָרִיעָה. וְרִזָּא דְהָאִי בְּהָהוּא חוּשְׁבֹן דְּקֶאֱמָרוּ. וְאִית יְרִיעֵן דְּקֶאֱמָרוּ בְּרִזָּא חֲדָא וְאִית יְרִיעֵן בְּרִזָּא אַחְרָא, וְכֹלָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְלַעֲיָלָא. וְעַל דָּא כְּלָא אִיהוּ לְמַנְדַּע חֲכֻמְתָּא, דְּכֹל סְטָרָא וְסְטָרָא, וְכֹל מְלָה וּמְלָה. וְעַל דָּא אֲבַחִין בְּרִזָּא טַב לְבִישׁ, בִּין רִזָּא דְחֲכֻמְתָּא, וּבִין מְלָה דְלָא קִיִּמָּא בְּחֲכֻמְתָּא. וּבְרִזָּא דְמִדִּדּוּ קַדְמָאָה, הָא אִתְמַר בְּכַמְהָ סְטָרִין אִיהוּ.

דף רל"ד ע"א

רִזָּא דָּא רִזָּא דְאֶרוּנָא דְקֶאֱמִים בְּחוּשְׁבְּנָא, מְמָה דְאִיהוּ נְטִיל, וּמְמָה דְאִיהוּ קָבִיל, וּמְמָה דְאִית בֵּיה, וּמְמָה אִיהוּ מְקַבֵּל: דְאִיהוּ תְרִין סְטָרִין, וְנְטִיל מְאִינוּן (דף רל"ד ע"א) תְרִין סְטָרִין. וְעַל דָּא אִמָּה אִיהוּ בְּסְטָרָא דָּא, וְאִמָּה בְּסְטָרָא דָּא, וּפְלַגָּא דִילִיהּ. וּבְגִין כֹּד אִמְתִּים וְחֲצִי אֶרְכּוּ, אִמְתִּים מְתִרִין סְטָרִין, וּפְלַגָּא דִילִיהּ, הָאִי בְּאֶרְכָּא. בְּפּוֹתִיָּא וְרוּמָא, אִמָּה וְחֲצִי, חֲדָא מֵהָהוּא סְטָרָא יִתִיר, דְּקֶא נְטִיל כְּגוּוּנָא דִימִינָא וּשְׂמָאֵלָא. וּפְלַגָּא דִילִיהּ. דְהָא לָא שְׂרִיָּא מְלָה, אֶלָּא עַל מְלָה וּבְגִין כֹּד, פְּלַגָּא בְּכֹל חוּשְׁבֹן וְחוּשְׁבֹן, וּבְגִין כֹּד, אֶרוּנָא מְקַבֵּלָא מְכֻלָּא, וְקִיִּמָּא בְּרִזָּא דְחוּשְׁבְּנָא דְכֻלָּא.

וְהָא אִוְקְמוּהָ, עַל מָה אִיהוּ מְחַפְּיָא בְּדַהֲבָא, לְגוּ וּלְבַר, וְהָאִי אִיהוּ שְׁיַעוּרָא לְמִיקָם בְּמִדִּדּוּ קַדְמָאָה, וְכֹלָא קֶאֱמִים בְּרִזָּא חֲדָא. פְּתוּרָא, כְּהָאִי גּוּוּנָא דְמִדִּד בְּהָהוּא שְׁיַעוּרָא קַדְמָאָה.

אַבֵּל הָאִי מִדִּדּוּ דְאֶרוּנָא, דְקִיִּמָּא בְּרִזָּא דְאֶרוּיָּתָא, וּבְהָהוּא מְשַׁחְתָּא קַדְמָאָה דְקֶאֱמֵר אַבָּא, לִית בֵּה לְמַעֲבַד שְׁיַעוּרָא יִתִיר כְּמָה דְאִיהוּ גְלִי בְּרִזָּא לְחַפְּיָמִי עֲלִיוּנִין, לְמַנְדַּע בֵּה רִזָּא דְחֲכֻמְתָּא, לְאַבְחָנָא בִין טַב לְבִישׁ, בִּין חֲכֻמְתָּא עֲלָאָה, לְחֲכֻמְתָּא אַחְרָא. כְּלָהוּ עוּבְדִין אַחְרָנִין, כְּלָהוּ בְּמִדִּדּוּ דְאִמָּה, בְּהָהוּא מְשַׁחְתָּא, בְּרִזָּא מְשַׁחְתָּא דְחָשׁוּ, דְאִיהוּ זָרְתִי, וְהָא אִוְקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כְּתַנְתָּ (אף על גב) דְכְּלָהוּ אִתְעַבְּדוּ בְּרִזָּא דְקַדְוִשָׁה, כְּלָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְשֵׁשׁ, וּבְעוּבְדָא דְשֵׁשׁ, וְקִיִּמָּא בְּשֵׁשׁ. וְכְּלָהוּ תְקוּנִין, לְאַתְלַבְּשָׁא וּלְאַתְתְּקָנָא בְּהוּ שֵׁשׁ, וּבְרִזָּא דְשֵׁשׁ.

וּכְלָא בְרָזָא דְקוּ הַמְדָה. וְקִנְהַ הַמְדָה בְּהוּא מְדִידוּ דִיחֻזְקָא, בְּגִין דְּאִיהוּ בֵּיתָא לְאַתְקִימָא (נ"א בגין דא ההוא ביתא לא איתקיימא) בְּאַתְרִיהּ, בְּאִינוּן פּוֹתְלִין, בְּאִינוּן שׁוּרִין, בְּאִינוּן פְּתַחִין, בְּאִינוּן דְּלַתִין, בְּגִין לְמַהוּי כְּלָא בְּמְדִידוּ.

אַבְל לְזַמְנָא דְאַתִּי, מְשַׁחְתָּא הוּא מַה כְּתִיב בְּהּ, (יחזקאל מא) וְרַחֲבָה וְנִסְבָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה. בְּשַׁעְתָּא דִּישְׁרֵי לְמַבְנֵי בֵּיהּ הַאי קִנְהַ הַמְדָה, סְלֵקָא לְעֵילָא לְעֵילָא, לְאַרְכָּא וּלְפּוֹתֵיָא, לְמַהוּי אֲתַפְּשֻׁטוּתָא דְבֵיתָא בְּכָל סְטֵרִין וְלֹא יִשְׁגַּחוּן עָלֶיהָ לְבִישׁ, כְּמַה דְּאוּקְמוּהּ, דְּכְתִיב, (זכריה ט) וְדַמְשֶׁק מְנוּחָתוּ. דְּהַא בְּהוּא זַמְנָא דִּינָא לֹא יִשְׁתַּכַּח בְּעֵלְמָא, בְּגִין כְּדָּ כְּלָא אֲתַקְיִים עַל קִיּוּמִיהּ בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (שמואל ב ז) לֹא יִרְגַז עוֹד וְלֹא יוֹסִיפוּ בְּנֵי עוֹלָה לְעַנּוּתוֹ וְגו'.

וְתָא חֲזִי, כָּל מְשַׁחְתִין, וְכָל מְדִידִין, כְּלָהוּ קִיּוּמִין בְּהַאי עֵלְמָא, (ס"א וכל מדידן דהאי משכנא והאי ביתא כולהו) בְּגִין לְאַתְקִימָא הַאי עֵלְמָא, בְּרָזָא דְגוּוּנָא דְלְעֵילָא, לְאַתְקִימָא הַאי עֵלְמָא בְּעֵלְמָא דְלְעֵילָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד בְּרָזָא חַדָּא. וּבְהוּא זַמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר לְחַדְתוּתֵי עֵלְמָא, כְּדִין יִשְׁתַּכַּחוּן כְּלָהוּ עֵלְמִין בְּרָזָא חַדָּא, וְיִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָלָא, וְכְדִין כְּתִיב, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֲבַתְרִיהּ וְאָמַר, (תהלים כה) סוּד יְיָ לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. הַאי קָרָא הָא אוּקְמוּהּ, אַבְל סוּד יְיָ לִירְאִיו, הוּא רְזָא עֲלָאָה דְקִיּוּמָא בְּגִיזוֹ, (דאיהו סתים וגניז) לֹא קִיּוּמָא אֲלָא לִירְאִיו, דְּאִינוּן דְּחַלִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּדִיר, וְאִינוּן אֲתַחֲזוּן לְאִינוּן רְזִין עֲלָאִין, וְלְמַהוּי אִינוּן רְזִין עֲלָאִין בְּגִיזוֹ וּבְסַתִּימוֹ כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְּאִינוּן רְזִין עֲלָאִין. אַבְל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, רְזָא דְאִיהוּ קִיּוּמָא בְּבְרִית קִיּוּמָא, לְהוֹדִיעֵם, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתַר דְקִיּוּמָא לְגַלְאָה לְמַנְדַּע.

תּוּ סוּד יְיָ לִירְאִיו, דְּאִינוּן רְזִין דְקִיּוּמִין בְּדְחִילוֹ, וְאִינוּן דְּחַלִי חַטָּאָה דְּחַלִין בְּהוּ, בְּאִינוּן רְזִין עֲלָאִין. אַבְל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: לְמַנְדַּע וּלְפַרְשָׁא מְלִין, בְּגִין דְּאִינוּן מְלִין דְקִיּוּמִין לְפַרְשָׁא.

תָּא חֲזִי, בְּאַרְבַּעִין וּתְרִין אֲתוּוּן אֲתַגְלִיף עֵלְמָא, וְאַתְקִיִים. וְכְלָהוּ עֲטָרָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא. כְּד מְצַטְרְפִין, (בראשית ל"א ע"ב) סְלֵקִין בְּאַתּוּוּי לְעֵילָא, וְנַחְתִין לְתַתָּא, מְתַעֲטְרוּן עֲטָרִין, בְּאַרְבַּע סְטֵרֵי עֵלְמָא, וְיַכִּיל לְאַתְקִימָא.

דף רל"ד ע"ב

וּלְבַתֵּר נִפְקוּ אֲתוּוּן וּבְרוּ עֵלְמָא לְעֵילָא וְתַתָּא. בְּעֵלְמָא דִּיחֻדָּא, וּבְעֵלְמָא דְפְרוּדָּא, וְאַתְקִירוּן הָרִי בְתֵר, טוּרֵי (בראשית ר"מ ע"ב) דְּפְרוּדָּא דְמְשַׁתְקִינִין. כְּד סְטָרָא דְדָרוּם שְׁאֲרֵי לְקַרְבָּא (דף רל"ד ע"ב) בְּהַדִּיהּ, וְכְדִין מֵיָא נְגִדִין, וּבְחִילָא דָּא דְעֵילָא, נְגִיד, כְּלָא הוּא בְּחִידוּ.

כַּד מַחֲשֶׁבֶה, סָלִיק בְּרַעוּ דְחֻדּוֹה, מְטַמֵּירָא דְכָל טְמִירָיו, מְטִי וְנִגִּיד מַגּוּיָה
חַד זִיחָרָא, מִתְקַרְבִּין דָּא בְּדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְאִינוּן אַרְבְּעִין וּתְרִין אֲתוּנוּ, אִינוּן רְזָא עֲלָאָה, וּבְאִינוּן אֲתַבְּרִי עֲלָמָא עֲלָאָה
וְעֲלָמָא תַּתְּאָה. וְאִינוּן קִיּוּמָא וְרְזָא דְכָל עֲלָמִין. וְעַל דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמִין,
כְּתִיב סוּד יְיָ לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. דָּא רְזָא, דְּאֲתוּנוּ גְּלִיפִין, בְּגֻלְפוּי
בְּאֲתַגְלִיָּא.

כְּתִיב וְנָתַתְּ אֶל חֲשׁוֹן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתּוֹמִים, וְהָא אוּקְמוּהָ.
אֶת הָאוּרִים: דְּנִהְרִין, רְזָא דְאַסְפֵּקְלָרְיָא דְנִהְרָא, וְדָא אִיהוּ גְּלִיפּוֹ דְּאֲתוּנוּ
דְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא, בְּרְזָא דְאַרְבְּעִין וּתְרִין, דְּבָהוּ אֲתַבְּרוּן עֲלָמִין, וְהוּוּ מְשַׁקְעִין
בֵּיהּ. וְאֶת הַתּוֹמִים: רְזָא דְאִינוּן אֲתוּנוּ, דְּכֻלְיָן בְּאַתְרֵי דְאַסְפֵּקְלָרְיָא דְלָא
נִהְרָא. וְאִיהִי (קִלְיִב עִיָּא) אֲתַנְהָגָא (דִּיָּא אֲתַנְהָרָא) בְּעִיב אֲתוּנוּ גְּלִיפִין, דְּאִינוּן
רְזָא דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא, וְכֻלְהוּ אֲקִרוּן אוּרִים וְתוֹמִים.

תָּא חֲזִי, כַּד אִינוּן אֲתוּנוּ מְשַׁקְעָאן תַּמּוּן, בְּהֵהוּא חֵילָא, נִהְרִין אֲתוּנוּ
אֲחֵרְנִין, בְּגֻלְפוּ דְאִינוּן שְׁמָהוּן דְשִׁבְטִין, וְנִהְרִין אוּ אֲתַחֲשַׁכְּאוּ, וְכֻלָּא
בְּהֵהוּא רְזָא דְאִינוּן אֲתוּנוּ דְשְׁמָהוּן קַדִּישִׁין כְּדַקְאֲמָרוּן. וְאִינוּן אֲתוּנוּ
דְשְׁמָהוּן קַדִּישִׁין, אִינוּן אֲתִינִין עַל רְזָא דְאוּרִיָּתָא, וְכֻלְהוּ עֲלָמִין אֲתוּנוּ (ס"א
אֲתַבְּרוּן), בְּרְזָא דְאֵלִין אֲתוּנוּ. אֵלִין שְׁמָהוּן הוּוּ גְּנִיזִין מְשַׁקְעִין תַּמּוּן, וְשְׁמָהוּן
דְשִׁבְטִין הוּוּ בְּלִטִין אֲתוּנוּ דְלֵהוּן לְעֵילָא. וְעַל דָּא כְּלָא מְרְזָא דְאִינוּן אֲתוּנוּ,
וְכֻלָּא אוּקְמִנָא.

וְהָא אֲתַמַּר בְּרְזָא דְאֲתוּנוּ דְאוּרִיָּתָא. ב', דְאוּרִיָּתָא שְׂרָאֵת בְּהּ, וְהָא
אוּקְמוּהָ ב' בְּרָא וְדָאִי בְּחֵילָא עֲלָאָה, בְּתַקִּיפּוֹ דְרְזָא דְאִינוּן אֲתוּנוּ. ב'
נוּקְבָא, א' דְכוּרָא. כְּמָה דְב' בְּרָא, הֲכִי נְמִי א', אֲפִיק אֲתוּנוּ, כְּלָלָא דְעֵשְׂרִין
וּתְרִין אֲתוּנוּ.

ה', זְוּוּגָא חַדָּא בְּשַׁמִּים, לְמִיָּהֵב לִיָּה חֲזִין, וְלֹא שְׂרָאָה לִיָּה. ו', הָאֲרָץ, לְמִיָּהֵב
לָהּ מְזוּנָא, וְלֹאֲתַקְנָא לָהּ סְפוּקָא דְאֲתַחֲזִי לָהּ. וְרְזָא דָּא בְּרָאֵשִׁית וְגו', עַד
הַשְּׁמִים וְאֵת הָאֲרָץ. ו' וְאֵת, כְּלָלָא דְעֵשְׂרִין וּתְרִין אֲתוּנוּ, וּמִתְזִין אֲרַעָא,
וְאֲרַעָא כְּלִיל לֹון לְגִנוּהָ כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (קַחֲלַת א) כָּל הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶל
הַיָּם, וְהֵינֵנוּ רְזָא, וְאֵת הָאֲרָץ, דְּכַנִּישׁ לְכֻלָּא בְּגִנוּהָ, וְקַבִּילַת לֹון. הָאֲרָץ
נְטֻלַת ו', וְקַבִּילַת לֹון לְאֲתַזְנָא.

וְרְזָא דָּא, מְשַׁכְּנָא לָא אֲתַקּוּן אֶלָּא עַל יְדָא דְמִשְׁשָׁה, בְּגִין דְּמִהֵהוּא סְטְרָא,
אֲתַעַר דְרָגָא אֲחֵרָא עֲלָאָה, לְקִיּוּמָא לִיָּה, לְמַהוּי קִיּוּמָא דְכֻלָּא. וְרְזָא דָּא,
נִיקָם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן, קִיּוּמָא דִּילִיָּה הָוָה, בְּאִינוּן אֲתוּנוּ דְאֲתַבְּרִיאוּ בְּהוּ
שְׁמִיָּא וְאֲרַעָא.

וּבְגִין כֵּן, כָּל עֲבִידָאן דְמִשְׁכְּנָא, הָוָה בְּצֻלָּל עֲבִיד לֹון, בְּרְזָא דְגִלּוּפָא (דְצֻרופָא)
דְּאֲתוּנוּ, דְאֲתַבְּרִיאוּ בְּהוּן שְׁמִיָּא וְאֲרַעָא. וְעַל דָּא אֲקִרִי בְּצֻלָּל, בְּגִין דְּהָוָה
יְדַע בְּצֻלָּל, גִּלּוּפָא (צֻרופָא) דְּאֲתוּנוּ, דְאֲתַבְּרִיאוּ בְּהוּן שְׁמִיָּא וְאֲרַעָא. וְאִי לָא

דְּהוּה יָדַע לְהוּ בְּצַלְאֵל, לֹא הָוּה יָכִיל לְמַעֲבֹד אִיהוּ אֵינּוּן עֲבִידָאן דְּמִשְׁכָּנָא.
מֵאֵי טַעְמָא. אֶלָּא, כְּמָה דְּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה, לֹא הָוּה וְלֹא אֲתַקִּינוּ כָּל עוֹבְדוֹי,
אֶלָּא בְּהֵוּא רְזָא דְּאֵינּוּן אֲתָנוּן, אוּף הֶכָא מִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָא, לֹא הָוּה וְלֹא
אֲתַתְּקוּ, אֶלָּא בְּרִזּוֹן דְּאֵינּוּן אֲתָנוּן.

בְּצַלְאֵל הָוּה מְצַרְף אֵינּוּן אֲתָנוּן, וּבְרִזָּא דְּכָל צְרוּפָא וְצְרוּפָא הָוּה עֲבִיד
אוּמְנוּתָא. וְכָל עֲבִידָא וְעֲבִידָא דְּמִשְׁכָּנָא, בְּכָל צְרוּפָא הָוּה עֲבִיד חַד אוּמְנוּ,
וְכָל מַה דְּאֲתַתְּחִי לֵיהּ. וְכֵן בְּכָל עֲבִידָאן דְּמִשְׁכָּנָא, וְכָל אֵינּוּן שְׂיִיפִין וְתַקּוּנִין
דְּמִשְׁכָּנָא, כְּלָא הָוּה בְּצְרוּפָא דְּאֲתָנוּן דְּשָׂמָא קְדִישָׂא.

דף רל"ה ע"א

וְכַד אֲתָא לְאַקְמָא לֵיהּ, לֹא הָוּה יָכִיל לְמִיקָם לֵיהּ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְּרַעוּתָא דְּסָלִיק עַל אֵינּוּן אֲתָנוּן, לֹא אֲתַמְסֵר אֶלָּא לְמֹשֶׁה בְּלַחֲדוֹי, וְאִיהוּ
הָוּה יָדַע הֵוּא רַעוּתָא דְּסָלִיק לְאֵינּוּן אֲתָנוּן, וְעַל דָּא (דף רל"ה ע"א) אֲתַתְּקָם
מִשְׁכָּנָא עַל יְדֵיהּ, דְּכַתִּיב וַיִּקָּם מֹשֶׁה. וַיִּתֵּן מֹשֶׁה. וַיִּשָּׂם מֹשֶׁה. וּבְצַלְאֵל לֹא
הָוּה יָדַע, וְלֹא הָוּה יָכִיל לְמִיקָם לֵיהּ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבַתְרִיָּה וְאָמַר, (תהלים כא) יִי בְּעֵזְףִי יִשְׁמַח מְלֶךְ וּבִישׁוּעַתְּךָ
מַה יִּגְיֵל מֵאֵד תַּאֲוֹת לְבוֹ וְגוֹ', חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ', שִׁירְתָּא דָּא לֹא אָמַר
לָהּ דָּוִד, אֶלָּא עַל תּוֹשִׁבְחָתָא דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא חַדִּי לָהּ
בְּחִידוֹ דְּאוּרִייתָא, דְּאֶקְרִי עֵז, דְּכַתִּיב, (תהלים כט) יִי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגוֹ'. יִשְׁמַח
מְלֶךְ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא (ד"א דא כנסת ישראל) דְּאֲתַתְּקִרִי מְלֶךְ, דְּכַתִּיב, (דברים
ג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶךְ.

וּבִישׁוּעַתְּךָ מַה יִּגְיֵל מֵאֵד, דָּא (רכ"ג ע"א) יִשׁוּעָה דִּימִינָא, כְּמָה דְּאֲתַתְּ אָמַר
(תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי. וַתּוֹשַׁע לוֹ יְמִינוּ. מַה (דבר אחר) יִגְיֵל מֵאֵד, יִי
יְתִירָה, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּבְרִית קְזִימָא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ חֲדוּנָה דְּכְלָא (דילה),
וְכְלָא עַל הַאי מְלֶךְ אֲתַמְר.

חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּ לּוֹ אַרְךָ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מֵהֶכָא אוּלִיפְנָא, דְּדָוִד מְלֶכָא
לֹא הוּוּ לֵיהּ חַיִּים כְּלָל, בְּרִ דְּאָדָם קְדַמָּאָה יְהִיב לֵיהּ מְדִילֵיהּ. וְהָא אוּקְמוּהָ,
דְּדָוִד דְּמִלְכָא אֲתַתְּקִים שְׁבַעִין שְׁנִין. וְאֵינּוּן עִי שְׁנִין יְהִיב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ
הוּא מֵאֵינּוּן שְׁנִין דְּאָדָם קְדַמָּאָה, וּבְהוּ אֲתַתְּקִים, וְאֲתַיְיְהִיב לֵיהּ אוּרִיכוּ
דְּיוֹמִין בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי, וְעַל דָּא חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּ לּוֹ.

גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ, בְּגִין דְּאִיהוּ גְּדוֹל, דְּכַתִּיב, (תהלים קמז) גְּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב כֹּחַ. וְדָאֵי
אֶקְרִי גְּדוֹל, וְרְזָא דָּא, (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים,
גְּדוֹלִים הוּוּ וְדָאֵי. וְעַם כָּל דָּא, אִיהוּ אֶקְרִי גְּדוֹל, כְּמָה דְּאֲתַמְר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
וְרַב כֹּחַ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא לֹא אֶקְרִי גְּדוֹל, אֶלָּא בְּהַאי, דְּכַתִּיב, (תהלים מח)
גְּדוֹל יְיָ וּמְהַלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קִדְשׁוֹ. בְּמָה אִיהוּ גְּדוֹל, (ויקרא ה' ע"א)
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קִדְשׁוֹ. (תהלים כא) כִּי תִשְׁיַתְּהוּ בְּרַכּוֹת לְעַד. כִּי תִשְׁיַתְּהוּ

בְּרָכוֹת, בְּגִין דְּהָא אִיהוּ בְּרַכְתָּא דְּכָל עֲלָמָא, וְכָל בְּרַכְאוֹן דְּכָל עֲלָמָא מִהֲכָא נִפְקִי, וְדָא אִיהוּ בְּרַכָּה. וְרִזָּא דָּא, (בראשית יב) וְהָיָה בְּרַכָּה. דְּהָא הֲכָא שְׂרִיאוֹן כָּל בְּרַכְאוֹן דְּלַעֲיִלָּא, וּמִהֲכָא נִפְקִי לְכָל עֲלָמָא, וְעַל דָּא אֶקְרִי בְּרַכָּה.

תְּחִדְהוּ בְּשִׁמְחָה, כְּתִיב הֲכָא תְּחִדְהוּ בְּשִׁמְחָה, וּכְתִיב הֲתִם (שמות יח) וַיִּחַדּוּ יִתְרוֹ, בְּגִין דְּזִמְיִן קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַקְמָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִעַפְרָא, וְלֹאֲתַקְפָּא בָּהּ בְּרִזָּא דִּימִינָא, וּלְחִדְתוּתִי לָהּ חִדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא בְּשִׁמְשָׁא.

כְּתִיב תְּחִדְהוּ בְּשִׁמְחָה אֶת פְּנִיךָ, אֶת פְּנִיךָ, לְמַהוּי קַמְדָּ, וּלְמַהוּי בְּחִידוֹ לְקַבֵּל אֲנַפְדָּ, בְּהֵהוּא שְׁלִימוֹ דְּתַשְׁתְּלִים בְּהֵהוּא זִמְנָא. דְּהָא בְּזִמְנָא דְּאֲתַחְרַב בִּי מִקְדְּשָׁא, אֲתַרְקִינַת מִכָּל מַה דְּאֲתַמְלִיִּיא. כְּמַה דְּאֲתַ אֲמַר (ירמיה טו) אֲמַלְלָה יוֹלְדֵת הַשְּׁבַעָה. וּכְתִיב (יחזקאל כו) אֲמַלְלָה הַחֲרָבָה. (כאן חסר)

תָּא חֲזִי, בְּהֵהוּא זִמְנָא דְּאֹקִים מִשָּׁה יַת מִשְׁכְּנָא, אֲסַתְּכַל בְּכָל אֵינוֹן עֲבִידָאן, דְּהוּוּ כְּדָקָא יְאוּת, וּכְדִין אֹקִים לִיה. וְכָל אֵינוֹן עֲבִידָאן דְּהוּוּ בִּיה בְּמִשְׁכְּנָא, כָּל חַד וְחַד וְחַד אֵיִתִּיאוּ לִיה לְמִשָּׁה. וְרִזָּא דָּא (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהּ רְעוּתֵיהּ מוּבְאוֹת לָךְ. מוּבְאוֹת לָךְ דְּכְתִיב. (שמות לט) וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה.

תּוֹסַפְתָּא

הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סימן ה) פְּקוּדָא לְאַקְרָבָא קְרַבְנָא דְּאִיהוּ חִדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא בְּכָל יְרַחָא וְיְרַחָא, וּבְחִדְתוּתִי דִּילָהּ לְמַקְרַב חֲבִיבוּתָא עֵילָא וְתַתָּא, וְלֹאֲעֲבָרָא זֹהֲמָא מִבִּי מִקְדְּשָׁא וּקְרַבְנָא דְּרֹאשׁ חֲדָשׁ סְלִיק לְעֵילָא. בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא נְהִירוֹ דְּאַנְפִּין מִמְקוּרָא דְּלַעֲיִלָּא, לְתַתָּא. דְּדָא אִיִּצְטְרִידָא בְּגִין מִיעוּטָא וְזַעֲירוֹ דְּסִיְהָרָא, וְהֵהוּא שְׁעִיר דְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אֲעֲבָר זֹהֲמָא וְסְלִיק לִיה דְּלָא חֲפִי לְסִיְהָרָא. וּכְדִין אֲנַגִּיד נְגִידוֹן לְגִבְהָ מַעֲיִלָּא לְתַתָּא וְאַתְנַהֲרַת סִיְהָרָא כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין דְּשְׁעִיר מִפְּנֵי זֹהֲמָא תְּדִיר מִמְקְדְּשָׁא, וְגַרְס לְאַמְשַׁכָּא נְהִירוֹ מַעֲיִלָּא לְתַתָּא. וּקְרַבְנָא דָּא סְלִיק לְעֵילָא. וּבְגִין כְּדָא כְּתִיב בּוֹ (ביה) (במדבר כ"ט) חֲטָאת לַה'. בְּגִין הֵהוּא זֹהֲמָא דְּחֲפִי לְסִיְהָרָא, וְאִיהוּ רִזָּא דְּכְתִיב (בראשית ד') לְפַתַח חֲטָאת רֹבֵץ.

וְאִי תִימָא אֲמַאי כְּתִיב חֲטָאת לֵינִי, אֶלָּא וְדָאִי הֵהוּא שְׁעִיר מְעַבְרָא הֵהוּא חֲטָאת, וְגַרְס לְאַמְשַׁכָּא נְהִירוֹ מַעֲיִלָּא. וְדָא אִיהוּ וְשְׁעִיר עֲזִים אֲחָד לְחֲטָאת, לְאַעֲבָרָא לִיה מִן מִקְדְּשָׁא. לֵינִי, לְאַמְשַׁכָּא נְהִירוֹ מַעֲיִלָּא. דְּכָד חֲטָאת אֲתַעֲבַר, הֵהוּא נְהִירוֹ וְחִדְוָה נְחִית מַעֲיִלָּא לְתַתָּא. וְעַל דָּא סְלִיק קְרַבְנָא דָּא לְעֵילָא וּקְרַבְנָא דָּא אֶקְרִי כְּפָרָה, לְכַנְסָהּ מִקְדְּשָׁא וְלֹאֲעֲבָרָא זֹהֲמָא : (עד כאן מההשמטות)

אֲמַאי וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּגִין דְּהָא בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא, הָוָה זִוּיָּגָא דְּמִשָּׁה לְאַזְדוּוּגָא, וְעַל דָּא וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה, כְּמַה דְּאֵיִתִּי כְּלָה לְבִי חֲתוֹ. בְּגִין דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֲצִטְרִידָא לְאַעֲלָא לְכַלָּה לְגִבְי חֲתוֹ, כְּמַה דְּאֲתַ אֲמַר (דברים כב) אֶת בֵּיתִי נָתַתִּי לְאִישׁ הַזֶּה לְאַשָּׁה. וּלְבַתֵּר אִיהוּ (רל"ח ע"א) יִיִתִּי

לגבה, דְּכָתִיב וַיָּבֵא אֵלֶיהָ. וּכְתִיב (במדבר יז) וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱלֵה הָעֵדוּת.

דף רל"ה ע"ב

וְהָכָא מַה כְּתִיב, וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבַא אֶל אֱהֱלֵה מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֵנָן וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּהוּת אֵיחֵי מִתְתַּקְנָא, כְּהֵאֵי אִתְתַּקְנָת דְּאִתְתַּקְנָת וְאִתְקַשְׁטָת לְגַבֵּי בַעֲלָה, וּבְהֵהִיא שְׁעָתָא דְּאֵיחֵי קָא מִתְקַשְׁטָת, לֹא אִתְחַזֵּי לְבַעֲלָה לְאֲעֲלָא לְגַבֵּה. וְעַל דָּא וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבַא אֶל אֱהֱלֵה מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֵנָן בְּגִין כְּדִּי וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה. עוֹד מַה כְּתִיב וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְגו'. (רל"ה ע"א) (דף רל"ה ע"ב)

תָּא חֲזִי, בְּכָל עֲבִידוֹן דְּמִשְׁכָּנָא, בְּכֻלְהוּ הָוָה גְּוֹנָא דְּתַכְלָא. בְּגִין דְּתַכְלָא אֵיחֵו גְּוֹנָא לְאִתְעֲטָרָא בְּרָזָא דְּכָל גְּוֹנֵין. מַה כְּתִיב וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיץ נֶזֶר הַקֹּדֶשׁ וְגו', וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת וְגו', וְהָא אוּקְמוּהָ, בְּרָזָא דְּכְתִיב, (שמות כח) וַעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפְתִיחַתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי חוּתָם קֹדֶשׁ לָהּ. וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתָּב פְּתוּחֵי חוּתָם קֹדֶשׁ לָהּ.

תוספתא

בְּרִזֵּין עֵילָאֵין. טַסְקוּרֵי קְמִיטֵין שְׂכִיחֵין אֵלֵין סְלָקֵין וְנִחְתֵין וְאֵלֵין קְיִימֵין בְּקִיּוּמֵיהוּ גְלַגְלֵין דְּסַחְרָאן הוּוּ קְיִימֵין מַההוּא זְמַנָּא דְּעַפְרָא אִתְכַּנְיֵשׁ. אֵינּוּן גְלַגְלֵין סַחְרֵין עֲלֵמָא בְּסַחְרֵיהוּתָא.

סַחְרֵיהוּתָא דְּסַחְרֵין מְדַבְּרֵין, טִיפְסָרָא דְּקוּלְטָא בְּגוּוּיָהוּ. חַד גְלַגְלָא אֵית בְּגוּוּיָהוּ, הָאֵי גְלַגְלָא סַחְרָא וְלֹא סַחְרָא. קְיִימָא בְּתַרְסֵר אֲלָפֵי עֲלָמֵין. בֵּינֵיהוּ שְׂכִיחַ, סְלִיק וְנָטִיל בְּגוּוּיָהוּ.

תַּחֲוֹת הַהוּא גְלַגְלָא, קְיִימָא חַד עַמּוּדָא דְּנַעֲיץ עַד תְּהוּמָא רַבָּא. בֵּיהּ, מִתְגַּלְגַּלָּן אֲבָנֵין גּוּ תְהוּמֵי, אֵינּוּן סְלָקֵין וְנִחְתֵין. הַהוּא עַמּוּדָא קְאִים עֲלֵיהוּ, נָטִיל וְלֹא נָטִיל, נַעֲיץ מַעֲלָא לְתַתָּא, סַחְרָאן מֵאֵתוּ וַעֲשָׂרֵין גְלַגְלֵין אַחְרָנֵין, סַחְרֵיהוּ דְּהַהוּא עַמּוּדָא.

הַהוּא גְלַגְלָא אַחְרָא דְּעֵלֵיהּ, דְּקְאִים בְּתַרְסֵר אֲלָפֵי עֲלָמָא, אֵיחֵו סַחְרָא גּוּ מִשְׁכָּנָא, סַחְרָא וְלֹא סַחְרָא. הַהוּא מִשְׁכָּנָא קְאִים עַל תְּרִיסָר אֲלָפֵי עֲלָמֵין, בֵּיהּ קְיִימָא הַהוּא כְּרוּזָא, דְּקַרֵי אִסְתְּמֵרוּ (ר"כ ע"ב) מְגַלְגַּלָּא דְּסַחְרָא.

מֵאֵן דְּאֵיחֵו מְאֵרֵי דְּעֵינֵין בְּסַכְלָתָנּוּ, יַנְדַע וְיִסְתַּכַּל בְּחַכְמָתָא דְּמֵאֵרֵיהּ, וְיַנְדַע דְּאֵינּוּן מְלִין עֲלָאֵין, דְּמִפְתָּחוֹ דְּמֵאֵרֵיהּ קְיִימֵין תַּמּוּ, דִּי אֵינּוּן טְמִירָאן גּוּ מִשְׁכָּנָא קְדִישָׁא. וְכָאֵין אֵינּוּן בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְכָאֵין אֵינּוּן בְּעֲלָמָא דְּאֵתֵי, עֲלֵיהוּ כְּתִיב (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּדִּ מַסְלוֹת בְּלִבָּבָם. (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכּוֹן חֲצַרֵיהּ נִשְׁבַּעָה בְּטוֹב בֵּיתָהּ קְדוֹשׁ הַיְכָלָהּ. (ע"כ תוספתא)

בְּרָזָא דְּמִשְׁכָּנָא קְיִימֵין רְזִין עֲלָאֵין, בְּרָזָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא (עלאה) אֲדַנְיֵי, הָאֵי אֵיחֵו רְזָא דְּמִשְׁכָּנָא, בְּגוּוּנָא רְזָא עֲלָאָה, רְזָא דְּאֵרוּנָא, כְּמַה דְּכְתִיב, (יהושע ה) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ, דָּא הוּא רְזָא קְדִישָׁא דְּשְׂמָא דְּאֵלֵיךְ דְּלִית נוּיָן יוּ"ד. וְדָא הוּא בְּגוּוּנָא דְּרָזָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה יְדוּ"ד. וְאִתְּוּוֹן אֵלֵין בְּגוּוּנָא דְּאֵלֵין.

א' איהי י', רָזָא דִּיּוּ"ד (נ"א דא) כְּגוּוֹנָא דָא א', וְהָא אוֹקְמוּהָ. ד', איהו רָזָא ה', וְדָא כְּגוּוֹנָא דָדָא, וְכֻלָּא כְּגוּוֹנָא וְרָזָא חֲדָא. (ויקרא קנ"ה ע"א) נ', איהי רָזָא דָאָת ו', וְאָף עַל גַּב דָּדָא דְכַר, וְדָא (ק"פ ע"ב) נוֹקְבָא. אַבְל דָא אֲתַפְלִיל בְּדָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ ו' ו' (קפ"ג ע"ב) איהו בְּאֲמַצְעֵיתָא, בְּגִין דָאִיהוּ כְּלָלָא חֲדָא. ה' איהו רָזָא דָאָת י' (נ"א י' איהי רזא דאת ה'), בְּגִין דְהִכָּא (נ"א דה'), דָא איהי חֲכֻמָּה זַעֲרָא, דָאֲקָרִי חֲכֻמַּת שְׁלֹמָה.

וְאֲתַכְּלִילוּ אֲתוּוֹן אֱלִין בְּאֱלִין, וְכֻלָּא איהי רָזָא חֲדָא, כְּלִילָן אֱלִין בְּאֱלִין, וְכֻלָּא חֲד, וְכֻלָּא איהו רָזָא חֲדָא, בְּאֲתוּוֹן קִדְשִׁין. וְעַל דָא מְשַׁכְּנָא דְלִתְתָּא בְּאַרְעָא, קִיִּימָא בְּרָזָא דְמְשַׁכְּנָא עֲלָאָה, וְהֵוּא מְשַׁכְּנָא עֲלָאָה, קִיִּימָא בְּרָזָא דְמְשַׁכְּנָא אַחְרָא עֲלָאָה עַל כֻּלָּא. וְכֻלָּא איהו כְּלִיל דָא בְּדָא לְמַהוּי חֲד, וְעַל דָא כְּתִיב, וְהָיָה הַמְּשָׁכֵן אֶחָד.

כְּתִיב (במדבר כד) רֵאשִׁית גוֹיִם עֲמֻלְק וְאַחֲרֵיתוֹ עֲדֵי אוֹבֵד. תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְאֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא, דְאָקִים לִיה מְשָׁה, כְּמָה דְאֲתַמַּר, דְכְּתִיב וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמְּשָׁכָן, דְלָא הָוָה יָכִיל לְמִיקָם, עַד דְאֲוָקִים לִיה איהו. לְמַטְרוֹנִיתָא, דְלִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ אַחְרָא לְמִיקָם לָהּ אֶלְפָּא בְּעֵלָה. אוּף הַכִּי, כָּל אֵינוֹן אוֹמְנִין, כְּלָהוּ אֲתֵי לְאֲקָמָא מְשַׁכְּנָא, וְלָא יָכִיל לְמִיקָם עַל יַדֵּיהוּ, עַד דְאֲתָא מְשָׁה, וְאוֹקִים לִיה, בְּגִין דָאִיהוּ (בראשית נ"א ע"ב) מְאַרְיָה דְבֵיתָא.

כִּיּוֹן דְאָקִים מְשָׁה ית מְשַׁכְּנָא לְתַתָּא, אֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא אַחְרָא לְעֵילָא, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ, דְכְּתִיב הוֹקֵם, וְלָא פְרִישׁ עַל יְדָא דְמָאן, (אלא) דְלָא אֲתַקֵּם אֶלְפָּא מְרָזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, דָאִיהוּ סְתִים וְגִנְזוֹ, עַל יְדָא דְרָזָא דְמְשָׁה, בְּגִין לְאֲתַתְּקָנָא בְּהַדִּיָּה.

דף רל"ו ע"א

מָה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיָּבֵאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים (דף רל"ו ע"א) אֶת כָּל מְלָאכְתַּת הַקֹּדֶשׁ וְגוֹ', מָאן אֵינוֹן חֲכָמִים הָעוֹשִׂים. אֱלִין אֵינוֹן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְכָל שְׂאָר סְטָרִין, דְאֵינוֹן אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין לְאֲעֲלָא גוֹ יַמָּא, וְלְמַלְיָא לִיה, וְאֵינוֹן עֲבָדוּ מְשַׁכְּנָא לְעֵילָא, וְאֲתַקִּינוּ לִיה.

כְּגוּוֹנָא דָא לְתַתָּא, וְעָשָׂה בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאָב, דָּא בְּסִטָּר יְמִינָא, וְדָא בְּסִטָּר שְׂמָאלָא, (ר"כ ע"ב) בְּצִלְאֵל לִימִינָא, וְאַהֲלִיאָב לְשְׂמָאלָא, דָּא מִיְהוּדָה, וְדָא מְדוֹן, וְלִבְתַּר וְכָל אִישׁ חֲכָם לֵב, וַיָּבֵאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעוֹשִׂים, וְהָא אוֹקִימָנָא, וְכֻלָּא כְּגוּוֹנָא דְלְעֵילָא.

בְּהֵוּא יוֹמָא דְאֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא, אֲתַבְּטַל מוֹתָא מְעֲלָמָא. אֲתַבְּטַל לָא תִימָא, אֶלְפָּא אֲסִתְלַק מְעֲלָמָא, דְלָא יָכִיל לְשִׁלְטָאָה. כְּמָה דְאוֹקִימָנָא. בְּגִין דְלָא יִתְבְּטַל יַצָּר הָרַע מְעֲלָמָא, עַד דְיִיִּתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַחֲדֵי בְּעוֹבְדוּי וּכְדִין (ישעיה כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח. כִּד אֲתַקֵּם מְשַׁכְּנָא עַל יַדֵּי דְמְשָׁה, כְּדִין אֲתַפְּרֶשֶׁת חִילָא דְיַצָּר הָרַע, וְאֲתַכְּפִיא, וְלָא הָוָה יָכִיל

לְשִׁלְטָאָה. בְּהֵיחִיָּא שְׁעֵתָא, אֲתַפְרֵשׁ סְמַאיִל, תְּקִיפָא רֹוּגְזָא דְשְׁמַאלָא, מַעַל
תּוֹקְפָא דְחוּזָא בִישָׂא, וְלֹא יְכִיל לְשִׁלְטָא עַל עֲלָמָא, וְלֹא יְכִיל לְאַתְחַבְרָא
בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, וְלִמְסֻטֵי לִיהּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כַּד עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל יַת עֲגֻלָּא, מַה כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ג) וּמִנְשָׂה
(בראשית נ"ב ע"ב) יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין
דְּחָמָא יֵצֵר הָרַע דְּהוּהוּ אֲזִיל בִּינֵיהוּ. אָמַר מִשָּׂה, סְטָרָא דְקְדוּשָׁה לֹא תִשְׂרִי
בְּגוֹ סְטָרָא דְמִסְאָבָא. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל זְמַנָּא דְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה שְׁלֻטָא,
סְטָרָא מִסְאָבָא לֹא יְכִיל לְשִׁלְטָאָה, וְאַתְכַּפִּיא קַמִּיהּ. וְעַל דָּא תַנִּינּוּ, כָּל
זְמַנָּא דִירוּשְׁלַם תַּהֵיחִי מְלָאָה, צוּר חִיבָא יְהֵא חֲרַבָּה.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כ"ד) וַתֹּאמֶר אֶל הָעֶבֶד מִי הָאִישׁ הַלְזֶה הַהוּלֵךְ בְּשַׂדֵּה
לְקִרְאֵתֵינוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד וְגו'. מַה כְּתִיב לְעִילָא, וַתִּשָּׂא רַבְּקָה אֶת עֵינֶיהָ
וַתִּרְאֶה אֶת יִצְחָק וַתִּפּוֹל מֵעַל הַגָּמֶל. הַאי קָרָא אֲמַאי אֲצֻטְרִיךְ לְמַכְתָּב
בְּאוּרֵייתָא. וְתוּ, וְכִי בְּגִין דְּחָמָת שְׁפִירוּ דִּיצְחָק (מאי טעמא) אֲתַרְכִּינַת
מִגְמָלָא.

אֶלָּא, הַאי קָרָא רְזָא אִיהוּ. תָּא חֲזִי, (וַתִּרְאֶה אֶת יִצְחָק מִנָּא יַדְעָא דְאִיהוּ יִצְחָק, אֲלֵא
וַתִּרְאֶה אֶת יִצְחָק חֲמָתָא בְּהֵיחִיָּא שְׁעֵתָא מַה דְּלֹא יַדְעַת) (ס"א בשעתא דמטאת רבקה לגבי דיצחק,
שעתא דצלותא דמנחה הות, ובההוא זמנא דינא אתער בעלמא), וְחָמָתָא לִיהּ בְּרֹוּגְזָא
דְּדִינָא קְשִׁיא, וְחָמָתָא דְּהָא סִיּוּם דְּרֹוּגְזָא קְשִׁיא אִיהוּ גְּמַל לְתַתָּא, וְדָא
אִיהוּ רְזָא דְּמוֹתָא, וּבְגִין כַּד אֲתַרְכִּינַת וְאַשְׁמִיטַת גְּרָמָה מֵהֵהוּא גְּמַל. דְּהָא
כַּד אֲסַתְּפַל דִּינָא קְשִׁיא, הַהוּא גְּמַל אֲתַתְּקוּף. וּבְגִין כַּד אֲשְׁמִיטַת גְּרָמָה
מִינֵיהּ, וְלֹא יִתְבַּת תַּמָּן. (ס"א רזא דמוותא וכד האי דינא קשיא אתער ההוא גמל אתתקוף
ובגין כד אתרכנת ואשמיטת גרמה מההוא גמל)

תָּא חֲזִי, הַאי גְּמַל, הֵינֵנוּ רְזָא דְכְּתִיב, (משלי יט) וּגְמוּלוֹ יִשְׁלַם לוֹ, דָּא גְּמוּל
דְּאִינוּן חִיבָא, דְכְּתִיב, (ישעיה ג) אוֹי לְרָשָׁע רָע כִּי גְמוּל יִדְּיוּ יַעֲשֶׂה לוֹ. וְהַאי
אִיהוּ גְּמַל, דְּקִימָא לְאַכְלָא כְּלָא, וְלִשְׂיֻצָּאָה כְּלָא. וְהַאי אִיהוּ זְמִין תַּדִּיר
לְקַבֵּל (נ"א לקטלא נ"א לחבלא) בְּגִי נְשָׂא. וּבְגִין כַּד (רמ"ח ע"ב אמור ק"ו ע"ב) הַאי מֵאֵן
דְּחָמִי בְּחַלְמִיָּה גְּמַל, אַחְמִיּוּ לִיהּ מוֹתָא דְאַתְגְּזַרְתָּ עֲלֵיהּ, וְאַשְׁתַּזִּיב מִנֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, הַאי סְטָרָא דְמִסְאָבָא אֲקָרִי חֲכִי, דְּגָרִים מִיְתָא לְכָל עֲלָמָא, וְהַאי
הוּהוּ דְאַסְטִי לְאַדָּם וְלְאַתְתִּיָּהּ, וְהַהוּא דְרַכִּיב עֲלֵיהּ אִיהוּ סְמַאיִל, וְאִיהוּ
אַתָּא לְמַטְעֵי עֲלָמָא, וְגָרַם מוֹתָא לְכָלָא. וּבְגִין כַּד אַתָּא וְשְׁלִיט עַל כְּלָא.
אַדָּם אִיהוּ אֲמֻשִׁיךְ לִיהּ לְגַבִּיָּהּ, וְכִיּוֹן דְּאִיהוּ אֲמֻשִׁיךְ לִיהּ לְגַבִּיָּהּ, כַּדִּין אִיהוּ
אַתְמֻשִׁיךְ אֲבַתְרִיָּהּ, עַד דְּאַסְטִי לוֹן. וּבְגִין כַּד אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי ה) וְאַל
תִּקְרַב אֶל פְּתַח בַּיְתָהּ, דְּכָל מֵאֵן דְּאַתְקָרִיב לְבֵיתָהּ, כַּדִּין אִיהוּ נְפִקַת
וּמַתְקֻשְׁרַת וְאַתְמֻשְׁכַת אֲבַתְרִיָּהּ.

וְעַל דָּא רַבְּקָה, כַּד חָמָת דְּהוּהוּ לִיהּ לְאַתְדַּבְּקָא בְּסְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיא. כִּיּוֹן
דְּחָמָתָא לִיהּ לְיִצְחָק בְּרְזָא דְּדִינָא קְשִׁיא, וְחָמָתָא דְּמַהֵהוּא סְטָרָא נְפִק
דִּינָא אַחְרָא תְּקִיפָא, מִזוּהָמָא דְּדַהְבָּא, כַּד חָמָתָא הַאי, מִיַּד וַתִּפּוֹל מֵעַל
הַגָּמֶל, בְּגִין לְאַתְרַפּוּי מִן דִּינָא מֵהֵהוּא זוּהָמָא. כְּתִיב (ישעיה סו) קוֹל יְיָ

דף רל"ו ע"ב

תָּא חֲזִי (דף רל"ו ע"ב) כַּד עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל הָהוּא עוֹבְדָא, וְגָרְמוּ לְהָהוּא חוּבָא, מֵאֵי טַעְמָא עֵגֶל, וְלֹא סִטְרָא אַחְרָא. וְאֵי תִימָא, דְּאֵינוּן בְּרִירוּ עֵגֶל, לָאוּ חֲכִי. אֵלָא אֵינוּן אֲמָרוּ, (שמות לב) קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, וְאַהֲרוֹן רְעוּתִיָּה הָהוּא לְאַעֲכָבָא לֹון.

אֵלָא וְדֵאֵי עֲבִידְתָּא אַתְּעֵבִיד כַּדְקָא חֲזִי, דְּהָא מִסִּטְרָא דְדַהְבָּא, נִפְקָא סוּסְפִיתָא, כַּד אַתְּבְרִיר דְדַהְבָּא, וּמִתְמֹן מִתְפְּשְׁטִי כָּל אֵינוּן סִטְרֵי שְׂמָלָא, דְּאֵינוּן הַתּוּכָא דְהָהוּא (כ"ד ע"ב) סוּסְפִיתָא דְדַהְבָּא, וּמִתְפְּרָשָׁן לְכַמָּה סִטְרִין. וְכָל אֵינוּן דְּאֵית לֹון חִיזוּ סוּמְקָא, גֹוּן דְדַהְבָּא קִימָא בְּטוּרֵי, כַּד שְׂמָשָׂא בְּתוּקְפִיָּה, בְּגִין דְּתוּקְפָא דְשְׂמָשָׂא אַחֲזִי דְדַהְבָּא, וְאוּלִיד לִיָּה בְּאַרְעָא. וְהָהוּא דְמִמְנָא בְּהָהוּא תוּקְפָא דְשְׂמָשָׂא, חִיזוּ דִילִיָּה כְּעֵגֶל, וְאַקְרִי (תהלים צא) קָטֹב יִשׁוּד צְהָרִים, וְדָא נִפְקָא מְגוּ עֵגֶל הַתּוּכָא סוּמְקָא דְדַהְבָּא, וְכָל הֵי אַתְיִין מֵהָהוּא סִטְרָא סוּמְקָא, רוּחַ מְסֻאָבָא, דְכָל אֵינוּן דְמִתְפְּרָשֵׁי מְרוּחַ מְסֻאָבָא מִתְפְּשְׁטִי בְּעֵלְמָא.

וְהֵאֵי רוּחַ מְסֻאָבָא, אִיְהוּ חוּיָא בִישָׂא. (ויחל רכ"ה ע"א) וְאֵית מֵאן דְּרַכִּיב עֲלִיָּה, וְאֵינוּן דְכַר וְנוֹקְבָא. וְאַקְרוּן אֵלָה, דְּאֵינוּן מְזַדְמָנִין בְּעֵלְמָא, בְּכָל אֵינוּן סִטְרִין דְלַהוּן. וְרוּחַ קוּדְשָׁא אַקְרִי זֵאת, דְּאִיְהִי רְזָא דְבְרִית, רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְאַשְׁתַּכַּח תְּדִיר עֲמִיָּה דְבַר נֶשׁ. וְכֹן (ישעיה כה) זֶה יְיָ, (שמות טו) זֶה אֱלֹהִי, אֲבָל אֵלִין אַקְרוּן אֵלָה, וְעַל דָּא כְּתִיב, אֵלָה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כְּדָּ כְּתִיב, (ישעיה מט) גַּם (רכ"א ע"א) אֵלָה תִשְׁכַּחְנָה. וְאַנְכִי רְזָא דְזֵאת, לֹא אֲשַׁכַּחְדָּ. וְכְתִיב (איכה א) עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה, דְּהָהוּא חוּבָה גְרִים לְמַבְכֵי לֹון כְּמָה בְּכִיָּין.

דְּבַר אַחַר עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאַתְיִיְהִיב רְשׁוֹ לְאַתְרָא דָּא לְשִׁלְטָאָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְלַחְרָבָא בֵּי מְקַדְשָׁא. וּבְגִין דְּאַתְיִיְהִיב לֹון רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה, כְּתִיב עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה, רְזָא דְמַלְכָּה עַל אֵלָה דָּא סִטְרָא דְמְסֻאָבָא דְאַתְיִיְהִיב לֹון רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה. אֲנִי בּוֹכֶיָה דָּא רוּחַ קוּדְשָׁא דְאַקְרִי אֲנִי.

וְאֵי תִימָא, הָא כְּתִיב (דברים כח) אֵלָה דְבְרֵי הַבְּרִית. חֲכִי הוּא וְדֵאֵי, דְכָל אֵינוּן לֹא מִתְקִימִין, אֵלָא מְגוּ אֵלָה, דְתִתְמֹן כָּל לְוֹטִין כְּמָה דְאוּקִימְנָא דְאִיְהוּ אַרוּר, דְכְּתִיב (בראשית ג) אַרוּר אַתָּה מְכָל הַבְּהֵמָה. וּבְגִין כְּדָּ, אַקְדִים וְאֲמַר אֵלָה, דְקִימָא לְמֵאן דְעֵבֵר דְבְרֵי הַבְּרִית. (ויקרא כז) אֵלָה הַמְצוֹת אֲשֶׁר צָוָה יְיָ אֶת מֹשֶׁה, בְּגִין דְּפְקוּדֵיָא דְאוּרִייתָא לְאַתְדַּכְּאָה בַר נֶשׁ, וְלֹא יִסְטִי לְאוּרְחָא דָּא, וְיִסְתַּמַּר מִתְמֹן, וְיִתְפְּרֵשׁ מִנִּיְהוּ.

וְאִי תִימָא (בראשית ו) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת לֹחַ לֹחַ. הֵכִי הוּא וְדָאִי, דְּהָא נִפְק חָס, דְּאִיְהוּ אָבִי כְּנַעַן, (בראשית ט) וּכְתִיב אַרְוֵר כְּנַעַן, וְאִיְהוּ רִזָּא דָּא דְּאֵלֶּה. וְעַל דָּא כָּל הַנִּי הַתּוֹכָא סוֹסְפִיתָא דְּדִהָבָא. וְאַהֲרֹן קָרִיב דְּהָבָא, דְּאִיְהוּ סִטְרָא (אחרא) דִּילִיָּה, דְּכָלִּיל אִיְהוּ בְּתוֹקְפָא דְּאֶשָּׁא, וְכֹלָא חַד, וְסִטְרָא דָּא דְּהָבָא וְאֶשָּׁא.

וְרוּחַ מְסַאָבָא דְּאֶשְׁתַּכַּח תְּנִדִיר בְּמִדְבָּרָא, אֶשְׁכַּח אֶתְרַּ בְּהוּא זְמַנָּא לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ. וּמַה דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל דְּכִינֵן, מְהוּא זוּהֶמָּא קְדַמְמָּה, דְּאֶטִּיל בְּעֶלְמָא, וְגָרִים מוֹתָא לְכֹלָא, כְּדִ קִיִּימוּ עַל טוּרָא דְּסִינֵי, גְּרַם לֹון כְּמִלְקַדְמִין, לְסַאָבָא לֹון, וְלַאֲתַתְקַפָּא עֲלִיָּהוּ, וְגָרִים לֹון מוֹתָא, וְלְכָל עֲלֶמָּא, וְלְדִרְיָהוּן בְּתִרְיָהוּן, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים פב) אֲנִי אֶמְרָתִי אֵלֶּהִים אַתֶּם וְגוֹ'. אֲכֹן כְּאֶדָּם תִּמְוִתוּן וְגוֹ'. (ע"כ) וּבְגִין כְּדִ, אֶהֲרֹן אֶהְדֵּר לְבַתֵּר לְאַתְדַּכְּאָה, בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּאִינוּן שְׁבַעָה יוֹמִין קְדִישִׁין, וְלְבַתֵּר לְאַתְדַּכְּאָה בְּעַגְלָא.

וְתָא חֲזִי, בְּכֹלָא בְּעָא אֶהֲרֹן לְאַתְדַּכְּאָה, דְּאֶלוּ אִיְהוּ לָא הוּוּ, לָא נִפְק עַגְלָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֶהֲרֹן אִיְהוּ (רפ"א ע"א) יְמִינָא. וְאִיְהוּ תוֹקְפָּא דְּשִׁמְשָׁא, וְדִהָבָא מְשִׁמְשָׁא. רוּחַ מְסַאָבָא נַחַת, וְאַתְכְּלִיל תַּמּוּן, וְאַסְתַּאָבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַסְתַּאָב אִיְהוּ, אֶהֲרֹן אִיְהוּ, דְּאַתְדַּכּוּ.

דף רל"ז ע"א

מֵאִי טַעְמָא אֶסְתַּאָב. בְּגִין דְּנִפְק עַגְלָא, דְּאִיְהוּ מְסַטְרָא דְּשִׁמְמָלָא, דְּאִיְהוּ שׁוֹר, וּמִימִינִיָּה עַגְלָא. וְאִיְהוּ שְׁמָלָא, כְּמַה דְּאַתְמַר, דְּכְתִיב (דף רל"ז ע"א) (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מְהִשְׁמָאֵל לְאַרְבַּעַתָּן. וְאַהֲרֹן דְּאִיְהוּ יְמִינָא, אֶתְכְּלִיל בֵּיהּ שְׁמָלָא, וְנִפְק עַל יְדִיָּה. וְעַל דָּא, אֶתִּיָּהִיב לִיָּה עַגְלָא, כְּמַה דְּאִיְהוּ גָרִים.

וּבְגִין כְּדִ, כְּדִ הָאִי רוּחָא מְסַאָבָא אֶתְתַּקַּף, וְשְׁלִיט כְּמִלְקַדְמִין עַל עֲלֶמָּא, דְּהָא בְּזְמַנָּא דְּחָאָבוּ יִשְׂרָאֵל, אֶמְשִׁיכוּ עֲלִיָּהוּ הַהוּא יֶצֶר הָרַע כְּמִלְקַדְמִין. כְּדִ אֶתְדַּכּוּ יִשְׂרָאֵל, וּבְעוּ לְאַתְדַּכְּאָה, אֶצְטְרִיכוּ לְקָרְבָּא שְׁעִיר, בְּגִין דְּשַׁעִיר אִיְהוּ חוֹלְקָא דְּהַהוּא יֶצֶר הָרַע, הַהוּא רוּחַ מְסַאָבָא כְּדַקְאֶמְרוּן.

כְּתִיב (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אוֹכֵל עֵשֶׂב. מֵאִי תַבְנִית שׁוֹר. דָּא עַגְלָא. שׁוֹר מְסַטְרָא דְּשִׁמְמָלָא, אֶהֲרֹן יְמִינָא, אֶתְכְּלִיל שְׁמָלָא בֵּיהּ, וְאַתְתַּקַּף בֵּיהּ, וְנִפְק עַל יְדִיָּה. תָּא חֲזִי, וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם, דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאַזְלַת קְמִיָּהוּ, וְאַחֲלָפוּ לָהּ בְּדוּכְתָּא מְסַאָבָא, אֵל אַחֲרָא. וּבְגִין כְּדִ לָא אֶתְעַבֵּר זוּהֶמָּא דָּא מְעֶלְמָא, עַד הַהוּא זְמַנָּא דְּיַעֲבֵר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מְעֶלְמָא, כְּמַה דְּאַתְ אָמַר (זכריה יג) וְאֶת רוּחַ הַטּוֹמְאָה אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ, וְהָא אוֹקִימָנָא.

כְּתִיב (שמות לב) וַיַּעֲשׂוּ עַגְלֵי מִסְכָּה, וּכְתִיב וַאֲשֶׁלִּיכְהוּ בְּאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעַגְלֵי הַזֶּה, מִשְׁמַע דְּלָא עֲבַד לִיָּה, אִי הֵכִי מֵאִי וַיַּעֲשׂוּ. אֵלָּא וְדָאִי כְּמַה דְּאוֹקִימָנָא,

דְּאַלְמָלָא אַהֲרוֹן, לָא אֶתְתַקֵּף רוּחָא מְסֻבָּא לְאַתְפִּלָּא בְּדִהְבָּא, אָבֵל כָּל תַּקוּנָא דְאַצְטְרִיךְ, אֲשֶׁכַּח לְאַתְבְּנָאָה. (ס"א לאתרוואה)

תָּא חֲזִי, אֵית מֵאן דְּעֵבִיד חֲרָשִׁין וְאַצְלַח בִּידוּי. וְאֵית מֵאן דְּעֵבִיד לוֹן כְּהֵוּא גְוֹנָא מִמֶּשׁ, וְלֹא אֲצַלַח בִּידוּי, דְּהָא לְעוֹבְדֵין אֲלִין גְּבֵרָא מִתַּקְנָא אֲצְטְרִיךְ.

תָּא חֲזִי מִבְּלַעַם, דְּאִיהוּ הָוָה מִתַּקְנָא, לְאִינוּן חֲרָשִׁין דִּילִיָּה, לְאַצְלַחַא בִּידוּי, בְּגִין דְּכְתִיב, (במדבר כד) וּנְאָם הַגִּבֹּר שְׁתָּם הָעֵין. שְׁתוּם הָעֵין, סְתוּם הָעֵין כְּלָא חַד. דְּחַד עֵינָא סְתִים תְּדִיר, וְחִיזוּ דְּעֵינוּי לָא הָוָה בְּאַרְח (ויקרא ס"ג ע"ב) מִיֶּשֶׁר, מוּמָא הָוָה בֵּיהּ בְּעֵינוּי. כְּתִיב (ויקרא טז) וְשַׁלַּח בִּיד אִישׁ עֵתִי, זְמַן בְּכֻלָּא, חִזּוּ דְּעֵינוּי דְּלָא יִתְכַשֵּׁר. אָבֵל רוּחַ קוּדְשָׁא, מֵאן דִּישְׁתַּמֵּשׁ בְּהִדְיָה מַה כְּתִיב, (ויקרא כא) כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב אִישׁ עֹר אוֹ פֶּסֶח.

וְהָכָא, כְּלָא אֶתְקוּ לְרוּחָא מְסֻבָּא, לְמִיָּהב לִיָּה דּוּכְתָא לְשִׁלְטָאָה. אֲשֶׁכַּח מִדְּבָרָא דְּאִיהוּ חֲרוּב מְכֻלָּא, כְּמָה דְּכְתִיב, (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגוֹ', דְּמִתְמָן אִיהוּ שׁוּלְטָנוּתָא דִּילִיָּה. אֲשֶׁכַּח דְּהָבָא סְפוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲשֶׁכַּח אַהֲרוֹן, לְאַתְתַּקְפָּא בִּימִינָא, וְלְאַתְפִּלָּא בֵּיהּ. כְּדִין אֲשִׁלִּים דּוּכְתִיָּה כְּדָקָא יָאוּת, וְנִפְיָק וְאַשְׁתַּלִּים עוֹבְדָא.

וּמְנַלְן דְּרוּחַ מְסֻבָּא הָוָה. דְּכְתִיב, (שמות לב) אָנָּא חֲטָא הָעַם הַזֶּה חֲטָאָה גְדוֹלָה, דָּא רוּחַ מְסֻבָּא, נָחַשׁ קְדָמָאָה, כְּדָקָא מְרָן בְּכֻמָּה דּוּכְתִינּוּ. וּבְזַמְנָא דְּבַעַא אַהֲרוֹן לְאַתְדַּכְּאָה, אֲקָרִיב עֵגֶל, מַהֵהוּא סְטָרָא, לְמַעַבְדַּ בֵּיהּ דִּינָא. בְּקְדָמִיתָא עֵבֵד לִיָּה לְשִׁלְטָאָה, וְהִשְׁתָּא דִּיעֵבִיד בֵּיהּ דִּינָא, לְאַכְפִּיָּא לִיָּה, דְּהָא כַּד אֶתְעֵבִיד דִּינָא בְּסְטָרָא דָּא, אֶתְכַפִּינּוּ כָּל אִינוּן דְּשִׁלְטִין מְסֻטְרִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּמַצְרַיִם, בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּלַהוֹן כְּתִיב, (שמות יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נֶאֱוָה וְגוֹ'. צְלִי אֵשׁ, בְּגִין דְּיִסְלַק רִיחוֹ נוֹדֵף. רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ, לְתַבְרָא לִיָּה וְלְאַכְפִּיָּא לִיָּה, וּכְדִין כָּל אִינוּן דְּאַתְגִּין מְסֻטְרִיָּה לָא שְׁלִטִי. כְּגוּוֹנָא דָּא (במדבר יט) פָּרָה אֲדוּמָה תִּמְיָמָה וְגוֹ', בְּגִין לְאַכְפִּיָּא כָּל אִינוּן סְטָרִי מְסֻבָּא, דְּלָא יִשְׁלִטוּן.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְהָא פָּרָה קְדִישָׁא אִיהִי, דְּכִנָּא אִיהִי, וְאַמַּאי. אָמַר לִיָּה הָכִי הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ, כְּלָלָא דְּאַרְבַּע מְלַכְוֹן הוֹת. פָּרָה, כְּמָה דְּאַתְ דְּאַמַּר (הושע ד) כִּי כְּפָרָה סוּרְרָה סוּרְרָה יִשְׂרָאֵל. אֲדוּמָה, דָּא מְלָכוֹת בְּבָל, דְּכְתִיב, (דניאל ב) אֲנִתְ הוּא רִישָׁא דִּי דְּהָבָא. תִּמְיָמָה, דָּא מְלָכוֹת מְדִי. אֲשֶׁר אִין בֵּיהּ מוּם, דָּא מְלָכוֹת גְּוֹן. (דאינון קריבין לארחי מיהמנותא) אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עוֹל, דָּא מְלָכוֹת אֲדוּם, דְּלָא סְלִיק עֲלֶיהָ עוֹל. וְרָזָא דְּמַלְחָא דָּא, אֲף עַל גַּב דְּכֻמָּה מְלִין אֲתִיָּהִיבוּ לְמַדְרָשׁ בְּקָרְאִי, כְּלַחוּ חַד.

הא אתמר, דכתביב, (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור (דף רל"ז ע"ב) מטמא, רזא דא, הכי הוא, דדא איהו טהור דנפק מטמא. דהא בקדמיתא טמא, והשתא דאתעביד ביה דינא, ואתייהיב ליקידת אשא בנורא דדליק, ואתעביד עפר, השתא איהו טהור מטמא, טהור דנפיק מטמא.

ובגין כך, כל אינון דמשפתדלי בה, פלהו מסתאבי, דהא הכי הוא ודאי, וכיון דאתעביד אפר, כדין עד דיתכניש ויסתליק מתמן, מסאיב לכהו, כמה דאת אמר וכבס האוסף וגו' וטמא. אפר, מאי טעמא. כמה דאת אמר (מלאכי ג) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם. וכיון דאתייהיב על ההוא אפר מים, כדין איהו טהור מטמא.

ורזא דמלה, דכתביב, (במדבר ח) מי חטאת, כמה דאת אמר (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ. ובגין דאיהי פתח חטאת רובץ ודאי, בקדמיתא כתיב, והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ובגין כך דאתייהיב לטגון, ולא לכהנא רבא, ודא הוא טהור מטמא, בקדמיתא טמא, והשתא טהור. וכל סטר רוח מסאבא, כיון דחמא דא, ערק, ולא יתיב בההוא דוכתא.

מי חטאת ודאי, מי נדה, כלא מסאבא. ועל דא שלטא רוח קודשא, ורוח מסאבא אתכפא, דלא שלטא כלל. ודא הוא דינא דרוח מסאבא, מחוץ למחנה. בגין דאיהי רוח מסאבא, דכתביב, (דברים כג) והיה מחניף קדוש. אתא רבי אבא ונשקיה.

אמר רבי שמעון, אף על גב דכל הגי מליון כדקאמרן, קודשא בריה הוא יהיב ליה שולטנו. ורוח מסאבא בעי לאכפא ליה בכל סטריו. תא ואימא לד רזא חדא, ולא אתייהיב לגלאה בר לאינון קדישי עליונין.

תא חזי, להאי אתר דאיהו רוח מסאבא. קודשא בריה הוא יהיב ליה שולטנו, למשלט בעלמא, בכמה סטריו, וכיל לנזקא, ולית ליה (נ"א לו) רשו, לאנהגא ביה קלא, דבעינן לאסתמרא מניה, דלא יקטרג עלן בגו קדושה דילן. ועל דא רזא חדא אית לן, דבעינן למיהב ליה דוכתא זעיר, בגו קדושה דילן (דלא אשתכח מקטרגא בגו קדושה דילן) דהא מגו קדושה נפיק שולטנו דיליה.

דבעינן גו רזא דתפליון, לאצנעא (סוד שער שבתפיליון) חד שערא דעגלא, דיפוק לבר ויתחזי. דהא חוטא דשערא דא לא מסאיב, בר דאי אתחבר האי שערא, ואתעביד כשעורא, אבל פחות מן דא לא מסאיב. וההוא שערא בעי לאעלא ליה בגו קדושה עלאה דילן, ולמיהב ליה דוכתא, בגין דלא יקטרג לן בקדושו.

ויפוק מן ההוא שערא לבר, דיתחזי, דכד חמי לההוא בר נש בקדושה עלאה, וחולקא דיליה משתתף לתמן, כדין לא יקטרג ליה, ולא יכיל לאבאשא ליה לעילא ותתא, דהא דוכתא יהב ליה. ואי ההוא חולקא לא

וְהָבִין לִיָּהּ (דוכתא) בְּהַאי קְדוּשָׁה, יְכִיל לְאַבְאָשָׁא לִיָּהּ לְתַתָּא, וְסָלִיק
מִקְטָרְגָא לִיָּהּ לְעֵילָא, וְאָמַר פְּלוּנִי דְקָא מְקַדֵּשׁ הַשְּׁתָא, כְּדָּ וְכָד עֵבֵד יוֹמָא
פְּלוּנִי, וְכָד אֵינוֹן חוּבוּי, עַד דִּמְטִי דִינָא עַל הַהוּא בְּרַ נֶשׁ, וְיִתְעַנֵּשׁ עַל יָדוּי.
(וכן שער המשתלח).

וְכָד הוּוּ יִשְׂרָאֵל עֵבֵדִי, דְהוּוּ יְדַעֵי רְזָא דָא, כְּדָ שְׂרָאן לְאַתְקַדְשָׁא בְּקְדוּשָׁה
עֲלָאָה בְּיוֹמָא דְכַפּוּרִי, הוּוּ מְסַתְפְּלִי מִיַּד לְמִיָּהּ חוּלְקִיָּהּ לְהַאי אֶתְרָא,
וְלְמִיָּהּ לִיָּהּ חוּלְקָא בִּינִיָּהּ, בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּכַּח מִקְטָרְגָא עֲלֵיָּהּ, וְלֹא יִיתוֹן
לְאַדְכָּרָא חוּבִיָּהּ דִּישְׂרָאֵל. דְכַמְהָ חֲבִילִין, וְכַמְהָ מְשָׁרְיִין, אֵינוֹן דְאַזְדַּמְּנוּ
לְנִטְלָא מְלָה מִנִּיהּ, כְּדָ אֶתִּי לְקְטָרְגָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּהּ, מֵאֵן דִּיכִיל
לְאַסְתַּמְרָא, דְלֹא יְדַכְרוּן חוּבוּי לְעֵילָא, וְלֹא יִשְׁגַּחוּן עֲלֵיָּהּ לְבִישׁ.

אֲדַהְכִי הוּוּ זְלָגִין עֵינוּי דְרַבִּי אַבָּא. אָמַר לִיָּהּ, אַבָּא אַבָּא, זִיל טְנַפִּיר קְטוּרָךְ,
וְאַקְפִּיד בְּקוּלְטָךְ, דְהָא רְזִין דְאֹרִיָּתָא לְזַכָּאֵי אֶתִּיָּהִיבוּ דְכְתִיב, (תהלים כה)
סוֹד יְיָ לִירְאִיו.

דף רל"ח ע"א

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, עֲלָמָא אֶתְדַן, וּבִי דִינָא קְדִישָׁא (קודשא בריך
הוא) יְתִיב, וְדָן כָּל עֲלָמָא. וְהַהוּא סְטָרָא אַחְרָא קָאִים מְסַטְרָא דָא, וְכָל
אֵינוֹן דְאַתְדַּנּוּ לְמוֹתָא אֲשַׁגַּח עֲלֵיָּהּ, וְאַתְרִשִּׁימוּ קְמִיָּהּ. וּבְשַׁעֲתָא (דף רל"ח
ע"א) דִּישְׂרָאֵל מִתְעַרְי רַחֲמֵי, בְּהַהוּא קוּל שׁוֹפָר, כְּדִין אֶתְעַרְבָּבָא לִיָּהּ כְּלָא,
דְלֹא יָדַע וְלֹא מְשַׁגַּח, בְּאֵינוֹן דְאַתְדַּנּוּ. עַד דְלִבְתָּר כָּל אֵינוֹן דְלֹא מְהַדְרִי
בְּתִיבְתָּא, וְאֶגְזַר עֲלֵיָּהּ מוֹתָא, וְדָאֵי נְפָקִין פְּתַקִּין מִבֵּי מְלָכָא, וְאַתְמַסְרוּ
לִיָּהּ, כִּיּוֹן דְאַתְמַסְרוּ לִיָּהּ, לֹא אֶהְדְּרוּ פְתַקִּין, עַד דְאַתְעָבִיד דִּינָא.

וְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, בְּעֵינִין לְאַסְתַּמְרָא מִנִּיהּ, כָּל שְׁכָן בְּרַ נֶשׁ בְּלַחוּדוּי. (וכל שכן וכל
שכן) דְהָא בְּרָזָא עֲלָאָה דְלְעֵילָא, בְּעֵינִין לְאַסְתַּמְרָא, וְלְמִיָּהּ לִיָּהּ בְּכָל יַרְחָא
וְיַרְחָא, כְּדָ סִיחָרָא בְּעֵי לְאַתְחַדְתָּא, חַד שְׁעִיר, בְּגִין דְלֹא יְקַטְרַג חַדְתוּתָא
(נ"א חדוותא) וְיִטוּל חוּלְקִיָּהּ כְּדָקָא חֲזִי לִיָּהּ. וְסִיחָרָא קְדִישָׁא לִיָּנְקָא בְּקְדוּשָׁה
לְחַדְתוּתֵי כְּדָקָא יָאוּת.

וְכָד מִתְחַדְשָׁא בְּכָל יַרְחָא וְיַרְחָא, בְּגִין (בראשית קמ"ט ע"ב) כְּדָ אַקְרִי נְעַר, וְהָא
אוּקְרִימָנָא. וְהַאי אַחְרָא דָא, דְאִיָּהּ תְּדִיר בְּמִסְאָבוּ, וְלֹא נְפִיק מִנִּיהּ, אַקְרִי
מְלָךְ זְקוֹן וְכָסִיל. וּבְגִין כְּדָ, יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין דְאֵינוֹן עֲמָא חַד, בְּיַחוּדָא
קְדִישָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לוֹן עֵיטָא, לְאַשְׁתַּזְבָּא מְכָלָא. זְכָאִין אֵינוֹן
בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְכְתִיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּד כָּלִם צְדִיקִים לְעוֹלָם
יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצַח מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְפָּאָר.

השלמה מההשמטות (סימן ה, ע"י עליו לעיל דף רל"ח ע"ב) וְהָא (שמות לט) וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה וְגו'. כְּתִיב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ,

דא איהו רקיעא, דקיימא עלייהו דארבע חיוון, דכד מסתלקי בגו חד אוירא דבטש בהו, לא זקפין רישא לאסתכלא לעילא.

בגין דההוא רוח החיה, בטש בכלהו, ובההוא רוח מסתלקי בלהו, דכתיב, ובהנשא החיות מעל הארץ ונשאו האופנים לעמתם. וכתיב כי רוח החיה באופנים.

אמאי מסתלקי. אלא כד בטש ההוא אוירא עלייהו, סליק לאליון ארבע דתחות האי חיה, ואינון סלקי לה לעילא, עד דמתין לה לגבי זהרא עלאה, והיינו רזא דכתיב, (תהלים מה) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך, בגין דהני ארבע אקרון הכי, ולא זזו מן חיה דא, דאיהי כורסייא, לעלמין. וסלקין לה מתתא לעילא, לאתקנא כורסייא לגבי עילא, ורזא דא (בראשית 1) וישאו את התבה ותרים מעל הארץ. וכד אסתלקת לעילא, ואלין סלקין לה, כדיון כתיב, ויביאו את המשכן אל משה.

ויביאו את המשכן, כמה דאת אמר מובאות לך, וכתיב וישאו את התבה. אל משה, כמה דאת אמר דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, והיינו רזא דאדם. ומנלן דאקרי אדם, דכתיב, (בראשית 1) לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר, והיינו משה. ובגין כך, על האי כורסייא, דיוקנא דאדם קיימא עליה, והיינו משה. ויביאו את המשכן, אליון ארבע חיוון, כד סלקין כדקאמרו.

ויביאו את המשכן, אליון כל שייפין דגופא, דכלהו בתיאובתא קדישא, (אמר רבי אבהו) בלהו אחדין ביה, לאתדבקה דכר ונוקבא כחדא. ויביאו את המשכן, למיעל בלה לחופה בקדמיתא, אינון צריכין לסלקא לה, ולאיינתאה לה לגביה, ולבתר איהו ייתי לגבה תדיר, והא (רלי"ח ע"א) אוקימנא.

ויביאו את המשכן, רזא דכל אינון דקשרי קשרין דיחודא, ויחדי יחודא דרזי דמהימנותא כל יומא, (אליון ארבע חיוון) אינון סלקין לה לכורסייא דא, עד דאתין לה לגבי משה, וכיון דדבקי לה לגבי משה, כדיון אינון הוו דרווחי ברקאן ממקורא דחיי, על רזא דא, בקשורא דיחודא דאינון קשרין. ורזא דא, כד מתקשרין יחודא דכלא בדיקא יאות, ורזא דא כתיב, וירא משה את כל המלאכה וגו', ויברך אותם משה, רווחי ברקאן מאתר דרגא דמשה שריא ביה, ודא איהו החכמים העושים את כל מלאכת הקדש, בגין דאינון ידעי לסדרא עבידתא דקודשא כדקא חזי.

דף רל"ח ע"ב

ועל דא, כל מאן דצלי צלותא, (וקשורא) וקשיר יחודא, מסתכלין ביה אי איהי צלותא וקשורא כדקא יאות, ואי ההיא צלותא (דף רל"ח ע"ב) וההוא

קשורא כדקא יאות, כדון אתברך איהו בקדמיתא, מאתר דכל בר כאן נפקין. הדא הוא דכתיב והנה עשו אותה וגו', מיד ויברך אותם משה.

ובגין כך, ויביאו את המשכן אל משה, דאיהו מארי (בראשית נ"א ע"ב) דביתא, לאחזאה בתקונא דביתיה, וליה אצטריך למחזי תקונהא ורזין דילה, דלא אתייהבו לאחרא, לאסתכלא ולמחזי בה, באינון סתרון ובאינון רזין דילה, בר משה בלחודוי.

ועל דא ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו. וכד אייתיאו ליה למשה, כלא אייתיאו ליה בשייפין ידיעאן, כל חד וחד לאתקנא, שייפא בשייפא, לאעלא דא בדא, וכד הוו בעאן לתקנא דא בדא, ולאעלאה דא בדא, לא הוה סליק בידיהון. פיון דאייתיאו ליה למשה, מיד כלא אסתליק בידיה, וכל שייפא ושייפא הוה אסתליק ועאל בדוכתיה, הדא הוא דכתיב, ויקם משה את המשכן וכתיב הוקם המשכן, והא אוקימנא.

תא חזי, בההיא שעתא כד שארי משה לאקמא משכנא, ושארי לאתקנא תקונא דשייפין, לאעלא דא בדא. כדון, אתרפיו כל שייפין וכל תקונין דסטרא אחרא מסאבא, כד שרי לאתקפא האי סטרא דאיהי קדישא, אתרפי סטרא אחרא מסאבא, אתקפו דא ואתרפי דא. והא אוקימנא, דכל זמנא דהיא בתקיפו, סטרא אחרא אתרפן כל שייפוי, דא מליא, ודא חרוב, ורזא דא ירושלם וצור חייבא, כד מליא דא, חרוב דא. ועל דא, כד אתקפו דא אתרפי דא.

ובגין כך, ויקם משה את המשכן, לאתתקפא מרזא דלעילא, ולא יתקפו מרזא דלתתא. ועל דא משה דהוה מרזא דגו אספקלריא דנהרא, אצטריך איהו לאקמא משכנא, לאנהרא מניה, ולא מאחרא. (ועל דא) סיהרא אצטריך לאנהרא מן שמשא, ולא מאחרא. תא חזי, פנסת ישראל אצטריכת לאסתלקא לעילא, ולאסתדבקא גו שמשא. (צו כ"ו ע"א)

פתח ואמר, (ויקרא ו) זאת תורת העולה היא העולה, אמר רבי שמעון, כתיב, (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי'. עולה סליקו וקשירו דכנסת ישראל לעילא, ודבוקא דילה בגו עלמא דאתי, למהוי כלא חד. אקרי עולה קדש קדשים. ובגין כך אקרי עולה, דסלקא ואתעטרא למהוי כלא חד. בקשורא חדא בחדו.

ובגין דסלקא לעילא לעילא, כתיב זאת תורת העולה. רזא דכר ונוקבא כחדא, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. העולה: דסלקא גו עלמא דאתי, לאתקשרא בגויה, דאקרי קדש הקדשים ודאי, ועולה נמי קדש הקדשים היא.

ובגין כך, סדורא דנכיסו דילה לסטר צפון, דאיהו סטר שמאלא. דהאי תורה שבעל פה לא סלקא בחביבותא, אלא כד אתער סטרא דצפון,

דְּכַתִּיב, (שיר השירים ב) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבַקְנִי, וַיְכַדִּין אִיהִי סִלְקָא בְּחִיבֻתָּא, וְאַתְעֵטְרָא בִּימִינָא, וְאַתְחַבְרַת בְּאַמְצָעִיתָא, וְאַתְנַהִיר כְּלָא, מְרָזָא דְקֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, וְדָא מְגוֹ רְזָא דְאָדָם, בְּרַעוּ דְכַהֲנָא, וּבְשִׁירְתָא דְלִיּוֹאֵי, וּבְצִלוֹתָא דְיִשְׂרָאֵל.

וְהָא אוֹקִימָנָא, דְעוֹלָה קֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, בְּרְזָא דְרוּחַ עֲלָאָה, בְּגִין דְתַלַּת רוּחִין קְשִׁירִין פְּחָדָא, רוּחַ תַּתְּאָה, דְאֶקְרִי (ויקרא ס"א ע"א) רוּחַ הַקְדָּשׁ רוּחַ דְלָגוּ בְּאַמְצָעִיתָא דְאֶקְרִי רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וְכֵן אֶקְרִי רוּחַ תַּתְּאָה, אֲבָל הָאֵי אֶקְרִי רוּחַ דְנִפְיִק מְגוֹ שׁוֹפָר, כְּלוּל בְּאַשְׁא וּבְמִיָּא. רוּחַ עֲלָאָה, דְאִיהוּ סְתִים בְּחֻשָּׁאֵי, דְבִיָּה קִיּוּמֵן כָּל רוּחִין קְדִישִׁין, וְכָל אֲנָפִין נְהִירִין. וּבְגִין כֵּן, אֶהְדְּרַת עוֹלָה רוּחַ מְמֻשׁ.

דף רל"ט ע"א

וּלְבַתֵּר, מְרָזָא דְבַהֲמָה, מְסַתְּפָקִי וְאַתְנָנוּ, לְאַתְקַשְׁרָא רוּחַ אַחְרָא דְאִיהוּ גּוֹ מְסַאָבוּ, מְאִינוּן תַּרְבִּין וְשִׁמְנוּנִין כְּמָה דְאַתְמַר. בְּגִין כֵּן, עוֹלָה קֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, שְׁאָר קַרְבָּנִין לְמַעַבְד שְׁלָמָא בְּעֲלָמָא, כְּלָהוּ מִכְּמָה סְטֵרִין, וּמְאֵרִי דִינִין (נ"א לאתעברא) לְאַתְעַרְבָּא (נ"א לאתעטרא) וּלְאַתְנַהֲרָא מְגוֹ רְעוּתָא לְאַתְבַּסְמָא, אֶקְרוּן קֻדְשִׁים קָלִים, בְּגִין דְלָא מְתַעֲטְרָא לְעִילָא (דף רל"ט ע"א) לְעִילָא בְּקֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, וְעַל דָּא אִינוּן קֻדְשִׁים קָלִים, וּנְכִיסוּ דִילְהוֹן בְּכָל אַתֵּר כְּמָה דְאוֹקִימָנָא. אֲבָל עוֹלָה דְאִיהוּ רְזָא דְקֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, לָאוּ אִיהוּ כְּשְׁאָר קַרְבָּנִין, דְכָל עוֹבְדָהָא קֻדְשׁ.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב (ויקרא ו) וְלִבֶּשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בַד, אֲלִין לְבוּשִׁין מִיַּחְדָּין לְקַדוּשָׁה. בַּד: יַחֲדָאֵי, מִיַּחְדָּא לְקַדוּשָׁה. וְכַתִּיב בְּגִדֵי קֻדְשׁ הֵם וְרַחֵץ בַּמִּים אֶת בְּשָׂרוֹ וְלִבְשֵׁם. מְאִי טַעְמָא. (דא קדש) אֲלָא רְזָא דְמַלְכָּה כְּדַקְאֲמָרוּ, דְאִיהִי קֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים, דְסִלְקָא כְּלָא וְאַתְעֵטְרָא בְּקֻדְשִׁים, בְּקִשׁוּרָא חֲדָא. וּלְבַתֵּר מִפְּנֵי וְאַעֲבַר רוּחַ מְסַאָבָא דְסְאִיב כְּלָא, דְלָא שְׁלָטָא, וְלָא יַתְקַרִּיב גּוֹ מְקַדְשָׁא, וְאַתְעַבְרַת מִכָּל סְטֵרִי קוּדְשָׁא, וְאַשְׁתַּאֲרַת כְּלָא קֻדְשׁ בְּקַדוּשָׁה יַחֲדָאֵי.

וְאַמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אַתְמַר (רס"ב ע"ב, רמ"ד ע"ב) דְכַתִּיב, (תהלים לו) אָדָם וּבַהֲמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ. וְהָכִי סִלְקָא רְזָא דְאָדָם, מְסַטְרָא דְאָדָם וְדָאֵי. בַּהֲמָה, מְסַטְרָא דְבַהֲמָה. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, אָדָם וְדָאֵי, דְדָא קַרְבָּנִיהָ לְעִילָא, לְקִשְׁרָא קְשִׁירָא בְּרְזָא דְאָדָם. וּלְבַתֵּר מִן הַבַּהֲמָה, וְכָל אִיהוּ בְּרְזָא דְאָדָם וּבַהֲמָה. וְדָא הוּא רְזָא דְאַצְטְרִיךְ לְקַרְבָּנָא, אָדָם וּבַהֲמָה כְּדַקְאֲמָרוּ. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, הָכִי עֲבַד אָדָם וּבַהֲמָה.

וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב (בראשית א) וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, דְהָא מְנַיְיְהוּ מְקַרְבִּין קַרְבָּנִין, וְאַפִּילוּ עוֹלָה, כְּמָה דְכַתִּיב, (ויקרא א) וְאִם מִן הָעוֹף עוֹלָה קַרְבָּנוֹ. תָּא

חַזִּי, מִכֹּל אֵינֹן עֹפִי, לֹא מְקַרְבִּין אֶלָּא תוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה, (אלא רזא דא) מַה דִּאתְּקִשֵׁר בְּדָא, פְּסִיל בְּדָא דָּא יִמְיֵנָא, וְדָא שְׂמַאלָא.

אַבְל רְזָא דָּא הָא אוֹקִימְנָא, כְּתִיב וְעוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, דִּיאֵינֹן רְזָא דִּרְתִּיקָא, וּבָהּ אֶסְתַּלֵּק רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, לְסַלְקָא לְעֵילָא, דִּיאֵינֹן תְּרִי, חַד לִימֵינָא, וְחַד לְשְׂמַאלָא, עוֹף לִימֵינָא, וְדָא מִיכְּאַל. יַעֲוֹפֵף, לְשְׂמַאלָא, וְדָא (בראשית מ"ו ע"א) גְּבַרְיָאֵל. דָּא לִימֵינָא וְדָא לְשְׂמַאלָא. וּבְגִין כְּדִ, מְקַרְבִּין תְּרִין אֱלִין, לְסַלְקָא רוּחַ קוּדְשָׁא, וּשְׂמַאלָא מְעַטֵּר וְזִיין לְתַתָּא, לְהֵהוּא סְטֵר שְׂמַאלָא. וּיִמֵינָא לִימֵינָא וְאֶתְקַשְׂרָא אֶתְתָּא בְּבַעֲלָהּ, לְמַהוּי חַד, וְכֹלָא אֶסְתַּלֵּק וְאֶתְקִשֵׁר כְּחַדָּא לְעֵילָא וְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֶסְתַּלֵּק בְּלַחֲדוּי וְאֶתְקֵף.

וּבְסַפְרֵי קְדָמָי, מְסַכְנָא, לֹא יְהִיב חוּלְקָא לְאַתְּזָנָא, אֶלָּא לְעֵילָא לְאַתְּקִשְׂרָא, אַבְל כֹּלָּא לְעֵילָא וְתַתָּא מְתַקְשֵׁר, כֹּל חַד וְחַד לְסִטְרִיהּ כְּדָקָא יֵאוּת, וְהָא אוֹקִימְנָא. (ויקרא כ"ו ע"ב)

רַבִּי אֶלְעָזָר שְׂאִיל לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, אָמַר, הָא קְשׁוּרָא דְכֹלָּא (נ"א דעולה), אֶתְקִשֵׁר בְּקוּדְשׁ הַקֹּדְשִׁים, לְאַתְּנַהֲרָא. אֶתְדַבְּקוּתָא דְרַעוּתָא דְכַהֲנָא וְלִינְוָי וּיִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, עַד הֵיכָן (רמ"ד ע"ב, ר"י ע"ב) אִיהוּ סַלְקָא.

אָמַר לֵיהּ, הָא אוֹקִימְנָא, עַד אֵין סוּף, דְּכֹל קְשׁוּרָא וְיַחֲוּדָא וּשְׁלִימוֹ, לְאַצְנַעָא בְּהֵהוּא צְנִיעוֹ, דְּלֹא אֶתְדַבְּק, וְלֹא אֶתְיִידַע, דְּרַעוּתָא דְּכֹל רַעוּין בֵּיהּ, אֵין סוּף לֹא קִיִּמָּא לְאוּדְעָא, וְלֹא לְמַעְבַּד סוּף, וְלֹא לְמַעְבַּד רֵאשׁ, כְּמָה דְּאֵין קְדָמָא אֶפִּיק רֵאשׁ וְסוּף. מֵאן רֵאשׁ. דָּא נְקוּדָה עֲלָאָה, דִּיאֵיהוּ רִישָׁא דְּכֹלָּא סְתִימָאָה, דְּקִיִּמָּא גּוֹ מְחֻשְׁבָּהּ. וְעַבִּיד סוּף, דִּיאֶקְרִי (קהלת יב) סוּף דְּבַר. אַבְל לְהֵתֵם, אֵין סוּף.

לֹא רַעוּתִין, לֹא נְהוּרִין, לֹא בּוּצִינִין, בְּהֵהוּא אֵין סוּף, כֹּל אֱלִין בּוּצִינִין וְנְהוּרִין, תְּלִיין לְאַתְּקִימָא בְּהוּ, וְלֹא קִיִּמָּא לְאַתְּדַבְּקָא מֵאן דִּידַע וְלֹא יַדַע, לֹא אִיהוּ אֶלָּא רַעוּ עֲלָאָה, סְתִימָא דְּכֹל סְתִימִין, אֵין. (צו כ"ו ע"ב)

וְכַד נְקוּדָה עֲלָאָה, וְעֲלָמָא דְּאֶתִי, אֶסְתַּלְקוּ, לֹא יַדַעֵי בְּרִיחָא, כְּמֵאן דְּאָרַח בְּרִיחָא וְאַתְּבַסֵּם. וְלֹא דָּא נִיחָא נְחוּחַ, דְּהָא כְּתִיב (ויקרא כו) וְלֹא אָרִיחַ בְּרִיחַ נִיחָחְכֶם, דְּהָא רִיחַ נִיחָח, רִיחָא דְּרַעוּתָא דְּכֹל הֲנִי רַעוּתָא דְּצִלוּתָא, וְרַעוּתָא דְּשִׁירְתָּא, וְרַעוּתָא דְּכַהֲנָא, דְּכֹלָּהּ רְזָא דְּאָדָם. כְּדִין כְּלָהּ אֶתְעַבִּידוּ רַעוּתָא חַדָּא, וְהֵהוּא אֶקְרִי נִיחָח, רַעוּתָא, כְּתַרְגוּמוֹ. כְּדִין כֹּלָּא אֶתְקִשֵׁר וְאַתְּנַהֲרִיר כְּחַדָּא, כְּדָקָא יֵאוּת, כְּמָה דִּיאֶתְמַר.

דף רל"ט ע"ב

וְעַל דָּא אֶתְיִיחִיבַת הָאֵי סְטְרָא אַחְרָא, בִּידָא דְּכַהֲנָא, דְּכְתִיב, (ויקרא ו) צוּ אֶת אֶהְרֹן (דף רל"ט ע"ב) וְאֶת בְּנָיו לְאֹמֵר, רְזָא הָכָא, דְּהָא אוֹקִימְנָא לִית צוּ

אָלָא עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, וְהִכָּא אֲתִייהֵיבַת לִיה, לְאַתּוּקְדָא הֵהיא מַחְשְׁבָה רְעָה, וְלֹאֲעֲבָרָא לָהּ מִגּוֹ קוּדְשָׁא, בְּהֵאֵי רְעוּתָא דְסִלְקָא לְעִילָא, וּבְהֵא תִנְנָא, וְתִרְבִּין דְאַתּוּקְדּוֹן. בְּגִין לְאַתְעֲבָרָא מִן קוּדְשָׁא. וְהֵאֵי צוֹ, בְּרִשׁוּתֵיהּוֹ קִיִּימָא, לְאַפְרָשָׁא לָהּ מִן קוּדְשָׁא, מִגּוֹ הֵאֵי קִרְבָּנָא. וְאֵי תִיִּמָא (בַּמְדַּבְר כח) צוֹ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הִכִּי נִמִּי, דְהֵא בְּרִשׁוּתֵיהּוֹ קִיִּימָא, (דִּיִּיא לֹאֲפִרְשָׁא לָהּ מִן קְדוּשָׁה) כָּל זְמַנָּא דְעֲבָדֵי רְעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן, דְּלֹא יִכְלָא לְשִׁלְטָאָה עַלִּיהוֹ.

וְהֵאֵי קָרָא כְּלָא, אֲתִיָּא לְאַחְזָאָה רְזָא דְמַלְכָה, לְאַעְטָרָא לְהֵהוּא רוּחַ קוּדְשָׁא, לְעִילָא לְעִילָא, וְלֹאֲפְרָשָׁא לָהּ לְדָא רוּחַ טוּמְאַה, לְנַחְתָּא לָהּ לְתַתָּא. לְתַתָּא, דָּא בְּרְעוּתָא וּבְצִלוּתָא כְּדִקְאֲמֵרוֹן, וְדָא בְּעוּבָדָא, כְּלָא כְּדִקְחִזִּי לִיה.

וְהֵאֵי קָרָא מוֹכַח עַלִּיהוֹ, דְכַתִּיב, צוֹ אֵת אֲהֵרוֹן וְאֵת בְּנָיו לֵאמֹר. צוֹ : דָּא עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת רוּחַ מְסֻאָבָא. לֵאמֹר : (נח ס' ע"א) דָּא אֲתַתָּא, דְאַקְרִי (משלי לא) יִרְאֵת יְיָ. כְּתִיב הִכָּא לֵאמֹר, וּכְתִיב הֵתֵם לֵאמֹר (ירמיה ג) הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהֵאֵי אוּקְמוּהָ. וּבְגִין כֵּן, כְּלָא אֲתַמֵּר, וּכְהֵנָּא קִיִּימָא לְאַתְקֵנָּא כְּלָא, בְּרְזָא (רמ"ד ע"ב) דְאַדָּם וּבְהֵמָה. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְצַדִּיקֵיִיא, בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, לְאַיִנוֹן יַדְעֵי אֲרַחֲי דְאוּרִיִּיתָא, וְאַזְלִי בְּהָ בְּאַרְחַ קְשׁוּט, עַלִּיהוֹ כְּתִיב, (ישעיה לח) יְיָ עֲלִיהֶם יַחֲיוּ. מֵאֵי עֲלִיהֶם. אֲלִין אֲרַחֲוֵי דְאוּרִיִּיתָא. יַחֲיוּ, יִתְקִיִּמוּ בְּהֵאֵי עֵלְמָא, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, אֲמַר רַבִּי חֲנִיָּא, הֵאֵי קָרָא אוּקְיִמָנָא לִיה בְּהֵאֵי גּוֹוֹנָא, זֹאת תּוֹרַת : דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה : דְאַיְהִי סִלְקַת וְאַתְעֲטַרַת לְעִילָא לְעִילָא, לְאַתְקִשְׂרָא כְּדִקָּא יֵאוּת, עַד אֲתֵר דְאַקְרִי קְדֻשׁ הַקְדָּשִׁים.

דְּבַר אַחַר, זֹאת תּוֹרַת : דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה : דָּא מַחְשְׁבָה רְעָה, דְאַיְהִי סִלְקָא עַל רְעוּתָא דְבַר נֶשׁ, לְאַסְטָאָה לִיה מְאוּרְחָא דְקְשׁוּט. הֵיא הָעוֹלָה, הֵיא הֵיא הֵיא דְסִלְקָא, וְאַסְטִיאַת לִיה לְבַר נֶשׁ, בְּעֵי לְאוּקְדָא לִיה בְּנוֹרָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְיַהֵיב לָהּ דּוּכְתָא (נ"א לאסטאה) לְאַסְגָּאָה.

וּבְגִין כֵּן, עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזִבַּח כָּל הַלֵּילָה, מֵאֵן לֵילָה, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. (דְאַיְהִי זֹאת בְּגִין) דְאַתִּיָּא לְדְכָאָה לִיה לְבַר נֶשׁ, מֵהֵהוּא רְעוּתָא. עַל מוֹקְדָה. בְּגִין דִּי נְהַר דִּינוּר, אֵיהוּ אֲתֵר לְאוּקְדָא לְכָל אֵינּוֹן, דְּלֹא קִיִּימֵי בְּקִיּוּמֵיהּוֹ, דְּהֵא עֲאֲלִין לוֹן בְּהֵהוּא נוֹרָא דְדִלִיק, וּמְעַבְרֵי שׁוּלְטָנְהוֹן מְעֵלְמָא. וּבְגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט, אֲצִטְרִיד עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזִבַּח כָּל הַלֵּילָה, וְאַתְכַּפֵּיָּיא וְלֹא שִׁלְטָא.

וְעַל דָּא, כִּד אֲתַכַּפֵּיָּיא הֵאֵי, סִלְקָא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְאַיְהִי רוּחַ קוּדְשָׁא, דְסִלְקָא וְאַתְעֲטַרָא לְעִילָא, דְּהֵא סִלִּיקוּ דִּילָהּ, כִּד אֲתַכַּפֵּיָּיא הֵאֵי חֵילָא אַחֲרָא, וְאַתְפְּרָשָׁא מִיָּנָה. וּבְגִין כֵּן, בְּעֵינָן בְּרְזָא דְקִרְבָּנָא, לְאַפְרָשָׁא לְהֵאֵי סְטָרָא מְרוּחַ קוּדְשָׁא, וּלְמִיָּהֵב לָהּ חוּלְקָא, בְּגִין דְּרוּחַ קוּדְשָׁא אֲסִתְלַק לְעִילָא.

וְתָא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְאַתְבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא, וְאַתְעָבִיד. אֲתַכְפְּיֵיא סְטְרָא אַחְרָא, וְאַסְתַּלַּק מֵעֲלָמָא. וְכַד אֲסַתְלַק מֵעֲלָמָא, וְאַתְקַם מִשְׁכְּנָא עַל יְדָא דְמִשָּׁה, כְּדִין אֲתַקַּם לְעֵילָא וְתַתָּא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. מֵאִי וַיִּקַּם. אֲלָא דְאוּקִים לָהּ, לְאַסְתַּלְקָא לְעֵילָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא, וַיִּקַּם מִשָּׁה, מֵאִן דְהוּהּ מֵאִידָּ אוּקִמִיהּ, כְּמֵאִן דְאוּקִים לְמֵאִן דְנָפִיל. כְּגוּוֹנָא דָּא, לְזִמְנָא דְאַתִּי כְּתִיב (עמוס ט) אָקִים אֶת סֵבֶת דְדוֹד הַנוֹפֵלֶת.

דף ר"מ ע"א

כְּתִיב, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל, מֵאִי לֹא תוֹסִיף קוּם. (משמע דחד זמנא אחרא קמת) אֲלָא בְּזִמְנָא אַחְרָא קָמַת. הִיא קָמַת מִגְרָמָה, וְלֹא אוּקִים לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא. דְהָא בְּגִלוּתָא דְמִצְרַיִם, קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא אוּקִים לָהּ, וְעַבְד כְּמָה נְסִין, בְּגִין לְאַקְמָא לָהּ, וּבְגִלוּתָא דְבָבֶל הוּא לֹא אוּקִים לָהּ, בְּגִין דְלֹא עַבְד לֹון נְסִים, דְגָרִים חוּבָה, אֲלָא הִיא קָמַת. וְסִלְיָקוּ בְּנֵי גוֹלָהּ, כְּפִינֹון דְלֹא הוּהּ לֹון פְּרוּקָא, וְלֹא הוּהּ תִּיאוּבְתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא עֲלִיָּהּ, בְּגִין דְגָרִם הֵהוּא חוּבָא, (דף ר"מ ע"א) דְאִינוּן נְשִׁים נְכָרִיּוֹת.

וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לֹא אוּקִים לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עַבְד לָהּ נְסִין וּגְבוּרָאן בְּהֵהוּא זְמַנָּא כְּדָקָא יֵאוֹת. אֲבָל לְזִמְנָא דְאַתִּי, לֹא תוֹסִיף קוּם כְּתִיב, לֹא תוֹסִיף, קוּם מִגְרָמָה, אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא יוּקִים לָהּ, דְכְּתִיב אָקִים אֶת סוֹבֵת דְדוֹד הַנוֹפֵלֶת. וְכְּתִיב (ירמיה ט) וְאַתְּ דְדוֹד מִלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב הַכָּא, וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וַיִּקַּם מִשָּׁה וְגוֹ'.

תָּא חֲזִי, כַּד אוּקִים לִיהּ מִשָּׁה לְמִשְׁכְּנָא, אֲתַקַּם מִשְׁכְּנָא אַחְרָא עִמִּיהּ. וּמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, אוּקִים (נ"א אוקיר) וְסַעֲיֵד כְּלָא, בְּגִין דְמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, סְתִים וּגְנִיזוּ אִיהוּ לְעֵילָא לְעֵילָא. וּמִשְׁכְּנָא אַחְרָא אֲתַקַּם עַל מִשְׁכְּנָא דְלַתְתָּא וְקִיָּמָא עֲלִיהּ, (ס"א עמיה). וּמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה הוּא דְסְתִים וּגְנִיזוּ לְעֵילָא לְעֵילָא אוּקִים וְסַעֲיֵד כְּלָא. וּמִשְׁכְּנָא אַחְרָא הוּא אֲתַקַּם עַל יְדָא דְמִשְׁכְּנָא דְלַתְתָּא עֲלִיהּ) בְּחֵילָא דְהֵהוּא מִשְׁכְּנָא עֲלָאָה עַל כְּלָא. וְכְּמָה דְאַתְקַם מִשְׁכְּנָא דְלַתְתָּא עַל יְדָא דְמִשָּׁה, אוּף הַכִּי לְעֵילָא, עַל יְדֵי דְהֵהוּא דְבְּנֵי דְמִשָּׁה (נ"א דרגא דמשה). מְנַלְן. דְכְּתִיב, וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. אֶת דְיִיקָא, לְאַתְחַזְאָה דְתַרִּי מִשְׁכְּנִין בְּרִזָּא דְמִשָּׁה אֲתַקְנוּ (נ"א אַתְקמו).

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי וַיִּקַּם מִשָּׁה, וְהָא כְּלָא עַד לֹא אֲתַתְקוּן, וְקִימָה לָאוּ אִיהוּ אֲלָא כַּד אֲשַׁתְּלִים כְּלָא, וְעַל שְׂיִיפָא בְּשִׂיפִיהּ, מֵאִי וַיִּקַּם. אֲמַר רַבִּי יֶחֱזֶקֶל, בְּתַלְת סְטְרִין אוּקִים מִשָּׁה יֵת מִשְׁכְּנָא, מֵה כְּתִיב וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן, וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו, וַיִּשֶׂם אֶת קַרְשָׁיו. בְּהֵנִי תַלְת סְטְרִי, אוּקִים מִשָּׁה יֵת מִשְׁכְּנָא. וּבְהֵנִי תַלְת סְטְרִי, אֲסַתְלַק מִשְׁכְּנָא. וְאַתְכְּפִיֵיא סְטְרָא אַחְרָא. וְעַבְדָּה זָרָה, כַּד אוּקִים מִשָּׁה לְהֵאִי סְטְרָא, אֲתַכְפְּיֵיא סְטְרָא אַחְרָא. בְּגִין כֵּן מִשָּׁה אוּקִים לִיהּ וְלֹא אַחְרָא.

תא חזי, כתיב ויתן את אדניו, בההיא שעתא אזדעזע סמא"ל מאתריה, וארבעין רתיבין דעמיה, וערק ארבע מאה פרסי, גו טסירו דנוקבא דעפרא. אעיל משה אינון סמכין, ואתקיף סטרא דא, כדן אינון סמכין דסטרא אחרא, נפלו ואתרפו.

פתח ואמר, ביום ההוא אקים את ספת דוד הנופלת וגו', מאי ביום ההוא. ביום קודשא בריה הוא יעביד דינא בעלמא, ויפקוד על חייבי עלמא בעובדיהון. דהא לית קימה לכנסת ישראל מעפרא, בעוד דאינון חייבין דישראל יקומון בעלמא. מה כתיב לעילא, (עמוס ט) בחרב ימותו כל חטאי עמי האומרים לא תגיש ותקדים בעדנו הרעה. מה כתיב בתריה, ביום ההוא אקים את ספת דוד הנופלת וגו'.

האי קרא אית לאסתכלא ביה, (עמוס) את פרציהן, את פרצה מבעי ליה. והריסותיו, והריסותיה מבעי ליה. אלא וגדרתי את פרציהן ממאן, מאינון חייבין, דכתיב בחרב ימותו כל חטאי עמי, דהא כדן יתעביד פרצן בישראל, ועל דא וגדרתי את פרציהן. והריסותיו אקים, הריסותיו דמאן, הריסותיו דסופת דוד. (ממאן מדוד) בגין, דכד אתקף מלכו חייבא בעלמא, כדן האי מלכו קדישא אתרפי, וספת דוד אסתיר בניינא דיליה, ועל דא והריסותיו אקים.

דהא תנינו, כל זמנא דהאי אתקף, האי אתרפי. דא מליא, ודא חרבה. ובגין כך, עד ההוא יומא, מלכו חייבא יתקף. בההוא יומא, יתקף ויוקים לה קודשא בריה הוא, להאי מלכו קדישא. ועל דא והריסותיו אקים. ובניתיה כימי עולם, מאי ובניתיה כימי עולם. היינו דכתיב, (ישעיה ט) והיה אור הלבנה כאור החמה וגו'. (שמות ט) ויקם משה את המשכן, במאי אוקים ליה. דכתיב ויתן את אדניו ויהב אינון סמכין דתחוחיה, לקיימא עליהו, ולאסחרא בהו אינון צירים דפתחין. בגין דאינון סמכין דתחוחיהו, אינון קיומא לאסחרא. אמאי ויתן. אתקיף ואתקין לון בתוקפוי. בההיא שעתא אעדין אינון סמכין אחרנין דסטרא אחרא.

תא חזי, כתיב (תהלים קלז) זכור יי לבני אדום את יום ירושלם האומרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל דא זמין קודשא בריה הוא למבני יסודי ירושלם, מיסודין אחרנין, דישלטון על כללא. ומאן אינון. ספירין. דכתיב, (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים, דאלין אינון יסודין, וסמכין תקיפין ועלאין, דלית להו חלישו

דף ר"מ ע"ב

מאי טעמא. בגין דאבנין (דף ר"מ ע"ב) קדמאין מאינון יסודי, וכלו שאר עמין למשלט עליהו. מאי טעמא. בגין דלית בהו נהירו עלאה, כדקא יאות. אבל אלון, יהון נהירין מגו נהירו עלאה, ומשקעאן גו תהומי, דלא

וְכָלִּין לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהֶוּ. וְאֵלִין אִינוּן סְפִירִין, דְּיִנְהָרוּן לְעֵילָא וְתַתָּא. (וואי תימא) בְּגִין דְּבַהֲהוּא זְמָנָא, יִתּוּסֵף נְהִירוּ עֲלָאָה, לְעֵילָא וְתַתָּא.

וְאִי תִימָא אִינוּן יְסוּדֵי קְדָמָאִי, יִתְבַטְלוּן. הָא כְּתִיב (ישעיה נד) הִנֵּה אָנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹדֵף אֲבַנִּיף. מִרְבִּיץ לְאַתְקֵנָא תְּבִירָא. מָאִי בַּפּוֹדֵף. כְּמָה דְאַתְ אָמַר (מלכים ב ט) וְתִשָּׁם בַּפּוֹדֵף עֵינִיָּה. אֲבַנִּים אִית דְּאֶקְרוּן פּוֹדֵף. מָאִי טַעְמָא הָאִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר רָזָא אִיהוּ, וְרָזָא דָא לְמַחְצָדִי חֻקְלָא אֲתִיָּהִיב לְמַנְדַּע.

תָּא חֲזִי, אִינוּן אֲבַנִּין דְּיְסוּדֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם דְשְׁלִיטוּ עֲלֵיהֶוּ שְׁאָר עַמִּין, וְלֹא אוֹקְדוּ לוֹן, וְלֹא אֲתוֹקְדוּן, אֶלָּא כְּלָהוּ אֲתַגְנִיזוּ, וְגִנִּיזוּ לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְכָל אִינוּן יְסוּדֵי בֵּיתָא קְדִישָׁא כְּלָהוּ אֲתַגְנִיזוּ, וְלֹא אֲתַאֲבִידוּ מִנֵּיהֶוּ אֶפִּילוּ חַד. וְכַד יְהִדֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְיוֹקִים לָהּ לִירוּשָׁלַם עַל אֲתֵרִיָּה, אִינוּן יְסוּדֵי אֲבַנִּין קְדָמָאִי, יְהִדְרוּן לְאַתְרֵיהֶוּ, וְלֹא יִשְׁלִיט בְּהוּ עֵינָא אַחְרָא (נ״א בישא), בְּרַ בְּזִמְנָא דְיִכְחֹל בְּרַ נֶשׁ עֵינֹוֹי בְּהוּא פּוֹכָא, וְיִמְלִי עֵינִיָּה מִנֵּיהֶוּ, וְכַדִּין יַחְמִי כָּל אֲבַנִּין וְכָל יְסוּדֵי יְרוּשָׁלַם, מִתְקַנְנֵן עַל אֲתֵרֵיהֶוּ, דְלֹא שְׁלִיטוּ בְּהוּ שְׁאָר עַמִּין, וְכָל אִינוּן אֲבַנִּין יְקָרִין אַחְרָנִין, וְכָל אִינוּן בְּגִינֵי אֲבַנִּין, כְּלָהוּ קִיָּמִי עַל קִיוִּמֵיהֶוּ.

וְכַדִּין (ישעיה נב) כִּי עֵין בָּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן. מָאִי בְּשׁוּב יְיָ. אֶלָּא כַּד שְׁלִיטוּ עָלָה שְׁאָר עַמִּין, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא סְלִיק לָהּ לְעֵילָא, וּבַהֲהוּא זְמָנָא אִיהוּ יְהִדֵּר לָהּ לְאַתְרָהּ, דְכְּתִיב בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן. בְּשׁוּב יְיָ וְדָאִי.

וְתָא חֲזִי, כָּל מָאן דְאַסְתִּים מִן עֵינָא, וְלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ עֵינָא, לֹא יְכָלִין לְמִשְׁלַט בֵּיהּ עֵינָא, בְּרַ בְּכַחְלָא דְעֵינָא, בְּמִלִּין יְדִיעָאן. וּבְגִין כְּדָ, הִנֵּה אָנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹדֵף אֲבַנִּיף. וְתָא חֲזִי, כָּל אֵלִין אֲבַנִּין יִתְקַיָּמוּן בְּאַתְרֵיהֶוּ, וְלָהוּ יְסוּדֵין כְּקְדָמֵיתָא, וְיְסוּדֵי סְפִירִין (אחרינין) יִתְקַיָּמוּן בְּאַתְרַ אַחְרָא סְחָרְנָא, לְפּוֹתֵיָא וְלְאַרְכָּא, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב וְיִסְדְּתֵיף בְּסְפִירִים.

בְּזִמְנָא דְיוֹקִים קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְבֵיתֵיהּ, בְּהוּא זְמָנָא מַה כְּתִיב, (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח. בְּלַע, כְּדְאַמְרִינָן (איכה ב) בְּלַע יְיָ וְלֹא חָמַל, הַהוּא כּוֹס דְשִׁתָּה הָאִי, יִשְׁתָּה הָאִי.

וְאִי תִימָא, הַהוּא בְּלַע אִיהוּ לְזִמְן יְדִיעָא וְקָצִיב כְּיִשְׂרָאֵל, לָאוּ הֲכִי. כְּתִיב לְנֶצַח, מָאִי לְנֶצַח. לְדָרִי דָרִין. וְלָאוּ כְּיִשְׂרָאֵל, וְלָאוּ כְּהוּא זְמָנָא דְאוֹקִים מִשָּׁה יַת מִשְׁכָּנָא. אֶלָּא לְנֶצַח לְעֵלְמִין.

וְכַדִּין קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא יוֹקִים לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאִיהוּ יוֹקִים סְמִכִין, וְסִיפִי, וְכָל אִינוּן תְּקָרִי בֵּיתָא, בְּתַקְוִנֹוֹי, (ס״א בתקיפון) לְעֵלְמִין וְלְעֵלְמִי עֲלִמָּא. וְכְתִיב (ישעיה נד) הִרְחִיבִי מְקוֹם אֹהֶלְךָ וְגוֹ', בְּגִין דְיִתְבַּלַּע סְטְרָא אַחְרָא, וְלֹא יְקוּם לְעֵלְמִין וְכַדִּין, (ישעיה כה) וְחָרַפְתָּ עַמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יְיָ דָּבַר. (שמות לט) וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן, בְּהוּא זְמָנָא דְאֵלִין סְמִכִין אֲתַקְמוּ,

וְאֶת־יְהִיבוּ בְּאֶתְרֵיהֶוּ, הַהוּא זְמַנָּא אֶתְרֵפוּ וְאֶתְעַבְרוּ מֵאֶתְרֵיהֶוּ סְמְכִין
בְּאֶתֶר סֶטֶר אַחְרָא, וְעַל דָּא, וְיִתְּנוּ אֶת אֲדָנִיו.

מֵאִי וְיִתְּנוּ. אֶלְא אֹלִיפְנָא, דְּחֻמָּא מִשָּׁה לְקַמִּיהָ לְסַמְאִ"ל חִיבָא, דְּהוּהָ
אֲזִיל לְגַבִּיהָ לְקַטְרָגָא לִיהָ, וְכַדִּין אֶתְקִיף בֵּיהָ מִשָּׁה, וְקִשִּׁיר לִיהָ קַמִּיהָ,
וְאוּקִים לִיהָ לְמִשְׁכְּנָא, וְיִהֵב לְסַמְכוּי. דְּכַתִּיב וְיִתְּנוּ אֶת אֲדָנִיו. וְיִתְּנוּ:
בְּתַקִּיפוּ, דְּלָא יָכִיל בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהָ, וְלִמִּיהָב סְמְכִין
בְּאֶתְרֵיהֶוּ, כְּמִשָּׁה. דְּהָא בְּתַקִּיפוּ רַב, אוּקִים לִיהָ מִשָּׁה.

דף רמ"א ע"א

בְּהוּא יוֹמָא דְּאֶתְקַם מִשְׁכְּנָא, כַּד שְׁאֲרֵי מִשָּׁה לְאֶקְמָא לִיהָ, בְּחַד בְּנִיסוֹן
הוּהָ, וּבְהוּא זְמַנָּא, תַּקִּיפוּ דְּסֶטֶרָא אַחְרָא הוּהָ בְּעֵלְמָא, דְּהָא בְּיוֹמֵי
דְּנִיסוֹן, רִישׁ תּוֹרָא בְּדִיקוּלָא (סליק לאגרא). תְּנִינָן. וּבְנִיסוֹן שְׁאֲרֵי מִשָּׁה, וְחֻמָּא
לִיהָ לְסַמְאִ"ל, אֲזִיל סַחְרָנִיהָ, לְעַרְבָבָא לִיהָ, וְאֶתְגַּבֵּר עֲלֵיהָ מִשָּׁה, וְכַדִּין,
וְיִתְּנוּ אֶת אֲדָנִיו. שְׁאֲרֵי הוּא וְיִהֵב לְתַתָּא, וְשְׁאֲרֵי מֵאֵן דְּשְׁאֲרֵי וְיִהֵב (דף רמ"א
ע"א) לְעִילָא דָּא לְקַבֵּל דָּא.

בְּיוֹמָא דְּאֶתְקַם הָאִי מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, אֶתְקַם מִשְׁכְּנָא אַחְרָא קְדִישָׁא לְעִילָא,
וּמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה טְמִיר וְגַנְיָז, אֶפִּיק נְהוּרִין לְכָל סֶטֶר, וְאֶתְנַהֲרוּן עֲלִמִין.

רַבִּי יוֹסִי שְׁאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיהָ, תְּלַת מִשְׁכְּנֵין חֲמִינָן בְּקַרָּא, דְּכַתִּיב,
(במדבר ט) וּבְיוֹם הַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן, כִּסֵּה הָעֵנָן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאֶהֱל הַעֲדוּת,
וּבְעַרְב יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאֵה אֵשׁ עַד בֹּקֶר, הָא תְּלַת מִשְׁכְּנֵין חֲכָא.
וְאֶמַּאי מִשְׁכְּנָא, וְלָא בֵּית, דְּהָא בֵּית אֶצְטְרִיד וְלָא מִשְׁכָּן.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה סו) כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי וְגו'. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחְסַנְתִּיהָ וְעַדְבִּיהָ, וְקָרִיב לוֹן לְגַבִּיהָ. וְהָא
אוּקִימָנָא דְּעַבְד מְנִייהוּ דְּרַגְוָן יְדִיעוֹן בְּהָאֵי עֲלְמָא, כְּגוֹוָנָא דְּלְעִילָא, לְשַׁכְּלָלָא
עֲלִמִין כְּלָהוּ כְּחַד, עִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי וְהָאֶרֶץ הַדּוֹם רַגְלֵי
לְשַׁכְּלָלָא עִילָא וְתַתָּא לְמַהוּי חַד.

תָּא חֲזִי, הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי, דָּא רְקִיעָא דְּיַעֲקֹב שְׁרָיָא בֵּיהָ, דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנָא
עֲלָאָה, לְכוּרְסִיָּא (ס"א כורסיא עלאה לדיוקנא) עֲלָאָה קְדִישָׁא. וְהָאֶרֶץ הַדּוֹם
רַגְלֵי, דָּא רְקִיעָא דְּדוֹד מְלַכָּא שְׁרָיָא בֵּיהָ, לְאֶתְהַנָּאָה מְזִינָא דְּאֶסְפְּקִלְרִיָּא
דְּנַהֲרָא. וּבְגִין דְּבַעֵי לְאֶתְפַּשְׁטָא יְתִיר לְתַתָּא אָמַר הַדּוֹם רַגְלֵי. אִיזָה בֵּית
אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי, דָּא בְּנִין בֵּית מְקֻדָּשָׁא. וְאִיזָה מְקוֹם מְנוּחַתִּי, דָּא בֵּית קְדֻשָּׁה
הַקְּדוּשִׁים דְּלְתַתָּא.

אָבֵל תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְּאֲזִלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּרָא, הוּהָ לְהוּ מִשְׁכָּן, עַד דְּאֶתּוּ
לְשִׁילָה, וְהוּהָ תַמּוֹן. וְדָא אִיהוּ רְזָא, לְאֶמְשַׁכָּא דָּא בְּדָא, וְלְאֶעֱלָא דָּא בְּדָא,
לְאֶתְקַשְׁרָא דָּא בְּדָא, בְּגִין לְאֶנְהָרָא. אָבֵל לָאוּ לְנִיחָא. דְּהָא לָאוּ נִיחָא, בְּרַ

כַּד אֲתַבְנִי בִּי מִקֹּדֶשׁ, בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֹמֹה מְלָכָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ מְנוּחָה
לְעִילָא וְתַתָּא. בְּגִין דְתַמּוֹן תְּקִיפוֹ דְנִיחָא, וְלֹא לְנִטְלָא מֵאַתָּר לְאַתָּר.

וּבְגִין כַּד אֵית מִשְׁכָּן, וְאֵית בֵּית. מִשְׁכָּן: כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (וּיקרא כו) וְנִתְתִּי
מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם. מֵאִי מִשְׁכָּנִי. מִשְׁכְּנוֹתֵי דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְלֵהוּוֹן גְּבִייהוּ דִישְׂרָאֵל. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכְּתִיב וְלֹא תִגְעַל
נַפְשִׁי אֶתְכֶם.

מָה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא מִשְׁכָּן, כְּמִלְכָּא דְאַתְּ לְגַבֵּי רַחֲמִימָה, וְלֹא מִיִּתִּי
כָּל אֶכְלוּסִין דִּילִיה עֲמִיה, בְּגִין דְלֹא לְאַטְרַחָא עֲלִיה, אִיהוּ אֲתִי לְגַבֵּיה
בְּזַעִיר חִילִין. בֵּית: דְּכָל חִילִין וְכָל (וּיקרא ב' ע"ב) אֶכְלוּסִין דִּילִיה, כְּלָהוּ אִיִּתִּי
עֲמִיה, לְדִיִּירָא בְּהֵהוּא בֵּיתָא, וְדָא אִיהוּ בֵּין מִשְׁכָּן וּבֵין בֵּית. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
אִיהוּ דִיִּוְרָא דְנִיחָא לְעֵלְמִין, בְּכָל אֵינוֹן רְתִיכִין, בְּכָל אֵינוֹן דִּיִּוְקְנִין, בְּכָל
אֵינוֹן עוֹבְדִין, כְּגוֹוְנָא דְלְעִילָא. לְתַבְרָא (דִּיִּיא לַחְבְּרָא) עוֹבְדִין דְלְתַתָּא, כְּגוֹוְנָא
דְלְעִילָא. מִשְׁכָּן, בְּזַעִיר דִּיִּוְקְנִין, בְּזַעִירִין עוֹבְדִין, לְנִטְלָא מֵאַתָּר לְאַתָּר,
וְכָלָא בְרָזָא דְלְעִילָא.

תָּא חֲזִי, כַּד פְּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה עַל מִשְׁכָּנָא, לָא הָוָה יָכִיל
לְמִיקָם בֵּיה, עַד דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲמִי לִיה כְּלָא בְּדִיִּוְקְנִיה, כָּל מְלָה
וּמְלָה. בְּמָה אַחֲזִי לִיה. בְּאַשָּׁא חוֹרָא, וּבְאַשָּׁא אוּכְמָא, וּבְאַשָּׁא סוּמְקָא,
וּבְאַשָּׁא יְרוּקָא. מָה כְּתִיב, (שְׁמוֹת כה) וַיִּרְאֵה וַעֲשֵׂה כְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֲתָה
מְרָאֵה בְּהָר. עִם כָּל דָּא אַקְשִׁי לִיה לְמִשָּׁה.

תָּא חֲזִי, אַף עַל גַּב דְאַחֲזִי לִיה עֵינָא בְּעֵינָא לָא בְּעָא מִשָּׁה לְמַעְבַּד. וְאִי תִימָא
דְאִיהוּ לָא יָדַע לְמַעְבַּד, אוּ חֲכָמְתָא לָא הָוָה עֲמִיה. תָּא חֲזִי, בְּצִלְאֵל
וְאַהֲלִיאֵב, וְכָל אֵינוֹן שְׂאֵר אַחֲרָנִין, אַף עַל גַּב דְלֹא חֲמוּ כְּמִשָּׁה, מָה כְּתִיב,
וַיִּרְאֵה מִשָּׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עֲשׂוּ אוֹתָהּ וּגוֹ', אִי אֵינוֹן דְלֹא חֲמוּ, עֲבָדוּ
כַּד. מִשָּׁה דְחֲמָא, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. אֶלָּא מִשָּׁה, אַף עַל גַּב דְאַסְתַּלַּק מִן
מִשְׁכָּנָא מַעְבִּידְתָּא, כְּלָא הָוָה בִּידִיה, וְעַל יְדִיה, וְאִיהוּ אַקְרִי עַל שְׁמִיה, וְעַל
דָּא כְּתִיב וַיִּרְאֵה וַעֲשֵׂה.

דף רמ"א ע"ב

דְּבַר אַחַר, מִשָּׁה אֶסְתַּלַּק מִן דָּא, וְיִהִיב דוּכְתִייה לְאַחֲרָא, עַד דְאַמַּר לִיה
קוּדְשָׁא (דף רמ"א ע"ב) בְּרִיךְ הוּא (שְׁמוֹת לא) רְאֵה קְרָאתִי בְשֵׁם בְּצִלְאֵל, וְאֵתוּ
אַהֲלִיאֵב. וּכְתִיב וַעֲשֵׂה בְצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל אִישׁ חֶכֶם לֵב. אִי יִקְרָא דָּא,
הָוָה דְמִשָּׁה, דְאִיהוּ יַעֲבִיד לִיה, יִתְקַיֵּים בֵּיה תְּדִיר. (ס"א יתיר תדיר)

וְעַם כָּל דָּא, כִּיִּוֹן דְאִיהוּ פְּקִיד, וּבְפִקוּדִיה יִתְעַבִּיד, אִיהוּ עֲבִיד כְּלָא. תּוּ, כָּל
עֲבִידְתָּא לָא קִיִּמָּא, אֶלָּא בְּסִיוְמָא דְעוֹבְדָא, וְעַל דָּא, וַיִּקָּם מִשָּׁה אֶת
הַמִּשְׁכָּן. בְּעוּ לְאַקְמָא לִיה כָּל אֵינוֹן חֲכִימֵי לְבָא, וְלֹא הָוָה מִתְקַיֵּים, בְּגִין
יִקְרִיה דְמִשָּׁה, עַד דְאַתָּא מִשָּׁה, וְאוּקִים לִיה. וְהָא אוּקְמוּהָ. (שְׁמוֹת מ) וַיִּקָּם

מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מיכה ז) אֵל תִּשְׁמָחִי אוֹיְבֹתַי לִי כִּי נִפְלְתִי
קִמְתִּי וְגוֹ'. מֵאן אוֹיְבֹתַי לִי. דְּבָבוּ דְמַלְכוֹ חַיִּיבָא בְּמַלְכוּת קַדִּישָׁא. וְהָאִי
קָרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמַר לִיה, אֵל תִּשְׁמָחִי אוֹיְבֹתַי לִי כִּי נִפְלְתִי קִמְתִּי, מַה
דְּלִית לָךְ הָכִי (נ"א לה הכי) לְמַלְכוֹ אַחֲרָא, דְּכִיּוֹן דִּתְפוּל לֹא תִקּוּם לְעַלְמִין.
אַבְל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אָף עַל גַּב דְּנִפְלַת, תִּקּוּם וְקִמַּת שְׂאָר זְמַנִּין. דְּכַתִּיב כִּי
נִפְלְתִי קִמְתִּי.

דְּהָא כְּמַה זְמַנִּין נִפְלַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא, וְיִתְבָּא בֵּין אֵינּוֹן מְאָרִי דְּבָבוּ,
וְשְׂאָר עַמִּין קָמוּ עַלְיֵיהּ דִּישְׂרָאֵל לְשִׁיצָאָה לֹון מְעַלְמָא, (ולא יכילו) כְּמַה דְּאֵת
אָמַר, (תהלים פג) עַל עַמּוֹד יַעֲרִימוּ סוּד, וְכַתִּיב כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחֲדָיו וְגוֹ', אָמְרוּ
לְכוּ וְנִכְחִידִם מְגוֹי. וְעַם כָּל דָּא, אָף עַל גַּב דְּשְׂאָר עַמִּין קָמוּ עַלְיֵיהּ, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא אָנַח לֹון בִּידְיֵיהּ, וְאִי נִפְלוּ קָמוּ, דְּכַתִּיב כִּי נִפְלְתִי קִמְתִּי.
דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָקִים לָהּ תְּדִיר.

וְזַמְינָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לוֹמַר בְּהֵוּא זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ
מְעַפְרָא דְּגְלוּתָא, וְתִסְתַּלַּק מִנֶּיהּ, אֵל תִּשְׁמָחִי אוֹיְבֹתַי לִי כִּי נִפְלְתִי קִמְתִּי.
כִּי נִפְלְתִי בְּגְלוּתָא, וְאִשְׁתַּעֲבָדוּ בְּנֵי, קִמְתִּי בְּהָאִי זְמַנָּא. וּבְגִין כֵּן, בְּהֵוּא
זְמַנָּא דְּאִפִּיק מִשָּׁה לֹון לְיִשְׂרָאֵל, כִּד עֵבַד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינּוֹן נָסִין
וְגַבּוּרָאן דְּעֵבַד לֹון. כִּדִּין וְיִקָּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן כְּתִיב, דְּהָא עַל יְדָא דְּמִשָּׁה
אֶתְקַם בְּכָל זְמַנָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) בְּלַכְתֶּם יִלְכוּ וְגוֹ'. בְּלַכְתֶּם יִלְכוּ וּבְעַמְדֶם
יַעֲמִדוּ. הָאִי קָרָא אֵית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיה. בְּלַכְתֶּם יִלְכוּ, וְכִי לֹא יִדְעָנָא דְּהָא
בְּלַכְתֶּם יִלְכוּ, וּבְעַמְדֶם יַעֲמִדוּ. אֵלָא בְּלַכְתֶּם דְּמָאן. בְּלַכְתֶּם דְּחִיּוֹת. דְּכִד
אֵינּוֹן אֲזֵלִין, אֵינּוֹן אוֹפְנִים יִלְכוּ. כְּמַה דְּאֵת אָמַר וּבְלַכְתֶּם הַחִיּוֹת יִלְכוּ
הָאוֹפְנִים אֲצֵלִם. וְעַל דָּא בְּלַכְתֶּם יִלְכוּ וּבְעַמְדֶם יַעֲמִדוּ, בְּגִין דְּכָל מְטַלְגִּיהוֹן
דְּאֵינּוֹן אוֹפְנִים, לֹאוּ אֵינּוֹן אֵלָא בְּמְטַלְגִּין דְּחִיּוֹת, וְקִיּוּמָא דִּילְהוֹן לֹא קִיּוּמִי
בְּאִתְרֵיהּ, אֵלָא כְּלָא תִלְיָא בְּחִיּוֹת. וְכֵן כְּתִיב וּבַהֲנַשָּׂא הַחִיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ
יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים לְעַמְתֶּם בְּגִין דְּחִיּוֹת וְאוֹפְנִים כְּחַדָּא אֲזֵלִין.

וְתָא חֲזִי, עֲשְׂרִין וְאַרְבַּע מִשְׁקוּפִין, דְּמְטַרְנִין עַלְאִין קִיּוּמִין גּוּ מִשְׁקוּפָא
חַדָּא דְּבִסְטֵר מְזַרְח. לְהָאִי פִתְחָא, נְטְרִין אַרְבַּע וְעֲשְׂרִין מִשְׁמְרוֹת, טְמִירִין
גּוּ תוּקְפָא דְּשְׁלֵהוּבָא, דְּעַטְרָא וְסַחְרָא לְגוּ הֵוּא מִשְׁקוּפָא מֵהֵוּא סְטְרָא
דְּמְזַרְח.

וְאַרְבַּע וְעֲשְׂרִין סְמִכִין תְּחוּתֵיהּ, וְעַל אֵלִין סְמִכִין קִיּוּמִין עֲשְׂרִין וְאַרְבַּע
עֲמוּדִין, וְאֵלִין אֵינּוֹן דְּקִיּוּמִין תְּדִיר, וְלֹא פְּרַחִין גּוּ אֲוִירָא כְּאֵינּוֹן אַחֲרָנִין,
וְאֵלִין אֵינּוֹן דְּאִקְרוּן עוֹמְדִים, כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (זכריה א) וְנִתְתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים
בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלָה. וְאֵלִין עֲמוּדִים, קִיּוּמִין עַל אֵינּוֹן סְמִכִין, בְּהוּ סַחְרוּ
לְאִתְקִיּוּמָא בְּדוּכְתֵיהּ.

כִּד אֵלִין עֲמוּדִים קִיּוּמִין עַל קִיּוּמֵיהּ, כְּלָהּ שְׁלִיטִין דְּקִיּוּמִין עַלְיֵיהּ,
מְעַפְפִי וְטָסִין כָּל עַלְמָא, וְאִשְׁגַּחוּ עֵינִין. וְאֵינּוֹן דְּצִיּוּתִי קַלִּין, סַלְקִין מְלִין

לְעִילָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיד אֶת הַקּוֹל. וּבְגִין כֵּן,
אֵינוֹן סְמִכִין קִיּוּמִין בְּקִיּוּמָא תְּדִיר.

דף רמ"ב ע"א

תָּא חֲזִי, בְּלַכְתָּם יִלְכוּ בְּדִקְא מְרוֹן. וּבְהַנְשָׂאָם מַעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים
(דף רמ"ב ע"א) לְעוֹפְתָם. דְּהָא כְּמָה דְאֵלִין חֵיוֹת נְטִלִין וְסִלְקִין, הֲכִי אֵינוֹן.
מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין, כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. רוּחַ הַחַיָּה, רוּחַ קוּדְשָׁא, דְנִשְׁבַּב
וּבְטַשׁ בְּכֻלְהוּ אוֹפְנִים, לְמַהֲדָ. אֲשֶׁתְּכַח, דְּכָל מָאן דְאִיהוּ בְּדִרְגָא עֲלָאָה,
אִיהוּ נְטִיל לְמָאן דְנִטִיל לֵיהּ. תָּא חֲזִי, דְאֵרוֹן אִיהוּ הָוָה נְטִיל לְמָאן דְנִטִיל
לֵיהּ. אוּף הֲכָא, חֵיוֹת, אֵינוֹן נְטִלִין לְאוֹפְנִים.

וְאִי תִימָא כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים כְּתִיב. הֲכִי נִמִּי, דָּא חַיָּה, דְאִיהוּ לְסִטְר
יְמִינָא, לְסִטְר שְׂמָאלָא, וְלְסִטְר קָמָא, וְלְסִטְר אַחוּרָא, וְדָא אִיהוּ חַיָּה,
וְאֵלִין אֵינוֹן חֵיוֹת.

כְּתִיב (יחזקאל י) הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהַר כְּבָר, דָּא
הִיא חַיָּה דְמַרְבַּע לְאַרְבַּע סִטְרִין דְעֲלָמָא. וְדָא אִיהוּ דְקִיּוּמָא פּוֹרְסִיָּא,
לְדִיוֹקְנָא דְאָדָם. כְּמָה דְכְּתִיב, וְעַל דְמוֹת הַפֶּסָא דְמוֹת כְּמַרְאָה אָדָם עָלִיו
מְלַמְעֵלָה. וְכֻלָּא לְהַהוּא דְרָגָא עֲלָאָה קְדִישָׁא סְתִימָאָה, דְאִקְרִי אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל.

וְדָא חַיָּה דְלִתְתָא, דְקִיּוּמָא תַּחוֹת כְּלָהוּ חִיוֹן עֲלָאִין קְדִישִׁין. בְּגִין דְאִית
חִיוֹן עֲלָאִין אֵלִין עַל אֵלִין. פּוֹרְסִיָּא דְתַּחוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דָּא דִיוֹקְנָא
דִיעֻקְב. וְכוּרְסִיָּא דְלִתְתָא, דָּא דִיוֹקְנָא דְדוּד. אִיהוּ דְמַרְבַּע לְאַרְבַּע
סִטְרִין דְעֲלָמָא. וּבְגִין כֵּן רוּחָא נְפִיק מְלַעֲיָלָא, וְנִגִיד וְאֲתַמְשֵׁד מְדִרְגָא
לְדִרְגָא, עַד דְבְטַשׁ בְּכֻלְהוּ תַּתָּאי דְלִתְתָא, וְהַהוּא רוּחָא אֲנַהִיג לְכֻלָּא,
וְאֲתַקִּין תַּקּוּנָא דְכֻלְהוּ לְאַתְקָנָא. (ס"א בההוא גוונא ממש דאית תקונא לעילא בההוא
וכו') וּבְהַהוּא גּוּוּנָא מִמֶּשׁ, אֲתַתְקִין לְתַתָּא. מַה כְּתִיב לְעִילָא, כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בְּאוֹפְנִים. וְכְתִיב אַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָה הַרוּחַ לְלַכְתָּ יִלְכוּ. לְתַתָּא מַה כְּתִיב,
וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּמַה. (ס"א למאי) לְמַהוּי רוּחַ דְהַהוּא דְרָגָא דְלִתְתָא,
בְּהַהוּא דִיוֹקְנָא דְהַהוּא רוּחַ עֲלָאָה, הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל, וּמַהֲאִי חַיָּה נְפָקָא רוּחָא לְאַתְקָנָא כְּלָא. הֲכִי נִמִּי מִשָּׁה. הִיא הַחַיָּה
דִּיחַב רוּחָא לְתַתָּא, לְאַתְקָנָא כְּלָא. בְּגִין כֵּן כְּתִיב, וַיִּקַּם, וַיִּתֵּן, וַיִּשֶׂם.
וּבְכֻלָּא שׁוּי רוּחָא, לְאַתְקָנָא כְּלָא.

תָּא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא, בְּמִשְׁכְּנָא דְעֵבֶד מִשָּׁה, אִיהוּ אֲתַקִּין לֵיהּ, בְּרָזָא דְהַהוּא
דְרָגָא עֲלָאָה דְאִיהוּ קִיּוּמָא בִּיהּ. בְּמִקְדָּשָׁא דְעֵבֶד שְׁלֵמָה, אִיהוּ תַּקִּין לֵיהּ,
בְּרָזָא דְהַהוּא נֶהַר דְנִפִּיק מֵעֵדוֹן, דְאִיהוּ שְׁלָמָא דְבִיתָא, וְאִיהוּ נִיחָא
דְבִיתָא. וְעַל דָּא בְּרָזָא דְמִשְׁכְּנָא, אִיהוּ קוּרְבָא דְחַבִּיבוּתָא, בְּדִרְגָא (ס"א ברזא)
דְגוּפָא, הַהוּא דְרָגָא דְמִשָּׁה, קִיּוּמָא בִּיהּ קוּרְבָא דְחַבִּיבוּתָא, וְלָאוּ דְנִיחָא.

כד אַתָּא שְׁלמָה, וְאַתְקִין מְקַדְשָׁא, הוּא מְקַדְשָׁא אַתְתְּקוּן, בְּרָזָא דְחַבִּיבּוּ
דְנִיחָא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּשְׁלמָה, (דְּבַרֵי הַיָּמִים א' כב) הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה.

וּבְגִין כֶּד, דָּא אַתְקִין בְּחַד דְרָגָא, וְדָא אַתְקִין בְּחַד דְרָגָא, דִּיּוֹקְנָא דְהָא
בְּהָא, וְרָזָא דָּא, (בְּרַאשִׁית לז) אֱלֹה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.

שִׁירוֹתָא דְשָׁאֲרֵי מֹשֶׁה, לְאַתְקִנָּא בְּהָא אֶתְר, דְּאִיהוּ סְטְרָא דְקְדוּשָׁה
אוֹקִים קִימָה דְנְקוּדָה דְקִימָא בְּאַמְצָעִיתָא, דְּהוּה חֲשׂוּד וְשְׁקוּעַ בְּאַתְרֵיהּ,
וְלֹא אַתְחֲזִי, וְלֹא נְהִיר כְּלָל, וְשִׁירוֹתָא דְכָלֹא אוֹקִים לָהּ לְהָא נְקוּדָה,
דְּאַשְׁתַּקְעַת בְּאַתְרָהּ. וּלְבַתֵּר לְכָל אַחְרָא, דְּאִיהוּ בְּנִינָא דְהָא נְקוּדָה.

וְאִם הָא נְקוּדָה לֹא אַתְתְּקוּן (נ"א אַתְתְּקִים) בְּקַדְמִיתָא, כָּל מֵאן דְּאַתְפְּשֵׁט
מְנָה, לֹא יְכִיל לְאַתְתְּקִנָּא. וְכִיּוֹן דְּהָא נְקוּדָה אַתְקִמַת וְאַתְנַהִירַת, כְּדִין,
כָּל שְׁאֵר תְּקוּנָא אַחְרָא אַתְתְּקוּן, וְאַתְיִישְׁבַת בְּדוּכְתָהּ. וְעַל דָּא, וַיְקַם מֹשֶׁה
אֶת הַמִּשְׁכָּן. (אַת) דָּא נְקוּדָה דְּהוּוֹת חֲשׂוּכָא וְשְׁקִיעָא בְּאַתְרֵיהּ. וּלְבַתֵּר, וַיִּתֵּן
אֶת אֲדָנָיו, אִינוּן סְמִכִין דְּאִינוּן מְכָאן וּמְכָאן. (בְּגִין דְּאִית אַדְנִים וְאִית אַדְנִים)
וְכִלְהוּ הוּוּ מְאָה לְחֻשְׁבָּנָא, וְכִלְהוּ אַתְפְּלָגוּ לְאַתְרֵיהּ, דְּכְתִיב, מֵאֵת אֲדָנִים
לְמֵאֵת חֲכָרָא לְאֲדוֹן.

דף רמ"ב ע"ב

וְאַלִּין אֲדָנִים (דף רמ"ב ע"ב) הָא אוֹקִימָנָא, אֲבָל לֹא כְּתִיב בְּהוּ קִימָה, אֱלָא
וַיִּתֵּן, נְתִינָה לְשׁוּוֹאָה עֲלֵיהּ מֵה דְאַצְטְרִיךְ, בְּגִין דְּאִית תְּתַאֲוִן וְעֲלֵאִין,
רְכִיבִין דָּא עַל דָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהוּ נְתִינָה.

בְּהָא שְׁעֵתָא דְהָא נְקוּדָה אַתְקִמַת, אַשְׁתַּקְעַת סְטְרָא אַחְרָא. וְלֹא
אַתְמַחַת כְּלָל, דְּהָא לֹא אַתְמַחִי, אֱלָא לְהוּוֹא זְמָנָא דְאַתִּי, דְּאַתְמַחִי
מְעֻלְמָא, כְּמָה דְאַתְמַר, אַתְקִים דָּא וְאַשְׁתַּקְעַת דָּא. (שְׁמוֹת מ) וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו,
כְּדִין שְׁאֲרֵי לְאַתְתְּקִפָּא הָא סְטְרָא (ד"א רוּחָא) דְקְדוּשָׁה וְכַד אַתְיִיהִיבוּ אֵלִין
סְמִכִין, אַשְׁתַּקְעוּ כְּלָהוּ דְסְטְרָא אַחְרָא, וְעָאֵלוּ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. בְּגִין
דְאַסְתַּלַּק הָא סְטְרָא דְקְדוּשָׁה עֲלָהּ, וְאִיהוּ חוּלְקָא לְאַסְתַּלְקָא, וְכַדִּין
הָא סְטְרָא אַחְרָא אַשְׁתַּקְעַת, וְעָאֵל בְּהוּוֹא נוֹקְבָא דְתַהוּמָא.

וְאַלְמָלָא דִּישְׂרָאֵל חָאבוּ, (בְּקַדְמִיתָא) לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֻלְמָא יְתִיר. וּלְבַתֵּר
אוּף הָכִי חָאבוּ, וְאַמְשִׁיכוּ לִיה עֲלֵיהּ כְּקַדְמִיתָא. וַיִּמַּהוּוֹא יוֹמָא, לֹא הוּוֹ
עִיטָא, אֱלָא לְמִיָּהֵב חוּלְקָא לְהוּוֹא סְטְרָא אַחְרָא בְּכָלֹא, בְּרָזָא דְקְרַבְנִין
וְנִסְכִין וְעֻלְוֹן. וְתָא חֲזִי בְּגִין כֶּד עוֹלָה אַתְוֹקְדָא כְּלָא בְּאַשָׁא, לְאַכְפִּיָּא הָא
סְטְרָא, וְלְאַסְתַּלְקָא סְטְרָא דְקְדוּשָׁה, וּבְגִין כֶּד כְּד מֹשֶׁה אוֹקִים לְאַתֵּר דָּא.
אַשְׁתַּקְעַת אֶתְר דָּא.

תָּא חֲזִי וַיְקַם מֹשֶׁה, הָא סְטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְאַשְׁתַּקְעַת סְטְרָא אַחְרָא
מְסַאָבָא. וַיִּתֵּן. לְהָא סְטְרָא דְקְדוּשָׁה, וְאַתְרַפִּיא הָא סְטְרָא אַחְרָא

מְסַאָבָא. וַיֵּשׁ, לְהַאי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה, וְאַתְכַּפְיָא הַאי סְטָרָא אַחְרָא דְמְסַאָבָא. וּלְבַתֵּר אַהֲדָר וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחֵיו.

וּלְבַתֵּר וַיִּקֶּם. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּיהָא שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא בְּקִימָה, שְׁאָרֵי בְּקִימָה, וְסִיּוּמָא בְּקִימָה. בְּגִין דְּבְכַלְלָא בְּעֵי קִימָה, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא. קִימָה בְּשִׁירוּתָא דְסְטָרָא אַחְרָא אַתְרַפִּי. וְדָא, אִיהוּ קִימָה לְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, בְּגִין לְאַתְקִימָא וּלְאַסְתַּלְקָא לְעֵילָא, לְמַהוּי אַתְקִשְׁרוּתָא חֲדָא כְּדָא יֵאוּת. בְּגִין דְּכָל זְמַנָּא דְקְדוּשָׁה שְׁלֵטָא וְסִלְקָא, מְסַאָבוּ שְׁפִיל, וּמְאִידָא לְתַתָּא.

רִישָׁא דְנְקוּדָה, דְקִימָא תַּחוּת דְרַגְיָו דִּי בְּסְטָרָא אַחְרָא, אִיהוּ רִישׁ דְרַגְא דְלָבֵר, רִישָׁא דְדְכוּרָא, וְקִימָא רְכִיב עַל חַד גְּמַל, אִיהוּ רִישָׁא לְבַר דְחַד עַרְבוּבָא דְחֻשְׁדָּא דְאַתְפָּשֵׁט.

דְּכִד תְּנַנְנָא נְפָקָא מְגוּ רֹוּגְזָא תַּקִּיף, אַתְפָּשֵׁט הַהוּא תְּנַנְנָא, וְאַזִּיל רֹוּגְזָא בְּתֵר רֹוּגְזָא, דָּא עַל דָּא, וְדָא רְכִיב וְשְׁלִיט עַל דָּא, בְּחִיזוּ דְדְכָר וְנוֹקְבָא לְמַהוּי כְּלָא רֹוּגְזָא תַּקִּיף.

וְכִד שְׁאָרֵי תְּנַנְנָא לְאַתְפָּשֵׁטָא, דְחִיק מְגוּ רֹוּגְזָא בְּדְחִיקוּ דְחַד נְקוּדָה לְאַתְפָּשֵׁטָא, וּלְבַתֵּר אַתְפָּשֵׁט תְּנַנְנָא (ק"ל ע"א) דְרֹוּגְזָא בְּעַקִּימוּ, כְּחַד חוּיָא חֲפִים לְאַבְאָשָׁא.

רִישָׁא דְנְפָקָא לְאַתְפָּשֵׁטָא, אִיהוּ דְרַגְא דְאִיהוּ חֲשׂוּד, סְלִיק וְנַחֲתִית, אָזִיל וְשָׂאט, וְנַח בְּדוּכְתִיָּה, וְקִימָא דְרַגְא לְאַתְיִשְׁבָּא, מַההוּא תְּנַנְנָא דְנְפִיק מְגוּ רֹוּגְזָא, וְאִיהוּ צַל. צַלָּא, עַל אַתְרַ אַחְרָא דְאַקְרִי מוּת. וְכִד מִתְחַבְּרוּ תַּרְוֵיהוּ כְּחַדָּא, אַקְרִי (וַיֵּצֵא ק"ס ע"ב) צַלְמוֹת, וְהָא אוֹקִימָנָא, תַּרְוֵי דְרַגְיָו אִינוּן דְמִתְחַבְּרָאוּ כְּחַדָּא.

הַאי צַל, אִיהוּ שִׁירוּתָא דְנְקוּדָה תַּתְּאָה דְלָבֵר, חֲשׂוּכָא דְמַרְחָקָא מְנְקוּדָה קְדִישָׁא, דְקִימָא בְּאַמְצָעִיתָא. וְהַאי אִיהוּ נְקוּדָה, דְלָא קִימָא, וְלָא אַתְרִישִׁימַת בְּגוֹוְנָהָא. וּמִינָהּ אַתְפָּשֵׁט פְּשִׁיטוּ לְבַר וּלְתַתָּא. וְאִיהוּ אַשְׁתַּקְעַת וְלָא אַתְחִזִּיאת, וְלָא אַתְרִישִׁימַת.

דף רמ"ג ע"א

הַאי אַתְפָּשֵׁט לְתַתָּא, לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, וְאַתְפָּשֵׁט בְּאַמְצָעִיתָא, גּוּ חֲשׂוּד, קָבֵל אֶלְף וּמְאָה. תַּרְוֵי סְמִכִין מִתְגַּלְפִּין לְסְטָרָא דָּא, וְלְסְטָרָא דָּא, אַתְפָּשֵׁט חֲשׂוּכָא, בְּגוּ גּוֹוּן אוֹכְס וְלָא אוֹכְס, דְהָא לִית לִיה גּוֹוּן לְאַתְקִימָא בִּיה. וּבְהַהוּא פְּשִׁיטוּ, קִימִין חֲשׂוּכִין אִינוּן דְשְׁמִשׁוּ בְּמַצְרִים, דְכְּתִיב (שְׁמוֹת י"ו) לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אַחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתְחַתּוֹ שְׁלֶשֶׁת יָמִים. וְכְּתִיב וַיִּמַּשׁ חֻשְׁדָּא. (דף רמ"ג ע"א) הַאי פְּשִׁיטוּ, אַתְפָּשֵׁט בְּכַמָּה זִינִין, מְשַׁנְיִין אֵלִין גּוּ אֵלִין. גּוּ הַהוּא פְּשִׁיטוּ, נְפָקָא חַד זְהָרָא דְאַצְטַבַּע בְּדַהֲבָא, וְדָא אִיהוּ דְהֲבָא

סוּמְקָא. אַתְפֹּשֵׁט הַאי זְהָרָא, וְחִפֵּי חֲשׂוּדָא דְרִישָׁא, וְאִיהוּ דְהֶבֶא, דְאֶתְכַלִּיל בֵּיהּ חֲשׂוּכָא.

הַאי חֲשׂוּכָא אַתְפֹּשֵׁט לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא. וּמְגוּ אֵלִין תְּרִין סְטְרִין, נִפְקָא חַד גְּוֹנָא דְכֶסֶפָא, דְלֹא זְהִיר. אַתְפֹּשֵׁט הַאי גְּוֹן דְכֶסֶף, וְחִפֵּי חֲשׂוּכָא, וְאֶתְכַלִּיל דָּא בְּדָא, וְנַחֲתִית לְתַתָּא.

אַתְפֹּשֵׁט חֲשׂוּכָא, וְקִימֹן תְּרִין חֲשׂוּכִין, רִישׁ אֹכְמָא דְקִימִין, (ד"א דנפקין) וּמִתְמֹן מִתְפֹּשֵׁט וְנִפִּיק חַד גְּוֹן דְנַחֲשֶׁת. וּמִתְמֹן אַתְפֹּשֵׁט לְתַתָּא, הַהוּא חֲשׂוּדָא, וְקִימָא, וְנִפִּיק חַד גְּוֹן אֹכְסִי חִיזוּ דְפְרָזְלָא. וְכֹלָא בְרָזָא דְחֲשׂוּכָא.

מִבִּין תְּרִין קִימִין, נִפִּיק קִימָא חַד, חֲשׂוּדָא בְּחֲשׂוּכָא, וְכֹל אֵלִין גְּוֹנִין אַתְחִזוּן בֵּיהּ. וְהַאי אִיהוּ עֲרָלָה, דְאֶנְהִיג דְכֶר לְנִקְבָהּ, לְאִזְדוּגָא פְּחֻדָא, לְמַהֲוִי חַד.

הַנִּי קִימִין, בְּזוּ דְרָגִין רַבְרָבִין (דכרין) יְדִיעָאן. דְרָגָא קְדַמָּא, אִיהוּ דְרָגָא דְקִימָא בְּסִטְרָא דְהַאי חֲשׂוּכָא. דָּא חֲשׂוּכָא סְלֵקָא, גּוּ טְמִירוּ דְתַנְנָא דְאֶשָׁא, הַאי כְּלִיל בְּגוֹן תַּנְנָא, וּבְגוֹן אֶשָׁא, וּבְגוֹן אֹכְסִי. אֵלִין תַּלְתַּת גְּוֹנִין, מִתְפָּרְשׁוּ לְכַמָּה סְטְרִין, לְאֶתְעַקְמָא בְּעַמְקֵי עֲלָמָא.

גְּוֹן תַּנְנָא הַאי, נַחֲתָא לְעֲלָמָא, וְאֶעִיל לְכַמָּה סְטְרִין, וְדָא אַתְפֹּשֵׁט בְּעֲלָמָא, וְאֶסְטִי לְרוּחֵי בְּנֵי נְשָׂא בְּרָגִיזוּ, לְאֶסְטָא אַרְחִייהוּ, וְלְאֶתְתַקְפָּא בְּרוּגְזִייהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֶר. לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר דָּא דְכּוֹרָא. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֶר דָּא נּוֹקְבָא. הַאי אִיהוּ רוּגְזָא דְשִׁלְטָא וְאֶתְקַף בְּעֲלָמָא, וְעַל בְּנֵי נְשָׂא, וְאֶתְקִיף לוֹן לְאַבְאֶשָׁא.

גְּוֹן אֶשָׁא, הַאי גְּוֹנָא נַחֲתָא לְעֲלָמָא, וְעַל לְכַמָּה סְטְרִין, לְאַבְאֶשָׁא, לְקֶטְלָא, וְלְאוּשְׁדָא דְמִין, וְלְקַפְחָא לְבְנֵי נְשָׂא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי א) אִם יֹאמְרוּ לָכֶּה אֲתַנּוּ נְאֻרָבָה לְדָם נִצְפְּנָה לְנִקֵּי חַנָּם. בְּגִין דְאִית אוּשְׁדֵי דְמִין לְמַגְנָא, וְקֶטְלֵי לְמַגְנָא. וְאִית דְאוּשְׁדֵי דְמִין וְקֶטְלֵי בְּקֶרְבָּא, וְהַאי מְסִטְרָא דְדְכּוֹרָא וְהַאי מְסִטְרָא דְנוֹקְבָא. סְטְרָא דְדְכּוֹרָא אוּשִׁיד דְמִין לְמַגְנָא, פְּדִקְאֲמֶרן. סְטְרָא דְנוֹקְבָא, לְאַגְחָא קֶרְבִּין, וְלְאֶתְקֶטְלָא אֵלִין בְּאֵלִין, וְכֹל קֶרְבִּין וְקֶטְוִלִין אֵלִין בְּאֵלִין, מִהֶהוּא סְטְרָא דְנוֹקְבָא קָא אַתְגִּין.

גְּוֹן אֹכְסִי, הַאי גְּוֹנָא נַחֲתָא לְעֲלָמָא, וְנַחֲתָא לְאַתְמַנְאָה עַל כָּל פְּצוּעִין, וּמַחֲיִין, וְתַפִּיסוּ דְגוּפִין, וְצְלִיבוּ, וְחִנִּיקוּ, לְאַבְאֶשָׁא תְּדִיר לְבְנֵי נְשָׂא. אֵלִין תַּלְתַּת גְּוֹנִין, מִתְפָּרְשׁוּ לְכַמָּה סְטְרִין דְעֲלָמָא, וְאֶתְפֹּשֵׁטוּן גּוּ בְּנֵי עֲלָמָא.

גְּוֹן תַּנְנָא נַחֲתָא בְּעֲלָמָא, וְהַאי אִיהוּ גְּוֹן קְדַמָּא, דְנִפְקָא מְגוּ נְקוּדָה דְשְׁקִיעַ מִהֶהוּא צֶל דְקֶאֱמֶרן, דְאִיהוּ סְמָא"ל, דְקָא רְכִיב עַל גְּמַל, כְּמָה דְאֶתְמֶר, וְהַאי גְּוֹן תַּנְנָא אֶקְרִי קְצָפִיא"ל רַבְרָבָא. וְהַאי אִיהוּ רוּגְזָא דְבְנֵי נְשָׂא, דְאֶתְקִיפוּ לְבָא בְּרוּגְזָא.

תַּחֲוֹת הַאִי, מִמֶּנּוּ אֶלְף וְשִׁית מֵאָה חֲבִילִין, דְּאִינוּן רוּגְזָא דְּגוּפִייהוּ דְּבִנֵי נֶשָׂא. בְּגִין דְּאִית רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא בְּעֵלְמָא לְמַעְבַּד דִּינָא. אַבְל הַאִי (סֵטְרָא) אִיהוּ רוּגְזָא, דְּשִׁלְטָא וְעָאֵל בְּגוּפִייהוּ דְּבִנֵי נֶשָׂא, דְּאִתְרַגְזוּ בְּהַאִי רוּגְזָא. וְהַאִי רוּגְזָא, אִיהוּ יְסוּדָא דְּכָל שְׂאֵר גְּוונֵי, לְמַעְבַּד בְּהוּ, בְּנִינָא לְאַבְאָשָׂא, בְּגִין דְּהַאִי תִנְנָא, נִפְקָא מִגּוּ רוּגְזָא דְּאֶשָׁא עֲלָאָה, דְּמִלְהֶטָא, וְהַאִי אִיהוּ קְדַמְאָה לְהַהוּא אֶשָׂא.

אַרְבַּע רוּגְזֵי מִתְפָּרְשָׁאן מִהַהוּא רוּגְזָא. רוּגְזָא קְדַמְאָה, אֶקְרִי רְגֵז וְדָא אִיהוּ דְּאַרְגִּיז לְבִייהוּ דְּבִנֵי נֶשָׂא, וְדָא אִיהוּ דְּנַחְתָּא וְאַזְלָא וְסִטְיָא לְבִנֵי נֶשָׂא, וְאַתְרַגְזוּ בְּרוּגְזֵייהוּ. וְדָא אִיהוּ דְּאַמְשִׁיד מְחַבְלָא עַל עֲלְמָא. (ועל דא כתיב (חבוקק ג) ברוגז רחם תזכור)

דף רמ"ג ע"ב

רוּגְזָא תִנְנִינָא, הַאִי אִיהוּ נַחְתָּא לְעֵלְמָא, וְשָׂאט וְאַתְפָּשֵׁט לְכָל סֵטְרִין, וְהַאִי אֶקְרִי שְׁנָאָה. וְהַאִי נַחְתָּא וְעָאֵל בְּבִנֵי נֶשָׂא, וְהַאִי כִּינּוּ דְּעָאֵל, אֶקְרִי מְחַבְלָא שְׁתִּיקָא (דף רמ"ג ע"ב) וְהַאִי אִיהוּ רְגֵזָא דְּשְׁתִּיק, וְהַאִי אִיהוּ דְּאַשְׁתִּתְּף בְּהַהוּא אֶתְר דְּנוֹקְבָא. וְהַאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְּשְׁתִּיקָה, דְּקִימָא בְּעַקְיָמוּ. הַאִי קְשִׁיָּא מְכֻלָּהוּ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּחוּנָא, דְּשְׁתִּיק תְּדִיר, וְקִטִּיל לְבַתְר.

רוּגְזָא תְּלִיתָאָה, הַאִי אִיהוּ רוּגְזָא בְּהַפּוּכָא מִקְדַמְאָה, דְּאַזְלָא וְאַתְקַף וְלָא שְׁתִּיק, אֶלָּא אֶתְגְּלִי הַהוּא רוּגְזָא, וְכָל מָאן דְּאַתְגְּלִי הֵכִי אֶתְבַּר כָּל מַה דְּאַתְגְּלִי וְלָא שְׁתִּיק, הֵכִי אֶתְבַּר, וְהֵכִי אֶקְרִי רוּגְזָא תְּבִירָא.

רוּגְזָא רְבִיעָאָה, שִׁירוּתָא תְּקִיף, סוּפָא תְּבִיר. וְעַל דָּא הַאִי אִיהוּ רוּגְזָא, דְּמִהַפְּכָא מוּן קְדַמְיִתָּא. בְּגִין כְּדָ, הַאִי אִיהוּ סֵטְרָא תְּבִירָא מְכֻלָּהוּ. וְעַל דָּא, כָּלָא אִיהוּ בְּדַרְגָּא קְדַמְאָה.

דְּרַגָּא תִנְנִינָא, אִיהוּ דְּרַגָּא דְּנַפִּיק מִחֲשׁוּכָא, וְהַאִי אִיהוּ גְּוון חֲשׁוּד, דְּקִימָא מִגּוּ הַאִי חֲשׁוּכָא בְּגִין דְּכָלָא קִימָא מִגּוּ חֲשׁוּכָא. וְקִימָא בְּדַרְגִּין יְדִיעָאן. וְהַאִי אֶתְפָּשֵׁט לְתַתָּא בְּגוּוֹנִין יְדִיעָאן.

בְּדַרְגָּא דָּא, קִימִין תְּלַת מֵאָה סֵטְרִין, מִתְפָּרְשִׁין דָּא מוּן דָּא, וְכֻלָּהוּ כְּלִילָן דָּא בְּדָא. וְאַף עַל גַּב דְּמִשְׁנִינִין דָּא מוּן דָּא, וְאַתְגְּבְּרוּ (ד"א ואנהרו) דָּא מוּן דָּא, כָּלָא כְּלִיל דָּא בְּדָא. וּבְגִין כְּדָ, כָּל דְּרַגִּין יְדִיעָאן בְּהַאִי סֵטְרָא לְאַבְאָשָׂא.

מִהַכָּא נִפְקִי כָּל אֵלִין מְחַבְלִין דְּשִׁטְיִין בְּעֵלְמָא, וְעַבְדֵי דִּינָא בְּאַתְגְּלִיָּא (ד"א בעלמא), עַל עוֹבְדִין סְתִימִין דְּאַתְעֵבִידוּ גּוּ חֲשׁוּד בְּטְמִירוּ, וְאִינוּן שְׁטִינִין בְּעֵלְמָא, וְעַבְדֵי דִּינָא בְּאַתְגְּלִיָּא בְּהוּ. וּבְגִין כְּדָ, כָּל אֵלִין דְּשִׁטְיִין בְּעֵלְמָא, וְעַבְדֵי דִּינָא בְּאַתְגְּלִיָּא, כְּלָהוּ קִימִין בְּקַבְלִייהוּ דְּבִנֵי נֶשָׂא, לְאַתְעֵתְדָא תְּדִיר, גְּבִי אִינוּן חוּבִין טְמִירוּן דְּקֶאֱמְרוּ, וְאִינוּן דְּאַקְרוּן אַף וְחַפְמָה,

מתחברן עמהון ועבדי דינא עליהו דבני נשא. האי אתעביד בעלמא,
מאלין מארי דינא פדקאמרן.

דרגא דא קיימא גו חשוכא ואשא, דאיהו רזא חדא, ומגו דרגא דא,
מתפרשו כמה דרגין תקיפין (גברין) דקיימן תחות סטרא דרקיעא חדא,
דאקרי רקיעא אוכמא. דרגא תליתאה, האי איהו רקיעא, דמתפשטא על
כל אינון דרגין, דאינון סומקין פוורדא. ואלין אקרון דרועין דהאי סטרא.

תחות אליו, מתפשטין לתתא דרגין, עד דמטו לגו דרגא תליתאה (ס"א ההוא
רקיעא אוכמא) בגין דאלין די בדרגא תננינא, נפקי מגו ההוא רקיעא אוכמא,
ושטיין בעלמא. אליו מימינא, ואליו משמאלא. אליו דימינא, מתפרשו
לתלת סטרין, דאינון (ויחי רמ"א ע"א) תלת קשרין. ואליו דשמאלא, מתפרשו
לתלת סטרין, דאינון תלת קשרין אחרין.

קשרא קדמאה, קיימא לעילא. ותננא חשוכא ברוגזא, אתקשר ביה. האי
קשרא, אית בה תלת גוונין חשוכין, ומשניין דא מן דא, ואתפלילו דא
בדא. והאי קשרא, איהו כפיף, ולא אתפשט (ס"א אתכפייא), בר לזמנין
ידיעאן, האי אקרי עבר"ה.

ואיהו קיימא בלא שכיכו, בגין דלא שכיך, בר בזמנא דישראל מקרבין
קרבנא לתתא, בגין דבההוא זמנא אשתפד ההוא רוגזא, ואתכפייא
לתתא, ואתחלש רוגזיה. (ד"א תוקפיה) ולא זכיל לשלטאה ולא תקפא. וכד
אתחלש האי, פדין קשרא תננינא, דאיהו באמצעיתא לא זכיל לנטלא
ולאנהגא.

קשרא תננינא, דא הוא דאקרי זעם, האי קשרא איהו דנטיל מאתר
לאתר, ואנהיג לכל שאר קשרין, וכל שאר קשרין פלהו, אתנהגו ביה,
וכלהו אתקפו בהאי קשרא. האי איהו דמנהיג כל צערין לעלמא, בגין דכד
אתחבר בדרגא אחרא, לחבקא לנוקבא, פדין נחתי לעלמא, כל צערין, וכל
דחקין, וכל עאקו, דהא לא זכילו לשלטאה דא בלא דא. וכלהו דרגין,
אתייהבו לנוקבא, לשלטאה, ולמסטי עלמא, ואי לאו דרכיב דא על דא,
ואתחבר דא בדא, לא זכילין לשלטאה.

דף רמ"ד ע"א

תא חזי, פד הוה אדם בגנתא דעדון, לאשתדלא בפולחנא דמאריה. נחת
האי סמא"ל, וכל (דף רמ"ד ע"א) אינון דרגין דביה, והוה רכיב על ההוא חו"א
בישא, בגין לאסטאה לון. בגין דההוא חו"א דהוה קאים תחותיה, איהו
עקימא לאסטאה, בני נשא, ולפתאה לון. בגין דכתיב, (משלי ה) כי נפת
תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חפה. ודא יהיב חילא, ודא עביד אומנותא
בעלמא, ודא בלא דא לא זכילי לשלטאה.

בגין כּד, כּד הוּא קשָׁרָא דְאַמְצְעִיתָא, אַתְחַבְר בְּנוֹקְבָא, כְּדִין נַחְתֵּי דִינִין, וְכַל דְחַקִּין לְעֵלְמָא וְכַד הַאי לָא אַתְתַּקֵּף דְלָא נְטִיל, כְּלָא אַתְבֵּר וְאַתְכַּפֵּינָא, דְלָא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה. וְעַל דָּא, כְּלָא אַתְבֵּר וְאַתְכַּפֵּינָא, בְּרָזָא דְקַרְבָּנִין דְלִתְתָּא. וְסַלְקָא מֵאֵן דְסַלְקָא, לְאַתְעֵטְרָא לְעֵילָא, וְלְאַתְבְּרָכָא מְעַמְקָא עֲלָאָה, דְנִהִיר לְכָל אַנְפִּין.

קשָׁרָא תְלִיתָאָה הַאי אִיהוּ תְקִיפָא בְתַקִּיפּוּ יַתִּיר, וְהַאי אַקְרִי צְרִי"ה, בְּגִין דְמַהֲאֵי נְפִיקֵי שׁוּלְטָנּוּ, לְאַשְׁרָאָה דְחַקִּין, וְלְמַעְבַּד עֲאֲקוּ לְבַנֵּי נְשָׂא. וְרָזָא דְתַלְתַּת קְשָׁרִין אֵלִין, דְכַתִּיב, (תהלים עח) עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. אֵלִין תַּלְתַּת קְשָׁרִין דִּימִינָא.

תַּלְתַּת קְשָׁרִין דְשַׁמְאֵלָא, כְּד מִתְתַּקִּפֵּי כְּחַדָּא, כְּדִין הֵהִיא שַׁמְאֵלָא אַקְרִי, (תהלים עח) מְשַׁלְחִית מְלֶאכֶי רְעִים. בְּגִין דְמַהֲאֵי שַׁמְאֵלָא, אַשְׁתַּדְרוּ לְתַתָּא, וְנַטְלֵי תוֹקְפָא, כְּל אֵינּוּן מְלֶאכֶין בִּישׁוּן, אֵינּוּן דְנַפְקֵי מִסְטָרָא דְלִתְתָּא, כְּדַקְאֻמְרוּ. וְכַל דָּא מְגוּ דְרָגָא תַנְיִנָא וְדְרָגָא תְלִיתָאָה.

דְרָגָא רְבִיעָאָה, הַאי דְרָגָא קִימָא, מְגוּ עֲקִימוּ דְרוּגְזָא, גְוּוּן אַשָּׂא. וְהַאי אַקְרִי אַמְצְעִיתָא. דְאִיהוּ גּוּפָא, דְקִימָא בִּין תַּרְיִן דְרוּעִין. הֵכָא אִית לְהֵטָא, דְמִלְהֵטָא בְּסוּמְקָא כְּוּוּרָדָא. מְהֵכָא נְפִיקֵי תְקִיפּוּ לְנַחְתָּא לְתַתָּא, לְאַתְקַפָּא לְאוּשְׁדָא דְמִין. בְּגִין דְהַאי אִיהוּ דִּיהִיב רְשׁוּ וְשׁוּלְטָנָא לְתַתָּא, לְאַתְקַפָּא וְלְאוּשְׁדָא דְמִין. הַאי נְבִיעַ לְנוֹקְבָא, וְדָא אַצְטְרִיד לְדָא, כְּמָה דְאַצְטְרִיד גּוּפָא לְנַפְשָׂא, וְנַפְשָׂא לָא עֲבִיד אוּמְנוּתָא, אֵלָא בְּגּוּפָא. וְעַל דָּא, כְּל חֵילָא, וְכַל תְּקִיפּוּ, מְהֵכָא נְפִיק, לְאַתְקַפָּא, וְלְמַעְבַּד אוּמְנוּתָא בְּעֵלְמָא, לְאַבְאָשָׂא. כְּנוֹקְבָא דְמַקְבֵּלָא מִן דְכוּרָא תְדִיר.

בְּכַל דְרָגָא וְדְרָגָא, וּבְכַל קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, אִית כְּמָה מְמַנּוּ, וְכְמָה טְרִיקֵי חֲבִילִין, דְכְלֵהוּ אַתְנַהֲגוּן בְּגִינֵיהוּ, וְכְלֵהוּ דְאַתְנַהֲגוּן בְּגִינֵיהוּ, כְּלֵהוּ לְתַתָּא, דְאֵינּוּן חֲיִילִין דִּי בְּנוֹקְבָא, וְכְלֵהוּ אִית לוֹן דְרָגָא יְדִיעָא לְעֵילָא לְאַתְנַהֲגָא בִּיה.

כְּמָה דְאִית לְסְטָרָא עֲלָאָה קְדִישָׂא, הֵיכְלִין יְדִיעָאן, לְגַבֵּי דְרָגִין עֲלָאִין, לְאַתְכַּפֵּלָא אֵלִין בְּאֵלִין, הֵכִי נְמִי לְתַתָּא (ס"א בחשוכא) בְּהַפּוּכָא, בְּסְטָרָא אַחְרָא, אִית דְרָגִין, לְגַבֵּי אֵינּוּן הֵיכְלִין דְנוֹקְבָא, לְאַתְכַּפֵּלָא אֵלִין בְּאֵלִין.

בְּהַאי דְרָגָא, דְאִיהוּ רְבִיעָאָה, קִימָן דִּינִין בִּישׁוּן, לְנַחְתָּא לְתַתָּא, וְלְאַתְמַסְרָא לְאֵינּוּן דְעַבְדִּין דִּינָא בִּישָׂא תְקִיפָא. מְהֵכָא יְנָקֵי תוֹקְפָא דִּילְהוֹן, לְאַתְקַפָּא, וְלְאַשְׁלֵמָא הֵהוּא דִּינָא דְעַבְדִּי. וּבְגִין כְּד, כְּל הֵנִי דְרָגִין כְּלִילָן בְּהוּ, בְּכַל אֵינּוּן הֵיכְלִין תַּתְּאִין, דְלְסְטָר נּוֹקְבָא דְלִתְתָּא. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְצְדִיקֵינָא, דְסְטוּ אַרְחִייהוּ מְאוּרְחָא דָּא, וְאַזְלֵי בְּתַר דְחַלְתָּא דְקוּדְשָׂא בְּרִיד הוּא, לְאַתְקַדְשָׂא בְּקְדוּשָׁה דְמְאַרְיֵהוֹן, זְכָאִין אֵינּוּן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

דְּרָגָא חֲמִישָׁאָה. הַאי דְּרָגָא אֲתַפְּלִיג לְתַרְיִן דְּרָגִין (ס"א סטריו) יְמִינָא, וְשִׁמְאָלָא. (רל"ב ע"ב) וְאֵלִין אֶקְרוּן שׁוֹקִין, מִתְדַּבְּקוּן לְאַבְאָשָׁא וְלִמְרַדְף. בְּגִין דְּהִכָּא תְּקִיפוּ דְרַדְפִּינּוּ. דְּכָל מְרַעִין, וְכָל בִּישׁוּן, דְרַדְפִּי בְּתַרְיִיהוּ דְחִיבִינָא. וְכַד דִּינָא (ס"א דרגא) דָּא אֲתַקְרִיב, כְּדִין הֶרְצִים יֵצְאוּ דְחוּפִים. וְאִינוּן רְצִים אִינוּן לְתַתָּא, לְמַרְהֵט לְאַבְאָשָׁא. וְכָל אִינוּן אֶקְרוּן רוּדְפִים, וְעַל דָּא כְּתִיב (איכה ד) קָלִים הִיוּ רוּדְפֵנוּ מִנְשָׁרֵי שָׁמַיִם.

דף רמ"ד ע"ב

הַאי דְּרָגָא אֲתַפְּלִג לְתַרְיִן סְטְרִין, לִימִינָא וְלִשְׁמָאָלָא. תַּלְת קְשָׁרִין אִינוּן לִימִינָא. וְתַלְת (ויחי רמ"א ע"א) קְשָׁרִין אִינוּן לִשְׁמָאָלָא, וְאֵלִין קְשָׁרִין, וְאִינוּן קְשָׁרִין דְּקְאָמְרוּ, כְּלָהוּ מְסַתְּפָלָן לְאַחוּרָא. בְּגִין דְּאִינוּן קְשָׁרִין עֲלָאִין (דף רמ"ד ע"ב) קְדִישִׁין, כְּלָהוּ (ויצא קכ"ד) מְסַתְּפָלָן לְגוּ פְּנִימָאֵי לְגוּפָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (מלכים א ז) וְכָל אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה. וְאֵלִין כְּלָהוּ מְסַתְּפָלָן לְאַחוּרָא.

מַה בֵּין הַאי לְהַאי. אֶלָּא אֵלִין קְשָׁרִין, עֲלָאִין קְדִישִׁין כְּלָהוּ בְּרָזָא דְאָדָם, וּבְגִין דְּכָלָא אִיהוּ בְּרָזָא דְאָדָם, כָּל אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה כְּתִיב. וְאֵלִין קְשָׁרִין אַחְרָנִין דְּקְאָמְרוּ, אִינוּן קְשָׁרִין דְּאֲמַצְעִיתָא, כְּלָהוּ מְסַתְּפָלָן לְאַחוּרָא, וְאֵלִין אִינוּן בְּרָזָא דְּבַהֲמָה. וּבְגִין כְּדִ כָּל אַחוּרֵיהֶם לְאַחוּרָא. וְרָזָא דָּא כְּמָה (רל"ט ע"ב) דְּאוּקִימָנָא, (תהלים לו) אָדָם וּבַהֲמָה תּוֹשִׁיעַ יְיָ. דָּא בְּסִטְרָא דְאָדָם, וְדָא בְּסִטְרָא דְּבַהֲמָה. וְקַרְבָּנָא הִכִּי סִלְקָא, אָדָם וּבַהֲמָה.

קְשָׁרָא קְדָמָאָה, בֵּיה קִימָא גְוֹנָא דְחֲשׂוּכָא גּוּ עוּרְפָּלָא, (ס"א גו טהירא דעורפילא) דְּצִמְח בְּאֲתַלְטִיָּא תַּחוּת אַבְנָא דְּקִימָא עֲלֵיהּ, דְּלָא צִמְח. וְהַאי קִימָא עֲלֵיהּ דְּזַכָּאֵי, דְּאִית בְּהוּ זְכָיִין, וְלָא אִית בְּהוּ זְכוּ דְּאַבְהֶתָּא לְאַתְתַּקְפָּא בְּהוּ, וְלֹאֲגָנָא עֲלֵיהּ.

וְקְשָׁרִין אַחְרָנִין, רַדְפִּי בְּתַר חִיבִינָא דְסֵטוּ אַרְחִייהוּ מְקַדְמַת דְנָא, וְרַדְפִּי אַבְתַּרְיִיהוּ, וְכָל אִינוּן דְרִשִׁימוּ אֲתַחְזִי בְּהוּ לְאַשְׁתַּמוּדְעָא. בְּגִין דְּכָל אִינוּן דְּאֲתַחְזוּן לְאַתְעַנְשָׁא, חַד מְלֶאכְאָ, שְׁלִיחָא קְדִישָׁא, דִּי מְסִטְרָא דְגְבוּרָה, נְחִית וְרִשִׁים בְּהוּ רִשִׁימָא, וְהַהוּא רִשִׁימָא אֲשַׁתְּמוּדְע לְעִילָא, לְגַבִּי כָּל אִינוּן מְאַרְיִהוּן דְּדִינָא. וְכַד הַהוּא רִשִׁימָא אֲשַׁתְּמוּדְע לְגַבִּייהוּ, מֵאן דְּאֲתַחְזִי לְמַרְעִין, אֶלְקִי לִיה בְּמַרְעִין. מֵאן דְּאֲתַחְזִי לְמַכְאוּבִין, וְלִשְׂאָר עוֹנְשִׁין, כְּלָא חֲמָאן בְּהַהוּא רִשִׁימוּ.

וּבְגִין דָּא, אִינוּן קְשָׁרִין כְּלָהוּ קִימּוּ לְאַחוּרָא, וּבְעֵטִי בְּאִינוּן דְּבַעֲטִי בְּמְאַרְיִהוּן, וּבְכָל אִינוּן דְּאֲתַחְזוּן לְבַעֲטָא בְּהוּ. בְּרַ צְדִיקִי וְחֲסִידִי וְאִית לּוֹן זְכוּ דְּאַבְהֶוּ, דְּמַרְעִין רַדְפִּין אַבְתַּרְיִיהוּ, דְּאֵלִין לָא שְׁלִטִי בְּהוּ, וְלָא אֶתִּי לּוֹן מַרְעִין מְסִטְרָא דָּא.

וְאִי תִימָא, מֵאן אֶתֶר אֶתִּי לּוֹן מַרְעִין. תָּא חֲזִי כְּתִיב, (ישעיה נג) וַיְיָ חֲפָץ דְּכָאוּ חֲחִלִּי. וַיְיָ חֲפָץ, דְּכָאוּ, אֲתַרְעִי לְמַחְאָה לִיה, וְלִמְיַהֵב לִיה מַרְעִין, בְּגִין

לְזַכָּאָה לֹון לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלֹא מִסְטְרָא אַחְרָא, וְאַלִין אַקְרוּן יְסוּרוּן דְאַהֲבָה, וְכֵלְא בְחַד מִתְקֵלָא דְקוּדְשָׁא סְלֵקָא.

דְרָגָא שְׁתִיתָאָה. הַאי אַקְרִי עֲרָלָה. וְדָא, וְכֵל אִינוּן דְרָגִין תַּתְּאִין, לְתַתָּא, כְּלָהוּ אַקְרוּן עֲרָלָה, בְּגִין דְיִנְקִי מִסְטְרָא דָא. וְהַאי אִיהוּ גֹו רְזָא דְנְחִ"שׁ בְּרִיחַ. וְהַאי יִנְיֵק, לְהַהוּא נְחִ"שׁ עֲקֵלְתוּ"ן. וְכֵלְהוּ דְרָגִין אַחְרָנִין, דְאַתְּאַחְדוּן בְּהַאי סְטְרָא, אַקְרוּן גִוְהֶרְקִי דְעֲרָלָה. וְכֵלְא בְרְזָא חֲדָא קָא אֲזֵלִי.

וְתָא חֲזִי, עַל דָּא, כֵּל אִינוּן אִילָנִין דְאַתְנָטְעוּ בְאַרְעָא, עַד לָא אֲשְׁתַּרְשׁוּ, שְׂרִיָּא עֲלִיָּהוּ רֹוחָא מִסְטְרָא דְהַאי עֲרָלָה, וְעַל דָּא כְּתִיב, (וִיקָרָא יט) וְעֲרָלְתָם עֲרָלְתוּ אֶת פְּרִיו שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרָלִים לֹא יֵאָכֵל. בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא, חֲבִיבוּתָא דְיִשְׂרָאֵל תְּדִיר לְגַבִּיָּה, וְרַחִיק לֹון, מְכֵל אֹורְחִין בִּישׁוּן, וְסְטְרִין בִּישׁוּן וּמְסָאָבִין, לְאַתְדַּבְּקָא בְּסְטְרָא דְקוּדְשָׁא. זְכָאִין אִינוּן בְּהַאי עֲלְמָא וְזְכָאִין אִינוּן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

היכלות מסטרא דקדושה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא תַנְיִן בְּאִינוּן הִיכְלִין, דְאִינוּן קַיִמִין, לְסְדָרָא סְדוּרָא דְשַׁבְּחָא דְקוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא בֵין סְדוּרָא דְקַיִמָא בְּמִלָּה בֵין סְדוּרָא דְקַיִמָא בְּרַעוּתָא. בְּגִין דְאִית סְדוּרָא דְקַיִמָא בְּמִלָּה, וְאִית סְדוּרָא דְקַיִמָא בְּרַעוּתָא וְכֹוּנָה דְלַבָּא, לְמַנְדַּע וְלֹא סְתַפְּלָא, בְּגִין לְאַסְתַּפְּלָא לְעֵילָא לְעֵילָא עַד אִין סוּף, דְתַמּוֹן (קַלִּיט ע"א) תְּקִיעוּ דְכֵל רַעוּתִין וּמְחַשְׁבִין, וְלֹא קַיִמִין בְּמִלָּה כֵּלְל, אֶלָּא כְּמָה דְאִיהוּ סְתִים, הִכִי כֵל מְלוֹי בְּסְתִימוּ.

תָּא חֲזִי (בְּרַאשִׁית מ"א ע"א) הַאי דְאַמְרוּן בְּאִינוּן הִיכְלִין כְּלָהוּ (נ"א תליון), כֵּל אִינוּן סְדוּרִין אִינוּן כֵּלְלָא חֲדָא, בְּגִין לְאַתְּכְּלָלָא תַתְּאִי בְּעֵלְאִי.

דף רמ"ה ע"א

אַבֵּל תָּא חֲזִי, מִשָּׁה כַּד סְדַר צְלוּתִיה בְּגִינְיָהוּן דְיִשְׂרָאֵל, אַרְיָךְ בְּהַאי צְלוּתָא, בְּגִין דְאִיהִי צְלוּתָא דְקַיִמָא לְעֵילָא. וְכַד סְדַר צְלוּתִיה בְּקַצִּירוּ דְאַחְתִּיָּה, לֹא אַרְיָךְ בְּהַ, בְּגִין דְקַיִמָא לְתַתָּא. דְכְּתִיב, (בְּמִדְבָר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ, וְלֹא אַרְיָךְ יַתִּיר, בְּגִין (בְּרַאשִׁית צ"א ע"ב) דְאִיהוּ מְאַרִי דְבִיתָא, וּפְקִיד בִּיתִיה בְּדָקָא חֲזִי, (דף רמ"ה ע"א) וּבְגִין כֶּף לֹא אַרְיָךְ יַתִּיר בְּבַעוּתִיה. (נ"א ועל דָּא כֹוּלָּהוּ) וְכֵלְהוּ סְדוּרִין, לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתָא בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְאֹוקִימָנָא בְּכֵל אִינוּן (שֹׁאֵר) הִיכְלִין דְקַאָמְרוּן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן קָם וְאָמַר, זְכָאָה חוּלְקָא דִילָךְ אָדָם קַדְמָאָה, בְּרִירָא דְכֵל נְבָרָאִין, דְקַיִמִין בְּעֵלְמָא, דְרַבִּי לָךְ קוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא עַל כֵּלְא, וְאַעִיל לָךְ בְּגַנְתָּא דְעֵדוּן, וְאַתְקִין לָךְ ז' חוּפּוֹת בֵּיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא בְּעַנוּגָא דְנַעַם עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם יְיָ וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. לְחַזוֹת בְּנַעַם יְיָ לְעֵילָא. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ לְתַתָּא. לְחַזוֹת בְּנַעַם יְיָ, בְּאִינוּן שְׁבַעָה רְקִיעִין

לְעִילָא, וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ בְּאֵינוֹן שְׁבַעַה רְקִיעֵין דְּלִתְתָא, וְאֵלִין קִימִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

וּבְכִלְהוֹ קָמַת בְּגִנְתָא דְּעֵדוֹן. אֵינוֹן שְׁבַעַה חוּפּוֹת עֲלָאִין קְדִישִׁין, קִימִין עֲלָדָן לְעִילָא, לְאִתְעֵטְרָא בְּהוּ. וְאֵינוֹן ז' תְּתָאִין, קָמַת בְּהוּ לְאִשְׁתַּעְשַׁעָא בְּהוּ, וּבְכִלְהוֹ אֲשֵׁלִים לָדָּ מְאָרְדָּ, לְמַהוּי שְׁלִים בְּכִלָּא.

עַד דְּאִתְדַחוּ רְגְלָדָּ, בְּתֵר עֵיטָא דְּהֵהוּא חוּיָא בִּישָׂא, וְאִתְתַּרְכַּת מְגִנְתָא דְּעֵדוֹן, וְגִרְמַת מוֹתָא לָדָּ, וּלְכָל עֲלָמָא, בְּגִין דְּשַׁבְּקַת אֵלִין עֲדוּנִין דְּלְעִילָא וְתִתָּא, וְאִתְמַשְׁכַּת בְּתֵר אֵינוֹן פְּסוּפִין מְסַאָבִין, דְּאִקְרוּן (אִיּוּב כ) רֵאשׁ פְּתָנִים, דְּגוּפָא מְשִׁיךְ בְּהוּ, וְלֹא רוּחָא. כְּמָה דְּאִתְ אָמַר, (דְּבָרִים לב) וְרֵאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר. וּכְתִיב עֲנִימוּ עֲנִימוּ עֲנִימוּ רֵאשׁ. עַד דְּאִתָּא אַבְרָהָם חֲסִידָא, וְשָׂאֲרֵי לְאִתְקַנָּא עֲלָמָא, וְעָאֵל גּוֹ מְהִימְנוּתָא קְדִישָׂא, וְאִתְקוֹן לְעִילָא וְתִתָּא, בְּאֵינוֹן רְקִיעֵין עֲלָאִין, וּבְאֵינוֹן רְקִיעֵין תְּתָאִין.

אֵינוֹן תְּתָאִין, הִיכְלִין לְאֵינוֹן רְקִיעֵין עֲלָאִין, לְאִתְאַחַדָּא דָּא בְּדָא, וְלְאִתְקַשְׂרָא דָּא בְּדָא, כְּמָה דְּאִוְקִימְנָא בְּאֵינוֹן הִיכְלִין דְּקָאֲמָרוּן. וְאִף עַל גַּב דְּאִוְקִימְנָא הָתֵם גּוֹ כְּלָלָא, הָכָא אִית לֹן לְפִרְטָא מְלִין, וְלְאִתְקַנָּא לְיַחֲוּדָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְּלֹא יִטְעוּן חַבְרֵיָא, וְיַהֲכוּן בְּאַרְחַ מִישָׁר, כְּמָה דְּכְתִיב (הוֹשַׁע יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכִּי יִי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וְגו'.

היכל לבנת הספיר יסוד ועטרה היכלא קדמא. שירותא

גּוֹ מְהִימְנוּתָא, וְהֵאֵי אִיהוּ שְׁיִרוּתָא לְרִזָּא דְּמְהִימְנוּתָא, וּבְדַרְגִין דְּחִיזוּ דְּמְהִימְנוּתָא. נְבִיאֵי קְשׁוּט, הוּוּ חֲמָאן מְגוֹ דָּא אֲסַפְקִלְרֵיָא דְּאִינָה מְאִירָה, וּבְגִין דְּהֵאֵי אִיהוּ שְׁיִרוּתָא דְּמְהִימְנוּתָא, כְּתִיב (הוֹשַׁע א) תְּחַלַּת דְּבַר יִי בְּהוֹשַׁע. דְּחֲמָא מְגוֹ דְּרָגָא דָּא, דְּאִיהוּ שְׁיִרוּתָא דְּכָל דְּרָגִין לְסַלְקָא לְעִילָא, וְסוּפָא דְּכָל דְּרָגִין לְנַחְתָּא לְתִתָּא.

וּבְגִין דְּהוֹשַׁע חֲמָא מְגוֹ שְׁיִרוּתָא דָּא, סוּפָא דְּכָל דְּרָגִין, אֲצַטְרִיךְ לְנַטְלָא הֵאֵי אֲשֵׁת זְנוּנִים, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל אִתְדַחוּ וְאִתְמַשְׁכוּ מִתַּמְן לְתִתָּא, לְגַבִּי הֵהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי אֲשֵׁת זְנוּנִים, בְּגִין דְּשַׁבְּקוּ, וְלֹא אִתְדַבְּקוּ בְּהֵאֵי אֲשֵׁת חֵיל. וְחֲמָא מִתַּמְן כָּל אֵינוֹן הִיכְלִין דְּאֵינוֹן בְּסַטְרָא מְסַאָבָא. (דְּאִית לִיה)

הִיכְלִין דְּמְסַאָבָא, כְּלָהוּ מְסַאָבִין לְמָאן דְּאִתְדַבְּק בְּהוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, קַח לָדָּ אֲשֵׁת זְנוּנִים וְגו'. וְכִי נְבִיאָה דְּקְשׁוּט אֲצַטְרִיךְ לְדָא. אֵלָא, בְּגִין דְּאִסִּיר לִיה לְבַר נֶשׁ לְאֵעֲלָא בְּאֵינוֹן הִיכְלִין, בְּגִין דְּלֹא יִתְמַשְׁדְּ אַבְתְּרֵיָהוּ, כְּגוֹנָא דְּעַבְד נַח, דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל.

וְהוֹשַׁע דְּחֵיל לְאִסְתַּכְּלָא בְּאֵינוֹן הִיכְלִין דְּאִסְתַּאָבוּ בְּהוּ יִשְׂרָאֵל וְאִתְדַבְּקוּ, דְּלֹא יִתְמַשְׁדְּ אַבְתְּרֵיָהוּ, כְּמָה דְּכְתִיב בְּנַח וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. עַד דְּאָמַר לִיה, קַח לָדָּ אֲשֵׁת זְנוּנִים וַיִּלְדִּי זְנוּנִים. וּכְתִיב וַיִּלְדְּ וַיִּקַּח אֶת גְּמֵר בֵּת דְּבַלְיָם. לְמַנְדַּע בְּמָה דְּאִתְדַבְּקוּ וְאִסְתַּאָבוּ, וְשַׁבְּקוּ רִזָּא דְּמְהִימְנוּתָא, בְּגִין (רַמְיִג ע"א) אֵל נָכַר. וְעַל דָּא, חֲמָא מְגוֹ הִיכְלָא דָּא, שְׁיִרוּתָא דְּכָל דְּרָגִין.

היכלא דא, שירותא דכלא, לסלקא בדרגין. האי היכלא, איהו מדורא דקיימא בנהירו. לאתעטרא בדרגוי, לאסתכלא באינון דרגין עלאין, דכתיב, (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל.

דף רמ"ה ע"ב

בהאי היכלא, חד ממנא שמשא טהריא"ל שמייה. ואיהו קיימא על פתחא דההוא היכלא, וכל נשמתין דסלקין, קיימא האי ממנא בהאי פתחא, וכמה ממנו אחרנין עמיה, כלהו אשא דמלהטא, ושרביטין דאשא (ר"י ע"א) בידיהו, וכלהו (דף רמ"ה ע"ב) מארי דעיינין. האי ממנא קיימא בסטרא דא, אי זכאת האי נשמתא למיעל, האי ממנא פתח פתחא ועאלת.

ואי לא זכאת, ההוא ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא, זמין, וכמה אלף ורבעו גרדיני נימוסין עמיה. דחי לה ההוא ממנא אחרא קדישא, ונקיט לה האי אחרא, די בסטרא דמסאבא, ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי. וכל אינון גרדיני נימוסין אחדי לה, עד דנחתי לה לגיהנס, ואתדנת תמן תריסר ירחי. תקונא דההוא סטרא אחרא, בי דינא לאתדנא בהו חייביא.

בגוונא דא, ההוא ממנא קדישא, דקיימא על ההוא פתחא, כל אינון צלותין, דבקעי אורין ורקיעין, למיעאל קמי מלכא, אי צלותא דסגיאין אינון, פתח פתחא, ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו כל צלותין דעלמא, עטרא ברישא דצדיק חי עלמין, כמה דאוקמוה.

ואי צלותא דיחיד, סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא, דהאי ממנא קיימא ביה. אי יאה ההיא צלותא, לאעלא קמי מלכא קדישא (יאות), מיד פתח פתחא, ואעיל לה. ואי לא יאה, דחי לה לבר, ונחתיא ואתשטניא בעלמא, וקיימא גו רקיעא תתאה מאינון רקיעין דלתתא, דמדברי גו עלמא, ובההוא רקיעא, קיימא חד ממנא די שמייה סהדיא"ל, וממנא על האי רקיעא. ונטיל כל הני צלותין דאתדחיין, דאקרון צלותי פסילאן וגניז לון, עד דאתדון (נ"א דתב) ההוא בר נש.

אי תב לגבי מאריה כדקא יאות, וצלי צלותא אחרא זכאה, ההיא צלותא זכאה כד סלקא, נטיל ההוא ממנא סהדיא"ל האי צלותא, וסליק לה לעילא, עד דאערע בההיא צלותא זכאה, וסלקין ואתערבון כחדא, ועאלין קמי מלכא קדישא.

ולזמנין אתדחיא ההיא צלותא, בגין דההוא בר נש אתמשך בטר סטרא אחרא, ואיהו אסתאב בההוא סטרא, ונטיל לה ההוא ממנא די בההוא סטרא אחרא מסאבא. וכדין קיימא ההוא סטרא אחרא מסאבא. סליק ואדכר חובוי דההוא בר נש קמי קודשא בריך הוא, ואסטי עליה לעילא. ועל דא, כל צלותין, וכל נשמתין, כד סלקין, כלהו סלקין וקיימן קמי

היכלא דא. והאי ממנא קיימא על פתחא דהיכלא דא, לאעלא נשמתין וצלותין, או לדחיא לון לבר.

לעילא מהאי פתחא, אית פתחא אחרא, דקודשא בריך הוא חתיר לה ואתפתח תלת זמני ביומא, ולא אנעיל, וקיימא לאינון מאריהון דתיובתא, די אושדין דמעה בצלותהון קמי מאריהון. וכל תרעין ופתחין ננעלו, עד דעייילי ברשותא, בר תרעין אליו, דאקרוי שערי דמעה.

וכד האי צלותא דדמעה סלקא לעילא, לאעלא באינון תרעין, אזדמן ההוא אופן דקיימא על שית מאה חיוון רברבן, ורחמיאל שמייה, ונטיל ההיא צלותא, באינון דמעין, צלותא עאלת ואתקשרת לעילא.

ואינון דמעין אשתארו הקא, ורשימין בהאי פתחא. ואית דמעין אחרנין, ורשימין תדיר על כל אינון רתיכין עלאין, דלא אתמחון (ס"א אתחמו). אליו אינון דמעין, דאושדו לעילא ותתא, כד אתחרב בי מקדשא, דכתיב (ישעיה ל) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיו. ואינון דמעין דאושדין על צדיקיא, וזכאין, כד מסתלקי מעלמא. כלהו נטלי לון אינון רתיכין, וערבי לון באינון דמעין, דאתושדו על חריבו דבי מקדשא ועל דא כתיב, (ישעיה כה) ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים. מאן פנים. אליו רתיכין עלאין קדישין. ולבתר וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר.

דף רמ"ו ע"א

בהאי היכלא, אית רוח דאקרי (רל"ג ע"א) סטורני"ה, והאי איהו חיזו ספירא, דנציץ לכל עיבר, והאי איהו דקיימא לתרין סטרין, ומאליו מתפרשאן נציצין כנציצו דשרגא, כמה (בראשית ע"א) דאוקימנא בכמה סטרין. וכמה (דף רמ"ו ע"א) גוונין מלהטן מהאי בסטרא דימינא.

כד ההוא רקיעא עלאה, נהר דנגיד ונפיק מעדן, אפיק נשמתין, לאעלא גו היכלא שביעאה לעילא, ההוא היכלא שביעאה נקיט לון. וכד נפקי אינון נשמתין קדישין, מגו ההוא היכלא שביעאה, נחתין עד דמטון להאי היכלא, ונקיט לון האי רוחא קדישא סטורני"ה (סטורני"ה) שמייה, דאיהו לימינא. וכל אינון נשמתין דכורין, דאינון זמינן לאתפרחא בזכאין דכורין, לימינא כלהו נקיט לון, ומתעכבי תמן, עד דאתכלילו בנשמתין דנוקבי.

מהאי רוחא נפקא (ר"ס ע"א) רוחא אחרא, לשמאלא. דאתחזי ואתגניז ואתכליל בהאי רוחא קדמאה, ואינון חד, כלילן דא בדא. והאי רוחא אחרא, אקרי אדירי"ה סנוגי"א. סניגי"ה (נ"א סנוגיא סטניה) האי איהו רוחא לשמאלא. והאי קיימא, דכד תיאובתא דהיכלא שביעאה לאתדבקא (רנ"ח ע"א) בההוא נהר דנגיד ונפיק, ההוא רעותא דסלקא מתתא לעילא, עבדא נשמתין ברעותא דיליה, ואינון נוקבי.

וְכַד רְעוּתָא דְהָהוּא נְהָר, נְחֵתָא וְאַתְדַּבְקָא מְעִילָא לְתַתָּא, עֲבָדִין נְשָׁמְתִין דְכוּרִין. רְעוּתָא דְלַעִילָא עֲבִיד דְכוּרִין. רְעוּתָא דְלַתַּתָּא עֲבִיד נוֹקְבִין.

וְכַד אֲלִין נְשָׁמְתִין נוֹקְבִין נְפָקִין מְגוּ הָהוּא הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה, נְחֵתִין (ס"א נפקין) עַד דְמָטוּ לְהַאי רוּחָא שְׁמַאלָא, דְאַקְרִי אֲדִירָיִיה. וְאַקְרִי לְבַנְיִת הַסְפִי"ר. כְּמָה דְאוּקִימְנָא בְּסִטְרִין אַחֲרָנִין.

כִּינּוּן דְמָטוּ לְהַאי רוּחָא אֵינוּן נְשָׁמְתִין נוֹקְבִין, נְקָטָא לֹון הַאי רוּחָא, וְקִימְנָן בֵּיהּ. וְלְבַתֵּר אֲתַכְלִילוּ רוּחָא דָּא דְשְׁמַאלָא, בְּרוּחָא דָּא דִימִינָא. וְכַדִּין אֲתַעְבִּידוּ אֵינוּן נְשָׁמְתִין, כְּלִילָן דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא (מַזְדוּגָן) וּפְרַחָאן מְהַאי הֵיכְלָא וְאַתְפָּרְשׁוּן בְּבִנְיָ נְשָׂא. (כד אתא לאתכללא) כָּל חַד כְּפּוּם אַרְחִיָּה, וְלְבַתֵּר מְזַדְדוּגָן כְּחַדָּא. (כד אתא לאתכללא) רוּחָא דָּא דְשְׁמַאלָא בִימִינָא, בְּטִשׁ דָּא בְּדָא לְאַתְכְּלָלָא. וְנִפְקִי נְצִיצִין דְמִתְפָּשְׁטִי לְכָל עֵיבָר, וְאַתְעֲבִידוּ אֵינוּן אוֹפְנִים מְנִיָּהוּ, מְאִינוּן נְצִיצִין דְנִפְקִי מְגוּ רוּחָא שְׁמַאלָא, דְכְּתִיב בְּהוּ, (יחזקאל א) מְרָאָה הָאוֹפְנִים וּמְעֻשִׂיהֶם כְּעִין תִּרְשִׁישׁ. וְאַלִין אֵינוּן אוֹפְנִים דְמִלְהָטוּן אֲשָׂא, וְקִימִין בְּשִׁירְתָּא.

כִּינּוּן דְאַתְבְּסָמוּ רוּחָא בְּרוּחָא, וְאַתְכְּלִילוּ כְּחַדָּא, כְּדִין נְפָקָא חַד נְהִירוּ דְסִלְקָא וְנְחֵתָא, וּמִתְנִשְׁבָּא עַל אַרְבַּע שׁוּרִין דְאוֹפְנִים, וְאִיהוּ חַד חִינוּתָא דְשְׁלֵטָא עַלִיָּהוּ, וְאַקְרִי בְּזָק, הַאי בְּזָק נְהִיר בְּנְהוּרָא דְנְצִיצִין גּוּ שְׁלֵהוּבָא, וְשְׁלֵטָא עַל כָּל אֵינוּן אוֹפְנִים.

וְאַתְפָּשֵׁט מְנִיָּה חַד רְקִיעָא, דְקִימָא עַל תְּרִין סְמִכִין, וְאֵינוּן תְּרִין סְמִכִין אֵינוּן תְּרִין כְּרוּבִין, חַד מְסֻטְרָא דָּא, וְחַד מְסֻטְרָא דָּא. וְהַאי רְקִיעַ עַל רִישׁוּיָהוּ, כְּמָה דְכְּתִיב, (יחזקאל י) וְאַרְאָה וְהִנֵּה אֶל הָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁ הַכְּרוּבִים. וְלָאוּ הַאי רְקִיעַ דְעַל רִישׁ חִינוּתָא. וְהַאי בְּזָק מְמַנָּא עֲלֵיהּ, וְרוּחָא עֲלָאָה דְאַתְכְּלִיל, עַל כָּלָּא.

כָּל אֵינוּן צְלוּתִין, דְמִקְדָּמִי עַל לָא סִימִי יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ צְלוּתְהוּן, מִתְעַכְבִּי בְּהַאי רְקִיעָא, וְהַאי בְּזָק דְשְׁלֵטָא עַל הַאי רְקִיעָא, מִתְקַן לֹון. עַד דְאַתָּא סְנַדְלִיפּוֹן רַב מְמַנָּא, רוּחַ עֲלָאָה, דְשְׁלִיט עַל כָּלָּא, וְכַד סִימִי יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ צְלוּתִין, נְטִיל לֹון מְהַאי רְקִיעָא, וְסִלְקָא וְקִשִׁיר לֹון קִשְׁרִין (וכתרין) לְמַאֲרִיָּה כְּמָה דְאוּקִימוּהּ.

הַאי בְּזָק, קִאִים לְמִמְנִי כָּל אֵינוּן צְלוּתִין דְסִלְקוּן, וְכָל אֵינוּן מְלִי דְאוּרִיָּתָא דְמִתְעַטְרוּן בְּלִילָא, כַּד רוּחָא דְצָפוֹן אֲתַעַר, וְלִילָא אֲתַפְּלַג כָּל מְאֵן דְקִאִים בְּהַאי שְׁעַתָּא, וְאַתְעַסֵּק בְּאוּרִיָּתָא, כָּל אֵינוּן מְלִין סִלְקִין, וְנְטִיל לֹון הַאי בְּזָ"ק, וְאַנַּח לֹון בְּהַאי רְקִיעָא, עַד דְסִלְקָא יְמָמָא.

וְלְבַתֵּר דְסִלִּיק יְמָמָא, סִלְקוּן אֵינוּן מְלִין, וְשִׁאֲרוּן בְּאַתֵּר דְרְקִיעָא, דְבִיָּה (בראשית ל"א ע"א) תְּלִין כְּכַבְּיָא וּמְזִלִי שְׁמֻשָּׁא וְסִיָּהֲרָא. וְהַאי אַקְרִי (ע"י ע"א) סִפֵּר הַזְכָּרוֹן, דְכְּתִיב, (מלאכי א) וַיִּכְתֹּב סִפֵּר זְכָרוֹן לְפָנָיו. לְפָנָיו, בְּגִין דְסִפֵּר וְזְכָרוֹן כְּתִב בְּקִשׁוּרָא חַדָּא.

אינון ארבע גלגליו, אינון נטליו על תריסר סמכין. אליו ד', אהניא"ל.
קדומיא"ל (ס"א קדומיא"ל מלכיא"ל) יאהדונה"י, (ר"מ ע"ב) יהדונה"ה. די מפתחאן
דשמא קדישא בידיהו.

דף רמ"ו ע"ב

ואליו ארבע אינון כלילן (דף רמ"ו ע"ב) ברזא דאתוון (ר"ס ע"א) אדנ"י, די
סנדלפו"ן מארי רתיכין. משתמש בהו. אליו ארבע אתוון פרחין באורא,
דההוא אורא כליל באתוון דשמא קדישא, יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א.
וההוא אורא כליל לון, ואתכלילו אליו באליו. ואליו ד' נטליו לון, ברזא
דההוא בזק.

ואליו ד' עאליו בד', אליו באליו, דכתוב, (שמות כו) מקבילות הלולאות אחת
אל אחת. והא אוקימנא, ורזא איהו לאתכללא אליו באליו, ולשלבא אליו
באליו, ברזא דההוא רוחא דכליל ברזא דשמא קדישא. דכליל שמא דא
בשמא דא.

וכלא בהאי היכלא מתנהגי, ונטלי בההוא רוחא, ברזא דשמא קדישא
דשליט על כלא. בהאי היכלא איהו יאהדונה"י, כללא דתריין שמחן, מגו
דאיהו רוחא ברוחא. וכד שמא דא, דכליל ברזא דרוחא ברוחא, וכליל דא
בדא. נהיר דא בדא, כדן נהיר כלא, וסלקא נהורא ונחתא, פנהורא
דשמשא גו מ"א ואוקימנא.

וכדן (כד) האי רוחא נטיל, כלא נטליו בגיניה, דכתוב, (יחזקאל א) אל אשר
יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. וכד רוחא דא נהיר בשמא
דא, כדן עאליו כלאו דא בדא, ואתקשרו כלאו כחדא, לסלקא לעילא,
ברזא דשמא דא קדישא.

באמצעיתא דהיכלא דא, קיימא חד עמודא, נעיץ מהיכלא דא להיכלא
תננינא, בהאי סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא, לאתאחדא רוחא
ברוחא, וכן עד לעילא מפלהו, למחוי כלאו רוחא חדא, כמה דאת אמר
ורוח אחד להם (לכ"ל).

עמודא דא דקיימא באמצעיתא, אדרהני"אל שמיא, ורזין דמפתחון
דשמא קדישא בידיה. כד צלותין סלקאן ומטאן להאי עמודא, כדן נטלי
כלאו דאינון בהיכלא דא, לגו היכלא תננינא, לאתאחדא דא בדא, למחוי
כלא ברזא חדא, לאתיחדא עילא ותתא כחדא למחוי שמא קדישא שלים
כדקא יאות.

היכל עצם השמים הו"ד היכלא תננינא היכלא דא, קיימא
גו רזא דמהימנותא, לאתאחדא ברזא דלעילא. האי היכלא, טמיר וגניז

יתיר מן קדמא. בהיכלא דא, אית תלת פתחין, וחד שמשא ממנא עליהו, אורפניאל שמייה. האי ממנא, שליט על תלת סטרי עלמא, דרום וצפון ומזרח. דרום מהאי סטרא, וצפון מהאי סטרא, ומזרח באמצעיתא.

אלין תלת פתחין, לתלת סטרין אליו. תרין סתימין, וחד באמצעיתא פתיח, ברזא דכתיב, (שמות כד) וכעצם השמים לטהר. האי ממנא אתפקד וקיימא בההוא פתחא דאיהו פתיח, ותחות ידיה תרין ממנן אחרנין, דממנן על אינון פתחין אחרנין סתימין.

וכל אינון נשמתין, דאינון קטולי בית דין, או אינון קטולי שאר עמין, כלהו אתמנן תחות ידיהו, והאי ממנא דעליהו, חקיק לון לדיוקניהו בלבשושי, דאינון נור דליק, וסליק לון לעילא, ואחמי לון למאריה, וכדין נטיל לון, וחקיק לון בפורפורוי, לאינון קטולי שאר עמין.

ואינון קטולי בית דין, נחית לון האי ממנא, ואעיל לון בתר אינון תרין פתחין סתימין, דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין עליהו, ותמן חמאן יקרא דכל אינון דקיימו אורייתא, ונטרו פקודוי, ואינון כסיפין בגרמיהו, ונכוין מחופה דלהו. עד דהאי ממנא דקיימא עליהו, פתח לון תרעא דמזרח, ונהיר לון, ונהיב לון חיים דאתפתחו בההוא תרעא דמזרח. ובידא דההוא ממנא חד פסא דחיי, דאיהו מלא נהורין, והאי אקרי כוס תנחומין, פסא דחיי. (ניא ונהיר ויהיב לון חיים) דהא בגין פסא אחרא דשתו בקדמיתא, זכו להאי.

דף רמ"ז ע"א

כגוונא דא אית בסטרא אחרא, בהיכלא דמסאבא, ממנא אחרא, ובידיה כוס דאקרי (ויקרא י"ב ע"ב, רס"ד ע"א) כוס תרעלה, כוס חמתו. כמה דתנינן, אית יין ואית יין, הכי נמי אית כוס ואית כוס, וכלא, דא לטב, ודא לביש. יין לטב, דכתיב, (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש. ויין לביש, דכתיב, (תהלים עה) ויין חמר מלא מסד וגו'. כוס לטב, דכתיב, (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. כוס (דף רמ"ז ע"א) לביש, דכתיב, (ישעיה נא) כוס חמתו כוס התרעלה.

כמה דאית בסטרא דקדושה, היכלין וממנן כלא לטב, ורוחין קדישין וכל סטרין קדישין. הכי נמי אית בסטר מסאבא, היכלין וממנן כלהו לביש, ורוחין מסאבין, ממנן, וכל סטרין מסאבין. ודא לקבל דא, כגון יצר הטוב ויצר הרע, וכלא ברזא חדא.

היכלא דא אקרי היכל זוהר, בגין דאית ביה רוחא, דאקרי אורפניאל. ואיהו זוהר דלא אשתני, וקיימא בנהירו סתימא, דנהיר מעילא, ובנהירו דנהיר לתתא. וכד בטש נהירו דלתתא בנהירו עלאה, (ניא וכד נהיר נהורא בנהורא) נהיר האי רוחא, כגוונא דחיו דעינא, דכד מתגלגלא, כדין אפיק נהורא דנציץ וזהרא, הכי נמי האי רוחא. ועל דא, היכלא דא אקרי זוהר.

האי רוחא דאקרי אורפניאל, האי איהו דנהיר להיכלא דא, ונהיר להיכלא קדמאה, בגין דההוא רוחא דהיכלא קדמאה, נהיר באתגלגלא, בהאי (ד"א מהאי) רוחא דאיהו סתימאה. דא רוחא נטיל לעילא ונטיל לתתא, ברזא דכתיב, (שיר השירים ז) חמוקי (רנ"ח ע"א) ירכיז פמו חלאים. ומה דאמר חמוקי ירכיז. בגין דאית רוחא אחרא דנפיק מניה לסטר שמאלא, ואתקשר בהדיה. ועל דא כתיב חמוקי תרין. והאי רוחא שמאלא אקרי הדרניאל, ואתכלילו דא בדא, כלילן כחדא, ואינון עפס השמים, דכלילא באש ומים.

כתיב (יחזקאל א) כמרעה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגו'. האי רוחא קדמאה אורפניאל, דאיהו סתים בין עילא ותתא, ונהיר, איהו (יחזקאל א) כעין חשמל, האי איהו כעין חשמל, ולזמנין איהו חשמל. בגין דמניה קיימין כל אינון שרפים (פ"א ע"ב) חיוון אשא ממלון, חיוון דקיימי ולא קיימי, ועל דא איהו חשמל.

אורפניאל דקאמרן, בדא אשתמודעו חיון לעלמא. כד אתדון עלמא לטב, כדיו נהיר רוחא דא, וכל חיון וכל חדו אשתכח, דהא כיון דזכותא נפקא, ונהירו דינין רוחא דא אנהיר. וסימנך (משלי טז) באור פני מלך חיים.

וכד אתדון עלמא בדינא, (בההוא זכותא) כדיו ההוא סטרא אחרא מסאבא, שלטא ואתקף, (ס"א וכד אתדון עלמא בדינא בההוא זכותא, כדיו ההוא רוחא אחרא שלטא ואתקף) והאי רוחא אגניז ואתחשך, וכדיו כל עלמא קיימא בדינא ואתדון. וכלא קיימא בהאי רוחא. וסימניך (דניאל ה) וארכבתייה דא לדא נקשון.

הכא קיימן, כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקיא, דסלקין לאתחזא קמי מאריהון, ולקיימא קמיה. וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא, כדיו אזדמו חד ממנא, דאתפקד על אינון לבושין, וצדיקיא"ל שמיה. דהא בזמנא דבר נש עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא, כגוונא דאיהו אשתדל גרמיה, הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא, מלבושא לאתלבשא ביה, בההוא עלמא.

וכד נשמתא סלקא, ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא דילה, ואזיל עמה עד די מטא לנהר דינור, די נשמתא אצטריכא לאתסחייא ולא תלבנא תמן, ולזמנין דטבעא ההיא נשמתא תמן ואתוקדא, ולא סלקא כלא יומא, עד בצפרא, כד אתער רוחא דסטרא דדרום, כדיו קיימי כלהו ומתחדשון, ואמרי שירתא, ומזמרון כגוונא דאינון מלאכין דאתעבר (צו ל"ב ע"ב) שלטנהון ואתוקדון, וקיימן ומתחדשון כמלקדמין, ואמרי שירתא, (ואזיל לון) הכי נמי אליו נשמתיין.

ואי זכאת האי נשמתא וסלקת. האי ממנא צדיקיא"ל, נטיל לה להאי נשמתא, ואלביש לה בההוא לבושא, ואתקנת ביה, וסלקא לקרבנא על דא דמיכאל כהנא, לקיימא תדיר כל יומין קמי עתיק יומין, זכאה

דף רמ"ז ע"ב

ובכלא, אתמנא האי רוחא אורפניא"ל דקאמרן, ואיהו שליט על האי היכלא. מפללא דא, פד אתפליל רוחא ברוחא, ובטש דא בדא לאתפללא פחדא, אתבריא או אינון שליטין אחרנין דאתמנו על עלמא, ואלין אינון שרפים דשית גדפין. דמקדשי למריהון תלת (דף רמ"ז ע"ב) זמנין ביומא. ואלין אינון דמדקדקי עם צדיקיא, אפילו פחד נימא דשערא. ואלין אינון דקיימי לאענשא, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. ולאינון דמזלזלי לבר נש דאוליפו מניה אפילו מלה חדא באורייתא, ולא מנהגי ביה יקר. ולכל אינון דמשתמשי, במאן דקארי שית סדרי משנה, ליחדא יחודא דמאריהון.

פד מתישבן רוחא ברוחא, ואתנהרן פחדא. מההוא נהירו נפקא חיותא חדא, דשלטא על אינון שרפים, וארבע תחותה, דאנפיהו אנפין דנשר, האי חיותא יופיא"ל שמיה, ואיהי קיימא בכל רזי דחכמתא, לכל אינון מפתחאן דחכמתא קיימין ביה.

האי חיותא, קיימא למתבע אגרא מעם קודשא בריך הוא, למיהב לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דחכמה, ואפילו מפל בר נש, ואולפי חכמה למנדע למאריהון, וההוא אגרא דיהיב לבני נשא דרדפי בתר חכמה למנדע למאריהון.

דכד נפק בר נש מהאי עלמא, האי חיותא נפקא על די שרפים מעפפין, וטאסת קמיה, ולא שביק כל אינון גרדיני נימוסין די בסטרא אחרא, למקרב בהדיה, וכמה אינון שליחו דשלם, סחרניה. ואלין שרפים פד נטלין ואתחזין, אתכפין אינון שרפים נחשים, דנפקן מההוא נחש דגרים מותא לכל עלמא.

האי חיותא קדישא קיימא פד נשמתא סלקא ומטאת לגביה, כדיון שאל לה ברזא דחכמתא דמאריה, וכפוס ההיא חכמתא דרדיף אבתרה ואדבק (ס"א בה), הכי יהבי ליה אגריה. ואי יכיל לאדבקה ולא אדבק, דחי ליה לבר, ולא עיילה, וקיימא תחות ההוא היכלא בכסיפו, וכד נטלי גדפיהו, אלין שרפים דתחותה, כדיון פלהו בטשי בגדפיהו, ואוקדון לה ואתוקדת ולא אתוקדת, וקיימא ולא קיימא, והכי אתדנת בכל יומא, נהירת ולא נהירת.

ואף על גב דעובדיו טבין אית לה, בגין (בראשית ק"ב) דלית אגרא בההוא עלמא, כאינון דמשתדלי בחכמתא, לאסתפללא ביקרא דמאריהון, ולית שיעורא לאגרא, דאינון דיזעי חכמתא, לאסתפללא ביקרא דמאריהון.

זכאה חולקיהון בעלמא דין, ובעלמא דאתי, דכתיב, (משלי ג) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

רוחא דא, שלטא על פלא. פלא פלילון בה, פלא אסתכין לגבה. האי חיותא, שלטא על ארבע אחרנין, וארבע גלגלין לכל חד וחד. גלגלא חדא אסתכי לסטר מזרח. וגלגלא חדא אסתכי לסטר צפון. וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום. וגלגלא חדא אסתכי לסטר מערב. וכל חד וחד בתלת סמכין.

גלגלא דלסטר מזרח. חניא"ל שמייה. גלגלא דלסטר צפון, קרשיא"ל שמייה. גלגלא דלסטר דרום, עזריא"ל שמייה. גלגלא דלסטר מערב, עניא"ל שמייה. ואינון תלת סמכין דאינון לכל חד וחד, פלהו אסתכין לאמצעיתא. בגין דאמצעיתא איהו נטיל לון, וכלהו נטלו בגיניה דאמצעיתא.

אלין דקיימי באמצעיתא, פלהו ממנו בשירתא. ואלין דימינא אמרי שירתא, דסלקא רעותא לעילא, ואמרי קדוש. ואלין דשמאלא אמרי שירתא, וסלקי רעותא לעילא, ואמרי ברוך. קדוש לעילא, וברוך לתתא.

אלין דקיימי לעילא לסטר ימינא, נטלי קדושה, ומתחבראן בקדושה, בכל אינון דידעי לקדשא למאריהון, ביחודא ברזא דחכמתא. ואלין דקיימי בשמאלא, נטלי קדושה, ומתחבראן בכל אינון דלא ידעי לקדשא למאריהון פדקא יאות. וכלהו פלילון אלין באלין ביחודא חדא, ומתקשראן דא בדא, עד דכלהו אתעבידו קשורא חדא, ורוחא חדא, ומתקשרון באינון דלעילא, למהוי פלא חד, לאתפללא דא בדא.

דף רמ"ח ע"א

מאתר דא, ינקי פל אינון מאריהון דחכמתא, דקיימן למנדע (וישב קניא ע"ב, רנ"ז ע"ב) במראה, או ברזא (תיקון י"א ע"ב, כ"א, רנ"ח ע"א, ע"א ע"ב, רס"ב ע"א) דחלמא, בגין דנביאים ינקי מלעילא. ואלין מארי דחלמא, או דמראה, ינקי מהכא. וכד מתחברא אתרא דא באתרא דלעילא בקשורא חדא, פדין נביאים, ינקי מעילא ומתתא, בקשורא חדא. (דף רמ"ח ע"א).

ובגין פד, אית משל במלייהו, דלא צחצחא נבואתהון פדקא יאות, פמה דהוה ביה במשה, דהוה צחצוחא בנבואתיה בכלא. בגין דנהירו נפיק מעילא, מאתר דכל נהורין נפקין מניה, ומטא לדרגיה, ומתמן יניק נבואתיה, ונהיר, מה דלא הוה פדין לכלא, לכל שאר נביאין. אינון מאריהון דחלמא, מאריהון דמראה, פלהו ינקי מאתר דא לתתא, פלא חבורא דלעילא, על ידא דדרגא אחרא תתאה מיניה דאיהו לבר.

כְּמָה דְדַרְגָּא דְנְבִיאִים דְלַעֲיָלָא, לָא הוּוּ חֲמָאן לִיה נְבִיאִים, בַּר עַל יָדָא
דְדַרְגָּא אַחְרָא תַתְּאָה. הֵכִי נְמִי אֲלִין, דְרַגָּא דִינִיקוּ דִילְהוּן אִיהוּ לְעִילָא,
בְּהֵאִי דְרַגָּא תַתְּאָה, אָבַל לָא אַתְּגַלָּא לּוּן, אֲלָא עַל יָדָא דְדַרְגָּא אַחְרָא לְבַר,
דְאִיהוּ תַתְּאָה מְנִיָּה, בְּגִין דְנִפְקָא מֵהֵאִי הֵיכְלָא, וּמָטָא מְלָה עַד הֵהוּא
מְמַנָּא דְקִימָא עַל תַרְעָא דְהֵיכְלָא דָא, וּמִתְמַן לְהֵהוּא מְמַנָּא דְתַחוּת יָדִיה,
וְכֹן עַד (ס"א כלהו) דְכְמָה אִינוּן דְנִטְלִי הֵהִיא מְלָה, וְאַתְעָרְבוּ בְּהֶדְהָ. וְעַל דָּא
כְּדִ מָטָא לְגַבִּיהָ דְבַר נֶשׁ, כְּמָה אִינוּן דְאַתְעָרְבִי בְּהֶדְהָ, וְעַל דָּא לָא צַחְצַחָא
מְלָה כְּדָקָא יְאוּת.

כְּדִ מִתְחַבְרִין אֲלִין אַרְבַּע גְּלַגְלִין, בְּאַרְבַּע אִינוּן דִי בְּאַמְצָעִיתָא, כְּדִין כְּלָהוּ
אֲקִרוּן חֲמוּדוֹת. וְאִינוּן מְאַרְיָהוּן, דְמַרְאָה. וּבְגִין כְּדִ, הֵאִי חִינְתָא דְקַמְרָן,
שְׁלִטָא עַלִיָּהוּ. וּבְגִין כְּדִ, אֲקִרִי דְנִיָּאֵל, אִישׁ חֲמוּדוֹת. דְכַתִּיב, (דניאל ט) כִּי
חֲמוּדוֹת אֶתָּה. וְכֹלָא רְזָא כְּדָקָא יְאוּת. זְכָאִין אִינוּן דִיִּדְעִין רְזִי דְמַאֲרִיָּהוּן,
לְמִיָּהֶד בְּאַרְח קְשׁוּט, בְּעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

היכל נוגה נצ"ח הֵיכְלָא תַלִּיתָאָה. הֵיכְלָא דָא, הֵיכְלָא דְקִימָא
בְּנִהִירוּ עֲלָאָה, יְתִיר עַל כָּל אֲלִין קְדָמָאִי. בְּהֵיכְלָא דָא קִימִין אַרְבַּע פְּתַחִין,
חַד לְסִטֵּר דְרוּם, וְחַד לְסִטֵּר מְזָרְח, וְחַד לְסִטֵּר צְפוּן, וְחַד לְסִטֵּר מְעָרְב. בְּכָל
פְּתַחָא וּפְתַחָא אִית מְמַנָּא חֲדָא, דְקִימָא מְמַנָּא עַל כָּל פְּתַחָא וּפְתַחָא.

פְּתַחָא קְדָמָאָה, דָּא פְּתַחָא דְקִימָא בִּיה חַד מְמַנָּא, מְלַכְיָאִ"ל שְׁמִיָּה. וְאִיהוּ
שְׁלִיטָא עַל כָּל אִינוּן פְּתַקִּין, דְנִפְקִי מִבֵּי דִינָא דְמְלַכָּא, לְאַתְדִּנָּא עֲלָמָא.
(בההוא פתקא) בְּגִין דְהֵאִי אִיהוּ מְמַנָּא לְאַשְׁגַּחָא בְּהוּ בְּאִינוּן פְּתַקִּין, וּתְרִין
סוּפְרִין תַּחוּת יָדִיה, חַד מִימִינָא וְחַד מִשְׁמַלָּא.

לְהֵאִי, אֲתִיָּהִיבוּ תַקוּנִי פְּתַקִּין לְאַתְקַנָּא, עַד לָא יִפְקוּן מֵהֵאִי תַרְעָא לְבַר,
וְיִתְמַסְרוּ בִידָא דְהֵהוּא מְמַנָּא, דִּי בְּהֵיכְלָא קְדָמָאָה. דְהָא מְזַמְנָא
דְאַתְמַסְרוּ בִידָא דְהֵהוּא מְמַנָּא דְבְּהֵיכְלָא קְדָמָאָה, הָא נִפְקִי מִתְמַן, וְלִית
רְשׁוּ לְאַתְבָּא לּוּן.

דְהָא מִיַּד אֲזַדְמֹן מְמַנָּא דְסִטְרָא אַחְרָא מְסַאָבָא, מְאַרִיָּה דְדִינָא קְשִׁיָּא
תַקִּיפָא, דְלָא מְרַחֵם, וְסַנְגְּדִיאִ"ל (ס"א וסהדיאל) שְׁמִיָּה, וְאִיהוּ מְמַנָּא עַל
תַרְעָא דְהֵיכְלָא קְדָמָאָה (ס"א גריס אחרא, ולא גריס קדמאה) דִּי בְּסִטְרָא אַחְרָא,
דְאִיהוּ גִיָּהֲנֵם, וְכְמָה אִינוּן גְּרִדִּינִי נִימוּסִין מְמַנְן לְשִׁטְיָא בְּעֲלָמָא, וּזְמִינִין
לְמַעְבַּד דִּינָא.

וּבְגִין כְּדִ, קִימָא הֵהוּא מְמַנָּא לְעִינָא בְּפְתַקִּין, וְאִינוּן תְּרִין סוּפְרִין דְקִימִי
תַּחוּת מְמַנָּא דָא, שְׁמִשְׁיָאִ"ל וְקְמוּאִ"ל, אֲלִין סוּפְרִין לְאַתְקַנָּא פְּתַקִּין,
וְהֵהוּא מְמַנָּא עַלִיָּהוּ דְאִיהוּ מְלַכְיָאִ"ל. בְּגִין דְבְּאִינוּן הֵיכְלִין דִּי בְּסִטְר
אַחְרָא מְסַאָבָא, אֲתַפְקִידוּ מְמַנְן יְדִיעָאוּ, בְּהַפּוּכָא מְאֲלִין מְמַנְן דִּי בְּהֵיכְלִין
אֲלִין, וְכָל אִינוּן רִיחִין וְכָל אִינוּן מְמַנְן, דְתַמְּוּ, כְּלָהוּ לְאַבְאָשָׂא.

דף רמ"ח ע"ב

תא חזי, האי סנגדיא"ל (ס"א סהדיאל) כד נטיל פתקא, מסטרא דההוא ממנא דקיימא לפתחא קדמאה, פתח חד פתחא, לסטרא דחשוכא, דאקרי באר שחת, ותמן ממנו אלף ורבבו זמיניו לנטלא אינון פתקין, והאי ממנא עליהו. וכדין כרוזין נפקין, וכמה גרדיני שטיין (דף רמ"ח ע"ב) בעלמא, וההוא דינא אשתלים, ועל דא, ממנא דא קיימא לעיינא בפתקין, ולא תקנא נימוסי פתקין, עד לא נפקו מהאי פתחא, והאי פתחא איהו פתחא דדרום.

פתחא תננינא, דא פתחא דחיון ומוותין תליין ביה, בגין דהאי פתחא, חתמין חתימין דכל פתקין, דכיון דפתקין אתקנו כדקא יאות, חד שמשא זמין, גזריא"ל שמייה, ונטיל פתקין בהאי פתחא תננינא, ותמן חתמין להו.

ממנא חדא קיימא על ההוא פתחא, ועזריא"ל שמייה, וכל פתחא ופתחא אתקרי על שמא דההוא ממנא דאתפקדא עליה. האי ממנא תחות שולטניה, ותחות ידיה, תרין שמשין די שמהון (ס"א סטרי"ה) סנורי"א, עדיא"ל. חד מימינא וחד משמאלא. ההוא מימינא, ביה תליין חיון. וההוא דשמאלא, ביה תליא מותא. ותרין חותמין בידיהו, חותם חיים וחותם מות. דא קאים לסטרא דא, ודא קאים לסטרא דא.

האי פתחא סתים כל יומי שתא, וביומא דשבתא, וביומי דחדשא אתפתח, לאחזאה חיים בההוא חותמא, דתליין ביה חיים, בגין דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו.

ביומא דכפורי, דישראל בלהו קיימי בצלותין ובעותין, ומשתדלי בפולחנא דמאריהון, סתים ההוא פתחא, עד שעתיא דצלותא דמנחה. כיון דאעבר האי צלותא דמנחה, מאתר בי דינא דהיכלא דזכותא, חד אוירא נפקא, ופתחא דא אתפתח, והאי ממנא דהיכלא דא קיימא, ואינון תרין שמשין חד מימינא וחד משמאלא, וחותמי דחיים ומוותא בידיהו, וכל פתקין דעלמא קמיהו, וכדין אחתימו הו לחיים הו למות. ודא הוא פתחא דמזרח.

פתחא תליתאה, דא פתחא דקיימא בקיומא, למנדע כל אינון די דינא יעבר עליהו, בין למרעין, בין למכאובין, בין למספנו. דינא דלא קיימא למותא. כד תרעא דפתחא דא סגיר, כדין דינא אתרשים על בר נש, דלא תייבין ליה, בר בחילא דצלותא תקיפא, ותיובתא שלים. דכתוב (איוב יב) יסגור על איש ולא יפתח.

חד ממנא קיימא על פתחא דא, וקפציא"ל שמייה, והאי ממנא על פתחא דא, בגין לסגרא האי פתחא, על ההוא בר נש, דאתחזי לאתענשא, בגין דלא יתקבל בצלותא, עד דיתוב לקמי מאריה.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְאַתְגָּזַר דִּינָא בְּבִנּוּי דְלָא חָאבוּ, בְּאַיְנוּן רַבִּיין זְעִירִין, חַד מְמַנָּא שְׂמַשָּׁא תַחֲוֹת יְדִיה, עִירִיא"ל שְׂמִיָּה, וְנִפְק וְכָרִיז לְסִטְר שְׂמַלְא, עַד דְאַתְעַר חַד רוּחָא, דְאַיְהוּ רוּחָא דְפְגִימוּ, (רס"ד ע"ב) אַתְבְּרִי בְּפְגִימוּ דְסִיְהָרָא, וְאַקְרִי אֶסְפְּרִיא, וְהָאִי אִיְהוּ רוּחָא דְקִיָּמָא עַל דְרָגָא (ס"א פתחא) רַבִּיעָאָה, בְּהִיכְלָא תְלִיתָאָה, דִּי בְסִטְר מְסַאָבָא, וְדָא קִיָּמָא עַל קְטוּלָא דְלַהוּן, וְיִתְחַזִּי לֹון לְרַבִּי, כְּאַתְתָּא דְרַבִּיאַת לְרַבִּי, וְאַחֲדִית לֹון, וְקִטְלַת לֹון.

וְכַדִּין הָהִיא נְשַׁמְתָּא, סְלִקָּא, וְאַחֲדִיד לָהּ הָאִי מְמַנָּא, וְסְלִקָּא לָהּ לְמְמַנָּא דְקִיָּמָא עַל הִיכְלָא רַבִּיעָאָה, וְהָהוּא מְמַנָּא מְגַדְלָא לֹון, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ, וְסְלִיק לֹון לְאַתְחַזָּאָה קַמִּי מְלָכָא קְדִישָׁא, בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, וּבְכָל רִישׁ גְּרָחָא וְרִישׁ גְּרָחָא, וְאַתְחַזוּן קַמִּיָּה, וְאַתְבְּרַכוּן מִנִּיָּה. וּבְשַׁעֲתָא דְרוּגְזָא שְׁלֹטָא, אֶסְתַּכַּל בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְחִיִּיס עַל עֲלָמָא.

דף רמ"ט ע"א

וְכָל אִיְנוּן רַבִּיין, דְלָא אֶשְׁלִימוּ שְׁנִין, עַד תְּלִיסַר שְׁנִין וְיוֹמָא חַד, כְּלַהוּ אַתְמַסְרוּ בִּידָא דְהָאִי, (רס"ד ע"ב) מִתְלִיסַר שְׁנִין עַד עֶשְׂרִין, כְּלַהוּ אַתְמַסְרוּ עַל יְדָא דְרוּחָא אַחְרָא, דְאַקְרִי אֶגִּירִיסוּ"ן, דְנִפְקָא מֵהָאִי נְחֹשׁ (ס"א עקימא) עֲמִיקָא, דְגָרִיס מוּתָא לְכָל עֲלָמָא, וְאַיְהוּ יְצַר הָרַע. מַעֲשָׂרִין שְׁנִין וְלַעֲלָא, אַתְדָּן בַּר נֶשׁ מִבֵּי דִינָא, אַתְר דְאַקְרִי זְכוּתָא, אִיְהוּ בְּגִרְמִיָּה אַתָּא, וּבְחוּבוּי אַתְדָּן, וְאַתְמַסְר בִּידָא דְהָאִי חוּנָא דְאַיְהוּ מְלַאָד הַמְּוֹת. (בגין דהא מעשרין שנין ולתתא, עד תליסר שנין), הָאִי רוּחָא דְקִיָּמָא (דף רמ"ט ע"א) בֵּיה כְּנַחֲשׁ, אֶזִּיל אַבְתְּרִיה, דָּא אֶגִּירִיסוּ"ן דְקִאָמְרוּ. בְּגִין דְלָא אַתְנַטִּיר כַּד הָוָה רַבִּיאַ דְקִיק כְּדָקָא יְאוּת. וְחַמִּי בֵּיה סִימָן דִּיתְפָּגִיס לְבַתְר. וְהָאִי אַתְנַטִּיל בְּלָא רְשׁוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלָא מִשְׁפָּט. וְרָזָא דָּא כְּתִיב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְתִנְיָנוּ, וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, דָּא מְלַאָד הַמְּוֹת, דְאַקְדִּיס לִיָּה עַד לָא יִתְפָּגִיס לְבַתְר. וְהָאִי מְמַנָּא דְקִאִיס עַל הָאִי פְתַחָא, אֶעִיל נְשַׁמְתִּיה וְסְלִקָּא לָהּ לַעֲלָא.

מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלַתְתָּא, אַתְדָּן עַל חוּבוּי דְאַבוּי, וְאַתְמַסְר בִּידָא דְהָאִי אֶסְפְּרָא דְקִאָמְרוּ. וְכָל חַד וְחַד, הִיכְלָא דָּא לְקַבֵּל הִיכְלָא דָּא. דָּא בְּהַפּוּכָא מִן דָּא, כְּדִקִּאָמְרוּ, וְהָאִי פְתַחָא אִיְהוּ לְסִטְר צְפוּן.

פְתַחָא רַבִּיעָאָה, פְתַחָא דָּא קִיָּמָא לְאַסּוּתָא, וְאַקְרִי פְתַחָא דְאַסּוּתָא, בְּהָאִי פְתַחָא קִיָּמָא חַד מְמַנָּא, (רנ"ב ע"א) פְּדִיא"ל שְׂמִיָּה. וְהָאִי קִיָּמָא עַל כָּל אִיְנוּן אֶסּוּתִין דְעֲלָמָא, וְלַאֲעֲלָא צְלוּתִין דְכָל אִיְנוּן מְאַרִי דְמְכֹאוּבִין וּמְרַעִין וְצַעֲרִין, וְהָאִי אִיְהוּ סְלִיק בְּכָל (נ"א לכס) אִיְנוּן צְלוּתִין, וְאַעֲלִיל לֹון קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְהָאִי אִיְהוּ (איוב לג) מְלַאָד מְלִיץ אַחַד מִנִּי אֶלְף, בְּגִין דְאַיְנוּן אֶלְף קִיָּמִין בְּהָהוּא פְתַחָא, וְהָאִי חַד מִנִּיָּהוּ, וְכְתִיב וַיִּחַנְנוּ וַיִּאָמְרוּ פְדַעְהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מִצְּאֵתִי כִפֹּר. בְּגִין דְסְלִיק בְּהָאִי (נ"א להאי) צְלוּתָא, וְקִיָּמָא מְלִיץ טוֹב עֲלֵיהּ

דְּבַר נֶשֶׁךְ, וְאִדְכֹר זְכוּתֶיהָ דְעֵבֶד קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ דְקִימָא תְּדִיר לְטָב, וְעַל דָּא, כָּל אֲסוּוֹתָא קִימָא בְּהָאִי פְתָחָא דִּי פְדִיאִ"ל מְמַנָּא בֵּיהּ. פְתָחָא דָּא אִיהוּ לְסִטְר מַעְרָב. וּבְגִין דָּא, אֲלִין אַרְבַּע פְתָחִין קִימִין בְּהִיכְלָא דָּא.

בְּהִיכְלָא דָּא קִימָא רוּחָא חָדָא דְאֶקְרִי נְגָה, הָאִי אִיהוּ רוּחָא שְׁלִיטָא בְּהָאִי הִיכְלָא, כָּל זִינָא וְכָל תִּיאוּבְתָא קִימָא בֵּיהּ. הָאִי רוּחָא אִיהוּ קִימָא לְכָל אִינוּן דְאִית לֹון חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאֶתִי, דָּא אַעְטֵר לְאִינוּן נְשָׁמְתִין בְּזִינָא דִּיקְרָא, בְּגִין לְמַנְדַּע כָּל אִינוּן רוּחִין דִּי בְּהִיכְלִין אַחְרָנִין, דְּדָא אִיהוּ בְּרַעְלָמָא דְאֶתִי, וְיַעֲבֵר בְּכֻלְהוּ, וְלִית מָאן דִּימְחִי בִּידֵיהּ.

הָאִי רוּחָא, אִיהוּ רוּחָא דְכָנָא, בְּרִיר מְאֲלִין תְּתָאִין, זְהִרִיאִ"ל שְׁמִיהּ, מְהֵהוּא מְשַׁחָא דְרַבּוּת קוּדְשָׁא דְנִגִּיד מְעֵלְמָא דְאֶתִי, נִגִּיד בֵּיהּ, וּמְהֵהוּא מְשַׁחָא אֶתְבָּרִי (נִי"א אֶתְרַבִּי) וְאַצְמַח. וְהָאִי אִיהוּ נֵר, כְּמָה דְאֶתְ אָמֵר (תְּהִלִּים קַלֵּב) עֶרְכְתִי נֵר לְמִשְׁיַחִי. בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ סְדוּרָא לְאֶדְלָקָא בּוֹצִינִין מִתְתָּא לְעֵילָא, כְּדָ שְׂרָא עָלֶיהָ נְהִירוּ דְנִגִּיד מְלַעֲיָלָא, בְּגִין דְּהָאִי אֶתְסַדֵּר, כְּדָ אֶתְכְּלִילוּ בֵּיהּ כָּל אִינוּן תְּתָאִין לְתָתָא.

וְכַד אֶתְסַדֵּר הָאִי רוּחָא בְּכָל אִינוּן תְּתָאִין, וְנְהִיר, כְּדִין אֶפִּיק מְנִיה נְהוּרָא חַד, דִּי שְׁמִיהּ אֶקְרִיאִ"ל (סִי"א אֶהֱדִיאִ"ל) וְהָאִי כָּלִיל בְּרוּחָא דָּא, הָאִי קִימָא תְּחוּת (סִי"א הָאִי) רוּחָא, לְאַמְשַׁכָּא (סִי"א לְאַמְשַׁחָא) לְכָל אִינוּן נְשָׁמְתִין דְּסִלְקִין, דְאִית לֹון חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאֶתִי, וְאַתְחַזוּן לְסִלְקָא לְעֵילָא.

בְּגִין דְּכַד נְשָׁמְתָא סִלְקָא, וְעַאלַת בְּאִינוּן הִיכְלִין תְּתָאִין, רְשִׁימָא אִיהִי בְּעֵשְׂרִין (רִי"י עִי"א) וְתִרִין אֶתְנוּן דְּאוּרִייתָא, דְרְשִׁימִין בְּהָאִי נְשָׁמְתָא. וְכַד נְשָׁמְתָא זְכָאת וְקָמַת קָמִיה דְּהֵהוּא רוּחָא, דָּא מְמַנָּא אֶהֱדִיאִ"ל מְשַׁח לֹון. וְסִלְקִין וְעַאלִין בְּהֵהוּא נְהִיר דִּינִיר וְסִלְקִין וְאַתְקִרִיבוּ לְקֶרְבָּנָא.

הָאִי נְהוּרָא כָּלִיל בְּתֵלַת נְהוּרִין, בְּגִין דְּהֵהוּא רַבּוּת מְשַׁחָא, אֶתְכְּלִיל בְּתֵלַת גְּוֹנִין. וְכַד נְצִיץ הָאִי נְהוּרָא, נְצִיץ מְנִיה עֵשְׂרִין וְתִרִין (אַתְנוּן) נְהוּרִין, לְקַבֵּל כִּיב אֶתְנוּן דְּאוּרִייתָא, דְרְשִׁימִין בְּהָאִי נְשָׁמְתָא. וְאַלִין עֵשְׂרִין וְתִרִין נְהוּרִין, כְּלָהוּ מְמַנָּן שְׁמֵשִׁין דְּקִימִי עִמִּיהּ, וְכֻלְהוּ אֶתְקִרוּן עַל שְׁמָא דְּהָאִי נְהוּרָא דְּעֵלִייהוּ, וְכֻלְהוּ אֶתְכְּלִילוּ בֵּיהּ. הָאִי נְהוּרָא בְּכָל אִינוּן נְהוּרִין, אֶתְכְּלִיל בְּהָאִי רוּחָא, וְהָאִי רוּחָא כָּלִיל בֵּיהּ, וְאַסְתְּכִי לְאַתִּישְׁבָּא גּוּ הִיכְלָא רְבִיעָא.

דף רמ"ט ע"ב

רוּחָא דָּא, כְּדָ אֶתְכְּלִיל מְנְהוּרָא דָּא, וּמְכֻלְהוּ נְהוּרִין, כְּדָ דְחִינִין (נִי"א דְחִקִּין) לְאַתְנַצְצָא (דף רמ"ט ע"ב) נְפָקָא מְנִייהו חַד חִינוּתָא קְדִישָׁא, כְּלִילָא בְּתִרִי גְּוֹנִי, אֶרִיא וְנִשְׂרָא, וְאִיהִי חַד דִּינְקָנָא, וְהָאִי אֶקְרִי אֶהֱיָאִ"ל. (סִי"א אֶתִיאִ"ל)

וְהָיָה חַיּוֹתָא קַדִּישָׁא, נִפְקֵי מִנְצִיצוֹ דִּילָהּ, כַּד מְטִי נְהִירוֹ דְהָאֵי רוּחָא עֲלֵאָהּ
בְּהָ, אַרְבַּע אֹפְנִים, כְּלִילָן בְּכָל גְּוֹנִין, וְאֵינוֹן הִדְרִיא"ל, יְהִדְרִיא"ל,
אֶהְדֹרְגִיא, (הַקְדָּמָה י"ד ע"ב) אֶסִימוּ"ן (נ"א אֶסִימוּ"ן). כָּל אֱלִין בְּתַמְנָא גְדַפִּין,
וְאֱלִין אֵינוֹן מְמָן, עַל כָּל חִילֵי שְׁמִיא, מְגִיחֵי קֶרְבָּא. בְּגִין דְלֹא אֲשַׁתְּכַח
קֶרְבָּא בְּעֲלָמָא, אוֹ עֲקִירוֹ דְמַלְכוּתָא מֵאַתְרֵיהּ, עַד דְחִילֵי שְׁמִיא, וְכַכְבִּיא
דְשָׂאָר רְקִיעִין, כְּלָהּ אַחֲזִיו קֶרְבִּין וְסַכְסוּכִין אֱלִין בְּאֱלִין. וְאֱלִין אַרְבַּע
אֹפְנִים, קַיִימֵי עֲלֵייהוּ לְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא.

אֱלִין אַרְבַּע, כַּד נְטִלִין לְאַגְחָא קֶרְבִּין, מְרָזָא דְהִיכְלָא דְלַעֲיָלָא נְטִלִין, דְאִיהוּ
בֵּי דִינָא, וְאַקְרִי זְכוּתָא. מְזִיעָא דְלָהוֹן אֲפִיקוּ כַּמָּה חִילִין וּמְשַׁרְרִין דְלִית
לוֹן חוּשְׁבָנָא. וְכַלְהוּ קַיִימֵי תַחֲוֹת אֱלִין אֹפְנִים.

מִנְהוֹן קַיִימֵי עַל שִׁירְתָּא, וּמִנְהוֹן שְׁלִיחוֹן עַל עֲלָמָא. לְקַבֵּל אֵינוֹן שְׁלִיחוֹן
דְלִסְטָר מְסַאָבָא, דְנִפְקֵי מִגּוֹ הַהוּא הִיכְלָא תְלִיתָא דִּילָהּ, וְאֵינוֹן מְקַטְרְגִי
עֲלָמָא לְאַבְאָשָׁא. וְאֱלִין אֲשַׁתְּכַחוּ לְקַבְלֵייהוּ, דְלֹא יִשְׁלֹטוּן לְגַבֵּי אֵינוֹן
דְמְשַׁתְּדִילֵי בְּאוּרִייתָא, כַּמָּה דְאֵת אֲמֵר (תַּהֲלִים צא) כִּי מְלַאָכְיוּ יְצוּהָ לְדָּ וְגוֹ.
וְכַתִּיב עַל כַּפִּים יִשְׂאוּנְדָּ פֶן תִּגּוּף בְּאָבוֹ וְגוֹ. דָּא (יִשְׁעִיָּה ח) אָבוֹן נִגְף צוּר
מְכֻשׁוּל. הָאֵי אַקְרִי אָבוֹן נִגְף צוּר מְכֻשׁוּל. וְהָאֵי אַקְרִי (יִשְׁעִיָּה כח) אָבוֹן בַּחוֹן פְּנֵת
יְקֶרֶת, (יִשְׁעִיָּה כח) צוּר יִשְׂרָאֵל. וְכַלָּא קַיִימָא דָּא לְקַבֵּל דָּא.

מְרָזָא דְהִיכְלָא תְלִיתָא דִּי בְּסִטְרָא אַחְרָא, נִפְקֵי תַרְיַן רוּחִין, דְאֶקְרוּן אִ"ף
וְחַמִּי"ה, וּמְתַרְיַן אֱלִין, נִפְקִין כָּל אֵינוֹן שְׁלִיחוֹן דְאֶזְלִין לְאַסְטָאָה בְּנֵי נֶשָׁא
מְאַרְחָא דְקִשׁוּט, וְאֱלִין אֵינוֹן דְקַיִימָאן, וְאַקְדִּימוּ עַל בְּרַ נֶשָׁ, דְקָא אֶזִּיל
לְאוּרְחָא דְמַצוּהָ. וְעַל דָּא אֱלִין אֹפְנִים קַיִימָן לְקַבְלֵייהוּ, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלֵיהּ
דְבֵר נֶשָׁ דְלֹא יִתְנַזְקוּן. מֵאֱלִין תַרְיַן רוּחִין דְחִיל מִשָּׁה, כַּד הִוָּה נְחִית מִן
טוּרָא, דְכַתִּיב, (דְּבָרִים ט) כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאָרְץ וְהַחֲמָה.

בְּאַמְצַעִיתָא דְהִיכְלָא דָּא, אֵית אַתְרָא אַחְרָא, דְקַיִימָא לְעֵילָא לְעֵילָא,
בְּאַרְבַּע פְּתַחוֹן, לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא, עֶשֶׂר מְמָן לְכָל פְּתַחַא וּפְתַחַא, וְחַד
מְמָנָא עֲלֵייהוּ. וְהָאֵי כְּלִיל בְּנֵהוּרָא דְאַקְרִי אֶהְדִּיא"ל, וְהָאֵי אִיהוּ אוּפּוֹן
בְּתוֹד הָאוּפּוֹן, מְשַׁלְבָן דָּא בְּדָא.

אֱלִין אַרְבַּעִין, נְטִילֵי דִינָא מְבֵי זְכוּתָא, לְאַלְקָאָה לְהָאֵי נִשְׁמַתָּא דְחַבָּאת (ס"א
וּבַעֲתָת) לְאַלְקָאָה. וְאֱלִין קַיִימֵי בְּשִׁלְהוּבֵי נוּרָא לְגַבֵּי אֵינוֹן נִשְׁמַתִּין, וְטָאֶסִין
לְבַר מֵהִיכְלָא דָּא, וְאַלְקָאָן לְנִשְׁמַתָּא דָּא, וְקַיִימָא נְזִיפָא לְבַר, כָּל אֵינוֹן
יוֹמִין דְאַתְגַּזְרַת עֲלֵהּ, וְלֹא עֲאֵלַת לְפִרְגוּדָא.

וְאֱלִין אַרְבַּעִים, אֵינוֹן דְקַיִימִין וְאַנְזִיפּוֹ וּמְנַדִּין, לְכָל אֵינוֹן דְאַפִּיקוּ
מִפּוּמִיִּיהוּ מְלָה דְלֹא אַצְטְרִיכָא, וּבְתַר דָּא אֲפִיקוּ מִפּוּמִיִּיהוּ מְלָה קַדִּישָׁא,
מְלָה דְאוּרִייתָא, וּמְטַנְפֵי פּוּמִיִּיהוּ בְּהָ. וְאֱלִין קַיִימֵי, וּמְנַדִּין לוֹן, וְקַיִימֵי
בְּהָאֵי נְדוּיָא אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְלֹא אֲשַׁתְּמַע צְלוֹתְהוֹן.

וְכֹן לְכֹל אֵינֹנוּ דְחָאבוּ אֵינֹנוּ חוּבִין, דְּבַעֲיִין לְנִזְפָא, עֲשָׂרָה כְּרוּזִין נִפְקִי בְּכֹל יוֹמָא, וּמְכַרְזִי בְּכֹל אֵינֹנוּ רְקִיעִין, וּבְכֹל אֵינֹנוּ חִילִין וּמִשְׁרָיִין, אֲזִדְדְּהֵרוּ בְּפִלְגְנָא דְאִיהוּ נְזִיפָא. נְזִיפָא אִיהוּ עַל חוּבָא פְלוּנִי דְעֵבֵד, עַד דְתֵב קָמִי מְאָרִיה, רְחֻמְנָא לִישְׁזָבוּ.

פֶּד תֵּב מִהֵוּא חוּבָא, מִתְכַּנְפִּי אֱלִין אַרְבַּעִין, וְשָׂרָאן לִיה. וְכִדִּין אַכְרִיזוּ עֲלֵיה, פְּלַנְיָא שָׂרָא נְזִיפָא. מְכָאן וּלְהִלָּאָה צְלוּתָא עֲאֵלֵת. וְעַד לָא תֵּב, נְזִיף אִיהוּ לְעֵילָא וְתֵתָא, וּנְטִירוּ דְמְאָרִיה אֲתַעְדִּי מְנִיה. וְאַפִּילוּ בְּלִילָא נִשְׁמַתִּיה נְזִיפָא, דְסַתְמִין לָהּ כֹּל תַּרְעֵי שְׁמֵיָא וְלָא סַלְקָא, וְדַחֲיִין לָהּ לְבַר.

דף ר"נ ע"א

האי אופן דקיימא על אלין ארבעין, פד נטיל מטא להווא אַתְר דְאֶקְרִי (מלכים א יד) תָּא הֶרְצִיִּים. וְכִד עָאֵל, עָאֵלוּ עֲמִיה אֵינֹנוּ אַרְבַּעִין, דִּי מְמַנְן בְּאַרְבַּע פְּתַחִין, וְסַלְקִין כֹּל אֵינֹנוּ מְגִינִין דִּי דְהָבָא. וְאַלִין אֵינֹנוּ מְלַאכִין דְאֶקְרוּן חֲשַׁמְלִיִּים. וְאַינֹנוּ מְגִינִין וְסִיפִין וְרוּמְחִין, דְרַהֲטִי לְאַגְנָא עֲלֵיהוּ דִישְׂרָאֵל מִשְׁאַר (דף ר"נ ע"א) עֲמִין, וְלְאַגְחָא קֶרְבָּא בְּהוּ, וְלִנְקָמָא לֹון כְּפוּם שְׁעֵתָא, בְּלָא אַרְיִכוּ.

וּבְגִין כֶּד אֶקְרִי תָּא הֶרְצִים, אַתְר דְאֵינֹנוּ רְצִים רַהֲטִי, וְאוּחוּ לְאַגְחָא, וְלִנְקָמָא נוֹקְמִין לְקַבֵּל רְצִים אַחֲרֵנִין, דְרַהֲטִי לְאַבְאֲשָׂא וְלְאַתְרַעָא מְזִלִין, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ. וְרָזָא דָּא, (אסתר א) הֶרְצִים יִצְאוּ דְחוּפִים. רְצִים מְסֻטְרָא דָּא, וְרְצִים מְסֻטְרָא דָּא, וּבְגִינְהוּן, (אסתר ח) וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צְהֵלָה וְשִׁמְחָה, אוּ (אסתר א) נְבוּכָה. אִי מְקַדְמִי אֱלִין דְהָכָא, הָעִיר שׁוֹשֵׁן שְׁמִחָה. וְאִי מְקַדְמִי אֱלִין דְסֻטְרָא אַחֲרָא, הָעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוּכָה.

וְהָא אוֹקִימְנָא, דְבְּכֹלָא קִיִּימִין אֱלִין לְקַבֵּל אֱלִין, סֻטְרָא דָּא לְקַבֵּל סֻטְרָא דָּא. וּבְגִין כֶּד, אֱלִין אֵינֹנוּ מְגִינִין לְכֹלָא. פֶּד סַלְקִין אֱלִין בְּאַלִין, נִפְקַח חַד אֲוִירָא דְלְעֵילָא, וְאַתְעֵבִידוּ כֹּלָהוּ מְגֹן חַד. וְסִימְנָד, (בראשית טו) אֲנֹכִי מְגֹן לְךָ.

תְּרִיסַר גְּלַגְלִין, אֵינֹנוּ דְסַחֲרָאן גֹּו הִיכְלָא דָּא, וְאַינֹנוּ אֶקְרוּן שְׂרָפִים, דְתֵרִין גְּוֹוִנִין, חֲנוּר וְסוּמְק, רְחֻמִי וְדִינָא, אֱלִין אֵינֹנוּ קִיִּימִי לְאַשְׁגָּחָא תְּדִיר, עַל כֹּל אֵינֹנוּ מְאָרִי דְצַעֲרָא, דְצַעֲרִין לֹון שְׁאַר עֲמִין, וְדַחֲקִין לֹון, וְאַקְרוּן חַלּוּנוֹת. וְהִינֵנוּ דְכְּתִיב, (שיר השירים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוּנוֹת.

וְאַלִין קִיִּימִי לְאַסְתְּכֹלָא, כֹּל אֵינֹנוּ דְמְצַלָּאן צְלוּתֵיהוּ, דְמְקַדְמִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְאַתְמַנּוּן מְאֵינֹנוּ עֲשָׂרָה קַדְמָאִי. כֶּדִּין סַלְקִין וְכַתְבִּין לֹון לְעֵילָא, בְּגִין דְאַלִין אֶקְרוּן חֲבֵרִים לְגַבִּיִיהוּ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ח) חֲבֵרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלְךָ הַשְּׁמַעֲנִי.

זְכָאִין אֵינֹנוּ צְדִיקֵיָא, דִּינְדְעִי לְסַדְרָא צְלוּתְהוּן כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְכִד הָאִי צְלוּתָא שְׂרָאֵת לְאַסְתְּלָקָא, אֱלִין סַלְקִין בְּהָאִי צְלוּתָא, וְעָאֵלִין בְּכֹל אֵינֹנוּ

רקיעין, ובכל אינון היכלין, עד תרעא דפתחא עלאה, ועאלת ההיא צלותא קמי מלכא, לאתעטרך. כמה דאתמר.

תא חזי, כל אינון דמצלאן צלותין, ומקדשי למריהון ברעותא שלי, האי צלותא בעיא לאפקא לה מגו מחשבה, וברעותא דמלולא ורוחא, וכדין אתקדש שמייה דקודשא בריך הוא. וכד מטאת לגבי אלין חברים, כלהו נטלי לההיא צלותא, ואזלן בהדה עד היכלא רביעאה, בההוא פתחא. ואלין משבחין בההוא זמנא דמצלאן צלותין, ומקדשי בההוא זמנא, אלין אינון די ממנן ביממא בהו בישראל, למהוי עמהון חברים. (ס"א ולא בליליא כאינון) ובלייליא, באינון אחרנין, דאמרי שירתא בלייליא.

ותא חזי כתיב, (משלי כח) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חביר הוא לאיש משחית. והא אוקמוה, בגין דמנע ברקאן דקודשא בריך הוא, דאיהו אביו. כמה דכתיב, (דברים לב) שאל אביך ונגדך. וכתיב (משלי כג) ישמח אביך. ואוקמוה.

חבר הוא לאיש משחית, מאן איש משחית. דא איהו ההוא איש, דפגים לסיחרא. ואקרי (משלי טז) איש תהפוכות. (תהלים קמ) איש לשון. (בראשית כח) איש יודע ציד איש שדה. והאי איהו איש משחית, דהאי איהו מנע ברקאן מעלמא. אוף הכי, מאן דמנע ברקאן מעלמא, חבר הוא להאי איש משחית כדקאמרו. ודא הוא רזא, בגין דאצטריך ליה לבר נש לברקא לקודשא בריך הוא, ולצלאה צלותא כדקא יאות. בגין דיתברך שמייה קדישא, ויתחבר באלין חברין קדישין, ולא יפגום צלותיה. בגין דימנע ברקאן מעלמא, ויתחבר בההוא חבר איש משחית דאיהו מנע ברקאן מעלמא, וגרים מותא לכלהו.

כתיב (דברים יח) וחובר חבר, מאי וחובר חבר. ההוא מאן דאזיל בתר סטרא אחרא, וחרש חרשין, איהו משך עליה רוחא אחרא מסאבא, ואתחבר בההוא חברותא דההוא חבר רע, ושפרי בחברותא בהדיה, ההוא חבר איש משחית. אמאי אקרי חבר. בגין דבשעתא דאתייליד בר נש אתחבר עמיה. ותדיר קיימא בהדיה חבר. לבתר, אתהפך ליה חבר, איש משחית.

והכי אית בסטרא דקדושה, בסטרא דימינא, חבר טוב, דעביד טיבו עמיה דבר נש בעלמא דין ובעלמא דאתי. ואלין חברים קיימי תדיר עליה דבר נש, בחברותא חדא, לשיזבא ליה, ולאגנא עליה, ולמהוי עמיה חברים, לקדשא שמא דמאריהון, ולזמרא ולשבחא קמיה. תדיר.

דף ר"נ ע"ב

מאלין נפקי (דף ר"נ ע"ב) ארבע סמכין אחרנין, לאינון תריסר דקאמרו, הני חברים. ואלין אינון קיימי לגבי אינון דיעטין עיטא לאבאשא לצדיקיא. אף על דלא עבדי, וסלקי ואודעי מלה לעילא, ובטלי לההוא עיטא,

וְאֵלֶיךָ אֶקְרוּ אֲרָאֵלִים וְאָף עַל גֵּב דְכָלְהוּ אֶתְמַנּוּן לְדָא, כֹּל חַד וְחַד
אֶתְמַנָּא וְאֶתְפָּקֵד עַל מַלְיָן יְדִיעָאן. וְתַחֲוֹת אֵלֶיךָ לִית לֹון חוּשְׁבָנָא.

אֵלֶיךָ אֶרְבַּע, קִיָּמִי לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא, וְכֹל חַד קָאִים לְאַשְׁגָּחָא עֲלֵיִהוּ
דִּישְׂרָאֵל. וְאֵלֶיךָ אֶקְרוּן חֲרָכִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מְצִיץ מִן
הַחֲרָכִים. שְׂמָא דְאַלֵּיךָ אֶרְבַּע דְאַקְרוּן חֲרָכִים, עִיגָאֵל. עִירִיָּה (מִיָּא עִירִיָּה).
עִירִיָּה. יְהִירָאֵל.

עִיגָאֵל, אִיהוּ קָאִים לְסִטְר מְזָרְחָא, וְדָא קִיָּמָא לְאַשְׁגָּחָא עַל כָּל אֵינוֹן
דְעֵבְדִין עוֹבְדִין טְבִין, וְעַל כָּל אֵינוֹן דְמְחַשְׁבֵי מְחַשְׁבָּה דְמַצְוָה, אָף עַל גֵּב
דְלָא יְכֻלֵי לְמַעְבַּד.

עִירִיָּה, קִיָּמָא לְסִטְר דְרוֹם. וְדָא קִיָּמָא לְאַשְׁגָּחָא, לְכָל אֵינוֹן דְמִנְחָמִי
לְמַסְכָּנָא, אוֹ דְצַעְרֵי לְבִיִּהוּ עֲלֵיהּ, אָף עַל גֵּב דְלָא יְכֻלֵי לְמִיָּהֵב לִיה. וְלֵאֵינוֹן
דְאַזְלֵי לְאוֹרְחָא דְמַצְוָה. וְלֵאֵינוֹן דְעֵבְדֵי חֶסֶד עִם מְתִים. וְאִיהוּ קִיָּמָא
קִיוּמָא דְאַמֶּת. וְהֵאֵי אֶתְמַנָּא לְאַדְכָּרָא לִיה לְעִילָא, וְלֵאֲחֻקָא דִּיוֹקְנִיה
לְעִילָא, לְאַעֲלָא לִיה לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

עִירִיָּה, קִיָּמָא לְסִטְר צְפוֹן. וְדָא קִיָּמָא לְאַשְׁגָּחָא לְכָל אֵינוֹן דְחַשְׁבִּיבֵי
לְמַעְבַּד בִּישׁוּן, וְלָא עֵבְדֵי. אוֹ בְעָאן לְמַחְסֵי, וְאַתְנוּ לְמַעְבַּד, וְאַתְקוּ בִּיצְרִיה
וְלָא עֵבִיד.

יְהִירָאֵל, קִיָּמָא לְסִטְר מְעָרְב. וְהֵאֵי קִיָּמָא לְאַשְׁגָּחָא לְכָל אֵינוֹן דְלְעָאן
בְּאוֹרֵיִתָא. וְעִיָּלֵי בְנֵיִהוּ לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵיִתָא לְבִי רַב. וְלְכָל אֵינוֹן דְמִסְתַּכְלֵי
עַל מְרַע, כֹּד אִיהוּ בְּבִי מְרַעִיה. וְאַשְׁגָּחוּ עֲלֵיהּ, וְאוֹדְעוּ לִיה דִּיסְתַּכַּל בְּחוּבוֹי
וּבְעוֹבְדוֹי, וְיִתּוּב מְנִיִּהוּ לְמֵאֲרִיה. בְּגִין דְכָל מָאן דִּישְׁתַּדַּל בְּהוּא מְרַע,
דִּיסְתַּכַּל בְּעוֹבְדוֹי, וְיִתּוּב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהוּ גְרִים לִיה
לְאַשְׁתַּזְבָּא, וְלֵאֲתַבָּא לִיה רוּחִיה.

וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים מ) אֲשֶׁר־י מְשַׁכֵּל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ. מֵאֵי
בְּיוֹם רָעָה, בְּיוֹם רָע מְבַעֵי לִיה. אֲלָא בְּיוֹם רָעָה, בְּיוֹמָא דְשְׁלֵטָא הֵהוּא רָעָה
לְמִיסַב נְשַׁמְתִּיה. אֲשֶׁר־י מְשַׁכֵּל אֶל דָּל, דָּא הוּא מְרַע. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(שְׁמוּאֵל ב ג) מְדוּעַ אֶתְהַ כְּכָה דָּל בְּוֹן הַמְּלָךְ. וּבְגִין כֹּד, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ.

וְאֵלֶיךָ (סִיָּא אֵינוֹן דְמִסְתַּכְלֵי) דְאַיִנוֹן מְסַתַּכְלֵי בְּהוּא מְרַע, לְאַתְבָּא לִיה מְחוּבוֹי
גְּבִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאוּקִימָנָא. בְּהִיכְלָא דָּא קִיָּמָא עֲלֵיהּ,
לְאַשְׁגָּחָא. וּבְיוֹמָא דְשְׂרִיָּא דִּינָא עַל עֲלֵמָא, יִשְׁתַּזְיֵב מְנִיָּה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְיָ. יוּמָא דְאַתְמַסֵּר דִּינָא לְהֵהִיא רָעָה לְשְׁלֵטָאָה בִּיה (עַל
עֲלֵמָא) וְכָלְהוּ אֵלֶיךָ קִיָּמִי לְאַשְׁגָּחָא. וְעַל דָּא אֶקְרוּן חֲרָכִים.

בְּיוֹמָא דְרָאשׁ הַשָּׁנָה, כֹּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים בְּדִינָא עַל עֲלֵמָא, וְהֵהוּא
סְטְרָא בִּישָׁא אֶתִּי לְאַסְטָאָה, כֹּדִין מְתַכְנֵפִי כֹל הַנִּי, וְקִיָּמֵן קָמִי קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְכֹדִין מְתַעֲטְרֵן כְּלָהוּ, וְקִיָּמֵן קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּהוּא
זְמָנָא מַה כְּתִיב, מְשַׁגִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָכִים. מְצִיץ: כְּמָאן

דאָשגח מאַתער דַקיק, דַחמי וְלא חמי כַל מה דאַצטריד. וּלְבַתּר, מְשַׁגַּח מִן חלונות, אַתְר אַשְׁגַּח וְתיר, דַּפְתַּח פְּתַח לְרַחֲמָא עַל כְּלָא, וְכַד קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אַשְׁגַּח עַל עֲלָמָא, אַסְתַּכַּל בְּאַלִּין חלונות, וּבְאַלִּין חֲרָכִים, וְחִיִּס עַל כְּלָא.

וּכְדִין כַּד יִשְׂרָאֵל תַּקְעִין בְּהוּא שׁוֹפֵר וְאַתְעַר מִתְּתָא הוּא קוּל דְנַפְיָק מְשׁוֹפֵר, כְּלִיל מְאַשָׁא וּמִיָּא וְרוּחָא, וְאַתְעַבִּיד מְכַלָּא הוּא קוּל, בְּגִין לְאַתְעַרָא קוּל עֲלָא, דְנַפְקָא מִגּוּ הוּא שׁוֹפֵר, דְּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דָא, כְּלִיל בְּאַשָׁא וּבְמִיָּא וְרוּחָא. כְּדִין כְּרוּזָא נַפְקָא, וְאַכְרִיז בְּכַלְהוּ רְקִיעִין, וְאַמֵּר קוּל דְּוִדִי הִנֵּה זֶה בָּא וְגוֹ', מְשַׁגַּח מִן חלונות מְצִיץ מִן חֲרָכִים.

דף רנ"א ע"א

וּכְדִין יַדְעִי כְּלָהוּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא חִיִּס עֲלֵיהוּ דִישְׂרָאֵל, וְאַמְרִי זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאִית לוֹן עֵיטָא בְּאַרְעָא, בְּגִין לְאַתְעַרָא רַחֲמֵי מְלַעֲיָלָא, כְּדִין כְּתִיב (תהלים פט) אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאִי, (דף רנ"א ע"א) יוֹדְעֵי תְרוּעָה: מִתְבָּרִי הָאִי תְרוּעָה, דְּאִיהוּ דִינָא קְשִׁיָּא, דְּכַלָּא אַתְדַּנוּ בֵּהּ. זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, בְּגִין דְּאֵינּוּן יַדְעֵי אַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְיַדְעֵי לְמַהֵד בְּאַרְחוּי, וּלְיַחַדָּא יַחוּדָא כְּדַקָּא יְאוּת.

אַלִּין חלונות, וְאַלִּין חֲרָכִים, קִיִּמִי כְּלָהוּ לְאַחַדָּא כָּל צְלוּתִין, דְּסַלְקִין מִתְתָּא לְעֵילָא, וְלֹאֲשַׁגְחָא בְּהוּ, לְאַעֲלָא לוֹן קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וְעַל דָּא כָּל בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּלָאוּ בֵּיה חלונות, לָאו אַתְר לְצִלָּאָה בֵּיה כְּדַקָּא יְאוּת.

דְּהָא בֵּית הַכְּנֶסֶת לְתַתָּא, לְקַבֵּל בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּלַעֲיָלָא. בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּלַעֲיָלָא דְּאִית בֵּיה (נ"ט ע"ב) חלונות כְּמָה דְאַמְרוּן, הַכִּי נְמִי לְתַתָּא. לְעֵילָא כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, אִית בֵּיה תְרִיסָר חלונות עֲלָאִין, הַכִּי נְמִי לְהָאִי בֵּית הַכְּנֶסֶת תַּתָּאָה. וְכַלָּא קִיִּמָּאן דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְּעֲלָמִין קִיִּמִין אֵלִין כְּגוּוֹנָא דְאַלִּין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא סְלִיק יְקָרִיָּה בְּכַלָּא. וְעַל דָּא בְּיוֹם רַעָה יַמְלִטְהוּ יְיָ, כַּד שְׁלֹטָא הָהִיא סְטָרָא בִישָׁא, יַמְלִטְהוּ יְיָ.

כְּגוּוֹנָא דָּא, הָאִי מְמַנָּא יְהִירָא"ל, קִיִּמָּא עַל כָּל אֵינּוּן דְּחִיִּסִי עַל מְסַכְּנֵי, כְּמָה דְאַתְ אָמַר אֲשֶׁרִי מְשַׁפִּיל אֶל דָּל. וּבְגִין דָּא כְּלָא קִיִּמָּא בְּהִיכְלָא דָּא, וְהִיכְלָא דָּא אַתְכְּלִיל בְּהִיכְלָא אַחְרָא רְבִיעָאָה, דְּתַמּוֹן הוּא גְזָרִין וְדִינִין לְכַלָּא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דִּינְדַע גְּנִזִי דְמֵאַרְיָה, לִיַּחַדָּא לִיָּה, וּלְקוּדְשָׁא שְׁמִיָּה דְמֵאַרְיָה תְּדִירָא, לְמִזְכְּרֵי לִיָּה בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

היכל הזכות גבור"ה הִיכְלָא רְבִיעָאָה. הִיכְלָא דָּא, דִּי קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲשֶׁתְּמוּדַע שׁוּלְטָנִיָּה בְּאַרְעָא בְּגִינִיָּה. וְדָא אִיהוּ הִיכְלָא, דְּקִיִּמָּא לְמִטְר אַרְחוּי דְאִוְרִיָּתָא. דָּא הִיכְלָא אַקְרִי דְזְכוּת, דְּבִיָּה אַתְדַּנוּ כָּל דִּינִין

דְּעֵלְמָא, וְכָל זְכָיִין, וְכָל חוּבִין, וְכָל עוֹנָשִׁין, וְכָל אַגְר טב, לְאִינוּן דְּנִטְרִי פְּקוּדֵי אוּרִייתָא.

הֵיכֵל דָּא דְזָכוּת, מְשַׁנְיָא מְכָל שְׂאֵר הֵיכְלִין, וְהָאִי הֵיכְלָא, כְּלִילָן בֵּיהּ אַרְבַּע הֵיכְלִין, מְשַׁנְיָין דָּא מִן דָּא, וְכִלְהוּ חַד הֵיכְלָא. בְּהֵיכְלָא דָּא אִית רוחא חַדָּא, דְּאֶקְרִי זְכוּיִת אֵל. וְהֵיכְלָא דָּא אֶקְרִי עַל שְׁמִיָּה זְכוּת, וְהָאִי אִיהוּ אֵל. וְהֵכָא אֲתַדְּנוּ כָּל דִּינִין דְּעֵלְמָא, וְהָאִי אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (תהלים ז) וְאֵל זוּעַם בְּכָל יוּם.

ד' הֵיכְלִין, ד' אֱלִין דְּאִינוּן בְּהֵיכְלָא דָּא, דָּא לְגוּ מִן דָּא, כְּלְהוּ כְּלִילָן דָּא בְּדָא, וְכִלְהוּ חַד הֵיכְלָא, וְאֶקְרִי זְכוּתָא. אַרְבַּע הֵיכְלִין אֱלִין, אִית לְהוּ פְּתַחֲוּן. חַד מְמַנָּא עֲלָא דְקִימָא לְבַר לְפַתְחָא קְדַמָּא דְהֵיכְלָא דָּא, סְנַסְנִיָּה שְׁמִיָּה, וְעַל שְׁמָא דָּא, אִית מְמַנָּא אַחְרָא לְסַטְרָא אַחְרָא דְשְׁמָלָא, דְנָטַל דִּינִין בְּהֵוּא הֵיכְלָא דִילִיָּה, לְאַתְעָרָא לְמַעַבְד בְּעֵלְמָא. וּבְגִין דְנָטִיל מְנִיָּה, אֶקְרִי עַל שְׁמִיָּה, סְנַסְנִיָּה. וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הַהוּא אֶסְכְּרָא דְרַבִּי.

וְהָאִי מְמַנָּא עֲלָא סְנַסְנִיָּה, כַּד נָטִיל דִּינָא, אֶכְרִיז לְאִינוּן מְמַנָּן דְקִימִין עַל תְּרִיסַר פְּתַחֲוּן, וְאִינוּן כְּרוּזִין דְמַכְרְזִין כָּל אִינוּן דִּינִין, דְּאֲתַדְּנוּ מְהֵיכְלָא דְזְכוּתָא דָּא.

רוּחָא דָּא דְנָטִיל כְּלָא, דְּאֶקְרִי זְכוּת אִיל דְקָאֲמַר, כְּלָא כְּלִיל בֵּיהּ. מְנִיָּה נִפְקוּ שְׁבַעִין נְהוּרִין נְצִיזִין, וְכִלְהוּ בְּעוּלָא קִימִי, בְּגִין לְאַחְזָאָה דָּא בְּדָא דְלָא אֲתַפְסִי דָּא מִן דָּא. כָּל זְכָיִין, וְכָל עוֹנָשִׁין, וְכָל דִּינִין, קָמִי כְּלְהוּ נְהוּרִין אֱלִין קִימִין.

מְנִיָּהוּ נִפְקִי תְרִין נְהוּרִין, דְקִימִי קְמִיָּהוּ תְדִיר. וְאֱלִין עִי נְהוּרִין, וְתְרִין נְהוּרִין דְקִימִי קְמִיָּהוּ, אִינוּן לְגוּ בְּאֲמַצְעֵיתָא דְהֵיכְלָא. וְעַל רְזָא דְהֵיכְלָא דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ז) שְׁרַרְדֵּי אֲגוֹן הַסְּהַר אֵל יַחְסֹר הַמְּזוּג.

לְקַבֵּל אִינוּן נִפְקִי שְׁבַעִין וְתְרִין נְהוּרִין אַחְרָנִין, מְסַטְרָא דִימִנָּא. וְשְׁבַעִין וְתְרִין נְהוּרִין אַחְרָנִין, מְסַטְרָא דְשְׁמָלָא. וְאֱלִין קְדַמָּי אִינוּן פְּנִימָי לְגוּ, בְּאֲמַצְעֵיתָא דְהֵיכְלָא. לְקָמִי נְהוּרִין אֱלִין, עֲאֲלִין כָּל זְכוּוֹן וְכָל חוּבִין לְאַתְדַּכָּאָה. כָּל עוּבְדִין דְּעֵלְמָא, מְאֲלִין פְּנִימָי נִפְקִי. אֲשַׁתְּכַחוּ כָּל נְהוּרִין דְנִפְקִי מְרוּחָא דָּא עֲלָאָה, מְאֲתוּן וְשִׁית סְרִי נְהוּרִין, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּרוּחָא דָּא.

אִינוּן תְּרִי נְהוּרִין, דְקִימִי קָמִי אִינוּן שְׁבַעִין, אִינוּן סְהִדֵי סְהִדוּתָא תְדִיר, וְכְתִיב פְּתִקִי דִינָא דְזָכוּ אוּ דְחוּבָה. אֱלִין שְׁבַעִין אִינוּן גְּזָרִין גְּזָרִין וְדִינִין דִּינִין. וְכָל דִּינִין דְּעֵלְמָא הוּן לְטַב הוּן לְבִישׁ הֵכָא אִיהוּ.

רוחא דא, דאיהו זכות א"ל כדקאמרן, ביה רשימין תלת אתון, דמתדבקן ביה מלעילא, דאינון יה"ו. והא אוקימנא דכד אלן אתון מתדבקן בהאי אתר, (דף רנ"א ע"ב) דאתדבקותא דדכורא בנוקבא. כדן אתרשימו בהאי רוחא, אינון אתון. והכא אמר דוד, (תהלים צד) ואלהי לצור מחסי. רזא דרוחא דא דאקרי א"ל ורזא דאינון אתון דרשימין ביה, דאקרון יה"ו, אלן תלת סטרין דנהורין דקאמרן.

אינון תלת בתי דינין, דמתפלגי בדינין אחרנין, במילי דעלמא, בעותרא, במספנו, במרעין, בשלימו, דאינון ארבע היכלין דאינון מתקנן לכל אינון אחרנין, תרין היכלין לאלן תרי סטרי נהורין אחרנין, וחד היכלא לכל אינון מארי דעינין, דעבדי חושבנא מכל עובדין דעלמא. וחד היכלא, לסופרין אחרנין, די תחות אלן קדמאי פנימאי. אלן ארבע היכלין, כלילן בהיכלא דא, דאקרי על שמא דהאי רוחא זכותא, כדקאמרן.

בכל פתחא ופתחא דאלן היכלין, אית ממנא חד, בפתחא קדמא אית ממנא חדא, דשמייה אקרי גזריא"ל. (לפתחא קדמא דשמייה דכלא סנסני"ה דמינה נטיל) האי ממנא אחרא, ההוא ממנא איהו לגלאה דינין, דאתדנו ואתגזרו לההוא ממנא קדמא, דשמייה סנסני"ה דמניה נטיל האי ממנא אחרא, דקיימא על היכלא דסטרא אחרא, וקיימא על אספרא דרביי, כדקאמרן.

והאי ממנא גזריא"ל, נטיל מלה דבי דינא פנימא. דכלא, אתגזר תמן, וכדן אודיע מלה להאי ממנא דלבר, וכל אינון כרוזי מכרזי ואמרי בכל רקיעין, כד וכד אתגזר מבי מלכא, עד דנטלי ההיא מלה בהיכלא דלתתא, ומתמן נפקי ומכרזי מלה, עד דאשתמע בכלהו רקיעין תתאין, ונחתי ואודעי מלה, לכלהו דלתתא.

ונטלי מלה פלהו תתאין, מדרגא לדרגא, אפילו צפרי שמא, ועופי דארעא, פלהו נטלי מלה, ואודעי לה בעלמא. עד דנטלי מלה כל אינון גרדיני נימוסין, ואחזין בחלמא לבני נשא, ואתיא ההיא מלה לזמן קריב.

ולזמנין דההיא מלה דאצטריכא למלכי ארעא, דאינון ממנן לאתזנא, ולדברא עמין. דאודעין ההיא מלה עד רקיעא דשמשא דלתתא, וקיימא תמן. עד דאינון ממנן שמשא, דאתמנון על שמשא, נטלי ההיא מלה, ואודעי לה לאינון ממנן עלאין די בסטרא אחרא, ואינון מודעין ההיא מלה למלכי ארעא, דאינון בסטרא דלהון.

וכד הוו נביאים בהו בישראל, הוו נטלין נבואה דלהון, מתרין עמודין עלאין דאורייתא סמיד עליהו. לבתר דאסתלקו נביאים מעלמא, ואתו מארי דמראה, ומארי דחלמא, נטלי מלה מאתריה כדקאמרן. וכד מלכי הוו בינייהו דישראל, ונביאים אסתלקו, ומארי דחלמא ומראה לא אשתכחו, אודעין מלה לאינון מלכין, מהאי פתחא כדקאמרן.

וְאִי תִימָא הִידְ נְטִיל מְלָה מֵהַאי אֶתְר. תָּא חֲזִי, כֹּל דְרָגָא וְדָרָגָא, וְכֹל פִּתְחָא וּפִתְחָא, כְּלָהוּ אֵית לֹון לְבַר, מִמְּנוּ יְדִיעֹן, דְּאֶתְמְנוּן (בִּסְטְרָא דְלֵהוּן) בְּכֹל אֵינֹון רְקִיעִין, עַד דְּנַחְתִּי לְתַתָּא בְּרְקִיעִין תַּתְּפִּין וְאוּדְעִין מְלָה לְאֵינֹון דְּאֶצְטְרִיד בְּגִין דְּהָא מְאֵלִין הִיכְלִין דְּאֵינֹון סְטְרָא דְקְדוּשָׁה וְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, אֶתְפְּרְשׁוּ דְרָגִין לְתַתָּא, כְּלָהוּ בְּרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְנַחְתּוּ דְרָגִין עַל דְרָגִין, עַד דְּפְרַחִין מֵהַאי עֲלָמָא, וְאֶתְמְנוּן בִּיה.

מְנַהוּן, לְנִטְרָא בְּנִי נְשָׂא מִסְטְרָא אַחְרָא, וּמְנַזִּיקִי עֲלָמָא, וּבְאֵינֹון אֶרְחִי דְקָא אֲזֵלִי. וּמְנַהוּן, לְסִייעָא לְבְנֵי נְשָׂא, כִּד אֶתְאֹן לְאֶתְדְכָאָה. וּמְנַהוּן, לְמַעַבְד אֶתִין וְנִסִּין בְּעֲלָמָא. וּמְנַהוּן דְקִימִי לְאֶשְׁגָחָא בְּעוּבְדִין דְבְנֵי נְשָׂא, לְמִסְהַד סְהַדוּתָא. וְכֹן (בְּגוּוּנָא דָא) מִתְפְּרְשִׁין כְּמָה דְרָגִין לְסְטְרִייהוּ, וְכְלָהוּ בְּרָזָא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָהָה, בְּקְדוּשָׁה עֲלָהָה.

דָּרְ רַנִּיב עִיא

כְּגוּוּנָא דָא בְּסְטְרָא אַחְרָא, סְטְרָא מְסַאָבָא, מִתְפְּרְשִׁין דְרָגִין מְאֵינֹון הִיכְלִין לְתַתָּא, כְּלָהוּ דְרָגִין לְאֶבְאֶשָׂא, וְלְאֶסְטָאָה עֲלָמָא: מְנַהוּן, קִימִי לְאֶסְטָאָה בְּנִי נְשָׂא, מְאֹרַח טַב לְאֹרַח בִּישָׂא. וּמְנַהוּן קִימִי לְסַאָבָא בְּנִי (דָּרְ רַנִּיב עִיא) נְשָׂא, לְאֵינֹון דְּאֶתּוּ לְאֶסְתְּאָבָא, כְּמָה דְתַנִּין, אֶתְא בְּר נֶש לְאֶסְתְּאָבָא, מְסַאָבִין לִיה בְּהַאי עֲלָמָא, וּמְסַאָבִין לִיה בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְאֵינֹון אֶקְרוּ צוּאָה רוּתַחַת. כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר (יִשְׁעִיָּה ט) צָא תֵאמֶר לוּ. וְאֵינֹון דְרָגִין דְקִימֹן לְסַאָבָא יְתִיר, וּבְגִין כִּד, אֵלִין תְּדִיר לְקַבֵּל אֵלִין, וְכֹלָא אִיהוּ בְּדְרָגִין יְדִיעֹאן כְּדָקָא חֲזִי.

פִּתְחָא תַנְיִנָא. בְּהַאי פִּתְחָא אֵית מְמַנָּא, דְהֶרִיאִ"ל שְׁמִיָּה. וְאִיהוּ לְסְטֵר יְמִינָא, וְהַאי אִיהוּ מְמַנָּא, לְאֶעְלָא כֹּל זְכוּתִין דְזָכוּ בְּהוּ בְּנֵי נְשָׂא, בְּגִין דְיִתְדֹן בְּר נֶש לְטַב עֲלִייהוּ כִּד אֶתְדֹן לְטַב, וְאֵינֹון זְכִיין קִימֹן סְגִיָּאן עַל חוּבֵי בְנֵי נְשָׂא, כְּדִין הַאי מְמַנָּא, פְּקִיד עַל אֶגְרָא וְחוּלְקָא דְאֵינֹון זְכִיין וְאֶגְרֹן לְטַב.

וְאֶפִּיק הַהוּא דִינָא, וּמְנִי לִיה לְהַהוּא מְמַנָּא, דְאֶקְרִי פְּדִיאִ"ל, דִּי בְּהִיכְלָא תְלִיתָאָה. וְכְדִין אֶמֶר לִיה, (אֵיּוּב לג) פְּדִיעָהוּ מִרְדָּת שַׁחַת. בְּגִין דְכִד בְּר נֶש קָאִים בְּבִי מְרַעִיָּה, וְאֶתְפִּס בְּתַפִּיסוּ דְמִלְכָּא, כְּדִין אֶתְדֹן בְּר נֶש. וְכֹל זְכוּ וְכֹל חוּבָה דְעֶבֶד בְּהַאי עֲלָמָא, כֹּלָא עָאל בְּהַאי הִיכְלָא לְאֶתְדָּנָא.

וְכִד אֶתְדֹן לְטַב, בְּהַאי פִּתְחָא נְפַק דִּינִיָּה לְטַב, לִימִינָא דְהַאי מְמַנָּא דְהֶרִיאִ"ל, דְקִימָא בִּיה, וְאוּדְעִין דִּינִיָּה לְטַב, עַד דְאֶשְׁתְּזִיב. וְנַחְתָּא הַהוּא דִינָא, בְּכֹל אֵינֹון מְמַנֹן, דְרָגִין דְאֶשְׁתְּמוּדְעוּ לְטַב לְתַתָּא, כְּלָהוּ דְרָגִין עַל דְרָגִין, וְכֹלָא, בִּין לְטַב בִּין לְבִישׁ, מִבֵּי מִלְכָּא אֶתְדֹן הַהוּא בְּר נֶש.

פִּתְחָא תְלִיתָאָה. בְּהַאי פִּתְחָא אֵית מְמַנָּא חַד, גְּדִיאִ"ל שְׁמִיָּה. וְאִיהוּ לְסְטֵר שְׁמַאָלָא, וְהַאי אִיהוּ מְמַנָּא, לְאֶעְלָא (ס"א לַאֲתַקְלָא) כֹּל חוּבִין וְכֹל בִּישׁוּן, דְבֵר

נֶשׁ אֲסִי אֲבִתְרִיָּהוּ בְּהַאי עֲלָמָא. וְנַחֲתִית לֹוֹן גּוֹ מִתְקַלָּא לְאַתְקַלָּא, בְּאַיְנוֹן זְכִיָּין דְּעָאלוּ בִּידָא דְּהֵהוּא מְמַנָּא אַחְרָא דְּקָאֲמָרוּ.

וְהֵהוּא מִתְקַלָּא קִיָּמָא גּוֹ פְּתַחַא רְבִיעָאָה, וְתַמָּן אֲתַקְלוּ זְכִיָּין וְחוּבִין פְּחָדָא. מֵאֹן דְּנֶצַח מְנִיָּהוּ, הֵכִי אֵית לִיה מְמָנָן בְּהֵהוּא סְטָרָא. אֵי נֶצְחֹן זְכִיָּין, פְּמָה מְמָנָן אֵית בְּסִטְר דִּימִינָא, וְנִטְלִי הֵהוּא דִּינָא, וּמַעְבְּרִין בִּישִׁין וּמַרְעִין מֵהֵהוּא בַּר נֶשׁ, עַד דְּאַשְׁתְּזִיב. אֵי נֶצְחֹן חוּבִין, פְּמָה מְמָנָן אֵית לִיה בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּשְׂמָאֲלָא, עַד דְּנִטְלִי מְלָה הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא, וְכָל אֵינֹון גְּרַדִּינִי נְמוּסִין, עַד דְּאַתְרַע מְזִלִּיה. וְכִדִּין נַחְתָּא הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא, וְנִטְלִי נִשְׂמַתָּא. זְפָאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצִדִּיקִיָּא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

פְּתַחַא רְבִיעָאָה. בְּהַאי פְּתַחַא, קִיָּמָא חַד מְמַנָּא, וְאַזְנִיָּה (ס"א מאזנִיָּה) שְׂמִיה. וְהַאי אֵיהוּ מִתְקַלָּא, דְּנִטְלָא (ס"א דתקיל) זְכִיָּין וְחוּבִין, וּבִיה אֲתַקְלוּ כְּלָהוּ פְּחָדָא. וְדָא אַקְרִי (רנ"ה ע"א) מֵאַזְנִי צְדָק. כְּדַכְתִּיב (ויקרא יט) מֵאַזְנִי צְדָק. בְּהַאי אֲתַקְלוּ כְּלָהוּ לְאַתְדָּנָא.

תַּחֲוֹת הַאי מְמַנָּא, אֵית תְּרִין מְמָנָן, חַד לִימִינָא וְחַד לְשְׂמָאֲלָא. חַד לִימִינָא, הֵרִיא"ל שְׂמִיה. חַד לְשְׂמָאֲלָא, גְּדוּדִיא"ל שְׂמִיה. וְכַד אֲתַקְלוּ זְכִיָּין וְחוּבִין, דָּא אַכְרַע לְסִטְר יְמִינָא, וְדָא אַכְרַע לְסִטְר שְׂמָאֲלָא. וְכִלְהוּ אֲתַכְּלִילוּ בְּהַאי רוּחָא דְּאַקְרִי זְכוּיָת אֵל.

וְכַד אֲתַכְּלִילוּ כְּלָהוּ בִּיה, אַפִּיק (ס"א חד) חִיּוּתָא, קְדִישָׁא, וְהַאי חִיּוּתָא מְלָהטָא, וְאַקְרִי שְׂמִיה, תּוּמִיא"ל. הַאי חִיּוּתָא, אֵיהִי חִיּוּתָא דְּקִיָּמָא לְאַשְׁגַּחָא בְּעֲלָמָא, בְּאַיְנוֹן עֵינִי יְיָ, דְּאַזְלוּ וְשִׁטְאוֹן בְּעֲלָמָא. וְאַיְנוֹן עֵינִי יְיָ, כְּלָהוּ נִטְלוּ אֲשַׁגְחוּתָא, מֵאַיְנוֹן עוֹבְדִין טְבִין דְּאַתְעֵבִידוּ בְּטַמִּירוּ, וְלֹאֲשַׁגְחָא בְּאַיְנוֹן עוֹבְדִין דְּאַיְנוֹן בְּשְׁלִימוּ דְּלָבָא, וְאַף עַל גַּב דְּלֹא אֲתַעֲבִידוּ כְּדָקָא יְאוּת.

הַאי חִיּוּתָא אֵיהִי קִיָּמָא בְּאַשְׁגְּחוּתָא דְּצִלוּתִין. בְּגִין דְּאַיְנוֹן שְׂאַלְתִּין דְּשְׂאַלִי בְּנִי נֶשׂא בְּצִלוּתֵהוּן, כְּלָהוּ קִיָּמִי בִּידָא דְּהַאי חִיּוּתָא, וְאַנַח לְהוּ בְּהַאי הִיכְלָא, וְקִיָּמִין אֵינֹון שְׂאַלְתִּין בְּהַאי הִיכְלָא עַד אַרְבַּעִין יוּמִין, לְאַשְׁגַּחָא בְּהוּ.

דף רנ"ב ע"ב

דְּהָא (בסוף ארבעין יומין) בְּכָל אַרְבַּעִין וְאַרְבַּעִין, נְפָקָא הַאי חִיּוּתָא, וְנִטְלִי לְכָל אֵינֹון שְׂאַלְתִּין, וְאַנַח לֹוֹן קְמִיָּהוּ דְּאַיְנוֹן שְׂבַעִין וְתִרִין נְהוּרִין, וְדִיָּיְנִין לֹוֹן. וְכִדִּין הַאי רוּחָא דְּאַקְרִי זְכוּיָת אֵל, (דף רנ"ב ע"ב) מְעִיָּין בְּהוּ, אֵי זְכִי אֵי לֹא זְכִי. אֵי זְכִי, נְפָקָא הַאי צִלוּתָא, וּמִתְגַּלְגְּלָא הַאי שְׂאַלְתָּא, וְנִפְקוּ עִמָּה תְּרִיסַר מְמָנָן, וְכָל חַד וְחַד תַּבְּעִין מְעַם הֵהוּא רוּחָא, קִיּוּמָא בְּהַאי שְׂאַלְתָּא, וְאַתְקִיָּמָא בְּהוּ.

תחנות האי חיותא, ארבעה שרפין מלהטון, שרפא"ל, ברקיא"ל, קרישיא"ל קדומי"ה. ואלין ארבע תחנות האי חיותא קיימין לארבע סטרי עלמא, אלין ד' קיימי לד' סטרי עלמא, ואינון ממנון לאשגחא בכל אינון דנטרי יומא דשבתא, ומענגי שבתא כדקא יאות.

מאלין ארבע כד נטלי, נפקי שביבין דאשא, ומאלין שביבין אתעבידו שבעין ותרין גלגלין, מלהטון באשא. מהכא אתעביד נהר דינור. אלף אלפין ישמשוניה ליהוא נהרא, כל אינון דמענגי שבתא, אלין ארבע ממנון משגחו בכל אינון דמענגי שבתא, והאי חיותא קיימא עלייהו, ונטלי בגינה תחותה.

בכל יומא ויומא, נגיד ההוא נהר דינור, ואוקיד לכמה רוחין, ולכמה שליטין. וכד עייל שבתא, פרוזא נפקא, ושכיך ההוא נהר דינור, וזעפין וזיקין ושביבין אשתככו. והאי חיותא אזלא וסלקא על ארבעה אלפין שרפים דקאמרן. ועאל גו אמצעיתא דהיכלא דא, בההוא אתר דאקרי ענג.

בגין דבהאי אתר, כד עייל שבתא, מתסדראן תמן כל פתורי דבני עלמא, דאקרו בני היכלא דמלכא, ואלף אלפין, ורבו רבוון ממנון, קיימי על אינון פתורי. והאי חיותא עלאה על אלפין ארבעה שרפים, ועאל בההוא אתר, וחמא כל אינון פתורי, (וכל אינון דקיימא עלייהו) ואשגח בכל פתורא ופתורא, והיך מענגי ליה לכל פתורא ופתורא, וקיימא ובריך ליה ליהוא פתורא. וכל אינון אלף אלפין, ורבו רבוון, פלהו פתחי ואמרי אמון.

ומה ברכה היא דבריך על האי פתורא דמתסדר ואתענגא כדקא יאות. (ישעיה נח) אז תתענג על יי' וגו' כי פי יי' דבר. וכלהו אמרי, (ישעיה נח) אז תקרא ויי' יענה וגו'. רוחא עלאה דאקרי זכוית אל, כד ההוא פתורא אתענג בכלהו סעודתי, בסעודתא בתראתא תליתאה מסיים ואמר, על כל אינון קדמאי, ואמר (ישעיה נח) אז יבקע פשחר אורך וגו', כבוד יי' יאספך. כל אינון שבעין נהורין אחרנין בכל סטרין, פתחי ואמרי, (תהלים קכח) הנה כי כן יבורך גבר ירא יי'.

וכד פתורא דבר נש לא קיימא בההוא אתר בסדורא דענוגא כדקא יאות, כדיו האי חיותא, ואינון ארבע דתחותה, וכל אינון אלף אלפין ורבו רבוון, פלהו דחין ליה לבר, ליהוא סטרא אחרא, וכמה גרדיני נימוסין, פלהו נטלי ליה ועיילי ליה ליהוא אתר, דאיהו בהפוכא מן דא, ואקרי נגע. וכד עייל לה תמן, (ס"א פתחי) ואמרי (תהלים קט) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. (תהלים קט) ינקש נושה לכל אשר לו וגו', אל יהי לו מושך חסד וגו'. רחמנא לשזבן.

בגין דענוגא דשבתא, ומיהימנותא דקודשא בריך הוא (ס"א האי איהו אלפין פתורי דענוגא דשבתא וזמנין וחגין כולהו חדותא דקודשא בריך הוא) איהו. ובגין דא, כל אינון דמענגי ענוגא דשבתא וזמני ומועדי, אלין ארבע דקיימי תחות האי

חיותא, קיימא לקבל ההוא נהר דינור, ולא שבקי לאתוקדא ביה, לכל אינון דמתענגי ענוגיהו כדקא יאות.

תחות אליו ארבע, אית ממנו אחרניו, דקיימי לבר, דאשתמודעאן מסטרא דהיכלא דא (וכל כרוזין לבר) ומכרזי לכלא אינון דיניו, וכל אינון גזרין דאתגזרו בהאי היכלא.

כלא אתדון הקא, בר תלת מליו, דלא אתייהיב רשו הקא בהיכלא דא דאקרי זכותא. ואליו (בראשית מ"ג ע"ב, קפ"א ע"א, ויקרא כ"ה ע"ב) אינון : בני, חיי, ומזוני. דהא אליו תלתא, לא קיימי הקא, בגין דהא במזלא תלואן. דהא ההוא נהר דנגיד ונפיק, תמן תליו חיו דלעילא, ותמן תליו מזוני, ותמן תליו בני, דהא אליו תלתא מתמן נפקי, ונגדי ואתמשכאן לתתא. ובגין כד, כלא קיימא בהיכלא דא, בר הגי תלתא.

דף רנ"ג ע"א

בר נש כד איהו בבי מרעיה, הקא אתדון, וכל שאר דיניו דעלמא. ואי תימא, בר נש בבי (דף רנ"ג ע"א) מרעיה, אי אתדון לחיים זהבין ליה. לאו דחיין תליון הקא, אלא כד אתדון הקא לחיים, כדיו נגדיו חיים מלעילא, ויהבי ליה. (ואי לא לא יהבין) זכאה חולקיהון דצדיקיא דידעי ארחוי דאורייתא, וזכאן בה לחיי עלמא, עליהו כתיב (ישעיה ס) ועמד פולם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו'.

היכל אהבה חס"ד היכלא חמישאה, היכלא דא קיימא לאנהרא לאליו תתאי. והאי איהו היכלא דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא. פתחא חדא קיימא בהאי היכלא, וחד ממנא עליה, וההוא ממנא אקרי סניגורין. האי ממנא קיימא על פתחא דא, בגין למילף (ס"א סניגוריא עליהו דישאל ובגין דא אקרי שמיה כד דהא איהו ממנא על כל אינון טבין דישאל למיעל) סניגוריא דלהון, קמיה דמאריהון. ולא ישלוט עליהו סטרא אחרא.

בהיכלא דא, קיימא חד רוחא, דכליל בארבע, דהא רוחא דא כליל בארבע גוונין, חוור ואוכס ורוק וסומק. והאי איהו רוחא דקיימא כליל בכלא, ואקרי סורייה, רב על כל אינון חילין תתאין. וכלהו קיימין תחותיה, וממנו תחות דיה.

האי רוחא, דסגיר ופתח. כל מפתחאן עלאין בלהו אתמסרן בידיה. (תלת זמנין ביומא) כל חילין תתאין, בלהו אתכלילן וקיימן תחותיה, ומניה אתזנו. האי קיימא בכל רזין דמאריה, כל גנזין עלאין בלהו אתמסרן בידיה.

האי רוחא אקרי אהבה. ובגין דא, אקרי היכל דא, היכל אהבה. בגין דהכא אתגניזו כל רזא דרזין, למאן דאצטריד לאתדבקא ביה. והכא הוא רזא דכתיב, (שיר השירים ז) שם אתן את דודי לך.

רוחא דא, איהו נטיר כל נטירו דלעילא, ודא אקרי (תהלים קכא) שומר ישראל. (דברים ז) שומר הברית. בגין דהכא איהו נטירו דכל גניזין עלאין, ועל דא גניזין דמאריה גניזין ביה. מהאי נפקי שבילין וארחין לאינון דלתתא, בגין לאתערא בהו רוחא דרחימותא.

אלין ד' גוונין דביה, אתכלילן דא בדא. וכד בעאו לאכללא, בטש דא בדא, ונפק מפלהו חד חיותא קדישא, דאקרי זהר. והאי חיותא על דא כתיב, (חזקאל ט) היא החיה אשר ראיתי על נהר כפר.

מהיכלא דא, נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיומא דנשיקין (עלאין). דהא מאינון נשיקין, נפקא אורא דרוחא, לקיומא דנפשא לכל אינון נשמתין עלאין, דאתייהיבו בבני נשא. ורזא ההוא דכתיב, (דברים ח) כי על כל מוצא פי יי' יחיה האדם. בגין דבהאי היכלא קיימין כל נשמתין, וכל רוחין, דזמינן לנחתא בבני נשא, מיומא דאתברי עלמא. ועל דא, היכלא דא נקטא, כל אינון נשמתין דנפקין מההוא נהר דנגיד ונפיק. ובגין דא, היכלא דא לא קיימא לעלמא בריקניא.

ומיומא דאתחרב בי מקדשא, לא עאלו הכא נשמתין אחרנין. וכד יסתיימון אליו, היכלא קיימא בריקניא, ויתפקד מלעילא, וכדין ייתי מלפא משיחא. ואתער היכלא דא לעילא, ויתער היכלא לתתא.

וברזא דהיכלא דא כתיב, (שיר השירים ד) שני שדיך פשני עפרים וגו'. בגין דבהיכלא דא ההוא רוחא דקאמרן, וההוא חיותא, אפיק תרין נהורין כלילן דא בדא, מתקשרן דא בדא, ואקרו א"ל שדיי. אליו אקרו שדיי, וא"ל דלתתא, מתחברן דא בדא, ואעיל דא בדא, ואקרי א"ל שדיי. בגין דנפק מכללא דאלין שדים.

והאי א"ל דאיהו מסטרא דימינא, נטיל מאתר דא, כל אינון רחמין, דקיימי לאתזנא ההוא היכלא דלתתא, דאקרי זכות"א, על שמא דהאי רוחא דביה דקאמרן. האי שדי, יניק לכל אינון תתאין, ולכל אינון היכלין, ולכל אינון דלבר, דקיימי מסטרא דא, דאקרו יתדות המשפן, כמה דאוקימנא. ועל דא אקרי שדי, בגין דמספקא מזונא לכלהו תתאי, כמה דאיהו מקבלא, מסטרא דימינא.

דף רנ"ג ע"ב

מהכא, נפקו אינון נהורין, דאקרו (בראשית ג) להט החרב המתהפכת. בגין דמתהפכא לכמה גוונין, והא אוקימנא, דאלין מתערי דינא בשליחותא

דְּלַעֲיִלָּא, וְאֵינּוּן בְּעֵלְמָא (דף רנ"ג ע"ב) מְסֻטָּר שְׂמַאלָא, כַּד אֲתַפְּרֵשׁ (ס"א אֲתַפְּשׁ) רוּחָא דָּא, וּבִטְשׁ לְאַפְקָא נְהוּרִין לְכָל סְטָרִין, כְּאֵינּוּן שְׂדִים דְּרַמָּאן חֲלָבָא לְכָל סְטָר, הַכִּי נִמְי מְהַאי רוּחָא, נִפְקִי לְכָל סְטָר, וְאַפִּיקוּ חַד חִיּוֹתָא אַחְרָא, דִּי מְמַנָּא עַל אֲלִין, דְּאֶקְרִי לְהַט הַחֲרָב הַמְתַּהֲפֶכֶת. וְדָא אֶקְרִי. (חֲסֵר) (ס"א שְׁבַע וְדָא אִיהוּ דַּמְמָנָא)

וְהַהוּא וְהַאי דְּמְמַנָּא עַל עֵלְמָא. בְּזַמְנָא דִּי מְמַנָּא כְּפָנָא עַל עֵלְמָא וְאֲתַדֵּן בִּיה, כְּדִין הַאי חִיּוֹתָא אֲתַפְּקֵדָא עַל עֵלְמָא, וְאַפִּיק רוּחָא דְּמְזוּנָא, לְכָל אֵינּוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא, דְּלֹא יְמוּתוּן בְּכַפְנָא, וְסַעִיד לְבִיּהוּ. בְּגִין דְּהַא מְסֻטָּרָא אַחְרָא, כַּד שְׁלֵטָא כְּפָנָא בְּעֵלְמָא, נִפְקִי מְהַאי סְטָרָא תְּרִין רוּחִין מְסַאָּבִין, וְאַקְרוּן שׁוּד וְכָפּוּ. וְדָא אִיהוּ רְזָא, (אִיּוֹב ה) לְשׁוּד וּלְכָפּוּ תַּשְׁחֵק. בְּגִין דְּאֲלִין קִיִּימִין בְּעֵלְמָא, וְעַבְדִּין לוֹן לְבְנֵי נְשָׂא קְטְרוּגָא. חַד, הַהוּא דְּקָא מְשַׁדֵּר לְהוּ כְּפָנָא, וּמִיִּיתִי. וְחַד, דְּקָא אַכְלִי בְּנֵי נְשָׂא וְלֹא שְׁבָעוּן, בְּגִין דְּהַא רוּחָא בִּישָׂא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא.

חִיּוֹתָא דָּא, אֶפִּיק חַד נִיצוּצָא, דְּקָא נִפִּיק מְנַצִּיצוּ דְּתְרִין נִיצוּצִין דְּאֶמְרוּן, דְּאֵינּוּן מְתַהֲפְכָאן לְכַמָּה גְּוֹנִין. וְהַאי נִיצוּצָא אֶקְרִי שְׂרָפִים, וְהַאי אָחִיד בְּהוּן, וְלָהִיט לוֹן.

בְּהִיכְלָא דָּא אֵית תְּרִין מְמַנּוּ, נְהוּרִין דְּקִיִּימִין עַל אֶלְף וְרַבּוּא רַבְּבּוּ דְּאֶקְרוּן גְּפְנִים, וְאֶלְף וְרַבּוּא רַבְּבּוּ דְּאֶקְרוּן רְמוּנִים, וְכִלְהוּ קִיִּימִין בְּחַבִּיבוּתָא, וְאֲלִין אֵינּוּן דְּאֶעֱלִי רְחִימוּתָא בִּין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְעִילָא. וְכִלְהוּ מְתַעֲרִי רְחִימוּתָא, וְקִיִּימִין בְּרְחִימוּ. וְכַד אֲתַעֲר רְחִימוּ מְתַתָּא לְעִילָא, וּמְעִילָא לְתַתָּא, כְּדִין אֲתַמְלִיא הִיכְלָא, דָּא, מְכַמָּה טְבִין, מְכַמָּה חֲסָדִין, מְכַמָּה רְחִמִין וְכַדִּין רְחִימוּ דְּלַתַּתָּא, גּוּ רְחִימוּ עֲלָאָה, אֲתַדְּבִק דָּא בְּדָא.

מְהַכָּא נִפְקִי תְּרִין מְמַנּוּ, וְאַקְרוּן אֲהַבָּה, עַל שְׂמָא דְּהִיכְלָא. וְאֲלִין קִיִּימִין לְאַשְׁנָחָא עַל כָּל אֵינּוּן דְּמִיחְדִּי יְחוּדָא דְּמַאֲרִיהוּן בְּרְחִימוּ, וּמְסָרִי נְפִישִׁיּהוּ עֲלִיהַ בְּרְחִימוּ, וְסֻלְקִי וְאַסְהִידוּ לְעִילָא וְכָל אֵינּוּן דְּעַבְדִּי חֲסָד בְּעֵלְמָא, אֵינּוּן חֲסָדִין סֻלְקִין וְעַאֲלִין גּוּ הַאי הִיכְלָא, וּמְתַעֲטְרִי תַּמּוּן, וְסֻלְקִי לְאַתַּעֲטְרָא גּוּ אֲהַבָּה עֲלָאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים קח) כִּי גְדוֹל מַעַל שְׁמַיִם חֲסָדֵךְ. בְּהִיכְלָא דָּא כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהַבָּה וּנְהַרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ וּגו'.

היכל הרצון תפאר"ת הִיכְלָא שְׁתִּיתָאָה. דָּא הוּא הִיכְלָא דְּאֶקְרִי הִיכְלָא דְּרַצוּן, דְּאִיהוּ רַעְוָא, דְּאֶקְרִי (דְּבָרִים ח) מוּצָא פִּי יְיָ, חֲדוּהָ דְּאֲתַדְּבִקוּתָא דְּכִלָּא. וְהַכָּא אִיהוּ רַעְוָא דְּרַעְוִין, בְּרְזָא דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) כַּחוּט הַשְּׁנִי שְׁפֹתוֹתֶיךָ. רַעְוָא דְּכָל נְשָׁמְתִין, דְּנִפְקִי מְהַהוּא מוּצָא פִּי יְיָ.

הַאי הִיכְלָא, הִיכְלָא דְּרַעְוָא. דְּקִיִּימִין הַכָּא כָּל שְׂאֲלָתִין, וְכָל בְּעוּתִין דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּרַעְוָא דְּכָל רַעְוִין, כַּד נְשִׁיקִין אֲשַׁתְּכַחוּ, בְּרְזָא דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית כט) וְיִשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְכַדִּין כַּד נְשִׁיק דָּא לְדָא, כְּדִין אֶקְרִי עֵת רַצוּן. בְּגִין דְּהַא כְּדִין

שְׁלִימוֹ אֲשַׁתְּכַח, וְכָל אֲנָפִין נְהִירִין. וְכַד צְלוּתִין סִלְקִין, כְּדִין אִיהוּ עֵת רְצוֹן
לְאֲשַׁתְּכַח, וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים סט) וְאֲנִי תַפְלְתִי לְךָ יְיָ עֵת רְצוֹן. דְּאִיהוּ
חֲבוּרָא דָּא עִם דָּא.

בְּהִיכְלָא דָּא קִיּוּמָן שִׁית פְּתַחִין, ד' פְּתַחִין לְד' סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְחַד לְעִילָא,
וְחַד לְתַתָּא. בְּאֵלִין פְּתַחִין אֲתַמְנָא חַד רוּחָא, דְּאִיהוּ רַב עַל כְּלָהוּ דִּי מְמַנָּן
בְּכָל אֵלִין פְּתַחִין, וְרִזְיָא"ל שְׁמִיה. וְהֵאֵי אֲתַמְנָא וְאֲתַפְקַד בְּכָל אֵינּוֹן רְזִין
עֲלָאִין, דְּפוּמָא לְפוּמָא מְמַלְלָן, דְּנִשְׁקִין דָּא דְלָא בְּרַחִימוֹ דְּרַחִימוּתָא.

רְזִין אֵלִין לָא קִיּוּמָן לְגַלְעָה, אָבַל כַּד תַּרְעִין אֲתַפְתְּחוּ, כְּדִין יַדְעִין כְּלָהוּ
הִיכְלִין, וְכָל אֵינּוֹן רוּחִין, וְכָל אֵינּוֹן מְשַׁרְיִין, דְּהָא תַרְעִי דְרְצוֹן אֲתַפְתְּחוּ.
וְלָא עֲלִין בְּאֵלִין תַרְעִין, אֲלָא רַעְוִי דְצְלוּתִין, רַעְוִי דְשַׁבְחָא, רַעְוִי דְנִשְׁמַתִּין
קְדִישִׁין עֲלָאִין.

הֵאֵי אִיהוּ הִיכְלָא דְמִשְׁה, בְּהֵאֵי הִיכְלָא אֲתַכְנִישׁ מִשְׁה בְּרַחִימוֹ, וְנִשְׁקִין
נְשִׁיקִין. בְּהֵאֵי הִיכְלָא, (שמות יט) מִשְׁה יַדְבֵּר וְהֵאֲלֵהֶם יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.

דף רנ"ד ע"א

כַּד אֲתַדְבְּקוּ נְשִׁיקִין בְּנִשְׁקִין, (דף רנ"ד ע"א) דָּא עִם דָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר
השירים א) יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו'. לִית נְשִׁיקִין דְּחֻדָּה וְרַחִימוּתָא אֲלָא
כַּד מִתְדַבְּקוּ דָּא בְּדָא, פּוּמָא בְּפוּמָא, רוּחָא בְּרוּחָא, דְכְּדִין רְוֹאוּ דָּא עִם
דָּא, בְּתַפְנוּקִין דְכְּלָא, וּבְחֻדָּה, מְנַהִירוּ עֲלָהּ.

תָּא חֲזִי, מִשְׁה יַדְבֵּר, דְכְּתִיב, (שיר השירים א) הִנֵּד יַפְּהָ רַעֲיָתִי, וְכְתִיב (שיר השירים
ד) כְּחוֹט הַשָּׁנִי שִׁפְתוֹתֶיךָ. וְהֵאֲלֵהֶם יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, דְכְּתִיב, (שיר השירים א) הִנֵּד
יַפְּהָ דוֹדִי אֶף גַּעִים, וְכְתִיב (שיר השירים ה) שִׁפְתוֹתֶיךָ שׁוֹשְׁנִים נוֹטְפוֹת מוֹר
עוֹבֵר.

הֵאֵי רוּחָא, אֲתַמְסְרוּ בִידֵיה, כָּל רְזִין דְּאֵינּוֹן נְשִׁמְתִין עֲלָאִין, דְּמִתְעַרֵי
תִּיאוּבְתָא דְרַחִימוֹ דְלְעִילָא וְתַתָּא כְּחַדָּא. אֵינּוֹן נְשִׁמְתִין עֲלָאִין, כְּגוֹן רַבִּי
עֲקִיבָא וְחַבְרוּי, דְאֵלִין לָא אֲתַקְרִיבוּ לְאֲסַתְחָא בְּנַהֵר דִּינוּר, כְּמָה דְשַׁאֲר
נְשִׁמְתִין אֲסַתְחִין תַּמָּן וְעַבְרוּ בֵיה, וְהֵאֵי אֲוִקִימָנָא. (תא חז"ל), רוּחָא דָּא, אֲפִיק
תַרְיִסָר נְהוּרִין, וְכְלָהוּ קִיּוּמִי בְרַזָּא דְתַחֲוֹת הֵאֵי רוּחָא. בְּאַרְבַּע סְטָרִין
דְּעֵלְמָא, קִיּוּמִין ד' נְהוּרִין עֲלָאִין, דְשִׁלְטִין לְאַרְבַּע סְטָרִין. בְּסְטָרָא דְדָרוּם,
קִיּוּמָא חַד נְהוּרָא עֲלָהּ יְמִינָא דְכָל עֵלְמָא, דְהָא מְנִיחָא שְׁרָאן יִשְׂרָאֵל
לְאֲתַחְדָּא בְרַזָּא דְמְהִימְנוּתָא, וְאִיהוּ מִיכָאֵל, רַב חִילָא דְנְהוּרָא עֲלָהּ,
דְנַחְתָּא מְסְטָרָא דְדָרוּם, דְתַמָּן נְהוּרָא קִיּוּמָא בְּתוֹקִפִיה.

הֵאֵי מִיכָאֵל, נְהוּרָא יְמִינָא, אֲפִטְרוּפוּסָא רַבָּא דְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין, דְכַד סְטָרָא
אֲחַרָא קִיּוּמָא לְאֲסַטָּה עֲלִיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, כְּדִין מִיכָאֵל טַעֵן עֲמִיחָא,

וְאֶתְעַבֵּיד סְנִיגוּרְיָא עַל־יְהוּ דִישְׁרָאֵל, וְאֶשְׁתַּזְבֵּן מֵהָהוּא קְטִיגוּרְיָא דְמָאֲרִי
בְעַלֵי דְבָבוּ דִישְׁרָאֵל.

בַּר בְּזִמְנָא דְאִיחְרַב יְרוּשָׁלַם, דְהָא כְּדִין אֶתְגַּבְרוּ חוּבִין וּמִיכָאֵל לָא יָכִיל
בְהִדְיָה דְסִטְרָא אַחְרָא, דְטַעֲנַתִּיה דְמִיכָאֵל תְּבִירָא עַל־יְהוּ דִישְׁרָאֵל, וּכְדִין
(אִיכָה ב) הֲשִׁיב אַחֹר יָמִינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.

בְּסִטְרָא דְצָפוֹן, קִיִּמָּא נְהוּרָא אַחְרָא, דְהָא אִיהוּ קִיִּמָּא (סִיָּא לִנְטָלָא) לְבִטְלָא
דִינָא מִבֵּי הִיכְלָא רְבִיעָאָה. וְיָהֵב לְמִמְנָא דְפִתְחָא דְבַהֲהוּא פִתְחָא קִיִּמָּא
מִמְּנָן אַחְרָן דְאִינוּן דְבִסְטֵר מְסַאָבָא, מְחַפְּאֵן לְהָהוּא מִמְּנָא וְנִטְלֵי דִינָא.
וְלִזְמַנִּין דְהָאִי נְהוּרָא דְבִסְטֵרָא דְצָפוֹן, אִיהוּ עֵבִיד דִינָא, וְלָא יִתְמָסֵר בִּידָא
דְסִטְרָא אַחְרָא. בְּגִין דְכָל דִינִין דְאֶתְעַבִּידוּ בֵּיה, אִית לֹון אֶסְוֹתָא. וְקוּדְשָׁא
בְרִידָה הוּא עֵבִיד חֶסֶד בְּאִינוּן אַתְרֵי.

גְּבַרְיָאִיל אִיהוּ הָאִי נְהוּרָא דְבִסְטֵרָא דְצָפוֹן, וּבְכָל אַתְר דְאִיהוּ מְחִי, שְׂרִי
בֵּיה חֶסֶד. בְּגִין דְגְּבַרְיָאִיל בְּתֵרִין סְטֵרִין, כְּלִיל בְּתֵרוּוֹיִיהוּ, וְעַל דָּא, מְחַפְּאֵן
וְאֶסְוֹתָא בֵּיה. בְּסִטְרָא דָּא קִיִּמָּא רְזָא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ח) כִּי כַּאֲשֶׁר יִיָּסֵר
אִישׁ אֶת בְּנוֹ יְיָ אֱלֹהֵיךָ מִיִּסְרֶךָ. וְאֵלִין יִסוּרִין דְרַחֲמֵימֹותָא, דְכְּלִילֹון בְּסִטְרָא
דָּא וּבְסִטְרָא דָּא.

בְּסִטְרָא דְמִזְרַח, קִיִּמָּא נְהוּרָא אַחְרָא, דְאִיהוּ קִיִּמָּא בְּכָל מְלִי דְאֶסְוֹתָא,
לְמִיעַל קְמִי מְאָרִיָּה, כָּל אִינוּן דְאֶתְנַשְׁיִין בְּבִי מְרַעֲיִיהוּ, וְלִקְרָבָא זְמַנִּין
וְקִצִּין לְאִינוּן מְרַעִין דְאֶשְׁתַּלִּימוּ מְהִימְנוּתֵייהוּ. וְאֶסְחַר עֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא
וְיוֹמָא, בְּגִין לְאֶשְׁלָמָא אֶסְוֹתָא בְּפִקוּדָא דְמְאָרִיָּה, וְהָאִי (אִיחָו) נְהוּרָא
רְפָאִיל שְׁמִיָּה. וְאֶף עַל גַּב דְהָא אוֹקִימְנָא לִיָּה לְסִטְרָא אַחְרָא. וְדָא אַחִיד
לְסִטְרָא דָּא, וְלְסִטְרָא דָּא, לְסִטְרָא דְמִיכָאֵל, וְלְסִטְרָא דְגְּבַרְיָאִיל.

וְהָאִי אִיהוּ מִמְּנָא, בְּשַׁעֲתָא דְאֶתְדֹון בַּר נֶשׁ בְּהִיכְלָא רְבִיעָאָה לַחֲיִים, כְּדִין
אִיהוּ אֶקְדִים בְּאֶסְוֹתָא. וְהָאִי אֶסְוֹתָא מְגוּ דְחִיקוּ נְפָקָא, בְּגִין דְמִתְרִין
סְטֵרִין נְפָקָא, וְהָאִי דְחִיקוּ אֶתְיָא מְגוּ סְטֵר שְׁמָאֵלָא, וְאֶסְוֹתָא מְגוּ סְטֵר
יְמִינָא. וְעַל דָּא, הָהוּא מְרַע כַּד אֶתְיָא לִיָּה אֶסְוֹתָא, מְגוּ דְחִיקוּ סְגִיָּא אֶתְיָא
לִיָּה.

דף רנ"ד ע"ב

וְהָכִי הוּא מְסִטְרָא דְמַעְרַב, וְאֶף עַל גַּב דְאֶמְרֹון דְרְפָאֵל בְּסִטְר מְזֻרְחָ,
וְאוֹקְמוּהָ בְּסִטְר דָּא דְמַעְרַב, אֶסְוֹתָא וְחִיִּין לָאוּ אִיהוּ אֶלָּא מְסִטְר מְזֻרְחָ,
דְהָא (רמ"ו ע"ב) מִתְמָן אֶתְמַשְׁכָּאֵן חִיִּין לְתַתָּא. (וּבַהֲאִי סִטְרָא דְמַעְרַב), נְהוּרָא חַד
וְנוּרְיָאִיל שְׁמִיָּה, וְאִיהוּ אוּרְיָאִיל. וְדָא אִיהוּ כְּלִיל מְכַלְהוּ, וְקִיִּמָּא שְׁלִיחָא
בְּכָלָא. וְאִית לִיָּה ג' סְטֵרִין, אֶבַל תְּרִין אִינוּן, בְּגִין דְכָל חַד מְאֵלִין כְּלִיל
בְּחִבְרִיָּה, (דף רנ"ד ע"ב) דְאִינוּן אַרְבַּע יְסוּדִין תְּתַאֲיוּן, מְאִינוּן אַרְבַּע יְסוּדֵי

עֲלָמָא, עֲלָאִין עַל כְּלָא. וּבְגִין דְּכְלָהוּ מִתְקַשְׁרוּ דָּא בְּדָא, רְמוּ קְרָא וְאָמַר,
(שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת.

אִינוּן תְּרִיסַר נְהוּרִין, קַיִמִין בְּהוּא רִוּחָא דְקַאמְרוּ, וְהוּא רִוּחָא עֲלֵייהוּ
בְּשְׁלִימוּ, אֲלִין אַרְבַּע נְהוּרִין עֲלָאִין, אִית תְּחוּתֵיהוּ תְּמַנְנָא אַחְרָנִין, לְמַהוּ
בְּשְׁלִימוּ, וּבְכְלָהוּ שְׁלִימוּ חַד (יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת אֲלִין אַרְבַּע נְהוּרִין עֲלָאִין אִית תְּחוּתֵיהוּ תְּמַנְנָא
אַחְרָנִין וְאִינוּן תְּרִיסַר נְהוּרִין דְקַיִמִין תְּחוּת הוּא רִוּחָא דְקַאמְרוּ וְהוּא רִוּחָא עֲלֵייהוּ בְּשְׁלִימוּ לְמַהוּ
בְּכָלְהוּ שְׁלִימוּ חַד), וְכַד מִתְפָּרְשִׁין כְּלָהוּ, אִינוּן תְּלַת לְכָל סְטָר.

אֲלִין אַרְבַּע סְמִכִין, קַיִמִין לְסַלְקָא וּלְאַתְאַחְדָּא הָאִי הִיכְלָא לְעֵילָא, בְּאַתְרָ
דְּאַקְרִי שְׁמִים, לְאַתְחַבְרָא נְשִׁיקִין אֲלִין בְּאַלִין כְּחַדָּא. תְּחוּת אֲלִין, כְּמָה
דְּרָגִין לְדְרָגִין, כְּלָהוּ נְפָקִי מְנִייהוּ, מְאַלִין יְסוּדִין תְּתַאִין, מְנִייהוּ מְסֻטְרָא
דְּמִיָּא, וּמְנִייהוּ מְסֻטְרָא דְאַשָּׂא, וּמְנִייהוּ מְסֻטְרָא דְרוּחָא, וּמְנִייהוּ מְסֻטְרָא
דְּעַפְרָא.

כְּגוּוֹנָא דָּא תְּנִינִין, אַרְבַּעָה נְכַנְסוּ לְפְרָדְס, וְכְלָהוּ אַתְבְּרִירוּ לְדוּכְתָּא דָּא,
לְאַלִין אַרְבַּע יְסוּדִין. וְכָל חַד וְחַד אַתְקַשְׁרָ בְּדוּכְתֵיהָ, דָּא בְּסֻטְרָא דְאַשָּׂא,
וְדָא בְּסֻטְרָא דְמִיָּא, וְדָא בְּסֻטְרָא דְרוּחָא, וְדָא בְּסֻטְרָא דְעַפְרָא. וְכְלָהוּ
אַטְבַּעוּ בִּיסוּדָא דִּילֵיהָ, כְּמָה דְאַעְלוּ. בְּרֵ הוּא שְׁלִימָא חֲסִידָא, דְאַתְנָא
בְּסֻטְרָא דִּימִינָא, וְאַתְדַּבֵּק בִּימִינָא, וְסָלִיק לְעֵילָא.

וְכַד מְטָא לְהָאִי אַתְרָ דְאַקְרִי הִיכְלָא אַהֲבָה, אַתְדַּבֵּק בֵּיהָ בְּרַעוּ דְלִבָּא. אָמַר,
הָאִי הִיכְלָא, צְרִיכָא אִיהוּ לְדַבְּקָא לֵיהָ, בְּהִיכְלָא דְלְעֵילָא, בְּאַהֲבָה רַבָּה.
כְּדִין אֲשֶׁתְּלִים בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, וְאִיהוּ סָלִיק וְאַשְׁלִים אַהֲבָה זוּטָא
בְּאַהֲבָה רַבָּא, כְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא מִית בְּאַהֲבָה, וְנִפְק נְשִׁמְתֵיהָ בְּהָאִי קְרָא,
(דברים ו) וְאַהֲבֵת. זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

כָּל אִינוּן אַחְרָנִין, נְחִיתוּ לְתַתָּא כָּל חַד וְחַד, וְאַתְעַנְשׂוּ בְּהוּא יְסוּדָא דְנַחַת
לְתַתָּא. אֲלִישַׁע נַחַת לְתַתָּא בְּסֻטְרָא שְׁמַאֲלָא, דְאַיְהוּ אָשָּׂא, וְנַחֲתִית בֵּיהָ וְלָא
סָלִיק, וְאַעֲרַע בְּהוּא סְטָרָא אַחְרָא, דְאַקְרִי אֵל אַחַר. וְאַתְמַנַּע מְנִיָּה
תְּשׁוּבָה, וְאַתְתַּרְדֵּי בְּגִין דְאַתְדַּבֵּק בֵּיהָ, וְעַל דָּא אַקְרִי אַחַר, וְאוּקִימָנָא.

בְּוּ עֲזָאִי, נְחִית בִּיסוּדָא דְעַפְרָא, וְעַד לָא מְטָא לְאוּקִידוּ דְעַפְרָא, דְמְטִי
לְהוּא סְטָר אַחְרָא, אַטְבַּע בְּהוּא עַפְרָא, וּמִית. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קטו) יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמּוֹתֵתָה לְחֲסִידָיו.

בְּוּ זוּמָא, נְחִית בִּיסוּדָא דְרוּחָא, וְאַעֲרַע בְּרוּחָא אַחְרָא, דְמְטָא לְסֻטְרָ
מְסַאָבָא, דְאַקְרִי פְּגַע רַע, וּבְגִין כְּדָ פְּגַע בֵּיהָ, וְלָא אַתְיִישָׁב בֵּיהָ, וְכְלָהוּ לָא
אַשְׁתַּזְבֹּן מְעוֹנָשָׂא. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (קהלת ח) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמֹגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים. בְּגִין דְאַלִין נְחִיתוּ
בְּדְרָגִין אֲלִין, וְאַתְעַנְשׂוּ.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְרַבִּי עֲקִיבָא סָלִיק לְעֵילָא כְּדָקָא יְאוּת, עַאל בְּשִׁלְס וְנִפְק
בְּשִׁלְס. דְּוּד שְׁאִיל שְׁאַלְתָּא, וְלָא אַתְפָּרַשׁ, דְּכְתִיב (תהלים יז) מִמֵּתִים יִדְדֵי יְיָ

ממתים מחלד חלקם בחיים. (סי'א תוהא) על מה דא אליו דאתקטלו בקטולי
עלמא צדיקיא, זפאין דלא חאבו חובה בגין דיתענשו.

תא חזי, ממתים ידד יי, ממתים מחלד חלקם בחיים, הקא איהו תרי
סטרי, ידד יי. וחלד. ידד יי, דא קודשא בריה הוא, דנשמטא אתכניש
לגביה. ממתים מחלד, דא סטרא אחרא, דגופא איהו שלטא עלוי, דכתיב
(ישעיה לח) לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל.

תא חזי, נשמטא דאליו, לאשלמותא דרוחא קדישא, דלהון עשרה רוחין
מתתא פדקא יאות, וגופא דלהון יתמסר למלכו חייבא. כל חד נטיל
חולקיה, ברזא דקרבנין.

ותא חזי, רישא שירותא דמהימנותא, גו מחשבה, בטש בוצינא
דקרדינותא, וסליק גו מחשבה, (סי'א ואפיק) נצוצין, נציצין זריק (ויקרא רצ"ב
ע"ב) לתלת מאה ועשרין עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה, ואתבריר.

דף רנ"ה ע"א

אוף הכי, כגוונא דא סליק במחשבה, כמה דאתברר ביה פסולת, (סי'א
ויתבריר אוף הכי, אליו בהו אשתלים מאן דאצטריך, ודאי כד סליק במחשבה וכלא) ויתבריר
אליו, בהו אשתלים מאן דאצטריך, ודאי כד סליק, במחשבה סליק וכלא
(דף רנ"ה ע"א) כמה דאצטריך. חידו מסטרא דא, ועציבו מסטרא דא.

בתיב (קהלת ח) ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש
כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילוננו בעמלו ימי חיו אשר נתן לו
האלהים תחת השמש. ושבחתי אני את השמחה, וכי שלמה מלכא משבח
דא. אלא ושבחתי אני את השמחה, דא חדוותא דמלכא קדישא, בזמנא
דאיהו שלטא, בשבתא וביומין טבין, דמכל עובדין טבין דבר נש עביד,
אין טוב לאדם תחת השמש, כי אם לאכול ולשתות, ולאחזאה חדוותא
בההוא, (נ"א זמנא) סטרא בגין דיהא ליה חולקא לעלמא דאתי.

והוא ילוננו בעמלו. מאן. דא קודשא בריה הוא, הוא ילוננו, ויהד עמיה
לאעלא ליה לעלמא דאתי.

דבר אחר והוא ילוננו, מאן הוא. ההוא בר נש דאכיל ושתתי וחדי, כל מאי
דאפיק למיכל ולמשתתי, הוא ילוננו לקודשא בריה הוא בהלואה, ואיהו
יהיב ליה כפלי כפלים, מכל מה דאפיק בהאי. בתרין אליו, אוזיף בר נש
לקודשא בריה הוא, כד חייס ליה למסכנא. וכד אפיק בשבתי וזמני. דהא
כלא אוזיף לקודשא בריה הוא, כמה דאת אמר (משלי יט) מלוה יי חונן דל
וגמולו ישלם לו.

ובגין כך, דא שמחה, ודא עציובו. דא חיים ודא מות. דא טוב, ודא רע, דא גו עדו, ודא גיהנם. וכלא, דא בהפוכא דדא, ועל דא גופא דלהון הנה בעציובו, ונשמטא בחדוה. וכד הו אליו עשרה דאקרו הרוגי מלכות, הרוגים הו מסטרא אחרא, ואשלימו אתר אחרא דקדושה. ובגין כך, כלא גלי קמי קודשא בריך הוא, ואתעביד כדקא יאות.

בהיכלא דא קיימין אינון תריסר. ארבע אליו לעילא, ותמניא עמהון. בגין דכל חד, נטיל עמיה תרין, כמה דאיהו סדורא (דתרין) דדגלים וכו בסדורא דלתתא, עד סוף דכל דרגין.

בהיכלא דא, עאליו כל אינון צלותין, וכל אינון רעוין דשבחין דאתעבידו ברחימו, וכד עאליו בהאי היכלא, פלהו מתדבקן ביה. (בקודשא בריך הוא) ובכל יומא, ובכל זמנא דנשיקין אתחברו, כדין איהו זמנא, דקודשא בריך הוא אשתעשע בנשמתי דצדיקיא, ומהו השעשוע דמתערין אינון נשיקין, ואינון אקדימו לההוא ענוגא, ועל דא כתיב (ישעיה נח) אז ותענג על יי, ואוקימנא.

היכלא דא, כללא דכל אינון היכלין תתאין, פלהו פלילן בהאי היכלא. היכלא קדמאה, דתמן קיימא ההוא רוחא דקאמרן, וכל אינון חיון דביה, אסתמיך בתרין סמכין לסטר מזרח, ובתרין סמכין לסטר דרום, ובתרין סמכין לסטר מערב, ובתרין סמכין לסטר צפון, ואינון תמניא. ואליו אקרו יתדות המשכון, וקיימי לבר.

כד מלכא עלאה אתי, נטלי אינון יתדות, ואתעקרו מאתריהו אינון מיתרים, דאינון תמניא אחרנין, בר מאינון יתדות דקא אמרן. וההוא רוחא קדמאה די בגו היכלא דא, קדים ועאל, ואתכליל בגו ההוא (סי"א תניינא ברוחא אחרא דביה) רוחא תניינא דביה.

אינון תרין סמכין דלסטר מזרח, אינון קרעיא"ל, דאתמנא לבר על תריסר אלפי ממנו, דכלהו אקרו יתדות המשכון, דא לימניא. לשמאלא שמעיא"ל, ואתמנא על תריסר אלפי ממנו אחרנין, וכלהו יתדות כדקאמרן. (אינון ממנו אחרנין) סמכין דאתמנון לסטר דרום, חד סעדיא"ל, וחד סטריא"ל, (ני"א סעריהא"ל) כל חד וחד, על תריסר אלפי ממנו אחרנין. אליו לא אתעדון משולטניהון לעלמין.

דף רנ"ה ע"ב

אליו פלהו, ממנו על קיומא דעלמא, אליו (מאינון דקיימן בקיומא דאינון דאתנסיבו דשקלי (קט"ו ע"ב) במתקלא דוכרין ונוקבין דא עם דא) (סי"א אינון דתקלי במתקלא דכורין ונוקבין, לאתנסבא דא עם דא). ואליו אקרו מאזנים, על דא כתיב, (תהלים סב) במאזנים לעלות, ולא אינון דכתיב בהו (רנ"ב ע"א) (ויקרא יט) מאזני צדק, דקאמרן. כל אינון דשקילין דא עם דא, ולא שקיל דא יתיר מן דא, סלקין ואתחברו

כְּחֶדָּא, וְאִינוּן חֲבוּרָא (דף רנ"ה ע"ב) דְּדַכְר וְנוּקְבָא כְּחֶדָּא, וְעַל דָּא בְּמֵאזְנִים
לְעֵלוֹת. וְאַף עַל גַּב דְּלִזְמִינִן מְסִתֵּייעָא מְלֵתָא, וְשָׁקִיל דָּא יִתִּיר מִן דָּא,
סְלִקִּין וּמִתְחַבְּרִין כְּחֶדָּא, וְהָא אוּקִימְנָא.

אִינוּן תְּרִין סְמִכִין דְּלִסְטֵר צְפוֹן, פְּתִיחֵיא"ל, עֶטְרֵיא"ל. וּמְמַנְן כָּל חַד וְחַד,
עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין מְמַנְן אַחְרָנִין, וְאִינוּן יִתְדוֹת הַמְשָׁכֹן, וּבְאֵלִין אַחְרָנִין
דְּקֵאמְרוּ. אִינוּן מְמַנְן תְּרִין סְמִכִין אַחְרָנִין דְּלִסְטֵר מְעָרְב, אִינוּן פְּדִתֵיא"ל
תּוֹמִיחֵיא"ל, וְאִתְמַנּוּן כָּל חַד עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין מְמַנְן אַחְרָנִין, וְכִלְהוּ יִתְדוֹת
הַמְשָׁכֹן כְּדִקְאמְרוּ.

אֵלִין אִינוּן דְּאוּשְׁדֵי דְמַעִין, עַל כָּל אִינוּן דְּמִתְרַכֵּי נְשִׁיחוּן קְמִייתָא. בְּגִין
דְּאִינוּן שְׁבַע בְּרַכָּאן דְּאִתְמַסְרוּ לָהּ, אִתְעַדּוּ, וְלֹא אִתְקִימוּ, בְּגִין
דְּאִתְתְּרַכָּא, וְלֹא אִתְדַבְּקוּ בְּעֵלָה וְאִתְתָּא כְּחֶדָּא. וְעַל דָּא כְּלְהוּ אוּשְׁדֵי
דְמַעִין, דְּאַחְזֵי תִירוּכִין, דְּאִינוּן שְׁבַע בְּרַכָּאן כְּמָה דְּאִתְעַדּוּ מֵאַתֵּר אַחְרָא.
כְּדִין בְּהֵיא שְׁעֵתָא קָלָא נִפְק וְאַמֵּר, (ישעיה ט) אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם
אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ.

הֵיכְלָא תְּנַיִנָא, דְּקָא אַמְרוּ דְּכִלִּיל לְהֵיכְלָא קְדָמָאָה, לְאִתְיִחְדָּא בֵּיהּ. וְכֹל
אִינוּן חִינוּן, הֵכִי נְמִי אִית לִיה תְּמַנְיָא סְמִכִין כְּקְדָמָאִי. וְכִוְלְהוּ מְמַנְן, כָּל
חַד וְחַד, עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין מְמַנְן אַחְרָנִין, כְּאֵלִין קְדָמָאִי כְּדִקְאמְרוּ. תְּרִין
סְמִכִין אִינוּן לִסְטֵר מְזֻרְחָ, תְּרִין סְמִכִין לִסְטֵר דְרוּם, וְתְרִין סְמִכִין לִסְטֵר
צְפוֹן, וְתְרִין סְמִכִין לִסְטֵר מְעָרְב.

אֵלִין תְּרִין סְמִכִין דְּלִסְטֵר מְזֻרְחָ, יְהִדְנֵיא"ל, גְּזוּרֵי"ה. תְּרִיסָר אֲלָפִין מְמַנְן
דְּכָל חַד, וְכִלְהוּ יִתְדוֹת. אִינוּן תְּרִין סְמִכִין דְּלִסְטֵר דְרוּם, אֶהְרֵיא"ל,
בְּרֵהֵיא"ל. כָּל חַד וְחַד, אִינוּן עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין כְּקְדָמָאִי.

אֵלִין מְמַנְן עַל מְשָׁבֵר, וְנִטְלֵי אִינוּן קְלֵי דְנִשְׁוִין, וּמְנַחֵן לֹון קְמִי הֵהוּא הֵיכְלָא.
וְכֹד הֵהוּא סְטְרָא אַחְרָא אֲתֵי לְקְטֵרְגָא בְּהֵאִי שְׁעֵתָא, דְּאִיהוּ שְׁעֵתָא
דְּסַכְנָה, קְיִימֵי אֵלִין, וְעֵאלִין הֵנִי קְלֵי לְמַמְנָא דְעַל פְּתִחָא, וְלֹא יְכִיל הֵהוּא
סְטְרָא אַחְרָא לְקְטֵרְגָא. וְלִזְמִינִין דְּקָדִים הֵהוּא סְטֵר אַחְרָא וְעֵאל וְקְטֵרִיג,
וְיְכִיל לְנִזְקָאָה.

אֵלִין תְּרִין סְמִכִין דְּלִסְטֵר צְפוֹן, חֲלַחְלֵיא"ל (ס"א סלסליא"ל), קְרִסְפִּיחֵיא"ל,
אִינוּן מְמַנְן כָּל חַד עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין אַחְרָנִין. דְּלִסְטֵר מְעָרְב אִינוּן, סוּגְדֵי"ה
(ס"א סוגריא"א). גְּדֵרֵי"ה. וְאֵלִין עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין אַחְרָנִין.

וְאֵלִין מְמַנְן עַל הֵהוּא דְמָא דְבְרִית, כְּדִ אִתְגְּזֵר הֵהוּא וְלָדָא לְתְמַנְיָא יוּמִין
וְאֵלִין נִטְלֵי הֵהוּא דְמָא, וּמְנַחֵן לִיה קְמִי הֵאִי הֵיכְלָא. וְכֹד רוּגְזָא אִתְעַר
בְּעֵלְמָא, אֲשַׁנַּח קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עַל הֵהוּא דְמָא, וְלֹא אִתְיִיחֵיב לְהֵהוּא
סְטְרָא אַחְרָא רְשׁוּ לְאַעֲלָא תַּמּוּן.

תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְאִתְגְּזֵר הֵהוּא בְּרִ נֶשׁ לְתְמַנְיָא יוּמִין, וְשָׂרֵאת עֲלֵיהּ שַׁבַּת,
מְלָכוֹת קְדִישָׁא, הֵהִיא עֲרָלָה דְגְזֵרִין וְשָׂדָאן לִיה לְבָר, כְּדִין קְיִימָא הֵהוּא

סְטְרָא אַחְרָא, וְחֻמָּא דְהָאֵי אִיְהוּ חוּלְקִיָּה מְקַרְבְּנָא דָא, כְּדִין אַתְבַּר, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה וְלְקַטְרָגָא עֲלוּי, וְסָלִיק וְאַתְעֵבֵד סְיִגוּרִיָּא עַל יִשְׂרָאֵל, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.

הֵיכְלָא תְּלִיתָאָה. הֵיכְלָא דָא דְקִיָּמָא לְאַכְלָא, וְלִיְחַדָּא בֵּיהּ הֵהוּא הֵיכְלָא תְּנַיִנָּא, וְהֵהוּא רוּחָא, וְכָל אֵינּוֹן חִיוּוֹן דְּבִיָּה, כְּלָהוּ כְּלִילָן וְאַתְיִיחְדוּ דָא בְּדָא. וְאֵינּוֹן חַד רוּחָא דְכְּלִיל דָא בְּדָא, הֵכִי נְמִי אִית לִיה תְּמַנְנָא סְמִכִין, לְאַרְבַּע סְטְרִין דְּעֵלְמָא, וְכְלָהוּ אֶקְרוּן יְתִדוֹת הַמְּשָׁכֹן. תְּרִין סְמִכִין דְּלְסְטְר דְרוּם, אֵינּוֹן שְׁכֵנִיָּאִיל, עֲזוּזִיָּה. (ס"א ואֵינּוֹן מִמֶּנּוּ עַל תְּרִיסַר אֲלִפֵי מִמֶּנּוּ אַחְרָנִין כָּל חַד כַּאֲיִנּוֹן אַחְרָנִין) תְּרִין סְמִכִין דְּלְסְטְר מְזָרְח, יְהוּדִיָּה עֲזָרִיאִיל. וְאַלִּין קִיָּיִמִי כָּל חַד וְחַד, עַל יִיב אֲלִפֵי מִמֶּנּוּ אַחְרָנִין, וְכְלָהוּ אֶקְרוּן יְתִדוֹת הַמְּשָׁכֹן.

וְאַלִּין אֲתִמְנּוֹן עַל הֵהוּא הֶבֶל דְּתִינוּקוֹת דְּלַעָאן בְּאוּרִיָּתָא, לְקִיָּמָא עֵלְמָא. וְאַלִּין נְטִילֵי הֵהוּא הֶבֶל, וְסִלְקֵי לִיה לְעֵילָא. וְכָל הֶבֶל וְהֶבֶל דְּאֵינּוֹן תִּינוּקוֹת דְּלַעָאן בְּאוּרִיָּתָא לְקִיָּמָא עֵלְמָא, אַתְעֵבֵד מִנִּיהּ רוּחָא חַדָּא, וְסִלְקָא הֵהוּא רוּחָא לְעֵילָא, וְאַתְעֵטַר בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא, וְאַתְמַנָּא נְטוּרָא דְּעֵלְמָא, וְכוּ.

דף רנ"ו ע"א

תְּרִין סְמִכִין דְּאֵינּוֹן לְסְטְר צְפוֹן, עֲזָפִיאִיל (ס"א קטצירהא"ל), קְטְטְרִיהָאִיל. וְאֵינּוֹן מִמֶּנּוּ (דף רנ"ו ע"א) עַל תְּרִיסַר אֲלִפֵי מִמֶּנּוּ אַחְרָנִין כָּל חַד וְחַד כְּדִקְאֻמְרוֹן. תְּרִין סְמִכִין דְּלְסְטְר מְעָרַב, אֵינּוֹן עֵסְסִנְיָה, אֲדִירִיָּה (נ"א אֲדִירִיָּה). וְאַלִּין מִמֶּנּוּ עַל תְּרִיסַר אֲלִפֵי מִמֶּנּוּ אַחְרָנִין, כָּל חַד וְחַד כְּדִקְאֻמְרוֹן.

אֲלִין אֲתִמְנּוֹן לְאַכְרָזָא בְּכָל רְקִיעֵין, לְכָל אֵינּוֹן דְּמַעְבְּרִין בְּנִיָּהוּ מְאוּרִיָּתָא, וְסִלְקִין לוֹן דְּלֹא יִלְעוּן בָּהּ, כְּדִין נִפְקִי כָּל הַנִּי מִמֶּנּוּ וּמִכְרָזִי וְאַמְרִי, וְוִי לְפָלְנִיָּא דְּאַעְבַּר בְּרִיהּ מְאוּרִיָּתָא, וְוִי לִיה דְּקָא אַתְאֲבִיד מְעֵלְמָא דִּין, וּמְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

הֵיכְלָא רְבִיעָאָה. הֵיכְלָא דָא הֵיכְלָא דְּקִיָּמָא בְּנִהִירוֹ יְתִיר. הֵיכְלָא דָא, סְחָרִין לִיה תְּלַתִּין וְיְתִירִין יְתִדוֹת עֵלְאִין, וְחֻמְשׁ מְאָה אֶלְף אַחְרָנִין דְּמִמֶּנּוּ תַּחוֹת אֲלִין. וְאַרְבַּע אַחְרָנִין, עֵלְאִין עַל כְּלָהוּ, וְכְלָהוּ יְתִדוֹת דְּהֵיכְלָא דָא. אֲלִין אַרְבַּע אֵינּוֹן: חֲסִדִּיהָאִיל. קְסִירִיָּה (נ"א קסדי"ה). קְדוּמִיָּה. דְּהִרִיאִיל. אֲלִין אַרְבַּע מִמֶּנּוּ עַל כְּלָהוּ, וְכְלָהוּ אַחְרָנִין, כְּלָהוּ מִמֶּנּוּ תַּחוֹתִיָּהוּ.

וְעַל יְדָא דְּאַלִּין, אַתְיָדַע דִּינָא לְמַעְבַּד בְּעֵלְמָא, וְעַל אֲלִין כְּתִיב (דניאל ד) וּמֵאִמֵר קְדִישִׁין שְׁאַלְתָּא. לְהַנִּי אַרְבַּע, אַתְיָין כָּל אֵינּוֹן חִיָּלִין, דִּי מִמֶּנּוּ עַל דִּינָא, לְשַׁאֲלָא הֵיךְ אַתְגְּזַר דִּינָא בְּעֵלְמָא. כָּל אֵינּוֹן דִּינִין דְּלֹא אַתְיָיְהִיבוּ בְּפִתְקִין, לְקִיּוּמָא דְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא כְּלָהוּ אַתְיָין לְשַׁאֲלָא. וּבְגִין כִּדָּ כְּלָהוּ מִמֶּנּוּ עַל דָּא.

אינון תלתין ותריין אחרניו, אינון ממנו על כל אינון דלעאן באורייתא תדיר, ולא פסקי ביממא ובלייליא, ואלין אחרניו בלהו דתחותייהו, אינון ממנו על כל אינון דקבעין זמניו ידיעאן לאורייתא. ועל דא אינון ממנו בלהו, ולא ענשא בלהו, לכל אינון דיכלי לאשתדלא באורייתא, ולא משתדלי.

היכלא חמישאה. היכלא דא, קיימין ביה תלת מאה ושתין וחמש ממנו, כחושבון ימי שתא. ועילא מנייהו ארבע סמכין עלאין על בלהו. ואלין אינון: קרשיהא"ל. סרטיהא"ל. עסירי"ה. קדמיא"ל. ואלין אקרוו יתדות דהיכלא דא.

אלין אתמנון לבדחא עלמא (אלין). כד נשמתא אתוספת מערב שבת לערב שבת. ואיהי נפקת, כד איהי נפקת, נפקין אלין עמה, ומעברי מישראל כל עציבו, וכל יגיעא, וכל מרירו דנפשא, וכל רוגזא דעלמא, ואלין אינון בדיחי עלמא.

כל אינון דלתתא מאלין ארבעה, בלהו אתמנון לאעברא דינא, מאינון מארי דינא, ומאינון דטרדי לון בגיהנם, דיסלקון דינא מנייהו. ועל דא, כל אלין יתדות בלהו קיימי בחדוה, ומחדוה נפקי, וכלהו היכלין קיימי לאתעטרא לעילא. כמה דאתמר.

היכלא שתיתאה. היכלא דא, היכלא דקיימא על כל היכלין תתאין. בהאי, מאה אחרניו דקיימאן לבר, דאקרוו יתדות כאינון אחרניו. ואינון מאה לסטר ימינא, ומאה אחרניו לסטר שמאלא.

תריין ממנו עלאין לסטר ימינא, ותריין ממנו אחרניו עלאין לסטר שמאלא. אלין דימינא אינון: מלפיא"ל. שמעיהא"ל. ואלין דשמאלא, אקרוו מסרסני"ה. צפצפי"ה. אלין אינון יתדות עלאין, מימינא ומשמאלא.

ואלין אינון קיימי וזמינין בעלמא. בההוא זמנא, דצדיקא מטא זמניה לאסתלקא מעלמא, ואתייהיב רשו לסטרא אחרא. אלין ארבע קיימי לאתעתדא תמו, בגין דתפוק נשמתיה בנשיקה, ולא תצטער בשולטנו דסטרא אחרא. זכאין אינון צדיקיא בעלמא דין, ובעלמא דאתי. דמאריהון אקדים עליהו שולטניהון, למהוי נטירו בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

דף רנ"ו ע"ב

מהיכלא דא, שראן כל רזין, וכל דרגין עלאין ותתאין, לאתחברא. בגין דישתכח בלא עילא ותתא בשלימו, למהוי בלא חד, וחבורא חד, לאתיחדא שמא קדישא כדקא יאות, ולאשתלמא, לאנהרא נגידו עלאה בתתאה, (ני"א לנגדא נהירי עלאה לתתא) ונהירו דבוצינין כחד, (ני"א ונהרי בוצינין כולהו

כחדא) דְלָא תַעֲדִי דָא מִן דָּא. וְכַדִּין נְגִיד וְאִתְמַשְׁדַּ מֵאן דְּאִתְמַשְׁדַּ, דְּלָא אִתְיַדַע וְלָא אִתְגַּלְיָא, בְּגִין דִּיתְקַרְב (נ"א דיתקדש) (דף רנ"ו ע"ב) וְיִתְלַיַּחַד דָּא עִם דָּא, לְמַהוּי כְּלָא בִּיחֻדָּא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.

זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאן דִּינְדַע בְּרִזִין דְּמֵאֲרִיָּה, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לִיָּה כְּדָקָא יָאוּת. דְּהָא אֵינּוּן אַכְלִין חוּלְקִיָּהוּן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי. עַל דָּא כְּתִיב (ישעיה סה) הִנֵּה עֲבָדִי יֹאכְלוּ. זְכָאִין אֵינּוּן צְדִיקֵיָּא דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא יִמְמָא וְלִילִי. בְּגִין דְּאֵינּוּן יַדְעִי אוּרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְיַדְעִי לִיחְדָּא יחודא קְדִישָׁא כְּדָקָא יָאוּת, דְּכָל דִּינְדַע לִיחְדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא בְּשְׁלִימוּ כְּדָקָא חֲזִי, זְכָאָה אִיָּהוּ בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי.

קְשׁוּרָא דְּכָל הֵנִי הֵיכְלִין, הֵכָא מִתְקַשְׁרִין. (יעקב קשירו דכל מהימנותא רוח דקיימא לקבלא רוח דאיהו לתתא והאי רוחא דאיהו לעילא קיימא לקבלא רוח עילאה דכל רוחין קיימין ביה דא איהו יעקב דאיהו רוח אמציעיתא דכל רוחין ואיהו נטיל האי היכלא שתינתא באינון נשיקין לאתדבקה רוחא ברוחא כמה דאת אמר (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו, וכל נשיקה איהו (ס"א הכא קשירו דכל מהימנותא יעקב דאיהו רוח אמציעיתא דכל רוחין ואיהו נטיל האי היכלא שתינתא באינון נשיקין)) לְאַתְדַּבְּקָא רוּחָא בְּרוּחָא, תַּתְּאָה בְּעֵלְאָה. וּבְאַלִּין נְשִׁיקִין אִסְתַּלַּק רוּחָא דְּלַתְתָּא לְאַתְדַּבְּקָא בְּרוּחָא דְּלַעֲיָלָא. וְכַד מִתְדַּבְּקוּ רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין רוּחָא עֲלָאָה סְתִימָאָה שְׁאַרִי עַל הָאִי רוּחָא דְּאִמְצִיעִיתָא. וְעַד לָא אִתְעַר לְאַתְדַּבְּקָא רוּחָא בְּרוּחָא, רוּחָא עֲלָאָה. לָא שְׂרִיא עַל (ההיא) רוּחָא דְּאִמְצִיעִיתָא.

וְרָזָא דָּא, כַּד אִתְאַחִיד רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין שְׂרָאוּ נְשִׁיקִין לְאַתְחַבְּרָא וּמִתְעַרְוּן שְׂאֵר שְׁיִיפִין בְּתִיאֻבְּתָא, וְרוּחָא דָּא מִתְדַּבְּקָא בְּדָא. וְכַדִּין, שְׁיִיפִין כְּלָהוּ מִתְעַרִי אֵלִין בְּאַלִּין, לְאַתְקַשְׁרָא שְׁיִיפָא בְּשְׁיִיפִיָּה.

וְאִי תִימָא, מֵאן אִתְעַר שְׁיִיפִי תַתְּאִי, אוּ שְׁיִיפִי עֲלָאִי. שְׁיִיפִי תַתְּאִי מִתְעַרִי תְדִיר לְגַבִּי עֲלָאִי, מֵאן דְּאִיָּהוּ בְּחִשׁוּכָא, תַּתְּאִיב תְּדִיר לְמַהוּי בְּנְהוּרָא. שְׁלַהוּבָא אוּכְמָא דְּלַתְתָּא, אִתְעַר תְּדִיר לְגַבִּי (בראשית נ"א ע"א) שְׁלַהוּבָא חוּוּרָא דְּלַעֲיָלָא, בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בִּיָּה, וּלְמַשְׁרִי תַחֻוּתִיָּה, וְרָזָא דָּא, (תהלים פג א) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָדָּ אֵל תַּחֲרַשׁ וְאֵל תַּשְׁקוּט אֵל.

כַּד נְטִיל יַעֲקֹב הָאִי הֵיכְלָא שְׁתִּיתָאָה, כְּדִין אַקְרִי (ר"י ע"א) בְּשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה שְׁלִימָא, וְיִי. וְאִי תִימָא שְׁלִימָא דְּכְלָא. לָאוּ הֵכִי, אֶלָּא כַּד אִשְׁתַּלְּימוּ כְּלָהוּ הֵיכְלִין אֵלִין בְּאַלִּין, כְּדִין אַקְרִי כְּלָא בְּשְׁמָא שְׁלִים, יַדְוִיד אֱלֹהִים. וְדָא הוּא (רנ"ח ע"ב, בראשית ע"ח ע"א) שְׁמָא שְׁלִים מְכָלָא. וְעַד לָא אִתְחַבְּרוּ דָּא עִם דָּא, הֵיכְלִין בְּהֵיכְלִין, לָא אַקְרִי בְּשְׁמָא שְׁלִימָא דָּא. וְכַד מִתְחַבְּרוּ כְּחַדָּא אֵלִין בְּאַלִּין, כְּדִין אִשְׁתַּלְּימִים כְּלָא מַעֲיָלָא וְתַתְּא. וּנְהִירוּ דְּעֵיָלָא לְעֵיָלָא, נְחַתָּא וְשְׂרִיא עַל כְּלָא, וְאַתְקַשְׁר כְּלָא כְּחַדָּא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

וְרָזָא דְּמִלָּה, יַעֲקֹב נְטִיל אַרְבַּע נְשִׁין, וְכְלִיל לֹוּן בְּגוּיָּה. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא לְהָאִי מִלָּה בְּרָזָא אַחְרָא, דְּאִיָּהוּ קִימָא בִּין (ויצא קנ"ג ע"ב) תַּרְוִין עֲלָמִין. וְרָזָא דְּכְלָא, כַּד יַעֲקֹב נְטִיל הָאִי הֵיכְלָא, דְּאִיָּהוּ שְׁתִּיתָאָה, נְטִיל וְכְלִיל בְּגוּיָּה כְּלָא אֵינּוּן אַרְבַּע נְשִׁין, אַרְבַּע מְלָאכִין, וְכְלָהוּ דְּבִקִי בְּהֵיכְלָא דָּא. אֵלִין אֵינּוּן (רנ"ד

ע"א) אַרְבַּע רִישֵׁי נְהָרִין, דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה
רְאשִׁים. אֲלֵין אַרְבַּע רִישֵׁין, אֵינוּן אַרְבַּע נְשִׁין נְטִיל לֹון יַעֲקֹב, (כדקאמרן וליה
אצטריך ואיהו) נְטִיל הַיְכָלָא דָא.

וּכְדִין אַקְרִי הָאֵי הַיְכָלָא וַיֵּי, כַּד אִיהוּ לְטַב כְּמָה דְאֵת דְאֵמַר (שמות יג) וַיֵּי
הוֹלֵךְ לַפְּנִיָהֶם יוֹמָם. (בראשית יח) וַיֵּי אֵמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. וְכַד
אֲתַחֲבַר יִצְחָק, בְּהַיְכָלָא דְבִי דִינָא, דְאֵקְרִי זְכוּתָא, כַּדִּין אַקְרִי כְּלָא וַיֵּי,
לְאַעֲנִשָּׂא לְחַיִּיבָא, כְּמָה דְאֵת דְאֵמַר (בראשית יט) וַיֵּי הַמְּטִיר עַל סְדוּם וְגוֹ',
וְכָלָא בְּרָזָא חֲדָא כְּדָקָא יֵאוּת.

וְכַד יַעֲקֹב נְטִיל הַיְכָלָא דָא, כַּדִּין אַקְרִי כְּלָא רְצוֹן שְׁלוֹם. (וסימניך אסתר ב)
וּבַהֲגִיעַ תּוֹר אֲסַתֵּר) וְדָא הוּא עֵת רְצוֹן. וּמִכָּפֵן וּלְהִלָּאָה, שְׁרָאן הַיְכָלִין
לְאַתְחַבְּרָא וּלְאַתְקַשְׁרָא אֲלֵין בְּאֵלִין. וְאַף עַל גַּב דְתַנְיָנָן (ויקרא ק"כ ע"א)
דְּרוּמִית מְזַרְחִית. וְכָלָא אִיהוּ כְּחֲדָא, הָכָא אִיהוּ רוּחָא בְּרוּחָא, דְבִקוּתָא
חֲדָא.

דף רנ"ז ע"א

מִכָּפֵן שְׂרֵי אַבְרָהָם, דְאִיהוּ יְמִינָא, דְאֵקְרִי אֶהְבָּה (רבה דקאמרן. ואיהו נטיל היכלא
דאקרי אהב"ה). כַּדִּין, (יחזקאל ט"ז) שְׂדִים נְכוֹנוֹ, וְאַתְמַלְיִין מְכַל טוֹב, לְסַפְקָא
וּלְאַתְזָנָא כְּלָא מְהָכָא. וְכַד אֲלֵין (פקודי רנ"ג ע"א) שְׂדִים נְכוֹנוֹ וְאַתְמַלְיִין מְגוֹ
רְחִימוֹ עֲלָאָה, כַּדִּין אַקְרִי הַיְכָלָא דָא אֵל שְׂדֵי פְדִקָאמְרָן. וּבַהֲאֵי אֲסַתְפֹּק
כַּל (דף רנ"ז ע"א) עֲלֵמָא כַּד אֲתַבְּרִי.

דְּהָא כַּד אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, לֹא יָכִיל לְמִיקָם בְּקִיּוּמָא, וְלֹא הָוָה קְאִים, עַד
דְאֲתַגְלִי הַיְכָלָא דָא דְנְטִיל אַבְרָהָם, וְכַד אֲתַגְלִי אַבְרָהָם בְּהָאֵי הַיְכָלָא, (נ"א
כדי לעלמא דיהא ספוקא וכו') כַּדִּין אֵמַר לְעֵלְמָא דִי, הָא סְפוּקָא לְאַתְזָנָא מְנִיָּה
עֲלֵמָא וּלְאַתְקִימָא. וּבְגִין כַּד, אֵל שְׂדֵי אַקְרִי, אֵל לְשְׂדֵי לְכָלָא בִיָּה. (נ"א
ולאתזנה מניה תא חזי היכלא דא זמין וכו').

וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְיָא לִיָּה, (נ"א ביה) וּלְאַתְקִנָּא לִיָּה לְזַמְנָא דְאֵתִי
דְכַתִּיב (ישעיה סו) לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׁבַעְתֶּם מִשַׁד תַּנְחַמִּיָּה לְמַעַן תִּמּוּצוּ
וְהַתְעַנְגְתֶּם מִזִּזוּ כְּבוֹדָהּ. שַׁד תַּנְחַמִּיָּה וְזִזוּ כְּבוֹדָהּ, כְּלָא אִיהוּ בְּהָאֵי הַיְכָלָא.
וּכְדִין בְּהָהוּא זַמְנָא כְּתִיב, (בראשית כא) מִי מֵלֵל לְאַבְרָהָם הַנִּיקָה בְּנִים שָׂרָה,
דְּהָא יִנְיָקָא תַלְיָא בִיָּה בְּאַבְרָהָם.

יִצְחָק דְאִיהוּ שְׂמָלָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתַר דְמְנִיָּה מִתְעַרִּין כַּל דִּינִין
דְעֵלְמָא, וְאִיהוּ דְרוּעָא דְשְׂמָלָא, שִׁירוּתָא דְכַל דִּינִין, וְכַל דִּינִין מִתְעַרִּי
מִתְפָּן, הָאֵי אִיהוּ נְטִיל וְאַחִיד הַהוּא הַיְכָלָא דְאֵקְרִי זְכוּתָא, לְאַתְחַבְּרָא
דִּינָא בְּדִינָא, וּלְמַהוּי כְּלָא קְשׁוּרָא חֲדָא, בְּגִין דְהָאֵי אִיהוּ דִינָא דְלַעֲלֵלָא,
וּרְשִׁימִין דְדִינִין קִימִין בִּיָּה.

וְהָכָא אֲתִרְשִׁים שְׂמָא קִדְיִשָּׁא, דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים. בְּגִין דְּאִית אֱלֹהִים חַיִּים, דְּאִיהוּ לְעִילָא לְעִילָא, סְתִים מְפֻלָּא. וְאִית אֱלֹהִים, דְּאִיהוּ בִּי דִּינָא דְלְעִילָא. וְאֱלֹהִים, דְּאִיהוּ בִּי דִּינָא דְלְתַתָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים נח) אֲדָּ יֵשׁ אֱלֹהִים שׁוֹפְטִים בְּאַרְץ. אֱלֹהִים עֲלָא, רְזָא דְאֱלֹהִים חַיִּים, כְּלִיל לְאֵלִין דְלְתַתָּא, וְכֻלָּא אִיהוּ חַד.

בְּהַאי הִיכְלָא, אֲתַעַר יִצְחָק, וְכֻלָּהוּ שְׁבַעִין וַתְּרִין נְהוּרִין דְכְלִילִין בִּיהַ, דְּמַנְיִיהוּ אֲתַגְזְרוּ כָּל דִּינִין (ס"א דְעֵלְמָא דְלְתַתָּא) דְלְתַתָּא דְעֵלְמָא, דְכְתִיב, (דניאל ד) בְּגִזְרַת עִירִין פְּתַגְמָא. וְאַמְאִי אֶקְרוּן עִירִין. אֶלָּא בְּגִין דְכֻלָּהוּ קִיִּימִין בְּהַאי עִיר. (תהלים מח) עִיר יְיָ צְבָאוֹת. עִיר אֱלֹהִינוּ. כָּל אִינוּן הִיכְלִין לְעִילָא, כָּל חַד וְחַד אֶקְרִי עִיר, כְּמָה דְאִתְּ אֶמַר (דניאל ד) עִיר וְקִדְיִשָּׁא. וְאֵלִין אִינוּן עִירִין, דְקִיִּימִין לְגוּ בְּגוּ דְהִיכְלָא, דְקִיִּימִין בְּעִיר, בְּגִין כְּדָּ אֶקְרוּן עִירִין.

הַאי הִיכְלָא, אֲתַכְלִיל בִּיִּצְחָק, וְכֻלָּא אִיהוּ בְּהִיכְלָא דְאַבְרָהָם, בְּגִין דִּימִינָא אֲכְלִיל לְשְׂמָאֵלָא. וְתָא חַזִּי, כָּל חַד וְחַד כְּלִיל לְחַבְרִיָּה. וְהָא אִוְקִימָנָא, דְבְּגִין דָּא אֲבְרָהָם עֶקֶד לְיִצְחָק, בְּגִין לְאֲכֻלָּא בִּיהַ דִּינָא, (נ"א בִּימִינָא) וְלֹא שְׂתַכְחָא שְׂמָאֵלָא כְּלִיל בִּימִינָא (ס"א וְלֹא שְׂתַכְחָא ימִינָא עַל שְׂמָאֵלָא וְלֹא שְׂלֻטָא וכו') וְלֹא שְׂלֻטָא ימִינָא עַל שְׂמָאֵלָא.

וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לִיהַ לְאַבְרָהָם, לְקַרְבָּא בְּרִיָּה לְדִינָא, וְלֹא אֲתַקְפָּא עֲלוּי, וְלֹא פְּקִיד לְיִצְחָק, אֶלָּא לְאַבְרָהָם. וְעַל דָּא אֲשְׂתַכְחַת, דָּא בְּדִינָא, וְדָא בְּחֻסְדָּא, וְכֻלָּא חַד, וְאֲתַכְלִיל דָּא בְּדָא. וְהַכִּי, אֲתַכְלִילוּ הִיכְלִין תַּתְּאִין בְּעֵלְאִין.

כְּדָּ נְטִיל יִצְחָק הִיכְלָא דָּא, כְּדִין כְּלָא אִיהוּ לְטַב. דִּינָא בְּזְכוּתָא. וְעַל דָּא, בְּעִי בְּרַ נֶשׁ דְדָּאִין דִּינָא, לְמִידָן דִּינָא בְּזְכוּתָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רְזָא עֲלָא, שְׁלִימוּ דְדִינָא. בְּגִין דְלִית שְׁלִימוּ דְדִינָא, אֶלָּא בְּזְכוּתָא, דָּא בְּלָא דָּא לָאוּ אִיהוּ שְׁלִימוּ. דִּינָא בְּזְכוּתָא, דָּא אִיהוּ שְׁלִימוּ דְמְהִימְנוּתָא, כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא.

בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּדָּ דִינָא אֲתַעַר בְּעֵלְמָא, בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי מְגוּ שׁוֹפֵר, כְּגוּוֹנָא דְרְזָא עֲלָא. וְהָא אִוְקִימָנָא. וּבְעִינָא לְחַבְרָא דִּינָא לְקַבֵּל זְכוּתָא, בְּגִין דְכָּד קִיִּימָא דִּינָא בְּזְכוּתָא, כְּלָא אִיהוּ בְּחַבְרוּרָא חֲדָא. וְעִילָא וְתַתָּא בְּשְׁלִימוּ. וְכְדִין, (איוב ה) וְעוֹלָתָהּ קִפְצָה פִּיהָ, דְלִית לָהּ רֶשׁוּ לְאַסְטָאָה וְלְקַטְרָגָא בְּעֵלְמָא. וְכְדִין כְּלָא בִּיחֻדָּא חֲדָא כְּדִקָּא יְאוּת. וְדִינָא בְּלָא זְכוּ לָאוּ אִיהוּ דִּינָא.

וְדָא אִיהוּ דִּישְׂרָאֵל, דְּאִית לוֹן דִּינָא בְּזְכוּתָא. אֲבָל שְׂאֵר עַמִּין, לָא אִית לוֹן דִּינָא בְּזְכוּתָא, וְעַל דָּא אֶסִיר לוֹן, לְסַדְרָא דִּינִין דִּילָן בְּעַרְכָּאִי דְעַמִּין עוּבְדִי עֲבוּדָה זָרָה, דְּהָא לִית לוֹן חוּלְקָא בְּסִטְרָא מְהִימְנוּתָא דִּילָן. דְכְתִיב, (תהלים קמ"ז) לָא עֲשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם. וּמִסְטָרָא דִּישְׂרָאֵל כָּל מֵאן דְדָּאִין דִּינָא, וְלָא אֲכְלִיל בִּיהַ זְכוּתָא, דָּא אִיהוּ חֲטִי, דְקָא גְרַע רְזָא

דְּמֵהִימְנוּתָא, וְאַסְטִי גְרַמִּיה לְהֵהוּא סְטְרָא, דְּאִית בֵּיה דִּינָא בְּלָא זְכוּת.

דף רנ"ז ע"ב

וְתָא חֲזִי, כַּד קִיַּימִי סְנֵהֲדָרִין לְתַתָּא, לְמִידָן דִּינֵי נְפֻשׁוֹת, אֲצַטְרִיכוּ לְמַפְתַּח בְּזְכוּתָא. בְּגִין לְאַכְלָלָא זְכוּתָא בְּדִינָא. וְתוּ, דְּהָא אֶקְרוּן מְבִי (רנ"א ע"א) זְכוּתָא. וְעַל דָּא, אֲשַׁתְּדְלוּתָא דִּילְהוֹן, לְמַפְתַּח בְּזְכוּתָא, וְשָׂרְאן בְּזְכוּתָא מְזַעֲרָא, וּלְבַתֵּר אֲשַׁתְּלִים דִּינָא מַעְלָא. לְמַהוּי זְכוּתָא כְּלִיל בְּדִינָא. דָּא לְעֵילָא, וְדָא לְתַתָּא. דִּינָא בְּזְכוּתָא, שְׁלִימוּ דִּינָא. דָּא בְּלָא דָּא, לָאו אִיהוּ שְׁלִימוּ. וּבְגִין כְּדֵי, יִצְחָק (דף רנ"ז ע"ב) וְרַבְקָה כַּחְדָּא אִינוּן, דָּא דִּינָא, וְדָא זְכוּתָא, לְמַהוּי שְׁלִימוּ כַּחְדָּא. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יְהֵב לֹון אֲוֵרִיתָא שְׁלִימָתָא, לְמִיְהַד בְּאַרְח קְשׁוּט, כְּגוֹנָא דְלְעֵילָא.

תָּא חֲזִי, דְּאִינוּן לָא דִּינֵין דִּינָא, אֶלָּא בְּזָכוּ, וּלְעֵינָא זְכוּתָא בְּקַדְמִיתָא, לְמַהוּי כְּלִיל דָּא בְּדָא. וְסְנֵהֲדָרִין קָא מְהַפְּכִי בְּזְכוּתָא בְּדִינָא, לְאַכְלָלָא כְּלָא כַּחְדָּא, בְּגִין דְּלָא יִשְׁלוּט סְטְרָא אַחְרָא. דְּהָא כַּד זְכוּתָא לָא אֲשַׁתְּכַח, סְטְרָא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֶקְרִי חוּבָה, וְאַתְחַבְּרַת בְּדִינָא, וְאַתְתַּקְפַּת וְדָא הוּא דִּינָא בְּחוּבָה.

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְרַאשׁ הַשָּׁנָה, בְּעֵינָא לְחַבְּרָא זְכוּתָא בְּדִינָא, וְלָא יִתְגַבֵּר חוּבָה. וּבְגִין כְּדֵי, בְּעֵינָא זְכוּתָא וְדִינָא לְמַהוּי כַּחְדָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים. דְּכַד סְטְרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא, לָאו אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא קְטְרוּגָא, כְּמָה דְּאִיהוּ קְטְרוּגָא, וְאִינוּן אַרְבַּע מִיתוֹת, וְכַד סְטְרָא דְּאִיהוּ זְכוּתָא שְׁלֵטָא, כְּלָא אִיהוּ שְׁלִים, (מלכים ב כ) שְׁלוֹם וְאַמֶּת (תהלים קג) חֶסֶד וְרַחֲמִים.

וְכַד אֲתַחַבְּרַת סְטְרָא אַחְרָא בְּדִינָא, שְׁלֵטָא בְּקְטְרוּגָא, בְּאִינוּן אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין: סְקִילָה, שְׂרִיפָה, הֶרְג, וְחִנְק. כְּלָהוּ שׁוּלְטָנוּתָא דְּקְטְרוּגָא בִּישָׂא. סְקִילָה, בְּגִין דְּאִיהוּ (ישעיה ח) אָבוּ נֶגְף. שְׂרִיפָה, בְּגִין דְּאִיהוּ (ישעיה ח) צוּר מְכֻשׁוּל, אֲשָׂא תְקִיפָא. הֶרְג, דָּא (דברים לב) חָרַב תֹּאכַל בְּשָׂר. תֹּאכַל בְּשָׂר וְדָא, דְּשְׁלֵטָא (שלח קי"ע ע"א) בְּבִשְׂרָא, וְדָא הוּא (בראשית ו) קֶץ כָּל בְּשָׂר. חִנְק, בְּגִין דְּאִיהוּ (דברים כא) קָלַת אֱלֹהִים, הֵהוּא דְּשְׁלֵטָא עַל חִנְק, עַל צְלִיבוֹ. וְאוּקִימָנָא, בְּגִין דְּלָא יִשְׁתַּאֲר אֶלָּא בְּשָׂרָא בְּלַחוּדוּי, וְהֵהוּא קָלַת אֱלֹהִים, שְׁלֵטָא בְּבִשְׂרָא, מְרָה חֲשׁוּכָא. וּבְגִין כְּדֵי, דָּא לְטַב וְדָא לְבִישׁ.

וְאַצְטְרִיכוּ יִשְׂרָאֵל דְּרָזָא דְּמֵהִימְנוּתָא בְּהוּ, לְאַסְתְּמָרָא, בְּגִין דִּישְׁלוּט סְטְרָא דְּמֵהִימְנוּתָא, וְלָא יְהֵבוּן דְּיֻכְתָּא לְסְטְרָא אַחְרָא לְשְׁלֵטָאָה זְכָאִין אִינוּן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי, עֲלִייהוּ כְּתִיב (ישעיה ס) וְעַמּוֹד כְּלָם צְדִיקִים וְגו'.

נְבִיאִין, דְּאִינוּן סְטְרִין עֲלָאִין, תְּרִין יֶרְכִין דְּסַמְכִין לְאוּרִיתָא קְדִישָׂא, אִינוּן נְטִלִין לְהִיכְלָא דְּתְרִין רוּחִין בֵּיה, דְּאִינוּן נְגַה וְזַהַר. וְאִינוּן תְּרִין יֶרְכִין לְתַתָּא, לְסַמְכָא לְאִינוּן הִיכְלִין דְּלְעֵילָא, דְּאֶקְרוּן תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה. כְּמָה

דַּאִית סַמְכִין לְאוֹרֵייתָא דַּאִיהִי תוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כַּד אִית סַמְכִין קִיִּימִין לְאוֹרֵייתָא דַּאִיהִי תוֹרָה שְׂבַעַל פֹּה. וְאַתְכְּלִילוּ דָא בְּדָא. כַּדִּין אֵלִין תַּרְיִן סַמְכִין דְּלִתְתָּא, כַּד מִתְחַבְּרִין בְּאֵלִין עֲלָאִין, אֲתַרְשִׁים בְּהוּ סַטְרָא דְנְבוּאָה, וּמֵאֵן אִיהוּ. (רמז) מְרָאָה, דַּאִיהוּ כְּגוֹנוֹנָא דְנְבוּאָה.

וְכָל אֵינוֹן מְאָרִיהוֹן דְּמְרָאָה, מְהַכָּא יִנְקִין. לְעֵילָא נְבוּאָה, הַכָּא מְרָאָה. וְעַל דָּא, אִיהוּ דָּא כְּגוֹנוֹנָא דָּא, וְדָא כְּגוֹנוֹנָא דָּא. וְכַד מִתְחַבְּרִין דָּא בְּדָא, כַּדִּין שְׁלִיט עַל הָאִי אֲתַר, (אֲתַרְשִׁים) שְׂמָא קְדִישָׁא, דַּאֲקָרִי צְבָאוֹת. בְּגִין דְּכָל אֵינוֹן חִיִּילִין קְדִישִׁין, כְּלָהוּ קִיִּימִי הַכָּא, וְכָלְהוּ אֲקָרוֹן מַסְטְרָא דְנְבוּאָה, מְרָאָה וְחֲלָמָא מַסְטְרָא דְנְבוּאָה הוּוּ.

וְאַף עַל גַּב דְּקָא אֲמַרִּינֵן, דִּי בְּגוּ הָהוּא אוֹת קִיִּימָא קְדִישָׁא, שְׂרָאָה שְׂמָא דָּא. בְּגִין דְּכָלְהוּ חִיִּילִין נִפְקִי מֵהָאִי אוֹת. עִם כָּל דָּא, יִרְכִין דַּאֵינוֹן קִיִּימִין לְבַר, קְרִינֵן עַל שְׂמָא דָּא, וְאֵלִין אֵינוֹן דַּאֲקָרוֹן בְּרִייתִי, דְּהָא בְּרִייתָא לְבַר מִמְשַׁנָּה. מִתְנִיתִין קִיִּימָא לְגוּ בְּרִייתִי, וְאֲקָרוֹן יִרְכִין בְּתִי בְּרָאִי, כְּגוֹנוֹנָא דִּי לְעֵילָא.

מִתְנִיתִין אִיהוּ רְזָא דְקִיִּימָא לְגוּ, דַּאֲוֹלְפִי תַמָּן עַקְרָא דְכָלָא, וְעַל תְּנַאִי, וְרְזָא (דא) דְהַדְּ, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אֲנָהְגָד אֲבִיאָד אֶל בֵּית אֲמִי תִלְמִדְנִי. אֶל בֵּית אֲמִי: דָּא קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים. תִּלְמִדְנִי: דָּא הוּא רְזָא דְמִתְנִיתִין. דְּכַד עָאֵל דָּא נְהַר דְנִגִּיד וְנִפִּיק, בְּהָהוּא בֵּית קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, כְּתִיב תִּלְמִדְנִי. וְדָא הוּא רְזָא, דַּאֲקָרִי מְשַׁנָּה. כְּמָה דְאֲתַתְּ אֲמַר (דְּבָרִים יז) אֶת מְשַׁנָּה הַתּוֹרָה הַזֹּאת.

כַּד אֲתַמְשְׁכָא לְבַר, אֲקָרִי בְּרִייתָא. תַּרְיִן יִרְכִין אֵינוֹן בְּרִייתִי, רְזָא דְרְזִין דְּלָא אֲתִייהִיב לְאֲתַגְלָאָה. בְּגִין דְּלָא אֲתַמְסַר רְזָא בַר לְחַפְיִי עֲלִיוֹנִין. וְוִי אִי אֲתַגְלִי, וְוִי אִי לָא אֲתַגְלִי, בְּגִין דַּאִיהוּ רְזָא מְרִזִין עֲלָאִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידְּ הוּא אֲנָהִיג בֵּיה עֲלָמָא.

דף רנ"ח ע"א

בֵּית רֵאשׁוֹן קִיִּימָא בִּימִי שְׁלֵמָה, לְקַבֵּל עֲלָמָא עֲלָאָה, וְאִיהוּ אֲקָרִי בֵּית רֵאשׁוֹן, וְאֲשְׁתַּמֵּשׁ כְּלָא בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, אֲתַר דַּאֲשְׁתַּמֵּשׁ בֵּיה שְׂמֵשָׁא (דף רנ"ח ע"א) בְּסִיחָרָא. וְרְזִין עֲלָאִין כְּלָהוּ בְּשְׁלִימוֹ, וְקִיִּימָא עֲלָמָא בְּאֲשְׁלֵמוּתָא. וְלְבַתֵּר גְּרָמוֹ חוּבִין, וְאֲתַמְשְׁכוּ רְזִין, וְאֲתַדְחִינֵן מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים לְבַר. כַּד אֲתַדְחוּ לְיִרְכִין, כַּדִּין קִיִּימוֹ לְבַר, דַּאֲקָרוֹן בְּתִי בְּרָאִי, וְאֲצַטְרִיכוּ לְבְּרִייתִי.

בֵּית שְׁנֵי קִיִּימוֹ בְּתִי בְּרָאִי בִּירְכִין, וּמִנְיִיהוּ אֲהַדְרוּ וְשָׁאֲרוּ (הא) בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים וְאִיהוּ בֵּית שְׁנֵי. וְאֵינוֹן אֲחַרְנִין אֲשְׁתַּאֲרוּ בְּבְרִייתָא לְבַר, בִּינִי יִרְכִין. (ס"א והני עקרא דלהון מתניתין דאיהו בית שני ובריייתא אינון דשרו בבי ירכין והוון וכו') וְהוּוּ אוֹלְפִין מִמִּתְנִיתִין, וְאֲתַנְהִיגוּ מִינָהּ, וְהֵינֵנוּ רְזָא דְכְּתִיב, (ישעיה ב) כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה.

וּלְבַתֵּר כַּד גְּרָמוֹ חוּבִין, אֶתְעַדִּי שׁוּלְטָנוּתָא דְהָאֵי בֵּית שְׁנִי, (ואף על גב)
דְּשׁוּלְטָנָא דִּילֵיהּ לֹא הָוֵה כְּבֵית רֵאשׁוֹן, דְּהָוֵה בֵּיהּ שְׁלֵמָא תְּדִיר, בְּגִין
דְּמִלְכָא דְשְׁלֵמָא דִּילֵיהּ תְּדִיר הָוֵה בְּגוּוֹיָהּ, וְעַל דָּא הָוֵה בְּשֵׁלָם. בֵּית שְׁנִי לֹא
הָוֵה בֵּיהּ שְׁלָם הָכִי, בְּגִין דְּעַרְלָה קְטָרוּגָא בֵּיהּ תְּדִיר, וְעַל דָּא הָוֵה כְּהִנֵּי
זְמִינִין בְּגוּוֹיָהּ, לְקְטָרְגָא בְּהָאֵי עַרְלָה, וְלָהּ אֶצְטְרִיד מְלָה, לְקְטָרְגָא בְּהִדְהָ,
וְלֹאֲגָנָא עַל בֵּית שְׁנִי. וְכֹלְא בְּרָזָא כְּדָקָא חֲזִי.

לְבַתֵּר גְּרָמוֹ חוּבִין, וְשְׁלֵטָא הֵהִיא עַרְלָה, וְאֶתְדַחֲיִין מִבֵּית שְׁנִי לְבַר, וְנַחְתּוּ
מִתַּמָּן לְחַמּוּקֵי יַרְכִין, לְתַתָּא, (נ"א ולבתר נחתי מתמן ואתדחו מאינון חמוקי דלתתא)
עַד דֵּי שָׁרוּן לְתַתָּא בְּרַגְלִין. וְכַד יִתְבוּן בְּרַגְלִין, כְּדִין, (זכריה יד) וְעַמְדוּ רַגְלֵיו
בַּיּוֹם הַהוּא, וְעַלְמָא בְּכֹלָא יִתְנַהֵיג בְּרָזָא עַלְמָה כְּדָקָא חֲזִי. וְאִף עַל גַּב
דְּאֶתְדַחֲו וְלֹא אֶשְׁתַּבְּקוּ מִנֵּיהּ, וְלַעֲלָמִין אֶתְאַחֲדוּ בֵּיהּ.

וּמֵאֵן דִּינְדַע וּמִדִּיד בְּשִׁיעוּרָא (רל"ג ע"א) דְּקוּ הַמְּדָה, אַרְכָּא דְמַשִּׁיכוּ דִּינְרָכִין
עַד רַגְלִין, וְכִיל לְמַנְדַע (ויקרא ר"ס ע"א) מְשִׁיחָא דְגְלוּתָא דְאֶתְמַשְׁדָּ. וְרָזָא אִיהוּ
בֵּין מַחְצְדֵי חֻקְלָא, וְכֹלְא בְּרָזָא עַלְמָה. וּבְגִין דָּא, כְּלָהּוּ בְּרִייתֵי, וְכֹלְהוּ
תְּנָאֵי, וְכֹלְהוּ אֶמּוּרָאֵי, קִיִּימֵי בְּדוּכְתִייהוּ כְּדָקָא חֲזִי, אֶלְיִן לְגוּ, וְאֶלְיִן לְבַר,
בְּאִינוּן חַמּוּקֵי יַרְכִין (ואליון לבר) וְלַתַּתָּא מְבָרְכִין. וּבְכֹלְהוּ אַקְרִי תוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה. וּבְכֹלְהוּ נַחְתֵּי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְגָּלוּ.

וְכַדִּין כַּד יִסְתַּיִים גְּלוּתָא, בְּמַשִּׁיכוּ דְרַגְלִין, כְּדִין וְעַמְדוּ רַגְלֵיו בַּיּוֹם הַהוּא,
וְיִתְעַבֵּר הַהוּא רוּחָא מְסַאֲבָא עַרְלָה מִן עַלְמָא, וְיִתְהַדְרוּן יִשְׂרָאֵל
בְּלַחֲוֵייהוּ לְשְׁלֵטָא כְּדָקָא יָאוּת, בְּגִין דְּהַהוּא עַרְלָה, נַחֲתֵי לֹון לְתַתָּא, עַד
הַשְׁתָּא. וּמַכָּאֵן וְלַהֲלָא, דְּהָאֵי עַרְלָה אֶתְקַצֵּץ וְאֶתְעַבֵּר מְגוּ עַלְמָא, כְּדִין
(דברים לג) וַיִּשְׁכַּח יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב. בְּהַהוּא עֵין יַעֲקֹב, וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח
מִקְטָרְגָא עַלְיֵיהּ. וְכָאֵה חוּלְקִיהוּן דִּיִּשְׂרָאֵל בְּעַלְמָא דִּין בְּעַלְמָא דְאֶתִּי.

יוֹסֵף הַצַּדִּיק, עֲמוּדָא דְעַלְמָא, אִיהוּ נָטִיל בְּרִשׁוּתָא הֵיכְלָא טְמִיר וְגִנְזוּ,
וּבְרִשׁוּתֵיהּ קִיִּימָא הֵיכְלָא שְׁבִיעָא. וְאִף עַל גַּב דְּקָא אֶמְרוּן דְּהֵיכְלָא (רמ"ו
ע"א, רס"ו ע"א, בראשית מ"ה ע"א) דְּלַבְנַת הַסְּפִיר בְּרִשׁוּתֵיהּ קִיִּימָא, הָכִי הוּא
דְּבִיהּ מִתְקוּן. אֲבָל תָּא חֲזִי, נְבִיאִים דְּקָא אֶמְרוּן. כַּד מִתְחַבְּרִי לְתַתָּא, תְּרִין
דְּרַגִּין מִתְפָּרְשִׁין מִנֵּיהּ, מְרָאָה וְחִלּוּם, וְקִיִּימֵי בְּיַרְכִין. בְּאִינוּן חַמּוּקִין
קִיִּימֵי מְרָאָה, וְהַהוּא דְּאֶקְרִי נְבוּאָה קְטָנָה. מִיַּרְכִין וְלַתַּתָּא (ס"א לתתא) (רס"ב
ע"א רמ"ז ע"ב) קָאִים חִלּוּם, עַד דְּמָאֵטוּ רַגְלִין בְּרַגְלִין. וְתַמָּן קָאִים הֵיכְלָא
תַּתָּא וְאֶקְרִי לַבְנַת הַסְּפִיר.

כֹּלְא יַרְכִין בְּיַרְכִין, לֹאֲשַׁתְּלָמָא חַד בְּחַד, וְכֹלְהוּ דְרַגִּין דְּנְבוּאָה, דְּהָא מִתַּמָּן
נְפָקֵי וְשָׂרָאוּ, וְאֶתְעַבִּידוּ מִנֵּיהּ מְרָאָה, וְשָׂרָאוּ עַל הָאֵי אֶתֵר, וְאֶתְעַבִּיד
מִנֵּיהּ חִלּוּם. יוֹסֵף הַצַּדִּיק, אִיהוּ שְׁלִימָא דְכֹלְא, אִיהוּ נָטִיל כֹּלְא. בְּגִין
דְּכֹלְא אֶתְקוּן בְּגִינֵיהּ, כֹּלְא תָאִיב בְּתִיאוּבְתָא בְּגִינֵיהּ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּיוֹסֵף הַצַּדִּיק קִיִּימָא לֹאֲתַקְנָא כֹּלְא, כְּדִין אִיהוּ נָטִיל
כֹּלְא. וְכַד אֶתְחַבֵּר בְּהֵיכְלֵיהּ, כְּדִין מִתְעַרֵי כְּלָהּ, לְנָטִיל תִּיאוּבְתָא וְרַעוּתָא,

עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, וְכֹלָא אֵינּוֹן בְּרַעוּתָא חֲדָא וְשְׁלִימוֹ חַד, לְמַחְדֵי (למחוי) עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, רַעוּתָא חֲדָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכִלְהוּ תַתָּאֵי קַיִימֵי בְּקִיּוּמָא בְּגִינְיָה, וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. וְעַל הַאי יִסּוּדָא קָאִים הַאי עֲלָמָא.

דף רנ"ח ע"ב

הַאי לְבַנְיִת הַסְפִּייר, לָא קָאִים בְּקִיּוּמִיהָ, עַד דְּהַאי יוֹסֵף הַצַּדִּיק. אֲתַתְּקוֹן. וְכַד אִיהוּ אֲתַתְּקוֹן, כְּלָא מִתַּתְּקֵי דָּא הוּא יִסּוּדָא דְכִלְהוּ בְּגִינְיָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ב) וַיְבָן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, וְלֹא כְּתִיב וַיִּיצֶר, וְלֹא כְּתִיב וַיִּבְרָא. בְּגִין דְּהַאי קַיִימָא עַל יִסּוּדָא, וּלְבַתֵּר דִּיִּסּוּדָא אֲתַתְּקוֹן, כְּלָא אֲתַתְּבִי (דף רנ"ח ע"ב) עָלֶיהָ. וּבְגִין דָּא, כְּלְהוּ קַיִימִין בְּהַאי, וְהָא אוֹקִימָנָא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (בראשית ב) וַיְבָן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, דְּהוֹת מְסֻטָּרָא דְאַחֲרָא, וְאֲתַתְּקִין לָהּ לְאַחֲרָא אֲנָפִין בְּאַנְפִין. הֲכִי אוֹקִימָנָא. אָבֵל וַיְבָן, אֲסִתְּכַל לְסִלְקָא לָהּ בְּהַהוּא דְרָגָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה שְׂרִיָּא בֵּיהּ, לְמַהוּי דָּא כְּגוֹנָא דְדָא.

תּוּ וַיְבָן, אֲסִתְּכַל בְּסֻטְרוּי, וְאֲתַתְּקִין וְכוּיִן כֹּל רוּחוּתֵיהָ, לְמִזְרַע וּלְאַשְׁקָאָה וּלְאוּלְדָא, לְמַעַבְד לָהּ כֹּל צְרָכוּי, כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ. וּלְבַתֵּר וַיְבִיאָהּ, בְּמָה. בְּהַאי צַדִּיק. דְכְּתִיב, (רס"א ע"א) (אסתר ב) וּבִזְהָ הַנְּעָרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, דְּהַאי אֲמֻשִׁיךְ לְכֹלָא, לְסִלְקָא לְאַתְעֻטְרָא בְּשְׁלִימוֹ. הֲכִי מְנִיעוּ דְכֹל חוּבִין, הֲכִי מְנִיעוּ דְכֹל תִּיאוּבֵתִין בִּישִׁין.

מָה דְלָא אִיהוּ בְּהַהוּא הִיכְלָא שְׁתִּיתָאָה, בְּסֻטְרָא אַחֲרָא, דְתַמּוֹן כֹּל עֲנוּגִין בִּישִׁין, וְכֹל סֻטְרִין דְתִיאוּבֵתִין דְעֲנוּגָא דְהַאי עֲלָמָא, וְכַד הַאי עֲלָמָא אֲתַנְהִיג בְּהוּ, בְּנִי נְשָׂא כְּשִׁלִּי בְּהוּ (נ"א ובגין דבני נשא טעיין בהו כשלין בהו) לְהַהוּא עֲלָמָא. דְחֻמָּאן כְּמָה עֲנוּגִין וְתִיאוּבֵתִין, דְגוּפָא אֲתַתְּבִי וְאַתְעֻנִיג מְנִיָּהוּ, וְטַעֲיִין אֲבַתְרִיָּהוּ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ג) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְגו'. דְהָא כֹּל תִּיאוּבֵתִין וְכֹל עֲנוּגִין דְעֲלָמָא בֵּיהּ תַלְיִין.

וְעַל דָּא, כְּגוֹנָא דָּא, אֵית מְלִין דְגוּפָא אֲתַתְּבִי בְּהוּ, וְעֵיילִי לְגוּפָא, וְלָא לְנִשְׁמָתָא. וְאֵית מְלִין דְנִשְׁמָתָא אֲתַתְּבִי מְנִיָּהוּ, וְלָא גוּפָא. וְעַל דָּא, דְרָגִין פְּרִישִׁין דָּא מוֹ דָּא. זְכָאִין אֵינּוֹן צַדִּיקֵיָא, דְנִטְלִי אוּרַח מִישֵׁר, וּמְנִיעִי גְרַמֵּיהוּ מִהַהוּא סֻטְרָא, וּמִתַּדְבָּקוֹן בְּסֻטְרָא דְקְדוּשָׁה.

בְּהִיכְלָא דָּא, כְּלִילָן כֹּל שְׂאֵר שְׁמָהוּ, דְכֹל אֲלִין הִיכְלִין (נ"א וחיילין) דְלִתְתָא. תְּרִי שְׁמָהוּ אֵינּוֹן דְכִלְלוּ שְׂאֵר שְׁמָהוּ אַחֲרָנִין. חַד דְכַד אֲתַתְּכֵר עֵילָא בְּתַתָּא, וְיַעֲקֹב נָטִיל הִיכְלִיָּה, בְּאֵינּוֹן נְשִׁיקוֹן, בְּרָזָא עֲלָאָה. כְּדִין כְּלִיל כֹּל שְׂאֵר שְׁמָהוּ, וְאַקְרִי יְהוָה אֱלֹהֵיִם, וְדָא אַקְרִי שֵׁם מְלָא, כְּמָה (בראשית מ"ח ע"ב, רמ"ו ע"ב) דְאוֹקִימָנָא. וְחַד, כְּדִ אֲתַתְּכֵר יִסּוּדָא דְעֲלָמָא בְּהִיכְלִיָּה, וְכִלְהוּ מִתְעָרִי בְּחַבִּיבוּתָא וּבְתִיאוּבֵתָא לְגַבִּיָּה, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בֵּיהּ, כְּדִין כְּלִיל שְׂאֵר

שְׁמֵהוּ, וְאֶקְרִי יְהוָה צְבָאוֹת. וְדָא אֶקְרִי שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁלִים, וְלָאוּ אִיהוּ שְׁלִים כְּהַאי אַחְרָא.

מה בין האי להאי. דָּא שְׁלִיט עֲלָאָה בְּתַתְּאָה, גּוּפָא בְּגוּפָא (וּדָא אִיהוּ שְׁלִיט בְּכֻלָּא) כְּדִקְא מְרִן. וְדָא שְׁלִיט מֵאַתְר דְּסִיּוּמָא דְּגוּפָא וּלְתַתְּא, בְּאִינוּן הֵיכְלִין וּבְכֻלָּא דְּלַתְּתָא, וְרָזָא דָּא, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וּבְגִין דָּא, הֵיכְלָא דָּא כְּלִיל כָּל שְׂאֵר שְׁמֵהוּ דְּלַתְּתָא, (וּכְלָהוּ שְׁמֵהוּ כְּלִילִין בְּהַאי שְׁמָא כּוּלְהוּ שְׁמֵהוּ דְּלַתְּתָא) כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְעַל דָּא, שְׁמֵהוּ אֱלִין, דָּא סְלֵקָא וְדָא נְחִית. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקֵיָא, דִּידְעִין אַרְחוּי דְּאוּרִיָּתָא.

יְסוּדָא דָּא, אֲתַתְּקוֹן לְתַרִין סְטֵרִין. חַד, לְאַתְקֵנָא כָּל שְׂאֵר דְּלַתְּתָא. וְחַד, לְאַתְקֵנָא הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה, וּלְאַתְקֵנָא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא רְעוּ חַדָּא כְּדִקְא יְאוּת. עַד הֵכָּא יְחוּדָא דְּתַרִין סְטֵרִין, דְּלַעֲיֵלָא וְתַתָּא, לְאַתְיִיחַדָּא כְּחַדָּא בְּשְׁלִימוּ, לְמִיְהֵד בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל.

זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דִּידְע לִיחַדָּא יְחוּדָא, וּלְסְדוּרֵי סְדוּרָא דְּמַהִימְנוּתָא, לְמִיְהֵד בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל. זְכָאָה אִיהוּ בְּהַאי עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא דְּאֲתִי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים פֶּה) חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ. וּכְדִין (תְּהִלִּים פֶּה) אֱמֶת מְאַרְץ תִּצְמַח וְצְדָק מִשְׁמַיִם נִשְׁקֶף. גַּם יְיָ יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תִתֵּן יְבוּלָהּ.

היכל קודש הקדשים דזעיר דבריא הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה. הֵיכְלָא דָּא, הֵיכְלָא פְּנִימָאָה מְכָל הֵנִי הֵיכְלִין. הַאי הֵיכְלָא אִיהוּ סְתִימוּ, דְּלָאוּ בִּיה דְּיוֹקֵנָא מְמֹשׁ, וְלִית גּוּפָא כְּלָל. הֵכָּא סְתִימוּ דְּגוּ רָזָא דְּרָזִין, הַאי אִיהוּ רָזָא, דְּאִיהוּ אֲתֵר, לְאַעֲלָא תַמָּן בְּגוּ אִינוּן צְנוּרִין דְּלַעֲיֵלָא. רוּחָא דְּכָל רוּחִין, רְעוּן דְּכָל רְעוּוִין, לְאַתְחַבְּרָא כְּלָא כְּחַדָּא. רוּחָא דְּחַיִּי (דְּהָא) בְּהַאי, לְמַהוּי כְּלָא תִקְוֵנָא חַדָּא.

הֵיכְלָא דָּא, אֶקְרִי (רַנִּיָּה עִי"ב) בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. אֲתֵר לְקַבְּלָא הַאי (סִי"א נִשְׁמַתָּא עֲלָהָה) נִשְׁמַתִּין עֵילָאִין, דְּאֶקְרִי הַכִּי, לְאַתְעֲרָא עֲלֵמָא דְּאֲתִי לְגַבִּיָּהּ.

דף רנ"ט ע"א

הַאי עֲלֵמָא עוֹלָם אֶקְרִי. עוֹלָם: סְלִיקָא, דְּסְלִיק עֲלֵמָא תַתְּאָה לְגַבִּי עֲלֵמָא עֲלָאָה, וְאַסְתַּתֵּר בְּגוּוּהָ, וְאַתְעֲלָם בִּיהָ, אֲתַגְּלִיָּא בְּסְתִירָה. עוֹלָם: דְּסְלִיק אִיהוּ, בְּכָל אִינוּן (דף רנ"ט ע"א) דְּקַרְבִין בִּיהָ, וְאַסְתַּתֵּרֶן גּוּ סְתִירוּ עֲלָאָה. עוֹלָם עֲלָאָה: סְלִיק וְאַסְתַּתֵּר בְּרַעוּתָא עֲלָאָה, גּוּ טְמִירוּ דְּכָל טְמִירוּן דְּלָא אֲתִיִּדְע כְּלָל (כְּלָל), וְלָא אֲתַגְּלִי, וְלִית מֵאֵן דִּידְע לִיהָ.

פְּרוּכְתָא דְּפְרִסָא פְּרִיסָא, חַפְּיָא גּוּ טְמִירוּ סְתִים. כְּפּוּרְתָא פְּרִיסָא גּוּ טְמִירוּן עֲלָאִין, לְאַסְתַּמָּא סְתִימִין דְּהָא טְמִירוּן וְסְתִימִין. (נִי"א פְּרוּכְתָא פְּרִיסָא גּוּ טְמִירוּן עֵילָאִין דְּסְתִמָּא סְתִימָא דְּהַאי טְמִיר וְסְתִים) לְגוּ מֵן כְּפּוּרְתָא, אִית אֲתֵר סְתִים

וְטָמִיר וְגַנִּיז, לְאַכְנָשָׁא לִיהַּ בְּגוּיָהּ. מְשַׁח רַבּוּת עֲלָאָה, רוּחָא דְחַיִּי, עַל יָדָא
דְּהַהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, וְהַהוּא נְהַר אַקְרִי מְבוּעָא דְבִירָא, דְּלֵא פְסָקִין
מִימּוּי לְעֵלְמִין. וְכַד הָאֵי עֵייל וְנַגִּיד כָּל הַהוּא רַבּוּת קוּדְשָׁא מְלַעִילָא, מְאַתֵּר
דְּקֻדְשׁ הַקְדָּשִׁים. נְהִירוּ נְגִידוּ נְחִית וְאַתִּי, גּוּ אֵינוֹן צְנוּרִין. הָאֵי אֲתַמְלִיא
מִתַּמּוֹן, כְּנוֹקְבָא דְמִתְעַבְרָא וְאַתְמַלְיא מִן דְּכוּרָא.

אוּף הָכִי נְמִי הָאֵי הֵיכְלָא, מִתְתַּקְנָא תְּדִיר לְקַבְלָא, כְּנוֹקְבָא דְמְקַבְלָא מִן
דְּכוּרָא. קַבִּילוּ דְקַבִּילוּ, כָּל אֵינוֹן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין דְּנְחָתִין לְעֵלְמָא,
וְאַתְעַבְרוּ (ס"א וְאַתְעַכְבוּ) תַּמּוֹן. כָּל הַהוּא זְמַנָּא דְאַצְטְרִיד.

יִתְעַכְבוּן עַד דְּיִיתִי מְלַכָּא מְשִׁיחָא, וְיִסְתַּפְקוּן כָּל אֵינוֹן נִשְׁמָתִין, וְיִיתוּן
וְיַחְדִּי עֲלָמָא כְּמִלְקָדָמִין. וְכַדִּין, יַחְדִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּמִלְקָדָמִין, כְּמָה
דְּאַתְ אָמַר (תְּהֵלִים קד) יִשְׁמַח יְיָ בְּמַעֲשָׁיו.

בְּהָאֵי הֵיכְלָא, קִימִין עֲנוּגִין וְתַפְנוּקִין דְּרוּחִי, וְאַשְׁתַּעֲשְׁעוּתָא דְאַשְׁתַּעֲשַׁע
קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּגַנְתָּא דְעֵדוֹן. הָכָא אִיהוּ תִיאוּבְתָא דְכֵלָא, וְעֲנוּגָא דְכֵלָא,
לְאַתְחַבְרָא כֵלָא כְּחַדָּא, וְלְמַהוּי כֵלָא חַד, קְשׁוּרָא דְכֵלָא בְּיַחְוּדָא חַדָּא הָכָא
קִימָא.

דְּכַד שְׁיִיפִי כְּלָהוּ מִתְחַבְרָאן בְּשִׁיפִין עֲלָאִין, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חַזִּי לִיהַּ,
לִית לוֹן תִּיאוּבְתָא, וְלִית לוֹן עֲנוּגָא, בְּרִידָא בְּיַחְוּדָא דְהָאֵי הֵיכְלָא, כֵּלָא הָכָא
תַלְיָא. כְּדֵּ אֲתַחְבְּרוּתָא דְהָכָא אֲתִיחַד בְּיַחְוּדָא חַדָּא, כְּדִין כָּל נְהִירוּ
דְשִׁיפִין, וְכָל נְהִירוּ דְאַנְפִין, וְכָל חַדְוּוֹן, כְּלָהוּ נְהִירוּ וְחַדָּאן.

זְכָאָה חוּלְקִיָּהּ, מֵאֵן דִּידַע לְסַדְרָא סְדוּרִין, וְלֵאֲתַקְנָא תַקּוּנִי אֲשַׁתְּלֻמוּתָא
כְּדָקָא יְאוּת, רְחִימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּהָאֵי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.
וְכַדִּין, כָּל דִּינִין, וְכָל גְזָרִין בִּישׁוּן, מִתְעַבְרִין וּמִתְבַּטְלִין מְעֵלְמָא.

הֵיכְלָא דָּא, הֵיכְלָא דְתִיאוּבְתָא, הֵיכְלָא דְעֲנוּגָא, הֵיכְלָא לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עֵילָא
וְתַתָּא כְּחַדָּא. וּמְקַבְלָא כֵלָא נְהִירוּ דְבוּצִינָא עֲלָאָה דְנְהִיר לְכֵלָא,
וְלֵאֲתִיחַדָּא כֵלָא כְּדָקָא יְאוּת. בְּיַחְוּדָא שְׁלִים. וְעַל דָּא, הֵיכְלָא דָּא קָאִים
בְּטָמִירוּ דְכֵלָא, גְנִיז מְכֵלָא. אַף עַל גַּב דְכֵלָהוּ טָמִירִין. דָּא טָמִיר וְגַנִּיז יִתִּיר.
לְמַהוּי בְּרִית קִימָא כֵלָא כְּחַדָּא, דְכֵר וְנוֹקְבָא לְמַהוּי שְׁלִים.

הֵיכְל דָּא אַקְרִי אַרוֹן הַבְּרִית, דְּאִיהוּ אַדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בְּגִין דְּהָאֵי אִיהוּ אַתֵּר,
דְּנַפְקוּ מִנִּיהַּ כָּל נִשְׁמָתִין דְּעֵלְמָא, לְיַחְדָּא יַחְוּדָא לְתַתָּא, וְלֵאֲמַשְׁכָּא יַחְוּדָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מְעִילָא לְתַתָּא, לְיַהֲבָא לְצַדִּיק, בְּגִין דְּנַפְקוּ (וּיֵצֵא קַנְיָה ע"ב)
מִצַּדִּיק, וְעֵיילִי בְּצַדִּיק. וְלְבַתֵּר נַפְקִי מִצַּדִּיק, וְעֵיילִי בְּאַתֵּר דְּנַפְקִי מִתַּמּוֹן.

הָאֵי אַרוֹן הַבְּרִית, נְקִיט כֵלָא מִצַּדִּיק. וְלְבַתֵּר, נַפְקִי מִנִּיהַּ, וְעֵיילִי בְּצַדִּיק
לְתַתָּא. לְבַתֵּר נַפְקִי מִצַּדִּיק דְּלְתַתָּא, וְעֵיילִי בְּהָאֵי אַרוֹן הַבְּרִית. לְמַהוּי כָּל
נִשְׁמָתִין כְּלִילָן מְעִילָא וּמִתַּתָּא. לְמַהוּי שְׁלִים מְכֵל סְטָרִין. וְהָאֵי אַרוֹן
הַבְּרִית, נְקִיט מִצַּדִּיק אֵינוֹן נִשְׁמָתִין, מִתַּרְיִן סְטָרִין.

תא חזי, מבועא דבירא לא מתפרשא מבירא לעלמין, ועל דא, האי אתר, שכולא דכלא, קיומא דכל גופא, למיהוי שלים בכלא פדקא יאות. הכא, הוא יחודא וקשורא פחדא, למיהוי עילא ותתא חד, בקשורא חדא, דלא מתפרשו כל שייפין דא מן דא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין.

ועל דא תנינו, מאן דשמיש ערסיה מאחורא, אכחיש תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין, לאנהרא כלא פחדא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין, בדבקותא פדקא יאות, כמה דאת אמר (בראשית ב) ודבק באשתו, באשתו דייקא, ולא אחורי אשתו.

דף רנ"ט ע"ב

תרין אינון, יעקב איהו לעילא, יוסף לתתא. תרין תיאובתין אינון. חד היכלא שתיתאה. וחד האי היכלא שביעאה. תיאובתא לעילא, באינון נשיקין דנטיל יעקב. תיאובתא לתתא, בהאי שמושא דנטיל יוסף. מתרין סטרין אליו, נטיל (האי) (דף רנ"ט ע"ב) ארון הברית רוחא דחיי. מסטרא דייעקב, נטיל רוחא דחיי דלעילא, דאתדבק ביה באינון נשיקין, ואעיל (באינון נשיקין) (נייא ועייל) רוחא דחיי דלעילא ביה, לאתזנא מניה. מסטרא דיוסף, דאיהו לתתא, בסיומא דגופא, בהאי היכלא. נטיל רוחין ונשמתיין לארקא לתתא, להאי עלמא.

אליו תרין סטרין, מתפרשו לתרין סטרין. סטרא דייעקב, אתפשט ויהיב תוקפא, לנבעא באינון שדים, דאתמליין מההוא רוחא דחיי, ויניק בהו לאינון מלאכין קדישין, דאינון חייין וקיימין לעלמין, וקיימין בקיומא ביה, סטרא דיוסף, עייל בתיאובתא ויהיב תוקפא לגו, ועביד נשמתיין ורוחין, לנחתא לתתא, ולאיתזנא בהו בני עלמא.

ועל דא, קיימין תרין סטרין אליו, דא לעילא, ודא לתתא. דא לאתזנא לעילא, ודא למיזון לתתא. כל חד וחד פדקא חזי ליה, (ועל דא) וכלא איהו חד, וחד רזא איהו. ועם כל דא, יוסף זן לכל גופא, ואשקי ליה. דמהאי רוחא דחיי דאתדבקותא דייעקב, נחית לתתא, וביה אתדבק האי ארון הברית, ברעותא לעילא, ונחית ההוא רוחא דחיי לתתא, בההוא אתדבקותא דיוסף, וכד אתחבר כלא פחדא, אתמליין אינון שדים לינקא לכלא, ובגין פד כלא איהי חד, זפאה חולקיה, מאן דידע לקשרא קשרין, וליחדא יחודא בצלותיה ברעותא דלבא פדקא יאות, בגין לדבקא שייפא בשייפא, רוחא ברוחא, כלא בכללא חדא, למיהוי כלא חד פדקא חזי.

תא חזי, האי היכלא, פד אליו רוחין קדישין, וכל אינון היכלין ורתיכין, כלהו מתייחדי פחדא, ואשתכחו בקשורא חדא, כדן האי רוחא עלאה דכלהו, דאיהו נקודה חדא, אסתים בהו, ולא אתגלייא, ואתעביד רוחא סתים כגוונא עלאה. וסימניך אגוזא, יחודא בקשורא דכלא פדקא מרון, לאתקשרא דא בדא, למיהוי כלא שלים, בשלימו (דכר ונוקבא) פחדא.

וְהָא אוֹקִימָנָא פְּגוּוֹנָא דָּא, קְרַבְנָא סְלֵקָא לִיחְדָּא (נ"א יחודא) קְרַבְנָא וְלִיחְדָּא (ד"א ולאסתפקא) כֹּל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי לִיה מֵהוּא תִּנְנָא דְסְלִיק, פְּהֵנָא דְאִיהוּ יִמִּינָא, בְּקִשׁוּרָא דִּיחֻוּדָא בְּרַעוּתָא, וְלִינְיָא בְּשִׁירְתָּא. כֹּלִיל דָּא בְּדָא. הִיכְלָא בְּהִיכְלָא, רוּחָא בְּרוּחָא, עַד דְּמִתְחַבְּרִין בְּאַתְרֵיהוּ, שְׂיִיפָא בְּשִׂיפָא, לְמַהוּי כְּלָא כְּלִיל כְּחַדָּא פְּדָקָא יֵאוּת.

וְהָא אוֹקִימָנָא דְכַד אֲשַׁתְּלִים כְּלָא כְּחַדָּא, שְׂיִיפִין עֲלָאִין בְּתַתְּאִין, כְּדִין, נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה דְכְּלָא, אֲתַעֲרַת, וְעֹאֲלַת בְּכִלְהוּ, וְנִהִיר לְכְּלָא, וְכִלְהוּ מִתְּבַרְכָּאן עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְהוּא דְלָא אֲתִידַע, וְלָא עָאֵל בְּחוּשְׁבָנָא, רַעוּתָא דְלָא אֲתַפְס לְעֲלָמִין, כְּדִין כְּלָא סְלִיק עַד אִין סוּף, וְאַתְקֻשֵׁר כְּלָא בְּקִשׁוּרָא חַדָּא, וּבְסִיס, הוּא רַעוּתָא לְגוּ בְּגוּ בְּסִתִּימוּ.

נְהִירוּ דְנִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, סְלֵקָא לְגוּ בְּגוּ, וְנִהִיר לְכְּלָא. בְּגוּ דְהָאִי נְהִירוּ, אֲעִיל סְתִימוּ דְמַחְשָׁבָה, דְאִיהוּ כְּלִיל כְּלָא, וּבְגוּ לְגוּ, בְּהוּא רַעוּ דְמַחְשָׁבָה, אֲנִהִיר וְאַתְבָּסָם וְתַפִּיס וְלָא תַפִּיס, וְסְלֵקָא (ס"א האירעו) מְגוּ רַעוּ דְמַחְשָׁבָה לְתַפְשָׂא בֵּיה, וְכַד הָאִי סְלִיק, נְהִירוּ דְלִתְתָּא תַפִּיס בֵּיה.

וְכֹן כְּלָא, לְאַתְקֻשֵׁרָא וְלְאַתְמַלְיָא וְלְאַתְבָּרְכָא כְּלָא כְּחַדָּא, פְּדָקָא יֵאוּת. וְכְדִין אֲתַקֻּשֵׁר דָּא בְּדָא פְּדָקָא אֲמָרוּ, הִיכְלִין בְּהִיכְלִין, תַּתְּאִין בְּעֲלָאִין, רְזָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא, נְהִירוּ עֲלָאָה, בְּנִהִירוּ דְסְתִים וְגִנְזוּ יַתִּיר בֵּיה. וְהוּא דְגִנְזוּ, כְּלִיל בְּמָה דְגִנְזוּ יַתִּיר, עַד דְּאַשְׁתַּכַּח כְּלָא פְּדָקָא יֵאוּת, בִּיחֻוּדָא חַדָּא.

וְעַל דָּא, מִשָּׁה הָוָה יָדַע לְסַדְרָא סְדוּרָא דְמֵאֲרִיָּה מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, כְּדִין אֲצִטְרִיךְ לְאַרְכָּא, אֲרִיךְ. לְקַצְרָא, קַצֵּר. כְּמָה (רמ"ד ע"ב) דְאֹקִימָנָא, (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ. תְּנִינֵן, מֵאֵן דְּאֲרִיךְ בְּצִלוֹתִיהָ וְיִסְתַּכַּל בֵּיה, לְסוּף אֲתָא לִיָּדִי כְּאֵב לֵב. וְתִנְיֵן, מֵאֵן דְּאֲרִיךְ בְּצִלוֹתִיהָ, יוֹרְכוּן יוֹמוּי.

דף ר"ס ע"א

וְרְזָא דְמַלְהָ, מֵאֵן דְּאֲרִיךְ בְּאַתֵּר דְּבַעֵי לְקַצְרָא, אֲתִי לִיָּדִי כְּאֵב לֵב, מֵאֵן לֵב. דָּא הוּא דְכְּתִיב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשֻׁתָּה תְּמִיד. בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתֵר דְּבַעֵי לְקַצְרָא, וְלָא לְאַרְכָּא בֵּיה, דְּהָא כְּלָא קָאִים לְעִילָא, וּבַעֵי דְלָא לְאַמְשַׁכָּא לִיה, לְקִשׁוּרָא לִיה בְּקִשׁוּרָא דְלְעִילָא, בְּלָא אֲרִיכוּ לְמַהוּי כְּלָא (דף ר"ס ע"א) חַד בִּיחֻוּדָא חַד. וְכִיּוֹן דְּאַתְקֻשֵׁר כְּחַדָּא, כְּדִין לָא בַעֵי לְאַרְכָּא בְּאַרְיִכוּ, וְלְאַתְחַנְנָא בְּתַחְנוּנֵי. וְכַד אֲרִיךְ בְּאַרְיִכוּ, בְּאַתֵּר דְּאַצְטְרִיךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְבִיל צְלוֹתִיהָ, וְדָא הוּא יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּיחֻוּדָא דְצְלוֹתָא קָא מְקֻשֵׁר קֻשְׁרִין, וְאַסְגִי בְּרַכָּאן לְעִילָא וְתַתָּא.

גוּ הִיכְלָא דָּא, קִיִּמָּא נְקוּדָה חַדָּא טְמִירְתָּא, וְהָאִי נְקוּדָה אִיהִי רוּחָא, לְקַבְלָא רוּחָא אַחְרָא עֲלָאָה. וְכַד שְׂרִיָּא רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין עָאֵל דָּא בְּדָא וְאִיהוּ חַד, וְדְבִקוּתָא חַדָּא. וְאַתְרַכִּיב דָּא בְּדָא לְמַהוּי חַד, כְּהָאִי אִילְנָא

דְּאַרְכִּיב דָּא בְּדָא וְאַיְהוּ חַד, זִינָא בְּזִינְיָה. וּוּי מֵאן דְּאַרְכִּיב זִינָא בְּלֵא זִינְיָה,
כְּאַינְוּוּ בְּנֵי אַהֲרֹן, דְּבָעוּ לְאַרְכָּבָא אִילָנָא בְּאַחֲרָא דְלֵאוּ אִיְהוּ זִינְיָה.

וּמֵאן דְּאַרְכִּיב זִינָא בְּזִינְיָה, וְיַדַּע לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא בְּקִשְׂרִיָּה, הִיכְלָא
בְּהִיכְלִיָּה, דְּרָגָא בְּדִרְגִיָּה, דָּא אֵית לִיה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא. וְעַל דָּא, הָאִי אִיְהוּ שְׁלִימוּ דְכֻלָּא. וְכַד אֲשַׁתְּלִים דָּא בְּדָא, וְאַיְהוּ
כֻלָּא חַד עוּבְדָּא זִינָא בְּזִינְיָה דְנִפְיִק מֵהָאִי שְׁלִימוּ הֵהוּא אֶקְרִי מַעֲשֵׂה
מְרַבָּה.

וְרָזָא דָּא (בראשית ב) וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, (בראשית מ"ח ע"ב) שֵׁם מְלֵא.
וְאָדָם אִיְהוּ עוּבְדָּא דְהָאִי מְרַבָּה, דְּאַרְכִּיב דָּא בְּדָא, עוּבְדָּא דְשְׁלִימוּ דְכֻלָּא,
וְכַד אֲשַׁתְּלִים דָּא בְּדָא, כְּדִין יְיָ אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא. זְכָאָה אִיְהוּ מֵאן דְּיַדַּע
לְקִשְׂרָא קִשְׂרִי מְהִימְנוּתָא. וְלִיְחַדָּא יְחוּדָא כְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, כְּמָה דְאַיְתְּנָהוּ שְׁמָהוּ קְדִישִׁין עֲלָאִין, מִתְחַבְּרִין אֵלִין בְּאַלְיִן, הַכִּי
אִיְהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא. אֲתַפְּרֵשׁ לְעֵילָא, וְאַתְּפֵרֵשׁ לְתַתָּא. שְׁמָא דָּא אִיְהוּ
לְעֵילָא, שְׁמָא דָּא אִיְהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, שְׁמָא דָּא אִיְהוּ לְתַתָּא. יְהוּיָה דְאַיְהוּ
רָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, אִיְהוּ חַד. רָזָא דְכֻלָּא. עֲלָמָא עֲלָאָה, בְּסַתִּימוּ
דְסַתִּימוּתָא דְעֵלְיָה, דְאַשְׁתַּתְּףָּ בְּהִדְיָה, וְאַיְהוּ חַד. עֲלָמָא תַתָּאָה, בְּסַתִּימוּ
דְאַמְצַעִיתָא, רָזָא רְתִיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דְעֵלְיָה, וְאוּקִימְנָא. (ס"א תא חזי רזא
דְשְׁמָא קְדִישָׁא דָּא יי אלהים שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעיתא שמא דא איהו לתתא.
לעילא רזא דעלמא דאתי בסתימו דסתימותא דעליה ואיהו חד. לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא
עילאה דעליה אשתתף בהדיה ואיהו חד. באמצעיתא ברזא דרתיכא קדישא עילאה ואוקימנא)

מֵהָאִי גִיסָא, ד' רְתִיכִין נְפֻקִין, וּמֵהָאִי גִיסָא אַרְבַּע רְתִיכִין נְפֻקִין, בְּגִין דְכָל
חַד וְחַד מִתְּפָרֵשׁ לְאַרְבַּע, כָּל רְתִיכָא אַרְבַּע אִינְוּוּ, כַּד מְסַתְּפְלִין דְרָגִין. וְכֹן
כְּלָהוּ אַרְבַּע בְּאַרְבַּע, (עד דנחתין דרגא לתתא בההוא אתר דאקרי) בְּרָזָא דְשְׁמָא
קְדִישָׁא דְאַיְהוּ אֲדַנְיִי, בְּאַינְוּוּ רְתִיכִין דְקִימִי וְנִטְלִי בְשְׁמָא דָּא, וְאַינְוּוּ
אַקְרוּן (זכריה ו) הָרִי נְחֻשֶׁת, בְּגִין דְאַיְת הָרִים וְאַיְת הָרִים. אֵית הָרִים עֲלָאִין,
(קל"ט ע"א) וְהָרִים תַתָּאִין. וְאַינְוּוּ בְתֵלַת סְטֵרִין קִימִי, וְנִפְקִי מְגוּ זָהָב וְכֶסֶף
וְנְחֻשֶׁת.

נְחֻשֶׁת לְתַתָּא, בְּגִין דְאַינְוּוּ רְתִיכִין דְנִפְקִי מְגוּ אֶלְיָן דְלִיָּת נוּיִן יוּ"ד דִּי בְּגוּ
הִיכְלָא קְדָמָאָה, דְאַינְוּוּ אַרְבַּע רְתִיכִין דְנִפְקִין מְגוּ אִינְוּוּ תַרְיִן רוּחִין יְמִינָא
וּשְׁמָאָלָא, מְגוּ לְבַנְת הַסְפִיר, (רמ"ו ע"ב) כְּדָקָא מְרוּ. אֵלִין תַרְיִן רוּחִין
דְקָאמְרִינְן הֵתָם, אִינְוּוּ אַקְרוּן תַרְיִ טוּרִים, וְאַינְוּוּ (רל"ג ע"א) הָרִי נְחֻשֶׁת.

מֵאַינְוּוּ תַרְיִ רוּחִין דְאַקְרוּן הָרִי נְחֻשֶׁת, נִפְקִי אִינְוּוּ ד' רְתִיכִין, דְמִשְׁתַּמְשִׁי
בְּהֵהוּא שְׁמָא (רמ"ו ע"ב) דְאַלְיָן דְלִיָּת, דְאַשְׁתַּקַּע בְּסַנְדְּלִפּוּיִן, מְאַרְיָה
דְאַפְנָא. וְכְלָהוּ שְׁלִיחוּן עַל אֵלִין בְּעֵלְמָא, בְּרָזָא דְסוּסוֹוּן וְרְתִיכִין, בְּגִין דְאַיְת
רְתִיכָא עַל סוּסוֹוּן, דְנִטְלִי לָהּ.

וְדָא שְׁמָא קְדִישָׁא, אֲתַכְלִיל בְּיוּ"ד ה"א, כְּמָה דְאוּקִימְנָא, דְאַתְּכְלִיל אֶלְיָן
דְלִיָּת בְּיוּ"ד ה"א, וְאַיְהוּ יְאַהֲדוּנָה"י. (רמ"ו ע"ב) וְהָא אֲתַמְר, אֱלֹהִים לָא

אתְּכַלִּיל בְּשִׂמָּא אַחְרָא, בְּגִין דְּאִית אֱלֹהִים חַיִּים, וַיְמַהֲא, אֶתְּפֹשֵׁט לְכַמָּה
סְטָרִין, וְלֹא אֶתְּכַנִּישׁ, אֶלָּא אֶתְּפֹשֵׁט.

שְׂמָא דְּכַלִּיל כָּל שְׂמָהּ, יוֹיֵד הִיא וְאִיוּ הִיא, בְּרָזָא דְּאַתְּנוּן צְרוּפָא דְּשְׂמָא
קְדִישָׁא, דְּבִיחָה הָוָה יַדְעָ כְּהִנָּא, לְצַרְפָּא בְּכָל סְטָרוֹי, עַד דְּסַלְקִי שְׂמָהּ בְּכַמָּה
סְטָרִין, (בראשית ט' ע"א) בְּאַרְבַּעִין וַתְּרִין גְּוֹוִינִין, בְּאַשְׁתַּטְחוּ דְּבוּצִינָא
דְּקַרְדִּינוּתָא, דְּהֵאֵי אִיהוּ כְּלִיל כָּל שְׂמָהּ.

דף ר"ס ע"ב

וְשְׂמָא דָּא, כְּלִיל כָּל שְׂמָהּ. אַאלְדֵּהֲנִיִּים סִימָן. בְּאַלִּין אַתְּנוּן כְּלִילִין
אַחְרֵינִין מִתְּחַבְּרִין. וְנִפְקִי אֵלִין, וְעֵיילִי אֵלִין. לְבַתֵּר כַּד אַתְּנִטִּי וְאַתְּפֹשֵׁט
בוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא, מְצַטְרְפִי אַתְּנוּן בְּגוּוֹה, וְאַעֲלִי אַתְּנוּן, וְנִפְקִי אַתְּנוּן,
בְּרָזָא דְּאַלִּין תִּשְׁעֵי אַתְּנוּן. וְאַלִּין אַתְּמַסְרוּ לְקְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, (דף ר"ס ע"ב)
לְמַהֲדָּ בְּאַוּרְחָא דְּרָזָא דְּאַתְּנוּן. לְצַרְפָּא יַחוּדָא דְּשְׂמָהּ דְּאַתְּנוּן, כְּמָה דְּהָוָה
יַדְעָ כְּהִנָּא לְצַרְפָּא שְׂמָהּ, בְּאַתְּנוּן רְשִׁימָן. (יחזקאל א) וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת
כְּנִפְיָהֶם. כְּלָהוּ יְדֵי אָדָם, הָא אֹוקִימָנָא, דְּאַיִנוּן (נ"א שרפים) רוּחִין וְחִינוּן
וְאַוּפְנִים. (כרובים וחיות ואופנים) כְּלָהוּ בְּגַדְפִין, וַיְדִין תַּחֲתֵי גְדַפְיָהּ, לְקַבְּלָא
צְלוּתִין, וְלְקַבְּלָא מְאַרִי דְּתִיּוּבָתָא. יְדֵי אָדָם אַתְּרִין וְדוּכְתִין, לְקַבְּלָא בְּנִי
נְשָׂא, בְּצְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן, וְלֹאֲפִתְחָא פִּתְחִין לְקַבְּלָא לוֹן, לְיַחְדָּא וְלְקַשְׂרָא
קְשָׁרִין, וְלְמַעְבַּד רְעוּתְהוֹן.

וְאַלִּין אַתְּרִין וְדוּכְתִין דְּאַקְרוּן יְדֵי אָדָם, דְּקִיִּימִי לְבְּנֵי נְשָׂא, אֵלִין אִינוּן
שְׂמָהּ קְדִישִׁין, דְּשְׁלִיטִין בְּכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא, (בגין) דְּבָהוּן עֲאֵלִין בְּנֵי נְשָׂא,
בְּצְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן, בְּכָל תְּרַעִין עֲלָאִין. וּבְדָא שְׁלֵטִין תַּתְּאִין לְעֵילָא. וְרָזָא
דָּא, (תהלים קיט) יְדִידָּ עֲשׂוּנִי וַיְכַוְנִנִּי, וְאַלִּין שְׂמָהּ קְדִישִׁין. (שמות ט) וַיֹּאמֶר
יְיָ אֵל מִשָּׁה נְטָה אֶת יָדָּ עַל הַשָּׁמַיִם. וְכִי הִיָּד יָכִיל לְאַרְמָא יְדִיחָ עַל שְׂמָא.
אַלָּא נְטָה: אַרְכִין. כְּמָה דְּאַתְּ אֶמֶר, (תהלים יח) וַיִּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, מְשִׁיכוּ
מִלְּעֵילָא לְתַתְּא. יָדָּ: אַתְּרָד. אַתְּרָא דְּדְרָגָא דִּילָדָּ, דְּאַתְּ שְׁאַרִי בְּגוּוֹיָה, וְדָא
בְּרָזָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא. וְכַלָּא עֲלָאִי וְתַתְּאִי, בְּרָזָא דְּשְׂמָהּ נְטָלִי וְקִיִּימִי. וּבָהוּ
עֲאֵלִין בְּנֵי נְשָׂא לְהִיכְלִין עֲלָאִין, וְלִית מְאֵן דְּיִמְחִי בִּידְיָהּ. זְכָאִין אִינוּן
דִּיִּדְעִין לְסַדְרָא יַחוּדָא דְּמְאַרִיָּהוּן כְּדָקָא יֹאזֵת, וְלִמְיָהָּ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, בְּגִין
דְּלֹא יִטְעוּן בְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא.

תָּא חַזִּי, בְּהִיכְלִין אֵלִין, אִית רָזָא עֲלָאָה גוּ מְהִימְנוּתָא. וְכַלָּהוּ חִינוּן
רְתִיכִין, כְּלָהוּ מְשַׁנְיִין דָּא מוֹ דָּא, לְאַתְּכַלִּלָּא אֵלִין בְּאַלִּין לְטָב, לְאַתְּקָנָא.
וְסִימְנִידָּ (אַסְתֵּר ב) וַיִּשְׁנֶה וְאֶת נְעוּרֹתֶיהָ לְטוֹב. בְּשַׁבְעָה הִיכְלִין אֵלִין, שְׁלִימוּ
דְּעֵילָא. כַּד אֲשַׁתְּלִים דָּא בְּדָא, וְעֲאֵלוּ צְלוּתִין וּבְעוּתִין. דְּמֵאֵן דִּיִּדְעָ לְסַדְרָא
לוֹן, לְאַתְּקָנָא לוֹן לְעֵילָא. כְּמָה דְּאַתְּ אֶמֶר (אַסְתֵּר ב) וְאֶת שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת
הָרֵאוּיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ.

היכלא קדמאָה. (ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך. נהירו דאָבן טבא ספירו, דאָבן טבא נציץ לתרין סטרין, כמה (ר"נ ע"א) דאוקימנא לימינא ולשמאלא, אור וחשך. (תהלים קד) מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית, כלהו אופנים וגלגלים, מלאה הארץ קננייך וגוי. המלך המרום לבדו מאז שמה קדישא יאהדונה"י, כללא דשמה קדישא, שלים בתרי שמהו, ודא הוא סליק באורא, ומתנשא מימות עולם.

היכלא תננינא, אל ברוך גדול דעה, אורפניא"ל, (נ"א רזא אתון זעירין) דכליל רזין דאתון זעירין דאלפא ביתא. הכא אינון דקאמרי קדוש וברוך. והכא איהו קדושה, וברוך כבוד יי. היכלא תליתאה, לאל ברוך (מ"ו ע"ב) נעימות יתנו.

היכלא רביעאה המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. בגין דהכא מתגלגלין נהורין, ודינין דעלמא. מאן דאיהו לחיים, מתחדש כמלקדמיו, לאתקיימא בעלמא, בנהורא דימינא, דאקרי אל כדקאמרו.

היכלא חמישאה. היכלא דא אקרי אהבת עולם. ודא איהו משיכו דרחימותא דהיכלא דאקרי אהבה, ודא היא אהבת עולם אהבתנו יי אלהינו, ברוך אתה יי הבוחר בעמו ישראל באהבה, ברזא דא"ל שדי"י.

היכלא שתיתאה, אמת ויציב ונכון וקיים. ובעינן דלא לאפסקא בין היכלין אליו. (לאליו) דהא במשיכו דצלוחתא ורעותא מתחבראן כחדא, ואתקשראן אליו באליו, ברזא דשמהו קדישין דשליטין בכל חד וחד.

דף רס"א ע"א

היכלא שביעאה, אדני שפתי תפתח, רזא דרזין בלחישו, ולא אשתמע קלא. הכא איהו רעותא דלבא, לאתכוונא ולסלקא רעותא מתתא לעילא, עד אין סוף, ולקשרא שביעאה בשביעאה, (וכלא חד בחד) דא בדא (נ"א מתתא לעילא) ולבתר, מעילא לתתא, לאמשכא ברקאן בכלהו עלמין, ממקורא דחיי, (נ"א דאיהו שביעאה לעלאה) דאיהו היכלא שביעאה עלאה (ודא שכינתא) ברעותא דלבא, ובסתימו דעייניו, דרזא דאתון דשבע שמהו עלאין קדישין. (דף רס"א ע"א)

היכלא שביעאה עלאה דא, דאיהו (רכ"ה ע"א) מקורא דחיי, דא איהו ברקתא קמיינא. ודא איהו היכלא קדמאה, שירותא דכלא מעילא לתתא, ולנטלא שביעאה מתתא, לאתחברא דא בדא, שביעאה בשביעאה. דהא מהאי דלתתא, עייל מאן דעייל, להיכלא עלאה.

ודא הוא רזא, (בראשית מ"ה ע"א) ברוך, רבויא דכלהו תתאי, כלילא בחיוון ושרפים ואופנים, וכלהו היכלין רבויא דרזא דקדש הקדשים, דשריא

בְּגוֹיָהּ בְּגִיזוֹ, וְכִדְיוֹ אֶקְרִי בְּרוּיָדָה, בְּכָל אֱלֹהִים רַבּוּיָיו וּבְרַכָּאוֹ, וְרִזּוֹ
דְּאַשְׁתְּלִימוּ בָּהּ.

אַתְיָה, עֲטוּרָא דְסִתְיִמוֹ דְאַתְנוּן, כְּלָלָא דְכְּלָהוּ כִּיב אֲתָנוּן. וְדָא הוּא אִיתָהּ.
הִי דְכְּלִיל לֹון מְעִילָא, בְּהַאי הִי, וְכִנְיֵשׁ לֹון בְּגוֹיָהּ, וְדָא אִיהוּ אִיתָהּ הִי. וְכִד
אִיהִי בְּשִׁלְיִמוֹ בְּהַהוּא (רל"ו ע"ב) נְהַר דְאַחִיד בָּהּ, סְלִקָא לְאַתְעֲטָרָא לְעִילָא,
וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (אסתר ב) (רכ"ה ע"ב) וּבְזָה הִנְעָרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, וְכִדְיוֹ
אֶת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ. וְדָא אִיהוּ רְזָא בְּרוּיָדָה אֲתָהּ, וּבְעֵי לְאַתְכּוֹנָא
בְּהַאי רְזָא, וּלְקִשְׁרָא רְעוּתָא בְּהַאי רְזָא. יְיָ אֱלֹהֵינוּ: דָּא אִיהוּ קִשּׁוּרָא
וְיַחּוּדָא דְמִלְכָא עֲלָאָה לְעִילָא, בְּהַאי, כִּד הִנְעָרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל
אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ.

וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: דָּא רְזָא דְאַבְהוֹן, לְבְּרַכָּא לָהּ. וְדָא אִיהוּ רְזָא, אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. כְּמָה דְהַאי נְעָרָה לָא אֲשְׁתַּבְּקַת מִתְּתָאִי,
הִכִּי נְמִי לָא אֲשְׁתַּבְּקַת מֵאַבְהוֹן לְעִלְמִין. אִיהוּ אֲחִידַת בְּהוֹן (נ"א לנטרא לון
לעטרא לה) לְעֲטָרָא לָהּ.

וּבְגִין דְאַתְבְּרַכָּא מְכָל חַד מְנַהוֹן, בְּעֵי לְאַדְכְּרָא לָהּ עַל כָּל חַד וְחַד. וּלְבַתֵּר
יִתְכַנְשׁוֹן כְּלָהוּ בְּחַבּוּרָא חַדָּא, (ס"א לגו מער דאמא) וּמִתְעֲטָרִי בְּהַדָּה, הָאֵל
הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, הָא כְּלָהוּ כְּחַדָּא, לְסְלִקָא לְעִילָא בְּקִדְמִיתָא מְעִילָא
לְתַתָּא וְהַשְׁתָּא מִתְתָּא לְעִילָא. לְאַכְלָלָא לֹון בְּהַדִּיָּה דְכִינוּן דְאָמַר הָאֵל
הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא כְּלָהוּ כְּלִילָן בָּהּ. וְכִדְיוֹ, אֶל עֲלִיוֹן גּוֹמֵל חֲסִדִים טוֹבִים
קוּיָהּ הַכֹּל. וְדָא כְּלָלָא דְכָלָא.

וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת, דְאַשְׁתְּהוּ בְּהַדָּה (דאשתכחו כחדא) וְעָלוּ בְּמַעְהָא,
וְאַתְבְּרַכּוֹן תַּמּוֹן. וּלְבַתֵּר שְׁאַרֵי לֹון וְאַפִּיק לֹון כִּד אֵינוֹן אֲתְבְּרַכָּאוֹן מְגוּוֹה.
וּבְהַהִיא הַשְׁתַּחֲוָּאָה דְאָמַר בְּרוּיָדָה אֲתָהּ יְיָ מְגוֹ אַבְרָהָם, הִכָּא נְפָקִי כְּלָהוּ
בְּכָלָא, דְהָא בִּימִינָא כְּלָהוּ מִתְבְּרַכָּאוֹן כְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, הִיכְלָא שְׁבִיעָאָה דָּא, רְזָא דְמִלְכָא עֲלָאָה, וּמִתְעֲטָרָן בֵּיהּ אַבְהוֹן
כְּדָקָאמְרוֹן, וְאַתְכְּלִילוּ בֵּיהּ. וְעַד הַשְׁתָּא אֲתְכְּלִילוּ, וּבְעֵי לְאַפְקָא לֹון, אִיהוּ
הִיכְלָא דָּא, וְכִד אֶפִּיק לֹון מְבְּרַכָּאוֹן, (נ"א מתברכאו) בְּגִין הַאי נְעָרָה, כְּדִין אִיהִי
אֲחִידַת בְּהוֹן, בְּכָל אֵינוֹן בְּרַכָּאוֹן. וְאַף עַל גַּב דְהָא אֲתְכְּלִילוּ הִיכְלִין בְּהִיכְלִין,
הַשְׁתָּא אֲתַאֲחִידוּ בְּאֵינוֹן בְּרַכָּאוֹן כְּחַדָּא, וְכִד אָמַר מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגוֹן,
כְּדִין אֶפִּיק לֹון מְבְּרַכָּאוֹן.

וְהַאי, אִיהוּ חַד הִיכְלָא שְׁבִיעָאָה, בְּרְזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בּוּכִיּוֹ.
'בְּרַכָּה יְחֻסְדַּי יְכֹחַ וּמִשְׁפָּט, כְּלָלָא רְזָא (נ"א דרזא) (כלא) וְרְזָא דָּא, הוּא רְזָא
(ס"א דאיהו) דְאַהֲיָה כְּלָלָא דְכָלָא. בְּגִין דְאַלִּין אֲתָנוּן כְּלָלָא דְכָלָא. בְּגִין
דְאַלִּין אֲתָנוּן, אֶפִּיקוּ אֱלִין (ס"א לון) דְנִפְקוּ מִנִּיָּהוּ, כְּלָלָא דְאַבְהוֹן, וְדָא אִיהוּ
דְמִתְחַבְּרָא בְּהַדִּיָּהוּ, דְאַקְרִי בְּרַכָּה.

כִּיּוֹן דְאָמַר בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִגֵּן אַבְרָהָם, הָא אַחֲדַת בְּרַכָּאן מְנַיִהוּ, בְּרַזָּא דְהִיכְלָא חֲמִישָׁאָה אֶהְבָּה, דְאִיהוּ יְמִינָא, וְאִיהוּ חֲמִישָׁאָה, לְאַתְקִשְׁרָא בְּרַחֲמֵי דְבְּרַכָּאן דִּימִינָא. וְהִכִּי אַצְטְרִיךְ, מַעֲיִלָא לְתַתָּא לְאַתְבְּרָכָא. בְּקַדְמִיתָא אַתְּכִלּוּ הִיכְלָא בְּהִיכְלָא פְּדֻקְאֵמָרוּ, וְהִשְׁתָּא נְטִילֵי בְּרַכָּאן לְאַשְׁתַּכְחָא אֵלִינוּ מִקְדַּמַּת אֵלִינוּ. וְאַף עַל גַּב דְאִית דְנִטִּיל (ס"א דַּאֲתַנְטִיף) בְּקַדְמִיתָא. כִּיּוֹן דְאִשְׁתַּכְחוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא בְּרַכָּאן, בְּהִיכְלָא חֲמִישָׁאָה שְׁאַרֵי לְאַחְדָּא.

וּלְבַתֵּר בְּסִטְרָא שְׁמַאלָא, בְּרַזָּא דָּא אַתָּה גְבוּר. וְהִיא אִיהוּ חַבּוּרָא אַתָּה וְגַבּוּר, תַּרְוֵן דִּינִין. וְכִיּוֹן דְאִתְמַשְׁכָּאן בְּרַכָּאן, אַתְּכִלִּיל בְּרַחֲמֵי, וְאַשְׁתַּכַּח בְּהִיא סִטְרָא כְּלָא פְּחֻדָּא, וְדָא הוּא מְחִיָּה מִתַּיִם סוּמְדָּ נּוּפְלִים וְרוּפָּא חוּלִים.

דף רס"א ע"ב

וְדָא אִיהוּ בְּרַזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְאַקְרִי אַכְדֻטִּים, רְזָא אִיהוּ בְּאַתְוּוֹן דְשְׁמָא דְאַקְרִי אֱלֹהִים. בְּגִין דְאֵלִינוּ אַתְוּוֹן סְלִקִּין לְאַתְעַטְרָא לְעִילָא, וְאַפִּיקוּ לְהוּ אֵלִינוּ לְאַתְקַרִי בְּהוּן, וְסְלִקִּין לְאַתְעַטְרָא לְעִילָא אֱלֹהִים חַיִּים, וְגַרַע בְּאַתְוּוֹן, לְאַחְדָּא בְּגַרְעוּ. וּמִהֲכָא (דף רס"א ע"ב) אַתְפְּשֵׁט לְתַתָּא, לְנִטְלָא מַגּוּ אֵלִינוּ אַתְוּוֹן אַחֲרָנִין, וְלִסְלַקָּא מֵאֵלִינוּ אַתְוּוֹן, לְשְׁמָא דְאַלְהִים.

כִּיּוֹן דְאִתְמַשְׁכָּאן אַתְוּוֹן בְּחֲמִישָׁאָה וּרְבִיעָאָה מַעֲיִלָא פְּדֻקְאֵמָרוּ, שְׁאַרֵי וְאַחֲדִיד בְּרַכָּאן מֵאַמְצָעִיתָא דְכְּלָא, מִהִיכְלָא שְׁתִּיתָאָה, וְאַחֲדִיד בְּרַכָּאן בְּהִיא וּבְהִיא. וּבְגִין כֵּךְ (בְּכִלָּא אַתָּה קְדוּשָׁא וְאַתְכִלִּיל) אַתָּה קְדוּשָׁא, אַתְּכִלִּיל אַתָּה בְּקְדוּשָׁא.

וְשְׁמָדָּ קְדוּשָׁא, כִּיּוֹן דְאָמַר אַתָּה קְדוּשָׁא, אֲמַאי וְשְׁמָדָּ קְדוּשָׁא, הִינְנוּ שְׁם, הִינְנוּ אַתָּה. אֶלָּא הָא תַּנִּינּוּ, בְּכָל אַתְרָא דְאַשְׁתַּכַּח יְחוּדָא וְקְשׁוּרָא, בְּעִינָן (קל"ג ע"א) קְדוּשָׁה, וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וְהִיא תוֹסַפְתָּ עַקְרָא הוּא יְתִיר מִכְּלָא. וּבְגִין כֵּךְ, בְּכִלְהוּ כְּתִיב אַתָּה, וְלֹא יְתִיר, וְהִכָּא בְּהִיא אַתָּה, אָמַר קְדוּשָׁה, וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה. אַתָּה קְדוּשָׁא קְדוּשָׁה, וְשְׁמָדָּ קְדוּשָׁא תוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה. וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם: אֵלוּ שְׁאַר קְדוּשִׁין עַלְאִין, דִּי בְּכָל הִיכְלָא וְהִיכְלָא, דְמִתְקַדְשִׁי מִהִיא תוֹסַפְתָּ. בְּגִין דְקְדוּשָׁה קְמִיתָא אִיהוּ לָהּ, וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, לְאַתְקַדְשָׁא כָּל אִינוּן שְׁאַר דְקְאֵמָרוּ.

וּלְבַתֵּר אַתְקַדְשָׁא כְּלָא מַעֲיִלָא, וּמְכִלְהוּ אַבְהוּ, אַתְקַשְׁרָא בְּקְשׁוּרָא חֻדָּא, וְהִינְנוּ בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוּשָׁא. הִכָּא כְּלָא קְשׁוּרָא חֻדָּא, בְּגִין דְאָמַר בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוּשָׁא. וְעַל דָּא אַקְרִי צְרוּרָא וְקְשׁוּרָא דְכְּלָא בְּיְחוּדָא חֻדָּא. וְכַפָּא חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דִּידַע לְסִדְרָא שְׁבַחֵי דְמֵאַרְיָה בְּאַתְרָא דְאַצְטְרִיךְ. עַד הִכָּא, דְבִקוּתָא וּבְרַכָּאן וּקְדוּשָׁה כְּחֻדָּא בְּאַבְהוּ.

מִכָּאֵן וְלְהַלָּאָה, קְיָיִמִין שְׁאַלְתִּין וּבְעוּתִין. שִׁירוּתָא דְבַעֲי בְּרַ נֶשׁ לְמִשְׁאַל, לְמַנְדַּע בְּמַלְיָן דְמֵאַרְיָה, בְּגִין לְמַחְזִי תִיַּאֲוִבְתִּיָּה לְגַבִּיָּה, וְלֹא אַתְפְּרֵשׁ מִנִּיָּה.

בְּגִין דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְאַשְׁתַּתְּפָא בְּקְדוּשָׁה דְּשָׂמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, לְאַתְעֵטְרָא
בֵּיהּ, וְאִיהוּ שְׂמָא דְּבִרְכָּאָן וְקְדוּשִׁין, כּוּזִיּוּ. רְזָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא יְדוּיִד
דְּאִיהוּ קְדִישׁ בְּקְדוּשָׁה. וְאַלִּין אֲתָנוּן (אַחַרְנִין) אֲפִיקוּ מֵנִיה הֵנִי אֲתָנוּן
אַחַרְנִין, חַבּוּרָא דְּהֵנִי, כְּחַבּוּרָא דְּדָכֵר בְּנוּקְבָא. וְהֵנִי קְדִישִׁין עֲלָאִין, רְזָא
דְּקְדוּשָׁה.

אַלִּין אֲתָנוּן אַחַרְנִין אֲקָרוּן ט"ל. טַל הַשְּׁמַיִם. רְזָא דְּחוּשְׁבָנָא דְּאַתָּנוּן
דִּילֵיהּ, בְּגִין דְּהִכָּא לְתַתָּא, קִיִּימָן כָּל מְלִין בְּחוּשְׁבָנָא, וְלֹא (ט"ו ע"ב) חוּשְׁבָנָא,
אַלָּא לְסִיְהָרָא. וּבְגִין כְּדָּ בְּעֵי לְאַתְקִשְׁרָא בְּקְדוּשָׁה דְּמַאֲרִיָּה, וְלֹא יִתְפָּרֵשׁ
בַּר נֶשׁ מֵנִיה. וְכַד שְׂאִיל, שִׁירוּתָא דְּשְׂאֲלָתִין לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיָּה, לְאַחְזָאָה
דְּתִיאוּבְתִיָּה לְגַבִּיָּה. מִכָּאן וְלְהִלָּאָה, יִתְפָּרֵשׁ זְעִיר זְעִיר, וְיִשְׂאַל שְׂאֲלָתוּי מַה
דְּאַצְטְרִיד לְשְׂאֲלָא.

וְכָל שְׂאֲלָתוּי יְהוֹן, לְבַתֵּר דִּיסְדָר סְדוּרָא דָּא דְּקַאמְרוּן. כְּגוּוֹנָא דָּא, כָּל
שְׂאֲלָתוּי יְהוֹן בְּתַחֲנוּנִים וּבְעוּתִין לְקַמֵּי מַאֲרִיָּה, וְלֹא יִצְדִיק (ס"א ירחיק)
גְּרַמִּיָּה מֵנִיה. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאן דִּינְדַע לְסְדָרָא סְדוּרָא דָּא, לְמַהֲדָּ בְּאַרְח
מִישֵׁר, בְּדָקָא חֲזִי.

כְּגוּוֹנָא דְּאַתְאַחְדָּא אֲשָׁא בְּמֵיָא, וּמֵיָא בְּאַשָׁא. דָּרוּם בְּצָפוֹן, וְצָפוֹן בְּדָרוּם.
מְזָרְח בְּמַעְרָב, וּמַעְרָב בְּמְזָרְח. הֵכִי נָמִי אֲתַקְשֵׁר כְּלָא כְּחִדָּא, וְיַחּוּדָא
אַשְׁתַּלִּים דָּא בְּדָא.

וְכָל אֵינוּן דִּינְדַעִין לְסְדָרָא צְלוּתְהוֹן בְּדָקָא יְאוּת, לְאַתְכַּלְלָא הֵנִי הִיכְלִין
אַלִּין בְּאַלִּין, וְלְאַתְקִשְׁרָא דָּא בְּדָא. הָאִי בַר נֶשׁ אֲתַקְשֵׁר בְּהוּ, וְקָרִיב לֵיהּ
לְאַתְכַּלְלָא בְּהוּ. שְׂאֲלָתָא שְׂאִיל וְיַהִיב לֵיהּ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה בְּהָאִי עֲלָמָא,
וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

בְּתַר דְּסִיִּים שְׂאֲלָתִין וְגוּפָא שְׁלִים בְּכָל סְטָרִין בְּחִדְוָה דְּלָבָא וְאִיהוּ שְׂאִיל
וְסִיִּים שְׂאֲלָתִין. יְהִדָר לְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאן וְחִדְוָאָן לְתַתָּא, בְּרְזָא דְּהִיכְלָא
תְּלִיתָאָה, לְאַמְשַׁכָּא לְתַתָּא, וְדָא הוּא רְצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּיָד יִשְׂרָאֵ"ל.
הָאִי אִיהוּ (נ"א בגין) דְּמַעְמָדוֹת אֵינוּן סְמִכִין דְּגוּפָא. שִׁירוּתָא לְתַתָּא מִן גּוּפָא
תַרְוִין יִרְכִין, עַד דְּמָטִי לְבִרְכִין.

וְאַלִּין אֵינוּן רְזָא דְּמַעְמָדוֹת, דְּקִיִּימִי עַל קְרַבְנָא. וְהִכָּא אִיהוּ רְזָא שִׁירוּתָא
דְּתַרְוִין יִרְכִין מְלַעֲלָא, עַד בְּרַכִּין, חַבּוּרָא דְּנְבִיאִים. וּמַרְאוֹת, בְּרְזָא דְּאַתָּנוּן
דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, דְּאַקְרִי (צבאו"ת בא"ת ב"ש) הַשְּׁתַּפְּ"א. דְּאִיהוּ רְזָא דְּשָׂמָא
דְּאַקְרִי צְבָאוֹת. דָּא סְלִיק, וְדָא נְחִית. דָּא נְבִיאִים, וְדָא מַרְאוֹת.

וְהִכָּא אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה דְּבִרְיִיתִי דְּקַאמְרוּן, וְכַד מָטִי אֵינִישׁ לְבִרְכִין, יְכַרַע
בְּרוּדָּ אַתְּהָ יְיָ הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן, וְהָא הִכָּא אַהֲדָרוּ בְּרִיִּיתִי (רנ"ז ע"ב)
לְמַתְנִיתִין וְאַתְבְּרַכָּאן כְּחִדָּא.

דף רס"ב ע"א

היכלא (דף רס"ב ע"א) תננינא לתתא, דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא, לאתחזאה בחיזו (רנ"ח) דחלמא. מודים, לאכרעה ברכין, לאודאה על נשמתין, כדקאמרן על נשמותינו הפקודות, (כיון דאשתאיל ממאריה) (ס"א היכלא תננינא לאמשכא ברכאן לתתא מודים אנחנו לך והאי היכלא איהו דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא לאתחזאה בחיזו דחלמא. הכא בעי בר נש לאכרעא ברכין לאודעא על נשמתין ודא הוא על נשמותינו הפקודות) עד דמטי להטוב שמך ולך נאה להודות.

ודא הוא גו רזא דשמא קדישא, דאקרי ב"ם במוכ"ן. דא אקרי אל אלהים, דאיהו ברזא עלאה. (יהושע כב) א"ל אלהיים יהו"ה הוא יודע. כלא דאלין אתוון אחרנין דנפקי מנייהו, (ד"א והכא איהו רזא חדא דכולהו ירכין מברכין) ולתתא, רזא דחלמא. רזא לההוא אתר לאעלא בהו נשמתין. ובעינן לאמשכא בהני ברכאן, בגין לאשכחא נייחא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

היכלא תתאה לתתא, שים שלום טובה וברכה. הכא איהו כלא דשלום. שלום לעילא, שלום לתתא, שלום לכל סטרין, שלום בפמליא דלעילא, שלום בפמליא דלתתא, והיכלא דא איהו פמליא דלתתא. (ס"א דאיהו היכלא דלתתא ודא בחבורא וכו') בחבורא חדא בפמליא (נ"א בהיכלא) דלעילא. ומהכא נגיד לכל אינון תתאי דלבר.

והכא אתכליל ואשתלים פלא כחדא, עילא ותתא, בנהירו חדא, לאשתלמא שם מלא, יי אלהים. שם דא דאיהו שלם, בכל אינון היכלין, בכל אינון נהורין עלאין, למחוי פלהו חד. (שים שלום טובה וברכה)

האי בר נש, כד אשתאיל מהיכלא דא לנפקא לבר. ישוי גרמיה, כמאן דנפיק מחברותא דמלכא, ומגו היכליה, ומאיד גרמיה קמיה. אבל יחדי גרמיה, דהא קדמאה איהו, לנטלא עטרא דמשיכו דברכאן דנגדין מיחודא דמאריה. דא איהו בר, דאיהו מהיכלא דמלכא. דהא בהאי שעתא דקא נפיק מקמי מלכא, וכלא קשיר בכל הני סטרין, בקשורא (קט"ז ע"א) דיחודא, וברכאן, וקדושה, ותוספת קדושה. קודשא בריך הוא קרי לפמליא דלעילא, ואמר לון, כתובו להאי בר נש פלגיא, מאינון דאקרון חושבי שמו.

מאן חושבי שמו. אינון דמחשבי ומכוונין ברזא דשמיה, ליחדא היכלין בהיכלין, לקשרא קשרין, וליחדא פלהו ביחודא חדא. ואלין אינון חושבי שמו, כמה דאת אמר (מלאכי ג) ולחושבי שמו. כדין אכתיבו ליה, ואתרשים ואשתמודע לעילא, (ואתרשים) ואשתלים איהו לעילא ותתא.

ומאן דקריב קמי מאריה, וצלי צלותיה, ולא אשלים יחודא, ולא חייש על יקרא דמאריה, לקשרא קשרין כדקאמרן, טב ליה דלא אברי. וקודשא בריך הוא אמר (ירמיה כב) כתבו את האיש הזה עירי גבר לא יצלח בימיו. ודא איהו (משלי כח) גוזל אביו ואמו.

הָכָא אֲשֶׁתְּלִים כְּלָא לְעִילָא וְתַתָּא, רְזָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא שְׁלִיטָא לְעִילָא. מִצְפִּיץ מִצְפִּיץ (שְׁמוֹת לַה) יְיִי יְיִי אֶל רְחוּם וְחֲנוּן. הָכָא אִיהוּ רְזָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא דָא, לְאֲתַקְדָּשָׁא בְּאֲתוּוֹי בְּבִי עֲשֶׂרָה, וְאֲתוּוֹן אַחֲרָנִין בְּקְדוּשָׁה דִּיחִידָאִי בְּצִלוֹתָא. בְּתַר דְסִיִּים, קָאִים עַל רְגְלוּי, (נִיִּיא לַכְּפָרָא) לְאֹדְדָּה (ק"כ ע"ב) עַל חוּבּוּי, בְּגִין דְלָא יְהֵא פְטָרָא דְפּוּמָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, לְאַסְטָאָה לִיָּה, וְאֲתַכְּפִיָּא קָמִיָּה. וְיָקוּם בְּקִיּוּמִיָּה לְאֲתַבְּרָכָא מִבֵּי מַלְכָּא.

וְנִפְאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְאֲתַקְדָּשׁ בְּהֵאִי גּוּוּנָא בְּצִלוֹתָא בְּדַקְאֲמָרוּ, וְקִשְׁר קִשְׁרִין, וְיִיחַד יְחוּדִין, וְיִתְכּוּוֹן בְּכֻלָּא בְּדַקָּא יָאוּת, וְלֹא יִסְטִי לִימִינָא וְלִשְׁמַאלָא. צִלוֹתִיָּה לָא אַהֲדַר בְּרִיקְנִיָּא. קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא גְזִיר וְאִיהוּ מְבֻטֵּל. עַל דָּא כְּתִיב (מִשְׁלִי כֵּג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ. אִית לִיָּה חוּלְקָא בְּעֻלְמָא דִּין, וּבְעֻלְמָא דְאֲתִי. (אֲסִתֵּר ב) בַּעֲרַב הִיא בֵּאָה הִינּוּ)

כְּתִיב (מִשְׁלִי לַא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתִתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ וְגוֹי מֵהֵוּא רְבוּיָא דְבִרְכָּאָן, וְקְדוּשָׁה, וְתוֹסַפֵּת קְדוּשָׁה דְקָא נְטָלָא. כְּמָה דְאֲתָּ אָמַר (בְּרַאשִׁית מֵט) וְלַעֲרַב יַחֲלַק שָׁלַל, דְּפִלִּיגַת חוּלְקָא לְכֻלָּא, וְאַפִּילוּ לְסִטְרָא אַחֲרָא חוּלְקָא בְּלַחוּדָּהּ.

דף רס"ב ע"ב

וְרְזָא דָא, רְזָא לְבִנֵי מְהִימְנוּתָא. חוּלְקָא דְסִטְרָא אַחֲרָא מְסַאָבָא, כָּל אֵינּוֹן חוּבּוּי, וְכָל אֵינּוֹן חֲטָאִין, דְּהֵהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּקִשְׁר קִשְׁרִין דִּיחִידָּא, דְאֲתוּדָּה עֲלֵיָּהּ, כְּלֵהוּ שְׁרִינָן עֲלֵיָּה דְסִטְרָא אַחֲרָא. וְאֵינּוֹן חוּלְקָא וְאַחֲסִנְתָּא דְסִטְרָא אַחֲרָא מְסַאָבָא. (דף רס"ב ע"ב) וְאִי לָא אֹדִי עֲלֵיָּה, אֲשֶׁתְּכַח מְקִטְרָגָא וְיִכִּיל לִיָּה.

וְאִי אֹדִי עַל כָּל חוּבּוּי, בְּהֵהִיא צִלוֹתָא, דְּקִשְׁרִין דִּיחִידָּא, וְאֲתַבְּרָכָאָן עֲלָאִי וְתַתָּאִי. וּמֵהֵהוּא חוּלְקָא דְסִטְרָא אַחֲרָא, כָּל אֵינּוֹן חוּבּוּי וְחֲטָאִין דְאֹדִי עֲלֵיָּהּ, נְטָלָא לּוֹן לְחוּלְקִיָּה. וְרְזָא דָּא שְׁעִיר. דְּכְתִיב, (וַיִּקְרָא טו) וְהִתְוַדָּה עֲלֵיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת וְגוֹי, וְכְתִיב וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר וְגוֹי, דָּא הוּא חוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה וְאַחֲסִנְתִּיָּה.

וְאִי הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ תָּב לְסִרְחִי דְחוּבּוּי, וְוִי לִיָּה, דְּכְלֵהוּ נְטִיל לּוֹן מֵהֵהוּא סִטְרָא, בְּעַל כְּרַחֲמֵי דְהֵהוּא סִטְרָא. וּמִגּוּ דְנְטִיל לּוֹן מֵהֵאִי סִטְרָא בְּעַל כְּרַחֲמֵי דְהֵהוּא סִטְרָא, כְּדִין אַבְּאִישׁ לִיָּה, וְאֲתַהֲפֵד עֲלֵיָּה מְקִטְרָגָא, וְקִטְרִיג לִיָּה. וְכַד אֹדִי עֲלֵיו, נְטִיל לּוֹן הֵהוּא סִטְרָא אַחֲרָא, וְאִיהוּ עַדְבִּיָּה וְחוּלְקִיָּה.

וְרְזָא דָּא, הֵכִי נְמִי קְרַבְּנָא, דְּבַעִי לְאֹדְדָּה עַל הֵהוּא קְרַבְּנָא, כָּל חוּבּוּי וְחֲטָאוּי, לְמִיָּהב חוּלְקָא לְמֵאֵן דְאֲצִטְרִיד. קְרַבְּנָא כְּלָא לְסִטְרָא דָּא חוּלְקָא דְקוּדְשָׁא, וְרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא. וְלְסִטְרָא דָּא, הֵהוּא חוּלְקָא דְאֵינּוֹן חוּבּוּי, וְחֲטָאִין דְאֲתִיָּהִיבוּ בְּהוּדָּה עַל הֵהוּא בְּשָׂרָא דְקְרַבְּנָא. כְּמָה דְכְּתִיב, (מִשְׁלִי כֵּה) אִם רָעַב שׁוֹנֵאֵד הָאֲכִילֵהוּ לַחֵם וְגוֹי. כִּי גִחֲלִים אֲתָּה חוּתָּה וְגוֹי, וְסִימְנִיד

(אסתר ה) זבא המלך והמן אל המשטה. זכאה איהו מאן דידע ארחיה למהד בארח קשוט.

וכל מאן דלא ידע לסדרא שבחא דמאריה, טב ליה דלא אברי. בגין דאצטריך צלותא דאיהו שלמא לעילא. (בגין דאצטריך צלותא) מגו מחשבה, ורעותא דלבא, וקלא, ומלה דשפון. למעבד שלימו וקשורא ויחודא לעילא, כגוונא דאיהו לעילא. כגוונא דנפקא שלימו מעילא לתתא, הכי אצטריך מתתא לעילא, לקשרא קשרא כדקא יאות.

רזא לחברייה דיהכון בארח מישר, מחשבה, ורעותא, וקלא, ומלה. אלן ארבע מקשרין קשרין. לבתר קשרין פלהו פחדא, אתעבידו פלהו רתיכא חדא, לאשראה עליהו שכנתא, ואתעבידו פלהו לבתר ארבעה סמכין לאתעטר אבהו, ושכנתא אסתמיד עליהו, בכל אינון קשרין עלאין.

מחשבה אפיק רעותא, (רעותא אפיק כלא) רעותא דנפיק מגו מחשבה, אפיק קלא דאשתמע, וההוא קלא דאשתמע, סליק לקשרא קשרין מתתא לעילא, היכלין תתאין בעלאין. קלא דאיהו קשיר קשרין ומשיד ברכאן מעילא לתתא בלחישו, סמיד אלן ארבעה סמכין: מחשבה, ורעותא, קלא, ומלה. סמיכו בסיומא דקשורא, אתר דכלא אתקשר ביה פחדא, ואתעבידו פלהו חד.

זכאה איהו בר נש דקשר קשרין דמאריה, וסמיד סמיכין כדקא יאות, ואתפון בכל הני מלין דקאמרן. זכאה איהו בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. עד הכא אשתכללו היכלין בסטרא דקדושה.

רבי שמעון פתח ואמר, (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית שם בגדו בי. מאן יגלה עפר מעיניו אדם קדמאה, דקודשא בריה הוא פקיד לך פקודא חדא, ולא יכילת לקיימא בה. בגין דאתפתית על מלין בישין, דאסטי לך ההוא חוץ בישא, דכתיב, (בראשית ג) והנחש הזה ערום. ובגין כך, אתפתית אבתריה, וגרמת מיתה לגרמך, ולכל אינון תולדין דנפקו מינך. תא חזי, דכל מאן דאתפתא אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא, יתאביד לגביה.

תא חזי, דוד הוה קיומא נעיץ במקורא דמיין נבעין, וכד אתדחיא לארעא אחרא, וצערין ליה, ולפום צעריה אתדחיא מארעא קדישא. אף על גב דנחית מדרגוי לדרגא תתאה, קם בקיומיה, ולא עאל לסטרא אחרא, ואסתמר מניה. מה כתיב (שמואל א כ) ואולם חי יי וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. דהא נחית בדרגוי, עד דהנה ביה האי שעורא. וזכאה חולקיה, מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא, ומכל דרגין דההוא סטרא, דמשתכחי בעלמא.

דְּכַמָּה סְטָרִין וְדַרְגִין אֵית לִיצַר הָרַע: נַחֲשׁ עֲקֻלְתוֹן. שְׁטוֹן. מְלֹאָד (דף רס"ג ע"א) הַמּוֹת. יִצַר הָרַע. וְהָא אוֹקִמּוּהָ. דָּאף עַל גַּב דְּבִשְׁמָהוּן אֵלִין אַקְרִי, שְׁבַע שְׁמָהוּן אֵינוּן לִיה: שְׁטוֹן. טַמָּא. שׁוּנָא. אַבּוּ מְכָשׁוּל. עֶרְל. רַע. צַפּוּנִי. אֵלִין אֵינוּן שְׁבַע שְׁמָהוּן, לְקַבֵּל שְׁבַע דַּרְגִין דְּהִיכְלִין דִּילִיה, דְּכֻלְהוּ מְסֻטְרָא מְסֻטְרָא כְּדַקְאֻמְרוּ. לְקַבֵּל אֵלִין שְׁבַעָה שְׁמָהוּן, אֵינוּן דְּאִקְרִי בְּהוּ גִיהֶנְס, אֲתֵר דְּאֲתַדְנוּ בִּיה חֵיבְיָא דְעֻלְמָא. וְאֵלִין אֵינוּן: בּוּר. שְׁחַת. דּוּמָה. טִיט הֵינּוּן. שְׁאוּל. צֻלְמוֹת. אַרְץ תַּחְתִּית. כָּל אֵלִין שְׁבַעָה מְדוּרִין דְּגִיהֶנְס, לְקַבֵּל אֵלִין שְׁבַע שְׁמָהוּן, דְּאֵית לִיה לִיצַר הָרַע.

וְהָא אוֹקִימְנָא, דְּכַמָּה דְּאֵית דַּרְגִין וְהִיכְלִין לְסֻטְרָא קְדוּשָׁה, הַכִּי נְמִי לְסֻטְרָא מְסֻטְרָא. וְכֻלְהוּ מְשֻׁתְפַּחִי וְשְׁלֻטִי בְּעֻלְמָא, בְּסֻטְרָא (ס"א שמאלא) מְסֻטְרָא. שְׁבַעָה הִיכְלִין אֵינוּן, דְּאֵינוּן לְקַבֵּל שְׁבַעָה שְׁמָהוּן, דְּאִקְרִי בְּהוּ גִיהֶנְס (יצר הרע). וְכֻלְהוּ (לאסטאה בישא) קִימִי לְדֵינָא, וְלְסֻטְרָא, לְאֵינוּן חֵיבְיָא עֻלְמָא דְּדַבְּקִי בְּהוּ, וְלֹא אֶסְתַּמְרוּן אַרְחִייהוּ מִנִּיה, כַּד אֵינוּן בְּהַאי עֻלְמָא.

דְּהָא מֵאן דְּאֲתִי לְאֲתַדְכָּא בְּהַאי עֻלְמָא, בְּסֻטְרָא דְּדַכְיָא, מְדַכְּאִין לִיה, בְּהֵוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא. דְּכַמָּה דַּרְגִין אֵינוּן, וְכַמָּה מְמַנּוּן, דְּכֻלְהוּ קִימִין לְקַרְבָּא לְבַנִּי נְשָׂא לְפּוּלְחָנִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהוּ, וְלְדַכָּאָה לִיה. וּמֵאן דְּאֲתִי לְאֶסְתַּמְרוּן, מְסֻטְרָא בִּיה לִיה בְּהַאי סְטָרָא אַחְרָא דְּאִיהוּ מְסֻטְרָא. דְּהָא כַּמָּה דַּרְגִין, וְכַמָּה מְמַנּוּן, כֻּלְהוּ קִימִי לְסֻטְרָא לֹון לְבַנִּי נְשָׂא.

מֵאן דִּיקְרַב בְּהוּ, וְאֲתִי לְאֲתַמְשַׁכָּא בְּתֵר הֵוּא סְטָרָא בִישָׂא, עֲלִיה כְּתִיב, (תהלים פט) מִי גָבַר יַחֲיָה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ וְגו'. מֵאן אִיהוּ בֵּר נֶשׂ דְּאֲתַבְרִי בְּעֻלְמָא דְּלֹא יַחֲמִי מוֹתָא, הֵוּא דְּכָל עֻלְמָא אֲתַמְשַׁכָּאן אֲבַתְרִיה. דְּהָא בְּהֵוּא זְמַנָּא דְּאֲתִי בֵּר נֶשׂ לְמִיָּהב חוּשְׁבְּנָא קִמִּי מְאִרִיה, עַד לֹא יְפוּק מְהַאי עֻלְמָא, חֲמִי לִיה, וְהָא אוֹקִימְנָא.

וְאֵלִין שְׁבַעָה הִיכְלִין, דְּאֵינוּן שְׁבַעָה מְדוּרִין לְגִיהֶנְס. תְּרִיסַר יַרְחִין אַקְרוּן, בְּגִין דְּהָא כַּמָּה דְּאֵית לְסֻטְרָא מְהִימְנוּתָא תְּרִיסַר יַרְחִין, דַּרְגִין קְדִישִׁין, הַכִּי נְמִי אֵית לְסֻטְרָא אַחְרָא דְּאִ תְּרִיסַר יַרְחִין, דְּחֵיבְיָא אֲתַדְנוּ בְּהוּ, וְנִשְׁמַתָּא דְּלֵהוּן אֲתַדְנַת בְּהוּ. וְכַמָּה חוּלְקִיהוּן דְּצַדִּיקִיָּא, דְּאֲתַמְנַעוּן רְגִלִייהוּ מִנִּייהוּ בְּהַאי עֻלְמָא, וְלֹא מִתְקַרְבִּי לְתַרְעִייהוּ, בְּגִין לְאֲשַׁתְּזָבָא מִנִּייהוּ בְּהֵוּא עֻלְמָא.

הִיכְלָא קְדַמָּא. שִׁירוּתָא דְּסֻטְרָא דִּיצַר הָרַע. הַאי הִיכְלָא קְדַמָּא, אַקְרִי בּוּר רִיקָא מְכָלָא. מֵאן דְּאֲתִי לְאֶעְלָא בִּיה, לִית מֵאן דְּאֲחִיד בִּיה. כֻּלְהוּ דְּחִינִין לִיה לְמַנְפֵּל דְּלֹא יְקוּם, לִית בִּיה סְמֻדָּ לְטַב.

בְּהַאי הִיכְלָא, קִימָא חַד מְמַנָּא, וְדוּמָה שְׁמִיה. וְהַאי אִיהוּ קִימָא לְעִילָא וְתַתָּא. דְּאִ אִיהוּ אַחִיד בְּנִשְׁמַתָּא, כַּד אֲתַדְחִיָּא מְהִיכְלָא קְדִישָׂא, עַל יְדָא דְּהֵוּא מְמַנָּא טְהִרִיא"ל, וְהַאי אִיהוּ קְאִים לְגַבִּי הֵוּא תַרְעָא דְּהֵוּא סְטָרָא קְדִישָׂא, וּבְגִין כַּד קִימָא הַאי דוּמָה, לְאֲחַדָּא לֵה לְנִשְׁמַתָּא, וְכַמָּה גְרַדִּינִי נִימוּסִין בְּהִדִּיה.

וּתְחוּת הַאֵי מְמַנָּא, קַיִימָא חַד מְמַנָּא אַחְרָא, דִּי אֶלְף וְרַבְבִּין תְּחוּתֵיהּ. וְהַאֵי מְמַנָּא אֶקְרִי פְתוּוּת. דָּא הוּא דְאֵיהוּ קַיִימָא לְפַתְתָּא בְּנִי נְשָׂא. וְהַאֵי אֵיהוּ דְשָׂרִי לְגַבִּיּהּ, וְאַסְטִי לִיהּ, לְאַסְתַּכְלָא וּלְעֵינָא בְּמָה דְלֵא אַצְטְרִיד בְּכַמָּה זְנוּנִין וּבְכַמָּה נְאוּפִין. וְכָל אֵינוֹן דְעַמִּיּהּ, כְּלָחוּ קַיִימֹן לְגַבִּיּהּ, וְאַזְלִין קַמִּיּהּ, וְאַכְרִיחוּ לִיהּ לְאַסְטָא עֵינוֹי, לְאַסְתַּכְלָא בְּמָה דְלֵא אַצְטְרִיד.

וְהַאֵי אֵיהוּ סְרְסוּרָא בִישָׂא, לְכָל אֵינוֹן בִּישִׁין, הַאֵי קָאִים עַל קַבְרָא בְּזַמְנָא דְאֵתְדֹן הַהוּא גּוּפָא, וְתַבַּר לִיהּ עֵינוֹי. בְּגִין דְאֵיהוּ רוּחַ לוֹן, כַּד אֵיהוּ בְּהַאֵי עֲלֵמָא, וְדִלִּיּהּ

דָּף רַס"ג ע"ב

וּבְהַאֵי אֵתְר אֵתְדֹנַת נְשָׂמַתָּא, עַד דְעֵאֲלַת לְהַאֵי אֵתְר דְאֶקְרִי בּוֹר, וְכַמָּה נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים אֵית בֵּיהּ, דְכְלָחוּ עַקְצֵי לָהּ לְהַאֵי (דָּף רַס"ג ע"ב) נְשָׂמַתָּא, וְאַחְדֵי בָּהּ, וְדִינִין לָהּ.

לְגוּ מִן דָּא, אֵית חַד רוּחָא אַחְרָא מְסַאָבָא, דְאֵיהוּ עֲלָאָה עַל כְּלָא. וְדָא קַיִימָא עַל כָּל הִיכְלָא דָּא, וְכְלָחוּ נְטִלֵי בְּגִינֵיהּ, וְהַאֵי אֶקְרִי גְמַגִּימִיָּא. הַאֵי הוּא (רַמִּיּוּ ע"א) סוּמְקָא כְּוּרְדָּא, אֵיהוּ קָאִים לְאַבְאָשָׂא תְדִיר, דְהָא כַּד צְלוּתָא דְבֵר נֶשׂ אֵתְדֹחֵא, וְלֵא זְכִי בָּהּ הַהוּא בֵּר נֶשׂ, הַאֵי רוּחָא קַיִימָא, וְסִלְקָא וְאַשְׁתַּתַּף בְּרוּחָא מְסַאָבָא עֲלָאָה עַל כְּלָא, וְאַסְטִי לְעִילָא, וְאַדְכִּיר חוּבוֹי דְבֵר נֶשׂ קַמִּי קוּדְשָׁא בְרִיד הוּא, וְסִימְנִיד (אֵיּוּב א) וְיַבָּא גִיִּים הַשְׁטִין בְּתוּכְס, וְלֵא כְּתִיב וְיַבָּא הַשְׁטִן אֶלָּא גַם.

וּמְהַאֵי רוּחָא בִישָׂא, תְלִין כְּמָה גְרַדִּינִין אַחְרָנִין, דְאֵינוֹן מְמַנֹּן לְאַחְדָּא מְלָה בִישָׂא, אוּ מְלָה טְנוּפָא דְאַפִּיק בֵּר נֶשׂ מְפוּמִּיָּהּ, וּלְבַתֵּר אַפִּיק מְלִין קְדִישִׁין. וְוִי לוֹן, וְוִי לְחִיּהוֹן, אֵלִין אֵינוֹן בְּנֵי נְשָׂא דְגְרַמִּי לְאֵלִין גְרַדִּינִין אַחְרָנִין לְשִׁלְטָאָה, לְמַפְגַּם אֵתְר קְדִישָׂא. וְוִי לוֹן בְּהַאֵי עֲלֵמָא, וְוִי לוֹן לְעֲלֵמָא דְאֵתִי. בְּגִין, דְאֵלִין רוּחִין מְסַאָבִין, נְטִלִין הַאֵי מְלָה מְסַאָבָא, וְכַד אַפִּיק בֵּר נֶשׂ לְבַתֵּר מְלָה קְדִישָׂא, אַקְדִּימוּ אֵלִין רוּחֵי מְסַאָבִי, וְנְטִלֵי הַהִיא מְלָה מְסַאָבָא, וּמְסַאָבִי לְהַהִיא מְלָה קְדִישָׂא, וְלֵא זְכִי בֵּיהּ בֵּר נֶשׂ, וְכַבִּיכּוֹל תֶּשֶׁשׁ חִילָא קְדִישָׂא.

וְעִילָא מְאֵלִין אֵית חַד מְמַנָּא סְפְסִירִיטִיָּא שְׂמִיָּהּ. וְכַמָּה גְרַדִּינֵי נִימוּסִין, וְהַאֵי מְמַנָּא דְעֲלִיּהוּ, נְטִלֵי אֵינוֹן מְלִין בִּישִׁין, וְהַכִּי נְמִי נְטִלֵי כָּל אֵלִין מְלִין דְזָרִיק בֵּר נֶשׂ בִּידוּי, כַּד רוּגְזָא שְׂרָאָה עֲלוּי, דְהָא כַּדִּין הַאֵי מְמַנָּא סְפְסִירִיטִיָּא נְקִיט הַאֵי מְלָה, דְזָרִיק בֵּר נֶשׂ בְּרוּגְזִיָּהּ, וְסִלְיק וְאַמַּר, דָּא הוּא קַרְבָּנָא דְפִלְגְנָא, דְקָרִיב לְסִטְרָא דִילָן.

בְּגִין דְכָל סִטְרָא דְנִיחָא, אֵיהוּ מְסִטְרָא דִימִינָא, וּמְסִטְרָא דְמַהִימְנוּתָא. וְכָל סִטְרָא דְרוּגְזָא, אֵיהוּ מְסִטְרָא אַחְרָא בִישָׂא, סִטְרָא מְסַאָבָא. וְעַל דָּא מֵאֵן דְאַשְׁדִּי מִן יְדוּי מְדִי בְרוּגְזָא, כָּל אֵלִין נְטִלִין לָהּ לְהַאֵי מְלָה דְאַזְדִּרִיק,

וּסְלָקִי לָהּ לְעֵילָא, וְאֶתְקַרֵּיב לְהֵהוּא סְטָרָא, וְאֶמְרִי דָא (ס"א פולחנא דקרבנא)
קֶרְבָּנָא דְפִלְגְנָא.

וְכַרְוֶזָא קֶאֱרִי בְּכָל אֵינוֹן רְקִיעִין וְאֶמְרִי, וְוִי לְפִלְגְנָא דְאֶסְטִי בְּתַר אֵל זֶר,
וּפְלַח לְאֵל אַחַר. וְכַרְוֶזָא קֶאֱרִי זְמַנָּא תְנַיְנָא וְאֶמְרִי, (הושע ז) אוֹי לְהֵם כִּי נִדְדוּ
מִמֶּנִּי וְגו'. זְכָאָה אִיהוּ בְר נֶשׁ, דְאֶסְתַּמַּר מְאָרְחוּי, וְלֹא יֶסְטִי לִימִינָא
וּלְשִׁמְאֵלָא. וְלֹא יִנְפּוּל בְּגוּ בִירָא עֲמִיקָא, דְלֹא יִכִּיל לְסַלְקָא מִנִּיהּ.

הִיכְלָא תְנַיְנָא, הִיכְלָא דָא, אִיהוּ חֲשׂוּד יִתִּיר עַל הִיכְלָא קְדַמָּאָה, הִיא
אֶקְרִי שְׁחַת, לְקַבֵּל שְׁמָא דְאֶקְרִי טְמָא. בְּגִין דְהִיכְלָא קְדַמָּאָה אֶקְרִי בּוּר,
לְקַבֵּל שְׁמָא דְאֶקְרִי שְׁטוֹן. וְהִיא אֶקְרִי שְׁחַת, לְקַבֵּל שְׁמָא דְאֶקְרִי טְמָא.
בְּהִיכְלָא דָא קִיַּיְמִין תְּלַת פְּתַחִין, לְתַלַּת סְטָרִין.

פְּתַחָא קְדַמָּאָה. בֵּיהּ קִיַּיְמָא חַד מְמַנָּא, עֶסְטִירִי"א שְׁמִיָּה. וְכַמָּה אֶלְף
וְרַבְבּוֹן מִמֶּנּוּ תַחֲוֹתִיָּה, וְהִיא אִיהוּ קִיַּיְמָא עַל כָּל אֵינוֹן דְמַחְבְּלֵי אֶרְחִיָּהוּ,
לְאוּשְׁדָא זְרַעָא עַל אֶרְעָא. אוּ דְמִפְקִי זְרַעָא, דְלֹא כְּאֶרְחָא. אוּ לְכָל אֵינוֹן
דְמִזְנוּ בִידֵיָּהוּ. אֶלִין אֵינוֹן דְלֹא חֲמָאן אֲנַפִּי שְׁכִינְתָא כָּלִל. אֶלָּא הִיא מְמַנָּא
דְבִסְטֵר מְסַאָבָא דְקֶאֱמָר, נְפִיק בְּהֵהוּא זְמַנָּא, וְכַמָּה אֵינוֹן אֶלְף וְרַבְבּוֹן,
כְּלָהוּ מִתְכַּנְפִּי עַל הֵהוּא בְר נֶשׁ, וּמְסַאָבִי לִיָּה בְּהֵאִי עֲלֵמָא. וּלְבַתֵּר כַּד נִפְק
נְשַׁמְתִּיָּה מִנִּיהּ מְהֵאִי עֲלֵמָא, הִיא מְמַנָּא וְכָל אֵינוֹן דְעַמִּיָּה, מְסַאָבִין לִיָּה
לְנִשְׁמַתִּיָּה, וְאַחֲדִין בְּהּ, (וּאֶסְתַּאבַּת בַּחוּ) וְאַעִילוּ לָהּ לְאַתְדָּנָא בְּהוּ.

דף רס"ד ע"א

וְאֶלִין אֶקְרוּן שְׁכַבַּת זְרַע רוּתַחַת. דְכְּלָהוּ רוּגְזִין מְסַאָבִין קִיַּיְמִין כְּלָהוּ עַל
דָּא, בְּגִין דְכְּלָהוּ קִיַּיְמִין וְשָׂרָאן עֲלֵיָּה דְבֵר נֶשׁ, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְאֶרְתַּח
גְּרַמִּיָּה, וְחַמִּים לִיָּה לְתִיאֻבְתָּא דָּא. וּכְדִין נְטֻלִין לִיָּה לְהֵהוּא תִיאֻבְתָּא.
וְהֵהוּא זְרַעָא דְאֶתוּשְׁדָא בְּאֶרְעָא. וְאַתְתַּקְפוּ בֵּיהּ, וְנִטְלִי לִיָּה. וּסְלָקִי לִיָּה
לְעֵילָא, וְגִרְמוּ דְבֵרִית דָּא דִּישְׁתַּעֲבַד בְּסְטֵר מְסַאָבָא. (דף רס"ד ע"א)

פְּתַחָא תְנַיְנָא, בֵּיהּ קִיַּיְמָא מְמַנָּא אַחְרָא, טְסִקִּיפִיָּה שְׁמִיָּה, וְהִיא אִיהוּ
מְמַנָּא, עַל כָּל אֵינוֹן דְמַחְבְּלֵי אֶרְחִיָּהוּ, דְלֹא אוּשְׁדֵי זְרַעָא עַל אֶרְעָא, אֶלָּא
דְאוּשְׁדֵי זְרַעָא בְּבַעִירִי, אוּ בְּאִיסוּרִין חֲמוּרִין דְאוּרִיָּתָא, בְּאֵינוֹן עֲרִיּוֹת,
הִיא מְמַנָּא וְכַמָּה אֶלְף וְרַבְבּוֹן דְעַמִּיָּה, כְּלָהוּ קִיַּיְמִי עֲלֵיָּה, (ס"א לסאבא ליה
ולמידן ליה) לְאַתְדָּנָא לִיָּה כְּמָה דְאַתְמַר בְּאֵינוֹן אַחְרָנִין.

תָּא חֲזִי, הִיא מְמַנָּא בִידֵיָּה כְּסָא חֲדָא, וְאֶקְרִי (ישעיה נא) כּוֹס הַתְּרַעְלָה כּוֹס
חֲמָתוֹ, וְכָל אֵינוֹן קְטוּלֵי בֵית דִּין, דְאַתְקֻטְלוּ, אוּ אֶתְעַנְשׂוּ עַל חוּבִין אֶלִין,
כְּלָהוּ אֶתְעַקְרוּ מֵאֶלִין סְטָרִין מְסַאָבִין, וְלֹא אִית לוֹן חוּלְקָא בְּהוֹן, וּבְהֵאִי
כְּסָא דְאֶקְרִי כּוֹס הַתְּרַעְלָה, בְּגִין כְּסָא אַחְרָא דְשִׁתּוּ בְּקַדְמִיתָא. וְכָל אֵינוֹן
דְלֹא שִׁתּוּ הֵהוּא כְּסָא דְבֵית דִּין, לְאַתְעַקְרָא מְהֵאִי כּוֹס הַתְּרַעְלָה, לְבַתֵּר כַּד
נְפִיק נְשַׁמְתִּיָּה מְהֵאִי עֲלֵמָא, הִיא מְמַנָּא וְכָל אֵינוֹן דְעַמִּיָּה, אַחֲדִין בֵּיהּ וְדָא

הוא (עמוס ח) יום הפור, ורזי לה להאי נשמתא, מכמה דינין משניין אליו מאליו.

בהיכלא דא, קיימא חד רוחא, דאליו ממנו תחותיה, ודא הוא ניאציריא"ל. מהאי רוחא תקיפא, נפקי תלת טיפין, מרירן, דנפלי בהאי (רמ"ו ע"ב) כוס התרעלה. חד אקרי חצ"ץ. וחד, אקרי מר המות וחד אקרי קובע"ת, (ד"א וכלהו מתכנשי להאי כוס לבתר) ואליו תלת טיפין נפלו לבתר מהאי כוס, (נפקו תלת טיפין) (ס"א בהיא) דהיא חרבא דקטלא בני נשא, כמה דאוקמוה.

פתחא תליתאה, ביה קיימא ממנא חד סנגדיא"ל שמיה, והאי איהו ממנא, על כל אינון דעיילי האי ברית קדישא, באינתו אחרא, דאיהו מההוא סטרא דאל נכר. וכל אינון דמתבלי ארתייהו בדא, ומשקרי באת קיימא קדישא, האי ממנא, וכל אינון ממנו דעמיה, פלהו מצירי בגווייהו, ציורין דאינון נשין מסאבין, דאסתאב בהו ההוא קיימא קדישא, וכלהו אתרשימו קמיה, כד נפיק בר נש מהאי עלמא, ומסאבי ליה לבתר לההוא רוחא.

והיכלא דא, תלין כל רזי דחרשין, לקטלא בני נשא עד לא ימטי זמנייהו, וכלהו חרשין דאצטריכו בני נשא. אינון דחרשי חרשייהו לאסתאבא בהו, כגון דהוה בלעם, חרש בחרשוי, ואסתאב בקדמיתא במסאבו דזרעא רותחת דאשדי בבעיירי, ובגין דא, ביה אתדן, בההוא שכבת זרע רותחת דקאמרו. ועל דא, האי היכלא אקרי, שחת טמא.

ובהאי היכלא, אית רוחא אחרא, די ממנא תחות ההוא רוחא דלעילא, והאי אקרי סרטי"א, וכמה אף ורבון תחותיה. (ק"ל ע"א) וכלהו קיימי על ההיא מלה, דנפיק בהדי רוחא דבר נש בחלמא, מגו סטרא קדישא. האי רוחא מסאבא, וכל אינון גרדינין דעמיה, פלהו נפקי ומתחבראן בההיא מלה, ונחתי בה, ומתערבי בהדה, בגין לאכחשא לה מניה, ואודעין ליה לבר נש מליו אחרנין, מילין כדיבין, במלה דקשוט.

דכד ארחוי דכדיבא, דאלמלא לא נטיל מלה דקשוט, לא יכיל לתקנא כדיבוי. אוף הכא אליו, כיון דמתערי במלי קשוט, ומכחישי לון מניה, מודעי ליה מלה דקשוט, בגין לקיימא כדיבוי. לבתר (מתפשטי כל אינון) (ס"א מתפשטא ההיא מלה, באינון) תתאי לתתא, דלית לון קיומא. ולא מתקיימי, ואודעי מילין בעלמא, לכמה סטרין (ד"א וכל הני אינון לתתא בדרגין דמתפרשאן לבר בכמה סטרין) לכמה זיינין.

מהיכלא דא, נפקין תרין רוחין, דמתהפכאן, לזמנין גוברין, לזמנין נשין, ואליו אזליו ושטאן בעלמא באורא, וחייכאן בבני נשא בגו חלמא, ואתחזון לון לגוברין, כנשין שפירן בחיזו דחלמא, ונטלי תיאובתא דבר נש. אוף הכי לנשין, אתחזון כגוברין, ואליו אקרון רעה ונגע, כמה דאת

אמר (תהלים צא) לא תאוּנה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ.

דף רס"ד ע"ב

וְאֵלֶיךָ אֶקְרוּ רֹחֵי תִתְּנֵנִי לְתַתָּא. דְּנִפְקֵי מִגּוֹ שְׁלֵהוּבָא דְאַשָּׁא. דְּכַד נְטִילִין אֵלֶיךָ רֹחֵין דְּלַעֲלֵמָא, דִּי בְּגוֹ הֵיכְלָא דָא, נִפְקוּ תְרֵי שְׁלֵהוּבֵי דְאַשָּׁא, וְאֵלֶיךָ טְסָאן בְּעֵלְמָא, וְאַתְעֵבִידוּ אֵלֶיךָ תְרֵין רֹחֵין כְּדָקָא אִמְרוּ, וְכֹלָא בְּסִטְרָא דָא מְסַבָּא. זְכָאִין אֵינוּן צְדִיקָיָא דְאַתְמַנְעוּן מְסִטְרֵין אֵלֶיךָ וְאַסְתְּמְרוּ מְנִייהוּ. וְעַל (דף רס"ד ע"ב) דָא כְּתִיב, (משלי ז) לְשִׁמְרֵךְ מֵאַשָּׁה זָרָה וְגו'.

הֵיכְלָא תְלִיתָא. הֵיכְלָא דָא, אִיהוּ הֵיכְלָא דְאַפִּיל וְחֲשִׁיד, וְלִית בֵּיה נְהוּרָא כָּלִל, וְאִיהוּ אִפִּיל יִתִּיר מִן קְדָמָא. וְהֵאֵי אִיהוּ דְאַקְרֵי דוּמִ"ה, לְקַבֵּל שְׂמָא דְאַקְרֵי שׁוּנִ"א. בְּהֵיכְלָא דָא קִימֵי אַרְבַּע פְּתַחֵין, חַד קִימָא לְסִטְרָא דָא, וְחַד לְסִטְרָא דָא, וְכוּן לְאַרְבַּע סְטְרֵין.

חַד מְמַנָּא קִימָא עַל הַאי פְּתַחָא קְדָמָא, וְהֵאֵי מְמַנָּא קִימָא בְּהוּא תְקִיפּוּ דְרוּגְזָא דְעֵלְמָא. כְּדִינָא שְׂרָיָא בְּעֵלְמָא, הֵאֵי מְמַנָּא דְשְׂרֵי בְּהֵאֵי פְּתַחָא, נְטִיל זֵינִין, וְאַנַּח לֹון לְאַינוּן תְּרַעִין דְבֵי כְּנִישְׁתָּא (דבני נשא), וְהֵאֵי אִקְרֵי סְקִפּוּרְטִי"א וְדָא הוּא כְּשִׁלּוֹנָא דְעֵלְמָא, וְעַל דָא כְּתִיב (משלי ד) דְרָךְ רְשָׁעִים כְּאַפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ, (הֵאֵי מְמַנָּא קִימָא עַל פְּרִשְׁת אַרְחֵין לְמַחְמֵי) בְּהוּא זְמַנָּא דְאַיהוּ שְׁלִיט, וְשְׂרָיָא דִינָא בְּעֵלְמָא, אִיהוּ קִימָא לְמַחְמֵי בְּמָאן דְאַזִּיל יַחֲדָאֵי בְּשׁוּקָא, וְאִי הוּא אַעְרַע בְּהִדְיָה, יְכִיל לְנִזְקָא לִיָּה, וְלֹא תִרַע מְזִלִּיה.

פְּתַחָא תְנִינָא, בֵּיה קִימָא חַד מְמַנָּא אַחְרִינָא, וְדָא אִיהוּ קִימָא לְנִטְלָא פְּתַקִּין דְדִינָא, וְדָא אִיהוּ סְנַגְדִּיא"ל. וְתַחֲוֹת יְדִיָּה, כְּמָה גְרָדִינֵי נְמוּסִין, דְשִׁלְטָאן, דְקִימֵין לְקַבֵּלָא אֵינוּן פְּתַקִּין דְדִינָא, וְהֵאֵי קִימָא עַל פְּתַחָא דָא.

וְכַד נְטִיל פְּתַקָא דְדִינָא, הֵאֵי קִימָא עַל פְּתַחָא דָא, וְנַחֲתֵי לְתַתָּא, לְאַינוּן פְּתַחֵין חֲשׁוּכָאן דְלְתַתָּא. חַד לְהוּא דְאַקְרֵי שְׁחַת. וְחַד לְהוּא דְאַקְרֵי בּוּר, דְאַינוּן לְתַתָּא. וְתַמּוּן, כְּמָה אֶלְף, וְכְמָה רַבְּבוּן, מְמַנְוּ דְשִׁלְטֵי בְּעֵלְמָא לְמַעְבַּד דִּינָא, וְאַשְׁתַּלִּים דִּינָא בְּהוּא פְּתַקָא.

פְּתַחָא תְלִיתָא. בְּהֵאֵי פְּתַחָא, אִית מְמַנָּא אַחְרָא, אַנְגְרִיוִין שְׁמִיָּה וְדָא אִיהוּ קִימָא, עַל כָּל אֵינוּן מְרַעִין וּמְכַאוּבִין, וְחַלְחוּלִין וְאַשָּׁא דְגְרָמֵי. דְהָא מְנִיָּה נִפְקֵי כְּמָה וְכְמָה אֶלְף וְרַבְּבוּן דְמְמַנְוּ עַמִּיָּה, עַל כָּל אֵינוּן מְרַעִין וּמְכַאוּבִין כְּמָה דְאַתְמַר.

פְּתַחָא רְבִיעָא, הָכָא אִיהוּ חַד רֹחָא, דְאַתְבְּרֵי (רס"ו ע"ב) בְּפִגְמֵי דְסִיְהָרָא, וְאַקְרֵי אֶסְכְּרָ"א. וְהֵאֵי קִימָא עַל קְטוּלֵי דְרַבֵּי, וְדָא אֶתְחַזִּי לֹון, וְחִיָּדָא בְּהוּן, עַד דְקְטִיל לֹון, וְאַדְמֵי לֹון כְּאַתְתָּא אֶמִּיָּה דְרַבֵּי, וּמְנִיקָא לֹון, וְחִיָּכָא בְּהוּן, וְאַחֲדִית לֹון, וְקְטִיל לֹון.

בְּאִמְצָעֵי תָּהָי הִיכָלָא, קִיִּימָא חַד רוּחָא, דְּאֶקְרִי אֶגְרִיסוּיָן. הָאֵי אֶתְמַנָּא, עַל כָּל אֵינוֹן דְּמַתִּין מִבְּרַתְלִיסָר שְׁנִין, עַד עֶשְׂרִין שְׁנִין. הָאֵי אֵיהוּ קְטוּלָא דְלֵהוֹן, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, וְדָא אֵיהוּ בְּחַבְרוּתָא (דִּיִּיא בַחֲכֻמָּתָא) דְּתֵהוּא נְחֹשׁ (רַמְיִיח ע״ב) כְּדִקְאֻמְרוֹן וְקִיִּימָא בְּהַדְיָה, וְאַזִּיל אֶבְתְּרִיהָ. וְעַל דָּא אֶקְרִי מְלֶאךְ הַמּוֹת טוֹב מְאֹד, דְּכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְאוּקִימָנָא.

מִהֲכָא מִתְפַּשְׁטִין וְנִפְקִין תְּרִין רוּחִין, אִיִּי וְחַמְיָה. וְאַלִּין אֶתְמַנּוּן, עַל כָּל אֵינוֹן דְּשִׁמְעִי נְזִיפָא מִמָּאן דְּלַעֲי בְּאוּרִייתָא, וְאַתְרַחֲצוּן בֵּיהּ, וְלֹא חִיִּישִׁי עֲלֶיהָ. וְכוּ עַל כָּל אֵינוֹן דְּחִיִּיכָאן מִמְּלִי דְּאוּרִייתָא, אוּ מִמְּלִי דְּרַבְּנָן.

מְאֹף וְחַמָּה אֵלִין, נִפְקִין כְּמָה אֶלְף, וְכְמָה רַבְּבֹן, וְכִלְהוּ נִפְקִי וְשָׂאָרֹן עֲלֵיהוּ דְּבִנֵי נְשָׂא, אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִייתָא, אוּ דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּמִלִּי דְּמַצּוּהָ, וְאַזִּיל בְּאַרְחָא דְּמַצּוּהָ. בְּגִין דְּיִתְעַצְבוּן, וְלֹא יַחֲדוּן בָּהּ. וּמִתְרִין אֵלִין דְּחִיל מְשָׂה, כְּדִ חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְנַחֲתִית מִן טוּרָא דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ט) כִּי יִגְרַתִּי מִפְּנֵי הָאֶף וְהַחֲמָה.

דָּף רַס״ה ע״א

תַּחֲוֹת אֵלִין, אֵית רוּחָא חַדָּא, דְּקִיִּימָא עַל כָּל אֵינוֹן מְאֹרִי דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, דְּכַד מִתְעַרִי בְּנִי נְשָׂא בְּלִישְׁנָא בִישָׂא, אוּ הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּאַתְעַרִי בְּלִישְׁנָא בִישָׂא, כְּדִין אֶתְעַר הָאֵי רוּחָא בִישָׂא מְסַאָבָא דְּלַעֲיָלָא, דְּאֶקְרִי סְכְּסִיכְיָא. וְאֵיהוּ שְׂאָרִי עַל הֵהוּא אֶתְעַרוּתָא דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, דְּשְׂאָרִי בֵּיהּ בְּנִי נְשָׂא, וְאֵיהוּ עָאֵל לַעֲיָלָא, וְגָרִים בְּהֵהוּא אֶתְעַרוּ דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, מוֹתָא וְחַרְבָּא וְקְטוּלָא בְּעֶלְמָא. (דָּף רַס״ה ע״א) וְוִי לְאֵינוֹן דְּמִתְעַרִי לְהָאֵי סְטָרָא בִישָׂא, וְלֹא נְטָרִי פּוּמִיִּיהוּ וְלִישְׁנָהוֹן, וְלֹא חֲשִׁישִׁי עַל דָּא, וְלֹא יִדְעִי דְּהָא בְּאַתְעַרוּ דְּלַתְתָּא, תַּלְיָא אֶתְעַרוּ דְּלַעֲיָלָא, בִּין לְטַב בִּין לְבִישׁ.

תָּא חַזִּי, כְּדִ הָאֵי אֶתְעַרוּ דְּלִישְׁנָא בִישָׂא אֶתְעַר לְתַתָּא, כְּדִין הָאֵי נְחֹשׁ עַקְלָתוֹן, סְלִיק קְשָׁקְשׁוּי, וְאוּקִים לוֹן בְּסְלִיקוּ, וְאַתְעַר מְרִישָׂא עַד רַגְלוּי. וְכַד קְשָׁקְשׁוּי סְלִיקוּ וּמִתְעַרִי, כְּדִין כָּל גּוּפָא אֶתְעַר. קְשָׁקְשׁוּי, אֵלִין אֵינוֹן כָּל גְּרַדִּינֵי נִימוּסִין דְּלַבְּר.

וְכִלְהוּ מִתְעַרִי וְאַחֲדִין בְּהֵהוּא מְלָה בִישָׂא, וּמִתְעַרִי לְגַבִּי הֵהוּא (ישעיה כז) נְחֹשׁ בְּרִיחַ, כְּדִין כָּל גּוּפָא בִישָׂא, אֶתְעַר מְרִישָׂה וְעַד רַגְלוּי, בְּכָל הַנִּי הִיכָלִין דְּקְאֻמְרוֹן. וְכָל אֵינוֹן קְשָׁקְשִׁין בְּהֵהוּא גְלָדָא, נַחֲתִין לְתַתָּא, וְהֵהוּא גְלָדָא אֶתְפַּשֵׁט מִנִּיהּ וְנַחֲתִית לְתַתָּא. וְגּוּפָא סְלִיק, וְאַתְעַר לְמַהוּי דְּלְטוּרָא לַעֲיָלָא.

תָּא חַזִּי, אֶף עַל גַּב דְּזֻמְנָא קְבִיעָא אֵיהוּ, לְכָל חוּזִין דְּעֶלְמָא, לְאַתְפַּשְׁטָא מְשַׁכָּא דְּלֵהוֹן, לֹא מִתְפַּשְׁטִי, אֶלָּא בְּזֻמְנָא דְּמִתְעַרִי בְּלִישְׁנָא בִישָׂא לְתַתָּא, וְכְדִין אֶתְעַר הֵהוּא רוּחָא (נִיִּיא חוּיָא) בִישָׂא לַעֲיָלָא, וּפְשֵׁט מְשַׁכִּיָּה וְקְשָׁקְשׁוּי מִנִּיהּ. דָּא סְלִיק, וְדָא נַחֲתִית, וְקְשִׁיא עֲלִיהּ הֵהוּא אֶתְפַּשְׁטוּתָא דְּקְשָׁקְשׁוּי בְּמְשַׁכִּיָּה מְכָלָא. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאַתְפַּרֵּשׁ מְזוּוּגִיָּה. דְּאַלְמָלָא הוּא כְּלָא

בְּחִבּוּרָא חֲדָא, לֹא יִכְלִין עֲלֵמִין לְמִסְבַּל לֹון, וְכֹלָא בְּגִין אֲתַעְרוּתָא דְלִישָׁנָא
בִּישָׂא דְלִתְתָא.

וְכַד חוּיִין דְלִתְתָא מִתְפַּשְׁטִי מִהֵוּא מִשְׁכָּא, כְּדִין כָּל חַד וְחַד יְהִיב קְלָא,
וְאֲתַעַר לְכַמָּה חוּיִין דְקִימִי בְּהֵוּא אֲתַר, דְאֶקְרִי בּוּר, דְתַמֵּן כְּמָה נְחָשִׁין
קִימִין. וְכֹלָהוּ דְלִטּוּרִין, לְאֲתַעְרָא לְהֵאִי חוּיָא רַבָּא, לְמַהוּי דְלִטּוּרָא עַל
עֲלֵמָא. וְכֹלָא בְּגִין הֵאִי אֲתַעְרוּ דְלִישָׁנָא בִּישָׂא, כְּדִין קִימָא אֲתַעְרוּתָא דִּילִיה
לְתַתָּא.

כְּגוּוּנָא דָּא, מֵאֵן דְלַעִי בְּאוּרִייתָא, כְּמָה אֵינּוּן דְאֶקְרוּן לְשׁוֹן הַקְדָּשׁ,
דְּמִתְחַבְּרוּן וְאֲתַעְרִי אֲתַעְרוּתָא, לְהֵוּא אֲתַר דְאֶקְרִי לְשׁוֹן הַקְדָּשׁ. לְשׁוֹן
מִהֵוּא קְדָשׁ דְלַעִילָא. וְכַמָּה קְדוּשׁוֹת וְקְדוּשִׁין מִתַּעְרִין מְכַל סְטֵרִין. זְכָאָה
חוּלְקִיהוּן דְצְדִיקָיָא, אֵינּוּן דְגְרַמִּי לְאֲתַעְרָא קְדוּשִׁין לְעִילָא וּלְתַתָּא,
קְדוּשָׁה דְלַעִילָא וְקְדוּשָׁה דְלְתַתָּא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם : אֵלוּ
מִיָּם רֵאשׁוּנִים. וְאֵינּוּן אֲתַקְרוּן מִיָּין עֲלָיִן. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים : אֵלִין מִיָּין
תַּתְּאִין, וְאֶקְרוּן מִיָּם אַחְרוּנִים. וּמְזוּן בְּאֶמְצַע, בֵּין מִיָּם רֵאשׁוּנִים לְמִיָּם
אַחְרוּנִים. וְעַל דָּא מְזוּן, לָאוּ אִיהוּ בְּמִיָּם אַחְרוּנִים, אֶלָּא בְּמִיָּם רֵאשׁוּנִים.
מִיָּם רֵאשׁוּנִים מְעִילָא דְמְזוּנָא תַלְיָא בִּיה. וְלֹא בְּמִיָּם אַחְרוּנִים. וְרַזָּא
לְקְדִישִׁי עֲלִיוּנִין אֲתִיִּיהִיב. זְכָאָה חוּלְקִיהוּן בְּעֲלֵמָא דִּין, וּבְעֲלֵמָא דְאֲתִי.

הִיכְלָא רְבִיעָאָה. הִיכְלָא דָּא, אִיהוּ דְאֶקְרִי (ז' ע"א) חוּבָּיָה. וְדָא אִיהוּ (תהלים
מ) טִיט הַיּוֹן, לְקַבֵּל שְׁמָא אַחְרָא דְאֶקְרִי אָבוּן מְכָשׁוּל, וְכֹלָא חַד. אִיהוּ
חוּבָּיָה, בְּגִין דְתַמֵּן קִימִי כָּל חוּבֵי דְעֲלֵמָא, אַכְרְעוּתָא דְחוּבִין.

בְּגִין דְכַד חֲבָאן בְּנֵי נָשָׂא, כָּל אֵינּוּן גְּרַדִּינִי נִימוּסִין, נְטֻלִין אֵינּוּן חוּבִין,
וּמְנַחִי לֹון בְּהֵאִי הִיכְלָא דְאֶקְרִי חוּבָּה. וְכָל זְכָיִין דְעֲלֵמָא, כְּלָהוּ מְלֶאכִין
קְדִישִׁין דְמִמֵּן עַל זְכָוֹן דְעֲלֵמָא, כְּלָהוּ נְטֻלִי לְאֵינּוּן זְכָוֹן, וְאוּקְמִי לֹון
בְּהִיכְלָא רְבִיעָאָה דְאֶקְרִי זְכוּת, וְתַמֵּן קִימִי זְכָוֹן דְבְּנֵי נָשָׂא. וְחוּבִין קִימִי
בְּהִיכְלָא אַחְרָא, דְאֶקְרִי חוּבָּה. וְאֲתַקְלוּ כְּחַדָּא בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה כִּי
(קהלת ז) גַּם אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. וּלְבַתֵּר דְאֶכְרְעוּ זְכָיִין, אוּ
חוּבִין, לְסִטְרָא דָּא, אוּ לְסִטְרָא דָּא, הַכִּי נְצַח.

דָּף רַס"ה ע"ב

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּדִין מִתַּעְרִין אֵלִין תַּרְוִין סְטֵרִין, זְכוּת וְחוּבָּה.
וּבְהוּ תַלְיִין חִיִּים וּמָוֹת. אִי זְכָיִין אַכְרְעוּ, לְסִטְרָא דָּא דְאֶקְרִי זְכוּת, אַכְתּוּב
בְּרַ נֶשׁ בְּהֵוּא סְטֵרָא דְאֶקְרִי חִיִּים. (דף רס"ה ע"ב) בְּגִין, דְהִגִּי תַרְוִין סְטֵרִין
קִימִי בְּהֵוּא יוֹמָא, דָּא בְּסִטְרָא דָּא, וְדָא בְּסִטְרָא דָּא. אִי זְכָיִי הֵוּא בְּרַ
נֶשׁ, וְנִצְחִין אֵינּוּן זְכָיִין, הָא אַכְתּוּב הֵוּא בְּרַ נֶשׁ לְחִיִּים. בְּגִין דְאֶחִיד בִּיה

האי סטרא קדישא, דאקרי זכות, וחיים אחיד ביה, ואמר דא דילי הוא, ודידי הנה, וכדין אכתוב ההוא בר נש לחיים. (ס"א ואכתוב עד איהו דיליה)

ואי נצחן חובין, האי סטרא אחרא מסאבא, דאקרי חובה ומות, אחיד ביה, אמר האי דידי הוא, ודידי הוי, וכדין אכתוב דאיהו דיליה. ודא הוא דתנינן, דהא ביומא דא דראש השנה, אכתוב בר נש, או לחיים או למיתה. אי אכתוב בסטרא דקדושה, אכתוב לחיים, ואתקיים תמן, ואתדבק ביה. ואי אכתוב בסטרא אחרא, אתקיים בסטרא דמסאבותא, ודביק ביה, ודא הוא הו לחיים הו למות. ואתמשך בהאי סטרא או בהאי סטרא.

כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא דא דקדושה, כל קדושין וכל דכין מתדבקין ביה. יקרא וקודשא בריהו הוא יתיב וישמע ליה, עליה פתיב (תהלים צא) יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורח ימים אשביעהו ואראהו בישועתי. וכל זמנא דאיהו קיימא בסטרא אחרא דמסאבא, כל מסאבו, וכל חובה, וכל בישין מתדבקין ביה. יקרא, ולית מאן דישמע ליה. מרחקא איהו מקודשא בריהו הוא, עליה פתיב (תהלים קיט) רחוק מרשעים ישועה וכתוב (ישעיה א) גם כי תרבו תפלה אינני שומע.

היכלא דא, איהו אתר דכל אינון דאקרון אלהים אחרים, בגין דאתגליין הקא. וכל אינון דמפתו להו לבני נשא בענוגין דהאי עלמא, לאזנאה לאתענגא בענוגי נאופין דעלמא, ומשכי להו בתר ענוגין ונאופין דהאי עלמא, כדקאמרן.

בהאי היכלא, אתחזי חד רוחא שליט תקיפא, דאיהו על פלהו, ודא אקרי אוף הכי אל, כגוונא דאחרא (רנ"ח ע"א) דבסטור קדושה. האי איהו (דברים לז) א"ל נכ"ר. ודא איהו דמפתי לבר נש דלעי באורייתא, או דקאים בבי מדרשא. האי רוחא תקיפא מפתי ליה, וחשיב כמה הרהורין, ואמר מה את קאים הקא, טב לך למיהד בחבורת אינון דגאו על בני נשא, ואינון דאזלין בתר נשין שפיראן, ומתענגי בענוגי עלמא. כיון דבר נש אתפתי אבתריה, כדין פלהו שטיין ואזלי ואתמשכאן אבתריה.

וכמה אינון אחרנין דקיימין תחותיה, וכלהו מסאבי ליה בהאי עלמא, ומסאבי ליה בההוא עלמא. (ק"ן ע"ב) ואינון אקרון צואה רותחת דכתיב, (ישעיה ל) צא תאמר לו. אינון דרגין דקיימין לסאבא תדיר, והא אתמר.

באמצעיתא דהאי היכלא, אית רוחא אחרא, דאקרי נגע. ומהאי נפקא רוחא אחרא דאקרי נגע צרעת. ואיהו קיימא תדיר, לסאבא לכל אינון מאריהון דלישנא בישא, יתיר על כל מה דמסאבין ליה. והאי נגע עלאה, איהו ממנא על כל אינון פתורי דשבתא, דכד עייל שבתא, ולא אתסדרו בענוגא דשבתא כדקא יאות, ואינון קא מבזי ענוגא דשבתא, האי נגע נטיל לאינון פתורי דלאו אינון בענוגא דשבתא (רנ"ב ע"ב) כדקאמרן.

וְכַד הָאֵי נָטִיל לְאִינוּן פְּתוּרִי, כָּל אִינוּן גְּרָדִינִי נִימוּסִין דְּקִימִי בִּיה, כְּלָהוּ
פְּתַחֵי וְאַמְרִי, (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָה וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָה וַתִּרְחַק
מִמֶּנּוּ. וַיִּלְבַּשׁ קָלְלָה כְּמַדּוּ וְגוֹ'. יִנְקֵשׁ נוֹשָׂה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגוֹ'. אֵל יְהִי לוֹ
מוֹשֵׁד חֶסֶד וְגוֹ'.

וְהָאֵ אֹקִימְנָא, בְּהָהוּא לִילְיָא דְשִׁבְתָּא, כַּד פְּתוּרִי אֲתִיְהִיבוּ לְהָהוּא סְטָרָא
בִּישָׂא, כְּדִין אֲתִתְקַף הָהוּא סְטָרָא בִּישָׂא, מְסַאָבָא, וְהָהוּא בַר נָשׁ אֲתִמְסַר
לְהָהוּא סְטָרָא. וְוִי לִיה דְּאֲתַגְרַע מִהָהוּא סְטָרָא קְדִישָׂא, סְטָרָא
דְּמַהִימְנוּתָא. וְאֲתַפְקֵד בְּסְטָרָא אַחְרָא מְסַאָבָא. כְּגוֹנוּנָא דָא בְּכָל אִינוּן
סְעוּדַתִּי דִּיּוֹם טוֹב.

דף רס"ו ע"ב

הָכָא בְּהָאֵי הִיכְלָא, (דף רס"ו ע"ב) בְּנִי חַיִּי וּמְזוֹנִי בְּהַפּוּכָא אִיהוּ. וּבְהָהוּא
הִיכְלָא אַחְרָא קְדִישָׂא, לָא קִימִי תִלְתַּת אֱלִין, וַתִּלְיִין לְעֵילָא, (עיי' ו' ע"א)
וְהָכָא קִימִין לְבִישׁ. דְּכַד (ס"א מטו בנוי דבר נש) מְטִי בַר נָשׁ לְהָאֵי הִיכְלָא, הָא
תַּמָּן קִימִין חִינוּן לְשִׁיזְעָא לֹון. וְהָא תַּמָּן בְּנִין כַּד אִינוּן זְעִירִין, מִהָכָא
נְפָקָא, בְּגִין לְאֲתַמְנָא קְטִיגוּרָא עֲלֵיהוּ. וְהָא תַּמָּן קִימִין מְזוֹנִי, לְאַעְבְּרָא
לֹון מְנִיה. וְכָלָא תִלְיָא בְּחוּבָה. וְעַל דָּא אַקְרִי הָאֵי הִיכְלָא חוּבָה. כְּמָה
דְּאֲתַמַּר.

וּמִהָכָא נְפָקָא חַד רוּחָא מְסַאָבָא, דְּאַקְרִי אַרִירִי"א. וְכְמָה אֶלְף וּרְבָבָן
עַמִּיה, וְכְלָהוּ אַקְרוּן אוֹרְרִי יוֹם, כְּמָה דְּאֲתַ אַמַּר (איוב ג) יִקְבוּהוּ אוֹרְרִי יוֹם.
וְהָאֵי רוּחָא וְכָל אִינוּן דְּעַמִּיה, כְּלָהוּ קִימִי לְנִטְלָא הָהִיא מְלָה דְּלִיט בַר
נָשׁ גְּרַמִּיה בְּרוּגְזָא, וְאַלִין מִתְעַרִי לְהָאֵי חוּזָא, דְּאַקְרִי (ישעיה כז) לְוִיתָן נָחַשׁ
עַקְלָתוֹן, בְּגִין לְאַיִתָּאָה וּלְאַתְעַרָא לְוֹוטִין עַל עֲלָמָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב
יִקְבוּהוּ אוֹרְרִי יוֹם וְגוֹ'.

וְאַלִין אוֹרְרִי יוֹם, שְׁלִטִין עַל רְגַעִי וְשַׁעֲתִי דִּיּוֹמָא, וְנִטְלִי אִינוּן מִלִּין דְּלִיט
בַר נָשׁ גְּרַמִּיה, בִּין בְּרוּגְזָא, בִּין בְּאוּמָאָה, וּבְהָהִיא מְלָה, מִתְעַרִי לְהָאֵי נָחַשׁ
עַקְלָתוֹן, דְּאַקְרִי לְוִיתָן, בְּגִין לְקִימָא לִיה לְחַבְלָא לְעֲלָמָא. וְעַל דָּא לִיט
אִיּוֹב יוֹמִיה בְּצַעֲרִיה, וְלֹא גוּפִיה. דְּכַתִּיב (איוב ג) וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ בַּתְּחִלָּה,
וּלְבַתֵּר יִקְבוּהוּ אוֹרְרִי יוֹם. רְחַמְנָא לִישׁוּבָן מְסַטְרָא בִּישָׂא, וּמִתּוֹקְפוּי.
וּמְכַל מְלָה בִּישָׂא.

הִיכְלָא חֲמִישָׁאָה. הִיכְלָא דָא, אִיהוּ הִיכְלָא דְּאַקְרִי (מצורע נ"ד ע"א) שְׁאוּ"ל,
לְקַבֵּל הָהוּא שְׁמָא דְּאַקְרִי עַרְל, וְהָאֵ אֹקִימְנָא דְּדָא אִיהוּ רְזָא דְּעַרְלָה.
בְּהָאֵי הִיכְלָא, אִית חַד פְּתַחָא, וְחַד מְמָנָא עֲלִיה. וְדָא אִיהוּ מְמָנָא לְאַתְעַרָא
תְּדִיר קְטְרוּגָא עַל עֲלָמָא, וְהָאֵי רוּחָא אַקְרִי אִיב"ה, בְּגִין דְּשְׁמָא דְּהָאֵי
פְּתַחָא אִיב"ה שְׁמִיה, וְסִימְנִיד (בראשית ג) וְאַיְבָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבִין הָאֲשָׁה
וְגוֹ'.

בְּהַאי הִיכְלָא קִיַּמָּא חַד רוּחָא דְשְׁלִיט עַל כְּלָא, וְהַאי אֶקְרִי שׁוּדִיד. וְאִיהוּ (שׁוּד) (ישעיה נט) שׁוּד וְשֶׁבֶר. וְדָא הוּא שׁוּדִיד בְּטוּרֵי רְמָאֵי, גּוּ טְנָרִין וְטוּרִין. מֵהִיכְלָא דָּא יִנְקִי כָּל אֵינוֹן מְשַׁדְּדֵי וּמְשַׁצֵּי בְּחַרְבָּנִין. וּמֵהֶכָּא נִפְקִין, כָּל אֵינוֹן דְּקִטְלֵי בְּסִיפִין וְרוּמְחִין, וְאֶזְלוּן בְּתַר לְהַט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת לְשִׁיצָאָה כְּלָא.

מֵהַאי נִפִּיק רוּחָא אַחְרָא, וְאֶקְרִי שׁוּד. וְכַד שְׁלִיט כְּפִנָּא עַל עֲלֻמָּא, הַאי רוּחָא דְאֶקְרִי שׁוּדִיד, אִיהוּ אֲשַׁתְּכַח. וְרוּחָא אַחְרָא אֲשַׁתְּתַּף עִמִּיהָ, דְאֶקְרִי כְּפִין. וְאֶלִּין אֶזְלֵי בְּעֲלֻמָּא, וּמְשַׁתְּכַחֵי לְקַבֵּל בְּנֵי נְשָׂא, וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (איוב ה) לְשׁוּד וּלְכַפּוֹן תִּשְׁחַק. וְאֶלִּין עֲבָדִין קִטְרוּגָא לְבְנֵי נְשָׂא, וּמְשַׁדְּדֵי לְכְלָא. חַד דְאֶקְרִי שׁוּד, דְּבַתֵּר דְאֶזֶיל בְּגוּ טוּרִין רְמָאִין, וְשַׁדִּיד וְחָרִיב וְשַׁצֵּי כְּלָא. כְּדִין תַּב וְשַׁדִּיד לְבְנֵי נְשָׂא, וּמִתִּין בְּחוּלְשָׂא דִילִיהָ. וְכַד אַכְלֵי בְּנֵי נְשָׂא, לָא שְׁבַעִין, בְּגִין דְאִיהוּ שְׁלֻטָא בְּעֲלֻמָּא.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, מֵאֵן דְעֲבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי נְשָׂא, וְיַהִיב לֹון לְמִיכַל וּלְמִשְׁתֵּי, כְּדָאֵי אִיהוּ לְדַחֲיָא לֹון לְאֶלִּין תְּרִין רוּחִין לְבַר, דְלָא שְׁלֻטֵי בְּעֲלֻמָּא. וְכַד יִשְׂרָאֵל לָא עֲבָדֵי חֶסֶד עִם בְּנֵי נְשָׂא, וְשָׂאֵר עַמִּין עֲבָדֵי חֶסֶד בְּעֲלֻמָּא. כְּדִין אֶלִּין תְּרִין רוּחִין מִתְּבַסְּמִין (ס״א לשאר עמין ומתקפי וכו') מְלִיִּיהוּ, וּמִתְּקַפִּי עֲלִיִּיהוּ דִישְׂרָאֵל. בְּגִין דְהָא כְּדִין אֲתַקֵּף הַהוּא סְטָרָא אַחְרָא, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַכְּפִין.

וְכַד יִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי חֶסֶד, אֲתַכְּפִיָּא הַהוּא סְטָרָא אַחְרָא וְאֲתַחְלֵשׁ, וְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה אֲתַקֵּף. וְכַד יִשְׂרָאֵל לָא מִתְּעַרֵי בְּחֶסֶד, אֵינוֹן תְּרִין רוּחִין (ד״א מתבסמי, חד אתבסס להו לשאר עמין) וּמִתְּהַפְּכֵי לְאַכְּפִיָּא לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְכַדִּין אֵינוֹן בְּרַכָּאֵן דְנַחֲתֵי מְלַעֲיֻלָּא, מְסֻטֵר יְמִינָא, יִנְקִי לֹון שָׂאֵר עַמִּין. (ד״א וקיימא להווא סטרא) וְהָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שיר השירים א) שְׁמוּנֵי נוֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, אֶלִּין שָׂאֵר עַמִּין. כְּרָמֵי שְׁלִי לָא נְטֻרְתֵי, אֶלִּין יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְשָׂאֵר עַמִּין מְשַׁכֵּי לִיהָ בְּגוּוּיָהּ, בְּאֵינוֹן חֶסְדִים דְעֲבָדִין עִם בְּנֵי נְשָׂא. וְיִשְׂרָאֵל מְרַחֵקוֹן לִיהָ מְגוּוּיָהּ, בְּגִין דְלָא מְשַׁתְּדֵלֵי בְּאֵינוֹן חֶסְדִים כְּשָׂאֵר עַמִּין.

דָּף רִס״ו ע״ב

וּתְחֹות אֶלִּין רוּחִין, קִיַּמִּין כָּל אֵינוֹן דְאֶקְרוּן עֶרְלָה. זְמוּרֵי (דָּף רִס״ו ע״ב) עֶרְלָה, עֲנִפֵי עֶרְלָה. וְעֵילָא מְנַהֵן חַד מְמַנָּא, דְאֶקְרִי גִזֵר דִּינְפִי״א. וְהַאי אִיהוּ קִיַּמָּא עַל כָּל אֵינוֹן דְלָא נְטֻרֵי שְׁנֵי עֶרְלָה דְאֵילָנָא. וְעַל כָּל אֵינוֹן, דְמַעַכְבֵּי אֶת קִיַּמָּא לְבְרִיָּהּ. וְעַל דָּא, בְּעָא חוּזָא לְקִטְלָא לְבְרִיָּה דְמִשָּׁה. עַד דְגִזְרַת לִיהָ צְפוּרָה, דְכַתִּיב, (שמות ד) וּתְקַח צְפוּרָה צֹר וּתְכַרֵת אֶת עֶרְלַת בְּנֵהּ וְגוֹ׳.

וְהַאי רוּחָא, מְמַנָּא עַל בְּנֵי נְשָׂא דְמַחְבְּלֵי אַרְחִיָּהּ, וְלָא חִיַּיְשֵי לִיקְרָא דְמַאֲרִיָּהּ, לְמִיטֵר אֶת קִיַּמָּא קְדִישָׁא. וְהַאי אֶעִיל לֹון לְגִיָּהֲנָם, לְהַהוּא אַתֵּר דְאֶקְרִי שְׁאוּל וְאַבְדוֹן, וְאַתְדוֹן תַּפּוֹן, כְּמָה דְאֹקִימָנָא הָכָּא.

בְּהַאי הִיכְלָא לְגוּ בְּאַמְצָעִיתָא, קַיִימָא חַד רוּחָא, דְּאִיהוּ קַיִימָא וְכַמִּין עַל אוּרְחִין וְשְׂבִילִין, לְמַחְמִי לְכָל אֵינּוֹן דְּעֵבְרִין עַל פְּתִגְמֵי אוּרִייתָא. כְּדִי לְמִיעַל דְּבָבו, בֵּין תַּתָּא לְעִילָא. בְּגִין דְּכָל הַאי הִיכְלָא אֵיבָה אִיהוּ.

הַאי וְכָל אֵינּוֹן אַחְרָנִין, כְּלָהוּ קַיִימִין לְאַחְזָאָה אַנְפִּין נְהִירִין לְבְּנֵי נְשָׂא, וְלְמַפְתִּי לְהוּ, בְּגִין דְּיִסְטוֹן מְאַרְח קְשׁוּט, וְלְאַמְשָׁכָא לֹון אַבְתְּרִייהוּ, וְלְבַתְרִי אֵינּוֹן קְטִילֵי לֹון, וַיִּמּוּתוּן בְּתִרִין עֲלָמִין. דְּכַתִּיב, (מְשַׁלִּי ה) וְאַחְרִיתָהּ מָרָה כְּלַעְנָה חֲדָה כְּחָרָב פִּיּוֹת.

הַאי רוּחָא, אִיהוּ אַקְרִי אַפְרִירָ"א. עַפְרָא דְּקִיטְמָא. דְּלָא עֵבִיד תּוּלְדִין וְאֵיבִין לְעֲלָמִין, בְּגִין דְּהַאי אִיהוּ עַפְרָא דְּקִיטְמָא. וְאַף עַל גַּב דְּאַקְרִי עַפְרָא, לָאוּ אִיהוּ עַפְרָא קְדִישָׁא, דְּעֵבִיד אֵיבִין, וְאַקְרִי (אֵיבִיב כח) עַפְרוֹת זָהָב. אֶלָּא כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (בְּמַדְבֵּר יט) מְעַפֵּר שְׂרַפְתָּ הַחֲטָאִת. וְדָא הוּא עַפְרָא שְׂרַפְתָּ הַחֲטָאִת, וְסִימְנָא דָּא אַתְּיָא בְּתִרִין סְטֵרִין. חַד, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּלִיל בְּהַאי חֲטָאִת, רְזָא דְּהַהוּא חוּיָא תַּקִּיפָא. וְחַד, דְּכַד בַּר נֶשׁ עֵבִיד חֲטָאִת, אִיהוּ אַתְּקִיף לְהַאי עַפְרָא, וְשְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא.

וְהַאי אִיהוּ כְּלִיל (בְּמַדְבֵּר ה) בְּמֵי הַמְּאָרְרִים, וְעַל דָּא, אַצְטְרִיךְ לְאַנְתּוֹן דְּאַסְטִיאת תַּחֲוֹת בְּעֵלָה, וְעַבְדַּת עוֹבְדָא דְּאַשְׁתָּ זְנוּנִים, לְאַשְׁקָאָה לְהַ מִיָּא כְּלִילוֹן בְּעַפְרָא, דְּאִיהוּ מְקַרְקַע הַמְּשָׁכֹון. וְהַאי עַפְרָא אִיהוּ מְהַהוּא אַתְרִי דְּאַקְרִי קַרְקַע וְהַהוּא אַקְרִי קַרְקַע דְּהַהוּא מְשָׁכֹון. וְהַאי עַפְרָא מְהַהוּא קַרְקַע אִיהוּ. וּבְגִין כְּדִי, אַצְטְרִיךְ כְּהִנָּא לְאַשְׁקָאָה לְהַאי אַתְתָּא, כְּגוֹוֹנָא דָּא. וְכַלָּא אִיהוּ בְּרַמִּיזָא עֲלָאָה.

זְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַכֵּי לֹון בְּמִיין דְּכִיין עֲלָאִין דְּכַתִּיב (יחזקאל לו) וְזָרְקִתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטְהַרְתֶּם. מִים טְהוּרִים הָא אֶמְרוּ, בֵּין מִים רַאשׁוֹנִים לְמִים אַחְרוֹנִים. וְאַף עַל גַּב דְּהַא אוֹקִימְנָא, מִים רַאשׁוֹנִים מְצוּה, הֵכִי אַתְּקִרוּן. וּמִים אַחְרוֹנִים חוּבָה הֵכִי נְמִי אַתְּקִרוּן, וְהַא אוֹקִימְנָא עַל תִּרִין סְטֵרִין אֵלִין, דָּא סְטֵרָא דְּקוּדוּשָׁה אַתְּקִרִי מְצוּה. וְדָא סְטֵרָא אַחְרָא, אַתְּקִרִי חוּבָה. וּבְגִין כְּדִי חוּלְקִיָּה נְטִל בְּהַהוּא מִיָּא, וְעַל דָּא כַּתִּיב, וְזָרְקִתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטְהַרְתֶּם.

הִיכְלָא שְׁתִּיתָאָה. הִיכְלָא דָּא, קַיִימָא עֲלָאָה, עַל כָּל אֵינּוֹן שְׁאַר הִיכְלִין תַּתָּאִין. אַרְבַּע פְּתַחִין, אִית לְהִיכְלָא דָּא. חַד, אַקְרִי מוֹת. וְחַד, אַקְרִי רַע. וְחַד, אַקְרִי צְלָמוֹיִת. וְחַד, אַקְרִי אֶפְ"ל. אֵלִין אַרְבַּע פְּתַחִין, קַיִימִין תַּדִּיר לְאַבְאָשָׁא. אֵלִין אֵינּוֹן כְּלָלָא דְּכָלָא.

דף רס"ז ע"א

כְּמָה דְּאִית בְּסְטֵרָא דְּקוּדוּשָׁה, בְּרְזָא דְּמְהִימְנוּתָא, אַרְבַּע פְּתַחִין לְאַרְבַּע סְטֵרִין, דְּמַתְקַשְׁרוּן דָּא בְּדָא, וְכַלְהוּ קְדִישִׁין. הֵכִי נְמִי לְתַתָּא, הֵכָא. וְכַד אֵלִין מַתְקַשְׁרוּן וּמַתְחַבְּרוּן דָּא עִם דָּא כְּחַדָּא, בְּהִיכְלָא דָּא, כְּדִין אַקְרִי בֵּית

חָבֵר. כִּמְה דְאֵת אָמֵר, (משלי כא) מֵאִשֶׁת מְדִינִים וּבֵית חָבֵר. וְהָאִי הֵיכָלָא, קִיִּימָא לְאַבְאָשָׁא תְדִיר. עַל הָאִי הֵיכָלָא כְּתִיב, (משלי כז) וְנִעְתָרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא, בְּגִין דְּהֵכָא קִיִּימוּ, כֹּל אֵינוֹן נְשִׁיקוֹן בִּישׁוֹן, וְתִיאֻבְתִּין בִּישׁוֹן, וְכֹל עֲדוּנִין דְּגוּפָא דְהָאִי עֲלֵמָא, דִּי בְּאֵינוֹן עֲדוּנִין אֲתִתְרֹךְ בַּר נֶשׁ מְהָאִי עֲלֵמָא, וּמְעֲלָמָא דְאֵתִי. וְעַל הָאִי הֵיכָלָא כְּתִיב, (משלי ה) כִּי נִפְתַּח (דף רס"ז ע"א) תִּטְפְּנָה שְׁפִתֵי זָרָה וְגוֹ'.

בְּהָאִי הֵיכָלָא, קִיִּימָא חַד רוּחָא, דְּאִיהוּ מְמַנָּא עַל כֹּל אֱלִין דְּלִתְתָּא, וְאִיהוּ כְּלָלָא עַל כֹּל שְׂאֵר רוּחִין. הָאִי הֵיכָלָא, מִתְקַשְׁטָא בְּקִשׁוּטוּי דְשְׁפִירוּ, עַל כֹּל אֵינוֹן הֵיכָלָא. בְּהֵיכָלָא דָּא, מִתְלַכְּדִי רְגְלִייהוּ דְטַפְּשָׁאִי. עַל הָאִי הֵיכָלָא כְּתִיב, (משלי ו) אֵל תַּחֲמוּד יִפְיָה בְּלִבְבָךְ וְאֵל תִּקְחֵךְ בְּעַפְעָפִיָּה.

בְּהָאִי הֵיכָלָא, תִּלְגִּין כֹּל תִּיאֻבְתִּין דְעֲלֵמָא. וְכֹל אֵינוֹן עֲנוּגִין דְטַפְּשָׁאִי, חֲסָרִי לְבָא, חֲסָרִי דְעֵתָא. כִּמְה דְאֵת אָמֵר (משלי ז) וְאַרְא בְּפִתְאִים אֲבִינָה בְּבָנִים נֶעַר. חֲסָר לֵב. עוֹבֵר בְּשׁוּק אֶצֶל פְּנֵה וְגוֹ' בְּנִשְׁף בְּעָרְב יוֹם וְגוֹ'. וְכִדְיִן אֲתִקְרִיבוּ רְגְלוֹי לְהָאִי הֵיכָלָא, דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְכִלְהוּ תִתְּאִין. כְּדִין, (משלי ז) וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שִׁית זֹנָה וּנְצוּרֵת לֵב. שִׁית, דָּא אִיהוּ הָאִי הֵיכָלָא, דְּאִיהוּ שְׁתִּיתָאִי לְכֹל שְׂאֵר הֵיכָלָא. וְהֵכָא קִיִּימָא זֹנָה, לְאַפְתָּאָה לְטַפְּשָׁאִין.

בְּהָאִי הֵיכָלָא קִיִּימָא וְלָא קִיִּימָא. נַחְתָּא וּמִפְתָּא, סִלְקָא וְאַסְטִיאת. כִּמְה דְאֵת אָמֵר (משלי ז) בְּבִיתָה לֹא יִשְׁכְּנוּ רְגְלִיָּה. פְּעַם בַּחוּץ פְּעַם בְּרַחוּבוֹת, כֹּד סִלְקָא לְעֵילָא. (משלי ז) וְאַצֶּל כֹּל פְּנֵה תִאָּרוּב. כֹּד נָטִיל נִשְׁמֵתָא.

מֵה כְּתִיב, (משלי ז) וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה לוֹ. אֱלִין אֵינוֹן נְשִׁיקוֹן, לְסַאָבָא, וְלֹא טַעָאָה בְּנִי נֶשׂא אֲבִתְרָה. בְּגִין דְּהֵכָא, אִיהוּ אֲתֵר דְכֹל אֵינוֹן נְשִׁיקוֹן בִּישׁוֹן, וּמִכֹּל זְנוּנִים נּוֹכְרָאִין, דְּאֵינוֹן מְתִיקוֹן לְפּוֹם שְׁעֵתָא. וּוִי לְסוֹפִיָּהוּ, כִּמְה דְכְּתִיב (משלי ה) וְחֶלֶק מִשְׁמוֹן חֶכְהָ.

וְכְתִיב וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כְּלַעְנָה. מֵאִי מָרָה כְּלַעְנָה. אֶלָּא, כֹּד בַּר נֶשׁ אֲתִתְפָּא אֲבִתְרָה בְּהָאִי עֲלֵמָא, וּמִטָּא זְמַנִּיה לְאַסְתִּלְקָא מְהָאִי עֲלֵמָא, אִיהִי קִיִּימָא עֲלִיָּה דְבַר נֶשׁ, וְאַתְגְּלִימַת קַמִּיה בְּגִלְמָא דְגוּפָא דְאִשָּׁא וְחַרְבָּא שִׁינְנָא בִּינְדָה, וְתִלַּת טִיפִין בָּהּ.

וְאוּקְמוּהָ, וּבָה טַפָּה חֲדָא, מֵאֵינוֹן טִיפִין דְּאִיהִי מְרִירָא, וּבְשַׁעֲתָא דְאֵטִיל לָהּ לְפּוּמִיָּה דְבַר נֶשׁ, עֵאל בְּמַעוּי. וְכִדְיִן נִשְׁמֵתָא אֲתִבְלָבְלָא, וְהֵהִיא טִיפָּה שְׁטִיָּא וְאִזְלַת בְּגוֹ גּוּפָא, וְאַעְקֻרַת לָהּ לְנִשְׁמֵתָא מֵאֲתִרָה, וְלֹא שְׁבִיק לָהּ לְנִשְׁמֵתָא אֲתֵר לְמִיתָב, וְאִיהִי מָרָה כְּלַעְנָה, וְאַטְעִים לָהּ בַּר נֶשׁ בְּמְרִירוּ, חֶלְף הֵהוּא מְתִיקָא, דְטַעְמוֹ בָּהּ בְּהָאִי עֲלֵמָא, כֹּד אֲתִמְשְׁכוּ בְתִרָה, לְבִתֵּר אֲשֻׁדִי טַפָּה אַחֲרָא, וְנִשְׁמֵתָא נְפָקָתָא, וּמִית בַּר נֶשׁ. וּלְבִתֵּר אֲשֻׁדִי טִיפָּה אַחֲרָא, וִירוּקִין אַנְפוּי, וְאַבְאִישׁ. בְּגִין דְנִשְׁמֵתָא הִיא קְדִישָׁא, וְכֹד שְׁלֵטָא עָלֶיהָ דָּא סְטֵרָא אַחֲרָא מְסַאָבָא, עֲקֻרַת מְקַמִּיה, וְלֹא אֲתִישְׁבָּא כְּחֲדָא.

בְּגִין כֵּן, כְּמָה דְּאִתְדַבֵּק בְּאִינוּן נְשִׁיקוֹן בִּישׁוּן בְּהַאי עֲלָמָא, אוּף הֵכִי נְמִי
בְּהַאי שְׁעֵתָא. דְּאִי בְּר נֶשׁ אֶתְמַשְׁדֵּי אֲבַתְרָה בְּהַאי עֲלָמָא, וְשִׁבְק סִטְרָא
קִדִּישָׁא, כְּדִין נִשְׁמַתָּא לָא אֶהְדְּרַת לְהַהוּא אֶתְר קִדִּישָׁא. וְכְמָה דְּאִתְמַשְׁדֵּי
אֲבַתְרָה בְּהַאי עֲלָמָא, הֵכִי נְמִי שְׁלֵטָא עַל נִשְׁמַתִּיה, וְכְדִין נִשְׁמַתִּיה נִפְקַת
בְּפִטוּרִי, וְאוּקְמוּהָ. וְכֹל דָּא, בְּגִין אִינוּן נְשִׁיקוֹן דְּנִשְׁקָא לִיה בְּהַאי עֲלָמָא,
דְּאִינוּן מְתִיקוֹן. וְלִבְתֵּר, מְרִירָן לִיה בְּהַאי שְׁעֵתָא. וְעַל דָּא, וְהַחֲזִיקָה בּוּ
וְנִשְׁקָה לּוּ, בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה דְּאוּקְיִמְנָא. (מְשַׁלִּי ז) הַעֲזָה פְּנִיָה וְתֹאמַר לוּ,
בְּגִין דְּבְהַאי הֵיכְלָא קִיִּימִין כָּל קְטִיגוּרִין, וְכֹל שְׁלִיחָאן בִּישׁוּן דְּמִשְׁתַּכְּחִי
לְגַבֵּי דְבַר נֶשׁ, וְעַבְדֵי לִיה דִּיתְקוֹן בְּתַקוּנוֹי, וְיִסְלְסַל בְּשַׁעְרִיה, וְיִתְסַחִי,
וְיִתְתְּקוֹן בְּגִין דְּיִסְתַּפְּלוּן בֵּיה. הֵכָא קִיִּימָא רוּחָא חֲדָא, דְּאֶקְרִי סְקֻטוּפִיָּה.
וְדָא הוּא מְמָנָא עַל כָּל תַּקוּנָא וְסִלְסוּלָא דְּבַנֵּי נֶשׁא.

דף רס"ז ע"ב

לְגוּ דְּהַאי הֵיכְלָא, קִיִּימָא חַד מְמָנָא אַחְרָא, דְּהַאי מְמָנָא אַחְרָא, אִיהוּ
אֶתְעַר לִיה לְבַר נֶשׁ לְבַתֵּר, לְאֶתְעַרָא לּוּן, דְּהַא אִיהוּ מְתַקוֹן גְּרַמִּיָּה, וְיִמְסַלְסַל
בְּשַׁעְרִיה, דְּיִטוּל בִּידִיה חַד מְרָאָה לְאֶסְתַּפְּלָא בֵּיה, וְשׁוּי לִיה בִּידִיה,
וְאֶסְתַּפְּל בֵּיה, וְחַמֵּי דִּיּוּקְנִיָּה בְּהַהוּא חִיזוּ. וּבְהַאי אֶתְעַר לְהַהוּא רוּחָא
חִילָא אַחְרָא. דְּאֶקְרִי עֶסִירְטִיָּא, וְיִמְהַכָּא (קִיִּי עֵיב רִס"ד ע"א, וְיִקְרָא כִּיָּה עֵיָא, רִל"ד
ע"ב) נְפִקִי, כָּל אִינוּן דְּאֶחְזִיּוּ כְּדִיבִין לְבַנֵּי נֶשׁא בְּחַלְמִיָּהוּ. וְכֹל אִינוּן דְּאֶחְזִיּוּ
מְלִין וְלָא מְתַקְיִימִי בְּהוּ, אֶלָּא לְעַרְבָּא לּוּן. (דף רס"ז ע"ב)

וְלִבְתֵּר, כֵּד אִינוּן בְּנֵי נֶשׁא אֶתְמַשְׁכָּאן בְּהַהוּא חִיזוּ, דְּאֶקְרִי מְרָאָה. כְּדִין
כְּלָהוּ בְּגִסוּתָא דְּרוּחָא דִּילְהוֹן, וְהַאי רוּחָא דְּאֶקְרִי עֶסִירְטִיָּא, אִיהוּ אֶתְעַר
לְחַד רוּחָא מְמָנָא דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת יְדִיה, וְעַל בְּנוּקְבָא דְּלִתְתָּא דְּכֹל נוּקְבִין,
וְסִלִּיק מִתַּמָּן חַד רוּחָא אַחְרָא, דְּאִיהוּ מְמָנָא עִם הַהוּא רוּחָא דְּאֶקְרִי
אֶסְכָּרָא כְּדִקְאֶמְרוּן. וְדָא אִיהוּ לִילִית אִימָא דְּשַׁדִּין.

וְכֵד הַהוּא בְּר נֶשׁ אֶתְעַר לְהַאי רוּחָא אַחְרָא דְּאֶקְרִי עֶסִירְטִיָּא, כְּדִין
אֶתְחַבֵּר עִמִּיה דְּהַהוּא בְּר נֶשׁ, וְאֶתְקַשֵּׁר עִמִּיה תְּדִיר. וְכְדִין בְּכֹל רִישׁ יְרַחָא
וְיְרַחָא, אֶתְעַר הַהוּא רוּחָא, דְּחִיזוּ בִּישָׁא בְּהַדָּה דְּלִילִית, וְלִזְמַנִּין דְּאֶתְזַק
מִנֵּיהוּ הַהוּא בְּר נֶשׁ, וְיִפּוּל לְאַרְעָא, וְלָא יָכִיל לְמִיקָם, אוּ יָמוּת. וְכֹל דָּא
גְּרִים, הַהוּא חִיזוּ דְּמְרָאָה, דְּאִיהוּ מְסַתְּפַל בֵּיה. דְּהַא כְּמָה דְּאֶחְזִי גִסוּתָא
דְּרוּחָא בְּלִבִּיה, הֵכִי נְמִי אֶסְגִּי רוּחָא בִּישָׁא לְגַבִּיה. וְעַל דָּא כְּלָא קִיִּימָא
בְּהַהוּא אֶתְעַרו דְּלִתְתָּא. (מְשַׁלִּי ז) זְבַחִי שְׁלָמִים עָלֵי. תָּא חֲזִי, שְׁלָמִים לָא
אֶתְיִין עַל חוּבָה, וְלָא עַל חֲטָאֵת, אֶלָּא עַל שְׁלוֹם. מֵאֵי שְׁלָמִים. אֶלָּא שְׁלָמִים
מִתְרִין סִטְרִין, דְּלָא אֶשְׁתַּכַּח מְקַטְרָגָא עֲלֵיה, לָא לְעֵיפָא, וְלָא לְתַתָּא. מֵאֵן
אִיהוּ מְקַטְרָגָא. אֶלָּא הַהוּא סִטְרָא דְּשַׁמְאֵלָא דְּיִצְרָר הָרַע, דְּיִשְׁתַּכַּח בְּשַׁלְמָא
דִּימִינָא. וְעַל דָּא, זְבַחִי שְׁלָמִים עָלֵי. (ד"א עֲלֵי דִיִּקְא, הַהוּא זְבַחִי שְׁלָמִים עֲלֵי אִיהוּ בְּגִין
דְּלָא אֶשְׁתַּכַּח מְקַטְרָגָא עַל עֲלָמָא)

דְּבַר אַחַר זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלַי. הֲאֵאָנָה בְּשִׁלוֹה לְגַבְדָּ, לְאַחֲזָאָה לְךָ שְׁלָם. וּבְגִין כֶּךָ, הַיּוֹם שְׁלַמְתִּי נְדָרִי, לְאַפְתָּאָה בְּנִי עֲלֵמָא תְּדִיר. עַל כֵּן יִצְאֵתִי לְקִרְאָתְךָ וְגוֹ', דִּידְעֵנָא דְאַנְתָּ חֲסֵר לְבָא, חֲסֵר טוֹבָה. לְשַׁחַר פְּנִיךָ, לְאַתְחַבְרָא בְּהַדְדָּ בְּכָל בִּישׁוּן דְעֲלֵמָא. וַיֵּאוֹת לְךָ לְאַהֲנָאָה, וּלְמַטְעֵי בְּתַר תִּיאוּבְתִין דְהֵאֵי עֲלֵמָא. וְדַחֵי לִיָּה מִמְלָה לְמִלָּה, וּמִבִּישׁ לְבִישׁ. אֲהַדְרִנָּא בְּאַיִנוּן טַפְשָׁאִין, וְשַׁחֲרִנָּא פְּנִיךָ, וְאַמְצָאָךָ, כְּבֵר אֲשַׁפְחֵנָא לְךָ לְאַתְדַּבְקָא בְּךָ.

לְכָה נְרוּה דוֹדִים עַד הַבְּקָר, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב כד) וְעֵין נוֹאֵף שְׁמֶרָה נִשְׁף. דְּהָא כְּדִין אִיהוּ זְמָנָא לְשִׁלְטָאָה. לְכָה נְרוּה דוֹדִים, נְהַדְּ כַּחְדָּא, הֲאֵאָנָה עִמָּךְ, דְּהָא עַד כְּעַן אַתְּ רַבִּיא אֲנִתָּ בְּחִילְךָ, אִי הֲשַׁתָּא לָא תִתְעַנְג גְּרַמְדָּ, אִימְתִי, כַּד תִּהְיָא סִיב, הֲשַׁתָּא הוּא זְמָנָא. מֵאִי טַעְמָא. כִּי אִין הָאִישׁ בְּבִיתוֹ, דָּא יִצֵּר טוֹב, דְּלָא שְׂרִיא הֲכָא בְּגוּוֹד, וְלָאוּ אִיהוּ זְמָנָא, הֲלָךְ בְּדַרְדָּ מְרַחֵק, דְּלָא שְׂרִיא בְּבֵר נֶשׁ, אֲלָא בְּדַרְדָּ מְרַחֵק, כַּד אִיהוּ מִתְלִיסֵר שְׁנִין וּלְהִלָּאָה. וְלָאוּ בְּכָל בֵּר נֶשׁ, וְאַנָּא קֵאִים עִמָּךְ מִיּוֹמָא דְאַתְיִלִּידְתָּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ד) לְפִתַח חֲטָאת רוּבֶץ. וְהֲשַׁתָּא דְאַנְתָּ רְוּוֹק, הֲשַׁתָּא זְמָנָא לְךָ לְאַתְעַנְגָּא גְּרַמְדָּ. (מְשַׁלִּי ז) צְרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ, לְסַלְקָא לְעִילָא, וְלֹא תִעַכְבָּא תַמָּן (סִיָּא וְלֹא תִעַנְגָּא). לְיוֹם הַכֶּסֶף יָבֹוא בֵּיתוֹ, אִימְתָּ יָבֹא לְקַבְלִיָּה, לְיוֹם הַכֶּסֶף דְּאִיהוּ יוֹמָא דְדִינָא, לְאַשְׁגַּחָא בְּדִינָא, דְכְּתִיב (תְּהִלִּים פא) בַּכֶּסֶף לְיוֹם חַגְנוֹ. בְּזְמָנָא דְאַצְטְרִיךְ בֵּר נֶשׁ לְאַתְעַנְגָּא בְּעֲלֵמָא, וְלֹא תִהְיִי בֵּיהּ, אֲתִרְחַקָא מִנִּיהּ. וּבְזְמָנָא דְשְׂרִיא דִינָא בְּעֲלֵמָא, כְּדִין אַתִּי לְגַבִּיָּה לְמַעַבְד עֲמִיָּה דִינָא, וְעַל דָּא הֲטַתּוּ בְּרַב לְקַחָהּ וְגוֹ'. עַד יִפְלַח חַץ כְּבִדּוֹ. זְכָאִין אִינּוּן צְדִיקֵיָּא, דִּידְעֵין אַרְחִין קְדִישִׁין, לְמַהַד בְּהוּ, וְלָא יִסְטוּן לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, זְכָאִין אִינּוּן בְּעֲלֵמָא דִין, וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

הִיכְלָא שְׂבִיעָאָה. הֲדָא הוּא הִיכְלָא דְשְׁמַרֵי דְחַמְרָא, לְאַתְרוּוָּאָה בֵּיהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּרַאשִׁית ט) וַיִּשְׁתֵּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. סְחִיטָא דְכָל אִינּוּן עֲנַבִּין, כְּלָהוּ עֲנַבִּין בִּישׁוּן, הֲכָא אִיהוּ סְחִיטָא דְלָהוּן. וְדָא אִיהוּ (תְּהִלִּים עה) יַיִן חַמֵּר. שְׁמַרִים דְחַמֵּר דְלִית מָאן דְשַׁתִּי מִנִּיהּ, דְלָא גְרִים מוֹתָא לְגְרַמִּיָּה. מִינָא דָּא, אֲטַעִימַת חוּה לְבַעֲלָהּ, וְעַאלַת לִיָּה בְּהִיכְלָא דָּא, דְתַנְיִן, סְחִטָה עֲנַבִּין, וְיַהֲיִבַת לִיָּה, וְגְרִימַת מוֹתָא לִיָּה, וְלְכָל עֲלֵמָא אַבְתְּרִיָּה.

דף רס"ח ע"א

בְּהִיכְלָא דָּא, קִיִּימָן כָּל אִינּוּן נִשְׁמַתִּין מְסַאָבִין, דְנַחְתִּי לְכָל אִינּוּן דִּי בְּסִטְרָא דָּא מִתְדַּבְּקִי, וְהֵהוּא רוּחָא דְנַחְתָּא לְכָל אִינּוּן דִּי מְסַטְרָהָא, מְהֲכָא נְפִיקִי. כְּגוּוֹנָא דְאִינּוּן סְטוּ אַרְחִיָּהוּ בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, וְאַשְׁתְּדָלוּ בְּזוּנְתָא, בְּאַתְרֵךְ דְלָא אַצְטְרִיךְ, לְאַתְרַחְקָא מְאַרְחַ קְשׁוּט. כְּדִין, כְּמָה דְאִיהוּ אֲתַדְבֵּק (דף רס"ח ע"א) בְּהֵהוּא סְטְרָא דִי צֵר הָרַע בְּזוּנְתָא, הֲכִי נְמִי נְפִיק מְהִיכְלָא דָּא רוּחָא מְסַאָבָא, לְסַאָבָא לִיָּה, וְלִבְרָא דְנְפִיק מִתַּמָּן.

וְהָיָה בְּרָא אֶקְרִי מִמְזֹר, דְּאֵתִי מִסְטְרָא דְאֵל זָר. כְּמָה דְאִיהוּ אֲשֵׁתְכֹחַ
בְּהָהוּא תִיאוּבְתָא, וּבְהָהוּא זְנוּתָא בְּהָהוּא סְטְרָא דִיזְרָר הָרַע, הֲכִי נְמִי
מְשִׁיךְ לְגַבִּיָּה דְהָהוּא בְּרָא רוּחָא אַחְרָא מִסְאַבָּא, דְסֵאִיב, וְכֹלָא סְהַדִּין
עָלִיהּ דְאִיהוּ מִמְזֹר, וְהֲכִי כָּל עוֹבְדוּי וְסְטְרוּי בְּהָהוּא גְוֹנָא מִמֶּשׁ.

מְהִיכְלָא דָּא נְפִיק חַד רוּחָא, דִּי מְמַנָּא עַל אֵינוֹן רוּחִין דְאֶקְרִי צְפוֹנִי.
וְסִמְנִיךְ, (מִשְׁלִי כֹז) צְפֻנְיָה צְפוֹן רוּחַ. וְהֵאִי אִיהוּ מְמַנָּא עַל דָּא. וְהֵאִי הִיכְלָא
שְׁבִיעָאָה, לְקַבֵּל הָהוּא שְׁמָא דְאֶקְרִי (יחזקאל לא) אֶרֶץ תַּחְתִּית. וְעַל דָּא כְּתִיב,
(יואל ב) וְאֵת הַצְּפוֹנִי אֶרְחִיק מֵעֲלֵיכֶם.

הֲכָא אִיהוּ נְקוּדָה חַדָּא, דְקִיִּמָּא לְגוֹ בְּגוֹ, וּמְהֲכָא נְפִיקִי כָּל אֵינוֹן רוּחִין
אַחְרָנִין דְשִׁטָּאן בְּעֵלְמָא, וְשִׁלְטִין בְּהֵאִי עֵלְמָא, בְּכָל אֵינוֹן מְלִין וְעוֹבְדִין,
דְאֵתְמָסְרוּ בְּסְטְרָא דְשְׁמָאֵלָא. וּמְהֲכָא נְפִיקִי כָּל אֵינוֹן זִיקִין נְצִיצִין,
דְמִתְדַעְכִּי לְאַלְתֵּר, לְהִטִּי וּמִתְדַעְכִּי. וּמְאֵלִין נְפִיקִין רוּחִין אַחְרָנִין, דְשִׁטָּיִן
בְּעֵלְמָא, וּמְשִׁתְּפִי לְאֵינוֹן דְנִפְקוּ מִגּוֹ תְהוּמָא רַבָּא. וְאִיהוּ הֵאִי הִיכְלָא,
כְּמָה דְאֵת אֶמֶר (תהלים לו) מְשִׁפְטִיךְ תְהוּם רַבָּה. וְאֵינוֹן רוּחִין דְלֹא אֵתְמָסְרוּ
לְמַגְלָם בְּעֵלְמִין, וְאֵתְחַזוֹן וְלֹא אֵתְחַזוֹן אֵתְחַזוֹן כְּמָה דְאֵתְמֵר.

וּלְבַתֵּר אֵינוֹן רוּחִין דְשִׁטָּיִן בְּעֵלְמָא, וְאֵלִין קִיִּמִּי לְמַרְחֵשׁ נְסִין לְבַנִּי נְשָׂא.
בְּגִין דְאֵלִין לֹא קִיִּמִּין בְּטִנוּפָא דְמִסְאַבָּא כָּל כֶּדְ כְּאַחְרָנִין. וְחַד רוּחָא מְמַנָּא
עָלֵיהוּ, וְאֶקְרִי נְסִירָא, דְאִיהוּ אֵתְנָסֵר מֵאֵינוֹן סְטְרִין דְמִסְאַבּוֹ וְתִיר,
(ויקרא כ"ה ע"א) וְאֵלִין פְּרָחִי בְּאַוּרָא, וְאַבְאִישׁוּ לְסְטְרָא דְלְהוֹן, בְּגִין לְמַעַבְד
נְסִין לְאֵינוֹן דִּי בְּסְטְרָא דְקְדוּשָׁה.

וּמְרוּחָא דָּא דְאֵתְנָסֵר, דְאֶקְרִי נְסִירָא, מְנִיָּה נְפִיקִי כְּמָה סְטְרִין אַחְרָנִין,
מִתְפָּרְשׁוֹן לְזַנְיָהוּ, וְכֹלְהוּ קִיִּמָּאן שְׁלִיחָאן בְּעֵלְמָא, כָּל חַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהוּ,
עַד דְאֵתְמַנּוֹן לְתַתָּא מְלָכִין וְסִרְכִין. וְלִית לוֹן קִיוּמָא תְדִיר, כְּאֵינוֹן אַחְרָנִין
דְלַעִילָא.

בְּהִיכְלָא דָּא אֵתְדְבָקוּתָא דְסְטְרָא מִסְאַבָּא, וְכֹל תִיאוּבְתִין מִסְאַבִּין, וּמִסְאַבִּי
לְעֵלְמָא. הֵאִי אִיהוּ זְמִין לְאַפְקָא בְּכָל רְגַעָא וְשַׁעְתָּא אֲשָׂא, וְלִית מָאן
דְקָאִים קָמִיהּ. מְהֲכָא נְפִיק אֲשָׂא דְרוּחָא תְקִיפָא לְתַתָּא, לְאֵתְדָנָא בְּיָה
חֲיִיבִי עֵלְמָא. וּמְהֲכָא נְפִיקָא רוּחָא מְלַהֲטָא, דְאִיהוּ אֲשָׂא וְתִלְגָּא, דְאֶקְרִי
צְלָמוֹן. כְּמָה דְאֵתְ אֶמֶר (תהלים סח) תִשְׁלַג בְּצְלָמוֹן.

בְּהִיכְלָא דָּא, קִיִּמָּאן אַרְבַּעָה פְתַחִין, דְמִתְפָּרְשׁוֹן לְאַרְבַּע סְטְרִין לְבַר. וְאֵלִין
אַחְדִין וְלֹא אַחְדִין בְּסְטְרָא דְקְדוּשָׁה. לֹא אֵתְאַחַד, אֲלָא דְאֵתְחַזִּי בְּאֵינוֹן
פְתַחִין נְהוּרָא דְנְהִיר, וְאִיהוּ אֵתֵר דְמִתְתַקֵּן בְּכָל פְתַחָא וּפְתַחָא, לְאֵינוֹן
חֲסִידֵי דְשָׂר עִמִּין, אֵינוֹן דְלֹא אַבְאִישׁוּ לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְאֲשִׁתְדְלוּ עִמְהוֹן
בְּקִשׁוּט. אֵלִין קִיִּמִּי בְּאֵלִין פְתַחִין, וְנִיחִי תַמּוֹן. (נ"א מְהֵאִי סְטְרָא וְנִיחִי מְהֵאִי
סְטְרָא).

בַּפֶּתַח דְּהַאֵי הִיכְלָא בְּאַמְצָעֵי תָא, לְבַר, שֵׁית פִּתְחִין דְּמִתְאַחֲדֵי בְּהַאֵי הִיכְלָא, וְכִלְהוּ אַחֲדִין בֵּיהּ. הֵכָא אֵית פּוּיִן פִּתְיָחוֹ, לְסִטְרָא דְּנְהוּרָא קְדִישָׁא, וְאִינוּן דּוּכְתִין מִתְתַקְנִי לְמַלְכֵי שָׂאָר עַמּוּן, אִינוּן דְּלֵא עֲאקוּ לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְאִינוּן עֲלִיָּהוּ תְדִיר. אֵלִין אֵית לֹון יְקָר בְּגִינְיָהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, וְאִתְהֵנוּ בְּהַהוּא אֲפֵלָה דְּאִינוּן יִתְבִּין, מְגוּ נְהוּרָא דְּנְהִיר מְסִטְרָא דְּקְדוּשָׁה. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה יד) כָּל מַלְכֵי גוֹיִם כְּלָם שְׁכָבוּ בְּכָבוֹד.

וְאִי עֲבָדוּ עֲאקוּ לְיִשְׂרָאֵל, אוּ דְחִיקוּ לֹון. כְּמָה אִינוּן דְּאַחֲדִין בְּהוּ, וְדִינִין לְהוּ לְתַתָּא תִּלְת זְמַנִּין בְּיוֹמָא, מְכַמָּה דִּינִין מְשַׁנְיִין אֵלִין מְאֵלִין, לְאִינוּן מַלְכִין דְּעֲאקוּ לְהוּ, דְּאִתְדַּנּוּ בְּהַהוּא עֲלֵמָא בְּכַמָּה דִּינִין. וְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא סְהַדִּין סְהַדוּתָא עֲלִיָּהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, וְעַל מְהִימְנוּתָא דְּלְהוּ, וְנִחְתִּי לְתַתָּא וְאִתְדַּנּוּ תַמּוּן. זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלֵמָא דִּין, וּבְעֲלֵמָא דְּאֵתִי.

דף רס"ח ע"ב

עַד הֵכָא שְׁבַע הִיכְלִין, מְדוּרֵי דְּסִטְרָא מְסֻאָבָא, מְסִטְרָא דְּנְחָשׁ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאַשְׁתְּזִיב מְנִיָּה, וּמְלַחֲשִׁישׁוּתִיָּה, דְּלֵא יִתְנַשִּׁיךְ מְנִיָּה, וְלֵא יִטִּיל בֵּיהּ אַרְסָא, דְּיִמּוּת בֵּיהּ. (דף רס"ח ע"ב) מְכָל סְטְרִין אֵית לְאַסְתְּמָרָא מְיִנְיָה, מְעִילָא וּמִתְתָּא. מֵאֵן דְּיִשְׁתְּזִיב מְרִישָׁא, לֵא יִשְׁתְּזִיב מְזַנְבָא. כַּד אָכִיף רִישָׁא, זְקִיף זְנָבָא, מְחִי וְקִטִּיל.

וְעַם כָּל דָּא, (קחלת י) אִם יִשׁוּדְּ הַנְּחָשׁ בְּלֵא לְחַשׁ. כְּמָה דְּתַנְיִן, נְטִיל רְשׁוּ וְאַפִּיק נְשִׁמְתָא. בְּגִין כַּד אֲצִטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֵא יְחֻב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּלֵא יִלְחִישׁוּ לִיָּה לְהַהוּא חוּיָא דְּיִנְשׁוּדְּ וְיִקְטִיל. (ס"א זְכָאִין אִינוּן צְדִיקִיא דִּידְעִין אַרְחִין קְדִישִׁין לְמִיָּהֵךְ בְּהוּ דְּלֵא לְמִיָּהֵךְ בְּתַר הַהוּא חוּיָא בִישָׁא סְטְרָא אַחְרָא מְסֻאָבָא וּמִתְפְּרָשִׁי מְנִיָּה וְלֵא אִתְפַּתּוּ אַבְתְּרִיָּה זְכָאִין אִינוּן בְּעֲלֵמָא דִּין זְכָאִין אִינוּן בְּעֲלֵמָא דְּאֵתִי) (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּצָּר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֲפָר מִן הָאֲדָמָה. עֲפָר אִיָּהוּ, וְלֵא חוּמְר. עֲפָר אִיָּהוּ, וְיִתּוּב לְעֲפָרָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בְּרַאשִׁית ג) כִּי עֲפָר אֲתָה וְאֵל עֲפָר תִּשׁוּב. (נ"א לְבַתֵּר דְּחִטָּא אֲתַעְבִּיד מְזוּנָא לְנַחֲשׁ וּבְגִין כַּד וְכוּ') לְבַתֵּר דְּחִטָּא, וּבְגִין כַּד כְּתִיב בֵּיהּ בְּנְחָשׁ, וְעֲפָר תֹּאכֵל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עֲפָר דָּא הוּא אָדָם, דְּכְתִיב כִּי עֲפָר אֲתָה וְגוֹ'. וּבְגִין כַּד כְּתִיב עֲפָר, וְלֵא כְּתִיב אֲדָמָה, וְלֵא חוּמְר, וְכְתִיב (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עֲפָר לְחִמוּן.

עַד דְּיִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִבְעַר לְהַהוּא רוּחָא מְסֻאָבָא מְעֲלֵמָא, דְּכְתִיב, (ישעיה כה) בָּלַע הַמָּוֶת לִנְצַח וְגוֹ', וְיִקִּים לְהַהוּא עֲפָר, וְיִתְעַר לִיָּה לְמַחֲדֵי בְּעֲלֵמָא, דְּכְתִיב (ישעיה כו) הִקִּיצוּ וְרִנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֲפָר וְגוֹ'.

כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ג) וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָא אִוְקִימְנָא. אֲבָל סְטְרָא דְּרַכִּיב עֲלִיָּה, יְהִיב לִיָּה חִילָא לְשִׁלְטָאָה, וְלְמַפְתִּי, וְלֵא סְטְרָאָה. וְדָא הוּא רְזָא דְּדְכוּרָא, דְּהָא דְּכוּרָא שְׁלִיט עַל נוֹקְבָא, וְיְהִיב בָּהּ חִילָא. שְׁמֵשָׁא וְסִיָּהֲרָא מְשַׁמְשִׁין כְּחִדָּא, וְלֵא מִתְפְּרָשִׁין לְעֲלֵמִין, חֲשָׁד וְאַפִּילָה מְשַׁמְשִׁין כְּחִדָּא. אִיָּהוּ חֲשָׁד,

וְאִיהִי אֶפִּילָה. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁךְ אַפְלָה. חֹשֶׁךְ וְעָרְפֶּל. בְּגִין דָּאִית חֹשֶׁךְ, וְאִית חֹשֶׁךְ.

תְּנִן, מֵאן דְּחָמָא גַּמְל בְּחֻלְמִיה, מִיתָה אֶתְגַּזְרַת עֲלֵיה, וְאֶשְׁתַּזִּיב מִיָּנָה. בְּגִין דָּאִיהוּ סְטָרָא מְסֻאָבָא, וְהָאִי אִיהוּ (בראשית ו) קֶץ כָּל בָּשָׂר.

יִוְמָא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר קַמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי קֶץ כָּל בָּשָׂר אֶתְהֵי מֵאִינוֹן קָרְבָּנִין דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל מְקָרְבִין עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, אוּ לָא. אָמַר לִיה, כִּלָּא הוּוּ מְסֻתְפָקִי כְּחָדָא, לְעִילָא וּלְתַתָּא.

וְתָא חֲזִי, כְּהֵי וְלִינְאִי וְיִשְׂרָאֵל, אִינוֹן אֶקְרוּן אָדָם, בְּחַבּוּרָא דְּאִינוֹן רְעוּתִין קְדִישִׁין, דְּסֻלְקָא מְגוּוֹיָהוּ. וְהָוָה אֶמְרָא, אוּ כְּבִשָּׂא, אוּ הָוָה בְּהֵמָה, הָאִי דְּקָרְבִין, אֶצְטְרִיךְ עַד לָא אֶתְקָרִיב עַל מְדַבְּחָא, לְפָרְשָׂא עֲלָה כָּל חֻטְאִין, וְכָל חוּבִין, וְכָל הֶרְהוּרִין בִּישִׁין דְּעַבְד. וְכִדִּין הָהִיא, אֶתְקָרִי בְּהֵמָה בְּכֻלָּא, בְּגוּ אִינוֹן חֻטְאִין וּבִישִׁין וְהֶרְהוּרִין.

כְּגוּוֹנָא דְּקָרְבָּנָא דְּעִזְאִזְל, דְּכַתִּיב, (ויקרא טו) וְהִתְנַדָּה עֲלֵינוּ אֵת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ', הֵכִי נָמִי הָכָא. וְכִד סֻלְקָא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, מְטוּ לָה עַל חַד תְּרִין. וּבְגִין כֶּף, דָּא סֻלְקָא לְאַתְרִיה, וְדָא סֻלְקָא לְאַתְרִיה, (רמ"ד ע"ב, רל"ט ע"א) דָּא בְּרָזָא דְּאָדָם, וְדָא בְּרָזָא דְּבְהֵמָה, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ.

חֲבִיתִין וְכָל שְׂאֵר מְנַחוֹת, לְאַתְעָרָא רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, בְּרְעוּתָא דְּכְהֵנָא, וְשִׁירְתָא דְּלִינְאִי, וְצִלוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל. וּבְהָהוּא תְּנַנָּא, וְשִׁמְנָא וְקֻמְחָא דְּסֻלְקִי, מְתַרְוּוֹן וּמְסֻתְפָקִי כָּל שְׂאֵר מְאָרִי דְּדִינִין, דְּלָא יְכִלִי לְשִׁלְטָאָה בְּהָהוּא דִּינָא דְּאַתְמָסָר לוֹן, וְכֻלָּא בְּזִמְנָא חָדָא. תָּא חֲזִי, כִּלָּא אֶתְעַבִּיד בְּרָזָא דְּמְהִימְנוּתָא, לְאַסְתְּפָקָא דָּא בְּדָא, וְלְאַסְתְּלָקָא לְעִילָא מֵאן דְּאֶצְטְרִיךְ, עַד אִין סוּף. (רכ"ו ע"א)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶרְימִית יְדִי בְּצִלוּתִין לְעִילָא, דְּכִד רְעוּתָא עֲלָאָה, לְעִילָא לְעִילָא, קַיִמָּא עַל הָהוּא רְעוּתָא דְּלָא אֶתְיִדִיע, וְלָא אֶתְפִּס לְעִלְמִין, רִישָׁא דְּסֻתִּים יְתִיר לְעִילָא, וְהָהוּא רִישָׁא אֶפִּיק מֵה דְּאַפִּיק, וְלָא יְדִיע. וְנִהִיר מֵה דְּנִהִיר, כִּלָּא בְּסֻתִּימוּ.

רְעוּ דְּמַחְשְׁבָה עֲלָאָה, לְמַרְדָּף אֶבְתְּרִיה, וְלְאַתְנַהֲרָא מְנִיה, חַד פְּרִיסוּ אֶתְפָּרַס, וּמְגוּ הָהוּא פְּרִיסָא בְּרִדִּיפוּ דְּהָהִיא מַחְשְׁבָה עֲלָאָה, מְטִי וְלָא מְטִי, עַד הָהוּא פְּרִיסָא נִהִיר מֵה דְּנִהִיר. וְכִדִּין הָהוּא מַחְשְׁבָה עֲלָאָה, נִהִיר בְּנִהִירוּ סֻתִּים דְּלָא יְדִיע. וְהָאִי מַחְשְׁבָה לָא יְדִיע.

דף רס"ט ע"א

כְּדִין בְּטֹשׁ הָאֵי נְהִירוֹ דְּמַחְשָׁבָה דְּלֹא אֲתִידַע, בְּנְהִירוֹ (נ"א דפרסא) דְּפִרְשָׁא,
דְּקִימָא דְּנְהִיר מְמָה, (דף רס"ט ע"א) דְּלֹא יָדִיעַ, וְלֹא אֲתִידַע, וְלֹא אֲתִידַע.
וְכִדִין, (נ"א הא) דְּאֵי נְהִירוֹ דְּמַחְשָׁבָה דְּלֹא אֲתִידַע, בְּטֹשׁ בְּנְהִירוֹ דְּפִרְשָׁא,
וְנְהִירוֹ כְּחָדָא.

וְאֲתִיעְבִּידוּ תַשְׁעָה הִיכְלִין, וְהִיכְלִין לָאוּ אִינוּן נְהוֹרִין, וְלָאוּ אִינוּן רוּחִין,
וְלָאוּ אִינוּן נְשִׁמְתִין, וְלֹא אִית מֵאן דְּקִימָא בְּהוּ. רְעוּתָא דְּכָל תַשְׁעָה נְהוֹרִין,
קִימִי כְּלָהוּ בְּמַחְשָׁבָה, דְּאִיהִי חַד מְנִייהוּ בְּחוּשְׁבְּנָא, כְּלָהוּ לְמַרְדִּין
אֲבִתְרִייהוּ. בְּשַׁעְתָּא דְּקִימִי בְּמַחְשָׁבָה, וְלֹא מִתְדַבְּקוּ וְלֹא אֲתִידַעוּ. וְאֵלִין
לֹא קִימִי, לָאוּ בְּרְעוּתָא, וְלָאוּ בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה, תַפְסִין בְּהוּ וְלֹא תַפְסִין.
בְּאֵלִין קִימִין כָּל רְזִין דְּמַהִימְנוּתָא, וְכָל אִינוּן נְהוֹרִין, מְרָזָא דְּמַחְשָׁבָה
עֲלָאָה וְלִתְתָא, כְּלָהוּ אֲקִרוּן אִין סוּף. עַד הָכָא מְטוּן נְהוֹרִין, וְלֹא מְטוּן, וְלֹא
אֲתִידַעוּ לָאוּ הָכָא רְעוּתָא, וְלֹא מַחְשָׁבָה.

כְּדִין נְהִיר מַחְשָׁבָה, וְלֹא אֲתִידַע מֵמֵאן דְּנְהִיר, כְּדִין אֲתִלְבֹּשׁ וְאֲסִתִּים גּוֹ
בִּינָה, וְנְהִיר מֵאן דְּנְהִיר, וְאֲעִיל דָּא בְּדָא, עַד דְּאֲתַכְּלִילוּ כְּלָהוּ כְּחָדָא. וְבְרָזָא
דְּקִרְבְּנָא כְּדִין סְלִיק, כְּלָא אֲתַקְּשֵׁר דָּא בְּדָא, וְנְהִיר דָּא בְּדָא, כְּדִין קִימִי
כְּלָהוּ בְּסִלְקוֹ, וּמַחְשָׁבָה אֲתַעֲטֹר בְּאִין סוּף. הַהוּא נְהִירוֹ דְּנְהִיר מְנִייהוּ
מַחְשָׁבָה עֲלָאָה, (נ"א דלא ידע איהי בה כלל), אֲקִרִי אִין סוּף, דְּמְנִייהוּ (נ"א ומנייה)
אֲשִׁתְּכַח וְקִימָא וְנְהִיר לְמֵאן דְּנְהִיר, וְעַל דָּא כְּלָא קִימִי. וְכָפָא חוּלְקִיהוּן
דְּצִדִיקִיָּא בְּעֲלָמָא דִין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

תָּא חֲזִי, הָאֵי סְטָרָא אַחְרָא, דְּאֲקִרִי קַץ כָּל בְּשָׂר, כְּמָה דְּקִשׁוּרָא אֲשִׁתְּכַח
לְעִילָא בְּחָדוּ, אוּף הָכִי נְמִי לִתְתָא, בְּחִדּוּתָא, וּרְעוּתָא לְאֲסִתְּפָקָא כְּלָא
לְעִילָא וְתִתָּא, וְאִמָּא קִימָא עֲלִייהוּ דִישְׂרָאֵל, כְּדָקָא יָאוּת.

תָּא חֲזִי, בְּכָל רִישׁ יְרֻחָא וְיְרֻחָא, כְּדִין סִיחָרָא אֲתַחְדָּשָׁא, יְהִבִין לִיהוּ לְהָאֵי
קַץ כָּל בְּשָׂר, חוּלְקָא חָדָא יְתִיר עַל קִרְבְּנִין, לְאֲתַעֲסָקָא בִיחָה, וְאֲשִׁתְּפֹשׂ
בְּחוּלְקִיָּה, וִיחָה סְטָרָא דִישְׂרָאֵל בְּלַחֲוִדִיָּהוּ, בְּגִין דִּיתַחְדּוּן בְּמַלְכִיָּהוּן.

וְדָא אִיהוּ שְׁעִיר, בְּגִין דְּאִיהוּ חוּלְקָא דְּעֵשׂוֹ, דְּכִתִּיב בִּיהוּ שְׁעִיר. (בראשית כו)
הוּ עֵשׂוֹ אַחִי אִישׁ שְׁעִיר. וְעַל דָּא אִיהוּ אֲשִׁתְּפֹשׂ בְּחוּלְקִיָּה, וְיִשְׂרָאֵל אִינוּן
מְשִׁתְּפֹשִׁי בְּחוּלְקִיָּהוּן. בְּגִין כְּדִין כְּתִיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל
לְסִגְלָתוֹ.

וְתָא חֲזִי, הָאֵי קַץ כָּל בְּשָׂר, כָּל רְעוּתִיָּה לָאוּ אִיהוּ אֶלָּא בְּבִשְׂרָא תְדִיר. וּבְגִין
כְּדִין, תַקְוִנָא דְּבִשְׂרָא תְדִיר לְגִבְיָה, וְעַל דָּא אֲקִרִי קַץ כָּל בְּשָׂר. וְכִדִין אִיהוּ
שְׁלִיט, שְׁלִיט עַל גּוֹפָא, וְלָאוּ עַל נְשִׁמְתָא, נְשִׁמְתָא סְלִקָא לְאֲתִרָה, וּבִשְׂרָא
אֲתִיָּהִיב לְאֲתִר דָּא, כְּגוֹוִנָא דְּקִרְבְּנָא, דְּרְעוּתָא סְלִקָא לְאֲתִר חַד, וּבִשְׂרָא
לְאֲתִר חַד.

וְיַבֵּר נֶשׁ דְּאִיהוּ זְכָאָה, אִיהוּ קִרְבְּנָא מִמֶּשׁ לְכַפְרָא, וְאַחְרָא דְּלָאוּ אִיהוּ
זְכָאָה, לֹא. בְּגִין דְּבִיחָה מוּמָא, דְּכִתִּיב (ויקרא כב) כִּי לֹא לְרָצוֹן יְהִיָּה לָכֶם. וְעַל

דא צדיקא כפֿרה איהו בעלמא, וקרֿבנא ממֿש. זכאין אינון צדיקיא
בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

ויכס העֿנון את אהל מועד, דהא כד חפא עננא ית משכנא, שראת שכֿינתא
בארעא, ואתעבר רוחא מסאבא, דאיהו קץ כל בשר מעלמא, ואסתלק
ועאל בנוקבא דתהומא רבא, ורוחא קדישא שרא על עלמא, דכתיב ויכס
העֿנון את אהל מועד.

וכתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו העֿנון, בגין דרוחא
קדישא שרא על עלמא, ורוחא מסאבא אסתלק, בר דאמשיכו ליה אינון
חיביא כמלקדמין על עלמא, דאי אינון לא אמשיכו ליה על עלמא, לא
אשתכח. ולזמנא דאתי, זמין קודשא בריד הוא לאעברא ליה מעלמא,
דכתיב, (ישעיה כה) בלע המנות לנצח ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים
וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר. וכתיב (זכריה יג) ואת רוח
הטומאה אעביר מן הארץ.

ברוד יי לעולם אמן ואמן. ימלוד יי לעולם אמן ואמן.